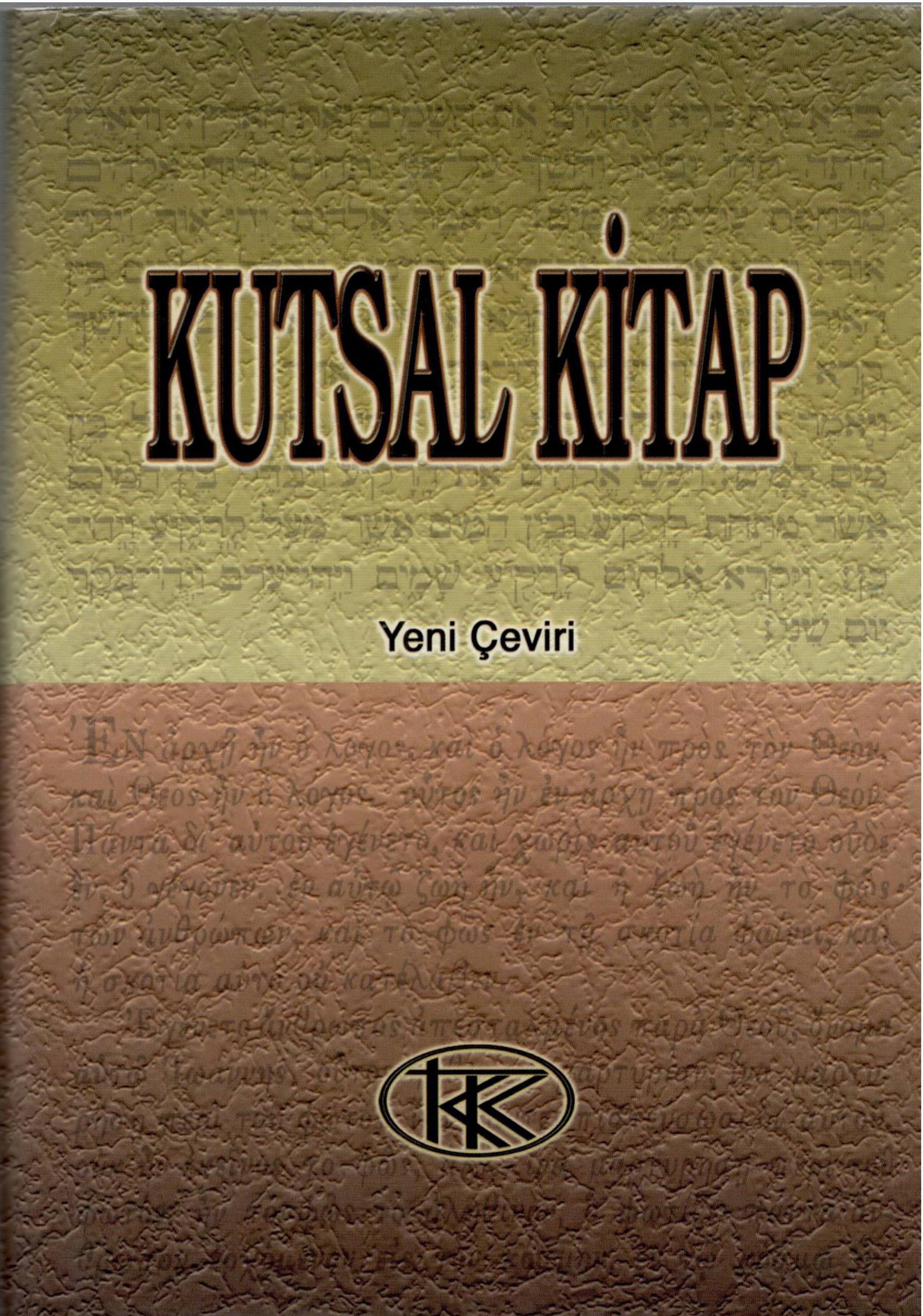

KUTSAL KİTAP

Yeni Çeviri

KUTSAL KİTAP'IN İÇERİĞİ

Kutsal Kitap, Eski ve Yeni Antlaşma olmak üzere iki kısımdan oluşur. Eski Antlaşma, İbranice ve Aramice olarak yazılmıştır ve 39 kitaptan oluşmaktadır. Yeni Antlaşma, Kutsal Kitap'ın ikinci kısmıdır ve halk arasında İncil diye bilinir. İncil, 27 kitaptan oluşur.

ESKİ ANTLAŞMA: Eski Antlaşma'da yer alan 39 kitap, içerik ve biçim açısından dört sınıfa ayrılır: Yasa, tarih, özdeyiş ve şiir, peygamberlik kitapları.

1. **Yasa kitapları:** Yahudiler'in "Tora" diye tanımladığı bu kitaplar, Kutsal Kitap'ın ilk beş kitabıdır. Genelde Musa'nın beş kitabı olarak bilinir. Bunlar, Kutsal Kitap'taki sırasıyla: Yaratılış, Mısır'dan Çıkış, Levililer, Çölde Sayım ve Yasa'nın Tekrarı'dır.
2. **Tarihsel kitaplar:** Yeşu, Hakimler, Rut, I. ve II. Samuel, I. ve II. Krallar, I. ve II. Tarihler, Ezra, Nehemya, Ester'dir.
3. **Özdeyiş ve şiir kitapları:** Eyüp, Zebur (Mezmurlar), Süleyman'ın Özdeyişleri, Vaiz, Ezgiler Ezgisi.
4. **Peygamberlik kitapları:** Yeşaya, Yeremya, Ağıtlar, Hezekiel, Daniel, Hoşea, Yoel, Amos, Ovadya, Yunus, Mika, Nahum, Habakkuk, Sefanya, Hagay, Zekeriya ve Malaki'dir.

YENİ ANTLAŞMA: Yeni Antlaşma ya da İncil, 27 kitaptan oluşur. Bu kitaplar şu şekilde sınıflandırılır:

1. **İncil'in ilk dört kitabı:** Yazarların adlarıyla anılır. Bunlar Matta, Markos, Luka ve Yuhanna'dır. Yazarların her biri, İsa'nın yaşamını ve öğretisini dikkatli, ayrıntılı ve değişik açılardan ele alır.
2. **Elçilerin İşleri:** İlk dört kitabı izleyen Elçilerin İşleri başlıklı kitap, İsa'nın seçtiği ilk öğrencilerin etkinliklerini, birçoğu Anadolu'da olmak üzere, ilk kilise topluluklarının nasıl kurulduğunu anlatır. Bu kitabın yazarı, İncil'in üçüncü kitabını da yazan Luka'dır.
3. **Pavlus'un Mektupları:** İsa'nın göğe alınmasından sonra mucizevi bir şekilde İsa'yla karşılaşan ve iman eden Pavlus, kurtuluş müjdesini Yahudi olmayan uluslara iletmek görevini almış olarak Kutsal Ruh'un esiniyle değişik kişi ve topluluklara mektuplar yazdı. Kutsal Yazılar listesinde yer alan Pavlus'un 13 mektubu, İncil'in büyük bir bölümünü oluşturur. Bu mektuplar sırasıyla, Romalılar, I. ve II. Korintliler, Galatyalılar, Efesliler, Filipililer, Koloseliler, I. ve II. Selanikliler, I. ve II. Timoteos, Titus ve Filimon'dur.
4. **Diğer Mektuplar:** İbraniler, Yakup, Petrus'un Mektupları, Yuhanna'nın Mektupları ve Yahuda'nın Mektubu.
5. **Peygamberlik kitabı-Vahiy:** İncil'in son kitabıdır; gelecekteki olayları haber veren peygamberlikleri, insanın ve dünyanın sonuna ilişkin öngörüleri içerir.

KUTSAL
KİTAP

ESKİ ve YENİ ANTLAŞMA
(Tevrat, Zebur, İncil)

Bütün hakları saklıdır. Telif hakkı sahiplerinin yazılı izni olmadan bu yayının herhangi bir biçimde basılıp çoğaltılması (fotokopi yoluyla çoğaltılması, bilgisayar ortamında kullanılması, kaset veya CD'ye kaydedilmesi dahil) yasaktır. Kitabın metnini yukarıda anılan herhangi bir biçimde kullanmak isteyenler, telif hakkı sahiplerinin yazılı izni için yayıncıya başvurmalıdır. Kaynağını açık şekilde belirtmek koşuluyla 100 (yüz) ayeti geçmeyen, Eski ya da Yeni Antlaşma kitaplarından herhangi birinin tamamını içermeyen alıntılar için, telif hakkı sahiplerinden yazılı izin alma zorunluluğu yoktur.

Eski Antlaşma © The Bible Society in Turkey, 2001

Yeni Antlaşma © The Translation Trust, 1987, 1994, 2001

Haritalar © The Bible Society in Turkey & The Translation Trust, 2001

Bu kitabın tüm yayın hakları

Kitabı Mukaddes Şirketi ile Yeni Yaşam Yayınları'na aittir.

ISBN: 975-462-046-6

20M

Yayıncı: Kitabı Mukaddes Şirketi
P.K. 186 Sirkeci - İstanbul
İstiklal Caddesi No: 481 Tünel, Beyoğlu - İstanbul
Tel: (0212) 244 20 60
e-mail: bibletr@superonline.com

Yeni Yaşam Yayınları Ltd. Şti.
www.yyyayinlari.com

Basım Yeri: OHAN MATBAACILIK LTD. ŞTİ. - İstanbul
1. Basım, Ağustos, 2001

İÇİNDEKİLER

Eski Antlaşma (Tevrat ve Zebur)

Yaratılış 1
Mısır'dan Çıkış 67
Levililer 122
Çölde Sayım 160
Yasa'nın Tekrarı 215
Yeşu 265
Hakimler 297
Rut 329
1. Samuel 335
2. Samuel 379
1. Krallar 416
2. Krallar 459
1. Tarihler 501
2. Tarihler 542
Ezra 589
Nehemya 603
Ester 622
Eyüp 633
Mezmurlar (Zebur) 676
Süleyman'ın Özdeyişleri 785
Vaiz 821
Ezgiler Ezgisi 833
Yeşaya 841
Yeremya 927
Ağıtlar 1010
Hezekiel 1018
Daniel 1086
Hoşea 1107
Yoel 1121
Amos 1127
Ovadya 1138
Yunus 1140
Mika 1143
Nahum 1152
Habakkuk 1156
Sefanya 1161
Hagay 1166
Zekeriya 1169
Malaki 1182

Yeni Antlaşma (İncil)

Matta 1189
Markos 1242
Luka 1275
Yuhanna 1330
Elçilerin İşleri 1370
Pavlus'tan Romalılar'a Mektup 1422
Pavlus'tan Korintliler'e 1. Mektup 1444
Pavlus'tan Korintliler'e 2. Mektup 1465
Pavlus'tan Galatyalılar'a Mektup 1479
Pavlus'tan Efesliler'e Mektup 1487
Pavlus'tan Filipililer'e Mektup 1495
Pavlus'tan Koloseliler'e Mektup 1501
Pavlus'tan Selanikliler'e 1. Mektup 1507
Pavlus'tan Selanikliler'e 2. Mektup 1512
Pavlus'tan Timoteos'a 1. Mektup 1516
Pavlus'tan Timoteos'a 2. Mektup 1522
Pavlus'tan Titus'a Mektup 1527
Pavlus'tan Filimon'a Mektup 1531
İbraniler'e Mektup 1533
Yakup'un Mektubu 1550
Petrus'un 1. Mektubu 1556
Petrus'un 2. Mektubu 1563
Yuhanna'nın 1. Mektubu 1568
Yuhanna'nın 2. Mektubu 1574
Yuhanna'nın 3. Mektubu 1576
Yahuda'nın Mektubu 1578
Vahiy 1581

Birimler Cetveli 1607
Sözlük 1611
Kaynak Ayetler 1623
Haritalar ve Elyazmaları

ÖNSÖZ

Kutsal Kitap Nedir?

Kutsal Kitap Eski ve Yeni Antlaşma olmak üzere iki kısımdan oluşur. Eski Antlaşma Yahudiler'in kutsal kitabıdır, İbranice ve Aramice olarak yazılmıştır. Üç bölüme ayrılır: 1) Yasa Kitapları (Musa'nın 5 kitabı olarak da bilinir), 2) Peygamberlikler ve tarihsel kitaplar, 3) Mezmurlar, şiirsel ve düz metinler. Eski ve Yeni Antlaşma Hıristiyanlar'ın kabul ettiği kutsal yazılardır.

Yirmi yedi kitaptan oluşan Yeni Antlaşma (İncil) Grekçe yazılmıştır. İlk dört kitap İsa'nın yaşamını, öğretilerini, ölüm ve dirilişiyle ilgili bilgileri içermektedir. Elçilerin İşleri Kitabı, İsa'nın ölümünden sonra elçilerin bu öğretiyi yaymak için yaptığı işleri anlatır. İncil'de yer alan mektuplar, İsa Mesih'in elçileri ve yakın izleyicileri tarafından, ilk inanlı topluluklarına (kiliselere) yol göstermek, O'nun öğretisine uygun bir yaşam sürmelerini sağlamak ve karşılaştıkları sorunların üstesinden nasıl gelebileceklerini göstermek amacıyla Tanrı'nın esiniyle yazıldı. İncil'in son kitabı olan Vahiy inanlıları sıkıntılar karşısında cesaretlendirir, gelecekteki olayları simgelerle açıklar.

Kutsal Kitap'ın Çağdaş Türkçe Çevirisi

Kutsal Kitap'ın ilk çevirisi 17. yüzyılda Padişah IV. Mehmet'in döneminde yapıldı. Padişahın çevirmenlerinden Ali Bey'in bu çevirinin sonuçlanmasında önemli katkısı oldu. 1827 yılında Arap harfleriyle yayınlanan çeviri dil devriminden önce birkaç kez gözden geçirildi. Çeviri, 1941 yılında Latin harfleriyle yayınlanmadan önce bir kez daha gözden geçirildi ve günümüze dek kullanılageldi. Son 30 yıl içinde dilde yapılan özleşme çalışmaları yeni bir çeviriyi gerekli kıldı. Elinizdeki çağdaş çeviri bu ihtiyacı karşılamak amacıyla yapıldı.

Çeviride İzlenen Yöntem

Kutsal Kitap'ın öbür dillerde yapılmış çevirileri gibi, bu çeviri de bir kurul tarafından gerçekleştirildi. Amaç, Türkçe'nin doğal anlatımından uzaklaşmadan, özgün İbranice, Aramice ve Grekçe metinlere sadık bir çeviri yapmaktı.

Çeviride şöyle bir çalışma yöntemi izlendi: Çevirmenlerin geliştirdiği ilk taslaklar İbranice, Aramice ve Grekçe uzmanları tarafından özgün metne uygunluğu yönünden sıkı bir incelemeden geçirildi. Bu işlemlerden sonraki yeni metinler, düzeltmenler ve üslup uzmanlarınca iki üç kez gözden geçirildi.

Düzeltmenlerle üslupçuların son önerileri, çevirmen, Grekçe, İbranice ya da Aramice uzmanıyla düzeltmen ve üslupçuların da katıldığı çeviri kurulunda görüşülüp sonuçlandırıldı. Çeviri Kurulu, yılda üç dört kez toplanarak yukarıda sözü edilen işlemlerden geçen metindeki son pürüzleri giderdi. Böylelikle Kurul, tam bir görüş birliğiyle son metni onayladı. Çeviri, yirmi yıl sürmüş olan ağır ve çetin bir çalışmanın ürünüdür.

Metinle İlgili Bilgiler

Okuyucuya belirli konuları anlamakta yardımcı olsun diye metne yer yer başlıklar eklendi. Başlıkların hemen altında, benzeri konulara değinen öbür kaynak ayetlerin bölüm ve numaraları ayrıca verildi. Okuyucu bundan başka sayfaların dibinde değişik bazı yardımcı bilgiler bulacaktır. Bunlar, hem metinde hem sayfanın dibinde alfabetik sırayla yazılan ve küçük harflerle belirtilen dipnotları içerir. Bir ayetin ilişkili olduğu Eski ve Yeni Antlaşma bölümleri de ilgili ayetle birlikte sayfanın dibinde verildi. Kaynak ayetlerde ve başlıkların altında kullanılan kısaltmaların listesi aşağıdaki gibidir:

Eski Antlaşma (Tevrat ve Zebur)

1	*Yar.*	*Yaratılış*
2	*Çık.*	*Mısır'dan Çıkış*
3	*Lev.*	*Levililer*
4	*Say.*	*Çölde Sayım*
5	*Yas.*	*Yasa'nın Tekrarı*
6	*Yşu.*	*Yeşu*
7	*Hak.*	*Hakimler*
8	*Rut*	*Rut*
9	*1Sa.*	*1.Samuel*
10	*2Sa.*	*2.Samuel*
11	*1Kr.*	*1.Krallar*
12	*2Kr.*	*2.Krallar*
13	*1Ta.*	*1.Tarihler*
14	*2Ta.*	*2.Tarihler*
15	*Ezr.*	*Ezra*
16	*Neh.*	*Nehemya*
17	*Est.*	*Ester*
18	*Eyü.*	*Eyüp*
19	*Mez.*	*Mezmurlar (Zebur)*
20	*Özd.*	*Süleyman'ın Özdeyişleri*
21	*Vai.*	*Vaiz*
22	*Ezg.*	*Ezgiler Ezgisi*
23	*Yşa.*	*Yeşaya*
24	*Yer.*	*Yeremya*
25	*Ağı.*	*Ağıtlar*
26	*Hez.*	*Hezekiel*
27	*Dan.*	*Daniel*
28	*Hoş.*	*Hoşea*
29	*Yoe.*	*Yoel*
30	*Amo.*	*Amos*
31	*Ova.*	*Ovadya*
32	*Yun.*	*Yunus*
33	*Mik.*	*Mika*
34	*Nah.*	*Nahum*
35	*Hab.*	*Habakkuk*
36	*Sef.*	*Sefanya*
37	*Hag.*	*Hagay*
38	*Zek.*	*Zekeriya*
39	*Mal.*	*Malaki*

Yeni Antlaşma (İncil)

1	*Mat.*	*Matta*
2	*Mar.*	*Markos*
3	*Luk.*	*Luka*
4	*Yu.*	*Yuhanna*
5	*Elç.*	*Elçilerin İşleri*
6	*Rom.*	*Pavlus'tan Romalılar'a Mektup*
7	*1Ko.*	*Pavlus'tan Korintliler'e Birinci Mektup*
8	*2Ko.*	*Pavlus'tan Korintliler'e İkinci Mektup*
9	*Gal.*	*Pavlus'tan Galatyalılar'a Mektup*
10	*Ef.*	*Pavlus'tan Efesliler'e Mektup*
11	*Flp.*	*Pavlus'tan Filipililer'e Mektup*
12	*Kol.*	*Pavlus'tan Koloseliler'e Mektup*
13	*1Se.*	*Pavlus'tan Selanikliler'e Birinci Mektup*
14	*2Se.*	*Pavlus'tan Selanikliler'e İkinci Mektup*
15	*1Ti.*	*Pavlus'tan Timoteos'a Birinci Mektup*
16	*2Ti.*	*Pavlus'tan Timoteos'a İkinci Mektup*
17	*Tit.*	*Pavlus'tan Titus'a Mektup*
18	*Flm.*	*Pavlus'tan Filimon'a Mektup*
19	*İbr.*	*İbraniler'e Mektup*
20	*Yak.*	*Yakup'un Mektubu*
21	*1Pe.*	*Petrus'un Birinci Mektubu*
22	*2Pe.*	*Petrus'un İkinci Mektubu*
23	*1Yu.*	*Yuhanna'nın Birinci Mektubu*
24	*2Yu.*	*Yuhanna'nın İkinci Mektubu*
25	*3Yu.*	*Yuhanna'nın Üçüncü Mektubu*
26	*Yah.*	*Yahuda'nın Mektubu*
27	*Va.*	*Vahiy*

Eski ve Yeni Antlaşma'daki 66 kitabın her birine birer giriş bölümü eklendi. Bunlar, ilgili kitabın içeriğine ilişkin kısa bir özet ve açıklayıcı bilgiler vermektedir.

*Okuyucunun yabancı olduğu sözcük ve terimleri açıklayan kısa bir sözlük ile Kutsal Kitap'ın yazıldığı dönemde kullanılan ağırlık, hacim, uzunluk ve para birimlerine ilişkin bir cetvel kitabın sonuna eklendi. Sözlükte açıklanan terim ve kavramlar metin içinde * ile belirtildi.*

Okuyucunun göz önünde tutması gereken bir nokta da şudur: Bazı değerli taşlar, bitki, hayvan isimleri, mimari terimler, giysi, mücevher ya da müzik aletleri bugünkü tanımlara uymayabilir.

Adlar

Kutsal Kitap'ta geçen adlar okunduğu biçimiyle çevrildi. Türkçe'de var olan kişi ve yer adları olduğu gibi korunmuş, bölge adları bugünkü coğrafi bölgelerden farklı olduğu için İbranice ve Grekçe biçimleriyle çevrilmiştir. Ancak Kudüs Kenti için Yeruşalim adı kullanıldı. Değişik metinlerde farklı biçimler alan adların çevirisinde ise en yaygın olanı seçildi.

Tanrı'nın Unvanları

Eski Antlaşma'daki Tanrı'nın ad ve sıfatları çevrilirken büyük güçlükle karşılaşıldı. Bu zorluk özellikle İbranice'deki değişik adların Türkçe karşılıklarını bulmada yaşandı. Sonunda Elohim sözcüğü Tanrı, Adonay sözcüğü Rab, İbranice'de 4 sessiz harften oluşan ve büyük olasılıkla Yahve diye telaffuz edilen YHVH sözcüğü RAB, Yahve ve Adonay sözcüklerinin birlikte geçtiği yerler Egemen RAB diye çevrildi. Yahve, Kutsal Kitap'ın eski çevirisinde ve kimi kaynaklarda Yehova diye geçer.

Temel Metinler

Eski Antlaşma çevirisi geleneksel İbranice metne (Masoretik metne) dayanarak yapıldı. Yeni Antlaşma (İncil) çevirisi ise Kitabı Mukaddes Şirketi'yle çoğu uzmanların dünyaca ortak metin olarak kabul ettiği Kitabı Mukaddes Şirketi'nin üçüncü baskısını yaptığı Grekçe metninden yapıldı. Masoretik metnin yanısıra antik Kutsal Kitap çevirilerine de başvuruldu. Bunların arasında Septuaginta denilen Grekçe çeviri (yaklaşık İ.Ö. 3. yüzyıl), 1947 yıllarında Lut Gölü civarında bulunan Kumran elyazmaları (yaklaşık İ.Ö. 2. yüzyıl - İ.S. 1. yüzyıl), Samiriye Tevratı (yaklaşık İ.Ö. 2. yüzyıl), Süryanice (yaklaşık İ.S. 1. yüzyıl), Targum (İ.S. ilk yüzyıllar) ve Latince Vulgata (İ.S. 4. ve 5. yüzyıl) gibi eski çeviriler de vardır.

Çeviri Kurulu, bu çalışmanın sonuçlandırılmasında emeği geçen herkese teşekkürü bir borç bilir. Dileğimiz bu çalışma aracılığıyla Tanrı'nın övülmesi ve yüceltilmesidir.

ESKİ ANTLAŞMA

(Tevrat, Zebur)

YARATILIŞ

GİRİŞ

Yaratılış Kitabı bize evrenin ve insanın yaratılışını, günahın ve dünyada çekilen acıların başlangıcını, Tanrı'nın insanlığa yaklaşım biçimini anlatmaktadır. Yaratılış Kitabı'nı iki ana bölüme ayırabiliriz:

1. *1-11 bölümleri, dünyanın yaratılışı ve ilk insanların öyküsüdür. Adem'le Havva'nın, Kayin'le Habil'in, Nuh'un, Tufan'ın, Babil Kulesi'nin öyküsünü içerir.*
2. *12-50 bölümleri, İsrailliler'in ilk atalarının öyküsüdür.*
   Önce imanı ve Tanrı'ya itaatiyle bilinen İbrahim'den söz eder. Bunu İbrahim'in oğlu İshak'ın, torunu Yakup'un ve Yakup'un on iki oğlunun öyküsü izler. Bunlardan Yusuf'un öyküsüyle, Yakup ve oğullarını Mısır'da yaşamaya sürükleyen olayların öyküsü özel bir yer tutar.

Kitap insanın öyküsünü anlatmakla birlikte konunun odağında Tanrı vardır. Her şeyi yaratan, günahlıyı yargılayıp cezalandıran, halkına yardım ve öncülük eden hep O'dur. Kitap Tanrı'ya iman eden kişilerin öyküsünü kayda geçirmek ve sonraki kuşakların aynı imanı sürdürmelerini sağlamak için yazıldı.

Geleneksel kanıya göre Yaratılış, Mısır'dan Çıkış, Levililer, Çölde Sayım ve Yasanın Tekrarı kitaplarının yazarı Musa'dır. Bu beş kitap İbranice "Tora" diye bilinir. Türkçe Tevrat sözcüğü de Tora'dan geliyor.

Ana Hatlar:

1:1-2:25	*Evrenin ve insanın yaratılışı*
3:1-24	*Günahın ve acı çekmenin başlangıcı*
4:1-5:32	*Adem'den Nuh'a*
6:1-10:32	*Nuh ve Tufan*
11:1-9	*Babil Kulesi*
11:10-32	*Sam'dan İbrahim'e*
12:1-35:29	*İlk atalar: İbrahim, İshak, Yakup*
36:1-43	*Esav'ın soyu*
37:1-45:28	*Yusuf'la kardeşleri*
46:1-50:26	*İsrailliler Mısır'da*

Dünyanın Yaratılışı

1 Başlangıçta Tanrı göğü ve yeri yarattı. [2] Yer boştu, yeryüzü şekilleri yoktu; engin karanlıklarla kaplıydı. Tanrı'nın Ruhu suların üzerinde dalgalanıyordu.

[3] Tanrı, "Işık olsun" diye buyurdu ve ışık oldu. [4] Tanrı ışığın iyi olduğunu gördü ve onu karanlıktan ayırdı. [5] Işığa "Gündüz", karanlığa "Gece" adını verdi. Akşam oldu, sabah oldu ve ilk gün oluştu.

[6] Tanrı, "Suların ortasında bir kubbe olsun, suları birbirinden ayırsın" diye buyurdu. [7] Ve öyle oldu. Tanrı gökkubbeyi yarattı. Kubbenin altındaki suları üstündeki sulardan ayırdı. [8] Kubbeye "Gök" adını verdi. Akşam oldu, sabah oldu ve ikinci gün oluştu.

[9] Tanrı, "Göğün altındaki sular bir yere toplansın, kuru toprak görünsün" diye buyurdu ve öyle oldu. [10] Kuru alana "Kara", toplanan sulara "Deniz" adını verdi. Tanrı bunun iyi olduğunu gördü.

[11] Tanrı, "Yeryüzü bitkiler, tohum veren otlar, türüne göre tohumu meyvesinde bulunan meyve ağaçları üretsin" diye buyurdu ve öyle oldu. [12] Yeryüzü bitkiler, türüne göre tohum veren otlar, tohumu meyvesinde bulunan meyve ağaçları yetiştirdi. Tanrı bunun iyi olduğunu gördü. [13] Akşam oldu, sabah oldu ve üçüncü gün oluştu.

[14-15] Tanrı şöyle buyurdu: "Gökkubbede gündüzü geceden ayıracak, yeryüzünü aydınlatacak ışıklar olsun. Belirtileri, mevsimleri, günleri, yılları göstersin." Ve öyle oldu. [16] Tanrı büyüğü gündüze, küçüğü geceye egemen olacak iki büyük ışığı ve yıldızları yarattı. [17-18] Yeryüzünü aydınlatmak, gündüze ve geceye egemen olmak, ışığı karanlıktan ayırmak için onları gökkubbeye yerleştirdi. Tanrı bunun iyi olduğunu gördü. [19] Akşam oldu, sabah oldu ve dördüncü gün oluştu.

[20] Tanrı, "Sular canlı yaratıklarla dolup taşsın, yeryüzünün üzerinde, gökte kuşlar uçuşsun" diye buyurdu. [21] Tanrı büyük deniz canavarlarını, sularda kaynaşan canlıları ve uçan çeşitli varlıkları yarattı. Bunun iyi olduğunu gördü. [22] Tanrı, "Verimli olun, çoğalın, denizleri doldurun, yeryüzünde kuşlar çoğalsın" diyerek onları kutsadı. [23] Akşam oldu, sabah oldu ve beşinci gün oluştu.

[24] Tanrı, "Yeryüzü çeşit çeşit canlı yaratık, evcil ve yabanıl hayvan, sürüngen[a] türetsin" diye buyurdu. Ve öyle oldu. [25] Tanrı çeşit çeşit yabanıl hayvan, evcil hayvan, sürüngen yarattı. Bunun iyi olduğunu gördü.

[26] Tanrı, "İnsanı kendi suretimizde, kendimize benzer yaratalım" dedi, "Denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, evcil hayvanlara, sürüngenlere, yeryüzünün tümüne egemen olsun."

[27] Tanrı insanı kendi suretinde yarattı. Böylece insan Tanrı suretinde yaratılmış oldu. İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı. [28] Onları kutsayarak, "Verimli olun, çoğalın" dedi, "Yeryü-

---

[a] *1:24 "Sürüngen": İbranice sözcük fare, böcek gibi öteki kara hayvanlarını da kapsıyor.*
1:1 Yu.1:1-3; İbr.11:3   1:3 1Ko.4:6   1:6-8 1Pe.3:5   1:26 1Ko.11:7
1:27 Yar.5:2; Mat.19:4-5; Mar.10:6   1:27-28 Yar.5:1-2

zünü doldurun ve denetiminize alın; denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, yeryüzünde yaşayan bütün canlılara egemen olun. [29]İşte yeryüzünde tohum veren her otu, tohumu meyvesinde bulunan her meyve ağacını size veriyorum. Bunlar size yiyecek olacak. [30]Yabanıl hayvanlara, gökteki kuşlara, sürüngenlere –soluk alıp veren bütün hayvanlara– yiyecek olarak yeşil otları veriyorum." Ve öyle oldu. [31]Tanrı yarattıklarına baktı ve her şeyin çok iyi olduğunu gördü. Akşam oldu, sabah oldu ve altıncı gün oluştu.

2 Gök ve yer bütün öğeleriyle tamamlandı. [2]Yedinci güne gelindiğinde Tanrı yapmakta olduğu işi bitirdi. Yaptığı işten o gün dinlendi. [3]Yedinci günü kutsadı. Onu kutsal bir gün olarak belirledi. Çünkü Tanrı o gün yaptığı, yarattığı bütün işi bitirip dinlendi.

Adem ile Havva

[4]Göğün ve yerin yaratılış öyküsü: RAB Tanrı göğü ve yeri yarattığında, [5]yeryüzünde yabanıl bir fidan, bir ot bile bitmemişti. Çünkü RAB Tanrı henüz yeryüzüne yağmur göndermemişti. Toprağı işleyecek insan da yoktu. [6]Yerden yükselen buhar[a] bütün toprakları suluyordu. [7]RAB Tanrı Adem'i topraktan yarattı ve burnuna yaşam soluğunu üfledi. Böylece Adem yaşayan varlık oldu.

[8]RAB Tanrı doğuda, Aden'de bir bahçe dikti. Yarattığı Adem'i oraya koydu. [9]Bahçede iyi meyve veren türlü türlü güzel ağaç yetiştirdi. Bahçenin ortasında yaşam ağacıyla iyiyle kötüyü bilme ağacı vardı.

[10]Aden'den bir ırmak doğuyor, bahçeyi sulayıp orada dört kola ayrılıyordu. [11]İlk ırmağın adı Pişon'dur. Altın kaynakları olan Havila sınırları boyunca akar. [12]Orada iyi altın, reçine ve oniks bulunur. [13]İkinci ırmağın adı Gihon'dur, Kûş* sınırları boyunca akar. [14]Üçüncü ırmağın adı Dicle'dir, Asur'un doğusundan akar. Dördüncü ırmak ise Fırat'tır.

[15]RAB Tanrı Aden bahçesine bakması, onu işlemesi için Adem'i oraya koydu. [16]Ona, "Bahçede istediğin ağacın meyvesini yiyebilirsin" diye buyurdu, [17]"Ama iyiyle kötüyü bilme ağacından yeme. Çünkü ondan yediğin gün kesinlikle ölürsün."

[18]Sonra, "Adem'in yalnız kalması iyi değil" dedi, "Ona uygun bir yardımcı yaratacağım." [19]RAB Tanrı yerdeki hayvanların, gökteki kuşların tümünü topraktan yaratmıştı. Onlara ne ad vereceğini görmek için hepsini Adem'e getirdi. Adem her birine ne ad verdiyse, o canlı o adla anıldı. [20]Adem bütün evcil ve yabanıl hayvanlara, gökte uçan kuşlara ad koydu. Ama kendisi için uygun bir yardımcı bulunmadı.

[21]RAB Tanrı Adem'e derin bir uyku verdi. Adem uyurken, RAB Tanrı onun kaburga kemiklerinden birini alıp yerini etle kapadı. [22]Adem'den aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yaratarak onu Adem'e getirdi.

[23]Adem,

---

[a] 2:6 "Yerden yükselen buhar" ya da "Yerden çıkan su kaynakları".
2:2 İbr.4:4,10 2:2-3 Çık.20:11 2:7 1Ko.15:45 2:9 Yar.3:22; Va.2:7; 22:2,14

"İşte, bu benim kemiklerimden
alınmış kemik,
Etimden alınmış ettir" dedi,
"Ona 'Kadın[a]' denilecek,
Çünkü o adamdan[a] alındı."

[24]Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak. [25]Adem de karısı da çıplaktılar, henüz utanç nedir bilmiyorlardı.

İnsanın Günahı

3 RAB Tanrı'nın yarattığı yabanıl hayvanların en kurnazı yılandı. Yılan kadına, "Tanrı gerçekten, 'Bahçedeki ağaçların hiçbirinin meyvesini yemeyin' dedi mi?" diye sordu.

[2]Kadın, "Bahçedeki ağaçların meyvelerinden yiyebiliriz" diye yanıtladı, [3]"Ama Tanrı, 'Bahçenin ortasındaki ağacın meyvesini yemeyin, ona dokunmayın; yoksa ölürsünüz' dedi."

[4]Yılan, "Kesinlikle ölmezsiniz" dedi, [5]"Çünkü Tanrı biliyor ki, o ağacın meyvesini yediğinizde gözleriniz açılacak, iyiyle kötüyü bilerek Tanrı gibi olacaksınız."

[6]Kadın ağacın güzel, meyvesinin yemek için uygun ve bilgelik kazanmak için çekici olduğunu gördü. Meyveyi koparıp yedi. Yanındaki kocasına verdi, o da yedi. [7]İkisinin de gözleri açıldı. Çıplak olduklarını anladılar. Bu yüzden incir yaprakları dikip kendilerine önlük yaptılar.

[8]Derken, günün serinliğinde bahçede yürüyen RAB Tanrı'nın sesini duydular. O'ndan kaçıp ağaçların arasına gizlendiler. [9]RAB Tanrı Adem'e, "Neredesin?" diye seslendi.

[10]Adem, "Bahçede sesini duyunca korktum. Çünkü çıplaktım, bu yüzden gizlendim" dedi.

[11]RAB Tanrı, "Çıplak olduğunu sana kim söyledi?" diye sordu, "Sana meyvesini yeme dediğim ağaçtan mı yedin?"

[12]Adem, "Yanıma koyduğun kadın ağacın meyvesini bana verdi, ben de yedim" diye yanıtladı.

[13]RAB Tanrı kadına, "Nedir bu yaptığın?" diye sordu.

Kadın, "Yılan beni aldattı, o yüzden yedim" diye karşılık verdi.

[14]Bunun üzerine RAB Tanrı yılana,
"Bu yaptığından ötürü
Bütün evcil ve yabanıl hayvanların
En lanetlisi sen olacaksın" dedi,
"Karnının üzerinde sürünecek,
Yaşamın boyunca toprak
yiyeceksin.
[15]Seninle kadını, onun soyuyla
senin soyunu
Birbirinize düşman edeceğim.
Onun soyu senin başını ezecek,
Sen onun topuğuna saldıracaksın."
[16]RAB Tanrı kadına,
"Çocuk doğururken sana
Çok acı çektireceğim" dedi,
"Ağrı çekerek doğum yapacaksın.
Kocana istek duyacaksın,
Seni o yönetecek."
[17]RAB Tanrı Adem'e,
"Karının sözünü dinlediğin
ve sana,
Meyvesini yeme dediğim

---

[a] 2:23 İbranice kadın (İşşa) sözcüğü adam (İş) sözcüğünden türemiştir.
2:24 Mat.19:4-5; Mar.10:7-8; 1Ko.6:16; Ef.5:31 *3:1 Va.12:9; 20:2*
3:6 Rom.5:12 *3:13 Rom.7:11; 2Ko.11:3; 1Ti.2:14* *3:15 Va.12:17*

ağaçtan yediğin için
Toprak senin yüzünden
lanetlendi" dedi,
"Yaşam boyu emek vermeden
yiyecek bulamayacaksın.
[18] Toprak sana diken ve çalı
verecek,
Yaban otu yiyeceksin.
[19] Toprağa dönünceye dek
Ekmeğini alın teri dökerek
kazanacaksın.
Çünkü topraksın, topraktan
yaratıldın
Ve yine toprağa döneceksin."

[20] Adem karısına Havva[a] adını verdi. Çünkü o bütün insanların[a] annesiydi.

[21] RAB Tanrı Adem'le karısı için deriden giysiler yaptı, onları giydirdi. [22] Sonra, "Adem iyiyle kötüyü bilmekle bizlerden biri gibi oldu" dedi, "Artık yaşam ağacına uzanıp meyve almasına, yiyip ölümsüz olmasına izin verilmemeli." [23] Böylece RAB Tanrı, yaratılmış olduğu toprağı işlemek üzere Adem'i Aden bahçesinden çıkardı. [24] Onu kovdu. Yaşam ağacının yolunu denetlemek için de Aden bahçesinin doğusuna Keruvlar* ve her yana dönen alevli bir kılıç yerleştirdi.

Kayin ile Habil

4 Adem karısı Havva ile yattı. Havva hamile kaldı ve Kayin'i doğurdu. "RAB'bin yardımıyla bir oğul dünyaya getirdim" dedi. [2] Daha sonra Kayin'in kardeşi Habil'i doğurdu. Habil çoban oldu, Kayin ise çiftçi. [3] Günler geçti. Bir gün Kayin toprağın ürünlerinden RAB'be sunu getirdi. [4] Habil de sürüsünde ilk doğan hayvanlardan bazılarını, özellikle de yağlarını getirdi. RAB Habil'i ve sunusunu kabul etti. [5] Kayin'le sunusunu ise reddetti. Kayin çok öfkelendi, suratını astı.

[6] RAB Kayin'e, "Niçin öfkelendin?" diye sordu, "Niçin surat astın? [7] Doğru olanı yapsan, seni kabul etmez miyim? Ancak doğru olanı yapmazsan, günah kapıda pusuya yatmış, seni bekliyor. Ona egemen olmalısın."

[8] Kayin kardeşi Habil'e, "Haydi, tarlaya gidelim[b]" dedi. Tarlada birlikteyken kardeşine saldırıp onu öldürdü.

[9] RAB Kayin'e, "Kardeşin Habil nerede?" diye sordu.

Kayin, "Bilmiyorum, kardeşimin bekçisi miyim ben?" diye karşılık verdi.

[10] RAB, "Ne yaptın?" dedi, "Kardeşinin kanı topraktan bana sesleniyor. [11] Artık döktüğün kardeş kanını içmek için ağzını açan toprağın laneti altındasın. [12] İşlediğin toprak bundan böyle sana ürün vermeyecek. Yeryüzünde aylak aylak dolaşacaksın."

[13] Kayin, "Cezam kaldıramayaca-

---

[a] *3:20 Havva ve insan sözcükleri İbranice'de "Yaşam" anlamına gelen aynı sözcükten türemiştir.*

[b] *4:8 "Haydi tarlaya gidelim" sözleri Septuaginta, Samiriye Tevratı, Süryanice ve Vulgata'dan alındı.*

3:17-18 İbr.6:8   3:23 Yar.2:9; Va.2:7; 22:2,14   4:4 İbr.11:4
4:8 Mat.23:35; Luk.11:50-51; 1Yu.3:12   4:10 İbr.12:22-24

ğım kadar ağır" diye karşılık verdi, [14]"Bugün beni bu topraklardan kovdun. Artık huzurundan uzak kalacak, yeryüzünde aylak aylak dolaşacağım. Kim bulsa öldürecek beni."

[15]Bunun üzerine RAB, "Seni kim öldürürse, ondan yedi kez öç alınacak" dedi. Kimse bulup öldürmesin diye Kayin'in üzerine bir nişan koydu. [16]Kayin RAB'bin huzurundan ayrıldı. Aden bahçesinin doğusunda, Nod[a] topraklarına yerleşti.

Kayin'in Soyu

[17]Kayin karısıyla yattı. Karısı hamile kaldı ve Hanok'u doğurdu. Kayin o sırada bir kent kurmaktaydı. Kente oğlu Hanok'un adını verdi. [18]Hanok'tan İrat oldu. İrat'tan Mehuyael, Mehuyael'den Metuşael, Metuşael'den Lemek oldu. [19]Lemek iki kadınla evlendi. Birinin adı Âda, öbürünün ise Silla'ydı. [20]Âda Yaval'ı doğurdu. Yaval sürü sahibi göçebelerin atasıydı. [21]Kardeşinin adı Yuval'dı. Yuval lir ve ney çalanların atasıydı. [22]Silla Tuval-Kayin'i doğurdu. Tuval-Kayin tunç* ve demirden çeşitli kesici aletler yapardı. Tuval-Kayin'in kızkardeşi Naama'ydı.

[23]Lemek karılarına şöyle dedi:
"Ey Âda ve Silla, beni dinleyin,
Ey Lemek'in karıları,
sözlerime kulak verin.
Beni yaraladığı için
Bir adam öldürdüm,
Beni hırpaladığı için
Bir genci öldürdüm.
[24]Kayin'in yedi kez öcü alınacaksa,
Lemek'in yetmiş yedi kez öcü
alınmalı."

[25]Adem karısıyla yine yattı. Havva bir erkek çocuk doğurdu. "Tanrı Kayin'in öldürdüğü Habil'in yerine bana başka bir oğul bağışladı" diyerek çocuğa Şit[b] adını verdi. [26]Şit'in de bir oğlu oldu, adını Enoş koydu.

O zaman insanlar RAB'be yakarmaya başladı.

Adem'den Nuh'a

(1Ta.1:1-4)

5 Adem soyunun öyküsü: Tanrı insanı yarattığında onu kendine benzer kıldı. [2]Onları erkek ve dişi olarak yarattı ve kutsadı. Yaratıldıkları gün onlara "İnsan" adını verdi. [3]Adem 130 yaşındayken kendi suretinde, kendisine benzer bir oğlu oldu. Ona Şit adını verdi. [4]Şit'in doğumundan sonra Adem 800 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. [5]Adem toplam 930 yıl yaşadıktan sonra öldü.

[6]Şit 105 yaşındayken oğlu Enoş doğdu. [7]Enoş'un doğumundan sonra Şit 807 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. [8]Şit toplam 912 yıl yaşadıktan sonra öldü.

[9]Enoş 90 yaşındayken oğlu Kenan doğdu. [10]Kenan'ın doğumundan sonra Enoş 815 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. [11]Enoş toplam 905 yıl yaşadıktan sonra öldü.

[12]Kenan 70 yaşındayken oğlu Mahalalel doğdu. [13]Mahalalel'in doğumundan sonra Kenan 840 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. [14]Kenan toplam 910 yıl yaşadıktan

---

[a] *4:16 "Nod": "Aylak" anlamına gelir.*
5:1-2 Yar.1:27-28

[b] *4:25 "Şit": "Bağışlamak" anlamına gelir.*
5:2 Yar.1:27; Mat.19:4-5; Mar.10:6

sonra öldü.

[15]Mahalalel 65 yaşındayken oğlu Yeret doğdu. [16]Yeret'in doğumundan sonra Mahalalel 830 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. [17]Mahalalel toplam 895 yıl yaşadıktan sonra öldü.

[18]Yeret 162 yaşındayken oğlu Hanok doğdu. [19]Hanok'un doğumundan sonra Yeret 800 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. [20]Yeret toplam 962 yıl yaşadıktan sonra öldü.

[21]Hanok 65 yaşındayken oğlu Metuşelah doğdu. [22]Metuşelah'ın doğumundan sonra Hanok 300 yıl Tanrı yolunda yürüdü. Başka oğulları, kızları oldu. [23]Hanok toplam 365 yıl yaşadı. [24]Tanrı yolunda yürüdü, sonra ortadan kayboldu; çünkü Tanrı onu yanına almıştı.

[25]Metuşelah 187 yaşındayken oğlu Lemek doğdu. [26]Lemek'in doğumundan sonra Metuşelah 782 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. [27]Metuşelah toplam 969 yıl yaşadıktan sonra öldü.

[28]Lemek 182 yaşındayken bir oğlu oldu. [29]"RAB'bin lanetlediği bu toprak yüzünden çektiğimiz eziyeti, harcadığımız emeği bu çocuk hafifletip bizi rahatlatacak" diyerek çocuğa Nuh[a] adını verdi. [30]Nuh'un doğumundan sonra Lemek 595 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. [31]Lemek toplam 777 yıl yaşadıktan sonra öldü.

[32]Nuh 500 yıl yaşadıktan sonra Sam, Ham, Yafet adlı oğulları doğdu.

Tufan

6 Yeryüzünde insanlar çoğalmaya başladı, kızlar doğdu. [2]İlahi varlıklar[b] insan kızlarının güzelliğini görünce beğendikleriyle evlendiler. [3]RAB, "Ruhum insanda sonsuza dek kalmayacak, çünkü o ölümlüdür" dedi, "İnsanın ömrü yüz yirmi yıl olacak." [4]İlahi varlıkların[b] insan kızlarıyla evlenip çocuk sahibi oldukları günlerde ve daha sonra yeryüzünde Nefiller[c] vardı. Bunlar eski çağ kahramanları, ünlü kişilerdi.

[5]RAB baktı, yeryüzünde insanın yaptığı kötülük çok, aklı fikri hep kötülükte. [6]İnsanı yarattığına pişman oldu. Yüreği sızladı. [7]"Yarattığım insanları, hayvanları, sürüngenleri*, kuşları yeryüzünden silip atacağım" dedi, "Çünkü onları yarattığıma pişman oldum." [8]Ama Nuh RAB'bin gözünde lütuf buldu.

[9]Nuh'un öyküsü şöyledir: Nuh doğru bir insandı. Çağdaşları arasında kusursuz biriydi. Tanrı yolunda yürüdü. [10]Üç oğlu vardı: Sam, Ham, Yafet. [11]Tanrı'nın gözünde yeryüzü bozulmuş, zorbalıkla dolmuştu. [12]Tanrı yeryüzüne baktı ve her şeyin ne denli bozulduğunu gördü. Çünkü insanlar yoldan çıkmıştı.

[13]Tanrı Nuh'a, "İnsanlığa son vereceğim" dedi, "Çünkü onlar yüzünden

---

[a] *5:29 "Nuh": "Rahatlık" anlamına gelir.*

[b] *6:2,4 "İlahi varlıklar": İbranice "Tanrı oğulları". Bunların melek ya da Şit soyundan gelen insanlar olduğu sanılıyor.*

[c] *6:4 "Nefiller": İbranice sözcük "Düşmüş kişiler" anlamına gelir. Septuaginta bunu "Devler" diye çevirir. Aynı sözcük Say.13:32-33 ayetlerinde de geçer.*

5:21-24 İbr.11:5; Yah.14-15 6:5-8 Mat.24:37; Luk.17:26; 1Pe.3:20 6:9 2Pe.2:5 yeryüzü zorbalıkla doldu. Onlarla birlikte yeryüzünü de yok edeceğim. [14] Kendine gofer[a] ağacından bir gemi yap. İçini dışını ziftle, içeriye kamaralar yap. [15] Gemiyi şöyle yapacaksın: Uzunluğu üç yüz[b], genişliği elli[c], yüksekliği otuz arşın[ç] olacak. [16] Pencere de yap, boyu yukarıya doğru bir arşını[d] bulsun. Kapıyı geminin yan tarafına koy. Alt, orta ve üst güverteler yap. [17] Yeryüzüne tufan göndereceğim. Göklerin altında soluk alan bütün canlıları yok edeceğim. Yeryüzündeki her canlı ölecek. [18] Ama seninle bir antlaşma yapacağım. Oğulların, karın, gelinlerinle birlikte gemiye bin. [19] Sağ kalabilmeleri için her canlı türünden bir erkek, bir dişi olmak üzere birer çifti gemiye al. [20] Çeşit çeşit kuşlar, hayvanlar, sürüngenler sağ kalmak için çifter çifter sana gelecekler. [21] Yanına hem kendin, hem onlar için yenebilecek ne varsa al, ilerde yemek üzere depola."

[22] Nuh Tanrı'nın bütün buyruklarını yerine getirdi.

7 RAB Nuh'a, "Bütün ailenle birlikte gemiye bin" dedi, "Çünkü bu kuşak içinde yalnız seni doğru buldum. [2-3] Yeryüzünde soyları tükenmesin diye, yanına temiz sayılan hayvanlardan erkek ve dişi olmak üzere yedişer çift, kirli sayılan hayvanlardan birer çift, kuşlardan yedişer çift al. [4] Çünkü yedi gün sonra yeryüzüne kırk gün kırk gece yağmur yağdıracağım. Yarattığım her canlıyı yeryüzünden silip atacağım." [5] Nuh RAB'bin bütün buyruklarını yerine getirdi.

[6] Yeryüzünde tufan koptuğunda Nuh altı yüz yaşındaydı. [7] Nuh, oğulları, karısı, gelinleri tufandan kurtulmak için hep birlikte gemiye bindiler. [8-9] Tanrı'nın Nuh'a buyurduğu gibi temiz ve kirli sayılan her tür hayvan, kuş ve sürüngenden* erkek ve dişi olmak üzere birer çift Nuh'a gelip gemiye bindiler. [10] Yedi gün sonra tufan koptu.

[11] Nuh altı yüz yaşındayken, o yılın ikinci ayının* on yedinci günü enginlerin bütün kaynakları fışkırdı, göklerin kapakları açıldı. [12] Yeryüzüne kırk gün kırk gece yağmur yağdı.

[13] Nuh, oğulları Sam, Ham, Yafet, Nuh'un karısıyla üç gelini tam o gün gemiye bindiler. [14] Onlarla birlikte her tür hayvan –evcil hayvanların, sürüngenlerin, kuşların, uçan yaratıkların her türü– gemiye bindi. [15] Soluk alan her tür canlı çifter çifter Nuh'un yanına gelip gemiye bindi. [16] Gemiye giren hayvanlar Tanrı'nın Nuh'a buyurduğu gibi erkek ve dişiydi. RAB Nuh'un ardından kapıyı kapadı.

[17] Tufan kırk gün sürdü. Çoğalan sular gemiyi yerden yukarı kaldırdı. [18] Sular yükseldi, çoğaldıkça çoğaldı; gemi suyun üzerinde yüzmeye başladı. [19] Sular öyle yükseldi ki, yeryüzündeki bütün yüksek dağlar su

---

[a] *6:14 "Gofer": Ne çeşit ağaç olduğu bilinmiyor. Selvi ağacı olduğu sanılıyor.*
[b] *6:15 "Üç yüz arşın": Yaklaşık 135 m.* [c] *6:15 "Elli arşın": Yaklaşık 22.5 m.*
[ç] *6:15 "Otuz arşın": Yaklaşık 13.5 m.* [d] *6:16 "Bir arşın": Yaklaşık 45 cm.*
6:22 İbr.11:7 *7:7 Mat.24:38-39; Luk.17:27* *7:11-12 2Pe.3:6*

altında kaldı. [20]Yükselen sular dağları on beş arşın[a] aştı. [21-22]Yeryüzünde yaşayan bütün canlılar yok oldu; kuşlar, evcil ve yabanıl hayvanlar, sürüngenler, insanlar, soluk alan bütün canlılar öldü. [23]RAB insanlardan evcil hayvanlara, sürüngenlerden kuşlara dek bütün canlıları yok etti, yeryüzündeki her şey silinip gitti. Yalnız Nuh'la gemidekiler kaldı. [24]Sular yüz elli gün boyunca yeryüzünü kapladı.

Tufanın Sonu

8 Sonra Tanrı Nuh'u ve gemideki evcil ve yabanıl hayvanları anımsadı. Yeryüzünde bir rüzgar estirdi, sular alçalmaya başladı. [2]Enginlerin kaynakları, göklerin kapakları kapandı. Yağmur dindi. [3]Sular yeryüzünden çekilmeye başladı. Yüz elli gün geçtikten sonra sular azaldı. [4]Gemi yedinci ayın* on yedinci günü Ararat dağlarına oturdu. [5]Sular onuncu aya kadar sürekli azaldı. Onuncu ayın birinde dağların doruğu göründü.

[6]Kırk gün sonra Nuh yapmış olduğu geminin penceresini açtı. [7]Kuzgunu dışarı gönderdi. Kuzgun sular kuruyuncaya kadar dönmedi, uçup durdu. [8]Bunun üzerine Nuh suların yeryüzünden çekilip çekilmediğini anlamak için güvercini gönderdi. [9]Güvercin konacak bir yer bulamadı, çünkü her yer suyla kaplıydı. Gemiye, Nuh'un yanına döndü. Nuh uzanıp güvercini tuttu ve gemiye, yanına aldı. [10]Yedi gün daha bekledi, sonra güvercini yine dışarı saldı. [11]Güvercin gagasında yeni kopmuş bir zeytin yaprağıyla akşamleyin geri döndü. O zaman Nuh suların yeryüzünden çekilmiş olduğunu anladı. [12]Yedi gün daha bekledikten sonra güvercini yine gönderdi. Bu kez güvercin geri dönmedi.

[13]Nuh altı yüz bir yaşındayken, birinci ayın birinde yeryüzündeki sular kurudu. Nuh geminin üstündeki kapağı kaldırınca toprağın kurumuş olduğunu gördü. [14]İkinci ayın yirmi yedinci günü toprak tümüyle kurumuştu.

[15-16]Tanrı Nuh'a, "Karın, oğulların ve gelinlerinle birlikte gemiden çık" dedi, [17]"Kendinle birlikte bütün canlıları, kuşları, hayvanları, sürüngenleri* de çıkar. Üresinler, verimli olsunlar, yeryüzünde çoğalsınlar."

[18]Nuh karısı, oğulları ve gelinleriyle birlikte gemiden çıktı. [19]Bütün hayvanlar, sürüngenler, kuşlar, yeryüzünde yaşayan her tür canlı da gemiyi terk etti.

[20]Nuh RAB'be bir sunak yaptı. Orada bütün temiz sayılan hayvanlarla kuşlardan yakmalık sunular* sundu. [21]Güzel kokudan hoşnut olan RAB içinden şöyle dedi: "İnsanlar yüzünden yeryüzünü bir daha lanetlemeyeceğim. Çünkü insan yüreğindeki eğilimler çocukluğundan beri kötüdür. Şimdi yaptığım gibi bütün canlıları bir daha yok etmeyeceğim.

[22]"Dünya durdukça
Ekin ekmek, biçmek,
Sıcak, soğuk,
Yaz, kış,
Gece, gündüz hep var olacaktır."

---

[a] *7:20 "On beş arşın": Yaklaşık 6.8 m.*

Tanrı Nuh'la Antlaşma Yapıyor

9 Tanrı, Nuh'u ve oğullarını kutsayarak, "Verimli olun, çoğalıp yeryüzünü doldurun" dedi, [2]"Yerdeki hayvanların, gökteki kuşların tümü sizden korkup ürkecek. Yeryüzündeki bütün canlılar, denizdeki bütün balıklar sizin yönetiminize verilmiştir. [3]Bütün canlılar size yiyecek olacak. Yeşil bitkiler gibi, hepsini size veriyorum.

[4]"Yalnız kanlı et yemeyeceksiniz, çünkü kan canı içerir. [5]Sizin de kanınız dökülürse, hakkınızı kesinlikle arayacağım. Her hayvandan hesabını soracağım. Her insandan, kardeşinin canına kıyan herkesten hakkınızı arayacağım.

[6] "Kim insan kanı dökerse,
Kendi kanı da insan tarafından
dökülecektir.
Çünkü Tanrı insanı kendi
suretinde yarattı.
[7] Verimli olun, çoğalın.
Yeryüzünde üreyin, artın."

[8]Tanrı Nuh'a ve oğullarına şöyle dedi: [9-10]"Sizinle ve gelecek kuşaklarınızla, sizinle birlikteki bütün canlılarla –kuşlar, evcil ve yabanıl hayvanlar, gemiden çıkan bütün hayvanlarla– antlaşmamı sürdürmek istiyorum. [11]Sizinle antlaşmamı sürdüreceğim: Bir daha tufanla bütün canlılar yok olmayacak. Yeryüzünü yok eden tufan bir daha olmayacak."

[12]Tanrı şöyle sürdürdü konuşmasını: "Sizinle ve bütün canlılarla kuşaklar boyu sonsuza dek sürecek antlaşmamın belirtisi şu olacak: [13]Yayımı bulutlara yerleştireceğim ve bu, yeryüzüyle aramdaki antlaşmanın belirtisi olacak. [14]Yeryüzüne ne zaman bulut göndersem, yayım bulutların arasında ne zaman görünse, [15]sizinle ve bütün canlı varlıklarla yaptığım antlaşmayı anımsayacağım: Canlıları yok edecek bir tufan bir daha olmayacak. [16]Ne zaman bulutlarda yay görünse, ona bakıp yeryüzünde yaşayan bütün canlılarla yaptığım sonsuza dek geçerli antlaşmayı anımsayacağım."

[17]Tanrı Nuh'a, "Kendimle yeryüzündeki bütün canlılar arasında sürdüreceğim antlaşmanın belirtisi budur" dedi.

Nuh'un Oğulları

[18]Gemiden çıkan Nuh'un oğulları Sam, Ham ve Yafet idi. Ham Kenan'ın babasıydı. [19]Nuh'un üç oğlu bunlardı. Yeryüzüne yayılan bütün insanlar onlardan üredi.

[20]Nuh çiftçiydi, ilk bağı o dikti. [21]Şarap içip sarhoş oldu, çadırının içinde çırılçıplak uzandı. [22]Kenan'ın babası olan Ham babasının çıplak olduğunu görünce dışarı çıkıp iki kardeşine anlattı. [23]Sam'la Yafet bir giysi alıp omuzlarına attılar, geri geri yürüyerek çıplak babalarını örttüler. Babalarını çıplak görmemek için yüzlerini öbür yana çevirdiler. [24]Nuh ayılınca küçük oğlunun ne yaptığını anlayarak, [25]şöyle dedi:

"Kenan'a lanet olsun,
Köleler kölesi olsun kardeşlerine.

9:1 Yar.1:28 *9:4 Lev.7:26-27; 17:10-14; 19:26; Yas.12:16,23-25; 15:23*
9:6 Çık.20:13 *9:6 Yar.1:26* *9:7 Yar.1:28*

[26]Övgüler olsun Sam'ın Tanrısı
RAB'be,
Kenan Sam'a kul olsun.
[27]Tanrı Yafet'e[a] bolluk versin,
Sam'ın çadırlarında yaşasın,
Kenan Yafet'e kul olsun."

[28]Nuh tufandan sonra üç yüz elli yıl daha yaşadı. [29]Toplam dokuz yüz elli yıl yaşadıktan sonra öldü.

Nuh Oğullarının Soyu

(1Ta.1:5-23)

10 Nuh'un oğulları Sam, Ham ve Yafet'in öyküsü şudur:

Tufandan sonra bunların birçok oğlu oldu.

[2]Yafet'in oğulları: Gomer, Magog, Meday, Yâvan, Tuval, Meşek, Tiras. [3]Gomer'in oğulları: Aşkenaz, Rifat, Togarma. [4]Yâvan'ın oğulları: Elişa, Tarşiş, Kittim, Rodanim. [5]Kıyılarda yaşayan insanların ataları bunlardır. Ülkelerinde çeşitli dillere, uluslarında çeşitli boylara bölündüler.

[6]Ham'ın oğulları: Kûş, Misrayim, Pût, Kenan. [7]Kûş'un oğulları: Seva, Havila, Savta, Raama, Savteka. Raama'nın oğulları: Şeva, Dedan. [8]Kûş'un Nemrut adında bir oğlu oldu. Yiğitliğiyle yeryüzüne ün saldı. [9]RAB'bin önünde yiğit bir avcıydı. "RAB'bin önünde Nemrut gibi yiğit avcı" sözü buradan gelir. [10]İlkin Şinar topraklarında, Babil, Erek, Akat, Kalne kentlerinde krallık yaptı. [11-12]Sonra Asur'a giderek Ninova, Rehovot-İr, Kalah kentlerini ve Ninova'yla önemli bir kent olan Kalah arasında Resen'i kurdu.

[13-14]Misrayim Ludlular'ın, Anamlılar'ın, Lehavlılar'ın, Naftuhlular'ın, Patruslular'ın, Filistliler'in ataları olan Kasluhlular'ın ve Kaftorlular'ın atasıydı.

[15-18]Kenan ilk oğlu olan Sidon'un[b] babası ve Hititler'in*, Yevuslular'ın, Amorlular'ın, Girgaşlılar'ın, Hivliler'in, Arklılar'ın, Sinliler'in, Arvatlılar'ın, Semarlılar'ın, Hamalılar'ın atasıydı. Kenan boyları daha sonra dağıldı. [19]Kenan sınırı Sayda'dan Gerar, Gazze, Sodom, Gomora, Adma ve Sevoyim'e doğru Laşa'ya kadar uzanıyordu. [20]Ülkelerinde ve uluslarında çeşitli boylara ve dillere bölünen Hamoğulları bunlardı.

[21]Yafet'in ağabeyi olan Sam'ın da çocukları oldu. Sam bütün Ever soyunun atasıydı.

[22]Sam'ın oğulları: Elam, Asur, Arpakşat, Lud, Aram. [23]Aram'm oğulları: Ûs, Hul, Geter, Maş. [24]Arpakşat Şelah'ın babasıydı[c]. Şelah'tan Ever oldu. [25]Ever'in iki oğlu oldu. Birinin adı Pelek'ti[ç]; çünkü yeryüzündeki insanlar onun yaşadığı dönemde bölündü. Kardeşinin adı Yoktan'dı. [26-29]Yoktan Almodat'ın, Şelef'in, Hasarmavet'in, Yerah'ın, Hadoram'ın, Uzal'ın, Dikla'nın, Oval'ın, Avimael'in, Şeva'nın, Ofir'in, Havila'nın, Yovav'ın atasıydı. Bunların

---

[a] 9:27 "Yafet": "Bolluk, genişlik" anlamına gelir.

[b] 10:15-18 "Sidon": Saydalılar'ın atası.

[c] 10:24 Masoretik metin "Arpakşat Şelah'ın babasıydı", Septuaginta "Arpakşat Kenan'ın babasıydı, Kenan Şelah'ın babasıydı."

[ç] 10:25 "Pelek": "Bölünme" anlamına gelir.

hepsi Yoktan'ın soyundandı.

[30]Doğuda, Meşa'dan Sefar'a uzanan dağlık bölgede yaşarlardı. [31]Ülkelerinde ve uluslarında çeşitli boylara ve dillere bölünen Samoğulları bunlardı.

[32]Tufandan sonra kayda geçen, ulus ulus, boy boy yeryüzüne yayılan bütün bu insanlar Nuh'un soyundan gelmedir.

Babil Kulesi

11 Başlangıçta dünyadaki bütün insanlar aynı dili konuşur, aynı sözleri kullanırlardı. [2]Doğuya göçerlerken Şinar bölgesinde bir ova bulup oraya yerleştiler.

[3]Birbirlerine, "Gelin, tuğla yapıp iyice pişirelim" dediler. Taş yerine tuğla, harç yerine zift kullandılar. [4]Sonra, "Kendimize bir kent kuralım" dediler, "Göklere erişecek bir kule dikip ün salalım. Böylece yeryüzüne dağılmayız."

[5]RAB insanların yaptığı kentle kuleyi görmek için aşağıya indi. [6]"Tek bir halk olup aynı dili konuşarak bunu yapmaya başladıklarına göre, düşündüklerini gerçekleştirecek, hiçbir engel tanımayacaklar" dedi, [7]"Gelin, aşağı inip dillerini karıştıralım ki, birbirlerini anlamasınlar." [8]Böylece RAB onları yeryüzüne dağıtarak kentin yapımını durdurdu. [9]Bu nedenle kente Babil[a] adı verildi. Çünkü RAB bütün insanların dilini orada karıştırmış ve onları yeryüzünün dört bucağına dağıtmıştı.

Sam'dan Avram'a

(1Ta.1:24-27)

[10]Sam'ın soyunun öyküsü: Tufandan iki yıl sonra Sam 100 yaşındayken oğlu Arpakşat doğdu. [11]Arpakşat'ın doğumundan sonra Sam 500 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

[12]Arpakşat 35 yaşındayken oğlu Şelah doğdu. [13]Şelah'ın doğumundan sonra Arpakşat 403 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu[b].

[14]Şelah 30 yaşındayken oğlu Ever doğdu. [15]Ever'in doğumundan sonra Şelah 403 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

[16]Ever 34 yaşındayken oğlu Pelek doğdu. [17]Pelek'in doğumundan sonra Ever 430 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

[18]Pelek 30 yaşındayken oğlu Reu doğdu. [19]Reu'nun doğumundan sonra Pelek 209 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

[20]Reu 32 yaşındayken oğlu Seruk doğdu. [21]Seruk'un doğumundan sonra Reu 207 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

[22]Seruk 30 yaşındayken oğlu Nahor doğdu. [23]Nahor'un doğumundan sonra Seruk 200 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

[24]Nahor 29 yaşındayken oğlu Terah

---

[a] *11:9 "Babil": İbranice "Kargaşa" sözcüğünü çağrıştırır.*

[b] *11:12-13 Septuaginta "Arpakşat 35 yaşındayken oğlu Kenan doğdu. Kenan'ın doğumundan sonra Arpakşat 430 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. Kenan 130 yaşındayken oğlu Şelah doğdu. Şelah'ın doğumundan sonra Kenan 330 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu" (bkz. Luk.3:35-36).*

doğdu. [25]Terah'ın doğumundan sonra Nahor 119 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

[26]Yetmiş yaşından sonra Terah'ın Avram, Nahor ve Haran adlı oğulları oldu.

[27]Terah soyunun öyküsü: Terah Avram, Nahor ve Haran'ın babasıydı. Haran'ın Lut adlı bir oğlu oldu. [28]Haran, babası Terah henüz sağken, doğduğu ülkede, Kildaniler'in* Ur Kenti'nde öldü. [29]Avram'la Nahor evlendiler. Avram'ın karısının adı Saray, Nahor'unkinin adı Milka'ydı. Milka Yiska'nın babası Haran'ın kızıydı. [30]Saray kısırdı, çocuğu olmuyordu.

[31]Terah, oğlu Avram'ı, Haran'ın oğlu olan torunu Lut'u ve Avram'ın karısı olan gelini Saray'ı yanına aldı. Kenan ülkesine gitmek üzere Kildaniler'in Ur Kenti'nden ayrıldılar. Harran'a gidip oraya yerleştiler. [32]Terah iki yüz beş yıl yaşadıktan sonra Harran'da öldü.

Avram'a Çağrı

12 RAB Avram'a, "Ülkeni, akrabalarını, baba evini bırak, sana göstereceğim ülkeye git" dedi,

[2] "Seni büyük bir ulus yapacağım,
Seni kutsayacak, sana ün kazandıracağım,
Bereket kaynağı olacaksın.
[3] Seni kutsayanları kutsayacak,
Seni lanetleyeni lanetleyeceğim.
Yeryüzündeki bütün halklar
Senin aracılığınla kutsanacak."

[4]Avram RAB'bin buyurduğu gibi yola çıktı. Lut da onunla birlikte gitti. Avram Harran'dan ayrıldığı zaman yetmiş beş yaşındaydı. [5]Karısı Saray'ı, yeğeni Lut'u, Harran'da kazandıkları malları, edindikleri uşakları yanına alıp Kenan ülkesine doğru yola çıktı. Oraya vardılar.

[6]Avram ülke boyunca Şekem'deki More meşesine kadar ilerledi. O günlerde orada Kenanlılar yaşıyordu. [7]RAB Avram'a görünerek, "Bu toprakları senin soyuna vereceğim" dedi. Avram kendisine görünen RAB'be orada bir sunak yaptı. [8]Oradan Beytel'in doğusundaki dağlık bölgeye doğru gitti. Çadırını batıdaki Beytel'le doğudaki Ay Kenti'nin arasına kurdu. Orada RAB'be bir sunak yapıp RAB'be yakardı. [9]Sonra kona göçe Negev'e doğru ilerledi.

Avram Mısır'da

[10]Ülkedeki şiddetli kıtlık yüzünden Avram geçici bir süre için Mısır'a gitti. [11]Mısır'a yaklaştıklarında karısı Saray'a, "Güzel bir kadın olduğunu biliyorum" dedi, [12]"Olur ki Mısırlılar seni görüp, 'Bu onun karısı' diyerek beni öldürür, seni sağ bırakırlar. [13]Lütfen, 'Onun kızkardeşiyim' de ki, senin hatırın için bana iyi davransınlar, canıma dokunmasınlar."

[14]Avram Mısır'a girince, Mısırlılar karısının çok güzel olduğunu farkettiler. [15]Kadını gören firavunun adamları, güzelliğini firavuna övdüler. Kadın saraya alındı. [16]Onun hatırı için firavun Avram'a iyi davrandı.

12:1 Elç.7:2-3; İbr.11:8 *12:3 Yar.22:18; 26:4; 28:14; Elç.3:25; Gal.3:8*
12:7 Elç.7:5; Gal.3:16 *12:13 Yar. 20:2; 26:7*

Avram davar, sığır, erkek ve dişi eşek, erkek ve kadın köle, deve sahibi oldu.

[17]RAB Avram'ın karısı Saray yüzünden firavunla ev halkının başına korkunç felaketler getirdi. [18]Firavun Avram'ı çağırtarak, "Nedir bana bu yaptığın?" dedi, "Neden Saray'ın karın olduğunu söylemedin? [19]Niçin 'Saray kızkardeşimdir' diyerek onunla evlenmeme izin verdin? Al karını, git!" [20]Firavun Avram için adamlarına buyruk verdi. Böylece Avram'la karısını sahip olduğu her şeyle birlikte gönderdiler.

Avram'la Lut'un Ayrılması

13 Avram, karısı ve sahip olduğu her şeyle birlikte Mısır'dan ayrılıp Negev'e doğru gitti. Lut da onunla birlikteydi. [2]Avram çok zengindi. Sürüleri, altınları, gümüşleri vardı. [3]Negev'den başlayıp bir yerden öbürüne göçerek Beytel'e kadar gitti. Beytel'le Ay Kenti arasında daha önce çadırını kurmuş olduğu yere vardı. [4]Önceden yapmış olduğu sunağın bulunduğu yere gidip orada RAB'be yakardı.

[5]Avram'la birlikte göçen Lut'un da davarları, sığırları, çadırları vardı. [6]Malları öyle çoktu ki, toprak birlikte yaşamalarına elvermedi; yan yana yaşayamadılar. [7]Avram'ın çobanlarıyla Lut'un çobanları arasında kavga çıktı. –O günlerde Kenanlılar'la Perizliler de orada yaşıyorlardı.–

[8]Avram Lut'a, "Biz akrabayız" dedi, "Bu yüzden aramızda da çobanlarımız arasında da kavga çıkmasın. [9]Bütün topraklar senin önünde. Gel, ayrılalım. Sen sola gidersen, ben sağa gideceğim. Sen sağa gidersen, ben sola gideceğim."

[10]Lut çevresine baktı. Şeria Ovası'nın tümü RAB'bin bahçesi gibi, Soar'a doğru giderken Mısır toprakları gibiydi. Her yerde bol su vardı. RAB Sodom ve Gomora kentlerini yok etmeden önce ova böyleydi. [11]Lut kendine Şeria Ovası'nın tümünü seçerek doğuya doğru göçtü. Birbirlerinden ayrıldılar. [12]Avram Kenan topraklarında kaldı. Lut ovadaki kentlerin arasına yerleşti, Sodom'a yakın bir yere çadır kurdu. [13]Sodom halkı çok kötüydü. RAB'be karşı büyük günah işliyordu.

[14]Lut Avram'dan ayrıldıktan sonra, RAB Avram'a, "Bulunduğun yerden kuzeye, güneye, doğuya, batıya dikkatle bak" dedi, [15]"Gördüğün bütün toprakları sonsuza dek sana ve soyuna vereceğim. [16]Soyunu toprağın tozu kadar çoğaltacağım. Öyle ki, biri çıkıp da toprağın tozunu sayabilirse, senin soyunu da sayabilecek. [17]Kalk, sana vereceğim toprakları boydan boya dolaş."

[18]Avram çadırını söktü, gidip Hevron'daki Mamre meşeliğine yerleşti. Orada RAB'be bir sunak yaptı.

Avram Lut'u Kurtarıyor

14 Bu arada Şinar[a] Kralı Amrafel, Ellasar Kralı Aryok, Elam Kralı Kedorlaomer ve Goyim Kralı Tidal [2]Sodom Kralı Bera'ya, Gomora Kralı Birşa'ya, Adma Kralı Şinav'a, Sevoyim Kralı Şemever'e ve

---

[a] *14:1 "Şinar", yani "Babil".*

Bala –Soar– Kralı'na karşı savaş açtı. [3]Bu son beş kral bugün Lut Gölü olan Siddim Vadisi'nde güçlerini birleştirmişti. [4]Bu krallar on iki yıl Kedorlaomer'in egemenliği altında yaşamış, on üçüncü yıl ona başkaldırmışlardı. [5-6]On dördüncü yıl Kedorlaomer'le onu destekleyen öbür krallar gelip Aşterot-Karnayim'de Refalılar'ı, Ham'da Zuzlular'ı, Şave-Kiryatayim'de Emliler'i, çöl kenarındaki El-Paran'a kadar uzanan dağlık Seir bölgesinde Horlular'ı bozguna uğrattılar. [7]Oradan geri dönüp Eyn-Mişpat'a –Kadeş'e– gittiler. Amalekliler'in bütün topraklarını alarak Haseson-Tamar'da yaşayan Amorlular'ı bozguna uğrattılar.

[8-9]Bunun üzerine Sodom, Gomora, Adma, Sevoyim, Bala –Soar– kralları yola çıktı. Bu beş kral dört krala –Elam Kralı Kedorlaomer, Goyim Kralı Tidal, Şinar Kralı Amrafel, Ellasar Kralı Aryok'a– karşı Siddim Vadisi'nde savaş düzenine girdiler. [10]Siddim Vadisi zift çukurlarıyla doluydu. Sodom ve Gomora kralları kaçarken adamlarından bazıları bu çukurlara düştü. Sağ kalanlarsa dağlara kaçtı. [11]Dört kral Sodom ve Gomora'nın bütün malını ve yiyeceğini alıp gitti. [12]Avram'ın yeğeni Lut'la mallarını da götürdüler. Çünkü o da Sodom'da yaşıyordu.

[13]Oradan kaçıp kurtulan biri gelip İbrani Avram'a durumu bildirdi. Avram Eşkol'la Aner'in kardeşi Amorlu Mamre'nin meşeliğinde yaşıyordu. Bunların hepsi Avram'dan yanaydılar. [14]Avram yeğeni Lut'un tutsak alındığını duyunca, evinde doğup yetişmiş üç yüz on sekiz adamını yanına alarak dört kralı Dan'a kadar kovaladı. [15]Adamlarını gruplara ayırdı, gece saldırıp onları bozguna uğratarak Şam'ın kuzeyindeki Hova'ya kadar kovaladı. [16]Yağmalanan bütün malı, yeğeni Lut'la mallarını, kadınları ve halkı geri getirdi.

Melkisedek Avram'ı Kutsuyor

[17]Avram Kedorlaomer'le onu destekleyen kralları bozguna uğratıp dönünce, Sodom Kralı onu karşılamak için Kral Vadisi olan Şave Vadisi'ne gitti.

[18]Yüce Tanrı'nın kâhini* olan Şalem Kralı Melkisedek ekmek ve şarap getirdi.

[19]Avram'ı kutsayarak şöyle dedi:
"Yeri göğü yaratan yüce Tanrı
Avram'ı kutsasın,
[20]Düşmanlarını onun eline teslim
eden yüce Tanrı'ya övgüler
olsun."

Bunun üzerine Avram her şeyin ondalığını Melkisedek'e verdi.

[21]Sodom Kralı Avram'a, "Adamlarımı bana ver, mallar sana kalsın" dedi.

[22-23]Avram Sodom Kralı'na, "Yeri göğü yaratan yüce Tanrı RAB'bin önünde sana ait hiçbir şey, bir iplik, bir çarık bağı bile almayacağıma ant içerim" diye karşılık verdi, "Öyle ki, 'Avram'ı zengin ettim' demeyesin. [24]Yalnız, adamlarımın yedikleri bunun dışında. Bir de beni destekleyen Aner, Eşkol ve Mamre paylarına düşeni alsınlar."

14:17-20 İbr.7:1-10

Rab'bin Avram'la Yaptığı Antlaşma

15 Bundan sonra RAB bir görümde Avram'a, "Korkma, Avram" diye seslendi, "Senin kalkanın benim. Ödülün çok büyük olacak."

[2]Avram, "Ey Egemen RAB, bana ne vereceksin?" dedi, "Çocuk sahibi olamadım. Evim Şamlı Eliezer'e kalacak. [3]Bana çocuk vermediğin için evimdeki bir uşak mirasçım olacak."

[4]RAB yine seslendi: "O mirasçın olmayacak, öz çocuğun mirasçın olacak." [5]Sonra Avram'ı dışarı çıkararak, "Göklere bak" dedi, "Yıldızları sayabilir misin? İşte, soyun o kadar çok olacak."

[6]Avram RAB'be iman etti, RAB bunu ona doğruluk saydı.

[7]Tanrı Avram'a, "Bu toprakları sana miras olarak vermek için Kildaniler'in* Ur Kenti'nden seni çıkaran RAB benim" dedi.

[8]Avram, "Ey Egemen RAB, bu toprakları miras alacağımı nasıl bileceğim?" diye sordu.

[9]RAB, "Bana bir düve, bir keçi, bir de koç getir" dedi, "Hepsi üçer yaşında olsun. Bir de kumruyla güvercin yavrusu getir."

[10]Avram hepsini getirdi, ortadan kesip parçaları birbirine karşı dizdi. Yalnız kuşları kesmedi. [11]Leşlerin üzerine konan yırtıcı kuşları kovdu.

[12]Güneş batarken Avram derin bir uykuya daldı. Üzerine dehşet verici zifiri bir karanlık çöktü. [13]RAB Avram'a şöyle dedi: "Şunu iyi bil ki, senin soyun yabancı bir ülkede, gurbette yaşayacak. Dört yüz yıl kölelik edip baskı görecek. [14]Ama soyuna kölelik yaptıran ulusu cezalandıracağım. Sonra soyun oradan büyük mal varlığıyla çıkacak. [15]Sen de esenlik içinde atalarına kavuşacaksın. İleri yaşta ölüp gömüleceksin. [16]Soyunun dördüncü kuşağı buraya geri dönecek. Çünkü Amorlular'ın yaptığı kötülükler henüz doruğa varmadı."

[17]Güneş batıp karanlık çökünce, dumanlı bir mangalla alevli bir meşale göründü ve kesilen hayvan parçalarının arasından geçti. [18-21]O gün RAB Avram'la antlaşma yaparak ona şöyle dedi: "Mısır Irmağı'ndan büyük Fırat Irmağı'na kadar uzanan bu toprakları –Ken, Keniz, Kadmon, Hitit*, Periz, Refa, Amor, Kenan, Girgaş ve Yevus topraklarını– senin soyuna vereceğim."

Hacer ile İsmail

16 Karısı Saray Avram'a çocuk verememişti. Saray'ın Hacer adında Mısırlı bir cariyesi vardı. [2]Saray Avram'a, "RAB çocuk sahibi olmamı engelledi" dedi, "Lütfen, cariyemle yat. Belki bu yoldan bir çocuk sahibi olabilirim." Avram Saray'ın sözünü dinledi. [3]Saray Mısırlı cariyesi Hacer'i kocası Avram'a karı olarak verdi. Bu olay Avram Kenan'da on yıl yaşadıktan sonra oldu. [4]Avram Hacer'le yattı, Hacer hamile kaldı. Hacer hamile olduğunu anlayınca, hanımını küçük görmeye başladı.

[5]Saray Avram'a, "Bu haksızlık senin yüzünden başıma geldi!" dedi,

---

15:5 Rom.4:18; İbr.11:12 15:6 Rom.4:3,9,22; Gal.3:6; Yak.2:23
15:13 Çık.1:1-14; Elç.7:6 15:14 Çık.12:40-41; Elç.7:7 15:18-21 Elç.7:5

"Cariyemi koynuna soktum. Hamile olduğunu anlayınca beni küçük görmeye başladı. İkimiz arasında RAB karar versin."

[6]Avram, "Cariyen senin elinde" dedi, "Neyi uygun görürsen yap." Böylece Saray cariyesine sert davranmaya başladı. Hacer onun yanından kaçtı.

[7]RAB'bin meleği Hacer'i çölde bir pınarın, Şur yolundaki pınarın başında buldu. [8]Ona, "Saray'ın cariyesi Hacer, nereden gelip nereye gidiyorsun?" diye sordu.

Hacer, "Hanımım Saray'dan kaçıyorum" diye yanıtladı.

[9]RAB'bin meleği, "Hanımına dön ve ona boyun eğ" dedi, [10]"Senin soyunu öyle çoğaltacağım ki, kimse sayamayacak.

[11]"İşte hamilesin, bir oğlun olacak,
Adını İsmail[a] koyacaksın.
Çünkü RAB sıkıntı içindeki
yakarışını işitti.
[12]Oğlun yaban eşeğine benzer
bir adam olacak,
O herkese, herkes de ona
karşı çıkacak.
Kardeşlerinin hepsiyle çekişme
içinde yaşayacak[b]."

[13]Hacer, "Beni gören Tanrı'yı gerçekten gördüm mü?" diyerek kendisiyle konuşan RAB'be "El-Roi[c]" adını verdi. [14]Bu yüzden Kadeş'le Beret arasındaki o kuyuya Beer-Lahay-Roi[ç] adı verildi.

[15]Hacer Avram'a bir erkek çocuk doğurdu. Avram çocuğun adını İsmail koydu. [16]Hacer İsmail'i doğurduğunda, Avram seksen altı yaşındaydı.

Sünnet: Antlaşma Simgesi

17 Avram doksan dokuz yaşındayken RAB ona görünerek, "Ben Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'yım" dedi, "Benim yolumda yürü, kusursuz ol. [2]Seninle yaptığım antlaşmayı sürdürecek, soyunu alabildiğine çoğaltacağım."

[3]Avram yüzüstü yere kapandı. Tanrı, [4]"Seninle yaptığım antlaşma şudur" dedi, "Birçok ulusun babası olacaksın. [5]Artık adın Avram[d] değil, İbrahim[e] olacak. Çünkü seni birçok ulusun babası yapacağım. [6]Seni çok verimli kılacağım. Soyundan uluslar doğacak, krallar çıkacak. [7]Antlaşmamı seninle ve soyunla kuşaklar boyunca, sonsuza dek sürdüreceğim. Senin, senden sonra da soyunun Tanrısı olacağım. [8]Bir yabancı olarak yaşadığın toprakları, bütün Kenan ülkesini sonsuza dek mülkünüz olmak üzere sana ve soyuna vereceğim. Onların Tanrısı olacağım."

[9]Tanrı İbrahim'e, "Sen ve soyun

---

[a] ***16:11** "İsmail": "Tanrı işitir" anlamına gelir.*

[b] ***16:12** "Kardeşlerinin hepsiyle çekişme içinde yaşayacak" ya da "Bütün kardeşlerinin yaşadığı yerin doğusuna yerleşecek".*

[c] ***16:13** "El-Roi": "Beni gören Tanrı" anlamına gelir.*

[ç] ***16:14** "Beer-Lahay-Roi": "Tanrı'yı görüp sağ kalanın kuyusu" anlamına gelir.*

[d] ***17:5** "Avram": "Yüce Baba" anlamına gelir.*

[e] ***17:5** "İbrahim": İbranice Avraham, "Çokların babası" anlamına gelir.*

***16:15** Gal.4:22 **17:5** Rom.4:16-17 **17:7** Luk.1:54-55 **17:8** Elç.7:5* kuşaklar boyu antlaşmama bağlı kalmalısınız" dedi, [10]"Seninle ve soyunla yaptığım antlaşmanın koşulu şudur: Aranızdaki erkeklerin hepsi sünnet edilecek. [11]Sünnet olmalısınız. Sünnet aramızdaki antlaşmanın belirtisi olacak. [12]Evinizde doğmuş ya da soyunuzdan olmayan bir yabancıdan satın alınmış köleler dahil sekiz günlük her erkek çocuk sünnet edilecek. Gelecek kuşaklarınız boyunca sürecek bu. [13]Evinizde doğan ya da satın aldığınız her çocuk kesinlikle sünnet edilecek. Bedeninizdeki bu belirti sonsuza dek sürecek antlaşmamın simgesi olacak. [14]Sünnet edilmemiş her erkek halkının arasından atılacak, çünkü antlaşmamı bozmuş demektir."

[15]Tanrı, "Karın Saray'a gelince, ona artık Saray demeyeceksin" dedi, "Bundan böyle onun adı Sara[a] olacak. [16]Onu kutsayacak, ondan sana bir oğul vereceğim. Onu kutsayacağım, ulusların anası olacak. Halkların kralları onun soyundan çıkacak."

[17]İbrahim yüzüstü yere kapandı ve güldü. İçinden, "Yüz yaşında bir adam çocuk sahibi olabilir mi?" dedi, "Doksan yaşındaki Sara doğurabilir mi?" [18]Sonra Tanrı'ya, "Keşke İsmail'i mirasçım kabul etseydin!" dedi.

[19]Tanrı, "Hayır. Ama karın Sara sana bir oğul doğuracak, adını İshak[b] koyacaksın" dedi, "Onunla ve soyuyla antlaşmamı sonsuza dek sürdüreceğim. [20]İsmail'e gelince, seni işittim. Onu kutsayacak, verimli kılacak, soyunu alabildiğine çoğaltacağım. On iki beyin babası olacak. Soyunu büyük bir ulus yapacağım. [21]Ancak antlaşmamı gelecek yıl bu zaman Sara'nın doğuracağı oğlun İshak'la sürdüreceğim." [22]Tanrı İbrahim'le konuşmasını bitirince ondan ayrılıp yukarıya çekildi.

[23]İbrahim evindeki bütün erkekleri –oğlu İsmail'i, evinde doğanların, satın aldığı uşakların hepsini– Tanrı'nın kendisine buyurduğu gibi o gün sünnet ettirdi. [24]İbrahim sünnet olduğunda doksan dokuz yaşındaydı. [25]Oğlu İsmail on üç yaşında sünnet oldu. [26]İbrahim, oğlu İsmail'le aynı gün sünnet edildi. [27]İbrahim'in evindeki bütün erkekler –evinde doğanlar ve yabancılardan satın alınanlar– onunla birlikte sünnet oldu.

Üç Konuk

18 İbrahim günün sıcak saatlerinde Mamre meşeliğindeki çadırının önünde otururken, RAB kendisine göründü. [2]İbrahim karşısında üç adamın durduğunu gördü. Onları görür görmez karşılamaya koştu. Yere kapanarak birine, [3]"Ey efendim, eğer gözünde lütuf bulduysam, lütfen kulunun yanından ayrılma" dedi, [4]"Biraz su getirteyim, ayaklarınızı yıkayın. Şu ağacın altında dinlenin. [5]Madem kulunuza konuk geldiniz, bırakın size yiyecek bir şeyler getireyim. Biraz dinlendikten sonra yolunuza devam edersiniz."

Adamlar, "Peki, dediğin gibi olsun" dediler.

[6]İbrahim hemen çadıra, Sara'nın

---

[a] *17:15 "Sara": "Prenses" anlamına gelir.*
17:10 Elç.7:8; Rom.4:11

[b] *17:19 "İshak": "Güler" anlamına gelir.*

yanına gitti. Ona, "Hemen üç sea[a] ince un al, yoğurup pide yap" dedi. [7]Ardından sığırlara koştu. Körpe ve besili bir buzağı seçip uşağına verdi. Uşak buzağıyı hemen hazırladı. [8]İbrahim hazırlanan buzağıyı yoğurt ve sütle birlikte götürüp konuklarının önüne koydu. Onlar yerken o da yanlarında, ağacın altında durdu.

[9]Konuklar, "Karın Sara nerede?" diye sordular.

İbrahim, "Çadırda" diye yanıtladı.

[10]RAB, "Gelecek yıl bu zamanda kesinlikle yanına döneceğim" dedi, "O zaman karın Sara'nın bir oğlu olacak."

Sara RAB'bin arkasında, çadırın girişinde durmuş, dinliyordu. [11]İbrahim'le Sara kocamışlardı, yaşları hayli ileriydi. Sara âdetten kesilmişti. [12]İçin için gülerek, "Bu yaştan sonra bu sevinci tadabilir miyim?" diye düşündü, "Üstelik efendim de yaşlı."

[13]RAB İbrahim'e sordu: "Sara niçin, 'Bu yaştan sonra gerçekten çocuk sahibi mi olacağım?' diyerek güldü? [14]RAB için olanaksız bir şey var mı? Belirlenen vakitte, gelecek yıl bu zaman yanına döndüğümde Sara'nın bir oğlu olacak."

[15]Sara korktu, "Gülmedim" diyerek yalan söyledi.

RAB, "Hayır, güldün" dedi.

İbrahim Sodom için Yalvarıyor

[16]Adamlar oradan ayrılırken Sodom'a doğru baktılar. İbrahim onları yolcu etmek için yanlarında yürüyordu. [17]RAB, "Yapacağım şeyi İbrahim'den mi gizleyeceğim?" dedi, [18]"Kuşkusuz İbrahim'den büyük ve güçlü bir ulus türeyecek, yeryüzündeki bütün uluslar onun aracılığıyla kutsanacak. [19]Doğru ve adil olanı yaparak yolumda yürümeyi oğullarına ve soyuna buyursun diye İbrahim'i seçtim. Öyle ki, ona verdiğim sözü yerine getireyim."

[20]Sonra İbrahim'e, "Sodom ve Gomora büyük suçlama altında" dedi, "Günahları çok ağır. [21]Onun için inip bakacağım. Duyduğum suçlamalar doğru mu, değil mi göreceğim. Bunları yapıp yapmadıklarını anlayacağım."

[22]Adamlar oradan ayrılıp Sodom'a doğru gittiler. Ama İbrahim RAB'bin huzurunda kaldı[b]. [23]RAB'be yaklaşarak, "Haksızla birlikte haklıyı da mı yok edeceksin?" diye sordu, [24]"Kentte elli doğru kişi var diyelim. Orayı gerçekten yok edecek misin? İçindeki elli doğru kişinin hatırı için kenti bağışlamayacak mısın? [25]Senden uzak olsun bu. Haklıyı, haksızı aynı kefeye koyarak haksızın yanında haklıyı da öldürmek senden uzak olsun. Bütün dünyayı yargılayan adil olmalı."

[26]RAB, "Eğer Sodom'da elli doğru kişi bulursam, onların hatırına bütün kenti bağışlayacağım" diye karşılık verdi.

[27]İbrahim, "Ben toz ve külüm, bir hiçim" dedi, "Ama seninle konuşma yürekliliğini göstereceğim. [28]Kırk

---

[a] *18:6 "Üç seu": Yaklaşık 13 kg.*

[b] *18:22 "İbrahim RAB'bin huzurunda kaldı": Bazı eski İbrani din bilginlerine göre "RAB İbrahim'in önünde kaldı".*

18:10 Rom.9:9 18:12 1Pe.3:6 18:14 Luk.1:37 beş doğru kişi var diyelim, beş kişi için bütün kenti yok mu edeceksin?"

RAB, "Eğer kentte kırk beş doğru kişi bulursam, orayı yok etmeyeceğim" dedi.

[29] İbrahim yine sordu: "Ya kırk kişi bulursan?"

RAB, "O kırk kişinin hatırı için hiçbir şey yapmayacağım" diye yanıtladı.

[30] İbrahim, "Ya Rab, öfkelenme ama, otuz kişi var diyelim?" dedi.

RAB, "Otuz kişi bulursam, kente dokunmayacağım" diye yanıtladı.

[31] İbrahim, "Ya Rab, lütfen konuşma yürekliliğimi bağışla" dedi, "Eğer yirmi kişi bulursan?"

RAB, "Yirmi kişinin hatırı için kenti yok etmeyeceğim" diye yanıtladı.

[32] İbrahim, "Ya Rab, öfkelenme ama, bir kez daha konuşacağım" dedi, "Eğer on kişi bulursan?"

RAB, "On kişinin hatırı için kenti yok etmeyeceğim" diye yanıtladı.

[33] RAB İbrahim'le konuşmasını bitirince oradan ayrıldı, İbrahim de çadırına döndü.

Sodom ve Gomora'nın Yıkılışı

19 İki melek akşamleyin Sodom'a vardılar. Lut kentin kapısında oturuyordu. Onları görür görmez karşılamak için ayağa kalktı. Yere kapanarak, [2] "Efendilerim" dedi, "Kulunuzun evine buyurun. Ayaklarınızı yıkayın, geceyi bizde geçirin. Sonra erkenden kalkıp yolunuza devam edersiniz."

Melekler, "Olmaz" dediler, "Geceyi kent meydanında geçireceğiz."

[3] Ama Lut çok diretti. Sonunda onunla birlikte evine gittiler. Lut onlara yemek hazırladı, mayasız ekmek pişirdi. Yediler.

[4] Onlar yatmadan, kentin erkekleri –Sodom'un her mahallesinden genç yaşlı bütün erkekler– evi sardı. [5] Lut'a seslenerek, "Bu gece sana gelen adamlar nerede?" diye sordular, "Getir onları da yatalım."

[6] Lut dışarı çıktı, arkasından kapıyı kapadı. [7] "Kardeşler, lütfen bu kötülüğü yapmayın" dedi, [8] "Erkek yüzü görmemiş iki kızım var. Size onları getireyim, ne isterseniz yapın. Yeter ki, bu adamlara dokunmayın. Çünkü onlar konuğumdur, çatımın altına geldiler."

[9] Adamlar, "Çekil önümüzden!" diye karşılık verdiler, "Adam buraya dışardan geldi, şimdi yargıçlık taslıyor! Sana daha beterini yaparız." Lut'u ite kaka kapıyı kırmaya davrandılar. [10] Ama içerdeki adamlar uzanıp Lut'u evin içine, yanlarına aldılar ve kapıyı kapadılar. [11] Kapıya dayanan adamları, büyük küçük hepsini kör ettiler. Öyle ki, adamlar kapıyı bulamaz oldu.

[12] İçerdeki iki adam Lut'a, "Senin burada başka kimin var?" diye sordular, "Oğullarını, kızlarını, damatlarını, kentte sana ait kim varsa hepsini dışarı çıkar. [13] Çünkü burayı yok edeceğiz. RAB bu halk hakkında birçok kötü suçlama duydu, kenti yok etmek için bizi gönderdi."

[14] Lut dışarı çıktı ve kızlarıyla evlenecek olan adamlara, "Hemen buradan uzaklaşın!" dedi, "Çünkü RAB bu kenti yok etmek üzere." Ne var ki damat adayları onun şaka yaptığını sandılar.

[15] Tan ağarırken melekler Lut'a,

"Karınla iki kızını al, hemen buradan uzaklaş" diye üstelediler, "Yoksa kent cezasını bulurken sen de canından olursun." [16]Lut ağır davrandı, ama RAB ona acıdı. Adamlar Lut'la karısının ve iki kızının elinden tutup onları kentin dışına çıkardılar. [17]Kent dışına çıkınca, adamlardan biri Lut'a, "Kaç, canını kurtar, arkana bakma" dedi, "Bu ovanın hiçbir yerinde durma. Dağa kaç, yoksa ölür gidersin."

[18]Lut, "Aman, efendim!" diye karşılık verdi, [19]"Ben kulunuzdan hoşnut kaldınız, canımı kurtarmakla bana büyük iyilik yaptınız. Ama dağa kaçamam. Çünkü felaket bana yetişir, ölürüm. [20]İşte, şurada kaçabileceğim yakın bir kent var, küçücük bir kent. İzin verin, oraya kaçıp canımı kurtarayım. Zaten küçücük bir kent."

[21]Adamlardan biri, "Peki, dileğini kabul ediyorum" dedi, "O kenti yıkmayacağım. [22]Çabuk ol, hemen kaç! Çünkü sen oraya varmadan bir şey yapamam." Bu yüzden o kente Soar[a] adı verildi.

[23]Lut Soar'a vardığında güneş doğmuştu. [24]RAB Sodom ve Gomora'nın üzerine gökten ateşli kükürt yağdırdı. [25]Bu kentleri, bütün ovayı, oradaki insanların hepsini ve bütün bitkileri yok etti. [26]Ancak Lut'un peşisıra gelen karısı dönüp geriye bakınca tuz kesildi.

[27]İbrahim sabah erkenden kalkıp önceki gün RAB'bin huzurunda durduğu yere gitti. [28]Sodom ve Gomora'ya ve bütün ovaya baktı. Yerden, tüten bir ocak gibi duman yükseliyordu.

[29]Tanrı ovadaki kentleri yok ederken İbrahim'i anımsamış ve Lut'un yaşadığı kentleri yok ederken Lut'u bu felaketin dışına çıkarmıştı.

Lut ile Kızları

[30]Lut Soar'da kalmaktan korkuyordu. Bu yüzden iki kızıyla kentten ayrılarak dağa yerleşti, onlarla birlikte bir mağarada yaşamaya başladı. [31]Büyük kızı küçüğüne, "Babamız yaşlı" dedi, "Dünya geleneklerine uygun biçimde burada bizimle yatabilecek bir erkek yok. [32]Gel, babamıza şarap içirelim, soyumuzu yaşatmak için onunla yatalım." [33]O gece babalarına şarap içirdiler. Büyük kız gidip babasıyla yattı. Ancak Lut yatıp kalktığının farkında değildi. [34]Ertesi gün büyük kız küçüğüne, "Dün gece babamla yattım" dedi, "Bu gece de ona şarap içirelim. Soyumuzu yaşatmak için sen de onunla yat." [35]O gece de babalarına şarap içirdiler ve küçük kız babasıyla yattı. Ama Lut yatıp kalktığının farkında değildi.

[36]Böylece Lut'un iki kızı da öz babalarından hamile kaldılar. [37]Büyük kız bir erkek çocuk doğurdu, ona Moav[b] adını verdi. Moav bugünkü Moavlılar'ın atasıdır. [38]Küçük kızın da bir oğlu oldu, adını Ben-Ammi[c] koydu. O da bugünkü Ammonlular'ın atasıdır.

---

[a] *19:22 "Soar": "Küçük" anlamına gelir.* [b] *19:37 "Moav": "Babadan" anlamına gelir.*
[c] *19:38 "Ben-Ammi": "Halkımın oğlu" anlamına gelir.*
19:16 2Pe.2:7 19:24-25 Mat.10:15; 11:23-24; Luk.10:12; 17:29; 2Pe.2:6; Yak.7
19:26 Luk.17:32

İbrahim ile Avimelek

20 İbrahim Mamre'den Negev'e göçerek Kadeş ve Sur kentlerinin arasına yerleşti. Sonra geçici bir süre Gerar'da kaldı. [2]Karısı Sara için, "Bu kadın kızkardeşimdir" dedi. Bunun üzerine Gerar Kralı Avimelek adam gönderip Sara'yı getirtti. [3]Ama Tanrı gece düşünde Avimelek'e görünerek, "Bu kadını aldığın için öleceksin" dedi, "Çünkü o evli bir kadın."

[4]Avimelek henüz Sara'ya dokunmamıştı. "Ya RAB" dedi, "Suçsuz bir ulusu mu yok edeceksin? [5]İbrahim'in kendisi bana, 'Bu kadın kızkardeşimdir' demedi mi? Kadın da İbrahim için, 'O kardeşimdir' dedi. Ben temiz vicdanla, suçsuz ellerimle yaptım bunu."

[6]Tanrı, düşünde ona, "Bunu temiz vicdanla yaptığını biliyorum" diye yanıtladı, "Ben de seni bu yüzden bana karşı günah işlemekten alıkoydum, kadına dokunmana izin vermedim. [7]Şimdi kadını kocasına geri ver. Çünkü o bir peygamberdir. Senin için dua eder, ölmezsin. Ama kadını geri vermezsen, sen de sana ait olan herkes de ölecek, bilesin."

[8]Avimelek sabah erkenden kalktı, bütün adamlarını çağırarak olup biteni anlattı. Adamlar dehşete düştü. [9]Avimelek İbrahim'i çağırtarak, "Ne yaptın bize?" dedi, "Sana ne haksızlık ettim ki, beni ve krallığımı bu büyük günaha sürükledin? Bana bu yaptığın yapılacak iş değil." [10]Sonra, "Amacın neydi, niçin yaptın bunu?" diye sordu.

[11]İbrahim, "Çünkü burada hiç Tanrı korkusu yok" diye yanıtladı, "Karım yüzünden beni öldürebilirler diye düşündüm. [12]Üstelik, Sara gerçekten kızkardeşimdir. Babamız bir, annemiz ayrıdır. Onunla evlendim. [13]Tanrı beni babamın evinden gurbete gönderdiği zaman karıma, 'Bana sevgini şöyle göstereceksin: Gideceğimiz her yerde kardeşin olduğumu söyle' dedim."

[14]Avimelek İbrahim'e karısı Sara'yı geri verdi. Bunun yanısıra ona davar, sığır, köleler, cariyeler de verdi. [15]İbrahim'e, "İşte ülkem önünde, nereye istersen oraya yerleş" dedi. [16]Sara'ya da, "Kardeşine bin parça gümüş veriyorum" dedi, "Yanındakilere karşı senin suçsuz olduğunu gösteren bir kanıttır bu. Herkes suçsuz olduğunu bilsin."

[17]İbrahim Tanrı'ya dua etti ve Tanrı Avimelek'le karısına, cariyelerine şifa verdi. Çocuk sahibi oldular. [18]Çünkü İbrahim'in karısı Sara yüzünden RAB Avimelek'in evindeki kadınların hamile kalmasını engellemişti.

İshak'ın Doğumu

21 RAB verdiği söz uyarınca Sara'ya iyilik etti ve sözünü yerine getirdi. [2]Sara hamile kaldı; İbrahim'in yaşlılık döneminde, tam Tanrı'nın belirttiği zamanda ona bir erkek çocuk doğurdu. [3]İbrahim Sara'nın doğurduğu çocuğa İshak[a] adını verdi. [4]Tanrı'nın kendisine buyurduğu gibi oğlu İshak'ı sekiz günlükken

---

[a] *21:3 "İshak": "Güler" anlamına gelir.*
20:2 Yar.12:13; 26:7   21:2 İbr.11:11

sünnet etti. [5] İshak doğduğunda İbrahim yüz yaşındaydı.

[6] Sara, "Tanrı yüzümü güldürdü" dedi, "Bunu duyan herkes benimle birlikte gülecek. [7] Kim İbrahim'e Sara çocuk emzirecek derdi? Bu yaşında ona bir oğul doğurdum."

Hacer'le İsmail Uzaklaştırılıyor

[8] Çocuk büyüdü. Sütten kesildiği gün İbrahim büyük bir şölen verdi. [9] Ne var ki Sara, Mısırlı Hacer'in İbrahim'den olma oğlu İsmail'in alay ettiğini görünce, [10] İbrahim'e, "Bu cariyeyle oğlunu kov" dedi, "Bu cariyenin oğlu, oğlum İshak'ın mirasına ortak olmasın." [11] Bu İbrahim'i çok üzdü, çünkü İsmail de öz oğluydu. [12] Ancak Tanrı İbrahim'e, "Oğlunla cariyen için üzülme" dedi, "Sara ne derse, onu yap. Çünkü senin soyun İshak'la sürecektir. [13] Cariyenin oğlundan da bir ulus yaratacağım, çünkü o da senin soyun."

[14] İbrahim sabah erkenden kalktı, biraz yiyecek, bir tulum da su hazırlayıp Hacer'in omuzuna attı, çocuğunu da verip onu gönderdi. Hacer Beer-Şeva Çölü'ne gitti, orada bir süre dolaştı. [15] Tulumdaki su tükenince, oğlunu bir çalının altına bıraktı. [16] Yaklaşık bir ok atımı uzaklaşıp, "Oğlumun ölümünü görmeyeyim" diyerek onun karşısına oturup hıçkıra hıçkıra ağladı.

[17] Tanrı çocuğun sesini duydu. Tanrı'nın meleği göklerden Hacer'e, "Nen var, Hacer?" diye seslendi, "Korkma! Çünkü Tanrı çocuğun sesini duydu. [18] Kalk, oğlunu kaldır, elini tut. Onu büyük bir ulus yapacağım." [19] Sonra Tanrı Hacer'in gözlerini açtı, Hacer bir kuyu gördü. Gidip tulumunu doldurdu, oğluna içirdi.

[20] Çocuk büyürken Tanrı onunlaydı. Çocuk çölde yaşadı ve okçu oldu. [21] Paran Çölü'nde yaşarken annesi ona Mısırlı bir kadın aldı.

İbrahim'le Avimelek Arasındaki Antlaşma

[22] O sırada Avimelek'le ordusunun komutanı Fikol İbrahim'e, "Yaptığın her şeyde Tanrı seninle" dediler, [23] "Onun için, Tanrı'nın önünde bana, oğluma ve soyuma haksız davranmayacağına ant iç. Bana ve konuk olarak yaşadığın bu ülkeye, benim sana yaptığım gibi iyi davran."

[24] İbrahim, "Ant içerim" dedi.

[25] İbrahim Avimelek'e bir kuyuyu zorla ele geçiren adamlarından yakındı. [26] Avimelek, "Bunu kimin yaptığını bilmiyorum" diye yanıtladı, "Sen de bana söylemedin, ilk kez duyuyorum."

[27] Daha sonra İbrahim Avimelek'e davar ve sığır verdi. Böylece ikisi bir antlaşma yaptılar. [28] İbrahim sürüsünden yedi dişi kuzu ayırdı. [29] Avimelek, "Bunun anlamı ne, niçin bu yedi dişi kuzuyu ayırdın?" diye sordu. [30] İbrahim, "Bu yedi dişi kuzuyu benim elimden almalısın" diye yanıtladı, "Kuyuyu benim açtığımın kanıtı olsun." [31] Bu yüzden oraya Beer-Şeva[a] adı verildi. Çünkü ikisi orada ant içmişlerdi.

---

[a] ***21:31 "Beer-Şeva":*** *"Ant Kuyusu" anlamına gelir.*

21:4 *Yar.17:12; Elç.7:8*

21:9-10 ***Gal.4:29-30***

21:12 *Rom.9:7; İbr.11:18*

21:22 *Yar.26:26*

[32]Beer-Şeva'da yapılan bu antlaşmadan sonra Avimelek, ordusunun komutanı Fikol'la birlikte Filist yöresine geri döndü. [33]İbrahim Beer-Şeva'da bir ılgın ağacı dikti; orada RAB'be, ölümsüz Tanrı'ya yakardı. [34]Filist yöresinde konuk olarak uzun süre yaşadı.

İbrahim'in Denenmesi

22 Daha sonra Tanrı İbrahim'i denedi. "İbrahim!" diye seslendi. İbrahim, "Buradayım!" dedi.

[2]Tanrı, "İshak'ı, sevdiğin biricik oğlunu al, Moriya bölgesine git" dedi, "Orada sana göstereceğim bir dağda oğlunu yakmalık sunu* olarak sun."

[3]İbrahim sabah erkenden kalktı, eşeğine palan vurdu. Yanına uşaklarından ikisini ve oğlu İshak'ı aldı. Yakmalık sunu için odun yardıktan sonra, Tanrı'nın kendisine belirttiği yere doğru yola çıktı. [4]Üçüncü gün gideceği yeri uzaktan gördü. [5]Uşaklarına, "Siz burada, eşeğin yanında kalın" dedi, "Tapınmak için oğlumla birlikte oraya gidip döneceğiz."

[6-7]Yakmalık sunu için yardığı odunları oğlu İshak'a yükledi. Ateşi ve bıçağı kendisi aldı. Birlikte giderlerken İshak İbrahim'e, "Baba!" dedi.

İbrahim, "Evet, oğlum!" diye yanıtladı.

İshak, "Ateşle odun burada, ama yakmalık sunu kuzusu nerede?" diye sordu.

[8]İbrahim, "Oğlum, yakmalık sunu için kuzuyu Tanrı kendisi sağlayacak" dedi. İkisi birlikte yürümeye devam ettiler.

[9]Tanrı'nın kendisine belirttiği yere varınca İbrahim bir sunak yaptı, üzerine odun dizdi. Oğlu İshak'ı bağlayıp sunaktaki odunların üzerine yatırdı. [10]Onu boğazlamak için uzanıp bıçağı aldı. [11]Ama RAB'bin meleği göklerden, "İbrahim, İbrahim!" diye seslendi.

İbrahim, "İşte buradayım!" diye karşılık verdi.

[12]Melek, "Çocuğa dokunma" dedi, "Ona hiçbir şey yapma. Şimdi Tanrı'dan korktuğunu anladım, biricik oğlunu benden esirgemedin."

[13]İbrahim çevresine bakınca, boynuzları sık çalılara takılmış bir koç gördü. Gidip koçu getirdi. Oğlunun yerine onu yakmalık sunu olarak sundu. [14]Oraya "RAB sağlar[a]" adını verdi. "RAB'bin dağında sağlanacaktır" sözü bu yüzden bugün de söyleniyor.

[15]RAB'bin meleği göklerden İbrahim'e ikinci kez seslendi: [16]"RAB diyor ki, kendi üzerime ant içiyorum. Bunu yaptığın için, biricik oğlunu esirgemediğin için [17]seni fazlasıyla kutsayacağım; soyunu göklerin yıldızları, kıyıların kumu kadar çoğaltacağım. Soyun düşmanlarının kentlerini mülk edinecek. [18]Soyunun aracılığıyla yeryüzündeki bütün uluslar kutsanacak. Çünkü sözümü dinledin."

[19]Sonra İbrahim uşaklarının yanına döndü. Birlikte yola çıkıp Beer-

---

[a] *22:14 "RAB sağlar": İbranice "Yahve yire".* *22:1-13 İbr.11:17-19*

22:9 Yak.2:21 *22:16-17 İbr.6:13-14* *22:17 İbr.11:12* *22:18 Elç.3:25*

Şeva’ya gittiler. İbrahim Beer-Şevada kaldı.

Nahor’un Oğulları

[20]Bir süre sonra İbrahim’e, “Milka, kardeşin Nahor’a çocuklar doğurdu” diye haber verdiler, [21]“İlk oğlu Ûs, kardeşi Bûz, Kemuel –Aram’ın babası– [22]Keset, Hazo, Pildaş, Yidlaf, Betuel.” [23]Betuel Rebeka’nın babası oldu. Bu sekiz çocuğu İbrahim’in kardeşi Nahor’a Milka doğurdu. [24]Reuma adındaki cariyesi de Nahor’a Tevah, Gaham, Tahaş ve Maaka’yı doğurdu.

Sara’nın Ölümü

23 Sara yüz yirmi yedi yıl yaşadı. Ömrü bu kadardı. [2]Kenan ülkesinde, bugün Hevron denilen Kiryat-Arba’da öldü. İbrahim yas tutmak, ağlamak için Sara’nın ölüsünün başına gitti.

[3]Sonra karısının ölüsünün başından kalkıp Hititler’e*, [4]“Ben aranızda konuk ve yabancıyım” dedi, “Bana mezar yapabileceğim bir toprak satın. Ölümü kaldırıp gömeyim.”

[5-6]Hititler, “Efendim, bizi dinle” diye yanıtladılar, “Sen aramızda güçlü bir beysin. Ölünü mezarlarımızın en iyisine göm. Ölünü gömmen için kimse senden mezarını esirgemez.”

[7]İbrahim, ülke halkı olan Hititler’in önünde eğilerek, [8]“Eğer ölümü gömmemi istiyorsanız, benim için Sohar oğlu Efron’a ricada bulunun” dedi, [9]“Tarlasının dibindeki Makpela Mağarası’nı bana satsın. Fiyatı neyse huzurunuzda eksiksiz ödeyip orayı mezarlık yapacağım.”

[10]Hititli Efron halkının arasında oturuyordu. Kent kapısında toplanan herkesin duyacağı biçimde, [11]“Hayır, efendim!” diye karşılık verdi, “Beni dinle, mağarayla birlikte tarlayı da sana veriyorum. Halkımın huzurunda onu sana veriyorum. Ölünü göm.”

[12]İbrahim ülke halkının önünde eğildi. [13]Herkesin duyacağı biçimde Efron’a, “Lütfen beni dinle” dedi, “Tarlanın parasını ödeyeyim. Parayı kabul et ki, ölümü oraya gömeyim.”

[14-15]Efron, “Efendim, beni dinle” diye karşılık verdi, “Aramızda dört yüz şekel[a] gümüşün sözü mü olur? Ölünü göm.”

[16]İbrahim Efron’un önerisini kabul etti. Efron’un Hititler’in önünde sözünü ettiği dört yüz şekel gümüşü tüccarların ağırlık ölçülerine göre tarttı.

[17-18]Böylece Efron’un Mamre yakınında Makpela’daki tarlası, çevresindeki bütün ağaçlarla ve içindeki mağarayla birlikte, kent kapısında toplanan Hititler’in huzurunda İbrahim’in mülkü kabul edildi.

[19]İbrahim karısı Sara’yı Kenan ülkesinde Mamre’ye –Hevron’a– yakın Makpela Tarlası’ndaki mağaraya gömdü. [20]Hititler tarlayı içindeki mağarayla birlikte İbrahim’in mezarlık yeri olarak onayladılar.

İshak ile Rebeka

24 İbrahim kocamış, iyice yaşlanmıştı. RAB onu her yönden kutsamıştı. [2]İbrahim, evindeki en yaşlı ve her şeyden sorumlu uşağına,

---

[a] 23:14-15 “Dört yüz şekel”: Yaklaşık 4.6 kg   *23:4 İbr.11:9,13*   *23:4 Elç.7:16*

“Elini uyluğumun altına koy[a]” dedi, [3]“Yerin göğün Tanrısı RAB’bin adıyla ant içmeni istiyorum. Aralarında yaşadığım Kenanlılar’dan oğluma kız almayacaksın. [4]Oğlum İshak’a kız almak için benim ülkeme, akrabalarımın yanına gideceksin.”

[5]Uşak, “Ya kız benimle bu ülkeye gelmek istemezse?” diye sordu, “O zaman oğlunu geldiğin ülkeye götüreyim mi?”

[6]İbrahim, “Sakın oğlumu oraya götürme!” dedi, [7]“Beni baba ocağından, doğduğum ülkeden getiren, ‘Bu toprakları senin soyuna vereceğim’ diyerek ant içen Göklerin Tanrısı RAB senin önünden meleğini gönderecek. Böylece oradan oğluma bir kız alabileceksin. [8]Eğer kız seninle gelmek istemezse, içtiğin ant seni bağlamaz. Yalnız, oğlumu oraya götürme.” [9]Bunun üzerine uşak elini efendisi İbrahim’in uyluğunun altına koyarak bu konuda ant içti.

[10]Sonra efendisinden on deve alarak en iyi eşyalarla birlikte yola çıktı; Aram-Naharayim’e, Nahor’un yaşadığı kente gitti. [11]Develerini kentin dışındaki kuyunun yanına çöktürdü. Akşamüzeriydi, kadınların su almak için dışarı çıkacakları zamandı.

[12]Uşak, “Ya RAB, efendim İbrahim’in Tanrısı, yalvarırım bugün beni başarılı kıl” diye dua etti, “Efendim İbrahim’e iyilik et. [13]İşte, pınarın başında bekliyorum. Kentin kızları su almaya geliyorlar. [14]Birine, ‘Lütfen testini indir, biraz su içeyim’ diyeceğim. O da, ‘Sen iç, ben de develerine içireyim’ derse, bileceğim ki o kız kulun İshak için seçtiğin kızdır. Böylece efendime iyilik ettiğini anlayacağım.”

[15]O duasını bitirmeden, İbrahim’in kardeşi Nahor’la karısı Milka’nın oğlu Betuel’in kızı Rebeka, omuzunda su testisiyle dışarı çıktı. [16]Çok güzel bir genç kızdı. Ona erkek eli değmemişti. Pınara gitti, testisini doldurup geri döndü. [17]Uşak onu karşılamaya koştu, “Lütfen testinden biraz su ver, içeyim” dedi.

[18]Rebeka, “İç, efendim” diyerek hemen testisini indirdi, içmesi için ona uzattı.

[19]Ona su verdikten sonra, “Develerin için de su çekeyim” dedi, “Kanıncaya kadar içsinler.” [20]Çabucak suyu hayvanların teknesine boşalttı, yine su çekmek için kuyuya koştu. Adamın bütün develeri için su çekti. [21]Adam RAB’bin yolunu açıp açmadığını anlamak için sessizce genç kızı süzüyordu.

[22]Develer su içtikten sonra, adam bir beka[b] ağırlığında altın bir burun halkasıyla on şekel[c] ağırlığında iki altın bilezik çıkardı. [23]“Lütfen söyle, kimin kızısın sen?” diye sordu, “Babanın evinde geceyi geçirebileceğimiz bir yer var mı?”

[24]Kız, “Milka’yla Nahor’un oğlu Betuel’in kızıyım” diye karşılık verdi, [25]“Bizde saman ve yem bol, geceyi geçirebileceğiniz yer de var.”

[26]Adam eğilip RAB’be tapındı. [27]“Efendim İbrahim’in Tanrısı RAB-be övgüler olsun” dedi, “Sevgisini,

---

[a] *24:2 Bu davranış bir andın kesinlikle yerine getirileceğini gösterirdi.*
[b] *24:22 “Bir beka”: Yaklaşık 6 gr.* [c] *24:22 “On şekel”: Yaklaşık 115 gr.*

sadakatini efendimden esirgemedi. Efendimin akrabalarının evine giden yolu bana gösterdi."

[28]Kız annesinin evine koşup olanları anlattı. [29]Rebeka'nın Lavan adında bir kardeşi vardı. Lavan pınarın başındaki adama doğru koştu. [30]Kızkardeşinin burnundaki halkayı, kollarındaki bilezikleri görmüştü. Rebeka adamın kendisine söylediklerini de anlatınca, Lavan adamın yanına gitti. Adam pınarın başında, develerinin yanında duruyordu. [31]Lavan, "Eve buyur, ey RAB'bin kutsadığı adam" dedi, "Niçin dışarıda bekliyorsun? Senin için oda, develerin için yer hazırladım."

[32]Böylece adam eve girdi. Lavan develerin kolanlarını çözdü, onlara saman ve yem verdi. Adamla yanındakilere ayaklarını yıkamaları için su getirdi. [33]Önüne yemek konulunca, adam, "Niçin geldiğimi anlatmadan yemek yemeyeceğim" dedi.

Lavan, "Öyleyse anlat" diye karşılık verdi.

[34]Adam, "Ben İbrahim'in uşağıyım" dedi, [35]"RAB efendimi alabildiğine kutsadı. Onu zengin etti. Ona davar, sığır, altın, gümüş, erkek ve kadın köleler, develer, eşekler verdi. [36]Karısı Sara ileri yaşta efendime bir oğul doğurdu. Efendim sahip olduğu her şeyi oğluna verdi. [37-38]'Ülkelerinde yaşadığım Kenanlılar'dan oğluma kız almayacaksın. Oğluma kız almak için babamın ailesine, akrabalarımın yanına gideceksin' diyerek bana ant içirdi.

[39]"Efendime, 'Ya kız benimle gelmezse?' diye sordum.

[40]"Efendim, 'Yolunda yürüdüğüm RAB meleğini seninle gönderecek, yolunu açacak' dedi, 'Akrabalarımdan, babamın ailesinden oğluma bir kız getireceksin. [41]İçtiğin anttan ancak akrabalarımın yanına vardığında sana kızı vermezlerse, evet, ancak o zaman özgür olabilirsin.'

[42]"Bugün pınarın başına geldiğimde şöyle dua ettim: 'Ya RAB, efendim İbrahim'in Tanrısı, yalvarırım yolumu aç. [43]İşte pınarın başında bekliyorum. Su almaya gelen kızlardan birine, lütfen testinden bana biraz su ver, içeyim, diyeceğim. [44]O da, sen iç, develerin için de su çekeyim derse, anlayacağım ki efendimin oğlu için RAB'bin seçtiği kız odur.'

[45]"Ben içimden dua ederken, Rebeka omuzunda su testisiyle dışarı çıktı. Pınar başına gidip su aldı. Ona, 'Lütfen, biraz su ver, içeyim' dedim.

[46]"Rebeka hemen testisini omuzundan indirdi, 'İç efendim' dedi, 'Ben de develerine içireyim.' Ben içtim. Develere de su verdi.

[47]"Ona, 'Kimin kızısın sen?' diye sordum.

"'Milka'yla Nahor'un oğlu Betuel'in kızıyım' dedi.

"Bunun üzerine burnuna halka, kollarına bilezik taktım. [48]Eğilip RAB'be tapındım. Efendimin oğluna kardeşinin torununu almak için bana doğru yolu gösteren efendim İbrahim'in Tanrısı RAB'be övgüler sundum. [49]Şimdi efendime sevgi ve sadakat mı göstereceksiniz, yoksa olmaz mı diyeceksiniz, bana bildirin. Öyle ki, ben de ne yapacağıma karar vereyim."

[50]Lavan'la Betuel, "Bu RAB'bin işi" diye karşılık verdiler, "Biz sana ne

iyi, ne kötü diyebiliriz. [51]İşte Rebeka burada. Al götür. RAB'bin buyurduğu gibi efendinin oğluna karı olsun."

[52]İbrahim'in uşağı bu sözleri duyunca, yere kapanarak RAB'be tapındı. [53]Rebeka'ya altın, gümüş takımlar, giysiler, kardeşiyle annesine de değerli eşyalar çıkarıp verdi. [54]Sonra yanındakilerle birlikte yedi, içti. Geceyi orada geçirdiler.

Sabah kalkınca İbrahim'in uşağı, "Beni yolcu edin, efendime döneyim" dedi.

[55]Rebeka'nın kardeşiyle annesi, "Bırak kız on gün kadar bizimle kalsın, sonra gidersin" diye karşılık verdiler.

[56]Adam, "Madem RAB yolumu açtı, beni geciktirmeyin" dedi, "İzin verin, efendime döneyim."

[57]"Kızı çağırıp ona soralım" dediler. [58]Rebeka'yı çağırıp, "Bu adamla gitmek istiyor musun?" diye sordular.

Rebeka, "İstiyorum" dedi.

[59]Böylece Rebeka'yla dadısını, İbrahim'in uşağıyla adamlarını uğurlamaya çıktılar. [60]Rebeka'yı şöyle kutsadılar:

"Ey kızkardeşimiz,
Binlerce, on binlerce kişiye
analık et,
Soyun düşmanlarının
kentlerini mülk edinsin."

[61]Rebeka'yla genç hizmetçileri hazırlanıp develere binerek İbrahim'in uşağını izlediler. Uşak Rebeka'yı alıp oradan ayrıldı.

[62]İshak Beer-Lahay-Roi'den gelmişti. Çünkü Negev bölgesinde yaşıyordu. [63]Akşamüzeri düşünmek için tarlaya gitti. Başını kaldırdığında develerin yaklaştığını gördü. [64]Rebeka İshak'ı görünce deveden indi, [65]İbrahim'in uşağına, "Tarladan bizi karşılamaya gelen şu adam kim?" diye sordu.

Uşak, "Efendim" diye karşılık verdi. Rebeka peçesini alıp yüzünü örttü.

[66]Uşak bütün yaptıklarını İshak'a anlattı. [67]İshak Rebeka'yı annesi Sara'nın yaşamış olduğu çadıra götürüp onunla evlendi. Böylece Rebeka İshak'ın karısı oldu. İshak onu sevdi. Annesinin ölümünden sonra onunla avunç buldu.

İbrahim'in Ölümü

(1Ta.1:32-33)

25 İbrahim bir kadınla daha evlendi. Kadının adı Ketura'ydı. [2]Ondan Zimran, Yokşan, Medan, Midyan, Yişbak, Şuah adlı çocukları oldu. [3]Yokşan'dan da Şeva, Dedan oldu. Dedan soyundan Aşurlular, Letuşlular, Leumlular doğdu. [4]Midyan'ın Efa, Efer, Hanok, Avida, Eldaa adlı oğulları oldu. Bunların hepsi Ketura'nın soyundandı.

[5]İbrahim sahip olduğu her şeyi İshak'a bıraktı. [6]Cariyelerinin oğullarına da armağanlar verdi. Kendisi sağken bu çocukları oğlu İshak'tan uzaklaştırıp doğuya gönderdi.

[7]İbrahim yüz yetmiş beş yıl yaşadı. Ömrü bu kadardı. [8]Kocamış, yaşama doymuş, iyice yaşlanmış olarak son soluğunu verdi. Ölüp atalarına kavuştu. [9]Oğulları İshak'la İsmail onu Hititli* Sohar oğlu Efron'un tarlasında Mamre'ye yakın Makpela Mağarası'na gömdüler. [10]İbrahim o tarlayı Hititler'den satın almıştı.

Böylece İbrahim'le karısı Sara oraya gömüldüler. [11]Tanrı İbrahim'in ölümünden sonra oğlu İshak'ı kutsadı. İshak Beer-Lahay-Roi'de yaşıyordu.

İsmailoğulları

(1Ta.1:29-31)

[12]Sara'nın cariyesi Mısırlı Hacer'in İbrahim'e doğurduğu İsmail'in öyküsü: [13]Doğum sırasına göre İsmail'in oğullarının adları şunlardır: İlk oğlu Nevayot. Sonra Kedar, Adbeel, Mivsam, [14]Mişma, Duma, Massa, [15]Hadat, Tema, Yetur, Nafiş, Kedema gelir. [16]İsmail'in oğulları olan bu on iki bey oymakların atalarıydı. Köylerine, obalarına da bu adları verdiler. [17]İsmail yüz otuz yedi yıl yaşadıktan sonra son soluğunu verdi. Ölüp halkına kavuştu. [18]İsmailoğulları Aşur'a doğru giderken Mısır sınırı yakınında, Havila ile Şur arasındaki bölgeye yerleştiler. Kardeşlerinin yaşadığı yerin doğusuna yerleşmişlerdi.

Yakup'la Esav

[19]İbrahim'in oğlu İshak'ın öyküsü: [20]İshak Aramlı Lavan'ın kızkardeşi, Paddan-Aramlı Betuel'in kızı Rebeka'yla evlendiğinde kırk yaşındaydı. [21]İshak karısı için RAB'be yakardı, çünkü karısı kısırdı. RAB İshak'ın yakarışını yanıtladı, Rebeka hamile kaldı. [22]Çocuklar karnında itişiyordu. Rebeka, "Nedir bu başıma gelen?" diyerek RAB'be danışmaya gitti. [23]RAB onu şöyle yanıtladı:

"Rahminde iki ulus var,
Senden iki ayrı halk doğacak,
Biri öbüründen güçlü olacak,
Büyüğü küçüğüne hizmet edecek."

[24]Doğum vakti gelince, Rebeka'nın ikiz oğulları oldu. [25]İlk doğan oğlu kıpkırmızı ve tüylüydü; kırmızı bir cüppeyi andırıyordu. Adını Esav[a] koydular. [26]Sonra kardeşi doğdu. Eliyle Esav'ın topuğunu tutuyordu. Bu yüzden İshak ona Yakup[b] adını verdi. Rebeka doğum yaptığında İshak altmış yaşındaydı.

[27]Çocuklar büyüdü. Esav kırları seven usta bir avcı oldu. Yakup'sa hep çadırda oturan sakin bir adamdı. [28]İshak Esav'ı daha çok severdi, çünkü onun getirdiği av etlerini yerdi. Rebeka ise Yakup'u severdi.

[29]Bir gün Yakup çorba pişirirken Esav avdan geldi. Aç ve bitkindi. [30]Yakup'a, "Lütfen şu kızıl çorbadan biraz ver de içeyim. Aç ve bitkinim" dedi. Bu nedenle ona Edom[c] adı da verildi.

[31]Yakup, "Önce sen ilk oğulluk hakkını bana ver" diye karşılık verdi.

[32]Esav, "Baksana, açlıktan ölmek üzereyim" dedi, "İlk oğulluk hakkının bana ne yararı var?"

[33]Yakup, "Önce ant iç" dedi. Esav ant içerek ilk oğulluk hakkını Yakup'a sattı. [34]Yakup Esav'a ekmekle mercimek çorbası verdi. Esav yiyip

---

[a] ***25:25*** *"Esav": "Tüylü" anlamına gelir.*

[b] ***25:26*** *"Yakup": "Topuk tutar" ya da "Hileci" anlamına gelir.*

[c] ***25:30*** *"Edom": "Kızıl" anlamına gelir.*

25:10 *Yar.23:3-16* ***25:23*** *Rom.9:11-12* ***25:33*** *İbr.12:16* içtikten sonra kalkıp gitti.

Böylece Esav ilk oğulluk hakkını küçümsemiş oldu.

İshak ile Avimelek

26 İbrahim'in yaşadığı dönemdeki kıtlıktan başka ülkede bir kıtlık daha oldu. İshak Gerar'a, Filist Kralı Avimelek'in yanına gitti. [2]RAB İshak'a görünerek, "Mısır'a gitme" dedi, "Sana söyleyeceğim ülkeye yerleş. [3]Orada bir süre kal. Ben seninle olacak, seni kutsayacağım: Bütün bu toprakları sana ve soyuna vereceğim. Baban İbrahim'e ant içerek verdiğim sözü yerine getireceğim. [4]Soyunu gökteki yıldızlar kadar çoğaltacağım. Bu ülkelerin tümünü onlara vereceğim. Yeryüzündeki bütün uluslar senin soyun aracılığıyla kutsanacak. [5]Çünkü İbrahim sözümü dinledi. Uyarılarıma, buyruklarıma, kurallarıma, yasalarıma bağlı kaldı."

[6]Böylece İshak Gerar'da kaldı. [7]Yöre halkı karısıyla ilgili soru sorunca, "Kızkardeşimdir" diyordu. Çünkü "Karımdır" demekten korkuyordu. Rebeka yüzünden yöre halkı beni öldürebilir diye düşünüyordu. Çünkü Rebeka güzeldi.

[8]İshak orada uzun zaman kaldı. Bir gün Filist Kralı Avimelek, pencereden dışarı bakarken, İshak'ın karısı Rebeka'yı okşadığını gördü. [9]İshak'ı çağırtarak, "Bu kadın gerçekte senin karın!" dedi, "Neden kızkardeşin olduğunu söyledin?"

İshak, "Çünkü onun yüzünden canımdan olurum diye düşündüm" dedi.

[10]Avimelek, "Nedir bize bu yaptığın?" dedi, "Az kaldı halkımdan biri karınla yatacaktı. Bize suç işletecektin." [11]Sonra bütün halka, "Kim bu adama ya da karısına dokunursa, kesinlikle öldürülecek" diye buyruk verdi.

[12]İshak o ülkede ekin ekti ve o yıl ektiğinin yüz katını biçti. RAB onu kutsamıştı. [13]İshak bolluğa kavuştu. Varlığı gittikçe büyüyordu. Çok zengin oldu. [14]Sürülerle davar, sığır ve birçok uşak sahibi oldu. Filistliler onu kıskanmaya başladılar. [15]Babası İbrahim yaşarken kölelerinin kazmış olduğu bütün kuyuları toprakla doldurup kapadılar.

[16]Avimelek İshak'a, "Ülkemizden git" dedi, "Çünkü gücün bizim gücümüzü aştı." [17]İshak oradan ayrıldı. Gerar Vadisi'nde çadır kurup oraya yerleşti. [18]Babası İbrahim yaşarken kazılmış olan kuyuları yeniden açtırdı. Çünkü Filistliler İbrahim'in ölümünden sonra o kuyuları kapamışlardı. Kuyulara aynı adları, babasının vermiş olduğu adları verdi.

[19]İshak'ın köleleri vadide kuyu kazarken bir kaynak buldular. [20]Gerar'ın çobanları, "Su bizim" diyerek İshak'ın çobanlarıyla kavgaya tutuştular. İshak kendisiyle çekiştikleri için kuyuya Esek[a] adını verdi.

[21]İshak'ın köleleri başka bir kuyu kazdılar. Bu kuyu yüzünden de kavga çıkınca İshak kuyuya Sitna[b] adını verdi. [22]Oradan ayrılıp başka bir yerde

---

[a] *26:20 "Esek": "Çekişme" anlamına gelir.*
[b] *26:21 "Sitna": "Düşmanlık" anlamına gelir.*
26:3-4 Yar.22:16-18; Elç.3:25 26:7 Yar.12:13; 20:2

kuyu kazdırdı. Bu kuyu yüzünden kavga çıkmadı. Bu nedenle İshak ona Rehovot[a] adını verdi. "RAB en sonunda bize rahatlık verdi" dedi, "Bu ülkede verimli olacağız."

[23]İshak oradan Beer-Şeva'ya gitti. [24]O gece RAB kendisine görünerek, "Ben baban İbrahim'in Tanrısı'yım, korkma" dedi, "Seninle birlikteyim. Seni kutsayacak, kulum İbrahim'in hatırı için soyunu çoğaltacağım." [25]İshak orada bir sunak yaparak RAB'be yakardı. Çadırını oraya kurdu. Köleleri de orada bir kuyu kazdı.

[26]Avimelek, danışmanı Ahuzzat ve ordusunun komutanı Fikol ile birlikte, Gerar'dan İshak'ın yanına gitti. [27]İshak onlara, "Niçin yanıma geldiniz?" dedi, "Benden nefret ediyorsunuz. Üstelik beni ülkenizden kovdunuz."

[28-29]"Açıkça gördük ki, RAB seninle" diye yanıtladılar, "Onun için, aramızda ant olsun: Biz nasıl sana dokunmadıksa, hep iyi davranarak seni esenlik içinde gönderdikse, sen de bize kötülük etme. Bu konuda seninle anlaşalım. Sen şimdi RAB'bin kutsadığı bir adamsın."

[30]İshak onlara bir şölen verdi, yiyip içtiler. [31]Sabah erkenden kalkıp karşılıklı ant içtiler. Sonra İshak onları yolcu etti. Esenlik içinde oradan ayrıldılar.

[32]Aynı gün İshak'ın köleleri gelip kazdıkları kuyu hakkında kendisine bilgi verdiler, "Su bulduk" dediler. [33]İshak kuyuya Şiva[b] adını verdi. Bu yüzden kent bugüne kadar Beer-Şeva[c] diye anılır.

[34]Esav kırk yaşında Hititli* Beeri'nin kızı Yudit ve Hititli Elon'un kızı Basemat'la evlendi. [35]Bu kadınlar İshak'la Rebeka'nın başına dert oldular.

İshak Yakup'u Kutsuyor

27 İshak yaşlanmış, gözleri görmez olmuştu. Büyük oğlu Esav'ı çağırıp, "Oğlum!" dedi.

Esav, "Efendim!" diye yanıtladı.

[2]İshak, "Artık yaşlandım" dedi, "Ne zaman öleceğimi bilmiyorum. [3]Silahlarını –ok kılıfını, yayım– al, kırlara çıkıp benim için bir hayvan avla. [4]Sevdiğim lezzetli bir yemek yap, bana getir yiyeyim. Ölmeden önce seni kutsayayım."

[5]İshak, oğlu Esav'la konuşurken Rebeka onları dinliyordu. Esav avlanmak için kıra çıkınca, [6]Rebeka oğlu Yakup'a şöyle dedi: "Dinle, babanın ağabeyin Esav'a söylediklerini duydum. [7]Baban ona, 'Bana bir hayvan avla getir' dedi, 'Lezzetli bir yemek yap, yiyeyim. Ölmeden önce seni RAB'bin huzurunda kutsayayım.' [8]Bak oğlum, sana söyleyeceklerimi iyi dinle: [9]Git süründen bana iki seçme oğlak getir. Onlarla babanın sevdiği lezzetli bir yemek yapayım. [10]Yemesi için onu babana sen götüreceksin. Öyle ki, ölmeden önce seni kutsasın."

[11]Yakup, "Ama kardeşim Esav'ın bedeni kıllı, benimkiyse kılsız" diye yanıtladı, [12]"Ya babam bana doku-

---

[a] *26:22 "Rehovot": "Rahatlık, genişlik" anlamına gelir.*
[b] *26:33 "Şiva": "Ant" anlamına gelir.*
[c] *26:33 "Beer-Şeva": "Ant Kuyusu" anlamına gelir.*

26:26 Yar.21:22

nursa? O zaman kendisini aldattığımı anlar. Kutsama yerine üzerime lanet getirmiş olurum.”

[13]Annesi, “Sana gelecek lanet bana gelsin, oğlum” dedi, “Sen beni dinle, git oğlakları getir.”

[14]Yakup gidip oğlakları annesine getirdi. Annesi babasının sevdiği lezzetli bir yemek yaptı. [15]Büyük oğlu Esav’ın en güzel giysileri o anda evdeydi. Rebeka onları küçük oğlu Yakup’a giydirdi. [16]Ellerinin üstünü, ensesinin kılsız yerini oğlak derisiyle kapladı. [17]Yaptığı güzel yemekle ekmeği Yakup’un eline verdi.

[18]Yakup babasının yanına varıp, “Baba!” diye seslendi.

Babası, “Evet, kimsin sen?” dedi.

[19]Yakup, “Ben ilk oğlun Esav’ım” diye karşılık verdi, “Söylediğini yaptım. Lütfen kalk, otur da getirdiğim av etini ye. Öyle ki, beni kutsayabilesin.”

[20]İshak, “Nasıl böyle çabucak buldun, oğlum?” dedi.

Yakup, “Tanrın RAB bana yardım etti” diye yanıtladı.

[21]İshak, “Yaklaş, oğlum” dedi, “Sana dokunayım, gerçekten oğlum Esav mısın, değil misin anlayayım.”

[22]Yakup babasına yaklaştı. Babası ona dokunarak, “Ses Yakup’un sesi, ama eller Esav’ın elleri” dedi. [23]Onu tanıyamadı. Çünkü Yakup’un elleri ağabeyi Esav’ın elleri gibi kıllıydı. İshak onu kutsamak üzereyken, [24]bir daha sordu: “Sen gerçekten oğlum Esav mısın?”

Yakup, “Evet!” diye yanıtladı.

[25]İshak, “Oğlum, av etini getir yiyeyim de seni kutsayayım” dedi. Yakup önce yemeği, sonra şarabı getirdi. İshak yedi, içti. [26]“Yaklaş da beni öp, oğlum” dedi. [27]Yakup yaklaşıp babasını öptü. Babası onun giysilerini kokladı ve kendisini kutsayarak şöyle dedi:

“İşte oğlumun kokusu
Sanki RAB’bin kutsadığı
kırların kokusu.
[28]Tanrı sana göklerin çiyinden
Ve yerin verimli topraklarından
Bol buğday ve yeni şarap versin.
[29]Halklar sana kulluk etsin,
Uluslar boyun eğsin.
Kardeşlerine egemen ol,
Kardeşlerin sana boyun eğsin.
Sana lanet edenlere lanet olsun,
Seni kutsayanlar kutsansın.”

Esav Kutsanma Hakkını Yitiriyor

[30]İshak Yakup’u kutsadıktan ve Yakup babasının yanından ayrıldıktan hemen sonra kardeşi Esav avdan döndü. [31]Esav da lezzetli bir yemek yaparak babasına götürdü. Ona, “Baba, kalk, getirdiğim av etini ye” dedi, “Öyle ki, beni kutsayabilesin.”

[32]Babası, “Sen kimsin?” diye sordu.

Esav, “Ben ilk oğlun Esav’ım” diye karşılık verdi.

[33]İshak’ı bir titreme sardı. Tir tir titreyerek, “Öyleyse daha önce avlanıp bana yemek getiren kimdi?” diye sordu, “Sen gelmeden önce yemeğimi yiyip onu kutsadım. Artık o kutsanmış oldu.”

[34]Esav babasının anlattıklarını duyunca, acı acı haykırdı. “Beni de kutsa, baba, beni de!” dedi.

27:27-29 İbr.11:20   27:29 Yar.12:3

[35]İshak, "Kardeşin gelip beni kandırdı" diye karşılık verdi, "Senin yerine o kutsandı."

[36]Esav, "Ona boşuna mı Yakup diyorlar?" dedi, "İki kezdir beni aldatıyor. Önce ilk oğulluk hakkımı aldı. Şimdi de benim yerime o kutsandı." Sonra, "Kutsamak için bana bir hak ayırmadın mı?" diye sordu.

[37]İshak, "Onu sana egemen kıldım" diye yanıtladı, "Bütün kardeşlerini onun hizmetine verdim. Onu buğday ve yeni şarapla besledim. Senin için ne yapabilirim ki, oğlum?"

[38]Esav, "Sen yalnız bir kişiyi mi kutsayabilirsin baba?" dedi, "Beni de kutsa, baba, beni de!" Sonra hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

[39]Babası şöyle yanıtladı:
"Göklerin çiyinden,
Zengin topraklardan
Uzak yaşayacaksın.
[40]Kılıcınla yaşayacak,
Kardeşine hizmet edeceksin.
Ama özgür olmak isteyince,
Onun boyunduruğunu kırıp
atacaksın."

Yakup Lavan'ın Yanına Kaçıyor

[41]Babası Yakup'u kutsadığı için Esav kardeşi Yakup'a kin bağladı. "Nasıl olsa babamın ölümü yaklaştı" diye düşünüyordu, "O zaman kardeşim Yakup'u öldürürüm."

[42]Büyük oğlu Esav'ın ne düşündüğü Rebeka'ya bildirilince Rebeka küçük oğlu Yakup'u çağırttı. "Bak, ağabeyin Esav seni öldürmeyi düşünerek kendini avutuyor" dedi, [43]"Beni dinle, oğlum. Hemen Harran'a, kardeşim Lavan'ın yanına kaç. [44-45]Ağabeyinin öfkesi dinip sana kızgınlığı geçinceye, ona yaptığımı unutuncaya kadar orada kal. Birini gönderir, seni getirtirim. Niçin bir günde ikinizden de yoksun kalayım?"

[46]Sonra İshak'a, "Bu Hititli* kadınlar yüzünden canımdan bezdim" dedi, "Eğer Yakup da bu ülkenin kızlarıyla, Hitit kızlarıyla evlenirse, nasıl yaşarım?"

28 İshak Yakup'u çağırdı, onu kutsayarak, "Kenanlı kızlarla evlenme" diye buyurdu, [2]"Hemen Paddan-Aram'a, annenin babası Betuel'in evine git. Orada dayın Lavan'ın kızlarından biriyle evlen. [3]Her Şeye Gücü Yeten Tanrı seni kutsasın, verimli kılsın, soyunu çoğaltsın; soyundan halklar türesin. [4]İbrahim'i kutsadığı gibi seni ve soyunu da kutsasın. Öyle ki, Tanrı'nın İbrahim'e verdiği topraklara –üzerinde yabancı olarak yaşadığın bu topraklara– sahip olasın." [5]İshak Yakup'u böyle uğurladı. Yakup Paddan-Aram'a, kendisinin ve Esav'ın annesi Rebeka'nın kardeşi Aramlı Betuel oğlu Lavan'ın yanına gitmek üzere yola çıktı.

[6-7]Esav İshak'ın Yakup'u kutsadığını, evlenmek üzere Paddan-Aram'a gönderdiğini öğrendi. Ayrıca Yakup'u kutsarken, babasının, "Kenanlı kızlarla evlenme" diye buyurduğunu, Yakup'un da annesiyle babasını dinleyip Paddan-Aram'a gittiğini öğrendi.

27:36 Yar.25:29-34 27:38 İbr.12:17 27:39-40 İbr.11:20
27:40 Yar.36:8; 2Kr.8:20 28:4 Yar.17:4-8

[8]Böylece babasının Kenanlı kızlardan hoşlanmadığını anladı. [9]İsmail'in yanına gitti. İbrahim oğlu İsmail'in kızı, Nevayot'un kızkardeşi Mahalat'la evlenerek onu karılarının üzerine getirdi.

Yakup'un Düşü

[10]Yakup Beer-Şeva'dan ayrılarak Harran'a doğru yola çıktı. [11]Bir yere varıp orada geceledi, çünkü güneş batmıştı. Oradaki taşlardan birini alıp başının altına koyarak yattı. [12]Düşte yeryüzüne bir merdiven dikildiğini, başının göklere eriştiğini gördü. Tanrı'nın melekleri merdivenden çıkıp iniyorlardı. [13]RAB yanıbaşında durup, "Atan İbrahim'in, İshak'ın Tanrısı RAB benim" dedi, "Üzerinde yattığın toprakları sana ve soyuna vereceğim. [14]Yeryüzünün tozu kadar sayısız bir soya sahip olacaksın. Doğuya, batıya, kuzeye, güneye doğru yayılacaksınız. Yeryüzündeki bütün halklar sen ve soyun aracılığıyla kutsanacak. [15]Seninle birlikteyim. Gideceğin her yerde seni koruyacak ve bu topraklara geri getireceğim. Verdiğim sözü yerine getirinceye kadar senden ayrılmayacağım."

[16]Yakup uyanınca, "RAB burada, ama ben farkına varamadım" diye düşündü. [17]Korktu ve, "Ne korkunç bir yer!" dedi, "Bu, Tanrı'nın evinden başka bir yer olamaz. Burası göklerin kapısı."

[18]Ertesi sabah erkenden kalkıp başının altına koyduğu taşı anıt olarak dikti, üzerine zeytinyağı döktü. [19]Oraya Beytel[a] adını verdi. Kentin önceki adı Luz'du.

[20]Sonra bir adak adayarak şöyle dedi: "Tanrı benimle olur, gittiğim yolda beni korur, bana yiyecek, giyecek sağlarsa, [21]babamın evine esenlik içinde dönersem, RAB benim Tanrım olacak. [22]Anıt olarak diktiğim bu taş Tanrı'nın evi olacak. Bana vereceğin her şeyin ondalığını sana vereceğim."

Yakup Paddan-Aram'a Varıyor

29 Yakup yoluna devam ederek doğu halklarının ülkesine vardı. [2]Kırda bir kuyu gördü. Kuyunun yanıbaşında üç davar sürüsü yatıyordu. Sürülere o kuyudan su verilirdi. Kuyunun ağzında büyük bir taş vardı. [3]Bütün sürüler oraya toplanınca, çobanlar kuyunun ağzındaki taşı yuvarlar, davarlarını suvardıktan sonra taşı yine yerine, kuyunun ağzına koyarlardı.

[4]Yakup çobanlara, "Kardeşler, nerelisiniz?" diye sordu.

Çobanlar, "Harranlı'yız" diye yanıtladılar.

[5]Yakup, "Nahor'un torunu Lavan'ı tanıyor musunuz?" diye sordu.

"Tanıyoruz" dediler.

[6]Yakup, "İyi midir?" diye sordu.

"İyidir. İşte kızı Rahel davarlarla birlikte geliyor."

[7]Yakup, "Akşama daha çok var" dedi, "Sürülerin toplanma vakti değil. Davarlarınızı suvarın, götürüp otlatın."

[8]Çobanlar, "Bütün sürüler toplan-

---

[a] *28:19 "Beytel": "Tanrı'nın Evi" anlamına gelir.*

28:12 Yu.1:51 28:13 Yar.13:14-15 28:14 Yar.12:3; 22:18; 26:4 madan, kuyunun ağzındaki taşı yuvarlamadan olmaz" dediler, "Ancak o zaman davarları suvarabiliriz."

[9]Yakup onlarla konuşurken Rahel babasının davarlarını getirdi. Rahel çobanlık yapıyordu. [10]Yakup dayısı Lavan'ın kızı Rahel'i ve davarları görünce, gidip kuyunun ağzındaki taşı yuvarladı, dayısının davarlarını suvardı. [11]Rahel'i öperek hıçkıra hıçkıra ağladı. [12]Rahel'e baba tarafından akraba olduklarını, Rebeka'nın oğlu olduğunu anlattı. Rahel koşup babasına haber verdi.

[13]Lavan, yeğeni Yakup'un geldiğini duyunca, onu karşılamaya koştu. Ona sarılıp öptü, evine getirdi. Yakup bütün olanları Lavan'a anlattı. [14]Lavan, "Sen benim etim, kemiğimsin" dedi.

Yakup Lea ve Rahel'le Evleniyor

Yakup Lavan'ın yanında bir ay kaldıktan sonra, [15]Lavan, "Akrabamsın diye benim için bedava mı çalışacaksın?" dedi, "Söyle, ne kadar ücret istiyorsun?"

[16]Lavan'ın iki kızı vardı. Büyüğünün adı Lea, küçüğünün adı Rahel'di. [17]Lea'nın gözleri alımlıydı[a], Rahel ise boyu bosu yerinde, güzel bir kızdı. [18]Yakup Rahel'e aşıktı. Lavan'a, "Küçük kızın Rahel için sana yedi yıl hizmet ederim" dedi.

[19]Lavan, "Onu sana vermek başkasına vermekten daha iyidir" dedi, "Yanımda kal." [20]Yakup Rahel için yedi yıl çalıştı. Rahel'i sevdiği için, yedi yıl ona birkaç gün gibi geldi.

[21]Lavan'a, "Zaman doldu, kızını ver, evleneyim" dedi.

[22]Lavan bütün yöre halkını toplayıp bir şölen verdi. [23]Gece kızı Lea'yı Yakup'a götürdü. Yakup onunla yattı. [24]Lavan cariyesi Zilpa'yı kızı Lea'nın hizmetine verdi.

[25]Sabah olunca Yakup bir de baktı ki, yanındaki Lea! Lavan'a, "Nedir bana bu yaptığın?" dedi, "Ben Rahel için yanında çalışmadım mı? Niçin beni aldattın?"

[26]Lavan, "Bizim buralarda adettir. Büyük kız dururken küçük kız evlendirilmez" dedi, [27]"Bu bir haftayı tamamla, Rahel'i de sana veririz. Yalnız ona karşılık yedi yıl daha yanımda çalışacaksın."

[28]Yakup kabul etti. Lea'yla bir hafta geçirdi. Sonra Lavan kızı Rahel'i de ona verdi. [29]Cariyesi Bilha'yı Rahel'in hizmetine verdi. [30]Yakup Rahel'le de yattı. Onu Lea'dan çok sevdi. Lavan'a yedi yıl daha hizmet etti.

Yakup'un Çocukları

[31]RAB Lea'nın sevilmediğini görünce, çocuk sahibi olmasını sağladı. Oysa Rahel kısırdı. [32]Lea hamile kalıp bir erkek çocuk doğurdu. Adını Ruben[b] koydu. "Çünkü RAB mutsuzluğumu gördü" dedi, "Kuşkusuz artık kocam beni sever."

[33]Yine hamile kaldı ve bir erkek çocuk daha doğurdu. "RAB sevilmediğimi duyduğu için bana bu çocuğu verdi" diyerek adını Şimon[c] koydu.

---

[a] ***29:17*** *"Alımlıydı" ya da "Zayıftı".*

[b] ***29:32*** ***"Ruben"****: "Bak, erkek çocuk!" anlamına gelir.*

[c] ***29:33*** ***"Şimon"****: "Duyar" anlamına gelir.*

[34]Üçüncü kez hamile kalıp bir daha erkek çocuk doğurdu. "Artık kocam bana bağlanacak" dedi, "Çünkü ona üç erkek çocuk doğurdum." Onun için çocuğa Levi[a] adı verildi.

[35]Dördüncü kez hamile kaldı ve bir erkek çocuk daha doğurdu. "Bu kez RAB'be övgüler sunacağım" dedi. Onun için çocuğa Yahuda[b] adını verdi. Bir süre doğum yapmadı.

30

Rahel Yakup'a çocuk doğuramayınca, ablasını kıskanmaya başladı. Yakup'a, "Bana çocuk ver, yoksa öleceğim" dedi.

[2]Yakup Rahel'e öfkelendi. "Çocuk sahibi olmanı Tanrı engelliyor. Ben Tanrı değilim ki!" diye karşılık verdi.

[3]Rahel, "İşte cariyem Bilha" dedi, "Onunla yat, benim için çocuk doğursun, ben de aile kurayım."

[4]Rahel cariyesi Bilha'yı eş olarak kocasına verdi. Yakup onunla yattı. [5]Bilha hamile kalıp Yakup'a bir erkek çocuk doğurdu. [6]Rahel, "Tanrı beni haklı çıkardı" dedi, "Yakarışımı duyup bana bir oğul verdi." Bu yüzden çocuğa Dan[c] adını verdi.

[7]Rahel'in cariyesi Bilha yine hamile kaldı ve Yakup'a ikinci bir oğul doğurdu. [8]Rahel, "Ablama karşı büyük savaşım verdim ve onu yendim" diyerek çocuğa Naftali[ç] adını verdi.

[9]Lea artık doğum yapamadığını görünce, cariyesi Zilpa'yı Yakup'a eş olarak verdi. [10]Zilpa Yakup'a bir erkek çocuk doğurdu. [11]Lea, "Uğurum!" diyerek çocuğa Gad[d] adını verdi.

[12]Lea'nın cariyesi Zilpa Yakup'a ikinci bir oğul doğurdu. [13]Lea, "Mutluyum!" dedi, "Kadınlar bana 'Mutlu' diyecek." Ve çocuğa Aşer[e] adını verdi.

[14]Ruben hasat mevsimi tarlaya gitti. Orada adamotu[f] bulup annesi Lea'ya getirdi. Rahel Lea'ya, "Lütfen oğlunun getirdiği adamotundan bana da ver" dedi.

[15]Lea, "Kocamı aldığın yetmez mi? Bir de oğlumun adamotunu mu istiyorsun?" diye karşılık verdi.

Rahel, "Öyle olsun" dedi, "Oğlunun adamotuna karşılık kocam bu gece seninle yatsın."

[16]Akşamleyin Yakup tarladan dönerken Lea onu karşılamaya gitti. Yakup'a, "Benimle yatacaksın" dedi, "Oğlumun adamotuna karşılık bu gece benimsin." Yakup o gece onunla yattı.

[17]Tanrı Lea'nın duasını işitti. Lea hamile kalıp Yakup'a beşinci oğlunu doğurdu. [18]"Cariyemi kocama verdiğim için Tanrı beni ödüllendirdi" diyerek çocuğa İssakar[g] adını verdi.

[19]Lea yine hamile kaldı ve Yakup'a altıncı oğlunu doğurdu. [20]"Tanrı bana iyi bir armağan verdi" dedi, "Artık kocam bana değer verir. Çünkü ona altı erkek çocuk doğurdum." Ve

---

[a] *29:34 "Levi": "Bağlılık" anlamına gelir.* [b] *29:35 "Yahuda": "Övgü" anlamına gelir.*

[c] *30:6 "Dan": "Haklı" anlamına gelir.*

[ç] *30:8 "Naftali": "Benim savaşım" anlamına gelir.*

[d] *30:11 "Gad": "Uğur" anlamına gelir.* [e] *30:13 "Aşer": "Mutlu" anlamına gelir.*

[f] *30:14 "Adamotu": İnsanın iki bacağını andıran çatal biçiminde köke sahip, yenildiğinde cinsel gücü artırdığına inanılan bir bitki.*

[g] *30:18 "İssakar": "Ödül" anlamına gelir.*

çocuğa Zevulun[a] adını verdi.

[21]Bir süre sonra Lea bir kız doğurdu ve adını Dina koydu.

[22]Tanrı Rahel'i anımsadı, onun duasını işiterek çocuk sahibi olmasını sağladı. [23-24]Rahel hamile kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. "Tanrı utancımı kaldırdı. RAB bana bir oğul daha versin!" diyerek çocuğa Yusuf[b] adını verdi.

Yakup'un Sürüleri Artıyor

[25]Rahel Yusuf'u doğurduktan sonra Yakup Lavan'a, "Beni gönder, evime, topraklarıma gideyim" dedi, [26]"Hizmetime karşılık karılarımı, çocuklarımı ver de gideyim. Sana nasıl hizmet ettiğimi biliyorsun."

[27]Lavan, "Eğer benden hoşnutsan, burada kal" dedi, "Çünkü fala bakarak anladım ki, RAB senin sayende beni kutsadı. [28]Alacağın neyse söyle, ödeyeyim."

[29]Yakup, "Sana nasıl hizmet ettiğimi, sürülerine nasıl baktığımı biliyorsun" diye karşılık verdi, [30]"Ben gelmeden önce malın azdı. Sayemde RAB seni kutsadı, malın gitgide arttı. Ya kendi evim için ne zaman çalışacağım?"

[31]Lavan, "Sana ne vereyim?" diye sordu.

Yakup, "Bana bir şey verme" diye yanıtladı, "Eğer şu önerimi kabul edersen, yine sürünü güder, hayvanlarına bakarım: [32]Bugün bütün sürülerini yoklayıp noktalı veya benekli koyunları, kara kuzuları, benekli veya noktalı keçileri ayırayım. Ücretim bu olsun. [33]İleride bana verdiklerini denetlemeye geldiğinde, dürüst olup olmadığımı kolayca anlayabilirsin. Noktalı ve benekli olmayan keçilerim, kara olmayan kuzularım varsa, onları çalmışım demektir."

[34]Lavan, "Kabul, söylediğin gibi olsun" dedi. [35]Ama o gün çizgili ve benekli tekeleri, noktalı ve benekli keçileri, beyaz keçilerin hepsini, bütün kara kuzuları ayırıp oğullarına teslim etti. [36]Sonra Yakup'tan üç günlük yol kadar uzaklaştı. Yakup Lavan'ın kalan sürüsünü gütmeye devam etti.

[37]Yakup aselbent, badem, çınar ağaçlarından taze dallar kesti. Dalları soyarak beyaz çentikler açtı. [38]Soyduğu çubukları koyunların önüne, su içtikleri yalaklara koydu. Koyunlar su içmeye gelince çiftleşiyorlardı. [39]Çubukların önünde çiftleşince çizgili, noktalı, benekli yavrular doğuruyorlardı. [40]Yakup kuzuları ayırıp sürülerin yüzünü Lavan'ın çizgili, kara hayvanlarına döndürüyordu. Kendi sürülerini ayrı tutuyor, Lavan'ınkilerle karıştırmıyordu. [41]Sürüdeki güçlü hayvanlar kızışınca, Yakup çubukları onların gözü önüne, yalaklara koyuyordu ki, çubukların yanında çiftleşsinler. [42]Sürünün zayıf hayvanlarının önüneyse çubuk koymuyordu. Böylece zayıf hayvanları Lavan, güçlüleri Yakup aldı. [43]Yakup alabildiğine zenginleşti. Çok sayıda sürü, erkek ve kadın köle, deve, eşek sahibi oldu.

---

[a] *30:20 "Zevulun": "Değer" anlamına gelir.*

[b] *30:23-24 "Yusuf": "Daha çok versin" anlamına gelir.*

Yakup Lavan'dan Kaçıyor

31 [1] Lavan'ın oğulları, "Yakup babamızın sahip olduğu her şeyi aldı" dediler, "Bütün varlığını babamıza ait şeylerden kazandı." Yakup bu sözleri duyunca, [2] Lavan'ın kendisine karşı tutumunun eskisi gibi olmadığını anladı.

[3] RAB Yakup'a, "Atalarının topraklarına, akrabalarının yanına dön" dedi, "Seninle olacağım."

[4] Bunun üzerine Yakup Rahel'le Lea'yı sürüsünün bulunduğu kırlara çağırttı. [5] Onlara, "Bakıyorum, babanız bana eskisi gibi davranmıyor" dedi, "Ama babamın Tanrısı benimle birlikte. [6] Var gücümle babanıza hizmet ettiğimi bilirsiniz. [7] Ne yazık ki, babanız beni aldattı, ondan alacağımı on kez değiştirdi. Ama Tanrı bana kötülük etmesine izin vermedi. [8] Lavan, 'Ücret olarak noktalı hayvanları al' deyince, bütün sürü noktalı doğurdu. 'Ücret olarak çizgili olanları al' deyince de bütün sürü çizgili doğurdu. [9] Tanrı babanızın hayvanlarını aldı, bana verdi.

[10] "Sürülerin çiftleştiği mevsimde bir düş gördüm. Çiftleşen tekeler çizgili, noktalı, kırçıldı. [11] Düşümde Tanrı'nın meleği bana, 'Yakup!' diye seslendi. 'Buyur' dedim. [12] Bana, 'Bak, bütün çiftleşen tekeler çizgili, noktalı ve kırçıl' dedi, 'Çünkü Lavan'ın sana yaptıklarının hepsini gördüm. [13] Ben Beytel'in Tanrısı'yım. Hani orada bana anıt dikip meshetmiş*, adak adamıştın. Kalk, bu ülkeden git, doğduğun ülkeye dön.' "

[14] Rahel'le Lea, "Babamızın evinde hâlâ payımız, mirasımız var mı?" dediler, [15] "Onun gözünde artık yabancı değil miyiz? Çünkü bizi sattı. Bizim için ödenen bedelin hepsini yedi. [16] Tanrı'nın babamızdan aldığı varlığın tümü bize ve çocuklarımıza aittir. Tanrı sana ne dediyse öyle yap."

[17] Böylece Yakup çocuklarını, karılarını develere bindirdi. [18] Bütün hayvanları önüne kattı; topladığı mallarla, Paddan-Aram'da kazandığı hayvanlarla birlikte Kenan ülkesine, babası İshak'ın yanına gitmek üzere yola çıktı.

[19] Lavan koyunlarını kırkmaya gidince, Rahel babasının putlarını çaldı. [20] Yakup da kaçacağını söylemeyerek Aramlı Lavan'ı kandırdı. [21] Böylece kendisine ait her şeyi alıp kaçtı. Fırat Irmağı'nı geçip Gilat dağlık bölgesine doğru gitti.

Lavan Yakup'un Peşine Düşüyor

[22] Üçüncü gün Yakup'un kaçtığını Lavan'a bildirdiler. [23] Lavan yakınlarını yanına alıp Yakup'un peşine düştü. Yedi gün sonra Gilat dağlık bölgesinde ona yetişti. [24] O gece Tanrı Aramlı Lavan'ın düşüne girerek ona, "Dikkatli ol!" dedi, "Yakup'a ne iyi, ne kötü bir şey söyle."

[25] Lavan Yakup'a yetişti. Yakup çadırını Gilat dağlık bölgesine kurmuştu. Lavan da yakınlarıyla birlikte çadırını aynı yere kurdu. [26] Yakup'a, "Nedir bu yaptığın?" dedi, "Beni aldattın. Kızlarımı alıp savaş tutsağı gibi götürdün. [27] Neden gizlice kaçtın? Neden beni aldattın? Niçin bana

31:13 Yar.28:18-22

söylemedin? Seni sevinçle, ezgilerle, tefle, lirle yolcu ederdim. [28]Torunlarımla, kızlarımla öpüşüp vedalaşmama izin vermedin. Aptallık ettin. [29]Size kötülük yapacak güçteyim, ama babanın Tanrısı dün gece bana, 'Dikkatli ol!' dedi, 'Yakup'a ne iyi, ne kötü hiçbir şey söyleme.' [30]Babanın evini çok özlediğin için bizden ayrıldın. Ama ilahlarımı niçin çaldın?"

[31]Yakup, "Korktum" diye karşılık verdi, "Kızlarını zorla elimden alırsın diye düşündüm. [32]İlahlarını kimde bulursan, o öldürülecektir. Yakınlarımızın önünde kendin ara, eşyalarımın arasında sana ait ne bulursan al." Yakup ilahları Rahel'in çaldığını bilmiyordu.

[33]Lavan Yakup'un, Lea'nın ve iki cariyenin çadırına baktıysa da ilahları bulamadı. Lea'nın çadırından çıkıp Rahel'in çadırına girdi. [34]Rahel çaldığı putları devesinin semerine koymuş, üzerine oturmuştu. Lavan çadırını didik didik aradıysa da putları bulamadı.

[35]Rahel babasına, "Efendim, huzurunda kalkamadığım için kızma, âdet görüyorum da" dedi. Lavan her yeri aradıysa da, putları bulamadı.

[36]Yakup kendini tutamadı. Lavan'a çıkışarak, "Suçum ne?" diye sordu, "Ne günah işledim ki böyle öfkeyle peşime takıldın? [37]Bütün eşyalarımı aradın, kendine ait bir şey buldun mu? Varsa onu buraya, yakınlarımızın önüne koy. Onlar ikimiz hakkında karar versinler. [38]Yirmi yıl yanında kaldım. Koyunların, keçilerin hiç düşük yapmadı. Sürülerinin içinden bir tek koç yemedim. [39]Yabanıl hayvanların parçaladığını sana göstermedim, zararını ben çektim. Gece ya da gündüz çalınan her hayvanın karşılığını benden istedin. [40]Öyle bir durumdaydım ki, gündüz sıcak, gece kırağı yedi bitirdi beni. Gözüme uyku girmedi. [41]Yirmi yıl evinde böyle yaşadım. İki kızın için on dört yıl, sürün için altı yıl sana hizmet ettim. On kez alacağımı değiştirdin. [42]Babamın ve İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın taptığı[a] Tanrı benden yana olmasaydı, beni eli boş gönderecektin. Tanrı çektiğim zorluğu, verdiğim emeği gördü ve dün gece seni uyardı."

[43]Lavan, "Kadınlar benim kızlarım, çocuklar benim çocuklarım, sürüler benim sürülerim" diye karşılık verdi, "Burada gördüğün her şey bana ait. Kızlarıma ya da doğurdukları çocuklara bugün ne yapabilirim ki? [44]Gel anlaşalım. Aramıza tanık koyalım."

[45]Yakup bir taş alıp onu anıt olarak dikti. [46]Yakınlarına, "Taş toplayın" dedi. Adamlar topladıkları taşları bir yere yığdılar. Orada, yığının yanında yemek yediler. [47]Lavan taş yığınına Yegar-Sahaduta[b], Yakup ise Galet[b] adını verdi.

[48]Lavan, "Bu yığın bugün aramızda tanık olsun" dedi. Bu yüzden yığına Galet adı verildi. [49]Mispa[c] diye de anılır. Çünkü Lavan, "Birbirimizden uzak olduğumuz zaman RAB aramızda

---

[a] *31:42 "Taptığı": İbranice "Korktuğu". Aynı ifade 31:53'te de geçer.*
[b] *31:47 Aramice "Yegar-Sahaduta" ve İbranice "Galet" "Tanıklık yığını" anlamına gelir.*
[c] *31:49 "Mispa": "Gözcü kulesi" anlamına gelir.*

gözcülük etsin" dedi, [50]"Eğer kızlarıma kötü davranır, başka kadınlarla evlenirsen, yanımızda kimse olmasa bile Tanrı tanık olacaktır."

[51]Sonra, "İşte taş yığını, işte aramıza diktiğim anıt" dedi, [52]"Bu yığın ve anıt birer tanık olsun. Bu yığının ötesine geçip sana kötülük etmeyeceğim. Sen de bu yığını ve anıtı geçip bana kötülük etmeyeceksin. [53]İbrahim'in, Nahor'un ve babalarının Tanrısı aramızda yargıç olsun."

Yakup babası İshak'ın taptığı Tanrı'nın adıyla ant içti. [54]Sonra dağda kurban kesip yakınlarını yemeğe çağırdı. Yemeği yiyip geceyi dağda geçirdiler. [55]Lavan sabah erkenden kalktı; torunlarını, kızlarını öpüp kutsadıktan sonra evine gitti.

32 Yakup yoluna devam ederken, Tanrı'mn melekleriyle karşılaştı. [2]Onları görünce, "Tanrı'nın ordugahı bu" diyerek oraya Mahanayim[a] adını verdi.

Yakup Esav'la Karşılaşmaya Hazırlanıyor

[3]Yakup Edom topraklarında, Seir ülkesinde yaşayan ağabeyi Esav'a önceden haberciler gönderdi. [4]Onlara şu buyruğu verdi: "Efendim Esav'a şöyle deyin: Kulun Yakup diyor ki, 'Şimdiye kadar Lavan'ın yanında konuk olarak kaldım. [5]Öküzlere, eşeklere, davarlara, erkek ve kadın kölelere sahip oldum. Efendimi hoşnut etmek için önceden haber gönderiyorum.' "

[6]Haberciler geri dönüp Yakup'a, "Ağabeyin Esav'ın yanma gittik" dediler, "Dört yüz adamla seni karşılamaya geliyor." [7]Yakup çok korktu, sıkıldı. Yanındaki adamları, davarları, sığırları, develeri iki gruba ayırdı. [8]"Esav gelir, bir gruba saldırırsa, hiç değilse öteki grup kurtulur" diye düşündü.

[9]Sonra şöyle dua etti: "Ey atam İbrahim'in, babam İshak'ın Tanrısı RAB! Bana, 'Ülkene, akrabalarının yanına dön, seni başarılı kılacağım' diye söz verdin. [10]Bana gösterdiğin bunca iyiliğe, güvene layık değilim. Şeria Irmağı'nı geçtiğimde değneğimden başka bir şeyim yoktu. Şimdi iki orduyla döndüm. [11]Yalvarırım, beni ağabeyim Esav'dan koru. Gelip bana, çocuklarla annelerine saldırmasından korkuyorum. [12]'Seni kesinlikle başarılı kılacağım, soyunu denizin kumu gibi sayılamayacak kadar çoğaltacağım' diye söz vermiştin bana."

[13-15]Yakup geceyi orada geçirdi. Birlikte getirdiği hayvanlardan ağabeyi Esav'a armağan olarak iki yüz keçi, yirmi teke, iki yüz koyun, yirmi koç, yavrularıyla birlikte otuz dişi deve, kırk inek, on boğa, yirmi dişi, on erkek eşek ayırdı. [16]Bunları ayrı sürüler halinde kölelerine teslim ederek, "Önümden gidin, sürüler arasında boşluk bırakın" dedi. [17]Birinci köleye buyruk verdi: "Ağabeyim Esav'la karşılaştığında, 'Sahibin kim, nereye gidiyorsun? Önündeki bu hayvanlar kimin?' diye sorarsa, [18]'Kulun Yakup'un' diyeceksin, 'Efendisi Esav'a armağan olarak gönderiyor. Kendisi de arkamızdan geliyor.' " [19]İkinci ve

[a] ***32:2** "Mahanayim": "İki ordugah" anlamına gelir.* ***32:12** Yar.22:17*

üçüncü köleye, sürülerin peşinden giden herkese aynı buyruğu verdi: "Esav'la karşılaştığınızda aynı şeyleri söyleyeceksiniz. [20]'Kulun Yakup arkamızdan geliyor' diyeceksiniz."

"Önden göndereceğim armağanla onu yatıştırır, sonra kendisini görürüm. Belki beni bağışlar" diye düşünüyordu. [21]Böylece armağanı önden gönderip geceyi konakladığı yerde geçirdi.

Yakup Güreş Tutuyor

[22]Yakup o gece kalktı; iki karısını, iki cariyesini, on bir oğlunu yanına alıp Yabbuk Irmağı'nın sığ yerinden karşıya geçti. [23]Onları geçirdikten sonra sahip olduğu her şeyi de karşıya geçirdi. [24]Böylece Yakup arkada yalnız kaldı. Bir adam gün ağarıncaya kadar onunla güreşti. [25]Yakup'u yenemeyeceğini anlayınca, onun uyluk kemiğinin başına çarptı. Öyle ki, güreşirken Yakup'un uyluk kemiği çıktı. [26]Adam, "Bırak beni, gün ağarıyor" dedi.

Yakup, "Beni kutsamadıkça seni bırakmam" diye yanıtladı.

[27]Adam, "Adın ne?" diye sordu.

"Yakup."

[28]Adam, "Artık sana Yakup değil, İsrail[a] denecek" dedi, "Çünkü Tanrı'yla, insanlarla güreşip yendin."

[29]Yakup, "Lütfen adını söyler misin?" diye sordu.

Ama adam, "Neden adımı soruyorsun?" dedi. Sonra Yakup'u kutsadı.

[30]Yakup, "Tanrı'yla yüzyüze görüştüm, ama canım bağışlandı" diyerek oraya Peniel[b] adını verdi.

[31]Yakup Peniel'den ayrılırken güneş doğdu. Uyluğundan ötürü aksıyordu. [32]Bu nedenle İsrailliler bugün bile uyluk kemiğinin üzerindeki siniri yemezler. Çünkü Yakup'un uyluk kemiğinin başındaki sinire çarpılmıştı.

Yakup Esav'la Karşılaşıyor

33 Yakup baktı, Esav dört yüz adamıyla birlikte geliyor. Çocukları Lea'yla Rahel'e ve iki cariyeye teslim etti. [2]Cariyelerle çocuklarını öne, Lea'yla çocuklarını arkaya, Rahel'le Yusuf'u da en arkaya dizdi. [3]Kendisi hepsinin önüne geçti. Ağabeyine yaklaşırken yedi kez yere kapandı.

[4]Ne var ki Esav koşarak onu karşıladı, kucaklayıp boynuna sarıldı, öptü. İkisi de ağlamaya başladı. [5]Esav kadınlarla çocuklara baktı. "Kim bu yanındakiler?" diye sordu.

Yakup, "Tanrı'nın kuluna lütfettiği çocuklar" dedi.

[6]Cariyelerle yanlarındaki çocuklar yaklaşıp eğildiler. [7]Ardından Lea çocuklarıyla birlikte yaklaşıp eğildi. En son da Yusuf'la Rahel yaklaşıp eğildi.

[8]Esav, "Karşılaştığım öbür topluluğun anlamı neydi?" diye sordu.

Yakup, "Efendimi hoşnut etmek için" diye yanıtladı.

[9]Esav, "Benim yeterince malım var, kardeşim" dedi, "Senin malın sana kalsın."

[10]Yakup, "Olmaz, eğer sevgini kazandımsa, lütfen armağanımı kabul et" diye karşılık verdi, "Senin

---

[a] *32:28 "İsrail": "Tanrı'yla güreşir" anlamına gelir.*

[b] *32:30 "Peniel": "Tanrı'nın yüzü" anlamına gelir.* *32:28 Yar.35:10* *32:28 Hoş.12:4*

yüzünü görmek Tanrı'nın yüzünü görmek gibi. Çünkü beni kabul ettin. [11]Lütfen sana gönderdiğim armağanı al. Tanrı bana öyle iyilik yaptı ki, her şeyim var." Armağanı kabul ettirinceye kadar diretti.

[12]Esav, "Haydi yolumuza devam edelim" dedi, "Ben önünsıra gideceğim."

[13]Yakup, "Efendim, bilirsin, çocuklar narindir" dedi, "Yanımdaki koyunların, sığırların yavruları var. Hayvanları bir gün daha yürümeye zorlarsak hepsi ölür. [14]Efendim, lütfen sen kulunun önünden git. Ben hayvanlarla çocuklara ayak uydurarak yavaş yavaş geleceğim. Seir'de efendime yetişirim."

[15]Esav, "Yanımdaki adamlardan birkaçını yanına vereyim" dedi.

Yakup, "Niçin?" diye sordu, "Ben yalnızca seni hoşnut etmek istiyorum."

[16]Esav o gün Seir'e dönmek üzere yola koyuldu. [17]Yakup'sa Sukkot'a[a] gitti. Orada kendine ev, hayvanlarına barınaklar yaptı. Bu yüzden oraya Sukkot adını verdi.

[18]Yakup güvenlik içinde Paddan-Aram'dan Kenan ülkesine, Şekem Kenti'ne vardı. Kentin yakınında konakladı. [19]Çadırını kurduğu arsayı Şekem'in babası Hamor'un oğullarından yüz parça gümüşe[b] aldı. [20]Orada bir sunak kurarak El-Elohe-İsrail[c] adını verdi.

Dina ve Şekemliler

34 Lea'yla Yakup'un kızı Dina bir gün yöre kadınlarını ziyarete gitti. [2]O bölgenin beyi Hivli Hamor'un oğlu Şekem Dina'yı görünce tutup ırzına geçti. [3]Yakup'un kızına gönlünü kaptırdı. Dina'yı sevdi ve ona nazik davrandı. [4]Babası Hamor'a, "Bu kızı bana eş olarak al" dedi.

[5]Yakup kızı Dina'nın kirletildiğini duyduğunda, oğulları kırda hayvanların başındaydı. Yakup onlar gelinceye kadar konuşmadı.

[6]Bu arada Şekem'in babası Hamor konuşmak için Yakup'un yanına gitti. [7]Yakup'un oğulları olayı duyar duymaz kırdan döndüler. Üzüntülü ve çok öfkeliydiler. Çünkü Şekem Yakup'un kızıyla yatarak İsrail'in onurunu kırmıştı. Böyle bir şey olmamalıydı.

[8]Hamor onlara, "Oğlum Şekem'in gönlü kızınızda" dedi, "Lütfen onu oğluma eş olarak verin. [9]Bizimle akraba olun. Birbirimize kız verip kız alalım. [10]Bizimle birlikte yaşayın. Ülke önünüzde, nereye isterseniz yerleşin, ticaret yapın, mülk edinin."

[11]Şekem de Dina'nın babasıyla kardeşlerine, "Bana bu iyiliği yapın, ne isterseniz veririm" dedi, [12]"Ne kadar başlık ve armağan isterseniz isteyin, dilediğiniz her şeyi vereceğim. Yeter ki, kızı bana eş olarak verin."

[13]Kızkardeşleri Dina'nın ırzına

---

[a] *33:17 "Sukkot": "Barınaklar" anlamına gelir.*

[b] *33:19 "Yüz parça gümüş": İbranice "Yüz kesita". Kesita ağırlığı ve değeri bilinmeyen bir para birimiydi.*

[c] *33:20 "El-Elohe-İsrail": "Tanrı İsrail'in Tanrısı" anlamına gelir.*

33:19 Yşu.24:32; Yu.4:5; Elç.7:16

geçildiği için, Yakup'un oğulları Şekem'le babası Hamor'a aldatıcı bir yanıt verdiler. [14]"Olmaz, kızkardeşimizi sünnetsiz* bir adama veremeyiz" dediler, "Bizim için utanç olur. [15]Ancak şu koşulla kabul ederiz: Bütün erkekleriniz bizim gibi sünnet olursa, [16]birbirimize kız verip kız alabiliriz. Sizinle birlikte yaşar, bir halk oluruz. [17]Eğer kabul etmez, sünnet olmazsanız, kızımızı alır gideriz."

[18]Bu öneri Hamor'la oğlu Şekem'e iyi göründü. [19]Ailesinde en saygın kişi olan genç Şekem öneriyi yerine getirmekte gecikmedi. Çünkü Yakup'un kızına aşıktı.

[20]Hamor'la oğlu Şekem durumu kent halkına bildirmek için kentin kapısına gittiler. [21]"Bu adamlar bize dostluk gösteriyor" dediler, "Ülkemizde yaşasınlar, ticaret yapsınlar. Topraklarımız geniş, onlara da yeter, bize de. Birbirimize kız verip kız alabiliriz. [22]Yalnız, şu koşulla bizimle birleşmeyi, birlikte yaşamayı kabul ediyorlar: Bizim erkeklerin de kendileri gibi sünnet olmasını istiyorlar. [23]Böylece bütün sürüleri, malları, öbür hayvanları da bizim olur, değil mi? Gelin onlarla anlaşalım, bizimle birlikte yaşasınlar." [24]Kent kapısından geçen herkes Hamor'la oğlu Şekem'in söylediklerini kabul etti ve kentteki bütün erkekler sünnet oldu.

[25]Üçüncü gün erkekler daha sünnetin acısını çekerken, Yakup'un oğullarından ikisi –Dina'nın kardeşleri Şimon'la Levi– kılıçlarını kuşanıp kuşku uyandırmadan kente girip bütün erkekleri kılıçtan geçirdiler. [26]Hamor'la oğlu Şekem'i de öldürdüler. Dina'yı Şekem'in evinden alıp gittiler. [27]Sonra Yakup'un bütün oğulları cesetleri soyup kenti yağmaladılar. Çünkü kızkardeşlerini kirletmişlerdi. [28]Kentteki ve kırdaki davarları, sığırları, eşekleri ele geçirdiler. [29]Bütün mallarını, çocuklarını, kadınlarını aldılar, evlerindeki her şeyi yağmaladılar.

[30]Yakup, Şimon'la Levi'ye, "Bu ülkede yaşayan Kenanlılar'la Perizliler'i bana düşman ettiniz, başımı belaya soktunuz" dedi, "Sayıca azız. Eğer birleşir, bana saldırırlarsa, ailemle birlikte yok olurum."

[31]Şimon'la Levi, "Kızkardeşimize bir fahişe gibi mi davranmalıydı?" diye karşılık verdiler.

Yakup Beytel'e Dönüyor

35 Tanrı Yakup'a, "Git, Beytel'e yerleş" dedi, "Ağabeyin Esav'dan kaçarken sana görünen Tanrı'ya orada bir sunak yap."

[2]Yakup ailesine ve yanındakilere, "Yabancı ilahlarınızı atın" dedi, "Kendinizi arındırıp giysilerinizi değiştirin. [3]Beytel'e gidelim. Sıkıntı çektiğim günlerde yakarışımı duyan, gittiğim her yerde benimle birlikte olan Tanrı'ya orada bir sunak yapacağım." [4]Böylece herkes yabancı ilahlarını, kulaklarındaki küpeleri Yakup'a verdi. Yakup bunları Şekem yakınlarında bir yabanıl fıstık ağacının altına gömdü. [5]Sonra göçtüler. Çevre kentlerde yaşayan halk peşlerine düşmedi, çünkü hepsini Tanrı korkusu sarmıştı.

35:1 Yar.28:11-17

[6]Yakup adamlarıyla birlikte Kenan ülkesindeki Luz –Beytel– Kenti'ne geldi. [7]Bir sunak yaparak oraya El-Beytel[a] adını verdi. Çünkü ağabeyinden kaçarken Tanrı orada kendisine görünmüştü.

[8]Rebeka'nın dadısı Debora ölünce Beytel'in güneyindeki meşe ağacının altına gömüldü. Bu yüzden ağaca Allon-Bakut[b] adı verildi.

[9]Yakup Paddan-Aram'dan dönünce, Tanrı ona yine görünerek onu kutsadı. [10]"Sana Yakup diyorlar, ama bundan böyle adın Yakup değil, İsrail olacak" diyerek onun adını İsrail[c] koydu. [11]"Ben Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'yım" dedi, "Verimli ol, çoğal. Senden bir ulus ve uluslar topluluğu doğacak. Kralların atası olacaksın. [12]İbrahim'e, İshak'a verdiğim toprakları sana verecek, senden sonra da soyuna bağışlayacağım." [13]Sonra Tanrı Yakup'tan ayrılarak onunla konuştuğu yerden yukarı çekildi. [14]Yakup Tanrı'nın kendisiyle konuştuğu yere taş bir anıt dikti. Üzerine dökmelik sunu ve zeytinyağı döktü. [15]Oraya, Tanrı'nın kendisiyle konuştuğu yere Beytel[ç] adını verdi.

Rahel'le İshak'ın Ölümü

[16]Sonra Beytel'den göçtüler. Efrat'a varmadan Rahel doğum yaptı. Doğum yaparken çok sancı çekti. [17]O sancı çekerken, ebesi, "Korkma!" dedi, "Bir oğlun daha oluyor." [18]Ama Rahel ölmek üzereydi. Can verirken oğlunun adını Ben-Oni[d] koydu. Babası ise çocuğa Benyamin[e] adını verdi.

[19]Rahel öldü ve Efrat –Beytlehem– yolunda gömüldü. [20]Yakup Rahel'in mezarına bir taş dikti. Bu mezar taşı bugüne kadar kaldı.

[21]İsrail yine göçtü ve Eder Kulesi'nin ötesinde konakladı. [22]İsrail o bölgede yaşarken Ruben babasının cariyesi Bilha'yla yattı. İsrail bunu duyunca çok kızdı[f].

[23]Yakup'un on iki oğlu vardı.

Lea'nın oğulları: Ruben –Yakup'un ilk oğlu– Şimon, Levi, Yahuda, İssakar, Zevulun.

[24]Rahel'in oğulları: Yusuf, Benyamin.

[25]Rahel'in cariyesi Bilha'nın oğulları: Dan, Naftali.

[26]Lea'nın cariyesi Zilpa'nın oğulları: Gad, Aşer. Yakup'un Paddan-Aram'da doğan oğulları bunlardır.

[27]Yakup, İshak'la İbrahim'in de yabancı olarak kalmış olduğu, bugün Hevron denen Kiryat-Arba yakınlarındaki Mamre'ye, babası İshak'ın yanına gitti. [28]İshak yüz seksen yıl yaşadı. [29]Kocamış, yaşama doymuş olarak son soluğunu verdi. Ölüp halkına kavuştu. Oğulları Esav'la Yakup onu gömdüler.

---

[a] *35:7 "El-Beytel": "Beytel'in Tanrısı" anlamına gelir.*
[b] *35:8 "Allon-Bakut": "Ağlama meşesi" anlamına gelir.*
[c] *35:10 "İsrail": "Tanrı'yla güreşir" anlamına gelir.*
[ç] *35:15 "Beytel": "Tanrı'nın evi" anlamına gelir.*
[d] *35:18 "Ben-Oni": "Kederimin oğlu" anlamına gelir.*
[e] *35:18 "Benyamin": "Sağ elimin oğlu" ya da "Güneyli oğul" anlamına gelir.*
[f] *35:22 Septuaginta "Bunu duyunca çok kızdı", Masoretik metin "Bunu duydu".*
35:10 Yar.32:28 35:11-12 Yar.17:4-8 35:14-15 Yar.28:18-19 35:27 Yar.13:18

Esav’ın Soyu

(1Ta.1:35-37)

36 Esav’ın, yani Edom’un öyküsü: [2]Esav şu Kenanlı kızlarla evlendi: Hititli* Elon’un kızı Âda; Hivli Sivon’un torunu, Âna’nın kızı Oholivama; [3]Nevayot’un kızkardeşi, İsmail’in kızı Basemat. [4]Âda Esav’a Elifaz’ı, Basemat Reuel’i, [5]Oholivama Yeuş, Yalam ve Korah’ı doğurdu. Esav’ın Kenan ülkesinde doğan oğulları bunlardı.

[6]Esav karılarını, oğullarını, kızlarını, evindeki bütün adamlarını, hayvanlarının hepsini, Kenan ülkesinde kazandığı malların tümünü alıp kardeşi Yakup’tan ayrıldı, başka bir ülkeye gitti. [7]Birlikte yaşayamayacak kadar çok malları vardı. Yabancı olarak yaşadıkları bu topraklar davarlarına yetmiyordu. [8]Esav –Edom– Seir dağlık bölgesine yerleşti.

[9]Seir dağlık bölgesine yerleşen Edomlular’ın atası Esav’ın soyu:

[10]Esav’ın oğullarının adları şunlardır:

Esav’ın karılarından Âda’nın oğlu Elifaz, Basemat’ın oğlu Reuel.

[11]Elifaz’ın oğulları:

Teman, Omar, Sefo, Gatam, Kenaz.

[12]Timna Esav’ın oğlu Elifaz’ın cariyesiydi. Elifaz’a Amalek’i doğurdu. Bunlar Esav’ın karısı Âda’nın torunlarıdır.

[13]Reuel’in oğulları:

Nahat, Zerah, Şamma, Mizza.

Bunlar Esav’ın karısı Basemat’ın torunlarıdır.

[14]Sivon’un torunu ve Âna’nın kızı olan Esav’ın karısı Oholivama’nın Esav’a doğurduğu oğullar şunlardır:

Yeuş, Yalam, Korah.

[15]Esavoğulları’nın boy beyleri şunlardır:

Esav’ın ilk oğlu Elifaz’ın oğulları:

Teman, Omar, Sefo, Kenaz, [16]Korah, Gatam, Amalek. Bunlar Edom ülkesinde Elifaz’ın soyundan beylerdi ve Âda’nın torunlarıydı.

[17]Esav oğlu Reuel’in oğulları şunlardır:

Nahat, Zerah, Şamma, Mizza. Bunlar Edom ülkesinde Reuel’in soyundan gelen beylerdi ve Esav’ın karısı Basemat’ın torunlarıydı.

[18]Esav’ın karısı Oholivama’nın oğulları şunlardır:

Yeuş, Yalam, Korah. Bunlar Âna’nın kızı olan Esav’ın karısı Oholivama’nın soyundan gelen beylerdi.

[19]Bunların hepsi Esav’ın –Edom’un– oğullarıdır. Yukardakiler de onların beyleridir.

Seir’in Soyu

(1Ta.1:38-42)

[20]Ülkede yaşayan Horlu Seir’in oğulları şunlardı: Lotan, Şoval, Sivon, Âna, [21]Dişon, Eser, Dişan. Seir’in Edom’da beylik eden Horlu oğulları bunlardı.

[22]Lotan’ın oğulları:

Hori, Hemam. Timna Lotan’ın kızkardeşiydi.

[23]Şoval’ın oğulları:

Alvan, Manahat, Eval, Şefo, Onam.

[24]Sivon’un oğulları:

Aya ve Âna. Babası Sivon’un eşeklerini güderken çölde sıcak su

---

***36:2** Yar.26:34* ***36:3** Yar.28:9* kaynakları bulan Âna'dır bu.

[25]Âna'nın çocukları şunlardı:
Dişon ve Âna'nın kızı Oholivama.
[26]Dişon'un oğulları şunlardı:
Hemdan, Eşban, Yitran, Keran.
[27]Eser'in oğulları şunlardı:
Bilhan, Zaavan, Akan.
[28]Dişan'ın oğulları şunlardı:
Ûs, Aran.
[29]Horlu boy beyleri şunlardı:
Lotan, Şoval, Sivon, Âna,
[30]Dişon, Eser, Dişan. Seir ülkesindeki Horlu boy beyleri bunlardı.

Edom Kralları

(1Ta.1:43-54)

[31]İsrailliler'i yöneten bir kralın olmadığı dönemde, Edom'u şu krallar yönetti:

[32]Beor oğlu Bala Edom Kralı oldu. Kentinin adı Dinhava'ydı.

[33]Bala ölünce, yerine Bosralı Zerah oğlu Yovav geçti.

[34]Yovav ölünce, Temanlılar ülkesinden Huşam kral oldu.

[35]Huşam ölünce, Midyan'ı Moav kırlarında bozguna uğratan Bedat oğlu Hadat kral oldu. Kentinin adı Avit'ti.

[36]Hadat ölünce, yerine Masrekalı Samla geçti.

[37]Samla ölünce, yerine Rehovot-Hannaharlı Şaul geçti.

[38]Şaul ölünce, yerine Akbor oğlu Baal-Hanan geçti. [39]Akbor oğlu Baal-Hanan ölünce, yerine Hadat geçti. Kentinin adı Pau'ydu. Karısı, Me-Zahav kızı Matret'in kızı Mehetavel'di.

[40]Boylarına ve bölgelerine göre Esav'ın soyundan gelen beylerin adları şunlardı: Timna, Alva, Yetet, [41]Oholivama, Ela, Pinon, [42]Kenaz, Teman, Mivsar, [43]Magdiel, İram. Sahip oldukları ülkede yaşadıkları yerlere adlarını veren Edom beyleri bunlardı.

Edomlular'ın atası Esav'dı.

Yusuf'un Düşleri

37 Yakup babasının yabancı olarak kalmış olduğu Kenan ülkesinde yaşadı. [2]Yakup soyunun öyküsü:

Yusuf on yedi yaşında bir gençti. Babasının karıları Bilha ve Zilpa'dan olan üvey kardeşleriyle birlikte sürü güdüyordu. Kardeşlerinin yaptığı kötülükleri babasına ulaştırırdı.

[3]İsrail Yusuf'u öbür oğullarının hepsinden çok severdi. Çünkü Yusuf onun yaşlılığında doğmuştu. Yusuf'a uzun, renkli bir giysi yaptırmıştı. [4]Yusuf'un kardeşleri babalarının onu kendilerinden çok sevdiğini görünce, ondan nefret ettiler. Yusuf'a tatlı söz söylemez oldular.

[5]Yusuf bir düş gördü. Bunu kardeşlerine anlatınca, ondan daha çok nefret ettiler. [6]Yusuf, "Lütfen gördüğüm düşü dinleyin!" dedi, [7]"Tarlada demet bağlıyorduk. Ansızın benim demetim kalkıp dikildi. Sizinkilerse, çevresine toplanıp önünde eğildiler."

[8]Kardeşleri, "Başımıza kral mı olacaksın? Bizi sen mi yöneteceksin?" dediler. Düşlerinden, söylediklerinden ötürü ondan büsbütün nefret ettiler.

[9]Yusuf bir düş daha görüp kardeşlerine anlattı. "Dinleyin, bir düş daha gördüm" dedi, "Güneş, ay ve on bir yıldız önümde eğildiler."

[10]Yusuf babasıyla kardeşlerine bu düşü anlatınca, babası onu azarladı: "Ne biçim düş bu?" dedi, "Ben,

annen, kardeşlerin gelip önünde yere mi eğileceğiz yani?" [11]Kardeşleri Yusuf'u kıskanıyordu, ama bu olay babasının aklına takıldı.

Kardeşleri Yusuf'u Satıyor

[12]Bir gün Yusuf'un kardeşleri babalarının sürüsünü gütmek için Şekem'e gittiler. [13]İsrail Yusuf'a, "Kardeşlerin Şekem'de sürü güdüyorlar" dedi, "Gel seni de onların yanına göndereyim."

Yusuf, "Hazırım" diye yanıtladı.

[14]Babası, "Git kardeşlerine ve sürüye bak" dedi, "Her şey yolunda mı, değil mi, bana haber getir." Böylece onu Hevron Vadisi'nden gönderdi.

Yusuf Şekem'e vardı.

[15]Kırda dolaşırken bir adam onu görüp, "Ne arıyorsun?" diye sordu.

[16]Yusuf, "Kardeşlerimi arıyorum" diye yanıtladı, "Buralarda sürü güdüyorlar. Nerede olduklarını biliyor musun?"

[17]Adam, "Buradan ayrıldılar" dedi, " 'Dotan'a gidelim' dediklerini duydum."

Böylece Yusuf kardeşlerinin peşinden gitti ve Dotan'da onları buldu.

[18]Kardeşleri onu uzaktan gördüler. Yusuf yanlarına varmadan, onu öldürmek için düzen kurdular. [19]Birbirlerine, "İşte düş hastası geliyor" dediler, [20]"Hadi onu öldürüp kuyulardan birine atalım. Yabanıl bir hayvan yedi deriz. Bakalım o zaman düşleri ne olacak!"

[21]Ruben bunu duyunca Yusuf'u kurtarmaya çalıştı: "Canına kıymayın" dedi, [22]"Kan dökmeyin. Onu şu ıssız yerdeki kuyuya atın, ama kendisine dokunmayın." Amacı Yusuf'u kurtarıp babasına geri götürmekti.

[23]Yusuf yanlarına varınca, kardeşleri sırtındaki renkli uzun giysiyi çekip çıkardılar [24]ve onu susuz, boş bir kuyuya attılar.

[25]Yemek yemek için oturduklarında, Gilat yönünden bir İsmaili kervanının geldiğini gördüler. Develeri kitre, pelesenk, laden yüklüydü. Mısır'a gidiyorlardı. [26]Yahuda, kardeşlerine, "Kardeşimizi öldürür, suçumuzu gizlersek ne kazanırız?" dedi, [27]"Gelin onu İsmaililer'e satalım. Böylece canına dokunmamış oluruz. Çünkü o kardeşimizdir, aynı kanı taşıyoruz." Kardeşleri kabul etti.

[28]Midyanlı tüccarlar oradan geçerken, kardeşleri Yusuf'u kuyudan çekip çıkardılar, yirmi gümüşe İsmaililer'e sattılar. İsmaililer Yusuf'u Mısır'a götürdüler.

[29]Kuyuya geri dönen Ruben Yusuf'u orada göremeyince üzüntüden giysilerini yırttı. [30]Kardeşlerinin yanına gidip, "Çocuk orada yok" dedi, "Ne yapacağım şimdi ben?"

[31]Bunun üzerine bir teke keserek Yusuf'un renkli uzun giysisini kanına buladılar. [32]Giysiyi babalarına götürerek, "Bunu bulduk" dediler, "Bak, bakalım, oğlunun mu, değil mi?"

[33]Yakup giysiyi tanıdı, "Evet, bu oğlumun giysisi" dedi, "Onu yabanıl bir hayvan yemiş olmalı. Yusuf'u parçalamış olsa gerek."

[34]Yakup üzüntüden giysilerini yırttı, beline çul sardı, oğlu için uzun süre yas tuttu. [35]Bütün oğulları, kızları

37:11 Elç.7:9-10 ***37:28 Elç.7:9-10***

onu avutmaya çalıştılarsa da o avunmak istemedi. "Oğlumun yanına, ölüler diyarına yas tutarak gideceğim" diyerek oğlu için ağlamaya devam etti.

[36]Bu arada Midyanlılar da Yusuf'u Mısır'da firavunun bir görevlisine, muhafız birliği komutanı Potifar'a sattılar.

Yahuda'yla Tamar

38 O sıralarda Yahuda kardeşlerinden ayrılarak Adullamlı Hira adında bir adamın yanına gitti. [2]Orada Kenanlı bir kızla karşılaştı. Kızın babasının adı Şua'ydı. Yahuda kızla evlendi. [3]Kadın hamile kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. Yahuda ona Er adını verdi. [4]Kadın yine hamile kaldı, bir erkek çocuk daha doğurdu, adını Onan koydu. [5]Yine bir erkek çocuk doğurdu, adını Şela koydu. Şela doğduğu zaman Yahuda Keziv'deydi.

[6]Yahuda ilk oğlu Er için bir kadın aldı. Kadının adı Tamar'dı. [7]Yahuda'nın ilk oğlu Er, RAB'bin gözünde kötüydü. Bu yüzden RAB onu öldürdü.

[8]Yahuda Onan'a, "Kardeşinin karısıyla evlen" dedi, "Kayınbiraderlik görevini yap. Kardeşinin soyunu sürdür." [9]Ama Onan doğacak çocukların kendisine ait olmayacağını biliyordu. Bu yüzden ne zaman kardeşinin karısıyla yatsa, kardeşine soy yetiştirmemek için menisini yere boşaltıyordu. [10]Bu yaptığı RAB'bin gözünde kötüydü. Bu yüzden RAB onu da öldürdü.

[11]Bunun üzerine Yahuda, gelini Tamar'a, "Babanın evine dön" dedi, "Oğlum Şela büyüyünceye kadar orada dul olarak yaşa." Yahuda, "Şela da kardeşleri gibi ölebilir" diye düşünüyordu. Böylece Tamar babasının evine döndü.

[12]Uzun süre sonra Şua'nın kızı olan Yahuda'nın karısı öldü. Yahuda yası bittikten sonra arkadaşı Adullamlı Hira'yla birlikte Timna'ya, sürüsünü kırkanların yanına gitti.

[13]Tamar'a, "Kayınbaban sürüsünü kırkmak için Timna'ya gidiyor" diye haber verdiler. [14]Tamar üzerindeki dul giysilerini çıkardı. Peçesini örttü, sarınıp Timna yolu üzerindeki Enayim Kapısı'nda oturdu. Çünkü Şela büyüdüğü halde onunla evlenmesine izin verilmediğini görmüştü.

[15]Yahuda onu görünce fahişe sandı. Çünkü yüzü örtülüydü. [16]Yolun kenarına, ona doğru seğirterek, kendi gelini olduğunu bilmeden, "Hadi gel, seninle yatmak istiyorum" dedi.

Tamar, "Seninle yatarsam, bana ne vereceksin?" diye sordu.

[17]Yahuda, "Sürümden sana bir oğlak göndereyim" dedi.

Tamar, "Oğlağı gönderinceye kadar rehin olarak bana bir şey verebilir misin?" dedi.

[18]Yahuda, "Ne vereyim?" diye sordu.

Tamar, "Mührünü, kaytanını ve elindeki değneği" diye yanıtladı. Yahuda bunları verip onunla yattı. Tamar hamile kaldı. [19]Gidip peçesini çıkardı, yine dul giysilerini giydi.

[20]Bu arada Yahuda rehin bıraktığı

38:8 Yas.25:5-7

eşyaları geri almak için Adullamlı arkadaşıyla kadına bir oğlak gönderdi. Ne var ki arkadaşı kadını bulamadı. [21]O çevrede yaşayanlara, "Enayim'de, yol kenarında bir fahişe vardı, nerede o?" diye sordu.

"Burada öyle bir kadın yok" diye karşılık verdiler.

[22]Bunun üzerine Yahuda'nın yanına dönerek, "Kadını bulamadım" dedi, "O çevrede yaşayanlar da 'Burada fahişe yok' dediler."

[23]Yahuda, "Varsın eşyalar onun olsun" dedi, "Kimseyi kendimize güldürmeyelim. Ben oğlağı gönderdim, ama sen kadını bulamadın."

[24]Yaklaşık üç ay sonra Yahuda'ya, "Gelinin Tamar zina etmiş, şu anda hamile" diye haber verdiler.

Yahuda, "Onu dışarıya çıkarıp yakın" dedi.

[25]Tamar dışarı çıkarılınca, kayınbabasına, "Ben bu eşyaların sahibinden hamile kaldım" diye haber gönderdi, "Lütfen şunlara bak. Bu mühür, kaytan, değnek kime ait?"

[26]Yahuda eşyaları tanıdı. "O benden daha doğru bir kişi" dedi, "Çünkü onu oğlum Şela'ya almadım." Bir daha onunla yatmadı.

[27]Doğum vakti gelince Tamar'ın rahminde ikiz olduğu anlaşıldı. [28]Doğum yaparken ikizlerden biri elini dışarı çıkardı. Ebe çocuğun elini yakalayıp bileğine kırmızı bir iplik bağladı, "Bu önce doğdu" dedi. [29]Ne var ki, çocuk elini içeri çekti, o sırada da kardeşi doğdu. Ebe, "Kendine böyle mi gedik açtın?" dedi. Bu yüzden çocuğa Peres[a] adı kondu. [30]Sonra bileğine kırmızı iplik bağlı kardeşi doğdu. Ona da Zerah[b] adı verildi.

Yusuf'la Potifar'ın Karısı

39 İsmaililer Yusuf'u Mısır'a götürmüştü. Firavunun görevlisi, muhafız birliği komutanı Mısırlı Potifar onu İsmaililer'den satın almıştı. [2]RAB Yusuf'la birlikteydi ve onu başarılı kılıyordu. Yusuf Mısırlı efendisinin evinde kalıyordu. [3]Efendisi RAB'bin Yusuf'la birlikte olduğunu, yaptığı her işte onu başarılı kıldığını gördü. [4]Yusuf'tan hoşnut kalarak onu özel hizmetine aldı. Evinin ve sahip olduğu her şeyin sorumluluğunu ona verdi. [5]Yusuf'u evinin ve sahip olduğu her şeyin sorumlusu atadığı andan itibaren RAB Yusuf sayesinde Potifar'ın evini kutsadı. Evini, tarlasını, kendisine ait her şeyi bereketli kıldı. [6]Potifar sahip olduğu her şeyin sorumluluğunu Yusuf'a verdi; yediği yemek dışında hiçbir şeyle ilgilenmedi.

Yusuf güzel yapılı, yakışıklıydı. [7]Bir süre sonra efendisinin karısı ona göz koyarak, "Benimle yat" dedi. [8]Ama Yusuf reddetti. "Ben burada olduğum için efendim evdeki hiçbir şeyle ilgilenme gereğini duymuyor" dedi, "Sahip olduğu her şeyin yönetimini bana verdi. [9]Bu evde ben de onun kadar yetkiliyim. Senin dışında hiçbir şeyi benden esirgemedi. Sen onun karısısın. Nasıl böyle bir kötülük yapar, Tanrı'ya karşı günah işlerim?" [10]Potifar'ın karısı her gün kendisiyle yatması ya da birlikte olması için direttiyse de, Yusuf onun isteğini kabul etmedi.

---

[a] ***38:29** "Peres": "Gedik açmak" anlamına gelir.*

[b] ***38:30** "Zerah": "Kırmızı" anlamına gelir.*

39:2,21 Elç.7:9-10

[11]Bir gün Yusuf olağan işlerini yapmak üzere eve gitti. İçerde ev halkından hiç kimse yoktu. [12]Potifar'ın karısı Yusuf'un giysisini tutarak, "Benimle yat" dedi. Ama Yusuf giysisini onun elinde bırakıp evden dışarı kaçtı.

[13]Kadın Yusuf'un giysisini bırakıp kaçtığını görünce, [14]uşaklarını çağırdı. "Bakın şuna!" dedi, "Kocamın getirdiği bu İbrani bizi rezil etti. Yanıma geldi, benimle yatmak istedi. Ben de bağırdım. [15]Bağırdığımı duyunca giysisini yanımda bırakıp dışarı kaçtı."

[16]Efendisi eve gelinceye kadar Yusuf'un giysisini yanında alıkoydu. [17]Ona da aynı şeyleri anlattı: "Buraya getirdiğin İbrani köle yanıma gelip beni aşağılamak istedi. [18]Ama ben bağırınca giysisini yanımda bırakıp kaçtı."

[19]Karısının, "Kölen bana böyle yaptı" diyerek anlattıklarını duyunca, Yusuf'un efendisinin öfkesi tepesine çıktı. [20]Yusuf'u yakalayıp zindana, kralın tutsaklarının bağlı olduğu yere attı.

Ama Yusuf zindandayken [21]RAB onunla birlikteydi. Ona iyilik etti. Zindancıbaşı Yusuf'tan hoşnut kaldı. [22]Bütün tutsakların yönetimini ona verdi. Zindanda olup biten her şeyden Yusuf sorumluydu. [23]Zindancıbaşı Yusuf'un sorumlu olduğu işlerle hiç ilgilenmezdi. Çünkü RAB Yusuf'la birlikteydi ve yaptığı her işte onu başarılı kılıyordu.

Yusuf Tutsakların Düşünü Yorumluyor

40 Bir süre sonra Mısır Kralı'nın sakisiyle fırıncısı efendilerini gücendirdiler. [2]Firavun bu iki görevlisine, baş sakiyle fırıncıbaşına öfkelendi. [3]Onları muhafız birliği komutanının evinde, Yusuf'un tutsak olduğu zindanda göz altına aldı. [4]Muhafız birliği komutanı Yusuf'u onların hizmetine atadı. Bir süre zindanda kaldılar.

[5]Firavunun sakisiyle fırıncısı tutsak oldukları zindanda aynı gece birer düş gördüler. Düşleri farklı anlamlar taşıyordu. [6]Sabah Yusuf yanlarına gittiğinde, onları tedirgin gördü. [7]Efendisinin evinde, kendisiyle birlikte zindanda kalan firavunun görevlilerine, "Niçin suratınız asık bugün?" diye sordu.

[8]"Düş gördük ama yorumlayacak kimse yok" dediler.

Yusuf, "Yorum Tanrı'ya özgü değil mi?" dedi, "Lütfen düşünüzü bana anlatın."

[9]Baş saki düşünü Yusuf'a anlattı: "Düşümde önümde bir asma gördüm. [10]Üç çubuğu vardı. Tomurcuklar açar açmaz çiçeklendi, salkım salkım üzüm verdi. [11]Firavunun kâsesi elimdeydi. Üzümleri alıp firavunun kâsesine sıktım. Sonra kâseyi ona verdim."

[12]Yusuf, "Bu şu anlama gelir" dedi, "Üç çubuk üç gün demektir. [13]Üç gün içinde firavun seni zindandan çıkaracak, yine eski görevine döneceksin. Geçmişte olduğu gibi yine ona sakilik yapacaksın. [14]Ama her şey yolunda giderse, lütfen beni anımsa. Bir iyilik yap, firavuna benden söz et. Çıkar beni bu zindandan. [15]Çünkü ben İbrani ülkesinden zorla kaçırıldım. Burada da zindana atılacak bir şey yapmadım."

[16]Fırıncıbaşı bu iyi yorumu duyunca, Yusuf’a, “Ben de bir düş gördüm” dedi, “Başımın üstünde üç sepet beyaz ekmek vardı. [17]En üstteki sepette firavun için pişirilmiş çeşitli pastalar vardı. Kuşlar başımın üstündeki sepetten pastaları yiyorlardı.”

[18]Yusuf, “Bu şu anlama gelir” dedi, “Üç sepet üç gün demektir. [19]Üç gün içinde firavun seni zindandan çıkarıp ağaca asacak. Kuşlar etini yiyecekler.”

[20]Üç gün sonra, firavun doğum gününde bütün görevlilerine bir şölen verdi. Görevlilerinin önünde baş sakisiyle fırıncıbaşını zindandan çıkardı. [21-22]Yusuf’un yaptığı yoruma uygun olarak baş sakisini eski görevine atadı. Baş saki firavuna şarap sunmaya başladı. Ama firavun fırıncıbaşını astırdı. [23]Gelgelelim, baş saki Yusuf’u anımsamadı, unuttu gitti.

Yusuf Firavunun Düşünü Yorumluyor

41 Tam iki yıl sonra firavun bir düş gördü: Nil Irmağı’nın kıyısında duruyordu. [2]Irmaktan güzel ve semiz yedi inek çıktı. Sazlar arasında otlamaya başladılar. [3]Sonra yedi çirkin ve cılız inek çıktı. Irmağın kıyısında öbür ineklerin yanında durdular. [4]Çirkin ve cılız inekler güzel ve semiz yedi ineği yiyince, firavun uyandı.

[5]Yine uykuya daldı, bu kez başka bir düş gördü: Bir sapta yedi güzel ve dolgun başak bitti. [6]Sonra, cılız ve doğu rüzgarıyla kavrulmuş yedi başak daha bitti. [7]Cılız başaklar, yedi güzel ve dolgun başağı yuttular. Firavun uyandı, düş gördüğünü anladı.

[8]Sabah uyandığında kaygılıydı. Bütün Mısırlı büyücüleri, bilgeleri çağırttı. Onlara gördüğü düşleri anlattı. Ama hiçbiri firavunun düşlerini yorumlayamadı.

[9]Bu arada baş saki firavuna, “Bugün suçumu itiraf etmeliyim” dedi, [10]“Kullarına –bana ve fırıncıbaşına– öfkelenince bizi zindana, muhafız birliği komutanının evine kapattın. [11]Bir gece ikimiz de düş gördük. Düşlerimiz farklı anlamlar taşıyordu. [12]Orada bizimle birlikte muhafız birliği komutanının kölesi İbrani bir genç vardı. Gördüğümüz düşleri ona anlattık. Bize bir bir yorumladı. [13]Her şey onun yorumladığı gibi çıktı: Ben görevime döndüm, fırıncıbaşıysa asıldı.”

[14]Firavun Yusuf’u çağırttı. Hemen onu zindandan çıkardılar. Yusuf tıraş olup giysilerini değiştirdikten sonra firavunun huzuruna çıktı.

[15]Firavun Yusuf’a, “Bir düş gördüm” dedi, “Ama kimse yorumlayamadı. Duyduğun her düşü yorumlayabildiğini işittim.”

[16]Yusuf, “Ben yorumlayamam” dedi, “Firavuna en uygun yorumu Tanrı yapacaktır.”

[17]Firavun Yusuf’a anlatmaya başladı: “Düşümde bir ırmak kıyısında duruyordum. [18]Irmaktan semiz ve güzel yedi inek çıktı. Sazlar arasında otlamaya başladılar. [19]Sonra arık, çirkin, cılız yedi inek daha çıktı. Mısır’da onlar kadar çirkin inek görmedim. [20]Cılız ve çirkin inekler ilk çıkan yedi semiz ineği yedi. [21]Ancak kötü görünüşleri değişmedi. Sanki bir şey yememiş gibi görünüyorlardı. Sonra uyandım.

[22]"Bir de düşümde bir sapta dolgun ve güzel yedi başak bittiğini gördüm. [23]Sonra solgun, cılız, doğu rüzgarının kavurduğu yedi başak daha bitti. [24]Cılız başaklar yedi güzel başağı yuttular. Büyücülere bunu anlattım. Ama hiçbiri yorumlayamadı."

[25]Yusuf, "Efendim, iki düş de aynı anlamı taşıyor" dedi, "Tanrı ne yapacağını sana bildirmiş. [26]Yedi güzel inek yedi yıl demektir. Yedi güzel başak da yedi yıldır. Aynı anlama geliyor. [27]Daha sonra çıkan yedi cılız, çirkin inek ve doğu rüzgarının kavurduğu yedi solgun başaksa yedi yıl kıtlık olacağı anlamına gelir.

[28]"Söylediğim gibi, Tanrı ne yapacağını sana göstermiş. [29]Mısır'da yedi yıl bolluk olacak. [30]Sonra yedi yıl öyle bir kıtlık olacak ki, bolluk yılları hiç anımsanmayacak. Çünkü kıtlık ülkeyi kasıp kavuracak. [31]Ardından gelen kıtlık bolluğu unutturacak, çünkü çok şiddetli olacak. [32]Bu konuda iki kez düş görmenin anlamı, Tanrı'nın kesin kararını verdiğini ve en kısa zamanda uygulayacağını gösteriyor.

[33]"Şimdi firavunun akıllı, bilgili bir adam bulup onu Mısır'ın başına getirmesi gerekir. [34]Ülke çapında adamlar görevlendirmeli, bunlar yedi bolluk yılı boyunca ürünlerin beşte birini toplamalı. [35]Gelecek verimli yılların bütün yiyeceğini toplasınlar, firavunun yönetimi altında kentlerde depolayıp korusunlar. [36]Bu yiyecek, gelecek yedi kıtlık yılı boyunca Mısır'da ihtiyat olarak kullanılacak, ülke kıtlıktan kırılmayacak."

Yusuf Mısır'ın Yöneticisi Oluyor

[37]Bu öneri firavunla görevlilerine iyi göründü. [38]Firavun görevlilerine, "Bu adam gibi Tanrı Ruhu'na sahip birini bulabilir miyiz?" diye sordu.

[39]Sonra Yusuf'a, "Madem Tanrı bütün bunları sana açıkladı, senden daha akıllısı, bilgilisi yoktur" dedi, [40]"Sarayımın yönetimini sana vereceğim. Bütün halkım buyruklarına uyacak. Tahttan başka senden üstünlüğüm olmayacak. [41]Seni bütün Mısır'a yönetici atıyorum." [42]Sonra mührünü parmağından çıkarıp Yusuf'un parmağına taktı. Ona ince ketenden giysi giydirdi. Boynuna altın zincir taktı. [43]Onu kendi yardımcısının arabasına bindirdi. Yusuf'un önünde, "Yol açın!" diye bağırdılar. Böylece firavun ona bütün Mısır'ın yönetimini verdi.

[44]Firavun Yusuf'a, "Firavun benim" dedi, "Ama Mısır'da senden izinsiz kimse elini ayağını oynatmayacak." [45]Yusuf'un adını Safenat-Paneah koydu. On Kenti'nin[a] kâhini Potifera'nın kızı Asenat'ı da ona karı olarak verdi. Yusuf ülkeyi boydan boya dolaştı.

[46]Yusuf firavunun hizmetine girdiğinde otuz yaşındaydı. Firavunun huzurundan ayrıldıktan sonra bütün Mısır'ı dolaştı. [47]Yedi bolluk yılı boyunca toprak çok ürün verdi. [48]Yusuf Mısır'da yedi yıl içinde yetişen bütün ürünleri toplayıp kentlerde depoladı. Her kente o kentin çevresindeki tarlalarda yetişen ürünleri koydu. [49]Denizin kumu kadar çok buğday

---

[a] *41:45 "On Kenti": Heliopolis diye de bilinir.*

41:40 Elç.7:9-10

depoladı; öyle ki, ölçmekten vazgeçti. Çünkü buğday ölçülemeyecek kadar çoktu.

[50]Kıtlık yılları başlamadan, On Kenti'nin kâhini Potifera'nın kızı Asenat Yusuf'a iki erkek çocuk doğurdu. [51]Yusuf ilk oğlunun adını Manaşşe[a] koydu. "Tanrı bana bütün acılarımı ve babamın ailesini unutturdu" dedi. [52]"Tanrı sıkıntı çektiğim ülkede beni verimli kıldı" diyerek ikinci oğlunun adını Efrayim[b] koydu.

[53]Mısır'da yedi bolluk yılı sona erdi. [54]Yusuf'un söylemiş olduğu gibi yedi kıtlık yılı başgösterdi. Bütün ülkelerde kıtlık vardı, ama Mısır'ın her yanında yiyecek bulunuyordu. [55]Mısırlılar aç kalınca, yiyecek için firavuna yakardılar. Firavun, "Yusuf'a gidin" dedi, "O size ne derse öyle yapın." [56]Kıtlık bütün ülkeyi sarınca, Yusuf depoları açıp Mısırlılar'a buğday satmaya başladı. Çünkü kıtlık Mısır'ı boydan boya kavuruyordu. [57]Bütün ülkelerden insanlar da buğday satın almak için Mısır'a, Yusuf'a geliyordu. Çünkü kıtlık bütün dünyayı sarmıştı ve şiddetliydi.

Yusuf'un Kardeşleri Mısır'a Gidiyor

42 Yakup Mısır'da buğday olduğunu öğrenince, oğullarına, "Neden birbirinize bakıp duruyorsunuz?" dedi, [2]"Mısır'da buğday olduğunu duydum. Gidin, satın alın ki, yaşayalım, yoksa öleceğiz."

[3]Böylece Yusuf'un on kardeşi buğday almak için Mısır'a gittiler. [4]Ancak Yakup Yusuf'un kardeşi Benyamin'i onlarla birlikte göndermedi, çünkü oğlunun başına bir şey gelmesinden korkuyordu. [5]Buğday satın almaya gelenler arasında İsrail'in oğulları da vardı. Çünkü Kenan ülkesinde de kıtlık hüküm sürüyordu.

[6]Yusuf ülkenin yöneticisiydi, herkese o buğday satıyordu. Kardeşleri gelip onun önünde yere kapandılar. [7]Yusuf kardeşlerini görünce tanıdı. Ama onlara yabancı gibi davranarak sert konuştu: "Nereden geliyorsunuz?"

"Kenan ülkesinden" diye yanıtladılar, "Yiyecek satın almaya geldik."

[8]Yusuf kardeşlerini tanıdıysa da kardeşleri onu tanımadılar. [9]Yusuf onlarla ilgili düşlerini anımsayarak, "Siz casussunuz" dedi, "Ülkenin zayıf noktalarını öğrenmeye geldiniz."

[10]"Aman, efendim" diye karşılık verdiler, "Biz kulların yalnızca yiyecek satın almaya geldik. [11]Hepimiz aynı babanın çocuklarıyız. Biz kulların dürüst insanlarız, casus değiliz."

[12]Yusuf, "Hayır!" dedi, "Siz ülkenin zayıf noktalarını öğrenmeye geldiniz."

[13]Kardeşleri, "Biz kulların on iki kardeşiz" dediler, "Hepimiz Kenan ülkesinde yaşayan aynı babanın çocuklarıyız. En küçüğümüz babamızın yanında kaldı, biri de kayboldu."

[14]Yusuf, "Söylediğim gibi" dedi, "Casussunuz siz. [15]Sizi sınayacağım. Firavunun başına ant içerim. Küçük

---

[a] *41:51 "Manaşşe": "Unutturan" anlamına gelir.*
[b] *41:52 "Efrayim": "İki kat verimli" anlamına gelir.*
41:54 Elç.7:11 41:55 Yu.2:5 42:2 Elç.7:12 42:9 Yar.37:5-10

kardeşiniz de gelmedikçe, buradan ayrılamazsınız. [16]Aranızdan birini gönderin, kardeşinizi getirsin. Geri kalanlarınız göz altına alınacak. Anlattıklarınız doğru mu, değil mi, sizi sınayacağız. Değilse, firavunun başına ant içerim ki casussunuz." [17]Üç gün onları göz altında tuttu.

[18]Üçüncü gün, "Bir koşulla canınızı bağışlarım" dedi, "Ben Tanrı'dan korkarım. [19]Dürüst olduğunuzu kanıtlamak için, içinizden biri göz altında tutulduğunuz evde kalsın, ötekiler gidip aç kalan ailenize buğday götürsün. [20]Sonra küçük kardeşinizi bana getirin. Böylece anlattıklarınızın doğru olup olmadığı ortaya çıkar, ölümden kurtulursunuz."

Kabul ettiler. [21]Birbirlerine, "Besbelli kardeşimize yaptığımızın cezasını çekiyoruz" dediler, "Bize yalvardığında nasıl sıkıntı çektiğini gördük, ama dinlemedik. Bu sıkıntı onun için başımıza geldi."

[22]Ruben, "Çocuğa zarar vermeyin diye sizi uyarmadım mı?" dedi, "Ama dinlemediniz. İşte şimdi kanının hesabı soruluyor." [23]Yusuf'un konuştuklarını anladığını farketmediler, çünkü onunla çevirmen aracılığıyla konuşuyorlardı.

[24]Yusuf kardeşlerinden ayrılıp ağlamaya başladı. Sonra dönüp onlarla konuştu. Aralarından Şimon'u alarak ötekilerin gözleri önünde bağladı. [25]Sonra torbalarına buğday doldurulmasını, paralarının torbalarına geri konulmasını, yol için kendilerine azık verilmesini buyurdu. Bunlar yapıldıktan sonra [26]buğdayları eşeklerine yükleyip oradan ayrıldılar.

[27]Konakladıkları yerde içlerinden biri eşeğine yem vermek için torbasını açınca parasını gördü. Para torbanın ağzına konmuştu. [28]Kardeşlerine, "Paramı geri vermişler" diye seslendi, "İşte torbamda!" Yürekleri yerinden oynadı. Titreyerek birbirlerine, "Tanrı'nın bize bu yaptığı nedir?" dediler.

[29]Kenan ülkesine, babaları Yakup'un yanına varınca, başlarına gelenleri ona anlattılar: [30]"Mısır'ın yöneticisi bizimle sert konuştu. Bize casusmuşuz gibi davrandı. [31]Ona, 'Biz dürüst insanlarız' dedik, 'Casus değiliz. [32]Hepimiz aynı babanın çocuklarıyız. On iki kardeşiz; biri kayboldu, en küçüğü de Kenan ülkesinde, babamızın yanında.'

[33]"Ülkenin yöneticisi, 'Dürüst olduğunuzu şöyle anlayabilirim' dedi, 'Kardeşlerinizden birini yanımda bırakın, buğdayı alıp aç kalan ailelerinize götürün. [34]Küçük kardeşinizi de bana getirin. O zaman casus olmadığınızı, dürüst insanlar olduğunuzu anlar, kardeşinizi size geri veririm. Ülkede ticaret yapabilirsiniz.' "

[35]Torbalarını boşaltınca, hepsi para kesesini torbasında buldu. Para keselerini görünce hem kendileri hem babaları korkuya kapıldı. [36]Yakup, "Beni çocuklarımdan yoksun bırakıyorsunuz" dedi, "Yusuf yok, Şimon yok. Şimdi de Benyamin'i götürmek istiyorsunuz. Sıkıntıyı çeken hep benim."

[37]Ruben babasına, "Benyamin'i geri getirmezsem, iki oğlumu öldür" dedi, "Onu bana teslim et, ben sana

42:22 Yar.37:21-22

geri getireceğim."

[38]Ama Yakup, "Oğlumu sizinle göndermeyeceğim" dedi, "Çünkü kardeşi öldü, yalnız o kaldı. Yolda ona bir zarar gelirse, bu acıyla ak saçlı başımı ölüler diyarına götürürsünüz."

Mısır'a İkinci Yolculuk

43 Kenan ülkesinde kıtlık şiddetlenmişti. [2]Mısır'dan getirilen buğday tükenince Yakup, oğullarına, "Yine gidin, bize biraz yiyecek alın" dedi.

[3]Yahuda, "Adam bizi sıkı sıkı uyardı" diye karşılık verdi, " 'Kardeşiniz sizinle birlikte gelmezse, yüzümü göremezsiniz' dedi. [4]Kardeşimizi bizimle gönderirsen, gider sana yiyecek alırız. [5]Göndermezsen gitmeyiz. Çünkü o adam, 'Kardeşinizi birlikte getirmezseniz, yüzümü göremezsiniz' dedi."

[6]İsrail, "Niçin adama bir kardeşiniz daha olduğunu söyleyerek bana bu kötülüğü yaptınız?" dedi.

[7]Şöyle yanıtladılar: "Adam, 'Babanız hâlâ yaşıyor mu? Başka kardeşiniz var mı?' diye sordu. Bizimle ve akrabalarımızla ilgili öyle sorular sordu ki, yanıt vermek zorunda kaldık. Kardeşinizi getirin diyeceğini nereden bilebilirdik?"

[8]Yahuda, babası İsrail'e, "Çocuğu benimle gönder, gidelim" dedi, "Sen de biz de yavrularımız da ölmez, yaşarız. [9]Ona ben kefil oluyorum. Beni sorumlu say. Eğer onu geri getirmez, önüne çıkarmazsam, ömrümce sana karşı suçlu sayılayım. [10]Çünkü gecikmeseydik, şimdiye dek iki kez gidip gelmiş olurduk."

[11]Bunun üzerine İsrail, "Öyleyse gidin" dedi, "Yalnız, torbalarınıza bu ülkenin en iyi ürünlerinden biraz pelesenk, biraz bal, kitre, laden, fıstık, badem koyun, Mısır'ın yöneticisine armağan olarak götürün. [12]Yanınıza iki kat para alın. Torbalarınızın ağzına konan parayı geri götürün. Belki bir yanlışlık olmuştur. [13]Kardeşinizi alıp gidin, o adamın yanına dönün. [14]Her Şeye Gücü Yeten Tanrı, adamın yüreğine size karşı merhamet koysun da, adam öbür kardeşinizle Benyamin'i size geri versin. Bana gelince, çocuklarımdan yoksun kalacaksam kalayım."

[15]Böylece kardeşler yanlarına armağanlar, iki kat para ve Benyamin'i alarak hemen Mısır'a gidip Yusuf'un huzuruna çıktılar. [16]Yusuf Benyamin'i yanlarında görünce, kâhyasına, "Bu adamları eve götür" dedi, "Bir hayvan kesip hazırla. Çünkü öğlen benimle birlikte yemek yiyecekler."

[17]Kâhya Yusuf'un buyurduğu gibi onları Yusuf'un evine götürdü. [18]Ne var ki kardeşleri Yusuf'un evine götürüldükleri için korktular. "İlk gelişimizde torbalarımıza konan para yüzünden götürülüyoruz galiba!" dediler, "Bize saldırıp egemen olmak, bizi köle edip eşeklerimizi almak istiyor."

[19]Yusuf'un kâhyasına yaklaşıp evin kapısında onunla konuştular: [20]"Aman, efendim!" dediler, "Buraya ilk kez yiyecek satın almaya gelmiştik. [21]Konakladığımız yerde torbalarımızı açınca, bir de baktık ki, paramız eksiksiz olarak torbalarımızın ağzına konmuş. Onu size geri getirdik. [22]Ayrıca yeniden yiyecek almak

için yanımıza başka para da aldık. Paraları torbalarımıza kimin koyduğunu bilmiyoruz."

[23]Kâhya, "Merak etmeyin" dedi, "Korkmanıza gerek yok. Parayı Tanrınız, babanızın Tanrısı torbalarınıza koydurmuş. Ben paranızı aldım." Sonra Şimon'u onlara getirdi.

[24]Kâhya onları Yusuf'un evine götürüp ayaklarını yıkamaları için su getirdi, eşeklerine yem verdi. [25]Kardeşler öğlene, Yusuf'un geleceği saate kadar armağanlarını hazırladılar. Çünkü orada yemek yiyeceklerini duymuşlardı.

[26]Yusuf eve gelince, getirdikleri armağanları kendisine sunup önünde yere kapandılar. [27]Yusuf hatırlarını sorduktan sonra, "Bana sözünü ettiğiniz yaşlı babanız iyi mi?" dedi, "Hâlâ yaşıyor mu?"

[28]Kardeşleri, "Babamız kulun iyi" diye yanıtladılar, "Hâlâ yaşıyor." Sonra saygıyla eğilip yere kapandılar.

[29]Yusuf göz gezdirirken kendisiyle aynı anneden olan kardeşi Benyamin'i gördü. "Bana sözünü ettiğiniz küçük kardeşiniz bu mu?" dedi, "Tanrı sana lütfetsin, oğlum." [30]Sonra hemen oradan ayrıldı, çünkü kardeşini görünce yüreği sızlamıştı. Ağlayacak bir yer aradı. Odasına girip orada ağladı.

[31]Yüzünü yıkadıktan sonra dışarı çıktı. Kendisini toparlayarak, "Yemeği getirin" dedi.

[32]Yusuf'a ayrı, kardeşlerine ayrı, Yusuf'la yemek yiyen Mısırlılar'a ayrı hizmet edildi. Çünkü Mısırlılar İbraniler'le birlikte yemek yemez, bunu iğrenç sayarlardı. [33]Kardeşleri Yusuf'un önünde büyükten küçüğe doğru yaş sırasına göre oturdular. Şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar. [34]Yusuf'un masasından onlara yemek dağıtıldı. Benyamin'in payı ötekilerden beş kat fazlaydı. İçtiler, birlikte hoş vakit geçirdiler.

Kaybolan Kâse

44 Yusuf kâhyasına, "Bu adamların torbalarına taşıyabilecekleri kadar yiyecek doldur" diye buyurdu, "Her birinin parasını torbasının ağzına koy. [2]En küçüğünün torbasına benim gümüş kâsemi ve buğdayının parasını koy." Kâhya Yusuf'un buyruğunu yerine getirdi.

[3]Sabah erkenden adamlar eşekleriyle yolcu edildi. [4]Onlar kentten pek uzaklaşmamıştı ki Yusuf kâhyasına, "Hemen o adamların peşine düş" dedi, "Onlara yetişince, 'Niçin iyiliğe karşı kötülük yaptınız?' de, [5]'Efendimin şarap içmek, fala bakmak için kullandığı kâse değil mi bu? Bunu yapmakla kötülük ettiniz.' " [6]Kâhya onlara yetişip bu sözleri yineledi.

[7]Adamlar, "Efendim, neden böyle konuşuyorsun?" dediler, "Bizden uzak olsun, biz kulların böyle şey yapmayız. [8]Torbalarımızın ağzında bulduğumuz paraları Kenan ülkesinden sana geri getirdik. Nasıl efendinin evinden altın ya da gümüş çalarız? [9]Kullarından birinde çıkarsa öldürülsün, geri kalanlar efendimin kölesi olsun."

[10]Kâhya, "Peki, dediğiniz gibi olsun" dedi, "Kimde çıkarsa kölem olacak, geri kalanlar suçsuz sayılacak." [11]Hemen torbalarını indirip açtılar. [12]Kâhya büyükten küçüğe

doğru hepsinin torbasını aradı. Kâse Benyamin'in torbasında çıktı. [13]Kardeşleri üzüntüden giysilerini yırttılar. Sonra torbalarını eşeklerine yükleyip kente geri döndüler.

[14]Yahuda'yla kardeşleri Yusuf'un evine geldiğinde, Yusuf daha evdeydi. Önünde yere kapandılar. [15]Yusuf, "Nedir bu yaptığınız?" dedi, "Benim gibi birinin fala bakabileceği aklınıza gelmedi mi?"

[16]Yahuda, "Ne diyelim, efendim?" diye karşılık verdi, "Nasıl anlatalım? Kendimizi nasıl temize çıkaralım? Tanrı suçumuzu ortaya çıkardı. Hepimiz köleniz artık, efendim; hem biz hem de kendisinde kâse bulunan kardeşimiz."

[17]Yusuf, "Benden uzak olsun!" dedi, "Yalnız kendisinde kâse bulunan kölem olacak. Siz esenlikle babanızın yanına dönün."

Yahuda Benyamin için Yalvarıyor

[18]Yahuda yaklaşıp, "Efendim, lütfen izin ver konuşayım" dedi, "Kuluna öfkelenme. Sen firavunla aynı yetkiye sahipsin. [19]Efendim, biz kullarına sormuştun: 'Babanız ya da başka kardeşiniz var mı?' diye. [20]Biz de, 'Yaşlı bir babamız ve onun yaşlılığında doğan küçük bir kardeşimiz var' demiştik, 'O çocuğun kardeşi öldü, kendisi annesinin tek oğlu. Babamız onu çok sever.'

[21]"Sen de biz kullarına, 'O çocuğu bana getirin, gözümle göreyim' demiştin. [22]Biz de, 'Çocuk babasından ayrılamaz, ayrılırsa babası ölür' diye karşılık vermiştik. [23]Sen de biz kullarına, 'Eğer küçük kardeşiniz sizinle gelmezse, yüzümü bir daha göremezsiniz' demiştin.

[24]"Kulun babamızın yanına döndüğümüzde, söylediklerini ona anlattık. [25]Babamız, 'Yine gidin, bize biraz yiyecek alın' dedi. [26]Ama biz, 'Gidemeyiz' dedik, 'Ancak küçük kardeşimiz bizimle gelirse gideriz. Küçük kardeşimiz bizimle olmazsa o adamın yüzünü göremeyiz.'

[27]"Babam, biz kullarına, 'Biliyorsunuz, karım bana iki erkek çocuk doğurdu' dedi, [28]'Biri yanımdan ayrıldı. Besbelli bir hayvan parçaladı, bir daha göremedim onu. [29]Bunu da götürürseniz ve ona bir zarar gelirse, bu acıyla ak saçlı başımı ölüler diyarına götürürsünüz.'

[30-31]"Efendim, şimdi babam kulunun yanına döndüğümde çocuk yanımızda olmazsa, babam onu görmeyince ölür. Çünkü onu yaşama bağlayan bu çocuktur. Biz kulların da acı içinde babamızın ak saçlı başını ölüler diyarına indiririz. [32]Ben kulun bu çocuğa kefil oldum. Babama, 'Onu sana geri getirmezsem, ömrümce kendimi sana karşı suçlu sayarım' dedim.

[33]"Lütfen şimdi çocuğun yerine beni kölen kabul et. Çocuk kardeşleriyle birlikte geri dönsün. [34]O yanımda olmadan babamın yanına nasıl dönerim? Babamın başına gelecek kötülüğe dayanamam."

Yusuf Kardeşlerine Kim Olduğunu Açıklıyor

45 Yusuf adamlarının önünde kendini tutamayıp, "Herkesi çıkarın buradan!" diye bağırdı. Kendini kardeşlerine tanıttığında

yanında kimse olmasın istiyordu. [2]O kadar yüksek sesle ağladı ki, Mısırlılar ağlayışını işitti. Bu haber firavunun ev halkına da ulaştı.

[3]Yusuf kardeşlerine, "Ben Yusuf'um!" dedi, "Babam yaşıyor mu?" Kardeşleri donup kaldı, yanıt veremediler.

[4]Yusuf, "Lütfen bana yaklaşın" dedi. Onlar yaklaşınca Yusuf şöyle devam etti: "Mısır'a sattığınız kardeşiniz Yusuf benim. [5]Beni buraya sattığınız için üzülmeyin. Kendinizi suçlamayın. Tanrı insanlığı korumak için beni önden gönderdi. [6]Çünkü iki yıldır ülkede kıtlık var, beş yıl daha sürecek. Kimse çift süremeyecek, ekin biçemeyecek. [7]Tanrı yeryüzünde soyunuzu korumak ve harika biçimde canınızı kurtarmak için beni önünüzden gönderdi. [8]Beni buraya gönderen siz değilsiniz, Tanrı'dır. Beni firavunun başdanışmanı, sarayının efendisi, bütün Mısır ülkesinin yöneticisi yaptı. [9]Hemen babamın yanına gidin, ona oğlun Yusuf şöyle diyor deyin: 'Tanrı beni Mısır ülkesine yönetici yaptı. Durma, yanıma gel. [10]Goşen bölgesine yerleşirsin; çocukların, torunların, davarların, sığırların ve sahip olduğun her şeyle birlikte yakınımda olursun. [11]Orada sana bakarım, çünkü kıtlık beş yıl daha sürecek. Yoksa sen de ailen ve sana bağlı olan herkes de perişan olursunuz.'

[12]"Hepiniz gözlerinizle görüyorsunuz, kardeşim Benyamin, sen de görüyorsun konuşanın gerçekten ben olduğumu. [13]Mısır'da ne denli güçlü olduğumu ve bütün gördüklerinizi babama anlatın. Babamı hemen buraya getirin."

[14]Sonra kardeşi Benyamin'in boynuna sarılıp ağladı. Benyamin de ağlayarak ona sarıldı. [15]Yusuf ağlayarak bütün kardeşlerini öptü. Sonra kardeşleri onunla konuşmaya başladı.

[16]Yusuf'un kardeşlerinin geldiği haberi firavunun sarayına ulaşınca, firavunla görevlileri hoşnut oldu. [17]Firavun Yusuf'a şöyle dedi: "Kardeşlerine de ki, 'Hayvanlarınızı yükleyip Kenan ülkesine gidin. [18]Babanızı ve ailelerinizi buraya getirin. Size Mısır'ın en iyi topraklarını vereceğim. Ülkenin kaymağını yiyeceksiniz.' [19]Onlara ayrıca şöyle demeni de buyuruyorum: 'Çocuklarınızla karılarınız için Mısır'dan arabalar alın, babanızla birlikte buraya gelin. [20]Gözünüz arkada kalmasın, çünkü Mısır'da en iyi ne varsa sizin olacak.' "

[21]İsrail'in oğulları söyleneni yaptı. Firavunun buyruğu üzerine Yusuf onlara araba ve yol için azık verdi. [22]Hepsine birer kat yedek giysi, Benyamin'e ise üç yüz parça gümüşle beş kat yedek giysi verdi. [23]Böylece babasına Mısır'da en iyi ne varsa hepsiyle yüklü on eşek, yolculuk için buğday, ekmek ve azık yüklü on dişi eşek gönderdi. [24]Kardeşlerini yolcu ederken onlara, "Yolda kavga etmeyin" dedi.

[25]Yusuf'un kardeşleri Mısır'dan ayrılıp Kenan ülkesine, babaları Yakup'un yanına döndüler. [26]Ona, "Yusuf yaşıyor!" dediler, "Üstelik

45:1-3 Elç.7:13 45:9-11 Elç.7:14

Mısır'ın yöneticisi olmuş." Babaları donup kaldı, onlara inanmadı. [27]Yusuf'un kendilerine bütün söylediklerini anlattılar. Kendisini Mısır'a götürmek için Yusuf'un gönderdiği arabaları görünce, Yakup'un keyfi yerine geldi. [28]"Tamam!" dedi, "Oğlum Yusuf yaşıyor. Ölmeden önce gidip onu göreceğim."

Yakup Mısır'a Gidiyor

46 İsrail sahip olduğu her şeyle birlikte yola çıktı. Beer-Şeva-ya varınca, orada babası İshak'ın Tanrısı'na kurbanlar kesti. [2]O gece Tanrı bir görümde İsrail'e, "Yakup, Yakup!" diye seslendi.

Yakup, "Buradayım" diye yanıtladı.

[3]Tanrı, "Ben Tanrı'yım, babanın Tanrısı" dedi, "Mısır'a gitmekten çekinme. Soyunu orada büyük bir ulus yapacağım. [4]Seninle birlikte Mısır'a gelecek, soyunu bu ülkeye geri getireceğim. Senin gözlerini Yusuf'un elleri kapayacak."

[5]Yakup Beer-Şeva'dan ayrıldı. Oğulları Yakup'u –İsrail'i– götürmek üzere firavunun gönderdiği arabalara onu, kendi çocuklarıyla karılarını bindirdiler. [6-7]Yakup, bütün ailesini –oğullarını, kızlarını, torunlarını– hayvanlarını ve Kenan ülkesinde kazandığı malları yanına alarak Mısır'a gitti.

[8]İsrail'in Mısır'a giden oğullarının –Yakup'la oğullarının– adları şunlardır:

Yakup'un ilk oğlu Ruben.

[9]Ruben'in oğulları:

Hanok, Pallu, Hesron, Karmi.

[10]Şimon'un oğulları:

Yemuel, Yamin, Ohat, Yakin, Sohar ve Kenanlı bir kadının oğlu Şaul.

[11]Levi'nin oğulları:

Gerşon, Kehat, Merari.

[12]Yahuda'nın oğulları:

Er, Onan, Şela, Peres, Zerah.

Ancak Er'le Onan Kenan ülkesinde ölmüştü.

Peres'in oğulları:

Hesron, Hamul.

[13]İssakar'ın oğulları:

Tola, Puvva, Yov, Şimron.

[14]Zevulun'un oğulları:

Seret, Elon, Yahleel.

[15]Bunlar Lea'nın Yakup'a doğurduğu oğullardır. Lea onları ve kızı Dina'yı Paddan-Aram'da doğurmuştu. Yakup'un bu oğullarıyla kızları toplam otuz üç kişiydi.

[16]Gad'ın oğulları:

Sifyon, Hagi, Şuni, Esbon, Eri, Arodi, Areli.

[17]Aşer'in çocukları:

Yimna, Yişva, Yişvi, Beria; kızkardeşleri Serah.

Beria'nın oğulları:

Hever, Malkiel.

[18]Bunlar Lavan'ın kızı Lea'ya verdiği Zilpa'nın Yakup'a doğurduğu çocuklardır. Toplam on altı kişiydiler.

[19]Yakup'un karısı Rahel'in oğulları:

Yusuf, Benyamin. [20]Yusuf'un Mısır'da On Kenti[a] kâhini Potifera'nın kızı Asenat'tan Manaşşe ve Efrayim adında iki oğlu oldu.

[21]Benyamin'in oğulları:

Bala, Beker, Aşbel, Gera, Naaman, Ehi, Roş, Muppim, Huppim, Ard.

---

[a] *46:20 "On Kenti": Heliopolis diye de bilinir.* *46:6-7 Elç.7:15* *46:20 Yar.41:50-52*

[22]Bunlar Rahel'in Yakup'a doğurduğu çocuklardır. Toplam on dört kişiydiler.

[23]Dan'ın oğlu:
Huşim.

[24]Naftali'nin oğulları:
Yahseel, Guni, Yeser, Şillem.

[25]Bunlar Lavan'ın, kızı Rahel'e verdiği Bilha'nın Yakup'a doğurduğu çocuklardır. Toplam yedi kişiydiler.

Yakupoğulları Goşen'e Yerleşiyor

[26]Oğullarının karıları dışında Yakup'un soyundan gelen ve onunla birlikte Mısır'a gidenler toplam altmış altı kişiydi. Bunların hepsi Yakup'tan olmuştu. [27]Yusuf'un Mısır'da doğan iki oğluyla birlikte Mısır'a göçen Yakup ailesi toplam yetmiş kişiydi.

[28]Yakup Goşen yolunu göstermesi için Yahuda'yı önden Yusuf'a gönderdi. Onlar Goşen'e varınca, [29]Yusuf arabasını hazırlayıp babası İsrail'i karşılamak üzere Goşen'e gitti. Babasını görür görmez boynuna sarılıp uzun uzun ağladı.

[30]İsrail Yusuf'a, "Yüzünü gördüm ya, artık ölsem de gam yemem" dedi, "Yaşıyorsun!"

[31]Yusuf kardeşleriyle babasının ev halkına şöyle dedi: "Gidip firavuna haber vereyim, 'Kenan ülkesinde yaşayan kardeşlerimle babamın ev halkı yanıma geldi' diyeyim. [32]Çoban olduğunuzu, hayvancılık yaptığınızı, bu yüzden davarlarınızla sığırlarınızı ve her şeyinizi birlikte getirdiğinizi anlatayım. [33]Firavun sizi çağırıp da, 'Ne iş yaparsınız?' diye sorarsa, [34]'Atalarımız gibi biz de çocukluktan beri hayvancılık yapıyoruz' dersiniz. Öyle deyin ki, sizi Goşen bölgesine yerleştirsin. Çünkü Mısırlılar çobanlardan iğrenir."

47 Yusuf gidip firavuna, "Babamla kardeşlerim davarları, sığırları ve bütün eşyalarıyla Kenan ülkesinden geldiler" diye haber verdi, "Şu anda Goşen bölgesindeler." [2]Sonra kardeşlerinden beşini seçerek firavunun huzuruna çıkardı.

[3]Firavun Yusuf'un kardeşlerine, "Ne iş yapıyorsunuz?" diye sordu.

"Biz kulların atalarımız gibi çobanız" diye yanıtladılar, [4]"Bu ülkeye geçici bir süre için geldik. Çünkü Kenan ülkesinde şiddetli kıtlık var. Davarlarımız için otlak bulamıyoruz. İzin ver, Goşen bölgesine yerleşelim."

[5]Firavun Yusuf'a, "Babanla kardeşlerin yanına geldiler" dedi, [6]"Mısır ülkesi senin sayılır. Onları ülkenin en iyi yerine yerleştir. Goşen bölgesine yerleşsinler. Sence aralarında becerikli olanlar varsa, davarlarıma bakmakla görevlendir."

[7]Yusuf babası Yakup'u getirip firavunun huzuruna çıkardı. Yakup firavunu kutsadı. [8]Firavun, Yakup'a, "Kaç yaşındasın?" diye sordu.

[9]Yakup, "Gurbet yıllarım yüz otuz yılı buldu" diye yanıtladı, "Ama yıllar çabuk ve zorlu geçti. Atalarımın gurbet yılları kadar uzun sürmedi." [10]Sonra firavunu kutsayıp huzurundan ayrıldı.

[11]Yusuf babasıyla kardeşlerini

46:27 Elç.7:14

Mısır'a yerleştirdi; firavunun buyruğu uyarınca onlara ülkenin en iyi yerinde, Ramses bölgesinde mülk verdi. [12]Ayrıca babasıyla kardeşlerine ve babasının ev halkına, sahip oldukları çocukların sayısına göre yiyecek sağladı.

Kıtlık Şiddetleniyor

[13]Kıtlık öyle şiddetlendi ki, hiçbir ülkede yiyecek bulunmaz oldu. Mısır ve Kenan ülkeleri kıtlıktan kırılıyordu. [14]Yusuf sattığı buğdaya karşılık Mısır ve Kenan'daki bütün paraları toplayıp firavunun sarayına götürdü. [15]Mısır ve Kenan'da para tükenince Mısırlılar Yusuf'a giderek, "Bize yiyecek ver" dediler, "Gözünün önünde ölelim mi? Paramız bitti."

[16]Yusuf, "Paranız bittiyse, davarlarınızı getirin" dedi, "Onlara karşılık size yiyecek vereyim." [17]Böylece davarlarını Yusuf'a getirdiler. Yusuf atlara, davar ve sığır sürülerine, eşeklere karşılık onlara yiyecek verdi. Bir yıl boyunca hayvanlarına karşılık onlara yiyecek sağladı.

[18]O yıl geçince, ikinci yıl yine geldiler. Yusuf'a, "Efendim, gerçeği senden saklayacak değiliz" dediler, "Paramız tükendi, davarlarımızı da sana verdik. Canımızdan ve toprağımızdan başka verecek bir şeyimiz kalmadı. [19]Gözünün önünde ölelim mi? Toprağımız çöle mi dönsün? Canımıza ve toprağımıza karşılık bize yiyecek sat. Toprağımızla birlikte firavunun kölesi olalım. Bize tohum ver ki ölmeyelim, yaşayalım; toprak da çöle dönmesin."

[20]Böylece Yusuf Mısır'daki bütün toprakları firavun için satın aldı. Mısırlılar'ın hepsi tarlalarını sattılar, çünkü kıtlık onları buna zorluyordu. Toprakların tümü firavunun oldu. [21]Yusuf Mısır'ın bir ucundan öbür ucuna kadar bütün halkı köleleştirdi[a]. [22]Yalnız kâhinlerin toprağını satın almadı. Çünkü onlar firavundan aylık alıyor, firavunun bağladığı aylıkla geçiniyorlardı. Bu yüzden topraklarını satmadılar.

[23]Yusuf halka, "Sizi de toprağınızı da firavun için satın aldım" dedi, "İşte size tohum, toprağı ekin. [24]Ürün devşirdiğinizde, beşte birini firavuna vereceksiniz. Beşte dördünü ise tohumluk olarak kullanacak ve ailelerinizle, çocuklarınızla yiyeceksiniz."

[25]"Canımızı kurtardın" diye karşılık verdiler, "Efendimizin gözünde lütuf bulalım. Firavunun kölesi oluruz."

[26]Yusuf ürünün beşte birinin firavuna verilmesini Mısır'da toprak yasası yaptı. Bu yasa bugün de yürürlüktedir. Yalnız kâhinlerin toprağı firavuna verilmedi.

[27]İsrail Mısır'da Goşen bölgesine yerleşti. Orada mülk sahibi oldular, çoğalıp arttılar.

[28]Yakup Mısır'da on yedi yıl yaşadı. Ömrü toplam yüz kırk yedi yıl sürdü. [29]Ölümü yaklaşınca, oğlu Yusuf'u çağırıp, "Eğer benden hoşnut kaldınsa, lütfen elini uyluğumun altına koy" dedi, "Bana sevgi ve sadakat göstereceğine söz ver. Lütfen beni Mısır'da gömme. [30]Ataları-

---

[a] *47:21 Septuaginta, Samiriye Tevratı "Köleleştirdi", Masoretik metin "Kentlere göçtürdü".*

ma kavuştuğum zaman beni Mısır'dan çıkarıp onların yanına göm."

Yusuf, "Dediğin gibi yapacağım" diye karşılık verdi.

[31]İsrail, "Ant iç" dedi. Yusuf ant içti. İsrail yatağının başı ucunda eğilip[a] RAB'be tapındı.

Yakup Efrayim'le Manaşşe'yi Kutsuyor

48 Bir süre sonra, "Baban hasta" diye Yusuf'a haber geldi. Yusuf iki oğlu Manaşşe'yle Efrayim'i yanına alıp yola çıktı. [2]Yakup'a, "Oğlun Yusuf geliyor" diye haber verdiler. İsrail kendini toparlayıp yatağında oturdu.

[3]Yusuf'a, "Her Şeye Gücü Yeten Tanrı Kenan ülkesinde, Luz'da bana görünerek beni kutsadı" dedi, [4]"Bana, 'Seni verimli kılacak, çoğaltacağım' dedi, 'Soyundan birçok ulus doğuracağım. Senden sonra bu ülkeyi sonsuza dek mülk olarak senin soyuna vereceğim.'

[5]"Ben Mısır'a gelmeden önce burada doğan iki oğlun benim sayılır. Efrayim'le Manaşşe benim için Ruben'le Şimon gibidir. [6]Onlardan sonra doğacak çocuklar senin olsun. Efrayim'le Manaşşe'den onlara miras geçecek. [7]Ben Paddan'dan dönerken Rahel Kenan ülkesinde, Efrat'a varmadan yolda yanımda öldü. Çok üzüldüm, onu orada Efrat'a –Beytlehem'e– giden yolun kenarına gömdüm."

[8]İsrail, Yusuf'un oğullarını görünce, "Bunlar kim?" diye sordu.

[9]Yusuf, "Oğullarım" diye yanıtladı, "Tanrı onları bana Mısır'da verdi."

İsrail, "Lütfen onları yanıma getir, kutsayayım" dedi.

[10]İsrail'in gözleri yaşlılıktan zayıflamıştı, göremiyordu. Yusuf oğullarını onun yanına götürdü. Babası onları öpüp kucakladı.

[11]Sonra Yusuf'a, "Senin yüzünü göreceğimi hiç sanmıyordum" dedi, "Ama işte Tanrı bana soyunu bile gösterdi."

[12]Yusuf oğullarını babasının kucağından alıp onun önünde yere kapandı. [13]Sonra Efrayim'i sağına alarak İsrail'in sol eline, Manaşşe'yi soluna alarak İsrail'in sağ eline yaklaştırdı. [14]İsrail ellerini çapraz olarak uzattı, sağ elini küçük olan Efrayim'in, sol elini Manaşşe'nin başına koydu. Oysa ilkin Manaşşe doğmuştu.

[15]Sonra Yusuf'u kutsayarak şöyle dedi:

"Atalarım İbrahim'in, İshak'ın
hizmet ettiği,
Bugüne dek yaşamım boyunca
bana çobanlık eden Tanrı,
[16]Beni bütün kötülüklerden
kurtaran melek bu gençleri
kutsasın!
Adım ve atalarım İbrahim'le
İshak'ın adları bu gençlerle
yaşasın!
Yeryüzünde çoğaldıkça
çoğalsınlar."

[17]Yusuf, babasının sağ elini Efrayim'in başına koyduğunu görünce,

---

[a] *47:31 "Yatağının başı ucunda eğilip" ya da "Değneğinin ucuna yaslanıp".*
47:29-30 Yar.49:29-32; 50:6 47:31 İbr.11:21 48:3-4 Yar.28:13-14
48:7 Yar.35:16-19

bundan hoşlanmadı. Babasının elini Efrayim'in başından kaldırıp Manaşşe'nin başına koymak istedi. [18]"Baba, öyle değil" dedi, "İlkin Manaşşe doğdu. Sağ elini onun başına koy."

[19]Ancak babası bunu istemedi. "Biliyorum oğlum, biliyorum" dedi, "Manaşşe de büyük bir halk olacak. Ama küçük kardeşi daha büyük bir halk olacak, soyundan birçok ulus doğacak." [20]O gün onları kutsayarak şöyle dedi:

"İsrailliler, 'Tanrı seni Efrayim ve Manaşşe gibi yapsın'
Diyerek sizin adınızla kutsayacaklar."

Böylece Yakup Efrayim'i Manaşşe'nin önüne geçirdi.

[21]İsrail Yusuf'a, "Ben ölmek üzereyim" dedi, "Tanrı sizinle olacak. Sizi atalarınızın toprağına geri götürecek. [22]Sana kardeşlerinden bir pay fazla veriyorum; onu Amorlular'dan kılıcımla, yayımla aldım."

Yakup'un Son Sözleri

49 Yakup oğullarını çağırarak, "Yanıma toplanın" dedi, "Gelecekte size neler olacağını anlatayım.

[2] "Yakupoğulları, toplanın ve dinleyin,
Babanız İsrail'e kulak verin.

[3] "Ruben, sen benim ilk oğlum, gücümsün,
Kudretimin ilk ürünüsün,
Saygı ve güç bakımından en üstünsün.
[4] Ama su gibi oynaksın,
Üstün olmayacaksın artık.
Çünkü babanın yatağına girip
Onu kirlettin.
Döşeğimi rezil ettin.

[5] "Şimon'la Levi kardeştir,
Kılıçları şiddet kusar.
[6] Gizli tasarılarına ortak olmam,
Toplantılarına katılmam.
Çünkü öfkelenince adam öldürdüler,
Canları istedikçe sığırları sakatladılar.
[7] Lanet olsun öfkelerine,
Çünkü şiddetlidir.
Lanet olsun gazaplarına,
Çünkü zalimcedir.
Onları Yakup'ta bölecek
Ve İsrail'de dağıtacağım.

[8] "Yahuda, kardeşlerin seni övecek,
Düşmanlarının ensesinde olacak elin.
Kardeşlerin önünde eğilecek.
[9] Yahuda bir aslan yavrusudur.
Oğlum benim! Avından dönüp yere çömelir,
Aslan gibi, dişi bir aslan gibi yatarsın.
Kim onu uyandırmaya cesaret edebilir?
[10] Sahibi[a] gelene kadar
Krallık asası Yahuda'nın elinden çıkmayacak,
Yönetim hep onun soyunda kalacak,
Uluslar onun sözünü dinleyecek.
[11] Eşeğini bir asmaya,
Sıpasını seçme bir dala

---

[a] 49:10 "Sahibi" ya da "Şilo" veya "Şilo'ya". 48:20 İbr.11:21 49:9 Say.24:9; Va.5:5

bağlayacak;
Giysilerini şarapta,
Kaftanını üzümün kızıl kanında
yıkayacak.
[12] Gözleri şaraptan kızıl,
Dişleri sütten beyaz olacak.

[13] "Zevulun deniz kıyısında
yaşayacak,
Liman olacak gemilere,
Sınırı Sayda'ya dek uzanacak.

[14] "İssakar semerler arasında yatan
güçlü eşek gibidir;
[15] Ne zaman dinlenecek iyi bir yer,
Hoşuna giden bir ülke görse,
Yüklenmek için sırtını eğer,
Angaryaya katlanır.

[16] "Dan kendi halkını yönetecek,
Bir İsrail oymağı gibi.
[17] Yol kenarında bir yılan,
Toprak yolda bir engerek olacak;
Atın topuklarını ısırıp
Atlıyı sırtüstü düşüren bir engerek.

[18] "Ben senin kurtarışını
bekliyorum, ya RAB.

[19] "Gad akıncıların saldırısına
uğrayacak,
Ama onların topuklarına saldıracak.

[20] "Zengin yemekler olacak Aşer'de,
Krallara yaraşır lezzetli yiyecekler
yetiştirecek Aşer.

[21] "Naftali salıverilmiş geyiğe
benzer,
Sevimli yavrular doğurur.

[22] "Yusuf meyveli bir dal gibidir,
Kaynak kıyısında verimli bir
dal gibi,
Filizleri duvarların üzerinden aşar.
[23] Okçular acımadan saldırdı ona.
Düşmanca savurdular oklarını
üzerine.
[24] Ama onun yayı sağlam,
Kolları esnek çıktı;
Yakup'un güçlü Tanrısı,
İsrail'in Kayası, Çobanı olan Tanrı
sayesinde.
[25] Sana yardım eden babanın
Tanrısı'dır,
Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'dır
seni kutsayan.
Yukarıdaki göklerin
Ve aşağıdaki denizlerin
bereketiyle,
Memelerin, rahimlerin bereketiyle
O'dur seni kutsayan.
[26] Babanın kutsamaları ebedi
dağların nimetlerinden,
Ebedi tepelerin bolluğundan
daha yücedir;
Yusuf'un başı üzerinde,
Kardeşleri arasında önder
olanın üstünde olacak.

[27] "Benyamin aç kurda benzer;
Sabah avını yer,
Akşam ganimeti paylaşır."

[28] İsrail'in on iki oymağı bunlardır. Babaları onları kutsarken bunları söyledi. Her birini uygun biçimde kutsadı.

Yakup'un Ölümü

[29-30] Sonra Yakup oğullarına şu buyrukları verdi: "Ben ölmek, halkıma kavuşmak üzereyim. Beni Kenan ülkesinde atalarımın yanına, Mamre

yakınlarında Hititli* Efron'un tarlasındaki mağaraya, Makpela Tarlası'ndaki mağaraya gömün. İbrahim o mağarayı mezar yapmak üzere Hititli Efron'dan tarlasıyla birlikte satın almıştı. [31]İbrahim'le karısı Sara, İshak'la karısı Rebeka oraya gömüldüler. Lea'yı da ben oraya gömdüm. [32]Tarla ile içindeki mağara Hititler'den satın alındı."

[33]Yakup oğullarına verdiği buyrukları bitirince, ayaklarını yatağın içine çekti, son soluğunu vererek halkına kavuştu.

Yakup'un Gömülüşü

50 Yusuf kendini babasının üzerine attı, ağlayarak onu öptü. [2]Babasının cesedini mumyalamaları için özel hekimlerine buyruk verdi. Hekimler İsrail'i mumyaladılar. [3]Bu iş kırk gün sürdü. Mumyalama için bu süre gerekliydi. Mısırlılar İsrail için yetmiş gün yas tuttu.

[4]Yas günleri geçince, Yusuf firavunun ev halkına, "Eğer benden hoşnut kaldınızsa, lütfen firavunla konuşun" dedi, [5]"Babam bana ant içirdi: 'Ölmek üzereyim. Beni Kenan ülkesinde kendim için kazdırdığım mezara gömeceksin' dedi. Şimdi lütfen firavuna bildirin, izin versin gideyim, babamı gömüp geleyim."

[6]Firavun, "Git, babanı göm, andını yerine getir" dedi.

[7]Böylece Yusuf babasını gömmeye gitti. Firavunun bütün görevlileri, sarayın ve Mısır'ın ileri gelenleri ona eşlik etti. [8]Yusuf'un bütün ailesi, kardeşleri, babasının ev halkı da onunla birlikteydi. Yalnız çocukları, davarlarla sığırları Goşen'de bıraktılar. [9]Arabalarla atlılar da onları izledi. Büyük bir alay oluşturdular.

[10]Şeria Irmağı'nın doğusunda Atat Harmanı'na varınca, yüksek sesle, acı acı ağıt yaktılar. Yusuf babası için yedi gün yas tuttu. [11]O bölgede yaşayan Kenanlılar, Atat Harmanı'ndaki yası görünce, "Mısırlılar ne kadar hüzünlü yas tutuyor!" dediler. Bu yüzden, Şeria Irmağı'nın doğusundaki bu yere Avel-Misrayim[a] adı verildi.

[12]Yakup'un oğulları, babalarının vermiş olduğu buyruğu tam tamına yerine getirdiler. [13]Onu Kenan ülkesine götürüp Mamre yakınlarında Makpela Tarlası'ndaki mağaraya gömdüler. O mağarayı mezar yapmak üzere tarlayla birlikte Hititli* Efron'dan İbrahim satın almıştı. [14]Yusuf babasını gömdükten sonra, kendisi, kardeşleri ve onunla birlikte babasını gömmeye gelenlerin hepsi Mısır'a döndüler.

Yusuf Kardeşlerine Güven Veriyor

[15]Babalarının ölümünden sonra Yusuf'un kardeşleri, "Belki Yusuf bize kin besliyordur" dediler, "Ya ona yaptığımız kötülüğe karşılık bizden öç almaya kalkarsa?" [16-17]Böylece Yusuf'a haber gönderdiler: "Babamız ölmeden önce Yusuf'a şöyle

---

[a] *50:11 "Avel-Misrayim": "Mısırlılar'ın yası" ya da "Mısırlılar'ın çayırı" anlamına gelir.*

49:29-30 Yar.23:3-20 *49:31 Yar.25:9-10* *49:31 Yar.35:29*
49:33 Elç.7:15 *50:5 Yar.47:29-31* *50:13 Elç.7:16*

deyin diye buyurmuştu: 'Kardeşlerin sana kötülük yaptılar, lütfen onların suçunu, günahını bağışla.' Ne olur şimdi günahımızı bağışla. Biz babanın Tanrısı'nın kullarıyız." Yusuf bu haberi alınca ağladı.

[18]Bunun üzerine kardeşleri gidip onun önünde yere kapanarak, "Senin köleniz" dediler.

[19]Yusuf, "Korkmayın" dedi, "Ben Tanrı mıyım? [20]Siz bana kötülük düşündünüz, ama Tanrı bugün olduğu gibi birçok halkın yaşamını korumak için o kötülüğü iyiliğe çevirdi. [21]Korkmanıza gerek yok, size de çocuklarınıza da bakacağım." Yüreklerine dokunacak güzel sözlerle onlara güven verdi.

Yusuf'un Ölümü

[22]Yusuf'la babasının ev halkı Mısır'a yerleştiler. Yusuf yüz on yıl yaşadı. [23]Efrayim'in üç göbek çocuklarını gördü. Manaşşe'nin oğlu Makir'in çocukları onun elinde doğdu.

[24]Yusuf yakınlarına, "Ben ölmek üzereyim" dedi, "Ama Tanrı kesinlikle size yardım edecek; sizi İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ant içerek söz verdiği topraklara götürecek." [25]Sonra onlara ant içirerek, "Tanrı kesinlikle size yardım edecek" dedi, "O zaman kemiklerimi buradan götürürsünüz."

[26]Yusuf yüz on yaşında öldü. Onu mumyalayıp Mısır'da bir tabuta koydular.

50:25 Çık.13:19; Yşu.24:32; İbr.11:22

MISIRDAN ÇIKIŞ

KİTABA GİRİŞ

Mısır'dan Çıkış Kitabı, İsrail halkının yaklaşık 3 500 yıl önce köle oldukları Mısır'dan ayrılmalarını anlatır. Kitap dört ana bölüme ayrılabilir:

1. *İsrailliler'in kölelikten kurtulması.*
2. *Sina Dağı'na yaptıkları yolculuk.*
3. *Tanrı'nın Sina Dağı'nda halkıyla yaptığı antlaşma. (Bu antlaşma yaşamlarına ışık tutacak ahlaksal, sosyal ve dinsel yasaları içermekteydi.)*
4. *Tapınma yerinin yapımı, döşenmesi, Tanrı'ya tapınma, kâhinlerle ilgili yasalar.*

Kitap, her şeyden önce Tanrı'nın halkını kölelikten kurtarıp geleceğe umutla bakan bir ulus kılmak için neler yaptığını anlatır.

Kitabın odağındaki kişi, Tanrı'nın halkını Mısır'dan çıkarmaya öncülük etsin diye seçtiği Musa'dır. 20. bölümde geçen On Buyruk kitabın en iyi bilinen konularındandır.

Ana Hatlar:

1:1-15:21	*İsrailliler'in Mısır'dan kurtulması*
a. 1:1-22	*Mısır'da kölelik*
b. 2:1-4:31	*Musa'nın doğumu ve gençlik yılları*
c. 5:1-11:10	*Musa'yla Harun'un firavuna meydan okuması*
ç. 12:1-15:21	*Fısıh kurbanı ve Mısır'dan çıkış*
15:22-18:27	*Kızıldeniz'den Sina Dağı'na göç*
19:1-24:18	*Sina Dağı'nda yapılan antlaşma*
25:1-40:38	*Buluşma Çadırı'yla tapınma kuralları*

İsrailliler Mısır'da Baskı Görüyor

1 Yakup'la birlikte aileleriyle Mısır'a giden İsrailoğulları'nın adları şunlardır: [2]Ruben, Şimon, Levi, Yahuda, [3]İssakar, Zevulun, Benyamin, [4]Dan, Naftali, Gad, Aşer. [5]Yakup'un soyundan gelenler toplam yetmiş kişiydi. Yusuf zaten Mısır'daydı.

[6]Zamanla Yusuf, kardeşleri ve o kuşağın hepsi öldü. [7]Ama soyları arttı; üreyip çoğaldılar, gittikçe büyüdüler, ülke onlarla dolup taştı.

[8]Sonra Yusuf hakkında bilgisi olmayan yeni bir kral Mısır'da tahta çıktı. [9]Halkına, "Bakın, İsrailliler sayıca bizden daha çok" dedi, [10]"Gelin, onlara karşı aklımızı kullanalım, yoksa daha da çoğalırlar; bir savaş çıkarsa, düşmanlarımıza katılıp bize karşı savaşır, ülkeyi terk ederler."

[11]Böylece Mısırlılar İsrailliler'in başına onları ağır işlere koşacak angaryacılar atadılar. İsrailliler firavun için Pitom ve Ramses adında ambarlı kentler yaptılar. [12]Ama Mısırlılar baskı yaptıkça İsrailliler daha da çoğalarak bölgeye yayıldılar. Mısırlılar korkuya kapılarak [13]İsrailliler'i amansızca çalıştırdılar. [14]Her türlü tarla işi, harç ve kerpiç yapımı gibi ağır işlerle yaşamı onlara zehir ettiler. Bütün işlerinde onları amansızca kullandılar.

[15]Mısır Kralı, Şifra ve Pua adındaki İbrani ebelere şöyle dedi: [16]"İbrani kadınlarını doğum sandalyesinde doğurturken iyi bakın; çocuk erkekse öldürün, kızsa dokunmayın." [17]Ama ebeler Tanrı'dan korkan kimselerdi, Mısır Kralı'nın buyruğuna uymayarak erkek çocukları sağ bıraktılar. [18]Bunun üzerine Mısır Kralı ebeleri çağırtıp, "Niçin yaptınız bunu?" diye sordu, "Neden erkek çocukları sağ bıraktınız?"

[19]Ebeler, "İbrani kadınlar Mısırlı kadınlara benzemiyor" diye yanıtladılar, "Çok güçlüler. Daha ebe gelmeden doğuruyorlar."

[20]Tanrı ebelere iyilik etti. Halk çoğaldıkça çoğaldı. [21]Ebeler kendisinden korktukları için Tanrı onları ev bark sahibi yaptı.

[22]Bunun üzerine firavun bütün halkına buyruk verdi: "Doğan her İbrani erkek çocuk Nil'e atılacak, kızlar sağ bırakılacak."

Musa'nın Doğumu

2 Levili bir adam kendi oymağından bir kızla evlendi. [2]Kadın gebe kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. Güzel bir çocuk olduğunu görünce, onu üç ay gizledi. [3]Daha fazla gizleyemeyeceğini anlayınca, hasır bir sepet alıp katran ve ziftle sıvadı. İçine çocuğu yerleştirip Nil kıyısındaki sazlığa bıraktı. [4]Çocuğun ablası kardeşine ne olacağını görmek için uzaktan gözlüyordu.

[5]O sırada firavunun kızı yıkanmak için ırmağa indi. Hizmetçileri ırmak kıyısında yürüyorlardı. Sazların arasındaki sepeti görünce, firavunun kızı onu getirmesi için hizmetçisini gönderdi. [6]Sepeti açınca ağlayan

1:1-4 Yar.46:8-27 *1:7 Elç.7:17* *1:8 Elç.7:18*
1:10 Elç.7:19 *1:22 Elç.7:19* *2:2 Elç.7:20-21; İbr.11:23*

çocuğu gördü. Ona acıyarak, "Bu bir İbrani çocuğu" dedi.

[7]Çocuğun ablası firavunun kızına, "Gidip bir İbrani sütnine çağırayım mı?" diye sordu, "Senin için bebeği emzirsin."

[8]Firavunun kızı, "Olur" diye yanıtladı. Kız gidip bebeğin annesini çağırdı. [9]Firavunun kızı kadına, "Bu bebeği al, benim için emzir, ücretin neyse veririm" dedi. Kadın bebeği alıp emzirdi. [10]Çocuk büyüyünce, onu geri getirdi. Firavunun kızı çocuğu evlat edindi. "Onu sudan çıkardım" diyerek adını Musa[a] koydu.

Musa Midyan'a Kaçıyor

[11]Musa büyüdükten sonra bir gün soydaşlarının yanına gitti. Yaptıkları ağır işleri seyrederken bir Mısırlının bir İbrani'yi dövdüğünü gördü. [12]Çevresine göz gezdirdi; kimse olmadığını anlayınca, Mısırlı'yı öldürüp kuma gizledi. [13]Ertesi gün gittiğinde, iki İbrani'nin kavga ettiğini gördü. Haksız olana, "Niçin kardeşini dövüyorsun?" diye sordu.

[14]Adam, "Kim seni başımıza yönetici ve yargıç atadı?" diye yanıtladı, "Mısırlı'yı öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun?" O zaman Musa korkarak, "Bu iş ortaya çıkmış!" diye düşündü. [15]Firavun olayı duyunca Musa'yı öldürtmek istedi. Ancak Musa ondan kaçıp Midyan yöresine gitti. Bir kuyunun başında otururken [16]Midyanlı bir kâhinin* yedi kızı su çekmeye geldi. Babalarının sürüsünü suvarmak için yalakları dolduruyorlardı. [17]Ama bazı çobanlar gelip onları kovmak istedi. Musa kızların yardımına koşup hayvanlarını suvardı.

[18]Sonra kızlar babaları Reuel'in yanına döndüler. Reuel, "Nasıl oldu da bugün böyle tez geldiniz?" diye sordu.

[19]Kızlar, "Mısırlı bir adam bizi çobanların elinden kurtardı" diye yanıtladılar, "Üstelik bizim için su çekip hayvanlara verdi."

[20]Babaları, "Nerede o?" diye sordu, "Niçin adamı dışarıda bıraktınız? Gidin onu yemeğe çağırın."

[21]Musa Reuel'in yanında kalmayı kabul etti. Reuel de kızı Sippora'yı onunla evlendirdi. [22]Sippora bir erkek çocuk doğurdu. Musa, "Garibim bu yabancı ülkede" diyerek çocuğa Gerşom[b] adını verdi.

[23]Aradan yıllar geçti, bu arada Mısır Kralı öldü. İsrailliler hâlâ kölelik altında inliyor, feryat ediyorlardı. Sonunda yakarışları Tanrı'ya erişti. [24]Tanrı iniltilerini duydu. İbrahim, İshak ve Yakup'la yaptığı antlaşmayı anımsadı. [25]İsrailliler'e baktı ve onlara ilgi gösterdi.

Tanrı Musa'yı Çağırıyor

3 Musa kayınbabası Midyanlı Kâhin Yitro'nun sürüsünü güdüyordu. Sürüyü çölün batısına sürdü ve Tanrı Dağı'na, Horev'e vardı.

---

[a] *2:10 "Musa": İbranice "Moşe", "Çıkarmak" anlamına gelen "Maşa" sözcüğünü çağrıştırır.*

[b] *2:22 "Gerşom": "Orada garip" anlamına gelir.*

2:10 Elç.7:20-21 2:11 İbr.11:24 2:11-14 Elç.7:23-28,35

2:15 Elç.7:29; İbr.11:27 2:24 Yar.15:13-14

[2]RAB'bin meleği bir çalıdan yükselen alevlerin içinde ona göründü. Musa baktı, çalı yanıyor, ama tükenmiyor. [3]"Çok garip" diye düşündü, "Gidip bir bakayım, çalı neden tükenmiyor!"

[4]RAB Tanrı Musa'nın yaklaştığını görünce, çalının içinden, "Musa, Musa!" diye seslendi.

Musa, "Buyur!" diye yanıtladı.

[5]Tanrı, "Fazla yaklaşma" dedi, "Çarıklarını çıkar. Çünkü bastığın yer kutsal topraktır. [6]Ben babanın Tanrısı, İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım." Musa yüzünü kapadı, çünkü Tanrı'ya bakmaya korkuyordu.

[7]RAB, "Halkımın Mısır'da çektiği sıkıntıyı yakından gördüm" dedi, "Angaryacılar yüzünden ettikleri feryadı duydum. Acılarını biliyorum. [8]Bu yüzden onları Mısırlılar'ın elinden kurtarmak için geldim. O ülkeden çıkarıp geniş ve verimli topraklara, süt ve bal akan ülkeye, Kenan, Hitit*, Amor, Periz, Hiv ve Yevus topraklarına götüreceğim. [9]İsrailliler'in feryadı bana erişti. Mısırlılar'ın onlara yapmakta olduğu baskıyı görüyorum. [10]Şimdi gel, halkım İsrail'i Mısır'dan çıkarmak için seni firavuna göndereyim."

[11]Musa, "Ben kimim ki firavuna gidip İsrailliler'i Mısır'dan çıkarayım?" diye karşılık verdi.

[12]Tanrı, "Kuşkun olmasın, ben seninle olacağım" dedi, "Seni benim gönderdiğimin kanıtı şu olacak: Halkı Mısır'dan çıkardığın zaman bu dağda bana tapınacaksınız."

[13]Musa şöyle karşılık verdi: "İsrailliler'e gidip, 'Beni size atalarınızın Tanrısı gönderdi' dersem, 'Adı nedir?' diye sorabilirler. O zaman ne diyeyim?"

[14]Tanrı, "Ben Ben'im" dedi, "İsrailliler'e de ki, 'Beni size Ben Ben'im diyen gönderdi.'

[15]"İsrailliler'e de ki, 'Beni size atalarınızın Tanrısı, İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı RAB[a] gönderdi.' Sonsuza dek adım bu olacak. Kuşaklar boyunca böyle anılacağım. [16]Git, İsrail ileri gelenlerini topla, onlara şöyle de: 'Atalarınız İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un Tanrısı RAB bana görünerek şunları söyledi: Sizinle ve Mısır'da size yapılanlarla yakından ilgileniyorum. [17]Söz verdim, sizi Mısır'da çektiğiniz sıkıntıdan kurtaracağım; Kenan, Hitit, Amor, Periz, Hiv ve Yevus topraklarına, süt ve bal akan ülkeye götüreceğim.'

[18]"İsrail ileri gelenleri seni dinleyecekler. Sonra birlikte Mısır Kralı'na gidip, 'İbraniler'in Tanrısı RAB bizimle görüştü' diyeceksiniz, 'Şimdi izin ver, Tanrımız RAB'be kurban kesmek için çölde üç gün yol alalım.' [19]Ama biliyorum, güçlü bir el zorlamadıkça Mısır Kralı gitmenize izin

---

[a] 3:15 "RAB": İbranice "Yahve" (bkz. Önsöz). Yahve sözcüğüyle 14. ayetteki Ehye (Ben'im) sözcüğü aynı fiilden (olmak fiilinden) türetilir.
***3:1-10** Elç.7:30-34 **3:5** Yşu.5:15*
***3:6** Çık.3:15; Mat.22:32; Mar.12:26; Luk.20:37; Elç.3:13; 7:32 **3:13** Çık.6:2-3*
***3:14** Yu.8:24,28,58; Va.1:4,8 **3:15** Mat.22:32; Mar.12:26; Luk.20:37; Elç.3:13*

vermeyecek. [20]Elimi uzatacak ve aralarında şaşılası işler yaparak Mısır'ı cezalandıracağım. O zaman sizi salıverecek.

[21]"Halkımın Mısırlılar'ın gözünde lütuf bulmasını sağlayacağım. Gittiğinizde eli boş gitmeyeceksiniz. [22]Her kadın Mısırlı komşusundan ya da konuğundan altın ve gümüş takılar, giysiler isteyecek. Oğullarınızı, kızlarınızı bunlarla süsleyeceksiniz. Mısırlılar'ı soyacaksınız."

Rab Musa'ya Belirtiler Gösteriyor

4 Musa, "Ya bana inanmazlarsa?" dedi, "Sözümü dinlemez, 'RAB sana görünmedi' derlerse, ne olacak?"

[2]RAB, "Elinde ne var?" diye sordu.

Musa, "Değnek" diye yanıtladı.

[3]RAB, "Onu yere at" dedi. Musa değneğini yere atınca, değnek yılan oldu. Musa yılandan kaçtı.

[4]RAB, "Elini uzat, kuyruğundan tut" dedi. Musa elini uzatıp kuyruğunu tutunca yılan yine değnek oldu. [5]RAB, "Bunu yap ki, ataları İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un Tanrısı RAB'bin sana göründüğüne inansınlar" dedi.

[6]Sonra, "Elini koynuna koy" dedi. Musa elini koynuna koydu. Çıkardığı zaman eli bir deri hastalığına yakalanmış, kar gibi bembeyaz olmuştu.

[7]RAB, "Elini yine koynuna koy" dedi. Musa elini yine koynuna koydu. Çıkardığı zaman eli eski haline dönmüştü.

[8]RAB, "Eğer sana inanmaz, ilk belirtiyi önemsemezlerse, ikinci belirtiye inanabilirler" dedi, [9]"Bu iki belirtiye de inanmaz, sözünü dinlemezlerse, Nil'den biraz su alıp kuru toprağa dök. Irmaktan aldığın su toprakta kana dönecek."

[10]Musa RAB'be, "Aman, ya Rab!" dedi, "Ben kulun ne geçmişte, ne de benimle konuşmaya başladığından bu yana iyi bir konuşmacı oldum. Çünkü dili ağır, tutuk biriyim."

[11]RAB, "Kim ağız verdi insana?" dedi, "İnsanı sağır, dilsiz, görür ya da görmez yapan kim? Ben değil miyim? [12]Şimdi git! Ben konuşmana yardımcı olacağım. Ne söylemen gerektiğini sana öğreteceğim."

[13]Musa, "Aman, ya Rab!" dedi, "Ne olur, benim yerime başkasını gönder."

[14]RAB Musa'ya öfkelendi ve, "Ağabeyin Levili Harun var ya!" dedi, "Bilirim, o iyi konuşur. Hem şu anda seni karşılamaya geliyor. Seni görünce sevinecek. [15]Onunla konuş, ne söylemesi gerektiğini anlat. İkinizin konuşmasına da yardımcı olacak, ne yapacağınızı size öğreteceğim. [16]O sana sözcülük edecek, senin yerine halkla konuşacak. Sen de onun için Tanrı gibi olacaksın. [17]Bu değneği eline al, çünkü belirtileri onunla gerçekleştireceksin."

Musa Mısır'a Dönüyor

[18]Musa kayınbabası Yitro'nun yanına döndü. Ona, "İzin ver, Mısır'daki soydaşlarımın yanına döneyim" dedi, "Bakayım, hâlâ yaşıyorlar mı?"

Yitro, "Esenlikle git" diye karşılık

3:21-22 Çık.12:35-36

verdi.

[19]RAB Midyan'da Musa'ya, "Mısır'a dön, çünkü canını almak isteyenlerin hepsi öldü" demişti. [20]Böylece Musa karısını, oğullarını eşeğe bindirdi; Tanrı'nın buyurduğu değneği de eline alıp Mısır'a doğru yola çıktı.

[21]RAB Musa'ya, "Mısır'a döndüğünde, sana verdiğim güçle bütün şaşılası işleri firavunun önünde yapmaya bak" dedi, "Ama ben onu inatçı yapacağım. Halkı salıvermeyecek. [22]Sonra firavuna de ki, 'RAB şöyle diyor: İsrail benim ilk oğlumdur. [23]Sana, bırak oğlum gitsin, bana tapsın, dedim. Ama sen onu salıvermeyi reddettin. Bu yüzden senin ilk oğlunu öldüreceğim.' "

[24]RAB yolda, bir konaklama yerinde Musa'yla[a] karşılaştı, onu öldürmek istedi. [25]O anda Sippora keskin bir taş alıp oğlunu sünnet etti, derisini Musa'nın[b] ayaklarına dokundurdu. "Gerçekten sen bana kanlı güveysin" dedi. [26]Böylece RAB Musa'yı esirgedi. Sippora Musa'ya sünnetten ötürü "Kanlı güveysin" demişti.

[27]RAB Harun'a, "Çöle, Musa'yı karşılamaya git" dedi. Harun gitti, onu Tanrı Dağı'nda karşılayıp öptü. [28]Musa duyurması için RAB'bin kendisine söylediği bütün sözleri ve gerçekleştirmesini buyurduğu bütün belirtileri Harun'a anlattı.

[29]Musa'yla Harun varıp İsrail'in bütün ileri gelenlerini topladılar. [30]Harun RAB'bin Musa'ya söylemiş olduğu her şeyi onlara anlattı. Musa da halkın önünde belirtileri gerçekleştirdi. [31]Halk inandı; RAB'bin kendileriyle ilgilendiğini, çektikleri sıkıntıyı görmüş olduğunu duyunca, eğilip tapındılar.

Musa'yla Harun Firavunun Huzurunda

5 Sonra Musa'yla Harun firavuna gidip şöyle dediler: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Halkımı bırak gitsin, çölde bana bayram yapsın.' "

[2]Firavun, "RAB kim oluyor ki, O'nun sözünü dinleyip İsrail halkını salıvereyim?" dedi. "RAB'bi tanımıyorum. İsrailliler'in gitmesine izin vermeyeceğim."

[3]Musa'yla Harun, "İbraniler'in Tanrısı bizimle görüştü" diye yanıtladılar, "İzin ver, Tanrımız RAB'be kurban kesmek için çölde üç gün yol alalım. Yoksa bizi salgın hastalık ya da kılıçla cezalandırabilir."

[4]Mısır Firavunu, "Ey Musa ve Harun, niçin halkı işinden alıkoyuyorsunuz? Siz de işinizin başına dönün" dedi, [5]"Bakın, halkınız Mısırlılar'dan daha kalabalık, oysa siz onların işini engellemeye çalışıyorsunuz."

[6]Firavun o gün angaryacılara ve halkın başındaki görevlilere buyruk verdi: [7]"Kerpiç yapmak için artık halka saman vermeyeceksiniz. Gitsinler, kendi samanlarını kendileri toplasınlar. [8]Önceki gibi aynı sayıda kerpiç yapmalarını isteyin, kerpiç sayısını azaltmayın. Çünkü tembel insanlardır; bu yüzden, 'Gidelim,

---

[a] 4:24 "Musa'yla": İbranice "Onunla". *[b] 4:25 "Musa'nın": İbranice "Onun".*

4:23 Çık.12:29

Tanrımız'a kurban keselim' diye bağrışıyorlar. [9]İşlerini ağırlaştırın ki, meşgul olsunlar, yalan sözlere kulak asmasınlar."

[10]Angaryacılarla görevliler gidip İsrailliler'e şöyle dediler: "Firavun diyor ki, 'Artık size saman vermeyeceğim. [11]Gidin, nerede bulursanız oradan kendinize saman alın. Ancak işiniz hiç hafifletilmeyecek.' " [12]Böylece halk saman yerine anız toplamak üzere bütün Mısır'a dağıldı. [13]Angaryacılar, "Saman verildiği günlerdeki gibi gündelik görevlerinizi eksiksiz yerine getirin" diyerek onlara baskı yapıyordu. [14]Firavunun angaryacılarının atadığı İsrailli görevliler, "Niçin dün ve bugün daha önceki gibi gereken sayıda kerpiç yaptırmadınız?" diyerek dövüldüler.

[15]Bunun üzerine İsrailli görevliler firavunun yanına varıp yakındılar: "Neden kullarına böyle davranıyorsun? [16]Neden bize saman verilmediği halde, 'Kerpiç yapın!' deniyor? İşte kulların dövülüyor, oysa suçlu senin kendi halkındır."

[17]Firavun, "Tembelsiniz siz, tembel!" diye karşılık verdi, "Bu yüzden 'Gidip RAB'be kurban keselim' diyorsunuz. [18]Haydi, işinizin başına dönün. Size saman verilmeyecek; yine de aynı sayıda kerpiç üreteceksiniz."

[19]Kendilerine, "Her gün üretmeniz gereken kerpiç sayısını azaltmayacaksınız" dendiğinde İsrailli görevliler zor durumda olduklarını anladılar. [20]Firavunun yanından ayrılınca, kendilerini bekleyen Musa'yla Harun'a çıkıştılar. [21]"RAB yaptığınızı görsün, cezanızı versin!" dediler, "Bizi firavunla görevlilerinin gözünde rezil ettiniz. Bizi öldürmeleri için ellerine bir kılıç verdiniz."

Tanrı Kurtuluş Sözü Veriyor

[22]Musa RAB'be döndü ve, "Ya Rab, niçin bu halka kötü davrandın?" dedi, "Beni bunun için mi gönderdin? [23]Senin adına firavunla konuşmaya gittim gideli firavun bu halka kötü davranıyor. Sen de kendi halkını kurtarmak için hiçbir şey yapmadın."

6 RAB Musa'ya, "Firavuna ne yapacağımı şimdi göreceksin" dedi, "Güçlü elimden ötürü İsrail halkını salıverecek, güçlü elimden ötürü onları ülkesinden kovacak."

[2]Tanrı ayrıca Musa'ya, "Ben RAB'bim" dedi, [3]"İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a Her Şeye Gücü Yeten Tanrı olarak göründüm, ama onlara kendimi RAB adıyla tanıtmadım. [4]Yabancı olarak yaşadıkları Kenan ülkesini kendilerine vermek üzere onlarla antlaşma yaptım. [5]Mısırlılar'ın köleleştirdiği İsrailliler'in iniltilerini duydum ve antlaşmamı hep andım.

[6]"Onun için İsrailliler'e de ki, 'Ben RAB'bim. Sizi Mısırlılar'ın boyunduruğundan çıkaracak, onların kölesi olmaktan kurtaracağım. Onları ağır biçimde yargılayacak ve kudretli elimle sizi özgür kılacağım. [7]Sizi kendi halkım yapacak ve Tanrınız olacağım. O zaman sizi Mısırlılar'ın boyunduruğundan çıkaran Tanrınız RAB'bin ben olduğumu bileceksiniz. [8]Sizi İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a

---

6:2-3 Çık.3:13-15

vereceğime ant içtiğim topraklara götüreceğim. Orayı size mülk olarak vereceğim. Ben RAB'bim.' "

[9]Musa bunları İsrailliler'e anlattı, ama umutları kırıldığı ve ağır baskı altında oldukları için onu dinlemediler.

[10-11]RAB Musa'ya, "Git, Mısır Firavunu'na İsrailliler'i ülkesinden salıvermesini söyle" dedi.

[12]Ama Musa, "İsrailliler beni dinlemedikten sonra, firavun nasıl dinler?" diye karşılık verdi, "Zaten iyi konuşan biri değilim[a]."

[13]RAB Musa ve Harun'la İsrailliler ve Mısır Firavunu hakkında konuştu. İsrailliler'i Mısır'dan çıkarmalarını buyurdu.

Musa'yla Harun'un Soy Kütüğü

[14]İsrailliler'in aile önderleri şunlardır: Yakup'un ilk oğlu Ruben'in oğulları: Hanok, Pallu, Hesron, Karmi. Ruben'in boyları bunlardır. [15]Şimon'un oğulları: Yemuel, Yamin, Ohat, Yakin, Sohar ve Kenanlı bir kadının oğlu Şaul. Şimon'un boyları bunlardır.

[16]Kayıtlarına göre Levioğulları'nın adları şunlardır: Gerşon, Kehat, Merari. Levi 137 yıl yaşadı. [17]Gerşon'un oğulları boylarına göre şunlardır: Livni, Şimi. [18]Kehat'ın oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel. Kehat 133 yıl yaşadı. [19]Merari'nin oğulları: Mahli, Muşi. Kayıtlarına göre Levi boyları bunlardır.

[20]Amram halası Yokevet'le evlendi. Yokevet ona Harun'la Musa'yı doğurdu. Amram 137 yıl yaşadı. [21]Yishar'ın oğulları: Korah, Nefek, Zikri. [22]Uzziel'in oğulları: Mişael, Elsafan, Sitri. [23]Harun Nahşon'un kızkardeşi ve Amminadav'ın kızı Elişeva'yla evlendi. Elişeva ona Nadav, Avihu, Elazar ve İtamar'ı doğurdu. [24]Korah'ın oğulları: Assir, Elkana, Aviasaf. Korahlılar'ın boyları bunlardır. [25]Harun'un oğlu Elazar Putiel'in kızlarından biriyle evlendi. Karısı ona Pinehas'ı doğurdu. Boylarına göre Levili aile önderleri bunlardır.

[26]RAB'bin, "İsrailliler'i ordular halinde Mısır'dan çıkarın" dediği Harun ve Musa bunlardır. [27]İsrailliler'i Mısır'dan çıkarmak için Mısır Firavunu ile konuşanlar da Musa'yla Harun'dur.

Rab Musa'yla Harun'a Buyruk Veriyor

[28-29]RAB Mısır'da Musa'yla konuştuğunda, ona, "Ben RAB'bim" dedi, "Sana söylediğim her şeyi Mısır Firavunu'na ilet."

[30]Musa RAB'bin huzurunda, "Ben iyi konuşan biri değilim" diye karşılık verdi, "Firavun beni nasıl dinler?"

7 RAB, "Bak, seni firavuna karşı Tanrı gibi yaptım" dedi, "Ağabeyin Harun senin peygamberin olacak. [2]Sana buyurduğum her şeyi ağabeyine anlat. O da firavuna İsrailliler'i ülkesinden salıvermesini söylesin. [3]Ben firavunu inatçı yapacağım ki,

---

[a] *6:12 "Zaten iyi konuşan biri değilim": İbranice "Ben dudakları sünnetsiz* bir adamım." Aynı ifade 6:30'da da geçer.*
6:16-19 Say.3:17-20; 26:57-58; 1Ta.6:16-19

belirtilerimi ve şaşılası işlerimi Mısır'da arttırabileyim. [4]Ama firavun sizi dinlemeyecek. O zaman elimi Mısır'ın üzerine koyacağım ve onları ağır biçimde cezalandırarak halkım İsrail'i ordular halinde Mısır'dan çıkaracağım. [5]Mısır'a karşı elimi kaldırdığım ve İsrailliler'i aralarından çıkardığım zaman Mısırlılar benim RAB olduğumu anlayacak."

[6]Musa'yla Harun RAB'bin buyurduğu gibi yaptılar. [7]Firavunla konuştuklarında Musa seksen, Harun seksen üç yaşındaydı.

Harun'un Değneği Yılan Oluyor

[8]RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: [9]"Firavun size, 'Bir mucize yapın' dediğinde, söyle Harun'a, değneğini alıp firavunun önüne atsın. Değnek yılan olacak."

[10]Böylece Musa'yla Harun firavunun yanına gittiler ve RAB'bin buyurduğu gibi yaptılar. Harun değneğini firavunla görevlilerinin önüne attı. Değnek yılan oluverdi. [11]Bunun üzerine firavun kendi bilgelerini, büyücülerini çağırdı. Mısırlı büyücüler de büyüleriyle aynı şeyi yaptılar. [12]Her biri değneğini attı, değnekler yılan oldu. Ancak Harun'un değneği onların değneklerini yuttu. [13]Yine de, RAB'bin söylediği gibi firavun inat etti ve Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Kan Belası

[14]RAB Musa'ya, "Firavun inat ediyor, halkı salıvermeyi reddediyor" dedi, [15]"Sabah git, firavun Nil'e inerken onu karşılamak için ırmak kıyısında bekle. Yılana dönüşen değneği eline al [16]ve ona de ki, 'Halkımı salıver, çölde bana tapsınlar, demem için İbraniler'in Tanrısı RAB beni sana gönderdi. Ama sen şu ana kadar kulak asmadın. [17]Benim RAB olduğumu şundan anla, diyor RAB. İşte, elimdeki değneği ırmağın sularına vuracağım, sular kana dönecek. [18]Irmaktaki balıklar ölecek, ırmak leş gibi kokacak, Mısırlılar artık ırmağın suyunu içemeyecekler.' "

[19]Sonra RAB Musa'ya şöyle buyurdu: "Harun'a de ki, 'Değneğini al ve elini Mısır'ın suları üzerine –ırmakları, kanalları, havuzları, bütün su birikintileri üzerine– uzat, hepsi kana dönsün. Bütün Mısır'da tahta ve taş kaplardaki sular bile kana dönecek.' "

[20]Musa'yla Harun RAB'bin buyurduğu gibi yaptılar. Harun firavunla görevlilerinin gözü önünde değneğini kaldırıp ırmağın sularına vurdu. Bütün sular kana dönüştü. [21]Irmaktaki balıklar öldü, ırmak kokmaya başladı. Mısırlılar ırmağın suyunu içemez oldular. Mısır'ın her yerinde kan vardı.

[22]Mısırlı büyücüler de kendi büyüleriyle aynı şeyi yaptılar. RAB'bin söylediği gibi firavun inat etti ve Musa'yla Harun'u dinlemedi. [23]Olanlara aldırmadan sarayına döndü. [24]Mısırlılar içecek su bulmak için ırmak kıyısını kazmaya koyuldular. Çünkü ırmağın suyunu içemiyorlardı.

[25]RAB'bin ırmağı vurmasının üzerinden yedi gün geçti.

7:3 Elç.7:36 *7:11 2Ti.3:8* *7:17 Mez.78:44; Va.11:6; 16:4*

Kurbağa Belası

8 RAB Musa'ya şöyle dedi: "Firavunun yanına git ve ona de ki, 'RAB şöyle diyor: Halkımı salıver, bana tapsınlar. [2] Eğer halkımı salıvermeyi reddedersen, bütün ülkeni kurbağalarla cezalandıracağım. [3] Irmak kurbağalarla dolup taşacak. Kurbağalar çıkıp sarayına, yatak odana, yatağına, görevlilerinin ve halkının evlerine, fırınlarına, hamur teknelerine girecekler. [4] Senin, halkının, bütün görevlilerinin üstüne sıçrayacaklar.'

[5] "Harun'a de ki, 'Elindeki değneği ırmakların, kanalların, havuzların üzerine uzatıp kurbağaları çıkart; Mısır'ı kurbağalar kaplasın.' "

[6] Böylece Harun elini Mısır'ın suları üzerine uzattı; kurbağalar çıkıp Mısır'ı kapladı. [7] Ancak büyücüler de kendi büyüleriyle aynı şeyi yaptılar ve ülkeye kurbağaları saldılar.

[8] Firavun Musa'yla Harun'u çağırtıp, "RAB'be dua edin, benim ve halkımın üzerinden kurbağaları uzaklaştırsın" dedi, "O zaman halkınızı RAB'be kurban kessinler diye salıvereceğim."

[9] Musa, "Sen karar ver" diye karşılık verdi, "Bunu sana bırakıyorum. Kurbağalar senden ve evlerinden uzak dursun, yalnız ırmakta kalsınlar diye senin, görevlilerin ve halkın için ne zaman dua edeyim?"

[10] Firavun, "Yarın" dedi.

Musa, "Peki, dediğin gibi olsun" diye karşılık verdi, "Böylece bileceksin ki, Tanrımız RAB gibisi yoktur. [11] Kurbağalar senden, evlerinden, görevlilerinden, halkından uzaklaşacak, yalnız ırmakta kalacaklar."

[12] Musa'yla Harun firavunun yanından ayrıldılar. Musa RAB'bin firavunun başına getirdiği kurbağa belası için RAB'be feryat etti. [13] RAB Musa'nın isteğini yerine getirdi. Kurbağalar evlerde, avlularda, tarlalarda öldüler. [14] Kurbağaları yığın yığın topladılar. Ülke kokudan geçilmez oldu. [15] Ancak firavun ülkenin rahatladığını görünce, RAB'bin söylediği gibi inatçılık etti ve Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Sivrisinek Belası

[16] RAB Musa'ya şöyle dedi: "Harun'a de ki, 'Değneğini uzatıp yere vur, yerdeki toz sivrisineğe dönüşsün, bütün Mısır'ı kaplasın.' " [17] Öyle yaptılar. Harun elindeki değneği uzatıp yere vurunca, insanlarla hayvanların üzerine sivrisinekler üşüştü. Mısır'da yerin bütün tozu sivrisineğe dönüştü. [18] Büyücüler de kendi büyüleriyle tozu sivrisineğe dönüştürmek istedilerse de başaramadılar. İnsanların, hayvanların üzerini sivrisinek kapladı.

[19] Büyücüler firavuna, "Bu işte Tanrı'nın parmağı var" dediler. Ne var ki, RAB'bin söylediği gibi firavun inat etti, Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Atsineği Belası

[20] RAB Musa'ya şöyle dedi: "Sabah erkenden kalk, firavun ırmağa inerken onu karşıla ve şöyle de: 'RAB diyor ki, halkımı salıver, bana tapsınlar. [21] Halkımı salıvermezsen

---

8:19 Luk.11:20

senin, görevlilerinin, halkının, evlerinin üzerine atsineği yağdıracağım. Mısırlılar'ın evleri ve üzerinde yaşadıkları topraklar atsinekleriyle dolup taşacak.

[22]" 'Ama o gün halkımın yaşadığı Goşen bölgesinde farklı davranacağım. Orada atsineği olmayacak. Böylece bileceksin ki, bu ülkede RAB benim. [23]Kendi halkımla senin halkın arasına fark koyacağım. Yarın bu belirti gerçekleşecek.' "

[24]RAB dediğini yaptı. Firavunun sarayına, görevlilerinin evlerine sürü sürü atsineği gönderdi. Mısır atsineği yüzünden baştan sona harap oldu.

[25]Firavun Musa'yla Harun'u çağırtıp, "Gidin, bu ülkede Tanrınız'a kurban kesin" dedi.

[26]Musa, "Bu doğru olmaz" diye karşılık verdi, "Çünkü Mısırlılar Tanrımız RAB'be kurban kesmeyi iğrenç sayıyorlar. İğrenç saydıkları bu şeyi gözlerinin önünde yaparsak bizi taşlamazlar mı? [27]Tanrımız RAB'be kurban kesmek için, bize buyurduğu gibi üç gün çölde yol almalıyız."

[28]Firavun, "Çölde Tanrınız RAB-be kurban kesmeniz için sizi salıveriyorum" dedi, "Yalnız çok uzağa gitmeyeceksiniz. Şimdi benim için dua edin."

[29]Musa, "Yarın atsineklerini firavunun, görevlilerinin, halkının üzerinden uzaklaştırsın diye, yanından ayrılır ayrılmaz RAB'be dua edeceğim" dedi, "Yalnız firavun RAB'be kurban kesmek için halkın gitmesini önleyerek bizi yine aldatmamalı."

[30]Musa firavunun yanından çıkıp RAB'be dua etti. [31]RAB Musa'nın isteğini yerine getirdi; firavunun, görevlilerinin, halkının üzerinden atsineklerini uzaklaştırdı. Tek sinek kalmadı. [32]Öyleyken, firavun bir kez daha inatçılık etti ve halkı salıvermedi.

Hayvanların Ölümü

9 RAB Musa'ya şöyle dedi: "Firavunun yanına git ve ona de ki, 'İbraniler'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Halkımı salıver, bana tapsınlar. [2]Salıvermeyi reddeder, onları tutmakta diretirsen, [3]RAB'bin eli kırlardaki hayvanlarınızı –atları, eşekleri, develeri, sığırları, davarları– büyük kırıma uğratarak sizi cezalandıracak. [4]RAB İsrailliler'le Mısırlılar'ın hayvanlarına farklı davranacak. İsrailliler'in hayvanlarından hiçbiri ölmeyecek.' "

[5]RAB zamanı da belirleyerek, "Yarın ülkede bunu yapacağım" dedi. [6]Ertesi gün RAB dediğini yaptı: Mısırlılar'ın hayvanları büyük çapta öldü. Ama İsrailliler'in hayvanlarından hiçbiri ölmedi. [7]Firavun adam gönderdi, İsrailliler'in bir tek hayvanının bile ölmediğini öğrendi. Öyleyken, inat etti ve halkı salıvermedi.

Çıban Belası

[8]RAB Musa'yla Harun'a, "Yanınıza iki avuç dolusu ocak kurumu alın" dedi, "Musa kurumu firavunun önünde göğe doğru savursun. [9]Kurum bütün Mısır'ın üzerinde ince bir toza dönüşecek; ülkenin her yanındaki insanların, hayvanların bedenlerinde irinli çıbanlar çıkacak."

[10]Böylece Musa'yla Harun ocak kurumu alıp firavunun önünde durdular. Musa kurumu göğe doğru

savurdu. İnsanlarda ve hayvanlarda irinli çıbanlar çıktı. [11]Büyücüler çıbandan ötürü Musa'nın karşısında duramaz oldular. Çünkü bütün Mısırlılar'da olduğu gibi onlarda da çıbanlar çıkmıştı. [12]RAB firavunu inatçı yaptı, RAB'bin Musa'ya söylediği gibi, firavun Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Dolu Belası

[13]RAB Musa'ya şöyle dedi: "Sabah erkenden kalkıp firavunun huzuruna çık, de ki, 'İbraniler'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Halkımı salıver, bana tapsınlar. [14]Yoksa bu kez senin, görevlilerinin, halkının üzerine bütün belalarımı yağdıracağım. Öyle ki, bu dünyada benim gibisi olmadığını öğrenesin. [15]Çünkü elimi kaldırıp seni ve halkını salgın hastalıkla vurmuş olsaydım, yeryüzünden silinmiş olurdun. [16]Gücümü sana göstermek, adımı bütün dünyaya tanıtmak için seni ayakta tuttum. [17]Hâlâ halkımı salıvermiyor, onlara üstünlük taslıyorsun. [18]Bu yüzden, yarın bu saatlerde Mısır'a tarihinde görülmemiş ağır bir dolu yağdıracağım. [19]Şimdi buyruk ver, hayvanların ve kırda neyin varsa hepsi sığınaklara konsun. Dolu yağınca, eve getirilmeyen, kırda kalan bütün insanlarla hayvanlar ölecek.' "

[20]Firavunun görevlileri arasında RAB'bin uyarısından korkanlar köleleriyle hayvanlarını çabucak evlerine getirdiler. [21]RAB'bin uyarısını önemsemeyenler ise köleleriyle hayvanlarını tarlada bıraktı.

[22]RAB Musa'ya, "Elini göğe doğru uzat" dedi, "Mısır'm her yerine, insanların, hayvanların, kırdaki bütün bitkilerin üzerine dolu yağsın." [23]Musa değneğini göğe doğru uzatınca RAB gök gürlemeleri ve dolu gönderdi. Yıldırım düştü. RAB Mısır'a dolu yağdırdı. [24]Şiddetli dolu yağıyor, sürekli şimşek çakıyordu. Mısır Mısır olalı böylesi bir dolu görmemişti. [25]Dolu Mısır'da insandan hayvana dek kırdaki her şeyi, bütün bitkileri mahvetti, bütün ağaçları kırdı. [26]Yalnız İsrailliler'in yaşadığı Goşen bölgesine dolu düşmedi.

[27]Firavun Musa'yla Harun'u çağırtarak, "Bu kez günah işledim" dedi, "RAB haklı, ben ve halkım haksızız. [28]RAB'be dua edin, yeter bu gök gürlemeleri ve dolu. Sizi salıvereceğim, artık burada kalmayacaksınız."

[29]Musa, "Kentten çıkınca, ellerimi RAB'be uzatacağım" dedi, "Gök gürlemeleri duracak, artık dolu yağmayacak. Böylece dünyanın RAB'be ait olduğunu bileceksin. [30]Ama biliyorum, sen ve görevlilerin RAB Tanrı'dan hâlâ korkmuyorsunuz."

[31]Keten ve arpa mahvolmuştu; çünkü arpa başak vermiş, keten çiçek açmıştı. [32]Ama buğday ve kızıl buğday henüz bitmediği için zarar görmemişti.

[33]Musa firavunun yanından ayrılıp kentten çıktı. Ellerini RAB'be uzattı. Gök gürlemesi ve dolu durdu, yağmur dindi. [34]Firavun yağmurun, dolunun, gök gürlemesinin kesildiğini görünce, yine günah işledi. Hem kendisi, hem görevlileri inat ettiler. [35]RAB'bin Musa aracılığıyla söyle-

9:10 Va.16:2 9:16 Rom.9:17 9:24 Va.8:7; 16:21 diği gibi, firavun inat ederek İsrailliler'i salıvermedi.

Çekirge Belası

10 RAB Musa'ya, "Firavunun yanına git" dedi, "Belirtilerimi aralarında göstermek için firavunla görevlilerini inatçı yaptım. [2]Mısır'la nasıl alay ettiğimi, aralarında gösterdiğim belirtileri sen de çocuklarına, torunlarına anlat ki, benim RAB olduğumu bilesiniz."

[3]Musa'yla Harun firavunun yanına varıp şöyle dediler: "İbraniler'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Ne zamana dek alçakgönüllü olmayı reddedeceksin? Halkımı salıver, bana tapsınlar. [4]Halkımı salıvermeyi reddedersen, yarın ülkene çekirgeler göndereceğim. [5]Yeryüzünü öylesine kaplayacaklar ki, toprak görünmez olacak. Doludan kurtulan ürünlerinizi, kırda biten bütün ağaçlarınızı yiyecekler. [6]Evlerine, bütün görevlilerinin, bütün Mısırlılar'ın evlerine çekirge dolacak. Ne babaların, ne ataların ömürlerince böylesini görmediler.' " Sonra Musa dönüp firavunun yanından ayrıldı.

[7]Görevlileri firavuna, "Ne zamana dek bu adam bize tuzak kuracak?" dediler, "Bırak gitsinler, Tanrıları RAB'be tapsınlar. Mısır harap oldu, hâlâ anlamıyor musun?"

[8]Böylece, Musa'yla Harun'u firavunun yanına geri getirdiler. Firavun, "Gidin, Tanrınız RAB'be tapın" dedi, "Ama kimler gidecek?" [9]Musa, "Genç, yaşlı hep birlikte gideceğiz" dedi, "Oğullarımızı, kızlarımızı, davarlarımızı, sığırlarımızı yanımıza alacağız. Çünkü RAB'be bayram yapmalıyız."

[10]Firavun, "Alın çoluk çocuğunuzu, gidin gidebilirseniz, RAB yardımcınız olsun!" dedi, "Bakın, kötü niyetiniz ne kadar açık. [11]Olmaz. Yalnız erkekler gidip RAB'be tapsın. Zaten istediğiniz de bu." Sonra Musa'yla Harun firavunun yanından kovuldular.

[12]RAB Musa'ya, "Elini Mısır'ın üzerine uzat" dedi, "Çekirge yağsın; ülkenin bütün bitkilerini, doludan kurtulan her şeyi yesinler." [13]Musa değneğini Mısır'ın üzerine uzattı. Bütün o gün ve gece RAB ülkede doğu rüzgarı estirdi. Sabah olunca da doğu rüzgarı çekirgeleri getirdi. [14]Mısır'ın üzerinde uçuşan çekirgeler ülkeyi boydan boya kapladı. Öyle çoktular ki, böylesi hiçbir zaman görülmedi, kuşaklar boyu da görülmeyecek. [15]Toprağın üzerini öyle kapladılar ki, ülke kapkara kesildi. Bütün bitkileri, dolunun zarar vermediği ağaçlarda kalan meyvelerin hepsini yediler. Mısır'ın hiçbir yerinde, ne ağaçlarda, ne de kırdaki bitkilerde yeşillik kalmadı.

[16]Firavun acele Musa'yla Harun'u çağırttı. "Tanrınız RAB'be ve size karşı günah işledim" dedi, [17]"Lütfen bir kez daha günahımı bağışlayın ve Tanrınız RAB'be dua edin; bu ölümcül belayı üzerimden uzaklaştırsın."

[18]Musa firavunun yanından çıkıp RAB'be dua etti. [19]RAB rüzgarı çok şiddetli batı rüzgarına döndürdü.

10:14-15 Yoe.2:2; Va.9:2-3

Rüzgar çekirgeleri sürükleyip Kızıldeniz'e* döktü. Mısır'da tek çekirge kalmadı. [20]Ama RAB firavunu inatçı yaptı. Firavun İsrailliler'i salıvermedi.

Karanlık Belası

[21]RAB Musa'ya, "Elini göğe doğru uzat" dedi, "Mısır'ı hissedilebilir bir karanlık kaplasın." [22]Musa elini göğe doğru uzattı, Mısır üç gün koyu karanlığa gömüldü. [23]Üç gün boyunca kimse kimseyi göremez, yerinden kımıldayamaz oldu. Yalnız İsrailliler'in yaşadığı yerler aydınlıktı.

[24]Firavun Musa'yı çağırttı. "Gidin, RAB'be tapın" dedi, "Yalnız davarlarınızla sığırlarınız alıkonacak. Çoluk çocuğunuz sizinle birlikte gidebilir."

[25]Musa, "Ama Tanrımız RAB'be kurban kesmemiz için bize kurbanlık ve yakmalık sunular* da vermelisin" diye karşılık verdi, [26]"Hayvanlarımızı da yanımıza almalıyız. Bir tırnak bile kalmamalı burada. Çünkü Tanrımız RAB'be tapmak için bazı hayvanları kullanacağız. Oraya varmadıkça hangi hayvanları RAB'be sunacağımızı bilemeyiz."

[27]Ancak RAB firavunu inatçı yaptı, firavun İsrailliler'i salıvermeye yanaşmadı. [28]Musa'ya, "Git başımdan" dedi, "Sakın bir daha karşıma çıkma. Yüzümü gördüğün gün ölürsün."

[29]Musa, "Dediğin gibi olsun" diye karşılık verdi, "Bir daha yüzünü görmeyeceğim."

İlk Doğan Çocukların Ölümü

11 RAB Musa'ya, "Firavunun ve Mısır'ın başına bir bela daha getireceğim" dedi, "O zaman gitmenize izin verecek, sizi buradan adeta kovacak. [2]Halkına söyle, kadın erkek herkes komşusundan altın, gümüş eşya istesin." [3]RAB İsrail halkının Mısırlılar'ın gözünde lütuf bulmasını sağladı. Musa da Mısır'da, firavunun görevlilerinin ve halkın gözünde çok büyüdü.

[4]Musa firavuna şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Gece yarısı Mısır'ı boydan boya geçeceğim. [5]Tahtında oturan firavunun ilk çocuğundan, değirmendeki kadın kölenin ilk çocuğuna kadar, hayvanlar dahil Mısır'daki bütün ilk doğanlar ölecek. [6]Bütün Mısır'da benzeri ne görülmüş, ne de görülecek büyük bir feryat kopacak. [7]İsrailliler'e ya da hayvanlarına bir köpek bile havlamayacak.' O zaman RAB'bin İsrailliler'le Mısırlılar'a nasıl farklı davrandığını anlayacaksınız. [8]Bu görevlilerinin hepsi gelip önümde eğilecek, 'Sen ve seni izleyenler, gidin!' diyecekler. Ondan sonra gideceğim." Musa firavunun yanından büyük bir öfkeyle ayrıldı.

[9]RAB Musa'ya, "Mısır'da şaşılası işlerim çoğalsın diye firavun sizi dinlemeyecek" demişti. [10]Musa'yla Harun firavunun önünde bütün bu şaşılası işleri yaptılar. Ama RAB firavunu inatçı yaptı. Firavun İsrailliler'i ülkesinden salıvermedi.

Fısıh Bayramı

12 [1-2]RAB Mısır'da Musa'yla Harun'a, "Bu ay sizin için ilk ay*, yılın ilk ayı olacak" dedi, [3]"Bütün İsrail topluluğuna bildirin: Bu ayın

10:21-23 Mez.105:28; Va.16:10

onunda herkes ailesine göre kendi ev halkına birer kuzu[a] alacak. [4]Eğer bir kuzu[a] bir aileye çok geliyorsa, aile bireylerinin sayısı ve herkesin yiyeceği miktar hesaplanacak ve aile kuzuyu[a] en yakın komşusuyla paylaşabilecek. [5]Koyun ya da keçilerden seçeceğiniz hayvan kusursuz, erkek ve bir yaşında olmalı. [6]Ayın on dördüne kadar ona bakacaksınız. O akşamüstü bütün İsrail topluluğu hayvanları boğazlayacak. [7]Hayvanın kanını alıp, etin yeneceği evin yan ve üst kapı sövelerine sürecekler. [8]O gece ateşte kızartılmış et mayasız ekmek ve acı otlarla yenmelidir. [9]Eti çiğ veya haşlanmış olarak değil, başı, bacakları, bağırsakları ve işkembesiyle birlikte kızartarak yiyeceksiniz. [10]Sabaha kadar bitirmelisiniz. Artakalan olursa, sabah ateşte yakacaksınız. [11]Eti şöyle yemelisiniz: Beliniz kuşanmış, çarıklarınız ayağınızda, değneğiniz elinizde olmalı. Eti çabuk yemelisiniz. Bu RAB'bin Fısıh* kurbanıdır.

[12]"O gece Mısır'dan geçeceğim. Hem insanların hem de hayvanların bütün ilk doğanlarını öldüreceğim. Mısır'ın bütün ilahlarını yargılayacağım. Ben RAB'bim. [13]Bulunduğunuz evlerin üzerindeki kan sizin için belirti olacak. Kanı görünce üzerinizden geçeceğim[b]. Mısır'ı cezalandırırken ölüm saçan size hiçbir zarar vermeyecek. [14]Bu gün sizin için anma günü olacak. Bu günü RAB'bin bayramı olarak kutlayacaksınız. Gelecek kuşaklarınız boyunca sürekli bir kural olarak bu günü kutlayacaksınız."

Mayasız Ekmek Bayramı

(Lev.23:4-8; Say.28:16-25; Yas.16:1-8)

[15]"Yedi gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. İlk gün evlerinizden mayayı kaldıracaksınız. Kim bu yedi gün içinde mayalı bir şey yerse, İsrail'den atılacaktır. [16]Birinci ve yedinci günler kutsal toplantı yapacaksınız. O günler hiçbir iş yapılmayacak. Herkes yalnız kendi yiyeceğini hazırlayacak. [17]Mayasız Ekmek Bayramı'nı* kutlayacaksınız, çünkü sizi ordular halinde o gün Mısır'dan çıkardım. Bu günü kalıcı bir kural olarak kuşaklarınız boyunca kutlayacaksınız. [18]Birinci ayın* on dördüncü gününün akşamından yirmi birinci gününün akşamına kadar mayasız ekmek yiyeceksiniz. [19]Evlerinizde yedi gün maya bulunmayacak. Mayalı bir şey yiyen yerli yabancı herkes İsrail topluluğundan atılacaktır. [20]Mayalı bir şey yemeyeceksiniz. Yaşadığınız her yerde mayasız ekmek yiyeceksiniz."

İlk Fısıh Bayramı

[21]Musa İsrail'in bütün ileri gelenlerini çağırtarak onlara şöyle dedi: "Hemen gidin, aileleriniz için kendinize davarlar seçip Fısıh* kurbanı olarak boğazlayın. [22]Bir demet mercanköşkotu alın, leğendeki kana batırıp kanı kapılarınızın yan ve üst sövelerine sürün. Sabaha kadar kimse evinden çıkmasın. [23]RAB Mısırlılar'ı

---

[a] ***12:3,4*** *İbranice'den "Kuzu" olarak çevrilen sözcük "Oğlak" anlamına da gelir.*

[b] ***12:13*** *"Geçmek": Bu geçiş olayı Fısıh Bayramı olarak kutlanmaktadır. Fısıh sözcüğü "Geçmek" anlamına gelir.*

12:1-14 *Lev.23:5; Say.9:1-5; 28:16; Yas.16:1-2* öldürmek için gelecek, kapılarınızın yan ve üst sövelerindeki kanı görünce üzerinden geçecek, ölüm saçanın evlerinize girip sizi öldürmesine izin vermeyecek.

[24]"Sen ve çocukların kalıcı bir kural olarak bu olayı kutlayacaksınız. [25]RAB'bin size söz verdiği topraklara girdiğiniz zaman bu töreye uyacaksınız. [26]Çocuklarınız size, 'Bu törenin anlamı nedir?' diye sorduklarında, [27]'Bu RAB'bin Fısıh kurbanıdır' diyeceksiniz, 'Çünkü RAB Mısırlılar'ı öldürürken evlerimizin üzerinden geçerek bizi bağışladı.'" İsrailliler eğilip tapındılar. [28]Sonra gidip RAB'bin Musa'yla Harun'a verdiği buyruğu eksiksiz uyguladılar.

[29]Gece yarısı RAB tahtında oturan firavunun ilk çocuğundan zindandaki tutsağın ilk çocuğuna kadar Mısır'daki bütün insanların ve hayvanların ilk doğanlarını öldürdü. [30]O gece firavunla görevlileri ve bütün Mısırlılar uyandı. Büyük feryat koptu. Çünkü ölüsü olmayan ev yoktu.

Mısır'dan Çıkış

[31]Aynı gece firavun Musa'yla Harun'u çağırttı ve, "Kalkın!" dedi, "Siz ve İsrailliler halkımın arasından çıkıp gidin, istediğiniz gibi RAB'be tapın. [32]Dediğiniz gibi davarlarınızı, sığırlarınızı da alın götürün. Beni de kutsayın!"

[33]İsrailliler'in ülkeyi hemen terk etmesi için Mısırlılar diretti. "Yoksa hepimiz öleceğiz!" diyorlardı. [34]Böylece halk mayası henüz katılmamış hamurunu aldı, giysilere sarılı hamur teknelerini omuzlarında taşıdı.

[35]İsrailliler Musa'nın dediğini yapmış, Mısırlılar'dan altın, gümüş eşya ve giysi istemişlerdi. [36]RAB İsrailliler'in Mısırlılar'ın gözünde lütuf bulmasını sağladı. Mısırlılar onlara istediklerini verdiler. Böylece İsrailliler onları soydular.

[37]İsrailliler kadın ve çocukların dışında altı yüz bin kadar erkekle yaya olarak Ramses'ten Sukkot'a doğru yola çıktılar. [38]Daha pek çok kişi de onlarla birlikte gitti. Yanlarında çok sayıda davar ve sığır vardı. [39]Mısır'dan getirdikleri hamurla mayasız pide pişirdiler. Maya yoktu. Çünkü Mısır'dan kovulmuşlar, kendilerine azık hazırlayacak zaman bulamamışlardı.

[40]İsrailliler Mısır'da dört yüz otuz yıl yaşadı. [41]Dört yüz otuz yılın sonuncu günü RAB'bin halkı ordular halinde Mısır'ı terk etti. [42]O gece RAB İsrailliler'i Mısır'dan çıkarmak için sürekli bekledi. İsrailliler de kuşaklar boyunca aynı gece RAB'bi yüceltmek için uyanık olmalıdır.

Fısıh Kuralları

[43]RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: "Fısıh Bayramı'nın* kuralları şunlardır: Hiçbir yabancı Fısıh* etini yemeyecek. [44]Ama satın aldığınız köleler sünnet edildikten sonra ondan yiyebilir. [45]Konuklar ve ücretli işçiler ondan yemeyecek. [46]Fısıh eti evde yenmeli, evin dışına çıkarılmamalı. Kemikleri kırmayacaksınız. [47]Bütün

---

12:23 İbr.11:28 *12:29 Çık.4:22-32* *12:35-36 Çık.3:21-22*
12:40 Yar.15:13; Gal.3:17 *12:46 Say.9:12; Mez.34:20; Yu.19:36*

İsrail topluluğu Fısıh Bayramı’nı kutlayacak. [48]Yanınızdaki yabancı bir konuk RAB’bin Fısıh Bayramı’nı kutlamak isterse, önce evindeki bütün erkekler sünnet edilmeli; sonra yerel halktan biri gibi İsrail halkına katılıp bayramı kutlayabilir. Ama sünnetsiz* biri Fısıh etini yemeyecektir. [49]Ülkede doğan için de, aranızda yaşayan yabancı için de aynı kural geçerlidir.” [50]İsrailliler RAB’bin Musa’yla Harun’a verdiği buyruğu eksiksiz yerine getirdiler. [51]O gün RAB İsrailliler’i ordular halinde Mısır’dan çıkardı.

İlk Doğanların Adanması

13 [1-2]RAB Musa’ya, “Bütün ilk doğanları bana adayın” dedi, “İsrailliler arasında insan olsun, hayvan olsun her rahmin ilk ürünü bana aittir.”

[3]Musa halka, “Mısır’dan, köle olduğunuz ülkeden çıktığınız bugünü anımsayın” dedi, “Çünkü RAB güçlü eliyle sizi oradan çıkardı. Mayalı hiçbir şey yenmeyecek. [4]Bugün Aviv ayında* buradan ayrılıyorsunuz. [5]RAB sizi Kenan, Hitit*, Amor, Hiv ve Yevus topraklarına, atalarınıza vereceğine ant içtiği süt ve bal akan ülkeye götürdüğü zaman bu ay şu törelere uyacaksınız: [6]Yedi gün mayasız ekmek yiyecek, yedinci gün RAB’be bayram yapacaksınız. [7]O yedi gün içinde yalnız mayasız ekmek yiyeceksiniz. Aranızda ve ülkenizin hiçbir yerinde mayalı bir şey görülmeyecek. [8]O gün oğullarınıza, ‘Mısır’dan çıktığımızda RAB’bin bizim için yaptıklarından dolayı bunları yapıyoruz’ diye anlatacaksınız. [9]Bu elinizde bir belirti ve alnınızda bir anma işareti olacak; öyle ki, RAB’bin yasası hep ağzınızda olsun. Çünkü RAB güçlü eliyle sizi Mısır’dan çıkardı. [10]Siz de her yıl belirlenen tarihte bu kuralı uygulamalısınız.

[11]“RAB size ve atalarınıza ant içerek söz verdiği gibi sizi Kenan topraklarına getirecektir. Orayı size verdiği zaman, [12]ilk doğan erkek çocuklarınızın ve hayvanlarınızın hepsini RAB’be adayacaksınız. Çünkü bunlar RAB’be aittir. [13]İlk doğan her sıpanın bedelini bir kuzuyla ödeyin. Bedelini ödemezseniz, boynunu kırın. Bütün ilk doğan erkek çocuklarınızın bedelini ödemelisiniz.

[14]“İlerde oğullarınız size, ‘Bunun anlamı ne?’ diye sorduklarında, ‘RAB bizi güçlü eliyle Mısır’dan, köle olduğumuz ülkeden çıkardı’ diye yanıtlarsınız, [15]‘Firavun bizi salıvermemekte diretince, RAB Mısır’da insanların ve hayvanların bütün ilk doğanlarını öldürdü. İşte bunun için hayvanların ilk doğan erkek yavrularını RAB’be kurban ediyoruz. İlk doğan erkek çocuklarımızın bedelini ise bir hayvanla ödüyoruz.’ [16]Bu uygulama elinizde bir belirti ve alnınızda bir anma işareti olacak; RAB’bin bizi Mısır’dan güçlü eliyle çıkardığını anımsatacak.”

Kızıldeniz’i Geçiş

[17]Firavun İsrailliler’i salıverdiğinde, Filist yöresi yakın olmasına karşın, Tanrı onları oradan götürmedi. Çünkü, “Halk savaşla karşılaşınca,

***13:1-2** Say.3:13; Luk.2:23* ***13:12** Luk.2:23* düşüncelerini değiştirip Mısır'a geri dönebilir" diye düşündü. [18]Halkı çöl yolundan Kızıldeniz'e* doğru dolaştırdı. İsrailliler Mısır'dan silahlı çıkmışlardı.

[19]Musa Yusuf'un kemiklerini yanına almıştı. Çünkü Yusuf İsrail'in oğullarına, "Tanrı kesinlikle size yardım edecek, kemiklerimi buradan götüreceksiniz" diye sıkı sıkı ant içirmişti.

[20]Sukkot'tan ayrılıp çöl kenarında, Etam'da konakladılar. [21]Gece gündüz ilerlemeleri için, RAB gündüzün bir bulut sütunu içinde yol göstererek, geceleyin bir ateş sütunu içinde ışık vererek onlara öncülük ediyordu. [22]Gündüz bulut sütunu, gece ateş sütunu halkın önünden eksik olmadı.

14 [1-2]RAB Musa'ya, "İsrailliler'e söyle, dönsünler" dedi, "Pi-Hahirot yakınlarında, Migdol ile deniz arasında, Baal-Sefon'un karşısında deniz kıyısında konaklasınlar. [3]Firavun şöyle düşünecek: 'İsrailliler ülkede şaşkın şaşkın dolaşıyorlardır, çöl onları kuşatmıştır.' [4]Firavunu inatçı yapacağım. Onların peşine düşecek. Böylece firavunla ordusunu yenerek yücelik kazanacağım. Mısırlılar bilecek ki, ben RAB'bim." İsrailliler söyleneni yaptılar.

[5]Halkın kaçtığı Mısır Firavunu'na bildirilince, firavunla görevlileri onlara ilişkin düşüncelerini değiştirdiler: "Biz ne yaptık?" dediler, "İsrailliler'i salıvermekle kölelerimizi kaybetmiş olduk!" [6]Firavun savaş arabasını hazırlattı, ordusunu yanına aldı. [7]Seçme altı yüz savaş arabasının yanısıra, Mısır'ın bütün savaş arabalarını sorumlu sürücüleriyle birlikte yanına aldı. [8]RAB Mısır Firavunu'nu inatçı yaptı. Firavun zafer havası içinde ilerleyen İsrailliler'in peşine düştü. [9]Mısırlılar firavunun bütün atları, savaş arabaları, atlıları, askerleriyle onların ardına düştüler ve deniz kıyısında, Pi-Hahirot yakınlarında, Baal-Sefon'un karşısında konaklarken onlara yetiştiler.

[10]Firavun yaklaşırken, İsrailliler Mısırlılar'ın arkalarından geldiğini görünce dehşete kapılarak RAB'be feryat ettiler. [11]Musa'ya, "Mısır'da mezar mı yoktu da bizi çöle ölmeye getirdin?" dediler, "Bak, Mısır'dan çıkarmakla bize ne yaptın! [12]Mısır'dayken sana, 'Bırak bizi, Mısırlılar'a kulluk edelim' demedik mi? Çölde ölmektense Mısırlılar'a kulluk etsek bizim için daha iyi olurdu."

[13]Musa, "Korkmayın!" dedi, "Yerinizde durup bekleyin, RAB bugün sizi nasıl kurtaracak görün. Bugün gördüğünüz Mısırlılar'ı bir daha hiç görmeyeceksiniz. [14]RAB sizin için savaşacak, siz sakin olun yeter."

[15]RAB Musa'ya, "Niçin bana feryat ediyorsun?" dedi, "İsrailliler'e söyle, ilerlesinler. [16]Sen değneğini kaldır, elini denizin üzerine uzat. Sular yarılacak ve İsrailliler kuru toprak üzerinde yürüyerek denizi geçecekler. [17]Ben Mısırlılar'ı inatçı yapacağım ki, artlarına düşsünler. Firavunu, bütün ordusunu, savaş arabalarını, atlılarını yenerek yücelik kazanacağım. [18]Firavun, savaş arabaları ve atlılarından ötürü yücelik kazandığım

---

13:19 Yar.50:25; Yşu.24:32; İbr.11:22

zaman, Mısırlılar bilecek ki, ben RAB'bim."

[19-20]İsrail ordusunun önünde yürüyen Tanrı'nın meleği yerini değiştirip arkaya geçti. Önlerindeki bulut sütunu da yerini değiştirip arkalarına, Mısır ve İsrail ordularının arasına geldi. Gece boyunca bulut bir yanı karartıyor, öbür yanı aydınlatıyordu. Bu yüzden, bütün gece iki taraf birbirine yaklaşamadı.

[21]Musa elini denizin üzerine uzattı. RAB bütün gece güçlü doğu rüzgarıyla suları geri itti, denizi karaya çevirdi. Sular ikiye bölündü, [22]İsrailliler kuru toprak üzerinde yürüyerek denizi geçtiler. Sular sağlarında, sollarında onlara duvar oluşturdu. [23]Mısırlılar artlarından geliyordu. Firavunun bütün atları, savaş arabaları, atlıları denizde onları izliyordu. [24]Sabah nöbetinde RAB ateş ve bulut sütunundan Mısır ordusuna baktı ve onları şaşkına çevirdi. [25]Arabalarının tekerleklerini çıkardı[a]; öyle ki, arabalarını zorlukla sürdüler. Mısırlılar, "İsrailliler'den kaçalım!" dediler, "Çünkü RAB onlar için bizimle savaşıyor."

[26]RAB Musa'ya, "Elini denizin üzerine uzat" dedi, "Sular Mısırlılar'ın, savaş arabalarının, atlılarının üzerine dönsün." [27]Musa elini denizin üzerine uzattı. Sabaha karşı deniz olağan haline döndü. Mısırlılar sulardan kaçarken RAB onları denizin ortasında silkip attı. [28]Geri dönen sular savaş arabalarını, atlıları, İsrailliler'in peşinden denize dalan firavunun bütün ordusunu yuttu. Onlardan bir kişi bile sağ kalmadı.

[29]Ama İsrailliler denizi kuru toprakta yürüyerek geçmişlerdi. Sular sağlarında, sollarında onlara duvar oluşturmuştu. [30]RAB o gün İsrailliler'i Mısırlılar'ın elinden kurtardı. İsrailliler deniz kıyısında Mısırlılar'ın ölülerini gördüler. [31]RAB'bin Mısırlılar'a gösterdiği büyük gücü gören İsrail halkı RAB'den korkup O'na ve kulu Musa'ya güvendi.

Kurtuluş Ezgisi

15 Musa'yla İsrailliler RAB'be şu ezgiyi söylediler:
"Ezgiler sunacağım RAB'be,
Çünkü yüceldikçe yüceldi;
Atları da, atlıları da denize döktü.
[2] Rab gücüm ve ezgimdir,
O kurtardı beni.
O'dur Tanrım,
Övgüler sunacağım O'na.
O'dur babamın Tanrısı,
Yücelteceğim O'nu.
[3] Savaş eridir RAB,
Adı RAB'dir.

[4] "Denize attı firavunun ordusunu,
Savaş arabalarını.
Kızıldeniz'de* boğuldu seçme subayları.
[5] Derin sulara gömüldüler,
Taş gibi dibe indiler.

[6] "Senin sağ elin, ya RAB,
Senin sağ elin korkunç güce

---

[a] *14:25 "Çıkardı": İbranice fiil "Yoldan saptırdı" ya da "Çamura saplanmasını sağladı" anlamına da gelebilir.*

14:22 1Ko.10:1-2; İbr.11:29 15:1 Va.15:3-4 15:2 Mez.118:14; Yşa.12:2

sahiptir.
Altında düşmanlar kırılır.
[7] Devrilir sana başkaldıranlar büyük
görkemin karşısında,
Gönderir gazabını anız gibi
tüketirsin onları.
[8] Burnunun soluğu karşısında,
Sular yığıldı bir araya.
Kabaran sular duvarlara dönüştü,
Denizin göbeğindeki derin sular
dondu.
[9] Düşman böbürlendi:
'Peşlerine düşüp yakalayacağım
onları' dedi,
'Bölüşeceğim çapulu,
Dileğimce yağmalayacağım,
Kılıcımı çekip yok edeceğim
onları.'
[10] Üfledin soluğunu, denize
gömüldüler,
Kurşun gibi engin sulara battılar.

[11] "Var mı senin gibisi ilahlar
arasında, ya RAB?
Senin gibi kutsallıkta görkemli,
heybetiyle övgüye değer,
Harikalar yaratan var mı?
[12] Sağ elini uzattın,
Yer yuttu onları.
[13] Öncülük edeceksin sevginle
kurtardığın halka,
Kutsal konutunun yolunu
göstereceksin gücünle onlara.
[14] Uluslar duyup titreyecekler,
Filist halkını dehşet saracak.
[15] Edom beyleri korkuya kapılacak,
Moav önderlerini titreme alacak,
Kenan'da yaşayanların tümü
korkudan eriyecek.
[16] Korku ve dehşet düşecek
üzerlerine,
Senin halkın geçinceye dek,
ya RAB,
Sahip olduğun bu halk geçinceye
dek,
Bileğinin gücü karşısında taş
kesilecekler.
[17] Ya RAB, halkını içeri alacaksın.
Kendi dağına, yaşamak için
seçtiğin yere,
Ellerinle kurduğun kutsal yere
dikeceksin, ya Rab!
[18] RAB sonsuza dek egemen olacak."

[19] Firavunun atları, savaş arabaları, atlıları denize dalınca, RAB suları onların üzerine çevirdi. Ama İsrailliler denizi kuru toprakta yürüyerek geçtiler.

[20] Harun'un kızkardeşi Peygamber Miryam tefini eline aldı, bütün kadınlar teflerle, oynayarak onu izlediler. [21] Miryam onlara şu ezgiyi söyledi:
"Ezgiler sunun RAB'be,
Çünkü yüceldikçe yüceldi,
Atları, atlıları denize döktü."

Acı Su

[22] Musa İsrailliler'i Kızıldeniz'in* ötesine çıkardı. Şur Çölü'ne girdiler. Çölde üç gün yol aldılarsa da su bulamadılar. [23] Mara'ya vardılar. Ama Mara'nın suyunu içemediler, çünkü su acıydı. Bu yüzden oraya Mara[a] adı verildi. [24] Halk, "Ne içeceğiz?" diye Musa'ya yakınmaya başladı.

[25] Musa RAB'be yakardı. RAB ona bir ağaç parçası gösterdi. Musa onu suya atınca sular tatlı oldu.

Orada RAB onlar için bir kural ve ilke koydu, hepsini sınadı. [26] "Ben,

---

[a] *15:23 "Mara": "Acı" anlamına gelir.*

Tanrınız RAB’bin sözünü dikkatle dinler, gözümde doğru olanı yapar, buyruklarıma kulak verir, bütün kurallarıma uyarsanız, Mısırlılar’a verdiğim hastalıkların hiçbirini size vermeyeceğim” dedi, “Çünkü size şifa veren RAB benim.”

[27]Sonra Elim’e gittiler. Orada on iki su kaynağı, yetmiş hurma ağacı vardı. Su kıyısında konakladılar.

Man ve Bıldırcın

16 Bütün İsrail topluluğu Elimden ayrıldı. Mısır’dan çıktıktan sonra ikinci ayın* on beşinci günü Elim ile Sina arasındaki Sin Çölü’ne vardılar. [2]Çölde hepsi Musa’yla Harun’a yakınmaya başladı. [3]“Keşke RAB bizi Mısır’dayken öldürseydi” dediler, “Hiç değilse orada et kazanlarının başına oturur, doyasıya yerdik. Ama siz bütün topluluğu açlıktan öldürmek için bizi bu çöle getirdiniz.”

[4]RAB Musa’ya, “Size gökten ekmek yağdıracağım” dedi, “Halk her gün gidip günlük ekmeğini toplayacak. Böylece onları sınayacağım: Benim yasama göre yaşıyorlar mı, yaşamıyorlar mı, göreceğim. [5]Altıncı gün her gün topladıklarının iki katını toplayıp hazırlayacaklar.”

[6]Musa’yla Harun İsrailliler’e, “Bu akşam sizi Mısır’dan RAB’bin çıkardığını bileceksiniz” dediler, [7]“Sabah da RAB’bin görkemini göreceksiniz. Çünkü RAB kendisine söylendiğinizi duydu. Biz kimiz ki, bize söyleniyorsunuz?” [8]Sonra Musa, “Akşam size yemek için et, sabah da dilediğiniz kadar ekmek verilince, RAB’bin görkemini göreceksiniz” dedi, “Çünkü RAB kendisine söylendiğinizi duydu. Biz kimiz ki? Siz bize değil, RAB’be söyleniyorsunuz.”

[9]Musa Harun’a, “Bütün İsrail topluluğuna söyle, RAB’bin huzuruna gelsinler” dedi, “Çünkü RAB söylendiklerini duydu.”

[10]Harun İsrail topluluğuna bunları anlatırken, çöle doğru baktılar. RAB’bin görkemi bulutta görünüyordu.

[11]RAB Musa’ya şöyle dedi: [12]“İsrailliler’in yakınmalarını duydum. Onlara de ki, ‘Akşamüstü et yiyeceksiniz, sabah da ekmekle karnınızı doyuracaksınız. O zaman bileceksiniz ki, Tanrınız RAB benim.’ ”

[13]Akşam bıldırcınlar geldi, ordugahı sardı. Sabah ordugahın çevresini çiy kaplamıştı. [14]Çiy eriyince, toprakta, çölün yüzeyinde kırağıya benzer ince pulcuklar göründü. [15]Bunu görünce İsrailliler birbirlerine, “Bu da ne?” diye sordular. Çünkü ne olduğunu anlayamamışlardı.

Musa, “RAB’bin size yemek için verdiği ekmektir bu” dedi, [16]“RAB’bin buyruğu şudur: ‘Herkes yiyeceği kadar toplasın. Çadırınızdaki her kişi için birer omer[a] alın.’ ”

[17]İsrailliler söyleneni yaptılar. Kimi çok, kimi az topladı. [18]Omerle ölçtüklerinde, çok toplayanın fazlası, az toplayanın da eksiği yoktu. Herkes yiyeceği kadar toplamıştı.

[19]Musa onlara, “Kimse sabaha bir

---

[a] ***16:16 “Bir omer”: Yaklaşık 2.2 litrelik bir ölçek. Aynı ifade 16:18,32,33,36’da da geçer.***

15:27 Say.33:9 16:4 Yu.6:31 16:15 1Ko.10:3 16:18 2Ko.8:13-15

parça bile bırakmasın" dedi.

[20]Ama bazıları ona aldırmayıp sabaha bıraktılar. Bıraktıkları kurtlanıp kokmaya başlayınca Musa onlara öfkelendi.

[21]Her sabah herkes yiyeceği kadar topluyordu. Güneş ortalığı ısıtınca, yerde kalanlar eriyordu. [22]Altıncı gün kişi başına iki omer[a], yani iki kat topladılar. Topluluğun önderleri gelip durumu Musa'ya bildirdiler. [23]Musa, "RAB'bin buyruğu şudur" dedi, "'Yarın dinlenme günü, RAB için kutsal Şabat Günü'dür*. Pişireceğinizi pişirin, haşlayacağınızı haşlayın. Artakalanı bir kenara koyun, sabaha kalsın.'"

[24]Musa'nın buyurduğu gibi artakalanı sabaha bıraktılar. Ne koktu, ne kurtlandı. [25]Musa, "Artakalanı bugün yiyin" dedi, "Çünkü bugün RAB için Şabat Günü'dür. Bugün dışarda ekmek bulamayacaksınız. [26]Altı gün ekmek toplayacaksınız, ama yedinci gün olan Şabat Günü ekmek bulunmayacak."

[27]Yedinci gün bazıları ekmek toplamak için dışarı çıktı, ama hiçbir şey bulamadılar. [28]RAB Musa'ya, "Ne zamana dek buyruklarıma ve yasalarıma uymayı reddedeceksiniz?" dedi, [29]"Size Şabat Günü'nü verdim. Bunun için altıncı gün size iki günlük ekmek veriyorum. Yedinci gün herkes neredeyse orada kalsın, dışarı çıkmasın." [30]Böylece halk yedinci gün dinlendi.

[31]İsrailliler o ekmeğe man[b] adını verdiler. Kişniş tohumu gibi beyazımsı, tadı ballı yufka gibiydi. [32]Musa, "RAB'bin buyruğu şudur" dedi, "'Mısır'dan sizi çıkardığımda, gelecek kuşakların çölde size yedirdiğim ekmeği görmesi için, bir omer saklansın.'"

[33]Musa Harun'a, "Bir testi al, içine bir omer man doldur" dedi, "Gelecek kuşaklar için saklanmak üzere onu RAB'bin huzuruna koy."

[34]RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi Harun manı saklanmak üzere Antlaşma Levhaları'nın önüne koydu.

[35]İsrailliler yerleştikleri Kenan topraklarına varıncaya dek kırk yıl man yediler. [36]–Bir omer efanın[c] onda biridir.–

Kayadan Çıkan Su

17 RAB'bin buyruğu uyarınca, bütün İsrail topluluğu Sin Çölü'nden ayrıldı, bir yerden öbürüne göçerek Refidim'de konakladı. Ancak orada içecek su yoktu. [2]Musa'ya, "Bize içecek su ver" diye çıkıştılar.

Musa, "Niçin bana çıkışıyorsunuz?" dedi, "Neden RAB'bi deniyorsunuz?"

[3]Ama halk susamıştı. "Niçin bizi Mısır'dan çıkardın?" diye Musa'ya söylendiler, "Bizi, çocuklarımızı, hayvanlarımızı susuzluktan öldürmek için mi?"

[4]Musa, "Bu halka ne yapayım?" diye RAB'be feryat etti, "Neredeyse

---

*[a] **16:22** "İki omer": Yaklaşık 4.4 litrelik bir ölçek.*

*[b] **16:31** "Man": "Bu ne?" anlamına gelir. [c] **16:36** "Bir efa": Yaklaşık 22 litrelik bir ölçek.*

16:23 Çık.20:8-11 16:31 Say.11:7-8 16:33 İbr.9:4

16:35 Yşu.5:12; 1Ko.10:3 17:1-7 Say.20:2-13; 1Ko.10:4 beni taşlayacaklar."

[5]RAB Musa'ya, "Halkın önüne geç" dedi, "Birkaç İsrail ileri gelenini ve Nil'e vurduğun değneği de yanına alıp yürü. [6]Ben Horev Dağı'nda bir kayanın üzerinde, senin önünde duracağım. Kayaya vuracaksın, halk içsin diye su fışkıracak." Musa İsrail ileri gelenlerinin önünde denileni yaptı.

[7]Oraya Massa[a] ve Meriva[b] adı verildi. Çünkü İsrailliler orada Musa'ya çıkışmış ve, "Acaba RAB aramızda mı, değil mi?" diye RAB'bi denemişlerdi.

Amalekliler Bozguna Uğruyor

[8]Amalekliler gelip Refidim'de İsrailliler'e savaş açtılar. [9]Musa Yeşu'ya, "Adam seç, git Amalekliler'le savaş" dedi, "Yarın ben elimde Tanrı'nın değneğiyle tepenin üzerinde duracağım."

[10]Yeşu Musa'nın buyurduğu gibi Amalekliler'le savaştı. Bu arada Musa, Harun ve Hur tepenin üzerine çıktılar. [11]Musa elini kaldırdıkça İsrailliler, indirdikçe Amalekliler kazanıyordu. [12]Ne var ki, Musa'nın elleri yoruldu. Bir taş getirip altına koydular. Musa üzerine oturdu. Bir yanda Harun, öbür yanda Hur Musa'nın ellerini yukarıda tuttular. Güneş batıncaya dek Musa'nın elleri yukarıda kaldı. [13]Böylece Yeşu Amalek ordusunu yenip kılıçtan geçirdi.

[14]RAB Musa'ya, "Bunu anı olarak kayda geç" dedi, "Yeşu'ya da söyle, Amalekliler'in adını yeryüzünden büsbütün sileceğim."

[15]Musa bir sunak yaptı, adını "RAB sancağımdır[c]" koydu. [16]"Eller Rab'bin tahtına doğru kaldırıldı" dedi, "RAB kuşaklar boyunca Amalekliler'e karşı savaşacak!"

Yitro Musa'yı Ziyaret Ediyor

18 Musa'nın kayınbabası Midyanlı Kâhin Yitro, Tanrı'nın Musa ve halkı İsrail için yaptığı her şeyi, RAB'bin İsrailliler'i Mısır'dan nasıl çıkardığını duydu. [2-3]Musa'nın kendisine göndermiş olduğu karısı Sippora'yı ve iki oğlunu yanına aldı. Musa, "Garibim bu yabancı diyarda" diyerek oğullarından birine Gerşom[ç] adını vermişti. [4]Sonra, "Babamın Tanrısı bana yardım etti, beni firavunun kılıcından esirgedi" diyerek öbürüne de Eliezer[d] adını koymuştu.

[5]Yitro Musa'nın karısı ve oğullarıyla birlikte Tanrı Dağı'na, Musa'nın konakladığı çöle geldi. [6]Musa'ya şu haberi gönderdi: "Ben, kayınbaban Yitro, karın ve iki oğlunla birlikte sana geliyoruz."

[7]Musa kayınbabasını karşılamaya çıktı, önünde eğilip onu öptü. Birbirinin hatırını sorup çadıra girdiler. [8]Musa İsrailliler uğruna RAB'bin firavunla Mısırlılar'a bütün yaptıklarını, yolda çektikleri sıkıntıları,

---

[a] *17:7 "Massa": "Deneme" anlamına gelir.*
[b] *17:7 "Meriva": "Çıkışma" anlamına gelir.*
[c] *17:15 "RAB sancağımdır": İbranice "Yahve nissi".*
[ç] *18:2-3 "Gerşom": "Orada garip" anlamına gelir.*
[d] *18:4 "Eliezer": "Tanrım yardımcıdır" anlamına gelir.*
17:14 Yas.25:17-19; 1Sa.15:2-9 18:2-3 Çık.2:21-22 18:2-3 Elç.7:29

RAB'bin kendilerini nasıl kurtardığını kayınbabasına bir bir anlattı.

[9]Yitro RAB'bin İsrailliler'e yaptığı iyiliklere, onları Mısırlılar'ın elinden kurtardığına sevindi. [10]"Sizi Mısırlılar'ın ve firavunun elinden kurtaran RAB'be övgüler olsun" dedi, "Halkı Mısır'ın boyunduruğundan O kurtardı. [11]Artık biliyorum ki, RAB bütün ilahlardan büyüktür. Çünkü onların gurur duyduğu şeylerin üstesinden geldi." [12]Sonra Tanrı'ya yakmalık sunu* ve kurbanlar getirdi. Harun'la bütün İsrail ileri gelenleri, Musa'nın kayınbabasıyla Tanrı'nın huzurunda yemek yemeye geldiler.

Yitro'nun Öğüdü

(Yas.1:9-18)

[13]Ertesi gün Musa halkın davalarına bakmak için yargı kürsüsüne çıktı. Halk sabahtan akşama kadar çevresinde ayakta durdu.

[14]Kayınbabası Musa'nın halk için yaptıklarını görünce, "Nedir bu, halka yaptığın?" dedi, "Neden sen tek başına yargıç olarak oturuyorsun da herkes sabahtan akşama kadar çevrende bekliyor?"

[15]Musa, "Çünkü halk Tanrı'nın istemini bilmek için bana geliyor" diye yanıtladı, [16]"Ne zaman bir sorunları olsa, bana gelirler. Ben de taraflar arasında karar veririm; Tanrı'nın kurallarını, yasalarını onlara bildiririm."

[17]Kayınbabası, "Yaptığın iş iyi değil" dedi, [18]"Hem sen, hem de yanındaki halk tükeneceksiniz. Bu işi tek başına kaldıramazsın. Sana ağır gelir. [19]Beni dinle, sana öğüt vereyim. Tanrı seninle olsun. Tanrı'nın önünde halkı sen temsil etmeli, sorunlarını Tanrı'ya sen iletmelisin. [20]Kuralları, yasaları halka öğret, izlemeleri gereken yolu, yapacakları işi göster. [21]Bunun yanısıra halkın arasından Tanrı'dan korkan, yetenekli, haksız kazançtan nefret eden dürüst adamlar seç; onları biner, yüzer, ellişer, onar kişilik toplulukların başına önder ata. [22]Halka sürekli onlar yargıçlık etsin. Büyük davaları sana getirsinler, küçük davaları kendileri çözsünler. Böylece işini paylaşmış olurlar. Yükün hafifler. [23]Eğer böyle yaparsan, Tanrı da buyurursa, dayanabilirsin. Herkes esenlik içinde evine döner."

[24]Musa kayınbabasının sözünü dinledi. Söylediği her şeyi yerine getirdi. [25]İsrailliler arasından yetenekli adamlar seçti. Onları biner, yüzer, ellişer, onar kişilik toplulukların başına önder atadı. [26]Halka sürekli yargıçlık eden bu kişiler zor davaları Musa'ya getirdiler, küçük davaları ise kendileri çözdüler. [27]Sonra Musa kayınbabasını uğurladı. Yitro da ülkesine döndü.

İsrailliler Sina Dağı'nda

19 İsrailliler Mısır'dan çıktıktan tam üç ay sonra Sina Çölü'ne vardılar. [2]Refidim'den yola çıkıp Sina Çölü'ne girdiler. Orada, Sina Dağı'nın karşısında konakladılar.

[3]Musa Tanrı'nın huzuruna çıktı. RAB dağdan kendisine seslendi: "Yakup soyuna, İsrail halkına şöyle diyeceksin: [4]Mısırlılar'a ne yaptığımı, sizi nasıl kartal kanatları üzerinde taşıyarak yanıma getirdiğimi gördünüz. [5]Şimdi sözümü dikkatle dinler, antlaşmama uyarsanız, bütün uluslar

içinde öz halkım olursunuz. Çünkü yeryüzünün tümü benimdir. [6]Siz benim için kâhinler[a] krallığı, kutsal ulus olacaksınız. İsrailliler'e böyle söyleyeceksin.”

[7]Musa gidip halkın ileri gelenlerini çağırdı ve RAB'bin kendisine buyurduğu her şeyi onlara anlattı. [8]Bütün halk bir ağızdan, “RAB'bin söylediği her şeyi yapacağız” diye yanıtladılar. Musa halkın yanıtını RAB'be iletti.

[9]RAB Musa'ya, “Sana koyu bir bulut içinde geleceğim” dedi, “Öyle ki, seninle konuşurken halk işitsin ve her zaman sana güvensin.” Musa halkın söylediklerini RAB'be iletti.

[10]RAB Musa'ya, “Git, bugün ve yarın halkı arındır” dedi, “Giysilerini yıkasınlar. [11]Üçüncü güne hazır olsunlar. Çünkü üçüncü gün bütün halkın gözü önünde ben, RAB Sina Dağı'na ineceğim. [12]Dağın çevresine sınır çiz ve halka de ki, ‘Sakın dağa çıkmayın, dağın eteğine de yaklaşmayın! Kim dağa dokunursa, kesinlikle öldürülecektir. [13]Ya taşlanacak, ya da okla vurulacak; ona insan eli değmeyecek. İster hayvan olsun ister insan, yaşamasına izin verilmeyecek.’ Ancak boru uzun uzun çalınınca dağa çıkabilirler.”

[14]Sonra Musa dağdan halkın yanına inip onları arındırdı. Herkes giysilerini yıkadı. [15]Musa halka, “Üçüncü güne hazır olun” dedi, “Bu süre içinde cinsel ilişkide bulunmayın.”

[16]Üçüncü günün sabahı gök gürledi, şimşekler çaktı. Dağın üzerinde koyu bir bulut vardı. Derken, çok güçlü bir boru sesi duyuldu. Ordugahta herkes titremeye başladı. [17]Musa halkın Tanrı'yla görüşmek üzere ordugahtan çıkmasına öncülük etti. Dağın eteğinde durdular. [18]Sina Dağı'nın her yanından duman tütüyordu. Çünkü RAB dağın üstüne ateş içinde inmişti. Dağdan ocak dumanı gibi duman çıkıyor, bütün dağ şiddetle sarsılıyordu. [19]Boru sesi gitgide yükselince, Musa konuştu ve Tanrı gök gürlemeleriyle onu yanıtladı. [20]RAB Sina Dağı'nın üzerine indi, Musa'yı dağın tepesine çağırdı. Musa tepeye çıktı. [21]RAB, “Aşağı inip halkı uyar” dedi, “Sakın beni görmek için sınırı geçmesinler, yoksa birçoğu ölür. [22]Bana yaklaşan kâhinler de kendilerini kutsasınlar, yoksa onları şiddetle cezalandırırım.”

[23]Musa, “Halk Sina Dağı'na çıkamaz” diye karşılık verdi, “Çünkü sen, ‘Dağın çevresine sınır çiz, onu kutsal kıl’ diyerek bizi uyardın.”

[24]RAB, “Aşağı inip Harun'u getir” dedi, “Ama kâhinlerle halk huzuruma gelmek için sınırı geçmesinler. Yoksa onları şiddetle cezalandırırım.” [25]Bunun üzerine Musa aşağı inip durumu halka anlattı.

---

[a] 19:6 “Kâhin”: Tanrı ile insanlar arasında aracılık yapan ve Tanrı'ya kurban sunmak gibi dinsel işlerle uğraşan görevli. Kâhinin büyücülük, falcılık, sihirbazlık, gaipten haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar Yas.18:9-14 ayetlerinde yasaklanmıştır.

19:5 Yas.4:20; 7:6; 14:2; 26:18; Tit.2:14 *19:5-6 1Pe.2:9, Va.1:4-6; 5:9-10*

19:12-13 İbr.12:20 *19:16 Va.4:5* *19:16-18 Yas.4:11-12; İbr.12:18-19*

On Buyruk

(Yas.5:6-21)

20 Tanrı şöyle konuştu: [2]"Seni Mısır'dan, köle olduğun ülkeden çıkaran Tanrın RAB benim.

[3]"Benden başka tanrın olmayacak.

[4]"Kendine yukarıda gökyüzünde, aşağıda yeryüzünde ya da yer altındaki sularda yaşayan herhangi bir canlıya benzer put yapmayacaksın. [5]Putların önünde eğilmeyecek, onlara tapmayacaksın. Çünkü ben, Tanrın RAB, kıskanç bir Tanrı'yım. Benden nefret edenin babasının işlediği suçun hesabını çocuklarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım. [6]Ama beni seven, buyruklarıma uyan binlerce kuşağa[a] sevgi gösteririm.

[7]"Tanrın RAB'bin adını boş yere ağzına almayacaksın. Çünkü RAB, adını boş yere ağzına alanları cezasız bırakmayacaktır.

[8]"Şabat Günü'nü* kutsal sayarak anımsa. [9]Altı gün çalışacak, bütün işlerini yapacaksın. [10]Ama yedinci gün bana, Tanrın RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır. O gün sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, hayvanların, aranızdaki yabancılar dahil, hiçbir iş yapmayacaksınız. [11]Çünkü ben, RAB yeri göğü, denizi ve bütün canlıları altı günde yarattım, yedinci gün dinlendim. Bu yüzden Şabat Günü'nü kutsadım ve kutsal bir gün olarak belirledim.

[12]"Annene babana saygı göster. Öyle ki, Tanrın RAB'bin sana vereceği ülkede ömrün uzun olsun.

[13]"Adam öldürmeyeceksin.

[14]"Zina etmeyeceksin.

[15]"Çalmayacaksın.

[16]"Komşuna karşı yalan yere tanıklık etmeyeceksin.

[17]"Komşunun evine, karısına, erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşeğine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin."

İsrailliler Korkuyor

(Yas.5:22-23)

[18]Halk gök gürlemelerini, boru sesini duyup şimşekleri ve dağın başındaki dumanı görünce korkudan titremeye başladı. Uzakta durarak [19]Musa'ya, "Bizimle sen konuş, dinleyelim" dediler, "Ama Tanrı konuşmasın, yoksa ölürüz."

[20]Musa, "Korkmayın!" diye karşılık verdi, "Tanrı sizi denemek için geldi; Tanrı korkusu üzerinizde olsun, günah işlemeyesiniz diye."

[21]Musa Tanrı'nın içinde bulunduğu koyu karanlığa yaklaşırken halk uzakta durdu.

---

[a] *20:6 "Kuşağa" ya da "Kişiye".* *20:4-5 Çık.34:17; Lev.19:4; 26:1; Yas.4:15-18; 27:15*
20:5-6 Çık.34:6-7; Say.14:18; Yas.7:9-10 *20:7 Lev.19:12*
20:8 Çık.16:23-30; 31:12-14 *20:9-10 Çık.23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Lev.23:3*
20:11 Yar.2:1-3; Çık.31:17
20:12 Yas.27:16; Mat.15:4; 19:19; Mar.7:10; 10:19; Luk.18:20; Ef.6:2 *20:12 Ef.6:3*
20:13 Yar.9:6; Lev.24:17; Mat.5:21; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9; Yak.2:11
20:14 Lev.20:10; Mat.5:27; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9; Yak.2:11
20:15 Lev.19:11; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9
20:16 Çık.23:1; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20
20:17 Rom.7:7; 13:9 *20:18-19 İbr.12:18-19*

Sunaklara İlişkin Yasalar

[22]RAB Musa’ya şöyle dedi: “İsrailliler’e de ki, ‘Göklerden sizinle konuştuğumu gördünüz. [23]Benim yanımsıra başka ilahlar yapmayacaksınız, altın ya da gümüş ilahlar dökmeyeceksiniz. [24]Benim için toprak bir sunak yapacaksınız. Yakmalık ve esenlik sunularınızı*, davarlarınızı, sığırlarınızı onun üzerinde sunacaksınız. Adımı anımsattığım her yere gelip sizi kutsayacağım. [25]Eğer bana taş sunak yaparsanız, yontma taş kullanmayın. Çünkü kullanacağınız alet sunağın kutsallığını bozar. [26]Sunağımın üzerine basamakla çıkmayacaksınız. Çünkü çıplak yeriniz görünebilir.’ ”

Kölelere Nasıl Davranmalı

(Yas.15:12-18)

21 “İsrailliler’e şu ilkeleri bildir: [2]“İbrani bir köle satın alırsan, altı yıl kölelik edecek, ama yedinci yıl karşılık ödemeden özgür olacak. [3]Bekâr geldiyse, yalnız kendisi özgür olacak; evli geldiyse, karısı da özgür olacak. [4]Efendisi kendisine bir kadın verir ve o kadından çocukları olursa, kadın ve çocuklar efendisinde kalacak, yalnız kendisi gidecek.

[5]“Ama köle açıkça, ‘Ben efendimi, karımla çocuklarımı seviyorum, özgür olmak istemiyorum’ derse, [6]efendisi onu yargıç huzuruna[a] çıkaracak. Kapıya ya da kapı sövesine yaklaştırıp kulağını bizle delecek. Böylece köle yaşam boyu efendisine hizmet edecek.

[7]“Eğer bir adam kızını cariye olarak satarsa, kız erkek köleler gibi özgür bırakılmayacak. [8]Efendisi kızla nişanlanır, sonra kızdan hoşlanmazsa, kızın geri alınmasına izin vermelidir. Kızı aldattığı için onu yabancılara satamaz. [9]Eğer cariyeyi oğluna nişanlarsa, ona kendi kızı gibi davranmalıdır. [10]Eğer ikinci bir kadınla evlenirse, ilk karısını nafakadan, giysiden, karılık haklarından yoksun bırakmamalıdır. [11]Eğer bu üç hakkı ona vermezse, kadın karşılıksız özgür olacaktır.”

Şiddete Karşı Yasalar

[12]“Kim birini vurup öldürürse, kendisi de kesinlikle öldürülecektir. [13]Ama olayda kasıt yoksa, ona ben izin vermişsem, size adamın kaçacağı yeri bildireceğim. [14]Eğer bir adam komşusuna düzen kurar, kasıtlı olarak saldırıp onu öldürürse, sunağıma bile kaçmış olsa, onu çıkarıp öldüreceksiniz.

[15]“Kim annesini ya da babasını döverse, kesinlikle öldürülecektir.

[16]“Kim adam kaçırırsa, onu ister satmış olsun, ister elinde tutsun, kesinlikle öldürülecektir.

[17]“Annesine ya da babasına lanet eden kesinlikle öldürülecektir.

---

[a] 21:6 “Yargıç huzuru” ya da “Tanrı huzuru”. Tanrı huzuru tapınma yeri anlamına gelebilir.
20:22 İbr.12:25
20:25 Yas.27:5-7; Yşu.8:31
21:2 Yas.15:12
21:2-6 Lev.25:39-46
21:12 Lev.24:17
21:13 Say.35:10-34; Yas.19:1-13; Yşu.20:1-9
21:16 Yas.24:7
21:17 Lev.20:9; Mat.15:4; Mar.7:10

[18]"Kavga çıkar, bir adam komşusuna taşla ya da yumrukla vurur, vurulan adam ölmeyip yatağa düşer, [19]sonra kalkıp değnekle dışarıda gezebilirse, vuran adam suçsuz sayılacaktır. Yalnız yaralının kaybettiği zamanın karşılığını ödeyecek ve tümüyle iyileşmesini sağlayacaktır.

[20]"Bir adam erkek ya da kadın kölesini değnekle döverken öldürürse, kesinlikle cezalandırılacaktır. [21]Ama köle hemen ölmez, bir iki gün sonra ölürse, köle sahibi ceza görmeyecektir. Çünkü köle onun malı sayılır.

[22]"İki kişi kavga ederken gebe bir kadına çarpar, kadın erken doğum yapar ama başka bir zarar görmezse, saldırgan, kadının kocasının istediği ve yargıçların onayladığı miktarda para cezasına çarptırılacaktır. [23-25]Ama başka bir zarar varsa, cana karşılık can, göze karşılık göz, dişe karşılık diş, ele karşılık el, ayağa karşılık ayak, yanığa karşılık yanık, yaraya karşılık yara, bereye karşılık bere ödenecektir.

[26]"Bir adam erkek ya da kadın kölesini gözüne vurarak kör ederse, gözüne karşılık onu özgür bırakacaktır. [27]Eğer erkek ya da kadın kölesinin dişini kırarsa, dişine karşılık onu özgür bırakacaktır."

Mal Sahiplerinin Sorumluluğu

[28]"Eğer bir boğa bir erkeği ya da kadını boynuzuyla vurup öldürürse, kesinlikle taşlanacak ve eti yenmeyecektir. Boğanın sahibi ise suçsuz sayılacaktır. [29]Ama saldırganlığı bilinen bir boğanın sahibi uyarılmasına karşın boğasına sahip çıkmazsa ve boğası bir erkeği ya da kadını öldürürse, hem boğa taşlanacak, hem de sahibi öldürülecektir. [30]Ancak, boğanın sahibinden para cezası istenirse, istenen miktarı ödeyerek canını kurtarabilir. [31]Boğa ister erkek, ister kız çocuğunu öldürsün, aynı kural uygulanacaktır. [32]Eğer boğa bir erkek ya da kadın köleyi öldürürse, kölenin efendisine otuz şekel[a] gümüş verilecek ve boğa taşlanacaktır.

[33]"Bir adam bir çukur açar ya da kazdığı çukurun üzerini örtmezse ve çukura bir boğa ya da bir eşek düşerse, [34]çukuru kazan hayvanın bedelini ödeyecektir. Parayı hayvanın sahibine verecek, ölü hayvan kendisinin olacaktır.

[35]"Bir adamın boğası komşusunun boğasını yaralar, yaralı boğa ölürse, sağ boğayı satıp parasını paylaşacak, ölü hayvanı da bölüşeceklerdir. [36]Eğer boğanın saldırgan olduğu ve sahibinin ona sahip çıkmadığı biliniyorsa, boğaya karşılık boğa verecek ve ölü hayvan kendisine kalacaktır."

Mala İlişkin Yasalar

22 "Bir adam öküz ya da davar çalıp boğazlar ya da satarsa, bir öküze karşılık beş öküz, bir koyuna karşılık dört koyun ödeyecektir.

[2]"Bir hırsız bir eve girerken yakalanıp öldürülürse, öldüren kişi suçlu sayılmaz. [3]Ancak olay güneş doğduktan sonra olmuşsa, kan dökmekten sorumlu sayılır.

"Hırsız çaldığının karşılığını kesinlikle ödemelidir. Hiçbir şeyi yoksa, hırsızlık yaptığı için köle olarak satılacaktır. [4]Çaldığı mal –öküz, eşek ya da koyun– sağ olarak elinde yakalanırsa, iki katını ödeyecektir.

---

[a] *21:32 "Otuz şekel": Yaklaşık 345 gr.*

21:23-25 Lev.24:20; Yas.19:21; Mat.5:38

[5]"Tarlada ya da bağda hayvanlarını otlatan bir adam, hayvanlarının başkasının tarlasında otlamasına izin verirse, zararı kendi tarlasının ya da bağının en iyi ürünleriyle ödeyecektir.

[6]"Birinin yaktığı ateş dikenlere sıçrar, ekin demetleri, tarladaki ekin ya da tarla yanarsa, yangın çıkaran kişi zararı ödeyecektir.

[7]"Biri komşusuna saklasın diye parasını ya da eşyasını emanet eder ve bunlar komşusunun evinden çalınırsa, hırsız yakalandığında iki katını ödemelidir. [8]Ama hırsız yakalanmazsa, komşusunun eşyasına el uzatıp uzatmadığının anlaşılması için ev sahibi yargıç[a] huzuruna çıkmalıdır. [9]Emanete ihanet edilen konularda, öküz, eşek, koyun, giysi, herhangi bir kayıp eşya için 'Bu benimdir' diyen her iki taraf sorunu yargıcın[a] huzuruna getirmelidir. Yargıcın suçlu bulduğu kişi komşusuna iki kat ödeyecektir.

[10]"Bir adam komşusuna korusun diye eşek, öküz, koyun ya da herhangi bir hayvan emanet ettiğinde, hayvan ölür, sakatlanır ya da kimse görmeden çalınırsa, [11]komşusu adamın malına el uzatmadığına ilişkin RAB'bin huzurunda ant içmelidir. Mal sahibi bunu kabul edecek ve komşusu bir şey ödemeyecektir. [12]Ama mal gerçekten ondan çalınmışsa, karşılığı sahibine ödenmelidir. [13]Emanet hayvan parçalanmışsa, adam parçalarını kanıt olarak göstermelidir. Parçalanan hayvan için bir şey ödemeyecektir.

[14]"Biri komşusundan bir hayvan ödünç alır, sahibi yokken hayvan sakatlanır ya da ölürse, karşılığını ödemelidir. [15]Ama sahibi hayvanla birlikteyse, ödünç alan karşılığını ödemeyecektir. Hayvan kiralanmışsa, kayıp ödenen kiraya sayılmalıdır."

Sosyal Sorumluluklar

[16]"Eğer biri nişanlı olmayan bir kızı aldatıp onunla yatarsa, başlık parasını ödemeli ve onunla evlenmelidir. [17]Babası kızını ona vermeyi reddederse, adam normal başlık parası neyse onu ödemelidir.

[18]"Büyücü kadını yaşatmayacaksınız.

[19]"Hayvanlarla cinsel ilişki kuran herkes öldürülecektir.

[20]"RAB'den başka bir ilaha kurban kesen ölüm cezasına çarptırılacaktır.

[21]"Yabancıya haksızlık ve baskı yapmayacaksınız. Çünkü siz de Mısır'da yabancıydınız.

[22]"Dul ve öksüz hakkı yemeyeceksiniz. [23]Yerseniz, bana feryat ettiklerinde onları kesinlikle işitirim. [24]Öfkem alevlenir, sizi kılıçtan geçirtirim. Kadınlarınız dul, çocuklarınız öksüz kalır.

[25]"Halkıma, aranızda yaşayan bir yoksula ödünç para verirseniz, ona

[a] *22:8,9 "Yargıç" ya da "Tanrı".*

22:16-17 Yas.22:28-29

22:18 Yas.18:10-11

22:19 Lev.18:23; 20:15-16; Yas.27:21

22:20 Yas.17:2-7

22:21-22 Çık.23:9; Lev.19:33-34; Yas.24:17-18; 27:19 tefeci gibi davranmayacaksınız. Üzerine faiz eklemeyeceksiniz. [26]Komşunuzun abasını rehin alırsanız, gün batmadan geri vereceksiniz. [27]Çünkü tek örtüsü abasıdır, ancak onunla örtünebilir. Onsuz nasıl yatar? Bana feryat ederse işiteceğim, çünkü ben iyilikseverim.

[28]"Tanrı'ya sövmeyeceksiniz. Halkınızın önderine lanet etmeyeceksiniz.

[29]"Ürününüzü ve şıranızı sunmakta gecikmeyeceksiniz. İlk doğan oğullarınızı bana vereceksiniz. [30]Öküzlerinize, davarlarınıza da aynı şeyi yapacaksınız. Yedi gün analarıyla kalacaklar, sekizinci gün onları bana vereceksiniz.

[31]"Benim kutsal halkım olacaksınız. Bunun içindir ki, kırda parçalanmış hayvanların etini yemeyecek, köpeklerin önüne atacaksınız."

Adalet ve Doğruluk Yasaları

23 "Yalan haber taşımayacaksınız. Haksız yere tanıklık ederek kötü kişiye yan çıkmayacaksınız.

[2]"Kötülük yapan kalabalığı izlemeyeceksiniz. Bir davada çoğunluktan yana konuşarak adaleti saptırmayacaksınız. [3]Duruşmada yoksulu kayırmayacaksınız.

[4]"Düşmanınızın yolunu şaşırmış öküzüne ya da eşeğine rastlarsanız, onu kendisine geri götüreceksiniz. [5]Sizden nefret eden kişinin eşeğini yük altında çökmüş görürseniz, kendi haline bırakıp gitmeyecek, ona yardımcı olacaksınız.

[6]"Duruşmada yoksula karşı adaleti saptırmayacaksınız. [7]Yalandan uzak duracak, suçsuz ve doğru kişiyi öldürmeyeceksiniz. Çünkü ben kötü kişiyi aklamam.

[8]"Rüşvet almayacaksınız. Çünkü rüşvet göreni kör eder, haklıyı haksız çıkarır.

[9]"Yabancıya baskı yapmayacaksınız. Yabancılığın ne olduğunu bilirsiniz. Çünkü siz de Mısır'da yabancıydınız.

[10]"Toprağınızı altı yıl ekecek, ürününü toplayacaksınız. [11]Ama yedinci yıl nadasa bırakacaksınız; öyle ki, halkınızın arasındaki yoksullar yiyecek bulabilsin, onlardan artakalanı da yabanıl hayvanlar yesin. Bağınıza ve zeytinliğinize de aynı şeyi yapın.

[12]"Altı gün çalışacak, yedinci gün dinleneceksiniz. Böylece hem öküzünüz, eşeğiniz dinlenir, hem de kadın kölenizin oğulları ve yabancılar rahat eder.

[13]"Söylediğim her şeyi yerine getirin. Başka ilahların adını anmayın, ağzınıza almayın."

Üç Bayram

(Çık.34:18-26; Yas.16:1-17)

[14]"Yılda üç kez bana bayram yapacaksınız. [15]Size buyurduğum gibi, Aviv ayının* belirli günlerinde yedi

22:25 Lev.25:35-38; Yas.15:7-11; 23:19-20 22:26-27 Yas.24:10-13 22:28 Elç.23:5
22:31 Lev.17:15 23:1 Çık.20:16; Lev.19:11-12; Yas.5:20 23:3 Lev.19:15
23:4-5 Yas.22:1-4 23:6-8 Lev.19:15; Yas.16:19
23:9 Çık.22:21; Lev.19:33-34; Yas.24:17-18; 27:19 23:10-11 Lev.25:1-7
23:12 Çık.20:9-11; 31:15; 34:21; 35:2; Lev.23:3; Yas.5:13-14

gün mayasız ekmek yiyerek Mayasız Ekmek Bayramı'nı* kutlayacaksınız. Çünkü Mısır'dan o ay çıktınız.

"Kimse huzuruma eli boş çıkmasın.

[16]"Tarlaya ektiğiniz ürünleri biçtiğinizde ilk ürünlerle Hasat Bayramı'nı* kutlayacaksınız.

"Yıl sonunda tarladan ürünlerinizi topladığınızda Ürün Devşirme Bayramı'nı* kutlayacaksınız.

[17]"Bütün erkekleriniz yılda üç kez ben Egemen RAB'bin huzuruna çıkacaklar.

[18]"Evinizde maya bulunduğu sürece bana kurban kesmeyeceksiniz.

"Bayramda bana kurban edilen hayvanın yağı sabaha bırakılmamalı.

[19]"Toprağınızın seçme ilk ürünlerini Tanrınız RAB'bin Tapınağı'na getireceksiniz.

"Oğlağı anasının sütünde haşlamayacaksınız."

Tanrı Meleği Öncülük Ediyor

[20]"Yolda sizi koruması, hazırladığım yere götürmesi için önünüzden bir melek gönderiyorum. [21]Ona dikkat edin, sözünü dinleyin, başkaldırmayın. Çünkü beni temsil ettiği için başkaldırınızı bağışlamaz. [22]Ama onun sözünü dikkatle dinler, bütün söylediklerimi yerine getirirseniz, düşmanlarınıza düşman, hasımlarınıza hasım olacağım. [23]Meleğim önünüzden gidecek, sizi Amor, Hitit*, Periz, Kenan, Hiv ve Yevus topraklarına götürecek. Onları yok edeceğim. [24]Onların ilahları önünde eğilmeyecek, tapınmayacaksınız; törelerini izlemeyeceksiniz. Tersine, ilahlarını yok edecek, dikili taşlarını büsbütün parçalayacaksınız. [25]Tanrınız RAB'be tapacaksınız. Ekmeğinizi, suyunuzu bereketli kılacak, aranızdaki hastalıkları yok edeceğim. [26]Ülkenizde kısır ve çocuk düşüren kadın olmayacak. Size uzun ömür vereceğim.

[27]"Dehşetimi önünüzden göndereceк, karşılaşacağınız bütün halkları şaşkına çevireceğim. Düşmanlarınız önünüzden kaçacak. [28]Hivliler'i, Kenanlılar'ı, Hititler'i önünüzden kovmaları için önünüzsıra eşekarısı[a] göndereceğim. [29]Ama onları bir yıl içinde kovmayacağım. Yoksa ülke viran olur, yabanıl hayvanlar çoğaldıkça çoğalır, sayıları sizi aşar. [30]Siz çoğalıncaya, toprağı yurt edininceye dek onları azar azar kovacağım.

[31]"Sınırlarınızı Kızıldeniz'den* Filist Denizi'ne[b], çölden Fırat Irmağı'na kadar genişleteceğim. Ülke halkını elinize teslim edeceğim. Onları önünüzden kovacaksınız. [32]Onlarla ya da ilahlarıyla antlaşma yapmayacaksınız. [33]Onları ülkenizde barındırmayacaksınız. Yoksa bana karşı günah işlemenize neden olurlar. İlahlarına taparsanız, size tuzak olur."

Antlaşma Onaylanıyor

24 RAB Musa'ya, "Sen, Harun, Nadav, Avihu ve İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişi bana gelin" dedi, "Bana uzaktan tapın. [2]Yalnız sen bana yaklaşacaksın. Ötekiler yaklaşmamalı. Halk seninle dağa çıkmamalı."

---

[a] *23:28 "Eşekarısı": İbranice sözcüğün anlamı kesin bilinmiyor. Dehşet ya da bir çeşit hastalık anlamına da gelebilir.*

[b] *23:31 "Filist Denizi": Akdeniz.*

23:15 Çık.12:14-20; Lev.23:6-8; Say.28:17-25 *23:16 Lev.23:15-21; Say.28:26-31*
23:16 Lev.23:39-43 *23:19 Yas.26:2* *23:19 Çık.34:26; Yas.14:21*

[3]Musa gidip RAB'bin bütün buyruklarını, ilkelerini halka anlattı. Herkes bir ağızdan, "RAB'bin her söylediğini yapacağız" diye karşılık verdi. [4]Musa RAB'bin bütün buyruklarını yazdı. Sabah erkenden kalkıp dağın eteğinde bir sunak kurdu, İsrail'in on iki oymağını simgeleyen on iki taş sütun dikti. [5]Sonra İsrailli gençleri gönderdi. Onlar da RAB'be yakmalık sunular* sundular, esenlik kurbanları olarak boğalar kestiler. [6]Musa kanın yarısını leğenlere doldurdu, öbür yarısını sunağın üzerine döktü. [7]Sonra antlaşma kitabını alıp halka okudu. Halk, "RAB'bin her söylediğini yapacağız, O'nu dinleyeceğiz" dedi.

[8]Musa leğenlerdeki kanı halkın üzerine serpti ve, "Bütün bu sözler uyarınca, RAB'bin sizinle yaptığı antlaşmanın kanı budur" dedi.

[9]Sonra Musa, Harun, Nadav, Avihu ve İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişi dağa çıkarak [10]İsrail'in Tanrısı'nı gördüler. Tanrı'nın ayakları altında laciverttaşını andıran bir döşeme vardı. Gök gibi duruydu. [11]Tanrı İsrail soylularına zarar vermedi. Tanrı'yı gördüler, sonra yiyip içtiler.

[12]RAB Musa'ya, "Dağa, yanıma gel" dedi, "Burada bekle, halkın öğrenmesi için üzerine yasalarla buyrukları yazdığım taş levhaları sana vereceğim."

[13]Musa'yla yardımcısı Yeşu hazırlandılar. Musa Tanrı Dağı'na çıkarken, [14]İsrail ileri gelenlerine, "Geri dönünceye kadar bizi burada bekleyin" dedi, "Harun'la Hur aranızda; kimin sorunu olursa onlara başvursun."

[15]Musa dağa çıkınca, bulut dağı kapladı. [16]RAB'bin görkemi Sina Dağı'nın üzerine indi. Bulut dağı altı gün örttü. Yedinci gün RAB bulutun içinden Musa'ya seslendi. [17]RAB'bin görkemi İsrailliler'e dağın doruğunda yakıcı bir ateş gibi görünüyordu. [18]Musa bulutun içinden dağa çıktı. Kırk gün kırk gece dağda kaldı.

Buluşma Çadırı için Armağanlar

(Çık.35:4-9)

25 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"İsrailliler'e söyle, bana armağan getirsinler. Gönülden veren herkesin armağanını alın. [3]Onlardan alacağınız armağanlar şunlardır: Altın, gümüş, tunç*; [4]lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, [5]deri[a], kırmızı boyalı koç derisi, akasya ağacı, [6]kandil için zeytinyağı, mesh yağıyla güzel kokulu buhur için baharat, [7]başkâhinin efoduyla* göğüslüğü* için oniks ve öbür kakma taşlar.

[8]"Aralarında yaşamam için bana kutsal bir yer yapsınlar. [9]Konutu ve eşyalarını sana göstereceğim örneğe tıpatıp uygun yapın."

---

[a] 25:5 "Deri": Yunus balığı derisi olabilir.

24:8 İbr.9:19-20 24:8 Mat.26:28; Mar.14:24; Luk.22:20; 1Ko.11:25; İbr.9:20; 10:29

24:18 Yas.9:9

Antlaşma Sandığı

(Çık.37:1-9)

[10]"Akasya ağacından bir sandık yapsınlar. Boyu iki buçuk[a], eni ve yüksekliği birer buçuk arşın[b] olsun. [11]İçini de dışını da saf altınla kapla. Çevresine altın pervaz yap. [12]Dört altın halka döküp dört ayağına tak. İkisi bir yanda, ikisi öbür yanda olacak. [13]Akasya ağacından sırıklar yapıp altınla kapla. [14]Sandığın taşınması için sırıkları yanlardaki halkalara geçir. [15]Sırıklar sandığın halkalarında kalacak, çıkarılmayacak. [16]Antlaşmanın taş levhalarını sana vereceğim. Onları sandığın içine koy.

[17]"Saf altından bir Bağışlanma Kapağı[c] yap. Boyu iki buçuk, eni bir buçuk arşın olacak. [18]Kapağın iki kenarına dövme altından birer Keruv* yap. [19]Keruvlar'dan birini bir kenara, öbürünü öteki kenara, kapakla tek parça halinde yap. [20]Keruvlar yukarı doğru açık kanatlarıyla kapağı örtecek. Yüzleri birbirine dönük olacak ve kapağa bakacak. [21]Kapağı sandığın üzerine, sana vereceğim taş levhaları ise sandığın içine koy. [22]Seninle orada, Levha Sandığı'nın[ç] üstündeki Keruvlar arasında, Bağışlanma Kapağı'nın[c] üzerinde görüşeceğim ve İsrailliler için sana buyruklar vereceğim."

Üzerinde Ekmek Sunulan Masa

(Çık.37:10-16)

[23]"Akasya ağacından bir masa yap. Boyu iki[d], eni bir[e], yüksekliği bir buçuk arşın[b] olacak. [24]Masayı saf altınla kapla. Çevresine altın pervaz yap. [25]Pervazın çevresine dört parmak eninde bir kenarlık yaparak altın pervazla çevir. [26]Masa için dört altın halka yap, dört ayak üzerindeki dört köşeye yerleştir. [27]Masanın taşınması için sırıkların içinden geçeceği halkalar kenarlığa yakın olmalı. [28]Sırıkları akasya ağacından yap, altınla kapla. Masa onlarla taşınacak. [29]Masa için saf altından tabaklar, sahanlar, dökmelik sunu testileri, tasları yap. [30]Ekmekleri sürekli olarak huzuruma, masanın üzerine koyacaksın."

Kandillik

(Çık.37:17-24)

[31]"Saf altından bir kandillik yap. Ayağı, gövdesi dövme altın olsun. Çanak, tomurcuk ve çiçek motifleri kendinden olsun. [32]Kandillik üç kolu bir yanda, üç kolu öteki yanda olmak üzere altı kollu olacak. [33]Her kolda badem çiçeğini andıran üç çanak, tomurcuk ve çiçek motifi bulunacak. Altı kol da aynı olacak. [34]Kandilliğin gövdesinde badem çiçeğini andıran dört çanak, tomurcuk ve çiçek motifi

---

[a] *25:10,17 "İki buçuk arşın": Yaklaşık 1.1 m.*

[b] *25:10,17,23 "Bir buçuk arşın": Yaklaşık 70 cm.*

[c] *25:17,22 "Bağışlanma Kapağı" diye çevrilen İbranice "Kapporet" sözcüğü Tanrı'nın öfkesinin yatıştırıldığı, halkının günahlarının bağışlanıp Tanrı'yla barıştırıldığı özel yeri ifade ediyordu.*

[ç] *25:22 "Levha Sandığı": Antlaşma Sandığı diye de bilinir.*

[d] *25:23 "İki arşın": Yaklaşık 90 cm.*

[e] *25:23 "Bir arşın": Yaklaşık 45 cm.*

25:30 Lev.24:5-8

olacak. [35]Kandillikten yükselen ilk iki kolun, ikinci iki kolun, üçüncü iki kolun altında kendinden birer tomurcuk bulunacak. Toplam altı kol olacak. [36]Tomurcukları, kolları tek parça olan kandillik saf dövme altından olacak.

[37]“Kandillik için yedi kandil yap; kandiller karşısını aydınlatacak biçimde yerleştirilsin. [38]Fitil maşaları, tablaları saf altından olacak. [39]Bütün takımları dahil kandilliğe bir talant[a] saf altın harcanacak. [40]Her şeyi sana dağda gösterilen örneğe göre yapmaya dikkat et.”

Tanrı’nın Konutu

(Çık.36:8-38)

26 “Tanrı’nın Konutu’nu on perdeden yap. Perdeler lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden olsun, üzeri Keruvlarla* ustaca süslensin. [2]Her perdenin boyu yirmi sekiz[b], eni dört arşın[c] olmalı. Bütün perdeler aynı ölçüde olacak. [3]Perdeler beşer beşer birbirine eklenerek iki takım perde yapılacak. [4]Birinci takımın kenarına lacivert ilmekler aç. Öbür takımın kenarına da aynı şeyi yap. [5]Birinci takımın ilk perdesiyle ikinci takımın son perdesine ellişer ilmek aç. İlmekler birbirine karşı olmalı. [6]Elli altın kopça yap, perdeleri kopçalayarak çadırı birleştir. Böylece konut tek parça haline gelecek.

[7]“Konutun üstünü kaplayacak çadır için keçi kılından on bir perde yap. [8]Her perdenin boyu otuz[ç], eni dört arşın olacak. On bir perde de aynı ölçüde olmalı. [9]Beş perde birbirine, altı perde birbirine birleştirilecek. Altıncı perdeyi çadırın önünde katla. [10]Her iki perde takımının kenarlarına ellişer ilmek aç. [11]Elli tunç* kopça yap, kopçaları ilmeklere geçir ki, çadır tek parça haline gelsin. [12]Çadırın perdelerinden artan yarım perde konutun arkasından sarkacak. [13]Perdelerin uzun kenarlarından artan kumaş çadırın yanlarından birer arşın[d] sarkarak konutu örtecek. [14]Çadır için kırmızı boyalı koç derilerinden bir örtü, onun üstüne de deriden[e] başka bir örtü yap.

[15]“Konut için akasya ağacından dikine çerçeveler yap. [16]Her çerçevenin boyu on[f], eni bir buçuk arşın[g] olacak. [17]Çerçevelerin birbirine uyan iki paralel çıkıntısı olacak. Konutun bütün çerçevelerini aynı biçimde yapacaksın. [18]Konutun güneyi için yirmi çerçeve yap. [19]Her çerçevenin altında iki çıkıntı için birer taban olmak üzere, yirmi çerçevenin altında kırk gümüş taban yap. [20-21]Konutun öbür yanı, yani kuzeyi için de yirmi çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere kırk gümüş taban yap. [22]Konutun batıya bakacak arka tarafı için altı çerçeve yap. [23]Arkada konutun köşeleri için iki çerçeve yap. [24]Bu

---

[a] *25:39 “Bir talant”: Yaklaşık 34.5 kg.*
[b] *26:2 “Yirmi sekiz arşın”: Yaklaşık 12.6 m.*
[c] *26:2,8 “Dört arşın”: Yaklaşık 1.8 m.*
[ç] *26:8 “Otuz arşın”: Yaklaşık 13.5 m.*
[d] *26:13 “Bir arşın”: Yaklaşık 45 cm.*
[e] *26:14 “Deri”: Yunus balığı derisi olabilir.*
[f] *26:16 “On arşın”: Yaklaşık 4.5 m.*
[g] *26:16 “Bir buçuk arşın”: Yaklaşık 70 cm.*

25:40 Elç.7:44; İbr.8:5

köşe çerçevelerinin alt tarafı ayrı kalacak, üst tarafı ise birinci halkayla birleştirilecek. İki köşeyi oluşturan iki çerçeve aynı biçimde olacak. [25]Böylece sekiz çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere on altı gümüş taban olacak.

[26-27]"Konutun bir yanındaki çerçeveler için beş, öbür yanındaki çerçeveler için beş, batıya bakan arka tarafındaki çerçeveler için de beş olmak üzere akasya ağacından kirişler yap. [28]Çerçevelerin ortasındaki kiriş çadırın bir ucundan öbür ucuna geçecek. [29]Çerçeveleri ve kirişleri altınla kapla, kirişlerin geçeceği halkaları da altından yap.

[30]"Konutu dağda sana gösterilen plana göre yap.

[31]"Lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden bir perde yap; üzerini Keruvlar'la ustaca süsle. [32]Dört gümüş taban üstünde duran akasya ağacından altın kaplı dört direk üzerine as. Çengelleri altın olacak. [33]Perdeyi kopçaların altına asıp Levha Sandığı'nı perdenin arkasına koy. Perde Kutsal Yer'le* En Kutsal Yer'i* birbirinden ayıracak. [34]Bağışlanma Kapağı'nı En Kutsal Yer'de bulunan Levha Sandığı'nın üzerine koy. [35]Masayı perdenin öbür tarafına, konutun kuzeye bakan yanına yerleştir; kandilliği masanın karşısına, konutun güney tarafına koy.

[36]"Çadırın giriş bölümüne lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı bir perde yap. [37]Perdeyi asmak için akasya ağacından beş direk yap, altınla kapla. Çengelleri de altın olacak. Direkler için tunçtan beş taban dök."

Yakmalık Sunu Sunağı

(Çık.38:1-7)

27 "Sunağı akasya ağacından kare biçiminde yap. Eni ve boyu beşer arşın[a], yüksekliği üç arşın[b] olacak. [2]Dört üst köşesine kendinden boynuzlar yaparak hepsini tunçla* kapla. [3]Sunak için yağ ve kül kovaları, kürekler, çanaklar, büyük çatallar, ateş kapları yap. Tümü tunç olacak. [4]Ağ biçiminde tunç bir ızgara da yap, dört köşesine birer tunç halka tak. [5]Izgarayı sunağın kenarının altına koy. Öyle ki, aşağı doğru sunağın yarısına yetişsin. [6]Sunak için akasya ağacından sırıklar yap, tunçla kapla. [7]Sırıklar halkalara geçirilecek ve sunak taşınırken iki yanında olacak. [8]Sunağı tahtadan, içi boş yapacaksın. Tıpkı dağda sana gösterildiği gibi olacak."

Konutun Avlusu

(Çık.38:9-20)

[9]"Konuta bir avlu yap. Avlunun güney tarafı için yüz arşın[c] boyunda, özenle dokunmuş ince keten perdeler yapacaksın. [10]Perdeler için yirmi direk yapılacak; direklerin tabanları tunç*, çengelleri ve çengel çemberleri gümüş olacak. [11]Kuzey tarafı için yüz arşın boyunda perdeler, yirmi direk, direkler için yirmi tunç taban yapılacak. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüşten olacak.

---

[a] ***27:1 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.***

[b] ***27:1 "Üç arşın": Yaklaşık 1.4 m.***

[c] ***27:9,11,18 "Yüz arşın": Yaklaşık 45 m.***

26:33 İbr.6:19; 9:3-5

[12]"Avlunun batı tarafı için elli arşın[a] boyunda perde, on direk, on taban yapılacak. [13]Doğuya bakan tarafta avlunun eni elli arşın olacak. [14]Girişin bir tarafında on beş arşın[b] boyunda perde, üç direk ve üç taban olacak. [15]Girişin öbür tarafında da on beş arşın boyunda perde, üç direk ve üç taban olacak.

[16]"Avlunun girişinde lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yirmi arşın[c] boyunda nakışlı bir perde olacak. Dört direği ve dört tabanı bulunacak. [17]Avlunun çevresindeki bütün direkler gümüş çemberlerle donatılacak. Çengelleri gümüş, tabanları tunç olacak. [18]Avlunun boyu yüz, eni elli, çevresindeki perdelerin yüksekliği beş arşın[ç] olacak. Perdeleri özenle dokunmuş ince ketenden, tabanları tunçtan olacak. [19]Konutta her türlü hizmet için kullanılacak bütün aletler, konutun ve avlunun bütün kazıkları da tunçtan olacak."

Rab'bin Huzurunda Yanan Işık

(Lev.24:1-3)

[20]"İsrail halkına buyruk ver, kandilin sürekli yanıp ışık vermesi için saf sıkma zeytinyağı getirsinler. [21]Harun'la oğulları kandilleri benim huzurumda, Buluşma Çadırı'nda[d], Levha Sandığı'nın önündeki perdenin dışında, akşamdan sabaha kadar yanar tutacaklar. İsrailliler için kuşaklar boyunca sürekli bir kural olacak bu."

Kâhin Giysileri

(Çık.39:1-7)

28 "Bana kâhinlik etmeleri için İsrailliler arasından ağabeyin Harun'u, oğulları Nadav, Avihu, Elazar ve İtamar'ı yanına al. [2]Ağabeyin Harun'a görkem ve saygınlık kazandırmak için kutsal giysiler yap. [3]Bilgelik verdiğim becerikli adamlara söyle, Harun'a giysi yapsınlar. Öyle ki, bana kâhinlik etmek için kutsal kılınmış olsun. [4]Yapacakları giysiler şunlardır: Göğüslük*, efod*, kaftan, nakışlı mintan, sarık, kuşak. Bana kâhinlik etmeleri için ağabeyin Harun'a ve oğullarına bu kutsal giysileri yapacaklar. [5]Altın sırma, lacivert, mor, kırmızı iplik, ince keten kullanacaklar."

Efod

(Çık.39:2-7)

[6]"Efodu* altın sırmayla, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden ustaca yapacaklar. [7]Bağlanabilmesi için iki köşesine takılmış ikişer omuzluğu olacak. [8]Efodun üzerinde efod gibi ustaca dokunmuş bir şerit olacak. Efodun bir parçası gibi lacivert, mor, kırmızı iplikle, altın sırmayla, özenle dokunmuş ince ketenden olacak. [9-10]İki oniks taşı alacak, İsrailoğulları'nın adlarını, doğuş sırasına göre altısını birinin, altısını ötekinin üzerine oyacaksın. [11-12]İsrailoğulları'nın adlarını bu iki taşın üzerine usta oymacıların

---

[a] ***27:12,13,18 "Elli arşın": Yaklaşık 22.5 m.***

[b] ***27:14,15 "On beş arşın": Yaklaşık 6.8 m.***

[c] ***27:16 "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m.*** [ç] ***27:18 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.***

[d] ***27:21 "Buluşma Çadırı": İnsanların Tanrı'ya danıştıkları yer (bkz. Çık.33:7-10).***

mühür oyduğu gibi oyacaksın. Taşları altın yuvalar içine koyduktan sonra İsrailliler'in anılması için efodun omuzluklarına tak. Harun, anılmaları için onların adlarını RAB'bin önünde iki omuzunda taşıyacak. [13-14]Altın yuvalar ve saf altından iki zincir yap. Zincirleri örme kordon gibi yapıp yuvalara yerleştir."

Göğüslük

(Çık.39:8-21)

[15]"Usta işi bir karar göğüslüğü* yap. Onu da efod* gibi, altın sırmayla, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yap. [16]Dört köşe, eni ve boyu birer karış[a] olacak; ikiye katlanacak. [17]Üzerine dört sıra taş yuvası kak. Birinci sırada yakut, topaz, zümrüt; [18]ikinci sırada firuze, laciverttaşı, aytaşı; [19]üçüncü sırada gökyakut, agat, ametist; [20]dördüncü sırada sarı yakut, oniks ve yeşim olacak. Taşlar altın yuvalara kakılacak. [21]On iki taş olacak. Üzerlerine mühür oyar gibi İsrailoğulları'nın adları bir bir oyulacak. Bu taşlar İsrail'in on iki oymağını simgeleyecek.

[22]"Göğüslük için saf altından örme zincirler yap. [23]İki altın halka yap, göğüslüğün üst iki köşesine birer halka koy. [24]İki örme altın zinciri göğüslüğün köşelerindeki halkalara tak. [25]Zincirlerin öteki iki ucunu iki yuvanın üzerinden geçirerek efodun ön tarafına, omuzlukların üzerine bağla. [26]İki altın halka daha yap; her birini göğüslüğün alt iki köşesine, efoda bitişik iç kenarına tak. [27]İki altın halka daha yap; efodun önündeki omuzluklara alttan, dikişe yakın, ustaca dokunmuş şeridin yukarısına tak. [28]Göğüslüğün halkalarıyla efodun halkaları lacivert kordonla birbirine bağlanacak. Öyle ki, göğüslük efodun ustaca dokunmuş şeridinin yukarısında kalsın ve efoddan ayrılmasın.

[29]"Harun Kutsal Yer'e* girerken, İsrailoğulları'nın adlarının yazılı olduğu karar göğüslüğünü yüreğinin üzerinde taşıyacak. Öyle ki, ben, RAB halkımı sürekli anımsayayım. [30]Urim'le Tummim'i* karar göğüslüğünün içine koy; öyle ki, Harun ne zaman huzuruma çıksa yüreğinin üzerinde olsunlar. Böylece Harun İsrailoğulları'nın karar vermek için kullandıkları Urim'le Tummim'i RAB'bin huzurunda sürekli yüreğinin üzerinde taşıyacak."

Öbür Kâhin Giysileri

(Çık.39:22-31)

[31]"Efodun* altına giyilen kaftanı salt lacivert iplikten yap. [32]Ortasında baş geçecek kadar bir boşluk bırak. Yırtılmaması için boşluğun kenarlarını yaka gibi dokuyarak çevir. [33]Kaftanın kenarını çepeçevre lacivert, mor, kırmızı iplikten nar motifleriyle beze, aralarına altın çıngıraklar tak. [34]Eteğin ucu bir altın çıngırak, bir nar, bir altın çıngırak, bir nar olmak üzere çepeçevre kaplanacak. [35]Harun hizmet ederken bu kaftanı giyecek. En Kutsal Yer'e*, huzuruma girip çıkarken duyulan çıngırak sesi onun ölmediğini gösterecek.

[36]"Saf altından bir levha yap ve

---

[a] ***28:16 "Bir karış": Yaklaşık 22.5 cm.***

üzerine mühür oyar gibi 'RAB'be adanmıştır' sözünü oy; [37]lacivert bir kordonla sarığın ön tarafına bağla. [38]Harun onu alnında taşıyacak. İsrailliler kutsal bağışlarını getirirken suç işlemişlerse, suçlarını Harun taşıyacak; onlar önümde kabul görsün diye levha sürekli Harun'un alnında bulunacak.

[39]"İnce ketenden işlemeli bir mintan doku, ince ketenden bir sarık, bir de nakışlı kuşak yap.

[40]"Harun'un oğullarına mintanlar, kuşaklar, görkem ve saygınlık kazandıracak başlıklar yap. [41]Bu giysileri ağabeyin Harun'a ve oğullarına giydir; sonra bana kâhinlik etmeleri için onları meshedip* ata ve kutsal kıl.

[42]"Edep yerlerini örtmek için onlara keten donlar yap. Boyu belden uyluğa kadar olacak. [43]Harun'la oğulları Buluşma Çadırı'na girdiklerinde ya da Kutsal Yer'de* hizmet etmek üzere sunağa yaklaştıklarında, suç işleyip ölmemek için bu donları giyecekler. Harun ve soyundan gelenler için sürekli bir kural olacak bu."

Kâhinliğe Atanma

(Lev.8:1-36)

29 "Bana kâhinlik edebilmeleri için, Harun'la oğullarını kutsal kılmak üzere şunları yap: Bir boğa ile iki kusursuz koç al. [2]İnce buğday unundan mayasız ekmek, zeytinyağıyla yoğrulmuş mayasız pideler, üzerine yağ sürülmüş mayasız yufkalar yap. [3]Bunları bir sepete koyup boğa ve iki koçla birlikte bana getir. [4]Harun'la oğullarını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirip yıka. [5]Giysileri al; mintanı, efodun* altına giyilen kaftanı, efodu ve göğüslüğü* Harun'a giydir. Efodun ustaca dokunmuş şeridini bağla. [6]Başına sarığı sar, üzerine de kutsal tacı koy. [7]Sonra mesh yağını al, başına dökerek onu meshet*. [8]Harun'un oğullarını öne çıkarıp onlara mintan giydir. [9]Bellerine kuşak bağla, başlarına başlık koy. Kalıcı bir kural olarak kâhinlik onların işi olacak. Böylece Harun'la oğullarını atamış olacaksın.

[10]"Boğayı Buluşma Çadırı'nın önüne getir, Harun'la oğulları ellerini boğanın başına koysunlar. [11]Boğayı huzurumda, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde keseceksin. [12]Kanını parmağınla sunağın boynuzlarına sür, artan kanı sunağın dibine dök. [13]Hayvanın bağırsak ve işkembe yağlarını, karaciğer perdesini, böbreklerini ve böbrek yağlarını sunağın üzerinde yakacaksın. [14]Etini, derisini, gübresini de ordugahın dışında yak. Bu günah sunusudur*.

[15]"Bir koç getir, Harun'la oğulları ellerini koçun başına koysunlar. [16]Koçu sen kes. Kanını sunağın her yanına dök. [17]Koçu parçalara ayırıp bağırsaklarını, işkembesini, ayaklarını yıka, başla öteki parçaların yanına koy. [18]Sonra koçun tümünü sunağın üzerinde yak. Bu RAB'be sunulan yakmalık sunu*, RAB'bi hoşnut eden koku, O'nun için yakılan sunudur.

[19]"Öteki koçu getir, Harun'la oğulları ellerini koçun başına koysunlar. [20]Koçu sen kes. Kanını Harun'la

29:18 Ef.5:2; Flp.4:18

oğullarının sağ kulak memelerine, sağ el ve ayaklarının baş parmaklarına sür. Artan kanı sunağın her yanına dök. [21]Sunağın üzerindeki kanı ve mesh yağını Harun'la oğullarının ve giysilerinin üzerine serp. Böylece Harun'la oğulları ve giysileri kutsal kılınmış olacak.

[22]"Koçun yağını, kuyruk yağını, bağırsak ve işkembe yağlarını, karaciğer perdesini, böbreklerini, böbrek yağlarını ve sağ budunu al. –Çünkü bu, biri göreve atanırken kesilen koçtur.– [23]Huzurumdaki mayasız ekmek sepetinden bir somun, yağlı pide ve yufka al, [24]hepsini Harun'la oğullarının eline ver. Bunları benim huzurumda sallamalık sunu olarak salla, [25]sonra ellerinden alıp sunakta yakmalık sunuyla birlikte beni hoşnut eden koku olarak yak. Bu, RAB için yakılan sunudur.

[26]"Harun'un atanması için sunulacak koçun döşünü huzurumda sallamalık sunu olarak salla. O döş senin payın olacak. [27]Harun'la oğullarının atanması için kesilen koçun sallanmış olan döşüyle bağış olarak sunulan budunu bana ayır. [28]İsrailliler bunları sürekli Harun'la oğullarının payına ayıracak. Bu, İsrailliler'in RAB'be sunduğu esenlik kurbanlarından biridir.

[29]"Harun'un kutsal giysileri, kendinden sonra oğullarına kalacak. Meshedilip atanırlarken bu giysileri giyecekler. [30]Harun'un yerine kâhin olan oğlu, Kutsal Yer'de* hizmet etmek üzere Buluşma Çadırı'na girdiğinde yedi gün bu giysileri giyecek.

[31-32]"Harun'la oğulları göreve atanırken kesilen koçun etini kutsal bir yerde haşlayacaksın. Haşlanan eti ve sepetteki ekmeği Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde yiyecekler. [33]Atanıp kutsal kılınmaları için günahları bağışlatan bu sunuları yalnız onlar yiyebilir. Yabancı biri yiyemez, çünkü bu sunular kutsaldır. [34]Atanmaları için kesilen kurbanın etinden ya da ekmekten sabaha artan olursa, yakacaksın. Bunlar yenmeyecek, çünkü kutsaldır.

[35]"Harun'la oğulları için sana buyurduklarımın hepsini yap. Atanmaları yedi gün sürecek. [36]Günah bağışlatmak için günah sunusu olarak her gün bir boğa sunacaksın. Sunağı arındırmak için günah sunusu sun, kutsal kılmak için de meshet. [37]Yedi gün sunağı arındırarak kutsal kılacaksın. Böylece sunak çok kutsal olacak. Ona dokunan her şey de kutsal sayılacaktır."

Günlük Sunular

(Say.28:1-8)

[38]"Düzenli olarak her gün sunağın üzerinde bir yaşında iki erkek kuzu sunacaksınız. [39]Kuzunun birini sabah, öbürünü akşamüstü sunun. [40]Kuzuyla birlikte dörtte bir hin[a] sıkma zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa[b] ince un ve dökmelik sunu olarak dörtte bir hin[a] şarap sunacaksınız. [41]Öbür kuzuyu akşamüstü, beni hoşnut eden koku, yakılan sunu olarak, sabahki gibi tahıl sunusu* ve dökmelik sunuyla birlikte bana sunacaksınız.

---

[a] ***29:40 "Dörtte bir hin": Yaklaşık 0.9 lt.***

[b] ***29:40 "Onda bir efa": Yaklaşık 1.8 kg.***

[42]"Bu yakmalık sunu Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde, RAB'bin huzurunda, kuşaklar boyu sürekli sunulacaktır. Musa'yla konuşmak için İsrail halkıyla orada buluşacağım. [43]İsrailliler'le buluşurken çadır görkemimle kutsal kılınacak.

[44]"Buluşma Çadırı'nı ve sunağı kutsal kılacak, Harun'la oğullarını bana kâhinlik etmeleri için görevlendireceğim. [45]İsrailliler arasında yaşayacak, onların Tanrısı olacağım. [46]Anlayacaklar ki, aralarında yaşamak için onları Mısır'dan çıkaran Tanrıları RAB benim. Tanrıları RAB benim."

Buhur Sunağı

(Çık.37:25-28)

30 "Üzerinde buhur yakmak için akasya ağacından bir sunak yap. [2]Kare biçiminde, boyu ve eni birer arşın[a], yüksekliği iki arşın[b], boynuzları kendinden olacak. [3]Üstünü, yanlarını, boynuzlarını saf altınla kapla. Çevresine altın pervaz yap. [4]İki yandaki pervazın altına iki altın halka yap. Bunlar sunağın taşınması için sırıkların geçmesine yarayacak. [5]Sırıkları akasya ağacından yap ve altınla kapla. [6]Sunağı Levha Sandığı'nın karşısındaki perdenin, sandığın üzerindeki Bağışlanma Kapağı'nın önüne, seninle buluşacağım yere koy.

[7]"Harun her sabah kandillerin bakımını yaparken sunağın üzerinde güzel kokulu buhur yakacak. [8]Akşamüstü kandilleri yakarken yine buhur yakacak. Böylece huzurumda kuşaklar boyunca sürekli buhur yanacak. [9]Sunağın üzerinde başka buhur, yakmalık sunu* ya da tahıl sunusu* sunmayacaksınız; üzerine dökmelik sunu dökmeyeceksiniz. [10]Harun yılda bir kez sunağın boynuzlarını arındıracak. Kuşaklarınız boyunca yılda bir kez günahları bağışlatmak için sunulan sununun kanıyla sunağı arındıracak. Sunak ben RAB için çok kutsaldır."

Bağışlanma Bedeli

[11]RAB Musa'ya şöyle dedi: [12]"İsrailliler'in sayımını yaptığın zaman, herkes canına karşılık bana bedel ödeyecektir. Öyle ki, sayım yapılırken başlarına bela gelmesin. [13]Sayılan herkes armağan olarak bana yarım kutsal yerin şekeli[c] verecektir. –Bir şekel yirmi geradır.– [14]Sayılan yirmi yaşındaki ve daha yukarı yaştaki herkes bana armağan verecektir. [15]Canlarınızın bedeli olarak bu armağanı verdiğinizde, zengin yarım şekelden fazla, yoksul yarım şekelden eksik vermeyecek. [16]İsrailliler'den bedel olarak verilen paraları toplayacak, Buluşma Çadırı'nın hizmetinde kullanacaksın. Bu paralar canlarınızın bedeli olarak ben, RAB'be İsrailliler'i hep anımsatacak."

Yıkanma Kazanı

(Çık.38:8)

[17]RAB Musa'ya şöyle dedi: [18]"Yıkanmak için tunç* bir kazan yap. Ayaklığı da tunçtan olacak. Buluşma

---

[a] 30:2 "Bir arşın": Yaklaşık 45 cm. *[b] 30:2 "İki arşın": Yaklaşık 90 cm.*

[c] 30:13 "Yarım kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 5 gr.

30:13 Çık.38:25-26; Mat.17:24

Çadırı ile sunağın arasına koyup içine su doldur. [19]Harun'la oğulları ellerini, ayaklarını orada yıkayacaklar. [20-21]Buluşma Çadırı'na girmeden ya da RAB için yakılan sunuyu sunarak hizmet etmek üzere sunağa yaklaşmadan önce, ölmemek için ellerini, ayaklarını yıkamalılar. Harun'la soyunun bütün kuşakları boyunca sürekli bir kural olacak bu."

Mesh Yağı

[22]RAB Musa'ya şöyle dedi: [23]"Şu nadide baharatı al: 500 şekel[a] sıvı mür*, yarısı kadar, yani 250'şer şekel[b] güzel kokulu tarçın ve kamış, [24]500 kutsal yerin şekeli[a] hıyarşembe, bir hin[c] de zeytinyağı. [25]Bunlardan ıtriyatçı ustalığıyla güzel kokulu kutsal bir mesh yağı yap. Ona kutsal mesh yağı denecek. [26-28]Buluşma Çadırı'nı, Levha Sandığı'nı, masayla takımlarını, kandillikle takımlarını, buhur sunağını, yakmalık sunu* sunağıyla bütün takımlarını, kazanı ve kazan ayaklığını hep bu yağla meshet*. [29]Onları kutsal kıl ki, çok kutsal olsunlar. Onlara değen her şey kutsal sayılacaktır.

[30]"Bana kâhin olmaları için Harun'la oğullarını meshedip kutsal kıl. [31]İsrailliler'e de ki, 'Kuşaklarınız boyunca bu kutsal mesh yağı yalnız benim için kullanılacak. [32]İnsan bedenine dökülmeyecek. Aynı reçeteyle benzeri yapılmayacak. O kutsaldır ve sizin için kutsal olacaktır. [33]Onun benzerini yapan ya da kâhin olmayan birinin üzerine döken herkes halkının arasından atılacaktır.' "

Buhur

[34]Sonra RAB Musa'ya şöyle dedi: "Güzel kokulu baharat –kara günnük, onika[ç], kasnı ve saf günnük– al. Hepsi aynı ölçüde olsun. [35]Bir ıtriyatçı ustalığıyla bunlardan güzel kokulu bir buhur yap. Tuzlanmış, saf ve kutsal olacak. [36]Birazını çok ince döv, Buluşma Çadırı'nda seninle buluşacağım yere, Levha Sandığı'nın önüne koy. Sizin için çok kutsal olacaktır. [37]Aynı reçeteyle kendinize buhur yapmayacaksınız. Onu RAB için kutsal sayacaksınız. [38]Kim koklamak için aynısını yaparsa halkının arasından atılacaktır."

Besalel ve Oholiav Ustalar

(Çık.35:30-35)

31 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"Bak, Yahuda oymağından özellikle Hur oğlu Uri oğlu Besalel'i seçtim. [3]Beceri, anlayış, bilgi ve her türlü ustalık vermek için onu ruhumla doldurdum. [4]Öyle ki, altın, gümüş, tunç* işleyerek ustaca yapıtlar üretsin; [5]taş kesme ve kakmada, ağaç oymacılığında, her türlü sanat dalında çalışsın. [6]Ayrıca Dan oymağından Ahisamak oğlu Oholiav'ı onunla çalışması için görevlendirdim. Sana buyurduğum işlerin hepsini yapabilsinler diye öteki becerikli adamlara üstün yetenek verdim. [7]Buluşma Çadırı'nı, Levha Sandığı'nı, sandığın üzerindeki Bağışlanma Kapağı'nı, çadırın bütün takımlarını, [8]masayla takımlarını, saf altın kandillikle takımlarını, buhur sunağını, [9]yakmalık sunu* sunağıyla takımlarını, kazanla kazan ayaklığını, [10]dokunmuş giysileri –Kâhin Harun'un kutsal giysileriyle oğullarının kâhin giysilerini– [11]mesh yağını, kutsal yer için güzel kokulu buhuru tam sana buyurduğum gibi yapsınlar."

---

[a] *30:23,24 "500 kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 5 kg.*

[b] *30:23 "250 şekel": Yaklaşık 2.5 kg.*

[c] *30:24 "Bir hin": Yaklaşık 3.6 lt.*

[ç] *30:34 "Onika": Kızıldeniz'de bulunan bir tür midye kabuğundan yapılan güzel kokulu bir baharat olduğu sanılıyor.*

30:22-38 Çık.37:29

Şabat: Dinlenme Günü

[12]RAB Musa'ya şöyle buyurdu: [13]"İsrailliler'e de ki, 'Şabat* günlerimi kesinlikle tutmalısınız. Çünkü o sizinle benim aramda kuşaklar boyu sürecek bir belirtidir. Böylece anlayacaksınız ki, sizi kutsal kılan RAB benim.

[14]" 'Şabat Günü'nü tutmalısınız, çünkü sizin için kutsaldır. Kim onun kutsallığını bozarsa, kesinlikle öldürülmeli. O gün çalışan herkes halkının arasından atılmalı. [15]Altı gün çalışılacak; ama yedinci gün RAB'be adanmış Şabat'tır, dinlenme günüdür. Şabat Günü çalışan herkes kesinlikle öldürülmelidir. [16]İsrailliler, sonsuza dek sürecek bir antlaşma gereği olarak, Şabat Günü'nü kuşaklar boyu kutlamaya özen gösterecekler. [17]Bu, İsrailliler'le benim aramda sürekli bir belirti olacaktır. Çünkü ben, RAB yeri göğü altı günde yarattım, yedinci gün işe son verip dinlendim.' "

[18]Tanrı Sina Dağı'nda Musa'yla konuşmasını bitirince, üzerine eliyle antlaşma koşullarını yazdığı iki taş levhayı ona verdi.

Altın Buzağı

(Yas.9:7-29)

32 Halk Musa'nın dağdan inmediğini, geciktiğini görünce, Harun'un çevresine toplandı. Ona, "Kalk, bize öncülük edecek bir ilah yap" dediler, "Bizi Mısır'dan çıkaran adama, Musa'ya ne oldu bilmiyoruz!"

[2]Harun, "Karılarınızın, oğullarınızın, kızlarınızın kulağındaki altın küpeleri çıkarıp bana getirin" dedi. [3]Herkes kulağındaki küpeyi çıkarıp Harun'a getirdi. [4]Harun altınları topladı, oymacı aletiyle buzağı biçiminde dökme bir put yaptı. Halk, "Ey İsrailliler, sizi Mısır'dan çıkaran Tanrınız budur!" dedi.

[5]Harun bunu görünce, buzağının önünde bir sunak yaptı ve, "Yarın RAB'bin onuruna bayram olacak" diye ilan etti. [6]Ertesi gün halk erkenden kalkıp yakmalık sunular* sundu, esenlik sunuları* getirdi. Yiyip içmeye oturdu, sonra kalkıp çılgınca eğlendi.

[7]RAB Musa'ya, "Aşağı in" dedi, "Mısır'dan çıkardığın halkın baştan çıktı. [8]Buyurduğum yoldan hemen saptılar. Kendilerine dökme bir buzağı yaparak önünde tapındılar, kurban kestiler. 'Ey İsrailliler, sizi Mısır'dan çıkaran ilahınız budur!' dediler."

[9]RAB Musa'ya, "Bu halkın ne inatçı olduğunu biliyorum" dedi, [10]"Şimdi bana engel olma, bırak

31:15 Çık.20:8-11; 23:12; 34:21, 35:2; Lev.23:3; Yas.5:12-14
31:17 Çık.20:11 32:1 Elç.7:40 32:4 Neh.9:18; Elç.7:41 32:6 1Ko.10:7

öfkem alevlensin, onları yok edeyim. Sonra seni büyük bir ulus yapacağım."

[11]Musa Tanrısı RAB'be yalvardı: "Ya RAB, niçin kendi halkına karşı öfken alevlensin? Onları Mısır'dan büyük kudretinle, güçlü elinle çıkardın. [12]Neden Mısırlılar, 'Tanrı kötü amaçla, dağlarda öldürmek, yeryüzünden silmek için onları Mısır'dan çıkardı' desinler? Öfkelenme, vazgeç halkına yapacağın kötülükten. [13]Kulların İbrahim'i, İshak'ı, İsrail'i anımsa. Onlara kendi üzerine ant içtin, 'Soyunuzu gökteki yıldızlar kadar çoğaltacağım. Söz verdiğim bu ülkenin tümünü soyunuza vereceğim. Sonsuza dek onlara miras olacak' dedin." [14]Böylece RAB halkına yapacağını söylediği kötülükten vazgeçti.

[15]Musa döndü, elinde antlaşma koşulları yazılı iki taş levhayla dağdan indi. Levhaların ön ve arka iki yüzü de yazılıydı. [16]Onları Tanrı yapmıştı, üzerlerindeki oyma yazılar O'nun yazısıydı.

[17]Yeşu, bağrışan halkın sesini duyunca, Musa'ya, "Ordugahtan savaş sesi geliyor!" dedi.

[18]Musa şöyle yanıtladı:
"Ne yenenlerin,
Ne de yenilenlerin sesidir bu;
Ezgiler duyuyorum ben."

[19]Musa ordugaha yaklaşınca, buzağıyı ve oynayan insanları gördü; çok öfkelendi. Elindeki taş levhaları fırlatıp dağın eteğinde parçaladı. [20]Yaptıkları buzağıyı alıp yaktı, toz haline gelinceye dek ezdi, sonra suya serperek İsrailliler'e içirdi.

[21]Harun'a, "Bu halk sana ne yaptı ki, onları bu korkunç günaha sürükledin?" dedi.

[22]Harun, "Öfkelenme, efendim!" diye karşılık verdi, "Bilirsin, halk kötülüğe eğilimlidir. [23]Bana, 'Bize öncülük edecek bir ilah yap. Bizi Mısır'dan çıkaran adama, Musa'ya ne oldu bilmiyoruz' dediler. [24]Ben de, 'Kimde altın varsa çıkarsın' dedim. Altınlarını bana verdiler. Ateşe atınca, bu buzağı ortaya çıktı!"

[25]Musa halkın başıboş hale geldiğini gördü. Çünkü Harun onları dizginlememiş, düşmanlarına alay konusu olmalarına neden olmuştu. [26]Musa ordugahın girişinde durdu, "RAB'den yana olanlar yanıma gelsin!" dedi. Bütün Leviliier çevresine toplandı.

[27]Musa şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Herkes kılıcını kuşansın. Ordugahta kapı kapı dolaşarak kardeşini, komşusunu, yakınını öldürsün.' " [28]Leviliier Musa'nın buyruğunu yerine getirdiler. O gün halktan üç bine yakın adam öldürüldü. [29]Musa, "Bugün kendinizi RAB'be adamış oldunuz" dedi, "Herkes öz oğluna, öz kardeşine düşman kesildiği için bugün RAB sizi kutsadı."

[30]Ertesi gün halka, "Korkunç bir günah işlediniz" dedi, "Şimdi RAB'bin huzuruna çıkacağım. Belki günahınızı bağışlatabilirim."

[31]Sonra RAB'be dönerek, "Çok yazık, bu halk korkunç bir günah işledi" dedi, "Kendilerine altın put yaptılar. [32]Lütfen günahlarını bağışla,

32:11-14 Say.14:13-19
32:13 Yar.17:8
32:13 Yar.22:16-17
32:23 Elç.7:40

yoksa yazdığın kitaptan adımı sil."

[33]RAB, "Kim bana karşı günah işlediyse onun adını sileceğim" diye karşılık verdi, [34]"Şimdi git, halkı sana söylediğim yere götür. Meleğim sana öncülük edecek. Ama zamanı gelince günahlarından ötürü onları cezalandıracağım."

[35]RAB halkı cezalandırdı. Çünkü Harun'a buzağı yaptırmışlardı.

Horev'den Ayrılma Hazırlığı

33 RAB Musa'ya, "Buradan git" dedi, "Sen ve Mısır'dan çıkardığın halk İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a, 'Orayı senin soyuna vereceğim' diye ant içtiğim topraklara gidin. [2-3]Süt ve bal akan ülkeye senden önce bir melek gönderecek, Kenan, Amor, Hitit*, Periz, Hiv ve Yevus halklarını oradan kovacağım. Ben sizinle gelmeyeceğim, çünkü inatçı insanlarsınız. Belki sizi yolda yok ederim."

[4]Halk bu kötü haberi duyunca yasa büründü. Kimse takı takmadı. [5]Çünkü RAB Musa'ya şöyle demişti: "İsrailliler'e de ki, 'Siz inatçı insanlarsınız. Bir an aranızda kalsam, sizi yok ederim. Şimdi üzerinizdeki takıları çıkarın, size ne yapacağıma karar vereyim.'" [6]Böylece Horev Dağı'ndan sonra İsrailliler takılarını çıkardı.

Musa ve Rab'bin Görkemi

[7]Musa bir çadır alır, ordugahın dışına, biraz öteye kurardı. Ona 'Buluşma Çadırı' derdi. Kim RAB'be danışmak istese, ordugahın dışındaki Buluşma Çadırı'na giderdi. [8]Musa ne zaman çadıra gitse, bütün halk kalkar, herkes çadırının girişinde durarak Musa içeri girinceye kadar arkasından bakardı. [9]Musa çadıra girince, bulut sütunu aşağı iner, RAB Musa'yla konuştuğu sürece girişi kapardı. [10]Bulut sütununun çadırın girişinde durduğunu gören herkes kalkar, kendi çadırının girişinde tapınırdı. [11]RAB Musa'yla iki arkadaş gibi yüz yüze konuşurdu. Sonra Musa ordugaha dönerdi. Ama genç yardımcısı Nun oğlu Yeşu çadırdan çıkmazdı.

[12]Musa RAB'be şöyle dedi: "Bana, 'Bu halka öncülük et' diyorsun, ama kimi benimle göndereceğini söylemedin. Bana, 'Seni adınla tanıyorum, senden hoşnudum' demiştin. [13]Eğer benden hoşnutsan, lütfen şimdi bana yollarını göster ki, seni daha iyi tanıyıp hoşnut etmeye devam edeyim. Unutma, bu ulus senin halkındır."

[14]RAB, "Varlığım sana eşlik edecek" diye yanıtladı, "Seni rahata kavuşturacağım."

[15]Musa, "Eğer varlığın bize eşlik etmeyecekse, bizi buradan çıkarma" dedi, [16]"Yoksa benden ve halkından hoşnut kaldığın nereden bilinecek? Bize eşlik etmenden, değil mi? Ancak o zaman benimle halkın yeryüzünün öteki halklarından ayırt edilebiliriz."

[17]RAB, "Söylediğin gibi yapacağım" dedi, "Çünkü senden hoşnut kaldım, adınla tanıyorum seni."

[18]Musa, "Lütfen görkemini bana göster" dedi.

[19]RAB, "Bütün iyiliğimi önünden geçireceğim" diye karşılık verdi,

---

32:32-33 Mez.69:28; Va.3:5 33:1 Yar.12:7; 26:3; 28:13

"Adımı, RAB adını senin önünde duyuracağım. Merhamet ettiğime merhamet edeceğim, acıdığıma acıyacağım. [20]Ancak, yüzümü görmene izin veremem. Çünkü yüzümü gören yaşayamaz." [21]Sonra, "Yakınımda bir yer var" dedi, "Orada, kayanın üzerinde dur. [22]Görkemim oradan geçerken seni kayanın kovuğuna sokup geçinceye kadar elimle örteceğim. [23]Elimi kaldırdığımda, sırtımı göreceksin. Ama yüzüm görülmeyecek."

Antlaşma Yenileniyor

34 RAB Musa'ya, "Öncekiler gibi iki taş levha kes" dedi, "Kırdığın levhaların üzerindeki sözleri onlara yazacağım. [2]Sabaha kadar hazırlan, sabah olunca Sina Dağı'na çık; dağın tepesinde, huzurumda dur. [3]Senden başka kimse dağa çıkmasın, dağın hiçbir yerinde kimse görülmesin. Dağın eteğinde davar ya da sığır da otlamasın."

[4]Musa öncekiler gibi iki taş levha kesti. RAB'bin buyurduğu gibi sabah erkenden kalktı, taş levhaları yanına alarak Sina Dağı'na çıktı. [5]RAB bulutun içinde oraya inip onunla birlikte durdu ve adını RAB olarak açıkladı. [6]Musa'nın önünden geçerek, "Ben RAB'bim" dedi, "RAB, acıyan, lütfeden, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin ve sadık Tanrı. [7]Binlercesine sevgi gösterir, suçlarını, isyanlarını, günahlarını bağışlarım. Hiçbir suçu cezasız bırakmam. Babaların işlediği suçun hesabını oğullarından, torunlarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım."

[8]Musa hemen yere kapanıp tapındı. [9]"Ya Rab, eğer benden hoşnutsan, lütfen bizimle gel" dedi, "Bunlar inatçı insanlardır. Sen suçlarımızı, günahlarımızı bağışla. Bizi kendi mirasın olarak benimse."

[10]RAB, "Senin halkınla bir antlaşma yapıyorum" dedi, "Onların önünde dünyada ve öteki uluslar arasında görülmemiş harikalar yapacağım. Arasında yaşadığın halk neler yapabileceğimi görecek. Senin için korkunç şeyler yapacağım. [11]Bugün sana verdiğim buyruğu tut. Amor, Kenan, Hitit*, Periz, Hiv ve Yevus halklarını senin önünden kovacağım. [12]Gideceğin ülkedeki insanlarla antlaşma yapmaktan kaçın. Çünkü bu senin için bir tuzak olur. [13]Onların sunaklarını yıkacak, dikili taşlarım parçalayacak, Aşera* putlarını keseceksiniz. [14]Başka ilahlara tapmayacaksınız. Çünkü ben kıskanç bir RAB, kıskanç bir Tanrı'yım. [15]Ülke halkıyla herhangi bir antlaşma yapmayın. Yoksa onlar başka ilahlara gönül verir, kurban keserken sizi de çağırırlar; siz de gider yersiniz. [16]Kızlarını oğullarınıza alırsınız. Kızlar başka ilahlara gönül verirken oğullarınızı da artlarından sürükler.

[17]"Dökme putlar yapmayacaksınız.

[18]"Size buyurduğum gibi, Aviv ayının* belirli günlerinde yedi gün

33:19 Rom.9:15
34:6 Say.14:18; Neh.9:17; Mez.86:15; 103:8; 145:8; Yoe.2:13; Yun.4:2
34:6-7 Çık.20:5-6; Say.14:18; Yas.5:9-10; 7:9-10
34:13 Yas.16:21 *34:17 Çık.20:4; Lev.19:4; Yas.5:8; 27:15*

mayasız ekmek yiyerek Mayasız Ekmek Bayramı'nı* kutlayacaksınız. Çünkü Mısır'dan Aviv ayında çıktınız.

[19]"Bütün ilk doğanlar benimdir; ister sığır, ister davar olsun, ilk doğan erkek hayvanlarınızın tümü bana aittir. [20]İlk doğan sıpanın bedelini bir kuzuyla ödeyin. Bedelini ödemeyecekseniz, sıpanın boynunu kıracaksınız. Bütün ilk doğan oğullarınızın bedelini ödemelisiniz.

"Kimse huzuruma eli boş çıkmasın.

[21]"Altı gün çalışacak, yedinci gün dinleneceksiniz. Ekim, biçim vakti bile olsa dinleneceksiniz.

[22]"İlk buğday biçiminde Haftalar Bayramı*, yıl sonunda da Ürün Devşirme Bayramı* yapacaksınız. [23]Bütün erkekleriniz yılda üç kez İsrail'in Tanrısı ben Egemen RAB'bin huzuruna çıkacaklar. [24]Öteki ulusları önünüzden kovacak, sınırlarınızı genişleteceğim. Yılda üç kez Tanrınız RAB'bin önüne çıktığınız zaman, kimse ülkenize göz dikemeyecek.

[25]"Evinizde maya bulunduğu sürece bana kurban kesmeyeceksiniz. Fısıh* kurbanı sabaha bırakılmayacak.

[26]"Toprağınızın seçme ilk ürünlerini Tanrınız RAB'bin Tapınağı'na getireceksiniz.

"Oğlağı anasının sütünde haşlamayacaksınız."

[27]RAB Musa'ya, "Bunları yaz" dedi, "Çünkü seninle ve İsrailliler'le bu sözlere dayanarak antlaşma yaptım." [28]Musa orada kırk gün kırk gece RAB'le birlikte kaldı. Ağzına ne ekmek koydu, ne de su. Antlaşma sözlerini, on buyruğu taş levhaların üzerine yazdı.

Musa Sina Dağı'ndan İniyor

[29]Musa elinde iki antlaşma levhasıyla Sina Dağı'ndan indi. RAB'le konuştuğu için yüzü ışıldıyordu, ama kendisi bunun farkında değildi. [30]Harun'la İsrailliler Musa'nın ışıldayan yüzünü görünce, ona yaklaşmaya korktular. [31]Musa onları yanına çağırdı. Harun'la İsrail topluluğunun bütün önderleri çevresine toplandılar. Musa onlarla konuştu. [32]Sonra herkes ona yaklaştı. Musa RAB'bin Sina Dağı'nda kendisine bildirdiği bütün buyrukları onlara verdi.

[33]Konuşmasını bitirdikten sonra, yüzüne bir peçe taktı. [34]Ama ne zaman konuşmak için RAB'bin huzuruna çıksa, ayrılıncaya kadar peçeyi kaldırırdı. Dönünce de kendisine verilen buyrukları İsrailliler'e bildirir, [35]İsrailliler de onun ışıldayan yüzünü görürlerdi. Sonra Musa içeri girip RAB'le görüşünceye kadar yine peçeyi takardı.

Şabat Kuralları

(Çık.31:12-18)

35 Musa bütün İsrail topluluğunu çağırarak, "RAB'bin yapma-

34:18 Çık.12:14-20; Lev.23:6-8; Say.28:16-25
34:19 Çık.13:2 34:20 Çık.13:13
34:21 Çık.20:9-10; 23:12; 31:15; 35:2; Lev.23:3; Yas.5:13-14
34:22 Lev.23:15-21; Say.28:26-31 34:22 Lev.23:39-43 34:25 Çık.12:10
34:26 Yas.26:2 34:26 Yas.24:21 34:29-35 2Ko.3:7-16

nızı buyurduğu işler şunlardır" dedi, [2]"Altı gün çalışacaksınız. Ama yedinci gün sizin için kutsal Şabat*, RAB'be adanmış dinlenme günü olacaktır. O gün çalışan herkes öldürülecektir. [3]Şabat Günü konutlarınızda ateş yakmayacaksınız."

Konuta Getirilen Armağanlar

(Çık.25:1-7; 39:32-41)

[4]Musa bütün İsrail topluluğuna seslenerek şöyle dedi: "RAB'bin buyruğu şudur: [5-7]Aranızda armağanlar toplayıp RAB'be sunacaksınız. İstekli olan herkes RAB'be altın, gümüş, tunç*; lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, deri[a], kırmızı boyalı koç derisi, akasya ağacı armağan etsin. [8]Kandil için zeytinyağı; mesh yağı ve güzel kokulu buhur için baharat; [9]başkâhinin efoduyla* göğüslüğü* için oniks ve öbür kakma taşları getirsin.

[10]"Aranızdaki bütün becerikli kişiler gelip RAB'bin buyurduğu her şeyi yapsın. [11]Konutu, çadırın iç ve dış örtüsünü, kopçalarını, çerçevelerini, kirişlerini, direklerini, tabanlarını; [12]sandığı ve sırıklarını, Bağışlanma Kapağı'nı, bölme perdesini, [13]masayla sırıklarını, bütün masa takımlarını, huzura konan ekmekleri*; [14]ışık için kandilliği ve takımlarını, kandilleri, kandiller için zeytinyağını; [15]buhur sunağını ve sırıklarını, mesh yağını, güzel kokulu buhuru; konutun giriş bölümündeki perdeyi; [16]yakmalık sunu* sunağını ve tunç ızgarasını, sırıklarını, bütün takımlarını, kazanı ve kazan ayaklığını; [17]avlunun çevresindeki perdeleri, direkleri, direk tabanlarını, avlu kapısındaki perdeyi, [18]konutun ve avlunun kazıklarıyla iplerini; [19]kutsal yerde hizmet etmek için dokunmuş giysileri –Kâhin Harun'un giysileriyle oğullarının kâhin giysilerini– yapsınlar."

[20]İsrail topluluğu Musa'nın yanından ayrıldı. [21]Her istekli, hevesli kişi Buluşma Çadırı'nın yapımı, hizmeti ve kutsal giysiler için RAB'be armağan getirdi. [22]Kadın erkek herkes istekle geldi, RAB'be her çeşit altın takı, broş, küpe, yüzük, kolye getirdi. RAB'be armağan ettikleri bütün takılar altındı. [23]Ayrıca kimde lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, deri, kırmızı boyalı koç derisi varsa getirdi. [24]Gümüş ve tunç armağanlar sunan herkes onları RAB'be adadı. Herhangi bir işte kullanılmak üzere kimde akasya ağacı varsa getirdi. [25]Bütün becerikli kadınlar elleriyle eğirdikleri lacivert, mor, kırmızı ipliği, ince keteni getirdiler. [26]İstekli, becerikli kadınlar da keçi kılı eğirdiler. [27]Önderler efod ve göğüslük için oniks, kakma taşlar, [28]kandil, mesh yağı ve güzel kokulu buhur için baharat ve zeytinyağı getirdiler. [29]Kadın erkek bütün istekli İsrailliler RAB'bin Musa aracılığıyla yapmalarını buyurduğu işler için RAB'be gönülden verilen sunu sundular.

Besalel ve Oholiav Ustalar

(Çık.31:2-6)

[30]Musa İsrailliler'e, "Bakın!" dedi,

---

[a] ***35:5-7** "Deri": Yunus balığı derisi olabilir.*

***35:2** Çık.20:8-11; 23:12; 31:15; 34:21; Lev.23:3; Yas.5:12-14*

"RAB Yahuda oymağından özellikle Hur oğlu Uri oğlu Besalel'i seçti. [31]Beceri, anlayış, bilgi ve her türlü ustalık vermek için onu kendi Ruhu'yla doldurdu. [32]Öyle ki, altın, gümüş, tunç* işleyerek ustaca yapıtlar üretsin; [33]taş kesme ve kakmada, ağaç oymacılığında, her türlü sanat dalında çalışsın. [34]RAB ona ve Dan oymağından Ahisamak oğlu Oholiav'a öğretme yeteneği de verdi. [35]Onlara üstün beceri verdi. Öyle ki, ustalık isteyen her türlü işte, oymacılıkta, lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten yapmada, dokuma ve nakış işlerinde, her sanat dalında yaratıcı olsunlar.

36 "Besalel, Oholiav ve kutsal yerin yapımında gereken işleri nasıl yapacaklarına ilişkin RAB'bin kendilerine bilgelik ve anlayış verdiği bütün becerikli kişiler her işi tam RAB'bin buyurduğu gibi yapacaklar."

[2]Musa Besalel'i, Oholiav'ı, RAB-bin kendilerine bilgelik verdiği becerikli adamları ve çalışmaya istekli herkesi iş başına çağırdı. [3]Gelenler kutsal yerin yapımında gereken işleri yapmak üzere İsrailliler'in getirmiş olduğu bütün armağanları Musa'dan aldılar. İsrailliler gönülden verdikleri sunuları her sabah Musa'ya getirmeye devam ettiler. [4]Öyle ki, kutsal yerdeki işleri yapmakta olan ustalar işlerini bırakıp bir bir Musa'nın yanına gelerek, [5]"Halk RAB'bin yapılmasını buyurduğu iş için gereğinden fazla getiriyor" dediler.

[6]Bunun üzerine Musa buyruk verdi: "Ne erkek, ne kadın hiç kimse kutsal yere armağan olarak artık bir şey vermesin." Buyruk ordugahta ilan edildi. Böylece halkın daha çok armağan getirmesine engel olundu. [7]Çünkü o ana kadar getirilenler işi bitirmek için yeter de artardı bile.

Konutun Yapımı

(Çık.26:1-37)

[8]Çalışanlar arasındaki becerikli adamlar konutu on perdeden yaptılar. Besalel onları lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yaptı, üzerini Keruvlar'la* ustaca süsledi. [9]Her perdenin boyu yirmi sekiz[a], eni dört arşındı[b]. Bütün perdeler aynı ölçüdeydi. [10]Perdeleri beşer beşer birbirine ekleyerek iki takım perde yaptı. [11]Birinci takımın kenarına lacivert ilmekler açtı. Öbür takımın kenarına da aynı şeyi yaptı. [12]Birinci takımın ilk perdesiyle ikinci takımın son perdesine ellişer ilmek açtı; ilmekler birbirine karşıydı. [13]Elli altın kopça yaptı, perdeleri kopçalayarak çadırı birleştirdi. Böylece konut tek parça haline geldi.

[14]Konutun üstünü kaplayacak çadır için keçi kılından on bir perde yaptı. [15]Her perdenin boyu otuz[c], eni dört arşındı. On bir perde de aynı ölçüdeydi. [16]Beş perdeyi birbirine, altı perdeyi birbirine birleştirdi. [17]Her iki perde takımının kenarlarına ellişer ilmek açtı. [18]Çadırı birleştirip tek parça haline getirmek için elli tunç* kopça yaptı. [19]Çadır için kırmızı boyalı koç derisinden bir örtü, onun üstüne de deriden[ç] başka bir örtü yaptı.

---

[a] *36:9 "Yirmi sekiz arşın": Yaklaşık 12.6 m.*

[b] *36:9,15 "Dört arşın": Yaklaşık 1.8 m.*

[c] *36:15 "Otuz arşın": Yaklaşık 13.5 m.*

[ç] *36:19 "Deri": Yunus balığı derisi olabilir.*

[20]Konut için akasya ağacından dikine çerçeveler yaptı. [21]Her çerçevenin boyu on[a], eni bir buçuk[b] arşındı. [22]Çerçevelerin birbirine uyan iki paralel çıkıntısı vardı. Konutun bütün çerçevelerini aynı biçimde yaptı. [23]Konutun güneyi için yirmi çerçeve yaptı. [24]Her çerçevenin altında iki çıkıntı için birer taban olmak üzere, yirmi çerçevenin altında kırk gümüş taban yaptı. [25-26]Konutun öbür yanı, yani kuzeyi için de yirmi çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere kırk gümüş taban yaptı. [27]Konutun batıya bakacak arka tarafı için altı çerçeve yaptı. [28]Arkada konutun köşeleri için iki çerçeve yaptı. [29]Bu köşe çerçevelerinin alt tarafı ayrı kaldı, üst tarafı ise birinci halkayla birleştirildi. İki köşeyi oluşturan iki çerçeveyi aynı biçimde yaptı. [30]Böylece sekiz çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere on altı gümüş taban yaptı.

[31-32]Konutun bir yanındaki çerçeveler için beş, öbür yanındaki çerçeveler için beş, batıya bakan arka tarafındaki çerçeveler için de beş olmak üzere akasya ağacından kirişler yaptı. [33]Çerçevelerin ortasındaki kirişi konutun bir ucundan öbür ucuna geçirdi. [34]Çerçevelerle kirişleri altınla kapladı, kirişlerin geçeceği halkaları da altından yaptı.

[35]Lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden bir perde yaptı, üzerini Keruvlar'la ustaca süsledi. [36]Perde için akasya ağacından dört direk yaparak altınla kapladı. Çengelleri de altındı. Direkler için dört gümüş taban döktü. [37]Çadırın giriş bölümüne lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı bir perde yaptı. [38]Perdeyi asmak için çengelli beş direk yaparak başlıklarını, çemberlerini altınla kapladı. Direklere beş tunç taban yaptı.

Antlaşma Sandığı'nın Yapımı

(Çık.25:10-22)

37 Besalel Antlaşma Sandığı'nı* akasya ağacından yaptı. Boyu iki buçuk[c], eni ve yüksekliği birer buçuk arşındı[ç]. [2]İçini de dışını da saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. [3]İkisi bir yanda, ikisi öbür yanda olmak üzere sandığın dört köşesindeki ayaklara takmak için birer altın halka döktü. [4]Akasya ağacından sırıklar yapıp altınla kapladı. [5]Sandığın taşınması için sırıkları yanlardaki halkalara geçirdi. [6]Bağışlanma Kapağı'nı saf altından yaptı. Boyu iki buçuk[c], eni bir buçuk arşındı[ç]. [7]Kapağın iki kenarına dövme altından birer Keruv* yaptı. [8]Keruvlar'dan birini bir kenara, öbürünü öteki kenara koyarak kapağı tek parça halinde yaptı. [9]Keruvlar yukarı doğru açık kanatlarıyla kapağı örtüyor, yüzleri birbirine dönük kapağa bakıyorlardı.

Üzerinde Ekmek Sunulan Masa'nın Yapımı

(Çık.25:23-30)

[10]Besalel akasya ağacından bir

---

[a] ***36:21 "On arşın": Yaklaşık 4.5 m.***

[b] ***36:21 "Bir buçuk arşın": Yaklaşık 70 cm.***

[c] ***37:1,6 "İki buçuk arşın": Yaklaşık 1.1 m.***

[ç] ***37:1,6 "Bir buçuk arşın": Yaklaşık 70 cm.***

masa yaptı. Boyu iki[a], eni bir[b], yüksekliği bir buçuk arşındı[c]. [11]Masayı saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. [12]Pervazın çevresine dört parmak eninde bir kenarlık yaparak altın pervazla çevirdi. [13]Masa için dört altın halka dökerek dört ayak üzerindeki dört köşeye yerleştirdi. [14]Masanın taşınması için sırıkların içinden geçeceği halkalar kenarlığa yakındı. [15]Sırıkları akasya ağacından yaptı, altınla kapladı. [16]Masa için saf altından tabaklar, sahanlar, dökmelik sunu testileri, tasları yaptı.

Kandilliğin Yapımı

(Çık.25:31-40)

[17]Saf altından bir kandillik yaptı. Ayağı, gövdesi dövme altındı. Çanak, tomurcuk ve çiçek motifleri kendindendi. [18]Üç kolu bir yanda, üç kolu öteki yanda olmak üzere altı kolluydu. [19]Her kolda badem çiçeğini andıran üç çanak, tomurcuk ve çiçek motifi vardı. Altı kol da aynıydı. [20]Kandilliğin gövdesinde badem çiçeğini andıran dört çanak, tomurcuk ve çiçek motifi bulunuyordu. [21]Kandillikten yükselen ilk iki kolun, ikinci iki kolun, üçüncü iki kolun altında kendinden birer tomurcuk vardı. Toplam altı koldu. [22]Tomurcukları, kolları tek parça olan kandillik saf dövme altındı. [23]Kandillik için saf altından yedi kandil, fitil maşaları, tablalar yaptı. [24]Bütün takımları dahil kandilliğe bir talant[ç] saf altın harcandı.

Buhur Sunağının Yapımı

(Çık.30:1-5)

[25]Akasya ağacından bir buhur sunağı yaptı. Kare biçiminde, boyu ve eni birer arşın[b], yüksekliği iki arşındı[a]. Boynuzları kendindendi. [26]Üstünü, yanlarını, boynuzlarını saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. [27]İki yandaki pervazın altına iki altın halka yaptı. Bunlar sunağın taşınması için sırıkların geçmesine yarıyordu. [28]Sırıkları akasya ağacından yaparak altınla kapladı.

[29]Itriyatçı ustalığıyla kutsal mesh yağı ve güzel kokulu saf buhur yaptı.

Yakmalık Sunu Sunağının Yapımı

(Çık.27:1-8)

38 Besalel yakmalık sunu* sunağını akasya ağacından kare biçiminde yaptı. Eni ve boyu beşer arşın[d], yüksekliği üç arşındı[e]. [2]Dört üst köşesine kendinden boynuzlar yaparak hepsini tunçla* kapladı. [3]Sunağın bütün takımlarını –kovaları, kürekleri, çanakları, büyük çatalları, ateş kaplarını– tunçtan yaptı. [4]Kenarın altında aşağı doğru sunağın yarısına kadar ağ biçiminde tunç bir ızgara yaptı. [5]Tunç ızgaranın dört köşesine taşıma sırıklarını geçirmek için birer halka döktü. [6]Sırıkları akasya ağacından yaparak tunçla kapladı. [7]Sunağın taşınması için yan tarafındaki halkalara geçirdi. Sunağı tahtadan, içi boş yaptı.

---

[a] 37:10,25 "İki arşın": Yaklaşık 90 cm.

[c] 37:10 "Bir buçuk arşın": Yaklaşık 70 cm.

[d] 38:1 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.

37:29 Çık.30:22-38

[b] 37:10,25 "Bir arşın": Yaklaşık 45 cm.

[ç] 37:24 "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg.

[e] 38:1 "Üç arşın": Yaklaşık 1.4 m.

Yıkanma Kazanının Yapımı

(Çık.30:18)

[8]Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde hizmet eden kadınların aynalarından tunç* ayaklıklı tunç bir kazan yaptı.

Konut Avlusunun Yapımı

(Çık.27:9-19)

[9]Konuta bir avlu yaptı. Avlunun güney tarafı için yüz arşın[a] boyunda özenle dokunmuş ince keten perdeler yaptı. [10]Perdeler için tabanları tunç*, çengelleri ve çengel çemberleri gümüş yirmi direk yaptı. [11]Kuzey tarafı için yüz arşın boyunda perdeler, yirmi direk, direkler için yirmi tunç taban yapıldı. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüştü.

[12]Avlunun batı tarafı için elli arşın[b] boyunda perde, on direk, on taban yapıldı. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüştü. [13]Doğuya bakan tarafta avlunun eni elli arşındı[b]. [14]Girişin bir tarafında on beş arşın[c] boyunda perde, üç direk ve üç taban; [15]öbür tarafında da on beş arşın[c] boyunda perde, üç direk ve üç taban vardı. [16]Avlunun çevresindeki bütün perdeler özenle dokunmuş ince ketendi. [17]Direklerin tabanları tunç, çengelleriyle çemberleri gümüştü. Başlıkları da gümüş kaplamaydı. Avlunun bütün direkleri gümüş çemberlerle donatılmıştı.

[18]Avlunun girişindeki perde lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş nakışlı ince ketenden yapılmıştı. Boyu yirmi[ç], yüksekliği avlunun perdeleri gibi beş arşındı[d]. [19]Tunçtan dört direği ve dört tabanı vardı. Direklerin çengelleri, başlıklarının kaplaması ve çemberleri gümüştü. [20]Konutun ve konutu çevreleyen avlunun bütün kazıkları tunçtandı.

Kullanılan Malzemeler

[21]Antlaşma Levhaları'nın bulunduğu konut için kullanılan malzeme miktarının tümü Musa'nın buyruğu uyarınca, Kâhin Harun oğlu İtamar'ın yönetimindeki Leviliiler tarafından kaydedildi. [22]RAB'bin Musa'ya buyurduğu bütün işleri Yahuda oymağından Hur oğlu Uri oğlu Besalel yaptı. [23]Dan oymağından oymacı, yaratıcı, lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten işlemede usta nakışçı Ahisamak oğlu Oholiav da ona yardım etti.

[24]Kutsal yerdeki bütün işler için kullanılan adanmış altın miktarı kutsal yerin şekeliyle 29 talant 730 şekeldi[e]. [25]Topluluğun sayımından elde edilen gümüş, kutsal yerin şekeliyle 100 talant 1 775 şekeldi[f]. [26]Sayımı yapılan yirmi ve daha yukarı yaştaki 603 550 kişiden adam başına bir beka, yani yarım kutsal yerin şekeli[g] düşü-

---

[a] ***38:9,11 "Yüz arşın": Yaklaşık 45 m.***
[b] ***38:12,13 "Elli arşın": Yaklaşık 22.5 m.***
[c] ***38:14,15 "On beş arşın": Yaklaşık 6.8 m.***
[ç] ***38:18 "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m.***
[d] ***38:18 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.***
[e] ***38:24 "Kutsal yerin şekeliyle 29 talant 730 şekel": Yaklaşık 880 kg.***
[f] ***38:25 "Kutsal yerin şekeliyle 100 talant 1 775 şekel": Yaklaşık 3.2 ton.***
[g] ***38:26 "Bir beka, yani yarım kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 5 gr.***
38:25-26 Çık.30:11-16 38:26 Mat.17:24

yordu. [27]Kutsal yer ve perde tabanlarının dökümü için 100 talant[a] gümüş kullanıldı. Her tabana bir talant[b] olmak üzere, 100 tabana 100 talant[a] gümüş harcandı. [28]Direklerin çengelleri, başlıkların kaplanması ve çemberleri için 1 775 şekel[c] harcandı. [29]Adanan tunç* 70 talant 2 400 şekeldi[ç]. [30-31]Bununla Buluşma Çadırı'nın giriş bölümündeki tabanlar, sunakla ızgarası ve bütün takımları, avlu çevresindeki ve girişindeki tabanlar, bütün konut kazıklarıyla avlu çevresindeki kazıklar yapıldı.

Kâhin Giysilerinin Yapımı

(Çık.28:1-14)

39 Kutsal yerde hizmet için lacivert, mor, kırmızı iplikten özenle dokunmuş giysiler yaptılar. Ayrıca RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi Harun'a kutsal giysiler yapıldı.

Efodun Yapımı

(Çık.28:6-14)

[2]Efodu* altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yaptılar. [3]Altını ince tabakalar halinde dövüp lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten arasına ustaca işlemek için tel tel kestiler. [4]Efodun iki köşesine tutturulmuş omuzluklar yaparak birleştirdiler. [5]Efodun üzerindeki ustaca dokunmuş şerit efodun bir parçası gibi altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketendendi; tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibiydi.

[6]Altın yuvalar içine kakılmış, üzerine İsrailoğulları'nın adları mühür gibi oyulmuş oniksi işleyip [7]İsrailliler'in anılması için efodun omuzluklarına taktılar. Tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

Göğüslüğün Yapımı

(Çık.28:15-30)

[8]Efod* gibi altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden usta işi bir göğüslük* yaptılar. [9]Dört köşe, eni ve boyu birer karıştı[d], ikiye katlanmıştı. [10]Üzerine dört sıra taş yuvası kaktılar. Birinci sırada yakut, topaz, zümrüt; [11]ikinci sırada firuze, laciverttaşı, aytaşı; [12]üçüncü sırada gökyakut, agat, ametist; [13]dördüncü sırada sarı yakut, oniks, yeşim vardı. Taşlar altın yuvalara kakılmıştı. [14]On iki taş vardı. Üzerlerine mühür oyar gibi İsrailoğulları'nın adları bir bir oyulmuştu. Bu taşlar İsrail'in on iki oymağını simgeliyordu.

[15]Göğüslük için saf altından örme zincirler yaptılar. [16]İkişer tane altın yuva ve halka yaptılar. Göğüslüğün üst iki köşesine birer halka koydular. [17]İki örme altın zinciri göğüslüğün köşelerindeki halkalara taktılar. [18]Zincirlerin öteki iki ucunu iki yuvanın üzerinden geçirerek efodun ön tarafına, omuzlukların üzerine bağladılar. [19]İki altın halka yaparak

---

[a] ***38:27 "100 talant": Yaklaşık 3 ton.***

[b] ***38:27 "Bir talant": Yaklaşık 30 kg.***

[c] ***38:28 "1 775 şekel": Yaklaşık 17.8 kg.***

[ç] ***38:29 "70 talant 2400 şekel": Yaklaşık 2.1 ton.***

[d] ***39:9 "Bir karış": Yaklaşık 22.5 cm.***

göğüslüğün alt iki köşesine, efoda bitişik iç kenarına taktılar. [20]İki altın halka daha yaparak efodun önündeki omuzluklara alttan, dikişe yakın, ustaca dokunmuş şeridin yukarısına taktılar. [21]Göğüslüğün halkalarıyla efodun halkalarını lacivert kordonla birbirine bağladılar. Öyle ki, göğüslük efodun ustaca dokunmuş şeridinin yukarısında kalsın ve efoddan ayrılmasın. Tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

Öbür Kâhin Giysilerinin Yapımı

(Çık.28:31-43)

[22]Efodun* altına giyilen kaftanı ustaca dokunmuş salt lacivert iplikten yaptılar. [23]Ortasında baş geçecek kadar bir boşluk bıraktılar. Yırtılmaması için boşluğun kenarlarını yaka gibi dokuyarak çevirdiler. [24]Kaftanın kenarını lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nar motifleriyle bezediler. [25-26]Saf altından çıngıraklar yaptılar ve hizmet için kullanılan kaftanın eteğinin ucundaki narların arasına, bir çıngırak bir nar, bir çıngırak bir nar olmak üzere çepeçevre koydular. Tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

[27-29]Harun'la oğulları için ince ketenden ustaca dokunmuş mintanlar, sarıklar, süslü başlıklar, ince keten donlar, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı kuşak yaptılar; tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi.

[30]Kutsal tacın levhasını saf altından yaparak üzerine mühür oyar gibi 'RAB'be adanmıştır' sözünü yazdılar. [31]Üstüne bağlanmak üzere sarığa lacivert bir kordon taktılar; tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi.

İşin Tamamlanması

(Çık.35:10-19)

[32]Böylece konutun, yani Buluşma Çadırı'nın bütün işleri tamamlandı. İsrailliler her şeyi tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar. [33-41]Konutu, çadırla bütün takımlarını, kopçalarını, çerçevelerini, kirişlerini, direklerini, tabanlarını; kırmızı boyalı koç derisinden örtüyü, deri[a] örtüyü, bölme perdesini; Levha Sandığı'yla sırıklarını, Bağışlanma Kapağı'nı; masayla takımlarını, Tanrı'nın huzuruna konan ekmekleri*; saf altın kandilliği, üstüne dizilecek kandillerle takımlarını, kandil için zeytinyağını; altın sunağı, mesh yağını, güzel kokulu buhuru, çadırın giriş bölümünün perdesini; tunç* sunakla ızgarasını, sırıklarını, bütün takımlarını, kazanı, kazan ayaklığını; avlunun perdelerini, direklerini, direk tabanlarını, avlu girişinin perdesini, iplerini, kazıklarını, konutta, yani Buluşma Çadırı'ndaki hizmet için gerekli bütün aletleri; kutsal yerdeki hizmet için dokunmuş giysileri, Kâhin Harun'un kutsal giysilerini, oğullarının kâhin giysilerini Musa'ya gösterdiler. [42]Her şeyi tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar. [43]Musa baktı, bütün işlerin RAB'bin buyurduğu gibi yapılmış olduğunu görünce onları kutsadı.

---

[a] ***39:33-41** "Deri": Yunus balığı derisi olabilir.*

Buluşma Çadırı’nın Düzenlenmesi ve Adanması

40 RAB Musa’ya şöyle dedi: [2]“Konutu, yani Buluşma Çadırı’nı birinci ayın* ilk günü kur. [3]Levha Sandığı’nı oraya getirip perdeyle gizle. [4]Masayı içeri getir, gereken her şeyi üzerine diz. Kandilliği getirip kandillerini yak. [5]Altın buhur sunağını Levha Sandığı’nın önüne koy, konutun giriş bölümüne perdesini tak. [6]Yakmalık sunu* sunağını konutun –Buluşma Çadırı’nın– giriş bölümüne koy. [7]Kazanı çadırla sunak arasına koyup içine su doldur. [8]Çadırın çevresini avluyla kapat, avlunun girişine perdesini as.

[9]“Sonra mesh yağıyla konutu ve içindeki bütün eşyaları meshederek* kutsal kıl. Böylece konutla takımları kutsal olacak. [10]Yakmalık sunu sunağıyla takımlarını meshet, sunağı kutsal kıl. Sunak çok kutsal olacak. [11]Kazan ve kazan ayaklığını meshederek kutsal kıl.

[12]“Harun’la oğullarını Buluşma Çadırı’nın giriş bölümüne getirip yıka. [13]Harun’a kutsal giysileri giydir, bana kâhinlik etmesi için onu meshederek kutsal kıl. [14]Oğullarını getirip mintanları giydir. [15]Bana kâhinlik etmeleri için babaları gibi onları da meshet. Bu mesh onların kuşaklar boyu sürekli kâhin olmalarını sağlayacak.”

[16]Musa her şeyi RAB’bin kendisine buyurduğu gibi yaptı. [17]Böylece ikinci yılın birinci ayının birinci günü konut kuruldu. [18]Musa konutu kurdu, tabanlarını koydu, çerçevelerini yerleştirdi, kirişlerini taktı, direklerini dikti. [19]Çadırı tıpkı RAB’bin kendisine buyurduğu gibi konutun üzerine gerdi, çadır örtüsünü üzerine örttü. [20]Antlaşma Levhaları’nı sandığa koydu, sandık sırıklarını taktı, Bağışlanma Kapağı’nı sandığın üzerine yerleştirdi. [21]RAB’bin kendisine buyurduğu gibi Levha Sandığı’nı konuta getirdi, bölme perdesini asarak sandığı gizledi.

[22]Masayı Buluşma Çadırı’na, konutun kuzeyine, perdenin dışına koydu. [23]RAB’bin huzurunda, RAB’bin kendisine buyurduğu gibi üzerine ekmekleri dizdi. [24]Kandilliği Buluşma Çadırı’na, masanın karşısına, konutun güneyine koydu. [25]RAB’bin kendisine buyurduğu gibi, RAB’bin huzurunda kandilleri yaktı. [26]Altın sunağı Buluşma Çadırı’na, perdenin önüne koydu. [27]RAB’bin kendisine buyurduğu gibi üzerinde güzel kokulu buhur yaktı. [28]Konutun giriş bölümünün perdesini taktı. [29]RAB’bin kendisine buyurduğu gibi yakmalık sunu sunağını Buluşma Çadırı’nın giriş bölümüne koydu, üzerinde yakmalık sunu ve tahıl sunusu* sundu. [30]Kazanı Buluşma Çadırı ile sunak arasına koydu, yıkanmak için içine su doldurdu. [31]Musa, Harun ve Harun’un oğulları ellerini, ayaklarını orada yıkadılar. [32]Ne zaman Buluşma Çadırı’na girip sunağa yaklaşsalar RAB’bin Musa’ya buyurduğu gibi orada yıkandılar. [33]Musa konutla sunağı avluyla çevirdi. Avlunun girişine perdeyi asarak işi tamamladı.

Buluşma Çadırı Üstündeki Bulut

(Say.9:15-23)

[34]O zaman bulut Buluşma Çadırı’nı

kapladı ve RAB'bin görkemi konutu doldurdu. [35]Musa Buluşma Çadırı'na giremedi; çünkü bulut her yeri kaplamış, RAB'bin görkemi konutu doldurmuştu. [36]İsrailliler ancak bulut konutun üzerinden kalkınca göçerlerdi. [37]Bulut durdukça yerlerinden ayrılmaz, kalkacağı günü beklerlerdi. [38]Böylece bütün yolculuklarında konutun üzerinde gündüzün RAB'bin bulutu, gece de ateş İsrailliler'e yol gösterdi.

40:34 1Kr.8:10-11; 2Ta.5:13-14; Yşa.6:4; Hez.43:4-5; Va.15:8 40:36 Say.9:17

LEVİLİLER

GİRİŞ

Levililer Kitabı eski İsrail'deki tapınma düzeni ve bunu yöneten Levi oymağından gelen kâhinlerle ilgili kuralları içerir.

Kitap temel olarak Tanrı'nın kutsallığı ve İsrail halkının kutsal Tanrı'yla ilişkisini sürdürmek için nasıl yaşayıp tapınması gerektiği konusuna açıklık getirir. Kitabın en çok bilinen ayetlerinden biri, İsa'nın ikinci büyük buyruk olarak söylediği 19:18 ayetindeki "Komşunu kendin gibi seveceksin" sözleridir.

Ana Hatlar:

1:1-7:38	*Sunu ve kurbanlarla ilgili yasalar*
8:1-10:20	*Harun'la oğullarının kâhin olarak atanması*
11:1-15:33	*Dinsel açıdan kirli ve temiz sayılmayla ilgili yasalar*
16:1-34	*Günahları Bağışlatma Günü*
17:1-27:34	*Kutsallık ve tapınmayla ilgili yasalar*

Yakmalık Sunu

1 RAB Musa'yı çağırıp Buluşma Çadırı'ndan[a] ona şöyle seslendi: [2]"İsrail halkıyla konuş, onlara de ki, 'İçinizden biri RAB'be sunu olarak bir hayvan sunacağı zaman, sığır ya da davar sunmalı.

[3]" 'Eğer yakmalık sunu* sığırsa, kusursuz ve erkek olmalı. RAB'bin sunuyu[b] kabul etmesi için onu Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde sunmalı. [4]Elini yakmalık sununun başına koymalı. Sunu kişinin günahlarının bağışlanması için kabul edilecektir. [5]Boğayı RAB'bin önünde kesmeli. Harun soyundan gelen kâhinler[c] boğanın kanını getirip Buluşma Çadırı'nın giriş bölümündeki sunağın her yanına dökecekler. [6]Sonra kişi yakmalık sunuyu yüzüp parçalara ayırmalı. [7]Kâhin Harun'un oğulları sunakta ateş yakıp üzerine odun dizecekler. [8]Hayvanın başını, iç yağını,

---

[a] 1:1 "Buluşma Çadırı": İnsanların Tanrı'ya danıştıkları yer (bkz. Çık.33:7-10).
[b] 1:3 "Sunuyu" ya da "Kişiyi".
[c] 1:5 "Kâhin": Tanrı ile insanlar arasında aracılık yapan ve Tanrı'ya kurban sunmak gibi dinsel işlerle uğraşan görevli. Kâhinin büyücülük, falcılık, sihirbazlık, gaipten haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar Yas.18:9-14 ayetlerinde yasaklanmıştır.

parçalarını sunakta yanan odunların üzerine yerleştirecekler. [9]Kişi hayvanın işkembesini, bağırsaklarını ve ayaklarını yıkayacak. Kâhin de hepsini yakmalık sunu, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden koku olarak sunağın üzerinde yakacaktır.

[10]“ ‘Eğer kişi yakmalık sunu olarak davar, yani koyun ya da keçi sunmak istiyorsa, sunusu kusursuz ve erkek olmalı. [11]Onu sunağın kuzeyinde, RAB'bin önünde kesmeli. Harun soyundan gelen kâhinler kanı sunağın her yanına dökecekler. [12]Kişi başını, iç yağını kesip hayvanı parçalara ayırmalı. Kâhin bunları sunakta yanan odunların üzerine yerleştirecek. [13]Kişi hayvanın işkembesini, bağırsaklarını, ayaklarını yıkamalı. Kâhin bunları sunak üzerinde yakarak sunmalı. Bu yakmalık sunu, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden kokudur.

[14]“ ‘Eğer kişi yakmalık sunu olarak RAB'be kuş sunmak istiyorsa, kumru ya da güvercin sunmalı. [15]Kâhin sunuyu sunağa getirecek, başını ayırıp sunağın üzerinde yakacak. Kuşun kanı sunağın yan tarafından akıtılacak. [16]Kâhin kuşun kursağını pisliğiyle birlikte çıkarıp sunağın doğusundaki küllüğe atacak. [17]Kanatlarını tutarak kuşu ikiye bölecek, ama tümüyle ayırmayacak. Sonra kuşu sunakta yanan odunların üstünde yakmalı. Bu yakmalık sunu, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden kokudur.’ ”

Tahıl Sunusu

2 “ ‘Biri RAB'be tahıl sunusu* getirdiği zaman, sunusu ince undan olmalı. Üzerine zeytinyağı dökerek ve günnük koyarak [2]sunuyu Harun soyundan gelen kâhinlere götürmeli. Kâhin avuç dolusu ince un, zeytinyağı ve bütün günnüğü alıp sunağın üzerinde anma payı olarak yakacak. Bu yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden kokudur. [3]Tahıl sunusundan artakalan Harun'la oğullarına bırakılmalı. RAB için yakılan bir sunu olduğundan çok kutsaldır.

[4]“ ‘Eğer fırında pişirilmiş tahıl sunusu sunuyorsan, zeytinyağıyla yoğrulmuş ince undan yapılmış mayasız pideler ya da üzerine yağ sürülmüş mayasız yufkalar olmalı. [5]Eğer sunu sacda pişirilmiş tahıl sunusu ise, zeytinyağıyla yoğrulmuş mayasız ince undan yapılmalı. [6]Onu sunarken parçalara ayırıp üzerine zeytinyağı dökeceksin. Bu tahıl sunusudur. [7]Eğer sunu tavada pişirilmiş tahıl sunusu ise, ince un ve zeytinyağıyla yoğrulmuş olmalı. [8]Böyle yapılmış tahıl sunusunu RAB'be sunmak için getirip kâhine vereceksin. Kâhin de onu sunağa götürecek. [9]Anma payı olarak tahıl sunusundan bir parça alıp yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden koku olarak sunak üzerinde yakacak. [10]Tahıl sunusundan artakalan Harun'la oğullarına bırakılmalı. RAB için yakılan bir sunu olduğundan çok kutsaldır.

[11]“ ‘RAB'be sunacağınız tahıl sunularının hiçbirine maya katılmamalı. Çünkü RAB için yakılan sunu içinde hiçbir zaman maya ya da bal yakılmamalı. [12]Bunları ilk ürünlerinizin sunusu olarak RAB'be sunabilirsiniz. Ancak RAB'bi hoşnut eden koku olarak sunak üzerinde sunulmamaları gerekir. [13]Bütün tahıl sunularını tuzlayacaksınız. Tanrı'nın sizinle yaptığı antlaşmayı simgeleyen tuzu tahıl

sunularından hiç eksik etmeyeceksiniz. Bütün sunulara tuz katacaksınız.

[14]“ ‘Eğer RAB’be ilk ürünlerin tahıl sunusunu getiriyorsan, kavrulup dövülmüş, taze devşirilmiş buğday başakları sunacaksın. [15]Üzerine zeytinyağı ve günnük koyacaksın. Tahıl sunusudur bu. [16]Kâhin biraz dövülmüş buğday ve zeytinyağı alıp günnüğün tümüyle birlikte anma payı olarak yakacak. RAB için yakılan sunudur bu.’ ”

Esenlik Sunusu

3 “ ‘Eğer biri esenlik kurbanı olarak sığır sunmak istiyorsa, RAB’be erkek ya da dişi, kusursuz bir hayvan sunmalı. [2]Elini sununun başına koyup onu Buluşma Çadırı’nın giriş bölümünde kesmeli. Harun soyundan gelen kâhinler kanı sunağın her yanına dökecekler. [3]Kişi esenlik sunusunun* bazı parçalarını RAB için yakılan sunu olarak sunmalı. Sununun bağırsak ve işkembe yağlarını, [4]böbreklerini, böbrek üstü yağlarını, karaciğerden böbreklere uzanan perdeyi ayıracak. [5]Harun’un oğulları sunakta yanan odunların üzerinde duran yakmalık sununun* üzerinde bunları yakacak. Yakılan sunu, RAB’bi hoşnut eden kokudur.

[6]“ ‘Eğer kişi esenlik kurbanı olarak RAB’be davar sunmak istiyorsa, erkek ya da dişi, sunusu kusursuz olmalı. [7]Eğer kuzu sunmak istiyorsa, RAB’bin önünde sunmalı. [8]Elini sununun başına koyup onu Buluşma Çadırı’nın önünde kesmeli. Harun’un oğulları kanı sunağın her yanına dökecekler. [9]Kişi esenlik kurbanının bazı parçalarını RAB için yakılan sunu olarak sunmalı. Yağını almalı, kuyruk sokumunun dibinden bütün kuyruk yağını kesmeli, bağırsak ve işkembe yağlarını, [10]böbreklerini, böbrek üstü yağlarını, karaciğerden böbreklere uzanan perdeyi ayırmalı. [11]Kâhin bunları sunağın üzerinde yakacak. RAB için yakılan yiyecek sunusudur bu.

[12]“ ‘Eğer sunusu keçi ise, onu RAB’bin önünde sunmalı. [13]Elini sununun başına koyup onu Buluşma Çadırı’nın önünde kesmeli. Harun’un oğulları kanı sunağın her yanına dökecekler. [14-15]RAB için yakılan sunu olarak sunudan şunları ayırıp sunmalı: Bağırsak ve işkembe yağlarını, böbrekleri, böbrek üstü yağlarını, karaciğerden böbreklere uzanan perdeyi. [16]Kâhin bütün bunları sunağın üzerinde yakacak. Yakılan yiyecek sunusudur bu. Kokusu RAB’bi hoşnut eder. Yağın tümü RAB’be aittir. [17]Hayvan yağı ve kan yemeyeceksiniz. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca bu kural hep geçerli olacak.’ ”

Günah Sunusu

4 RAB Musa’ya şöyle dedi: [2]“İsrail halkına söyle: ‘Biri buyruklarımdan birinde yasakladığım bir şeyi yapar, bilmeden günah işlerse; [3]meshedilmiş* kâhin günah işleyerek halkını da suçlu kılarsa, işlediği günahtan ötürü RAB’be günah sunusu* olarak kusursuz bir boğa sunmalı. [4]Boğayı Buluşma Çadırı’nın giriş bölümüne, RAB’bin önüne getirip elini onun başına koymalı ve RAB’bin huzurunda onu kesmeli. [5]Meshedilmiş kâhin boğa kanının birazını Buluşma

Çadırı'na götürecek. [6]Parmağını kana batırıp En Kutsal Yer'in* perdesi önünde, RAB'bin huzurunda yedi kez serpecek. [7]Sonra çadırda, RAB-bin huzurunda, buhur sunağının boynuzlarına sürecek. Boğanın artakalan kanını çadırın giriş bölümündeki yakmalık sunu* sunağının dibine dökecek. [8]Günah sunusu olarak adanan boğanın bütün yağını alacak. Bağırsak ve işkembe yağlarını, [9]böbrekleri, böbrek üstü yağlarını, karaciğerden böbreklere uzanan perdeyi, [10]esenlik kurbanı olarak sunulan sığırda olduğu gibi ayıracak. Bunları yakmalık sunu sunağı üzerinde yakacak. [11-12]Boğanın artakalan parçalarını; derisini, etinin tümünü, başını, ayaklarını, işkembesini, bağırsaklarını, gübresini ordugahın dışında küllerin döküldüğü temiz bir yere götürecek; küllerin üzerinde odun ateşiyle yakacak.

[13]" 'Eğer bütün İsrail topluluğu bilmeden günah işler, RAB'bin buyruklarından birinde yasaklanmış olanı yaparsa durum gözden kaçsa bile suçlu sayılır. [14]İşlediği günah açığa çıkınca, topluluk günah sunusu olarak bir boğa sunmalı, onu Buluşma Çadırı'nın önüne getirmeli. [15]RAB-bin huzurunda topluluğun ileri gelenleri ellerini boğanın başına koyacak ve boğa RAB'bin huzurunda kesilecek. [16]Meshedilmiş kâhin boğanın kanını Buluşma Çadırı'na götürecek. [17]Parmağını kana batırıp RAB'bin huzurunda, perdenin önünde yedi kez serpecek. [18]Sonra çadırda RAB'bin huzurunda bulunan sunağın boynuzlarına sürecek. Boğanın artakalan kanını çadırın giriş bölümündeki yakmalık sunu sunağının dibine dökecek. [19]Boğanın bütün yağını alıp sunağın üzerinde yakacak. [20]Günah sunusu olarak sunulan boğaya yaptığının aynısını yapacak. Böylece kâhin halkın günahlarını bağışlatacak ve halk bağışlanacak. [21]İlk boğayı yaktığı gibi bunu da ordugahın dışına çıkarıp yakacak. Topluluğun günah sunusudur bu.

[22]" 'Önderlerden biri günah işler, bilmeden Tanrısı RAB'bin buyruklarından birinde yasak olanı yaparsa, suçlu sayılır. [23]İşlediği günah kendisine açıklanırsa, sunu olarak kusursuz bir teke getirmeli. [24]Elini tekenin başına koymalı ve yakmalık sunuların kesildiği yerde RAB'bin huzurunda onu kesmeli. Bu bir günah sunusudur. [25]Kâhin günah sunusunun kanına parmağını batırıp yakmalık sunu sunağının boynuzlarına sürecek. Artakalan kanı yakmalık sunu sunağının dibine dökecek. [26]Tekenin bütün yağını esenlik kurbanının yağı gibi sunak üzerinde yakacak. Kâhin kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

[27]" 'Eğer halktan biri RAB'bin buyruklarından birinde yasak olanı yapar, bilmeden günah işlerse, suçlu sayılır. [28]İşlediği günah kendisine açıklanırsa, günahından ötürü sunu olarak kusursuz bir dişi keçi getirmeli. [29]Elini günah sunusunun başına koymalı ve yakmalık sunuların kesildiği yerde onu kesmeli. [30]Kâhin sununun kanına parmağını batırıp yakmalık sunu

4:7-31 Say.15:27-28

sunağının boynuzlarına sürecek. Artakalan kanı sunağın dibine dökecek. [31]Kişi keçinin bütün yağını, esenlik kurbanında olduğu gibi ayıracak. Kâhin RAB'bi hoşnut eden koku olarak onu sunakta yakacak, kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

[32]" 'Eğer biri günah sunusu olarak bir kuzu getirirse, kuzu dişi ve kusursuz olmalı. [33]Elini günah sunusunun başına koyacak ve yakmalık sunuların kesildiği yerde onu günah sunusu olarak kesecek. [34]Kâhin sununun kanına parmağını batırıp yakmalık sunu sunağının boynuzlarına sürecek. Artakalan kanı sunağın dibine dökecek. [35]Esenlik kurbanı kuzusunda olduğu gibi kişi sununun bütün yağını ayırmalı. Kâhin RAB için yakılan sunuların üzerinde hepsini sunakta yakacak. Kâhin kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

5 " 'Lanetleneceğini bile bile gördüğüne ya da bildiğine tanıklık etmeyen kişi günah işlemiş olur ve suçunun cezasını çekecektir.

[2]" 'Biri bilmeden kirli sayılan herhangi bir şeye, yabanıl, evcil ya da küçük bir hayvan leşine dokunursa, kirlenmiş olur ve suçlu sayılır.

[3]" 'Biri bilmeden kirli sayılan bir insana ya da insandan kaynaklanan kendisini kirletecek herhangi bir şeye dokunursa, ne yaptığını anladığı an suçlu sayılacaktır.

[4]" 'Biri hangi konuda olursa olsun, kötülük ya da iyilik yapmak için, düşünmeden ve ne yaptığını bilmeden ant içerse, bunu anladığı an suçlu sayılacaktır.

[5]" 'Kişi bu suçlardan birini işlediği zaman, günahını itiraf etmeli. [6]Günahının bedeli olarak RAB'be bir suç sunusu* getirmeli. Bu sunu küçükbaş hayvanlardan olmalı. Dişi bir kuzu ya da keçi olabilir. Kâhin kişinin günahını bağışlatacaktır.

[7]" 'Eğer kuzu alacak gücü yoksa, suçuna karşılık biri günah sunusu*, öbürü yakmalık sunu* olmak üzere RAB'be iki kumru ya da iki güvercin sunmalı. [8]Bunları kâhine getirmeli. Kâhin önce günah sunusunu sunacak. Kuşun boynunu kırmalı, ama başını koparmamalı. [9]Sununun kanından birazını sunağın yan yüzüne serpmeli. Artakalan kan sunağın dibine akıtılmalı. Bu günah sunusudur. [10]Kâhin bundan sonra ikinci kuşu yakmalık sunu olarak kurallara göre sunacak. Kâhin kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

[11]" 'Eğer iki kumru ya da iki güvercin alacak gücü yoksa, günahına karşılık günah sunusu olarak onda bir efa[a] ince un getirmeli. Üzerine zeytinyağı dökmemeli, günnük de koymamalı; çünkü bu günah sunusudur. [12]Onu kâhine vermeli. Kâhin anma payı olarak bir avuç dolusu alıp sunakta, RAB için yakılan sunuların üzerinde yakacak. Bu günah sunusudur. [13]Kâhin kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak. Tahıl sunusunda* olduğu gibi, artakalan un kâhinin olacaktır.' "

Suç Sunusu

[14]RAB Musa'ya şöyle dedi: [15]"Eğer

---

[a] *5:11 "Onda bir efa": Yaklaşık 1.3 kg.*

biri RAB'be adanmış nesnelere el uzatır, bilmeden günah işlerse, suç sunusu* olarak RAB'be küçükbaş hayvanlardan kusursuz bir koç getirmeli. Değeri gümüş şekelle, kutsal yerin şekeliyle[a] ölçülmeli. [16]Adanmış nesneler konusunda işlediği günahın karşılığını ödemeli ve beşte birini üzerine ekleyip kâhine vermeli. Kâhin suç sunusu olan koçla kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

[17]"Eğer biri günah işler, RAB'bin buyruklarından birinde yasak olanı yaparsa, bilmeden yapsa bile, suç işlemiş olur; suçunun cezasını çekecektir. [18]Kâhine suç sunusu olarak küçükbaş hayvanlardan belli değeri olan kusursuz bir koç getirmeli. Kâhin kişinin bilmeden işlediği günahı bağışlatacak ve kişi bağışlanacak. [19]Bu suç sunusudur. Kişi gerçekten RAB'be karşı suç işlemiştir."

6 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"Eğer biri günah işler, RAB'be ihanet eder, kendisine emanet edilen, rehin bırakılan ya da çalıntı bir mal konusunda komşusunu aldatır ya da ona haksızlık ederse, [3]kayıp bir eşya bulup yalan söylerse, yalan yere ant içerse, yani insanların işleyebileceği bu suçlardan birini işlerse, [4]günah işlemiş olur ve suçlu sayılır. Çaldığı ya da haksızlıkla ele geçirdiği şeyi, kendisine emanet edilen ya da bulduğu kayıp eşyayı, [5]ya da hakkında yalan yere ant içtiği şeyi, üzerine beşte birini de ekleyerek, suç sunusunu getirdiği gün sahibine geri vermeli. [6]RAB'be suç sunusu olarak kâhine belli değeri olan kusursuz bir koç getirmeli. [7]Kâhin RAB'bin huzurunda onun günahını bağışlatacak; işlediği suç ne olursa olsun kişi bağışlanacak."

Kâhinlerin Sunu Sunma Kuralları

a) Yakmalık Sunu

[8]RAB Musa'ya şöyle dedi: [9]"Harun'la oğullarına buyruk ver: 'Yakmalık sunu* yasası şudur: Yakmalık sunu bütün gece, sabaha kadar sunaktaki ateşin üzerinde kalacak. Sunağın üzerindeki ateş sönmeyecek. [10]Kâhin keten giysisini, donunu giyecek. Sunağın üzerindeki yakmalık sunudan kalan külü toplayıp sunağın yanına koyacak. [11]Giysilerini değiştirdikten sonra külü ordugahın dışında temiz bir yere götürecek. [12]Sunağın üzerindeki ateş sürekli yanacak, hiç sönmeyecek. Kâhin her sabah ateşe odun atacak, yakmalık sununun parçalarını odunların üzerine dizecek, onun üzerinde de esenlik sunularının* yağını yakacak. [13]Sunağın üzerindeki ateş sürekli yanacak, hiç sönmeyecek.' "

b) Tahıl Sunusu

[14]" 'Tahıl sunusu* yasası şudur: Harun'un oğulları onu sunağın önünde RAB'be sunacaklar. [15]Kâhin üzerindeki günnükle birlikte tahıl sunusunun ince unundan ve zeytinyağından bir avuç alıp anma payı ve RAB'bi hoşnut eden koku olarak sunakta yakacak. [16]Artakalanı Harun'la oğulları yiyecekler. Onu kutsal bir yerde, Buluşma Çadırı'nın avlusunda mayasız ekmek olarak yemeliler. [17]Mayayla

---

[a] 5:15 "Bir kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 10 gr.   6:1-7 Say.5:5-8

pişirilmemeli. Bunu yakılan sunulardan, kâhinlerin payı olarak verdim. Suç sunusu*, günah sunusu* gibi bu da çok kutsaldır. [18]Harun soyundan gelen her erkek ondan yiyebilir. RAB için yakılan sunularda onların kuşaklar boyunca sonsuza dek payları olacak. Sunulara her dokunan kutsal sayılacak.' "

[19]RAB Musa'ya şöyle dedi: [20]"Harun kâhin olarak meshedildiği* gün, Harun'la oğulları tahıl sunusu olarak RAB'be yarısı sabah, yarısı akşam olmak üzere, onda bir efa[a] ince un sunacaklar. Bu sürekli bir sunu olacak. [21]Zeytinyağıyla iyice yoğrulup sacda pişirilecek. Tahıl sunusunu getirip RAB'bi hoşnut eden koku olarak pişmiş parçalar halinde sunacaklar. [22]Bunu Harun soyundan gelen meshedilmiş kâhin RAB'be sunacak. Sürekli bir kural olacak bu. Sununun tümü yakılacak. [23]Kâhinin sunduğu her tahıl sunusu tümüyle yakılmalı, hiç yenmemeli."

c) Günah Sunusu

[24]RAB Musa'ya şöyle dedi: [25]"Harun'la oğullarına de ki, 'Günah sunusu* yasası şudur: Günah sunusu yakmalık sununun* kesildiği yerde, RAB'bin huzurunda kesilecek. Çok kutsaldır. [26]Hayvanı sunan kâhin onu kutsal bir yerde, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde yiyecek. [27]Sununun etine her dokunan kutsal sayılacak. Kanı birinin giysisine sıçrarsa, giysi kutsal bir yerde yıkanmalı. [28]İçinde etin haşlandığı çömlek kırılmalı. Ancak tunç* bir kapta haşlanmışsa, kap iyice ovulup suyla durulanmalı. [29]Kâhinler soyundan gelen her erkek bu sunuyu yiyebilir. Çok kutsaldır. [30]Ama kutsal yerde günah bağışlatmak için kanı Buluşma Çadırı'na getirilen günah sunusunun eti yenmeyecek, yakılacaktır.' "

ç) Suç Sunusu

7 " 'Çok kutsal olan suç sunusunun* yasası şudur: [2]Suç sunusu yakmalık sununun* kesildiği yerde kesilecek ve kanı sunağın her yanına dökülecek. [3-4]Hayvanın bütün yağı alınacak, kuyruk yağı, bağırsak ve işkembe yağları, böbrekleri, böbrek üstü yağları, karaciğerden böbreklere uzanan perde ayrılacak. [5]Kâhin bunların hepsini sunak üzerinde, RAB için yakılan sunu olarak yakacak. Bu suç sunusudur. [6]Kâhinler soyundan gelen her erkek bu sunuyu yiyebilir. Sunu kutsal bir yerde yenecek, çünkü çok kutsaldır.

[7]" 'Suç ve günah sunuları* için aynı yasa geçerlidir. Et, sunuyu sunarak günahı bağışlatan kâhinindir. [8]Yakmalık sununun derisi de sunuyu sunan kâhinindir. [9]Fırında, tavada ya da sacda pişirilen her tahıl sunusu* onu sunan kâhinin olacak. [10]Zeytinyağıyla yoğrulmuş ya da kuru tahıl sunuları da Harunoğulları'na aittir. Aralarında eşit olarak bölüşülecektir.' "

Esenlik Sunusu

[11]" 'RAB'be sunulacak esenlik kurbanının yasası şudur: [12]Eğer adam sunusunu RAB'be şükretmek için sunuyorsa, sunusunun yanısıra

---

[a] *6:20 "Onda bir efa": Yaklaşık 1.3 kg.*

zeytinyağıyla yoğrulmuş mayasız pideler, üzerine zeytinyağı sürülmüş mayasız yufkalar ve iyice karıştırılmış ince undan yağla yoğrulmuş mayasız pideler de sunacak. [13]RAB'be şükretmek için, esenlik sunusunu* mayalı ekmek pideleriyle birlikte sunacak. [14]Her sunudan birini RAB'be bağış sunusu olarak sunacak ve o sunu esenlik sunusunun kanını sunağa döken kâhinin olacak. [15]RAB'be şükretmek için sunulan esenlik kurbanının eti, sununun sunulduğu gün yenecek, sabaha bırakılmayacak.

[16]" 'Biri gönülden verilen bir sunu ya da dilediği adağı sunmak istiyorsa, kurbanın eti sununun sunulduğu gün yenecek, artakalırsa ertesi güne bırakılabilecek. [17]Ancak üçüncü güne bırakılan kurban eti yakılacak. [18]Esenlik kurbanının eti üçüncü gün yenirse sunu kabul edilmeyecek, geçerli sayılmayacak. Çünkü et kirlenmiş sayılır ve her yiyen suçunun cezasını çekecektir.

[19]" 'Kirli sayılan herhangi bir şeye dokunan et yenmemeli, yakılmalıdır. Öteki etlere gelince, temiz sayılan bir insan o etlerden yiyebilir. [20]Ama biri kirli sayıldığı sürece RAB'be sunulan esenlik kurbanının etini yerse, halkın arasından atılacak. [21]Ayrıca kirli sayılan herhangi bir şeye, insandan kaynaklanan bir kirliliğe, kirli bir hayvana ya da kirli ve iğrenç bir şeye dokunup da RAB'be sunulan esenlik kurbanının etinden yiyen biri halkın arasından atılacak.' "

Yağ ve Kan Yenmemeli

[22]RAB Musa'ya şöyle dedi: [23]"İsrail halkına de ki, 'İster sığır, ister koyun ya da keçi yağı olsun, hayvan yağı yemeyeceksiniz. [24]Kendiliğinden ölen ya da yabanıl hayvanların parçaladığı bir hayvanın yağı başka şeyler için kullanılabilir, ama hiçbir zaman yenmemeli. [25]Kim yakılan ve RAB'be sunulan hayvanlardan birinin yağını yerse, halkımın arasından atılacak. [26]Nerede yaşarsanız yaşayın, hiçbir kuşun ya da hayvanın kanını yemeyeceksiniz. [27]Kan yiyen herkes halkımın arasından atılacak.' "

Kâhinlerin Payı

[28]RAB Musa'ya şöyle dedi: [29]"İsrail halkına de ki, 'RAB'be esenlik kurbanı sunmak isteyen biri, esenlik kurbanının bir parçasını RAB'be sunmalı. [30]RAB için yakılan sunusunu kendi eliyle getirmeli. Hayvanın yağını döşüyle birlikte getirecek ve döş RAB'bin huzurunda sallamalık bir sunu olarak sallanacak. [31]Kâhin yağı sunağın üzerinde yakacak, ama döş Harun'la oğullarının olacak. [32]Esenlik kurbanlarınızın sağ budunu bağış olarak kâhine vereceksiniz. [33]Harunoğulları arasında esenlik sunusunun* kanını ve yağını kim sunuyorsa, sağ but onun payı olacak. [34]İsrail halkının sunduğu esenlik kurbanlarından sallamalık döşü ve bağış olarak sunulan budu aldım. İsrail halkının payı olarak bunları sonsuza dek Kâhin Harun'la oğullarına verdim.' "

[35]Harun'la oğulları kâhin atandıkları gün RAB için yakılan sunulardan paylarına bu düştü. [36]RAB onları meshettiği* gün İsrail halkına buyruk

7:26-27 Yar.9:4; Lev.17:10-14; 19:26; Yas.12:16,23-25; 15:23 vermişti. Adağın bu parçaları gelecek kuşaklar boyunca onların payı olacaktı.

[37]Yakmalık, tahıl, suç, günah, atanma sunularının ve esenlik kurbanlarının yasası budur. [38]RAB, bu buyruğu çölde, Sina Dağı'nda İsrail halkından kendisine sunu sunmalarını istediği gün Musa'ya vermişti.

Harun'la Oğullarının Kâhin Atanması

(Çık.29:1-37)

8 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2-3]"Harun'la oğullarını, kâhin giysilerini, mesh yağını, günah sunusu* olarak sunulacak boğayı, iki koçu ve mayasız ekmek sepetini Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getir. Bütün topluluğu da oraya çağır." [4]Musa RAB'bin buyruğunu yerine getirdi. Herkes Buluşma Çadırı'nın önünde toplandı.

[5]Musa topluluğa, "Şimdi RAB'bin buyruğunu yerine getireceğim" dedi. [6]Harun'la oğullarını öne çıkarıp yıkadı. [7]Harun'a mintanı giydirdi, beline kuşağı bağladı, üzerine kaftanı, onun üzerine de efodu* giydirdi. Ustaca dokunmuş şeridiyle efodu bağladı. [8]Üzerine göğüslüğü* taktı, göğüslüğün içine Urim ile Tummim'i* koydu. [9]Başına sarığı sardı, ön kısmına kutsal tacı, altın levhayı koydu. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

[10]Sonra mesh yağını aldı, Tanrı'nın Konutu'nu ve içindeki her şeyi meshederek* kutsal kıldı. [11]Yağı yedi kez sunağın üzerine serpti; sunağı, sunağın bütün aletlerini, kazanı ve ayaklıklarını kutsal kılmak için meshetti. [12]Harun'u kutsal kılmak için başına yağ dökerek meshetti. [13]Harun'un oğullarını öne çıkardı, onlara mintan giydirdi, bellerine kuşak bağladı, başlarına başlık koydu. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

[14]Sonra günah sunusu olarak sunulacak boğayı getirdi. Harun'la oğulları ellerini boğanın başına koydular. [15]Musa boğayı kesti. Sunağı pak kılmak için kanını parmağıyla sunağın boynuzlarına çepeçevre sürdü. Artan kanı sunağın dibine döktü. Böylece sunağı arındırıp kutsal kıldı. [16]Musa hayvanın bağırsak ve işkembe yağlarını, karaciğer perdesini, böbreklerini ve böbrek yağlarını sunağın üzerinde yaktı. [17]Boğanın geri kalan kısmını da –derisini, etini, gübresini– ordugahın dışında yaktı. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

[18]Sonra yakmalık sunu* olarak sunulacak koçu getirdi. Harun'la oğulları ellerini koçun başına koydular. [19]Musa koçu kesti, kanını sunağın her yanına döktü. [20]Koçu parçalara ayırıp parçaları, başını ve iç yağını yaktı. [21]Bağırsaklarını, işkembesini, ayaklarını yıkadı ve koçun tümünü sunağın üzerinde yaktı. Bu bir yakmalık sunu, RAB'bi hoşnut eden koku, yakılan sunuydu. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

[22]Sonra öteki koçu, atanma sunusu olarak sunulacak koçu getirdi. Harun'la oğulları ellerini koçun başına koydular. [23]Musa koçu kesti. Kanını Harun'un sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmaklarına sürdü. [24]Sonra Harun'un oğullarını öne çıkardı. Onların da sağ kulak memelerine, sağ ellerinin ve ayaklarının

baş parmaklarına kan sürdü. Artan kanı sunağın her yanına döktü. [25]Hayvanın yağını, kuyruk yağını, bağırsak ve işkembe yağlarını, karaciğer perdesini, böbreklerini, böbrek yağlarını ve sağ budunu aldı. [26]Sonra RAB’bin huzurunda bulunan mayasız ekmek sepetinden bir ekmek, yağlı pide ve yufka alıp hayvanın yağlarının ve sağ budunun üzerine koydu. [27]Hepsini Harun’la oğullarının eline verdi. Bunları RAB’bin huzurunda sallamalık sunu olarak salladı. [28]Sonra ellerinden alıp sunakta yakmalık sununun üzerinde yaktı. Bunlar atanma sunusu, RAB’bi hoşnut eden koku ve RAB için yakılan sunuydu. [29]Bundan sonra Musa döşü aldı ve sallamalık sunu olarak RAB’bin huzurunda salladı. Atanma sunusu olarak sunulan koçtan Musa’nın payına düşen buydu. Musa her şeyi RAB’bin buyurduğu gibi yaptı.

[30]Musa mesh yağını ve sunağın üzerindeki kanı alıp Harun’la oğullarının ve giysilerinin üzerine serpti. Böylece Harun’u, oğullarını ve giysilerini kutsal kılmış oldu.

[31]Sonra Harun’la oğullarına, “Eti Buluşma Çadırı’nın giriş bölümünde haşlayın” dedi, “ ‘Eti Harun’la oğulları yiyecek’ diye buyurmuştum. Atanma sunularının bulunduğu sepetteki ekmekle birlikte onu orada yiyin. [32]Etten ve ekmekten artanı yakın. [33]Atanma günleriniz doluncaya kadar, yedi gün boyunca Buluşma Çadırı’nın giriş bölümünden ayrılmayın. Çünkü atanmanız yedi gün sürecek. [34]Bugün yapılan her şeyi günahlarınızı bağışlatmak için RAB buyurdu. [35]Yedi gün boyunca gece gündüz Buluşma Çadırı’nın giriş bölümünde bekleyecek, RAB’bin buyruğunu yerine getireceksiniz. Öyle ki, ölmeyesiniz. Bana böyle buyruk verildi.” [36]Böylece Harun’la oğulları RAB’bin Musa aracılığıyla verdiği bütün buyrukları yerine getirdiler.

Kâhinler Görevlerine Başlıyor

9 Sekizinci gün Musa Harun’la oğullarını ve İsrail ileri gelenlerini çağırdı. [2]Harun’a, “Kendin için günah sunusu* olarak kusursuz bir erkek buzağı, yakmalık sunu* olarak da kusursuz bir koç al, RAB’be sun” dedi, [3]“Sonra İsrail halkına de ki, ‘Günah sunusu olarak bir teke, yakmalık sunu olarak da bir yaşında kusursuz bir buzağı ile bir kuzu alın. [4]RAB’bin huzurunda esenlik sunusu* olarak kurban edilmek üzere bir sığır ve bir koçla birlikte zeytinyağıyla yoğrulmuş tahıl sunusu* getirin. Çünkü RAB bugün size görünecektir.’ ”

[5]Musa’nın buyurdukları Buluşma Çadırı’nın önüne getirildi. Herkes yaklaşıp RAB’bin huzurunda toplandı. [6]Musa, “RAB şunları yapmanızı buyuruyor, o zaman RAB’bin yüceliği size görünecektir” dedi. [7]Sonra Harun’a, “Sunağa git, günah ve yakmalık sunularını sun” dedi, “Hem kendinin, hem de halkın günahlarını bağışlat. RAB’bin buyurduğu gibi halkın sunusunu sun, günahlarını bağışlat.”

[8]Böylece Harun sunağa gidip kendisi için günah sunusu olarak sunula-

9:7 İbr.7:27

cak buzağıyı kesti. [9]Oğulları buzağının kanını ona getirdiler. Harun parmağını kana batırıp sunağın boynuzlarına sürdü. Artan kanı sunağın dibine döktü. [10]RAB'bin Musa'ya verdiği buyruğa uygun olarak günah sunusunun yağını, böbreklerini, karaciğerinin perdesini sunakta yaktı. [11]Etiyle derisini ise ordugahın dışında yaktı.

[12]Sonra yakmalık sunuyu kesti. Oğulları sununun kanını kendisine verdiler. O da kanı sunağın her yanına döktü. [13]Sununun bütün parçalarını ve başını Harun'a verdiler. Harun hepsini sunağın üzerinde yaktı. [14]Sununun işkembesini, bağırsaklarını, ayaklarını yıkayıp sunakta yakmalık sununun üzerinde yaktı.

[15]Bundan sonra Harun halkın sunusunu getirdi. Halkın günahları için sunulacak tekeyi kesti ve ilk sunu gibi bunu da günah sunusu olarak sundu.

[16]Yakmalık sunuyu da kurallara uygun biçimde sundu. [17]Sonra tahıl sunusunu getirdi. Bir avuç alıp her sabah sunulan yakmalık sunuya ek olarak sunağın üzerinde yaktı.

[18]Halk için esenlik kurbanları olarak sunulacak sığırla koçu da kesti. Oğulları sunuların kanını kendisine verdiler. O da kanı sunağın her yanına döktü. [19]Sığırla koçun yağlarını, kuyruk yağını, bağırsak ve işkembe yağlarını, böbreklerini ve karaciğerlerinin perdesini [20]döşlerin üzerine koydular. Harun yağları sunakta yaktı. [21]Musa'nın buyurduğu gibi döşleri ve sağ budu sallamalık sunu olarak RAB'bin huzurunda salladı.

[22]Harun günah, yakmalık, esenlik sunularını sunduktan sonra ellerini halka doğru uzatarak onları kutsadı ve aşağıya indi.

[23]Musa'yla Harun Buluşma Çadırı'na girdiler. Dışarı çıkınca halkı kutsadılar. O zaman RAB'bin yüceliği halka göründü. [24]RAB bir ateş gönderdi. Ateş sunağın üzerindeki yakmalık sunuyu, yağları yakıp küle çevirdi. Bunu gören halkın tümü sevinçle haykırarak yüzüstü yere kapandı.

Nadav'la Avihu'nun Ölümü

10 Harun'un oğulları Nadav'la Avihu buhurdanlarını alıp içlerine ateş, ateşin üstüne de buhur koydular. RAB'bin buyruklarına aykırı bir ateş sundular. [2]RAB bir ateş gönderdi. Ateş onları yakıp yok etti. RAB'bin huzurunda öldüler. [3]Musa Harun'a şöyle dedi: "RAB demişti ki,

'Bana hizmet edenler kutsallığıma
saygı duyacak
Ve halkın tümü beni yüceltecek.' "

Harun hiçbir şey söylemedi.

[4]Musa Harun'un amcası Uzziel'in oğullarını, Mişael'le Elsafan'ı çağırdı, "Gelin, kardeşlerinizi kutsal yerin önünden kaldırıp ordugahın dışına çıkarın" dedi. [5]Geldiler ve Musa'nın buyurduğu gibi cesetleri üzerlerindeki mintanlarıyla ordugahın dışına çıkardılar.

[6]Sonra Musa Harun'la oğulları Elazar'la İtamar'a, "Saçlarınızı dağıtmayın, giysilerinizi yırtmayın" dedi, "Yoksa ölürsünüz ve RAB bütün topluluğa öfkelenir. Ama kardeşleriniz,

---

9:18 Lev.3:1-11 *9:22 Say.6:22-26*

bütün İsrail halkı RAB’bin ateşle yok ettiği bu insanlar için yas tutsun. [7]Buluşma Çadırı’nın giriş bölümünden ayrılmayın, yoksa ölürsünüz. Çünkü RAB’bin mesh yağıyla kutsandınız.” Harun’la oğulları Musa’nın dediğine uydular.

[8]RAB Harun’a şöyle dedi: [9]“Sen ve oğulların Buluşma Çadırı’na şarap ya da herhangi bir içki içip girmeyin, yoksa ölürsünüz. Kuşaklar boyunca bir kural olsun bu. [10]Kutsalla bayağı olanı, kirliyle temizi birbirinden ayırt etmelisiniz. [11]RAB’bin Musa aracılığıyla İsrail halkına bildirdiği bütün kuralları onlara öğretmelisiniz.”

[12]Musa Harun’a ve sağ kalan oğulları Elazar’la İtamar’a şöyle dedi: “RAB için yakılan sunulardan artan tahıl sunusunu* alın, mayasız ekmek yapıp sunağın yanında yiyin. Çünkü çok kutsaldır. [13]Onu kutsal bir yerde yemelisiniz. Çünkü RAB için yakılan sunulardan senin ve oğullarının payıdır bu. Bana böyle buyruk verildi. [14-15]Sallamalık döşle bağış olarak sunulan budu ise oğulların ve kızlarınla birlikte temiz bir yerde yemelisin. Çünkü bunlar İsrail halkının sunduğu esenlik kurbanlarından senin ve çocuklarının payı olarak ayrıldı. Bağış olarak sunulan butla sallamalık döşü, yakılacak sunu yağlarıyla birlikte getirip RAB’bin önünde sallamalık sunu olarak sunacaklar. RAB’bin buyruğu uyarınca bunlar sonsuza dek senin ve çocuklarının payı olacak.”

[16-17]Musa günah sunusu* olarak sunulacak tekeyi soruşturdu, yakılmış olduğunu öğrenince, Harun’un sağ kalan oğulları Elazar’la İtamar’a çok öfkelendi, “Neden günah sunusunu kutsal bir yerde yemediniz?” diye sordu, “O çok kutsaldır. Topluluğun suçunu üstlenmesi ve günahlarını bağışlatmanız için RAB onu size vermişti. [18]Tekenin kanı kutsal çadıra getirilmemiş. Buyurduğum gibi tekeyi kesinlikle kutsal yerde yemeniz gerekirdi.”

[19]Harun, “Halk bugün RAB’be günah sunusu ve yakmalık sunu* sundu” diye yanıtladı, “Benim başıma ise bunlar geldi. Günah sunusunu bugün yemiş olsaydım, RAB bundan hoşnut olur muydu?” [20]Musa yanıtı uygun buldu.

Eti Yenen ve Yenmeyen Hayvanlar

(Yas.14:3-21)

11 RAB Musa’yla Harun’a şöyle dedi: [2]“İsrail halkına deyin ki, ‘Karada yaşayan hayvanlardan şunların etini yiyebilirsiniz: [3]Çatal ve yarık tırnaklı, geviş getiren hayvanların tümü. [4]Ancak geviş getiren ve çatal tırnaklı olan hayvanlardan etini yememeniz gerekenler şunlardır: Deve geviş getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılır. [5]Kaya tavşanı* geviş getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılır. [6]Tavşan geviş getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılır. [7]Domuz çatal ve yarık tırnaklıdır, ama geviş getirmez. Sizin için kirli sayılır. [8]Bu hayvanların etini yemeyecek,

10:10 Hez.22:26; 44:23 10:12-13 Lev.6:14-18 10:14-15 Lev.7:30-34
10:16-17 Lev.6:24-26

leşine dokunmayacaksınız, sizin için kirlidir.

[9]" 'Suda yaşayan hayvanlardan şunların etini yiyebilirsiniz: Denizde, akarsularda yaşayan pullu ve yüzgeçli canlıların etini yiyebilirsiniz. [10]Denizdeki ve akarsulardaki bütün pulsuz ve yüzgeçsiz canlılar –suda toplu halde yaşayanlar ve ötekiler– sizin için iğrenç sayılır. [11]Bunlar sizin için iğrenç sayılacak. Etlerini yemeyecek, leşlerinden tiksineceksiniz. [12]Suda yaşayan bütün pulsuz ve yüzgeçsiz canlılar sizin için iğrenç sayılacak.

[13]" 'Tiksindirici kuşların etini yemeyecek, şunları iğrenç sayacaksınız: Kartal, kuzu kartalı, kara akbaba, [14]çaylak, doğan türleri, [15]bütün karga türleri, [16]baykuş, puhu, martı, atmaca türleri, [17]kukumav, karabatak, büyük baykuş, [18]peçeli baykuş, ishakkuşu, akbaba, [19]leylek, balıkçıl türleri, ibibik, yarasa.

[20]" 'Dört ayaklı ve kanatlı böceklerin hepsi sizin için iğrençtir. [21]Ama dört ayaklı ve kanatlı olup ayaklarını sıçramak için kullanan bazılarının etini yiyebilirsiniz. [22]Şunları yiyeceksiniz: Bütün çekirge türleri, küçük çekirge, cırcırböceği, ağustosböceği. [23]Öbür dört ayaklı, kanatlı böceklerin hepsi sizin için iğrenç sayılır.

[24]" 'Sizi kirletecek şeyler şunlardır: Aşağıdaki hayvanların leşine dokunan akşama kadar kirli sayılacaktır. [25]Kim aşağıdaki hayvanların leşini taşırsa giysilerini yıkayacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. [26]Çatal tırnaklı ama tırnağı yarık olmayan ve geviş getirmeyen her hayvan sizin için kirlidir. Bunlara dokunan da kirlenmiş sayılır. [27]Dört ayaklı hayvanlardan pençelerini yere basarak yürüyenler sizin için kirlidir. Bunların leşine dokunanlar akşama kadar kirli sayılacaktır. [28]Bunların leşini taşıyanlar giysilerini yıkayacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. Çünkü bu hayvanlar sizin için kirlidir.

[29-30]" 'Küçük kara hayvanları içinde sizin için kirli sayılanlar şunlardır: Gelincik, fare, bütün kertenkele türleri –geko, varan, duvar kertenkelesi, düz keler– bukalemun. [31]Sizin için kirli sayılan küçük kara hayvanları bunlardır. Bunların leşine dokunan akşama kadar kirli sayılacaktır. [32]Bunlardan birinin leşi neyin üzerine düşerse onu da kirletir. İster tahta kap, ister giysi, ister deri, ister çul olsun suya konmalıdır. Akşama kadar kirli sayılacak ve akşam temizlenmiş olacaktır. [33]Bunlardan biri toprak kabın içine düşerse, kabın içindekiler kirli sayılacaktır. Toprak kap kırılmalıdır. [34]Toprak kaptaki sulu yiyecek ve her içecek kirli sayılacaktır. [35]Bunlardan birinin leşi neyin üzerine düşerse onu da kirletir. Üzerine düştüğü ister fırın olsun, ister ocak, parçalanmalıdır. Çünkü onlar kirlidir ve sizin için kirli sayılacaktır. [36]Ancak kaynak ya da su sarnıcı temiz sayılacaktır; ama bunların leşine dokunan kirli sayılacaktır. [37]Eğer bu hayvanlardan birinin leşi ekin tohumunun üzerine düşerse, o tohum temiz sayılacaktır. [38]Ama suya konmuş tohumun içine düşerse, tohum sizin için kirlidir.

[39]" 'Eti yenen hayvanlardan biri ölürse, leşine dokunan akşama kadar kirli sayılacaktır. [40]Hayvanın leşinden yiyen giysilerini yıkayacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. Leşi

taşıyan da giysilerini yıkayacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır.

[41]" 'Bütün küçük kara hayvanları iğrençtir. Yenmeyecektir. [42]İster karnı üzerinde sürünen, ister dört ayaklı ya da çok ayaklı canlılar olsun, bunların hiçbirini yemeyeceksiniz. Çünkü bunlar iğrençtir. [43]Bunların hiçbiriyle kendinizi kirletmeyin, iğrenç duruma sokmayın, kirli duruma düşmeyin. [44]Tanrınız RAB benim. Kendinizi kutsayın ve kutsal olun. Çünkü ben kutsalım. Küçük kara hayvanlarının hiçbiriyle kendinizi kirletmeyin. [45]Tanrınız olmak için sizi Mısır'dan çıkaran RAB benim. Kutsal olun, çünkü ben kutsalım.

[46-47]" 'Kirli olanı temizden, eti yeneni eti yenmeyenden ayırt edebilmeniz için hayvanlar, kuşlar, suda toplu halde yaşayan bütün canlılar ve küçük kara hayvanlarıyla ilgili yasa budur.' "

Doğum Yapan Kadının Paklanması

12 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"İsrail halkına de ki, 'Bir kadın hamile kalıp erkek çocuk doğurursa, âdet gördüğü günlerde olduğu gibi yedi gün kirli sayılacaktır. [3]Çocuk sekizinci gün sünnet edilmeli. [4]Kadın kanamasından paklanmak için otuz üç gün bekleyecek. Pak sayılması için geçmesi gereken bu günler doluncaya dek kutsal bir şeye dokunmayacak, tapınağa girmeyecek. [5]Ancak, kız çocuk doğurursa, âdet gördüğü günler gibi iki hafta kirli sayılacaktır. Kanamasından paklanmak için altmış altı gün bekleyecektir.

[6]" 'Erkek ya da kız çocuk doğuran kadının temiz sayılması için geçmesi gereken günler dolunca, yakmalık sunu* olarak bir yaşında bir kuzu, günah sunusu* olarak bir güvercin ya da bir kumru getirip Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde kâhine verecektir. [7]Kâhin bunu RAB'bin huzurunda sunacak ve kadını arıtacak. Böylece kadın kanamasından temizlenmiş sayılacak. Erkek ya da kız doğuran kadınla ilgili yasa budur.

[8]" 'Eğer kadının kuzu alacak gücü yoksa, biri yakmalık sunu, öbürü günah sunusu olmak üzere, iki kumru ya da iki güvercin yavrusu getirecek. Kâhin kadını arıtacak ve kadın temiz sayılacaktır.' "

Deri Hastalıkları Yasası

13 RAB Musa'ya ve Kâhin Harun'a şöyle dedi: [2]"Bedeninde deri hastalığına dönüşebilecek şiş, kabuk ya da parlak leke bulunan kişi Harun'a, ya da Harun'un kâhin oğullarından birine götürülecek. [3]Kâhin derideki yaraya bakacak, yarada kıl ağarması varsa ve yara derine inmişse, kişi deri hastalığına yakalanmış demektir. Hastaya bakan kâhin onu kirli ilan edecektir. [4]Derideki parlak leke beyazsa, derine inmemişse, üzerindeki kıllar ağarmamışsa, kâhin hastayı yedi gün kapalı bir yerde tutacak. [5]Yedinci gün yaraya bakacak; yara ilerlememiş, deri yüzeyine yayılmamışsa, hastayı yedi gün daha kapalı bir yerde tutacak. [6]Yedinci gün hastaya bir daha bakacak; yara solmuş, deri yüzeyine yayılmamışsa, hastayı temiz ilan edecek. Yara yalnızca

11:44-45 Lev.19:2; 1Pe.1:16 12:3 Yar.17:12; Luk.1:59; 2:21 12:8 Luk.2:24 kabuktur. Hasta giysilerini yıkayıp temiz sayılacaktır. [7]Ancak temiz sayılmak için kâhine muayene olduktan sonra derisindeki kabuk yayılırsa, yine kâhine görünmelidir. [8]Kâhin kişiye bakacak, derisindeki kabuk yayılmışsa onu kirli ilan edecek. Kişi deri hastalığına yakalanmış demektir.

[9]"Deri hastalığına yakalanan kişi kâhine götürülecek. [10]Kâhin ona bakacak. Derideki şiş beyazlaşmış, üzerindeki kıllar ağarmışsa, şişkin yarada kızıl et görünüyorsa, [11]bu müzmin bir deri hastalığıdır. Kâhin kişiyi kirli ilan edecek, ama kapalı yerde tutmayacaktır. Çünkü kişi zaten kirlenmiştir.

[12]"Eğer deri hastalığı yayılıp kâhinin görebildiği kadarıyla tepeden tırnağa hastanın bütün bedenini kaplamışsa, [13]kâhin hastaya bakacak ve bedenini hastalık saran kişiyi temiz ilan edecektir. Yaralar beyazlaşmış ve temizdir. [14]Ama kızıl et görülüyorsa, kişi kirli sayılacaktır. [15]Kâhin kızıl et görürse, kişiyi kirli ilan edecektir. Kızıl et kirlidir, deri hastalığıdır. [16]Eğer kızıl et iyileşir, beyazlaşırsa, hasta yine kâhine görünmelidir. [17]Kâhin hastaya bakacak, yara beyazlaşmışsa, yarayı temiz ilan edecek. Kişi temiz sayılacak.

[18]"Derideki çıban iyileşmiş, [19]ama bir süre sonra çıbanın yerinde beyaz bir şiş, ya da kırmızımsı-beyaz parlak bir leke oluşmuşsa, kâhine göstermeli. [20]Kâhin hastaya bakacak, görünen yara derine inmiş, üzerindeki kıllar ağarmışsa, kişiyi kirli ilan edecektir. Çıbanda baş gösteren bir deri hastalığıdır bu. [21]Ama kâhin hastaya baktığında yarada beyaz kıl yoksa, yara derine inmemiş ve yara solmuşsa, kişiyi yedi gün kapalı bir yerde tutacaktır. [22]Eğer derideki yara yayılıyorsa, kâhin kişiyi kirli ilan edecektir; çünkü kişi hastalığa yakalanmış demektir. [23]Parlak leke geçmemiş ama yayılmamışsa, bu çıban kabuğudur. Kâhin kişiyi temiz ilan edecektir.

[24]"Deride ateş yanığı varsa ve et kırmızımsı-beyaz ya da beyaz, parlak bir leke haline gelmişse, [25]kâhin yaraya bakmalı. Parlak lekenin üzerindeki kıllar ağarmış, leke derine inmişse, yanıkta deri hastalığı var demektir. Kâhin kişiyi kirli ilan edecektir, çünkü kişi deri hastalığına yakalanmıştır. [26]Ama parlak lekede kıl ağarması yoksa, leke derine inmemiş ve solmuşsa, kâhin hastayı yedi gün kapalı bir yerde tutacaktır. [27]Yedinci gün kişiye yine bakacak, eğer leke deriye yayılmışsa, onu kirli ilan edecek. Çünkü kişi deri hastalığına yakalanmıştır. [28]Eğer derideki parlak leke geçmemiş, ama yayılmamış ve solmuşsa, yanıktan doğan bir şişliktir. Kâhin kişiyi temiz ilan edecektir. Çünkü yanık yarasının kabuğudur bu.

[29]"Bir erkeğin ya da kadının başında ya da çenesinde yara varsa, [30]kâhin yaraya bakmalı. Yara derine inmişse ve üzerinde ince sarı tüyler varsa, hastayı kirli ilan edecektir. Çünkü hasta uyuzdur. Baş ya da çenede görülen bir deri hastalığıdır. [31]Ancak kâhin bu tür bir yaraya baktığı zaman, yara derine inmemişse, üzerinde siyah kıl yoksa, hastayı yedi gün kapalı bir yerde tutacak. [32]Yedinci gün yaraya yine bakacak; uyuz deriye yayılmamışsa, üzerinde sarı kıl yoksa, uyuz derine inmemişse, [33]hasta tıraş olacak, ama uyuz olan yerlere dokunmayacaktır.

Kâhin hastayı yedi gün daha kapalı bir yerde tutacak. [34]Yedinci gün uyuza yine bakacak; uyuz deriye yayılmamışsa, derine inmemişse, hastayı temiz ilan edecektir. Hasta giysilerini yıkayacak ve temiz sayılacaktır. [35]Ama hasta temiz ilan edildikten sonra uyuz derisine yayılırsa, [36]kâhin ona yeniden bakmalı. Uyuz yayılmışsa, yarada sarı kıl olup olmamasına bakılmaksızın kişi kirli sayılacaktır. [37]Ama kâhine göre uyuz ilerlememiş, üzerinde siyah kıl bitmişse, hastalık geçmiş demektir. Kişi temizdir. Kâhin onu temiz ilan edecektir.

[38]"Bir erkeğin ya da kadının derisinde beyaz parlak lekeler varsa, [39]kâhin ona bakmalı. Derideki lekeler beyaz ve solgunsa, sadece deride çıkan kırmızı lekelerdir. Kişi temizdir.

[40]"Eğer adamın saçı dökülmüşse, sadece keldir. Temiz sayılır. [41]Saçının önü dökülmüşse alnı açılmış demektir. Temiz sayılır. [42]Ama saçı dökülmüş ya da alnı açılmış adamın başında veya alnında kırmızımsı-beyaz yaralar çıkmışsa, adam deri hastalığına yakalanmış demektir. [43]Kâhin adama bakacak. Saçı dökülmüş baş ya da alındaki şişler deri hastalığının yol açtığı yaralar gibi kırmızımsı-beyazsa, [44]adam deri hastalığına yakalanmıştır. Kirlidir. Başındaki yaradan ötürü kâhin kesinlikle onu kirli ilan edecektir.

[45]"Böyle bir hastalığa yakalanan kişinin giysileri yırtık, saçları dağınık olmalı; kişi ağzını örtüp, 'Kirliyim! Kirliyim!' diye bağırmalı. [46]Hastalığı devam ettiği sürece kirli sayılacaktır, çünkü kirlenmiştir. Halktan uzak, ordugahın dışında yaşamalıdır."

Küfle İlgili Kurallar

[47]"Yün ya da keten bir giyside, [48]yün ya da keten bir kumaşta, deri ya da deri eşyada küf görülürse, [49]giyside, deride, deri eşyada, örgü ipinde, kumaşta görülen küf yeşilimsi ya da kırmızımsı bir renk almışsa, kâhine gösterilmelidir. [50]Kâhin ona bakacak ve yedi gün kapalı bir yerde tutacak. [51]Yedinci gün ona yine bakacak. Eğer kumaştaki, giysideki veya herhangi bir amaçla kullanılan deri eşyadaki küf yayılmışsa, bu tehlikeli bir küftür. Kirli sayılacaktır. [52]Üzerinde küf bulunan yün ya da keten giysi, kumaş ya da her türlü deri eşya kâhin tarafından yakılacaktır. Çünkü önü alınamaz bir küftür ve yakılmalıdır.

[53]"Kâhin giyside, kumaşta ya da herhangi bir deri eşyada bulunan küfün yayılmadığını görürse, [54]buyruk verecek ve küflü eşya yıkanacak. Kâhin onu yedi gün daha kapalı bir yerde tutacak. [55]Küflü eşya yıkandıktan sonra yeniden kâhine gösterilmeli. Küf yayılmasa bile rengi değişmemişse, kirli sayılacak. Yakılmalıdır. Gerek iç yüzünü, gerekse dış yüzünü küf kemirmiştir.

[56]"Küflü eşya yıkandıktan sonra, küfte bir solma varsa, kâhin giysideki, derideki ya da kumaştaki küflü kısmı yırtacak. [57]Eğer kumaşta, giyside ya da herhangi bir deri eşyada yine küf görülürse, küf yayılıyor demektir; eşyayı yakacaksın. [58]Yıkanan giysiden, kumaştan ya da deri bir eşyadan küf geçmişse, yeniden yıkanacak. Sonra temiz sayılacaktır."

[59]Küfün bulaştığı yün ya da keten

giysiyi, kumaşı veya deri eşyayı kirli ya da temiz ilan etmenin yasası budur.

Deri Hastalarının Paklanması

14 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"Deri hastasının temiz kılınacağı gün şu yasa geçerlidir: Hasta kâhine götürülecek. [3]Kâhin hastaya ordugahın dışında bakacak. Hastalık iyileşmişse, [4]pak kılınacak kişi için iki temiz, canlı kuş, sedir ağacı, kırmızı iplik ve mercanköşkotu getirilmesini buyuracak. [5]Kâhinin buyruğuyla kuşlardan biri toprak bir kapta, akarsuyun üzerinde kesilecek. [6]Sonra kâhin canlı kuşu, sedir ağacını, kırmızı ipliği ve mercanköşkotunu akarsuyun üzerinde kesilen kuşun kanına batıracak [7]ve pak kılınacak kişinin üzerine yedi kez serpecek, onu temiz ilan edip canlı kuşu kıra salacak. [8]Pak kılınacak kişi giysilerini yıkayacak, bütün kıllarını tıraş edecek ve yıkanacak. Bundan sonra pak sayılacak. Artık ordugaha girebilir, ama yedi gün çadırının dışında kalmalı. [9]Yedinci gün saçını, sakalını, kaşlarını, bedenindeki bütün kılları tıraş edecek. Giysilerini yıkayacak, kendisi de yıkandıktan sonra temiz sayılacak.

[10]"Sekizinci gün kusursuz iki erkek kuzu, bir yaşında kusursuz bir dişi kuzu, tahıl sunusu* olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa[a] ince un ve bir log[b] zeytinyağı getirecek. [11]Paklama işiyle görevli kâhin bütün bunları ve pak kılacağı kişiyi RAB'bin huzurunda, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde bekletecek. [12]Sonra kâhin erkek kuzulardan birini alıp bir log[b] zeytinyağıyla birlikte RAB'be suç sunusu* olarak sunacak. Sallamalık sunu olarak bunları RAB'bin huzurunda sallayacak. [13]Erkek kuzuyu günah sunusunun* ve yakmalık sununun* kesildiği kutsal yerde kesecek. Çünkü günah sunusu gibi suç sunusu da kâhine aittir. Çok kutsaldır. [14]Kâhin pak kılınacak kişinin sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmağına suç sunusunun kanından sürecek. [15]Sonra bir log[b] zeytinyağından biraz alarak kendi sol avucuna dökecek. [16]Sağ elinin parmağını zeytinyağına batırıp RAB'bin huzurunda yedi kez serpecek. [17]Pak kılınacak kişinin sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmağına, suç sunusunun kanı üzerine avucunda kalan yağdan sürecek. [18]Ayrıca pak kılınacak kişinin başına avucunda kalan yağı sürerek RAB'bin huzurunda onu arıtacak. [19]Sonra günah sunusunu sunarak pak kılınacak kişiyi kirliliğinden arıtacak ve yakmalık sunuyu kesecek. [20]Yakmalık sunuyla tahıl sunusunu sunakta sunacak. Böylece kâhin kişiyi arıtacak ve kişi temiz sayılacaktır.

[21]"Eğer kişi yoksulsa ve bunları alacak gücü yoksa, arınmak üzere sallamalık suç sunusu olarak bir erkek kuzu, tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa[c] ince un ve bir log[b] zeytinyağı alacak. [22]Gücü oranında biri günah sunusu, öbürü

---

[a] ***14:10 "Onda üç efa": Yaklaşık 3.9 kg.***

[b] ***14:10,12,15,21,24 "Bir log": Yaklaşık 0.3 lt.***

[c] ***14:21 "Onda bir efa": Yaklaşık 1.3 kg.***

14:2 Mat.8:4; Mar.1:44; Luk.5:14; 17:14

yakmalık sunu olmak üzere iki kumru ya da iki güvercin sunacak. [23]Pak kılınmak için sekizinci gün hepsini RAB'bin huzuruna, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirip kâhine verecek. [24]Kâhin suç sunusu olan erkek kuzuyla bir log zeytinyağını alıp sallamalık sunu olarak RAB'bin huzurunda sallayacak. [25]Suç sunusu olan kuzuyu kesecek. Sununun kanını pak kılınan kişinin sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmağına sürecek. [26]Sonra kendi sol avucuna biraz zeytinyağı dökecek. [27]Sağ parmağını sol avucundaki yağa batırarak RAB'bin huzurunda yedi kez serpecek. [28]Avucundaki yağdan pak kılınacak kişinin sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmağına, suç sunusunun kanını sürdüğü yerlere sürecek. [29]RAB'bin huzurunda pak kılınacak kişiyi arıtmak üzere avucunda kalan yağı başına sürecek. [30-31]Sonra kişinin gücü oranında aldığı kumrulardan ya da güvercinlerden birini günah sunusu, öbürünü yakmalık sunu olarak tahıl sunusuyla birlikte sunacak. Kâhin böylece pak kılınan kişiyi RAB'bin huzurunda arıtacak." [32]Deri hastası olup da temiz kılınmaya parasal gücü yetmeyen kişiler için bu yasa geçerlidir.

Küften Kurtulma

[33]RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: [34]"Size mülk olarak vereceğim Kenan ülkesine gittiğiniz zaman, ülkenizdeki bir eve küf hastalığı gönderirsem, [35]ev sahibi gidip kâhine, 'Evimde küfe benzer bir hastalık gördüm' diye haber vermeli. [36]Kâhin küfe bakmaya gitmeden önce, evdeki her şeyin kirli sayılmaması için evin boşaltılmasını buyuracak. Sonra evi görmeye gidecek. [37]Duvarlara yayılan küfe bakacak. Eğer küf yeşilimsi ya da kırmızımsı lekeler halindeyse ve duvarın içine işlemişse, [38]kâhin evi terk edecek ve yedi gün süreyle kapalı tutacak. [39]Yedinci gün geri dönecek ve eve yine bakacak. Eğer küf duvarlara yayılmışsa, [40]küflü taşları söküp kentin dışına, kirli sayılan bir yere atmaları için buyruk verecek. [41]Evin içindeki bütün sıvayı kazdıracak. Moloz kentin dışına, kirli sayılan bir yere dökülecek. [42]Sökülen taşların yerine başka taşlar koyup evi yeniden sıvayacaklar.

[43]"Taşları sökülüp sıvası kazınan evde yeni sıva yapıldıktan sonra küf yine ortaya çıkarsa, [44]kâhin gidip eve bakacak. Küf yayılmışsa, önü alınamaz demektir. Ev kirli sayılır. [45]Yıkılmalıdır. Taşları, keresteleri, bütün harcı kent dışına, kirli sayılan bir yere atılmalıdır. [46]Evin kapalı olduğu günlerde, eve giren biri akşama kadar kirli sayılacak. [47]O evde yatan ya da yemek yiyen biri giysilerini yıkamalı.

[48]"Ev sıvandıktan sonra kâhin eve girip bakacak, küf yayılmamışsa evi temiz ilan edecek. Çünkü küf geçmiş demektir. [49]Evi paklamak için iki kuş, sedir ağacı, kırmızı iplik ve mercanköşkotu alacak. [50]Kuşlardan birini toprak bir kapta, akarsuyun üzerinde kesecek. [51]Sedir ağacını, mercanköşkotunu, kırmızı ipliği, canlı kuşu alıp kesilen kuşun kanına ve akarsuya batıracak. Yedi kez eve serpecek. [52]Böylece kuşun kanı, akarsu, canlı kuş, sedir ağacı, mercanköşkotu ve kırmızı iplikle evi paklamış

olacak. [53]Sonra canlı kuşu kent dışına, kıra salacak. Böylece evin kirliliğini bağışlatacak ve ev temiz sayılacaktır."

[54-56]Her türlü deri hastalığı, uyuz, giysiye ya da eve bulaşan küf, şiş, kabuk ya da parlak lekelerle ilgili yasa budur. [57]Bunların ne zaman kirli, ne zaman temiz olduğu bu yasaya göre bilinebilir. Deri hastalığı yasası budur.

Bedensel Akıntının Yol Açtığı Kirlilik

15 RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: [2]"İsrail halkına deyin ki, 'Adamın erkeklik organında akıntı varsa, akıntı kirlidir. [3]Akıntı ister devam etsin, ister kesilsin adamı kirletir. Akıntının neden olduğu kirlilikler şunlardır: [4]Üzerinde yattığı her yatak ve oturduğu her şey kirli sayılacaktır. [5]Kim yatağına dokunursa, giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. [6]Adamın üzerine oturduğu bir eşyaya oturan da giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. [7]Kim akıntısı olan adamın bedenine dokunursa giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. [8]Eğer akıntısı olan adam temiz bir adama tükürürse, o kişi giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. [9]Akıntısı olan adamın bindiği her eyer kirli sayılacaktır. [10]Adamın üzerine oturduğu ya da yattığı herhangi bir eşyaya dokunan, akşama kadar kirli sayılacaktır. Bu eşyaları taşıyan herkes giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. [11]Akıntısı olan adam ellerini yıkamadan kime dokunursa o kişi giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. [12]Akıntısı olan adamın dokunduğu toprak kap parçalanacak, tahta kap ise suyla çalkalanacaktır.

[13]" 'Eğer adamın akıntısı kesilirse, paklanmak için yedi gün bekleyecek. Sonra giysilerini yıkayacak, akarsuda yıkanacak ve temiz sayılacak. [14]Sekizinci gün iki kumru ya da iki güvercin alıp RAB'bin huzuruna, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne gelecek ve bunları kâhine verecek. [15]Kâhin birini günah sunusu*, ötekini yakmalık sunu* olarak sunacak. Böylece akıntısı olan adamı RAB-bin huzurunda arıtacak.

[16]" 'Eğer bir adamdan meni akarsa, bedeninin tümünü yıkayacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. [17]Üzerine meni bulaşan her giysi ya da deri eşya yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. [18]Bir adam kadınla cinsel ilişkide bulunurken menisi akarsa, ikisi de yıkanacak ve akşama kadar kirli sayılacaklardır.

[19]" 'Âdet gördüğü için kan kaybeden kadın yedi gün kirli sayılacak. Ona dokunan da akşama kadar kirli sayılacak. [20]Âdet gördüğü günlerde kadının üzerinde yattığı ya da oturduğu her şey kirli sayılacaktır. [21]Kim kadının yatağına dokunursa, giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. [22]Kim kadının üzerine oturduğu herhangi bir şeye dokunursa, o da giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. [23]Kadının yatağındaki ya da oturduğu şeyin üzerindeki herhangi bir eşyaya dokunan herkes

akşama kadar kirli sayılacaktır. [24]Âdet gören kadının kirliliği onunla yatan adama da bulaşır. Adam yedi gün kirli kalır ve yattığı her yatak kirli sayılır.

[25]" 'Eğer bir kadının âdet günleri dışında uzun süreli bir kanaması varsa, ya da kanaması âdet günlerinden sonra da devam ediyorsa, kanaması olduğu sürece âdet günlerinde olduğu gibi kirli sayılır. [26]Kanaması olduğu sürece, âdet günlerinde olduğu gibi, yattığı her yatak ve üzerine oturduğu her şey kirli sayılacaktır. [27]Kim bunlara dokunursa kirli sayılacak. Giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli kalacaktır.

[28]" 'Ama kanama durursa, kadın yedi gün bekleyecek, sonra temiz sayılacaktır. [29]Sekizinci gün iki kumru ya da iki güvercin alıp Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirecek ve bunları kâhine verecek. [30]Kâhin birini günah sunusu, ötekini yakmalık sunu olarak sunacak. Böylece kadını kanamasından doğan kirlilikten RAB'bin huzurunda arıtacak.

[31]" 'İsrail halkını kirliliğinden arındıracaksın. Öyle ki, aralarında bulunan konutumu kirletip kirlilik içinde ölmesinler.' "

[32-33]Akıntısı olan, boşalarak kirlenen adam, âdet gören kadın, akıntısı olan erkek ya da kadın ve kirli sayılan kadınla yatan erkekle ilgili yasa budur.

Günahları Bağışlatma Günü

(Lev.23:26-32; Say.29:7-11)

16 [1-2]RAB'bin huzuruna yaklaştıkları için ölen Harun'un iki oğlunun ölümünden sonra RAB Musa'ya şöyle dedi: "Ağabeyin Harun'a de ki, perdenin arkasındaki En Kutsal Yer'e* ikide bir girmesin, Antlaşma Sandığı'nın* üzerindeki Bağışlanma Kapağı'na[a] yaklaşmasın. Yoksa ölür. Çünkü ben kapağın üstünde, bulut içinde görünüyorum. [3]Harun En Kutsal Yer'e ancak günah sunusu* olarak bir boğa, yakmalık sunu* olarak da bir koç sunarak girebilir. [4]Kutsal keten mintan, keten don giyecek, keten kuşak bağlayacak, keten sarık saracak. Bunlar kutsal giysilerdir. Bunları giymeden önce yıkanacak. [5]İsrail topluluğu günah sunusu olarak Harun'a iki teke, yakmalık sunu olarak bir koç verecek.

[6]"Harun boğayı kendisi için günah sunusu olarak sunacak. Böylece kendisinin ve ailesinin günahlarını bağışlatacak. [7]Sonra iki tekeyi alıp RAB'bin huzuruna, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne götürecek. [8]İkisi üzerine kura çekecek. Biri RAB için, biri Azazel[b] için. [9]Harun kurada RAB'be düşen tekeyi getirip günah sunusu olarak sunacak. [10]Azazel'e düşen tekeyi ise halkın günahlarını bağışlatmak için canlı olarak RAB'be sunacak. Onu çöle salıp Azazel'e gönderecek.

---

[a] *16:1-2 "Bağışlanma Kapağı" diye çevrilen İbranice "Kapporet" sözcüğü Tanrı'nın öfkesinin yatıştırıldığı, halkının günahlarının bağışlanıp Tanrı'yla barıştırıldığı özel yeri ifade ediyordu.* [b] *16:8,10,26 "Azazel": Çölde yaşayan bir cin olduğu sanılıyor.*
16:1-2 İbr.6:19 *16:3 İbr.9:7*

[11]"Harun kendisi için günah sunusu olarak boğayı getirecek. Böylece kendisinin ve ailesinin günahlarını bağışlatacak. Bu günah sunusunu kendisi için kesecek. [12]RAB'bin huzurunda bulunan sunağın üzerindeki korları buhurdana koyup iki avuç dolusu ince öğütülmüş güzel kokulu buhurla perdenin arkasına geçecek. [13]Orada, RAB'bin huzurunda buhuru korların üzerine koyacak; buhurun dumanı Levha Sandığı'nın[a] üzerindeki Bağışlanma Kapağı'm kaplayacak. Öyle ki, Harun ölmesin. [14]Sonra boğanın kanını alıp parmağıyla kapağın üzerine, doğuya doğru serpecek. Kapağın önünde yedi kez bunu yineleyecek.

[15]"Bundan sonra, halk için günah sunusu olarak tekeyi kesecek. Kanını perdenin arkasına götürecek. Boğanın kanıyla yaptığı gibi tekenin kanını da Bağışlanma Kapağı'nın üzerine ve önüne serpecek. [16]Böylece En Kutsal Yer'i İsrail halkının kirliliklerinden, isyanlarından, bütün günahlarından arındıracak. Buluşma Çadırı için de aynı şeyi yapacak. Çünkü kirli insanların arasında bulunuyor. [17]Harun kendisi, ailesi ve bütün İsrail topluluğunun günahlarını bağışlatmak için En Kutsal Yer'e girdiğinde, dışarı çıkıncaya kadar Buluşma Çadırı'nda hiç kimse bulunmayacak. [18]Harun RAB'bin huzurunda bulunan sunağa çıkıp sunağı arındıracak, boğanın ve tekenin kanını sunağın boynuzlarına çepeçevre sürecek. [19]Kanı parmağıyla yedi kez sunağa serpecek. Böylece sunağı İsrail halkının kirliliğinden arındırıp kutsal kılacak.

[20]"Harun En Kutsal Yer'i, Buluşma Çadırı'nı, sunağı arındırdıktan sonra, canlı tekeyi sunacak. [21]İki elini tekenin başına koyacak, İsrail halkının bütün suçlarını, isyanlarını, günahlarını açıklayarak bunları tekenin başına aktaracak. Sonra bu iş için atanan bir adamla tekeyi çöle gönderecek. [22]Teke İsrail halkının bütün suçlarını yüklenerek ıssız bir ülkeye taşıyacak. Adam tekeyi çöle salacak.

[23]"Sonra Harun Buluşma Çadırı'na girecek. En Kutsal Yer'e girerken giydiği keten giysileri çıkarıp orada bırakacak. [24]Kutsal bir yerde yıkanıp kendi giysilerini giyecek. Sonra çıkıp kendisi ve halk için getirilen yakmalık sunuları sunacak, kendisinin ve halkın günahlarını bağışlatacak. [25]Günah sunusunun yağını sunakta yakacak.

[26]"Tekeyi Azazel'e gönderen adam giysilerini yıkayıp kendisi de yıkandıktan sonra ordugaha girecek. [27]Günah sunusu olarak sunulan ve kanları günahları bağışlatmak için En Kutsal Yer'e getirilen boğa ile teke ordugahın dışına çıkarılacak. Derileri, etleri, gübreleri yakılacak. [28]Bunları yakan kişi giysilerini yıkayıp kendisi de yıkandıktan sonra ordugaha girecek.

[29]"Aşağıdakiler sizin için sürekli bir yasa olacak: Yedinci ayın* onuncu günü isteklerinizi denetleyeceksiniz. Gerek İsrailliler'den, gerekse aranızda yaşayan yabancılardan hiç

---

[a] *16:13 "Levha Sandığı": Antlaşma Sandığı diye de bilinir.*
16:15-16 İbr.9:12 16:23 Hez.44:19 16:27 İbr.13:11

kimse çalışmayacak. [30]Çünkü o gün, Kâhin Harun sizi pak kılmak için günahlarınızı bağışlatacaktır. RAB'bin huzurunda bütün günahlarınızdan arınacaksınız. [31]O gün Şabat'tır*, sizin için dinlenme günüdür. İsteklerinizi denetleyeceksiniz. Bu sürekli bir yasadır. [32]Babasının meshedip* kendi yerine atadığı kâhin günahları bağışlatacak. Kutsal keten giysileri giyecek. [33]En Kutsal Yer'i, Buluşma Çadırı'nı, sunağı arındıracak; kâhinlerin ve bütün topluluğun günahlarını bağışlatacak.

[34]"Bu sizin için sürekli bir yasadır: İsrail halkının bütün günahlarını yılda bir kez bağışlatmak için verildi."

Ve Harun RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptı.

Kan Yemek Yasaktır

17 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"Harun'la oğullarına ve bütün İsrail halkına de ki, 'RAB'bin buyruğu şudur: [3]İsrailliler'den kim ordugahın içinde ya da dışında bir sığır, bir kuzu ya da keçi kurban eder [4]ve onu Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne, RAB'bin Konutu'nun önüne, RAB-be sunmak üzere getirmezse, kan dökmüş sayılacak ve halkın arasından atılacaktır. [5]Öyle ki, İsrailliler açık kırlarda kestikleri kurbanları RAB'bin huzuruna, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne, kâhine getirsinler ve esenlik sunusu* olarak RAB'be kurban etsinler. [6]Kâhin sununun kanını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde RAB'bin sunağı üzerine dökecek, yağını da RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakacak. [7]İsrail halkı taptığı teke ilahlara[a] artık kurban kesmeyecek. Bu yasa kuşaklar boyunca geçerli olacak.'

[8]"Onlara de ki, 'İsrail halkından ya da aralarında yaşayan yabancılardan kim yakmalık sunu* veya kurban sunar da, [9]onu RAB'be sunmak için Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirmezse, halkın arasından atılacaktır.

[10]" 'İsrail halkından ya da aralarında yaşayan yabancılardan kim kan yerse, ona öfkeyle bakacağım ve halkımın arasından atacağım. [11]Çünkü canlılara yaşam veren kandır. Ben onu size sunakta kendinizi günahtan bağışlatmanız için verdim. Kan yaşam karşılığı günah bağışlatır. [12]Bundan dolayı İsrail halkına, Sizlerden ya da aranızda yaşayan yabancılardan hiç kimse kan yemeyecek, dedim.

[13]" 'İsrail halkından ya da aralarında yaşayan yabancılardan kim eti yenen bir hayvan veya kuş avlarsa, kanını akıtıp toprakla örtecektir. [14]Çünkü canlılara yaşam veren kandır. Bundan dolayı İsrail halkına, Hiçbir etin kanını yemeyeceksiniz, dedim. Çünkü her canlıya yaşam veren kandır. Onu yiyen halkın arasından atılacaktır.

[15]" 'Yerli olsun, yabancı olsun ölü bulduğu ya da yabanıl hayvanların parçaladığı bir hayvanın leşini yiyen herkes giysilerini yıkayacak, kendisi

---

[a] *17:7 "Teke ilahlar" ya da "Teke görünümlü cinler."*

16:29-34 Lev.23:26-32; Say.29:7-11 *17:7 2Ta.11:15*

17:10 Yar.9:4; Lev.7:26-27; 19:26; Yas.12:16,23-25; 15:23 *17:11 İbr.9:22* de yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. Ancak bundan sonra temiz sayılacaktır. [16]Eğer giysilerini yıkamaz ve yıkanmazsa suçunun cezasını çekecektir.' ”

Yasak İlişkiler

18 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]“İsrail halkına de ki, 'Tanrınız RAB benim. [3]Mısır'da bir süre yaşadınız; onların törelerine göre yaşamayacaksınız. Sizleri Kenan ülkesine götürüyorum. Onlar gibi de yaşamayacaksınız. Onların kurallarına uymayacaksınız. [4]Benim kurallarımı yerine getirecek, ilkelerime göre yaşayacaksınız. Tanrınız RAB benim. [5]Kurallarıma, ilkelerime sarılın. Çünkü onları yerine getiren onlar sayesinde yaşayacaktır. RAB benim.

[6]“ 'Hiçbiriniz cinsel ilişkide bulunmak için yakın akrabasına yaklaşmayacak. RAB benim. [7]Annenle cinsel ilişkide bulunarak babanın namusuna dokunmayacaksın. O senin annendir. Onunla ilişki kurmayacaksın. [8]Babanın karısıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Babanın namusudur o. [9]Annenden ya da babandan olan, ister seninle aynı evde doğmuş olsun, ister olmasın üvey kızkardeşlerinden biriyle cinsel ilişki kurmayacaksın. [10]Kızının ya da oğlunun kızıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü onların namusu senin namusundur. [11]Babanın evlendiği kadından doğan kızla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o babandan olmadır, senin kızkardeşin sayılır. [12]Halanla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o babanın yakın akrabasıdır. [13]Teyzenle cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o annenin yakın akrabasıdır. [14]Amcanın namusuna dokunmayacaksın. Karısına yaklaşmayacaksın, çünkü o senin yengendir. [15]Gelininle cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü oğlunun karısıdır. Onunla ilişki kurmayacaksın. [16]Kardeşinin karısıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o kardeşinin namusudur. [17]Bir kadının hem kendisiyle, hem kızıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Kadının kızının ya da oğlunun kızıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü onlar kadının yakın akrabasıdır. Onlara yaklaşmak alçaklıktır. [18]Karın yaşadığı sürece onun kızkardeşini kuma olarak almayacak ve onunla cinsel ilişki kurmayacaksın.

[19]“ 'Âdet gördüğü için kirli sayılan bir kadınla cinsel ilişki kurmayacaksın. [20]Komşunun karısıyla cinsel ilişki kurarak kendini kirletmeyeceksin. [21]İlah Molek'e* ateşte kurban edilmek üzere çocuklarından hiçbirini vermeyeceksin. Tanrın'ın adına leke getirmeyeceksin. RAB benim. [22]Kadınla yatar gibi bir erkekle yatma. Bu iğrençtir. [23]Bir hayvanla cinsel ilişki kurmayacaksın. Kendini kirletmiş olursun. Kadınlar cinsel ilişki kurmak amacıyla bir hayvana yaklaşmayacak.

18:5 Neh.9:29; Hez.18:9; 20:11-13; Luk.10:28; Rom.10:5; Gal.3:12
18:8 Lev.20:11; Yas.22:30; 27:20; 1Ko.5:1 18:9 Lev.20:17; Yas.27:22
18:12-14 Lev.20:19-20 18:15 Lev.20:12 18:16 Lev.20:21
18:17 Lev.20:14; Yas.27:23 18:19 Lev.20:18 18:20 Lev.20:10
18:21 Lev.20:1-5 18:22 Lev.20:13 18:23 Çık.22:19; Lev.20:15-16; Yas.27:21

Sapıklıktır bu. [24]“Bu davranışların hiçbiriyle kendinizi kirletmeyin. Çünkü önünüzden kovacağım uluslar böyle kirlendiler. [25]Onların yüzünden ülke bile kirlendi. Günahından ötürü ülkeyi cezalandırdım. Ülke, üzerinde yaşayan halkı kusuyor. [26]İster yerli olsun, ister aranızda yaşayan yabancılar olsun kurallarıma ve ilkelerime göre yaşayacaksınız. Bu iğrençliklerin hiçbirini yapmayacaksınız. [27]Sizden önce bu ülkede yaşayan insanlar bütün bu iğrençlikleri yaparak ülkeyi kirlettiler. [28]Eğer siz de ülkeyi kirletirseniz, ülke sizden önceki uluslara yaptığı gibi sizi de kusar.

[29]“ ‘Kim bu iğrençliklerden birini yaparsa halkın arasından atılacaktır. [30]Buyruklarımı yerine getirin, sizden önceki insanların iğrenç törelerine uyarak kendinizi kirletmeyin. Tanrınız RAB benim.’ ”

Adalet ve Kutsallık Yasaları

19 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]“İsrail topluluğuna de ki, ‘Kutsal olun, çünkü ben Tanrınız RAB kutsalım.

[3]“ ‘Herkes annesine babasına saygı göstersin. Şabat* günlerimi tutun. Tanrınız RAB benim.

[4]“ ‘Putlara tapmayın. Kendinize dökme ilahlar yapmayın. Tanrınız RAB benim.

[5]“ ‘RAB için esenlik kurbanı keseceğiniz zaman kabul edilecek biçimde[a] kesin. [6]Kurban eti, kestiğiniz gün ya da ertesi gün yenecek. Üçüncü güne kalan et yakılacak. [7]Üçüncü gün yenirse iğrenç sayılır. Kabul olmayacaktır. [8]Onu yiyen suçunun cezasını çekecektir. Çünkü RAB'bin gözünde kutsal olanı bayağılaştırmıştır. Halkın arasından atılacaktır.

[9]“ ‘Ülkenizdeki ekinleri biçerken tarlanızı sınırlarına kadar biçmeyeceksiniz. Artakalan başakları toplamayacaksınız. [10]Bağbozumunda bağınızı tümüyle devşirmeyecek, yere düşen üzümleri toplamayacaksınız. Onları yoksullara ve yabancılara bırakacaksınız. Tanrınız RAB benim.

[11]“ ‘Çalmayacaksınız. Hile yapmayacaksınız. Birbirinize yalan söylemeyeceksiniz. [12]Benim adımla yalan yere ant içmeyeceksiniz. Tanrınız'ın adını aşağılamış olursunuz. RAB benim.

[13]“ ‘Komşuna haksızlık etmeyecek, onu soymayacaksın. İşçinin alacağını sabaha bırakmayacaksın. [14]Sağıra lanet etmeyecek, körün önüne engel koymayacaksın. Tanrı'dan korkacaksın. RAB benim.

[15]“ ‘Yargılarken haksızlık yapmayacaksın. Yoksula ayrıcalık göstermeyecek, güçlüyü kayırmayacaksın. Komşunu adaletle yargılayacaksın. [16]Halkının arasında onu bunu çekiştirerek dolaşmayacaksın. Komşunun

---

[a] *19:5 “Kabul edilecek biçimde” ya da “Kabul edilmeniz için”.*

19:2 Lev.11:44-45; 1Pe.1:16
19:3 Çık.20:12; Yas.5:16
19:3 Çık.20:8; Yas.5:12
19:4 Lev.26:1
19:4 Çık.20:23; 34:17; Yas.17:25
19:9-10 Lev.23:22; Yas.24:19-22
19:11 Çık.20:15; Yas.5:19
19:11 Çık.20:16; Yas.5:20
19:12 Çık.20:7; Yas.5:11; Mat.5:33
19:13 Yas.24:14-15
19:14 Yas.27:18
19:15 Çık.23:6-8; Yas.16:19

canına zarar vermeyeceksin. RAB benim.

[17]“ ‘Kardeşine yüreğinde nefret beslemeyeceksin. Komşun günah işlerse onu uyaracaksın. Yoksa sen de günah işlemiş olursun. [18]Öç almayacaksın. Halkından birine kin beslemeyeceksin. Komşunu kendin gibi seveceksin. RAB benim.

[19]“ ‘Kurallarımı uygulayın. Farklı cinsten iki hayvanı çiftleştirme. Tarlana iki çeşit tohum ekme. Üzerine iki tür iplikle dokunmuş giysi giyme.

[20]“ ‘Bir adam bir cariyeyle yatarsa, eğer kadın nişanlı, bedeli ödenmemiş ya da azat edilmemişse, ikisi de cezalandırılacak ama öldürülmeyecek. Çünkü kadın özgür değildir. [21]Adam RAB’be, Buluşma Çadırı’nın giriş bölümüne, suç sunusu* olarak bir koç getirecek. [22]Kâhin bu koçla adamın işlediği günahı RAB’bin önünde bağışlatacak ve adam bağışlanacak.

[23]“ ‘Kenan ülkesine girdiğinizde bir meyve ağacı dikerseniz, ilk üç yıl meyvesini kirli ve yasak sayın, yemeyin. [24]Dördüncü yıl ağacın bütün meyvesi şükran sunusu olarak RAB için kutsal sayılacak. [25]Beşinci yıl ağacın meyvesini yiyebilirsiniz. Böylece ağaç daha bol ürün verir. Tanrınız RAB benim.

[26]“ ‘Kanlı et yemeyeceksiniz. Kehanette bulunmayacak, falcılık yapmayacaksınız. [27]Başınızın yan tarafındaki saçları kesmeyecek, sakalınızın kenarlarına dokunmayacaksınız. [28]Ölüler için bedeninizi yaralamayacak, dövme yaptırmayacaksınız. RAB benim.

[29]“ ‘Kızını fahişeliğe sürükleyip rezil etme. Yoksa fahişelik yayılır ve ülke ahlaksızlıkla dolup taşar. [30]Şabat günlerimi tutacaksınız. Tapınağıma saygı göstereceksiniz. RAB benim.

[31]“ ‘Cincilere, ruh çağıranlara yönelmeyin. Onlara danışmayın, kirlenirsiniz. Tanrınız RAB benim.

[32]“ ‘Ak saçlı insanların önünde ayağa kalkacak, yaşlılara saygı göstereceksin. Tanrın’dan korkacaksın. RAB benim.

[33]“ ‘Ülkenizde sizinle birlikte yaşayan bir yabancıya kötü davranmayın. [34]Ona sizden biriymiş gibi davranacak ve onu kendiniz kadar seveceksiniz. Çünkü siz de Mısır’da yabancıydınız. Tanrınız RAB benim.

[35]“ ‘Yargılarken, uzunluk ve sıvı ölçerken, ağırlık tartarken haksızlık yapmayın. [36]Doğru terazi, ağırlık taşı, efa ve hin kullanın. Mısır’dan sizi çıkaran Tanrınız RAB benim. [37]Kurallarımın, ilkelerimin tümüne uyacak ve onları yerine getireceksiniz. RAB benim.’ ”

Günahın Bedeli

20 RAB Musa’ya şöyle dedi: [2]“İsrail halkına de ki, ‘İsrailli-

19:17 Mat.18:15
19:18 Mat.5:43; 19:19; 22:39; Mar.12:31,33; Luk.10:27; Rom.13:9; Gal.5:14; Yak.2:8
19:19 Yas.22:9-11 *19:26 Yar.9:4; Lev.7:26-27; 17:10-14; Yas.12:16,23-25; 15:23*
19:26 Yas.18:10 *19:27-28 Lev.21:5; Yas.14:1* *19:29 Yas.23:17*
19:30 Lev.26:2 *19:31 Yas.18:11; 1Sa.28:3; 2Kr.23:4; Yşa.8:19*
19:33-34 Çık.22:21; Yas.24:17-18; 27:19
19:35-36 Yas.25:13-16; Özd.20:10; Hez.45:10

ler'den ya da aranızda yaşayan yabancılardan kim çocuklarından birini ilah Molek'e* sunarsa, kesinlikle öldürülecek. Ülke halkı onu taşlayacak. [3]Kim çocuğunu Molek'e sunarak tapınağımı kirletir, kutsal adıma leke sürerse, ona öfkeyle bakacağım. Onu halkımın arasından atacağım. [4]Adam çocuğunu Molek'e sunar da, ülke halkı bunu görmezden gelir, onu öldürmezse, [5]adama ve ailesine öfkeyle bakacağım. Hem onu, hem de bana ihanet edip onu izleyerek Molek'e tapanların hepsini halkımın arasından atacağım.

[6]" 'Kim cincilere, ruh çağıranlara danışır, bana ihanet ederse, ona öfkeyle bakacak, halkımın arasından atacağım. [7]Kendinizi kutsayın, kutsal olun. Tanrınız RAB benim. [8]Kurallarıma uyacak, onları yerine getireceksiniz. Sizi kutsal kılan RAB benim.

[9]" 'Annesine ya da babasına lanet eden herkes kesinlikle öldürülecektir. Annesine ya da babasına lanet ettiği için ölümü hak etmiştir.

[10]" 'Biri başka birinin karısıyla, yani komşusunun karısıyla zina ederse, hem kendisi, hem de zina ettiği kadın kesinlikle öldürülecektir. [11]Babasının karısıyla yatan, babasının namusuna leke sürmüş olur. İkisi de kesinlikle öldürülecektir. Ölümü hak etmişlerdir. [12]Bir adam geliniyle yatarsa, ikisi de kesinlikle öldürülecektir. Rezillik etmişler, ölümü hak etmişlerdir. [13]Bir erkek başka bir erkekle cinsel ilişki kurarsa, ikisi de iğrençlik etmiş olur. Kesinlikle öldürülecekler. Ölümü hak etmişlerdir. [14]Bir adam hem bir kızla, hem de kızın annesiyle evlenirse, alçaklık etmiş olur. Aranızda böyle alçaklıklar olmasın diye üçü de yakılacaktır. [15]Bir hayvanla cinsel ilişki kuran adam kesinlikle öldürülecek, hayvansa kesilecektir. [16]Bir kadın cinsel ilişki kurmak amacıyla bir hayvana yaklaşırsa, kadını da hayvanı da kesinlikle öldüreceksiniz. Ölümü hak etmişlerdir.

[17]" 'Bir adam anne ya da baba tarafından üvey olan kızkardeşiyle evlenir, cinsel ilişki kurarsa, utançtır. Açıkça aşağılanıp halkın arasından atılacaklardır. Adam kızkardeşiyle ilişki kurduğu için suçunun cezasını çekecektir. [18]Âdet gören bir kadınla yatıp cinsel ilişki kuran adam kadının akıntılı yerini açığa çıkarmış, kadın da buna katılmış olur. İkisi de halkın arasından atılacaktır.

[19]" 'Teyzenle ya da halanla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü yakın akrabanın namusudur. İkiniz de suçunuzun cezasını çekeceksiniz.

[20]" 'Amcasının karısıyla cinsel ilişki kuran adam, amcasının namusuna leke sürmüş olur. İkisi de günahlarının cezasını çekecek ve çocuk sahibi olmadan öleceklerdir. [21]Kardeşinin karısıyla evlenen adam rezillik etmiş olur. Kardeşinin namusunu lekele-

20:9 Çık.21:17; Mat.15:4; Mar.7:10
20:10 Çık.20:14; Lev.18:20; Yas.5:18
20:11 Lev.18:8; Yas.22:30; 27:20; 1Ko.5:1
20:12 Lev.18:15
20:13 Lev.18:22
20:14 Lev.18:17; Yas.27:23
20:15-16 Çık.22:19; Lev.18:23; Yas.27:21
20:17 Lev.18:9; Yas.27:22
20:18 Lev.18:19
20:19-20 Lev.18:12-14
20:21 Lev.18:16

miştir. Çocuk sahibi olmayacaklardır.

[22]“ ‘Bütün kurallarıma, ilkelerime uyacak, onları yerine getireceksiniz. Öyle ki, yaşamak üzere sizi götüreceğim ülke sizi dışarı kusmasın. [23]Önünüzden kovacağım ulusların törelerine göre yaşamayacaksınız. Çünkü onlar bütün bu kötülükleri yaptılar. Bu yüzden onlardan nefret ettim. [24]Oysa, Siz onların topraklarını sahipleneceksiniz. Bal ve süt akan bu ülkeyi size mülk olarak vereceğim, dedim. Sizi öteki uluslardan ayrı tutan Tanrınız RAB benim.

[25]“ ‘Temiz hayvanlarla kuşları kirli olanlardan ayırt edeceksiniz. Sizin için kirli ilan ettiğim hayvanlarla, kuşlarla, küçük kara hayvanlarıyla kendinizi kirletmeyeceksiniz. [26]Benim için kutsal olacaksınız. Çünkü ben RAB kutsalım. Bana ait olmanız için sizi öbür halklardan ayrı tuttum.

[27]“ ‘Cincilik yapan ve ruh çağıran ister erkek olsun, ister kadın olsun kesinlikle öldürülecektir. Onları taşlayacaksınız. Ölümlerinden kendileri sorumludur.’ ”

Kâhinlerle İlgili Kurallar

21 [1-2]RAB Musa’ya şöyle dedi: “Harun soyundan gelen kâhinlere de ki, ‘Kâhinlerden hiçbiri yakın akrabası olan annesi, babası, oğlu, kızı ve kardeşi dışında, halkından birinin ölüsüyle kendini kirletmesin. [3]Yanında kalan evlenmemiş kızkardeşi için kendini kirletebilir. [4]Halkı arasında bir büyük olarak kendini kirletmemeli, adına leke getirmemeli.

[5]“ ‘Kâhinler yas tutarken başlarını tıraş etmeyecek, sakallarının uçlarını kesmeyecek, bedenlerini yaralamayacaklar. [6]Tanrıları için kutsal olacaklar, Tanrıları’nın adını lekelemeyecekler. Çünkü onlar Tanrıları RAB’be yakılan sunu ve yiyecek sunusu sunuyorlar. Kutsal olmaları gerekir. [7]Kâhinler fahişelerle, kirletilmiş kadınlarla, boşanmış kadınlarla evlenmeyecek. Çünkü kâhin Tanrı için kutsal olmalıdır. [8]Onu kutsal sayın. Çünkü yiyecek sunusunu Tanrınız’a o sunuyor. Sizin için kutsaldır. Çünkü ben kutsalım, sizi kutsal kılan RAB benim. [9]Bir kâhinin kızı fahişelik yaparak kendini kirletirse, hem kendini hem de babasını rezil etmiş olur. Yakılmalıdır.

[10]“ ‘Öbür kâhinler arasından başına mesh yağı dökülen ve özel giysiler giymek üzere atanan başkâhin, saçlarını dağıtmayacak, giysilerini yırtmayacak. [11]Hiçbir ölüye yaklaşmayacak. Ölen annesi, babası bile olsa kendini kirletmeyecek. [12]Tapınak hizmetinden ayrılmayacak, Tanrısı’nın Tapınağı’nı kirletmeyecek. Çünkü Tanrı’nın buyurduğu mesh yağıyla Tanrısı’na adanmıştır. RAB benim. [13]Başkâhinin evleneceği kadın bakire olmalıdır. [14]Dul, boşanmış, kirletilmiş ya da fahişe bir kadınla evlenmeyecek. Yalnız kendi halkından bakire bir kızla evlenebilir. [15]Böylece halkının arasında çocuklarına leke sürmemiş olur. Onu kutsal kılan RAB benim.’ ”

[16]RAB Musa’ya şöyle dedi: [17]“Harun’a de ki, ‘Soyundan gelecek kuşaklar boyunca kusurlu olan hiç kimse yiyecek sunusu sunmak üzere

21:3 Hez.44:25 *21:5 Lev.19:27-28; Yas.14:1* *21:14 Hez.44:22*

Tanrısı'na yaklaşmasın. [18]Kusurlu olan, sunağa yaklaşamaz: Kör, topal, yüzü arızalı, organlarından biri aşırı büyümüş, [19]kolu veya ayağı kırık, [20]kambur, cüce, gözü özürlü, uyuz, yarası kabuk bağlamış ya da hadım. [21]Kâhin Harun'un soyundan bu kusurlara sahip hiç kimse RAB için yakılan sunuyu sunmak üzere sunağa yaklaşmayacak. Çünkü kusurludur. Tanrısı'na yiyecek sunusu sunmak üzere sunağa yaklaşamaz. [22]Böyle bir adam Tanrısı'na sunulan kutsal ve en kutsal yiyecekleri yiyebilir. [23]Ancak perdeye ve sunağa yaklaşmayacaktır. Çünkü kusurludur. Tapınağımı kirletmesin. Onları kutsal kılan RAB benim.' "

[24]Musa Harun'la oğullarına ve bütün İsrail halkına bunları anlattı.

Sunuları Kimler Yiyecek

22 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"Harun'a ve oğullarına de ki, 'İsrail halkının bana sunduğu kutsal sunulardan uzak dursunlar. Kutsal adıma leke sürmesinler. RAB benim. [3]Gelecek kuşaklar boyunca soyunuzdan biri İsrail halkının bana sunduğu kutsal sunulara kirli olarak yaklaşırsa, onu huzurumdan atacağım. RAB benim.

[4]" 'Harun soyundan deri hastalığına yakalanmış ya da akıntısı olan biri temiz sayılıncaya kadar kutsal sunuları yemeyecektir. Bir cesede değdiği için kirli sayılan bir şeye dokunan, menisi akan, [5]insanı kirli kılacak küçük kara hayvanlarından birine ya da herhangi bir nedenle kirli sayılan bir insana dokunan, [6]akşama kadar kirli sayılacak, yıkanmadığı sürece kutsal sunulardan yemeyecektir. [7]Güneş battıktan sonra temiz sayılır, kutsal sunuları yiyebilir. Çünkü bu onun yiyeceğidir. [8]Ölü bulunmuş ya da yabanıl hayvanlar tarafından parçalanmış bir leşi yiyerek kendini kirletmeyecektir. RAB benim.

[9]" 'Kâhinler buyruklarıma uymalıdır. Yoksa günahlarının cezasını çeker, buyruklarımı çiğnedikleri için ölürler. Onları kutsal kılan RAB benim.

[10]" 'Kâhin ailesi dışında hiç kimse kutsal sunuyu yemeyecek; kâhinin konuğu ve işçisi bile. [11]Ama kâhinin parayla satın aldığı ya da evinde doğan köle onun yemeğini yiyebilir. [12]Kâhinin kâhin olmayan bir erkekle evlenen kızı bağışlanan kutsal sunuları yemeyecek. [13]Ama dul kalmış ya da boşanmış, çocuğu olmamış ve gençliğinde kaldığı baba evine geri dönmüş kâhin kızı babasının ekmeğini yiyebilir. Aile dışından yabancı biri asla yiyemez.

[14]" 'Bilmeden kutsal sunuyu yiyen biri, beşte birini üzerine katarak kâhine geri verecek. [15]Kâhinler İsrail halkının RAB'be sunduğu kutsal sunuları bayağılaştırmayacaklar. [16]Yoksa kutsal sunuları yiyen öbür insanlara büyük suç yüklemiş olurlar. Çünkü sunuları kutsal kılan RAB benim.' "

Kabul Edilmeyecek Kurbanlar

[17]RAB Musa'ya şöyle dedi: [18]"Harun'la oğullarına ve bütün İsrail halkına de ki, 'İster İsrailli olsun, ister İsrail'de yaşayan bir yabancı olsun, biriniz RAB'be dilek adağı ya da gönülden verilen sunu olarak yakmalık sunu* sunmak istiyorsa, [19]sunusunun kabul edilmesi için kusursuz bir

erkek sığır, koyun ya da keçi sunmalı. [20]Kusurlu olanı sunmayacaksınız. Çünkü kabul edilmeyecektir. [21]Kim gönülden verilen bir sunuyu ya da dilek adağını yerine getirmek için RAB'be esenlik kurbanı olarak sığır veya davar sunmak isterse, kabul edilmesi için hayvan kusursuz olmalı. Hiçbir eksiği bulunmamalı. [22]Kör, sakat, yaralı, yarası irinli, kabuklu ya da uyuz bir hayvanı RAB'be sunmayacaksınız. Yakılan sunu olarak sunak üzerinde RAB'be böyle bir hayvan sunmayacaksınız. [23]Organlarından biri aşırı büyümüş ya da yeterince gelişmemiş bir sığırı veya davarı dilek adağı olarak sunabilirsiniz. Ama gönülden verilen bir sunu olarak kabul edilmez. [24]Yumurtaları vurulmuş, ezilmiş, burulmuş ya da kesilmiş hayvanı RAB'be sunmayacak, ülkenizde buna yer vermeyeceksiniz. [25]Böyle bir hayvanı bir yabancıdan alıp yiyecek sunusu olarak Tanrınız'a sunmayacaksınız. Çünkü sakat ve kusurludur. Kabul edilmeyecektir.' "

[26]RAB Musa'ya şöyle dedi: [27]"Bir buzağı, kuzu ya da oğlak doğduğu zaman, yedi gün anasının yanında kalacaktır. Sekizinci günden itibaren yakılan sunu olarak RAB'be sunulabilir. Kabul edilecektir. [28]İster inek, ister davar olsun, hayvanla yavrusunu aynı gün kesmeyeceksiniz.

[29]"RAB'be şükran kurbanı sunduğunuz zaman, kabul edilecek biçimde[a] sunun. [30]Eti aynı gün yenecek, sabaha bırakılmayacak. RAB benim. [31]"Buyruklarıma uyacak, onları yerine getireceksiniz. RAB benim. [32]Kutsal adıma leke sürmeyeceksiniz. İsrail halkı arasında kutsal tanınacağım. Sizi kutsal kılan RAB benim. [33]Tanrınız olmak için sizi Mısır'dan çıkardım. RAB benim."

Bayramlar

23 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"İsrail halkına de ki, 'Kutsal toplantılar olarak ilan edeceğiniz bayramlarım, RAB'bin bayramları şunlardır:' "

Şabat Günü

[3]" 'Altı gün çalışacaksınız. Ama yedinci gün olan Şabat* dinlenme ve kutsal toplantı günüdür. Hiçbir iş yapmayacaksınız. Yaşadığınız her yerde Şabat'ı RAB'be ayıracaksınız.' "

Fısıh ve Mayasız Ekmek Bayramı

(Çık.12:15-20; Say.28:16-25; Yas.16:1-8)

[4]" 'Belirli zamanlarda kutsal toplantılar olarak ilan edeceğiniz RAB'bin bayramları şunlardır: [5]Birinci ayın* on dördüncü günü akşamüstü RAB'bin Fısıh Bayramı* başlar. [6]On beşinci gün RAB'bin Mayasız Ekmek Bayramı'dır*. Yedi gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. [7]İlk gün kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. [8]Yedi gün RAB için yakılan sunu sunacaksınız. Yedinci gün kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi

---

[a] *22:29 "Kabul edilecek biçimde" ya da "Kabul edilmeniz için".*
22:20 Yas.17:1 *23:3 Çık.20:8-10; 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Yas.5:12-14*
23:5 Çık.12:1-13; Yas.16:1-2

yapmayacaksınız.' "

İlk Ürünler

[9]RAB Musa'ya şöyle dedi: [10]"İsrail halkına de ki, 'Size vereceğim ülkeye girip ürününü biçtiğiniz zaman, ilk yetişen ürününüzden bir demet kâhine götüreceksiniz. [11]Kabul edilmeniz için, kâhin demeti RAB'bin huzurunda sallayacak. Demet Şabat'tan* sonraki gün sallanacak. [12]Demetin sallandığı gün, yakmalık sunu* olarak RAB'be bir yaşında kusursuz bir erkek kuzu sunacaksınız. [13]Kuzuyla birlikte tahıl sunusu* olarak yağla yoğrulmuş bir efa ince unun onda ikisi[a] sunulacak. RAB için yakılan sunu ve O'nu hoşnut eden koku olacak bu. Yakmalık sunuyla birlikte dökmelik sunu olarak bir hin şarabın dörtte birini[b] sunacaksınız. [14]Tanrınız'a bu sunuyu getireceğiniz güne kadar ekmek, kavrulmuş buğday, taze başak yemeyeceksiniz. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca sürekli bir yasa olacak bu.' "

Hasat Bayramı

(Say.28:26-31; Yas.16:9-12)

[15]" 'Şabat'tan* sonraki gün sallamalık demeti götürdüğünüz günden başlayarak tam yedi hafta sayın. [16]Yedinci Şabat'tan sonraki güne kadar elli gün sayın: O gün RAB'be yeni tahıl sunusu* sunacaksınız. [17]Yaşadığınız yerden RAB'be sallamalık sunu olarak iki ekmek getirin. Ekmekler ilk ürünlerden, onda iki efa[c] ince undan yapılacak. Mayayla pişirilip RAB'be öyle sunulacak. [18]Ekmekle birlikte yakmalık sunu* olarak RAB'be bir yaşında kusursuz yedi kuzu, bir boğa ve iki koç sunacaksınız. Tahıl sunusu ve dökmelik sunuyla sunulan bu sunu, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden kokudur. [19]Günah sunusu* olarak bir teke, esenlik kurbanı olarak bir yaşında iki kuzu sunacaksınız. [20]Kâhin iki kuzuyu ilk üründen yapılmış ekmekle birlikte sallamalık sunu olarak RAB'bin huzurunda sallayacak. RAB için kutsal olan bu sunular kâhinindir. [21]O gün kutsal toplantı ilan edecek ve gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca sürekli bir yasa olacak bu.

[22]" 'Ülkenizdeki ekinleri biçerken tarlalarınızı sınırlarına kadar biçmeyin. Artakalan başakları toplamayın. Onları yoksullara ve yabancılara bırakacaksınız. Tanrınız RAB benim.' "

Anma Günü

(Say.29:1-6)

[23]RAB Musa'ya şöyle dedi: [24]"İsrail halkına de ki, 'Yedinci ayın* birinci günü dinlenme günüdür, boru çalınarak anma ve kutsal toplantı günü olacaktır. [25]O gün gündelik işlerinizi yapmayacak, RAB için yakılan sunu sunacaksınız.' "

Günahların Bağışlanma Günü

(Lev.16:2-34; Say.29:7-11)

[26]RAB Musa'ya şöyle dedi: [27]"Ye-

---

[a] *23:13 "Efanın onda ikisi": Yaklaşık 2.6 kg.*
[c] *23:17 "Onda iki efa": Yaklaşık 2.6 kg.*
23:22 Lev.19:9-10; Yas.24:19-22

[b] *23:13 "Hinin dörtte biri": Yaklaşık 0.9 lt.*
23:15-21 Çık.23:16; 34:22

dinci ayın* onuncu günü günahların bağışlanma günüdür. Kutsal bir toplantı düzenleyeceksiniz. İsteklerinizi denetleyecek, RAB için yakılan sunu sunacaksınız. [28]O gün hiç iş yapmayacaksınız. Çünkü Tanrınız RAB'bin huzurunda günahlarınızı bağışlatacağınız bağışlanma günüdür. [29]O gün isteklerini denetlemeyen herkes halkın arasından atılacaktır. [30]O gün herhangi bir iş yapanı halkın arasından yok edeceğim. [31]Hiç iş yapmayacaksınız. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca sürekli yasa olacak bu. [32]O gün sizin için Şabat*, dinlenme günü olacak. İsteklerinizi denetleyeceksiniz. Ayın dokuzuncu günü, akşamdan ertesi akşama kadar Şabat'ı kutlayacaksınız."

Çardak Bayramı

(Say.29:12-39; Yas.16:13-17)

[33]RAB Musa'ya şöyle dedi: [34]"İsrail halkına de ki, 'Yedinci ayın* on beşinci günü Çardak Bayramı* başlar. Bu bayramı RAB'bin onuruna yedi gün kutlayacaksınız. [35]İlk gün kutsal bir toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. [36]Yedi gün RAB için yakılan sunu sunacaksınız. Sekizinci gün kutsal bir toplantı düzenlemeli, RAB için yakılan sunu sunmalısınız. Bu bayramın son toplantısıdır. Gündelik işlerinizi yapmayacaksınız.

[37]–" 'Kutsal toplantılar olarak ilan edeceğiniz RAB'bin bayramları bunlardır. Bayramlarda RAB için yakılan sunuyu, yakmalık sunuyu*, tahıl sunusunu*, kurbanı, dökmelik sunuları günün gereğine uygun biçimde sunacaksınız. [38]Bunlar RAB'bin kutlamanızı istediği Şabat* günlerinin, RAB'be sunduğunuz armağanların, bütün dilek adaklarının ve gönülden verilen sunuların dışındadır.–

[39]" 'Yedinci ayın on beşinci günü, topraklarınızın ürünlerini devşirdiğiniz zaman RAB için yedi gün bayram yapacaksınız. Birinci ve sekizinci gün dinlenme günleri olacak. [40]İlk gün meyve ağaçlarının güzel meyvelerini, hurma dallarını, sık yapraklı ağaç dallarını, vadi kavaklarını toplayıp Tanrınız RAB'bin önünde yedi gün şenlik yapacaksınız. [41]Bunu her yıl yedi gün RAB'bin bayramı olarak kutlayacaksınız. Kuşaklar boyunca sürekli bir yasa olacak bu. Bayramı yedinci ay kutlayacaksınız. [42]Yedi gün çardaklarda kalacaksınız. Bütün yerli İsrailliler çardaklarda yaşayacak. [43]Öyle ki, gelecek kuşaklar İsrail halkını Mısır'dan çıkardığım zaman çardaklarda barındırdığımı bilsinler. Tanrınız RAB benim.' "

[44]Böylece Musa İsrail halkına RAB'bin bayramlarını bildirdi.

Rab'bin Huzurunda Yanan Işık

(Çık.27:20-21)

24 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"İsrail halkına buyruk ver, kandilin sürekli yanıp ışık vermesi için saf sıkma zeytinyağı getirsinler. [3]Harun kandilleri benim huzurumda, Buluşma Çadırı'nda, Levha Sandığı'nın önündeki perdenin dışında, akşamdan sabaha kadar sürekli yanar biçimde tutacak. Kuşaklar boyunca sürekli bir

23:27 Lev.16:29-34; Say.29:7 23:34-36 Say.29:12,35 23:39-43 Çık.23:16; 34:22 kural olacak bu. [4]RAB'bin huzurunda saf altın kandillikteki kandiller sürekli yanacaktır."

Rab'be Sunulan Ekmek

[5]"İnce undan on iki pide pişireceksin. Her biri efanın onda ikisi[a] ağırlığında olacak. [6]Bunları RAB'bin huzurunda iki sıra halinde, altışar altışar saf altın masanın üzerine dizeceksin. [7]İki sıra ekmeğin yanına anma payı olarak saf günnük koyacaksın. Bu RAB için yakılan sunu olacak ve ekmeğin yerini alacak. [8]Bu ekmek, İsrail halkı adına sonsuza dek sürecek bir antlaşma olarak, her Şabat* Günü aksatılmadan RAB'bin huzurunda dizilecek. [9]Ve Harun'la oğullarına ait olacak. Onu kutsal bir yerde yiyecekler. Çünkü çok kutsaldır. RAB için yakılan sunulardan onların sürekli bir payı olacak."

Tanrı'ya Lanet Edenin Sonu

[10]İsrailliler arasında annesi İsrailli babası Mısırlı bir adam vardı. Ordugahta onunla bir İsrailli arasında kavga çıktı. [11]İsrailli kadının oğlu RAB-be sövdü, lanet etti. Onu Musa'ya getirdiler. Annesi Dan oymağından Divri'nin kızı Şelomit'ti. [12]Adamı göz altına alıp RAB'bin kararını beklediler.

[13]RAB Musa'ya şöyle dedi: [14]"Onu ordugahın dışına çıkar. Ettiği laneti duyan herkes elini adamın başına koysun ve bütün topluluk onu taşlasın. [15]İsrail halkına de ki, 'Kim Tanrı'sı'na lanet ederse günahının cezasını çekecektir. [16]RAB'be söven kesinlikle öldürülecektir. Bütün topluluk onu taşlayacak. İster yerli ister yabancı olsun, RAB'be söven herkes öldürülecektir.

[17]" 'Adam öldüren kesinlikle öldürülecektir. [18]Başkasının hayvanını öldüren, yerine bir hayvan vererek aldığı canın karşılığını canla ödeyecektir. [19]Kim komşusunu yaralarsa, kendisine de aynı şey yapılacaktır. [20]Kırığa karşılık kırık, göze göz, dişe diş olmak üzere, ona ne yaptıysa kendisine de aynı şey yapılacaktır. [21]Hayvan öldüren yerine bir hayvan verecek, adam öldüren öldürülecektir. [22]Yerli yabancı herkes için tek bir yasanız olacak. Tanrınız RAB benim.' "

[23]Musa bunları İsrail halkına bildirdikten sonra, halk RAB'be lanet eden adamı ordugahın dışına çıkardı ve taşlayarak öldürdü. Böylece İsrail halkı RAB'bin Musa'ya verdiği buyruğu yerine getirmiş oldu.

Şabat Yılı

25 RAB Sina Dağı'nda Musa'ya şöyle dedi: [2]"İsrail halkına de ki, 'Size vereceğim ülkeye girdiğiniz zaman, ülke RAB için Şabat'ı* kutlamalı. [3]Altı yıl tarlanı ekeceksin, bağını budayacaksın, ürününü toplayacaksın. [4]Ama yedinci yıl toprak dinlenecek. O yıl Şabat Yılı olacak, RAB'be adanacak. Tarlanı ekmemeli, bağını budamamalısın. [5]Hasadının ardından süreni biçmeyecek, budanmamış

---

*[a] **24:5** "Efanın onda ikisi": Yaklaşık 2.6 kg.*

***24:5-6** Çık.25:30 **24:9** Mat.12:4; Mar.2:26; Luk.6:4 **24:17** Çık.21:12*
***24:20** Çık.21:23-25; Yas.19:21; Mat.5:38 **24:22** Say.15:16 **25:1-7** Çık.23:10-11*

asmanın üzümlerini toplamayacaksın. O yıl ülke için dinlenme yılı olacak. [6]Şabat Yılı'nda ülke ne ürün verirse, sizin için, köleleriniz, cariyeleriniz, yanınızda çalışan ücretliler ve aranızda yaşayan yabancılar için yiyecek olacak. [7]Ülkede yetişen ürünler kendi hayvanlarınızı da yabanıl hayvanları da doyuracak.' "

Özgürlük Yılı

[8]" 'Yedi yılda bir kutlanan Şabat yıllarının yedi kez geçmesini bekleyin. Yedi kez geçecek Şabat yıllarının toplamı kırk dokuz yıldır. [9]Sonra, yedinci ayın* onuncu günü, yani günahları bağışlatma günü, bütün ülkede yüksek sesle boru çalınacak. [10]Ellinci yılı kutsal sayacak, bütün ülke halkı için özgürlük ilan edeceksiniz. O yıl sizin için özgürlük yılı olacak. Herkes kendi toprağına, ailesine dönecek. [11]Ellinci yıl sizin için özgürlük yılı olacak. O yıl ekmeyecek, ürünün ardından süreni biçmeyecek, budanmamış asmanın üzümlerini toplamayacaksınız. [12]Çünkü o yıl özgürlük yılıdır. Sizin için kutsaldır. Yalnız tarlalarda kendiliğinden yetişeni yiyebilirsiniz.

[13]" 'Özgürlük yılında herkes kendi toprağına dönecek. [14]Bir komşuna tarla satar ya da ondan tarla alırsan, birbirinize haksızlık yapmayacaksınız. [15]Eğer sen ondan alıyorsan, *özgürlük yılından sonraki yılların sayısına* göre ödeyeceksin, o da sana ürün yıllarının sayısına göre satacak. [16]Yılların sayısı çoksa fiyatı artıracak, azsa indireceksin. Çünkü sana yıllık ürünlerini satıyor. [17]Birbirinize haksızlık yapmayacak, Tanrınız'dan korkacaksınız. Tanrınız RAB benim.

[18]" 'Kurallarıma uyacak, ilkelerimi özenle yerine getireceksiniz. Böylece ülkede güvenlik içinde yaşayacaksınız. [19]Ülke de ürün verecek, sizi doyuracak ve orada güvenlik içinde oturacaksınız. [20]Toprağımızı ekmez, ürünümüzü toplamazsak, yedinci yıl ne yiyeceğiz? diye sorarsanız, [21]altıncı yıl size öyle bir bereket göndereceğim ki, toprak üç yıllık ürün verecek. [22]Sekizinci yıl toprağınızı ekerken, dokuzuncu yıl ürün alıncaya kadar eski ürününüzü yiyeceksiniz.

[23]" 'Tarlanız temelli olarak satılamaz. Çünkü bana aittir. Sizse yabancısınız, konuğumsunuz. [24]Miras alacağınız ülkenin her yerinde tarlanın asıl *sahibine tarlasını* geri alma hakkı tanımalısınız. [25]Kardeşlerinizden biri yoksullaşır, toprağının bir parçasını satmak zorunda kalırsa, en yakın akrabası gelip toprağı geri alabilir. [26]Toprağını satın alacak yakın bir akrabası yoksa, sonradan durumu düzelir, yeterli para bulursa, [27]satış yaptıktan sonra geçen yılları hesaplayacak ve geri kalan parayı toprağını sattığı adama ödeyip toprağına dönecek. [28]Ancak toprağını geri alacak parayı bulamazsa, toprak özgürlük yılına kadar onu satın alan adama ait olacak. O yıl toprağı elinden çıkaracak, satan adam da toprağına kavuşacak.

[29]" 'Surlu bir kentte evini satan *adamın evi sattıktan tam bir yıl sonrasına* kadar onu geri alma hakkı olacaktır. [30]Eğer bir yıl içinde evini geri almazsa, ev temelli olarak alıcıya geçecek, kuşaklar boyunca yeni sahibinin olacaktır. Özgürlük yılında ev yeni sahibinin elinden alınmayacaktır.

[31]Ama surlarla çevrilmemiş köylerdeki evler tarlalar gibi işlem görecektir. İlk sahibinin evi geri alma hakkı olacak, özgürlük yılında evi satın alan onu geri verecektir.

[32]“ ‘Ancak Levililer kendilerine ait kentlerde sattıkları evleri her zaman geri alma hakkına sahiptirler. [33]Eğer bir Levili bu kentlerde sattığı evi geri alamazsa, özgürlük yılında ev kendisine geri verilecektir. Çünkü Levililer'in kentlerindeki evler onların İsrail halkının arasındaki mülkleridir. [34]Kentlerinin çevresindeki otlaklar ise satılamaz. Çünkü bunlar onların kalıcı mülküdür.

[35]“ ‘Bir kardeşin yoksullaşır, muhtaç duruma düşerse, ona yardım etmelisin. Aranızda kalan bir yabancı ya da konuk gibi yaşayacak. [36]Ondan faiz ve kâr alma. Tanrı'dan kork ki, kardeşin yanında yaşamını sürdürebilsin. [37]Ona faizle para vermeyeceksin. Ödünç verdiğin yiyecekten kâr almayacaksın. [38]Ben Kenan ülkesini size vermek ve Tanrınız olmak için sizleri Mısır'dan çıkaran Tanrınız RAB'bim.

[39]“ ‘Aranızda yaşayan bir kardeşin yoksullaşır, kendini köle olarak sana satarsa, onu bir köle gibi çalıştırmayacaksın. [40]Yanında çalışan bir işçi ya da yabancı gibi davranacaksın ona. Özgürlük yılına dek yanında çalışacak. [41]Sonra çocuklarıyla birlikte yanından ayrılıp ailesinin yanına, atalarının toprağına dönecek. [42]Çünkü İsrailliler benim Mısır'dan çıkardığım kullarımdır. Köle olarak satılamazlar. [43]Ona efendilik etmeyecek, sert davranmayacaksın. Tanrı'dan korkacaksın.

[44]“ ‘Köleleriniz, cariyeleriniz çevrenizdeki uluslardan olmalı. Onlardan uşak ve cariye satın alabilirsiniz. [45]Ayrıca aranızda yaşayan yabancıların çocuklarını, ister ülkenizde doğmuş olsun ister olmasın, satın alıp onlara sahip olabilirsiniz. [46]Onları miras olarak çocuklarınıza bırakabilirsiniz. Yaşamları boyunca size kölelik edecekler. Ancak bir İsrailli kardeşine efendilik etmeyecek, sert davranmayacaksın.

[47]“ ‘Aranızda yaşayan bir yabancı ya da geçici olarak kalan biri zenginleşir, buna karşılık bir İsrailli kardeşin yoksullaşıp kendini ona ya da ailesinin bir bireyine köle olarak satarsa, [48-49]satıldıktan sonra geri alınma hakkı vardır. Kardeşlerinden biri, amcası, amcasının oğlu veya yakın akrabalarından, ailesinden biri onu geri alabilir. Ya da yeterli para bulursa, kendisi özgürlüğünü geri alabilir. [50]Efendisiyle hesap görmeli. Kendisini sattığı yıldan özgürlük yılına kadar geçen yılları sayacaklar. Özgürlüğünün bedeli, kalan yılların sayısına göre bir işçinin gündelik ücreti üzerinden hesap edilecektir. [51]Eğer geriye çok yıl kalıyorsa, buna göre özgürlüğünün bedeli olarak satın alındığı fiyatın bir bölümünü ödeyecek. [52]Eğer özgürlük yılına yalnız birkaç yıl kalmışsa, ona göre hesap ederek özgürlüğünün bedelini ödemelidir. [53]Efendisinin yanında yıllık sözleşmeyle çalışan

25:35 Yas.15:7-8 25:37 Çık.22:25; Yas.23:19-20
25:39-46 Çık.21:2-6; Yas.15:12-18

bir işçi gibi yaşamalıdır. Senin önünde efendisinin ona sert davranmamasını sağlayacaksın.

[54]“ ‘Bu yollardan özgürlüğüne kavuşamasa bile, özgürlük yılında çocuklarıyla birlikte özgür olacaktır. [55]Çünkü İsrailliler benim kullarım, Mısır'dan çıkardığım kendi kullarımdır. Tanrınız RAB benim.’ ”

Tanrı'ya Bağlılığın Ödülü

26 “ ‘Put yapmayacaksınız. Oyma put ya da taş sütun dikmeyeceksiniz. Tapmak için ülkenize putları simgeleyen oyma taşlar koymayacaksınız. Çünkü Tanrınız RAB benim. [2]Şabat* günlerimi tutacak, tapınağıma saygı göstereceksiniz. RAB benim.

[3]“ ‘Kurallarıma göre yaşar, buyruklarımı dikkatle yerine getirirseniz, [4]yağmurları zamanında yağdıracağım. Toprak ürün, ağaçlar meyve verecek. [5]Bağbozumuna kadar harman dövecek, ekim zamanına kadar bağlarınızdan üzüm toplayacaksınız. Bol bol yiyecek, ülkenizde güvenlik içinde yaşayacaksınız.

[6]“ ‘Ülkenize barış sağlayacağım. Korku içinde yatmayacaksınız. Tehlikeli hayvanları ülkenizden kovacağım. Savaş yüzü görmeyeceksiniz. [7]Düşmanlarınızı kovalayacaksınız. Kılıç darbeleriyle önünüzde yere serilecekler. [8]Beşiniz yüz kişinin, yüzünüz on bin kişinin hakkından gelecek. Düşmanlarınız kılıç darbeleriyle önünüzde yere serilecek. [9]Size iyilikle bakacağım. Sizi verimli kılıp çoğaltacağım. Sizinle yaptığım antlaşmayı sürdüreceğim. [10]Eski ürününüz yemekle tükenmeyecek. Yeni ürüne yer bulmak için eskisini boşaltmak zorunda kalacaksınız. [11]Konutumu aranızda kuracak, size sırt çevirmeyeceğim. [12]Aranızda yaşayacak, Tanrınız olacağım. Siz de benim halkım olacaksınız. [13]Ben sizi Mısır'da köle olmaktan kurtaran Tanrınız RAB'bim. Boyunduruğunuzu kırdım. Sizi başı dik yaşattım.’ ”

Tanrı'dan Uzaklaşmanın Cezası

[14]“ ‘Ama beni dinlemez, bütün bu buyrukları yerine getirmezseniz, cezalandırılacaksınız. [15]Kurallarımı çiğner, ilkelerimden nefret eder, buyruklarıma karşı çıkar, antlaşmamı bozarsanız, [16]sizi şöyle cezalandıracağım: Üzerinize dehşet salacağım. Verem ve sıtma gözlerinizin ferini söndürecek, canınızı kemirecek. Boşa tohum ekeceksiniz, çünkü ürünlerinizi düşmanlarınız yiyecek. [17]Size öfkeyle bakacağım. Düşmanlarınız sizi bozguna uğratacak. Sizden nefret edenler sizi yönetecek. Kovalayan yokken bile kaçacaksınız.

[18]“ ‘Bütün bunlara karşın beni dinlemezseniz, günahlarınıza karşılık cezanızı yedi kat artıracağım. [19]İnatçı gururunuzu kıracağım. Gök demir, yer bakır olacak. [20]Gücünüz tükenecek. Topraklarınız ürün, ağaçlarınız meyve vermeyecek.

[21]“ ‘Eğer karşı çıkmaya devam eder, beni dinlemek istemezseniz, günahlarınıza karşılık cezanızı yedi kat artıracağım. [22]Üzerinize yabanıl

26:1 Lev.19:4   26:1 Çık.20:4; Yas.5:8; 16:21-22; 27:1   26:3-5 Yas.11:13-15
26:12 Hez.37:27; 2Ko.6:16; Va.21:3

hayvanlar göndereceğim. Çocuklarınızı öldürecek, hayvanlarınızı yok edecekler. Sayınız azalacak, yollarınız ıssız kalacak.

[23]“ ‘Bununla da yola gelmez, bana karşı çıkmaya devam ederseniz, [24]ben de size karşı çıkacağım, günahlarınıza karşılık sizi yedi kez cezalandıracağım. [25]Bozduğunuz antlaşmamın öcünü almak için başınıza savaş getireceğim. Kentlerinize çekildiğinizde aranıza salgın hastalık göndereceğim. Düşman eline düşeceksiniz. [26]Ekmeğinizi kestiğim zaman, on kadın ekmeğinizi bir fırında pişirecek. Ekmeğiniz azar azar, tartıyla verilecek. Yiyecek ama doymayacaksınız.

[27]“ ‘Bütün bunlardan sonra yine beni dinlemez, bana karşı çıkarsanız, [28]bu kez ben de öfkeyle size karşı çıkacağım ve günahlarınıza karşılık sizi yedi kat cezalandıracağım. [29]Açlıktan çocuklarınızın etini yiyeceksiniz. [30]Tapınma yerlerinizi yıkacak, buhur sunaklarınızı yok edeceğim. Cesetlerinizi devrilen putların üzerine serecek, sizden nefret edeceğim. [31]Kentlerinizi viraneye çevirecek, tapınaklarınızı yıkacağım. Beni hoşnut etmek için sunduğunuz kokuları duymayacağım. [32]Ülkenizi viran edeceğim, oraya yerleşen düşmanlarınız bile şaşkına dönecek. [33]Sizi öteki ulusların arasına dağıtacak, kılıcımla peşinize düşeceğim. Ülkeniz viran olacak, kentleriniz harabeye dönecek. [34]Siz düşmanlarınızın ülkesinde yaşarken, ülke ıssız kaldığı yıllar boyunca Şabatlar'ın* sevincini yaşayacak. Ancak o zaman dinlenip Şabatları'nın tadına varacak. [35]Üzerinde yaşadığınız Şabat yıllarında görmediği rahatı ıssız kaldığı yıllarda görecek.

[36]“ ‘Düşman ülkelerinde sağ kalanlarınızın yüreğine öyle bir korku düşüreceğim ki, rüzgarın sürüklediği yaprakların sesinden bile kaçacaklar. Savaştan kaçarcasına kaçacaklar. Peşlerinde kovalayan olmadığı halde düşecekler. [37]Kovalayan yokken savaştan kaçarcasına birbirlerinin üzerine yıkılacaklar. Düşmanlarınızın karşısında ayakta duramayacaksınız. [38]Öteki ulusların arasında yok olacaksınız. Düşman ülkeler sizi yutacak. [39]Artakalanlarınız gerek kendi, gerekse atalarının suçlarından ötürü düşman ülkelerde eriyip gidecekler.

[40]“ ‘Ama işledikleri suçları, atalarının suçlarını, bana karşı geldiklerini, ihanet ettiklerini itiraf eder [41]–bu yüzden onlara karşı çıkıp kendilerini düşman ülkelerine sürmüştüm– inadı bırakıp alçakgönüllü olur[a], suçlarının bedelini öderlerse, [42]ben de Yakup'la, İshak'la, İbrahim'le yaptığım antlaşmayı ve onlara söz verdiğim ülkeyi anımsayacağım. [43]Ülke önce ıssız bırakılacak ve ıssız kaldığı sürece Şabatlar'ın tadına varacak. Onlar da işledikleri suçların bedelini ödeyecekler; çünkü ilkelerimi reddettiler, kurallarımdan nefret ettiler. [44]Bütün bunlara karşın, düşman ülkelerindeyken yine de onları reddetmeyecek, onlardan nefret etmeyeceğim. Böylece hepsini yok etmeyecek, kendileriyle yaptığım antlaşmayı bozmayacağım.

---

[a] *26:41 “İnadı bırakıp alçakgönüllü olur”: İbranice “Sünnetsiz* yüreklerini alçaltır”.*
26:42 Yar.28:13-14 26:42 Yar.26:3-4 26:42 Yar.17:7-8

Çünkü ben onların Tanrısı RAB'bim. [45]Tanrıları olmak için öteki ulusların önünde Mısır'dan çıkardığım atalarıyla yaptığım antlaşmayı onlar için anımsayacağım. RAB benim.' ”

[46]RAB'bin Sina Dağı'nda Musa aracılığıyla kendisiyle İsrail halkı arasına koyduğu kurallar, ilkeler, yasalar bunlardır.

Dilek Adaklarıyla İlgili Kurallar

27 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]“İsrail halkına de ki, 'Eğer bir kimse RAB'be birini adamışsa senin biçeceğin değeri ödeyerek adağını yerine getirebilir. [3]Bu değerler şöyle olacak: Yirmi yaşından altmış yaşına kadar erkekler için elli kutsal yerin şekeli[a] gümüş, [4]kadınlar için otuz şekel[b]. [5]Beş yaşından yirmi yaşma kadar erkekler için yirmi[c], kadınlar için on şekel[ç]. [6]Bir aylıktan beş yaşma kadar oğlanlar için beş[d], kızlar için üç şekel[e] gümüş. [7]Eğer altmış ya da daha yukarı yaşta iseler, erkekler için on beş[f], kadınlar için on şekel[ç]. [8]Ancak adakta bulunan kişi belirtilen parayı ödeyemeyecek kadar yoksulsa, adadığı kişiyi kâhine götürecek; kâhin adakta bulunan kişinin ödeme gücüne göre ona değer biçecektir.

[9]“ 'RAB'be sunulacak adak O'na sunu olarak sunulabilecek hayvanlardan biriyse, kabul edilecektir. O'na böyle sunulan her hayvan kutsaldır. [10]Adakta bulunan kişi RAB'be sunacağı adağı değiştirmemeli. İyisinin yerine kötüsünü ya da kötüsünün yerine iyisini koymamalı. Eğer hayvanı değiştirirse, değiştirilen hayvanların ikisi de kutsal sayılacaktır. [11]Eğer adak RAB'be sunulamayacak kirli sayılan hayvanlardan biriyse, kâhine götürülecektir. [12]Hayvan iyi ya da kötü olsun, kâhin ona değer biçecek. Biçilen değer neyse o geçerli olacak. [13]Ama sahibi hayvanı geri almak isterse, kâhinin biçtiği değerin üzerine beşte bir fazlasını katarak ödemelidir.

[14]“ 'Bir kimse kutsal bir sunu olarak evini RAB'be adarsa, evin iyi ya da kötü olduğuna kâhin karar verecektir. Kâhinin biçtiği değer geçerli olacaktır. [15]Eğer kişi adadığı evi geri almak isterse, kâhinin biçtiği değerin üzerine beşte bir fazlasını katarak ödeyecek, böylece ev kendisine kalacaktır.

[16]“ 'Bir kimse ailesinden kalan tarlanın bir bölümünü RAB'be adamak isterse, tarlaya ekilecek tohum miktarına göre değer biçilecektir. Bir homer arpa[g] tohumu ekilebilecek tarlanın değeri elli şekel[h] gümüş olacaktır. [17]Eğer tarlasını özgürlük yılından hemen sonra adarsa, bu fiyat geçerli olacaktır. [18]Eğer özgürlük yılından daha sonra adarsa, kâhin bir sonraki özgürlük yılına kadar geçecek yılların sayısına göre tarlaya değer biçecektir. Tarlanın fiyatı daha düşük olacaktır. [19]Kişi tarlasını geri

---

[a] *27:3 "Elli kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 500 gr.*

[b] *27:4 "Otuz şekel": Yaklaşık 300 gr.*

[c] *27:5 "Yirmi şekel": Yaklaşık 200 gr.*

[ç] *27:5,7 "On şekel": Yaklaşık 100 gr.*

[d] *27:6 "Beş şekel": Yaklaşık 50 gr.*

[e] *27:6 "Üç şekel": Yaklaşık 30 gr.*

[f] *27:7 "On beş şekel": Yaklaşık 150 gr.*

[g] *27:16 "Bir homer arpa": Yaklaşık 150 kg.*

[h] *27:16 "Elli şekel": Yaklaşık 500 gr.*

almak isterse, tarlaya biçilen değerin üzerine beşte bir fazlasını katarak ödeyecek, böylece tarla kendisine kalacaktır. [20]Ama tarlayı geri almadan başka birine satarsa, tarla geri alınamaz. [21]Tarla özgürlük yılında serbest kaldığı zaman, RAB'be koşulsuz adanmış bir tarla gibi kutsal sayılacak ve kâhinlere ait olacaktır.

[22]“ ‘Bir kimse ailesinin mülkü olmayan, sonradan satın aldığı bir tarlayı RAB'be adarsa, [23]kâhin özgürlük yılına kadar geçecek yıllara göre ona bir değer biçecektir. O gün kişi biçilen değer üzerinden ödeme yapacak ve para RAB'be ait olacak, kutsal sayılacaktır. [24]Özgürlük yılında tarla ilk sahibine geri verilecektir. [25]Değer biçilirken kutsal yerin şekeli[a] esas alınacaktır. Bir şekel yirmi geradır.

[26]“ ‘İlk doğan hayvan RAB'be aittir. İster sığır, ister davar olsun, kimse onu RAB'be adayamaz. Çünkü o RAB'bindir. [27]Ama ilk doğan hayvan kirli sayılan hayvanlardan biriyse, kişi kâhinin biçeceği değerin beşte bir fazlasını ödeyerek hayvanı geri alabilir. Geri alınmazsa, hayvan biçilen değer üzerinden başka birine satılacaktır.

[28]“ ‘İster insan, ister hayvan, ister aileden kalma tarla olsun, RAB'be koşulsuz adanan hiç bir şey satılmayacak ve geri alınmayacaktır. Çünkü RAB'be koşulsuz adanan her şey RAB için çok kutsaldır. [29]RAB'be koşulsuz adanan insan para karşılığında kurtarılamayacak, kesinlikle öldürülecektir.

[30]“ ‘İster toprağın ürünü, ister ağacın meyvesi olsun, toprakta yetişen her şeyin ondalığı RAB'be aittir. RAB için kutsaldır. [31]Kim ondalığının bir bölümünü geri almak isterse, değerinin üzerine beşte bir fazlasını katarak ödemelidir. [32]Bütün sığırlarla davarların ondalığı, sayımda çoban değneğinin altından geçen her onuncu hayvan RAB için kutsal sayılacaktır. [33]Hayvan sahibi hayvanları iyi, kötü diye ayırmayacak, birini öbürüyle değiştirmeyecektir. Değiştirirse, değiştirilen hayvanların ikisi de kutsal sayılacak ve karşılığı ödenip geri alınamayacaktır.' ”

[34]RAB'bin Sina Dağı'nda İsrail halkı için Musa'ya bildirdiği buyruklar bunlardır.

[a] *27:25 “Bir kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 10 gr.*
27:28 Say.18:14 27:30-33 Say.18:21; Yas.14:22-29

ÇÖLDE SAYIM

GİRİŞ

Çölde Sayım Kitabı, İsrail halkının Sina Dağı'ndan göç edip Tanrı'nın vaat ettiği Kenan topraklarının doğu sınırına ulaşana dek başlarından geçen olayları anlatır. Kitap adını Musa'nın Sina Dağı'nda, göç etmeden önce yaptığı sayımdan almıştır. Musa bir kuşak sonra Moav'da, Şeria Irmağı'nın doğusunda İsrail halkı arasında bir kez daha sayım yaptı. Bu iki sayım arasında İsrailliler Kenan topraklarının güney sınırında olan Kadeş-Barnea'ya dek ilerlediler. Ne var ki, oradan vaat edilen ülkeye imansızlıklarından ötürü giremediler. Kırk yıl kadar dolaştıktan sonra, Şeria Irmağı'nın doğu bölgesine gittiler. Kenan topraklarına girmek için ırmağın karşı yakasına geçmeye hazırlandılar.

Çölde Sayım Kitabı sık sık cesaretsizliğe düşen, sıkıntılardan korkan ve yakınan halkın başından geçen olayları anlatır. Halk Tanrı'ya ve Tanrı'nın onlara önder atadığı Musa'ya karşı başkaldırıp durdu. Bu kitap halkın itaatsizliğine karşın, Tanrı'nın sadakatini ve sürekli kayırıcılığını vurguluyor; bazen sabırsız olmuşsa da Musa'nın Tanrısı'na ve halkına adanmışlığını açıkça dile getiriyor.

Kitap ayrıca hem Sina Dağı'nda, hem de Kenan sınırında Tanrı'nın Musa aracılığıyla verdiği yasaları içerir.

Ana Hatlar:

1:1-9:14	*İsrailliler Sina Dağı'ndan göç etmeye hazırlanıyor*
a. 1:1-4:49	*Birinci sayım*
b. 5:1-8:26	*Çeşitli yasalar, kurallar*
c. 9:1-14	*İkinci Fısıh Bayramı*
9:15-21:35	*Sina Dağı'ndan Moav'a*
22:1-32:42	*Moav'da geçen olaylar*
33:1-49	*Mısır'dan Moav'a yolculuğun özeti*
33:50-36:13	*Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmeden verilen kurallar*

İsrail'de Yapılan İlk Sayım

1 İsrailliler'in Mısır'dan çıkışının ikinci yılı, ikinci ayın* birinci günü RAB Sina Çölü'nde, Buluşma Çadırı'nda[a] Musa'ya şöyle seslendi: [2-3]“Sen ve Harun İsrail topluluğunun bütün boylarıyla ailelerinin sayımını yapın. Bütün erkekleri bir bir sayıp adlarını yazın. İsrailliler'den savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştaki bütün erkekleri sayıp bölüklere ayırın. [4]Size yardım etmek için yanınızda her oymaktan birer adam bulunsun; bu kişiler aile başı olmalı. [5]Size yardımcı olacak adamların adları şunlardır:

“Ruben oymağından: Şedeur oğlu Elisur, [6]Şimon oymağından: Surişadday oğlu Şelumiel, [7]Yahuda oymağından: Amminadav oğlu Nahşon, [8]İssakar oymağından: Suar oğlu Netanel, [9]Zevulun oymağından: Helon oğlu Eliav, [10]Yusufoğulları'ndan Efrayim oymağından: Ammihut oğlu Elişama, Manaşşe oymağından: Pedahsur oğlu Gamliel, [11]Benyamin oymağından: Gidoni oğlu Avidan, [12]Dan oymağından: Ammişadday oğlu Ahiezer, [13]Aşer oymağından: Okran oğlu Pagiel, [14]Gad oymağından: Deuel oğlu Elyasaf, [15]Naftali oymağından: Enan oğlu Ahira.”

[16]Bunlar İsrail topluluğundan atanmış adamlardı; atalarının soyundan gelen oymak önderleri, İsrail'in boy başlarıydı. [17]Musa'yla Harun adları bildirilen bu adamları getirttiler. [18-19]RAB'bin buyruğu uyarınca ikinci ayın birinci günü bütün halkı topladılar. Yirmi ve daha yukarı yaştakileri boylarına, ailelerine göre birer birer sayıp adlarını yazdılar. Böylece Musa Sina Çölü'nde halkın sayımını yaptı.

[20]İsrail'in ilk oğlu Ruben'in soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştaki bütün erkekler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla birer birer kayda geçirildi. [21]Ruben oymağından sayılanlar 46 500 kişiydi.

[22]Şimon'un soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştaki bütün erkekler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla birer birer belirlenip kayda geçirildi. [23]Şimon oymağından sayılanlar 59 300 kişiydi.

[24]Gad'ın soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. [25]Gad oymağından sayılanlar 45 650 kişiydi.

[26]Yahuda'nın soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. [27]Yahuda oymağından sayılanlar 74 600 kişiydi.

[28]İssakar'ın soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. [29]İssakar oymağından sayılanlar 54 400 kişiydi.

[30]Zevulun'un soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve

---

[a] *1:1 "Buluşma Çadırı": İnsanların Tanrı'ya danıştıkları yer (bkz. Çık.33:7-10).*

1:1-46 Say.26:1-51

daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. [31]Zevulun oymağından sayılanlar 57 400 kişiydi.

[32]Yusufoğulları'ndan, Efrayim soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. [33]Efrayim oymağından sayılanlar 40 500 kişiydi.

[34]Manaşşe'nin soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. [35]Manaşşe oymağından sayılanlar 32 200 kişiydi.

[36]Benyamin'in soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. [37]Benyamin oymağından sayılanlar 35 400 kişiydi.

[38]Dan'ın soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. [39]Dan oymağından sayılanlar 62 700 kişiydi.

[40]Aşer'in soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. [41]Aşer oymağından sayılanlar 41 500 kişiydi.

[42]Naftali'nin soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. [43]Naftali oymağından sayılanlar 53 400 kişiydi.

[44]Musa, Harun ve İsrail'in on iki önderi tarafından sayılanlar bunlardı. Her önder bağlı olduğu aileyi temsil ediyordu. [45]İsrail'de savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakilerin tümü bağlı oldukları aileye göre sayıldılar. [46]Sayılanların toplamı 603 550 kişiydi.

[47]Ne var ki, Levi oymağından olanlar öbürleriyle birlikte sayılmadı. [48]Çünkü RAB Musa'ya şöyle demişti: [49]"Ancak Levi oymağını sayma, öbür İsrailliler arasında yaptığın sayıma onları katma. [50]Levililer'i Levha Sandığı'nın[a] bulunduğu konuttan, eşyalardan ve konuta ait her şeyden sorumlu kıl. Konutu ve bütün eşyalarını onlar taşısın; konutun bakımını onlar yapsın, çevresinde ordugah kursun. [51]Konut taşınırken onu Levililer toplayacak; konaklanacağı zaman da onlar kuracak. Levililer dışında konuta yaklaşan ölüm cezasına çarptırılacak. [52]İsrailliler çadırlarını bölükler halinde kuracaklar. Herkes kendi ordugahında, kendi sancağının altında bulunacak. [53]Ancak İsrail topluluğunun RAB'bin öfkesine uğramaması için Levililer Levha Sandığı'nın bulunduğu konutun çevresinde konaklayacak ve konuta bekçilik edecekler."

[54]İsrailliler bütün bunları tam tamına RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

Oymakların Konaklama Düzeni

2 [1-2]RAB Musa'yla Harun'a, "İsrailliler sancaklarının altında, aile bayraklarıyla Buluşma Çadırı'ndan

---

[a] *1:50 "Levha Sandığı": Antlaşma Sandığı diye de bilinir.*

biraz ötede çepeçevre konaklasın" dedi.

[3]Doğuda, gündoğusunda konaklayan bölükler Yahuda ordugahının sancağına bağlı olacak. Yahudaoğulları'nın önderi Amminadav oğlu Nahşon olacak. [4]Bölüğünün sayısı 74 600 kişiydi.

[5]İssakar oymağı onların bitişiğinde konaklayacak. İssakaroğulları'nın önderi Suar oğlu Netanel olacak. [6]Bölüğünün sayısı 54 400 kişiydi.

[7]Sonra Zevulun oymağı konaklayacak. Zevulunoğulları'nın önderi Helon oğlu Eliav olacak. [8]Bölüğünün sayısı 57 400 kişiydi.

[9]Yahuda ordugahına ayrılan bölüklerdeki adam sayısı 186 400 kişiydi. Yola ilk çıkacak olanlar bunlardı.

[10]Güneyde Ruben ordugahının sancağı dikilecek, Ruben'e bağlı bölükler orada konaklayacak. Rubenoğulları'nın önderi Şedeur oğlu Elisur olacak. [11]Bölüğünün sayısı 46 500 kişiydi.

[12]Şimon oymağı onların bitişiğinde konaklayacak. Şimonoğulları'nın önderi Surişadday oğlu Şelumiel olacak. [13]Bölüğünün sayısı 59 300 kişiydi.

[14]Sonra Gad oymağı konaklayacak. Gadoğulları'nın önderi Deuel oğlu Elyasaf olacak. [15]Bölüğünün sayısı 45 650 kişiydi.

[16]Ruben ordugahına ayrılan bölüklerdeki adam sayısı 151 450 kişiydi. İkinci sırada yola çıkacak olanlar bunlardı.

[17]Buluşma Çadırı ve Levililer'in ordugahı göç sırasında öbür ordugahların ortasında yola çıkacak. Herkes konakladığı düzende kendi sancağı altında göç edecek.

[18]Batıda Efrayim ordugahının sancağı dikilecek, Efrayim'e bağlı bölükler orada konaklayacak. Efrayimoğulları'nın önderi Ammihut oğlu Elişama olacak. [19]Bölüğünün sayısı 40 500 kişiydi.

[20]Manaşşe oymağı onlara bitişik olacak. Manaşşeoğulları'nın önderi Pedahsur oğlu Gamliel olacak. [21]Bölüğünün sayısı 32 200 kişiydi.

[22]Sonra Benyamin oymağı konaklayacak. Benyaminoğulları'nın önderi Gidoni oğlu Avidan olacak. [23]Bölüğünün sayısı 35 400 kişiydi.

[24]Efrayim ordugahına ayrılan bölüklerdeki adam sayısı 108 100 kişiydi. Üçüncü olarak bunlar yola çıkacak.

[25]Kuzeyde Dan ordugahının sancağı dikilecek, Dan'a bağlı bölükler orada konaklayacak. Danoğulları'nın önderi Ammişadday oğlu Ahiezer olacak. [26]Bölüğünün sayısı 62 700 kişiydi.

[27]Aşer oymağı onların bitişiğinde konaklayacak. Aşeroğulları'nın önderi Okran oğlu Pagiel olacak. [28]Bölüğünün sayısı 41 500 kişiydi.

[29]Sonra Naftali oymağı konaklayacak. Naftalioğulları'nın önderi Enan oğlu Ahira olacak. [30]Bölüğünün sayısı 53 400 kişiydi.

[31]Dan ordugahına ayrılan adamların sayısı 157 600 kişiydi. Kendi sancakları altında en son onlar yola çıkacak.

[32]Ailelerine göre sayılan İsrailliler bunlardı. Ordugahlardaki bütün bölüklerin toplamı 603 550 kişiydi. [33]RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca Levililer öbür İsrailliler'le birlikte sayılmadı.

[34]Böylece İsrailliler RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar. Sancakları altında ordugah kurdular. Göç ederken de herkes boyu ve ailesiyle birlikte yola çıktı.

Levililer'in Görevleri

3 RAB Sina Dağı'nda Musa'ya seslendiği sırada Harun'la Musa'nın çocukları şunlardı. [2]Harun'un oğulları: İlk oğlu Nadav, Avihu, Elazar, İtamar. [3]Harun'un kâhin[a] atanıp meshedilen* oğulları bunlardı. [4]Nadav'la Avihu Sina Çölü'nde RAB'bin önünde kurallara aykırı bir ateş sunarken öldüler. Oğulları yoktu. Elazar'la İtamar babaları Harun'un yanında kâhinlik ettiler.

[5]RAB Musa'ya şöyle dedi: [6]"Kâhin Harun'a yardım etmek üzere Levi oymağını çağırıp görevlendir. [7]Buluşma Çadırı'nda Harun'la bütün topluluk adına konutla ilgili hizmeti yürütsünler. [8]Buluşma Çadırı'ndaki bütün eşyalardan sorumlu olacak, İsrailliler adına konuta ilişkin hizmeti yerine getirecekler. [9]Levililer'i Harun'la oğullarının hizmetine ver. İsrailliler arasında tümüyle onun hizmetine ayrılanlar onlardır. [10]Kâhinlik görevini sürdürmek üzere Harun'la oğullarını görevlendir. Kutsal yere onlardan başka her kim yaklaşırsa öldürülecektir."

[11]RAB Musa'ya şöyle dedi: [12]"İşte İsrailli kadınların doğurduğu ilk erkek çocukların yerine İsrailliler arasından Levililer'i seçtim. Onlar benim olacaktır. [13]Çünkü bütün ilk doğanlar benimdir. Mısır'da ilk doğanların hepsini yok ettiğim gün, İsrail'de insan olsun hayvan olsun bütün ilk doğanları kendime ayırdım. Onlar benim olacak. Ben RAB'bim."

[14]RAB Musa'ya Sina Çölü'nde şöyle dedi: [15]"Levioğulları'nı ailelerine ve boylarına göre say. Bir aylık ve daha yukarı yaştaki her erkeği sayacaksın."

[16]Böylece Musa RAB'bin buyruğu uyarınca onları saydı.

[17]Levi'nin oğullarının adları şunlardı: Gerşon, Kehat, Merari. [18]Gerşon'un boy başı olan oğulları şunlardı: Livni, Şimi. [19]Kehat'ın boy başı olan oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel. [20]Merari'nin boy başı olan oğulları: Mahli, Muşi. Ailelerine göre Levi boyları bunlardı.

[21]Livni ve Şimi boyları Gerşon soyundandı. Gerşon boyları bunlardı. [22]Bir aylık ve daha yukarı yaştaki bütün erkeklerin sayısı 7500'dü. [23]Gerşon boyları batıda konutun arkasında konaklayacaktı. [24]Gerşon'a bağlı ailelerin önderi Lael oğlu Elyasaf'tı. [25]Buluşma Çadırı'nda Gerşonoğulları konuttan, çadırın örtüsünden, Buluşma Çadırı'nın girişindeki perdeden, [26]konutla sunağı çevreleyen avlunun perdelerinden, avlunun girişindeki perdeyle iplerden ve bunların kullanımından sorumlu olacaktı.

[27]Amram, Yishar, Hevron ve Uzziel

---

[a] *3:3 "Kâhin": Tanrı ile insanlar arasında aracılık yapan ve Tanrı'ya kurban sunmak gibi dinsel işlerle uğraşan görevli. Kâhinin büyücülük, falcılık, sihirbazlık, gaipten haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar Yas.18:9-14 ayetlerinde yasaklanmıştır.*

3:2 Say.26:60 3:4 Lev.10:1-2; Say.26:61 3:13 Çık.13:2 boyları Kehat soyundandı. Kehat boyları bunlardı. [28]Bir aylık ve daha yukarı yaştaki bütün erkeklerin sayısı 8 600'dü. Bunlar kutsal yerden sorumluydular. [29]Kehat boyları konutun güney yanında konaklayacaktı. [30]Kehat boylarına bağlı ailelerin önderi Uzziel oğlu Elisafan'dı. [31]Kehatlılar Antlaşma Sandığı'ndan*, masayla kandillikten, sunaklardan, kutsal yerin eşyalarından, perdeden ve bunların kullanımından sorumlu olacaktı. [32]Levili önderlerin başı Kâhin Harun'un oğlu Elazar olacak, kutsal yerden sorumlu olanları o yönetecekti.

[33]Mahli ve Muşi boyları Merari soyundandı. Merari boyları bunlardı. [34]Bir aylık ve daha yukarı yaştaki bütün erkeklerin sayısı 6 200'dü. [35]Merari boylarına bağlı ailelerin önderi Avihayil oğlu Suriel'di. Merari boyları konutun kuzey yanında konaklayacaktı. [36]Merarioğulları konutun çerçevelerinden, kirişlerinden, direklerinden, tabanlarından, takımlarından ve bunların kullanımından, [37]konutu çevreleyen avlunun direkleriyle tabanlarından, kazıklarıyla iplerinden sorumlu olacaktı.

[38]Musa, Harun ve oğulları konutun önünde, gündoğusu yönünde Buluşma Çadırı'nın önünde konaklayacaklardı. İsrailliler adına kutsal yerin bakımından sorumlu olacaklardı. Kutsal yere başka her kim yaklaşırsa öldürülecekti.

[39]RAB'bin buyruğu uyarınca Musa'yla Harun'un Levili boylardan saydıkları bir aylık ve daha yukarı yaştaki bütün erkeklerin sayısı 22 000'di.

[40]Sonra RAB Musa'ya, "İsrailliler'in bir aylık ve daha yukarı yaştaki ilk doğan bütün erkeklerini say, adlarını yaz" dedi, [41]"İsrailliler'in bütün ilk doğanlarının yerine Levililer'i, yine İsrailliler'in ilk doğan hayvanlarının yerine Levililer'in hayvanlarını bana ayır. Ben RAB'bim."

[42]Böylece Musa, RAB'bin buyurduğu gibi, İsrailliler arasında ilk doğanların tümünü saydı. [43]Adlarıyla yazılan, ilk doğan bir aylık ve daha yukarı yaştaki erkeklerin sayısı 22 273'tü.

[44]RAB Musa'ya şöyle dedi: [45]"İsrailliler'in ilk doğanları yerine Levililer'i, hayvanları yerine de Levililer'in hayvanlarını ayır. Levililer benim olacak. Ben RAB'bim. [46]İsrailliler'in ilk doğanlarından olup Levililer'in sayısını aşan 273 kişi için bedel alacaksın. [47]Adam başına beşer şekel[a] al. Kutsal yerin yirmi geradan[b] oluşan şekelini ölçü tut. [48]Levililer'in sayısını aşanlardan bedel olarak alınan parayı Harun'la oğullarına ver."

[49]Böylece Musa, bedeli Levililer olanların sayısını aşan İsrailliler'den bedel parasını aldı. [50]İsrailliler'in ilk doğanlarından 1 365 kutsal yerin şekeli[c] aldı. [51]RAB'bin sözü uyarınca, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi, bedel parasını Harun'la oğullarına verdi.

---

[a] *3:47 "Beş kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 50 gr. gümüş.*
[b] *3:47 "Yirmi gera": Yaklaşık 10 gr. gümüş.*
[c] *3:50 "1 365 kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 13.7 kg.*

Kehatoğulları'nın Görevleri

4 [1-2] RAB Musa'yla Harun'a, "Levi oymağında Kehatoğulları'na bağlı boy ve aileler arasında sayım yapın" dedi, [3]"Buluşma Çadırı'nda hizmet etmeye[a] gelen otuz ile elli yaş arasındaki adamların hepsini sayın.

[4]"Kehatoğulları'nın Buluşma Çadırı'ndaki görevi şudur: En kutsal eşyaları taşımak. [5]Ordugah taşınacağı zaman Harun'la oğulları gelip bölme perdesini indirecekler ve Levha Sandığı'nı bununla örtecekler. [6]Sonra üzerine deri[b] bir örtü geçirecek, üstüne de salt lacivert bir bez serecek, sırıklarını yerine koyacaklar.

[7]"Kutsal masanın üzerine lacivert bir bez serip üzerine tabakları, sahanları, tasları, dökmelik sunu testilerini koyacaklar. Masada sürekli ekmek bulunmasını sağlayacaklar. [8]Bunların üzerine kırmızı bir bez serip deri[b] bir örtüyle örtecek, sırıklarını yerine koyacaklar.

[9]"Işık veren kandilliği, kandillerini, fitil maşalarını, tablalarını ve zeytinyağı için kullanılan kaplarını lacivert bir bezle örtecekler. [10]Kandillikle takımlarını deri[b] bir örtüye sarıp sedyenin üzerine koyacaklar.

[11]"Altın sunağın üzerine lacivert bir bez serip üzerine deri[b] bir örtü örtecek, sırıklarını yerine koyacaklar. [12]Kutsal yerde kullanılan bütün eşyaları lacivert bir beze sarıp deri[b] bir örtüyle örtecek, sedyenin üzerine koyacaklar. [13]Sunaktan yağı, külü kaldıracak, sunağı mor bir bezle örtecekler. [14]Sonra üzerine hizmet için kullanılan bütün takımları, ateş kaplarını, büyük çatalları, kürekleri, çanakları yerleştirip deri[b] bir örtüyle örtecek, sırıklarını yerine koyacaklar.

[15]"Ordugah başka yere taşınırken Harun'la oğulları kutsal yere ait bütün eşyaları ve takımları örtmeyi bitirdikten sonra, Kehatoğulları onları taşımaya gelecekler. Ölmemek için kutsal eşyalara dokunmayacaklar. Buluşma Çadırı'ndaki bu eşyaların taşınması Kehatoğulları'nın sorumluluğu altındadır.

[16]"Kâhin Harun oğlu Elazar ışık için zeytinyağından, güzel kokulu buhurdan, günlük tahıl sunusundan* ve mesh yağından –konuttan ve içindeki her şeyden– kutsal yerle eşyalarından sorumlu olacaktır."

[17]RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: [18]"Kehat boylarının Levililer'in arasından yok olmasına yol açmayın. [19]En kutsal eşyalara yaklaşınca ölmemeleri için şöyle yapın: Harun'la oğulları kutsal yere girecek, her adamı göreceği işe atayıp ne taşıyacağını bildirecek. [20]Ancak Kehatoğulları içeri girip bir an bile kutsal eşyalara bakmamalı, yoksa ölürler."

Gerşonoğulları'nın Görevleri

[21]RAB Musa'ya şöyle dedi: [22]"Gerşonoğulları'nı da boylarına, ailelerine göre say. [23]Buluşma Çadırı'ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri say.

---

[a] *4:3 "Hizmet etmeye": İbranice "Savaşta görev almak" anlamına da gelebilir. Aynı ifade şu ayetlerde geçiyor: 4:23,30,34-35,38-39,42-43 ve 8:24,25.*

[b] *4:6,8,10,11,12,14 "Deri": Yunus balığı derisi olabilir.*

[24]"Hizmet etmek ve yük taşımak konusunda Gerşon boylarının sorumluluğu şudur: [25-26] Konutun perdelerini, Buluşma Çadırı'nı ve örtüsünü, üzerindeki deri[a] örtüyü, Buluşma Çadırı'nın girişindeki perdeyi, konutla sunağı çevreleyen avlunun perdelerini, girişindeki perdeyi, ipleri ve bu amaçla kullanılan bütün eşyaları taşıyacaklar. Bu konuda gereken her şeyi Gerşonoğulları yapacak. [27]Yapacakları bütün hizmetler –yük taşıma ya da başka bir iş– Harun'la oğullarının yönetimi altında yapılacaktır. Taşıyacakları yükten Gerşonoğulları'nı sorumlu tutacaksınız. [28]Gerşon boylarının Buluşma Çadırı'yla ilgili görevi budur. Kâhin Harun oğlu İtamar'ın yönetimi altında hizmet edecekler."

Merarioğulları'nın Görevleri

[29]"Boylarına ve ailelerine göre Merarioğulları'nı say. [30]Buluşma Çadırı'ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri say. [31]Buluşma Çadırı'nda hizmet ederken şunları yapacaklar: Konutun çerçevelerini, kirişlerini, direklerini, tabanlarını, [32]çadırı çevreleyen avlunun direkleriyle tabanlarını, kazıklarını, iplerini ve bunların kullanımıyla ilgili bütün eşyaları taşıyacaklar. Herkesi yapacağı belirli işe ata. [33]Merari boylarının Buluşma Çadırı'yla ilgili görevi budur. Kâhin Harun oğlu İtamar'ın yönetimi altında hizmet edecekler."

Levililer'in Sayımı

[34-35]Musa, Harun ve topluluğun önderleri, boylarına ve ailelerine göre Kehatoğulları'nı, Buluşma Çadırı'ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri saydılar. [36]Boylarına göre sayılanlar 2750 kişiydi. [37]Buluşma Çadırı'nda hizmet gören Kehat boylarından sayılanlar bunlardı. RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca Musa'yla Harun onları saydılar.

[38-39]Gerşonoğulları'ndan boylarına ve ailelerine göre Buluşma Çadırı'ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri saydılar. [40]Boylarına ve ailelerine göre sayılanlar 2630 kişiydi. [41]Buluşma Çadırı'nda hizmet gören Gerşon boylarından sayılanlar bunlardı. RAB'bin buyruğu uyarınca Musa'yla Harun onları saydılar.

[42-43]Merari boylarına ve ailelerine göre Buluşma Çadırı'ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri saydılar. [44]Boylarına göre sayılanlar 3200 kişiydi. [45]Buluşma Çadırı'nda hizmet gören Merari boylarından sayılanlar bunlardı. RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca Musa'yla Harun onları saydılar.

[46-47]Böylece Musa, Harun ve İsrail önderleri, boylarına ve ailelerine göre Levililer'i, Buluşma Çadırı'nda hizmet gören ve yük taşıma işini yapan otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri saydılar. [48]Sayılanlar 8580 kişiydi. [49]RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca, herkes yapacağı hizmete ve taşıyacağı yüke göre atandı. Böylece RAB'bin Musa'ya

---

[a] *4:25-26 "Deri": Yunus balığı derisi olabilir.*

verdiği buyruk uyarınca yazıldılar.

Topluluğu Temiz Tutmak

5 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"İsrail halkına de ki, deri hastalığı veya akıntısı olan ya da ölüye dokunduğundan kirli sayılan herkesi ordugahın dışına çıkarsınlar. [3]Erkeği de kadını da çıkaracaksınız. Aralarında yaşadığım ordugahlarını kirletmemeleri için onları ordugahın dışına çıkaracaksınız." [4]İsrail halkı denileni yaparak RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi onları ordugahın dışına çıkardı.

[5]RAB Musa'ya şöyle dedi: [6]"İsrail halkına de ki, 'Bir erkek ya da kadın, insanın işleyebileceği günahlardan birini işler, RAB'be ihanet ederse o kişi suçlu sayılır. [7]İşlediği günahı itiraf etmeli. Karşılığını, beşte birini üzerine ekleyerek suç işlediği kişiye ödeyecek. [8]Eğer kişinin işlenen suçun karşılığını alacak bir yakını yoksa, suçun karşılığı RAB'be ait olacak. Günahın bağışlanması için sunulan bağışlamalık koçla birlikte suçun karşılığı da kâhine verilecek. [9]İsrail halkının kâhine sunduğu kutsal armağanların bağış kısımları kâhinin olacak. [10]Herkesin kendine ayırdığı sunular kendinin, ama kâhine verdikleri kâhinin olacaktır.' "

[11]RAB Musa'ya şöyle dedi: [12]"İsrail halkına de ki, 'Eğer bir adamın karısı yoldan çıkar, ona ihanet eder, [13]başka bir adamla yatar, kirlendiği halde bu olayı kocasından gizlerse ve tanık olmadığı için kadının yaptığı ortaya çıkmazsa, [14]koca karısını kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa, kadın suçluysa ya da suçlu olmadığı halde kocası onu kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa, [15]adam karısını kâhine götürecek. Karısı için sunu olarak onda bir efa arpa unu[a] alacak. Üzerine zeytinyağı dökmeyecek, günnük koymayacak. Çünkü bu kıskançlık sunusudur. Suçu anımsatan anımsatma sunusudur.

[16]" 'Kâhin kadını öne çağırıp RAB'bin önünde durmasını sağlayacak. [17]Sonra, toprak bir kabın içine kutsal su koyacak. Konutun kurulu olduğu yerden biraz toprak alıp suya katacak. [18]Kadını RAB'bin önünde durdurduktan sonra onun saçını açacak, anımsatma sunusu, yani kıskançlık sunusunu eline verecek. Kendisi de lanet getiren acı suyu elinde tutacak. [19]Sonra kadına ant içirtip şöyle diyecek: Eğer başka bir adam seninle yatmadıysa, kocanla evliyken yoldan çıkıp günah işlemediysen, lanet getiren bu acı su sana zarar vermesin. [20]Ama kocanla evliyken yoldan çıkıp başka biriyle yatarak günah işlediysen [21]–kâhin kadına lanet andı içirtip şöyle diyecek– RAB sana eriyen kalça, şişen karın versin. RAB halkın arasında seni lanetli ve iğrenç duruma düşürsün. [22]Lanet getiren bu su karnına girince karnını şişirsin, kalçanı eritsin.

" 'O zaman kadın, Amin, amin, diyecek.

[23]" 'Kâhin bu lanetleri bir kitaba yazıp acı suda yıkayacak. [24]Lanet getiren acı suyu kadına içirecek. Su kadının içine girince acılık verecek.

---

[a] *5:15 "Onda bir efa arpa unu": Yaklaşık 1.5 kg.* *5:5-8 Lev.6:1-7*

[25]Kâhin kadının elinden kıskançlık sunusunu alacak, RAB'bin huzurunda salladıktan sonra sunağa getirecek. [26]Kadının anma payı olarak sunudan bir avuç alıp sunakta yakacak. Sonra kadına suyu içirecek. [27]Eğer kadın kocasına ihanet etmiş, kendini kirletmişse, lanet getiren suyu içince acı duyacak; karnı şişip kalçası eriyecek. Halkı arasında lanetli olacak. [28]Ama kendini kirletmemişse, temizse, zarar görmeyecek, çocuk doğurabilecek.

[29]" 'Kıskançlık yasası budur. Bir kadın yoldan çıkar, kocasıyla evliyken kendini kirletirse, [30]ya da bir koca karısını kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa, kâhin kadını RAB'bin önünde durduracak, bu yasayı ona uygulayacak. [31]Kocası herhangi bir suçtan suçsuz sayılacak, kadınsa suçunun cezasını çekecek.' "

Rab'bin Adanmışı

6 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"İsrail halkına de ki, 'Eğer bir erkek ya da kadın RAB'be adanmış kişi* olarak RAB'be özel bir adak adamak, kendini RAB'be adamak isterse, [3]şaraptan ya da herhangi bir içkiden kaçınacak, şaraptan ya da başka içkilerden yapılmış sirke içmeyecek. Üzüm suyu da içmeyecek. Yaş ya da kuru üzüm yemeyecek. [4]RAB'be adanmışlığı süresince çekirdekten kabuğuna dek asmanın ürününden hiçbir şey yemeyecek.

[5]" 'RAB'be adanmışlığı süresince başına ustura değmeyecek. Kendini RAB'be adadığı günler tamamlanıncaya dek kutsal olacak, saçını uzatacak. [6]Kendini RAB'be adadığı günler boyunca ölüye yaklaşmayacak. [7]Annesi, babası, erkek ya da kız kardeşi ölse bile onlar için kendini kirletmeyecek. Çünkü kendini Tanrısı'na adama simgesi başı üzerindedir. [8]Adanmışlığı süresince RAB için kutsal olacaktır.

[9]" 'Eğer ansızın yanında biri ölür, adamış olduğu başını kirletirse, temizlendiği gün, yedinci gün saçını tıraş edecek. [10]Sekizinci gün Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde kâhine iki kumru ya da iki güvercin sunacak. [11]Kâhin birini günah sunusu*, öbürünü yakmalık sunu* olarak sunacak. Böylece ölünün yanında bulunmakla kirlenen adam arınacak. O gün başını yeniden adayacak. [12]Adanmışlığı süresince kendini RAB'be yeniden adayacak. Suç sunusu* olarak bir yaşında bir erkek kuzu getirecek. Önceki günler sayılmayacak, çünkü adanmışlığı kirlenmiş sayıldı.

[13]" 'Adanmış kişi için yasa şudur: Kendini adamış olduğu günler tamamlanınca, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirilecek. [14]Orada RAB'be sunularını sunacak: Yakmalık sunu için bir yaşında kusursuz bir erkek kuzu, günah sunusu olarak bir yaşında kusursuz bir dişi kuzu, esenlik sunusu* için kusursuz bir koç, [15]tahıl sunusu* ve dökmelik sunularla birlikte bir sepet mayasız ekmek, ince undan zeytinyağıyla yoğrulmuş pideler, üzerine yağ sürülmüş mayasız yufkalar.

***6:8* Luk.1:15 *6:13-21* Elç.21:23-24**

[16]“ ‘Kâhin bunları günah sunusu ve yakmalık sunu olarak RAB’bin önünde sunacak. [17]Esenlik kurbanı olarak da koçu mayasız ekmek sepetiyle birlikte RAB’be sunacak. İlgili tahıl ve dökmelik sunuları da sunacak.

[18]“ ‘Sonra adanmış kişi Buluşma Çadırı’nın giriş bölümünde adadığı saçını tıraş edecek, saçını alıp esenlik kurbanının altındaki ateşe koyacak.

[19]“ ‘Adanmış kişi adadığı saçını tıraş ettikten sonra, kâhin koçun haşlanmış budunu, sepetten alacağı mayasız pide ve mayasız yufkayla birlikte adanmış kişinin eline koyacak. [20]Sonra sallamalık sunu olarak RAB’bin huzurunda bunları sallayacak. Bunlar sallanan döş ve bağış olarak sunulan butla birlikte kutsaldır, kâhin için ayrılacaktır. Bundan sonra adanmış kişi şarap içebilir.

[21]“ ‘Adak adayan adanmış kişiyle ilgili yasa budur. RAB’be sunacağı sunu adağı uyarınca olacak. Elinden geldiğince daha fazlasını verebilir. Adanmışlıkla ilgili yasa uyarınca adadığı adağı yerine getirmelidir.’ ”

Kâhinin Yapacağı Kutsama

[22]RAB Musa’ya şöyle dedi: [23]“Harun’la oğullarına de ki, ‘İsrail halkını şöyle kutsayacaksınız. Onlara diyeceksiniz ki,

[24]RAB sizi kutsasın
Ve korusun;
[25]RAB aydın yüzünü size
göstersin
Ve size lütfetsin;
[26]RAB yüzünü size çevirsin
Ve size esenlik versin.’

[27]“Böylece kâhinler İsrail halkını adımı anarak kutsayacaklar. Ben de onları kutsayacağım.”

Önderlerin Rab’be Verdiği Armağanlar

7 Musa konutu bitirdiği gün onu meshetti*. Onu ve içindeki bütün eşyaları, sunağı ve bütün takımlarını da meshedip adadı. [2-3]Sonra İsrail ileri gelenleri, sayılanlardan sorumlu olan aile ve oymak önderleri armağanlar sundular. RAB’be armağan olarak üstü kapalı altı araba ve on iki öküz getirdiler: Her iki önder için bir araba, her önder için bir öküz. Bu armağanları konutun önüne getirdiler.

[4-5]Sonra RAB Musa’ya, “Bunları Buluşma Çadırı’ndaki hizmetlerde kullanılmak üzere onlardan alıp yapacakları işe göre Levililer’e ver” dedi.

[6]Musa arabaları, öküzleri alıp Levililer’e verdi. [7]Yapacakları işe göre Gerşonoğulları’na iki arabayla dört öküz, [8]Merarioğulları’na da dört arabayla sekiz öküz verdi. Bunlar Kâhin Harun oğlu İtamar’ın sorumluluğu altında yapıldı. [9]Kehatoğulları’na ise bir şey vermedi. Çünkü onların görevi kutsal eşyaları omuzlarında taşımaktı.

[10]Meshedilen sunağın adanması için önderler armağanlarını sunağın önüne getirdiler. [11]Çünkü RAB Musa’ya, “Sunağın adanması için her gün bir önder kendi armağanını sunacak” demişti.

[12]Birinci gün Yahuda oymağından Amminadav oğlu Nahşon armağanlarını sundu. [13]Getirdiği armağanlar

şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli[a] ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel[b] ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu* için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– [14]buhur dolu on şekel[c] ağırlığında altın bir tabak; [15]yakmalık sunu* için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; [16]günah sunusu* için bir teke; [17]esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Amminadav oğlu Nahşon'un getirdiği armağanlar bunlardı.

[18]İkinci gün İssakar oymağı önderi Suar oğlu Netanel armağanlarını sundu. [19]Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– [20]buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; [21]yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; [22]günah sunusu için bir teke; [23]esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Suar oğlu Netanel'in getirdiği armağanlar bunlardı.

[24]Üçüncü gün Zevulun oymağı önderi Helon oğlu Eliav armağanlarını sundu. [25]Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– [26]buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; [27]yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; [28]günah sunusu için bir teke; [29]esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Helon oğlu Eliav'ın getirdiği armağanlar bunlardı.

[30]Dördüncü gün Ruben oymağı önderi Şedeur oğlu Elisur armağanlarını sundu. [31]Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– [32]buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; [33]yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; [34]günah sunusu için bir teke; [35]esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Şedeur oğlu Elisur'un getirdiği armağanlar bunlardı.

[36]Beşinci gün Şimon oymağı önderi Surişadday oğlu Şelumiel armağanlarını sundu. [37]Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– [38]buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; [39]yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; [40]günah sunusu için bir teke; [41]esenlik

---

[a] *7:13 "130 kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 1.3 kg. Aynı ifade 19,25,31,37,43,49,55,61, 67,73,79,85 ayetlerinde de geçer.*

[b] *7:13 "Yetmiş şekel": Yaklaşık 700 gr. Aynı ifade 19,25,31,37,43,49,55,61,67,73,79, 85 ayetlerinde de geçer.*

[c] *7:14 "On şekel": Yaklaşık 100 gr. Aynı ifade 20,26,32,38,44,50,56,62,68,74,80,86 ayetlerinde de geçer.*

kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Surişadday oğlu Şelumiel'in getirdiği armağanlar bunlardı.

[42]Altıncı gün Gad oymağı önderi Deuel oğlu Elyasaf armağanlarını sundu. [43]Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– [44]buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; [45]yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; [46]günah sunusu için bir teke; [47]esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Deuel oğlu Elyasaf'ın getirdiği armağanlar bunlardı.

[48]Yedinci gün Efrayim oymağı önderi Ammihut oğlu Elişama armağanlarını sundu. [49]Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– [50]buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; [51]yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşmda bir erkek kuzu; [52]günah sunusu için bir teke; [53]esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Ammihut oğlu Elişama'nın getirdiği armağanlar bunlardı.

[54]Sekizinci gün Manaşşe oymağı önderi Pedahsur oğlu Gamliel armağanlarını sundu. [55]Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– [56]buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; [57]yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; [58]günah sunusu için bir teke; [59]esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Pedahsur oğlu Gamliel'in getirdiği armağanlar bunlardı.

[60]Dokuzuncu gün Benyamin oymağı önderi Gidoni oğlu Avidan armağanlarını sundu. [61]Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– [62]buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; [63]yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşmda bir erkek kuzu; [64]günah sunusu için bir teke; [65]esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Gidoni oğlu Avidan'ın getirdiği armağanlar bunlardı.

[66]Onuncu gün Dan oymağı önderi Ammişadday oğlu Ahiezer armağanlarını sundu. [67]Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– [68]buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; [69]yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; [70]günah sunusu için bir teke; [71]esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Ammişadday oğlu Ahiezer'in getirdiği armağanlar bunlardı.

[72]On birinci gün Aşer oymağı ön-

deri Okran oğlu Pagiel armağanlarını sundu. [73]Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– [74]buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; [75]yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; [76]günah sunusu için bir teke; [77]esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Okran oğlu Pagiel'in getirdiği armağanlar bunlardı.

[78]On ikinci gün Naftali oymağı önderi Enan oğlu Ahira armağanlarını sundu. [79]Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– [80]buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; [81]yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; [82]günah sunusu için bir teke; [83]esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Enan oğlu Ahira'nın getirdiği armağanlar bunlardı.

[84]Sunak meshedildiğinde İsrail önderlerinin adanması için sunduğu armağanlar şunlardı: On iki gümüş tabak, on iki gümüş çanak, on iki altın tabak; [85]her gümüş tabağın ağırlığı 130 şekel, her çanağın ağırlığı yetmiş şekeldi. Bütün gümüş eşyaların toplam ağırlığı 2400 kutsal yerin şekeliydi[a]. [86]Buhur dolu on iki altın tabağın her birinin ağırlığı on kutsal yerin şekeliydi. Bütün altın tabakların toplam ağırlığı 120 şekeldi[b]. [87]Yakmalık sunu için tahıl sunularıyla birlikte sunulan hayvanların sayısı on iki boğa, on iki koç, bir yaşında on iki erkek kuzuydu; günah sunusu için de on iki teke sunuldu. [88]Esenlik kurbanı için sunulan hayvanların sayısı yirmi dört sığır, altmış koç, altmış teke, bir yaşında altmış kuzuydu. Sunak meshedildikten sonra, adanması için verilen armağanlar bunlardı.

[89]Musa RAB'le konuşmak için Buluşma Çadırı'na girince, Levha Sandığı'nın Bağışlanma Kapağı'nın[c] üstündeki iki Keruv* arasından kendisine seslenen sesi duydu. RAB Musa'yla bu şekilde konuştu.

Kandillikle İlgili Kurallar

8 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"Harun'a de ki, yedi kandili kandilliğin önünü aydınlatacak biçimde yerleştirsin."

[3]Harun söyleneni yaptı. RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi, kandilleri kandilliğin önüne yerleştirdi. [4]Kandillik, ayağından çiçek motiflerine dek dövme altından, RAB'bin Musa'ya gösterdiği örneğe göre yapıldı.

Levililer'in Adanması

[5]RAB Musa'ya şöyle dedi: [6]"Levi-

---

[a] *7:85 "2 400 kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 24 kg.*

[b] *7:86 "120 şekel": Yaklaşık 1.2 kg.*

[c] *7:89 "Bağışlanma Kapağı" diye çevrilen İbranice "Kapporet" sözcüğü Tanrı'nın öfkesinin yatıştırıldığı, halkının günahlarının bağışlanıp Tanrı'yla barıştırıldığı yeri ifade ediyordu.* *8:1-4 Çık.25:31-40; 37:17-24*

liler'i İsrailliler'in arasından ayırıp dinsel açıdan arındır. [7]Onları arındırmak için şöyle yapacaksın: Günahtan arındırma suyunu üzerlerine serp; bedenlerindeki bütün kılları tıraş etmelerini, giysilerini yıkamalarını sağla. Böylece arınmış olurlar. [8]Sonra bir boğa ile tahıl sunusu* için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un alsınlar; günah sunusu* için sen de başka bir boğa alacaksın. [9]Levililer'i Buluşma Çadırı'nın önüne getir, bütün İsrail topluluğunu da topla. [10]Levililer'i RAB'bin huzuruna getireceksin, İsrailliler ellerini üzerlerine koyacaklar. [11]Harun, RAB'bin hizmetini yapabilmeleri için, İsrailliler'in arasından adak olarak Levililer'i RAB'be adayacak.

[12]"Levililer ellerini boğaların başına koyacaklar; günahlarını bağışlatmak için boğalardan birini günah sunusu, öbürünü yakmalık sunu* olarak RAB'be sunacaksın. [13]Levililer Harun'la oğullarının önünde duracaklar. Onları adak olarak RAB'be adayacaksın. [14]Levililer'i öbür İsrailliler'in arasından bu şekilde ayıracaksın. Levililer benim olacak.

[15]"Sen onları arındırıp adak olarak adadıktan sonra, Levililer Buluşma Çadırı'ndaki hizmeti yerine getirmeye başlayacaklar. [16]Çünkü İsrailliler arasından Levililer tümüyle bana verilmiştir. İlk doğanların, İsrailli kadınların doğurdukları ilk erkek çocukların yerine onları kendime ayırdım. [17]İsrailliler arasında ilk doğan insan ya da hayvan benimdir. Mısır'da ilk doğanları yok ettiğim gün, onları kendime ayırdım. [18]İsrail'de ilk doğan erkek çocukların yerine Levililer'i seçtim. [19]İsrailliler kutsal yere yaklaştıklarında belaya uğramamaları için, onların adına Buluşma Çadırı'ndaki hizmeti yerine getirmek ve günahlarını bağışlatmak üzere, onların arasından Levililer'i Harun'la oğullarına armağan olarak verdim."

[20]Musa, Harun ve bütün İsrail topluluğu Levililer için söyleneni yaptılar. İsrailliler RAB'bin Musa'ya Levililer'le ilgili verdiği her buyruğu yerine getirdiler. [21]Levililer kendilerini günahtan arındırıp giysilerini yıkadılar. Sonra Harun onları RAB'bin huzurunda adak olarak adadı; onları arındırmak için günahlarını bağışlattı. [22]Bundan sonra Levililer Harun'la oğullarının sorumluluğu altında Buluşma Çadırı'ndaki hizmetlerini yapmaya geldiler. RAB'bin Levililer'e ilişkin Musa'ya verdiği buyrukları yerine getirdiler.

[23]RAB Musa'ya şöyle dedi: [24]"Levililer'le ilgili kural şudur: Yirmi beş ve daha yukarı yaşta olanlar Buluşma Çadırı'nda hizmet edecekler. [25]Ancak elli yaşına gelince yaptıkları hizmetten ayrılıp bir daha çadırda çalışmayacaklar. [26]Buluşma Çadırı'nda görev yapan kardeşlerine yardımcı olacaklar, ama kendileri hizmet etmeyecekler. Levililer'in sorumluluklarını böyle düzenleyeceksin."

Fısıh Kurbanıyla İlgili Kurallar

9 İsrailliler'in Mısır'dan çıkışlarının ikinci yılının birinci ayında* RAB Sina Çölü'nde Musa'ya şöyle

8:17 Çık.13:2

seslendi: [2]"İsrailliler Fısıh* kurbanını belirlenen zamanda kessinler. [3]Bütün kurallar, ilkeler uyarınca kurbanı belirlenen zamanda, bu ayın on dördüncü gününün akşamüstü keseceksiniz."

[4]Böylece Musa İsrailliler'e Fısıh kurbanını kesmelerini söyledi. [5]Onlar da Sina Çölü'nde birinci ayın on dördüncü gününün akşamüstü Fısıh kurbanını kestiler. Her şeyi RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

[6]Ancak, ölüye dokunduklarından kirli sayılan bazı kişiler o gün Fısıh kurbanını kesemediler. Aynı gün Musa'yla Harun'a gelip [7]Musa'ya, "Ölüye dokunduğumuzdan kirli sayılırız" dediler, "Ama öbür İsrailliler'le birlikte belirlenen zamanda RAB'bin sunusunu sunmamız neden engellensin?"

[8]Musa, "RAB'bin sizinle ilgili bana neler söyleyeceğini duyuncaya dek bekleyin" dedi.

[9]RAB Musa'ya şöyle dedi: [10]"İsrailliler'e de ki, 'Sizlerden ya da soyunuzdan ölüye dokunduğu için kirli sayılan ya da uzak bir yolculukta bulunan biri RAB'bin Fısıh kurbanını kesebilir. [11]İkinci ayın on dördüncü gününün akşamüstü Fısıh kurbanını kesip mayasız ekmek ve acı otlarla yiyecek. [12]Sabaha dek kurbandan bir şey bırakmayacak, kemiklerini kırmayacak. Fısıh kurbanını bütün kuralları uyarınca kesmelidir. [13]Ancak, temiz sayılan ve yolculukta olmayan biri Fısıh kurbanını kesmeyi savsaklarsa, halkının arasından atılacaktır. Çünkü belirlenen zamanda RAB'bin sunusunu sunmamıştır. Günahının cezasını çekecektir.

[14]" 'Aranızda yaşayan bir yabancı RAB'bin Fısıh kurbanını kesmek isterse, Fısıh'ın kuralları, ilkeleri uyarınca kesmelidir. Yerli ya da yabancı için aynı kuralı uygulamalısınız.' "

Konutun Üstündeki Bulut

(Çık.40:34-38)

[15]Konut, yani Levha Sandığı'nın bulunduğu çadır kurulduğu gün üstünü bulut kapladı. Konutun üstündeki bulut akşamdan sabaha dek ateşi andırdı. [16]Bu hep böyle sürüp gitti. Konutu kaplayan bulut gece ateşi andırıyordu. [17]İsrailliler ancak bulut çadırın üzerinden kalkınca göçer, bulut nerede durursa orada konaklarlardı. [18]RAB'bin buyruğu uyarınca göç eder, yine RAB'bin buyruğu uyarınca konaklarlardı. Bulut konutun üzerinde durdukça yerlerinden ayrılmazlardı. [19]Bulut konutun üzerinde uzun süre durduğu zaman RAB'bin buyruğuna uyar, yola çıkmazlardı. [20]Bazen bulut konutun üzerinde birkaç gün kalırdı. Halk da RAB'bin verdiği buyruğa göre ya konakladığı yerde kalır ya da göç ederdi. [21]Bazı günler bulut akşamdan sabaha dek kalır, sabah konutun üzerinden kalkar kalkmaz halk yola çıkardı. Gece olsun, gündüz olsun, bulut konutun üzerinden kalkar kalkmaz halk yola çıkardı. [22]Bulut konutun üzerinde iki gün, bir ay ya da uzun süre kalsa bile, İsrailliler konakladıkları yerde kalır, yola koyulmazlardı. Ama bulut kalkar kalkmaz yola çıkarlardı. [23]RAB'bin buyruğu

9:1-5 Çık.12:1-13 9:12 Çık.12:46; Mez.34:20; Yu.19:36 9:17 Çık.40:36 uyarınca konaklar ya da yola çıkarlardı. Böylece RAB'bin Musa aracılığıyla verdiği buyruğa uydular.

Gümüş Borazanlar

10 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"Dövme gümüşten iki borazan yapacaksın; bunları topluluğu çağırmak ve halkın yola çıkması için kullanacaksın. [3]İki borazan birden çalınınca, bütün topluluk senin yanında, Buluşma Çadırı'nın girişi önünde toplanacak. [4]Yalnız biri çalınırsa, önderler, İsrail'in oymak başları senin yanında toplanacak. [5]Borazan kısa çalınınca, doğuda konaklayanlar yola çıkacak. [6]İkinci kez kısa çalınınca da güneyde konaklayanlar yola çıkacak. Borazanın kısa çalınması oymakların yola çıkması için bir işarettir. [7]Topluluğu toplamak için de borazan çaldırt, ama kısa olmasın.

[8]"Borazanları kâhin olan Harunoğulları çalacak. Borazan çalınması sizler ve gelecek kuşaklar için kalıcı bir kural olacak. [9]Sizi sıkıştıran düşmana karşı ülkenizde savaşa çıktığınızda, borazan çalın. O zaman Tanrınız RAB sizi anımsayacak, sizi düşmanlarınızdan kurtaracak. [10]Sevinçli olduğunuz günler –kutladığınız bayramlar ve Yeni Ay Törenleri'nde– yakmalık sunular* ve esenlik kurbanları üzerine borazan çalacaksınız. Böylelikle Tanrınız'ın önünde anımsanmış olacaksınız. Ben Tanrınız RAB'bim."

İsrailliler Sina'dan Ayrılıyor

[11]İkinci yılın ikinci ayının* yirminci günü bulut Levha Sandığı'nın bulunduğu konutun üzerinden kalktı. [12]İsrailliler de Sina Çölü'nden göç etmeye başladılar. Bulut Paran Çölü'nde durdu. [13]Bu, RAB'bin Musa aracılığıyla verdiği buyruk uyarınca ilk göç edişleriydi.

[14]Önce Yahuda sancağı bölükleriyle yola çıktı. Yahuda bölüğüne Amminadav oğlu Nahşon komuta ediyordu. [15]İssakar oymağının bölüğüne Suar oğlu Netanel, [16]Zevulun oymağının bölüğüne de Helon oğlu Eliav komuta ediyordu. [17]Konut yere indirilince, onu taşıyan Gerşonoğulları'yla Merarioğulları yola koyuldular.

[18]Sonra Ruben sancağı bölükleriyle yola çıktı. Ruben bölüğüne Şedeur oğlu Elisur komuta ediyordu. [19]Şimon oymağının bölüğüne Surişadday oğlu Şelumiel, [20]Gad oymağının bölüğüne de Deuel oğlu Elyasaf komuta ediyordu. [21]Kehatlılar kutsal eşyaları taşıyarak yola koyuldular. Bunlar varmadan konut kurulmuş olurdu.

[22]Efrayim sancağı bölükleriyle yola çıktı. Efrayim bölüğüne Ammihut oğlu Elişama komuta ediyordu. [23]Manaşşe oymağının bölüğüne Pedahsur oğlu Gamliel, [24]Benyamin oymağının bölüğüne de Gidoni oğlu Avidan komuta ediyordu.

[25]En sonunda Dan sancağı ordunun artçı kolu olan bölükleriyle yola çıktı. Dan bölüğüne Ammişadday oğlu Ahiezer komuta ediyordu. [26]Aşer oymağının bölüğüne Okran oğlu Pagiel, [27]Naftali oymağının bölüğüne de Enan oğlu Ahira komuta ediyordu. [28]Yola koyulduklarında İsrailli bölüklerin yürüyüş düzeni böyleydi.

[29]Musa, kayınbabası Midyanlı Reuel oğlu Hovav'a, "RAB'bin, 'Size vereceğim' dediği yere gidiyoruz" dedi, "Bizimle gel, sana iyi davranırız.

Çünkü RAB İsrail'e iyilik edeceğine söz verdi."

[30]Hovav, "Gelmem" diye yanıtladı, "Ülkeme, akrabalarımın yanına döneceğim."

[31]Musa, "Lütfen bizi bırakma" diye üsteledi, "Çünkü çölde konaklayacağımız yerleri sen biliyorsun. Sen bize göz olabilirsin. [32]Bizimle gelirsen, RAB'bin yapacağı bütün iyilikleri seninle paylaşırız."

[33]RAB'bin Dağı'ndan ayrılıp üç günlük yol aldılar. Konaklayacakları yeri bulmaları için RAB'bin Antlaşma Sandığı* üç gün boyunca önleri sıra gitti. [34]Konakladıkları yerden ayrıldıklarında da RAB'bin bulutu gündüzün onların üzerinde duruyordu.

[35] Sandık yola çıkınca Musa,
"Ya RAB, kalk!
Düşmanların dağılsın,
Senden nefret edenler önünden
kaçsın!" diyordu.
[36] Sandık konaklayınca da,
"Ya RAB, binlerce, on binlerce
İsrailli'ye dön!" diyordu.

Halk Yakınıyor

11 Halk çektiği sıkıntılardan ötürü yakınmaya başladı. RAB bunu duyunca öfkelendi, aralarına ateşini göndererek ordugahın kenarlarını yakıp yok etti. [2]Halk Musa'ya yalvardı. Musa RAB'be yakarınca ateş söndü. [3]Bu nedenle oraya Tavera[a] adı verildi. Çünkü RAB'bin gönderdiği ateş onların arasında yanmıştı.

[4]Derken, halkın arasındaki yabancılar başka yiyeceklere özlem duymaya başladılar. İsrailliler de yine ağlayarak, "Keşke yiyecek biraz et olsaydı!" dediler, [5]"Mısır'da parasız yediğimiz balıkları, salatalıkları, karpuzları, pırasaları, soğanları, sarmısakları anımsıyoruz. [6]Şimdiyse yemek yeme isteğimizi yitirdik. Bu mandan* başka hiçbir şey gördüğümüz yok."

[7]Man kişniş tohumuna benzerdi, görünüşü de reçine gibiydi. [8]Halk çıkıp onu toplar, değirmende öğütür ya da havanda döverdi. Çömlekte haşlayıp pide yaparlardı. Tadı zeytinyağında pişirilmiş yiyeceklere benzerdi. [9]Gece ordugaha çiy düşerken, man da birlikte düşerdi.

[10]Musa herkesin, her ailenin çadırının önünde ağladığını duydu. RAB buna çok öfkelendi. Musa da üzüldü. [11]RAB'be, "Kuluna neden kötü davrandın?" dedi, "Seni hoşnut etmeyen ne yaptım ki, bu halkın yükünü bana yüklüyorsun? [12]Bütün bu halka ben mi gebe kaldım? Onları ben mi doğurdum? Öyleyse neden emzikteki çocuğu taşıyan bir dadı gibi, atalarına ant içerek söz verdiğin ülkeye onları kucağımda taşımamı istiyorsun? [13]Bütün bu halka verecek eti nereden bulayım? Bana, 'Bize yiyecek et ver' diye sızlanıp duruyorlar. [14]Bu halkı tek başıma taşıyamam, bunca yükü kaldıramam. [15]Bana böyle davranacaksan –eğer gözünde lütuf bulduysam– lütfen beni hemen öldür de kendi yıkımımı görmeyeyim."

[16]RAB Musa'ya, "Halk arasında önder ve yönetici bildiğin İsrail ileri

---

[a] *11:3 "Tavera": "Yangın" anlamına gelir.*

10:35 Mez.68:1 11:4 1Ko.10:6 11:7-8 Çık.16:31 11:9 Çık.16:13-15 gelenlerinden yetmiş kişi topla" dedi, "Onları Buluşma Çadırı'na getir, yanında dursunlar. [17]Ben inip seninle orada konuşacağım. Senin üzerindeki Ruh'tan alıp onlara vereceğim. Halkın yükünü tek başına taşımaman için sana yardım edecekler.

[18]"Halka de ki, 'Yarın için kendinizi kutsayın, et yiyeceksiniz. Keşke yiyecek biraz et olsaydı, Mısır'da durumumuz iyiydi diye ağladığınızı RAB duydu. Şimdi yemeniz için size et verecek. [19]Yalnız bir gün, iki gün, beş, on ya da yirmi gün değil, [20]bir ay boyunca, burnunuzdan gelinceye dek, tiksinene dek yiyeceksiniz. Çünkü aranızda olan RAB'bi reddettiniz. O'nun önünde, Mısır'dan neden çıktık diyerek ağladınız.' "

[21]Musa, "Aralarında bulunduğum halkın 600 000'i yetişkin erkektir" diye karşılık verdi, "Oysa sen, 'Bu halka bir ay boyunca yemesi için et vereceğim' diyorsun. [22]Bütün davarlar, sığırlar kesilse, onları doyurur mu? Denizdeki bütün balıklar tutulsa, onları doyurur mu?"

[23]RAB, "Elim kısaldı mı?" diye yanıtladı, "Sana söylediklerimin yerine gelip gelmeyeceğini şimdi göreceksin."

[24]Böylece Musa dışarı çıkıp RAB'bin kendisine söylediklerini halka bildirdi. Halkın ileri gelenlerinden yetmiş adam toplayıp çadırın çevresine yerleştirdi. [25]Sonra RAB bulutun içinde inip Musa'yla konuştu. Musa'nın üzerindeki Ruh'tan alıp yetmiş ileri gelene verdi. Ruh'u alınca peygamberlik ettilerse de, daha sonra hiç peygamberlik etmediler.

[26]Eldat ve Medat adında iki kişi ordugahta kalmıştı. Seçilen yetmiş kişi arasındaydılar ama çadıra gitmemişlerdi. Ruh üzerlerine konunca ordugahta peygamberlik ettiler. [27]Bir genç koşup Musa'ya, "Eldat'la Medat ordugahta peygamberlik ediyor" diye haber verdi.

[28]Gençliğinden beri Musa'nın yardımcısı olan Nun oğlu Yeşu, "Ey efendim Musa, onlara engel ol!" dedi.

[29]Ama Musa, "Sen benim adıma mı kıskanıyorsun?" diye yanıtladı, "Keşke RAB'bin bütün halkı peygamber olsa da RAB üzerlerine Ruhu'nu gönderse!" [30]Sonra Musa'yla İsrail'in ileri gelenleri ordugaha döndüler.

Rab Bıldırcın Gönderiyor

[31]RAB denizden bıldırcın getiren bir rüzgar gönderdi. Rüzgar bıldırcınları ordugahın her yönünden bir günlük yol kadar uzaklığa, yerden iki arşın[a] yüksekliğe indirdi. [32]Halk bütün gün, bütün gece ve ertesi gün durmadan bıldırcın topladı. Kimse on homerden[b] az toplamadı. Bıldırcınları ordugahın çevresine serdiler. [33]Et daha halkın dişleri arasındayken, çiğnemeye vakit kalmadan RAB öfkelendi, onları büyük bir yıkımla cezalandırdı. [34]Bu nedenle oraya Kivrot-Hattaava[c] adı verildi. Başka yiyeceklere özlem duyanları oraya gömdüler.

---

[a] *11:31 "İki arşın": Yaklaşık 90 cm.*

[b] *11:32 "On homer": Yaklaşık 2 200 litrelik bir ölçek.*

[c] *11:34 "Kivrot-Hattaava": "Özlem mezarları" anlamına gelir.*

[35]Halk Kivrot-Hattaava'dan Haserot'a göç edip orada kaldı.

Miryam'la Harun'un Yakınmaları

12 Musa Kûşlu* bir kadınla evlenmişti. Bundan dolayı Miryam'la Harun onu yerdiler. [2]"RAB yalnız Musa aracılığıyla mı konuştu?" dediler, "Bizim aracılığımızla da konuşmadı mı?" RAB bu yakınmaları duydu.

[3]Musa yeryüzünde yaşayan herkesten daha alçakgönüllüydü.

[4]RAB ansızın Musa, Harun ve Miryam'a, "Üçünüz Buluşma Çadırı'na gelin" dedi. Üçü de gittiler. [5]RAB bulut sütununun içinde indi. Çadırın kapısında durup Harun'la Miryam'ı çağırdı. İkisi ilerlerken [6]RAB onlara seslendi:

"Sözlerime kulak verin:
Eğer aranızda bir peygamber varsa,
Ben RAB görümde kendimi ona tanıtır,
Onunla düşte konuşurum.
[7] Ama kulum Musa öyle değildir.
O bütün evimde sadıktır.
[8] Onunla bilmecelerle değil,
Açıkça, yüzyüze konuşurum.
O RAB'bin suretini görüyor.
Öyleyse kulum Musa'yı yermekten korkmadınız mı?"

[9]RAB onlara öfkelenip oradan gitti. [10]Bulut çadırın üzerinden ayrıldığında Miryam deri hastalığına yakalanmış, kar gibi bembeyaz olmuştu. Harun Miryam'a baktı, deri hastalığına yakalandığını gördü. [11]Musa'ya, "Ey efendim, lütfen akılsızca işlediğimiz günahtan ötürü bizi cezalandırma" dedi, [12]"Miryam etinin yarısı yenmiş olarak ana rahminden çıkan ölü bir bebeğe benzemesin."

[13]Musa RAB'be, "Ey Tanrı, lütfen Miryam'ı iyileştir!" diye yakardı.

[14]RAB, "Babası onun yüzüne tükürseydi, yedi gün utanç içinde kalmayacak mıydı?" diye karşılık verdi, "Onu yedi gün ordugahtan uzaklaştırın, sonra geri getirilsin." [15]Böylece Miryam yedi gün ordugahtan uzaklaştırıldı, o geri getirilene dek halk yola çıkmadı.

[16]Bundan sonra halk Haserot'tan ayrılıp Paran Çölü'nde konakladı.

Kenan Ülkesine Casuslar Gönderiliyor

(Yas.1:19-33)

13 [1-2]RAB Musa'ya, "İsrail halkına vereceğim Kenan ülkesini araştırmak için bazı adamlar gönder" dedi, "Ataların her oymağından bir önder gönder."

[3]Musa RAB'bin buyruğu uyarınca Paran Çölü'nden adamları gönderdi. Hepsi İsrail halkının önderlerindendi. [4]Adları şöyleydi:

Ruben oymağından Zakkur oğlu Şammua; [5]Şimon oymağından Hori oğlu Şafat; [6]Yahuda oymağından Yefunne oğlu Kalev; [7]İssakar oymağından Yusuf oğlu Yigal; [8]Efrayim oymağından Nun oğlu Hoşea; [9]Benyamin oymağından Rafu oğlu Palti; [10]Zevulun oymağından Sodi oğlu Gaddiel; [11]Yusuf oymağından –Manaşşe oymağından– Susi oğlu Gaddi;

12:7 *İbr.3:2,5*   ***12:14*** *Say.5:2-3*

[12]Dan oymağından Gemalli oğlu Ammiel; [13]Aşer oymağından Mikael oğlu Setur; [14]Naftali oymağından Vofsi oğlu Nahbi; [15]Gad oymağından Maki oğlu Geuel.

[16]Ülkeyi araştırmak üzere Musa'nın gönderdiği adamlar bunlardı. Musa Nun oğlu Hoşea'ya[a] Yeşu adını verdi.

[17]Musa, Kenan ülkesini araştırmak üzere onları gönderirken, "Negev'e, dağlık bölgeye gidin" dedi, [18]"Nasıl bir ülke olduğunu, orada yaşayan halkın güçlü mü zayıf mı, çok mu az mı olduğunu öğrenin. [19]Yaşadıkları ülke iyi mi kötü mü, kentleri nasıl, surlu mu değil mi anlayın. [20]Toprak nasıl? Verimli mi, kıraç mı? Çevre ağaçlık mı, değil mi? Elinizden geleni yapıp orada yetişen meyvelerden getirin." Mevsim üzümün olgunlaşmaya başladığı zamandı.

[21]Böylece adamlar yola çıkıp ülkeyi Zin Çölü'nden Levo-Hamat'a doğru Rehov'a dek araştırdılar. [22]Negev'den geçip Anakoğulları'ndan Ahiman, Şeşay ve Talmay'ın yaşadığı Hevron'a vardılar. –Hevron Mısır'daki Soan Kenti'nden[b] yedi yıl önce kurulmuştu.– [23]Eşkol Vadisi'ne varınca, üzerinde bir salkım üzüm olan bir asma dalı kestiler. Adamlardan ikisi dalı bir sırıkta taşıdılar. Yanlarına nar, incir de aldılar. [24]İsrailliler'in kestiği üzüm salkımından dolayı oraya Eşkol[c] Vadisi adı verildi.

[25]Kırk gün dolaştıktan sonra adamlar ülkeyi araştırmaktan döndüler. [26]Paran Çölü'ndeki Kadeş'e, Musayla Harun'un ve İsrail topluluğunun yanına geldiler. Onlara ve bütün topluluğa gördüklerini anlatıp ülkenin ürünlerini gösterdiler. [27]Musa'ya, "Bizi gönderdiğin ülkeye gittik" dediler, "Gerçekten süt ve bal akıyor orada! İşte ülkenin ürünleri! [28]Ancak orada yaşayan halk güçlü, kentler de surlu ve çok büyük. Orada Anak soyundan gelen insanları bile gördük. [29]Amalekliler Negev'de; Hititler*, Yevuslular ve Amorlular dağlık bölgede; Kenanlılar da denizin yanında ve Şeria Irmağı'nın kıyısında yaşıyor."

[30]Kalev, Musa'nın önünde halkı susturup, "Oraya gidip ülkeyi ele geçirelim. Kesinlikle buna yetecek gücümüz var" dedi.

[31]Ne var ki, kendisiyle oraya giden adamlar, "Bu halka saldıramayız, onlar bizden daha güçlü" dediler. [32]Araştırdıkları ülke hakkında İsrailliler arasında kötü haber yayarak, "Boydan boya araştırdığımız ülke, içinde yaşayanları yiyip bitiren bir ülkedir" dediler, "Üstelik orada gördüğümüz herkes uzun boyluydu. [33]Nefiller'i, Nefiller'in soyundan gelen Anaklılar'ı gördük. Onların yanında kendimizi çekirge gibi hissettik, onlara da öyle göründük."

Halk Başkaldırıyor

(Yas.1:26-46)

14 O gece bütün topluluk yüksek sesle bağrışıp ağladı. [2]Bütün

---

[a] *13:16 Hoşea "Kurtuluş", Yeşu "RAB kurtuluştur" anlamına gelir.*

[b] *13:22 "Soan Kenti": Tanis Kenti olduğu sanılıyor.*

[c] *13:24 "Eşkol": "Salkım" anlamına gelir.*

İsrail halkı Musa'yla Harun'a karşı söylenmeye başladı. Onlara, "Keşke Mısır'da ya da bu çölde ölseydik!" dediler, [3]"RAB neden bizi bu ülkeye götürüyor? Kılıçtan geçirilelim diye mi? Karılarımız, çocuklarımız tutsak edilecek. Mısır'a dönmek bizim için daha iyi değil mi?" [4]Sonra birbirlerine, "Kendimize bir önder seçip Mısır'a dönelim" dediler.

[5]Bunun üzerine Musa'yla Harun İsrail topluluğunun önünde yüzüstü yere kapandılar. [6]Ülkeyi araştıranlardan Nun oğlu Yeşu'yla Yefunne oğlu Kalev giysilerini yırttılar. [7]Sonra bütün İsrail topluluğuna şöyle dediler: "İçinden geçip araştırdığımız ülke çok iyi bir ülkedir. [8]Eğer RAB bizden hoşnut kalırsa, süt ve bal akan o ülkeye bizi götürecek ve orayı bize verecektir. [9]Ancak RAB'be karşı gelmeyin. Orada yaşayan halktan korkmayın. Onları ekmek yer gibi yiyip bitireceğiz. Koruyucuları onları bırakıp gitti. Ama RAB bizimledir. Onlardan korkmayın!"

[10]Topluluk onları taşa tutmayı düşünürken, ansızın RAB'bin görkemi Buluşma Çadırı'nda bütün İsrail halkına göründü. [11]RAB Musa'ya şöyle dedi: "Ne zamana dek bu halk bana saygısızlık edecek? Onlara gösterdiğim bunca belirtiye karşın, ne zamana dek bana iman etmeyecekler? [12]Onları salgın hastalıkla cezalandıracağım, mirastan yoksun bırakacağım. Ama seni onlardan daha büyük, daha güçlü bir ulus kılacağım."

[13]Musa, "Mısırlılar bunu duyacak" diye karşılık verdi, "Çünkü bu halkı gücünle onların arasından sen çıkardın. [14]Kenan topraklarında yaşayan halka bunu anlatacaklar. Ya RAB, bu halkın arasında olduğunu, onlarla yüz yüze görüştüğünü, bulutunun onların üzerinde durduğunu, gündüz bulut sütunu, gece ateş sütunu içinde onlara yol gösterdiğini duymuşlar. [15-16]Eğer bu halkı bir insanmış gibi yok edersen, senin ününü duymuş olan bu uluslar, 'RAB ant içerek söz verdiği ülkeye bu halkı götüremediği için onları çölde yok etti' diyecekler.

[17]"Şimdi gücünü göster, ya Rab. Demiştin ki, [18]'RAB tez öfkelenmez, sevgisi engindir, suçu ve isyanı bağışlar. Ancak suçluyu cezasız bırakmaz; babaların işlediği suçun hesabını üçüncü, dördüncü kuşak çocuklarından sorar.' [19]Mısır'dan çıkışlarından bugüne dek bu halkı nasıl bağışladıysan, büyük sevgin uyarınca onların suçunu bağışla."

[20]RAB, "Dileğin üzerine onları bağışladım" diye yanıtladı, [21]"Ne var ki, varlığım ve yeryüzünü dolduran yüceliğim adına ant içerim ki, [22]yüceliğimi, Mısır'da ve çölde gösterdiğim belirtileri görüp de beni on kez sınayan, sözümü dinlemeyen bu kişilerden hiçbiri [23]atalarına ant içerek söz verdiğim ülkeyi görmeyecek. Beni küçümseyenlerden hiçbiri orayı görmeyecek. [24]Ama kulum Kalev'de başka bir ruh var, o bütün yüreğiyle ardımca yürüdü. Araştırmak için

14:9 İbr.3:16 14:13-19 Çık.32:11-14
14:18 Çık.34:6; Neh.9:17; Mez.86:15; 103:8; 145:8; Yoe.2:13; Yun.4:2
14:18 Çık.20:5-6; 34:6-7; Yas.5:9-10; 7:9-10 14:21-23 İbr.3:18

gittiği ülkeye onu götüreceğim, onun soyu orayı miras alacak. [25]Amalekliler'le Kenanlılar ovada yaşıyorlar. Siz yarın geri dönün, Kızıldeniz* yolundan çöle gidin."

[26-27]RAB Musa'yla Harun'a da, "Bu kötü topluluk ne zamana dek bana söylenecek?" dedi, "Bana söylenen İsrail halkının yakınmalarını duydum. [28]Onlara RAB şöyle diyor de: 'Varlığım adına ant içerim ki, söylediklerinizin aynısını size yapacağım: [29]Cesetleriniz bu çöle serilecek. Bana söylenen, yirmi ve daha yukarı yaşta sayılan herkes çölde ölecek. [30]Sizi yerleştireceğime ant içtiğim ülkeye Yefunne oğlu Kalev'le Nun oğlu Yeşu'dan başkası girmeyecek. [31]Ama tutsak edilecek dediğiniz çocuklarınızı oraya, sizin reddettiğiniz ülkeye götüreceğim; orayı tanıyacaklar. [32]Size gelince, cesetleriniz bu çöle serilecek. [33]Çocuklarınız, hepiniz ölünceye dek kırk yıl çölde çobanlık edecek ve sizin sadakatsizliğiniz yüzünden sıkıntı çekecekler. [34]Ülkeyi araştırdığınız günler kadar –kırk gün, her gün için bir yıldan kırk yıl– suçunuzun cezasını çekeceksiniz. Sizden yüz çevirdiğimi bileceksiniz!' [35]Ben RAB söyledim; bana karşı toplanan bu kötü topluluğa bunları gerçekten yapacağım. Bu çölde yıkıma uğrayacak, burada ölecekler."

[36]Musa'nın ülkeyi araştırmak üzere gönderdiği adamlar geri dönüp ülke hakkında kötü haber yayarak bütün topluluğun RAB'be söylenmesine neden oldular. [37]Ülke hakkında kötü haber yayan bu adamlar RAB'bin önünde ölümcül hastalıktan öldüler. [38]Ülkeyi araştırmak üzere gidenlerden yalnız Nun oğlu Yeşu'yla Yefunne oğlu Kalev sağ kaldı.

[39]Musa bu sözleri İsrail halkına bildirince, halk yasa büründü. [40]Sabah erkenden kalkıp dağın tepesine çıktılar. "Günah işledik" dediler, "Ama RAB'bin söz verdiği yere çıkmaya hazırız."

[41]Bunun üzerine Musa, "Neden RAB'bin buyruğuna karşı geliyorsunuz?" dedi, "Bunu başaramazsınız. [42]Savaşa gitmeyin, çünkü RAB sizinle olmayacak. Düşmanlarınızın önünde yenilgiye uğrayacaksınız. [43]Amalekliler'le Kenanlılar sizinle orada karşılaşacak ve sizi kılıçtan geçirecekler. Çünkü RAB'bin ardınca gitmekten vazgeçtiniz. RAB de sizinle olmayacak."

[44]Öyleyken, kendilerine güvenerek dağlık bölgenin tepesine çıktılar. RAB'bin Antlaşma Sandığı* da Musa da ordugahta kaldı. [45]Dağlık bölgede yaşayan Amalekliler'le Kenanlılar üzerlerine saldırdılar, Horma Kenti'ne dek onları kovalayıp bozguna uğrattılar.

Sunularla İlgili Kurallar

15 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"İsrail halkına de ki, 'Yerleşmek için size vereceğim ülkeye gidince, [3]RAB'bi hoşnut eden bir koku yapmak için yakmalık sunu*, özel adak kurbanı, gönülden verilen sunu ya da bayram sunusu gibi yakılan

14:24 Yşu.14:9-12
14:29 1Ko.10:5; İbr.3:17
14:33 Elç.7:36; 13:17-18

sunu olarak RAB'be sığır ya da davar sunacaksınız. [4]Sunu sunan kişi RAB'be tahıl sunusu* olarak dörtte bir hin[a] zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa[b] ince un sunacak. [5]Yakmalık sunu ya da kurban için, her kuzuya dökmelik sunu olarak dörtte bir hin[a] şarap hazırla.

[6]" 'Koç sunarken tahıl sunusu olarak üçte bir hin[c] zeytinyağıyla yoğrulmuş onda iki efa[ç] ince un hazırla. [7]Dökmelik sunu olarak da üçte bir hin[c] şarap sun. Bunları RAB'bi hoşnut eden koku olarak sunacaksın. [8]RAB'be yakmalık sunu, özel adak kurbanı ya da esenlik sunusu* olarak bir boğa sunduğunda, [9]boğayla birlikte tahıl sunusu olarak yarım hin[d] zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa[e] ince un sun. [10]Ayrıca dökmelik sunu olarak yarım hin[d] şarap sun. Yakılan bu sunu RAB'bi hoşnut eden bir koku olacak. [11]Sığır, koç, davar –kuzu ya da keçi– böyle hazırlanacak. [12]Kaç hayvan sunacaksan her biri için aynı şeyleri yapacaksın.

[13]" 'Her İsrail yerlisi RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakılan bir sunu sunarken bunları aynen yapmalıdır. [14]Kuşaklar boyunca aranızda yaşayan bir yabancı ya da yerli olmayan bir konuk, RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakılan bir sunu sunarken, sizin uyguladığınız kuralları uygulamalıdır. [15]Sizin ve aranızda yaşayan yabancılar için topluluk aynı kuralları uygulamalıdır. Kuşaklar boyunca kalıcı bir kural olacak bu. RAB'bin önünde siz nasılsanız, aranızda yaşayan yabancı da aynı olacak. [16]Size de aranızda yaşayan yabancıya da aynı yasalar ve kurallar uygulanacak.' "

[17]RAB Musa'ya şöyle dedi: [18]"İsrail halkına de ki, 'Sizi götüreceğim ülkeye girip [19]o ülkenin ekmeğinden yediğinizde, bir kısmını bana sunacaksınız. [20]İlk tahılınızdan sunu olarak bir pide sunacaksınız; bunu harmanınızdan bir sunu olarak sunacaksınız. [21]İlk tahılınızdan yapılmış bu sunuyu kuşaklar boyunca RAB'be sunacaksınız.' "

Günah için Sunu

[22-23]" 'Eğer bilmeden günah işlediyseniz, RAB'bin Musa'ya verdiği buyruklardan herhangi birini –RAB-bin buyruk verdiği günden başlayarak Musa aracılığıyla size ve gelecek kuşaklara buyurduğu herhangi bir şeyi– yerine getirmediyseniz [24]ve bu günah bilmeden işlendiyse, bütün topluluk RAB'bi hoşnut eden koku sunmak için yakmalık sunu olarak istenilen tahıl ve dökmelik sunuyla birlikte bir boğa, günah sunusu olarak da bir teke sunacaktır. [25]Kâhin bütün İsrail topluluğunun günahını bağışlatacak, halk bağışlanacak. Çünkü bilmeyerek günah işlediler. İşledikleri günah yüzünden RAB için yakılan sunu olarak sunularını ve günah sunularını sundular. [26]Bütün İsrail topluluğu da aranızda yaşayan yabancılar da

---

[a] 15:4,5 "Dörtte bir hin": Yaklaşık 0.9 lt.
[c] 15:6,7 "Üçte bir hin": Yaklaşık 1.2 lt.
[d] 15:9,10 "Yarım hin": Yaklaşık 1.8 lt.
15:16 Lev.24:22
[b] 15:4 "Onda bir efa": Yaklaşık 1.3 kg.
[ç] 15:6 "Onda iki efa": Yaklaşık 2.6 kg.
[e] 15:9 "Onda üç efa": Yaklaşık 3.9 kg.

bağışlanacaktır. Çünkü halk bilmeyerek bu günahı işledi.

[27]“ ‘Eğer biri bilmeden günah işlerse, günah sunusu olarak bir yaşında bir dişi keçi getirmeli. [28]Kâhin RAB'bin önünde, bilmeden günah işleyen kişinin günahını bağışlatacak. Bağışlatma yapılınca kişi bağışlanacak. [29]Bilmeden günah işleyen İsrail yerlisi için de aranızda yaşayan yabancı için de aynı yasayı uygulayacaksınız.

[30]“ ‘Yerli ya da yabancı biri bilerek günah işlerse, RAB'be saygısızlık etmiştir. Bu kişi halkının arasından atılmalı. [31]RAB'bin sözünü küçümsemiş, buyruklarına karşı gelmiştir. Bu nedenle o kişi halkının arasından kesinlikle atılacak, suçunun cezasını çekecektir.’ ”

Şabat Günü'nü Tutmayan Öldürülüyor

[32]İsrailliler çöldeyken, Şabat Günü* odun toplayan birini buldular. [33]Odun toplarken adamı bulanlar onu Musa'yla Harun'un ve bütün topluluğun önüne getirdiler. [34]Adama ne yapılacağı belirlenmediğinden onu gözaltında tuttular. [35]Derken RAB Musa'ya, “O adam öldürülmeli. Bütün topluluk ordugahın dışında onu taşa tutsun” dedi. [36]Böylece topluluk adamı ordugahın dışına çıkardı. RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi, onu taşlayarak öldürdüler.

Püsküllerle İlgili Kural

[37]RAB Musa'ya şöyle dedi: [38]“İsrail halkına de ki, ‘Kuşaklar boyunca giysinizin dört yanına püskül dikeceksiniz. Her püskülün üzerine lacivert bir kordon koyacaksınız. [39]Öyle ki, püskülleri gördükçe RAB'bin buyruklarını anımsayasınız. Böylelikle RAB'bin buyruklarına uyacak, yüreğinizin, gözünüzün istekleri ardınca gitmeyecek, hainlik etmeyeceksiniz. [40]Ta ki, bütün buyruklarımı anımsayıp tutasınız ve Tanrınız için kutsal olasınız. [41]Tanrınız olmak için sizi Mısır'dan çıkaran Tanrınız RAB benim. Tanrınız RAB benim.’ ”

Korah, Datan ve Aviram Başkaldırıyor

16 [1-2]Levi oğlu Kehat oğlu Yishar oğlu Korah, Ruben soyundan Eliavoğulları'ndan Datan, Aviram ve Pelet oğlu On toplulukça seçilen, tanınmış iki yüz elli İsrailli önderle birlikte Musa'ya başkaldırdı. [3]Hep birlikte Musa'yla Harun'un yanına varıp, “Çok ileri gittiniz!” dediler, “Bütün topluluk, topluluğun her bireyi kutsaldır ve RAB onların arasındadır. Öyleyse neden kendinizi RAB'bin topluluğundan üstün görüyorsunuz?”

[4]Bunu duyan Musa yüzüstü yere kapandı. [5]Sonra Korah'la yandaşlarına şöyle dedi: “Sabah RAB kimin kendisine ait olduğunu, kimin kutsal olduğunu açıklayacak ve o kişiyi huzuruna çağıracak. RAB seçeceği kişiyi huzuruna çağıracak. [6]Ey Korah ve yandaşları, kendinize buhurdanlar alın. [7]Yarın RAB'bin huzurunda buhurdanlarınızın içine ateş, ateşin üstüne de buhur koyun. RAB'bin

15:27-28 Lev.4:27-31   15:38 Yas.22:12   16:1-2 Yah.11

seçeceği kişi, kutsal olan kişidir. Ey Levililer, çok ileri gittiniz!"

[8]Musa Korah'la konuşmasını şöyle sürdürdü: "Ey Levililer, beni dinleyin! [9-10]İsrail'in Tanrısı sizi kendi huzuruna çıkarmak için ayırdı. RAB-bin Konutu'nun hizmetini yapmanız, topluluğun önünde durmanız, onlara hizmet etmeniz için sizi İsrail topluluğunun arasından seçti. Sizi ve bütün Levili kardeşlerinizi huzuruna çıkardı. Bu yetmiyormuş gibi kâhinliği de mi istiyorsunuz? [11]Ey Korah, senin ve yandaşlarının böyle toplanması RAB'be karşı gelmektir. Harun kim ki, ona dil uzatıyorsunuz?"

[12]Sonra Musa Eliavoğulları Datan'la Aviram'ı çağırttı. Ama onlar, "Gelmeyeceğiz" dediler, [13]"Bizi çölde öldürtmek için süt ve bal akan ülkeden çıkardın. Bu yetmiyormuş gibi başımıza geçmek istiyorsun. [14]Bizi süt ve bal akan ülkeye götürmediğin gibi mülk olarak bize tarlalar, bağlar da vermedin. Bu adamları kör mü sanıyorsun? Hayır, gelmeyeceğiz."

[15]Çok öfkelenen Musa RAB'be, "Onların sunularını önemseme. Onlardan bir eşek bile almadım, üstelik hiçbirine de haksızlık etmedim" dedi.

[16]Sonra Korah'a, "Yarın sen ve bütün yandaşların –sen de, onlar da– RAB'bin önünde bulunmak için gelin" dedi, "Harun da gelsin. [17]Herkes kendi buhurdanını alıp içine buhur koysun. İki yüz elli kişi birer buhurdan alıp RAB'bin önüne getirsin. Harun'la sen de buhurdanlarınızı getirin." [18]Böylece herkes buhurdanını alıp içine ateş, ateşin üstüne de buhur koydu. Sonra Musa ve Harun'la birlikte Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde durdular. [19]Korah bütün topluluğu Musa'yla Harun'un karşısında Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde toplayınca, RAB'bin görkemi bütün topluluğa göründü. [20-21]RAB, Musa'yla Harun'a, "Bu topluluğun arasından ayrılın da onları bir anda yok edeyim" dedi.

[22]Musa'yla Harun yüzüstü yere kapanarak, "Ey Tanrı, bütün insan ruhlarının Tanrısı!" dediler, "Bir kişi günah işledi diye bütün topluluğa mı öfkeleneceksin?"

[23-24]RAB Musa'ya, "Topluluğa söyle, Korah'ın, Datan'ın, Aviram'ın çadırlarından uzaklaşsınlar" dedi.

[25]Musa Datan'la Aviram'a gitti. İsrail'in ileri gelenleri onu izledi. [26]Topluluğu uyararak, "Bu kötü adamların çadırlarından uzak durun!" dedi, "Onların hiçbir şeyine dokunmayın. Yoksa onların günahları yüzünden canınızdan olursunuz." [27]Bunun üzerine topluluk Korah, Datan ve Aviram'ın çadırlarından uzaklaştı. Datan'la Aviram çıkıp karıları, küçük büyük çocuklarıyla birlikte çadırlarının önünde durdular.

[28]Musa şöyle dedi: "Bütün bunları yapmam için RAB'bin beni gönderdiğini, kendiliğimden bir şey yapmadığımı şuradan anlayacaksınız: [29]Eğer bu adamlar herkes gibi doğal bir ölümle ölür, herkesin başına gelen bir olayla karşılaşırlarsa, bilin ki beni RAB göndermemiştir. [30]Ama RAB yepyeni bir olay yaratırsa, yer yarılıp onları ve onlara ait olan her şeyi yutarsa, ölüler diyarına diri diri inerlerse, bu adamların RAB'be saygısızlık ettiklerini anlayacaksınız."

[31]Musa konuşmasını bitirir bitirmez

Korah, Datan ve Aviram'ın altındaki yer yarıldı. [32]Yer yarıldı, onları, ailelerini, Korah'ın adamlarıyla mallarını yuttu. [33]Sahip oldukları her şeyle birlikte diri diri ölüler diyarına indiler. Yer onların üzerine kapandı. Topluluğun arasından yok oldular. [34]Çığlıklarını duyan çevredeki İsrailliler, "Yer bizi de yutmasın!" diyerek kaçıştılar.

[35]RAB'bin gönderdiği ateş buhur sunan iki yüz elli adamı yakıp yok etti.

[36]RAB Musa'ya şöyle dedi: [37]"Kâhin Harun oğlu Elazar'a buhurdanları ateşin içinden çıkarmasını, ateş korlarını az öteye dağıtmasını söyle. Çünkü buhurdanlar kutsaldır. [38]İşledikleri günahtan ötürü öldürülen bu adamların buhurdanlarını levha haline getirip sunağı bunlarla kapla. Buhurdanlar RAB'be sunuldukları için kutsaldır. Bunlar İsrailliler için bir uyarı olsun."

[39-40]Böylece Kâhin Elazar, yanarak ölen adamların getirdiği tunç* buhurdanları RAB'bin Musa aracılığıyla kendisine söylediği gibi alıp döverek sunağı kaplamak için levha haline getirdi. Bu, İsrailliler'e Harun'un soyundan gelenlerden başka hiç kimsenin RAB'bin önüne çıkıp buhur yakmaması gerektiğini anımsatacaktı. Yoksa o kişi Korah'la yandaşları gibi yok olacaktı.

[41]Ertesi gün bütün İsrail topluluğu Musa'yla Harun'a söylenmeye başladı. "RAB'bin halkını siz öldürdünüz" diyorlardı.

[42]Topluluk Musa'yla Harun'a karşı toplanıp Buluşma Çadırı'na doğru yönelince, çadırı ansızın bulut kapladı ve RAB'bin görkemi göründü. [43]Musa'yla Harun Buluşma Çadırı'nın önüne geldiler. [44-45]RAB Musa'ya, "Bu topluluğun arasından ayrılın da onları birden yok edeyim" dedi. Musa'yla Harun yüzüstü yere kapandılar.

[46]Sonra Musa Harun'a, "Buhurdanını alıp içine sunaktan ateş koy, üstüne de buhur koy" dedi, "Günahlarını bağışlatmak için hemen topluluğa git. Çünkü RAB öfkesini yağdırdı. Öldürücü hastalık başladı." [47]Harun Musa'nın dediğini yaparak buhurdanını alıp topluluğun ortasına koştu. Halkın arasında öldürücü hastalık başlamıştı. Harun buhur sunarak topluluğun günahını bağışlattı. [48]O ölülerle dirilerin arasında durunca, öldürücü hastalık da dindi. [49]Korah olayında ölenler dışında, öldürücü hastalıktan ölenlerin sayısı 14700 kişiydi. [50]Öldürücü hastalık dindiğinden, Harun Musa'nın yanına, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne döndü.

Harun'un Değneği

17 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"İsrail halkına her oymak önderi için bir tane olmak üzere on iki değnek getirmesini söyle. Her önderin adını kendi değneğinin üzerine yaz. [3]Levi oymağının değneği üzerine Harun'un adını yazacaksın. Her oymak önderi için bir değnek olacak. [4]Değnekleri Buluşma Çadırı'nda sizinle buluştuğum Levha Sandığı'nın önüne koy. [5]Seçeceğim kişinin

16:41-49 1Ko.10:10

değneği filiz verecek. İsrail halkının sizden sürekli yakınmasına son vereceğim."

[6]Musa İsrail halkıyla konuştu. Halkın önderleri, her oymak önderi için bir tane olmak üzere on iki değnek getirdiler. Harun'un değneği de aralarındaydı. [7]Musa değnekleri Levha Sandığı'nın bulunduğu çadırda RAB-bin önüne koydu.

[8]Ertesi gün Musa Levha Sandığı'nın bulunduğu çadıra girdi. Baktı, Levi oymağını temsil eden Harun'un değneği filiz vermiş, tomurcuklanıp çiçek açmış, badem yetiştirmiş. [9]Musa bütün değnekleri RAB'bin önünden çıkarıp İsrail halkına gösterdi. Halk değneklere baktı, her biri kendi değneğini aldı.

[10]RAB Musa'ya, "Başkaldıranlara bir uyarı olsun diye Harun'un değneğini saklanmak üzere Levha Sandığı'nın önüne koy" dedi, "Onların benden yakınmalarına son vereceksin; öyle ki, ölmesinler." [11]Musa RAB'bin buyruğu uyarınca davrandı.

[12]İsrailliler Musa'ya, "Yok olacağız! Öleceğiz! Hepimiz yok olacağız!" dediler, [13]"RAB'bin Konutu'na her yaklaşan ölüyor. Hepimiz mi yok olacağız?"

Kâhinlerle Levili: Leviler'in Görevi

18 RAB Harun'a, "Sen, oğulların ve ailen kutsal yere ilişkin suçtan sorumlu tutulacaksınız" dedi, "Kâhinlik görevinizle ilgili suçtan da sen ve oğulların sorumlu tutulacaksınız. [2]Sen ve oğulların Levha Sandığı'nın bulunduğu çadırın önünde hizmet ederken, atanız Levi'nin oymağından kardeşlerinizin de size katılıp yardım etmelerini sağlayın. [3]Senin sorumluluğun altında çadırda hizmet etsinler. Ancak, siz de onlar da ölmeyesiniz diye kutsal yerin eşyalarına ya da sunağa yaklaşmasınlar. [4]Seninle çalışacak ve Buluşma Çadırı'yla ilgili bütün hizmetlerden sorumlu olacaklar. Leviliier dışında hiç kimse bulunduğunuz yere yaklaşmayacak.

[5]"Bundan sonra İsrail halkına öfkelenmemem için kutsal yerin ve sunağın hizmetinden sizler sorumlu olacaksınız. [6]Ben İsrailliler arasından Levili kardeşlerinizi size bir armağan olarak seçtim. Buluşma Çadırı'yla ilgili hizmeti yapmaları için onlar bana adanmıştır. [7]Ama sunaktaki ve perdenin ötesindeki kâhinlik görevini sen ve oğulların üstleneceksiniz. Kâhinlik görevini size armağan olarak veriyorum. Sizden başka kutsal yere kim yaklaşırsa öldürülecektir."

Kâhinlerle Leviliier'in Payı

[8]RAB Harun'la konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bana sunulan kutsal sunuların bağış kısımlarını sana veriyorum. Bunları sonsuza dek pay olarak sana ve oğullarına veriyorum. [9]Sunakta tümüyle yakılmayan, bana sunulan en kutsal sunulardan şunlar senin olacak: Tahıl, suç ve günah sunuları*. En kutsal sunular senin ve oğullarının olacak. [10]Bunları en kutsal sunu olarak yiyeceksin. Her erkek onlardan yiyebilir. Onları kutsal

17:8-10 İbr.9:4 18:2-6 İbr.9:6

sayacaksın.

[11]"Ayrıca şunlar da senin olacak: İsrailliler'in sunduğu sallamalık sunuların bağış kısımlarını sonsuza dek pay olarak sana, oğullarına ve kızlarına veriyorum. Ailende dinsel açıdan temiz olan herkes onları yiyebilir.

[12]"RAB'be verdikleri ilk ürünleri –zeytinyağının, yeni şarabın, tahılın en iyisini– sana veriyorum. [13]Ülkede yetişen ilk ürünlerden RAB'be getirdiklerinin tümü senin olacak. Ailende dinsel açıdan temiz olan herkes onları yiyebilir.

[14]"İsrail'de RAB'be koşulsuz adanan her şey senin olacak. [15]İnsan olsun hayvan olsun RAB'be adanan her rahmin ilk ürünü senin olacak. Ancak ilk doğan her çocuk ve kirli sayılan hayvanların her ilk doğanı için kesinlikle bedel alacaksın. [16]İlk doğanlar bir aylıkken, kendi biçeceğin değer uyarınca, yirmi geradan oluşan kutsal yerin şekeline göre beş şekel[a] gümüş bedel alacaksın.

[17]"Ancak sığırın, koyunun ya da keçinin ilk doğanı için bedel almayacaksın. Onlar benim için ayrılmıştır. Kanlarını sunağın üzerine dökeceksin, yağlarını RAB'bi hoşnut eden koku olsun diye yakılan bir sunu olarak yakacaksın. [18]Sallamalık sununun göğsü ve sağ budu senin olduğu gibi eti de senin olacak. [19]İsrailliler'in bana sundukları kutsal sunuların bağış kısımlarını sonsuza dek pay olarak sana, oğullarına ve kızlarına veriyorum. Senin ve soyun için bu RAB'bin önünde sonsuza dek sürecek bozulmaz bir antlaşmadır[b]."

[20]RAB Harun'la konuşmasını şöyle sürdürdü: "Onların ülkesinde mirasın olmayacak, aralarında hiçbir payın olmayacak. İsrailliler arasında payın ve mirasın benim.

[21]"Buluşma Çadırı'yla ilgili yaptıkları hizmete karşılık, İsrail'de toplanan bütün ondalıkları pay olarak Levililer'e veriyorum. [22]Bundan böyle öbür İsrailliler Buluşma Çadırı'na yaklaşmamalı. Yoksa günahlarının bedelini canlarıyla öderler. [23]Buluşma Çadırı'yla ilgili hizmeti Levililer yapacak, çadıra karşı işlenen suçtan onlar sorumlu olacak. Gelecek kuşaklarınız boyunca kalıcı bir kural olacak bu. İsrailliler arasında onların payı olmayacak. [24]Bunun yerine İsrailliler'in RAB'be armağan olarak verdiği ondalığı miras olarak Levililer'e veriyorum. Bu yüzden Levililer için, 'İsrailliler arasında onların mirası olmayacak' dedim."

[25]RAB Musa'ya şöyle dedi: [26]"Levililer'e de ki, 'Pay olarak size verdiğim ondalıkları İsrailliler'den alınca, aldığınız ondalığın ondalığını RAB-be armağan olarak sunacaksınız. [27]Armağanınız harmandan tahıl ya da üzüm sıkma çukurundan bir armağan sayılacaktır. [28]Böylelikle siz de İsrailliler'den aldığınız bütün ondalıklardan RAB'be armağan sunacaksınız. Bu ondalıklardan RAB'bin armağanını Kâhin Harun'a vereceksiniz. [29]Aldığınız bütün armağanlardan RAB

---

[a] 18:16 "Beş kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 50 gr.
[b] 18:19 "Bozulmaz bir antlaşmadır": İbranice "Tuz antlaşmasıdır".
18:14 Lev.27:28 18:21 Lev.27:30-33; Yas.14:22-29; İbr.7:5

için bir armağan ayıracaksınız; hepsinin en iyisini, en kutsalını ayıracaksınız.'

[30]"Levililer'e şöyle de: 'En iyisini sunduğunuzda, geri kalanı harman ya da asma ürünü olarak size sayılacaktır. [31]Siz ve aileniz her yerde ondan yiyebilirsiniz. Buluşma Çadırı'nda yaptığınız hizmete karşılık size verilen ücrettir bu. [32]En iyisini sunarsanız, bu konuda günah işlememiş olursunuz. Ölmemek için İsrailliler'in sunduğu kutsal sunuları kirletmeyeceksiniz.' "

Kirli Sayılanın Arındırılması

19 RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: [2]"RAB'bin buyurduğu yasanın kuralı şudur: İsrailliler'e size kusursuz, özürsüz, boyunduruk takmamış kızıl bir inek getirmelerini söyleyin. [3]İnek Kâhin Elazar'a verilsin; ordugahın dışına çıkarılıp onun önünde kesilecek. [4]Kâhin Elazar parmağıyla kanından alıp yedi kez Buluşma Çadırı'nın önüne doğru serpecek. [5]Sonra Elazar'ın gözü önünde inek, derisi, eti, kanı ve gübresiyle birlikte yakılacak. [6]Kâhin biraz sedir ağacı, mercanköşkotu ve kırmızı iplik alıp yanmakta olan ineğin üzerine atacak. [7]Sonra giysilerini yıkayacak, yıkanacak. Ancak o zaman ordugaha girebilir. Ama akşama dek kirli sayılacaktır. [8]İneği yakan kişi de giysilerini yıkayacak, yıkanacak. O da akşama dek kirli sayılacak.

[9]"Temiz sayılan bir kişi ineğin külünü toplayıp ordugahın dışında temiz sayılan bir yere koyacak. İsrail topluluğu temizlenme suyu için bu külü saklayacak; bu, günahtan arınmak içindir. [10]İneğin külünü toplayan adam giysilerini yıkayacak, akşama dek kirli sayılacak. Bu kural hem İsrailliler, hem de aralarında yaşayan yabancılar için kalıcı olacaktır.

[11]"Herhangi bir insan ölüsüne dokunan kişi yedi gün kirli sayılacaktır. [12]Üçüncü ve yedinci gün temizlenme suyuyla kendini arındıracak, böylece paklanmış olacak. Üçüncü ve yedinci gün kendini arındırmazsa, paklanmış sayılmayacak. [13]Herhangi bir insan ölüsüne dokunup da kendini arındırmayan kişi RAB'bin Konutu'nu kirletmiş olur. O kişi İsrail'den atılmalı. Temizlenme suyu üzerine dökülmediği için kirli sayılır, kirliliği üzerinde kalır.

[14]"Çadırda biri öldüğü zaman uygulanacak kural şudur: Çadıra giren ve çadırda bulunan herkes yedi gün kirli sayılacaktır. [15]Kapağı iple bağlanmamış, ağzı açık her kap kirli sayılacaktır.

[16]"Kırda kılıçla öldürülmüş ya da doğal ölümle ölmüş birine, insan kemiğine ya da mezara her dokunan yedi gün kirli sayılacaktır.

[17]"Kirli sayılan kişi için bir kabın içine yakılan günah sunusunun* külünden koyun, üstüne duru su dökeceksiniz. [18]Temiz sayılan bir adam mercanköşkotunu alıp suya batıracak. Sonra çadırın, bütün eşyaların ve orada bulunanların üzerine serpecek. Kemiğe, öldürülmüş ya da doğal ölümle ölmüş kişiye ya da mezara dokunanın üzerine de suyu serpecek.

19:9 İbr.9:13

[19]Temiz sayılan adam, üçüncü ve yedinci gün kirli sayılanın üzerine suyu serpecek. Yedinci gün onu arındıracak. Arınan kişi giysilerini yıkayacak, yıkanacak ve akşam temiz sayılacak. [20]Ancak, kirli sayılan biri kendini arındırmazsa topluluğun arasından atılmalı. Çünkü RAB'bin Tapınağı'nı kirletmiştir. Temizlenme suyu üzerine dökülmediği için kirli sayılır. [21]Onlar için bu kural kalıcı olacaktır. Temizlenme suyunu serpen kişi de giysisini yıkamalı. Temizlenme suyuna dokunan kişi akşama dek kirli sayılacak. [22]Kirli sayılan birinin dokunduğu nesne kirli sayılır; o nesneye dokunan da akşama dek kirli sayılır."

Kayadan Çıkan Su

20 İsrail topluluğu birinci ay* Zin Çölü'ne vardı, halk Kadeş'te konakladı. Miryam orada öldü ve gömüldü.

[2]Ancak topluluk için içecek su yoktu. Halk Musa'yla Harun'a karşı toplandı. [3]Musa'ya, "Keşke kardeşlerimiz RAB'bin önünde öldüğünde biz de ölseydik!" diye çıkıştılar, [4]"RAB'bin topluluğunu neden bu çöle getirdiniz? Biz de hayvanlarımız da ölelim diye mi? [5]Neden bizi bu korkunç yere getirmek için Mısır'dan çıkardınız? Ne tahıl, ne incir, ne üzüm ne de nar var. Üstelik içecek su da yok!"

[6]Musa'yla Harun topluluktan ayrılıp Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne gittiler, yüzüstü yere kapandılar. RAB'bin görkemi onlara göründü. [7-8]RAB Musa'ya, "Değneği al" dedi, "Sen ve ağabeyin Harun topluluğu toplayın. Halkın gözü önünde su fışkırması için kayaya buyruk verin. Onlar da hayvanları da içsin diye kayadan onlara su çıkaracaksınız."

[9]Musa kendisine verilen buyruk uyarınca değneği RAB'bin önünden aldı. [10]Musa'yla Harun topluluğu kayanın önüne topladılar. Musa, "Ey siz, başkaldıranlar, beni dinleyin!" dedi, "Bu kayadan size su çıkaralım mı?" [11]Sonra kolunu kaldırıp değneğiyle kayaya iki kez vurdu. Kayadan bol su fışkırdı, topluluk da hayvanları da içti.

[12]RAB Musa'yla Harun'a, "Madem İsrailliler'in gözü önünde benim kutsallığımı sayarak bana güvenmediniz" dedi, "Bu topluluğu kendilerine vereceğim ülkeye de götürmeyeceksiniz."

[13]Bu sulara Meriva[a] suları denildi. Çünkü İsrail halkı orada RAB'be çıkışmış, RAB de aralarında kutsallığını göstermişti.

Edom Kralı İsrailliler'e Geçiş İzni Vermiyor

[14]Musa Kadeş'ten Edom Kralı'na ulaklarla şu haberi gönderdi: "Kardeşin İsrail şöyle diyor: 'Başımıza gelen güçlükleri biliyorsun. [15]Atalarımız Mısır'a gitmişler. Orada uzun yıllar yaşadık. Mısırlılar atalarımıza da bize de kötü davrandılar. [16]Ama biz RAB'be yakarınca, yakarışımızı işitti. Bir melek gönderip bizi Mısır'dan çıkardı.

"'Şimdi senin sınırına yakın bir

---

[a] *20:13 "Meriva": "Çıkışma" anlamına gelir.*

20:2-13 Çık.17:1-7; 1Ko.10:4

kent olan Kadeş'teyiz. [17]İzin ver, ülkenden geçelim. Tarlalardan, bağlardan geçmeyeceğiz, hiçbir kuyudan da su içmeyeceğiz. Sınırından geçinceye dek, sağa sola sapmadan Kral yolundan yolumuza devam edeceğiz.' "

[18]Ama Edom Kralı, "Ülkemden geçmeyeceksiniz!" diye yanıtladı, "Geçmeye kalkışırsanız kılıçla karşınıza çıkarım."

[19]İsrailliler, "Yol boyunca geçip gideceğiz" dediler, "Eğer biz ya da hayvanlarımız suyundan içersek karşılığını öderiz. Yürüyüp geçmek için senden izin istiyoruz, hepsi bu."

[20]Edom Kralı yine, "Geçmeyeceksiniz!" yanıtını verdi. Edomlular İsrailliler'e saldırmak üzere kalabalık ve güçlü bir orduyla yola çıktılar. [21]Edom Kralı ülkesinden geçmelerine izin vermeyince, İsrailliler dönüp ondan uzaklaştılar.

Harun'un Ölümü

[22]İsrail topluluğu Kadeş'ten ayrılıp Hor Dağı'na geldi. [23]RAB, Edom sınırındaki Hor Dağı'nda Musa'yla Harun'a şöyle dedi: [24]"Harun ölüp atalarına kavuşacak. İsrail halkına vereceğim ülkeye girmeyecek. Çünkü ikiniz Meriva sularında verdiğim buyruğa karşı geldiniz. [25]Harun'la oğlu Elazar'ı Hor Dağı'na çıkar. [26]Harun'un kâhinlik giysilerini üzerinden çıkarıp oğlu Elazar'a giydir. Harun orada ölüp atalarına kavuşacak."

[27]Musa RAB'bin buyurduğu gibi yaptı. Bütün topluluğun gözü önünde Hor Dağı'na çıktılar. [28]Musa Harun'un kâhinlik giysilerini üzerinden çıkarıp oğlu Elazar'a giydirdi. Harun orada, dağın tepesinde öldü. Sonra Musa'yla Elazar dağdan indiler. [29]Harun'un öldüğünü öğrenince bütün İsrail halkı onun için otuz gün yas tuttu.

Arat Kenti Yok Ediliyor

21 Negev'de yaşayan Kenanlı Arat Kralı, İsrailliler'in Atarim yolundan geldiğini duyunca, onlara saldırarak bazılarını tutsak aldı. [2]Bunun üzerine İsrailliler, "Eğer bu halkı tümüyle elimize teslim edersen, kentlerini büsbütün yok edeceğiz" diyerek RAB'be adak adadılar. [3]RAB İsrailliler'in yalvarışını işitti ve Kenanlılar'ı ellerine teslim etti. İsrailliler onları da kentlerini de büsbütün yok ettiler. Oraya Horma[a] adı verildi.

Tunç Yılan

[4]Edom ülkesinin çevresinden geçmek için Kızıldeniz* yoluyla Hor Dağı'ndan ayrıldılar. Ama yolda halk sabırsızlandı. [5]Tanrı'dan ve Musa'dan yakınarak, "Çölde ölelim diye mi bizi Mısır'dan çıkardınız?" dediler, "Burada ne ekmek var, ne de su. Ayrıca bu iğrenç yiyecekten de tiksiniyoruz!"

[6]Bunun üzerine RAB halkın arasına zehirli yılanlar gönderdi. Yılanlar ısırınca İsrailliler'den birçok kişi

[a] *21:3 "Horma": "Büsbütün yok etmek" ya da "Koşulsuz adamak" anlamına gelir.*

20:28 Çık.29:29 20:28 Say.33:38; Yas.10:6 21:1 Say.33:40

21:4 Yas.2:1 21:5-6 1Ko.10:9

öldü. [7]Halk Musa'ya gelip, "RAB-den ve senden yakınmakla günah işledik. Yalvar da, RAB aramızdan yılanları kaldırsın" dedi. Bunun üzerine Musa halk için yalvardı.

[8]RAB Musa'ya, "Bir yılan yap ve onu bir direğin üzerine koy. Isırılan herkes ona bakınca yaşayacaktır" dedi. [9]Böylece Musa tunç* bir yılan yaparak direğin üzerine koydu. Yılan tarafından ısırılan kişiler tunç yılana bakınca yaşadı.

Moav'a Yolculuk

[10]İsrail halkı yola koyulup Ovot'ta konakladı. [11]Sonra Ovot'tan ayrılıp doğuda Moav'a bakan çölde, İye-Havarim'de konakladı. [12]Oradan da ayrılıp Zeret Vadisi'nde konakladı. [13]Oradan da ayrılıp Amorlular'ın sınırına dek uzanan çölde, Arnon Vadisi'nin karşı yakasında konakladılar. Arnon Moav'la Amorlular'ın ülkesi arasındaki Moav sınırıdır. [14]RAB'bin Savaşları Kitabı'nda şöyle yazılıdır:

"... Sufa topraklarında Vahev Kenti, vadiler, Arnon Vadisi, [15]Ar Kenti'ne dayanan ve Moav sınırı boyunca uzanan vadilerin yamaçları ..."

[16]Oradan RAB'bin Musa'ya, "Halkı bir araya topla, onlara su vereceğim" dediği kuyuya, Beer'e[a] doğru yol aldılar.

[17]O zaman İsrailliler şu ezgiyi söylediler:

"Suların fışkırsın, ey kuyu!
Ezgi okuyun ona.
[18]O kuyu ki, onu önderlerle
Halkın soyluları
Asayla, değnekle kazdılar."

Bundan sonra çölden Mattana'ya, [19]Mattana'dan Nahaliel'e, Nahaliel'den Bamot'a, [20]Bamot'tan Moav topraklarındaki vadiye, çöle bakan Pisga Dağı'nın eteklerine gittiler.

Kral Sihon ve Og'un Yenilgisi

(Yas.2:26-3:11)

[21]İsrailliler Amorlular'ın Kralı Sihon'a ulaklarla şu haberi gönderdi:

[22]"İzin ver, ülkenden geçelim. Tarlalardan, bağlardan geçmeyeceğiz, hiçbir kuyudan su içmeyeceğiz. Sınırından geçinceye dek, Kral yolundan yolumuza devam edeceğiz."

[23]Ne var ki Sihon, ülkesinden İsrailliler'in geçmesine izin vermedi. İsrailliler'le savaşmak üzere bütün halkını toplayıp çöle çıktı. Yahesa'ya varınca, İsrailliler'e saldırdı. [24]İsrailliler onu kılıçtan geçirip Arnon'dan Yabbuk'a, Ammonlular'ın sınırına dek uzanan topraklarını aldılar. Az Kenti Ammon sınırını oluşturuyordu. [25]İsrailliler Heşbon ve çevresindeki köylerle birlikte Amorlular'ın bütün kentlerini ele geçirerek orada yaşamaya başladılar. [26]Heşbon Amorlular'ın Kralı Sihon'un kentiydi. Sihon eski Moav Kralı'na karşı savaşmış, Arnon'a dek uzanan topraklarını elinden almıştı. [27]Bunun için ozanlar şöyle diyor:

"Heşbon'a gelin,
Sihon'un kenti yeniden kurulsun
Ve sağlamlaştırılsın.
[28]Heşbon'dan ateş,
Sihon'un kentinden alev çıktı;

---

[a] *21:16 "Beer": "Kuyu" anlamına gelir.*
21:9 2Kr.18:4; Yu.3:14

Moav'ın Ar Kenti'ni,
Arnon tepelerinin efendilerini
yakıp yok etti.
[29] Vay sana, ey Moav!
İlah Kemoş'un halkı, yok oldun!
Kemoş senin oğullarının
Amorlular'ın Kralı Sihon'a
kaçmasını,
Kızlarının ona tutsak olmasını
önleyemedi.
[30] Onları bozguna uğrattık;
Heşbon Divon'a dek yıkıma
uğradı.
Medeva'ya uzanan Nofah'a
dek onları yıkıma uğrattık."

[31]Böylece İsrail halkı Amorlular'ın ülkesinde yaşamaya başladı.

[32]Musa Yazer'i araştırmak için adamlar gönderdi. Sonra İsrailliler Yazer çevresindeki köyleri ele geçirerek orada yaşayan Ammonlular'ı kovdular. [33]Bundan sonra dönüp Başan'a doğru ilerlediler. Başan Kralı Og'la ordusu onlarla savaşmak için Edrei'de karşılarına çıktı.

[34]RAB Musa'ya, "Ondan korkma!" dedi, "Çünkü onu da ordusuyla ülkesini de senin eline teslim ettim. Amorlular'ın Heşbon'da yaşayan Kralı Sihon'a yaptığının aynısını ona da yapacaksın."

[35]Böylece İsrail halkı kimseyi sağ bırakmadan Og'la oğullarını ve ordusunu yok etti, ülkeyi ele geçirdi.

Moav Kralı Balak Balam'ı Çağırıyor

22 İsrailliler yollarına devam ederek Moav ovalarında, Şeria Irmağı'nın doğusunda, Eriha karşısında konakladılar.

[2]Sippor oğlu Balak İsrailliler'in Amorlular'a neler yaptığını duydu. [3]İsrail halkı kalabalık olduğundan, Moavlılar onlardan korkarak yılgıya düştü.

[4]Midyan ileri gelenlerine, "Öküz kırda nasıl otu yiyip tüketirse, bu topluluk da çevremizdeki her şeyi yiyip bitirecek" dediler.

O sırada Sippor oğlu Balak Moav Kralı'ydı. [5]Balak, Beor oğlu Balam'ı çağırmak için ulaklar gönderdi. Balam Fırat Irmağı kıyısında, Amav ülkesindeki Petor'da yaşıyordu. Balak şöyle dedi:

"Mısır'dan çıkıp yeryüzünü kaplayan bir halk yanıbaşıma yerleşti. [6]Lütfen gel de benden daha güçlü olan bu halka benim için lanet oku. Olur ki, onları yener, ülkeden kovarız. Çünkü senin kutsadığın kişinin kutsanacağını, lanetlediğin kişinin lanetleneceğini biliyorum."

[7]Moav ve Midyan ileri gelenleri falcılık ücretini alıp gittiler. Balam'a varınca Balak'ın bildirisini ona ilettiler.

[8]Balam onlara, "Geceyi burada geçirin" dedi, "RAB'bin bana söyleyecekleri uyarınca size yanıt vereceğim."

Bunun üzerine Moav önderleri geceyi Balam'ın yanında geçirdiler.

[9]Tanrı Balam'a gelip, "Evinde kalan bu adamlar kim?" diye sordu.

[10]Balam Tanrı'yı şöyle yanıtladı: "Sippor oğlu Moav Kralı Balak bana şu bildiriyi gönderdi: [11]'Mısır'dan

21:28-29 Yer.48:45-46 *22:5 2Pe.2:15-16; Yah.11* çıkan halk yeryüzünü kapladı. Gel de benim için onlara lanet oku. Olur ki, onlarla savaşmaya gücüm yeter, onları kovarım.' "

[12]Ama Tanrı Balam'a, "Onlarla gitme! Bu halka lanet okuma, onlar kutsanmış halktır" dedi.

[13]Sabah Balam kalktı, Balak'ın önderlerine, "Ülkenize dönün. Çünkü RAB sizinle gelmeme izin vermiyor" dedi.

[14]Moav önderleri dönüp Balak'a, "Balam bizimle gelmedi" dediler.

[15]Bunun üzerine Balak ilk gidenlerden daha çok ve daha saygın başka önderler gönderdi. [16]Balam'a gidip şöyle dediler:

"Sippor oğlu Balak diyor ki, 'Lütfen yanıma gelmene engel olan hiçbir şeye izin verme. [17]Çünkü seni fazlasıyla ödüllendireceğim, ne istersen yapacağım. Ne olur, gel, benim için bu halka lanet oku.' "

[18]Balam Balak'ın ulaklarına şu yanıtı verdi: "Balak sarayını altınla, gümüşle doldurup bana verse bile, Tanrım RAB'bin buyruğundan öte küçük büyük hiçbir şey yapamam. [19]Lütfen siz de bu gece burada kalın, RAB'bin bana başka bir diyeceği var mı öğreneyim."

[20]O gece Tanrı Balam'a gelip, "Madem bu adamlar seni çağırmaya gelmiş, onlarla git; ancak sana ne söylersem onu yap" dedi.

Balam'ın Eşeği

[21]Balam sabah kalkıp eşeğine palan vurdu, Moav önderleriyle birlikte gitti. [22]Tanrı onun gidişine öfkelendi. RAB'bin meleği engel olmak için yoluna dikildi. Balam eşeğine binmişti, yanında iki uşağı vardı. [23]Eşek, yalın kılıç yolda durmakta olan RAB'bin meleğini görünce, yoldan sapıp tarlaya girdi. Balam yola döndürmek için eşeği dövdü.

[24]RAB'bin meleği iki bağın arasında iki yanı duvarlı dar bir yolda durdu. [25]Eşek RAB'bin meleğini görünce duvara sıkıştı, Balam'ın ayağını ezdi. Balam eşeği yine dövdü.

[26]RAB'bin meleği ilerledi, sağa sola dönüşü olmayan dar bir yerde durdu. [27]Eşek RAB'bin meleğini görünce, Balam'ın altında yıkıldı. Balam öfkelendi, değneğiyle eşeği dövdü. [28]Bunun üzerine RAB eşeği konuşturdu. Eşek Balam'a, "Sana ne yaptım ki, üç kez beni böyle dövdün?" diye sordu.

[29]Balam, "Benimle alay ediyorsun" diye yanıtladı, "Elimde kılıç olsaydı, seni hemen öldürürdüm."

[30]Eşek, "Bugüne dek hep üzerine bindiğin eşek değil miyim ben?" dedi, "Daha önce sana hiç böyle davrandım mı?"

Balam, "Hayır" diye yanıtladı.

[31]Bundan sonra RAB Balam'ın gözlerini açtı. Balam yalın kılıç yolda durmakta olan RAB'bin meleğini gördü, eğilip yüzüstü yere kapandı.

[32]RAB'bin meleği, "Neden üç kez eşeğini dövdün?" diye sordu, "Ben seni engellemeye geldim. Çünkü gittiğin yol seni yıkıma götürüyor. [33]Eşek beni gördü, üç kez önümden saptı. Eğer yoldan sapmasaydı, seni öldürür, onu sağ bırakırdım."

[34]Balam RAB'bin meleğine, "Günah işledim" dedi, "Beni engellemek için yolda dikildiğini anlamadım. Uygun görmüyorsan şimdi evime

döneyim."

[35]RAB'bin meleği, "Adamlarla git" dedi, "Ama yalnız sana söyleyeceklerimi söyleyeceksin." Böylece Balam Balak'ın önderleriyle gitti.

[36]Balak Balam'ın geldiğini duyunca, onu karşılamak için Arnon kıyısında, sınırın en uzak köşesindeki Moav Kenti'ne gitti. [37]Balam'a, "Seni çağırmak için adam gönderdiğimde neden gelmedin?" dedi, "Seni ödüllendirmeye gücüm yetmez mi?"

[38]Balam, "İşte şimdi geldim" diye yanıtladı, "Ama ne diyebilirim ki? Ancak Tanrı'nın bana buyurduklarını söyleyeceğim."

[39]Bundan sonra Balam Balak'la yola çıkarak Kiryat-Husot'a gitti. [40]Balak sığırlar, davarlar kurban etti, Balam'la yanındaki önderlere et gönderdi. [41]Sabah Balak Balam'ı Bamot-Baal'a çıkardı. Balam oradan İsrail halkının bir kesimini görebildi.

Balam'ın İlk Bildirisi

23 Balam Balak'a, "Burada benim için yedi sunak kur ve yedi boğayla yedi koç hazırla" dedi.

[2]Balak onun dediğini yaptı. Balak'la Balam her sunağın üstünde birer boğayla koç sundular.

[3]Sonra Balam Balak'a, "Ben az öteye gideceğim, sen yakmalık sununun* yanında bekle" dedi, "Olur ki, RAB karşıma çıkar. Bana ne açıklarsa, sana bildiririm." Sonra çıplak bir tepeye çıktı.

[4]Tanrı Balam'a göründü. Balam Tanrı'ya, "Yedi sunak kurdum, her sunağın üstünde birer boğayla koç sundum" dedi.

[5]RAB Balam'a ne söylemesi gerektiğini bildirerek, "Balak'a git, ona şu haberi ilet" dedi.

[6]Böylece Balam Balak'ın yanına döndü. Onun Moav önderleriyle birlikte yakmalık sunusunun yanında durduğunu gördü. [7]Sonra şu bildiriyi iletti:

"Balak beni Aram'dan,
Moav Kralı beni doğu dağlarından
getirdi.
'Gel, benim için Yakup soyuna
lanet oku' dedi,
'Gel, İsrail'in yıkımını dile.'
[8] Tanrı'nın lanetlemediğini
Ben nasıl lanetlerim?
RAB'bin yıkımını istemediği
kişinin yıkımını
Ben nasıl isteyebilirim?
[9] Kayaların doruğundan görüyorum
onları,
Tepelerden bakıyorum onlara.
Tek başına yaşayan,
Uluslardan kendini soyutlayan
Bir halk görüyorum.
[10] Kim Yakup soyunun tozunu
Ve İsrail'in dörtte birini sayabilir?
Doğru kişilerin ölümüyle öleyim,
Sonum onlarınki gibi olsun!"

[11]Balak Balam'a, "Bana ne yaptın?" dedi, "Düşmanlarıma lanet okuyasın diye seni getirdim. Oysa sen onları kutsadın!"

[12]Balam, "Ben ancak RAB'bin söylememi istediği şeyleri söylemeliyim" diye yanıtladı.

Balam'ın İkinci Bildirisi

[13]Bunun üzerine Balak, "Ne olur, benimle gel" dedi, "Onları görebileceğin başka bir yere gidelim. Onların

hepsini görmeyeceksin, bir kesimini göreceksin. Oradan onlara benim için lanet oku." [14]Böylece Balak Balam'ı Pisga Dağı'ndaki Gözcüler Yaylası'na götürdü. Orada yedi sunak kurdu, her sunağın üstünde birer boğayla koç sundu.

[15]Balam Balak'a, "Az ötede RAB-be danışacağım, sen burada yakmalık sununun* yanında bekle" dedi.

[16]RAB Balam'a göründü, ne söylemesi gerektiğini bildirerek, "Balak'a git, ona şu haberi ilet" dedi.

[17]Böylece Balam Balak'ın yanına döndü, onun Moav önderleriyle birlikte yakmalık sunusunun yanında durduğunu gördü.

Balak, "RAB ne dedi?" diye sordu.

[18]Balam şu bildiriyi iletti:

"Ey Balak, uyan ve dinle;
Ey Sippor oğlu, bana kulak ver.
[19] Tanrı insan değil ki,
Yalan söylesin;
İnsan soyundan değil ki,
Düşüncesini değiştirsin.
O söyler de yapmaz mı?
Söz verir de yerine getirmez mi?
[20] Kutsamak için bana buyruk
verildi;
O kutsadı, ben değiştiremem.
[21] Yakup soyunda suç bulunmadı,
Ne de İsrail'de kötülük.
Tanrıları RAB aralarındadır,
Aralarındaki kral olarak
Adına sevinç çığlıkları atıyorlar.
[22] Tanrı onları Mısır'dan çıkardı,
O'nun yaban öküzü gibi gücü var.
[23] Yakup soyuna yapılan büyü
tutmaz;
İsrail'e karşı falcılık etkili olmaz.
Şimdi Yakup ve İsrail için,
'Tanrı neler yaptı!' denecek.
[24] İşte halk bir dişi aslan gibi
uyanıyor.
Avını yiyip bitirmedikçe,
Öldürülenlerin kanını içmedikçe
rahat etmeyen aslan gibi
kalkıyor."

[25]Bunun üzerine Balak, "Onlara ne lanet oku, ne de onları kutsa!" dedi.

[26]Balam, "RAB ne derse onu yapmalıyım dememiş miydim sana?" diye yanıtladı.

Balam'ın Üçüncü Bildirisi

[27]Sonra Balak Balam'a, "Ne olur, gel, seni başka bir yere götüreyim" dedi, "Olur ki, Tanrı oradan benim için onlara lanet okumana izin verir." [28]Böylece Balam'ı çöle bakan Peor Dağı'nın tepesine götürdü.

[29]Balam, "Burada benim için yedi sunak kurup yedi boğayla yedi koç hazırla" dedi. [30]Balak onun dediğini yaptı, her sunağın üstünde birer boğayla koç sundu.

24 Balam, RAB'bin İsrail halkını kutsamaktan hoşnut olduğunu anlayınca, önceden yaptığı gibi gidip fala başvurmadı, yüzünü çöle çevirdi. [2]Baktı, İsrail'in oymak oymak yerleştiğini gördü. Tanrı'nın Ruhu onun üzerine inince, [3]şu bildiriyi iletti:

"Beor oğlu Balam,
Gözü açılmış olan,
[4] Tanrı'nın sözlerini duyan,
Her Şeye Gücü Yeten'in
görümlerini gören,
Yere kapanan, Tanrı'nın gözlerini
açtığı kişi bildiriyor:

[5] ‘Ey Yakup soyu, çadırların,
Ey İsrail, konutların ne güzel!
[6] Yayılıyorlar vadiler gibi,
Irmak kıyısında bahçeler gibi,
RAB’bin diktiği öd ağaçları gibi,
Su kıyısındaki sedir ağaçları gibi.
[7] Kovalarından sular akacak,
Tohumları bol suyla sulanacak.
Kralları Agak’tan büyük olacak,
Krallığı yüceltilecek.
[8] Tanrı onları Mısır’dan çıkardı,
O’nun yaban öküzü gibi gücü var.
Düşmanı olan ulusları yiyip bitirecek,
Kemiklerini parçalayacak,
Oklarıyla onları deşecekler.
[9] Aslan gibi, dişi aslan gibi
Yere çömelir, yatarlar,
Kim onları uyandırmaya cesaret edebilir?
Seni kutsayan kutsansın,
Seni lanetleyen lanetlensin!’ ”

[10]Balam’a öfkelenen Balak ellerini birbirine vurarak, “Düşmanlarıma lanet okuyasın diye seni çağırdım” dedi, “Oysa üç kez onları kutsadın. [11]Haydi, hemen evine dön! Seni ödüllendireceğimi söylemiştim. Ama RAB seni ödül almaktan yoksun bıraktı.”

[12-13]Balam şöyle karşılık verdi: “Bana gönderdiğin ulaklara, ‘Balak sarayını altınla, gümüşle doldurup bana verse bile, RAB’bin buyruğundan öte iyi kötü hiçbir şey yapamam. Ancak RAB ne derse onu söylerim’ dememiş miydim? [14]İşte şimdi halkıma dönüyorum. Gel, bu halkın gelecekte halkına neler yapacağını sana bildireyim.”

Balam’ın Dördüncü Bildirisi

[15]Sonra Balam şu bildiriyi iletti:

“Beor oğlu Balam,
Gözü açılmış olan,
[16] Tanrı’nın sözlerini duyan,
Yüceler Yücesi’nin bilgisine kavuşan,
Her Şeye Gücü Yeten’in görümlerini gören,
Yere kapanan, Tanrı’nın gözlerini açtığı kişi bildiriyor:
[17] ‘Onu görüyorum, ama şimdilik değil,
Ona bakıyorum, ama yakından değil.
Yakup soyundan bir yıldız çıkacak,
İsrail’den bir önder[a] yükselecek.
Moavlılar’ın alınlarını,
Şetoğulları’nın başlarını ezecek.
[18] Düşmanı olan Edom ele geçirilecek,
Evet, Seir alınacak,
Ama İsrail güçlenecek.
[19] Yakup soyundan gelen kişi önderlik edecek,
Kentte sağ kalanları yok edecek.’ ”

Balam’ın Son Bildirileri

[20]Balam Amalekliler’i görünce şu bildiriyi iletti:
“Amalek halkı uluslar arasında birinciydi,
Ama sonu yıkım olacak.”
[21]Kenliler’i görünce de şu bildiriyi iletti:
“Yaşadığınız yer güvenli,
Yuvanız kayalarda kurulmuş;

---

[a] ***24:17 “Önder”: İbranice “Asa”.***

24:9 Yar.49:9; Va.5:5 ***24:9 Yar.12:3***

[22]Ama, ey Kenliler, Asurlular sizi tutsak edince,
Yanıp yok olacaksınız.”
[23]Balam bildirisini iletmeyi sürdürdü:
“Ah, bunu yapan Tanrı’ysa,
Kim sağ kalabilir?
[24]Kittim[a] kıyılarından gemiler gelecek,
Asur’la Ever’i dize getirecekler,
Kendileri de yıkıma uğrayacak.”

[25]Bundan sonra Balam kalkıp evine döndü, Balak da kendi yoluna gitti.

İsrailliler Peor’da Günaha Giriyor

25 İsrailliler Şittim’de yaşarken, erkekleri Moavlı kadınlarla zina etmeye başladı. [2]Bu kadınlar kendi ilahlarına kurban sunarken İsrailliler’i de çağırdılar. İsrail halkı yiyeceklerden yedi ve onların ilahlarına taptı. [3]Böylece Baal-Peor’a bağlandılar. RAB bu yüzden onlara öfkelendi.

[4]Musa’ya, “Bu halkın bütün önderlerini gündüz benim önümde öldür” dedi, “Öyle ki, İsrail halkına öfkem yatışsın.”

[5]Bunun üzerine Musa İsrail yargıçlarına, “Her biriniz kendi adamlarınız arasında Baal-Peor’a bağlanmış olanları öldürün” dedi.

[6]O sırada İsrailli bir adam geldi, Musa’nın ve Buluşma Çadırı’nın girişinde ağlayan İsrail topluluğunun gözü önünde kardeşine Midyanlı bir kadın getirdi. [7]Bunu gören Kâhin Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas topluluktan ayrılıp eline bir mızrak aldı. [8]İsrailli’nin ardına düşerek çadıra girdi ve mızrağı ikisine birden sapladı. Mızrak hem İsrailli’nin, hem de Midyanlı kadının karnını delip geçti. Böylece İsrail’i yok eden hastalık dindi. [9]Hastalıktan ölenlerin sayısı 24 000 kişiydi.

[10]RAB Musa’ya şöyle dedi: [11]“Kâhin Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas İsrail halkına öfkemin dinmesine neden oldu. Çünkü o, aralarında benim adıma büyük kıskançlık duydu. Bu yüzden onları kıskançlıktan büsbütün yok etmedim. [12]Ona de ki, ‘Onunla bir esenlik antlaşması yapacağım. [13]Kendisi ve soyundan gelenler için kalıcı bir kâhinlik antlaşması olacak bu. Çünkü o Tanrısı için kıskançlık duydu ve İsrail halkının günahlarını bağışlattı.’ ”

[14]Midyanlı kadınla birlikte öldürülen İsrailli, Şimonoğulları’nın bir aile başıydı ve adı Salu oğlu Zimri’ydi. [15]Öldürülen kadın ise Midyanlı bir aile başı olan Sur’un kızı Kozbi’ydi.

[16-17]RAB Musa’ya, “Midyanlılar’ı düşman say ve yok et” dedi, [18]“Çünkü Peor olayında ve bunun sonucunda ölümcül hastalık çıktığı gün öldürülen kızkardeşleri Midyanlı önderin kızı Kozbi olayında kurdukları tuzaklarla sizi aldatarak düşmanca davrandılar.”

İkinci Sayım

26 [1-2]Ölümcül hastalık son bulunca RAB, Musa’yla Kâhin Harun oğlu Elazar’a, “İsrail topluluğunun ailelerine göre sayımını yapın” dedi, “Savaşabilecek durumdaki yirmi ve daha yukarı yaştaki bütün

---

[a] 24:24 “Kittim”: Bugünkü Kıbrıs.
25:1-18 1Ko.10:8

26:1-51 Say.1:1-46

erkekleri sayın."

[3-4]Bunun üzerine Musa'yla Kâhin Elazar, Şeria Irmağı'nın yanında, Eriha karşısındaki Moav ovalarında halka, "RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca, yirmi ve daha yukarı yaştaki erkekleri sayın" dediler.

Mısır'dan çıkan İsrailliler şunlardı:

[5]İsrail'in ilk doğanı Ruben'in soyundan gelen Rubenoğulları:

Hanok soyundan Hanok boyu, Pallu soyundan Pallu boyu, [6]Hesron soyundan Hesron boyu, Karmi soyundan Karmi boyu.

[7]Ruben boyları bunlardı, sayıları 43 730 kişiydi.

[8]Pallu'nun oğlu Eliav, [9]Eliav'ın oğulları Nemuel, Datan ve Aviram'dı. Bunlar topluluğun seçtiği, Musa'yla Harun'a, dolayısıyla RAB'be başkaldırarak Korah'ın yandaşlarına katılan Datan'la Aviram'dı. [10]Yer yarılıp onları Korah'la birlikte yutunca yok oldular. Ateş Korah'ın iki yüz elli yandaşını yakıp yok etti. Böylece başkalarına bir uyarı oldular. [11]Korah'ın oğulları ise ölmedi.

[12]Boylarına göre Şimonoğulları şunlardı:

Nemuel soyundan Nemuel boyu, Yamin soyundan Yamin boyu, Yakin soyundan Yakin boyu, [13]Zerah soyundan Zerah boyu, Şaul soyundan Şaul boyu.

[14]Şimon boyları bunlardı, sayıları 22 200 kişiydi.

[15]Boylarına göre Gadoğulları şunlardı:

Sefon soyundan Sefon boyu, Hagi soyundan Hagi boyu, Şuni soyundan Şuni boyu, [16]Ozni soyundan Ozni boyu, Eri soyundan Eri boyu, [17]Arot soyundan Arot boyu, Areli soyundan Areli boyu.

[18]Gad boyları bunlardı, sayıları 40 500 kişiydi.

[19]Yahuda'nın iki oğlu Er'le Onan Kenan ülkesinde ölmüşlerdi.

[20]Boylarına göre Yahudaoğulları şunlardı:

Şela soyundan Şela boyu, Peres soyundan Peres boyu, Zerah soyundan Zerah boyu.

[21]Peres soyundan gelenler şunlardı: Hesron soyundan Hesron boyu, Hamul soyundan Hamul boyu.

[22]Yahuda boyları bunlardı, sayıları 76 500 kişiydi.

[23]Boylarına göre İssakaroğulları şunlardı:

Tola soyundan Tola boyu, Puvva soyundan Puvva boyu, [24]Yaşuv soyundan Yaşuv boyu, Şimron soyundan Şimron boyu.

[25]İssakar boyları bunlardı, sayıları 64 300 kişiydi.

[26]Boylarına göre Zevulunoğulları şunlardı:

Seret soyundan Seret boyu, Elon soyundan Elon boyu, Yahleel soyundan Yahleel boyu.

[27]Zevulun boyları bunlardı, sayıları 60 500 kişiydi.

[28]Boylarına göre Yusuf'un oğulları: Manaşşe ve Efrayim.

[29]Manaşşe soyundan gelenler:

Makir soyundan Makir boyu –Makir Gilat'ın babasıydı– Gilat soyundan Gilat boyu.

[30]Gilat soyundan gelenler şunlardı:

İezer soyundan İezer boyu, Helek soyundan Helek boyu, [31]Asriel soyundan Asriel boyu, Şekem soyundan Şekem boyu, [32]Şemida soyundan

Şemida boyu, Hefer soyundan Hefer boyu.

[33]Hefer oğlu Selofhat'ın oğulları olmadı; yalnız Mahla, Noa, Hogla, Milka ve Tirsa adında kızları vardı.

[34]Manaşşe boyları bunlardı, sayıları 52 700 kişiydi.

[35]Boylarına göre Efrayim soyundan gelenler şunlardı:

Şutelah soyundan Şutelah boyu, Beker soyundan Beker boyu, Tahan soyundan Tahan boyu.

[36]Şutelah soyundan gelenler şunlardı:

Eran soyundan Eran boyu.

[37]Efrayim boyları bunlardı, sayıları 32 500 kişiydi.

Boylarına göre Yusuf'un soyundan gelenler bunlardı.

[38]Boylarına göre Benyamin soyundan gelenler:

Bala soyundan Bala boyu, Aşbel soyundan Aşbel boyu, Ahiram soyundan Ahiram boyu, [39]Şufam soyundan Şufam boyu, Hufam soyundan Hufam boyu.

[40]Bala'nın oğulları Ard'la Naaman'dı.

Ard soyundan Ard boyu,
Naaman soyundan Naaman boyu.

[41]Boylarına göre Benyamin soyundan gelenler bunlardı, sayıları 45 600 kişiydi.

[42]Boylarına göre Dan soyundan gelenler şunlardı:

Şuham soyundan Şuham boyu.
Dan boyu buydu.

[43]Hepsi Şuham boyundandı, sayıları 64 400 kişiydi.

[44]Boylarına göre Aşer soyundan gelenler:

Yimna soyundan Yimna boyu, Yişvi soyundan Yişvi boyu, Beria soyundan Beria boyu.

[45]Beria soyundan gelenler:

Hever soyundan Hever boyu,
Malkiel soyundan Malkiel boyu.

[46]Aşer'in Serah adında bir kızı vardı.

[47]Aşer boyları bunlardı, sayıları 53 400 kişiydi.

[48]Boylarına göre Naftali soyundan gelenler:

Yahseel soyundan Yahseel boyu, Guni soyundan Guni boyu, [49]Yeser soyundan Yeser boyu, Şillem soyundan Şillem boyu.

[50]Boylarına göre Naftali boyları bunlardı, sayıları 45 400 kişiydi.

[51]Sayılan İsrailliler'in toplamı 601 730 erkekti.

[52]RAB Musa'ya şöyle dedi: [53]"Adlarının sayısına göre ülke bunlara pay olarak bölüştürülecek. [54]Sayıca çok olana büyük, sayıca az olana küçük pay vereceksin. Her oymağa kişi sayısına göre pay verilecek. [55]Ancak ülke kura ile dağıtılacak. Herkesin payı, ata oymağının adına göre olacak. [56]Küçük, büyük her oymağın payı kurayla dağıtılacak."

[57]Boylarına göre sayılan Leviliier şunlardı:

Gerşon soyundan Gerşon boyu, Kehat soyundan Kehat boyu, Merari soyundan Merari boyu.

[58]Şunlar da Levili boylardı:

Livni boyu, Hevron boyu, Mahli boyu, Muşi boyu, Korah boyu.

Kehat Amram'ın babasıydı. [59]Am-

26:52-56 Say.34:13; Yşu.14:1-2

ram'ın karısı Mısır'da doğan, Levi soyundan gelme Yokevet'ti. Amram'a Harun'u, Musa'yı ve kızkardeşleri Miryam'ı doğurdu. [60]Harun Nadav, Avihu, Elazar ve İtamar'ın babasıydı. [61]Nadav'la Avihu RAB'bin önünde kurallara aykırı bir ateş sunarken öldüler.

[62]Levililer'den sayılan bir aylık ve daha yukarı yaştaki bütün erkekler 23 000 kişiydi. Bunlar öbür İsrailliler'le birlikte sayılmadılar. Çünkü öbür İsrailliler arasında onlara pay verilmemişti.

[63]Şeria Irmağı yanında, Eriha karşısındaki Moav ovalarında Musa'yla Kâhin Elazar'ın saydıkları İsrailliler bunlardı. [64]Ancak, bu sayılanların arasında Musa'yla Kâhin Harun'un Sina Çölü'nde saymış olduğu İsrailliler'den kimse yoktu. [65]Çünkü RAB o dönemde sayımı yapılan İsrailliler'in kesinlikle çölde öleceğini söylemişti. Onlardan Yefunne oğlu Kalev'le Nun oğlu Yeşu'dan başka kimse sağ kalmamıştı.

Selofhat'ın Kızları

(Say.36:1-12)

27 [1-2]Yusuf oğlu Manaşşe'nin boylarından Manaşşe oğlu Makir oğlu Gilat oğlu Hefer oğlu Selofhat'ın Mahla, Noa, Hogla, Milka, Tirsa adındaki kızları, Buluşma Çadırı'nın girişinde Musa'nın, Kâhin Elazar'ın, önderlerin ve bütün topluluğun önüne gelip şöyle dediler: [3]"Babamız çölde öldü. RAB'be başkaldıran Korah'ın yandaşları arasında değildi. İşlemiş olduğu günahtan ötürü öldü. Oğulları olmadı. [4]Erkek çocuğu olmadı diye babamızın adı kendi boyu arasından neden yok olsun? Babamızın kardeşleri arasında bize de mülk verin."

[5]Musa onların davasını RAB'be götürdü. [6]RAB Musa'ya şöyle dedi: [7]"Selofhat'ın kızları doğru söylüyor. Onlara amcalarıyla birlikte miras olarak mülk verecek, babalarının mirasını onlara aktaracaksın.

[8]"İsrailliler'e de ki, 'Bir adam erkek çocuğu olmadan ölürse, mirasını kızına vereceksiniz. [9]Kızı yoksa mirasını kardeşlerine, [10]kardeşleri yoksa amcalarına vereceksiniz. [11]Amcaları da yoksa, mirasını bağlı olduğu boyda kendisine en yakın akrabasına vereceksiniz. Yakını mirası mülk edinsin. Musa'ya verdiğim buyruk uyarınca, İsrailliler için kesin bir kural olacak bu.' "

Yeşu Musa'nın Yerine Geçecek

(Yas.31:1-8)

[12]Bundan sonra RAB Musa'ya, "Haavarim dağlık bölgesine çık, İsrailliler'e vereceğim ülkeye bak" dedi, [13]"Ülkeyi gördükten sonra, ağabeyin Harun gibi sen de ölüp atalarına kavuşacaksın. [14]Çünkü ikiniz de Zin Çölü'nde buyruğuma karşı çıktınız. Topluluk sularda bana başkaldırdığında, onların önünde kutsallığımı önemsemediniz." –Bunlar Zin Çölü'ndeki Kadeş'te Meriva sularıdır.–

[15-16]Musa, "Bütün insan ruhlarının Tanrısı RAB bu topluluğa bir önder atasın" diye karşılık verdi, [17]"O kişi

26:60 *Say.3:2* ***26:61*** *Lev.10:1-2; Say.3:4* ***26:65*** *Say.14:26-35*
27:7 *Say.36:2* ***27:12-14*** *Yas.3:23-27; 32:48-52*

topluluğun önünde yürüsün ve topluluğu yönetsin. Öyle ki, RAB'bin topluluğu çobansız koyunlar gibi kalmasın."

[18]Bunun üzerine RAB, "Kendisinde RAB'bin Ruhu bulunan Nun oğlu Yeşu'yu yanına al, üzerine elini koy" dedi, [19]"Onu Kâhin Elazar'la bütün topluluğun önüne çıkar ve hepsinin önünde görevlendir. [20]Bütün İsrail topluluğu sözünü dinlesin diye ona yetkinden ver. [21]Kâhin Elazar'ın önüne çıkacak; kâhin, Yeşu için Urim* aracılığıyla RAB'be danışacak. Bu yöntemle Elazar Yeşu'yu ve bütün halkı yönlendirecek."

[22]Musa RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yaptı. Yeşu'yu Kâhin Elazar'ın ve bütün topluluğun önüne götürdü. [23]RAB'bin buyruğu uyarınca ellerini üzerine koyarak onu görevlendirdi.

Günlük Sunular

(Çık.29:38-46)

28 RAB Musa'ya şöyle dedi: [2]"İsrailliler'e buyur ve de ki, 'Bana sunacağınız sunuyu –yakılan sunu ve beni hoşnut eden koku olarak sunacağınız yiyeceği– belirlenen zamanda sunmaya dikkat edeceksiniz.' [3]Onlara de ki, 'RAB'be sunacağınız yakılan sunu şudur: Günlük yakmalık sunu* olarak her gün bir yaşında kusursuz iki erkek kuzu sunacaksınız. [4]Kuzunun birini sabah, öbürünü akşamüstü sunun. [5]Kuzuyla birlikte tahıl sunusu* olarak dörtte bir hin[a] sıkma zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa[b] ince un sunacaksınız. [6]Günlük yakmalık sunu, Sina Dağı'nda başlatılan, RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakılan sunudur. [7]Kuzuyla birlikte dökmelik sunu olarak dörtte bir hin[a] içki sunacaksınız. Dökmelik sunuyu RAB için kutsal yerde dökeceksiniz. [8]Öbür kuzuyu akşamüstü, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden koku olarak, sabahki gibi tahıl sunusu ve dökmelik sunuyla birlikte bana sunacaksınız.' "

Şabat Sunuları

[9]" 'Şabat Günü* bir yaşında kusursuz iki erkek kuzuyla birlikte tahıl sunusu* olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda iki efa[c] ince un ve onun dökmelik sunusunu sunacaksınız. [10]Günlük yakmalık sunuyla* dökmelik sunusu dışında, her Şabat Günü sunulan yakmalık sunu budur.' "

Yeni Ay Sunuları

[11]" 'Her ayın ilk günü, RAB'be yakmalık sunu* olarak iki boğa, bir koç ve bir yaşında kusursuz yedi erkek kuzu sunacaksınız. [12]Her boğayla birlikte tahıl sunusu* olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa[ç] ince un; koçla birlikte tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda iki efa[c] ince un; [13]her kuzuyla da tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa[b] ince un

---

[a] *28:5,7 "Dörtte bir hin": Yaklaşık 0.9 lt.*

[b] *28:5,13 "Onda bir efa": Yaklaşık 1.3 kg.*

[c] *28:9,12 "Onda iki efa": Yaklaşık 2.6 kg.*

[ç] *28:12 "Onda üç efa": Yaklaşık 3.9 kg.*

27:17 1Kr.22:17; 2Ta.18:16; Hez.34:5; Zek.10:2; Mat.9:36; Mar.6:34

27:18 Çık.24:13 27:23 Yas.31:23 28:9-10 Mat.12:5 sunacaksınız. Bu, RAB’bi hoşnut eden koku, yakılan sunu ve yakmalık sunu olacaktır. [14]Her boğayla dökmelik sunu olarak yarım hin[a], koçla üçte bir hin[b], her kuzuyla dörtte bir hin[c] şarap sunacaksınız. Yıl boyunca her Yeni Ay’da yapılacak yakmalık sunu budur. [15]Günlük yakmalık sunuyla dökmelik sunusu dışında, RAB’be günah sunusu olarak bir teke sunulacak.’ ”

Fısıh Sunuları

(Çık.12:15-20; Lev.23:4-8; Yas.16:1-8)

[16]“ ‘RAB’bin Fısıh* kurbanı birinci ayın* on dördüncü günü kesilmelidir. [17]On beşinci gün bayram olacaktır; yedi gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. [18]İlk gün kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. [19]RAB için yakılan sunu, yakmalık sunu* olarak iki boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. Sunacağınız hayvanlar kusursuz olmalı. [20-21]Her boğayla birlikte tahıl sunusu* olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa[ç], koçla onda iki efa[d], her kuzuyla onda bir efa[e] ince un sunacaksınız; [22]günahlarınızı bağışlatmak için de günah sunusu* olarak bir teke sunacaksınız. [23]Her sabah sunacağınız günlük yakmalık sunuya ek olarak bunları da sunacaksınız. [24]Böylece her gün RAB’bi hoşnut eden koku olarak yakılan yiyecek sunusunu yedi gün sunacaksınız. Bunu günlük yakmalık sunuyla dökmelik sunusuna ek olarak sunacaksınız. [25]Yedinci gün kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız.’ ”

Haftalar Bayramı’nda Sunulacak Sunular

(Lev.23:15-22; Yas.16:9-12)

[26]“ ‘İlk ürünleri kutlama günü, Haftalar Bayramı’nda* RAB’be yeni tahıl sunusu* sunduğunuzda kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. [27]RAB’bi hoşnut eden koku, yakmalık sunu* olarak iki boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. [28-29]Her boğayla birlikte tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa, koçla birlikte onda iki efa, her kuzuyla da onda bir efa ince un sunacaksınız; [30]günahlarınızı bağışlatmak için de bir teke sunacaksınız. [31]Günlük yakmalık sunuyla tahıl sunusuna ek olarak bunları dökmelik sunuyla birlikte sunacaksınız. Sunacağınız hayvanlar kusursuz olmalı.’ ”

Boru Çalma Günü

(Lev.23:23-25)

29 “ ‘Yedinci ayın* birinci günü kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. O gün sizin için boru çalma günü olacak. [2]RAB’bi hoşnut eden koku,

---

[a] *28:14 “Yarım hin”: Yaklaşık 1.8 lt.*
[b] *28:14 “Üçte bir hin”: Yaklaşık 1.2 lt.*
[c] *28:14 “Dörtte bir hin”: Yaklaşık 0.9 lt.*
[ç] *28:20-21 “Onda üç efa”: Yaklaşık 3.9 kg. Aynı ifade 28-29 ayetlerinde de geçer.*
[d] *28:20-21 “Onda iki efa”: Yaklaşık 2.6 kg. Aynı ifade 28-29 ayetlerinde de geçer.*
[e] *28:20-21 “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg. Aynı ifade 28-29 ayetlerinde de geçer.*
28:16 Çık.12:1-13; Yas.16:1-2

yakmalık sunu* olarak kusursuz bir boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. [3-4]Boğayla birlikte tahıl sunusu* olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa[a], koçla birlikte onda iki efa[b], her kuzuyla da onda bir efa[c] ince un sunacaksınız. [5]Günahlarınızı bağışlatmak için de günah sunusu* olarak bir teke sunacaksınız. [6]Kurala göre sunacağınız aylık ve günlük yakmalık sunuyla dökmelik sunulara, tahıl sunularına ek olarak bunları sunacaksınız. Bunlar RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakılan sunulardır.' "

Günahları Bağışlatma Günü Sunulacak Sunular

(Lev.16:2-34; 23:26-32)

[7]" 'Yedinci ayın* onuncu günü kutsal bir toplantı düzenleyeceksiniz. O gün isteklerinizi denetleyecek, hiç iş yapmayacaksınız. [8]RAB'bi hoşnut eden koku, yakmalık sunu* olarak bir boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. Sunacağınız hayvanlar kusursuz olmalı. [9]Boğayla birlikte tahıl sunusu* olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa, koçla birlikte onda iki efa, [10]her kuzuyla da onda bir efa ince un sunacaksınız. [11]Günah sunusu* için bir teke sunacaksınız. Günahlarınızı bağışlatmak için sunulan günah sunusu, günlük yakmalık sunuyla dökmelik ve tahıl sunularına ek olarak bunları da sunacaksınız.' "

Çardak Bayramı'nda Sunulacak Sunular

(Lev.23:33-43; Yas.16:13-17)

[12]" 'Yedinci ayın* on beşinci günü kutsal bir toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. Bu bayramı RAB'bin onuruna yedi gün kutlayacaksınız. [13]RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakılan sunu, yakmalık sunu* olarak on üç boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. Bu hayvanlar kusursuz olmalı. [14-15]Her boğayla birlikte tahıl sunusu* olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa, her koçla birlikte onda iki efa, her kuzuyla da onda bir efa ince un sunacaksınız. [16]Günah sunusu* için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

[17]" 'İkinci gün kusursuz on iki boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. [18]Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. [19]Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

[20]" 'Üçüncü gün kusursuz on bir boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. [21]Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. [22]Günah sunusu için bir

---

[a] *29:3-4 "Onda üç efa": Yaklaşık 3.9 kg. Aynı ifade 9,14-15 ayetlerinde de geçer.*
[b] *29:3-4 "Onda iki efa": Yaklaşık 2.6 kg. Aynı ifade 9,14-15 ayetlerinde de geçer.*
[c] *29:3-4 "Onda bir efa": Yaklaşık 1.3 kg. Aynı ifade 10,14-15 ayetlerinde de geçer.*
29:7 Lev.23:27 29:12 Lev.23:34-35

teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

[23]" 'Dördüncü gün kusursuz on boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. [24]Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. [25]Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

[26]" 'Beşinci gün kusursuz dokuz boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. [27]Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. [28]Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

[29]" 'Altıncı gün kusursuz sekiz boğa, iki koç ve bir yaşmda on dört erkek kuzu sunacaksınız. [30]Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. [31]Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

[32]" 'Yedinci gün kusursuz yedi boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. [33]Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. [34]Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

[35]" 'Sekizinci gün bir toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. [36]Yakmalık sunu, yakılan sunu, RAB'bi hoşnut eden koku olarak kusursuz bir boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. [37]Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. [38]Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

[39]" 'Adadığınız adaklar ve gönülden verdiğiniz sunuların yanısıra, bayramlarınızda RAB'be yakmalık, tahıl, dökmelik ve esenlik sunularınız* olarak bunları sunun.' "

[40]Musa RAB'bin kendisine buyurduğu her şeyi İsrailliler'e anlattı.

Adaklarla İlgili Kurallar

30 Musa İsrail'in oymak önderlerine şöyle dedi: "RAB şöyle buyurdu: [2]'Eğer bir adam RAB'be adak adar ya da ant içerek kendini yükümlülük altına sokarsa, verdiği sözü bozmayacak, ağzından her çıkanı yerine getirecek.

[3]" 'Genç bir kadın babasının evindeyken RAB'be adak adar ya da kendini yükümlülük altına sokarsa, [4]babası da onun RAB'be adadığı adağı ve kendini yükümlülük altına soktuğunu duyar, ona karşı çıkmazsa, kadının adadığı adaklar ve kendini altına soktuğu yükümlülük geçerli sayılacak. [5]Ama babası bunları duyduğu gün engel olursa, kadının adadığı adaklar ve kendini altına soktuğu

29:35 Lev.23:36   30:2 Yas.23:21-23; Mat.5:33 yükümlülük geçerli sayılmayacak; RAB onu bağışlayacak, çünkü babası ona engel olmuştur.

[6]“ ‘Eğer kadın adak adadıktan ya da düşünmeden kendini yükümlülük altına soktuktan sonra evlenirse, [7]kocası da bunu duyar ve aynı gün ona karşı çıkmazsa, adadığı adaklar ve kendini altına soktuğu yükümlülük geçerli sayılacak. [8]Ama kocası bunu duyduğu gün engel olur, kadının adadığı adağı ya da düşünmeden kendini altına soktuğu yükümlülüğü geçerli saymazsa, RAB kadını bağışlayacaktır.

[9]“ ‘Dul ya da boşanmış bir kadının adadığı adak, kendini yükümlülük altına soktuğu her şey geçerli sayılacak.

[10]“ ‘Eğer bir kadın evliyken bir adak adar ya da ant içerek kendini yükümlülük altına sokarsa, [11]kocası da bunu duyar, karşı çıkmaz, ona engel olmazsa, kadının adadığı bütün adaklar ya da kendini altına soktuğu her yükümlülük geçerli sayılacak. [12]Ama kocası bunları duyduğu gün engel olursa, kadının adadığı bütün adaklar ve kendini altına soktuğu yükümlülük geçerli sayılmayacak. Kocası geçersiz kılmıştır, RAB kadını bağışlayacak. [13]Kocası, kadının kendi isteklerini denetlemesi için adadığı adağı ya da ant içerek kendini altına soktuğu yükümlülüğü onaylayabilir ya da geçersiz kılabilir. [14]Eğer kocası bir gün içinde bu konuda ona karşı çıkmazsa, bütün adaklarını ya da yükümlülüklerini onaylamış olur. Onları duyduğu gün kadına karşı çıkmamakla onaylamış sayılır. [15]Eğer onları duyduktan bir süre sonra engel olursa, kadının suçundan kocası sorumlu olacaktır.’ ”

[16]Erkekle karısı, babayla evinde yaşayan genç kızı arasındaki ilişki konusunda RAB'bin Musa'ya buyurduğu kurallar bunlardır.

Midyanlılar'dan Öç Alınıyor

31 [1-2] RAB Musa'ya, “Midyanlılar'dan İsrailliler'in öcünü al; sonra ölüp atalarına kavuşacaksın” dedi.

[3]Bunun üzerine Musa halka, “Midyanlılar'a karşı savaşmak ve onlardan RAB'bin öcünü almak üzere aranızdan adamlar silahlandırın” dedi, [4]“Savaşa İsrail'in her oymağından bin kişi gönderin.”

[5]Böylece İsrail'in her oymağından biner kişi olmak üzere 12 000 kişi seçilip savaşa hazırlandı. [6]Musa onları –her oymaktan biner kişiyi– ve Kâhin Elazar oğlu Pinehas'ı savaşa gönderdi. Pinehas yanına kutsal yere ait bazı eşyaları ve çağrı borazanlarını aldı. [7]RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca, Midyanlılar'a savaş açıp bütün erkekleri öldürdüler. [8]Öldürdükleri arasında beş Midyan kralı –Evi, Rekem, Sur, Hur ve Reva– da vardı. Beor oğlu Balam'ı da kılıçla öldürdüler. [9]Midyanlı kadınlarla çocuklarını tutsak alıp bütün hayvanlarını, sürülerini, mallarını yağmaladılar. [10]Midyanlılar'ın yaşadığı bütün kentleri, obaları ateşe verdiler. [11]İnsanları, hayvanları, yağmalanmış bütün malları yanlarına aldılar. [12]Tutsaklarla yağmalanmış malları Şeria Irmağı'nın yanında, Eriha karşısında, Moav ovalarındaki ordugahta konaklayan Musa'yla Kâhin Elazar'a ve İsrail topluluğuna getirdiler.

[13]Musa, Kâhin Elazar ve topluluğun önderleri onları karşılamak için ordugahın dışına çıktılar. [14]Musa savaştan dönen ordu komutanlarına –binbaşılara, yüzbaşılara– öfkelendi. [15]Onlara, "Bütün kadınları sağ mı bıraktınız?" diye çıkıştı, [16]"Bu kadınlar Balam'ın verdiği öğüde uyarak Peor olayında İsrailliler'in RAB'be ihanet etmesine neden oldular. Bu yüzden RAB'bin topluluğu arasında ölümcül hastalık başgösterdi. [17]Şimdi bütün erkek çocukları ve erkekle yatmış kadınları öldürün. [18]Yalnız erkekle yatmamış genç kızları kendiniz için sağ bırakın.

[19]"Aranızda birini öldüren ya da öldürülen birine dokunan herkes yedi gün ordugahın dışında kalsın. Üçüncü ve yedinci gün kendinizi de tutsaklarınızı da günahtan arındıracaksınız. [20]Her giysiyi, deriden, keçi kılından, tahtadan yapılmış her nesneyi arındıracaksınız."

[21]Bundan sonra Kâhin Elazar, savaştan dönen askerlere, "RAB'bin Musa'ya buyurduğu yasanın kuralı şudur" dedi, [22-23]"Altını, gümüşü, tuncu*, demiri, kalayı, kurşunu –ateşe dayanıklı her nesneyi– ateşten geçireceksiniz; ancak bundan sonra temiz sayılacak. Ayrıca temizlenme suyuyla da arındıracaksınız. Ateşe dayanıklı olmayan nesneleri sudan geçireceksiniz. [24]Yedinci gün giysilerinizi yıkayın. Böylece temiz sayılacaksınız. Sonra ordugaha girebilirsiniz."

Yağmalanan Malın Paylaştırılması

[25]RAB Musa'ya şöyle dedi: [26]"Sen, Kâhin Elazar ve topluluğun aile başları ele geçirilen insanlarla hayvanları sayacaksınız. [27]Ele geçirilenleri savaşa katılan askerlerle topluluğun geri kalanı arasında paylaştıracaksınız. [28]Savaşa katılan askerlere düşen paydan –insan, sığır, eşek, davardan– vergi olarak RAB'be beş yüzde bir pay ayıracaksın. [29]Bu vergiyi askerlere düşen yarı paydan alacak, RAB'be armağan olarak Kâhin Elazar'a vereceksin. [30]Öbür İsrailliler'e düşen yarıdan, gerek insanlardan, gerek hayvanlardan –sığır, eşek, davardan– ellide birini alıp RAB'bin Konutu'nun hizmetinden sorumlu olan Levililer'e vereceksin." [31]Musa'yla Kâhin Elazar RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

[32]Savaşa katılan askerlerin ele geçirdiklerinden kalanlar şunlardı:

675 000 davar, [33]72 000 sığır, [34]61 000 eşek, [35]erkekle yatmamış 32 000 kız.

[36]Savaşa katılan askerlere düşen yarı pay da şuydu: 337 500 davar, [37]bunlardan RAB'be vergi olarak 675 davar verildi; [38]36 000 sığır, bunlardan RAB'be vergi olarak 72 sığır verildi; [39]30 500 eşek, bunlardan RAB'be vergi olarak 61 eşek verildi; [40]16 000 kişi, bunlardan RAB'be vergi olarak 32 kişi verildi.

[41]Musa, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi, RAB'be ayrılan vergiyi Kâhin Elazar'a verdi.

[42]Musa'nın savaşa katılan askerlerden alıp İsrailliler'e ayırdığı yarı pay şuydu: [43]Topluluğa düşen yarı

31:16 Say.25:1-9

pay 337 500 davar, [44]36 000 sığır, [45]30 500 eşek, [46]16 000 kişi.

[47]Musa, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi, İsrailliler'e düşen yarı paydan her elli kişiden ve hayvandan birini alıp RAB'bin Konutu'nun hizmetinden sorumlu olan Leviliier'e verdi.

[48]Ordu komutanları –binbaşılar ve yüzbaşılar– Musa'ya gidip, [49]"Efendimiz, yönetimimiz altındaki askerleri saydık, eksik yok" dediler, [50]"İşte, ele geçirdiğimiz altın eşyaları –pazıbentleri, bilezikleri, yüzükleri, küpeleri, kolyeleri– getirdik. Günahlarımızı bağışlatmak için bunları RAB'be sunuyoruz."

[51]Musa'yla Kâhin Elazar altını, her tür işlenmiş altın eşyayı onlardan aldılar. [52]Binbaşı ve yüzbaşılardan alıp RAB'be armağan olarak sundukları altının toplam ağırlığı 16 750 şekeldi[a]. [53]Savaşa katılan her asker kendine yağmalanmış maldan almıştı.

[54]Musa'yla Kâhin Elazar binbaşı ve yüzbaşılardan aldıkları altını İsrailliler için RAB'bin önünde bir anımsatma sunusu olarak Buluşma Çadırı'na getirdiler.

Şeria Irmağı'nın Doğusuna Yerleşen Oymaklar

(Yas.3:12-22)

32 Çok sayıda hayvanı olan Rubenliler'le Gadlılar Yazer ve Gilat topraklarının hayvanlar için uygun bir yer olduğunu gördüler. [2-4]Musa'yla Kâhin Elazar'a ve topluluğun önderlerine giderek, "RAB'bin yardımıyla İsrail halkının ele geçirdiği Atarot, Divon, Yazer, Nimra, Heşbon, Elale, Sevam, Nevo, Beon kentlerini içeren bölge hayvanlar için uygun bir yer" dediler, "Kullarınızın da hayvanları var. [5]Bizden hoşnut kaldıysanız, bu ülkeyi mülk olarak bize verin ki, Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmek zorunda kalmayalım."

[6]Musa, "İsrailli kardeşleriniz savaşa giderken siz burada mı kalacaksınız?" diye karşılık verdi, [7]"RAB'bin kendilerine vereceği ülkeye giden İsrailliler'in neden cesaretini kırıyorsunuz? [8]Ülkeyi araştırsınlar diye Kadeş-Barnea'dan gönderdiğim babalarınız da aynı şeyi yaptılar. [9]Eşkol Vadisi'ne kadar gidip ülkeyi gördükten sonra, RAB'bin kendilerine vereceği ülkeye gitmemeleri için İsrailliler'in gözünü korkuttular. [10]O gün RAB öfkelenerek şöyle ant içti: [11]'Madem bütün yürekleriyle ardımca yürümediler, Mısır'dan çıkanlardan yirmi ve daha yukarı yaştakilerin hiçbiri İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ant içerek söz verdiğim ülkeyi görmeyecek. [12]Kenaz soyundan Yefunne oğlu Kalev'le Nun oğlu Yeşu'dan başkası orayı görmeyecek. Çünkü onlar bütün yürekleriyle ardımca yürüdüler.' [13]İsrailliler'e öfkelenen RAB, gözünde kötülük yapan o kuşak büsbütün yok oluncaya dek kırk yıl onları çölde dolaştırdı.

[14]"İşte, ey günahkârlar soyu, babalarınızın yerine siz geçtiniz ve RAB'bin İsrail'e daha çok öfkelenmesine neden oluyorsunuz. [15]Eğer O'nun ardınca yürümekten vazgeçerseniz, bütün bu halkı yine çölde

---

[a] *31:52 "16 750 şekel": Yaklaşık 190 kg.*

bırakacak; siz de bu halkın yok olmasına neden olacaksınız."

[16]Gadlılar'la Rubenliler Musa'ya yaklaşıp, "Burada hayvanlarımız için ağıllar yapmamıza, çocuklarımız için yeniden kentler kurmamıza izin ver" dediler, [17]"Kendimiz de hemen silahlanıp İsrailliler'i kendilerinin olacak ülkeye götürünceye dek onlara öncülük edeceğiz. Ülke halkı yüzünden çocuklarımız surlu kentlerde yaşayacak. [18]Her İsrailli mülküne kavuşmadan evlerimize dönmeyeceğiz. [19]Şeria Irmağı'nın karşı yakasında onlarla birlikte mülk almayacağız, çünkü bizim payımız Şeria Irmağı'nın doğu yakasına düştü."

[20]Musa şöyle yanıtladı: "Bu söylediklerinizi yapar, RAB'bin önünde savaşa gitmek üzere silahlanıp [21]RAB düşmanlarını kovuncaya dek hepiniz O'nun önünde Şeria Irmağı'nın karşı yakasına silahlı olarak geçerseniz, [22]ülke ele geçirildiğinde dönebilir, RAB'be ve İsrail'e karşı yükümlülüğünüzden özgür olursunuz. RAB'bin önünde bu topraklar sizin olacaktır.

[23]"Ama söylediklerinizi yapmazsanız, RAB'be karşı günah işlemiş olursunuz; günahınızın cezasını çekeceğinizi bilmelisiniz. [24]Çocuklarınız için yeniden kentler kurun, davarlarınız için ağıllar yapın. Yeter ki, verdiğiniz sözü yerine getirin."

[25]Gadlılar'la Rubenliler, "Efendimiz, bize buyurduğun gibi yapacağız" diye yanıtladılar, [26]"Çoluk çocuğumuz, sığırlarımızla öbür hayvanlarımız burada, Gilat kentlerinde kalacak. [27]Ama buyurduğun gibi, silahlanmış olan herkes RAB'bin önünde savaşmak üzere karşı yakaya geçecek."

[28]Musa Gadlılar'la Rubenliler hakkında Kâhin Elazar'a, Nun oğlu Yeşu'ya ve İsrail oymaklarının aile başlarına buyruk verdi. [29]Şöyle dedi: "Gadlılar'la Rubenliler'den silahlanmış olan herkes RAB'bin önünde sizinle birlikte Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçerse, ülkeyi de ele geçirirseniz, Gilat bölgesini miras olarak onlara vereceksiniz. [30]Ama silahlanmış olarak sizinle ırmağın karşı yakasına geçmezlerse, Kenan ülkesinde sizinle miras alacaklar."

[31]Gadlılar'la Rubenliler, "RAB'bin bize buyurduğunu yapacağız" dediler, [32]"Silahlanmış olarak RAB'bin önünde Kenan ülkesine gideceğiz. Ama alacağımız mülk Şeria Irmağı'nın doğu yakasında olacak."

[33]Böylece Musa Gadlılar'la Rubenliler'e ve Yusuf oğlu Manaşşe oymağının yarısına Amorlular'ın Kralı Sihon'un ülkesiyle Başan Kralı Og'un ülkesini ve çevrelerindeki topraklarla kentleri verdi.

[34-36]Gadlılar surlu Divon, Atarot, Aroer, Atrot-Şofan, Yazer, Yogboha, Beytnimra ve Beytharan kentlerini yeniden kurdular, davarları için ağıllar yaptılar. [37-38]Rubenliler Heşbon, Elale, Kiryatayim, Nevo, Baal-Meon –bu son iki ad değiştirildi– ve Sivma kentlerini yeniden kurdular. Kurdukları kentlere yeni adlar verdiler.

[39]Manaşşe oğlu Makir'in soyundan gelenler gidip Gilat'ı ele geçirerek, orada yaşayan Amorlular'ı kovdular.

32:28-32 Yşu.1:12-15

[40]Böylece Musa Gilat'ı Manaşşe oğlu Makir'in soyundan gelenlere verdi; onlar da oraya yerleştiler. [41]Manaşşe soyundan Yair gidip Amorlular'ın yerleşim birimlerini ele geçirdi ve bunlara Havvot-Yair[a] adını verdi. [42]Novah da Kenat'la çevresindeki köyleri ele geçirerek oraya kendi adını verdi.

Mısır'dan Moav'a Yolculuk

33 Musa'yla Harun önderliğinde birlikler halinde Mısır'dan çıkan İsrailliler sırasıyla aşağıdaki yolculukları yaptılar. [2]Musa RAB'bin buyruğu uyarınca sırasıyla yapılan yolculukları kayda geçirdi. Yapılan yolculuklar şunlardır:

[3]İsrailliler Fısıh* kurbanının ertesi günü –birinci ayın* on beşinci günü– Mısırlılar'ın gözü önünde zafer havası içinde Ramses'ten yola çıktılar. [4]O sırada Mısırlılar RAB'bin yok ettiği ilk doğan çocuklarını gömüyorlardı; RAB onların ilahlarını yargılamıştı.

[5]İsrailliler Ramses'ten yola çıkıp Sukkot'ta konakladılar.

[6]Sukkot'tan ayrılıp çöl kenarındaki Etam'da konakladılar.

[7]Etam'dan ayrılıp Baal-Sefon'un doğusundaki Pi-Hahirot'a döndüler, Migdol yakınlarında konakladılar.

[8]Pi-Hahirot'tan ayrılıp denizden çöle geçtiler. Etam Çölü'nde üç gün yürüdükten sonra Mara'da konakladılar.

[9]Mara'dan ayrılıp on iki su kaynağı ve yetmiş hurma ağacı olan Elim'e giderek orada konakladılar.

[10]Elim'den ayrılıp Kızıldeniz* kıyısında konakladılar.

[11]Kızıldeniz'den ayrılıp Sin Çölü'nde konakladılar.

[12]Sin Çölü'nden ayrılıp Dofka'da konakladılar.

[13]Dofka'dan ayrılıp Aluş'ta konakladılar.

[14]Aluş'tan ayrılıp Refidim'de konakladılar. Orada halk için içecek su yoktu.

[15]Refidim'den ayrılıp Sina Çölü'nde konakladılar.

[16]Sina Çölü'nden ayrılıp Kivrot-Hattaava'da konakladılar.

[17]Kivrot-Hattaava'dan ayrılıp Haserot'ta konakladılar.

[18]Haserot'tan ayrılıp Ritma'da konakladılar.

[19]Ritma'dan ayrılıp Rimmon-Peres'te konakladılar.

[20]Rimmon-Peres'ten ayrılıp Livna'da konakladılar.

[21]Livna'dan ayrılıp Rissa'da konakladılar.

[22]Rissa'dan ayrılıp Kehelata'da konakladılar.

[23]Kehelata'dan ayrılıp Şefer Dağı'nda konakladılar.

[24]Şefer Dağı'ndan ayrılıp Harada'da konakladılar.

[25]Harada'dan ayrılıp Makhelot'ta konakladılar.

[26]Makhelot'tan ayrılıp Tahat'ta konakladılar.

[27]Tahat'tan ayrılıp Terah'ta konakladılar.

[28]Terah'tan ayrılıp Mitka'da konakladılar.

[29]Mitka'dan ayrılıp Haşmona'da konakladılar.

[30]Haşmona'dan ayrılıp Moserot'ta

---

[a] *32:41 "Havvot-Yair": "Yair'in yerleşim birimleri" anlamına gelir.* *33:9 Çık.15:27*

konakladılar.

[31]Moserot'tan ayrılıp Bene-Yaakan'da konakladılar.

[32]Bene-Yaakan'dan ayrılıp Hor-Hagidgat'ta konakladılar.

[33]Hor-Hagidgat'tan ayrılıp Yotvata'da konakladılar.

[34]Yotvata'dan ayrılıp Avrona'da konakladılar.

[35]Avrona'dan ayrılıp Esyon-Gever'de konakladılar.

[36]Esyon-Gever'den ayrılıp Zin Çölü'nde –Kadeş'te– konakladılar.

[37]Kadeş'ten ayrılıp Edom sınırındaki Hor Dağı'nda konakladılar.

[38]Kâhin Harun RAB'bin buyruğu uyarınca Hor Dağı'na çıktı. İsrailliler'in Mısır'dan çıkışlarının kırkıncı yılı, beşinci ayın birinci günü orada öldü. [39]Hor Dağı'nda öldüğünde Harun 123 yaşındaydı.

[40]Kenan ülkesinin Negev bölgesinde yaşayan Kenanlı Arat Kralı İsrailliler'in geldiğini duydu.

[41]İsrailliler Hor Dağı'ndan ayrılıp Salmona'da konakladılar.

[42]Salmona'dan ayrılıp Punon'da konakladılar.

[43]Punon'dan ayrılıp Ovot'ta konakladılar.

[44]Ovot'tan ayrılıp Moav sınırındaki İye-Haavarim'de konakladılar.

[45]İyim'den[a] ayrılıp Divon-Gad'da konakladılar.

[46]Divon-Gad'dan ayrılıp Almon-Divlatayma'da konakladılar.

[47]Almon-Divlatayma'dan ayrılıp Nevo yakınlarındaki Haavarim dağlık bölgesinde konakladılar.

[48]Haavarim dağlık bölgesinden
ayrılıp Şeria Irmağı yanında, Eriha
karşısındaki Moav ovalarında konakladılar. [49]Şeria Irmağı boyunca
Beythayeşimot'tan Avel-Haşşittim'e
kadar Moav ovalarında konakladılar.

[50]Orada, Şeria Irmağı yanında Eriha karşısındaki Moav ovalarında
RAB Musa'ya şöyle dedi: [51]"İsrailliler'e de ki, 'Şeria Irmağı'ndan Kenan
ülkesine geçince, [52]ülkede yaşayan
bütün halkı kovacaksınız. Oyma ve
dökme putlarını yok edecek, tapınma
yerlerini yıkacaksınız. [53]Ülkeyi yurt
edinecek, oraya yerleşeceksiniz; çünkü mülk edinesiniz diye orayı size
verdim. [54]Ülkeyi boylarınız arasında
kurayla paylaşacaksınız. Büyük boya
büyük pay, küçük boya küçük pay vereceksiniz. Kurada kime ne çıkarsa,
orası onun olacak. Dağıtımı atalarınızın oymaklarına göre yapacaksınız.

[55]" 'Ama ülkede yaşayanları kovmazsanız, orada bıraktığınız halk gözlerinizde kanca, böğürlerinizde diken
olacak. Yaşayacağınız ülkede size sıkıntı verecekler. [56]Ben de onlara yapmayı tasarladığımı size yapacağım.' "

Kenan Ülkesinin Sınırları

34 RAB Musa'ya şöyle dedi:
[2]"İsrailliler'e de ki, 'Mülk olarak size düşecek Kenan ülkesine girince, sınırlarınız şöyle olacak:

[3]" 'Güney sınırınız Zin Çölü'nden
Edom sınırı boyunca uzanacak. Doğuda, güney sınırınız Lut Gölü'nün
ucundan başlayacak, [4]Akrep Geçidi'nin güneyinden Zin'e geçip

---

[a] *33:45 "İyim", yani "İye-Haavarim".*

33:38 Say.20:22-28; Yas.10:6
33:40 Say.21:1
33:54 Say.26:54-56
34:3-5 Yşu.15:2-4

Kadeş-Barnea'nın güneyine dek uzanacak. Oradan Hasar-Addar'a ve Asmon'a, [5]oradan da Mısır Vadisi'ne uzanarak Akdeniz'de son bulacak.

[6]" 'Batı sınırınız Akdeniz ve kıyısı olacak. Batıda sınırınız bu olacak.

[7]" 'Kuzey sınırınız Akdeniz'den Hor Dağı'na dek uzanacak. [8]Hor Dağı'ndan Levo-Hamat'a, oradan Sedat'a, [9]Zifron'a doğru uzanarak Hasar-Enan'da son bulacak. Kuzeyde sınırınız bu olacak.

[10]" 'Doğu sınırınız Hasar-Enan'dan Şefam'a dek uzanacak. [11]Sınırınız Şefam'dan Ayin'in doğusundaki Rivla'ya dek inecek. Oradan Kinneret Gölü'nün[a] doğu kıyısındaki yamaçlara dek uzanacak. [12]Oradan Şeria Irmağı boyunca uzanacak ve Lut Gölü'nde son bulacak.

" 'Her yandan ülkenizin sınırları bu olacaktır.' "

[13]Musa İsrailliler'e, "Miras olarak kurayla paylaştıracağınız ülke budur" dedi, "RAB'bin buyruğu uyarınca ülke dokuz oymakla bir yarım oymak arasında paylaştırılacak. [14]Çünkü Ruben oymağına bağlı ailelerle Gad oymağına bağlı aileler ve Manaşşe oymağının öbür yarısı mülklerini aldılar. [15]Bu iki oymakla yarım oymak mülklerini Eriha'nın karşısındaki Şeria Irmağı'nın doğusunda aldılar."

[16]RAB Musa'ya şöyle dedi: [17]"Ülkeyi mülk olarak aranızda paylaştıracak adamlar şunlardır: Kâhin Elazar ve Nun oğlu Yeşu. [18]Ülkeyi mülk olarak paylaştırmaları için her oymaktan birer önder görevlendirin. [19]Şu adamları görevlendireceksiniz:

"Yahuda oymağından Yefunne oğlu Kalev, [20]Şimon oymağından Ammihut oğlu Şemuel, [21]Benyamin oymağından Kislon oğlu Elidat, [22]Dan oymağından Yogli oğlu önder Bukki, [23]Yusufoğulları'ndan: Manaşşe oymağından Efot oğlu önder Hanniel, [24]Efrayim oymağından Şiftan oğlu önder Kemuel, [25]Zevulun oymağından Parnak oğlu önder Elisafan, [26]İssakar oymağından Azzan oğlu önder Paltiel, [27]Aşer oymağından Şelomi oğlu önder Ahihut, [28]Naftali oymağından Ammihut oğlu önder Pedahel."

[29]Kenan ülkesinde İsrailliler'e mülkü paylaştırmaları için RAB'bin görevlendirdiği adamlar bunlardı.

Levililer'e Ayrılan Kentler

35 RAB Şeria Irmağı yanında Eriha karşısındaki Moav ovalarında Musa'ya şöyle dedi: [2]"İsrailliler'e buyruk ver, alacakları mülkten oturmaları için Levililer'e kentler versinler. Kentlerin çevresinde otlaklar da vereceksiniz. [3]Böylece yaşamak için Levililer'in kentleri olacak; sığırları, sürüleri, öbür hayvanları için otlakları da olacak.

[4]"Levililer'e vereceğiniz kentlerin çevresindeki otlaklar kent surundan bin arşın[b] uzaklıkta olacak. [5]Kent ortada olmak üzere, kent dışından doğuda iki bin arşın[c], güneyde iki bin

---

[a] *34:11 "Kinneret Gölü", yani "Celile Gölü".*
[c] *35:5 "İki bin arşın": Yaklaşık 900 m.*
34:13-15 Yşu.14:1-5
[b] *35:4 "Bin arşın": Yaklaşık 450 m.*
34:13 Say.26:52-56
35:1-6 Yşu.21:1-42

arşın, batıda iki bin arşın, kuzeyde iki bin arşın ölçeceksiniz. Bu bölge kentler için otlak olacak."

Sığınak Kentler

(Yas.4:41-43; 19:1-13; Yşu.20:1-9)

[6]"Levililer'e vereceğiniz kentlerden altısı sığınak kent olacak; öyle ki, adam öldüren biri oraya kaçabilsin. Ayrıca Levililer'e kırk iki kent daha vereceksiniz. [7]Levililer'e otlaklarıyla birlikte toplam kırk sekiz kent vereceksiniz. [8]İsrailliler'in mülkünden Levililer'e vereceğiniz kentler her oymağa düşen pay oranında olsun. Çok kenti olan oymak çok, az kenti olan oymak az sayıda kent verecek."

[9]RAB Musa'yla konuşmasını şöyle sürdürdü: [10]"İsrailliler'e de ki, 'Şeria Irmağı'ndan geçip Kenan ülkesine girince, [11]sığınak kentler olarak bazı kentler seçin. Öyle ki, istemeyerek birini öldüren kişi oraya kaçabilsin; [12]öç alacak kişiden kaçıp sığınacak bir yeriniz olsun. Böylece adam öldüren kişi topluluğun önünde yargılanmadan öldürülmesin. [13]Vereceğiniz bu altı kent sizin için sığınak kentler olacak. [14]Sığınak kentlerin üçünü Şeria Irmağı'nın doğusundan, üçünü de Kenan ülkesinden seçeceksiniz. [15]Bu altı kent İsrailliler ve aralarında yaşayan yabancılarla yerli olmayan konuklar için sığınak kentler olacak. Öyle ki, istemeyerek birini öldüren kişi oraya kaçabilsin.

[16]" 'Eğer biri demir bir aletle başka birine vurur, o kişi de ölürse, adam katildir ve kesinlikle öldürülecektir. [17]Birinin elinde adam öldürebilecek bir taş varsa, bu taşla başka birine vurursa, o kişi de ölürse, adam katildir ve kesinlikle öldürülecektir. [18]Ya da elinde adam öldürebilecek tahtadan bir alet varsa, bununla birine vurursa, o kişi de ölürse, adam katildir ve kesinlikle öldürülecektir. [19]Ölenin öcünü alacak kişi, katili öldürecektir; onunla karşılaşınca onu öldürecektir. [20]Eğer biri başka birine beslediği kinden ötürü onu iter ya da bile bile ona bir nesne fırlatırsa, o kişi de ölürse, [21]ya da beslediği kinden ötürü onu yumruklar, o kişi de ölürse, vuran kişi kesinlikle öldürülecektir; katildir. Ölenin öcünü alacak kişi katille karşılaşınca onu öldürecektir.

[22]" 'Eğer biri bir başkasına kin beslemediği halde ansızın onu iter ya da istemeyerek ona bir nesne fırlatırsa, [23]ya da onu görmeden üzerine öldürebilecek bir taş düşürürse, o kişi de ölürse, öldüren ölene kin beslemediğinden ve ona zarar vermek istemediğinden, [24]topluluk adam öldürenle kan öcünü alacak kişi arasında şu kurallar uyarınca karar verecek: [25]Topluluk adam öldüreni kan öcü alacak kişinin elinden korumalı ve kaçmış olduğu sığınak kente geri göndermeli. Kişi kutsal yağla meshedilmiş* başkâhinin ölümüne dek orada kalmalıdır.

[26]" 'Ama adam öldüren kaçmış olduğu sığınak kentin sınırını geçer, [27]kan öcü alacak kişi de onu sığınak kentin sınırı dışında görür, kan öcü alacak kişi öldüreni öldürürse suçlu sayılmayacaktır. [28]Çünkü adam öldüren, başkâhinin ölümüne dek sığınak kentte kalmalı. Ancak onun ölümünden sonra kendi toprağına dönebilir.

[29]" 'Bunlar kuşaklar boyunca yaşadığınız her yerde sizin için kesin kural olacaktır.

[30]" 'Adam öldüren, tanıkların tanıklığıyla öldürülecek, bir tek kişinin tanıklığıyla öldürülmeyecektir.

[31]" 'Ölümü hak etmiş katilin canı için bedel almayacaksınız; o kesinlikle öldürülecektir.

[32]" 'Sığınak kente kaçmış olan birinin başkâhinin ölümünden önce toprağına dönüp yaşaması için bedel almayacaksınız.

[33]" 'İçinde yaşadığınız ülkeyi kirletmeyeceksiniz. Kan dökmek ülkeyi kirletir. İçinde kan dökülen ülke ancak kan dökenin kanıyla bağışlanır.

[34]" 'İçinde oturduğunuz, benim de içinde yaşadığım ülkeyi kirletmeyeceksiniz; çünkü ben İsrailliler'in arasında yaşayan RAB'bim.' "

Selofhat'ın Kızlarının Mirası

(Say.27:1-11)

36 Yusufoğulları boylarından Manaşşe oğlu Makir oğlu Gilat'ın boyunun aile başları gelip Musa'ya ve İsrail'in aile başı olan önderlerine şöyle dediler: [2]"RAB ülkeyi mülk olarak kurayla İsrailliler arasında paylaştırması için efendimiz Musa'ya buyruk verdi. Kardeşimiz Selofhat'ın mirasının kızlarına verilmesi için de buyruk verildi. [3]Eğer Selofhat'ın kızları başka bir İsrail oymağına bağlı erkeklerle evlenirlerse, mirasları bizim ailelerimizden alınıp kocalarının bağlı oldukları oymağın mirasına eklenecek. Böylece kurayla bize düşen pay eksilecek. [4]İsrailliler'in özgürlük yılı kutlandığında, kızların mirası kocalarının bağlı olduğu oymağa eklenecek. Böylece onların mirası atalarımızın oymağına düşen mirastan alınacak."

[5]Musa, RAB'bin buyruğu uyarınca, İsrailliler'e şöyle buyurdu: "Yusuf soyundan gelenlerin söyledikleri doğrudur. [6]RAB Selofhat'ın kızları için şöyle diyor: Selofhat'ın kızları babalarının bağlı olduğu oymak ve boydan herhangi bir erkekle evlenmekte özgürdürler. [7]İsrail'de miras bir oymaktan öbür oymağa geçmeyecek. Her İsrailli atalarının bağlı olduğu oymağın mirasına bağlı kalacak. [8]Herhangi bir İsrail oymağında miras alan kız, babasının bağlı olduğu oymak ve boydan biriyle evlenmelidir. Öyle ki, her İsrailli atalarının mirasını sahiplenebilsin. [9]Miras bir oymaktan öbür oymağa geçmeyecek. Her İsrail oymağı aldığı mirasa bağlı kalacak."

[10-11]Selofhat'ın kızları Mahla, Tirsa, Hogla, Milka, Noa, RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca davranarak amcalarının oğullarıyla evlendiler. [12]Böylece Yusuf oğlu Manaşşe boylarından erkeklerle evlendiler, dolayısıyla mirasları da babalarının bağlı olduğu boy ve oymakta kaldı.

[13]RAB'bin Musa aracılığıyla Şeria Irmağı yanında Eriha karşısındaki Moav ovalarında İsrailliler'e verdiği buyruklar ve ilkeler bunlardı.

35:30 Yas.17:6; 19:15 *36:2 Say.27:7*

YASANIN TEKRARI

GİRİŞ

İsrail halkı Kenan topraklarına girmeden önce Moav'da konakladı. Bu kitap Musa'nın halka birkaç kez seslenişini içerir.

Eski çeviride Tesniye diye bilinen Yasanın Tekrarı Kitabı'nda yazılan önemli konular şunlardır:

1. *Musa son kırk yılın önemli olaylarını anımsatıyor. Çölde dolandıkları sürece Tanrı'nın İsrail halkını nasıl kayırdığını anımsamalarını, Tanrı'ya itaatli ve sadık olmalarını diliyor.*
2. *Musa On Buyruk'u tekrarlıyor. İlk buyruğun önemini vurguluyor. Yalnız ve yalnız Tanrı'ya adanmaları için halka sesleniyor. Vaat edilen Kenan topraklarında İsrail halkına yön verecek çeşitli kural, ilke ve buyrukları yeniden açıklıyor. Bu yüzden kitaba "Yasanın Tekrarı" adı verildi.*
3. *Musa halka Tanrı'nın onlarla yaptığı antlaşmanın anlamını anımsatıyor, bu antlaşmaya bağlı kalmalarını istiyor.*
4. *Yeşu Musa'dan sonra halkın önderliğine atanıyor. Tanrı'nın sadakatini hatırlatan bir ezgi okuyup İsrail oymaklarını kutsadıktan sonra Musa Moav'da, Şeria Irmağı'nın doğu kesiminde ölüyor.*

Bu kitabın en önemli konusu şudur: Tanrı sevdiği ve seçtiği halkını kurtardı ve kutsadı. Halk bunu unutmamalı, Tanrı'nın bereketlerine kavuşmak için O'nu sevmeli ve itaat etmelidir.

Bu kitabın teması 6:4-5 ayetlerinde özetlenir. İsa'nın en büyük buyruk diye nitelediği bu ayetler şöyle der:

"Dinle, ey İsrail! Tanrımız RAB tek RAB'dir. Tanrınız RAB'bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz."

Ana Hatlar:

1:1-4:49	*Musa'nın halka seslenişi*
5:1-26:19	*Musa yasaları, buyrukları tekrarlıyor*
27:1-28:68	*Bereket ve lanet*
29:1-30:20	*Antlaşma yeniden yapılıyor*
31:1-33:29	*Musa'nın son sözleri*
34:1-12	*Musa'nın ölümü*

İsrailliler'in Horev Dağı'ndan Ayrılışı

1 Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki çölde, Suf'un karşısında Arava'da, Paran ile Tofel, Lavan, Haserot, Di-Zahav arasında Musa İsrailliler'e şunları anlattı. [2]Horev'den Seir Dağı yoluyla Kadeş-Barnea'ya gitmek on bir gün sürer. [3]Mısır'dan çıktıktan sonra kırkıncı yılın on birinci ayının* birinci günü, Musa RAB'bin, kendisi aracılığıyla İsrailliler'e neler buyurduğunu anlattı. [4]Bu olay Musa Heşbon'da yaşayan Amorlular'ın Kralı Sihon'u, Aştarot'ta ve Edrei'de yaşayan Başan Kralı Og'u bozguna uğrattıktan sonra oldu. [5]Musa Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki Moav topraklarında bu yasayı şöyle açıklamaya başladı:

[6]"Tanrımız RAB Horev'de bize, 'Bu dağda yeteri kadar kaldınız' dedi, [7]'Haydi kalkın, Arava'da, dağlık bölgede, Şefela'da, Negev'de ve Akdeniz kıyısında yaşayan bütün komşu halklara, Amorlular'ın dağlık bölgesine, büyük Fırat Irmağı'na kadar uzanan Kenanlılar ülkesine ve Lübnan'a gidin. [8]Bu toprakları size verdim. Gidin, atalarınıza, İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ve soylarına ant içerek söz verdiğim toprakları mülk edinin.' "

Musa Önderler Atıyor

(Çık.18:13-27)

[9]"O sırada size, 'Tek başıma yükünüzü taşıyamam' dedim, [10]'Tanrınız RAB sizi çoğalttı. Bugün göklerdeki yıldızlar kadar çoğaldınız. [11]Atalarınızın Tanrısı RAB sizi bin kat daha çoğaltsın ve söz verdiği gibi kutsasın! [12]Sorunlarınıza, yükünüze, davalarınıza ben tek başıma nasıl katlanabilirim? [13]Kendinize her oymaktan bilge, anlayışlı, deneyimli adamlar seçin. Onları size önder atayacağım.'

[14]"Siz de bunun iyi olduğunu onayladınız. [15]Böylece oymaklarınızın bilge ve deneyimli kişiler olan ileri gelenlerini size önder atadım. Onlara biner, yüzer, ellişer, onar kişilik toplulukların sorumluluğunu verdim. Oymaklarınız için de yöneticiler görevlendirdim. [16]Ayrıca yargıçlarınıza, 'Kardeşleriniz arasındaki sorunları dinleyin' dedim, 'Bir adamla İsrailli kardeşi ya da bir yabancı arasındaki davalarda adaletle karar verin. [17]Yargılarken kimseyi kayırmayın; küçüğe de, büyüğe de aynı gözle bakın. Hiç kimseden korkmayın. Yargı Tanrı'ya özgüdür. Çözemeyeceğiniz bir sorun olursa bana getirin, ben gerekeni yaparım.' [18]O sırada yapmanız gereken her şeyi size buyurmuştum."

Halk Casuslar Gönderiyor

(Say.13:1-23)

[19]"Sonra Tanrımız RAB'bin bize buyurduğu gibi Horev'den ayrıldık, Amorlular'ın dağlık bölgesine giden yoldan geçerek gördüğünüz o geniş ve korkunç çölü aşıp Kadeş-Barnea'ya vardık. [20]Size, 'Tanrımız RAB'bin bize vereceği Amorlular'ın dağlık bölgesine vardınız' dedim, [21]'İşte, Tanrınız RAB size ülkeyi verdi. Haydi, atalarınızın Tanrısı

1:4 Say.21:21-35

RAB'bin size söylediği gibi, gidip orayı mülk edinin. Korkmayın, yılmayın.'

[22]"O zaman hepiniz bana gelip, 'Ülkeyi araştırmak için önümüzden adamlar gönderelim' dediniz, 'Hangi yoldan gideceğiz, hangi kentlere uğrayacağız? Bilgi versinler.'

[23]"Bu düşünceyi benimsedim. Her oymaktan birer kişi olmak üzere aranızdan on iki kişi seçtim. [24]Bunlar dağlık bölgeye çıkarak Eşkol Vadisi'ne varıp ülkeyi araştırdılar. [25]Dönüşte orada yetişen meyvelerden getirdiler ve, 'Tanrımız RAB'bin bize vereceği ülke verimlidir' diye haber verdiler.

[26]"Ne var ki, siz oraya gitmek istemediniz. Tanrınız RAB'bin buyruğuna karşı geldiniz. [27]Çadırlarınızda söylenerek, 'RAB bizden nefret ediyor' dediniz, 'Bizi Amorlular'ın eline verip yok etmek için Mısır'dan çıkardı. [28]Oraya niye gidelim? Kardeşlerimiz yöre halkının bizden daha güçlü, daha uzun boylu olduğunu söyleyerek cesaretimizi kırdılar. Kentler büyükmüş, göğe dek yükselen surlarla çevriliymiş. Orada Anaklılar'ı da görmüşler.'

[29]"Oysa ben size, 'Onlardan korkmayın, yılmayın' dedim, [30-31]'Önünüzden giden Tanrınız RAB sizin için savaşacak. Gözünüzün önünde Mısır'da ve çölde sizler için yaptıklarının aynısını yapacak. Tanrınız RAB'bin buraya varıncaya dek, çocuğunu taşıyan bir adam gibi sizi nasıl yol boyunca taşıdığını gördünüz.' [32]Bütün bunlara karşın Tanrınız RAB'be güvenmediniz. [33]O RAB ki, çadırlarınızı kurmanız için size yer aramak, gideceğiniz yolu göstermek için geceleyin ateşte, gündüzün bulutta önünüzsıra gitti."

Rab İsrail'i Cezalandırıyor

(Say.14:20-38)

[34]"RAB yakınmalarınızı duyunca öfkelendi ve şöyle ant içti: [35-36]'Atalarınıza ant içerek söz verdiğim o verimli ülkeyi, bu kötü kuşaktan Yefunne oğlu Kalev dışında hiç kimse görmeyecek. Yalnız o görecek, ayak bastığı toprakları ona ve soyuna vereceğim. Çünkü o bütün yüreğiyle RAB'bin yolunda yürüdü.'

[37]"Sizin yüzünüzden RAB bana da öfkelenerek, 'Sen de o ülkeye girmeyeceksin' dedi, [38]'Ama yardımcın Nun oğlu Yeşu oraya girecek. Onu yüreklendir. İsrailliler'in ülkeyi mülk edinmesini o sağlayacak. [39]Tutsak olacak dediğiniz küçükleriniz, bugün iyiyle kötüyü ayırt edemeyen çocuklarınız oraya girecekler. Ülkeyi onlara vereceğim, orayı onlar mülk edinecekler. [40]Ama siz geri dönün, Kızıldeniz* yolundan çöle gidin.'"

İsrail Horma'da Yenilgiye Uğruyor

(Say.14:39-44)

[41]"Bunun üzerine bana, 'RAB'be karşı günah işledik' dediniz, 'Tanrımız RAB'bin buyruğu uyarınca gidip savaşacağız.' Sonra dağlık bölgede savaşmanın kolay olacağını düşünerek her biriniz silahınızı kuşandınız.

[42]"Ama RAB bana şöyle dedi: 'Söyle onlara, savaşa gitmesinler.

1:26 Yas.9:23; İbr.3:16   1:30-31 Elç.13:18   1:32 İbr.3:19   1:34-36 İbr.3:18

Çünkü sizinle olmayacağım. Düşmanlarınızın önünde yenilgiye uğrayacaksınız.'

[43]"Sizi uyardım, ama dinlemediniz. RAB'bin buyruğuna karşı geldiniz. Kendinize güvenerek dağlık bölgeye çıktınız. [44]Dağlık bölgede yaşayan Amorlular size karşı çıktılar. Arılar gibi sizi kovaladılar. Seir'den Horma Kenti'ne dek sizi bozguna uğrattılar. [45]Geri döndünüz ve RAB'bin önünde ağladınız. Ama RAB ne ağlayışınızı duydu, ne de size kulak astı. [46]Uzun süre Kadeş'te kaldınız."

İsrailliler'in Çölde Geçirdiği Yıllar

2 "Sonunda geri dönüp RAB'bin bana buyurduğu gibi Kızıldeniz* yolundan çöle gittik. Uzun süre Seir dağlık bölgesinde dolanıp durduk.

[2-3]"RAB bana, 'Bu dağlık bölgenin çevresinde yeterince dolaştınız' dedi, 'Şimdi kuzeye gidin.' [4]Sonra halka şu buyrukları vermemi söyledi: 'Seir'de yaşayan kardeşlerinizin, Esavoğulları'nın ülkesinden geçeceksiniz. Sizden korkacaklar. Çok dikkatli davranın. [5]Onları savaşa kışkırtmayın. Size onların ülkesinden hiçbir toprak parçası, ayağınızı basacak bir yer bile vermeyeceğim. Çünkü Seir dağlık bölgesini mülk olarak Esav'a verdim. [6]Yiyeceklerinizi, içeceklerinizi onlardan para karşılığında alacaksınız.'

[7]"Tanrınız RAB el attığınız her işte sizi kutsadı. Bu geniş çölde dolanıp durduğunuz sürece sizi korudu. Tanrınız RAB geçirdiğiniz bu kırk yıl boyunca sizlerleydi ve hiçbir eksiğiniz olmadı.

[8]"Böylece Seir'de yaşayan kardeşlerimizin, Esavoğulları'nın yanından geçtik. Eylat ve Esyon-Gever'den Arava'ya giden yoldan saparak yolculuğumuzu Moav Çölü yolundan sürdürdük.

[9]"RAB bana, 'Moavlılar'a düşman gözüyle bakma, onları savaşa kışkırtma' dedi, 'Onların ülkesinden hiçbir toprak parçasını sana mülk olarak vermeyeceğim. Çünkü Ar Kenti'ni Lut soyuna verdim.'"

[10]–Daha önce orada Anaklılar kadar uzun boylu, güçlü ve kalabalık olan Emliler yaşıyordu. [11]Emliler Anaklılar gibi Refalılar'dan sayılırdı. Ama Moavlılar onlara Emliler adını takmıştı. [12]Daha önce Seir'de Horlular yaşardı. Esavoğulları orayı onların elinden aldı. İsrailliler'in RAB'bin mülk edinmek için kendilerine verdiği ülkede yaptıkları gibi, Esavoğulları da Horlular'ı yok edip yerlerine yerleştiler.–

[13]"RAB, 'Haydi kalkın, Zeret Vadisi'nden geçin' dedi. Biz de Zeret Vadisi'nden geçtik. [14]Kadeş-Barnea'dan yola çıkıp Zeret Vadisi'nden geçinceye dek otuz sekiz yıl yol aldık. RAB'bin içtiği ant uyarınca, İsrail halkından o kuşağın bütün savaşçıları yok olmuştu. [15]RAB, ordugahtaki bütün savaşçıları ortadan kaldırıncaya dek onları cezalandırmıştı.

[16]"Topluluktaki bütün savaşçılar öldükten sonra, [17]RAB bana şöyle dedi: [18]'Bugün Moav topraklarından ve Ar Kenti'nden geçeceksin.

1:42,44 Say.14:42,45 *2:1 Say.21:4* *2:4 Yar.36:8*
2:9 Yar.19:37 *2:14 Say.14:28-35*

[19]Ammonlular'a yaklaştığında onlara düşman gözüyle bakma, onları savaşa kışkırtma. Çünkü mülk edinmen için Ammonlular'ın ülkesinden sana hiçbir toprak parçası vermeyeceğim. O ülkeyi mülk olarak Lut soyuna verdim.' "

[20]–Bu bölge Refalılar ülkesi diye bilinir. Refalılar önceden orada yaşıyordu. Ammonlular onlara Zamzumlular adını takmıştı. [21]Zamzumlular Anaklılar kadar uzun boylu, güçlü ve kalabalıktılar. Ama RAB onları Ammonlular'ın önünde yok etti. Ammonlular Zamzumlular'ın topraklarını alıp yerlerine yerleştiler. [22]RAB Seir'de yaşayan Esavoğulları için de aynısını yapmış, Horlular'ı onların önünde yok etmişti. Esavoğulları Horlular'ın topraklarını almış, yerlerine yerleşmişlerdi. Bugün de orada yaşıyorlar. [23]Gazze'ye kadar uzanan köylerde yaşayan Avvalılar'ı da Kaftor'dan[a] gelen Kaftorlular yok edip yerlerine yerleştiler.–

[24]" 'Haydi kalkın! Arnon Vadisi'nden geçin! İşte Heşbon Kralı Amorlu Sihon'u ve ülkesini elinize teslim ettim. Ona saldırın ve ülkesini mülk edinmeye başlayın. [25]Bugünden başlayarak göğün altındaki uluslara korkunuzu, dehşetinizi salacağım. Haberinizi duyunca korkuyla titreyecekler.' "

İsrailliler Heşbon Kralı Sihon'u Bozguna Uğratıyor

(Say.21:21-30)

[26]"Bundan sonra Kedemot Çölü'nden Heşbon Kralı Sihon'a barış önerileriyle ulaklar gönderdim. Öneriler şöyleydi: [27]'İzin ver, ülkenden geçelim. Dosdoğru ana yoldan, sağa sola sapmadan geçeceğiz. [28-29]Yiyeceğimizi, içeceğimizi para karşılığında bize vereceksin. Yeter ki ülkenden geçelim. Seir'de yaşayan Esavoğulları ile Ar Kenti'nde yaşayan Moavlılar sınırlarından geçmemize izin verdiler. Şeria Irmağı'ndan geçip Tanrımız RAB'bin bize vereceği ülkeye gitmemize sen de izin ver.' [30]Ne var ki, Heşbon Kralı Sihon ülkesinden geçmemize izin vermek istemedi. Tanrınız RAB, şimdi olduğu gibi, Sihon'u elinize teslim etmek için yüreğini duygusuzlaştırıp onu inatçı yaptı.

[31]"RAB bana, 'İşte Sihon'u ve ülkesini senin eline teslim etmeye başladım. Haydi, ülkeyi ele geçir ve mülk edinmeye başla' dedi. [32]Sihon bizimle savaşmak için Yahesa'da bütün halkıyla karşımıza çıktı. [33]Tanrımız RAB onu elimize teslim etti. Onu, oğullarını ve bütün halkını yok ettik. [34]Bütün kentlerini ele geçirdik, hepsini yok ettik. Kadın, erkek, çocuk, kimseyi sağ bırakmadık. [35]Hayvanlara ve ele geçirdiğimiz kentlerdeki mallara ise el koyduk. [36]Arnon Vadisi kıyısında Aroer'den ve vadideki kentten Gilat'a dek, ele geçirmediğimiz hiçbir kent kalmadı. Tanrımız RAB hepsini elimize teslim etti. [37]Ama Tanrımız RAB'bin buyruğu uyarınca, Ammonlular'ın ülkesine –Yabbuk Irmağı kıyılarına, dağlık bölgedeki kentlere– yaklaşmadınız."

---

[a] *2:23 "Kaftor": Bugünkü Girit.*

2:19 Yar.19:38

İsrailliler Başan Kralı Og'u Bozguna Uğratıyor

(Say.21:31-35)

3 "Bundan sonra dönüp Başan'a doğru ilerledik. Başan Kralı Og'la ordusu bizimle savaşmak için Edrei'de karşımıza çıktı. [2]RAB bana, 'Ondan korkma!' dedi, 'Çünkü onu da ordusuyla ülkesini de senin eline teslim ettim. Amorlular'ın Heşbon'da yaşayan Kralı Sihon'a yaptığının aynısını ona da yapacaksın.'

[3]"Böylece Tanrımız RAB, Başan Kralı Og'u ve halkını da elimize teslim etti. Hiçbirini sağ bırakmadan hepsini yok ettik. [4]Bütün kentlerini ele geçirdik. Ele geçirmediğimiz tek kent kalmadı. Hepsi altmış kentti: Başan'da Og'un ülkesi olan bütün Argov bölgesi. [5]Bütün bu kentler yüksek surlarla, kapılarla, sürgülerle sağlamlaştırılmıştı. Bunlardan başka surla çevrilmemiş birçok köy de vardı. [6]Heşbon Kralı Sihon'a yaptığımız gibi hepsini yok ettik. Her kenti, kadın, erkek ve çocuklarla birlikte, tümüyle yok ettik. [7]Hayvanlara ve kentlerdeki mallara ise el koyduk.

[8]"Arnon Vadisi'nden Hermon Dağı'na kadar Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki toprakları iki Amorlu kralın elinden aldık. [9]–Saydalılar Hermon'a Siryon, Amorlular'sa Senir derler.– [10]Ovadaki bütün kentleri, bütün Gilat'ı, Og'un ülkesine ait kentler olan Salka ve Edrei'ye uzanan bütün Başan'ı ele geçirdik." [11]–Refalılar'dan yalnız Başan Kralı Og sağ kalmıştı. Og'un Ammonlular'ın Rabba Kenti'ndeki yatağı demirdendi. O gün kullanılan arşın ölçüsüne göre uzunluğu dokuz[a], eni dört arşındı[b].–

Şeria Irmağı'nın Doğusuna Yerleşen Oymaklar

(Say.32:1-42)

[12]"O sırada ele geçirdiğimiz topraklardan Arnon Vadisi yakınındaki Aroer Kenti'nin kuzeyini, Gilat dağlık bölgesinin yarısıyla oradaki kentleri Ruben ve Gad oymaklarına verdim. [13]Gilat'ın geri kalan bölümünü ve Og'un ülkesi Başan'ı Manaşşe oymağının yarısına verdim. Başan'daki Argov bölgesi Refalılar ülkesi diye bilinirdi. [14]Manaşşe soyundan Yair, Geşur ile Maaka sınırına dek uzanan bütün Argov bölgesini aldı. Başan denilen bölgeye kendi adını verdi. Orası bugün de Havvot-Yair[c] diye anılıyor. [15]Makir'e Gilat'ı verdim. [16]Gilat'la Arnon Vadisi arasında kalan toprakları Ruben ve Gad oymaklarına verdim. Vadinin ortası onların sınırıydı; Ammonlular'la sınırları ise Yabbuk Irmağı'ydı. [17]Arava'da da sınır Şeria Irmağı'ydı; Kinneret'ten Arava –Lut– Gölü'ne, doğuda Pisga yamaçlarının aşağısına kadar uzanıyordu.

[18]"O zaman size şöyle buyruk verdim: 'Tanrınız RAB mülk edinmek için bu ülkeyi size verdi. Bütün savaşçılarınız silahlı olarak İsrailli

---

[a] *3:11 "Dokuz arşın": Yaklaşık 4 m.*
[b] *3:11 "Dört arşın": Yaklaşık 1.8 m.*
[c] *3:14 "Havvot-Yair": "Yair'in yerleşim birimleri" anlamına gelir.*
3:1-2 Say.21:33-34
3:17-20 Yşu.1:12-15

kardeşlerinizin önüsıra gitsin. [19-20] Ancak RAB sizi rahata erdirdiği gibi onları da rahata erdirene ve onlar Tanrınız RAB'bin Şeria Irmağı'nın karşı yakasında kendilerine vereceği toprakları ele geçirene kadar, kadınlarınız, çocuklarınız ve hayvanlarınız –biliyorum, birçok hayvanınız var– size verdiğim kentlerde kalsın. Ondan sonra, her biriniz size verdiğim toprağa dönebilir.' "

Rab Musa'nın Kenan Ülkesine Girmesini Yasaklıyor

[21]"O zaman Yeşu'ya, 'Tanrın RAB'bin bu iki krala neler yaptığını gözlerinle gördün' dedim, 'RAB gideceğin bütün ülkelere aynısını yapacak. [22]Onlardan korkmayın! Tanrınız RAB sizin için savaşacak.'

[23]"Sonra RAB'be yalvardım: [24]'Ey Egemen RAB, büyüklüğünü ve güçlü elini bana göstermeye başladın. Gökte ve yerde senin yaptığın yüce işleri yapabilecek başka bir tanrı yok! [25]İzin ver de Şeria Irmağı'ndan geçip karşı yakadaki o verimli ülkeyi, o güzel dağlık bölgeyi ve Lübnan'ı göreyim.'

[26]"Ama RAB sizin yüzünüzden bana öfkelendi, yalvarışıma kulak asmadı. Bana, 'Yeter artık!' dedi, 'Bir daha bu konudan söz etme bana. [27]Pisga Dağı'na çık. Batıya, kuzeye, güneye, doğuya bak. Gözlerinle gör. Çünkü Şeria Irmağı'ndan geçmeyeceksin. [28]Yeşu'ya görev ver. Onu güçlendir ve yüreklendir. Çünkü bu halk Şeria Irmağı'ndan onun önderliğinde geçecek. Göreceğin toprakları halka o miras olarak verecek.' [29]Böylece Beytpeor'un karşısındaki vadide kaldık."

İsrailliler'den Söz Dinlemeleri İsteniyor

4 "Şimdi, ey İsrail, size öğrettiğim kurallara, ilkelere kulak verin. Yaşamak, ülkeye girmek ve atalarınızın Tanrısı RAB'bin size vereceği toprakları mülk edinmek için bunlara uyun. [2]Size verdiğim buyruklara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın. Ama size bildirdiğim Tanrınız RAB'bin buyruklarına uyun.

[3]"RAB'bin Baal-Peor'da neler yaptığını kendi gözlerinizle gördünüz. Tanrınız RAB, Baal-Peor'a tapan herkesi aranızdan yok etti. [4]RAB'be bağlı kalan sizler ise hâlâ yaşamaktasınız.

[5]"İşte, Tanrım RAB'bin buyruğu uyarınca size kurallar, ilkeler verdim. Öyle ki, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede bunlara uyasınız. [6]Onlara sımsıkı bağlanın. Çünkü ne denli bilge ve anlayışlı olduğunuzu uluslara bunlar gösterecek. Bu kuralları duyunca, uluslar, 'Bu büyük ulus gerçekten bilge ve anlayışlı bir halk!' diyecek. [7]Tanrımız RAB her çağırdığımızda bize yakın olur. Tanrısı kendisine böylesine yakın olan başka bir büyük ulus var mı? [8]Bugün size verdiğim bu yasa gibi adil kuralları, ilkeleri olan başka bir büyük ulus var mı?

[9]"Ancak gördüklerinizi unutmamaya, yaşamınız boyunca aklınızdan çıkarmamaya dikkat edin ve uyanık olun. Bunları çocuklarınıza, torunla-

---

3:23-27 Say.27:12-14; Yas.32:48-52 4:2 Va.22:18-19 4:3 Say.25:1-9 rınıza anlatın. [10]Horev'de Tanrınız RAB'bin önünde durduğunuz günü anımsayın. RAB bana şöyle dedi: 'Sözlerimi dinlemesi için halkı topla. Öyle ki, yaşamları boyunca benden korkmayı öğrensinler, çocuklarına da öğretsinler.'

[11]"Yaklaşıp dağın eteğinde durdunuz. Dağ göklere dek yükselen alevle tutuşmuştu. Kara bulutlar ve koyu bir karanlık vardı. [12]RAB size ateşin içinden seslendi. Siz konuşulanı duydunuz, ama konuşanı görmediniz. Yalnız bir ses duydunuz. [13]RAB uymanızı buyurduğu antlaşmayı, yani On Buyruk'u size açıkladı. Onları iki taş levha üstüne yazdı. [14]Mülk edinmek için gideceğiniz ülkede uymanız gereken kuralları, ilkeleri size öğretmemi buyurdu."

Putatapanlara Karşı Uyarı

[15]"RAB Horev'de ateşin içinden size seslendiği gün hiçbir suret görmediniz. Bu nedenle kendinize çok dikkat edin. [16-18] Öyle ki, kendiniz için erkek ya da kadın, yerde yaşayan hayvan ya da gökte uçan kuş, küçük kara hayvanı ya da aşağıda suda yaşayan balık suretinde, heykel biçiminde put yaparak yoldan sapmayasınız. [19]Gözlerinizi göklere kaldırıp güneşi, ayı, yıldızları –gök cisimlerini– görünce sakın aldanmayın; eğilip onlara tapmayın. Tanrınız RAB bunları göğün altındaki halklara pay olarak vermiştir. [20]Size gelince, RAB, bugün olduğu gibi kendi halkı olmanız için, sizi alıp demir eritme ocağından, Mısır'dan çıkardı.

[21]"RAB sizin yüzünüzden bana öfkelendi. Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmemem ve Tanrınız RAB'bin size mülk olarak vereceği o verimli ülkeye girmemem için ant içti. [22]Ben bu toprakta öleceğim. Şeria Irmağı'ndan geçmeyeceğim. Ama siz karşıya geçecek ve o verimli ülkeyi mülk edineceksiniz. [23]Tanrınız RAB'bin sizinle yaptığı antlaşmayı unutmamaya, kendinize Tanrınız RAB'bin yasakladığı herhangi bir şeyin suretinde put yapmamaya dikkat edin. [24]Çünkü Tanrınız RAB yakıp yok eden bir ateştir; kıskanç bir Tanrı'dır.

[25]"Ülkede uzun zaman oturduktan, çocuk ve torun sahibi olduktan sonra yoldan sapar, kendinize herhangi bir şeyin suretinde put yapar, Tanrınız RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak onu öfkelendirirseniz, [26]bugün size karşı yeri göğü tanık gösteririm ki, mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçip gideceğiniz ülkede kesinlikle ve çabucak öleceksiniz. Orada uzun süre yaşamayacak, büsbütün yok olacaksınız. [27]RAB sizi başka halkların arasına dağıtacak. RAB'bin sizi süreceği ulusların arasında sayıca az olacaksınız. [28]Orada görmeyen, duymayan, yemeyen, koku almayan, insan eliyle yapılmış, ağaçtan, taştan tanrılara tapacaksınız.

4:11-12 Çık.19:16-18; İbr.12:18-19 *4:13 Çık.31:18* *4:14 Çık.21:1*
4:16-18 Çık.20:4; Lev.26:1; Yas.5:8; 27:15 *4:16-18 Rom.1:23*
4:20 Çık.19:5; Yas.7:6; 14:2; 26:18; Tit.2:14; 1Pe.2:9 *4:21 Say.20:12*
4:24 Yas.9:3; İbr.12:29 *4:27-28 Yas.28:36*

[29]Ama Tanrınız RAB'bi arayacaksınız. Bütün yüreğinizle, bütün canınızla ararsanız, O'nu bulacaksınız. [30]Sıkıntıya düştüğünüzde ve bütün bu olaylar başınıza geldiğinde, sonunda Tanrınız RAB'be dönecek, O'nun sözüne kulak vereceksiniz. [31]Çünkü Tanrınız RAB acıyan bir Tanrı'dır. Sizi bırakmaz, yok etmez ve atalarınıza ant içerek yaptığı antlaşmayı unutmaz.

[32]"Siz doğmadan önceki geçmiş günleri, Tanrı'nın yeryüzünde insanı yarattığı günden bu yana geçen zamanı soruşturun. Göklerin bir ucundan öbür ucuna sorun. Bu kadar önemli bir olay hiç oldu mu, ya da buna benzer bir olay duyuldu mu? [33]Ateşin içinden seslenen Tanrı'nın sesini sizin gibi duyup da sağ kalan başka bir ulus var mı? [34]Hiçbir *tanrı* Tanrınız RAB'bin Mısır'da gözlerinizin önünde sizin için yaptığı gibi denemelerle, belirtilerle, şaşılası işlerle, savaşla, güçlü ve kudretli elle, büyük ve ürkütücü olaylarla gidip başka bir ulustan kendine bir ulus almaya kalkıştı mı?

[35]"Bu olaylar RAB'bin Tanrı olduğunu ve O'ndan başkası olmadığını bilesiniz diye size gösterildi. [36]O sizi yola getirmek için gökten size sesini duyurdu. Yeryüzünde size büyük ateşini gösterdi. Ateşin içinden size sözlerini duyurdu. [37]Atalarınızı sevdiği ve onların soyunu seçtiği için sizi büyük gücüyle Mısır'dan kendisi çıkardı. [38]Amacı sizden daha büyük, daha güçlü ulusları önünüzden kovmak, onların ülkelerine girmenizi sağlamak, bugün olduğu gibi mülk edinmeniz için ülkelerini size vermekti.

[39]"Bunun için, bugün RAB'bin yukarıda göklerde, aşağıda yeryüzünde Tanrı olduğunu, O'ndan başkası olmadığını bilin ve bunu aklınızdan çıkarmayın. [40]Size ve sizden sonra gelen çocuklarınıza iyilik sağlaması ve Tanrınız RAB'bin sonsuza dek size vereceği bu topraklarda uzun yıllar yaşamanız için bugün size bildirdiğim RAB'bin kurallarına, buyruklarına uyun."

Sığınak Kentler

(Say.35:6-28; Yas.19:1-13; Yşu.20:1-9)

[41]Bundan sonra Musa Şeria Irmağı'nın doğusunda üç kent ayırdı. [42]Öyle ki, önceden kin beslemediği bir komşusunu istemeyerek öldüren biri bu kentlerden birine kaçıp canını kurtarabilsin. [43]Bu kentler şunlardı: Rubenliler için ovadaki kırsal bölgede Beser, Gadlılar için Gilat'taki Ramot, Manaşşeliler için Başan'daki Golan.

Yasaya Giriş

[44]Musa'nın İsrailliler'e anlattığı yasa budur. [45]Mısır'dan çıktıktan sonra Musa'nın İsrailliler'e bildirdiği yasalar, kurallar, ilkeler bunlardır. [46]Musa bunları Şeria Irmağı'nın doğu yakasında, Beytpeor karşısındaki vadide bildirdi. Burası daha önce Heşbon'da oturan Amorlular'ın Kralı Sihon'a ait topraklardı. Musa ile İsrailliler Mısır'dan çıktıklarında Sihon'u bozguna uğratmışlardı. [47]Onun ve Başan Kralı Og'un ülkesini, yani

4:29 Yer.29:13   4:35 Mar.12:32   4:41-43 Yşu.20:8-9

Şeria Irmağı'nın doğusunda yaşayan iki Amorlu kralın ülkesini ele geçirmişlerdi. [48]Bu topraklar, Arnon Vadisi kıyısındaki Aroer Kenti'nden Sion, yani Hermon Dağı'na kadar uzanıyor, [49]Pisga Dağı'nın eteğindeki Arava Gölü'ne dek uzanan, Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki bütün Arava'yı kapsıyordu.

On Buyruk

(Çık.20:1-17)

5 Musa bütün İsrailliler'i bir araya toplayarak şöyle dedi: "Ey İsrail, bugün size bildireceğim kurallara, ilkelere kulak verin! Onları öğrenin ve onlara uymaya dikkat edin! [2]Tanrımız RAB Horev Dağı'nda bizimle bir antlaşma yaptı. [3]RAB bu antlaşmayı atalarımızla değil, bizimle, bugün burada sağ kalan hepimizle yaptı. [4]RAB dağda ateşin içinden sizinle yüz yüze konuştu. [5]O zaman RAB'bin sözünü size bildirmek için RAB ile sizin aranızda durdum. Çünkü siz ateşten korkup dağa çıkmadınız. RAB şöyle seslendi:

[6]" 'Seni Mısır'dan, köle olduğun ülkeden çıkaran Tanrın RAB benim.

[7]" 'Benden başka tanrın olmayacak.

[8]" 'Kendine yukarıda gökyüzünde, aşağıda yeryüzünde ya da yer altındaki sularda yaşayan herhangi bir canlıya benzer put yapmayacaksın. [9]Putların önünde eğilmeyecek, onlara tapmayacaksın. Çünkü ben, Tanrın RAB, kıskanç bir Tanrı'yım. Benden nefret edenin babasının işlediği suçun hesabını çocuklarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım. [10]Ama beni seven, buyruklarıma uyan binlerce kuşağa[a] sevgi gösteririm.

[11]" 'Tanrın RAB'bin adını boş yere ağzına almayacaksın. Çünkü RAB, adını boş yere ağzına alanları cezasız bırakmayacaktır.

[12]" 'Tanrın RAB'bin buyruğu uyarınca Şabat Günü'nü* tut ve kutsal say. [13]Altı gün çalışacak, bütün işlerini yapacaksın. [14]Ama yedinci gün bana, Tanrın RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır. O gün sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, öküzün, eşeğin ya da herhangi bir hayvanın, aranızdaki yabancılar dahil, hiçbir iş yapmayacaksınız. Öyle ki, senin gibi erkek ve kadın kölelerin de dinlensinler. [15]Mısır'da köle olduğunu ve Tanrın RAB'bin seni oradan güçlü ve kudretli eliyle çıkardığını anımsayacaksın. Tanrın RAB bu yüzden Şabat Günü'nü tutmanı buyurdu.

[16]" 'Tanrın RAB'bin buyruğu uyarınca annene babana saygı göster. Öyle ki, ömrün uzun olsun ve Tanrın RAB'bin sana vereceği ülkede üzerine iyilik gelsin.

[17]" 'Adam öldürmeyeceksin.

[18]" 'Zina etmeyeceksin.

[19]" 'Çalmayacaksın.

---

[a] *5:10 "Kuşağa" ya da "Kişiye".*

5:8-9 Yas.4:15-18; 27:15

5:9-10 Çık.34:6-7; Say.14:18; Yas.7:9-10

5:11 Lev.19:12

5:12 Çık.16:23-30; 31:12-14

5:13-14 Çık.23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Lev. 23:3

5:16 Yas.27:16; Mat.15:4; 19:19; Mar.7:10; 10:19; Luk.18:20; Ef.6:2

5:16 Ef.6:3

5:17 Yar.9:6; Lev.24:17; Mat.5:21; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9; Yak.2:11

5:18 Lev.20:10; Mar.5:27; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9; Yak.2:11

5:19 Lev.19:11; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9

[20]“ ‘Komşuna karşı yalan yere tanıklık etmeyeceksin.

[21]“ ‘Komşunun karısına kötü gözle bakmayacaksın. Komşunun evine, tarlasına, erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşeğine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin.’

[22]“RAB bu sözleri dağda ateşin, bulutun, koyu karanlığın içinden bütün topluluğunuza yüksek sesle söyledi. Başka bir şey eklemedi. Sonra bunları iki taş levha üstüne yazıp bana verdi.

[23]“Dağ alev alev yanarken karanlığın içinden sesi duyduğunuzda bütün oymak başlarınız ve ileri gelenlerinizle bana yaklaştınız. [24]‘Tanrımız RAB bize yüceliğini ve büyüklüğünü gösterdi’ dediniz, ‘Ateşin içinden sesini duyduk. Bugün Tanrı’nın insanla konuştuğunu ve insanın ölmediğini gördük. [25]Neden şimdi ölelim? Bu büyük ateş bizi yakıp yok edecek. Tanrımız RAB’bin sesini bir daha duyarsak öleceğiz. [26]Ateşin içinden seslenen, yaşayan Tanrı’nın sesini bizim gibi duyup da sağ kalan var mı? [27]Sen git, Tanrımız RAB’bin söyleyeceklerini dinle. Sonra Tanrımız RAB’bin bütün söylediklerini bize anlat. Biz de kulak verip uyacağız.’

[28]“RAB benimle yaptığınız konuşmayı duyunca, şöyle dedi: ‘Bu halkın sana neler söylediğini duydum. Bütün söyledikleri doğrudur. [29]Keşke benden korksalardı ve bütün buyruklarıma uymak için her zaman yürekten istekli olsalardı! O zaman kendilerine ve çocuklarına sürekli iyilik gelirdi.

[30]“ ‘Git, çadırlarına dönmelerini söyle. [31]Ama sen burada yanımda dur. Sana bütün buyrukları, kuralları, ilkeleri vereceğim. Bunları halka sen öğreteceksin. Öyle ki, mülk edinmek için kendilerine vereceğim ülkede hepsine uysunlar.’

[32]“Tanrınız RAB’bin size buyurduklarına uymaya özen gösterin. Onlardan sağa sola sapmayın. [33]Tanrınız RAB’bin size buyurduğu yollarda yürüyün. Öyle ki, mülk edineceğiniz ülkede sağ kalasınız, başarılı ve uzun ömürlü olasınız.”

En Büyük Buyruk

6 “Tanrınız RAB’bin size öğretmek için bana verdiği buyruklar, kurallar, ilkeler bunlardır. Mülk edinmek için gideceğiniz ülkede onlara uyun. [2]Yaşamınız boyunca siz, çocuklarınız ve torunlarınız, size verdiğim bütün kurallara, buyruklara uyarak Tanrınız RAB’den korkun ki, ömrünüz uzun olsun. [3]Kulak ver, ey İsrail! Söz dinleyin ki, üzerinize iyilik gelsin, atalarınızın Tanrısı RAB-bin size verdiği söz uyarınca süt ve bal akan ülkede bol bol çoğalasınız.

[4]“Dinle, ey İsrail! Tanrımız RAB tek RAB’dir[a]. [5]Tanrınız RAB’bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz. [6]Bugün size verdiğim bu buyrukları aklınızda

---

[a] *6:4 “Tanrımız RAB tek RAB’dir” ya da “RAB Tanrımız’dır, yalnız ve yalnız RAB” veya “RAB Tanrımız’dır, RAB tektir”.*

5:20 Çık.23:1; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20 *5:21 Rom.7:7; 13:9*
5:22-27 İbr.12:18-19 *6:4 Mar.12:29* *6:5 Mat.22:37; Mar.12:30; Luk.10:27*

tutun. [7]Onları çocuklarınıza benimsetin. Evinizde otururken, yolda yürürken, yatarken, kalkarken onlardan söz edin. [8]Bir belirti olarak onları ellerinize bağlayın, alın sargısı olarak takın. [9]Evlerinizin kapı sövelerine, kentlerinizin kapılarına yazın."

Söz Dinlemezliğe Karşı Uyarı

[10-11]"Tanrınız RAB atalarınıza, İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a içtiği ant uyarınca, sizi vereceği ülkeye –inşa etmediğiniz büyük ve güzel kentleri, biriktirmediğiniz iyi eşyalarla dolu evleri, siz emek vermeden kazılmış sarnıçları, dikmediğiniz bağları, zeytinlikleri olan ülkeye– götürecek. Orada yiyip doyacaksınız. [12]O zaman dikkat edin! Sizi Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden çıkaran RAB'bi unutmayın.

[13]"Tanrınız RAB'den korkacaksınız; O'na kulluk edecek ve O'nun adıyla ant içeceksiniz. [14]Başka ilahların, çevrenizdeki ulusların taptığı hiçbir ilahın ardınca gitmeyeceksiniz. [15]Çünkü aranızda olan Tanrınız RAB kıskanç bir Tanrı'dır. Öfkelenirse sizi yeryüzünden yok eder. [16]Massa'da olduğu gibi, Tanrınız RAB'bi denemeyeceksiniz. [17]Tanrınız RAB'bin buyruklarına, size verdiği yasalara, kurallara uymaya dikkat edeceksiniz. [18]RAB'bin gözünde iyi ve doğru olanı yapacaksınız. Öyle ki, üzerinize iyilik gelsin, RAB'bin atalarınıza ant içerek söz verdiği verimli ülkeyi mülk edinesiniz. [19]RAB de sözü uyarınca bütün düşmanlarınızı önünüzden kovacak.

[20]"Gelecekte çocuklarınız size, 'Tanrımız RAB'bin size verdiği yasaların, kuralların, ilkelerin anlamı nedir?' diye sorunca, [21]onlara şöyle diyeceksiniz: 'Mısır'da firavunun köleleriydik. RAB bizi güçlü eliyle oradan çıkardı. [22]Gözlerimizin önünde Mısır'a, firavuna, ailesine karşı belirtiler, büyük ve korkunç işler yaptı. [23]Atalarımıza ant içerek söz verdiği ülkeye götürmek ve orayı bize vermek için bizi Mısır'dan çıkardı. [24]Sürekli üzerimize iyilik gelmesi ve bugün olduğu gibi sağ kalmamız için Tanrımız RAB bütün bu kurallara uymamızı ve kendisinden korkmamızı buyurdu. [25]Tanrımız RAB'bin önünde, verdiği bu buyruklara uymaya dikkat edersek, bunu bize doğruluk sayacaktır.' "

Tanrı'nın Öz Halkı

(Çık.34:11-16)

7 "Tanrınız RAB mülk edinmek üzere gideceğiniz ülkeye sizi götürdüğünde, önünüzden birçok ulusu –Hititler'i*, Girgaşlılar'ı, Amorlular'ı, Kenanlılar'ı, Perizliler'i, Hivliler'i, Yevuslular'ı, sizden daha büyük ve daha güçlü yedi ulusu– kovacak. [2]Tanrınız RAB bu ulusları elinize teslim ettiğinde, onları bozguna uğrattığınızda, tümünü yok etmelisiniz. Bu uluslarla antlaşma yapmayacaksınız, onlara acımayacaksınız. [3]Kız alıp vermeyeceksiniz. Kızlarınızı oğullarına vermeyeceksiniz; oğullarınıza da onlardan kız almayacaksınız. [4]Çünkü onlar oğullarınızı beni

---

6:6-9 Yas.11:18-20 *6:10-11 Yar.12:7; 26:3; 28:13* *6:13 Mat.4:10; Luk.4:8*
6:16 Çık.17:1-7 *6:16 Mat.4:7; Luk.4:12* *7:1 Elç.13:19-20*

izlemekten saptıracak, başka ilahlara tapmalarına neden olacaklardır. O zaman RAB size öfkelenecek ve sizi çabucak yok edecek. [5]Onlara şöyle yapacaksınız: Sunaklarını yıkacak, dikili taşlarını parçalayacak, Aşera* putlarını devirecek, öbür putlarını yakacaksınız.

[6]"Siz Tanrınız RAB için kutsal bir halksınız. Tanrınız RAB, öz halkı olmanız için, yeryüzündeki bütün halkların arasından sizi seçti. [7]RAB'bin sizi sevmesinin ve seçmesinin nedeni öbür halklardan daha kalabalık olduğunuzdan değil. Siz sayıca öbür halklardan azdınız. [8]RAB size sevgisini göstermek ve atalarınıza ant içerek verdiği sözü yerine getirmek için güçlü eliyle sizi Mısır'dan çıkardı; köle olduğunuz ülkeden, Mısır Firavunu'nun elinden sizi kurtardı. [9]Tanrınız RAB'bin Tanrı olduğunu bilin. O güvenilir Tanrı'dır. Kendisini sevenlerin, buyruklarına uyanların bininci kuşağına kadar antlaşmasına bağlı kalır. [10]Kendisinden nefret edenlere ise üzerlerine yıkım göndererek karşılık verir. RAB kendisinden nefret edene karşılık vermekte gecikmeyecek. [11]Onun için, bugün size bildirdiğim buyruklara, kurallara, ilkelere uymaya dikkat edin."

Buyruklara Uyanlara Verilecek Ödül

(Yas.28:1-14)

[12]"Bu ilkeleri dinler, onlara özenle uyarsanız, Tanrınız RAB atalarınıza ant içerek verdiği söz uyarınca sizinle yaptığı antlaşmaya bağlı kalacak. [13]Sizi sevecek, kutsayacak, çoğaltacak. Atalarınıza ant içerek size söz verdiği ülkede rahminizin meyvesini, toprağınızın ürününü –tahılını, yeni şarabını, zeytinyağını– sığırlarınızın buzağılarını, sürülerinizin kuzularını bereketli kılacak. [14]Öbür halklardan daha çok kutsanmış olacaksınız. Erkekleriniz, kadınlarınız, hayvanlarınız arasında döl vermeyen olmayacak. [15]RAB her türlü hastalığı sizden uzaklaştıracak. Mısır'da gördüğünüz korkunç hastalıklardan hiçbirini size vermeyecek. Bütün bu hastalıkları sizden nefret edenlere verecek. [16]Tanrınız RAB'bin elinize teslim edeceği halkların tümünü yok edeceksiniz. Onlara acımayacaksınız. İlahlarına tapmayacaksınız. Çünkü bu sizin için tuzak olacaktır.

[17]" 'Bu uluslar bizden daha güçlü. Onları nasıl kovabiliriz?' diye düşünebilirsiniz. [18]Onlardan korkmayacaksınız. Tanrınız RAB'bin firavuna ve bütün Mısır'a yaptıklarını her zaman anımsayın. [19]Tanrınız RAB'bin sizi Mısır'dan çıkarmak için yaptığı büyük denemeleri, belirtileri, şaşılası işleri, güçlü ve kudretli elini gözlerinizle gördünüz. Tanrınız RAB şimdi korktuğunuz bütün bu halklara aynısını yapacaktır. [20]Sizden gizlenerek sağ kalmış olanların üzerine, hepsi yok olana dek eşekarısı[a] gönderecek.

---

[a] 7:20 "Eşekarısı": İbranice sözcüğün anlamı kesin bilinmiyor. Dehşet ya da bir çeşit hastalık anlamına da gelebilir.

7:5 Yas.12:3 7:6 Çık.19:5; Yas.4:20; 14:2; 26:18; Tit.2:14; 1Pe.2:9

7:9-10 Çık.20:5-6; 34:6-7; Say.14:18; Yas.5:9-10 7:12-16 Yas.11:13-17

[21]Onlardan yılmayacaksınız. Aranızda olan Tanrınız RAB ulu ve heybetli bir Tanrı'dır. [22]Bu ulusları önünüzden azar azar kovacak. Onları birden ortadan kaldıramazsınız. Yoksa çevrenizde yabanıl hayvanlar çoğalır. [23]Tanrınız RAB onları elinize teslim edecek ve hepsi yok oluncaya dek onları şaşkına çevirecek. [24]Krallarını elinize teslim edecek; adlarını göğün altından sileceksiniz. Onları yok edene dek kimse size karşı duramayacak. [25]İlahlarını simgeleyen putları yakacaksınız; üzerlerindeki altına, gümüşe göz dikmeyecek, bunları kendinize ayırmayacaksınız. Öyle ki, tuzağa düşmeyesiniz. Bu putlar Tanrınız RAB'bin gözünde iğrençtir. [26]Bu iğrenç şeyleri evinize getirmeyeceksiniz, yoksa siz de onlar gibi yok olursunuz. Onlardan çok nefret edecek, tiksineceksiniz; çünkü onlar yok olmaya mahkûmdur."

Rab'bi Unutmayın

8 "Bugün size bildirdiğim buyruklara tam tamına uyun ki, yaşayasınız, çoğalasınız ve gidip RAB'bin atalarınıza ant içerek söz verdiği ülkeyi mülk edinesiniz. [2]Tanrınız RAB'bin sizi kırk yıl boyunca çölde dolaştırdığı uzun yolculuğu anımsayın! Buyruklarına uyup uymayacağınızı, amacınızın ne olduğunu öğrenmek için sizi sıkıntılara sokarak sınadı. [3]Sizi aç bırakarak sıkıntıya soktu. Sonra sizin de atalarınızın da bilmediği man* ile sizi doyurdu. İnsanın yalnız ekmekle yaşamadığını, RAB-bin ağzından çıkan her sözle yaşadığını size öğretmek için yaptı bunu. [4]Kırk yıl ne giysileriniz eskidi, ne de ayaklarınız şişti. [5]Tanrınız RAB'bin, çocuğunu eğiten bir baba gibi, sizi nasıl eğittiğini anlayın.

[6]"Onun için, Tanrınız RAB'bin buyruklarına uyun. Yollarında yürüyün, O'ndan korkun. [7]Tanrınız RAB sizi verimli bir ülkeye götürüyor. Öyle bir ülke ki, ırmakları, pınarları, derelerden tepelerden çıkan su kaynakları vardır; [8]buğdayı, arpası, üzümü, inciri, narı, zeytinyağı, balı vardır. [9]Sıkıntısız ekmek yiyebileceğiniz, hiçbir şeye gereksinim duymayacağınız bir ülkedir. Öyle bir ülke ki, kayaları demirdir, dağlarından bakır çıkarabilirsiniz.

[10]"Yiyip doyunca, size verdiği verimli ülke için Tanrınız RAB'be övgüler sunun. [11]Tanrınız RAB'bi unutmamaya dikkat edin. Bugün size bildirdiğim buyruklarını, ilkelerini, kurallarını savsaklamayın. [12]Yiyip doyduğunuzda, güzel evler yapıp yerleştiğinizde, [13]sığırlarınız, davarlarınız çoğaldığında, altınınız, gümüşünüz ve her şeyiniz arttığında, [14]böbürlenmemeye ve sizi Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden çıkaran Tanrınız RAB'bi unutmamaya dikkat edin. [15]RAB o büyük ve korkunç çölde, zehirli yılanlarla, akreplerle dolu o kurak, susuz toprakta sizi yürüttü. Size sert kayadan su çıkardı. [16]Atalarınızın bilmediği man ile sizi çölde doyurdu. Sizi sıkıntıya soktu, sınadı. Öyle ki, sonunda üzerinize iyilik gelsin. [17]'Bu serveti toplayan kendi yeteneğimiz, güçlü elimizdir' diye

8:3 Mat.4:4; Luk.4:4 *8:11-16 Hoş.13:5-6* düşünebilirsiniz. [18]Ancak bu serveti toplama yeteneğini size verenin Tanrınız RAB olduğunu anımsayın. Atalarınıza ant içerek yaptığı antlaşmayı sürdürmek amacıyla bugün de bunu yapıyor.

[19]"Tanrınız RAB'bi unutur, başka ilahların ardınca giderseniz, onlara tapar, önlerinde yere kapanırsanız, bugün size açıkça belirtirim ki, tamamen yok olacaksınız. [20]Tanrınız RAB önünüzden ulusları yok ettiği gibi, sözüne kulak vermediğiniz için sizi de yok edecek.

9 "Ey İsrail, kulak ver! Bugün sizden daha büyük, daha güçlü ulusların topraklarını mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçeceksiniz. Onların kentleri büyük, surları göğe dek yükseliyor. [2]Bu güçlü, uzun boylu halk Anaklılar'dır. Onları biliyorsunuz. 'Kim Anaklılar'a karşı durabilir?' deyişini duydunuz. [3]Bilin ki, yakıp yok eden ateş olan Tanrınız RAB önünüzden gidecek. Onları ortadan kaldıracak, size boyun eğmelerini sağlayacak. Onları kovacaksınız, RAB'bin verdiği söz uyarınca bir çırpıda yok edeceksiniz."

Halkın Söz Dinlemezliği

[4]"Tanrınız RAB bu ulusları önünüzden kovunca, 'RAB doğruluğumuzdan ötürü bu ülkeyi mülk edinelim diye bizi buraya getirdi' diye düşünmeyin. Çünkü RAB, bu ulusları yaptıkları kötülükler yüzünden önünüzden kovuyor. [5]Onların topraklarını mülk edinmeye gitmenizin nedeni doğruluğunuz, erdeminiz değildir. Tanrınız RAB bu ulusları kötülükleri yüzünden ve atalarınız İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ant içerek verdiği sözü yerine getirmek için önünüzden kovacak. [6]Şunu anlayın ki, Tanrınız RAB'bin bu verimli toprakları mülk edinesiniz diye size vermesinin nedeni doğruluğunuz değildir. Çünkü siz dikbaşlı bir halksınız.

[7]"Tanrınız RAB'bi çölde nasıl kızdırdığınızı anımsayın, hiç unutmayın. Mısır'dan çıktığınız günden buraya varıncaya dek, RAB'be sürekli karşı geldiniz. [8]Horev Dağı'nda RAB'bi öyle kızdırdınız ki, sizi yok edecek kadar öfkelendi. [9]Daha önce taş levhaları –RAB'bin sizinle yaptığı antlaşmanın levhalarını– almak için dağa çıkmıştım; orada kırk gün, kırk gece kaldım. Ne yedim, ne içtim. [10]RAB Tanrı parmağıyla yazmış olduğu iki taş levhayı bana verdi. Bu levhalar, dağda toplandığınız gün RAB'bin ateşin içinden size bildirdiği bütün buyrukları içermekteydi. [11]Kırk gün, kırk gece sonra RAB bana iki taş levhayı, antlaşma levhalarını verdi.

[12]" 'Haydi, buradan hemen in' dedi, 'Çünkü Mısır'dan çıkardığın halkın yoldan çıktı. Onlara buyurduğum yoldan hemen saptılar. Kendilerine dökme bir put yaptılar.' [13]Sonra RAB bana, 'Bu halkı gördüm' dedi, 'İşte dikbaşlı bir halk! [14]Bırak da onları yok edeyim; adlarını da göğün altından sileyim. Seni onlardan daha güçlü, daha büyük bir ulus kılayım.'

[15]"Dönüp dağdan aşağıya indim. Dağ alev alev yanıyordu. Antlaşmanın

9:8* *Yas.4:24; İbr.12:29* *9:9* *Çık.24:18

iki levhası iki elimdeydi. [16]Tanrınız RAB'be karşı günah işlediğinizi gördüm. Kendinize buzağıya benzer bir dökme put yapmıştınız. RAB'bin size buyurduğu yoldan hemen sapmıştınız. [17]Bu yüzden iki levhayı fırlatıp attım, gözünüzün önünde parçaladım. [18]Bir kez daha RAB'bin huzurunda bir şey yemeden, içmeden kırk gün kırk gece yere kapanıp kaldım. Çünkü günah işlemiştiniz; RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak O'nu öfkelendirmiştiniz. [19]RAB'bin kızgın öfkesi karşısında korktum. Öfkesi sizi yok edecek kadar alevlenmişti. Ama RAB yakarışımı yine duydu. [20]RAB Harun'a da onu yok edecek kadar öfkelenmişti. O sırada Harun için de yakardım. [21]Yaptığınız günahlı nesneyi, o buzağıya benzer dökme putu alıp yaktım. Parçalayıp ince toz haline getirinceye dek ezdim. Sonra tozu dağdan akan dereye attım.

[22]"Tavera'da, Massa'da, Kivrot-Hattaava'da[a] da RAB'bi öfkelendirdiniz. [23]RAB sizi Kadeş-Barnea'dan gönderirken, 'Gidin, size vereceğim ülkeyi mülk edinin' diye buyurmuştu. Sizse Tanrınız RAB'bin buyruğuna karşı geldiniz. O'na güvenmediniz, sözüne kulak vermediniz. [24]Sizi tanıdığım günden bu yana RAB'be sürekli karşı geldiniz.

[25]"RAB sizi yok edeceğini söylediği için, kırk gün kırk gece O'nun önünde yere kapanıp kaldım. [26]RAB'be şöyle yakardım: 'Ey Egemen RAB, büyük kudretinle kurtarıp güçlü elinle Mısır'dan çıkardığın halkını, kendi mirasını yok etme. [27]Kulların İbrahim'i, İshak'ı, Yakup'u anımsa. Bu halkın dikbaşlılığını, kötülüğünü, günahını dikkate alma. [28]Yoksa bizi çıkardığın ülkenin halkı, 'RAB söz verdiği ülkeye götüremediği, onlardan nefret ettiği için çölde yok etmek amacıyla onları Mısır'dan çıkardı' diyecek. [29]Oysa onlar, büyük güçle ve kudretli elinle Mısır'dan çıkardığın kendi halkın ve mirasındır."

Musa Buyrukları Yeniden Alıyor

(Çık.34:1-10)

10 "O zaman RAB bana, 'Öncekiler gibi iki taş levha kes ve dağa, yanıma çık' dedi, 'Ağaçtan bir sandık yap. [2]Parçaladığın önceki levhalara yazılı buyrukları yeni levhalara yazacağım. Sonra onları sandığa koyacaksın.'

[3]"Böylece akasya ağacından bir sandık yaptım. Öncekiler gibi iki taş levha kestim. İki levhayı da alıp dağa çıktım. [4]RAB dağda toplandığınız gün ateşin içinden size bildirdiği On Buyruk'u, daha önce yaptığı gibi, bu levhalara yazdı ve bana verdi. [5]Sonra dönüp dağdan indim. RAB'bin buyruğu uyarınca, levhaları yaptığım sandığa koydum. Orada duruyorlar."

[6]–İsrailliler Yaakanoğulları'na ait kuyulardan ayrılıp Mosera'ya gittiler. Harun orada öldü ve gömüldü.

---

[a] *9:22 "Kivrot-Hattaava": "Özlem mezarları" anlamına gelir.*

9:19 İbr.12:21 *9:21 Çık.32:20* *9:22 Say.11:3*
9:22 Say.17:7 *9:22 Say.11:34* *9:23 Say.13:25-14:38*
9:23 Yas.1:21 *9:23 Say.13:31; Yas.1:26; İbr.3:16* *10:6 Say.20:28; 33:38*

Yerine oğlu Elazar kâhin* oldu. [7]İsrailliler oradan Gudgoda'ya, sonra da akarsular bölgesi olan Yotvata'ya göç ettiler. [8]O zaman RAB, kendi Antlaşma Sandığı'nı* taşıması, kendisine hizmet etmek üzere önünde durması ve O'nun adıyla kutsaması için Levililer oymağını ayırdı. Bugün de aynı görevi yapıyorlar. [9]Bu yüzden Levililer kardeşleri olan öbür oymaklar gibi pay ve mülk almadılar. Tanrınız RAB'bin onlara verdiği söz uyarınca onların mirası RAB'dir.–

[10]"Daha önce yaptığım gibi dağda kırk gün, kırk gece kaldım. RAB yine yakarışımı duydu ve sizi yok etmek istemedi. [11]Sonra, 'Kalk, git' dedi, 'Onları atalarına ant içerek söz verdiğim ülkeye götür. Gidip orayı mülk edinsinler.' "

Rab'den Korkun

[12]"Şimdi, ey İsrail halkı, Tanrınız RAB sizden ne istiyor? Yalnız şunu istiyor: Tanrınız RAB'den korkun, O'nun yollarında yürüyün, O'nu sevin; bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk edin; [13]üzerinize iyilik gelsin diye bugün size bildirdiğim buyruklarına, kurallarına uyun. [14]Gökler de, göklerin gökleri de, yeryüzü ve içindeki her şey Tanrınız RAB'bindir. [15]Öyleyken RAB atalarınızı sevdi, onlara bağlandı. Bugün olduğu gibi, onların soyu olan sizleri bütün halkların arasından seçti. [16]Yüreklerinizi RAB'be adayın[a], bundan böyle dikbaşlı olmayın. [17]Çünkü Tanrınız RAB, tanrıların Tanrısı, rablerin Rabbi'dir. O kimseyi kayırmayan, rüşvet almayan, ulu, güçlü, heybetli Tanrı'dır. [18]Öksüzlerin, dul kadınların hakkını gözetir. Yabancıları sever, onlara yiyecek, giyecek sağlar. [19]Siz de yabancıları seveceksiniz. Çünkü Mısır'da siz de yabancıydınız. [20]Tanrınız RAB'den korkun, O'na kulluk edin. O'na bağlı kalın ve O'nun adıyla ant için. [21]O övgünüzdür. Gözlerinizle gördüğünüz o büyük, heybetli belirtileri sizin için gerçekleştiren Tanrınız'dır. [22]Mısır'a giden atalarınız yetmiş kişiydi. Şimdiyse Tanrınız RAB sizi göklerdeki yıldızlar kadar çoğalttı."

Rab'bin Büyüklüğü

11 "Tanrınız RAB'bi sevin. Uyarılarına, kurallarına, ilkelerine, buyruklarına her zaman uyun. [2]Unutmayın ki, Tanrınız RAB'bin tedibini görüp yaşayan çocuklarınız değil, sizsiniz: Büyüklüğünü, güçlü elini, kudretini, [3]belirtilerini, Mısır'da firavuna ve bütün ülkesine yaptıklarını; [4]Mısır ordusuna, atlarına, savaş arabalarına neler yaptığını; Mısırlılar sizi kovalarken onları nasıl Kızıldeniz'in* suları altında bıraktığını, onları nasıl yok ettiğini gördünüz. [5]Buraya varıncaya dek RAB'bin çölde sizin için neler yaptığını; [6]Rubenoğulları'ndan Eliav'ın oğulları Datan'la Aviram'a neler ettiğini; bütün İsrail'in

---

[a] 10:16 "Yüreklerinizi RAB'be adayın": İbranice "Yüreklerinizi sünnet edin".

10:8 Say.3:5-8 10:9 Yas.18:2 10:10 Çık.34:28 10:17 1Ti.6:15; Va.17:14; 19:16

10:17 Elç.10:34-35; Rom.2:11; Gal.2:6, Ef.6:9 10:22 Yar.46:27

10:22 Yar.15:5; 22:17 11:3 Çık.7:8-12:13 11:4 Çık.14:28 gözü önünde yerin nasıl yarıldığını, onları, ailelerini, çadırlarını ve onlara ait her canlıyı nasıl yuttuğunu gören çocuklarınız değil, sizsiniz. [7]RAB'bin yaptığı bu büyük işlerin tümünü gören sizsiniz.

[8]"Bugün size bildirdiğim buyrukların tümüne uyun ki, güçlü olasınız, mülk edinmek üzere Şeria Irmağı'ndan geçip ülkeyi ele geçiresiniz. [9]RAB'bin ant içerek atalarınıza ve soylarına söz verdiği süt ve bal akan ülkede ömrünüz uzun olsun. [10]Mülk edinmek için gideceğiniz ülke, çıkmış olduğunuz Mısır gibi değildir. Orada tohumunuzu eker, sebze bahçesi gibi zorlukla[a] sulardınız. [11]Mülk edinmek üzere gideceğiniz ülkenin ise dağları, dereleri vardır. Toprağı gökten yağan yağmurla sulanır. [12]Orası Tanrınız RAB'bin kayırdığı bir ülkedir. Tanrınız RAB orayı bütün yıl sürekli gözetir.

[13]"Tanrınız RAB'bi sevmek, bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk etmek için bugün size bildirdiğim buyruklara iyice kulak verirseniz, [14]RAB ülkenize ilk ve son yağmuru vaktinde yağdıracak. Öyle ki, tahılınızı, yeni şarabınızı, zeytinyağınızı toplayasınız. [15]RAB tarlalarda hayvanlarınız için ot sağlayacak, siz de yiyip doyacaksınız. [16]Sakının, ayartılıp yoldan çıkmayasınız; başka ilahlara tapmayasınız, önlerinde eğilmeyesiniz. [17]Öyle ki, RAB size öfkelenmesin; yağmur yağmasın, toprak ürün vermesin diye gökleri kapamasın; size vereceği verimli ülkede çabucak yok olmayasınız.

[18]"Bu sözlerimi aklınızda ve yüreğinizde tutun. Bir belirti olarak ellerinize bağlayın, alın sargısı olarak takın. [19]Onları çocuklarınıza öğretin. Evinizde otururken, yolda yürürken, yatarken, kalkarken onlardan söz edin. [20]Evlerinizin kapı sövelerine, kentlerinizin kapılarına yazın. [21]Öyle ki, RAB'bin atalarınıza vermeye söz verdiği topraklar üzerinde sizin de, çocuklarınızın da ömrü uzun olsun ve yeryüzünün üstünde gökler olduğu sürece orada yaşayasınız.

[22]"Uymanız için size bildirdiğim bu buyrukları eksiksiz yerine getirir, Tanrınız RAB'bi sever, yollarında yürür, O'na bağlı kalırsanız, [23]RAB bu ulusların tümünü önünüzden kovacak. Sizden daha büyük, daha güçlü ulusların topraklarını mülk edineceksiniz. [24]Ayak basacağınız her yer sizin olacak. Sınırlarınız çölden Lübnan'a, Fırat Irmağı'ndan Akdeniz'e kadar uzanacak. [25]Hiç kimse size karşı koyamayacak. Tanrınız RAB, size verdiği söz uyarınca, ayak basacağınız her yere dehşetinizi, korkunuzu saçacaktır.

[26]"Bakın, bugün önünüze kutsamayı ve laneti koyuyorum: [27]Bugün size bildirdiğim Tanrınız RAB'bin buyruklarına uyarsanız kutsanacaksınız. [28]Ama Tanrınız RAB'bin buyruklarını dinlemez, bilmediğiniz başka ilahların ardınca giderek bugün size buyurduğum yoldan saparsanız, lanete uğrayacaksınız. [29]Tanrınız RAB mülk edinmek için gideceğiniz

[a] *11:10 "Zorlukla": İbranice "Ayağınızla".*

11:6 Say.16:31-32

11:13-17 Lev.26:3-5; Yas.7:12-16; 28:1-14

11:18-20 Yas.6:6-9

11:24-25 Yşu.1:3-5

ülkeye sizi götürdüğünde, Gerizim Dağı'nda kutsama yapacak, Eval Dağı'nda lanet okuyacaksınız. [30]Bu iki dağ Şeria Irmağı'nın karşı yakasında, yolun batısında, Arava'da oturan Kenanlılar ülkesinde, Gilgal karşısında, More meşeliği yanındadır. [31]Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeyi mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçmek üzeresiniz. Orayı ele geçirip yerleştiğinizde, [32]bugün size bildirdiğim bütün kurallara, ilkelere uymaya dikkat edin."

Tek Tapınma Yeri

12 "Atalarınızın Tanrısı RAB'bin mülk edinmek için size verdiği ülkede yaşamınız boyunca uymanız gereken kurallar, ilkeler şunlardır: [2]Topraklarını alacağınız ulusların ilahlarına taptıkları yüksek dağlardaki, tepelerdeki, bol yapraklı her ağacın altındaki yerleri tümüyle yıkacaksınız. [3]Sunaklarını yıkacak, dikili taşlarını parçalayacak, Aşera* putlarını yakacak, öbür putlarını parça parça edeceksiniz. İlahlarının adlarını oradan sileceksiniz.

[4]"Siz Tanrınız RAB'be bu biçimde tapmamalısınız. [5]Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için bütün oymaklarınız arasından seçeceği yere, konutuna yönelmeli, oraya gitmelisiniz. [6]Yakmalık sunularınızı*, kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, bağışlarınızı, dilek adaklarınızı, gönülden verdiğiniz sunuları, sığırlarınızın ve davarlarınızın ilk doğanlarını oraya götüreceksiniz. [7]Orada, sizi kutsayan Tanrınız RAB'bin huzurunda, siz de aileleriniz de yiyeceksiniz ve el attığınız her işte sevinç bulacaksınız.

[8]"Bugün burada yaptığımızı yapmayın; herkes kendi gözünde doğru olanı yapıyor. [9]Çünkü Tanrınız RAB'bin size vereceği dinlenme yerine, mülke daha ulaşmadınız. [10]Ama Şeria Irmağı'ndan geçip Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeye yerleşeceksiniz. RAB sizi çevrenizdeki bütün düşmanlarınızdan kurtarıp rahata kavuşturacak. Güvenlik içinde yaşayacaksınız. [11]Tanrınız RAB adını yerleştirmek için bir yer seçecek. Size buyurduğum her şeyi oraya götüreceksiniz: Yakmalık sunularınızı, kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, bağışlarınızı, RAB'be adadığınız bütün özel adaklarınızı. [12]Siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde yaşayan Levililer Tanrınız RAB'bin huzurunda sevineceksiniz. Çünkü Levililer'in sizin gibi kendilerine ait payları ve mülkleri yoktur. [13]Yakmalık sunularınızı herhangi bir yerde sunmamaya dikkat edin. [14]Yakmalık sunularınızı RAB'bin oymaklarınızın birinde seçeceği yerde sunacaksınız. Size buyurduğum her şeyi orada yapacaksınız.

[15]"Tanrınız RAB'bin sizi kutsadığı ölçüde, yaşadığınız kentlerde dilediğiniz kadar hayvan kesip etini yiyebilirsiniz. Dinsel açıdan temiz ya da kirli kişi, bu eti ceylan ya da geyik eti yer gibi yiyebilir. [16]Ancak kan yemeyeceksiniz. Kanı su gibi toprağa akıtacaksınız. [17]Tahılınızın, yeni

11:29 Yas.27:11-14; Yşu.8:33-35 12:3 Yas.7:5
12:16 Yar.9:4; Lev.7:26-27; 17:10-14; 19:26; Yas.15:23

şarabınızın, zeytinyağınızın ondalığını, sığırlarınızın, davarlarınızın ilk doğanlarını, adadıklarınızın tümünü, gönülden verdiğiniz sunuları, bağışlarınızı yaşadığınız kentlerde yememelisiniz. [18]Siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde oturan Levililer bunları Tanrınız RAB'bin huzurunda, O'nun seçeceği yerde yiyeceksiniz. Tanrınız RAB'bin huzurunda el attığınız her işte sevinç bulacaksınız. [19]Ülkede yaşadığınız sürece Levililer'i yüzüstü bırakmamaya dikkat edin.

[20]"Tanrınız RAB size verdiği söz uyarınca sınırınızı genişlettiğinde, et yemeye istek duyup, 'Et yiyeceğiz' derseniz, dilediğiniz kadar et yiyebilirsiniz. [21]Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yer sizden uzaksa, buyruğum uyarınca RAB-bin size verdiği sığırlardan, davarlardan kesebilirsiniz. Kentlerinizde dilediğiniz kadar et yiyebilirsiniz. [22]Dinsel açıdan temiz ya da kirli kişi bu eti ceylan ya da geyik eti yer gibi yiyebilir. [23]Ama kan yememeye dikkat edin. Çünkü ete can veren kandır. Etle birlikte canı yememelisiniz. [24]Kan yememelisiniz; kanı su gibi toprağa akıtacaksınız. [25]Kan yemeyeceksiniz. Öyle ki, size ve sizden sonra gelen çocuklarınıza iyilik gelsin. Böylece RAB'bin gözünde doğru olanı yapmış olursunuz.

[26]"Kutsal sunularınızı, dilek adaklarınızı alıp RAB'bin seçeceği yere gideceksiniz. [27]Yakmalık sunularınızı, eti ve kanı Tanrınız RAB'bin sunağında sunacaksınız. Kurbanınızın kanı Tanrınız RAB'bin sunağına akacak. Ama eti yiyebilirsiniz. [28]Size bildirdiğim bütün bu buyruklara iyice uyun ki, size ve sizden sonra gelen çocuklarınıza sürekli iyilik gelsin. Böylece Tanrınız RAB'bin gözünde iyi ve doğru olanı yapmış olacaksınız."

Başka İlahlara Tapmayın

[29]"Tanrınız RAB topraklarını alacağınız ulusları önünüzden yok edecek. Topraklarını miras alıp orada yaşadığınızda [30]ve onları yok ettiğinizde, onların tuzaklarına düşmekten sakının. İlahlarına yönelip, 'Bu uluslar ilahlarına nasıl tapıyorlardı? Biz de aynısını yapalım' demeyin. [31]Tanrınız RAB'be bu biçimde tapınmayacaksınız. Onlar ilahlarına RAB'bin tiksindiği iğrenç şeyler sunuyorlar. Oğullarını, kızlarını bile yakarak ilahlarına kurban ediyorlar.

[32]"Size bildirdiğim bütün buyruklara iyice uyun. Bunlara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın.

13 "Aranızdan bir peygamber ya da düş gören biri çıkarsa, bir belirtiyi ya da şaşılası bir olayı önceden bildirirse, [2]'Bilmediğiniz başka ilahlara yönelip tapınalım' derse, söz ettiği belirti, şaşılası olay gerçekleşse bile, [3]o peygamberi ya da düş göreni dinlememelisiniz. Tanrınız RAB kendisini bütün yüreğinizle, bütün canınızla sevip sevmediğinizi anlamak için sizi sınamaktadır. [4]Tanrınız RAB'bin ardınca yürüyün, O'ndan korkun. Buyruklarına uyun, O'nun

12:23-24 Lev.17:10-14 12:32 Yas.4:2; Va.22:18-19 sözüne kulak verin. O'na kulluk edin, O'na bağlı kalın. [5]O peygamber ya da düş gören öldürülecek. O, sizi Mısır'dan çıkaran, köle olduğunuz ülkeden kurtaran Tanrınız RAB'be karşı gelmeye kışkırttı. Tanrınız RAB'bin yürümenizi buyurduğu yoldan sizi saptırmaya çalıştı. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırmalısınız.

[6-7]"Öz kardeşin, oğlun, kızın, sevdiğin karın ya da en yakın dostun seni gizlice ayartmaya çalışır, senin ve atalarının önceden bilmediğiniz, dünyanın bir ucundan öbür ucuna dek uzakta, yakında, çevrenizde yaşayan halkların ilahları için, 'Haydi gidelim, bu ilahlara tapalım' derse, [8]ona uymayacak, onu dinlemeyeceksin. Ona acımayacak, sevecenlik göstermeyecek, onu korumayacaksın. [9]Onu kesinlikle öldüreceksin. Onu önce sen, sonra bütün halk taşa tutsun. [10]Taşlayarak öldürün onu. Çünkü Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden sizi çıkaran Tanrınız RAB'den sizi saptırmaya çalıştı. [11]Böylece bütün İsrail bunu duyup korkacak. Bir daha aranızda buna benzer kötü bir şey yapmayacaklar.

[12-13] "Tanrınız RAB'bin yaşamanız için size vereceği kentlerin birinde, içinizden kötü kişiler çıktığını ve, 'Haydi, bilmediğiniz başka ilahlara tapalım' diyerek kentlerinde yaşayan halkı saptırdıklarını duyarsanız, [14]araştıracak, inceleyecek, iyice soruşturacaksınız. Duyduklarınız gerçekse ve bu iğrenç olayın aranızda yapıldığı kanıtlanırsa, [15]o kentte yaşayanları kesinlikle kılıçtan geçireceksiniz. Kenti yok edip orada yaşayan bütün halkı ve hayvanları kılıçtan geçireceksiniz. [16]Yağmalanan malların tümünü toplayıp meydanın ortasına yığın. Kenti ve malları Tanrınız RAB'be tümüyle yakmalık sunu* olarak yakın. Kent sonsuza dek yıkıntı halinde bırakılacak. Yeniden onarılmayacak. [17]Yok edilecek mallardan hiçbir şey almayın. Böylece RAB'bin kızgın öfkesi yatışacak ve RAB atalarınıza içtiği ant uyarınca size acıyacak, sevecenlik gösterecek, sizi çoğaltacaktır. [18]Çünkü Tanrınız RAB-bin sözünü dinleyeceksiniz. Böylece bugün size bildirdiğim buyruklara uyup O'nun gözünde doğru olanı yapmış olacaksınız."

Eti Yenen ve Yenmeyen Hayvanlar

(Lev.11:1-47)

14 "Siz Tanrınız RAB'bin çocuklarısınız. Ölülere ağıt yakmak için bedenlerinizi yaralamayacaksınız. İki kaş arasındaki tüyleri almayacaksınız. [2]Tanrınız RAB için kutsal bir halksınız. RAB öz halkı olmanız için yeryüzündeki bütün halkların arasından sizi seçti.

[3]"İğrenç sayılan hiçbir şey yemeyeceksiniz. [4]Şu hayvanların etini yiyebilirsiniz: Sığır, koyun, keçi, [5]geyik, ceylan, karaca, yaban keçisi, gazal, ahu, dağ koyunu. [6]Çatal ve yarık tırnaklı, geviş getiren her hayvanın etini yiyebilirsiniz. [7]Ancak geviş getiren, çatal ve yarık tırnaklı hayvanlardan

---

***13:5** Yas.17:7; 1Ko.5:13* ***14:1** Lev.19:28; 21:5*
***14:2** Çık.19:5-6; Yas.4:20; 7:6; 26:18; Tit.2:14; 1Pe.2:9*

etini yememeniz gerekenler şunlardır: Deve, tavşan, kaya tavşanı*. Bunlar geviş getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılırlar. [8]Domuz çatal tırnaklıdır, ama geviş getirmez. Sizin için kirli sayılır. Bu hayvanların etini yemeyecek, leşine dokunmayacaksınız.

[9]"Suda yaşayan hayvanlardan şunların etini yiyebilirsiniz: Pullu ve yüzgeçli canlıların etini yiyebilirsiniz. [10]Ama pulsuz ve yüzgeçsiz canlıların hiçbirini yemeyeceksiniz. Bunlar sizin için kirli sayılır.

[11]"Temiz sayılan bütün kuşları yiyebilirsiniz. [12]Etini yemeyeceğiniz kuşlar şunlardır: Kartal, kuzu kartalı, kara akbaba, [13]çaylak, doğan türleri, [14]bütün karga türleri, [15]baykuş, puhu, martı, atmaca türleri, [16]kukumav, büyük baykuş, peçeli baykuş, [17]ishakkuşu, akbaba, karabatak, [18]leylek, balıkçıl türleri, ibibik, yarasa. [19]Bütün kanatlı böcekler sizin için kirli sayılır. Hiçbirini yemeyeceksiniz. [20]Ama temiz sayılan kanatlı yaratıkların tümünü yiyebilirsiniz.

[21]"Kendiliğinden ölen hiçbir hayvanın etini yemeyeceksiniz. Ölü hayvanı yemesi için kentlerinizde yaşayan bir yabancıya verebilir ya da öteki yabancılara satabilirsiniz. Siz Tanrınız RAB için kutsal bir halksınız.

"Oğlağı anasının sütünde haşlamayın."

Ondalıklara İlişkin Kural

[22]"Her yıl tarlalarınızda yetişen ürünlerin ondalığını bir yana ayıracaksınız. [23]Tahılınızın, yeni şarabınızın, zeytinyağınızın ondalığını, sığırlarınızın ve davarlarınızın ilk doğanlarını, Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde O'nun önünde yiyeceksiniz. Bunu yapın ki, her zaman O'ndan korkmayı öğrenesiniz. [24]Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yer uzaksa, yol Tanrınız RAB'bin size verimli kıldığı ürünlerin ondalığını oraya taşıyamayacak kadar uzunsa, [25]ondalığınızı gümüşe çevirin. Gümüşü alıp Tanrınız RAB'bin seçeceği yere gidin. [26]Gümüşü dilediğiniz şekilde kullanın: Sığır, davar, şarap, içki ya da canınızın istediği başka bir şey alın. Siz ve aileniz orada, Tanrınız RAB'bin önünde yiyecek ve sevineceksiniz.

[27]"Kentlerinizde yaşayan Levililer'i yüzüstü bırakmayın. Onların sizin gibi payları ve mülkleri yoktur. [28]Her üç yılın sonunda, o yılın ürününün bütün ondalığını getirip kentlerinizde toplayın. [29]Öyle ki, sizin gibi payları ve mülkleri olmayan Levililer, kentlerinizde yaşayan yabancılar, öksüzler, dul kadınlar gelsinler, yiyip doysunlar. Bunu yaparsanız, Tanrınız RAB el attığınız her işte sizi kutsayacaktır."

Borçların Bağışlanacağı Yıl

15 "Her yedi yılın sonunda size borçlu olanları bağışlayacaksınız. [2]Borçları bağışlama işini şöyle yapacaksınız: Her alacaklı, komşusunun borcunu bağışlayacak. Borcun ödenmesi için komşusunu ya da kardeşini zorlamayacak. Çünkü RAB'bin borçları bağışlama yılı duyurulmuştur.

14:21 Çık.23:19; 34:26 14:22-29 Lev.27:30-33; Say.18:21

[3]Yabancıdan borcunu alabilirsin. Ama İsrailli kardeşinin borcunu bağışlayacaksın.

[4-5]"Aranızda yoksul kimse olmayacak. Tanrınız RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkede Tanrınız RAB'bin sözünü can kulağıyla dinler, bugün size bildirdiğim bütün bu buyruklara özenle uyarsanız, O sizi kesinlikle kutsayacaktır. [6]Tanrınız RAB verdiği söz uyarınca sizi kutsayacak. Siz birçok ulusa ödünç vereceksiniz, ama siz ödünç almayacaksınız. Siz birçok ulusu yöneteceksiniz, ama onlar sizi yönetmeyecek.

[7]"Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkenin herhangi bir kentinde yaşayan kardeşlerinizden biri yoksulsa, yüreğinizi katılaştırmayın, yoksul kardeşinize elisıkı davranmayın. [8]Tersine, eliniz açık olsun; gereksinimlerini karşılayacak kadar ona ödünç verin. [9]'Yedinci yıl, borçları bağışlama yılı yakındır' diyerek yüreğinizde kötü düşünce barındırmaktan sakının. Öyle ki, yoksul kardeşinize karşı elisıkı davranıp ona yardım etmekten kaçınmayasınız. Yoksul kardeşiniz sizden RAB'be yakınabilir, siz de günah işlemiş olursunuz. [10]Ona bol bol verin, verirken yüreğinizde isteksizlik olmasın. Bundan ötürü Tanrınız RAB bütün işlerinizde ve el attığınız her şeyde sizi kutsayacaktır. [11]Ülkede her zaman yoksullar olacak. Bunun için, ülkenizde yaşayan kardeşlerinize, yoksullara, gereksinimi olanlara eliaçık davranmanızı buyuruyorum."

Kölelere Yapılacak İşlem

(Çık.21:2-6)

[12]"Eğer İbrani kardeşlerinizden bir erkek ya da kadın size satılırsa, altı yıl size kölelik edecek, yedinci yıl onu özgür bırakacaksınız. [13]Onu özgür bırakırken, eli boş göndermeyin. [14]Ona davarlarınızdan, tahılınızdan, şarabınızdan bol bol verin. Tanrınız RAB'bin sizi kutsadığı oranda ona vereceksiniz. [15]Mısır'da köle olduğunuzu, Tanrınız RAB'bin sizi kurtardığını anımsayın. Bu buyruğu bugün size bunun için veriyorum.

[16]"Eğer köleniz sizi ve ailenizi seviyorsa, sizden hoşnutsa, 'Yanınızdan ayrılmak istemiyorum' derse, [17]bir biz alıp kölenin kulak memesinden sokarak kapıya geçirin; o zaman yaşam boyu köleniz olarak kalacaktır. Kadın kölelerinize de aynı şeyi yapın. [18]Kölenizi özgür bırakınca üzülmemelisiniz. Size hizmet ettiği bu altı yıl boyunca ücretli bir işçiden iki kat fazla iş görmüştür. Tanrınız RAB yaptığınız her işte sizi kutsayacaktır."

İlk Doğan Hayvanlar

[19]"Sığır ve davarlarınızın içinde ilk doğan her erkek hayvanı Tanrınız RAB'be ayıracaksınız. Sığırınızın ilk doğan öküzüyle iş yapmayacak, sürünüzün ilk doğan koyununu kırkmayacaksınız. [20]Siz ve aileniz her yıl Tanrınız RAB'bin önünde, O'nun seçeceği yerde onları yiyeceksiniz. [21]Bir hayvanın özürü varsa, topal ya da körse, herhangi bir ciddi sakatlığı varsa, onu

---

15:7-8 Lev.25:35 *15:11 Mat.26:11; Mar.14:7; Yu.12:8*
15:12 Çık.21:2 *15:12-18 Lev.25:39-46* *15:19 Çık.13:12*

Tanrınız RAB'be kurban etmeyin. [22]Bu durumdaki hayvanları kentlerinizde yiyebilirsiniz. Dinsel açıdan temiz ya da kirli kişi bunların etini ceylan ya da geyik eti yer gibi yiyebilir. [23]Ancak kan yemeyeceksiniz. Kanı su gibi toprağa akıtacaksınız."

Fısıh Bayramı

(Çık.12:1-39; Lev.23:4-8; Say.28:16-25)

16 "Aviv ayını* tutun ve Tanrınız RAB'bin Fısıh Bayramı'nı* kutlayın. Tanrınız RAB Aviv ayında geceleyin sizi Mısır'dan çıkardı. [2]Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde davarlardan, sığırlardan Fısıh* kurbanlarını keseceksiniz. [3]Kurban etiyle birlikte mayalı ekmek yemeyeceksiniz. Yedi gün mayasız ekmek –sıkıntıda yenilen ekmek– yiyeceksiniz. Siz Mısır'dan aceleyle çıktınız. Öyle ki, yaşadığınız sürece Mısır'dan çıktığınız günü anımsayasınız. [4]Yedi gün ülkenizin hiçbir yerinde maya bulunmasın. Akşam kurban edeceğiniz hayvanların etinden ilk günün sabahına bir şey bırakmayacaksınız.

[5]"Fısıh kurbanlarını Tanrınız RAB'bin size vereceği kentlerden birinde kesmeyeceksiniz; [6]ancak Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde keseceksiniz. Kurbanı orada akşam gün batınca, Mısır'dan çıktığınız saatlerde keseceksiniz. [7]Eti Tanrınız RAB'bin seçeceği yerde pişirip yiyeceksiniz. Sabah dönüp çadırlarınıza gideceksiniz. [8]Altı gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. Yedinci gün Tanrınız RAB için bir toplantı düzenleyecek ve iş yapmayacaksınız."

Haftalar Bayramı

(Lev.23:15-21; Say.28:26-31)

[9]"Ekin biçme zamanından başlayarak yedi hafta sayacaksınız. [10]Sonra Tanrınız RAB'bin sizi kutsadığı oranda vereceğiniz gönülden sunularla O'nun için Haftalar Bayramı'nı* kutlayacaksınız. [11]Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde, O'nun önünde, siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde yaşayan Leviliier, aranızdaki yabancılar, öksüzler, dullar hep birlikte sevineceksiniz. [12]Mısır'da köle olduğunuzu anımsayın ve bu kurallara uymaya dikkat edin."

Çardak Bayramı

(Lev.23:33-43; Say.29:12-39)

[13]"Tahılınızı ve asmanızın ürününü topladıktan sonra yedi gün Çardak Bayramı'nı* kutlayacaksınız. [14]Siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde yaşayan Leviliier, yabancılar, öksüzler, dullar bu bayramda hep birlikte sevineceksiniz. [15]Tanrınız RAB'bin seçeceği yerde O'nun için yedi gün bayramı kutlayacaksınız. Tanrınız RAB ürününüzün tümünü ve el attığınız her işi kutsayacak. Böylece sevinciniz tam olacak.

[16]"Bütün erkekleriniz yılda üç kez –Mayasız Ekmek Bayramı'nda*, Haftalar Bayramı'nda* ve Çardak Bayramı'nda– Tanrınız RAB'bin önünde bulunmak üzere O'nun seçeceği yere gitmeli. Kimse RAB-bin önüne eli boş gitmemeli. [17]Her

15:23 *Yar.9:4; Lev.7:26-27; 17:10-14; 19:26; Yas.12:16,23-25* biriniz Tanrınız RAB'bin sizi kutsadığı oranda armağanlar götürmeli."

Yöneticiler Atamak

[18]"Tanrınız RAB'bin size vereceği kentlerde her oymağınız için yargıçlar, yöneticiler atayacaksınız. Onlar halkı gerçek adaletle yargılayacaklar. [19]Yargılarken haksızlık yapmayacak, kimseyi kayırmayacaksınız. Rüşvet almayacaksınız. Çünkü rüşvet bilge kişinin gözlerini kör eder, haklıyı haksız çıkarır. [20]Yaşamak ve Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeyi miras almak için doğruluğun, yalnız doğruluğun ardınca gidin.

[21]"Tanrınız RAB için yapacağınız sunağın yanına ağaçtan bir Aşera* putu dikmeyeceksiniz. [22]Tanrınız RAB'bin nefret ettiği dikili taş dikmeyeceksiniz.

17 "Tanrınız RAB'be herhangi bir özürü, kusuru olan sığır ya da koyun kurban etmeyeceksiniz. Tanrınız RAB bundan tiksinir.

[2]"Tanrınız RAB'bin size vereceği kentlerin birinde aranızdan O'nun antlaşmasını çiğneyip gözünde kötü olanı yapan bir erkek ya da kadın çıkar [3]ve buyruklarıma aykırı olarak gidip başka ilahlara tapar, onların, güneşin, ayın ya da gök cisimlerinin önünde eğilirse [4]ve bu olay size bildirilirse, duyduklarınızı iyice araştırın. Duyduklarınız doğruysa ve bu iğrenç olayın İsrail'de yapıldığı kanıtlanırsa, [5]bu kötülüğü yapan erkeği ya da kadını kentinizin kapısına çıkarın ve taşa tutarak öldürün. [6]Ölmesi gereken, iki ya da üç kişinin tanıklığıyla öldürülecek; bir kişinin tanıklığıyla öldürülmeyecek. [7]O kişiyi önce tanıklar, sonra bütün halk taşa tutsun. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırmalısınız.

[8]"Eğer kentlerinizde adam öldürme, dava, saldırı konusunda yargılamada sizi aşan sorunlarla karşılaşırsanız, Tanrınız RAB'bin seçeceği yere gidin. [9]Sorunlarınızı Levili kâhinlere ve o dönemde görevli yargıca götürüp soruşturun. Yargı kararını onlar size bildirecekler. [10]RAB'bin seçeceği yerden size bildirilen karara uymalı, size verilen öğüdü tutmaya dikkat etmelisiniz. [11]Size öğretilen yasa ve verilen karar uyarınca davranın. Size bildirilenin dışına çıkmayın. [12]Orada, Tanrınız RAB'bin önünde görev yapan kâhini ya da yargıcı kim dinlemeyip saygısızlık ederse öldürülmeli. İsrail'den kötülüğü atmalısınız. [13]Bütün halk bunu duyup korkacak, bir daha saygısızlık etmeye kalkışmayacaktır."

Krala İlişkin Kurallar

[14]"Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeye girip orayı mülk edinerek yerleştiğinizde ve, 'Çevremizdeki ulusların tümü gibi biz de başımıza bir kral atayalım' dediğinizde, [15]atayacağınız kral Tanrınız RAB'bin seçtiği kişi olmalıdır. Atayacağınız kral kendi kardeşlerinizden biri olmalı. Soydaşlarınızdan olmayan birini, bir

16:19 Çık.23:6-8; Lev.19:15 16:21 Çık.34:13 16:22 Lev.26:1 17:3 Çık.22:20
17:6 Say.35:30; Yas.19:15; Mat.18:16; 2Ko.13:1; 1Ti.5:19; İbr.10:28
17:7 Yas.13:5; 1.Ko.5:13 17:14 1Sa.8:5

yabancıyı kral seçmeyeceksiniz. [16]Kral çok sayıda at edinmemeli, daha çok at satın almak için halkı Mısır'a göndermemeli. Çünkü RAB size, 'Bir daha o yoldan dönmeyeceksiniz' dedi. [17]Atayacağınız kral yüreğinin RAB'den sapmaması için çok kadın edinmemeli, büyük ölçüde altın, gümüş biriktirmemeli.

[18]"Kral tahtına oturunca, Levili kâhinlerin koruması altındaki Kutsal Yasa'nın bir örneğini kendisi bir kitaba yazacak. [19]Bu yasa örneğini yanında bulunduracak, yaşamı boyunca her gün onu okuyacak. Öyle ki, Tanrısı RAB'den korkmayı, bu yasanın bütün sözlerine ve kurallarına uymayı öğrensin; [20]kendini kardeşlerinden üstün saymasın, yasanın dışına çıkmasın; kendinin ve soyunun krallığı İsrail'de uzun yıllar sürsün."

Levililer'in ve Kâhinlerin Payı

18 "Levili kâhinlerin, bütün Levi oymağının öbür İsrailliler gibi payı ve mülkü olmayacak. RAB için yakılan sunularla, RAB'be düşen payla geçinecekler. [2]Kardeşleri arasında mülkleri olmayacak. RAB'bin onlara verdiği söz uyarınca, RAB'bin kendisi onların mirası olacak.

[3]"Halktan sığır ya da koyun kurban edenlerin kâhinlere vereceği pay şu olacak: Kol, çene, işkembe. [4]Tahılınızın, yeni şarabınızın, zeytinyağınızın ilk ürününü ve koyunlarınızdan kırktığınız ilk yünü kâhine vereceksiniz. [5]Çünkü Tanrınız RAB, önünde dursunlar, her zaman adıyla hizmet etsinler diye bütün oymaklarınız arasından onu ve oğullarını seçti.

[6]"Eğer bir Levili, yaşadığı herhangi bir İsrail kentinden RAB'bin seçeceği yere kendi isteğiyle gelirse, [7]orada Tanrısı RAB'bin önünde duran Levili kardeşleri gibi RAB'bin adıyla hizmet edebilir. [8]Aile mülkünün satışından eline geçen para dışında, eşit pay olarak bölüşecekler."

Ulusların İğrenç Töreleri

[9]"Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeye girdiğinizde, oradaki ulusların iğrenç törelerini öğrenip uygulamayın. [10-11]Aranızda oğlunu ya da kızını ateşte kurban eden, falcı[a], büyücü, muskacı, medyum, ruh çağıran ya da ölülerin ruhlarına danışan kimse olmasın. [12]Çünkü RAB bunları yapanlardan tiksinir. Tanrınız RAB, bu iğrenç töreleri yüzünden bu ulusları önünüzden kovacaktır. [13]Tanrınız RAB'bin önünde yetkin olun."

Peygamber Hakkında

[14]"Ülkelerini alacağınız uluslar büyücülerin, falcıların öğüdüne kulak verirler. Ama Tanrınız RAB buna izin vermiyor. [15]Tanrınız RAB size aranızdan, kendi kardeşlerinizden benim gibi bir peygamber çıkaracak. Onu dinleyin. [16]Horev'de toplandığınız

---

[a] *18:10-11 Falcı sözcüğü İbranice'deki 3 ayrı terimin karşılığı olarak kullanılıyor. Bu 3 terim falcılığın değişik türlerini içerir.* *17:16 1Kr.10:28; 2Ta.1:16; 9:28*
17:17 1Kr.11:1-8 *17:17 1Kr.10:14-22,27; 2Ta.1:15; 9:27*
18:2 Say.18:20; Yas.10:9 *18:10-11 Çık.22:18; Lev.19:26,31*
18:13 Mat.5:48 *18:15,18 Yu.1:21; 7:40; Elç.3:22; 7:37*

gün Tanrınız RAB'den şunu dilemiştiniz: 'Bir daha ne Tanrımız RAB'bin sesini duyalım, ne de o büyük ateşi görelim, yoksa ölürüz.' [17]RAB bana, 'Söyledikleri doğrudur' dedi. [18]'Onlara kardeşleri arasından senin gibi bir peygamber çıkaracağım. Sözlerimi onun ağzından işiteceksiniz. Kendisine buyurduklarımın tümünü onlara bildirecek. [19]Adıma konuşan peygamberin ilettiği sözleri dinlemeyeni ben cezalandıracağım. [20]Ancak, kendisine buyurmadığım bir sözü benim adıma söylemeye kalkışan ya da başka ilahlar adına konuşan peygamber öldürülecektir.'

[21]" 'Bir sözün RAB'den olup olmadığını nasıl bilebiliriz?' diye düşünebilirsiniz. [22]Eğer bir peygamber RAB'bin adına konuşur, ama konuştuğu söz yerine gelmez ya da gerçekleşmezse, o söz RAB'den değildir. Peygamber saygısızca konuşmuştur. Ondan korkmayın."

Sığınak Kentler

(Say.35:6-34; Yas.4:41-43; Yşu.20:1-9)

19 "Tanrınız RAB ülkelerini size vereceği ulusları yok ettiğinde ve siz bu ülkeleri mülk edinip kentlerine ve evlerine yerleştiğinizde, [2]Tanrınız RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkenin ortasında kendiniz için üç kent ayıracaksınız. [3]Bu kentlere giden yollar yapacak, Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeyi üç bölgeye ayıracaksınız. Öyle ki, birini öldüren bu kentlerden birine kaçabilsin.

[4]"Birini öldürüp de canını kurtarmak için oraya kaçan kişiyle ilgili kural şudur: Biri, önceden kin beslemediği komşusunu istemeyerek öldürürse, [5]örneğin odun kesmek üzere komşusuyla ormana gidip ağacı kesmek için baltayı vurduğunda balta demiri saptan çıkar, komşusuna çarpar, komşusu ölürse, ölüme neden olan kişi bu kentlerden birine kaçıp canını kurtarsın. [6]Yoksa ölenin öcünü almak isteyen, öfkeyle öldürenin peşine düşebilir, yol uzunsa yetişip onu öldürebilir. Oysa öldüren kişi, öldürdüğü kişiye karşı önceden bir kini olmadığından, ölümü hak etmemiştir. [7]Kendinize üç kent ayırın dememin nedeni budur.

[8-9]"Tanrınız RAB'bi sevmek, her zaman O'nun yollarında yürümek için bugün size bildirdiğim bütün bu buyruklara uyarsanız, Tanrınız RAB atalarınıza içtiği ant uyarınca sınırınızı genişletir ve onlara söz verdiği bütün ülkeyi size verirse, kendinize üç kent daha ayırın. [10]Öyle ki, Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkede suçsuz kanı dökülmesin ve siz de kan dökmekten suçlu olmayasınız.

[11]"Komşusuna kin besleyen biri pusuya yatar, saldırıp onu öldürür, sonra da bu kentlerden birine kaçarsa, [12]kentinin ileri gelenleri peşinden adam gönderip onu kaçtığı kentten geri getirecekler. Öldürülmesi için, ölenin öcünü almak isteyen kişiye teslim edecekler. [13]Ona acımayacaksınız. İsrail'i suçsuz kanı dökme günahından arındırmalısınız ki, üzerinize iyilik gelsin.

[14]"Tanrınız RAB'bin mülk edinmek

18:19 Elç.3:23

için size vereceği ülkede payınıza düşen mirasta komşunuzun önceden belirlenen sınırını değiştirmeyeceksiniz."

Tanıklar Hakkında

[15]"Herhangi bir suç ya da günah konusunda birini suçlu çıkarmak için bir tanık yetmez. Her sorun iki ya da üç tanığın tanıklığıyla açıklığa kavuşturulacaktır.

[16]"Eğer yalancı bir tanık kötü amaçla birini suçlarsa, [17]aralarında sorun olan iki kişi RAB'bin önünde kâhinlerin ve o dönemde görevli yargıçların önüne çıkarılmalı. [18]Yargıçlar sorunu iyice araştıracaklar. Eğer tanığın kardeşine karşı yalancı tanıklık yaptığı ortaya çıkarsa, [19]kardeşine yapmayı tasarladığını kendisine yapacaksınız. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırmalısınız. [20]Geri kalanlar olup bitenleri duyup korkacaklar; bir daha aranızda buna benzer kötü bir şey yapmayacaklar. [21]Acımayacaksınız: Cana can, göze göz, dişe diş, ele el, ayağa ayak."

Savaşa Gidince

20 "Düşmanlarınızla savaşmaya gittiğinizde, atlar, savaş arabaları ve sizden daha kalabalık bir ordu görürseniz onlardan korkmayın. Sizi Mısır'dan çıkaran Tanrınız RAB sizinledir. [2]Savaşa başlamadan önce kâhin gelip askerlere seslenecek. [3]Onlara şöyle diyecek: 'Ey İsrailliler, dinleyin! Bugün düşmanlarınızla savaşmaya gidiyorsunuz. Cesaretinizi yitirmeyin, korkmayın. Onlardan yılmayın, ürkmeyin. [4]Çünkü sizi zafere kavuşturmak üzere sizinle birlikte düşmanlarınıza karşı savaşmaya gelen Tanrınız RAB'dir.'

[5]"Görevliler askerlere şöyle diyecekler: 'Yeni ev yapıp da içinde oturmayan biri var mı? Evine geri dönsün. Yoksa savaşta ölebilir, evine bir başkası yerleşir. [6]Bağ dikip de üzümünü toplamayan var mı? Evine dönsün. Olur ya, savaşta ölür, üzümü bir başkası toplar. [7]Bir kızla nişanlanıp da evlenmeyen var mı? Evine dönsün. Belki savaşta ölür, kızı başka biri alır.'

[8]"Görevliler konuşmalarını şöyle sürdürecekler: 'Aranızda korkan, cesaretini yitiren var mı? Evine dönsün. Öyle ki, kardeşlerinin yürekleri onunki gibi ürpermesin.' [9]Görevliler askerlere seslenmeyi bitirince, orduya komutanlar atayacaklar.

[10]"Bir kente saldırmadan önce, kent halkına barış önerin. [11]Barış önerinizi benimser, kapılarını size açarlarsa, kentte yaşayanların tümü sizin için angaryasına çalışacak, size hizmet edecekler. [12]Ama barış önerinizi geri çevirir, sizinle savaşmak isterlerse, kenti kuşatın. [13]Tanrınız RAB kenti elinize teslim edince, orada yaşayan bütün erkekleri kılıçtan geçirin. [14]Kadınları, çocukları, hayvanları ve kentteki her şeyi yağmalayabilirsiniz. Tanrınız RAB'bin size verdiği düşman malını kullanabilirsiniz. [15]Yakınınızdaki uluslara ait olmayan sizden çok uzak kentlerin tümüne böyle davranacaksınız.

***19:14** Yas.27:17*
***19:15** Say.35:30; Yas.17:6; Mat.18:16; Yu.19:31; 2Ko.13:1; 1Ti.5:19; İbr.10:28*
***19:21** Çık.21:23-25; Lev.24:20; Mat.5:38*

[16]"Ancak Tanrınız RAB'bin miras olarak size vereceği bu halkların kentlerinde soluk alan hiçbir canlıyı yaşatmayacaksınız. [17]Tanrınız RAB'bin size buyurduğu gibi, onları –Hitit*, Amor, Kenan, Periz, Hiv ve Yevus halklarını– tümüyle yok edeceksiniz. [18]Öyle ki, ilahlarına taparken yaptıkları iğrençliklere uymayı size öğretemesinler, siz de Tanrınız RAB'be karşı günah işlemeyesiniz.

[19]"Bir kentle savaşırken, kenti ele geçirmek için kuşatma uzun sürerse, ağaçlarına balta vurup yok etmeyeceksiniz. Ağaçların ürünlerini yiyebilirsiniz, ama onları kesmeyeceksiniz. Çünkü kırdaki ağaçlar insan değil ki kuşatma altına alasınız. [20]Yalnız ürün vermediğini bildiğiniz ağaçları kesip yok edebilirsiniz. Sizinle savaşan kenti ele geçirene dek kesilen ağaçları kuşatma işinde kullanabilirsiniz."

Kimin Öldürdüğü Bilinmeyen Ölüler

21 "Tanrınız RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkede, kırda yere düşmüş, kimin öldürdüğü bilinmeyen birini görürseniz, [2]ileri gelenleriniz ve yargıçlarınız gidip ölünün çevredeki kentlere olan uzaklığını ölçsünler. [3]Ölüye en yakın kentin ileri gelenleri işe koşulmamış, boyunduruk takmamış bir düve alacaklar. [4]Düveyi toprağı sürülmemiş, ekilmemiş ve içinde sürekli akan bir dere olan bir vadiye getirecekler. Orada, derede düvenin boynunu kıracaklar. [5]Levili kâhinler de oraya gidecek. Çünkü Tanrınız RAB, onları kendisine hizmet etsinler, O'nun adıyla kutsasınlar diye seçti. Kavga, saldırı davalarına da onlar bakacak. [6]Ölüye en yakın kentin ileri gelenleri, derede boynu kırılan düvenin üzerinde ellerini yıkayacaklar. [7]Sonra şöyle bir açıklama yapacaklar: 'Bu kanı ellerimiz dökmedi, kimin yaptığını gözlerimiz de görmedi. [8]Ya RAB, kurtardığın halkın İsraillliler'i bağışla. Halkını dökülen suçsuz kanından sorumlu tutma.' Böylece kan dökme günahından bağışlanacaklar. [9]RAB'bin gözünde doğru olanı yapmakla, suçsuz kanı dökme günahından arınacaksınız."

Tutsak Bir Kadınla Evlenmek

[10]"Düşmanlarınızla savaşmaya çıktığınızda ve Tanrınız RAB onları elinize teslim ettiğinde, tutsaklar alır ve [11]aralarında sevdiğiniz güzel bir kadın görürseniz, onu kendinize eş olarak alabilirsiniz. [12]Onu evinize götürün. Başını tıraş etsin, tırnaklarını kessin. [13]Üzerinden tutsaklık giysilerini çıkarsın. Evinizde otursun. Anne babası için bir ay yas tutsun. Sonra kadını alan kişi onunla yatabilir. Erkek ona koca, kadın da ona karı olacak. [14]Kadından hoşnut kalmazsa, onu özgür bıraksın. Kadınla yattığı için onu parayla satmasın, ona köle gibi davranmasın."

İlk Oğulluk Hakkı

[15]"Eğer bir adamın iki karısı varsa, birini seviyor, öbüründen hoşlanmıyorsa; iki kadın da kendisine oğullar doğurmuşsa; ilk oğul hoşlanmadığı kadının oğluysa; [16]adam malını miras olarak oğullarına bölüştürdüğü gün sevdiği kadının oğlunu kayırıp ona ilk oğulluk hakkını veremez. [17]Hoşlanmadığı kadının oğlunu ilk

doğan oğul olarak tanıyacak ve ona bütün malından iki pay verecektir. Çünkü bu oğul babasının gücünün ilk ürünüdür. İlk oğulluk hakkı onun olacak."

Söz Dinlemez Oğul

[18]"Eğer bir adamın dikbaşlı, başkaldıran, annesinin ve babasının sözünü dinlemeyen, onların tedibine aldırmayan bir oğlu varsa, [19]annesiyle babası onu tutup kent kapısında görev yapan kent ileri gelenlerine götürecekler. [20]Onlara şöyle diyecekler: 'Oğlumuz dikbaşlı, başkaldıran bir çocuktur. Sözümüzü dinlemiyor. Savurgan ve içkicidir.' [21]Bunun üzerine kentin bütün erkekleri onu taşlayarak öldürecekler. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız. Bütün İsrailliler bunu duyup korkacaklar."

Çeşitli Yasalar

[22]"Eğer bir adam bir günahtan ötürü ölüm cezasına çarptırılıp öldürülür ve ölüsü ağaca asılırsa, [23]ölüyü gece ağaçta asılı bırakmamalısınız. O gün kesinlikle gömmelisiniz. Asılan kişi Tanrı tarafından lanetlenmiştir. Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeyi kirletmeyeceksiniz.

22 "Kardeşinin yolunu yitirmiş sığırını ya da koyununu görünce, onları görmezlikten gelme. Sığırı ya da koyunu kesinlikle kardeşine geri götüreceksin. [2]Kardeşin sana uzaksa ya da hayvanın kime ait olduğunu bilmiyorsan evine götür. Kardeşin sığırını ya da koyununu aramaya çıkıncaya dek hayvan evinde kalsın. Sonra ona geri verirsin. [3]Kardeşinin eşeğini, giysisini ya da yitirdiği başka bir şeyini gördüğünde, aynı biçimde davranacaksın. Görmezlikten gelmeyeceksin.

[4]"Kardeşinin eşeğini ya da sığırını yolda düşmüş gördüğünde, görmezlikten gelme. Hayvanı ayağa kaldırması için kesinlikle kardeşine yardım edeceksin.

[5]"Kadınlar erkek giysisi, erkekler de kadın giysisi giymesin. Tanrınız RAB bu gibi şeyleri yapanlardan tiksinir.

[6]"Yolda rastlantıyla ağaçta ya da yerde bir kuş yuvası görürseniz, ana kuş yavruların ya da yumurtaların üzerinde oturuyorsa, anayı yavrularıyla birlikte almayacaksınız. [7]Yavruları kendiniz için alabilirsiniz, ama anayı kesinlikle özgür bırakacaksınız. Öyle ki, üzerinize iyilik gelsin ve ömrünüz uzun olsun.

[8]"Yeni bir ev yaparken, dama korkuluk yapacaksın. Öyle ki, biri damdan düşüp ölürse ailen sorumlu sayılmasın.

[9]"Bağına iki çeşit tohum ekmeyeceksin. Yoksa ektiğin tohumun da bağın da ürününü kullanamazsın.

[10]"Çift sürmek için eşeği öküzle birlikte koşmayacaksın.

[11]"Yünle ketenden dokunmuş karışık kumaştan giysi giymeyeceksin.

[12]"Giysinin dört yerine püskül dikeceksin."

Cinsel Paklıkla İlgili Kurallar

[13]"Bir adam bir kadın alır, yattık-

21:22-23 Gal.3:13-14 22:1-4 Çık.23:4-5 22:9-11 Lev.19:19 22:12 Say.15:37-41 tan sonra ondan hoşlanmazsa, [14]ona suç yükler, adını kötüler, 'Bu kadınla evlendim ama onunla yatınca erden olmadığını gördüm' derse, [15]kadının annesiyle babası kızlarının erden olduğuna ilişkin kanıtı alıp kapıda görevli kent ileri gelenlerine getirecekler. [16-17]Kadının babası ileri gelenlere, 'Kızımı bu adamla evlendirdim ama o kızımdan hoşlanmıyor' diyecek, 'Şimdi kızımı suçluyor, onun erden olmadığını söylüyor. İşte kızımın erden olduğunun kanıtı!' Sonra anne-baba kızlarının erden olduğunu kanıtlayan yatak çarşafını ileri gelenlerin önüne serip gösterecekler. [18]Kent ileri gelenleri de adamı cezalandıracaklar. [19]Ceza olarak ondan yüz gümüş alıp kadının babasına verecekler. Çünkü adam İsrailli bir erden kızın adını kötülemiştir. Kadın adamın karısı kalacak ve adam yaşamı boyunca onu boşayamayacaktır.

[20]"Ancak bu sav doğruysa, kızın erden olduğuna ilişkin bir kanıt bulunamazsa, [21]kızı baba evinin kapısına çıkaracaklar. Kent halkı taşlayarak kızı öldürecek. Babasının evindeyken fuhuş yapmakla İsrail'de iğrençlik yapmıştır. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.

[22]"Eğer bir adam başka birinin karısıyla yatarken yakalanırsa, hem kadınla yatan adam, hem kadın, ikisi de öldürülecek. İsrail'den kötülüğü atacaksınız.

[23]"Eğer bir adam kentte başka biriyle nişanlı erden bir kızla karşılaşır ve onunla yatarsa, [24]ikisini de kentin kapısına götürecek, taşlayarak öldüreceksiniz. Çünkü kız kentte olduğu halde yardım istemek için bağırmadı; adam da komşusunun karısıyla ilişki kurdu. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.

[25]"Eğer bir adam kırda nişanlı bir kızla karşılaşır, onu yakalayıp tecavüz ederse, yalnız tecavüz eden adam öldürülecek. [26]Kıza hiçbir şey yapmayacaksınız. Çünkü kızın ölümü hak edecek bir günahı yoktur. Bu, komşusuna saldırıp onu öldüren adamın davasına benzer. [27]Adam kızı kırda gördüğünde nişanlı kız bağırmışsa da onu kurtaran olmamıştır.

[28]"Eğer bir adam nişanlı olmayan erden bir kızla karşılaşır, tutup onunla yatarsa ve bu ortaya çıkarsa, [29]kızla yatan adam kızın babasına elli gümüş verecek. Kıza tecavüz ettiği için onu karı olarak alacak ve yaşamı boyunca onu boşayamayacaktır.

[30]"Kimse babasının karısını almayacak, babasının evlilik yatağına leke sürmeyecektir."

Topluluğun Dışında Bırakılanlar

23 "Erkeklik bezi ezilmiş ya da erkeklik organı kesilmiş kişi RAB'bin topluluğuna girmeyecek.

[2]"Yasa dışı doğan biri RAB'bin topluluğuna girmeyecek. Soyundan gelenler de onuncu kuşağa dek RAB'bin topluluğuna girmeyecektir.

[3]"Ammonlu ya da Moavlı biri RAB'bin topluluğuna girmeyecek. Onların soyundan gelenler de onuncu

---

***22:28-29** Çık.22:16-17*

***22:30** Lev.18:8; 20:11; Yas.27:20; 1Ko.5:1*

***23:3-5** Neh.13:1-2*

kuşağa dek asla RAB'bin topluluğuna girmeyecek. [4]Mısır'dan çıktığınızda yolda sizi ekmek ve suyla karşılamadılar. Aram-Naharayim'deki Petor Kenti'nden Beor oğlu Balam'ı size lanet okuması için ücretle tuttular. [5]Ne var ki Tanrınız RAB Balam'ı dinlemek istemedi. Sizin için laneti kutsamaya çevirdi. Çünkü Tanrınız RAB sizi seviyor. [6]Kuşaklar boyunca onların esenliği ve iyiliği için çalışmayın.

[7]"Edomlular'dan iğrenmeyeceksiniz. Onlar kardeşinizdir. Mısırlılar'dan da iğrenmeyeceksiniz. Çünkü onların ülkesinde yabancı olarak yaşadınız. [8]Onlardan doğan üçüncü kuşak çocuklar RAB'bin topluluğuna girebilir."

Ordugahı Temiz Tutmak

[9]"Düşmanlarınızla savaşmak üzere ordugah kurduğunuzda, her kötülükten sakınacaksınız. [10]Aranızda gece menisi boşaldığı için dinsel açıdan kirli biri varsa, ordugahın dışına çıkıp orada kalsın. [11]Akşama doğru yıkansın, gün batımında ordugaha dönsün.

[12]"İhtiyaçlarınızı gidermek için ordugahın dışında bir yeriniz olmalı. [13]Donatımınız arasında yeri kazmak için bir gereç bulunsun. İhtiyacınızı gidereceğiniz zaman bir çukur kazın, sonra da dışkınızı örtün. [14]Tanrınız RAB sizi kurtarmak ve düşmanlarınızı elinize teslim etmek için ordugahın ortasında dolaşır. Ordugahınız kutsal olsun ki, RAB aranızda yakışıksız bir şey görüp sizden ayrılmasın."

Çeşitli Kurallar

[15]"Efendisinden kaçıp size sığınan köleyi efendisine teslim etmeyeceksiniz. [16]Bırakın kendi seçeceği yerde, beğendiği bir kentte aranızda yaşasın. Ona baskı yapmayacaksınız.

[17]"Putperest törenlerinde fuhuş yapan İsrailli bir kadın ya da erkek olmasın. [18]Fuhuş yapan kadın ya da erkeğin[a] kazancını adak olarak Tanrınız RAB'bin Tapınağı'na götürmeyeceksiniz. İkisi de Tanrınız RAB'bin gözünde iğrençtir.

[19]"Kardeşinize para, yiyecek ya da faiz getiren başka bir şey ödünç verdiğinizde, ondan faiz almayacaksınız. [20]Yabancıdan faiz alabilirsiniz ama kardeşinizden almayacaksınız. Böyle yapın ki, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede el attığınız her işte Tanrınız RAB sizi kutsasın.

[21]"Tanrınız RAB'be bir dilek adağı adadığınızda yerine getirmeyi savsaklamayın. Tanrınız RAB sizden kesinlikle bunu isteyecektir. Yerine getirmezseniz size günah sayılacaktır. [22]Ama adak adamaktan çekinirsen günah sayılmaz. [23]Ağzınızdan çıkanı yapmaya dikkat edin. Çünkü Tanrınız RAB'be adağı gönülden adadınız.

[24]"Komşunuzun bağına girdiğinizde doyuncaya dek üzüm yiyebilirsiniz, ama torbanıza koymayacaksınız. [25]Komşunuzun ekin tarlasına girdiğinizde elinizle başak koparabilirsiniz,

---

[a] *23:18 "Erkeğin": İbranice "Köpeğin".* *23:4 Say.22:1-6* *23:5 Say.23:7-24:9*
23:6 Ezr.9:12 *23:17 Lev.19:29* *23:19-20 Çık.22:25; Lev.25:36-37; Yas.15:7-11*
23:21 Say.30:1-16; Mat.5:33 *23:25 Mat.12:1; Mar.2:23; Luk.6:1*

ama ekinlere orak salmayacaksınız.

24 “Eğer bir adam evlendiği kadında yakışıksız bir şey bulur, bundan ötürü ondan hoşlanmaz, boşanma belgesi yazıp ona verir ve onu evinden kovarsa, [2]kadın adamın evinden ayrıldıktan sonra başka biriyle evlenirse, [3]ikinci kocası da ondan hoşlanmaz, boşanma belgesi yazıp verir, onu evinden kovarsa ya da ikinci adam ölürse, [4]kadını boşayan ilk kocası onunla yeniden evlenemez. Çünkü kadın kirlenmiştir. Bu RAB’bin gözünde iğrençtir. Tanrınız RAB’bin mülk olarak size vereceği ülkeyi günaha sürüklemeyin.

[5]“Yeni evli bir adam savaşa gitmeyecek, ona herhangi bir görev verilmeyecek. Bir yıl özgürce evinde kalıp karısını mutlu edecek.

[6]“Rehin olarak ne değirmeni, ne de üst taşını alın. Bunu yapmakla adamın yaşamını rehin almış olursunuz.

[7]“İsrailli kardeşlerinden birini kaçırıp ona kötü davranan ya da onu satan adam yakalanırsa ölmeli. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.

[8]“Deri hastalığı konusunda, Levili kâhinlerin size bütün öğrettiklerini yapmaya çok dikkat edin. Onlara verdiğim buyruklara özenle uyun. [9]Siz Mısır’dan çıktıktan sonra Tanrınız RAB’bin yolda Miryam’a neler yaptığını anımsayın.

[10]“Komşuna herhangi bir şey ödünç verdiğinde, vereceği rehini almak için onun evine girmeyeceksin. [11]Dışarıda bekleyeceksin. Ödünç verdiğin kişi rehini kendisi sana getirsin. [12]Eğer yoksul biriyse, onun rehini elinde olduğu sürece yatağa girmeyeceksin. [13]Ondan aldığın giysiyi gün batımında ona kesinlikle geri vereceksin ki, onunla yatabilsin. O da seni kutsayacak. Bu yaptığın, Tanrın RAB’bin önünde sana doğruluk sayılacak.

[14]“Ücretle çalışan, gereksinimi olan, yoksul bir soydaşınızı ya da kentlerinizin birinde yaşayan bir yabancıyı sömürmeyeceksiniz. [15]Ücretini her gün, güneş batmadan ödeyeceksiniz. Yoksul olduğu için güvencesi odur. Yoksa sana karşı RAB’be haykırır ve sen de günah işlemiş sayılırsın.

[16]“Ne babalar çocuklarının günahından ötürü öldürülecek, ne de çocuklar babalarının. Herkes kendi günahı için öldürülecek.

[17]“Yabancıya ya da öksüze haksızlık etmeyeceksiniz. Dul kadının giysisini rehin almayacaksınız. [18]Mısır’da köle olduğunuzu, Tanrınız RAB’bin sizi oradan kurtardığını anımsayın. Bunun için böyle davranmanızı buyuruyorum.

[19]“Tarlanızdaki ekini biçtiğinizde, gözden kaçan bir demet olursa, almak için geri dönmeyin. Onu yabancıya, öksüze, dul kadına bırakın. Öyle ki, Tanrınız RAB el attığınız her işte sizi kutsasın. [20]Zeytin ağaçlarınızı dövüp ürününü topladığınızda, dallarda kalanı toplamak için geri

24:1 Mat.5:31; 19:7; Mar.10:4
24:8 Lev.13:1-14:54 *24:9 Say.12:10*
24:14-15 Lev.19:13; Yak.5:4
24:17-18 Çık.23:9; Lev.19:33-34; Yas.27:19
24:7 Çık.21:16
24:10-13 Çık.22:26-27
24:16 2Kr.14:6; 2Ta.25:4; Hez.18:20
24:19-21 Lev.19:9-10; 23:22

dönmeyeceksiniz. Kalanları yabancıya, öksüze, dul kadına bırakacaksınız. [21]Bağbozumunda artakalan üzümleri toplamak için geri dönmeyeceksiniz. Yabancıya, öksüze, dul kadına bırakacaksınız. [22]Mısır'da köle olduğunuzu anımsayın. Bunun için böyle davranmanızı buyuruyorum.

25 “Kişiler arasında bir sorun çıktığında, taraflar mahkemeye gittiğinde, yargıçlar davaya bakacak; suçsuzu aklayacak, suçluyu cezaya çarptıracaklar. [2]Eğer suçlu kişi kamçılanmayı hak ettiyse, yargıç onu yere yatırtacak ve önünde suçu oranında sayıyla kamçılatacak. [3]Suçluya kırk kırbaçtan fazla vurulmamalı. Kırbaç sayısı kırkı aşarsa, kardeşiniz gözünüzde aşağılanabilir.

[4]“Harman döven öküzün ağzını bağlamayacaksın.

[5]“Birlikte oturan kardeşlerden biri oğlu olmadan ölürse, ölenin dulu aile dışından biriyle evlenmemeli. Ölenin kardeşi dul kalan kadına gidecek. Onu kendine karı olarak alacak, ona kayınbiraderlik görevini yapacak. [6]Kadının doğuracağı ilk oğul, ölen kardeşin adını sürdürsün. Öyle ki, ölenin adı İsrail'den silinmesin. [7]Ama adam kardeşinin dul karısıyla evlenmek istemiyorsa, dul kadın kent kapısında görev yapan ileri gelenlere gidip şöyle diyecek: ‘Kayınbiraderim İsrail'de kardeşinin adını yaşatmayı kabul etmiyor. Bana kayınbiraderlik görevini yapmak istemiyor.’ [8]Kentin ileri gelenleri adamı çağırıp onunla konuşacaklar. Eğer adam, ‘Onunla evlenmek istemiyorum’ diye üstelerse, [9]kardeşinin dul karısı ileri gelenlerin önünde adamın yanına gidecek, onun ayağındaki çarığı çıkaracak, yüzüne tükürecek ve, ‘Kardeşine soy yetiştirmek istemeyen adama böyle yapılır’ diyecek. [10]Adamın soyu İsrail'de ‘Çarığı çıkarılanın soyu’ diye bilinecek.

[11]“Eğer iki adam kavgaya tutuşur da birinin karısı kocasını dövenin elinden kurtarmak için gelip elini uzatır, öbür adamın erkeklik organını tutarsa, [12]kadının elini keseceksiniz; ona acımayacaksınız.

[13]“Torbanızda biri ağır, öbürü hafif iki türlü tartı olmayacak. [14]Evinizde biri büyük, öbürü küçük iki türlü ölçü[a] olmayacak. [15]Tartınız da ölçünüz de eksiksiz ve doğru olacak. Öyle ki, Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkede ömrünüz uzun olsun. [16]Tanrınız RAB bunları yapandan da, haksızlık edenden de tiksinir.

[17]“Siz Mısır'dan çıktıktan sonra Amalekliler'in yolda size neler yaptığını anımsayın. [18]Siz yorgun ve bitkinken yolda size saldırdılar; geride kalan bütün güçsüzleri öldürdüler. Tanrı'dan korkmadılar. [19]Tanrınız RAB mülk edinmek için miras olarak size vereceği ülkede sizi çevrenizdeki bütün düşmanlardan kurtarıp rahata kavuşturunca, Amalekliler'in anısını gökler altından sileceksiniz. Bunu unutmayın!”

[a] *25:14 “Ölçü”: İbranice “Efa”, yaklaşık 22 litrelik bir ölçek.* *25:3 2Ko.11:24*
25:4 1Ko.9:9-10; 1Ti.5:18 *25:5-6 Mat.22:23-24; Mar.12:18-19; Luk.20:27-28*
25:7-10 Rut 4:7-8 *25:13-16 Lev.19:35-36* *25:17-19 Çık.17:8-14; 1Sa.15:2-9*

İlk Ürün ve Ondalık

26 “Tanrınız RAB’bin miras olarak size vereceği ülkeye girip orayı mülk edinerek yerleştiğinizde, [2]Tanrınız RAB’bin size vereceği ülkenin topraklarından topladığınız bütün ürünlerin ilk yetişenlerini alıp sepete koyacaksınız. Sonra Tanrınız RAB’bin adını yerleştirmek için seçeceği yere gideceksiniz. [3]O dönemde görevli kâhine gidip, ‘RAB’bin bize ant içerek atalarımıza söz verdiği ülkeye geldiğimi Tanrın RAB’be bugün bildiriyorum’ diyeceksiniz. [4]Kâhin sepeti elinizden alıp Tanrınız RAB’bin sunağının önüne koyacak. [5]Sonra Tanrınız RAB’bin önünde şu açıklamayı yapacaksınız: ‘Babam göçebe bir Aramlı’ydı. Sayıca az kişiyle Mısır’a gidip orada yaşamaya başladı. Orada büyük, güçlü, kalabalık bir ulus oldu. [6]Mısırlılar bize kötü davranarak baskı yaptılar. Bizi ağır işlere zorladılar. [7]Atalarımızın Tanrısı RAB’be yakardık. RAB yakarışımızı duydu; çektiğimiz sıkıntıyı, emeği, bize yapılan baskıyı gördü. [8]Bunun üzerine güçlü elle, kudretle, büyük ve ürkütücü olaylarla, belirtilerle, şaşılası işlerle bizi Mısır’dan çıkardı. [9]Bizi buraya getirdi; bu toprakları, süt ve bal akan ülkeyi bize verdi. [10]Şimdi, ya RAB, bize verdiğin toprağın ürününün ilk yetişenini getiriyorum.’ Sonra sepeti Tanrınız RAB’bin önüne koyup O’nun önünde yere kapanacaksınız. [11]Sizler, Levililer ve aranızda yaşayan yabancılar Tanrınız RAB’bin size ve ailenize verdiği bütün iyi şeyler için sevineceksiniz.

[12]“Üçüncü yıl, ondalığı verme yılı, bütün ürününüzün ondalığını bir yana ayırın. Ayırma işini bitirdiğinizde, ondalığı Levililer’e, yabancılara, öksüzlere ve dul kadınlara vereceksiniz. Öyle ki, onlar da kentlerinizde yiyip doysunlar. [13]Sonra Tanrınız RAB’be, ‘Bana buyurduğun gibi, RAB’be ayırdıklarımı evden çıkarıp Levililer’e, yabancılara, öksüzlere ve dul kadınlara verdim’ diyeceksiniz, ‘Buyruklarından ayrılmadım, hiç birini unutmadım. [14]Ne yas tutarken ayırdıklarımdan yedim, ne dinsel açıdan kirliyken onlara dokundum, ne de ölülere sundum. Tanrım RAB’bin sözüne kulak verdim. Bana bütün buyurduklarını yaptım. [15]Kutsal konutundan, göklerden aşağıya bak! Halkın İsrail’i ve atalarımıza içtiğin ant uyarınca bize verdiğin ülkeyi, süt ve bal akan ülkeyi kutsa.’ ”

Tanrı’nın Öz Halkı

[16]“Bugün Tanrınız RAB bu kurallara, ilkelere uymanızı buyuruyor. Onlara bütün yüreğinizle, canınızla uymaya dikkat edin. [17]Bugün RAB’bin Tanrınız olduğunu, O’nun yollarında yürüyeceğinizi, kurallarına, buyruklarına, ilkelerine uyacağınızı, O’nun sözünü dinleyeceğinizi açıkladınız. [18]Bugün RAB, size verdiği söz uyarınca, öz halkı olduğunuzu açıkladı. Bütün buyruklarına uyacaksınız. [19]Tanrınız RAB sizi övgüde, ünde, onurda yarattığı bütün uluslardan

***26:2** Çık.23:19* ***26:12** Yas.14:28-29*
***26:18** Çık.19:5; Yas.4:20; 7:6; 14:2; Tit.2:14; 1Pe.2:9*

üstün kılacağını, verdiği söz uyarınca kendisi için kutsal bir halk olacağınızı açıkladı."

Eval Dağı'ndaki Sunak

27 Musa ile İsrail ileri gelenleri halka şöyle dediler: "Bugün size ilettiğim bütün buyruklara uyun. [2]Şeria Irmağı'ndan Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeye geçince, büyük taşlar dikip kireçleyeceksiniz. [3]Atalarınızın Tanrısı RAB'bin size verdiği söz uyarınca O'nun size vereceği ülkeye, süt ve bal akan ülkeye girince, bu yasanın bütün sözlerini taşlara yazacaksınız. [4]Şeria Irmağı'ndan geçince, bugün size buyurduğum gibi, bu taşları Eval Dağı'na dikip kireçleyeceksiniz. [5]Orada Tanrınız RAB'be taşlardan bir sunak yapacaksınız. Bu taşlara demir alet uygulamayacaksınız. [6]Tanrınız RAB'bin sunağını yontulmamış taşlardan yapacak, üzerinde Tanrınız RAB'be yakmalık sunular* sunacaksınız. [7]Esenlik sunularını* orada kesip yiyecek ve Tanrınız RAB'bin önünde sevineceksiniz. [8]Taşlara bu yasanın bütün sözlerini okunaklı bir biçimde yazacaksınız."

[9]Sonra Musa ile Levili kâhinler bütün İsrailliler'e, "Ey İsrail, sus ve kulak ver!" diye seslendiler, "Bugün Tanrınız RAB'bin halkı oldunuz. [10]Tanrınız RAB'bin sözüne kulak verin, bugün size ilettiğim buyruklarına, kurallarına uyun."

Eval Dağı'ndan Lanetler

[11]O gün Musa halka şöyle dedi: [12]"Şeria Irmağı'ndan geçince, halkı kutsamak için Gerizim Dağı'nda duracak oymaklar şunlardır: Şimon, Levi, Yahuda, İssakar, Yusuf, Benyamin. [13]Lanetlemek için Eval Dağı'nda şu oymaklar duracak: Ruben, Gad, Aşer, Zevulun, Dan, Naftali. [14]Levililer bütün İsrail halkına yüksek sesle şöyle diyecekler:

[15]" 'RAB'bin tiksindiği el işi oyma ya da dökme put yapana ve onu gizlice dikene lanet olsun!'

"Bütün halk, 'Amin!' diye karşılık verecek.

[16]" 'Annesine, babasına saygısızca davranana lanet olsun!'

"Bütün halk, 'Amin!' diyecek.

[17]" 'Komşusunun sınırını değiştirene lanet olsun!'

"Bütün halk, 'Amin!' diyecek.

[18]" 'Kör olanı yoldan saptırana lanet olsun!'

"Bütün halk, 'Amin!' diyecek.

[19]" 'Yabancıya, öksüze, dul kadına haksızlık edene lanet olsun!'

"Bütün halk, 'Amin!' diyecek.

[20]" 'Babasının karısıyla yatana lanet olsun! Çünkü o babasının evlilik yatağına leke sürmüştür.'

"Bütün halk, 'Amin!' diyecek.

[21]" 'Herhangi bir hayvanla cinsel ilişki kurana lanet olsun!'

"Bütün halk, 'Amin!' diyecek.

27:2-8 Yşu.8:30-32 *27:5-6 Çık.20:25* *27:12 Yas.11:29; Yşu.8:33-35*
27:15 Çık.20:4; 34:17; Lev.19:4; 26:1; Yas.4:15-18; 5:8 *27:16 Çık.20:12; Yas.5:16*
27:17 Yas.19:14 *27:18 Lev.19:14*
27:19 Çık.22:21; 23:9; Lev.19:33-34; Yas.24:17-18
27:20 Lev.18:8; 20:11; Yas.22:30; 1Ko.5:1 *27:21 Çık.22:19; Lev.18:23; 20:15*

[22]“ ‘Annesinden ya da babasından olan kızkardeşiyle yatana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

[23]“ ‘Kaynanasıyla yatana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

[24]“ ‘Komşusunu gizlice öldürene lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

[25]“ ‘Suçsuz birini öldürmek için rüşvet alana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

[26]“ ‘Bu yasanın sözlerine uymayan ve onları onaylamayana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.”

Bereketler

28 “Eğer Tanrınız RAB’bin sözünü iyice dinler ve bugün size ilettiğim bütün buyruklarına uyarsanız, Tanrınız RAB sizi yeryüzündeki bütün uluslardan üstün kılacaktır. [2]Tanrınız RAB’bin sözünü dinlerseniz, şu bereketler üzerinize gelecek ve sizinle olacak:

[3]“Kentte de tarlada da kutsanacaksınız.

[4]“Rahminizin meyvesi kutsanacak. Toprağınızın ürünü, hayvanlarınızın dölü –sığırlarınızın buzağıları, sürülerinizin kuzuları– bereketli olacak.

[5]“Sepetiniz ve hamur tekneniz bereketli olacak.

[6]“İçeri girdiğinizde de dışarı çıktığınızda da kutsanacaksınız.

[7]“RAB size saldıran düşmanlarınızı önünüzde bozguna uğratacak. Onlar size bir yoldan saldıracak, ama önünüzden yedi yoldan kaçacaklar.

[8]“RAB’bin buyruğuyla ambarlarınız dolu olacak. El attığınız her işte RAB sizi kutsayacak. Tanrınız RAB size vereceği ülkede sizi kutsayacak.

[9]“Tanrınız RAB’bin buyruklarına uyar, O’nun yollarında yürürseniz, RAB size içtiği ant uyarınca sizi kendisi için kutsal bir halk olarak koruyacaktır. [10]Yeryüzündeki bütün uluslar RAB’be ait olduğunuzu görecek, sizden korkacaklar. [11]RAB atalarınıza ant içerek size söz verdiği ülkede bolluk içinde yaşamanızı sağlayacak: Rahminizin meyvesi kutsanacak; hayvanlarınızın yavruları, toprağınızın ürünü verimli olacak. [12]RAB ülkenize yağmuru zamanında yağdırmak ve bütün emeğinizi verimli kılmak için göklerdeki zengin hazinesini açacak. Birçok ulusa ödünç vereceksiniz; siz ödünç almayacaksınız. [13]RAB sizi kuyruk değil baş yapacak. Eğer bugün size ilettiğim Tanrınız RAB’bin buyruklarını dinler, onlara iyice uyarsanız, altta değil, her zaman üstte olacaksınız. [14]Bugün size ilettiğim buyrukların dışına çıkmayacak, başka ilahların ardınca gitmeyecek, onlara tapmayacaksınız.”

Lanetler

[15]“Ama Tanrınız RAB’bin sözünü dinlemez, bugün size ilettiğim buyrukların, kuralların hepsine uymazsanız, şu lanetler üzerinize gelecek ve size ulaşacak:

[16]“Kentte de tarlada da lanetli olacaksınız.

27:22 Lev.18:9; 20:17 *27:23 Lev.18:17; 20:14*
27:26 Gal.3:10 *28:1-14 Yas.11:13-17*

[17]"Sepetiniz ve hamur tekneniz lanetli olacak.

[18]"Rahminizin meyvesi, toprağınızın ürünü, sığırlarınızın buzağıları, sürülerinizin kuzuları lanetli olacak.

[19]"İçeri girdiğinizde lanetli olacaksınız; dışarı çıktığınızda da lanetli olacaksınız.

[20]"RAB'be sırt çevirmekle yaptığınız kötülükler yüzünden el attığınız her işte O sizi lanete uğratacak, şaşkına çevirecek, paylayacak. Sonunda üzerinize yıkım gelecek ve çabucak yok olacaksınız. [21]RAB, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede sizi yok edinceye dek salgın hastalıkla cezalandıracak. [22]Veremle, sıtmayla, iltihapla, yakıcı sıcaklıkla, kuraklıkla, samyeliyle, küfle cezalandıracak. Siz yok oluncaya dek bunlar sizi kovalayacak. [23]Başınızın üstündeki gök tunç*, ayağınızın altındaki yer demir olacak. [24]RAB siz yok oluncaya dek gökten yağmur yerine ülkenize toz ve kum yağdıracak.

[25]"RAB sizi düşmanlarınızın önünde bozguna uğratacak. Onlara bir yoldan saldıracak, ama önlerinden yedi yoldan kaçacaksınız. Yeryüzündeki bütün uluslar için dehşet verici bir örnek olacaksınız. [26]Ölüleriniz bütün kuşlara, yabanıl hayvanlara yem olacak; onları korkutup kaçıran kimse olmayacak. [27]RAB sizi iyileşemeyeceğiniz Mısır çıbanıyla, urlarla, kaşıntıyla, uyuzla vuracak. [28]RAB sizi delilikle, körlükle, şaşkınlıkla cezalandıracak. [29]Öğle vakti körlerin karanlıkta el yordamıyla yürüdüğü gibi yürüyeceksiniz. Yaptığınız her şeyde başarısız olacak, sürekli sıkıştırılacak, yağmalanacaksınız. Sizi kurtaran olmayacak.

[30]"Bir kızla nişanlanacaksınız, ama başka biri onunla yatacak. Ev yapacak ama içinde oturmayacaksınız. Bağ dikecek ama üzümünü toplamayacaksınız. [31]Öküzünüz gözünüzün önünde kesilecek ama etini yemeyeceksiniz. Eşeğiniz zorla sizden alınacak, geri getirilmeyecek. Davarlarınız düşmanlarınıza verilecek. Sizi kurtaran olmayacak. [32]Oğullarınız, kızlarınız gözlerinizin önünde başka bir ulusa verilecek. Her gün onları gözlemekten gözlerinizin gücü tükenecek. Elinizden bir şey gelmeyecek. [33]Tanımadığınız bir halk toprağınızın ürününü ve bütün emeğinizi yiyecek. Sürekli sıkıştırılacak, ezileceksiniz. [34]Gözlerinizle gördükleriniz sizi çıldırtacak. [35]RAB dizlerinizi, bacaklarınızı tepeden tırnağa iyileşmeyen ağrılı çıbanlarla vuracak.

[36]"RAB sizi ve başınıza atayacağınız kralı sizin de atalarınızın da bilmediği bir ulusa sürecek. Orada ağaçtan, taştan yapılmış başka ilahlara tapacaksınız. [37]RAB'bin sizi süreceği bütün uluslar başınıza gelenlerden dehşete düşecek; sizi aşağılayacak, sizinle eğlenecekler.

[38]"Çok tohum ekecek, ama az toplayacaksınız. Çünkü ürününüzü çekirge yiyecek. [39]Bağlar dikecek, bakımını yapacak, ama şarap içmeyecek, üzüm toplamayacaksınız. Onları kurt yiyecek. [40]Ülkenizin her yerinde zeytinlikleriniz olacak, ama zeytinyağı sürünmeyeceksiniz. Zeytin ağaçlarınız

28:26 Yer.7:33

ürününü yere dökecek. [41]Oğullarınız, kızlarınız olacak, ama sizinle kalmayacaklar, sürgüne gönderilecekler. [42]Bütün ağaçlarınızı, toprağınızın ürününü çekirgeler yiyecek.

[43]"Aranızdaki yabancılar yükseldikçe yükselecek, sizse alçaldıkça alçalacaksınız. [44]O sana ödünç verecek, ama sen ona ödünç vermeyeceksin. O baş, sen kuyruk olacaksın.

[45]"Bütün bu lanetler başınıza yağacak. Yok oluncaya dek sizi kovalayacak ve size erişecek. Çünkü Tanrınız RAB'bin sözünü dinlemediniz, size verdiği buyrukları, kuralları yerine getirmediniz. [46]Bu lanetler siz ve soyunuz için sonsuza dek bir belirti, şaşılası bir olay olarak kalacak. [47]Madem bolluk zamanında Tanrınız RAB'be sevinçle, hoşnutlukla kulluk etmediniz, [48]RAB'bin üzerinize göndereceği düşmanlara kölelik edeceksiniz. Aç, susuz, çıplak kalacaksınız; her şeye gereksinim duyacaksınız. RAB sizi yok edinceye dek boynunuza demir boyunduruk vuracak.

[49-50]"RAB uzaktan, dünyanın öbür ucundan bir ulusu –dilini bilmediğiniz bir ulusu, yaşlılara saygı, küçüklere sevgi beslemeyen acımasız bir ulusu– birden çullanan bir kartal gibi başınıza getirecek. [51]Siz yok oluncaya dek hayvanlarınızın yavrularını, toprağınızın ürününü yiyip bitirecekler. Size ne tahıl, ne şarap, ne zeytinyağı, ne sığırlarınızın buzağılarını, ne de sürülerinizin kuzularını bırakacaklar; ta ki, siz ortadan kalkıncaya dek. [52]Güvendiğiniz yüksek, dayanıklı surlar yerle bir oluncaya dek ülkenizdeki bütün kentlerde sizi kuşatacaklar. Tanrınız RAB'bin size verdiği ülkedeki bütün kentleri kuşatacaklar.

[53]"Kuşatma sırasında düşmanınızın vereceği sıkıntıdan rahminizin meyvesini, Tanrınız RAB'bin size verdiği oğulların, kızların etini yiyeceksiniz. [54]Aranızdaki en yumuşak, en duyarlı adam bile öz kardeşine, sevdiği karısına, sağ kalan çocuklarına acımayacak; [55]yediği çocuklarının etini onların hiçbiriyle paylaşmayacak. Çünkü düşmanın kuşatma sırasında sizi sıkıştırması yüzünden kentlerinizde hiç yiyecek kalmayacak. [56-57]Aranızda en yumuşak, en duyarlı kadın –yumuşaklığından ve duyarlılığından ayağının tabanını yere basmak istemeyen kadın– bile sevdiği kocasından, öz oğlundan, kızından, plasentayı ve doğuracağı çocukları esirgeyecek. Çünkü kuşatma sırasında düşmanın kentlerinizde size vereceği sıkıntıdan, yokluktan onları gizlice yiyecek.

[58]"Bu kitapta yazılı yasanın bütün sözlerine uymaz, Tanrınız RAB'bin yüce ve heybetli adından korkmazsanız, [59]RAB sizi ve soyunuzu korkunç belalarla, büyük ve sürekli belalarla, ağır, iyileşmez hastalıklarla vuracak. [60]Sizi ürküten Mısır'ın bütün hastalıklarını yeniden başınıza getirecek; size yapışacaklar. [61]Siz yok oluncaya dek RAB bu Yasa Kitabı'nda yazılmamış her türlü hastalığı ve belayı da başınıza getirecek. [62]Gökteki yıldızlar kadar çok olan sizler, sayıca az bırakılacaksınız. Çünkü Tanrınız RAB'bin sözüne kulak vermediniz. [63]Size iyilik

28:56-57 *2Kr.6:28-29; Ağı.4:10*

yapmak, sizi çoğaltmak RAB'bi nasıl sevindirdiyse, sizi yıkmak ve yok etmek de öyle sevindirecektir. Mülk edinmek için gideceğiniz ülkeden sökülüp atılacaksınız.

[64]"RAB sizi dünyanın bir ucundan öbür ucuna, bütün halklar arasına dağıtacak. Orada sizin de atalarınızın da tanımadığı, ağaçtan ve taştan yapılmış başka ilahlara tapacaksınız. [65]Bu uluslar arasında ne esenliğiniz ne de dinlenecek bir yeriniz olacak. Orada RAB size titreyen yürekler, umutsuzluk ve bakmaktan yorulmuş gözler verecek. [66]Sürekli can kaygısı içinde yaşayacaksınız. Gece gündüz dehşet içinde olacaksınız. Yaşamınızın güvenliği olmayacak. [67]Yüreğinizi kaplayan dehşet ve gözlerinizin gördüğü olaylar yüzünden, sabah, 'Keşke akşam olsa!', akşam, 'Keşke sabah olsa!' diyeceksiniz. [68]Bir daha görmeyeceksiniz dediğim yoldan RAB sizi gemilerle Mısır'a geri gönderecek. Orada erkek ve kadın köle olarak kendinizi düşmanlarınıza satmaya kalkışacaksınız; ama satın alan olmayacak."

Antlaşmanın Yinelenmesi

29 RAB'bin İsrailliler'le Horev Dağı'nda yaptığı antlaşmaya ek olarak, Moav'da Musa'ya onlarla yapmayı buyurduğu antlaşmanın sözleri bunlardır.

[2]Musa bütün İsrailliler'i bir araya toplayarak şöyle dedi: "RAB'bin Mısır'da gözlerinizin önünde firavuna, görevlilerine, ülkesine yaptıklarını gördünüz. [3]Büyük denemeleri, belirtileri, o büyük ve şaşılası işleri gözlerinizle gördünüz. [4]Ne var ki, RAB bugüne dek size kavrayan yürek, gören göz, duyan kulak vermedi. [5]RAB, 'Sizi kırk yıl çölde dolaştırdım; ne üzerinizdeki giysi eskidi, ne ayağınızdaki çarık. [6]Ekmek yemediniz, şarap ya da başka içki içmediniz. Bütün bunları Tanrınız RAB'bin ben olduğumu anlayasınız diye yaptım' diyor.

[7]"Buraya ulaştığınızda, Heşbon Kralı Sihon ile Başan Kralı Og bizimle savaşa tutuştular. Ama onları bozguna uğrattık. [8]Ülkelerini ele geçirerek mülk olarak Rubenliler'e, Gadlılar'a, Manaşşe oymağının yarısına verdik. [9]El attığınız her işte başarılı olmak için bu antlaşmanın sözlerini yerine getirmeye dikkat edin.

[10-11]"Bugün hepiniz –önderleriniz, oymak başlarınız, ileri gelenleriniz, görevlileriniz, bütün öbür İsrailli erkekler, çocuklarınız, karılarınız, aranızda yaşayan ve odununuzu kesen, suyunuzu taşıyan yabancılar– Tanrınız RAB'bin önünde duruyorsunuz. [12]Bugün Tanrınız RAB'bin ant içerek sizinle yaptığı bu antlaşmayı geçerli kılmak için burada duruyorsunuz. [13]Öyle ki, bugün sizi kendi halkı olarak belirlesin ve size söylediği gibi, atalarınız İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a içtiği ant uyarınca Tanrınız olsun. [14-15]Antla yapılan bu antlaşmayı yalnız sizinle, bugün burada bizimle birlikte Tanrımız RAB'bin önünde duranlarla değil, yanımızda olmayanlarla da yapıyorum.

[16]"Mısır'da nasıl yaşadığımızı, öteki ulusların ortasından geçerek

---

29:7 Say.21:21-35 29:8 Say.32:33

buraya nasıl geldiğimizi kendiniz de biliyorsunuz. [17]Onların arasında iğrenç suretleri, ağaçtan, taştan, altından, gümüşten yapılmış putları gördünüz. [18]Dikkat edin, bugün aranızda bu ulusların ilahlarına tapmak için Tanrımız RAB’den sapan erkek ya da kadın, boy ya da oymak olmasın; aranızda acılık, zehir veren kök olmasın.

[19]“Bu andın sözlerini duyup da kimse kendi kendini kutlamasın ve, ‘Kendi isteklerim uyarınca yaşasam da güvenlikte olurum’ diye düşünmesin. Bu herkese[a] yıkım getirir. [20]RAB böyle birini bağışlamak istemez. RAB’bin öfkesi ve kıskançlığı o kişiye karşı alevlenecek. Bu kitapta yazılı bütün lanetler başına yağacak ve RAB onun adını göğün altından silecektir. [21]Bu Yasa Kitabı’nda yazılı antlaşmada yer alan bütün lanetler uyarınca, RAB onu felakete uğraması için İsrail’in bütün oymakları arasından ayıracaktır.

[22]“Sizden sonraki kuşak, çocuklarınız ve uzak ülkeden gelen yabancılar ülkenizin uğradığı belaları, RAB’bin ülkeye gönderdiği hastalıkları görecekler. [23]Bütün ülke yanacak, tuz ve kükürtle örtülecek; tohum ekilmeyecek, filiz sürmeyecek, ot bitmeyecek. Ülke RAB’bin kızgın öfkesiyle yerle bir ettiği Sodom, Gomora, Adma ve Sevoyim gibi yıkıma uğrayacak. [24]Bütün uluslar, ‘RAB bu ülkeye neden bunu yaptı?’ diye soracaklar, ‘Bu büyük öfke neden alevlendi?’

[25]“Yanıt şöyle olacak: ‘Atalarının Tanrısı RAB kendilerini Mısır’dan çıkardığında onlarla yaptığı antlaşmayı bıraktılar. [26]Tanımadıkları, RAB’bin kendilerine pay olarak vermediği başka ilahlara yöneldiler; onlara tapıp önlerinde eğildiler. [27]İşte bu yüzden RAB’bin öfkesi bu ülkeye karşı alevlendi; bu kitapta yazılı bütün lanetleri oraya yağdırdı. [28]RAB büyük kızgınlıkla, şiddetli öfkeyle onları ülkelerinden söküp attı; bugün olduğu gibi başka ülkeye sürdü.’

[29]“Gizlilik Tanrımız RAB’be özgüdür. Ama bu yasanın bütün sözlerine uymamız için açığa çıkarılanlar sonsuza dek bize ve çocuklarımıza aittir.”

İyileşmenin ve Kutsanmanın Koşulları

30 “Bütün bu olaylar –önünüze serdiğim kutsama ve lanetler– başınıza geldiğinde, Tanrınız RABbin sizi dağıttığı uluslar arasında bunları anımsayacaksınız. [2]Bugün size ilettiğim buyruklar uyarınca siz ve çocuklarınız Tanrınız RAB’be döner, bütün yüreğinizle, bütün canınızla O’na uyarsanız, [3]Tanrınız RAB size acıyacak, sizi sürgünden geri getirecek. Sizi dağıttığı ulusların arasından yeniden toplayacak. [4]Dünyanın öbür ucuna sürülmüş olsanız bile, Tanrınız RAB sizleri toplayıp geri getirecek. [5]Sizi atalarınızın mülk edindiği ülkeye ulaştıracak. Orayı miras alacaksınız. Tanrınız RAB üzerinize iyilik getirecek ve

---

[a] ***29:19*** *“Herkes”: İbranice “Hem yaş, hem kuru”.*

29:18 *İbr.12:15*
29:23 *Yar.19:24-25*
29:24-26 *Yer.22:8-9*
30:4 *Neh.1:9*

sizi atalarınızdan daha çok çoğaltacak. [6]Sizin ve çocuklarınızın yüreğini değiştirecek[a]. Öyle ki, O'nu bütün yüreğinizle, bütün canınızla sevesiniz ve yaşayasınız. [7]Tanrınız RAB bütün bu lanetleri sizden nefret edenlerin, size baskı yapan düşmanlarınızın üzerine yağdıracak. [8]Siz yine RAB'bin sözüne kulak verecek, bugün size ilettiğim buyrukların hepsine uyacaksınız. [9]Tanrınız RAB el attığınız her işte sizi başarılı kılacak; çok sayıda çocuğunuz olacak, hayvanlarınızın yavruları, toprağınızın ürünü bol olacak. RAB atalarınızdan nasıl hoşnut kaldıysa, sizden de öyle hoşnut kalacak ve sizi başarılı kılacak. [10]Yeter ki, Tanrınız RAB'bin sözünü dinleyin, bu Yasa Kitabı'nda yazılı buyruklarına, kurallarına uyun ve bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na dönün.

[11]"Bugün size ilettiğim bu buyruk ne tutamayacağınız kadar zor, ne de ulaşamayacağınız kadar uzaktır. [12]O göklerde değil ki, 'Kim bizim için göğe çıkacak? Kim yerine getirmemiz için onu alıp yayacak?' diyesiniz. [13]Denizin ötesinde değil ki, 'Kim bizim için denizin ötesine gidecek? Kim yerine getirmemiz için onu alıp yayacak?' diyesiniz. [14]Tanrı sözü size çok yakındır; uymanız için ağzınızda ve yüreğinizdedir.

[15]"İşte bugün önünüze yaşamla iyiliği, ölümle kötülüğü koyuyorum. [16]Bugün size Tanrınız RAB'bi sevmeyi, yollarında yürümeyi, buyruklarına, kurallarına, ilkelerine uymayı buyuruyorum. Öyle ki, yaşayasınız, çoğalasınız ve mülk edinmek için gideceğiniz ülkede Tanrınız RAB tarafından kutsanasınız.

[17]"Eğer yoldan döner, kulak vermezseniz, ayartılır, başka ilahlara eğilip taparsanız, [18]bugün size kesinlikle yok olacağınızı bildiriyorum. Şeria Irmağı'ndan geçip mülk edinmek için gideceğiniz ülkede uzun yaşamayacaksınız.

[19]"Önünüze yaşamla ölümü, kutsamayla laneti koyduğuma bugün yeri göğü size karşı tanık gösteriyorum. Yaşamı seçin ki, siz de çocuklarınız da yaşayasınız. [20]Tanrınız RAB'bi sevin, sözüne uyup O'na bağlanın. RAB yaşamınızdır; kendilerine vereceğine ilişkin atalarınız İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a söz verdiği ülkede uzun yaşamanızı sağlayacaktır."

Yeşu Musa'nın Yerine Geçecek

(Say.27:15-23)

31 Musa İsrailliler'e şöyle dedi: [2]"Yüz yirmi yaşındayım. Bundan böyle size önderlik edemem. Üstelik RAB bana, 'Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmeyeceksin' dedi. [3]Tanrınız RAB önünüzden geçecek. Bu ulusları önünüzden yok edecek. Ülkelerini mülk edineceksiniz. RAB'bin sözü uyarınca Yeşu size önderlik edecek. [4]RAB Amorlular'ın kralları Sihon'u ve Og'u yok edip ülkelerine yaptığının aynısını bu uluslara da yapacak. [5]RAB onları size teslim edecek. Onlara size verdiğim buyruklar uyarınca davranmalısınız.

---

[a] *30:6 "Yüreğini değiştirecek": İbranice "Yüreğini sünnet edecek". 30:12-14 Rom.10:6-8 30:20 Yar.12:7; 26:3; 28:13 31:2 Say.20:12 31:4 Say.21:21-35*

[6]Güçlü ve yürekli olun! Onlardan korkmayın, yılmayın. Çünkü sizinle birlikte giden Tanrınız RAB'dir. O sizi terk etmeyecek, sizi yüzüstü bırakmayacaktır."

[7]Sonra Musa Yeşu'yu çağırıp bütün İsrailliler'in gözü önünde ona şöyle dedi: "Güçlü ve yürekli ol! Çünkü RAB'bin, atalarına ant içerek söz verdiği ülkeye bu halkla birlikte sen gideceksin. Ülkeyi miras olarak onlara sen vereceksin. [8]RAB'bin kendisi sana öncülük edecek, seninle birlikte olacak. Seni terk etmeyecek, seni yüzüstü bırakmayacak. Korkma, yılma."

Yasanın Okunması

[9]Musa bu yasayı yazıp RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* taşıyan Levili kâhinlere ve bütün İsrail ileri gelenlerine verdi. [10]Sonra onlara şöyle buyurdu: "Her yedi yılın sonunda, borçları bağışlama yılında, Çardak Bayramı'nda*, [11]bütün İsrailliler Tanrınız RAB'bin önünde bulunmak üzere seçeceği yere geldiğinde, bu yasayı onlara okuyacaksınız. [12]Halkı –erkekleri, kadınları, çocukları ve kentlerinizde yaşayan yabancıları– toplayın. Öyle ki, herkes duyup öğrensin, Tanrınız RAB'den korksun. Bu yasanın bütün sözlerine uymaya dikkat etsin. [13]Yasayı bilmeyen çocuklar da duysunlar, mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçip gideceğiniz ülkede yaşadığınız sürece Tanrınız RAB'den korkmayı öğrensinler."

Rab'bin Musa'ya Son Buyruğu

[14]RAB Musa'ya, "Ölümüne az kaldı" dedi, "Yeşu'yu çağır. Ona buyruklarımı bildirmem için Buluşma Çadırı'nda hazır olun." Böylece Musa ile Yeşu gidip Buluşma Çadırı'nda beklediler. [15]Sonra RAB çadırda bulut sütununun içinde göründü; bulut çadırın kapısı üzerinde durdu. [16]RAB Musa'ya şöyle seslendi: "Yakında ölüp atalarına kavuşacaksın. Bu halk da gideceği ülkenin ilahlarına bağlanıp bana hainlik edecek. Beni bırakacak, kendileriyle yaptığım antlaşmayı bozacaklar. [17]O gün onlara öfkeleneceğim, onları terk edeceğim. Yüzümü onlardan çevireceğim. Başkalarına yem olacaklar, başlarına sayısız kötülükler, sıkıntılar gelecek. O gün, 'Tanrımız bizimle olmadığı için bu kötülükler başımıza geldi' diyecekler. [18]Başka ilahlara yönelmekle yaptıkları kötülük yüzünden o gün kesinlikle onlardan yüzümü çevireceğim.

[19]"Şimdi kendiniz için şu ezgiyi yazın ve İsrailliler'e öğretin; onu okusunlar. Öyle ki, bu ezgi İsrailliler'e karşı benim tanığım olsun. [20]Onları atalarına ant içerek söz verdiğim süt ve bal akan ülkeye getirdiğimde yiyip doyacaklar; semirince başka ilahlara yönelip onlara tapacaklar. Beni tepecek, antlaşmamı bozacaklar. [21]Başlarına sayısız kötülükler, sıkıntılar geldiğinde, bu ezgi onlara karşı tanıklık edecek. Çünkü çocukları bu ezgiyi unutmayacak. Ant içerek söz verdiğim ülkeye onları getirmeden önce neler tasarladıklarını biliyorum." [22]O gün Musa bu ezgiyi yazıp İsrailliler'e öğretti.

[23]RAB Nun oğlu Yeşu'ya şu buy-

31:6,8 Yşu.1:5; İbr.13:5 *31:10 Yas.15:1* *31:10 Yas.16:13-15* ruğu verdi: "Güçlü ve yürekli ol! Çünkü İsrailliler'i, ant içerek söz verdiğim ülkeye sen götüreceksin ve ben seninle birlikte olacağım."

[24]Musa yasanın sözlerini eksiksiz olarak kitaba yazmayı bitirince, [25]RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* taşıyan Levililer'e şu buyruğu verdi: [26]"Bu Yasa Kitabı'nı alın, Tanrınız RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın yanına koyun. Orada size karşı bir tanık olarak kalsın. [27]Çünkü sizin başkaldıran, dikbaşlı kişiler olduğunuzu biliyorum. Bugün ben sağken, aranızdayken bile RAB'be karşı geliyorsunuz; ölümümden sonra daha ne kadar çok başkaldıracaksınız. [28]Oymaklarınızın bütün ileri gelenlerini, görevlilerinizi bana getirin. Bu sözleri onlara duyuracağım. Yeri göğü onlara karşı tanık tutacağım. [29]Ölümümden sonra büsbütün yozlaşacağınızı, size buyurduğum yoldan sapacağınızı biliyorum. Son günlerde kötülüklerle karşılaşacaksınız. Çünkü RAB'bin gözünde kötü olanı yapacak ve yaptıklarınızla O'nu öfkelendireceksiniz."

Musa'nın Ezgisi

[30]Musa şu ezginin sözlerini eksiksiz olarak bütün İsrail topluluğuna okudu:

32 "Ey gökler, kulak verin,
sesleneyim;
Ey dünya, ağzımdan çıkan sözleri
işit!
[2] Öğretişim yağmur gibi damlasın;
Sözlerim çiy gibi düşsün,
Çimen üzerine çiseleyen yağmur
gibi,
Bitkilere yağan sağanak gibi.
[3] RAB'bin adını duyuracağım.
Ululuğu için Tanrımız'ı övün!
[4] O Kaya'dır, işleri kusursuzdur,
Bütün yolları doğrudur.
O haksızlık etmeyen güvenilir
Tanrı'dır.
Doğru ve adildir.
[5] Bu eğri ve sapık kuşak,
O'na bağlı kalmadı.
O'nun çocukları değiller.
Bu onların utancıdır.
[6] RAB'be böyle mi karşılık verilir,
Ey akılsız ve bilgelikten yoksun
halk?
Sizi yaratan, size biçim veren,
Babanız, Yaratıcınız O değil mi?

[7] "Eski günleri anımsayın;
Çoktan geçmiş çağları düşünün.
Babanıza sorun, size anlatsın,
Yaşlılarınız size açıklasın.
[8] Yüceler Yücesi uluslara paylarına
düşeni verip
İnsanları böldüğünde,
Ulusların sınırlarını
İsrailoğulları'nın[a] sayısına göre
belirledi.
[9] Çünkü RAB'bin payı kendi halkıdır
Ve Yakup soyu O'nun payına
düşen mirastır.

[10] "Onu kurak bir ülkede,
Issız, uluyan bir çölde buldu,
Onu kuşattı, kayırdı,
Gözbebeği gibi korudu.
[11] Yuvasında yavrularını uçmaya

---

[a] *32:8 Masoretik metin "İsrailoğulları", Septuaginta "Tanrı'nın melekleri", Kumran "Tanrı'nın oğulları".* *31:23 Say.27:23* *31:23 Yşu.1:6* *32:8 Elç.17:26*

kışkırtan,
Onların üzerinde kanat çırpan bir
kartal gibi,
Kanatlarını gerip onları aldı
Ve kanatları üzerinde taşıdı.
12 Ona yalnız RAB yol gösterdi,
Yanında yabancı ilah yoktu.

13 "Onu yeryüzünün yükseklikleri̇nde
gezdirdi,
Tarlada yetişen ürünlerle doyurdu.
Onu kayadan akan balla,
Çakmaktaşından çıkardığı yağla
besledi.
14 İneklerin yağıyla,
Koyunların sütüyle,
Besili kuzularla,
Başan cinsi en iyi koçlarla,
tekelerle,
En iyi buğdayla onu besledi.
Halk üzümün kırmızı kanını içti.

15 "Yeşurun[a] semirdi ve sahibini
tepti;
Doyunca yağ bağlayıp ağırlaştı,
Kendisini yaratan Tanrı'ya sırt
çevirdi,
Kurtarıcısını, Kaya'yı küçümsedi.
16 Yabancı ilahlarla Tanrı'yı
kıskandırıp
İğrençlikleriyle O'nu
öfkelendirdiler.
17 Tanrı olmayan cinlere,
Tanımadıkları ilahlara,
Atalarınızın korkmadıkları,
Son zamanlarda ortaya çıkan
Yeni ilahlara kurban kestiler.
18 Seni oluşturan Kaya'yı
savsakladın,
Seni yaratan Tanrı'yı unuttun.

19 "RAB bunu görünce onları
reddetti;
Çünkü oğulları, kızları O'nu
öfkelendirmişlerdi.
20 'Yüzümü onlardan çevirecek
Ve sonlarının ne olacağını
göreceğim' dedi,
'Çünkü onlar sapık bir kuşak
Ve güvenilmez çocuklardır.
21 Tanrı olmayan ilahlarla
Beni kıskandırdılar;
Değersiz putlarıyla beni
öfkelendirdiler.
Ben de halk olmayan bir halkla
Onları kıskandıracağım.
Anlayışsız bir ulusla
Onları öfkelendireceğim.
22 Çünkü size karşı öfkem ateş gibi
tutuşup
Ölüler diyarının derinliklerine dek
yanacak.
Yeryüzünü ve ürününü yutup yok
edecek
Ve dağların temellerini
tutuşturacak.

23 " 'Üzerlerine kötülükler yığacağım,
Oklarımı onlara karşı
kullanacağım.
24 Kavurucu kıtlık, tüketici hastalık,
Öldürücü salgın vuracak onları.
Gönderdiğim canavarlar dişleriyle
onlara saldıracak,
Toprakta sürünen zehirli yılanlar
onları ısıracak.
25 Sokakta kılıç onları çocuksuz
bırakacak;

---

*[a] **32:15** "Dürüst" anlamına gelen "Yeşurun" İsrail halkına verilen bir addır.*
***32:17** 1Ko.10:20* ***32:21** 1Ko.10:22* ***32:21** Rom.10:19*

Evlerinde dehşet egemen olacak.
Delikanlısı, genç kızı,
Emzikteki çocuğu, aksaçlısı ölecek.
26 Onları darmadağın etmeyi,
İnsanlar arasından anılarını
silmeyi düşündüm.
27 Ama düşmanın alay etmesinden
çekindim.
Öyle ki, düşman yanlış anlayıp da,
Bütün bunları yapan RAB değil,
Başarı kazanan biziz, demesin.'

28 "Onlar anlayışsız bir ulustur,
Onlarda sezgi yoktur.
29 Keşke bilge kişiler olsalardı,
anlasalardı,
Sonlarının ne olacağını
düşünselerdi!
30 Onların Kayası kendilerini
satmamış
Ve RAB onları ele vermemiş
olsaydı,
Nasıl bir kişi bin kişiyi kovar,
İki kişi on bin kişiyi kaçırtırdı?
31 Çünkü bizim Kayamız[a] onların
kayasına benzemez,
Düşmanlarımız bu konuda yargıç
olabilir.
32 Onların asması Sodom asmasından,
Gomora bağlarındandır.
Üzümleri zehirle dolu,
Salkımları acıdır.
33 Şarapları yılan zehiri,
Kobraların öldürücü zehiridir.

34 " 'Bu kötülükleri yazmadım mı?
Hazinelerimde mühürlemedim mi?
35 Öç benimdir, karşılığını ben
vereceğim,
Zamanı gelince ayakları kayacak,
Onların yıkım günü yakındır,
Ceza günü hızla yaklaşıyor.'

36 "RAB kendi halkının hakkını
koruyacak,
Onların gücünün tükendiğini,
Ülkede genç yaşlı kimsenin
kalmadığını görünce,
Kullarına acıyacaktır.
37 'Hani sığındığınız kaya,
Hani ilahlarınız nerede?' diyecek,
38 'Kurbanlarınızın yağını yiyen,
Dökmelik sununuzu içen
İlahlarınız hani nerede?
Kalksınlar da size yardım etsinler!
Size barınak olsunlar!

39 " 'Artık anlayın ki, ben, evet ben
O'yum,
Benden başka tanrı yoktur!
Öldüren de, yaşatan da,
Yaralayan da, iyileştiren de benim.
Kimse elimden kurtaramaz.
40 Elimi göğe kaldırır
Ve sonsuzluk boyunca varlığım
hakkı için derim ki,
41 Parlayan kılıcımı bileyip
Yargılamak için elime alınca,
Düşmanlarımdan öç alacağım,
Benden nefret edenlere karşılığını
vereceğim.
42 Oklarımı kanla sarhoş edeceğim,
Kılıcım vurulanların, tutsakların
kanıyla,
Düşman önderlerinin başlarıyla
Ve etle beslenecek.'

43 "Ey uluslar, O'nun halkını kutlayın,

---

[a] ***32:31 "Kayamız": "Tanrımız".***
32:35 Rom.12:19; İbr.10:30
32:36 Mez.135:14
32:43 Rom.15:10-11

Çünkü O kullarının kanının öcünü
alacak,
Düşmanlarından öç alacak,
Ülkesinin ve halkının günahını
bağışlayacak."

[44]Musa, Nun oğlu Hoşea[a] ile birlikte gelip bu ezginin sözlerini halka okudu. [45-46]Musa sözlerini bitirince, İsrailliler'e şöyle dedi: "Bugün size bildirdiğim bu uyarıcı sözlerin tümünü benimseyin. Bu yasanın bütün sözlerine dikkat etmeleri ve yerine getirmeleri için çocuklarınıza buyruk verin. [47]Bunlar sizin için boş sözler değildir, sizin yaşamınızdır. Şeria Irmağı'ndan geçerek mülk edineceğiniz ülkede ömrünüz bu sözler sayesinde uzun olacaktır."

Musa'ya Ölümü Önceden Bildiriliyor

[48]RAB aynı gün Musa'ya şöyle seslendi: [49]"Haavarim dağlık bölgesine, Eriha karşısında Moav ülkesindeki Nevo Dağı'na çık. Mülk olarak İsrailliler'e vereceğim Kenan ülkesine bak. [50]Ağabeyin Harun Hor Dağı'nda ölüp atalarına kavuştuğu gibi, sen de çıkacağın dağda ölüp atalarına kavuşacaksın. [51]Çünkü ikiniz de Zin Çölü'nde, Meriva-Kadeş sularında, İsrailliler'in önünde bana ihanet ettiniz, kutsallığımı önemsemediniz. [52]Bu nedenle ülkeyi ancak uzaktan göreceksin. Ama oraya, İsrail halkına vereceğim ülkeye girmeyeceksin."

Musa İsrail Oymaklarını Kutsuyor

33 Tanrı adamı Musa, ölümünden önce İsrailliler'i kutsadı. [2]Şöyle dedi:
"RAB Sina Dağı'ndan geldi,
Halkına Seir'den doğdu
Ve Paran Dağı'ndan parladı.
On binlerce kutsalıyla birlikte
geldi,
Sağ elinde halkı için alev alev
yanan ateş vardı.
[3] Ya RAB, halkları gerçekten
seversin,
Bütün kutsallar elinin altındadır.
Ayaklarına kapanır,
Sözlerini dinlerler.
[4] Yakup'un topluluğuna miras
olarak,
Musa bize yasayı verdi.
[5] İsrail'in oymaklarıyla
Halkın önderleri bir araya
geldiğinde
RAB Yeşurun'un[b] kralı oldu[c].

[6] "Ruben yaşasın, ölmesin,
Halkının sayısı az olmasın."

[7] Musa Yahuda için de şunları
söyledi:
"Ya RAB, Yahuda'nın yakarışını
duy
Ve onu kendi halkına getir.
Kendisi için elleriyle savaştı.
Düşmanlarına karşı ona yardımcı
ol."

---

[a] *32:44 "Hoşea": Yeşu'nun öbür adı.*

[b] *33:5 "Dürüst" anlamına gelen "Yeşurun" İsrail halkına verilen bir addır. Aynı ifade 33:26'da da geçer.*

[c] *33:5 "Kralı oldu" ya da "Kralıydı".*

32:43 Va.19:2 32:48-52 Say.27:12-14; Yas.3:23-27

[8] Levi için de şöyle dedi:
"Ya RAB, senin Tummim'in ve Urim'in*
Sadık kulun içindir.
Onu Massa'da denedin,
Meriva sularında onunla tartıştın.
[9] O annesi ve babası için,
'Onları saymıyorum' dedi.
Kardeşlerini tanımadı,
Çocuklarını bilmedi.
Ama senin sözünü tuttu
Ve antlaşmana bağlı kaldı.
[10] İlkelerini Yakup soyuna,
Yasanı İsrail'e öğretecekler.
Senin önünde buhur,
Sunağında tümüyle yakmalık sunular* sunacaklar.
[11] Ya RAB, onları el attıkları her işte kutsa,
Yaptıklarından hoşnut ol.
Ona karşı ayaklananların
Ve ondan nefret edenlerin belini kır,
Bir daha ayağa kalkmasınlar!"

[12] Benyamin için de şöyle dedi:
"RAB'bin sevgilisi,
O'nun yanında güvenlikte yaşasın;
RAB bütün gün onu korur,
O da RAB'bin kucağında[a] oturur."

[13] Yusuf için de şöyle dedi:
"RAB onun ülkesini
Gökten yağan değerli çiyle
Ve yeraltındaki derin su kaynaklarıyla kutsasın.
[14] Ülkesi güneş altında yetişen ürünlerin en iyisiyle,
Her ay yetişen en iyi meyvelerle,
[15] Yaşlı dağların en seçkin armağanlarıyla,
Kalıcı tepelerin bolluğuyla,
[16] Yerin en değerli ürünü ve doluluğuyla,
Çalıda oturanın lütfuyla bereketli olsun.
Yusuf'un başı üzerine,
Kardeşlerinden ayrı olanın başı üzerine bereket yağsın.
[17] İlk doğan bir boğa kadar
Görkemlidir o;
Boynuzları yaban öküzünün boynuzları gibidir.
Bu boynuzlarla ulusları,
Yeryüzünün dört bucağındaki ulusları yaralayacak.
İşte böyledir Efrayim'in on binleri,
İşte bunlardır Manaşşe'nin binleri."

[18] Zevulun için de şöyle dedi:
"Ey Zevulun, sevinç duy yola çıkışınla,
Ve sen, İssakar, çadırlarında sevin!
[19] Ulusları dağa çağıracak,
Orada doğruluk kurbanları kesecekler.
Denizlerin bolluğuyla
Ve kumlarda saklı hazinelerle doyacaklar."

[20] Gad için de şöyle dedi:
"Gad'ın sınırını genişleten kutsansın;
Gad orada kol ve baş parçalayan
Bir aslan gibi oturuyor.
[21] Kendine ilk toprağı seçti;
Önderlik payı ona verilmiştir.

---

[a] 33:12 "Kucağında": İbranice "Omuzlar arasında".
33:8 Çık.28:30 33:8 Çık.17:7; Say.20:13 33:16 Çık.3:2

Halkın önderleri bir araya
geldiğinde,
RAB'bin doğru isteğini
Ve İsrail'e ilişkin ilkelerini,
O yerine getirdi."

22 Dan için de şöyle dedi:
"Dan Başan'dan sıçrayan
Aslan yavrusudur."

23 Naftali için de şöyle dedi:
"Ey sen, RAB'bin lütfu ve
Kutsamasıyla dolu olan Naftali!
Sen batıyı ve güneyi mülk
edineceksin."

24 Aşer için de şöyle dedi:
"Oğullar arasında en çok kutsanan
Aşer olsun,
Kardeşlerinin beğenisini kazanan
o olsun.
Ayağını zeytinyağına batırsın.
25 Kapı sürgülerin demir ve tunç*
olacak
Ve gücün yaşamın boyunca
sürecektir."

26 "Ey Yeşurun, sana yardım için
Göklere ve bulutlara görkemle
binen,
Tanrı'ya benzer biri yok.
27 Sığmağın çağlar boyu var olan
Tanrı'dır,
Seni taşıyan O'nun yorulmaz
kollarıdır.
Düşmanı önünden kovacak
Ve sana, 'Onu yok et!' diyecek.
28 Böylece İsrail güvenlik içinde
yaşayacak;
Tahıl ve yeni şarap ülkesinde,
Yakup'un pınarı güvenlikte
kalacak.
Gökler oraya çiy damlatacak.
29 Ne mutlu sana, ey İsrail!
Var mı senin gibisi?
Sen RAB'bin kurtardığı bir
halksın.
RAB seni koruyan kalkan
Ve şanlı kılıcındır.
Düşmanların senin önünde
küçülecek
Ve sen onları çiğneyeceksin."

Musa'nın Ölümü

34 Bundan sonra Musa Moav ovalarından Nevo Dağı'na giderek Eriha Kenti karşısındaki Pisga Dağı'na çıktı. RAB ona bütün ülkeyi gösterdi: [2]Dan'a kadar uzanan Gilat'ı, bütün Naftali'yi, Efrayim ve Manaşşe bölgelerini, Akdeniz'e kadar uzanan bütün Yahuda bölgesini, [3]Negev'i, hurma kenti Eriha Vadisi'nin Soar'a kadar uzanan ovasını. [4]Sonra Musa'ya şöyle dedi: "İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a, 'Senin soyuna vereceğim' diye ant içtiğim ülke budur. Ülkeyi sana gösterdim ama oraya gitmeyeceksin."

[5]Böylece RAB'bin sözü uyarınca RAB'bin kulu Musa orada, Moav ülkesinde öldü. [6]RAB onu Moav ülkesinde, Beytpeor karşısındaki vadide gömdü. Bugün de mezarının nerede olduğunu kimse bilmiyor. [7]Musa öldüğünde yüz yirmi yaşındaydı; ne gözleri zayıflamıştı, ne de gücü tükenmişti. [8]İsrailliler Moav ovalarında Musa için otuz gün yas tuttular.

Sonra Musa için ağlama ve yas

34:4 Yar.12:7; 26:3; 28:13

tutma günleri sona erdi. [9]Nun oğlu Yeşu bilgelik ruhuyla doluydu. Çünkü Musa ellerini üzerine koymuştu. İsrailliler onu dinliyor ve RAB'bin Musa'ya verdiği buyruklar uyarınca davranıyorlardı.

[10]O günden bu yana İsrail'de Musa gibi RAB'bin yüz yüze görüştüğü bir peygamber çıkmadı. [11]RAB onu Mısır'da firavuna, görevlilerine ve bütün ülkesine bir sürü belirtiler, şaşılası işler yapması için göndermişti. [12]Musa İsrailliler'in gözleri önünde güçlü, büyük ve ürkütücü işler yapmıştı.

34:10 Çık.33:11

YEŞU

GİRİŞ

Bu kitap Musa'nın yerine geçen Yeşu'nun önderliğinde çoğu Kenan topraklarının İsrailliler tarafından ele geçirilişinin tarihidir. Kitapta sözü edilen önemli olaylar arasında Şeria Irmağı'nın geçilmesi, Eriha'nın düşüşü, Ay Kenti'nin ele geçirilmesi, Tanrı ile İsrail arasındaki antlaşmanın yenilenmesi sayılabilir.

Kitabın iyi bilinen ayetlerinden biri 24:15'tir. Yeşu bu ayette şöyle diyor: "Kime kulluk edeceksiniz, bugün karar verin. Ben ve ev halkım RAB'be kulluk edeceğiz."

Ana Hatlar:

1:1-12:24	*Kenan topraklarının ele geçirilmesi*
13:1-21:45	*Toprakların bölüştürülmesi*
a. 13:1-33	*Şeria Irmağı'nın doğusundaki topraklar*
b. 14:1-19:51	*Şeria Irmağı'nın batısındaki topraklar*
c. 20:1-9	*Sığınak kentler*
ç. 21:1-45	*Levililer'e ayrılan kentler*
22:1-34	*Doğuda yerleşen oymakların kendi topraklarına dönmesi*
23:1-16	*Yeşu'nun veda konuşması*
24:1-33	*Antlaşmanın Şekem'de yenilenmesi*

Rab'bin Yeşu'ya Buyruğu

1 RAB, kulu Musa'nın ölümünden sonra onun yardımcısı Nun oğlu Yeşu'ya şöyle seslendi: [2]"Kulum Musa öldü. Şimdi kalk, bütün halkla birlikte Şeria Irmağı'nı geç. Size, İsrail halkına vereceğim ülkeye girin. [3]Musa'ya söylediğim gibi, ayak basacağınız her yeri size veriyorum. [4]Sınırlarınız çölden Lübnan'a, büyük Fırat Irmağı'ndan –bütün Hitit* ülkesi dahil– batıdaki Akdeniz'e kadar uzanacak. [5]Yaşamın boyunca hiç kimse sana karşı koyamayacak; nasıl Musa ile birlikte oldumsa, seninle de birlikte olacağım. Seni terk etmeyeceğim, seni yüzüstü bırakmayacağım.

[6]"Güçlü ve yürekli ol. Çünkü halkı, atalarına vereceğime ant içtiğim ülkeyi miras almaya sen götüreceksin. [7]Yeter ki, güçlü ve yürekli ol. Kulum Musa'nın sana buyurduğu Kutsal Yasa'nın tümünü yerine getirmeye dikkat et. Gittiğin her yerde

1:3-5 Yas.11:24-25 1:5 Yas.31:6,8; İbr.13:5 1:6 Yas.31:6,7,23

başarılı olmak için bu yasadan ayrılma, sağa sola sapma. [8]Yasa Kitabı'nda yazılanları dilinden düşürme. Tümünü özenle yerine getirmek için gece gündüz onu düşün. O zaman başarılı olacak ve amacına ulaşacaksın. [9]Sana güçlü ve yürekli ol demedim mi? Korkma, yılma. Çünkü Tanrın RAB gideceğin her yerde seninle birlikte olacak."

Yeşu'nun Halka Buyruğu

[10]Bunun üzerine Yeşu, halkın görevlilerine şöyle buyurdu: [11]"Ordugahın ortasından geçip halka şu buyruğu verin: 'Kendinize kumanya hazırlayın. Çünkü Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeye girip orayı mülk edinmek için üç gün sonra Şeria Irmağı'nı geçeceksiniz.' "

[12]Yeşu, Ruben ve Gad oymaklarına ve Manaşşe oymağının yarısına da şöyle dedi: [13]"RAB'bin kulu Musa'nın, 'Tanrınız RAB bu ülkeyi size verip sizi rahata erdirecek' dediğini anımsayın. [14]Kadınlarınız, çocuklarınız ve hayvanlarınız Şeria Irmağı'nın doğusunda, Musa'nın size verdiği topraklarda kalsın. Ama sizler, bütün yiğit savaşçılar, silahlı olarak kardeşlerinizden önce ırmağı geçip onlara yardım edin. [15]RAB sizi rahata erdirdiği gibi, onları da rahata erdirecek. Onlar Tanrınız RAB'bin vereceği ülkeyi mülk edindikten sonra siz de mülk edindiğiniz topraklara, RAB-bin kulu Musa'nın Şeria Irmağı'nın doğusunda size verdiği topraklara dönüp oraya yerleşin."

[16]Önderler Yeşu'ya, "Bize ne buyurduysan yapacağız" diye karşılık verdiler, "Bizi nereye gönderirsen gideceğiz. [17]Her durumda Musa'nın sözünü dinlediğimiz gibi, senin sözünü de dinleyeceğiz. Yeter ki, Musa'yla birlikte olmuş olan Tanrın RAB seninle de birlikte olsun. [18]Sözünü dinlemeyen, buyruklarına karşı gelip başkaldıran ölümle cezalandırılacaktır. Yeter ki, sen güçlü ve yürekli ol."

Rahav ve Casuslar

2 Nun oğlu Yeşu Şittim'den gizlice iki casus gönderdi. "Gidip ülkeyi, özellikle de Eriha'yı araştırın" dedi. Böylece yola çıkan casuslar, Rahav adında bir fahişenin evine gidip geceyi orada geçirdiler.

[2]Bu arada Eriha Kralı'na, "Ülkemizi araştırmak üzere bu gece İsrail halkından buraya adamlar geldi" diye haber verildi. [3]Bunun üzerine Eriha Kralı, Rahav'a, "Sana gelip evinde kalan o adamları dışarı çıkar" diye haber gönderdi, "Çünkü onlar ülkemizi araştırmak için geldiler."

[4]İki adamı saklamış olan Rahav, "Adamların bana geldikleri doğru" dedi, "Ama ben nereli olduklarını bilmiyordum. [5]Karanlık basar basmaz, kentin kapısı kapanmak üzereyken çıktılar. Nereye gittiklerini bilmiyorum. Hemen peşlerinden giderseniz yetişirsiniz." [6]Aslında kadın onları dama çıkarmış, oraya sermiş olduğu keten saplarının altına gizlemişti. [7]Kralın adamlarıysa casusları Şeria Irmağı'nın geçitlerine giden yol boyunca kovaladılar. Onlar kentten

1:12-15 Say.32:28-32; Yas.3:18-20; Yşu.22:1-6   2:1 İbr.11:31; Yak.2:25 çıkar çıkmaz kapı sürgülenmişti.

[8]Damdaki adamlar yatmadan önce kadın yanlarına çıktı. [9]"RAB'bin bu ülkeyi size verdiğini biliyorum" dedi, "Sizden ötürü dehşete kapıldık; ülkede yaşayan herkesin korkudan dizlerinin bağı çözüldü. [10]Çünkü Mısır'dan çıktığınızda RAB'bin Kızıldeniz'i* önünüzde nasıl kuruttuğunu, Şeria Irmağı'nın ötesindeki Amorlu iki krala –Sihon ve Og'a– neler yaptığınızı, onları nasıl yok ettiğinizi duyduk. [11]Bunları duyduğumuzda korkudan dizlerimizin bağı çözüldü. Sizin korkunuzdan kimsede derman kalmadı. Çünkü Tanrınız RAB hem yukarıda göklerde, hem de aşağıda yeryüzünde Tanrı'dır. [12-13]Size iyilik ettiğim gibi, siz de aileme iyilik edeceğinize lütfen RAB adına ant için. Annemi, babamı, erkek ve kız kardeşlerimle ailelerini ölümden kurtarıp hepimizi sağ bırakacağınıza ilişkin bana güvenilir bir işaret verin."

[14]Adamlar, "Eğer bu yaptıklarımızı açığa vurmazsanız, yerinize ölmeye hazırız" dediler, "RAB bu ülkeyi bize verdiğinde sana iyilik edip sözümüzü tutacağız."

[15]Kent surlarında bir evde oturan Rahav, adamları iple pencereden aşağı indirdi. [16]Onlara, "Dağa çıkın, yoksa sizi kovalayanlarla karşılaşabilirsiniz" dedi, "Onlar dönene kadar üç gün orada saklanın. Sonra yolunuza devam edersiniz."

[17]Adamlar Rahav'a, "Bize içirdiğin andı tutmasına tutarız" dediler, [18]"Ama ülkeye girdiğimizde şu kırmızı ipi bizi indirdiğin pencereye bağla. Anneni, babanı, kardeşlerinle babanın bütün ev halkını yanına, kendi evine topla. [19]Evinin kapısından dışarıya çıkan, kendi kanından sorumlu olacak; böyle biri için sorumluluk kabul etmeyiz. Ama seninle birlikte evinde olan herhangi birine gelecek zarardan biz sorumluyuz. [20]Ancak bu yaptıklarımızı açığa vurursan, içirdiğin ant bizi bağlamaz."

[21]Kadın, "Dediğiniz gibi olsun" diye karşılık verdi. Onları yola çıkarıp uğurladıktan sonra kırmızı ipi pencereye bağladı.

[22]Adamlar ayrılıp dağa çıktılar; kendilerini kovalayanlar dönünceye dek üç gün orada kaldılar. Kovalayanlar yol boyu onları aradılarsa da bulamadılar. [23]İki adam geri dönmek üzere dağdan indi. Irmağı geçip Nun oğlu Yeşu'nun yanına vardılar ve başlarından geçen her şeyi ona anlattılar. [24]Yeşu'ya, "RAB gerçekten bütün ülkeyi elimize teslim etti" dediler, "Orada yaşayan herkesin korkudan dizlerinin bağı çözüldü."

İsrailliler Şeria Irmağı'nı Geçiyor

3 Sabah erkenden kalkan Yeşu, bütün İsrail halkıyla birlikte Şittim'den yola çıkıp Şeria Irmağı'na kadar geldi. Irmağı geçmeden orada konakladılar. [2]Üçüncü günün sonunda ordugahı baştan başa geçen görevliler [3]halka, "Levili kâhinlerin* Tanrınız RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* yüklendiklerini gördüğünüzde siz de yerinizden kalkıp sandığı izleyin" diye buyurdular, [4]"Böylece hangi yöne gideceğinizi bileceksiniz.

2:10 Çık.14:21 2:10 Say.21:21-35

Çünkü daha önce bu yoldan hiç geçmediniz. Ama Antlaşma Sandığı'na yaklaşmayın; sandıkla aranızda iki bin arşın[a] kadar bir aralık kalsın."

[5]Yeşu halka, "Kendinizi kutsayın" dedi, "Çünkü RAB yarın aranızda mucizeler yaratacak."

[6]Yeşu kâhinlere, "Antlaşma Sandığı'nı yüklenip halkın önüne geçin" dedi. Böylece kâhinler sandığı yüklenip halkın önünde yürümeye başladılar.

[7]Bu arada RAB Yeşu'ya şöyle dedi: "Musa'yla birlikte olduğum gibi, seninle de birlikte olduğumu anlamaları için bugün seni bütün İsrail halkının gözünde yüceltmeye başlayacağım. [8]Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinlere, 'Şeria Irmağı'nın kıyısına varınca suda biraz ilerleyip durun' diye buyruk ver."

[9]Yeşu İsrail halkına, "Yaklaşın, Tanrınız RAB'bin söylediklerini dinleyin" dedikten sonra ekledi: [10]"Yaşayan Tanrı'nın aranızda olduğunu, Kenan, Hitit*, Hiv, Periz, Girgaş, Amor ve Yevus halklarını kesinlikle önünüzden süreceğini şundan anlayacaksınız: [11]Bütün yeryüzünün Egemeni'ne ait olan Antlaşma Sandığı, sizden önce Şeria Irmağı'nı geçecek. [12]Şimdi her oymaktan birer kişi olmak üzere İsrail oymaklarından kendinize on iki adam seçin. [13]Bütün yeryüzünün Egemeni RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinlerin ayakları Şeria Irmağı'nın sularına değer değmez, yukarıdan aşağıya akan sular kesilip bir yığın halinde birikecek."

[14]Halk Şeria Irmağı'nı geçmek üzere konakladığı yerden yola çıktı. Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinler önden gidiyorlardı. [15]Sandığı taşıyan kâhinler ırmağın kıyısına varıp suya ayak bastıklarında –Şeria Irmağı, ekin biçme zamanında kabarır, kıyılarını basar– [16]ta yukarıdan gelen sular durdu, çok uzaklarda, Saretan yakınında bulunan Adam Kenti'nde bir yığın halinde yükselmeye başladı. Öyle ki, Arava –Lut– Gölü'ne akan sular tümüyle kesildi. Halk Eriha'nın karşısından ırmağı geçti. [17]RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinler, halkın tamamı ırmağı geçinceye dek kurumuş ırmak yatağının ortasında kıpırdamadan durdular. Böylece bütün İsrail halkı kurumuş ırmak yatağından geçti.

Irmaktan Alınan Taşlar

4 Halkın tümü Şeria Irmağı'nı geçtikten sonra RAB Yeşu'ya şöyle seslendi: [2]"Her oymaktan birer kişi olmak üzere halktan on iki adam seçin. [3]Onlara şunu buyurun: 'Buradan, Şeria Irmağı'nın ortasından, kâhinlerin ayaklarını sağlam biçimde bastıkları yerden birer taş alın. Bu taşları yanınızda götürüp geceyi geçireceğiniz yere koyun.' "

[4]Böylece Yeşu İsrail'in her oymağından birer kişi olmak üzere seçtiği on iki adamı çağırdı. [5]Onlara, "Irmağın ortasına, Tanrınız RAB'bin Antlaşma Sandığı'na* kadar gidin" diye buyurdu, "İsrail halkının oymak sayısına göre her biriniz omuzuna birer taş alsın. [6]Bunlar sizin için bir anı

---

[a] 3:4 "İki bin arşın": Yaklaşık 900 m.

olacak. Çocuklarınız ilerde, 'Bu taşların sizin için anlamı ne?' diye sorduklarında, [7]onlara diyeceksiniz ki, 'Şeria Irmağı'nın suları RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın önünde kesildi. Antlaşma Sandığı ırmaktan geçerken akan sular durdu. Bu taşlar sonsuza dek İsrail halkı için bu olayın anısı olacak.' "

[8]İsrailliler Yeşu'nun buyruğunu yerine getirdiler. RAB'bin Yeşu'ya söylediği gibi, İsrail oymaklarının sayısına göre Şeria Irmağı'nın ortasından aldıkları on iki taşı konaklayacakları yere götürüp bir araya yığdılar. [9]Yeşu ayrıca Şeria Irmağı'nın ortasına, Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinlerin durduğu yere on iki taş diktirdi. Bu taşlar bugün de oradadır.

[10]Böylece RAB'bin Yeşu'ya, halka iletilmek üzere buyurduğu her şey yerine getirilinceye dek, sandığı taşıyan kâhinler Şeria Irmağı'nın ortasında durdular. Her şey Musa'nın Yeşu'ya buyurduğu gibi yapıldı. Halk da çabucak ırmağı geçti. [11]Halkın tümü geçtikten sonra kâhinler RAB'bin Antlaşma Sandığı'yla birlikte halkın önüne geçtiler. [12]Ruben ve Gad oymaklarıyla Manaşşe oymağının yarısı, Musa'nın kendilerine buyurduğu gibi, silahlı olarak İsrail halkının önüne geçtiler. [13]Böylece kırk bin kadar silahlı adam savaşmak üzere RAB'bin önünde Eriha ovalarına girdi.

[14]RAB o gün Yeşu'yu bütün İsrail halkının gözünde yüceltti. Musa'ya yaşamı boyunca nasıl saygı gösterdilerse, Yeşu'ya da öyle saygı göstermeye başladılar.

[15-16]RAB Yeşu'ya, "Levha Sandığı'nı taşıyan kâhinlerin Şeria Irmağı'ndan çıkmalarını buyur" dedi.

[17]Yeşu da kâhinlere, "Şeria Irmağı'ndan çıkın" diye buyurdu.

[18]RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinler Şeria Irmağı'nın ortasından ayrılıp karaya ayak basar basmaz ırmağın suları eskisi gibi akmaya ve kıyıları basmaya başladı.

[19]Halk Şeria Irmağı'nı birinci ayın* onuncu günü geçip Gilgal'da, Eriha'nın doğu sınırında konakladı. [20]Yeşu ırmaktan alınan on iki taşı Gilgal'a dikti. [21]Sonra İsrail halkına şöyle dedi: "Çocuklarınız bir gün size, 'Bu taşların anlamı nedir?' diye soracak olurlarsa, [22]onlara, 'İsrail halkı Şeria Irmağı'nın kurumuş yatağından geçti' diyeceksiniz. [23]'Tanrınız RAB Kızıldeniz'i* geçişimiz boyunca önümüzde nasıl kuruttuysa, Şeria Irmağı'nı da geçişiniz boyunca önünüzde kuruttu. [24]Öyle ki, yeryüzünün bütün halkları RAB'bin ne denli güçlü olduğunu anlasın; siz de Tanrınız RAB'den her zaman korkasınız!' "

5 RAB'bin Şeria Irmağı'nın sularını İsrailliler'in önünde, halkın geçişi boyunca nasıl kuruttuğunu duyan batı yakasındaki Amorlu krallarla Akdeniz kıyısındaki Kenanlı krallar, İsrailliler'den ötürü can derdine düştüler; korkudan dizlerinin bağı çözüldü.

Gilgal'daki Sünnet Olayı

[2]Bu arada RAB, Yeşu'ya şöyle seslendi: "Kendine taştan bıçaklar yap ve İsrailliler'i eskisi gibi sünnet et."

[3]Böylece Yeşu taştan yaptığı bıçaklarla İsraillileri Givat-Haaralot'ta sünnet etti. [4]Bunu yapmasının nedeni şuydu: İsrailliler Mısır'dan çıktıklarında savaşabilecek yaştaki bütün erkekler, Mısır'dan çıktıktan sonra çölden geçerken ölmüşlerdi. [5]Mısır'dan çıkan erkeklerin hepsi sünnetliydi. Ama Mısır'dan çıktıktan sonra yolda, çölde doğan erkeklerin hiçbiri sünnet olmamıştı. [6]İsrailliler Mısır'dan çıktıklarında savaşacak yaşta olanların tümü ölünceye dek çölde kırk yıl dolaştılar. Çünkü RAB'bin sözünü dinlememişlerdi. RAB bize verilmek üzere atalarımıza söz verdiği süt ve bal akan ülkeyi onlara göstermeyeceğine ant içmişti. [7]RAB onların yerine çocuklarını yaşattı. Sünnetsiz* olan bu çocukları Yeşu sünnet etti. Çünkü yolda sünnet olmamışlardı. [8]Bütün erkekler sünnet edildikten sonra yaraları iyileşinceye dek ordugahta kaldılar.

[9]RAB Yeşu'ya, "Mısır'da uğradığınız utancı bugün üzerinizden kaldırdım" dedi. Bugün de oraya Gilgal[a] denmesinin nedeni budur.

[10]Gilgal'da, Eriha ovalarında konaklamış olan İsrail halkı, ayın on dördüncü gününün akşamı Fısıh Bayramı'nı* kutladı. [11]Bayramın ertesi günü, tam o gün, ülkenin ürününden mayasız ekmek yaptılar ve kavrulmuş başak yediler. [12]Ülkenin ürününden yemeleri üzerine ertesi gün man* kesildi. Man kesilince İsrailliler o yıl Kenan topraklarının ürünüyle beslendiler.

Eriha'nın Düşüşü

[13]Yeşu Eriha'nın yakınındaydı. Başını kaldırınca önünde, kılıcını çekmiş bir adam gördü. Ona yaklaşarak, "Sen bizden misin, karşı taraftan mı?" diye sordu.

[14]Adam, "Hiçbiri" dedi, "Ben RAB'bin ordusunun komutanıyım. Şimdi geldim."

O zaman Yeşu yüzüstü yere kapanıp ona tapındı. "Efendimin kuluna buyruğu nedir?" diye sordu. [15]RAB-bin ordusunun komutanı, "Çarığını çıkar" dedi, "Çünkü bastığın yer kutsaldır." Yeşu söyleneni yaptı.

6 Eriha Kenti'nin kapıları İsrailliler yüzünden sımsıkı kapatılmıştı. Ne giren vardı, ne de çıkan. [2]RAB Yeşu'ya, "İşte Eriha'yı, kralını ve yiğit savaşçılarını senin eline teslim ediyorum" dedi, [3]"Siz savaşçılar, kentin çevresini günde bir kez olmak üzere altı gün dolanacaksınız. [4]Koç boynuzundan yapılmış birer boru taşıyan yedi kâhin sandığın önünden gitsin. Yedinci gün kentin çevresini yedi kez dolanın; bu arada kâhinler borularını çalsınlar. [5]Kâhinlerin koç boynuzu borularını uzun uzun çaldıklarını işittiğinizde, bütün halk yüksek sesle bağırsın. O zaman kentin surları çökecek ve herkes bulunduğu yerden dosdoğru kente girecek."

[6]Nun oğlu Yeşu kâhinleri çağırıp, "RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* alın" dedi, "Yedi kâhin, ellerinde koç boynuzu borularla sandığın önünde

---

[a] *5:9 "Gilgal": İbranice "Galal" (kaldırmak, yuvarlanmak) fiilinden türetilmiştir.*
5:6 Say.14:28-35 5:10 Çık.12:1-13 5:12 Çık.16:35 5:15 Çık.3:5

yürüsün." [7]Sonra halka, "Kalkın, kentin çevresini dolanmaya başlayın" dedi, "Silahlı öncüler RAB'bin Sandığı'nın önünden gitsin."

[8]Yeşu'nun bunları halka söylemesinden sonra, koç boynuzu birer boru taşıyan yedi kâhin borularını çalarak RAB'bin önünde ilerlemeye başladılar. Onları RAB'bin Antlaşma Sandığı izliyordu. [9]Silahlı öncüler boru çalan kâhinlerin önünden, artçılar da sandığın arkasından ilerliyor, bu arada borular çalınıyordu. [10]Yeşu halka şu buyruğu verdi: "Savaş naraları atmayın, sesinizi yükseltmeyin. 'Bağırın' diyeceğim güne dek ağzınızdan tek bir söz çıkmasın. Buyruğumu duyunca bağırın." [11]Halk RAB'bin Sandığı'yla birlikte kentin çevresini bir kez dolandı, sonra ordugaha dönüp geceyi orada geçirdi.

[12]Ertesi sabah Yeşu erkenden kalktı. Kâhinler de RAB'bin Sandığı'nı yüklendiler. [13]Koç boynuzu borular taşıyan yedi kâhin RAB'bin Sandığı'nın önünde ilerliyor, bir yandan da borularını çalıyorlardı. Silahlı öncüler onların önünden gidiyor, artçılar da RAB'bin Sandığı'nı izliyordu. Bu arada borular sürekli çalınıyordu. [14]Böylece ikinci gün de kentin çevresini bir kez dolanıp ordugaha döndüler. Aynı şeyi altı gün yinelediler.

[15]Yedinci gün erkenden, şafak sökerken kalkıp kentin çevresini aynı şekilde yedi kez dolandılar. Kentin çevresini yalnız o gün yedi kez dolandılar. [16]Kâhinler yedinci turda borularını çalınca, Yeşu halka, "Bağırın! RAB kenti size verdi" dedi, [17]"Kent, içindeki her şeyle birlikte, RAB'be koşulsuz adanmıştır. Yalnız gönderdiğimiz ulakları saklamış olan fahişe Rahav'la evindekiler sağ bırakılacak. [18]Sakın RAB'be adanan herhangi bir şeye el sürmeyin. Adadığınız şeyleri alırsanız İsrail'in ordugahını felakete ve yıkıma sürüklersiniz. [19]Bütün altınla gümüş, tunç* ve demir eşya RAB'be ayrılmıştır. Bunlar RAB'bin hazinesine girecek."

[20]Halk bağırmaya başladı, kâhinler de borularını çaldılar. Boru sesini işiten halk daha yüksek sesle bağırdı. Kentin surları çöktü. Herkes bulunduğu yerden dosdoğru kente girdi. Böylece kenti ele geçirdiler. [21]Kadın erkek, genç yaşlı, küçük ve büyük baş hayvanlardan eşeklere dek, kentte ne kadar canlı varsa, hepsini kılıçtan geçirip yok ettiler.

[22]Yeşu ülkeye casus olarak gönderdiği iki adama, "O fahişenin evine gidin, ant içtiğiniz gibi, kadını ve bütün yakınlarını dışarı çıkarın" dedi. [23]Eve giren genç casuslar Rahav'ı, annesini, babasını, erkek kardeşleriyle bütün akrabalarını ve kendisine ait olan her şeyi alıp İsrail ordugahının yakınına getirdiler. [24]Sonra kenti içindekilerle birlikte ateşe verdiler. Ancak altını ve gümüşü, tunç ve demir eşyayı RAB'bin Tapınağı'nın hazinesine koydular. [25]Yeşu fahişe Rahav'a, babasının ev halkıyla yakınlarına dokunmadı. Yeşu'nun Eriha'yı araştırmak için gönderdiği ulakları saklayan Rahav, bugün de İsrailliler'in arasında yaşıyor.

[26]Bundan sonra Yeşu şöyle ant içti:

6:20 İbr.11:30 6:25 İbr.11:31

"Bu kenti, Eriha'yı yeniden kurmaya kalkışan, RAB'bin lanetine uğrasın. Buna kalkışan kişi büyük oğlunu kaybetme pahasına temel atacak, en küçük oğlunu kaybetme pahasına da kentin kapılarını yerine takacak."

[27]RAB Yeşu'yla birlikteydi. Yeşunun ünü ülkenin her yanına yayıldı.

Akan'ın Günahı

7 Ne var ki, İsrailliler adanan eşyalar konusunda RAB'be ihanet ettiler. Yahuda oymağından Zerah oğlu, Zavdi oğlu, Karmi oğlu Akan adanmış eşyaların bazılarını alınca, RAB İsrailliler'e öfkelendi.

[2]Yeşu, Eriha'dan Beytel'in doğusunda, Beytaven yakınındaki Ay Kenti'ne adamlar göndererek, "Gidip ülkeyi araştırın" dedi. Adamlar da gidip Ay Kenti'ni araştırdılar. [3]Sonra Yeşu'nun yanına dönerek ona, "Bütün halkın oraya gidip yorulmasına gerek yok" dediler, "Sayısı az olan Ay halkını yenmeye iki üç bin kişi yeter." [4]Kentin üzerine yürüyen üç bin kadar İsrailli, Ay halkının önünde kaçmaya başladı. [5]Ay halkı onlardan otuz altı kadarını öldürdü, sağ kalanları da kentin kapısından Şevarim'e dek kovaladı. Bayırdan aşağı kaçanları öldürdü. Korkudan İsrailliler'in dizlerinin bağı çözüldü.

[6]Bunun üzerine Yeşu giysilerini yırtarak İsrail'in ileri gelenleriyle birlikte başından aşağı toprak döküp RAB'bin Sandığı'nın önünde yüzüstü yere kapandı ve akşama dek bu durumda kaldı. [7]Ardından şöyle dedi: "Ey Egemen RAB, bizi Amorlular'ın eline teslim edip yok etmek için mi Şeria Irmağı'ndan geçirdin? Keşke halimize razı olup ırmağın ötesinde kalsaydık. [8]Ya Rab, İsrail halkı dönüp düşmanlarının önünden kaçtıktan sonra ben ne diyebilirim! [9]Kenanlılar ve ülkede yaşayan öbür halklar bunu duyunca çevremizi kuşatacak, adımızı yeryüzünden silecekler. Ya sen, ya Rab, kendi yüce adın için ne yapacaksın?"

[10]RAB Yeşu'ya şöyle karşılık verdi: "Ayağa kalk! Neden böyle yüzüstü yere kapanıyorsun? [11]İsrailliler günah işlediler. Onlarla yaptığım ve yerine getirmelerini buyurduğum antlaşmayı bozdular. Koşulsuz adanmış eşyaların bir kısmını çalıp kendi eşyaları arasına gizlediler ve yalan söylediler. [12]İşte bu yüzden İsrailliler düşmana karşı tutunamıyor, arkalarını dönüp düşmanlarının önünden kaçıyor. Çünkü lanete uğradılar. Sizde bulunan adanmış eşyaları yok etmezseniz, artık sizinle birlikte olmayacağım. [13]Kalk, halkı kutsa ve onlara de ki, 'Kendinizi yarın için kutsayın. Çünkü İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Ey İsrail, adanmış eşyaların bir kısmını aldınız. Bunları yok etmedikçe düşmanlarınızın karşısında dayanamazsınız.' [14]Sabah olunca oymak oymak dizilip sırayla öne çıkacaksınız. RAB'bin belirleyeceği oymak, boy boy öne çıkacak. RAB'bin belirleyeceği boy, aile aile öne çıkacak. Yine RAB'bin belirleyeceği ailenin erkekleri teker teker öne çıkacak. [15]Adanmış eşyaları aldığı belirlenen kişi, kendisine ait her şeyle birlikte

---

6:26 1Kr.16:34

ateşe atılacak. Çünkü RAB'bin Antlaşması'nı bozup İsrail'de iğrenç bir günah işledi."

[16]Sabah erkenden kalkan Yeşu, İsrail halkını oymak oymak öne çıkardı. Bunlardan Yahuda oymağı belirlendi. [17]Yahuda boylarını teker teker öne çıkardığında, Zerah boyu belirlendi. Zerahlılar aile aile öne çıkarıldığında Zavdi ailesi belirlendi. [18]Zavdi ailesinin erkekleri teker teker öne çıkarıldığında Yahuda oymağından Zerah oğlu, Zavdi oğlu, Karmi oğlu Akan belirlendi.

[19]O zaman Yeşu Akan'a, "Oğlum" dedi, "İsrail'in Tanrısı RAB'bin hakkı için doğruyu söyle[a], ne yaptın, söyle bana, benden gizleme."

[20]Akan, "Doğru" diye karşılık verdi, "İsrail'in Tanrısı RAB'be karşı günah işledim. Yaptığım şu: [21]Ganimetin içinde Şinar[b] işi güzel bir kaftan, iki yüz şekel[c] gümüş, elli şekel[ç] ağırlığında bir külçe altın görünce dayanamayıp aldım. En altta gümüş olmak üzere, tümünü çadırımın ortasında toprağa gömdüm."

[22]Yeşu'nun görevlendirdiği adamlar hemen çadıra koştular. Gömülmüş eşyaları orada buldular. Gümüş en alttaydı. [23]Tümünü çadırdan çıkardılar, Yeşu'ya ve İsrail halkına getirip RAB'bin önünde yere serdiler.

[24]Yeşu ile İsrail halkı, Zerah oğlu Akan'ı, gümüşü, altın külçeyi, kaftanı, Akan'ın oğullarıyla kızlarını, sığır ve davarlarıyla eşeğini, çadırıyla bütün eşyalarını alıp Akor[d] Vadisi'ne götürdüler. [25]Yeşu Akan'a, "Bizi neden bu felakete sürükledin?" dedi, "RAB de bugün seni felakete sürükleyecek." Ardından bütün İsrail halkı Akan'ı taşa tuttu; kendisine ait ne varsa taşlayıp yaktı. [26]Akan'ın üzerine taşlardan büyük bir yığın yaptılar. Bu yığın bugün de duruyor. Bunun üzerine RAB'bin öfkesi dindi. Oranın bugün de Akor Vadisi diye anılmasının nedeni budur.

Ay Kenti'nin Yıkılması

8 RAB Yeşu'ya, "Korkma, yılma" dedi, "Bütün savaşçılarını yanına alıp Ay Kenti'nin üzerine yürü. Ay Kralı'nı, halkını ve kenti bütün topraklarıyla birlikte sana teslim ediyorum. [2]Eriha'ya ve kralına ne yaptıysan, Ay Kenti'ne ve kralına da aynısını yap. Ama mal ve hayvanlardan oluşan ganimeti kendinize ayırın. Kentin gerisinde pusu kur."

[3]Böylece Yeşu bütün savaşçılarıyla birlikte Ay Kenti'nin üzerine yürümeye hazırlandı. Seçtiği otuz bin yiğit savaşçıyı geceleyin yola çıkarırken [4]onlara şöyle buyurdu: "Gidip kentin gerisinde pusuya yatın. Kentin çok uzağında durmayın. Hepiniz her an hazır olun. [5]Ben yanımdaki halkla birlikte kente yaklaşacağım. Bir önceki gibi, düşman kentten çıkıp üzerimize gelince, önlerinde kaçar gibi yapıp [6]onları kentten uzaklaştırıncaya dek ardımızdan sürükleyeceğiz.

---

[a] 7:19 "İsrail'in Tanrısı RAB'bin hakkı için doğruyu söyle": İbranice "İsrail'in Tanrısı RAB'be yücelik ver". Bu deyim birine ant içirmek için kullanılırdı.

[b] 7:21 "Şinar", yani "Babil".

[c] 7:21 "İki yüz şekel": Yaklaşık 2.3 kg.

[ç] 7:21 "Elli şekel": Yaklaşık 575 gr.

[d] 7:24 "Akor": "Sıkıntı" anlamına gelir.

Önceki gibi onlardan kaçtığımızı sanacaklar. Biz kaçar gibi yaparken, [7]siz de pusu kurduğunuz yerden çıkıp kenti ele geçirirsiniz. Tanrımız RAB orayı elinize teslim edecek. [8]Kenti ele geçirince ateşe verin. RAB'bin buyruğuna göre hareket edin. İşte buyruğum budur."

[9]Ardından Yeşu onları yolcu etti. Adamlar gidip Beytel ile Ay Kenti arasında, Ay Kenti'nin batısında pusuya yattılar. Yeşu ise geceyi halkla birlikte geçirdi.

[10]Yeşu sabah erkenden kalkarak halkı topladı. Sonra kendisi ve İsrail'in ileri gelenleri önde olmak üzere Ay Kenti'ne doğru yola çıktılar. [11]Yeşu, yanındaki bütün savaşçılarla kentin üzerine yürüdü. Yaklaşıp kentin kuzeyinde ordugah kurdular. Kentle aralarında bir vadi vardı. [12]Yeşu beş bin kişi kadar bir güce Beytel ile Ay Kenti arasında, kentin batısında pusu kurdurdu. [13]Ardından hem kuzeyde ordugah kuranlar, hem batıda pusuya yatanlar savaş düzenine girdiler. Yeşu o gece vadide ilerledi.

[14]Bunu gören Ay Kralı, kent halkıyla birlikte sabah erkenden kalktı. Zaman yitirmeden, İsrailliler'e karşı savaşmak üzere Arava bölgesinin karşısında belirlenen yere çıktı. Ne var ki, kentin gerisinde kendisine karşı kurulan pusudan habersizdi. [15]Yeşu ile yanındaki İsrailliler, kent halkı önünde bozguna uğramış gibi, çöle doğru kaçmaya başladılar. [16]Kentteki bütün halk İsrailliler'i kovalamaya çağrıldı. Ama Yeşu'yu kovalarken kentten uzaklaştılar. [17]Ay Kenti'yle Beytel'den İsrailliler'i kovalamaya çıkmayan tek kişi kalmamıştı. İsrailliler'i kovalamaya çıkarlarken kent kapılarını açık bıraktılar.

[18]RAB Yeşu'ya, "Elindeki palayı Ay Kenti'ne doğru uzat; orayı senin eline teslim ediyorum" dedi.

Yeşu elindeki palayı kente doğru uzattı. [19]Elini uzatır uzatmaz, pusudakiler yerlerinden fırlayıp kente girdiler; kenti ele geçirip hemen ateşe verdiler.

[20]Kentliler arkalarına dönüp bakınca, yanan kentten göklere yükselen dumanı gördüler. Çöle doğru kaçan İsrailliler de geri dönüp onlara saldırınca artık kaçacak hiçbir yerleri kalmadı. [21]Pusuya yatmış olanların kenti ele geçirdiğini, kentten dumanlar yükseldiğini gören Yeşu ile yanındaki İsrailliler, geri dönüp Ay halkına saldırdılar. [22]Kenti ele geçirenler de çıkıp saldırıya katılınca, kent halkı iki yönden gelen İsrailliler'in ortasında kaldı. İsrailliler tek canlı bırakmadan hepsini öldürdüler. [23]Sağ olarak tutsak aldıkları Ay Kralı'nı Yeşu'nun önüne çıkardılar.

[24]İsrailliler Ay Kenti'nden çıkıp kendilerini kırsal alanlarda ve çölde kovalayanların hepsini kılıçtan geçirdikten sonra kente dönüp geri kalanları da kılıçtan geçirdiler. [25]O gün Ay halkının tümü öldürüldü. Öldürülenlerin toplamı, kadın erkek, on iki bin kişiydi. [26]Yeşu kentte yaşayanların tümü yok edilinceye dek pala tutan elini indirmedi. [27]İsrailliler, RAB'bin Yeşu'ya verdiği buyruk uyarınca, kentin yalnız hayvanlarıyla mallarını yağmaladılar. [28]Ardından Yeşu Ay Kenti'ni ateşe verdi, yakıp yıkıp viraneye çevirdi. Yıkıntıları bugün de duruyor. [29]Ay Kralı'nı ağaca asıp

akşama dek orada bırakan Yeşu, güneş batarken cesedi ağaçtan indirerek kent kapısının dışına attırdı. Cesedin üzerine taşlardan büyük bir yığın yaptılar. Bu yığın bugün de duruyor.

Kutsal Yasa Halka Okunuyor

[30]Bundan sonra Yeşu Eval Dağı'nda İsrail'in Tanrısı RAB'be bir sunak yaptı. [31]Sunak, RAB'bin kulu Musa'nın İsrail halkına verdiği buyruk uyarınca, Musa'nın Yasa Kitabı'nda yazıldığı gibi yontulmamış, demir alet değmemiş taşlardan yapıldı. RAB'be orada yakmalık sunular* sundular, esenlik kurbanları kestiler. [32]Yeşu Musa'nın İsrail halkının önünde yazmış olduğu Kutsal Yasa'nın kopyasını orada taş levhalara yazdı. [33]Bütün İsrailliler, ileri gelenleriyle, görevlileriyle ve hakimleriyle birlikte –yabancılar dahil– RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* iki yanında, yüzleri, sandığı taşıyan Levili kâhinlere dönük olarak dizildiler. Halkın yarısı sırtını Gerizim Dağı'na, öbür yarısı da Eval Dağı'na verdi. Çünkü RAB'bin kulu Musa kutsanmaları için bu şekilde durmalarını daha önce buyurmuştu. [34]Ardından Yeşu yasanın tümünü, kutsama ve lanetle ilgili bölümleri Yasa Kitabı'nda yazılı olduğu gibi okudu. [35]Böylece Yeşu'nun, yabancıların da aralarında bulunduğu kadınlı, çocuklu bütün İsrail topluluğuna, Musa'nın buyruklarından okumadığı tek bir söz kalmadı.

Givonlular'ın Hilesi

9 Şeria Irmağı'nın ötesinde, dağlık bölgede, Şefela'da ve Lübnan'a kadar uzanan Akdeniz kıyısındaki bütün krallar –Hitit*, Amor, Kenan, Periz, Hiv ve Yevus kralları– olup bitenleri duyunca, [2]Yeşu'ya ve İsrail halkına karşı hep birlikte savaşmak için bir araya geldiler. [3]Givon halkı ise Yeşu'nun Eriha ve Ay kentlerine yaptıklarını duyunca [4]hileye başvurdu. Kendilerine elçi süsü vererek eşeklerinin sırtına yıpranmış heybeler, eski, yırtık ve yamalı şarap tulumları yüklediler. [5]Ayaklarında yıpranmış, yamalı çarıklar, sırtlarında da eski püskü giysiler vardı. Azık torbalarındaki bütün ekmekler kurumuş, küflenmişti. [6]Adamlar Gilgal'daki ordugaha, Yeşu'nun yanına gittiler. Ona ve İsrail halkına, "Uzak bir ülkeden geldik" dediler, "Bizimle bir barış antlaşması yapmanızı istiyoruz."

[7]Ama İsrailliler Hivliler'e[a], "Sizinle neden antlaşma yapalım?" diye karşılık verdiler, "Belki de yakınımızda yaşıyorsunuz."

[8]Givonlular Yeşu'ya, "Biz senin kullarınız" dediler.

Yeşu, "Kimsiniz, nereden geliyorsunuz?" diye sordu.

[9]Onlar da, "Çok uzak bir ülkeden kalkıp geldik" dediler. "Çünkü Tanrın RAB'bin ününü duyduk. Tanrınla ilgili haberleri, Mısır'da yaptığı her şeyi, [10]Şeria Irmağı'nın ötesindeki Amorlu iki krala, Heşbon Kralı

---

[a] *9:7 "Hivliler": Givonlular Hiv halkındandı.*

8:30-32 Yas.27:2-8 *8:31 Çık.20:25*

8:33-35 Yas.11:29; 27:11-14 *9:7 Çık.23:32; 34:12; Yas.7:2*

Sihon'a ve Aştarot'ta egemenlik süren Başan Kralı Og'a neler yaptığını da duyduk. [11]Bunun üzerine önderlerimiz ve ülkemizin bütün halkı bize şöyle dediler: 'Onları karşılamak için yanınıza yiyecek alıp yola çıkın ve onlara, biz sizin kullarınızız; bunun için bizimle bir barış antlaşması yapmanızı istiyoruz deyin.' [12]Size gelmek için yola çıktığımız gün azık olarak evden aldığımız şu ekmekler sıcacıktı. Bakın şimdi, kurumuş, küflenmişler. [13]Şarap doldurduğumuz şu tulumlar yeniydi, bakın nasıl sıyrılıp yırtılmış. Bunca yol geldiğimiz için giysilerimiz ve çarıklarımız yıprandı."

[14]İsrailliler, RAB'be danışmadan Givonlular'ın sunduğu yiyecekleri aldılar. [15]Yeşu da onları sağ bırakacağına söz verip onlarla bir barış antlaşması yaptı. Topluluğun önderleri de antlaşmaya bağlı kalacaklarına ant içtiler. [16]Ne var ki, antlaşmadan üç gün sonra Givonlular'ın yakında, komşu topraklarda yaşadıklarını öğrendiler. [17]Bunun üzerine yola çıkıp üç gün sonra onların kentlerine vardılar. Bu kentler Givon, Kefira, Beerot ve Kiryat-Yearim'di. [18]Ancak İsrailliler bunlara dokunmadılar. Çünkü topluluğun önderleri, İsrail'in Tanrısı RAB adına ant içmişlerdi.

Bu yüzden topluluk önderlere karşı söylenmeye başladı. [19]Önderler ise, "Biz İsrail'in Tanrısı RAB adına ant içtik; bu yüzden onlara el süremeyiz" diye karşılık verdiler, [20]"Ant içtiğimiz için onları sağ bırakacağız; yoksa Tanrı'nın gazabına uğrarız." [21]Sonra halka, "Onları sağ bırakalım" dediler, "Ama bütün topluluk için odun kesip su çekmekle görevlendirilsinler." Böylece önderler vermiş oldukları sözü tuttular.

[22]Ardından Yeşu Givonlular'ı çağırıp, "Yakınımızda yaşadığınız halde neden çok uzaktan geldiğinizi söyleyip bizi aldattınız?" dedi, [23]"Bunun için artık lanetlisiniz. Hep köle kalacaksınız. Tanrım'm Tapınağı için odun kesip su çekeceksiniz."

[24]Givonlular, "Efendimiz, Tanrın RAB'bin kulu Musa'ya verdiği buyruğu duyduk" diye karşılık verdiler, "Musa'ya bütün ülkeyi size vermesini, ülkede yaşayanların hepsini yok etmenizi buyurduğunu duyduk. Sizden çok korktuk, can korkusuyla böyle davrandık. [25]Şimdi senin elindeyiz. Sana göre adil ve doğru olanı yap."

[26]Bunun üzerine Yeşu onları İsrailliler'in elinden kurtardı, öldürülmelerine izin vermedi. [27]O gün onları topluluk için ve gelecekte RAB'bin seçeceği yerde yapılacak RAB'bin sunağı için odun kesip su çekmekle görevlendirdi. Bugün de bu işi yapıyorlar.

Amorlular'ın Yenilgiye Uğratılması

10 Yeruşalim* Kralı Adoni-Sedek, Yeşu'nun Eriha'yı ele geçirip kralını ortadan kaldırdığı gibi, Ay Kenti'ni de ele geçirip tümüyle yıktığını, kralını öldürdüğünü, Givon halkının da İsrailliler'le bir barış antlaşması yapıp onlarla birlikte yaşadığını duyunca, [2]büyük korkuya kapıldı. Çünkü Givon, kralların yaşadığı

9:10 Say.21:21-35

kentler gibi büyük bir kentti; Ay Kenti'nden de büyüktü ve yiğit bir halkı vardı. [3]Bu yüzden Yeruşalim Kralı Adoni-Sedek, Hevron Kralı Hoham, Yarmut Kralı Piram, Lakiş Kralı Yafia ve Eglon Kralı Devir'e şu haberi gönderdi: [4]"Gelin bana yardım edin, Givon'a saldıralım. Çünkü Givon halkı Yeşu ve İsrail halkıyla bir barış antlaşması yaptı."

[5]Böylece Amorlu beş kral –Yeruşalim, Hevron, Yarmut, Lakiş ve Eglon kralları– ordularını topladılar, hep birlikte gidip Givon'un karşısında ordugah kurdular; sonra saldırıya geçtiler.

[6]Givonlular Gilgal'da ordugahta bulunan Yeşu'ya şu haberi gönderdiler: "Biz kullarını yalnız bırakma. Elini çabuk tutup yardımımıza gel, bizi kurtar. Çünkü dağlık bölgedeki bütün Amorlu krallar bize karşı birleşti."

[7]Bunun üzerine Yeşu bütün savaşçıları ve yiğit adamlarıyla birlikte Gilgal'dan yola çıktı. [8]Bu arada RAB Yeşu'ya, "Onlardan korkma" dedi, "Onları eline teslim ediyorum. Hiçbiri sana karşı koyamayacak." [9]Gilgal'dan çıkıp bütün gece yol alan Yeşu, Amorlular'a ansızın saldırdı. [10]RAB Amorlular'ı İsrailliler'in önünde şaşkına çevirdi. İsrailliler de onları Givon'da büyük bir bozguna uğrattılar; Beythoron'a çıkan yol boyunca, Azeka ve Makkeda'ya dek kovalayıp öldürdüler. [11]RAB İsrailliler'den kaçan Amorlular'ın üzerine Beythoron'dan Azeka'ya inen yol boyunca gökten iri iri dolu yağdırdı. Yağan dolunun altında can verenler, İsrailliler'in kılıçla öldürdüklerinden daha çoktu.

[12]RAB'bin Amorlular'ı İsrailliler'in karşısında bozguna uğrattığı gün Yeşu halkın önünde RAB'be şöyle seslendi:

"Dur, ey güneş, Givon üzerinde
Ve ay, sen de Ayalon Vadisi'nde."

[13]Halk, düşmanlarından öcünü alıncaya dek güneş durdu, ay da yerinde kaldı. Bu olay Yaşar Kitabı'nda da yazılıdır. Güneş, yaklaşık bir gün boyunca göğün ortasında durdu, batmakta gecikti. [14]Ne bundan önce, ne de sonra RAB'bin bir insanın dileğini işittiği o günkü gibi bir gün olmamıştır. Çünkü RAB İsrail'den yana savaştı.

[15]Yeşu bundan sonra İsrail halkıyla birlikte Gilgal'daki ordugaha döndü.

Amorlu Kralların Öldürülmesi

[16]Amorlu beş kral kaçıp Makkeda'daki bir mağarada gizlenmişlerdi. [17]Yeşu'ya, "Beş kral Makkeda'daki bir mağarada gizlenirken bulundu" diye haber verildi. [18]Yeşu, "Mağaranın ağzına büyük taşlar yuvarlayın, orayı korumak için adamlar görevlendirin" dedi, [19]"Ama siz durmayın, düşmanı kovalayın; arkadan saldırıp kentlere ulaşmalarına engel olun. Tanrınız RAB onları elinize teslim etmiştir." [20]Yeşu ve İsrailliler düşmanı çok ağır bir yenilgiye uğratıp tamamını yok ettiler. Kurtulabilenler surlu kentlere sığındı. [21]Sonra bütün halk güvenlik içinde Makkeda'daki ordugaha, Yeşu'nun yanına döndü. Hiç kimse ağzını açıp İsrailliler'e

10:13 2Sa.1:18

karşı bir şey söyleyemedi.

[22]Sonra Yeşu adamlarına, "Mağaranın ağzını açın, beş kralı çıkarıp bana getirin" dedi. [23]Onlar da beş kralı –Yeruşalim, Hevron, Yarmut, Lakiş ve Eglon krallarını– mağaradan çıkarıp Yeşu'ya getirdiler. [24]Krallar getirilince, Yeşu bütün İsrail halkını topladı. Savaşta kendisine eşlik etmiş olan komutanlara, "Yaklaşın, ayaklarınızı bu kralların boyunları üzerine koyun" dedi. Komutanlar yaklaşıp ayaklarını kralların boyunları üzerine koydular. [25]Yeşu onlara, "Korkmayın, yılmayın; güçlü ve yürekli olun" dedi, "RAB savaşacağınız düşmanların hepsini bu duruma getirecek." [26]Ardından beş kralı vurup öldürdü ve her birini bir ağaca astı. Akşama dek öylece ağaçlara asılı kaldılar.

[27]Yeşu'nun buyruğu üzerine gün batımında kralların cesetlerini ağaçlardan indirdiler, gizlendikleri mağaraya atıp mağaranın ağzını büyük taşlarla kapadılar. Bu taşlar bugün de orada duruyor.

[28]Yeşu aynı gün Makkeda'yı aldı, kralını ve halkını kılıçtan geçirdi. Kentte tek canlı bırakmadı, hepsini öldürdü. Makkeda Kralı'na da Eriha Kralı'na yaptığının aynısını yaptı.

Güneydeki Kentlerin Ele Geçirilmesi

[29]Yeşu İsrail halkıyla birlikte Makkeda'dan Livna'nın üzerine yürüyüp kente saldırdı. [30]RAB kenti ve kralını İsrailliler'in eline teslim etti. Yeşu kentin bütün halkını kılıçtan geçirdi. Tek canlı bırakmadı. Kentin kralına da Eriha Kralı'na yaptığının aynısını yaptı.

[31]Bundan sonra Yeşu İsrail halkıyla birlikte Livna'dan Lakiş üzerine yürüdü. Kentin karşısında ordugah kurup saldırıya geçti. [32]RAB Lakiş'i İsrailliler'in eline teslim etti. Yeşu ertesi gün kenti aldı. Livna'da yaptığı gibi, halkı ve kentteki bütün canlıları kılıçtan geçirdi. [33]Bu arada Gezer Kralı Horam Lakiş'e yardıma geldi. Yeşu onu ve ordusunu yenilgiye uğrattı; kimseyi sağ bırakmaksızın hepsini öldürdü.

[34]İsrail halkıyla birlikte Lakiş'ten Eglon üzerine yürüyen Yeşu, kentin karşısında ordugah kurup saldırıya geçti. [35]Kenti aynı gün ele geçirdiler. Lakiş'te yaptığı gibi, halkı ve kentteki bütün canlıları o gün kılıçtan geçirip yok ettiler.

[36]Ardından Yeşu İsrail halkıyla birlikte Eglon'dan Hevron üzerine yürüyüp saldırıya geçti. [37]Kenti aldılar, kralını, halkını ve köylerindeki bütün canlıları kılıçtan geçirdiler. Eglon'da yaptıkları gibi, herkesi öldürdüler; kimseyi sağ bırakmadılar.

[38]Bundan sonra Yeşu İsrail halkıyla birlikte geri dönüp Devir'e saldırdı. [39]Kralıyla birlikte Devir'i ve köylerini alıp bütün halkı kılıçtan geçirdi; tek canlı bırakmadı, hepsini öldürdü. Hevron'a, Livna'ya ve kralına ne yaptıysa, Devir'e ve kralına da aynısını yaptı.

[40]Böylece Yeşu dağlık bölge, Negev, Şefela ve dağ yamaçları dahil, bütün ülkeyi ele geçirip buralardaki kralların tümünü yenilgiye uğrattı. Hiç kimseyi esirgemedi. İsrail'in Tanrısı RAB'bin buyruğu uyarınca kimseyi sağ bırakmadı, hepsini öldürdü. [41]Kadeş-Barnea'dan Gazze'ye kadar,

Givon'a kadar uzanan bütün Goşen bölgesini egemenliği altına aldı. [42]Bütün bu kralları ve topraklarını tek bir savaşta ele geçirdi. Çünkü İsrail'in Tanrısı RAB İsrail'den yana savaşmıştı. [43]Ardından Yeşu İsrail halkıyla birlikte Gilgal'daki ordugaha döndü.

Kuzeydeki Kentlerin Ele Geçirilmesi

11 Olup bitenleri duyan Hasor Kralı Yavin, Madon Kralı Yovav'a, Şimron ve Akşaf krallarına, [2]dağlık kuzey bölgesinde, Kinneret Gölü'nün[a] güneyindeki Arava'da, Şefela'da ve batıda Dor Kenti sırtlarındaki krallara, [3]doğu ve batı bölgelerindeki Kenan, Amor, Hitit*, Periz halklarına ve dağlık bölgedeki Yevuslular'la Hermon Dağı'nın eteğindeki Mispa bölgesinde yaşayan Hivliler'e haber gönderdi. [4]Bu krallar bütün ordularıyla, kıyıların kumu kadar sayısız askerleriyle, çok sayıdaki at ve savaş arabalarıyla yola çıktılar. [5]Bütün bu krallar İsrailliler'e karşı savaşmak üzere birleşerek Merom suları kıyısına gelip hep birlikte ordugah kurdular.

[6]Bu arada RAB Yeşu'ya, "Onlardan korkma" diye seslendi, "Onların hepsini yarın bu saatlerde İsrail'in önünde yere sereceğim. Atlarını sakatlayıp savaş arabalarını ateşe ver." [7]Böylece Yeşu bütün ordusuyla birlikte Merom suları kıyısındaki kralların üzerine beklenmedik bir anda yürüdü ve onlara saldırdı. [8]RAB onları İsrailliler'in eline teslim etti. Onları bozguna uğratan İsrailliler, kaçanları Büyük Sayda'ya, Misrefot-Mayim'e ve doğuda Mispe Vadisi'ne kadar kovalayıp öldürdüler; kimseyi sağ bırakmadılar. [9]Yeşu, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yaptı, atlarını sakatladı, savaş arabalarını ateşe verdi.

[10]Yeşu bundan sonra geri dönüp Hasor'u ele geçirdi, Hasor Kralı'nı kılıçla öldürdü. Çünkü Hasor eskiden bütün bu krallıkların başıydı. [11]İsrailliler kentteki bütün canlıları kılıçtan geçirip yok ettiler. Soluk alan bir tek kişiyi esirgemediler. Ardından Yeşu Hasor'u ateşe verdi. [12]Böylece bütün bu kentlerle krallarını ele geçirdi. RAB'bin kulu Musa'nın buyruğu uyarınca hepsini kılıçtan geçirip yok etti. [13]Ancak, İsrailliler, Yeşu'nun ateşe verdiği Hasor dışında, tepe üzerinde kurulu kentlerden hiçbirini ateşe vermediler. [14]Bu kentlerdeki bütün mal ve hayvanları ganimet olarak aldılar, insanların tümünü ise kılıçtan geçirip öldürdüler; soluk alan bir tek kişiyi esirgemediler. [15]RAB'bin kulu Musa RAB'den aldığı buyrukları Yeşu'ya aktarmıştı. Yeşu bunlara uydu ve RAB'bin Musa'ya buyurduklarını eksiksiz yerine getirdi.

[16-17]Böylece Yeşu, dağlık bölge, bütün Negev ve Goşen bölgesi, Şefela, Arava ve İsrail dağlarıyla bu dağların etekleri, Seir yönünde yükselen Halak Dağı'ndan Hermon Dağı'nın altındaki Lübnan Vadisi'nde bulunan Baal-Gat'a varıncaya dek bütün toprakları ele geçirdi. Buraların krallarını yakalayıp öldürdü. [18]Yeşu bu krallarla uzun süre savaştı. [19]Givon'da yaşayan Hivliler dışında, İsrailli-

---

[a] *11:2 "Kinneret Gölü", yani "Celile Gölü".*

ler'le barış antlaşması yapan bir kent olmadı. İsrailliler öbür kentlerin hepsini savaşarak aldılar. [20]Çünkü onları İsrail'e karşı savaşmaya kararlı yapan RAB'bin kendisiydi. Böylece RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi, İsrailliler onlara acımadı, hepsini öldürüp yok ettiler.

[21]Yeşu bundan sonra Anaklılar'ın üzerine yürüdü. Onları dağlık bölgeden, Hevron, Devir ve Anav'dan, Yahuda ve İsrail'in bütün dağlık bölgelerinden söküp attı. Kentleriyle birlikte onları tümüyle yok etti. [22]İsrailliler'in elindeki topraklarda hiç Anaklı kalmadı. Yalnız Gazze, Gat ve Aşdot'ta sağ kalanlar oldu. [23]RAB'bin Musa'ya söylediği gibi, Yeşu bütün ülkeyi ele geçirdi ve İsrail oymakları arasında mülk olarak bölüştürdü. Böylece savaş sona erdi, ülke barışa kavuştu.

Yenilgiye Uğratılan Krallar

12 İsrailliler'in bozguna uğrattığı, Şeria Irmağı'nın doğusunda, Arava'nın bütün doğusu ile Arnon Vadisi'nden Hermon Dağı'na kadar topraklarını ele geçirdiği krallar şunlardır: [2-3]Heşbon'da oturan Amorlular'ın Kralı Sihon: Krallığı Arnon Vadisi kıyısındaki Aroer'den –vadinin ortasından– başlıyor, Ammonlular'ın sınırı olan Yabbuk Irmağı'na dek uzanıyor, Gilat'ın yarısını içine alıyordu. Arava bölgesinin doğusu da ona aitti. Burası Kinneret Gölü'nden Arava –Lut– Gölü'ne uzanıyor, doğuda Beytyeşimot'a, güneyde de Pisga Dağı'nın yamaçlarına varıyordu. [4]Sağ kalan Refahlar'dan, Aştarot ve Edrei'de oturan Başan Kralı Og: [5]Kral Og, Hermon Dağı, Salka, Geşurlular'la Maakalılar'ın sınırına kadar bütün Başan'ı ve Heşbon Kralı Sihon'un sınırına kadar uzanan Gilat'ın yarısını yönetiyordu.

[6]RAB'bin kulu Musa'nın ve İsrailliler'in yenilgiye uğrattığı krallar bunlardı. RAB'bin kulu Musa bunların topraklarını Ruben ve Gad oymaklarıyla Manaşşe oymağının yarısına mülk olarak verdi.

[7-8]Lübnan Vadisi'ndeki Baal-Gattan, Seir yönünde yükselen Halak Dağı'na kadar Şeria Irmağı'nın batısında bulunan toprakların kralları –Yeşu ve İsrailliler'in yenilgiye uğrattığı kralları– şunlardır: –Yeşu, Hitit*, Amor, Kenan, Periz, Hiv ve Yevus halklarına ait dağlık bölgeyi, Şefela'yı, Arava bölgesini, dağ yamaçlarını, çölü ve Negev'i İsrail oymakları arasında mülk olarak bölüştürdü.–

[9]Eriha Kralı, Beytel yakınındaki Ay Kenti'nin Kralı, [10]Yeruşalim Kralı, Hevron Kralı, [11]Yarmut Kralı, Lakiş Kralı, [12]Eglon Kralı, Gezer Kralı, [13]Devir Kralı, Geder Kralı, [14]Horma Kralı, Arat Kralı, [15]Livna Kralı, Adullam Kralı, [16]Makkeda Kralı, Beytel Kralı, [17]Tappuah Kralı, Hefer Kralı, [18]Afek Kralı, Şaron Kralı, [19]Madon Kralı, Hasor Kralı, [20]Şimron-Meron Kralı, Akşaf Kralı, [21]Taanak Kralı, Megiddo Kralı, [22]Kedeş Kralı, Karmel'deki Yokneam Kralı, [23]Dor sırtlarındaki Dor Kralı, Gilgal'daki Goyim Kralı [24]ve Tirsa Kralı. Toplam otuz bir kral.

11:20 Yas.7:16 *12:1-5 Say.21:21-35; Yas.2:26-3:11* *12:6 Say.32:33; Yas.3:12*

Alınacak Yerler

13 Yeşu kocamış, yaşı hayli ilerlemişti. RAB ona, "Artık yaşlandın, yaşın hayli ilerledi" dedi, "Ama mülk olarak alınacak daha çok toprak var.

[2]"Alınacak topraklar şunlardır: Bütün Filist ve Geşur bölgeleri; [3]–Mısır'ın doğusundaki Şihor Irmağı'ndan, kuzeyde Ekron sınırlarına kadar uzanan bölge Kenanlılar'a ait sayılırdı.– Gazze, Aşdot, Aşkelon, Gat ve Ekron adlı beş Filist beyliği ve Avlılar'ın toprakları; [4]güneyde bütün Kenan toprakları; Afek'e, yani Amor sınırına kadar, Saydalılar'a ait olan Meara; [5]Gevalılar'ın toprakları; Hermon Dağı eteğindeki Baal-Gat'tan Levo-Hamat'a kadar doğu yönündeki bütün Lübnan toprakları. [6]Lübnan'dan Misrefot-Mayim'e dek uzanan dağlık bölgede yaşayanları, bütün Saydalılar'ı İsrailliler'in önünden söküp atacağım. Sana buyurduğum gibi, buraları kura ile İsrailliler arasında mülk olarak bölüştür.

[7]"Bu toprakları şimdiden dokuz oymakla Manaşşe oymağının yarısı arasında mülk olarak bölüştür."

Şeria Irmağı'nın Doğusundaki Topraklar

[8]Manaşşe oymağının öbür yarısı ile Ruben ve Gad oymakları, RAB'bin kulu Musa'nın Şeria Irmağı'nın doğusundaki toprakları kendilerine vermesiyle mülkten paylarını almışlardı.

[9]Bu topraklar şunlardır: Arnon Vadisi kıyısında Aroer'den vadinin ortasındaki kentle Divon'a kadar uzanan Medeva Yaylası; [10]Heşbon'da egemenlik sürmüş olan Amor Kralı Sihon'un Ammon sınırına kadar uzanan bütün kentleri; [11]Gilat, Geşur ve Maaka toprakları, Hermon Dağı'yla Salka'ya kadar bütün Başan; [12]sağ kalan Refalılar'dan biri olup Aştarot ve Edrei'de egemenlik sürmüş olan Kral Og'un Başan'da kalan topraklarının tümü. Musa'nın, krallarını yenilgiye uğratıp ele geçirdiği topraklar bunlardı. [13]İsrailliler Geşurlular'ı ve Maakalılar'ı topraklarından sürmediler; bunlar bugün de İsrailliler arasında yaşıyorlar.

[14]Musa, yalnız Levi oymağına topraktan pay vermedi. RAB'den aldığı buyruğa göre, Levililer'in payı İsrail'in Tanrısı RAB için yakılan sunulardı.

Rubenoğulları'na Verilen Topraklar

[15]Musa'nın boy sayısına göre Ruben oymağına verdiği topraklar şunlardır: [16]Arnon Vadisi kıyısında Aroer'den vadinin ortasındaki kente kadar uzanan bölgeyle Medeva'nın çevresindeki yaylanın tümü; [17]Heşbon ve buna bağlı yayladaki bütün kentler; Divon, Bamot-Baal, Beytbaal-Meon, [18]Yahsa, Kedemot, Mefaat, [19]Kiryatayim ve Sivma, vadideki tepede kurulu Seret-Şahar, [20]Beytpeor, Pisga yamaçları, Beytyeşimot, [21]yayladaki kentlerle Heşbon'da egemenlik sürmüş olan Amor Kralı Sihon'un bütün ülkesi. Musa Sihon'u ve Sihon'un egemenliği altındaki topraklarda

13:6 Say.33:54   13:8 Say.32:33; Yas.3:12   13:14 Yas.18:1 yaşayan Midyan beylerini –Evi, Rekem, Sur, Hur ve Reva'yı– yenilgiye uğratmıştı. [22]Öldürülenler arasında İsrailliler'in kılıçtan geçirdiği Beor oğlu falcı Balam da vardı. [23]Rubenoğulları'nın sınırı Şeria Irmağı'na dayanıyordu. Rubenoğulları'na, boy sayısına göre köyleriyle birlikte mülk olarak verilen kentler bunlardı.

Gadoğulları'na Verilen Topraklar

[24]Musa Gad oymağına da boy sayısına göre miras verdi. [25]Verdiği topraklar şunlardı: Yazer bölgesi, bütün Gilat kentleri, Rabba yakınındaki Aroer'e kadar uzanan Ammonlular'a ait toprakların yarısı; [26]Heşbon'dan Ramat-Mispe'ye ve Betonim'e, Mahanayim'den Devir sınırına kadarki bölge; [27]Şeria Ovası'ndaki Beytharam, Beytnimra, Sukkot, Safon, Heşbon Kralı Sihon'un topraklarından geri kalan bölüm, Kinneret Gölü'nün güney ucuna kadar uzanan Şeria Irmağı'nın doğu yakası. [28]Gadoğulları'na, boy sayısına göre köyleriyle birlikte mülk olarak verilen kentler bunlardı.

[29]Musa, Manaşşe oymağının yarısına boy sayısına göre topraktan miras vermişti. [30]Bu topraklar Mahanayim'den başlıyor, Başan Kralı Og'un ülkesini –bütün Başan'ı– ve Yair'in Başan'daki yerleşim birimlerinin tümünü, yani toplam altmış kenti, [31]Gilat'ın yarısını, Başan Kralı Og'un egemenliğindeki Aştarot ve Edrei kentlerini içine alıyordu. Buralar, Manaşşe oğlu Makir'in soyuna, boy sayısına göre Makiroğulları'nın yarısına ayrılmıştı.

[32]Musa'nın, Eriha'nın doğusunda, Şeria Irmağı'nın ötesinde kalan Moav ovalarındayken bölüştürdüğü topraklar bunlardır. [33]Ama Levi oymağına topraktan pay vermedi. Söz verdiği gibi, onların mirası İsrail'in Tanrısı RAB'bin kendisidir.

Şeria Irmağı'nın Batısındaki Toprakların Bölüşülmesi

14 İsrailliler'in Kenan'da mülk edindiği topraklara gelince, bu topraklar Kâhin Elazar, Nun oğlu Yeşu ve İsrail oymaklarının boy başları tarafından miras olarak İsrailliler arasında bölüştürülmüştür. [2]RAB'bin Musa aracılığıyla buyurduğu gibi, paylar dokuz oymakla bir oymağın yarısı arasında kura ile bölüştürüldü. [3]Çünkü Musa iki oymakla yarım oymağın payını Şeria Irmağı'nın doğusunda vermişti. Ama onlarla birlikte Levililer'e mülkten pay vermemişti. [4]Yusuf'un soyundan gelenler, Manaşşe ve Efrayim diye iki oymak oluşturuyordu. Levililer'e de yerleşecekleri kentler ve bu kentlerin çevresinde büyük ve küçük baş hayvanlarına ayrılan otlaklar dışında topraktan pay verilmedi. [5]İsrailliler, RAB'bin Musa'ya verdiği buyruğa göre hareket edip ülkeyi paylaştılar.

Hevron Kalev'e Veriliyor

[6]Bu arada Yahudaoğulları Gilgal'da bulunan Yeşu'nun yanına geldiler. Kenizli Yefunne oğlu Kalev

13:33 Say.18:20; Yas.18:2
14:3 Say.32:33; 34:14-15; Yas.3:12-17

14:2 Say.26:52-56; 34:13

Yeşu'ya şöyle dedi: "RAB'bin Kadeş-Barnea'da Tanrı adamı Musa'ya senin ve benim hakkımda neler söylediğini biliyorsun. [7]RAB'bin kulu Musa ülkeyi araştırmak üzere beni Kadeş-Barnea'dan gönderdiğinde kırk yaşındaydım. Gördüklerimi ona açık yüreklilikle ilettim. [8]Ne var ki, benimle gelmiş olan soydaşlarım halkı korkuya düşürdüler. Ama ben tümüyle Tanrım RAB'bin yolundan gittim. [9]Bu nedenle Musa o gün, 'Tümüyle Tanrım RAB'bin yolundan gittiğin için ayak bastığın topraklar sonsuza dek sana ve oğullarına mülk olacak' diye ant içti. [10]RAB sözünü tuttu, beni yaşattı. İsrailliler çölden geçerken RAB'bin Musa'ya bu sözleri söylediği günden bu yana kırk beş yıl geçti. Şimdi seksen beş yaşındayım. [11]Bugün de Musa'nın beni gönderdiği günkü kadar güçlüyüm. O günkü gibi hâlâ savaşa gidip gelecek güçteyim. [12]RAB'bin o gün söz verdiği gibi, bu dağlık bölgeyi şimdi bana ver. Orada Anaklılar'ın yaşadığını ve surlarla çevrili büyük kentleri olduğunu o gün sen de duymuştun. Belki RAB bana yardım eder de, O'nun dediği gibi, onları oradan sürerim."

[13]Yeşu Yefunne oğlu Kalev'i kutsadı ve Hevron'u ona mülk olarak verdi. [14]Böylece Hevron bugün de Kenizli Yefunne oğlu Kalev'in mülküdür. Çünkü o, tümüyle İsrail'in Tanrısı RAB'bin yolundan gitti. [15]Hevron'un eski adı Kiryat-Arba'ydı. Arba, Anaklılar'ın en güçlü adamının adıydı. Böylece savaş sona erdi ve ülke barışa kavuştu.

Yahudaoğulları'na Verilen Topraklar

15 Boy sayısına göre Yahuda oymağına verilen bölge, güneyde Edom sınırına, en güneyde de Zin Çölü'ne kadar uzanıyordu. [2]Güney sınırları, Lut Gölü'nün güney ucundaki körfezden başlayıp [3]Akrep Geçidi'nin güneyine, oradan da Zin Çölü'ne geçiyor, Kadeş-Barnea'nın güneyinden Hesron'a ve Addar'a çıkıyor, oradan da Karka'ya kıvrılıyor, [4]Asmon'u aşıp Mısır Vadisi'ne uzanıyor ve Akdeniz'de son buluyordu. Güney sınırları buydu. [5]Doğu sınırı, Lut Gölü kıyısı boyunca Şeria Irmağı'nın ağzına kadar uzanıyordu. Kuzey sınırı, Şeria Irmağı'nın göl ağzındaki körfezden başlıyor, [6]Beythogla'ya ulaşıp Beytarava'nın kuzeyinden geçiyor, Ruben oğlu Bohan'ın taşına varıyordu. [7]Sınır, Akor Vadisi'nden Devir'e çıkıyor, vadinin güneyinde Adummim Yokuşu karşısındaki Gilgal'a doğru kuzeye yöneliyor, buradan Eyn-Şemeş sularına uzanarak Eyn-Rogel'e dayanıyordu. [8]Sonra Ben-Hinnom Vadisi'nden geçerek Yevus Kenti'nin –Yeruşalim'in– güney sırtlarına çıkıyor, buradan Refaim Vadisi'nin kuzey ucunda bulunan Hinnom Vadisi'nin batısındaki dağın doruğuna yükseliyor, [9]oradan da Neftoah sularının kaynağına kıvrılıyor, Efron Dağı'ndaki kentlere uzanarak Baala'ya –Kiryat-Yearim'e– dönüyordu. [10]Baala'dan batıya, Seir

14:6 Say.14:30 14:7 Say.13:1-30 14:9 Say.14:24 15:4 Say.34:3-5

Dağı'na yönelen sınır, Yearim –Kesalon– Dağı'nın kuzey sırtları boyunca uzanarak Beytşemeş'e iniyor, Timna'ya varıyordu. [11]Sonra Ekron'un kuzey sırtlarına uzanıyor, Şikeron'a doğru kıvrılarak Baala Dağı'na ulaştıktan sonra Yavneel'e çıkıyor, Akdeniz'de son buluyordu.

[12]Batı sınırı Akdeniz'in kıyılarıydı. Yahudaoğulları'ndan gelen boyların çepeçevre sınırları buydu.

[13]Yeşu, RAB'den aldığı buyruk uyarınca, Yahuda bölgesindeki Kiryat-Arba'yı –Hevron'u– Yefunne oğlu Kalev'e miras olarak verdi. Arba, Anaklılar'ın atasıydı. [14]Kalev, Anak'ın üç torununu, onun soyundan gelen Şeşay, Ahiman ve Talmay'ı oradan sürdü. [15]Oradan eski adı Kiryat-Sefer olan Devir Kenti halkının üzerine yürüdü. [16]Kalev, "Kiryat-Sefer halkını yenip orayı ele geçirene kızım Aksa'yı eş olarak vereceğim" dedi.

[17]Kenti Kalev'in kardeşi Kenaz'ın oğlu Otniel ele geçirdi. Bunun üzerine Kalev kızı Aksa'yı ona eş olarak verdi. [18]Kız Otniel'in yanına varınca, onu babasından bir tarla istemeye zorladı. Kalev, eşeğinden inen kızına, "Bir isteğin mi var?" diye sordu. [19]Kız, "Bana bir armağan ver" dedi, "Madem Negev'deki toprakları bana verdin, su kaynaklarını da ver." Böylece Kalev yukarı ve aşağı su kaynaklarını ona verdi.

[20]Boy sayısına göre Yahudaoğulları oymağının payı buydu.

[21]Yahudaoğulları oymağının Edom sınırlarına doğru en güneyde kalan kentleri şunlardı: Kavseel, Eder, Yagur, [22]Kina, Dimona, Adada, [23]Kedeş, Hasor, Yitnan, [24]Zif, Telem, Bealot, [25]Hasor-Hadatta, Keriyot-Hesron –Hasor– [26]Amam, Şema, Molada, [27]Hasar-Gadda, Heşmon, Beytpelet, [28]Hasar-Şual, Beer-Şeva, Bizyotya, [29]Baala, İyim, Esem, [30]Eltolat, Kesil, Horma, [31]Ziklak, Madmanna, Sansanna, [32]Levaot, Şilhim, Ayin ve Rimmon; köyleriyle birlikte yirmi dokuz kent.

[33]Şefela'dakiler, Eştaol, Sora, Aşna, [34]Zanoah, Eyn-Gannim, Tappuah, Enam, [35]Yarmut, Adullam, Soko, Azeka, [36]Şaarayim, Aditayim, Gedera ve Gederotayim; köyleriyle birlikte on dört kent.

[37]Senan, Hadaşa, Migdal-Gad, [38]Dilan, Mispe, Yokteel, [39]Lakiş, Boskat, Eglon, [40]Kabbon, Lahmas, Kitliş, [41]Gederot, Beytdagon, Naama ve Makkeda; köyleriyle birlikte on altı kent.

[42]Livna, Eter, Aşan, [43]Yiftah, Aşna, Nesiv, [44]Keila, Akziv ve Mareşa; köyleriyle birlikte dokuz kent.

[45]Kasaba ve köyleriyle birlikte Ekron; [46]Ekron'un batısı, Aşdot'un çevresindeki bütün köyler; [47]kasaba ve köyleriyle birlikte Aşdot; Mısır Vadisi'ne ve Akdeniz'in kıyısına kadar kasaba ve köyleriyle birlikte Gazze.

[48]Dağlık bölgede Şamir, Yattir, Soko, [49]Danna, Kiryat-Sanna –Devir– [50]Anav, Eştemo, Anim, [51]Goşen, Holon ve Gilo; köyleriyle birlikte on bir kent.

[52]Arav, Duma, Eşan, [53]Yanum, Beyttappuah, Afeka, [54]Humta, Kiryat-Arba –Hevron– ve Sior; köyleriyle

15:14-19 Hak.1:10-15,20

birlikte dokuz kent.

[55]Maon, Karmel, Zif, Yutta, [56]Yizreel, Yokdeam, Zanoah, [57]Kayin, Giva ve Timna; köyleriyle birlikte on kent.

[58]Halhul, Beytsur, Gedor, [59]Maarat, Beytanot ve Eltekon; köyleriyle birlikte altı kent.

[60]Kiryat-Baal –Kiryat-Yearim– ve Rabba; köyleriyle birlikte iki kent.

[61]Çölde Beytarava, Middin, Sekaka, [62]Nivşan, Tuz Kenti ve Eyn-Gedi; köyleriyle birlikte altı kent.

[63]Yahudaoğulları Yeruşalim'de yaşayan Yevuslular'ı oradan çıkartamadılar. Yevuslular bugün de Yeruşalim'de Yahudaoğulları'yla birlikte yaşıyorlar.

Efrayimoğulları'na Verilen Topraklar

16 Kurada Yusufoğulları'na düşen toprakların sınırları, doğuda Eriha sularının doğusundan, Eriha'daki Şeria Irmağı'ndan başlayarak çöle geçiyor, Eriha'dan Beytel'in dağlık bölgesine çıkıyor, [2]Beytel'den Luz'a geçerek Arklılar'ın sınırına, Atarot'a uzanıyordu. [3]Sınır batıda Yafletliler'in topraklarına, Aşağı Beythoron bölgesine, oradan da Gezer'e iniyor ve Akdeniz'de son buluyordu.

[4]Böylece Yusuf'un soyundan gelen Manaşşe ve Efrayim paylarını almış oldular.

[5]Boy sayısına göre Efrayimoğulları'na pay olarak verilen toprakların sınırları, doğuda Atrot-Addar'dan yukarı Beythoron'a kadar uzanarak [6]Akdeniz'e varıyordu. Sınır kuzeyde Mikmetat'ta doğuya, Taanat-Şilo'ya dönüyor, kentin doğusundan geçip Yanoah'a uzanıyor, [7]buradan Atarot ve Naara'ya iniyor, Eriha'yı aşarak Şeria Irmağı'na ulaşıyordu. [8]Sınır Tappuah'tan batıya, Kana Vadisi'ne uzanıp Akdeniz'de son buluyordu. Boy sayısına göre Efrayimoğulları oymağının payı buydu. [9]Ayrıca Manaşşeoğulları'na düşen payda da Efrayimoğulları'na ayrılan kentler ve bunlara bağlı köyler vardı.

[10]Ne var ki, Efrayimoğulları Gezer'de yaşayan Kenanlılar'ı buradan sürmediler. Kenanlılar bugüne kadar Efrayimoğulları arasında yaşayıp onlara ücretsiz hizmet etmek zorunda kaldılar.

Manaşşeoğulları'na Düşen Topraklar

17 Yusuf'un büyük oğlu Manaşşe'nin oymağı için kura çekildi. –Gilat ve Başan, Manaşşe'nin ilk oğlu Makir'e verilmişti. Çünkü Gilatlılar'ın atası olan Makir büyük bir savaşçıydı.– [2]Manaşşe soyundan gelen öbürleri –Aviezer, Helek, Asriel, Şekem, Hefer ve Şemidaoğulları– bu kuranın içindeydi. Bunlar boylarına göre Yusuf oğlu Manaşşe'nin erkek çocuklarıydı.

[3]Bunlardan Manaşşe oğlu, Makir oğlu, Gilat oğlu, Hefer oğlu Selofhat'ın erkek çocuğu olmadı; yalnız Mahla, Noa, Hogla, Milka ve Tirsa adında kızları vardı. [4]Bunlar, Kâhin Elazar'a, Nun oğlu Yeşu'ya ve önderlere gidip şöyle dediler: "RAB,

15:63 Hak.1:21; 2Sa.5:6; 1Ta.11:4   16:10 Hak.1:29   17:4 Say.27:1-7

Musa’ya erkek akrabalarımızla birlikte bize de mirastan pay verilmesini buyurdu.” RAB’bin bu buyruğu üzerine Yeşu, amcalarıyla birlikte onlara da mirastan pay verdi. [5]Böylece Manaşşe oymağına Şeria Irmağı’nın doğusundaki Gilat ve Başan bölgelerinden başka on pay verildi. [6]Çünkü Manaşşe’nin kız torunları da erkek torunların yanısıra mirastan pay almışlardı. Gilat bölgesi ise Manaşşe’nin öbür oğullarına verilmişti.

[7]Manaşşe sınırı Aşer sınırından Şekem yakınındaki Mikmetat’a uzanıyor, buradan güneye kıvrılarak Eyn-Tappuah halkının topraklarına varıyordu. [8]Tappuah Kenti’ni çevreleyen topraklar Manaşşe’nindi. Ama Manaşşe sınırındaki Tappuah Kenti Efrayimoğulları’na aitti. [9]Sonra sınır Kana Vadisi’ne iniyordu. Vadinin güneyinde Manaşşe kentleri arasında Efrayim’e ait kentler de vardı. Manaşşe sınırları vadinin kuzeyi boyunca uzanarak Akdeniz’de son buluyordu. [10]Güneydeki topraklar Efrayim’in, kuzeydeki topraklarsa Manaşşe’nindi. Böylece Manaşşe bölgesi Akdeniz’le, kuzeyde Aşer’le ve doğuda İssakar’la sınırlanmıştı.

[11]İssakar ve Aşer’e ait topraklardaki Beytşean ve köyleri, Yivleam’la köyleri, Dor, yani Dor sırtları halkıyla köyleri, Eyn-Dor halkıyla köyleri, Taanak halkıyla köyleri, Megiddo halkıyla köyleri Manaşşe’ye aitti. [12]Ne var ki, Manaşşeoğulları bu kentleri tümüyle ele geçiremediler. Çünkü Kenanlılar buralarda yaşamaya kararlıydı. [13]İsrailliler güçlenince, Kenanlılar’ı sürecek yerde, onları angaryasına çalıştırmaya başladılar.

[14]Yusufoğulları Yeşu’ya gelip, “Mülk olarak bize neden tek kurayla tek pay verdin?” dediler, “Çok kalabalığız. Çünkü RAB bizi bugüne dek alabildiğine çoğalttı.”

[15]Yeşu, “O kadar kalabalıksanız ve Efrayim’in dağlık bölgesi size dar geliyorsa, Perizliler’in ve Refalılar’ın topraklarındaki ormanlara çıkıp kendinize yer açın” diye karşılık verdi.

[16]Yusufoğulları, “Dağlık bölge bize yetmiyor” dediler, “Ancak hem Beytşean ve köylerinde, hem de Yizreel Vadisi’nde oturanların, ovada yaşayan bütün Kenanlılar’ın demirden savaş arabaları var.”

[17]Yeşu Yusufoğulları’na, Efrayim ve Manaşşe oymaklarına şöyle dedi: “Kalabalıksınız ve çok güçlüsünüz. Tek kuraya kalmayacaksınız. [18]Dağlık bölge de sizin olacak. Orası ormanlıktır, ama ağaçları kesip açacağınız bütün topraklar sizin olur. Kenanlılar güçlüdür, demirden savaş arabalarına sahiptirler ama, yine de onları sürersiniz.”

Öbür Toprakların Bölüşülmesi

18 Ülkenin denetimini eline geçiren İsrail topluluğu Şilo’da bir araya geldi. Orada Buluşma Çadırı’nı kurdular. [2]Ne var ki, mülkten henüz paylarını almamış yedi İsrail oymağı vardı.

[3]Yeşu İsrailliler’e, “Bu uyuşukluğu üzerinizden ne zaman atacaksınız, atalarınızın Tanrısı RAB’bin size verdiği toprakları ele geçirmek için

---

***17:12-13** Hak.1:27-28*

daha ne kadar bekleyeceksiniz?" dedi. [4]"Her oymaktan üçer adam seçin. Onları, ülkeyi incelemeye göndereceğim. Mülk edinecekleri yerlerin sınırlarını belirleyip kayda geçirerek yanıma dönsünler. [5]Bu toprakları yedi bölgeye ayırsınlar. Yahuda güney bölgesinde, Yusufoğulları kuzey bölgesinde kalsın. [6]Yedi bölgeyi belirleyip kayda geçirdikten sonra, sonucu bana getirin. Burada, Tanrımız RAB'bin önünde aranızda kura çekeceğim. [7]Levililer'e gelince, onların aranızda payı yoktur; mirasları RAB için kâhinlik yapmaktır. Gad ve Ruben oymaklarıyla Manaşşe oymağının yarısı ise RAB'bin kulu Musa'nın Şeria Irmağı'nın doğusunda kendilerine verdiği mülkü almış bulunuyorlar."

[8]Yeşu, toprakları kayda geçirmek için yola çıkmak üzere olan adamlara, "Gidip toprakları inceleyin, kayda geçirip yanıma dönün" diye buyurdu, "Sonra burada, Şilo'da, RAB'bin önünde sizin için kura çekeceğim." [9]Adamlar yola çıkıp ülkeyi dolaştılar; kent kent, yedi bölge halinde kayda geçirdikten sonra Şilo'da, ordugahta bulunan Yeşu'nun yanına döndüler. [10]Yeşu Şilo'da RAB'bin önünde onlar için kura çekti ve toprakları İsrail oymakları arasında bölüştürdü.

Benyaminoğulları'na Verilen Topraklar

[11]Boy sayısına göre Benyaminoğulları oymağı için kura çekildi. Paylarına düşen bölge Yahudaoğulları'yla Yusufoğulları'nın toprakları arasında kalıyordu. [12]Topraklarının sınırı kuzeyde Şeria Irmağı'ndan başlıyor, Eriha'nın kuzey sırtlarına doğru yükselerek batıda dağlık bölgeye uzanıyor, Beytaven kırlarında son buluyordu. [13]Sınır oradan Luz'a –Beytel'e– Luz'un güney sırtlarına geçiyor, Aşağı Beythoron'un güneyindeki dağın üzerinde kurulu Atrot-Addar'a iniyor, [14]bölgenin batısında Beythoron'un güneyindeki dağdan güneye dönüyor ve Yahudaoğulları'na ait Kiryat-Baal –Kiryat-Yearim– Kenti'nde son buluyordu. Bu batı tarafıydı.

[15]Güney tarafı Kiryat-Yearim'in batı varoşlarından başlıyor[a], Neftoah sularının kaynağına uzanıyordu. [16]Sınır buradan Refaim Vadisi'nin kuzeyindeki Ben-Hinnom Vadisi'ne bakan dağın yamaçlarına varıyor, Hinnom Vadisi'ni geçip Yevus'un güney sırtlarına, oradan da Eyn-Rogel'e iniyordu. [17]Kuzeye kıvrılan sınır Eyn-Şemeş ve Adummim Yokuşu'nun karşısındaki Gelilot'a çıkıyor, Ruben oğlu Bohan'ın taşma iniyor, [18]sonra Arava Vadisi'nin kuzey sırtlarından geçip Arava'ya sarkıyor, [19]buradan Beythogla'nın kuzey yamaçlarına geçiyor, Lut Gölü'nün kuzey körfezinde, Şeria Irmağı'nın güney ağzında bitiyordu. Güney sınırı buydu. [20]Şeria Irmağı doğu sınırını oluşturuyordu. Boy sayısına göre Benyaminoğulları'mn payına düşen mülkün sınırları çepeçevre buydu.

[21]Boy sayısına göre Benyaminoğulları oymağının payına düşen kentler şunlardı: Eriha, Beythogla, Emek-Kesis, [22]Beytarava, Semara-

---

[a] *18:15 "Batı varoşlarından başlıyor" ya da "Varoşlarından başlayıp batıya yöneliyor."*

yim, Beytel, [23]Avvim, Para, Ofra, [24]Kefar-Ammoni, Ofni, Geva; köyleriyle birlikte on iki kent. [25]Givon, Rama, Beerot, [26]Mispe, Kefira, Mosa, [27]Rekem, Yirpeel, Tarala, [28]Sela, Haelef, Yevus –Yeruşalim– Givat ve Kiryat; köyleriyle birlikte on dört kent. Boy sayısına göre Benyaminoğulları'nın payı buydu.

Şimonoğulları'na Verilen Topraklar

19 İkinci kura Şimon'a, boy sayısına göre Şimonoğulları oymağına düştü. Onların payı Yahudaoğulları'na düşen payın sınırları içinde kalıyordu. [2]Bu pay Beer-Şeva ya da Şeva, Molada, [3]Hasar-Şual, Bala, Esem, [4]Eltolat, Betul, Horma, [5]Ziklak, Beytmarkavot, Hasar-Susa, [6]Beytlevaot ve Şaruhen'i içeriyordu. Köyleriyle birlikte toplam on üç kent. [7]Ayin, Rimmon, Eter ve Aşan; köyleriyle birlikte dört kent.

[8]Baalat-Beer, yani Negev'deki Rama'ya kadar uzanan bu kentlerin çevresindeki bütün köyler de Şimonoğulları'na aitti. Boy sayısına göre Şimonoğulları oymağının payı buydu. [9]Şimonoğulları'na verilen pay Yahudaoğulları'nın payından alınmıştı. Çünkü Yahudaoğulları'nın payı ihtiyaçlarından fazlaydı. Böylece Şimonoğulları'nın payı Yahuda oymağının sınırları içinde kalıyordu.

Zevulunoğulları'na Verilen Topraklar

[10]Üçüncü kura boy sayısına göre Zevulunoğulları'na düştü. Topraklarının sınırı Sarit'e kadar uzanıyordu. [11]Sınır batıda Marala'ya doğru çıkıyor, Dabbeşet'e erişip Yokneam karşısındaki vadiye uzanıyor, [12]Sarit'ten doğuya, gün doğusuna, Kislot-Tavor sınırına dönüyor, oradan Daverat'a dayanıyor ve Yafia'ya çıkıyordu. [13]Buradan yine doğuya, Gat-Hefer ve Et-Kasin'e geçiyor, Rimmon'a uzanıyor, Nea'ya kıvrılıyordu. [14]Kuzey sınırı buradan Hannaton'a dönüyor ve Yiftahel Vadisi'nde son buluyordu. [15]Kattat, Nahalal, Şimron, Yidala ve Beytlehem; köyleriyle birlikte on iki kentti. [16]Boy sayısına göre Zevulunoğulları'nın payı köyleriyle birlikte bu kentlerdi.

İssakaroğulları'na Verilen Topraklar

[17]Dördüncü kura İssakar'a, boy sayısına göre İssakaroğulları'na düştü. [18]Yizreel, Kesullot, Şunem, [19]Hafarayim, Şion, Anaharat, [20]Rabbit, Kişyon, Eves, [21]Remet, Eyn-Gannim, Eyn-Hadda ve Beytpasses bu sınırların içinde kalıyordu. [22]Sınır Tavor, Şahasima ve Beytşemeş boyunca uzanarak Şeria Irmağı'nda son buluyordu. Köyleriyle birlikte on altı kentti. [23]Boy sayısına göre İssakaroğulları oymağının payı köyleriyle birlikte bu kentlerdi.

Aşeroğulları'na Verilen Topraklar

[24]Beşinci kura boy sayısına göre Aşeroğulları oymağına düştü. [25]Sınırları içindeki kentler Helkat, Hali, Beten, Akşaf, [26]Allammelek, Amat ve Mişal'dı. Sınır batıda Karmel ve Şihor-Livnat'a erişiyordu. [27]Buradan

19:2-8 1Ta.4:28-33

doğuya, Beytdagon'a dönüyor, Zevulun sınırı ve Yiftahel Vadisi boyunca uzanarak kuzeyde Beytemek ve Neiel'e ulaşıyordu. Kavul'un kuzeyinden, [28]Evron, Rehov, Hammon ve Kana'ya geçerek Büyük Sayda'ya kadar çıkıyordu. [29]Buradan Rama'ya dönüyor, sonra surlarla çevrili Sur Kenti'ne uzanıyor, Hosa'ya dönerek Akziv yöresinde, Akdeniz'de son buluyordu. [30]Umma, Afek ve Rehov; köyleriyle birlikte yirmi iki kent, [31]boy sayısına göre Aşeroğulları oymağına verilen payın içinde kalıyordu.

Naftalioğulları'na Verilen Topraklar

[32]Altıncı kura Naftali'ye, boy sayısına göre Naftalioğulları'na düştü. [33]Sınırları Helef ve Saanannim'deki büyük meşe ağacından başlayarak Adami-Nekev ve Yavneel üzerinden Lakkum'a uzanıyor, Şeria Irmağı'nda son buluyordu. [34]Sınır buradan batıya yöneliyor, Aznot-Tavor'dan geçerek Hukok'a erişiyordu. Güneyde Zevulun toprakları, batıda Aşer toprakları, doğuda ise Şeria Irmağı[a] vardı.

[35]Surlu kentler şunlardı: Siddim, Ser, Hammat, Rakkat, Kinneret, [36]Adama, Rama, Hasor, [37]Kedeş, Edrei, Eyn-Hasor, [38]Yiron, Migdal-El, Horem, Beytanat, Beytşemeş; köyleriyle birlikte toplam on dokuz kent. [39]Boy sayısına göre Naftalioğulları oymağının payı köyleriyle birlikte bu kentlerdi.

Danoğulları'na Verilen Topraklar

[40]Yedinci kura boy sayısına göre Danoğulları oymağına düştü. [41]Mülklerinin sınırı içinde kalan kentler şunlardı: Sora, Eştaol, İr-Şemeş, [42]Şaalabbin, Ayalon, Yitla, [43]Elon, Timna, Ekron, [44]Elteke, Gibbeton, Baalat, [45]Yehut, Bene-Berak, Gat-Rimmon, [46]Me-Yarkon ve Yafa'nın karşısındaki topraklarla birlikte Rakkon. [47]Topraklarını yitiren Danoğulları gidip Leşem'e saldırdılar. Kenti alıp halkını kılıçtan geçirdikten sonra tümüyle işgal ederek oraya yerleştiler. Ataları Dan'ın anısına buraya Dan adını verdiler. [48]Boy sayısına göre Danoğulları oymağının payı köyleriyle birlikte bu kentlerdi.

Yeşu'nun Payı

[49]İsrailliler bölgelere göre toprakları bölüştürme işini bitirdikten sonra, kendi topraklarından Nun oğlu Yeşu'ya pay verdiler. [50]RAB'bin buyruğu uyarınca, ona istediği kenti, Efrayim'in dağlık bölgesindeki Timnat-Serah'ı verdiler. Yeşu kenti onarıp oraya yerleşti.

[51]Kâhin Elazar, Nun oğlu Yeşu ve İsrail oymaklarının boy başları tarafından Şilo'da RAB'bin önünde, Buluşma Çadırı'nın kapısında kura ile pay olarak bölüştürülen topraklar bunlardı. Böylece ülkeyi bölüştürme işini tamamladılar.

Sığınak Kentler

(Say.35:9-34; Yas.4:41-43; 19:1-14)

20 [1-2]Bundan sonra RAB Yeşu'ya, "Musa aracılığıyla size buyurduğum gibi, İsrailliler'e kendi-

---

[a] ***19:34*** *Septuaginta "Doğuda ise Şeria Irmağı", Masoretik metin "Doğuda ise Şeria Irmağı boyunca uzanan Yahuda toprakları".* ***19:47*** *Hak.18:27-29*

leri için sığınak olacak kentler seçmelerini söyle" dedi. [3]"Öyle ki, istemeyerek, kazayla birini öldüren oraya kaçsın. Sizin de öç alacak kişiden kaçıp sığınacak bir yeriniz olsun.

[4]"Bu kentlerden birine kaçan kişi, kentin kapısına gidip durumunu kent ileri gelenlerine anlatsın. Onlar da onu kente, yanlarına kabul edip kendileriyle birlikte oturacağı bir yer versinler. [5]Öç almak isteyen kişi adam öldürenin peşine düşerse, kent ileri gelenleri onu teslim etmesinler. Çünkü adam öldüren öldürdüğü kişiye önceden kin beslemiyordu, onu istemeyerek öldürdü. [6]Bu kişi topluluğun önüne çıkıp yargılanıncaya ve o dönemde görevli başkâhin ölünceye dek o kentte kalmalıdır. Ondan sonra kaçıp geldiği kente, kendi evine dönebilir."

[7]Böylece Naftali'nin dağlık bölgesinde bulunan Celile'deki Kedeş'i, Efrayim'in dağlık bölgesindeki Şekem'i ve Yahuda'nın dağlık bölgesindeki Kiryat-Arba'yı –Hevron'u– seçtiler. [8]Ayrıca Şeria Irmağı'nın kıyısındaki Eriha'nın doğusunda, Ruben oymağının sınırları içindeki kırsal bölgede bulunan Beser Kenti'ni, Gad oymağının sınırları içinde Gilat'taki Ramot'u, Manaşşe oymağı sınırları içinde de Başan'daki Golan'ı belirlediler. [9]Birini kazayla öldürüp kaçan bir İsrailli'nin ya da İsrailliler arasında yaşayan bir yabancının, topluluğun önünde yargılanmadan öç almak isteyenlerce öldürülmesini önlemek için belirlenen kentler bunlardı.

Levililer'e Ayrılan Kentler

(1Ta.6:54-80)

21 [1-2]Levili boy başları, Kenan topraklarında, Şilo'da, Kâhin Elazar, Nun oğlu Yeşu ve İsrail oymaklarının boy başlarına giderek, "RAB, Musa aracılığıyla bize oturmak için kentler, hayvanlarımız için de otlaklar verilmesini buyurmuştu" dediler. [3]Bunun üzerine İsrailliler RAB'bin buyruğu uyarınca kendi paylarından Levililer'e otlaklarıyla birlikte şu kentleri verdiler:

[4]İlk kura Kehat boylarına düştü. Levililer'den olan Kâhin Harun'un oğullarına kurayla Yahuda, Şimon ve Benyamin oymaklarından on üç kent verildi. [5]Geri kalan Kehatoğulları'na Efrayim, Dan ve Manaşşe oymağının yarısına ait boylardan alınan on kent kurayla verildi.

[6]Gerşonoğulları'na kurayla İssakar, Aşer, Naftali oymaklarına ait boylardan ve Başan'da Manaşşe oymağının yarısından alınan on üç kent verildi.

[7]Merarioğulları'na boy sayılarına göre Ruben, Gad ve Zevulun oymaklarından alınan on iki kent verildi.

[8]Böylece RAB'bin Musa aracılığıyla buyurduğu gibi, İsrailliler otlaklarıyla birlikte bu kentleri kurayla Levililer'e verdiler.

[9]Yahuda, Şimon oymaklarından alınan ve aşağıda adları verilen kentler, [10]ilk kurayı çeken Levili Kehat boylarından Harunoğulları'na ayrıldı. [11]Yahuda'nın dağlık bölgesinde, Anaklılar'ın atası Arba'nın adıyla

---

21:1-2 Say.35:1-8

anılan Kiryat-Arba'yla –Hevron'la– çevresindeki otlaklar onlara verildi. [12]Kentin tarlalarıyla köyleri ise Yefunne oğlu Kalev'e mülk olarak verilmişti.

[13]Kâhin Harun'un oğullarına kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Hevron, Livna, [14]Yattir, Eştemoa, [15]Holon, Devir, [16]Ayin, Yutta ve Beytşemeş kentleriyle bunların otlakları –iki oymaktan toplam dokuz kent– verildi. [17]Benyamin oymağından da Givon, Geva, [18]Anatot, Almon ve bunların otlakları, toplam dört kent verildi.

[19]Böylece Harun'un soyundan gelen kâhinlere otlaklarıyla birlikte verilen kentlerin toplam sayısı on üçü buldu.

[20]Kehatoğulları'ndan geri kalan Levili ailelere gelince, kurada onlara düşen kentler Efrayim oymağından alınmıştı. [21]Bunlar, Efrayim dağlık bölgesinde bulunan ve kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Şekem, Gezer, [22]Kivsayim ve Beythoron olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kentti. [23-24]Dan oymağından Elteke, Gibbeton, Ayalon ve Gat-Rimmon olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kent; [25]Manaşşe oymağının yarısından da Taanak, Gat-Rimmon ve otlakları olmak üzere iki kent alındı. [26]Böylece Kehatoğulları'ndan geri kalan boylara otlaklarıyla birlikte verilen kentlerin toplam sayısı onu buldu.

[27]Levili boylardan Gerşonoğulları'na, Manaşşe oymağının yarısına ait Başan'da kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Golan ve Beeştera, otlaklarıyla birlikte iki kent; [28-29]İssakar oymağından alınan Kişyon, Daverat, Yarmut ve Eyn-Gannim olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kent; [30-31]Aşer oymağından alınan Mişal, Avdon, Helkat ve Rehov olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kent; [32]Naftali oymağından alınan ve kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Celile'deki Kedeş, Hammot-Dor, Kartan ve otlakları olmak üzere toplam üç kent. [33]Boy sayısına göre Gerşonoğulları'na otlaklarıyla birlikte verilen kentlerin toplam sayısı on üçü buldu.

[34]Merarioğulları boylarına, geri kalan Leviliier'e, Zevulun oymağından alınan Yokneam, Karta, [35]Dimna ve Nahalal olmak üzere otlaklarıyla birlikte toplam dört kent; [36-37]Ruben oymağından alınan Beser, Yahsa, Kedemot ve Mefaat olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kent; [38-39]Gad oymağından alınan ve kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Gilat'taki Ramot, Mahanayim, Heşbon ve Yazer olmak üzere otlaklarıyla birlikte toplam dört kent verildi. [40]Boy sayısına göre Merarioğulları'na, yani Levili boyların geri kalanlarına kurayla verilen kentlerin sayısı on ikiydi.

[41]İsrailliler'in toprakları içinde olup otlaklarıyla birlikte Leviliier'e verilen kentlerin toplamı kırk sekizi buluyordu. [42]Bu kentlerin hepsinin çevresinde otlakları vardı. Otlaksız kent yoktu.

[43]Böylece RAB atalarına vermeye ant içtiği bütün ülkeyi İsrailliler'e vermiş oldu. İsrailliler de ülkeyi mülk edinip buraya yerleştiler. [44]RAB atalarına ant içtiği gibi, onları

her yönden rahata erdirdi. Düşmanlarından hiçbiri onların önünde tutunamadı. RAB hepsini onların eline teslim etti. [45]RAB'bin İsrail halkına verdiği sözlerden hiçbiri boş çıkmadı; hepsi yerine geldi.

Doğuda Yerleşen Oymakların Dönüşü

22 Bundan sonra Yeşu, Ruben ve Gad oymaklarıyla Manaşşe oymağının yarısını topladı. [2]Onlara, "RAB'bin kulu Musa'nın size buyurduğu her şeyi yaptınız" dedi, "Benim bütün buyruklarımı da yerine getirdiniz. [3]Bugüne dek, bunca zaman kardeşlerinizi yalnız bırakmadınız; Tanrınız RAB'bin sizi yükümlü saydığı buyruğu yerine getirdiniz. [4]Görüyorsunuz, Tanrınız RAB, kardeşlerinize söylediği gibi, onları rahata kavuşturdu. Şimdi kalkın, RAB'bin kulu Musa'nın, Şeria Irmağı'nın ötesinde size mülk olarak verdiği topraklardaki evlerinize dönün. [5]RAB'bin kulu Musa'nın size verdiği buyrukları ve Kutsal Yasa'yı yerine getirmeye çok dikkat edin. Tanrınız RAB'bi sevin, tümüyle gösterdiği yolda yürüyün, buyruklarını yerine getirin, O'na bağlı kalın, O'na candan ve yürekten hizmet edin." [6]Sonra onları kutsayıp yolcu etti. Onlar da evlerine döndüler.

[7]Musa Manaşşe oymağının yarısına Başan'da toprak vermişti. Yeşu da oymağın öbür yarısına Şeria Irmağı'nın batısında, öbür kardeşleri arasında toprak vermişti.

Bu oymakları kutsayıp evlerine gönderirken, [8]"Evlerinize büyük servetle, çok sayıda hayvanla, altın, gümüş, tunç*, demir ve çok miktarda giysiyle dönün" dedi, "Düşmanlarınızdan elde ettiğiniz ganimeti kardeşlerinizle paylaşın."

[9]Böylece Rubenliler'le Gadlılar ve Manaşşe oymağının yarısı, Kenan topraklarındaki Şilo'dan, İsrailliler'in yanından ayrıldılar; RAB'bin buyruğu uyarınca, Musa aracılığıyla yurt edindikleri Gilat topraklarına –kendi mülkleri olan topraklara– dönmek üzere yola çıktılar.

[10]Rubenlilerle Gadlılar ve Manaşşe oymağının yarısı, Şeria Irmağı'nın Kenan topraklarında kalan kesimine varınca, ırmak kıyısında büyük ve gösterişli bir sunak yaptılar. [11]Rubenliler'le Gadlılar ve Manaşşe oymağının yarısının Kenan sınırında, Şeria Irmağı kıyısında, İsrailliler'e ait topraklarda bir sunak yaptıklarını [12]duyan İsrail topluluğu, onlara karşı savaşmak üzere Şilo'da toplandı.

[13]Ardından İsrailliler Kâhin Elazar'ın oğlu Pinehas'ı Gilat bölgesine, Rubenliler'le Gadlılar'a ve Manaşşe oymağının yarısına gönderdiler. [14]İsrail'in her oymağından birer temsilci olmak üzere on oymak önderini de onunla birlikte gönderdiler. Bunların her biri bir İsrail boyunun başıydı. [15]Gilat topraklarına, Rubenliler'le Gadlılar'a ve Manaşşe oymağının yarısına gelen temsilciler şunları bildirdiler: [16]"RAB'bin topluluğu, 'Bugün kendinize bir sunak yaparak RAB'be başkaldırdınız, O'nu izlemekten vazgeçtiniz' diyor, 'İsrail'in Tanrısı'na

22:2 Say.32:20-32; Yşu.1:12-15 *22:16 Yas.12:6* karşı bu hainliği nasıl yaparsınız? [17]Peor'un günahı bize yetmedi mi? RAB'bin topluluğu onun yüzünden felakete uğradı. Bugüne dek kendimizi bu günahtan temizleyebilmiş değiliz. [18]Bugün RAB'bi izlemekten vaz mı geçiyorsunuz? Eğer bugün RAB'be isyan ederseniz, O da yarın bütün İsrail topluluğuna öfkelenir. [19]Eğer size ait olan topraklar murdarsa*, RAB'bin Tapınağı'nın bulunduğu RAB'be ait topraklara gelip aramızda mülk edinin. Kendinize, Tanrımız RAB'bin sunağından başka bir sunak yaparak RAB'be ve bize karşı isyan etmeyin. [20]Zerah oğlu Akan RAB'be adanan ganimete ihanet ettiğinde, bütün İsrail topluluğu RAB'bin öfkesine uğramadı mı? Akan'ın günahı yalnız kendisini ölüme götürmekle kalmadı!' "

[21]Rubenliler'le Gadlılar ve Manaşşe oymağının yarısı, İsrail boy başlarına şöyle karşılık verdiler: [22]"Tanrıların Tanrısı RAB, tanrıların Tanrısı RAB her şeyi biliyor; İsrail de bilecek. Eğer yaptığımızı, RAB'be isyan etmek ya da O'na ihanet etmek için yaptıysak, ya RAB, bugün bizi esirgeme! [23]Eğer sunağı, RAB'bi izlemekten vazgeçip yakmalık sunular* ve tahıl ya da esenlik sunuları* sunmak için yaptıysak, RAB bizden hesap sorsun. [24]Bunu yaparken kaygımız şuydu: Oğullarınız ilerde bizim oğullarımıza, 'İsrail'in Tanrısı RAB ile ne ilginiz var? [25]Ey Rubenliler ve Gadlılar, RAB Şeria Irmağı'nı sizinle bizim aramızda sınır yaptı. Sizin RAB'de hiçbir payınız yoktur' diyebilir, oğullarımızı RAB'be tapmaktan alıkoyabilirler. [26]Bu nedenle, kendimize bir sunak yapalım dedik. Yakmalık sunu* ya da kurban sunmak için değil, [27]yalnız sizinle bizim aramızda ve bizden sonra gelecek kuşaklar arasında bir tanık olması için yaptık. Böylece RAB'bin Tapınağı'nda yakmalık sunularla, kurbanlarla ve esenlik sunularıyla RAB'be tapınacağız. Oğullarınız da ilerde bizim oğullarımıza, 'RAB'de hiçbir payınız yok' diyemeyecekler. [28]Şöyle düşündük: İlerde bize ya da gelecek kuşaklarımıza böyle bir şey diyecek olurlarsa, biz de, 'Atalarımızın RAB için yaptığı sunağın örneğine bakın' deriz. 'Yakmalık sunu ya da kurban sunmak için değildir bu. Sizinle bizim aramızdaki birliğin tanığıdır.' [29]RAB'be isyan etmek, bugün RAB-bi izlemekten vazgeçmek, yakmalık sunu, tahıl sunusu ya da kurban sunmak için Tanrımız RAB'bin sunağından, tapınağının önündeki sunaktan başka bir sunak yapmak bizden uzak olsun."

[30]Kâhin Pinehas ve onunla birlikte olan topluluk önderleri, yani İsrail'in boy başları, Rubenliler'le Gadlılar'ın ve Manaşşeliler'in söylediklerini duyunca hoşnut kaldılar. [31]Bunun üzerine Kâhin Elazar'ın oğlu Pinehas, Rubenliler'le Gadlılar'a ve Manaşşeliler'e, "Şimdi RAB'bin aramızda olduğunu biliyoruz" dedi, "Çünkü O'na ihanet etmediniz. Böylece İsrailliler'i O'nun elinden kurtardınız." [32]Kâhin Elazar'ın oğlu Pinehas ve önderler, Rubenliler'le Gadlılar'ın

22:17 Say.25:1-9 22:20 Yşu.7:1-26

bulunduğu Gilat topraklarından Kenan topraklarına, İsrailliler'in yanına dönüp olan biteni anlattılar. [33]Anlatılanlardan hoşnut kalan İsrailliler Tanrı'ya övgüler sundular. Rubenliler'le Gadlılar'ın yaşadıkları toprakların üzerine yürüyüp savaşmaktan ve orayı yakıp yıkmaktan bir daha söz etmediler. [34]Rubenliler'le Gadlılar, "Bu sunak RAB'bin Tanrı olduğuna sizinle bizim aramızda tanıktır" diyerek sunağa "Tanık" adını verdiler.

Yeşu'nun Veda Konuşması

23 RAB İsrail'i çevresindeki bütün düşmanlarından kurtarıp esenliğe kavuşturdu. Aradan uzun zaman geçmişti. Yeşu kocamış, yaşı hayli ilerlemişti. [2]Bu nedenle ileri gelenleri, boy başlarını, hakimleri, görevlileri, bütün İsrail halkını topladı. Onlara, "Kocadım, yaşım hayli ilerledi" dedi, [3]"Tanrınız RAB'bin sizin yararınıza bütün bu uluslara neler yaptığını gördünüz. Çünkü sizin için savaşan Tanrınız RAB'di. [4]İşte Şeria Irmağı'ndan gün batısındaki Akdeniz'e dek yok ettiğim bütün bu uluslarla birlikte, geri kalan ulusların topraklarını da kurayla oymaklarınıza mülk olarak böldüm. [5]Tanrınız RAB bu ulusları önünüzden püskürtüp sürecektir. Tanrınız RAB'bin size söz verdiği gibi, onların topraklarını mülk edineceksiniz. [6]Musa'nın Yasa Kitabı'nda yazılı olan her şeyi korumak ve yerine getirmek için çok güçlü olun. Yazılanlardan sağa sola sapmayın. [7]Aranızda kalan uluslarla hiçbir ilişkiniz olmasın; ilahlarının adını anmayın; kimseye onların adıyla ant içirmeyin; onlara kulluk edip tapmayın. [8]Bugüne dek yaptığınız gibi, Tanrınız RAB'be sımsıkı bağlı kalın. [9]Çünkü RAB büyük ve güçlü ulusları önünüzden sürdü. Bugüne dek hiçbiri önünüzde tutunamadı. [10]Biriniz bin kişiyi kovalayacak. Çünkü Tanrınız RAB, size söylediği gibi, yerinize savaşacak. [11]Bunun için Tanrınız RAB'bi sevmeye çok dikkat edin. [12]Çünkü O'na sırt çevirir, sağ kalıp aranızda yaşayan bu uluslarla birlik olur, onlara kız verip onlardan kız alır, onlarla oturup kalkarsanız, [13]iyi bilin ki, Tanrınız RAB bu ulusları artık önünüzden sürmeyecek. Ve sizler Tanrınız RAB'bin size verdiği bu güzel topraklardan yok oluncaya dek bu uluslar sizin için tuzak, kapan, sırtınızda kırbaç, gözlerinizde diken olacaklar.

[14]"İşte her insan gibi ben de bu dünyadan göçüp gitmek üzereyim. Bütün varlığınızla ve yüreğinizle biliyorsunuz ki, Tanrınız RAB'bin size verdiği sözlerden hiçbiri boş çıkmadı; hepsi gerçekleşti, boş çıkan olmadı. [15]Tanrınız RAB'bin size verdiği sözlerin tümü nasıl gerçekleştiyse, Tanrınız RAB verdiği bu güzel topraklardan sizi yok edene dek sözünü ettiği bütün kötülükleri de öylece başınıza getirecektir. [16]Tanrınız RABbin size buyurduğu antlaşmayı bozarsanız, gidip başka ilahlara kulluk eder, taparsanız, RAB'bin öfkesi size karşı alevlenecek; RAB'bin size verdiği bu güzel ülkeden çabucak yok olup gideceksiniz."

23:10 Yas.32:30 *23:10 Yas.3:22*

Şekem'de Yenilenen Antlaşma

24 Yeşu İsrail oymaklarının tümünü Şekem'de topladıktan sonra, İsrail'in ileri gelenlerini, boy başlarını, hakimlerini, görevlilerini yanına çağırdı. Hepsi gelip Tanrı'nın önünde durdular. [2]Yeşu bütün halka, "İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor" diye söze başladı, " 'İbrahim'in ve Nahor'un babası Terah ve öbür atalarınız eski çağlarda Fırat Irmağı'nın ötesinde yaşar, başka ilahlara kulluk ederlerdi. [3]Ama ben atanız İbrahim'i ırmağın öte yakasından alıp bütün Kenan topraklarında dolaştırdım; soyunu çoğalttım, ona İshak'ı verdim. [4]İshak'a da Yakup ve Esav'ı verdim. Esav'a mülk edinmesi için Seir dağlık bölgesini bağışladım. Yakup'la oğulları ise Mısır'a gittiler. [5]Ardından Musa ile Harun'u Mısır'a gönderdim. Orada yaptıklarımla Mısırlılar'ı felakete uğrattım; sonra sizi Mısır'dan çıkardım. [6]Evet, atalarınızı Mısır'dan çıkardım; gelip denize dayandılar. Mısırlılar savaş arabalarıyla, atlılarıyla atalarınızı Kızıldeniz'e* dek kovaladılar. [7]Atalarınız bana yakarınca, onlarla Mısırlılar'ın arasına karanlık çöktürdüm. Mısırlılar'ı deniz sularıyla örttüm. Mısır'da yaptıklarımı gözlerinizle gördünüz.

" 'Uzun zaman çölde yaşadınız. [8]Sonra sizi Şeria Irmağı'nın ötesinde yaşayan Amorlular'ın topraklarına götürdüm. Size karşı savaştıklarında onları elinize teslim ettim. Topraklarını yurt edindiniz. Onları önünüzden yok ettim. [9]Moav Kralı Sippor oğlu Balak, İsrail'e karşı savaşmaya hazırlandığında, haber gönderip Beor oğlu Balam'ı size lanet etmeye çağırdı. [10]Ama ben Balam'ı dinlemeyi reddettim. O da sizi tekrar tekrar kutsadı; böylece sizi onun elinden kurtardım. [11]Sonra Şeria Irmağı'nı geçip Eriha'ya geldiniz. Size karşı savaşan Erihalılar'ı, Amor, Periz, Kenan, Hitit*, Girgaş, Hiv ve Yevus halklarını elinize teslim ettim. [12]Önden gönderdiğim eşekarısı[a] Amorlu iki kralı önünüzden kovdu. Bu işi kılıcınız ya da yayınız yapmadı. [13]Böylece, emek vermediğiniz toprakları, kurmadığınız kentleri size verdim. Buralarda yaşıyor, dikmediğiniz bağlardan, zeytinliklerden yiyorsunuz.' "

[14]Yeşu, "Bunun için RAB'den korkun, içtenlik ve bağlılıkla O'na kulluk edin" diye devam etti, "Atalarınızın Fırat Irmağı'nın ötesinde ve Mısır'da kulluk ettikleri ilahları atın, RAB'be kulluk edin. [15]İçinizden RAB'be kulluk etmek gelmiyorsa, atalarınızın Fırat Irmağı'nın ötesinde kulluk ettikleri ilahlara mı, yoksa topraklarında yaşadığınız Amorlular'ın ilahlarına mı kulluk edeceksiniz, bugün karar verin. Ben ve ev halkım RAB'be kulluk edeceğiz."

[16]Halk, "RAB'bi bırakıp başka

---

[a] 24:12 "Eşekarısı": İbranice sözcüğün anlamı kesin bilinmiyor. Dehşet ya da bir çeşit hastalık anlamına da gelebilir.

24:2 Yar.11:27
24:3 Yar.12:1-9
24:3 Yar.21:1-3
24:4 Yar.25:24-26
24:4 Yar.36:8; Yas.2:5
24:4 Yar.46:1-7
24:5 Çık.3:1-12:42
24:6-7 Çık.14:1-31
24:8 Say.21:21-35
24:9-10 Say.22:1-24:25
24:11 Yşu.3:14-17
24:11 Yşu.6:1-21
24:13 Yas.6:10-11

ilahlara kulluk etmek bizden uzak olsun!" diye karşılık verdi, [17]"Çünkü bizi ve atalarımızı Mısır'da kölelikten kurtarıp oradan çıkaran, gözümüzün önünde o büyük mucizeleri yaratan, bütün yolculuğumuz ve uluslar arasından geçişimiz boyunca bizi koruyan Tanrımız RAB'dir. [18]RAB bu ülkede yaşayan bütün ulusları, yani Amorlular'ı önümüzden kovdu. Biz de O'na kulluk edeceğiz. Çünkü Tanrımız O'dur."

[19]Yeşu, "Ama sizler RAB'be kulluk edemeyeceksiniz" dedi, "Çünkü O kutsal bir Tanrı'dır, kıskanç bir Tanrı'dır. Günahlarınızı, suçlarınızı bağışlamayacak. [20]RAB'bi bırakıp yabancı ilahlara kulluk ederseniz, RAB daha önce size iyilik etmişken, bu kez size karşı döner, sizi felakete uğratıp yok eder."

[21]Halk, "Hayır! RAB'be kulluk edeceğiz" diye karşılık verdi.

[22]O zaman Yeşu halka, "Kulluk etmek üzere RAB'bi seçtiğinize siz kendiniz tanıksınız" dedi.

"Evet, biz tanığız" dediler.

[23]Yeşu, "Öyleyse şimdi aranızdaki yabancı ilahları atın. Yüreğinizi İsrail'in Tanrısı RAB'be verin" dedi.

[24]Halk, "Tanrımız RAB'be kulluk edip O'nun sözünü dinleyeceğiz" diye karşılık verdi.

[25]Yeşu o gün Şekem'de halk adına bir antlaşma yaptı. Onlar için kurallar ve ilkeler belirledi. [26]Bunları Tanrı'nın Yasa Kitabı'na da geçirdi. Sonra büyük bir taş alıp oraya, RAB'bin Tapınağı'nın yanındaki yabanıl fıstık ağacının altına dikti. [27]Ardından bütün halka, "İşte taş bize tanık olsun" dedi, "Çünkü RAB'bin bize söylediği bütün sözleri işitti. Tanrınız'ı inkâr ederseniz bu taş size karşı tanıklık edecek."

Yeşu'nun Ölümü

(Hak.2:6-9)

[28]Bundan sonra Yeşu halkı mülk aldıkları topraklara gönderdi.

[29]RAB'bin kulu Nun oğlu Yeşu bir süre sonra yüz on yaşında öldü. [30]Onu Efrayim'in dağlık bölgesindeki Gaaş Dağı'nın kuzeyine, kendi mülkünün sınırları içinde kalan Timnat-Serah'a gömdüler. [31]Yeşu yaşadıkça ve Yeşu'dan sonra yaşayan ve RAB'bin İsrail için yaptığı her şeyi bilen ileri gelenler durdukça İsrail halkı RAB'be kulluk etti.

[32]İsrailliler Mısır'dan çıkarken Yusuf'un kemiklerini de yanlarında getirmişlerdi. Bunları Yakup'un Şekem'deki tarlasına gömdüler. Yakup bu tarlayı Şekem'in babası Hamor'un torunlarından yüz parça gümüşe[a] satın almıştı. Burası Yusuf soyundan gelenlerin mülkü oldu.

[33]Harun'un oğlu Elazar ölünce, onu Efrayim'in dağlık bölgesinde oğlu Pinehas'a verilen tepeye gömdüler.

---

[a] 24:32 "Yüz parça gümüş": İbranice "Yüz kesita". Kesita ağırlığı ve değeri bilinmeyen bir para birimiydi.

24:30 Yşu.19:49-50 24:32 Yar.50:24-25; Çık.13:19

24:32 Yar.33:19; Yu.4:5; Elç.7:16

HAKİMLER

GİRİŞ

Hakimler Kitabı, İsrail halkının çoğu Kenan topraklarını ele geçirdiği tarihle İsrail krallığının kurulduğu tarih arasında kalan düzensiz dönemin olaylarından oluşur. Bu olaylar "Hakimler" diye adlandırılan, halk önderlerinden oluşan kahramanların yaptıklarını yansıtır.

Kitabın önemli bir bildirisi vardır: İsrail halkının ayakta kalması Tanrı'ya itaatlerine bağlıdır; itaatsizlikleriyse hep felaket getirmiştir. Ama Tanrı tövbe edip kendisine yönelen halkı her zaman kurtarmaya hazırdır.

Ana Hatlar:

1:1-2:9	*Yeşu'nun ölümüne dek geçen olaylar*
2:10-16:31	*İsrail'in hakimleri*
17:1-21:25	*Değişik olaylar*

Kenanlılar'la Savaş

(Yşu.15:15-19)

1 İsrailliler, Yeşu'nun ölümünden sonra RAB'be, "Bizim için Kenanlılar'la savaşmaya ilk kim gidecek?" diye sordular.

[2]RAB, "Yahuda oymağı gidecek" dedi, "Kenan ülkesini onun eline teslim ediyorum."

[3]Yahudaoğulları, kardeşleri Şimonoğulları'na, "Kenanlılar'la savaşmak için payımıza düşen bölgeye bizimle birlikte gelin" dediler, "Sonra biz de payınıza düşen bölgeye sizinle geliriz." Böylece Şimonoğulları Yahudaoğulları'yla birlikte gitti.

[4]Yahudaoğulları saldırıya geçti. RAB Kenanlılar'la Perizliler'i ellerine teslim etti. Bezek'te onlardan on bin kişiyi öldürdüler. [5]Adoni-Bezek'le[a] orada karşılaşıp savaşa tutuştular, Kenanlılar'la Perizliler'i yenilgiye uğrattılar. [6]Adoni-Bezek kaçtı, ama peşine düşüp onu yakaladılar; elleriyle ayaklarının başparmaklarını kestiler.

[7]O zaman Adoni-Bezek şöyle dedi: "Elleriyle ayaklarının başparmakları kesilmiş yetmiş kral, soframdan düşen kırıntıları toplayıp yerdi. Tanrı bana onlara yaptıklarımın karşılığını veriyor."

Adoni-Bezek'i Yeruşalim'e götürdüler; orada öldü.

[8]Yahudaoğulları Yeruşalim'e saldırıp kenti aldılar; halkı kılıçtan geçirerek kenti ateşe verdiler. [9]Sonra dağlık bölgede, Negev'de ve Şefela'da yaşayan Kenanlılar'la savaşmak üzere güneye yöneldiler. [10]Eski adı Kiryat-Arba olan Hevron'da yaşayan

---

[a] ***1:5** "Adoni-Bezek": "Bezek Beyi" anlamına gelir.*

Kenanlılar'ın üzerine yürüyerek Şeşay, Ahiman ve Talmay'ı yenilgiye uğrattılar. [11]Oradan eski adı Kiryat-Sefer olan Devir Kenti halkının üzerine yürüdüler.

[12]Kalev, "Kiryat-Sefer halkını yenip orayı ele geçirene kızım Aksa'yı eş olarak vereceğim" dedi. [13]Kenti Kalev'in küçük kardeşi Kenaz'ın oğlu Otniel ele geçirdi. Bunun üzerine Kalev kızı Aksa'yı ona eş olarak verdi. [14]Kız Otniel'in yanına varınca, onu babasından bir tarla istemeye zorladı. Kalev, eşeğinden inen kızına, "Bir isteğin mi var?" diye sordu. [15]Kız, "Bana bir armağan ver" dedi, "Madem Negev'deki toprakları bana verdin, su kaynaklarını da ver." Böylece Kalev yukarı ve aşağı su kaynaklarını ona verdi.

[16]Musa'nın kayınbabasının torunları olan Kenliler, Yahudaoğulları'yla birlikte Hurma Kenti'nden[a] ayrılıp Arat'ın güneyindeki Yahuda Çölü'nde yaşamaya gittiler.

[17]Bundan sonra Yahudaoğulları, kardeşleri Şimonoğulları'yla birlikte gidip Sefat Kenti'nde oturan Kenanlılar'ı yenilgiye uğrattılar. Kenti tümüyle yıktılar ve oraya Horma[b] adını verdiler. [18]Yahudaoğulları Gazze'yi, Aşkelon'u, Ekron'u ve bunlara bağlı toprakları da ele geçirdiler.

[19]RAB Yahudaoğulları'yla birlikteydi. Yahudaoğulları dağlık bölgeyi ele geçirdilerse de ovada yaşayan halkı kovamadılar. Çünkü bunların demirden savaş arabaları vardı. [20]Musa'nın sözü uyarınca Hevron'u Kalev'e verdiler. Kalev de Anak'ın üç torununu oradan sürdü.

[21]Bununla birlikte Benyaminoğulları Yeruşalim'de yaşayan Yevuslular'ı kovmadılar. Yevuslular bugün de Yeruşalim'de Benyaminoğulları'yla birlikte yaşıyorlar.

[22]Yusuf'un soyundan gelenler Beytel'in üzerine yürüdüler. RAB onlarla birlikteydi. [23-24]Eski adı Luz olan Beytel Kenti hakkında bilgi toplamak için gönderdikleri casuslar kentten çıkan bir adam gördüler. Ona, "Kentin girişini bize gösterirsen, sana iyi davranırız" dediler. [25]Kentin girişini gösteren adamla ailesini serbest bıraktılar, kent halkını ise kılıçtan geçirdiler. [26]Adam Hitit* topraklarına göç ederek Luz adında bir kent kurdu; kent bugün de bu adla anılıyor.

[27]Manaşşeoğulları Beytşean, Taanak, Dor, Yivleam, Megiddo ve bunların çevre köylerindeki halkı kovmadı. Çünkü Kenanlılar bu topraklarda kalmakta kararlıydı. [28]İsrailliler Kenan halkını tümüyle kovmadılar; ama zamanla güçlenince onları angaryasına çalıştırdılar.

[29]Efrayimoğulları Gezer'de yaşayan Kenanlılar'ı buradan sürmediler. Kenanlılar Gezer'de İsrailliler'in arasında yaşadılar.

[30]Zevulun da Kitron ve Nahalol halklarını kovmadı. İsrailliler arasında yaşayan bu Kenanlılar angarya işler yaptılar.

[31]Aşeroğulları'na gelince, onlar da

---

[a] 1:16 "Hurma Kenti": Eriha.
1:10-15,20 Yşu.15:14-19
1:27-28 Yşu.17:11-13

[b] 1:17 "Horma": "Yıkılmış" anlamına gelir.
1:21 Yşu.15:63; 2Sa.5:6; 1Ta.11:4
1:29 Yşu.16:10

Akko, Sayda, Ahlav, Akziv, Helba, Afek ve Rehov halklarını kovmadılar. [32]Bu topraklardaki Kenanlılar'ı kovmayıp onlarla birlikte yaşadılar.

[33]Naftali Beytşemeş ve Beytanat halkını kovmadı. Buraların halkı olan Kenanlılar'la birlikte yaşayıp onları angaryasına çalıştırdı.

[34]Amorlular Danoğulları'nı ovaya inmekten alıkoyarak dağlık bölgelerde tuttular. [35]Amorlular Heres Dağı'nda, Ayalon'da ve Şaalvim'de kalmakta kararlıydılar. Yusuf'un torunları güçlenince onları angaryasına çalıştırmaya başladılar.

[36]Amorlular'ın sınırı Akrep Geçidi'nden Sela'ya ve ötesine uzanıyordu.

Rab'bin Meleği İsrailliler'i Azarlıyor

2 RAB'bin meleği Gilgal'dan Bokim'e gitti ve İsrailliler'e şöyle dedi: "Sizi Mısır'dan çıkarıp atalarınıza söz verdiğim toprağa getirdim. 'Sizinle yaptığım antlaşmayı hiçbir zaman bozmayacağım' dedim. [2]Dedim ki, 'Bu topraklarda yaşayanlarla antlaşma yapmayın; sunaklarını yıkın.' Ama sözümü dinlemediniz. Bunu neden yaptınız? [3]Onun için şimdi, 'Bu halkları önünüzden kovmayacağım; onlar böğrünüzde diken, ilahları da size tuzak olacak' diyorum."

[4]RAB'bin meleği sözlerini bitirince bütün İsrail halkı hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. [5]Bu yüzden oraya Bokim[a] adını verdiler ve orada RAB'be kurban sundular.

Yeşu'nun Ölümü

(Yşu.24:28-31)

[6]Bundan sonra Yeşu halkı gönderdi. İsrailliler paylarına düşen toprakları miras edinmek için yola çıktılar. [7]Yeşu yaşadıkça ve RAB'bin İsrail için yaptığı büyük işleri görmüş olup Yeşu'dan sonra sağ kalan ileri gelenler durdukça halk RAB'be kulluk etti. [8]RAB'bin kulu Nun oğlu Yeşu yüz on yaşında öldü. [9]Onu Efrayim'in dağlık bölgesindeki Gaaş Dağı'nın kuzeyine, kendi mülkünün sınırları içinde kalan Timnat-Heres'e gömdüler.

İsrailliler Rab'den Uzaklaşıyor

[10]Bu kuşaktan olanların hepsi ölüp atalarına kavuştuktan sonra, RAB'bi tanımayan ve O'nun İsrail için yaptıklarını bilmeyen yeni bir kuşak yetişti. [11]İsrailliler RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar, Baallar'a* taptılar. [12]Kendilerini Mısır'dan çıkaran atalarının Tanrısı RAB'bi terk ettiler. Çevrelerinde yaşayan ulusların değişik ilahlarına bağlanıp onlara taparak RAB'bi öfkelendirdiler. [13]Çünkü RAB'bi terk edip Baal'a ve Aştoretler'e* taptılar.

[14]Bunun üzerine RAB İsrail'e öfkelendi. Onları, her şeylerini alan yağmacıların eline teslim etti; artık karşı koyamadıkları çevredeki düşmanlarının kölesi yaptı. [15]RAB söylediği ve ant içtiği gibi, onlara karşı olduğundan, savaşa her gittiklerinde yenilgiye uğradılar. Büyük sıkıntı içindeydiler.

---

[a] *2:5 "Bokim": "Ağlama yeri" anlamına gelir.*

2:2 Çık.34:12-13; Yas.7:2-5 *2:9 Yşu.19:49-50*

[16]Sonra RAB onları yağmacıların elinden kurtaran hakimler çıkardı. [17]Ama hakimlerini de dinlemediler. RAB'be vefasızlık ederek başka ilahlara taptılar. RAB'bin buyruklarını yerine getiren ataları gibi davranmadılar, onların izlediği yoldan çabucak saptılar. [18]RAB onlar için ne zaman bir hakim çıkardıysa, onunla birlikte oldu; hakim yaşadığı sürece onları düşmanlarının elinden kurtardı. Baskı ve zulüm altında inledikleri zaman RAB onlara acıyordu. [19]Ne var ki, hakimleri ölür ölmez yine başka ilahlara bağlanıyor, onlara kulluk edip tapıyorlardı. Bu yolda atalarından beter oldular. Yaptıkları kötülüklerden ve inatçılıktan vazgeçmediler.

[20]RAB bu yüzden İsrail'e öfkelenerek şöyle dedi: "Madem bu ulus atalarının uymasını buyurduğum antlaşmayı bozdu ve sözümü dinlemedi, [21]ben de Yeşu öldüğünde bu topraklarda bıraktığı ulusların hiçbirini artık önlerinden kovmayacağım. [22]Ataları gibi özenle RAB'bin yolundan gidip gitmeyeceklerini görmek için onları bu uluslarla sınayacağım."

[23]RAB o ulusları hemen kovmamış, Yeşu'nun eline teslim etmeyerek ülkelerinde kalmalarına izin vermişti.

3 [1-2] Kenan'daki savaşların hiçbirine katılmamış olan İsrailliler'i sınamak ve hiç savaş deneyimi olmayan yeni kuşaklara savaş eğitimi vermek için RAB'bin dokunmadığı uluslar şunlardır: [3]Beş Filist Beyliği, bütün Kenanlılar, Saydalılar, Baal-Hermon Dağı'ndan Levo-Hamat'a kadar uzanan Lübnan dağlarında yaşayan Hivliler. [4]RAB İsrailliler'i sınamak, Musa aracılığıyla atalarına verdiği buyrukları yerine getirip getirmeyeceklerini görmek için bu ulusları ülkelerinde bıraktı.

[5]Böylece İsrailliler Kenan, Hitit*, Amor, Periz, Hiv ve Yevus halkları arasında yaşadılar. [6]Onlardan kız aldılar, kızlarını onların oğullarına verdiler ve onların ilahlarına taptılar.

Otniel

[7]RAB'bin gözünde kötü olanı yapan İsrailliler Tanrıları RAB'bi unutup Baallar'a* ve Aşera* putlarına taptılar. [8]Bunun üzerine RAB İsrail'e öfkelendi ve onları Aram-Naharayim Kralı Kuşan-Rişatayim'in eline teslim etti. İsrailliler sekiz yıl Kuşan-Rişatayim'in boyunduruğunda kaldılar. [9]Ama RAB'be yakarmaları üzerine RAB onlara Otniel adında bir kurtarıcı çıkardı. Kalev'in küçük kardeşi Kenaz'ın oğlu Otniel onları kurtardı. [10]RAB'bin Ruhu Otniel'in üzerine indi. Otniel İsrailliler'i yönetti, onlar için savaştı. RAB Aram-Naharayim Kralı Kuşan-Rişatayim'i onun eline teslim etti. Artık Otniel ondan daha güçlüydü. [11]Ülke Kenaz oğlu Otniel'in ölümüne dek kırk yıl barış içinde yaşadı.

Ehut

[12]Sonra İsrailliler yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. RAB gözünde kötü olanı yaptıkları için Moav Kralı Eglon'u onlara karşı güçlendirdi. [13]Kral Eglon Ammonlular'la Amalekliler'i kendi tarafına çekerek İsrail'e saldırdı. Onları bozguna uğratarak Hurma Kenti'ni ele geçirdi. [14]İsrailliler on sekiz yıl Moav Kralı Eglon'un

boyunduruğu altında kaldılar.

[15]Ama RAB'be yakarmaları üzerine RAB onlar için Ehut adında bir kurtarıcı çıkardı. Benyaminli Gera'nın oğlu Ehut solaktı. İsrailliler Ehut'un eliyle Moav Kralı Eglon'a haraç gönderdiler. [16]Ehut kendine bir arşın[a] uzunluğunda iki ağızlı bir kama yaptı ve bunu sağ kalçası üzerine, giysisinin altına sakladı. [17]Varıp haracı Moav Kralı Eglon'a sundu. Eglon çok şişman bir adamdı. [18]Ehut haracı sunduktan sonra, haracı taşımış olan adamlarını salıverdi. [19]Ama kendisi Gilgal yakınındaki taş putlardan[b] geri döndü. "Ey kral, sana gizli bir haberim var" dedi. Kral ona, "Sus" diyerek yanındaki adamların hepsini dışarı çıkardı.

[20]Ehut, üst kattaki serin odasında yalnız kalan krala yaklaşarak, "Tanrı'dan sana bir haber getirdim" deyince kral tahtından kalktı. [21]Ehut sol eliyle sağ kalçası üzerindeki kamayı çekti ve kralın karnına sapladı. [22]Kamanın ucu kralın sırtından çıktı. Bıçağın ardından kabza da ete saplanmıştı. Ehut kamayı çekmeyince kama kralın yağlı karnına gömüldü. [23]Ehut sofaya çıktı, üst kattaki odanın kapısını ardından çekip kilitledi. [24]O çıktıktan sonra, geri gelen kralın hizmetkârları üst kattaki odanın kapılarını kilitli buldular. Birbirlerine, "Su döküyor olmalı" dediler. [25]Uzun süre bekledilerse de kral odanın kapılarını açmadı. Bunun üzerine bir anahtar bulup kapıyı açtılar. Efendilerinin ölüsü yerde yatıyordu.

[26]Onlar beklerken Ehut kaçmış, taş putları[b] geçerek Seira'ya yönelmişti. [27]Oraya varınca Efrayim'in dağlık bölgesine çıkıp boru çaldı. İsrailliler onunla birlikte dağlardan indiler. Ehut önden gidiyordu. [28]Onlara, "Beni izleyin" dedi, "RAB düşmanlarınızı, Moavlılar'ı elinize teslim etti."

Ehut'u izleyen İsrailliler, Moav'a giden Şeria geçitlerini tuttular, kimseyi geçirmediler. [29]Moav'ın güçlü yiğitlerinden on bin kadarını vurup öldürdüler; hiç kurtulan olmadı. [30]Moav o gün İsrailliler'in boyunduruğuna girdi. Ülke seksen yıl barış içinde yaşadı.

Şamgar

[31]Ehut'tan sonra Anat oğlu Şamgar başa geçti. Şamgar Filistliler'den altı yüz kişiyi üvendireyle öldürerek İsrailliler'i kurtardı.

Debora

4 Ehut'un ölümünden sonra İsrailliler yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. [2]RAB de İsrailliler'i Hasor'da egemenlik süren Kenanlı kral Yavin'in eline teslim etti. Yavin'in Sisera adında bir ordu komutanı vardı; Haroşet-Goyim'de yaşardı. [3]Dokuz yüz demir savaş arabasına sahip olan Yavin, yirmi yıldır İsrailliler'i acımasızca eziyordu. Bu yüzden İsrailliler RAB'be yakardılar.

[4]O sırada İsrail'i Lappidot'un karısı Peygamber Debora yönetiyordu. [5]Debora Efrayim'in dağlık bölgesinde, Rama ile Beytel arasındaki hurma

---

[a] *3:16 "Bir arşın": İbranice "Gomet", yaklaşık 37 cm.*

[b] *3:19,26 "Taş putlar" ya da "Taş ocakları".*

ağacının altında oturur, kendisine gelen İsrailliler'in davalarına bakardı. [6]Debora bir gün adam gönderip Avinoam oğlu Barak'ı Kedeş-Naftali'den çağırttı. Ona, "İsrail'in Tanrısı RAB, yanına Naftali ve Zevulunoğulları'ndan on bin kişi alıp Tavor Dağı'na gitmeni buyuruyor" dedi, [7]"RAB, 'Kral Yavin'in ordu komutanı Sisera'yı, savaş arabalarını ve ordusunu Kişon Vadisi'ne, senin yanına çekip eline teslim edeceğim' diyor."

[8]Barak Debora'ya, "Eğer benimle gelirsen giderim" dedi, "Benimle gelmezsen gitmem."

[9]Debora, "Seninle gelmesine gelirim, ama böyle bir yol tuttuğun için onurlandırılmayacaksın" dedi, "Çünkü RAB Sisera'yı bir kadının eline teslim etmiş olacak." Böylece Debora kalkıp Barak'la birlikte Kedeş'e gitti. [10]Barak Zevulun ve Naftali oğullarını Kedeş'te topladı. Ardında on bin kişi vardı. Debora da onunla birlikte gitti.

[11]Kenliler'den Hever, Musa'nın kayınbiraderi Hovav'ın torunlarından, yani Kenliler'den ayrılmış, çadırını Kedeş yakınında Saanannim'deki meşe ağacının yanına kurmuştu.

[12]Avinoam oğlu Barak'ın Tavor Dağı'na çıktığını duyan Sisera, [13]dokuz yüz demir arabasını ve yanındaki halkı Haroşet-Goyim'den çıkarıp Kişon Vadisi'nde topladı.

[14]Debora Barak'a, "Haydi kalk! Çünkü RAB'bin Sisera'yı senin eline teslim ettiği gün bugündür" dedi, "RAB senin önünden gidiyor." Bunun üzerine Barak ardında on bin kişiyle Tavor Dağı'ndan indi. [15]RAB, Sisera'yı, savaş arabalarını sürenleri ve ordusunu Barak'ın önünde şaşkına çevirerek bozguna uğrattı. Sisera savaş arabasından indi ve yaya olarak kaçtı. [16]Barak savaş arabalarını ve orduyu Haroşet-Goyim'e kadar kovaladı. Sisera'nın bütün ordusu kılıçtan geçirildi, tek kişi bile kurtulamadı.

[17]Yaya olarak kaçan Sisera ise Kenliler'den Hever'in karısı Yael'in çadırına sığındı. Çünkü Hasor Kralı Yavin'le Kenliler'den Hever'in arası iyiydi.

[18]Yael Sisera'yı karşılamaya çıktı. Ona, "Korkma, efendim, gel çadırıma sığın" dedi. Çadırına sığınan Sisera'nın üzerine bir yorgan örttü.

[19]Sisera, "Susadım, lütfen biraz su ver de içeyim" dedi. Yael süt tulumunu açıp ona içirdikten sonra üzerini yine örttü.

[20]Sisera kadına, "Çadırın kapısında dur" dedi, "Biri gelir de çadırda kimse var mı diye sorarsa, yok de." [21]Hever'in karısı Yael eline bir çadır kazığı ile tokmak aldı. Yorgunluktan derin bir uykuya dalmış olan Sisera'ya sessizce yaklaşarak kazığı şakağına dayadı ve yere saplanıncaya dek çaktı. Sisera hemen öldü.

[22]Yael Sisera'yı kovalayan Barak'ı karşılamaya çıktı. "Gel, aradığın adamı sana göstereyim" dedi.

Barak kadını izledi ve şakağına kazık çakılmış Sisera'yı ölü buldu.

[23]Böylece Tanrı o gün Kenanlı kral Yavin'i İsrailliler'in önünde bozguna uğrattı. [24]Giderek güçlenen İsrailliler sonunda Kenanlı kral Yavin'i ortadan kaldırdılar.

Debora'nın Ezgisi

5 Debora ile Avinoam oğlu Barak
o gün şu ezgiyi söylediler:
[2] "İsrail'in önderleri başı çekince,
Halk gönüllü olarak savaşınca
RAB'be övgüler sunun.
[3] Dinleyin, ey krallar!
Ey yönetenler, kulak verin!
RAB'be ezgiler söyleyip
İsrail'in Tanrısı RAB'bi ilahilerle
övececeğim.
[4] Seir'den çıktığında, ya RAB,
Edom kırlarından geçtiğinde,
Yer sarsıldı, göklerden yağmur
boşandı,
Evet, bulutlar yağmur yağdırdı.
[5] Sina Dağı'nda olan RAB'bin,
İsrail'in Tanrısı RAB'bin önünde
Dağlar sarsıldı.
[6] Anat oğlu Şamgar zamanında,
Yael zamanında kervanların
ardı kesildi.
Yolcular sapa yollardan gider oldu.
[7] Bomboştu İsrail'in köyleri,
Ben İsrail'de ana olarak ortaya
çıkıncaya dek,
Ben Debora ortaya çıkıncaya dek
İsrail'in köyleri bomboştu.
[8] Yeni ilahlar seçtikleri zaman
Savaş kentin kapılarına dayandı.
İsrail'deki kırk bin askerin elinde
Ne kalkan ne de mızrak vardı.
[9] Yüreğim İsrail'i yönetenlerle
Ve halkın arasındaki
gönüllülerledir.
RAB'be övgüler sunun!
[10] Ey semerleri pahalı boz eşeklere
binenler,
Ey yoldan yaya gidenler, dinleyin!
[11] Kuyu başındaki kalabalıklar
RAB'bin zaferlerini,
İsrail savaşçılarının zaferlerini
anlatıyorlar.
Ardından RAB'bin halkı kent
kapılarına
Akın etmeye başladı.
[12] Uyan, uyan Debora, uyan uyan!
Söyle, ezgiler söyle!
Ey Avinoam oğlu Barak,
Kalk, götür tutsaklarını.
[13] Geriye kalanlar soyluların yanına
geldi,
RAB'bin halkı yiğitleriyle bana
geldi.
[14] Amalek kökünden olanlar
Efrayim'den geldi,
Benyaminliler de seni izleyenlerin
arasındaydı.
Yöneticiler Makir'den,
Başbuğ asasını taşıyanlar
Zevulun'dan geldi.
[15] Debora'yla birlikteydi İssakar'ın
beyleri.
Evet, İssakaroğulları da Barak'ın
ardından
Hızla ovaya indi.
Ama Ruben oymağının bölükleri
Büyük bir kararsızlık içindeydi.
[16] Sürülerine kaval çalan çobanları
Dinlemek için neden ağıllarda
kaldılar?
Evet, Ruben oymağının bölükleri
Büyük bir kararsızlık içindeydi.
[17] Gilatlılar Şeria Irmağı'nın ötesinde
kaldı,
Dan oymağıysa gemilerde
oyalandı.
Aşer oymağı deniz kıyısında
dinlendi,

5:4-5 Çık.19:18; Mez.68:7-8

Koylarda yan gelip oturdu.
[18] Ama Zevulun ve Naftali halkları
Tehlikeye attılar canlarını savaş
alanında.
[19] Taanak'ta ve Megiddo sularının
kıyısında
Krallar gelip savaştılar.
Kenan kralları da savaştı.
Ancak ne gümüş ne ganimet
aldılar.
[20] Yıldızlar göklerden savaşa katıldı.
Göğü bir baştan öbür başa
geçerken,
Sisera'ya karşı savaştı.
[21] Kişon Irmağı, o eski ırmak,
Süpürüp götürdü onları.
Yürü, ey ruhum, üzerlerine güçle
yürü!
[22] O zaman atlar dörtnala koştu.
Güçlü atların toynakları
Yerde izler bıraktı.
[23] RAB'bin meleği, 'Meroz Kenti'ni
lanetleyin' dedi,
'Halkına lanetler yağdırın.
Çünkü RAB'bin yardımına,
Zorbalara karşı RAB'bin
yardımına koşmadılar.'
[24] Kenliler'den Hever'in karısı Yael
Kadınlar arasında alabildiğine
kutsansın.
Çadırlarda yaşayan kadınlar
arasında
Alabildiğine kutsansın.
[25] Sisera su istedi, Yael ona süt verdi.
Soylulara yaraşır bir çanakla ayran
sundu.
[26] Sol eline çadır kazığını,
Sağ eline işçi tokmağını aldı.
Vurdu, Sisera'nın başını ezdi.
Şakağına çaktı kazığı, deldi
geçirdi.
[27] Ayaklarının dibine çöktü,
Yere serildi Sisera.
Düşüp yığıldı Yael'in ayakları
dibine,
Yığıldığı yerde cansız kaldı.
[28] Sisera'nın annesi parmaklıkların
ardından,
Pencereden bakıp feryat etti:
'Oğlumun savaş arabası
Neden bu kadar gecikti,
Nal sesleri neden duyulmuyor?'
[29] Bilge kadınlar onu yanıtladılar.
O da şöyle düşündü:
[30] 'Ganimeti bulmuş, paylaşıyor
olmalılar.
Her yiğide bir ya da iki kız,
Sisera'ya ganimet olarak
rengarenk giysiler,
Evet, işlemeli, rengarenk giysiler.
Yağmacıların boyunları için
İki yanı işlemeli renkli giysiler,
Hepsi ganimet.'
[31] Ya RAB, bütün düşmanların böyle
yok olsun.
Seni sevenlerse,
Bütün gücüyle doğan güneş gibi
olsunlar."

Bundan sonra ülke kırk yıl barış içinde yaşadı.

Gidyon

6 İsrailliler yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. RAB de onları yedi yıl süreyle Midyanlılar'ın eline teslim etti. [2] Midyan boyunduruğu İsrailliler'e öyle ağır geldi ki, dağlarda kendilerine sığınaklar, mağaralar, kaleler yaptılar. [3] Ekin ektikleri vakit, Midyanlılar, Amalekliler ve öbür doğulu halklar topraklarına girip [4] ordugah kurarlardı. Gazze'ye dek ekinleri yok eder, koyun, sığır, eşek gibi geçim kaynağı olan her şeyi alırlardı.

[5]Hayvanları ve çadırlarıyla birlikte çekirge sürüsü gibi gelirlerdi. Adamları, develeri saymak olanaksızdı. Yakıp yıkmak amacıyla toprakları işgal ederlerdi. [6]Midyanlılar İsrail'i öyle yoksul düşürdüler ki, İsrailliler RAB'be yakarmaya başladılar.

[7]İsrailliler Midyanlılar'dan ötürü RAB'be yakarınca, [8]RAB onlara bir peygamber gönderdi. Peygamber onlara şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Sizi Mısır'dan ben çıkardım, köle olduğunuz ülkeden ben getirdim. [9]Mısırlılar'ın elinden, size baskı yapanların hepsinin elinden sizi ben kurtardım. Onları önünüzden kovdum, topraklarını size verdim. [10]Size dedim ki, Ben Tanrınız RAB'bim. Topraklarında yaşadığınız Amorlular'ın ilahlarına tapmayın. Ama sözümü dinlemediniz.' "

[11]RAB'bin meleği gelip Aviezerli Yoaş'ın Ofra Kenti'ndeki yabanıl fıstık ağacının altında oturdu. Yoaş'ın oğlu Gidyon, buğdayı Midyanlılar'dan kurtarmak için üzüm sıkma çukurunda dövüyordu. [12]RAB'bin meleği ona görünerek, "Ey yiğit savaşçı, RAB seninledir" dedi.

[13]Gidyon, "Ey Efendim, eğer RAB bizimleyse bütün bunlar neden başımıza geldi?" diye karşılık verdi, "Atalarımız RAB'bin bizi Mısır'dan çıkardığını söylemediler mi? Bize anlattıkları RAB'bin bütün o harikaları nerede? RAB bizi terk etti, Midyanlılar'ın eline teslim etti."

[14]RAB Gidyon'a dönüp, "Kendi gücünle git, İsrail'i Midyanlılar'ın elinden kurtar" dedi, "Seni ben gönderiyorum."

[15]Gidyon, "Ey Efendim, ben İsrail'i nasıl kurtarabilirim?" diye karşılık verdi, "Ait olduğum boy Manaşşe oymağının en zayıf boyudur. Ben de ailemin en genç adamıyım."

[16]RAB, "Ben seninle olacağım" dedi, "Midyanlılar'ı tek bir adamı yener gibi bozguna uğratacaksın."

[17]Gidyon, "Benden hoşnutsan, benimle konuşanın sen olduğuna dair bana bir belirti göster" dedi, [18]"Lütfen gelip sana adağımı sununcaya, önüne koyuncaya dek buradan ayrılma."

RAB, "Sen dönünceye dek kalırım" diye yanıtladı.

[19]Gidyon eve gidip bir oğlak kesti, bir efa[a] undan mayasız pide yaptı. Eti sepete, et suyunu tencereye koydu; bunları getirip yabanıl fıstık ağacının altında meleğe sundu.

[20]Tanrı'nın meleği, "Eti ve mayasız pideleri al, şu kayanın üzerine koy. Et suyunu ise dök" dedi. Gidyon söyleneni yaptı. [21]RAB'bin meleği elindeki değneğin ucuyla ete ve mayasız pidelere dokununca kayadan ateş fışkırdı. Ateş eti ve mayasız pideleri yakıp kül etti. Sonra RAB'bin meleği gözden kayboldu. [22]Gidyon, gördüğü kişinin RAB'bin meleği olduğunu anlayınca, "Eyvah, Egemen RAB! Meleğinin yüzünü gördüm" dedi.

[23]RAB ona, "Sana esenlik olsun. Korkma, ölmeyeceksin" dedi.

[24]Gidyon orada RAB için bir sunak yaptı. Sunağa "RAB esenliktir[b]" adını verdi. Sunak bugün de Aviezerliler'in Ofra Kenti'nde duruyor.

---

[a] *6:19 "Bir efa": Yaklaşık 13.2 kg.* [b] *6:24 "RAB esenliktir": İbranice "Yahve şalom".*

[25]Aynı gece RAB, Gidyon'a, "Babanın boğasını, yedi yaşındaki ikinci boğayı al" dedi, "Sonra babanın Baal* için yaptırdığı sunağı yık. Sunağın yanındaki Aşera* putunu kes. [26]Tanrın RAB için bu höyüğün üstünde uygun bir sunak yap. İkinci boğayı al, keseceğin Aşera putunun odunlarıyla yakmalık sunu* olarak sun." [27]Gidyon adamlarından onunu yanına alarak RAB'bin kendisine buyurduklarını yerine getirdi. Ne var ki, ailesinden ve kent halkından korktuğu için bunu gündüz yerine gece yaptı.

[28]Sabah erkenden kalkan kent halkı, Baal'a ait sunağın yıkıldığını, yanındaki Aşera putunun kesildiğini, ikinci boğanın yeni yapılan sunak üzerinde sunulduğunu gördü. [29]Birbirlerine, "Bu işi kim yaptı?" diye sordular. Araştırıp soruşturduktan sonra, bu işi Yoaş oğlu Gidyon'un yaptığını anladılar. [30]Bunun üzerine Yoaş'a, "Oğlunu dışarı çıkar" dediler, "Ölmesi gerek. Çünkü Baal'ın sunağını yıktı, yanındaki Aşera putunu kesti."

[31]Yoaş çevresindeki öfkeli kalabalığa, "Baal'ı savunmak size mi düştü?" dedi, "Siz mi onu kurtaracaksınız? Onu savunan şafak sökmeden ölecek. Baal tanrıysa, bırakın kendini savunsun. Yıkılan sunak onun!"

[32]O gün Yoaş, "Baal kendini savunsun, yıkılan sunak onun sunağıdır" diyerek Gidyon'a Yerubbaal[a] adını verdi.

[33]Bu arada Midyanlılar, Amalekliler ve öbür doğulu halklar birleşerek Şeria Irmağı'nı geçtiler, gidip Yizreel Vadisi'nde ordugah kurdular. [34]RAB'bin Ruhu Gidyon'u yönlendirmeye başladı. Gidyon borusunu çalınca Aviezerliler onun çevresinde toplandı. [35]Gidyon bütün Manaşşe'ye ulaklar göndererek oranın halkını da topladı. Aşer, Zevulun ve Naftali'ye de ulaklar gönderdi. Onlar da onu karşılamaya çıktılar.

[36]Gidyon Tanrı'ya şöyle seslendi: "Söz verdiğin gibi İsrail'i benim aracılığımla kurtaracağın doğruysa, [37]çiy yalnızca harman yerine koyduğum yün yapağının üzerine düşsün, topraksa kuru kalsın. Böylece, söylediğin gibi İsrail'i benim aracılığımla kurtaracağını bileceğim."

[38]Ve öyle oldu. Ertesi gün erkenden kalkan Gidyon yapağıyı alıp sıktı. Yapağıdan bir tas dolusu çiy süzüldü.

[39]Bunun üzerine Gidyon Tanrı'ya şöyle seslendi: "Bana kızma, bir istekte daha bulunmak istiyorum. Yapağıyla bir deneme daha yapmama izin ver. Lütfen bu kez yalnızca yapağı kuru kalsın, topraksa çiyle ıslansın."

[40]Tanrı o gece Gidyon'un dediğini yaptı. Yapağı kuru kaldı, toprağın her yanıysa çiyle kaplandı.

Gidyon Midyanlılar'ı Yeniyor

7 Yerubbaal –Gidyon– ile yanındaki halk erkenden kalkıp Harot Pınarı'nın başında ordugah kurdular. Midyanlılar'ın ordugahıysa onların kuzeyinde, More Tepesi'nin yanındaki vadideydi.

[2]RAB Gidyon'a şöyle dedi:

---

[a] *6:32 "Yerubbaal": "Baal kendini savunsun" anlamına gelir.*

"Yanında fazla adam var; Midyan'ı onların eline teslim etmem. Yoksa İsrailliler, 'Kendi gücümüzle kurtulduk' diyerek bana karşı övünebilirler. [3]Şimdi halka şunu söyle: 'Korkudan titreyen dönsün, Gilat Dağı'ndan geri gitsin.'" Bunun üzerine halktan yirmi iki bin kişi döndü, on bin kişi orada kaldı.

[4]RAB Gidyon'a, "Adamların sayısı hâlâ fazla" dedi, "Kalanları suyun başına götür, onları orada senin için sınayayım. 'Bu seninle gidecek' dediğim adam seninle gidecek; 'Bu seninle gitmeyecek' dediğim gitmeyecek."

[5]Gidyon halkı suyun başına götürdü. RAB Gidyon'a, "Köpek gibi diliyle su içenleri bir yana, su içmek için dizleri üzerine çökenleri öbür yana ayır" dedi.

[6]Ellerini ağızlarına götürerek dilleriyle su içenlerin sayısı üç yüzü buldu. Geri kalanların hepsi su içmek için dizleri üzerine çöktüler. [7]RAB Gidyon'a, "Sizi diliyle su içen üç yüz kişinin eliyle kurtaracağım" dedi, "Midyanlılar'ı senin eline teslim edeceğim. Öbürleri yerlerine dönsün."

[8]Gidyon yalnız üç yüz kişiyi alıkoyarak geri kalan İsrailliler'i çadırlarına gönderdi. Bu üç yüz kişi, gidenlerin kumanyalarıyla borularını da aldılar. Midyanlılar'ın ordugahı Gidyon'un aşağısında, vadideydi.

[9]RAB aynı gece Gidyon'a, "Kalk, ordugaha saldır" dedi, "Çünkü orayı senin eline teslim ediyorum. [10]Ordugaha yalnız gitmekten korkuyorsan, uşağın Pura'yı da yanına al. [11]Midyanlılar'ın söylediklerine kulak kabart. O zaman ordugahlarına saldırmaya cesaret bulursun."

Böylece Gidyon uşağı Pura ile ordugahın yanına kadar sokuldu. [12]Midyanlılar, Amalekliler ve öbür doğulu halklar çekirge sürüsü gibi vadiye yayılmışlardı. Kıyıların kumu kadar çok, sayısız develeri vardı. [13]Gidyon ordugahın yanına vardığında, adamlardan biri arkadaşına gördüğü düşü anlatıyordu. "Bir düş gördüm" diyordu, "Arpa unundan yapılmış bir somun ekmek, Midyan ordugahına doğru yuvarlanarak çadıra kadar geldi, çadıra çarpıp onu devirdi, altüst etti. Çadır yerle bir oldu."

[14]Adamın arkadaşı şöyle karşılık verdi: "Bu, İsrailli Yoaş oğlu Gidyon'un kılıcından başka bir şey değildir. Tanrı Midyan'ı ve bütün ordugahı onun eline teslim edecek."

[15]Gidyon düşü ve yorumunu duyunca Tanrı'ya tapındı. İsrail ordugahına döndü ve adamlarına, "Kalkın! RAB Midyan ordugahını elinize teslim etti" dedi. [16]Sonra üç yüz adamını üç bölüğe ayırdı. Hepsine borular, boş testiler ve testilerin içinde yakılmak üzere çıralar verdi. [17]Onlara, "Gözünüz bende olsun" dedi, "Ben ne yaparsam siz de onu yapın. Ordugahın yanına vardığımda ne yaparsam siz de aynısını yapın. [18]Ben ve yanımdakiler borularımızı çalınca, siz de ordugahın çevresinde durup borularınızı çalın ve, 'RAB için ve Gidyon için!' diye bağırın."

[19]Gidyon ile yanındaki yüz kişi gece yarısından az önce, nöbetçi

---

7:3 Yas.20:8

değişiminden hemen sonra ordugahın yanına vardılar; borularını çalmaya başlayıp ellerindeki testileri kırdılar. [20]Üç bölük de borularını çalıp testileri kırdı. Çalacakları boruları sağ ellerinde, çıralarıysa sol ellerinde tutuyorlardı. “Yaşasın RAB’bin ve Gidyon’un kılıcı!” diye bağırdılar. [21]Onlar ordugahın çevresinde dururken, ordugahtakilerin hepsi koşuşmaya, bağırıp kaçışmaya başladı.

[22]Üç yüz boru birden çalınca RAB ordugahtakilerin hepsini kılıçla birbirlerine saldırttı. Midyan ordusu Serera’ya doğru, Beytşitta’ya, Tabbat yakınındaki Avel-Mehola sınırına dek kaçtı. [23]Naftali, Aşer ve bütün Manaşşe’den çağrılan İsrailliler Midyanlılar’ı kovalamaya başladılar.

[24]Gidyon, Efrayim’in dağlık bölgesine gönderdiği ulaklar aracılığıyla, “İnip Midyanlılar’a saldırın” dedi, “Önlerini kesmek için Şeria Irmağı’nın Beytbara’ya kadar uzanan bölümünü tutun.” Efrayimoğulları Şeria Irmağı’nın Beytbara’ya kadarki bölümünü ele geçirdiler. [25]Midyanlı iki önderi, Orev ile Zeev’i tutsak aldılar. Orev’i Orev Kayası’nda, Zeev’i ise Zeev’in üzüm sıkma çukurunda öldürerek Midyanlılar’ı kovalamaya devam ettiler. Orev’le Zeev’in kesik başlarını Şeria Irmağı’nın karşı yakasından Gidyon’a getirdiler.

Zevah ile Salmunna

8 Efrayimoğulları Gidyon’a, “Midyanlılar’la savaşmaya gittiğinde bizi çağırmadın; bize neden böyle davrandın?” diyerek onu sert bir dille eleştirdiler.

[2]Gidyon, “Sizin yaptığınızın yanında benim yaptığım ne ki?” diye karşılık verdi, “Efrayim’in bağbozumundan artakalan üzümler, Aviezer’in bütün bağbozumu ürününden daha iyi değil mi? [3]Tanrı Midyan önderlerini, Orev’i ve Zeev’i elinize teslim etti. Sizin yaptıklarınıza kıyasla ben ne yapabildim ki?” Gidyon’un bu sözleri onların öfkesini yatıştırdı.

[4]Gidyon bitkin olmalarına karşın Midyanlılar’ı kovalamayı sürdüren üç yüz adamıyla Şeria Irmağı’na ulaşıp karşıya geçti. [5]Sukkot’a vardıklarında kent halkına, “Lütfen ardımdaki adamlara ekmek verin, bitkin haldeler” dedi, “Ben Midyan kralları Zevah ve Salmunna’yı kovalıyorum.”

[6]Sukkot önderleri, “Zevah ile Salmunna’yı tutsak aldın mı ki, orduna ekmek verelim?” dediler.

[7]Gidyon, “Öyle olsun!” diye karşılık verdi, “RAB Zevah ile Salmunna’yı elime teslim edince, bedenlerinizi çöl dikenleriyle, çalılarla yaracağım.”

[8]Gidyon oradan Penuel’e gitti ve oranın halkından da aynı şeyi istedi. Penuel halkı da Sukkot halkının verdiği yanıtın aynısını verdi. [9]Gidyon onlara, “Esenlik içinde döndüğüm zaman bu kuleyi yıkacağım” dedi.

[10]Zevah ile Salmunna doğulu halkların ordularından artakalan yaklaşık on beş bin kişilik bir orduyla birlikte Karkor’daydılar. Eli kılıç tutan yüz yirmi bin savaşçı ölmüştü. [11]Gidyon Novah ve Yogboha’nın doğusundan, göçebelerin yolundan geçerek düşman ordugahına saldırdı. Adamlar hazırlıksız yakalandılar. [12]Zevah ile Salmunna kaçtıysa da Gidyon peşlerine düştü. Bu iki Midyan kralını, Zevah

ile Salmunna'yı yakalayıp bütün ordularını bozguna uğrattı.

[13]Yoaş oğlu Gidyon Heres Geçidi yoluyla savaştan döndü. [14]Yolda Sukkot'tan genç bir adamı yakalayıp sorguya çekti. Adam Sukkot önderleriyle ileri gelenlerinin adlarını, toplam yetmiş yedi kişinin adını yazıp Gidyon'a verdi.

[15]Gidyon Sukkot'a gidip halka şöyle dedi: " 'Zevah ile Salmunna'yı tutsak aldın mı ki bitkin adamlarına ekmek verelim' diyerek beni aşağıladınız. İşte Zevah ile Salmunna!" [16]Sonra kentin ileri gelenlerini topladı; Sukkot halkını çöl dikenleriyle, çalılarla döverek cezalandırdı. [17]Ardından Penuel Kulesi'ni yıkıp kent halkını kılıçtan geçirdi.

[18]Sonra Zevah ile Salmunna'ya, "Tavor'da öldürdükleriniz nasıl adamlardı?" diye sordu.

"Tıpkı senin gibiydiler, hepsi kral oğullarına benziyordu" yanıtını verdiler.

[19]Gidyon, "Onlar kardeşlerimdi, öz annemin oğullarıydı" dedi, "Yaşayan RAB'bin adıyla ant içerim ki, onları sağ bıraksaydınız sizi öldürmezdim." [20]Sonra büyük oğlu Yeter'e, "Haydi, öldür onları" dedi. Ne var ki, henüz genç olan Yeter korktu, kılıcını çekmedi.

[21]Bunun üzerine Zevah ile Salmunna Gidyon'a, "Sen öldür bizi" dediler, "Erkeğin işini ancak erkek yapar."

Böylece Gidyon varıp Zevah ile Salmunna'yı öldürdü. Develerinin boyunlarındaki hilal biçimi süsleri de aldı.

[22]İsrailliler Gidyon'a, "Sen, oğlun ve torunun bize önderlik edin" dediler. "Çünkü bizi Midyanlılar'ın elinden sen kurtardın."

[23]Ama Gidyon, "Ben size önderlik etmem, oğlum da etmez" diye karşılık verdi, "Size RAB önderlik edecek." [24]Sonra, "Yalnız sizden bir dileğim var" diye sözünü sürdürdü, "Ele geçirdiğiniz ganimetin içindeki küpeleri bana verin." –İsmaililer altın küpeler takarlardı.–

[25]İsrailliler, "Seve seve veririz" diyerek yere bir üstlük serdiler. Herkes ele geçirdiği küpeleri üstlüğün üzerine attı. [26]Hilaller, kolyeler, Midyan krallarının giydiği mor giysiler ve develerin boyunlarından alınan zincirler dışında, Gidyon'un aldığı altın küpelerin ağırlığı bin yedi yüz şekel[a] tuttu. [27]Gidyon bu altından bir efod* yaparak onu kendi kenti olan Ofra'ya yerleştirdi. Bütün İsrailliler bu put yüzünden RAB'be vefasızlık ettiler. Böylece efod Gidyon ile ailesi için bir tuzak oldu.

[28]İsrailliler'e yenilen Midyanlılar bir daha toparlanamadılar. Ülke Gidyon zamanında kırk yıl barış içinde yaşadı.

Gidyon'un Ölümü

[29]Yoaş oğlu Yerubbaal dönüp kendi evinde yaşamını sürdürdü. [30]Çok sayıda kadınla evlendi ve yetmiş oğlu oldu. [31]Ayrıca Şekem'de bir cariyesi vardı. Bundan da bir oğlu oldu, adını Avimelek koydu. [32]Yoaş oğlu Gidyon iyice yaşlanıp öldü.

---

[a] *8:26 "Bin yedi yüz şekel": Yaklaşık 19.5 kg.*

Aviezerliler'e ait Ofra Kenti'nde, babası Yoaş'ın mezarına gömüldü.

[33]Gidyon ölünce İsrailliler yine RAB'be vefasızlık ettiler. Baallar'a* taptılar. Baal-Berit'i ilah edinerek [34]kendilerini çevrelerindeki düşmanlarının elinden kurtaran Tanrıları RAB'bi unuttular. [35]İsrail'e büyük iyilikler yapan Yerubbaal'ın –Gidyon'un– ev halkına vefasızlık ettiler.

Avimelek

9 Yerubbaal'ın oğlu Avimelek, dayılarının bulunduğu Şekem Kenti'ne giderek onlara ve annesinin boyundan gelen herkese şöyle dedi: [2]"Şekem halkına şunu duyurun: 'Sizin için hangisi daha iyi? Gidyon'un yetmiş oğlu tarafından yönetilmek mi, yoksa bir kişi tarafından yönetilmek mi?' Unutmayın ki ben sizinle aynı etten, aynı kandanım."

[3]Dayıları Avimelek'in söylediklerini Şekem halkına ilettiler. Halkın yüreği Avimelek'ten yanaydı. "O bizim kardeşimizdir" dediler. [4]Ona Baal-Berit Tapınağı'ndan yetmiş parça gümüş verdiler. Avimelek bu parayla kiraladığı belalı serserileri peşine taktı. [5]Sonra Ofra'ya, babasının evine dönüp kardeşlerini, Yerubbaal'ın yetmiş oğlunu bir taşın üzerinde kesip öldürdü. Yalnız Yerubbaal'ın küçük oğlu Yotam kaçıp gizlendiği için sağ kaldı.

[6]Şekem ve Beytmillo halkları toplanarak hep birlikte Şekem'de dikili taş meşesinin olduğu yere gittiler; Avimelek'i orada kral ilan ettiler.

[7]Olup biteni Yotam'a bildirdiklerinde Yotam Gerizim Dağı'nın tepesine çıkıp yüksek sesle halka şöyle dedi: "Ey Şekem halkı, beni dinleyin, Tanrı da sizi dinleyecek. [8]Bir gün ağaçlar kendilerine bir kral meshetmek* istediler; zeytin ağacına gidip, 'Gel kralımız ol' dediler.

[9]"Zeytin ağacı, 'İlahları ve insanları onurlandırmak için kullanılan yağımı bırakıp ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim?' diye yanıtladı.

[10]"Bunun üzerine ağaçlar incir ağacına, 'Gel sen kralımız ol' dediler.

[11]"İncir ağacı, 'Tatlılığımı ve güzel meyvemi bırakıp ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim?' diye yanıtladı.

[12]"Sonra ağaçlar asmaya, 'Gel sen bizim kralımız ol' dediler. [13]Asma, 'İlahlarla insanlara zevk veren yeni şarabımı bırakıp ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim?' dedi.

[14]"Sonunda ağaçlar karaçalıya, 'Gel sen kralımız ol' dediler.

[15]"Karaçalı, 'Eğer gerçekten beni kendinize kral meshetmek istiyorsanız, gelin gölgeme sığının' diye karşılık verdi, 'Eğer sığınmazsanız, karaçalıdan çıkan ateş Lübnan'ın bütün sedir ağaçlarını yakıp kül edecektir.'

[16]"Şimdi siz Avimelek'i kral yapmakla içten ve dürüst davrandığınızı mı sanıyorsunuz? Yerubbaal'la ailesine iyilik mi ettiniz? Ona hak ettiği gibi mi davrandınız? [17]Oysa babam sizi Midyanlılar'ın elinden kurtarmak için canını tehlikeye atarak sizin için savaştı. [18]Ama bugün siz babamın ailesine karşı ayaklandınız, yetmiş oğlunu bir taşın üzerinde kesip öldürdünüz. Cariyesinden doğan Avimelek kardeşiniz olduğu için onu Şekem'e kral yaptınız. [19]Eğer bugün Yerubbaal'la ailesine içten ve dürüst

davrandığınıza inanıyorsanız, Avimelek'le sevinin, o da sizinle sevinsin! [20]Ama öyle değilse, dilerim, Avimelek ateş olsun, Şekem ve Beytmillo halkını yakıp kül etsin. Ya da Şekem ve Beytmillo halkı ateş olsun, Avimelek'i yakıp kül etsin."

[21]Ardından Yotam kardeşi Avimelek'ten korktuğu için kaçtı, gidip Beer'e yerleşti.

[22]Avimelek İsrail'i üç yıl yönetti. [23]Sonra Tanrı Avimelek'le Şekem halkını birbirine düşürdü; halk Avimelek'e başkaldırdı. [24]Tanrı bunu Avimelek'i Yerubbaal'ın yetmiş oğluna yapılan zorbalığın aynısına uğratmak, kardeşlerini öldüren Avimelek'ten ve onu bu kırıma isteklendiren Şekem halkından akıttıkları kanın öcünü almak için yaptı. [25]Şekem halkı dağ başlarında Avimelek'e pusu kurdu. Oradan geçen herkesi soyuyorlardı. Bu durum Avimelek'e bildirildi.

[26]Ebet oğlu Gaal kardeşleriyle birlikte gelip Şekem'e yerleşti. Şekem halkı ona güvendi. [27]Bağlara çıkıp üzümleri topladıktan, ezip şarap yaptıktan sonra bir şenlik düzenlediler. İlahlarının tapınağına gittiler; orada yiyip içerken Avimelek'e lanetler yağdırdılar. [28]Ebet oğlu Gaal kalkıp şöyle dedi: "Avimelek kim ki, biz Şekem halkı ona hizmet edelim? Yerubbaal'ın oğlu değil mi o? Zevul da onun yardımcısı değil mi? Şekemliler'in babası Hamor'un soyundan gelenlere hizmet edin. Neden Avimelek'e hizmet edelim? [29]Keşke bu halkı ben yönetseydim! Avimelek'i uzaklaştırır ve, 'Ordunu güçlendir de öyle ortaya çık!' derdim."

[30]Kentin yöneticisi olan Zevul, Ebet oğlu Gaal'ın sözlerini duyunca öfkelendi. [31]Avimelek'e gizlice gönderdiği ulaklar aracılığıyla şöyle dedi: "Ebet oğlu Gaal ve kardeşleri Şekem'e geldiler. Kenti sana karşı ayaklandırıyorlar. [32]Gel, adamlarınla birlikte gece kırda pusuya yat. [33]Sabah güneş doğar doğmaz kalk, kenti bas. Gaal ile adamları sana saldırdığında onlara yapacağını yap."

[34]Böylece Avimelek'le adamları gece kalkıp dört bölük halinde Şekem yakınında pusuya yattılar.

[35]Ebet oğlu Gaal çıkıp kentin giriş kapısında durunca, Avimelek'le yanındakiler pusu yerinden fırladılar.

[36]Gelenleri gören Gaal, Zevul'a, "Dağların tepesinden inip gelenlere bak!" dedi.

Zevul, "Adam sandığın aslında dağların gölgesidir" diye karşılık verdi.

[37]Ama Gaal ısrar etti: "Bak, topraklarımızın ortasında ilerleyenler var. Bir kısmı da Falcılar Meşesi yolundan geliyor."

[38]Bunun üzerine Zevul, " 'Avimelek kim ki, ona hizmet edelim' diye övünen sen değil miydin?" dedi, "Küçümsediğin halk bu değil mi? Haydi şimdi git, onlarla savaş!"

[39]Şekem halkına öncülük eden Gaal, Avimelek'le savaşa tutuştu. [40]Ama tutunamayıp kaçmaya başladı. Avimelek ardına düştü. Kentin giriş kapısına dek çok sayıda ölü yerde yatıyordu.

[41]Avimelek Aruma'da kaldı. Zevul ise Gaal'ı ve kardeşlerini Şekem'den kovdu, kentte yaşamalarına izin vermedi.

[42]Savaşın ertesi günü Avimelek Şekemliler'in tarlalarına gittiklerini haber aldı. [43]Adamlarını üç bölüğe ayırıp kırda pusuya yattı. Halkın kentten çıktığını görünce saldırıp onları öldürdü. [44]Sonra yanındaki bölükle hızla ilerleyerek kentin giriş kapısına dayandı. Öbür iki bölükse tarlalardakilere saldırıp onları öldürdü. [45]Avimelek gün boyu kente karşı savaştı; kenti ele geçirdikten sonra halkını kılıçtan geçirdi. Kenti yıkıp üstüne tuz serpti.

[46]Şekem Kulesi'ndeki halk olup biteni duyunca, El-Berit Tapınağı'nın kalesine sığındı. [47]Onların Şekem Kulesi'nde toplandığını haber alan Avimelek, [48]yanındaki halkla birlikte Salmon Dağı'na çıktı. Eline bir balta alıp ağaçtan bir dal kesti, dalı omuzuna atarak yanındakilere, "Ne yaptığımı gördünüz" dedi, "Çabuk olun, siz de benim gibi yapın." [49]Böylece hepsi birer dal kesip Avimelek'i izledi. Dalları kalenin dibinde yığıp ateşe verdiler. Şekem Kulesi'ndeki bin kadar kadın, erkek yanarak öldü.

[50]Bundan sonra Avimelek Teves üzerine yürüdü, kenti kuşatıp ele geçirdi. [51]Kentin ortasında sağlam bir kule vardı. Kadın erkek bütün kent halkı oraya sığındı. Kapıları kapayıp kulenin damına çıktılar. [52]Avimelek gelip kuleyi kuşattı. Ateşe vermek için kapısına yaklaştığında, [53]bir kadın değirmenin üst taşını Avimelek'in üzerine atıp başını yardı.

[54]Avimelek hemen silahlarını taşıyan uşağını çağırdı ve, "Kılıcını çek, beni öldür" dedi, "Hiç kimse, 'Avimelek'i bir kadın öldürdü' demesin." Uşak kılıcını Avimelek'e saplayıp onu öldürdü. [55]Avimelek'in öldüğünü görünce İsrailliler evlerine döndüler.

[56]Böylece Tanrı yetmiş kardeşini öldürerek babasına büyük kötülük eden Avimelek'i cezalandırdı. [57]Tanrı Şekem halkını da yaptıkları kötülüklerden ötürü cezalandırdı. Yerubbaal'ın oğlu Yotam'ın lanetine uğradılar.

Tola

10 Avimelek'in ölümünden sonra İsrail'i kurtarmak için İssakar oymağından Dodo oğlu Pua oğlu Tola adında bir adam ortaya çıktı. Tola Efrayim'in dağlık bölgesindeki Şamir'de yaşardı. [2]İsrail'i yirmi üç yıl yönettikten sonra öldü, Şamir'de gömüldü.

Yair

[3]Ondan sonra Gilatlı Yair başa geçti. Yair İsrail'i yirmi iki yıl yönetti. [4]Otuz oğlu vardı. Bunlar otuz eşeğe biner, otuz kenti yönetirlerdi. Gilat yöresindeki bu kentler bugün de Havvot-Yair[a] diye anılıyor. [5]Yair ölünce Kamon'da gömüldü.

Yiftah

[6]İsrailliler yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar; Baallar'a*, Aştoretler'e*, Aram, Sayda, Moav, Ammon ve Filist ilahlarına kulluk ettiler. RAB'bi terk ettiler, O'na kulluk etmediler. [7]Bu yüzden İsrailliler'e öfkelenen RAB, onları Filistliler'e ve Ammonlular'a tutsak etti. [8]Bunlar o yıldan başlayarak İsrailliler'i baskı

---

[a] *10:4 "Havvot-Yair": "Yair'in yerleşim birimleri" anlamına gelir.*

altında ezdiler; Şeria Irmağı'nın ötesinde, Gilat'taki Amorlular ülkesinde yaşayan bütün İsrailliler'i on sekiz yıl baskı altında tuttular. [9]Ammonlular Yahuda, Benyamin ve Efrayim oymaklarıyla savaşmak için Şeria Irmağı'nın ötesine geçtiler. İsrail büyük sıkıntı içindeydi. [10]İsrailliler RAB'be, "Sana karşı günah işledik" diye seslendiler, "Seni, Tanrımız'ı terk edip Baallar'a kulluk ettik."

[11]RAB, "Sizi Mısırlılar'dan, Amorlular'dan, Ammonlular'dan, Filistliler'den kurtaran ben değil miyim?" diye karşılık verdi, [12]"Saydalılar, Amalekliler, Maonlular size baskı yaptıklarında bana yakardınız, ben de sizi onların elinden kurtardım. [13]Sizse beni terk ettiniz, başka ilahlara kulluk ettiniz. Bu yüzden sizi bir daha kurtarmayacağım. [14]Gidin, seçtiğiniz ilahlara yakarın; sıkıntıya düştüğünüzde sizi onlar kurtarsın."

[15]İsrailliler, "Günah işledik" dediler, "Bize ne istersen yap. Yalnız bugün bizi kurtar." [16]Sonra aralarındaki yabancı putları atıp RAB'be tapındılar. RAB de onların daha fazla acı çekmesine dayanamadı.

[17]Ammonlular toplanıp Gilat'ta ordugah kurunca İsrailliler de toplanarak Mispa'da ordugah kurdular. [18]Gilat halkının önderleri birbirlerine, "Ammonlular'a karşı ilk saldırıyı başlatan kişi, bütün Gilat halkının önderi olacak" dediler.

11 Yiftah adında yiğit bir savaşçı vardı. Bir fahişenin oğlu olan Yiftah'ın babasının adı Gilat'tı. [2]Gilat'ın karısı da ona erkek çocuklar doğurmuştu. Bu çocuklar büyüyünce Yiftah'ı kovmuşlardı. Ona, "Babamızın evinden miras almayacaksın. Çünkü sen başka bir kadının oğlusun" demişlerdi. [3]Yiftah kardeşlerinden kaçıp Tov yöresine yerleşti. Çevresinde toplanan serserilere önderlik etmeye başladı.

[4]Bir süre sonra Ammonlular İsrailliler'e savaş açtı. [5]Savaş patlak verince Gilat ileri gelenleri Yiftah'ı almak için Tov yöresine gittiler. [6]Ona, "Gel, komutanımız ol, Ammonlular'la savaşalım" dediler.

[7]Yiftah, "Benden nefret eden, beni babamın evinden kovan siz değil miydiniz?" diye yanıtladı, "Sıkıntıya düşünce neden bana geldiniz?"

[8]Gilat ileri gelenleri, "Sana başvuruyoruz; çünkü bizimle gelip Ammonlular'la savaşmanı, bize, Gilat halkına önderlik etmeni istiyoruz" dediler.

[9]Yiftah, "Ammonlular'la savaşmak için beni götürürseniz, RAB de onları elime teslim ederse, sizin önderiniz olacak mıyım?" diye sordu.

[10]Gilat ileri gelenleri, "RAB aramızda tanık olsun, kesinlikle dediğin gibi yapacağız" dediler. [11]Böylece Yiftah Gilat ileri gelenleriyle birlikte gitti. Halk onu kendine önder ve komutan yaptı. Yiftah bütün söylediklerini Mispa'da, RAB'bin önünde yineledi.

[12]Sonra Ammon Kralı'na ulaklar göndererek, "Aramızda ne var ki, ülkeme saldırmaya kalkıyorsun?" dedi.

[13]Ammon Kralı, Yiftah'ın ulakları-

10:10 1Sa.12:10

na şu karşılığı verdi: "İsrailliler Mısır'dan çıktıktan sonra Arnon Vadisi'nden Yabbuk ve Şeria ırmaklarına kadar uzanan topraklarımı aldılar. Şimdi buraları bana savaşsız geri ver."

[14]Yiftah yine Ammon Kralı'na ulaklar göndererek [15]şöyle dedi: "Yiftah diyor ki, İsrailliler ne Moav ülkesini, ne de Ammon topraklarını aldı. [16]Mısır'dan çıktıkları zaman Kızıldeniz'e* kadar çölde yürüyerek Kadeş'e ulaştılar. [17]Sonra Edom Kralı'na ulaklar göndererek, 'Lütfen topraklarından geçmemize izin ver' dediler. Edom Kralı kulak asmadı. İsrailliler Moav Kralı'na da ulaklar gönderdi, ama o da izin vermedi. Bunun üzerine Kadeş'te kaldılar.

[18]"Çölü izleyerek Edom ile Moav topraklarının çevresinden geçtiler; Moav bölgesinin doğusunda, Arnon Vadisi'nin öbür yakasında konakladılar. Moav sınırından içeri girmediler. Çünkü Arnon Vadisi sınırdı.

[19]"Sonra Heşbon'da egemenlik süren Amorlular'm Kralı Sihon'a ulaklar göndererek, 'Ülkenden geçip topraklarımıza ulaşmamıza izin ver' diye rica ettiler. [20]Ama Sihon İsrailliler'in topraklarından geçip gideceklerine inanmadı. Bu nedenle bütün halkını toplayıp Yahesa'da ordugah kurdu ve İsrailliler'le savaşa tutuştu.

[21]"İsrail'in Tanrısı RAB, Sihon'u ve bütün halkını İsrailliler'in eline teslim etti. İsrailliler Amorlular'ı yenip o yöredeki halkın bütün topraklarını ele geçirdiler. [22]Arnon Vadisi'nden Yabbuk Irmağı'na, çölden Şeria Irmağı'na kadar uzanan bütün Amor topraklarını ele geçirdiler.

[23]"İsrail'in Tanrısı RAB Amorlular'ı kendi halkı İsrail'in önünden kovduktan sonra, sen hangi hakla buraları geri istiyorsun? [24]İlahın Kemoş sana bir yer verse oraya sahip çıkmaz mısın? Biz de Tanrımız RAB'bin önümüzden kovduğu halkın topraklarını sahipleneceğiz. [25]Sen Moav Kralı Sippor oğlu Balak'tan üstün müsün? O hiç İsrailliler'le çekişti mi, hiç onlarla savaşmaya kalkıştı mı? [26]İsrailliler üç yüz yıldır Heşbon'da, Aroer'de, bunların çevre köylerinde ve Arnon kıyısındaki bütün kentlerde yaşarken neden buraları geri almaya çalışmadınız? [27]Ben sana karşı suç işlemedim. Ama sen benimle savaşmaya kalkışmakla bana haksızlık ediyorsun. Hakim olan RAB, İsrailliler'le Ammonlular arasında bugün hakemlik yapsın."

[28]Ne var ki Ammon Kralı, Yiftah'ın kendisine ilettiği bu sözlere kulak asmadı.

[29]RAB'bin Ruhu Yiftah'ın üzerine indi. Yiftah, Gilat ve Manaşşe'den geçti, Gilat'taki Mispa'dan geçerek Ammonlular'a doğru ilerledi. [30]RAB-bin önünde ant içerek şöyle dedi: "Gerçekten Ammonlular'ı elime teslim edersen, [31]onları yenip sağ salim döndüğümde beni karşılamak için evimin kapısından ilk çıkan, RAB'be adanacaktır. Onu yakmalık sunu* olarak sunacağım."

[32]Yiftah bundan sonra Ammonlular'la savaşmaya gitti. RAB onları Yiftah'ın eline teslim etti. [33]Yiftah,

11:17 Say.20:14-21 11:18 Say.21:4 11:19-22 Say.21:21-24 11:25 Say.22:1-6 başta Avel-Keramim olmak üzere, Aroer'den Minnit'e kadar yirmi kenti yakıp yıkarak Ammonlular'a çok büyük kayıplar verdirdi. Böylece Ammonlular İsrailliler'in boyunduruğuna girdi.

[34]Yiftah Mispa'ya, kendi evine döndüğünde, kızı tef çalıp dans ederek onu karşılamaya çıktı. Tek çocuğu oydu, ondan başka ne oğlu ne de kızı vardı. [35]Yiftah, kızını görünce giysilerini yırtarak, "Eyvahlar olsun, kızım!" dedi, "Beni perişan ettin, umarsız bıraktın! Çünkü RAB'be verdiğim sözden dönemem."

[36]Kız, "Baba, RAB'be ant içtin" dedi, "Madem RAB düşmanların olan Ammonlular'dan senin öcünü aldı, ağzından ne çıktıysa bana öyle yap." [37]Sonra ekledi: "Yalnız bir dileğim var: Beni iki ay serbest bırak, gidip arkadaşlarımla kırlarda gezineyim, kızlığıma ağlayayım."

[38]Babası, "Gidebilirsin" diyerek onu iki ay serbest bıraktı. Kız arkadaşlarıyla birlikte kırlara çıkıp erdenliğine ağladı. [39]İki ay sonra babasının yanına döndü. Babası da içtiği andı yerine getirdi. Kıza erkek eli değmemişti.

Bundan sonra İsrail'de bir gelenek oluştu. [40]İsrail kızları her yıl kırlara çıkıp Gilatlı Yiftah'ın kızı için dört gün yas tutar oldular.

Yiftah ile Efrayim

12 Efrayimli erkekler toplanıp Safon'a geçtiler. Yiftah'a, "Ammonlular'la savaşmaya gittiğinde bizi neden çağırmadın?" dediler, "Seni de evini de yakacağız."

[2]Yiftah, "Halkımla ben Ammonlular'a karşı amansız bir savaşa tutuşmuştuk" diye yanıtladı, "Sizi çağırdım, ama gelip beni onların elinden kurtarmadınız. [3]Beni kurtarmak istemediğinizi görünce canımı dişime takıp Ammonlular'a karşı harekete geçtim. Sonunda RAB onları elime teslim etti. Neden bugün benimle savaşmaya kalkışıyorsunuz?"

[4]Bundan sonra Yiftah Gilat erkeklerini toplayarak Efrayimoğulları'yla savaşa girdi. Gilatlılar Efrayimoğulları'na saldırdılar. Çünkü Efrayimoğulları onlara, "Ey Efrayim ve Manaşşe halkları arasında yaşayan Gilatlılar, siz Efrayim'den kaçan döneklersiniz!" demişlerdi. [5]Şeria Irmağı'nın Efrayim'e yol veren geçitlerini tutan Gilatlılar, geçmek isteyen Efrayimli kaçaklara, "Efrayimli misin?" diye sorarlardı. Adamlar, "Hayır" derlerse, [6]o zaman onlara, "'Şibbolet' deyin bakalım" derlerdi. Adamlar "Sibbolet" derdi. Çünkü "Şibbolet" sözcüğünü doğru söyleyemezlerdi. Bunun üzerine onları yakalayıp Şeria Irmağı'nın geçitlerinde öldürürlerdi. O gün Efrayimliler'den kırk iki bin kişi öldürüldü.

[7]Gilatlı Yiftah İsrail'i altı yıl yönetti. Ölünce Gilat kentlerinden birinde gömüldü.

İvsan, Elon ve Avdon

[8]Ondan sonra İsrail'in başına Beytlehemli İvsan geçti. [9]İvsan'ın otuz oğlu, otuz kızı vardı. İvsan kızlarını başka boylara verdi, oğullarına da

---

11:35 Say.30:2

başka boylardan kızlar aldı. İsrail'i yedi yıl yönetti. [10]Ölünce Beytlehem'de gömüldü.

[11]Ondan sonra İsrail'in başına Zevulun oymağından Elon geçti. Elon İsrail'i on yıl yönetti. [12]Ölünce Zevulun topraklarında, Ayalon'da gömüldü.

[13]Onun ardından İsrail'in başına Piratonlu Hillel oğlu Avdon geçti. [14]Avdon'un kırk oğlu, otuz torunu ve bunların bindiği yetmiş eşeği vardı. İsrail'i sekiz yıl yönetti. [15]Piratonlu Hillel oğlu Avdon ölünce Amalekliler'e ait dağlık bölgenin Efrayim yöresindeki Piraton'da gömüldü.

Şimşon'un Doğumu

13 İsrailliler yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. RAB de onları kırk yıl süreyle Filistliler'in boyunduruğuna terk etti.

[2]Dan oymağından Soralı bir adam vardı. Adı Manoah'tı. Karısı kısırdı ve hiç çocuğu olmamıştı. [3]RAB'bin meleği kadına görünerek, "Kısır olduğun, çocuk doğurmadığın halde gebe kalıp bir oğul doğuracaksın" dedi, [4]"Bundan böyle şarap ya da içki içmemeye dikkat et, murdar* bir şey yeme. [5]Çünkü gebe kalıp bir oğul doğuracaksın. Onun başına ustura değmeyecek. Çünkü o daha rahmindeyken Tanrı'ya adanmış* olacak. İsrail'i Filistliler'in elinden kurtarmaya başlayacak olan odur."

[6]Kadın kocasına gidip, "Yanıma bir Tanrı adamı geldi" dedi, "Tanrı'nın meleğine benzer görkemli bir görünüşü vardı. Nereden geldiğini sormadım. Bana adını da söylemedi. [7]Ama, 'Gebe kalıp bir oğul doğuracaksın' dedi, 'Bundan böyle şarap ve içki içme, murdar bir şey yeme. Çünkü çocuk ana rahmine düştüğü andan öleceği güne dek Tanrı'nın adanmışı olacak.' "

[8]Manoah RAB'be şöyle yakardı: "Ya Rab, gönderdiğin Tanrı adamının yine gelmesini, doğacak çocuk için ne yapmamız gerektiğini bize öğretmesini dilerim."

[9]Tanrı Manoah'ın yakarışını duydu. Kadın tarladayken Tanrı'nın meleği yine ona göründü. Ne var ki, Manoah karısının yanında değildi. [10]Kadın haber vermek için koşa koşa kocasına gitti. "İşte geçen gün yanıma gelen adam yine bana göründü!" dedi.

[11]Manoah kalkıp karısının ardısıra gitti. Adamın yanına varınca, "Karımla konuşan adam sen misin?" diye sordu.

Adam, "Evet, benim" dedi.

[12]Manoah, "Söylediklerin yerine geldiğinde, çocuğun yaşamı ve göreviyle ilgili yargı ne olacak?" diye sordu.

[13]RAB'bin meleği, "Karın kendisine söylediğim her şeyden sakınsın" diye karşılık verdi, [14]"Asmanın ürününden üretilen hiçbir şey yemesin, şarap ve içki içmesin. Murdar bir şey yemesin. Buyurduklarımın hepsini yerine getirsin."

[15]Manoah, "Seni alıkoymak, onuruna bir oğlak kesmek istiyoruz" dedi.

[16]RAB'bin meleği, "Beni alıkoysan da hazırlayacağın yemeği yemem" dedi, "Yakmalık bir sunu* sunacaksan, RAB'be sunmalısın." Manoah onun RAB'bin meleği olduğunu anlamamıştı.

[17]RAB'bin meleğine, "Adın ne?" diye sordu, "Bilelim ki, söylediklerin yerine geldiğinde seni onurlandıralım."

[18]RAB'bin meleği, "Adımı niçin soruyorsun?" dedi, "Adım tanımlanamaz." [19]Manoah bir oğlakla tahıl sunusunu* aldı, bir kayanın üzerinde RAB'be sundu. O anda Manoah'la karısının gözü önünde şaşılacak şeyler oldu: [20]RAB'bin meleği sunaktan yükselen alevle birlikte göğe yükseldi. Bunu gören Manoah'la karısı yüzüstü yere kapandılar. [21]RAB'bin meleği Manoah'la karısına bir daha görünmeyince, Manoah onun RAB-bin meleği olduğunu anladı. [22]Karısına, "Kesinlikle öleceğiz" dedi, "Çünkü Tanrı'yı gördük."

[23]Karısı, "RAB bizi öldürmek isteseydi, *yakmalık sunuyu ve tahıl sunusunu* kabul etmezdi" diye karşılık verdi, "Bütün bunları bize göstermezdi. Bugün söylediklerini de işitmezdik."

[24]Ve kadın bir erkek çocuk doğurdu. Adını Şimşon koydu. Çocuk büyüyüp gelişti. RAB de onu kutsadı. [25]RAB'bin Ruhu Sora ile Eştaol arasında, Mahane-Dan'da bulunan Şimşon'u yönlendirmeye başladı.

Şimşon'un Evlenmesi

14 Şimşon bir gün Timna'ya gitti. Orada Filistli bir kadın gördü. [2]Geri dönünce annesiyle babasına, "Timna'da Filistli bir kadın gördüm" dedi, "Onu hemen bana eş olarak alın."

[3]Annesiyle babası, "Akrabalarının ya da halkımızın kızları arasında kimse yok mu ki, sünnetsiz* Filistliler'den kız almaya kalkıyorsun?" diye karşılık verdiler.

Ama Şimşon babasına, "Bana o kadını al, ondan hoşlanıyorum" dedi. [4]Şimşon'un annesiyle babası bunu isteyenin RAB olduğunu anlamadılar. Çünkü RAB o sırada İsrailliler'e egemen olan Filistliler'e karşı fırsat kolluyordu.

[5]Böylece Şimşon annesi ve babasıyla Timna'ya doğru yola koyuldu. Timna bağlarına vardıklarında, genç bir aslan kükreyerek Şimşon'un karşısına çıktı. [6]Şimşon üzerine inen RAB'bin Ruhu'yla güçlendi ve aslanı bir oğlak parçalar gibi çıplak elle parçaladı. Ama yaptığını ne annesine ne de babasına bildirdi.

[7]Sonra gidip kadınla konuştu ve ondan çok hoşlandı. [8]Bir süre sonra kadınla evlenmek üzere yine Timna'ya giderken, aslanın leşini görmek için yoldan saptı. Bir arı sürüsünün aslanın leşini kovana çevirdiğini gördü. [9]Kovandaki balı avuçlarına doldurdu, yiye yiye oradan uzaklaştı. Annesiyle babasının yanına varınca baldan onlara da verdi, onlar da yedi. Ama balı aslanın leşinden aldığını söylemedi.

[10]Babası kadını görmeye gidince, Şimşon da damat geleneğine uyarak orada bir şölen düzenledi. [11]Filistliler onu görünce ona eşlik etmek üzere otuz genç getirdiler. [12]Şimşon onlara, "Size bir bilmece sorayım" dedi, "Şölenin yedi günü içinde kesin yanıtı bulup bana bildirirseniz, size otuz keten mintan, otuz takım da üst giysi vereceğim. [13]Ama bilmeceyi çözemezseniz, o zaman da siz bana otuz keten mintanla otuz takım üst giysi

vereceksiniz.”

Ona, “Seni dinliyoruz” dediler, “Söyle bakalım bilmeceni.”

[14]Şimşon,

“Yiyenden yiyecek,
Güçlüden tatlı çıktı”

dedi. Üç gün geçtiyse de bilmeceyi çözemediler.

[15]Dördüncü[a] gün gençler Şimşon’un karısına, “Kocanı kandır da bize bilmecenin yanıtını versin” dediler, “Yoksa, seni de babanın evini de yakarız. Bizi soymak için mi buraya çağırdınız?”

[16]Şimşon’un karısı ağlayarak ona, “Benden nefret ediyorsun” dedi, “Beni sevmiyorsun. Soydaşlarıma bir bilmece sordun, yanıtını bana söylemedin.”

Şimşon karısına, “Bak” dedi, “Anneme babama bile söylemedim, sana mı söyleyeceğim?”

[17]Kadın şölen boyunca yedi gün ağlayıp durdu. Kadının sürekli sıkıştırması üzerine Şimşon yedinci gün bilmecenin yanıtını ona söyledi. Kadın da yanıtı soydaşlarına iletti.

[18]Yedinci gün, gün batmadan kentli gençler Şimşon’a geldiler.

“Baldan tatlı,
Aslandan güçlü ne var?”

dediler.

Şimşon, “Düvemle çift sürmüş olmasaydınız, bilmecemi çözemezdiniz” diye karşılık verdi.

[19]RAB’bin Ruhu üzerine inince güçlenen Şimşon Aşkelon’a gitti; otuz kişi vurup mallarını yağmaladı, giysilerini de bilmeceyi çözenlere verdi. Öfkeden kudurmuş bir halde babasının evine döndü.

[20]Şimşon’un karısı ise Şimşon’a eşlik eden sağdıca verildi.

Şimşon Öç Alıyor

15 Bir süre sonra, buğday biçimi sırasında Şimşon bir oğlak alıp karısını ziyarete gitti. “Karımın odasına girmek istiyorum” dedi.

Ama kızın babası Şimşon’un girmesine izin vermedi. [2]“Ondan gerçekten nefret ettiğini sanıyordum” dedi, “Bu nedenle onu senin sağdıcına verdim. Küçük kızkardeşi ondan daha güzel değil mi? Ablasının yerine onu al.”

[3]Şimşon, “Bu kez Filistliler’e kötülük etsem de buna hakkım var” dedi. [4]Kıra çıkıp üç yüz çakal yakaladı. Sonra çakalları çifter çifter kuyruk kuyruğa bağladı. Kuyruklarının arasına da birer çıra sıkıştırdı. [5]Çıraları tutuşturup çakalları Filistliler’in ekinlerinin arasına salıverdi. Böylece demetleri, ekinleri, bağları, zeytinlikleri yaktı.

[6]Filistliler, “Bunu kim yaptı?” dediler, “Yapsa yapsa, Timnalı’nın damadı Şimşon yapmıştır. Çünkü Timnalı karısını elinden alıp sağdıcına verdi.” Sonra gidip kadınla babasını yaktılar.

[7]Şimşon onlara, “Madem böyle yaptınız, sizden öcümü almadan duramam” dedi. [8]Onlara acımasızca saldırarak çoğunu öldürdü, sonra Etam Kayalığı’na çekilip bir mağaraya sığındı. [9]Filistliler de gidip Yahuda’da

---

[a] *14:15 Bazı Septuaginta elyazmaları ve Süryanice “Dördüncü”, Masoretik metin “Yedinci”.*

ordugah kurdular, Lehi yöresine yayıldılar.

[10]Yahudalılar, "Neden bizimle savaşmaya geldiniz?" diye sorunca, Filistliler, "Şimşon'u yakalamaya geldik, bize yaptığının aynısını ona yapmak için buradayız" diye karşılık verdiler. [11]Yahudalılar'dan üç bin kişi, Etam Kayalığı'ndaki mağaraya giderek Şimşon'a, "Filistliler'in bize egemen olduklarını bilmiyor musun? Nedir bu bize yaptığın?" dediler.

Şimşon, "Onlar bana ne yaptılarsa ben de onlara öyle yaptım" diye karşılık verdi.

[12]"Seni yakalayıp Filistliler'e teslim etmek için geldik" dediler.

Şimşon, "Beni öldürmeyeceğinize ant için" dedi.

[13]Onlar da, "Olur, ama seni sıkıca bağlayıp onlara teslim edeceğiz" dediler, "Söz veriyoruz, seni öldürmeyeceğiz." Sonra onu iki yeni urganla bağlayıp mağaradan çıkardılar.

[14]Şimşon Lehi'ye yaklaşınca, Filistliler bağırarak ona yöneldiler. RAB'bin Ruhu büyük bir güçle Şimşon'un üzerine indi. Şimşon'un kollarını saran urganlar yanan keten gibi dağıldı, elindeki bağlar çözüldü. [15]Şimşon yeni ölmüş bir eşeğin çene kemiğini eline alıp bununla bin kişiyi öldürdü. [16]Sonra şöyle dedi:

"Bir eşeğin çene kemiğiyle,
İki eşek yığını yaptım,
Eşeğin çene kemiğiyle bin kişiyi
öldürdüm."

[17]Bunları söyledikten sonra çene kemiğini elinden attı. Oraya Ramat-Lehi[a] adı verildi.

[18]Şimşon ölesiye susamıştı. RAB'be şöyle yakardı: "Kulunun eliyle büyük bir kurtuluş sağladın. Ama şimdi susuzluktan ölüp sünnetsizlerin* eline mi düşeceğim?" [19]Bunun üzerine Tanrı Lehi'deki çukuru yardı. Çukurdan su fışkırdı. Şimşon suyu içince canlanıp güçlendi. Suyun çıktığı yere Eyn-Hakkore[b] adını verdi. Pınar bugün de Lehi'de duruyor.

[20]Şimşon Filistliler'in egemenliği sırasında İsrailliler'e yirmi yıl önderlik yaptı.

Şimşon ile Delila

16 Şimşon bir gün Gazze'ye gitti. Orada gördüğü bir fahişenin evine girdi. [2]Gazzeliler'e, "Şimşon buraya geldi" diye haber verilince çevreyi kuşattılar. Bütün gece kentin kapısında pusuya yattılar. "Gün ağarınca onu öldürürüz" diyerek gece boyunca yerlerinden kımıldamadılar.

[3]Şimşon gece yarısına dek yattı. Gece yarısı kalktı, kent kapısının iki kanadıyla iki direğini tutup sürgüyle birlikte yerlerinden söktü. Hepsini omuzlayıp Hevron'un karşısındaki tepeye çıkardı.

[4]Bir süre sonra Şimşon Sorek Vadisi'nde yaşayan Delila adında bir kadına aşık oldu. [5]Filist beyleri kadına gelip, "Şimşon'un üstün gücünün kaynağı nedir, onu kandırıp öğrenmeye bak" dediler, "Böylece belki onu bağlar, etkisiz hale getirip yenebiliriz. Her birimiz sana bin yüzer parça

---

[a] *15:17 "Ramat-Lehi": "Çene kemiği Tepesi" anlamına gelir.*
[b] *15:19 "Eyn-Hakkore": "Yalvaranın pınarı" anlamına gelir.*

gümüş[a] vereceğiz."

[6]Bunun üzerine Delila Şimşon'a, "Lütfen, söyle bana, bu üstün gücü nereden alıyorsun?" diye sordu, "Seni bağlayıp yenmek olası mı?"

[7]Şimşon, "Beni kurumamış yedi taze sırımla bağlarlarsa sıradan bir adam gibi güçsüz olurum" dedi.

[8]Bunun üzerine Filist beyleri Delila'ya kurumamış yedi taze sırım getirdiler. Delila bunlarla Şimşon'u bağladı. [9]Adamları bitişik odada pusuya yatmıştı. Delila, "Şimşon, Filistliler geldi!" dedi. Şimşon sırımları ateş değdiğinde dağılıveren kendir lifleri gibi koparıp attı. Gücünün sırrını vermemişti.

[10]Delila, "Beni kandırdın, bana yalan söyledin" dedi, "Lütfen söyle bana, seni neyle bağlamalı?"

[11]Şimşon, "Beni hiç kullanılmamış yeni urganla sımsıkı bağlarlarsa sıradan bir adam gibi güçsüz olurum" dedi.

[12]Böylece Delila yeni urgan alıp Şimşon'u bağladı. Sonra, "Şimşon, Filistliler geldi!" dedi. Adamlar hâlâ bitişik odada pusu kurmuş bekliyorlardı. Şimşon urganları iplik koparır gibi koparıp kollarından sıyırdı.

[13]Delila ona, "Şimdiye kadar beni hep kandırdın, bana yalan söyledin" dedi, "Söyle bana, seni neyle bağlamalı?"

Şimşon, "Başımdaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokuyup kazıkla burarsan sıradan bir adam gibi güçsüz olurum" dedi.

[14]Şimşon uyurken Delila onun başındaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokuyup kazıkla burdu[b]. Sonra, "Şimşon, Filistliler geldi!" dedi. Şimşon uykusundan uyandı, saçını tezgah kazığından ve kumaştan çekip kurtardı.

[15]Delila, "Bana güvenmiyorsan nasıl olur da, 'Seni seviyorum' diyorsun?" dedi, "Üç kezdir beni kandırıyorsun, üstün gücünün nereden geldiğini söylemiyorsun." [16]Bu sözlerle Şimşon'u sıkıştırıp günlerce başını ağrıttı. Sonunda Şimşon dayanamayıp [17]yüreğini kadına tümüyle açtı. "Başıma hiç ustura değmedi" dedi, "Çünkü ben ana rahmindeyken Tanrı'ya adanmışım*. Tıraş olursam gücümü yitiririm. Sıradan bir adam gibi güçsüz olurum."

[18]Delila Şimşon'un gerçeği söylediğini anlayınca haber gönderip Filist beylerini çağırttı. "Bir kez daha gelin" dedi, "Şimşon bana gerçeği söyledi." Kadının yanına gelen Filist beyleri gümüşü de birlikte getirdiler. [19]Delila Şimşon'u dizleri üzerinde uyuttuktan sonra adamlardan birini çağırtıp başındaki yedi örgüyü kestirdi. Sonra alay ederek onu dürtüklemeye başladı. Çünkü Şimşon gücünü yitirmişti.

---

[a] *16:5 "Bin yüz parça gümüş": Yaklaşık 12.7 kg. gümüş.*

[b] *16:13-14 Septuaginta "Şimşon 'Başımdaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokuyup kazıkla burarsan sıradan bir adam gibi güçsüz olurum' dedi. Şimşon uyurken Delila onun başındaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokuyup kazıkla burdu", Masoretik metin "Şimşon kadına, 'Başımdaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokursan' dedi. Kadın dokuyup kazıkla burdu".*

[20]Delila, "Şimşon, Filistliler geldi!" dedi. Şimşon uyandı ve, "Her zamanki gibi kalkıp silkinirim" diye düşündü. RAB'bin kendisinden ayrıldığını bilmiyordu.

[21]Filistliler onu yakalayıp gözlerini oydular. Gazze'ye götürüp tunç* zincirlerle bağladılar, cezaevinde değirmen taşına koştular. [22]Bu arada Şimşon'un kesilen saçları uzamaya başladı.

Şimşon'un Ölümü

[23]Filist beyleri ilahları Dagon'un onuruna çok sayıda kurban kesip eğlenmek için toplandılar. "İlahımız, düşmanımız Şimşon'u elimize teslim etti" dediler. [24]Halk Şimşon'u görünce kendi ilahlarını övmeye başladı.

"İlahımız ülkemizi yakıp yıkan,
Birçoğumuzu öldüren
Düşmanımızı elimize teslim etti"
diyorlardı.

[25]İyice coşunca, "Şimşon'u getirin, bizi eğlendirsin" dediler. Şimşon'u cezaevinden getirip oynatmaya başladılar, sonra sütunların arasında durdurdular. [26]Şimşon, elinden tutan gence, "Beni tapınağın damını taşıyan sütunların yanına götür de onlara yaslanayım" dedi. [27]Tapınak erkeklerle, kadınlarla doluydu. Bütün Filist beyleri de oradaydı. Üç bin kadar kadın erkek Şimşon'un oynayışını damdan seyrediyordu.

[28]Şimşon RAB'be yakarmaya başladı: "Ey Egemen RAB, lütfen beni anımsa. Ey Tanrı, bir kez daha beni güçlendir; Filistliler'den bir vuruşta iki gözümün öcünü alayım." [29]Sonra tapınağın damını taşıyan iki ana sütunun ortasında durup sağ eliyle birini, sol eliyle ötekini kavradı. [30]"Filistliler'le birlikte öleyim" diyerek bütün gücüyle sütunlara yüklendi. Tapınak Filist beylerinin ve bütün içindekilerin üzerine çöktü. Böylece Şimşon ölürken, yaşamı boyunca öldürdüğünden daha çok insan öldürdü.

[31]Şimşon'un kardeşleriyle babası Manoah'ın bütün ailesi onun ölüsünü almaya geldiler. Şimşon'u götürüp babasının Sora ile Eştaol arasındaki mezarına gömdüler. Şimşon İsrail'i yirmi yıl süreyle yönetmişti.

Mika'nın Putları

17 Efrayim'in dağlık bölgesinde Mika adında bir adam vardı. [2]Mika annesine, "Senden çalınan, lanetlediğini duyduğum bin yüz parça gümüş var ya, işte o gümüşler bende, onları ben çaldım" dedi.

Annesi, "RAB seni kutsasın, oğlum!" dedi. [3]Mika bin yüz parça gümüşü annesine geri verdi.

Annesi, "Oğlumun bir oyma put, bir de dökme put yaptırabilmesi için gümüşün tamamını RAB'be adıyorum" dedi, "Gümüşü sana geri veriyorum."

[4]Gümüşü Mika'dan geri alan kadın, iki yüz parçasını ayırıp kuyumcuya verdi. Kuyumcu bundan bir oyma, bir de dökme put yaptı. Putlar Mika'nın evine götürüldü.

[5]Mika'nın bir tapınma yeri vardı. Özel aile putları ve bir efod* yaptırmış, oğullarından birini de kâhinliğe atamıştı. [6]O dönemde İsrail'de kral yoktu. Herkes dilediğini yapıyordu.

17:6 Hak.21:25

[7]Yahuda'nın *Beytlehem Kenti'nde,* Yahudalı bir ailenin yanında geçici olarak yaşayan genç bir Levili vardı. [8]Adam yerleşecek başka bir yer bulmak üzere Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden ayrıldı. Efrayim'in dağlık bölgesinden geçerken Mika'nın evine geldi.

[9]Mika, "Nereden geliyorsun?" diye sorunca adam, "Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden geliyorum, Levili'yim, yerleşecek yer arıyorum" dedi.

[10]Mika, "Benimle kal" dedi, "Bana danışmanlık ve kâhinlik yap. Seni doyurur, yılda bir takım giysi, on parça da gümüş veririm." Levili kabul etti. [11]Mika ile kalmaya razı oldu. Mika da ona oğlu gibi davrandı. [12]Genç Levili'yi kâhinliğe atayarak evine aldı. [13]Mika, "Şimdi biliyorum ki, RAB bana iyi davranacak" dedi, "Çünkü bir Levili kâhinim* var."

Danoğulları Layiş'e Yerleşiyor

18 O dönemde İsrail'de kral yoktu ve Dan oymağından olanlar yerleşecek yer arıyorlardı. Çünkü İsrail oymakları arasında kendilerine düşen payı henüz almamışlardı. [2]Böylece kendi boylarından, Sora ve Eştaol kentlerinden beş cesur savaşçıyı toprakları araştırıp bilgi toplamak üzere yola çıkardılar. Onlara, "Gidin, toprakları araştırın" dediler.

Adamlar Efrayim'in dağlık bölgesinde bulunan Mika'nın evine gelip geceyi orada geçirdiler. [3]Mika'nın evinin yanındayken genç Levili'nin sesini tanıdılar. Eve yaklaşarak ona, "Seni buraya kim getirdi? Burada ne yapıyorsun? Burada ne işin var?" diye sordular.

[4]Levili Mika'nın kendisi için yaptıklarını anlattı. "Bana verdiği ücrete karşılık ona kâhinlik ediyorum" dedi.

[5]Adamlar, "Lütfen Tanrı'ya danış, bu yolculuğumuz başarılı olacak mı, bilelim" dediler.

[6]Kâhin, "Esenlikle gidin, Tanrı yolculuğunuzu onaylıyor" diye yanıtladı.

[7]Böylece beş adam yola çıkıp Layiş'e vardılar. Kent halkının Saydalılar gibi kaygıdan uzak, esenlik ve güvenlik içinde yaşadığını gördüler. Yörede onlara egemen olan, baskı yapan kimse yoktu. Saydalılar'dan uzaktaydılar, başka kimseyle de ilişkileri yoktu.

[8]Sonra adamlar Sora ve Eştaol'a, soydaşlarının yanına döndüler. Soydaşları, "Ne öğrendiniz?" diye sordular.

[9]Adamlar, "Haydi, onlara saldıralım" dediler, "Ülkeyi gördük, toprağı çok güzel. Ne duruyorsunuz? Gecikmeden gidip ülkeyi sahiplenin. [10]Oraya vardığınızda halkın her şeyden habersiz olduğunu göreceksiniz. Tanrı'nın elinize teslim ettiği bu ülke çok geniş; öyle bir yer ki, hiçbir eksiği yok."

[11]Bunun üzerine Dan oymağından altı yüz kişi silahlarını kuşanıp Sora ve Eştaol'dan yola çıktı. [12]Gidip Yahuda'nın Kiryat-Yearim Kenti yakınında ordugah kurdular. Bu nedenle Kiryat-Yearim'in batısındaki bu yer bugün de Mahane-Dan[a] diye anılıyor. [13]Buradan Efrayim'in dağlık bölgesine geçip Mika'nın evine gittiler.

---

[a] *18:12 "Mahane-Dan": "Dan ordugahı" anlamına gelir.*

[14]Layiş yöresini araştırmaya gitmiş olan beş adam soydaşlarına, "Bu evlerden birinde bir efod*, özel aile putları, bir oyma, bir de dökme put olduğunu biliyor musunuz?" dediler, "Ne yapacağınıza siz karar verin." [15]Bunun üzerine halk genç Levili'nin kaldığı Mika'nın evine yöneldi. Eve girip Levili'ye hal hatır sordular. [16]Silahlarını kuşanmış altı yüz Danlı dış kapının önüne yığılmıştı. [17]Yöreyi araştırmış olan beş adam içeri girip efodu, özel putları, oyma ve dökme putları aldılar. Kâhinle silah kuşanmış altı yüz kişiyse dış kapının önünde duruyordu.

[18]Adamların Mika'nın evine girip efodu, özel putları, oyma ve dökme putları aldığını gören kâhin, "Ne yapıyorsunuz?" diye sordu.

[19]Adamlar, "Sus, sesini çıkarma" dediler, "Bizimle gel. Bize danışmanlık ve kâhinlik yap. Bir adamın evinde kâhinlik etmek mi iyi, yoksa İsrail'in bir boyuna, bir oymağına kâhinlik etmek mi?" [20]Kâhinin yüreği sevinçle doldu. Efodu, özel putları, oyma putu alıp topluluğun ortasında yürümeye başladı. [21]Topluluk çocuklarını, hayvanlarını, değerli eşyalarını alıp yola çıktı.

[22]Danoğulları Mika'nın evinden biraz uzaklaştıktan sonra, Mika'nın komşuları toplanıp onlara yetiştiler. [23]Bağırıp çağırmaya başladılar. Danoğulları dönüp Mika'ya, "Ne oldu, neden adamlarını toplayıp geldin?" dediler.

[24]Mika, "Kâhinimi, yaptırdığım putları alıp gittiniz" dedi, "Bana ne kaldı ki? Bir de, 'Ne oldu?' diye soruyorsunuz."

[25]"Kes sesini!" dediler, "Yoksa öfkeli adamlarımız saldırıp seni de, aileni de öldürür." [26]Sonra yollarına devam ettiler. Mika onların kendisinden daha güçlü olduğunu görünce dönüp evine gitti.

[27]Danoğulları Mika'nın yaptırdığı putları ve kâhini yanlarına alarak Layiş üzerine yürüdüler. Barışçıl ve her şeyden habersiz olan kent halkını kılıçtan geçirip kenti ateşe verdiler. [28]Beytrehov yakınındaki vadide bulunan Layiş Kenti'nin yardımına gelen olmadı. Çünkü kent Sayda'dan uzaktı, başka bir kentle de ilişkisi yoktu.

Danoğulları kenti yeniden inşa ederek oraya yerleştiler. [29]Yakup'un oğlu olan ataları Dan'ın anısına kente Dan adını verdiler. Kentin eski adı Layiş'ti. [30]Oyma putu oraya diktiler. Musa oğlu[a] Gerşom oğlu Yonatan ile oğulları sürgüne kadar onlara kâhinlik ettiler. [31]Tanrı'nın Tapınağı Şilo'da olduğu sürece Mika'nın yaptırdığı puta taptılar.

Levili ile Cariyesi

19 İsrail'in kralsız olduğu o dönemde Efrayim'in dağlık bölgesinin ücra yerinde yaşayan bir Levili vardı. Adam Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden kendisine bir cariye almıştı. [2-3]Ama kadın onu başka erkeklerle aldattı. Sonra adamı bırakıp Yahuda'ya, babasının Beytlehem'deki evine döndü. Kadın dört ay orada

---

[a] ***18:30 Bazı Septuaginta elyazmaları, Vulgata ve bazı eski İbrani din bilginlerine göre "Musa oğlu", Masoretik metin "Manaşşe oğlu".***

kaldıktan sonra kocası kalkıp onun yanına gitti. Gönlünü hoş edip onu geri getirmek istiyordu. Yanında uşağı ve iki de eşek vardı. Kadın onu babasının evine götürdü. Kayınbaba damadını görünce onu sevinçle karşıladı. [4]Yanında alıkoydu. Adam onların evinde üç gün kaldı, onlarla birlikte yedi, içti ve orada geceledi.

[5]Dördüncü günün sabahı erkenden kalktılar. Kızın babası gitmeye hazırlanan damadına, "Rahatına bak, bir lokma ekmek ye, sonra gidersiniz" dedi. [6]İkisi oturup birlikte yiyip içtiler. Kayınbaba, "Lütfen bu gece de kal, keyfine bak" dedi. [7]Damat gitmek üzere ayağa kalkınca kayınbabası ısrarla kalmasını istedi; damat da geceyi orada geçirdi. [8]Beşinci gün gitmek üzere erkenden kalktı. Kayınbaba, "Rahatına bak, bir şeyler ye; öğleden sonra gidersiniz" dedi. İkisi birlikte yemek yediler.

[9]Damat, cariyesi ve uşağıyla birlikte gitmek için ayağa kalkınca, kayınbaba, "Bak, akşam oluyor, lütfen geceyi burada geçirin" dedi, "Gün batmak üzere. Geceyi burada geçirin, keyfinize bakın. Yarın erkenden kalkıp yola çıkar, evine gidersin." [10]Ama adam orada gecelemek istemedi. Cariyesini alıp palan vurulmuş iki eşekle yola çıktı. Yevus'un –Yeruşalim'in– karşısında bir yere geldiler. [11]Yevus'a yaklaştıklarında gün batmak üzereydi. Uşak efendisine, "Yevuslular'ın bu kentine girip geceyi orada geçirelim" dedi.

[12]Efendisi, "İsrailliler'e ait olmayan yabancı bir kente girmeyeceğiz" dedi, "Giva'ya gideceğiz." [13]Sonra ekledi: "Haydi Giva'ya ya da Rama'ya ulaşmaya çalışalım. Bunlardan birinde geceleriz." [14]Böylece yollarına devam ettiler. Benyaminliler'in Giva Kenti'ne yaklaştıklarında güneş batmıştı. [15]Geceyi geçirmek için Giva'ya giden yola saptılar. Varıp kentin meydanında konakladılar. Çünkü hiç kimse onları evine almadı.

[16]Akşam saatlerinde yaşlı bir adam tarladaki işinden dönüyordu. Efrayim'in dağlık bölgesindendi. Giva'da oturuyordu. Kent halkı ise Benyaminli'ydi. [17]Yaşlı adam kent meydanındaki yolcuları görünce Levili'ye, "Nereden geliyor, nereye gidiyorsunuz?" diye sordu.

[18]Levili, "Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden geliyor, Efrayim'in dağlık bölgesinde uzak bir yere gidiyoruz" dedi, "Ben oralıyım. Beytlehem'e gitmiştim. Şimdi RAB'bin evine dönüyorum. Ama kimse bizi evine almadı. [19]Eşeklerimiz için yem ve saman, kendim, cariyem ve uşağım için ekmek ve şarap var. Hepimiz sana hizmet etmeye hazırız. Hiçbir eksiğimiz yok."

[20]Yaşlı adam, "Gönlün rahat olsun" dedi, "Her ihtiyacını ben karşılayacağım. Geceyi meydanda geçirmeyin." [21]Onları evine götürdü, eşeklerine yem verdi. Konuklar ayaklarını yıkadıktan sonra yiyip içtiler.

[22]Onlar dinlenirken kentin serserileri evi kuşattı. Kapıya var güçleriyle vurarak yaşlı ev sahibine, "Evine gelen o adamı dışarı çıkar, onunla yatalım" diye bağırdılar.

[23]Ev sahibi dışarıya çıkıp onların yanına gitti. "Hayır, kardeşlerim, rica ediyorum böyle bir kötülük yapmayın" dedi, "Madem adam evime

gelip konuğum oldu, böyle bir alçaklık yapmayın. [24]Bakın, daha erkek eli değmemiş kızımla adamın cariyesi içerde. Onları dışarı çıkarayım, onlarla yatın, onlara dilediğinizi yapın. Ama adama bu kötülüğü yapmayın."

[25]Ne var ki, adamlar onu dinlemediler. Bunun üzerine Levili cariyesini zorla dışarı çıkarıp onlara teslim etti. Adamlar bütün gece, sabaha dek kadınla yattılar, onun ırzına geçtiler. Şafak sökerken onu salıverdiler. [26]Kadın gün ağarırken efendisinin kaldığı evin kapısına geldi, düşüp yere yığıldı. Ortalık aydınlanıncaya dek öylece kaldı.

[27]Sabahleyin kalkan adam, yoluna devam etmek üzere kapıyı açtı. Elleri eşiğin üzerinde, yerde boylu boyunca yatan cariyesini görünce, [28]kadına, "Kalk, gidelim" dedi. Kadın yanıt vermedi. Bunun üzerine adam onu eşeğe bindirip evine doğru yola çıktı.

[29]Eve varınca eline bir bıçak aldı, cariyesinin cesedini on iki parçaya bölüp İsrail'in on iki oymağına dağıttı. [30]Bunu her gören, "İsrailliler Mısır'dan çıktığından beri böyle bir şey olmamış, görülmemiştir" dedi, "Düşünün taşının, ne yapmamız gerek, söyleyin."

Benyaminoğulları'na Karşı Savaş

20 Gilat başta olmak üzere Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar, bütün İsrail halkı yola çıkıp Mispa'da, RAB'bin önünde tek beden gibi toplandı. [2]Tanrı halkı İsrail'in bütün oymak önderleri bu toplantıda hazır bulundular. Eli kılıç tutan dört yüz bin yayaydılar. [3]–Bu arada Benyaminoğulları İsrailliler'in Mispa'da toplandığını duydular.– İsrailliler, "Anlatın bize, bu korkunç olay nasıl oldu?" diye sordular.

[4]Öldürülen kadının Levili kocası şöyle yanıtladı: "Cariyemle birlikte geceyi geçirmek üzere Benyamin bölgesinin Giva Kenti'ne girdik. [5]Giva'dan bazı adamlar gece beni öldürmeyi tasarlayarak gelip evi kuşattılar. Cariyemin ırzına geçtiler, ölümüne neden oldular. [6]Onun ölüsünü alıp parçaladım, her bir parçasını İsrail'in mülk aldığı bir bölgeye gönderdim. Çünkü bu alçakça rezalet İsrail'de işlendi. [7]Ey İsrailliler! İşte hepiniz buradasınız. Düşünceniz, kararınız nedir, söyleyin."

[8]Oradakilerin hepsi ağız birliği etmişcesine, "Bizden hiç kimse çadırına gitmeyecek, evine dönmeyecek" dediler, [9]"Yapacağımız şu: Giva'ya kura ile saldıracağız. [10]Halka yiyecek sağlamak için bütün İsrail oymaklarından nüfuslarına göre, her yüz kişiden on, bin kişiden yüz, on bin kişiden bin kişi seçeceğiz. Bunlar Benyamin'in Giva Kenti'ne geldiklerinde kentlilerden İsrail'de yaptıkları bu alçaklığın öcünü alsınlar."

[11]Giva'ya karşı toplanmış olan İsrailliler tam bir birlik içindeydi.

[12]İsrail oymakları, Benyamin oymağına adamlar göndererek, "Aranızda yapılan bu alçaklık nedir?" diye sordular, [13]"Giva'daki o serserileri bize hemen teslim edin. Onları öldürüp İsrail'deki kötülüğün kökünü kazıyalım."

Ama Benyaminoğulları İsrailli kardeşlerini dinlemediler. [14]İsrailliler'le savaşmak üzere öbür kentlerden akın akın Giva'ya geldiler.

[15]Giva halkından olan yedi yüz seçme adam dışında, öbür kentlerden gelen ve eli kılıç tutan Benyaminoğulları'nın sayısı o gün yirmi altı bini buldu. [16]Solak olan yedi yüz seçme adam da bunların arasındaydı. Hepsi de bir kılı sapanla vuracak kadar iyi nişancıydı.

[17]Benyaminoğulları'nın yanısıra İsrailliler de sayıldı. Eli kılıç tutan dört yüz bin askerleri vardı. Hepsi de yaman savaşçılardı.

[18]Beytel'e çıkan İsrailliler Tanrı'ya, "Benyaminoğulları'na karşı önce hangimiz savaşacak?" diye sordular.

RAB, "Önce Yahudaoğulları savaşacak" dedi.

[19]İsrailliler sabah kalkıp Giva'nın karşısında ordugah kurdular. [20]Benyaminoğulları'yla savaşmak üzere ilerleyip Giva'da savaş düzenine girdiler. [21]Giva'dan çıkan Benyaminoğulları, o gün İsrailliler'den yirmi iki bin kişiyi yere serdiler. [22]Ama İsrailliler birbirlerini yüreklendirerek önceki gün savaş düzenine girdikleri yerde mevzilendiler. [23]Sonra Beytel'de RAB'bin önünde akşama dek ağladılar. RAB'be, "Kardeşlerimiz olan Benyaminoğulları'yla yine savaşmaya çıkalım mı?" diye sordular.

RAB, "Evet, onlarla savaşın" dedi.

[24]Bunun üzerine İsrailliler ikinci gün yine Benyaminoğulları'na yaklaştılar. [25]Benyaminoğulları da aynı gün Giva'dan onların üzerine yürüyerek on sekiz bin kişiyi daha yere serdiler. Ölenlerin hepsi eli kılıç tutan savaşçılardı.

[26]Bütün İsrailliler, bütün halk çekilip Beytel'e döndü. Orada, RAB'bin önünde durup ağladılar, o gün akşama dek oruç* tuttular. RAB'be yakmalık sunular* ve esenlik sunuları* sundular. [27-28]Tanrı'nın Antlaşma Sandığı* o sırada Beytel'deydi. Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas o sırada sandığın önünde görev yapıyordu. İsrailliler RAB-be, "Kardeşimiz Benyaminoğulları'yla savaşmaya devam edelim mi, yoksa vaz mı geçelim?" diye sordular.

RAB, "Savaşın" dedi, "Çünkü onları yarın elinize teslim edeceğim."

[29]İsrailliler dört bir yandan Giva'nın çevresinde pusuya yattılar. [30]Üçüncü gün Benyaminoğulları'na karşı harekete geçerek önceki gibi kentin karşısında savaş düzenine girdiler. [31]Saldırıya geçen Benyaminoğulları kentten epey uzaklaştılar. Beytel'e ve Giva'ya giden ana yollarda, kırlarda önceki çarpışmalarda olduğu gibi İsrailliler'e kayıplar verdirmeye başladılar; otuz kadarını öldürdüler.

[32-33]"Geçen seferki gibi onları yine bozguna uğratıyoruz" dediler. İsrailliler ise birbirlerine, "Kaçalım da onları kentten uzağa, ana yollara çekelim" diyerek bulundukları yerden çıkıp Baal-Tamar'da savaş düzenine girdiler. Giva'nın batısında[a] pusuya yatanlar da birden yerlerinden fırladı. [34]Böylece bütün İsrail'den seçme on bin kişi Giva'ya cepheden saldırdı. Savaş iyice kızışmıştı. Benyaminoğulları başlarına gelecek felaketten habersizdi. [35]RAB onları İsrail'in önünde bozguna uğrattı. İsrailliler o

---

[a] *20:32-33 Bazı Septuaginta elyazmaları "Giva'nın batısında", Masoretik metin "Geva'nın açıklığında".*

gün Benyaminoğulları'ndan eli kılıç tutan yirmi beş bin yüz kişiyi öldürdüler.

[36]Benyaminoğulları yenildiklerini anladılar. İsrailliler onların geçmesine izin verdiler; çünkü Giva çevresinde pusuda yatanlara güveniyorlardı. [37]Pusudakiler ansızın Giva'ya saldırdılar. Bütün kente dağılarak halkı kılıçtan geçirdiler. [38]Pusuya yatanlarla öbür İsrailliler arasında bir işaret kararlaştırılmıştı: Kenti ateşe verip büyük bir duman bulutu oluşturacaklardı. [39]O zaman savaş alanındaki İsrailliler birden geri dönecekti.

Bu arada Benyaminoğulları İsrailliler'e kayıplar verdirmeye başlamış, otuz kadarını vurmuşlardı. Daha önceki savaşta olduğu gibi, İsrailliler'i kesin bir bozguna uğrattıklarını sandılar. [40]Ama dönüp kente baktıklarında orada hortum gibi göğe yükselen duman bulutunu gördüler. Yanan kentin dumanı göğü kaplamıştı. [41]İsrailliler'in döndüğünü gören Benyaminoğulları paniğe kapıldı. Çünkü başlarına gelecek felaketi sezmişlerdi. [42]İsrailliler'in önüsıra kırlara doğru yöneldilerse de savaştan kaçamadılar. Çeşitli kentlerden çıkagelen İsrailliler onları kuşatıp yok etti. [43]Geri kalan Benyaminoğulları'nı kovaladılar. Giva'nın doğusunda konakladıkları yere dek onları yol boyunca vurup yere serdiler. [44]Benyaminoğulları'ndan on sekiz bin kişi vuruldu. Hepsi de yiğit savaşçılardı. [45]Sağ kalanlar dönüp kırlara, Rimmon Kayalığı'na doğru kaçmaya başladı. İsrailliler yol boyunca bunlardan beş bin kişi daha öldürdü. Gidom'a kadar onları adım adım izleyerek iki binini daha vurup yere serdiler.

[46]O gün Benyaminoğulları'ndan öldürülenlerin toplam sayısı yirmi beş bin kişiyi buldu. Hepsi de eli kılıç tutan yiğit savaşçılardı. [47]Kırlara kaçıp Rimmon Kayalığı'na sığınanların sayısı altı yüzdü. Kayalıkta dört ay kaldılar. [48]İsrailliler Benyamin kentlerine döndüler; insanları, hayvanları ve oradaki bütün canlıları kılıçtan geçirdiler, rastladıkları bütün kentleri ateşe verdiler.

Benyaminoğulları'nın Evlendirilmesi

21 İsrailliler Mispa'da, "Bizden hiç kimse Benyaminoğulları'na kız vermeyecek" diye ant içmişlerdi.

[2]Halk Beytel'e geldi. Akşama dek orada, Tanrı'nın önünde oturup hıçkıra hıçkıra ağladılar. [3]"Ey İsrail'in Tanrısı RAB!" dediler, "Bugün İsrail'den bir oymağın eksilmesine yol açan böyle bir şey neden oldu?"

[4]Ertesi gün erkenden kalkıp bir sunak yaptılar, orada yakmalık sunular* ve esenlik sunuları* sundular.

[5]İsrailliler, "RAB'bin önüne çıkmak üzere toplandığımızda İsrail oymaklarından bize kimler katılmadı?" diye sordular. Çünkü Mispa'da, RAB'bin önünde toplandıklarında kendilerine katılmayanların kesinlikle öldürüleceğine dair ant içmişlerdi.

[6]İsrailliler Benyaminli kardeşleri için çok üzülüyorlardı. "İsrail bugün bir oymağını yitirdi" dediler, [7]"Sağ kalanlara eş olacak kızları bulmak için ne yapsak? Çünkü kızlarımızdan hiçbirini onlara eş olarak vermeyeceğimize RAB'bin adına ant içtik."

[8]Sonra, "Mispa'ya, RAB'bin önüne İsrail oymaklarından kim çıkmadı?" diye sordular. Böylece Yaveş-Gilat'tan toplantıya, ordugaha kimsenin gelmediği ortaya çıktı. [9]Çünkü gelenler sayıldığında Yaveş-Gilat'tan kimsenin olmadığı anlaşılmıştı.

[10]Bunun üzerine topluluk Yaveş-Gilat halkının üzerine on iki bin yiğit savaşçı gönderdi. "Gidin, Yaveş-Gilat halkını, kadın, çoluk çocuk demeden kılıçtan geçirin" dediler, [11]"Yapacağınız şu: Her erkeği ve erkek eli değmiş her kadını öldüreceksiniz." [12]Yaveş-Gilat halkı arasında erkek eli değmemiş dört yüz kız bulup Kenan topraklarında bulunan Şilo'daki ordugaha getirdiler.

[13]Ardından bütün topluluk Rimmon Kayalığı'ndaki Benyaminoğulları'na aracılar göndererek barış yapmayı önerdi. [14]Bunun üzerine Benyaminoğulları döndü. Topluluk Yaveş-Gilat halkından sağ bırakılan kızları onlara eş olarak verdi. Ama kızların sayısı Benyaminoğulları için yine de yeterli değildi.

[15]İsrail halkı Benyaminoğulları'nın durumuna çok üzülüyordu. Çünkü RAB İsrail oymakları arasında birliği bozmuştu. [16]Topluluğun ileri gelenleri, "Benyaminoğulları'nın kadınları öldürüldüğüne göre, kalan erkeklere eş bulmak için ne yapsak?" diyorlardı, [17]"İsrail'den bir oymağın yok olup gitmemesi için sağ kalan Benyaminoğulları'nın mirasçıları olmalı. [18]Biz onlara kızlarımızdan eş veremeyiz. Çünkü Benyaminoğulları'na kız veren her İsrailli lanetlenecek diye ant içtik." [19]Sonra, "Bakın, Şilo'da her yıl RAB adına bir şölen düzenleniyor" diye eklediler. Şilo Beytel'in kuzeyinde, Beytel'den Şekem'e giden yolun doğusunda, Levona'nın güneyindedir.

[20]Böylece Benyaminoğulları'na, "Gidip bağlarda gizlenin" diye öğüt verdiler, [21]"Gözünüzü açık tutun. Şilolu kızlar dans etmeye kalkınca bağlardan fırlayıp onlardan kendinize birer eş kapın ve Benyamin topraklarına götürün. [22]Kızların babaları ya da erkek kardeşleri bize yakınmaya gelirse, 'Benyaminoğulları'nı hatırımız için bağışlayın' diyeceğiz, 'Savaşarak aldığımız kızlar hepsine yetmedi. Siz de kendi kızlarınızı isteyerek vermediğinize göre suçlu sayılmazsınız.' "

[23]Benyaminoğulları da böyle yaptılar. Kızlar dans ederken her erkek bir kız kapıp götürdü. Kendi topraklarına gittiler, kentlerini onarıp yerleştiler.

[24]Ardından İsrailliler de oradan ayrılıp kendi topraklarına, oymaklarına, ailelerine döndüler.

[25]O dönemde İsrail'de kral yoktu. Herkes dilediğini yapıyordu.

21:25 Hak.17:6

RUT

GİRİŞ

Rut'un öyküsü, hakimler zamanında hüküm süren şiddet döneminde geçer. Rut, Tanrı halkından sayılmayan Moavlılar'dandı. Kıtlık sonucu Moav'a yerleşen bir İsrailli'yle evlenir. Kocası ölünce Rut, görülmemiş bir sadakatle İsrailli kaynanası Naomi'ye, derin bir adanma duygusuyla da İsrail'in Tanrısı'na bağlanır. Sonunda kocasının akrabalarından biriyle evlenerek İsrail'in en büyük kralı Davut'un dedesinin annesi olur.

Hakimler Kitabı'ndaki olaylar Tanrı'ya itaat etmeyen İsrailliler'in başına gelen felaketleri yansıtır. Rut'un öyküsü ise İsrail'in Tanrısı'na dönen bir yabancının aldığı bereketleri sergiler.

Ana Hatlar:

1:1-22	*Naomi'nin Rut'la birlikte Beytlehem'e dönüşü*
2:1-3:18	*Rut'la Boaz'ın karşılaşması*
4:1-22	*Boaz'ın Rut'la evlenmesi*

Kıtlık ve Göç

1 Hakimlerin egemenlik sürdüğü günlerde İsrail'de kıtlık başladı. Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden bir adam, karısı ve iki oğluyla birlikte geçici bir süre kalmak üzere Moav topraklarına doğru yola çıktı. [2]Adamın adı Elimelek, karısının adı Naomi, oğullarının adları da Mahlon ve Kilyon'du. Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden, Efrat boyundan olan bu kişiler, Moav topraklarına gidip orada yaşamaya başladılar.

[3]Naomi, kocası Elimelek ölünce iki oğluyla yalnız kaldı. [4]İki oğul Moav kızlarından kendilerine birer eş aldılar. Kızlardan birinin adı Orpa, ötekinin adı Rut'tu. Orada on yıl kadar yaşadıktan sonra, [5]Mahlon da, Kilyon da öldü. Böylece kocasıyla iki oğlunu yitiren Naomi yapayalnız kaldı.

Beytlehem'e Dönüş

[6]Naomi, Moav topraklarındayken RAB'bin kendi halkının yardımına yetişip yiyecek sağladığını duyunca gelinleriyle oradan dönmeye hazırlandı. [7]Onlarla birlikte bulunduğu yerden ayrıldı ve Yahuda ülkesine dönmek üzere yola koyuldu.

[8]Yolda onlara, "Analarınızın evine dönün" dedi. "Ölmüşlerimize ve bana nasıl iyilik ettinizse, RAB de size iyilik etsin. [9]RAB her birinize evinde rahat edeceğiniz birer koca versin!"

Sonra onları öptü. İki gelin hıçkıra hıçkıra ağlayarak, [10]"Hayır, seninle birlikte senin halkına döneceğiz" dediler.

[11]Naomi, "Geri dönün, kızlarım" dedi. "Niçin benimle gelesiniz? Size

koca[a] olacak oğullarım olabilir mi bundan sonra? [12]Dönün kızlarım, yolunuza gidin. Ben kocaya varamayacak kadar yaşlandım. Umudum var desem, bu gece kocaya varıp oğullar doğursam, [13]onlar büyüyene kadar bekler miydiniz, kocaya varmaktan vazgeçer miydiniz? Hayır, kızlarım! Benim acım sizinkinden de büyüktür. Çünkü RAB beni felakete uğrattı."

[14]Gelinler yine hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Sonunda Orpa kaynanasını öpüp vedalaştı, Rut'sa ona sarılıp yanında kaldı.

[15]Naomi Rut'a, "Bak, eltin kendi halkına, kendi ilahına dönüyor. Sen de onun ardından git" dedi.

[16]Rut şöyle karşılık verdi: "Seni bırakıp geri dönmemi isteme! Sen nereye gidersen ben de oraya gideceğim, sen nerede kalırsan ben de orada kalacağım. Senin halkın benim halkım, senin Tanrın benim Tanrım olacak. [17]Sen nerede ölürsen ben de orada öleceğim ve orada gömüleceğim. Eğer ölümden başka bir nedenle senden ayrılırsam, RAB bana daha kötüsünü yapsın."

[18]Naomi, Rut'un kendisiyle gitmeye kesin kararlı olduğunu görünce üstelemekten vazgeçti. [19]Böylece ikisi Beytlehem'e kadar yola devam ettiler. Dönüşleri bütün kenti ayağa kaldırdı. Kadınlar birbirlerine, "Naomi bu mu?" diye sordular.

[20]Naomi onlara, "Beni, Naomi[b] değil, Mara[b] diye çağırın" dedi. "Çünkü Her Şeye Gücü Yeten Tanrı bana çok acı verdi. [21]Giderken her şeyim vardı, ama RAB beni eli boş döndürdü. Beni niçin Naomi diye çağırasınız ki? Görüyorsunuz, RAB beni sıkıntıya soktu, Her Şeye Gücü Yeten Tanrı başıma felaket getirdi."

[22]İşte Naomi, Moavlı gelini Rut'la birlikte Moav topraklarından böyle döndü. Beytlehem'e gelişleri, arpanın biçilmeye başlandığı zamana rastlamıştı.

Rut'la Boaz'ın Karşılaşması

2 Naomi'nin Boaz adında bir akrabası vardı. Kocası Elimelek'in boyundan olan Boaz, ileri gelen, varlıklı bir adamdı.

[2]Bir gün Moavlı Rut, Naomi'ye şöyle dedi: "İzin ver de tarlalara gideyim, iyiliksever bir adamın ardında başak devşireyim."

Naomi, "Git, kızım" diye karşılık verdi.

[3]Böylece Rut gidip tarlalarda, orakçıların ardında başak devşirmeye başladı. Bir rastlantı sonucu, kendini Elimelek'in boyundan Boaz'ın tarlasında buldu.

[4]Bu arada Beytlehem'den gelen Boaz orakçılara, "RAB sizinle olsun" diye seslendi.

Onlar da, "RAB seni kutsasın" karşılığını verdiler.

[5]Boaz, orakçıların başında duran adamına, "Kim bu genç kadın?" diye sordu.

[6]Orakçıların başında duran adam

---

[a] 1:11 Kutsal Yasa'ya göre ölen bir adamın soyunun sürmesi için erkek kardeşi ya da en yakın akrabası dul eşiyle evlenirdi (bkz. Yas.25:5-6).

[b] 1:20 Naomi "Tatlı", Mara "Acı" anlamına gelir. *2:2 Lev.19:9-10; Yas.24:19*

şu karşılığı verdi: "Naomi ile birlikte Moav topraklarından gelen Moavlı genç kadın budur. [7]Bana gelip, 'İzin ver de başak devşireyim, orakçıların ardından gidip demetlerin arasındaki artıkları toplayayım' dedi. Sabahtan şimdiye kadar tarlada çalışıp durdu, çardağın altında pek az dinlendi."

[8]Bunun üzerine Boaz Rut'a, "Dinle, kızım" dedi, "Başak devşirmek için başka tarlaya gitme; buradan ayrılma. Burada, benim hizmetçi kızlarla birlikte kal. [9]Gözün, orakçıların biçtiği tarlada olsun; kızların ardından git. Sana ilişmesinler diye adamlarıma buyruk verdim. Susayınca var git, kuyudan çektikleri suyla doldurdukları testilerden iç."

[10]Rut eğilip yüzüstü yere kapandı. Boaz'a, "Bir yabancı olduğum halde bana neden yakınlık gösteriyor, bu iyiliği yapıyorsun?" dedi.

[11]Boaz şöyle karşılık verdi: "Kocanın ölümünden sonra kaynanan için yaptığın her şey bana bir bir anlatıldı. Anneni babanı, doğduğun ülkeyi bıraktın; önceden hiç tanımadığın bir halkın arasına geldin. [12]RAB yaptıklarının karşılığını versin. Kanatları altına sığınmak için kendisine geldiğin İsrail'in Tanrısı RAB seni cömertçe ödüllendirsin."

[13]Rut, "Bana çok iyi davrandın, efendim" dedi. "Kölelerinden biri olmadığım halde, söylediğin sözlerle beni teselli ettin, yüreğimi okşadın."

[14]Yemek vakti gelince Boaz Rut'a, "Buraya yaklaş, ekmek al, pekmeze batırıp ye" dedi.

Rut varıp orakçıların yanına oturdu. Boaz ona kavrulmuş başak verdi. Rut bir kısmını yedikten sonra doydu, birazını da artırdı. [15]Başak devşirmek için kalkınca, Boaz adamlarına, "Demetler arasında da başak devşirsin, ona dokunmayın" diye buyurdu. [16]"Hatta onun için demetlerden başak ayırıp yere bırakın da devşirsin. Sakın onu azarlamayın."

[17]Böylece Rut akşama dek tarlada başak devşirdi. Devşirdiği başakları dövünce bir efa kadar arpası[a] oldu. [18]Bunu yüklenip kente döndü. Devşirdiklerini gören kaynanasına ayrıca, tarlada doyduktan sonra artırdığı başakları da çıkarıp verdi.

[19]Naomi, "Bugün nerede başak devşirdin, nerede çalıştın?" diye sordu. "Sana bunca yakınlık göstermiş olan her kimse, kutsansın!"

Rut tarlasında çalıştığı adamdan söz ederek kaynanasına, "Bugün tarlasında çalıştığım adamın adı Boaz" dedi.

[20]Naomi gelinine, "RAB, sağ kalanlardan da ölmüşlerden de iyiliğini esirgemeyen Boaz'ı kutsasın" dedi. Sonra ekledi: "O adam akrabalarımızdan, yakın akrabalarımızdan[b] biridir."

[21]Moavlı Rut şöyle konuştu: "Üstelik bana, 'Adamlarım bütün biçme işini bitirinceye kadar onlarla birlikte kal' dedi."

---

[a] *2:17 "Bir efa arpa": Yaklaşık 14.7 kg.*

[b] *2:20 "Yakın akraba": İbranice "Goel". Kutsal Yasa'ya göre ailenin muhtaç kalan üyelerini korumakla yükümlü yakın akraba (Yar.38:8; Lev.25:25; Yas.25:5-10; Rut 3:9,12; 4:1,3,6,8,14).*

[22]Naomi, gelini Rut'a, "Kızım, onun kızlarıyla gitmen daha iyi. Başka bir tarlada sana zarar gelebilir" dedi.

[23]Böylece Rut arpa ile buğday biçimi sonuna kadar Boaz'ın hizmetçi kızlarından ayrılmadı; başak devşirip kaynanasıyla oturmaya devam etti.

Rut ile Boaz

3 Kaynanası Naomi bir gün Rut'a, "Kızım, iyiliğin için sana rahat edeceğin bir yer aramam gerekmez mi?" dedi. [2]"Hizmetçileriyle birlikte bulunduğun Boaz akrabamız değil mi? Bak şimdi, bu akşam Boaz harman yerinde arpa savuracak. [3]Yıkan, kokular sürün, giyinip harman yerine git. Ama adam yemeyi içmeyi bitirene dek orada olduğunu belli etme. [4]Adam yatıp uyuduğunda, nerede yattığını belle; sonra gidip onun ayaklarının üzerindeki örtüyü kaldır ve oracıkta yat[a]. Ne yapman gerektiğini o sana söyler."

[5]Rut ona, "Söylediğin her şeyi yapacağım" diye karşılık verdi. [6]Harman yerine giderek kaynanasının her dediğini yaptı.

[7]Boaz yiyip içti, keyfi yerine geldi. Sonra harman yığınının dibinde uyumaya gitti. Rut da gizlice yaklaştı, onun ayaklarının üzerindeki örtüyü kaldırıp yattı. [8]Gece yarısı adam ürktü; yattığı yerde dönünce ayaklarının dibinde yatan kadını ayrımsadı.

[9]Ona, "Kimsin sen?" diye sordu.

Kadın, "Ben kölen Rut'um" diye yanıtladı. "Kölenle evlen[b]. Çünkü sen yakın akrabamızsın" dedi.

[10]Boaz, "RAB seni kutsasın, kızım" dedi. "Bu son iyiliğin, ilkinden de büyük. Çünkü yoksul olsun, zengin olsun, gençlerin peşinden gitmedin. [11]Ve şimdi, korkma kızım; her istediğini yapacağım. Bütün kent halkı senin erdemli bir kadın olduğunu biliyor. [12]Yakın akrabanız olduğum doğrudur. Ama benden daha yakın biri var. [13]Geceyi burada geçir. Sabah olduğunda eğer adam senin için akrabalık görevini yaparsa ne âlâ, varsın yapsın. Ama o, akrabalık görevini yapmak istemezse, yaşayan RAB'be ant içerim ki, bu görevi ben üstlenirim. Sen sabaha kadar yat."

[14]Böylece Rut sabaha kadar Boaz'ın ayakları dibinde yattı. Ama ortalık insanların birbirini seçebileceği kadar aydınlanmadan önce kalktı. Çünkü Boaz, 'Harman yerine kadın geldiği bilinmemeli' demişti.

[15]Boaz Rut'a, "Sırtındaki şalı çıkar, aç" dedi. Rut şalı açınca Boaz içine altı ölçek arpa boşaltıp onun sırtına yükledi. Sonra Rut kente döndü.

[16]Rut geri dönünce kaynanası, "Nasıl geçti kızım?" diye sordu.

Rut, Boaz'ın kendisi için yaptığı her şeyi anlattı. [17]Sonra ekledi: "'Kaynanana eli boş dönme' diyerek bana bu altı ölçek arpayı da verdi."

[18]Naomi, "Kızım, bu işin ne olacağını öğreninceye kadar evde kal" dedi. "Çünkü Boaz bugün bu işi bitirmeden rahat edemeyecek."

---

[a] *3:4 Eski İsrail geleneğine göre bu davranış evlenme teklifi anlamına gelirdi.*

[b] *3:9 "Kölenle evlen": İbranice "Köleni eteğinle ört".* *3:12 Rut 2:20*

Boaz Rut'la Evleniyor

4 Bu arada Boaz kent kapısına[a] gidip oturdu. Sözünü ettiği yakın akraba oradan geçerken ona, "Arkadaş, gel şuraya otur" diye seslendi. Adam da varıp Boaz'ın yanına oturdu.

[2] Sonra Boaz kentin ileri gelenlerinden on adam topladı. Onlara, "Siz de gelin, oturun" dedi. Adamlar da oturdular. [3] Boaz, yakın akrabadan olan adama şöyle dedi: "Moav topraklarından dönmüş olan Naomi, akrabamız Elimelek'in tarlasını satıyor. [4] Ben de burada oturanların ve halkımın ileri gelenlerinin önünde bunu satın alman için durumu sana açayım dedim. Yakın akrabalık görevini yapmak istiyorsan, yap. Ama sen akrabalık görevini yerine getirmeyeceksen, söyle de bileyim. Çünkü bu görevi yapmak önce sana düşer. Senden sonra ben gelirim."

Adam, "Yakın akrabalık görevini ben yaparım" diye karşılık verdi.

[5] Bunun üzerine Boaz, "Yalnız, tarlayı Naomi'den satın aldığın gün, ölen Mahlon'un adının bıraktığı mirasla sürmesi için dul eşi Moavlı Rut'u da almalısın" dedi.

[6] Adam, "Bu durumda yakın akrabalık görevini yapamam; yaparsam kendi mirasımı tehlikeye atmış olurum" dedi. "Bana düşen akrabalık görevini sen yüklen. Çünkü ben yapamam."

[7] Eskiden İsrail'de akrabalık görevinin yerine getirildiğini ve mülk alım satımının onaylandığını göstermek için taraflardan biri çarığını çıkarıp ötekine verirdi. Alışverişi yasallaştırmanın yolu buydu.

[8] Bu nedenle yakın akrabadan olan adam, "Sen kendin satın al" diyerek çarığını çıkarıp Boaz'a verdi.

[9] Boaz, ileri gelenlere ve bütün halka, "Elimelek'in, Kilyon ile Mahlon'un bütün mülkünü Naomi'den satın aldığıma bugün siz tanık oldunuz" dedi. [10] "Mahlon'un dul karısı Moavlı Rut'u da kendime eş olarak alıyorum. Öyle ki, ölen Mahlon'un adı bıraktığı mirasla birlikte sürsün; kardeşlerinin arasından ve yaşadığı kentten adı silinmesin. Bugün siz buna tanık oldunuz."

[11] Kent kapısında bulunan bütün halk ve ileri gelenler, "Evet, biz tanığız" dediler. "RAB senin evine gelen kadını, İsrail soyunun o iki ana direğine –Rahel ve Lea'ya– benzer kılsın. Efrat boyunda varlıklı, Beytlehem'de ünlü olasın. [12] RAB'bin bu genç kadından sana vereceği çocuklarla senin soyun, Tamar'ın Yahuda'ya doğurduğu Peres'in soyu gibi olsun."

Davut'un Soyu

(1Ta.2:10-12; Mat.1:3-6; Luk.3:31-33)

[13] Böylece Boaz, Rut'u kendine eş olarak aldı ve onunla birleşti. RAB'bin kutsamasıyla gebe kalan Rut bir oğul doğurdu.

[14] O zaman kadınlar Naomi'ye, "Bugün seni yakın akrabasız bırakmamış olan RAB'be övgüler olsun. Doğan çocuğun ünü İsrail'de yayılsın" dediler. [15] "O seni yaşama

---

[a] *4:1 O dönemde kent kapısı sorunların konuşulup çözümlendiği yerdi.*

4:7-8 Yas.25:9   4:10 Yas.25:5-6   4:11 Yar.29:31   4:12 Yar.38:27-30 döndürecek, yaşlılığında doyuracak. Çünkü onu, seni seven ve senin için yedi oğuldan bile daha değerli olan gelinin doğurdu."

[16]Naomi çocuğu alıp bağrına bastı ve ona dadılık yaptı.

[17]Komşu kadınlar, "Naomi'nin bir oğlu oldu" diyerek çocuğa ad koydular; ona, Ovet adını verdiler. Ovet, İşay'ın babası; İşay ise Davut'un babasıdır.

[18]Peres'in soyu şöyledir: Peres Hesron'un babası, [19]Hesron Ram'ın babası, Ram Amminadav'ın babası, [20]Amminadav Nahşon'un babası, Nahşon Salmon'un[a] babası, [21]Salmon Boaz'ın babası, Boaz Ovet'in babası, [22]Ovet İşay'ın babası, İşay da Davut'un babasıdır.

---

[a] *4:20 Bazı Septuaginta elyazmaları "Salmon", Masoretik metin "Salma".*

1. SAMUEL

GİRİŞ

Bu kitap adını, ilk bölümlerinde konu edilen Peygamber Samuel'den alır. İsrail'in "Hakimler" döneminden krallığa geçiş olaylarını konu eder. İsrail yönetiminde meydana gelen bu değişiklik üç kişinin çevresinde yoğunlaşır: Hakimlerin sonuncusu Samuel, İsrail'in ilk kralı Saul ve Davut.

Bu kitabın konusu Eski Antlaşma'nın öbür kitaplarındaki gibi, Tanrı'ya bağlılığın başarıyı, Tanrı'ya itaatsizliğin yıkımı getireceğinin vurgulanmasıdır. Bu konu Kâhin Eli'ye 2:30 ayetinde açıklanmıştır: "Beni onurlandıranı ben de onurlandırırım. Ama beni saymayan küçük düşürülecek."

Kitapta krallığın kuruluşuyla ilgili değişik tepkilerden söz edilir. Rab'bin kendisi İsrail'in kralı olarak bilinirdi. Halkın bir kral istemesi karşısında Rab yine de onlar için bir kral seçti. Ama gerçek şu ki, kral da halk da Tanrı'nın yönetimi altında yaşıyordu (2:7-10). Yoksul zengin, bütün halkın hakları Tanrı'nın Yasası uyarınca eşit bir şekilde korunuyordu.

1. ve 2. Samuel kitapları Septuaginta'da 1. ve 2. Krallar diye bilinir.

Ana Hatlar:

1:1-7:17	*Hakim olarak Samuel*
8:1-10:27	*Saul'un kral oluşu*
11:1-15:35	*Kral Saul'un ilk yılları*
16:1-30:31	*Davut ile Saul*
31:1-13	*Saul'la oğullarının ölümü*

Samuel'in Doğumu

1 Efrayim dağlık bölgesindeki Ramatayim Kasabası'nda yaşayan, Efrayim oymağının Suf boyundan Yeroham oğlu Elihu oğlu Tohu oğlu Suf oğlu Elkana adında bir adam vardı. [2]Elkana'nın Hanna ve Peninna adında iki karısı vardı. Peninna'nın çocukları olduğu halde, Hanna'nın çocuğu olmuyordu.

[3]Elkana Her Şeye Egemen RAB-be tapınıp kurban sunmak üzere her yıl kendi kentinden Şilo'ya giderdi. Eli'nin RAB'bin kâhinleri* olan Hofni ve Pinehas adındaki iki oğlu da oradaydı. [4]Elkana kurban sunduğu gün karısı Peninna'ya ve oğullarıyla kızlarına etten birer pay verirken, [5]Hanna'ya iki pay verirdi. Çünkü RAB Hanna'nın rahmini kapamasına karşın, Elkana onu severdi. [6]Ama RAB Hanna'nın rahmini kapadığından, kuması Peninna Hanna'yı

öfkelendirmek için ona sürekli sataşırdı. [7]Bu yıllarca böyle sürdü. Hanna RAB'bin Tapmağı'na her gittiğinde kuması ona sataşırdı. Böylece Hanna ağlar, yemek yemezdi. [8]Kocası Elkana, "Hanna, neden ağlıyorsun, neden yemek yemiyorsun?" derdi, "Neden bu kadar üzgünsün? Ben senin için on oğuldan daha iyi değil miyim?"

[9]Bir gün onlar Şilo'da yiyip içtikten sonra, Hanna kalktı. Kâhin Eli RAB'bin Tapınağı'nın kapı sövesi yanındaki sandalyede oturuyordu. [10]Hanna, gönlü buruk, acı acı ağlayarak RAB'be yakardı [11]ve şu adağı adadı: "Ey Her Şeye Egemen RAB, kulunun üzüntüsüne gerçekten bakıp beni anımsar, kulunu unutmayıp bana bir erkek çocuk verirsen, yaşamı boyunca onu sana adayacağım. Onun başına hiç ustura değmeyecek[a]."

[12]Hanna RAB'be yakarışını sürdürürken, Eli onun dudaklarını gözetliyordu. [13]Hanna içinden yakarıyor, yalnız dudakları kımıldıyor, sesi duyulmuyordu. Bu yüzden Eli, Hanna'yı sarhoş sanarak, [14]"Sarhoşluğunu ne zamana dek sürdüreceksin? Artık şarabı bırak" dedi.

[15]Hanna, "Ah, öyle değil efendim!" diye yanıtladı, "Ben yüreği acılarla dolu bir kadınım. Ne şarap içtim, ne de başka bir içki. Sadece yüreğimi RAB'be döküyordum. [16]Kulunu kötü bir kadın sanma. Yakarışımı şimdiye dek sürdürmemin nedeni çok kaygılı, üzüntülü olmamdır."

[17]Eli, "Öyleyse esenlikle git" dedi, "İsrail'in Tanrısı dileğini yerine getirsin."

[18]Hanna, "Senin gözünde lütuf bulayım" deyip yoluna gitti. Sonra yemek yedi. Artık üzgün değildi.

[19]Ertesi sabah erkenden kalkıp RAB'be tapındılar. Ondan sonra Rama'daki evlerine döndüler. Elkana karısı Hanna'yla birleşti ve RAB Hanna'yı anımsadı. [20]Zamanı gelince Hanna gebe kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. "Onu RAB'den diledim" diyerek adını Samuel[b] koydu.

Hanna Samuel'i Tanrı'ya Adıyor

[21]Elkana RAB'be yıllık kurbanını ve adağını sunmak üzere ev halkıyla birlikte Şilo'ya gitti. [22]Ama Hanna gitmedi. Kocasına, "Çocuk sütten kesildikten sonra onu RAB'bin hizmetinde bulunmak üzere götüreceğim. Yaşamı boyunca orada kalacak" dedi.

[23]Kocası Elkana, "Nasıl istersen öyle yap" diye karşılık verdi, "Çocuk sütten kesilinceye dek burada kal. RAB sözünü yerine getirsin." Böylece Hanna oğlu sütten kesilinceye dek evde kalıp onu emzirdi.

[24]Küçük çocuk sütten kesildikten sonra Hanna üç yaşında bir boğa[c], bir efa[ç] un ve bir tulum şarap alarak onu kendisiyle birlikte RAB'bin Şilo'daki tapınağına götürdü. [25]Boğayı

---

[a] *1:11 Eski Antlaşma'da saçın kesilmemesi, Tanrı'ya adanmış kişinin belirtisiydi (bkz. Say.6:5).*

[b] *1:20 "Samuel": "Tanrı duyar" anlamına gelir.*

[c] *1:24 Septuaginta, Kumran, Süryanice "Üç yaşında bir boğa", Masoretik metin "Üç boğa".*

[ç] *1:24 "Bir efa": Yaklaşık 13.2 kg.*

kestikten sonra çocuğu Eli'ye getirdiler. [26]Hanna, "Ey efendim, yaşamın hakkı için derim ki, burada yanında durup RAB'be yakaran kadınım ben" dedi, [27]"Bu çocuk için yakarmıştım; RAB dileğimi yerine getirdi. [28]Ben de onu RAB'be adıyorum. Yaşamı boyunca RAB'be adanmış kalacaktır." Sonra çocuk orada RAB'be tapındı.

Hanna'nın Duası

2 Hanna şöyle dua etti:
"Yüreğim RAB'de bulduğum
sevinçle coşuyor;
Gücümü[a] yükselten RAB'dir.
Düşmanlarımın karşısında
övünüyor,
Kurtarışınla seviniyorum!
[2] Kutsallıkta RAB'bin benzeri yok,
Evet, senin gibisi yok, ya RAB!
Tanrımız gibi dayanak yok.
[3] Artık büyük konuşmayın,
Ağzınızdan küstahça sözler
çıkmasın.
Çünkü RAB her şeyi bilen
Tanrı'dır;
O'dur davranışları tartan.
[4] Güçlülerin yayları kırılır;
Güçsüzlerse güçle donatılır.
[5] Toklar yiyecek uğruna gündelikçi
olur,
Açlar doyurulur.
Kısır kadın yedi çocuk
doğururken,
Çok çocuklu kadın kimsesiz kalır.
[6] RAB öldürür de diriltir de,
Ölüler diyarına indirir ve çıkarır.
[7] O kimini yoksul, kimini varsıl
kılar;
Kimini alçaltır, kimini yükseltir.
[8] Düşkünü yerden kaldırır,
Yoksulu çöplükten çıkarır;
Soylularla oturtsun
Ve kendilerine onur tahtını miras
olarak bağışlasın diye.
Çünkü yeryüzünün temelleri
RAB'bindir,
O dünyayı onların üzerine
kurmuştur.
[9] RAB sadık kullarının adımlarını
korur,
Ama kötüler karanlıkta susturulur.
Çünkü güçle zafere ulaşamaz
insan.
[10] RAB'be karşı gelenler paramparça
olacak,
RAB onlara karşı gökleri
gürletecek,
Bütün dünyayı yargılayacak,
Kralını güçle donatacak,
Meshettiği* kralın gücünü
yükseltecek."

[11]Sonra Elkana Rama'ya, evine döndü. Küçük Samuel ise Kâhin Eli'nin gözetiminde RAB'bin hizmetinde kaldı.

Eli'nin Oğullarının Yaptığı Kötülükler

[12-13]Eli'nin oğulları değersiz kişilerdi. RAB'bi ve kâhinlerin halkla ilgili kurallarını önemsemiyorlardı. Biri sunduğu kurbanın etini haşlarken, kâhinin hizmetkârı elinde üç dişli büyük bir çatalla gelir, [14]çatalı kap, tencere, tava ya da kazana daldırırdı. Çatalla çıkarılan her şey kâhin için ayrılırdı.

---

[a] ***2:1 "Gücümü": İbranice "Boynuzumu".***
2:1-10 Luk.1:46-55 ***2:8 Mez.113:7***

Şilo'ya gelen İsrailliler'in hepsine böyle davranırlardı. [15]Üstelik kurbanın yağları yakılmadan önce, kâhinin hizmetkârı gelip kurban sunan adama, "Kâhine kızartmalık et ver. Senden haşlanmış et değil, çiğ et alacak" derdi.

[16]Kurban sunan, "Önce hayvanın yağları yakılmalı, sonra dilediğin kadar al" diyecek olsa, hizmetkâr, "Hayır, şimdi vereceksin, yoksa zorla alırım" diye karşılık verirdi. [17]Gençlerin RAB'be karşı işledikleri günah çok büyüktü; çünkü RAB'be sunulan sunuları küçümsüyorlardı.

[18]Bu arada genç Samuel, keten efod* giymiş, RAB'bin önünde hizmet ediyordu. [19]Yıllık kurbanı sunmak için annesi her yıl kocasıyla birlikte oraya gider, diktiği cüppeyi oğluna getirirdi. [20]Kâhin Eli de, Elkana ile karısına iyi dilekte bulunarak, "Dilediği ve RAB'be adadığı çocuğun yerine RAB sana bu kadından başka çocuklar versin" derdi. Bundan sonra evlerine dönerlerdi. [21]RAB'bin lütfuna eren Hanna gebe kalıp üç erkek, iki kız daha doğurdu. Küçük Samuel ise RAB'bin hizmetinde büyüdü.

[22]Eli artık çok yaşlanmıştı. Oğullarının İsrailliler'e bütün yaptıklarını, Buluşma Çadırı'nın girişinde görevli kadınlarla düşüp kalktıklarını duymuştu. [23]Onlara, "Neden böyle şeyler yapıyorsunuz?" dedi, "Yaptığınız kötülükleri herkesten işitiyorum. [24]Olmaz bu, oğullarım! RAB'bin halkı arasında yayıldığını duyduğum haber iyi değil. [25]İnsan insana karşı günah işlerse, Tanrı onun için aracılık yapar. Ama RAB'be karşı günah işleyeni kim savunacak?" Ne var ki, onlar babalarının sözünü dinlemediler. Çünkü RAB onları öldürmek istiyordu.

[26]Bu arada giderek büyüyen genç Samuel RAB'bin de halkın da beğenisini kazanmaktaydı.

Eli'nin Oğullarına Karşı Peygamberlik Sözü

[27]O sıralarda bir Tanrı adamı Eli'ye gelip şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Atan ve soyu Mısır'da firavunun halkına kölelik ederken kendimi onlara açıkça göstermedim mi? [28]Sunağıma çıkması, buhur yakıp önümde efod* giymesi için bütün İsrail oymakları arasından yalnız atanı kendime kâhin seçtim. Üstelik İsrailliler'in yakılan bütün sunularını da atanın soyuna verdim. [29]Öyleyse neden konutum için buyurduğum kurbanı ve sunuyu küçümsüyorsunuz? Halkım İsrail'in sunduğu bütün sunuların en iyi kısımlarıyla kendinizi semirterek neden oğullarını benden daha çok sayıyorsun?'

[30]"Bu nedenle İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: 'Gerçekten, ailen ve atanın soyu sonsuza dek bana hizmet edecekler demiştim.' Ama şimdi RAB şöyle buyuruyor: 'Bu benden uzak olsun! Beni onurlandıranı ben de onurlandırırım. Ama beni saymayan küçük düşürülecek. [31]Soyundan hiç kimsenin yaşlanacak kadar yaşamaması için senin ve atanın soyunun gücünü kıracağım günler yaklaşıyor.

2:26 Özd.3:4; Luk.2:52 2:28 Çık.28:1-4 2:28 Lev.7:35-36

[32]İsrail'e yapılacak bütün iyiliğe karşın, sen konutumda sıkıntı göreceksin. Artık soyundan hiç kimse yaşlanacak kadar yaşamayacak. [33]Sunağımdan bütün soyunu yok edeceğim, yalnız bir kişiyi esirgeyeceğim. Gözleri ağlamaktan kör olacak, yüreği yanacak[a]. Ama soyundan gelenlerin hepsi kılıçla[b] ölecekler. [34]İki oğlun Hofni ile Pinehas'ın başına gelecek olay senin için bir belirti olacak: İkisi de aynı gün ölecek. [35]İsteklerimi ve amaçlarımı yerine getirecek güvenilir bir kâhin çıkaracağım kendime. Onun soyunu sürdüreceğim; o da meshettiğim* kişinin önünde sürekli hizmet edecek. [36]Ailenden sağ kalan herkes bir parça gümüş ve bir somun ekmek için gelip ona boyun eğecek ve, Ne olur, karın tokluğuna beni herhangi bir kâhinlik görevine ata! diye yalvaracak.' "

Tanrı'nın Samuel'e Seslenişi

3 Genç Samuel Eli'nin yönetimi altında RAB'be hizmet ediyordu. O günlerde RAB'bin sözü seyrek geliyordu; görümler de azalmıştı.

[2]Bir gece Eli yatağında uyuyordu. Gözleri öyle zayıflamıştı ki, güçlükle görebiliyordu. [3]Samuel ise RAB'bin Tapınağı'nda, Tanrı'nın Sandığı'nın bulunduğu yerde uyuyordu. Tanrı'nın kandili daha sönmemişti.

[4]RAB Samuel'e seslendi. Samuel, "Buradayım" diye karşılık verdi. [5]Ardından Eli'ye koşup, "Beni çağırdın, işte buradayım" dedi.

Ama Eli, "Ben çağırmadım, dön yat" diye karşılık verdi. Samuel de dönüp yattı.

[6]RAB yine, "Samuel!" diye seslendi. Samuel kalkıp Eli'ye gitti ve, "İşte, buradayım, beni çağırdın" dedi.

Eli, "Çağırmadım, oğlum" diye karşılık verdi, "Dön yat." [7]Samuel RAB'bi daha tanımıyordu; RAB'bin sözü henüz ona açıklanmamıştı.

[8]RAB yine üçüncü kez Samuel'e seslendi. Samuel kalkıp Eli'ye gitti. "İşte buradayım, beni çağırdın" dedi.

O zaman Eli genç Samuel'e RAB'bin seslendiğini anladı. [9]Bunun üzerine Samuel'e, "Git yat" dedi, "Sana yine seslenirse, 'Konuş, ya RAB, kulun dinliyor' dersin." Samuel gidip yerine yattı.

[10]RAB gelip orada durdu ve önceki gibi, "Samuel, Samuel!" diye seslendi.

Samuel, "Konuş, kulun dinliyor" diye yanıtladı.

[11]RAB Samuel'e şöyle dedi: "Ben İsrail'de her duyanı şaşkına çevirecek bir şey yapmak üzereyim. [12]O gün Eli'nin ailesine karşı söylediğim her şeyi baştan sona dek yerine getireceğim. [13]Çünkü farkında olduğu günahtan ötürü ailesini sonsuza dek yargılayacağımı Eli'ye bildirdim. Oğulları Tanrı'ya saygısızlık ettiler[c]. Eli de

---

[a] *2:33 Septuaginta, Kumran "Sunağımdan bütün soyunu yok edeceğim, yalnız bir kişiyi esirgeyeceğim. Gözleri ağlamaktan kör olacak, yüreği yanacak", Masoretik metin "Gözlerini körleştirmek ve sana sıkıntı vermek için sunağımdan bütün soyunu yok etmeyeceğim, yalnız birini esirgeyeceğim".*

[b] *2:33 Septuaginta, Kumran "Kılıçla", Masoretik metin "Adamlar olarak".*

[c] *3:13 Septuaginta ve bazı eski İbrani din bilginlerine göre "Tanrı'ya saygısızlık ettiler", Masoretik metin "Başlarına lanet getirdiler".*

onlara engel olmadı. [14]Bu nedenle, 'Eli'nin ailesinin günahı hiçbir zaman kurban ya da sunuyla bile bağışlanmayacaktır' diyerek Eli'nin ailesi hakkında ant içtim."

[15]Samuel sabaha kadar yattı, sonra RAB'bin Tapınağı'nın kapılarını açtı. Gördüğü görümü Eli'ye söylemekten çekiniyordu. [16]Ama Eli ona, "Oğlum Samuel!" diye seslendi.

Samuel, "İşte buradayım" diye yanıtladı.

[17]Eli, "RAB sana neler söyledi?" diye sordu, "Lütfen benden gizleme. Sana söylediklerinden birini bile benden gizlersen, Tanrı sana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!" [18]Bunun üzerine Samuel hiçbir şey gizlemeden ona her şeyi anlattı. Eli de, "O RAB'dir, gözünde iyi olanı yapsın" dedi.

[19]Samuel büyürken RAB onunla birlikteydi. RAB ona verdiği sözlerin hiçbirinin boşa çıkmasına izin vermedi. [20]Samuel'in RAB'bin bir peygamberi olarak onaylandığını Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar bütün İsrail anladı. [21]RAB Şilo'da görünmeyi sürdürdü. Orada sözü aracılığıyla kendisini Samuel'e tanıttı.

4 Samuel'in sözü bütün İsrail'de yayıldı[a].

Antlaşma Sandığı Ele Geçiriliyor

İsrailliler Filistliler'le savaşmak üzere yola çıktılar. İsrailliler Even-Ezer'de, Filistliler de Afek'te ordugah kurdu. [2]Filistliler İsrail'e karşı savaş düzenine girdiler. Savaş her yere yayılınca, Filistliler İsrailliler'i bozguna uğrattı. Savaş alanında dört bine yakın İsrailli'yi öldürdüler. [3]Askerler ordugaha dönünce, İsrail'in ileri gelenleri, "Neden bugün RAB bizi Filistliler'in önünde bozguna uğrattı?" diye sordular, "RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* Şilo'dan buraya getirelim ki, aramıza geldiğinde bizi düşmanlarımızın elinden kurtarsın."

[4]Halk Şilo'ya adamlar gönderdi. Keruvlar* arasında taht kurmuş, Her Şeye Egemen RAB'bin Antlaşma Sandığı'm oradan getirdiler. Eli'nin iki oğlu, Hofni ile Pinehas da Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nın yanındaydılar.

[5]RAB'bin Antlaşma Sandığı ordugaha varınca, bütün İsrailliler öyle yüksek sesle bağırdılar ki, yer yerinden oynadı. [6]Filistliler bağrışmaları duyunca, "İbraniler'in ordugahındaki bu yüksek bağrışmaların anlamı ne?" diye sordular. RAB'bin Sandığı'nın ordugaha getirildiğini öğrenince, [7]korkarak, "Tanrılar ordugaha gelmiş" dediler, "Vay başımıza! Daha önce buna benzer bir olay olmamıştı. [8]Vay başımıza! Bu güçlü tanrıların elinden bizi kim kurtarabilir? Çölde Mısırlılar'ı her tür belaya çarptıran tanrılar bunlar. [9]Güçlü olun, ey Filistliler! Yiğitçe davranın! Yoksa, İbraniler size nasıl boyun eğdiyse, siz de onlara öyle boyun eğeceksiniz. Bu yüzden yiğitçe davranın ve savaşın!"

---

[a] *4:1 Masoretik metin "Samuel'in sözü bütün İsrail'de yayıldı", Septuaginta "O günlerde Filistliler İsrailliler'le savaşmak üzere toplandılar".*
4:4 Çık.25:22

[10]Böylece Filistliler savaşıp İsrailliler'i bozguna uğrattılar. İsrailliler'in hepsi evlerine kaçtı. Yenilgi öyle büyüktü ki, İsrailliler otuz bin yaya asker yitirdi, [11]Tanrı'nın Sandığı alındı, Eli'nin iki oğlu, Hofni ile Pinehas öldü.

Eli'nin Ölümü

[12]Benyaminli bir adam savaş alanından koşarak aynı gün Şilo'ya ulaştı. Giysileri yırtılmış, başı toz toprak içindeydi. [13]Adam Şilo'ya vardığında, Tanrı'nın Sandığı için yüreği titreyen Eli, yol kenarında bir sandalyeye oturmuş, kaygıyla bekliyordu. Adam kente girip olup bitenleri anlatınca, kenttekilerin tümü haykırdı.

[14]Eli haykırışları duyunca, "Bu gürültünün anlamı ne?" diye sordu.

Adam olanları Eli'ye bildirmek için hemen onun yanına geldi. [15]O sırada Eli doksan sekiz yaşındaydı. Gözleri zayıflamış, göremiyordu. [16]Adam Eli'ye, "Ben savaş alanından geliyorum" dedi, "Savaş alanından bugün kaçtım."

Eli, "Ne oldu, oğlum?" diye sordu.

[17]Haber getiren adam şöyle yanıtladı: "İsrailliler Filistliler'in önünden kaçtı. Askerler büyük bir yenilgiye uğradı. İki oğlun, Hofni'yle Pinehas öldü. Tanrı'nın Sandığı da ele geçirildi."

[18]Adam Tanrı'nın Sandığı'ndan söz edince, Eli sandalyeden geriye, kapının yanına düştü. Yaşlı ve şişman olduğundan boynu kırılıp öldü. İsrail halkını kırk yıl süreyle yönetmişti.

[19]Eli'nin gelini –Pinehas'ın karısı– gebeydi, doğurmak üzereydi. Tanrı'nın Sandığı'nın ele geçirildiğini, kayınbabasıyla kocasının öldüğünü duyunca birden sancıları tuttu, yere çömelip doğurdu. [20]Ölmek üzereyken ona yardım eden kadınlar, "Korkma, bir oğlun oldu" dediler. Ama o aldırmadı, karşılık da vermedi. [21]Tanrı'nın Sandığı ele geçirilmiş, kayınbabasıyla kocası ölmüştü. Bu yüzden, "Yücelik İsrail'den ayrıldı!" diyerek çocuğa İkavot[a] adını verdi. [22]"Yücelik İsrail'den ayrıldı!" dedi, "Çünkü Tanrı'nın Sandığı ele geçirildi."

Antlaşma Sandığı Aşdot'a ve Ekron'a Taşınıyor

5 Filistliler, Tanrı'nın Sandığı'nı ele geçirdikten sonra, onu Even-Ezer'den Aşdot'a götürdüler. [2]Tanrı'nın Sandığı'nı Dagon Tapınağı'na taşıyıp Dagon heykelinin yanına yerleştirdiler. [3]Ertesi gün erkenden kalkan Aşdotlular, Dagon'u RAB'bin Sandığı'nın önünde yüzüstü yere düşmüş buldular. Dagon'u alıp yerine koydular. [4]Ama ertesi sabah erkenden kalktıklarında, Dagon'u yine RAB'bin Sandığı'nın önünde yüzüstü yere düşmüş buldular. Bu kez Dagon'un başıyla iki eli kırılmış, eşiğin üzerinde duruyordu; yalnızca gövdesi kalmıştı. [5]Dagon kâhinleri de, Aşdot'taki Dagon Tapınağı'na bütün gelenler de bu yüzden bugün de tapınağın eşiğine basmıyorlar.

[6]RAB Aşdotlular'ı ve çevrelerindeki halkı ağır biçimde cezalandırdı; onları urlarla cezalandırıp sıkıntıya

---

[a] *4:21 "İkavot": "Yücelik yok" anlamına gelir.*

soktu[a].

[7]Aşdotlular olup bitenleri görünce, "İsrail Tanrısı'nın Sandığı yanımızda kalmamalı; çünkü O bizi de, ilahımız Dagon'u da ağır bir biçimde cezalandırıyor" dediler. [8]Bunun üzerine ulaklar gönderip bütün Filist beylerini çağırttılar ve, "İsrail Tanrısı'nın Sandığı'nı ne yapalım?" diye sordular.

Filist beyleri, "İsrail Tanrısı'nın Sandığı Gat'a götürülsün" dediler. Böylece İsrail Tanrısı'nın Sandığı'nı Gat'a götürdüler.

[9]Ama sandık oraya götürüldükten sonra, RAB o kenti de cezalandırdı. Kenti çok büyük bir korku sardı. RAB kent halkını, büyük küçük herkesi urlarla cezalandırdı. [10]Bu yüzden Tanrı'nın Sandığı'nı Ekron'a gönderdiler.

Tanrı'nın Sandığı kente girer girmez Ekronlular, "Bizi ve halkımızı yok etmek için İsrail Tanrısı'nın Sandığı'nı bize getirdiler!" diye bağırdılar. [11]Bütün Filist beylerini toplayarak, "İsrail Tanrısı'nın Sandığı'nı buradan uzaklaştırın" dediler, "Sandık yerine geri gönderilsin; öyle ki, bizi de halkımızı da yok etmesin." Çünkü kentin her yanını ölüm korkusu sarmıştı. Tanrı'nın onlara verdiği ceza çok ağırdı. [12]Sağ kalanlarda urlar çıktı. Kent halkının haykırışı göklere yükseldi.

Antlaşma Sandığı'nın İsrail'e Geri Verilişi

6 RAB'bin Sandığı Filist ülkesinde yedi ay kaldıktan sonra, [2]Filistliler kâhinlerle falcıları çağırtıp, "RAB'bin Sandığı'nı ne yapalım? Onu nasıl yerine göndereceğimizi bize bildirin" dediler.

[3]Kâhinlerle falcılar, "İsrail Tanrısı'nın Sandığı'nı geri gönderecekseniz, boş göndermeyin" diye yanıtladılar, "O'na bir suç sunusu* sunmalısınız. O zaman iyileşecek ve O'nun sizi neden sürekli cezalandırdığını anlayacaksınız."

[4]Filistliler, "Ona suç sunusu olarak ne göndermeliyiz?" diye sordular.

Kâhinlerle falcılar, "Suç sununuz Filist beylerinin sayısına göre beş altın ur ve beş altın fare olsun" diye yanıtladılar, "Çünkü aynı bela hepinizin de, beylerinizin de üzerindedir. [5]Onun için, urların ve ülkeyi yıkan farelerin benzerlerini yapın. Böylelikle İsrail'in Tanrısı'nı onurlandırın. Belki sizin, ilahlarınızın ve ülkenizin üzerindeki cezayı hafifletir. [6]Neden Mısırlılar'ın ve firavunun yaptığı gibi inat ediyorsunuz? Tanrı Mısırlılar'ı alaya aldıktan sonra, İsrail halkının Mısır'dan çıkması için onları serbest bırakmadılar mı?

[7]"Şimdi yeni bir arabayla boyunduruk vurulmamış, süt veren iki inek hazırlayın. İnekleri arabaya koşun; buzağılarını artlarından ayırıp ahıra götürün. [8]RAB'bin Sandığı'nı alıp arabaya koyun; suç sunusu olarak O'na göndereceğiniz altın eşyaları da bir kutuya koyup yanına yerleştirin. Sonra bırakın arabayı yoluna gitsin. [9]Ama ardından gözetleyin. Eğer kendi ülkesine, Beytşemeş'e giden

---

[a] *5:6 Masoretik metin "Soktu", Septuaginta "Soktu. ... Ülkelerinde fareler göründü. Kentin her yanına ölüm saçmaya başladı."*

yoldan ilerlerse, demek ki, üzerimize bu büyük yıkımı getiren O'dur. Yoksa bu yıkımın O'ndan gelmediğini, bize bir rastlantı olduğunu anlayacağız."

[10]Adamlar denileni yaptılar. Süt veren iki inek getirip arabaya koştular, buzağılarını da ahıra kapadılar. [11]İçinde farelerle urların altın benzerlerinin bulunduğu kutuyu RAB'bin Sandığı'yla birlikte arabaya koydular. [12]İnekler dosdoğru Beytşemeş yolundan gittiler. Sağa sola sapmadan, böğüre böğüre ana yoldan ilerlediler. Filist beyleri onları Beytşemeş sınırına dek izledi.

[13]O sırada Beytşemeşliler vadide buğday biçiyorlardı. Gözlerini kaldırıp sandığı görünce sevindiler. [14]Beytşemeşli Yeşu'nun tarlasına giren araba oradaki büyük bir taşın yanında durdu. Beytşemeşliler arabanın odununu yardılar, inekleri de RAB-be yakmalık sunu* olarak sundular. [15]Levililer RAB'bin Sandığı'nı ve içinde altın eşyaların bulunduğu yanındaki kutuyu indirip büyük taşın üzerine koymuşlardı. O gün Beytşemeşliler RAB'be yakmalık sunular sunup kurbanlar kestiler. [16]Filistliler'in beş beyi olup bitenleri gördükten sonra aynı gün Ekron'a döndüler.

[17]Filistliler Aşdot, Gazze, Aşkelon, Gat ve Ekron kentleri için RAB'be suç sunusu olarak ur biçiminde birer altın gönderdiler. [18]Altın farelerse, surlu kentlerle çevre köyler dahil beş Filistli beye ait kentlerin sayısı kadardı. Beytşemeşli Yeşu'nun tarlasında RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* üzerine konduğu büyük taş tanık olarak bugün de duruyor.

[19]RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın içine baktıkları için, RAB Beytşemeşliler'den bazılarını cezalandırıp yetmiş kişiyi[a] yok etti. Halk RAB'bin başlarına getirdiği bu büyük yıkımdan dolayı yas tuttu. [20]Beytşemeşliler, "Bu kutsal Tanrı'nın, RAB'bin önünde kim durabilir? Bizden sonra kime gidecek?" diyorlardı. [21]Sonunda Kiryat-Yearim'de oturanlara ulaklar göndererek, "Filistliler RAB'bin Sandığı'nı geri getirdiler; gelin, onu alıp götürün" dediler.

7 Bunun üzerine Kiryat-Yearim halkı varıp RAB'bin Sandığı'nı aldı. Onu Avinadav'ın tepedeki evine götürdüler. RAB'bin Antlaşma Sandığı'na bakması için Avinadav oğlu Elazar'ı görevlendirdiler.

Samuel İsrail'e Önderlik Ediyor

[2]Sandık uzun bir süre, yirmi yıl boyunca Kiryat-Yearim'de kaldı. Bu arada bütün İsrail halkı RAB'bin özlemini çekti.

[3]Samuel İsrail halkına şöyle dedi: "Eğer bütün yüreğinizle RAB'be dönmeye istekliyseniz, yabancı ilahları ve Aştoret'in* putlarını aranızdan kaldırın. Kendinizi RAB'be adayıp yalnız O'na kulluk edin. RAB de sizi Filistliler'in elinden kurtaracaktır." [4]Bunun üzerine İsrailliler Baal'ın* ve Aştoret'in putlarını atıp yalnızca

---

[a] 6:19 Bazı İbranice elyazmaları "Yetmiş kişi", çoğu İbranice elyazmaları "Yetmiş kişi, elli bin kişi".
7:1 2Sa.6:2-4; 1Ta.13:5-7

RAB'be kulluk etmeye başladılar.

[5]O zaman Samuel, "Bütün İsrail halkını Mispa'da toplayın, ben de sizin için RAB'be yakaracağım" dedi. [6]Mispa'da toplanan İsrailliler kuyudan su çekip RAB'bin önüne döktüler. O gün oruç* tuttular ve, "RAB'be karşı günah işledik" dediler. Samuel Mispa'da İsrail halkına önderlik etti.

[7]Filistliler İsrail halkının Mispa'da toplandığını duydular. Filist beyleri İsrailliler'e karşı savaşmaya çıktılar. İsrailliler bunu duyunca Filistliler'den korktular. [8]Samuel'e, "Bizi Filistliler'in elinden kurtarması için Tanrımız RAB'be yakarmayı bırakma" dediler. [9]Bunun üzerine Samuel bir süt kuzusu alıp RAB'be tümüyle yakmalık sunu* olarak sundu ve İsrailliler adına RAB'be yakardı. RAB de ona karşılık verdi. [10]Samuel yakmalık sunuyu sunarken, Filistliler, İsrailliler'e saldırmak üzere yaklaşmışlardı. Ama RAB o an korkunç bir sesle gürleyerek Filistliler'i öyle şaşkına çevirdi ki, İsrailliler'in önünde bozguna uğradılar. [11]Mispa'dan çıkan İsrailliler Filistliler'i Beytkar'ın altına kadar kovalayıp öldürdüler.

[12]Samuel bir taş alıp Mispa ile Şen arasına dikti. "RAB buraya kadar bize yardım etmiştir" diyerek taşa Even-Ezer[a] adını verdi. [13]Yenilgiye uğrayan Filistliler bir daha İsrail topraklarına saldırmadılar. Samuel yaşadığı sürece RAB Filistliler'in saldırmasını engelledi. [14]Ekron'dan Gat'a kadar Filistliler'in ele geçirdiği kentler İsrail'e geri verildi. Bunun yanısıra İsrail'in sınır toprakları da Filistliler'in elinden kurtarıldı. İsrailliler'le Amorlular arasında ise barış vardı.

[15]Samuel yaşadığı sürece İsrail'e önderlik yaptı. [16]Her yıl gidip Beytel'i, Gilgal'ı, Mispa'yı dolaşır, bu kentlerden İsrail'i yönetirdi. [17]Sonra Rama'daki evine döner, İsrail'i oradan yönetirdi. Orada RAB'be bir sunak yaptı.

İsrail Halkı Bir Kral İstiyor

8 Samuel yaşlanınca oğullarını İsrail'e önder atadı. [2]Beer-Şeva'da görev yapan ilk oğlunun adı Yoel, ikinci oğlunun adıysa Aviya'ydı. [3]Ama oğulları onun yolunda yürümediler. Tersine, haksız kazanca yönelip rüşvet alır, yargıda yan tutarlardı.

[4]Bu yüzden İsrail'in bütün ileri gelenleri toplanıp Rama'ya, Samuel'in yanına vardılar. [5]Ona, "Bak, sen yaşlandın" dediler, "Oğulların da senin yolunda yürümüyor. Şimdi, öteki uluslarda olduğu gibi, bizi yönetecek bir kral ata." [6]Ne var ki, "Bizi yönetecek bir kral ata" demeleri Samuel'in hoşuna gitmedi. Samuel RAB'be yakardı.

[7]RAB, Samuel'e şu karşılığı verdi: "Halkın sana bütün söylediklerini dinle. Çünkü reddettikleri sen değilsin; kralları olarak beni reddettiler. [8]Onları Mısır'dan çıkardığım günden bu yana bütün yaptıklarının aynısını sana da yapıyorlar. Beni bırakıp başka ilahlara kulluk ettiler. [9]Şimdi onları dinle. Ancak onları açıkça uyar ve kendilerine krallık yapacak kişinin onları nasıl yöneteceğini söyle."

[10]Samuel kendisinden kral isteyen

---

[a] *7:12 "Even-Ezer": "Yardım taşı" anlamına gelir.*

8:5 Yas.17:14

halka RAB'bin bütün söylediklerini bildirdi: [11]"Size krallık yapacak kişinin yönetimi şöyle olacak: Oğullarınızı alıp savaş arabalarında ve atlı birliklerinde görevlendirecek. Onun savaş arabalarının önünde koşacaklar. [12]Bazılarını biner, bazılarını ellişer kişilik birliklere komutan atayacak. Kimisini toprağını sürüp ekinini biçmek, kimisini de silahların ve savaş arabalarının donatımını yapmak için görevlendirecek. [13]Kızlarınızı itriyatçı, aşçı, fırıncı olmak üzere alacak. [14]Seçkin tarlalarınızı, bağlarınızı, zeytinliklerinizi alıp hizmetkârlarına verecek. [15]Tahıllarınızın, üzümlerinizin ondalığını alıp saray görevlileriyle öbür hizmetkârlarına dağıtacak. [16]Kadın erkek kölelerinizi, seçkin boğalarınızı[a], eşeklerinizi alıp kendi işinde çalıştıracak. [17]Sürülerinizin de ondalığını alacak. Sizler ise onun köleleri olacaksınız. [18]Bunlar gerçekleştiğinde, seçtiğiniz kral yüzünden feryat edeceksiniz. Ama RAB o gün size karşılık vermeyecek."

[19]Ne var ki, halk Samuel'in sözünü dinlemek istemedi. "Hayır, bizi yönetecek bir kral olsun" dediler, [20]"Böylece biz de bütün uluslar gibi olacağız. Kralımız bizi yönetecek, önümüzden gidip savaşlarımızı sürdürecek."

[21]Halkın bütün söylediklerini dinleyen Samuel, bunları RAB'be aktardı. [22]RAB Samuel'e, "Onların sözünü dinle ve başlarına bir kral ata" diye buyurdu.

Bunun üzerine Samuel İsrailliler'e, "Herkes kendi kentine dönsün" dedi.

Saul'un Kral Atanması

9 Benyamin oymağından Afiyah oğlu Bekorat oğlu Seror oğlu Aviel oğlu Kiş adında bir adam vardı. Benyaminli Kiş sözü geçen biriydi. [2]Saul adında genç, yakışıklı bir oğlu vardı. İsrail halkı arasında ondan daha yakışıklısı yoktu. Boyu herkesten bir baş daha uzundu.

[3]Bir gün Saul'un babası Kiş'in eşekleri kayboldu. Kiş, oğlu Saul'a, "Hizmetkârlardan birini yanına al da git, eşekleri ara" dedi. [4]Saul Efrayim dağlık bölgesinden geçip Şalişa topraklarını dolaştı. Ama eşekleri bulamadılar. Şaalim bölgesine geçtiler. Eşekler orada da yoktu. Sonra Benyamin bölgesinden geçtilerse de, hayvanları bulamadılar.

[5]Suf bölgesine varınca, Saul yanındaki hizmetkârına, "Haydi dönelim! Yoksa babam eşekleri düşünmekten vazgeçip bizim için kaygılanmaya başlar" dedi.

[6]Hizmetkâr, "Bak, bu kentte saygın bir Tanrı adamı vardır" diye karşılık verdi, "Bütün söyledikleri bir bir yerine geliyor. Şimdi ona gidelim. Belki gideceğimiz yolu o bize gösterir."

[7]Saul, "Gidersek, adama ne götüreceğiz?" dedi, "Torbalarımızdaki ekmek tükendi. Tanrı adamına götürecek bir armağanımız yok. Neyimiz kaldı ki?"

[8]Hizmetkâr, "Bak, bende çeyrek şekel[b] gümüş var" diye karşılık verdi, "Gideceğimiz yolu bize göstermesi

---

[a] *8:16 Septuaginta "Boğalarınızı", Masoretik metin "Gençlerinizi".*

[b] *9:8 "Çeyrek şekel": Yaklaşık 3 gr.*

için bunu Tanrı adamına vereceğim." [9]–Eskiden İsrail'de biri Tanrı'ya bir şey sormak istediğinde, "Haydi, biliciye* gidelim" derdi. Çünkü bugün peygamber denilene o zaman bilici denirdi.–

[10]Saul hizmetkârına, "İyi, haydi gidelim" dedi. Böylece Tanrı adamının yaşadığı kente gittiler.

[11]Yokuştan kente doğru çıkarlarken, kuyudan su çekmeye giden kızlarla karşılaştılar. Onlara, "Bilici burada mı?" diye sordular.

[12]Kızlar, "Evet, ilerde" diye karşılık verdiler, "Şimdi çabuk davranın. Kentimize bugün geldi. Çünkü halk bugün tapınma yerinde bir kurban sunacak. [13]Kente girer girmez, yemek için tapınma yerine çıkmadan önce onu bulacaksınız. Kurbanı o kutsayacağı için, kendisi gelmeden halk yemek yemez. Çağrılı olanlar o geldikten sonra yemeye başlar. Şimdi gidin, onu hemen bulursunuz." [14]Saul'la hizmetkârı kente gittiler. Kente girdiklerinde, tapınma yerine çıkmaya hazırlanan Samuel onlara doğru ilerliyordu.

[15]Saul gelmeden bir gün önce RAB Samuel'e şunu açıklamıştı: [16]"Yarın bu saatlerde sana Benyamin bölgesinden birini göndereceğim. Onu halkım İsrail'in önderi olarak meshedeceksin*. Halkımı Filistliler'in elinden o kurtaracak. Halkımın durumuna baktım; çünkü haykırışları bana ulaştı." [17]Samuel Saul'u görünce, RAB, "İşte sana sözünü ettiğim adam!" dedi, "Halkıma o önderlik edecek."

[18]Saul kent kapısında duran Samuel'e yaklaştı. "Bilicinin evi nerede, lütfen söyler misin?" dedi.

[19]Samuel, "Bilici benim" diye yanıtladı, "Önümden tapınma yerine çıkın. Bugün benimle birlikte yemek yiyeceksiniz. Yarın sabah düşündüğün her şeyi sana bildirip seni geri gönderirim. [20]Üç gün önce kaybolan eşeklerin için kaygılanma. Onlar bulundu. İsrail'in özlemi kime yönelik? Sana ve babanın ailesine değil mi?"

[21]Saul şu karşılığı verdi: "Ben İsrail oymaklarının en küçüğü olan Benyamin oymağından değil miyim? Ait olduğum boy da Benyamin oymağına bağlı bütün boyların en küçüğü değil mi? Bana neden böyle şeyler söylüyorsun?"

[22]Samuel Saul ile hizmetkârını alıp yemek odasına götürdü; yaklaşık otuz çağrılı arasında ilk sırayı onlara verdi. [23]Sonra aşçıya, "Sana verdiğim ve bir kenara ayırmanı söylediğim payı getir" dedi. [24]Aşçı butu getirip Saul'un önüne koydu. Samuel, "İşte senin için ayrılan parça, buyur ye!" dedi, "Çünkü bunu belirtilen gün çağırdığım halkla birlikte yemen için sakladım." O gün Saul Samuel'le yemek yedi.

[25]Tapınma yerinden kente indikten sonra Samuel evinin damında Saul'la konuştu[a]. [26]Sabah erkenden, şafak sökerken kalktılar. Samuel, damdan Saul'u çağırıp, "Hazırlan, seni göndereceğim" dedi. Saul kalktı. Samuel'le birlikte dışarı çıktılar. [27]Kentin sınırına yaklaşırken Samuel Saul'a,

---

[a] 9:25 Masoretik metin "Samuel evinin damında Saul'la konuştu", Septuaginta "Saul için damda bir döşek serildi, o da orada yattı."

"Hizmetkâra önümüzden gitmesini söyle" dedi. Hizmetkâr öne geçince, Samuel, "Ama sen dur" diye ekledi, "Sana Tanrı'nın sözünü bildireceğim."

10 Sonra Samuel yağ kabını alıp yağı Saul'un başına döktü. Onu öpüp şöyle dedi: "RAB seni kendi halkına önder olarak meshetti. [2]Bugün benden ayrıldıktan sonra Benyamin sınırında, Selsah'taki Rahel'in mezarı yanında iki kişiyle karşılaşacaksın. Sana, 'Aramaya çıktığın eşekler bulundu' diyecekler, 'Baban eşekleri düşünmekten vazgeçti, oğlum için ne yapsam diye sizin için kaygılanmaya başladı.' [3]Oradan daha ilerleyip Tavor'daki meşe ağacına varacaksın. Orada biri üç oğlak, biri üç somun ekmek, öbürü de bir tulum şarapla Tanrı'nın huzuruna, Beytel'e çıkan üç adamla karşılaşacaksın. [4]Seni selamlayıp iki somun ekmek verecekler. Sen de kabul edeceksin. [5]Sonra Filist ordugahının bulunduğu Givat-Elohim'e varacaksın. Kente girince, önlerinde çenk, tef, kaval ve lir çalanlarla birlikte peygamberlik ederek tapınma yerinden inen bir peygamber topluluğuyla karşılaşacaksın. [6]RAB'bin Ruhu senin üzerine güçlü bir biçimde inecek. Onlarla birlikte peygamberlikte bulunacak ve başka bir kişiliğe büründeceksin. [7]Bu belirtiler gerçekleştiğinde, duruma göre gerekeni yap. Çünkü Tanrı seninledir. [8]Şimdi benden önce Gilgal'a git. Yakmalık sunuları* sunmak ve esenlik kurbanlarını kesmek için ben de yanına geleceğim. Ancak, ben yanına gelip ne yapacağını bildirene dek yedi gün beklemen gerekecek."

[9]Saul, Samuel'in yanından ayrılmak üzere ona sırtını döner dönmez, Tanrı ona başka bir kişilik verdi. O gün bütün bu belirtiler gerçekleşti. [10]Giva'ya varınca, Saul'u bir peygamber topluluğu karşıladı. Tanrı'nın Ruhu güçlü bir biçimde üzerine indi ve Saul onlarla birlikte peygamberlikte bulunmaya başladı. [11]Onu önceden tanıyanların hepsi, peygamberlerle birlikte peygamberlikte bulunduğunu görünce, birbirlerine, "Ne oldu Kiş oğluna? Saul da mı peygamber oldu?" diye sordular.

[12]Orada oturanlardan biri, "Ya onların babası kim?" dedi. İşte, "Saul da mı peygamber oldu?" sözü buradan gelir. [13]Saul peygamberlikte bulunduktan sonra tapınma yerine çıktı.

[14]Amcası, Saul ile hizmetkârına, "Nerede kaldınız?" diye sordu.

Saul, "Eşekleri arıyorduk" diye karşılık verdi, "Onları bulamayınca, Samuel'e gittik."

[15]Amcası, "Samuel sana neler söyledi, lütfen bana da anlat" dedi.

[16]Saul, "Eşeklerin bulunduğunu bize açıkça bildirdi" diye yanıtladı. Ama Samuel'in krallıkla ilgili sözlerini amcasına açıklamadı.

[17-18]Sonra Samuel, İsrail halkını Mispa'da RAB için bir araya getirip şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Ben İsrailliler'i Mısır'dan çıkardım. Mısırlılar'ın ve size baskı yapan bütün krallıkların elinden sizi kurtardım.' [19]Ama siz bugün bütün

10:12 1Sa.19:23-24

zorluk ve sıkıntılarınızdan sizi kurtaran Tanrınız'a sırt çevirdiniz ve, 'Hayır, bize bir kral ata' dediniz. Şimdi RAB'bin önünde oymak oymak, boy boy dizilin."

[20]Samuel bütün İsrail oymaklarını bir bir öne çıkardı. Bunlardan Benyamin oymağı kurayla seçildi. [21]Sonra Benyamin oymağını boy boy öne çağırdı. Matri'nin boyu seçildi. En sonunda da Matri boyundan Kiş oğlu Saul seçildi. Onu aradılarsa da bulamadılar. [22]Yine RAB'be, "O daha buraya gelmedi mi?" diye sordular.

RAB de, "O burada, eşyaların arasında saklanıyor" dedi.

[23]Bunun üzerine koşup Saul'u oradan getirdiler. Saul halkın arasına geldi. Boyu hepsinden bir baş uzundu. [24]Samuel halka, "RAB'bin seçtiği adamı görüyor musunuz?" dedi, "Bütün halkın arasında bir benzeri yok."

Bunun üzerine halk, "Yaşasın kral!" diye bağırdı.

[25]Samuel krallığın ilkelerini halka açıkladı. Bunları kitap haline getirip RAB'bin önüne koydu. Sonra herkesi evine gönderdi. [26]Saul da Giva'ya, kendi evine döndü. Tanrı'nın isteklendirdiği yiğitler ona eşlik ettiler. [27]Ama bazı kötü kişiler, "O bizi nasıl kurtarabilir?" diyerek Saul'u küçümsediler ve ona armağan vermediler. Saul ise buna aldırmadı.

Saul Ammonlular'ı Bozguna Uğratıyor

11 Ammon Kralı Nahaş Yaveş-Gilat üzerine yürüyüp kenti kuşattı. Bütün Yaveşliler, Nahaş'a, "Bizimle bir antlaşma yap, sana kulluk ederiz" dediler.

[2]Ama Ammonlu Nahaş, "Ancak bir koşulla sizinle antlaşma yaparım" diye karşılık verdi, "Bütün İsrail halkını küçük düşürmek için her birinizin sağ gözünü oyup çıkaracağım."

[3]Yaveş Kenti'nin ileri gelenleri ona, "İsrail'in her bölgesine ulaklar göndermemiz için bize yedi günlük bir süre tanı" dediler, "Eğer bizi kurtaracak kimse çıkmazsa o zaman sana teslim oluruz."

[4]Ulaklar Saul'un yaşadığı Giva Kenti'ne gelip olanları halka bildirince, herkes hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. [5]Tam o sırada Saul, öküzlerinin ardında, tarladan dönüyordu. "Halka ne oldu? Neden böyle ağlıyorlar?" diye sordu. Yaveşliler'in söylediklerini ona anlattılar.

[6]Saul bu sözleri duyunca, Tanrı'nın Ruhu güçlü bir biçimde onun üzerine indi. Saul çok öfkelendi. [7]Bir çift öküz alıp parçaladı. Ulaklar aracılığıyla İsrail'in her bölgesine bu parçaları gönderip şöyle dedi: "Saul ile Samuel'in ardınca gelmeyen herkesin öküzlerine de aynı şey yapılacaktır."

Halk RAB korkusuyla sarsıldı ve tek beden halinde yola çıktı. [8]Saul onları Bezek'te topladı. İsrail halkı üç yüz bin, Yahudalılar ise otuz bin kişiydi. [9]Oraya gelen Yaveşli ulaklara şöyle dediler: "Yaveş-Gilat halkına, 'Yarın öğleye doğru kurtarılacaksınız' deyin."

Ulaklar gidip bu haberi iletince Yaveşliler sevindi. [10]Ammonlular'a, "Yarın size teslim olacağız" dediler, "Bize ne dilerseniz yapın."

[11]Ertesi gün Saul adamlarını üç

bölüğe ayırdı. Adamlar sabah nöbetinde Ammonlular'ın ordugahına girdi. Kırım günün en sıcak zamanına dek sürdü. Sağ kalanlar dağıldı; iki kişi bile bir arada kalmadı.

[12] Bundan sonra halk Samuel'e, "'Saul mu bize krallık yapacak?' diyenler kimdi? Getirin onları, öldürelim" dedi.

[13] Ama Saul, "Bugün hiç kimse öldürülmeyecek" diye yanıtladı, "Çünkü RAB bugün İsrail halkına kurtuluş verdi."

[14] Samuel halka, "Haydi, Gilgal'a gidip orada krallığı yeniden onaylayalım" dedi. [15] Böylece bütün halk Gilgal'a gidip RAB'bin önünde Saul'un kral olduğunu onayladı. Orada, RAB'bin önünde esenlik kurbanları kestiler; Saul da bütün İsrailliler de büyük bir sevinç yaşadılar.

Samuel'in Söylevi

12 Bundan sonra Samuel İsrail halkına şöyle dedi: "Bana söylediğiniz her şeye kulak verdim: Size bir kral atadım. [2] Şimdi size önderlik yapan bir kralınız var. Bense yaşlandım, saçım ağardı. Oğullarım da sizlerle birlikte. Gençliğimden bu güne dek size önderlik yaptım. [3] İşte karşınızda duruyorum. Hanginizin öküzünü aldım? Kimin eşeğine el koydum? Kimi dolandırdım? Kime baskı yaptım? Göz yummak için kimden rüşvet aldım? RAB'bin ve O'nun meshettiğinin* önünde bana karşı tanıklık edin de size karşılığını vereyim."

[4] Halk, "Bizi dolandırmadın" diye karşılık verdi, "Bize baskı da yapmadın. Kimsenin elinden hiçbir şey almadın."

[5] Samuel, "Bana karşı bir şey bulamadığınıza bugün hem RAB, hem de O'nun meshettiği kral tanıktır" dedi.

"Evet, tanıktır" dediler.

[6] Samuel konuşmasını şöyle sürdürdü: "Musa ile Harun'u görevlendiren, atalarınızı Mısır'dan çıkaran RAB'dir. [7] Şimdi burada durun, RAB'bin önünde, O'nun sizi ve atalarınızı tekrar tekrar nasıl kurtardığına dair kanıtlar göstereyim size.

[8] "Yakup Mısır'a gittikten sonra, atalarınız RAB'be yakardı. O da atalarınızı Mısır'dan çıkarıp burada yerleşmelerini sağlayan Musa ile Harun'u gönderdi. [9] Ama atalarınız Tanrıları RAB'bi unuttular. Bu yüzden RAB onları Hasor ordusunun komutanı Sisera'nın, Filistliler'in ve Moav Kralı'nın eline teslim etti. Bunlar atalarınıza karşı savaştılar. [10] Atalarınız RAB'be, 'Günah işledik; RAB'bi bırakıp Baal'ın* ve Aştoret'in* putlarına kulluk ettik. Ama şimdi bizi düşmanlarımızın elinden kurtar, sana kulluk edeceğiz' diye seslendiler. [11] RAB de Yerubbaal'ı[a], Bedan'ı[b], Yiftah'ı ve ben Samuel'i[c] gönderdi. Güvenlik içinde yaşamanız için sizi saran düşmanlarınızın elinden kurtardı.

---

[a] *12:11 "Yerubbaal", yani "Gidyon".*

[b] *12:11 Masoretik metin "Bedan", Septuaginta, Süryanice "Barak".*

[c] *12:11 Masoretik metin "Ben Samuel'i", Septuaginta "Şimşon'u".*

12:6 Çık.6:26 *12:8 Çık.2:23* *12:9 Hak.4:2*
12:9 Hak.13:1 *12:9 Hak.3:12* *12:10 Hak.10:10*
12:11 Hak.7:1 *12:11 Hak.11:29* *12:11 1Sa.3:20*

[12]"Ama siz Ammon Kralı Nahaş'ın üzerinize yürüdüğünü görünce, Tanrınız RAB kralınız olduğu halde bana, 'Hayır, bize bir kral önderlik yapacak' dediniz. [13]İşte seçtiğiniz, dilediğiniz kral! Evet, RAB size bir kral verdi. [14]Eğer RAB'den korkar, O'na kulluk ederseniz, O'nun sözünü dinleyip buyruklarına karşı gelmezseniz, hem siz hem de önderiniz olacak kral Tanrınız RAB'bin ardınca giderseniz, ne âlâ! [15]Ama RAB'bin sözünü dinlemez, buyruklarına karşı gelirseniz, RAB kralınızı[a] cezalandırdığı gibi sizi de cezalandıracaktır.

[16]"Şimdi olduğunuz yerde durun ve RAB'bin gözlerinizin önünde yapacağı şu olağanüstü olayı görün. [17]Bugün buğday biçme zamanı değil mi? Göğü gürletsin, yağmur yağdırsın diye RAB'be yalvaracağım. Böylece bir kral istemekle yaptığınız kötülüğün RAB'bin gözünde ne denli büyük olduğunu iyice anlayacaksınız."

[18]Samuel RAB'be yalvardı ve RAB o gün göğü gürletti, yağmur yağdırdı. Halk RAB'den de Samuel'den de çok korktu. [19]Bunun üzerine Samuel'e, "Yok olmayalım diye, biz kulların için Tanrın RAB'be yakar" dediler, "Çünkü bütün günahlarımıza kendimize bir kral istemek kötülüğünü de ekledik."

[20]Samuel halka, "Korkmayın" dedi, "Siz bu büyük kötülüğü yaptınız, ama yine de RAB'bin ardınca gitmekten vazgeçmeyin; tersine, bütün yüreğinizle RAB'be kulluk edin. [21]Kimseyi kurtaramayan yararsız putların ardınca gitmeyin; çünkü onlar değersizdir. [22]RAB görkemli adının hatırına halkını bırakmayacak. Çünkü sizi kendi halkı kılmaktan hoşnut kaldı. [23]Bana gelince, sizin için RAB'be yalvarmaktan vazgeçip O'na karşı günah işlemek benden uzak olsun! Ancak size iyi ve doğru yolu öğreteceğim. [24]Yalnız RAB'den korkun, O'na bağlılıkla ve bütün yüreğinizle kulluk edin. O'nun sizler için ne görkemli işler yaptığını bir düşünün! [25]Ama kötülük yapmayı sürdürürseniz, hem siz yok olacaksınız, hem de kralınız."

Samuel Saul'u Paylıyor

13 Saul[b] İsrail'de iki yıl krallık yaptıktan sonra [2]halktan üç bin kişi seçti. Bunlardan iki binini Mikmas ve Beytel'in dağlık bölgesinde yanına aldı. Binini de Benyamin oymağına ait Giva Kenti'nde Yonatan'ın yanına bıraktı. Halktan geri kalanları evlerine gönderdi. [3]Yonatan Giva'daki Filist birliğini yendi. Filistliler bunu duydular. Saul, bütün ülkede boru çaldırarak, "İbraniler bu haberi duysun" dedi. [4]Böylece İsrailliler'in hepsi Saul'un Filist birliğini yendiğini ve Filistliler'in İsrailliler'den iğrendiğini duydu. Bunun üzerine halk Gilgal'da Saul'un çevresinde toplandı.

[5]Filistliler İsrailliler'le savaşmak üzere toplandılar. Otuz bin[c] savaş ara-

---

[a] *12:15 Septuaginta "Kralınızı", Masoretik metin "Atalarınızı".*

[b] *13:1 "Saul": Masoretik metinde "... yaşında kral olan Saul" cümlesindeki rakamın düştüğü sanılıyor.*

[c] *13:5 Masoretik metin "Otuz bin", Süryanice "Üç bin". 12:12 1Sa.8:19*

bası, altı bin atlı asker ve kıyılardaki kum kadar kalabalık bir orduya sahiptiler. Gidip Beytaven'in doğusundaki Mikmas'ta ordugah kurdular. [6]Durumlarının tehlikeli olduğunu ve askerlerinin sıkıştırıldığını gören İsrailliler, mağaralarda, çalılıklarda, kayalıklarda, çukurlarda, sarnıçlarda gizlendiler. [7]Bazı İbraniler de Şeria Irmağı'ndan Gad ve Gilat bölgesine geçti. Ama Saul daha Gilgal'daydı. Bütün askerler onu titreyerek izliyordu.

[8]Saul, Samuel tarafından belirlenen süreye uyarak, yedi gün bekledi. Ama Samuel Gilgal'a gelmeyince, halk Saul'un yanından dağılmaya başladı. [9]Saul, "Yakmalık sunuları* ve esenlik sunularını* bana getirin" dedi. Sonra yakmalık sunuyu sundu. [10]Saul yakmalık sununun sunulmasını bitirir bitirmez Samuel geldi. Saul selamlamak için onu karşılamaya çıktı.

[11]Samuel, "Ne yaptın?" diye sordu.

Saul, "Halk yanımdan dağılıyordu" diye karşılık verdi, "Sen de belirlenen gün gelmedin. Üstelik Filistliler Mikmas'ta toplandılar. Bunları görünce, [12]'Şimdi Filistliler Gilgal'da üzerime yürüyecek; oysa ben RAB'bin yardımını dilememiştim' diye düşündüm. Bu nedenle, yakmalık sunuyu sunma gerekliliğini duydum."

[13]Samuel, "Akılsızca davrandın" dedi, "Tanrın RAB'bin sana verdiği buyruğa uymadın; yoksa, RAB İsrail üzerinde senin krallığının sonsuza dek sürmesini sağlayacaktı. [14]Ama artık krallığın sürmeyecek. RAB kendi gönlüne uygun birini arayıp onu kendi halkına önder olarak atamaya kararlı. Çünkü sen RAB'bin buyruğunu tutmadın."

[15]Bundan sonra Samuel Gilgal'dan ayrılarak Benyaminoğulları'nın Giva Kenti'ne gitti[a]. Saul yanında kalan halkı saydı; yaklaşık altı yüz kişiydi. [16]Saul, oğlu Yonatan ve yanlarındaki halk Benyaminoğulları'nın bölgesindeki Giva'da kalıyorlardı. Filistliler ise Mikmas'ta ordugah kurmuşlardı. [17]Akıncılar üç koldan Filistliler'in ordugahından çıktılar. Kollardan biri Şual bölgesindeki Ofra'ya, [18]biri Beythoron'a, öbürü ise çöle, Sevoyim Vadisi'ne bakan sınıra doğru ilerledi.

[19]Bütün İsrail ülkesinde bir tek demirci yoktu. Filistliler, "İbraniler kılıç, mızrak yapmasın" demişlerdi. [20]Bu nedenle bütün İsrailliler saban demirlerini, kazma, balta ve oraklarını[b] biletmek için Filistliler'e gitmek zorundaydılar. [21]Saban demiriyle kazmanın bileme fiyatı, şekelin üçte ikisi[c] kadardı. Beller, baltalar, üvendireler için istenilen fiyat ise şekelin üçte biriydi[ç]. [22]İşte bu yüzden, savaş sırasında Saul ile Yonatan dışında, yanlarındaki hiç kimsenin elinde kılıç, mızrak yoktu.

---

[a] *13:15 Masoretik metin "Benyaminoğulları'nın Giva Kenti'ne gitti", Septuaginta "Yoluna gitti. Halkın kalan kısmı ise orduya katılmak üzere Saul'u izledi. Gilgal'dan ayrılıp Benyaminoğulları'nın Giva Kenti'ne gittiler."*

[b] *13:20 Septuaginta "Oraklarını", Masoretik metin "Saban demirlerini".*

[c] *13:21 "Şekelin üçte ikisi": Yaklaşık 8 gr.*

[ç] *13:21 "Şekelin üçte biri": Yaklaşık 4 gr.*

13:8 1Sa.10:8   13:14 Elç.13:22

Filistliler'e Karşı Savaş

[23]O sırada Filistliler'in bir kolu Mikmas Geçidi'ne çıkmıştı.

14 Bir gün Saul oğlu Yonatan, silahını taşıyan genç hizmetkârına, "Gel, karşı taraftaki Filist ordugahına geçelim" dedi. Ama bunu babasına haber vermedi. [2]Saul, Giva Kenti yakınındaki Migron'da bir nar ağacının altında oturmaktaydı. Yanında altı yüz kadar asker vardı. [3]Efod* giymiş olan Ahiya da aralarındaydı. Ahiya Şilo'da RAB'bin kâhini olan Eli oğlu Pinehas oğlu İkavot'un erkek kardeşi Ahituv'un oğluydu. Halk Yonatan'ın gittiğini farketmemişti. [4]Yonatan'ın Filist ordugahına ulaşmak için geçmeyi tasarladığı geçidin her iki yanında iki sivri kaya vardı; birine Boses, öbürüne Sene denirdi. [5]Kayalardan biri kuzeyde Mikmas'a, öbürü güneyde Giva'ya bakardı.

[6]Yonatan silahını taşıyan genç hizmetkârına, "Gel, şu sünnetsizlerin* ordugahına gidelim" dedi, "Belki RAB bizim için bir şeyler yapar. Çünkü gerek çoklukta, gerekse azlıkta RAB'bin zafere ulaştırmasına engel yoktur."

[7]Silahını taşıyan genç, "Ne düşünüyorsan öyle yap" diye yanıtladı, "Haydi yürü! Düşündüğün her şeyde seninleyim."

[8]Yonatan, "Bu adamlara gidelim, bizi görsünler" dedi, [9]"Eğer bize, 'Yanımıza gelene dek bekleyin' derlerse, olduğumuz yerde kalırız, gitmeyiz. [10]Ama, 'Yanımıza gelin' derlerse, gideriz. Çünkü bu, RAB'bin Filistliler'i elimize teslim ettiğine ilişkin bir belirti olacak bizim için."

[11]Böylece ikisi de Filistliler'in askerlerine göründüler. Filistliler, "Bakın! İbraniler gizlendikleri çukurlardan çıkmaya başlıyor!" dediler. [12]Sonra Yonatan'la silahını taşıyan gence, "Buraya, yanımıza gelin, size bir şey söyleyeceğiz" diye seslendiler.

Bunun üzerine Yonatan silahını taşıyana, "Ardımdan gel" dedi, "RAB onları İsrailliler'in eline teslim etti."

[13]Yonatan elleriyle ayaklarını kullanarak yukarıya tırmandı; silahını taşıyan genç de onu izledi. Yonatan Filistliler'i yenilgiye uğrattı. Silahını taşıyan genç de onu izliyor ve Filistliler'i öldürüyordu. [14]Yonatan'la silahını taşıyan genç bu ilk saldırıda iki dönümlük[a] bir alanda yirmi kadar asker öldürdüler. [15]Ordugahta ve kırsal alanda bütün Filist halkı arasında dehşet hüküm sürüyordu. Askerlerle akıncılar bile titriyordu. Derken yer sarsıldı; sanki Tanrı'dan gelen bir titremeydi bu.

[16]Benyamin topraklarındaki Giva Kenti'nde Saul'un nöbetçileri büyük bir kalabalığın oraya buraya dağıldığını gördüler. [17]Bunun üzerine Saul yanındaki adamlara, "Yoklama yapın da aramızdan kimin ayrıldığını görün" dedi. Yoklama yapılınca Yonatan'la silahını taşıyan gencin orada olmadığını anladılar. [18]Saul Ahiya'ya, "Tanrı'nın Sandığı'nı[b] getir" dedi. O sırada Tanrı'nın Sandığı[b] İsrail

---

[a] *14:14 "İki dönüm": İbranice "Yarım semet".*

[b] *14:18 Masoretik metin "Tanrı'nın Sandığı", Septuaginta "Efod".*

halkındaydı.

[19]Saul kâhinle konuşurken, Filistliler'in ordugahındaki kargaşa da giderek artmaktaydı. Bunun üzerine Saul kâhine, "Elini çek" dedi. [20]Saul'la yanındaki askerlerin tümü toplanıp savaş alanına gittiler. Orada büyük bir kargaşa vardı. Herkes birbirine kılıç çekiyordu. [21]Daha önce Filistliler'in yanında yer alıp onların ordugahına katılan İbraniler bile saf değiştirerek Saul'la Yonatan'ın yanındaki İsrail birliklerine katıldılar. [22]Efrayim dağlık bölgesinde gizlenen İsrailliler de Filistliler'in kaçtığını duyunca onları savaş alanında kovalamaya başladılar. [23]Böylece RAB İsrail'i o gün zafere ulaştırdı. Savaş Beytaven'in ötesine dek yayıldı.

[24]O gün İsrailliler bitkindi. Çünkü Saul, "Ben düşmanlarımdan öç alıncaya kadar, akşama dek kim yemek yerse lanetli olsun!" diye halka ant içirmişti. Bu yüzden de kimse bir şey yememişti.

[25-26]Derken, her yanı bal dolu bir ormana vardılar. Askerler ormana girince, toprakta akan balları gördüler. Ne var ki, içtikleri anttan korktukları için hiçbiri bala dokunmadı. [27]Yonatan babasının halka ant içirdiğini duymamıştı. Elindeki değneği uzatıp ucunu bal gümecine batırdı. Biraz bal tadar tatmaz gözleri parladı. [28]Bunun üzerine oradakilerden biri Yonatan'a, "Baban askerlere, 'Bugün kim yemek yerse lanetli olsun' diye ant içirdi" dedi, "Askerlerin bitkin düşmesi de bundan."

[29]Yonatan, "Babam halka sıkıntı verdi" diye yanıtladı, "Bakın, bu baldan biraz tadınca gözlerim nasıl da parladı! [30]Bugün halk düşmanlarından yağmaladığı yiyeceklerden özgürce yeseydi, çok daha iyi olurdu! O zaman Filistliler'in yenilgisi de daha ağır olmaz mıydı?"

[31]O gün İsrailliler, Filistliler'i Mikmas'tan Ayalon'a kadar yenilgiye uğrattılar. Ama İsrail askerleri o kadar bitkindi ki, [32]yağmaladıkları mallara saldırdılar; davarları, sığırları, buzağıları yakaladıkları gibi hemen oracıkta kesip kanını akıtmadan yediler. [33]Durumu Saul'a bildirerek, "Bak, askerlerin kanlı eti yemekle RAB'be karşı günah işliyor!" dediler.

Bunun üzerine Saul, "Hainlik ettiniz!" dedi, "Hemen büyük bir taş yuvarlayın bana." [34]Sonra ekledi: "Halkın arasına varıp herkesin öküzünü, koyununu bana getirmesini söyleyin. Onları burada kesip yesinler. Eti kanıyla birlikte yiyerek RAB'be karşı günah işlemeyin." O gece herkes öküzünü getirip orada kesti. [35]O sırada Saul RAB'be bir sunak yaptı. RAB'be yaptığı ilk sunaktı bu.

[36]Saul adamlarına, "Haydi, bu gece Filistliler'e saldıralım" dedi, "Tan ağarıncaya dek mallarını yağmalayalım, onlardan bir tekini bile sağ bırakmayalım."

Adamlar, "Sence uygun olan neyse onu yap" diye karşılık verdiler.

Ama kâhin, "Burada Tanrı'ya danışalım" dedi.

[37]Bunun üzerine Saul Tanrı'ya, "Filistliler'e saldırmaya gideyim mi? Onları İsrailliler'in eline teslim

---

14:33 Yar.9:4; Lev.7:26-27; 17:10-14; 19:26; Yas.12:16,23-25; 15:23

edecek misin?" diye sordu. Ama Tanrı o gün yanıt vermedi. [38]Bunun için Saul, "Ey halkın önderleri! Buraya yaklaşın da bugün işlenen bu günahın nasıl işlendiğini ortaya çıkaralım" dedi, [39]"İsrail'i kurtaran yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, bu günaha yol açan oğlum Yonatan bile olsa kesinlikle öldürülecektir." Ama kimse bir şey söylemedi. [40]Bunun üzerine Saul halka, "Siz bir yanda durun, oğlum Yonatan'la ben öbür yanda duracağız" dedi.

Halk, "Sence uygun olan neyse onu yap" diye karşılık verdi.

[41]Saul İsrail'in Tanrısı RAB'be, "Bana doğru yanıtı ver" dedi[a]. Kura Yonatan'la Saul'a düştü, halk aklandı. [42]Saul bu kez, "Benimle oğlum Yonatan arasında kura çekin" dedi. Kura Yonatan'a düştü. [43]Bunun üzerine Saul Yonatan'a, "Söyle bana, ne yaptın?" diye sordu.

Yonatan, "Ben yalnızca elimdeki değneğin ucuyla biraz bal alıp tattım. Şimdi ölmem mi gerek?" diye karşılık verdi.

[44]Saul, "Yonatan, eğer seni öldürtmezsem, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!" dedi.

[45]Ama halk Saul'a, "İsrail'i bu büyük zafere ulaştıran Yonatan'ı mı öldürteceksin?" dedi, "Asla! Yaşayan RAB'bin adıyla deriz ki, saçının bir teline bile zarar gelmeyecektir. Çünkü bugün o ne yaptıysa Tanrı'nın yardımıyla yapmıştır." Böylece halk Yonatan'ı öldürülmekten kurtardı.

[46]Bundan sonra Saul Filistliler'i kovalamaktan vazgeçti. Filistliler de yerlerine döndüler.

[47]Saul İsrail'e kral atandıktan sonra, her yandaki düşmanlarına –Moav, Ammon, Edom halkları, Sova kralları ve Filistliler'e– karşı savaştı. Gittiği her yerde zafer kazandı[b]. [48]Yiğitçe savaşarak Amalekliler'i yenilgiye uğrattı, İsrailliler'i düşmanın yağmasından kurtardı.

[49]Saul'un oğulları Yonatan, Yişvi ve Malkişua idi. İki kızından büyüğünün adı Merav, küçüğünün adı Mikal'dı. [50]Karısı, Ahimaas'ın kızı Ahinoam'dı. Ordusunun başkomutanı amcası Ner oğlu Avner'di. [51]Saul'un babası Kiş'le Avner'in babası Ner, Aviel'in oğullarıydı.

[52]Saul yaşamı boyunca Filistliler'le kıyasıya savaştı. Nerede yiğit, güçlü birini görse kendi ordusuna kattı.

Saul'un Kral Olarak Reddedilmesi

15 Samuel Saul'a şöyle dedi: "RAB seni kendi halkı İsrail'in Kralı olarak meshetmek* için beni gönderdi. Şimdi RAB'bin sözlerine kulak ver. [2]Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'İsrailliler'e yaptıkları kötülükten ötürü Amalekliler'i cezalandıracağım. Çünkü Mısır'dan çıkan İsrailliler'e karşı koydular. [3]Şimdi git,

---

[a] 14:41 Masoretik metin "Saul İsrail'in Tanrısı RAB'be, 'Bana doğru yanıtı ver' dedi.", Septuaginta "Saul, 'Ey İsrail'in Tanrısı RAB, bugün neden kuluna yanıt vermedin? Suç bende ya da oğlum Yonatan'daysa, ey İsrail Tanrısı RAB, Urim'i ver. Yok eğer suç halkın İsrail'deyse Tummim'i ver' dedi."*

[b] 14:47 Septuaginta "Zafer kazandı", Masoretik metin "Zarar verdi".

15:1 1Sa.10:1 15:2 Çık.17:8-14; Yas.25:17-19

Amalekliler'e saldır. Onlara ait her şeyi tümüyle yok et[a], hiçbir şeyi esirgeme. Kadın erkek, çoluk çocuk, öküz, koyun, deve, eşek hepsini öldür.' "

[4]Bunun üzerine Saul askerlerini toplayıp Telaim Kenti'nde saydı. İki yüz bin yaya askerin yanısıra Yahudalılar'dan da on bin kişi vardı. [5]Saul Amalek Kenti'ne varıp vadide pusu kurdu. [6]Sonra Kenliler'e şu uyarıyı gönderdi: "Haydi gidin, Amalekliler'i bırakın; öyle ki, sizi de onlarla birlikte yok etmeyeyim. Çünkü siz Mısır'dan çıkan İsrail halkına iyilik ettiniz." Bunun üzerine Kenliler Amalekliler'den ayrıldılar.

[7]Saul Havila'dan Mısır'ın doğusundaki Şur'a dek Amalekliler'i yenilgiye uğrattı. [8]Amalek Kralı Agak'ı sağ olarak yakaladı. Halkının tümünü de kılıçtan geçirdi. [9]Ne var ki, Saul ile adamları Agak'ı ve en iyi koyunları, sığırları, besili danaları, kuzuları –iyi olan ne varsa hepsini– esirgediler. Bunları tümüyle yok etmek istemediler. Ancak değersiz ve zayıf ne varsa hepsini yok ettiler.

[10]RAB Samuel'e şöyle seslendi: [11]"Saul'u kral yaptığıma pişmanım. Beni izlemekten vazgeçti. Buyruklarımı yerine getirmedi." Samuel öfkelendi ve bütün geceyi RAB'be yakarmakla geçirdi.

[12]Ertesi sabah Samuel Saul'la görüşmek için erkenden kalktı. Saul'un Karmel Kenti'ne gittiğini, orada kendisine bir anıt diktikten sonra aşağı inip Gilgal'a döndüğünü öğrendi. [13]Saul kendisine gelen Samuel'e, "RAB seni kutsasın! Ben RAB'bin buyruğunu yerine getirdim" dedi.

[14]Samuel, "Öyleyse nedir kulağıma gelen bu koyun melemesi? Nedir bu duyduğum sığır böğürmesi?" diye sordu.

[15]Saul şöyle yanıtladı: "Halk bunları Amalekliler'den getirdi. Tanrın RAB'be kurban sunmak üzere davarların, sığırların en iyilerini esirgediler. Ama geri kalanları tümüyle yok ettik."

[16]Samuel, "Dur da bu gece RAB-bin bana neler söylediğini sana bildireyim" dedi.

Saul, "Söyle" diye karşılık verdi.

[17]Samuel konuşmasını şöyle sürdürdü: "Kendini önemsiz saydığın halde, sen İsrail oymaklarının önderi olmadın mı? RAB seni İsrail'e kral meshetti. [18]RAB seni bir göreve gönderip, 'Git, o günahlı Amalekliler'i tümüyle yok et; hepsini ortadan kaldırıncaya dek onlarla savaş' dedi. [19]Öyleyse neden RAB'bin sözüne kulak asmadın? Neden yağmalanan mallara saldırarak RAB'bin gözünde kötü olanı yaptın?"

[20]Saul, "Ama ben RAB'bin sözüne kulak verdim!" diye yanıtladı, "RAB-bin beni gönderdiği yere gittim. Amalekliler'i tümüyle yok ettim, Amalek Kralı Agak'ı da buraya getirdim. [21]Ne var ki askerler, Gilgal'da Tanrın RAB'be kurban sunmak üzere yağmalanmış bazı malları, yok edilmeye adanmış en iyi davarlarla sığırları aldılar."

---

[a] *15:3 İbranice "Tümüyle yok etmek" fiili insanları, malları bir daha alınmamak üzere RAB'be adamak anlamını içerir. İbranice'de aynı ifade 8. ve 21. ayetlerde de geçer.*

[22]Samuel şöyle karşılık verdi:
"RAB kendi sözünün
dinlenmesinden hoşlandığı
kadar
Yakmalık sunulardan*,
kurbanlardan hoşlanır mı?
İşte söz dinlemek kurbandan,
Sözü önemsemek de koçların
yağlarından daha iyidir.
[23] Çünkü başkaldırma, falcılık kadar
günahtır
Ve dikbaşlılık, putperestlik[a] kadar
kötüdür.
Sen RAB'bin buyruğunu
reddettiğin için,
RAB de senin kral olmanı
reddetti."

[24]Bunun üzerine Saul, "Günah işledim! Evet, RAB'bin buyruğunu da, senin sözlerini de çiğnedim" dedi, "Halktan korktuğum için onların sözünü dinledim. [25]Ama şimdi yalvarırım, günahımı bağışla ve benimle birlikte dön ki, RAB'be tapınayım."

[26]Samuel, "Seninle dönmem" dedi, "Çünkü sen RAB'bin buyruğunu reddettin, RAB de İsrail Kralı olmanı reddetti!"

[27]Samuel dönüp gitmeye davranınca, Saul onun cüppesinin eteğini tuttu. Cüppe yırtıldı. [28]Samuel, "Bugün RAB İsrail Krallığı'nı elinden aldı ve senden daha iyi birine verdi" dedi, [29]"İsrail'in yüce Tanrısı yalan söylemez, düşüncesini de değiştirmez. Çünkü O insan değil ki, düşüncesini değiştirsin."

[30]Saul, "Günah işledim!" dedi, "Ama ne olur halkımın ileri gelenleri ve İsrailliler karşısında beni onurlandır. Tanrın RAB'be tapınmam için benimle dön." [31]Böylece Samuel Saul'la birlikte geri döndü ve Saul RAB'be tapındı.

[32]Samuel, "Amalek Kralı Agak'ı bana getirin" diye buyurdu.

Agak güvenle geldi. Çünkü, "Ölüm tehlikesi kesinlikle geçti" diye düşünüyordu.

[33]Ama Samuel,
"Kılıcın kadınları nasıl çocuksuz
bıraktıysa
Senin annen de kadınlar arasında
Çocuksuz bırakılacak"
diyerek Agak'ı Gilgal'da RAB'bin önünde kılıçla parçaladı.

[34]Samuel Rama'ya, Saul da Giva-daki[b] evine gitti. [35]Samuel ölümüne dek Saul'u bir daha görmediyse de, onun için üzüldü. RAB de Saul'u İsrail Kralı yaptığına pişmandı.

Davut Kral Olarak Meshediliyor

16 RAB Samuel'e, "Ben Saul'un İsrail Kralı olmasını reddettim diye sen daha ne zamana dek onun için üzüleceksin?" dedi, "Yağ boynuzunu yağla doldurup yola çık. Seni Beytlehemli İşay'ın evine gönderiyorum. Çünkü onun oğullarından birini kral seçtim."

[2]Samuel, "Nasıl gidebilirim? Saul bunu duyarsa beni öldürür!" dedi.

RAB şöyle yanıtladı: "Yanına bir düve al ve, 'RAB'be kurban sunmak için geldim' de. [3]İşay'ı kurban törenine çağır. O zaman ne yapman gerektiğini ben sana bildireceğim. Sana belirteceğim kişiyi benim adıma kral olarak meshedeceksin*."

---

[a] *15:23 "Putperestlik": İbranice "Özel aile putlarına danışmak".*
[b] *15:34 Septuaginta "Giva'daki", Masoretik metin "Saul Givası'ndaki".*

[4]Samuel RAB'bin sözüne uyarak Beytlehem Kenti'ne gitti. Kentin ileri gelenleri onu titreyerek karşıladılar ve, "Barış için mi geldin?" diye sordular.

[5]Samuel, "Evet, barış için" diye yanıtladı, "RAB'be kurban sunmaya geldim. Kendinizi kutsayıp benimle birlikte kurban törenine gelin." Sonra İşay ile oğullarını kutsayıp kurban törenine çağırdı.

[6]İşay ile oğulları gelince Samuel Eliav'ı gördü ve, "Gerçekten RAB-bin önünde duran bu adam O'nun meshettiği kişidir" diye düşündü.

[7]Ama RAB Samuel'e, "Onun yakışıklı ve uzun boylu olduğuna bakma" dedi, "Ben onu reddettim. Çünkü RAB insanın gördüğü gibi görmez; insan dış görünüşe, RAB ise yüreğe bakar." [8]İşay, oğlu Avinadav'ı çağırıp Samuel'in önünden geçirdi.

Ama Samuel, "RAB bunu da seçmedi" dedi. [9]Bunun üzerine İşay Şamma'yı da geçirdi. Samuel yine, "RAB bunu da seçmedi" dedi. [10]Böylece İşay yedi oğlunu da Samuel'in önünden geçirdi. Ama Samuel, "RAB bunlardan hiçbirini seçmedi" dedi. [11]Sonra İşay'a, "Oğullarının hepsi bunlar mı?" diye sordu.

İşay, "Bir de en küçüğü var" dedi, "Sürüyü güdüyor."

Samuel, "Birini gönder de onu getirsin" dedi, "O buraya gelmeden yemeğe oturmayacağız."

[12]İşay birini gönderip oğlunu getirtti. Çocuk kızıl saçlı, yakışıklı, gözleri pırıl pırıl bir delikanlıydı.

RAB Samuel'e, "Kalk, onu meshet. Seçtiğim kişi odur" dedi. [13]Samuel yağ boynuzunu alıp kardeşlerinin önünde çocuğu meshetti. O günden başlayarak RAB'bin Ruhu Davut'un üzerine güçlü bir biçimde indi. Bundan sonra Samuel kalkıp Rama'ya döndü.

Davut Saul'a Lir Çalıyor

[14]Bu sıralarda RAB'bin Ruhu Saul'dan ayrılmıştı. RAB'bin gönderdiği kötü bir ruh ona sıkıntı çektiriyordu.

[15]Hizmetkârları Saul'a, "Bak, Tanrı'nın gönderdiği kötü bir ruh sana sıkıntı çektiriyor" dediler, [16]"Efendimiz, biz hizmetkârlarına buyruk ver, iyi lir çalan birini bulalım. Öyle ki, Tanrı'nın gönderdiği kötü ruh üzerine gelince, o lir çalar, sen de rahatlarsın."

[17]Saul hizmetkârlarına, "İyi lir çalan birini bulup bana getirin" diye buyurdu.

[18]Hizmetkârlardan biri, "Beytlehemli İşay'ın oğullarından birini gördüm" dedi, "İyi lir çalar. Üstelik yürekli, güçlü bir savaşçıdır; akıllıca konuşur, yakışıklıdır. RAB de onunladır."

[19]Bunun üzerine Saul İşay'a ulaklar göndererek, "Sürüyü güden oğlun Davut'u bana gönder" dedi. [20]İşay ekmek yüklü bir eşek, bir tulum şarap, bir de oğlak alıp oğlu Davut'la birlikte Saul'a gönderdi. [21]Davut Saul'un yanına varıp onun hizmetine girdi. Saul Davut'u çok sevdi ve ona silahlarını taşıma görevini verdi. [22]Saul İşay'a şu haberi gönderdi: "İzin ver de Davut hizmetimde kalsın; ondan hoşnudum."

[23]O günden sonra, Tanrı'nın gönderdiği kötü ruh ne zaman Saul'un üzerine gelse, Davut liri alıp çalar, Saul rahatlayıp kendine gelirdi. Kötü ruh da ondan uzaklaşırdı.

Davut'un Golyat'ı Öldürmesi

17 Savaşmak üzere ordularını bir araya getiren Filistliler, Yahuda'nın Soko Kenti'nde toplandılar. Soko ile Azeka Kenti arasındaki Efes-Dammim'de ordugah kurdular. [2]Saul ile İsrailliler de toplandılar. Ela Vadisi'nde ordugah kurup Filistliler'e karşı savaş düzeni aldılar. [3]Filistliler tepenin bir yanında, İsrailliler de karşı tepede yerlerini aldı. Aralarında vadi vardı.

[4]Filist ordugahından Gatlı Golyat adında usta bir dövüşçü ortaya çıktı. Boyu altı arşın bir karıştı[a]. [5]Başına tunç* miğfer takmış, pullu bir zırh kuşanmıştı. Tunç zırhın ağırlığı beş bin şekeldi[b]. [6]Baldırları zırhlarla korunmuştu. Omuzları arasında tunç bir pala asılıydı. [7]Mızrağının sapı dokumacı tezgahının sırığı gibiydi. Mızrağın demir başının ağırlığı altı yüz şekeldi[c]. Golyat'ın önüsıra kalkanını taşıyan bir adam yürüyordu.

[8]Golyat durup İsrail ordusuna, "Neden savaş düzeni aldınız?" diye haykırdı, "Ben Filistli'yim, sizse Saul'un kölelerisiniz. Aranızdan karşıma çıkacak birini seçin. [9]Dövüşte beni yenip öldürebilirse, biz sizin köleniz oluruz. Ama ben üstün gelip onu yok edebilirsem, siz bizim kölemiz olur, bize kulluk edersiniz." [10]Filistli Golyat konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bugün İsrail ordusuna meydan okuyorum! Benimle dövüşecek birini çıkarın karşıma!" [11]Filistli'nin bu sözlerini duyunca, Saul da İsrailliler de çok korkup dehşet içinde kaldılar.

[12]Davut Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden Efratlı İşay adında bir adamın oğluydu. İşay'ın sekiz oğlu vardı. Saul'un krallığı döneminde İşay'ın yaşı oldukça ilerlemişti. [13]İşay'ın üç büyük oğlu Saul'la birlikte savaşa katılmıştı. Savaşa giden en büyük oğlunun adı Eliav, ikincisinin adı Avinadav, üçüncüsünün adıysa Şamma'ydı. [14]Davut en küçükleriydi. Üç büyük oğul Saul'un yanındaydı. [15]Davut ise babasının sürüsüne bakmak için Saul'un yanından ayrılıp Beytlehem'e gider gelirdi.

[16]Filistli Golyat kırk gün boyunca sabah akşam ortaya çıkıp meydan okudu.

[17]Bir gün İşay, oğlu Davut'a şöyle dedi: "Kardeşlerin için şu kavrulmuş bir efa buğdayla[ç] on somun ekmeği al, çabucak ordugaha, kardeşlerinin yanına git. [18]Şu on parça peyniri de birlik komutanına götür. Kardeşlerinin ne durumda olduğunu öğren ve iyi olduklarına ilişkin bir belirti getir. [19]Kardeşlerin Saul ve öbür İsrailliler'le birlikte Ela Vadisi'nde Filistliler'e karşı savaşıyorlar."

[20]Ertesi sabah Davut erkenden

---

[a] *17:4 "Altı arşın bir karış": Yaklaşık 2.9 m.*
[b] *17:5 "Beş bin şekel": Yaklaşık 57.5 kg.*
[c] *17:7 "Altı yüz şekel": Yaklaşık 6.9 kg.*
[ç] *17:17 "Bir efa buğday": Yaklaşık 17.6 kg.*

kalktı. Sürüyü bir çobana bıraktı. İşay'ın buyurduğu gibi erzağı alıp yola koyuldu. Ordugaha vardığı sırada askerler savaş naraları atarak savaş düzenine giriyorlardı. [21]İsrailliler'le Filistliler karşı karşıya savaş düzeni almışlardı. [22]Davut getirdiklerini levazım görevlisine bırakıp cepheye koştu; kardeşlerinin yanına varıp onları selamladı. [23]Davut onlarla konuşurken, Gatlı Filistli, Golyat adındaki dövüşçü Filist cephesinden ileri çıkarak daha önce yaptığı gibi meydan okudu. Davut bunu duydu. [24]İsrailliler Golyat'ı görünce büyük korkuyla önünden kaçıştılar.

[25]Birbirlerine, "İsrail'e meydan okumak için ortaya çıkan şu adamı görüyorsunuz ya!" diyorlardı, "Kral onu öldürene büyük bir armağanın yanısıra kızını da verecek. Babasının ailesini de İsrail'e vergi ödemekten muaf tutacak."

[26]Davut yanındakilere, "Bu Filistli'yi öldürüp İsrail'den bu utancı kaldıracak kişiye ne verilecek?" diye sordu, "Bu sünnetsiz* Filistli kim oluyor da yaşayan Tanrı'nın ordusuna meydan okuyor?"

[27]Adamlar daha önce verilmiş olan söze göre Golyat'ı öldürecek kişiye neler verileceğini anlattılar.

[28]Ağabeyi Eliav Davut'un adamlarla konuştuğunu duyunca öfkelendi. "Ne işin var burada?" dedi, "Çöldeki üç beş koyunu kime bıraktın? Ne kadar kendini beğenmiş ve ne kadar kötü yürekli olduğunu biliyorum. Sadece savaşı görmeye geldin."

[29]Davut, "Ne yaptım ki?" dedi, "Bir soru sordum, o kadar." [30]Sonra başka birine dönüp aynı soruyu sordu. Adamlar öncekine benzer bir yanıt verdiler.

[31]Davut'un söylediklerini duyanlar Saul'a ilettiler. Saul onu çağırttı. [32]Davut Saul'a, "Bu Filistli yüzünden kimse yılmasın! Ben kulun gidip onunla dövüşeceğim!" dedi.

[33]Saul, "Sen bu Filistli'yle dövüşemezsin" dedi, "Çünkü daha gençsin, o ise gençliğinden beri savaşçıdır."

[34]Ama Davut, "Kulun babasının sürüsünü güder" diye karşılık verdi, "Bir aslan ya da ayı gelip sürüden bir kuzu kaçırınca, [35]peşinden gidip ona saldırır, kuzuyu ağzından kurtarırım. Eğer aslan ya da ayı üzerime gelirse, boğazından tuttuğum gibi vurur öldürürüm. [36]Kulun, aslan da ayı da öldürmüştür. Bu sünnetsiz Filistli de onlar gibi olacak. Çünkü yaşayan Tanrı'nın ordusuna meydan okudu. [37]Beni aslanın, ayının pençesinden kurtaran RAB, bu Filistli'nin elinden de kurtaracaktır."

Saul, "Öyleyse git, RAB seninle birlikte olsun" dedi. [38]Sonra kendi giysilerini Davut'a verdi; başına tunç miğfer taktı, ona bir zırh giydirdi. [39]Davut giysilerinin üzerine kılıcını kuşanıp yürümeye çalıştı. Çünkü bu giysilere alışık değildi.

Saul'a, "Bunlarla yürüyemiyorum" dedi, "Çünkü alışık değilim." Sonra giysileri üzerinden çıkardı. [40]Değneğini alıp dereden beş çakıl taşı seçti. Bunları çoban dağarcığının cebine koyduktan sonra sapanını alıp Filistli Golyat'a doğru ilerledi.

[41]Filistli de, önünde kalkan taşıyıcısı, Davut'a doğru ilerliyordu. [42]Davut'u tepeden tırnağa süzdü. Kızıl saçlı, yakışıklı bir genç olduğu için

onu küçümsedi. [43]“Ben köpek miyim ki, üzerime değnekle geliyorsun?” diyerek kendi ilahlarının adıyla Davut’u lanetledi. [44]“Bana gelsene! Bedenini gökteki kuşlara ve kırdaki hayvanlara yem edeceğim!” dedi.

[45]Davut, “Sen kılıçla, mızrakla, palayla üzerime geliyorsun” diye karşılık verdi, “Bense meydan okuduğun İsrail ordusunun Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB’bin adıyla senin üzerine geliyorum. [46]Bugün RAB seni elime teslim edecek. Seni vurup başını gövdenden ayıracağım. Bugün Filistli askerlerin leşlerini gökteki kuşlarla yerdeki hayvanlara yem edeceğim. Böylece bütün dünya İsrail’de Tanrı’nın var olduğunu anlayacak. [47]Bütün bu topluluk RAB’bin kılıçla, mızrakla kurtarmadığını anlayacak. Çünkü savaş zaten RAB’bindir! O sizi elimize teslim edecek.”

[48]Golyat saldırmak amacıyla Davut’a doğru ilerledi. Davut da onunla dövüşmek üzere hemen Filist cephesine doğru koştu. [49]Elini dağarcığına sokup bir taş çıkardı, sapanla fırlattı. Taş Filistli’nin alnına çarpıp saplandı. Filistli yüzükoyun yere düştü. [50]Böylece Davut Filistli Golyat’ı sapan ve taşla yendi. Elinde kılıç olmaksızın onu yere serdi. [51]Sonra koşup üzerine çıktı. Golyat’ın kılıcını tutup kınından çektiği gibi onu öldürdü ve başını kesti.

Kahraman Golyat’ın öldüğünü gören Filistliler kaçtılar. [52]İsrailliler’le Yahudalılar kalkıp Gat’ın[a] girişine ve Ekron kapılarına kadar nara atarak onları kovaladılar. Filistliler’in ölüleri Gat’a, Ekron’a kadar Şaarayim yolunda yerlere serildi. [53]Filistliler’i kovaladıktan sonra geri dönen İsrailliler Filist ordugahını yağmaladılar. [54]Davut Filistli Golyat’ın başını alıp Yeruşalim’e götürdü, silahlarını da kendi çadırına koydu.

[55]Saul, Davut’un Golyat’la dövüşmeye çıktığını görünce, ordu komutanı Avner’e, “Ey Avner, kimin oğlu bu genç?” diye sormuştu.

Avner de, “Yaşamın hakkı için, ey kral, bilmiyorum” diye yanıtlamıştı.

[56]Kral Saul, “Bu gencin kimin oğlu olduğunu öğren” diye buyurmuştu. [57]Davut Golyat’ı öldürüp ordugaha döner dönmez, Avner onu alıp Saul’a götürdü. Golyat’ın kesik başı Davut’un elindeydi. [58]Saul, “Kimin oğlusun, delikanlı?” diye sordu.

Davut, “Kulun Beytlehemli İşay’ın oğluyum” diye karşılık verdi.

Yonatan Davut’la Bir Antlaşma Yapıyor

18 Saul’la Davut’un konuşması sona erdiğinde, Saul oğlu Yonatan’ın yüreği Davut’a bağlandı. Yonatan onu canı gibi sevdi. [2]O günden sonra Saul Davut’u yanında tuttu ve babasının evine dönmesine izin vermedi. [3]Yonatan, Davut’a beslediği derin sevgiden ötürü, onunla bir dostluk antlaşması yaptı. [4]Üzerinden kaftanını çıkarıp zırhı, kılıcı, yayı ve kuşağıyla birlikte Davut’a verdi.

[5]Davut Saul’un kendisini gönderdiği her yere gitti ve başarılı oldu. Bu yüzden Saul ona ordusunda üstün bir rütbe verdi. Bu olay bütün halkı,

---

[a] *17:52 Septuaginta “Gat”, Masoretik metin “Vadi”.*

Saul'un görevlilerini bile hoşnut etti.

Saul Davut'u Kıskanıyor

[6]Davut'un Filistli Golyat'ı öldürmesinden sonra, askerler geri dönerken, İsrail'in bütün kentlerinden gelen kadınlar, tef ve çeşitli çalgılar çalarak, sevinçli ezgiler söyleyip oynayarak Kral Saul'u karşılamaya çıktılar. [7]Bir yandan oynuyor, bir yandan da şu ezgiyi söylüyorlardı:

"Saul binlercesini öldürdü,
Davut'sa on binlercesini."

[8]Bu sözlere gücenen Saul çok öfkelendi. "Davut'a on binlercesini, banaysa ancak binlercesini verdiler. Artık kral olmaktan başka onun ne eksiği kaldı ki?" diye düşündü. [9]Böylece o günden sonra Saul Davut'u kıskanmaya başladı.

[10]Ertesi gün Tanrı'nın gönderdiği kötü bir ruh Saul'un üzerine güçlü bir biçimde indi. Saul evinde sayıklamaya başladı. Davut her zamanki gibi yine lir çalıyordu. Saul'un elinde bir mızrak vardı. [11]"Davut'u vurup duvara çakacağım" diye düşünerek mızrağı ona fırlattı. Ama Davut iki kez ondan kurtuldu.

[12]Saul Davut'tan korkuyordu. Çünkü RAB Davut'laydı, oysa kendisinden ayrılmıştı. [13]Bu yüzden Saul Davut'u yanından uzaklaştırdı. Onu bin kişilik birliğe komutan atadı. Davut askerlere öncülük yapıyordu. [14]RAB onunla birlikte olduğundan, yaptığı her işte başarılıydı. [15]Davut'un büyük başarısını gördükçe Saul'un korkusu daha da artıyordu. [16]Ne var ki, bütün İsrail ve Yahuda halkı Davut'u seviyordu; çünkü Davut onlara öncülük ediyordu.

[17]Saul Davut'a, "İşte büyük kızım Merav" dedi, "Onu sana eş olarak vereceğim. Yalnız hatırım için yiğitçe davran ve RAB'bin savaşlarını sürdür." Çünkü, "Davut'un ölümü benim elimden değil, Filistliler'in elinden olsun" diye düşünüyordu.

[18]Davut, "Ben kim oluyorum, İsrail'de ailem ve babamın oymağı ne ki, krala damat olayım?" diye karşılık verdi. [19]Ne var ki, Saul'un kızı Merav'ın Davut'a verileceği zaman geldiğinde, kız Davut yerine Meholalı Adriel'e eş olarak verildi.

[20]Bu arada Saul'un öbür kızı Mikal Davut'a gönül vermişti. Bunu duyan Saul sevindi. [21]"Davut'a Mikal'ı veririm" diye düşündü, "Öyle ki, Mikal Davut'u tuzağa düşürür; Filistliler de onu öldürür." Davut'a, "Bugün damadım olmak için yine fırsatın var" dedi.

[22]Sonra görevlilerine, Davut'a gizlice şunları söylemelerini buyurdu: "Bak, kral senden hoşnut, bütün görevlileri de seni seviyor. Kralın damadı olmanın zamanı geldi."

[23]Saul'un görevlileri bu sözleri Davut'a ilettiler. Davut, "Yoksul ve önemsiz biriyken kralın damadı olmak sizce küçük bir şey mi?" diye karşılık verdi.

[24]Görevliler Davut'un dediklerini Saul'a bildirdiler. [25]Saul şöyle buyurdu: "Davut'a deyin ki, 'Kral düşmanlarından öç almak için başlık parası olarak yüz Filistli'nin sünnet derisinden başka bir şey istemiyor.'"

18:7 1Sa.21:11; 29:5

Davut'un Filistliler'in eline düşüp öleceğini tasarlıyordu.

[26]Görevliler Saul'un söylediklerini Davut'a ilettiler. Davut, kralın damadı olacağına sevindi. Tanınan süre dolmadan [27]Davut'la adamları gidip iki yüz Filistli öldürdüler. Kralın damadı olabilmek için Davut, öldürülen Filistliler'in sünnet derilerini tam tamına getirip krala sundu. Saul da buna karşılık kızı Mikal'ı eş olarak ona verdi. [28]Saul, RAB'bin Davut'la birlikte olduğunu ve kızı Mikal'ın onu sevdiğini apaçık gördü. [29]Bu yüzden Davut'tan daha çok korktu ve yaşamı boyunca ona düşmanlık besledi.

[30]Filistli komutanlar saldırdıkça Davut Saul'un öbür komutanlarından daha başarılı oluyordu. Bu yüzden büyük bir üne kavuştu.

Saul Davut'u Öldürmeyi Tasarlıyor

19 [1-2]Saul, oğlu Yonatan'a ve bütün görevlilerine Davut'u öldürmeleri için buyruk verdi. Ama Davut'u çok seven Yonatan ona, "Babam Saul seni öldürmek için fırsat kolluyor" diye haber verdi, "Lütfen yarın sabah dikkatli ol; gizlenebileceğin bir yere gidip saklan. [3]Ben de saklandığın tarlaya gidip babamın yanında duracağım ve onunla senin hakkında konuşacağım. Bir şey öğrenirsem, sana bildiririm."

[4]Yonatan babası Saul'a Davut'u överek şunları söyledi: "Kral kulu Davut'a haksızlık etmesin. Çünkü o sana hiç haksızlık etmedi ve yaptığı her şeyde sana büyük yararı dokundu. [5]Yaşamını tehlikeye atarak Filistli'yi öldürdü. RAB de bütün İsrail'i büyük bir zafere ulaştırdı. Sen de bunu görüp sevindin. Öyleyse neden Davut'u yok yere öldürerek suçsuz birine haksızlık edesin?"

[6]Saul Yonatan'ın söylediklerinden etkilenerek ant içti: "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, Davut öldürülmeyecektir." [7]Bunun üzerine Yonatan Davut'u çağırıp ona her şeyi anlattı. Sonra Davut'u Saul'un yanına getirdi. Davut da önceden olduğu gibi kralın hizmetine girdi.

[8]Savaş yine patlak verdi. Davut gidip Filistliler'e karşı savaştı. Onları öyle büyük bir bozguna uğrattı ki, önünden kaçtılar.

[9]Bir gün Saul, mızrağı elinde evinde oturuyor, Davut da lir çalıyordu. Derken RAB'bin gönderdiği kötü bir ruh Saul'u yakaladı. [10]Saul mızrağıyla Davut'u duvara çakmaya çalıştı. Ancak Davut yana kaçınca Saul'un mızrağı duvara saplandı. O gece Davut kaçıp kurtuldu.

[11]Saul, Davut'u gözetlemeleri, ertesi sabah da öldürmeleri için evine ulaklar gönderdi. Ama karısı Mikal Davut'a, "Bu gece kaçıp kurtulamazsan, yarın öldürüleceksin" dedi. [12]Sonra Davut'u pencereden aşağıya indirdi. Böylece Davut kaçıp kurtuldu. [13]Mikal aile putunu alıp yatağa koydu, üstüne yorganı örttü, baş tarafına da keçi kılından bir yastık yerleştirdi. [14]Saul'un gönderdiği ulaklar Davut'u yakalamaya geldiğinde, Mikal, "Davut hasta" dedi.

[15]Saul Davut'u görmeleri için ulakları yeniden göndererek, "Onu

---

19:11 Mez.59 başlık

yatağıyla buraya getirin de öldüreyim" diye buyurdu. [16]Ulaklar eve girince, yatakta başında keçi kılından yastık olan putu gördüler. [17]Saul Mikal'a "Neden beni böyle kandırıp düşmanımın kaçmasını sağladın?" diye sordu.

Mikal, "Davut bana, 'Bırak beni gideyim, yoksa seni öldürürüm' dedi" diye yanıtladı.

[18]Kaçıp kurtulan Davut, Rama'da yaşayan Samuel'in yanına gitti. Saul'un kendisine bütün yaptıklarını ona anlattı. Sonra Samuel'le birlikte Nayot Mahallesi'ne gidip orada kaldı. [19]Davut'un Rama'nın Nayot Mahallesi'nde olduğu haberi Saul'a ulaştırıldı. [20]Bunun üzerine Saul Davut'u yakalamaları için ulaklarını oraya gönderdi. Ulaklar Samuel'in önderliğinde bir peygamber topluluğunun oynayıp coştuğunu[a] gördüler. İşte o zaman Tanrı'nın Ruhu Saul'un ulaklarının üzerine indi. Onlar da oynayıp coşmaya[a] başladılar. [21]Saul olup bitenleri duyunca, başka ulaklar gönderdi. Onlar da oynayıp coştular[a]. Saul'un üçüncü kez gönderdiği ulaklar da öncekiler gibi yaptı. [22]Sonunda Saul kendisi Rama'ya doğru yola çıktı. Seku'daki büyük sarnıca varınca, "Samuel'le Davut neredeler?" diye sordu.

Biri, "Rama'nın Nayot Mahallesi'nde" dedi. [23]Saul Rama'daki Nayot'a doğru ilerlerken, Tanrı'nın Ruhu onun üzerine de indi. Nayot'a varıncaya dek yol boyunca oynayıp coştu[a]. [24]Giysilerini de çıkarıp Samuel'in önünde oynayıp coştu[a]. Bütün gün ve gece çıplak yattı. Halkın, "Saul da mı peygamber oldu?" demesi bundandır.

Yonatan'la Davut'un Dostluğu

20 Davut Rama'nın Nayot Mahallesi'nden kaçtıktan sonra Yonatan'a gitti. Ona, "Ne yaptım? Suçum ne?" diye sordu, "Babana karşı ne günah işledim ki, beni öldürmek istiyor?"

[2]Yonatan, "Bu senden uzak olsun, ölmeyeceksin!" diye yanıtladı, "Babam bana bildirmeden ister büyük, ister küçük olsun hiçbir iş yapmaz. Neden bunu benden gizlesin? Olmaz öyle şey!"

[3]Ancak Davut ant içerek, "Senin beni sevdiğini baban çok iyi biliyor" diye yanıtladı, " 'Yonatan ne yapacağımı bilmemeli, yoksa üzülür' diye düşünmüştür. RAB'bin ve senin yaşamın hakkı için derim ki, ölüm ile aramda yalnız bir adım var."

[4]Yonatan Davut'a, "Ne dilersen dile, senin için yaparım" diye karşılık verdi.

[5]Davut Yonatan'a, "Bak, yarın Yeni Ay Töreni" dedi, "Kralla birlikte yemeğe oturmam gerekir. Ama izin ver, ertesi günün akşamına dek tarlada gizleneyim. [6]Eğer baban yokluğumu sezerse ona, 'Davut aceleyle kendi kenti Beytlehem'e gitmek için benden ısrarla izin istedi; orada bütün ailenin yıllık kurban töreni var' dersin. [7]Baban, 'İyi' derse, kulun güvenlikte

---

[a] *19:20-24 İbranice'den "Oynayıp coşmak" diye çevrilen ifade "Peygamberlik etmek" sözcüğünden türemiştir.*

19:24 1Sa.10:11-12 20:5 Say.28:11

demektir. Ama öfkelenirse, bil ki, bana kötülük yapmaya karar vermiştir. [8]Sana gelince, bana yardım et; çünkü RAB'bin önünde benimle antlaşma yaptın. Suçluysam, beni sen öldür! Neden beni babana teslim edesin?"

[9]Yonatan, "Olmaz öyle şey!" diye yanıtladı, "Babamın sana kötülük yapmaya karar verdiğini bilsem, sana söylemez miydim?"

[10]Davut, "Baban sana sert bir karşılık verirse, kim bana bildirecek?" diye sordu.

[11]Yonatan, "Gel, tarlaya gidelim" dedi. Böylece ikisi tarlaya gittiler.

[12]Yonatan Davut'la konuşmasını sürdürdü: "İsrail'in Tanrısı RAB tanık olsun! Yarın ya da öbür gün bu saate kadar babamın ne düşündüğünü araştıracağım. Babamın sana karşı tutumu olumluysa, sana haber göndereceğim. [13]Ama babam seni öldürmeyi tasarlıyorsa, bunu sana bildirip güvenlik içinde gitmeni sağlamazsam, RAB bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın! RAB önceden babamla olduğu gibi seninle de birlikte olsun! [14]Ama sen yaşamım boyunca RAB-bin iyiliğini bana göster ki ölmeyeyim. [15]RAB Davut'un bütün düşmanlarını yeryüzünden yok edeceği zaman bile, sen soyuma iyiliklerini sonsuza dek esirgeme."

[16]Böylece Yonatan Davut soyuyla bir antlaşma yaptı ve, "RAB Davut'un düşmanlarını cezalandırsın" dedi. [17]Davut'a beslediği sevgiden ötürü Yonatan ona bir daha ant içirtti. Çünkü onu canı kadar seviyordu.

[18]Yonatan Davut'a, "Yarın Yeni Ay Töreni" dedi, "Yerin boş kalacağından, yokluğun anlaşılacak. [19]Öbür gün, geçen sefer gizlendiğin yere çabucak git. Ezel Taşı'nın yanında bekle. [20]Ben hedefe atar gibi taşın bir yanına üç ok atacağım. [21]Sonra hizmetkârımı gönderip, 'Git okları bul' diye buyruk vereceğim. Eğer özellikle ona, 'Bak, oklar senin bu yanında, onları alıp buraya getir' dersem, gel. Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, güvenliktesin, tehlike yok. [22]Ama hizmetkâra, 'Bak, oklar ötende' dersem, git; çünkü RAB seni uzaklaştırmıştır. [23]Birbirimizle yaptığımız antlaşmaya gelince, RAB sonsuza dek seninle benim aramda tanık olsun."

[24]Böylece Davut tarlada gizlendi. Yeni Ay Töreni başlayınca, Kral Saul gelip yemeğe oturdu. [25]Her zamanki gibi duvarın yanındaki yerine oturmuştu. Yonatan karşısında[a], Avner de yanında yerlerini aldılar. Davut'un yeriyse boş kaldı. [26]Ama Saul o gün bir şey söylemedi. "Davut'un başına birşey gelmiş olmalı. Dinsel açıdan kirli olsa gerek, evet dinsel açıdan temiz değildir" diye düşündü. [27]Ertesi gün, ayın ikinci günü, Davut'un yeri yine boştu. Bunun üzerine Saul, oğlu Yonatan'a, "İşay'ın oğlu neden dün de, bugün de yemeğe gelmedi?" diye sordu.

[28]Yonatan, "Davut Beytlehem'e gitmek için benden ısrarla izin istedi" diye karşılık verdi, [29]" 'Lütfen izin ver. Çünkü ailemizin kentte bir kurbanı var, ağabeyim orada bulunmamı buyurdu. Gözünde lütuf bulduysam gidip kardeşlerimi göreyim' dedi. İşte

---

[a] *20:25 Septuaginta "Karşısında", Masoretik metin "Ayağa kalktı".* *20:15 2Sa.9:1*

bu yüzden kralın sofrasına gelemedi."

[30]Saul Yonatan'a öfkelenerek, "Seni sapık ve dikbaşlı kadının oğlu!" diye bağırdı, "İşay'ın oğlunu desteklediğini bilmiyor muyum? Bu kendin için de, seni doğuran annen için de utanç verici. [31]Çünkü İşay'ın oğlu yeryüzünde yaşadıkça ne sen güvenlikte olabilirsin, ne de krallığın. Şimdi adam gönder, onu bana getir. O ölmeli!"

[32]Yonatan babası Saul'a, "Neden ölmeli? Ne yaptı ki?" diye karşılık verdi. [33]Ama Saul Yonatan'ı öldürmek amacıyla mızrağını ona fırlattı. Böylece Yonatan babasının Davut'u öldürmeye kararlı olduğunu anladı. [34]Büyük bir öfkeyle sofradan kalktı ve ayın ikinci günü hiç yemek yemedi. Babasının Davut'u böyle aşağılamasına üzüldü.

[35]Sabahleyin Yonatan Davut'la buluşmak üzere tarlaya gitti. Yanına bir uşak almıştı. [36]Uşağa, "Haydi koş, atacağım okları bul" dedi. Uşak koşarken, Yonatan onun ötesine bir ok attı. [37]Uşak Yonatan'ın attığı okun düştüğü yere varınca, Yonatan, "Ok ötende!" diye seslendi, [38]"Çabuk ol! Koş, yerinde durma!" Yonatan'ın uşağı oku alıp efendisine getirdi. [39]Olup bitenden habersizdi. Olanları yalnız Yonatan'la Davut biliyordu. [40]Yonatan, silahlarını yanındaki uşağa vererek, "Al bunları kente götür" dedi.

[41]Uşak gider gitmez, Davut taşın güney yanından ayağa kalktı ve yüzüstü yere kapanarak üç kez eğildi. İki arkadaş birbirlerini öpüp ağladılar; ancak Davut daha çok ağladı.

[42]Yonatan, "Esenlikle yoluna git" dedi, "İkimiz RAB'bin adıyla ant içmiştik. RAB seninle benim aramda ve soylarımız arasında sonsuza dek tanık olsun." Bundan sonra Davut yoluna gitti. Yonatan da kente döndü.

Davut Saul'dan Kaçıyor

21 Davut Nov Kenti'ne, Kâhin Ahimelek'in yanına gitti. Ahimelek titreyerek Davut'u karşılamaya çıktı. "Neden yalnızsın? Neden yanında kimse yok?" diye sordu.

[2]Davut şöyle yanıtladı: "Kral bana bir görev verdi. 'Sana verdiğim görevden ve buyruklardan kimsenin haberi olmasın' dedi. Adamlarıma gelince, belli bir yere gitmelerini söyledim. [3]Şu an elinde ne var? Bana beş somun ekmek ya da başka ne varsa ver."

[4]Kâhin, "Taze ekmeğim yok" diye karşılık verdi, "Ama adamların kadından uzak kaldılarsa kutsanmış ekmek[a] var."

[5]Davut, "Yola çıktığımızdan her zaman olduğu gibi, kadından uzak kaldık" dedi, "Sıradan bir yolculuğa çıktığımızda bile adamlarım kendilerini temiz tutarlar; özellikle bugün ne kadar daha çok temiz olacaklar." [6]Bunun üzerine kâhin ona kutsanmış ekmek[a] verdi; çünkü orada huzura konan ekmekten başka ekmek yoktu. Bu ekmek RAB'bin huzurundan alındığı gün yerine sıcak ekmek

---

[a] *21:4,6 "Kutsanmış ekmek": Adak ekmeği ya da Tanrı'nın huzuruna konan ekmek diye de bilinir.*

21:1-6 Mat.12:3-4; Mar.2:25-26; Luk.6:3-4   21:6 Lev.24:5-9 konurdu.

[7]O gün Saul'un görevlilerinden Edomlu Doek adındaki baş çoban RAB'bin önünde dinsel görevini yerine getirmek üzere[a] orada bulunuyordu. [8]Davut Ahimelek'e, "Yanında mızrak ya da kılıç yok mu?" diye sordu, "Kralın işi acele olduğundan, yanıma ne kılıcımı aldım, ne de başka bir silah."

[9]Kâhin, "Ela Vadisi'nde öldürdüğün Filistli Golyat'ın kılıcı var" diye karşılık verdi, "Efodun* arkasında beze sarılı duruyor. Burada başka silah yok. İstersen onu alabilirsin."

Davut, "Onun gibisi yoktur, onu bana ver" dedi.

[10]Saul'dan kaçan Davut o gün Gat Kralı Akiş'e gitti. [11]Akiş'in görevlileri, "Bu İsrail Kralı Davut değil mi?" dediler,

"Çalıp oynarken,
'Saul binlercesini öldürdü,
Davut'sa on binlercesini'

diye hakkında ezgiler okudukları kişi bu değil mi?"

[12-13] Bu sözler Davut'u derin derin düşündürdü. Gat Kralı Akiş'ten çok korkan Davut, onların önünde tutumunu değiştirerek deli gibi davrandı. Kentin kapılarını tırmaladı, salyasını sakalına akıttı.

[14]Akiş görevlilerine, "Şu adama bakın!" dedi, "Delinin biri! Onu neden bana getirdiniz? [15]Bizde deliler eksik mi ki, önümde delilik yapsın diye bu adamı getirdiniz? Bu adamın sarayıma girmesi şart mı?"

22 Davut Gat'tan ayrılıp Adullam Mağarası'na kaçtı. Bunu duyan kardeşleri ve ailesinin öteki bireyleri yanına gittiler. [2]Sıkıntısı, borcu, hoşnutsuzluğu olan herkes Davut'un çevresinde toplandı. Davut sayısı dört yüze varan bu adamlara önderlik yaptı.

[3]Davut oradan Moav'daki Mispa Kenti'ne gitti. Moav Kralı'ndan, "Tanrı'nın bana ne yapacağı belli oluncaya dek annemle babamın gelip yanınızda kalmasına izin verir misin?" diye bir istekte bulundu. [4]Böylece Davut annesiyle babasını Moav Kralı'nın yanına bıraktı. Davut sığınakta kaldığı sürece onlar da Moav Kralı'nın yanında kaldılar. [5]Ne var ki, Peygamber Gad Davut'a, "Sığınakta kalma. Yahuda ülkesine git" dedi. Bunun üzerine Davut oradan ayrılıp Heret Ormanı'na gitti.

Saul Nov Kenti'nin Kâhinlerini Öldürüyor

[6]Bu sırada Saul Davut'la yanındakilerin nerede olduklarını öğrendi. Saul elinde mızrağıyla Giva'da bir tepedeki[b] ılgın ağacının altında oturuyordu. Askerleri de çevresinde duruyordu. [7]Saul onlara şöyle dedi: "Ey Benyaminliler, şimdi dinleyin! İşay'ın oğlu her birinize tarlalar, bağlar mı verecek? Her birinizi binbaşı, yüzbaşı mı yapacak? [8]Hepiniz bana

---

[a] *21:7 "Dinsel görevini yerine getirmek üzere": İbranice "Alıkonulmuş".*
[b] *22:6 Septuaginta "Tepedeki", Masoretik metin "Rama'daki".*
21:9 1Sa.17:51   21:11 1Sa.18:7; 29:5   21:12-13 Mez.56 başlık; Mez.34 başlık
22:1 Mez.57 başlık; Mez.142 başlık

karşı düzen kurdunuz. Çünkü oğlum İşay'ın oğluyla antlaşma yaptığında bana haber veren olmadı. İçinizden bana acıyan tek kişi çıkmadı. Bugün olduğu gibi, bana pusu kurması için oğlumun kulum Davut'u kışkırttığını bana bildiren olmadı."

[9]Bunun üzerine Saul'un askerlerinin yanında duran Edomlu Doek, "İşay oğlu Davut'un Nov Kenti'ne, Ahituv oğlu Kâhin Ahimelek'in yanına geldiğini gördüm" dedi, [10]"Ahimelek Davut için RAB'be danıştı. Ona hem yiyecek sağladı, hem de Filistli Golyat'ın kılıcını verdi."

[11]Kral Saul, Ahituv oğlu Kâhin Ahimelek'i ve babasının ailesinden Nov'da yaşayan bütün kâhinleri çağırmak için ulaklar gönderdi. Hepsi kralın yanına geldi. [12]Saul Ahimelek'e, "Ey Ahituv oğlu, beni dinle!" dedi.

Ahimelek, "Buyur, efendim" diye yanıtladı.

[13]Saul, "Neden sen ve İşay oğlu bana karşı düzen kurdunuz?" dedi, "Çünkü ona ekmek, kılıç verdin ve onun için Tanrı'ya danıştın. O da bana karşı ayaklandı ve bugün yaptığı gibi pusu kurdu."

[14]Ahimelek, "Bütün görevlilerin arasında Davut kadar sana bağlı biri var mı?" diye karşılık verdi, "Davut senin damadın, muhafız birliği komutanın ve ailende saygın biridir. [15]Ben Davut için Tanrı'ya danışmaya o gün mü başladım? Kesinlikle hayır! Kral ben kulunu ve babasının ailesini suçlamasın. Çünkü kulun bu konuda hiçbir şey bilmiyor."

[16]Ama Saul, "Ey Ahimelek, sen de bütün ailen de kesinlikle öleceksiniz" dedi. [17]Sonra yanında duran nöbetçi askerlere, "Gidin ve Davut'u destekleyen RAB'bin kâhinlerini öldürün!" dedi, "Çünkü onun kaçtığını bildikleri halde bana haber vermediler." Ne var ki, kralın görevlileri el kaldırıp RAB'bin kâhinlerini öldürmek istemediler.

[18]Bunun üzerine kral, Doek'e, "Sen git, kâhinleri öldür" diye buyurdu. Edomlu Doek de gidip kâhinleri öldürdü. O gün Doek keten efod* giymiş seksen beş kişi öldürdü. [19]Kadın erkek, çoluk çocuk demeden kâhinler kenti Nov'un halkını kılıçtan geçirdi. Sığırları, eşekleri, koyunları da öldürdü.

[20]Yalnız Ahituv oğlu Kâhin Ahimelek'in oğullarından Aviyatar adında biri kurtulup Davut'a kaçtı. [21]Aviyatar Saul'un RAB'bin kâhinlerini öldürttüğünü Davut'a söyledi. [22]Davut Aviyatar'a, "O gün orada bulunan Edomlu Doek'in olup biteni Saul'a bildireceğini anlamıştım zaten" dedi, "Babanın bütün aile bireylerinin ölümüne ben neden oldum. [23]Yanımda kal ve korkma! Seni öldürmek isteyen beni de öldürmek istiyor. Yanımda güvenlikte olursun."

Davut Keila Kenti'ni Kurtarıyor

23 Davut'a, "Filistliler Keila Kenti'ne saldırıp harmanları yağmalıyorlar" diye haber verdiler.

[2]Davut RAB'be, "Gidip şu Filistliler'e saldırayım mı?" diye danıştı.

RAB, "Git, Filistliler'e saldır ve

22:9-10 Mez.52 başlık

Keila Kenti'ni kurtar" diye yanıtladı. [3]Ama adamları Davut'a, "Bak, biz burada Yahuda'dayken korkuyoruz" dediler, "Keila'ya Filist ordusuna karşı savaşmaya gidersek büsbütün korkarız."

[4]Bunun üzerine Davut RAB'be bir kez daha danıştı. RAB ona yine, "Kalk, Keila'ya git! Çünkü Filistliler'i senin eline ben teslim edeceğim" dedi. [5]Böylece Davut'la adamları Keila'ya gidip Filistliler'e karşı savaştılar. Davut onların hayvanlarını ele geçirdi. Filistliler'i ağır bir yenilgiye uğratarak Keila halkını kurtardı.

[6]Ahimelek'in oğlu Aviyatar kaçıp Keila'da bulunan Davut'a gittiğinde, efodu* da birlikte götürmüştü.

Saul Davut'u Kovalıyor

[7]Saul, Davut'un Keila Kenti'ne gittiğini duyunca, "Tanrı Davut'u elime teslim etti" dedi, "Davut sürgülü kapıları olan bir kente girmekle kendini hapsetmiş oldu." [8]Böylece Saul, Keila'ya yürüyüp Davut'la adamlarını kuşatmak amacıyla bütün halkı savaşa çağırdı.

[9]Davut, Saul'un kendisine bir düzen kurduğunu duyunca, Kâhin Aviyatar'a, "Efodu* getir" dedi. [10]Sonra şöyle yakardı: "Ey İsrail'in Tanrısı RAB! Ben kulun yüzünden Saul'un gelip Keila'yı yıkmayı tasarladığına dair kesin haber aldım. [11]Keila halkı beni onun eline teslim eder mi? Kulunun duymuş olduğu gibi Saul gelecek mi? Ey İsrail'in Tanrısı RAB, yalvarırım, kuluna bildir!"

RAB, "Saul gelecek" yanıtını verdi.

[12]Davut RAB'be, "Keila halkı beni ve adamlarımı Saul'un eline teslim edecek mi?" diye sordu.

RAB, "Teslim edecek" dedi.

[13]Bunun üzerine Davut ile yanındaki altı yüz kadar kişi Keila'dan ayrılıp oradan oraya yer değiştirmeye başladılar. Davut'un Keila'dan kaçtığını öğrenen Saul oraya gitmekten vazgeçti.

[14]Davut kırsal bölgedeki sığınaklarda ve Zif Çölü'nün dağlık kesiminde kaldı. Saul her gün Davut'u aradığı halde, Tanrı onu Saul'un eline teslim etmedi.

[15]Davut Zif Çölü'nde, Horeş'teyken, Saul'un kendisini öldürmek için yola çıktığını öğrendi. [16]Bu arada Saul oğlu Yonatan kalkıp Horeş'e, Davut'un yanına gitti ve onu Tanrı'nın adıyla yüreklendirdi. [17]"Korkma!" dedi, "Babam Saul sana dokunmayacak. Sen İsrail Kralı olacaksın, ben de senin yardımcın olacağım. Babam Saul da bunu biliyor." [18]İkisi de RAB'bin önünde aralarındaki antlaşmayı yenilediler. Sonra Yonatan evine döndü, Davut ise Horeş'te kaldı.

[19]Zifliler Giva'ya gidip Saul'a, "Davut aramızda" dediler, "Yeşimon'un güneyinde, Hakila Tepesi'ndeki Horeş sığınaklarında gizleniyor. [20]Ey kral, ne zaman gelmek istersen gel! Davut'u kralın eline teslim etmeyi ise bize bırak."

[21]Saul, "RAB sizi kutsasın! Bana acıdınız" dedi, [22]"Gidin ve bir daha araştırın; Davut'un genellikle nerelerde gizlendiğini, orada onu kimin gördüğünü iyice öğrenin. Çünkü onun

23:18 1Sa.18:3 23:19 Mez.54 başlık

çok kurnaz olduğunu söylüyorlar. [23]Gizlendiği yerlerin hepsini öğrenip bana kesin bir haber getirin. O zaman ben de sizinle gelirim. Eğer Davut o bölgedeyse, bütün Yahuda boyları içinde onu arayıp bulacağım."

[24]Böylece Zifliler kalkıp Saul'dan önce Zif'e gittiler. O sırada Davut'la adamları Yeşimon'un güneyindeki Arava'da, Maon Çölü'ndeydiler. [25]Saul ile adamlarının kendisini aramaya geldiklerini öğrenince Davut aşağıya inip Maon Çölü'ndeki kayalığa sığındı. Saul bunu duyunca Davut'un ardından Maon Çölü'ne gitti. [26]Saul dağın bir yanından, Davut'la adamları ise öbür yanından ilerliyordu. Davut Saul'dan kaçıp kurtulmaya çalışıyordu. Saul'la askerleri Davut'la adamlarını yakalamak üzere yaklaşırken, [27]bir ulak gelip Saul'a şöyle dedi: "Çabuk gel! Filistliler ülkeye saldırıyor." [28]Bunun üzerine Saul Davut'u kovalamayı bırakıp Filistliler'le savaşmaya gitti. Bu yüzden oraya Sela-Hammahlekot[a] adı verildi. [29]Davut oradan ayrılıp Eyn-Gedi bölgesindeki sığınaklara gizlendi.

Davut Saul'un Canını Bağışlıyor

24 Saul Filistliler'i kovalamaktan dönünce, Davut'un Eyn-Gedi Çölü'nde olduğu haberini aldı. [2]Saul da Davut'la adamlarını Dağ Keçisi Kayalığı dolaylarında arayıp bulmak için, bütün İsrail'den üç bin seçme asker alıp yola çıktı.

[3]Yolda koyun ağıllarına rastladı. Yakında bir de mağara vardı. Saul ihtiyacını gidermek için mağaraya girdi. Davut'la adamları mağaranın en iç bölümünde kalıyorlardı. [4]Adamları, Davut'a, "İşte RAB'bin sana, 'Dilediğini yapabilmen için düşmanını eline teslim edeceğim' dediği gün bugündür" dediler.

Davut kalkıp Saul'un cüppesinin eteğinden gizlice bir parça kesti. [5]Ama sonradan Saul'un eteğinden bir parça kestiği için kendini suçlu buldu. [6]Adamlarına, "Efendime, RAB'bin meshettiği* kişiye karşı böyle bir şey yapmaktan, el kaldırmaktan RAB beni uzak tutsun" dedi, "Çünkü o RAB'bin meshettiği kişidir." [7]Davut bu sözlerle adamlarını engelledi ve Saul'a saldırmalarına izin vermedi. Saul mağaradan çıkıp yoluna koyuldu.

[8]O zaman Davut da mağaradan çıktı. Saul'a, "Efendim kral!" diye seslendi. Saul arkasına bakınca, Davut eğilip yüzüstü yere kapandı. [9]" 'Davut sana kötülük yapmak istiyor' diyenlerin sözlerini neden önemsiyorsun?" dedi, [10]"Bugün RAB'bin mağarada seni elime nasıl teslim ettiğini gözünle görüyorsun. Bazıları seni öldürmemi istedi. Ama ben seni esirgeyip, 'Efendime el kaldırmayacağım, çünkü o RAB'bin meshettiği kişidir' dedim. [11]Ey baba, cüppenin eteğinden kesilmiş, elimdeki şu parçaya bak; evet, bak! Cüppenden bir parça kestim, ama seni öldürmedim. Bundan ötürü içimde kötülük ve başkaldırma düşüncesi olmadığını iyice bilesin. Sana kötülük yapmadığım halde sen

---

[a] ***23:28*** *"Sela-Hammahlekot": "Ayrılış Kayası" anlamına gelir.*

24:3 Mez.57 başlık; Mez.142 başlık

beni öldürmeye çalışıyorsun. [12]RAB aramızda yargıç olsun ve benim öcümü senden O alsın. Ama ben elimi sana karşı kaldırmayacağım. [13]Eskilerin şu, 'Kötülük kötü kişilerden gelir' deyişi uyarınca elim sana karşı kalkmayacaktır. [14]İsrail Kralı kime karşı çıkmış? Sen kimi kovalıyorsun? Ölü bir köpek mi? Bir pire mi? [15]RAB yargıç olsun ve hangimizin haklı olduğuna O karar versin. RAB davama baksın ve beni savunup senin elinden kurtarsın."

[16]Davut söylediklerini bitirince, Saul, "Davut oğlum, bu senin sesin mi?" diye sordu ve hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. [17]Sonra, "Sen benden daha doğru bir adamsın" dedi, "Sana kötülük yaptığım halde sen bana iyilikle karşılık verdin. [18]Bugün bana iyi davrandığını kanıtladın: RAB beni eline teslim ettiği halde beni öldürmedin. [19]Düşmanını yakalayan biri onu güvenlik içinde salıverir mi? Bugün bana yaptığın iyiliğe karşılık RAB de seni iyilikle ödüllendirsin. [20]Şimdi anladım ki, sen gerçekten kral olacaksın ve İsrail Krallığı senin egemenliğin altında sürecek. [21]Benden sonra soyumu ortadan kaldırmayacağına, babamın ailesinden adımı silmeyeceğine dair RAB'bin önünde ant iç." [22]Davut Saul'un istediği gibi ant içti. Sonra Saul evine döndü. Davut'la adamları da sığınağa gittiler.

Davut, Naval ve Avigayil

25 Bu sırada Samuel öldü. Bütün İsrailliler toplanıp onun için yas tuttular. Onu Rama'daki evine gömdüler.

Bundan sonra Davut Maon[a] Çölü'ne gitti. [2]Maon'da çok varlıklı bir adam vardı; işi Karmel'deydi. Üç bin koyunu, bin keçisi vardı. O sırada Karmel'de koyunlarını kırkmaktaydı. [3]Adamın adı Naval, karısının adı da Avigayil'di. Kadın sağgörülü ve güzeldi. Ama Kalev soyundan gelen kocası kaba, kötü huylu biriydi.

[4]Davut kırdayken, Naval'ın koyunlarını kırktığını duydu. [5]On uşağı şu buyrukla ona gönderdi: "Karmel'de Naval'ın yanına gidin. Benden ona selam söyleyip [6]şöyle deyin: 'Ömrün uzun olsun! Sana, ailene ve sana bağlı olan herkese esenlik olsun! [7]Şimdi koyunların kırkma zamanı olduğunu duydum. Çobanların bizimle birlikteyken, onları incitmedik. Karmel'de kaldıkları sürece hiçbir kayıpları olmadı. [8]Uşaklarına sor, sana söyleyecekler. Bunun için adamlarıma yakınlık göster. Çünkü sana şenlik zamanında geldik. Lütfen kullarına ve oğlun Davut'a elinden geleni ver.' "

[9]Davut'un adamları varıp Davut adına bu sözleri Naval'a ilettiler ve beklemeye başladılar. [10]Ne var ki, Naval Davut'un adamlarına şu karşılığı verdi: "Bu Davut da kim? İşay'ın oğlu da kim oluyor? Bu günlerde birçok köle efendilerini bırakıp kaçıyor. [11]Ekmeğimi, suyumu, kırkıcılarım için kestiğim hayvanların etini alıp nereden geldiklerini bilmediğim kişilere mi vereyim?"

[12]Davut'un adamları geldikleri

---

[a] *25:1 Septuaginta "Maon", Masoretik metin "Paran".*

yoldan döndüler ve Naval'ın bütün söylediklerini Davut'a bildirdiler. [13]Davut adamlarına, "Herkes kılıcını kuşansın!" diye buyruk verdi. Davut da, adamları da kılıçlarını kuşandılar. Yaklaşık dört yüz adam Davut'la birlikte gitti; iki yüz kişi de erzağın yanında kaldı.

[14]Naval'ın uşaklarından biri, Naval'ın karısı Avigayil'e, "Davut efendimiz Naval'a esenlik dilemek için kırdan ulaklar gönderdi" dedi, "Ama Naval onları tersledi. [15]Oysa adamlar bize çok iyi davrandılar. Bizi incitmediler. Kırda onlarla birlikte kaldığımız sürece hiçbir şeyimiz kaybolmadı. [16]Koyunlarımızı güderken, yanlarında kaldığımız sürece gece gündüz bizi korudular. [17]Şimdi ne yapman gerektiğini iyi düşün. Çünkü efendimize ve bütün ailesine kötülük yapmayı tasarlıyorlar. Üstelik efendimiz o kadar kötü ki, kimse ona bir şey söyleyemiyor."

[18]Bunun üzerine Avigayil, hiç zaman yitirmeden, iki yüz ekmek, iki tulum şarap, hazırlanmış beş koyun, beş sea kavrulmuş buğday[a], yüz salkım kuru üzüm ve iki yüz parça incir pestili alıp eşeklere yükledi. [19]Sonra uşaklarına, "Önümden gidin, ben arkanızdan geliyorum" dedi. Kocası Naval'a hiçbir şey söylemedi. [20]Avigayil eşeğe binmiş, dağın öbür yolundan inerken, Davut'la adamları da ona doğru ilerliyorlardı. Avigayil onlarla karşılaştı.

[21]Davut, "Bu adamın kırdaki malını doğrusu boş yere korudum" demişti, "Onun mallarından hiçbir şey eksilmedi. Öyleyken bana iyilik yapacağına kötülükle karşılık verdi. [22]Eğer sabaha dek adamlarından tek birini bile sağ bırakırsam, Tanrı bana[b] aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!"

[23]Avigayil Davut'u görünce hemen eşekten indi; Davut'un önünde eğilip yüzüstü yere kapandı. [24]Onun ayaklarına kapanarak şöyle yalvardı: "Efendim, suçu ben, yalnız ben üstüme alıyorum. İzin ver, ben kölen seninle konuşsun, onun söyleyeceklerini dinle. [25]Yalvarırım, efendim, o kötü adam Naval'a aldırma. Çünkü kişiliği tıpkı adı gibidir. Adı akılsız anlamına gelir; kendisi de akılsızın biridir. Ben kulun, efendim Davut'un gönderdiği ulakları görmedim.

[26]"Ama şimdi, ey efendim, RAB senin kan dökmene ve kendi elinle öç almana engel oldu. Yaşayan RAB'bin adı ve senin yaşamın hakkı için yalvarırım, düşmanların ve efendime kötülük tasarlayanların tümü Naval gibi olsun. [27]Ben kölenin efendime getirdiği bu armağan, seni izleyen adamlarına verilsin. [28]Lütfen kölenin suçunu bağışla. RAB kesinlikle efendimin soyunu sürdürecektir; çünkü efendim RAB'bin savaşlarını sürdürüyor. Yaşadığın sürece sende hiçbir haksızlık bulunmasın. [29]Biri kalkıp seni öldürmek amacıyla ardına düşerse, yaşamını Tanrın RAB güven altında tutacaktır; düşmanlarını sapanla taş atar gibi fırlatıp atacaktır. [30]RAB, efendime söz verdiği bütün

---

[a] *25:18 "Beş sea buğday": Yaklaşık 30 kg.*

[b] *25:22 Septuaginta "Bana", Masoretik metin "Davut'un düşmanlarına".*

iyilikleri yerine getirip onu İsrail'e önder atadığında, [31]kendi öcünü almak uğruna boş yere kan dökmediğin için pişmanlık ve üzüntü duymayacaksın. RAB efendimi başarıya ulaştırdığında köleni anımsa."

[32]Davut, "Bugün seni karşıma çıkaran İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun!" diye karşılık verdi, [33]"Anlayışını kutlarım! Bugün kan dökmemi ve öcümü elimle almamı engellediğin için seni kutlarım. [34]Doğrusu sana kötülük etmemi önleyen İsrail'in Tanrısı yaşayan RAB-bin adıyla derim ki, beni karşılamak için hemen gelmemiş olsaydın, gün doğuncaya dek Naval'ın adamlarından hiçbiri sağ kalmayacaktı."

[35]Avigayil'in kendisine getirdiklerini kabul eden Davut, "Esenlikle evine dön. Sözlerine kulak verip dileğini kabul ettim" dedi.

[36]Avigayil Naval'ın yanına döndü. Naval evinde krallara yaraşır bir şölen düzenlemişti. Çok sarhoş olduğundan neşeliydi. Bu yüzden Avigayil sabaha dek ona bir şey söylemedi. [37]Ama ertesi sabah Naval ayılınca karısı ona olup bitenleri anlattı. İşte o an Naval'ın kalbi sıkıştı ve felç oldu. [38]Yaklaşık on gün sonra da RAB Naval'ı cezalandırıp öldürdü.

[39]Davut, Naval'ın öldüğünü duyunca, "Beni küçümseyen Naval'a karşı davama bakan, kulunu kötülük etmekten alıkoyan RAB'be övgüler olsun!" dedi, "RAB Naval'ın kötülüğünü onun başına döndürdü."

Sonra Davut Avigayil'e evlenme teklifinde bulunmak için ulaklar gönderdi. [40]Davut'un ulakları Karmel'e, Avigayil'in yanına varıp, "Davut sana evlenme teklifinde bulunmak için bizi gönderdi" dediler.

[41]Avigayil yüzüstü yere kapanarak, "Ben kölen sana hizmet etmeye ve efendimin ulaklarının ayaklarını yıkamaya hazırım" diye yanıtladı. [42]Hemen kalkıp eşeğe bindi. Yanına beş hizmetçisini alıp Davut'un ulaklarını izleyerek yola koyuldu. Sonra Davut'un karısı oldu.

[43]Davut Yizreelli Ahinoam'ı da eş olarak almıştı. Böylece ikisi de onun karısı oldular. [44]Bu arada Saul, Davut'un karısı olan kızı Mikal'ı Gallimli Layiş oğlu Palti'ye vermişti.

Davut Yine Saul'un Canını Bağışlıyor

26 Zifliler Giva'ya, Saul'un yanına gidip, "Davut Yeşimon'a bakan Hakila Tepesi'nde gizleniyor" dediler. [2]Bunun üzerine Saul üç bin seçme İsrailli askerle Zif Çölü'nde Davut'u aramaya çıktı. [3]Yeşimon'a bakan Hakila Tepesi'nde, yol kenarında ordugah kurdu. Kırda bulunan Davut, Saul'un peşine düştüğünü anlayınca, [4]gözcü gönderdi. Böylece Saul'un oraya geldiğini saptadı.

[5]Bunun üzerine Davut, Saul'un ordugah kurduğu yere gitti ve Saul'la ordusunun başkomutanı Ner oğlu Avner'in nerede yattıklarını gördü. Saul ordugahın ortasında, askerler de çevresinde yatıyorlardı.

[6]O zaman Davut, Hititli* Ahimelek ile Yoav'ın kardeşi, Seruya oğlu Avişay'a, "Kim benimle ordugaha,

---

***26:1** Mez.54 başlık*

Saul'un yanına gelecek?" diye sordu.

Avişay, "Ben seninle geleceğim" diye karşılık verdi.

[7]Davut'la Avişay o gece ordugaha girdiler. Saul, mızrağı başucunda yere saplanmış, ordugahın ortasında uyuyordu. Avner'le askerler de çevresinde uyuyorlardı.

[8]Avişay Davut'a, "Bugün Tanrı düşmanını senin eline teslim etti" dedi, "Şimdi bırak da, onu kendi mızrağıyla bir atışta yere çakayım. İkinci kez vurmama gerek kalmayacak."

[9]Ne var ki Davut, "Onu öldürme!" dedi, "RAB'bin meshettiği* kişiye kim el uzatırsa, suçlu çıkar. [10]Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, RAB kendisi onu öldürecektir; ya günü gelince ölecek, ya da savaşta vurulup yok olacak. [11]Ama RAB'bin meshettiği kişiye el uzatmaktan RAB beni uzak tutsun! Haydi, Saul'un başucundaki mızrakla su matarasını al da gidelim."

[12]Böylece Davut Saul'un başucundan mızrağını ve su matarasını aldı. Sonra oradan uzaklaştılar. Onları gören olmadı. Kimse olup bitenin farkına varmadı, uyanan da olmadı. Hepsi uyuyorlardı, çünkü RAB onlara derin bir uyku vermişti.

[13]Davut karşı yakaya geçip tepenin üstünde, onlardan uzak bir yerde durdu. Aralarında epeyce mesafe vardı. [14]Davut askerlere ve Ner oğlu Avner'e, "Ey Avner, bana yanıt vermeyecek misin?" diye seslendi.

Avner, "Sen kimsin ki krala sesleniyorsun?" diye karşılık verdi.

[15]Davut, "Sen yiğit biri değil misin?" dedi, "İsrail'de senin gibisi var mı? Öyleyse neden efendin kralı korumadın? Çünkü biri onu öldürmek için ordugaha girdi. [16]Görevini iyi yapmadın. Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, hepiniz ölümü hak ettiniz; çünkü efendinizi, RAB'bin meshettiği kişiyi korumadınız. Bak bakalım, kralın başucundaki mızrağıyla su matarası nerede?"

[17]Davut'un sesini tanıyan Saul, "Davut, oğlum, bu senin sesin mi?" diye sordu.

Davut, "Evet, efendim kral, benim sesim" diye karşılık verdi, [18]"Efendim, ben kulunu neden kovalıyorsun? Ne yaptım? Ne suç işledim? [19]Lütfen, efendim kral, kulunun sözlerine kulak ver. Eğer seni bana karşı kışkırtan RAB ise, bir sunu O'nu yatıştırır. Ama bunu yapan insanlarsa, RAB'bin önünde lanetli olsunlar! Çünkü, 'Git, başka ilahlara kulluk et' diyerek, RAB'bin mirasından bana düşen paydan bugün beni uzaklaştırdılar. [20]Ne olur, kanım RAB'den uzak topraklara dökülmesin. İsrail Kralı, dağlarda keklik avlayan avcı gibi, bir pireyi avlamaya çıkmış!"

[21]Bunun üzerine Saul, "Günah işledim" diye karşılık verdi, "Davut, oğlum, geri dön. Bugün yaşamıma değer verdiğin için sana bir daha kötülük yapmayacağım. Gerçekten akılsızca davrandım, çok büyük yanlışlık yaptım."

[22]Davut, "İşte kralın mızrağı!" dedi, "Adamlarından biri gelip alsın. [23]RAB herkesi doğruluğuna ve bağlılığına göre ödüllendirir. Bugün RAB seni elime teslim ettiği halde, ben RAB'bin meshettiği kişiye elimi uzatmak istemedim. [24]Bugün ben senin yaşamına nasıl değer verdiysem,

RAB de benim yaşamıma öyle değer versin ve beni her sıkıntıdan kurtarsın."

[25]Saul, "Davut, oğlum, RAB seni kutsasın!" dedi, "Sen kesinlikle büyük işler yapacak, başarılı olacaksın!" Bundan sonra Davut yoluna koyuldu, Saul da evine döndü.

Davut Filistliler Arasında

27 Davut, "Bir gün Saul'un eliyle yok olacağım" diye düşündü, "Benim için en iyisi hemen Filist topraklarına kaçmak. O zaman Saul İsrail'in her yanında beni aramaktan vazgeçer; ben de onun elinden kurtulmuş olurum."

[2]Böylece Davut'la yanındaki altı yüz kişi kalkıp Gat Kralı Maok oğlu Akiş'in tarafına geçtiler. [3]Aileleriyle birlikte Gat'ta Akiş'in yanına yerleştiler. İki karısı Yizreelli Ahinoam'la Karmelli Naval'ın dul karısı Avigayil de Davut'un yanındaydı. [4]Saul Davut'un Gat'a kaçtığını duyunca, artık onu aramaktan vazgeçti.

[5]Davut Akiş'e, "Benden hoşnut kaldıysan, çevre kentlerden birinde bana bir yer versinler de orada oturayım" dedi, "Çünkü ben kulunun seninle birlikte kral kentinde yaşamasına gerek yok." [6]Akiş o gün ona Ziklak Kenti'ni verdi. Bundan ötürü Ziklak bugün de Yahuda krallarına aittir. [7]Davut Filist topraklarında bir yıl dört ay yaşadı.

[8]Bu süre içinde Davut'la adamları gidip Geşurlular'a, Girizliler'e ve Amalekliler'e baskınlar yaptılar. Bunlar uzun zamandan beri Şur'a, hatta Mısır'a dek uzanan topraklarda yaşıyorlardı. [9]Davut bir bölgeye saldırdığında kadın erkek demez, kimseyi sağ bırakmazdı; yalnız davarları, sığırları, eşekleri, develeri ve giysileri alıp Akiş'e dönerdi.

[10]Akiş, "Bugün nerelere baskın düzenlediniz?" diye sorardı.

Davut da, "Yahuda'nın güneyine, Yerahmeelliler'in ve Kenliler'in güney bölgesine saldırdık" derdi. [11]Davut, kendisiyle Gat'a kimseyi götürmemek için kadın erkek kimseyi sağ bırakmazdı. Çünkü, "Gat'a gidip, 'Davut şöyle yaptı, böyle yaptı' diyerek bize karşı bilgi aktarmasınlar" diye düşünürdü. Davut, Filist topraklarında yaşadığı sürece bu yöntemi uyguladı.

[12]Akiş Davut'a güven duymaya başladı. "Davut kendi halkı olan İsrailliler'in nefretine uğradı. Bundan böyle benim hizmetimde kalacak" diye düşünüyordu.

28 O sırada Filistliler İsrail'le savaşmak için askeri birliklerini topladılar. Akiş Davut'a, "Adamlarınla birlikte benim yanımda savaşacağını bilmelisin" dedi.

[2]Davut, "O zaman sen de kulunun neler yapabileceğini göreceksin!" diye karşılık verdi.

Akiş, "İyi!" dedi, "Yaşadığın sürece seni kendime koruma görevlisi atayacağım."

Saul Ruhlara Danışıyor

[3]Samuel ölmüş, bütün İsrail halkı onun için yas tutmuştu. Onu kendi

28:3 1Sa.25:1

kenti Rama'da gömmüşlerdi. Saul da cincilerle ruhlara danışanları ülkeden kovmuştu.

[4]Filistliler toplanıp Şunem'e gittiler ve orada ordugah kurdular. Saul da bütün İsrailliler'i toplayıp Gilboa Dağı'nda ordugah kurdu. [5]Saul Filist ordusunu görünce korkup büyük dehşete kapıldı. [6]RAB'be danıştıysa da, RAB ona ne düşlerle, ne Urim*, ne de peygamberler aracılığıyla yanıt verdi. [7]Bunun üzerine Saul görevlilerine, "Bana bir cinci kadın bulun da varıp ona danışayım" diye buyruk verdi.

Görevliler, "Eyn-Dor'da bir cinci kadın var" dediler.

[8]Böylece Saul başka giysilere bürünüp kılığını değiştirdi. Geceleyin yanına iki kişi alıp kadının yaşadığı yere gitti. Kadına, "Lütfen benim için ruhlara danış ve sana söyleyeceğim kişiyi çağır" dedi.

[9]Ama kadın ona şu karşılığı verdi: "Saul'un neler yaptığını, cincilerle ruhlara danışanları ülkeden kovduğunu biliyorsun. Öyleyse neden beni öldürmek için tuzak kuruyorsun?"

[10]Saul, "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, bundan sana bir kötülük gelmeyecek" diye ant içti.

[11]Bunun üzerine kadın, "Sana kimi çağırayım?" diye sordu.

Saul, "Bana Samuel'i çağır" dedi.

[12]Kadın, Samuel'i görünce çığlık atarak, "Sen Saul'sun! Neden beni kandırdın?" dedi.

[13]Kral ona, "Korkma!" dedi, "Ne görüyorsun?"

Kadın, "Yerin altından çıkan bir ilah görüyorum" diye karşılık verdi.

[14]Saul, "Neye benziyor?" diye sordu.

Kadın, "Cüppe giymiş yaşlı bir adam yukarıya çıkıyor" dedi. O zaman Saul onun Samuel olduğunu anladı; eğilip yüzüstü yere kapandı.

[15]Samuel Saul'a, "Neden beni çağırtıp rahatsız ettin?" dedi.

Saul, "Büyük sıkıntı içindeyim" diye yanıtladı, "Filistliler bana karşı savaşıyor ve Tanrı da beni terk etti. Artık bana ne peygamberler aracılığıyla, ne de düşlerle yanıt veriyor. Bu yüzden, ne yapmam gerektiğini bana bildirmen için seni çağırttım."

[16]Samuel, "RAB seni terk edip sana düşman olduğuna göre, neden bana danışıyorsun?" dedi, [17]"RAB benim aracılığımla söylediğini yaptı, krallığı senden alıp soydaşın Davut'a verdi. [18]Çünkü sen RAB'bin buyruğuna uymadın, O'nun alevlenen öfkesini Amalekliler'e uygulamadın. RAB bugün bunları bu yüzden başına getirdi. [19]RAB seni de, İsrail halkını da Filistliler'in eline teslim edecek. Yarın sen ve oğulların bana katılacaksınız. RAB İsrail ordusunu da Filistliler'in eline teslim edecek."

[20]Saul birden boylu boyunca yere düştü. Samuel'in sözlerinden ötürü büyük korkuya kapıldı. Gücü de kalmamıştı; çünkü bütün gün, bütün gece yemek yememişti. [21]Kadın Saul'a yaklaştı. Onun büyük şaşkınlık içinde olduğunu görünce, "Bak, kölen sözünü dinledi" dedi, "Canımı tehlikeye atarak benden istediğini yaptım. [22]Şimdi lütfen kölenin söyleyeceğini

28:3 Lev.20:27; Yas.18:10-11 *28:17 1Sa.15:28* *28:18 1Sa.15:3-9* dinle. İzin ver de, önüne biraz yemek koyayım. Yoluna devam edecek gücün olması için yemek yemelisin."

[23]Ama Saul, "Yemem" diyerek reddetti. Ancak hizmetkârlarıyla kadın zorlayınca, onların dediğini yaptı. Yerden kalkıp yatağın üzerine oturdu. [24]Kadının evinde besili bir dana vardı. Kadın onu hemen kesti. Un alıp yoğurdu ve mayasız ekmek pişirdi. [25]Sonra Saul'la görevlilerinin önüne koydu. Onlar da yediler. Sonra o gece kalkıp gittiler.

Akiş Davut'u Ziklak'a Gönderiyor

29 Filistliler bütün ordularını Afek'te topladılar. İsrailliler ise Yizreel'deki pınarın yanına kurdukları ordugahta kalıyorlardı. [2]Filist beyleri yüzer ve biner kişilik birliklerle ilerliyordu. Davut'la adamlarıysa Akiş'le birlikte geriden geliyorlardı. [3]Filistli komutanlar, "Bu İbraniler'in burada ne işi var?" diye sorunca, Akiş şu karşılığı verdi: "Bu, İsrail Kralı Saul'un görevlisi Davut'tur. Bir yıldan uzun süredir yanımda kalıyor. Bana geldiğinden beri kendisinde hiçbir kötülük bulamadım."

[4]Ama Filistli komutanlar Akiş'e öfkelendiler. "Adamı geri gönder, kendisine verdiğin yere dönsün" dediler, "Bizimle birlikte savaşa gelmesin; yoksa savaş sırasında bize karşı çıkar. Efendisinin beğenisini nasıl kazanabilir? Adamlarımızın başını ona vermekten daha iyi bir yol bulabilir mi? [5]Çalıp oynarken,

'Saul binlercesini öldürdü,
Davut'sa on binlercesini'

diye hakkında ezgiler okudukları Davut değil mi bu?"

[6]Bunun üzerine Akiş, Davut'u çağırıp, "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, sen dürüst bir kişisin" dedi, "Benimle birlikte savaşa katılmanı isterdim. Yanıma geldiğin günden bu yana ters bir davranışını görmedim. Ama Filist beyleri seni uygun görmedi. [7]Şimdi geri dön ve esenlikle git. Filist beylerinin gözünde ters bir davranışta bulunma."

[8]Davut, "Ama ben ne yaptım?" diye sordu, "Yanına geldiğimden bu yana bende ne buldun ki, gidip efendim kralın düşmanlarına karşı savaşmayayım?"

[9]Akiş, "Biliyorum, sen benim gözümde Tanrı'nın bir meleği gibi iyisin" diye yanıtladı, "Ne var ki Filistli komutanlar, 'Bizimle savaşa gelmesin' diyorlar. [10]Seninle gelmiş olan efendin Saul'un kullarıyla birlikte sabah erkenden kalkın ve tan ağarır ağarmaz gidin."

[11]Böylece Davut'la adamları Filist ülkesine dönmek üzere sabah erkenden kalktılar. Filistliler ise Yizreel'e gittiler.

Davut Amalekliler'i Bozguna Uğratıyor

30 Davut'la adamları üçüncü gün Ziklak Kenti'ne vardılar. Bu arada Amalekliler Negev bölgesiyle Ziklak'a baskın yapmış, Ziklak Kenti'ni yakıp yıkmışlardı. [2]Kimseyi öldürmemişlerdi, ama kadınlarla orada yaşayan genç, yaşlı herkesi tutsak etmişlerdi. Sonra onları da yanlarına

29:5 1Sa.18:7; 21:11

alıp yollarına gitmişlerdi.

[3]Davut'la adamları oraya varınca kentin ateşe verildiğini, karılarının, oğullarının, kızlarının tutsak alındığını anladılar. [4]Güçleri tükeninceye dek hıçkıra hıçkıra ağladılar. [5]Davut'un iki karısı, Yizreelli Ahinoam ile Karmelli Naval'ın dulu Avigayil de tutsak edilmişti.

[6]Davut büyük sıkıntı içindeydi. Çünkü herkes oğulları, kızları için acı çekiyor ve, "Davut'u taşlayalım" diyordu. Ama Davut, Tanrısı RAB'de güç bularak, [7]Ahimelek oğlu Kâhin Aviyatar'a, "Bana efodu* getir" dedi. Aviyatar efodu getirdi. [8]Davut RAB'be danışarak, "Bu akıncıların ardına düşersem, onlara yetişir miyim?" diye sordu.

RAB, "Artlarına düş, kesinlikle onlara yetişip tutsakları kurtaracaksın" diye yanıtladı.

[9-10]Bunun üzerine Davut yanındaki altı yüz kişiyle yola çıktı. Besor Vadisi'ne geldiler. Vadiyi geçemeyecek kadar bitkin düşen iki yüz kişi orada kaldı. Davut dört yüz kişiyle akıncıları kovalamayı sürdürdü.

[11]Kırda bir Mısırlı bulup Davut'a getirdiler. Yiyip içmesi için ona yiyecek, içecek verdiler. [12]Bir parça incir pestili ile iki salkım kuru üzüm de verdiler. Adam yiyince canlandı. Üç gün üç gecedir yiyip içmemişti. [13]Davut ona, "Kime bağlısın? Nerelisin?" diye sordu.

Genç adam, "Mısırlı'yım, bir Amalekli'nin kölesiyim" diye yanıtladı, "Üç gün önce hastalanınca, efendim beni bıraktı. [14]Keretliler'in güney sınırlarına, Yahuda topraklarına, Kalev'in güneyine baskınlar düzenlemiş, Ziklak Kenti'ni de ateşe vermiştik."

[15]Davut, "Beni bu akıncılara götürebilir misin?" diye sordu.

Mısırlı genç, "Beni öldürmeyeceğine ya da efendimin eline teslim etmeyeceğine dair Tanrı'nın önünde ant içersen, seni akıncıların olduğu yere götürürüm" diye karşılık verdi.

[16]Böylece Mısırlı Davut'u götürdü. Akıncılar dört bir yana dağılmışlardı. Filist ve Yahuda topraklarından topladıkları büyük yağmadan yiyip içiyor, eğlenip oynuyorlardı. [17]Davut ertesi gün tan vaktinden akşama dek onları öldürdü. Develere binip kaçan dört yüz genç dışında içlerinden kurtulan olmadı. [18]Davut Amalekliler'in ele geçirdiği her şeyi, bu arada da iki karısını kurtardı. [19]Gençler, yaşlılar, oğullar, kızlar, yağmalanan mallar, kısacası Amalekliler'in aldıklarından hiçbir şey eksik kalmadı. Davut tümünü geri aldı. [20]Bütün koyunlarla sığırları da aldı. Adamları, bunları öbür hayvanların önünden sürerek, "Bunlar Davut'un yağmaladıkları" diyorlardı.

[21]Bundan sonra Davut, daha ileriye gidemeyecek kadar bitkin düşüp Besor Vadisi'nde kalan iki yüz kişinin bulunduğu yere vardı. Onlar da Davut'la yanındakileri karşılamaya çıktılar. Davut yaklaşınca onlara esenlik diledi. [22]Ama Davut'la giden adamlardan kötü ve değersiz olanların tümü, "Madem bizimle birlikte gitmediler, geri aldığımız yağmadan onlara hiçbir pay vermeyeceğiz" dediler,

30:5 1Sa.25:42-43 30:6-7 1Sa.22:20-23

"Her biri yalnız karısıyla çocuklarını alıp gitsin."

[23]Ama Davut, "Hayır, kardeşlerim!" dedi, "RAB'bin bize verdikleri konusunda böyle davranamayız! O bizi korudu ve bize saldıran akıncıları elimize teslim etti. [24]Sizin bu söylediklerinizi kim kabul eder? Savaşa gidenle eşyanın yanında kalanın payı aynıdır. Her şey eşit paylaşılacak!" [25]O günden sonra Davut bunu İsrail için bugüne dek geçerli bir kural ve ilke haline getirdi.

[26]Davut Ziklak'a dönünce, dostları olan Yahuda ileri gelenlerine yağma mallardan göndererek, "İşte RAB'bin düşmanlarından yağmalanan mallardan size bir armağan" dedi. [27]Sonra Beytel, Negev'deki Ramot, Yattir, [28]Aroer, Sifmot, Eştemoa, [29]Rakal, Yerahmeelliler'in, Kenliler'in kentlerinde, [30]Horma, Bor-Aşan, Atak, [31]Hevron'da oturanlara ve adamlarıyla birlikte sık sık uğradığı yerlerin tümüne yağmalanan mallardan gönderdi.

Saul'la Oğullarının Ölümü

(1Ta.10:1-12)

31 [1]Filistliler İsrailliler'le savaşa tutuştu. İsrailliler Filistliler'in önünden kaçtı. Birçoğu Gilboa Dağı'nda ölüp yere serildi. [2]Filistliler Saul'la oğullarının ardına düştüler. Saul'un oğulları Yonatan'ı, Avinadav'ı ve Malkişua'yı yakalayıp öldürdüler. [3]Saul'un çevresinde savaş kızıştı. Derken Saul Filistli okçular tarafından vuruldu ve ağır yaralandı.

[4]Saul, silahını taşıyan adama, "Kılıcını çek de bana sapla" dedi, "Yoksa bu sünnetsizler* gelip bana kılıç saplayacak ve benimle alay edecekler."

Ama silah taşıyıcısı büyük bir korkuya kapılarak bunu yapmak istemedi. Bunun üzerine Saul kılıcını çekip kendini üzerine attı. [5]Saul'un öldüğünü görünce, silah taşıyıcısı da kendini kılıcının üzerine attı ve Saul'la birlikte öldü. [6]Böylece Saul, üç oğlu, silah taşıyıcısı ve bütün adamları aynı gün öldüler.

[7]Vadinin öbür tarafında ve Şeria Irmağı'nın karşı yakasında oturan İsrailliler, İsrail ordusunun kaçtığını, Saul'la oğullarının öldüğünü anlayınca, kentlerini terk edip kaçmaya başladılar. Filistliler gelip bu kentlere yerleştiler.

[8]Ertesi gün Filistliler, öldürülenleri soymak için geldiklerinde, Saul'la üç oğlunun Gilboa Dağı'nda öldüğünü gördüler. [9]Saul'un başını kesip silahlarını aldılar. Sonra bu iyi haberin putlarının tapınağında ve halk arasında duyurulması için Filist ülkesinin her yanına ulaklar gönderdiler. [10]Saul'un silahlarını Aştoret'in* tapınağına koyup cesedini Beytşean Kenti'nin suruna çaktılar.

[11]Yaveş-Gilat halkı Filistliler'in Saul'a yaptıklarını duydu. [12]Bütün yiğitler geceleyin yola koyularak Beytşean'a gittiler. Saul'la oğullarının cesetlerini Beytşean surundan indirip Yaveş'e götürdüler, orada yaktılar. [13]Sonra kemiklerini toplayıp Yaveş'teki ılgın ağacının altına gömdüler ve yedi gün oruç* tuttular.

2. SAMUEL

GİRİŞ

1. Samuel'in devamı olan 2. Samuel Kitabı Kral Davut'un krallığının bir tarihçesidir. Davut önce Yahuda oymağının (1-4 bölümleri), sonra bütün İsrail'in kralı oldu (5-24 bölümleri).

2. Samuel Kitabı Davut'un krallığını pekiştirmek ve birliği sağlamak için içte ve dışta düşmanlarıyla nasıl bir mücadeleye giriştiğini canlı bir şekilde anlatır. Ayrıca Tanrı'nın Davut'la yaptığı antlaşmayı ve Davut'un yerine tahta kimin geçeceğini anlatır.

Davut imanlı, Tanrı'ya bağlı ve halkın saygısını kolayca kazanan biri olarak tanıtılıyor bu kitapta. Bazen de acımasız, bencil duygularına kapılıp günah işleyen biri olarak da tanıtılıyor. Ama Rab'bin Peygamberi Natan günahını ortaya çıkarınca, itiraf etti ve Tanrı'nın ona vereceği cezayı kabul etti.

Davut'un yaşamı ve başarıları İsrail halkını o denli çok etkiledi ki, kendisinden sonra halk sıkıntıya düştüğünde onun soyundan gelecek ve ona benzeyecek bir kral için özlem duydu.

Ana Hatlar:

1:1-4:12	*Davut'un Yahuda krallığı*
5:1-24:25	*Davut'un bütün İsrail krallığı*
a. 5:1-10:19	*İlk yıllar*
b. 11:1-12:25	*Davut'la Bat-Şeva olayı*
c. 12:26-20:26	*Sıkıntılar ve zorluklar*
ç. 21:1-24:25	*Son yıllar*

Davut Saul'un Ölüm Haberini Duyuyor

1 Saul'un ölümünden sonra Amalekliler'e karşı kazandığı zaferden dönen Davut Ziklak'ta iki gün kaldı. [2]Üçüncü gün, Saul'un ordugahından giysileri yırtılmış, başı toz toprak içinde bir adam geldi. Adam Davut'a yaklaşınca önünde yere kapandı. [3]Davut, "Nereden geliyorsun?" diye sordu.

Adam, "İsrail ordugahından kaçıp kurtuldum" dedi.

[4]Davut, "Ne oldu? Bana anlat" dedi.

Adam askerlerin savaş alanından kaçtığını, birçoğunun düşüp öldüğünü, Saul'la oğlu Yonatan'ın da ölüler arasında olduğunu anlattı.

[5]Davut, kendisine haberi veren genç adama, "Saul'la oğlu Yonatan'ın

öldüğünü nereden biliyorsun?" diye sordu.

[6]Genç adam şöyle yanıtladı: "Bir rastlantı sonucu Gilboa Dağı'ndaydım. Saul mızrağına dayanmıştı. Atlılarla savaş arabaları ona doğru yaklaşıyordu. [7]Saul arkasına dönüp beni görünce seslendi. Ben de, 'Buyrun, buradayım' dedim.

[8]"Saul, 'Sen kimsin?' diye sordu.

"'Ben bir Amalekli'yim' diye yanıtladım.

[9]"Saul, 'Ne olur üstüme var ve beni öldür!' dedi, 'Çünkü çektiğim acılardan kurtulmak istiyorum.' [10]Bu yüzden varıp onu öldürdüm. Çünkü yere düştükten sonra yaşayamayacağını biliyordum. Başındaki taçla kolundaki bileziği aldım ve onları buraya, efendime getirdim."

[11]Bunun üzerine Davut'la yanındakiler giysilerini yırttılar. [12]Kılıçtan geçirilen Saul, oğlu Yonatan ve RAB'bin halkı olan İsrailliler için akşama dek yas tutup ağladılar, oruç* tuttular.

[13]Davut, kendisine haber getiren genç adama, "Nerelisin?" diye sordu.

Adam, "Ben yabancıyım, bir Amalekli'nin oğluyum" dedi.

[14]Davut, "RAB'bin meshettiği* kişiye el kaldırıp onu yok etmekten korkmadın mı?" diye sordu. [15]Sonra adamlarından birini çağırıp, "Git, öldür onu!" diye buyurdu. Böylece adam Amalekli'yi vurup öldürdü. [16]Davut Amalekli'ye, "Kanından sen kendin sorumlusun" demişti, "Çünkü 'RAB'bin meshettiği kişiyi ben öldürdüm' demekle kendine karşı ağzınla tanıklıkta bulundun."

Davut'un Saul ve Yonatan için Yaktığı Ağıt

[17]Davut Saul'la oğlu Yonatan için ağıt yaktı. [18]Sonra Yaşar Kitabı'nda yazılan Yay adındaki ağıtın Yahuda halkına öğretilmesini buyurdu:

[19]"Ey İsrail, senin yüceliğin yüksek
tepelerinde yok oldu!
Güçlüler nasıl da yere serildi!
[20]Haberi ne Gat'a duyurun,
Ne de Aşkelon sokaklarında yayın.
Öyle ki, ne Filistliler'in kızları
sevinsin,
Ne de sünnetsizlerin* kızları coşsun.
[21]Ey Gilboa dağları,
Üzerinize ne çiy ne de yağmur
düşsün.
Ürün veren tarlalarınız olmasın.
Çünkü güçlünün kalkanı,
Bir daha yağ sürülmeyecek olan
Saul'un kalkanı
Orada bir yana atıldı!
[22]Yonatan'm yayı yere serilmişlerin
kanından,
Yiğitlerin bedenlerinden hiç geri
çekilmedi.
Saul'un kılıcı hiç boşa savrulmadı.
[23]Saul'la Yonatan tatlı ve
sevimliydiler,
Yaşamda da ölümde de
ayrılmadılar.
Kartallardan daha çevik,
Aslanlardan daha güçlüydüler.
[24]Ey İsrail kızları!
Sizi al renkli, süslü giysilerle
donatan,
Giysinizi altın süslerle bezeyen
Saul için ağlayın!

1:6-10 1Sa.31:1-6; 1Ta.10:1-6 *1:18 Yşu.10:13*

[25] Güçlüler nasıl da yere serildi
savaşta!
Yonatan senin yüksek tepelerinde
ölü yatıyor.
[26] Senin için üzgünüm, kardeşim
Yonatan.
Benim için çok değerliydin.
Sevgin kadın sevgisinden daha
üstündü.
[27] Güçlüler nasıl da yere serildi!
Savaş silahları yok oldu!"

Davut'un Yahuda Kralı Oluşu

2 Bundan sonra Davut RAB'be, "Yahuda kentlerinden birine gideyim mi?" diye sordu.

RAB, "Git" dedi.

Davut, "Nereye gideyim?" diye sorunca, RAB, "Hevron'a" diye karşılık verdi. [2] Bunun üzerine Davut, iki eşiyle –Yizreelli Ahinoam ve Karmelli Naval'ın dulu Avigayil'le– birlikte oraya gitti. [3] Aileleriyle birlikte adamlarını da götürdü. Hevron'a bağlı kentlere yerleştiler. [4] Yahudalılar Hevron'a giderek orada Davut'u Yahuda Kralı olarak meshettiler*.

Saul'u gömenlerin Yaveş-Gilatlılar olduğu Davut'a bildirildi. [5] Davut onlara ulaklar göndererek şöyle dedi: "Efendiniz Saul'u gömmekle ona yaptığınız iyilikten dolayı RAB sizi kutsasın. [6] RAB şimdi size bağlılıkla, iyilikle davransın. Bunu yaptığınız için ben de size aynı şekilde iyilik yapacağım. [7] Şimdi güçlü ve yürekli olun, çünkü efendiniz Saul öldü. Yahuda halkı beni kralları olarak meshetti."

İsrail'le Yahuda Arasındaki Savaş

[8] Saul'un ordu komutanı Ner oğlu Avner, Saul oğlu İş-Boşet'i yanına alıp Mahanayim'e götürmüştü. [9] Avner onu orada Gilat, Aşurlular, Yizreel, Efrayim, Benyamin ve bütün İsrail'in kralı yaptı. [10] Saul oğlu İş-Boşet kırk yaşında kral oldu ve İsrail'de iki yıl krallık yaptı. Ancak Yahuda halkı Davut'u destekledi. [11] Davut Hevron'da Yahuda halkına yedi yıl altı ay krallık yaptı.

[12] Ner oğlu Avner, Saul oğlu İş-Boşet'in adamlarıyla birlikte Mahanayim'den Givon'a gitti. [13] Seruya oğlu Yoav'la Davut'un adamları varıp Givon Havuzu'nun yanında onları karşıladılar. Taraflardan biri havuzun bir yanına, öteki öbür yanına oturdu. [14] Avner Yoav'a, "Ne olur gençler kalkıp önümüzde dövüşsünler" dedi.

Yoav, "Olur, kalkıp dövüşsünler" diye karşılık verdi.

[15] Böylece Benyamin oymağından Saul oğlu İş-Boşet'ten yana olanlardan on iki kişiyle Davut'un adamlarından on iki kişi kalkıp ileri atıldı. [16] Her biri karşıtının başından tuttuğu gibi kılıcını böğrüne sapladı; birlikte yere serildiler. Bu yüzden Givon'daki o yere Helkat-Hassurim[a] adı verildi.

[17] O gün savaş çok çetin oldu. Davut'un adamları Avner'le İsrailliler'i yenilgiye uğrattılar. [18] Seruya'nın üç oğlu –Yoav, Avişay ve Asahel– de oradaydılar. Bir kır ceylanı kadar hızlı koşan Asahel [19] sağa sola sapmadan Avner'i kovaladı.

---

[a] *2:16 "Helkat-Hassurim": "Kılıç alanı" anlamına gelir.*
2:2 1Sa.25:42-43 2:4 1Sa.31:11-13

[20]Avner arkasına bakınca, "Asahel sen misin?" diye sordu.

Asahel, "Evet, benim" diye karşılık verdi.

[21]Avner, "Sağa ya da sola dön. Gençlerden birini yakala ve kendin için silahlarını al" dedi. Ama Asahel Avner'i kovalamaktan vazgeçmek istemedi.

[22]Avner Asahel'i bir daha uyardı: "Beni kovalamaktan vazgeç! Neden seni yere sereyim? Sonra kardeşin Yoav'ın yüzüne nasıl bakarım?"

[23]Asahel peşini bırakmayı reddedince Avner mızrağının arka ucuyla onu karnından vurdu. Mızrak Asahel'in sırtından çıktı. Asahel orada düşüp öldü. Asahel'in düşüp öldüğü yere varanların tümü orada durup beklediler.

[24]Ama Yoav'la Avişay Avner'i kovalamayı sürdürdüler. Güneş batarken Givon kırsal bölgesine giden yolun üzerindeki Giah'a bakan Amma Tepesi'ne vardılar. [25]Benyaminliler Avner'in çevresinde toplanarak bir birlik oluşturdular. Bir tepenin başında durup beklediler.

[26]Avner Yoav'a, "Kılıç sonsuza dek mi insanları yok etsin?" diye seslendi, "Bu olayın acıyla sona ereceğini anlamıyor musun? Kardeşlerini kovalamaktan vazgeçmeleri için askerlere ne zaman buyruk vereceksin?"

[27]Yoav şöyle karşılık verdi: "Yaşayan Tanrı'nın adıyla derim ki, seslenmeseydin askerler sabaha dek kardeşlerini kovalamaktan vazgeçmeyecekti." [28]Sonra Yoav boru çaldı. Herkes durdu. Bundan böyle İsrail halkını ne kovaladılar, ne de onlarla savaştılar.

[29]Avner'le adamları bütün gece Arava Vadisi'nde yürüdüler. Şeria Irmağı'nı geçerek Bitron yolundan[a] Mahanayim'e vardılar.

[30]Yoav Avner'i kovalamaktan döndükten sonra orduyu topladı. Asahel'den başka, Davut'un adamlarından on dokuz kişi eksikti. [31]Oysa Davut'un adamları Avner'i destekleyen Benyaminliler'i bozguna uğratıp üç yüz altmış kişiyi öldürmüşlerdi. [32]Yoav'la adamları Asahel'i götürüp Beytlehem'de babasının mezarına gömdüler. Sonra bütün gece yürüyerek gün doğumunda Hevron'a vardılar.

3 Saul'un soyuyla Davut'un soyu arasındaki savaş uzun sürdü. Davut giderek güçlenirken, Saul'un soyu gitgide zayıf düşüyordu.

Davut'un Hevron'da Doğan Çocukları

(1Ta.3:1-4)

[2]Davut'un Hevron'da doğan oğulları şunlardı: İlk oğlu Yizreelli Ahinoam'dan Amnon, [3]ikincisi Karmelli Naval'ın dulu Avigayil'den Kilav, üçüncüsü Geşur Kralı Talmay'ın kızı Maaka'dan Avşalom, [4]dördüncüsü Hagit'ten Adoniya, beşincisi Avital'ın oğlu Şefatya, [5]altıncısı Davut'un eşi Egla'dan Yitream. Davut'un bu oğullarının hepsi Hevron'da doğdular.

Avner Davut'a Katılıyor

[6]Saul'un soyuyla Davut'un soyu

---

[a] *2:29 "Bitron yolundan" ya da "Sabah boyunca yürüyerek".*

arasındaki savaş sürerken, Avner
Saul'un soyu arasında güçleniyordu.
[7]Saul'un Aya kızı Rispa adında bir
cariyesi vardı. Bir gün İş-Boşet Avner'e, "Neden babamın cariyesiyle
yattın?" diye sordu.
[8]İş-Boşet'in sorusuna çok öfkelenen Avner şu karşılığı verdi: "Ben
Yahuda tarafına geçen bir köpek başı
mıyım? Bugün bile baban Saul'un
ailesine, kardeşlerine, dostlarına
bağlıyım. Seni Davut'un eline teslim
etmedim. Ama bugün bu kadın yüzünden beni suçluyorsun. [9-10]RAB
krallığı Saul'un soyundan alıp Dandan Beer-Şeva'ya kadar uzanan İsrail ve Yahuda'da Davut'un krallığını
kuracağına ant içti. Ben de bunu Davut için yapmazsam Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!"
[11]İş-Boşet Avner'den korktuğu için
ona başka bir şey söyleyemedi.
[12]Avner kendi adına Davut'a ulaklar gönderip şöyle dedi: "Ülke kimin
ülkesi? Benimle bir antlaşma yap; o
zaman İsrail'in tümünün sana bağlanması için ben de senden yana olurum."
[13]Davut, "İyi" diye yanıtladı, "Seninle bir antlaşma yaparım. Yalnız
senden şunu istiyorum: Beni görmeye geldiğinde Saul'un kızı Mikal'ı
da getir. Yoksa beni görmeyeceksin."
[14]Öte yandan Davut Saul oğlu İş-Boşet'e de ulaklar aracılığıyla şu haberi gönderdi: "Yüz Filistli'nin sünnet derisi karşılığında nişanlandığım
karım Mikal'ı bana ver." [15]Bunun
üzerine İş-Boşet, kadının kocası Layiş oğlu Paltiel'den alınıp getirilmesi
için adamlar gönderdi. [16]Kocası kadını ağlaya ağlaya Bahurim'e kadar
izledi; sonra Avner ona, "Geri dön"
deyince döndü.
[17]Avner İsrail'in ileri gelenleriyle
görüşüp onlara şöyle demişti: "Siz bir
süredir Davut'un kralınız olmasını istiyorsunuz. [18]Şimdi bunu gerçekleştirin! Çünkü RAB, Davut hakkında,
'Halkım İsrail'i kulum Davut aracılığıyla Filistliler'in ve bütün düşmanlarının elinden kurtaracağım' demişti." [19]Avner Benyaminliler'le de görüştü, İsrail'in ve bütün Benyamin
halkının uygun gördüğü her şeyi Davut'a bildirmek üzere Hevron'a gitti.
[20]Avner yirmi kişiyle birlikte Hevron'a, Davut'un yanına vardı. Davut
Avner'le yanındakilere bir şölen verdi.
[21]Avner Davut'a, "Hemen gidip
bütün İsrail halkını efendim kralın
yanına toplayayım" dedi, "Öyle ki,
seninle bir antlaşma yapsınlar. Sen
de dilediğin her yeri yönetebilesin."
Bunun üzerine Davut Avner'i yoluna
gönderdi. O da esenlikle gitti.

Yoav Avner'i Öldürüyor

[22]Tam o sırada Davut'un adamlarıyla Yoav, bir baskından dönmüş,
yanlarında birçok yağmalanmış mal
getirmişlerdi. Ama Avner Hevron'da
Davut'un yanında değildi. Çünkü Davut onu göndermiş, o da esenlikle gitmişti. [23]Yoav'la yanındaki bütün askerler Hevron'a vardığında, Ner oğlu
Avner'in krala geldiğini, kralın onu
gönderdiğini, onun da esenlikle gittiğini Yoav'a bildirdiler. [24]Yoav krala
gidip, "Ne yaptın?" dedi, "Baksana
Avner ayağına kadar gelmiş! Neden

3:9-10 1Sa.15:28 3:14 1Sa.18:27

onu salıverdin? Çoktan gitmiş! [25]Ner oğlu Avner'i tanırsın; seni kandırmak, nereye gidip geldiğini, neler yaptığını öğrenmek için gelmiştir."

[26]Davut'un yanından çıkan Yoav, Avner'in arkasından ulaklar gönderdi. Ulaklar Avner'i Sira Sarnıcı'ndan geri getirdiler. Davut ise bundan habersizdi. [27]Avner Hevron'a dönünce, Yoav onunla özel bir görüşme yapmak bahanesiyle, onu kent kapısına çekti. Kardeşi Asahel'in kanını döktüğü için, Avner'i orada karnından vurup öldürdü. [28]Davut bu haberi işitince şöyle dedi: "RAB'bin önünde ben de, krallığım da Ner oğlu Avner'in kanından sonsuza dek suçsuzuz. [29]Bu suçun sorumlusu Yoav'la babasının bütün soyu olsun. Yoav'ın soyundan irinli, deri hastalığına yakalanmış, koltuk değneğine dayanan, kılıçla öldürülen, açlık çeken kişiler hiç eksik olmasın!" [30]Böylece Yoav'la kardeşi Avişay, Givon'daki savaşta kardeşleri Asahel'i öldüren Avner'i öldürdüler.

[31]Sonra Davut Yoav'la yanındakilere şu buyruğu verdi: "Giysilerinizi yırtıp çula sarının ve Avner'in ölüsü önünde yas tutun!" Kral Davut da cenazenin ardısıra yürüdü. [32]Avner'i Hevron'da gömdüler. Kral, Avner'in mezarı başında hıçkıra hıçkıra ağladı. Oradaki herkes de ağladı. [33]Sonra kral, Avner için şu ağıtı yaktı:

"Avner, bir budala gibi mi
ölmeliydi?
[34]Ellerin bağlı değildi, ayaklarına
zincir vurulmamıştı.
Ama sen kötülerin önünde düşen
biri gibi düştün!"

Herkes Avner için yine ağladı.

[35]Halk Davut'un yanına varıp akşam olmadan bir şeyler yemesi için üstelediyse de, Davut ant içerek şöyle dedi: "Güneş batmadan ekmek ya da başka herhangi bir şey tatmayacağım. Yoksa Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!" [36]Herkes bunu benimsedi ve kralın yaptığı her şeyden hoşnut oldukları gibi, bundan da hoşnut oldular. [37]Ner oğlu Avner'in öldürülmesinde kralın parmağı olmadığını o gün bütün İsrail halkı anladı.

[38]Kral adamlarına, "Bugün İsrail'de bir önderin, büyük bir adamın öldüğünü bilmiyor musunuz?" dedi, [39]"Meshedilmiş* bir kral olduğum halde bugün güçsüzüm. Seruya'nın oğulları benden daha zorlu. RAB kötülük edene yaptığı kötülüğe göre karşılık versin!"

İş-Boşet'in Öldürülmesi

4 Avner'in Hevron'da öldürüldüğünü duyan Saul oğlu İş-Boşet korkuya kapıldı. Bütün İsrail halkı da dehşet içindeydi. [2]Saul oğlu İş-Boşet'in iki akıncı önderi vardı; bunlar Benyamin oymağından Beerotlu Rimmon'un oğullarıydı. Birinin adı Baana, öbürününki Rekav'dı. –Beerot Benyamin oymağından sayılırdı. [3]Beerotlular Gittayim'e kaçmışlardı. Yabancı olan bu halk bugün de orada gurbette yaşıyor.–

[4]Saul oğlu Yonatan'ın Mefiboşet adında bir oğlu vardı; iki ayağı da topaldı. Saul'la Yonatan'ın ölüm

4:4 2Sa.9:3

haberi Yizreel'den ulaştığında, Mefiboşet beş yaşındaydı. Dadısı onu alıp kaçmıştı. Ne var ki, aceleyle kaçmaya çalışırken çocuk düşüp sakatlanmıştı.

[5]Beerotlu Rimmon'un oğulları Rekav'la Baana yola koyuldular. Öğle sıcağında İş-Boşet'in evine vardıklarında İş-Boşet uzanmış dinlenmekteydi. [6-7]Buğday alacakmış gibi yaparak eve girdiler. O sırada İş-Boşet yatak odasında yatağında uzanıyordu. Adamlar İş-Boşet'in karnını deşip öldürdüler. Başını gövdesinden ayırıp yanlarına aldılar.

Rekav'la kardeşi Baana kaçıp bütün gece Arava yolundan ilerlediler. [8]İş-Boşet'in başını Hevron'da Kral Davut'a getirip, "İşte seni öldürmek isteyen düşmanın Saul'un oğlu İş-Boşet'in başı!" dediler, "RAB bugün Saul'dan ve onun soyundan efendimiz kralın öcünü aldı."

[9-10]Ama Davut Beerotlu Rimmonun oğulları Rekav'la kardeşi Baanaya şöyle karşılık verdi: "Beni her türlü sıkıntıdan kurtaran yaşayan RAB adıyla derim ki, iyi haber getirdiğini sanarak bana Saul'un öldüğünü bildiren adamı yakalayıp Ziklak'ta yaşamına son verdim. Getirdiği iyi haber için verdiğim ödül buydu! [11]Doğru birini evinde, yatağında öldüren kötü kişilerin ölümü çok daha kesindir! Şimdi sizi yeryüzünden yok ederek onun öcünü sizden almayacak mıyım?" [12]Sonra adamlarına buyruk verdi. İki kardeşi öldürüp ellerini, ayaklarını kestiler ve Hevron'daki havuzun yanına astılar. İş-Boşet'in başını ise götürüp Hevron'da Avner'in mezarına gömdüler.

Davut İsrail Kralı Oluyor

(1Ta.11:1-9)

5 İsrail'in bütün oymakları Hevron'da bulunan Davut'a gelip şöyle dediler: "Biz senin etin, kemiğiniz. [2]Geçmişte Saul kralımızken, savaşta İsrail'e komuta eden sendin. RAB sana, 'Halkım İsrail'i sen güdecek, onlara sen önder olacaksın' diye söz verdi." [3]İsrail'in bütün ileri gelenleri Hevron'a, Kral Davut'un yanına gelince, kral RAB'bin önünde orada onlarla bir antlaşma yaptı. Onlar da Davut'u İsrail Kralı olarak meshettiler*.

[4]Davut otuz yaşında kral oldu ve kırk yıl krallık yaptı. [5]Hevron'da yedi yıl altı ay Yahuda'ya, Yeruşalim'de otuz üç yıl bütün İsrail'e ve Yahuda'ya krallık yaptı.

[6]Kral Davut'la adamları Yeruşalim'de yaşayan Yevuslular'a saldırmak için yola çıktılar. Yevuslular Davut'a, "Sen buraya giremezsin, körlerle topallar bile seni geri püskürtebilir" dediler. "Davut buraya giremez" diye düşünüyorlardı. [7]Ne var ki, Davut Siyon Kalesi'ni ele geçirdi. Daha sonra bu kaleye "Davut Kenti" adı verildi.

[8]Davut o gün adamlarına şöyle demişti: "Yevuslular'ı kim yenilgiye uğratırsa Davut'un nefret ettiği şu 'Topallarla körlere' su kanalından ulaşmalı!" "Körlerle topallar saraya giremeyecek" denmesinin nedeni işte budur.

4:9-10 2Sa.1:1-16 ***5:4-5 1Kr.2:11; 1Ta.3:4; 29:27*** ***5:6 Yşu.15:63; Hak.1:21***

[9]Bundan sonra Davut "Davut Kenti" adını verdiği kalede oturmaya başladı. Çevredeki bölgeyi, Millo'dan* içeriye doğru uzanan bölümü inşa etti. [10]Davut giderek güçleniyordu. Çünkü Her Şeye Egemen Tanrı RAB onunlaydı.

[11]Sur Kralı Hiram Davut'a ulaklar, sedir kütükleri, marangozlar ve taşçılar gönderdi. Bu adamlar Davut için bir saray yaptılar. [12]Böylece Davut RAB'bin kendisini İsrail Kralı atadığını ve halkı İsrail'in hatırı için krallığını yücelttiğini anladı.

[13]Davut Hevron'dan ayrıldıktan sonra Yeruşalim'de kendine daha birçok cariye ve karı aldı. Davut'un erkek ve kız çocukları oldu. [14]Davut'un Yeruşalim'de doğan çocuklarının adları şunlardı: Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, [15]Yivhar, Elişua, Nefek, Yafia, [16]Elişama, Elyada ve Elifelet.

Filistliler Yenilgiye Uğruyor

(1Ta.14:8-17)

[17]Filistliler Davut'un İsrail Kralı olarak meshedildiğini* duyunca, bütün Filist ordusu onu aramak için yola çıktı. Bunu duyan Davut kaleye sığındı. [18]Filistliler gelip Refaim Vadisi'ne yayılmışlardı. [19]Davut RAB-be danıştı: "Filistliler'e saldırayım mı? Onları elime teslim edecek misin?"

RAB Davut'a, "Saldır" dedi, "Onları kesinlikle eline teslim edeceğim."

[20]Bunun üzerine Davut Baal-Perasim'e gidip orada Filistliler'i bozguna uğrattı. Sonra, "Her şeyi yarıp geçen sular gibi, RAB düşmanlarımı önümden yarıp geçti" dedi. Bundan ötürü oraya Baal-Perasim[a] adı verildi. [21]Davut'la adamları, Filistliler'in orada bıraktığı putları alıp götürdüler.

[22]Filistliler bir kez daha gelip Refaim Vadisi'ne yayıldılar. [23]Davut RAB'be danıştı. RAB şöyle karşılık verdi: "Buradan saldırma! Onları arkadan çevirip pelesenk ağaçlarının önünden saldır. [24]Pelesenk ağaçlarının tepesinden yürüyüş sesi duyar duymaz, acele et. Çünkü ben Filist ordusunu bozguna uğratmak için önünsıra gitmişim demektir." [25]Davut RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yaptı ve Filistliler'i Geva'dan Gezer'e kadar bozguna uğrattı.

Antlaşma Sandığı'nın Yeruşalim'e Getirilişi

(1Ta.13:1-14; 15:25-16:3,43)

6 Davut İsrail'deki bütün seçme adamları topladı. Sayıları otuz bin kişiydi. [2]Böylece Davut'la ordusu, sandığın üzerindeki Keruvlar* arasında taht kuran Her Şeye Egemen RAB'bin adıyla anılan Tanrı'nın Sandığı'nı getirmek için Baale-Yahuda'ya gittiler. [3-4]Tanrı'nın Sandığı'nı Avinadav'ın tepedeki evinden alıp yeni bir arabaya koydular. Tanrı'nın Sandığı'nı taşıyan yeni arabayı Avinadav'ın oğulları Uzza'yla Ahyo sürüyordu. Ahyo sandığın önünden yürüyordu. [5]Bu arada Davut'la bütün İsrail halkı da RAB'bin önünde lir,

---

[a] *5:20 "Baal-Perasim": "Yarıp geçen Efendi" anlamına gelir.*
6:2 Çık.25:22 6:3-4 1Sa.7:1-2

çenk, tef, çıngırak ve ziller eşliğinde ezgiler okuyarak var güçleriyle[a] bu olayı kutluyorlardı.

[6]Nakon'un harman yerine vardıklarında öküzler tökezledi. Bu nedenle Uzza elini uzatıp Tanrı'nın Sandığı'nı tuttu. [7]RAB Tanrı saygısızca davranan Uzza'ya öfkelenerek onu orada yere çaldı. Uzza Tanrı'nın Sandığı'nın yanında öldü.

[8]Davut, RAB'bin Uzza'yı cezalandırmasına öfkelendi. O günden bu yana oraya Peres-Uzza[b] denilir.

[9]Davut o gün RAB'den korkarak, "RAB'bin Sandığı nasıl olur da bana gelir?" diye düşündü. [10]RAB'bin Sandığı'nı Davut Kenti'ne götürmek istemedi. Bunun yerine sandığı Gatlı Ovet-Edom'un evine götürdü. [11]RAB'bin Sandığı Gatlı Ovet-Edom'un evinde üç ay kaldı. RAB Ovet-Edom'u ve bütün ailesini kutsadı.

[12]"Tanrı'nın Sandığı'ndan ötürü RAB Ovet-Edom'un ailesini ve ona ait her şeyi kutsadı" diye Kral Davut'a bildirildi. Böylece Davut gidip Tanrı'nın Sandığı'nı Ovet-Edom'un evinden Davut Kenti'ne sevinçle getirdi. [13]RAB'bin Sandığı'nı taşıyanlar altı adım atınca, Davut bir boğayla besili bir dana kurban etti.

[14]Keten efod* kuşanmış Davut, RAB'bin önünde var gücüyle oynuyordu. [15]Davut'la bütün İsrail halkı, sevinç naraları ve boru sesi eşliğinde RAB'bin Sandığı'nı getiriyorlardı. [16]RAB'bin Sandığı Davut Kenti'ne varınca, Saul'un kızı Mikal pencereden baktı. RAB'bin önünde oynayıp zıplayan Kral Davut'u görünce, onu küçümsedi.

[17]RAB'bin Sandığı'nı getirip Davut'un bu amaçla kurduğu çadırın içindeki yerine koydular. Davut RAB'be yakmalık sunular* ve esenlik sunuları* sundu. [18]Yakmalık sunuları ve esenlik sunularını sunmayı bitirince, Her Şeye Egemen RAB-bin adıyla halkı kutsadı. [19]Ardından kadın erkek herkese, bütün İsrail topluluğuna birer somun ekmekle birer hurma ve üzüm pestili dağıttı. Sonra herkes evine döndü.

[20]Davut ailesini kutsamak için eve döndüğünde, Saul'un kızı Mikal onu karşılamaya çıktı. Davut'a şöyle dedi: "İsrail Kralı bugün ne güzel bir ün kazandırdı kendine! Değersiz biri gibi, kullarının cariyeleri önünde soyundun."

[21]Davut, "Baban ve bütün soyu yerine beni seçen ve halkı İsrail'e önder atayan RAB'bin önünde oynadım!" diye karşılık verdi, "Evet, RAB'bin önünde oynayacağım. [22]Üstelik kendimi bundan daha da küçük düşüreceğim, hiçe sayacağım. Ama sözünü ettiğin o cariyeler beni onurlandıracaklar."

[23]Saul'un kızı Mikal'ın ölene dek çocuğu olmadı.

---

[a] 6:5 Olası metin "Lir, çenk, tef, çıngırak ve ziller eşliğinde ezgiler okuyarak var güçleriyle" (bkz. Septuaginta, Kumran, 1Ta.13:8), Masoretik metin "Çam ağacından yapılmış her türlü çalgılar, lir, çenk, tef, çıngırak ve ziller çalarak".

[b] 6:8 "Peres-Uzza": "Uzza'nın cezası" anlamına gelir.

6:11 1Ta.26:4-5 6:19-20 1Ta.16:43

Tanrı'nın Davut'a Verdiği Söz
(1Ta.17:1-15)

7 Kral sarayına yerleşmişti. RAB de onu çevresindeki bütün düşmanlarından koruyarak rahata kavuşturdu.

[2]O sırada kral, Peygamber Natan'a, "Bak, ben sedir ağacından yapılmış bir sarayda oturuyorum. Oysa Tanrı'nın Sandığı bir çadırda duruyor!" dedi.

[3]Natan, "Git, tasarladığın her şeyi yap, çünkü RAB seninledir" diye karşılık verdi.

[4]O gece RAB Natan'a şöyle seslendi: [5]"Git, kulum Davut'a şöyle de: 'RAB diyor ki, oturmam için bana sen mi tapınak[a] yapacaksın? [6]İsrail halkını Mısır'dan çıkardığım günden bu yana konutta[a] oturmadım. Bir çadırda orada burada konaklayarak dolaşıyordum. [7]İsrailliler'le birlikte dolaştığım yerlerin herhangi birinde, halkım İsrail'i gütmesini buyurduğum İsrail önderlerinden birine, neden bana sedir ağacından bir konut yapmadınız diye hiç sordum mu?'

[8]"Şimdi kulum Davut'a şöyle diyeceksin: 'Her Şeye Egemen RAB diyor ki, halkım İsrail'e önder olasın diye seni otlaklardan ve koyun gütmekten aldım. [9]Her nereye gittiysen seninleydim. Önünden bütün düşmanlarını yok ettim. Adını dünyadaki büyük adamların adı gibi büyük kılacağım. [10-11]Halkım İsrail için bir yurt sağlayıp onları oraya yerleştireceğim. Bundan böyle kendi yurtlarında otursunlar, bir daha rahatsız edilmesinler. Kötü kişiler de halkım İsrail'e hakimler atadığım günden bu yana yaptıkları gibi, bir daha onlara baskı yapmasınlar. Seni bütün düşmanlarından kurtarıp rahata kavuşturacağım.

"'RAB senin için bir soy[a] yetiştireceğini belirtiyor: [12]Sen ölüp atalarına kavuşunca, senden sonra soyundan birini ortaya çıkarıp krallığını pekiştireceğim. [13]Adıma bir tapınak kuracak olan odur. Ben de onun krallığının tahtını sonsuza dek sürdüreceğim. [14]Ben ona baba olacağım, o da bana oğul olacak. Kötülük yapınca, onu insanların değneğiyle, insanların vuruşlarıyla yola getireceğim. [15]Ama senin önünden kaldırdığım Saul'dan esirgediğim sevgiyi hiçbir zaman esirgemeyeceğim. [16]Soyun ve krallığın sonsuza dek önümde duracak; tahtın sonsuza dek sürecektir.'"

[17]Böylece Natan bütün bu sözleri ve görümleri Davut'a aktardı.

Davut'un Duası
(1Ta.17:16-27)

[18]Bunun üzerine Kral Davut gelip RAB'bin önünde oturdu ve şöyle dedi: "Ey Egemen RAB, ben kimim, ailem nedir ki, beni bu duruma getirdin? [19]Ey Egemen RAB, sanki bu yetmezmiş gibi, kulunun soyunun geleceği hakkında da söz verdin. Ey Egemen RAB, insanlarla hep böyle mi ilgilenirsin? [20]Ben sana başka ne diyebilirim ki! Çünkü, ey Egemen

---

[a] *7:5 Bu bölümdeki 5,6,7,10-11,13,16,19,25,26,27 ve 29 ayetlerinde geçen İbranice "Beyt" sözcüğü, "tapınak", "konut" ve "soy" olarak çevrildi.*

7:12-13 Mez.132:11; Elç.2:30 7:14 1Ta.17:13; 2Ko.6:18; İbr.1:5; Va.21:7

RAB, kulunu tanıyorsun. [21]Sözünün hatırı için ve isteğin uyarınca bu büyüklüğü gösterdin ve kuluna bildirdin.

[22]"Yücesin, ey Egemen RAB! Bir benzerin yok, senden başka Tanrı da yok! Bunu kendi kulaklarımızla duyduk. [23]Halkın İsrail'e benzer tek bir ulus yok dünyada. Kendi halkın olsun diye onları kurtarmaya gittin. Çünkü onlar için de, ülken için de büyük ve görkemli işler yapmakla ün saldın. Mısır'dan kendin için kurtardığın halkın önünden ulusları ve tanrılarını kovdun. [24]Halkın İsrail'i sonsuza dek kendi halkın olarak benimsedin ve sen de, ya RAB, onların Tanrısı oldun.

[25]"Şimdi, ya RAB Tanrı, kuluna ve onun soyuna ilişkin verdiğin sözü sonsuza dek tut, sözünü yerine getir. [26]Öyle ki, insanlar, 'Her Şeye Egemen RAB İsrail'in Tanrısı'dır!' diyerek adını sonsuza dek yüceltsinler ve kulun Davut'un soyu da önünde sürsün.

[27]"Ey Her Şeye Egemen RAB, İsrail'in Tanrısı! 'Senin için bir soy çıkaracağım' diye kuluna açıkladın. Bundan dolayı kulun sana bu duayı etme yürekliliğini buldu. [28]Ey Egemen RAB, sen Tanrı'sın! Sözlerin gerçektir ve kuluna bu iyi sözü verdin. [29]Şimdi önünde sonsuza dek sürmesi için kulunun soyunu kutsamanı diliyorum. Çünkü, ey Egemen RAB, sen böyle söz verdin ve kulunun soyu kutsamanla sonsuza dek kutlu kılınacak."

Davut'un Başarıları

(1Ta.18:1-13)

8 Bir süre sonra Davut Filistliler'i yenip boyunduruğu altına aldı ve Meteg-Amma'yı Filistliler'in yönetiminden çıkardı.

[2]Moavlılar'ı da bozguna uğrattı. Onları yere yatırıp iple ölçtü. Ölçtüğü iki sırayı öldürdü, bir bütün sırayı sağ bıraktı. Moavlılar Davut'un haraç ödeyen köleleri oldular.

[3]Davut Fırat'a kadar krallığını yeniden kurmaya giden Sova Kralı Rehov oğlu Hadadezer'i de yendi. [4]Bin yedi yüz atlısıyla yirmi bin yaya askerini ele geçirdi. Yüz savaş arabası için gereken atların dışındaki bütün atları da sakatladı.

[5]Sova Kralı Hadadezer'e yardıma gelen Şam Aramlıları'ndan yirmi iki bin kişiyi öldürdü. [6]Sonra Şam Aramlıları'nın ülkesine askeri birlikler yerleştirdi. Onlar da Davut'un haraç ödeyen köleleri oldular. RAB Davut'u gittiği her yerde zafere ulaştırdı.

[7]Davut Hadadezer'in komutanlarının taşıdığı altın kalkanları alıp Yeruşalim'e götürdü. [8]Ayrıca Hadadezer'in yönetimindeki Betah ve Berotay kentlerinden bol miktarda tunç* aldı.

[9]Hama Kralı Toi, Davut'un Hadadezer'in bütün ordusunu bozguna uğrattığını duydu.

[10]Toi Kral Davut'u selamlamak ve Hadadezer'le savaşıp yendiği için onu kutlamak üzere oğlu Yoram'ı ona gönderdi. Çünkü Toi Hadadezer'le sürekli savaşmıştı. Yoram Davut'a altın, gümüş, tunç armağanlar getirdi. [11-12]Kral Davut bu armağanları yendiği bütün uluslardan –Aram, Moav, Ammonlular, Filistliler ve Amalekliler'den– ele geçirdiği altın ve gümüşle birlikte RAB'be adadı. Bunun yanısıra Sova Kralı Rehov

oğlu Hadadezer'den yağmalanan altınla gümüşü de RAB'be adadı.

[13]Davut Tuz Vadisi'nde on sekiz bin Edomlu öldürüp dönünce üne kavuştu.

[14]Edom'un her yanına askeri birlikler yerleştirdi. Edomlular'ın tümü Davut'un köleleri oldular. RAB Davut'u gittiği her yerde zafere ulaştırdı.

Davut'un Görevlileri

(1Ta.18:14-17)

[15]Bütün İsrail'de krallık yapan Davut halkına doğruluk ve adalet sağladı. [16]Seruya oğlu Yoav ordu komutanı, Ahilut oğlu Yehoşafat devlet tarihçisiydi. [17]Ahituv oğlu Sadok'la Aviyatar oğlu Ahimelek kâhin*, Seraya yazmandı. [18]Yehoyada oğlu Benaya Keretliler'le Peletliler'in* komutanıydı. Davut'un oğullarıysa kâhindi.

Davut'un Mefiboşet'e Yaptığı İyilik

9 Davut, "Saul'un ailesinden daha sağ kalan, Yonatan'ın hatırı için iyilik edebileceğim kimse var mı?" diye sordu.

[2]Saul'un ailesinin Siva adında bir hizmetkârı vardı. Onu Davut'un yanına çağırdılar. Kral, "Siva sen misin?" diye sordu.

Siva, "Evet, ben kulunum" diye yanıtladı.

[3]Kral, "Saul'un ailesinden sağ kalan kimse yok mu?" diye sordu, "Tanrı'nın iyiliğini ona göstereyim."

Siva, "Yonatan'ın iki ayağı sakat bir oğlu var" diye yanıtladı.

[4]Kral, "Nerede o?" diye sordu.

Siva, "Ammiel oğlu Makir'in Lo-Devar'daki evinde" diye karşılık verdi. [5]Böylece Kral Davut, Lo-Devar'dan Ammiel oğlu Makir'in evinden onu yanına getirtti.

[6]Saul oğlu Yonatan oğlu Mefiboşet, Davut'un yanına gelince, onun önünde yere kapandı.

Davut, "Mefiboşet!" diye seslendi.

Mefiboşet, "Evet, ben kulunum" diye yanıtladı.

[7]Davut ona, "Korkma!" dedi, "Çünkü baban Yonatan'ın hatırı için, sana kesinlikle iyilik edeceğim. Atan Saul'un bütün toprağını sana geri vereceğim. Ve sen her zaman soframda yemek yiyeceksin."

[8]Mefiboşet yere kapanıp şöyle dedi: "Kulun ne ki, benim gibi ölmüş bir köpekle ilgileniyorsun?"

[9]Kral Davut, Saul'un hizmetkârı Siva'yı çağırtıp, "Önceden efendin Saul ile ailesine ait her şeyi torunu Mefiboşet'e verdim" dedi, [10]"Sen, oğulların ve kölelerin onun için toprağı işleyip ürünü getireceksiniz. Öyle ki, efendinizin torununun yiyecek gereksinimi sağlansın. Efendinin torunu Mefiboşet her zaman benim soframda yemek yiyecektir." Siva'nın on beş oğlu ve yirmi kölesi vardı.

[11]Siva, "Efendim kralın buyurduğu her şeyi yapacağım" dedi. Mefiboşet kralın çocuklarından biri gibi onun sofrasında yemek yedi. [12]Mefiboşet'in Mika adında küçük bir oğlu vardı. Siva'ya bağlı herkes Mefiboşet'e hizmet ediyordu. [13]İki ayağı sakat Mefiboşet hep kralın sofrasında yemek yediğinden Yeruşalim'de oturuyordu.

8:13 Mez.60 başlık *9:1 1Sa.20:15-17* *9:3 2Sa.4:4*

Davut Ammonlular'la Aramlılar'ı Yenilgiye Uğratıyor

(1Ta.19:1-19)

10 Bir süre sonra Ammon Kralı öldü, yerine oğlu Hanun kral oldu. [2]Davut, "Babası bana iyilik ettiği gibi ben de Nahaş oğlu Hanun'a iyilik edeceğim" diye düşünerek, babasının ölümünden dolayı baş sağlığı dilemek için Hanun'a görevliler gönderdi.

Davut'un görevlileri Ammonlular'ın ülkesine varınca, [3]Ammon önderleri, efendileri Hanun'a şöyle dediler: "Davut sana bu adamları gönderdi diye babana saygı duyduğunu mu sanıyorsun? Davut, kenti araştırmak, casusluk etmek, yıkmak için adamlarını sana gönderdi."

[4]Bunun üzerine Hanun Davut'un görevlilerini yakalattı. Sakallarının yarısını tıraş edip giysilerinin kalçayı kapatan kesimini ortadan kesti ve onları öylece gönderdi.

[5]Davut bunu duyunca, onları karşılamak üzere adamlar gönderdi. Çünkü görevliler çok utanıyorlardı. Kral, "Sakalınız uzayıncaya dek Eriha'da kalın, sonra dönün" diye buyruk verdi.

[6]Ammonlular, Davut'un nefretini kazandıklarını anlayınca, haber gönderip Beytrehov ve Sova'dan yirmi bin Aramlı yaya asker, Maaka Kralı'yla bin adamını ve Tov halkından on iki bin adamı kiraladılar. [7]Davut bunu duyunca, Yoav'ı ve güçlü adamlardan oluşan bütün ordusunu onlara karşı gönderdi. [8]Ammonlular çıkıp kent kapısında savaş düzeni aldılar. Aramlı Sova'yla Rehov, Tov halkı ve Maaka'nın adamları da kırda savaş düzenine girdiler.

[9]Önde, arkada düşman birliklerini gören Yoav, İsrail'in iyi askerlerinden bazılarını seçerek Aramlılar'a karşı yerleştirdi. [10]Geri kalan birlikleri de kardeşi Avişay'ın komutasına vererek Ammonlular'a karşı yerleştirdi. [11]Yoav, "Aramlılar benden güçlü çıkarsa, yardımıma gelirsin" dedi, "Ama Ammonlular senden güçlü çıkarsa, ben sana yardıma gelirim. [12]Güçlü ol! Halkımızın ve Tanrımız'ın kentleri uğruna yürekli olalım! RAB gözünde iyi olanı yapsın."

[13]Yoav'la yanındakiler Aramlılar'a karşı savaşmak için ileri atılınca, Aramlılar onlardan kaçtı. [14]Onların kaçıştığını gören Ammonlular da Avişay'dan kaçarak kente girdiler. Bunun üzerine Yoav Ammonlular'la savaşmaktan vazgeçerek Yeruşalim'e gitti.

[15]İsrailliler'in önünde bozguna uğradıklarını gören Aramlılar bir araya geldiler. [16]Hadadezer, haber gönderip Fırat Irmağı'nın karşı yakasındaki Aramlılar'ı çağırttı. Aramlılar Hadadezer'in ordu komutanı Şovak'ın komutasında Helam'a gittiler.

[17]Davut bunu duyunca, bütün İsrail ordusunu topladı. Şeria Irmağı'nı geçerek Helam'a vardılar. Aramlılar Davut'a karşı düzen alarak onunla savaştılar. [18]Ne var ki, Aramlılar İsrailliler'in önünden kaçtılar. Davut onlardan yedi yüz savaş arabası sürücüsü ile kırk bin atlı asker öldürdü. Hadadezer'in ordu komutanı Şovak'ı da vurdu. Şovak savaş alanında öldü. [19]Hadadezer'in buyruğundaki kralların hepsi bozguna uğradıklarını

görünce, İsrailliler'le barış yaparak onlara boyun eğdiler.

Aramlılar bundan böyle Ammonlular'a yardım etmekten kaçındılar.

Davut'la Bat-Şeva

11 İlkbaharda, kralların savaşa gittiği dönemde, Davut kendi subaylarıyla birlikte Yoav'ı ve bütün İsrail ordusunu savaşa gönderdi. Onlar Ammonlular'ı yenilgiye uğratıp Rabba Kenti'ni kuşatırken, Davut Yeruşalim'de kalıyordu.

[2]Bir akşamüstü Davut yatağından kalktı, sarayın damına çıkıp gezinmeye başladı. Damdan yıkanan bir kadın gördü. Kadın çok güzeldi. [3]Davut onun kim olduğunu öğrenmek için birini gönderdi.

Adam, "Kadın Eliam'ın kızı Hititli* Uriya'nın karısı Bat-Şeva'dır" dedi. [4]Davut kadını getirmeleri için ulaklar gönderdi. Kadın Davut'un yanına geldi. Davut aybaşı kirliliğinden yeni arınmış olan kadınla yattı. Sonra kadın evine döndü. [5]Gebe kalan kadın Davut'a, "Gebe kaldım" diye haber gönderdi.

[6]Bunun üzerine Davut Hititli Uriya'yı kendisine göndermesi için Yoav'a haber yolladı. Yoav da Uriya'yı Davut'a gönderdi. [7]Uriya yanına varınca, Davut Yoav'ın, ordunun ve savaşın durumunu sordu. [8]Sonra Uriya'ya, "Evine git, rahatına bak" dedi.

Uriya saraydan çıkınca, kral ardından bir armağan gönderdi. [9]Ne var ki, Uriya evine gitmedi, efendisinin bütün adamlarıyla birlikte sarayın kapısında uyudu. [10]Davut Uriya'nın evine gitmediğini öğrenince, ona, "Yolculuktan geldin. Neden evine gitmedin?" diye sordu.

[11]Uriya, "Sandık da, İsrailliler'le Yahudalılar da çardaklarda kalıyor" diye karşılık verdi, "Komutanım Yoav'la efendimin adamları kırlarda konaklıyor. Bu durumda nasıl olur da ben yiyip içmek, karımla yatmak için evime giderim? Yaşamın hakkı için, böyle bir şeyi kesinlikle yapmayacağım."

[12]Bunun üzerine Davut, "Bugün de burada kal, yarın seni göndereceğim" dedi. Uriya o gün de, ertesi gün de Yeruşalim'de kaldı. [13]Davut Uriya'yı çağırdı. Onu sarhoş edene dek yedirip içirdi. Akşam olunca Uriya efendisinin adamlarıyla birlikte uyumak üzere yattığı yere gitti. Yine evine gitmedi.

[14]Sabahleyin Davut Yoav'a bir mektup yazıp Uriya aracılığıyla gönderdi. [15]Mektupta şöyle yazdı: "Uriya'yı savaşın en şiddetli olduğu cepheye yerleştir ve yanından çekil ki, vurulup ölsün."

[16]Böylece Yoav kenti kuşatırken Uriya'yı yiğit adamların bulunduğunu bildiği yere yerleştirdi. [17]Kent halkı çıkıp Yoav'ın askerleriyle savaştı. Davut'un askerlerinden ölenler oldu. Hititli Uriya da ölenler arasındaydı.

[18]Yoav savaşla ilgili ayrıntılı haberleri Davut'a iletmek üzere bir ulak gönderdi. [19]Ulağı şöyle uyardı: "Sen savaşla ilgili ayrıntılı haberleri krala iletmeyi bitirdikten sonra, [20]kral öfkelenip sana şunu sorabilir: 'Onlarla savaşmak için kente neden o kadar

11:1 1Ta.20:1

çok yaklaştınız? Surdan ok atacaklarını bilmiyor muydunuz? [21]Yerubbeşet[a] oğlu Avimelek'i kim öldürdü? Teves'te surun üstünden bir kadın üzerine bir değirmen üst taşını atıp onu öldürmedi mi? Öyleyse niçin sura o kadar çok yaklaştınız?' O zaman, 'Kulun Hititli Uriya da öldü' dersin."

[22]Ulak yola koyuldu. Davut'un yanına varınca, Yoav'ın kendisine söylediklerinin tümünü ona iletti. [23]"Adamlar bizden üstün çıktılar" dedi, "Kentten çıkıp bizimle kırda savaştılar. Ama onları kent kapısına kadar geri püskürttük. [24]Bunun üzerine okçular adamlarına surdan ok attılar. Kralın adamlarından bazıları öldü; kulun Hititli Uriya da öldü."

[25]Davut ulağa şöyle dedi: "Yoav'a de ki, 'Bu olay seni üzmesin! Savaşta kimin öleceği belli olmaz. Kente karşı saldırınızı güçlendirin ve kenti yerle bir edin!' Bu sözlerle onu yüreklendir."

[26]Uriya'nın karısı, kocasının öldüğünü duyunca, onun için yas tuttu. [27]Yas süresi geçince, Davut onu sarayına getirtti. Kadın Davut'un karısı oldu ve ona bir oğul doğurdu.

Ancak, Davut'un bu yaptığı RAB'bin hoşuna gitmedi.

Natan Davut'u Paylıyor

12 RAB Natan'ı Davut'a gönderdi. Natan Davut'un yanına gelince ona, "Bir kentte biri zengin, öbürü yoksul iki adam vardı" dedi, [2]"Zengin adamın birçok koyunu, sığırı vardı. [3]Ama yoksul adamın satın alıp beslediği küçük bir dişi kuzudan başka bir hayvanı yoktu. Kuzu adamın yanında, çocuklarıyla birlikte büyüdü. Adamın yemeğinden yer, tasından içer, koynunda uyurdu. Yoksulun kızı gibiydi. [4]Derken, zengin adama bir yolcu uğradı. Adam gelen konuğa yemek hazırlamak için kendi koyunlarından, sığırlarından birini almaya kıyamadığından yoksulun kuzusunu alıp yolcuya yemek hazırladı."

[5]Zengin adama çok öfkelenen Davut Natan'a, "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, bunu yapan ölümü hak etmiştir!" dedi, [6]"Bunu yaptığı ve acımadığı için kuzuya karşılık dört katını ödemeli."

[7]Bunun üzerine Natan Davut'a, "O adam sensin!" dedi, "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Ben seni İsrail'e kral olarak meshettim* ve Saul'un elinden kurtardım. [8]Sana efendinin evini verdim, karılarını da koynuna verdim. İsrail ve Yahuda halkını da sana verdim. Bu az gelseydi, sana daha neler neler verirdim! [9]Öyleyse neden RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak, onun sözünü küçümsedin? Hititli* Uriya'yı kılıçla öldürdün, Ammonlular'ın kılıcıyla canına kıydın. Karısını da kendine eş olarak aldın. [10]Bundan böyle, kılıç senin soyundan sonsuza dek eksik olmayacak. Çünkü beni küçümsedin ve Hititli Uriya'nın karısını kendine eş olarak aldın.'

[11]"RAB şöyle diyor: 'Sana kendi soyundan kötülük getireceğim. Senin gözünün önünde karılarını alıp bir yakınına vereceğim; güpegündüz

---

[a] *11:21 "Yerubbeşet": Yerubbaal ya da Gidyon.*

11:21 Hak.9:53 12:1 Mez.51 başlık

karılarının koynuna girecek. [12]Evet, sen o işi gizlice yaptın, ama ben bunu bütün İsrail halkının gözü önünde güpegündüz yapacağım!' "

[13]Davut, "RAB'be karşı günah işledim" dedi.

Natan, "RAB günahını bağışladı, ölmeyeceksin" diye karşılık verdi, [14]"Ama sen bunu yapmakla, RAB'bin düşmanlarının O'nu küçümsemesine neden oldun. Bu yüzden doğan çocuğun kesinlikle ölecek." [15]Bundan sonra Natan evine döndü.

RAB Uriya'nın karısının Davut'tan doğan çocuğunun hastalanmasına neden oldu. [16]Davut çocuk için Tanrı'ya yalvarıp oruç* tuttu; evine gidip gecelerini yerde yatarak geçirdi.

[17]Sarayın ileri gelenleri onu yerden kaldırmaya geldiler. Ama Davut kalkmak istemedi, onlarla yemek de yemedi. [18]Yedinci gün çocuk öldü. Davut'un görevlileri çocuğun öldüğünü Davut'a bildirmekten çekindiler. Çünkü, "Çocuk daha yaşarken onunla konuştuk ama bizi dinlemedi" diyorlardı, "Şimdi çocuğun öldüğünü ona nasıl söyleriz? Kendisine zarar verebilir!"

[19]Davut görevlilerinin fısıldaştığını görünce, çocuğun öldüğünü anladı. Onlara, "Çocuk öldü mü?" diye sordu.

"Evet, öldü" dediler.

[20]Bunun üzerine Davut yerden kalktı. Yıkandı, güzel kokular sürünüp giysilerini değiştirdi. RAB'bin Tapınağı'na gidip tapındı. Sonra evine döndü ve yemek istedi. Önüne konan yemeği yedi. [21]Hizmetkârları, "Neden böyle davranıyorsun?" diye sordular, "Çocuk yaşarken oruç tuttun, ağladın; ama ölünce kalkıp yemek yemeye başladın."

[22]Davut şöyle yanıtladı: "Çocuk yaşarken oruç tutup ağladım. Çünkü, 'Kim bilir, RAB bana lütfeder de çocuk yaşar' diye düşünüyordum. [23]Ama çocuk öldü. Artık neden oruç tutayım? Onu geri getirebilir miyim ki? Ben onun yanına gideceğim, ama o bana geri dönmeyecek."

[24-25]Davut karısı Bat-Şeva'yı avuttu. Yanına girip onunla yattı. Bat-Şeva bir oğul doğurdu. Çocuğun adını Süleyman koydu. Çocuğu seven RAB Peygamber Natan aracılığıyla haber gönderdi ve hatırı için çocuğun adını Yedidyah[a] koydu.

[26]Bu sırada Ammonlular'ın Rabba Kenti'ne karşı savaşı sürdüren Yoav, saray semtini ele geçirdi. [27]Sonra Davut'a ulaklar göndererek, "Rabba Kenti'ne karşı savaşıp su kaynaklarını ele geçirdim" dedi, [28]"Şimdi sen ordunun geri kalanlarını topla, kenti kuşatıp ele geçir; öyle ki, kenti ben ele geçirmeyeyim ve kent adımla anılmasın." [29]Davut bütün askerlerini toplayıp Rabba Kenti'ne gitti, kente karşı savaşıp ele geçirdi. [30]Ammon Kralı'nın[b] başındaki tacı aldı. Değerli taşlarla süslü, ağırlığı bir talant[c] altını bulan tacı Davut'un başına koydular. Davut kentten çok miktarda mal yağmalayıp götürdü. [31]Orada yaşayan halkı dışarı çıkarıp

---

[a] *12:24-25 "Yedidyah": "RAB tarafından sevilen" anlamına gelir.*
[b] *12:30 "Ammon Kralı'nın" ya da "Ammon'un ilahı Molek'in*".*
[c] *12:30 "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg.* *12:11-12 2Sa.16:22*

testereyle, demir kazma ve baltayla yapılan işlerde, tuğla yapımında çalıştırdı. Davut bunu bütün Ammon kentlerinde uyguladı. Sonra bütün ordusuyla birlikte Yeruşalim'e döndü.

Amnon'la Tamar

13 Davut'un oğlu Avşalom'un Tamar adında güzel bir kızkardeşi vardı. Davut'un başka bir oğlu, Amnon Tamar'a gönül verdi. [2]Amnon üvey kızkardeşi Tamar yüzünden yatağa düşecek kadar üzüntüye kapıldı. Çünkü Tamar erden bir kızdı ve Amnon ona bir şey yapmayı olanaksız görüyordu. [3]Amnon'un Davut'un kardeşi Şima'nın oğlu Yonadav adında çok akıllı bir arkadaşı vardı. [4]Yonadav Amnon'a, "Ey kral oğlu, neden böyle her sabah üzgün görünüyorsun?" diye sordu, "Bana anlatamaz mısın?"

Amnon, "Üvey kardeşim Avşalom'un kızkardeşi Tamar'a gönül verdim" diye yanıtladı.

[5]Yonadav, "Yatağa yat ve hastaymış gibi yap" dedi, "Baban seni görmeye gelince ona şöyle dersin: 'Lütfen kızkardeşim Tamar gelip bana yiyecek versin. Yemeği önümde hazırlasın ki, ona bakayım, elinden yiyeyim.' "

[6]Böylece Amnon yatağa yatıp hastaymış gibi yaptı. Kral onu görmeye gelince, Amnon, "Lütfen kızkardeşim Tamar gelip önümde iki gözleme hazırlasın da elinden yiyeyim" dedi.

[7]Davut, sarayda yaşayan Tamar'a, "Haydi kardeşin Amnon'un evine gidip ona yiyecek hazırla" diye haber gönderdi. [8]Tamar yatmakta olan kardeşi Amnon'un evine gitti. Hamur alıp yoğurdu, önünde gözleme yapıp pişirdi. [9]Tavayı alıp gözlemeyi önüne koyduysa da Amnon yemek istemedi. "Yanımdan herkesi çıkarın" diye buyruk verdi. Herkes çıktı. [10]Sonra Amnon Tamar'a, "Yemeği yatak odama getir de, elinden yiyeyim" dedi. Tamar hazırladığı gözlemeleri kardeşi Amnon'un yatak odasına götürdü. [11]Yesin diye yemeği ona yaklaştırınca, Amnon Tamar'ı yakalayarak, "Gel, benimle yat, kızkardeşim" dedi.

[12]Ama Tamar, "Hayır, kardeşim, beni zorlama!" dedi, "İsrail'de böyle şey yapılmamalıdır! Bu iğrençliği yapma! [13]Sonra ben utancımı nasıl üstümden atarım? Sense İsrail'de alçak biri durumuna düşersin. Ne olur krala söyle; o beni senden esirgemez." [14]Ne var ki, Amnon Tamar'ı dinlemek istemedi. Daha güçlü olduğu için onunla zorla yattı.

[15]Bundan sonra Amnon Tamar'dan öylesine nefret etti ki, ona duyduğu nefret, beslemiş olduğu sevgiden daha güçlüydü. Amnon Tamar'a, "Kalk, git!" dedi.

[16]Tamar, "Hayır" dedi, "Çünkü beni kovman, bana yaptığın öbür kötülükten daha büyük bir kötülüktür." Ama Amnon onu dinlemek istemedi. [17]Hizmetindeki uşağı çağırıp, "Bu kadını yanımdan dışarı çıkar, ardından da kapıyı sürgüle" dedi. [18]Uşak Tamar'ı dışarı çıkarıp ardından kapıyı sürgüledi. Tamar uzun kollu bir giysi giymişti. Kralın erden kızları böyle giyinirlerdi. [19]Tamar başına kül saçıp sırtındaki uzun kollu giysiyi yırttı. Elini başına koyup ağlaya ağlaya gitti.

[20]Kardeşi Avşalom ona, "Seninle birlikte olan kardeşin Amnon muydu?"

diye sordu, "Haydi, kızkardeşim, sesini çıkarma. O senin üvey kardeşindir. Bu olayın üzerinde durma." Böylece Tamar, kardeşi Avşalom'un evinde yalnız ve üzgün yaşadı.

[21]Kral Davut olup bitenleri duyunca çok öfkelendi. [22]Avşalom ise Amnon'a iyi kötü hiçbir şey söylemedi. Kızkardeşi Tamar'a tecavüz ettiği için Amnon'dan nefret ediyordu.

Avşalom Amnon'u Öldürüyor

[23]Tam iki yıl sonra, Avşalom kralın bütün oğullarını kendi koyun kırkıcılarının bulunduğu Efrayim Kenti yakınındaki Baal-Hasor'a çağırdı. [24]Avşalom krala gelip, "Koyunlarımı kırktırıyorum" dedi, "Lütfen kral ve görevlileri de kuluna katılsın."

[25]Kral Davut, "Hayır, oğlum, hepimiz gelmeyelim, sana yük oluruz" diye yanıtladı. Avşalom üstelediyse de kral gitmek istemedi, ama onu kutsadı.

[26]Bunun üzerine Avşalom, "Öyleyse izin ver de kardeşim Amnon bizimle gelsin" dedi.

Kral, "Amnon neden seninle gelsin?" diye sordu. [27]Ancak Avşalom üsteleyince, kral Amnon'u ve bütün öbür oğullarını onunla gönderdi.

[28]Avşalom hizmetkârlarına şöyle buyurdu: "Dinleyin! Amnon'un şaraptan iyice keyiflendiği anı bekleyin. Size 'Amnon'u vurun' dediğim an onu öldürün. Korkmayın! Size buyruğu ben veriyorum. Güçlü ve yürekli olun!" [29]Hizmetkârlar Avşalom'un buyruğuna uyarak Amnon'u öldürdüler. Kralın öbür oğulları katırlarına atlayıp kaçtılar.

[30]Onlar yoldayken, Avşalom'un kralın bütün oğullarını öldürdüğü, hiçbirinin sağ kalmadığı söylentisi Davut'a ulaştı. [31]Kral kalkıp giysilerini yırttı, yere kapandı. Bütün görevlileri de, giysileri yırtılmış, yanıbaşındaydılar.

[32]Davut'un kardeşi Şima'nın oğlu Yonadav şöyle dedi: "Efendim kral bütün oğullarının öldürüldüğünü sanmasın; yalnız Amnon öldü. Çünkü o üvey kızkardeşi Tamar'a tecavüz ettiği günden bu yana, Avşalom buna kararlıydı. [33]Onun için, ey efendim kral, bütün oğullarının öldüğü haberini dikkate alma; çünkü yalnız Amnon öldü."

[34]Bu arada Avşalom kaçtı.

Nöbetçi tepenin yamacındaki batı yolundan büyük bir kalabalığın geldiğini gördü. [35]Yonadav krala, "İşte oğulların geliyor! Kulunun dediği gibi oldu" dedi. [36]O konuşmasını bitirir bitirmez, kralın oğulları oraya varıp hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladılar. Kral ve görevlileri de acı acı ağladılar.

[37]Avşalom Geşur Kralı Ammihut oğlu Talmay'ın yanına kaçtı. Davut ise oğlu Amnon için sürekli yas tutuyordu. [38]Geşur'a kaçan Avşalom orada üç yıl kaldı. [39]Kral Davut Avşalom'un yanına gitmeyi çok istiyordu. Çünkü Amnon'un ölümü konusunda avuntu bulmuştu.

Avşalom Yeruşalim'e Dönüyor

14 [1-2]Kral Davut'un Avşalom'u özlediğini anlayan Seruya oğlu Yoav, birini gönderip Tekoa'da

---

13:37 2Sa.3:3

yaşayan bilge bir kadını getirtti. Yoav kadına, "Lütfen yasa bürün" dedi, "Yas giysilerini giy. Yağ sürme ve ölü için günlerdir yas tutan bir kadın gibi davran. [3]Krala git ve ona söyleyeceklerimi ilet." Sonra kadına neler söyleyeceğini bildirdi.

[4]Tekoalı kadın krala gitti. Önünde yüzüstü yere kapanarak, "Ey kral, yardım et!" dedi.

[5]Kral, "Neyin var?" diye sordu.

Kadın, "Ben zavallı dul bir kadınım" diye yanıtladı, "Kocam öldü. [6]Ben kölenin iki oğlu vardı. İkisi tarlada kavgaya tutuştular. Orada onları ayıracak kimse yoktu. Biri öbürünü vurup öldürdü. [7]Şimdi bütün boy halkı cariyene karşı çıkıp, 'Kardeşini öldüreni bize teslim et' diyor, 'Öldürdüğü kardeşinin canına karşılık onu öldürelim. Böylece mirasçıyı da ortadan kaldırmış oluruz.' İşte geri kalan közümü de söndürecekler; yeryüzünde kocamın adını sürdürecek soy kalmayacak."

[8]Kral, "Evine dön, ben davanla ilgili buyruk vereceğim" dedi.

[9]Tekoalı kadın, "Efendim kral, bu olayın suçlusu ben ve babamın ev halkı olsun" dedi, "Kral ve tahtı suçsuz olsun."

[10]Kral, "Kim sana bir şey derse, onu bana getir" dedi, "Bir daha canını sıkmaz."

[11]Kadın, "Öyleyse kral Tanrısı RAB'bin adına ant içsin de kanın öcünü alacak kişi yıkımı büyütmesin" diye karşılık verdi, "Yoksa oğlumu yok edecekler."

Kral, "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, oğlunun saçının bir teline bile zarar gelmeyecektir" dedi.

[12]Kadın, "İzin ver de, efendim krala bir söz daha söyleyeyim" dedi.

Kral, "Söyle" dedi.

[13]Kadın konuşmasını şöyle sürdürdü: "Neden Tanrı'nın halkına karşı böyle bir şey tasarladın? Kral böyle konuşmakla sanki kendini suçlu çıkarıyor. Çünkü sürgüne gönderdiği kişiyi geri getirmedi. [14]Hepimizin öleceği kesin, toprağa dökülüp yeniden toplanamayan su gibiyiz. Ama Tanrı can almaz; sürgüne gönderilen kişi kendisinden uzak kalmasın diye çözüm yolları düşünür.

[15]"Halk beni korkuttuğu için efendim krala bunları söylemeye geldim. 'Kralla konuşayım, belki kölesinin dileğini yerine getirir' diye düşündüm, [16]'Belki kral oğlumla beni öldürüp Tanrı'nın halkından yoksun bırakmak isteyenin elinden kurtarmayı kabul eder.' [17]Efendim kralın sözü beni rahatlatsın dedim. Çünkü efendim kral iyiyi, kötüyü ayırt etmekte Tanrı'nın meleği gibidir. Tanrın RAB seninle olsun!"

[18]Kral, "Sana bir soru soracağım, benden gerçeği saklama" dedi.

Kadın, "Efendim kral, buyur" diye karşılık verdi.

[19]Kral, "Bütün bunları seninle birlikte tasarlayan Yoav mı?" diye sordu.

Kadın şöyle yanıtladı: "Yaşamın hakkı için derim ki, ey efendim kral, hiçbir sorunu yanıtlamaktan kaçamam. Evet, bana buyruk veren ve kölene bütün bunları söyleten kulun Yoav'dır. [20]Kulun Yoav duruma bir çözüm getirmek için yaptı bunu. Efendim, Tanrı'nın bir meleği gibi bilgedir. Ülkede olup biten her şeyi bilir."

[21]Bunun üzerine kral Yoav'a, "İstediğini yapacağım" dedi, "Git, genç Avşalom'u geri getir."

[22]Yoav yüzüstü yere kapanarak onu kutsadı ve, "Ey efendim kral, bugün benden hoşnut olduğunu biliyorum, çünkü kulunun isteğini yaptın" dedi.

[23]Yoav hemen Geşur'a gidip Avşalom'u Yeruşalim'e getirdi. [24]Ne var ki, kral, "Avşalom evine gitsin, yanıma gelmesin" diye buyruk verdi. Bu yüzden Avşalom evine gitti; kralı görmedi.

[25]Bütün İsrail'de Avşalom kadar yakışıklılığı için övülen kimse yoktu; tepeden tırnağa kusursuz biriydi. [26]Avşalom saçını kestirdiği zaman tartardı. Saçı ona ağırlık verdiği için her yıl kestirirdi. Saçının ağırlığı krallık ölçüsüne göre iki yüz şekel[a] çekerdi. [27]Avşalom'un üç oğlu ve Tamar adında çok güzel bir kızı vardı.

[28]Avşalom kralı görmeden Yeruşalim'de iki yıl yaşadı. [29]Sonra Yoav'ı krala göndermek için ona haber saldı. Ama Yoav gelmek istemedi. Avşalom ikinci kez haber gönderdi, Yoav yine gelmek istemedi. [30]Avşalom kullarına, "Bakın, Yoav'ın arpa tarlası benimkine bitişiktir" dedi, "Gidin, tarlayı ateşe verin." Bunun üzerine gidip tarlayı ateşe verdiler.

[31]Yoav kalkıp Avşalom'un evine gitti. "Kulların neden tarlamı ateşe verdi?" diye sordu.

[32]Avşalom şöyle yanıtladı: "Bak, sana, 'Buraya gel, seni krala göndereyim' diye haber yolladım. Ona şunları söylemeni isteyecektim: 'Neden Geşur'dan geldim? Orada kalsaydım benim için daha iyi olurdu. Artık kralı görmek istiyorum. Bir suçum varsa, beni öldürsün.' "

[33]Bunun üzerine Yoav gidip Avşalom'un söylediklerini krala iletti. Kral Avşalom'u çağırttı. Avşalom kralın yanına gelip önünde yüzüstü yere kapandı. Kral da onu öptü.

Avşalom Davut'a Karşı Ayaklanıyor

15 Bundan sonra Avşalom kendisine bir savaş arabası, atlar ve önünde koşacak elli kişi hazırladı. [2]Sabah erkenden kalkıp kent kapısına giden yolun kenarında dururdu. Davasına baktırmak için krala gelen herkese seslenip, "Nerelisin?" diye sorardı.

Adam hangi İsrail oymağından geldiğini söylerdi.

[3]Avşalom ona şöyle derdi: "Bak, ileri sürdüğün savlar doğru ve haklı. Ne var ki, kral adına seni dinleyecek kimse yok." [4]Sonra konuşmasını şöyle sürdürürdü: "Keşke kral beni ülkeye yargıç atasa! Davası ya da sorunu olan herkes bana gelse, ben de ona hakkını versem!" [5]Biri önünde yüzüstü yere kapanmak üzere yaklaştı mı, Avşalom elini uzatıp adamı tutar, öperdi. [6]Davasına baktırmak için krala gelen İsrailliler'in hepsine böyle davrandı. Böylelikle İsrailliler'in gönlünü çeldi.

[7]Dört yıl[b] sonra Avşalom krala,

---

[a] *14:26 "Krallık ölçüsüne göre iki yüz şekel": Yaklaşık 2.5 kg.*

[b] *15:7 Bazı Septuaginta elyazmaları ve Süryanice "Dört yıl", Masoretik metin "Kırk yıl".*

"İzin ver de Hevron'a gidip RAB'be adağımı yerine getireyim" dedi, [8]"Çünkü ben kulun Aram'ın Geşur Kenti'nde yaşarken, 'RAB beni Yeruşalim'e geri getirirse, O'na Hevron'da[a] tapınacağım' diye adak adamıştım."

[9-10]Kral, "Esenlikle git" dedi. Ne var ki, Hevron'a giden Avşalom bütün İsrail oymaklarına gizlice ulaklar göndererek şöyle dedi: "Boru sesini duyar duymaz, 'Avşalom Hevron'da kral oldu' diyeceksiniz." [11]Yeruşalim'den çağrılan iki yüz kişi olup bitenden haberleri olmaksızın, iyi niyetle Avşalom'la birlikte gittiler. [12]Avşalom kurbanları keserken, Davut'un danışmanı Gilolu Ahitofel'i de Gilo Kenti'nden getirtti. Böylece ayaklanma güç kazandı. Çünkü Avşalom'u izleyen halkın sayısı giderek çoğalıyordu.

Davut Yeruşalim'den Kaçıyor

[13]Bir ulak gelip Davut'a, "İsrailliler Avşalom'a yürekten bağlandı" dedi.

[14]Bunun üzerine Davut Yeruşalim'de kendisiyle birlikte olan bütün görevlilerine şöyle dedi: "Haydi kaçalım! Yoksa Avşalom'dan kaçıp kurtulamayacağız. Hemen gidelim! Yoksa Avşalom ardımızdan çabucak yetişip bizi yıkıma uğratır. Kenti de kılıçtan geçirir."

[15]Kralın görevlileri, "Efendimiz kral ne karar verirse yapmaya hazırız" diye yanıtladılar.

[16]Böylece kral ardısıra gelen bütün ev halkıyla birlikte yola koyuldu. Ancak saraya baksınlar diye on cariyesini orada bıraktı. [17]Kralla yanındakiler kentin en son evinde durdular. [18]Bütün kulları, Keretliler'le Peletliler* kralın yanından geçtiler. Gat'tan ardısıra gelmiş olan altı yüz Gatlı asker de kralın önünden geçti.

[19]Kral Gatlı İttay'a, "Neden sen de bizimle geliyorsun?" dedi, "Geri dön ve yeni kralla kal. Çünkü sen yurdundan sürülmüş bir yabancısın. [20]Daha dün geldin. Bugün nereye gideceğimi kendim bilmezken, seni de bizimle birlikte mi dolaştırayım? Kardeşlerinle birlikte geri dön. Tanrı'nın sevgisi ve sadakati üzerinde olsun!"

[21]Ama İttay şöyle yanıtladı: "Efendim kral, yaşayan RAB'bin adıyla ve yaşamın hakkı için derim ki, ister yaşam, ister ölüm için olsun, sen neredeysen kulun ben de orada olacağım."

[22]Davut İttay'a, "Yürü, geç!" dedi. Böylece Gatlı İttay yanındaki bütün adamları ve çocuklarıyla birlikte geçti. [23]Halk geçerken, bütün yöre halkı hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Kral Kidron Vadisi'ni geçti. Halk da kırlara doğru ilerledi.

[24]Kâhin Sadok'la Tanrı'mn Antlaşma Sandığı'nı* taşıyan Levililer de oradaydı. Tanrı'nın Sandığı'nı yere koydular. Bütün halk kentten çıkana dek Aviyatar sunular sundu.

[25]Sonra kral, Sadok'a, "Tanrı'nın Sandığı'nı kente geri götür" dedi, "RAB benden hoşnut kalırsa, beni geri getirir, sandığı ve konduğu yeri bana gösterir. [26]Ama, 'Senden

---

[a] *15:8 Bazı Septuaginta elyazmaları "Hevron'da". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir.*

hoşnut değilim' derse, işte buradayım, bana uygun gördüğünü yapsın." [27]Kral Kâhin Sadok'la konuşmasını şöyle sürdürdü: "Sen bilici* değil misin[a]? Oğlun[b] Ahimaas'ı ve Aviyatar oğlu Yonatan'ı yanına al; Aviyatar'la birlikte esenlikle kente dönün. [28]Sizden aydınlatıcı bir haber alana dek ben kırda, ırmağın sığ yerinde bekleyeceğim." [29]Böylece Sadok'la Aviyatar Tanrı'nın Sandığı'nı Yeruşalim'e geri götürüp orada kaldılar.

[30]Davut ağlaya ağlaya Zeytin Dağı'na çıkıyordu. Başı örtülüydü, yalınayak yürüyordu. Yanındaki herkesin başı örtülüydü ve ağlayarak dağa çıkıyorlardı.

[31]O sırada biri Davut'a, "Ahitofel Avşalom'dan yana olan suikastçıların arasında" diye bildirdi.

Bunun üzerine Davut, "Ya RAB, Ahitofel'in öğüdünü boşa çıkar" diye dua etti.

[32]Davut Tanrı'ya tapılan tepenin doruğuna varınca, Arklı Huşay giysisi yırtılmış, başı toz toprak içinde onu karşıladı. [33]Davut ona, "Benimle birlikte gelirsen, bana yük olursun" dedi, [34]"Ama kente döner ve Avşalom'a, 'Ey kral, senin kulun olacağım; geçmişte babana nasıl kulluk ettiysem, şimdi de sana öyle kulluk edeceğim' dersen, Ahitofel'in öğüdünü benim için boşa çıkarırsın. [35]Kâhin Sadok ile Kâhin Aviyatar orada seninle birlikte olacaklar. Kralın sarayında duyduğun her şeyi onlara bildir. [36]Sadok oğlu Ahimaas ile Aviyatar oğlu Yonatan da oradalar. Bütün duyduklarınızı onların aracılığıyla bana iletebilirsiniz."

[37]Böylece Davut'un dostu Huşay Yeruşalim'e gitti. Tam o sırada Avşalom da kente giriyordu.

Davut'la Siva

16 Davut tepenin doruğunu biraz geçince, Mefiboşet'in hizmetkârı Siva palan vurulmuş ve üzerlerine iki yüz ekmek, yüz salkım kuru üzüm, yüz tane taze meyve ve bir tulum şarap yüklü iki eşekle onu karşıladı. [2]Kral, Siva'ya, "Bunları niçin getirdin?" diye sordu.

Siva, "Eşekler kral ailesinin binmesi, ekmekle taze meyve hizmetkârların yemesi, şarapsa kırda yorgun düşenlerin içmesi için" diye yanıtladı.

[3]Kral, "Efendin Saul'un torunu nerede?" diye sordu.

Siva, "Yeruşalim'de kalıyor" diye yanıtladı, "Çünkü 'İsrail halkı bugün atamın krallığını bana geri verecek' diye düşünüyor."

[4]Kral, "Mefiboşet'in her şeyi senindir" dedi.

Siva, "Önünde eğilirim, efendim kral! Dilerim her zaman benden hoşnut kalırsın" dedi.

Davut'la Şimi

[5]Kral Davut Bahurim'e vardığında, Saul ailesinin geldiği boydan Gera oğlu Şimi adında biri lanetler okuyarak ortaya çıktı. [6]Bütün askerler ve koruyucular Kral Davut'un sağında,

---

[a] *15:27 Masoretik metin "Sen bilici değil misin?", Septuaginta "Bakın".*

[b] *15:27 "Oğlun": Masoretik metin "Oğlun ... iki oğlunu".*

16:1 2Sa.9:9-10

solunda olmasına karşın, Şimi Davut'la askerlerini taşlıyordu. [7]Şimi lanetler okuyarak, "Çekil git, ey eli kanlı, alçak adam!" diyordu, [8]"RAB, yerine kral olduğun Saul ailesinin dökülen kanlarının karşılığını sana verdi. RAB krallığı oğlun Avşalom'a verdi. Sen eli kanlı bir adam olduğun için bu yıkıma uğradın!"

[9]Seruya oğlu Avişay krala, "Bu ölü köpek neden efendim krala lanet okusun?" dedi, "İzin ver de gidip başını uçurayım."

[10]Ama kral, "Bu sizin işiniz değil, ey Seruya oğulları!" dedi, "RAB ona, 'Davut'a lanet oku' dediği için lanet okuyorsa, kim, 'Bunu neden yapıyorsun' diye sorabilir?"

[11]Sonra Davut Avişay'la askerlerine, "Öz oğlum beni öldürmeye çalışırken, şu Benyaminli'nin yaptığına şaşmamalı" dedi, "Bırakın onu, lanet okusun, çünkü ona böyle yapmasını RAB buyurmuştur. [12]Belki RAB sıkıntımı görür de, bugün okunan lanetlerin karşılığını iyilikle verir."

[13]Davut'la adamları yollarına devam ettiler. Davut'un karşısında, dağın yamacında yürüyen Şimi, giderken ona lanet okuyor, taş, toprak atıyordu. [14]Gidecekleri yere yorgun argın varan kralla yanındaki halk orada dinlendiler.

[15]Avşalom'la İsrail halkı Yeruşalim'e girmişlerdi. Ahitofel de Avşalom'la birlikteydi. [16]Davut'un dostu Arklı Huşay, Avşalom'un yanına varınca, "Yaşasın kral! Yaşasın kral!" diye bağırdı.

[17]Avşalom Huşay'a, "Dostuna bağlılığın bu mu? Neden dostunla gitmedin?" diye sordu.

[18]Huşay, "Hayır" diye yanıtladı, "Ben RAB'bin, bu halkın ve bütün İsrailliler'in seçtiği kişiden yana olacağım, onun yanında kalacağım. [19]Üstelik Davut oğlu Avşalom'dan başka kime hizmet edeceğim? Babana nasıl hizmet ettiysem, sana da öyle hizmet edeceğim."

[20]Avşalom Ahitofel'e, "Ne yapmalıyız, bize öğüt ver" dedi.

[21]Ahitofel, "Babanın saraya bakmak için bıraktığı cariyelerle yat" diye karşılık verdi, "Böylece bütün İsrail babanın nefretini kazandığını duyacak ve seni destekleyenlerin tümü kendilerini daha da güçlenmiş bulacaklar."

[22]Sarayın damında Avşalom için bir çadır kurdular. Avşalom bütün İsrailliler'in gözü önünde babasının cariyelerinin yanına girdi.

Huşay Ahitofel'in Öğüdünü Bozuyor

[23]O günlerde Ahitofel'in verdiği öğüt, Tanrı sözünü ileten bir adamınki gibiydi. Davut da, Avşalom da onun öğüdünü öyle kabul ederlerdi.

17 Ahitofel Avşalom'a şöyle dedi: "İzin ver de on iki bin kişi seçeyim, bu gece kalkıp Davut'un peşine düşeyim. [2]Davut yorgun ve güçsüzken ona saldırıp gözünü korkutayım. Yanındakilerin hepsi kaçacaktır. Ben de yalnız Kral Davut'u öldürürüm. [3]Sonra bütün halkı sana geri getiririm. Halkın dönmesi,

16:22 ***2Sa.12:11-12***

öldürmek istediğin adamın ölümüne bağlıdır. Böylece halk da esenlikte olur." [4]Bu öğüt Avşalom'u ve İsrail ileri gelenlerini hoşnut etti.

[5]Avşalom, "Arklı Huşay'ı da çağırın, neler söyleyeceğini duyalım" dedi. [6]Huşay gelince Avşalom, "Ahitofel bu öğüdü verdi" dedi, "Onun öğüdüne uyalım mı? Yoksa, sen öğüt ver."

[7]Huşay Avşalom'a, "Bu kez Ahitofel'in verdiği öğüt iyi değil" dedi, [8]"Baban Davut'la adamlarının güçlü savaşçılar olduklarını biliyorsun. Kırda yavrularından yoksun bırakılmış bir ayı gibi öfkeliler. Baban deneyimli bir savaşçıdır, geceyi askerlerle geçirmez. [9]Şu anda ya bir mağarada ya da başka bir yerde gizlenmiştir. Davut askerlerine karşı ilk saldırıyı yapınca, bunu her duyan, 'Avşalom'u destekleyenler arasında kırım var' diyecek. [10]O zaman aslan yürekli yiğitler bile korkuya kapılacak. Çünkü bütün İsrailliler babanın güçlü, yanındakilerin de yiğit olduğunu bilir.

[11]"Onun için sana öğüdüm şu: Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar, kıyıların kumu kadar olan İsrailliler çevrene toplansın, sen de savaşa katıl. [12]O zaman gizlendiği yerlerden birinde Davut'un üstüne yürürüz; yeryüzüne düşen çiy gibi üzerine gideriz. Onu da, yanındakilerin hiçbirini de yaşatmayız. [13]Eğer bir kente çekilirse, İsrailliler o kente halatlar getirir, tek bir taş kalmayıncaya dek kenti vadiye indiririz."

[14]Avşalom'la İsrailliler, "Arklı Huşay'ın öğüdü Ahitofel'in öğüdünden daha iyi" dediler. Çünkü RAB, Avşalom'u yıkıma uğratmak için, Ahitofel'in iyi öğüdünü boşa çıkarmayı tasarlamıştı.

[15]Huşay Kâhin Sadok'la Kâhin Aviyatar'a şöyle dedi: "Ahitofel Avşalom'a ve İsrail'in ileri gelenlerine böyle öğüt verdi, bense şöyle öğüt verdim. [16]Şimdi siz Davut'a hemen şu haberi gönderin: 'Geceyi kırdaki ırmağın sığ yerinde geçirme, duraksamadan karşı yakaya geç; yoksa kral da yanındakilerin tümü de yok olabilir.' "

[17]Bu sırada Yonatan'la Ahimaas Eyn-Rogel'de kalıyorlardı. Bir hizmetçi kız gidip onlara olup bitenleri haber veriyor, onlar da gidip duyduklarını Kral Davut'a bildiriyorlardı. Çünkü kendileri kente girerken görünmeyi göze alamıyorlardı. [18]Ama bir genç onları görüp Avşalom'a bildirdi. Bunun üzerine Yonatan'la Ahimaas hemen oradan ayrılıp Bahurim'de bir adamın evine gittiler. Evin avlusunda bir kuyu vardı. Yonatan'la Ahimaas kuyuya indiler. [19]Adamın karısı bir örtü alıp kuyunun ağzına serdi. Bir şey belli olmasın diye örtünün üstüne başak yaydı. [20]Avşalom'un görevlileri eve, kadının yanına varınca, "Ahimaas'la Yonatan nerede?" diye sordular.

Kadın, "Irmağın karşı yakasına geçtiler" diye yanıtladı. Avşalom'un görevlileri onları aramaya gittiler; bulamayınca Yeruşalim'e döndüler.

[21]Adamlar gittikten sonra, Ahimaas'la Yonatan kuyudan çıktılar ve olup bitenleri bildirmek üzere Kral Davut'a gittiler. Ona, "Haydi, hemen ırmağı geçin" dediler, "Çünkü Ahitofel size karşı böyle öğüt verdi."

[22]Bunun üzerine Davut'la yanındaki bütün halk Şeria Irmağı'nı çabucak geçti. Şafak söktüğünde Şeria Irmağı'nı geçmeyen bir kişi bile kalmamıştı.

[23]Ahitofel, verdiği öğüde uyulmadığını görünce, eşeğine palan vurdu; yola koyulup kentine, evine döndü. İşlerini düzene koyduktan sonra kendini astı. Ölüsünü babasının mezarına gömdüler.

[24]Davut Mahanayim'e vardığı sırada Avşalom'la yanındaki İsrail askerleri Şeria Irmağı'nı geçtiler. [25]Avşalom Yoav'ın yerine Amasa'yı ordu komutanı atamıştı. Amasa Yitra adında bir İsmaili'nin[a] oğluydu. Annesi Nahaş'ın kızı Avigayil'di; Yoav'ın annesi Seruya'nın kızkardeşiydi. [26]Avşalom'la İsrailliler Gilat bölgesinde ordugah kurdular.

[27-29] Davut Mahanayim'e vardığında, Ammonlular'ın Rabba Kenti'nden Nahaş oğlu Şovi, Lo-Devarlı Ammiel oğlu Makir ve Rogelim'den Gilatlı Barzillay ona yataklar, taslar, toprak kaplar getirdiler. Ayrıca Davut'la yanındakilerin yemesi için buğday, arpa, un, kavrulmuş buğday, bakla, mercimek, bal, tereyağı, inek peyniri ve koyun da getirdiler. "Halk kırda yorulmuştur, aç ve susuzdur" diye düşünmüşlerdi.

Avşalom'un Ölümü

18 Davut kendini destekleyen askerleri bir araya topladı. Onlara binbaşılar ve yüzbaşılar atadı. [2]Sonra orduyu Seruya oğlu Yoav'ın, kardeşi Avişay'ın ve Gatlı İttay'ın denetiminde üç kol halinde gönderdi. Kral askerlere, "Ben de sizinle birlikte gideceğim" dedi.

[3]Ancak askerler, "Bizimle gelmemelisin" diye karşılık verdiler, "Çünkü kaçmak zorunda kalırsak düşmanlarımız bizi umursamaz; yarımız ölse bile umursamazlar. Sen bizim gibi on bin adama değersin. Sen kentten bize yardım et, daha iyi."

[4]Kral, "Gözünüzde iyi olanı yapacağım" dedi.

Adamları yüzer ve biner kişilik birlikler halinde kentten çıkarken kral kapının yanında duruyordu. [5]Kral, Yoav'a, Avişay'a ve İttay'a, "Benim hatırım için genç Avşalom'a sert davranmayın" diye buyurdu. Bütün askerler kralın komutanlara Avşalom'a ilişkin buyruk verdiğini duydular.

[6]Davut'un ordusu İsrailliler'le savaşmak üzere tarlalara çıktı. Savaş Efrayim Ormanı'nda başladı. [7]İsrail ordusu Davut'un adamları önünde yenilgiye uğradı. Büyük bir kırım oldu. O gün yirmi bin kişi öldü. [8]Savaş her yana yayıldı. O gün ormanda yok olanların sayısı kılıçtan geçirilenlerin sayısından daha çoktu.

[9]Avşalom ansızın Davut'un adamlarıyla karşılaştı. Avşalom katıra binmişti. Katır büyük bir yabanıl fıstık ağacının sık dalları altından geçerken, Avşalom'un başı dallara takıldı. Katır yoluna devam edince, Avşalom havada asılı kaldı. [10]Adamlardan biri bunu gördü. Yoav'a, "Avşalom'u bir yabanıl fıstık ağacına asılı gördüm" diye bildirdi.

---

[a] *17:25 Bazı Septuaginta elyazmaları ve 1Ta.2:17 "İsmaili", Masoretik metin "İsrailli".*

[11]Yoav, haberi verene, "Onu gördün mü? Neden onu orada öldürmedin? Sana on parça gümüşle bir kemer verirdim" dedi.

[12]Ama adam, "Elime bin parça gümüş saysan bile, kralın oğluna elimi kaldırmam" diye yanıtladı, "Çünkü kralın sana, Avişay'a ve İttay'a, 'Benim hatırım için genç Avşalom'u koruyun' diye buyruk verdiğini duyduk. [13]Oysa Avşalom'u öldürseydim –hiçbir şey kraldan gizli kalmaz– o zaman sen de beni savunmazdın."

[14]Yoav, "Seninle böyle vakit kaybedemem" dedi. Üç kargı aldı, yabanıl fıstık ağacında asılı duran ve hâlâ sağ olan Avşalom'un yüreğine sapladı. [15]Bunun üzerine Yoav'ın silahlarını taşıyan on genç Avşalom'un çevresini sarıp onu öldürdüler.

[16]Yoav boru çaldırınca, askerler İsrailliler'i kovalamayı bırakıp geri döndüler. Yoav onların savaşı sürdürmelerine engel oldu. [17]Yoav'ın askerleri Avşalom'u alıp ormanda derin bir çukura attılar; üzerine büyük bir taş yığını yaptılar. Bütün İsrailliler evlerine kaçtılar.

[18]Avşalom daha sağken bir direk alıp kendisi için Kral Vadisi'ne dikmişti. Çünkü, "Adımı anımsatacak bir oğlum yok" diye düşünmüştü. Direğe kendi adını vermişti. Bu direk bugün de Avşalom Anıtı diye bilinir.

Davut Yas Tutuyor

[19]Sadok oğlu Ahimaas Yoav'a, "İzin ver de koşup krala RAB'bin onu düşmanlarının elinden kurtardığını haber vereyim" dedi.

[20]Yoav, "Olmaz, bugün haberi götüren sen olmayacaksın" dedi, "Başka bir zaman haber götürürsün, ama bugün değil. Çünkü kralın oğlu öldü." [21]Sonra bir Kûşlu'ya*, "Sen git, gördüklerini krala bildir" dedi. Kûşlu Yoav'ın önünde yere kapandı, sonra koşmaya başladı.

[22]Ama Sadok oğlu Ahimaas yine, "Ne olursa olsun, izin ver, ben de Kûşlu'nun ardısıra koşayım" dedi.

Yoav, "Oğlum, neden koşmak istiyorsun?" dedi, "Sana ödül kazandıracak bir haberin yok ki!"

[23]Ahimaas, "Ne olursa olsun koşacağım" diye karşılık verdi.

Yoav, "Koş öyleyse" dedi. Böylece Ahimaas Şeria Ovası yolundan koşarak Kûşlu'yu geçti.

[24]Davut kentin iç ve dış kapıları arasında oturuyordu. Nöbetçi surun yanındaki kapının tepesine çıktı. Çevreye göz gezdirince, tek başına koşan birini gördü. [25]Krala seslenerek gördüğünü bildirdi.

Kral, "Tek başına geliyorsa, iyi haber getiriyor demektir" dedi. Adam gitgide yaklaşıyordu.

[26]Nöbetçi koşan başka birini görünce, kapıcıya, "İşte tek başına koşan bir adam daha!" diye seslendi.

Kral, "O da iyi haber getiriyor" dedi.

[27]Nöbetçi, "Sanırım birinci adamın koşuşu Sadok oğlu Ahimaas'ın koşuşuna benziyor" dedi.

Kral, "Ahimaas iyi adamdır" diye karşılık verdi, "İyi haberle gelir."

[28]Ahimaas krala, "Her şey yolunda!" diye seslendi. Kralın önünde yüzüstü yere kapanarak, "Efendimiz krala el kaldıranları teslim eden Tanrın RAB'be övgüler olsun!" dedi.

[29]Kral, "Genç Avşalom güvenlikte mi?" diye sordu.

Ahimaas şöyle yanıtladı: "Yoav kralın hizmetkârı Kûşlu'yla beni gönderdiği sırada büyük bir karışıklık gördüm, ama ne olduğunu anlamadım."

[30]Kral, "Bir yana çekilip burada bekle" dedi. Ahimaas da çekilip beklemeye başladı.

[31]Tam o sırada Kûşlu geldi. "Efendimiz krala müjde!" dedi, "Bugün RAB sana karşı bütün ayaklananların elinden seni kurtardı."

[32]Kral Kûşlu'ya, "Genç Avşalom güvenlikte mi?" diye sordu.

Kûşlu, "Efendimiz kral!" diye yanıtladı, "Düşmanlarının ve kötü amaçla sana karşı ayaklananların hepsinin sonu bu gencin sonu gibi olsun."

[33]Kral sarsıldı. Giriş kapısının üstündeki odaya çıkıp ağladı. Giderken, "Ah oğlum Avşalom! Ah oğlum, oğlum Avşalom!" diye inliyordu, "Keşke senin yerine ben ölseydim, oğlum! Ah oğlum Avşalom!"

Yoav Davut'u Paylıyor

19 Yoav'a, "Kral Davut Avşalom için ağlayıp yas tutuyor" diye bildirdiler.

[2]O gün zafer ordu için yasa dönüştü. Çünkü kralın oğlu için acı çektiğini duymuşlardı. [3]Bu yüzden askerler, savaş kaçakları gibi, o gün kente utanarak girdiler. [4]Kral ise yüzünü örtmüş, yüksek sesle, "Ah oğlum Avşalom! Avşalom, oğlum, oğlum!" diye bağırıyordu.

[5]Yoav kralın bulunduğu odaya giderek ona şöyle dedi: "Bugün senin canını, oğullarının, kızlarının, eşlerinin, cariyelerinin canlarını kurtaran adamlarının hepsini utandırdın. [6]Çünkü senden nefret edenleri seviyor, seni sevenlerden nefret ediyorsun: Bugün komutanlarının ve adamlarının senin gözünde değersiz olduğunu gösterdin. Evet, bugün anladım ki, Avşalom sağ kalıp hepimiz ölseydik senin için daha iyi olurdu!

[7]"Haydi kalk, gidip adamlarını yüreklendir! RAB'bin adıyla ant içerim ki, gitmezsen bu gece bir kişi bile seninle kalmayacak. Bu da, gençliğinden şimdiye dek başına gelen yıkımların tümünden daha kötü olacak."

[8]Bunun üzerine kral gidip kentin kapısında oturdu. Bütün askerlere, "İşte kral kentin kapısında oturuyor" diye haber salındı. Onlar da kralın yanına geldiler.

Davut Yeruşalim'e Dönüyor

Bu arada İsrailliler evlerine kaçmışlardı. [9]İsrail oymaklarından olan herkes birbiriyle tartışıyor ve, "Kral bizi düşmanlarımızın elinden kurtardı" diyordu, "Bizi Filistliler'in elinden kurtaran da odur. Şimdiyse Avşalom yüzünden ülkeyi bırakıp kaçtı. [10]Bizi yönetmesi için meshettiğimiz* Avşalom'sa savaşta öldü. Öyleyse neden kralı geri getirme konusunda susup duruyorsunuz?"

[11]Kral Davut Kâhin Sadok'la Kâhin Aviyatar'a şu haberi gönderdi: "Yahuda'nın ileri gelenlerine deyin ki, 'Bütün İsrail'de konuşulanlar kralın konutuna dek ulaştığına göre, kralı sarayına geri getirmekte siz neden sonuncu oluyorsunuz? [12]Siz kardeşlerimsiniz; etim, kemiğimsiniz! Kralı geri getirmekte neden en son

siz davranıyorsunuz?'

[13]"Amasa'ya da şöyle deyin: 'Sen etim, kemiğimsin! Seni Yoav'ın yerine ordunun sürekli komutanı atamazsam, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!' "

[14]Böylece Davut bütün Yahudalılar'ı derinden etkiledi. Yahudalılar krala, "Bütün adamlarınla birlikte dön!" diye haber gönderdiler. [15]Kral dönüp Şeria Irmağı'na vardı.

Yahudalılar kralı karşılamak ve Şeria Irmağı'ndan geçirmek için Gilgal'a geldiler. [16]Bahurim'den Benyaminli Gera oğlu Şimi de Kral Davut'u karşılamak için Yahudalılar'la birlikte çıkageldi. [17]Yanında Benyamin oymağından bin kişi vardı. Saul evinin hizmetkârı Siva da on beş oğlu ve yirmi kölesiyle birlikte hemen Şeria Irmağı'na, kralın yanına geldi. [18]Kralın ev halkını karşıya geçirmek ve onun istediğini yapmak için ırmağın sığ yerinden karşı yakaya geçtiler. Kral Şeria Irmağı'nı geçmek üzereydi ki, Gera oğlu Şimi kendini onun önüne attı. [19]Krala, "Efendim, beni suçlu sayma" dedi, "Ey efendim kral, Yeruşalim'den çıktığın gün işlediğim suçu anımsama, göz önünde tutma. [20]Çünkü kulun günah işlediğini biliyor. Efendim kralı karşılamak için bugün bütün Yusuf soyundan ilk gelen benim."

[21]Seruya oğlu Avişay, "Şimi öldürülmeli, çünkü RAB'bin meshettiği kişiye lanet okudu" dedi.

[22]Davut, "Ey Seruya oğulları, bu sizin işiniz değil!" dedi, "Bugün bana düşman oldunuz. İsrail'de bugün bir tek kişi öldürülmeyecek! İsrail'in Kralı olduğumu bilmiyor muyum?" [23]Sonra ant içerek Şimi'ye, "Ölmeyeceksin!" dedi.

[24]Saul'un torunu Mefiboşet de kralı karşılamaya gitti. Kralın gittiği günden esenlikle geri döndüğü güne dek ayaklarını da, giysilerini de yıkamamış, bıyığını kesmemişti. [25]Kralı karşılamak için Yeruşalim'den geldiğinde, kral, "Mefiboşet, neden benimle gelmedin?" diye sordu.

[26]Mefiboşet şöyle yanıtladı: "Ey efendim kral! Kulun topal olduğundan, kulum Siva'ya, 'Eşeğe palan vur da binip kralla birlikte gideyim' dedim. Ama o beni kandırdı. [27]Ayrıca efendim kralın önünde kuluna kara çaldı. Ama sen, ey efendim kral, Tanrı'nın bir meleği gibisin; gözünde doğru olanı yap. [28]Çünkü atamın ailesinin bütün bireyleri ölümü hak etmişken, kuluna sofrandakilerle birlikte yemek yeme ayrıcalığını tanıdın. Artık senden daha başka bir şey dilemeye ne hakkım var, ey kral?"

[29]Kral, "İşlerin hakkında daha fazla konuşmana gerek yok" dedi, "Sen ve Siva toprakları paylaşın diye buyruk veriyorum."

[30]Mefiboşet, "Madem efendim kral sarayına esenlikle döndü, bütün toprakları Siva alsın" diye karşılık verdi.

[31]Gilatlı Barzillay da Şeria Irmağı'nı geçişte krala eşlik edip onu uğurlamak üzere Rogelim'den gelmişti. [32]Barzillay çok yaşlıydı, seksen yaşındaydı. Kral Mahanayim'de kaldığı sürece, geçimini o sağlamıştı.

19:16 2Sa.16:5-13 *19:24 2Sa.9:1-13; 16:1-4* *19:31 2Sa.17:27-29*

Çünkü Barzillay çok varlıklıydı. [33]Kral Barzillay'a, "Benimle karşıya geç, Yeruşalim'de ben senin geçimini sağlayacağım" dedi.

[34]Ama Barzillay, "Kaç yıl ömrüm kaldı ki, seninle birlikte Yeruşalim'e gideyim?" diye karşılık verdi, [35]"Şu anda seksen yaşındayım. İyi ile kötüyü ayırt edebilir miyim? Yediğimin, içtiğimin tadını alabilir miyim? Kadın erkek şarkıcıların sesini duyabilir miyim? Öyleyse neden efendim krala daha fazla yük olayım? [36]Kulun Şeria Irmağı'nı kralla birlikte geçerek sana birazcık eşlik edecek. Kral beni neden böyle ödüllendirsin? [37]İzin ver de döneyim, kentimde, annemin babamın mezarı yanında öleyim. Ama kulun Kimham burada; o seninle karşıya geçsin. Uygun gördüğünü ona yaparsın."

[38]Kral, "Kimham benimle karşıya geçecek ve ona senin uygun gördüğünü yapacağım" dedi, "Benden ne dilersen yapacağım." [39]Bundan sonra kralla bütün halk Şeria Irmağı'nı geçti. Kral Barzillay'ı öpüp kutsadı. Sonra Barzillay evine döndü.

[40]Kral Gilgal'a geçti. Kimham da onunla birlikte gitti. Bütün Yahudalılar'la İsrailliler'in yarısı krala eşlik ettiler. [41]Sonra İsrailliler krala varıp şöyle dediler: "Neden kardeşlerimiz Yahudalılar seni çaldı? Neden seni, aile bireylerini ve bütün adamlarını Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçirdiler?"

[42]Bunun üzerine Yahudalılar İsrailliler'e, "Çünkü kral bizden biri!" dediler, "Buna neden kızdınız? Kralın yiyeceklerinden bir şey yedik mi? Kendimize bir şey aldık mı?"

[43]İsrailliler, "Kralda on payımız var" diye yanıtladılar, "Davut'ta sizden daha çok hakkımız var. Öyleyse neden bizi küçümsüyorsunuz? Kralımızı geri getirmekten ilk söz eden biz değil miydik?"

Ne var ki, Yahudalılar'ın tepkisi İsrailliler'inkinden daha sert oldu.

Şeva Başkaldırıyor

20 O sırada Benyamin oymağından Bikri oğlu Şeva adında kötü bir adam bir rastlantı sonucu Gilgal'daydı. Şeva boru çalıp,

"İşay oğlu Davut'la ne ilgimiz
Ne de payımız var" dedi,
"Ey İsrailliler, herkes kendi evine
dönsün!"

[2]Bunun üzerine bütün İsrailliler Davut'u bırakıp Bikri oğlu Şeva'nın ardından gitti. Yahudalılar ise krallarına bağlı kalıp Şeria Irmağı'ndan Yeruşalim'e dek ona eşlik ettiler.

[3]Kral Davut Yeruşalim'deki sarayına varınca, saraya bakmak için bıraktığı on cariyeyi gözetim altına aldı, onların geçimini sağladı. Ancak yataklarına girmedi. Onlar da ölünceye dek göz altında dul kadınlar gibi yaşadılar.

[4]Davut Amasa'ya, "Üç gün içinde Yahudalılar'ı yanıma çağır. Sen de burada ol" dedi. [5]Amasa Yahudalılar'ı çağırmaya gitti. Ama belirlenen zamanda dönmedi.

[6]Bunun üzerine Davut Avişay'a, "Şimdi Bikri oğlu Şeva bize Avşalom'dan daha büyük kötülük

---

20:1 1Kr.12:16; 2Ta.10:16 · 20:3 2Sa.16:22 yapacak" dedi, "Efendinin adamlarını al ve onu kovala. Yoksa kendine surlu kentler bulup bizden kaçar." [7]Böylece Yoav'ın adamları, Keretliler'le Peletliler* ve bütün koruyucular Bikri oğlu Şeva'yı kovalamak için Avişay'ın komutasında Yeruşalim'den çıktılar.

[8]Givon'daki büyük kayanın yanına varınca, Amasa onları karşılamaya geldi. Yoav savaş giysisini giymişti. Giysinin üzerine bir kemer kuşanmış, kemere kınında duran bir kılıç bağlamıştı. Yoav ilerlerken kılıç kınından çıktı.

[9]Yoav Amasa'ya, "İyi misin, kardeşim?" diye sordu. Onu öpmek için sağ eliyle Amasa'nın sakalından tuttu. [10]Amasa Yoav'ın elindeki kılıcı farketmedi. Yoav kılıcı karnına saplayınca, Amasa'nın bağırsakları yere döküldü. İkinci vuruşa gerek kalmadan Amasa öldü.

Bundan sonra Yoav'la kardeşi Avişay, Bikri oğlu Şeva'yı kovalamayı sürdürdüler. [11]Yoav'ın adamlarından biri, Amasa'nın ölüsü yanında durup, "Yoav'ı tutan ve Davut'tan yana olan herkes Yoav'ın ardından gitsin" dedi. [12]Amasa'nın ölüsü yolun ortasında kanlar içinde duruyordu. Yoav'ın adamı, ölüye yaklaşan herkesin orada durduğunu görünce, Amasa'yı yoldan sürükleyip tarlaya götürdü ve üzerine bir örtü attı. [13]Ölü yoldan kaldırıldıktan sonra herkes Bikri oğlu Şeva'yı kovalamak için Yoav'ın ardından gitti.

[14]Şeva bütün İsrail oymaklarından ve Berliler'in bölgesinden geçip Avel-Beytmaaka'ya geldi. Berliler de toplanıp onu izleyerek kente girdiler. [15]Yoav'la bütün adamları varıp Avel-Beytmaaka Kenti'nde Şeva'yı kuşattılar. Topraktan kentin suruna bitişik bir yığın yaptılar ve suru devirmek için yıkmaya başladılar.

[16]O sırada bilge bir kadın kentin içinden seslendi: "Dinleyin! Dinleyin! Yoav'a buraya gelmesini söyleyin, onunla konuşacağım." [17]Yoav kadına yaklaştı.

Kadın, "Yoav sen misin?" diye sordu.

Yoav, "Benim" diye yanıtladı.

Kadın, "Kölenin sözlerini dinle" dedi.

Yoav, "Dinliyorum" dedi.

[18]Kadın konuşmasını şöyle sürdürdü: "Eskiden, 'Avel Kenti'ne danışın' derlerdi ve sorunları böyle çözerlerdi. [19]Biz İsrail'in esenliğini isteyen güvenilir kişileriz. Sense İsrail'e ana gibi kucak açan kentlerden birini yıkmaya çalışıyorsun. Neden RAB-bin halkını yok etmek istiyorsun?"

[20]Yoav, "Asla!" diye yanıtladı, "Ne yıkmak, ne de yok etmek istiyorum. [21]Durum öyle değil. Efrayim dağlık bölgesinden Bikri oğlu Şeva adındaki adam Kral Davut'a başkaldırdı. Yalnız onu verin, ben de kentten geri çekileyim."

Kadın, "Onun başı surun üzerinden sana atılacak" dedi.

[22]Sonra kadın bilgece öğüdüyle bütün halka gitti. Halk Bikri oğlu Şeva'nın başını kesip Yoav'a attı. Bunun üzerine Yoav boru çaldı. Adamları kenti bırakıp evlerine gittiler. Yoav da Yeruşalim'e, kralın yanına döndü.

Davut'un Görevlileri

[23]Yoav İsrail ordusunun komuta-

nıydı. Yehoyada oğlu Benaya ise Keretliler'le Peletliler'in* komutanıydı. [24]Adoram angaryasına çalışanlardan sorumluydu. Ahilut oğlu Yehoşafat devlet tarihçisiydi. [25]Şeva yazman, Sadok'la Aviyatar kâhindi. [26]Yairli İra ise Davut'un kâhiniydi.

Givonlular Öç Alıyor

21 Davut'un döneminde, üç yıl art arda kıtlık oldu. Davut RAB'be danıştı. RAB şöyle yanıtladı: "Buna kan döken Saul ile ailesi neden oldu. Çünkü Saul Givonlular'ı öldürdü." [2]Kral Givonlular'ı çağırtıp onlarla konuştu. –Givonlular İsrail soyundan değildi. Amorlular'dan sağ kalan bir halktı. İsrailliler onları sağ bırakacaklarına ant içmişlerdi. Ne var ki, İsrail ve Yahuda halkı için büyük gayret gösteren Saul onları yok etmeye çalışmıştı.– [3]Davut Givonlular'a, "Sizin için ne yapabilirim? RAB'bin halkını kutsamanız için bu suçu nasıl bağışlatabilirim?" diye sordu.

[4]Givonlular ona şöyle karşılık verdi: "Saul'la ailesinden ne altın ne de gümüş isteriz; İsrail'de herhangi birini öldürmek de istemeyiz."

Davut, "Ne isterseniz yaparım" dedi.

[5-6]Şöyle karşılık verdiler: "Bizi yok etmeye çalışan ve İsrail ülkesinin hiçbir yerinde yaşamamamız için bizi ortadan kaldırmayı tasarlayan adamın oğullarından yedisi bize verilsin. RAB'bin seçilmişi Saul'un Giva Kenti'nde RAB'bin önünde onları asalım."

Kral, "Onları vereceğim" dedi.

[7]Kral, Saul oğlu Yonatan'la RAB'bin önünde içtiği anttan ötürü, Yonatan oğlu Mefiboşet'i esirgedi. [8]Onun yerine, Aya kızı Rispa'nın Saul'dan doğurduğu Armoni ve Mefiboşet adındaki iki oğlunu ve Saul kızı Merav'ın Meholalı Barzillay oğlu Adriel'den doğurduğu beş oğlunu aldı. [9]Davut onları Givonlular'ın eline teslim etti. Givonlular onları dağda, RAB'bin önünde astılar. Yedisi de aynı anda öldüler. Biçme zamanının ilk günlerinde, arpa biçme zamanının başlangıcında öldürüldüler.

[10]Aya kızı Rispa bir çul alıp kendisi için bir kayanın üzerine serdi. Biçme zamanının ilk günlerinden cesetlerin üzerine gökten yağmur yağana dek Rispa orada kaldı; cesetleri gündüzün yırtıcı kuşlardan, geceleyin yabanıl hayvanlardan korudu.

[11]Saul'un cariyesi Aya kızı Rispa'nın yaptıkları Davut'a bildirildi. [12]Davut gidip Saul'un ve oğlu Yonatan'ın kemiklerini Yaveş-Gilatlılardan aldı. Filistliler Gilboa Dağı'nda Saul'u öldürdükleri gün, onun ve oğlunun cesetlerini Beytşean alanında asmışlardı. Yaveş-Gilat halkı da cesetleri gizlice oradan almıştı. [13]Davut Saul'un ve oğlu Yonatan'ın kemiklerini oradan getirdi. Asılmış yedi kişinin kemikleri de toplandı. [14]Saul'la oğlu Yonatan'ın kemiklerini Benyamin bölgesindeki Sela'da Saul'un babası Kiş'in mezarına gömdüler. Kralın bütün buyruklarını yerine getirdiler. Bundan sonra Tanrı

21:2 Yşu.9:3-15
21:12 1Sa.31:8-13
21:7 1Sa.20:15-17; 2Sa.9:1-7

ülkeyle ilgili yakarışları yanıtladı.

Filistliler'e Karşı Savaş

(1Ta.20:4-8)

[15]Filistliler'le İsrailliler arasında yeniden savaş çıktı. Davut'la adamları gidip Filistliler'e karşı savaştılar. O sıralarda Davut bitkin düştü. [16-17]Ucu üç yüz şekel[a] ağırlığında bir tunç* mızrak taşıyan ve yeni kılıç kuşanan Rafaoğulları'ndan Filistli Yişbi-Benov Davut'u öldürmeyi amaçlıyordu. Ama Seruya oğlu Avişay Davut'un yardımına koştu; saldırıp onu öldürdü. Bundan sonra Davut'un adamları ant içerek, Davut'a, "İsrail'in ışığını söndürmemek için bir daha bizimle birlikte savaşa gelmeyeceksin" dediler.

[18]Bir süre sonra Filistliler'le Gov'da yine savaş çıktı. Bu savaş sırasında Huşalı Sibbekay Rafa soyundan Saf adındaki adamı öldürdü.

[19]İsrailliler'le Filistliler arasında Gov'da bir savaş daha çıktı. Beytlehemli Yareoregim'in oğlu Elhanan, Gatlı Golyat'ı öldürdü. Golyat'ın mızrağının sapı dokumacı tezgahının sırığı gibiydi.

[20]Gat'ta bir kez daha savaş çıktı. Orada dev gibi bir adam vardı. Elleri, ayakları altışar parmaklıydı. Toplam yirmi dört parmağı vardı. O da Rafa soyundandı. [21]Adam İsrailliler'e meydan okuyunca, Davut'un kardeşi Şima'nın oğlu Yonatan onu öldürdü.

[22]Bunların dördü de Gat'taki Rafa soyundandı. Davut'la adamları tarafından öldürüldüler.

Davut'un Zafer Ezgisi

(Mez.18:1-50)

22 RAB, Davut'u bütün düşmanlarının ve Saul'un elinden kurtardığı gün Davut RAB'be şu ezgiyi okudu. [2]Şöyle dedi:

"RAB benim kayam, sığınağım,
kurtarıcımdır,
[3] Tanrım, kayamdır, O'na sığınırım,
Kalkanım, güçlü kurtarıcım,
Korunağım, sığınacak yerimdir.
Kurtarıcım, zorbalıktan beni sen
kurtarırsın!
[4] Övgüye değer RAB'be seslenir,
Kurtulurum düşmanlarımdan.
[5] Çünkü ölüm dalgaları beni kuşattı,
Yıkım selleri bastı,
[6] Ölüler diyarının bağları sardı,
Ölüm tuzakları çıktı karşıma.
[7] Sıkıntı içinde RAB'be yakardım,
Tanrım'a seslendim.
Tapınağından sesimi duydu,
Haykırışım kulaklarına ulaştı.
[8] O zaman yeryüzü sarsılıp sallandı,
Titreyip sarsıldı göklerin temelleri,
Çünkü RAB öfkelenmişti.
[9] Burnundan duman yükseldi,
Ağzından kavurucu ateş
Ve korlar fışkırdı.
[10] Kara buluta basarak
Gökleri yarıp indi.
[11] Bir Keruv'a* binip uçtu,
Rüzgarın kanatları üstünde belirdi.
[12] Karanlığı örtündü,
Kara bulutları kendine çardak
yaptı.
[13] Varlığının parıltısından
Korlar savruluyordu.
[14] RAB göklerden gürledi,

---

[a] *21:16-17 "Üç yüz şekel": Yaklaşık 3.5 kg.*

Duyurdu sesini Yüceler Yücesi.
[15] Savurup oklarını düşmanlarını
dağıttı,
Şimşek çaktırarak onları şaşkına
çevirdi.
[16] RAB'bin azarlamasından,
Burnundan çıkan güçlü soluktan,
Denizin dibi göründü,
Yeryüzünün temelleri açığa çıktı.
[17] RAB yukarıdan elini uzatıp tuttu,
Çıkardı beni derin sulardan.
[18] Beni zorlu düşmanımdan,
Benden nefret edenlerden kurtardı,
Çünkü onlar benden daha
güçlüydü.
[19] Felaket günümde karşıma
dikildiler,
Ama RAB bana destek oldu.
[20] Beni huzura kavuşturdu,
Kurtardı, çünkü benden hoşnut
kaldı.
[21] RAB doğruluğumun karşılığını
verdi,
Beni temiz ellerime göre
ödüllendirdi.
[22] Çünkü RAB'bin yolunda
yürüdüm,
Tanrım'dan uzaklaşarak kötülük
yapmadım.
[23] O'nun bütün ilkelerini göz önünde
tuttum,
Kurallarından ayrılmadım.
[24] O'nun önünde kusursuzdum,
Suç işlemekten sakındım.
[25] Bu yüzden RAB beni
doğruluğuma
Ve gözünde pak yaşayışıma göre
ödüllendirdi.
[26] Sadık kuluna sadakat gösterir,
Kusursuz olana kusursuz
davranırsın.
[27] Pak olanla pak olur,
Eğriye eğri davranırsın.
[28] Alçakgönüllüleri kurtarır,
Gururluları gözler, gururunu
kırarsın.
[29] Ya RAB, ışığım sensin!
Karanlığımı aydınlatırsın.
[30] Desteğinle akıncılara saldırır,
Seninle surları aşarım, Tanrım.
[31] Tanrı'nın yolu kusursuzdur,
RAB'bin sözü arıdır.
O kendisine sığınan herkesin
kalkanıdır.
[32] Var mı RAB'den başka tanrı?
Tanrımız'dan başka kaya var mı?
[33] Sığınağım Tanrı'dır,
Yolumu doğru kılan O'dur.
[34] Ayaklar verdi bana, geyiklerinki
gibi,
Doruklarda tutar beni.
[35] Bana savaşmayı öğretti,
Kollarımla tunç* bir yayı gereyim
diye.
[36] Bana zafer kalkanını bağışlarsın,
Alçakgönüllülüğün beni yüceltir.
[37] Bastığım yerleri genişletirsin,
Burkulmaz bileklerim.
[38] Düşmanlarımı kovalayıp yok
ettim,
Hepsi yok olmadan geri
dönmedim.
[39] Onları ezip yok ettim, kalkamaz
oldular,
Ayaklarımın altına serildiler.
[40] Savaş için beni güçle donattın,
Bana başkaldıranları önümde yere
serdin.
[41] Düşmanlarımı kaçmak zorunda
bıraktın,

22:34 Hab.3:19

Benden nefret edenleri yok ettim.
42 Feryat ettiler, ama kurtaran çıkmadı;
RAB'bi çağırdılar, ama O yanıt
vermedi.
43 Yerin tozu gibi onları ezdim,
Sokak çamuru gibi ayağımın
altında çiğnedim.
44 Halkımın çekişmelerinden beni
kurtardın,
Uluslara önder olarak beni korudun,
Tanımadığım halklar bana kulluk
ediyor.
45 Yabancılar bana boyun eğiyor,
Duyar duymaz sözümü dinliyorlar.
46 Yabancıların betleri benizleri attı,
Titreyerek[a] çıkıyorlar
kalelerinden.
47 RAB yaşıyor! Kayam'a övgüler
olsun!
Yücelsin kurtarıcım, Kayam
Tanrım!
48 O'dur öcümü alan,
Halkları bana bağımlı kılan.
49 Düşmanlarımdan kurtarır,
Başkaldıranlardan üstün kılar beni,
Zorbaların elinden alır.
50 Bunun için uluslar arasında sana
şükredeceğim, ya RAB,
Adını ilahilerle öveceğim.
51 RAB kralını büyük zaferlere
ulaştırır,
Meshettiği* krala, Davut'a ve
soyuna
Sonsuza dek sevgi gösterir."

Davut'un Son Sözleri

23 Davut'un son sözleri şunlardır:
"İşay oğlu Davut,
Tanrı'nın yükselttiği adam,
Yakup'un Tanrısı'nın meshettiği*,
İsrail'in sevilen ezgi okuyucusu
şöyle diyor:
2 RAB'bin Ruhu benim aracılığımla
konuşuyor,
Sözü dilimin ucundadır.
3 İsrail'in Tanrısı konuştu,
İsrail'in kayası bana dedi ki,
'İnsanları doğrulukla
Ve Tanrı korkusuyla yöneten kişi,
4 Bulutsuz bir sabah,
Şafakta görünen gün ışığı gibidir,
Parlaklığı yağmurdan sonra
topraktan ot bitirir.'
5 Soyum da Tanrı'yla böyle değil mi?
O benimle sonsuza dek kalıcı,
Her yönüyle düzenli ve güvenilir
bir antlaşma yaptı.
Kesin kurtuluşa ve her dileğime
kavuşmamı O
sağlamayacak mı?
6 Kötülere gelince,
Elle tutulamayan dikenler gibi
Tümü bir yana atılacak.
7 Dikenlere dokunan kişi,
Demir bir araçla
Ya da mızrağın sapıyla dokunur.
Dikenler oldukları yerde
bütünüyle yakılacak."

Davut'un Yiğit Askerleri

(1Ta.11:10-41)

8 Davut'un yiğit askerlerinin adları şunlardır:

Esnili Adino diye de bilinen üç kişinin önderi Tahkemonlu Yoşeb-Başşevet bir saldırıda sekiz yüz kişiyi öldürdü.

---

[a] 22:46 Olası metin "Titreyerek" (bkz. Mez.18:45), Masoretik metin "Silah kuşanarak".
22:50 Rom.15:8-9

[9]İkincisi, Ahohlu Dodo oğlu Elazar. Pas-Dammim'de[a] savaşmak için toplanan Filistliler'e meydan okuyan Davut'un yanındaki üç yiğitten biriydi. İsrailliler o sırada geri çekilmişlerdi. [10]Ama Elazar yerinde durdu; eli yorulup kılıca yapışıncaya dek Filistliler'i öldürdü. O gün RAB büyük bir zafer sağladı. İsrailliler yalnız yere serilenleri yağmalamak üzere Elazar'a döndüler.

[11]Üçüncüsü, Hararlı Age oğlu Şamma'ydı. Filistliler Lahay'daki bir mercimek tarlasının yanında toplandıklarında, İsrailli askerler onların önünden kaçmıştı. [12]Ama Şamma tarlanın ortasında durup orayı savunmuş, Filistliler'i öldürmüştü. RAB büyük bir zafer sağlamıştı.

[13]Biçme zamanı Otuzlar'dan üçü Davut'un yanına, Adullam Mağarası'na gittiler. Bir Filist birliği Refaim Vadisi'nde ordugah kurmuştu. [14]Bu sırada Davut hisarda, ikinci Filist birliğiyse Beytlehem'deydi. [15]Davut özlemle, "Keşke biri Beytlehem'de kapının yanındaki kuyudan bana su getirse!" dedi. [16]Bu Üçler Filist ordugahının ortasından geçerek Beytlehem'de kapının yanındaki kuyudan su çekip Davut'a getirdiler. Ama Davut içmek istemedi; suyu yere dökerek RAB'be sundu. [17]"Ya RAB, bunu yapmak benden uzak olsun!" dedi, "Canlarını tehlikeye atıp giden bu üç kişinin kanını mı içeyim?" Bu yüzden suyu içmek istemedi.

Bu üç kişinin yiğitliği işte böyleydi.

[18]Yoav'ın kardeşi, Seruya oğlu Avişay Üçler'in önderiydi. Mızrağını kaldırıp üç yüz kişiyi öldürdü. Bu yüzden Üçler kadar ünlendi. [19]Üçler'in en saygın kişisiydi ve onların önderi oldu. Ama Üçler'den sayılmadı.

[20]Yehoyada oğlu Kavseelli Benaya yürekli bir savaşçıydı. Büyük işler başardı. Aslan yürekli iki Moavlı'yı öldürdü. Ayrıca karlı bir gün çukura inip bir aslan öldürdü. [21]İri yarı bir Mısırlı'yı da öldürdü. Mısırlı'nın elinde mızrak vardı. Benaya sopayla onun üzerine yürüdü. Mızrağı elinden kaptığı gibi onu kendi mızrağıyla öldürdü. [22]Yehoyada oğlu Benaya'nın yaptıkları bunlardır. Bu sayede o da üç yiğitler kadar ünlendi. [23]Benaya Otuzlar arasında saygın bir yer edindiyse de, Üçler'den sayılmadı. Davut onu muhafız birliği komutanlığına atadı.

[24]Otuzlar'ın arasında sayılan ötekiler şunlardır:

Yoav'ın kardeşi Asahel,
Beytlehemli Dodo oğlu Elhanan,
[25]İkisi de Harotlu olan Şamma ve
Elika,
[26]Paletli Heles, Tekoalı İkkeş oğlu
İra,
[27]Anatotlu Aviezer, Huşalı
Mevunnay,
[28]Ahohlu Salmon, Netofalı Mahray,
[29]Netofalı Baana oğlu Helev,
Benyaminoğulları'ndan Givalı
Rivay oğlu İttay,
[30]Piratonlu Benaya, Gaaş
vadilerinden Hidday,
[31]Arvalı Avialvon, Barhumlu
Azmavet,
[32]Şaalbonlu Elyahba, Yaşan'ın

[a] *23:9 "Pas-Dammim'de": Masoretik metin "Orada" (bkz. 1Ta.11:13).*

oğulları ve Yonatan,
33 Hararlı Şamma, Hararlı Şarar oğlu Ahiam,
34 Maakalı Ahasbay oğlu Elifelet, Gilolu Ahitofel oğlu Eliam,
35 Karmelli Hesray, Aravlı Paaray,
36 Sovalı Natan oğlu Yigal, Gatlı Bani,
37 Ammonlu Selek, Seruya oğlu Yoav'ın silah taşıyıcısı Beerotlu Nahray,
38 Yattirli İra ve Garev,
39 Hititli* Uriya.
Tümü otuz yedi kişiydi.

Davut Sayım Yapıyor

(1Ta.21:1-26)

24 RAB İsrail halkına yine öfkelendi. Davut'u onlara karşı kışkırtarak, "Git, İsrail ve Yahuda halkını say" dedi. [2]Kral, yanında bulunan ordu komutanı Yoav'a şu buyruğu verdi: "Dan'dan Beer-Şeva'ya dek İsrail'in bütün oymaklarına gidip halkı sayın ki, halkın sayısını bileyim."

[3]Ama Yoav, "RAB Tanrın halkını yüz kat daha çoğaltsın, efendim kralım da bunu görsün!" diye karşılık verdi, "Ancak, efendim kralım neden bunu istiyor?"

[4]Gelgelelim kralın sözü Yoav'la birlik komutanlarının sözünden baskın çıktı. Böylece kralın yanından ayrılıp İsrail'de sayım yapmaya gittiler.

[5-6]Şeria Irmağı'ndan geçerek Aroer yakınında, vadinin ortasındaki kentin güneyinde konakladılar. Oradan Gat'ı, Yazer'i, Gilat'ı, Tahtim-Hodşi topraklarını, Dan-Yaan'ı geçip Sayda'ya vardılar. [7]Sonra Sur Kalesi'ne, Hivliler'le Kenanlılar'ın bütün kentlerine uğradılar. Sonunda Yahuda ülkesinin Negev bölgesindeki Beer-Şeva'ya ulaştılar. [8]Dokuz ay yirmi gün ülkeyi baştan başa dolaştıktan sonra Yeruşalim'e döndüler. [9]Yoav sayımın sonucunu krala bildirdi: İsrail'de kılıç kuşanabilen sekiz yüz bin, Yahuda'daysa beş yüz bin kişi vardı.

[10]Davut sayım yaptıktan sonra kendisini suçlu buldu ve RAB'be, "Bunu yapmakla büyük günah işledim!" dedi, "Ya RAB, lütfen kulunun suçunu bağışla. Çünkü çok akılsızca davrandım."

[11-12]Ertesi sabah Davut uyandığında, RAB Davut'un bilicisi* Peygamber Gad'a şöyle dedi: "Gidip Davut'a de ki, 'RAB şöyle diyor: Önüne üç seçenek koyuyorum. Bunlardan birini seç de sana onu yapayım.' "

[13]Gad Davut'a gidip durumu anlattı ve şöyle dedi: "Ülkende yedi yıl kıtlık mı olsun? Yoksa seni kovalayan düşmanlarının önünden üç ay kaçmak mı istersin? Ya da ülkende üç gün salgın hastalık mı olsun? Beni gönderene ne yanıt vereyim, şimdi iyice düşün."

[14]Davut, "Sıkıntım büyük" diye yanıtladı, "İnsan eline düşmektense, RAB'bin eline düşelim. Çünkü O'nun acıması büyüktür."

[15]Bunun üzerine RAB o sabahtan belirlenen zamana dek İsrail ülkesine salgın hastalık gönderdi. Dan'dan Beer-Şeva'ya dek halktan yetmiş bin kişi öldü. [16]Melek Yeruşalim'i yok etmek için elini uzatınca, RAB göndereceği yıkımdan vazgeçti. Halkı yok eden meleğe, "Yeter artık! Elini çek" dedi. RAB'bin meleği Yevuslu

Aravna'nın harman yerinde duruyordu. [17]Davut, halkı öldüren meleği görünce, RAB'be, "Günah işleyen benim, ben suç işledim" dedi, "Bu koyunlar ne yaptı ki? Ne olur beni ve babamın soyunu cezalandır."

[18]O gün Gad Davut'a gitti. Ona, "Gidip Yevuslu Aravna'nın harman yerinde RAB'be bir sunak kur" dedi. [19]Davut Gad'ın sözü uyarınca RAB-bin buyurduğu gibi gitti. [20]Aravna bakınca kralla görevlilerinin kendisine doğru yaklaştıklarını gördü. Varıp kralın önünde yüzüstü yere kapandı. [21]Sonra, "Efendim kral niçin kulunun yanına geldi?" diye sordu.

Davut, "RAB'be bir sunak kurmak üzere harman yerini senden satın almak için" diye yanıtladı, "Öyle ki, salgın hastalık halkın üzerinden kalksın."

[22]Aravna, "Efendim kral uygun gördüğünü alıp RAB'be sunsun" dedi, "İşte yakmalık sunu* için öküzler ve odun için dövenlerle öküzlerin takımları! [23]Ey kral, Aravna bütün bunları sana veriyor." Sonra ekledi: "RAB Tanrın senden hoşnut olsun!"

[24]Ne var ki kral, "Olmaz!" dedi, "Senden malını kesinlikle bir ücret karşılığında satın alacağım. Çünkü Tanrım RAB'be karşılığını ödemeden yakmalık sunular sunmam."

Böylece Davut harman yerini ve öküzleri elli şekel[a] gümüş karşılığında satın aldı. [25]Davut orada RAB'be bir sunak kurup yakmalık sunuları* ve esenlik sunularını* sundu. RAB de ülkeyle ilgili yakarıyı yanıtladı ve salgın hastalık İsrail'den kaldırıldı.

---

[a] *24:24 "Elli şekel": Yaklaşık 575 gr.*

1. KRALLAR

GİRİŞ

İsrail'de Samuel kitaplarıyla başlayan krallığın tarihine 1. Krallar Kitabı'nda devam edilir. Kitabı üç bölüme ayırabiliriz:

1. Süleyman'ın İsrail Kralı olması, babası Davut'un ölümü.
2. Süleyman'ın krallığı ve yaptığı işler, özellikle Yeruşalim'de yaptırdığı tapınak.
3. Krallığın kuzey (İsrail) ve güney (Yahuda) krallığı olarak ikiye bölünmesi ve İ.Ö. 9. yüzyılın ortalarına kadar krallıkları yöneten kralların tarihi.

1. ve 2. Krallar kitaplarında her kral Tanrı'ya bağlı olup olmamasına göre değerlendiriliyor, ulusal başarı bu bağlılığa dayanıyor, putperestlikle sadakatsizlik felaketin öncüsü olarak görülüyor. Kuzey kralları zorluklar karşısında Tanrı'ya bağlı kalmayıp başarısız olurken, güney kralları yer yer daha başarılı olur.

Kitaplardaki önemli olaylardan biri Rab'bin yürekli peygamberlerinin halkı putlara tapmamaları ve Tanrı'ya itaatsizlik etmemeleri için uyarmalarıdır. Özellikle İlyas'ın, Baal'ın peygamberleriyle yaptığı savaşımın öyküsü büyük önem taşır (18. bölüm).

1. ve 2. Krallar kitapları Septuaginta'da 3. ve 4. Krallar diye bilinir.

Ana Hatlar:

1:1-2:12	*Davut'un krallığının sonu*
2:13-46	*Süleyman'ın kral olması*
3:1-11:43	*Süleyman'ın krallığı*
a. 3:1-4:34	*Krallığın ilk yılları*
b. 5:1-8:66	*Tapınağın yapımı*
c. 9:1-11:43	*Krallığın son yılları*
12:1-22:53	*Bölünen krallıklar*
a. 12:1-14:20	*Kuzeydeki oymakların ayaklanması*
b. 14:21-16:34	*Yahuda ve İsrail krallıkları*
c. 17:1-19:21	*Peygamber İlyas*
ç. 20:1-22:40	*İsrail Kralı Ahav*
d. 22:41-53	*Yahuda Kralı Yehoşafat'la İsrail Kralı Ahazya*

Kral Davut'un Son Yılları

1 Yıllar geçmiş, Kral Davut yaşlanmıştı. Üstünü örtülerle örtmelerine karşın ısınamıyordu. [2]Görevlileri, "Efendimiz kral!" dediler, "Yanında kalıp sana bakacak, koynunda yatıp seni ısıtacak genç bir kız arayalım."

[3]Görevliler bütün İsrail'i aradılar; sonunda Şunemli Avişak adında genç ve güzel bir kız bulup krala getirdiler. [4]Çok güzel olan genç kız, krala bakıp hizmet etti. Ama kral ona hiç dokunmadı.

Adoniya Kendini Kral İlan Ediyor

[5]Hagit'in oğlu Adoniya kral olmayı düşünüyordu. Bu amaçla ortaya çıkıp kendine savaş arabaları, atlılar ve önünde koşacak elli muhafız buldu. [6]Babası Davut hiçbir zaman, "Neden şöyle ya da böyle davranıyorsun?" diye ona karşı çıkmamıştı. Avşalom'dan sonra dünyaya gelen Adoniya çok yakışıklıydı.

[7]Adoniya, Seruya oğlu Yoav ve Kâhin* Aviyatar'la görüşüp onların desteğini sağladı. [8]Ama Kâhin Sadok, Yehoyada oğlu Benaya, Peygamber Natan, Şimi, Rei ve Davut'un muhafızları ona katılmadılar.

[9-10]Adoniya, Eyn-Rogel yakınlarında Sohelet Kayası denilen yerde davar, sığır ve besili buzağılar kurban edip bütün kardeşlerini, yani kralın oğullarını ve krala hizmet eden bütün Yahudalılar'ı çağırdı. Ama Peygamber Natan'ı, Benaya'yı, muhafızları ve kardeşi Süleyman'ı çağırmadı.

Süleyman'ın Kral İlan Edilmesi

[11]Bunun üzerine Natan, Süleyman'ın annesi Bat-Şeva'ya, "Hagit oğlu Adoniya efendimiz Davut'un haberi olmadan kendini kral ilan etmiş, duymadın mı?" dedi, [12]"Şimdi izin ver de sana kendi canınla oğlun Süleyman'ın canını nasıl kurtaracağına ilişkin öğüt vereyim. [13]Git Kral Davut'a söyle, 'Efendim kral, benden sonra oğlun Süleyman kral olacak ve tahtıma o oturacak diye bana ant içmedin mi? O halde neden Adoniya kral oldu?' [14]Sen kralla konuşmanı bitirmeden ben içeri girip sözlerini doğrulayacağım."

[15]Bat-Şeva yaşı çok ilerlemiş olan kralın odasına girdiğinde Şunemli Avişak ona hizmet ediyordu. [16]Bat-Şeva, kralın önünde diz çöküp yere kapandı. Kral, "Ne istiyorsun?" diye sordu.

[17]Bat-Şeva şöyle karşılık verdi: "Efendim, 'Benden sonra oğlun Süleyman kral olacak ve tahtıma oturacak' diye bana Tanrın RAB adıyla ant içtin. [18]Efendim kral, şu anda senin haberin olmadan Adoniya krallığını ilan etti. [19]Sayısız sığır, davar ve besili buzağı kurban edip kralın bütün oğullarını, Kâhin Aviyatar'ı ve ordu komutanı Yoav'ı çağırdı, ama kulun Süleyman'ı çağırmadı. [20]Efendim kral, bütün İsrail'in gözü sende. Senden sonra tahtına kimin geçeceğini öğrenmek istiyorlar. [21]Yoksa sen ölüp atalarına kavuşunca, ben ve oğlum Süleyman suçlu sayılacağız."

[22]Bat-Şeva daha kralla konuşurken

1:5 2Sa.3:4 1:11 2Sa.12:24

Peygamber Natan geldi. [23]Krala, "Peygamber Natan geldi" dediler. Natan kralın huzuruna çıkıp yüzüstü yere kapandı.

[24]Sonra, "Efendim kral, senden sonra Adoniya'nın kral olup tahtına geçeceğini söyledin mi?" dedi, [25]"Adoniya bugün gidip sayısız sığır, davar ve besili buzağı kurban etmiş; kralın bütün oğullarını, ordu komutanlarını ve Kâhin Aviyatar'ı çağırmış. Şu anda hepsi onun önünde yiyip içiyor ve, 'Yaşasın Kral Adoniya!' diye bağırıyor. [26]Ama Adoniya beni, Kâhin Sadok'u, Yehoyada oğlu Benaya'yı ve kulun Süleyman'ı çağırmadı. [27]Efendim ve kralım, gerçekten bütün bunlara sen mi karar verdin? Yoksa senden sonra tahtına kimin geçeceğini biz kullarına bildirmeden mi bunu yaptın?"

[28]Kral Davut, "Bana Bat-Şeva'yı çağırın!" dedi. Bat-Şeva kralın huzuruna çıkıp önünde durdu.

[29]Kral Bat-Şeva'ya, "Beni bütün sıkıntılardan kurtaran, yaşayan RAB'bin adıyla ant içiyorum" dedi, [30]"'Benden sonra oğlun Süleyman kral olacak ve tahtıma geçecek' diye İsrail'in Tanrısı RAB'bin adıyla içtiğim andı bugün yerine getireceğim."

[31]O zaman Bat-Şeva kralın önünde diz çöküp yüzüstü yere kapandı ve, "Efendim kral Davut sonsuza dek yaşasın!" dedi.

[32]Kral Davut, "Kâhin Sadok'u, Peygamber Natan'ı ve Yehoyada oğlu Benaya'yı bana çağırın" dedi. Hepsi önüne gelince, [33]kral onlara şöyle dedi: "Efendinizin görevlilerini yanınıza alın ve oğlum Süleyman'ı benim katırıma bindirip Gihon'a götürün. [34]Orada Kâhin Sadok ve Peygamber Natan onu İsrail Kralı olarak meshetsinler*. Boru çalıp, 'Yaşasın Kral Süleyman!' diye bağırın. [35]Onun ardından gidin; çünkü o gelip tahtıma oturacak ve yerime kral olacak. Onu İsrail ve Yahuda'ya yönetici atadım."

[36]Yehoyada oğlu Benaya, "Amin" diye karşılık verdi, "Efendim kralın Tanrısı RAB de bu kararı onaylasın. [37]RAB, efendim kralla birlikte olduğu gibi Süleyman'la da birlikte olsun ve onun krallığını Davut'un krallığından daha başarılı kılsın."

[38]Kâhin Sadok, Peygamber Natan, Yehoyada oğlu Benaya, Keretliler'le Peletliler* gidip Süleyman'ı Kral Davut'un katırına bindirdiler ve Gihon'a kadar ona eşlik ettiler. [39]Kâhin Sadok, Kutsal Çadır'dan yağ dolu boynuz kabı alıp Süleyman'ı meshetti. Boru çalınca bütün halk "Yaşasın Kral Süleyman!" diye bağırdı. [40]Herkes kaval çalarak Süleyman'ın ardından yürüdü. Öyle sevinçliydiler ki, seslerinden adeta yer sarsılıyordu.

[41]Adoniya ve yanındaki konuklar yemeklerini bitirirken kalabalığın gürültüsünü duydular. Boru sesini duyan Yoav, "Kentten gelen bu gürültü de ne?" diye sordu. [42]Yoav daha sorusunu tamamlamadan, Kâhin Aviyatar oğlu Yonatan çıkageldi. Adoniya ona, "İçeri gir, sen yiğit bir adamsın. İyi haberler getirmiş olmalısın" dedi.

[43]Yonatan, "Hayır, bu kez farklı" diye karşılık verdi, "Efendimiz Kral Davut, Süleyman'ı kral atadı. [44]Kral, Kâhin Sadok, Peygamber Natan,

Yehoyada oğlu Benaya ve Keretliler'le Peletliler'in Süleyman'ı kendi katırına bindirip götürmelerini istedi. [45]Gihon'a götürülen Süleyman orada Kâhin Sadok'la Peygamber Natan tarafından kral olarak meshedildi. Oradan sevinçle döndüler ve sesleri kentte yankılanmaya başladı. Duyduğunuz sesler onların sesleridir. [46]Üstelik Süleyman krallık tahtına oturdu bile. [47]Ayrıca efendimiz Kral Davut'u kutlamaya gelen görevlileri, 'Tanrın, Süleyman'ın adını senin adından daha yüce, krallığını senin krallığından daha başarılı kılsın' diyorlar. Kral yatağının üzerine kapanarak, [48]'Henüz gözlerim açıkken bugün tahtıma oturacak birini veren İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun' diyor."

[49]Bunun üzerine Adoniya'nın bütün konukları korkuya kapılıp kalktılar, her biri kendi yoluna gitti. [50]Adoniya ise, Süleyman'dan korktuğu için, gidip sunağın boynuzlarına sarıldı[a]. [51]Durumu Süleyman'a anlattılar. "Adoniya senden korkuyor" dediler, "Sunağın boynuzlarına sarılmış ve 'İlk önce Kral Süleyman ben kulunu kılıçla öldürmeyeceğine dair ant içsin' diyor."

[52]Süleyman, "Eğer bana bağlı kalırsa, saçının bir teline bile zarar gelmez" diye yanıtladı, "Ama içinde bir kötülük varsa öldürülür." [53]Sonra Kral Süleyman'ın gönderdiği adamlar Adoniya'yı sunaktan indirip getirdiler. Adoniya gelip önünde yere kapanınca, ona, "Evine dön!" dedi.

Davut'un Süleyman'a Verdiği Görevler

2 Davut'un ölümü yaklaşınca, oğlu Süleyman'a şunları söyledi: [2]"Herkes gibi ben de yakında bu dünyadan ayrılacağım. Güçlü ve kararlı ol. [3]Tanrın RAB'bin verdiği görevleri yerine getir. Onun yollarında yürü ve Musa'nın yasasında yazıldığı gibi Tanrı'nın kurallarına, buyruklarına, ilkelerine ve öğütlerine uy ki, yaptığın her şeyde ve gittiğin her yerde başarılı olasın. [4]O zaman RAB bana verdiği şu sözü yerine getirecektir: 'Eğer soyun nasıl yaşadığına dikkat eder, candan ve yürekten bana bağlı kalarak yollarımda yürürse, İsrail tahtından senin soyunun ardı arkası kesilmeyecektir.'

[5]"Seruya oğlu Yoav'ın bana ve İsrail ordusunun iki komutanı Ner oğlu Avner'le Yeter oğlu Amasa'ya neler yaptığını biliyorsun. Sanki savaş varmış gibi onları öldürerek barış döneminde kan döktü. Belindeki kemerle ayağındaki çarıklara kan bulaştırdı. [6]Sen aklına uyanı yap, ama onun ak saçlı başının esenlik içinde ölüler diyarına gitmesine izin verme.

[7]"Gilatlı Barzillay'ın oğullarına iyi davran, sofranda yemek yiyenlerin arasında onlara da yer ver. Çünkü ben ağabeyin Avşalom'un önünden kaçtığım zaman onlar bana yardım etmişlerdi.

[8]"Mahanayim'e gittiğim gün beni çok ağır biçimde lanetleyen Benyamin oymağından Bahurimli Gera'nın

---

[a] *1:50 Sunağın boynuzlarına sarılan öldürülmezdi (bkz. Çık.21:13-14).*
2:5 2Sa.3:27 2:5 2Sa.20:10 2:7 2Sa.17:27-29 2:8 2Sa.16:5-13; 19:16-23

oğlu Şimi de yanında. Beni Şeria Irmağı kıyısında karşılamaya geldiğinde, 'Seni kılıçla öldürmeyeceğim' diye RAB'bin adıyla ona ant içmiştim. [9]Ama sen sakın onu cezasız bırakma. Ona ne yapacağım bilecek kadar akıllısın. Onun ak saçlı başını ölüler diyarına kanlar içinde gönder."

Davut'un Ölümü

(1Ta.29:26-28)

[10]Davut ölüp atalarına kavuşunca, kendi adıyla bilinen kentte gömüldü. [11]Yedi yıl Hevron'da, otuz üç yıl Yeruşalim'de olmak üzere toplam kırk yıl İsrail'de krallık yaptı. [12]Babası Davut'un tahtına geçen Süleyman'ın krallığı çok sağlam temellere oturmuştu.

Adoniya'nın Ölümü

[13]Hagit oğlu Adoniya, Süleyman'ın annesi Bat-Şeva'nın yanına gitti. Bat-Şeva ona, "Dostça mı geldin?" diye sordu.

Adoniya, "Dostça" diye karşılık verdi. [14]Ve ekledi: "Sana söyleyeceklerim var."

Bat-Şeva, "Söyle!" dedi.

[15]Adoniya, "Bildiğin gibi, daha önce krallık benim elimdeydi" dedi, "Bütün İsrail benim kral olmamı bekliyordu. Ancak her şey değişti ve krallık kardeşimin eline geçti. Çünkü RAB'bin isteği buydu. [16]Ama benim senden bir dileğim var. Lütfen geri çevirme."

Bat-Şeva, "Söyle!" dedi.

[17]Adoniya, "Kral Süleyman seni kırmaz" dedi, "Lütfen ona söyle, Şunemli Avişak'ı bana eş olarak versin."

[18]Bat-Şeva, "Peki, senin için kralla konuşacağım" diye karşılık verdi.

[19]Bat-Şeva, Adoniya'nın dileğini iletmek üzere Kral Süleyman'ın yanına gitti. Süleyman annesini karşılamak için ayağa kalkıp önünde eğildikten sonra tahtına oturdu. Annesi için de sağ tarafına bir taht koydurdu. [20]Tahtına oturan annesi, "Senden küçük bir dileğim var, lütfen beni boş çevirme" dedi.

Kral, "Söyle anne, seni kırmam" diye karşılık verdi.

[21]Bat-Şeva, "Şunemli Avişak ağabeyin Adoniya'ya eş olarak verilsin" dedi.

[22]Kral Süleyman, "Neden Şunemli Avişak'ın Adoniya'ya verilmesini istiyorsun?" dedi, "Krallığı da ona vermemi iste bari! Ne de olsa o benim büyüğüm. Üstelik Kâhin Aviyatar'la Seruya oğlu Yoav da ondan yana."

[23]Bu olay üzerine Kral Süleyman RAB'bin adıyla ant içti: "Eğer Adoniya bu dileğini hayatıyla ödemezse, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın! [24]Beni güçlendirip babam Davut'un tahtına oturtan, verdiği sözü tutup bana bir hanedan kuran, yaşayan RAB'bin adıyla ant içerim ki, Adoniya bugün öldürülecek!" [25]Böylece Kral Süleyman Yehoyada oğlu Benaya'yı Adoniya'yı öldürmekle görevlendirdi. Benaya da gidip Adoniya'yı öldürdü.

Aviyatar'ın Sürgüne Gönderilmesi, Yoav'ın Ölümü

[26]Kral, Kâhin Aviyatar'a, "Ana-

2:11 2Sa.5:4-5; 1Ta.3:4 *2:12 1Ta.29:23* tot'taki tarlana dön" dedi, "Aslında ölümü hak ettin. Ama seni şimdi öldürmeyeceğim. Çünkü sen babam Davut'un önünde Egemen RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* taşıdın ve babamın çektiği bütün sıkıntıları onunla paylaştın." [27]Eli'nin ailesi hakkında RAB'bin Şilo'da söylediği sözün gerçekleşmesi için, Süleyman Aviyatar'ı RAB'bin kâhinliğinden uzaklaştırdı.

[28]Haber Yoav'a ulaştı. Yoav daha önce ayaklanan Avşalom'u desteklemediği halde Adoniya'yı destekledi. Bu nedenle RAB'bin Çadırı'na kaçtı ve sunağın boynuzlarına sarıldı. [29]Yoav'ın RAB'bin Çadırı'na kaçıp sunağın yanında olduğu Kral Süleyman'a bildirildi. Süleyman, Yehoyada oğlu Benaya'ya, "Git, onu vur!" diye buyruk verdi.

[30]Benaya RAB'bin Çadırı'na gitti ve Yoav'a, "Kral dışarı çıkmanı buyuruyor!" dedi.

Yoav, "Hayır, burada ölmek istiyorum" karşılığını verdi.

Benaya gidip Yoav'ın kendisini nasıl yanıtladığını krala bildirdi.

[31]Kral, "Onun istediği gibi yap" dedi, "Onu orada öldür ve göm. Yoav'ın boş yere döktüğü kanın sorumluluğunu benim ve babamın soyu üstünden kaldırmış olursun. [32]RAB döktüğü kandan ötürü onu cezalandıracaktır. Çünkü Yoav babam Davut'un bilgisi dışında, kendisinden daha iyi ve doğru olan iki kişiyi –İsrail ordusunun komutanı Ner oğlu Avner'le Yahuda ordusunun komutanı Yeter oğlu Amasa'yı– kılıçla öldürdü. [33]Böylece dökülen kanlarının sorumluluğu sonsuza dek Yoav'ın ve soyunun üstünde kalacaktır. Ama RAB, Davut'a, soyuna, ailesine ve tahtına sonsuza dek esenlik verecektir."

[34]Yehoyada oğlu Benaya gidip Yoav'ı öldürdü. Onu ıssız bir bölgede bulunan kendi evine gömdüler. [35]Kral, Yoav'ın yerine Yehoyada oğlu Benaya'yı ordu komutanı yaptı. Aviyatar'ın yerine de Kâhin Sadok'u atadı.

Şimi'nin Ölümü

[36]Sonra kral haber gönderip Şimi'yi çağırttı. Ona, "Yeruşalim'de kendine bir ev yap ve orada otur" dedi, "Hiçbir yere gitme. [37]Oradan ayrılıp Kidron Vadisi'nden öteye geçtiğin gün bil ki öleceksin. Sorumluluk sana ait."

[38]Şimi krala, "Efendim kral, peki" diye karşılık verdi, "Kulun olarak söylediklerini aynen yapacağım." Şimi Yeruşalim'de uzun süre yaşadı.

[39]Aradan üç yıl geçmişti, Şimi'nin iki kölesi Gat Kralı Maaka oğlu Akiş'in yanına kaçtı. Kölelerin Gat'a kaçtığını Şimi'ye haber verdiler. [40]Bunun üzerine Şimi kalkıp eşeğine palan vurdu ve kölelerini aramak üzere Gat'a Akiş'in yanına gitti. Kölelerini bulup Gat'tan geri getirdi.

[41]Şimi'nin Yeruşalim'den Gat'a gidip döndüğü Süleyman'a anlatılınca, [42]Süleyman Şimi'yi çağırttı. "Sana RAB'bin adıyla ant içirmedim mi?" dedi, "'Kalkıp herhangi bir yere gittiğin gün öleceğini bil!' diye

---

2:26 1Sa.22:20-23 *2:26 2Sa.15:24* *2:27 1Sa.2:27-36* seni uyarmadım mı? Sen de bana: 'Peki, sözünü dinleyeceğim' demedin mi? [43]Öyleyse neden RAB'bin adına içtiğin anda ve buyruğuma uymadın?"

[44]Kral, Şimi'ye karşı sözlerini şöyle sürdürdü: "Babam Davut'a yaptığın bütün kötülükleri çok iyi biliyorsun. Bu yaptıklarından dolayı RAB seni cezalandıracak. [45]Ama Kral Süleyman kutsanacak ve Davut'un tahtı RAB'bin önünde sonsuza dek kurulu kalacaktır."

[46]Kral, Yehoyada oğlu Benaya'ya buyruk verdi. O da gidip Şimi'yi öldürdü.

Böylece Süleyman'ın krallığı iyice pekişti.

Süleyman Tanrı'dan Bilgelik İstiyor

(2Ta.1:3-12)

3 Süleyman, Mısır Firavunu'nun kızıyla evlendi. Böylece firavunla müttefik oldu. Eşini Davut Kenti'ne götürdü. Kendi sarayı, RAB'bin Tapmağı ve Yeruşalim'in çevre surları tamamlanıncaya kadar orada yaşadılar. [2]Halk, hâlâ çeşitli tapınma yerlerinde RAB'be kurban sunuyordu. Çünkü o güne dek RAB'bin adına yapılmış bir tapmak yoktu. [3]Süleyman babası Davut'un kurallarına uyarak RAB'be olan sevgisini gösterdi. Ancak hâlâ çeşitli tapınma yerlerinde kurban sunuyor, buhur yakıyordu.

[4]Tapınma yerlerinin en ünlüsü Givon'daydı. Kral Süleyman oraya giderek sunakta bin yakmalık sunu* sundu. [5]RAB Tanrı, Givon'da o gece rüyada Süleyman'a görünüp, "Sana ne vermemi istersin?" diye sordu.

[6]Süleyman, "Kulun babam Davut'a büyük iyilikler yaptın" diye karşılık verdi, "O sana bağlı, doğru, bütün yüreğiyle dürüst biri olarak yolunda yürüdü. Bugün tahtına oturacak bir oğul vermekle ona büyük bir iyilik daha yapmış oldun.

[7]"Ya RAB Tanrım! Ben henüz çocuk denecek bir yaşta, yöneticilik nedir bilmezken bu kulunu babam Davut'un yerine kral atadın. [8]İşte kulun kendi seçtiğin kalabalık halkın, sayılamayacak kadar büyük bir kalabalığın ortasındadır. [9]Bu yüzden bana öyle sezgi dolu bir yürek ver ki, iyi ile kötüyü ayırt edip halkını yönetebileyim. Başka türlü senin bu büyük halkını kim yönetebilir!"

[10]Süleyman'ın bu isteği Rab'bi hoşnut etti. [11-12]Tanrı ona şöyle dedi: "Madem kendin için uzun ömür, zenginlik ve düşmanlarının ölümünü istemedin, bunların yerine adil bir yönetim için bilgelik istedin; isteğini yerine getireceğim. Sana öyle bir bilgelik ve sezgi dolu bir yürek vereceğim ki, benzeri ne senden öncekilerde görülmüştür, ne de senden sonrakilerde görülecektir. [13]Sana istemediklerini de vereceğim: Yaşadığın sürece öbür kralların erişemeyeceği bir zenginlik ve onura ulaşacaksın. [14]Eğer sen de baban Davut gibi kurallarıma ve buyruklarıma uyup yollarımda yürürsen, sana uzun ömür de vereceğim."

[15]Süleyman uyanınca bunun bir rüya olduğunu anladı. Sonra Yeruşalim'e gitti, Rab'bin Antlaşma Sandığı'nın* önünde durup yakmalık sunular ve esenlik sunuları* sundu. Ayrıca bütün görevlilerine de bir şölen verdi.

Süleyman Bilgece Yargılıyor

[16]Bir gün iki fahişe gelip kralın önünde durdu. [17]Kadınlardan biri krala şöyle dedi: "Efendim, bu kadınla ben aynı evde kalıyoruz. Birlikte kaldığımız sırada ben bir çocuk doğurdum. [18]İki gün sonra da o doğurdu. Evde yalnızdık, ikimizden başka kimse yoktu. [19]Bu kadın geceleyin çocuğunun üzerine yattığı için çocuk ölmüş. [20]Gece yarısı, ben kulun uyurken, kalkıp çocuğumu almış, koynuna yatırmış, kendi ölü çocuğunu da benim koynuma koymuş. [21]Sabahleyin oğlumu emzirmek için kalktığımda, onu ölmüş buldum. Ama sabah aydınlığında dikkatle bakınca, onun benim doğurduğum çocuk olmadığını anladım."

[22]Öbür kadın, "Hayır! Yaşayan çocuk benim, ölü olan senin!" diye çıkıştı.

Birinci kadın, "Hayır! Ölen çocuk senin, yaşayan çocuk benim!" diye diretti. Kralın önünde böyle tartışıp durdular.

[23]Kral, "Biri, 'Yaşayan çocuk benim, ölü olan senin' diyor, öbürü, 'Hayır! Ölen çocuk senin, yaşayan benim' diyor. [24]O halde bana bir kılıç getirin!" dedi. Kılıç getirilince, [25]kral, "Yaşayan çocuğu ikiye bölüp yarısını birine, yarısını öbürüne verin!" diye buyurdu.

[26]Yüreği oğlunun acısıyla sızlayan, çocuğun gerçek annesi krala, "Aman efendim, sakın çocuğu öldürmeyin! Ona verin!" dedi.

Öbür kadınsa, "Çocuk ne benim, ne de senin olsun, onu ikiye bölsünler!" dedi.

[27]O zaman kral kararını verdi: "Sakın çocuğu öldürmeyin! Birinci kadına verin, çünkü gerçek annesi odur."

[28]Kralın verdiği bu kararı duyan bütün İsrailliler hayranlık içinde kaldı. Herkes adil bir yönetim için Süleyman'ın Tanrı'dan gelen bilgeliğe sahip olduğunu anladı.

Süleyman'ın Görevlileri

4 Süleyman bütün İsrail'in kralıydı. [2]Görevlileri ise şunlardı:

Kâhin: Sadok oğlu Azarya. [3]Yazmanlar: Şişa'nın oğulları Elihoref ve Ahiya. Devlet tarihçisi: Ahilut oğlu Yehoşafat. [4]Ordu komutanı: Yehoyada oğlu Benaya. Kâhinler: Sadok ve Aviyatar. [5]Baş vali: Natan oğlu Azarya. Kralın özel danışmanı: Natan oğlu Kâhin Zavut. [6]Saray sorumlusu: Ahişar. Angaryacıların başı: Avda oğlu Adoniram.

[7]Süleyman'ın İsrail'de on iki bölge valisi vardı. Bunlar kralın ve sarayın yiyecek içecek gereksinimini karşılardı. Her vali yılda bir ay bu gereksinimleri karşılamakla yükümlüydü.

[8]Bu valiler şunlardı: Efrayim'in dağlık bölgesinde Ben-Hur; [9]Makaz, Şaalvim, Beytşemeş ve Elon-Beythanan bölgelerinde Ben-Deker; [10]Arubbot, Soko ve bütün Hefer bölgesinde Ben-Heset; [11]Nafat-Dor bölgesinde Süleyman'ın kızı Tafat'la evli olan Ben-Avinadav; [12]Taanak, Megiddo, Yizreel'in altında Saretan'ın yanındaki bütün Beytşean ve Beytşean'dan Avel-Mehola ve Yokmoam'ın ötelerine kadar uzanan bölgede Ahilut oğlu Baana; [13]Ramot-Gilat, Gilat'ta

Manaşşe oğlu Yair'in yerleşim birimleri ve Başan'daki Argov yöresinde surlar ve tunç* sürgülerle güçlendirilmiş altmış büyük kentin başında Ben-Gever; [14]Mahanayim bölgesinde İddo oğlu Ahinadav; [15]Naftali bölgesinde Süleyman'ın kızı Basemat'la evlenen Ahimaas; [16]Aşer ve Bealot bölgelerinde Huşay oğlu Baana; [17]İssakar bölgesinde Paruah oğlu Yehoşafat; [18]Benyamin bölgesinde Ela oğlu Şimi; [19]Gilat bölgesinde, yani Amorlular'ın Kralı Sihon'la Başan Kralı Og'un eski topraklarında Uri oğlu Gever. Ayrıca Yahuda bölgesinin[a] tek valisi vardı.

Süleyman'ın Bir Günlük Gereksinimleri

[20]Yahuda ve İsrail halkı kıyıların kumu kadar kalabalıktı. Herkes yiyip içip sevinç içinde yaşıyordu. [21]Süleyman, Fırat Irmağı'ndan Filist'e, oradan Mısır sınırına kadar bütün ülkelere egemendi. Bu ülkeler Süleyman'ın yaşamı boyunca ona haraç ödeyip hizmet ettiler.

[22]Süleyman'ın sarayının bir günlük yiyecek gereksinimi şunlardı: Otuz kor[b] ince, altmış kor[c] kepekli un; [23]onu ahırda, yirmisi çayırda yetiştirilmiş sığır ve yüz koyun; ayrıca geyikler, ceylanlar, karacalar ve semiz kuşlar. [24]Tifsah'tan Gazze'ye kadar, Fırat Irmağı'nın batısındaki bütün krallıkları Süleyman yönetiyordu. Her tarafta barış vardı. [25]Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar Yahuda ve İsrail halkının her bireyi Süleyman'ın yaşamı boyunca kendi asması ve incir ağacı altında güvenlik içinde yaşadı.

[26]Süleyman'ın savaş arabalarının atları için kırk bin ahırı ve on iki bin atlısı vardı.

[27]Bölge valilerinin her biri kendine düşen bir ay boyunca, Kral Süleyman'a ve sofrasına oturan herkese yiyecek sağlar, hiçbir şeyi eksik etmezdi. [28]Her vali kendisine verilen buyruk uyarınca, savaş arabalarının atlarıyla öbür atlar için belirli bir yere arpa ve saman getirirdi.

Süleyman'ın Eşsiz Bilgeliği

[29]Tanrı, Süleyman'a bilgelik, derin bir sezgi, kıyılardaki kum kadar anlayış verdi. [30]Süleyman'ın bilgeliği, bütün doğuluların ve Mısırlılar'ın bilgeliğinden daha üstündü. [31]O, Ezrahlı Etan, Mahol'un oğulları Heman, Kalkol ve Darda dahil herkesten daha bilgeydi. Ünü çevredeki bütün uluslara yayılmıştı. [32]Üç bin özdeyişi ve bin beş ezgisi vardı. [33]Lübnan sedir ağacından duvarlarda biten mercanköşkotuna kadar bütün ağaçlardan söz ettiği gibi, hayvanlar, kuşlar, sürüngenler* ve balıklardan da söz edebiliyordu. [34]Süleyman'ın bilgeliğini duyan dünyanın bütün kralları ona adamlarını gönderirdi. Bütün uluslardan insanlar gelir, Süleyman'ın

---

[a] *4:19 Septuaginta "Yahuda bölgesi", Masoretik metin "Ülke".*

[b] *4:22 "Otuz kor": Yaklaşık 4 ton.*

[c] *4:22 "Altmış kor": Yaklaşık 8 ton.*

4:21 Yar.15:18; 2Ta.9:26 *4:26 1Kr.10:26; 2Ta.1:14; 9:25*

4:31 Mez.89 başlık *4:32 Özd.1:1; 10:1; 25:1; Ezg.1:1* bilgece sözlerini dinlerdi.

Tapınağın Yapım Hazırlıkları

(2Ta.2:1-18)

5 Sur Kralı Hiram, Süleyman'ın babası Davut'un yerine kral olarak meshedildiğini* duyunca, elçilerini Süleyman'a gönderdi. Çünkü Davut'la hep dostça geçinmişti. [2]Süleyman Hiram'a şu haberi gönderdi: [3]"Bildiğin gibi, babam Davut çevresindeki savaşlar yüzünden Tanrısı RAB'bin adına bir tapınak yapamadı. Bu savaşlarda RAB, Davut'un düşmanlarını onun ayakları altına serdi. [4]Oysa şimdi Tanrım RAB her yönden bana rahatlık verdi. Ne bir düşmanım var, ne de kötü bir olay. [5]RAB, babam Davut'a, 'Tahtına oturtacağım oğlun benim adıma bir tapınak yapacak' diye söz verdi. Ben de Tanrım RAB'bin adına bir tapınak yapmaya karar verdim.

[6]"Şimdi bana Lübnan'dan sedir ağaçları kesmeleri için adamlarına buyruk ver. Benim adamlarım da seninkilerle birlikte çalışsın. Adamların için istediğin ücreti vereceğim. Aramızda Saydalılar kadar ağaç kesmede usta adamlar olmadığını biliyorsun."

[7]Hiram, Süleyman'dan bu haberi alınca çok sevindi ve, "Bugün, o büyük ulusu yönetmek üzere Davut'a bilge bir oğul veren RAB'be övgüler olsun!" dedi.

[8]Sonra Hiram Süleyman'a şu haberi gönderdi: "Gönderdiğin haberi aldım. Sedir ve çam ağaçlarıyla ilgili bütün dileklerini yerine getireceğim. [9]Adamlarım tomrukları Lübnan'dan denize indirecekler, ben de onları sallar halinde bağlatıp belirteceğin yere kadar yüzdüreceğim. Orada adamlarım onları çözer, sen de alıp götürürsün. Sarayımın yiyecek gereksinimini karşılamakla, sen de benim dileğimi yerine getirmiş olursun."

[10]Hiram Süleyman'a istediği kadar sedir ve çam tomruğu sağladı. [11]Süleyman her yıl Hiram'a sarayının yiyecek gereksinimi olarak yirmi bin kor buğday[a], yirmi kor[b] saf zeytinyağı verirdi. [12]RAB, verdiği söz uyarınca, Süleyman'a bilgelik verdi. Süleyman'la Hiram arasında barış vardı. Aralarında bir antlaşma yaptılar.

[13]Kral Süleyman angaryasına çalıştırmak üzere bütün İsrail'den otuz bin adam topladı. [14]Sırayla her ay on binini Lübnan'a gönderiyordu. Bir ay Lübnan'da, iki ay evlerinde kalıyorlardı. Angaryasına çalışan adamların başında Adoniram vardı. [15]Süleyman'ın yük taşıyan 70000, dağlarda taş kesen 80000 adamı vardı. [16]Ayrıca, işin yürümesini sağlayan ve işçileri yöneten 3300 görevlisi vardı. [17]İşçiler, kralın buyruğu uyarınca, tapınağın temelini yontma taşlarla atmak üzere ocaktan büyük ve kaliteli taşlar kesip çıkardılar. [18]Süleyman'ın ve Hiram'ın yapıcılarıyla Gevallılar, tapınağın yapımı için taşlarla keresteleri kesip hazırladılar.

---

[a] *5:11 "Yirmi bin kor buğday": Yaklaşık 3 500 ton.*
[b] *5:11 "Yirmi kor": Yaklaşık 4 400 lt.*
5:5 2Sa.7:12-13; 1Ta.17:11-12

Tapınağın Yapılışı

(2Ta.3:1-14)

6 İsrail halkı Mısır'dan çıktıktan dört yüz seksen yıl sonra, Süleyman, krallığının dördüncü yılının ikinci ayı* olan Ziv ayında RAB'bin Tapınağı'nın yapımına başladı.

[2]Kral Süleyman'ın RAB için yaptığı tapınağın uzunluğu altmış[a], genişliği yirmi[b], yüksekliği otuz arşındı[c]. [3]Tapınağın ana bölümünün önündeki eyvan tapınağın genişliğinde olup yirmi arşındı. Eyvan tapınağın önünden ileriye doğru on arşındı[ç]. [4]Süleyman tapınakta dışa doğru daralan kafesli pencereler yaptırdı. [5]Tapınağın dış cephesine bitişik, ana bölümün ve iç odanın çevresindeki duvarlara bitişik, odalardan oluşan katlar yaptırdı. [6]Alt kat beş arşın[d], orta kat altı arşın[e], üst kat yedi arşın[f] genişliğindeydi. Kirişler tapınağın duvarlarına girmesin diye duvarların çevresinde dışarıya doğru çıkıntılar bıraktı.

[7]Tapınağın yapımında kullanılan taşlar taş ocaklarında yontulmuştu. Onun için yapım halindeki tapınakta çekiç ve balta dahil hiçbir demir aletin sesi duyulmadı. [8]Aşağı[g] yan katın girişi tapınağın güneyindeydi. Döner bir merdivenle orta kata, oradan da üçüncü kata çıkılırdı. [9]Süleyman tapmağı yapıp tamamladı. Üstünü sedir ağacından direklerle, kalın tahtalarla kapattı. [10]Dış duvarlara bitişik katlar tapınağın çevresini kapsıyordu. Her birinin yüksekliği beş arşındı[d]. Bunlar sedir ağacından kirişlerle tapınağa eklendi.

[11]RAB, Süleyman'a şöyle seslendi: [12]"Bu tapınağı yapmaktasın. Kurallarıma, ilkelerime ve bütün buyruklarıma uyup onlara bağlı kalırsan, baban Davut'a verdiğim sözü senin aracılığınla yerine getireceğim. [13]Halkım İsrail'in arasında yaşayıp onları hiç terk etmeyeceğim."

[14]Süleyman tapmağı yapıp bitirdi. [15]Tapınağın iç duvarlarının yüzeyini sedir ağaçlarıyla döşeyip üstlerini tabandan tavana kadar tahtalarla kapladı. Tapınağın zeminini ise çam tahtalarla döşetti. [16]En Kutsal Yer* olarak adlandırılan iç oda, tapınağın arka bölümünde yapıldı. Tabandan tavana kadar sedir tahtasından oluşan bir duvarla öbür bölümlerden ayrıldı. Bu bölümün uzunluğu yirmi arşındı. [17]Bu iç odanın önündeki ana bölümün uzunluğu ise kırk arşındı[h]. [18]Taşlar görünmesin diye tapınağın içi, üzerine sukabağı ve çiçek motifleri oyulmuş sedir tahtalarıyla kaplandı.

[19]Tapınağın içinde RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* konacağı iç oda hazırlandı. [20]Bu odanın içten içe uzunluğu, genişliği ve yüksekliği yirmişer arşındı. Süleyman odayı saf altınla kaplattı. Sunağı da sedir tahtalarla

---

[a] *6:2 "Altmış arşın": Yaklaşık 27 m.* [b] *6:2,3,16,20 "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m.*

[c] *6:2 "Otuz arşın": Yaklaşık 13.5 m.* [ç] *6:3,23,24,25,26 "On arşın": Yaklaşık 4.5 m.*

[d] *6:6,10,24 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.*

[e] *6:6 "Altı arşın": Yaklaşık 2.7 m.* [f] *6:6 "Yedi arşın": Yaklaşık 3.2 m.*

[g] *6:8 Septuaginta "Aşağı", Masoretik metin "Orta".*

[h] *6:17 "Kırk arşın": Yaklaşık 18 m.*

6:16 Çık.26:33-34

döşetti. [21]Tapınağın içini saf altınla kaplattı; iç odanın önüne altın zincirler asıp orayı da altınla kaplattı. [22]Böylece iç odadaki sunak dahil, tapınağın içini tamamen altınla kaplatmış oldu.

[23]İç odada her biri on arşın yüksekliğinde, iğde ağacından iki Keruv* yaptı. [24]Her kanadı beşer arşın olan Keruv'un açık kanatları bir uçtan öbür uca toplam on arşındı. [25]Öbür Keruv'un kanat açıklığı da on arşındı. Her iki Keruv'un da ölçüsü ve görünüşü aynıydı. [26]İkisinin de yüksekliği on arşındı. [27]Süleyman Keruvlar'ı tapınağın iç odasına yerleştirdi. Keruvlar'dan birinin açık kanadı bir duvara, ötekinin kanadı karşı duvara erişirken, öbür kanatları da odanın ortasında birbirine değiyordu. [28]Süleyman Keruvlar'ı da altınla kaplattı.

[29]Tapınağın iç ve dış odalarının bütün duvarlarını kabartma Keruvlar, hurma ağaçları ve çiçek motifleriyle süsletti. [30]Tapınağın hem iç, hem de dış odasının döşemelerini altınla kaplattı.

[31]İç odanın girişine iğde ağacından iki kanatlı söveli bir kapı yaptırdı. Söveli kapının genişliği tapınağın genişliğinin beşte biriydi[a]. [32]İğde ağacından yapılan iki kapı kanadının üstüne kabartma Keruvlar, hurma ağaçları ve çiçek motifleri oydurdu. Keruvlar ve hurma ağaçlarını altınla kaplattı. [33]Aynı biçimde ana bölümün girişine de iğde ağacından kapı söveleri yaptırdı. Bu söveli kapı tapınağın genişliğinin dörtte biriydi. [34]Ayrıca, çam ağacından, her biri iki kanatlı, katlanabilen iki kapı yaptırdı. [35]Bunların da üstüne Keruvlar, hurma ağaçları ve çiçek motifleri oydurdu. Oymaların üzerini düzgün biçimde altınla kaplattı.

[36]İç avlunun duvarlarını üç sıra yontma taş ve bir sıra sedir ağacı kirişleriyle yaptırdı.

[37]RAB'bin Tapınağı'nın temeli dördüncü yılın Ziv ayında atıldı. [38]On birinci yılın sekizinci ayı olan Bul ayında tapınak tasarlandığı biçimde bütün ayrıntılarıyla tamamlandı. Tapınağın yapımı Süleyman'ın yedi yılını almıştı.

Süleyman'ın Sarayı

7 Süleyman kendine, yapımı on üç yıl süren bir saray yaptırdı.

[2]Uzunluğu yüz[b], genişliği elli[c], yüksekliği otuz arşın[ç] olan Lübnan Ormanı adında bir saray daha yaptırdı. Saray sedir kirişler yerleştirilmiş dört sıra halindeki sedir sütunların üzerine yapılmıştı. [3]Sütunların üstündeki kırk beş kirişin üstü sedir tahtalarıyla kaplanmıştı. Bir sıra on beş kirişten oluşuyordu. [4]Kafesli pencereler üç sıra halinde birbirine bakacak biçimde yapılmıştı. [5]Kapılar ve kapı söveleri dört köşeliydi. Pencereler ise üç sıra halinde birbirine bakacak biçimde yapılmıştı.

[6]Süleyman elli arşın uzunluğunda

---

[a] 6:31 "Söveli kapının genişliği tapınağın genişliğinin beşte biriydi" ya da "Kapı söveleri beş köşeliydi." Benzer ifade 33. ayette de geçmektedir.

[b] 7:2 "Yüz arşın": Yaklaşık 45 m. *[c] 7:2,6 "Elli arşın": Yaklaşık 22.5 m.*

[ç] 7:2,6 "Otuz arşın": Yaklaşık 13.5 m. *6:22 Çık.30:1-3* *6:23-28 Çık.25:18-20*

otuz arşın genişliğinde sütunlu bir eyvan yaptırdı. Eyvanın önünde sütunlarla desteklenmiş asma tavan vardı.

[7]Taht Eyvanı'nı, yani kararların verileceği Yargı Eyvanı'nı da yaptırdı. Bu eyvan da baştan aşağı sedir tahtalarıyla kaplıydı. [8]Eyvanın arkasında öbür avludaki kendi oturacağı saray da aynı biçimde yapılmıştı. Süleyman, karısı olan firavunun kızı için de bu eyvanın benzeri bir saray yaptırdı.

[9]Dışarıdan büyük avluya, temelden çatıya kadar bütün bu yapılar kaliteli taşlarla yapılmıştı. Taşlar testereyle kesilmiş, ön ve arka yüzleri yontulmuş, belirli ölçülere göre hazırlanmıştı. [10]Temeller sekiz[a] ve on arşın[b] uzunluğunda büyük, seçme taşlardan atılmıştı. [11]Üstlerinde belirli ölçülere göre kesilmiş kaliteli taşlar ve sedir kirişler vardı. [12]Büyük avlu üç sıra yontma taş ve bir sıra sedir kirişlerinden oluşan bir duvarla çevrilmişti. RAB'bin Tapınağı'nın iç avlusuyla eyvanın duvarları da aynı yapıdaydı.

Hiram'ın Görevi

(2Ta.3:17; 4:2-6,10-5:1)

[13]Kral Süleyman haber gönderip Sur'dan Hiram'ı getirtti. [14]Hiram'ın annesi Naftali oymağından dul bir kadın, babası ise Surlu bir tunç* işçisiydi. Hiram tunç işlemede bilgili, deneyimli, usta biriydi. Gelip Kral Süleyman'ın bütün işlerini yaptı.

[15]Hiram her birinin yüksekliği on sekiz[c] arşın ve çevresi on iki arşın[ç] olan iki tunç sütun döktü. [16]Sütunların üzerine koymak için beşer arşın[d] yüksekliğinde dökme tunçtan iki sütun başlığı yaptı. [17-18]Sütun başlıklarının her biri ağla kaplanmıştı. Ağın üzeri yedi sıra örgülü zincirle ve iki sıra nar motifiyle bezenmişti. [19]Eyvanda bulunan dört arşın[e] yüksekliğindeki sütun başlıkları da nilüfer biçimindeydi. [20]Her iki sütun başlığında, örgülü ağa yakın çıkıntının yukarısında çepeçevre diziler halinde iki yüz nar motifi vardı.

[21]Hiram sütunları tapınağın eyvanına dikip sağdakine Yakin[f], soldakine Boaz[g] adını verdi. [22]Sütun başlıkları nilüfer biçimindeydi. Böylece sütunların işi tamamlanmış oldu.

[23]Hiram dökme tunçtan on arşın[b] çapında, beş arşın derinliğinde, çevresi otuz arşın[h] yuvarlak bir havuz yaptı.

[24]Havuz, kenarlarının altındaki iki sıra sukabağı motifiyle birlikte dökülmüştü. Her arşında onar tane olan bu motifler havuzu çepeçevre kuşatıyordu.

[25]Havuz üçü kuzeye, üçü batıya, üçü güneye, üçü de doğuya bakan on iki boğa heykeli üzerine oturtulmuş-

[a] *7:10 "Sekiz arşın": Yaklaşık 3.6 m.*

[b] *7:10,23 "On arşın": Yaklaşık 4.5 m.*

[c] *7:15 "On sekiz arşın": Yaklaşık 8.1 m.*

[ç] *7:15 "On iki arşın": Yaklaşık 5.4 m.*

[d] *7:16,23 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.*

[e] *7:19,27,38 "Dört arşın": Yaklaşık 1.8 m.*

[f] *7:21 "Yakin": "Pekiştirir" anlamına gelir.*

[g] *7:21 "Boaz": "Güç O'ndadır (Tanrı'dadır)" anlamına gelebilir.*

[h] *7:23 "Otuz arşın": Yaklaşık 13.5 m.* *7:8 1Kr.3:1*

tu. Boğaların sağrıları içe dönüktü. [26]Havuzun çeperi dört parmak kalınlığındaydı; kenarları kâse kenarlarını, nilüferleri andırıyordu. İki bin bat[a] su alıyordu.

[27]Hiram her biri dört arşın uzunluğunda, dört arşın genişliğinde ve üç arşın[b] yüksekliğinde on adet tunç ayaklık yaptı. [28]Ayaklıklar aynalıklarla döşenmiş, aynalıklar da çerçeve içine alınmıştı. [29]Aynalıklar aslan, boğa, Keruv* motifleriyle süslenmişti. Çerçeveler de böyleydi, yalnız aslanlarla boğaların üstünde ve altında sarkık çelenk işlemeleri vardı. [30]Her bir ayaklığın dört tunç tekerleği ve dingilleri vardı. Dört köşeye de kazan için destekler yapılmıştı. Her dökme destek çelenklerle süslenmişti. [31]Ayaklığın üst yüzeyinde kazan için bir arşın[c] yüksekliğinde yuvarlak çerçeveli bir boşluk vardı. Boşluğun tabanı bir buçuk arşın[ç] genişliğindeydi. Çevresinde oymalar vardı. Ayaklıkların aynalıkları yuvarlak değil, kareydi.

[32]Aynalıkların altındaki dört tekerleğin dingilleri ayaklıklara bağlıydı. Her tekerleğin çapı bir buçuk arşındı[ç]. [33]Tekerlekler savaş arabalarının tekerlekleri gibiydi. Dingilleri, jantları, parmakları ve göbeklerinin hepsi dökümdü.

[34]Her ayaklığın dört köşesinde de kendinden dört destek vardı. [35]Ayaklıkların üstünde yarım arşın[d] yüksekliğinde yuvarlak birer halka vardı. Ayaklıkların başındaki dayanaklar ve yan aynalıklar da ayaklıklara bitişikti. [36]Hiram dayanakların ve aynalıklarının genişliği oranında her birinin yüzeyine Keruvlar, aslanlar, hurma ağaçları, çevrelerine de çelenkler oydu. [37]Böylece on ayaklığı yaptı; hepsinin dökümü, ölçüsü ve biçimi aynıydı.

[38]Hiram ayrıca on ayaklığın üzerine oturan dörder arşın genişliğinde on tunç kazan yaptı. Her kazan kırk bat[e] su alıyordu. [39]Ayaklıkların beşini tapmağın güneyine, beşini kuzeyine yerleştirdi. Havuzu ise tapınağın güneydoğu köşesine yerleştirdi.

[40]Hiram kazanlar, kürekler, çanaklar yaptı. Böylece Kral Süleyman için üstlenmiş olduğu RAB'bin Tapınağı'yla ilgili bütün işleri tamamlamış oldu:

[41]İki sütun ve iki yuvarlak sütun başlığı, bu başlıkları süsleyen iki örgülü ağ,

[42]Sütunların yuvarlak başlıklarını süsleyen iki örgülü ağın üzerini ikişer sıra halinde süsleyen dört yüz nar motifi,

[43]On kazan ve ayaklıkları,

[44]Havuz ve havuzu taşıyan on iki boğa heykeli,

[45]Kovalar, kürekler, çanaklar.

Hiram'm Kral Süleyman için RAB'bin Tapınağı'na yaptığı bütün bu eşyalar parlak tunçtandı.

[46]Kral bunları Şeria Ovası'nda, Sukkot ile Saretan arasındaki killi

---

[a] *7:26 "İki bin bat": Yaklaşık 44 000 lt.*

[b] *7:27 "Üç arşın": Yaklaşık 1.4 m.*

[c] *7:31 "Bir arşın": Yaklaşık 45 cm.*

[ç] *7:31,32 "Bir buçuk arşın": Yaklaşık 70 cm.*

[d] *7:35 "Yarım arşın": Yaklaşık 22.5 cm.*

[e] *7:38 "Kırk bat": Yaklaşık 880 lt.*

7:38 Çık.30:17-21

topraklarda döktürmüştü. [47]Eşyalar o kadar çoktu ki, Süleyman hepsini tartmadı. Kullanılan tuncun hesabı tutulmadı.

[48]Süleyman'ın RAB'bin Tapınağı için yaptırdığı altın eşyalar şunlardı:

Sunak, ekmeklerin Tanrı'nın huzuruna konduğu masa,

[49]İç odanın girişine, beşi sağa, beşi sola yerleştirilen saf altın kandillikler, çiçek süslemeleri, kandiller, maşalar,

[50]Saf altın taslar, fitil maşaları, çanaklar, tabaklar, buhurdanlar.

Tapınaktaki iç odanın, yani En Kutsal Yer'in* ve ana bölümün kapı menteşeleri de altındandı.

[51]RAB'bin Tapınağı'nın yapımı tamamlanınca Kral Süleyman, babası Davut'un adadığı altın, gümüş ve öbür eşyaları getirip tapınağın hazine odalarına yerleştirdi.

Antlaşma Sandığı'nın Tapınağa Getirilmesi

(2Ta.5:2-6:2)

8 Kral Süleyman RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* Davut Kenti olan Siyon'dan getirmek üzere İsrail halkının ileri gelenleriyle bütün oymak ve boy başlarını Yeruşalim'e çağırdı. [2]Hepsi yedinci ay* olan Etanim ayındaki bayramda Kral Süleyman'ın önünde toplandı. [3]İsrail'in bütün ileri gelenleri toplanınca, bazı kâhinler Antlaşma Sandığı'nı yerden kaldırdılar. [4]Sandığı, Buluşma Çadırı'nı ve çadırdaki bütün kutsal eşyaları kâhinlerle Levililer tapınağa taşıdılar. [5]Kral Süleyman ve bütün İsrail topluluğu Antlaşma Sandığı'nın önünde sayısız davar ve sığır kurban etti.

[6]Kâhinler RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı tapınağın iç odasına, En Kutsal Yer'e* taşıyıp Keruvlar'ın* kanatlarının altına yerleştirdiler. [7]Keruvlar'ın kanatları sandığın konduğu yerin üstüne kadar uzanıyor ve sandığı da, sırıklarını da örtüyordu. [8]Sırıklar öyle uzundu ki, uçları iç odanın önündeki Kutsal Yer'den* görünüyordu. Ancak dışarıdan görünmüyordu. Bunlar hâlâ oradadır. [9]Sandığın içinde Musa'nın Horev Dağı'nda koyduğu iki taş levhadan başka bir şey yoktu. Bunlar Mısır'dan çıkışlarında RAB'bin İsrailliler'le yaptığı antlaşmanın taş levhalarıydı.

[10]Kâhinler Kutsal Yer'den çıkınca, RAB'bin Tapınağı'nı bir bulut doldurdu. [11]Bu bulut yüzünden kâhinler görevlerini sürdüremediler. Çünkü RAB'bin görkemi tapınağı doldurmuştu.

Süleyman'ın Halka Verdiği Söylev

(2Ta.6:1-11)

[12]O zaman Süleyman şöyle dedi:

"Ya RAB, karanlık bulutlarda otururum demiştin. [13]Senin için görkemli bir tapınak, sonsuza dek yaşayacağın bir konut yaptım."

[14]Kral ayakta duran bütün İsrail topluluğuna dönerek onları kutsadıktan sonra şöyle dedi: [15]"Babam Davut'a verdiği sözü tutan İsrail'in

---

7:48 Çık.30:1-3 *7:48 Çık.25:23-30* *7:49 Çık.25:31-40*
7:51 2Sa.8:11; 1Ta.18:11 *8:1 2Sa.6:12-16; 1Ta.15:25-29* *8:9 Yas.10:5*
8:10-11 Çık.40:34-35

Tanrısı RAB’be övgüler olsun! RAB demişti ki, [16]‘Halkım İsrail’i Mısır’dan çıkardığım günden bu yana, içinde bulunacağım[a] bir tapınak yaptırmak için İsrail oymaklarına ait kentlerden hiçbirini seçmedim. Ancak halkım İsrail’i yönetmesi için Davut’u seçtim.’

[17]“Babam Davut İsrail’in Tanrısı RAB’bin adına bir tapınak yapmayı yürekten istiyordu. [18]Ama RAB, babam Davut’a, ‘Adıma bir tapınak yapmayı yürekten istemen iyi bir şey’ dedi, [19]‘Ne var ki, adıma yapılacak bu tapınağı sen değil, öz oğlun yapacak.’

[20]“RAB verdiği sözü yerine getirdi. RAB’bin sözü uyarınca, babam Davut’tan sonra İsrail tahtına ben geçtim ve İsrail’in Tanrısı RAB’bin adına tapınağı ben yaptırdım. [21]Ayrıca, RAB’bin atalarımızı Mısır’dan çıkardığında onlarla yaptığı antlaşmanın içinde korunduğu sandık için tapınakta bir yer hazırladım.”

Süleyman’ın Duası

(2Ta.6:12-42)

[22]Süleyman RAB’bin sunağının önünde, İsrail topluluğunun karşısında durup ellerini göklere açtı. [23]“Ya RAB, İsrail’in Tanrısı, yerde ve gökte sana benzer başka tanrı yoktur” dedi, “Bütün yürekleriyle yolunu izleyen kullarınla yaptığın antlaşmaya bağlı kalırsın. [24]Ağzınla kulun babam Davut’a verdiğin sözü bugün ellerinle yerine getirdin.

[25]“Şimdi, ya RAB, İsrail’in Tanrısı, kulun babam Davut’a verdiğin öbür sözü de tutmanı istiyorum. Ona, ‘Senin soyundan İsrail tahtına oturacakların ardı arkası kesilmeyecektir; yeter ki, çocukların önümde senin gibi dikkatle yürüsünler’ demiştin. [26]Ey İsrail’in Tanrısı, şimdi kulun babam Davut’a verdiğin sözleri yerine getirmeni istiyorum.

[27]“Tanrı gerçekten yeryüzünde yaşar mı? Sen göklere, göklerin göklerine bile sığmazsın. Benim yaptığım bu tapınak ne ki! [28]Ya RAB Tanrım, kulunun bugün ettiği duayı, yalvarışı işit; duasına ve yakarışına kulak ver. [29]Gözlerin gece gündüz, ‘Orada bulunacağım!’ dediğin bu tapınağın üzerinde olsun. Kulunun buraya yönelerek ettiği duayı işit. [30]Buraya yönelerek dua eden kulunun ve halkın İsrail’in yalvarışını işit. Göklerden, oturduğun yerden kulak ver; duyunca bağışla.

[31]“Biri komşusuna karşı günah işleyip ant içmek zorunda kaldığında, gelip bu tapınakta, senin sunağının önünde ant içerse, [32]göklerden kulak ver ve gereğini yap. Suçlunun cezasını vererek, suçsuzu haklı çıkararak kullarını yargıla.

[33]“Sana karşı günah işlediği için düşmanlarına yenik düşen halkın İsrail yine sana döner, adını anar, bu tapınakta dua edip yakararak önüne çıkarsa, [34]göklerden kulak ver, halkın

---

[a] 8:16 “İçinde bulunacağım”: İbranice “Adım orada bulunacak”. Benzer ifadeler 8:29,44; 9:3; 11:36’da da geçer.

8:16 2Sa.7:4-11; 1Ta.17:3-10   8:17-18 2Sa.7:1-3; 1Ta.17:1-2

8:19 2Sa.7:12-13; 1Ta.17:11-12   8:25 1Kr.2:4   8:27 2Ta.2:6   8:29 Yas.12:11

İsrail'in günahını bağışla. Onları atalarına verdiğin ülkeye yine kavuştur.

[35]"Halkın sana karşı günah işlediği için gökler kapanıp yağmur yağmazsa, sıkıntıya düşen halkın buraya yönelip dua eder, adını anar ve günahlarından dönerse, [36]göklerden kulak ver; kullarının, halkın İsrail'in günahlarını bağışla. Onlara doğru yolda yürümeyi öğret, halkına mülk olarak verdiğin ülkene yağmurlarını gönder.

[37]"Ülkeyi kıtlık, salgın hastalık, samyeli, küf, tırtıl ya da çekirgeler kavurduğunda, düşmanlar kentlerden birinde halkını kuşattığında, herhangi bir felaket ya da hastalık ortalığı sardığında, [38]halkından bir kişi ya da bütün halkın İsrail başına gelen felaketi ayrımsar, dua edip yakararak ellerini bu tapmağa doğru açarsa, [39]göklerden, oturduğun yerden kulak ver ve bağışla. İnsanların yüreklerini yalnızca sen bilirsin. Onlara yaptıklarına göre davran ki, [40]atalarımıza verdiğin bu ülkede yaşadıkları sürece senden korksunlar.

[41]"Halkın İsrail'den olmayan, ama senin yüce adını, [42]gücünü, kudretini duyup uzak ülkelerden gelen yabancılar bu tapınağa gelip dua ederlerse, [43]göklerden, oturduğun yerden kulak ver, yalvarışlarını yanıtla. Öyle ki, dünyanın bütün ulusları, halkın İsrail gibi, senin adını bilsin, senden korksun ve yaptırdığım bu tapınağın sana ait olduğunu[a] öğrensin.

[44]"Halkın düşmanlarına karşı gösterdiğin yoldan savaşa giderken sana, seçtiğin bu kente ve adına yaptırdığım bu tapınağa yönelip dua ederse, [45]dualarına, yakarışlarına göklerden kulak ver ve onları kurtar.

[46]"Sana karşı günah işlediklerinde –günah işlemeyen tek kişi yoktur– sen öfkelenip onları yakın ya da uzak bir ülkeye tutsak olarak götürecek düşmanlarının eline teslim edersen, [47]onlar da tutsak oldukları ülkede pişmanlık duyup günahlarından döner, 'Günah işledik, yoldan sapıp kötülük yaptık' diyerek sana yakarırlarsa, [48]tutsak oldukları ülkede candan ve yürekten sana dönerlerse, atalarına verdiğin ülkelerine, seçtiğin kente ve adına yaptırdığım tapınağına yönelip dua ederlerse, [49]göklerden, oturduğun yerden dualarına, yakarışlarına kulak ver, onları kurtar. [50]Sana karşı günah işlemiş olan halkını ve işledikleri bütün suçları bağışla. Düşmanlarının onlara acımasını sağla. [51]Çünkü onlar demir eritme ocağından, Mısır'dan çıkardığın kendi halkın, kendi mirasındır.

[52]"Sana her yalvarışlarında onlara kulak ver, bu kulunun ve halkın İsrail'in yalvarışlarını dinle. [53]Ey Egemen RAB, atalarımızı Mısır'dan çıkardığında kulun Musa aracılığıyla dediğin gibi, onları dünyanın bütün halkları arasından kendine miras olarak seçtin."

[54]Süleyman, RAB'be duasını ve yalvarışını bitirince, elleri göklere açık, dizleri üzerine çökmüş olduğu RAB'bin sunağının önünden kalktı. [55]Ayakta durup bütün İsrail topluluğunu yüksek sesle şöyle kutsadı:

---

[a] *8:43 "Sana ait olduğunu": İbranice "Senin adınla çağrıldığını."*

[56]"Sözünü tutup halkı İsrail'e esenlik veren RAB'be övgüler olsun. Kulu Musa aracılığıyla verdiği iyi sözlerin hiçbiri boşa çıkmadı. [57]Tanrımız RAB atalarımızla olduğu gibi bizimle de olsun ve bizi hiç bırakmasın, bizden ayrılmasın. [58]Bütün yollarını izlememiz, atalarımıza verdiği buyruklara, kurallara, ilkelere uymamız için RAB yüreklerimizi kendine yöneltsin. [59]Ya RAB Tanrımız, önünde yalvarırken söylediğim bu sözleri gece gündüz anımsa. Kulunu ve halkın İsrail'i her durumda koru. [60]Sonunda dünyanın bütün ulusları bilsinler ki, tek Tanrı RAB'dir ve O'ndan başka Tanrı yoktur. [61]Bugünkü gibi O'nun kurallarına göre yaşamak ve buyruklarına uymak için bütün yüreğinizi Tanrımız RAB'be adayın."

Tapınağın Adanması

(2Ta.7:4-10)

[62]Kral ve bütün İsrail halkı RAB-bin önünde kurban kestiler. [63]Süleyman, esenlik kurbanı olarak RAB'be yirmi iki bin sığır, yüz yirmi bin davar kurban etti. Böylece kral ve bütün İsrail halkı, RAB'bin Tapınağı'nı adama işini tamamlamış oldu. [64]Aynı gün kral, tapınağın önündeki avlunun orta kısmını da kutsadı. Yakmalık sunuları*, tahıl sunularını* ve esenlik sunularının* yağlarını orada sundu. Çünkü RAB'bin önündeki tunç* sunak yakmalık sunuları, tahıl sunularını ve esenlik sunularının yağlarını alamayacak kadar küçüktü.

[65]Süleyman, Levo-Hamat'tan Mısır Vadisi'ne kadar her yerden gelen İsrailliler'in oluşturduğu büyük toplulukla birlikte Tanrımız RAB'bin önünde art arda yedişer gün, toplam on dört gün bayram yaptı. [66]Kral sekizinci gün halkı evlerine gönderdi. Onlar da kralı kutsayıp RAB'bin, kulu Davut ve halkı İsrail için yapmış olduğu bütün iyiliklerden dolayı sevinç duyarak mutluluk içinde evlerine döndüler.

Rab Süleyman'a Yine Görünüyor

(2Ta.7:11-22)

9 Süleyman RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve yapmayı istediği bütün işleri bitirince, [2]RAB daha önce Givon'da olduğu gibi ona yine görünerek [3]şöyle dedi: "Duanı ve yakarışını duydum. Adım sürekli orada bulunsun diye yaptığın bu tapınağı kutsal kıldım. Gözlerim onun üstünde, yüreğim her zaman orada olacaktır. [4]Sana gelince, baban Davut'un yaptığı gibi, bütün yüreğinle ve doğrulukla yollarımı izler, buyurduğum her şeyi yapar, kurallarıma ve ilkelerime uyarsan, [5]baban Davut'a, 'İsrail tahtından senin soyunun ardı arkası kesilmeyecektir' diye verdiğim sözü tutup krallığını sonsuza dek pekiştireceğim.

[6]"Ama siz ya da çocuklarınız yollarımdan sapar, buyruklarıma ve kurallarıma uymaz, gidip başka ilahlara kulluk eder, taparsanız, [7]size verdiğim bu ülkeden sizi söküp atacağım, adıma kutsal kıldığım bu tapınağı terk edeceğim; İsrail bütün uluslar arasında aşağılanıp alay konusu olacak. [8]Bu gösterişli tapınağın önünden

8:56 Yas.12:10; Yşu.21:44-45 9:2 1Kr.3:5; 2Ta.1:7 9:5 1Kr.2:4 geçenler, hayret ve dehşet içinde, 'RAB bu ülkeyi ve tapınağı neden bu duruma getirdi?' diye soracaklar. [9]Ve, diyecekler ki, 'İsrail halkı, atalarını Mısır'dan çıkaran Tanrıları RAB'bi terk etti; başka ilahların ardından gitti, onlara tapıp kulluk etti. RAB bu yüzden bütün bu kötülükleri başlarına getirdi.' "

Süleyman'ın Öbür Etkinlikleri

(2Ta.8:1-18)

[10]Süleyman iki yapıyı –RAB'bin Tapınağı'yla kendi sarayını– yirmi yılda bitirdi. [11]Bu yapılar için istediği sedir ve çam ağaçlarıyla altını sağlayan Sur Kralı Hiram'a Celile bölgesinde yirmi kent verdi. [12]Hiram gidip Süleyman'ın kendisine verdiği kentleri görünce onları beğenmedi. [13]Süleyman'a, "Bunlar mı bana verdiğin kentler, kardeşim!" dedi. Bu yüzden o bölge bugün de "Kavul[a]" diye bilinir. [14]Oysa Hiram, Kral Süleyman'a yüz yirmi talant[b] altın göndermişti.

[15]Kral Süleyman RAB'bin Tapınağı'nı, kendi sarayını, Millo'yu* ve Yeruşalim'in surlarını yaptırmak; ayrıca Hasor, Megiddo ve Gezer kentlerini onarıp güçlendirmek amacıyla angaryacıları toplamıştı. [16]Mısır Firavunu gidip Gezer'i ele geçirmiş ve ateşe vermişti. Orada yaşayan Kenanlılar'ı öldürerek kenti Süleyman'la evlenen kızına armağan etmişti. [17]Süleyman Gezer'i, Aşağı Beythoron'u, [18]Baalat'ı ve kırsal bir bölgede bulunan Tamar'la birlikte [19]bütün ambarlı kentleri, ayrıca savaş arabalarıyla atların bulunduğu kentleri de onarıp güçlendirdi. Böylece Yeruşalim'de, Lübnan'da, yönetimi altındaki bütün topraklarda her istediğini yaptırmış oldu.

[20]İsrail halkından olmayan Amorlular, Hititler*, Perizliler, Hivliler ve Yevuslular'dan artakalanlara gelince, [21]Süleyman İsrail halkının tamamen yok edemediği bu insanların soyundan gelip ülkede kalanları angaryaya koştu. Bu durum bugün de sürüyor. [22]Ancak Süleyman İsrail halkından hiç kimseye kölelik yaptırmadı. Onlar savaşçı, görevli, komutan, subay, savaş arabalarıyla atlıların komutanı olarak görev yaptılar. [23]Süleyman'ın yapılan işlerin başında duran ve çalışanları denetleyen beş yüz elli görevlisi vardı.

[24]Firavunun kızı, Davut Kenti'nden Süleyman'ın kendisi için yaptırdığı saraya taşındıktan sonra, Süleyman Millo'yu yaptırdı.

[25]Süleyman RAB için yaptırdığı sunakta yılda üç kez yakmalık sunular* ve esenlik sunuları* sunardı. Ayrıca RAB'bin önündeki sunağın üstünde buhur da yakardı. Böylece Süleyman tapınağın yapımını tamamlamış oldu.

[26]Kral Süleyman Edomlular'ın ülkesinde, Kızıldeniz* kıyısında Eylat yakınlarındaki Esyon-Gever'de gemiler yaptırdı. [27]Hiram denizi bilen gemicilerini Süleyman'ın adamlarıyla birlikte Ofir'e gönderdi. [28]Ofir'e giden bu gemiciler, Kral Süleyman'a 420 talant[c] altın getirdiler.

---

[a] *9:13 "Kavul": "Değersiz" anlamına gelir.* [b] *9:14 "Yüz yirmi talant": Yaklaşık 4.1 ton.*
[c] *9:28 "420 talant": Yaklaşık 14.5 ton.* *9:25 Çık.23:17; 34:23; Yas.16:16*

Saba Kraliçesi Süleyman'ı Ziyaret Ediyor

(2Ta.9:1-12)

10 Saba Kraliçesi, RAB'bin adından ötürü Süleyman'ın artan ününü duyunca, onu çetin sorularla sınamaya geldi. [2]Çeşitli baharat, çok miktarda altın ve değerli taşlarla yüklü büyük bir kervan eşliğinde Yeruşalim'e gelen kraliçe, aklından geçen her şeyi Süleyman'la konuştu. [3]Süleyman onun bütün sorularına karşılık verdi. Kralın ona yanıt bulmakta güçlük çektiği hiçbir konu olmadı. [4-5]Süleyman'ın bilgeliğini, yaptırdığı sarayı, sofrasının zenginliğini, görevlilerinin oturup kalkışını, hizmetkârlarının özel giysileriyle yaptığı hizmeti, sakilerini ve RAB-bin Tapmağı'nda sunduğu yakmalık sunuları* gören Saba Kraliçesi hayranlık içinde kaldı.

[6]Krala, "Ülkemdeyken yaptıklarınla ve bilgeliğinle ilgili duyduklarım doğruymuş" dedi, [7]"Ama gelip kendi gözlerimle görünceye dek inanmamıştım. Bunların yarısı bile bana anlatılmadı. Bilgeliğin de, zenginliğin de duyduklarımdan kat kat fazla. [8]Ne mutlu adamlarına! Ne mutlu sana hizmet eden görevlilere! Çünkü sürekli bilgeliğine tanık oluyorlar. [9]Senden hoşnut kalan, seni İsrail tahtına oturtan Tanrın RAB'be övgüler olsun! RAB İsrail'e sonsuz sevgi duyduğundan, adaleti ve doğruluğu sağlaman için seni kral yaptı."

[10]Saba Kraliçesi krala 120 talant[a] altın, çok büyük miktarda baharat ve değerli taşlar armağan etti. Krala o kadar baharat armağan etti ki, bir daha bu kadar çok baharat görülmedi.

[11]Bu arada Hiram'ın gemileri Ofir'den altın ve büyük miktarda almug[b] kerestesiyle değerli taşlar getirdiler. [12]Kral, RAB'bin Tapınağı'yla sarayın tırabzanlarını, çalgıcıların lirleriyle çenklerini bu almug[b] kerestesinden yaptırdı. Bugüne dek o kadar almug ağacı ne gelmiş, ne de görülmüştür.

[13]Kral Süleyman Saba Kraliçesi'nin her isteğini, her dileğini yerine getirdi. Ayrıca ona gönülden kopan birçok armağan verdi. Bundan sonra kraliçe adamlarıyla birlikte oradan ayrılıp kendi ülkesine döndü.

Kral Süleyman'ın Zenginliği

(2Ta.1:14-17; 9:13-28)

[14]Süleyman'a bir yılda gelen altının miktarı 666 talantı[c] buluyordu. [15]Alım satımla uğraşanlarla tüccarların kazançlarından ve Arabistan'ın bütün krallarıyla İsrail valilerinden gelenler bunun dışındaydı.

[16]Kral Süleyman her biri altı yüz şekel[ç] ağırlığında dövme altından iki yüz büyük kalkan yaptırdı. [17]Ayrıca her biri üç mina[d] ağırlığında dövme altından üç yüz küçük kalkan yaptırdı. Kral bu kalkanları Lübnan Ormanı adındaki saraya koydu.

[18]Kral fildişinden büyük bir taht

---

[a] ***10:10 "120 talant": Yaklaşık 4.1 ton.***

[b] ***10:11,12 "Almug": Ne çeşit ağaç olduğu bilinmiyor. Bir tür ardıç ağacı olduğu sanılıyor.***

[c] ***10:14 "666 talant": Yaklaşık 23 ton.***

[ç] ***10:16,29 "Altı yüz şekel": Yaklaşık 6.9 kg.***

[d] ***10:17 "Üç mina": Yaklaşık 1.7 kg.***

10:1-13 Mat.12:42; Luk.11:31

yaptırıp saf altınla kaplattı. [19]Tahtın altı basamağı, arka kısmında yuvarlak bir başlığı vardı. Oturulan yerin iki yanında kollar, her kolun yanında birer aslan heykeli bulunuyordu. [20]Altı basamağın iki yanında on iki aslan heykeli vardı. Hiçbir krallıkta böylesi yapılmamıştı. [21]Kral Süleyman'ın kadehleriyle Lübnan Ormanı adındaki sarayın bütün eşyaları saf altından yapılmış, hiç gümüş kullanılmamıştı. Çünkü Süleyman'ın döneminde gümüşün değeri yoktu. [22]Hiram'ın gemilerinin yanısıra, kralın da denizde ticaret gemileri vardı. Bu gemiler üç yılda bir altın, gümüş, fildişi ve türlü maymunlarla[a] yüklü olarak dönerlerdi.

[23]Kral Süleyman dünyanın bütün krallarından daha zengin, daha bilgeydi. [24]Tanrı'nın Süleyman'a verdiği bilgeliği dinlemek için bütün dünya onu görmek isterdi. [25]Onu görmeye gelenler her yıl armağan olarak altın ve gümüş eşya, giysi, silah, baharat, at, katır getirirlerdi.

[26]Süleyman savaş arabalarıyla atlarını topladı. Bin dört yüz savaş arabası, on iki bin atı vardı. Bunların bir kısmını savaş arabaları için ayrılan kentlere, bir kısmını da kendi yanına, Yeruşalim'e yerleştirdi. [27]Krallığı döneminde Yeruşalim'de gümüş taş değerine düştü. Sedir ağaçları Şefela'daki yabanıl incir ağaçları kadar bollaştı. [28]Süleyman'ın atları Mısır ve Keve'den[b] getirilirdi. Kralın tüccarları atları Keve'den satın alırdı. [29]Mısır'dan bir savaş arabası altı yüz[c], bir at yüz elli şekel[ç] gümüşe getirilirdi. Bunları bütün Hitit* ve Aram krallarına satarlardı.

Süleyman Tanrı'dan Uzaklaşıyor

11 Kral Süleyman firavunun kızının yanısıra Moavlı, Ammonlu, Edomlu, Saydalı ve Hititli* birçok yabancı kadın sevdi. [2]Bu kadınlar RAB'bin İsrail halkına, "Ne siz onların arasına girin, ne de onlar sizin aranıza girsinler; çünkü onlar kesinlikle sizi kendi ilahlarının ardınca yürümek üzere saptıracaklardır" dediği uluslardandı. Buna karşın, Süleyman onlara sevgiyle bağlandı. [3]Süleyman'ın kral kızlarından yedi yüz karısı ve üç yüz cariyesi vardı. Karıları onu yolundan saptırdılar. [4]Süleyman yaşlandıkça, karıları onu başka ilahların ardınca yürümek üzere saptırdılar. Böylece Süleyman bütün yüreğini Tanrısı RAB'be adayan babası Davut gibi yaşamadı. [5]Saydalılar'ın tanrıçası Aştoret'e* ve Ammonlular'ın iğrenç ilahı Molek'e* taptı. [6]Böylece RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı, RAB'bin yolunda yürüyen babası Davut gibi tam anlamıyla RAB'bi izlemedi. [7]Yeruşalim'in doğusundaki tepede Moavlılar'ın iğrenç ilahı Kemoş'a ve Ammonlular'ın iğrenç ilahı Molek'e

---

[a] *10:22 "Türlü maymunlarla" ya da "Maymunlar ve tavuskuşlarıyla".*
[b] *10:28 "Keve": Büyük bir olasılıkla "Kilikya", yani "Çukurova bölgesi".*
[c] *10:29 "Altı yüz şekel": Yaklaşık 6.9 kg.*
[ç] *10:29 "Yüz elli şekel": Yaklaşık 1.7 kg.* *10:26 1Kr.4:26*
10:27 Yas.17:17 10:28 Yas.17:16 11:1 Yas.17:17 11:2 Çık.34:16; Yas.7:3-4

tapmak için bir yer yaptırdı. [8]İlahlarına buhur yakıp kurban kesen bütün yabancı karıları için de aynı şeyleri yaptı.

[9-10]İsrail'in Tanrısı RAB, kendisine iki kez görünüp, "Başka ilahlara tapma!" demesine karşın, Süleyman RAB'bin yolundan saptı ve O'nun buyruğuna uymadı. Bu yüzden RAB Süleyman'a öfkelenerek, [11]"Seninle yaptığım antlaşmaya ve kurallarıma bilerek uymadığın için krallığı elinden alacağım ve görevlilerinden birine vereceğim" dedi, [12]"Ancak baban Davut'un hatırı için, bunu senin yaşadığın sürede değil, oğlun kral olduktan sonra yapacağım. [13]Ama oğlunun elinden bütün krallığı almayacağım. Kulum Davut'un ve kendi seçtiğim Yeruşalim'in hatırı için oğluna bir oymak bırakacağım."

Süleyman'ın Düşmanları

[14]RAB kral soyundan gelen bir düşmanı, Edomlu Hadat'ı Süleyman'a karşı ayaklandırdı. [15]Daha önce, Davut Edomlular'la savaşırken, ölüleri gömmeye giden ordu komutanı Yoav Edom'daki bütün erkekleri öldürmüştü. [16]Yoav ile İsrailliler Edom'daki erkeklerin hepsini yok edinceye dek, altı ay orada kalmışlardı. [17]Ancak genç Hadat, babasının görevlilerinden bazı Edomlular'la birlikte Mısır'a kaçmıştı. [18]Sonra Midyan'dan ayrılıp Paran'a gitmişler, oradan bazı Paranlılar'ı da yanlarına alıp Mısır'a, firavunun yanına gelmişlerdi. Firavun Hadat'a barınak, yiyecek ve toprak sağlamıştı.

[19]Hadat firavunun dostluğunu kazandı. Bunun üzerine firavun, kendi karısı Kraliçe Tahpenes'in kızkardeşini Hadat'la evlendirdi. [20]Tahpenes'in kızkardeşi Hadat'a Genuvat adlı bir oğul doğurdu. Tahpenes çocuğu sarayda firavunun çocuklarıyla birlikte büyüttü[a].

[21]Hadat Davut'la ordu komutanı Yoav'ın ölüm haberini Mısır'da duydu. Firavuna, "İzin ver, kendi ülkeme döneyim" dedi.

[22]Firavun, "Bir eksiğin mi var, neden ülkene dönmek istiyorsun?" diye sordu.

Hadat, "Hayır, ama lüften gitmeme izin ver" diye yanıtladı.

[23]Tanrı, efendisi Sova Kralı Hadadezer'den kaçan bir düşmanı, Elyada oğlu Rezon'u Süleyman'a karşı ayaklandırdı. [24]Davut Sovalılar'a saldırdığında, Rezon çevresine haydutları toplayıp onlara önderlik etmişti. Birlikte Şam'a gitmişler, orada kalıp yönetimi ele geçirmişlerdi. [25]Hadat'ın yaptığı kötülüğün yanısıra, Rezon Süleyman yaşadığı sürece İsrail'in düşmanı oldu; Aram'da krallık yaparak İsrail'den nefret etti.

Yarovam'ın Süleyman'a Karşı Ayaklanması

[26]Efrayim oymağından Nevat oğlu Seredalı Yarovam Kral Süleyman'a karşı ayaklandı. Yarovam Süleyman'ın görevlilerindendi. Annesi Serua adlı dul bir kadındı.

[27]Yarovam'ın krala karşı ayaklanmasının öyküsü şöyleydi: Süleyman Millo'yu* yaptırıp babası Davut

---

[a] *11:20 Masoretik metin "Büyüttü", Septuaginta "Sütten kesti".*

Kenti'ndeki surların gediğini kapatmıştı. [28]Yarovam çok yetenekli biriydi. Süleyman bu genç adamın ne denli çalışkan olduğunu görünce, Yusuf soyunun bütün ağır işlerinin sorumluluğunu ona verdi.

[29]Bir gün Yarovam Yeruşalim'in dışına çıktı. Yolda Şilolu Peygamber Ahiya ile karşılaştı. Ahiya yeni giysisini giymişti. İkisi kent dışında yalnızdılar. [30]Ahiya üzerindeki giysiyi yırtıp on iki parçaya ayırdı [31]ve Yarovam'a, "On parçayı kendine al" dedi, "Çünkü İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Ben, Süleyman'ın elinden krallığı alıp on oymağı sana vereceğim. [32]Ama kulum Davut'un ve İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiğim Yeruşalim Kenti'nin hatırı için bir oymağı onda bırakacağım. [33]Çünkü Süleyman bana sırt çevirip Saydalılar'ın tanrıçası Aştoret'e*, Moavlılar'ın ilahı Kemoş'a ve Ammonlular'ın ilahı Molek'e* taptı. Kurallarıma, ilkelerime uyup gözümde doğru olanı yapan babası Davut gibi yollarımı izlemedi. [34]Ama buyruklarıma, kurallarıma bağlı kalan, seçtiğim kulum Davut'un hatırı için Süleyman'ın elinden bütün krallığı almayacağım. Yaşamı boyunca onu önder yapacağım. [35]Ancak krallığı oğlunun elinden alıp on oymağı sana vereceğim. [36]Adımı yerleştirmek için kendime seçtiğim Yeruşalim Kenti'nde kulum Davut için önümde sönmeyen bir ışık olmak üzere Süleyman'ın oğluna bir oymak vereceğim. [37]Sana gelince, seni İsrail Kralı yapacağım. İsrail'i dilediğin gibi yöneteceksin. [38]Kulum Davut gibi isteklerimi yerine getirir, kurallarıma ve buyruklarıma uyar, gözümde doğru olanı yapar, yollarımı izlersen, seninle birlikte olacağım. Davut'a yaptığım gibi senin için de güçlü bir hanedan kurup İsrail'i sana vereceğim. [39]Süleyman'ın günahından ötürü Davut soyunun gururunu kıracağım, ancak sonsuza dek değil.' "

Süleyman'ın Ölümü

(2Ta.9:29-31)

[40]Süleyman Yarovam'ı öldürmeye çalıştı. Ama Yarovam Mısır'a kaçıp Mısır Kralı Şişak'a sığındı. Süleyman'ın ölümüne kadar orada kaldı.

[41]Süleyman'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve bilgeliği Süleyman'ın tarihinde yazılıdır. [42]Süleyman kırk yıl süreyle bütün İsrail'i Yeruşalim'den yönetti. [43]Süleyman ölüp atalarına kavuşunca babası Davut Kenti'nde gömüldü. Yerine oğlu Rehavam kral oldu.

İsrailliler Rehavam'a Başkaldırıyor

(2Ta.10:1-19)

12 Rehavam Şekem'e gitti. Çünkü bütün İsrailliler kendisini kral ilan etmek için orada toplanmışlardı. [2]Kral Süleyman'dan kaçıp Mısır'a yerleşen Nevat oğlu Yarovam bunu duyunca Mısır'da kalmaya karar verdi. [3]İsrail topluluğu Yarovam'ı çağırttı. Birlikte gidip Rehavam'a şöyle dediler: [4]"Baban üzerimize ağır bir boyunduruk koydu. Ama babanın üzerimize yüklediği ağır yükü ve boyunduruğu hafifletirsen sana

---

***11:36** 1Kr.15:4,47; 2Kr.8:19, 2Ta.21:7; Mez.132:17* kul köle oluruz."

[5]Rehavam, "Şimdi gidin, üç gün sonra yine gelin" yanıtını verince halk yanından ayrıldı.

[6]Kral Rehavam, babası Süleyman'a sağlığında danışmanlık yapan ileri gelenlere, "Bu halka nasıl yanıt vermemi öğütlersiniz?" diye sordu.

[7]İleri gelenler, "Bugün bu halka hizmet eder, olumlu yanıt verirsen, sana her zaman kul köle olurlar" diye karşılık verdiler.

[8]Ne var ki, Rehavam ileri gelenlerin öğüdünü reddederek birlikte büyüdüğü genç görevlilerine danıştı: [9]"Siz ne yapmamı öğütlersiniz? 'Babanın üzerimize koyduğu boyunduruğu hafiflet' diyen bu halka nasıl bir yanıt verelim?"

[10]Birlikte büyüdüğü gençler ona şu karşılığı verdiler: "Sana 'Babanın üzerimize koyduğu boyunduruğu hafiflet' diyen halka de ki, 'Benim küçük parmağım babamın belinden daha kalındır. [11]Babam size ağır bir boyunduruk yüklediyse, ben boyunduruğunuzu daha da ağırlaştıracağım. Babam sizi kırbaçla yola getirdiyse, ben sizi akreplerle yola getireceğim.'"

[12]Yarovam'la bütün halk, kralın, "Üç gün sonra yine gelin" sözü üzerine, üçüncü gün Rehavam'ın yanına geldiler. [13-14]İleri gelenlerin öğüdünü reddeden Kral Rehavam, gençlerin öğüdüne uyarak halka sert bir yanıt verdi: "Babamın size yüklediği boyunduruğu ben daha da ağırlaştıracağım. Babam sizi kırbaçla yola getirdiyse, ben sizi akreplerle yola getireceğim." [15]Kral halkı dinlemedi. Çünkü Şilolu Ahiya aracılığıyla Nevat oğlu Yarovam'a verdiği sözü yerine getirmek için RAB bu olayı düzenlemişti.

[16]Kralın kendilerini dinlemediğini görünce, bütün İsrailliler,

"İşay oğlu, Davut'la ne ilgimiz,
Ne de payımız var!" diye
bağırdılar,
"Ey İsrail halkı, haydi evimize
dönelim!
Davut'un soyu başının çaresine
baksın."

Böylece herkes evine döndü.

[17]Rehavam da yalnızca Yahuda kentlerinde yaşayan İsrailliler'e krallık yapmaya başladı.

[18]İsrailliler Kral Rehavam'ın gönderdiği angaryacıbaşı Adoram'ı taşa tutup öldürdüler. Bunun üzerine Kral Rehavam savaş arabasına atlayıp Yeruşalim'e kaçtı. [19]İsrail halkı, Davut soyundan gelenlere hep başkaldırdı.

[20]Yarovam'ın Mısır'dan döndüğünü duyunca, bütün İsrailliler haber gönderip kendisini toplantıya çağırdılar ve onu İsrail Kralı ilan ettiler. Yahuda oymağından başka hiç kimse Davut soyunu izlemedi.

Şemaya'nın Peygamberliği

(2Ta.11:1-4)

[21]Süleyman oğlu Rehavam Yeruşalim'e varınca, İsrail oymaklarıyla savaşıp onları yeniden egemenliği altına almak amacıyla bütün Yahuda ve Benyamin oymaklarından yüz seksen bin seçkin savaşçı topladı.

[22]Bu arada Tanrı adamı Şemaya'ya

12:16 2Sa.20:1

Tanrı şöyle seslendi: [23]“Süleyman oğlu Yahuda Kralı Rehavam’a, bütün Yahudalılar’a, Benyaminliler’e ve orada yaşayan öteki insanlara şunu söyle: [24]‘RAB diyor ki, İsrailli kardeşlerinize saldırmayın, onlarla savaşmayın. Herkes evine dönsün! Çünkü bu olayı ben düzenledim.’” RAB’bin bu sözlerini duyan halk O’nun buyruğuna uyup evine döndü.

Beytel ve Dan’daki Altın Buzağılar

[25]Yarovam Efrayim’in dağlık bölgesindeki Şekem Kenti’ni onarıp orada yaşamaya başladı. Daha sonra oradan ayrılıp Penuel Kenti’ni onardı. [26]Yarovam, “Şimdi krallık yine Davut soyunun eline geçebilir” diye düşündü, [27]“Eğer bu halk Yeruşalim’e gidip RAB’bin Tapınağı’nda kurbanlar sunarsa, yürekleri efendileri, Yahuda Kralı Rehavam’a döner. Beni öldürüp yeniden Rehavam’a bağlanırlar.”

[28]Kral, danışmanlarına danıştıktan sonra, iki altın buzağı yaptırıp halkına, “Tapınmak için artık Yeruşalim’e gitmenize gerek yok” dedi, “Ey İsrail halkı, işte sizi Mısır’dan çıkaran ilahlarınız!” [29]Altın buzağılardan birini Beytel, ötekini Dan Kenti’ne yerleştirdi. [30]Bu günahtı. Böylece halk buzağıya tapmak için Dan’a kadar gitmeye başladı. [31]Yarovam ayrıca tapınma yerlerinde tapınaklar yaptırdı. Levililer’in dışında her türlü insanlardan kâhinler atadı.

[32]Yarovam sekizinci ayın on beşinci günü Yahuda’daki bayrama benzer bir bayram başlattı. Dan’daki sunakta ve Beytel’de yaptırdığı altın buzağılara kurbanlar sundu; orada kurmuş olduğu tapınma yerlerine kâhinler yerleştirdi. [33]Kendi kendine uydurduğu sekizinci ayın on beşinci günü, Beytel’de yaptırdığı sunağa gitti, kurban sunup buhur yaktı. Ve o günü İsrail halkı için bayram ilan etti.

Yahudalı Tanrı Adamı

13 Yarovam buhur yakmak için sunağın yanında dururken, bir Tanrı adamı RAB’bin buyruğu üzerine Yahuda’dan Beytel’e geldi. [2]RAB’bin buyruğu uyarınca sunağa karşı şöyle seslendi: “Sunak, ey sunak! RAB diyor ki, ‘Davut’un soyundan Yoşiya adında bir erkek çocuk doğacak. Buhur yakan, tapınma yerlerinde görevli kâhinleri senin üstünde kurban edecek. Üstünde insan kemikleri yakılacak.’” [3]Aynı gün Tanrı adamı bir belirti göstererek konuşmasını şöyle sürdürdü: “RAB’bin bana açıkladığı belirti şudur: Bu sunak parçalanacak, üstündeki küller çevreye savrulacak.”

[4]Kral Yarovam, Tanrı adamının Beytel’de sunağa karşı söylediklerini duyunca, elini ona doğru uzatarak, “Yakalayın onu!” diye buyruk verdi. Ancak Tanrı adamına uzattığı eli felç oldu ve düzelmedi. [5]Tanrı adamının RAB’bin buyruğuyla gösterdiği belirti uyarınca, sunak parçalandı, üstündeki küller çevreye savruldu.

[6]O zaman Kral Yarovam, Tanrı adamına, “Lütfen benim için dua et, Tanrın RAB’be yalvar ki, elim eski halini alsın” dedi. Tanrı adamı

12:28 Çık.32:4 12:32-33 Lev.23:33-34 13:2 2Kr.23:15-16

RAB'be yalvarınca kralın eli iyileşip eski halini aldı.

[7]Kral, Tanrı adamına, "Benimle eve kadar gel de bir şeyler ye" dedi, "Sana bir armağan vereceğim."

[8]Tanrı adamı, "Varlığının yarısını bile versen, seninle gelmem" diye karşılık verdi, "Burada ne yer, ne de içerim. [9]Çünkü RAB bana, 'Orada hiçbir şey yiyip içme ve gittiğin yoldan dönme' diye buyruk verdi." [10]Böylece Tanrı adamı, Beytel'e gelmiş olduğu yoldan değil, başka bir yoldan gitti.

Beytelli Yaşlı Peygamber

[11]O sıralarda Beytel'de yaşayan yaşlı bir peygamber vardı. Çocukları gelip o gün Tanrı adamının Beytel'de yaptıklarını ve krala söylediklerini babalarına anlattılar. [12]Yaşlı baba, "Tanrı adamı hangi yoldan gitti?" diye sordu. Çocuklar Yahuda'dan gelen Tanrı adamının hangi yoldan gittiğini ona gösterdiler. [13]Bunun üzerine yaşlı baba, "Eşeğimi hazırlayın" dedi. Çocuklar eşeğe palan vurunca, binip [14]Tanrı adamının ardına düştü. Onun bir yabanıl fıstık ağacının altında oturduğunu görünce, "Yahuda'dan gelen Tanrı adamı sen misin?" diye sordu.

Adam, "Evet, benim" diye karşılık verdi.

[15]Yaşlı peygamber, "Gel benimle eve gidelim, bir şeyler ye" dedi.

[16]Tanrı adamı şöyle karşılık verdi: "Yolumdan dönüp seninle gelemem. Burada ne yer, ne de içerim. [17]Çünkü RAB bana, 'Orada hiçbir şey yiyip içme ve gittiğin yoldan dönme' diye buyruk verdi."

[18]Bunun üzerine yaşlı peygamber, "Ben de senin gibi peygamberim" dedi, "RAB'bin buyruğu üzerine bir melek bana, 'Onu evine götür ve yiyip içmesini sağla' dedi." Ne var ki yalan söyleyerek Tanrı adamını kandırdı. [19]Böylece Tanrı adamı onunla birlikte geri döndü ve evinde yiyip içmeye başladı.

[20]Sofrada otururlarken, RAB, Tanrı adamını yolundan döndüren peygambere seslendi. [21]O da Yahuda'dan gelen Tanrı adamına şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Madem RAB'bin sözünü dinlemedin, Tanrın RAB'bin sana verdiği buyruğa uymayıp [22]yolundan döndün; sana yiyip içme dediği yerde yiyip içtin, cesedin atalarının mezarlığına gömülmeyecek.' "

[23]Tanrı adamı yiyip içtikten sonra yaşlı peygamber *onun için* eşeği hazırladı. [24]Tanrı adamı giderken yolda bir aslanla karşılaştı. Aslan onu oracıkta öldürdü. Eşekle aslan yere serilen cesedin yanında duruyordu. [25]Yoldan geçenler yerde yatan cesetle yanında duran aslanı gördüler. Gidip yaşlı peygamberin yaşadığı kentte gördüklerini anlattılar.

[26]Tanrı adamını yolundan döndüren yaşlı peygamber olanları duyunca, şöyle dedi: "RAB'bin sözünü dinlemeyen Tanrı adamı budur. Bu yüzden RAB, sözü uyarınca, onun üzerine bir aslan gönderdi. Aslan onu parçalayıp öldürdü." [27-28]Peygamber, çocuklarına, "Eşeği hazırlayın!" dedi. Çocukların hazırladığı eşeğe binip gitti. Eşekle aslanı yerde yatan Tanrı adamının cesedi başında buldu. Ancak aslan cesedi yemediği gibi eşeğe de dokunmamıştı. [29]Yaşlı peygamber

Tanrı adamının cesedini eşeğin sırtına attı ve ona ağıt yakıp gömmek için kendi kentine götürdü. [30]Cesedi kendi mezarına gömdü. "Ah kardeşim!" diyerek ardından ağıt yaktılar.

[31]Tanrı adamını gömdükten sonra, yaşlı peygamber çocuklarına şöyle dedi: "Ben ölünce beni bu Tanrı adamının yanına gömün, kemiklerimi de onun kemiklerinin yanına koyun. [32]Çünkü onun Beytel'deki sunağa ve Samiriye kentlerindeki tapınma yerlerinde bulunan bütün tapınaklara karşı RAB'bin buyruğuyla yaptığı uyarılar kesinlikle yerine gelecektir."

Yarovam'ın Büyük Günahı

[33]Bu olaya karşın Yarovam gittiği kötü yoldan ayrılmadı. Yine her türlü insanı tapınma yerlerine kâhin olarak atadı ve buralara kâhin olmak isteyen herkese görev verdi. [34]Yarovam'ın soyu günah işledi. Bu günahlar onların yeryüzünden silinip yok edilmesine neden oldu.

Yarovam'ın Oğlunun Ölümü

14 O sıralarda İsrail Kralı Yarovam'ın oğlu Aviya hastalandı. [2]Yarovam, karısına, "Kalk, Yarovam'ın karısı olduğunu anlamamaları için kılığını değiştirip Şilo'ya git" dedi, "Bu halkın kralı olacağımı bana bildiren Peygamber Ahiya orada oturuyor. [3]Ona on ekmek, birkaç çörek, bir tulum bal götür. Çocuğa ne olacağını o sana bildirecektir."

[4]Yarovam'm karısı denileni yaptı; kalkıp Şilo'ya, Ahiya'nın evine gitti. Ahiya'nın gözleri yaşlılıktan görmez olmuştu. [5]RAB, Ahiya'ya şöyle dedi: "Şimdi Yarovam'm karısı gelecek. Hastalanan oğlunun durumunu senden soracak. Onu söylediğin gibi yanıtlayacaksın. O geldiğinde kendini sana başka biriymiş gibi gösterecek."

[6]Ahiya, kapıdan içeri giren kadının ayak seslerini duyunca, "Gel, Yarovam'ın karısı!" dedi, "Neden başka kılığa giriyorsun? Sana kötü haberlerim var. [7]Git Yarovam'a de ki, 'İsrail'in Tanrısı RAB, Ben seni halkın arasından seçip kendi halkıma, İsrailliler'e önder yaptım, diyor, [8]Krallığı Davut'un soyundan alıp sana verdim. Ama sen buyruklarıma uyan, gözümde yalnız doğru olanı yapan ve bütün yüreğiyle yollarımı izleyen kulum Davut'a benzemedin. [9]Senden önce yaşayanların hepsinden çok kötülük yaptın. Beni reddettin; kendine başka ilahlar buldun, dökme putlar yaparak beni öfkelendirdin.

[10]" 'Bundan dolayı Yarovam'ın ailesini sıkıntılara sokup İsrail'de onun soyundan gelen genç yaşlı[a] bütün erkekleri öldüreceğim. Yarovam'm ailesini gübre yakarcasına kökünden kurutacağım. [11]Yarovam'ın ailesinden kentte ölenleri köpekler, kırda ölenleri yırtıcı kuşlar yiyecek.' RAB böyle konuştu.

[12]"Sana gelince, kalk, evine dön. Kente ayak basar basmaz çocuk ölecek. [13]Bütün İsrail halkı ağıt yakıp onu gömecek. Yarovam'ın ailesinden yalnız o gömülecek. Çünkü Yarovam ailesi içinde İsrail'in Tanrısı RAB'bi hoşnut eden nitelikler yalnız onda bulundu.

---

[a] *14:10 "Genç yaşlı" ya da "Köle olsun, özgür olsun".* *14:10 1Kr.15:29*

[14]"RAB İsrail'e bir kral atayacak. Bu kral aynı gün Yarovam'ın ailesine son verecek. Ne zaman mı? Hemen şimdi. [15]RAB İsrail halkını cezalandıracak. İsrail halkı suda sallanan bir kamışa dönecek. RAB onları atalarına vermiş olduğu bu iyi topraklardan söküp Fırat Irmağı'nın ötelerine dağıtacak. Çünkü Aşera* putlarını dikerek RAB'bi öfkelendirdiler. [16]Yarovam'ın işlediği ve İsrail halkını sürüklediği günahlar yüzünden RAB İsrail'i terk edecek."

[17]Yarovam'ın karısı oradan ayrılıp Tirsa'ya döndü. Evinin eşiğine varınca çocuk öldü. [18]Bütün İsrail halkı, RAB'bin kulu Peygamber Ahiya aracılığıyla söylediği söz uyarınca, çocuğu gömüp onun için ağıt yaktı.

Yarovam'ın Ölümü

[19]Yarovam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, nasıl savaştığı, ülkesini nasıl yönettiği İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [20]Yarovam yirmi iki yıl krallık yaptı. Ölüp atalarına kavuşunca, yerine oğlu Nadav kral oldu.

Rehavam'ın Krallığı

(2Ta.11:5-12:15)

[21]Süleyman oğlu Rehavam Yahuda Kralı olduğunda kırk bir yaşındaydı. RAB'bin adını yerleştirmek için bütün İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiği Yeruşalim Kenti'nde on yedi yıl krallık yaptı. Annesi Ammonlu Naama'ydı.

[22]Yahudalılar RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak, işledikleri günahlarla Tanrı'yı atalarından daha çok öfkelendirdiler. [23]Ayrıca kendilerine her yüksek tepenin üstüne ve bol yapraklı her ağacın altına tapınma yerleri, dikili taşlar ve Aşera* putları yaptılar. [24]Ülkedeki putperest törenlerinde fuhuş yapan kadın ve erkekler bile vardı. Yahudalılar RAB'bin İsrail halkının önünden kovduğu ulusların yaptığı bütün iğrençlikleri yaptılar.

[25]Rehavam'ın krallığının beşinci yılında Mısır Kralı Şişak Yeruşalim'e saldırdı. [26]Süleyman'ın yaptırmış olduğu altın kalkanlar dahil RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayın bütün hazinelerini boşaltıp götürdü. [27]Kral Rehavam bunların yerine tunç* kalkanlar yaptırarak sarayın kapı muhafızlarının komutanlarına emanet etti. [28]Kral RAB'bin Tapınağı'na her gittiğinde, muhafızlar bu kalkanları taşır, sonra muhafız odasına götürürlerdi.

[29]Rehavam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. [30]Rehavam'la Yarovam arasında sürekli savaş vardı. [31]Rehavam ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Annesi Ammonlu Naama'ydı. Rehavam'ın yerine oğlu Aviyam kral oldu.

Aviyam'ın Krallığı

(2Ta.13:1-14:1)

15 Nevat oğlu İsrail Kralı Yarovam'ın krallığının on sekizinci

---

14:23 2Kr.17:9-10
14:24 Yas.23:17
14:25 2Ta.12:2-8
14:26 1Kr.10:16-17; 2Ta.9:15-16

yılında Aviyam Yahuda Kralı oldu. [2]Yeruşalim'de üç yıl krallık yaptı. Annesi Avşalom'un kızı Maaka'ydı.

[3]Babasının kendisinden önce işlemiş olduğu bütün günahlara Aviyam da katıldı. Bütün yüreğini Tanrısı RAB'be adayan atası Davut gibi değildi. [4]Buna karşın Tanrısı RAB, Davut'un hatırına Yeruşalim'i güçlendirmek için kendisinden sonra oğlunu kral atayarak ona Yeruşalim'de bir ışık verdi. [5]Çünkü RAB'bin gözünde doğru olanı yapan Davut, Hititli* Uriya olayı dışında, yaşamı boyunca RAB'bin buyruklarının hiçbirinden sapmamıştı.

[6]Rehavam'la Yarovam arasındaki savaş Aviyam'ın yaşamı boyunca sürüp gitti. [7]Aviyam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. Aviyam'la Yarovam arasındaki savaş sürüp gitti. [8]Aviyam ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde gömüldü, yerine oğlu Asa kral oldu.

Asa'nın Krallığı

(2Ta.15:16-16:6)

[9]İsrail Kralı Yarovam'ın krallığının yirminci yılında Asa Yahuda Kralı oldu. [10]Yeruşalim'de kırk bir yıl krallık yaptı. Büyükannesi Avşalom'un kızı Maaka'ydı. [11]Atası Davut gibi RAB-bin gözünde doğru olanı yapan Asa, [12]putperest törenlerinde fuhuş yapan kadın ve erkekleri ülkeden kovdu. Atalarının yapmış olduğu bütün putları yok etti. [13]Kral Asa annesi Maaka'nın kraliçeliğini elinden aldı. Çünkü o Aşera* için iğrenç bir put yaptırmıştı. Asa bu iğrenç putu kesip Kidron Vadisi'nde yaktı. [14]Ancak puta tapılan yerleri kaldırmadı. Ama yaşamı boyunca yüreğini RAB'be adadı. [15]Babasının ve kendisinin adadığı altını, gümüşü ve eşyaları RAB'bin Tapınağı'na getirdi.

[16]Asa'yla İsrail Kralı Baaşa arasındaki savaş yaşamları boyunca sürüp gitti. [17]İsrail Kralı Baaşa Yahuda'ya saldırmaya hazırlanıyordu. Yahuda Kralı Asa'nın topraklarına giriş çıkışı engellemek amacıyla, Rama Kenti'ni güçlendirmeye başladı.

[18]Bunun üzerine Asa, Şam'da oturan Hezyon oğlu Tavrimmon oğlu Aram Kralı Ben-Hadat'a, RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayın hazinelerindeki bütün altın ve gümüşü görevlileri aracılığıyla şu haberle birlikte gönderdi: [19]"Babamla baban arasında olduğu gibi seninle benim aramızda da bir antlaşma olsun. Sana armağan olarak gönderdiğim bu altınlara, gümüşlere karşılık, sen de İsrail Kralı Baaşa ile yaptığın antlaşmayı boz, topraklarımdan askerlerini çeksin."

[20]Kral Asa'nın önerisini kabul eden Ben-Hadat, komutanlarını İsrail kentlerinin üzerine gönderdi. İyon'u, Dan'ı, Avel-Beytmaaka'yı ve bütün Naftali bölgesiyle birlikte Kinrot'u ele geçirdi. [21]Baaşa bunu duyunca Rama'nın yapımını durdurup Tirsa'ya çekildi. [22]Kral Asa istisnasız bütün Yahudalılar'ı kapsayan bir çağrı yaptı. Baaşa'nın Rama'nın yapımında

***15:4** 1Kr.11:36; 15:47; 2Kr.8:19; 2Ta.21:7; Mez.132:17* ***15:5** 2Sa.11:1-27*
***15:6** 2Ta.13:3-21* ***15:12** 2Ta.15:8-15*

kullandığı taşlarla keresteleri alıp götürdüler. Kral Asa bunlarla Benyamin bölgesindeki Geva ve Mispa kentlerini onardı.

[23-24]Asa'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar, başarıları, bütün yaptıkları ve kurduğu kentler Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. Yaşlılığında ayaklarından hastalanan Asa, ölüp atalarına kavuşunca, atası Davut'un Kenti'nde atalarının yanına gömüldü; yerine oğlu Yehoşafat kral oldu.

Nadav'ın Krallığı

[25]Yahuda Kralı Asa'nın krallığının ikinci yılında Yarovam oğlu Nadav İsrail Kralı oldu ve İsrail'de iki yıl krallık yaptı. [26]O da RAB'in gözünde kötü olanı yaptı. Babasının yolunu izledi ve babasının İsrail'i sürüklediği günahlara katıldı.

[27]Nadav ve İsrail ordusu Filistliler'in Gibbeton Kenti'ni kuşatırken, İssakar oymağından Ahiya oğlu Baaşa, Nadav'a düzen kurup onu Gibbeton'da öldürdü. [28]Yahuda Kralı Asa'nın krallığının üçünücü yılında Nadav'ı öldüren Baaşa, onun yerine kral oldu.

[29]Baaşa kral olur olmaz, Yarovam'ın bütün ailesini ortadan kaldırdı. RAB'bin, kulu Şilolu Ahiya aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Yarovam'ın bütün ailesi yok edildi; sağ kalan olmadı. [30]Bütün bunlar İsrail'in Tanrısı RAB'bi öfkelendiren Yarovam'ın işlediği ve İsrail'i sürüklediği günahlar yüzünden oldu.

[31]Nadav'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [32]Yahuda Kralı Asa ile İsrail Kralı Baaşa arasındaki savaş yaşamları boyunca sürüp gitti.

Baaşa'nın Krallığı

[33]Yahuda Kralı Asa'nın krallığının üçüncü yılında Ahiya oğlu Baaşa Tirsa'da bütün İsrail'in Kralı oldu ve yirmi dört yıl krallık yaptı. [34]Baaşa, RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Yarovam'ın yolunu izledi ve onun İsrail'i sürüklediği günahlara katıldı.

16 RAB Hanani oğlu Yehu aracılığıyla İsrail Kralı Baaşa'ya şunları bildirdi: [2]"Sen önemsiz biriyken, ben seni halkım İsrail'e önder yaptım. Ama sen Yarovam'ın yolunu izleyip halkım İsrail'i günaha sürükledin. Günahlarınız beni öfkelendirdi. [3]Onun için Nevat oğlu Yarovam'a yaptığım gibi, senin ve ailenin kökünü kurutacağım. [4]Baaşa'nın ailesinden kentte ölenleri köpekler, kırda ölenleri yırtıcı kuşlar yiyecek."

[5]Baaşa'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar, yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [6]Baaşa ölüp atalarına kavuşunca, Tirsa'da gömüldü ve yerine oğlu Ela kral oldu.

[7]Baaşa'nın RAB'bin gözünde yaptığı her kötülükten ötürü RAB, Hanani oğlu Peygamber Yehu aracılığıyla ona ve ailesine karşı yargısını bildirdi. Baaşa yaptığı kötülüklerle RAB'bi öfkelendirmiş, Yarovam'ın ailesine benzemiş ve bu aileyi ortadan kaldırmıştı.

15:29 1Kr.14:10

Ela'nın Krallığı

[8]Yahuda Kralı Asa'nın krallığının yirmi altıncı yılında Baaşa oğlu Ela Tirsa'da İsrail Kralı oldu ve iki yıl krallık yaptı. [9]Savaş arabalarının yarısına komuta eden Zimri adındaki bir görevlisi ona düzen kurdu. Ela o sırada Tirsa'da sarayının sorumlusu Arsa'nın evinde içip sarhoş olmuştu. [10]Zimri içeri girip Ela'yı öldürdü ve onun yerine kral oldu. Yahuda Kralı Asa'nın krallığının yirmi yedinci yılıydı.

[11]Zimri İsrail Kralı olup tahta geçince, Baaşa'nın bütün ailesini yok etti. Dost ve akrabalarından hiçbir erkeği sağ bırakmadı. [12-13]Baaşa'yla oğlu Ela, değersiz putlara taptıkları için İsrail'in Tanrısı RAB'bi öfkelendirmişlerdi. Onların işlediği ve İsrail'i sürükledikleri günahlardan dolayı RAB'bin Peygamber Yehu aracılığıyla Baaşa'ya karşı söylediği söz uyarınca, Zimri Baaşa'nın bütün ailesini ortadan kaldırdı.

[14]Ela'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Zimri'nin Krallığı

[15]Yahuda Kralı Asa'nın krallığının yirmi yedinci yılında Zimri Tirsa'da yedi gün krallık yaptı. İsrail ordusu Filistliler'in Gibbeton Kenti yakınlarında ordugah kurmuştu. [16]Ordugahta bulunan İsrailliler, Zimri'nin düzen kurup kralı öldürdüğünü duyunca, ordu komutanı Omri'yi o gün orada İsrail Kralı yaptılar. [17]Omri ve yanındaki bütün İsrailliler Gibbeton'dan çıkıp Tirsa'yı kuşattılar. [18]Zimri kentin alındığını görünce, sarayın kalesine girip sarayı ateşe verdi ve orada öldü. [19]Çünkü o RAB'bin gözünde kötü olanı yapmış, Yarovam'ın yolunu izlemiş, onun işlediği ve İsrail'i sürüklediği günahlara katılmıştı.

[20]Zimri'nin krallığı dönemindeki öteki olaylar ve krala kurduğu düzen İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Omri'nin Krallığı

[21]İsrail halkı ikiye bölündü. Halkın yarısı Ginat'ın oğlu Tivni'yi kral yapmak isterken, öbür yarısı Omri'yi destekliyordu. [22]Sonunda Omri'yi destekleyenler Ginat oğlu Tivni'yi destekleyenlerden daha güçlü çıktı. Tivni öldü, Omri kral oldu.

[23]Yahuda Kralı Asa'nın krallığının otuz birinci yılında Omri İsrail Kralı oldu ve altı yılı Tirsa'da olmak üzere toplam on iki yıl krallık yaptı. [24]Omri, Şemer adlı birinden Samiriye Tepesi'ni iki talant[a] gümüşe satın alıp üstüne bir kent yaptırdı. Tepenin eski sahibi Şemer'in adından dolayı kente Samiriye adını verdi.

[25]RAB'bin gözünde kötü olanı yapan Omri, kendisinden önceki bütün krallardan daha çok kötülük yaptı. [26]Nevat oğlu Yarovam'ın bütün yollarını izledi ve onun İsrail'i sürüklediği günahlara katılıp değersiz putlara taparak İsrail'in Tanrısı RAB'bi öfkelendirdi.

[27]Omri'nin krallığı dönemindeki öteki olaylar, yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

---

[a] *16:24 "İki talant": Yaklaşık 69 kg.*

[28]Omri ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de gömüldü ve yerine oğlu Ahav kral oldu.

Ahav'ın Krallığı

[29]Yahuda Kralı Asa'nın krallığının otuz sekizinci yılında Omri oğlu Ahav İsrail Kralı oldu ve Samiriye'de yirmi iki yıl krallık yaptı. [30]RAB'bin gözünde kötü olanı yapan Omri oğlu Ahav, kendisinden önceki bütün krallardan daha çok kötülük yaptı. [31]Nevat oğlu Yarovam'ın günahlarını izlemek yetmezmiş gibi, bir de Sayda Kralı Etbaal'ın kızı İzebel'le evlendi. Gidip Baal'a* hizmet ederek ona taptı. [32]Baal için Samiriye'de yaptırdığı tapınağın içine bir sunak kurdu. [33]Ayrıca bir Aşera* putu yaptırdı. Ahav İsrail'in Tanrısı RAB'bi kendisinden önceki bütün İsrail krallarından daha çok öfkelendirdi.

[34]Ahav'ın krallığı döneminde, Beytelli Hiel Eriha Kenti'ni yeniden inşa etti. RAB'bin Nun oğlu Yeşu aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Hiel ilk oğlu Aviram'ı kaybetme pahasına kentin temelini attı; en küçük oğlu Seguv'u kaybetme pahasına da kentin kapılarını taktı.

İlyas ve Kuraklık

17 Gilat'ın Tişbe Kenti'nden olan İlyas, Ahav'a şöyle dedi: "Hizmet ettiğim İsrail'in Tanrısı yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, ben söylemedikçe önümüzdeki yıllarda ne yağmur yağacak, ne de çiy düşecek."

[2]O zaman RAB, İlyas'a şöyle seslendi: [3]"Buradan ayrıl, doğuya git. Şeria Irmağı'nın doğusundaki Kerit Vadisi'nde gizlen. [4]Dereden su içeceksin ve buyruk verdiğim kargaların getirdiklerini yiyeceksin."

[5]RAB'bin söylediklerini yapan İlyas, gidip Şeria Irmağı'nın doğusundaki Kerit Vadisi'ne yerleşti. [6]Dereden su içiyor, kargaların sabah akşam getirdiği et ve ekmekle besleniyordu. [7]Ancak ülkede yağmur yağmadığı için bir süre sonra dere kurudu.

İlyas ve Sarefatlı Dul Kadın

[8]O zaman RAB, İlyas'a, [9]"Şimdi kalk git, Sayda yakınlarındaki Sarefat Kenti'ne yerleş" dedi, "Orada sana yiyecek sağlaması için dul bir kadına buyruk verdim." [10]Sarefat'a giden İlyas kentin kapısına varınca, orada dul bir kadının odun topladığını gördü. Kadına: "Bana içmek için biraz su verebilir misin?" dedi. [11]Kadın su getirmeye giderken İlyas yine seslendi: "Lütfen bir parça da ekmek getir."

[12]Kadın, "Senin Tanrın yaşayan RAB'bin adıyla ant içerim, hiç ekmeğim yok" diye karşılık verdi, "Yalnız küpte bir avuç un, çömleğin dibinde de azıcık yağ var. Görüyorsun, bir iki parça odun topluyorum. Götürüp oğlumla kendim için bir şeyler hazırlayacağım. Belki de son yemeğimiz olacak, ölüp gideceğiz."

[13]İlyas kadına, "Korkma, git yiyeceğini hazırla" dedi, "Yalnız önce bana küçük bir pide yapıp getir. Sonra oğlunla kendin için yaparsın. [14]İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Toprağa yağmur düşünceye dek küpten un, çömlekten yağ eksilmeyecek.' "

16:34 Yşu.6:26 *17:1 Yak.5:17* *17:9 Luk.4:25-26*

[15]Kadın gidip İlyas'ın söylediklerini yaptı. Hep birlikte günlerce yiyip içtiler. [16]RAB'bin İlyas aracılığıyla söylediği söz uyarınca, küpten un, çömlekten yağ eksilmedi.

[17]Bir süre sonra ev sahibi dul kadının oğlu gittikçe ağırlaşan kötü bir hastalığa yakalandı, sonunda öldü. [18]Kadın İlyas'a, "Ey Tanrı adamı, alıp veremediğimiz nedir?" dedi, "Günahlarımı Tanrı'ya anımsatıp oğlumun ölümüne neden olmak için mi buraya geldin?"

[19]İlyas, "Oğlunu bana ver" diyerek çocuğu kadının kucağından aldı, kaldığı yukarı odaya çıkardı ve yatağına yatırdı. [20]Sonra RAB'be şöyle yalvardı: "Ya RAB Tanrım, neden yanında kaldığım dul kadının oğlunu öldürerek ona bu kötülüğü yaptın?" [21]İlyas üç kez çocuğun üzerine kapanıp RAB'be şöyle dua etti: "Ya RAB Tanrım, bu çocuğa yeniden can ver."

[22]RAB İlyas'ın yalvarışını duydu. Çocuk dirilip yeniden yaşama döndü. [23]İlyas çocuğu yukarı odadan indirip annesine verirken, "İşte oğlun yaşıyor!" dedi.

[24]Bunun üzerine kadın, "Şimdi anladım ki, sen Tanrı adamısın ve söylediğin söz gerçekten RAB'bin sözüdür" dedi.

İlyas ile Ovadya

18 Uzun bir süre sonra kuraklığın üçüncü yılında RAB İlyas'a, "Git, Ahav'ın huzuruna çık" dedi, "Toprağı yağmursuz bırakmayacağım." [2]İlyas Ahav'ın huzuruna çıkmaya gitti.

Samiriye'de kıtlık şiddetlenmişti. [3]Ahav sarayının sorumlusu Ovadya'yı çağırdı. –Ovadya RAB'den çok korkardı. [4]İzebel RAB'bin peygamberlerini öldürdüğünde, Ovadya yüz peygamberi yanına alıp ellişer ellişer mağaralara gizlemiş ve yiyecek, içecek gereksinimlerini karşılamıştı.– [5]Ahav, Ovadya'ya, "Haydi gidip ülkedeki bütün su kaynaklarıyla vadilere bakalım" dedi, "Belki atlarla katırların yaşamasını sağlayacak kadar ot buluruz da onları ölüme terk etmemiş oluruz." [6]Ahav'la Ovadya, araştırma yapmak üzere ülkeyi aralarında bölüştükten sonra, her biri yalnız başına bir yöne gitti.

[7]Ovadya giderken yolda İlyas'la karşılaştı. İlyas'ı tanıyınca yüzüstü yere kapanarak, "Efendim İlyas sen misin?" diye sordu.

[8]İlyas, "Evet, benim. Git efendine, 'İlyas burada' de" diye karşılık verdi.

[9]Ovadya, "Ne günah işledim ki, beni öldürsün diye Ahav'a gönderiyorsun?" dedi ve ekledi: [10]"Tanrın yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, efendimin seni aramak için adam göndermediği ulus ve krallık kalmadı. Ahav ülkelerinde olmadığını söyleyen herkese, seni bulamadıklarına dair ant içirdi. [11]Oysa sen şimdi, 'Git, efendine İlyas burada de' diyorsun. [12]Ben senin yanından ayrıldığımda, RAB'bin Ruhu seni bilmediğim bir yere götürebilir. Durumu Ahav'a bildirince, gelip seni bulamazsa beni öldürür. Ben kulun gençliğimden beri RAB'den korkan biriyim. [13]Efendim, İzebel RAB'bin peygamberlerini öldürdüğünde yaptıklarımı duymadın mı? RAB'bin peygamberlerinden yüzünü ellişer ellişer iki mağaraya saklayıp onların yiyecek, içecek

gereksinimlerini karşıladım. [14]Ama sen şimdi, 'Git, efendine İlyas burada de' diyorsun. O zaman beni öldürür!"

[15]İlyas şöyle karşılık verdi: "Hizmetinde bulunduğum yaşayan ve Her Şeye Egemen RAB'bin adıyla diyorum, bugün Ahav'ın huzuruna çıkacağım."

İlyas Karmel Dağı'nda

[16]Ovadya gidip Ahav'ı gördü, ona durumu anlattı. Bunun üzerine Ahav İlyas'ı karşılamaya gitti. [17]İlyas'ı görünce, "Ey İsrail'i sıkıntıya sokan adam, sen misin?" diye sordu.

[18]İlyas, "İsrail'i sıkıntıya sokan ben değilim, seninle babanın ailesi İsrail'i sıkıntıya soktunuz" diye karşılık verdi, "RAB'bin buyruklarını terk edip Baallar'ın* ardınca gittiniz. [19]Şimdi haber sal: Bütün İsrail halkı, İzebel'in sofrasında yiyip içen Baal'ın dört yüz elli peygamberi ve Aşera'nın* dört yüz peygamberi Karmel Dağı'na gelip önümde toplansın."

[20]Ahav bütün İsrail'e haber salarak peygamberlerin Karmel Dağı'nda toplanmalarını sağladı. [21]İlyas halka doğru ilerleyip, "Daha ne zamana kadar böyle iki taraf arasında dalgalanacaksınız?" dedi, "Eğer RAB Tanrı'ysa, onu izleyin; yok eğer Baal Tanrı'ysa, onun ardınca gidin." Halk İlyas'a hiç karşılık vermedi.

[22]İlyas konuşmasını şöyle sürdürdü: "RAB'bin peygamberi olarak sadece ben kaldım. Ama Baal'ın dört yüz elli peygamberi var. [23]Bize iki boğa getirin. Birini Baal'ın peygamberleri alıp kessinler, parçalayıp odunların üzerine koysunlar; ama odunları yakmasınlar. Öbür boğayı da ben kesip hazırlayacağım ve odunların üzerine koyacağım; ama odunları yakmayacağım. [24]Sonra siz kendi ilahınıza yalvarın, ben de RAB'be yalvarayım. Hangisi ateşle karşılık verirse, Tanrı odur."

Bütün halk, "Peki, öyle olsun" dedi.

[25]İlyas, Baal'ın peygamberlerine, "Kalabalık olduğunuz için önce siz boğalardan birini seçip hazırlayın ve ilahınıza yalvarın" dedi, "Ama ateş yakmayın."

[26]Kendilerine verilen boğayı alıp hazırlayan Baal'ın peygamberleri sabahtan öğlene kadar, "Ey Baal, bize karşılık ver!" diye yalvardılar. Ama ne bir ses vardı, ne de bir karşılık. Yaptıkları sunağın çevresinde zıplayıp oynadılar.

[27]Öğleyin İlyas onlarla alay etmeye başladı: "Bağırın, yüksek sesle bağırın! O tanrıymış. Belki dalgındır, ya da heladadır, belki de yolculuk yapıyor! Yahut uyuyordur da uyandırmak gerekir!" [28]Böylece yüksek sesle bağırdılar. Adetleri uyarınca, kılıç ve mızraklarla kanlarını akıtıncaya dek bedenlerini yaraladılar. [29]Öğlenden akşam sunusu saatine kadar kıvrandılar. Ama hâlâ ne bir ses, ne ilgi, ne de bir karşılık vardı.

[30]O zaman İlyas bütün halka, "Bana yaklaşın" dedi. Herkes onun çevresinde toplandı. İlyas RAB'bin yıkılan sunağını onarmaya başladı. [31]On iki taş aldı. Bu sayı RAB'bin Yakup'a, "Senin adın İsrail olacak"

***18:31** Yar.32:28; 35:10*

diye bildirdiği Yakupoğulları oymaklarının sayısı kadardı. [32]İlyas bu taşlarla RAB'bin adına bir sunak yaptırdı. Çevresine de iki sea[a] tohum alacak kadar bir hendek kazdı. [33]Sunağın üzerine odunları dizdi, boğayı parça parça kesip odunların üzerine yerleştirdi. "Dört küp su doldurup yakmalık sunuyla* odunların üzerine dökün" dedi.

[34]Sonra, "Bir daha yapın" dedi. Bir daha yaptılar.

"Bir kez daha yapın" dedi. Üçüncü kez aynı şeyi yaptılar. [35]O zaman sunağın çevresine akan su hendeği doldurdu.

[36]Akşam sunusu saatinde, Peygamber İlyas sunağa yaklaşıp şöyle dua etti: "Ey İbrahim'in, İshak'ın ve İsrail'in Tanrısı olan RAB! Bugün bilinsin ki, sen İsrail'in Tanrısı'sın, ben de senin kulunum ve bütün bunları senin buyruklarınla yaptım. [37]Ya RAB, bana yanıt ver! Yanıt ver ki, bu halk senin Tanrı olduğunu anlasın. Onların yine sana dönmelerini sağla."

[38]O anda gökten RAB'bin ateşi düştü. Düşen ateş yakmalık sunuyu, odunları, taşları ve toprağı yakıp hendekteki suyu kuruttu.

[39]Halk olanları görünce yüzüstü yere kapandı. "RAB Tanrı'dır, RAB Tanrı'dır!" dediler.

[40]İlyas, "Baal'ın peygamberlerini yakalayın, hiçbirini kaçırmayın" diye onlara buyruk verdi. Peygamberler yakalandı, İlyas onları Kişon Vadisi'ne götürüp orada öldürdü.

Kuraklığın Sonu

[41]Sonra İlyas, Ahav'a, "Git, yemene içmene bak; çünkü güçlü bir yağmur sesi var" dedi. [42]Ahav yiyip içmek üzere oradan ayrılınca, İlyas Karmel Dağı'nın tepesine çıktı. Yere kapanarak başını dizlerinin arasına koydu.

[43]Sonra uşağına, "Haydi git, denize doğru bak!" dedi.

Uşağı gidip denize baktı ve, "Hiçbir şey görmedim" diye karşılık verdi.

İlyas, uşağına yedi kez, "Git, bak" dedi.

[44]Yedinci kez gidip bakan uşak, "Denizden avuç kadar küçük bir bulut çıkıyor" dedi.

İlyas şöyle dedi: "Git, Ahav'a, 'Yağmura yakalanmadan arabanı al ve geri dön' de."

[45]Tam o sırada gökyüzü bulutlarla karardı, rüzgar çıktı, şiddetli bir yağmur başladı. Ahav hemen arabasına binip Yizreel'e gitti. [46]Üzerine RAB'bin gücü inen İlyas kemerini kuşanıp Yizreel'e kadar Ahav'ın önünde koştu.

İlyas'ın Kaçışı

19 Ahav, İlyas'ın bütün yaptıklarını, peygamberleri nasıl kılıçtan geçirdiğini İzebel'e anlattı. [2]İzebel, İlyas'a, "Yarın bu saate kadar senin peygamberlere yaptığını ben de sana yapmazsam, ilahlar bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın" diye haber gönderdi.

[3]İlyas can korkusuyla Yahuda'nın Beer-Şeva Kenti'ne kaçıp uşağını

---

[a] *18:32 "İki sea": Yaklaşık 14.7 litrelik bir ölçek.*
18:42-45 Yak.5:18

orada bıraktı. [4]Bir gün boyunca çölde yürüdü, sonunda bir retem çalısının altına oturdu ve ölmek için dua etti: "Ya RAB, yeter artık, canımı al, ben atalarımdan daha iyi değilim."

[5]Sonra retem çalısının altına yatıp uykuya daldı. Ansızın bir melek ona dokunarak, "Kalk yemek ye" dedi. [6]İlyas çevresine bakınca yanıbaşında, kızgın taşların üstünde bir pideyle bir testi su gördü. Yiyip içtikten sonra yine uzandı.

[7]RAB'bin meleği ikinci kez geldi, ona dokunarak, "Kalk yemeğini ye. Gideceğin yol çok uzun" dedi. [8]İlyas kalktı, yiyip içti. Yediklerinden aldığı güçle kırk gün kırk gece Tanrı Dağı Horev'e kadar yürüdü. [9]Geceyi orada bulunan bir mağarada geçirdi.

Rab İlyas'a Görünüyor

RAB, "Burada ne yapıyorsun, İlyas?" diye sordu.

[10]İlyas, "RAB'be, Her Şeye Egemen Tanrı'ya büyük bir istekle kulluk ettim" diye karşılık verdi, "Ama İsrail halkı senin antlaşmanı reddetti, sunaklarını yıktı ve peygamberlerini kılıçtan geçirdi. Yalnız ben kaldım. Beni de öldürmeye çalışıyorlar."

[11]RAB, "Dağa çık ve önümde dur, yanından geçeceğim" dedi.

RAB'bin önünde çok güçlü bir rüzgar dağları yarıp kayaları parçaladı. Ancak RAB rüzgarın içinde değildi. Rüzgarın ardından bir deprem oldu, RAB depremin içinde de değildi. [12]Depremden sonra bir ateş çıktı, ancak RAB ateşin içinde de değildi. Ateşten sonra ince, yumuşak bir ses duyuldu. [13]İlyas bu sesi duyunca, cüppesiyle yüzünü örttü, çıkıp mağaranın girişinde durdu.

O sırada bir ses, "Burada ne yapıyorsun, İlyas?" dedi.

[14]İlyas, "RAB'be, Her Şeye Egemen Tanrı'ya büyük bir istekle kulluk ettim" diye karşılık verdi, "Ama İsrail halkı senin antlaşmanı reddetti, sunaklarını yıktı ve peygamberlerini kılıçtan geçirdi. Yalnız ben kaldım. Beni de öldürmeye çalışıyorlar."

[15-16]RAB, "Geldiğin yoldan geri dön, Şam yakınındaki kırlara git" dedi, "Oraya vardığında, Hazael'i Aram Kralı olarak, Nimşi oğlu Yehu'yu İsrail Kralı olarak, Avel-Meholalı Şafat'ın oğlu Elişa'yı da kendi yerine peygamber olarak meshedeceksin*. [17]Hazael'in kılıcından kurtulanı Yehu, Yehu'nun kılıcından kurtulanı Elişa öldürecek. [18]Ancak İsrail'de Baal'ın* önünde diz çöküp onu öpmemiş yedi bin kişiyi sağ bırakacağım."

Elişa'ya Çağrı

[19]İlyas oradan ayrılıp gitti, Şafat oğlu Elişa'yı buldu. Elişa, on iki çift öküzle saban sürenlerin ardından on ikinci çifti sürüyordu. İlyas Elişa'nın yanından geçerek kendi cüppesini onun üzerine attı. [20]Elişa öküzleri bırakıp İlyas'ın ardından koştu ve, "İzin ver, annemle babamı öpeyim, sonra seninle geleyim" dedi.

İlyas, "Geri dön, ben sana ne yaptım ki?" diye karşılık verdi.

[21]Böylece Elişa gidip sürdüğü çif-

19:10,14 Rom.11:3
19:15-16 2Kr.9:16
19:15-16 2Kr.8:7-13
19:18 Rom.11:4
19:20 Luk.9:61

tin öküzlerini kesti. Boyunduruklarıyla ateş yakıp etleri pişirdikten sonra, yesinler diye halka dağıttı. Sonra, İlyas'ın ardından gidip ona hizmet etti.

Ben-Hadat Samiriye'ye Saldırıyor

20 Aram Kralı Ben-Hadat bütün ordusunu topladı. Atları, savaş arabaları ve kendisini destekleyen otuz iki kralla birlikte Samiriye'nin üzerine yürüyerek kenti kuşattı. [2]Ben-Hadat, kentte bulunan İsrail Kralı Ahav'a haberciler göndererek şöyle buyruk verdi: [3]"Ben-Hadat diyor ki, 'Altınını, gümüşünü, karılarını ve en gürbüz çocuklarını bana teslim et.' "

[4]İsrail Kralı, "Efendim kralın dediklerini kabul ediyorum" diye karşılık verdi, "Beni ve sahip olduğum her şeyi alabilirsin."

[5]Haberciler yine gelip Ahav'a şöyle dediler: "Ben-Hadat diyor ki, 'Sana altınını, gümüşünü, karılarını ve çocuklarını bana vereceksin diye haber göndermiştim. [6]Ayrıca yarın bu saatlerde sarayında ve görevlilerinin evlerinde arama yapmak üzere kendi görevlilerimi göndereceğim. Değerli olan her şeyini alıp getirecekler.' "

[7]İsrail Kralı ülkenin bütün ileri gelenlerini toplayarak, "Bakın, bu adam nasıl bela arıyor!" dedi, "Bana haber gönderip altınımı, gümüşümü, karılarımı, çocuklarımı istedi, reddetmedim."

[8]Bütün ileri gelenler ve halk, "Onu dinleme, isteklerini de kabul etme" diye karşılık verdiler.

[9]Böylece Ahav, Ben-Hadat'ın habercilerine, "Efendimiz krala ilk isteklerinin hepsini kabul edeceğimi, ama ikincisini kabul edemeyeceğimi söyleyin" dedi. Haberciler gidip Ben-Hadat'a durumu bildirdiler.

[10]O zaman Ben-Hadat Ahav'a başka bir haber gönderdi: "O kadar çok adamla senin üstüne yürüyeceğim ki, Samiriye'yi yerle bir edeceğim. Kentin tozları askerlerimin avuçlarını bile dolduramayacak. Eğer bunu yapmazsam, ilahlar bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!"

[11]İsrail Kralı şöyle karşılık verdi: "Kralınıza deyin ki, 'Zırhını kuşanmadan önce değil, kuşandıktan sonra övünsün.' "

[12]Ben-Hadat bunu duyduğunda, kendisini destekleyen krallarla birlikte çadırda içki içiyordu. Hemen adamlarına buyruk verdi: "Saldırıya hazırlanın." Böylece Samiriye'ye karşı saldırı hazırlıklarına giriştiler.

Ahav Ben-Hadat'ı Bozguna Uğratıyor

[13]O sırada bir peygamber gelip İsrail Kralı Ahav'a şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Bu büyük orduyu görüyor musun? Onları bugün senin eline teslim edeceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.' "

[14]Ahav, "Kimin aracılığıyla olacak bu?" diye sordu.

Peygamber şu karşılığı verdi: "RAB diyor ki, 'İlçe komutanlarının genç askerleri bunu başaracak.' "

Ahav, "Savaşa kim başlayacak?" diye sordu.

Peygamber, "Sen başlayacaksın" dedi.

[15]Ahav ilçe komutanlarının genç askerlerini çağırıp saydı. İki yüz otuz iki kişiydiler. Sonra bütün İsrail

ordusunu toplayıp saydı, onlar da yedi bin kişiydiler.

[16]Öğleyin Ben-Hadat ile kendisini destekleyen otuz iki kral çadırlarda içip sarhoş olmuşken İsrail saldırısı başladı. [17]Önce genç askerler saldırıya geçti. Ben-Hadat'ın gönderdiği gözcüler, "Samiriyeliler geliyor" diye ona haber getirdiler.

[18]Ben-Hadat, "İster barış, ister savaş için gelsinler, onları canlı yakalayın" dedi.

[19]Genç askerler arkalarındaki İsrail ordusuyla birlikte kentten çıkıp saldırıya geçtiler. [20]Herkes önüne geleni öldürdü. Aramlılar kaçmaya başlayınca, İsrailliler peşlerine düştü. Ama Aram Kralı Ben-Hadat, atına binerek atlılarla birlikte kaçıp kurtuldu. [21]İsrail Kralı atlarla savaş arabalarına büyük zararlar vererek Aramlılar'ı ağır bir yenilgiye uğrattı.

[22]Daha sonra peygamber gelip İsrail Kralı'na, "Git, gücünü pekiştir ve neler yapman gerektiğini iyi düşün" dedi, "Çünkü önümüzdeki ilkbaharda Aram Kralı sana yine saldıracak."

Aramlılar'ın İkinci Saldırısı

[23]Bu arada görevlileri Aram Kralı'nın kendisine, "İsrail'in ilahı dağ ilahıdır" dediler, "Bu nedenle bizden güçlü çıktılar. Ama ovada savaşırsak, onları kesinlikle yeneriz. [24]Şimdi bütün kralları görevlerinden al, onların yerine yeni komutanlar ata. [25]Kaybettiğin kadar at ve savaş arabası toplayarak kendine yeni bir ordu kur. İsrailliler'le ovada savaşalım. O zaman onları kesinlikle yeneriz." Aram Kralı Ben-Hadat bütün söylenenleri kabul edip yerine getirdi. [26]İlkbaharda Aramlılar'ı toplayıp İsrailliler'le savaşmak üzere Afek Kenti'ne gitti. [27]İsrail halkı da toplanıp yiyeceğini hazırladı. Aramlılar'la savaşmak üzere yola çıkıp onların karşısına ordugah kurdu. Ülkeyi dolduran Aramlılar'ın karşısında İsrailliler iki küçük oğlak sürüsü gibi kalıyordu.

[28]Bir Tanrı adamı gidip İsrail Kralı Ahav'a şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Aramlılar, RAB dağların Tanrısıdır, ovaların değil, dedikleri için bu güçlü ordunun tümünü senin eline teslim edeceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.' "

[29]Birbirlerine karşı ordugah kuran Aramlılar'la İsrailliler yedi gün beklediler. Yedinci gün savaş başladı. İsrailliler bir gün içinde yüz bin Aramlı yaya asker öldürdü. [30]Sağ kalanlar Afek Kenti'ne kaçtılar. Orada da yirmi yedi bin kişinin üstüne surlar yıkıldı. Ben-Hadat kentin içine kaçıp bir iç odaya saklandı.

[31]Görevlileri Ben-Hadat'a şöyle dediler: "Duyduğumuza göre, İsrail kralları iyi yürekli krallarmış. Haydi bellerimize çul kuşanıp başlarımıza ip saralım ve İsrail Kralı'nın huzuruna çıkalım. Belki senin canını bağışlar."

[32]Bellerine çul kuşanıp başlarına da ip bağladılar ve İsrail Kralı'nın huzuruna çıkarak, "Kulun Ben-Hadat 'Canımı bağışla' diye yalvarıyor" dediler.

Ahav, "Ben-Hadat hâlâ yaşıyor mu? O benim kardeşim sayılır" diye karşılık verdi.

[33]Adamlar bunu olumlu bir belirti sayarak hemen sözü ağzından aldılar ve, "Evet, Ben-Hadat kardeşin sayı-

lır!" dediler.

Kral, "Gidin, onu getirin" diye buyruk verdi. Ben-Hadat gelince, Ahav onu kendi savaş arabasına aldı.

[34]Ben-Hadat, "Babamın babandan almış olduğu kentleri geri vereceğim" dedi, "Babam nasıl Samiriye'de çarşılar kurduysa, sen de Şam'da çarşılar kurabilirsin."

Bunun üzerine Ahav, "Ben de bu şartlara dayanarak sana özgürlüğünü veriyorum" dedi. Böylece onunla bir antlaşma yaparak gitmesine izin verdi.

Bir Peygamberin Ahav'ı Suçlaması

[35]Peygamberlerden biri, RAB'bin sözüne uyarak arkadaşına, "Lütfen, beni vur!" dedi. Ama arkadaşı onu vurmak istemedi.

[36]O zaman peygamber arkadaşına şöyle dedi: "Sen RAB'bin buyruğunu dinlemediğin için, yanımdan ayrılır ayrılmaz bir aslan seni öldürecek." Adam oradan ayrıldıktan sonra aslan onu yakalayıp öldürdü.

[37]Bunun üzerine aynı peygamber, başka bir adama giderek, "Lütfen beni vur!" dedi. Adam da onu vurup yaraladı. [38]Peygamber gitti, kılığını değiştirmek için gözlerini bağladı. Yol kenarında kralın geçmesini beklemeye başladı. [39]Kral oradan geçerken, peygamber ona şöyle seslendi: "Ben kulun, tam savaşın içindeyken, askerin biri bana bir tutsak getirip, 'Bu adamı iyi koru' dedi, 'Kaçacak olursa, karşılığını ya canınla, ya da bir talant[a] gümüşle ödersin.' [40]Ama ben oraya buraya bakarken, adam kayboldu."

İsrail Kralı, "Sen kendini yargılamış oldun" diye karşılık verdi, "Cezanı çekeceksin."

[41]Peygamber, hemen gözlerindeki sargıyı çıkardı. O zaman İsrail Kralı onun bir peygamber olduğunu anladı. [42]Bunun üzerine peygamber krala şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Ölüme mahkûm ettiğim adamı salıverdiğin için onun yerine sen öleceksin. Onun halkının başına gelecekler senin halkının başına gelecek.'" [43]Keyfi kaçan İsrail Kralı öfkeyle Samiriye'deki sarayına döndü.

Navot'un Bağı

21 [1-2]Yizreel'de Samiriye Kralı Ahav'ın sarayının yanında Yizreelli Navot'un bir bağı vardı. Bir gün Ahav, Navot'a şunu önerdi: "Bağını bana ver. Sarayıma yakın olduğu için orayı sebze bahçesi olarak kullanmak istiyorum. Karşılığında ben de sana daha iyi bir bağ vereyim, ya da istersen değerini gümüş olarak ödeyeyim."

[3]Ama Navot, "Atalarımın bana bıraktığı mirası sana vermekten RAB beni esirgesin" diye karşılık verdi.

[4]"Atalarımın bana bıraktığı mirası sana vermem" diyen Yizreelli Navot'un bu sözlerine sıkılıp öfkelenen Ahav sarayına döndü. Asık bir yüzle yatağına uzanıp hiçbir şey yemedi.

[5]Karısı İzebel yanına gelip, "Neden bu kadar sıkılıyorsun? Neden yemek yemiyorsun?" diye sordu.

[6]Ahav karısına şöyle karşılık verdi: "Yizreelli Navot'a, 'Sen bağını

---

[a] *20:39 "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg.*

gümüş karşılığında bana sat, istersen ben de onun yerine sana başka bir bağ vereyim' dedim. Ama o, 'Hayır, bağımı sana vermem' dedi."

[7]İzebel, "Sen İsrail'e böyle mi krallık yapıyorsun?" dedi, "Kalk, yemeğini ye, keyfini bozma. Yizreelli Navot'un bağını sana ben vereceğim."

[8]İzebel Ahav'ın mühürünü kullanarak onun adına mektuplar yazdı, Navot'un yaşadığı kentin ileri gelenleriyle soylularına gönderdi. [9]Mektuplarda şunları yazdı:

"Oruç* ilan edip Navot'u halkın önüne oturtun. [10]Karşısına da, 'Navot Tanrı'ya ve krala sövdü' diyen iki yalancı tanık koyun. Sonra onu dışarı çıkarıp taşlayarak öldürün."

[11]Navot'un yaşadığı kentin ileri gelenleriyle soyluları İzebel'in gönderdiği mektuplarda yazdıklarını uyguladılar. [12]Oruç ilan edip Navot'u halkın önüne oturttular. [13]Sonra iki kötü adam gelip Navot'un karşısına oturdu ve halkın önünde: "Navot, Tanrı'ya ve krala sövdü" diyerek yalan yere tanıklık etti. Bunun üzerine onu kentin dışına çıkardılar ve taşlayarak öldürdüler. [14]Sonra İzebel'e, "Navot taşlanarak öldürüldü" diye haber gönderdiler.

[15]İzebel, Navot'un taşlanıp öldürüldüğünü duyar duymaz, Ahav'a, "Kalk, Yizreelli Navot'un sana gümüş karşılığında satmak istemediği bağını sahiplen" dedi, "Çünkü o artık yaşamıyor, öldü." [16]Ahav, Yizreelli Navot'un öldüğünü duyunca, onun bağını almaya gitti.

[17]O zaman RAB, Tişbeli İlyas'a şöyle dedi: [18]"Kalk, Samiriyeli İsrail Kralı Ahav'ı karşılamaya git. Şu anda Navot'un bağındadır. Orayı almaya gitti. [19]Ona de ki, RAB şöyle diyor: 'Hem adamı öldürdün, hem de bağını aldın, değil mi? Navot'un kanını köpekler nerede yaladıysa, senin kanını da orada yalayacak.' "

[20]Ahav, İlyas'a, "Ey düşmanım, beni buldun, değil mi?" dedi.

İlyas şöyle karşılık verdi: "Evet, buldum. Çünkü sen RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak kendini sattın. [21]RAB diyor ki, 'Seni sıkıntılara sokacak ve yok edeceğim. İsrail'de senin soyundan gelen genç yaşlı[a] bütün erkeklerin kökünü kurutacağım. [22]Beni öfkelendirip İsrail'i günaha sürüklediğin için senin ailen de Nevat oğlu Yarovam'ın ve Ahiya oğlu Baaşa'nın ailelerinin akıbetine uğrayacak.'

[23]"RAB İzebel için de, 'İzebel'i Yizreel Kenti'nin surları dibinde köpekler yiyecek' diyor. [24]'Ahav'ın ailesinden kentte ölenleri köpekler, kırda ölenleri yırtıcı kuşlar yiyecek.' "

[25]–Ahav kadar, RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak kendini satan hiç kimse olmadı. Karısı İzebel onu her konuda kışkırtıyordu. [26]Ahav RAB-bin İsrail halkının önünden kovduğu Amorlular'ın her yaptığına uyarak putların ardınca yürüdü ve iğrenç işler yaptı.–

[27]Ahav bu sözleri dinledikten sonra, giysilerini yırttı, çula sarınıp oruç tutmaya başladı. Çul içinde yatıp

---

[a] *21:21 "Genç yaşlı" ya da "Köle olsun, özgür olsun".* *21:23 2Kr.9:36*

kalkarak, alçakgönüllü bir yol tuttu.

[28]RAB, Tişbeli İlyas'a şöyle dedi: [29]"Ahav'ın önümde ne denli alçakgönüllü davrandığını gördün mü? Bu alçakgönüllülüğünden ötürü yaşamı boyunca ben de onu sıkıntıya sokmayacağım. Ama oğlunun zamanında ailesine sıkıntı vereceğim."

Peygamber Mikaya Ahav'ı Uyarıyor

(2Ta.18:2-27)

22 Üç yıl boyunca Aram ile İsrail arasında savaş çıkmadı. [2]Üçüncü yıl Yahuda Kralı Yehoşafat, İsrail Kralı'nı görmeye gitti. [3]İsrail Kralı Ahav, görevlilerine, "Ramot-Gilat'ın bize ait olduğunu bilmiyor musunuz?" dedi, "Biz onu Aram Kralı'ndan geri almak için bir şey yapmadık."

[4]Sonra Yehoşafat'a, "Ramot-Gilat'a karşı benimle birlikte savaşır mısın?" diye sordu.

Yehoşafat, "Beni kendin, halkımı halkın, atlarımı atların say" diye yanıtladı, [5]"Ama önce RAB'be danışalım" diye ekledi.

[6]İsrail Kralı dört yüz kadar peygamberi toplayıp, "Ramot-Gilat'a karşı savaşayım mı, yoksa vaz mı geçeyim?" diye sordu.

Peygamberler, "Savaş, çünkü Rab kenti senin eline teslim edecek" diye yanıtladılar.

[7]Ama Yehoşafat, "Burada danışabileceğimiz RAB'bin başka peygamberi yok mu?" diye sordu.

[8]İsrail Kralı, "Yimla oğlu Mikaya adında biri daha var" diye yanıtladı, "Onun aracılığıyla RAB'be danışabiliriz. Ama ben ondan nefret ederim. Çünkü benimle ilgili hiç iyi peygamberlik etmez, yalnız kötü şeyler söyler."

Yehoşafat, "Böyle konuşmaman gerekir, ey kral!" dedi.

[9]İsrail Kralı bir görevli çağırıp, "Hemen Yimla oğlu Mikaya'yı getir!" diye buyurdu.

[10]İsrail Kralı Ahav ile Yahuda Kralı Yehoşafat kral giysileriyle Samiriye Kapısı'nın girişinde, harman yerine konan tahtlarında oturuyorlardı. Bütün peygamberler de onların önünde peygamberlik ediyordu. [11]Kenaana oğlu Sidkiya, yaptığı demir boynuzları göstererek şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Aramlılar'ı yok edinceye dek onları bu boynuzlarla vuracaksın.' "

[12]Öteki peygamberlerin hepsi de aynı şeyi söylediler: "Ramot-Gilat'a saldır, kazanacaksın! Çünkü RAB onları senin eline teslim edecek."

[13]Mikaya'yı çağırmaya giden görevli ona, "Bak! Peygamberler bir ağızdan kral için olumlu şeyler söylüyorlar" dedi, "Rica ederim, senin sözün de onlarınkine uygun olsun; olumlu bir şey söyle."

[14]Mikaya, "Yaşayan RAB'bin hakkı için, RAB bana ne derse onu söyleyeceğim" diye karşılık verdi.

[15]Mikaya gelince kral, "Mikaya, Ramot-Gilat'a karşı savaşa gidelim mi, yoksa vaz mı geçelim?" diye sordu.

Mikaya, "Saldır, kazanacaksın! Çünkü RAB onları senin eline teslim edecek" diye yanıtladı.

[16]Bunun üzerine kral, "RAB'bin adına bana gerçeğin dışında bir şey söylemeyeceğine ilişkin sana kaç kez ant içireyim?" diye sordu.

[17]Mikaya şöyle karşılık verdi: "İsrailliler'i dağlara dağılmış çobansız koyunlar gibi gördüm. RAB, 'Bunların sahibi yok. Herkes güvenlik içinde evine dönsün' dedi."

[18]İsrail Kralı Yehoşafat'a, "Benimle ilgili iyi peygamberlik etmez, hep kötü şeyler söyler dememiş miydim?" dedi.

[19]Mikaya konuşmasını sürdürdü: "Öyleyse RAB'bin sözünü dinle! Gördüm ki, RAB tahtında oturuyor, bütün göksel varlıklar da sağında, solunda duruyordu. [20]RAB sordu: 'Ramot-Gilat'a saldırıp ölsün diye Ahav'ı kim kandıracak?'

"Kimi şöyle, kimi böyle derken, [21]bir ruh çıkıp RAB'bin önünde durdu ve, 'Ben onu kandıracağım' dedi.

"RAB, 'Nasıl?' diye sordu.

[22]"Ruh, 'Aldatıcı ruh olarak gidip Ahav'ın bütün peygamberlerine yalan söyleteceğim' diye karşılık verdi.

"RAB, 'Onu kandırmayı başaracaksın!' dedi, 'Git, dediğini yap.'

[23]"İşte RAB bütün bu peygamberlerin ağzına aldatıcı bir ruh koydu. Çünkü sana kötülük etmeye karar verdi."

[24]Kenaana oğlu Sidkiya yaklaşıp Mikaya'nın yüzüne bir tokat attı. "RAB'bin Ruhu nasıl benden çıkıp da seninle konuştu?" dedi.

[25]Mikaya, "Gizlenmek için bir iç odaya girdiğin gün göreceksin" diye yanıtladı.

[26]Bunun üzerine İsrail Kralı, "Mikaya'yı kentin yöneticisi Amon'a ve kralın oğlu Yoaş'a götürün" dedi, [27]"Ben güvenlik içinde dönünceye dek bu adamı cezaevinde tutmalarını, ona su ve ekmekten başka bir şey vermemelerini söyleyin!"

[28]Mikaya, "Eğer sen güvenlik içinde dönersen, RAB benim aracılığımla konuşmamış demektir" dedi ve, "Herkes bunu duysun!" diye ekledi.

Ahav'ın Ölümü

(2Ta.18:28-34)

[29]İsrail Kralı Ahav'la Yahuda Kralı Yehoşafat Ramot-Gilat'a saldırmak için yola çıktılar. [30]İsrail Kralı, Yehoşafat'a, "Ben kılık değiştirip savaşa öyle gireceğim, ama sen kral giysilerini giy" dedi. Böylece İsrail Kralı kılığını değiştirip savaşa girdi.

[31]Aram Kralı, savaş arabalarının otuz iki komutanına, "İsrail Kralı dışında, büyük küçük hiç kimseye saldırmayın!" diye buyruk vermişti. [32]Savaş arabalarının komutanları Yehoşafat'ı görünce, İsrail Kralı sanıp saldırmak için ona döndüler. Yehoşafat yakarmaya başladı. [33]Komutanlar onun İsrail Kralı olmadığını anlayınca peşini bıraktılar.

[34]O sırada bir asker rasgele attığı bir okla İsrail Kralı'nı zırhının parçalarının birleştiği yerden vurdu. Kral arabacısına, "Dönüp beni savaş alanından çıkar, yaralandım" dedi. [35]Savaş o gün şiddetlendi. İsrail Kralı, arabasında Aramlılar'a karşı akşama kadar dayandı ve akşamleyin öldü. Yarasından akan kanlar arabasının içinde kaldı. [36]Güneş batarken orduгahta, "Herkes kendi kentine, ülkesine dönsün!" diye bağırdılar.

[37]Kral ölmüştü. Onu Samiriye'ye

***22:17** Say.27:17; Hez.34:5; Zek.10:2; Mat.9:36; Mar.6:34* getirip orada gömdüler. [38]Arabası fahişelerin yıkandığı Samiriye Havuzu'nun kenarında temizlenirken RAB'bin sözü uyarınca köpekler kanını yaladı.

[39]Ahav'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları, yaptırdığı fildişi süslemeli saray ve bütün kentler İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [40]Ahav ölüp atalarına kavuşunca yerine oğlu Ahazya kral oldu.

Yehoşafat'ın Krallığı

(2Ta.20:31-21:1)

[41]İsrail Kralı Ahav'ın krallığının dördüncü yılında Asa oğlu Yehoşafat Yahuda Kralı oldu. [42]Yehoşafat otuz beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi beş yıl krallık yaptı. Annesi Şilhi'nin kızı Azuva'ydı. [43]Babası Asa'nın bütün yollarını izleyen ve bunlardan sapmayan Yehoşafat RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Ancak alışılagelen tapınma yerleri kaldırılmadı. Halk hâlâ oralarda kurban kesip buhur yakıyordu. [44]Yehoşafat İsrail Kralı ile barış yaptı.

[45]Yehoşafat'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, başarıları ve savaşları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. [46]Yehoşafat babası Asa'nın döneminden kalan, putperest törenlerinde fuhuş yapan kadın ve erkeklerin hepsini ülkeden süpürüp attı. [47]Edom'da kral yoktu, yerine bir vekil bakıyordu.

[48]Yehoşafat altın almak için Ofir'e gitmek üzere ticaret gemileri yaptırdı. Ancak gemiler oraya gidemeden Esyon-Gever'de parçalandı. [49]O zaman Ahav oğlu Ahazya, Yehoşafat'a, "Benim adamlarım gemilerde seninkilerle birlikte gitsinler" dedi. Ama Yehoşafat kabul etmedi.

[50]Yehoşafat ölüp atalarına kavuştu ve atası Davut'un Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yehoram kral oldu.

Ahazya'nın Krallığı

[51]Yahuda Kralı Yehoşafat'ın krallığının on yedinci yılında Ahav oğlu Ahazya Samiriye'de İsrail Kralı oldu. İki yıl krallık yaptı. [52]RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Babasının, annesinin ve İsrail'i günaha sürükleyen Nevat oğlu Yarovam'ın yolunda yürüdü. [53]Baal'a* hizmet edip taptı. Babasının her yaptığına uyarak İsrail'in Tanrısı RAB'bi öfkelendirdi.

2. KRALLAR

GİRİŞ

2. Krallar Kitabı İsrail ve Yahuda krallıklarının tarihine 1. Krallar Kitabı'nda kaldığı yerden devam eder. Kitap iki bölüme ayrılabilir:

1. *İki krallığın tarihi, İ.Ö. 9. yüzyıl ortalarından Samiriye'nin düşüşü ve İsrail (kuzey krallığı) halkının Asur'a sürgün edilmesine kadar (İ.Ö. 722).*
2. *Yahuda krallığının tarihi, İsrail krallığının yıkılışından Babil Kralı Nebukadnessar'ın Yeruşalim'i ele geçirip yıkmasına, Yahuda halkını Babil'e sürmesine kadar (İ.Ö. 586). Kitap Babil yönetimindeki Yahuda Valisi Gedalya'nın öldürülmesiyle ve Yahuda Kralı Yehoyakin'in Babil'deki tutukevinden salıverilmesi haberiyle son buluyor.*

Bu ulusal felaketler Yahuda ve İsrail krallarının ve halklarının sadakatsizliği yüzünden yaşanmaktadır. Yeruşalim'in yıkılışıyla Yahudalılar'dan birçok kişinin sürgüne gitmesi İsrail tarihinde büyük dönüm noktalarından biridir.

2. Krallar Kitabı'nda en önemli iki peygamber İlyas'ın yerine geçen Elişa ve Yeşaya'dır.

Ana Hatlar:

1:1-17:41	*Bölünen krallıklar*
a. 1:1-8:15	*Peygamber Elişa*
b. 8:16-17:4	*Yahuda ve İsrail kralları*
c. 17:5-41	*Samiriye'nin düşüşü*
18:1-25:30	*Yahuda krallığı*
a. 18:1-21:26	*Hizkiya'dan Yoşiya'ya*
b. 22:1-23:30	*Yoşiya'nın krallığı*
c. 23:31-24:20	*Yahuda'nın son kralları*
ç. 25:1-30	*Yeruşalim'in düşüşü*

Rab Kral Ahazya'yı Cezalandırıyor

1 İsrail Kralı Ahav'ın ölümünden sonra Moavlılar İsrail'e karşı ayaklandı.

[2]İsrail Kralı Ahazya Samiriye'de yaşadığı sarayın üst katındaki kafesli pencereden düşüp yaralandı. Habercilerine, "Gidin, Ekron ilahı Baalzevuv'a* danışın, yaralarımın iyileşip iyileşmeyeceğini öğrenin" dedi.

[3]Ama RAB'bin meleği, Tişbeli İlyas'a şöyle dedi: "Kalk, Samiriye Kralı'nın habercilerini karşıla ve onlara de ki, 'İsrail'de Tanrı yok mu ki Ekron ilahı Baalzevuv'a danışmaya gidiyorsunuz?' [4]Kralınıza deyin ki, 'RAB, Yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin! diyor.' " Böylece İlyas oradan ayrıldı. [5]Haberciler kralın yanına döndüler. Kral, "Neden geri döndünüz?" diye sordu.

[6]Şöyle karşılık verdiler: "Yolda bir adamla karşılaştık. Bize dedi ki, 'Gidin, sizi gönderen krala RAB şöyle diyor deyin: İsrail'de Tanrı yok mu ki Ekron ilahı Baalzevuv'a danışmak için haberciler gönderdin? Bu yüzden yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin!' "

[7]Kral, "Sizi karşılayıp bu sözleri söyleyen nasıl bir adamdı?" diye sordu.

[8]"Üzerinde tüylü bir giysi, belinde deri bir kuşak vardı" diye yanıtladılar.

Kral, "O Tişbeli İlyas'tır" dedi.

[9]Sonra bir komutanla birlikte elli adamını İlyas'a gönderdi. Komutan tepenin üstünde oturan İlyas'ın yanına çıkıp ona, "Ey Tanrı adamı, kral aşağı inmeni istiyor" dedi.

[10]İlyas, "Eğer ben Tanrı adamıysam, şimdi göklerden ateş yağacak ve seninle birlikte elli adamını yok edecek!" diye karşılık verdi. O anda göklerden ateş yağdı, komutanla birlikte elli adamını yakıp yok etti.

[11]Bunun üzerine kral, İlyas'a başka bir komutanla birlikte elli adam daha gönderdi. Komutan İlyas'a, "Ey Tanrı adamı, kral hemen aşağı inmeni istiyor!" dedi.

[12]İlyas, "Eğer ben Tanrı adamıysam, göklerden ateş yağacak ve seninle birlikte elli adamını yok edecek!" diye karşılık verdi. O anda göklerden ateş yağdı, komutanla birlikte elli adamını yakıp yok etti.

[13]Kral üçüncü kez bir komutanla elli adam gönderdi. Üçüncü komutan çıkıp İlyas'ın önünde diz çöktü ve ona şöyle yalvardı: "Ey Tanrı adamı, lütfen bana ve adamlarıma acı, canımızı bağışla! [14]Göklerden yağan ateş daha önce gelen iki komutanla ellişer adamını yakıp yok etti, ama lütfen bana acı."

[15]RAB'bin meleği, İlyas'a, "Onunla birlikte aşağı in, korkma" dedi. İlyas kalkıp komutanla birlikte kralın yanına gitti [16]ve ona şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'İsrail'de danışacak Tanrı yok mu ki Ekron ilahı Baalzevuv'a danışmak için haberciler gönderdin? Bu yüzden yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin!' "

[17]RAB'bin İlyas aracılığıyla söylediği söz uyarınca Kral Ahazya öldü. Oğlu olmadığı için yerine kardeşi Yoram geçti. Bu olay Yahuda Kralı

1:8 Mat.3:4; Mar.1:6 1:10,12 Luk.9:54

Yehoşafat oğlu Yehoram'ın krallığının ikinci yılında oldu.

[18]Ahazya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

İlyas'ın Göklere Alınışı

2 RAB İlyas'ı kasırgayla göklere çıkarmadan önce, İlyas ile Elişa Gilgal'dan ayrılıp yola çıkmışlardı. [2]İlyas Elişa'ya, "Lütfen sen burada kal, çünkü RAB beni Beytel'e gönderdi" dedi.

Elişa, "Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmam" diye karşılık verdi. Böylece Beytel'e birlikte gittiler.

[3]Beytel'deki peygamber topluluğu Elişa'nın yanına geldi. "RAB bugün efendini senin başından alacak, biliyor musun?" diye ona sordular.

Elişa, "Evet, biliyorum, konuşmayın!" diye karşılık verdi.

[4]İlyas, "Elişa, lütfen burada kal, çünkü RAB beni Eriha'ya gönderdi" dedi.

Elişa, "Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmam" diye karşılık verdi. Böylece birlikte Eriha'ya gittiler.

[5]Eriha'daki peygamber topluluğu Elişa'nın yanına geldi. "RAB efendini bugün senin başından alacak, biliyor musun?" diye ona sordular.

Elişa, "Evet, biliyorum, konuşmayın" diye karşılık verdi.

[6]Sonra İlyas, "Lütfen, burada kal, çünkü RAB beni Şeria Irmağı kıyısına gönderdi" dedi.

Elişa, "Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmam" diye karşılık verdi. Böylece ikisi birlikte yollarına devam etti. [7]Elli peygamber de onları Şeria Irmağı'na kadar izledi. İlyas ile Elişa Şeria Irmağı'nın kıyısında durdular. Peygamberler de biraz ötede, onların karşısında durdu. [8]İlyas cüppesini dürüp sulara vurunca, sular ikiye ayrıldı. Elişa ile İlyas kuru toprağın üzerinden yürüyerek karşıya geçtiler. [9]Karşı yakaya geçtikten sonra İlyas Elişa'ya, "Söyle, yanından alınmadan önce senin için ne yapabilirim?" dedi.

Elişa, "İzin ver, senin ruhundan iki pay miras[a] alayım" diye karşılık verdi.

[10]İlyas, "Zor bir şey istedin" dedi, "Eğer yanından alındığımı görürsen olur, yoksa olmaz."

[11]Onlar yürüyüp konuşurlarken, ansızın ateşten bir atlı araba göründü, onları birbirinden ayırdı. İlyas kasırgayla göklere alındı. [12]Olanları gören Elişa şöyle bağırdı: "Baba, baba, İsrail'in arabası ve atlıları!" İlyas'ı bir daha göremedi. Giysilerini yırtıp paramparça etti. [13]Sonra İlyas'ın üzerinden düşen cüppeyi alıp geri döndü ve Şeria Irmağı'nın kıyısında durdu. [14]İlyas'ın üzerinden düşen cüppeyi sulara vurarak, "İlyas'ın Tanrısı RAB nerede?" diye seslendi. Cüppeyi sulara vurunca ırmak ikiye ayrıldı, Elişa karşı yakaya geçti.

[15]Erihalı peygamberler karşıdan Elişa'yı görünce, "İlyas'ın ruhu

---

[a] 2:9 Kutsal Yasa'ya göre ilk doğan çocuk iki pay miras alırdı (bkz. Yas.21:17).

2:9 Yas.21:17 2:12 2Kr.13:14

Elişa'nın üzerinde!" dediler. Sonra onu karşılamaya giderek önünde yere kapandılar. [16]"Yanımızda elli güçlü adam var" dediler, "İzin ver, gidip efendini arayalım. Belki RAB'bin Ruhu onu dağların ya da vadilerin birine atmıştır."

Elişa, "Hayır, onları göndermeyin" dedi.

[17]Ama o kadar direttiler ki, sonunda Elişa dayanamadı, "Peki, gönderin" dedi. Elli adam gidip üç gün İlyas'ı aradılarsa da bulamadılar. [18]Sonra Eriha'ya, Elişa'nın yanına döndüler. Elişa onlara, "Ben size gitmeyin demedim mi?" dedi.

Elişa Suları Paklıyor

[19]Erihalılar Elişa'ya, "Efendimiz, gördüğün gibi bu kentin yeri iyi ama suyu kötü, toprağı da verimsiz" dediler.

[20]Elişa, "Yeni bir kabın içine tuz koyup bana getirin" dedi. Kap getirilince, [21]Elişa suyun kaynağına çıktı, tuzu suya atıp şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Bu suyu paklıyorum, artık onda ölüm ve verimsizlik olmayacak.' " [22]Elişa'nın söylediği gibi, su bugüne dek temiz kaldı.

Elişa'yı Alaya Alan Çocuklar

[23]Elişa oradan ayrılıp Beytel'e giderken kentin küçük çocukları yola döküldüler. "Defol, defol, kel kafalı!" diyerek onunla alay ettiler.

[24]Elişa arkasına dönüp çocuklara baktı ve RAB'bin adıyla onları lanetledi. Bunun üzerine ormandan çıkan iki dişi ayı çocuklardan kırk ikisini parçaladı.

[25]Elişa oradan Karmel Dağı'na gitti, sonra Samiriye'ye döndü.

Moavlılar'ın Ayaklanması

3 Yahuda Kralı Yehoşafat'ın krallığının on sekizinci yılında Ahav oğlu Yoram Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve on iki yıl krallık yaptı. [2]Yoram RAB'bin gözünde kötü olanı yaptıysa da annesiyle babası kadar kötü değildi. Çünkü babasının yaptırdığı Baal'ı* simgeleyen dikili taşı kaldırıp attı. [3]Bununla birlikte Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlara o da katıldı ve bu günahlardan ayrılmadı.

[4]Moav Kralı Meşa koyun yetiştirirdi. İsrail Kralı'na her yıl yüz bin kuzu, yüz bin de koç yünü sağlamak zorundaydı. [5]Ama Ahav'ın ölümünden sonra, Moav Kralı İsrail Kralı'na karşı ayaklandı. [6]O zaman Kral Yoram Samiriye'den ayrıldı ve bütün İsrailliler'i bir araya topladı. [7]Yahuda Kralı Yehoşafat'a da şu haberi gönderdi: "Moav Kralı bana başkaldırdı, benimle birlikte Moavlılar'a karşı savaşır mısın?"

Yehoşafat, "Evet, savaşırım. Beni kendin, halkımı halkın, atlarımı atların say" dedi. [8]Sonra, "Hangi yönden saldıralım?" diye sordu.

Yoram, "Edom kırlarından" diye karşılık verdi.

[9]İsrail, Yahuda ve Edom kralları birlikte yola çıktılar. Dolambaçlı yollarda yedi gün ilerledikten sonra suları tükendi. Askerler ve hayvanlar susuz kaldı. [10]İsrail Kralı, "Eyvah!" diye bağırdı, "RAB, Moavlılar'ın eline teslim etmek için mi üçümüzü bir araya topladı?"

[11]Yehoşafat, "Burada RAB'bin

peygamberi yok mu? Onun aracılığıyla RAB'be danışalım" dedi.

İsrail Kralı'nın adamlarından biri, "Şafat oğlu Elişa burada. İlyas'ın ellerine o su dökerdi" diye yanıtladı.

[12]Kral Yehoşafat, "O, RAB'bin ne düşündüğünü bilir" dedi. Bunun üzerine Yehoşafat, İsrail ve Edom kralları birlikte Elişa'nın yanına gittiler.

[13]Elişa İsrail Kralı'na, "Ne diye bana geldin?" dedi, "Git, annenle babanın peygamberlerine danış."

İsrail Kralı, "Olmaz! Demek RAB üçümüzü Moavlılar'ın eline teslim etmek için bir araya toplamış" diye karşılık verdi.

[14]Elişa şöyle dedi: "Hizmetinde olduğum, Her Şeye Egemen, yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, Yahuda Kralı Yehoşafat'a saygım olmasaydı, sana ne bakardım, ne de ilgilenirdim. [15]Şimdi bana lir çalan bir adam getirin."

Getirilen adam lir çalarken, RAB-bin gücü Elişa'nın üzerine indi. [16]Elişa şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Bu vadinin başından sonuna kadar hendekler kazın. [17]Ne rüzgar göreceksiniz, ne yağmur. Öyleyken vadi suyla dolup taşacak. Sizler, sürüleriniz ve öteki hayvanlarınız doyasıya içeceksiniz. [18]RAB için bunu yapmak kolaydır. O, Moavlılar'ı da sizin elinize teslim edecek. [19]Onların önemli surlu kentlerinin tümünü ele geçireceksiniz. Meyve ağaçlarının hepsini kesecek, su kaynaklarını kurutacak, verimli tarlalarına taş dolduracaksınız.' "

[20]Ertesi sabah, sununun sunulduğu saatte, Edom yönünden akan sular her yeri doldurdu.

[21]Moavlılar kralların kendilerine saldırmak üzere yola çıktıklarını duydular. Genç, yaşlı eli silah tutan herkes bir araya toplanıp sınırda beklemeye başladı. [22]Ertesi sabah erkenden kalktılar. Güneş ışınlarının kızıllaştırdığı suyu kan sanarak, [23]"Kan bu!" diye haykırdılar, "Krallar kendi aralarında savaşıp birbirlerini öldürmüş olsalar gerek. Haydi, Moavlılar, yağmaya!"

[24]Ama Moavlılar İsrail ordugahına vardıklarında, İsrailliler saldırıp onları püskürttü. Moavlılar kaçmaya başladı. İsrailliler peşlerine düşüp onları öldürdüler. [25]Kentlerini yıktılar. Her İsrailli verimli tarlalara taş attı. Bütün tarlalar taşla doldu. Su kaynaklarını kuruttular, meyve ağaçlarını kestiler. Yalnız Kîr-Hereset'in taşları yerinde kaldı. Sapancılar kenti kuşatıp saldırıya geçti.

[26]Moav Kralı, savaşı kaybettiğini anlayınca, yanına yedi yüz kılıçlı adam aldı; Edom kuvvetlerini yarıp kaçmak istediyse de başaramadı. [27]Bunun üzerine tahtına geçecek en büyük oğlunu surların üzerine götürüp yakmalık sunu* olarak sundu. İsrailliler bu olaydan doğan büyük öfke karşısında oradan ayrılıp ülkelerine döndüler.

Elişa'nın Yoksul Bir Dula Yardımı

4 Bir gün, peygamber topluluğundan bir adamın karısı gidip Elişa'ya şöyle yakardı: "Efendim, kocam öldü! Bildiğin gibi RAB'be tapınırdı[a]. Şimdi bir alacaklısı geldi, iki oğlumu benden alıp köle olarak götürmek istiyor."

---

[a] *4:1 "RAB'be tapınırdı": İbranice "RAB'den korkardı".*

[2]Elişa, "Senin için ne yapsam?" diye karşılık verdi, "Söyle bana, evinde neler var?"

Kadın, "Azıcık zeytinyağı dışında, kulunun evinde hiçbir şey yok" dedi.

[3]Elişa, "Bütün komşularına git, ne kadar boş kapları varsa iste" dedi, [4]"Sonra oğullarınla birlikte eve git. Kapıyı üzerinize kapayın ve bütün kapları yağla doldurun. Doldurduklarınızı bir kenara koyun."

[5]Kadın oradan ayrılıp oğullarıyla birlikte evine gitti, kapıyı kapadı. Oğullarının getirdiği kapları doldurmaya başladı. [6]Bütün kaplar dolunca oğullarından birine, "Bana bir kap daha getir" dedi.

Oğlu, "Başka kap kalmadı" diye karşılık verdi. O zaman zeytinyağının akışı durdu. [7]Kadın gidip durumu Tanrı adamı Elişa'ya bildirdi. Elişa, "Git, zeytinyağını sat, borcunu öde" dedi, "Kalan parayla da oğullarınla birlikte yaşamını sürdür."

Elişa ile Şunemli Zengin Kadın

[8]Elişa bir gün Şunem'e gitti. Orada zengin bir kadın vardı. Elişa'yı yemeğe alıkoydu. O günden sonra Elişa ne zaman Şunem'e gitse, yemek için oraya uğradı. [9]Kadın kocasına, "Bize sık sık gelen bu adamın kutsal bir Tanrı adamı olduğunu anladım" dedi, [10]"Gel, damda onun için küçük bir oda yapalım; içine yatak, masa, sandalye, bir de kandil koyalım. Bize geldiğinde orada kalsın."

[11]Bir gün Elişa geldi, yukarı odaya çıkıp uzandı. [12]Uşağı Gehazi'ye, "Şunemli kadını çağır" dedi. Gehazi kadını çağırdı. Kadın gelince, [13]Elişa Gehazi'ye şöyle dedi: "Ona de ki, 'Bizim için katlandığın bunca zahmetlere karşılık ne yapabilirim? Senin için kralla ya da ordu komutanıyla konuşayım mı?' "

Kadın, "Ben halkımın arasında mutlu yaşıyorum" diye karşılık verdi.

[14]Elişa, "Öyleyse ne yapabilirim?" diye sordu.

Gehazi, "Kadının oğlu yok, kocası da yaşlı" diye yanıtladı.

[15]Bunun üzerine Elişa, "Kadını çağır" dedi. Gehazi kadını çağırdı. Kadın gelip kapının eşiğinde durdu. [16]Elişa, kadına, "Gelecek yıl bu zaman kucağında bir oğlun olacak" dedi.

Kadın, "Olamaz, efendim!" diye karşılık verdi, "Sen ki bir Tanrı adamısın, lütfen kuluna yalan söyleme!"

[17]Ama kadın gebe kaldı ve bir yıl sonra, Elişa'nın söylediği günlerde bir oğul doğurdu.

[18]Çocuk büyüdü. Bir gün orakçıların başında bulunan babasının yanına gitti. [19]"Başım ağrıyor, başım!" diye bağırmaya başladı.

Babası uşağına, "Onu annesine götür" dedi. [20]Uşak çocuğu alıp annesine götürdü. Çocuk öğlene kadar annesinin dizlerinde yattıktan sonra öldü. [21]Annesi onu yukarı çıkardı, Tanrı adamının yatağına yatırdı, sonra kapıyı kapayıp dışarıya çıktı. [22]Kocasını çağırıp şöyle dedi: "Lütfen bir eşekle birlikte uşaklarından birini bana gönder. Tanrı adamının yanına gitmeliyim. Hemen dönerim."

[23]Kocası, "Neden bugün gidiyorsun?" dedi, "Ne Yeni Ay, ne de Şabat* bugün."

Kadın, "Zarar yok" karşılığını verdi.

[24]Eşeğe palan vurup uşağına, "Haydi yürü, ben sana söylemedikçe yavaşlama" dedi.

[25]Karmel Dağı'na varıp Tanrı adamının yanına çıktı.

Tanrı adamı, kadını uzaktan görünce, uşağı Gehazi'ye, "Bak, Şunemli kadın geliyor!" dedi, [26]"Haydi koş, onu karşıla, 'Nasılsın, kocanla oğlun nasıllar?' diye sor."

Kadın Gehazi'ye, "Herkes iyi" dedi.

[27]Kadın dağa çıkıp Tanrı adamının yanına varınca, onun ayaklarına sarıldı. Gehazi kadını uzaklaştırmak istediyse de Tanrı adamı, "Kadını rahat bırak!" dedi, "Çünkü acı çekiyor. RAB bunun nedenini benden gizledi, açıklamadı."

[28]Kadın ona, "Efendim, ben senden çocuk istedim mi?" dedi, "Beni umutlandırma demedim mi?"

[29]Elişa Gehazi'ye, "Hemen kemerini kuşan, değneğimi al, koş" dedi, "Biriyle karşılaşırsan selam verme, biri seni selamlarsa karşılık verme. Git, değneğimi çocuğun yüzüne tut."

[30]Çocuğun annesi, "Yaşayan RAB-bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmayacağım" dedi. Sonra Gehazi'yle birlikte yola çıktı. [31]Gehazi önden gidip değneği çocuğun yüzüne tuttu, ama ne bir ses vardı, ne de bir yanıt. Bunun üzerine Gehazi geri dönüp Elişa'yı karşıladı ve ona, "Çocuk dirilmedi" diye haber verdi.

[32]Elişa eve vardığında, çocuğu yatağında ölü buldu. [33]İçeri girdi, kapıyı kapayıp RAB'be yalvarmaya başladı. [34]Sonra ağzı çocuğun ağzının, gözleriyle elleri de çocuğun gözleriyle ellerinin üzerine gelecek biçimde yatağa, çocuğun üzerine kapandı. Çocuğun bedeni ısınmaya başladı. [35]Elişa kalkıp odanın içinde sağa sola gezindi, sonra yine dönüp çocuğun üzerine kapandı. Çocuk yedi kez aksırdı ve gözlerini açtı. [36]Elişa Gehazi'ye, "Şunemli kadını çağır" diye seslendi. Gehazi kadını çağırdı. Kadın gelince, Elişa, "Al oğlunu" dedi. [37]Kadın Elişa'nın ayaklarına kapandı, yerlere kadar eğildi, sonra çocuğunu alıp gitti.

İki Mucize Daha

[38]Elişa Gilgal'a döndü. Ülkede kıtlık vardı. Elişa bir peygamber topluluğuyla otururken uşağına, "Büyük tencereyi ateşe koy, peygamberlere çorba pişir" dedi. [39]Biri ot toplamak için tarlaya gitti ve yabanıl bir bitki buldu. Bitkiden bir etek dolusu yaban kabağı topladı, getirip tencereye doğradı. Bunların ne olduğunu kimse bilmiyordu. [40]Çorba yenmek üzere boşaltıldı. Ama adamlar çorbayı tadar tatmaz, "Ey Tanrı adamı, zehirli bu!" diye bağırdılar ve yiyemediler.

[41]Elişa, "Biraz un getirin" dedi. Unu tencereye atıp, "Koy önlerine, yesinler" dedi. Tencerede zararlı bir şey kalmadı.

[42]Baal-Şalişa'dan bir adam geldi. Tanrı adamına o yıl ilk biçilen arpadan yapılmış yirmi ekmekle taze buğday başağı getirdi. Elişa uşağına, "Bunları halka dağıt, yesinler" dedi.

[43]Uşak, "Nasıl olur, bu yüz kişinin önüne konur mu?" diye sordu.

Elişa, "Halka dağıt, yesinler" diye karşılık verdi, "Çünkü RAB diyor ki, 'Yiyecekler, birazı da artacak.'" [44]Bunun üzerine uşak yiyecekleri halkın önüne koydu. RAB'bin sözü uyarınca halk yedi, birazı da arttı.

Naaman Deri Hastalığından Nasıl Kurtuldu

5 Aram Kralı'nın ordu komutanı Naaman efendisinin gözünde saygın, değerli bir adamdı. Çünkü RAB onun aracılığıyla Aramlılar'ı zafere ulaştırmıştı. Naaman yiğit bir askerdi, ama bir deri hastalığına yakalanmıştı.

[2]Aramlılar düzenledikleri akınlar sırasında İsrail'den küçük bir kızı tutsak almışlardı. Bu kız Naaman'ın karısının hizmetine verilmişti. [3]Bir gün hanımına, "Keşke efendim Samiriye'deki peygamberin yanına gitse! Peygamber onu deri hastalığından kurtarırdı" dedi.

[4]Naaman gidip İsrailli kızın söylediklerini efendisi krala anlattı. [5]Aram Kralı şöyle karşılık verdi: "Kalk git, seninle İsrail Kralı'na bir mektup göndereceğim." Naaman yanına on talant[a] gümüş, altı bin şekel[b] altın ve on takım giysi alıp gitti. [6]Mektubu İsrail Kralı'na verdi. Mektupta şunlar yazılıydı: "Bu mektupla birlikte sana kulum Naaman'ı gönderiyorum. Onu deri hastalığından kurtarmanı dilerim."

[7]İsrail Kralı mektubu okuyunca giysilerini yırtıp şöyle haykırdı: "Ben Tanrı mıyım, can alıp can vereyim? Nasıl bana bir adam gönderip onu deri hastalığından kurtar der? Görüyor musunuz, açıkça benimle kavga çıkarmaya çalışıyor!"

[8]İsrail Kralı'nın giysilerini yırttığını duyan Tanrı adamı Elişa ona şu haberi gönderdi: "Neden giysilerini yırttın? Adam bana gelsin, İsrail'de bir peygamber olduğunu anlasın!" [9]Böylece Naaman atları ve savaş arabalarıyla birlikte gidip Elişa'nın evinin kapısı önünde durdu. [10]Elişa ona şu haberi gönderdi: "Git, Şeria Irmağı'nda yedi kez yıkan. Tenin eski halini alacak, tertemiz olacaksın."

[11]Gelgelelim Naaman oradan öfkeyle ayrıldı. "Sandım ki dışarı çıkıp yanıma gelecek, Tanrısı RAB'be yalvararak eliyle hastalıklı derime dokunup beni iyileştirecek" dedi, [12]"Şam'ın Avana ve Farpar ırmakları İsrail'in bütün ırmaklarından daha iyi değil mi? Oralarda yıkanıp paklanamaz mıydım sanki?" Sonra öfkeyle dönüp gitti.

[13]Naaman'ın görevlileri yanına varıp, "Efendim, peygamber senden daha zor bir şey istemiş olsaydı, yapmaz mıydın?" dediler, "Oysa o sana sadece, 'Yıkan, temizlen' diyor." [14]Bunun üzerine Naaman Tanrı adamının sözü uyarınca gidip Şeria Irmağı'nda yedi kez suya daldı. Teni eski haline döndü, bebek teni gibi tertemiz oldu.

[15]Naaman adamlarıyla birlikte Tanrı adamının yanına döndü. Onun önünde durup şöyle dedi: "Şimdi anladım ki, İsrail dışında dünyanın hiçbir yerinde Tanrı yoktur. Lütfen, bu kulunun armağanını kabul et."

[16]Elişa, "Hizmetinde olduğum yaşayan RAB'bin adıyla ant içerim ki,

---

[a] *5:5 "On talant": Yaklaşık 345 kg.*
5:1-14 Luk.4:27

[b] *5:5 "Altı bin şekel": Yaklaşık 69 kg.*

hiçbir şey alamam" diye karşılık verdi. Naaman direttiyse de, Elişa almak istemedi.

[17]Bunun üzerine Naaman, "Madem armağan istemiyorsun, öyleyse buradan iki katır yükü toprak almama izin ver" dedi, "Çünkü bu kulun artık RAB'bin dışında başka ilahlara yakmalık sunu* ve kurban sunmayacaktır. [18]Ama RAB kulunu bir konuda bağışlasın. Efendim tapınmak için Rimmon Tapınağı'na girip kendisine eşlik etmemi isteyince, tapınakta onunla birlikte yere kapandığımda RAB bu kulunu bağışlasın."

[19]Elişa ona, "Esenlikle git" dedi.

Naaman oradan ayrılıp biraz uzaklaşınca, [20]Tanrı adamı Elişa'nın uşağı Gehazi, "Efendim, Aramlı Naaman'a çok yumuşak davrandı; getirdiği armağanları kabul etmedi" dedi, "Yaşayan RAB'bin hakkı için, peşinden koşup ondan bir şey alacağım."

[21]Böylece Gehazi Naaman'ın peşine düştü. Naaman ardından birinin koştuğunu görünce, arabasından inip onu karşıladı ve, "Ne oldu?" diye sordu.

[22]Gehazi, "Bir şey yok" dedi, "Yalnız efendimin bir ricası var. Biraz önce Efrayim'in dağlık bölgesinden iki genç peygamber geldi. Efendim onlara bir talant[a] gümüşle iki takım giysi vermen için beni gönderdi."

[23]Naaman, "Lütfen iki talant[b] al!" dedi ve ısrarla iki talant gümüşü iki torbaya koyup bağladı. Ayrıca iki uşağına da birer takım giysi verdi. Uşaklar Gehazi'nin önüsıra bunları taşıdılar. [24]Tepeye varınca Gehazi eşyaları ellerinden alıp eve koydu, adamları da geri gönderdi. [25]Sonra gidip efendisi Elişa'nın huzuruna çıktı. Elişa, "Neredeydin, Gehazi?" diye sordu.

Gehazi, "Kulun hiçbir yere gitmedi" diye karşılık verdi.

[26]Bunun üzerine Elişa, "O adam arabasından inip seni karşılarken ruhum seninle değil miydi?" diye sordu, "Şimdi gümüş ya da giysi, zeytinlik, bağ, koyun, sığır, erkek ve kadın köle almanın zamanı mı? [27]Bu yüzden Naaman'ın deri hastalığı sonsuza dek senin ve soyunun üzerinde kalacak." Böylece Gehazi Elişa'nın huzurundan kar gibi beyaz bir deri hastalığıyla ayrıldı.

Balta Demirinin Su Yüzüne Çıkması

6 Bir gün peygamber topluluğu Elişa'ya, "Bak, yaşadığımız yer bize küçük geliyor" dedi, [2]"Lütfen izin ver, Şeria Irmağı kıyısına gidelim, ağaç kesip kendimize ev yapalım."

Elişa, "Gidin" dedi.

[3]Peygamberlerden biri, "Lütfen kullarınla birlikte sen de gel" dedi.

Elişa, "Olur, gelirim" diye karşılık verdi [4]ve onlarla birlikte gitti.

Şeria Irmağı kıyısına varınca ağaç kesmeye başladılar. [5]Biri ağaç keserken balta demirini suya düşürdü. "Eyvah, efendim! Onu ödünç almıştım" diye bağırdı.

[6]Tanrı adamı, "Nereye düştü?" diye sordu. Adam ona demirin düştüğü yeri gösterdi. Elişa bir dal kesip oraya

---

[a] *5:22 "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg.*

[b] *5:23 "İki talant": Yaklaşık 69 kg.*

atınca, balta demiri su yüzüne çıktı. [7]Elişa, "Al onu!" dedi. Adam elini uzatıp balta demirini aldı.

Aram Ordusu ve Elişa

[8]Aram Kralı İsrail'le savaş halindeydi. Görevlilerine danıştıktan sonra, "Ordugahımı kuracak bir yer seçtim" dedi.

[9]Tanrı adamı Elişa, İsrail Kralı'na şu haberi gönderdi: "Sakın oradan geçmeyin, çünkü Aramlılar oraya doğru iniyorlar." [10]İsrail Kralı adam gönderip oradaki durumu denetledi. Böylece Tanrı adamı İsrail Kralı'nı birkaç kez uyardı. Kral da önlem aldı.

[11]Bu durum Aram Kralı'nı çok öfkelendirdi. Görevlilerini çağırıp, "İçinizden hanginizin İsrail Kralı'ndan yana olduğunu söylemeyecek misiniz?" dedi.

[12]Görevlilerden biri, "Hiçbirimiz, efendimiz kral" diye karşılık verdi, "Yalnız İsrail'de yaşayan Peygamber Elişa senin yatak odanda söylediklerini bile İsrail Kralı'na bildiriyor."

[13]Aram Kralı şöyle buyurdu: "Gidip onun nerede olduğunu öğrenin. Adam gönderip onu yakalayacağım." Elişa'nın Dotan'da olduğu bildirilince, [14]kral oraya atlılar, savaş arabaları ve büyük bir kuvvet gönderdi. Geceleyin varıp kenti kuşattılar.

[15]Tanrı adamının uşağı erkenden kalktı. Dışarıya çıkınca kentin askerler, atlılar ve savaş arabalarınca kuşatıldığını gördü. Dönüp Elişa'ya, "Eyvah, efendim, ne yapacağız?" diye sordu.

[16]Elişa, "Korkma, çünkü bizim yandaşlarımız onlarınkinden daha çok" diye karşılık verdi.

[17]Sonra şöyle dua etti: "Ya RAB, lütfen onun gözlerini aç, görsün!" RAB uşağın gözlerini açtı. Uşak Elişa'nın çevresindeki dağların atlılarla, ateşten savaş arabalarıyla dolu olduğunu gördü.

[18]Aramlılar kendisine doğru ilerleyince Elişa RAB'be şöyle yalvardı: "Ya RAB, lütfen bu halkı kör et." RAB Elişa'nın yalvarışını duydu ve onları kör etti.

[19]Bunun üzerine Elişa onlara, "Yanlış yoldasınız" dedi, "Aradığınız kent bu değil. Beni izleyin, sizi aradığınız adama götüreyim." Sonra onları Samiriye'ye götürdü.

[20]Samiriye'ye girdiklerinde Elişa şöyle dua etti: "Ya RAB, bu adamların gözlerini aç, görsünler." RAB gözlerini açınca adamlar Samiriye'nin ortasında olduklarını anladılar.

[21]İsrail Kralı adamları görünce Elişa'ya, "Onları öldüreyim mi? Öldüreyim mi, baba?" dedi.

[22]Elişa, "Hayır, öldürme" diye karşılık verdi, "Kendi kılıç ve yayınla tutsak aldığın insanları nasıl öldürürsün. Önlerine yiyecek içecek bir şeyler koy, yiyip içtikten sonra izin ver, krallarına dönsünler."

[23]Bunun üzerine İsrail Kralı adamlara büyük bir şölen verdi, yedirip içirdikten sonra da onları krallarına gönderdi. Aramlı akıncılar bir daha İsrail topraklarına ayak basmadılar.

Samiriye'de Kıtlık

[24]Bir süre sonra, Aram Kralı Ben-Hadat bütün ordusunu toplayıp İsrail'e girdi ve Samiriye'yi kuşattı. [25]Samiriye'de büyük bir kıtlık oldu. Kuşatma sonunda bir eşek kellesinin

fiyatı seksen şekel[a] gümüşe, dörtte bir kav[b] güvercin gübresinin[c] fiyatı ise beş şekel[ç] gümüşe çıktı.

[26]İsrail Kralı surların üzerinde yürürken, bir kadın, "Efendim kral, bana yardım et!" diye seslendi.

[27]Kral, "RAB sana yardım etmiyorsa, ben nasıl yardım edebilirim ki?" diye karşılık verdi, "Buğday mı, yoksa şarap mı istersin? [28]Derdin ne?"

Kadın şöyle yanıtladı: "Geçen gün şu kadın bana dedi ki, 'Oğlunu ver, bugün yiyelim, yarın da benim oğlumu yeriz.' [29]Böylece oğlumu pişirip yedik. Ertesi gün ona, 'Oğlunu ver de yiyelim' dedim. Ama o, oğlunu gizledi."

[30]Kadının bu sözlerini duyan kral giysilerini yırttı. Surların üzerinde yürürken, halk onun giysilerinin altına çul giydiğini gördü. [31]Kral, "Eğer bugün Şafat oğlu Elişa'nın başı yerinde kalırsa, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!" dedi.

[32]Elişa o sırada halkın ileri gelenleriyle birlikte evinde oturuyordu. Kral önden bir haberci gönderdi. Ama daha haberci gelmeden, Elişa ileri gelenlere, "Görüyor musunuz caniyi?" dedi, "Kalkmış, başımı kestirmek için adam gönderiyor! Haberci geldiğinde kapıyı kapayın, onu içeri almayın. Çünkü ardından efendisi kral da gelecek."

[33]Elişa konuşmasını bitirmeden, haberci yanına geldi ve, "Bu felaket RAB'dendir" dedi, "Neden hâlâ RAB'bi bekleyeyim?"

7 Elişa, "RAB'bin sözüne kulak verin!" dedi, "RAB diyor ki, 'Yarın bu saatlerde Samiriye Kapısı'nda bir sea ince un[d] da, iki sea arpa[e] da birer şekele[f] satılacak.' "

[2]Kralın özel yardımcısı olan komutan, Tanrı adamına, "RAB göklerin kapaklarını açsa bile olacak şey değil bu!" dedi.

Elişa, "Sen herşeyi gözlerinle göreceksin, ama onlardan hiçbir şey yiyemeyeceksin!" diye karşılık verdi.

Kuşatmanın Kaldırılması

[3]Kent kapısının girişinde deri hastalığına yakalanmış dört adam vardı. Birbirlerine, "Ne diye ölene dek burada kalalım?" diyorlardı, [4]"Kente girelim desek, orada kıtlık var, ölürüz; burada kalsak da öleceğiz. Bari gidip Aram ordugahına teslim olalım. Canımızı bağışlarlarsa yaşarız, öldürürlerse de öldürsünler."

[5]Akşam karanlığında kalkıp Aram ordugahına doğru gittiler. Ordugaha yaklaştıklarında, orada kimseyi göremediler. [6]Çünkü Rab Aram ordugahında savaş arabalarıyla, atlarıyla yaklaşan büyük bir ordunun çıkardığı seslerin duyulmasını sağlamıştı. Aramlılar da birbirlerine, "Bakın, İsrail Kralı bize saldırmak için Hitit*

---

[a] *6:25 "Seksen şekel": Yaklaşık 920 gr.*

[b] *6:25 "Dörtte bir kav": Yaklaşık 0.3 litrelik bir ölçek.*

[c] *6:25 "Güvercin gübresi" ya da "Keçiboynuzu tohumu".*

[ç] *6:25 "Beş şekel": Yaklaşık 57.5 gr.*

[d] *7:1 "Bir sea ince un": Yaklaşık 4.4 kg.*

[e] *7:1 "İki sea arpa": Yaklaşık 9.8 kg.*

[f] *7:1 "Bir şekel": Yaklaşık 11.5 gr. gümüş.*

6:29 Yas.28:57

ve Mısır krallarını kiralamış!" demişlerdi. [7]Böylece, gün batarken çadırlarını, atlarını, eşeklerini bırakıp kaçmışlar, canlarını kurtarmak için ordugahı olduğu gibi bırakmışlardı.

[8]Deri hastalığına yakalanmış adamlar ordugaha varıp çadırların birine girdiler. Yiyip içtikten sonra oradaki altın, gümüş ve giysileri götürüp gizlediler. Sonra dönüp başka bir çadıra girdiler, orada bulduklarını da götürüp gizlediler.

[9]Ardından birbirlerine, "Yaptığımız doğru değil" dediler, "Bugün müjde günü. Oysa biz susuyoruz. Gün doğuncaya kadar beklersek, cezaya çarptırılacağımız kesin. Haydi saraya gidip durumu bildirelim."

[10]Böylece gidip kent kapısındaki nöbetçilere seslendiler. "Aram ordugahına gittik" dediler, "Hiç kimseyi göremedik; ne de bir insan sesi duyduk. Yalnızca bağlı atlar, eşekler vardı. Çadırları da olduğu gibi bırakıp gitmişler." [11]Kapı nöbetçileri haberi duyurdu. Haber kralın sarayına ulaştırıldı.

[12]Kral gece kalkıp görevlilerine, "Aramlılar'ın ne tasarladığını size söyleyeyim" dedi, "Aç kaldığımızı biliyorlar. Onun için ordugahlarını bırakıp kırda gizlenmişler. Kentin dışına çıktığımızda, bizi canlı yakalayıp kenti ele geçirmeyi düşünüyorlar."

[13]Görevlilerden biri, "Kentte kalan beş atla birkaç adam gönderelim, o zaman durumu anlarız" dedi, "Nasıl olsa gidecek olanlar da burada, kentte kalan nice İsrailli gibi ölüme mahkûm!"

[14]Adamlar yanlarına iki atlı araba aldılar. Kral, "Gidin, ne olduğunu öğrenin" diyerek onları Aram ordusunun ardından gönderdi. [15]Adamlar Şeria Irmağı'na kadar Aram ordusunu izlediler. Yol baştan sona kadar Aramlılar'ın kaçarken attıkları giysi ve eşyalarla doluydu. Haberciler dönüp krala durumu bildirdiler. [16]Bunun üzerine halk kentten çıkıp Aram ordugahını yağmaladı. RAB'bin dediği gibi, bir sea[a] ince unun da, iki sea arpanın[b] da fiyatı bir şekele[c] düştü.

[17]Kral özel yardımcısı olan komutanı kentin kapısında bırakmıştı. Halk onu kapının ağzında çiğneyerek öldürdü. Kral Elişa'nın evine gittiğinde, Tanrı adamı ona olacakları önceden bildirmişti. [18]Her şey Tanrı adamının krala dediği gibi oldu. "Yarın bu saatlerde Samiriye Kapısı'nda bir sea[a] ince un da, iki sea arpa[b] da birer şekele[c] satılacak" demişti.

[19]Komutan da Tanrı adamına şöyle karşılık vermişti: "RAB göklerin kapaklarını açsa bile, olacak şey değil bu!" Elişa, "Sen her şeyi gözlerinle görecek, ama onlardan hiçbir şey yiyemeyeceksin!" demişti. [20]Tam dediği gibi oldu. Komutan kentin kapısında halk tarafından çiğnenerek öldü.

Şunemli Kadının Dönüşü

8 Elişa, oğlunu diriltmiş olduğu Şunemli kadına şöyle demişti:

---

[a] *7:16,18 "Bir sea": Yaklaşık 4.4 kg.*

[b] *7:16,18 "İki sea arpa": Yaklaşık 9.8 kg.*

[c] *7:16,18 "Bir şekel": Yaklaşık 11.5 gr. gümüş.*

8:1 2Kr.4:8-37

"Kalk, ailenle birlikte buradan git, geçici olarak kalabileceğin bir yer bul. Çünkü RAB ülkeye yedi yıl sürecek bir kıtlık göndermeye karar verdi." [2]Kadın Tanrı adamının öğüdüne uyarak ailesiyle birlikte kalkıp Filist ülkesine gitti ve orada yedi yıl kaldı.

[3]Yedi yıl sonra Filist'ten döndü. Evini, tarlasını geri almak için kraldan yardım istemeye gitti. [4]O sırada kral Tanrı adamının uşağı Gehazi'yle konuşuyor, "Bana Elişa'nın yaptığı bütün mucizeleri anlat" diyordu. [5]İşte Gehazi tam Elişa'nın ölüyü nasıl dirilttiğini krala anlatırken, oğlu diriltilen kadın eviyle tarlasını geri almak için kraldan yardım istemeye geldi. Gehazi krala, "Efendim kral, sözünü ettiğim kadın budur. Yanındaki oğlu da Elişa'nın dirilttiği çocuktur" dedi. [6]Kral kadına sorunca kadın her şeyi anlattı. Bunun üzerine kral bir görevli çağırtıp şu buyruğu verdi: "Bu kadına her şeyini, ülkeden ayrıldığı günden bugüne kadar biriken bütün geliriyle birlikte tarlasını geri verin."

Elişa ile Aram Kralı Ben-Hadat

[7]Aram Kralı Ben-Hadat hastalandığı sırada Elişa Şam'a gitti. Tanrı adamının Şam'a geldiği krala bildirildi. [8]Kral, Hazael'e, "Bir armağan al, Tanrı adamını karşılamaya git" dedi, "Onun aracılığıyla RAB'be danış, bu hastalıktan kurtulup kurtulamayacağımı sor."

[9]Hazael, Şam'ın en iyi mallarından oluşan kırk deve yükü armağanı yanına alarak, Tanrı adamını karşılamaya gitti. Elişa'nın önünde durup şöyle dedi: "Kulun Aram Kralı Ben-Hadat, hastalığından kurtulup kurtulamayacağını sormam için beni gönderdi."

[10]Elişa, "Git ona, 'Kesinlikle iyileşeceksin' de; ama RAB bana onun kesinlikle öleceğini açıkladı" diye karşılık verdi. [11]Tanrı adamı, Hazael'i utandırıncaya kadar dik dik yüzüne baktı. Ardından ağlamaya başladı.

[12]Hazael, "Efendim, niçin ağlıyorsun?" diye sordu.

Elişa, "Senin İsrail halkına yapacağın kötülükleri biliyorum" diye yanıtladı, "Kalelerini ateşe verecek, gençlerini kılıçtan geçirecek, çocuklarını yere çalıp öldürecek, gebe kadınlarının karınlarını deşeceksin."

[13]Hazael, "Bir köpekten farksız olan bu kulun, bütün bu işleri nasıl yapabilir?" dedi.

Elişa, "RAB bana senin Aram Kralı olacağını gösterdi" diye yanıtladı.

[14]Bunun üzerine Hazael Elişa'dan ayrılıp efendisi Ben-Hadat'ın yanına döndü. Ben-Hadat ona, "Elişa sana ne söyledi?" diye sordu.

Hazael, "Kesinlikle iyileşeceğini söyledi" diye yanıtladı. [15]Gelgelelim ertesi gün Hazael ıslattığı bir örtüyü kralın yüzüne kapatıp onu boğdu. Böylece kral öldü, yerine Hazael geçti.

Yehoram'ın Yahuda Krallığı

(2Ta.21:1-20)

[16]İsrail Kralı Ahav oğlu Yoram'ın krallığının beşinci yılında, Yehoşafat'ın Yahuda Kralı olduğu sırada,

8:13 1Kr.19:15

Yehoşafat'ın oğlu Yehoram Yahuda'yı yönetmeye başladı. [17]Yehoram otuz iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de sekiz yıl krallık yaptı. [18]Karısı Ahav'ın kızı olduğu için, o da Ahavın ailesi gibi İsrail krallarının yolunu izledi ve RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. [19]Ama RAB kulu Davut'un hatırı için Yahuda'yı yok etmek istemedi. Çünkü Davut'a ve soyuna sönmeyen bir ışık vereceğine söz vermişti.

[20]Yehoram'ın krallığı döneminde Edomlular Yahudalılar'a karşı ayaklanarak kendi krallıklarını kurdular. [21]Yehoram bütün savaş arabalarıyla Sair'e gitti. Edomlular onu ve savaş arabalarının komutanlarını kuşattılar. Ama Yehoram gece kalkıp kuşatmayı yararak kaçtı. Askerleri de kaçarak evlerine döndü. [22]O sırada Livna Kenti ayaklandı. Edomlular'ın Yahuda'ya karşı başkaldırması bugün de sürüyor.

[23]Yehoram'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. [24]Yehoram ölüp atalarına kavuştu ve Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Ahazya kral oldu.

Ahazya'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.22:1-6)

[25]İsrail Kralı Ahav oğlu Yoram'ın krallığının on ikinci yılında Yehoram oğlu Ahazya Yahuda Kralı oldu. [26]Ahazya yirmi iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de bir yıl krallık yaptı. Annesi İsrail Kralı Omri'nin torunu Atalya'ydı. [27]Ahazya evlilik yoluyla Ahav'a akraba olduğu için Ahav ailesinin yolunu izledi ve onlar gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. [28]Ahazya, Aram Kralı Hazael'le savaşmak üzere Ahav oğlu Yoram'la birlikte Ramot-Gilat'a gitti. Aramlılar Yoram'ı yaraladılar. [29]Kral Yoram Ramot-Gilat'ta Aram Kralı Hazael'le savaşırken aldığı yaraların iyileşmesi için Yizreel'e döndü. Yahuda Kralı Yehoram oğlu Ahazya da yaralanan Ahav oğlu Yoram'ı görmek için Yizreel'e gitti.

Yehu'nun İsrail Kralı Oluşu

9 Peygamber Elişa, peygamberler topluluğundan bir adam çağırıp, "Kemerini kuşan, bu yağ kabını alıp Ramot-Gilat'a git" dedi. [2]"Oraya varınca Nimşi oğlu, Yehoşafat oğlu Yehu'yu ara. Onu kardeşlerinin arasından alıp başka bir odaya götür. [3]Zeytinyağını başına dök ve ona RAB şöyle diyor de: 'Seni İsrail Kralı olarak meshettim*.' Sonra kapıyı aç ve koş, oyalanma!"

[4]Böylece peygamberin uşağı Ramot-Gilat'a gitti. [5]Oraya vardığında ordu komutanlarının bir arada oturduklarını gördü. "Komutanım, sana bir haberim var" dedi.

Yehu, "Hangimize söylüyorsun?" diye sordu.

Uşak, "Sana, efendim" diye yanıtladı.

[6]Yehu kalkıp eve girdi. Uşak yağı Yehu'nun başına döküp ona şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Seni halkım İsrail'in kralı olarak

---

8:19 1Kr.11:36; 15:4,47, 2Ta.21:7; Mez.132:17 8:20 Yar.27:40 9:6 1Kr.19:16 meshettim. [7]Efendin Ahav'ın ailesini öldüreceksin. Bana hizmet eden peygamberlerin ve bütün kullarımın dökülen kanının öcünü İzebel'den alacağım. [8]Ahav'ın bütün soyu ortadan kalkacak. İsrail'de genç yaşlı[a] Ahav'ın soyundan gelen bütün erkeklerin kökünü kurutacağım. [9]Nevat oğlu Yarovam'la Ahiya oğlu Baaşa'nın ailelerine ne yaptımsa, Ahav'ın ailesine de aynısını yapacağım. [10]Yizreel topraklarında İzebel'in ölüsünü köpekler yiyecek ve onu gömen olmayacak.' " Uşak bunları söyledikten sonra kapıyı açıp kaçtı.

[11]Yehu komutan arkadaşlarının yanına döndü. İçlerinden biri, "Her şey yolunda mı? O delinin seninle ne işi vardı?" diye sordu.

Yehu, "Onu tanıyorsunuz, neler saçmaladığını bilirsiniz" diye karşılık verdi.

[12]"Hayır, bilmiyoruz, ne söyledi? Anlat bize!" dediler.

Yehu şöyle yanıtladı: "Bana RAB şöyle diyor dedi: 'Seni İsrail Kralı olarak meshettim.' "

[13]Bunun üzerine hepsi hemen cüppelerini çıkarıp merdivenin başında duran Yehu'nun ayaklarına serdi. Boru çalarak, "Yehu kraldır!" diye bağırdılar.

Yehu'nun Yoram'ı Öldürmesi

[14]Nimşi oğlu Yehoşafat oğlu Yehu Yoram'a karşı bir düzen kurdu. O sıralarda Yoram ile İsrail halkı Aram Kralı Hazael'e karşı Ramot-Gilat'ı savunuyordu. [15]Ancak Kral Yoram, Aram Kralı Hazael'le savaşırken Aramlılar onu yaralamıştı. Yoram da yaraların iyileşmesi için Yizreel'e dönmüştü. Yehu arkadaşlarına, "Eğer siz de benimle aynı görüşteyseniz, hiç kimsenin kentten kaçmasına ve gidip durumu Yizreel'e bildirmesine izin vermeyin" dedi. [16]Yehu savaş arabasına binip Yizreel'e gitti. Çünkü Yoram orada hasta yatıyordu. Yahuda Kralı Ahazya da Yoram'ı görmek için oraya gitmişti.

[17]Yizreel'de kulede nöbet tutan gözcü, Yehu'nun ordusuyla yaklaştığını görünce, "Bir kalabalık görüyorum!" diye bağırdı.

Yoram, "Bir atlı gönder, onu karşılasın, barış için gelip gelmediğini sorsun" dedi.

[18]Atlı Yehu'yu karşılamaya gitti ve ona, "Kralımız, 'Barış için mi geldin?' diye soruyor" dedi.

Yehu, "Barıştan sana ne! Sen beni izle" diye karşılık verdi.

Gözcü durumu krala bildirdi: "Ulak onlara vardı, ama geri dönmedi."

[19]Bu kez ikinci bir atlı gönderildi. Atlı onlara varıp, "Kralımız, 'Barış için mi geldin?' diye soruyor" dedi.

Yehu, "Barıştan sana ne! Sen beni izle" diye karşılık verdi.

[20]Gözcü durumu krala bildirdi: "Ulak onlara vardı, ama geri dönmedi. Komutanları savaş arabasını Nimşi oğlu Yehu gibi delicesine sürüyor."

[21]Kral Yoram, "Arabamı hazırlayın!" diye buyruk verdi. Arabası hazırlandı. İsrail Kralı Yoram ile Yahuda

---

[a] ***9:8*** *"Genç yaşlı" ya da "Köle olsun özgür olsun".*

9:10 1Kr.21:23 9:15-16 2Ta.22:6

Kralı Ahazya arabalarına binip Yehu'yu karşılamaya gittiler. Yizreelli Navot'un topraklarında onunla karşılaştılar. [22]Yoram Yehu'yu görünce, "Barış için mi geldin?" diye sordu.

Yehu, "Annen İzebel'in yaptığı bunca putperestlik ve büyücülük sürüp giderken barıştan söz edilir mi?" diye karşılık verdi.

[23]Yoram, "Hainlik bu, Ahazya!" diye bağırdı ve arabasının dizginlerini çevirip kaçtı.

[24]Yehu var gücüyle yayını çekip Yoram'ı sırtından vurdu. Ok Yoramın kalbini delip geçti. Yoram arabasının içine yığılıp kaldı. [25]Yehu yardımcısı Bidkar'a, "Onun cesedini al, Yizreelli Navot'un toprağına at" dedi, "Anımsa, senle ben birlikte Yoram'ın babası Ahav'ın ardından savaş arabasıyla giderken, RAB Ahav'a, [26]'Dün Navot'la oğullarının kanını gördüm. Seni de bu topraklarda cezalandıracağım' demişti. Şimdi RAB'bin sözü uyarınca, Yoram'ın cesedini al, Navot'un toprağına at!"

Yahuda Kralı Ahazya'nın Öldürülmesi

(2Ta.22:7-9)

[27]Yahuda Kralı Ahazya olanları görünce Beythaggan'a doğru kaçmaya başladı. Yehu ardına takılıp, "Onu da öldürün!" diye bağırdı. Ahazya'yı Yivleam yakınlarında, Gur yolunda, arabasının içinde vurdular. Yaralı olarak Megiddo'ya kadar kaçıp orada öldü. [28]Adamları Ahazya'nın cesedini bir savaş arabasına koyup Yeruşalim'e götürdüler. Onu Davut Kenti'nde atalarının yanına, kendi mezarına gömdüler.

[29]Ahazya Ahav oğlu Yoram'ın krallığının on birinci yılında Yahuda Kralı olmuştu.

İzebel'in Öldürülmesi

[30]Sonra Yehu Yizreel'e gitti. İzebel bunu duyunca, gözlerine sürme çekti, saçlarını tarayıp pencereden dışarıyı gözlemeye başladı. [31]Yehu kentin kapısından içeri girince, İzebel, "Ey efendisini öldüren Zimri, barış için mi geldin?" diye seslendi.

[32]Yehu pencereye doğru bakıp, "Kim benden yana?" diye bağırdı. İki üç görevli yukarıdan ona baktı. [33]Yehu, "Atın onu aşağı!" dedi. Görevliler İzebel'i aşağıya attılar. Kanı surların ve bedenini çiğneyen atların üzerine sıçradı.

[34]Yehu içeri girip yedi, içti. Sonra, "O lanet olası kadını alıp gömün, ne de olsa bir kral kızıdır" dedi. [35]Ama İzebel'i gömmeye giden adamlar başından, ayaklarından, ellerinden başka bir şey bulamadılar. [36]Geri dönüp durumu Yehu'ya bildirdiler. Yehu onlara şöyle dedi: "Kulu Tişbeli İlyas aracılığıyla konuşan RAB'bin sözü yerine geldi. RAB, 'Yizreel topraklarında İzebel'in ölüsünü köpekler yiyecek' demişti. [37]'İzebel'in leşi Yizreel topraklarına gübre olacak ve kimse, bu İzebel'dir, diyemeyecek.' "

Ahav'ın Ailesinin Öldürülmesi

10 Ahav'ın Samiriye'de yetmiş oğlu vardı. Yehu mektuplar yazıp Samiriye'ye gönderdi. Yizreel'in

9:26 1Kr.21:19 9:31 1Kr.16:18 9:36 1Kr.21:23 yöneticilerine, ileri gelenlere ve Ahav'ın çocuklarını koruyanlara yazdığı mektuplarda Yehu şöyle diyordu: [2]"Efendinizin oğulları sizinle birliktedir. Savaş arabalarınız, atlarınız, silahlarınız var. Surlu bir kentte yaşıyorsunuz. Bu mektup size ulaşır ulaşmaz, [3]efendinizin oğullarından en iyi ve en uygun olanı seçip babasının tahtına oturtun. Ve efendinizin ailesini korumak için savaşın."

[4]Ama onlar dehşete düştüler. "İki kral Yehu'yla başa çıkamadı, biz nasıl çıkarız?" dediler.

[5]Saray sorumlusu, kent valisi, ileri gelenler ve Ahav'ın çocuklarını koruyanlar Yehu'ya şu haberi gönderdi: "Biz senin kullarınız, söyleyeceğin her şeyi yapmaya hazırız. Kimseyi kral yapmaya niyetimiz yok. Kendin için en iyi olan neyse onu yap."

[6]Yehu onlara ikinci bir mektup yazdı: "Eğer siz benden yana ve bana bağlıysanız, efendinizin oğullarının başını kesip yarın bu saatlerde Yizreel'e, bana getirin."

Kral Ahav'ın yetmiş oğlu, onları yetiştirmekle görevli kent ileri gelenlerinin koruması altındaydı. [7]Yehunun mektubu kent ileri gelenlerine ulaşınca, Ahav'ın yetmiş oğlunu öldürüp başlarını küfelere koydular ve Yizreel'e, Yehu'ya gönderdiler. [8]Ulak gelip Yehu'ya, "Kral oğullarının başlarını getirdiler" diye haber verdi.

Yehu, "Onları iki yığın halinde kent kapısının girişine bırakın, sabaha kadar orada kalsınlar" dedi.

[9]Ertesi sabah Yehu halkın önüne çıkıp şöyle dedi: "Efendime düzen kurup onu öldüren benim, sizin suçunuz yok. Ama bunları kim öldürdü? [10]Bu olay gösteriyor ki, RAB'bin Ahav'ın ailesine ilişkin söylediği hiçbir söz boşa çıkmayacaktır. RAB, kulu İlyas aracılığıyla verdiği sözü yerine getirdi." [11]Sonra Yizreel'de Ahav'ın öteki akrabalarının hepsini, bütün yüksek görevlilerini, yakın arkadaşlarını ve kâhinlerini* öldürdü. Sağ kalan olmadı.

Kral Ahazya'nın Akrabalarının Öldürülmesi

(2Ta.22:8)

[12]Yehu Yizreel'den ayrılıp Samiriye'ye doğru yola çıktı. Yolda çobanların Beyteket adını verdiği yerde, [13]Yahuda Kralı Ahazya'nın akrabalarıyla karşılaştı. Onlara, "Siz kimsiniz?" diye sordu.

"Biz Ahazya'nın akrabalarıyız" diye karşılık verdiler, "Kralın ve ana kraliçe İzebel'in çocuklarına saygılarımızı sunmaya gidiyoruz."

[14]Yehu adamlarına, "Bunları diri yakalayın!" diye buyruk verdi. Onları diri yakalayıp Beyteket Kuyusu yakınında kılıçtan geçirdiler. Öldürülenler kırk iki kişiydi. Sağ kalan olmadı.

Ahav'ın Öteki Akrabalarının Öldürülmesi

[15]Yehu oradan ayrıldı. Yolda kendisine doğru gelen Rekav oğlu Yehonadav'la karşılaştı. Ona selam vererek, "Ben sana karşı iyi duygular besliyorum, sen de aynı duygulara sahip

---

10:11 Hoş.1:4

misin?" diye sordu.

Yehonadav, "Evet" diye yanıtladı.

Yehu, "Öyleyse elini ver" dedi. Yehonadav elini uzattı. Yehu onu arabasına alarak, [16]"Benimle gel ve RAB için nasıl çaba harcadığımı gör" dedi. Sonra onu arabasıyla Samiriye'ye götürdü. [17]Samiriye'ye varınca Yehu RAB'bin İlyas aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Ahav'ın orada kalan akrabalarının hepsini öldürdü.

Baal'a Tapanların Öldürülmesi

[18]Yehu, bütün halkı toplayarak, "Ahav Baal'a* az kulluk etti, ben daha çok edeceğim" dedi, [19]"Baal'ın bütün peygamberlerini, kâhinlerini, ona tapan herkesi çağırın. Hiçbiri gelmemezlik etmesin. Çünkü Baal'a büyük bir kurban sunacağım. Kim gelmezse öldürülecek." Gerçekte Yehu Baal'a tapanları yok etmek için bir düzen kurmaktaydı.

[20]Yehu, "Baal'ın onuruna bir toplantı yapılacağını duyurun" dedi. Duyuru yapıldı. [21]Yehu bütün İsrail'e haber saldı. Baal'a tapanların hepsi geldi, gelmeyen kalmadı. Baal'ın tapınağı hıncahınç doldu. [22]Yehu, kutsal giysiler görevlisine, "Baal'a tapanların hepsine giysi çıkar" diye buyruk verdi. Görevli herkese giysi getirdi. [23]O zaman Yehu Rekav oğlu Yehonadav'la birlikte Baal'ın tapınağına girdi. İçerdekilere, "Çevrenize iyi bakın" dedi, "Aranızda RAB'be tapanlardan kimse olmasın, sadece Baal'a tapanlar olsun." [24]Ardından Yehu'yla Yehonadav kurban ve yakmalık sunu* sunmak üzere içeri girdiler. Yehu tapınağın çevresine seksen kişi yerleştirmiş ve onlara şu buyruğu vermişti: "Elinize teslim ettiğim bu adamlardan biri kaçarsa, bunu canınızla ödersiniz!"

[25]Yakmalık sununun sunulması biter bitmez, Yehu muhafızlarla komutanlara, "İçeriye girin, hepsini öldürün, hiçbiri kaçmasın!" diye buyruk verdi. Muhafızlarla komutanlar hepsini kılıçtan geçirip ölülerini dışarı attılar. Sonra Baal'ın tapınağının iç bölümüne girdiler. [26]Baal'ın tapınağındaki dikili taşları çıkarıp yaktılar. [27]Baal'ın dikili taşını ve tapmağını ortadan kaldırdılar. Halk orayı helaya çevirdi. Orası bugüne kadar da öyle kaldı.

[28]Böylece Yehu İsrail'de Baal'a tapmaya son verdi. [29]Ne var ki, Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan –Beytel ve Dan'daki altın buzağılara tapmaktan– vazgeçmedi.

[30]RAB Yehu'ya, "Gözümde doğru olanı yaparak başarılı oldun" dedi, "Ahav'ın ailesine istediğim her şeyi yaptın. Bunun için senin soyun dört kuşak İsrail tahtında oturacak." [31]Gelgelelim Yehu İsrail'in Tanrısı RAB'bin yasasını yürekten izlemedi, önemsemedi. Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı.

Yehu'nun Ölümü

[32-33]RAB o günlerde İsrail topraklarını küçültmeye başladı. Aram Kralı Hazael Şeria Irmağı'nın doğusunda Gadlılar, Rubenliler ve Manaşşeliler'in yaşadığı bütün Gilat bölgesini,

10:29 1Kr.12:28-30

Arnon Vadisi'ndeki Aroer'den Gilat ve Başan'a kadar bütün İsrail topraklarını ele geçirdi.

[34]Yehu'nun krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

[35]Yehu ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de gömüldü. Yerine oğlu Yehoahaz kral oldu. [36]Yehu Samiriye'de yirmi sekiz yıl İsrail krallığı yaptı.

Atalya Yönetime El Koyuyor

(2Ta.22:10-23:15)

11 Ahazya'nın annesi Atalya, oğlunun öldürüldüğünü duyunca, kral soyunun bütün bireylerini yok etmeye çalıştı. [2]Ne var ki, Kral Yehoram'ın kızı, Ahazya'nın üvey kızkardeşi Yehoşeva, Ahazya oğlu Yoaş'ı kralın öldürülmek istenen öteki oğullarının arasından alıp kaçırdı ve dadısıyla birlikte yatak odasına gizledi. Çocuğu Atalya'dan gizleyerek kurtarmış oldu. [3]Atalya ülkeyi yönetirken, çocuk altı yıl boyunca RAB'bin Tapınağı'nda dadısıyla birlikte gizlendi.

Atalya'ya Karşı Ayaklanma

(2Ta.23:1-16)

[4]Yedinci yıl Yehoyada haber gönderip Karyalılar'ın[a] ve muhafızların yüzbaşılarını çağırttı. Onları RAB-bin Tapınağı'nda toplayarak onlarla bir antlaşma yaptı. Hepsine RAB'bin Tapınağı'nda ant içirdikten sonra kralın oğlu Yoaş'ı kendilerine gösterdi. [5]Onlara şu buyrukları verdi: "Şabat Günü* göreve gidenlerin üçte biri kral sarayını koruyacak, [6]üçte biri Sur Kapısı'nda, üçte biri de muhafızların arkasındaki kapıda bulunacak. Sırayla tapmak nöbeti tutacaksınız. [7]Şabat Günü görevleri biten öbür iki bölükteki askerlerin tümü RAB'bin Tapınağı'nın çevresinde durup kralı koruyacak. [8]Herkes yalın kılıç kralın çevresini sarsın, yaklaşan olursa öldürün. Kral nereye giderse, ona eşlik edin."

[9]Yüzbaşılar Kâhin Yehoyada'nın buyruklarını tam tamına uyguladılar. Şabat Günü göreve gidenlerle görevi biten adamlarını alıp Yehoyada'nın yanına gittiler. [10]Kâhin RAB'bin Tapınağı'ndaki Kral Davut'tan kalan mızraklarla kalkanları yüzbaşılara dağıttı. [11]Kralı korumak için sunağın ve tapınağın çevresine tapınağın güneyinden kuzeyine kadar silahlı muhafızlar yerleştirildi. [12]Yehoyada kralın oğlu Yoaş'ı dışarı çıkarıp başına taç koydu. Tanrı'nın Yasası'nı da ona verip krallığını ilan ettiler. Onu meshedip* alkışlayarak, "Yaşasın kral!" diye bağırdılar.

[13]Atalya muhafızlarla halkın çıkardığı gürültüyü duyunca, RAB'bin Tapınağı'nda toplananların yanına gitti. [14]Baktı, kral geleneğe uygun olarak sütunun yanında duruyor; yüzbaşılar, borazan çalanlar çevresine toplanmış. Ülke halkı sevinç içindeydi, borazanlar çalınıyordu. Atalya giysilerini yırtarak, "Hainlik! Hainlik!" diye bağırdı.

[15]Kâhin Yehoyada yüzbaşılara, "O kadını aradan çıkarın. Ardından kim

---

[a] *11:4 "Karyalılar": O dönemde güneybatı Anadolu'dan gelen paralı askerler.*

giderse kılıçtan geçirin" diye buyruk verdi. Çünkü kadının RAB'bin Tapınağı'nda öldürülmesini istemiyordu. [16] Atalya yakalandı ve sarayın At Kapısı'na götürülüp öldürüldü.

Kâhin Yehoyada'nın Yaptığı Yenilikler

(2Ta.23:16-21)

[17] Yehoyada RAB'bin halkı olmaları için RAB ile kral ve halk arasında bir antlaşma yaptı. Ayrıca halkla kral arasında da bir antlaşma yaptı. [18] Ülke halkı gidip Baal'ın* tapınağını yıktı. Sunaklarını, putlarını parçaladılar; Baal'ın Kâhini Mattan'ı da sunakların önünde öldürdüler.

Kâhin Yehoyada RAB'bin Tapınağı'na nöbetçiler yerleştirdi. [19] Sonra yüzbaşıları, Karyalılar'ı, muhafızları ve halkı yanına aldı. Kralı RAB'bin Tapınağı'ndan getirdiler. Muhafızlar Kapısı'ndan geçerek sarayına götürdüler, kral tahtına oturttular. [20] Ülke halkı sevinç içindeydi, ancak kent suskundu. Çünkü Atalya sarayda kılıçla öldürülmüştü.

Yoaş Tapınağı Onarıyor

(2Ta.24:1-27)

12 İsrail Kralı Yehu'nun krallığının yedinci yılında Yoaş Yahuda Kralı oldu. Yedi yaşında[a] kral oldu ve Yeruşalim'de kırk yıl krallık yaptı. Annesi Beer-Şevalı Sivya'ydı. [2] Yoaş Kâhin Yehoyada yaşadığı sürece RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Çünkü Kâhin Yehoyada ona yol gösteriyordu. [3] Ancak alışılagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu.

[4] Yoaş kâhinlere şöyle dedi: "RAB'bin Tapınağı için yapılan bağışları: Nüfus sayımından elde edilen geliri, kişi başına düşen vergiyi ve halkın gönüllü olarak RAB'bin Tapınağı'na sunduğu paraları toplayın. [5] Her kâhin bunları hazine görevlilerinden alsın. Tapınağın neresinde yıkık bir yer varsa, onarılsın."

[6] Yoaş'ın krallığının yirmi üçüncü yılında kâhinler tapınağı hâlâ onarmamışlardı. [7] Bunun üzerine Kral Yoaş, Kâhin Yehoyada ile öbür kâhinleri çağırıp, "Neden RAB'bin Tapınağı'nı onarmıyorsunuz?" diye sordu, "Hazine görevlilerinden artık para almayın. Aldığınız paraları da RAB'bin Tapınağı'nın onarımına devredin." [8] Böylece kâhinler halktan para toplamamayı ve tapınağın onarım işlerine karışmamayı kabul ettiler.

[9] Kâhin Yehoyada bir sandık aldı. Kapağına bir delik açıp sunağın yanına, RAB'bin Tapınağı'na girenlerin sağına yerleştirdi. Kapıda görevli kâhinler RAB'bin Tapınağı'na getirilen bütün paraları sandığa atıyorlardı. [10] Sandıkta çok para biriktiğini görünce kralın yazmanıyla başkâhin RAB'bin Tapınağı'na getirilen paraları sayıp torbalara koyarlardı. [11] Sayılan paralar RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan adamlara verilirdi. Onlar da paraları RAB'bin Tapınağı'nda çalışan marangozlara, yapıcılara, [12] duvarcılara, taşçılara

---

[a] 12:1 11.bölümün son cümlesi 12.bölümün ilk ayetine eklenmiştir.

12:4 Çık.30:11-16, Lev.27:1-25

öder, tapınağı onarmak için kereste ve yontma taş alımında kullanır ve onarım için gereken öbür malzemelere harcarlardı. [13]RAB'bin Tapınağı'nda toplanan paralar, tapmak için gümüş tas, fitil maşaları, çanak, borazan, altın ya da gümüş eşya yapımında kullanılmadı. [14]Bu para yalnız işçilere ödendi ve tapınağın onarımına harcandı. [15]Tapınakta çalışanlara para ödemekle görevli kişiler öyle dürüst insanlardı ki, onlara hesap bile sorulmazdı. [16]Suç ve günah sunusu* olarak verilen paralarsa RAB'bin Tapınağı'na getirilmezdi; bunlar kâhinlere aitti.

[17]O sırada Aram Kralı Hazael, Gat Kenti'ne saldırıp kenti ele geçirdi. Sonra Yeruşalim'e saldırmaya karar verdi. [18]Yahuda Kralı Yoaş, ataları olan öbür Yahuda krallarından Yehoşafat'ın, Yehoram'ın, Ahazya'nın ve kendisinin RAB'be adamış olduğu bütün kutsal armağanları, RAB'bin Tapınağı'nda ve sarayın hazinelerinde bulunan bütün altınları Aram Kralı Hazael'e gönderdi. Bunun üzerine Hazael Yeruşalim'e saldırmaktan vazgeçti.

[19]Yoaş'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

[20]Kral Yoaş'ın görevlileri düzen kurup onu Silla'ya inen yolda, Beytmillo'da öldürdüler. [21]Yoaş'ı öldürenler, görevlilerinden Şimat oğlu Yozakar'la Şomer oğlu Yehozavat'tı. Yoaş Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Amatsya kral oldu.

Yehoahaz'ın İsrail Krallığı

13 Yahuda Kralı Ahazya oğlu Yoaş'ın krallığının yirmi üçüncü yılında Yehu oğlu Yehoahaz Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve on yedi yıl krallık yaptı. [2]Yehoahaz RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlara katıldı. Bu günahlardan ayrılmadı. [3]İşte bu yüzden RAB'bin İsrail'e karşı öfkesi alevlendi ve RAB onları uzun süre Aram Kralı Hazael'le oğlu Ben-Hadat'ın egemenliği altına soktu. [4]Bunun üzerine Yehoahaz RAB'be yakardı. RAB onun yakarışını kabul etti. Çünkü İsrail'in çektiği sıkıntıyı, Aram Kralı'nın onlara neler yaptığını görüyordu. [5]RAB İsrail'e bir kurtarıcı gönderdi. Böylece halk Aramlılar'ın egemenliğinden kurtuldu ve önceki gibi evlerinde yaşamaya başladı. [6]Ne var ki Yarovam ailesinin İsrail'i sürüklediği günahları izlediler, bu günahlardan ayrılmadılar. Aşera* putu da Samiriye'de dikili kaldı.

[7]Yehoahaz'ın elli atlı, on savaş arabası, on bin de yaya asker dışında gücü kalmamıştı. Çünkü Aram Kralı ötekileri harman tozu gibi ezip yok etmişti. [8]Yehoahaz'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [9]Yehoahaz ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de gömüldü ve yerine oğlu Yehoaş kral oldu.

Yehoaş'ın İsrail Krallığı

[10]Yahuda Kralı Yoaş'ın krallığının

12:16 Lev.7:7

otuz yedinci yılında Yehoahaz oğlu Yehoaş Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve on altı yıl krallık yaptı. [11]RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı; onun yolunu izledi. [12]Yehoaş'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları, Yahuda Kralı Amatsya ile savaşırken gösterdiği başarılar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [13]Yehoaş ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de İsrail krallarının yanına gömüldü ve tahtına Yarovam[a] geçti.

Elişa'nın Ölümü

[14]Elişa ölümcül bir hastalığa yakalandı. İsrail Kralı Yehoaş gidip onu ziyaret etti, "Baba, baba, İsrail'in arabası ve atlıları!" diyerek ağladı.

[15]Elişa ona, "Bir yayla birkaç ok al" dedi. Kral yayla okları aldı. [16]Elişa, "Yayı hazırla" dedi. Kral yayı hazırlayınca, Elişa ellerini kralın elleri üzerine koydu. [17]"Doğuya bakan pencereyi aç" dedi. Kral pencereyi açtı. Elişa, "Oku at!" dedi. Kral oku atınca, Elişa, "Bu ok Aramlılar'a karşı sizi zafere ulaştıracak RAB'bin kurtarış okudur" dedi, "Afek'te onları kesin bozguna uğratacaksınız."

[18]Sonra, "Öbür okları al" dedi. İsrail Kralı okları alınca, Elişa, "Onları yere vur" dedi. Kral okları üç kez yere vurdu ve durdu. [19]Buna öfkelenen Tanrı adamı Elişa, "Beş altı kez vurmalıydın, o zaman Aramlılar'a karşı kesin bir zafer kazanırdın" dedi, "Ama şimdi Aramlılar'ı ancak üç kez bozguna uğratacaksın."

[20]Elişa öldü ve gömüldü.

Her ilkbaharda Moav akıncıları İsrail topraklarına girerlerdi. [21]Bir keresinde İsrailliler, ölü gömerken akıncıların geldiğini görünce, ölüyü Elişa'nın mezarına atıp kaçtılar. Ölü Elişa'nın kemiklerine dokununca dirilip ayağa kalktı.

İsrail ile Aram Arasındaki Savaş

[22]Aram Kralı Hazael Yehoahaz'ın krallığı boyunca İsrailliler'e baskı yaptı. [23]Ama RAB, İbrahim, İshak ve Yakup'la yaptığı antlaşmadan ötürü, İsrailliler'e iyilik etti. Onlara acıyıp yardım etti. Yok olmalarına izin vermedi. Onları şimdiye kadar huzurundan atmadı.

[24]Aram Kralı Hazael ölünce yerine oğlu Ben-Hadat kral oldu. [25]Bunun üzerine İsrail Kralı Yehoaş, babası Yehoahaz'ın krallığı döneminde Hazael oğlu Ben-Hadat'ın savaşta ele geçirmiş olduğu kentleri geri aldı. Onu üç kez bozguna uğratıp İsrail kentlerine yeniden sahip oldu.

Amatsya'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.25:1-24)

14 İsrail Kralı Yehoahaz oğlu Yehoaş'ın krallığının ikinci yılında Yoaş oğlu Amatsya Yahuda Kralı oldu. [2]Amatsya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Yeruşalimli Yehoaddan'dı. [3]Amatsya RAB'bin gözünde doğru olanı yaptıysa da atası Davut gibi değildi. Her konuda babası Yoaş'ı örnek aldı. [4]Ancak alışılagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı

---

[a] *13:13 II.Yarovam.*

13:14 2Kr.2:12

ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu.

[5]Amatsya krallığını güçlendirdikten sonra, babasını öldüren görevlileri ortadan kaldırdı. [6]Ancak Musa'nın Kitabı'ndaki yasaya uyarak katillerin çocuklarını öldürtmedi. Çünkü RAB, "Ne babalar çocuklarının yerine öldürülecek, ne de çocuklar babalarının yerine. Herkes kendi günahı için öldürülecek" diye buyurmuştu.

[7]Amatsya Tuz Vadisi'nde on bin Edomlu asker öldürdü. Savaşarak Sela'yı ele geçirdi ve oraya Yokteel adını verdi. Orası hâlâ aynı adla anılmaktadır.

[8]Bundan sonra Amatsya, Yehu oğlu Yehoahaz oğlu İsrail Kralı Yehoaş'a, "Gel, yüz yüze görüşelim" diye haber gönderdi.

[9]İsrail Kralı Yehoaş da karşılık olarak Yahuda Kralı Amatsya'ya şu haberi gönderdi: "Lübnan'da dikenli bir çalı, sedir ağacına, 'Kızını oğluma eş olarak ver' diye haber yollar. O sırada oradan geçen yabanıl bir hayvan basıp çalıyı çiğner. [10]Edomlular'ı bozguna uğrattın diye böbürleniyorsun. Bu zafer sana yeter. Otur evinde! Niçin bela arıyorsun? Kendi başını da, Yahuda halkının başını da derde sokacaksın."

[11]Ne var ki, Amatsya dinlemek istemedi. Derken İsrail Kralı Yehoaş Yahuda Kralı Amatsya'nın üzerine yürüdü. İki ordu Yahuda'nın Beytşemeş Kenti'nde karşılaştı. [12]İsrailliler'in önünde bozguna uğrayan Yahudalılar evlerine kaçtı. [13]İsrail Kralı Yehoaş, Ahazya[a] oğlu Yoaş oğlu Yahuda Kralı Amatsya'yı Beytşemeş'te yakaladı. Sonra Yeruşalim'e girip Efrayim Kapısı'ndan Köşe Kapısı'na kadar Yeruşalim surlarının dört yüz arşınlık[b] bölümünü yıktırdı. [14]RAB'bin Tapınağı'nda ve sarayın hazinelerinde bulduğu altını, gümüşü ve bütün eşyaları aldı. Ayrıca bazı adamları da rehine olarak yanına alıp Samiriye'ye döndü.

[15]Yehoaş'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, yaptıkları ve Yahuda Kralı Amatsya ile savaşırken gösterdiği başarılar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [16]Yehoaş ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de İsrail krallarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yarovam kral oldu.

Yahuda Kralı Amatsya'nın Ölümü

(2Ta.25:25-28)

[17]Yahuda Kralı Yoaş oğlu Amatsya, İsrail Kralı Yehoahaz oğlu Yehoaş'ın ölümünden sonra on beş yıl daha yaşadı. [18]Amatsya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

[19]Yeruşalim'de Amatsya'ya bir düzen kurulmuştu. Amatsya Lakiş'e kaçtı. Ardından adam göndererek onu öldürttüler. [20]Ölüsü at sırtında Yeruşalim'e getirildi, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü.

[21]Yahuda halkı Amatsya'nın yerine on altı yaşındaki oğlu Azarya'yı[c] kral yaptı. [22]Babası Amatsya ölüp

---

[a] *14:13 "Ahazya": Yehoahaz diye de bilinir.*
[b] *14:13 "Dört yüz arşın": Yaklaşık 180 m.*
[c] *14:21 "Azarya": Uzziya diye de bilinir.*

14:6 Yas.24:16, 2Ta.25:4, Hez.18:20

atalarına kavuştuktan sonra Azarya Eylat Kenti’ni onarıp Yahuda topraklarına kattı.

II.Yarovam’ın İsrail Krallığı

[23]Yahuda Kralı Yoaş oğlu Amatsya’nın krallığının on beşinci yılında Yehoaş oğlu Yarovam Samiriye’de İsrail Kralı oldu ve kırk bir yıl krallık yaptı. [24]Yarovam RAB’bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam’ın[a] İsrail’i sürüklediği günahlardan ayrılmadı. [25]İsrail’in Tanrısı RAB’bin, kulu Gat-Heferli Amittay oğlu Yunus Peygamber aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Yarovam Levo-Hamat’tan Arava Gölü’ne[b] kadar İsrail topraklarını yeniden ele geçirdi.

[26]RAB İsrail’in çektiği sıkıntıyı görmüştü. Genç yaşlı[c] herkes acı içinde kıvranıyordu. İsrail’e yardım edecek kimse yoktu. [27]RAB İsrail’in adını yeryüzünden silmek istemiyordu. Onun için, Yehoaş oğlu Yarovam aracılığıyla onları kurtardı.

[28]Yarovam’ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları, askeri başarıları, eskiden Yaudi’ye[ç] ait olan Şam ve Hama kentlerini yeniden İsrail topraklarına katışı İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [29]Yarovam ölüp ataları olan İsrail krallarına kavuştu. Yerine oğlu Zekeriya kral oldu.

Azarya’nın Yahuda Krallığı

(2Ta.26:1-23)

15 İsrail Kralı Yarovam’ın krallığının yirmi yedinci yılında Amatsya oğlu Azarya Yahuda Kralı oldu. [2]Azarya on altı yaşında kral oldu ve Yeruşalim’de elli iki yıl krallık yaptı. Annesi Yeruşalimli Yekolya’ydı. [3]Babası Amatsya gibi, Azarya da RAB’bin gözünde doğru olanı yaptı. [4]Ancak alışılagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu.

[5]RAB Kral Azarya’yı cezalandırdı. Kral ölünceye kadar deri hastalığından kurtulamadı. Bu yüzden ayrı bir evde yaşadı. Sarayı ve ülke halkını oğlu Yotam yönetti.

[6]Azarya’nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. [7]Azarya ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti’nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yotam kral oldu.

Zekeriya’nın İsrail Krallığı

[8]Yahuda Kralı Azarya’nın krallığının otuz sekizinci yılında Yarovam oğlu Zekeriya Samiriye’de İsrail Kralı oldu ve altı ay krallık yaptı. [9]Ataları gibi, RAB’bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam’ın İsrail’i sürüklediği günahlardan ayrılmadı.

---

[a] *14:24 “Nevat oğlu Yarovam”: I.Yarovam.*

[b] *14:25 “Arava Gölü”: Lut Gölü.*

[c] *14:26 “Genç yaşlı” ya da “Köle olsun özgür olsun”.*

[ç] *14:28 Olası metin “Yaudi”, Masoretik metin “Yahuda”. Yaudi o dönemde topraklarının çoğu bugünkü Suriye’de bulunan küçük bir krallık. Başkenti Gaziantep İli İslahiye İlçesi’ne bağlı Zincirli Köyü’ydü.*

14:25 Yun.1:1-2 15:7 Yşa.6:1

[10]Yaveş oğlu Şallum Zekeriya'ya bir düzen kurdu; halkın önünde saldırıp onu öldürdü, yerine kendisi kral oldu.

[11]Zekeriya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [12]Böylece RAB'bin Yehu'ya, "Senin soyun dört kuşak İsrail tahtında oturacak" diye verdiği söz yerine gelmiş oldu.

Şallum'un İsrail Krallığı

[13]Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının otuz dokuzuncu yılında Yaveş oğlu Şallum İsrail Kralı oldu ve Samiriye'de bir ay krallık yaptı. [14]Gadi oğlu Menahem Tirsa'dan Samiriye'ye gelip Yaveş oğlu Şallum'a saldırdı. Onu öldürüp yerine kendisi kral oldu.

[15]Şallum'un krallığı dönemindeki öteki olaylar ve kurduğu düzen İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

[16]O sırada Menahem, Tirsa Kenti'nden başlayarak, Tifsah Kenti'ne ve çevresinde yaşayan herkese saldırdı. Çünkü kentin kapısını kendisine açmamışlardı. Herkesi öldürüp gebe kadınların karınlarını bile yardı.

Menahem'in İsrail Krallığı

[17]Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının otuz dokuzuncu yılında Gadi oğlu Menahem İsrail Kralı oldu ve Samiriye'de on yıl krallık yaptı. [18]RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve yaşamı boyunca Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı.

[19]Asur Kralı Tiglat-Pileser[a] İsrail'e saldırdı. Menahem, Tiglat-Pileser'in desteğini sağlayıp krallığını güçlendirmek için, ona bin talant[b] gümüş verdi. [20]İsrail'deki bütün zenginleri adam başı elli şekel[c] gümüş ödemekle yükümlü kılarak Asur Kralı'na verilen gümüşü karşıladı. Böylece Asur Kralı İsrail topraklarından çekilip ülkesine döndü.

[21]Menahem'in krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [22]Menahem ölüp atalarına kavuşunca, yerine oğlu Pekahya kral oldu.

Pekahya'nın İsrail Krallığı

[23]Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının ellinci yılında Menahem oğlu Pekahya Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve iki yıl krallık yaptı. [24]Pekahya RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı. [25]Komutanlarından biri olan Remalya'nın oğlu Pekah kendisine düzen kurdu. Argov ve Arye'nin işbirliğiyle yanına Gilatlı elli adam alarak Pekahya'yı Samiriye'deki sarayın kalesinde öldürdü, yerine kendisi kral oldu.

[26]Pekahya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Pekah'ın İsrail Krallığı

[27]Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının elli ikinci yılında Remalya oğlu

---

[a] *15:19 "Tiglat-Pileser": Pûl diye de bilinir. (Tiglat-Pileser'in Babilce adı.)*
[b] *15:19 "Bin talant": Yaklaşık 34.5 ton.* [c] *15:20 "Elli şekel": Yaklaşık 575 gr.*
15:12 2Kr.10:30

Pekah Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve yirmi yıl krallık yaptı. [28]RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı.

[29]İsrail Kralı Pekah'ın krallığı sırasında, Asur Kralı Tiglat-Pileser İsrail'in İyon, Avel-Beytmaaka, Yanoah, Kedeş, Hasor kentleriyle Gilat, Celile ve Naftali bölgelerini ele geçirerek halkı Asur'a sürdü. [30]Yahuda Kralı Azarya oğlu Yotam'ın krallığının yirminci yılında Ela oğlu Hoşea, Remalya oğlu Pekah'a düzen kurdu ve onu öldürüp yerine kendisi kral oldu. [31]Pekah'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Yotam'ın Yahuda Krallığı

(2Ta.27:1-9)

[32]İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah'ın krallığının ikinci yılında Azarya oğlu Yotam Yahuda Kralı oldu. [33]Yotam yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on altı yıl krallık yaptı. Annesi Sadok'un kızı Yeruşa'ydı. [34]Babası Azarya gibi, Yotam da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. [35]Ancak alışılagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu. Yotam RAB'bin Tapınağı'nın Yukarı Kapısı'nı onardı.

[36]Yotam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. [37]RAB işte o günlerde Aram Kralı Resin'le İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah'ı Yahuda üzerine göndermeye başladı. [38]Yotam ölüp atalarına kavuşunca, atası Davut'un Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Ahaz kral oldu.

Ahaz'ın Yahuda Krallığı

(2Ta.28:1-27)

16 İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah'ın krallığının on yedinci yılında Yotam oğlu Ahaz Yahuda Kralı oldu. [2]Ahaz yirmi yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on altı yıl krallık yaptı. Tanrısı RAB'bin gözünde doğru olanı yapan atası Davut gibi davranmadı. [3]İsrail krallarının yolunu izledi; hatta RAB'bin İsrail halkının önünden kovmuş olduğu ulusların iğrenç törelerine uyarak oğlunu ateşte kurban etti. [4]Puta tapılan yerlerde, tepelerde, bol yapraklı her ağacın altında kurban kesip buhur yaktı.

[5]Aram Kralı Resin'le İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah Yeruşalim'e yürüdüler. Kenti kuşattılarsa da Ahaz'ı yenemediler. [6]O sırada Aram Kralı Resin Eylat'ı geri alıp Yahudalılar'ı oradan sürdü. Edomlular Eylat'a yerleşti. Bugün de orada yaşıyorlar.

[7]Ahaz, Asur Kralı Tiglat-Pileser'e: "Senin kulun kölenim; gel, bana saldıran Aram ve İsrail krallarının elinden beni kurtar" diye ulaklar gönderdi. [8]RAB'bin Tapınağı'nda ve sarayın hazinelerinde bulunan altın ve gümüşü armağan olarak Asur Kralı'na gönderdi. [9]Asur Kralı Ahaz'ın isteğini olumlu karşıladı, saldırıp Şam'ı ele geçirdi. Kent halkını Kîr'e sürüp Resin'i öldürdü.

[10]Kral Ahaz, Asur Kralı Tiglat-

16:3 Yas.12:31 16:5 Yşa.7:1

Pileser'i karşılamak için Şam'a gittiğinde, oradaki sunağı gördü. Aynısını yaptırmak için sunağın bütün ayrıntılarını gösteren bir planı ve maketi Kâhin Uriya'ya gönderdi. [11]Kâhin Uriya, Kral Ahaz Şam'dan dönünceye kadar, onun göndermiş olduğu maketin tıpkısı bir sunak yaptı. [12]Kral Şam'dan dönünce sunağı gördü, yaklaşıp üzerinde sunular sundu. [13]Yakmalık sunuları* ve tahıl sunularını* sundu, dökmelik sunuyu boşalttı, esenlik sunusunun* kanını sunağın üzerine döktü. [14]RAB'bin huzurundaki tunç* sunağı tapınağın önünden, yeni sunakla tapınağın arasındaki yerinden getirtip yeni sunağın kuzeyine yerleştirdi.

[15]Kral Ahaz Kâhin Uriya'ya şu buyrukları verdi: “Sabahın yakmalık sunusuyla akşamın tahıl sunusunu, kralın yakmalık ve tahıl sunusunu, ayrıca ülke halkının yakmalık, tahıl ve dökmelik sunularını bu büyük sunağın üzerinde sun; yakmalık sunuların ve kurbanların kanını onun üzerine dök. Ama tunç sunağı geleceği bilmek için kendim kullanacağım.” [16]Kâhin Uriya Kral Ahaz'ın bütün buyruklarını yerine getirdi.

[17]Kral Ahaz tapınaktaki kazanların üzerine oturduğu ayaklıkların yan aynalıklarını söküp kazanları kaldırdı. Havuzu tunç boğaların üzerinden indirip taş bir döşeme üzerine yerleştirdi. [18]Asur Kralı'nı hoşnut etmek için RAB'bin Tapınağı'na konan kral kürsüsünün setini[a] kaldırıp kralın tapınağa girmek için kullandığı özel kapıyı kapattı.

[19]Ahaz'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. [20]Ahaz ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Hizkiya kral oldu.

İsrail'in Son Kralı Hoşea

17 Yahuda Kralı Ahaz'ın krallığının on ikinci yılında Ela oğlu Hoşea Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve dokuz yıl krallık yaptı. [2]RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı, ama kendisinden önceki İsrail kralları kadar kötü değildi.

[3]Asur Kralı Şalmaneser Hoşea'ya savaş açtı. Hoşea teslim olup haraç ödemeye başladı. [4]Ancak Asur Kralı Hoşea'nın hainlik yaptığını öğrendi. Çünkü Hoşea Mısır Firavunu So'nun desteğini sağlamak için ona ulaklar göndermiş, üstelik her yıl ödemesi gereken haraçları da Asur Kralı'na ödememişti. Bunun üzerine Asur Kralı onu yakalayıp cezaevine kapadı.

Samiriye'nin Düşmesi

[5]Asur Kralı İsrail topraklarına saldırdı. Samiriye'yi kuşattı. Kuşatma üç yıl sürdü. [6]Hoşea'nın krallığının dokuzuncu yılında Asur Kralı Samiriye'yi ele geçirdi. İsrail halkını Asur'a sürdü. Onları Halah'a, Habur Irmağı kıyısındaki Gozan'a ve Med kentlerine yerleştirdi.

[7]Bütün bunlar kendilerini Mısır

---

[a] *16:18 Septuaginta “RAB'bin Tapınağı'na konan kral kürsüsünün seti”, Masoretik metin “Şabat günleri RAB'bin Tapınağı'na gitmek için kullanılan üstü kapalı yol.”*

16:14 Çık.27:1-2; 2Ta.4:1 16:17 1Kr.7:23-39; 2Ta.4:2-6 16:20 Yşa.14:28

Firavunu'nun boyunduruğundan kurtarıp Mısır'dan çıkaran Tanrıları RAB'be karşı günah işledikleri için İsrailliler'in başına geldi. Çünkü başka ilahlara tapmışlar, [8]RAB'bin İsrail halkının önünden kovmuş olduğu ulusların törelerine ve İsrail krallarının koyduğu kurallara göre yaşamışlardı. [9]Tanrıları RAB'bin onaylamadığı bu işleri gizlilik içinde yapmışlar, gözcü kulelerinden surlu kentlere kadar her yerde tapınma yerleri kurmuşlardı. [10]Her yüksek tepenin üzerine, bol yapraklı her ağacın altına dikili taşlar, Aşera* putları diktiler. [11]RAB'bin onların önünden kovmuş olduğu ulusların yaptığı gibi, bütün tapınma yerlerinde buhur yaktılar. Yaptıkları kötülüklerle RAB'bi öfkelendirdiler. [12]RAB'bin, "Bunu yapmayacaksınız" demiş olmasına karşın putlara taptılar. [13]RAB İsrail ve Yahuda halkını bütün peygamberler ve biliciler* aracılığıyla uyarmış, onlara, "Bu kötü yollarınızdan dönün" demişti, "Atalarınıza buyurduğum ve kullarım peygamberler aracılığıyla size gönderdiğim Kutsal Yasa'nın tümüne uyarak buyruklarımı, kurallarımı yerine getirin."

[14]Ama dinlemediler, Tanrıları RAB'be güvenmeyen ataları gibi inat ettiler. [15]Tanrı'nın kurallarını, uyarılarını ve atalarıyla yaptığı antlaşmayı hiçe sayarak değersiz putların ardınca gittiler, böylece kendi değerlerini de yitirdiler. Çevrelerindeki uluslar gibi yaşamamaları için RAB kendilerine buyruk verdiği halde, ulusların törelerine göre yaşadılar.

[16]Tanrıları RAB'bin bütün buyruklarını terk ettiler. Tapınmak için kendilerine iki dökme buzağı ve Aşera* putu yaptırdılar. Gök cisimlerine taptılar. Baal'a* kulluk ettiler. [17]Oğullarını, kızlarını ateşte kurban ettiler. Falcılık, büyücülük yaptılar. RAB-bin gözünde kötü olanı yaptılar, kendilerini kötülüğe adayarak O'nu öfkelendirdiler. [18]RAB İsrailliler'e çok kızdı, Yahuda oymağı dışında hepsini huzurundan kovdu.

[19]Yahudalılar bile Tanrıları RAB-bin buyruklarına uymadılar. İsrailliler'in benimsediği törelere göre yaşadılar. [20]Bundan dolayı RAB İsrail soyundan olan herkesi reddetti. Çapulcuların eline teslim ederek onları cezalandırdı. Hepsini huzurundan kovdu.

[21]RAB İsrail'i Davut soyunun elinden aldıktan sonra, İsrailliler Nevat oğlu Yarovam'ı kral yaptılar. Yarovam İsrailliler'i RAB'bin yolundan saptırarak büyük günaha sürükledi. [22]İsrailliler Yarovam'ın işlediği bütün günahlara katıldılar ve bunlardan ayrılmadılar. [23]Sonunda RAB kulları peygamberler aracılığıyla uyarmış olduğu gibi, onları huzurundan kovdu. İsrailliler kendi topraklarından Asur'a sürüldüler. Bugün de orada yaşıyorlar.

Samiriye'ye Yerleşenler

[24]Asur Kralı İsrailliler'in yerine Babil, Kuta, Avva, Hama ve Sefarvayim'den insanlar getirtip Samiriye kentlerine yerleştirdi. Bunlar Samiriye'yi mülk edinip oradaki kentlerde

17:10 1Kr.14:23 17:16 1Kr.12:28 17:17 Yas.18:10 yaşamaya başladılar. [25]Oralara ilk yerleştiklerinde RAB'be tapınmadılar. Bu yüzden RAB aslanlar göndererek bazılarını öldürttü. [26]Asur Kralı'na, "Sürdüğün ve Samiriye kentlerine yerleştirdiğin uluslar Samiriye ilahının yasasını bilmiyorlar. O da üzerlerine aslanlar gönderiyor" diye haber salındı, "Bu yüzden aslanlara yem oluyorlar. Çünkü ülke ilahının yasasından haberleri yok."

[27]Bunun üzerine Asur Kralı şu buyruğu verdi: "Samiriye'den sürülen kâhinlerden birini geri gönderin, gidip orada yaşasın ve ülke ilahının yasasını onlara öğretsin." [28]Samiriye'den sürülen kâhinlerden biri gelip Beytel'e yerleşti ve RAB'be nasıl tapınacaklarını onlara öğretmeye başladı.

[29]Gelgelelim Samiriye kentlerine yerleşen her ulus kendi ilahlarını yaptı. Samiriyeliler'in yapmış olduğu tapınma yerlerindeki yapılara bu ilahları koydular. [30]Babil halkı Sukkot-Benot, Kuta halkı Nergal, Hama halkı Aşima, [31]Avva halkı ise Nivhaz ve Tartak adındaki ilahlarını yaptılar. Sefarvayim halkı ise oğullarını ilahları Adrammelek ve Anammelek'e yakarak kurban ettiler. [32]Bir yandan RAB'be tapınıyor, öte yandan tapınma yerlerindeki yapılarda görev yapmak üzere aralarından rasgele kâhinler seçiyorlardı. [33]Böylece hem RAB'be tapınıyorlar, hem de aralarından geldikleri ulusların törelerine göre kendi ilahlarına kulluk ediyorlardı.

[34]Bugün de eski törelerine göre yaşıyorlar. Ne RAB'be tapmıyorlar, ne de RAB'bin İsrail adını verdiği Yakup'un oğulları için koymuş olduğu kurallara, ilkelere, yasalara, buyruklara uyuyorlar. [35]RAB Yakupoğulları'yla antlaşma yapmış ve onlara şöyle buyurmuştu: "Başka ilahlara tapmayacak, önlerinde eğilmeyecek, onlara kulluk etmeyecek, kurban kesmeyeceksiniz. [36]Yalnızca ulu gücüyle her yere erişen eliyle sizleri Mısır'dan çıkaran RAB'be tapınacaksınız. O'nun önünde eğilip O'na kurban keseceksiniz. [37]Sizler için yazmış olduğu kuralları, ilkeleri, yasaları, buyrukları her zaman yerine getirmeye özen gösterecek ve başka ilahlara tapmayacaksınız. [38]Sizinle yaptığım antlaşmayı unutmayacak ve başka ilahlara tapmayacaksınız. [39]Yalnız Tanrınız RAB'be tapacaksınız. O sizi bütün düşmanlarınızın elinden kurtaracak."

[40]Ne var ki Samiriye'ye yerleşenler buna kulak asmadılar ve eski törelerine göre yaşamaya devam ettiler. [41]Bu uluslar aynı zamanda hem RAB'be, hem de putlarına tapıyorlardı. Çocukları ve torunları da bugüne dek ataları gibi yaşıyorlar.

Hizkiya'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.29:1-2; 31:1)

18 İsrail Kralı Ela oğlu Hoşea'nın krallığının üçüncü yılında Ahaz oğlu Hizkiya Yahuda Kralı oldu. [2]Hizkiya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Zekeriya'nın kızı Aviya'ydı. [3]Atası Davut gibi, o da

---

***17:34** Yar.32:28; 35:10* ***17:35** Çık.20:5; Yas.5:9* ***17:36** Yas.6:13*

RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. [4]Alışılagelen tapınma yerlerini kaldırdı, dikili taşları, Aşera* putlarını parçaladı. Musa'nın yapmış olduğu Nehuştan adındaki tunç* yılanı da parçaladı. Çünkü İsrailliler o güne kadar ona buhur yakıyorlardı.

[5]Hizkiya İsrail'in Tanrısı RAB'be güvendi. Kendisinden önceki ve sonraki Yahuda kralları arasında onun gibisi yoktu. [6]RAB'be çok bağlıydı, O'nun yolundan ayrılmadı, RAB'bin Musa'ya vermiş olduğu buyrukları yerine getirdi. [7]RAB onunla birlikteydi. Yaptığı her işte başarılı oldu. Asur Kralı'na karşı ayaklandı ve ona kulluk etmedi. [8]Gazze ve çevresine, gözcü kulelerinden surlu kentlere kadar her yerde Filistliler'i bozguna uğrattı.

[9]Hizkiya'nın krallığının dördüncü yılında –İsrail Kralı Ela oğlu Hoşea-nın krallığının yedinci yılı– Asur Kralı Şalmaneser Samiriye'ye yürüyerek kenti kuşattı. [10]Kuşatma üç yıl sürdü. Sonunda Samiriye'yi ele geçirdiler. Hizkiya'nın krallığının altıncı yılı, İsrail Kralı Hoşea'nın krallığının dokuzuncu yılında Samiriye alındı. [11]Asur Kralı İsrailliler'i Asur'a sürerek Halah'a, Habur Irmağı kıyısındaki Gozan'a ve Med kentlerine yerleştirdi. [12]Çünkü Tanrıları RAB'bin sözünü dinlememişler, O'nun antlaşmasını ve RAB'bin kulu Musa'nın buyruklarını çiğnemişlerdi. Ne kulak asmışlar, ne de buyrukları yerine getirmişlerdi.

Sanherib'in Tehdidi

(2Ta.32:9-19; Yşa.36:1-22)

[13]Hizkiya'nın krallığının on dördüncü yılında Asur Kralı Sanherib, Yahuda'nın surlu kentlerine saldırıp hepsini ele geçirdi. [14]Yahuda Kralı Hizkiya, Lakiş Kenti'ndeki Asur Kralı'na şu haberi gönderdi: "Suçluyum, üzerimden kuvvetlerini çek, ne istersen ödeyeceğim." Asur Kralı Yahuda Kralı Hizkiya'yı üç yüz talant[a] gümüş ve otuz talant[b] altın ödemekle yükümlü kıldı. [15]Hizkiya RAB'bin Tapınağı'nda ve kral sarayının hazinelerinde bulunan bütün gümüşü ona verdi. [16]Daha önce yaptırmış olduğu RAB'bin Tapınağı'nın kapılarıyla kapı pervazlarının üzerindeki altın kaplamaları da çıkarıp Asur Kralı'na verdi. [17]Asur Kralı başkomutan, askeri danışman ve komutanını büyük bir orduyla Lakiş'ten Yeruşalim'e, Kral Hizkiya'ya gönderdi. Yeruşalim'e varan ordu Çırpıcı Tarlası yolunda, Yukarı Havuz'un su yolunun yanında durdu. [18]Haber gönderip Kral Hizkiya'yı çağırdılar. Saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah Asurlular'ı karşılamaya çıktı.

[19]Komutan onlara şöyle dedi: "Hizkiya'ya söyleyin. 'Büyük kral, Asur Kralı diyor ki: Güvendiğin şey ne, neye güveniyorsun? [20]Savaş tasarıların ve gücün olduğunu söylüyorsun, ama bunlar boş sözler. Kime güveni-

---

[a] *18:14 "Üç yüz talant": Yaklaşık 10.4 ton.*
[b] *18:14 "Otuz talant": Yaklaşık 1 ton.*
18:4 Say.21:9

yorsun da bana karşı ayaklanıyorsun? [21]İşte sen şu kırık kamış değneğe, Mısır'a güveniyorsun. Bu değnek kendisine yaslanan herkesin eline batar, deler. Firavun da kendisine güvenenler için böyledir. [22]Yoksa bana, Tanrımız RAB'be güveniyoruz mu diyeceksiniz? Hizkiya'nın Yahuda ve Yeruşalim halkına, yalnız Yeruşalim'de, bu sunağın önünde tapınacaksınız diyerek tapınma yerlerini, sunaklarını ortadan kaldırdığı Tanrı değil mi bu?'

[23]"Haydi, efendim Asur Kralı'yla bahse giriş. Binicileri sağlayabilirsen sana iki bin at veririm. [24]Mısır'ın savaş arabalarıyla atlıları sağlayacağına güvensen bile, efendimin en küçük rütbeli komutanlarından birini yenemezsin! [25]Dahası var: RAB'bin buyruğu olmadan mı saldırıp burayı yıkmak için yola çıktığımı sanıyorsun? RAB, 'Git, o ülkeyi yık' dedi."

[26]Hilkiya oğlu Elyakim, Şevna ve Yoah, "Lütfen biz kullarınla Aramice* konuş" diye karşılık verdiler, "Çünkü biz bu dili anlarız. Yahudi dilinde konuşma. Surların üzerindeki halk bizi dinliyor."

[27]Komutan, "Efendim bu sözleri yalnız size ve efendinize söyleyeyim diye mi gönderdi beni?" dedi, "Surların üzerinde oturan bu halka, sizin gibi dışkısını yemek, idrarını içmek zorunda kalacak olan herkese gönderdi."

[28]Sonra ayağa kalkıp Yahudi dilinde bağırdı: "Büyük kralın, Asur Kralı'nın söylediklerini dinleyin! [29]Kral diyor ki, 'Hizkiya sizi aldatmasın, o sizi benim elimden kurtaramaz. [30]RAB bizi mutlaka kurtaracak, bu kent Asur Kralı'nın eline geçmeyecek diyen Hizkiya'ya kanmayın, RAB'be güvenmeyin. [31-32]Hizkiya'yı dinlemeyin.' Çünkü Asur Kralı diyor ki, 'Teslim olun, bana gelin. Böylece ben gelip sizi zeytinyağı ve bal ülkesi olan kendi ülkeniz gibi bir ülkeye –tahıl ve yeni şarap, ekmek ve üzüm dolu bir ülkeye– götürene kadar herkes kendi asmasından, kendi incir ağacından yiyecek, kendi sarnıcından içecek. Yaşamı seçin, ölümü değil. RAB bizi kurtaracak diyerek sizi aldatmaya çalışan Hizkiya'yı dinlemeyin. [33]Ulusların ilahları ülkelerini Asur Kralı'nın elinden kurtarabildi mi? [34]Hani nerede Hama'nın, Arpat'ın ilahları? Sefarvayim'in[a], Hena ve İvva'nın ilahları nerede? Samiriye'yi elimden kurtarabildiler mi? [35]Bütün ülkelerin ilahlarından hangisi ülkesini elimden kurtardı ki, RAB Yeruşalim'i elimden kurtarabilsin?'"

[36]Halk sustu, komutana tek sözle bile karşılık veren olmadı. Çünkü Kral Hizkiya, "Karşılık vermeyin" diye buyurmuştu. [37]Sonra saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah giysilerini yırttılar ve gidip komutanın söylediklerini Hizkiya'ya bildirdiler.

Hizkiya Yeşaya'ya Başvuruyor

(Yşa.37:1-13)

19 Kral Hizkiya olanları duyunca giysilerini yırttı, çul kuşanıp

---

[a] *18:34 "Sefarvayim": Asurlular'ın Samiriye'ye sürgün ettiği halk (bkz. 2Kr.17:24,31).*
18:21 Hez.29:6-7

RAB'bin Tapınağı'na girdi. [2]Saray sorumlusu Elyakim'i, Yazman Şevna'yı ve ileri gelen kâhinleri Amots oğlu Peygamber Yeşaya'ya gönderdi. Hepsi çul kuşanmıştı. [3]Yeşaya'ya şöyle dediler: "Hizkiya diyor ki, 'Bugün sıkıntı, azar ve utanç günü. Çünkü çocukların doğum vakti geldi, ama doğuracak güç yok. [4]Yaşayan Tanrı'yı aşağılamak için efendisi Asur Kralı'nın gönderdiği komutanın söylediklerini belki Tanrın RAB duyar da duyduğu sözlerden ötürü onları cezalandırır. Bu nedenle sağ kalanlarımız için dua et.' "

[5-6]Yeşaya, Kral Hizkiya'dan gelen görevlilere şöyle dedi: "Efendinize şunları söyleyin: 'RAB diyor ki, Asur Kralı'nın adamlarından benimle ilgili duyduğunuz küfürlerden korkma. [7]Onun içine öyle bir ruh koyacağım ki, bir haber üzerine kendi ülkesine dönecek. Orada onu kılıçla öldürteceğim.' "

[8]Komutan, Asur Kralı'nın Lakişten ayrılıp Livna'ya karşı savaştığını duydu. Krala danışmak için oraya gitti. [9]Kûş* Kralı Tirhaka'nın kendisiyle savaşmak üzere yola çıktığını haber alan Asur Kralı, Hizkiya'ya yine ulaklar göndererek şöyle dedi: [10]"Yahuda Kralı Hizkiya'ya deyin ki, 'Güvendiğin Tanrın, Yeruşalim Asur Kralı'nın eline teslim edilmeyecek diyerek seni aldatmasın. [11]Asur krallarının bütün ülkelere neler yaptığını, onları nasıl yerle bir ettiğini duymuşsundur. Sen kurtulacağını mı sanıyorsun? [12]Atalarımın yok ettiği ulusları –Gozanlılar'ı, Harranlılar'ı, Resefliler'i, Telassar'da yaşayan Edenliler'i– ilahları kurtarabildi mi? [13]Hani nerede Hama ve Arpat kralları? Lair, Sefarvayim, Hena, İvva kralları nerede?' "

Hizkiya'nın Duası

(Yşa.37:14-20)

[14]Hizkiya mektubu ulakların elinden alıp okuduktan sonra RAB'bin Tapınağı'na çıktı. RAB'bin önünde mektubu yere yayarak [15]şöyle dua etti: "Ey Keruvlar* arasında taht kuran İsrail'in Tanrısı RAB, bütün dünya krallıklarının tek Tanrısı sensin. Yeri, göğü sen yarattın. [16]Ya RAB, kulak ver de işit, gözlerini aç da gör, ya RAB; Sanherib'in söylediklerini, yaşayan Tanrı'yı nasıl aşağıladığını duy. [17]Ya RAB, gerçek şu ki, Asur kralları birçok ulusu ve ülkelerini viraneye çevirdiler. [18]İlahlarını yakıp yok ettiler. Çünkü onlar tanrı değil, insan eliyle biçimlendirilmiş tahta ve taşlardı. [19]Ya RAB Tanrımız, şimdi bizi Sanherib'in elinden kurtar ki, bütün dünya krallıkları senin tek Tanrı olduğunu anlasın."

Yeşaya'nın Sözleri Gerçekleşiyor

(2Ta.32:20-21; Yşa.37:21-38)

[20-21]Bunun üzerine Amots oğlu Yeşaya, Hizkiya'ya şu haberi gönderdi: "İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: 'Asur Kralı Sanherib'le ilgili olarak bana yalvardığın için diyorum ki,

" 'Erden kız Siyon seni hor görüyor,
Alay ediyor seninle.
Yeruşalim kızı* ardından alayla
baş sallıyor.

19:15 Çık.25:22

[22] Sen kimi aşağıladın, kime
küfrettin?
Kime sesini yükselttin?
İsrail'in Kutsalı'na tepeden baktın!
[23] Ulakların aracılığıyla Rab'bi
aşağıladın.
Bir sürü savaş arabamla dağların
tepesine,
Lübnan'ın doruklarına çıktım,
dedin.
Yüksek sedir ağaçlarını, seçme
çamlarını kestim,
Lübnan'ın en iç noktalarına,
Gür ormanlarına ulaştım.
[24] Yabancı ülkelerde kuyular kazdım,
sular içtim,
Mısır'ın bütün kanallarını
ayağımın tabanıyla kuruttum,
dedin.

[25] " 'Bütün bunları çoktan yaptığımı,
Çok önceden tasarladığımı
duymadın mı?
Surlu kentleri enkaz yığınlarına
çevirmeni
Şimdi ben gerçekleştirdim.
[26] O kentlerde yaşayanların kolu
kanadı kırıldı.
Yılgınlık ve utanç içindeydiler;
Kır otuna, körpe filizlere,
Damlarda büyümeden kavrulup
giden ota döndüler.
[27] Senin oturuşunu, kalkışını,
Ne zaman gidip geldiğini,
Bana nasıl öfkelendiğini
biliyorum.
[28] Bana duyduğun öfkeden,
Kulağıma erişen küstahlığından
ötürü
Halkamı burnuna, gemimi ağzına
takacak,
Seni geldiğin yoldan geri
çevireceğim.

[29] " 'Senin için belirti şu olacak, ey
Hizkiya:
Bu yıl kendiliğinden yetişeni
yiyeceksiniz,
İkinci yıl ise ardından biteni.
Üçüncü yıl ekip biçin,
Bağlar dikip ürününü yiyin.
[30] Yahudalılar'ın kurtulup sağ kalanları
Yine aşağıya doğru kök salacak,
Yukarıya doğru meyve verecek.
[31] Çünkü sağ kalanlar Yeruşalim'den,
Kurtulanlar Siyon Dağı'ndan
çıkacak.
Her Şeye Egemen RAB'bin
gayretiyle olacak bu.'

[32] "Bundan dolayı RAB Asur
Kralı'na ilişkin şöyle diyor:
'Bu kente girmeyecek, ok
atmayacak.
Kente kalkanla yaklaşmayacak,
Karşısında rampa kurmayacak.
[33] Geldiği yoldan dönecek ve kente
girmeyecek' diyor RAB,
[34] 'Kendim için ve kulum Davut'un
hatırı için
Bu kenti savunup kurtaracağım'
diyor."

[35] O gece RAB'bin meleği gidip Asur ordugahında yüz seksen beş bin kişiyi öldürdü. Ertesi sabah uyananlar salt cesetlerle karşılaştılar. [36] Bunun üzerine Asur Kralı Sanherib ordugahını bırakıp çekildi. Ninova'ya döndü ve orada kaldı. [37] Bir gün ilahı Nisrok'un tapınağında tapınırken, oğullarından Adrammelek'le Şareser, onu kılıçla öldürüp Ararat ülkesine kaçtılar. Yerine oğlu Esarhaddon kral oldu.

Hizkiya'nın Hastalığı

(2Ta.32:24-26; Yşa.38:1-8; 21-22)

20 O günlerde Hizkiya ölümcül bir hastalığa yakalandı. Amots oğlu Peygamber Yeşaya ona gidip şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Ev işlerini düzene sok. Çünkü iyileşmeyecek, öleceksin.' "

[2]Hizkiya yüzünü duvara dönüp RAB'be yalvardı: [3]"Ya RAB, yürekten bir sadakatle önünde nasıl yaşadığımı, gözünde iyi olanı yaptığımı anımsa lütfen." Sonra acı acı ağlamaya başladı.

[4]Yeşaya sarayın orta avlusundan çıkmadan önce RAB ona şöyle dedi: [5]"Geri dön ve halkımı yöneten Hizkiya'ya şunu söyle: 'Atan Davut'un Tanrısı RAB diyor ki: Duanı işittim, gözyaşlarını gördüm, seni sağlığına kavuşturacağım. Üç gün içinde RAB'bin Tapınağı'na çıkacaksın. [6]Ömrünü on beş yıl daha uzatacağım. Seni de kenti de Asur Kralı'nın elinden kurtaracağım. Kendim için ve kulum Davut'un hatırı için bu kenti savunacağım.' "

[7]Sonra Yeşaya, "İncir pestili getirin" dedi. Getirip çıbanına koydular ve Hizkiya iyileşti.

[8]Hizkiya Yeşaya'ya, "RAB'bin beni iyileştireceğine ve üç gün içinde RAB'bin Tapınağı'na çıkacağıma ilişkin belirti nedir?" diye sormuştu.

[9]Yeşaya şöyle karşılık vermişti: "RAB'bin verdiği sözü tutacağına ilişkin belirti şu olacak: Gölge on basamak uzasın mı, kısalsın mı?"

[10]Hizkiya, "Gölgenin on basamak uzaması kolaydır, on basamak kısalsın" demişti.

[11]Bunun üzerine Peygamber Yeşaya RAB'be yakardı ve RAB Ahaz'ın merdiveninden aşağı düşmüş olan gölgeyi on basamak kısaltmıştı.

Hizkiya'nın Akılsızlığı

(2Ta.32:32-33; Yşa.39:1-8)

[12]O sırada Hizkiya'nın hastalandığını duyan Baladan oğlu Babil Kralı Merodak-Baladan, ona mektuplarla birlikte bir armağan gönderdi. [13]Hizkiya elçileri kabul etti. Deposundaki bütün değerli eşyaları –altını, gümüşü, baharatı, değerli yağı, silah deposunu ve hazine odalarındaki her şeyi– elçilere gösterdi. Sarayında da krallığında da onlara göstermediği hiçbir şey kalmadı.

[14]Peygamber Yeşaya Kral Hizkiya'ya gidip, "Bu adamlar sana ne dediler, nereden gelmişler?" diye sordu.

Hizkiya, "Uzak bir ülkeden, Babil'den gelmişler" diye karşılık verdi.

[15]Yeşaya, "Sarayında ne gördüler?" diye sordu.

Hizkiya, "Sarayımdaki her şeyi gördüler, hazinelerimde onlara göstermediğim hiçbir şey kalmadı" diye yanıtladı.

[16]Bunun üzerine Yeşaya şöyle dedi: "RAB'bin sözüne kulak ver. [17]RAB diyor ki, 'Gün gelecek, sarayındaki her şey, atalarının bugüne kadar bütün biriktirdikleri Babil'e taşınacak. Hiçbir şey kalmayacak. [18]Soyundan gelen bazı çocuklar alınıp götürülecek, Babil Kralı'nın sarayında hadım edilecek.' "

***20:17** 2Kr.24:13; 2Ta.36:10* ***20:18** 2Kr.24:10-16; Dan.1:1-7*

[19]Hizkiya, "RAB'den ilettiğin bu söz iyi" dedi. Çünkü, "Nasıl olsa yaşadığım sürece barış ve güvenlik olacak" diye düşünüyordu.

[20]Hizkiya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün başarıları, bir havuz ve tünel yaparak suyu kente nasıl getirdiği, Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. [21]Hizkiya ölüp atalarına kavuşunca, yerine oğlu Manaşşe kral oldu.

Manaşşe'nin Yahuda Krallığı

(2Ta.33:1-20)

21 Manaşşe on iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de elli beş yıl krallık yaptı. Annesinin adı Hefsivah'tı. [2]RAB'bin İsrail halkının önünden kovmuş olduğu ulusların iğrenç törelerine uyarak RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. [3]Babası Hizkiya'nın yok ettiği puta tapılan yerleri yeniden yaptırdı. İsrail Kralı Ahav gibi, Baal* için sunaklar kurdu, Aşera* putu yaptı. Gök cisimlerine taparak onlara kulluk etti. [4]RAB'bin, "Yeruşalim'de bulunacağım" dediği RAB-bin Tapınağı'nda sunaklar kurdu. [5]Tapınağın iki avlusunda gök cisimlerine tapmak için sunaklar yaptırdı. [6]Oğlunu ateşte kurban etti; falcılık ve büyücülük yaptı. Medyumlara, ruh çağıranlara danıştı. RAB'bin gözünde çok kötülük yaparak O'nu öfkelendirdi.

[7]Manaşşe yaptırdığı Aşera putunu RAB'bin Tapınağı'na yerleştirdi. Oysa RAB tapınağa ilişkin Davut'la oğlu Süleyman'a şöyle demişti: "Bu tapınakta ve İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiğim Yeruşalim'de adım sonsuza dek anılacak. [8]Buyruklarımı dikkatle yerine getirir ve kulum Musa'nın kendilerine verdiği Kutsal Yasa'yı tam uygularlarsa, İsrail halkının ayağını bir daha atalarına vermiş olduğum ülkenin dışına çıkarmayacağım." [9]Ama halk kulak asmadı. Manaşşe onları öylesine yoldan çıkardı ki, RAB'bin İsrail halkının önünde yok ettiği uluslardan daha çok kötülük yaptılar.

[10]RAB, kulları peygamberler aracılığıyla şöyle dedi: [11-12]"Yahuda Kralı Manaşşe bu iğrenç işleri yaptığı, kendisinden önceki Amorlular'dan daha çok kötülük ettiği, putlar dikerek Yahudalılar'ı günaha sürüklediği için İsrail'in Tanrısı RAB, 'Yeruşalim'in ve Yahuda'nın başına öyle bir felaket getireceğim ki, duyanların hepsi şaşkına dönecek' diyor, [13]'Samiriye'yi ve Ahav'ın soyunu nasıl cezalandırdımsa, Yeruşalim'i cezalandırırken de aynı ölçü ipini, aynı çekülü kullanacağım. Bir adam tabağını nasıl temizler, silip yüzüstü kapatırsa, Yeruşalim'i de öyle silip süpüreceğim. [14]Halkımdan sağ kalanları terk edeceğim ve düşmanlarının eline teslim edeceğim. Yeruşalim halkı yağmalanıp ganimet olarak götürülecek. [15]Çünkü gözümde kötü olanı yaptılar. Atalarının Mısır'dan çıktığı günden bugüne kadar beni öfkelendirdiler.' "

[16]Manaşşe RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak Yahudalılar'ı günaha sürüklemekle kalmadı, Yeruşalim'i bir uçtan öbür uca dolduracak kadar çok sayıda suçsuzun kanını döktü.

***21:3** Yer.15:4 **21:4** 2Sa.7:13 **21:7-8** 1Kr.9:3-5; 2Ta.7:12-18*

[17]Manaşşe'nin krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve işlediği günahlar Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. [18]Manaşşe ölüp atalarına kavuşunca, sarayının Uzza adındaki bahçesine gömüldü. Yerine oğlu Amon kral oldu.

Amon'un Yahuda Krallığı

(2Ta.33:21-25)

[19]Amon yirmi iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de iki yıl krallık yaptı. Annesi Yotvalı Harus'un kızı Meşullemet'ti. [20]Amon da babası Manaşşe gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. [21]Babasının yürüdüğü yollarda yürüdü, aynı putlara taptı ve hizmet etti. [22]Atalarının Tanrısı RAB'bi terk etti, O'nun yolunda yürümedi.

[23]Kral Amon'un görevlileri düzen kurup onu sarayında öldürdüler. [24]Ülke halkı Amon'a düzen kuranların hepsini öldürdü. Yerine oğlu Yoşiya'yı kral yaptı.

[25]Amon'un krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. [26]Amon Uzza bahçesinde kendi mezarına gömüldü. Yerine oğlu Yoşiya kral oldu.

Yoşiya'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.34:1-2; 8-28)

22 Yoşiya sekiz yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de otuz bir yıl krallık yaptı. Annesi Boskatlı Adaya'nın kızı Yedida'ydı. [2]Yoşiya RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Sağa sola sapmadan atası Davut'un bütün yollarını izledi.

[3]Kral Yoşiya, krallığının on sekizinci yılında Meşullam oğlu Asalya oğlu Yazman Şafan'ı RAB'bin Tapınağı'na gönderirken ona şöyle dedi: [4]"Başkâhin Hilkiya'nın yanına çık. Kapı nöbetçilerinin halktan toplayıp RAB'bin Tapınağı'na getirdikleri paraları saysın. [5-6]RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan denetçilere versin. Onlar da paraları RAB'bin Tapınağı'ndaki çatlakları onaranlara, marangozlara, yapıcılara, duvarcılara ödesinler. Tapınağın onarımı için gerekli keresteyi, yontma taşı da bu parayla alsınlar. [7]Onlara verilen paranın hesabı sorulmasın, çünkü dürüstçe çalışıyorlar."

[8]Başkâhin Hilkiya Yazman Şafan'a, "RAB'bin Tapınağı'nda Yasa Kitabı'nı buldum" diyerek kitabı ona verdi. Şafan kitabı okudu. [9]Sonra krala giderek, "Görevlilerin tapınaktaki paraları alıp RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan adamlara verdiler" diye durumu bildirdi. [10]Ardından, "Kâhin Hilkiya bana bir kitap verdi" diyerek kitabı krala okudu. [11]Kral Kutsal Yasa'daki sözleri duyunca giysilerini yırttı. [12]Kâhin Hilkiya'ya, Şafan oğlu Ahikam'a, Mikaya oğlu Akbor'a, Yazman Şafan'a ve kendi özel görevlisi Asaya'ya şöyle buyurdu: [13]"Gidin, bulunan bu kitabın sözleri hakkında benim için de, bütün Yahuda halkı için de RAB'be danışın. RAB'bin bize karşı alevlenen öfkesi büyüktür. Çünkü atalarımız bu kitabın sözlerine kulak asmadılar, bizler için yazılan bu sözlere uymadılar."

[14]Kâhin Hilkiya, Ahikam, Akbor, Şafan ve Asaya varıp tapınaktaki

---

22:1 Yer.3:6

giysilerin nöbetçisi Harhas oğlu Tikva oğlu Şallum'un karısı Peygamber Hulda'ya danıştılar. Hulda Yeruşalim'de, İkinci Mahalle'de oturuyordu.

[15]Hulda onlara şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB, 'Sizi bana gönderen adama şunları söyleyin' diyor: [16]'Yahuda Kralı'nın okuduğu kitapta yazılı olduğu gibi, buraya da, burada yaşayan halkın başına da felaket getireceğim. [17]Beni terk ettikleri, elleriyle yaptıkları başka ilahlara buhur yakıp beni kızdırdıkları için buraya karşı öfkem alevlenecek ve sönmeyecek.'

[18]"RAB'be danışmak için sizi gönderen Yahuda Kralı'na şöyle deyin: 'İsrail'in Tanrısı RAB duyduğun sözlere ilişkin diyor ki: [19]Madem yıkılıp lanetle anılacak olan burası ve burada yaşayanlarla ilgili sözlerimi duyunca yüreğin yumuşadı, önümde kendini alçalttın, giysilerini yırtıp huzurumda ağladın, ben de yalvarışını işittim. [20]Seni atalarına kavuşturacağım, esenlik içinde mezarına gömüleceksin. Buraya getireceğim büyük felaketi görmeyeceksin.'" Hilkiya ile yanındakiler bu sözleri krala ilettiler.

Yoşiya Putperestliği Kaldırıyor

(2Ta.34:3-7; 29-33)

23 Kral Yoşiya haber gönderip Yahuda ve Yeruşalim'in bütün ileri gelenlerini yanına topladı. [2]Sonra Yahudalılar, Yeruşalim'de yaşayanlar, kâhinler, peygamberler, büyük küçük herkesle birlikte RAB'bin Tapınağı'na çıktı. RAB'bin Tapınağı'nda bulunmuş olan Antlaşma Kitabı'nı baştan sona kadar herkesin duyacağı biçimde okudu. [3]Sütunun yanında durarak RAB'bin yolunu izleyeceğine, buyruklarını, öğütlerini, kurallarını candan ve yürekten uygulayacağına, bu kitapta yazılı antlaşmanın koşullarını yerine getireceğine ilişkin RAB-bin huzurunda antlaşma yaptı. Bütün halk bu antlaşmayı onayladı.

[4]Kral Yoşiya Baal*, Aşera* ve gök cisimleri için yapılmış olan bütün eşyaları RAB'bin Tapınağı'ndan çıkarmak üzere Başkâhin Hilkiya'ya, kâhin yardımcılarına ve kapı nöbetçilerine buyruk verdi. Bunları Yeruşalim'in dışına çıkarıp Kidron Vadisi'nde yaktı, küllerini Beytel'e götürdü. [5]Yahuda krallarının kentlerde ve Yeruşalim'in çevresindeki tapınma yerlerinde buhur yaksınlar diye atamış olduğu putperest kâhinleri, Baal'a, güneşe, aya, takımyıldızlara –bütün gök cisimlerine– buhur yakanları ortadan kaldırdı. [6]Aşera putunu RAB'bin Tapınağı'ndan çıkarıp Yeruşalim'in dışında Kidron Vadisi'nde yaktı, ezip toza çevirdi. Bu tozu sıradan halkın mezarlarına serpti. [7]Fuhuş yapan kadın ve erkeklerin RAB'bin Tapmağı alanındaki odalarını yıktı. Kadınlar orada Aşera için kumaş dokurlardı.

[8]Yoşiya Yahuda kentlerinden bütün kâhinleri getirtti. Geva'dan Beer-Şeva'ya kadar kâhinlerin buhur yaktıkları tapınma yerlerini kirletti. Adını kent yöneticisinden alan Yeşu Kapısı'nın girişinde, kentin ana kapısının solunda kalan kapılardaki tapınma yerlerini de yıktı. [9]Tapınma yerlerinin kâhinleri, Yeruşalim'deki

---

23:4-6 2Kr.21:3; 2Ta.33:3

RAB'bin sunağına çıkmaz, ancak öbür kâhinlerle birlikte mayasız ekmek yerlerdi.

[10]Yoşiya, kimse oğlunu ya da kızını ilah Molek* için ateşte kurban etmesin diye, Ben-Hinnom Vadisi'ndeki Tofet'i* kirletti. [11]Yahuda krallarının güneşe adamış olduğu atları RAB'bin Tapmağı'nın girişinden kaldırdı. Atlar tapınağın avlusunda, hadım Natan-Melek'in odasının yanındaydı. Yoşiya güneşe adanmış savaş arabalarını da ateşe verdi.

[12]Ahaz'ın yukarı odasının damında Yahuda krallarının yaptırdığı sunakları da, RAB'bin Tapınağı'nın iki avlusunda Manaşşe'nin yaptırdığı sunakları da yıktı; onları kırıp parçalayarak tozlarını Kidron Vadisi'ne saçtı. [13]Yeruşalim'in doğusunda, Yıkım Dağı'nın[a] güneyinde İsrail Kralı Süleyman'ın Saydalılar'ın iğrenç putu Aştoret*, Moavlılar'ın iğrenç putu Kemoş ve Ammonlular'ın iğrenç putu Molek için yaptırmış olduğu tapınma yerlerini kirletti. [14]Dikili taşları, Aşera putlarını parçaladı; yerlerini insan kemikleriyle doldurdu.

[15]Bundan başka İsrail'i günaha sürükleyen Nevat oğlu Yarovam'ın yaptırdığı Beytel'deki tapınma yerini ve sunağı bile yıktı. Tapınma yerini ateşe verip toz duman etti. Aşera putunu yaktı.

[16]Yoşiya çevresine bakındı. Tepedeki mezarları görünce, adamlarını gönderip mezarlardaki kemikleri çıkarttı. Olacakları önceden bildiren Tanrı adamının açıkladığı RAB'bin sözü uyarınca, kemikleri sunağın üzerinde yakarak sunağı kirletti.

[17]Kral, "Orada görünen anıt nedir?" diye sordu.

Kent halkı, "Orası Yahuda'dan gelen ve senin Beytel'deki sunağa yaptıklarını bildiren Tanrı adamının mezarıdır" diye yanıtladı.

[18]Kral, "Ona dokunmayın" dedi, "Kimse onun kemiklerini rahatsız etmesin." Böylece Tanrı adamının kemiklerine de, Samiriye'den gelmiş olan peygamberin kemiklerine de dokunmadılar.

[19]Yoşiya Beytel'de yaptığı gibi, İsrail krallarının Samiriye kentlerinde yaptırdığı RAB'bi öfkelendiren tapınma yerlerindeki bütün yapıları ortadan kaldırdı. [20]O kentlerdeki tapınma yerlerinin bütün kâhinlerini sunakların üzerinde kurban etti. Sunakların üzerinde insan kemikleri yaktıktan sonra Yeruşalim'e döndü.

Yoşiya Fısıh Bayramını Kutluyor

(2Ta.35:1-19)

[21]Kral, "Tanrınız RAB için Fısıh Bayramı'nı* bu Antlaşma Kitabı'nda yazılanlara uygun biçimde kutlayın" diye halka buyruk verdi. [22]İsrail'e önderlik etmiş olan hakimler döneminden bu yana, ne İsrail, ne de Yahuda kralları döneminde, böyle bir Fısıh Bayramı kutlanmamıştı. [23]RAB için düzenlenen bu Fısıh Bayramı Kral Yoşiya'nın krallığının on sekizinci yılında Yeruşalim'de kutlandı.

---

[a] *23:13 "Yıkım Dağı": Zeytin Dağı olduğu sanılıyor.*

23:10 Lev.18:21

23:10 Yer.7:31; 19:1-6; 32:35 *23:12 2Kr.21:5; 2Ta.33:5* *23:13 1Kr.11:7*

23:15 1Kr.12:33 *23:16 1Kr.13:2* *23:17 1Kr.13:30-32*

Yoşiya'nın Getirdiği Öteki Yenilikler

[24]Bundan başka Yoşiya, Kâhin Hilkiya'nın RAB'bin Tapınağı'nda bulduğu kitapta yazılı yasanın ilkelerini yerine getirmek amacıyla, cincileri, ruhçuları, aile putlarını, öteki putları, ayrıca Yahuda ve Yeruşalim'de görülen bütün iğrençlikleri silip süpürdü. [25]Ne ondan önce, ne de sonra onun gibi candan ve yürekten var gücüyle RAB'be yönelen ve Musa'nın yasasına uyan bir kral çıktı.

[26]Oysa Manaşşe işlediği suçlarla RAB'bi öyle öfkelendirmişti ki, RAB Yahuda'ya karşı alevlenen öfkesinden vazgeçmedi [27]ve "İsrail'i nasıl huzurumdan attımsa, Yahuda'yı da öyle atacağım" dedi, "Seçtiğim bu kenti, Yeruşalim'i ve 'Orada bulunacağım' dediğim tapınağı kendimden uzaklaştıracağım."

Yoşiya'nın Ölümü

(2Ta.35:20-36:1)

[28]Yoşiya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

[29]Yoşiya'nın krallığı sırasında Mısır Firavunu Neko Asur Kralı'na yardım etmek üzere Fırat'a doğru yola çıktı. Kral Yoşiya da Neko'nun üzerine yürüdü. Megiddo'da karşılaştılar. Neko Yoşiya'yı öldürdü. [30]Görevlileri Yoşiya'nın cesedini savaş arabasıyla Megiddo'dan Yeruşalim'e getirip mezarına gömdüler. Yahuda halkı Yoşiya'nın oğlu Yehoahaz'ı meshederek* babasının yerine kral yaptı.

Yehoahaz'ın Yahuda Krallığı

(2Ta.36:2-4)

[31]Yehoahaz yirmi üç yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de üç ay krallık yaptı. Annesi Livnalı Yeremya'nın kızı Hamutal'dı. [32]Yehoahaz ataları gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. [33]Yeruşalim'de krallık yapmasın diye, Firavun Neko, Hama ülkesinde, Rivla'da Yehoahaz'ı zincire vurdu. Ülke halkını yüz talant[a] gümüş ve bir talant[b] altın ödemekle yükümlü kıldı. [34]Firavun Neko Yoşiya'nın oğlu Elyakim'i babasının yerine kral yaptı ve adını değiştirip Yehoyakim koydu. Sonra Yehoahaz'ı alıp Mısır'a döndü. Yehoahaz orada öldü. [35]Yehoyakim firavunun istediği altın ve gümüşü ödedi. Bu parayı bulmak için firavunun buyruğuna uyarak ülkeyi vergiye bağladı. Firavun Neko'ya verilmek üzere Yahuda halkından herkesin gücü oranında altın ve gümüş topladı.

Yehoyakim'in Yahuda Krallığı

(2Ta.36:5-8)

[36]Yehoyakim yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. Annesi Rumalı Pedaya'nın kızı Zevuda'ydı. [37]Yehoyakim ataları gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı.

---

[a] ***23:33** "Yüz talant": Yaklaşık 3.45 ton.*

[b] ***23:33** "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg.*

***23:29** Zek.12:11; Va.16:16* ***23:34** Yer.22:11-12*

***23:36** Yer.22:18-19; 26:1-6; 35:1-19*

24 Yahuda Kralı Yehoyakim'in krallığı döneminde Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda'ya saldırdı. Yehoyakim üç yıl ona boyun eğdiyse de sonradan fikrini değiştirerek Nebukadnessar'a başkaldırdı. [2]RAB, kulları peygamberler aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Yahuda'yı yok etmek üzere Kildani*, Aramlı, Moavlı ve Ammonlu akıncıları ona karşı gönderdi. [3-4]Bütün bunlar RAB'bin buyruğuyla Yahudalılar'ın başına geldi. Manaşşe'nin işlediği bütün günahlar, döktüğü suçsuz kan yüzünden RAB Yahudalılar'ı huzurundan atmak istedi. Çünkü Manaşşe Yeruşalim'i suçsuzların kanıyla doldurmuştu ve RAB bunu bağışlamak niyetinde değildi.

[5]Yehoyakim'in krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. [6]Yehoyakim ölüp atalarına kavuşunca, yerine oğlu Yehoyakin kral oldu.

[7]Mısır Kralı bir daha ülkesinden dışarı çıkamadı. Çünkü Babil Kralı Mısır Vadisi'nden Fırat'a kadar daha önce Mısır Firavunu'na ait olan bütün toprakları ele geçirmişti.

Yehoyakin'in Yahuda Krallığı

(2Ta.36:9-10)

[8]Yehoyakin on sekiz yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de üç ay krallık yaptı. Annesi Yeruşalimli Elnatan'ın kızı Nehuşta'ydı. [9]O da babası gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı.

[10]O sırada Babil Kralı Nebukadnessar'ın askerleri Yeruşalim'in üzerine yürüyüp kenti kuşattı. [11]Kuşatma sürerken Nebukadnessar geldi. [12]Yahuda Kralı Yehoyakin, annesi, görevlileri, yöneticileri ve hadımlarıyla birlikte, Nebukadnessar'a teslim oldu. Babil Kralı krallığının sekizinci yılında Yehoyakin'i tutsak etti. [13]RAB'bin sözü uyarınca, Nebukadnessar RAB-bin Tapınağı'nın ve kral sarayının bütün hazinelerini boşalttı, İsrail Kralı Süleyman'ın RAB'bin Tapınağı için yaptırdığı altın eşyaların tümünü parçaladı. [14]Bütün Yeruşalim halkını, komutanları, yiğit savaşçıları, zanaatçıları, demircileri, toplam on bin kişiyi sürgün etti. Yahuda halkının en yoksul kesimi dışında kimse kalmadı.

[15-16]Babil Kralı Nebukadnessar Yehoyakin'i tutsak olarak Babil'e götürdü. Onunla birlikte annesini, karılarını, hadımlarını ve ülkenin ileri gelenlerini de Yeruşalim'den Babil'e sürdü. Ayrıca yedi bin deneyimli yiğit savaşçıyı ve bin zanaatçıyla demirciyi Babil'e sürgün etti. [17]Yehoyakin'in yerine amcası Mattanya'yı kral yaptı ve adını değiştirip Sidkiya koydu.

Sidkiya'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.36:11-12; Yer.52:1-3a)

[18]Sidkiya yirmi bir yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. Annesi Livnalı Yeremya'nın kızı Hamutal'dı. [19]Yehoyakim gibi Sidkiya da RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. [20]RAB Yeruşalim'le Yahuda'ya öfkelendiği için onları huzurundan attı.

24:1 *Yer.25:1-38; Dan.1:1-2*
24:15-16 *Hez.17:12*
24:18 *Yer.27:1-22; 28:1-17*
24:12 *Yer.22:24-30; 24:1-10; 29:1-2*
24:17 *Yer.37:1; Hez.17:13*

Yeruşalim'in Düşüşü

(2Ta.36:13-21; Yer.39:1-8; 52:3b-11)

Sidkiya Babil Kralı'na karşı ayaklandı.

25 Sidkiya'nın krallığının dokuzuncu yılında, onuncu ayın* onuncu günü, Babil Kralı Nebukadnessar bütün ordusuyla Yeruşalim önlerine gelip ordugah kurdu. Kentin çevresine rampa yaptılar. [2]Kral Sidkiya'nın krallığının on birinci yılına kadar kent kuşatma altında kaldı. [3]Dördüncü ayın dokuzuncu günü kentte kıtlık öyle şiddetlendi ki, halk bir lokma ekmek bulamaz oldu. [4]Sonunda kentin surlarında bir gedik açıldı. Kildaniler* kenti çepeçevre kuşatmış olmasına karşın, bütün askerler gece kral bahçesinin yolundan iki duvarın arasındaki kapıdan kaçarak Arava yoluna çıktılar. [5]Ama Kildani ordusu kralın ardına düşerek Eriha ovalarında ona yetişti. Sidkiya'nın bütün ordusu dağıldı. [6]Kral Sidkiya yakalanıp Rivla'da Babil Kralı'nın huzuruna çıkarıldı ve hakkında karar verildi. [7]Sidkiya'nın gözü önünde oğullarını öldürdüler; kendisinin de gözlerini oydular, zincire vurup Babil'e götürdüler.

Tapınağın Yıkılışı

(Yer.52:12-23)

[8]Babil Kralı Nebukadnessar'ın krallığının on dokuzuncu yılında, beşinci ayın* yedinci günü muhafız birliği komutanı, Babil Kralı'nın görevlisi Nebuzaradan Yeruşalim'e girdi. [9]RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve Yeruşalim'deki bütün evleri ateşe verip önemli yapıları yaktı. [10]Muhafız birliği komutanı önderliğindeki Kildani* ordusu Yeruşalim'i çevreleyen surları yıktı. [11]Komutan Nebuzaradan kentte sağ kalanları, Babil Kralı'nın safına geçen kaçakları ve geri kalan halkı sürgün etti. [12]Ancak bağcılık, çiftçilik yapsınlar diye bazı yoksulları orada bıraktı.

[13]Kildaniler RAB'bin Tapınağı'ndaki tunç* sütunları, ayaklıkları, tunç havuzu parçalayıp tunçları Babil'e götürdüler. [14]Tapınak törenlerinde kullanılan kovaları, kürekleri, fitil maşalarını, tabakları, bütün tunç eşyaları aldılar. [15]Muhafız birliği komutanı saf altın ve gümüş buhurdanları, çanakları alıp götürdü.

[16]RAB'bin Tapınağı için Süleyman'ın yaptırmış olduğu iki sütun, havuz ve ayaklıklar için hesapsız tunç harcanmıştı. [17]Her sütun on sekiz arşın[a] yüksekliğindeydi, üzerlerinde tunç birer başlık vardı. Başlığın yüksekliği üç arşındı[b], çevresi tunçtan ağ ve nar motifleriyle bezenmişti. Öbür sütun da ağ motifleriyle süslenmişti ve ötekine benziyordu.

Yahuda Halkı Babil'e Sürülüyor

(Yer.52:24-27)

[18]Muhafız birliği komutanı Nebuza-

---

[a] ***25:17*** *"On sekiz arşın": Yaklaşık 8.1 m.* [b] ***25:17*** *"Üç arşın": Yaklaşık 1.4 m.*

24:20 *Hez.17:15* ***25:1*** *Yer.21:1-10; 34:1-5; Hez.24:2* ***25:4*** *Hez.33:21*

25:7 *Hez.12:13* ***25:13*** *1Kr.7:15-22; 2Ta.3:15-17* ***25:13*** *1Kr.7:23-26; 2Ta.4:2-5*

25:14 *1Kr.7:45; 2Ta.4:16*

radan Başkâhin Seraya'yı, Başkâhin Yardımcısı Sefanya'yı ve üç kapı nöbetçisini tutsak aldı. [19]Kentte kalan askerlerin komutanını, kralın beş danışmanını, ayrıca ülke halkını askere yazan ordu komutanının yazmanını ve ülke halkından kentte bulunan altmış kişiyi tutsak etti. [20]Hepsini Rivla'ya, Babil Kralı'nın yanına götürdü. [21]Babil Kralı Hama ülkesinde, Rivla'da onları idam etti.

Böylece Yahuda halkı ülkesinden sürülmüş oldu.

Yahuda Valisi Gedalya

(Yer.40:7-9; 41:1-3; 16-18)

[22]Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda'da kalan halkın üzerine Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'yı vali atadı. [23]Ordu komutanlarıyla adamları, Babil Kralı'nın Gedalya'yı vali atadığını duyunca, Mispa'ya, Gedalya'nın yanına geldiler. Gelenler Netanya oğlu İsmail, Kareah oğlu Yohanan, Netofalı Tanhumet oğlu Seraya, Maakalı oğlu Yaazanya ve adamlarıydı. [24]Gedalya onlara ve adamlarına ant içerek, "Kildani* yetkililerden korkmayın" dedi, "Ülkeye yerleşip Babil Kralı'na hizmet edin. Böylesi sizin için daha iyi olur."

[25]O yılın yedinci ayında* kral soyundan Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail on adamıyla birlikte Mispa'ya gidip Gedalya'yı öldürdü. Ayrıca, Gedalya'yı destekleyen Yahudiler'i ve Kildaniler'i de kılıçtan geçirdi. [26]Bunun üzerine büyük küçük bütün halk ordu komutanlarıyla birlikte Mısır'a kaçtı. Çünkü Kildaniler'den korkuyorlardı.

Yehoyakin Serbest Bırakılıyor

(Yer.52:31-34)

[27]Yahuda Kralı Yehoyakin'in sürgündeki otuz yedinci yılı Evil-Merodak Babil Kralı oldu. Evil-Merodak o yılın on ikinci ayının* yirmi yedinci günü, Yahuda Kralı Yehoyakin'i cezaevinden çıkardı. [28]Kendisiyle tatlı tatlı konuştu ve ona Babil'deki öteki sürgün krallardan daha üstün bir yer verdi. [29]Yehoyakin cezaevi giysilerini üstünden çıkardı. Yaşadığı sürece Babil Kralı'nın sofrasında yer aldı. [30]Yaşamı boyunca kral tarafından günlük yiyeceği sürekli karşılandı.

***25:26** Yer.43:5-7*

1. TARİHLER

GİRİŞ

Tarihler diye bilinen kitaplar Samuel ve Krallar kitaplarında geçen olayların başka bir görüş açısından tekrarıdır. Tarihler kitaplarında İsrail'in krallık tarihinin öyküsü gerisinde önemli bir amaç vardır:

İsrail ve Yahuda üzerine gelen felaketlere karşın Tanrı kendi halkına olan vaatlerini koruyor ve onları reddetmiyor.

1. Tarihler Kitabı'nın baş kısmı Âdem'den Davut'a kadarki tarihi soy ağacı biçiminde özetler (1-9 bölümleri). Kitabın ikinci kısmı (10-29 bölümleri) Davut'un krallığını, özellikle tapınağın Yeruşalim'de inşası için yaptığı hazırlıkları vurgular.

Ana Hatlar:

1:1-9:44	*Soy listeleri*
10:1-14	*Saul'un ölümü*
11:1-29:30	*Davut'un krallığı*
a. 11:1-22:1	*Zorluklar ve başarılar*
b. 22:2-29:30	*Tapınağı kurma hazırlıkları*

Adem'in Soyu

(Yar.10:2-31; 11:10-26)

1 Adem, Şit, Enoş, [2]Kenan, Maha-
lalel, Yeret, [3]Hanok, Metuşelah,
Lemek, [4]Nuh.

Nuh'un oğulları[a]: Sam, Ham, Yafet.

[5]Yafet'in oğulları: Gomer, Magog, Meday, Yâvan, Tuval, Meşek, Tiras.

[6]Gomer'in oğulları: Aşkenaz, Difat, Togarma.

[7]Yâvan'ın oğulları: Elişa, Tarşiş, Kittim, Rodanim.

[8]Ham'ın oğulları: Kûş, Misrayim, Pût, Kenan.

[9]Kûş'un oğulları: Seva, Havila, Savta, Raama, Savteka.

Raama'nın oğulları: Şeva, Dedan.

[10]Kûş'un Nemrut adında bir oğlu oldu. Yiğitliğiyle yeryüzüne ün saldı.

[11-12]Misrayim Ludlular'ın, Anamlılar'ın, Lehavlılar'ın, Maftuhlular'ın, Patruslular'ın, Filistliler'in ataları olan Kasluhlular'ın ve Kaftorlular'ın atasıydı.

[13-16]Kenan ilk oğlu Sidon'un[b] babası ve Hititler'in*, Yevuslular'ın, Amorlular'ın, Girgaşlılar'ın, Hivliler'in, Arklılar'ın, Sinliler'in, Arvatlılar'ın, Semarlılar'ın, Hamalılar'ın atasıydı.

[17]Sam'ın oğulları: Elam, Asur, Arpakşat, Lud, Aram, Ûs, Hul, Geter,

---

[a] 1:4 Septuaginta "Nuh'un oğulları". Bu sözler Masoretik metinde geçmemektedir.

[b] 1:13-16 "Sidon": Saydalılar'ın atası.

Meşek. [18]Arpakşat Şelah'ın babasıydı[a]. Şelah'tan Ever oldu. [19]Ever'in iki oğlu oldu. Birinin adı Pelek'ti[b], çünkü yeryüzündeki insanlar onun yaşadığı dönemde bölündü. Kardeşinin adı Yoktan'dı.

[20-23]Yoktan Almodat'ın, Şelef'in, Hasarmavet'in, Yerah'ın, Hadoram-ın, Uzal'ın, Dikla'nın, Eval'ın, Avimael'in, Şeva'nın, Ofir'in, Havila'nın, Yovav'ın atasıydı. Bunların hepsi Yoktan'ın soyundandı.

[24]Sam, Arpakşat, Şelah, [25]Ever, Pelek, Reu, [26]Seruk, Nahor, Terah, [27]Avram –İbrahim–.

İbrahim'in Soyu

(Yar.25:1-4; 12-16)

[28]İbrahim'in oğulları: İshak, İsmail.

[29]İsmailoğulları'nın soyu: İsmail-in ilk oğlu Nevayot. Sonra Kedar, Adbeel, Mivsam, [30]Mişma, Duma, Massa, Hadat, Tema, [31]Yetur, Nafiş, Kedema gelir. Bunlar İsmail'in oğullarıydı.

[32]İbrahim'in cariyesi Ketura'nın oğulları: Zimran, Yokşan, Medan, Midyan, Yişbak, Şuah.

Yokşan'ın oğulları: Şeva, Dedan.

[33]Midyan'ın oğulları: Efa, Efer, Hanok, Avida, Eldaa. Bunların hepsi Ketura'nın soyundandı.

Esav'ın Soyu

(Yar.36:10-18)

[34]İshak İbrahim'in oğluydu. İshak'ın oğulları: Esav, İsrail.

[35]Esav'ın oğulları: Elifaz, Reuel, Yeuş, Yalam, Korah.

[36]Elifaz'ın oğulları: Teman, Omar, Sefi, Gatam, Kenaz ve Timna'dan doğan Amalek[c].

[37]Reuel'in oğulları: Nahat, Zerah, Şamma, Mizza.

Seir'in Soyu

(Yar.36:20-28)

[38]Seir'in oğulları: Lotan, Şoval, Sivon, Âna, Dişon, Eser, Dişan.

[39]Lotan'ın oğulları: Hori, Homam. Timna Lotan'ın kızkardeşiydi.

[40]Şoval'ın oğulları: Alyan, Manahat, Eval, Şefi, Onam.

Sivon'un oğulları: Aya, Âna.

[41]Âna'nın oğlu: Dişon.

Dişon'un oğulları: Hamran, Eşban, Yitran, Keran.

[42]Eser'in oğulları: Bilhan, Zaavan, Yaakan.

Dişan'ın oğulları şunlardı: Ûs, Aran.

Edom Kralları

(Yar.36:31-43)

[43]İsrailliler'i yöneten bir kralın olmadığı dönemde, Edom'u şu krallar yönetti: Beor oğlu Bala. Kentinin adı Dinhava'ydı. [44]Bala ölünce, yerine Bosralı Zerah oğlu Yovav geçti. [45]Yovav ölünce, Temanlılar ülkesinden Huşam kral oldu. [46]Huşam ölünce, Midyan'ı Moav kırlarında bozguna uğratan Bedat oğlu Hadat kral oldu.

---

[a] *1:18 Masoretik metin "Arpakşat Şelah'ın babasıydı", Septuaginta "Arpakşat Kenan'ın babasıydı, Kenan Şelah'ın babasıydı."*

[b] *1:19 "Pelek": "Bölünme" anlamına gelir.*

[c] *1:36 Bazı Septuaginta elyazmaları "Timna'dan doğan Amalek", Masoretik metin "Timna ve Amalek" (bkz. Yar.36:12).*

Kentinin adı Avit'ti. [47]Hadat ölünce, yerine Masrekalı Samla geçti. [48]Samla ölünce, yerine Rehovot-Hannaharlı Şaul geçti. [49]Şaul ölünce, yerine Akbor oğlu Baal-Hanan geçti. [50]Baal-Hanan ölünce, yerine Hadat geçti. Kentinin adı Pai'ydi. Karısı, Me-Zahav kızı Matret'in kızı Mehetavel'di. [51]Sonunda Hadat da öldü.

Edom beyleri şunlardı: Timna, Alva, Yetet, [52]Oholivama, Ela, Pinon, [53]Kenaz, Teman, Mivsar, [54]Magdiel, İram. Edom beyleri bunlardı.

İsrailoğulları

2 İsrail'in oğulları şunlardır: Ruben, Şimon, Levi, Yahuda, İssakar, Zevulun, [2]Dan, Yusuf, Benyamin, Naftali, Gad, Aşer.

Yahudaoğulları

(Rut 4:18-22; Mat.1:3-6; Luk.3:31-33)

[3]Yahuda'nın oğulları: Er, Onan, Şela. Bu üç oğulu Yahuda'ya Kenanlı Şua'nın kızı doğurdu. Yahuda'nın ilk oğlu Er, RAB'bin gözünde kötüydü. Bu yüzden RAB onu öldürdü. [4]Yahuda'nın gelini Tamar ona Peres ve Zerah'ı doğurdu. Yahuda'nın toplam beş oğlu vardı.

[5]Peres'in oğulları: Hesron, Hamul.

[6]Zerahoğulları: Zimri, Etan, Heman, Kalkol, Darda. Toplam beş kişiydi.

[7]Karmi'nin oğlu: Yok edilmeye adanmış eşyalar konusunda RAB'be ihanet etmekle İsrail'i yıkıma sürükleyen Akan.

[8]Etam'ın oğlu: Azarya.

[9] Hesron'un oğulları: Yerahmeel,
Ram, Kalev.
[10] Amminadav Ram'ın oğluydu.
Yahudalılar'ın önderi Nahşon
Amminadav'ın oğluydu.
[11] Salma[a] Nahşon'un oğluydu.
Boaz Salma'nın[a],
[12] Ovet Boaz'ın,
İşay Ovet'in oğluydu.

[13]İşay'ın yedi oğlu oldu: Birincisi Eliav, ikincisi Avinadav, üçüncüsü Şima, [14]dördüncüsü Netanel, beşincisi Radday, [15]altıncısı Osem, yedincisi Davut. [16]Kızkardeşleri Seruya ile Avigayil'di.

Seruya'nın üç oğlu vardı: Avişay, Yoav, Asahel. [17]İsmaili Yeter'le evlenen Avigayil Amasa'yı doğurdu.

[18]Hesron oğlu Kalev'in, karısı Azuva'dan ve Yeriot'tan oğulları oldu.

Karısından doğan oğullar şunlardır: Yeşer, Şovav, Ardon. [19]Azuva ölünce, Kalev kendisine Hur'u doğuran Efrat'la evlendi.

[20] Uri Hur'un oğluydu,
Besalel Uri'nin oğluydu.

[21]Daha sonra Hesron, Gilat'ın babası Makir'in kızıyla yattı. Altmış yaşındayken evlendiği bu kadın ona Seguv'u doğurdu. [22]Yair Seguv'un oğluydu; Gilat ülkesinde yirmi üç kenti vardı. [23]Ama Geşur'la Aram Havvot-Yair'i[b] ve Kenat ile çevresindeki köyleri, toplam altmış kenti ele geçirdiler. Buralarda yaşayan bütün halk Gilat'ın babası Makir'in soyundandı. [24]Hesron Kalev-Efrata'da

---

[a] *2:11 "Salma": Septuaginta "Salmon" (bkz. Rut 4:21).*

[b] *2:23 "Havvot-Yair": "Yair'in yerleşim birimleri" anlamına gelir.*

2:7 Yşu.7:1

öldükten sonra, karısı Aviya Tekoa'nın kurucusu[a] olan Aşhur'u doğurdu.

[25]Hesron'un ilk oğlu Yerahmeel'in oğulları: İlk oğlu Ram, Buna, Oren, Osem, Ahiya. [26]Yerahmeel'in Atara adında başka bir karısı vardı; O da Onam'ın annesiydi.

[27]Yerahmeel'in ilk oğlu Ram'ın oğulları: Maas, Yamin, Eker.

[28]Onam'ın oğulları: Şammay, Yada.
Şammay'ın oğulları: Nadav, Avişur. [29]Avişur'un Avihayil adında bir karısı vardı; ona Ahban'ı ve Molit'i doğurdu.

[30]Nadav'ın oğulları: Selet, Appayim. Selet çocuksuz öldü.

[31]Appayim'in oğlu: Yişi.
Yişi'nin oğlu: Şeşan.
Şeşan'ın oğlu: Ahlay.

[32]Şammay'ın kardeşi Yada'nın oğulları: Yeter ve Yonatan. Yeter çocuksuz öldü.

[33]Yonatan'ın oğulları: Pelet, Zaza. Bunlar Yerahmeel'in soyundan geliyordu. [34]Şeşan'ın oğlu olmadıysa da kızları vardı. Şeşan'ın Yarha adında Mısırlı bir uşağı vardı. [35]Şeşan kızını uşağı Yarha'yla evlendirdi. Kadın ona Attay'ı doğurdu.

[36]Natan Attay'ın oğluydu.
Zavat Natan'ın,
[37]Eflal Zavat'ın,
Ovet Eflal'in,
[38]Yehu Ovet'in,
Azarya Yehu'nun,
[39]Heles Azarya'nın,
Elasa Heles'in,
[40]Sismay Elasa'nın,
Şallum Sismay'ın,
[41]Yekamya Şallum'un,
Elişama Yekamya'nın oğluydu.

[42]Yerahmeel'in kardeşi Kalev'in oğulları: İlk oğlu Zif'in kurucusu Meşa ve Hevron'un kurucusu Meraşa.

[43]Hevron'un oğulları: Korah, Tappuah, Rekem, Şema.

[44]Raham Şema'nın oğluydu.
Yorkoam Raham'ın,
Şammay Rekem'in,
[45]Maon Şammay'ın oğluydu. Beytsur'un kurucusu Maon'du.

[46]Kalev'in cariyesi Efa ona Haran'ı, Mosa'yı ve Gazez'i doğurdu. Gazez Haran'ın oğluydu.

[47]Yahday'ın oğulları: Regem, Yotam, Geşan, Pelet, Efa, Şaaf.

[48]Kalev'in öbür cariyesi Maaka ona Şever'i ve Tirhana'yı doğurdu. [49]Maaka Madmanna'nın kurucusu Şaaf'ı, Makbena ve Giva'nın kurucusu Şeva'yı da doğurdu. Kalev'in Aksa adında bir de kızı oldu.

[50]Kalev'in soyundan gelenler: Efrat'ın ilk oğlu Hur'un oğulları:
Kiryat-Yearim'in kurucusu Şoval,
[51]Beytlehem'in kurucusu Salma,
Beytgader'in kurucusu Haref.

[52]Kiryat-Yearim'in kurucusu Şoval, Haroeliler'in ve Menuhot'ta yaşayan halkın yarısının atasıydı.

[53]Kiryat-Yearim'in boyları: Yeterliler, Pûtlular, Şumatlılar, Mişralılar. Soralılar'la Eştaollular da bu boyların soyundan geldi.

[54]Salma'nın soyundan gelenler: Beytlehemliler, Netofalılar, Atrot-Beytyoavlılar, Manahatlılar'ın yarısı ve Sorlular.

[55]Yabes'te yaşayan yazmanların

---

[a] *2:24 "Kurucusu" ya da "Atası".*

boyları: Tiratlılar, Şimatlılar, Sukatlılar. Bunlar Rekav halkının atası Hammat'ın soyundan gelen Kenliler'dir.

Davut'un Çocukları

(1Sa.3:2-5; 5:14-16; 1Ta.14:4-7)

3 Davut'un Hevron'da doğan oğulları şunlardı: İlk oğlu Yizreelli Ahinoam'dan Amnon, ikincisi Karmelli Avigayil'den Daniel, [2]üçüncüsü Geşur Kralı Talmay'ın kızı Maaka'dan Avşalom, dördüncüsü Hagit'ten Adoniya, [3]beşincisi Avital'dan Şefatya, altıncısı karısı Egla'dan Yitream. [4]Davut'un bu altı oğlu Hevron'da doğdular. Davut orada yedi yıl altı ay, Yeruşalim'de de otuz üç yıl krallık yaptı.

[5]Davut'un Yeruşalim'de doğan oğulları: Şima, Şovav, Natan, Süleyman. Bu dördü Ammiel'in kızı Bat-Şeva'dan doğdular. [6]Öbür oğulları: Yivhar, Elişama, Elifelet, [7]Nogah, Nefek, Yafia, [8]Elişama, Elyada, Elifelet. Toplam dokuz kişiydiler.

[9]Bütün bunlar, Davut'un cariyelerinden doğanlar dışındaki oğullarıydı. Tamar onların kızkardeşidir.

Yahuda Krallarının Soyu

[10]Rehavam Süleyman'ın oğluydu.
Aviya Rehavam'ın,
Asa Aviya'nın,
Yehoşafat Asa'nın,
[11]Yehoram Yehoşafat'ın,
Ahazya Yehoram'ın,
Yoaş Ahazya'nın,
[12]Amatsya Yoaş'ın,
Azarya Amatsya'nın,
Yotam Azarya'nın,
[13]Ahaz Yotam'ın,
Hizkiya Ahaz'ın,
Manaşşe Hizkiya'nın,
[14]Amon Manaşşe'nin,
Yoşiya Amon'un oğluydu.

[15]Yoşiya'nın oğulları:
İlk oğlu Yohanan,
İkincisi Yehoyakim,
Üçüncüsü Sidkiya,
Dördüncüsü Şallum.

[16]Yehoyakim'in oğulları: Yehoyakin ve Sidkiya.

[17]Sürgün edilen Yehoyakin'in torunları: Şealtiel, [18]Malkiram, Pedaya, Şenassar, Yekamya, Hoşama, Nedavya.

[19]Pedaya'nın oğulları: Zerubbabil, Şimi.

Zerubbabil'in çocukları: Meşullam, Hananya ve kızkardeşleri Şelomit. [20]Zerubbabil'in beş oğlu daha vardı: Haşuva, Ohel, Berekya, Hasadya, Yuşav-Heset.

[21]Hananya'nın oğulları: Pelatya, Yeşaya.
Yeşaya Refaya'nın,
Refaya Arnan'ın,
Arnan Ovadya'nın,
Ovadya Şekanya'nın babasıydı.

[22]Şekanya'nın oğlu: Şemaya.

Şemaya'nın oğulları: Hattuş, Yigal, Bariah, Nearya, Şafat. Toplam altı kişiydi.

[23]Nearya'nın oğulları: Elyoenay, Hizkiya, Azrikam. Toplam üç kişiydi.

[24]Elyoenay'ın oğulları: Hodavya, Elyaşiv, Pelaya, Akkuv, Yohanan, Delaya, Anani. Toplam yedi kişiydi.

3:4 2Sa.5:4-5; 1Kr.2:11; 1Ta.29:27   3:5 2Sa.11:3

Yahuda'nın Soyu

4 Yahuda oğulları: Peres, Hesron, Karmi, Hur, Şoval. [2]Şoval oğlu Reaya Yahat'ın babasıydı. Yahat Ahumay'ın ve Lahat'ın babasıydı. Soralı boylar bunlardı.

[3]Etam'ın *oğulları*[a]: Yizreel, Yişma, Yidbaş. Kızkardeşlerinin adı Haselelponi'dir. [4]Penuel Gedor'un babasıydı. Ezer Huşa'nın babasıydı. Bunlar Beytlehem'in kurucusu ve Efrat'ın ilk oğlu Hur'un torunlarıydı.

[5]Tekoa'nın kurucusu Aşhur'un Helah ve Naara adında iki karısı vardı.

[6]Naara ona Ahuzzam, Hefer, Temeni ve Haahaştari'yi doğurdu. Bunlar Naara'nın oğullarıydı.

[7]Helah'ın oğulları: Seret, Yishar, Etnan [8]ve Anuv'la Hassoveva'nın babası Kos. Kos Harum oğlu Aharhel boylarının atasıydı.

[9]Yabes[b] kardeşlerinden daha saygın biriydi. Annesi, "Onu acı çekerek doğurdum" diyerek adını Yabes koymuştu. [10]Yabes, İsrail'in Tanrısı'na, "Ne olur, beni kutsa, sınırlarımı genişlet!" diye yakardı, "Elin üzerimde olsun, beni kötülükten koru. Öyle ki, acı çekmeyeyim." Tanrı onun yakarışını duydu.

[11]Şuha'nın kardeşi Keluv, Eşton'un babası Mehir'in babasıydı. [12]Eşton Beytrafa'nın, Paseah'ın ve İr-Nahaş'ın kurucusu Tehinna'nın babasıydı. Bunlar Rekalılar'dır.

[13-14]Kenaz'ın oğulları: Otniel, Seraya.

Otniel'in oğulları: Hatat ve Meonotay. Meonotay Ofra'nın babasıydı. Seraya Ge-Haraşim'in kurucusu Yoav'ın babasıydı. Bunlar el işlerinde becerikli kişilerdi.

[15]Yefunne oğlu Kalev'in oğulları: İru, Ela, Naam.

Ela'nın oğlu: Kenaz.

[16]Yehallelel'in oğulları: Zif, Zifa, Tirya, Asarel.

[17]Ezra'nın oğulları: Yeter, Meret, Efer, Yalon. Meret'in karılarından biri Miryam'ı, Şamma'yı ve Eştemoa'nın kurucusu Yişbah'ı doğurdu. [18]Bunlar Meret'in evlendiği firavunun kızı Bitya'nın doğurduğu çocuklardır. Meret'in Yahudalı karısı, Gedor'un kurucusu Yeret'i, Soko'nun kurucusu Hever'i, Zanoah'ın kurucusu Yekutiel'i doğurdu.

[19]Hodiya Naham'ın kızkardeşiyle evlendi. Ondan doğan oğulları Keila'da yaşayan Garm ve Eştemoa'da yaşayan Maaka boylarının atasıydı.

[20]Şimon'un oğulları: Amnon, Rinna, Ben-Hanan, Tilon.

Yişi'nin torunları: Zohet ve Ben-Zohet.

[21]Yahuda oğlu Sela'nın oğulları: Leka'nın kurucusu Er, Mareşa'nın kurucusu Lada, Beytaşbea'da ince keten işinde çalışanların boyları, [22]Yokim, Kozevalılar, Moavlı kadınlarla evlenen Yoaş'la Saraf ve Yaşuvi-Lehem. Bu kayıtlar eskidir. [23]Netayim ve Gedera'da oturur, çömlekçilik yapar ve kral için çalışırlardı.

---

[a] *4:3 Septuaginta, Vulgata "Oğulları", Masoretik metin "Atası" ya da "Kurucusu".*

[b] *4:9 "Yabes": İbranice "Acı" sözcüğünün kökünden gelmektedir.*

Şimon Soyu

(Yşu.19:2-10)

[24]Şimonoğulları: Nemuel, Yamin, Yariv, Zerah, Şaul. [25]Şallum Şaul’un oğluydu. Mivsam Şallum’un, Mişma da Mivsam’ın oğluydu.

[26]Mişma’nın torunları: Hammuel Mişma’nın oğluydu. Zakkur Hammuel’in, Şimi de Zakkur’un oğluydu. [27]Şimi’nin on altı oğlu, altı kızı vardı. Ancak kardeşlerinin çok sayıda çocukları yoktu. Bu yüzden Şimon oymağı, sayıca Yahuda oymağı kadar artmadı. [28-31]Şimonoğulları Beer-Şeva, Molada, Hasar-Şual, Bilha, Esem, Tolat, Betuel, Horma, Ziklak, Beytmarkavot, Hasar-Susim, Beytbiri ve Şaarayim kentlerinde yaşadılar. Davut dönemine dek kentleri bunlardı. [32]Ayrıca şu beş ilçede de yaşadılar: Etam, Ayin, Rimmon, Token, Aşan. [33]Baalat’a[a] kadar uzanan bu kentlerin çevresindeki bütün köyler Şimonoğulları’na aitti. Ailelerinin soy kütüğünü de tuttular.

[34]Meşovav, Yamlek, Amatsya oğlu Yoşa, [35]Yoel, Asiel oğlu Seraya oğlu Yoşivya oğlu Yehu, [36]Elyoenay, Yaakova, Yeşohaya, Asaya, Adiel, Yesimiel, Benaya [37]ve Şemaya oğlu Şimri oğlu Yedaya oğlu Allon oğlu Şifi oğlu Ziza. [38]Yukarıda adı geçenlerin her biri, ait olduğu boyun başıydı. Aileleri sayıca çoğaldılar. [39]Sürülerine otlak aramak için Gedor yakınlarına, vadinin doğusuna kadar gittiler. [40]Orada çok zengin otlaklar buldular. Ülke geniş, rahat ve huzur doluydu. Eskiden orada Ham’ın soyundan gelenler yaşardı.

[41]Yukarıda adı yazılı olanlar, Yahuda Kralı Hizkiya döneminde geldiler. Hamlılar’ın çadırlarına ve orada yaşayan Meunlular’a saldırıp tümünü öldürdüler. Sonra ülkelerine yerleştiler. Bugün de oradalar. Çünkü orada sürüleri için otlak vardı. [42]Yişi’nin oğulları Pelatya, Nearya, Refaya, Uzziel önderliğinde Şimon oymağından beş yüz kişi Seir dağlık bölgesine gidip [43]Amalekliler’den sağ kalanları öldürdüler. Bugün de orada yaşıyorlar.

Ruben Soyu

5 İsrail’in ilk oğlu Ruben’in oğulları. –Ruben ilk doğandır. Babasının yatağına yatıp onu kirlettiği için ilk oğulluk hakkı İsrail oğlu Yusuf’un oğullarına verildi. Bu yüzden Ruben soy kütüğüne ilk oğulluk hakkına göre yazılmadı. [2]Yahuda kardeşleri arasında en güçlü olandı, önderlik hep onun soyundan çıktı. Ama ilk oğulluk hakkı Yusuf’a aitti.–

[3]İsrail’in ilk oğlu Ruben’in oğulları: Hanok, Pallu, Hesron, Karmi.

[4-6]Yoel’in soyu:
Şemaya Yoel’in,
Gog Şemaya’nın,
Şimi Gog’un,
Mika Şimi’nin,
Reaya Mika’nın,
Baal Reaya’nın,
Beera Baal’ın oğluydu.

Asur Kralı Tiglat-Pileser’in sürgüne gönderdiği Beera Rubenliler’in

---

[a] 4:33 Bazı Septuaginta elyazmaları “Baalat”, Masoretik metin “Baal” (bkz. Yşu.19:8).

5:1 Yar.35:22; 49:3-4 5:2 Yar.49:8-10 5:4-6 2Kr.15:29 önderiydi. [7]Boylarına göre aile soy kütüğüne yazılan akrabaları şunlardır: Önder Yeiel, Zekeriya, [8]Yoel oğlu Şema oğlu Azaz oğlu Bala. Bunlar Aroer'de, Nevo ve Baal-Meon'a kadar uzanan topraklarda yaşadılar. [9]Doğuda Fırat'tan çöle kadar uzanan topraklara yayıldılar. Çünkü Gilat bölgesinde sığırları çoğalmıştı.

[10]Rubenliler Saul döneminde Hacerliler'e karşı savaş açtı. Onları yenilgiye uğratıp Gilat'ın doğusunda kalan topraklardaki çadırlarını ele geçirdiler.

Gad Soyu

[11]Gadlılar, Başan'da, Selka'ya kadar uzanan topraklarda Rubenliler'in karşısında yaşadılar. [12]Önderleri Yoel'di; ikinci derecede önemli Şafam, Başan'da ise Yanay ve Şafat'tı.

[13]Boylarına göre akrabaları şunlardır: Mikael, Meşullam, Şeva, Yoray, Yakan, Zia, Ever. Toplam yedi kişiydi. [14]Bunlar Bûz oğlu Yahdo oğlu Yeşişay oğlu Mikael oğlu Gilat oğlu Yaroah oğlu Huri oğlu Avihayil'in oğullarıydı.

[15]Guni oğlu Avdiel oğlu Ahi bu boyların başıydı. [16]Gadlılar Gilat'ta, Başan'da, çevredeki köylerde ve Şaron'un bütün otlaklarında yaşadılar. [17]Bunların hepsi Yahuda Kralı Yotam'ın ve İsrail Kralı Yarovam'ın döneminde soy kütüğüne yazıldılar.

[18]Rubenliler'in, Gadlılar'ın ve Manaşşe oymağının yarısının kalkan ve kılıç kullanabilen, ok atabilen, savaş için eğitilmiş 44 760 yiğit askeri vardı. [19]Hacerliler'e, Yetur'a, Nafiş'e, Nodav'a karşı savaş açtılar. [20]Onlarla savaşırken yardım gördüler. Tanrı Hacerliler'i ve onlarla birlikte olanları ellerine teslim etti. Çünkü savaş sırasında Tanrı'ya yalvarmışlar, O'na güvenmişlerdi. Bu yüzden Tanrı yalvarışlarını yanıtladı. [21]Hacerliler'in hayvanlarını ele geçirdiler: Elli bin deve, iki yüz elli bin davar, iki bin eşek. Tutsak olarak da yüz bin kişi aldılar. [22]Savaş Tanrı'nın isteğiyle olduğu için düşmandan birçok kişiyi öldürdüler. Sürgün dönemine dek Hacerliler'in topraklarında yaşadılar.

Manaşşe Oymağının Yarısı

[23]Manaşşe oymağının yarısı Başan'dan Baal-Hermon'a, Senir, yani Hermon Dağı'na kadar uzanan topraklarda yaşadı ve sayıca çoğaldı. [24]Boy başları şunlardı:

Efer, Yişi, Eliel, Azriel, Yeremya, Hodavya, Yahdiel. Bunlar yiğit savaşçılar, ünlü kişiler ve boy başlarıydı. [25]Ne var ki atalarının Tanrısı'na bağlı kalmadılar. Tanrı'ya ihanet ederek önlerinden yok ettiği ulusların ilahlarına yöneldiler. [26]Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, Tiglat-Pileser diye bilinen Asur Kralı Pûl'u harekete geçirdi. Asur Kralı Rubenliler'i, Gadlılar'ı, Manaşşe oymağının yarısını tutsak edip Halah'a, Habur'a, Hara'ya, Gozan Irmağı'na sürdü. Onlar bugün de oralarda yaşıyorlar.

Levi Soyu

6 Levi'nin oğulları: Gerşon, Kehat, Merari.

[2]Kehat'ın oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel.

5:26 2Kr.15:19,29 *5:26 2Kr.17:6*

[3]Amram'ın çocukları: Harun, Musa, Miryam.

Harun'un oğulları: Nadav, Avihu, Elazar, İtamar.

[4] Pinehas Elazar'ın oğluydu.
Avişua Pinehas'ın,
[5] Bukki Avişua'nın,
Uzzi Bukki'nin,
[6] Zerahya Uzzi'nin,
Merayot Zerahya'nın,
[7] Amarya Merayot'un,
Ahituv Amarya'nın,
[8] Sadok Ahituv'un,
Ahimaas Sadok'un,
[9] Azarya Ahimaas'ın,
Yohanan Azarya'nın,
[10] Azarya Yohanan'ın oğluydu.
–Süleyman'ın Yeruşalim'de yaptığı tapınakta kâhinlik eden oydu.–
[11] Amarya Azarya'nın,
Ahituv Amarya'nın,
[12] Sadok Ahituv'un,
Şallum Sadok'un,
[13] Hilkiya Şallum'un,
Azarya Hilkiya'nın,
[14] Seraya Azarya'nın,
Yehosadak Seraya'nın oğluydu.

[15]RAB Nebukadnessar aracılığıyla Yahuda ve Yeruşalim halkını sürdüğünde Yehosadak da sürgüne gitmişti.

[16]Levi'nin oğulları: Gerşon, Kehat, Merari.

[17]Gerşon'un oğulları: Livni, Şimi.

[18]Kehat'ın oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel.

[19]Merari'nin oğulları: Mahli, Muşi.

Soylarına göre yazılan Levi oymağının boyları şunlardır:

[20]Gerşon'un soyu:
Livni Gerşon'un,
Yahat Livni'nin,
Zimma Yahat'ın,
[21] Yoah Zimma'nın,
İddo Yoah'ın,
Zerah İddo'nun,
Yeateray Zerah'ın oğluydu.

[22]Kehat'ın soyu:
Amminadav Kehat'ın,
Korah Amminadav'ın,
Assir Korah'ın,
[23] Elkana Assir'in,
Evyasaf Elkana'nın,
Assir Evyasaf'ın,
[24] Tahat Assir'in,
Uriel Tahat'ın,
Uzziya Uriel'in,
Şaul Uzziya'nın oğluydu.

[25]Elkana'nın öbür oğulları: Amasay, Ahimot.

[26] Elkana Ahimot'un,
Sofay Elkana'nın,
Nahat Sofay'ın,
[27] Eliav Nahat'ın,
Yeroham Eliav'ın,
Elkana Yeroham'ın,
Samuel[a] Elkana'nın oğluydu.

[28]Samuel'in oğulları: İlk oğlu Yoel[b], ikincisi Aviya.

[29]Merari'nin soyu:
Mahli Merari'nin,
Livni Mahli'nin,
Şimi Livni'nin,
Uzza Şimi'nin,
[30] Şima Uzza'nın,

---

[a] *6:27 Bazı Septuaginta elyazmaları "Samuel". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir.*

[b] *6:28 Bazı Septuaginta elyazmaları ve Süryanice "Yoel". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir.*

6:16-19 Çık.6:16-19

Hagiya Şima'nın,
Asaya Hagiya'nın oğluydu.

Tapınağın Ezgicileri

[31]Antlaşma Sandığı* RAB'bin Tapınağı'na taşındıktan sonra Davut'un orada görevlendirdiği ezgiciler şunlardır. [32]Bunlar Süleyman Yeruşalim'de RAB'bin Tapınağı'nı kurana dek Buluşma Çadırı'nda ezgi okuyarak hizmet eder, belirlenmiş kurallar uyarınca görevlerini yerine getirirlerdi.

[33-38]Oğullarıyla birlikte görev yapan kişiler şunlardır:
Kehatoğulları'ndan: Ezgici Heman. Heman, İsrail oğlu Levi oğlu Kehat oğlu Yishar oğlu Korah oğlu Evyasaf oğlu Assir oğlu Tahat oğlu Sefanya oğlu Azarya oğlu Yoel oğlu Elkana oğlu Amasay oğlu Mahat oğlu Elkana oğlu Suf oğlu Toah oğlu Eliel oğlu Yeroham oğlu Elkana oğlu Samuel oğlu Yoel'in oğluydu.

[39-43]Heman'ın sağ yanında görev yapan akrabası Asaf. Asaf, Levi oğlu Gerşon oğlu Yahat oğlu Şimi oğlu Zimma oğlu Etan oğlu Adaya oğlu Zerah oğlu Etni oğlu Malkiya oğlu Baaseya oğlu Mikael oğlu Şima oğlu Berekya'nın oğluydu.

[44-47]Heman'ın solunda görev yapan kardeşleri Merarioğulları'ndan: Etan. Etan, Levi oğlu Merari oğlu Muşi oğlu Mahli oğlu Şemer oğlu Bani oğlu Amsi oğlu Hilkiya oğlu Amatsya oğlu Haşavya oğlu Malluk oğlu Avdi oğlu Kiyşi'nin oğluydu.

[48]Bunların Levili akrabaları, çadırın, Tanrı'nın Tapınağı'nın bütün görevlerini yerine getirmek üzere atandılar. [49]Ancak, Tanrı kulu Musa'nın buyruğu uyarınca, yakmalık sunu* sunağında ve buhur sunağında sunu sunanlar Harun'la oğullarıydı. En Kutsal Yer'de* yapılan hizmetlerden ve İsrailliler'in bağışlanması için sunulan kurbanlardan onlar sorumluydu.

Harun'un Soyu

[50]Harunoğulları şunlardır: Harunun oğlu Elazar, onun oğlu Pinehas, onun oğlu Avişua, [51]onun oğlu Bukki, onun oğlu Uzzi, onun oğlu Zerahya, [52]onun oğlu Merayot, onun oğlu Amarya, onun oğlu Ahituv, [53]onun oğlu Sadok, onun oğlu Ahimaas.

Levililer'in Yaşadığı Kentler

(Yşu.21:4-39)

[54]İlk kurayı çeken Kehat boyundan Harunoğulları'nın sınırlarına göre yerleşim yerleri şunlardır: [55]Yahuda topraklarındaki Hevron'la çevresindeki otlaklar onlara verildi. [56]Kentin tarlalarıyla köyleri ise Yefunne oğlu Kalev'e verildi.

[57-59]Sığınak kent seçilen Hevron, Livna, Yattir, Eştemoa, Hilen, Devir, Aşan, Yutta[a], Beytşemeş kentleriyle bunların otlakları Harunoğulları'na verildi. [60]Benyamin oymağından da Givon[b], Geva, Alemet, Anatot ve bunların otlakları verildi. Kehat boylarına verilen bu kentlerin toplam

---

[a] *6:57-59 Süryanice "Yutta". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir (bkz. Yşu.21:16).*

[b] *6:60 "Givon" Masoretik metinde geçmemektedir (bkz Yşu.21:17).*

sayısı on üçtü.

[61]Geri kalan Kehatoğulları'na Manaşşe oymağının yarısına ait boylardan alınan on kent kurayla verildi.

[62]Gerşonoğulları'na boy sayısına göre İssakar, Aşer, Naftali ve Başan'daki Manaşşe oymağından alınan on üç kent verildi.

[63]Merarioğulları'na boy sayısına göre Ruben, Gad ve Zevulun oymaklarından alınan on iki kent kurayla verildi.

[64]İsrailliler bu kentleri otlaklarıyla birlikte Levililer'e verdiler. [65]Yahuda, Şimon, Benyamin oymaklarından alınan ve yukarıda adları sayılan kentler kurayla verildi.

[66]Kehat boyundan bazı ailelere Efrayim oymağından alınan kentler verildi. [67-69]Efrayim dağlık bölgesinde sığınak kent seçilen Şekem, Gezer, Yokmoam, Beythoron, Ayalon, Gat-Rimmon ve bunların otlakları verildi.

[70]İsrailliler Manaşşe oymağının yarısından alınan Aner, Bilam ve bunların otlaklarını Kehat boyunun öbür ailelerine verdiler.

[71]Aşağıdaki kentler Gerşonoğulları'na verildi: Manaşşe oymağının yarısına ait Başan'daki Golan, Aştarot ve bunların otlakları.

[72-73]İssakar oymağından Kedeş, Daverat, Ramot, Anem ve bunların otlakları.

[74-75]Aşer oymağından Maşal, Avdon, Hukok, Rehov ve bunların otlakları.

[76]Naftali oymağından Celile'deki Kedeş, Hammon, Kiryatayim ve bunların otlakları.

[77]Merarioğulları'na –geri kalan Levililer'e– aşağıdaki kentler verildi: Zevulun oymağından Rimmono, Tavor ve bunların otlakları.

[78-79]Ruben oymağından Eriha'nın ötesinde, Şeria Irmağı'nın doğusundaki kırda bulunan Beser, Yahsa, Kedemot, Mefaat ve bunların otlakları.

[80-81]Gad oymağından Gilat'taki Ramot, Mahanayim, Heşbon, Yazer ve bunların otlakları.

İssakar Soyu

7 İssakar'ın dört oğlu vardı: Tola, Pua, Yaşuv, Şimron.

[2]Tola'nın oğulları: Uzzi, Refaya, Yeriel, Yahmay, Yivsam, Samuel. Bunlar Tola boyunun başlarıydı. Soy kütüğüne göre yiğit savaşçılardı. Davut döneminde sayıları 22 600'dü.

[3]Uzzi'nin oğlu: Yizrahya.

Yizrahya'nın oğulları: Mikael, Ovadya, Yoel, Yişşiya. Beşi de boy başıydı. [4]Soy kütüğüne göre, aralarında savaşa hazır 36 000 kişi vardı. Hepsinin çok sayıda karısı ve çocuğu vardı. [5]Soy kütüğüne göre İssakar boylarına bağlı akrabalarından savaşacak durumda olanların sayısı 87 000'di.

Benyamin Soyu

[6]Benyamin'in üç oğlu vardı: Bala, Beker, Yediael.

[7]Bala'nın beş oğlu vardı: Esbon, Uzzi, Uzziel, Yerimot, İyri. Bunlar boy başıydı. Soy kütüğüne kayıtlı yiğit savaşçıların sayısı 22 034 kişiydi.

[8]Beker'in oğulları: Zemira, Yoaş, Eliezer, Elyoenay, Omri, Yeremot, Aviya, Anatot, Alemet. Hepsi Beker'in oğullarıydı. [9]Bunların soy kütüğüne kayıtlı aile başlarının ve yiğit savaşçıların sayısı 20 200'dü.

[10]Yediael'in oğlu: Bilhan.

Bilhan'ın oğulları: Yeuş, Benyamin, Ehut, Kenaana, Zetan, Tarşiş, Ahişahar. [11]Yediael'in bütün oğulları boy başlarıydı. Aralarında savaşa hazır 17200 yiğit savaşçı vardı. [12]Şuppim ve Huppim İr'in, Huşim ise Aher'in[a] oğluydu.

Naftali Soyu

[13]Naftali'nin oğulları: Yahasiel, Guni, Yeser, Şallum. Bunlar Bilha'nın soyundandı.

Manaşşe Soyu

[14]Manaşşe'nin oğulları: Aramlı cariyenin doğurduğu Asriel, Makir. Makir Gilat'ın babasıydı. [15]Makir Huppim'le Şuppim'in kızkardeşi Maaka'yı karı olarak aldı. Makir'in ikinci oğlunun adı Selofhat'tı. Selofhat'ın yalnız kızları oldu.

[16]Makir'in karısı Maaka, Pereş ve Şereş adında iki oğul doğurdu. Şereş'in de Ulam ve Rekem adında iki oğlu oldu.

[17]Ulam'ın oğlu: Bedan.

Manaşşe oğlu Makir oğlu Gilat'ın oğulları bunlardır.

[18]Gilat'ın kızkardeşi Hammoleket İşhot'u, Aviezer'i, Mahla'yı doğurdu.

[19]Şemida'nın oğulları: Ahyan, Şekem, Likhi, Aniam.

Efrayim Soyu

[20-21]Efrayim'in oğulları: Şutelah, Ezer ve Elat.

Beret Şutelah'ın,
Tahat Beret'in,
Elada Tahat'ın,
Tahat Elada'nın,
Zavat Tahat'ın,
Şutelah da Zavat'ın oğluydu.

Ülkede doğup büyüyen Gatlılar Ezer'le Elat'ı öldürdüler. Çünkü onların sürülerini çalmaya gitmişlerdi. [22]Babaları Efrayim günlerce yas tuttu. Akrabaları onu avutmaya geldiler. [23]Efrayim karısıyla yine yattı. Kadın gebe kalıp bir oğul doğurdu. Evinde talihsizlik var diye babası oğlana Beria[b] adını verdi. [24]Kızı Aşağı ve Yukarı Beythoron'u, Uzzen-Şeera'yı kuran Şeera'ydı.

[25-27]Beria'nın Refah adında bir oğlu vardı.

Refah Beria'nın,
Reşef Refah'ın,
Telah Reşef'in,
Tahan Telah'ın,
Ladan Tahan'ın,
Ammihut Ladan'ın,
Elişama Ammihut'un,
Nun Elişama'nın,
Yeşu da Nun'un oğluydu.

[28]Efrayimliler'in yerleştikleri topraklar Beytel'i ve çevresindeki köyleri, doğuda Naaran'ı, batıda Gezer'i ve köylerini, Şekem, Aya ve köylerini kapsıyordu. [29]Manaşşe oymağının sınırında Beytşean, Taanak, Megiddo, Dor ve bunlara ait köyler vardı. İsrail oğlu Yusuf'un soyu buralarda yaşadı.

Aşer Soyu

[30]Aşer'in oğulları: Yimna, Yişva, Yişvi, Beria; kızkardeşleri Serah.

[31]Beriaoğulları: Hever ve Birzayit'in

---

[a] *7:12 "Başkası" anlamına gelen "Aher" büyük bir olasılıkla "Dan" yerine kullanılmıştır.*

[b] *7:23 "Beria": "Talihsizlik" anlamına gelir.*

kurucusu Malkiel.

[32]Hever Yaflet, Şomer, Hotam ve kızkardeşleri Şua'nın babasıydı.

[33]Yafletoğulları: Pasak, Bimhal, Aşvat. Yaflet'in oğulları bunlardı.

[34]Şomeroğulları: Ahi, Rohga, Yehubba, Aram.

[35]Kardeşi Helem'in oğulları: Sofah, Yimna, Şeleş, Amal.

[36]Sofahoğulları: Suah, Harnefer, Şual, Beri, Yimra, [37]Beser, Hod, Şamma, Şilşa, Yitran, Beera.

[38]Yeteroğulları: Yefunne, Pispa, Ara.

[39]Ulla'nın oğulları: Arah, Hanniel, Risya.

[40]Bunların hepsi Aşer soyundandı. Boy başları, seçkin kişiler, yiğit savaşçılar ve tanınmış önderlerdi. Soy kütüğüne kayıtlı savaşa hazır olanların sayısı yirmi altı bindi.

Benyamin Soyu

8 Benyamin'in ilk oğlu Bala,
İkinci oğlu Aşbel,
Üçüncü oğlu Ahrah,
[2]Dördüncü oğlu Noha,
Beşinci oğlu Rafa'ydı.

[3]Bala'nın oğulları: Addar, Gera, Avihut, [4]Avişua, Naaman, Ahoah, [5]Gera, Şefufan, Huram.

[6]Ehutoğulları Geva'da yaşayan ailelerin başlarıydı. Oradan Manahat'a sürüldüler. Adları şunlardır: [7]Naaman, Ahiya ve onları sürgüne gönderen Gera. Gera Uzza'yla Ahihut'un babasıydı.

[8]Şaharayim, karıları Huşim'le Baara'yı boşadıktan sonra, Moav kırında çocuk sahibi oldu. [9]Yeni karısı Hodeş'ten doğan oğulları şunlardır: Yovav, Sivya, Meşa, Malkam, [10]Yeus, Sakeya, Mirma. Bunlar Şaharayim'in oğullarıydı. Hepsi de boy başlarıydı. [11]Şaharayim'in karısı Huşim'den de Avituv ve Elpaal adında iki oğlu vardı.

[12-13]Elpaal'ın oğulları: Ever, Mişam, Ono ve Lod kentleriyle çevrelerindeki köyleri yeniden kuran Şemet, Beria, Şema. Beria'yla Şema Ayalon'da yaşayan halkın boy başlarıydı. Bunlar Gat'ta yaşayan halkı sürdüler.

[14]Ahyo, Şaşak, Yeremot, [15]Zevadya, Arat, Eder, [16]Mikael, Yişpa ve Yoha Beria'nın oğullarıydı.

[17]Zevadya, Meşullam, Hizki, Hever, [18]Yişmeray, Yizliya ve Yovav Elpaal'ın oğullarıydı.

[19]Yakim, Zikri, Zavdi, [20]Elienay, Silletay, Eliel, [21]Adaya, Beraya ve Şimrat Şimi'nin oğullarıydı.

[22]Şaşak'ın oğulları: Yişpan, Ever, Eliel, [23]Avdon, Zikri, Hanan, [24]Hananya, Elam, Antotiya, [25]Yifdeya, Penuel.

[26]Yeroham'm oğulları: Şamşeray, Şeharya, Atalya, [27]Yaareşya, Eliya, Zikri.

[28]Bunların hepsi soy kütüğüne göre boy başları ve önderlerdi. Yeruşalim'de yaşadılar.

Kral Saul'un Soyu

(1Ta.9:34-44)

[29]Givon'un kurucusu Yeiel[a] Givon'da yaşadı. Karısının adı Maaka'ydı. [30]Yeiel'in ilk oğlu Avdon'du. Öbürleri şunlardı: Sur, Kiş, Baal,

---

[a] *8:29 Septuaginta "Yeiel". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir (bkz. 9:35).*

Ner[a], Nadav, [31]Gedor, Ahyo, Zeker [32]ve Şima'nın babası Miklot. Bunlar Yeruşalim'deki akrabalarının yanında yaşarlardı.

[33]Ner Kiş'in, Kiş Saul'un
babasıydı.
Saul Yonatan, Malkişua, Avinadav
ve Eşbaal'ın[b] babasıydı.
[34]Yonatan Merib-Baal'ın[c],
Merib-Baal Mika'nın
babasıydı.
[35]Mika'nın oğulları: Piton, Melek,
Tarea, Ahaz.
[36]Ahaz Yehoadda'nın babasıydı.
Yehoadda Alemet, Azmavet,
Zimri'nin,
Zimri Mosa'nın,
[37]Mosa Binea'nın,
Binea Rafa'nın,
Rafa Elasa'nın,
Elasa da Asel'in babasıydı.

[38]Asel'in altı oğlu vardı. Adları şöyledir: Azrikam, Bokeru, İsmail, Şearya, Ovadya, Hanan. Bütün bunlar Asel'in oğullarıydı.

[39]Asel'in kardeşi Esek'in oğulları: İlk oğlu Ulam, ikincisi Yeuş, üçüncüsü Elifelet.

[40]Ulamoğulları ok atmakta usta, yiğit savaşçılardı. Ulam'ın birçok oğlu, torunu vardı. Sayıları yüz elli kişiydi. Hepsi Benyamin soyundandı.

9 Bütün İsrailliler soylarına göre kaydedilmiştir. Bu kayıtlar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Sürgünden Yeruşalim'e Dönenler

(Neh.11:3-19)

Yahudalılar RAB'be ihanet ettikleri için Babil'e sürüldüler. [2]Kentlerindeki mülklerine dönüp ilk yerleşenler bazı İsrailliler, kâhinler*, Levililer ve tapınak görevlileriydi.

[3]Yahuda, Benyamin, Efrayim ve Manaşşe soyundan Yeruşalim'de yaşayanlar şunlardır:

[4]Yahuda oğlu Peres soyundan Bani oğlu İmri oğlu Omri oğlu Ammihut oğlu Utay.

[5]Şelaoğulları'ndan: İlk oğlu Asaya ve oğulları.

[6]Zerahoğulları'ndan: Yeuel.

Yahudalılar'ın toplamı 690 kişiydi.

[7]Benyamin soyundan gelenler:

Hassenua oğlu Hodavya oğlu Meşullam oğlu Sallu, [8]Yeroham oğlu Yivneya, Mikri oğlu Uzzi oğlu Ela, Yivniya oğlu Reuel oğlu Şefatya oğlu Meşullam. [9]Soylarına göre kaydedilenlerin toplamı 956 kişiydi. Bunların hepsi aile başlarıydı.

[10]Kâhinler:

Yedaya, Yehoyariv, Yakin, [11]Ahituv oğlu Merayot oğlu Sadok oğlu Meşullam oğlu Hilkiya oğlu tapınak baş görevlisi Azarya, [12]Malkiya oğlu Paşhur oğlu Yeroham oğlu Adaya, İmmer oğlu Meşillemit oğlu Meşullam oğlu Yahzera oğlu Adiel oğlu Maasay. [13]Aile başları olan kâhin kardeşlerinin toplamı 1 760'tı. Tanrı'nın Tapınağı'ndaki hizmetlerden

---

[a] 8:30 "Ner": Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir (bkz. 9:36).
[b] 8:33 "Eşbaal": 2Sa.2:8'de İş-Boşet diye de bilinir.
[c] 8:34 "Merib-Baal": Mefiboşet diye de bilinir.
9:2-3 Ezr.2:27; Neh.7:73

sorumlu yetenekli kişilerdi.

[14]Levililer:

Merarioğulları'ndan Haşavya oğlu Azrikam oğlu Haşşuv oğlu Şemaya, [15]Bakbakkar, Hereş, Galal, Asaf oğlu Zikri oğlu Mika oğlu Mattanya, [16]Yedutun oğlu Galal oğlu Şemaya oğlu Ovadya ve Netofalılar'ın köylerinde yaşayan Elkana oğlu Asa oğlu Berekya.

[17]Tapınak kapı nöbetçileri:

Şallum, Akkuv, Talmon, Ahiman ve kardeşleri. Şallum başlarıydı. [18]Bugüne kadar doğuya bakan Kral Kapısı'nda görevlidirler. Levili bölüklere bağlı kapı nöbetçileri bunlardı. [19]Korah oğlu Evyasaf oğlu Kore oğlu Şallum ve ailesinden –Korahoğulları'ndan– olan çalışma arkadaşları Çadır'ın[a] giriş kapısının nöbetçileriydi. Bunların ataları da RAB'bin ordugahının giriş kapısının nöbetçileriydi. [20]Önceleri Elazar oğlu Pinehas onların başıydı. RAB onunlaydı. [21]Buluşma Çadırı'nın kapısında Meşelemya oğlu Zekeriya nöbet tutardı.

[22]Giriş kapısına nöbetçi seçilenlerin toplamı 212'ydi. Bunlar, köylerinde bağlı oldukları soy kütüğüne yazılıdır. Davut'la Bilici* Samuel tarafından bu göreve atanmışlardı. [23]Oğullarıyla birlikte RAB'bin Tapınağı'nın, yani Çadır'ın kapılarında nöbet tutarlardı. [24]Nöbetçiler dört yanda –doğuda, batıda, kuzeyde ve güneyde– nöbet tutardı. [25]Köylerdeki kardeşleri zaman zaman gelir, yedi günlük bir süre için görevi onlarla paylaşırdı. [26]Dört kapının baş nöbetçileri Levili'ydi. Bunlar Tanrı'nın Tapınağı'ndaki odalardan ve hazinelerden sorumluydu. [27]Geceyi Tanrı'nın Tapınağı'nın çevresinde geçirirlerdi. Çünkü tapınağı koruma ve her sabah kapılarını açma görevi onlarındı.

[28]Bazıları da tapınak hizmetinde kullanılan eşyalardan sorumluydu. Eşyaları sayarak içeri alır, sayarak dışarıya çıkarırlardı. [29]Öbürleri eşyalardan, kutsal yere ait nesnelerden, ince undan, şaraptan, zeytinyağından, günnükten, baharattan sorumluydu. [30]Ancak baharatı karıştırıp hazırlama görevi kâhinlerindi. [31]Korahoğulları'ndan Şallum'un ilk oğlu Levili Mattitya sacda pide pişirme görevine atanmıştı. [32]Kardeşleri Kehatoğulları'ndan bazıları da her Şabat Günü* adak ekmeklerini* hazırlamakla görevliydi.

[33]Levililer'in boy başları olan ezgiciler tapınağın odalarında yaşardı. Başka iş yapmazlardı. Çünkü yaptıkları işten gece gündüz sorumluydular.

[34]Bunların hepsi soy kütüğüne göre Levililer'in boy başları, önderleriydi ve Yeruşalim'de yaşarlardı.

Kral Saul'un Soyu

(1Ta.8:28-38)

[35]Givon'un kurucusu Yeiel, Givon-da yaşadı. Karısının adı Maaka'ydı. [36]Yeiel'in ilk oğlu Avdon'du. Öbürleri şunlardı: Sur, Kiş, Baal, Ner, Nadav, [37]Gedor, Ahyo, Zekeriya, Miklot. [38]Miklot Şimam'ın babasıydı. Bunlar Yeruşalim'de akrabalarının yanında yaşarlardı.

[39]Ner Kiş'in, Kiş Saul'un babasıydı. Saul Yonatan, Malkişua, Avinadav

---

[a] *9:19 "Çadır", yani "Tapınak". Aynı ifade 21,23 ayetlerinde de geçmektedir.*

ve Eşbaal'ın babasıydı.
[40] Yonatan Merib-Baal'ın,
Merib-Baal Mika'nın
babasıydı.

[41] Mika'nın oğulları: Piton, Melek, Tahrea, Ahaz[a].

[42] Ahaz Yada'nın babasıydı.
Yada Alemet, Azmavet ve
Zimri'nin,
Zimri Mosa'nın,
[43] Mosa Binea'nın,
Binea Refaya'nın,
Refaya Elasa'nın,
Elasa da Asel'in babasıydı.

[44] Asel'in altı oğlu vardı. Adları şöyledir: Azrikam, Bokeru, İsmail, Şearya, Ovadya, Hanan. Bütün bunlar Asel'in oğullarıydı.

Saul'la Oğullarının Ölümü

(1Sa.31:1-13)

10 Filistliler İsrailliler'le savaşa tutuştu. İsrailliler Filistliler'in önünden kaçtı. Birçoğu Gilboa Dağı'nda ölüp yere serildi. [2] Filistliler Saul'la oğullarının ardına düştüler. Saul'un oğulları Yonatan'ı, Avinadav'ı ve Malkişua'yı yakalayıp öldürdüler. [3] Saul'un çevresinde savaş kızıştı. Derken Saul Filistli okçular tarafından vuruldu ve yaralandı.

[4] Saul silahını taşıyan adama, "Kılıcını çek de bana sapla" dedi, "Yoksa bu sünnetsizler* gelip benimle alay edecekler."

Ama silah taşıyıcısı büyük bir korkuya kapılarak bunu yapmak istemedi. Bunun üzerine Saul kılıcını çekip kendini üzerine attı. [5] Saul'un öldüğünü görünce, silah taşıyıcısı da kendini kılıcının üzerine atıp öldü. [6] Böylece Saul, üç oğlu ve bütün ev halkı birlikte öldüler.

[7] Vadide oturan İsrailliler, İsrail ordusunun kaçtığını, Saul'la oğullarının öldüğünü anlayınca, kentlerini terk edip kaçmaya başladılar. Filistliler gelip bu kentlere yerleştiler.

[8] Ertesi gün Filistliler, öldürülenleri soymak için geldiklerinde, Saul'la oğullarının Gilboa Dağı'nda öldüğünü gördüler. [9] Saul'u soyduktan sonra başını kesip silahlarını aldılar. Sonra bu iyi haberi putlarına ve halka duyurmaları için Filist ülkesinin her yanına ulaklar gönderdiler. [10] Saul'un silahlarını ilahlarının tapınağına koyup başını Dagon Tapınağı'na çaktılar.

[11] Yaveş-Gilat halkı Filistliler'in Saul'a yaptıklarını duydu. [12] Bütün yiğitler gidip Saul'la oğullarının cesetlerini Yaveş'e getirdiler. Sonra kemiklerini Yaveş'teki yabanıl fıstık ağacının altına gömdüler ve yedi gün oruç* tuttular.

[13-14] Saul RAB'be ihanet ettiği için öldü. RAB'bin sözünü yerine getirmedi. Yol göstermesi için RAB'be danışacağına bir cinciye danıştı. Bu yüzden RAB onu öldürdü. Krallığını da İşay oğlu Davut'a devretti.

Davut İsrail Kralı Oluyor

(2Sa.5:1-10)

11 İsrailliler'in tümü Hevron'da bulunan Davut'a gelip şöyle dediler: "Biz senin etin, kemiğiniz. [2]Geçmişte Saul kralımızken, savaşta İsrail'e komuta eden sendin. Tanrın RAB sana, 'Halkım İsrail'i sen güdecek, onlara sen önder olacaksın' diye söz verdi." [3]İsrail'in bütün ileri gelenleri Hevron'a, Kral Davut'un yanına gelince, Davut RAB'bin önünde orada onlarla bir antlaşma yaptı. Onlar da RAB'bin Samuel aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Davut'u İsrail Kralı olarak meshettiler*.

---

[a] *9:41 8:35, bazı Septuaginta ve Vulgata elyazmaları, Süryanice "Ahaz". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir.*

10:13-14 1Sa.13:8-14; 15:1-24 10:13-14 Lev.19:31; 20:6; 1Sa.28:7-8

[4]Kral Davut'la İsrailliler Yevus diye bilinen Yeruşalim'e saldırmak için yola çıktılar. Orada yaşayan Yevuslular [5]Davut'a, "Sen buraya giremezsin" dediler. Ne var ki, Davut Siyon Kalesi'ni, Davut Kenti'ni ele geçirdi. [6]Davut, "Yevuslular'a ilk saldıran kişi komutan ve önder olacak" demişti. İlk saldırıyı Seruya oğlu Yoav yaptı, böylece ordu komutanı oldu.

[7]Bundan sonra Davut kalede oturmaya başladı. Bunun için oraya "Davut Kenti" adı verildi. [8]Çevredeki bölgeyi, Millo'dan* çevre surlara kadar uzanan kesimi inşa etti. Yoav da kentin geri kalan bölümünü onardı. [9]Davut giderek güçleniyordu. Çünkü Her Şeye Egemen RAB onunlaydı.

Davut'un Yiğit Askerleri

(2Sa.23:8-39)

[10]RAB'bin İsrail'e verdiği söz uyarınca Davut'un yiğit askerlerinin komutanları İsrail halkıyla birlikte Davut'u kral yaptılar ve krallığının güçlenmesi için onu desteklediler. [11]Bunların adları şöyledir: Üçler'in[a] önderi Hakmonlu Yaşovam, mızrağını üç yüz kişiye karşı kaldırıp bir saldırıda hepsini öldürdü.

[12]İkincisi, üç yiğitlerden biri olan Ahohlu Dodo oğlu Elazar. [13]Filistliler savaş için Pas-Dammim'de toplandıklarında Elazar Davut'un yanındaydı. Orada bir arpa tarlası vardı. İsrailliler Filistliler'in önünden kaçmıştı. [14]Ama Elazar'la Davut tarlanın ortasında durup orayı savunmuş, Filistliler'i öldürmüşlerdi. RAB onlara büyük bir zafer sağlamıştı.

[15]Otuzlar'dan üçü Davut'un yanına, Adullam Mağarası'ndaki kayaya gittiler. Bir Filist birliği Refaim Vadisi'nde ordugah kurmuştu. [16]Bu sırada Davut hisarda, başka bir Filist birliğiyse Beytlehem'deydi. [17]Davut özlemle, "Keşke biri Beytlehem'de kapının yanındaki kuyudan bana su getirse!" dedi. [18]Bu Üçler Filist ordugahının ortasından geçerek Beytlehem'de kapının yanındaki kuyudan su çekip Davut'a getirdiler. Ama Davut içmek istemedi; suyu yere dökerek RAB'be sundu. [19]"Ey Tanrım, bunu yapmak benden uzak olsun!" dedi, "Canlarını tehlikeye atıp giden bu üç kişinin kanını mı içeyim?" Canlarını tehlikeye atarak suyu getirdikleri için Davut içmek istemedi.

Bu üç kişinin yiğitliği işte böyleydi.

[20]Yoav'ın kardeşi Avişay Üçler'in önderiydi. Mızrağını kaldırıp üç yüz kişiyi öldürdü. Bu yüzden Üçler kadar ünlendi. [21]Üçler'in en saygın kişisiydi ve onların önderi oldu. Ama Üçler'den sayılmadı.

---

[a] ***11:11** Bazı Septuagınta elyazmaları "Üçler", Masoretik metin "Otuzlar".*

***11:4** Yşu.15:63; Hak.1:21*

[22]Yehoyada oğlu Kavseelli Benaya yürekli bir savaşçıydı. Büyük işler başardı. Aslan yürekli iki Moavlı'yı öldürdü. Ayrıca karlı bir gün çukura inip bir aslan öldürdü. [23]Beş arşın[a] boyunda iri yarı bir Mısırlı'yı da öldürdü. Mısırlı'nın elinde dokumacı sırığı gibi bir mızrak vardı. Benaya sopayla onun üzerine yürüdü. Mızrağı elinden kaptığı gibi onu kendi mızrağıyla öldürdü. [24]Yehoyada oğlu Benaya'nın yaptıkları bunlardır. Bu sayede o da üç yiğitler kadar ünlendi. [25]Benaya Otuzlar arasında saygın bir yer edindiyse de, Üçler'den sayılmadı. Davut onu muhafız birliği komutanlığına atadı.

[26]Öteki yiğitler şunlardır:
Yoav'ın kardeşi Asahel,
Beytlehemli Dodo oğlu Elhanan,
[27]Harorlu Şammot, Pelonlu Heles,
[28]Tekoalı İkkeş oğlu İra, Anatotlu Aviezer,
[29]Huşalı Sibbekay, Ahohlu İlay,
[30]Netofalı Mahray ve Baana oğlu Helet,
[31]Benyaminoğulları'ndan Givalı Rivay oğlu İttay, Piratonlu Benaya,
[32]Gaaş vadilerinden Huray, Arvalı Aviel,
[33]Baharumlu Azmavet, Şaalbonlu Elyahba,
[34]Gizonlu Haşem'in oğulları, Hararlı Şage oğlu Yonatan,
[35]Hararlı Sakâr oğlu Ahiam, Ur oğlu Elifal,
[36]Mekeralı Hefer, Pelonlu Ahiya,
[37]Karmelli Hesro, Ezbay oğlu Naaray,
[38]Natan'ın kardeşi Yoel, Hacer oğlu Mivhar,
[39]Ammonlu Selek, Seruya oğlu Yoav'ın silah taşıyıcısı Berotlu Nahray,
[40]Yattirli İra ve Garev,
[41]Hititli* Uriya, Ahlay oğlu Zavat,
[42]Rubenliler'in önderi Rubenli Şiza oğlu Adina ve ona eşlik eden otuz kişi,
[43]Maaka oğlu Hanan, Mitanlı Yoşafat,
[44]Aşteralı Uzziya, Aroerli Hotam'ın oğulları Şama ve Yeiel,
[45]Şimri oğlu Yediael ve kardeşi Tisli Yoha,
[46]Mahavlı Eliel, Elnaam'ın oğulları Yerivay ve Yoşavya, Moavlı Yitma,
[47]Eliel, Ovet, Mesovalı Yaasiel.

Davut'un Ziklak'taki Yardımcıları

12 Davut'un Kiş oğlu Saul'dan gizlendiği Ziklak'ta yanına gelenler şunlardır. Bunlar savaşta onu destekleyen yiğitlerdi. [2]Benyamin oymağından, Saul'un ailesindendiler. Yay taşır ve yayla ok, sapanla taş atmak için hem sağ, hem sol ellerini kullanabilirlerdi. [3]Givalı Şemaa'nın oğulları Ahiezer'le Yoaş'ın komutası altındaydılar. Adları şunlardı: Azmavet'in oğulları Yeziel'le Pelet, Beraka, Anatotlu Yehu, [4]Otuzlar'dan bir yiğit ve Otuzlar'ın önderi olan Givonlu Yişmaya, Yeremya, Yahaziel, Yohanan, Gederalı Yozavat, [5]Eluzay, Yerimot, Bealya, Şemarya, Haruflu Şefatya, [6]Elkana, Yişşiya, Azarel, Yoezer, Yaşovam, Korahlılar, [7]Yoela,

---

[a] *11:23 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.*

Zevadya, Gedorlu Yeroham'ın oğulları.

[8]Davut çölde saklandığı yerdeyken bazı Gadlılar da ona katıldı. Bunlar savaşa hazır, kalkan ve mızrak kullanabilen yiğit adamlardı. Yüzleri aslan yüzü gibiydi, dağlardaki ceylanlar kadar çeviktiler.

[9]Önderleri Ezer'di. İkincisi Ovadya, üçüncüsü Eliav, [10]dördüncüsü Mişmanna, beşincisi Yeremya, [11]altıncısı Attay, yedincisi Eliel, [12]sekizincisi Yohanan, dokuzuncusu Elzavat, [13]onuncusu Yeremya, on birincisi de Makbannay'dı.

[14]Bu Gadlılar ordu komutanlarıydı. En güçsüzleri yüz, güçlüleri bin kişinin yerini tutardı. [15]Birinci ay*, Şeria Irmağı her yana taşmışken, karşı yakaya geçtiler. Oradaki vadilerde oturanların tümünü doğuya, batıya kaçırdılar.

[16]Benyamin ve Yahudaoğulları'ndan bazı kişiler de Davut'un yanına, saklandığı yere gittiler. [17]Onları karşılamaya çıkan Davut şöyle dedi: "Eğer bana yardım etmek için esenlikle geldiyseniz, buyrun bize katılın. Ama ben haksızlık yapmamışken beni düşmanlarımın eline teslim etmeye geldiyseniz, atalarımızın Tanrısı bunu görsün ve sizi yargılasın."

[18]Tanrı'nın Ruhu Otuzlar'ın önderi Amasay'ın üzerine indi. Amasay şöyle dedi:

"Ey Davut, seniniz biz!
Ey İşay oğlu, seninleyiz!
Esenlik olsun sana, esenlik!
Seni destekleyenlere de esenlik
olsun!
Tanrın sana yardım edecektir."

Davut onları iyi karşıladı ve akıncıların başı yaptı.

[19]Davut Filistliler'le birlikte Saul'a karşı savaşmaya gidince, Manaşşe oymağından da bazı kişiler onun yanına geçtiler. Ne var ki Davut'la adamları Filistliler'e yardım etmediler. Çünkü Filist beyleri birbirlerine danışıp, "Davut efendisi Saul'a dönerse başımızdan oluruz" diyerek onu geri göndermişlerdi. [20]Davut Ziklak'a gittiğinde yanına geçen Manaşşeliler şunlardır: Adna, Yozavat, Yediael, Mikael, Yozavat, Elihu, Silletay. Bunlar Manaşşe'de bin kişilik birliklerin komutanlarıydı. [21]Düşman akıncılarına karşı Davut'a yardım ettiler. Hepsi de yiğit savaşçılar, ordu komutanlarıydı. [22]Her gün insanlar Davut'a yardım etmeye geliyorlardı. Davut büyük, güçlü bir orduya sahip oluncaya dek bu böyle sürdü.

Davut'un Hevron'daki Ordusu

[23]RAB'bin sözü uyarınca Saul'un krallığını Davut'a vermek için Hevron'a, Davut'un yanına gelen savaşçıların sayısı şudur:

[24]Savaşa hazır, kalkan ve mızrak taşıyan Yahudaoğulları'ndan 6 800 kişi.

[25]Savaşa hazır, yiğit Şimonoğulları'ndan 7 100 kişi.

[26]Levioğulları'ndan 4 600 kişi.

[27]Harun ailesinin başı Yehoyada ve onunla birlikte olanlar 3 700 kişi.

[28]Genç yiğit Sadok'la ailesinden 22 subay.

[29]Saul'un soyu Benyaminliler'den 3 000 kişi. Benyaminliler'in çoğu o zamana dek Saul'un ailesine bağlı kalmışlardı.

[30]Efrayimoğulları'ndan yiğit savaşçı ve boylarında ün salmış 20 800 kişi.

[31]Davut’u kral yapmak için Manaşşe oymağının yarısından özel olarak seçilip gelenler 18 000 kişi.

[32]İssakaroğulları’ndan 200 kişi. Bunlar İsrailliler’in ne zaman ne yapması gerektiğini bilen kişilerdi. Boy başlarıydı ve bütün akrabalarını yönetirlerdi.

[33]Zevulun’dan 50 000 kişi. Bunlar savaşa hazır, deneyimli askerlerdi. Her tür silahı kullanmada ustaydılar. Davut’a candan ve yürekten yardım ettiler.

[34]Naftali’den 1 000 subay ile kalkan ve mızrak taşıyan 37 000 kişi.

[35]Danlılar’dan savaşa hazır 28 600 kişi.

[36]Aşer’den savaşa hazır, deneyimli 40 000 asker.

[37]Şeria Irmağı’nın doğusunda yaşayan, savaş için her tür silahla donatılmış Rubenliler’den, Gadlılar’dan ve Manaşşe oymağının yarısından 120 000 kişi.

[38]Bunların hepsi savaşa hazır yiğit askerlerdi. Büyük bir kararlılıkla Davut’u bütün İsrail’in kralı yapmak için Hevron’a geldiler. Geri kalan İsrailliler de Davut’u kral yapma konusunda aynı düşüncedeydiler. [39]Adamlar Davut’un yanında üç gün kaldılar. Orada yiyip içtiler. Gereksinimlerini yakınları sağlamıştı. [40]İssakar, Zevulun ve Naftali’ye kadar yayılmış olan yakınları da yiyecek yüklü eşeklerle, develerle, katırlarla, öküzlerle geldiler. Bol miktarda un, incir pestili, kuru üzüm salkımları, şarap, zeytinyağı, çok sayıda sığır ve davar getirdiler. Çünkü İsrail’de sevinç vardı.

Antlaşma Sandığı’nın Kiryat-Yearim’den Taşınması

(2Sa.6:1-11)

13 Davut binbaşılara, yüzbaşılara ve subaylarına danıştı. [2]Sonra bütün İsrail topluluğuna şöyle seslendi: “Eğer onaylarsanız ve Tanrımız RAB’bin isteğiyse, İsrail ülkesinin her yanına yayılmış öbür soydaşlarımıza ve onlarla birlikte kendi kentlerinde ve otlaklarında yaşayan kâhinlerle Levililer’e haberciler gönderelim. Onlar da gelip bize katılsınlar. [3]Tanrımız’ın Sandığı’nı geri getirelim. Çünkü Saul’un krallığı döneminde ona gereken önemi vermedik.” [4]Topluluk bu öneriyi benimseyerek sandığı geri getirmeye karar verdi.

[5]Davut Tanrı’nın Antlaşma Sandığı’nı* Kiryat-Yearim’den geri getirmek için Mısır’daki Şihor Irmağı’ndan Levo-Hamat’a kadar bütün İsrailliler’i topladı. [6]Böylece Davut’la İsrailliler Keruvlar* arasında taht kuran RAB Tanrı’nın adıyla anılan Tanrı’nın Antlaşma Sandığı’nı getirmek için Yahuda’daki Baala Kenti’ne –Kiryat-Yearim’e– gittiler.

[7]Tanrı’nın Sandığı’nı Avinadav’ın evinden alıp yeni bir arabaya koydular. Arabayı Uzza’yla Ahyo sürüyordu. [8]Bu arada Davut’la bütün İsrail halkı da Tanrı’nın önünde lir, çenk, tef, zil ve borazanlar eşliğinde ezgiler okuyarak, var güçleriyle bu olayı kutluyorlardı.

[9]Kidon’un harman yerine vardıklarında öküzler tökezledi. Bu nedenle Uzza elini uzatıp sandığı tuttu. [10]RAB

13:5 1Sa.7:1-2 13:6 Çık.25:22

sandığa elini uzatan Uzza'ya öfkelenerek onu yere çaldı. Uzza orada, Tanrı'nın önünde öldü.

[11]Davut, RAB'bin Uzza'yı cezalandırmasına öfkelendi. O günden bu yana oraya Peres-Uzza[a] denilir.

[12]Davut o gün Tanrı'dan korkarak, "Tanrı'nın Sandığı'nı nasıl yanıma getirsem?" diye düşündü. [13]Sandığı yanına, Davut Kenti'ne götüreceğine Gatlı Ovet-Edom'un evine götürdü. [14]Tanrı'nın Sandığı Gatlı Ovet-Edom'un evinde üç ay kaldı. RAB Ovet-Edom'un ailesini ve ona ait her şeyi kutsadı.

Davut'un Ailesi

(2Sa.5:11-16)

14 Sur Kralı Hiram Davut'a ulaklar ve bir saray yapmak için sedir tomrukları, taşçılar, marangozlar gönderdi. [2]Böylece Davut RAB-bin kendisini İsrail Kralı atadığını ve halkı İsrail'in hatırı için krallığını çok yücelttiğini anladı.

[3]Davut Yeruşalim'de kendine daha birçok karı aldı; bunlardan erkek ve kız çocukları oldu. [4]Davut'un Yeruşalim'de doğan çocuklarının adları şunlardı: Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, [5]Yivhar, Elişua, Elpelet, [6]Nogah, Nefek, Yafia, [7]Elişama, Belyada, Elifelet.

Filistliler Yenilgiye Uğruyor

(2Sa.5:17-25)

[8]Filistliler Davut'un İsrail Kralı olarak meshedildiğini* duyunca, bütün Filist ordusu onu aramak için yola çıktı. Bunu duyan Davut onları karşılamaya gitti. [9]Filistliler gelip Refaim Vadisi'nde baskın yapmışlardı. [10]Davut Tanrı'ya danıştı: "Filistliler'e saldırayım mı? Onları elime teslim edecek misin?"

RAB, "Saldır" dedi, "Onları eline teslim edeceğim."

[11]Bunun üzerine Davut'la adamları Baal-Perasim'e gittiler. Davut orada Filistliler'i bozguna uğrattı. Sonra, "Her şeyi yarıp geçen sular gibi, Tanrı düşmanlarımı benim elimle yarıp geçti" dedi. Bundan ötürü oraya Baal-Perasim[b] adı verildi. [12]Filistliler putlarını orada bıraktılar. Davut'un buyruğu uyarınca putlar yakıldı.

[13]Filistliler bir kez daha gelip vadiye baskın yaptılar. [14]Davut yine Tanrı'ya danıştı. Tanrı şöyle karşılık verdi: "Buradan saldırma! Onları arkadan çevirip pelesenk ağaçlarının önünden saldır. [15]Pelesenk ağaçlarının tepesinden yürüyüş sesi duyar duymaz, saldırıya geç. Çünkü ben Filist ordusunu bozguna uğratmak için önünsıra gitmişim demektir." [16]Davut Tanrı'nın kendisine buyurduğu gibi yaptı ve Filist ordusunu Givon'dan Gezer'e kadar bozguna uğrattı.

[17]Böylece Davut'un ünü her yana yayıldı. RAB bütün ulusların ondan korkmasını sağladı.

Antlaşma Sandığı'nın Yeruşalim'e Getirilişi

(2Sa.6:12-19)

15 Davut kendisine Davut Kenti'nde evler yaptı. Ardından

---

[a] *13:11 "Peres-Uzza": "Uzza'nın cezası" anlamına gelir.*

[b] *14:11 "Baal-Perasim": "Yarıp geçen Efendi" anlamına gelir.*

13:14 1Ta.26:4-5

Tanrı'nın Antlaşma Sandığı* için bir yer hazırlayıp çadır kurdu. [2]Sonra, "Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nı yalnız Leviliiler taşıyacak" dedi, "Çünkü sandığı taşımak ve sonsuza dek kendisine hizmet etmek için RAB Leviliiler'i seçti."

[3]Davut RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı hazırlamış olduğu yere getirmek için bütün İsrailliler'i Yeruşalim'de topladı. [4]Sonra Harunoğulları'yla Levililer'i bir araya getirdi:

[5]Kehatoğulları'ndan: Önder Uriel'le 120 yakını,

[6]Merarioğulları'ndan: Önder Asaya'yla 220 yakını,

[7]Gerşonoğulları'ndan: Önder Yoel'le 130 yakını,

[8]Elisafanoğulları'ndan: Önder Şemaya'yla 200 yakını,

[9]Hevronoğulları'ndan: Önder Eliel'le 80 yakını,

[10]Uzzieloğulları'ndan: Önder Amminadav'la 112 yakını.

[11]Bundan sonra Davut Kâhin Sadok'la Kâhin Aviyatar'ı, Levili Uriel'i, Asaya'yı, Yoel'i, Şemaya'yı, Eliel'i, Amminadav'ı yanına çağırdı. [12]Onlara şöyle dedi: "Siz Levili boyların başlarısınız. Levili kardeşlerinizle birlikte kendinizi kutsayın, sonra İsrail'in Tanrısı RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı hazırlamış olduğum yere getirin. [13]Çünkü geçen sefer sandığı siz taşımadığınız ve biz de kurala uygun davranmadığımız için Tanrımız RAB bize öfkelendi."

[14]Böylece kâhinlerle Levililer İsrail'in Tanrısı RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı getirmek için kendilerini kutsadılar. [15]RAB'bin sözü uyarınca ve Musa'nın onlara buyurduğu gibi, Tanrı'nın Sandığı'nın sırıklarını omuzları üzerinde taşıdılar.

[16]Davut Levili önderlere, kardeşlerinden çenk, lir ve zil gibi çalgılar eşliğinde yüksek sesle sevinçli ezgiler okuyacak ezgiciler atamalarını söyledi. [17]Levililer de Yoel oğlu Heman'ı, akrabalarından Berekya oğlu Asaf'ı, akrabaları Merarioğulları'ndan Kuşaya oğlu Etan'ı atadılar. [18]Onlara yardımcı olarak da kapı nöbetçileri kardeşlerinden Zekeriya'yı, Yaaziel'i, Şemiramot'u, Yehiel'i, Unni'yi, Eliav'ı, Benaya'yı, Maaseya'yı, Mattitya'yı, Elifelehu'yu, Mikneya'yı, Ovet-Edom'u, Yeiel'i atadılar. [19]Ezgicilerden Heman, Asaf, Etan tunç* zil; [20]Zekeriya, Aziel, Şemiramot, Yehiel, Unni, Eliav, Maaseya, Benaya tiz perdeli çenk çalmak; [21]Mattitya, Elifelehu, Mikneya, Ovet-Edom, Yeiel, Azazya sekiz telli[a] lirle önderlik yapmak üzere seçildiler. [22]Levililerin önderi Kenanya ise ezgilerden sorumluydu. Bu konuda yetenekliydi.

[23]Berekya ile Elkana Antlaşma Sandığı'nın bulunduğu yerin kapı nöbetçileriydi. [24]Şevanya, Yoşafat, Netanel, Amasay, Zekeriya, Benaya, Eliezer adındaki kâhinler Tanrı'nın Antlaşma Sandığı önünde borazan çalıyordu. Ovet-Edom ile Yehiya da Antlaşma Sandığı'nın bulunduğu yerin kapı nöbetçileriydi.

[25]Böylece Davut, İsrail ileri gelenleri ve binbaşılar RAB'bin Antlaşma

[a] *15:21 "Sekiz telli": İbranice sözcük "Pes perdeli" ya da "Oktavlı" anlamına da gelebilir.*

15:2 Yas.10:8 15:15 Çık.25:14

Sandığı'nı Ovet-Edom'un evinden sevinçle getirmeye gittiler. [26]Tanrı, RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı taşıyan Levililer'e yardım ettiği için, yedi boğa ile yedi koç kurban ettiler. [27]Davut, sandığı taşıyan Levililer, ezgiciler ve ezgilerden sorumlu olan Kenanya ince ketenden cüppeler giyinmişlerdi. Davut ince keten efod* da kuşanmıştı. [28]Böylece İsrailliler sevinç naraları atarak, boru, borazan, zil, çenk ve lirler çalarak RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı getiriyorlardı. [29]RAB'bin Antlaşma Sandığı Davut Kenti'ne varınca, Saul'un kızı Mikal pencereden baktı. Oynayıp zıplayan Kral Davut'u görünce, onu içinden küçümsedi.

16 Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nı getirip Davut'un bu amaçla kurduğu çadırın içine koydular. Tanrı'ya yakmalık sunular* ve esenlik sunuları* sundular. [2]Davut yakmalık sunuları ve esenlik sunularını sunmayı bitirince, RAB'bin adıyla halkı kutsadı. [3]Ardından erkek, kadın her İsrailli'ye birer somun ekmekle birer hurma ve üzüm pestili dağıttı.

[4]RAB'bin Antlaşma Sandığı önünde hizmet etmek, İsrail'in Tanrısı RAB'bi anmak, O'na şükretmek ve övgüler sunmak için bazı Levililer'i atadı. [5]Bunların önderi Asaf, yardımcısı Zekeriya'ydı. Öbürleri Yeiel, Şemiramot, Yehiel, Mattitya, Eliav, Benaya, Ovet-Edom ve Yeiel'di. Bunlar çenk ve lir, Asaf yüksek sesli zil, [6]Kâhin Benaya ile Yahaziel de Tanrı'nın Antlaşma Sandığı önünde sürekli borazan çalacaklardı.

Davut'un Şükür Ezgisi

(Mez.96:1-13; 105:1-15; 106:1,47-48)

[7]O gün Davut RAB'be şükretme işini ilk kez Asaf'la kardeşlerine verdi.

[8] RAB'be şükredin, O'na yakarın,
Halklara duyurun yaptıklarını!
[9] O'nu ezgilerle, ilahilerle övün,
Bütün harikalarını anlatın!
[10] Kutsal adıyla övünün,
Sevinsin RAB'be yönelenler!
[11] RAB'be ve O'nun gücüne bakın,
Durmadan O'nun yüzünü arayın!
[12-13] Ey sizler, kulu İsrail'in soyu,
Seçtiği Yakupoğulları,
O'nun yaptığı harikaları,
Olağanüstü işlerini
Ve ağzından çıkan yargıları
anımsayın!

[14] Tanrımız RAB O'dur,
Yargıları bütün yeryüzünü kapsar.
[15-16] O'nun antlaşmasını,
Bin kuşak için verdiği sözü,
İbrahim'le yaptığı antlaşmayı,
İshak için içtiği andı sonsuza dek
anımsayın.
[17-18] "Hakkınıza düşen mülk olarak
Kenan ülkesini size vereceğim"
diyerek,
Bunu Yakup için bir kural,
İsrail'le sonsuza dek geçerli bir
antlaşma yaptı.

[19] O zaman bir avuç insandınız,
Sayıca az ve ülkeye yabancıydınız.
[20] Bir ulustan öbürüne,

16:8 Mez.105:1; Yşa.12:4   16:15-16 Yar.12:7   16:15-16 Yar.26:3
16:17-18 Yar.28:13

Bir ülkeden ötekine dolaşıp
durdular.
[21] RAB kimsenin onları ezmesine
izin vermedi,
Onlar için kralları bile payladı:
[22] "Meshettiklerime* dokunmayın,
Peygamberlerime kötülük
etmeyin!" dedi.
[23] Ey bütün dünya, ezgiler söyleyin
RAB'be!
Her gün duyurun kurtarışını!
[24] Görkemini uluslara,
Harikalarını bütün halklara
anlatın!

[25] Çünkü RAB uludur, yalnız O
övgüye değer,
İlahlardan çok O'ndan korkulur.
[26] Halkların bütün ilahları bir hiçtir,
Oysa gökleri yaratan RAB'dir.
[27] Yücelik, ululuk O'nun
huzurundadır,
Güç ve sevinç O'nun konutundadır.

[28] Ey bütün halklar, RAB'bi övün,
RAB'bin gücünü, yüceliğini övün,
[29] RAB'bin görkemini adına yaraşır
biçimde övün,
Sunular getirip O'nun önüne çıkın!
Kutsal giysiler içinde RAB'be
tapının!
[30] Titreyin O'nun önünde, ey bütün
yeryüzündekiler!
Dünya sağlam kurulmuş,
sarsılmaz.
[31] Sevinsin gökler, coşsun yeryüzü,
Uluslar arasında, "RAB egemenlik
sürüyor!" densin.
[32] Gürlesin deniz içindekilerle
birlikte,
Bayram etsin kırlar ve
üzerindekiler!
[33] O zaman RAB'bin önünde
ormanın ağaçları
Sevinçle haykıracak.
Çünkü O yeryüzünü yargılamaya
geliyor.
[34] RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.
[35] Şöyle seslenin:
"Kurtar bizi, ey kurtarıcımız Tanrı,
Topla bizi, ulusların arasından
çıkar.
Kutsal adına şükredelim,
Yüceliğinle övünelim.
[36] İsrail'in Tanrısı RAB'be
Öncesizlikten sonsuza dek övgüler
olsun!"

Bütün halk, "Amin!" diyerek RAB'be övgüler sundu.

Levililer Antlaşma Sandığı'nın Hizmetine Atanıyor

[37]Davut RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* önünde günlük işlerde sürekli hizmet etmeleri için Asaf'la Levili kardeşlerini atadı. [38]Onlarla birlikte hizmet etmeleri için Ovet-Edom'la altmış sekiz Levili akrabasını da atadı. Yedutun oğlu Ovet-Edom'la Hosa kapı nöbetçileriydi.

[39]Davut Kâhin Sadok'la öbür kâhin kardeşlerini Givon'daki tapınma yerinde, RAB'bin Çadırı'nın bulunduğu yerde görevlendirdi. [40]Bunlar RAB-bin İsrail'e verdiği yasada yazılanlar uyarınca, sabah akşam, düzenli olarak yakmalık sunu* sunağında RAB'be

16:21-22 Yar.20:3-7 16:29-30 Mez.29:2; 96:8-9
16:34 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 107.1; 118:1; 136:1; Yer.33:11

sunular sunacaklardı. [41]Onlarla birlikte Heman'la Yedutun'u ve RAB'bin sonsuz sevgisi için şükretsinler diye özel olarak seçilen öbürlerini de görevlendirdi. [42]Heman'la Yedutun borazanlardan, zillerden ve Tanrı'yı öven ezgiler için gereken öbür çalgılardan sorumluydu. Yedutunoğulları'nı da kapıda nöbetçi olarak görevlendirdi. [43]Sonra herkes evine döndü. Davut da ailesini kutsamak için evine döndü.

Tanrı'nın Davut'a Verdiği Söz

(2Sa.7:1-17)

17 Davut sarayına yerleştikten sonra Peygamber Natan'a, "Bak, ben sedir ağacından yapılmış bir sarayda oturuyorum. Oysa RAB'bin Antlaşma Sandığı* bir çadırın altında duruyor!" dedi.

[2]Natan, "Tasarladığın her şeyi yap, çünkü Tanrı seninledir" diye karşılık verdi.

[3]O gece Tanrı Natan'a şöyle seslendi: [4]"Git, kulum Davut'a şöyle de: 'RAB diyor ki, oturmam için bana tapınak yapmayacaksın. [5]İsrail halkını Mısır'dan çıkardığım günden bu yana tapınakta oturmadım. Bir çadırdan öbür çadıra, orada burada konaklayarak dolaştım. [6]İsrailliler'le birlikte dolaştığım yerlerin herhangi birinde, halkımı gütmesini buyurduğum İsrail önderlerinden birine, neden bana sedir ağacından bir konut yapmadınız diye hiç sordum mu?'

[7]"Şimdi kulum Davut'a şöyle diyeceksin: 'Her Şeye Egemen RAB diyor ki, Halkım İsrail'e önder olasın diye seni otlaklardan ve koyun gütmekten aldım. [8]Her nereye gittiysen seninleydim. Önünden bütün düşmanlarını yok ettim. Adını dünyadaki büyük adamların adı gibi büyük kılacağım. [9-10]Halkım İsrail için bir yurt sağlayıp onları oraya yerleştireceğim. Bundan böyle kendi yurtlarında otursunlar, bir daha rahatsız edilmesinler. Kötü kişiler de halkım İsrail'e hakimler atadığım günden bu yana yaptıkları gibi, bir daha onlara baskı yapmasınlar. Bütün düşmanlarının sana boyun eğmesini sağlayacağım. RAB'bin senin için bir soy yetiştirecek, bilesin.

[11]" 'Sen ölüp atalarına kavuşunca, senden sonra oğullarından birini ortaya çıkarıp krallığını pekiştireceğim. [12]Benim için tapmak kuracak olan odur. Ben de onun tahtını sonsuza dek sürdüreceğim. [13]Ben ona baba olacağım, o da bana oğul olacak. Senden önceki kraldan esirgediğim sevgiyi hiçbir zaman esirgemeyeceğim. [14]Onu sonsuza dek tapmağımın ve krallığımın üzerine atayacağım; tahtı sonsuza dek sürecektir.' "

[15]Böylece Natan bütün bu sözleri ve görümleri Davut'a aktardı.

Davut'un Duası

(2Sa.7:18-29)

[16]Bunun üzerine Kral Davut gelip RAB'bin önünde oturdu ve şöyle dedi: "Ya RAB Tanrı, ben kimim, ailem nedir ki, beni bu duruma getirdin?

16:43 2Sa.6:19-20 17:11-12 Mez.132:11; Elç.2:30
17:13 2Sam.17:14; 2Ko.6:18; İbr.1:5; Va.21:7

[17]Ey Tanrı, sanki bu yetmezmiş gibi, kulunun soyunun geleceği hakkında da söz verdin. Benimle de büyük bir adammışım gibi ilgilendin, ya RAB Tanrı! [18]Kulunu onurlandırdın, ben sana başka ne diyebilirim ki! Çünkü sen kulunu tanıyorsun. [19]Ya RAB, kulunun hatırı için ve isteğin uyarınca bu büyüklüğü gösterdin ve bu büyük vaatleri bildirdin.

[20]"Ya RAB, bir benzerin yok, senden başka tanrı da yok! Bunu kendi kulaklarımızla duyduk. [21]Halkın İsrail'e benzer tek bir ulus yok dünyada. Kendi halkın olsun diye onları kurtarmaya gittin. Büyük ve görkemli işler yapmakla ün saldın. Mısır'dan kurtardığın halkın önünden ulusları kovdun. [22]Halkın İsrail'i sonsuza dek kendi halkın olarak seçtin ve sen de, ya RAB, onların Tanrısı oldun.

[23]"Şimdi, ya RAB, kuluna ve onun soyuna ilişkin verdiğin sözü sonsuza dek tut, sözünü yerine getir. [24]Öyle ki, insanlar, 'İsrail'i kayıran, Her Şeye Egemen RAB Tanrı İsrail'in Tanrısı'dır!' diyerek adını sonsuza dek ansınlar, yüceltsinler ve kulun Davut'un soyu da önünde sürsün.

[25]"Sen, ey Tanrım, ben kulun için bir soy çıkaracağını bana açıkladın. Bundan dolayı kulun önünde sana dua etme yürekliliğini buldu. [26]Ya RAB, sen Tanrı'sın! Kuluna bu iyi sözü verdin. [27]Şimdi önünde sonsuza dek sürmesi için kulunun soyunu kutsamayı uygun gördün. Çünkü, ya RAB, onu kutsadığın için sonsuza dek kutlu kılınacak."

Davut'un Başarıları

(2Sa.8:1-14)

18 Bir süre sonra, Davut Filistliler'i yenip boyunduruğu altına aldı; Gat'ı ve çevresindeki köyleri Filistliler'in yönetiminden çıkardı.

[2]Moavlılar'ı da bozguna uğrattı. Onlar Davut'un haraç ödeyen köleleri oldular.

[3]Davut Fırat'a kadar krallığını pekiştirmeye giden Sova Kralı Hadadezer'i de Hama yakınlarında yendi. [4]Bin savaş arabasını, yedi bin atlısını, yirmi bin yaya askerini ele geçirdi. Yüz savaş arabası için gereken atların dışındaki bütün atları da sakatladı.

[5]Sova Kralı Hadadezer'e yardıma gelen Şam Aramlıları'ndan yirmi iki bin kişiyi öldürdü. [6]Sonra Şam Aramlıları'nın ülkesine askeri birlikler yerleştirdi. Onlar da Davut'un haraç ödeyen köleleri oldular. RAB Davut'u gittiği her yerde zafere ulaştırdı.

[7]Davut Hadadezer'in komutanlarının taşıdığı altın kalkanları alıp Yeruşalim'e götürdü. [8]Ayrıca Hadadezer'in yönetimindeki Tivhat ve Kun kentlerinden bol miktarda tunç* aldı. Süleyman bunu havuz, sütunlar ve çeşitli eşyalar yapmak için kullandı.

[9]Hama Kralı Tou, Davut'un Sova Kralı Hadadezer'in bütün ordusunu bozguna uğrattığını duydu. [10]Tou Kral Davut'u selamlamak ve Hadadezer'le savaşıp yendiği için kutlamak üzere oğlu Hadoram'ı ona gönderdi. Çünkü Tou Hadadezer'le sürekli savaşmıştı. Hadoram Davut'a her türlü

18:8 1Kr.7:40-47; 2Ta.4:11-18

altın, gümüş, tunç armağanlar getirdi. [11]Kral Davut bu armağanları bütün uluslardan –Edom, Moav, Ammonlular, Filistliler ve Amalekliler'den– ele geçirdiği altın ve gümüşle birlikte RAB'be adadı.

[12]Seruya oğlu Avişay Tuz Vadisi'nde on sekiz bin Edomlu öldürdü.

[13]Edom'a askeri birlikler yerleştirdi. Edomlular'ın tümü Davut'un köleleri oldular. RAB Davut'u gittiği her yerde zafere ulaştırdı.

Davut'un Görevlileri

(2Sa.8:15-18)

[14]Bütün İsrail'de krallık yapan Davut halkına doğruluk ve adalet sağladı. [15]Seruya oğlu Yoav ordu komutanı, Ahilut oğlu Yehoşafat devlet tarihçisiydi. [16]Ahituv oğlu Sadok'la Aviyatar oğlu Ahimelek kâhin, Şavşa yazmandı. [17]Yehoyada oğlu Benaya Keretliler'le Peletliler'in* komutanıydı. Davut'un oğulları da sarayda yüksek görevlere atanmışlardı.

Davut Ammonlular'la Aramlılar'ı Yenilgiye Uğratıyor

(2Sa.10:1-19)

19 Bir süre sonra Ammon Kralı Nahaş öldü, yerine oğlu kral oldu. [2]Davut, "Babası bana iyilik ettiği için ben de Nahaş oğlu Hanun'a iyilik edeceğim" diye düşünerek, babasının ölümünden dolayı baş sağlığı dilemek için Hanun'a ulaklar gönderdi.

Davut'un ulakları Hanun'a baş sağlığı dilemek için Ammonlular'ın ülkesine varınca, [3]Ammon önderleri Hanun'a şöyle dediler: "Davut sana baş sağlığı dileyen bu adamları gönderdi diye babana saygı duyduğunu mu sanıyorsun? Bu ulaklar ülkeyi araştırmak, casusluk etmek, yıkmak için buraya geldiler."

[4]Bunun üzerine Hanun Davut'un ulaklarını yakalattı. Sakallarını tıraş edip giysilerinin kalçayı kapatan kesimini ortadan kesti ve onları öylece gönderdi.

[5]Davut bunu duyunca, ulakları karşılamak üzere adamlar gönderdi. Çünkü ulaklar çok utanıyorlardı. Kral, "Sakalınız uzayıncaya dek Eriha'da kalın, sonra dönün" diye buyruk verdi.

[6]Ammonlular Davut'un nefretini kazandıklarını anlayınca, Hanun'la Ammonlular Aram-Naharayim, Aram-Maaka ve Sova'dan savaş arabalarıyla atlılar kiralamak için bin talant[a] gümüş gönderdiler. [7]Otuz iki bin savaş arabası ve Maaka Kralı'yla askerlerini kiraladılar. Maaka Kralı'yla askerleri gelip Medeva'nın yakınında ordugah kurdular. Ammonlular da savaşmak üzere kentlerinden çıkıp bir araya geldiler. [8]Davut bunu duyunca, Yoav'ı ve güçlü adamlardan oluşan bütün ordusunu onlara karşı gönderdi. [9]Ammonlular çıkıp kent kapısında savaş düzeni aldılar. Yardıma gelen krallar da kırda savaş düzenine girdiler.

[10]Önde, arkada düşman birliklerini gören Yoav, İsrail'in en iyi askerlerinden bazılarını seçerek Aramlılar'ın karşısına yerleştirdi. [11]Geri kalan birlikleri de kardeşi Avişay'ın

---

[a] ***19:6 "Bin talant": Yaklaşık 34.5 ton.***

18:12 Mez.60 başlık

komutasına vererek Ammonlular’a karşı yerleştirdi. [12]Yoav, “Aramlılar benden güçlü çıkarsa, yardımıma gelirsin” dedi, “Ama Ammonlular senden güçlü çıkarsa, ben sana yardıma gelirim. [13]Güçlü ol! Halkımızın ve Tanrımız’ın kentleri uğruna yürekli olalım! RAB gözünde iyi olanı yapsın.”

[14]Yoav’la yanındakiler Aramlılar’a karşı savaşmak için ileri atılınca, Aramlılar onlardan kaçtı. [15]Aramlılar’ın kaçıştığını gören Ammonlular da Yoav’ın kardeşi Avişay’dan kaçarak kente girdiler. Yoav ise Yeruşalim’e döndü.

[16]İsrailliler’in önünde bozguna uğradıklarını gören Aramlılar, ulaklar gönderip Fırat Irmağı’nın karşı yakasında, Hadadezer’in ordu komutanı Şofak’ın komutasındaki Aramlılar’ı çağırdılar.

[17]Davut bunu duyunca, bütün İsrail ordusunu topladı. Şeria Irmağı’ndan geçerek onlara doğru ilerleyip karşılarında savaş düzeni aldı. Davut savaşmak için düzen alınca, Aramlılar onunla savaştılar. [18]Ne var ki, Aramlılar İsrailliler’in önünden kaçtılar. Davut onlardan yedi bin savaş arabası sürücüsü ile kırk bin yaya asker öldürdü. Ordu komutanı Şofak’ı da öldürdü. [19]Hadadezer’in buyruğundaki krallar İsrailliler’in önünde bozguna uğradıklarını görünce, Davut’la barış yaparak ona boyun eğdiler. Aramlılar bundan böyle Ammonlular’a yardım etmekten kaçındılar.

Rabba Kenti Ele Geçiriliyor

(2Sa.11:1; 12:26-31)

20 İlkbaharda, kralların savaşa gittiği dönemde Yoav, komutasındaki orduyla birlikte yola çıktı. Ammonlular’ın ülkesini yerle bir edip Rabba Kenti’ni kuşatırken Davut Yeruşalim’de kalıyordu. Yoav Rabba Kenti’ne saldırıp onu yerle bir etti. [2]Davut Ammon Kralı’nın[a] başındaki tacı aldı. Değerli taşlarla süslü, ağırlığı bir talant[b] altını bulan tacı Davut’un başına koydular. Davut kentten çok miktarda mal yağmalayıp götürdü. [3]Orada yaşayan halkı dışarı çıkarıp testereyle, demir kazma ve baltayla yapılan işlerde çalıştırdı[c]. Davut bunu bütün Ammon kentlerinde uyguladı. Sonra ordusuyla birlikte Yeruşalim’e döndü.

Filistliler’e Karşı Savaş

(2Sa.21:15-22)

[4]Bir süre sonra Filistliler’le Gezer’de savaş çıktı. Bu savaş sırasında Huşalı Sibbekay, Rafa soyundan Sippay’ı öldürünce, Filistliler boyun eğdiler.

[5]İsrailliler’le Filistliler arasında çıkan bir başka savaşta Yair oğlu Elhanan, Gatlı Golyat’ın kardeşi Lahmi’yi öldürdü. Golyat’ın mızrağının sapı dokumacı tezgahının sırığı gibiydi.

[a] *20:2 “Ammon Kralı’nın” ya da “Ammon’un ilahı Molek’in*”.*

[b] *20:2 “Bir talant”: Yaklaşık 34.5 kg.*

[c] *20:3 “Yapılan işlerde çalıştırdı” (bkz. 2Sa.15:31), Masoretik metin “Kesti”.*

20:1 2Sa.11:1   20:5 1Sa.17:4-7

[6]Gat'ta bir kez daha savaş çıktı. Orada dev gibi bir adam vardı. Elleri, ayakları altışar parmaklıydı. Toplam yirmi dört parmağı vardı. O da Rafa soyundandı. [7]Adam İsrailliler'e meydan okuyunca, Davut'un kardeşi Şima'nın oğlu Yonatan onu öldürdü.

[8]Bunlar Gat'taki Rafa soyundandı. Davut'la adamları tarafından öldürüldüler.

Davut Sayım Yapıyor

(2Sa.24:1-25)

21 Şeytan İsrailliler'e karşı çıkıp İsrail'de sayım yapması için Davut'u kışkırttı. [2]Davut Yoav'la halkın önderlerine, "Gidin, Beer-Şeva'dan Dan'a dek İsrailliler'i sayın" dedi, "Sonra bana bilgi verin ki, halkın sayısını bileyim."

[3]Ama Yoav, "RAB halkını yüz kat daha çoğaltsın" diye karşılık verdi, "Ey efendim kral, bunlar hepsi senin kulların değil mi? Efendim neden bunu istiyor? Neden İsrail'i suça sürüklüyor?"

[4]Gelgelelim kralın sözü Yoav'ın sözünden baskın çıktı. Böylece Yoav kralın yanından ayrılıp İsrail'in her yanını dolaşmaya gitti. Sonra Yeruşalim'e dönerek [5]sayımın sonucunu Davut'a bildirdi: İsrail'de kılıç kuşanabilen bir milyon yüz bin, Yahuda'daysa dört yüz yetmiş bin kişi vardı.

[6]Yoav Levililer'le Benyaminliler'i saymadı; çünkü kralın bu konudaki buyruğunu benimsememişti. [7]Tanrı da yapılanı uygun görmedi ve bu yüzden İsrailliler'i cezalandırdı.

[8]Davut Tanrı'ya, "Bunu yapmakla büyük günah işledim!" dedi, "Lütfen kulunun suçunu bağışla. Çünkü çok akılsızca davrandım."

[9]RAB Davut'un bilicisi* Gad'a şöyle dedi: [10]"Gidip Davut'a de ki, 'RAB şöyle diyor: Önüne üç seçenek koyuyorum. Bunlardan birini seç de sana onu yapayım.'"

[11]Gad Davut'a gidip şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Hangisini istiyorsun? [12]Üç yıl kıtlık mı? Yoksa kılıçla seni kovalayan düşmanlarının önünde üç ay kaçıp yok olmak mı? Ya da RAB'bin kılıcının ve RAB'bin meleğinin bütün İsrail ülkesine üç gün salgın hastalık salmasını mı?' Beni gönderene ne yanıt vereyim, şimdi iyice düşün."

[13]Davut, "Sıkıntım büyük" diye yanıtladı, "İnsan eline düşmektense, RAB'bin eline düşeyim. Çünkü O'nun acıması çok büyüktür."

[14]Bunun üzerine RAB İsrail ülkesine salgın hastalık gönderdi. Yetmiş bin İsrailli öldü. [15]Tanrı Yeruşalim'i yok etmek için bir melek gönderdi. Ama melek yıkıma başlayacağı sırada RAB onu gördü. Göndereceği yıkımdan vazgeçerek halkı yok eden meleğe, "Yeter artık! Elini çek" dedi. RAB'bin meleği Yevuslu Ornan'ın harman yerinde duruyordu.

[16]Davut başını kaldırıp baktı. Elinde yalın bir kılıç olan RAB'bin meleğini gördü. Melek elini Yeruşalim'in üzerine uzatmış, yerle gök arasında duruyordu. Çula sarınmış Davut'la halkın ileri gelenleri yüzüstü yere kapandılar.

[17]Davut Tanrı'ya şöyle seslendi: "Halkın sayılmasını buyuran ben değil miydim? Günah işleyen benim, kötülük yapan benim. Ama bu koyunlar ne

yaptı ki? Ya RAB Tanrım, ne olur beni ve babamın soyunu cezalandır. Bu salgın hastalığı halkın üzerinden kaldır."

[18]RAB'bin meleği Gad'a, Davut-un Yevuslu Ornan'ın harman yerine gidip RAB'be bir sunak kurmasını buyurdu. [19]Davut RAB'bin adıyla konuşan Gad'ın sözü uyarınca oraya gitti. [20]Harman yerinde buğday döverken, Ornan arkasına dönüp meleği gördü. Yanındaki dört oğlu gizlendi. [21]Davut'un yaklaştığını gören Ornan, harman yerinden çıktı, varıp Davut'un önünde yüzüstü yere kapandı.

[22]Davut Ornan'a, "RAB'be bir sunak kurmak üzere harman yerini bana sat" dedi, "Öyle ki, salgın hastalık halkın üzerinden kalksın. Harman yerini bana tam değerine satacaksın."

[23]Ornan, "Senin olsun!" diye karşılık verdi, "Efendim kral uygun gördüğünü yapsın. İşte yakmalık sunular* için öküzleri, odun olarak dövenleri, tahıl sunusu* olarak buğday veriyorum. Hepsini veriyorum."

[24]Ne var ki, Kral Davut, "Olmaz!" dedi, "Tam değerini ödeyip alacağım. Çünkü senin olanı RAB'be vermem. Karşılığını ödemeden yakmalık sunu sunmam."

[25]Böylece Davut harman yeri için Ornan'a altı yüz şekel[a] altın ödedi. [26]Davut orada RAB'be bir sunak kurup yakmalık sunuları ve esenlik sunularını* sundu. RAB'be yakardı. RAB yakmalık sunu sunağında gökten gönderdiği ateşle onu yanıtladı.

[27]Bundan sonra RAB meleğe kılıcını kınına koymasını buyurdu. Melek buyruğa uydu. [28]RAB'bin kendisine Yevuslu Ornan'ın harman yerinde yanıt verdiğini gören Davut, orada kurbanlar kesti. [29]Musa'nın çölde RAB için yaptığı çadırla yakmalık sunu sunağı o sırada Givon'daki tapınma yerindeydi. [30]Ama Davut Tanrı'ya danışmak için oraya gidemedi. Çünkü RAB'bin meleğinin kılıcından korkuyordu.

22 Davut, "RAB Tanrı'nın Tapınağı ve İsrail için yakmalık sunu sunağı burada olacak" dedi.

Tapınak için Hazırlıklar

[2]Davut İsrail'de yaşayan yabancıların toplanmasını buyurdu. Tanrı'nın Tapınağı'nı kurmak için onları yontma taşlar hazırlamakla görevlendirdi. [3]Giriş kapılarının çivileri ve kenetleri için çok miktarda demir, tartılamayacak kadar çok tunç* sağladı. [4]Ayrıca sayısız sedir tomruğu da sağladı. Çünkü Saydalılar'la Surlular Davut'a çok sedir tomruğu getirmişlerdi.

[5]Davut, "Oğlum Süleyman genç ve deneyimsiz" dedi, "RAB için kurulacak tapınak bütün ulusların gözünde çok büyük, ünlü ve görkemli olmalı. Onun için hazırlık yapmalıyım." Böylece, ölmeden önce, tapınağın yapımı için büyük hazırlık yaptı.

[6]Davut, oğlu Süleyman'ı yanına çağırdı. Onu İsrail'in Tanrısı RAB için bir tapınak kurmakla görevlendirdi. [7]Sonra Süleyman'a şöyle dedi: "Oğlum, Tanrım RAB'bin adına bir tapınak kurmak istedim. [8]Ama RAB

---

[a] *21:25 "Altı yüz şekel": Yaklaşık 6.9 kg.*

22:7-10 2Sa.7:1-16; 1Ta.17:1-14

bana, 'Sen çok kan döktün, büyük savaşlara katıldın' dedi, 'Benim adıma tapınak kurmayacaksın. Çünkü yeryüzünde gözümün önünde çok kan döktün. [9]Ama barışsever bir oğlun olacak. Onu her yandan kuşatan düşmanlarından kurtarıp rahata kavuşturacağım. Adı Süleyman[a] olacak. Onun döneminde İsrail'in barış ve güvenlik içinde yaşamasını sağlayacağım. [10]Adıma bir tapınak kuracak olan odur. O bana oğul olacak, ben de ona baba olacağım. Onun krallığının tahtını İsrail'de sonsuza dek sürdüreceğim.'

[11]"Şimdi, oğlum, RAB seninle olsun; Tanrın RAB kendisine tapınak kurman için verdiği söz uyarınca, seni başarılı kılsın. [12]Tanrın RAB seni İsrail'e önder atadığı zaman yasasını yerine getirmen için sana sağgörü ve anlayış versin. [13]RAB'bin İsrail'e Musa aracılığıyla verdiği kurallara, ilkelere dikkatle uyarsan, başarılı olacaksın. Güçlü ve yürekli ol! Korkma, yılma!

[14]"İşte sıkıntılar içinde RAB'bin Tapınağı için yüz bin talant[b] altın, bir milyon talant[c] gümüş, tartılamayacak kadar çok miktarda tunç, demir, tomruk ve taş sağladım. Sen de bunlara ekleyebilirsin. [15]Birçok işçin var. Taşçıların, duvarcıların, marangozların ve her tür işte hünerli adamların var. [16]Ölçülemeyecek kadar altının, gümüşün, tuncun, demirin de var. Haydi, işi başlat. RAB seninle olsun!"

[17]Davut bütün İsrail önderlerine oğlu Süleyman'a yardım etmelerini buyurdu. [18]Onlara, "Tanrınız RAB sizinle değil mi?" dedi, "Her yanda sizi rahata kavuşturmadı mı? Çünkü bu ülkede yaşayanları elime teslim etti. Bu yüzden ülke RAB'bin ve halkının yönetimi altındadır. [19]Şimdi yüreğinizi ve canınızı Tanrınız RAB'be adayarak O'na yönelin. RAB Tanrı'nın Tapınağı'nı yapmaya başlayın. Öyle ki, RAB'bin adına kuracağınız tapmağa RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* ve Tanrı'ya ait kutsal eşyaları getiresiniz."

23 Davut çok yaşlanınca, oğlu Süleyman'ı İsrail Kralı yaptı.

Levililer'in Görevleri

[2]Davut İsrail'in bütün önderlerini, kâhinleri, Levililer'i bir araya topladı. [3]Otuz ve daha yukarı yaştaki Levililer sayıldı. Toplamı otuz sekiz bin erkekti. [4]Bunlardan yirmi dört bini RAB'bin Tapınağı'nın işlerini gözetecek, altı bini memur ve yargıç olacaktı; [5]dört bini kapı nöbetçisi olacak, dört bini de Davut'un RAB'bi övmek için sağladığı çalgıları çalacaktı.

[6]Davut Levililer'i Levi'nin oğullarına göre bölümlere ayırdı: Gerşon, Kehat, Merari.

[7]Gerşonlular: Ladan, Şimi.

[8]Ladan'ın oğulları: İlk oğlu Yehiel, Zetam, Yoel. Toplam üç kişiydi.

---

[a] *22:9 "Süleyman": İbranice "Barış" sözcüğüyle aynı kökten gelmektedir.*
[b] *22:14 "Yüz bin talant": Yaklaşık 3450 ton.*
[c] *22:14 "Bir milyon talant": Yaklaşık 34500 ton.*
22:13 Yşu.1:6-9 23:1 1Kr.1:1-40

[9]Bunlar Ladan boyunun boy başlarıydı. Şimi'nin oğulları: Şelomit, Haziel, Haran. Toplam üç kişiydi.

[10]Şimi'nin öbür oğulları: Yahat, Ziza, Yeuş, Beria. Bu dördü Şimi'nin oğullarıydı. [11]Yahat ilk, Ziza ikinci oğuldu. Ancak Yeuş'la Beria'nın çok sayıda oğulları olmadığı için bir boy sayıldılar.

[12]Kehat'ın oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel. Toplam dört kişi.

[13]Amram'ın oğulları: Harun, Musa. Harun'la oğulları en kutsal eşyaları korumak, RAB'bin önünde buhur yakmak, O'na hizmet etmek ve sonsuza dek O'nun adına halkı kutsamak için atandılar. [14]Tanrı adamı Musa'nın oğulları da Levi oymağından sayıldı.

[15]Musa'nın oğulları: Gerşom, Eliezer.

[16]Gerşom'un oğulları: Önder Şevuel.

[17]Eliezer'in oğlu: Önder Rehavya. Eliezer'in başka oğlu yoktu. Rehavya'nınsa birçok oğlu vardı.

[18]Yishar'ın oğulları: Önder Şelomit.

[19]Hevron'un oğulları: İlk oğlu Yeriya, ikincisi Amarya, üçüncüsü Yahaziel, dördüncüsü Yekamam.

[20]Uzziel'in oğulları: İlk oğlu Mika, ikincisi Yişşiya.

[21]Merari'nin oğulları: Mahli, Muşi. Mahli'nin oğulları: Elazar, Kiş.

[22]Elazar oğul sahibi olmadan öldü. Ama kızları vardı. Amcaları Kiş'in oğulları onlarla evlendi.

[23]Muşi'nin oğulları: Mahli, Eder, Yeremot. Toplam üç kişi.

[24]Boylarına göre Levioğulları bunlardı. Boy başlarının her biri kendi adıyla sayıldı. Yirmi ve daha yukarı yaştaki Levililer, RAB'bin Tapınağı'nın işlerinde görev aldılar. [25]Çünkü Davut, "İsrail'in Tanrısı RAB halkını rahata kavuşturdu" demişti, "Yeruşalim'i de sonsuza dek kendine konut seçti. [26]Onun için Levililer'in RAB-bin Çadırı'nı ve tapınma hizmetinde kullanılan eşyaları taşımalarına artık gerek yok." [27]Davut'un son buyruğu uyarınca, yirmi ve daha yukarı yaştaki Levililer sayıldı.

[28]Levililer'in görevi RAB'bin Tapınağı'nın hizmetinde Harunoğulları'na yardım etmekti: Avlulardan, odalardan, kutsal eşyaların arınmasından ve Tanrı'nın Tapınağı'ndaki öbür hizmetlerden sorumluydular. [29]Adak ekmeklerinden*, tahıl sunusu* için kullanılan ince undan, mayasız ince ekmekten, sacda pişirilen yiyeceklerden ve zeytinyağıyla karıştırılan sunulardan, her tür hacim ve uzunluk ölçülerinden onlar sorumluydu. [30]RAB'be şükretmek, övgüler sunmak üzere her sabah ve akşam tapınakta hazır bulunacaklardı. [31]Şabat Günü*, Yeni Ay Töreni ve öbür bayramlarda RAB'be yakmalık sunular* sunulduğunda da hazır bulunacaklardı. RAB'bin önünde, kendileri için belirlenen ilkeler uyarınca uygun sayıda sürekli hizmet edeceklerdi.

[32]Böylece Levililer Buluşma Çadırı'na ve kutsal yere bakma, RAB'bin Tapınağı'nın hizmetinde kardeşleri Harunoğulları'na yardım etme görevini üstlendiler.

23:13 Çık.28:1 23:26 Yas.10:8 23:28-32 Say.3:5-9

Kâhinlerin Görevleri

24 Harunoğulları'nın bağlı oldukları bölükler: Harun'un oğulları: Nadav, Avihu, Elazar, İtamar. [2]Nadav'la Avihu babalarından önce, oğul sahibi olamadan öldüler. Onun için Elazar'la İtamar kâhinlik yaptılar. [3]Davut Elazar soyundan Sadokla İtamar soyundan Ahimelek'in yardımıyla Harunoğulları'nı yaptıkları göreve göre bölüklere ayırdı. [4]Elazaroğulları arasında İtamaroğulları'ndan daha çok önder olduğundan, buna göre bölündüler: Elazaroğulları'ndan on altı boy başı, İtamaroğulları'ndan ise sekiz boy başı çıktı. [5]Gerek Elazaroğulları, gerekse İtamaroğulları arasında kutsal yerden ve Tanrı'yla ilgili hizmetlerden sorumlu önderler vardı. Bu yüzden atanmaları kayırılmaksızın kurayla yapıldı.

[6]Levili Netanel oğlu Yazman Şemaya, kralın ve görevlileri Kâhin Sadok, Aviyatar oğlu Ahimelek, kâhinler ve Levililer'in boy başlarının gözü önünde kura çekimini kaydetti. Kura sırayla, bir Elazar ailesinden, bir İtamar ailesinden çekildi.

[7] Birinci kura Yehoyariv'e düştü,
İkincisi Yedaya'ya.
[8] Üçüncüsü Harim'e,
Dördüncüsü Seorim'e,
[9] Beşincisi Malkiya'ya,
Altıncısı Miyamin'e,
[10] Yedincisi Hakkos'a,
Sekizincisi Aviya'ya,
[11] Dokuzuncusu Yeşu'ya,
Onuncusu Şekanya'ya,
[12] On birincisi Elyaşiv'e,
On ikincisi Yakim'e,
[13] On üçüncüsü Huppa'ya,
On dördüncüsü Yeşevav'a,
[14] On beşincisi Bilga'ya,
On altıncısı İmmer'e,
[15] On yedincisi Hezir'e,
On sekizincisi Happises'e,
[16] On dokuzuncusu Petahya'ya,
Yirmincisi Yehezkel'e,
[17] Yirmi birincisi Yakin'e,
Yirmi ikincisi Gamul'a,
[18] Yirmi üçüncüsü Delaya'ya,
Yirmi dördüncüsü Maazya'ya düştü.

[19]İsrail'in Tanrısı RAB'bin buyruğu uyarınca ataları Harun'un verdiği ilkelere göre RAB'bin Tapınağı'na gidip görev yapma sırası buydu.

[20]Öbür Levililer:
Amramoğulları'ndan Şuvael,
Şuvaeloğulları'ndan Yehdeya.

[21]Rehavyaoğulları'ndan önder Yişşiya.

[22]Yisharoğulları'ndan Şelomot,
Şelomotoğulları'ndan Yahat.

[23]Hevron'un oğulları: İlk oğlu Yeriya, ikincisi Amarya, üçüncüsü Yaaziel, dördüncüsü Yekamam.

[24]Uzziel'in oğlu: Mika.
Mika'nın oğlu: Şamir.

[25]Mika'nın kardeşi: Yişşiya.
Yişşiya'nın oğlu: Zekeriya.

[26]Merarioğulları: Mahli, Muşi, Yaaziya.

[27]Merari'nin torunlarından Yaaziya'nın oğulları: Şoham, Zakkur, İvri.

[28]Mahli'den: Elazar. Elazar'ın oğlu olmadı.

[29]Kiş'ten: Kiş oğlu Yerahmeel.

[30]Muşi'nin oğulları: Mahli, Eder,

24:2 Lev.10:1-2 *24:10 Luk.1:5*

Yerimot.

Levi soyundan gelen boylar bunlardır. [31] Bunlar da kardeşleri Harunoğulları gibi, Kral Davut'un, Sadok'un, Ahimelek'in, kâhinler ve Levililer'in boy başlarının gözü önünde kura çekti. Büyük boy başları da, kardeşleri olan küçük boy başları da kura çektiler.

Ezgiciler

25 Davut'la ordu komutanları hizmet için Asaf'ın, Heman'ın, Yedutun'un bazı oğullarını ayırdılar. Bunlar lir, çenk ve ziller eşliğinde peygamberlikte bulunacaklardı. Bu göreve atananların listesi şuydu:

[2] Asaf'ın oğullarından: Zakkur, Yusuf, Netanya, Aşarela. Bunlar kralın buyruğu uyarınca peygamberlikte bulunan Asaf'ın yönetimi altındaydılar.

[3] Yedutun'un oğullarından: Gedalya, Seri, Yeşaya, Şimi, Haşavya, Mattitya. Toplam altı kişiydi. Lir eşliğinde peygamberlikte bulunan, RAB'be şükür ve övgü sunan babaları Yedutun'un sorumluluğu altındaydılar.

[4] Heman'ın oğullarından: Bukkiya, Mattanya, Uzziel, Şevuel, Yerimot, Hananya, Hanani, Eliata, Giddalti, Romamti-Ezer, Yoşbekaşa, Malloti, Hotir, Mahaziot. [5] Hepsi kralın bilicisi* Heman'ın oğullarıydı. Tanrı'nın sözü uyarınca bu oğullar Heman'ı güçlendirmek için ona verilmişti. Tanrı Heman'a on dört oğulla üç kız verdi. [6] Bunların tümü babalarının sorumluluğu altında RAB Tanrı'nın Tapınağı'nda hizmet etmek için zil, çenk ve lirler eşliğinde ezgi söylerdi. Asaf, Yedutun, Heman kralın sorumluluğu altındaydı. [7] RAB'be ezgi okumak için eğitilmiş yetenekli Levililer'in toplamı 288 kişiydi. [8] Bunların her biri, büyük küçük, öğretmen öğrenci ayrımı yapılmaksızın, görev dağıtımı için kura çekti.

[9] Birinci kura Asaf soyundan Yusuf'a düştü; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi[a].

İkincisi Gedalya'ya; kendisi, kardeşleri ve oğullarıyla birlikte 12 kişi.

[10] Üçüncüsü Zakkur'a; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[11] Dördüncüsü Yisri'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[12] Beşincisi Netanya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[13] Altıncısı Bukkiya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[14] Yedincisi Yesarela'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[15] Sekizincisi Yeşaya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[16] Dokuzuncusu Mattanya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[17] Onuncusu Şimi'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[18] On birincisi Azarel'e; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[19] On ikincisi Haşavya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[20] On üçüncüsü Şuvael'e; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[21] On dördüncüsü Mattitya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[22] On beşincisi Yeremot'a; oğulları

---

[a] *25:9 Septuaginta "Oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi". Bu tümce Masoretik metinde geçmemektedir.*

ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[23]On altıncısı Hananya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[24]On yedincisi Yoşbekaşa'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[25]On sekizincisi Hanani'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[26]On dokuzuncusu Malloti'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[27]Yirmincisi Eliata'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[28]Yirmi birincisi Hotir'e; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[29]Yirmi ikincisi Giddalti'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[30]Yirmi üçüncüsü Mahaziot'a; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

[31]Yirmi dördüncüsü Romamti-Ezer'e; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

Tapınak Kapı Nöbetçileri

26 Kapı nöbetçilerinin bölükleri: Korahlılar'dan: Asafoğulları'ndan Kore oğlu Meşelemya.

[2]Meşelemya'nın oğulları: İlk oğlu Zekeriya, ikincisi Yediael, üçüncüsü Zevadya, dördüncüsü Yatniel, [3]beşincisi Elam, altıncısı Yehohanan, yedincisi Elyehoenay.

[4]Ovet-Edom'un oğulları: İlk oğlu Şemaya, ikincisi Yehozavat, üçüncüsü Yoah, dördüncüsü Sakâr, beşincisi Netanel, [5]altıncısı Ammiel, yedincisi İssakar, sekizincisi Peulletay. Çünkü Tanrı Ovet-Edom'u kutsamıştı.

[6]Ovet-Edom'un oğlu Şemaya'nın oğulları vardı. Bunlar yetenekli olduklarından boy başlarıydılar. [7]Şemaya'nın oğulları: Otni, Refael, Ovet, Elzavat. Şemaya'nın akrabaları Elihu ile Şemakya da yiğit adamlardı. [8]Bunların tümü Ovet-Edom soyundandı. Onlar da, oğullarıyla akrabaları da yiğit, görevlerinde becerikli kişilerdi. Ovet-Edom soyundan 62 kişi vardı.

[9]Meşelemya'nın 18 becerikli oğlu ve akrabası vardı.

[10]Merarioğulları'ndan Hosa'nın oğulları: İlki Şimri'ydi. –Şimri ilk oğul olmadığı halde babası onu önder atamıştı.– [11]İkincisi Hilkiya, üçüncüsü Tevalya, dördüncüsü Zekeriya. Hosa'nın oğullarıyla akrabalarının toplamı 13 kişiydi.

[12]RAB'bin Tapınağı'nda Levili kardeşleri gibi görev yapan kapı nöbetçisi bölükler ve başlarındaki adamlar bunlardır. [13]Her kapı için her aile büyük, küçük ayırmadan kura çekti.

[14]Kurada Doğu Kapısı Şelemya'ya düştü. Sonra bilge bir danışman olan oğlu Zekeriya için kura çekildi. Ona Kuzey Kapısı düştü. [15]Güney Kapısı Ovet-Edom'a, depo için çekilen kura da oğullarına düştü. [16]Batı Kapısı ile yukarı yol üzerindeki Şalleket Kapısı için çekilen kuralar Şuppim'le Hosa'ya düştü.

Her ailenin nöbet zamanları sırayla birbirini izliyordu.

[17]Doğu Kapısı'nda günde altı, Kuzey Kapısı'nda dört, Güney Kapısı'nda dört, depolarda da ikişerden dört Levili nöbetçi vardı. [18]Batı Kapısı'na bakan avlu içinse, yolda dört, avluda iki nöbetçi bekliyordu.

[19]Korah ve Merari soyundan gelen kapı nöbetçilerinin bölükleri bunlardı.

26:4-5 2Sa.6:11; 1Ta.13:14; 27:23

Hazinelerden Sorumlu Kişiler

[20]Levili Ahiya Tanrı'nın Tapınağı'nın hazinelerinden ve Tanrı'ya adanmış armağanlardan sorumluydu. [21]Ladanoğulları: Ladan soyundan gelen Gerşonoğulları, Ladan boyunun boy başları Gerşonlu Yehieli ve oğullarıydı.

[22]Yehieli'nin oğulları: Zetam'la kardeşi Yoel. Bunlar RAB'bin Tapınağı'nın hazinelerinden sorumluydu.

[23]Amram, Yishar, Hevron, Uzziel soylarından şu kişilere görev verildi:

[24]Musa oğlu Gerşom'un soyundan Şevuel tapınak hazinelerinin baş sorumlusuydu.

[25]Eliezer soyundan gelen kardeşleri: Rehavya Eliezer'in oğluydu, Yeşaya Rehavya'nın oğluydu, Yoram Yeşaya'nın oğluydu, Zikri Yoram'ın oğluydu, Şelomit Zikri'nin oğluydu. [26]Şelomit'le kardeşleri boy başlarının, Kral Davut'un binbaşılarının, yüzbaşılarının ve öbür ordu komutanlarının verdiği armağanların saklandığı hazinelerden sorumluydular. [27]Bunlar savaşta yağmalanan mallardan bir kısmını RAB'bin Tapınağı'nın onarımı için ayırdılar. [28]Bilici* Samuel'in, Kiş oğlu Saul'un, Ner oğlu Avner'in, Seruya oğlu Yoav'ın verdiği armağanlarla öbür armağanlardan da Şelomit'le kardeşleri sorumluydu.

Levililer'in Öbür Görevleri

[29]Yisharlılar'dan: Kenanya ile oğulları İsrail'de memur ve yargıç olarak tapınak dışındaki işlere bakmakla görevlendirildiler.

[30]Hevronlular'dan: Haşavya ile kardeşleri –bin yedi yüz yiğit adam– RAB'bin işlerine ve kralın hizmetine bakmak için İsrail'in Şeria Irmağı'nın batı yakasında kalan bölgesine atanmıştı. [31]Aile soy kütüğündeki kayıtlara göre Yeriya Hevronlular'ın boy başıydı. Davut'un krallığının kırkıncı yılında kayıtlar incelendi ve Gilat'taki Yazer'de Hevronlular arasında yiğit savaşçılar bulundu. [32]Yeriya'nın aile başları olan iki bin yedi yüz akrabası vardı. Kral Davut bu yiğit adamları Tanrı'nın ve kralın işlerine bakmaları için Rubenliler'e, Gadlılar'a, Manaşşe oymağının yarısına yönetici olarak atadı.

Ordudaki Görevliler

27 İsrail'de görev yapan İsrailli boy başlarının, binbaşılarla yüzbaşıların ve görevlilerin listesi. Bunlar değişen birliklerde yıl boyunca aydan aya her konuda krala hizmet ederlerdi. Her birlik 24 000 kişiden oluşurdu.

[2]Birinci ay* için birinci birliğin komutanı Zavdiel oğlu Yaşovam'dı. Komutasındaki birlik 24 000 kişiden oluşuyordu. [3]Birinci ay için görevlendirilen ordunun başkomutanı Yaşovam, Peres soyundandı.

[4]İkinci ay için ikinci birliğin komutanı Ahohlu Doday'dı. Miklot bu birliğin baş görevlisiydi. Doday komutasındaki birlik 24 000 kişiden oluşuyordu.

[5]Üçüncü ay için üçüncü birliğin komutanı Kâhin Yehoyada oğlu önder Benaya'ydı. Komutasındaki birlik 24 000 kişiden oluşuyordu. [6]Otuz yiğitlerden biri ve Otuzlar'ın önderi olan Benaya'ydı bu. Oğlu Ammiza-

vat da onun birliğinde görevliydi.

[7]Dördüncü ay için dördüncü birliğin komutanı Yoav'ın kardeşi Asahel'di. Sonradan yerine oğlu Zevadya geçti. Birliğinde 24 000 kişi vardı.

[8]Beşinci ay için beşinci birliğin komutanı Yizrahlı Şamhut'tu. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

[9]Altıncı ay için altıncı birliğin komutanı Tekoalı İkkeş oğlu İra'ydı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

[10]Yedinci ay için yedinci birliğin komutanı Efrayimoğulları'ndan Pelonlu Heles'ti. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

[11]Sekizinci ay için sekizinci birliğin komutanı Zerahlılar'dan Huşalı Sibbekay'dı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

[12]Dokuzuncu ay için dokuzuncu birliğin komutanı Benyaminoğulları'ndan Anatotlu Aviezer'di. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

[13]Onuncu ay için onuncu birliğin komutanı Zerahlılar'dan Netofalı Mahray'dı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

[14]On birinci ay için on birinci birliğin komutanı Efrayimoğulları'ndan Piratonlu Benaya'ydı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

[15]On ikinci ay için on ikinci birliğin komutanı Otniel soyundan Netofalı Helday'dı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

İsrail Oymaklarının Yöneticileri

[16]İsrail oymaklarının yöneticileri:
Ruben oymağı: Zikri oğlu Eliezer.
Şimon oymağı: Maaka oğlu Şefatya.
[17]Levi oymağı: Kemuel oğlu Haşavya.
Harunoğulları: Sadok.
[18]Yahuda oymağı: Davut'un kardeşlerinden Elihu.
İssakar oymağı: Mikael oğlu Omri.
[19]Zevulun oymağı: Ovadya oğlu Yişmaya.
Naftali oymağı: Azriel oğlu Yerimot.
[20]Efrayimoğulları: Azazya oğlu Hoşea.
Manaşşe oymağının yarısı: Pedaya oğlu Yoel.
[21]Gilat'taki Manaşşe oymağının öbür yarısı: Zekeriya oğlu Yiddo.
Benyamin oymağı: Avner oğlu Yaasiel.
[22]Dan oymağı: Yeroham oğlu Azarel.

İsrail oymaklarının yöneticileri bunlardı.

[23]Davut yirmi ve daha aşağıdaki yaştakilerin sayımını yapmadı. Çünkü RAB İsrail'i gökteki yıldızlar kadar çoğaltacağına söz vermişti. [24]Seruya oğlu Yoav da başladığı sayımı bitirmedi. Bu sayımdan ötürü RAB İsrail'e öfkelendi. Bu yüzden sayımın sonucu Kral Davut'un tarihinde yazılmadı.

Kralın Yöneticileri

[25]Kralın hazinelerine yönetici olarak Adiel oğlu Azmavet atanmıştı. Açık bölgelerdeki, kentlerdeki, köylerdeki, kalelerdeki depolardan da Uzziya oğlu Yehonatan sorumluydu.

27:23 *Yar.15:5; 22:17; 26:4* ***27:24*** *2Sa.24:1-15; 1Ta.21:1-14*

[26] Toprağı süren tarım işçilerinden:
Keluv oğlu Ezri,
[27] Bağlardan: Ramalı Şimi,
Üzümlerden ve şarap
mahzenlerinden: Şefamlı
Zavdi,
[28] Şefela bölgesindeki zeytinliklerden
ve yabanıl incir ağaçlarından:
Gederli Baal-Hanan,
Zeytinyağı depolarından: Yoaş,
[29] Şaron'da otlatılan sığırlardan:
Şaronlu Şitray,
Vadilerdeki sığırlardan: Adlay
oğlu Şafat,
[30] Develerden: İsmaili Ovil,
Eşeklerden: Meronotlu Yehdeya,
[31] Davarlardan: Hacerli Yaziz
sorumluydu.

Bunların hepsi Kral Davut'un servetinden sorumlu yöneticilerdi.

[32] Davut'un amcası Yehonatan anlayışlı bir yazman ve danışmandı. Hakmoni oğlu Yehiel kralın oğullarına bakardı.

[33] Ahitofel kralın danışmanıydı. Arklı Huşay kralın dostuydu.

[34] Ahitofel'den sonra yerine Benaya oğlu Yehoyada'yla Aviyatar geçti. Yoav kralın ordu komutanıydı.

Davut'un Tapınakla İlgili Tasarıları

28 Davut İsrail'deki bütün yöneticilerin –oymak başlarının, kralın hizmetindeki birlik komutanlarının, binbaşıların, yüzbaşıların, kralla oğullarına ait servetten ve sürüden sorumlu kişilerin, saray görevlilerinin, bütün güçlü adamların ve yiğit savaşçıların– Yeruşalim'de toplanmasını buyurdu.

[2] Kral Davut ayağa kalkıp onlara şöyle dedi: "Ey kardeşlerim ve halkım, beni dinleyin! RAB'bin Antlaşma Sandığı*, Tanrımız'ın ayak basamağı için kalıcı bir yer yapmak istedim. Konutun yapımı için hazırlık yaptım. [3] Ama Tanrı bana, 'Adıma bir tapınak kurmayacaksın' dedi, 'Çünkü sen savaşçı birisin, kan döktün.'

[4] "İsrail'in Tanrısı RAB, sonsuza dek İsrail Kralı olmam için bütün ailem arasından beni seçti. Önder olarak Yahuda'yı, Yahuda oymağından da babamın ailesini seçti. Babamın oğulları arasından beni bütün İsrail'in kralı yapmayı uygun gördü. [5] Bütün oğullarım arasından –RAB bana birçok oğul verdi– İsrail'de RAB'bin krallığının tahtına oturtmak için oğlum Süleyman'ı seçti. [6] RAB bana şöyle dedi: 'Tapınağımı ve avlularımı yapacak olan oğlun Süleyman'dır. Onu kendime oğul seçtim. Ben de ona baba olacağım. [7] Bugün yaptığı gibi buyruklarıma, ilkelerime dikkatle uyarsa, krallığını sonsuza dek sürdüreceğim.'

[8] "Şimdi, Tanrımız'ın önünde, RAB'bin topluluğu olan bütün İsrail'in gözü önünde size sesleniyorum: Tanrınız RAB'bin bütün buyruklarına uymaya dikkat edin ki, bu verimli ülkeyi mülk edinip sonsuza dek çocuklarınıza miras olarak veresiniz.

[9] "Sen, ey oğlum Süleyman, babanın Tanrısı'nı tanı. Bütün yüreğinle ve istekle O'na kulluk et. Çünkü RAB her yüreği araştırır, her düşüncenin ardındaki amacı saptar. Eğer O'na

28:2-7 2Sa.7:1-16; 1Ta.17:1-14

yönelirsen, kendisini sana buldurur. Ama O'nu bırakırsan, seni sonsuza dek reddeder. [10]Şimdi dinle! Tapınağı yapmak için RAB seni seçti. Yürekli ol, işe başla!"

[11]Davut tapınağa ait eyvanın, binaların –hazine odalarının, yukarıyla iç odaların ve Bağışlanma Kapağı'nın bulunduğu yerin– tasarılarını oğlu Süleyman'a verdi. [12]Ruh aracılığıyla kendisine açıklanan bütün tasarıları verdi: RAB'bin Tapınağı'nın avlularıyla çevredeki bütün odaların, Tanrı'nın Tapınağı'nın hazinelerinin, adanmış armağanların konulacağı yerlerin ölçülerini verdi. [13]Kâhinlerle Levililer'in bölüklerine ilişkin kuralları, RAB'bin Tapınağı'ndaki hizmet ve hizmette kullanılan bütün eşyalarla ilgili ilkeleri, [14]değişik hizmetlerde kullanılan altın eşyalar için saptanan altın miktarını, değişik hizmetlerde kullanılan gümüş eşyalar için saptanan gümüş miktarını, [15]altın kandilliklerle kandiller –her bir altın kandillikle kandil– için saptanan altını, her kandilliğin kullanış biçimine göre gümüş kandilliklerle kandiller için saptanan gümüşü, [16]adak ekmeklerinin* dizildiği masalar için belirlenen altını, gümüş masalar için gümüşü, [17]büyük çatallar, çanaklar ve testiler için belirlenen saf altını, her altın tas için saptanan altını, her gümüş tas için saptanan gümüşü, [18]buhur sunağı için saptanan saf altın miktarını bildirdi. Davut arabanın –RAB'bin Antlaşma Sandığı'na kanatlarını yayarak onu örten altın Keruvlar'ın*– tasarısını da verdi. [19]"Bütün bunlar RAB'bin eli üzerimde olduğu için bana bildirildi" dedi, "Ben de tasarının bütün ayrıntılarını yazılı olarak veriyorum."

[20]Sonra oğlu Süleyman'a, "Güçlü ve yürekli ol!" dedi, "İşe giriş. Korkma, yılma. Çünkü benim Tanrım, RAB Tanrı seninledir. RAB'bin Tapınağı'nın bütün yapım işleri bitinceye dek seni başarısızlığa uğratmayacak, seni bırakmayacaktır. [21]Tanrı'nın Tapınağı'nın yapım işleri için kâhinlerle Levililer'in bölükleri burada hazır bekliyor. Her tür yapım işinde usta ve istekli adamlar sana yardım edecek. Önderler de bütün halk da senin buyruklarını bekliyor."

Tapınağın Yapımı için Verilen Armağanlar

29 Kral Davut bütün topluluğa şöyle dedi: "Tanrı'nın seçtiği oğlum Süleyman genç ve deneyimsizdir. İş büyüktür. Çünkü bu tapınak insan için değil, RAB Tanrı içindir. [2]Tanrım'ın Tapınağı'na gereç sağlamak için var gücümle çalıştım. Altın eşyalar için altın, gümüş için gümüş, tunç* için tunç, demir için demir, ahşap için ağaç sağladım. Ayrıca oniks, kakma taşlar, süs taşları, çeşitli renklerde değerli taşlar ve çok miktarda mermer sağladım. [3]Bu kutsal tapınak için sağladıklarımın yanısıra, Tanrım'ın Tapınağı'na sevgim yüzünden, kişisel servetimden de altın ve gümüş de veriyorum: [4]Üç bin talant[a] Ofir altını ve tapınağın duvarlarını

---

[a] *29:4 "Üç bin talant": Yaklaşık 100 ton.*
29:1-2 1Ta.22:5

kaplamak için yedi bin talant[a] kaliteli gümüş. [5]Bunları altın, gümüş gerektiren işlerde ve sanatkârların el işçiliğinde kullanılmak üzere veriyorum. Kim bugün kendini RAB'be adamak istiyor?"

[6]Bunun üzerine boy başları, İsrail'in oymak önderleri, binbaşılar, yüzbaşılar ve saray yöneticileri gönülden armağanlar verdiler. [7]Tanrı'nın Tapınağı'nın yapımı için beş bin talant[b], on bin darik[c] altın, on bin talant[ç] gümüş, on sekiz bin talant[d] tunç*, yüz bin talant[e] demir bağışladılar. [8]Değerli taşları olanlar, Gerşonlu Yehiel'in denetiminde, bunları RAB'bin Tapınağı'nın hazinesine verdi. [9]Halk verdiği armağanlar için seviniyordu. Çünkü herkes RAB'be içtenlikle ve gönülden vermişti. Kral Davut da çok sevinçliydi.

Davut'un Övgüsü

[10]Davut bütün topluluğun gözü önünde RAB'bi övdü. Şöyle dedi:

"Ey atamız İsrail'in Tanrısı RAB,
Sonsuzluk boyunca sana övgüler
olsun!
[11] Ya RAB, büyüklük, güç, yücelik,
Zafer ve görkem senindir.
Gökte ve yerde olan her şey
senindir.
Egemenlik senindir, ya RAB!
Sen her şeyden yücesin.
[12] Zenginlik ve onur senden gelir.
Her şeye egemensin.
Güç ve yetki senin elindedir.
Birini yükseltmek ve
güçlendirmek
Senin elindedir.
[13] Şimdi, ey Tanrımız, sana
şükrederiz,
Görkemli adını överiz.

[14]"Ama ben kimim, halkım kim ki, böyle gönülden armağanlar verebilelim? Her şey sendendir. Biz ancak senin elinden aldıklarımızı sana verdik. [15]Senin önünde garibiz, yabancıyız atalarımız gibi. Yeryüzündeki günlerimiz bir gölge gibidir, kalıcı değildir. [16]Ya RAB Tanrımız, kutsal adına bir tapınak yapmak için sağladığımız bu büyük servet senin elindendir, hepsi senindir. [17]Yüreği sınadığını, doğruluktan hoşlandığını bilirim. Her şeyi içtenlikle, gönülden verdim. Şimdi burada olan halkının sana nasıl istekle bağışlar verdiğini sevinçle gördüm. [18]Ya RAB, atalarımız İbrahim'in, İshak'ın, İsrail'in Tanrısı, bu isteği sonsuza dek halkının yüreğinde ve düşüncesinde tut, onların sana bağlı kalmalarını sağla. [19]Oğlum Süleyman'a bütün buyruklarına, uyarılarına, kurallarına uymak, hazırlığını yaptığım tapınağı kurmak için istekli bir yürek ver."

[20]Sonra Davut bütün topluluğa, "Tanrınız RAB'bi övün!" dedi. Böylece hepsi atalarının Tanrısı RAB'bi övdü; Tanrı'nın ve kralın önünde başlarını eğip yere kapandı.

---

[a] *29:4 "Yedi bin talant": Yaklaşık 240 ton.*
[b] *29:7 "Beş bin talant": Yaklaşık 170 ton.*
[c] *29:7 "On bin darik": Yaklaşık 85 kg.*
[ç] *29:7 "On bin talant": Yaklaşık 345 ton.*
[d] *29:7 "On sekiz bin talant": Yaklaşık 620 ton.*
[e] *29:7 "Yüz bin talant": Yaklaşık 3450 ton.*

29:11 Mat.6:13

Süleyman Kral Olarak Yağla Kutsanıyor

[21]Ertesi gün halk RAB'be kurbanlar kesip yakmalık sunular* sundu: Bin boğa, bin koç, bin kuzunun yanısıra, bütün İsrailliler için dökmelik sunular ve birçok başka kurban. [22]O gün İsrailliler büyük bir sevinçle RAB'bin önünde yiyip içtiler.

Bundan sonra Davut oğlu Süleyman'ı ikinci kez kral olarak onayladılar. Süleyman'ı RAB'bin önünde önder, Sadok'u da kâhin olarak meshettiler*. [23]Böylece Süleyman babası Davut'un yerine RAB'bin tahtına oturdu. Başarılı oldu. Bütün İsrail halkı onun sözüne uydu. [24]Yöneticilerin, güçlü kişilerin ve Davut'un oğullarının tümü Kral Süleyman'a bağlı kalacaklarına söz verdiler. [25]RAB bütün İsrailliler'in gözünde Süleyman'ı çok yükseltti ve daha önce İsrail'de hiçbir kralın erişemediği bir krallık görkemiyle donattı.

Davut'un Ölümü

(1Kr.2:10-12)

[26]İşay oğlu Davut bütün İsrail'de krallık yaptı. [27]Yedi yıl Hevron'da, otuz üç yıl Yeruşalim'de olmak üzere toplam kırk yıl İsrail'de krallık yaptı. [28]Güzel bir yaşlılık döneminde öldü. Zenginlik ve onur dolu günler yaşadı. Yerine oğlu Süleyman kral oldu.

[29]Kral Davut'un krallığı dönemindeki öteki olaylar, başından sonuna dek Bilici* Samuel'in, Peygamber Natan'ın, Bilici Gad'ın tarihinde yazılıdır. [30]Krallığı dönemindeki bütün ayrıntılar, ne denli güçlü olduğu, başından geçen olaylar, İsrail'de ve çevredeki ülkelerde olup bitenler bu tarihte yazılıdır.

29:23 1Kr.2:12   29:27 2Sa.5:4-5; 1Ta.3:4

2. TARİHLER

GİRİŞ

1. Tarihler'in devamı olan 2. Tarihler Kral Süleyman'ın yaptığı işleri ve dönemindeki olayları anlatır. Yarovam önderliğindeki kuzey oymakları Kral Süleyman'ın yerine geçen oğlu Rehavam'a karşı ayaklanır ve krallık ikiye bölünür. İ.Ö. 586 yılında Yeruşalim'in düşüşüne ve Babil sürgününe dek olaylar güneydeki Yahuda krallığı etrafında gelişir. Kitap Pers Kralı Koreş'in Yahudiler'in Babil'den Yeruşalim'e dönmelerine izin vermesiyle son bulur.

Ana Hatlar:

1:1-9:31	*Süleyman'ın krallığı*
a. 1:1-17	*İlk yıllar*
b. 2:1-7:10	*Tapınak kuruluyor*
c. 7:11-9:31	*Son yıllar*
10:1-19	*Kuzeydeki oymakların başkaldırışı*
11:1-36:12	*Yahuda kralları*
36:13-21	*Yeruşalim'in düşüşü*
36:22-23	*Pers Kralı Koreş'in duyurusu*

Süleyman Bilgelik Diliyor

(1Kr.3:4-15)

1 Davut oğlu Süleyman krallığını sağlamlaştırdı. Çünkü Tanrısı RAB onunlaydı ve onu çok yüceltti.

[2]Süleyman bütün İsrailliler'i –binbaşıları, yüzbaşıları, yargıçları, İsrail'in boy başları olan önderleri– çağırttı. [3]Sonra bütün toplulukla birlikte Givon'daki tapınma yerine gitti. Çünkü RAB'bin kulu Musa'nın çölde yaptığı Tanrı'yla Buluşma Çadırı oradaydı. [4]Ancak Davut Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nı* Kiryat-Yearim'den getirip Yeruşalim'de hazırladığı çadıra koymuştu. [5]Hur oğlu Uri oğlu Besalel'in yaptığı tunç* sunağı da Givon'da RAB'bin Konutu'nun önüne yerleştirmişti. Süleyman'la topluluk orada RAB'be danıştılar. [6]Süleyman RAB'bin önüne, Buluşma Çadırı'nın önündeki tunç sunağa çıkarak üzerinde bin yakmalık sunu* sundu.

[7]Tanrı o gece Süleyman'a görünüp, "Sana ne vermemi istersin?" diye sordu.

[8]Süleyman, "Babam Davut'a büyük iyilikler yaptın" diye karşılık verdi, "Beni de onun yerine kral atadın. [9]Ya RAB Tanrı, babam Davut'a

---

1:4 2Sa.6:1-17; 1Ta.13:5-14; 15:25-16:1

1:5 Çık.38:1-7

verdiğin söz yerine gelsin! Beni yeryüzünün tozu kadar çok olan bir halkın kralı yaptın. [10]Şimdi bu halkı yönetebilmem için bana bilgi ve bilgelik ver. Başka türlü senin bu büyük halkını kim yönetebilir!"

[11]Tanrı Süleyman'a, "Demek yüreğinin dileği bu" dedi, "Zenginlik, mal mülk, onur ya da senden nefret edenlerin ölümünü istemedin, kendin için uzun ömür de istemedin. Bunların yerine seni başına kral yaptığım halkımı yönetmek için bilgi ve bilgelik istedin. [12]Sana bilgi ve bilgelik verilecektir. Sana ayrıca öyle bir zenginlik, mal mülk ve onur vereceğim ki, benzeri ne senden önceki krallarda görülmüştür, ne de senden sonrakilerde görülecektir."

Süleyman'ın Gücü ve Zenginliği

(1Kr.10:26-29; 2Ta.9:25-28)

[13]Bundan sonra Süleyman Givondaki tapınma yerinden, Buluşma Çadırı'ndan ayrılıp Yeruşalim'e gitti. İsrail'i oradan yönetti.

[14]Kral Süleyman savaş arabalarıyla atlarını topladı. Bin dört yüz savaş arabası, on iki bin atı vardı. Bunların bir kısmını savaş arabaları için ayrılan kentlere, bir kısmını da kendi yanına, Yeruşalim'e yerleştirdi. [15]Krallığı döneminde Yeruşalim'de altın ve gümüş taş değerine düştü. Sedir ağaçları Şefela'daki yabanıl incir ağaçları kadar bollaştı. [16]Süleyman'ın atları Mısır ve Keve'den[a] getirilirdi. Kralın tüccarları atları Keve'den satın alırdı. [17]Mısır'dan bir savaş arabası altı yüz[b], bir at yüz elli şekel[c] gümüşe getirilirdi. Bunları bütün Hitit* ve Aram krallarına satarlardı.

Tapınağın Yapım Hazırlıkları

(1Kr.5:1-18)

2 Süleyman RAB adına bir tapınak, kendisi için de bir saray yaptırmaya karar verdi. [2]Yük taşımak için yetmiş bin, dağlarda taş kesmek için seksen bin, bunlara gözcülük etmek için de üç bin altı yüz kişi görevlendirdi. [3]Sur Kralı Hiram'a da şu haberi gönderdi: "Babam Davut'un oturması için saray yapılırken kendisine gönderdiğin sedir tomruklarından bana da gönder. [4]Tanrım RAB'be adamak üzere, O'nun adına bir tapınak yapıyorum. Bu tapınakta hoş kokulu buhur yakıp adak ekmeklerini* sürekli olarak masaya dizeceğiz. Sabah akşam, her Şabat Günü*, her Yeni Ay ve Tanrımız RAB'bin belirlediği bayramlarda orada yakmalık sunular* sunacağız. İsrail'e bunları sürekli yapması buyruldu.

[5]"Yapacağım tapınak büyük olacak. Çünkü Tanrımız bütün tanrılardan büyüktür. [6]Ama O'na bir tapınak yapmaya kimin gücü yeter? Çünkü O göklere, göklerin göklerine bile sığmaz. Ben kimim ki O'na bir tapınak yapayım! Ancak önünde buhur

---

[a] *1:16 "Keve": Büyük bir olasılıkla "Kilikya", yani "Çukurova bölgesi".*

[b] *1:17 "Altı yüz şekel": Yaklaşık 6.9 kg.* [c] *1:17 "Yüz elli şekel": Yaklaşık 1.7 kg.*

1:9 Yar.13:16; 28:14 *1:14 1Kr.4:26* *1:15 Yas.17:17*

1:16 Yas.17:16 *2:6 1Kr.8:27; 2Ta.6:18* yakılabilecek bir yer yapabilirim.

[7]“Bana bir adam gönder; Yahuda ve Yeruşalim'de babam Davut'un yetiştirdiği ustalarımla çalışsın. Altın, gümüş, tunç* ve demiri işlemede; mor, kırmızı, lacivert kumaş dokumada, oymacılıkta usta olsun.

[8]“Bana Lübnan'dan sedir, çam, algum[a] tomrukları da gönder. Adamlarının oradaki ağaçları kesmekte usta olduklarını biliyorum. Benim adamlarım da seninkilerle birlikte çalışsın. [9]Öyle ki, bana çok sayıda tomruk sağlayabilsinler. Çünkü yapacağım tapınak büyük ve görkemli olacak. [10]Ağaç kesen adamlarına yirmi bin kor bulgur[b], yirmi bin kor arpa[c], yirmi bin bat[ç] şarap, yirmi bin bat zeytinyağı vereceğim.”

[11]Sur Kralı Hiram Süleyman'a mektupla şu yanıtı gönderdi: “RAB halkını sevdiği için, seni onların kralı yaptı.”

[12]Hiram mektubunu şöyle sürdürdü:

“Yeri göğü yaratan İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun! Kral Davut'a bilge bir oğul verdi; RAB için bir tapınak, kendisi için de bir saray yapacak akıllı ve anlayışlı bir oğul.

[13]“Sana Huram-Avi adında usta ve akıllı birini gönderiyorum. [14]Annesi Danlı, babası Surlu'dur. Altın, gümüş, tunç, demir, taş ve tahta işlemekte; ince keten, mor, lacivert ve kırmızı kumaş dokumakta ustadır. Her türlü oymacılıkta usta olduğu gibi her tasarımı uygulayabilecek yetenektedir. Ustalarınla ve babanın, efendim Davut'un yetiştirdiği ustalarla çalışacak.

[15]“Efendim, sözünü ettiğin buğday, arpa, zeytinyağı ve şarabı kullarına gönder. [16]Biz de sana gereken bütün tomrukları Lübnan'da keser, deniz yoluyla, sallarla Yafa'ya kadar yüzdürürüz. Sonra sen tomrukları alıp Yeruşalim'e götürürsün.”

[17]Babası Davut'un yaptığı sayımdan sonra, Süleyman da İsrail'de yaşayan bütün yabancılar arasında bir sayım yaptı. Yabancıların sayısı 153 600 kişi olarak belirlendi. [18]Bunlardan 70 000'ine yük taşıma, 80 000'ine dağlarda taş kesme, 3 600'üne de işçileri çalıştırma görevi verildi.

Tapınağın Yapılışı

(1Kr.6:1-29; 7:21)

3 Süleyman bundan sonra RAB'bin Yeruşalim'de babası Davut'a göründüğü Moriya Dağı'nda RAB'bin Tapınağı'nı yaptırmaya başladı. Yevuslu Ornan'ın olan bu harman yerini Davut sağlamıştı. [2]Süleyman krallığının dördüncü yılının ikinci ayının* ikinci gününde yapıyı başlattı. [3]Tanrı'nın Tapınağı için attığı temel, eski ölçülere göre altmış arşın[d] uzunluğunda, yirmi arşın[e] genişliğindeydi. [4]Tapınağın ön cephesini boydan boya kaplayan eyvanının genişliği

---

[a] *2:8 “Algum”: Ne çeşit ağaç olduğu bilinmiyor. Bir tür ardıç ağacı olduğu sanılıyor.*

[b] *2:10 “Yirmi bin kor bulgur”: Yaklaşık 3 500 ton.*

[c] *2:10 “Yirmi bin kor arpa”: Yaklaşık 2 900 ton.*

[ç] *2:10 “Yirmi bin bat”: Yaklaşık 440 000 lt.*

[d] *3:3 “Altmış arşın”: Yaklaşık 27 m.*

[e] *3:3 “Yirmi arşın”: Yaklaşık 9 m.*

yirmi arşın[a], yüksekliği yüz yirmi arşındı[b]. Süleyman iç duvarları saf altınla kaplattı. [5]Ana bölümün duvarlarını da önce çam tahtasıyla, sonra saf altınla kaplattı; hurma ağacı ve zincir motifleriyle süsletti. [6]Tapınağı değerli taşlarla bezetti. Kullanılan altın Parvayim'den getirilmişti. [7]Kirişleri, kapı eşiklerini, duvarlarla kapıları altınla kaplattı. Duvarlara Keruvlar* oydurdu.

[8]En Kutsal Yer'i* yaptı: Uzunluğu tapınağın genişliğine eşitti; uzunluğu da genişliği de yirmişer arşındı[a]. En Kutsal Yer'in iç duvarlarını altı yüz talant[c] saf altınla kaplattı. [9]Altın çivilerin ağırlığı elli şekeldi[ç]. Süleyman yukarı odaları da altınla kaplattı.

[10]En Kutsal Yer'de iki Keruv heykeli yaptırarak altınla kaplattı. [11]Keruvlar'ın kanatlarının uzunluğu yirmi arşındı[a]. Keruvlar'dan birinin kanadı beş arşındı[d] ve tapınağın duvarına erişiyordu. Öbür kanat da beş arşındı[d] ve öteki Keruv'un kanadına değiyordu. [12]Aynı şekilde öteki Keruv'un da kanadı beş arşındı[d] ve tapınağın duvarına erişiyordu. Öbür kanat da beş arşındı[d] ve birinci Keruv'un kanadına değiyordu. [13]Ayakta duran ve açılmış kanatlarının uzunluğu yirmi arşın[a] olan Keruvlar'ın yüzü ana bölüme bakıyordu.

[14]En Kutsal Yer'in perdesi lacivert, mor, kırmızı kumaştan ve ince ketenden yapılmıştı. Üzerinde Keruv işlemeleri vardı.

[15]Süleyman otuz beşer arşın[e] yüksekliğinde iki sütun yaptırıp tapınağın önüne diktirdi. Sütun başlıkları beşer arşın[d] yüksekliğindeydi. [16]Gerdanlığa benzer[f] zincirler yaptırarak sütunların üzerine koydurdu. Yüz nar motifi yaptırıp zincirlere taktırdı. [17]Sütunları tapınağın önüne diktirip sağdakine Yakin[g], soldakine Boaz[h] adını verdi.

Tapınağın Eşyaları

(1Kr.7:23-51)

4 Süleyman tunçtan* bir sunak yaptırdı. Sunağın eniyle uzunluğu yirmişer arşın[ı], yüksekliği on arşındı[i]. [2]Dökme tunçtan on arşın[i] çapında, beş arşın[j] derinliğinde, çevresi otuz arşın[k] yuvarlak bir havuz yaptırdı. [3]Havuzun dışı boğa kabartmalarıyla kuşatılmıştı. Her arşında[l] onar tane olan bu kabartmalar iki sıra halindeydi ve gövdeyle birlikte dökülmüştü. [4]Havuz üçü kuzeye, üçü batıya, üçü güneye, üçü de doğuya bakan on iki boğa heykeli üzerine oturtulmuştu. Boğaların sağrıları içe

---

[a] 3:4,8,11,13 "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m.
[b] 3:4 "Yüz yirmi arşın": Yaklaşık 54 m.
[c] 3:8 "Altı yüz talant": Yaklaşık 20.7 ton.
[ç] 3:9 "Elli şekel": Yaklaşık 575 gr.
[d] 3:11,12,15 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.
[e] 3:15 "Otuz beş arşın": Yaklaşık 15.8 m.
[f] 3:16 "Gerdanlığa benzer" ya da "İç odada".
[g] 3:17 "Yakin": "Pekiştirir" anlamına gelir.
[h] 3:17 "Boaz": "Güç O'ndadır (Tanrı'dadır)" anlamına gelebilir.
[ı] 4:1 "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m.
[i] 4:1,2 "On arşın": Yaklaşık 4.5 m.
[j] 4:2 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.
[k] 4:2 "Otuz arşın": Yaklaşık 13.5 m.
[l] 4:3 "Bir arşın": Yaklaşık 45 cm.

3:8 Çık.26:33-34 3:10-13 Çık.25:18-20 3:14 Çık.26:31 4:1 Çık.27:1-2 dönüktü. [5]Havuzun çeperi dört parmak kalınlığındaydı; kenarları kâse kenarlarını, nilüferleri andırıyordu. Üç bin bat[a] su alıyordu.

[6]Süleyman yıkama işleri için on kazan yaptırdı. Beşini sunağın güneyine, beşini kuzeyine yerleştirdi. Yakmalık sunuların* parçaları bunlarda yıkanırdı. Havuz ise kâhinlerin* yıkanması içindi.

[7]Süleyman tanıma uygun biçimde yaptırdığı on altın kandilliği tapınağın içine, beşi sağda, beşi solda olmak üzere yerleştirdi. [8]Yaptırdığı on masanın beşini de tapınağın sağına, beşini soluna yerleştirdi. Ayrıca yüz altın çanak yaptırdı.

[9]Kâhinlerin avlusunu, büyük avluyla kapılarını yaptırdı. Kapıları tunçla kaplattı. [10]Havuzu ise tapınağın güneydoğu köşesine yerleştirdi.

[11]Hiram kovalar, kürekler, çanaklar yaptı. Böylece Kral Süleyman için üstlenmiş olduğu Tanrı’nın Tapınağı’yla ilgili işleri tamamlamış oldu:

[12]İki sütun ve iki yuvarlak sütun başlığı, bu başlıkları süsleyen iki örgülü ağ,

[13]Sütunların yuvarlak başlıklarını süsleyen iki örgülü ağın üzerini ikişer sıra halinde süsleyen dört yüz nar motifi,

[14]On kazan ve ayaklıkları,

[15]Havuz ve havuzu taşıyan on iki boğa heykeli,

[16]Kovalar, kürekler, büyük çatallar. Huram-Avi’nin Kral Süleyman için RAB’bin Tapınağı’na yaptığı bütün eşyalar parlak tunçtandı.

[17]Kral bunları Şeria Ovası’nda, Sukkot ile Seredata arasındaki killi topraklarda döktürmüştü. [18]Süleyman’ın yaptırdığı eşyalar o kadar çoktu ki, kullanılan tuncun hesabı tutulmadı.

[19]Süleyman’ın Tanrı’nın Tapınağı için yaptırdığı altın eşyalar şunlardı: Altın sunak ve ekmeklerin Tanrı’nın huzuruna konduğu masalar,

[20]İç odanın önüne yerleştirilen ve kurala uygun olarak yakılan saf altından kandilliklerle kandilleri,

[21]Çiçek süslemeleri, kandiller, maşalar. –Bunlar saf altındandı.–

[22]Saf altın fitil maşaları, çanaklar, tabaklar, buhurdanlar ve tapınağın altın kapıları. En Kutsal Yer’in* ve ana bölümün kapıları da altındandı.

5 RAB’bin Tapınağı’nın yapımı tamamlanınca Süleyman, babası Davut’un adadığı altın, gümüş ve öbür eşyaları getirip Tanrı’nın Tapınağı’nın hazine odalarına yerleştirdi.

Antlaşma Sandığı’nın Tapınağa Getirilmesi

(1Kr.8:1-11)

[2]Süleyman RAB’bin Antlaşma Sandığı’nı* Davut Kenti olan Siyon’dan getirmek üzere İsrail halkının ileri gelenleriyle bütün oymak ve boy başlarını Yeruşalim’e çağırdı. [3]Hepsi yedinci aydaki* bayramda kralın önünde toplandı. [4]İsrail’in bütün ileri

---

[a] *4:5 “Üç bin bat”: Yaklaşık 66 000 lt.*
4:7 Çık.25:31-40
5:1 2Sa.8:11; 1Ta.18:11
4:6 Çık.30:17-21
4:8 Çık.25:23-30
5:2 2Sa.6:12-15; 1Ta.15:25-28

gelenleri toplanınca, Levililer Antlaşma Sandığı’nı yerden kaldırdılar. [5]Sandığı, Buluşma Çadırı’nı ve çadırdaki bütün kutsal eşyaları Levili kâhinler tapınağa taşıdılar. [6]Kral Süleyman ve bütün İsrail topluluğu Antlaşma Sandığı’nın önünde sayısız davar ve sığır kurban etti.

[7]Kâhinler RAB’bin Antlaşma Sandığı’nı tapınağın iç odasına, En Kutsal Yer’e* taşıyıp Keruvlar’ın* kanatlarının altına yerleştirdiler. [8]Keruvlar’ın kanatları sandığın konduğu yerin üstüne kadar uzanıyor ve sandığı da, sırıklarını da örtüyordu. [9]Sırıklar öyle uzundu ki, uçları iç odanın önünden görünüyordu. Ancak dışarıdan görünmüyordu. Bunlar hâlâ oradadır. [10]Sandığın içinde Musa’nın Horev Dağı’nda koyduğu iki levhadan başka bir şey yoktu. Bunlar Mısır’dan çıkışlarında RAB’bin İsrailliler’le yaptığı antlaşmanın levhalarıydı.

[11]Kâhinler Kutsal Yer’den* çıktılar. Orada bulunan kâhinlerin hepsi, bölüklerinin sırasını beklemeden, kendilerini kutsamışlardı. [12]Bütün Levili ezgiciler –Asaf, Heman, Yedutun, oğullarıyla kardeşleri– zillerle, çenk ve lirlerle, ince keten kuşanmış olarak sunağın doğusunda yerlerini almışlardı. Borazan çalan yüz yirmi kâhin onlara eşlik ediyordu. [13]Borazan çalanlarla ezgiciler tek ses halinde RAB’be şükredip övgüler sunmaya başladılar. Borazan, zil ve çalgıların eşliğinde seslerini yükselterek RAB’bi şöyle övdüler:

“RAB iyidir;
Sevgisi sonsuza dek kalıcıdır.”

O anda RAB’bin Tapınağı’nı bir bulut doldurdu. [14]Bu bulut yüzünden kâhinler görevlerini sürdüremediler. Çünkü RAB Tanrı’nın görkemi tapınağı doldurmuştu.

Süleyman’ın Halka Verdiği Söylev

(1Kr.8:12-21)

6 O zaman Süleyman şöyle dedi: “Ya RAB, karanlık bulutlarda otururum demiştin. [2]Senin için görkemli bir tapınak, sonsuza dek yaşayacağın bir konut yaptım.”

[3]Kral ayakta duran bütün İsrail topluluğuna dönerek onları kutsadıktan sonra [4]şöyle dedi: “Babam Davut’a verdiği sözü tutan İsrail’in Tanrısı RAB’be övgüler olsun! RAB demişti ki, [5]‘Halkımı Mısır’dan çıkardığım günden bu yana, içinde bulunacağım[a] bir tapınak yaptırmak için İsrail oymaklarına ait kentlerden hiçbirini seçmedim. İçlerinden halkım İsrail’i yönetecek birini de seçmedim. [6]Ancak adımın içinde bulunacağı yer olarak Yeruşalim’i, halkım İsrail’i yönetmesi için Davut’u seçtim.’

[7]“Babam Davut İsrail’in Tanrısı RAB’bin adına bir tapınak yapmayı yürekten istiyordu. [8]Ama RAB, babam Davut’a, ‘Adıma bir tapınak yapmayı yürekten istemen iyi bir şey’ dedi, [9]‘Ne var ki, adıma yapılacak bu

---

[a] *6:5 “İçinde bulunacağım”: İbranice “Adım orada bulunacak”. Benzer ifadeler 6:6,20’de de geçer.* *5:10 Yas.10:5*
5:13 1Ta.16:34; 2Ta.7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 116:1; 136:1; Yer.33:11
5:13-14 Çık.40:34-35 *6:4-9 2Sa.7:1-13; 1Ta.17:1-12*

tapınağı sen değil, öz oğlun yapacak.'

[10]"RAB verdiği sözü yerine getirdi. RAB'bin sözü uyarınca, babam Davut'tan sonra İsrail tahtına ben geçtim ve İsrail'in Tanrısı RAB'bin adına tapınağı ben yaptırdım. [11]Ayrıca RAB'bin İsrail halkıyla yaptığı antlaşmanın içinde korunduğu sandığı oraya yerleştirdim."

Süleyman'ın Duası

(1Kr.8:22-53; Mez.132:8-10)

[12]Süleyman RAB'bin sunağının önünde, İsrail topluluğunun karşısında durup ellerini göklere açtı. [13]Beş arşın[a] uzunluğunda, beş arşın[a] eninde, üç arşın[b] yüksekliğinde tunç* bir kürsü yaptırıp avlunun ortasına kurdurmuştu. Bu kürsünün üstünde durdu, İsrail topluluğunun önünde diz çöküp ellerini göklere açtı. [14]"Ya RAB, İsrail'in Tanrısı, yerde ve gökte sana benzer başka tanrı yoktur" dedi, "Bütün yürekleriyle yolunu izleyen kullarınla yaptığın antlaşmaya bağlı kalırsın. [15]Ağzınla kulun babam Davut'a verdiğin sözü bugün ellerinle yerine getirdin.

[16]"Şimdi, ya RAB, İsrail'in Tanrısı, kulun babam Davut'a verdiğin öbür sözü de tutmanı istiyorum. Ona, 'Senin soyundan İsrail tahtına oturacakların ardı arkası kesilmeyecektir; yeter ki, çocukların yasam uyarınca önümde senin gibi dikkatle yürüsünler' demiştin. [17]Ya RAB, İsrail'in Tanrısı, şimdi kulun Davut'a verdiğin sözü yerine getirmeni istiyorum.

[18]"Tanrı gerçekten yeryüzünde, insanlar arasında yaşar mı? Sen göklere, göklerin göklerine bile sığmazsın. Benim yaptığım bu tapmak ne ki! [19]Ya RAB Tanrım, kulunun ettiği duayı, yalvarışı işit; duasına ve yakarışına kulak ver. [20]Gözlerin gece gündüz, 'Adımı oraya yerleştireceğim!' dediğin bu tapınağın üzerinde olsun. Kulunun buraya yönelerek ettiği duayı işit. [21]Buraya yönelerek dua eden kulunun ve halkın İsrail'in yakarışını işit. Göklerden, oturduğun yerden kulak ver; duyunca bağışla.

[22]"Biri komşusuna karşı günah işleyip ant içmek zorunda kaldığında, gelip bu tapınakta, senin sunağının önünde ant içerse, [23]göklerden kulak ver ve gereğini yap. Suçluya karşılığını vererek, suçsuzu haklı çıkararak kullarını yargıla.

[24]"Sana karşı günah işlediği için düşmanlarına yenik düşen halkın İsrail yine sana döner, adını anar, bu tapınakta dua edip yakararak önüne çıkarsa, [25]göklerden kulak ver, halkın İsrail'in günahını bağışla. Onları kendilerine ve atalarına verdiğin ülkeye yine kavuştur.

[26]"Halkın sana karşı günah işlediği için gökler kapanıp yağmur yağmazsa, sıkıntıya düşen halkın buraya yönelip dua eder, adını anar ve günahlarından dönerse, [27]göklerden kulak ver; kullarının, halkın İsrail'in günahlarını bağışla. Onlara doğru yolda yürümeyi öğret, halkına mülk olarak verdiğin ülkene yağmurlarını gönder.

---

[a] ***6:13** "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.* [b] ***6:13** "Üç arşın": Yaklaşık 1.4 m.*

***6:16** 1Kr.2:4* ***6:18** 2Ta.2:6* ***6:20** Yas.12:11*

[28]"Ülkeyi kıtlık, salgın hastalık, samyeli, küf, tırtıl ya da çekirgeler kavurduğunda, düşmanlar kentlerden birinde halkını kuşattığında, herhangi bir felaket ya da hastalık ortalığı sardığında, [29]halkından bir kişi ya da bütün halkın İsrail başına gelen felaketi, acıyı kavrar, dua edip yakararak ellerini bu tapınağa doğru açarsa, [30]göklerden, oturduğun yerden kulak ver ve bağışla. İnsanların yüreklerini yalnızca sen bilirsin. Onlara yaptıklarına göre davran ki, [31]atalarımıza verdiğin bu ülkede yaşadıkları sürece senden korksunlar ve senin yolunda yürüsünler.

[32]"Halkın İsrail'den olmayan, ama senin yüce adını, gücünü, kudretini duyup uzak ülkelerden gelen yabancılar bu tapınağa gelip dua ederlerse, [33]göklerden, oturduğun yerden kulak ver, yalvarışlarını yanıtla. Öyle ki, dünyanın bütün ulusları, halkın İsrail gibi, adını bilsin, senden korksun ve yaptırdığım bu tapınağın sana ait olduğunu[a] öğrensin.

[34]"Halkın, düşmanlarına karşı gösterdiğin yoldan savaşa giderken sana, seçtiğin bu kente ve adına yaptırdığım bu tapınağa yönelip dua ederse, [35]dualarına, yakarışlarına göklerden kulak ver ve onları kurtar.

[36]"Sana karşı günah işlediklerinde –günah işlemeyen tek kişi yoktur– öfkelenip onları yakın ya da uzak bir ülkeye tutsak olarak götürecek düşmanlarının eline teslim edersen, [37]onlar da tutsak oldukları ülkede pişmanlık duyup günahlarından döner, 'Günah işledik, yoldan sapıp kötülük yaptık' diyerek sana yakarırlarsa, [38]tutsak oldukları ülkede candan ve yürekten sana dönerlerse, atalarına verdiğin ülkelerine, seçtiğin kente ve adına yaptırdığım tapınağa yönelip dua ederlerse, [39]göklerden, oturduğun yerden dualarına, yakarışlarına kulak ver, onları kurtar. Sana karşı günah işlemiş olan halkını bağışla.

[40]"Şimdi, ey Tanrım, bizi gör ve burada edilen duaya kulak ver.

[41]"Çık, ya RAB Tanrı, yaşayacağın yere,
Gücünü simgeleyen Sandık'la birlikte.
Ya RAB Tanrı, kâhinlerin kurtuluşu kuşansın,
Sadık kulların iyiliklerinle sevinsinler.
[42]Ya RAB Tanrı, meshettiğin* krala yüz çevirme.
Kulun Davut'a yaptığın iyilikleri anımsa[b]."

Tapınağın Adanması

(1Kr.8:62-66)

7 Süleyman duasını bitirince, gökten ateş yağdı; yakmalık sunularla* kurbanları yiyip bitirdi. RAB'bin görkemi tapınağı doldurdu. [2]RAB'bin Tapınağı O'nun görkemiyle dolunca kâhinler tapınağa giremediler. [3]Gökten yağan ateşi ve tapınağın üzerindeki RAB'bin görkemini gören İsrailliler avluda yüzüstü yere kapandılar; RAB'be tapınarak O'nu övdüler:

---

[a] *6:33 "Sana ait olduğunu": İbranice "Senin adınla çağrıldığını."*
[b] *6:42 "Kulun Davut'a yaptığın iyilikleri anımsa" ya da "Kulun Davut'un yaptığı iyilikleri anımsa".* *7:1 Lev.9:23-24*

"RAB iyidir;
Sevgisi sonsuza dek kalıcıdır."

[4]Kral ve bütün halk RAB'bin önünde kurban kestiler. [5]Kral Süleyman yirmi iki bin sığır, yüz yirmi bin davar kurban etti. Böylece kral ve halk Tanrı'nın Tapınağı'nı adamış oldular. [6]Kâhinler yerlerini almışlardı. Kral Davut'un RAB'bi övmek için yaptırdığı ve "RAB'bin sevgisi sonsuza dek kalıcıdır" diyerek överken kullandığı çalgıları alan Levililer de yerlerini almıştı. Levililer'in karşısında duran kâhinler borazanlarını çalıyorlardı. Bu sırada bütün İsrailliler ayakta duruyordu. [7]Süleyman RAB-bin Tapınağı'nın önündeki avlunun orta kısmını kutsadı. Yakmalık sunularla esenlik sunularının* yağlı parçalarını orada sundu. Çünkü yaptırdığı tunç* sunak yakmalık sunuları, tahıl sunularını* ve yağlı parçaları almadı.

[8]Süleyman, Levo-Hamat'tan Mısır Vadisi'ne kadar her yerden gelen İsrailliler'in oluşturduğu çok büyük bir toplulukla birlikte bayramı yedi gün kutladı. [9]Sekizinci gün kutsal bir toplantı yaptılar. Sunağı adamaya yedi gün, bayramı kutlamaya da yedi gün ayırdılar. [10]Kral yedinci ayın* yirmi üçüncü günü halkı evlerine gönderdi. RAB'bin, Davut, Süleyman ve halkı İsrail için yapmış olduğu iyilikten dolayı hepsi mutluydu, sevinçle coşuyordu.

Rab Süleyman'a Yine Görünüyor

(1Kr.9:1-9)

[11]Süleyman RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve RAB'bin Tapınağı'yla kendi sarayında yapmayı istediği bütün işleri başarıyla bitirince, [12]RAB geceleyin ona görünerek şöyle dedi: "Duanı duydum. Burayı kendime kurban sunulan tapınak olarak seçtim.

[13]"Yağmur yağmasın diye göğü kapadığımda, toprağın ürününü yiyip bitirmesi için çekirgelere buyruk verdiğimde ya da halkımın arasına salgın hastalık gönderdiğimde, [14]adımla çağrılan halkım alçakgönüllülüğü takınır, bana yönelip dua eder, kötü yollarından dönerse, gökten onları duyacağım, günahlarını bağışlayıp ülkelerini sağlığa kavuşturacağım. [15]Gözlerim burada edilen duaya açık, kulaklarım işitici olacak. [16]Adım sürekli orada bulunsun diye bu tapınağı seçip kutsal kıldım. Gözlerim onun üstünde, yüreğim her zaman orada olacaktır. [17]Sana gelince, baban Davut'un yaptığı gibi yollarımı izler, buyurduğum her şeyi yapar, kurallarıma ve ilkelerime uyarsan, [18]baban Davut'la, 'İsrail tahtından senin soyunun ardı arkası kesilmeyecektir' diye yaptığım antlaşmaya bağlı kalıp krallığını pekiştireceğim.

[19]"Ama siz yollarımdan sapar, kurallarımı, buyruklarımı bırakır, gidip başka ilahlara kulluk eder, taparsanız, [20]size verdiğim ülkeden sizi söküp atacağım, adıma kutsal kıldığım bu tapınağı terk edeceğim; burayı bütün ulusların aşağılayıp alay ettiği bir yer durumuna getireceğim. [21]Bu gösterişli tapınağın önünden geçenler hayretle, 'RAB bu ülkeyi ve tapınağı neden

***7:3** 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11*
***7:18** 1Kr.2:4*

bu duruma getirdi?' diye soracaklar. [22]Ve diyecekler ki, 'İsrail halkı, atalarını Mısır'dan çıkaran Tanrıları RAB'bi terk etti; başka ilahların ardından gitti, onlara tapıp kulluk etti. RAB bu yüzden bu kötülükleri başlarına getirdi.' "

Süleyman'ın Öbür Etkinlikleri

(1Kr.9:10-28)

8 Süleyman RAB'bin Tapınağı'yla kendi sarayını yirmi yılda bitirdi. [2]Sonra Hiram'ın kendisine verdiği kentleri onarıp İsrailliler'in buralara yerleşmesini sağladı. [3]Ardından Hamat-Sova üzerine yürüyerek orayı ele geçirdi. [4]Çölde Tadmor Kenti'ni onardı. Hama yöresinde yaptırdığı bütün ambarlı kentlerin yapımını bitirdi. [5]Yukarı ve Aşağı Beythoron'u yeniden kurup çevrelerini surlarla, sürgülü kapılarla sağlamlaştırdı. [6]Baalat'ı ve yönetimindeki bütün ambarlı kentleri, savaş arabalarıyla atların bulunduğu kentleri de onarıp güçlendirdi. Böylece Yeruşalim'de, Lübnan'da, yönetimi altındaki bütün topraklarda her istediğini yaptırmış oldu.

[7]İsrail halkından olmayan Hititler*, Amorlular, Perizliler, Hivliler ve Yevuslular'dan artakalanlara gelince, [8]Süleyman İsrail halkının yok etmediği bu insanların soyundan gelip ülkede kalanları angaryaya koştu. Bu durum bugün de sürüyor. [9]Ancak İsrail halkından hiç kimseye kölelik yaptırmadı. Onlar savaşçı, birlik komutanı, savaş arabalarıyla atlıların komutanı olarak görev yaptılar. [10]Kral Süleyman adına halkı denetleyen iki yüz elli görevli de İsrail halkındandı.

[11]Süleyman, "Karım İsrail Kralı Davut'un sarayında kalmamalı. Çünkü RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* girdiği yerler kutsaldır" diyerek firavunun kızını Davut Kenti'nden kendisi için yaptırdığı saraya getirtti.

[12]Tapınağın eyvanının önünde, yaptırdığı sunakta RAB'be yakmalık sunular* sundu. [13]Şabat Günü*, Yeni Ay, yılın üç bayramı –Mayasız Ekmek, Haftalar ve Çardak bayramları*– için Musa'nın buyurduğu sunuları günü gününe sundu. [14]Babası Davut'un koyduğu kural uyarınca, kâhin bölüklerine ayrı ayrı görevler verdi. Levililer'i Tanrı'yı övme ve her günün gerektirdiği işlerde kâhinlere yardım etme görevine atadı. Kapı nöbetçilerini de bölüklerine göre değişik kapılarda görevlendirdi. Çünkü Tanrı adamı Davut böyle buyurmuştu. [15]Bunlar, hazine odalarına ilişkin konular dahil, hiçbir konuda kralın kâhinlerle Levililer'e verdiği buyruklardan ayrılmadılar.

[16]RAB'bin Tapınağı'nın temelinin atıldığı günden bitimine dek Süleyman'ın yapmak istediği her iş yerine getirildi. Böylece RAB'bin Tapınağı'nın yapımı tamamlanmış oldu.

[17]Bundan sonra Süleyman Esyon-Gever'e, Edom kıyısındaki Eylat'a gitti. [18]Hiram ona denizi bilen gemiciler ve kendi görevlileri aracılığıyla gemiler gönderdi. Kral Süleyman'ın adamlarıyla birlikte Ofir'e giden bu gemiciler, dört yüz elli talant[a] altın getirdiler.

---

[a] *8:18 "Dört yüz elli talant": Yaklaşık 15.5 ton.*

8:13 Say.28:9-15

Saba Kraliçesi Süleyman'ı Ziyaret Ediyor

(1Kr.10:1-13)

9 Saba Kraliçesi, Süleyman'ın ününü duyunca, onu çetin sorularla sınamak için Yeruşalim'e geldi. Çeşitli baharat, çok miktarda altın ve değerli taşlarla yüklü büyük bir kervan eşliğinde gelen kraliçe, aklından geçen her şeyi Süleyman'la konuştu. [2]Süleyman onun bütün sorularına karşılık verdi. Kralın ona yanıt bulmakta güçlük çektiği hiçbir konu olmadı. [3-4]Süleyman'ın bilgeliğini, yaptırdığı sarayı, sofrasının zenginliğini, görevlilerinin oturup kalkışını, hizmetkârlarının ve sakilerinin özel giysileriyle yaptığı hizmeti, RAB'bin Tapınağı'nda sunduğu yakmalık sunuları* gören Saba Kraliçesi hayranlık içinde kaldı.

[5]Krala, "Ülkemdeyken, yaptıklarınla ve bilgeliğinle ilgili duyduklarım doğruymuş" dedi, [6]"Ama gelip kendi gözlerimle görünceye dek anlatılanlara inanmamıştım. Büyük bilgeliğinin yarısı bile bana anlatılmadı. Duyduklarımdan daha üstünsün. [7]Ne mutlu adamlarına! Ne mutlu sana hizmet eden görevlilere! Çünkü sürekli bilgeliğine tanık oluyorlar. [8]Senden hoşnut kalan, adına egemenlik sürmen için seni tahta oturtan Tanrın RAB'be övgüler olsun! Tanrın İsrail'i sevdiği, sonsuza dek korumak istediği için, adaleti ve doğruluğu sağlaman için seni İsrail'e kral yaptı."

[9]Saba Kraliçesi krala 120 talant[a] altın, çok büyük miktarda baharat ve değerli taşlar armağan etti. Krala armağan ettiği baharatın benzeri yoktu.

[10]Bu arada Hiram'ın adamlarıyla Süleyman'ın adamları Ofir'den altın, algum[b] kerestesiyle değerli taşlar getirdiler. [11]Kral, RAB'bin Tapınağı'yla sarayın basamaklarını, çalgıcıların lirleriyle çenklerini bu algum[b] kerestesinden yaptırdı. Yahuda bölgesinde daha önce böylesi görülmemişti.

[12]Kral Süleyman Saba Kraliçesinin her isteğini, her dileğini yerine getirdi. Kraliçenin kendisine getirdiklerinden daha fazlasını ona verdi. Bundan sonra kraliçe adamlarıyla birlikte oradan ayrılıp kendi ülkesine döndü.

Kral Süleyman'ın Zenginliği

(1Kr.10:14-29; 2Ta.1:14-17)

[13]Süleyman'a bir yılda gelen altının miktarı 666 talantı[c] buluyordu. [14]Tüccarların ve alım satımla uğraşanların getirdiği altın bunun dışındaydı. Arabistan'ın bütün krallarıyla İsrail valileri de Süleyman'a altın, gümüş getiriyorlardı.

[15]Kral Süleyman dövme altından her biri altı yüz şekel[ç] ağırlığında iki yüz büyük kalkan yaptırdı. [16]Ayrıca her biri üç yüz şekel[d] ağırlığında

---

[a] *9:9 "120 talant": Yaklaşık 4.1 ton.*
[b] *9:10,11 "Algum": Ne çeşit ağaç olduğu bilinmiyor. Bir tür ardıç ağacı olduğu sanılıyor.*
[c] *9:13 "666 talant": Yaklaşık 23 ton.*
[ç] *9:15 "Altı yüz şekel": Yaklaşık 6.9 kg.*
[d] *9:16 "Üç yüz şekel": Yaklaşık 3.5 kg.*
9:1-12 Mat.12:42; Luk.11:31

dövme altından üç yüz küçük kalkan yaptırdı. Kral bu kalkanları Lübnan Ormanı adındaki saraya koydu.

[17]Kral fildişinden büyük bir taht yaptırıp saf altınla kaplattı. [18]Tahtın altı basamağı, bir de altın ayak taburesi vardı. Bunlar tahta bağlıydı. Oturulan yerin iki yanında kollar, her kolun yanında birer aslan heykeli bulunuyordu. [19]Altı basamağın iki yanında on iki aslan heykeli vardı. Hiçbir krallıkta böylesi yapılmamıştı. [20]Kral Süleyman'ın kadehleriyle Lübnan Ormanı adındaki sarayın bütün eşyaları saf altından yapılmış, hiç gümüş kullanılmamıştı. Çünkü Süleyman'ın döneminde gümüşün değeri yoktu. [21]Kralın gemileri Hiram'ın adamlarının yönetiminde Tarşiş'e[a] giderdi. Bu gemiler üç yılda bir altın, gümüş, fildişi ve türlü maymunlarla[b] yüklü olarak dönerlerdi.

[22]Kral Süleyman dünyanın bütün krallarından daha zengin, daha bilgeydi. [23]Tanrı'nın Süleyman'a verdiği bilgeliği dinlemek için dünyanın bütün kralları onu görmek isterlerdi. [24]Onu görmeye gelenler her yıl armağan olarak altın ve gümüş eşya, giysi, silah, baharat, at, katır getirirlerdi.

[25]Süleyman'ın atlarla savaş arabaları için dört bin ahırı, on iki bin atlısı vardı. Bunların bir kısmını savaş arabaları için ayrılan kentlere, bir kısmını da kendi yanına, Yeruşalim'e yerleştirdi. [26]Fırat Irmağı'ndan Filist bölgesine, oradan da Mısır sınırına dek uzanan bölgedeki bütün krallara egemendi. [27]Onun krallığı döneminde Yeruşalim'de gümüş taş değerine düştü. Sedir ağaçları Şefela'daki yabanıl incir ağaçları kadar bollaştı. [28]Süleyman'ın atları Mısır'dan ve bütün öbür ülkelerden getirilirdi.

Süleyman'ın Ölümü

(1Kr.11:41-43)

[29]Süleyman'ın yaptığı öbür işler, başından sonuna dek, Peygamber Natan'ın tarihinde, Şilolu Ahiya'nın peygamberlik yazılarında ve Bilici* İddo'nun Nevat oğlu Yarovam'a ilişkin görümlerinde yazılıdır. [30]Süleyman kırk yıl süreyle bütün İsrail'i Yeruşalim'den yönetti. [31]Süleyman ölüp atalarına kavuşunca babası Davut'un Kenti'nde gömüldü. Yerine oğlu Rehavam kral oldu.

İsrailliler Rehavam'a Başkaldırıyor

(1Kr.12:1-20)

10 Rehavam Şekem'e gitti. Çünkü bütün İsrailliler kendisini kral ilan etmek için orada toplanmışlardı. [2]Kral Süleyman'dan kaçıp Mısır'a yerleşen Nevat oğlu Yarovam bunu duyunca Mısır'dan döndü. [3]İsrailliler Yarovam'ı çağırttılar. Birlikte gidip Rehavam'a şöyle dediler: [4]"Baban üzerimize ağır bir boyunduruk koydu. Ama babanın üzerimize yüklediği ağır yükü ve boyunduruğu hafifletirsen sana kul köle oluruz."

[5]Rehavam, "Üç gün sonra yine gelin" yanıtını verince halk yanından ayrıldı.

---

[a] *9:21 "Tarşiş'e" ya da "Uzun yola".*

[b] *9:21 "Türlü maymunlarla" ya da "Maymunlar ve tavuskuşlarıyla".*

9:25 1Kr.4:26 9:26 Yar.15:18; 1Kr.4:21 9:27 Yas.17:17 9:28 Yas.17:16

[6]Kral Rehavam, babası Süleyman'a sağlığında danışmanlık yapan ileri gelenlere, "Bu halka nasıl yanıt vermemi öğütlersiniz?" diye sordu.

[7]İleri gelenler, "Halka iyi davranır, onları hoşnut eder, olumlu yanıt verirsen, sana her zaman kul köle olurlar" diye karşılık verdiler.

[8]Ne var ki, Rehavam ileri gelenlerin öğüdünü reddederek birlikte büyüdüğü genç görevlilerine danıştı: [9]"Siz ne yapmamı öğütlersiniz? 'Babanın üzerimize koyduğu boyunduruğu hafiflet' diyen bu halka nasıl bir yanıt verelim?"

[10]Birlikte büyüdüğü gençler ona şu karşılığı verdiler: "Sana, 'Babanın üzerimize koyduğu boyunduruğu hafiflet' diyen halka de ki, 'Benim küçük parmağım, babamın belinden daha kalındır. [11]Babam size ağır bir boyunduruk yüklediyse, ben boyunduruğunuzu daha da ağırlaştıracağım. Babam sizi kırbaçla yola getirdiyse, ben sizi akreplerle yola getireceğim.' "

[12]Yarovam'la bütün halk, kralın, "Üç gün sonra yine gelin" sözü üzerine, üçüncü gün Rehavam'ın yanına geldiler. [13-14]İleri gelenlerin öğüdünü reddeden Kral Rehavam, gençlerin öğüdüne uyarak halka sert bir yanıt verdi: "Babamın size yüklediği boyunduruğu ben daha da ağırlaştıracağım. Babam sizi kırbaçla yola getirdiyse, ben sizi akreplerle yola getireceğim." [15]Kral halkı dinlemedi. Bu Tanrı'dandı. Çünkü Şilolu Ahiya aracılığıyla Nevat oğlu Yarovam'a verdiği sözü yerine getirmek için RAB bu olayı düzenlemişti.

[16]Kralın kendilerini dinlemediğini görünce, bütün İsrailliler,
"İşay oğlu Davut'la ne ilgimiz,
Ne de payımız var!" diye
bağırdılar,
"Ey İsrail halkı, haydi evimize
dönelim!
Davut'un soyu başının çaresine
baksın."
Böylece herkes evine döndü.

[17]Rehavam da yalnızca Yahuda kentlerinde yaşayan İsrailliler'e krallık yapmaya başladı.

[18]İsrailliler Kral Rehavam'ın gönderdiği angaryacıbaşı Hadoram'ı taşa tutup öldürdüler. Bunun üzerine Kral Rehavam savaş arabasına atlayıp Yeruşalim'e kaçtı. [19]İsrail halkı, Davut soyundan gelenlere hep başkaldırdı.

Şemaya'nın Peygamberliği

(1Kr.12:21-24)

11 Rehavam Yeruşalim'e varınca, İsrailliler'le savaşıp onları yeniden egemenliği altına almak amacıyla Yahuda ve Benyamin oymaklarından yüz seksen bin seçkin savaşçı topladı.

[2]Bu arada RAB, Tanrı adamı Şemaya'ya şöyle seslendi: [3]"Süleyman oğlu Yahuda Kralı Rehavam'a, Yahuda ve Benyamin bölgesinde yaşayan bütün İsrailliler'e şunu söyle: [4]'RAB diyor ki, İsrailli kardeşlerinize saldırmayın, onlarla savaşmayın. Herkes evine dönsün! Çünkü bu olayı ben düzenledim.' " RAB'bin bu sözlerini duyan halk Yarovam'a karşı savaşmaktan vazgeçti.

10:16 2Sa.20:1

Rehavam Yahuda'yı Güçlendiriyor

[5]Rehavam Yeruşalim'de yaşadı ve savunma amacıyla Yahuda'daki şu kentleri onardı: [6]Beytlehem, Etam, Tekoa, [7]Beytsur, Soko, Adullam, [8]Gat, Mareşa, Zif, [9]Adorayim, Lakiş, Azeka, [10]Sora, Ayalon, Hevron. Bunlar Yahuda ve Benyamin bölgesinde surlu kentlerdi. [11]Rehavam bu kentlerin surlarını güçlendirerek buralara komutanlar atadı; yiyecek, zeytinyağı, şarap depoladı. [12]Her kent için kalkanlar, mızraklar sağladı. Kentleri iyice güçlendirdi. Böylece Yahuda ve Benyamin bölgeleri onun denetimi altında kaldı.

[13]İsrail'in her bölgesinden kâhinlerle Levililer Rehavam'dan yana geçtiler. [14]Levililer otlaklarını, mallarını bırakıp Yahuda ve Yeruşalim'e gelmişlerdi. Çünkü Yarovam'la oğulları onları RAB'bin kâhinliğinden uzaklaştırmıştı. [15]Yarovam tapınma yerleri ve yaptırdığı teke ve buzağı biçimindeki putlar için kâhinler atamıştı. [16]İsrail'in her oymağından RAB'be, İsrail'in Tanrısı'na yönelmeye yürekten kararlı olanlar ise, atalarının Tanrısı RAB'be kurban sunmak için kâhinlerle Levililer'in ardından Yeruşalim'e geldiler. [17]Üç yıl Davut'la Süleyman'ın izinde yürüyen bu kişiler, Süleyman oğlu Rehavam'ı destekleyerek Yahuda Krallığı'nı güçlendirdiler.

Rehavam'ın Ailesi

[18]Rehavam Davut oğlu Yerimot'un kızı Mahalat'la evlendi. Mahalat'ın annesi Avihayil, İşay oğlu Eliav'ın kızıydı. [19]Mahalat Rehavam'a şu oğulları doğurdu: Yeuş, Şemarya, Zaham. [20]Rehavam Mahalat'tan sonra Avşalom'un kızı Maaka ile evlendi. Maaka ona Aviya'yı, Attay'ı, Ziza'yı, Şelomit'i doğurdu. [21]Rehavam Avşalom'un kızı Maaka'yı öbür eşleriyle cariyelerinin hepsinden daha çok severdi. Rehavam'm on sekiz karısı, altmış cariyesi vardı. Bunlardan yirmi sekiz erkek, altmış kız çocuğu oldu.

[22]Rehavam Maaka'dan doğan Aviya'yı kral yapmak amacıyla onu kardeşleri arasında önder ve tahta geçecek aday atadı. [23]Bilgece davranarak oğullarının bazılarını Yahuda ve Benyamin topraklarına, surlu kentlere dağıttı. Onlara bol yiyecek sağladı ve birçok kadınla evlendirdi.

Şişak Yeruşalim'e Saldırıyor

(1Kr.14:21-31)

12 Rehavam krallığını pekiştirip güçlenince, İsrail[a] halkıyla birlikte RAB'bin Yasası'na sırt çevirdi. [2]Rehavam'ın krallığının beşinci yılında Mısır Kralı Şişak Yeruşalim'e saldırdı. Çünkü Rehavam'la halk RAB'be ihanet etmişti. [3]Şişak'ın bin iki yüz savaş arabası, altmış bin atlısı ve Mısır'dan onunla birlikte gelen Luvlu, Suklu, Kûşlu* sayısız askeri vardı. [4]Şişak Yahuda'nın surlu kentlerini ele geçirerek Yeruşalim'e kadar geldi.

[5]Bu sırada Peygamber Şemaya, Rehavam'a ve Şişak yüzünden Yeruşalim'de toplanan Yahuda önderlerine

---

[a] *12:1 "İsrail", yani "Yahuda".* *11:15 1Kr.12:31* *11:15 Lev.17:7*

gelip şöyle dedi: "RAB, 'Siz beni bıraktınız. Ben de sizi bırakıp Şişak'ın eline teslim ettim' diyor."

[6]İsrail önderleriyle kral alçakgönüllü bir tutum takınarak, "RAB adildir" dediler.

[7]RAB onların alçakgönüllü bir tutum takındıklarını görünce, Şemaya'ya şöyle dedi: "Madem alçakgönüllü bir tutum takındılar, onları yok etmeyeceğim; biraz da olsa onları huzura kavuşturacağım. Öfkemi Şişak aracılığıyla Yeruşalim üzerine boşaltmayacağım. [8]Ama onları Şişak'a köle edeceğim. Öyle ki, bana hizmet etmekle öbür ulusların krallarına hizmet etmek arasındaki farkı anlayabilsinler."

[9]Mısır Kralı Şişak Yeruşalim'e saldırdığında, Süleyman'ın yaptırmış olduğu altın kalkanlar dahil RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayın bütün hazinelerini boşaltıp götürdü. [10]Kral Rehavam bunların yerine tunç* kalkanlar yaptırarak sarayın kapı muhafızlarının komutanlarına emanet etti. [11]Kral RAB'bin Tapınağı'na her gittiğinde, muhafızlar bu kalkanları taşıyarak ona eşlik eder, sonra muhafız odasına götürürlerdi.

[12]Rehavam'ın alçakgönüllü bir tutum takınması üzerine RAB'bin öfkesi dindi, onu büsbütün yok etmekten vazgeçti. Yahuda'da bazı iyi davranışlar da vardı.

[13]Kral Rehavam Yeruşalim'de krallığını pekiştirerek sürdürdü. Kral olduğunda kırk bir yaşındaydı. RAB'bin adını yerleştirmek için bütün İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiği Yeruşalim Kenti'nde on yedi yıl krallık yaptı. Annesi Ammonlu Naama'ydı. [14]Rehavam RAB'be yönelmeye yürekten kararlı olmadığı için kötülük yaptı.

[15]Rehavam'ın yaptığı işler, başından sonuna dek, Peygamber Şemaya ve Bilici* İddo'nun soyla ilgili tarihinde yazılıdır. Rehavam'la Yarovam arasında sürekli savaş vardı. [16]Rehavam ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde gömüldü. Rehavam'ın yerine oğlu Aviya kral oldu.

Aviya'nın Yahuda Krallığı

(1Kr.15:1-8)

13 İsrail Kralı Yarovam'ın krallığının on sekizinci yılında Aviya Yahuda Kralı oldu. [2]Yeruşalim'de üç yıl krallık yaptı. Annesi Givalı Uriel'in kızı Mikaya'ydı.

Aviya'yla Yarovam arasında savaş vardı. [3]Aviya seçme yiğit askerlerden oluşan dört yüz bin kişilik bir orduyla savaşa çıktı. Yarovam da sekiz yüz bin seçme yiğit savaşçıdan oluşan bir orduyla ona karşı savaş düzenine girdi.

[4]Aviya Efrayim dağlık bölgesindeki Semarayim Dağı'na çıkıp şöyle seslendi: "Ey Yarovam ve bütün İsrailliler, beni dinleyin! [5]İsrail'in Tanrısı RAB'bin bozulmaz bir antlaşmayla[a] İsrail Krallığı'nı sonsuza dek Davut'a ve soyuna verdiğini bilmiyor musunuz? [6]Nevat oğlu Yarovam efendisi Davut oğlu Süleyman'a başkaldırdı. [7]Bir takım işe yaramaz kötü

---

[a] *13:5 "Bozulmaz bir antlaşma": İbranice "Tuz antlaşması".*

12:9 1Kr.10:16-17; 2Ta.9:15-16

kişiler çevresinde toplanıp Süleyman oğlu Rehavam'a baskı yaptılar. O sırada Rehavam onlara karşı koyamayacak kadar genç ve deneyimsizdi.

[8]"Şimdi de siz Davut soyunun elindeki RAB'bin Krallığı'na karşı gelmeyi tasarlıyorsunuz. Büyük bir ordusunuz. Üstelik Yarovam'ın ilahlarınız olsun diye yaptırdığı altın buzağılar da yanınızda. [9]RAB'bin kâhinlerini, Harunoğulları'yla Levililer'i kovmadınız mı? Onların yerine öbür halklar gibi kendinize kâhinler atamadınız mı? Atanmak için bir boğa ve yedi koçla gelen herkes, tanrı olmayanlara kâhin olabiliyor.

[10]"Ama bizim Tanrımız RAB'dir, O'nu bırakmadık. RAB'be hizmet eden kâhinler Harun soyundandır. Levililer de onlara yardımcıdır. [11]Onlar her sabah, her akşam RAB'be yakmalık sunular* sunar, hoş kokulu buhur yakar, dinsel açıdan temiz masanın üzerine adak ekmeklerini* dizerler. Her akşam altın kandilliğin kandillerini yakarlar. Biz Tanrımız RAB'bin buyruklarını yerine getiriyoruz. Oysa siz O'na sırt çevirdiniz. [12]Tanrı bizimledir, O önderimizdir. O'nun kâhinleri borazanlarla size karşı savaş çağrısı yapacaklar. Ey İsrail halkı, atalarınızın Tanrısı RAB'be karşı savaşmayın; çünkü başaramazsınız."

[13]Yarovam askerlerinin bir bölümüyle Yahudalılar'ı önden karşılarken, öbür bölümünü arkalarında pusu kurmaya göndermişti. [14]Yahudalılar önden, arkadan kuşatıldıklarını görünce, RAB'be yakardılar. Kâhinler borazanlarını çaldı. [15]Yahudalılar savaş çığlıkları attığı anda, Tanrı Yarovam'la İsrailliler'i Aviya'yla Yahudalılar'ın önünde yenilgiye uğrattı. [16]İsrailliler Yahudalılar'ın önünden kaçtı. Tanrı onları Yahudalılar'ın eline teslim etti. [17]Aviya'yla ordusu İsrailliler'i bozguna uğrattı. İsrailliler'den beş yüz bin seçme asker öldürüldü. [18]Böylece İsrailliler yenilgiye uğradı, Yahudalılar'sa zafer kazandı. Çünkü Yahudalılar atalarının Tanrısı RAB'be güvenmişlerdi.

[19]Aviya Yarovam'ı kovaladı. Yarovam'a ait Beytel, Yeşana, Efron kentleriyle çevrelerindeki köyleri ele geçirdi. [20]Aviya'nın krallığı döneminde Yarovam bir daha eski gücünü toparlayamadı. Sonunda RAB onu cezalandırdı, Yarovam öldü.

[21]Aviya ise gitgide krallığını güçlendirdi. On dört kadınla evlenip yirmi iki erkek, on altı kız babası oldu.

[22]Aviya'nın yaptığı öbür işler, uygulamaları ve söyledikleri, Peygamber İddo'nun yorumunda yazılıdır.

14 Aviya ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde gömüldü, yerine oğlu Asa kral oldu. Ülke Asa'nın yönetimi altında on yıl barış içinde yaşadı.

Asa'nın Yahuda Krallığı

(1Kr.15:9-12)

[2]Asa Tanrısı RAB'bin gözünde iyi ve doğru olanı yaptı. [3]Yabancı ilahların sunaklarını, puta tapılan yerleri kaldırdı. Dikili taşları parçaladı, Aşera* putlarını devirdi. [4]Yahudalılar'dan atalarının Tanrısı RAB'be yönelmelerini, O'nun yasasına ve buyruklarına uymalarını istedi. [5]Yahuda'nın

bütün kentlerinden puta tapılan yerlerle buhur sunaklarını kaldırdı. Ülke onun yönetimi altında barış içinde yaşadı. [6]Ülke barış içinde olduğu için Asa Yahuda'daki bazı kentleri surlarla çevirdi. O yıllarda kimse ona karşı savaş açmadı. Çünkü RAB ona esenlik vermişti.

[7]Asa Yahudalılar'a, "Bu kentleri onaralım" dedi, "Onları surlarla kuşatıp kulelerle, kapılarla, sürgülerle güçlendirelim. Ülke hâlâ bizim elimizde, çünkü Tanrımız RAB'be yöneldik, O da bizi her yandan esenlikle kuşattı."

Böylece yapım işlerini başarıyla bitirdiler.

[8]Asa'nın Yahudalılar'la Benyaminliler'den oluşan bir ordusu vardı. Yahudalılar büyük kalkan ve mızraklarla donanmış üç yüz bin kişiydi. Benyaminliler ise küçük kalkan ve yay taşıyan iki yüz seksen bin kişiydi. Bunların hepsi yiğit savaşçılardı.

[9]Kûşlu* Zerah binlerce asker ve üç yüz savaş arabasıyla Mareşa'ya ilerledi. [10]Asa ona karşı durmak için yola çıktı. İki ordu Mareşa yakınlarında Sefata Vadisi'nde savaş düzeni aldı.

[11]Asa, Tanrısı RAB'be, "Ya RAB, güçlünün karşısında güçsüze yardım edebilecek senden başka kimse yoktur" diye yakardı, "Ey Tanrımız RAB, bize yardım et, çünkü sana güveniyoruz. Senin adınla bu kalabalığa karşı çıktık. Ya RAB, sen bizim Tanrımız'sın. İnsanlar sana karşı zafer kazanmasın."

[12]RAB Kûşlular'ı Asa'yla Yahudalılar'ın önünde bozguna uğrattı. Kûşlular kaçmaya başladı. [13]Asa ordusuyla onları Gerar'a kadar kovaladı. Kûşlular'dan kurtulan olmadı. RAB'bin ve ordusunun önünde kırıldılar. Yahudalılar çok miktarda mal yağmalayıp götürdüler. [14]Gerar'ın çevresindeki bütün köyleri yerle bir ettiler. Çünkü RAB'bin dehşeti onları sarmıştı. Bu köylerde çok mal olduğundan onları yağmaladılar. [15]Çobanların çadırlarına da saldırdılar. Çok sayıda davar ve deveyi alıp Yeruşalim'e döndüler.

Asa'nın Yaptığı Yenilikler

(1Kr.15:13-15)

15 Tanrı'nın Ruhu Odet oğlu Azarya'nın üzerine indi. [2]Azarya, Kral Asa'ya gidip şöyle dedi: "Ey Asa, ey Yahuda ve Benyamin halkı, beni dinleyin! RAB'le birlikte olduğunuz sürece, O da sizinle olacaktır. O'nu ararsanız bulursunuz. Ama O'nu bırakırsanız, O da sizi bırakır. [3]İsrail halkı uzun süre gerçek Tanrı'dan, eğitici kâhinlerden ve yasadan uzak yaşadı. [4]Ama sıkıntıya düştüklerinde İsrail'in Tanrısı RAB'be döndüler, O'nu arayıp buldular. [5]O günlerde yolcuların güvenliği yoktu. Çünkü çevre ülkelerde yaşayanların tümü büyük kargaşa içindeydi. [6]Ulus ulusu, kent kenti ezmeye çalışıyordu. Çünkü Tanrı onları çeşitli sıkıntılarla tedirgin ediyordu. [7]Ama siz güçlü olun, cesaretinizi yitirmeyin. Yaptıklarınızın karşılığını alacaksınız."

[8]Asa bu sözleri, Peygamber Odet'in oğlu Azarya'nın[a] peygamberliğini

---

[a] *15:8 Bazı Vulgata elyazmaları "Peygamber Odet'in oğlu Azarya'nın", Masoretik metin "Peygamber Odet'in" (bkz. 15:1).*

duyunca, cesaret buldu. Yahuda ve Benyamin topraklarından, Efrayim'in dağlık bölgesinde ele geçirdiği kentlerden iğrenç putları kaldırdı. RAB'bin Tapınağı'nın eyvanının önündeki RAB'bin sunağını onardı.

[9]Efrayim'den, Manaşşe'den, Şimon'dan gelen birçok İsrailli, Tanrısı RAB'bin Asa'yla birlikte olduğunu görünce onun tarafına geçti. Asa bu gelenlerle Yahuda ve Benyamin halkını bir araya topladı. [10]Asa'nın krallığının on beşinci yılının üçüncü ayında* Yeruşalim'de toplandılar. [11]Yağmalamış oldukları hayvanlardan yedi yüz sığırla yedi bin davarı o gün RAB'be kurban ettiler. [12]Bütün yürekleriyle, bütün canlarıyla atalarının Tanrısı RAB'be yönelmek için antlaşma yaptılar. [13]Büyük küçük, kadın erkek, kim İsrail'in Tanrısı RAB'be yönelmezse öldürülecekti. [14]Yüksek sesle bağırarak, borazan ve boru çalarak RAB'bin önünde ant içtiler. [15]Yahudalılar bütün yürekleriyle içtikleri ant için sevindiler. RAB'bi istekle arayıp buldular. O da onları her yandan esenlikle kuşattı.

[16]Kral Asa annesi Maaka'nın kraliçeliğini elinden aldı. Çünkü o Aşera* için iğrenç bir put yaptırmıştı. Asa bu iğrenç putu kesip parçaladıktan sonra Kidron Vadisi'nde yaktı. [17]Ancak İsrail'den[a] puta tapılan yerleri kaldırmadı. Ama yaşamı boyunca yüreğini RAB'be adadı. [18]Babasının ve kendisinin adadığı altını, gümüşü ve eşyaları Tanrı'nın Tapınağı'na getirdi.

[19]Asa'nın krallığının otuz beşinci yılına kadar savaş olmadı.

Asa'nın Son Yılları

(1Kr.15:16-24)

16 Yahuda Kralı Asa'nın krallığının otuz altıncı yılında İsrail Kralı Baaşa Yahuda'ya saldırmaya hazırlanıyordu. Asa'nın topraklarına giriş çıkışı engellemek amacıyla, Rama Kenti'ni güçlendirmeye başladı.

[2]Bunun üzerine Asa, RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayın hazinelerindeki altın ve gümüşü çıkararak şu haberle birlikte Şam'da oturan Aram Kralı Ben-Hadat'a gönderdi: [3]"Babamla baban arasında olduğu gibi seninle benim aramızda da bir antlaşma olsun. Sana gönderdiğim bu altınlara, gümüşlere karşılık, sen de İsrail Kralı Baaşa ile yaptığın antlaşmayı boz, topraklarımdan askerlerini çeksin."

[4]Kral Asa'nın önerisini kabul eden Ben-Hadat, ordu komutanlarını İsrail kentlerinin üzerine gönderdi. İyon'u, Dan'ı, Avel-Mayim'i, Naftali'nin bütün ambarlı kentlerini ele geçirdiler. [5]Baaşa bunu duyunca Rama'nın yapımını durdurup işe son verdi. [6]Kral Asa bütün Yahudalılar'ı çağırttı; Baaşa'nın Rama'nın yapımında kullandığı taşlarla keresteleri alıp götürdüler. Asa bunlarla Geva ve Mispa kentlerini onardı.

[7]O sırada Bilici* Hanani Yahuda Kralı Asa'ya gelip şöyle dedi: "Tanrın RAB'be güveneceğine Aram Kralı'na güvendin. Bu yüzden Aram Kralı'nın ordusu elinden kurtuldu. [8]Kûşlular'la* Luvlular, çok sayıda savaş arabaları, atlılarıyla büyük bir ordu değil miydiler? Ama sen

---

[a] *15:17 "İsrail", yani "Yahuda".*

RAB'be güvendin, O da onları eline teslim etti. [9]RAB'bin gözleri bütün yürekleriyle kendisine bağlı olanlara güç vermek için her yeri görür. Akılsızca davrandın. Bundan böyle hep savaş içinde olacaksın."

[10]Asa biliciye öfkelenip onu cezaevine attırdı. Çünkü söyledikleri onu kızdırmıştı. Halktan bazı kişilere de baskı yaptı.

[11]Asa'nın yaptığı işler, başından sonuna dek, Yahuda ve İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [12]Asa, krallığının otuz dokuzuncu yılında ayaklarından hastalandı. Durumu çok ağırdı. Hastalığında RAB'be yöneleceğine hekimlere başvurdu. [13]Asa krallığının kırk birinci yılında ölüp atalarına kavuştu. [14]Onu özel olarak hazırlanmış, güzel kokulu çeşit çeşit baharat dolu bir sedyeye yatırarak Davut Kenti'nde kendisi için yaptırdığı mezara gömdüler. Onuruna çok büyük bir ateş yaktılar.

Yehoşafat'ın Yahuda Krallığı

17 Asa'nın yerine oğlu Yehoşafat kral oldu. Yehoşafat İsrail'e karşı krallığını pekiştirdi. [2]Yahuda'nın bütün surlu kentlerine askeri birlikler yerleştirdi; Yahuda'ya ve babası Asa'nın ele geçirmiş olduğu Efrayim kentlerine de asker yerleştirdi.

[3]RAB Yehoşafat'laydı. Çünkü Yehoşafat atası Davut'un başlangıçtaki yollarını izledi; Baallar'a* yöneleceğine, [4]babasının Tanrısı'na yöneldi; İsrail halkının yaptıklarına değil, Tanrı'nın buyruklarına uydu. [5]RAB onun yönetimi altındaki krallığı pekiştirdi. Bütün Yahudalılar ona armağanlar getirdi. Böylece Yehoşafat büyük zenginliğe ve onura kavuştu. [6]Yüreği RAB'de[a] cesaret buldu, puta tapılan yerleri ve Aşera* putlarını Yahuda'dan kaldırdı.

[7]Yehoşafat krallığının üçüncü yılında halka öğretmek amacıyla görevlilerinden Ben-Hayil'i, Ovadya'yı, Zekeriya'yı, Netanel'i, Mikaya'yı Yahuda kentlerine gönderdi. [8]Onlarla birlikte şu Levililer'i de gönderdi: Şemaya, Netanya, Zevadya, Asahel, Şemiramot, Yehonatan, Adoniya, Toviya, Tov-Adoniya. Kâhinlerden Elişama ile Yehoram'ı gönderdi. [9]RAB'bin Yasa Kitabı'nı yanlarına alıp Yahuda'da halka öğrettiler. Bütün Yahuda kentlerini dolaşarak halka ders verdiler.

[10]Yahuda'yı çevreleyen ülkelerin krallıklarını RAB korkusu sardı. Bu yüzden Yehoşafat'a karşı savaşamadılar. [11]Bazı Filistliler Yehoşafat'a haraç olarak armağanlar ve gümüş verdiler. Araplar da ona davar getirdiler: Yedi bin yedi yüz koçla yedi bin yedi yüz teke. [12]Yehoşafat giderek güçlendi. Yahuda'da kaleler, ambarlı kentler yaptırdı. [13]Yahuda kentlerinde birçok işler yaptı. Yeruşalim'e deneyimli yiğit savaşçılar yerleştirdi. [14]Bunlar boylarına göre şöyle kaydedilmişlerdi:

Yahuda'dan binbaşılar: Komutan
Adna ve komutasında 300 000
yiğit asker;
[15]Yanında Komutan Yehohanan ve
komutasında 280 000 asker;

---

[a] *17:6 "RAB'de": İbranice "RAB'bin yollarında".*

[16] Onun yanında kendini RAB'bin hizmetine adayan Zikri oğlu Amatsya ve komutasında 200 000 yiğit asker.
[17] Benyamin oymağından: Yiğit bir savaşçı olan Elyada ile komutasında yay ve kalkanla silahlanmış 200 000 asker;
[18] Yanında Yehozavat ve komutasında savaşmak üzere donatılmış 180 000 asker.

[19] Bunlar kralın surlu Yahuda kentlerine yerleştirdiği askerlerin yanısıra, ona hizmet ediyorlardı.

Peygamber Mikaya Ahav'ı Uyarıyor

(1Kr.22:1-28)

18 Büyük bir zenginlik ve onura kavuşan Yehoşafat, evlilik bağıyla Ahav'a akraba oldu. [2] Birkaç yıl sonra Samiriye Kenti'nde yaşayan Ahav'ı görmeye gitti. Ahav onun ve yanındakilerin onuruna birçok davar, sığır keserek Ramot-Gilat'a saldırmak için onu kışkırttı.

[3] İsrail Kralı Ahav, Yahuda Kralı Yehoşafat'a, "Ramot-Gilat'a karşı benimle birlikte savaşır mısın?" diye sordu.

Yehoşafat, "Beni kendin, halkımı halkın say. Savaşta sana eşlik edeceğiz" diye yanıtladı, [4] "Ama önce RAB'be danışalım" diye ekledi.

[5] İsrail Kralı Ahav dört yüz peygamber toplayıp, "Ramot-Gilat'a karşı savaşalım mı, yoksa vaz mı geçeyim?" diye sordu.

Peygamberler, "Savaş, çünkü Tanrı kenti senin eline teslim edecek" diye yanıtladılar.

[6] Ama Yehoşafat, "Burada danışabileceğimiz RAB'bin başka peygamberi yok mu?" diye sordu.

[7] İsrail Kralı, "Yimla oğlu Mikaya adında biri daha var" diye yanıtladı, "Onun aracılığıyla RAB'be danışabiliriz. Ama ben ondan nefret ederim. Çünkü benimle ilgili hiç iyi peygamberlik etmez, hep kötü şeyler söyler."

Yehoşafat, "Böyle konuşmaman gerekir, ey kral!" dedi.

[8] İsrail Kralı bir görevli çağırıp, "Hemen Yimla oğlu Mikaya'yı getir!" diye buyurdu.

[9] İsrail Kralı Ahav ile Yahuda Kralı Yehoşafat kral giysileriyle Samiriye Kapısı'nın girişinde, harman yerine konan tahtlarında oturuyorlardı. Bütün peygamberler de onların önünde peygamberlik ediyordu. [10] Kenaana oğlu Sidkiya, yaptığı demir boynuzları göstererek şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Aramlılar'ı yok edinceye dek onları bu boynuzlarla vuracaksın.' "

[11] Öteki peygamberlerin hepsi de aynı şeyi söylediler: "Ramot-Gilat'a saldır, kazanacaksın! Çünkü RAB onları senin eline teslim edecek."

[12] Mikaya'yı çağırmaya giden görevli ona, "Bak! Peygamberler bir ağızdan kral için olumlu şeyler söylüyorlar" dedi, "Rica ederim, senin sözün de onlarınkine uygun olsun; olumlu bir şey söyle."

[13] Mikaya, "Yaşayan RAB'bin hakkı için, Tanrım ne derse onu söyleyeceğim" diye karşılık verdi.

[14] Mikaya gelince kral, "Mikaya, Ramot-Gilat'a karşı savaşa gidelim mi, yoksa vaz mı geçeyim?" diye sordu.

Mikaya, "Saldırın, kazanacaksınız! Çünkü onlar sizin elinize teslim edilecek" diye yanıtladı.

[15]Bunun üzerine kral, "RAB'bin adına bana gerçeğin dışında bir şey söylemeyeceğine ilişkin sana kaç kez ant içireyim?" diye sordu.

[16]Mikaya şöyle karşılık verdi: "İsrailliler'i dağlara dağılmış çobansız koyunlar gibi gördüm. RAB, 'Bunların sahibi yok. Herkes güvenlik içinde evine dönsün' dedi."

[17]İsrail Kralı Ahav Yehoşafat'a, "Benimle ilgili iyi peygamberlik etmez, hep kötü şeyler söyler dememiş miydim?" dedi.

[18]Mikaya konuşmasını sürdürdü: "Öyleyse RAB'bin sözünü dinleyin! Gördüm ki, RAB tahtında oturuyor, bütün göksel varlıklar da sağında, solunda duruyordu. [19]RAB sordu: 'Ramot-Gilat'a saldırıp ölsün diye İsrail Kralı Ahav'ı kim kandıracak?'

"Kimi şöyle, kimi böyle derken, [20]bir ruh çıkıp RAB'bin önünde durdu ve, 'Ben onu kandıracağım' dedi.

"RAB, 'Nasıl?' diye sordu.

[21]"Ruh, 'Aldatıcı ruh olarak gidip Ahav'ın bütün peygamberlerine yalan söyleteceğim' diye karşılık verdi.

"RAB, 'Onu kandırmayı başaracaksın' dedi, 'Git, dediğini yap.'

[22]"İşte RAB bu peygamberlerinin ağzına aldatıcı bir ruh koydu. Çünkü sana kötülük etmeye karar verdi."

[23]Kenaana oğlu Sidkiya yaklaşıp Mikaya'nın yüzüne bir tokat attı. "RAB'bin Ruhu nasıl benden çıkıp da seninle konuştu?" dedi.

[24]Mikaya, "Gizlenmek için bir iç odaya girdiğin gün göreceksin" diye yanıtladı.

[25]Bunun üzerine İsrail Kralı, "Mikaya'yı kentin yöneticisi Amon'a ve kralın oğlu Yoaş'a götürün" dedi, [26]"Ben güvenlik içinde dönünceye dek bu adamı cezaevinde tutmalarını, ona su ve ekmekten başka bir şey vermemelerini söyleyin!"

[27]Mikaya, "Eğer sen güvenlik içinde dönersen, RAB benim aracılığımla konuşmamış demektir" dedi ve, "Herkes bunu duysun!" diye ekledi.

Ahav'ın Ölümü

(1Kr.22:29-35)

[28]İsrail Kralı Ahav'la Yahuda Kralı Yehoşafat Ramot-Gilat'a saldırmak için yola çıktılar. [29]İsrail Kralı, Yehoşafat'a, "Ben kılık değiştirip savaşa öyle gireceğim, ama sen kral giysilerini giy" dedi. Böylece İsrail Kralı kılığını değiştirdi, sonra savaşa girdiler.

[30]Aram Kralı, savaş arabalarının komutanlarına, "İsrail Kralı dışında, büyük küçük hiç kimseye saldırmayın!" diye buyruk vermişti. [31]Savaş arabalarının komutanları Yehoşafat'ı görünce, İsrail Kralı sanıp saldırmak için ona döndüler. Yehoşafat yakarmaya başladı. RAB Tanrı ona yardım edip saldıranların yönünü değiştirdi. [32]Komutanlar onun İsrail Kralı olmadığını anlayınca peşini bıraktılar.

[33]O sırada bir asker rasgele attığı bir okla İsrail Kralı'nı zırhının parçalarının birleştiği yerden vurdu. Kral arabacısına, "Dönüp beni savaş alanından çıkar, yaralandım" dedi. [34]Savaş o gün şiddetlendi. Arabasında

18:16 Say.27:17; Hez.34:5; Zek.10:2; Mat.9:36; Mar.6:34

Aramlılar’a karşı akşama kadar dayanan İsrail Kralı gün batımında öldü.

Bilici Yehu Yehoşafat’ı Paylıyor

19 Yahuda Kralı Yehoşafat ise Yeruşalim’deki sarayına güvenlik içinde döndü. [2]Hanani oğlu Bilici* Yehu, Kral Yehoşafat’ı karşılamaya giderek ona şöyle dedi: “Kötülere yardım edip RAB’den nefret edenleri mi sevmen gerekir? Bunun için RAB’bin öfkesi senin üstünde olacak. [3]Ancak, bazı iyi yönlerin de var. Ülkeden Aşera* putlarını kaldırıp attın ve yürekten Tanrı’ya yönelmeye karar verdin.”

Yehoşafat’ın Yaptığı Yenilikler

[4]Yehoşafat Yeruşalim’de yaşadı. Beer-Şeva’dan Efrayim dağlık bölgesine kadar yine halkın arasında dolaşarak onları atalarının Tanrısı RAB’be döndürdü. [5]Ülkeye, Yahuda’nın bütün surlu kentlerine yargıçlar atadı. [6]Onlara, “Yaptıklarınıza dikkat edin” dedi, “Çünkü insan adına değil, yargı verirken sizinle olan RAB adına yargılayacaksınız. [7]Onun için RAB’den korkun, dikkatle yargılayın. Çünkü Tanrımız RAB kimsenin haksızlık yapmasına, kimseyi kayırmasına, rüşvet almasına göz yummaz.”

[8]RAB’bin yargılarını uygulamak, davalara bakmak için Yehoşafat Yeruşalim’e de bazı Levililer’i, kâhinleri, İsrail[a] boy başlarını atadı. Bunlar Yeruşalim’de yaşadılar[b]. [9]Yehoşafat onlara şu buyrukları verdi: “Görevinizi RAB korkusuyla, bağlılıkla, bütün yüreğinizle yapmalısınız. [10]Kentlerde yaşayan kardeşlerinizden gelen her davada –kan davası, Kutsal Yasa, buyruklar, kurallar ya da ilkelerle ilgili her konuda– onları RAB’be karşı suç işlememeleri için uyarın; öyle ki RAB size de kardeşlerinize de öfkelenmesin. Böyle yaparsanız suç işlememiş olursunuz.

[11]“RAB’be ilişkin her konuda Başkâhin Amarya, krala ilişkin her konuda ise Yahuda oymağının önderi İsmail oğlu Zevadya size başkanlık edecek. Levililer de görevli olarak size yardımcı olacaklar. Yürekli olun, bu buyrukları uygulayın. RAB doğru kişiyle olsun!”

Moavlılar’la Ammonlular’a Karşı Savaş

20 Bundan sonra Moavlılar, Ammonlular ve Meunlular’ın[c] bir kısmı Yehoşafat’la savaşmak için yola çıktılar. [2]Birkaç kişi Yehoşafat’a gidip, “Gölün öbür yakasından, Edom’dan sana saldırmak için büyük bir ordu geliyor. Şu anda Haseson-Tamar’da –Eyn-Gedi’de–” dediler. [3]Korkuya kapılan Yehoşafat RAB’be danışmaya karar verdi ve bütün Yahuda’da oruç* ilan etti. [4]RAB’be yönelmek için Yahuda’nın bütün kentlerinden gelen halk toplanıp RAB’den yardım diledi.

[5]Yehoşafat RAB’bin Tapınağı’nda,

---

[a] *19:8 “İsrail”, yani “Yahuda”.*

[b] *19:8 “Bunlar Yeruşalim’de yaşadılar” ya da “Yeruşalim’e döndüler”.*

[c] *20:1 Septuaginta “Meunlular”, Masoretik metin “Ammonlular” (bkz. 26:7).*

yeni avlunun önünde, Yahuda ve Yeruşalim topluluğunun arasına gidip durdu.

[6]"Ey atalarımızın Tanrısı RAB, sen göklerde oturan Tanrı değil misin?" dedi, "Ulusların bütün krallıklarını yöneten sensin. Güç, kudret senin elinde. Kimse sana karşı duramaz. [7]Ey Tanrımız, bu ülkede yaşayanları halkın İsrail'in önünden kovan ve ülkeyi sonsuza dek dostun İbrahim'in soyuna veren sen değil misin? [8]Onlar orada yaşadılar, adına bir tapınak kurdular ve, [9]'Başımıza bela, savaş, yargı, salgın hastalık, kıtlık gelirse, adının bulunduğu bu tapınağın ve senin önünde duracağız' dediler, 'Sıkıntıya düştüğümüzde sana yakaracağız, sen de duyup bizi kurtaracaksın.'

[10]"İşte Ammonlular, Moavlılar ve Seir dağlık bölgesinde yaşayanlar! Mısır'dan çıktıktan sonra İsrailliler'in onların ülkesine girmelerine izin vermedin. Bu yüzden atalarımız başka yöne döndü, onları yok etmedi. [11]Ama bak, bunun karşılığını bize nasıl ödüyorlar! Bize miras olarak vermiş olduğun mülkünden bizi kovmaya geliyorlar. [12]Ey Tanrımız, onları yargılamayacak mısın? Çünkü bize saldıran bu büyük orduya karşı koyacak gücümüz yok. Ne yapacağımızı bilemiyoruz. Gözümüz sende."

[13]Bütün Yahudalılar, çoluk çocuklarıyla birlikte RAB'bin önünde duruyordu. [14]RAB'bin Ruhu topluluğun ortasında duran Asaf soyundan Mattanya oğlu Yeiel oğlu Benaya oğlu Zekeriya oğlu Levili Yahaziel'in üzerine indi. [15]Yahaziel şöyle dedi: "Ey Kral Yehoşafat, ey Yahuda halkı ve Yeruşalim'de oturanlar, dinleyin! RAB size şöyle diyor: 'Bu büyük ordudan korkmayın, yılmayın! Çünkü savaş sizin değil, Tanrı'nındır. [16]Yarın onlarla savaşmaya çıkın. Onları vadinin sonunda, Yeruel kırlarında, Sits Yokuşu'nu çıkarlarken bulacaksınız. [17]Bu kez savaşmak zorunda kalmayacaksınız. Yerinizde durup bekleyin, RAB'bin size sağlayacağı kurtuluşu görün, ey Yahuda ve Yeruşalim halkı! Korkmayın, yılmayın. Yarın onlara karşı savaşa çıkın. RAB sizinle olacak!' "

[18]Yehoşafat yüzüstü yere kapandı. Yahuda halkıyla Yeruşalim'de oturanlar da RAB'bin önünde yere kapanıp O'na tapındılar. [19]Sonra Kehatoğulları'ndan ve Korahoğulları'ndan bazı Levililer ayağa kalkıp İsrail'in Tanrısı RAB'bi yüksek sesle övdüler.

[20]Ertesi sabah erkenden kalkıp Tekoa kırlarına doğru yola çıktılar. Yola koyulduklarında Yehoşafat durup şöyle dedi: "Beni dinleyin, ey Yahuda halkı ve Yeruşalim'de oturanlar! Tanrınız RAB'be güvenin, güvenlikte olursunuz. O'nun peygamberlerine güvenin, başarılı olursunuz." [21]Yehoşafat halka danıştıktan sonra RAB'be ezgi okumak, O'nun kutsallığının görkemini övmek için adamlar atadı. Bunlar ordunun önünde yürüyerek şöyle diyorlardı:

"RAB'be şükredin,
Çünkü sevgisi sonsuza dek
kalıcıdır!"

[22]Onlar ezgi okuyup övgüler sun-

20:7 Yşa.41:8; Yak.2:23   20:10 Yas.2:4-19   20:15-17 Yas.20:1-4 maya başladığında, RAB Yahuda'ya saldıran Ammonlular'a, Moavlılar'a ve Seir dağlık bölgesinde yaşayanlara pusu kurmuştu. Hepsi bozguna uğratıldı. [23]Ammonlular'la Moavlılar, Seir dağlık bölgesinde yaşayan halkı büsbütün yok etmek için onlara saldırdılar. Seirliler'i yok ettikten sonra da birbirlerini öldürmeye başladılar.

[24]Yahudalılar kırdaki gözcü kulesine varınca, o büyük orduya baktılar, ama sadece yere serilmiş cesetler gördüler. Tek kişi kurtulmamıştı. [25]Malları yağmalamaya giden Yehoşafat'la askerleri, ölülerin arasında çok miktarda mal, giysi ve değerli eşya buldular. Taşıyabileceklerinden çok mal topladılar. Yağma edilecek o kadar çok mal vardı ki, toplama işi üç gün sürdü. [26]Dördüncü gün Beraka[a] Vadisi'nde toplanarak RAB'be övgüler sundular. Bu yüzden oranın adı bugün de Beraka Vadisi olarak kaldı.

[27]Bundan sonra bütün Yahuda ve Yeruşalim halkı Yehoşafat'ın önderliğinde sevinçle Yeruşalim'e döndü. Çünkü RAB düşmanlarını bozguna uğratarak onları sevindirmişti. [28]Çenk, lir ve borazan çalarak Yeruşalim'e, RAB'bin Tapınağı'na gittiler. [29]RAB'bin İsrail'in düşmanlarına karşı savaştığını duyan ülkelerin krallıklarını Tanrı korkusu sardı. [30]Yehoşafat'ın ülkesi ise barış içindeydi. Çünkü Tanrısı her yandan onu esenlikle kuşatmıştı.

Yehoşafat'ın Krallığının Sonu

(1Kr.22:41-50)

[31]Yehoşafat Yahuda'yı yönetti. Otuz beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi beş yıl krallık yaptı. Annesi Şilhi'nin kızı Azuva'ydı. [32]Babası Asa'nın yollarını izleyen ve bunlardan sapmayan Yehoşafat RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. [33]Ancak alışılagelen tapınma yerleri kaldırılmadı. Halk hâlâ atalarının Tanrısı'na bütün yüreğiyle yönelmemişti.

[34]Yehoşafat'ın yaptığı öbür işler, başından sonuna dek, İsrail kralları tarihinin bir bölümü olan Hanani oğlu Yehu'nun tarihinde yazılıdır.

[35]Yahuda Kralı Yehoşafat bir süre sonra kendini günaha veren İsrail Kralı Ahazya ile anlaşmaya vardı. [36]Tarşiş'e gidecek gemiler[b] yapmak için anlaştılar. Gemileri Esyon-Gever'de yaptılar. [37]Mareşalı Dodavahu oğlu Eliezer, Yehoşafat'a karşı şöyle peygamberlik etti: "Ahazya ile anlaşmaya vardığın için RAB işini bozacak." Gemiler Tarşiş'e[c] gidemeden parçalandı.

21 Yehoşafat ölüp atalarına kavuştu ve Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yehoram kral oldu.

Yehoram'ın Yahuda Krallığı

(2Kr.8:17-24)

[2]Yehoşafat oğlu Yehoram'ın kardeşleri şunlardı: Azarya, Yehiel,

---

[a] *20:26 "Beraka": "Övgü" ya da "Kutsama" anlamına gelir.*
[b] *20:36 "Tarşiş'e gidecek gemiler" ya da "Uzun yol gemileri".*
[c] *20:37 "Tarşiş'e" ya da "Uzun yola".*

Zekeriya, Azaryahu, Mikael, Şefatya. Bunların tümü İsrail[a] Kralı Yehoşafat'ın oğullarıydı. [3]Babaları onlara çok miktarda altın, gümüş, değerli eşyalar armağan etmiş, ayrıca Yahuda'da surlu kentler vermişti. Ancak, Yehoram ilk oğlu olduğundan, krallığı ona bırakmıştı.

[4]Babasının yerine geçen Yehoram güçlenince, bütün kardeşlerini ve bazı İsrail[a] önderlerini kılıçtan geçirtti. [5]Yehoram otuz iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de sekiz yıl krallık yaptı. [6]Karısı Ahav'ın kızı olduğu için, o da Ahav'ın ailesi gibi İsrail krallarının yolunu izledi ve RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. [7]Ama RAB Davut'la yaptığı antlaşmadan ötürü onun soyunu yok etmek istemedi. Çünkü Davut'a ve soyuna sönmeyen bir ışık vereceğine söz vermişti.

[8]Yehoram'ın krallığı döneminde Edomlular Yahudalılar'a karşı ayaklanarak kendi krallıklarını kurdular. [9]Yehoram komutanları ve bütün savaş arabalarıyla oraya gitti. Edomlular onu ve savaş arabalarının komutanlarını kuşattılar. Ama Yehoram gece kalkıp kuşatmayı yararak kaçtı. [10]Edomlular'ın Yahuda'ya karşı başkaldırması bugün de sürüyor.

O sırada Livna Kenti de ayaklandı. Çünkü Yehoram atalarının Tanrısı RAB'bi bırakmıştı. [11]Yahuda tepelerinde puta tapılan yerler bile yapmış, Yeruşalim halkının putlara bağlanmasına önayak olmuş, Yahuda halkını günaha sürüklemişti.

[12]Yehoram Peygamber İlyas'tan bir mektup aldı. Mektup şöyleydi:

"Atan Davut'un Tanrısı RAB şöyle diyor: 'Baban Yehoşafat'ın ve Yahuda Kralı Asa'nın yollarını izlemedin. [13]İsrail krallarının yolunu izledin. Ahav'ın ailesinin yaptığı gibi Yahuda ve Yeruşalim halkının putlara bağlanmasına önayak oldun. Üstelik kendi ailenden, senden daha iyi olan kardeşlerini öldürttün. [14]Bu yüzden RAB halkını, oğullarını, karılarını ve senin olan her şeyi büyük bir yıkımla vuracak. [15]Sen de korkunç bir bağırsak hastalığına yakalanacaksın. Bu hastalık yüzünden bağırsakların dışarı dökülene dek günlerce sürüneceksin.' "

[16]RAB Filistliler'i ve Kûşlular'ın* yanında yaşayan Araplar'ı Yehoram'a karşı kışkırttı. [17]Saldırıp Yahuda'ya girdiler. Sarayda bulunan her şeyi, kralın oğullarıyla karılarını alıp götürdüler. Kralın en küçük oğlu Yehoahaz'dan[b] başka oğlu kalmadı.

[18]Sonra RAB Yehoram'ı iyileşmez bir bağırsak hastalığıyla cezalandırdı. [19]Zaman geçti, ikinci yılın sonunda hastalık yüzünden bağırsakları dışarı döküldü. Şiddetli acılar içinde öldü. Halkı ataları için ateş yaktığı gibi onun onuruna ateş yakmadı.

[20]Yehoram otuz iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de sekiz yıl krallık yaptı. Ölümüne kimse üzülmedi. Onu Davut Kenti'nde gömdülerse de, kralların mezarlığına gömmediler.

---

[a] *21:2,4 "İsrail", yani "Yahuda".*

[b] *21:17 "Yehoahaz": Ahazya diye de bilinir.*

21:7 1Kr.11:36; 15:4,47; 2Kr.8:19; Mez.132:17   21:8 Yar.27:40

Ahazya'nın Yahuda Krallığı

(2Kr.8:25-29; 9:21-28)

22 Yeruşalim halkı Yehoram'ın en küçük oğlu Ahazya'yı babasının yerine kral yaptı. Çünkü Araplar'la ordugaha gelen akıncılar büyük kardeşlerinin hepsini öldürmüştü. Dolayısıyla Yehoram oğlu Ahazya Yahuda Kralı oldu.

[2] Ahazya yirmi iki[a] yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de bir yıl krallık yaptı. Annesi Omri'nin torunu Atalya'ydı.

[3] Ahazya da Ahav ailesinin yollarını izledi. Annesi onu kötülüğe itiyordu. [4] Ahav ailesi gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Çünkü babasının ölümünden beri Ahav ailesi onu yıkıma götürecek öğütler veriyordu. [5] Ahazya onların öğütlerine uyarak, Aram Kralı Hazael'le savaşmak üzere İsrail Kralı Ahav oğlu Yoram'la birlikte Ramot-Gilat'a gitti. Aramlılar Yoram'ı yaraladılar. [6] Yoram Ramot-Gilat'ta Aram Kralı Hazael'le savaşırken aldığı yaraların iyileşmesi için Yizreel'e döndü. Yahuda Kralı Yehoram oğlu Ahazya da yaralanan Ahav oğlu Yoram'ı görmek için Yizreel'e gitti.

[7] Yoram'ı ziyaret eden Ahazya'yı Tanrı yıkıma uğrattı. Ahazya oraya varınca, Yoram'la birlikte Nimşi oğlu Yehu'yu karşılamaya gitti; RAB Yehu'yu Ahav soyunu ortadan kaldırmak için meshetmişti*. [8] Yehu, Ahav soyunu cezalandırırken, Ahazya'ya hizmet eden Yahuda önderleriyle Ahazya'nın yeğenlerini bulup hepsini öldürdü. [9] Sonra Ahazya'yı aramaya koyuldu. Onu Samiriye'de gizlenirken yakalayıp Yehu'ya getirdiler, sonra öldürdüler. Ahazya'yı, "Bütün yüreğiyle RAB'be yönelen Yehoşafat'ın torunudur" diyerek gömdüler. Böylece Ahazya'nın soyunda krallığı yönetebilecek güçte kimse kalmadı.

Atalya Yönetime El Koyuyor

(2Kr.11:1-3)

[10] Ahazya'nın annesi Atalya, oğlunun öldürüldüğünü duyunca, Yahuda'da kral soyunun bütün bireylerini yok etmeye çalıştı. [11] Ne var ki, Kral Yehoram'ın kızı Yehoşavat, Ahazya oğlu Yoaş'ı kralın öldürülmek istenen öteki oğullarının arasından alıp kaçırdı ve dadısıyla birlikte yatak odasına gizledi. Yehoşavat Kral Yehoram'ın kızı, Kâhin Yehoyada'nın karısı, Ahazya'nın da üvey kızkardeşiydi. Öldürülmesin diye çocuğu Atalya'dan gizledi. [12] Atalya ülkeyi yönetirken, çocuk altı yıl boyunca Tanrı'nın Tapınağı'nda onların yanında gizlendi.

Atalya'ya Karşı Ayaklanma

(2Kr.11:4-16)

23 Yedinci yıl gücünü gösteren Yehoyada yüzbaşı olan Yeroham oğlu Azarya, Yehohanan oğlu İsmail, Ovet oğlu Azarya, Adaya oğlu Maaseya, Zikri oğlu Elişafat'la bir antlaşma yaptı. [2] Yahuda'yı dolaşarak

---

[a] *22:2 2Kr.8:26, bazı Septuaginta elyazmaları ve Süryanice "Yirmi iki", Masoretik metin "Kırk iki".*

22:6 2Kr.9:15-16

bütün kentlerden Levililer'le İsrail[a] boy başlarını topladılar. Yeruşalim'e dönen [3]topluluk Tanrı'nın Tapınağı'nda kralla bir antlaşma yaptı. Yehoyada onlara şöyle dedi: "Davut'un soyuna ilişkin RAB'bin verdiği söz uyarınca, kralın oğlu kral olacak. [4]Siz şunları yapacaksınız: Şabat Günü* göreve giden kâhinlerle Levililer'in üçte biri kapılarda nöbet tutacak, [5]üçte biri sarayda, üçte biri de Temel Kapısı'nda duracak. Bütün halk RAB'bin Tapınağı'nın avlularında toplanacak. [6]Kâhinlerle görevli Levililer'in dışında RAB'bin Tapınağı'na kimse girmesin. Onlar kutsal oldukları için girebilirler. Halk da RAB'bin buyruğunu yerine getirmeye özen gösterecek. [7]Levililer yalın kılıç kralın çevresini saracaklar. Tapınağa yaklaşan olursa öldürün. Kral nereye giderse, ona eşlik edin."

[8]Levililer'le Yahudalılar Kâhin Yehoyada'nın buyruklarını tam tamına uyguladılar. Şabat Günü göreve gidenlerle görevi biten adamlarını aldılar. Çünkü Kâhin Yehoyada bölüklere izin vermemişti. [9]Kâhin Yehoyada Tanrı'nın Tapınağı'ndaki Kral Davut'tan kalan mızrakları ve büyük küçük kalkanları yüzbaşılara dağıttı. [10]Kralı korumak için sunağın ve tapınağın çevresine tapınağın güneyinden kuzeyine kadar bütün silahlı adamları yerleştirdi. [11]Yehoyada'yla oğulları kralın oğlu Yoaş'ı dışarı çıkarıp başına taç koydular. Tanrı'nın Yasası'nı da ona verip krallığını ilan ettiler. Onu meshederek*, "Yaşasın kral!" diye bağırdılar.

[12]Atalya koşuşan, kralı öven halkın çıkardığı gürültüyü duyunca, RAB'bin Tapınağı'nda toplananların yanına gitti. [13]Baktı, kral tapınağın girişinde sütunun yanında duruyor; yüzbaşılar, borazan çalanlar çevresine toplanmış. Ülke halkı sevinç içindeydi, borazanlar çalınıyor, ezgiciler çalgılarıyla övgüleri yönetiyordu. Atalya giysilerini yırtarak, "Hainlik! Hainlik!" diye bağırdı.

[14]Kâhin Yehoyada yüzbaşıları çağırarak, "O kadını aradan çıkarın. Ardından kim giderse kılıçtan geçirin" diye buyruk verdi. Çünkü, "Onu RAB'bin Tapınağı'nda öldürmeyin" demişti. [15]Atalya yakalandı ve sarayın At Kapısı'na varır varmaz öldürüldü.

Kâhin Yehoyada'nın Yaptığı Yenilikler

(2Kr.11:17-20)

[16]Yehoyada RAB'bin halkı olmaları için kendisiyle halk ve kral arasında bir antlaşma yaptı. [17]Bütün halk gidip Baal'ın* tapınağını yıktı. Sunaklarını, putlarını parçaladılar; Baal'ın Kâhini Mattan'ı da sunakların önünde öldürdüler.

[18]Yehoyada Levili kâhinleri RAB'bin Tapınağı'ndaki işin başına getirdi. Onları Davut tarafından atanmış oldukları görevleri yerine getirmek, Musa'nın Yasası'nda yazılanlar uyarınca RAB'be yakmalık sunular* sunmak ve Davut'un koyduğu düzene göre sevinçle ezgiler okumakla görevlendirdi. [19]Ayrıca dinsel açıdan herhangi bir nedenle kirli birinin içeri

---

[a] *23:2 "İsrail", yani "Yahuda".* *23:3 2Sa.7:12*

girmemesi için RAB'bin Tapınağı'nın kapılarına da nöbetçiler yerleştirdi. [20]Sonra yüzbaşıları, soyluları, halkın yöneticilerini ve ülke halkını yanına alarak kralı RAB'bin Tapınağı'ndan getirdi. Yukarı Kapı'dan geçip saraya girerek kralı tahta oturttular. [21]Ülke halkı sevinç içindeydi, ancak kent suskundu. Çünkü Atalya kılıçla öldürülmüştü.

Yoaş Tapınağı Onarıyor

(2Kr.12:1-16)

24 Yoaş yedi yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de kırk yıl krallık yaptı. Annesi Beer-Şevalı Sivya'ydı. [2]Yoaş Kâhin Yehoyada yaşadığı sürece RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. [3]Yehoyada onu iki kadınla evlendirdi. Yoaş'ın onlardan oğulları, kızları oldu.

[4]Bir süre sonra Yoaş RAB'bin Tapınağı'nı onarmaya karar verdi. [5]Kâhinlerle Levililer'i toplayarak şöyle dedi: "Yahuda kentlerine gidip Tanrınız'ın Tapınağı'nı onarmak için gerekli yıllık parayı bütün İsrail halkından toplayın. Bunu hemen yapın." Ama Levililer hemen işe girişmediler.

[6]Bunun üzerine kral, Başkâhin Yehoyada'yı çağırıp, "RAB'bin kulu Musa'nın ve İsrail topluluğunun Levha Sandığı'nın bulunduğu çadır için koyduğu vergiyi Yahuda ve Yeruşalim'den toplasınlar diye Levililer'i neden uyarmadın?" diye sordu.

[7]Çünkü o kötü kadının, Atalya'nın oğulları, RAB Tanrı'nın Tapınağı'na zorla girerek bütün adanmış eşyaları Baallar* için kullanmışlardı.

[8]Kralın buyruğu uyarınca bir sandık yapılarak RAB'bin Tapınağı'nın kapısının dışına yerleştirildi. [9]Tanrı'nın kulu Musa'nın çölde İsrail halkına koyduğu vergiyi RAB'be getirmeleri için Yahuda ve Yeruşalim halkına bir çağrı yapıldı. [10]Bütün önderlerle halk vergilerini sevinçle getirdiler, doluncaya dek sandığın içine attılar. [11]Levililer, sandığı kralın görevlilerine getiriyorlardı. Çok para biriktiğini görünce kralın yazmanıyla başkâhinin görevlisine haber veriyor, onlar da gelip sandığı boşaltıyor, sonra yine yerine koyuyorlardı. Bunu her gün yaptılar ve çok para topladılar. [12]Kral Yoaş'la Yehoyada parayı RAB'bin Tapınağı'nda yapılan işlerden sorumlu olanlara veriyorlardı. RAB'bin Tapınağı'nı onarmak için ücretle taşçılar, marangozlar, demir ve tunç* işçileri tuttular.

[13]İşten sorumlu kişiler çalışkandı, onarım işi onlar sayesinde ilerledi. Tanrı'nın Tapınağı'nı eski durumuna getirip sağlamlaştırdılar. [14]Onarım işi bitince, geri kalan parayı krala ve Yehoyada'ya getirdiler. Bununla RAB'bin Tapınağı'ndaki hizmet ve yakmalık sunuları* sunmak için gereçler, tabaklar, altın ve gümüş eşyalar yaptılar. Yehoyada yaşadığı sürece RAB'bin Tapınağı'nda sürekli yakmalık sunu sunuldu.

[15]Yehoyada uzun yıllar yaşadıktan sonra yüz otuz yaşında öldü. [16]İsrail'de Tanrı'ya ve Tanrı'nın Tapınağı'na yaptığı yararlı hizmetlerden

24:6 Çık.30:11-16

dolayı kendisini Davut Kenti'nde kralların yanına gömdüler.

Yoaş'ın Kötülüğü

[17]Yehoyada'nın ölümünden sonra Yahuda önderleri gelip kralın önünde eğildiler. Kral da onları dinledi. [18]Atalarının Tanrısı RAB'bin Tapınağı'nı terk ederek Aşera* putlarıyla öbür putlara taptılar. Suçları yüzünden RAB Yahuda ve Yeruşalim halkına öfkelendi. [19]Kendisine dönmeleri için aralarına peygamberler gönderdi. Bu peygamberler halkı uyardılarsa da, onlara kulak asmadılar.

[20]O zaman Tanrı'nın Ruhu Kâhin Yehoyada oğlu Zekeriya'nın üzerine indi[a]. Zekeriya, halkın önünde durup seslendi: "Tanrı şöyle diyor: 'Niçin buyruklarıma karşı geliyorsunuz? İşleriniz iyi gitmeyecek. Çünkü siz beni bıraktınız, ben de sizi bıraktım.' "

[21]Bunun üzerine Zekeriya'ya düzen kurdular. Kralın buyruğuyla RAB-bin Tapınağı'nın avlusunda taşa tutup onu öldürdüler. [22]Kral Yoaş Zekeriya'nın babası Yehoyada'nın kendisine yaptığı iyiliği unutup oğlunu öldürdü. Zekeriya ölürken, "RAB bu yaptığınızı görüp hesabını sorsun" dedi.

[23]Yıl sonunda[b] Aram ordusu Yoaş'a saldırıp Yahuda ve Yeruşalim'e girdi. Halkın bütün önderlerini öldürdüler. Yağmaladıkları malların hepsini Şam Kralı'na gönderdiler. [24]Aram ordusu küçük bir ordu olmasına karşın, RAB çok büyük bir orduyu ellerine teslim etmişti. Çünkü Yahuda halkı, atalarının Tanrısı RAB'bi bırakmıştı. Böylece Aram ordusu Yoaş'ı cezalandırmış oldu. [25]Aramlılar Yoaş'ı ağır yaralı durumda bırakıp gittiler. Yoaş'ın görevlileri, Kâhin Yehoyada'nın oğlunun kanını döktüğü için, düzen kurup onu yatağında öldürdüler. Yoaş'ı Davut Kenti'nde gömdülerse de, kralların mezarlığına gömmediler.

[26]Yoaş'a düzen kuranlar şunlardı: Ammonlu Şimat adlı kadının oğlu Zavat, Moavlı Şimrit adlı kadının oğlu Yehozavat. [27]Yoaş'ın oğullarının öyküsü, kendisine Tanrı'dan defalarca gelen bildiriler, Tanrı'nın Tapınağı'nın onarımıyla ilgili konular kralların tarihine ilişkin yorumda yazılıdır. Yerine oğlu Amatsya kral oldu.

Amatsya'nın Yahuda Krallığı

(2Kr.14:1-22)

25 Amatsya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Yeruşalimli Yehoaddan'dı. [2]Amatsya RAB'bin gözünde doğru olanı yaptıysa da bütün yüreğiyle yapmadı. [3]Krallığını güçlendirdikten sonra, babasını öldüren görevlileri öldürttü. [4]Ancak Musa'nın kitabındaki yasaya uyarak çocuklarını öldürtmedi. Çünkü RAB, "Ne babalar çocuklarının günahından ötürü öldürülecek, ne de

---

[a] *24:20 "Zekeriya'nın üzerine indi": İbranice "Zekeriya'yı kuşandı".*

[b] *24:23 "Yıl sonunda": O çağda kullanılan iki ayrı takvime göre ya "Sonbahar" ya da "İlkbahar" olabilir.*

24:20-21 Mat.23:35; Luk.11:50-51; İbr.11:37 *25:4 Yas.24:16, Hez.18:20* çocuklar babalarının. Herkes kendi günahı için öldürülecek" diye buyurmuştu.

[5]Amatsya Yahudalılar'ı topladı. Bütün Yahudalılar'la Benyaminliler'i boylarına göre binbaşıların ve yüzbaşıların denetimine verdi. Yaşları yirmi ve yirminin üstünde olanların sayımını yaptı. Savaşa hazır, mızrak ve kalkan kullanabilen üç yüz bin seçme asker olduğunu saptadı. [6]Ayrıca İsrail'den yüz talant[a] gümüş karşılığında, yüz bin yiğit savaşçı tuttu.

[7]Bu sırada bir Tanrı adamı gelip krala şöyle dedi: "Ey kral, İsrail'den gelen askerler seninle savaşa gitmesin. Çünkü RAB İsrailliler'le, yani Efrayimliler'le birlikte değil. [8]Gidersen, yiğitçe savaşsan bile Tanrı seni düşmanın önünde bozguna uğratacak. *Tanrı'nın yardım etmeye de,* bozguna uğratmaya da gücü vardır."

[9]Amatsya, "Ya İsrail askerleri için ödediğim yüz talant[a] ne olacak?" diye sordu.

Tanrı adamı, "RAB sana bundan çok daha fazlasını verebilir" diye karşılık verdi.

[10]Bunun üzerine Amatsya Efrayim'den gelen askerlerin evlerine dönmelerini buyurdu. Yahudalılar'a çok kızan askerler büyük bir öfke içinde evlerine döndüler.

[11]Amatsya cesaretini toplayarak ordusunu Tuz Vadisi'ne götürdü. Yahudalılar orada on bin Seirli'yi öldürdü. [12]Sağ olarak ele geçirdikleri on bin kişiyi de uçurumun kenarına götürüp oradan aşağıya attılar. Hepsi paramparça oldu.

[13]Bu arada Amatsya'nın kendisiyle birlikte savaşa katılmamaları için geri gönderdiği askerler, Samiriye ile Beythoron arasındaki Yahuda kentlerine saldırdılar. Üç bin kişi öldürüp çok miktarda mal yağmaladılar.

[14]Amatsya, Edomlular'ı bozguna uğrattıktan sonra, dönüşte Seir halkının putlarını yanında getirdi. Kendisine ilah olarak diktiği putlara taptı ve buhur yaktı. [15]RAB Amatsya'ya öfkelendi. Ona bir peygamber göndererek, "Halkını senin elinden kurtaramayan bu halkın ilahlarına neden tapıyorsun?" diye sordu. [16]Peygamber konuşmasını sürdürmekteyken Amatsya ona, "Seni krala danışman mı atadık? Sus! Yoksa öldürüleceksin" dedi.

Peygamber, "Tanrı'nın seni yok *etmeye karar verdiğini biliyorum.* Çünkü sen bu kötülüğü yaptın, öğüdüme de aldırış etmedin!" dedikten sonra sustu.

[17]Yahuda Kralı Amatsya, danışmanlarıyla konuştuktan sonra Yehu oğlu Yehoahaz oğlu İsrail Kralı Yehoaş'a, "Gel, yüz yüze görüşelim" diye haber gönderdi.

[18]İsrail Kralı Yehoaş da karşılık olarak Yahuda Kralı Amatsya'ya şu haberi gönderdi: "Lübnan'da dikenli bir çalı, sedir ağacına, 'Kızını oğluma eş olarak ver' diye haber yollar. O sırada oradan geçen yabanıl bir hayvan basıp çalıyı çiğner. [19]İşte Edomlular'ı bozguna uğrattın diye böbürleniyorsun. Otur evinde! Niçin bela arıyorsun? Kendi başını da, Yahuda halkının başını da derde

---

[a] *25:6,9 "Yüz talant": Yaklaşık 3.45 ton.*

sokacaksın."

[20]Ne var ki, Amatsya dinlemek istemedi. Bunun böyle olması Tanrı'nın isteğiydi. Edom'un ilahlarına taptıkları için Tanrı onları düşmanın eline teslim etmeye karar vermişti. [21]Derken İsrail Kralı Yehoaş Yahuda Kralı Amatsya'nın üzerine yürüdü. İki ordu Yahuda'nın Beytşemeş Kenti'nde karşılaştı. [22]İsrailliler'in önünde bozguna uğrayan Yahudalılar evlerine kaçtı. [23]İsrail Kralı Yehoaş, Yehoahaz[a] oğlu Yoaş oğlu Yahuda Kralı Amatsya'yı Beytşemeş'te yakalayıp Yeruşalim'e götürdü. Efrayim Kapısı'ndan Köşe Kapısı'na kadar Yeruşalim surlarının dört yüz arşınlık[b] bölümünü yıktırdı. [24]Tanrı'nın Tapınağı'nda Ovet-Edom soyunun gözetimi altındaki altını, gümüşü, eşyaları, sarayın hazinelerini ve bazı adamları da rehine olarak yanına alıp Samiriye'ye döndü.

Yahuda Kralı Amatsya'nın Ölümü

(2Kr.14:17-20)

[25]Yahuda Kralı Yoaş oğlu Amatsya, İsrail Kralı Yehoahaz oğlu Yehoaş'ın ölümünden sonra on beş yıl daha yaşadı. [26]Amatsya'nın yaptığı öbür işler, başından sonuna dek, Yahuda ve İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [27]RAB'bin ardınca yürümekten vazgeçtiği andan başlayarak Yeruşalim'de Amatsya'ya bir düzen kurulmuştu. Amatsya Lakiş'e kaçtı. Ardından adam göndererek onu öldürttüler. [28]Ölüsü at sırtında getirildi, Yahuda Kenti'nde[c] atalarının yanına gömüldü.

Uzziya'nın Yahuda Krallığı

(2Kr.14:21-22; 15:1-7)

26 Yahuda halkı Amatsya'nın yerine on altı yaşındaki oğlu Uzziya'yı[ç] kral yaptı. [2]Babası Amatsya ölüp atalarına kavuştuktan sonra Uzziya Eylat Kenti'ni onarıp Yahuda topraklarına kattı. [3]Uzziya on altı yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de elli iki yıl krallık yaptı. Annesi Yeruşalimli Yekolya'ydı. [4]Babası Amatsya gibi, Uzziya da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. [5]Kendisine Tanrı korkusunu öğreten Zekeriya'nın günlerinde Tanrı'ya yöneldi. RAB'be yöneldiği sürece Tanrı onu başarılı kıldı.

[6]Uzziya Filistliler'e savaş açtı. Gat, Yavne ve Aşdot'un surlarını yıktırdı. Sonra Aşdot yakınlarında ve Filist bölgesinde kentler kurdu. [7]Filistliler'e, Gur-Baal'da yaşayan Araplar'a ve Meunlular'a karşı Tanrı ona yardım etti. [8]Ammonlular Uzziya'ya haraç vermeye başladılar. Gitgide güçlenen Uzziya'nın ünü Mısır sınırına dek ulaştı.

[9]Uzziya Yeruşalim'de Köşe Kapısı, Dere Kapısı ve surun köşesi üzerinde kuleler kurup bunları sağlamlaştırdı. [10]Şefela'da ve ovada çok sayıda hayvanı olduğundan, kırda gözetleme kuleleri yaptırarak birçok sarnıç açtırdı. Dağlık bölgelerde, verimli topraklarda da ırgatları, bağcıları vardı;

---

[a] *25:23 "Yehoahaz": Ahazya diye de bilinir.*

[b] *25:23 "Dört yüz arşın": Yaklaşık 180 m.*

[c] *25:28 "Yahuda Kenti", yani "Yeruşalim".*

[ç] *26:1 "Uzziya": Azarya diye de bilinir.*

çünkü toprağı severdi. [11]Uzziya'nın savaşa hazır bir ordusu vardı. Kralın komutanlarından Hananya'nın denetiminde Yazman Yeiel'le görevli Maaseya'nın yaptığı sayımın sonuçlarına göre, bu ordu bölük bölük savaşa girerdi. [12]Yiğit savaşçıları yöneten boy başlarının sayısı 2 600'dü. [13]Bunların komutası altında krala yardım etmek için düşmanla yiğitçe savaşacak 307 500 askerden oluşan bir ordu vardı. [14]Uzziya bütün ordu için kalkan, mızrak, miğfer, zırh, yay, sapan taşı sağladı. [15]Yeruşalim'de becerikli adamlarca tasarlanmış gereçler yaptırdı. Okları, büyük taşları fırlatmak için bu gereçleri kulelere ve köşelere yerleştirdi. Uzziya'nın ünü uzaklara kadar yayıldı; çünkü gördüğü olağanüstü yardım sayesinde büyük güce kavuşmuştu.

[16]Ne var ki, güçlenince kendisini yıkıma sürükleyecek bir gurura kapıldı. Tanrısı RAB'be ihanet etti. Buhur sunağı üzerinde buhur yakmak için RAB'bin Tapınağı'na girdi. [17]Kâhin Azarya ile RAB'bin yürekli seksen kâhini de ardısıra tapınağa girdiler. [18]Kral Uzziya'ya karşı durarak, "Ey Uzziya, RAB'be buhur yakmaya hakkın yok!" dediler, "Ancak Harun soyundan kutsanmış kâhinler buhur yakabilir. Tapınaktan çık! Çünkü sen RAB'be ihanet ettin; RAB Tanrı da seni onurlandırmayacak!" [19]Buhur yakmak için elinde buhurdan tutan Uzziya kâhinlere öfkelendi. Öfkelenir öfkelenmez de kâhinlerin önünde, RAB'bin Tapınağı'ndaki buhur sunağının yanında duran Uzziya'nın alnında deri hastalığı belirdi. [20]Başkâhin Azarya ile öbür kâhinler ona bakınca alnında deri hastalığı belirdiğini gördüler. Onu çabucak oradan çıkardılar. Uzziya da çıkmaya istekliydi, çünkü RAB onu cezalandırmıştı. [21]Kral Uzziya ölünceye kadar deri hastalığından kurtulamadı. Bu yüzden ayrı bir evde yaşadı ve RAB'bin Tapınağı'na sokulmadı. Sarayı ve ülke halkını oğlu Yotam yönetti.

[22]Uzziya'nın yaptığı öbür işleri, başından sonuna dek, Amots oğlu Peygamber Yeşaya yazmıştır. [23]Uzziya ölüp atalarına kavuşunca, deri hastalığına yakalandığı için onu atalarının yanına, kral mezarlığının ayrı bir yerine gömdüler. Yerine oğlu Yotam kral oldu.

Yotam'ın Yahuda Krallığı

(2Kr.15:32-38)

27 Yotam yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on altı yıl krallık yaptı. Annesi Sadok'un kızı Yeruşa'ydı. [2]Babası Uzziya gibi, Yotam da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Ancak RAB'bin Tapınağı'na girmedi. Ne var ki, halk kötülük yapmayı sürdürmekteydi. [3]Yotam RAB'bin Tapınağı'nın Yukarı Kapısı'nı onardı. Ofel Tepesi'ndeki surun üzerinde de birçok iş yaptı. [4]Yahuda'nın dağlık bölgesinde kentler, ormanlık tepelerinde kaleler ve kuleler kurdu.

[5]Ammon Kralı'yla savaşarak Ammonlular'ı yendi. Ammonlular o yıl için kendisine yüz talant[a] gümüş, on

---

[a] *27:5 "Yüz talant": Yaklaşık 3.45 ton.*

26:18 Çık.30:7-8; Say.3:10

26:23 Yşa.6:1

bin kor buğday[a], on bin kor arpa[b] verdiler. İkinci ve üçüncü yıllar için de aynı miktarı ödediler. [6]Tanrısı RAB'bin önünde kararlı bir şekilde yürüyen Yotam giderek güçlendi.

[7]Yotam'ın yaptığı öbür işler, bütün savaşları ve uygulamaları, İsrail ve Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. [8]Yotam yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on altı yıl krallık yaptı. [9]Yotam ölüp atalarına kavuşunca, onu Davut Kenti'nde gömdüler. Yerine oğlu Ahaz kral oldu.

Ahaz'ın Yahuda Krallığı

(2Kr.16:1-20)

28 Ahaz yirmi yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on altı yıl krallık yaptı. RAB'bin gözünde doğru olanı yapan atası Davut gibi davranmadı. [2]İsrail krallarının yollarını izledi; Baallar'a* tapmak için dökme putlar bile yaptırdı. [3]Ben-Hinnom Vadisi'nde buhur yaktı. RAB'bin İsrail halkının önünden kovmuş olduğu ulusların iğrenç törelerine uyarak oğullarını ateşte kurban etti. [4]Puta tapılan yerlerde, tepelerde, bol yapraklı her ağacın altında kurban kesip buhur yaktı.

[5]İşte bu nedenle Tanrısı RAB Ahaz'ı Aram Kralı'nın eline teslim etti. Aramlılar onu bozguna uğrattılar, halkından birçoğunu tutsak alıp Şam'a götürdüler.

Ayrıca onu ağır bir yenilgiye uğratan İsrail Kralı'mn eline de teslim edildi. [6]Remalya oğlu İsrail Kralı Pekah, Yahuda'da bir günde yüz yirmi bin yiğit askeri öldürttü. Çünkü Yahuda halkı atalarının Tanrısı RAB'be sırt çevirmişti. [7]Efrayimli yiğit Zikri, kralın oğlu Maaseya'yı, saray sorumlusu Azrikam'ı ve kraldan sonra ikinci adam olan Elkana'yı öldürdü.

[8]İsrailliler kardeşleri olan Yahudalılar'dan iki yüz bin kadınla çocuğu tutsak aldı. Bu arada çok miktarda malı da yağmalayıp Samiriye'ye taşıdılar. [9]Orada RAB'bin Odet adında bir peygamberi vardı. Odet Samiriye'ye dönmekte olan ordunun karşısına çıkıp şöyle dedi: "Atalarınızın Tanrısı RAB, Yahuda halkına öfkelendiği için onları elinize teslim etti. Ama siz göklere erişen bir öfkeyle onları öldürdünüz. [10]Şimdi de Yahuda ve Yeruşalim halkını kendinize kadın ve erkek köleler yapmayı düşünüyorsunuz. Tanrınız RAB'be karşı siz hiç suç işlemediniz mi? [11]Şimdi beni dinleyin! Kardeşlerinizden aldığınız tutsakları geri gönderin, çünkü RAB'bin kızgın öfkesi üzerinizdedir."

[12]Efrayim halkının önderlerinden Yehohanan oğlu Azarya, Meşillemot oğlu Berekya, Şallum oğlu Yehizkiya ve Hadlay oğlu Amasa savaştan dönenlerin karşısına çıkarak, [13]"Tutsakları buraya getirmeyin, yoksa RAB'be karşı suç işlemiş olacağız" dediler, "Suçlarımızı, günahlarımızı çoğaltmak mı istiyorsunuz? Şimdiden yeterince suçumuz var zaten. RAB'bin kızgın öfkesi İsrail halkının üzerindedir."

[14]Bunun üzerine savaşçılar tutsak-

---

[a] *27:5 "On bin kor buğday": Yaklaşık 1800 ton.*

[b] *27:5 "On bin kor arpa": Yaklaşık 1500 ton.*

28:5-6 2Kr.16:5; Yşa.7:1

larla yağmalanan malları önderlerin ve topluluğun önüne bıraktılar. [15]Görevlendirilen belirli kişiler tutsakları aldılar, yağmalanmış giysilerle aralarındaki çıplakların hepsini giydirdiler. Onlara giysi, çarık, yiyecek, içecek sağladılar. Yaralarına zeytinyağı sürdüler. Yürüyemeyecek durumda olanları eşeklere bindirdiler. Onları hurma kenti Eriha'ya, kardeşlerine geri götürdükten sonra Samiriye'ye döndüler.

[16]O sırada Kral Ahaz yardım istemek için Asur Kralı'na haber gönderdi. [17]Edomlular yine Yahuda'ya saldırmış, onları yenip tutsak almışlardı. [18]Filistliler ise Şefela bölgesiyle Yahuda'nın Negev bölgesindeki kentlere akınlar düzenleyip Beytşemeş, Ayalon, Gederot ile Soko, Timna, Gimzo ve çevre köylerini ele geçirerek buralara yerleşmişlerdi. [19]RAB İsrail[a] Kralı Ahaz yüzünden Yahuda halkını bu ezik duruma düşürmüştü. Çünkü Ahaz Yahuda'yı günaha özendirmiş ve RAB'be ihanet etmişti. [20]Asur Kralı Tiglat-Pileser Ahaz'a geldi, ama yardım edeceğine onu sıkıntıya düşürdü. [21]Ahaz RAB-bin Tapınağı'ndan, saraydan ve önderlerden aldıklarını Asur Kralı'na armağan ettiyse de ona yaranamadı.

[22]İşte Ahaz denen bu kral, sıkıntılı günlerinde RAB'be ihanetini artırdı. [23]Daha önce kendisini bozguna uğratan Şam ilahlarına kurbanlar sundu. "Madem ilahları Aram krallarına yardım etti, onlara kurban sunayım da bana da yardım etsinler" diye düşünüyordu. Ne var ki, bu ilahlar onun da, bütün İsrail halkının da yıkımına neden oldu. [24]Ahaz Tanrı'nın Tapınağı'ndaki eşyaları toplayıp parçaladı. RAB'bin Tapınağı'nın kapılarını kapatıp Yeruşalim'in her köşesinde sunaklar yaptırdı. [25]Başka ilahlara buhur yakmak için Yahuda'nın her kentinde tapınma yerleri yaparak atalarının Tanrısı RAB'bi öfkelendirdi.

[26]Ahaz'ın yaptığı öbür işler ve bütün uygulamaları, başından sonuna dek, Yahuda ve İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [27]Ahaz ölüp atalarına kavuşunca, onu İsrail[a] krallarının mezarlığına gömeceklerine Yeruşalim Kenti'nde gömdüler. Yerine oğlu Hizkiya kral oldu.

Hizkiya'nın Yahuda Krallığı

(2Kr.18:1-3)

29 Hizkiya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Zekeriya'nın kızı Aviya'ydı. [2]Atası Davut gibi, o da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı.

Hizkiya Tapınağı Onarıp Kutsuyor

[3]Hizkiya krallığının birinci yılının birinci ayında* RAB'bin Tapınağı'nın kapılarını açıp onardı. [4]Sonra kâhinlerle Levililer'i çağırıp tapınağın doğusundaki alanda topladı. [5]Onlara, "Ey Levililer, beni dinleyin!" dedi, "Şimdi kendinizi kutsayın; atalarınızın Tanrısı RAB'bin Tapınağı'nı da kutsayın. İğrenç olan her şeyi kutsal yerden çıkarın. [6]Atalarımız Tanrı'ya ihanet ettiler. Tanrımız RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak O'nu

---

[a] *28:19,27 "İsrail", yani "Yahuda".*

28:27 Yşa.14:28

bıraktılar. Yüzlerini RAB'bin Konutu'ndan ayırıp ona sırt çevirdiler. [7]Tapınağın eyvana açılan kapılarını kapattılar, kandilleri sönmeye bıraktılar. Kutsal yerde İsrail'in Tanrısı'na buhur yakmadılar, yakmalık sunu* da sunmadılar. [8]Yahuda ve Yeruşalim halkı bu yüzden RAB'bin öfkesine uğradı. Gözlerinizle gördüğünüz gibi, RAB'bin onlara yaptığı, başkalarını korkuya, dehşete düşürdü. Alay konusu oldular. [9]İşte bu yüzden, babalarımız kılıçtan geçirildi; oğullarımız, kızlarımız, karılarımız tutsak alındı. [10]Şimdi, bize duyduğu kızgın öfkeyi yatıştırmak için, İsrail'in Tanrısı RAB'le bir antlaşma yapmayı tasarlıyorum. [11]Oğullarım, artık işi savsaklamayın! Çünkü RAB önünde durmanız, hizmet etmeniz, hizmetkârları olmanız ve buhur yakmanız için sizi seçti."

[12]İşe başlayan Levililer şunlardı:
Kehat boyundan Amasay oğlu
    Mahat, Azarya oğlu Yoel;
Merari boyundan Avdi oğlu Kiş,
    Yehallelel oğlu Azarya;
Gerşon boyundan Zimma oğlu
    Yoah, Yoah oğlu Eden;
[13]Elisafan soyundan Şimri, Yeiel;
Asaf soyundan Zekeriya, Mattanya;
[14]Heman soyundan Yehiel, Şimi;
Yedutun soyundan Şemaya ve
    Uzziel.

[15]Bu Levililer kardeşlerini topladılar. Kendilerini kutsadıktan sonra, RAB'bin sözü uyarınca kralın buyruğuyla RAB'bin Tapınağı'nı dinsel açıdan arındırmak için içeri girdiler. [16]RAB'bin Tapınağı'nı arındırmak için içeri giren kâhinler tapınakta buldukları bütün kirli sayılan şeyleri tapınağın avlusuna çıkardılar. Leviliier bunları dışarı çıkarıp Kidron Vadisi'ne götürdüler. [17]Birinci ayın ilk günü kutsamaya başladılar; ayın sekizinci günü tapınağın eyvanına vardılar. Tapınağı kutsamayı sekiz gün daha sürdürerek, birinci ayın on altıncı günü işi bitirdiler.

[18]Sonra Kral Hizkiya'ya giderek, "Bütün RAB'bin Tapmağı'nı, yakmalık sunu sunağıyla takımlarını, adak ekmeklerinin* dizildiği masayla takımlarını arındırdık" dediler, [19]"Ayrıca krallığı döneminde ihanet eden Ahaz'ın attırdığı bütün takımları da hazırlayıp kutsadık. Hepsi RAB'bin sunağının önünde duruyor."

[20]Ertesi gün Kral Hizkiya erkenden kentin ileri gelenlerini toplayıp onlarla birlikte RAB'bin Tapınağı'na gitti. [21]Kral ailesi, tapınak ve Yahuda halkı için günah sunusu* olarak yedi boğa, yedi koç, yedi kuzu, yedi teke getirdiler. Hizkiya bunları RAB'bin sunağının üzerinde sunmaları için Harun soyundan gelen kâhinlere buyruk verdi. [22]Önce boğalar kesildi, kâhinler boğaların kanını sunağın üzerine döktüler. Sonra sırasıyla koçları ve kuzuları keserek kanlarını sunağın üzerine döktüler. [23]Tekeleri günah sunusu olarak kralla topluluğun önüne getirdiler. Kralla topluluk ellerini tekelerin üzerine koydu. [24]Sonra kâhinler tekeleri kestiler. Bütün İsrail halkının günahlarını bağışlatmak için tekelerin kanını sunağın üzerinde günah sunusu olarak sundular. Çünkü kral yakmalık sunu ve günah sunusunu bütün İsrail halkı adına sunmaları için buyruk vermişti. [25]Sonra kral Davut'un, bilicisi*

Gad'ın ve Peygamber Natan'ın düzenine göre Levililer'i ziller, çenkler ve lirlerle RAB'bin Tapınağı'na yerleştirdi. RAB bu düzeni peygamberleri aracılığıyla vermişti. [26]Böylece Levililer Davut'un çalgılarıyla, kâhinler de borazanlarıyla yerlerini aldılar. [27]Hizkiya yakmalık sununun sunağın üzerinde yakılmasını buyurdu. Sunu sunulmaya başlayınca, borazanlar ve İsrail Kralı Davut'un çalgıları eşliğinde RAB'be ezgiler okumaya koyuldular. [28]Ezgiciler ezgi söylüyor, borazancılar borazan çalıyor, bütün topluluk tapınıyordu. Yakmalık sunu bitinceye dek bu böyle sürüp gitti.

[29]Yakmalık sunular sunulduktan sonra, kralla yanındakiler yere kapanıp tapındılar. [30]Kral Hizkiya ile önderler, Levililer'e Davut'un ve Bilici Asaf'ın sözleriyle RAB'bi övmelerini söylediler. Onlar da sevinçle övgüler sundular, başlarını eğip tapındılar.

[31]Hizkiya, "Artık kendinizi RAB-be adamış bulunuyorsunuz" dedi, "Gelin, RAB'bin Tapınağı'na kurbanlar, şükran sunuları getirin." Bunun üzerine topluluk kurban ve şükran sunuları getirdi. İçlerindeki istekli kişiler de yakmalık sunular getirdiler.

[32]Topluluğun yakmalık sunu olarak getirdiği hayvanların sayısı yetmiş sığır, yüz koç, iki yüz kuzuydu. Bunların tümü RAB'be yakmalık sunu olarak sunulmak içindi. [33]Kurban olarak adanan hayvanlar altı yüz sığır, üç bin davardı. [34]Yakmalık sunu olarak kesilen hayvanların derilerini yüzecek kâhinlerin sayısı yetersizdi. Bu nedenle kardeşleri Levililer iş bitene ve öbür kâhinler kutsanana dek onlara yardım etti. Çünkü Levililer kendilerini kutsamaya kâhinlerden daha çok özen göstermişlerdi. [35]Çok sayıda yakmalık sununun yanısıra esenlik sunularının* yağı ve yakmalık sunularla birlikte sunulan dökmelik sunular da vardı.

Böylece RAB'bin Tapınağı'ndaki hizmet düzeni yeniden kurulmuş oldu. [36]Hizkiya'yla bütün halk, Tanrı'nın halk için yaptıkları karşısında sevinç içindeydi; çünkü her şey çabucak tamamlanmıştı.

Fısıh Bayramı Kutlanıyor

30 Hizkiya, bütün İsrail ve Yahuda halkına haber göndererek, Efrayim ve Manaşşe halkına da mektup yazarak, İsrail'in Tanrısı RAB için Fısıh Bayramı'nı* kutlamak amacıyla Yeruşalim'deki RAB'bin Tapınağı'na gelmelerini bildirdi. [2]Kralla önderleri ve Yeruşalim'deki topluluk Fısıh Bayramı'nı ikinci ay* kutlamaya karar verdiler. [3]Bayramı zamanında kutlayamamışlardı; çünkü ne kendini kutsamış yeterli sayıda kâhin vardı, ne de halk Yeruşalim'de toplanabilmişti. [4]Bu tasarı krala da topluluğa da uygun göründü. [5]Herkes Yeruşalim'e gelip İsrail'in Tanrısı RAB için Fısıh Bayramı'nı kutlasın diye Beer-Şeva'dan Dan'a kadar bütün İsrail ülkesine duyuru yapmaya karar verdiler. Çünkü bayram, yazılı olduğu gibi çok sayıda insanla

30:2-3 Say.9:9-11

kutlanmamıştı. [6]Kralın buyruğu uyarınca ulaklar, kral ve önderlerinden aldıkları mektuplarla bütün İsrail ve Yahuda'yı koşa koşa dolaşarak şu duyuruyu yaptılar: "Ey İsrail halkı! İbrahim'in, İshak'ın ve İsrail'in Tanrısı RAB'be dönün. Öyle ki, O da sağ kalanlarınıza, Asur krallarının elinden kurtulanlarınıza dönsün. [7]Atalarının Tanrısı RAB'be ihanet eden atalarınıza, kardeşlerinize benzemeyin; gördüğünüz gibi RAB onları dehşet verici bir duruma düşürdü. [8]Atalarınız gibi inatçı olmayın, RAB'be boyun eğin. O'nun sonsuza dek kutsal kıldığı tapmağa gelin. Kızgın öfkesinin sizden uzaklaşması için Tanrınız RAB'be kulluk edin. [9]RAB'be dönerseniz, kardeşlerinizi, oğullarınızı tutsak edenler onlara acıyıp bu ülkeye dönmelerine izin vereceklerdir. Çünkü Tanrınız RAB lütfeden, acıyan bir Tanrı'dır. O'na dönerseniz, O da yüzünü sizden çevirmeyecektir."

[10]Ulaklar Efrayim ve Manaşşe bölgelerinde Zevulun'a dek kent kent dolaştılar. Ne var ki, halk gülerek onlarla alay etti. [11]Ama Aşer, Manaşşe ve Zevulun halkından bazıları alçakgönüllü bir tutum takınarak Yeruşalim'e gitti. [12]Birlik ruhu vermek için Tanrı'nın eli Yahuda'nın üzerindeydi. Öyle ki, Tanrı kral ve önderlerin RAB'bin sözü uyarınca verdikleri buyruğa halkın uymasını sağladı.

[13]İkinci ay Mayasız Ekmek Bayramı'nı* kutlamak için çok büyük bir topluluk Yeruşalim'de toplandı. [14]İşe Yeruşalim'deki sunakları kaldırmakla başladılar. Bütün buhur sunaklarını kaldırıp Kidron Vadisi'ne attılar. [15]İkinci ayın on dördüncü günü Fısıh* kurbanını kestiler. Kâhinlerle Levililer utanarak kendilerini kutsadılar, sonra RAB'bin Tapınağı'na yakmalık sunular* getirdiler. [16]Bunun ardından, Tanrı adamı Musa'nın Yasası uyarınca, geleneksel yerlerini aldılar. Kâhinler Levililer'in elinden aldıkları kurban kanını sunağın üstüne döktüler. [17]Topluluk arasında kendini kutsamamış birçok kişi vardı; bu nedenle arınmamış olanların Fısıh kurbanını kesme ve RAB'be adama görevini Levililer üstlendi. [18-19]Çok sayıda insan, Efrayim, Manaşşe, İssakar ve Zevulun'dan gelen halkın birçoğu kendisini dinsel açıdan arındırmamıştı; öyleyken yazılana ters düşerek Fısıh kurbanını yediler. Hizkiya onlar için şöyle dua etti: "Kutsal yerin kuralları uyarınca arınmamış bile olsa, RAB Tanrı'ya, atalarının Tanrısı'na yönelmeye yürekten kararlı olan herkesi iyi olan RAB bağışlasın." [20]RAB Hizkiya'nın yakarışını duydu ve halkı bağışladı[a].

[21]Yeruşalim'deki İsrailliler Mayasız Ekmek Bayramı'nı yedi gün büyük sevinçle kutladılar. Levililer'le kâhinler RAB'bi yüceltmek amacıyla kullanılan yüksek sesli çalgılarla her gün O'nu övüyorlardı.

[22]Hizkiya RAB'be hizmetlerini başarıyla yerine getiren Levililer'i övdü. Yedi gün boyunca herkes esenlik kurbanlarını kesip atalarının Tanrısı RAB'be şükrederek bayramda kendisine ayrılan paydan yedi.

---

[a] *30:20 "Bağışladı": İbranice "Sağlığa kavuşturdu" (bkz. 7:14).*

[23]Topluluk bayramı yedi gün daha kutlamaya karar verdi. Böylece herkes bayramı yedi gün daha sevinçle kutladı. [24]Yahuda Kralı Hizkiya topluluğa bin boğayla yedi bin davar sağladı; önderler de topluluğa bin boğayla on bin davar daha verdiler. Birçok kâhin kendini kutsadı. [25]Bütün Yahuda topluluğu, kâhinler, Levililer, İsrail'den gelen topluluk, İsrail'den gelip Yahuda'ya yerleşen yabancılar sevindi. [26]Yeruşalim'de büyük sevinç vardı. Çünkü İsrail Kralı Davut oğlu Süleyman'ın günlerinden bu yana Yeruşalim'de böylesi bir olay yaşanmamıştı. [27]Levili kâhinler ayağa kalkıp halkı kutsadılar. Tanrı onları duydu. Çünkü duaları O'nun kutsal konutuna, göklere erişmişti.

Hizkiya Dinsel Kuralları Düzenliyor

31 Bütün bunlar sona erince, oradaki İsrailliler Yahuda kentlerine giderek dikili taşları parçalayıp Aşera* putlarını devirdiler. Yahuda, Benyamin, Efrayim ve Manaşşe bölgelerindeki puta tapılan yerlerin ve sunakların hepsini yıktılar. Sonra herkes kendi kentine, toprağına döndü.

[2]Hizkiya kâhinlerle Levililer'i görevlerine göre bölüklere ayırdı. Kimine yakmalık sunuları* ve esenlik sunularını* sunma, kimine hizmet etme, kimine de RAB'bin Konutu'nun kapılarında şükredip övgüler söyleme görevini verdi. [3]Kral da RAB'bin Yasası uyarınca sabah akşam sunulmak üzere yakmalık sunular, Şabat* günleri, Yeni Ay ve bayramlarda sunulacak yakmalık sunular için sürüsünden hayvanlar verdi. [4]Yeruşalim'de yaşayan halka da kâhinlerle Levililer'in paylarına düşeni vermelerini buyurdu; öyle ki, RAB'bin Yasası'na kendilerini adayabilsinler. [5]Kralın bu buyruğunu duyar duymaz İsrailliler ilk yetişen tahıl, yeni şarap, zeytinyağı, bal ve bütün tarla ürünlerinden bol bol verdiler. Bunun yanısıra her şeyin ondalığını da bol bol getirdiler. [6]Yahuda kentlerinde yaşayan İsrailliler'le Yahudalılar da sığırlarının, davarlarının, Tanrıları RAB'be adamış oldukları kutsal armağanların ondalığını getirip bir araya yığdılar. [7]Ondalıkların toplanması üçüncü aydan* yedinci aya kadar sürdü. [8]Hizkiya ile önderler gelip yığınları görünce, RAB'be övgüler sunup halkı İsrail'i kutsadılar.

[9]Hizkiya kâhinlerle Levililer'e yığınları sorunca, [10]Sadok soyundan Başkâhin Azarya şu yanıtı verdi: "Halk RAB'bin Tapınağı'na bağış getirmeye başladıktan bu yana yiyip doyduk; üstelik artırdık da. Çünkü RAB halkını kutsadı. Bu büyük yığın da artakalandır."

[11]Hizkiya RAB'bin Tapınağı'ndaki depoların hazırlanması için buyruk verdi. Depolar hazırlandı. [12]Bağışlar, ondalıklar, adanan armağanlar sadakatle içeri getirildi. Bütün bu işlerin sorumlusu olarak Levili Konanya atandı; kardeşi Şimi de yardımcısı oldu. [13]Kral Hizkiya ile Tanrı'nın Tapınağı'nın sorumlusu Azarya, Konanya ile kardeşi Şimi'nin yönetimindeki şu

31:3 Say.28:1-29:39 31:4-5 Say.18:12-13:21 denetçileri atadılar: Yehiel, Azazya, Nahat, Asahel, Yerimot, Yozavat, Eliel, Yismakya, Mahat, Benaya. [14]Tapınağın Doğu Kapısı’nın nöbetçisi Yimna’nın oğlu Levili Kore, Tanrı’ya gönülden verilen sunuların sorumlusuydu. RAB’be adanan bağışları ve kutsal yiyecekleri dağıtmak için bu göreve getirilmişti. [15]Eden, Minyamin, Yeşua, Şemaya, Amarya ve Şekanya kâhinlerin yaşadıkları kentlerde bölükleri uyarınca büyük küçük bütün kardeşlerine bağışları dağıtma işinde Kore’ye sadakatle yardım ettiler. [16-18]Ayrıca soyağacında adı kayıtlı üç ve daha yukarı yaştaki erkeklere, bölüklerine ve sorumluluklarına göre RAB’bin Tapınağı’na girip günün gerektirdiği değişik görevleri yapanların tümüne; bağlı oldukları boylara göre kütüğe kayıtlı kâhinlere, bölüklerine ve sorumluluklarına göre yirmi ve daha yukarı yaştaki Levililer’e; kâhinlerle Levililer’in soyağacında kayıtlı küçük çocuklara, kadınlara, oğullarla kızlara, yani topluluğa yiyecek dağıtıyorlardı. Çünkü kendilerini sadakatle Tanrı’ya adamışlardı. [19]Kentlerinin çevresindeki kırlarda ya da herhangi bir kentte yaşayan Harun soyundan kâhinlere gelince, onlardan olan bütün erkeklere ve Levililer’in soyağacında kayıtlı herkese yiyecek dağıtmak için belirli kişiler atanmıştı.

[20]Hizkiya bütün Yahuda’da böyle davrandı; Tanrısı RAB’bin önünde iyi, doğru ve hakça olanı yaptı. [21]Tanrı’nın Tapınağı’nda üstlendiği görevi bütün yüreğiyle yerine getirdi; Kutsal Yasa’ya, buyruklara uydu; Tanrısı’na yöneldi. Bu sayede başarılı oldu.

Sanherib’in Tehdidi

(2Kr.18:13-19:13; Yşa.36:1-37:13)

32 Hizkiya’nın RAB’be bağlılıkla yaptığı bu hizmetlerden sonra Asur Kralı Sanherib gelip Yahuda’ya saldırdı. Surlu kentleri ele geçirmek amacıyla onları kuşattı. [2]Sanherib’in Yeruşalim’le savaşmaya hazırlandığını duyan Hizkiya, [3]kentin dışındaki pınarları kapatma konusunda önderlerine ve ordu komutanlarına danıştı. Onlar da onu desteklediler. [4]Böylece birçok kişi toplandı. “Neden Asur Kralı gelip bol su bulsun?” diyerek bütün pınarları ve ülkenin ortasından akan dereyi kapadılar. [5]Hizkiya gücünü toplayarak surun yıkılmış bölümlerini onarttı, üstüne kuleler yaptırdı. Dışardan bir sur daha yaptırarak Davut Kenti’nde Millo’yu* sağlamlaştırdı. Bunların yanısıra, çok sayıda silah ve kalkan hazırlattı.

[6]Halka komutanlar atadı. Sonra onları kent kapısı yakınındaki alanda toplayarak şöyle yüreklendirdi: [7]“Güçlü ve yürekli olun! Asur Kralı’ndan ve yanındaki büyük ordudan korkmayın, yılmayın. Çünkü bizimle olan onunla olandan daha üstündür. [8]Ondaki güç insansaldır; bizdeki güç ise bize yardım eden ve bizden yana savaşan Tanrımız RAB’dir.” Yahuda Kralı Hizkiya’nın bu sözleri halka güven verdi.

[9]Asur Kralı Sanherib, bütün ordusuyla Lakiş Kenti’ni kuşatırken, subayları aracılığıyla Yahuda Kralı Hizkiya’ya ve Yeruşalim’de yaşayan Yahuda halkına şu haberi gönderdi:

[10]“Asur Kralı Sanherib şöyle diyor: ‘Neye güvenerek Yeruşalim’de

kuşatma altında kalıyorsunuz?' [11]Hizkiya, 'Tanrımız RAB bizi Asur Kralı'nın elinden kurtaracak' diyerek sizi kandırıyor. Sizi kıtlığa ve susuzluğa terk edip ölüme sürüklüyor. [12]Tanrı'nın tapınma yerlerini, sunaklarını ortadan kaldıran, Yahuda ve Yeruşalim halkına, 'Tek bir sunağın önünde tapınacak, onun üzerinde buhur yakacaksınız' diyen Hizkiya değil mi bu? [13]Benim ve atalarımın öbür ülkelerin halklarına neler yaptığımızı bilmiyor musunuz? Ulusların ilahlarından hangisi ülkesini benim elimden kurtarabildi? [14]Atalarımın büsbütün yok ettiği bu ulusların ilahlarından hangisi halkını elimden kurtarabildi ki, Tanrınız sizi elimden kurtarabilsin? [15]Hizkiya'nın sizi kandırıp aldatmasına izin vermeyin! Ona güvenmeyin! Çünkü hiçbir ulusun, krallığın ilahlarından bir teki bile halkını elimden ya da atalarımın elinden kurtaramamıştır! Tanrınız kim ki sizi elimden kurtarsın?"

[16]Sanherib'in subayları RAB Tanrı'ya ve kulu Hizkiya'ya karşı daha birçok şey söylediler. [17]Sanherib İsrail'in Tanrısı RAB'bi aşağılamak için yazdığı mektuplarda da şöyle diyordu: "Öteki ulusların tanrıları halklarını elimden kurtaramadıkları gibi, Hizkiya'nın Tanrısı da halkını elimden kurtaramayacak." [18]Sonra kenti ele geçirmek amacıyla surun üstündeki Yeruşalim halkını korkutup yıldırmak için Yahudi dilinde bağırdılar. [19]Üstelik dünyanın öteki uluslarının insan eliyle yapılmış ilahlarından söz edercesine Yeruşalim'in Tanrısı'ndan söz ettiler.

Rab Hizkiya'yı Kurtarıyor

(2Kr.19:14-37; Yşa.37:14-38)

[20]Bunun üzerine Kral Hizkiya ile Amots oğlu Peygamber Yeşaya dua edip Tanrı'ya yalvardılar. [21]RAB bir melek göndererek Asur Kralı'nın ordugahındaki bütün yiğit savaşçıları, önderleri, komutanları yok etti. Asur Kralı utanç içinde ülkesine döndü. Bir gün kendi ilahının tapınağına girdiğinde de oğullarından bazıları onu orada kılıçla öldürdüler. [22]Böylece RAB Hizkiya'yla Yeruşalim'de yaşayanları Asur Kralı Sanherib'in ve öbür düşmanlarının elinden kurtararak her yanda güvenlik içinde yaşamalarını sağladı. [23]Yeruşalim'e gelen birçok kişi RAB'be sunular, Yahuda Kralı Hizkiya'ya da değerli armağanlar getirdi. O günden sonra Hizkiya bütün uluslar arasında saygınlık kazandı.

Hizkiya'nın Hastalığı, İyileşmesi ve Ölümü

(2Kr.20:1-21; Yşa.38:1-3)

[24]O günlerde Hizkiya ölümcül bir hastalığa yakalanınca, RAB'be yalvardı. RAB yakarışını duyarak ona bir belirti verdi. [25]Ne var ki, Hizkiya kendisine yapılan bu iyiliğe yaraşır biçimde davranmayıp büyüklendi. Bu yüzden RAB hem ona, hem Yahuda'ya, hem de Yeruşalim'e öfkelendi. [26]Hizkiya ile Yeruşalim'de yaşayanlar gururu bırakıp alçakgönüllü davranmaya başladılar. Bu sayede Hizkiya'nın krallığı boyunca RAB'bin

---

32:24 2Ta.32:31; 2Kr.20:10-11; Yşa.38:7-8 öfkesine uğramadılar.

[27]Hizkiya çok zengin ve onurlu biriydi. Altını, gümüşü, değerli taşları, baharatı, kalkanları ve çeşit çeşit değerli eşyası için hazineler yaptırdı. [28]Ayrıca tahıl ambarları, yeni şarap ve zeytinyağı depoları, sığırlar için ahırlar, sürüler için ağıllar yaptırdı. [29]Bunların yanısıra kendisi için kentler kurdurdu ve çok sayıda davar, sığır edindi. Tanrı ona çok büyük zenginlik vermişti. [30]Gihon Pınarı'nın yukarı ağzını kapayıp suyun Davut Kenti'nin batı yakasından aşağıya akmasını sağlayan da Hizkiya'dır. Üstlendiği her işte başarılı oldu. [31]Ama Babil önderlerinin ülkede gerçekleştirilen belirtiyi araştırmak için gönderdiği elçiler gelince, Tanrı Hizkiya'yı denemek ve aklından geçenlerin hepsini öğrenmek için onu bıraktı.

[32]Hizkiya'nın yaptığı öbür işler ve RAB'be bağlılığı Amots oğlu Peygamber Yeşaya'nın Yahuda ve İsrail krallarının tarihindeki görümünde yazılıdır. [33]Hizkiya ölüp atalarına kavuşunca, Davutoğulları'nın mezarlarının üst kesimine gömüldü. Bütün Yahuda ve Yeruşalim halkı onu saygıyla andı. Yerine oğlu Manaşşe kral oldu.

Manaşşe'nin Yahuda Krallığı

(2Kr.21:1-18)

33 Manaşşe on iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de elli beş yıl krallık yaptı. [2]RAB'bin İsrail halkının önünden kovmuş olduğu ulusların iğrenç törelerine uyarak RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. [3]Babası Hizkiya'nın ortadan kaldırdığı puta tapılan yerleri yeniden yaptırdı. Baallar* için sunaklar kurdu, Aşera* putları yaptı. Gök cisimlerine taparak onlara kulluk etti. [4]RAB'bin, "Adım sonsuza dek Yeruşalim'de bulunacaktır" dediği RAB'bin Tapınağı'nda sunaklar kurdu. [5]Tapınağın iki avlusunda gök cisimlerine tapmak için sunaklar yaptırdı. [6]Oğullarını Ben-Hinnom Vadisi'nde ateşte kurban etti; falcılık ve büyücülük yaptı. Medyumlara, ruh çağıranlara danıştı. RAB'bin gözünde çok kötülük yaparak O'nu öfkelendirdi.

[7]Manaşşe yaptırdığı putu Tanrı'nın Tapınağı'na yerleştirdi. Oysa Tanrı tapınağa ilişkin Davut'la oğlu Süleyman'a şöyle demişti: "Bu tapınakta ve İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiğim Yeruşalim'de adım sonsuza dek anılacak. [8]Kendilerine Musa aracılığıyla buyurduğum Kutsal Yasa'yı, kuralları, ilkeleri dikkatle yerine getirirlerse, İsrail halkının ayağını bir daha atalarına vermiş olduğum ülkenin dışına çıkarmayacağım." [9]Ancak Manaşşe Yahudalılar'la Yeruşalim'de yaşayanları öylesine yoldan çıkardı ki, RAB'bin İsrail halkının önünde yok ettiği uluslardan daha çok kötülük yaptılar.

[10]RAB Manaşşe'yle halkını uyardıysa da aldırış etmediler. [11]Bunun üzerine RAB Asur Kralı'nın ordu komutanlarını onların üzerine gönderdi. Manaşşe'yi tutsak alıp burnuna çengel taktılar; tunç* zincirlerle bağlayıp Babil'e götürdüler. [12]Ne var

33:2 Yer.15:4 33:4 2Sa.7:13 33:7-8 1Kr.9:3-5; 2Ta.7:12-18 ki, Manaşşe sıkıntısında Tanrısı RAB'be yakardı ve atalarının Tanrısı önünde son derece alçakgönüllü davrandı. [13]RAB'be yalvarınca RAB yakarışını, duasını duydu ve onu yine Yeruşalim'e, krallığına getirdi. İşte o zaman Manaşşe RAB'bin Tanrı olduğunu anladı.

[14]Sonra Davut Kenti için vadideki Gihon Pınarı'nın batısından Balık Kapısı'nın girişine kadar yüksek bir dış sur yaptı; Ofel Tepesi'ni de bu surla çevirdi. Yahuda'nın bütün surlu kentlerine komutanlar yerleştirdi. [15]RAB'bin Tapınağı'ndan yabancı ilahları ve diktirdiği putu çıkardı; tapınağın bulunduğu tepede ve Yeruşalim'de yaptırdığı bütün sunakları kaldırıp kentin dışına attı. [16]RAB'bin sunağını yeniden kurup üzerinde esenlik ve şükran kurbanları kesti; Yahuda halkına İsrail'in Tanrısı RAB'be kulluk etmeleri için buyruk verdi. [17]Ne var ki, halk tapınma yerlerinde kurban sunmayı sürdürdü; ancak yalnız Tanrıları RAB'be kurban sunuyorlardı.

[18]Manaşşe'nin yaptığı öbür işler, Tanrısı'na yakarışı ve İsrail'in Tanrısı RAB'bin adına onu uyaran bilicilerin* sözleri, İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. [19]Duası, Tanrı'nın ona yanıtı, gururundan dönmeden önce işlediği bütün günahlar, ihaneti, yaptırdığı tapınma yerleri, Aşera putlarıyla öbür putları diktirdiği yerler Hozay'ın[a] tarihinde yazılıdır. [20]Manaşşe ölüp atalarına kavuşunca, kendi sarayına gömüldü. Yerine oğlu Amon kral oldu.

Amon'un Yahuda Krallığı

(2Kr.21:19-26)

[21]Amon yirmi iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de iki yıl krallık yaptı. [22]Amon da babası Manaşşe gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Babası Manaşşe'nin yaptırdığı putlara kurban sundu, onlara taptı. [23]Ancak RAB'bin önünde alçakgönüllülüğü takınan babası Manaşşe'nin tersine, giderek suçunu artırdı. [24]Görevlileri düzen kurup onu sarayında öldürdüler. [25]Ülke halkı Kral Amon'a düzen kuranların hepsini öldürdü. Yerine oğlu Yoşiya'yı kral yaptı.

Yoşiya'nın Yahuda Krallığı

(2Kr.22:1-2)

34 Yoşiya sekiz yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de otuz bir yıl krallık yaptı. [2]RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Sağa sola sapmadan atası Davut'un yollarını izledi.

Yoşiya'nın Yaptığı Yenilikler

(2Kr.23:4-20)

[3]Yoşiya krallığının sekizinci yılında, daha gençken, atası Davut'un Tanrısı'na yönelmeye başladı. Krallığının on ikinci yılında da Yahuda ve Yeruşalim'i puta tapılan yerlerden, Aşera* putlarından, oyma ve dökme putlardan arındırmaya başladı. [4]Yoşiya'nın gözetiminde Baallar'ın* sunaklarını yıktırıp üzerlerindeki buhur sunaklarını parçalattı. Aşera putlarını, oyma ve dökme putları da parçalayıp ezdikten sonra tozlarını onlara kurban

---

[a] *33:19 Masoretik metin "Hozay'ın", bir İbranice elyazması ve Septuaginta "Bilicilerin".*

34:1 Yer.3:6 *34:4 2Kr.21:3; 2Ta.33:3* sunanların mezarlarına serpti. [5]Kâhinlerin kemiklerini kendi sunaklarının üstünde yaktı. Böylece Yahuda ve Yeruşalim'i arındırdı. [6]Naftali'ye dek Manaşşe, Efrayim ve Şimon oymaklarının kentleriyle çevredeki yıkıntılarda bulunan [7]sunakları, Aşera putlarını yıktı; toz haline gelinceye dek putları ezdi. İsrail ülkesinin her yanındaki buhur sunaklarını paramparça etti. Sonra Yeruşalim'e döndü.

Yasa Kitabı'nın Bulunuşu

(2Kr.22:3-23:3)

[8]Yoşiya ülkeyi ve tapmağı arındırdıktan sonra, krallığının on sekizinci yılında Asalya oğlu Şafan'ı, kent yöneticisi Maaseya'yı ve Yoahaz oğlu devlet tarihçisi Yoah'ı Tanrısı RAB'bin Tapınağı'nı onarmaya gönderdi. [9]Bunlar Tanrı'nın Tapınağı'na getirilen paraları götürüp Başkâhin Hilkiya'ya verdiler. Kapı nöbetçileri olan Levililer bu parayı Manaşşe ve Efrayim halkından, İsrail'in geri kalanından, bütün Yahudalılar'la Benyaminliler'den, Yeruşalim'de yaşayanlardan toplamışlardı. [10]Paraları RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan denetçilere verdiler. Onlar da tapmağı yenileme ve onarma işinde çalışan işçilere ödediler. [11]Yontma taş, Yahuda krallarının yıkılmaya terk ettiği yapıların kiriş ve bağlantı yerlerinin onarımı için kereste almaları için marangozlara, yapıcılara ödeme yapıldı. [12-13]Çalışanlar işi özenle yaptılar. Başlarında yönetici olarak Levililer'den şu denetçiler vardı: Merari boyundan Yahat'la Ovadya, Kehat boyundan Zekeriya'yla Meşullam. Çalgı çalmakta usta olan Levililer yük taşıyan işçilerin sorumluluğunu aldılar ve her işi yapan işçileri denetlediler. Levililer'den bazıları da yazman, görevli, kapı nöbetçisi olarak çalıştılar.

[14]RAB'bin Tapınağı'na getirilen parayı çıkarırlarken, Kâhin Hilkiya Musa aracılığıyla verilmiş olan RAB'bin Yasa Kitabı'nı buldu. [15]Yazman Şafan'a, "RAB'bin Tapınağı'nda Yasa Kitabı'nı buldum" diyerek kitabı ona verdi. [16]Şafan kitabı krala götürerek, "Görevlilerin kendilerine verilen her işi yapıyorlar" diye haber verdi, [17]"RAB'bin Tapınağı'ndaki paraları alıp denetçilerle işçilere verdiler." [18]Ardından, "Kâhin Hilkiya bana bir kitap verdi" diyerek kitabı krala okudu. [19]Kral Kutsal Yasa'daki sözleri duyunca giysilerini yırttı. [20]Hilkiya'ya, Şafan oğlu Ahikam'a, Mika oğlu Avdon'a, Yazman Şafan'a ve kendi özel görevlisi Asaya'ya şöyle buyurdu: [21]"Gidin, bulunan bu kitabın sözleri hakkında benim için de, İsrail ve Yahuda halkının geri kalanı için de RAB'be danışın. RAB'bin bize karşı alevlenen öfkesi büyüktür. Çünkü atalarımız RAB'bin sözüne kulak asmadılar, bu kitapta yazılanlara uymadılar."

[22]Hilkiya ile kralın gönderdiği adamlar varıp tapmaktaki giysilerin nöbetçisi Hasra oğlu Tokhat oğlu Şallum'un karısı Peygamber Hulda'ya danıştılar. Hulda Yeruşalim'de,

---

34:5 1Kr.13:2

İkinci Mahalle'de oturuyordu.

[23]Hulda onlara şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB, 'Sizi bana gönderen adama şunları söyleyin' diyor: [24]'Yahuda Kralı'nın önünde okunan kitapta yazılı bütün lanetleri, felaketi buraya da, burada yaşayan halkın başına da getireceğim. [25]Beni terk ettikleri, elleriyle yaptıkları başka ilahlara buhur yakıp beni kızdırdıkları için buraya karşı öfkem alevlenecek ve sönmeyecek.'

[26]"RAB'be danışmak için sizi gönderen Yahuda Kralı'na şöyle deyin: 'İsrail'in Tanrısı RAB duyduğun sözlere ilişkin diyor ki: [27]Madem burası ve burada yaşayanlarla ilgili sözlerimi duyunca yüreğin yumuşadı, kendini alçalttın, evet, önümde kendini alçalttın, giysilerini yırtıp huzurumda ağladın, ben de yalvarışmı işittim. Böyle diyor RAB. [28]Seni atalarına kavuşturacağım, esenlik içinde mezarına gömüleceksin. Buraya ve burada yaşayanlara getireceğim büyük felaketi görmeyeceksin.'" Hilkiya ile yanındakiler bu sözleri krala ilettiler.

[29]Kral Yoşiya haber gönderip Yahuda ve Yeruşalim'in bütün ileri gelenlerini topladı. [30]Sonra Yahudalılar, Yeruşalim'de yaşayanlar, kâhinler, Levililer, büyük küçük herkesle birlikte RAB'bin Tapınağı'na çıktı. RAB'bin Tapınağı'nda bulunmuş olan Antlaşma Kitabı'nı baştan sona kadar herkesin duyacağı biçimde okudu. [31]Özel yerinde durarak RAB'bin yolunu izleyeceğine, buyruklarını, öğütlerini, kurallarını candan ve yürekten uygulayacağına, bu kitapta yazılı antlaşmanın koşullarını yerine getireceğine ilişkin RAB'bin huzurunda antlaşma yaptı. [32]Sonra oradaki Yeruşalim ve Benyamin halkına bu antlaşmaya bağlı kalacaklarına ilişkin ant içirtti. Yeruşalim'de yaşayanlar Tanrı'nın, atalarının Tanrısı'nın antlaşmasına bağlı kaldılar. [33]Yoşiya İsrail topraklarından bütün iğrenç putları kaldırttı. İsrail'de kalan halkın Tanrıları RAB'be kulluk etmelerini sağladı. Kral yaşadığı sürece halk atalarının Tanrısı RAB'bin ardınca yürümekten vazgeçmedi.

Yoşiya Fısıh Bayramı'nı Kutluyor

(2Kr.23:21-23)

35 Yoşiya Yeruşalim'de RAB için Fısıh Bayramı'nı* kutladı. Birinci ayın* on dördüncü günü Fısıh* kurbanı kesildi. [2]Yoşiya kâhinleri görevlerine atayarak RAB'bin Tapınağı'nda hizmet etmeleri için yüreklendirdi. [3]Bütün İsrail halkını eğiten RAB'be adanmış Levililer'e, "Kutsal sandığı İsrail Kralı Davut oğlu Süleyman'ın yaptırdığı tapınağa koyun" dedi, "Bundan böyle onu omuzlarınızın üzerinde taşımayacaksınız. Şimdi Tanrınız RAB'be ve halkı İsrail'e hizmet edin. [4]İsrail Kralı Davut'la oğlu Süleyman'ın yazılı düzeni uyarınca, boylarınıza, bölüklerinize göre hazırlanın. [5]Kardeşleriniz olan halkın boylarına bağlı bölüklere yardım etmek üzere siz Levililer takımlar halinde kutsal yerde durun. [6]Kendinizi kutsayın ve RAB'bin

35:4 2Ta.8:14

Musa aracılığıyla buyurduğu gibi Fısıh kurbanlarını kesip kardeşleriniz için hazırlayın."

[7]Yoşiya Fısıh kurbanını sunmaları için oradaki halka sürüsünden otuz bin kuzuyla oğlak, üç bin de sığır bağışladı. [8]Kralın önderleri de halka, kâhinlere ve Levililer'e gönülden bağışta bulundular. Tanrı Tapınağı'nın yöneticileri olan Hilkiya, Zekeriya, Yehiel de Fısıh kurbanı olarak kâhinlere iki bin altı yüz kuzuyla oğlak, üç yüz sığır verdiler. [9]Konanya, kardeşleri Şemaya ile Netanel, Levililer'in önderleri Haşavya, Yeiel ve Yozavat da Fısıh kurbanı olarak Levililer'e beş bin kuzuyla oğlak, beş yüz de sığır bağışladılar.

[10]Hizmetle ilgili hazırlıklar tamamlanınca, kralın buyruğu uyarınca kâhinlerle bölüklerine göre Levililer yerlerini aldılar. [11]Fısıh kurbanları kesildi. Kâhinler kendilerine verilen kanı sunağın üzerine döktüler; Leviliİer de hayvanların derisini yüzdüler. [12]Musa'nın kitabında yazılanlar uyarınca, RAB'be sunsunlar diye yakmalık sunular* halk boylarının bölüklerine verilmek üzere bir yana koyuldu. Sığırlara da aynısını yaptılar. [13]Kural uyarınca, Fısıh kurbanlarını ateşte kızarttılar; kutsal sunuları da tencerelerde, kazanlarda, tavalarda haşlayıp çabucak halka dağıttılar. [14]Bundan sonra Levililer hem kendileri, hem de kâhinler adına hazırlık yaptılar. Çünkü Harun soyundan kâhinler akşam geç vakte kadar yakmalık sunu ve yağ sunmakla uğraşıyorlardı. Bu nedenle Levililer hem kendileri, hem de Harun soyundan gelen kâhinler için hazırlık yaptılar.

[15]Asaf soyundan gelen ezgiciler Davut, Asaf, Heman ve kralın bilicisi* Yedutun'un buyruğu uyarınca yerlerinde durdular. Kapı nöbetçileri de görevlerini bırakmak zorunda kalmadı, çünkü onlar için hazırlığı kardeşleri Levililer yapmıştı. [16]Böylece o gün Kral Yoşiya'nın buyruğu doğrultusunda Fısıh Bayramı'nı kutlamak ve RAB'bin sunağı üzerinde yakmalık sunular sunmak için RAB'bin hizmetiyle ilgili bütün çalışmalar tamamlandı. [17]O gün orada bulunan İsrail halkı Fısıh Bayramı'nı kutladı. Mayasız Ekmek Bayramı'nı* da yedi gün boyunca kutladılar. [18]Peygamber Samuel'in döneminden bu yana, İsrail'de böyle bir Fısıh Bayramı kutlanmamıştı. Hiçbir İsrail[a] kralı da Yoşiya'nın, kâhinlerin, Levililer'in, bütün Yahuda halkıyla oradaki İsrailliler'in ve Yeruşalim'de yaşayanların kutladığı gibi bir Fısıh Bayramı kutlamamıştı. [19]Bu Fısıh Bayramı Yoşiya'nın krallığının on sekizinci yılında kutlandı.

Yoşiya'nın Ölümü

(2Kr.23:28-30)

[20]Yoşiya'nın tapınağı düzenlemesinden sonra, Mısır Kralı Neko savaşmak üzere Fırat kıyısındaki Karkamış'a yürüdü. Yoşiya da onunla savaşmak için yola çıktı. [21]Ama Neko ulaklar aracılığıyla şu haberi gönderdi: "Benimle senin aranda bir anlaşmazlık yok, ey Yahuda Kralı!

---

[a] ***35:18*** *"İsrail", yani "Yahuda".*

35:15 *1Ta.25:1*

35:13 *Çık.12:8-9*

35:17 *Çık.12:1-20*

Bugün sana değil, savaş açtığım ülkeye karşı savaşmaya geldim. Tanrı ivedi davranmamı buyurdu. Benden yana olan Tanrı'dan sakın. Yoksa seni yok eder!" [22]Ne var ki, Yoşiya onunla savaşmaktan vazgeçmediği gibi, Tanrı'nın Neko aracılığıyla söylediği sözlere de aldırış etmedi. Kılık değiştirip Megiddo Ovası'nda Neko ile savaşmak üzere yola çıktı. [23]Okçular Kral Yoşiya'yı vurunca, kral görevlilerine, "Beni buradan götürün, ağır yaralıyım!" dedi. [24]Görevlileri onu savaş arabasından çıkarıp kendisine ait başka bir arabaya koyarak Yeruşalim'e götürdüler. Yoşiya öldü ve atalarının mezarlığına gömüldü. Bütün Yahuda ve Yeruşalim halkı onun için yas tuttu. [25]Yeremya Yoşiya için bir ağıt yazdı. Kadın, erkek bütün ozanlar bugüne dek ağıtlarında Yoşiya'yı anarlar. İsrail'de bir gelenek haline gelen bu ağıtlar Ağıtlar Kitabı'nda yazılıdır.

[26]Yoşiya'nın yaptığı öbür işler, RAB'bin Yasası'nda yazılanlara uygun bağlılığı, [27]uygulamaları, başından sonuna dek İsrail ve Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

Yehoahaz'ın Yahuda Krallığı

(2Kr.23:30-35)

36 Yahuda halkı babası Yoşiya'nın yerine oğlu Yehoahaz'ı Yeruşalim'e kral yaptı. [2]Yehoahaz yirmi üç yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de üç ay krallık yaptı. [3-4]Mısır Kralı Neko Yeruşalim'de onu tahttan indirerek ülke halkını yüz talant[a] gümüş ve bir talant[b] altın ödemekle yükümlü kıldı. Yehoahaz'ın ağabeyi Elyakim'i de Yahuda'yla Yeruşalim Kralı yaptı ve adını değiştirip Yehoyakim koydu. Sonra kardeşi Yehoahaz'ı alıp Mısır'a döndü.

Yehoyakim'in Yahuda Krallığı

(2Kr.23:36-24:7)

[5]Yehoyakim yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. Tanrısı RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. [6]Yehoyakim'e saldıran Babil Kralı Nebukadnessar Babil'e götürmek için onu tunç* zincirlerle bağladı. [7]RAB'bin Tapınağı'ndaki bazı eşyaları da alıp Babil'de kendi tapınağına yerleştirdi. [8]Yehoyakim'in yaptığı öbür işler, iğrençlikleri, onunla ilgili açığa çıkan kötülükler İsrail ve Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. Yerine oğlu Yehoyakin kral oldu.

Yehoyakin'in Yahuda Krallığı

(2Kr.24:8-17)

[9]Yehoyakin on sekiz yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de üç ay on gün krallık yaptı. O da RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. [10]İlkbaharda Kral Nebukadnessar onu ve RAB'bin Tapınağı'ndaki bazı değerli eşyaları Babil'e getirtti. Yehoyakin'in yerine akrabası Sidkiya'yı Yahuda ve Yeruşalim Kralı yaptı.

---

[a] *36:3-4 "Yüz talant": Yaklaşık 3.45 ton.*

[b] *36:3-4 "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg.*

36:3-4 Yer.22:11-12

36:5 Yer.22:18-19; 26:1-6; 35:1-19

36:6 Yer.25:1-38; 36:1-32; 45:1-5; Dan.1:1-2

36:10 Yer.22:24-30; 24:1-10; 29:1-2; Hez.17:12

36:10 Yer.37:1; Hez.17:13

Sidkiya'nın Yahuda Krallığı

(2Kr.24:18-20; Yer.52:1-3a)

[11]Sidkiya yirmi bir yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. [12]Tanrısı RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. RAB'bin sözünü bildiren Peygamber Yeremya'nın karşısında alçakgönüllü davranmadı.

Yeruşalim'in Düşüşü

(2Kr.25:1-21; Yer.52:3b-27)

[13]Sidkiya Tanrı adıyla kendisine bağlı kalacağına ant içiren Kral Nebukadnessar'a karşı ayaklandı. İsrail'in Tanrısı RAB'be dönmemek için direnerek inat etti. [14]Üstelik kâhinlerin ve halkın önderleri de öteki ulusların iğrenç törelerine uyarak ihanetlerini gitgide artırdılar ve RAB'bin Yeruşalim'de kutsal kıldığı tapınağını kirlettiler.

[15]Atalarının Tanrısı RAB, halkına ve konutuna acıdığı için onları ulakları aracılığıyla defalarca uyardı. [16]Ama onlar Tanrı'nın ulaklarıyla alay ederek sözlerini küçümsediler, peygamberlerini aşağıladılar. Sonunda RAB-bin halkına karşı öfkesi kurtuluş yolu bırakmayacak kadar alevlendi.

[17]RAB Kildan* Kralı'nı onların üzerine saldırttı. Kildani ordusu gençlerini tapınakta kılıçtan geçirdi. Ne delikanlıya, ne genç kıza, ne yaşlıya, ne aksaçlıya acıdı. RAB hepsini Kildan Kralı'nın eline teslim etti. [18]Kral, RAB Tanrı'nın Tapınağı'ndaki büyük küçük bütün eşyaları, tapınağın, Yahuda Kralı'nın ve önderlerinin hazinelerini Babil'e taşıttı. [19]Tanrı'nın Tapınağı'nı ateşe verdiler, Yeruşalim surlarını yıkıp bütün sarayları yaktılar, değerli olan herşeyi yok ettiler. [20]Kildan Kralı kılıçtan kurtulanları Babil'e sürdü. Bunlar Pers krallığı egemen oluncaya dek onun ve oğullarının köleleri olarak yaşadılar. [21]Böylece RAB'bin Yeremya aracılığıyla söylediği söz yerine geldi: "Ülke tutulmayan Şabat yıllarını[a] tamamlayıncaya, yetmiş yıl doluncaya kadar ıssız kalıp dinlenecek."

Koreş'in Duyurusu

(Ezr.1:1-3)

[22]Pers Kralı Koreş'in krallığının birinci yılında RAB, Yeremya aracılığıyla bildirdiği sözü yerine getirmek amacıyla, Pers Kralı Koreş'i harekete geçirdi. Koreş yönetimi altındaki bütün halklara şu yazılı bildiriyi duyurdu:

[23]"Pers Kralı Koreş şöyle diyor: 'Göklerin Tanrısı RAB yeryüzünün bütün krallıklarını bana verdi. Beni Yahuda'daki Yeruşalim Kenti'nde kendisi için bir tapınak yapmakla görevlendirdi. Aranızda O'nun halkından kim varsa oraya gitsin. Tanrısı RAB onunla olsun!'"

---

[a] *36:21 "Şabat yılları": RAB, İsrailliler'e her yedi yılda bir topraklarını bir yıl dinlendirmesini buyurdu. Halk buna uymadı (bkz. Lev.25:33-35; Yer.25:8-11).*

36:11 Yer.27:1-22; 28:1-17 *36:13 Hez.17:15*

36:16 Mat.5:12; Luk.6:23; Elç.7:52-53 *36:17 Yer.21:1-10; 34:1-5*

36:21 Yer.25:11; 29:10 *36:23 Yşa.44:28*

EZRA

GİRİŞ

Ezra Kitabı Tarihler kitaplarının devamıdır. İ.Ö. 538 yıllarında Babil'den dönen ve Yeruşalim'de tapınmayı yeniden başlatan Yahudiler'in yaptıklarını açıklıyor. Bu yapılanlar şu aşamalardan geçti:

1.Pers Kralı Koreş'in buyruğu uyarınca ilk kesim Yahudi sürgünler Babil'den dönüyor.

2.Tapınak yeniden kuruluyor ve adanıyor. Yeruşalim'de Tanrı'ya tapınma yeniden başlıyor.

3.Yıllar sonra Yasa Bilgini Ezra önderliğinde başka bir Yahudi kesimi Yeruşalim'e dönüyor. Ezra İsrail'in kutsal yasası uyarınca halkın dinsel ve sosyal yaşamını düzene sokmasına yardım ediyor.

Ana Hatlar:

1:1-2:70	*Sürgünden ilk dönenler*
3:1-6:22	*Tapınak yeniden kuruluyor ve adanıyor*
7:1-10:44	*Ezra öbür sürgünlerle dönüyor*

Koreş'in Duyurusu

(2Ta.36:22-23)

1 Pers Kralı Koreş'in krallığının birinci yılında RAB, Yeremya aracılığıyla bildirdiği sözünü yerine getirmek amacıyla, Pers Kralı Koreş'i harekete geçirdi. Koreş yönetimi altındaki bütün halklara şu yazılı bildiriyi duyurdu:

[2]"Pers Kralı Koreş şöyle diyor: 'Göklerin Tanrısı RAB yeryüzünün bütün krallıklarını bana verdi. Beni Yahuda'daki Yeruşalim Kenti'nde kendisi için bir tapınak yapmakla görevlendirdi. [3]Aranızda O'nun halkından kim varsa Tanrısı onunla olsun. Yahuda'daki Yeruşalim Kenti'ne gidip İsrail'in Tanrısı RAB'bin, Yeruşalim'deki Tanrı'nın Tapınağı'nı yeniden yapsınlar. [4]Krallığımda yaşayan yerliler, sürgün oldukları yerlerde sağ kalmış olanlara altın, gümüş, mal ve hayvanlar sağlamakla birlikte Yeruşalim'deki Tanrı'nın Tapınağı'na gönülden sunular sunsun.' "

Sürgündekilerin Yeruşalim'e Dönüşü

[5]Böylece Yahuda ve Benyamin oymaklarının boy başları, kâhinler*, Levililer ve ruhları Tanrı tarafından harekete geçirilen herkes, RAB'bin Yeruşalim'deki Tapınağı'nı yeniden

1:1 Yer.25:11; 29:10 1:2 Yşa.44:28

yapmak için gidiş hazırlıklarına giriştı. [6]Komşuları gönülden verdikleri armağanların yanısıra, altın, gümüş kaplar, mal, hayvan ve değerli armağanlarla onları desteklediler. [7-8]Pers Kralı Koreş de Nebukadnessar'ın Yeruşalim'deki RAB'bin Tapmağı'ndan alıp kendi ilahının tapınağına koymuş olduğu kapları çıkardı. Bunları hazine görevlisi Mitredat'a getirterek sayımını yaptırdı ve Yahuda önderi Şeşbassar'a verdi.

[9]Sayım sonucu şuydu:
30 altın leğen,
1 000 gümüş leğen,
29 tas,
[10]30 altın tas
ve birbirinin benzeri 410 gümüş tas,
1 000 parça değişik kap.

[11]Altın ve gümüş eşyaların toplamı 5 400 parçaydı. Sürgünler Babil'den Yeruşalim'e dönerken Şeşbassar bunların hepsini birlikte getirdi.

Sürgünden Dönenlerin Listesi

(Neh.7:6-73)

2 Babil Kralı Nebukadnessar'ın Babil'e sürgün ettiği insanlar yaşadıkları ilden Yeruşalim ve Yahuda'daki kendi kentlerine döndü. [2]Bunlar Zerubbabil, Yeşu, Nehemya, Seraya, Reelaya, Mordekay, Bilşan, Mispar, Bigvay, Rehum ve Baana'nın önderliğinde geldiler.

Sürgünden dönen İsrailliler'in sayıları şöyleydi:
[3] Paroşoğulları: 2 172
[4] Şefatyaoğulları: 372
[5] Arahoğulları: 775
[6] Yeşu ve Yoav soyundan
Pahat-Moavoğulları: 2 812
[7] Elamoğulları: 1 254
[8] Zattuoğulları: 945
[9] Zakkayoğulları: 760
[10] Banioğulları: 642
[11] Bevayoğulları: 623
[12] Azgatoğulları: 1 222
[13] Adonikamoğulları: 666
[14] Bigvayoğulları: 2 056
[15] Adinoğulları: 454
[16] Hizkiya soyundan Ateroğulları: 98
[17] Besayoğulları: 323
[18] Yoraoğulları: 112
[19] Haşumoğulları: 223
[20] Gibbaroğulları: 95
[21] Beytlehemliler: 123
[22] Netofalılar: 56
[23] Anatotlular: 128
[24] Azmavetliler: 42
[25] Kiryat-Yearimliler, Kefiralılar ve
Beerotlular: 743
[26] Ramalılar ve Gevalılar: 621
[27] Mikmaslılar: 122
[28] Beytel ve Ay kentlerinden olanlar:
223
[29] Nevolular: 52
[30] Magbişliler: 156
[31] Öbür Elam Kenti'nden olanlar:
1 254
[32] Harimliler: 320
[33] Lod, Hadit ve Ono kentlerinden
olanlar: 725
[34] Erihalılar: 345
[35] Senaalılar: 3 630.

[36]Kâhinler:
Yeşu soyundan Yedayaoğulları:
973
[37] İmmeroğulları: 1 052
[38] Paşhuroğulları: 1 247
[39] Harimoğulları: 1 017.

[40]Levililer:
Hodavya soyundan Yeşu ve
Kadmieloğulları: 74.

[41]Ezgiciler:

Asafoğulları: 128.

[42]Tapınak kapı nöbetçileri:
Şallumoğulları, Ateroğulları,
Talmonoğulları, Akkuvoğulları,
Hatitaoğulları, Şovayoğulları,
toplam 139.

[43]Tapınak görevlileri:
Sihaoğulları, Hasufaoğulları,
Tabbaotoğulları,
[44]Kerosoğulları, Siahaoğulları,
Padonoğulları,
[45]Levanaoğulları, Hagavaoğulları,
Akkuvoğulları,
[46]Hagavoğulları, Şalmayoğulları,
Hananoğulları,
[47]Giddeloğulları, Gaharoğulları,
Reayaoğulları,
[48]Resinoğulları, Nekodaoğulları,
Gazzamoğulları,
[49]Uzzaoğulları, Paseahoğulları,
Besayoğulları,
[50]Asnaoğulları, Meunimoğulları,
Nefusimoğulları,
[51]Bakbukoğulları, Hakufaoğulları,
Harhuroğulları,
[52]Baslutoğulları, Mehidaoğulları,
Harşaoğulları,
[53]Barkosoğulları, Siseraoğulları,
Temahoğulları,
[54]Nesiahoğulları, Hatifaoğulları.

[55]Süleyman'ın kullarının soyu:
Sotayoğulları, Hassoferetoğulları,
Perudaoğulları,
[56]Yalaoğulları, Darkonoğulları,
Giddeloğulları,
[57]Şefatyaoğulları, Hattiloğulları,
Pokeret-Hassevayimoğulları,
Amioğulları.

[58]Tapınak görevlileriyle Süleymanın kullarının soyundan olanlar: 392.

[59]Tel-Melah, Tel-Harşa, Keruv, Addan ve İmmer'den dönen, ancak hangi aileden olduklarını ve soylarının İsrail'den geldiğini kanıtlayamayanlar şunlardır:
[60]Delayaoğulları, Toviyaoğulları,
Nekodaoğulları: 652.

[61]Kâhinlerin soyundan:
Hovayaoğulları, Hakkosoğulları ve Gilatlı Barzillay'ın kızlarından biriyle evlenip kayınbabasının adını alan Barzillay'ın oğulları. [62]Bunlar soy kütüklerini aradılar. Ama yazılı bir kayıt bulamayınca, kâhinlik görevi ellerinden alındı. [63]Vali, Urim ile Tummim'i* kullanan bir kâhin çıkıncaya dek en kutsal yiyeceklerden yememelerini buyurdu.

[64]Bütün halk toplam 42 360 kişiydi.
[65-67]Ayrıca 7 337 erkek ve kadın köle,
kadınlı erkekli 200 ezgici,
736 at,
245 katır,
435 deve,
6 720 eşek vardı.

[68]Bazı aile başları Yeruşalim'deki RAB Tanrı'nın Tapınağı'na varınca, tapınağın bulunduğu yerde yeniden kurulması için gönülden armağanlar verdiler. [69]Her biri gücü oranında hazineye bu iş için toplam 61 000 darik[a] altın, 5 000 mina[b] gümüş, 100 kâhin mintanı bağışladı.

[70]Kâhinler, Leviliof, halktan bazı kişiler –ezgiciler, tapınak görevlileri ve kapı nöbetçileri– kendi kentlerine yerleştiler. Böylece bütün İsrailliler kentlerinde yaşamaya başladılar.

---

[a] 2:69 "61 000 darik": Yaklaşık 520 kg.
2:70 1Ta.9:2; Neh.11:3

[b] 2:69 "5 000 mina": Yaklaşık 2.9 ton.

Sunak Yeniden Kuruluyor

3 İsrailliler kendi kentlerine yerleştikten sonra, yedinci ay* Yeruşalim'de tek vücut halinde toplandılar. [2]Yosadak oğlu Yeşu ve kâhin olan kardeşleri, Şealtiel oğlu Zerubbabil'le kardeşleri İsrail'in Tanrısı'nın sunağını yeniden kurdular. Amaçları, Tanrı adamı Musa'nın yasası uyarınca, sunağın üzerinde yakmalık sunular* sunmaktı. [3]Çevrelerinde yaşayan halklardan korkmalarına karşın, sunağı eski temeli üzerine yeniden kurdular. Üzerinde RAB'be sabah, akşam öngörülen yakmalık sunuları sundular. [4]Sonra yazılanlara uygun biçimde Çardak Bayramı'nı* kutladılar. Kural uyarınca, her gün için belirlenen sayıya göre, yakmalık sunuları sundular. [5]Bundan sonra da günlük yakmalık sunuyu, Yeni Ay sunularını, RAB'bin belirlediği bütün kutsal bayramların sunularını ve RAB'be gönülden verilen sunuları sundular. [6]RAB'bin Tapınağı'nın temeli henüz atılmadığı halde, yedinci ayın birinci günü RAB'be yakmalık sunular sunmaya başladılar.

Tapınağın Temelleri Atılıyor

[7]İsrailliler taşçılarla marangozlara para ödediler. Ayrıca sedir tomruklarını Lübnan'dan denize indirerek Yafa'ya getirmeleri için Saydalılar'a ve Surlular'a yiyecek, içecek, zeytinyağı sağladılar. Bütün bunlara Pers Kralı Koreş izin vermişti. [8]Tanrı'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'na vardıktan sonra, ikinci yılın ikinci ayında* Şealtiel oğlu Zerubbabil, Yosadak oğlu Yeşu ve bütün öteki kardeşleri, kâhinler, Levililer ve sürgünden Yeruşalim'e dönenlerin tümü işe başladılar. RAB'bin Tapınağı'nın yapımını denetlemek için yirmi ve daha yukarı yaştaki Levililer'i görevlendirdiler. [9]Levililer'den Yeşu, oğulları ve kardeşleri, Yahuda[a] soyundan Kadmiel ile oğulları, Henadat'ın oğullarıyla torunları Tanrı'nın Tapmağı'nın yapımında çalışanları denetleme işini hep birlikte yüklendiler.

[10]Yapıcılar RAB'bin Tapınağı'nın temelini atınca, İsrail Kralı Davut'un kuralı uyarınca kâhinler RAB'bi övmek için tören giysilerini giymiş olarak ellerinde borazanlarla, Levili Asafoğulları da zillerle yerlerini aldılar. [11]RAB'be övgüler, şükranlar sunarak ezgi okudular:

"RAB iyidir;
İsrail'e sevgisi sonsuzdur."

RAB'bin Tapınağı'nın temeli atıldığı için herkes yüksek sesle RAB'bi övmeye başladı. [12]Eski tapınağı görmüş birçok yaşlı kâhin, Levili ve boy başı tapınağın temelinin atıldığını görünce hıçkıra hıçkıra ağladılar. Birçokları da sevinç çığlıkları attı. [13]Sevinç çığlıkları ağlama sesinden ayırt edilemiyordu. Çünkü halk avaz avaz bağırıyordu. Ses uzak yerlerden bile duyuluyordu.

---

[a] *3:9 "Yahuda", yani "Hodavya" (bkz. 2:40).*

3:1 Neh.8:1 *3:2 Çık.27:1* *3:3 Say.28:1-8*
3:4 Say.29:12-38 *3:5 Say.28:11-29:39* *3:10 1Ta.25:1*
3:11 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11

Düşmanlar Tapınağın Yapımına Karşı Koyuyor

4 Yahudalılar’la Benyaminliler’in düşmanları, sürgünden dönenlerin İsrail’in Tanrısı RAB için bir tapınak yaptığını duyunca, [2]Zerubbabil’in ve boy başlarının yanına vardılar. “Tapınağı sizinle birlikte kuralım” dediler, “Çünkü biz de, sizin gibi Tanrınız’a tapıyoruz; bizi buraya getiren Asur Kralı Esarhaddon’un döneminden bu yana sizin Tanrınız’a kurban sunuyoruz.”

[3]Ne var ki Zerubbabil, Yeşu ve İsrail’in öteki boy başları, “Tanrımız’a bir tapınak kurmak size düşmez” diye karşılık verdiler, “Pers Kralı Koreş’in buyruğu uyarınca, İsrail’in Tanrısı RAB için tapınağı yalnız biz kuracağız.”

[4]Bunun üzerine çevre halkı Yahudalılar’ı tapınağın yapımından caydırmak için korkutmaya, cesaretlerini kırmaya girişti. [5]Tasarılarına engel olmak için Pers Kralı Koreş’in döneminden Pers Kralı Darius’un krallığına dek rüşvetle danışmanlar tuttular.

Yeruşalim’in Yeniden Kuruluşuna Karşı Engeller

[6]Ahaşveroş’un[a] krallığının başlangıcında, Yahudalılar’ın düşmanları Yahuda ve Yeruşalim’de yaşayanları suçlayan bir belge düzenlediler.

[7]Pers Kralı Artahşasta’nın[b] krallığı döneminde, Bişlam, Mitredat, Taveel ve öbür çalışma arkadaşları Artahşasta’ya bir mektup yazdılar. Mektup Aramice[c] yazılıp çevrildi.

[8]Vali Rehum ile Yazman Şimşay Kral Artahşasta’ya Yeruşalim’i suçlayan bir mektup yazdılar. Mektup şöyleydi:

[9]“Vali Rehum, Yazman Şimşay ve öbür çalışma arkadaşları, yargıçlar, yöneticiler, görevliler, Persler, Erekliler, Babilliler, Elam topraklarından gelen Sus halkı, [10]büyük ve onurlu Asurbanipal’ın[ç] sürüp Samiriye Kenti’yle Fırat’ın batı yakasındaki bölgeye yerleştirdiği öbür halklardan.”

[11]İşte Kral Artahşasta’ya gönderilen mektubun örneği:

“Kral Artahşasta’ya,

“Fırat’ın batı yakasındaki bölgede yaşayan kullarından:

[12]“Yönetimindeki öbür bölgelerden çıkıp bize gelen Yahudiler Yeruşalim’e yerleşerek o asi ve kötü kenti yeniden kurmaya başladılar. Bunu bilgine sunuyoruz. Temelini pekiştiriyor, surlarını tamamlıyorlar. [13]Ey kral, bilmelisin ki, bu kent yeniden kurulur, surları tamamlanırsa, Yahudiler yine vergi ödemeyecek; krallığının geliri de azalacak. [14]Biz sarayının ekmeğini yedik[d]. Sana zarar gelmesine izin veremeyiz. Bunun için, haberin olsun diye bu mektubu gönderiyoruz.

---

[a] *4:6 “Ahaşveroş”: Kserkses diye de bilinir.*

[b] *4:7 “Artahşasta”: Artakserkses diye de bilinir.*

[c] *4:7 4:8-6:18 ayetleri o dönemin resmi dili Aramice yazılmıştır.*

[ç] *4:10 “Asurbanipal”: Aramice “Osnappar”.*

[d] *4:14 “Sarayının ekmeğini yedik”: Aramice “Sarayın tuzunu yedik.”*

4:2 2Kr.19:37; Yşa.37:38   4:6 Est.1:1

[15]Atalarının belgeleri araştırılsın. Kayıtlarda bu kentin asi, krallara, valilere zarar veren bir kent olduğunu göreceksin. Bu kent öteden beri başkaldıran bir kenttir. Yerle bir edilmesinin nedeni de budur. [16]Bu yüzden, ey kral, sana bildiriyoruz: Bu kent yeniden kurulur, surları tamamlanırsa, Fırat'ın batı yakasındaki bölgede hiçbir payın kalmayacak."

[17]Kral şu yanıtı gönderdi:

"Samiriye'de ve Fırat'ın batı yakasındaki öbür yerlerde yaşayan Vali Rehum'a, Yazman Şimşay'a ve öbür çalışma arkadaşlarına selamlar.

[18]"Bize gönderdiğiniz mektup çevrilip bana okundu. [19]Buyruğum üzerine araştırma yapıldı. Bu kentin öteden beri krallara başkaldırdığı, isyan ettiği, ayaklandığı saptandı. [20]Yeruşalim'i güçlü krallar yönetti. Fırat'ın batı yakasındaki bütün bölgede egemenlik sürdüler. Oradaki halktan vergi topladılar. [21]Şimdi işi durdurmaları için bu adamlara bir buyruk çıkarın. Öyle ki, ben buyruk vermedikçe kent yeniden kurulmasın. [22]Bu konuya özen gösterin; krallığıma daha fazla zarar gelmesin."

[23]Kral Artahşasta'nın mektubunun örneği kendilerine okunur okunmaz, Rehum, Yazman Şimşay ve öbür çalışma arkadaşları hemen Yeruşalim'e Yahudiler'in yanına gittiler ve zorla onları durdurdular.

[24]Böylece Tanrı'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'nın yapımı, Pers Kralı Darius'un krallığının ikinci yılına dek askıda kaldı.

Tapınak Yeniden Kuruluyor

5 O sırada Peygamber Hagay ile İddo oğlu Peygamber Zekeriya, Yahuda ve Yeruşalim'deki Yahudiler'e İsrail Tanrısı'nın adıyla peygamberlikte bulundular. [2]Bunun üzerine Şealtiel oğlu Zerubbabil ile Yosadak oğlu Yeşu Tanrı'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'nı yeniden kurmaya giriştiler. Tanrı'nın peygamberleri de onlarla birlikteydi ve onlara yardım ediyordu.

[3]Fırat'ın batı yakasındaki bölgenin valisi Tattenay, Şetar-Bozenay ve çalışma arkadaşları onlara gidip, "Bu tapınağı yeniden kurmak ve yapımını tamamlamak için size kim yetki verdi?" diye sordular. [4]Yapıyı kuranların adlarını da sordular. [5]Ama Tanrıları Yahudi ileri gelenlerini koruyordu. Bu yüzden, Darius'a bir haber gönderilip ondan yazılı bir yanıt alınıncaya dek Yahudiler durdurulmadı.

[6]Fırat'ın batı yakasındaki bölgenin valisi Tattenay, Şetar-Bozenay, çalışma arkadaşları ve oradaki görevlilerin Kral Darius'a gönderdikleri mektubun örneği aşağıdadır. [7]Gönderdikleri belge şöyleydi:

"Kral Darius'a candan selamlar. [8]Yahuda İli'ne, yüce Tanrı'nın Tapınağı'na gittiğimizi krala bildiririz. Tapınağı büyük taşlarla kuruyor, duvarlarına kirişler yerleştiriyorlar. Tapınağın yapımında canla başla çalışılıyor ve yapım işi başarıyla ilerliyor.

[9]"Halkın ileri gelenlerine, 'Bu tapınağı yeniden kurmak ve yapımını

5:1 Ezr.6:14; Hag.1:1; Zek.1:1
5:2 Hag.1:12; Zek.4:6-9 5:2 Zek.3:1

tamamlamak için size kim yetki verdi?’ diye sorduk. [10]Bilgine sunmak üzere önderlerinin kim olduklarını sana yazabilmek için adlarını da sorduk.

[11]“İşte bize verdikleri yanıt:

“‘Biz yerin ve göğün Tanrısı’nın kullarıyız. Uzun yıllar önce İsrail’in büyük bir kralının kurup yapımını tamamladığı tapınağı yeniden kuruyoruz. [12]Ama atalarımız Göklerin Tanrısı’nı öfkelendirdi. Bu yüzden Tanrı onları Babil Kralı Kildani* Nebukadnessar’ın eline teslim etti. Nebukadnessar tapınağı yıktı, halkı da Babil’e sürdü. [13]Ama Babil Kralı Koreş, krallığının birinci yılında Tanrı’nın Tapınağı’nın yeniden yapılması için buyruk verdi. [14]Ayrıca Nebukadnessar’ın Tanrı’nın Yeruşalim’deki Tapınağı’ndan çıkarıp Babil’deki tapınağa götürdüğü altın ve gümüş kapları da oradan çıkararak vali atadığı Şeşbassar adlı kişiye verdi. [15]Koreş ona, Bu kapları al, gidip Yeruşalim’deki tapınağa yerleştir dedi, Tanrı’nın Tapınağı eski yerinde yeniden kur. [16]Böylece Şeşbassar gelip Tanrı’nın Yeruşalim’deki Tapınağı’nın temelini attı. O günden bu yana yapım işleri sürmekte, ama daha bitmedi.’

[17]“Kral uygun görüyorsa, Babil Sarayı’ndaki arşivde bir araştırma yapılsın. Tanrı’nın Yeruşalim’deki Tapınağı’nın yeniden kurulması için Kral Koreş’in bir buyruk verip vermediği saptansın. Sonra kral bu konuya ilişkin kararını bize bildirsin.”

Darius’un Buyruğu

6 Kral Darius’un buyruğu uyarınca, Babil’de kayıtların saklandığı odada araştırma yapıldı. [2]Medya İli’ndeki Ahmeta[a] Kalesi’nde bir tomar bulundu. Tomarın içinde şunlar yazılıydı:

[3-4]“Kral Koreş, krallığının birinci yılında, Tanrı’nın Yeruşalim’deki Tapınağı’na ilişkin şöyle buyruk verdi: ‘Kurban kesmek üzere bu tapınağın yeniden kurulması için temel atılsın. Üç sıra büyük taş, bir sıra kiriş döşensin. Yüksekliği ve genişliği altmışar arşın[b] olsun. Giderler saraydan karşılansın. [5]Nebukadnessar’ın Yeruşalim’deki Tanrı’nın Tapınağı’ndan çıkarıp Babil’e getirdiği altın ve gümüş kaplar da geri verilsin. Yeruşalim’deki tapınakta özel yerlerine götürülsün. Hepsi Tanrı’nın Tapınağı’na konsun.’”

[6]“Onun için siz, Fırat’ın batı yakasındaki bölge valisi Tattenay, Şetar-Bozenay, çalışma arkadaşları ve oranın görevlileri, tapınaktan uzak durun! [7]Tanrı’nın Tapınağı’nın yapım işlerine karışmayın. Bırakın, Yahudiler’in valisiyle ileri gelenleri Tanrı’nın Tapınağı’nı eski yerinde yeniden kursunlar. [8]Ayrıca Tanrı’nın Tapınağı’nın yeniden kurulması için Yahudi ileri gelenlerine neler yapmanız gerektiğini de size buyuruyorum: Bu adamların bütün giderleri kralın hazinesinden, Fırat’ın batı yakasındaki bölgeden toplanan vergilerden ödensin. Öyle ki, yapım işleri aksa-

---

[a] 6:2 “Ahmeta”: Bugünkü “Hemedan”. *[b] 6:3-4 “Altmış arşın”: Yaklaşık 27 m.*

5:12 2Kr.25:8-12; 2Ta.36:17-20; Yer.52:12-15 5:13 Ezr.1:2-11 masın. [9]Yeruşalim'deki kâhinlerin bütün gereksinimlerini hiç aksatmadan her gün vereceksiniz: Göklerin Tanrısı'na sunulacak yakmalık sunular* için genç boğalar, koçlar, kuzular ve buğday, tuz, şarap, zeytinyağı. [10]Öyle ki, Göklerin Tanrısı'nı hoşnut eden sunular sunsunlar, ben ve oğullarım sağ kalalım diye dua etsinler. [11]Bundan başka buyuruyorum ki, bu kararı değiştirenin evinden bir kiriş çıkarılacak ve o kişi kirişin üzerine asılacak. Evi de bu suçtan ötürü çöplüğe çevrilecek. [12]Yeruşalim'i adına konut seçen Tanrı, bu kararı değiştirmeye, oradaki Tanrı Tapınağı'nı yıkmaya kalkışan her kralı ve ulusu yok etsin. Ben Darius böyle buyurdum. Buyruğum özenle yerine getirilsin."

Tapınağın Adanması

[13]Fırat'ın batı yakasındaki bölge valisi Tattenay, Şetar-Bozenay ve çalışma arkadaşları Kral Darius'un buyruğunu özenle yerine getirdiler. [14]Peygamber Hagay ile İddo oğlu Zekeriya'nın yaptıkları peygamberlik sayesinde Yahudi ileri gelenleri yapım işlerini başarıyla ilerlettiler. İsrail Tanrısı'nın buyruğu ve Pers kralları Koreş'in, Darius'un, Artahşasta'nın buyrukları uyarınca tapınağın yapımını bitirdiler. [15]Tapınak Kral Darius'un krallığının altıncı yılı, Adar ayının* üçüncü günü tamamlandı.

[16]İsrail halkı –kâhinler, Levililer ve sürgünden dönenlerin tümü– Tanrı'nın Tapınağı'nın adanmasını sevinçle kutladılar. [17]Tanrı'nın Tapınağı'nın adanması için yüz boğa, iki yüz koç, dört yüz kuzu kurban ettiler. Oymakların sayısına göre, bütün İsrailliler için günah sunusu* olarak on iki teke sundular. [18]Musa'nın Kitabı'ndaki kural uyarınca Tanrı'nın Yeruşalim'deki hizmeti için kâhinlerle Levililer'i bağlı oldukları bölüklere göre görevlere atadılar.

Fısıh Bayramı Kutlanıyor

[19]Sürgünden dönenler birinci ayın* on dördüncü günü Fısıh Bayramı'nı* kutladılar. [20]Kâhinlerle Levililer hep birlikte kendilerini arındırdılar; dinsel açıdan hepsi arındı. Levililer sürgünden dönenlerin tümü, kardeşleri olan kâhinler ve kendileri için Fısıh* kurbanını kestiler. [21]Sürgünden dönen İsrailliler'le İsrail'in Tanrısı RAB'be yönelmek amacıyla kendilerini çevredeki halkların kötü alışkanlıklarından ayırıp onlara katılanların hepsi kurban etinden yedi. [22]Mayasız Ekmek Bayramı'nı* yedi gün sevinçle kutladılar. Çünkü RAB onları sevindirdi ve Asur Kralı'nın onlara iyi davranmasını, İsrail'in Tanrısı Tanrı'nın Tapınağı'nın yapım işlerinde onlara yardım etmesini sağladı.

Ezra Yeruşalim'e Geliyor

7 [1-6]Bu olaylardan sonra, Pers Kralı Artahşasta'nın krallığı döneminde, Başkâhin Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas oğlu Avişua oğlu Bukki oğlu Uzzi oğlu Zerahya oğlu Merayot oğlu Azarya oğlu Amarya oğlu Ahituv oğlu Sadok oğlu Şallum oğlu Hilkiya oğlu Azarya oğlu Seraya oğlu Ezra adında biri Babil'den geldi. Ezra İsrail'in

6:14 Ezr.5:1; Hag.1:1; Zek.1:1 6:19 Çık.12:1-20

Tanrısı RAB'bin Musa'ya verdiği yasayı iyi bilen bir bilgindi. Tanrısı RAB'bin yardımıyla kral ona her istediğini verdi. [7]Kral Artahşasta'nın krallığının yedinci yılında İsrail halkından, kâhinlerden, Levililer'den, ezgicilerden, tapınak görevlilerinden ve kapı nöbetçilerinden bazıları Yeruşalim'e gitti.

[8]Ezra, Artahşasta'nın krallığının yedinci yılının beşinci ayında* Yeruşalim'e vardı. [9]Birinci ayın birinci günü Babil'den ayrılmıştı. Tanrısı'nın koruyucu eli sayesinde beşinci ayın birinci günü Yeruşalim'e vardı. [10]Ezra kendini RAB'bin Yasası'nı inceleyip uygulamaya ve İsrail'de kuralları, ilkeleri öğretmeye adamıştı.

Kral Artahşasta'nın Ezra'ya Verdiği Mektup

[11]Kral Artahşasta'nın RAB'bin buyruklarını, İsrail için koyduğu kuralları iyi bilen Kâhin ve Bilgin Ezra'ya verdiği mektubun bir örneği şudur:[a]

[12]"Kralların Kralı Artahşasta'dan Gökler Tanrısı'nın Yasası'nın bilgini Kâhin Ezra'ya selamlar!

[13]"Krallığımda yaşayan İsrail halkından, kâhinlerden ve Levililer'den Yeruşalim'e gitmek isteyen herkesin seninle gidebilmesi için buyruk veriyorum. [14]Elindeki Tanrın'ın Yasası'nın uygulanıp uygulanmadığı konusunda Yahuda ve Yeruşalim'de araştırma yapman için, ben ve yedi danışmanım seni görevlendirdik. [15]Benim ve danışmanlarımın Yeruşalim'de konut kuran İsrail'in Tanrısı'na gönülden verdiğimiz altını, gümüşü birlikte götürmelisin. [16]Babil İli'nden elde edeceğin altının, gümüşün tümünü, halkın ve kâhinlerin Tanrıları'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'na gönülden verdikleri armağanları da alıp götürmelisin.

[17]"Bu parayla hemen boğalar, koçlar, kuzular, tahıl sunuları* ve dökmelik sunular satın alacak ve hepsini Tanrın'ın Yeruşalim'deki Tapınağı'nın sunağı üzerinde sunacaksın. [18]Sen ve kardeşlerin artan altını, gümüşü Tanrınız'ın isteği uyarınca dilediğiniz gibi kullanın. [19]Tanrın'ın Tapınağı'nın hizmetinde kullanılmak üzere sana verilen kapların hepsini Yeruşalim'in Tanrısı'na sun. [20]Tanrın'ın Tapınağı için ödemen gereken başka bir şey varsa, giderleri kralın hazinesinden karşılarsın.

[21]"Ben, Kral Artahşasta, Fırat'ın batı yakasındaki bölgenin bütün hazine görevlilerine buyruk veriyorum: Gökler Tanrısı'nın Yasası'nın bilgini Kâhin Ezra'nın sizden her istediğini özenle yerine getirin. [22]Kendisine gerektiğinde yüz talanta[b] kadar gümüş, yüz kor buğday[c], yüz bat[ç] şarap, yüz bat[ç] zeytinyağı ve istediği kadar tuz sağlayın. [23]Göklerin Tanrısı kendi tapınağı için ne buyurursa, özenle yerine getirin. Öyle ki, bana ve oğullarıma öfkelenmesin. [24]Şunu da bilesiniz ki, kâhinlerden, Levililer'den, ezgicilerden, tapınak görevlilerinden ve kapı nöbetçilerinden, Tanrı'nın Tapınağı'nın öbür hizmetkârlarından

---

[a] *7:11 7:11-26 ayetleri Aramice yazılmıştır.*

[b] *7:22 "Yüz talant": Yaklaşık 3.45 ton.*

[c] *7:22 "Yüz kor buğday": Yaklaşık 17.6 ton.*

[ç] *7:22 "Yüz bat": Yaklaşık 2000 lt.*

vergi almaya yetkiniz yoktur.

[25]"Sana gelince, Ezra, sendeki Tanrı bilgeliği uyarınca yargıçlar ata. Bunlar Fırat'ın batı yakasındaki bölgede yaşayan bütün halka, Tanrın'ın yasalarını bilenlerin hepsine adalet sağlasınlar. Yasayı bilmeyenlere de siz öğreteceksiniz. [26]Tanrın'ın Yasası'na ve kralın buyruklarına uymayanlar ya ölümle, ya sürgünle, ya mallarına el konarak, ya da hapsedilerek cezalandırılsın."

Ezra Tanrı'yı Övüyor

[27]Atalarımızın Tanrısı RAB'be övgüler olsun! Kralın yüreğine Yeruşalim'deki tapınağını onurlandırma isteğini koydu. [28]Kralın, danışmanlarının, güçlü komutanlarının bana iyi davranmalarını sağladı. Tanrım RAB'bin eli üzerimde olduğundan yüreklendim. İsrail ileri gelenlerinin bazılarını toplayıp benimle Yeruşalim'e dönmelerini sağladım.

Ezra ile Yeruşalim'e Dönenlerin Listesi

8 Artahşasta'nın krallığı döneminde ben Ezra'yla birlikte Babil'den dönen boy başlarının ve onlarla birlikte kayıtlı olanların listesi:

[2] Pinehasoğulları'ndan Gerşom, İtamaroğulları'ndan Daniel, Davutoğulları'ndan Hattuş.
[3] Şekanyaoğulları'ndan, Paroşoğulları'ndan Zekeriya ve onunla birlikte bu boydan kaydedilen 150 erkek.
[4] Pahat-Moavoğulları'ndan Zerahya oğlu Elyehoenay ve onunla birlikte 200 erkek.
[5] Yahaziel oğlu Şekanya'nın oğullarından 300 erkek.
[6] Adinoğulları'ndan Yonatan oğlu Ebet ve onunla birlikte 50 erkek.
[7] Elamoğulları'ndan Atalya oğlu Yeşaya ve onunla birlikte 70 erkek.
[8] Şefatyaoğulları'ndan Mikael oğlu Zevadya ve onunla birlikte 80 erkek.
[9] Yoavoğulları'ndan Yehiel oğlu Ovadya ve onunla birlikte 218 erkek.
[10] Yosifya oğlu Şelomit'in oğullarından 160 erkek.
[11] Bevayoğulları'ndan Bevay oğlu Zekeriya ve onunla birlikte 28 erkek.
[12] Azgatoğulları'ndan Hakkatan oğlu Yohanan ve onunla birlikte 110 erkek.
[13] Adonikam'ın küçük oğullarından adları Elifelet, Yeiel, Şemaya olanlar ve onlarla birlikte 60 erkek.
[14] Bigvayoğulları'ndan Utay, Zakkur ve onlarla birlikte 70 erkek.

Yeruşalim'e Dönüş

[15]Onları Ahava Kenti'ne doğru uzanan kanalın yanına topladım. Orada üç gün konakladık. Halkın ve kâhinlerin arasında yoklama yaptığımda orada Levililer'den kimse olmadığını gördüm. [16]Bunun üzerine Eliezer, Ariel, Şemaya, Elnatan, Yariv, Elnatan, Natan, Zekeriya, Meşullam adındaki önderleri, Öğretmen Yoyariv'i ve Elnatan'ı çağırttım. [17]Sonra onları Kasifya'da bulunan Önder İddo'ya gönderdim. İddo'ya ve tapınak görevlisi olan kardeşlerine neler

söylemeleri gerektiğini bildirdim. Öyle ki, bize Tanrımız'ın Tapınağı'nda görev yapacak adamlar göndersinler. [18]Tanrımız'ın iyiliği sayesinde İsrail oğlu Levi oğlu Mahlioğulları'ndan Şerevya adında bilge bir kişiyi bize gönderdiler. Kendisiyle birlikte oğulları ve kardeşleri toplam on sekiz kişi geldi. [19]Haşavya'yı, Merarioğulları'ndan Yeşaya'yı ve kardeşleriyle oğullarını, toplam yirmi kişiyi de gönderdiler. [20]Ayrıca Levililer'e yardım etmek üzere Davut'la görevlilerinin atadığı tapınak görevlilerinden iki yüz yirmi kişi gönderdiler. Hepsinin adı listeye yazılmıştı.

[21]Tanrımız'ın önünde alçakgönüllü davranmak, O'ndan kendimiz, çocuklarımız, mallarımız için güvenli bir yolculuk dilemek üzere orada, Ahava Kanalı yanında oruç* ilan ettim. [22]Yolculuğumuz sırasında herhangi bir düşmandan bizi korumaları için, kraldan asker ve atlı istemeye utanıyordum. Çünkü krala, "Tanrımız kendisine yönelenlerin hepsine iyilik eder, ama kızgın öfkesi kendisini bırakanların üzerindedir" demiştik. [23]Oruç tuttuk ve bu konuda Tanrımız'a yakardık. O da yakarışımızı yanıtladı.

[24]Şerevya, Haşavya ve kardeşlerinden on kişiyle birlikte on iki önde gelen kâhin seçtim. [25]Kralın, danışmanlarının, komutanlarının ve orada bulunan İsrailliler'in Tanrımız'ın Tapınağı'na bağışladığı altını, gümüşü, kapları tartıp onlara verdim. [26]Tartıp verdiklerim şunlardır:

650 talant[a] gümüş,
100 talant[b] gümüş kap,
100 talant[b] altın,
[27]bin darikliк[c] yirmi altın tas ve altın kadar değerli, kaliteli, parlak tunçtan* iki kap.

[28]Onlara, "Siz RAB için kutsalsınız, bu kaplar da öyle" dedim, "Altın ve gümüş, atalarınızın Tanrısı RAB'be gönülden sunulan sunudur. [29]RAB'bin Yeruşalim'deki Tapınağı'nın odalarında, önde gelen kâhinlerin, Levililer'in, İsrail'in boy başlarının önünde tartıncaya dek bunları iyi koruyun." [30]Böylece kâhinlerle Levililer Yeruşalim'e, Tanrımız'ın Tapınağı'na götürülmek için tartılan altını, gümüşü, kapları aldılar.

[31]Birinci ayın* on ikinci günü Yeruşalim'e gitmek üzere Ahava Kanalı'ndan ayrıldık. Tanrımız'ın eli üzerimizdeydi; yol boyunca düşmandan, pusuya yatanların saldırısından bizi korudu. [32]Sonunda Yeruşalim'e vardık. Orada üç gün kaldık.

[33]Dördüncü gün, Tanrımız'ın Tapınağı'na gidip altını, gümüşü, kapları tarttık ve Uriya oğlu Kâhin Meremot'a verdik. Pinehas oğlu Elazar, Levili Yeşu oğlu Yozavat ve Binnuy oğlu Noadya da onunla birlikteydi. [34]Her şey sayıldı, tartıldı; tartılanların tümü anında kayda geçirildi.

[35]Sürgünden dönenler İsrail'in Tanrısı'na yakmalık sunular* sundular: Bütün İsrail için on iki boğa, doksan altı koç, yetmiş yedi kuzu ve günah sunusu* olarak on iki teke.

---

[a] *8:26 "650 talant": Yaklaşık 22.4 ton.*
[c] *8:27 "Bin darik": Yaklaşık 8.5 kg.*
[b] *8:26 "100 talant": Yaklaşık 3.45 ton.*

Bütün bunlar RAB’be yakmalık sunu olarak sunuldu. [36]Ayrıca kralın buyruklarını içeren belgeyi kralın satraplarına* ve Fırat’ın batı yakasındaki valilere verdiler. Bunlar İsrail halkına ve Tanrı’nın Tapınağı’na yardım etmişlerdi.

Ezra’nın Duası

9 Bütün bunlardan sonra, önderler yanıma gelerek şöyle dediler: “İsrail halkı, kâhinlerle Levililer dahil, çevredeki halkların –Kenanlılar’ın, Hititler’in*, Perizliler’in, Yevuslular’ın, Ammonlular’ın, Moavlılar’ın, Mısırlılar’ın, Amorlular’ın– iğrenç alışkanlıklarından kendilerini ayrı tutmadı. [2]Kendilerine ve oğullarına bu halklardan kız aldılar. Böylece kutsal soy çevredeki halklarla karıştı. Önderlerle görevliler bu hainlikte öncülük etti.”

[3]Bunu duyunca giysimi ve cüppemi yırttım, saçımı sakalımı yoldum, dehşet içinde oturakaldım. [4]Sürgünden dönenlerin bu hainliğinden ötürü İsrail’in Tanrısı’nın sözlerinden titreyenlerin hepsi çevremde toplandı. Bense akşam sunusu sunulana dek dehşet içinde kaldım.

[5]Akşam sunusu saati gelince üzüntümü bir yana bırakıp kalktım. Giysimle cüppem hâlâ yırtıktı. Diz çöküp ellerimi Tanrım RAB’be açtım. [6]Şöyle dua ettim:

“Ey Tanrım, yüzümü sana çevirmeye utanıyorum, sıkılıyorum. Ey Tanrım, günahlarımız başımızdan aşkın. Suçlarımız göklere ulaştı. [7]Atalarımızın günlerinden bugüne dek suçlarımız içinde boğulduk. Günahlarımız yüzünden biz de, krallarımızla kâhinlerimiz de yabancı kralların eline teslim edildik. Kılıçtan geçirildik, sürgüne gönderildik. Yağmalandık. Bugün de olduğu gibi aşağılandık.

[8]“Şimdiyse Tanrımız RAB bir an için bize acıdı. Sürgünden kurtulan bir azınlık bıraktı bize. Kutsal yerinde bize sarsılmaz bir destek verdi. Gözlerimizi aydınlattı. Köleliğimizde bize yenilenme fırsatı sağladı. [9]Köle olduğumuz halde Tanrımız bizi köle bırakmadı. Pers krallarının bize iyi davranmalarını sağladı: Tanrımız’ın Tapınağı’nı yeniden kurmak, yıkık yerleri onarmak için bize yenilenme fırsatı verdi. Yeruşalim’de ve Yahuda’da bize bir korunma duvarı verdi.

[10-11]“Ey Tanrımız, bundan başka ne diyebiliriz? Kulların peygamberler aracılığıyla verdiğin buyruklara uymadık. Şöyle demiştin: ‘Mülk edinmek için gitmekte olduğunuz ülke, orada yaşayan halkların iğrençlikleriyle kirlenmiştir. İğrençlikleri yüzünden ülke baştan başa murdarlıklarla* doldu. [12]Bunun için kızlarınızı onların oğullarına vermeyin. Onların kızlarını da oğullarınıza almayın. Hiçbir zaman onların esenliği ve iyiliği için çalışmayın. Öyle ki, güç bulasınız, ülkenin iyi ürünlerini yiyesiniz ve ülkeyi sonsuza dek oğullarınıza miras bırakasınız.’

[13]“Başımıza gelenlere yaptığımız kötülükler ve büyük suçumuz neden oldu. Sen, ey Tanrımız, bizi hak ettiğimizden daha az cezalandırdın ve

9:12 Çık.34:11-16; Yas.7:1-5 *9:12 Yas.23:6* bize sürgünden kurtulan böyle bir azınlık bıraktın.

[14]"Yine buyruklarına karşı gelecek miyiz? Bu iğrençlikleri yapan halklarla evlilik bağıyla karışacak mıyız? Bunu yaparsak, tek kişi sağ kalmadan yok edinceye dek bize öfkelenmeyecek misin? [15]Ey İsrail'in Tanrısı RAB, sen adilsin! Bugün sürgünden kurtulan bir azınlık olarak bırakıldık. Senin önünde durmaya hakkımız olmadığı halde, suçlarımızın içinde önünde duruyoruz."

İsrail Halkı Günahlarını Açıklıyor

10 Ağlayarak kendini Tanrı'nın Tapınağı'nın önünde yere atan Ezra dua edip günahlarını açıkladı. Bu arada erkek, kadın, çocuk, İsrailliler'den çok büyük bir topluluk Ezra'nın çevresine toplandı. Onlar da hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. [2]Elamoğulları'ndan Yehiel oğlu Şekanya, Ezra'ya şöyle dedi: "Çevremizdeki halklardan yabancı karılar aldığımız için Tanrımız'a ihanet ettik. Buna karşın İsrail için hâlâ umut var. [3]Senin ve Tanrımız'ın buyrukları karşısında titreyenlerin öğütleri uyarınca, bütün yabancı kadınları ve çocuklarını uzaklaştırmak için Tanrımız'la şimdi bir antlaşma yapalım. Bu antlaşma yasaya uygun olsun. [4]Haydi kalk! Sorumluluk senin üzerinde. Biz seni destekleyeceğiz. Güçlü ol ve gerekeni yap!"

[5]Bunun üzerine yerden kalkan Ezra önde gelen Levili kâhinlere ve öbür İsrailliler'e söyleneni yapmaları için ant içirdi. Hepsi ant içti. [6]Sonra Ezra Tanrı'nın Tapınağı'nın önünden ayrılıp Elyaşiv oğlu Yehohanan'ın odasına gitti. Orada gecelerken ne yemek yedi, ne su içti. Sürgünden dönenler Tanrı'ya bağlı kalmadığı için yas tutuyordu.

[7]Sürgünden dönenlerin hepsinin Yeruşalim'de toplanması için Yahuda ve Yeruşalim'de bir duyuru yapıldı: [8]Halkın önderlerinin ve ileri gelenlerinin kararı uyarınca, üç gün içinde gelmeyenin bütün malına el konulacak, kendisi de sürgünden dönenler topluluğundan atılacaktı.

[9]Bütün Yahudalı ve Benyaminli erkekler üç gün içinde Yeruşalim'de toplandılar. Dokuzuncu ayın* yirminci günü hepsi Tanrı'nın Tapınağı'nın önündeki alandaydı. Hem durumun öneminden, hem de yağmurdan ötürü herkes titriyordu. [10]Kâhin Ezra kalkıp, "Siz Tanrı'ya ihanet ettiniz" dedi, "Yabancı kadınlarla evlendiniz. İsrail'in suçuna suç kattınız. [11]Şimdi atalarınızın Tanrısı RAB'be suçunuzu açıklayın. O'nun istediğini yapın. Çevredeki halklardan ve yabancı karılardan ayrılın."

[12]Topluluk yüksek sesle şöyle karşılık verdi: "Bütün söylediklerini yapacağız. [13]Yalnız kalabalık çok, üstelik hava da yağmurlu. Dışarda duracak gücümüz kalmadı. Hem bu bir iki günde çözülecek iş değil. Çünkü bu konuda çok günah işledik. [14]Bütün topluluk adına önderlerimiz bu konuyla ilgilensin. Sonra kentlerimizde yabancı kadınla evli olan herkes saptanan bir zamanda kentin ileri gelenleri ve yargıçlarıyla birlikte gelsin. Yeter ki, Tanrımız'ın bu konudaki kızgın öfkesi üzerimizden kalksın." [15]Ancak, Asahel oğlu Yonatan, Tikva oğlu Yahzeya ve onları

destekleyen Meşullam ile Levili Şabbetay buna karşı çıktılar.

[16]Sürgünden dönenler bu öneriye göre davrandılar. Kâhin Ezra adlarını belirterek her boydan boy başlarını seçti. Onuncu ayın birinci günü oturup konuyu incelemeye başladılar. [17]Birinci ayın birinci günü yabancı kadınlarla evlenen bütün erkeklerin durumunu incelemeyi bitirdiler.

Yabancı Kadınlarla Evlenenler

[18]Kâhinlerin soyundan gelip yabancı kadınlarla evlenenler şunlardı:

Yosadak oğlu Yeşu'nun oğullarından ve kardeşlerinin soyundan Maaseya, Eliezer, Yariv, Gedalya. [19]Bunlar karılarını kovacaklarına söz verdiler. İşledikleri suç için suç sunusu* olarak sürüden bir koç sundular.

[20]İmmeroğulları'ndan: Hanani, Zevadya.

[21]Harimoğulları'ndan: Maaseya, Eliya, Şemaya, Yehiel, Uzziya.

[22]Paşhuroğulları'ndan: Elyoenay, Maaseya, İsmail, Netanel, Yozavat, Elasa.

[23]Levililer'den: Yozavat, Şimi, Kelaya –Kelita– Petahya, Yahuda, Eliezer.

[24]Ezgicilerden: Elyaşiv.

Tapınak kapı nöbetçilerinden: Şallum, Telem, Uri.

[25]Öbür İsrailliler'den:

Paroşoğulları'ndan: Ramya, Yizziya, Malkiya, Miyamin, Elazar, Malkiya, Benaya.

[26]Elamoğulları'ndan: Mattanya, Zekeriya, Yehiel, Avdi, Yeremot, Eliya.

[27]Zattuoğulları'ndan: Elyoenay, Elyaşiv, Mattanya, Yeremot, Zavat, Aziza.

[28]Bevayoğulları'ndan: Yehohanan, Hananya, Zabbay, Atlay.

[29]Banioğulları'ndan: Meşullam, Malluk, Adaya, Yaşuv, Şeal, Yeremot.

[30]Pahat-Moavoğulları'ndan: Adna, Kelal, Benaya, Maaseya, Mattanya, Besalel, Binnuy, Manaşşe.

[31]Harimoğulları'ndan: Eliezer, Yişşiya, Malkiya, Şemaya, Şimon, [32]Benyamin, Malluk, Şemarya.

[33]Haşumoğulları'ndan: Mattenay, Mattatta, Zavat, Elifelet, Yeremay, Manaşşe, Şimi.

[34]Banioğulları'ndan: Maaday, Amram, Uel, [35]Benaya, Bedeya, Keluhu, [36]Vanya, Meremot, Elyaşiv, [37]Mattanya, Mattenay, Yaasay, [38]Bani, Binnuy, Şimi, [39]Şelemya, Natan, Adaya, [40]Maknadvay, Şaşay, Şaray, [41]Azarel, Şelemya, Şemarya, [42]Şallum, Amarya, Yusuf.

[43]Nevooğulları'ndan: Yeiel, Mattitya, Zavat, Zevina, Yadday, Yoel, Benaya.

[44]Bunların hepsi yabancı kadınlarla evlenmişti. Bazılarının bu kadınlardan çocukları da vardı.

NEHEMYA

GİRİŞ

Nehemya Kitabı'ndaki olaylar, İ.Ö. 5. yüzyılda yer alıyor. Bu dönemde Yahudiler'in çoğu Babil'de sürgündeydi. Nehemya Kitabı'nı dört bölüme ayırabiliriz:

1. *Yahuda'yı yönetmesi için Pers Kralı'nın Nehemya'yı vali olarak Yeruşalim'e göndermesi.*
2. *Yeruşalim surlarının onarılması.*
3. *Kutsal Yasa'nın Ezra tarafından yüksek sesle okunması ve halkın günahlarını itiraf etmesi.*
4. *Nehemya'nın vali olarak yaptığı öbür etkinlikler.*

Kitapta geçen en önemli noktalardan biri Nehemya'nın Tanrı'ya derin bir bağlılık duyması ve sık sık O'na dua etmesidir.

Ana Hatlar:

1:1-2:20	*Nehemya'nın Yeruşalim'e dönüşü*
3:1-7:73	*Yeruşalim surlarının onarılması*
8:1-10:39	*Yasa Kitabı'nın okunması ve Antlaşma'nın yenilenmesi*
11:1-13:31	*Nehemya'nın öbür etkinlikleri*

Nehemya'nın Duası

1 Hakalya oğlu Nehemya'nın anlattıkları:

Pers Kralı Artahşasta'nın krallığının yirminci yılı, Kislev ayında* Sus Kalesi'ndeydim. [2]Kardeşlerimden Hanani ve bazı Yahudalılar yanıma geldi. Onlara sürgünden kurtulup sağ kalan Yahudiler'i ve Yeruşalim'in durumunu sordum. [3]"Sürgünden kurtulup Yahuda İli'ne dönenler büyük sıkıntı ve utanç içinde" diye karşılık verdiler, "Üstelik Yeruşalim surları yıkılmış, kapıları yakılmış."

[4]Bunları duyunca oturup ağladım, günlerce yas tuttum. Oruç* tutup Göklerin Tanrısı'na dua ettim: [5]"Ey Göklerin Tanrısı RAB! Yüce ve görkemli Tanrı! Seni sevenlerle, buyruklarına uyanlarla yaptığın antlaşmaya bağlı kalırsın. [6]Ya RAB, halimi gör, gece gündüz kulların İsrail halkı için ettiğim duaya kulak ver. İtiraf ediyorum, İsrail halkı günah işledi, ben ve atalarım günah işledik. [7]Sana çok kötülük yaptık. Kulun Musa'ya verdiğin buyruklara, kurallara, ilkelere uymadık.

[8]"Kulun Musa'ya söylediklerini anımsa. Dedin ki, 'Eğer bana ihanet ederseniz, sizi ulusların arasına dağıtacağım. [9]Ama bana döner, buy-

---

1:8 Lev.26:33

ruklarımı özenle yerine getirirseniz, dünyanın öbür ucuna sürülmüş olsanız bile sizleri toplayıp seçtiğim yere, bulunacağım yere getireceğim.’

[10]“Onlar senin kulların, kendi halkındır. Yüce kudretin ve güçlü elinle onları kurtardın. [11]Ya Rab, bu kulunun, adını yüceltmekten sevinç duyan öbür kullarının dualarına kulak ver. Beni bugün başarılı kıl ve kralın önerimi kabul etmesini sağla.”

O günlerde kralın sakisiydim.

Nehemya Yeruşalim’e Gidiyor

2 Kral Artahşasta’nın[a] krallığının yirminci yılı, Nisan[b] ayıydı. Krala getirilen şarabı alıp kendisine sundum. O güne kadar beni hiç üzgün görmemişti. [2]Bu yüzden, “Neden böyle üzgün görünüyorsun?” diye sordu, “Hasta olmadığına göre, bir derdin olmalı.”

Çok korktum. [3]Krala, “Tanrı sana uzun ömürler versin” dedim, “Atalarımın gömüldüğü kent yıkıldı, kapıları yakıldı. Nasıl üzülmem?”

[4-5]Kral, “Dileğin ne?” diye sordu.

Göklerin Tanrısı’na dua edip krala şöyle dedim: “Eğer uygun görüyorsan, benden hoşnut kaldınsa, lütfen beni Yahuda’ya, atalarımın gömüldüğü kente gönder; kenti onarayım.”

[6]Kral kraliçeyle birlikte oturuyordu. “Yolculuğun ne kadar sürer?” diye sordu, “Ne zaman dönersin?” Böylece kral dileğimi uygun buldu ve beni göndermeyi kabul etti. Ona ne zaman döneceğimi söyledim.

[7]Sonra şöyle dedim: “Uygun görüyorsan, Yahuda’ya varmamı sağlamaları için, Fırat’ın batı yakasındaki valilere birer mektup yazılsın. [8]Bir de kralın orman sorumlusu Asaf’a bir mektup götürmek istiyorum. Tapmağın yanındaki kalenin kapıları, kent surları ve oturacağım evin yapımı için bana kereste versin.” Tanrım bana destek olduğu için kral dileklerimi yerine getirdi.

[9]Fırat’ın batı yakasındaki valilere gidip kralın mektuplarını verdim. Kral benimle birlikte komutanlar ve atlılar göndermişti. [10]Horonlu Sanballat ile Ammonlu görevlilerden Toviya, İsrail halkının iyiliği için birinin çalışmaya geldiğini duyunca çok sıkıldılar.

[11]Yeruşalim’e gittim. Orada üç gün kaldıktan sonra, [12]gece kalkıp birkaç adamla birlikte işe koyuldum. Yeruşalim için yapacaklarıma ilişkin Tanrı’dan aldığım esini kimseye açıklamadım. Bindiğim hayvandan başka hayvan götürmemiştim.

[13]Hâlâ karanlıktı. Dere Kapısı’ndan Ejder Pınarı’na, oradan Gübre Kapısı’na gittim. Yeruşalim’in yıkılan surlarını, yanıp kül olan kapılarını gözden geçirdim. [14]Sonra Pınar Kapısı’na, Kral Havuzu’na doğru gittim. Ne var ki, yol bindiğim hayvanın geçmesine uygun değildi. [15]Gece karanlığında dere boyunca ilerledim, surları gözden geçirip geri geldim. Sonunda Dere Kapısı’ndan girip yerime döndüm. [16]Yetkililer nereye

---

[a] *2:1 “Artahşasta”: Artakserkses diye de bilinir.*

[b] *2:1 “Nisan” ayı o dönemde Mart sonuyla Nisan başlangıcını kapsardı.*

1:9 Yas.30:4 2:3 2Kr.25:8-10; 2Ta.36:19; Yer.52:12-14 gittiğimi, ne yaptığımı bilmiyorlardı. Çünkü Yahudiler'e, kâhinlere*, soylulara, yetkililere ve öteki görevlilere henüz hiçbir şey söylememiştim.

[17]Sonra onlara, "İçine düştüğümüz yıkımı görüyorsunuz" dedim, "Yeruşalim yıkılmış, kapıları ateşe verilmiş. Gelin, Yeruşalim surlarını onaralım, utancımıza son verelim." [18]Onlara Tanrı'nın bana nasıl destek olduğunu ve kralın söylediklerini anlattım.

Onlar da, "Haydi, onarmaya başlayalım" dediler. Var güçleriyle bu hayırlı işe başladılar.

[19]Ama Horonlu Sanballat, Ammonlu görevlilerden Toviya, Arap Geşem yapacaklarımızı duyunca, bizi küçümseyip alay ettiler. "Ne yapıyorsunuz? Krala baş mı kaldırıyorsunuz?" dediler.

[20]Onları şöyle yanıtladım: "Göklerin Tanrısı bizi başarılı kılacaktır. Biz O'nun kulları olarak onarımı başlatacağız. Ama sizin Yeruşalim üzerinde ne hakkınız, ne de payınız olacak, adınız bile anılmayacak."

Surların Onarımı

3 Başkâhin Elyaşiv ile öbür kâhinler işe koyulup Koyun Kapısı'nı onardılar, kapı kanatlarını kutsayıp yerine taktılar. Hammea[a] Kulesi'ne ve Hananel Kulesi'ne kadar surları kutsadılar. [2]Bitişik bölümü Erihalılar, onun yanındakini de İmri oğlu Zakkur onardı.

[3]Balık Kapısı'nı Senaalılar onardı. Kirişleri yerleştirip kapı kanatlarını yerine koydular, sürgülerle kapı kollarını taktılar. [4]Bitişik bölümü Hakkos oğlu Uriya oğlu Meremot onardı. Onun yanındakini Meşezavel oğlu Berekya oğlu Meşullam onardı. Onun yanındakini Baana oğlu Sadok onardı. [5]Onun yanındakini Tekoalılar onardı; ama soylular efendilerinin buyurduğu işlere el atmadılar.

[6]Eski Kapı'yı Paseah oğlu Yoyada ile Besodya oğlu Meşullam onardı. Kirişleri yerleştirip kapı kanatlarını yerine koydular, sürgülerle kapı kollarını taktılar. [7]Bitişik bölümü Givonlu Melatya, Meronotlu Yadon ve Fırat'ın batı yakasındaki bölge valisinin yönetiminde yaşayan Givonlular'la Mispalılar onardı. [8]Onların yanındakini kuyumculardan biri olan Harhaya oğlu Uzziel onardı. Onun yanındakini baharatçı Hananya onardı. Yeruşalim surlarını Geniş Duvar'a kadar onardılar. [9]Onların yanındaki bölümü Yeruşalim'in yarısını yöneten Hur oğlu Refaya onardı. [10]Bunun yanındaki bölüm Harumaf oğlu Yedaya'nın evinin karşısına düşüyordu. O bölümü Yedaya onardı. Onun yanındakini Haşavneya oğlu Hattuş onardı. [11]Harim oğlu Malkiya ile Pahat-Moav oğlu Haşşuv başka bir bölümü ve Fırınlar Kulesi'ni onardılar. [12]Onların yanındaki bölümü Yeruşalim'in öbür yarısını yöneten Halloheş oğlu Şallum kızlarıyla birlikte onardı.

[13]Dere Kapısı'nı Hanun ve Zanoah'ta yaşayanlar onardı. Kapı kanatlarını yerlerine yerleştirip sürgülerle kapı kollarını taktılar. Ayrıca Gübre Kapısı'na kadar uzanan surlarda bin arşınlık[b] yer onardılar.

[14]Gübre Kapısı'nı Beythakkerem

---

[a] *3:1 "Hammea": "100" anlamına gelir.*

[b] *3:13 "Bin arşın": Yaklaşık 450 m.*

bölgesini yöneten Rekav oğlu Malkiya onardı. Kapı kanatlarını yerine yerleştirip sürgülerle kapı kollarını taktılar.

[15]Çeşme Kapısı'nı Mispa bölgesini yöneten Kol-Hoze oğlu Şallun onardı. Üzerini bir saçakla kapadı. Kapı kanatlarını yerine yerleştirip sürgülerle kapı kollarını taktı. Kral Bahçesi'nin yanındaki Şelah[a] Havuzu'nun duvarını Davut Kenti'nden inen merdivenlere kadar onardı. [16]Oradan ötesini Beytsur bölgesinin yarısını yöneten Azbuk oğlu Nehemya, Davut'un aile mezarlığından yapay havuza ve Yiğitler Evi'ne kadar onardı.

[17]Surların sonraki bölümünü aşağıdaki Levililer onardı: Bani oğlu Rehum bir sonraki bölümü onardı. Bitişiğini Keila bölgesinin yarısını yöneten Haşavya kendi bölgesi adına onardı. [18]Ondan sonraki bölümü, Keila bölgesinin öbür yarısını yöneten Henadat oğlu Bavvay yönetiminde kardeşleri onardılar. [19]Onun bitişiğini –silah deposuna, surun döndüğü yere kadar çıkan yolun karşısını– Mispa'yı yöneten Yeşu oğlu Ezer onardı. [20]Ondan sonraki, surun döndüğü yerden Başkâhin Elyaşiv'in evinin kapısına kadar uzanan bölümü büyük çaba harcayarak Zakkay oğlu Baruk onardı. [21]Ondan sonrasını, Elyaşiv'in evinin kapısından evin sonuna kadar uzanan bölümü Hakkos oğlu Uriya oğlu Meremot onardı.

[22]Surların sonraki bölümünü çevrede yaşayan kâhinler onardı. [23]Evlerinin karşısına düşen bölümü Benyamin ile Haşşuv onardılar. Onlardan sonra, evinin bitişiği olan bölümü Ananya oğlu Maaseya oğlu Azarya onardı. [24]Ondan sonraki, Azarya'nın evinden surun döndüğü köşeye kadar uzanan bölümü Henadat oğlu Binnuy onardı. [25]Uzay oğlu Palal surun döndüğü köşeden sonraki bölümü ve yukarı saray muhafız avlusunun yanındaki gözetleme kulesini onardı. Ondan sonraki bölümü Paroş oğlu Pedaya onardı; [26]Pedaya ile Ofel Tepesi'nde yaşayan tapınak görevlileri doğuya doğru Su Kapısı'nın önüne ve gözetleme kulesine kadarki bölümü onardılar.

[27]Ondan sonraki, büyük gözetleme kulesinden Ofel surlarına kadar uzanan bölümü Tekoalılar onardı. [28]At Kapısı'nın yukarısını kâhinler onardı. Her biri kendi evinin karşısını yaptı. [29]Onlardan sonra, evinin karşısına düşen bölümü İmmer oğlu Sadok onardı. Ondan sonrasını Doğu Kapısı'nın nöbetçisi Şekanya oğlu Şemaya onardı. [30]Ondan sonraki bölümü Şelemya oğlu Hananya ile Salaf'ın altıncı oğlu Hanun onardı. Ondan sonra, odasının karşısına düşen bölümü Berekya oğlu Meşullam onardı. [31]Ondan sonraki bölümü, tapınak görevlileriyle tüccarların kaldığı eve, oradan Mifkat Kapısı'na, surun yukarı köşesindeki odaya kadar, kuyumculardan biri olan Malkiya onardı. [32]Surun köşesindeki odayla Koyun Kapısı arasındaki bölümü kuyumcularla tüccarlar onardılar.

Onarıma Karşı Çıkanlar

4 Sanballat surları onardığımızı duyunca öfkeden deliye döndü.

---

[a] *3:15 "Şelah" ya da "Şiloah".*

Bizimle alay etmeye başladı. [2]Dostlarının ve Samiriye ordusunun önünde, "Bu zavallı Yahudiler ne yaptıklarını sanıyorlar?" dedi, "Onlara izin verirler mi? Kurban mı kesecekler? Bir günde mi bitirecekler? Küle dönmüş molozların arasından taşları mı canlandıracaklar?"

[3]Yanında duran Ammonlu Toviya, "Yaptıkları şu taş duvara bak!" dedi, "Üzerine bir tilki çıksa yıkılır."

[4]O zaman şöyle dua ettim: "Ey Tanrımız, bize kulak ver! Hor görüyorlar bizi. Onların aşağılamalarını kendi başlarına döndür. Sürüldükleri ülkede yağmaya uğrasınlar. [5]Suçlarını bağışlama, günahlarını unutma. Çünkü biz çalışanları aşağıladılar."

[6]Surun onarımına devam ettik; yarı yüksekliğe kadar suru tamamladık. Çünkü herkes canla başla çalışıyordu.

[7]Sanballat, Toviya, Araplar, Ammonlular ve Aşdotlular Yeruşalim surlarındaki onarımın ilerlediğini, gediklerin kapanmaya başladığını duyunca çok öfkelendiler. [8]Hepsi bir araya gelerek Yeruşalim'e karşı savaşmak ve kentte karışıklık çıkarmak için düzen kurdular. [9]Ama biz Tanrımız'a dua ettik ve gece gündüz onları gözetlesinler diye nöbetçiler diktik.

[10]O sırada Yahudalılar, "Yük taşıyanların gücü tükendi" dediler, "O kadar moloz var ki, artık surların onarımını sürdüremiyoruz."

[11]Düşmanlarımız ise, "Onlar anlamadan, bizi görmeden aralarına girip hepsini öldürerek bu işe son verelim" diye düşünüyorlardı.

[12]Çevrede yaşayan Yahudiler gelip on kez bizi uyardılar. "Yanımıza gelin, yoksa size her yönden saldıracaklar" dediler.

[13]Bu yüzden, surların en alçak yerlerinin arkasına, tamamlanmamış yerlere, çeşitli boylardan kılıçlı, mızraklı, yaylı adamlar yerleştirdim. [14]Durumu görünce ayağa kalktım; soylulara, görevlilere ve geri kalan herkese, "Onlardan korkmayın!" dedim, "Yüce ve görkemli Rab'bi anımsayın. Kardeşleriniz, oğullarınız, kızlarınız, karılarınız, evleriniz için savaşın."

[15]Kurdukları düzeni anladığımız düşmanlarımızın kulağına gitti. Tanrı düzenlerini boşa çıkarmıştı. O zaman hepimiz surlara, işimizin başına döndük.

[16]O günden sonra adamlarımın yarısı çalışırken öbür yarısı mızraklı, kalkanlı, yaylı ve zırhlı olarak nöbet tuttu. Önderler Yahudalılar'ın arkasında yer almıştı. [17]Duvarcılar, yükleri taşıyanlar, yükleyenler bir eliyle çalışıyor, bir eliyle silah tutuyordu. [18]Yapıcılar kılıç kuşanmış, öyle çalışıyorlardı. Boru çalansa benim yanımdaydı. [19]Soylulara, görevlilere ve geri kalan herkese, "İş çok büyük ve dağınık" dedim, "Surların üzerinde her birimiz ayrı yerde, birbirimizden uzaktayız. [20]Nereden boru sesini işitirseniz, orada bize katılın. Tanrımız bizim için savaşacak."

[21]İşte böyle çalışıyorduk. Yarımız gün doğumundan yıldızlar görünene kadar mızraklarla nöbet tutuyordu. [22]O sırada halka, "Herkes geceyi yardımcısıyla birlikte Yeruşalim'de geçirsin" dedim, "Gece bizim için nöbet tutsunlar, gündüz de çalışsınlar." [23]Ne ben, ne kardeşlerim, ne

adamlarım, ne de yanımdaki nöbetçiler, giysilerimizi çıkarmadık. Herkes suya bile silahıyla gitti.

Nehemya Yoksullara Yardım Ediyor

5 Bir süre sonra kadınlı erkekli halk Yahudi kardeşlerinden şiddetle yakınmaya başladı. [2]Bazıları, "Biz kalabalığız" diyordu, "Oğullarımız, kızlarımız çok. Yaşamak için buğdaya ihtiyacımız var."

[3]Bazıları da, "Kıtlıkta buğday almak için tarlalarımızı, bağlarımızı, evlerimizi ipotek ediyoruz" diyordu.

[4]Bazıları ise, "Krala vergi ödemek için tarlalarımızı, bağlarımızı karşılık gösterip borç para aldık" diyordu, [5]"Yahudi kardeşlerimizle aynı kanı taşımıyor muyuz? Bizim çocuklarımızın onlarınkinden ne farkı var? Oğullarımızı kızlarımızı köle olarak satmak zorunda kaldık. Kızlarımızdan bazıları cariye olarak satıldı bile. Çaresiz kaldık. Çünkü tarlalarımız, bağlarımız başkalarının elinde."

[6]Onların bu dertlerini, yakınmalarını duyunca çok öfkelendim. [7]Düşününce soylularla yetkilileri suçlu buldum. Onlara, "Kardeşlerinizden faiz alıyorsunuz!" dedim. Onlara karşı herkesi bir araya topladım. Sonra şöyle dedim: [8]"Biz yabancılara satılan Yahudi kardeşlerimizi elimizden geldiğince geri almaya çalışırken siz kardeşlerinizi satıyorsunuz. Yine bize satılsınlar diye mi?" Sustular, söyleyecek söz bulamadılar.

[9]Sonra, "Yaptığınız doğru değil" dedim, "Düşmanlarımız olan öteki ulusların aşağılamalarından kaçınmak için Tanrı korkusuyla yaşamanız gerekmez mi? [10]Kardeşlerim, adamlarım ve ben ödünç olarak halka para ve buğday veriyoruz. Lütfen faiz almaktan vazgeçelim! [11]Tarlalarını, bağlarını, zeytinliklerini, evlerini onlara hemen geri verin. Bir de faiz olarak aldığınız gümüşün, buğdayın, yeni şarabın, zeytinyağının yüzde birini verin."

[12]"Veririz" dediler, "Artık onlardan hiçbir şey istemeyeceğiz. Ne diyorsan öyle yapacağız."

Kâhinleri çağırdım ve yetkililere kâhinlerin önünde verdikleri sözü tutacaklarına ilişkin ant içirdim. [13]Sonra eteğimi silktim ve dedim ki, "Kim verdiği sözü tutmazsa, Tanrı da onu böyle silksin; malını mülkünü elinden alsın; tamtakır bıraksın." Herkes buna, "Amin" dedi ve RAB'be övgüler sundu. Ve sözlerini tuttular.

[14]Yahuda'da valilik yaptığım on iki yıl boyunca, ilk atandığım günden son güne kadar, Artahşasta'nın krallığının yirminci yılından otuz ikinci yılına dek, ne ben, ne kardeşlerim valiliğe ayrılan yiyecek bütçesine dokunmadık. [15]Benden önce görev yapan valiler halka yük oldular. Onlardan kırk şekel[a] gümüşün yanısıra yiyecek ve şarap da aldılar. Uşakları bile halkı ezdi. Ama ben Tanrı'dan korktuğum için böyle davranmadım. [16]Surların onarımını sürdürdüm. Adamlarımın hepsi işin başında durdu. Bir tarla bile satın almadık.

---

[a] *5:15 "Kırk şekel": Yaklaşık 460 gr.*

5:7 Çık.22:25; Lev.25:35-37; Yas.23:19-20

[17]Çevremizdeki uluslardan bize gelenlerin dışında Yahudiler'den ve yetkililerden yüz elli kişi soframa otururdu. [18]Benim için her gün bir boğa, altı seçme koyun, tavuklar kesilir, on günde bir de her türden bolca şarap hazırlanırdı. Bütün bunlara karşın valiliğin yiyecek bütçesine dokunmadım. Çünkü halk ağır yük altındaydı.

[19]Ey Tanrım, bu halk uğruna yaptıklarım için beni iyilikle an.

Nehemya'ya Kurulan Düzenler

6 Surları onardığım, gediklerini kapadığım haberi Sanballat'a, Toviya'ya, Arap Geşem'e ve öbür düşmanlarımıza ulaştı. O sırada kapı kanatlarını henüz takmamıştım. [2]Sanballat ile Geşem bana haber göndererek, "Gel, Ono Ovası'ndaki köylerden birinde buluşalım" dediler. Bana kötülük yapmayı düşünüyorlardı. [3]Onlara haberciler göndererek, "Büyük bir iş yapıyorum, gelemem" dedim, "Yanınıza gelirsem işi bırakmış olurum; niçin iş dursun?" [4]Bana dört kez bu haberi gönderdiler, ben de hep aynı yanıtı verdim.

[5]Sanballat beşinci kez aynı öneriyle habercisini gönderdi. Habercinin elinde açık bir mektup vardı. [6]İçinde şunlar yazılıydı:

"Çevredeki uluslar arasında Geşem'in de doğruladığı bir söylenti var. Sen ve Yahudiler ayaklanmayı düşündüğünüz için surları onarıyormuşsunuz. Anlatılanlara göre kral olmak üzeresin. [7]Yahuda Kralı olduğunu Yeruşalim'e duyurmak için peygamberler bile atamışsın. Bütün bunlar kralın kulağına gidecek. Onun için, gel de görüşelim."

[8]Ona şu yanıtı gönderdim: "Söylediklerinin hiçbiri doğru değil. Hepsini kendin uyduruyorsun."

[9]Hepsi bizi korkutmaya çalışıyorlardı. "İşi bırakacaklar, onarım duracak" diye düşünüyorlardı. Ama ben, "Tanrım, ellerime güç ver" diye dua ettim.

[10]Bir gün Mehetavel oğlu Delaya oğlu Şemaya'nın evine gittim. Evine kapanmıştı. Bana, "Tanrı'nın evinde, tapınakta buluşalım" dedi, "Tapınağın kapılarını kapatalım, çünkü seni öldürmeye gelecekler. Gece seni öldürmeye gelecekler."

[11]Ona, "Ben kaçacak adam değilim" dedim, "Benim gibi biri canını kurtarmak için tapınağa sığınır mı? Gelmeyeceğim." [12]Anladım ki, onu Tanrı göndermemiş. Bu sözleri bir peygamber gibi, benim kötülüğüm için söylemişti. Toviya ile Sanballat onu satın almışlardı. [13]Bu yolla gözümü korkutup bana günah işleteceklerini düşünüyorlardı. Böylece beni kötülemek için ellerine fırsat geçmiş olacaktı.

[14]"Ey Tanrım, Toviya'yla Sanballat'ın yaptığı kötülüğü unutma" diye dua ettim, "Beni korkutmak isteyen kadın peygamber Noadya'yla öbür peygamberlerin yaptıklarını da unutma."

Surların Onarımı Bitiyor

[15]Surların onarımı elli iki günde, yirmi beş Elul'da[a] bitti. [16]Bütün

---

[a] *6:15 "Elul" ayı o dönemde Eylül sonuyla Ekim başlangıcını kapsardı.*

düşmanlarımız bunu duydu, çevremizdeki ulusları korku sardı. Böylece düşmanlarımız özgüvenlerini büsbütün yitirdiler. Çünkü bu işi Tanrımız'ın yardımıyla başardığımızı anladılar.

[17]O günlerde Yahuda soylularıyla Toviya sık sık yazışıyorlardı. [18]Birçok Yahudalı Toviya'ya bağlı kalacağına ant içmişti. Çünkü Toviya, Arah oğlu Şekanya'nın damadıydı. Oğlu Yehohanan da Berekya oğlu Meşullam'ın kızını almıştı. [19]Soylular Toviya'nın iyiliklerini bana anlatıyor, benim söylediklerimi de ona iletiyorlardı. Toviya beni yıldırmak için sürekli mektup gönderiyordu.

7 Surların onarımı bitip kapılar yerine takıldıktan sonra, kapı nöbetçileri, ezgiciler ve Leviliiler göreve atandı. [2]Kardeşim Hanani'yle kale komutanı Hananya'yı Yeruşalim'e yönetici atadım. Hananya güvenilir bir kişiydi. Çoğu insandan daha çok Tanrı'dan korkardı. [3]Onlara, "Güneş ortalığı ısıtıncaya kadar Yeruşalim kapıları açılmasın" dedim, "Kapı nöbetçileri görev başındayken kapıları kapalı tutsunlar. Kapıları siz sürgüleyin ve Yeruşalim'de oturanlara nöbet görevi verin. Bazıları bu görevi yapsın, bazıları da evlerinin çevresinde nöbet tutsun."

Sürgünden Dönenlerin Listesi

(Ezr.2:1-70)

[4]Yeruşalim geniş, büyük bir kentti, ama nüfusu azdı. İçindeki evler henüz onarılmamıştı. [5]Tanrım soylarına göre halkın sayımı yapılabilsin diye soyluları, yetkilileri ve bütün halkı toplamamı istedi. Sürgünden ilk dönenlerin soy kütüğünü buldum. İçinde şunlar yazılıydı:

[6]Babil Kralı Nebukadnessar'ın sürgün ettiği insanlar yaşadıkları ilden Yeruşalim ve Yahuda'daki kendi kentlerine döndü. [7]Bunlar Zerubbabil, Yeşu, Nehemya, Azarya, Raamya, Nahamani, Mordekay, Bilşan, Misperet, Bigvay, Nehum ve Baana'nın önderliğinde geldiler.

Sürgünden dönen İsrailliler'in sayıları şöyleydi:

[8] Paroşoğulları: 2172
[9] Şefatyaoğulları: 372
[10] Arahoğulları: 652
[11] Yeşu ve Yoav soyundan Pahat-Moavoğulları: 2818
[12] Elamoğulları: 1254
[13] Zattuoğulları: 845
[14] Zakkayoğulları: 760
[15] Binnuyoğulları: 648
[16] Bevayoğulları: 628
[17] Azgatoğulları: 2322
[18] Adonikamoğulları: 667
[19] Bigvayoğulları: 2067
[20] Adinoğulları: 655
[21] Hizkiya soyundan Ateroğulları: 98
[22] Haşumoğulları: 328
[23] Besayoğulları: 324
[24] Harifoğulları: 112
[25] Givonlular: 95
[26] Beytlehemliler ve Netofalılar: 188
[27] Anatotlular: 128
[28] Beytazmavetliler: 42
[29] Kiryat-Yearimliler, Kefiralılar ve Beerotlular: 743
[30] Ramalılar ve Gevalılar: 621
[31] Mikmaslılar: 122
[32] Beytel ve Ay kentlerinden olanlar: 123
[33] Öbür Nevo Kenti'nden olanlar: 52

[34] Öbür Elam Kenti'nden olanlar: 1 254
[35] Harimliler: 320
[36] Erihalılar: 345
[37] Lod, Hadit ve Ono kentlerinden olanlar: 721
[38] Senaalılar: 3 930

[39] Kâhinler:
Yeşu soyundan Yedayaoğulları: 973
[40] İmmeroğulları: 1 052
[41] Paşhuroğulları: 1 247
[42] Harimoğulları: 1 017

[43] Levililer:
Kadmiel ve Hodeva soyundan gelen Yeşuoğulları: 74

[44] Ezgiciler:
Asafoğulları: 148

[45] Tapınak kapı nöbetçileri:
Şallumoğulları, Ateroğulları, Talmonoğulları, Akkuvoğulları, Hatitaoğulları, Şovayoğulları: 138

[46] Tapınak görevlileri:
Sihaoğulları, Hasufaoğulları, Tabbaotoğulları,
[47] Kerosoğulları, Siaoğulları, Padonoğulları,
[48] Levanaoğulları, Hagavaoğulları, Şalmayoğulları,
[49] Hananoğulları, Giddeloğulları, Gaharoğulları,
[50] Reayaoğulları, Resinoğulları, Nekodaoğulları,
[51] Gazzamoğulları, Uzzaoğulları, Paseahoğulları,
[52] Besayoğulları, Meunimoğulları, Nefişesimoğulları,
[53] Bakbukoğulları, Hakufaoğulları, Harhuroğulları,
[54] Baslitoğulları, Mehidaoğulları, Harşaoğulları,
[55] Barkosoğulları, Siseraoğulları, Temahoğulları,
[56] Nesiahoğulları, Hatifaoğulları.

[57] Süleyman'ın kullarının soyu:
Sotayoğulları, Soferetoğulları, Peridaoğulları,
[58] Yalaoğulları, Darkonoğulları, Giddeloğulları,
[59] Şefatyaoğulları, Hattiloğulları, Pokeret-Hassevayimoğulları, Amonoğulları.

[60] Tapınak görevlileriyle Süleyman'ın kullarının soyundan olanlar: 392

[61] Tel-Melah, Tel-Harşa, Keruv, Addon ve İmmer'den dönen, ancak hangi aileden olduklarını ve soylarının İsrail'den geldiğini kanıtlayamayanlar şunlardır:
[62] Delayaoğulları, Toviyaoğulları, Nekodaoğulları: 642

[63] Kâhinlerin soyundan:
Hovayaoğulları, Hakkosoğulları ve Gilatlı Barzillay'ın kızlarından biriyle evlenip kayınbabasının adını alan Barzillay'ın oğulları. [64] Bunlar soy kütüklerini aradılar. Ama yazılı bir kayıt bulamayınca, kâhinlik görevi ellerinden alındı. [65] Vali, Urim ile Tummim'i* kullanan bir kâhin çıkıncaya dek en kutsal yiyeceklerden yememelerini buyurdu.

[66] Bütün halk toplam 42 360 kişiydi.
[67-69] Ayrıca 7 337 erkek ve kadın köle,
kadınlı erkekli 245 ezgici,
736 at,
245 katır[a],
435 deve,
6 720 eşek vardı.

[70] Bazı aile başları onarım işi için bağışta bulundu: Vali hazineye 1 000

---

[a] *7:67-69 "736 at, 245 katır" sözleri Ezr.2:66'dan alınmıştır.*

darik[a] altın, 50 çanak, 530 kâhin mintanı bağışladı.

[71]Bazı aile başları da iş için hazineye 20 000 darik[b] altın, 2 200 mina[c] gümüş verdiler. [72]Halkın geri kalanı ise, toplam 20 000 darik[b] altın, 2 000 mina[ç] gümüş ve 67 kâhin mintanı verdi. [73]Kâhinler, Levililer, tapmak görevlileri ve kapı nöbetçileri, ezgiciler, sıradan insanlar ve bütün İsrailliler kentlerine yerleştiler.

Ezra Yasa Kitabı'nı Halka Okuyor

8 İsrailliler kentlerine yerleştikten sonra, yedinci ay* tek vücut halinde Su Kapısı'nın karşısındaki alanda toplandılar. Bilgin Ezra'ya RAB'bin Musa aracılığıyla İsrail halkına verdiği buyrukları içeren Yasa Kitabı'nı getirmesini söylediler. [2]Yedinci ayın birinci günü Kâhin Ezra Yasa Kitabı'nı halkın toplandığı yere getirdi. Dinleyip anlayabilecek kadın erkek herkes oradaydı. [3]Ezra Su Kapısı'nın karşısındaki alanda kadınların, erkeklerin ve anlayabilecek yaştaki çocukların önünde, sabahtan öğlene kadar Yasa Kitabı'nı okudu. Herkes dikkatle dinledi.

[4]Bilgin Ezra toplantı için hazırlanmış ahşap bir zemin üzerinde duruyordu. Sağında Mattitya, Şema, Anaya, Uriya, Hilkiya ve Maaseya vardı. Solunda ise Pedaya, Mişael, Malkiya, Haşum, Haşbaddana, Zekeriya ve Meşullam duruyordu.

[5]Ezra halkın gözü önünde kitabı açtı. Halktan daha yüksek bir yerde duruyordu. Kitabı açar açmaz herkes ayağa kalktı. [6]Ezra yüce Tanrı'ya, RAB'be övgüler sundu. Bütün halk ellerini kaldırarak, "Amin! Amin!" diye karşılık verdi. Hep birlikte eğilip yere kapanarak RAB'be tapındılar.

[7]Levililer'den Yeşu, Bani, Şerevya, Yamin, Akkuv, Şabbetay, Hodiya, Maaseya, Kelita, Azarya, Yozavat, Hanan ve Pelaya ayakta duran halka yasayı anlattılar. [8]Tanrı'nın Yasa Kitabı'nı okuyup açıkladılar, herkesin anlamasını sağlayacak biçimde yorumladılar.

[9]Vali Nehemya, Kâhin ve Bilgin Ezra ve halka öğretmenlik yapan Levililer, "Bugün Tanrınız RAB için kutsal bir gündür. Yas tutup ağlamayın" dediler. Çünkü bütün halk Kutsal Yasa'yı dinlerken ağlıyordu.

[10]Nehemya da, "Gidin, yağlı yiyip tatlı için" dedi, "Hazırlığı olmayanlara da bir pay gönderin. Çünkü bugün Rabbimiz için kutsal bir gündür. Üzülmeyin. RAB'bin verdiği sevinç sizi güçlü kılar."

[11]Levililer, "Sakin olun, bugün kutsal bir gündür, üzülmeyin" diyerek halkı yatıştırdılar. [12]Böylece herkes yiyip içmek, yiyeceklerini başkalarıyla paylaşmak ve büyük şenlik yapmak üzere evinin yolunu tuttu. Çünkü kendilerine okunanları anlamışlardı.

[13]Ertesi gün bütün aile başları, kâhinler ve Levililer Kutsal Yasa'nın buyruklarını öğrenmek için Bilgin Ezra'nın çevresine toplandılar. [14]Yasada RAB'bin Musa aracılığıyla

---

[a] *7:70 "1 000 darik": Yaklaşık 8.5 kg.*
[b] *7:71,72 "20 000 darik": Yaklaşık 170 kg.*
[c] *7:71 "2 200 mina": Yaklaşık 1.3 ton.*
[ç] *7:72 "2 000 mina": Yaklaşık 1.15 ton.*
7:73 1Ta.9:2; İbr.11:3
8:1 Ezr.3:1

verdiği şu buyruğu buldular: Yedinci ayda* kutlanan bayramda İsrailliler çardaklarda oturmalı. [15]Bütün kentlerde ve Yeruşalim'de şu duyuru yapılsın: "Dağlara çıkın; yasada yazılana uygun olarak, çardak yapmak üzere zeytin, iğde, mersin ve hurma dalları, sık yapraklı ağaç dalları getirin."

[16]Böylece halk dalları getirip damlarında, evlerinin ve Tanrı Tapmağı'nın avlularında, Su Kapısı ve Efrayim Kapısı alanlarında çardaklar yaptı. [17]Sürgünden dönen herkes yaptığı çardakta oturdu. İsrailliler Nun oğlu Yeşu'nun döneminden beri böyle bir kutlama yapmamışlardı. Herkes büyük sevinç içindeydi. [18]Ezra ilk günden son güne kadar, her gün Tanrı'nın Yasa Kitabı'nı okudu. Yedi gün bayram yaptılar. Sekizinci gün kural uyarınca kutsal toplantı yapıldı.

İsrail Halkı Günahlarını İtiraf Ediyor

9 Aynı ayın yirmi dördüncü günü İsrailliler toplandı. Hepsi oruç* tutmuş, çul kuşanmış, başına toprak serpmişti. [2]İsrail soyundan gelenler bütün yabancılardan ayrılmıştı. Günahlarını ve atalarının yaptığı kötülükleri ayakta itiraf ettiler. [3]Oldukları yerde durup günün dörtte biri boyunca Tanrıları RAB'bin Yasa Kitabı'nı okudular. Günün öbür dörtte birindeyse günahlarını itiraf ederek Tanrıları RAB'be tapındılar. [4]Leviliier'e yüksekçe bir yer ayrılmıştı. Yeşu, Bani, Kadmiel, Şevanya, Bunni, Şerevya, Bani ve Kenani orada oturuyordu. Ayağa kalkıp yüksek sesle Tanrıları RAB'be yakardılar.

[5]Leviliier'den Yeşu, Kadmiel, Bani, Haşavneya, Şerevya, Hodiya, Şevanya ve Petahya halka, "Ayağa kalkın!" dediler, "Başlangıçtan sonsuza kadar var olan Tanrınız RAB'be övgüler olsun. 'Ya Rab senin kutsal adın öyle yücedir ki, bizim yüceltmelerimiz, övgülerimiz yetersiz kalır.' "

[6]Halk şöyle dua etti: "Tek RAB sensin. Gökleri, göklerin göklerini, bütün gök cisimlerini, yeryüzünü ve içindeki her şeyi, denizleri ve içlerindeki her şeyi sen yarattın. Hepsine sen can verdin. Bütün gök cisimleri sana tapınır.

[7]"Ya RAB, Avram'ı seçen, onu Kildaniler'in* Ur Kenti'nden çıkaran, ona İbrahim adını veren Tanrı sensin. [8]Onu kendine yürekten bağlı buldun ve onunla bir antlaşma yaptın. Kenanlı, Hitit*, Amorlu, Perizli, Yevus ve Girgaş topraklarını onun soyuna vereceğim deyip sözünü tuttun. Çünkü sen doğrusun.

[9]"Atalarımızın Mısır'da çektiklerini gördün, Kızıldeniz'de* yakarışlarını işittin. [10]Firavuna, görevlilerine ve ülkesinin halkına karşı mucizeler, harikalar yarattın. Çünkü atalarımızı nasıl ezdiklerini biliyordun. Bugün olduğu gibi ün kazandın. [11]Denizi yararak atalarımıza yol açtın. Denizin ortasından, kuru topraktan geçip

---

8:14-15 Lev.23:33-36,39-43; Yas.16:13-15
9:8 Yar.15:18-21
9:10 Çık.7:8-12:32
9:7 Yar.12:1
9:9 Çık.3:7
9:11 Çık.14:21-29
9:7 Yar.17:5
9:9 Çık.14:10-12
9:11 Çık.15:4-5

gittiler. Onları kovalayanları ise bir taş gibi azgın derin sulara fırlattın. [12]Gündüzün bir bulut sütunuyla, geceleyin yollarına ışık tutmak için bir ateş sütunuyla atalarımıza yol gösterdin.

[13]"Sina Dağı'na indin, onlarla göklerden konuştun. Onlara doğru ilkeler, adil yasalar, iyi kurallar, buyruklar verdin. [14]Kutsal Şabat Günü'nü* bildirdin. Kulun Musa aracılığıyla buyruklar, kurallar, yasalar verdin. [15]Acıktıklarında gökten ekmek verdin, susadıklarında kayadan su çıkardın. Onlara vermeye ant içtiğin ülkeye girmelerini, orayı mülk edinmelerini buyurdun.

[16]"Ama atalarımız gurura kapıldı; dikbaşlılık edip buyruklarına uymadılar. [17]Söz dinlemek istemediler, aralarında yaptığın harikaları unuttular. Dikbaşlılık ettiler, eski kölelik yaşamlarına dönmek için kendilerine bir önder bularak başkaldırdılar. Ama sen bağışlayan, iyilik yapan, acıyan, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin bir Tanrı'sın. Onları terk etmedin. [18]Kendilerine buzağı biçiminde dökme bir put yaptılar, 'Sizi Mısır'dan çıkaran Tanrınız budur!' diyerek seni çok aşağıladılar. [19]Yine de, yüce merhametinden ötürü onları çölde bırakmadın. Gündüzün yol göstermek için bulut sütununu, geceleyin yollarına ışık tutmak için ateş sütununu önlerinden eksik etmedin. [20]Onları eğitmek için iyi Ruhun'u verdin. Ağızlarından manı* eksiltmedin. Susadıklarında onlara su verdin. [21]Kırk yıl onları çölde besledin. Hiç eksikleri olmadı. Ne giysileri eskidi, ne de ayakları şişti.

[22]"Onlara ülkeler, uluslar verdin, aralarında bölüştürdün. Heşbon Kralı Sihon'un, Başan Kralı Og'un ülkesini mülk edindiler. [23]Onlara gökteki yıldızlar kadar çocuk verdin. Onları, mülk edinmek üzere atalarına söz verdiğin ülkeye getirdin. [24]Çocukları Kenan ülkesini ele geçirip mülk edindiler. Ülke halkının onlara boyun eğmesini sağladın. Krallarını ve ülkedeki halkları istediklerini yapsınlar diye ellerine teslim ettin. [25]Surlu kentler, verimli topraklar ele geçirdiler. Güzel eşyalarla dolu evlere, kazılmış sarnıçlara, bağlara, zeytinliklere, çok sayıda meyve ağacına sahip oldular. Yediler, doydular, beslendiler ve onlara yaptığın büyük iyiliklere sevindiler.

[26]"Ama halkın söz dinlemedi, sana başkaldırdı. Yasana sırt çevirdiler, sana dönmeleri için kendilerini uyaran peygamberleri öldürdüler. Seni çok aşağıladılar. [27]Bu yüzden onları düşmanlarının eline teslim ettin. Düşmanları onları ezdi. Sıkıntıya düşünce sana feryat ettiler. Onları göklerden duydun, yüce merhametinden ötürü kurtarıcılar gönderdin. Bunlar halkı düşmanlarının elinden kurtardı.

9:12 Çık.13:21-22 9:13-14 Çık.19:18-23:33 9:15 Çık.16:4-15
9:15 Çık.17:1-7 9:15 Yas.1:21 9:16-17 Say.14:1-4; Yas.1:26-33
9:17 Çık.34:6; Say.14:18; Mez.86:15; 103:8; 145:8; Yoe.2:13; Yun.4:2
9:18 Çık.32:1-4 9:19-21 Yas.8:2-4 9:22 Say.21:21-35 9:23 Yar.15:5; 22:17
9:23 Yşa.3:14-17 9:24 Yşu.11:23 9:25 Yas.6:10-11 9:26-28 Hak.2:11-16

[28]"Ne var ki İsrail halkı rahata kavuşunca yine senin gözünde kötü olanı yaptı. Bu yüzden onları düşmanlarının eline terk ettin. Düşmanları onlara egemen oldu. Yine sana yönelip feryat ettiler. Onları göklerden duydun ve merhametinden ötürü defalarca kurtardın.

[29]"Onları Kutsal Yasan'a dönmeleri için uyardınsa da, gurura kapılarak buyruklarına karşı geldiler. Kurallarını çiğneyip günah işlediler. Oysa kim kurallarına bağlı kalırsa yaşam bulur. İnatla sana sırt çevirdiler, dinlemek istemediler. [30]Yıllarca onlara katlandın. Ruhun'la, peygamberlerin aracılığıyla onları uyardın. Ama kulak asmadılar. Bunun üzerine onları çeşitli ülke halklarının ellerine teslim ettin. [31]Yüce merhametinden ötürü yok olmalarına izin vermedin. Onları terk etmedin. Çünkü sen iyilik yapan, acıyan bir Tanrı'sın.

[32]"Ey Tanrımız! Sen antlaşmana bağlı kalırsın. Güçlü, görkemli, yüce bir Tanrı'sın. Asur krallarının döneminden bugüne kadar krallarımız, önderlerimiz, kâhinlerimiz, peygamberlerimiz, atalarımız ve bütün halk acı çekti. Çektiklerimizi küçümseme. [33]Başımıza gelen bütün olaylarda sen hep adil davrandın, doğru olanı yaptın, bizse kötülük yaptık. [34]Krallarımız, önderlerimiz, kâhinlerimiz, atalarımız yasana göre yaşamadılar. Verdiğin buyrukları, yaptığın uyarıları dinlemediler. [35]Ülkelerinde onlara sağladığın bolluk içinde, önlerine serdiğin geniş, verimli topraklarda sana kulluk etmediler, kötülüklerinden dönmediler.

[36]"Bak, bugün köleyiz. Meyvelerini, iyi ürünlerini yesinler diye atalarımıza verdiğin ülkede köle olduk. [37]Günahlarımız yüzünden ürünlerimizin çoğunu başımıza getirdiğin krallara veriyoruz. Bizi de, hayvanlarımızı da istedikleri gibi kullanıyorlar. Büyük sıkıntı içindeyiz."

Halk Antlaşmayı Onaylıyor

[38]"Bütün bu olanlardan ötürü biz İsrail halkı olarak kesin bir yazılı antlaşma yapıyoruz. Önderlerimiz, Levililerimiz ve kâhinlerimiz de antlaşmayı mühürlüyor."

10 Antlaşmayı mühürleyenler şunlardı:
Hakalya oğlu Vali Nehemya ve Sidkiya.

[2]Kâhinler:
Seraya, Azarya, Yeremya, [3]Paşhur, Amarya, Malkiya, [4]Hattuş, Şevanya, Malluk, [5]Harim, Meremot, Ovadya, [6]Daniel, Ginneton, Baruk, [7]Meşullam, Aviya, Miyamin, [8]Maazya, Bilgay, Şemaya.

[9]Levililer:
Azanya oğlu Yeşu, Henadat oğullarından Binnuy, Kadmiel; [10]arkadaşları Şevanya, Hodiya, Kelita, Pelaya, Hanan, [11]Mika, Rehov, Haşavya, [12]Zakkur, Şerevya, Şevanya, [13]Hodiya, Bani, Beninu.

[14]Halk önderleri:
Paroş, Pahat-Moav, Elam, Zattu, Bani, [15]Bunni, Azgat, Bevay, [16]Ado-

9:29 Lev.18:5   9:30 2Kr.17:13-18; 2Ta.36:15-16
9:32 2Kr.15:19,29; 17:3-6; Ezr.4:2,10

niya, Bigvay, Adin, [17]Ater, Hizkiya, Azzur, [18]Hodiya, Haşum, Besay, [19]Harif, Anatot, Nevay, [20]Magpiaş, Meşullam, Hezir, [21]Meşezavel, Sadok, Yaddua, [22]Pelatya, Hanan, Anaya, [23]Hoşea, Hananya, Haşşuv, [24]Halloheş, Pilha, Şovek, [25]Rehum, Haşavna, Maaseya, [26]Ahiya, Hanan, Anan, [27]Malluk, Harim, Baana.

[28]"Halkın geri kalanı, kâhinler, Levililer, tapınak görevlileri ve kapı nöbetçileri, ezgiciler, Tanrı'nın Yasası uğruna çevre halklardan ayrılmış olan herkes, karıları ve anlayıp kavrayacak yaştaki oğullarıyla, kızlarıyla birlikte [29]soylu kardeşlerine katıldılar. Tanrı'nın, kulu Musa aracılığıyla verdiği yasaya göre yaşamak, Egemenimiz RAB'bin bütün buyruklarına, ilkelerine, kurallarına uymak üzere ant içtiler, uymayacaklara lanet okudular.

[30]"Çevremizdeki halklara kız verip kız almayacağız.

[31]"Çevre halklardan Şabat Günü* ya da kutsal bir gün eşya veya tahıl satmak isteyen olursa almayacağız. Yedi yılda bir toprağı sürmeyeceğiz ve bütün alacaklarımızı sileceğiz.

[32-33]"Tanrımız'ın Tapınağı'nın giderlerini karşılamak üzere hepimiz sorumluluk alıyoruz. Her yıl şekelin üçte birini[a] vereceğiz. Bu para adak ekmekleri*, günlük tahıl sunusu* ve yakmalık sunular*, Şabat günleri, Yeni Aylar ve öbür bayramlarda sunulan kurbanlar, kutsal sunular, İsrail'in günahlarını bağışlatacak sunular ve Tanrımız'ın Tapınağı'nın öteki işleri için harcanacak.

[34]"Kâhinler, Levililer ve halk hep birlikte kura çektik. Aileler her yıl Kutsal Yasa'ya uygun olarak Tanrımız RAB'bin sunağında yakılmak üzere belirli zamanlarda odun getirecek.

[35]"Ayrıca her yıl toprağımızın ve meyve ağaçlarımızın ilk ürününü RAB'bin Tapınağı'na götüreceğiz.

[36]"Yasaya uygun olarak, ilk doğan oğullarımızı, hayvanlarımızı, ilk doğan sığırlarımızı ve davarlarımızı Tanrımız'ın Tapınağı'na, tapmakta hizmet eden kâhinlere götüreceğiz.

[37]"Hamurlu yiyeceklerimizin, kaldırdığımız ürünlerin, bütün ağaçlarımızın meyvelerinin, yeni şarabımızın, zeytinyağımızın ilkini Tanrımız'ın Tapınağı'nın depolarına getirip kâhinlere vereceğiz. Toprağımızın ondalığını Levililer'e vereceğiz, çünkü çalıştığımız bütün kentlerde ondalıkları onlar topluyor. [38]Levililer ondalıkları toplarken Harun soyundan bir kâhin yanlarında bulunacak. Levililer topladıkları ondalığın onda birini Tanrımız'ın Tapınağı'ndaki depolara, hazine odalarına bırakacak. [39]İsrail halkıyla Levililer, buğdaydan, yeni şaraptan, zeytinyağından verilen armağanları, tapınak eşyalarının, kâhinlerin, tapınak kapı nöbetçilerinin ve ezgicilerin bulunduğu odalara koyacaklar.

"Artık Tanrımız'ın Tapınağı'nı göz ardı etmeyeceğiz."

---

[a] 10:32-33 "Şekelin üçte biri": Yaklaşık 4 gr.

10:30 Çık.34:16; Yas.7:3 10:31 Çık.23:10-11; Lev.25:1-7 10:31 Yas.15:1-2
10:32-33 Çık.30:11-16 10:35 Çık.23:19; 34:26; Yas.26:2 10:36 Çık.13:2
10:37 Say.18:21 10:38 Say.18:26

Yeruşalim'de Yaşayanlar

(1Ta.9:3-17)

11 Halkın önderleri Yeruşalim'e yerleşti. Geri kalanlar aralarında kura çektiler. Her on kişiden biri kutsal kente, Yeruşalim'e yerleşecek, öteki dokuz kişiyse kendi kentlerinde kalacaklardı. [2]Halk Yeruşalim'de yaşamaya gönüllü olanların hepsini kutladı.

[3]Yeruşalim'e yerleşen bölge önderleri şunlardır: –Ancak bazı İsrailliler, kâhinler, Levililer, tapınak görevlileri, Süleyman'ın kullarının soyundan gelenler Yahuda kentlerine, her biri kendi kentindeki kendi mülküne yerleşti. [4]Yahuda ve Benyamin halkından bazılarıysa Yeruşalim'de kaldı.–

Yahuda soyundan gelenler:

Peres soyundan Mahalalel oğlu Şefatya oğlu Amarya oğlu Zekeriya oğlu Uzziya oğlu Ataya, [5]Şela soyundan Zekeriya oğlu Yoyariv oğlu Adaya oğlu Hazaya oğlu Kol-Hoze oğlu Baruk oğlu Maaseya. [6]Peresoğulları'ndan Yeruşalim'e 468 yiğit yerleşti.

[7]Benyamin soyundan gelenler:

Yeşaya oğlu İtiel oğlu Maaseya oğlu Kolaya oğlu Pedaya oğlu Yoet oğlu Meşullam oğlu Sallu. [8]Onu Gabbay ve Sallay izledi; toplam 928 yiğit. [9]Zikri oğlu Yoel onlara önderlik ediyordu, Hassenua oğlu Yahuda ise kentte vali yardımcısıydı.

[10]Kâhinler:

Yoyariv oğlu Yedaya, Yakin, [11]Ahituv oğlu Merayot oğlu Sadok oğlu Meşullam oğlu Hilkiya oğlu tapınak baş görevlisi Seraya [12]ve tapınağa hizmet eden kardeşleri; toplam 822 kişi. Malkiya oğlu Paşhur oğlu Zekeriya oğlu Amsi oğlu Pelalya oğlu Yeroham oğlu Adaya [13]ve aile başları olan kardeşleri; toplam 242 kişi. İmmer oğlu Meşillemot oğlu Ahzay oğlu Azarel oğlu Amaşsay ve [14]kardeşlerinden oluşan 128 cesur yiğit. Haggedolim oğlu Zavdiel onlara önderlik ediyordu.

[15]Levililer:

Bunni oğlu Haşavya oğlu Azrikam oğlu Haşşuv oğlu Şemaya. [16]Levililer'in önderlerinden Şabbetay'la Yozavat Tanrı Tapınağı'nın dış işlerini yönetiyordu. [17]Asaf oğlu Zavdi oğlu Mika oğlu Mattanya şükran duasını okuyan tapınak korosunu yönetiyordu. Kardeşlerinden Bakbukya ise ikinci derecede görevliydi. Ayrıca Yedutun oğlu Galal oğlu Şammua oğlu Avda vardı. [18]Kutsal kentte* yaşayan Levililer 284 kişiydi.

[19]Tapınak kapı nöbetçileri:

Kapılarda Akkuv, Talmon ve kardeşleri nöbet tutardı. Toplam 172 kişiydiler.

[20]İsrailliler'in geri kalanı, kâhinlerle Levililer ise Yahuda'nın öbür kentlerine dağılmıştı. Herkes kendi mülküne yerleşmişti.

[21]Tapınak görevlileri Ofel'de yaşıyordu. Önderleri Siha ile Gişpa idi.

[22]Tanrı'nın Tapınağı'nda ezgi söyleyenlere Asaf soyundan gelenler önderlik ediyordu. Bu soydan Mika oğlu Mattanya oğlu Haşavya oğlu Bani oğlu Uzzi Yeruşalim'de, Levililer'in

---

***11:3-4** Neh.7:73*

başında bulunuyordu. [23]Pers Kralı'nın ezgicilerle ilgili buyruğu vardı. Düzenli olarak her gün ücretlerini alacaklardı.

[24]Yahuda oğlu Zerah'ın soyundan Meşezavel oğlu Petahya İsrail halkının genel temsilcisi olarak Pers Kralı'na yardımcı oluyordu.

Yeruşalim Dışındakiler

[25]Kırsal bölgelerde, köylerde yaşayanlara gelince: Bazı Yahudalılar Kiryat-Arba ve köylerinde, bazıları Divon ve köylerinde, bazıları Yekavseel ve köylerinde, [26]bazıları Yeşuada, Molada'da, Beytpelet'te, [27]Hasar-Şual'da, Beer-Şeva ve köylerinde, [28]bazıları Ziklak'ta, Mekona ve köylerinde, [29]bazıları Eyn-Rimmonda, Sora'da, Yarmut'ta, [30]Zanoah'ta, Adullam ve köylerinde, bazıları Lakiş ve çevresinde, bazıları da Azeka ve köylerinde yaşıyordu. Yahudalılar'ın yaşadığı bu yerler Beer-Şeva ile Hinnom Vadisi arasındaki toprakları kapsıyordu.

[31]Benyamin soyundan olanlar Geva'da, Mikmas'ta, Aya'da, Beytel ve köylerinde, [32]Anatot'ta, Nov'da, Ananya'da, [33]Hasor'da, Rama'da, Gittayim'de, [34]Hadit'te, Sevoim'de, Nevallat'ta, [35]Lod'da, Ono'da ve Esnaf Vadisi'nde yaşıyordu. [36]Bölükler halinde Yahuda'dan gelen bazı Levililer de Benyamin'e yerleşti.

Kâhinler ve Levililer

12 Şealtiel oğlu Zerubbabil ve Yeşu ile birlikte sürgünden dönen kâhinlerle Levililer şunlardır:

Kâhinler:

Seraya, Yeremya, Ezra, [2]Amarya, Malluk, Hattuş, [3]Şekanya, Rehum, Meremot, [4]İddo, Ginneton, Aviya, [5]Miyamin, Maadya, Bilga, [6]Şemaya, Yoyariv, Yedaya, [7]Sallu, Amok, Hilkiya, Yedaya. Bunlar Yeşu'nun döneminde kâhinlere ve öbür kardeşlerine önderlik ediyorlardı.

[8]Levililer:

Yeşu, Binnuy, Kadmiel, Şerevya, Yahuda ve şükran ezgileri sorumlusu Mattanya ile kardeşleri. [9]Öbür kardeşleri Bakbukya ile Unni ezgiler söylenirken onların karşısında dururdu.

[10]Yeşu Yoyakim'in babasıydı. Yoyakim Elyaşiv'in babası, Elyaşiv Yoyada'nın babası, [11]Yoyada Yonatan'ın babası, Yonatan Yaddua'nın babasıydı.

[12]Yoyakim'in döneminde, kâhin ailelerinin başları şunlardı:

Seraya ailesinin başında Meraya, Yeremya'nın Hananya, [13]Ezra'nın Meşullam, Amarya'nın Yehohanan, [14]Meliku'nun Yonatan, Şevanya'nın Yusuf, [15]Harim'in Adna, Merayot'un Helkay, [16]İddo'nun Zekeriya, Ginneton'un Meşullam, [17]Aviya'nın Zikri, Minyamin'in, Moadya'nın Piltay, [18]Bilga'nın Şammua, Şemaya'nın Yehonatan, [19]Yoyariv'in Mattenay, Yedaya'nın Uzzi, [20]Sallay'ın Kallay, Amok'un Ever, [21]Hilkiya'nın Haşavya, Yedaya'nın Netanel.

[22]Levililer'den Elyaşiv, Yoyada, Yohanan ve Yaddua'nın yaşadığı günlerde, Pers Kralı Darius'un döneminde, Levili aile başlarının ve kâhinlerin kaydı tutuldu. [23]Levili aile başlarının listesi Elyaşiv oğlu Yohanan'ın yaşadığı döneme kadar tarihler kitabına yazıldı.

[24]Levili önderlerden Haşavya, Şerevya ve Kadmiel oğlu Yeşu bir yan-

da, kardeşleri öbür yanda durur, Tanrı adamı Davut'un buyruğu uyarınca karşılıklı övgüler ve şükürler sunarlardı.

[25]Mattanya, Bakbukya, Ovadya, Meşullam, Talmon ve Akkuv kapılarda nöbet tutarak kapılara yakın ambarları korumakla görevliydiler. [26]Yosadak oğlu Yeşu oğlu Yoyakim'in ve Vali Nehemya ile Kâhin ve Bilgin Ezra'nın yaşadığı dönemde bu insanlar görev yaptı.

Yeruşalim Surlarının Kutsanması

[27]Yeruşalim surları Tanrı'ya adanacağı zaman, nerede bir Levili varsa aranıp bulundu ve Yeruşalim'e getirildi. Çünkü surları sevinçle, şükranla, ezgilerle, zil, çenk ve lirlerle adamak istiyorlardı. [28-29]Ezgiciler Yeruşalim çevresindeki bölgelerden, Netofalılar'ın köylerinden, Beytgilgal'dan, Geva ve Azmavet çevresinden toplandı. Yeruşalim çevresinde köyler kurmuşlardı. [30]Kâhinlerle Levililer önce kendilerini, sonra halkı, kapıları ve surları paklama görevini yerine getirdiler.

[31]Yahudalı önderleri surların üzerine çıkardım. Şükrederek yürüsünler diye iki büyük gruba ayırdım. Birinci grup sağdan Gübre Kapısı'na doğru yürüdü. [32]Arkalarından Hoşaya ve Yahudalı önderlerin yarısı, [33]Azarya, Ezra, Meşullam, [34]Yahuda, Benyamin, Şemaya, Yeremya [35]ve borazan çalan bazı kâhinler izliyordu. Asaf oğlu Zakkur oğlu Mikaya oğlu Mattanya oğlu Şemaya oğlu Yonatan oğlu Zekeriya [36]ve kardeşleri Şemaya, Azarel, Milalay, Gilalay, Maay, Netanel, Yahuda ve Hanani Tanrı adamı Davut gibi çalgılarıyla yürüyorlardı. Bilgin Ezra onlara öncülük ediyordu. [37]Pınar Kapısı'ndan Davut Kenti'nin merdivenlerinden dosdoğru surlara çıktılar; Davut'un sarayının üst tarafından geçerek doğuya doğru, Su Kapısı'na kadar yürüdüler.

[38]Şükürler sunarak yürüyen öbür grupsa surların üzerinde sola doğru ilerliyordu. Halkın yarısıyla birlikte ben de onları izledim. Fırınlar Kulesi'nden geçip Geniş Duvar'a kadar yürüdük. [39]Efrayim Kapısı'nı, Eski Kapı'yı, Balık Kapısı'nı, Hananel Kulesi'ni, Hammea[a] Kulesi'ni geçip Koyun Kapısı'na kadar gittik. Muhafızlar Kapısı'nda durduk.

[40]Şükürler sunarak yürüyen bu iki grup Tanrı Tapınağı'nda durdu. Görevlilerin yarısıyla birlikte ben de durdum. [41]Benim grubumda borazan çalan şu kâhinler vardı: Elyakim, Maaseya, Minyamin, Mikaya, Elyoenay, Zekeriya, Hananya. [42]Ayrıca Maaseya, Şemaya, Elazar, Uzzi, Yehohanan, Malkiya, Elam, Ezer. Ezgiciler Yizrahya'nın öncülüğünde yüksek sesle ezgiler söylediler. [43]O gün pek çok kurban kesildi. Halk coşku içindeydi, çünkü Tanrı onlara büyük sevinç vermişti. Kadınlarla çocuklar da bu sevince katıldılar. Yeruşalim'den gelen sevinç sesleri uzaklardan duyulabiliyordu.

[44]Bu arada bağışların, ilk ürünlerin ve ondalıkların konacağı ambarları gözetecek bazı kişiler görevlendirildi. Bunlar Kutsal Yasa'nın kâhinler ve

---

[a] *12:39 "Hammea": "100" anlamına gelir.*

Levililer için öngördüğü yardımları kentlerin çevresindeki kırsal bölgelerden toplayıp ambarlara getirmekle sorumluydu. Yahudalılar kâhinlerle Levililer'in hizmetinden hoşnuttu. [45]Çünkü onlar Tanrıları'nın hizmetini ve paklama görevini yerine getiriyorlardı. Ezgicilerle kapı nöbetçileri de Davut'la oğlu Süleyman'ın buyruğuna uygun olarak sorumluluklarını yerine getirdiler. [46]Çünkü eskiden, Davut'un ve Asaf'ın yaşadığı yıllarda, ezgicileri yönetenler vardı. Tanrı'ya övgü ve şükür ezgileri söylenirdi. [47]Zerubbabil'in ve Nehemya'mn yaşadığı dönemde bütün İsrail halkı bağışlarıyla ezgicilerin ve kapı nöbetçilerinin ücretlerini gününde karşıladı. Levililer'in hakkını ayırdılar, Levililer de Harun soyundan gelenlerin hakkını ayırdı.

Nehemya'nın Son Yenilikleri

13 O gün Musa'nın Kitabı halka okundu. Kitapta Ammonlular'la Moavlılar'ın sonsuza dek Tanrı'nın topluluğuna giremeyeceği yazılıydı. [2]Çünkü onlar İsrail halkına ekmek ve su vermemekle kalmamış, İsrailliler'e lanet okuması için Balam'a da para vermişlerdi. Ancak Tanrımız laneti kutsamaya çevirmişti. [3]İsrail halkı bu yasayı duyunca, bütün yabancıları ayrı tutmaya başladı.

[4]Tanrımız'ın Tapınağı'nın ambarlarına Kâhin Elyaşiv bakıyordu. Elyaşiv Toviya'nm akrabasıydı. [5]Bu yüzden ona büyük bir oda vermişti. Eskiden bu odaya tahıl sunuları*, günnük, tapınak eşyaları, ayrıca Kutsal Yasa uyarınca Levililer'e, ezgicilere, tapınak kapı nöbetçilerine verilen buğdayın, yeni şarabın, zeytinyağının ondalıkları ve kâhinlere verilen bağışlar konulurdu. [6]Ama bütün bunlar olup biterken ben Yeruşalim'de değildim. Babil Kralı Artahşasta'nın krallığının otuz ikinci yılında, onun yanına gitmiştim. Bir süre sonra yine izin istedim [7]ve Yeruşalim'e döndüm. O zaman Elyaşiv'in yaptığı kötülüğü öğrendim. Tanrı Tapınağı'nın avlusunda Toviya'ya oda vermişti. [8]Buna çok canım sıkıldı. Toviya'nın bütün eşyalarını odadan attım. [9]Odaları temizlemeleri için buyruk verdim. Tanrı Tapınağı'nın eşyalarını, tahıl sunularını, günnüğü yine oraya koydurdum.

[10]Ayrıca öğrendim ki, Levililer'in alacakları verilmemiş. Hizmeti yürüten Levililer'le ezgiciler tarlalarına geri dönmüşler. [11]Görevlileri azarladım. "Tanrı'nın Tapınağı neden ihmal edilmiş?" diye sordum. Sonra bütün gidenleri toplayıp işlerinin başına koydum. [12]Bütün Yahuda halkı buğdayın, yeni şarabın, zeytinyağının ondalığını yine ambarlara getirmeye başladı. [13]Bu kez ambarların başına Kâhin Şelemya'yı, Bilgin Sadok'u ve Levililer'den Pedaya'yı koydum. Mattanya oğlu Zakkur oğlu Hanan onların yardımcısıydı. Bunlar güvenilir insanlardı. Görevleri kardeşlerinin paylarını bölüştürmekti.

[14]Ey Tanrım, beni anımsa. Tapınağın için ve oradaki hizmetler için

12:45 1Ta.25:1-8; 1Ta.26:1 *13:1-2 Yas.23:3-5* *13:2 Say.22:1-6*
13:10 Yas.12:19 *13:12 Mal.3:10*

yaptığım iyi işleri hiçe sayma.

[15]O günlerde Yahuda'da bazı adamların Şabat Günü* üzüm sıktıklarını gördüm. Bazıları da demet demet tahıllarını eşeklere yüklüyor, şarap, üzüm, incir ve çeşitli yüklerle birlikte Şabat Günü Yeruşalim'e getiriyorlardı. Şabat Günü bunları sattıkları için onları azarladım. [16]Yeruşalim'de yaşayan Surlular balık ve çeşitli mallar getirip Şabat Günü kentte Yahudalılar'a satıyorlardı. [17]Yahudalı soyluları azarlayarak, "Yaptığınız kötülüğe bakın!" dedim, "Şabat Günü'nü hiçe sayıyorsunuz. [18]Atalarınız da aynı şeyi yapmadı mı? Bu yüzden Tanrımız başımıza ve bu kente bela yağdırmadı mı? Siz Şabat Günü'nü hiçe sayarak Tanrı'nın öfkesini İsrail'e karşı alevlendiriyorsunuz."

[19]Şabat'tan önceki akşam Yeruşalim kapılarına gölge düşünce, kapıların kapatılması ve Şabat sona erinceye kadar açılmaması için buyruk verdim. Şabat Günü kente yük sokulmasın diye bazı adamlarımı kapılara yerleştirdim. [20]Tüccarlarla çeşitli eşya satıcıları bir iki kez geceyi Yeruşalim'in dışında geçirdiler. [21]Onları uyardım: "Niçin surun dibinde geceliyorsunuz? Bir daha yaparsanız size karşı zor kullanacağım." Bir daha Şabat Günü gelmediler. [22]Şabat Günü'nün kutsallığını korumak için Levililer'e kendilerini paklasınlar ve gidip kapılarda nöbet tutsunlar diye buyruk verdim.

Ey Tanrım, bunun için de beni anımsa ve yüce sevgin uyarınca bana merhamet et.

[23]Ayrıca o günlerde Aşdotlu, Ammonlu, Moavlı kadınlarla evlenmiş Yahudiler gördüm. [24]Çocuklarının yarısı Aşdot dilini ya da öbür halkların dilini konuşuyor, Yahudi dilini bilmiyorlardı. [25]Adamları azarladım, lanet okudum. Bazılarını dövüp saçlarını yoldum. Tanrı'nın adıyla onlara ant içirdim ve, "Yabancılara kız verip kız almayacaksınız" dedim, [26]"Kral Süleyman bu yabancı kadınlar yüzünden günaha girmedi mi? Onca ulusun kralları arasında Süleyman gibisi yoktu. Tanrı onu öyle sevdi ki, bütün İsrail'e kral yaptı. Ama yabancı kadınlar onu bile günaha sürükledi. [27]Şimdi de siz yabancı kadınlarla evlenerek Tanrımız'a ihanet ediyorsunuz. Yaptığınız bu büyük kötülüğe göz mü yumalım?"

[28]Başkâhin Elyaşiv oğlu Yoyada'nın oğullarından biri Horonlu Sanballat'ın kızıyla evliydi. Bu yüzden onu yanımdan kovdum.

[29]Ey Tanrım, onları anımsa; çünkü kâhinliği lekelediler, kâhinlerle ve Levililer'le yaptığın antlaşmayı bozdular.

[30]Halkı bütün yabancılardan arındırdım. Kâhinlerle Levililer'e görevlerini tek tek bildirdim. [31]Belirli zamanlarda yakılmak için armağan edilen odunları, getirilen ilk ürünleri düzene koydum.

Ey Tanrım, bütün bunları iyiliğim için anımsa.

13:15 Çık.20:8-10; Yas.5:12-14; Yer.17:21-22
13:23-25 Çık.34:11-16; Yas.7:1-5
13:26 1Kr.11:1-8
13:19 Yer.17:21; Yu.5:10
13:26 2Sa.12:24-25
13:28 Neh.4:1

ESTER

GİRİŞ

Ester Kitabı'nda anlatılan olaylar İ.Ö. 5. yüzyılın başlarında Pers Kralı olan Ahaşveroş'un kışlık sarayında geçer. Olayların merkezinde Ester adlı Yahudi kraliçe yer alır. Kraliçe Ester cesareti sayesinde İsrail halkının düşmanlarının tasarladığı büyük bir katliamdan kurtulmasına önayak olur. Ardından akrabası Mordekay kralın başbakanı olur. Kitap, Purim adlı Yahudi bayramının temelindeki olayları ve anlamını anlatır.

Ana Hatlar:

1:1-2:23	*Ester kraliçe oluyor*
3:1-5:14	*Haman'ın kötü planları*
6:1-7:10	*Haman öldürülüyor*
8:1-10:33	*Yahudiler düşmanlarını yenilgiye uğratıyor*

Ahaşveroş'un Şölenleri

1 Ahaşveroş[a] Hoddu'dan Kûş'a[b] uzanan bölgedeki yüz yirmi yedi ilin kralıydı. [2]O sırada ülkeyi Sus Kalesi'ndeki tahtından yönetiyordu. [3]Krallığının üçüncü yılında bütün önderlerinin ve görevlilerinin onuruna bir şölen verdi. Pers ve Med ordu komutanları, ileri gelenler ve il valileri de oradaydı. [4]Ahaşveroş tam yüz seksen gün süren şenliklerle krallığının sonsuz zenginliğini, büyüklüğünün görkemini ve yüceliğini gösterdi.

[5]Bunun ardından, sarayının avlusunda küçük büyük ayırmadan, Sus Kalesi'nde bulunan bütün halka yedi gün süren bir şölen verdi. [6]Mermer sütunlar üzerindeki gümüş çemberlere mor ve beyaz renkli iplikten yapılmış sicimlerle bağlanmış beyaz ve lacivert kumaşlar asılmıştı. Somaki, mermer, sedef ve pahalı taşlar döşenmiş avluya altın ve gümüş sedirler yerleştirilmişti. [7]Sarayın en iyi şarabı kralın cömertliğine yaraşır biçimde bol bol ve her biri değişik altın kupalar içinde sunuluyordu. [8]Kralın buyruğu uyarınca, konuklar içki içmeye zorlanmadı. Kral saray hizmetkârlarına konukların dileklerini yerine getirmeleri için buyruk vermişti.

Kraliçe Vaşti'nin Tacını Yitirmesi

[9]O sırada Kraliçe Vaşti de Kral Ahaşveroş'un sarayındaki kadınlara bir şölen veriyordu.

[10-11]Yedinci gün, şarabın etkisiyle keyiflenen Kral Ahaşveroş, hizmetindeki yedi haremağasına –Mehuman, Bizta, Harvona, Bigta, Avagta, Zetar ve Karkas'a– Kraliçe Vaşti'yi

---

[a] *1:1 "Ahaşveroş": Kserkses diye de bilinir.*

[b] *1:1 "Hoddu'dan Kûş'a": Bugünkü Pakistan'dan Sudan'a.*

1:1 Ezr.4:6

başında tacıyla huzuruna getirmelerini buyurdu. Kraliçe Vaşti güzeldi. Kral halka ve önderlere onun ne kadar güzel olduğunu göstermek istiyordu. [12]Ama Kraliçe Vaşti haremağalarının kraldan getirdiği buyruğu reddedip gitmedi. Bunun üzerine kral çok kızdı, öfkesinden küplere bindi.

[13]Kral yasaları[a] bilen bilge kişilerle görüştü. Çünkü kralın, yasaları ve adaleti bilen kişilere danışması gelenektendi. [14]Kendisine en yakın olan Karşena, Şetar, Admata, Tarşiş, Meres, Marsena ve Memukan onunla yüzyüze görüşebiliyorlardı. Pers ve Med İmparatorluğu'nun bu yedi önderi krallığın en üst yöneticileriydi.

[15]Kral Ahaşveroş onlara, "Kralın haremağaları aracılığıyla gönderdiği buyruğa uymayan Kraliçe Vaşti'ye yasaya göre ne yapmalı?" diye sordu.

[16]Memukan, kralın ve önderlerin önünde şu yanıtı verdi: "Kraliçe Vaşti yalnız krala karşı değil, bütün önderlere ve kralın bütün illerindeki halklara karşı suç işledi. [17]Bütün kadınlar, kraliçenin davranışıyla ilgili haberi duyunca, 'Kral Ahaşveroş Kraliçe Vaşti'nin huzuruna getirilmesini buyurdu, ama kraliçe gitmedi' diyerek kocalarını küçümsemeye başlayacaklar. [18]Bugün kraliçenin davranışını öğrenen Pers ve Medli soylu kadınlar da kralın soylu adamlarına aynı biçimde davranacak. Bu da alabildiğine kadınların küçümsemesine, erkeklerin de öfkelenmesine yol açacak. [19]Kral uygun görüyorsa ferman çıkarsın; bu ferman Perslerle Medler'in değişmeyen yasalarına eklensin. Buna göre Vaşti bir daha Kral Ahaşveroş'un huzuruna çıkmasın ve kral ondan daha iyi birini kraliçeliğe seçsin. [20]Kralın fermanı büyük krallığının dört bir yanına ulaşınca, ister soylu ister halktan olsun, bütün kadınlar kocalarına saygı gösterecektir."

[21]Bu sözler kralın ve önderlerinin hoşuna gitti. Kral, Memukan'ın önerisine uyarak, [22]krallığın bütün illerine yazılı buyruklar gönderdi. Her ile kendi işaretleriyle ve her halka kendi diliyle yazıldı. Her erkeğin kendi evinin egemeni olduğu her dilde vurgulandı.

Ester Kraliçe Oluyor

2 Bu olaylardan sonra öfkesi dinen Kral Ahaşveroş, Vaşti'yi, yaptıklarını ve ona karşı alınan kararı anımsadı. [2]Kralın özel hizmetkârları, "Kral için genç, güzel, el değmemiş kızlar aransın" dediler, [3]"Kral, egemen olduğu bütün illerde görevliler atasın. Bu görevliler bütün genç, güzel, el değmemiş kızları toplayıp Sus Kalesi'ndeki hareme getirsinler, kralın kızlardan sorumlu haremağası Hegay'a teslim etsinler. Güzelleşmeleri için ne gerekiyorsa verilsin. [4]Sonunda kralın hoşuna giden kız, Vaşti'nin yerine kraliçe olsun." Kral bu öneriyi beğendi ve söyleneni yaptı.

[5]Sus Kalesi'nde Mordekay adında bir Yahudi vardı. Benyamin oymağından olan Mordekay, Kiş oğlu Şimi oğlu Yair'in oğluydu. [6]Kiş, Babil

---

[a] *1:13 "Yasaları": İbranice "Zamanları".*

Kralı Nebukadnessar'ın Yahuda Kralı Yehoyakin ile birlikte Yeruşalim'den sürgün ettiği kişilerden biriydi. [7]Mordekay'ın Hadassa adında bir amca kızı vardı. Annesiyle babasını yitiren Hadassa'yı Mordekay evlat edinip büyütmüştü. Hadassa'nın öbür adı Ester'di; endamı ve yüzü güzeldi.

[8]Kralın buyruğu ve fermanı yayınlandıktan sonra çok sayıda genç kız Sus Kalesi'ne getirilip harem sorumlusu Hegay'a teslim edildi. Saraya getirilen kızlar arasında Ester de vardı. [9]Hegay Ester'i beğendi ve ona ayrıcalık tanıdı. En iyi biçimde beslenip güzelleşmesi için ne gerekiyorsa hemen sağladı; ayrıca kralın sarayından seçilen yedi hizmetçiyi buyruğuna verdi. Sonra onu hizmetçileriyle birlikte haremin en güzel bölümüne yerleştirdi.

[10]Ester halkını da, soyunu da açıklamadı. Çünkü Mordekay bunları açıklamasını yasaklamıştı. [11]Mordekay, Ester'in nasıl olduğunu ve ona nasıl davranıldığını öğrenmek için her gün haremin avlusunun önünde gezinip dururdu.

[12]Her genç kız sırası geldiğinde Kral Ahaşveroş'un huzuruna çıkacaktı. Ama kızlarla ilgili kurallar uyarınca, önce on iki ay süren güzellik bakımını tamamlaması gerekiyordu. Altı ay süreyle her kıza mür* yağı sürülüyor, altı ay da kremler, losyonlar uygulanıyordu. [13]Kralın yanına girme sırası gelen genç kız, haremden her istediğini alıp birlikte saraya götürürdü. [14]Akşam kralın yanına giren kız, ertesi sabah ikinci hareme, cariyelerden sorumlu haremağası Şaaşgaz'ın yönetimindeki hareme dönerdi. Yalnız kralın beğendiği, adıyla çağırdığı kız yeniden onun yanına girebilirdi.

[15]Kralın yanına girme sırası Mordekay'ın evlat edindiği Ester'e –Mordekay'ın amcası Avihayil'in kızına– gelince, Ester, kralın kızlardan sorumlu haremağası Hegay'ın kendisine önerdiklerinden başka bir şey istemedi. Kendisini gören herkesin beğenisini kazandı. [16]Ahaşveroş'un krallığının yedinci yılında, Tevet diye adlandırılan onuncu ayda*, Ester saraya, kralın yanına götürüldü.

[17]Kral Ester'i öbür kızlardan daha çok sevdi, en çok ondan hoşlandı, en çok ona ayrıcalık tanıdı. Kraliçelik tacını ona giydirip Vaşti'nin yerine kraliçe yaptı. [18]Ardından Ester'in onuruna büyük bir şölen verdi. Bu şölende bütün önderler ve görevliler hazır bulundu. Kral bütün illerde bayram ilan etti ve krallara yaraşır cömertlikle armağanlar dağıttı.

Mordekay Kralın Hayatını Kurtarıyor

[19]Kızlar ikinci kez toplandıklarında Mordekay, kralın kapı görevlilerinden biri olmuştu. [20]Ester, Mordekay'ın verdiği buyruk uyarınca, soyunu ve halkını henüz açıklamamıştı; kendisini büyüttüğü günlerde olduğu gibi, Mordekay'ın sözünü dinlemeye devam etti.

[21]Mordekay kralın kapı görevlisiyken, kapı nöbetçilerinden ikisi, Bigtan ve Tereş, Kral Ahaşveroş'a öfkelendiler; onu öldürmek için

---

2:6 2Kr.24:10-16; 2Ta.36:10

fırsat kollamaya başladılar. [22]Durumu öğrenen Mordekay bunu Kraliçe Ester'e iletti; o da Mordekay adına krala bildirdi. [23]Durum araştırıldı; doğru olduğu anlaşılınca da iki adam darağacına asıldı ve olay kralın önünde tarih kayıtlarına geçirildi.

Haman'ın Kötü Tasarıları

3 Bu olaylardan sonra Kral Ahaşveroş, Agaklı Hammedata'nın oğlu Haman'ı yüksek bir göreve atayıp onurlandırdı. Onu bütün önderlerden daha yetkili kıldı. [2]Kralın buyruğu üzerine saray kapısında çalışan herkes Haman'ın önünde eğilip yere kapanırdı. Ama Mordekay ne eğildi, ne de yere kapandı.

[3]Kralın kapı görevlileri Mordekay'a, "Kralın buyruğuna neden karşı geliyorsun?" diye sordular. [4]Görevliler ona bu soruyu her gün sordularsa da Mordekay onlara kulak asmadı. Bunun üzerine durumu Haman'a bildirdiler. Çünkü Mordekay onlara kendisinin Yahudi olduğunu söylemişti ve böyle davranmaya devam edip etmeyeceğini görmek istiyorlardı. [5]Haman, Mordekay'ın eğilip yere kapanmadığını görünce öfkeden kudurdu. [6]Yalnız onu öldürmeyi düşünmekle kalmadı, onun hangi halktan geldiğini bildiği için bütün halkını, Ahaşveroş'un egemenliğinde yaşayan bütün Yahudiler'i ortadan kaldırmaya karar verdi.

[7]Bu işe en uygun ayı ve günü belirlemek için Ahaşveroş'un krallığının on ikinci yılında, birinci ay* olan Nisan[a] ayında Haman'ın önünde pur, yani kura çekildi. Kura, on ikinci ay olan Adar ayına düştü.

[8]Haman Kral Ahaşveroş'a şöyle dedi: "Krallığının bütün illerinde, öbür halkların arasına dağılmış, onlardan ayrı yaşayan bir halk var. Yasaları bütün öbür halklarınkinden farklı; kendileri de kralın yasalarına uymazlar. Onları kendi hallerine bırakmak kralın çıkarlarına uygun düşmez. [9]Kral uygun görüyorsa, yok edilmeleri için yazılı bir buyruk verilsin. Ben de hazineye ödenmek üzere kralın memurlarına on bin talant[b] gümüş vereceğim."

[10]Bunun üzerine kral mühür yüzüğünü parmağından çıkartıp Agaklı Hammedata'nın oğlu Yahudi düşmanı Haman'a verdi. [11]Ona, "Para sende kalsın; o halka da ne istersen yap" dedi.

[12]Birinci ayın on üçüncü günü kralın yazmanları çağrıldı ve Haman'ın buyruğu her ile kendi işaretleriyle ve her halka kendi diliyle yazılarak satraplara*, il valilerine ve bütün halk önderlerine gönderildi. Buyruk Kral Ahaşveroş'un adını ve yüzüğünün mührünü taşıyordu. [13]Krallığın bütün illerine ulaklar aracılığıyla mektuplar gönderildi. Bu mektuplar, on ikinci ay olan Adar ayının on üçüncü günü, genç, yaşlı, kadın, çocuk, bütün Yahudiler'in bir günde öldürülüp yok edilmesini, kökünün kurutulup mal mülklerinin de yağmalanmasını buyuruyordu. [14]Bu fermanın metni her ilde yasa olarak duyurulacak ve

---

[a] *3:7 "Nisan" ayı o dönemde Mart sonuyla Nisan başlangıcını kapsardı.*

[b] *3:9 "On bin talant": Yaklaşık 345 ton.*

bütün halklara bildirilecekti. Öyle ki, herkes belirlenen gün için hazır olsun.

[15]Ulaklar kralın buyruğuyla hemen yola çıktılar. Ferman Sus Kalesi'nde de duyuruldu. Sus halkı şaşkınlık içindeyken kral ile Haman oturmuş içki içiyorlardı.

Mordekay Ester'den Yardım İstiyor

4 Mordekay olup bitenleri öğrenince giysilerini yırttı, çula sarınıp başından aşağı kül döktü, yüksek sesle ve acıyla feryat ederek kent merkezine geldi. [2]Varıp sarayın kapısında durdu. Çünkü çula sarınmış hiç kimse bu kapıdan içeri giremezdi. [3]Kralın buyruğunun ve fermanının ulaştığı her ilde Yahudiler büyük yas tuttular, ağlayıp feryat ettiler, oruç* tuttular. Birçoğu da çula sarınıp kül içinde yattı.

[4]Hizmetçileriyle haremağaları gelip Mordekay'ın durumunu anlatınca, Kraliçe Ester çok sarsıldı. Çulunu çıkartıp giyinmesi için Mordekay'a giysiler gönderdi, ama Mordekay bunları kabul etmedi. [5]Bunun üzerine Ester kralın kendi hizmetine atadığı haremağalarından biri olan Hatak'ı çağırttı; Mordekay'dan ne olup bittiğini ve nedenini öğrenmesini buyurdu. [6]Hatak saray kapısının açıldığı kent meydanına, Mordekay'ın yanına gitti. [7]Mordekay başına gelen her şeyi ona anlattı. Yahudiler'in yok edilmesi için Haman'ın saray hazinesine vaat ettiği paranın miktarını bile tam tamına ona bildirdi. [8]Ester'e gösterip açıklaması için Sus'ta yayımlanan, Yahudiler'in kökünün kurutulmasını isteyen fermanın bir kopyasını da ona verdi. Ester'in krala çıkmasını, ondan merhamet dileyip kendi halkı için yalvarmasını istedi.

[9]Hatak geri dönüp Mordekay'ın söylediklerini Ester'e bildirdi. [10]Ester Mordekay'a şu haberi götürmesini buyurdu: [11]"Kralın bütün adamları ve illerinde yaşayan halk biliyor ki, çağrılmadan sarayın iç avlusuna girip kralın yanına yaklaşan her erkek ya da kadın için tek bir ceza vardır. Kral altın asasını uzatıp canlarını bağışlamadıkça bu kişiler ölüme çarptırılır. Ben de otuz gündür kralın huzuruna çağrılmış değilim."

[12]Ester'in bu sözleri kendisine iletilince, [13]Mordekay ona şu yanıtı götürmelerini istedi: "Sarayda yaşadığın için bütün Yahudiler içinde kurtulacak tek kişinin sen olacağını sanma. [14]Şu anda susarsan, Yahudiler'e yardım ve kurtuluş başka yerden gelecektir; ama sen ve babanın ev halkı yok olacaksınız. Kim bilir, belki de böyle bir gün için kraliçe oldun."

[15]Bunun üzerine Ester Mordekay'a şu yanıtı gönderdi: [16]"Git, Sus'taki bütün Yahudiler'i topla; benim için oruç tutun; üç gün, üç gece hiçbir şey yemeyin, içmeyin. Hizmetçilerimle ben de sizin gibi oruç tutacağız. Ardından, kurala aykırı olduğu halde kralın huzuruna çıkacağım; ölürsem ölürüm."

[17]Mordekay oradan ayrıldı ve Ester'in söylediği her şeyi yaptı.

Ester Dileğini Krala Bildiriyor

5 Üçüncü gün Ester kraliçe giysilerini kuşanıp sarayın iç avlusunda,

taht odasının önünde durdu. Kral bu odanın giriş kapısının karşısındaki tahtında oturuyordu. [2]Avluda bekleyen Kraliçe Ester'i görünce onu hoşgörüyle karşılayıp elindeki altın asayı ona doğru uzattı. Ester yaklaşıp asanın ucuna dokundu.

[3]Kral ona, "Ne istiyorsun Kraliçe Ester, dileğin ne?" diye sordu. "Krallığın yarısını bile istesen sana verilecektir."

[4]Ester, "Kral uygun görüyorsa, bugün kendisi için vereceğim şölene Haman'la birlikte gelsin" diye karşılık verdi.

[5]Kral adamlarına, "Ester'in isteğini yerine getirmek için Haman'ı hemen çağırın" dedi.

Böylece kralla Haman Ester'in verdiği şölene gittiler. [6]Şarap içerlerken kral yine Ester'e sordu: "Söyle, ne istiyorsun? Ne istersen verilecek. Dileğin nedir? Krallığın yarısını bile istesen sana bağışlanacak."

[7]Ester, "İsteğim ve dileğim şu" diye yanıtladı, [8]"Kral benden hoşnutsa, istediğimi vermek, dileğimi yerine getirmek istiyorsa, kral ve Haman yarın kendileri için vereceğim şölene gelsinler, o zaman kralın sorusunu yanıtlarım."

Haman'ın Öfkesi

[9]Haman o gün şölenden mutlu ve sevinçli ayrıldı. Ama Mordekay'ı sarayın kapısında görünce ve onun ayağa kalkmadığını, kendisine saygı göstermediğini farkedince öfkeden kudurdu. [10]Yine de kendini tuttu ve evine gitti.

Sonra dostlarını ve eşi Zereş'i çağırttı. [11]Onlara sonsuz zenginliğinden, çok sayıdaki oğullarından, kralın, kendisini nasıl onurlandırdığından, öbür önderlerinden ve görevlilerinden üstün tuttuğundan söz etti. [12]"Üstelik, Kraliçe Ester, verdiği şölene kralın yanısıra yalnız beni çağırdı" diye ekledi, "Yarınki şölene de kralla birlikte beni davet etti. [13]Ne var ki, o Yahudi Mordekay'ı sarayın kapısında otururken gördükçe bunlardan hiçbirinin gözümde değeri kalmıyor."

[14]Karısı Zereş ve bütün dostları Haman'a şöyle dediler: "Elli arşın[a] yüksekliğinde bir darağacı kurulsun. Sabah olunca kraldan Mordekay'ı oraya astırmasını iste. Sonra da sevinç içinde kralla birlikte şölene gidersin."

Haman öneriyi beğendi ve darağacını hemen kurdurdu.

Mordekay'ın Onurlandırılması

6 O gece kralın uykusu kaçtı; tarih kayıtlarının getirilip kendisine okunmasını buyurdu. [2]Kayıtlar Kral Ahaşveroş'u öldürmeyi tasarlamış olan iki görevliden söz ediyordu. Kapı nöbetçisi olarak görev yapmış olan Bigtan ve Tereş adındaki bu iki adamı Mordekay ele vermişti.

[3]Kral, "Bu yaptıklarından dolayı Mordekay nasıl onurlandırıldı, ona ne ödül verildi?" diye sordu.

Hizmetkârlar, "Onun için hiçbir şey yapılmadı" diye yanıtladılar.

[4]Kral, "Avluda kim var?" diye sordu. O sırada Haman sarayın dış

---

[a] *5:14 "Elli arşın": Yaklaşık 23 m.*

6:2 Est.2:21-22

avlusuna yeni girmişti. Kraldan, hazırlattığı darağacına Mordekay'ın asılmasını isteyecekti.

[5]Hizmetkârlar krala, "Haman avluda bekliyor" dediler.

Kral, "Buraya gelsin" dedi.

[6-8]Haman içeri girince kral ona, "Kralın onurlandırmak istediği biri için ne yapılmalı?" diye sordu.

"Kral benden başka kimi onurlandırmak isteyebilir ki?" diye düşünen Haman şu yanıtı verdi: "Kral onurlandırmak istediği kişi için kendi giydiği bir kral giysisini ve üzerine bindiği sorguçlu atı getirtir, [9]giysiyi ve atı en üst yöneticilerinden birine verir; o da kralın onurlandırmak istediği kişiyi giydirip atın üstünde kent meydanında gezdirir. Önden giderek, 'Kralın onurlandırmak istediği kişiye böyle davranılır' diye bağırır."

[10]Kral Haman'a, "Hemen git" dedi, "Giysiyle atı al ve söylediklerini kralın kapı görevlisi Yahudi Mordekay için yap. Söylediklerinin hiçbirinde kusur etme."

[11]Böylece Haman giysiyi ve atı aldı, Mordekay'ı giydirip atın üstünde kent meydanında gezdirmeye başladı. Önden giderek, "Kralın onurlandırmak istediği kişiye böyle davranılır" diye bağırıyordu.

[12]Sonra Mordekay saray kapısına döndü. Haman ise utanç içinde başını örterek çabucak evine gitti. [13]Başına gelenleri karısı Zereş'e ve bütün dostlarına anlattı.

Karısı Zereş ve danışmanları ona şöyle dediler: "Önünde gerilemeye başladığın Mordekay Yahudi soyundansa, ona gücün yetmeyecek, önünde yok olup gideceksin."

[14]Onlar daha konuşurken, kralın haremağaları gelip Haman'ı apar topar Ester'in vereceği şölene götürdüler.

Haman'ın Ölümü

7 Böylece kral ve Haman, Kraliçe Ester'in şölenine gittiler. [2]O gün şarap içerlerken kral Ester'e yine sordu: "İsteğin nedir, Kraliçe Ester? Ne istersen verilecek. Dileğin nedir? Krallığın yarısını bile istesen sana bağışlanacak."

[3]Kraliçe Ester şöyle yanıtladı: "Ey kralım, eğer benden hoşnutsan ve uygun görüyorsan, isteğim canımı bağışlaman, dileğim de halkımı esirgemendir. [4]Çünkü ben ve halkım öldürülüp yok edilmek, yeryüzünden silinmek üzere satıldık. Eğer köle ve cariye olarak satılmış olsaydık sesimi çıkartmazdım; böyle bir sorun için kralı rahatsız etmek uygun olmazdı."

[5]Kral Ahaşveroş Kraliçe Ester'e, "Böyle bir şeyi yapmaya cüret eden kim, nerede bu adam?" diye sordu.

[6]Ester, "Düşmanımız, hasmımız, işte bu kötü Haman'dır!" dedi.

Haman kralla kraliçenin önünde dehşete kapıldı. [7]Kral öfkeyle içki masasından kalkıp sarayın bahçesine çıktı. Haman ise Kraliçe Ester'den canını bağışlamasını istemek için içerde kaldı. Çünkü kralın kendisini yok etmeye kararlı olduğunu anlamıştı.

[8]Kral sarayın bahçesinden şölen salonuna dönünce, Haman'ı Ester'in uzandığı sedire kapanmış olarak gördü ve, "Bu adam sarayda, gözümün önünde kraliçeye bile el uzatmaya mı

kalkıyor?" diye bağırdı. Kral sözlerini bitirir bitirmez Haman'ın yüzünü örttüler.

[9]Krala hizmet eden haremağalarından biri olan Harvona şöyle dedi: "Bakın, kralı uyarıp hayatını kurtaran Mordekay için Haman'ın hazırlattığı elli arşın[a] yüksekliğindeki darağacı Haman'ın evinin önünde hazır duruyor."

Kral, "Haman o darağacına asılsın!" diye buyurdu. [10]Böylece Haman Mordekay için hazırlattığı darağacına asıldı; kralın öfkesi de yatıştı.

Yahudiler Kurtuluyor

8 O gün Kral Ahaşveroş Yahudi düşmanı Haman'ın malını mülkünü Kraliçe Ester'e verdi. Ester'in Mordekay'a yakınlığını açıklaması üzerine Mordekay kralın huzuruna kabul edildi. [2]Kral, Haman'dan geri almış olduğu mühür yüzüğünü parmağından çıkarıp Mordekay'a verdi. Ester de onu Haman'ın malının mülkünün yöneticisi atadı.

[3]Ester yine kralla görüştü. Ağlayarak onun ayaklarına kapandı. Agaklı Haman'm Yahudiler'e karşı kurduğu düzene ve kötü tasarıya engel olması için yalvardı. [4]Kral altın asasını Ester'e doğru uzatınca Ester ayağa kalkıp kralın önünde durdu [5]ve şöyle dedi: "Kral benden hoşnutsa ve uygun görüyorsa, benden hoşlanıyorsa ve dileğimi uygun buluyorsa, Agaklı Hammedata oğlu Haman'ın krallığın bütün illerinde yaşayan Yahudiler'in yok edilmesini buyurmak için yazdırdığı mektupları yazılı olarak geçersiz kılsın. [6]Halkımın felakete uğradığını görmeye nasıl dayanırım? Soydaşlarımın öldürülmesine tanık olmaya nasıl dayanırım?"

[7]Kral Ahaşveroş, Kraliçe Ester'e ve Yahudi Mordekay'a, "Bakın" dedi, "Haman'ın malını mülkünü Ester'e verdim ve Yahudiler'i yok etmeyi tasarladığı için Haman'ı darağacına astırdım. [8]Ama kral adına yazılmış ve onun yüzüğüyle mühürlenmiş yazıyı kimse geçersiz kılamaz. Bunun için, uygun gördüğünüz biçimde kral adına Yahudi sorunu konusunda şimdi siz yazın ve kralın yüzüğüyle mühürleyin."

[9]Bunun üzerine üçüncü ay* olan Sivan ayının yirmi üçüncü günü kralın yazmanları çağrıldı. Mordekay'ın buyurduğu her şey, Hoddu'dan Kûş'a[b] dek uzanan bölgedeki yüz yirmi yedi ilde yaşayan Yahudiler'e, satraplara*, vali ve önderlere yazıldı. Her il için kendi işaretleri, her halk için kendi dili kullanıldı. Yahudiler'e de kendi alfabelerinde ve kendi dillerinde yazıldı. [10]Mordekay Kral Ahaşveroş adına yazdırdığı mektupları kralın yüzüğüyle mühürledi ve kralın hizmetinde kullanılmak üzere yetiştirilen atlara binmiş ulaklarla her yere gönderdi.

[11]Kral mektuplarda Yahudiler'e bütün kentlerde toplanma ve kendilerini koruma hakkını veriyordu. Ayrıca kendilerine, çocuklarına ve kadınlarına saldırabilecek herhangi bir düşman halkın ya da ilin silahlı güçlerini

---

[a] *7:9 "Elli arşın": Yaklaşık 23 m.*
[b] *8:9 "Hoddu'dan Kûş'a": Bugünkü Pakistan'dan Sudan'a.*

öldürüp yok etmelerine, kökünü kurutmalarına ve mallarını mülklerini yağmalamalarına izin veriyordu. [12]Bu izin Kral Ahaşveroş'un bütün illerinde tek bir gün –on ikinci ayın, yani Adar ayının on üçüncü günü– geçerli olacaktı. [13]Bütün halklara duyurulan bu fermanın metni her ilde yasa yerine geçecekti. Böylece Yahudiler belirlenen gün düşmanlarından öç almaya hazır olacaklardı.

[14]Kralın hizmetindeki atlara binen ulaklar, kralın buyruğuna uyarak hemen dörtnala yola koyuldular. Ferman Sus Kalesi'nde de okundu.

[15]Mordekay, lacivert ve beyaz bir krallık giysisiyle, başında büyük bir altın taç ve sırtında ince ketenden mor bir pelerinle kralın huzurundan ayrıldı. Sus Kenti sevinç çığlıklarıyla yankılandı. [16]Yahudiler için aydınlık ve sevinç, mutluluk ve onur dolu günler başlamıştı. [17]Kralın buyruğu ve fermanı ulaştığı her ilde ve her kentte Yahudiler arasında sevinç ve mutluluğa yol açtı. Şölenler düzenlendi, bir bayram havası doğdu. Ülkedeki halklardan çok sayıda kişi Yahudi oldu; çünkü Yahudi korkusu hepsini sarmıştı.

Yahudiler'in Zaferi

9 Kralın buyruğu ve fermanı, on ikinci ay* olan Adar ayının on üçüncü günü yerine getirilecekti. Yahudi düşmanları o gün Yahudiler'i alt etmeyi ummuşlardı, ama tam tersi oldu; Yahudiler kendilerinden nefret edenleri alt ettiler. [2]Yahudiler kendilerini yok etmeyi tasarlayanlara saldırmak üzere Kral Ahaşveroş'un bütün illerindeki kentlerde bir araya geldiler. Hiç kimse onlara karşı koyamadı. Çünkü Yahudi korkusu bütün halkları sarmıştı. [3]İl önderleri, satraplar*, valiler ve kralın memurları, Mordekay'dan korktukları için Yahudiler'i desteklediler. [4]Mordekay sarayda güçlü biriydi artık; ünü bütün illere ulaşmıştı. Gücü gittikçe artıyordu.

[5]Yahudiler bütün düşmanlarını kılıçtan geçirdiler, öldürdüler, yok ettiler. Kendilerinden nefret edenlere dilediklerini yaptılar. [6]Sus Kalesi'nde beş yüz kişiyi öldürüp yok ettiler. [7-10]Yahudi düşmanı Hammedata oğlu Haman'ın on oğlunu –Parşandata, Dalfon, Aspata, Porata, Adalya, Aridata, Parmaşta, Arisay, Ariday ve Vayzata'yı– öldürdüler. Ama yağmaya girişmediler.

[11]Sus Kalesi'nde öldürülenlerin sayısı aynı gün krala bildirildi. [12]O da Kraliçe Ester'e, “Yahudiler Sus Kalesi'nde Haman'ın on oğlu dahil beş yüz kişiyi öldürüp yok etmişler” dedi, “Kim bilir, öbür illerimde neler yapmışlardır? İstediğin nedir, sana vereyim; başka dileğin var mı, yerine getirilecektir.”

[13]Ester, “Eğer kral uygun görüyorsa, Sus'taki Yahudiler bugünkü fermanını yarın da uygulasınlar” dedi, “Haman'ın on oğlunun cesetleri de darağacına asılsın.”

[14]Kral bu isteklerin yerine getirilmesini buyurdu. Sus'ta ferman çıkarıldı ve Haman'ın on oğlu asıldı. [15]Sus'taki Yahudiler Adar ayının on dördüncü günü yeniden toplanarak kentte üç yüz kişi daha öldürdüler; ama yağmaya girişmediler.

[16]Krallığın illerinde yaşayan öbür

Yahudiler de canlarını korumak ve düşmanlarından kurtulmak için bir araya geldiler. Kendilerinden nefret edenlerden yetmiş beş bin kişiyi öldürdüler, ama yağmaya girişmediler. [17]Bütün bunlar Adar ayının on üçüncü günü oldu. Yahudiler on dördüncü gün dinlendiler ve o günü şölen ve eğlence günü ilan ettiler.

Purim Kutlamaları

[18]Sus'taki Yahudiler ise kendilerini savunmak için on üçüncü ve on dördüncü günler bir araya geldiler. On beşinci gün de dinlendiler. O günü şölen ve eğlence günü ilan ettiler. [19]Taşradaki kentlerde yaşayan Yahudiler işte bu nedenle Adar ayının* on dördüncü gününü şölen ve eğlence günü olarak kutlarlar ve birbirlerine yemek sunarlar.

[20]Mordekay bu olayları kayda geçirdi. Ardından Kral Ahaşveroş'un uzak, yakın bütün illerinde yaşayan Yahudiler'e mektuplar gönderdi. [21]Her yıl Adar ayının on dördüncü ve on beşinci günlerini kutlamalarını buyurdu. [22]Çünkü o günler, Yahudiler'in düşmanlarından kurtulduğu günlerdir. O ay kederlerinin sevince, yaslarının mutluluğa dönüştüğü aydır. Mordekay o günlerde şölenler düzenleyip eğlenmelerini, birbirlerine yemek sunmalarını, yoksullara armağanlar vermelerini buyurdu.

[23]Böylece Yahudiler, Mordekay'ın buyruğunu kabul ederek başlattıkları kutlamaları sürdürdüler. [24]Çünkü bütün Yahudiler'in düşmanı Agaklı Hammedata oğlu Haman onları yok etmek için düzen kurmuştu. Onları ezip yok etmek için pur, yani kura çekmişti. [25]Ama kral durumu öğrenince, Haman'ın Yahudiler'e karşı kurduğu düzen geri tepti; kral, Haman'ın ve oğullarının darağacına asılmaları için yazılı buyruklar verdi. [26-27]Pur sözcüğünden ötürü bu günlere Purim[a] adı verildi. Böylece Yahudiler, Mordekay'ın mektubunda yazılı olanlardan, görüp geçirdiklerinden ve başlarına gelenlerden ötürü bu iki günü buyrulduğu biçimde ve günlerde her yıl kutlamayı kabul ettiler. Bu gelenek kendileri için, soylarından olanlar ve onlara katılan herkes için geçerli olacaktı. [28]Böylece bu günler her ilde, her kentte ve her ailede kuşaktan kuşağa anımsanacak ve kutlanacaktı. Purim günleri Yahudiler için son bulmayacak ve bu günlerin anısı kuşaklar boyu sürecekti.

[29]Avihayil'in kızı Kraliçe Ester ve Yahudi Mordekay Purim'le ilgili bu ikinci mektubu tam yetkiyle yazıp uygulamaya koydular. [30]Mordekay, Ahaşveroş'un egemenliği altındaki yüz yirmi yedi ilde yaşayan Yahudiler'e esenlik ve güvenlik dilekleriyle dolu mektuplar gönderdi. [31]Kraliçe Ester'le birlikte daha önce kararlaştırdıkları gibi, Purim günlerini belirlenen tarihte kutlamalarını buyuruyordu. Bu kutlamalara kendilerinin de, soylarından gelenlerin de katılmalarını, oruç* tutmada ve ağıt yakmada belirlenen kurallara uymalarını istedi. [32]Purim'e ilişkin bu düzenlemeler Ester'in buyruğuyla onaylandı ve kayda geçirildi.

---

[a] *9:26-27 "Purim": "Kuralar" anlamına gelir.*

9:24 Est.3:7

Ahaşveroş ve Mordekay'a Övgü

10 Kral Ahaşveroş ülkeyi en uzak kıyılarına dek haraca bağlamıştı.

[2]Büyüklüğü, kahramanlıkları ve Mordekay'ı her bakımdan nasıl onurlandırdığı Pers ve Med krallarının tarihinde yazılıdır. [3]Yahudi Mordekay, Kral Ahaşveroş'tan sonra ikinci adam olmuştu. Yahudi soydaşları arasında saygı gören ve çoğunluk tarafından sevilen biriydi. Çünkü halkının iyiliğini düşünüyor, bütün soydaşlarının esenliği için çaba gösteriyordu.

EYÜP

GİRİŞ

Eyüp Kitabı büyük felakete uğrayan doğru bir adamın çektiği acıları anlatır. Eyüp bütün çocuklarını, malını mülkünü yitirir, korkunç bir hastalığa yakalanır. Kitap, Eyüp ve üç arkadaşının bu felaketlere karşı gösterdikleri tepkiyi karşılıklı üç konuşmayla açıklamaktadır. İnsanlara yaklaşımı tartışılan Tanrı'nın bizzat kendisi sonunda Eyüp'e görünüyor.

Arkadaşları Eyüp'ün çektiği acıyı geleneksel dini kavramlarla açıklıyor. Tanrı'nın her zaman iyiliği ödüllendirip kötülüğü cezalandırdığını varsayıyor, Eyüp'ün günah işlediği için bu acıları çektiğini düşünüyorlar. Ama bu düşünce Eyüp'ün durumunu açıklamak için çok yetersiz kalıyor. Eyüp bu acımasız cezayı hak etmemiştir. Çünkü alışılmışın ötesinde iyi ve doğru bir insandır. Kendisi gibi birisinin başına bu denli kötülük gelmesine Tanrı'nın nasıl izin verdiğini anlayamıyor, Tanrı'ya cesurca meydan okuyor. İmanını yitirmiyor, ama Tanrı'nın önünde aklanıp yeniden iyi insan olarak onuruna kavuşmak istiyor.

Tanrı Eyüp'ün sorularına yanıt vermez, ama ilahi güç ve bilgeliğinin şiirselliğiyle imanına karşılık verir. O zaman Eyüp Tanrı'nın yücelik ve bilgeliğini kabul eder, öfkeli ve kaba sözlerden ötürü tövbe eder.

Kitap, sonuç olarak Eyüp'ün eski gönencine nasıl kavuştuğunu, hatta daha da zengin olduğunu anlatır. Tanrı Eyüp'ün çektiği acıların nedenini anlamayan arkadaşlarını azarlar. Yalnız Eyüp Tanrı'nın üstünlüğünü sezebilmiştir.

Ana Hatlar:

1:1-2:13	*Öndeyiş*
3:1-31:40	*Eyüp ve üç arkadaşı*
a. 3:1-26	*Eyüp'ün yakınması*
b. 4:1-14:22	*İlk karşılıklı konuşma*
c. 15:1-21:34	*İkinci karşılıklı konuşma*
ç. 22:1-27:23	*Üçüncü karşılıklı konuşma*
d. 28:1-28	*Bilgeliğe övgü*
e. 29:1-31:40	*Eyüp'ün son söyledikleri*
32:1-37:24	*Elihu'nun konuşması*
38:1-42:6	*Tanrı'nın Eyüp'e yanıtı*
42:7-17	*Sonsöz*

1 Ûs ülkesinde Eyüp adında bir adam yaşardı. Kusursuz, doğru bir adamdı. Tanrı'dan korkar, kötülükten kaçınırdı. [2]Yedi oğlu, üç kızı vardı. [3]Yedi bin koyuna, üç bin deveye, beş yüz çift öküze, beş yüz çift eşeğe ve pek çok köleye sahipti. Doğudaki insanların en zengini oydu.

[4]Oğulları sırayla evlerinde şölen verir, birlikte yiyip içmek için üç kızkardeşlerini de çağırırlardı. [5]Bu şölen dönemi bitince Eyüp onları çağırtıp kutsardı. Sabah erkenden kalkar, "Çocuklarım günah işlemiş, içlerinden Tanrı'ya sövmüş olabilirler" diyerek her biri için yakmalık sunu* sunardı. Eyüp hep böyle yapardı.

Eyüp'ün İlk Sınavı

[6]Bir gün ilahi varlıklar[a] RAB'bin huzuruna çıkmak için geldiklerinde, Şeytan da onlarla geldi. [7]RAB Şeytan'a, "Nereden geliyorsun?" dedi.

Şeytan, "Dünyada gezip dolaşmaktan" diye yanıtladı.

[8]RAB, "Kulum Eyüp'e bakıp da düşündün mü?" dedi, "Çünkü dünyada onun gibisi yoktur. Kusursuz, doğru bir adamdır. Tanrı'dan korkar, kötülükten kaçınır."

[9]Şeytan, "Eyüp Tanrı'dan boşuna mı korkuyor?" diye yanıtladı. [10]"Onu, ev halkını, sahip olduğu her şeyi sen çitle çevirip korumadın mı? Elleriyle yaptığı her şeyi bereketli kıldın. Sürüleri bütün ülkeye yayıldı. [11]Ama elini uzatır da sahip olduğu her şeyi yok edersen, yüzüne karşı sövecektir."

[12]RAB Şeytan'a, "Peki" dedi, "Sahip olduğu her şeyi senin eline bırakıyorum, yalnız kendisine dokunma." Böylece Şeytan RAB'bin huzurundan ayrıldı.

[13]Bir gün Eyüp'ün oğullarıyla kızları ağabeylerinin evinde yemek yiyip şarap içerken [14]bir ulak gelip Eyüp'e şöyle dedi: "Öküzler çift sürüyor, eşekler onların yanında otluyordu. [15]Sabalılar baskın yaptı, hepsini alıp götürdü. Uşakları kılıçtan geçirdiler. Yalnız ben kaçıp kurtuldum sana durumu bildirmek için."

[16]O daha sözünü bitirmeden başka bir ulak gelip, "Tanrı ateş yağdırdı" dedi, "Koyunlarla uşakları yakıp küle çevirdi. Yalnızca ben kaçıp kurtuldum durumu sana bildirmek için."

[17]O daha sözünü bitirmeden başka bir ulak gelip, "Kildaniler* üç bölük halinde develere saldırdı" dedi, "Hepsini alıp götürdüler, uşakları kılıçtan geçirdiler. Yalnızca ben kurtuldum durumu sana bildirmek için."

[18]O daha sözünü bitirmeden başka bir ulak gelip, "Oğullarınla kızların ağabeylerinin evinde yemek yiyip şarap içerken [19]ansızın çölden şiddetli bir rüzgar esti" dedi, "Evin dört köşesine çarptı; ev gençlerin üzerine yıkıldı, hepsi öldü. Yalnız ben kurtuldum durumu sana bildirmek için."

[20]Bunun üzerine Eyüp kalktı, kaftanını yırtıp saçını sakalını kesti, yere kapanıp tapındı. [21]Dedi ki,

"Bu dünyaya çıplak geldim, çıplak
gideceğim.
RAB verdi, RAB aldı,
RAB'bin adına övgüler olsun!"

---

[a] *1:6 "İlahi varlıklar": İbranice "Tanrı oğulları".*

1:9-11 Va.12:10

[22]Bütün bu olaylara karşın Eyüp günah işlemedi ve Tanrı'yı suçlamadı.

Eyüp'ün İkinci Sınavı

2 Başka bir gün ilahi varlıklar RAB'bin huzuruna çıkmak için geldiklerinde Şeytan da RAB'bin huzuruna çıkmak için onlarla gelmişti. [2]RAB Şeytan'a, "Nereden geliyorsun?" dedi.

Şeytan, "Dünyada gezip dolaşmaktan" diye yanıtladı.

[3]RAB, "Kulum Eyüp'e bakıp da düşündün mü?" dedi, "Çünkü dünyada onun gibisi yoktur. Kusursuz, doğru bir adamdır. Tanrı'dan korkar, kötülükten kaçınır. Onu boş yere yok etmek için beni kışkırttın, ama o doğruluğunu hâlâ sürdürüyor."

[4]"Cana can!" diye yanıtladı Şeytan, "İnsan canı için her şeyini verir. [5]Elini uzat da, onun etine, kemiğine dokun, yüzüne karşı sövecektir."

[6]RAB, "Peki" dedi, "Onu senin eline bırakıyorum. Yalnız canına dokunma."

[7]Böylece Şeytan RAB'bin huzurundan ayrıldı. Eyüp'ün bedeninde tepeden tırnağa kadar kötü çıbanlar çıkardı. [8]Eyüp çıbanlarını kaşımak için bir çömlek parçası aldı. Kül içinde oturuyordu.

[9]Karısı, "Hâlâ doğruluğunu sürdürüyor musun?" dedi, "Tanrı'ya söv de öl bari!"

[10]Eyüp, "Aptal kadınlar gibi konuşuyorsun" diye karşılık verdi, "Nasıl olur? Tanrı'dan gelen iyiliği kabul edelim de kötülüğü kabul etmeyelim mi?"

Bütün bu olaylara karşın Eyüp'ün ağzından günah sayılabilecek bir söz çıkmadı.

Eyüp'ün Üç Arkadaşı

[11]Eyüp'ün üç dostu –Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildat, Naamalı Sofar– Eyüp'ün başına gelen bunca kötülüğü duyunca kalkıp bir araya geldiler. Acısını paylaşmak, onu avutmak için yanına gitmek üzere anlaştılar. [12]Uzaktan onu tanıyamadılar; yüksek sesle ağlayıp kaftanlarını yırtarak başlarına toprak saçtılar. [13]Yedi gün yedi gece onunla birlikte yere oturdular. Kimse ağzını açmadı, çünkü ne denli acı çektiğini görüyorlardı.

Eyüp Konuşuyor

3 [1-2]Sonunda Eyüp ağzını açtı ve doğduğu güne lanet edip şöyle dedi:

[3] "Doğduğum gün yok olsun,
'Bir oğul doğdu' denen gece yok olsun!
[4] Karanlığa bürünsün o gün,
Yüce Tanrı onunla ilgilenmesin,
Üzerine ışık doğmasın.
[5] Karanlık ve ölüm gölgesi sahip çıksın o güne,
Bulut çöksün üzerine;
Işığını karanlık söndürsün.
[6] Zifiri karanlık yutsun o geceyi,
Yılın günleri arasında sayılmasın,
Aylardan hiçbirine girmesin.
[7] Kısır olsun o gece,
Sevinç sesi duyulmasın içinde.
[8] Günleri lanetleyenler,

3:1-19 Yer.20:14-18

Livyatan'ı* uyandırmaya hazır olanlar,
O günü lanetlesin.
9 Akşamının yıldızları kararsın,
Boş yere aydınlığı beklesin,
Tan atışını görmesin.
10 Çünkü sıkıntı yüzü görmemem için
Anamın rahminin kapılarını üstüme kapamadı.

11 "Neden doğarken ölmedim,
Rahimden çıkarken son soluğumu vermedim?
12 Neden beni dizler,
Emeyim diye memeler karşıladı?
13 Çünkü şimdi huzur içinde yatmış,
Uyuyup dinlenmiş olurdum;
14 Yaptırdıkları kentler şimdi viran olan
Dünya kralları ve danışmanlarıyla birlikte,
15 Evlerini gümüşle dolduran
Altın sahibi önderlerle birlikte.
16 Neden düşük bir çocuk gibi,
Gün yüzü görmemiş yavrular gibi toprağa gömülmedim?
17 Orada kötüler kargaşayı bırakır,
Yorgunlar rahat eder.
18 Tutsaklar huzur içinde yaşar,
Angaryacının sesini duymazlar.
19 Küçük de büyük de oradadır,
Köle efendisinden özgürdür.

20 "Niçin sıkıntı çekenlere ışık,
Acı içindekilere yaşam verilir?
21 Oysa onlar gelmeyen ölümü özler,
Onu define arar gibi ararlar;
22 Mezara kavuşunca
Neşeden coşar, sevinç bulurlar.
23 Neden yaşam verilir nereye gideceğini bilmeyen insana,
Çevresini Tanrı'nın çitle çevirdiği kişiye?
24 Çünkü iniltim ekmekten önce geliyor,
Su gibi dökülmekte feryadım.
25 Korktuğum,
Çekindiğim başıma geldi.
26 Huzur yok, sükûnet yok, rahat yok,
Yalnız kargaşa var."

Elifaz

4 Temanlı Elifaz şöyle yanıtladı:

2 "Biri sana bir şey söylemeye çalışsa gücenir misin?
Kim konuşmadan durabilir?
3 Evet, pek çoklarına sen ders verdin,
Zayıf elleri güçlendirdin,
4 Tökezleyeni senin sözlerin ayakta tuttu,
Titreyen dizleri sen pekiştirdin.
5 Ama şimdi senin başına gelince gücüne gidiyor,
Sana dokununca yılgınlığa düşüyorsun.
6 Senin güvendiğin Tanrı'dan korkun değil mi,
Umudun kusursuz yaşamında değil mi?

7 "Düşün biraz: Hangi suçsuz yok oldu,
Nerede doğrular yıkıma uğradı?
8 Benim gördüğüm kadarıyla, fesat sürenler,
Kötülük tohumu ekenler ektiklerini biçiyor.

3:21 Yer.8:3; Va.9:6

[9] Tanrı’nın soluğuyla yok oluyor,
Öfkesinin rüzgarıyla tükeniyorlar.
[10] Aslanın kükremesi, homurtusu kesildi,
Dişleri kırıldı genç aslanların.
[11] Aslan av bulamadığı için yok oluyor,
Dişi aslanın yavruları dağılıyor.

[12] “Bir söz gizlice erişti bana,
Fısıltısı kulağıma ulaştı.
[13] Gece rüyaların doğurduğu düşünceler içinde,
İnsanları ağır uyku bastığı zaman,
[14] Beni dehşet ve titreme aldı,
Bütün kemiklerimi sarstı.
[15] Önümden bir ruh geçti,
Tüylerim ürperdi.
[16] Durdu, ama ne olduğunu seçemedim.
Bir suret duruyordu gözümün önünde,
Çıt çıkmazken bir ses duydum:
[17] ‘Tanrı karşısında insan doğru olabilir mi?
Kendisini yaratanın karşısında temiz çıkabilir mi?
[18] Bakın, Tanrı kullarına güvenmez,
Meleklerinde hata bulur da,
[19] Çamur evlerde oturanlara,
Mayası toprak olanlara,
Güveden kolay ezilenlere mi güvenir?
[20] Ömürleri sabahtan akşama varmaz,
Kimse farkına varmadan sonsuza dek yok olurlar.
[21] İçlerindeki çadır ipleri çekilince,
Bilgelikten yoksun olarak ölüp giderler.’

5 “Haydi çağır, seni yanıtlayan çıkacak mı?
Meleklerin hangisine yöneleceksin?
[2] Aptalı üzüntü öldürür,
Budalayı kıskançlık bitirir.
[3] Ben aptalın kök saldığını görünce,
Hemen yurduna lanet ettim.
[4] Çocukları güvenlikten uzak,
Mahkeme kapısında ezilir,
Savunan çıkmaz.
[5] Ürününü açlar yer,
Dikenler arasındakini bile toplarlar;
Mallarını susamışlar[a] yutmak ister.
[6] Çünkü dert topraktan çıkmaz,
Sıkıntı yerden bitmez.
[7] Havaya uçuşan kıvılcımlar gibi
Sıkıntı çekmek için doğar insan.

[8] “Oysa ben Tanrı’ya yönelir,
Davamı O’na bırakırdım.
[9] Anlayamadığımız büyük işler,
Sayısız şaşılası işler yapan O’dur.
[10] Yeryüzüne yağmur yağdırır,
Tarlalara sular gönderir.
[11] Düşkünleri yükseltir,
Yaslıları esenliğe çıkarır.
[12] Kurnazların oyununu bozar,
Düzenlerini gerçekleştiremesinler diye.
[13] Bilgeleri kurnazlıklarında yakalar,
Düzenbazların oyunu son bulur.
[14] Gündüz karanlığa toslar,
Öğlen, geceymiş gibi el yordamıyla ararlar.
[15] Yoksulu onların kılıç gibi ağzından
Ve güçlünün elinden O kurtarır.

---

[a] 5:5 Süryanice ve Vulgata “Susamışlar”, Masoretik metin “Tuzak”. 5:13 1Ko.3:19

[16] Yoksul umutlanır,
Haksızlık ağzını kapar.

[17] "İşte, ne mutlu Tanrı'nın eğittiği insana!
Bu yüzden Her Şeye Gücü Yeten'in yola getirişini küçümseme.
[18] Çünkü O hem yaralar hem sarar,
O incitir, ama elleri sağaltır.
[19] Altı kez sıkıntıya düşsen seni kurtarır,
Yedinci kez de sana zarar vermez.
[20] Kıtlıkta ölümden,
Savaşta kılıçtan seni O koruyacak.
[21] Kamçılayan dillerden uzak kalacak,
Yıkım gelince korkmayacaksın.
[22] Yıkıma, açlığa gülüp geçecek,
Yabanıl hayvanlardan ürkmeyeceksin.
[23] Çünkü tarladaki taşlarla anlaşacaksın,
Yabanıl hayvanlar seninle barışacak.
[24] Çadırının güvenlik içinde olduğunu bilecek,
Yurdunu yoklayınca eksik bulmayacaksın.
[25] Çocuklarının çoğalacağını bileceksin,
Soyun ot gibi bitecek.
[26] Zamanında toplanan demetler gibi,
Mezara dinç gireceksin.

[27] "İşte araştırdık, doğrudur,
Onun için bunu dinle ve belle."

Eyüp

6 Eyüp şöyle yanıtladı:

[2] "Keşke üzüntüm tartılabilse,
Acım teraziye konabilseydi!
[3] Denizlerin kumundan ağır gelirdi,
Bu yüzden abuk sabuk konuştum.
[4] Çünkü Her Şeye Gücü Yeten'in okları içimde,
Ruhum onların zehirini içiyor,
Tanrı'nın dehşetleri karşıma dizildi.
[5] Otu olan yaban eşeği anırır mı,
Yemi olan öküz böğürür mü?
[6] Tatsız bir şey tuzsuz yenir mi,
Yumurta akında tat bulunur mu?
[7] Böyle yiyeceklere dokunmak istemiyorum,
Beni hasta ediyorlar.

[8] "Keşke dileğim yerine gelse,
Tanrı özlediğimi bana verse!
[9] Kerem edip beni ezse,
Elini çabuk tutup yaşam bağımı kesse!
[10] Yine avunur,
Amansız derdime karşın sevinirdim,
Çünkü Kutsal Olan'ın sözlerini yadsımadım.
[11] Gücüm nedir ki, bekleyeyim?
Sonum nedir ki, sabredeyim?
[12] Taş kadar güçlü müyüm,
Etim tunçtan* mı?
[13] Çaresiz kalınca
Kendimi kurtaracak gücüm mü olur?

[14] "Kederli insana dost sevgisi gerekir,
Her Şeye Gücü Yeten'den korkmaktan vaz geçse bile.
[15] Kardeşlerim kuru bir dere gibi

5:17 Özd.3:11-12; İbr.12:5-6

beni aldattı;
Hani gürül gürül akan dereler
vardır,
16 Eriyen buzlarla taşan,
Kar sularıyla beslenen,
17 Ama kurak mevsimde akmayan,
Sıcakta yataklarında tükenen
dereler...
İşte öyle aldattılar beni.
18-19 O dereler için kervanlar
yolundan sapar,
Çöle çıkıp yok olurlar.
Tema'nın kervanları su arar,
Saba'dan gelen yolcular umutla
bakar.
20 Ama oraya varınca umut
bağladıkları için utanır,
Hayal kırıklığına uğrarlar.
21 Artık siz de bir hiç oldunuz,
Dehşete kapılıp korkuyorsunuz.
22-23 'Benim için bir şey verin'
Ya da, 'Rüşvet verip
Beni düşmanın elinden kurtarın,
Acımasızların elinden alın'
dedim mi?

24 "Bana öğretin, susayım,
Yanlışımı gösterin.
25 Doğru söz acıdır!
Ama tartışmalarınız neyi
kanıtlıyor?
26 Sözlerimi düzeltmek mi
istiyorsunuz?
Çaresizin sözlerini boş laf mı
sayıyorsunuz?
27 Öksüzün üzerine kura çeker,
Arkadaşınızın üzerine pazarlık
ederdiniz.

28 "Şimdi lütfedip bana bakın,
Yüzünüze karşı yalan söyleyecek
değilim ya.
29 Bırakın artık, haksızlık etmeyin,
Bir daha düşünün, davamda
haklıyım.
30 Ağzımdan haksız bir söz
çıkıyor mu,
Damağım kötü niyeti ayırt
edemiyor mu?

7 "Yeryüzünde insan yaşamı
savaşı andırmıyor mu,
Günleri gündelikçinin günlerinden
farklı mı?
2 Gölgeyi özleyen köle,
Ücretini bekleyen gündelikçi gibi,
3 Miras olarak bana boş aylar verildi,
Payıma sıkıntılı geceler düştü.
4 Yatarken, 'Ne zaman kalkacağım'
diye düşünüyorum,
Ama gece uzadıkça uzuyor,
Gün doğana dek dönüp
duruyorum.
5 Bedenimi kurt, kabuk kaplamış,
Çatlayan derimden irin akıyor.

6 "Günlerim dokumacının
mekiğinden hızlı,
Umutsuz tükenmekte.
7 Ey Tanrı, yaşamımın bir soluk
olduğunu anımsa,
Gözüm bir daha mutluluk yüzü
görmeyecek.
8 Şu anda bana bakan gözler bir
daha beni görmeyecek,
Senin gözlerin üzerimde olacak,
Ama ben yok olacağım.
9 Bir bulutun dağılıp gitmesi gibi,
Ölüler diyarına inen bir daha
çıkmaz.
10 Bir daha evine dönmez,
Bulunduğu yer artık onu tanımaz.

11 "Bu yüzden sessiz kalmayacak,

İçimdeki sıkıntıyı dile getireceğim;
Canımın acısıyla yakınacağım.
12 Ben deniz ya da deniz canavarı
mıyım ki,
Başıma bekçi koydun?
13 Yatağım beni rahatlatır,
Döşeğim acılarımı dindirir diye
düşündüğümde,
14 Beni düşlerle korkutuyor,
Görümlerle yıldırıyorsun.
15 Öyle ki, boğulmayı,
Ölmeyi şu yaşama yeğliyorum.
16 Yaşamımdan tiksiniyor,
Sonsuza dek yaşamak
istemiyorum;
Çek elini benden, çünkü
günlerimin anlamı kalmadı.

17 "İnsan ne ki, onu büyütesin,
Üzerinde kafa yorasın,
18 Her sabah onu yoklayasın,
Her an onu sınayasın?
19 Gözünü üzerimden hiç
ayırmayacak mısın,
Tükürüğümü yutacak kadar bile
beni rahat bırakmayacak
mısın?
20 Günah işledimse, ne yaptım sana,
Ey insan gözcüsü?
Niçin beni kendine hedef seçtin?
Sana yük mü oldum?
21 Niçin isyanımı bağışlamaz,
Suçumu affetmezsin?
Çünkü yakında toprağa gireceğim,
Beni çok arayacaksın, ama ben
artık olmayacağım."

Bildat

8 Şuahlı Bildat şöyle yanıtladı:

2 "Ne zamana dek böyle
konuşacaksın?
Sözlerin sert rüzgar gibi.
3 Tanrı adaleti saptırır mı,
Her Şeye Gücü Yeten doğru olanı
çarpıtır mı?
4 Oğulların ona karşı günah işlediyse,
İsyanlarının cezasını vermiştir.
5 Ama sen gayretle Tanrı'yı arar,
Her Şeye Gücü Yeten'e
yalvarırsan,
6 Temiz ve doğruysan,
O şimdi bile senin için kolları
sıvayıp
Seni hak ettiğin yere geri
getirecektir.
7 Başlangıcın küçük olsa da,
Sonun büyük olacak.

8 "Lütfen, önceki kuşaklara sor,
Atalarının neler öğrendiğini iyice
araştır.
9 Çünkü biz daha dün doğduk, bir
şey bilmeyiz,
Yeryüzündeki günlerimiz sadece
bir gölge.
10 Onlar sana anlatıp öğretmeyecek,
İçlerindeki sözleri dile
getirmeyecek mi?

11 "Bataklık olmayan yerde kamış
biter mi?
Susuz yerde saz büyür mü?
12 Henüz yeşilken, kesilmeden,
Otlardan önce kururlar.
13 Tanrı'yı unutan herkesin sonu
böyledir,
Tanrısız insanın umudu böyle yok
olur.
14 Onun güvendiği şey kırılır,

7:17 Mez.8:4; 144:3

Dayanağı ise bir örümcek ağıdır.
[15] Örümcek ağına yaslanır, ama ağ
çöker,
Ona tutunur, ama ağ taşımaz.
[16] Tanrısızlar güneşte iyi sulanmış
bitkiyi andırır,
Dalları bahçenin üzerinden aşar;
[17] Kökleri taş yığınına sarılır,
Çakılların arasında yer aranır.
[18] Ama yerinden sökülürse,
Yeri, 'Seni hiç görmedim' diyerek
onu yadsır.
[19] İşte sevinci böyle son bulur,
Yerinde başka bitkiler biter.

[20] "Tanrı kusursuz insanı reddetmez,
Kötülük edenlerin elinden tutmaz.
[21] O senin ağzını yine gülüşle,
Dudaklarını sevinç haykırışıyla
dolduracaktır.
[22] Düşmanlarını utanç kaplayacak,
Kötülerin çadırı yok olacaktır."

Eyüp

9 Eyüp şöyle yanıtladı:

[2] "Biliyorum, gerçekten öyledir,
Ama Tanrı'nın önünde insan nasıl
haklı çıkabilir?
[3] Biri O'nunla tartışmak istese,
Binde bir bile O'na yanıt veremez.
[4] O'nun bilgisi derin, gücü eşsizdir,
Kim O'na direndi de ayakta kaldı?
[5] O dağları yerinden oynatır da,
Dağlar farkına varmaz,
Öfkeyle altüst eder onları.
[6] Dünyayı yerinden oynatır,
Direklerini titretir.
[7] Güneşe buyruk verir, doğmaz
güneş,
Yıldızları mühürler.
[8] O'dur tek başına gökleri geren,
Denizin dalgaları üzerinde
yürüyen.
[9] Büyük Ayı'yı, Oryon'u, Ülker'i,
Güney takımyıldızlarını yaratan
O'dur.
[10] Anlayamadığımız büyük işler,
Sayısız şaşılası işler yapan O'dur.
[11] İşte, yanımdan geçer, O'nu
göremem,
Geçip gider, farkına bile varmam.
[12] Evet, O avını kaparsa, kim O'nu
durdurabilir?
Kim O'na, 'Ne yapıyorsun'
diyebilir?
[13] Tanrı öfkesini dizginlemez,
Rahav'ın[a] yardımcıları bile
O'nun ayağına kapanır.

[14] "Nerde kaldı ki, ben O'na yanıt
vereyim,
O'nunla tartışmak için söz
bulayım?
[15] Haklı olsam da O'na yanıt
veremez,
Merhamet etmesi için yargıcıma
yalvarırdım ancak.
[16] O'nu çağırsam, O da bana yanıt
verseydi,
Yine de inanmazdım sesime kulak
verdiğine.
[17] O beni kasırgayla eziyor,
Nedensiz yaralarımı çoğaltıyor.
[18] Soluk almama izin vermiyor,
Ancak beni acıya doyuruyor.

---

[a] *9:13 "Rahav": Kenan efsanelerinde geçen kaos ve kötülük güçlerini simgeleyen bir deniz canavarı.*
9:9 Eyü.38:31-32; Amo.5:8

[19] Sorun güç sorunuysa, O güçlüdür!
Adalet sorunuysa, kim O'nu
mahkemeye çağırabilir?
[20] Suçsuz olsam ağzım beni suçlar,
Kusursuz olsam beni suçlu çıkarır.

[21] "Kusursuz olsam da kendime
aldırdığım yok,
Yaşamımı hor görüyorum.
[22] Hepsi bir, bu yüzden diyorum ki,
'O suçluyu da suçsuzu da yok
ediyor.'
[23] Kırbaç ansızın ölüm saçınca,
O suçsuzların sıkıntısıyla eğlenir.
[24] Dünya kötülerin eline verilmiş,
Yargıçların gözünü kapayan O'dur.
O değilse, kimdir?

[25] "Günlerim koşucudan çabuk,
İyilik görmeden geçmekte.
[26] Kamış sandal gibi kayıp gidiyor,
Avının üstüne süzülen kartal gibi.
[27] 'Acılarımı unutayım,
Üzgün çehremi değiştirip
gülümseyeyim' desem,
[28] Bütün dertlerimden yılarım,
Çünkü beni suçsuz saymayacağını
biliyorum.
[29] Madem suçlanacağım,
Neden boş yere uğraşayım?
[30] Sabun otuyla yıkansam,
Ellerimi kül suyuyla temizlesem,
[31] Beni yine pisliğe batırırsın,
Giysilerim bile benden tiksinir.
[32] O benim gibi bir insan değil ki,
O'na yanıt vereyim,
Birlikte mahkemeye gideyim.
[33] Keşke aramızda bir hakem olsa da,
Elini ikimizin üstüne koysa!
[34] Tanrı sopasını üzerimden
kaldırsın,
Dehşeti beni yıldırmasın.
[35] O zaman konuşur, O'ndan
korkmazdım,
Ama bu durumda bir şey
yapamam.

10 "Yaşamımdan usandım,
Özgürce yakınacak,
İçimdeki acıyla konuşacağım.
[2] Tanrı'ya: Beni suçlama diyeceğim,
Ama söyle, niçin benimle
çekişiyorsun.
[3] Hoşuna mı gidiyor gaddarlık
etmek,
Kendi ellerinin emeğini reddedip
Kötülerin tasarılarını onaylamak?
[4] Sende insan gözü mü var?
İnsanın gördüğü gibi mi
görüyorsun?
[5] Günlerin ölümlü birinin günleri
gibi,
Yılların insanın yılları gibi mi ki,
[6] Suçumu arıyor,
Günahımı araştırıyorsun?
[7] Kötü olmadığımı,
Senin elinden beni kimsenin
kurtaramayacağını biliyorsun.

[8] "Senin ellerin bana biçim verdi,
beni yarattı,
Şimdi dönüp beni yok mu
edeceksin?
[9] Lütfen anımsa, balçık gibi bana
sen biçim verdin,
Beni yine toprağa mı
döndüreceksin?
[10] Beni süt gibi dökmedin mi,
Peynir gibi katılaştırmadın mı?
[11] Bana et ve deri giydirdin,
Beni kemiklerle, sinirlerle ördün.
[12] Bana yaşam verdin, sevgi
gösterdin,
İlgin ruhumu korudu.

13 "Ama bunları yüreğinde gizledin,
Biliyorum aklındakini:
14 Günah işleseydim, beni gözlerdin,
Suçumu cezasız bırakmazdın.
15 Suçluysam, vay başıma!
Suçsuzken bile başımı
kaldıramıyorum,
Çünkü utanç doluyum, çaresizim.
16 Başımı kaldırsam, aslan gibi beni
avlar,
Şaşılası gücünü yine gösterirsin
üstümde.
17 Bana karşı yeni tanıklar çıkarır,
Öfkeni artırırsın.
Orduların dalga dalga üzerime
geliyor.

18 "Niçin doğmama izin verdin?
Keşke ölseydim, hiçbir göz beni
görmeden!
19 Hiç var olmamış olurdum,
Rahimden mezara taşınırdım.
20 Birkaç günlük ömrüm kalmadı mı?
Beni rahat bırak da biraz yüzüm
gülsün;
21 Dönüşü olmayan yere gitmeden
önce,
Karanlık ve ölüm gölgesi diyarına,
22 Zifiri karanlık diyarına,
Ölüm gölgesi, kargaşa diyarına,
Aydınlığın karanlığı andırdığı
yere."

Sofar

11 Naamalı Sofar şöyle yanıtladı:

2 "Bunca söz yanıtsız mı kalsın?
Çok konuşan haklı mı sayılsın?
3 Saçmalıkların karşısında sussun
mu insanlar?
Sen alay edince kimse seni
utandırmasın mı?
4 Tanrı'ya, 'İnancım arıdır' diyorsun,
'Senin gözünde temizim.'
5 Ama keşke Tanrı konuşsa,
Sana karşı ağzını açsa da,
6 Bilgeliğin sırlarını bildirse!
Çünkü bilgelik çok yönlüdür.
Bil ki, Tanrı günahlarından
bazılarını unuttu bile.

7 "Tanrı'nın derin sırlarını
anlayabilir misin?
Her Şeye Gücü Yeten'in sınırlarına
ulaşabilir misin?
8 Onlar gökler kadar yüksektir, ne
yapabilirsin?
Ölüler diyarından derindir, nasıl
anlayabilirsin?
9 Ölçüleri yeryüzünden uzun,
Denizden geniştir.

10 "Gelip seni hapsetse, mahkemeye
çağırsa,
Kim O'na engel olabilir?
11 Çünkü O yalancıları tanır,
Kötülüğü görür de dikkate
almaz mı?
12 Ne zaman yaban eşeği insan
doğurursa,
Aptal da o zaman sağduyulu olur.

13 "O'na yüreğini adar,
Ellerini açarsan,
14 İşlediğin günahı kendinden
uzaklaştırır,
Çadırında haksızlığa yer
vermezsen,
15 Utanmadan başını kaldırır,
Sağlam ve korkusuz olabilirsin.
16 Sıkıntılarını unutur,
Akıp gitmiş sular gibi anarsın
onları.
17 Yaşamın öğlen güneşinden daha

parlak olur,
Karanlık sabaha döner.
[18] Güven duyarsın, çünkü umudun
olur,
Çevrene bakıp güvenlik içinde
yatarsın.
[19] Uzanırsın, korkutan olmaz,
Birçokları senden lütuf diler.
[20] Ama kötülerin gözlerinin feri
sönecek,
Kaçacak yer bulamayacaklar,
Tek umutları son soluklarını
vermek olacak."

Eyüp

12 Eyüp şöyle yanıtladı:

[2] "Kendinizi birşey sandığınız belli,
Ama bilgelik de sizinle birlikte
ölecek!
[3] Sizin kadar benim de aklım var,
Sizden aşağı kalmam.
Kim bilmez bunları?

[4] "Gülünç oldum dostlarıma,
Ben ki, Tanrı'ya yakarırdım,
yanıtlardı beni.
Doğru ve kusursuz adam gülünç
oldu.
[5] Kaygısızlar felaketi küçümser,
Ayağı kayanı umursamaz.
[6] Soyguncuların çadırlarında
rahatlık var,
Tanrı'yı gazaba getirenler güvenlik
içinde,
Tanrı'ya değil, kendi bileklerine
güveniyorlar.

[7] "Ama şimdi sor hayvanlara, sana
öğretsinler,
Gökte uçan kuşlara sor, sana
anlatsınlar,
[8] Toprağa söyle, sana öğretsin,
Denizdeki balıklara sor, sana bilgi
versinler.
[9] Hangisi bilmez
Bunu RAB'bin yaptığını?
[10] Her yaratığın canı,
Bütün insanlığın soluğu O'nun
elindedir.
[11] Damağın yemeği tattığı gibi
Kulak da sözleri denemez mi?
[12] Bilgelik yaşlılarda,
Akıl uzun yaşamdadır.

[13] "Bilgelik ve güç Tanrı'ya özgüdür,
O'ndadır öğüt ve akıl.
[14] O'nun yıktığı onarılamaz,
O'nun hapsettiği kişi özgür
olamaz.
[15] Suları tutarsa, kuraklık olur,
Salıverirse dünyayı sel götürür.
[16] Güç ve zafer O'na aittir,
Aldanan da aldatan da O'nundur.
[17] Danışmanları çaresiz kılar,
Yargıçları çıldırtır.
[18] Kralların bağladığı bağı çözer,
Bellerine kuşak bağlar.
[19] Kâhinleri* çaresiz kılar,
Koltuklarında yıllananları devirir.
[20] Güvenilir danışmanları susturur,
Yaşlıların aklını alır.
[21] Rezalet saçar soylular üzerine,
Güçlülerin kuşağını gevşetir.
[22] Karanlıkların derin sırlarını açar,
Ölüm gölgesini aydınlığa çıkarır.
[23] Ulusları büyütür, ulusları yok eder,
Ulusları genişletir, ulusları sürgün
eder.
[24] Dünya önderlerinin aklını

12:21,24 Mez.107:40

başından alır,
Yolu izi belirsiz bir çölde dolaştırır
onları.
25 Karanlıkta el yordamıyla yürür,
ışık yüzü görmezler;
Sarhoş gibi dolaştırır onları.

13 "İşte, gözlerim her şeyi gördü,
Kulağım duydu, anladı.
2 Sizin bildiğinizi ben de biliyorum,
Sizden aşağı kalmam.
3 Ama ben Her Şeye Gücü Yeten'le
konuşmak,
Davamı Tanrı'yla tartışmak
istiyorum.
4 Sizlerse yalan düzüyorsunuz,
Hepiniz değersiz hekimlersiniz.
5 Keşke büsbütün sussanız!
Sizin için bilgelik olurdu bu.
6 Şimdi davamı dinleyin,
Yakınmama kulak verin.
7 Tanrı adına haksızlık mı
edeceksiniz?
O'nun adına yalan mı
söyleyeceksiniz?
8 O'nun tarafını mı tutacaksınız?
Tanrı'nın davasını mı
savunacaksınız?
9 Sizi sorguya çekerse, iyi mi olur?
İnsanları aldattığınız gibi O'nu da
mı aldatacaksınız?
10 Gizlice O'nun tarafını tutarsanız,
Kuşkusuz sizi azarlar.
11 O'nun görkemi sizi yıldırmaz mı?
Dehşeti üzerinize düşmez mi?
12 Anlattıklarınız kül kadar
değersizdir,
Savunduklarınızsa çamurdan
farksız.

13 "Susun, bırakın ben konuşayım,
Başıma ne gelirse gelsin.
14 Hayatım tehlikeye girecekse
girsin,
Canım zora düşecekse düşsün.
15 Beni öldürecek, umudum kalmadı[a],
Hiç olmazsa yürüdüğüm yolun
doğruluğunu yüzüne karşı
savunayım.
16 Aslında bu benim kurtuluşum
olacak,
Çünkü tanrısız bir adam O'nun
karşısına çıkamaz.
17 Sözlerimi iyi dinleyin,
Kulaklarınızdan çıkmasın
söyleyeceklerim.
18 İşte davamı hazırladım,
Haklı çıkacağımı biliyorum.
19 Kim suçlayacak beni?
Biri varsa susar, son soluğumu
veririm.

20 "Yalnız şu iki şeyi lütfet, Tanrım,
O zaman kendimi senden
gizlemeyeceğim:
21 Elini üstümden çek
Ve dehşetinle beni yıldırma.
22 Sonra beni çağır, yanıtlayayım,
Ya da bırak ben konuşayım, sen
yanıtla.
23 Suçlarım, günahlarım ne kadar?
Bana suçumu, günahımı göster.
24 Niçin yüzünü gizliyorsun,
Beni düşman[b] gibi görüyorsun?

---

[a] *13:15 "Beni öldürecek, umudum kalmadı" ya da "Beni öldürse bile O'na güvenim sarsılmaz."*

[b] *13:24 İbranice "Düşman" sözcüğü "Eyüp" sözcüğünü çağrıştırıyor, bu yolla bir söz sanatı yapılmış.*

[25] Rüzgarın sürüklediği yaprağa
dönmüşüm,
Beni mi korkutacaksın?
Kuru samanı mı kovalayacaksın?
[26] Çünkü hakkımda acı şeyler
yazıyor,
Gençliğimde işlediğim günahları
bana miras veriyorsun.
[27] Ayaklarımı tomruğa vuruyor,
Yollarımı gözetliyor,
İzimi sürüyorsun.

[28] "Oysa insan telef olmuş, çürük bir
şey,
Güve yemiş giysi gibidir.

14

"İnsanı kadın doğurur,
Günleri sayılı ve sıkıntı
doludur.
[2] Çiçek gibi açıp solar,
Gölge gibi gelip geçer.
[3] Gözlerini böyle birine mi
dikiyorsun,
Yargılamak için önüne
çağırıyorsun?
[4] Kim temizi kirliden çıkarabilir?
Hiç kimse!
[5] Madem insanın günleri
belirlenmiş,
Aylarının sayısı saptanmış,
Sınır koymuşsun, öteye geçemez;
[6] Gözünü ondan ayır da,
Çalışma saatini dolduran
gündelikçi gibi rahat etsin.

[7] "Oysa bir ağaç için umut vardır,
Kesilse, yeniden sürgün verir,
Eksilmez filizleri.
[8] Kökü yerde kocasa,
Kütüğü toprakta ölse bile,
[9] Su kokusu alır almaz filizlenir,
Bir fidan gibi dal budak salar.
[10] İnsan ise ölüp yok olur,
Son soluğunu verir ve her şey
biter.
[11] Suyu akıp giden göl
Ya da kuruyan ırmak nasıl çöle
dönerse,
[12] İnsan da öyle, yatar, bir daha
kalkmaz,
Gökler yok oluncaya dek
uyanmaz,
Uyandırılmaz.

[13] "Keşke beni ölüler diyarına
gizlesen,
Öfken geçinceye dek saklasan,
Bana bir süre versen de, beni sonra
anımsasan.
[14] İnsan ölür de dirilir mi?
Başka biri nöbetimi devralıncaya
dek
Savaş boyunca umutla beklerdim.
[15] Sen çağırırdın, ben yanıtlardım,
Ellerinle yaptığın yaratığı özlerdin.
[16] O zaman adımlarımı sayar,
Günahımın hesabını tutmazdın.
[17] İsyanımı torbaya koyup mühürler,
Suçumu örterdin.

[18] "Ama dağın yıkılıp çöktüğü,
Kayanın yerinden taşındığı,
[19] Suyun taşı aşındırdığı,
Selin toprağı sürükleyip götürdüğü
gibi,
İnsanın umudunu yok ediyorsun.
[20] Onu hep yenersin, yok olup gider,
Çehresini değiştirir, uzağa
gönderirsin.
[21] Oğulları saygı görür, onun haberi
olmaz,
Aşağılanırlar, anlamaz.
[22] Ancak kendi canının acısını duyar,
Yalnız kendisi için yas tutar."

Elifaz

15 Temanlı Elifaz şöyle yanıtladı:
2 "Bilge kişi boş sözlerle
yanıtlar mı,
Karnını doğu rüzgarıyla
doldurur mu?
3 Boş sözlerle tartışır,
Yararsız söylevler verir mi?
4 Tanrı korkusunu bile ortadan
kaldırıyor,
Tanrı'nın huzurunda düşünmeyi
engelliyorsun.
5 Çünkü suçun ağzını kışkırtıyor,
Hilekârların diliyle konuşuyorsun.
6 Kendi ağzın seni suçluyor, ben
değil,
Dudakların sana karşı tanıklık
ediyor.

7 "İlk doğan insan sen misin?
Yoksa dağlardan önce mi var
oldun?
8 Tanrı'nın sırrını mı dinledin de,
Yalnız kendini bilge görüyorsun?
9 Senin bildiğin ne ki, biz
bilmeyelim?
Senin anladığın ne ki, bizde
olmasın?
10 Bizde ak saçlı da yaşlı da var,
Babandan bile yaşlı.
11 Az mı geliyor Tanrı'nın avutması
sana,
Söylediği yumuşak sözler?
12 Niçin yüreğin seni sürüklüyor,
Gözlerin parıldıyor,
13 Tanrı'ya öfkeni gösteriyorsun,
Ağzından böyle sözler dökülüyor?

14 "İnsan gerçekten temiz olabilir mi?
Kadından doğan biri doğru
olabilir mi?
15 Tanrı meleklerine güvenmiyorsa,
Gökler bile O'nun gözünde temiz
değilse,
16 Haksızlığı su gibi içen
İğrenç, bozuk insana mı
güvenecek?

17 "Dinle beni, sana açıklayayım,
Gördüğümü anlatayım,
18 Bilgelerin atalarından öğrenip
bildirdiği,
Gizlemediği gerçekleri;
19 O atalar ki, ülke yalnız onlara
verilmişti,
Aralarına henüz yabancı
girmemişti.
20 Kötü insan yaşamı boyunca
kıvranır,
Zorbaya ayrılan yıllar sayılıdır.
21 Dehşet sesleri kulağından eksilmez,
Esenlik içindeyken soyguncunun
saldırısına uğrar.
22 Karanlıktan kurtulabileceğine
inanmaz,
Kılıç onu gözler.
23 'Nerede?' diyerek ekmek ardınca
dolaşır,
Karanlık günün yanıbaşında
olduğunu bilir.
24 Acı ve sıkıntı onu yıldırır,
Savaşa hazır bir kral gibi onu
yener.
25 Çünkü Tanrı'ya el kaldırmış,
Her Şeye Gücü Yeten'e meydan
okumuş,
26 Kalın, yumrulu kalkanıyla
O'na inatla saldırmıştı.

27 "Yüzü semirdiği,
Göbeği yağ bağladığı halde,
28 Yıkılmış kentlerde,

Taş yığınına dönmüş oturulmaz
evlerde oturacak,
29 Zengin olmayacak, serveti
tükenecek,
Malları ülkeye yayılmayacaktır.
30 Karanlıktan kaçamayacak,
Filizlerini alev kurutacak,
Tanrı'nın ağzından çıkan solukla
yok olacaktır.
31 Boş şeye güvenerek kendini
aldatmasın,
Çünkü ödülü boşluk olacaktır.
32 Gününden önce işi tamamlanacak,
Dalı yeşermeyecektir.
33 Asma gibi koruğunu dökecek,
Zeytin ağacı gibi çiçeğini
dağıtacaktır.
34 Çünkü tanrısızlar sürüsü kısır olur,
Rüşvetçilerin çadırlarını ateş yakıp
yok eder.
35 Fesada gebe kalıp kötülük
doğururlar,
İçleri yalan doludur."

Eyüp

16 Eyüp şöyle yanıtladı:
2 "Buna benzer çok şey duydum,
Oysa siz avutmuyor, sıkıntı
veriyorsunuz.
3 Boş sözleriniz hiç sona ermeyecek
mi?
Nedir derdiniz, boyuna karşılık
veriyorsunuz?
4 Yerimde siz olsaydınız,
Ben de sizin gibi konuşabilirdim;
Size karşı güzel sözler dizer,
Başımı sallayabilirdim.
5 Ağzımdan çıkan sözlerle
yüreklendirir,
Dudaklarımdan dökülen avutucu
sözlerle yatıştırırdım sizi.

6 "Konuşsam bile acım dinmez,
Sussam ne değişir?
7 Ey Tanrı, beni tükettin,
Bütün ev halkımı dağıttın.
8 Beni sıkıp buruşturdun, bana karşı
tanık oldu bu;
Zayıflığım kalkmış tanıklık ediyor
bana karşı.
9 Tanrı öfkeyle saldırıp parçalıyor
beni,
Dişlerini gıcırdatıyor bana,
Düşmanım gözlerini üzerime
dikiyor.
10 İnsanlar bana dudak büküyor,
Aşağılayarak tokat atıyor,
Birleşiyorlar bana karşı.
11 Tanrı haksızlara teslim ediyor beni,
Kötülerin kucağına atıyor.
12 Ben rahat yaşıyordum, ama Tanrı
paraladı beni,
Boynumdan tutup yere çaldı.
Beni hedef yaptı kendine.
13 Okçuları beni kuşatıyor,
Acımadan böbreklerimi deşiyor,
Ödümü yerlere döküyor.
14 Bedenimde gedik üstüne gedik
açıyor,
Dev gibi üzerime saldırıyor.

15 "Giymek için çul diktim,
Gururumu ayak altına aldım.
16 Ağlamaktan yüzüm kızardı,
Gözlerimin altı morardı.
17 Yine de ellerim şiddetten uzak,
Duam içtendir.

18 "Ey toprak, kanımı örtme,

15:35 Mez.7:14; Yşa.59:4

Feryadım asla dinmesin.
[19] Daha şimdiden tanığım göklerde,
Beni savunan yücelerdedir.
[20] Dostlarım benimle eğleniyor,
Gözlerim Tanrı'ya yaş döküyor;
[21] Tanrı kendisiyle insan arasında
İnsanoğluyla komşusu arasında
hak arasın diye.

[22] "Çünkü birkaç yıl sonra,
Dönüşü olmayan yolculuğa
çıkacağım.

17 "Yaşama gücüm tükendi,
günlerim kısaldı,
Mezar gözlüyor beni.
[2] Çevremi alaycılar kuşatmış,
Gözümü onların aşağılamasıyla
açıp kapıyorum.

[3] "Ey Tanrı, kefilim ol kendine karşı,
Başka kim var bana güvence
verecek?
[4] Çünkü onların aklını anlayışa
kapadın,
Bu yüzden onları zafere
kavuşturmayacaksın.
[5] Para için dostlarını satan adamın
Çocuklarının gözünün feri söner.

[6] "Tanrı beni insanların diline
düşürdü,
Yüzüme tükürmekteler.
[7] Kederden gözümün feri söndü,
Kollarım bacaklarım çırpı gibi.
[8] Dürüst insanlar buna şaşıyor,
Suçsuzlar tanrısızlara saldırıyor.
[9] Doğrular kendi yolunu tutuyor,
Elleri temiz olanlar gittikçe
güçleniyor.

[10] "Ama siz, hepiniz gelin yine
deneyin!
Aranızda bir bilge bulamayacağım.
[11] Günlerim geçti, tasarılarım,
Dileklerim suya düştü.
[12] Bu insanlar geceyi gündüze
çeviriyorlar,
Karanlığa 'Işık yakındır' diyorlar.
[13] Ölüler diyarını evim diye
gözlüyorsam,
Yatağımı karanlığa seriyorsam,
[14] Çukura 'Babam',
Kurda 'Annem, kızkardeşim'
diyorsam,
[15] Umudum nerede?
Kim benim için umut görebilir?
[16] Umut benimle ölüler diyarına mı
inecek?
Toprağa birlikte mi gireceğiz?"

Bildat

18 Şuahlı Bildat şöyle yanıtladı:
[2] "Ne zaman bitecek bu sözler?
Biraz anlayışlı olun da konuşalım.
[3] Niçin hayvan yerine konuyoruz,
Gözünüzde aptal sayılıyoruz?
[4] Sen kendini öfkenle paralıyorsun,
Senin uğruna dünyadan vaz mı
geçilecek?
Kayalar yerini mi değiştirecek?

[5] "Evet, kötünün ışığı sönecek,
Ateşinin alevi parlamayacak.
[6] Çadırındaki ışık karanlığa
dönecek,
Yanındaki kandil sönecek.
[7] Adımlarının gücü zayıflayacak,
Kurduğu düzene kendi düşecek.
[8] Ayakları onu ağa götürecek,
Kendi ayağıyla tuzağa basacak.
[9] Topuğu kapana girecek,
Tuzak onu kapacak.

[10] Toprağa gizlenmiş bir ilmek,
Yoluna koyulmuş bir kapan
bekliyor onu.
[11] Dehşet saracak onu her yandan,
Her adımında onu kovalayacak.
[12] Gücünü kıtlık kemirecek,
Tökezleyince, felaket yanında
bitiverecek.
[13] Derisini hastalık yiyecek,
Kollarıyla bacaklarını ölüm
yutacak.
[14] Güvenli çadırından atılacak,
Dehşet kralının önüne
sürüklenecek.
[15] Çadırında ateş oturacak[a],
Yurdunun üzerine kükürt
saçılacak.
[16] Kökleri dipten kuruyacak,
Dalları üstten solacak.
[17] Ülkede anısı yok olacak,
Adı dünyadan silinecek.
[18] Işıktan karanlığa sürülecek,
Dünyadan kovulacak.
[19] Ne çocuğu ne torunu kalacak halkı
arasında,
Yaşadığı yerde kimsesi
kalmayacak.
[20] Batıdakiler onun yıkımına şaşacak,
Doğudakiler dehşet içinde
bakacak.
[21] Evet, kötülerin yaşamı işte böyle
son bulur,
Tanrı'yı tanımayanların varacağı
yer budur."

Eyüp

19 Eyüp şöyle yanıtladı:

[2] "Ne zamana dek beni üzecek,
Sözlerinizle ezeceksiniz?
[3] On kez oldu beni aşağılıyor,
Hiç utanmadan saldırıyorsunuz.
[4] Yanlış yola sapmışsam,
Bu benim suçum.
[5] Kendinizi gerçekten benden üstün
görüyor,
Utancımı bana karşı
kullanıyorsanız,
[6] Bilin ki, Tanrı bana haksızlık yaptı,
Beni ağıyla kuşattı.

[7] "İşte, 'Zorbalık bu!' diye
haykırıyorum, ama yanıt yok,
Yardım için bağırıyorum, ama
adalet yok.
[8] Yoluma set çekti, geçemiyorum,
Yollarımı karanlığa boğdu.
[9] Üzerimden onurumu soydu,
Başımdaki tacı kaldırdı.
[10] Her yandan yıktı beni, tükendim,
Umudumu bir ağaç gibi kökünden
söktü.
[11] Öfkesi bana karşı alev alev
yanıyor,
Beni hasım sayıyor.
[12] Orduları üstüme üstüme geliyor,
Bana karşı rampalar yapıyor,
Çadırımın çevresinde ordugah
kuruyorlar.

[13] "Kardeşlerimi benden uzaklaştırdı,
Tanıdıklarım bana büsbütün
yabancılaştı.
[14] Akrabalarım uğramaz oldu,
Yakın dostlarım beni unuttu.
[15] Evimdeki konuklarla hizmetçiler
Beni yabancı sayıyor,
Garip oldum gözlerinde.
[16] Kölemi çağırıyorum, yanıtlamıyor,
Dil döksem bile.

---

[a] *18:15 "Ateş oturacak" ya da "Hiç bir şey kalmayacak."*

[17] Soluğum karımı tiksindiriyor,
Kardeşlerim benden iğreniyor.
[18] Çocuklar bile beni küçümsüyor,
Ayağa kalksam benimle
eğleniyorlar.
[19] Bütün yakın dostlarım benden
iğreniyor,
Sevdiklerim yüz çeviriyor.
[20] Bir deri bir kemiğe döndüm,
Ölümün eşiğine geldim.

[21] "Ey dostlarım, acıyın bana, siz
acıyın,
Çünkü Tanrı'nın eli vurdu bana.
[22] Neden Tanrı gibi siz de beni
kovalıyor,
Etime doymuyorsunuz?

[23] "Keşke şimdi sözlerim yazılsa,
Kitaba geçseydi,
[24] Demir kalemle, kurşunla
Sonsuza dek kalsın diye kayaya
kazılsaydı!
[25] Oysa ben kurtarıcımın
yaşadığını,
Sonunda yeryüzüne geleceğini
biliyorum.
[26] Derim yok olduktan sonra,
Yeni bedenimle[a] Tanrı'yı
göreceğim.
[27] O'nu kendim göreceğim,
Kendi gözlerimle, başkası değil.
Yüreğim bayılıyor bağrımda!
[28] Eğer, 'Sıkıntının kökü onda olduğu
için
Onu kovalım' diyorsanız,
[29] Kılıçtan korkmalısınız,
Çünkü kılıç cezası öfkeli olur,
O zaman adaletin var olduğunu
göreceksiniz."

Sofar

20 Naamalı Sofar şöyle yanıtladı:
[2] "Sıkıntılı düşüncelerim beni yanıt
vermeye zorluyor,
Bu yüzden çok heyecanlıyım.
[3] Beni utandıran bir azar işitiyorum,
Anlayışım yanıt vermemi
gerektiriyor.

[4] "Bilmiyor musun eskiden beri,
İnsan dünyaya geldiğinden beri,
[5] Kötünün zafer çığlığı kısadır,
Tanrısızın sevinciyse bir anlıktır.
[6] Boyu göklere erişse,
Başı bulutlara değse bile,
[7] Sonsuza dek yok olacak, kendi
pisliği gibi;
Onu görmüş olanlar, 'Nerede o?'
diyecekler.
[8] Düş gibi uçacak, bir daha
bulunamayacak,
Gece görümü gibi yok olacak.
[9] Kendisini görmüş olan gözler bir
daha onu görmeyecek,
Yaşadığı yerde artık
görünmeyecektir.
[10] Çocukları yoksulların lütfunu
dileyecek,
Malını kendi eliyle geri verecektir.
[11] Kemiklerini dolduran gençlik ateşi
Kendisiyle birlikte toprakta
yatacak.

[12] "Kötülük ağzında tatlı gözükse,
Onu dilinin altına gizlese bile,
[13] Tutsa, bırakmasa,
Damağının altına saklasa bile,
[14] Yediği yiyecek midesinde

---

[a] *19:26 "Yeni bedenimle" ya da "Etim olmadan."*

ekşiyecek,
İçinde kobra zehirine dönüşecek.
15 Yuttuğu servetleri kusacak,
Tanrı onları midesinden çıkaracak.
16 Kobra zehiri emecek,
Engereğin zehir dişi onu
öldürecek.
17 Akarsuların, bal ve ayran akan
derelerin
Sefasını süremeyecek.
18 Zahmetle kazandığını
Yemeden geri verecek,
Elde ettiği kazancın tadını
çıkaramayacak.
19 Çünkü yoksulları ezip yüzüstü
bıraktı,
Kendi yapmadığı evi zorla aldı.

20 "Hırsı yüzünden rahat nedir
bilmedi,
Serveti onu kurtaramayacak.
21 Yediğinden artakalan olmadı,
Bu yüzden bolluğu uzun
sürmeyecek.
22 Varlık içinde yokluk çekecek,
Sıkıntı tepesine binecek.
23 Karnını tıka basa doyurduğunda,
Tanrı kızgın öfkesini ondan
çıkaracak,
Üzerine gazap yağdıracak.
24 Demir silahtan kaçacak olsa,
Tunç* ok onu delip geçecek.
25 Çekilince ok sırtından,
Parıldayan ucu ödünden çıkacak,
Dehşet çökecek üzerine.
26 Koyu karanlık onun hazinelerini
gözlüyor.
Körüklenmemiş ateş onu yiyip
bitirecek,
Çadırında artakalanı tüketecek.
27 Suçunu gökler açığa çıkaracak,
Yeryüzü ona karşı ayaklanacak.
28 Varlığını seller,
Azgın sular götürecek Tanrı'nın
öfkelendiği gün.
29 Budur kötünün Tanrı'dan aldığı
pay,
Budur Tanrı'nın ona verdiği
miras."

Eyüp

21 Eyüp şöyle yanıtladı:
2 "Sözümü dikkatle dinleyin,
Bana verdiğiniz avuntu bu olsun.
3 Bırakın ben de konuşayım,
Ben konuştuktan sonra alay edin.

4 "Yakınmam insana mı karşı?
Niçin sabırsızlanmayayım?
5 Bana bakın da şaşın,
Elinizi ağzınıza koyun.
6 Bunu düşündükçe içimi korku
sarıyor,
Bedenimi titreme alıyor.
7 Kötüler niçin yaşıyor,
Yaşlandıkça güçleri artıyor?
8 Çocukları sapasağlam çevrelerinde,
Soyları gözlerinin önünde.
9 Evleri güvenlik içinde, korkudan
uzak,
Tanrı'nın sopası onlara
dokunmuyor.
10 Boğalarının çiftleşmesi hiç boşa
çıkmaz,
İnekleri hep doğurur, hiç düşük
yapmaz.
11 Çocuklarını sürü gibi salıverirler,
Yavruları oynaşır.
12 Tef ve lir eşliğinde şarkı söyler,
Ney sesiyle eğlenirler.
13 Ömürlerini bolluk içinde geçirir,
Esenlik içinde ölüler diyarına
inerler.

14 Tanrı'ya, 'Bizden uzak dur!'
derler,
'Yolunu ögrenmek istemiyoruz.
15 Her Şeye Gücü Yeten kim ki, O'na
kulluk edelim?
Ne kazancımız olur O'na dua
etsek?'
16 Ama zenginlikleri kendi ellerinde
değil.
Kötülerin öğüdü benden uzak
olsun.

17 "Kaç kez kötülerin kandili söndü,
Başlarına felaket geldi,
Tanrı öfkelendiğinde paylarına
düşen kederi verdi?
18 Kaç kez rüzgarın sürüklediği
saman gibi,
Kasırganın uçurduğu saman çöpü
gibi oldular?
19 'Tanrı babaların cezasını
çocuklarına çektirir'
diyorsunuz,
Kendilerine çektirsin de bilsinler
nasıl olduğunu.
20 Yıkımlarını kendi gözleriyle
görsünler,
Her Şeye Gücü Yeten'in gazabını
içsinler.
21 Çünkü sayılı ayları sona erince
Geride bıraktıkları aileleri için
niye kaygı çeksinler?

22 "En yüksektekileri bile yargılayan
Tanrı'ya
Kim akıl öğretebilir?
23 Biri gücünün doruğunda ölür,
Büsbütün rahat ve kaygısız.
24 Bedeni iyi beslenmiş,
İlikleri dolu.
25 Ötekiyse acı içinde ölür,
İyilik nedir hiç tatmamıştır.
26 Toprakta birlikte yatarlar,
Üzerlerini kurt kaplar.

27 "Bakın, düşüncelerinizi,
Bana zarar vermek için kurduğunuz
düzenleri biliyorum.
28 'Büyük adamın evi nerede?'
diyorsunuz,
'Kötülerin çadırları nerede?'
29 Yolculara hiç sormadınız mı?
Anlattıklarına kulak asmadınız mı?
30 Felaket günü kötü insan
esirgenir,
Gazap günü ona kurtuluş yolu
gösterilir.
31 Kim davranışını onun yüzüne
vurur?
Kim yaptığının karşılığını ona
ödetir?
32 Mezarlığa taşınır,
Kabri başında nöbet tutulur.
33 Vadi toprağı tatlı gelir ona,
Herkes ardından gider,
Önüsıra gidenlerse sayısızdır.

34 "Boş laflarla beni nasıl
avutursunuz?
Yanıtlarınızdan çıkan tek sonuç
yalandır."

Elifaz

22 Temanlı Elifaz şöyle
yanıtladı:

2 "İnsan Tanrı'ya yararlı olabilir mi?
Bilge kişinin bile O'na yararı
dokunabilir mi?
3 Doğruluğun Her Şeye Gücü

22:2-3 Eyü.35:6-8

Yeten'e ne zevk verebilir,
Kusursuz yaşamın O'na ne kazanç
sağlayabilir?
4 Seni azarlaması, dava etmesi
O'ndan korktuğun için mi?
5 Kötülüğün büyük,
Günahların sonsuz değil mi?
6 Çünkü kardeşlerinden nedensiz
rehin alıyor,
Onları soyuyordun.
7 Yorguna su içirmedin,
Açtan ekmeği esirgedin;
8 Ülkeye bileğinle sahip oldun,
Saygın biri olarak orada yaşadın.
9 Dul kadınları eli boş çevirdin,
Öksüzlerin kolunu kanadını kırdın.
10 Bu yüzden her yanın tuzaklarla
çevrili,
Ansızın gelen korkuyla yılıyorsun,
11 Her şey kararıyor, göremez
oluyorsun,
Seller altına alıyor seni.

12 "Tanrı göklerin yükseklerinde
değil mi?
Yıldızlara bak, ne kadar
yüksekteler!
13 Sen ise, 'Tanrı ne bilir?' diyorsun,
'Zifiri karanlığın içinden
yargılayabilir mi?
14 Koyu bulutlar O'na engeldir,
göremez,
Gökkubbenin üzerinde dolaşır.'
15 Kötülerin yürüdüğü
Eski yolu mu tutacaksın?
16 Onlar ki, vakitleri gelmeden
çekilip alındılar,
Temellerini sel bastı.
17 Tanrı'ya, 'Bizden uzak dur!'
dediler,
'Her Şeye Gücü Yeten bize ne
yapabilir?'
18 Ama onların evlerini iyilikle
dolduran O'ydu.
Bunun için kötülerin öğüdü
benden uzak olsun.

19 "Doğrular onların yıkımını görüp
sevinir,
Suçsuzlar şöyle diyerek eğlenir:
20 'Düşmanlarımız yok edildi,
Malları yanıp kül oldu.'

21 "Tanrı'yla dost ol, barış ki,
Bolluğa eresin.
22 Ağzından çıkan öğretiyi benimse,
Sözlerini yüreğinde tut.
23 Her Şeye Gücü Yeten'e dönersen,
eski haline kavuşursun.
Kötülüğü çadırından uzak tutar,
24 Altınını yere,
Ofir altınını vadideki çakılların
arasına atarsan,
25 Her Şeye Gücü Yeten senin altının,
Değerli gümüşün olur.
26 O zaman Her Şeye Gücü
Yeten'den zevk alır,
Yüzünü Tanrı'ya kaldırırsın.
27 O'na dua edersin, dinler seni,
Adaklarını yerine getirirsin.
28 Neye karar verirsen yapılır,
Yollarını ışık aydınlatır.
29 İnsanlar seni alçaltınca, güvenini
yitirme,
Çünkü Tanrı alçakgönüllüleri
kurtarır.
30 O suçsuz olmayanı bile kurtarır,
Senin ellerinin temizliği sayesinde
kurtulur suçlu."

Eyüp

23 Eyüp şöyle yanıtladı:

2 "Bugün de acı acı yakınacağım,

İniltime karşın Tanrı'nın
üzerimdeki eli ağırdır.
3 Keşke O'nu nerede bulacağımı
bilseydim,
Tahtına varabilseydim!
4 Davamı önünde dile getirir,
Kanıtlarımı art arda sıralardım.
5 Bana vereceği yanıtı öğrenir,
Ne diyeceğini anlardım.
6 Eşsiz gücüyle bana karşı mı
çıkardı?
Hayır, yalnızca dinlerdi beni.
7 Haklı kişi davasını oraya, O'nun
önüne getirebilirdi,
Ben de yargılanmaktan sonsuza
dek kurtulurdum.

8 "Doğuya gitsem orada değil,
Batıya gitsem O'nu bulamıyorum.
9 Kuzeyde iş görse O'nu
seçemiyorum,
Güneye dönse O'nu göremiyorum.
10 Ama O tuttuğum yolu biliyor,
Beni sınadığında altın gibi
çıkacağım.
11 Adımlarını yakından izledim,
Sapmadan yolunu tuttum.
12 Ağzından çıkan buyruklardan
ayrılmadım,
Günlük ekmeğimden çok ağzından
çıkan sözlere değer verdim.

13 "O tek başınadır, kim O'nu
caydırabilir?
Canı ne isterse onu yapar.
14 Benimle ilgili kararını yerine
getirir,
Daha nice tasarısı vardır.
15 Bu yüzden dehşete düşerim
huzurunda,
Düşündükçe korkarım O'ndan.
16 Tanrı cesaretimi kırdı,
Her Şeye Gücü Yeten beni yıldırdı.
17 Karanlık beni susturamadı,
Yüzümü örten koyu karanlık.

24

"Niçin Her Şeye Gücü Yeten
yargı için vakit
saptamıyor?
Neden O'nu tanıyanlar bu günleri
görmesin?
2 İnsanlar sınır taşlarını kaldırıyor,
Çaldıkları sürüleri otlatıyorlar.
3 Öksüzlerin eşeğini kovuyor,
Dul kadının öküzünü rehin
alıyorlar.
4 Yoksulları yoldan saptırıyor,
Ülkenin düşkünlerini gizlenmeye
zorluyorlar.
5 Bakın, yoksullar çöldeki yaban
eşekleri gibi
Yiyecek bulmak için erkenden işe
çıkıyorlar,
Çocuklarına yiyeceği kırlar
sağlıyor.
6 Yemlerini tarlalardan topluyor,
Kötülerin bağındaki artıkları
eşeliyorlar.
7 Geceyi giysisiz, çıplak geçiriyorlar,
Örtünecek şeyleri yok soğukta.
8 Dağlara yağan sağanaktan
ıslanıyor,
Sığınakları olmadığı için kayalara
sarılıyorlar.
9 Öksüz memeden uzaklaştırılıyor,
Düşkünün bebeği rehin alınıyor.
10 Giysisiz, çıplak dolaşıyor,
Aç karnına demet taşıyorlar.
11 Teraslar arasında zeytin eziyor,
Susuzluktan kavrulurken
Şarap için üzüm sıkıyorlar.
12 Kentlerden insan inriltileri
yükseliyor,
Yaralı canlar feryat ediyor,

Ama Tanrı haksızlığı
önemsemiyor.

[13] "Bunlar ışığa başkaldıranlardır;
Onun yolunu tanımaz,
İzinde yürümezler.
[14] Gün kararınca[a] katil kalkar,
Düşkünü, yoksulu öldürür,
Hırsız gibi sıvışır geceleyin.
[15] Zina edenin gözü alaca
karanlıktadır,
'Beni kimse görmez' diye düşünür,
Yüzünü örtüyle gizler.
[16] Hırsızlar karanlıkta evleri deler,
Gündüz gizlenir, ışık nedir
bilmezler.
[17] Çünkü zifiri karanlık, sabahıdır
onların,
Karanlığın dehşetiyle dostturlar.

[18] "Diyorsunuz ki, 'Suyun üstündeki
köpüktür onlar,
Lanetlidir ülkedeki payları,
Kimse bağlara gitmez.
[19] Kuraklık ve sıcağın eriyen karı alıp
götürdüğü gibi
Ölüler diyarı da günahlıları alıp
götürür.
[20] Rahim onları unutacak,
Kurtlara yem olacak,
Bir daha anılmayacaklar.
Haksızlık bir ağaç gibi kırılacak.
[21] Onlar çocuğu olmayan kısır
kadınları yolar,
Dul kadına iyilik etmezler.
[22] Tanrı, gücüyle zorbaları yok eder,
Harekete geçince zorbaların
yaşama umudu kalmaz.
[23] Tanrı onlara güven verir, O'na
güvenirler,
Ama gözü yürüdükleri yoldadır.
[24] Kısa süre yükselir, sonra yok
olurlar,
Düşerler, tıpkı ötekiler gibi alınıp
götürülür,
Başak başı gibi kesilirler.'

[25] "Böyle değilse, kim beni yalancı
çıkarabilir,
Söylediklerimin boş olduğunu
gösterebilir?"

Bildat

25 Şuahlı Bildat şöyle yanıtladı:

[2] "Egemenlik ve heybet Tanrı'ya
özgüdür,
Yüce göklerde düzen kuran O'dur.
[3] Orduları sayılabilir mi?
Işığı kimin üzerine doğmaz?
[4] İnsan Tanrı'nın önünde nasıl doğru
olabilir?
Kadından doğan biri nasıl temiz
olabilir?
[5] O'nun gözünde ay parlak,
Yıldızlar temiz değilse,
[6] Nerede kaldı bir kurtçuk olan
insan,
Bir böcek olan insanoğlu!"

Eyüp

26 Eyüp şöyle yanıtladı:

[2] "Çaresize nasıl yardım ettin!
Güçsüz pazıyı nasıl kurtardın!
[3] Bilge olmayana ne öğütler
verdin!
Sağlam bilgiyi pek güzel
öğrettin!
[4] Bu sözleri kime söyledin?

---

[a] **24:14** *"Gün kararınca": İbranice "Işıkta".*

Senin ağzından konuşan ruh
kimin?

[5] "Suların ve sularda yaşayanların
altında
Ölüler titriyor.
[6] Tanrı'nın önünde ölüler diyarı
çıplaktır,
Yıkım diyarı örtüsüz.
[7] O boşluğun üzerine kuzey
göklerini yayar,
Hiçliğin üzerine dünyayı asar.
[8] Bulutların içine suları sarar,
Bulutlar yırtılmaz onların ağırlığı
altında.
[9] Dolunayın yüzünü örter,
Üstüne bulutlarını serper.
[10] Suların yüzeyine sınır çizer
Işıkla karanlığın ayrıldığı yerde.
[11] Göklerin direkleri sarsılır,
Şaşkına dönerler O azarlayınca.
[12] Gücüyle denizi çalkalar,
Ustaca Rahav'ı[a] vurur.
[13] Gökler O'nun soluğuyla açılır,
O'nun eli parçalar kaçan yılanı.
[14] Bunlar yaptıklarının küçücük
parçaları,
O'ndan duyduğumuz hafif bir
fısıltıdır.
Gürleyen gücünü kim
anlayabilir?"[b]

27 Eyüp anlatmaya devam etti:

[2] "Hakkımı elimden alan Tanrı'nın
varlığı hakkı için,
Bana acı çektiren Her Şeye Gücü
Yeten'in hakkı için,
[3] İçimde yaşam belirtisi olduğu
sürece,
Tanrı'nın soluğu burnumda olduğu
sürece,
[4] Ağzımdan kötü söz çıkmayacak,
Dilimden yalan dökülmeyecek.
[5] Size asla hak vermeyecek,
Son soluğumu verene dek suçsuz
olduğumu söyleyeceğim.
[6] Doğruluğuma sarılacak, onu
bırakmayacağım,
Yaşadığım sürece vicdanım beni
suçlamayacak.

[7] "Düşmanlarım kötüler gibi,
Bana saldıranlar haksızlar gibi
cezalandırılsın.
[8] Tanrısız insanın umudu nedir
Tanrı onu yok ettiğinde, canını
aldığında?
[9] Başına sıkıntı geldiğinde,
Tanrı feryadını duyar mı?
[10] Her Şeye Gücü Yeten'den zevk
alır mı?
Her zaman Tanrı'ya yakarır mı?

[11] "Tanrı'nın gücünü size
öğreteceğim,
Her Şeye Gücü Yeten'in tasarısını
gizlemeyeceğim.
[12] Aslında siz, hepiniz gördünüz
bunu,
Öyleyse ne diye boş boş
konuşuyorsunuz?

[13] "Kötünün Tanrı'dan alacağı pay,
Zorbanın Her Şeye Gücü
Yeten'den alacağı miras

---

[a] *26:12 "Rahav": Kenan efsanelerinde geçen kaos ve kötülük güçlerini simgeleyen bir deniz canavarı.*

[b] *26:14 Birçok uzmana göre 26:5-14 ayetleri Bildat'ın sözleridir.*

şudur:
[14] Çocukları ne kadar çok olursa olsun, kılıçla öldürülecek,
Soyu yeterince ekmek bulamayacaktır.
[15] Sağ kalanlar hastalıktan ölüp gömülecek,
Dul karıları ağlamayacaktır.
[16] Kötü insan kum gibi gümüş yığsa,
Yığınla giysi biriktirse,
[17] Onun biriktirdiğini doğru insan giyecek,
Gümüşü suçsuz paylaşacak.
[18] Evini güve kozası gibi inşa eder,
Bekçinin kurduğu çardak gibi.
[19] Zengin olarak yatar, ama bu öyle sürmez,
Gözlerini açtığında hepsi yok olup gitmiştir.
[20] Dehşet onu sel gibi basar,
Kasırga gece kapar götürür.
[21] Doğu rüzgarı onu uçurup götürür,
Yerinden silip süpürür.
[22] Acımasızca üzerine eser,
Elinden kaçmaya çalışırken.
[23] Onunla alay ederek el çırpar,
Yerinden ıslık çalar."[a]

Bilgelik Üzerine

28 Gümüş maden ocağından elde edilir,
Altını arıtmak için de bir yer vardır.
[2] Demir topraktan çıkarılır,
Bakırsa taştan.
[3] İnsan karanlığa son verir,
Koyu karanlığın, ölüm gölgesinin taşlarını
Son sınırına kadar araştırır.
[4] Maden kuyusunu insanların oturduğu yerden uzakta açar,
İnsan ayağının unuttuğu yerlerde,
Herkesten uzak iplere sarılıp sallanır.
[5] Ekmek topraktan çıkar,
Toprağın altı ise yanmış, altüst olmuştur.
[6] Kayalarından laciverttaşı çıkar,
Yüzeyi altın tozunu andırır.
[7] Yırtıcı kuş yolu bilmez,
Doğanın gözü onu görmemiştir.
[8] Güçlü hayvanlar oraya ayak basmamış,
Aslan oradan geçmemiştir.
[9] Madenci elini çakmak taşına uzatır,
Dağları kökünden altüst eder.
[10] Kayaların içinden tüneller açar,
Gözleri değerli ne varsa görür.
[11] Irmakların kaynağını tıkar,
Gizli olanı ışığa çıkarır.

[12] Ama bilgelik nerede bulunur?
Aklın yeri neresi?
[13] İnsan onun değerini bilmez,
Yaşayanlar diyarında ona rastlanmaz.
[14] Engin, "Bende değil" der,
Deniz, "Yanımda değil."
[15] Onun bedeli saf altınla ödenmez,
Değeri gümüşle ölçülmez.
[16] Ona Ofir altınıyla, değerli oniksle,
Laciverttaşıyla değer biçilmez.
[17] Ne altın ne cam onunla karşılaştırılabilir,
Saf altın kaplara değişilmez.
[18] Yanında mercanla billurun sözü edilmez,
Bilgeliğin değeri mücevherden üstündür.

---

[a] *27:23 Bazı uzmanlara göre 27:13-23 ayetleri Sofar'ın sözleridir.*

[19] Kûş* topazı onunla denk sayılmaz,
Saf altınla ona değer biçilmez.

[20] Öyleyse bilgelik nereden geliyor?
Aklın yeri neresi?
[21] O bütün canlıların gözünden uzaktır,
Gökte uçan kuşlardan bile saklıdır.
[22] Yıkım'la Ölüm:
"Kulaklarımız ancak fısıltısını duydu" der.

[23] Onun yolunu Tanrı anlar,
Yerini bilen O'dur.
[24] Çünkü O yeryüzünün uçlarına kadar bakar,
Göklerin altındaki her şeyi görür.
[25] Rüzgara güç verdiği,
Suları ölçtüğü,
[26] Yağmura kural koyduğu,
Yıldırıma yol açtığı zaman,
[27] Bilgeliği görüp değerini biçti,
Onu onaylayıp araştırdı.
[28] İnsana, "İşte Rab korkusu, bilgelik budur" dedi,
"Kötülükten kaçınmak akıllılıktır."

Eyüp

29 Eyüp yine anlatmaya başladı:

[2] "Keşke geçen aylar geri gelseydi,
Tanrı'nın beni kolladığı,
[3] Kandilinin başımın üstünde parladığı,
Işığıyla karanlıkta yürüdüğüm günler,
[4] Keşke olgunluk günlerim geri gelseydi,
Tanrı'nın çadırımı dostça koruduğu,
[5] Her Şeye Gücü Yeten'in henüz benimle olduğu,
Çocuklarımın çevremde bulunduğu,
[6] Yollarımın sütle yıkandığı,
Yanımdaki kayanın zeytinyağı akıttığı günler!

[7] "Kent kapısına gidip
Kürsümü meydana koyduğumda,
[8] Gençler beni görüp gizlenir,
Yaşlılar kalkıp ayakta dururlardı;
[9] Önderler konuşmaktan çekinir,
Elleriyle ağızlarını kaparlardı;
[10] Soyluların sesi kesilir,
Dilleri damaklarına yapışırdı.
[11] Beni duyan kutlar,
Beni gören överdi;
[12] Çünkü yardım isteyen yoksulu,
Desteği olmayan öksüzü kurtarırdım.
[13] Ölmekte olanın hayır duasını alır,
Dul kadının yüreğini sevinçten coştururdum.
[14] Doğruluğu giysi gibi giyindim,
Adalet kaftanım ve sarığımdı sanki.
[15] Körlere göz,
Topallara ayaktım.
[16] Yoksullara babalık eder,
Garibin davasını üstlenirdim.
[17] Haksızın çenesini kırar,
Avını dişlerinin arasından kapardım.

[18] " 'Son soluğumu yuvamda vereceğim' diye düşünüyordum,
'Günlerim kum taneleri kadar çok.
[19] Köküm sulara erişecek,

28:28 Mez.111:10; Özd.1:7; 9:10

Çiy geceyi dallarımda geçirecek.
[20] Aldığım övgüler tazelenecek,
Elimdeki yay yenilenecek.'

[21] "İnsanlar beni saygıyla dinler,
Öğüdümü sessizce beklerlerdi.
[22] Ben konuştuktan sonra onlar
konuşmazdı,
Sözlerim üzerlerine damlardı.
[23] Yağmuru beklercesine beni bekler,
Son yağmurları içercesine
sözlerimi içerlerdi.
[24] Kendilerine gülümsediğimde
gözlerine inanmazlardı,
Güler yüzlülüğüm onlara cesaret
verirdi.
[25] Onların yolunu ben seçer,
başlarında dururdum,
Askerlerinin ortasında kral gibi
otururdum,
Yaslıları avutan biri gibiydim.

30

"Ama şimdi, yaşı benden
küçük olanlar
Benimle alay etmekte,
Oysa babalarını sürümün
köpeklerinin
Yanına koymaya tenezzül
etmezdim.
[2] Çünkü güçleri tükenmişti,
Bileklerinin gücü ne işime yarardı?
[3] Yoksulluktan, açlıktan bitkindiler,
Akşam çölde, ıssız çorak yerlerde
kök kemiriyorlardı.
[4] Çalılıklarda karapazı topluyor,
Retem kökü yiyorlardı.
[5] Toplumdan kovuluyorlardı,
İnsanlar hırsızmışlar gibi onlara
bağırıyordu.
[6] Korkunç vadilerde, yerdeki
deliklerde,
Kaya kovuklarında yaşıyorlardı.
[7] Çalıların arasında anırır,
Çalı altında birbirine sokulurlardı.
[8] Aptalların, adı sanı belirsiz
insanların çocuklarıydılar,
Ülkeden kovulmuşlardı.

[9] "Şimdiyse destan oldum dillerine,
Ağızlarına doladılar beni.
[10] Benden tiksiniyor, uzak
duruyorlar,
Yüzüme tükürmekten
çekinmiyorlar.
[11] Tanrı ipimi çözüp beni alçalttığı
için
Dizginsiz davranmaya başladılar
bana.
[12] Sağımdaki ayak takımı üzerime
yürüyor,
Ayaklarımı kaydırıyor,
Bana karşı rampalar kuruyorlar.
[13] Yolumu kesiyor,
Kimseden yardım görmeden
Beni yok etmeye çalışıyorlar.
[14] Koca bir gedikten girer gibi
ilerliyor,
Yıkıntılar arasından üzerime
yuvarlanıyorlar.
[15] Dehşet çöktü üzerime,
Onurum rüzgara kapılmış gibi
uçtu,
Mutluluğum bulut gibi geçip gitti.

[16] "Şimdi tükeniyorum,
Acı günler beni ele geçirdi.
[17] Geceleri kemiklerim sızlıyor,
Beni kemiren acılar hiç durmuyor.
[18] Tanrı'nın şiddeti
Üzerimdeki giysiye dönüştü,
Gömleğimin yakası gibi beni
sıkıyor.
[19] Beni çamura fırlattı,
Toza, küle döndüm.

[20] "Sana yakarıyorum, ama yanıt
vermiyorsun,
Ayağa kalktığımda gözünü bana
dikiyorsun.
[21] Bana acımasız davranıyor,
Bileğinin gücüyle beni eziyorsun.
[22] Beni kaldırıp rüzgara
bindiriyorsun,
Fırtınanın içinde darma duman
ediyorsun.
[23] Biliyorum, beni ölüme,
Bütün canlıların toplanacağı yere
götüreceksin.

[24] "Kuşkusuz düşenin dostu olmaz,
Felakete uğrayıp yardım
istediğinde.
[25] Sıkıntıya düşenler için ağlamaz
mıydım?
Yoksullar için üzülmez miydim?
[26] Ama ben iyilik beklerken kötülük
geldi,
Işık umarken karanlık geldi.
[27] İçim kaynıyor, rahatım yok,
Önümde acı günler var.
[28] Yaslı yaslı dolaşıyorum, güneş yok,
Topluluk içinde kalkıp feryat
ediyorum.
[29] Çakallarla kardeş,
Baykuşlarla arkadaş oldum.
[30] Derim karardı, soyuluyor,
Kemiklerim ateşten yanıyor.
[31] Lirimin sesi yas feryadına,
Neyimin sesi ağlayanların sesine
döndü.

31

"Gözlerimle antlaşma yaptım
Şehvetle bir kıza bakmamak
için.
[2] Çünkü insanın yukarıdan,
Tanrı'dan payı nedir,
Yücelerden, Her Şeye Gücü
Yeten'den mirası ne?
[3] Kötüler için felaket,
Haksızlık yapanlar için bela
değil mi?
[4] Yürüdüğüm yolları görmüyor mu,
Attığım her adımı saymıyor mu?

[5] "Eğer yalan yolunda yürüdümse,
Ayağım hileye seğirttiyse,
[6] –Tanrı beni doğru teraziyle tartsın,
Kusursuz olduğumu görsün–
[7] Adımım yoldan saptıysa,
Yüreğim gözümü izlediyse,
Ellerim pisliğe bulaştıysa,
[8] Ektiğimi başkaları yesin,
Ekinlerim kökünden sökülsün.

[9] "Eğer gönlümü bir kadına
kaptırdıysam,
Komşumun kapısında pusuya
yattıysam,
[10] Karım başkasının buğdayını
öğütsün,
Onunla başka erkekler yatsın.
[11] Çünkü bu utanç verici,
Yargılanması gereken bir suç
olurdu.
[12] Yıkım diyarına dek yakan bir
ateştir o,
Bütün ürünümü kökünden
kavururdu.

[13] "Benimle ters düştüklerinde
Kölemin ve hizmetçimin hakkını
yemişsem,
[14] Tanrı yargıladığında ne yaparım?
Hesap sorduğunda ne yanıt
veririm?
[15] Beni ana karnında yaratan onu da
yaratmadı mı?
Rahimde bize biçim veren O
değil mi?

[16] "Eğer yoksulların dileğini geri
çevirdimse,
Dul kadının umudunu kırdımsa,
[17] Ekmeğimi yalnız yedim,
Öksüzle paylaşmadımsa,
[18] Gençliğimden beri öksüzü baba
gibi büyütmedimse,
Doğduğumdan beri dul kadına yol
göstermedimse,
[19] Giysisi olmadığı için can çekişen
birini
Ya da örtüsü olmayan bir yoksulu
gördüm de,
[20] Koyunlarımın yünüyle
ısıtmadıysam,
O da içinden beni kutsamadıysa,
[21] Mahkemede sözümün geçtiğini
bilerek
Öksüze el kaldırdımsa,
[22] Kolum omuzumdan düşsün,
Kol kemiğim kırılsın.
[23] Çünkü Tanrı'dan gelecek beladan
korkarım,
O'nun görkeminden ötürü böyle
bir şey yapamam.

[24] "Eğer umudumu altına
bağladımsa,
Saf altına, 'Güvencim sensin'
dedimse,
[25] Servetim çok,
Varlığımı bileğimle kazandım diye
sevindimse,
[26] Işıldayan güneşe,
Parıldayarak hareket eden aya
bakıp da,
[27] İçimden ayartıldımsa,
Elim onlara taptığımı gösteren bir
öpücük yolladıysa,
[28] Bu da yargılanacak bir suç
olurdu,
Çünkü yücelerdeki Tanrı'yı
yadsımış olurdum.

[29] "Eğer düşmanımın yıkımına
sevindim,
Başına kötülük geldi diye
keyiflendimse,
[30] –Kimsenin canına lanet ederek
Ağzımın günah işlemesine izin
vermedim–
[31] Evimdeki insanlar, 'Eyüp'ün
verdiği etle
Karnını doyurmayan var mı?' diye
sormadıysa,
[32] –Hiçbir yabancı geceyi sokakta
geçirmezdi,
Çünkü kapım her zaman yolculara
açıktı–
[33-34] Kalabalıktan çok korktuğum,
Boyların aşağılamasından
yıldığım,
Susup dışarı çıkmadığım için
Suçumu bağrımda gizleyip
Adem gibi isyanımı örttümse,

[35] –"Keşke beni dinleyen biri olsa!
İşte savunmamı imzalıyorum,
Her Şeye Gücü Yeten bana yanıt
versin!
Hasmımın yazdığı tomar elimde
olsa,
[36] Kuşkusuz onu omuzumda taşır,
Taç gibi başıma koyardım.
[37] Attığım her adımı ona bildirir,
Kendisine bir önder gibi
yaklaşırdım.–

[38] "Toprağım bana feryat ediyorsa,
Sapanın açtığı yarıklar bir ağızdan
ağlıyorsa,
[39] Ürününü para ödemeden yedimse
Ya da üzerinde oturanların kalbini
kırdımsa,

[40] Orada buğday yerine diken,
Arpa yerine delice bitsin."

Eyüp'ün konuşması sona erdi.

Elihu

32 Böylece bu üç kişi Eyüp'e yanıt vermekten vaz geçti, çünkü Eyüp kendi doğruluğundan emindi. [2]Ram ailesinden Bûzlu Barakel oğlu Elihu Eyüp'e çok öfkelendi. Çünkü Eyüp kendini Tanrı'dan haklı görüyordu. [3]Elihu Eyüp'ün üç arkadaşına da öfkelendi, çünkü Eyüp'ü[a] suçlamalarına karşın sağlam bir yanıt bulamamışlardı. [4]Elihu Eyüp'le konuşmak için sırasını beklemişti, çünkü ötekiler yaşça kendisinden büyüktü. [5]Bu üç kişinin başka bir şey söyleyemeyeceğini görünce öfkesi alevlendi.

[6] Bûzlu Barakel oğlu Elihu şöyle
konuştu:

"Ben yaşça küçüğüm, sizse
yaşlısınız.
Bu yüzden çekindim, bildiğimi
söylemekten korktum.
[7] 'Çok gün görenler konuşsun' dedim,
'Çok yıl yaşayanlar bilgeliği
öğretsin.'
[8] Oysa insana ruh,
Her Şeye Gücü Yeten'in soluğu
akıl verir.
[9] Akıl yaşta değil baştadır.
Adaleti anlamak yaşa bakmaz.

[10] "Bu yüzden, 'Beni dinleyin'
diyorum,
Ben de bildiğimi söyleyeyim.
[11] Siz konuşurken ben bekledim,
Siz ne diyeceğinizi araştırırken
Düşüncelerinizi dinledim.
[12] Bütün dikkatimi size çevirdim.
Ama hiçbiriniz Eyüp'ün
haksızlığını kanıtlayamadı,
Onun söylediklerine karşılık
veremedi.
[13] 'Biz bilgeliğe eriştik,
Bırakın Tanrı onu haksız çıkarsın,
insan değil' demeyin.
[14] Ama Eyüp'ün sözlerinin hedefi
ben değildim,
Bu yüzden onu sizin sözlerinizle
yanıtlamayacağım.

[15] "Onlar yıldı, yanıt veremiyorlar
artık,
Söyleyecek şeyleri kalmadı.
[16] Onlar konuşmuyor diye ben
beklemeli miyim,
Duruyor, yanıt vermiyorlar diye?
[17] Benim de söyleyecek sözüm var,
Ben de bildiğimi söyleyeceğim.
[18] Çünkü içim dolu,
İçimdeki ruh beni zorluyor.
[19] İçim açılmamış şarap gibi,
Yeni şarap tulumları gibi patlamak
üzere.
[20] Konuşup rahatlamalıyım,
Ağzımı açıp yanıtlamalıyım.
[21] Kimseye ayrıcalık
göstermeyecek,
Kimseye yaltaklanmayacağım.
[22] Çünkü yaltaklanmayı bilsem,
Yaratıcım beni hemen yok ederdi.

33 "Ama şimdi lütfen sözümü
dinle, Eyüp,

---

[a] ***32:3 "Eyüp'ü": Bazı eski İbrani din bilginlerine göre "Tanrı'yı".***

Söyleyeceğim her şeye kulak ver.
[2] Ağzımı açtım açacağım,
Söyleyeceklerim dilimin ucunda.
[3] Sözlerim temiz bir yürekten
çıkıyor,
Dudaklarım bildiklerini içtenlikle
söylüyor.
[4] Beni Tanrı'nın Ruhu yarattı,
Her Şeye Gücü Yeten'in soluğu
yaşam veriyor bana.
[5] Elinden gelirse beni yanıtla,
Kendini hazırla, karşımda dur.
[6] Tanrı'nın önünde ben de tıpkı
senin gibiyim,
Ben de balçıktan yaratıldım.
[7] Onun için dehşetim seni
yıldırmasın,
Baskım sana ağır gelmesin.

[8] "Sesin hâlâ kulaklarımda,
Şöyle demiştin:
[9] 'Ben kusursuz ve günahsızım,
Temiz ve suçsuzum.
[10] Yine de Tanrı bana karşı bahane
arıyor,
Beni düşman görüyor.
[11] Ayaklarımı tomruğa vuruyor,
Yollarımı gözetliyor.'

[12] "Ama sana şunu söyleyeyim,
Bu konuda haksızsın.
Çünkü Tanrı insandan büyüktür.
[13] İnsanın hiçbir sözünü yanıtlamıyor
diye
Niçin O'nunla çekişiyorsun?
[14] Çünkü insan anlamasa da,
Tanrı şu ya da bu yolla konuşur.
[15] Rüyada, geceleyin görümde,
İnsanları ağır uyku basınca,
Yatakta yatarlarken,
[16] Kulaklarına konuşur,
Uyarısıyla onları korkutur;
[17] Onları yaptıkları kötülükten
döndürmek,
Gururdan uzak tutmak,
[18] Canlarını çukurdan,
Hayatlarını ölümden kurtarmak
için.
[19] İnsan yatağında acılarla,
Kemiklerinde dinmez sızılarla
yola getirilir.
[20] Öyle ki, içi yemek kaldırmaz,
En lezzetli yiyecekten tiksinir.
[21] Eti erir, görünmez olur,
Gözükmeyen kemikleri ortaya
çıkar.
[22] Canı çukura,
Hayatı ölüm meleklerine yaklaşır.

[23] "Yine de insana doğruyu bildirmek
için
Yanında bir melek, bin melekten
biri
Arabulucu olarak bulunursa,
[24] Ona lütfeder de,
'Onu ölüm çukuruna inmekten
kurtar,
Ben fidyeyi buldum' derse,
[25] Eti çocuk eti gibi yenilenir,
Gençlik günlerine döner.
[26] Dua ettiğinde Tanrı ondan hoşnut
kalır,
O da Tanrı'nın yüzünü görüp
sevinir.
Tanrı onun durumunu düzeltir.
[27] Sonra insanların önünde türkü
çağırır:
'Günah işleyip doğru yoldan
saptım,
Ama Tanrı hak ettiğim cezayı
vermedi bana,
[28] Canımı çukura inmekten O
kurtardı,
Işığı görmek için yaşayacağım.'

[29-30] “İşte, insanın canını çukurdan
çıkarmak,
Onu yaşam ışığıyla aydınlatmak
için
Tanrı bütün bunları iki kez,
Hatta üç kez yapar.

[31] “İyi dinle, Eyüp, kulak ver,
Sen sus, ben konuşacağım.
[32] Söyleyeceğin bir şey varsa söyle,
Çünkü seni haklı çıkarmak isterim.
[33] Yoksa, beni dinle,
Sus da sana bilgelik öğreteyim.”

34

Elihu konuşmasına şöyle
devam etti:

[2] “Ey bilgeler, sözlerimi dinleyin,
Kulak verin bana, ey bilgi
sahipleri.
[3] Çünkü damak nasıl yemeği
tadarsa,
Kulak da sözleri sınar.
[4] Gelin, doğruyu seçelim,
İyiyi birlikte öğrenelim.

[5] “Çünkü Eyüp, ‘Ben suçsuzum’
diyor,
‘Tanrı hakkımı elimden aldı.
[6] Haklı olduğum halde yalancı
sayılıyorum,
Suçsuz olduğum halde okunla
yaraladın beni.’
[7] Eyüp gibisi var mı?
Alayı su gibi içiyor!
[8] Kötülük yapanlarla dostluk edip
geziyor,
Kötülerle aynı yolda yürüyor.
[9] Çünkü, ‘Tanrı’yı hoşnut etmeye
çalışmak
İnsana yarar getirmez’ diyor.

[10] “Bu yüzden, ey sağduyulu
insanlar, beni dinleyin!
Tanrı kötülük yapar mı,
Her Şeye Gücü Yeten haksızlık
eder mi? Asla!
[11] Çünkü O herkese yaptığının
karşılığını öder,
Hak ettiğini başına getirir.
[12] Tanrı kesinlikle kötülük etmez,
Her Şeye Gücü Yeten adaleti
saptırmaz.
[13] Kim yeryüzünü O’na emanet etti?
Kim O’nu bütün dünyanın başına
atadı?
[14] Eğer niyet eder de
Ruhunu ve soluğunu geri çekerse,
[15] Bütün insanlık bir anda yok olur,
İnsan yine toprağa döner.

[16] “Aklın varsa dinle,
Kulak ver sözlerime.
[17] Adaletten nefret eden hiç hüküm
sürebilir mi?
Adil ve güçlü olanı suçlayacak
mısın?
[18] Krallara, ‘Değersizsiniz’,
Soylulara, ‘Kötüsünüz’ diyen,
[19] Önderlere ayrıcalık tanımayan,
Zengini yoksuldan çok
önemsemeyen O değil mi?
Çünkü hepsi O’nun ellerinin işidir.
[20] Gece yarısı bir anda ölürler,
Herkes sarsılır, ölüp gider,
Güçlüler de insan eli değmeden
alınıp götürülür.

[21] “Tanrı’nın gözleri insanların
yolundan ayrılmaz,

34:11 Yşa.62:12

Attıkları her adımı görür.
[22] Kötülük yapanların
gizlenebileceği
Ne karanlık bir yer vardır, ne de
ölüm gölgesi.
[23] Yargılanmak için önüne gelsinler
diye,
Tanrı insanları sorgulamaya pek
gerek duymaz.
[24] Araştırmadan güçlü insanları kırar,
Onların yerine başkalarını diker.
[25] Çünkü ne yaptıklarını bilir,
Gece onları deviriverir, ezilirler.
[26] Herkesin gözü önünde
Kötülükleri yüzünden onları
cezalandırır;
[27] Artık O'nun ardından gitmedikleri,
Yollarının hiçbirini dikkate
almadıkları için.
[28] Yoksulun feryadını O'na
duyurdular;
Düşkünlerin feryadını işitti.
[29] Ama Tanrı sessiz kalırsa kim O'nu
suçlayabilir?
Yüzünü gizlerse kim O'nu
görebilir?
Bir ulusa karşı da bir insana karşı
da O hep aynıdır,
[30] Tanrısız insan krallık etmesin,
Halka tuzak kurmasın diye.

[31] "Kimse Tanrı'ya,
'Suçluyum, artık kötülük
yapmayacağım' dedi mi,
[32] 'Göremediğimi sen bana öğret,
Haksızlık ettimse, bir daha
etmem?'
[33] O'nu reddettiğin halde,
Senin keyfince mi seni
ödüllendirmeli?
Çünkü karar verecek olan sensin,
ben değil,
Öyleyse anlat bana bildiğini.

[34] "Sağduyulu insanlar,
Beni dinleyen bilgeler
diyecekler ki,
[35] 'Eyüp bilgisizce konuşuyor,
Sözlerinin değeri yok.'
[36] Kötü biri gibi yanıtladığı için
Keşke Eyüp'ün sınanması sonsuza
dek sürse!
[37] Çünkü günahına isyan da ekliyor,
Önümüzde alay edercesine el
çırpıyor,
Tanrı'ya karşı konuştukça
konuşuyor."

35

Elihu konuşmasına şöyle
devam etti:

[2] " 'Tanrı'nın önünde haklıyım'
diyorsun.
Doğru buluyor musun bunu?
[3] Ama hâlâ, 'Günah işlemezsem
Yararım ne, kazancım ne?' diye
soruyorsun.

[4] "Ben yanıtlayayım seni
Ve arkadaşlarını.
[5] Göklere bak da gör,
Üzerinde yükselen bulutlara göz
gezdir.
[6] Günah işlersen, Tanrı'ya ne zararı
olur?
İsyanların çoksa ne olur O'na?
[7] Doğruysan, O'na verdiğin nedir,
Ya da ne alır O senin elinden?
[8] Kötülüğün ancak senin gibi birine
zarar verir,

35:6-8 Eyü.22:2-3

Doğruluğun ise yalnız insanoğlu içindir.

[9] "İnsanlar ağır baskı altında feryat ediyor,
Güçlülere karşı yardım istiyor.
[10] Ama kimse, 'Nerede Yaratıcım Tanrı?' demiyor;
O Tanrı ki, gece bize ezgiler verir,
[11] Yeryüzündeki hayvanlardan çok bize öğretir
Ve bizi gökteki kuşlardan daha bilge kılar.
[12] Kötülerin gururu yüzünden insanlar feryat ediyor,
Ama yanıtlayan yok.
[13] Gerçek şu ki, Tanrı boş feryadı dinlemez,
Her Şeye Gücü Yeten bunu önemsemez.
[14] O'nu görmediğini söylediğin zaman bile
Davan O'nun önündedir, bekle;
[15] Madem bu öfkeyle şimdi cezalandırmadı,
İsyana da pek aldırmaz diyorsun.
[16] Bu yüzden Eyüp ağzını boş yere açıyor,
Bilgisizce konuştukça konuşuyor."

36

Elihu konuşmasına şöyle devam etti:

[2] "Biraz bekle, sana açıklayayım,
Çünkü Tanrı için söylenecek daha çok söz var.
[3] Bilgimi geniş kaynaklardan toplayacağım,
Yaratıcıma hak vereceğim.
[4] Kuşkusuz söylediğim hiçbir şey yalan değil,
Karşında bilgide yetkin biri var.
[5] "Tanrı güçlüdür, ama kimseyi hor görmez,
Güçlü ve amacında kararlı.
[6] Kötüleri yaşatmaz,
Ezilenin hakkını verir.
[7] Gözlerini doğru kişiden ayırmaz,
Onu krallarla birlikte tahta oturtur,
Sonsuza dek yükseltir.
[8] Ama insanlar zincire vurulur,
Baskı altında tutulurlarsa,
[9] Onlara yaptıklarını,
Gurura kapılıp isyan ettiklerini bildirir.
[10] Öğüdünü dinletir,
Kötülükten dönmelerini buyurur.
[11] Eğer dinler ve O'na kulluk ederlerse,
Kalan günlerini bolluk,
Yıllarını rahatlık içinde geçirirler.
[12] Ama dinlemezlerse ölür,
Ders almadan yok olurlar.

[13] "Tanrısızlar öfkelerini içlerinde gizler,
Kendilerini bağladığında Tanrı'dan yardım istemezler.
[14] Genç yaşta ölüp giderler,
Yaşamları putperest tapınaklarında fuhşu iş edinmiş erkekler arasında sona erer.
[15] Ama Tanrı acı çekenleri acı çektikleri için kurtarır,
Düşkünlere kendini dinletir.

[16] "Evet, seni sıkıntıdan çeker çıkarırdı;
Darlığın olmadığı geniş bir yere,
Zengin yiyeceklerle bezenmiş bir sofraya.
[17] Oysa şimdi kötülerin hak ettiği cezayı çekiyorsun,
Yargı ve adalet yakalamış seni.

[18] Dikkat et, para seni baştan
çıkarmasın,
Büyük bir rüşvet seni saptırmasın.
[19] Zenginliğin ya da bütün gücün
yeter mi
Sıkıntı çekmeni önlemeye?
[20] Halkların yeryüzünden
Yok edildiği geceyi özleme.
[21] Dikkat et, kötülüğe dönme,
Çünkü sen onu düşkünlüğe
yeğledin.

[22] "İşte Tanrı gücüyle yükselir,
O'nun gibi öğretmen var mı?
[23] Kim O'na ne yapması gerektiğini
söyleyebilir?
Kim O'na, 'Haksızlık ettin'
diyebilir?
[24] O'nun işlerini yüceltmelisin,
anımsa bunu,
İnsanların ezgilerle övdüğü
işlerini.
[25] Bütün insanlar bunları görmüştür,
Herkes onları uzaktan izler.
[26] Evet, Tanrı öyle büyüktür ki, O'nu
anlayamayız,
Varlığının süresi hesaplanamaz.

[27] "Su damlalarını yukarı çeker,
Buharından yağmur damlatır.
[28] Bulutlar nemini döker,
İnsanların üzerine bol yağmur
yağdırır.
[29] Bulutları nasıl yaydığını,
Göksel konutundan nasıl
gürlediğini kim anlayabilir?
[30] Şimşekleri çevresine nasıl
yaydığına,
Denizin dibine dek nasıl
ulaştırdığına bakın.
[31] Tanrı halkları böyle yönetir,
Bol yiyecek sağlar.
[32] Şimşeği elleriyle tutar,
Hedefine vurmasını buyurur.
[33] O'nun gürleyişi fırtınayı haber
verir,
Sığırlar bile fırtına kopacağını
bildirir.

37

"Yüreğim titrer buna,
Yerinden oynar.
[2] Dinleyin, gürleyen sesini dinleyin,
Ağzından çıkan sesi!
[3] Şimşeğini göğün altındaki her
yere,
Yeryüzünün dört bucağına salar.
[4] Ardından bir ses gümbürder,
Görkemli sesiyle gürler.
Sesi duyulunca şimşekleri
alıkoymaz.
[5] Tanrı'nın sesi şaşılacak biçimde
gürler,
O, anlayışımızın ötesinde büyük
işler yapar.
[6] Çünkü kara, 'Yere düş' der,
Sağanağa, 'Bütün şiddetinle
boşal.'
[7] Yarattığı bütün insanlar ne
yaptığını bilsin diye,
Herkese işini bıraktırır.
[8] Hayvanlar kovuklarına girer,
İnlerinde otururlar.
[9] Kasırga yuvasından kopar,
Soğuk saçılan rüzgarlardan.
[10] Tanrı'nın soluğu suları dondurur,
Geniş sular buz tutar.
[11] Bulutlara nem yükler,
Şimşeğini her yana yayar.
[12] Yeryüzünde ne buyurursa yapmak
üzere
Bulutlar O'nun istediği yönde
döner durur.
[13] Ya insanları cezalandırmak
Ya da yeryüzünü sulayıp sevgisini

göstermek için
Yağmur gönderir.

[14] "Dinle, Eyüp,
Dur da düşün Tanrı'nın şaşılası
işlerini.
[15] Tanrı'nın bulutları nasıl
düzenlediğini,
Şimşeğini nasıl çaktırdığını biliyor
musun?
[16] Bulutların dengesini,
Bilgisi kusursuz olanın şaşılası
işlerini biliyor musun?
[17] Dünyanın soluğu kesildiğinde
Güneyin kavurucu rüzgarı altında
Giysilerin seni terletmez mi?
[18] Dökme tunç* bir ayna kadar sert
olan gökkubbeyi
O'nunla birlikte yayabilir misin?

[19] "O'na ne söyleyeceğimizi öğret
bize,
Çünkü karanlık yüzünden
sözümüze düzen veremiyoruz.
[20] Konuşmak istediğim O'na
söylenebilir mi?
Kimse yutulmak ister mi?
[21] Rüzgar geçip göğü temizlediğinde
Gökte parıldayan ışığa kimse
bakamaz.
[22] Altın parıltısı geliyor kuzeyden,
Tanrı korkunç görkeme bürünmüş.
[23] Her Şeye Gücü Yeten'e biz
ulaşamayız.
Gücü yücedir,
Adaleti ve eşsiz doğruluğuyla
kimseyi ezmez.
[24] Bu yüzden insanlar O'na saygı
duyar,
Çünkü O, bilgeleri dikkate almaz."

Tanrı Konuşuyor

38 RAB kasırganın içinden
Eyüp'ü şöyle yanıtladı:

[2] "Bilgisizce sözlerle
Tasarımı karartan bu adam kim?
[3] Şimdi erkek gibi kuşağını beline
vur da,
Ben sorayım, sen anlat.

[4] "Ben dünyanın temelini atarken
sen neredeydin?
Anlıyorsan söyle.
[5] Kim saptadı onun ölçülerini?
Kuşkusuz biliyorsun!
Kim çekti ipi üzerine?
[6] Neyin üstüne yapıldı temelleri?
Kim koydu köşe taşını,
[7] Sabah yıldızları birlikte şarkı
söylerken,
İlahi varlıklar[a] sevinçle
çığrışırken?

[8] "Denizin ardından kapıları kim
kapadı,
Ana rahminden fışkırdığı zaman;
[9] Ona bulutları giysi,
Koyu karanlığı kundak yaptığım,
[10] Sınırını koyduğum,
Kapılarıyla sürgülerini
yerleştirdiğim,
[11] 'Buraya kadar gelip öteye
geçmeyeceksin,
Gururlu dalgaların şurada duracak'
dediğim zaman?

[12] "Sen ömründe sabaha buyruk
verdin mi,
Şafağa yerini gösterdin mi;

---

[a] *38:7 "İlahi varlıklar": İbranice "Tanrı oğulları".* *38:2 Eyü.42:3* *38:8-11 Yer.5:22*

[13] Yeryüzünün uçlarını tutsun,
Oradaki kötüler silkilip atılsın
diye?
[14] Mühür basılan balçık gibi biçim
değiştirir yeryüzü,
Giysi kıvrımları gibi göze çarpar.
[15] Kötülerin ışıkları alınır,
Kalkan kolları kırılır.

[16] "Denizin kaynaklarına vardın mı,
Gezdin mi enginin diplerinde?
[17] Ölüm kapıları sana gösterildi mi?
Gördün mü ölüm gölgesinin
kapılarını?
[18] Dünyanın genişliğini kavradın mı?
Anlat bana, bütün bunları
biliyorsan.

[19] "Işığın bulunduğu yerin yolu
nerede?
Ya karanlık, onun yeri neresi?
[20] Onları yerlerine götürebilir misin?
Evlerinin yolunu biliyor musun?
[21] Bilmediğin şey yok zaten,
Çünkü onlarla aynı zamanda
doğmuştun!
O kadar yaşlısın!

[22] "Karın ambarlarına girdin mi,
Dolunun ambarlarını gördün mü?
[23] Ben onları sıkıntılı günler için,
Kavga ve savaş günleri için
saklıyorum.
[24] Nerede ışığın dağıtıldığı,
Doğu rüzgarının yeryüzüne
saçıldığı yere giden yol?
[25] Kim sellere kanal,
Yıldırımlara yol açtı;
[26] Kimsenin yaşamadığı toprakları,
İnsanın bulunmadığı çölü sulasın
diye;
[27] Kurak ve ıssız yeri doyursun,
Ot bitirsin diye?
[28] Yağmurun babası var mı?
Çiy damlalarını kim yarattı?
[29] Buz kimin rahminden çıktı?
Göklerden düşen kırağıyı kim
doğurdu,
[30] Sular taş gibi katılaşıp
Enginin yüzü donunca?

[31] "Ülker yıldızlarını bağlayabilir
misin?
Oryon'un bağlarını çözebilir
misin?
[32] Mevsimlerinde çıkartabilir misin
takımyıldızları?
Büyük ve Küçük Ayı'ya yol
gösterebilir misin?
[33] Biliyor musun göklerin yasalarını?
Tanrı'nın yönetimini yeryüzünde
kurabilir misin?

[34] "Başına bol yağmur yağsın diye
Bulutlara sesini duyurabilir misin?
[35] Varıp da, 'Buradayız' desinler
diye,
Şimşekleri gönderebilir misin?
[36] Kim mısırturnasına[a] bilgelik,
Horoza[a] anlayış verdi?
[37] Kimin bulutları sayacak bilgisi var?
Kim göklerin tulumlarını
boşaltabilir,
[38] Toprak sertleşip
Parçaları birbirine yapışınca?

[39] "Dişi aslanlar için sen avlanabilir
misin,

---

[a] *38:36 Mısırturnasıyla horozun havadaki olası değişikliği sezdikleri sanılırdı. Bu iki sözcük "yüreğimiz" ve "aklımız" anlamına da gelebilir.* *38:31 Eyü.9:9; Amo.5:8*

Genç aslanların karnını doyurabilir misin,
40 İnlerine sindikleri,
Çalılıkta pusuya yattıkları zaman?
41 Kuzguna yiyeceğini kim sağlıyor,
Yavruları Tanrı'ya feryat edip
Açlıktan kıvrandığı zaman?

39

“Dağ keçilerinin ne zaman doğurduğunu biliyor musun?
Geyiklerin yavruladığı zamanı sen mi gözlüyorsun?
2 Sen mi sayıyorsun doğuruncaya dek geçirdikleri ayları?
Doğurdukları zamanı biliyor musun?
3 Çöküp yavrularını doğurur,
Kurtulurlar sancılarından.
4 Güçlenir, kırda büyür yavrular,
Gider, bir daha dönmezler.

5 “Kim yaban eşeğini başı boş gönderdi,
Kim bağlarını çözdü?
6 Yurt olarak ona bozkırı,
Barınak olarak tuzlayı verdim.
7 Kentteki kargaşaya güler o,
Sürücünün bağırdığını duymaz.
8 Otlamak için tepeleri dolaşır,
Yeşillik arar.

9 “Yaban öküzü sana kulluk etmek ister mi?
Geceyi senin yemliğinin yanında geçirir mi?
10 Sabanla yarık açsın diye ona bağ vurabilir misin?
Arkanda, ovalarda tırmık çeker mi?
11 Çok güçlü diye ona bel bağlayabilir misin?
Ağır işini ona bırakabilir misin?
12 Ekinini getireceğine,
Buğdayını harman yerinde toplayacağına güvenir misin?

13 “Devekuşunun kanatları sevinçle dalgalanır,
Ama leyleğin kanatları ve tüyleriyle kıyaslanamaz.
14 Devekuşu yumurtalarını yere bırakır,
Onları kumda ısıtır,
15 Ayak altında ezilebileceklerini,
Yabanıl hayvanlarca çiğnenebileceklerini düşünmez.
16 Yavrularına sert davranır, kendinin değilmiş gibi,
Çektiği zahmetin boşa gideceğine üzülmez.
17 Çünkü Tanrı ona bilgelik bağışlamamış,
Anlayıştan pay vermemiştir.
18 Yine de koşmak için kabarınca
Ata ve binicisine güler.

19 “Sen mi ata güç verdin,
Dalgalanan yeleyi boynuna giydirdin?
20 Sen misin onu çekirge gibi sıçratan,
Gururlu kişnemesiyle korku saçtıran?
21 Ayakları toprağı şiddetle eşer,
Gücünden ötürü sevinçle coşar,
Savaşçının üstüne yürür.
22 Korkuya güler, hiçbir şeyden yılmaz,
Kılıç önünde geri adım atmaz.
23 Ok kılıfı, parıldayan mızrak ve pala
Üzerinde takırdar atın.
24 Coşku ve heyecanla uzaklıkları yutar,

Boru çalınca duramaz yerinde.
[25] Boru çaldıkça, 'Hi!' diye kişner,
Savaş kokusunu, komutanların
gürleyen sesini,
Savaş çığlıklarını uzaklardan
duyar.

[26] "Atmaca senin bilgeliğinle mi
süzülüyor,
Kanatlarını güneye doğru açıyor?
[27] Kartal senin buyruğunla mı
yükseliyor,
Yuvasını yükseklere kuruyor?
[28] Uçurum kenarlarında konaklıyor,
Sivri kayalar onun kalesi.
[29] Oradan gözetliyor yiyeceğini,
Gözleri avını uzaktan seçiyor.
[30] Onun yavruları kanla beslenir,
Leşler neredeyse, o da oradadır."

40

RAB Eyüp'e şöyle dedi:
[2] "Her Şeye Gücü Yeten'le çatışan
O'nu yola getirebilir mi?
Tanrı'yı suçlayan yanıtlasın."

[3] O zaman Eyüp RAB'bi şöyle
yanıtladı:
[4] "Bak, ben değersiz biriyim,
Sana nasıl yanıt verebilirim?
Ağzımı elimle kapıyorum.
[5] Bir kez konuştum, yanıt almadım,
İkinci kez konuşamam artık."

[6] RAB kasırganın içinden Eyüp'ü
şöyle yanıtladı:

[7] "Şimdi erkek gibi kuşağını beline
vur da,
Ben sorayım, sen anlat.

[8] "Adaletimi boşa mı çıkaracaksın?
Kendini haklı çıkarmak için beni
mi suçlayacaksın?
[9] Sende Tanrı'nın bileği gibi bilek
var mı?
Sesin O'nunki gibi gürleyebilir mi?
[10] Öyleyse şan ve şerefe bürün,
Görkem ve yücelik kuşan.
[11] Gazabının ateşini saç,
Gururluya bakıp onu alçalt.
[12] Gururluya bakıp onu çökert,
Kötüleri bulundukları yerde ez.
[13] Hepsini birlikte toprağa göm,
Mezarda yüzlerini kefenle sar.
[14] O zaman sağ kolunun seni
kurtarabileceğini
Ben de kabul ederim.

[15] "Seninle birlikte yarattığım
Behemot'a[a] bak,
Sığır gibi ot yiyor.
[16] Bak, ne güç var belinde,
Karnının kasları ne güçlü!
[17] Kuyruğunu sedir ağacı gibi
sallıyor,
Sımsıkıdır uyluk lifleri.
[18] Kemikleri tunç* borular,
Kaburgaları demir çubuklar gibidir.
[19] Tanrı'nın yapıtları arasında ilk
sırayı alır,
Yalnız Yaratıcısı ona kılıçla
yaklaşır.
[20] Tepeler ürünlerini ona getirir,
Bütün yabanıl hayvanlar yanında
oynaşır.

---

[a] 40:15 "Behemot": Behemot'un hangi hayvan olduğu kesin bilinmiyor. Su aygırı, fil, timsah ya da soyu tükenmiş bir hayvan olduğu sanılıyor.
39:30 Mat.24:28; Luk.17:37

21 Hünnap çalıları altında,
Kamışlarla örtülü bir bataklıkta
yatar.
22 Hünnaplar onu gölgelerinde
saklar,
Vadideki kavaklar kuşatır.
23 Irmak coşsa bile o ürkmez,
Güvenlik içindedir,
Şeria Irmağı boğazına dayansa
bile.
24 Gözleri açıkken kim onu tutabilir,
Kim kancayla burnunu delebilir?

41

“Livyatan’ı[a] çengelle
çekebilir misin,
Dilini halatla bağlayabilir misin?
2 Burnuna sazdan ip takabilir misin,
Kancayla çenesini delebilir misin?
3 Yalvarıp yakarır mı sana,
Tatlı tatlı konuşur mu?
4 Seninle antlaşma yapar mı,
Onu ömür boyu köle edesin diye?
5 Kuşla oynar gibi onunla
oynayabilir misin,
Hizmetçilerin eğlensin diye ona
tasma takabilir misin?
6 Balıkçılar onun üzerine pazarlık
eder mi?
Tüccarlar aralarında onu böler mi?
7 Derisini zıpkınlarla,
Başını mızraklarla doldurabilir
misin?
8 Elini üzerine koy da, çıkacak
çıngarı gör,
Bir daha yapmayacaksın bunu.
9 Onu yakalamak için umutlanma,
Görünüşü bile insanın ödünü
patlatır.
10 Onu uyandıracak kadar yürekli
adam yoktur.
Öyleyse benim karşımda kim
durabilir?
11 Kim benden hesap vermemi
isteyebilir?
Göklerin altında ne varsa bana
aittir.

12 “Onun kolları, bacakları,
Zorlu gücü, güzel yapısı hakkında
Konuşmadan edemeyeceğim.
13 Onun giysisinin önünü kim
açabilir?
Kim onun iki katlı zırhını
delebilir[b]?
14 Ağzının kapılarını açmaya kim
yeltenebilir,
Dehşet verici dişleri karşısında?
15 Sımsıkı kenetlenmiştir
Sırtındaki[c] sıra sıra pullar,
16 Öyle yakındır ki birbirine
Aralarından hava bile geçmez.
17 Birbirlerine geçmişler,
Yapışmış, ayrılmazlar.
18 Aksırması ışık saçar,
Gözleri şafak gibi parıldar.
19 Ağzından alevler fışkırır,
Kıvılcımlar saçılır.
20 Kaynayan kazandan,
Yanan sazdan çıkan duman gibi
Burnundan duman tüter.

---

[a] 41:1 “Livyatan”: Livyatan’ın hangi hayvan olduğu kesin olarak bilinmiyor. Timsah ya da soyu tükenmiş bir hayvan olduğu sanılıyor.
[b] 41:13 Olası metin “Kim onun iki katlı zırhını delebilir?” (bkz. Septuaginta), Masoretik metin “Kim çift gem takmak için ona yaklaşabilir?”
[c] 41:15 Olası metin “Sırtındaki” (bkz. Septuaginta, Vulgata), Masoretik metin “Gurur duyduğu”.
41:11 Rom.11:35

[21] Soluğu kömürleri tutuşturur,
Alev çıkar ağzından.
[22] Boynu güçlüdür,
Dehşet önü sıra gider.
[23] Etinin katmerleri birbirine
yapışmış,
Sertleşmiş üzerinde, kımıldamazlar.
[24] Göğsü taş gibi serttir,
Değirmenin alt taşı gibi sert.
[25] Ayağa kalktı mı güçlüler dehşete
düşer,
Çıkardığı gürültüden ödleri patlar.
[26] Üzerine gidildi mi ne kılıç işler,
Ne mızrak, ne cirit, ne de kargı.
[27] Demir saman gibi gelir ona,
Tunç* çürük odun gibi.
[28] Oklar onu kaçırmaz,
Anız gibi gelir ona sapan taşları.
[29] Anız sayılır onun için topuzlar,
Vınlayan palaya güler.
[30] Keskin çömlek parçaları gibidir
karnının altı,
Döven gibi uzanır çamura.
[31] Derin suları kaynayan kazan gibi
fokurdatır,
Denizi merhem çömleği gibi
karıştırır.
[32] Ardında parlak bir iz bırakır,
İnsan enginin saçları ağarmış sanır.
[33] Yeryüzünde bir eşi daha yoktur,
Korkusuz bir yaratıktır.
[34] Kendini büyük gören her varlığı
aşağılar,
Gururlu her varlığın kralı odur."

Eyüp'ün Yeni Bir Yaşama Dönüşü

42 O zaman Eyüp RAB'bi şöyle yanıtladı:

[2] "Senin her şeyi yapabileceğini
biliyorum,
Hiçbir amacına engel olunmaz.
[3] 'Tasarımı bilgisizce karartan bu
adam kim?' diye sordun.
Kuşkusuz anlamadığım şeyleri
konuştum,
Beni aşan, bilmediğim şaşılası
işleri.

[4] "'Dinle de konuşayım' dedin,
'Ben sorayım, sen anlat.'
[5] Kulaktan duymaydı bildiklerim
senin hakkında,
Şimdiyse gözlerimle gördüm seni.
[6] Bu yüzden kendimi hor görüyor,
Toz ve kül içinde tövbe
ediyorum."

Rab'bin Kararı

[7]RAB Eyüp'le konuştuktan sonra, Temanlı Elifaz'a: "Sana ve iki dostuna karşı öfkem alevlendi" dedi, "Çünkü kulum Eyüp gibi hakkımda doğruyu konuşmadınız. [8]Şimdi yedi boğa, yedi koç alıp kulum Eyüp'ün yanına gidin, kendiniz için yakmalık sunu* sunun. Kulum Eyüp sizin için dua etsin. Çünkü onun duasını kabul eder, aptallığınızın karşılığını vermem. Kulum Eyüp gibi hakkımda doğruyu konuşmadınız." [9]Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildat, Naamalı Sofar gidip RAB'bin söylediğini yaptılar. RAB de Eyüp'ün duasını kabul etti.

Tanrı Eyüp'ü Yeniden Bolluğa Kavuşturuyor

[10]Eyüp dostları için dua ettikten sonra, RAB onu eski gönencine kavuşturup ona önceki varlığının iki

42:3 Eyü.38:2 *42:4 Eyü.38:3* *42:10-13 Eyü.1:1-3* katını verdi. [11]Bütün erkek ve kız kardeşleri, eski tanıdıklarının hepsi Eyüp'ün yanına gelip evinde onunla birlikte yemek yediler. Acısını paylaşıp RAB'bin başına getirmiş olduğu felaketlerden ötürü onu avuttular. Her biri ona bir parça gümüş[a], bir de altın halka verdi. [12]RAB Eyüp'ün sonunu başından bereketli kıldı. On dört bin koyuna, altı bin deveye, bin çift öküze, bin eşeğe sahip oldu. [13]Yedi oğlu, üç kızı oldu. [14]İlk kızının adını Yemima, ikincisinin Kesia, üçüncüsünün Keren-Happuk koydu. [15]Ülkenin hiçbir yerinde Eyüp'ün kızları kadar güzel kızlar yoktu. Babaları, kardeşlerinin yanısıra onlara da miras verdi.

[16] Bundan sonra Eyüp yüz kırk yıl daha yaşadı, oğullarını, dört göbek torunlarını gördü. [17] Kocayıp yaşama doyarak öldü.

---

[a] *42:11 "Bir parça gümüş": İbranice "Bir kesita". Kesita ağırlığı ve değeri bilinmeyen bir para birimiydi.*

MEZMURLAR

GİRİŞ

Mezmurlar (Zebur diye de bilinir) ilahi ve dua kitabıdır. Uzun bir süre içinde farklı yazarlar tarafından yazılmıştır. İsrailliler bu dua ve ilahileri kendi tapınmalarında kullanıyorlardı.

Bu ilahileri birkaç sınıfa ayırabiliriz: Övgü ve tapınma ilahileri, ağıtlar; yardım, korunma ve kurtuluş için edilen dualar; bağışlanmak için yalvarışlar; Tanrı'nın kutsamasına karşı şükran ilahileri; düşmanın cezalandırılması için dilekler. Bu dualar kişi ve ulus adına edilirdi. Bazıları kişinin en derin duygularını yansıtırken, bazıları da Tanrı halkının duygu ve gereksinimlerini dile getirir.

Mezmurlar şiir kitabıdır. İbrani şiirin en belirgin özelliği paralelizmdir. Paralelizm birinci dizedeki konuyu ikinci ya da üçüncü dizelerde de farklı biçimlerde tekrarlamaktır. İkinci ve üçüncü dizeler aynı konuyu karşıt biçimde geliştirir, tasvir eder ya da doruğa ulaştırır.

9+10, 34, 37, 111, 112, 119 ve 145. mezmurlar akrostiş biçimde yazılmıştır, yani ayetler sırasıyla İbrani alfabesinin harfleriyle başlar.

1. KİTAP

1. Mezmur

1 Ne mutlu o insana ki, kötülerin öğüdüyle yürümez,
Günahkârların yolunda durmaz,
Alaycıların arasında oturmaz.
2 Ancak zevkini RAB'bin Yasası'ndan alır
Ve gece gündüz onun üzerinde derin derin düşünür.
3 Böylesi akarsu kıyılarına dikilmiş ağaca benzer,
Meyvesini mevsiminde verir,
Yaprağı hiç solmaz.
Yaptığı her işi başarır.

4 Kötüler böyle değil,
Rüzgarın savurduğu saman çöpüne benzerler.
5 Bu yüzden yargılanınca aklanamaz,
Doğrular topluluğunda yer bulamaz günahkârlar.
6 Çünkü RAB doğruların yolunu gözetir,
Kötülerin yolu ise ölüme götürür.

2. Mezmur

1 Nedir uluslar arasındaki bu kargaşa,
Neden boş düzenler kurar bu halklar?
2 Dünyanın kralları saf bağlıyor,
Hükümdarlar birleşiyor
RAB'be ve meshettiği* krala[a] karşı.
3 "Koparalım onların kayışlarını"

---

[a] 2:2 *"Meshettiği krala": İbranice "Meshettiğine".* *1:3 Yer.17:8* *2:1-2 Elç.4:25-26*

diyorlar,
"Atalım üzerimizden bağlarını."

4 Göklerde oturan Rab gülüyor,
Onlarla eğleniyor.
5 Sonra öfkeyle uyarıyor onları,
Gazabıyla dehşete düşürüyor
6 Ve, "Ben kralımı
Kutsal dağım Siyon'a oturttum"
diyor.

7 RAB'bin bildirisini ilan edeceğim:
Bana, "Sen benim oğlumsun" dedi,
"Bugün ben sana baba oldum.
8 Dile benden, miras olarak sana
ulusları,
Mülk olarak yeryüzünün dört
bucağını vereyim.
9 Demir çomakla kıracaksın[a] onları,
Çömlek gibi parçalayacaksın."

10 Ey krallar, akıllı olun!
Ey dünya önderleri, ders alın!
11 RAB'be korkuyla hizmet edin,
Titreyerek sevinin.
12 Oğulu öpün ki öfkelenmesin,
Yoksa izlediğiniz yolda
mahvolursunuz.
Çünkü öfkesi bir anda
alevleniverir.
Ne mutlu O'na sığınanlara!

3. Mezmur

Davut'un oğlu Avşalom'dan kaçtığı zaman yazdığı mezmur

1 Ya RAB, düşmanlarım ne kadar
çoğaldı,
Hele bana karşı ayaklananlar!
2 Birçoğu benim için:
"Tanrı katında ona kurtuluş yok!"
diyor. *Sela*[b]

3 Ama sen, ya RAB, çevremde
kalkansın,
Onurum, başımı yukarı kaldıran
sensin.
4 RAB'be seslenirim,
Yanıtlar beni kutsal dağından. *Sela*

5 Yatar uyurum,
Uyanır kalkarım, RAB destektir
bana.
6 Korkum yok
Çevremi saran binlerce düşmandan.

7 Ya RAB, kalk, ey Tanrım, kurtar
beni!
Vur bütün düşmanlarımın çenesine,
Kır kötülerin dişlerini.
8 Kurtuluş RAB'dedir,
Halkının üzerinde olsun
bereketin! *Sela*

4. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla - Davut'un mezmuru

1 Sana seslenince yanıtla beni,
Ey adil Tanrım!
Ferahlat beni sıkıntıya düştüğümde,
Lütfet bana, kulak ver duama.

2 Ey insanlar, ne zamana dek
Onurumu utanca çevireceksiniz?
Ne zamana dek boş şeylere gönül
verecek,
Yalan peşinde koşacaksınız? *Sela*

---

[a] 2:9 Masoretik metin "Kıracaksın", Septuaginta, Süryanice "Güdeceksin".
[b] 3:2 "Sela": Müzikte duruş ifade eden bir terim olduğu sanılıyor.
2:7 Elç.13:32-33; İbr.1:5; 5:5 2:9 Va.2:26-28; 12:5; 19:15 3 başlık 2Sa.15:13-17:22

[3] Bilin ki, RAB sadık kulunu
kendine ayırmıştır,
Ne zaman seslensem, duyar beni.

[4] Öfkelenebilirsiniz, ama günah
işlemeyin;
İyi düşünün yatağınızda, susun.
Sela
[5] Doğruluk kurbanları sunun RAB'be,
O'na güvenin.

[6] "Kim bize iyilik yapacak?" diyen
çok.
Ya RAB, yüzünün ışığıyla bizi
aydınlat!
[7] Öyle bir sevinç verdin ki bana,
Onların bol tahıl ve yeni şaraptan
aldığı sevinçten fazla.

[8] Esenlik içinde yatar uyurum,
Çünkü yalnız sen, ya RAB,
Güvenlik içinde tutarsın beni.

5. Mezmur

Müzik şefi için - Ney için -
Davut'un mezmuru

[1] Sözlerime kulak ver, ya RAB,
İniltilerimi işit.
[2] Feryadımı dinle, ey Kralım ve
Tanrım!
Duam sanadır.

[3] Sabah sesimi duyarsın, ya RAB,
Her sabah sana duamı sunar,
umutla beklerim.

[4] Çünkü sen kötülükten hoşlanan
Tanrı değilsin,
Kötülük senin yanında barınmaz.
[5] Böbürlenenler önünde duramaz,
Bütün suç işleyenlerden nefret duyar,
[6] Yalan söyleyenleri yok edersin;
Ya RAB, sen eli kanlılardan,
Aldatıcılardan tiksinirsin.

[7] Bense bol sevgin sayesinde
Kutsal tapınağına gireceğim;
Oraya doğru saygıyla eğileceğim.
[8] Yol göster bana doğruluğunla, ya
RAB,
Düşmanlarıma karşı!
Yolunu önümde düzle.

[9] Çünkü onların sözüne güvenilmez,
Yürekleri yıkım dolu.
Ağızları açık birer mezardır,
Yaltaklanır dururlar.
[10] Ey Tanrı, onları suçlu çıkar!
Kurdukları düzen yıkımlarına yol
açsın.
Kov onları sayısız isyanları
yüzünden.
Çünkü sana karşı ayaklandılar.

[11] Sevinsin sana sığınan herkes,
Sevinç çığlıkları atsın sürekli,
Kanat ger üzerlerine;
Sevinçle coşsun adını sevenler
sende.
[12] Çünkü sen doğru kişiyi kutsarsın,
ya RAB,
Çevresini kalkan gibi lütfunla
sararsın.

6. Mezmur

Müzik şefi için - Sekiz telli sazlarla[a] *-*
Davut'un mezmuru

[1] Ya RAB, öfkeyle azarlama beni,

---

[a] *"Sekiz telli sazlarla": İbranice "Sekizinciye göre", anlamı kesin olarak bilinmiyor.*
4:4 Ef.4:26 5:9 Rom.3:13

Gazapla yola getirme.
[2] Lütfet bana, ya RAB, bitkinim;
Şifa ver bana, ya RAB, kemiklerim sızlıyor,
[3] Çok acı çekiyorum.
Ah, ya RAB!
Ne zamana dek sürecek bu?

[4] Gel, ya RAB, kurtar beni,
Yardım et sevginden dolayı.
[5] Çünkü ölüler arasında kimse seni anmaz,
Kim şükür sunar sana ölüler diyarından?

[6] İnleye inleye bittim,
Döşeğim su içinde bütün gece ağlamaktan,
Yatağım sırılsıklam gözyaşlarımdan.
[7] Kederden gözlerimin feri sönüyor,
Zayıflıyor gözlerim düşmanlarım yüzünden.

[8] Ey kötülük yapanlar,
Uzak durun benden,
Çünkü RAB ağlayışımı işitti.
[9] Yalvarışımı duydu,
Duamı kabul etti.
[10] Bütün düşmanlarım utanacak,
Hepsini dehşet saracak,
Ansızın geri dönecekler utanç içinde.

7. Mezmur

Benyaminli Kûş'un sözlerine ilişkin
Davut'un RAB'be okuduğu şigayon[a]

[1] Sana sığınıyorum, ya RAB Tanrım!
Peşime düşenlerden kurtar beni,
Özgür kıl.
[2] Yoksa aslan gibi parçalayacaklar beni,
Kurtaracak biri yok diye,
Lime lime edecekler etimi.

[3] Ya RAB Tanrım, eğer şunu yaptıysam:
Birine haksızlık ettiysem,
[4] Dostuma ihanet ettiysem,
Düşmanımı nedensiz soyduysam,
[5] Ardıma düşsün düşman,
Yakalasın beni,
Canımı yerde çiğnesin,
Ayak altına alsın onurumu. *Sela**
[6] Öfkeyle kalk, ya RAB!
Düşmanlarımın gazabına karşı çık!
Benim için uyan!
Buyur, adalet olsun.
[7] Uluslar topluluğu çevreni sarsın,
Onları yüce katından yönet.
[8] RAB halkları yargılar;
Beni de yargıla, ya RAB,
Doğruluğuma, dürüstlüğüme göre.
[9] Ey adil Tanrım!
Kötülerin kötülüğü son bulsun,
Doğrular güvene kavuşsun,
Sen ki akılları, gönülleri sınarsın.

[10] Tanrı kalkan gibi yanıbaşımda,
Temiz yüreklileri O kurtarır.
[11] Tanrı adil bir yargıçtır,
Öyle bir Tanrı ki, her gün öfke saçar.
[12] Kötüler yola gelmezse,
Tanrı kılıcını biler,
Yayını gerip hedefine kurar.
[13] Hazır bekler ölümcül silahları,
Alevli okları.

[14] İşte kötü insan kötülük sancıları

---

[a] *"Şigayon": Anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik terimi.*
6:1 Mez.38:1 *6:8 Mat.7:23; Luk.13:27* *7:9 Va.2:23*

çekiyor,
Fesada gebe kalmış,
Yalan doğuruyor.
15 Bir kuyu açıp kazıyor,
Kazdığı kuyuya kendisi düşüyor.
16 Kötülüğü kendi başına gelecek,
Zorbalığı kendi tepesine inecek.

17 Şükredeyim doğruluğu için
RAB'be,
Yüce RAB'bin adını ilahilerle
öveyim.

8. Mezmur

Müzik şefi için - Gittit[a] üzerine -
Davut'un mezmuru

1 Ey Egemenimiz RAB,
Ne yüce adın var yeryüzünün
tümünde!
Gökyüzünü görkeminle kapladın.
2 Çocukların, hatta emziktekilerin
sesiyle
Set çektin hasımlarına,
Düşmanı, öç alanı yok etmek için.

3 Seyrederken ellerinin eseri olan
gökleri,
Oraya koyduğun ayı ve yıldızları,
4 Soruyorum kendi kendime:
"İnsan ne ki, onu anasın,
Ya da insanoğlu ne ki, ona ilgi
gösteresin?"

5 Nerdeyse bir tanrı yaptın onu[b],
Başına yücelik ve onur tacını
koydun.
6 Ellerinin yapıtları üzerine onu
egemen kıldın,
Her şeyi ayaklarının altına serdin;
7 Davarları, sığırları,
Yabanıl hayvanları,
8 Gökteki kuşları, denizdeki balıkları,
Denizde kıpırdaşan bütün canlıları.
9 Ey Egemenimiz RAB,
Ne yüce adın var yeryüzünün
tümünde!

9. Mezmur[c]

Müzik şefi için -
"Oğulun Ölümü" makamında -
Davut'un mezmuru

1 Ya RAB, bütün yüreğimle sana
şükredeceğim,
Yaptığın harikaların hepsini
anlatacağım.
2 Sende sevinç bulacak, coşacağım,
Adını ilahilerle öveceğim, ey
Yüceler Yücesi!

3 Düşmanlarım geri çekilirken,
Sendeleyip ölüyorlar senin önünde.
4 Çünkü hakkımı, davamı sen
savundun,
Adil yargıç olarak tahta oturdun.

5 Ulusları azarladın, kötüleri yok
ettin,
Sonsuza dek adlarını sildin.
6 Yok olup gitti düşmanlar sonsuza
dek,
Kökünden söktün kentlerini,
Anıları bile silinip gitti.

---

[a] *"Gittit": Bir müzik terimi ya da üzüm sıkma mevsiminde okunan bir ilahi olabilir.*
[b] *8:5 "Nerdeyse bir tanrı yaptın onu": İbranice "Onu Tanrı'dan (tanrılardan) pek aşağı yaratmadın" (bkz. Yar.1:26-28; İbr.2:6-8).*
[c] *Birçok İbranice elyazmasında 9. ve 10. Mezmur birleşik yazılır.*

7:14 Eyü.15:35; Yşa.59:4
8:2 Mat.21:16
8:4 Eyü.7:17-18; Mez.144:3; İbr.2:6-8
8:6 1Ko.15:27; Ef.1:22; İbr.2:8

[7] Oysa RAB sonsuza dek
egemenlik sürer,
Yargı için kurmuştur tahtını;
[8] O yönetir doğrulukla dünyayı,
O yargılar adaletle halkları.

[9] RAB ezilenler için bir sığınak,
Sıkıntılı günlerde bir kaledir.
[10] Seni tanıyanlar sana güvenir,
Çünkü sana yönelenleri hiç terk
etmedin, ya RAB.

[11] Siyon'da oturan RAB'bi
ilahilerle övün!
Yaptıklarını halklar arasında
duyurun!
[12] Çünkü dökülen kanın hesabını
soran anımsar,
Ezilenlerin feryadını unutmaz.

[13] Acı bana, ya RAB!
Ey beni ölümün eşiğinden kurtaran,
Benden nefret edenler yüzünden
çektiğim sıkıntıya bak!
[14] Öyle ki, övgüye değer işlerini
anlatayım,
Siyon Kenti'nin kapılarında
Sağladığın kurtuluşla sevineyim.

[15] Uluslar kendi kazdıkları kuyuya
düştü,
Ayakları gizledikleri ağa takıldı.
[16] Adil yargılarıyla RAB kendini
gösterdi,
Kötüler kendi kurdukları tuzağa
düştü. *Higayon*[a] *sela**

[17] Kötüler ölüler diyarına gidecek,
Tanrı'yı unutan bütün uluslar...
[18] Ama yoksul büsbütün
unutulmayacak,
Mazlumun umudu sonsuza dek
kırılmayacak.

[19] Kalk, ya RAB! İnsan galip
çıkmasın,
Huzurunda yargılansın uluslar!
[20] Onlara dehşet saç, ya RAB!
Sadece insan olduklarını bilsin
uluslar. *Sela*

10. Mezmur

[1] Ya RAB, neden uzak duruyorsun,
Sıkıntılı günlerde kendini
gizliyorsun?
[2] Kötüler gururla mazlumları
avlıyor,
Mazlumlar kötülerin kurduğu
tuzağa düşüyor.

[3] Kötü insan içindeki isteklerle
övünür,
Açgözlü insan RAB'be lanet
okur, O'nu hor görür.
[4] Kendini beğenmiş kötü insan
Tanrı'ya yönelmez,
Hep, "Tanrı yok!" diye düşünür.

[5] Kötülerin yolları her zaman
başarıya götürür.
Öyle yücedir ki senin yargıların,
Kötüler anlayamaz, düşmanına
burun kıvırır.
[6] İçinden, "Ben sarsılmam" der,
"Hiçbir zaman sıkıntıya düşmem."
[7] Ağzı lanet, hile ve zulüm dolu,
Dilinin altında kötülük ve fesat
saklı.

[8] Köylerin çevresinde pusu kurar,

---

[a] ***9:16 "Higayon": Anlamı kesin olarak bilinmeyen bir müzik terimi.*** ***10:7 Rom.3:14***

Masumu gizli yerlerde öldürür,
Çaresizi sinsice gözler.
[9] Gizli yerlerde pusuya yatar
Çalılıktaki aslan gibi,
Kapmak için mazlumu bekler
Ve ağına düşürüp yakalar.

[10] Kurbanları çaresiz çöker,
Saldıranın üstün gücü altında ezilir.
[11] Kötü insan içinden, "Tanrı
unuttu" der,
"Örttü yüzünü, asla göremez."

[12] Kalk, ya RAB, kaldır elini, ey
Tanrı!
Mazlumları unutma!
[13] Neden kötü insan seni hor görsün,
İçinden, "Tanrı hesap sormaz"
desin?

[14] Oysa sen sıkıntı ve acı çekenleri
görürsün,
Yardım etmek için onları izlersin;
Çaresizler sana dayanır,
Öksüzün yardımcısı sensin.

[15] Kötünün, haksızın kolunu kır,
Sormadık hesap kalmasın yaptığı
kötülükten.

[16] RAB sonsuza dek kral kalacak,
Uluslar O'nun ülkesinden
temizlenecek.

[17] Mazlumların dileğini duyarsın,
ya RAB,
Yüreklendirirsin onları,
Kulağın hep üzerlerinde;
[18] Öksüze, düşküne hakkını vermek
için,
Bir daha dehşet saçmasın ölümlü
insan.

11. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

[1] Ben RAB'be sığınırım,
Nasıl dersiniz bana,
"Kuş gibi kaç dağlara.
[2] Bak, kötüler yaylarını geriyor,
Temiz yürekli insanları
Karanlıkta vurmak için
Oklarını kirişine koyuyor.
[3] Temeller yıkılırsa,
Ne yapabilir doğru insan?"

[4] RAB kutsal tapınağındadır,
O'nun tahtı göklerdedir,
Bütün insanları görür,
Herkesi sınar.
[5] RAB doğru insanı sınar,
Kötüden, zorbalığı sevenden
tiksinir.

[6] Kötülerin üzerine kızgın korlar
ve kükürt yağdıracak,
Paylarına düşen kâse* kavurucu
rüzgar olacak.
[7] Çünkü RAB doğrudur, doğruları
sever;
Dürüst insanlar O'nun yüzünü
görecek.

12. Mezmur

*Müzik şefi için - Sekiz telli sazlarla[a] -
Davut'un mezmuru*

[1] Kurtar beni, ya RAB, sadık kulun
kalmadı,
Güvenilir insanlar yok oldu.
[2] Herkes birbirine yalan söylüyor,
Dalkavukluk, ikiyüzlülük ediyor.

[a] ***"Sekiz telli sazlarla": İbranice "Sekizinciye göre", anlamı kesin olarak bilinmiyor.***

3 Sustursun RAB dalkavukların
ağzını,
Büyüklenen dilleri.
4 Onlar ki, "Dilimizle kazanırız,
Dudaklarımız emrimizde,
Kim bize efendilik edebilir?"
derler.

5 "Şimdi kalkacağım" diyor RAB,
"Çünkü mazlumlar eziliyor,
Yoksullar inliyor,
Özledikleri kurtuluşu vereceğim
onlara."

6 RAB'bin sözleri pak sözlerdir;
Toprak ocakta eritilmiş,
Yedi kez arıtılmış gümüşe benzer.

7 Sen onları koru, ya RAB,
Bu kötü kuşaktan hep uzak tut!
8 İnsanlar arasında alçaklık rağbet
görünce,
Kötüler her yanda dolaşır oldu.

13. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

1 Ne zamana dek, ya RAB,
Sonsuza dek mi beni unutacaksın?
Ne zamana dek yüzünü benden
gizleyeceksin?
2 Ne zamana dek içimde tasa,
Yüreğimde hep keder olacak?
Ne zamana dek düşmanım bana
üstün çıkacak?

3 Gör halimi, ya RAB, yanıtla
Tanrım,
Gözlerimi aç, ölüm uykusuna
dalmayayım.
4 Düşmanlarım, "Onu yendik!"
demesin,
Sarsıldığımda hasımlarım
sevinmesin.

5 Ben senin sevgine güveniyorum,
Yüreğim kurtarışınla coşsun.
6 Ezgiler söyleyeceğim sana, ya
RAB,
Çünkü iyilik ettin bana.

14. Mezmur

(Mez.53)

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

1 Akılsız içinden, "Tanrı yok!" der.
İnsanlar bozuldu, iğrençlik aldı
yürüdü,
İyilik eden yok.

2 RAB göklerden bakar oldu
insanlara,
Akıllı, Tanrı'yı arayan biri
var mı diye.
3 Hepsi saptı,
Tümü yozlaştı,
İyilik eden yok,
Bir kişi bile!

4 Suç işleyenlerin hiçbiri
görmüyor mu?
Halkımı ekmek yer gibi yiyor,
RAB'be yakarmıyorlar.

5 Dehşete düşecekler yeryüzünde,
Çünkü Tanrı doğruların yanındadır.
6 Mazlumun tasarılarını boşa
çıkarırdınız,
Ama RAB onun sığınağıdır.

7 Keşke İsrail'in kurtuluşu
Siyon'dan gelse!

14:1-3 Rom.3:10-12

RAB halkını eski gönencine kavuşturunca,
Yakup soyu sevinecek, İsrail halkı coşacak.

15. Mezmur

Davut'un mezmuru

1 Ya RAB, çadırına kim konuk olabilir?
Kutsal dağında kim oturabilir?

2 Kusursuz yaşam süren, adil davranan,
Yürekten gerçeği söyleyen.
3 İftira etmez,
Dostuna zarar vermez,
Komşusuna kara çalmaz böylesi.
4 Aşağılık insanları hor görür,
Ama RAB'den korkanlara saygı duyar.
Kendi zararına ant içse bile, dönmez andından.
5 Parasını faize vermez,
Suçsuza karşı rüşvet almaz.
Böyle yaşayan asla sarsılmayacak.

16. Mezmur

Davut'un Miktamı[a]

1 Koru beni, ey Tanrı,
Çünkü sana sığınıyorum.
2 RAB'be dedim ki, "Efendim sensin.
Senden öte mutluluk yok benim için."

3 Ülkedeki kutsallara gelince,
Soyludur onlar, biricik zevkim onlardır.
4 Başka ilahların ardınca koşanların derdi artacak.
Onların kan sunularını dökmeyeceğim,
Adlarını ağzıma almayacağım.

5 Benim payıma,
Benim kâseme düşen sensin, ya RAB;
Yaşamım senin ellerinde.
6 Payıma ne güzel yerler düştü,
Ne harika bir mirasım var!

7 Övgüler sunarım bana öğüt veren RAB'be,
Geceleri bile vicdanım uyarır beni.
8 Gözümü RAB'den ayırmam,
Sağımda durduğu için sarsılmam.

9 Bu nedenle içim sevinç dolu, yüreğim coşuyor,
Bedenim güven içinde.
10 Çünkü sen beni ölüler diyarına terk etmezsin,
Sadık kulunun çürümesine izin vermezsin[b].

11 Yaşam yolunu bana bildirirsin.
Bol sevinç vardır senin huzurunda,
Sağ elinden mutluluk eksilmez.

17. Mezmur

Davut'un duası

1 Haklı davamı dinle, ya RAB,
Feryadımı işit!

---

[a] *"Miktam": Bir edebiyat ya da müzik terimi.*
[b] *16:10 "Sadık kulunun çürümesine izin vermezsin" ya da "Sadık kulunun ölüm çukurunu görmesine izin vermezsin."*
16:8-11 Elç.2:25-28   16:10 Elç.2:31; 13:35

Hilesiz dudaklardan çıkan duama
kulak ver!
[2] Haklı çıkar beni,
Çünkü sen gerçeği görürsün.

[3] Yüreğimi yokladın,
Gece denedin,
Sınadın beni,
Kötü bir şey bulmadın;
Kararlıyım, ağzımdan kötü söz
çıkmaz,
[4] Başkalarının yaptıklarına gelince,
Ben senin sözlerine uyarak
Şiddet yollarından kaçındım.
[5] Sıkı adımlarla senin yollarını
tuttum,
Kaymadı ayaklarım.

[6] Sana yakarıyorum, ey Tanrı,
Çünkü beni yanıtlarsın;
Kulak ver bana, dinle
söylediklerimi!
[7] Göster harika sevgini,
Ey sana sığınanları saldırganlardan
sağ eliyle kurtaran!

[8] Koru beni gözbebeği gibi;
Kanatlarının gölgesine gizle
[9] Kötülerin saldırısından,
Çevremi saran ölümcül
düşmanlarımdan.

[10] Yürekleri yağ bağlamış,
Ağızları büyük laflar ediyor.
[11] İzimi buldular, üzerime geliyorlar,
Yere vurmak için gözetliyorlar.
[12] Tıpkı parçalamak için
sabırsızlanan bir aslan,
Pusuya yatan genç bir aslan gibi.

[13] Kalk, ya RAB, kes önlerini, eğ
başlarını!
Kılıcınla kurtar canımı kötülerden,
[14] Elinle bu insanlardan, ya RAB,
Yaşam payı bu dünyada olan
insanlardan.
Varsın karınları vereceğin
cezalara doysun,
Çocukları da yiyip doysun,
Artanı torunlarına kalsın!

[15] Ama ben doğruluk sayesinde
yüzünü göreceğim senin,
Uyanınca suretini görmeye
doyacağım.

18. Mezmur

(2Sa.22:1-51)

Müzik şefi için - RAB'bin kulu Davut'un mezmuru - RAB kendisini bütün düşmanlarının pençesinden ve Saul'un elinden kurtardığı gün Davut RAB'be şu ezgiyi okudu:

[1] Seni seviyorum, gücüm sensin,
ya RAB!

[2] RAB benim kayam, sığınağım,
kurtarıcımdır,
Tanrım, kayam, sığınacak yerimdir,
Kalkanım, güçlü kurtarıcım,
korunağımdır!
[3] Övgüye değer RAB'be seslenir,
Kurtulurum düşmanlarımdan.

[4] Ölüm iplerine dolanmıştım,
Yıkım selleri basmıştı beni,
[5] Ölüler diyarının bağları sarmıştı,
Ölüm tuzakları çıkmıştı karşıma.
[6] Sıkıntı içinde RAB'be yakardım,
Yardıma çağırdım Tanrım'ı.
Tapınağından sesimi duydu,
Haykırışım kulaklarına ulaştı.

[7] O zaman yeryüzü sarsılıp sallandı,

Titreyip sarsıldı dağların temelleri,
Çünkü RAB öfkelenmişti.

8 Burnundan duman yükseldi,
Ağzından kavurucu ateş
Ve korlar fışkırdı.
9 Kara buluta basarak
Gökleri yarıp indi.
10 Bir Keruv'a* binip uçtu,
Rüzgar kanatlar takarak hızla geldi.
11 Karanlığı örtündü,
Kara bulutları kendine çardak yaptı.
12 Varlığının parıltısından,
Bulutlardan dolu ve korlar
savruluyordu.
13 RAB göklerden gürledi,
Duyurdu sesini Yüceler Yücesi,
Dolu ve alevli korlarla.
14 Savurup oklarını düşmanlarını
dağıttı,
Şimşek çaktırarak onları şaşkına
çevirdi.
15 Denizin dibi göründü,
Yeryüzünün temelleri açığa çıktı,
ya RAB,
Senin azarlamandan,
Burnundan çıkan güçlü soluktan.

16 RAB yukarıdan elini uzatıp tuttu,
Çıkardı beni derin sulardan.
17 Beni zorlu düşmanımdan,
Benden nefret edenlerden kurtardı,
Çünkü onlar benden güçlüydü.
18 Felaket günümde karşıma dikildiler,
Ama RAB bana destek oldu.
19 Beni huzura kavuşturdu,
Kurtardı, çünkü benden hoşnut
kaldı.

20 RAB doğruluğumun karşılığını
verdi,
Beni temiz ellerime göre
ödüllendirdi.
21 Çünkü RAB'bin yolunda yürüdüm,
Tanrım'dan uzaklaşarak kötülük
yapmadım.
22 O'nun bütün ilkelerini göz
önünde tuttum,
Kurallarından ayrılmadım.
23 O'nun gözünde kusursuzdum,
Suç işlemekten sakındım.
24 Bu yüzden RAB beni doğruluğuma
Ve gözünde pak olan ellerime
göre ödüllendirdi.

25 Sadık kuluna sadakat gösterir,
Kusursuz olana kusursuz
davranırsın.
26 Pak olanla pak olur,
Eğriye eğri davranırsın.
27 Alçakgönüllüleri kurtarır,
Gururluların başını eğersin.
28 Işığımın kaynağı sensin, ya RAB,
Tanrım!
Karanlığımı aydınlatırsın.
29 Desteğinle akıncılara saldırır,
Seninle surları aşarım, Tanrım.
30 Tanrı'nın yolu kusursuzdur,
RAB'bin sözü arıdır.
O kendisine sığınan herkesin
kalkanıdır.
31 Var mı RAB'den başka tanrı?
Tanrımız'dan başka kaya var mı?
32 Tanrı beni güçle donatır,
Yolumu kusursuz kılar.
33 Ayaklar verdi bana, geyiklerinki
gibi,
Doruklarda tutar beni.
34 Bana savaşmayı öğretti,
Kollarımla tunç* bir yayı gereyim

18:33 Hab.3:19

diye.
[35] Bana zafer kalkanını bağışlarsın,
Sağ elin destekler,
Alçakgönüllülüğün yüceltir beni.
[36] Bastığım yerleri genişletirsin,
Burkulmaz bileklerim.

[37] Kovalayıp yetiştim düşmanlarıma,
Hepsi yok olmadan geri dönmedim.
[38] Ezdim onları, kalkamaz oldular,
Ayaklarımın altına serildiler.
[39] Savaş için beni güçle donattın,
Bana başkaldıranları önümde
yere serdin.
[40] Düşmanlarımı kaçmak zorunda
bıraktın,
Benden nefret edenleri yok ettim.
[41] Feryat ettiler, ama kurtaran
çıkmadı;
RAB'bi çağırdılar, ama O yanıt
vermedi.
[42] Ezdim onları, rüzgarın savurduğu
toza döndüler,
Sokak çamuru gibi savurup attım.
[43] Halkımın çekişmelerinden beni
kurtardın,
Ulusların önderi yaptın,
Tanımadığım halklar bana kulluk
ediyor.
[44] Duyar duymaz sözümü dinlediler,
Yabancılar bana yaltaklandılar.
[45] Yabancıların betleri benizleri attı,
Titreyerek çıktılar kalelerinden.

[46] RAB yaşıyor! Kayam'a övgüler
olsun!
Yücelsin kurtarıcım Tanrı!
[47] O'dur öcümü alan,
Halkları bana bağımlı kılan.
[48] Düşmanlarımdan kurtarır,
Başkaldıranlardan üstün kılar beni,
Zorbaların elinden alır.
[49] Bunun için uluslar arasında sana
şükredeceğim, ya RAB,
Adını ilahilerle öveceğim.

[50] RAB kralını büyük zaferlere
ulaştırır,
Meshettiği* krala, Davut'a ve
soyuna
Sonsuza dek sevgi gösterir.

19. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

[1] Gökler Tanrı'nın görkemini
açıklamakta,
Gökkubbe ellerinin eserini
duyurmakta.
[2] Gün güne söz söyler,
Gece geceye bilgi verir.
[3] Ne söz geçer orada, ne de konuşma,
Sesleri duyulmaz.
[4] Ama sesleri yeryüzünü dolaşır,
Sözleri dünyanın dört bucağına
ulaşır.

Güneş için göklerde çadır kurdu
Tanrı.
[5] Gerdekten çıkan güveye benzer
güneş,
Koşuya çıkacak atlet gibi sevinir.
[6] Göğün bir ucundan çıkar,
Öbür ucuna döner,
Hiçbir şey gizlenmez sıcaklığından.

[7] RAB'bin yasası yetkindir, cana
can katar,
RAB'bin buyrukları güvenilirdir,
Saf adama bilgelik verir,
[8] RAB'bin kuralları doğrudur,

18:49 Rom.15:8-9 *19:4 Rom.10:18*

yüreği sevindirir,
RAB'bin buyrukları arıdır,
gözleri aydınlatır.
9 RAB korkusu paktır, sonsuza dek kalır,
RAB'bin ilkeleri gerçek,
tamamen adildir.
10 Onlara altından, bol miktarda saf altından çok istek duyulur,
Onlar baldan, süzme petek balından tatlıdır.
11 Uyarırlar kulunu,
Onlara uyanların ödülü büyüktür.

12 Kim yanlışlarını görebilir?
Bağışla göremediğim kusurlarımı,
13 Bilerek işlenen günahlardan koru kulunu,
İzin verme bana egemen olmalarına!
O zaman büyük isyandan uzak,
Kusursuz olurum.

14 Ağzımdan çıkan sözler,
Yüreğimdeki düşünceler,
Kabul görsün senin önünde,
Ya RAB, kayam, kurtarıcım benim[a]!

20. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

1 Sıkıntılı gününde RAB seni yanıtlasın,
Yakup'un Tanrısı'nın adı seni korusun!
2 Yardım göndersin sana kutsal yerden,
Siyon'dan destek versin.
3 Bütün tahıl sunularını* anımsasın,
Yakmalık sunularını* kabul etsin!
*Sela**
4 Gönlünce versin sana,
Bütün tasarılarını gerçekleştirsin!
5 O zaman zaferini sevinç çığlıklarıyla kutlayacağız,
Tanrımız'ın adıyla sancaklarımızı dikeceğiz.
RAB senin bütün dileklerini yerine getirsin.

6 Şimdi anladım ki, RAB meshettiği* kralı kurtarıyor,
Sağ elinin kurtarıcı gücüyle
Kutsal göklerinden ona yanıt veriyor.
7 Bazıları savaş arabalarına,
Bazıları atlarına güvenir,
Bizse Tanrımız RAB'be güveniriz.
8 Onlar çöküyor, düşüyorlar;
Bizse kalkıyor, dimdik duruyoruz.

9 Ya RAB, kralı kurtar!
Yanıtla bizi sana yakardığımız gün!

21. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

1 Ya RAB, kral seviniyor gösterdiğin güce.
Sevinçten coşuyor verdiğin zaferle!
2 Gönlünün istediğini verdin,
Ağzından çıkan dileği geri çevirmedin. *Sela**
3 Onu güzel armağanlarla karşıladın,
Başına saf altından taç koydun.
4 Senden yaşam istedi, verdin ona:
Uzun, sonsuz bir ömür.
5 Sağladığın zaferle büyük yüceliğe erişti,

---

[a] *19:14 "Kurtarıcım benim": Kurtarıcı diye çevrilen İbranice "Goel" sözcüğü "Yakın akraba" anlamına gelir (bkz. Rut 2:20).*

Onu görkem ve büyüklükle
donattın.
[6] Üzerine sürekli bereket yağdırdın,
Varlığınla onu sevince boğdun.
[7] Çünkü kral RAB'be güvenir,
Yüceler Yücesi'nin sevgisi
sayesinde sarsılmaz.

[8] Elin bütün düşmanlarına erişecek,
Sağ elin senden nefret edenlere
uzanacak.
[9] Öfkelendiğin an, ya RAB,
Kızgın fırına döndüreceksin onları;
Gazapla yutacak,
Ateşle tüketeceksin.
[10] Yok edeceksin çocuklarını
yeryüzünden,
Soylarını insanlar arasından.

[11] Düzenler kursalar sana,
Aldatmaya çalışsalar,
Yine de başarılı olamazlar.
[12] Çünkü sırtlarını döndüreceksin,
Yayını yüzlerine doğru gerince.

[13] Yüceliğini göster, ya RAB,
gücünle!
Ezgiler söyleyip ilahilerle
öveceğiz kudretini.

22. Mezmur

Müzik şefi için - "Tan Geyiği" makamında -
Davut'un mezmuru

[1] Tanrım, Tanrım, beni neden terk
ettin?
Niçin bana yardım etmekten,
Haykırışıma kulak vermekten
uzak duruyorsun?
[2] Ey Tanrım, gündüz sesleniyorum,
yanıt vermiyorsun,
Gece sesleniyorum, yine rahat
yok bana.
[3] Oysa sen kutsalsın,
İsrail'in övgüleri üzerine taht
kuran sensin.
[4] Sana güvendiler atalarımız,
Sana dayandılar, onları kurtardın.
[5] Sana yakarıp kurtuldular,
Sana güvendiler, aldanmadılar.

[6] Ama ben insan değil, toprak
kurduyum,
İnsanlar beni küçümsüyor, halk
hor görüyor.
[7] Beni gören herkes alay ediyor,
Sırıtıp baş sallayarak diyorlar ki,
[8] "Sırtını RAB'be dayadı, kurtarsın
bakalım onu,
Madem onu seviyor, yardım etsin!"

[9] Oysa beni ana rahminden çıkaran,
Ana kucağındayken sana
güvenmeyi öğreten sensin.
[10] Doğuşumdan beri sana teslim
edildim,
Ana rahminden beri Tanrım sensin.
[11] Benden uzak durma! Çünkü
sıkıntı yanıbaşımda,
Yardım edecek kimse yok.

[12] Boğalar kuşatıyor beni,
Azgın Başan boğaları sarıyor
çevremi.
[13] Kükreyerek avını parçalayan
aslanlar gibi
Ağızlarını açıyorlar bana.
[14] Su gibi dökülüyorum,
Bütün kemiklerim oynaklarından

22:1 Mat.27:46; Mar.15:34 ***22:7 Mat.27:39-40; Mar.15:29-30; Luk.23:35***
22:8 Mat.27:43

çıkıyor;
Yüreğim balmumu gibi içimde
eriyor.
[15] Gücüm çömlek parçası gibi kurudu,
Dilim damağıma yapışıyor;
Beni ölüm toprağına yatırdın.
[16] Köpekler kuşatıyor beni,
Kötüler sürüsü çevremi sarıyor,
Ellerimi, ayaklarımı deliyorlar.
[17] Bütün kemiklerimi sayar oldum,
Gözlerini dikmiş, bana bakıyorlar.
[18] Giysilerimi aralarında paylaşıyor,
Elbisem için kura çekiyorlar.

[19] Ama sen, ya RAB, uzak durma;
Ey gücüm benim, yardımıma koş!
[20] Canımı kılıçtan,
Biricik hayatımı köpeğin
pençesinden kurtar!
[21] Kurtar beni aslanın ağzından,
Yaban öküzlerinin boynuzundan.
Yanıt ver bana!
[22] Adını kardeşlerime duyurayım,
Topluluğun ortasında sana
övgüler sunayım:
[23] Ey sizler, RAB'den korkanlar,
O'na övgüler sunun!
Ey Yakup soyu, O'nu yüceltin!
Ey İsrail soyu, O'na saygı gösterin!
[24] Çünkü O mazlumun çektiği
sıkıntıyı hafife almadı,
Ondan tiksinmedi, yüz çevirmedi;
Kendisini yardıma çağırdığında
ona kulak verdi.

[25] Övgü konum sen olacaksın
büyük toplulukta,
Senden korkanların önünde
yerine getireceğim adaklarımı.
[26] Yoksullar yiyip doyacak,
RAB'be yönelenler O'na övgü
sunacak.
Sonsuza dek ömrünüz tükenmesin!
[27] Yeryüzünün dört bucağı anımsayıp
RAB'be dönecek,
Ulusların bütün soyları O'nun
önünde yere kapanacak.
[28] Çünkü egemenlik RAB'bindir,
Ulusları O yönetir.

[29] Yeryüzündeki bütün zenginler
doyacak
Ve O'nun önünde yere kapanacak,
Toprağa gidenler,
Ölümlerine engel olamayanlar,
Eğilecekler O'nun önünde.
[30] Gelecek kuşaklar O'na kulluk
edecek,
Rab yeni kuşaklara anlatılacak.
[31] O'nun kurtarışını,
"Rab yaptı bunları" diyerek,
Henüz doğmamış bir halka
duyuracaklar.

23. Mezmur

Davut'un mezmuru

[1] RAB çobanımdır,
Eksiğim olmaz.
[2] Beni yemyeşil çayırlarda yatırır,
Sakin suların kıyısına götürür.
[3] İçimi tazeler,
Adı uğruna bana doğru yollarda
öncülük eder.
[4] Karanlık ölüm vadisinden
geçsem bile,
Kötülükten korkmam.
Çünkü sen benimlesin.
Çomağın, değneğin güven verir bana.

22:15 *Mez.69:21; Yu.19:28*
22:22 *İbr.2:12*
22:18 *Mat.27:35; Mar.15:24; Luk.23:34; Yu.19:24*
23:2 *Va.7:17*

[5] Düşmanlarımın önünde bana
sofra kurarsın,
Başıma yağ sürersin,
Kâsem taşıyor.
[6] Ömrüm boyunca yalnız iyilik ve
sevgi izleyecek beni,
Hep RAB'bin evinde oturacağım.

24. Mezmur

Davut'un mezmuru

[1] RAB'bindir yeryüzü ve içindeki
her şey,
Dünya ve üzerinde yaşayanlar;
[2] Çünkü O'dur denizler üzerinde
onu kuran,
Sular üzerinde durduran.

[3] RAB'bin dağına kim çıkabilir,
Kutsal yerinde kim durabilir?
[4] Elleri pak, yüreği temiz olan,
Gönlünü putlara kaptırmayan,
Yalan yere ant içmeyen.
[5] RAB kutsar böylesini,
Kurtarıcısı Tanrı aklar.
[6] O'na yönelenler,
Yakup'un Tanrısı'nın yüzünü
arayanlar
İşte böyledir. *Sela**

[7] Kaldırın başınızı, ey kapılar!
Açılın, ey eski kapılar!
Yüce Kral girsin içeri!
[8] Kimdir bu Yüce Kral?
O RAB'dir, güçlü ve yiğit,
Savaşta yiğit olan RAB.
[9] Kaldırın başınızı, ey kapılar!
Açılın, ey eski kapılar!
Yüce Kral girsin içeri!
[10] Kimdir bu Yüce Kral?
Her Şeye Egemen
RAB'dir bu Yüce Kral! *Sela*

25. Mezmur

Davut'un mezmuru

[1] Ya RAB, bütün varlığımla sana
yaklaşıyorum,
[2] Ey Tanrım, sana güveniyorum,
utandırma beni,
Düşmanlarım zafer kahkahası
atmasın!
[3] Sana umut bağlayan hiç kimse
utanca düşmez;
Nedensiz hainlik edenler utanır.

[4] Ya RAB, yollarını bana öğret,
Yönlerini bildir.
[5] Bana gerçek yolunda öncülük et,
eğit beni;
Çünkü beni kurtaran Tanrı sensin.
Bütün gün umudum sende.
[6] Ya RAB, sevecenliğini ve sevgini
anımsa;
Çünkü onlar öncesizlikten beri
aynıdır.
[7] Gençlik günahlarımı, isyanlarımı
anımsama,
Sevgine göre anımsa beni,
Çünkü sen iyisin, ya RAB.

[8] RAB iyi ve doğrudur,
Onun için günahkârlara yol
gösterir.
[9] Alçakgönüllülere adalet yolunda
öncülük eder,
Kendi yolunu öğretir onlara.
[10] RAB'bin bütün yolları sevgi ve
sadakate dayanır
Antlaşmasındaki buyruklara
uyanlar için.
[11] Ya RAB, adın uğruna

24:1 1Ko.10:26 24:4 Mat.5:8

Suçumu bağışla, çünkü suçum
büyük.
12 Kim RAB'den korkarsa,
RAB ona seçeceği yolu gösterir.
13 Gönenç içinde yaşayacak o insan,
Soyu ülkeyi sahiplenecek.
14 RAB kendisinden korkanlarla
paylaşır sırrını,
Onlara açıklar antlaşmasını.
15 Gözlerim hep RAB'dedir,
Çünkü ayaklarımı ağdan O çıkarır.
16 Halime bak, lütfet bana;
Çünkü garip ve mazlumum.
17 Yüreğimdeki sıkıntılar artıyor,
Kurtar beni dertlerimden!
18 Üzüntüme, acılarıma bak,
Bütün günahlarımı bağışla!
19 Düşmanlarıma bak, ne kadar
çoğaldılar,
Nasıl da benden nefret ediyorlar!
20 Canımı koru, kurtar beni!
Hayal kırıklığına uğratma, çünkü
sana sığınıyorum!
21 Dürüstlük, doğruluk korusun beni,
Çünkü umudum sendedir.

22 Ey Tanrı, kurtar İsrail'i
Bütün sıkıntılarından!

26. Mezmur

Davut'un mezmuru

1 Beni haklı çıkar, ya RAB,
Çünkü dürüst bir yaşam sürdüm;
Sarsılmadan RAB'be güvendim.
2 Dene beni, ya RAB, sına;
Duygularımı, düşüncelerimi yokla.
3 Çünkü sevgini hep göz önünde
tutuyor,
Senin gerçeğini yaşıyorum ben.
4 Yalancılarla oturmam,
İkiyüzlülerin suyuna gitmem.
5 Kötülük yapanlar topluluğundan
nefret ederim,
Fesatçıların arasına girmem.
6 Suçsuzluğumu göstermek için
ellerimi yıkar,
Sunağının çevresinde dönerim,
ya RAB,
7 Yüksek sesle şükranımı duyurmak
Ve bütün harikalarını anlatmak
için.
8 Severim, ya RAB, yaşadığın evi,
Görkeminin bulunduğu yeri.

9 Günahkârların,
Eli kanlı adamların yanısıra
canımı alma.
10 Onların elleri kötülük aletidir,
Sağ elleri rüşvet doludur.
11 Ama ben dürüst yaşarım,
Kurtar beni, lütfet bana!

12 Ayağım emin yerde duruyor.
Topluluk içinde sana övgüler
sunacağım, ya RAB.

27. Mezmur

Davut'un mezmuru

1 RAB benim ışığım, kurtuluşumdur,
Kimseden korkmam.
RAB yaşamımın kalesidir,
Kimseden yılmam.
2 Hasımlarım, düşmanlarım olan
kötüler,
Beni yutmak için üzerime gelirken
Tökezleyip düşerler.
3 Karşımda bir ordu konaklasa,
Kılım kıpırdamaz,
Bana karşı savaş açılsa,
Yine güvenimi yitirmem.

4 RAB'den tek dileğim, tek isteğim
şu:
RAB'bin güzelliğini seyretmek,

Tapınağında O'na hayran olmak
için
Ömrümün bütün günlerini O'nun
evinde geçirmek.
[5] Çünkü O kötü günde beni
çardağında gizleyecek,
Çadırının emin yerinde saklayacak,
Yüksek bir kaya üzerine çıkaracak
beni.
[6] O zaman çevremi saran
düşmanlarıma karşı
Başım yukarı kalkacak,
Sevinçle haykırarak kurbanlar
sunacağım O'nun çadırında,
O'nu ezgilerle, ilahilerle öveceğim.

[7] Sana yakarıyorum, ya RAB,
kulak ver sesime,
Lütfet, yanıtla beni!
[8] Ya RAB, içimden bir ses duydum:
"Yüzümü ara!" dedin,
İşte yüzünü arıyorum.
[9] Yüzünü benden gizleme,
Kulunu öfkeyle geri çevirme!
Bana hep yardımcı oldun;
Bırakma, terk etme beni,
Ey beni kurtaran Tanrı!
[10] Annemle babam beni terk etseler
bile,
RAB beni kabul eder.
[11] Ya RAB, yolunu öğret bana,
Düşmanlarıma karşı
Düz yolda bana öncülük et.
[12] Beni hasımlarımın keyfine
bırakma,
Çünkü yalancı tanıklar dikiliyor
karşıma,
Ağızları şiddet saçıyor.

[13] Yaşam diyarında
RAB'bin iyiliğini göreceğimden
kuşkum yok.
[14] Umudunu RAB'be bağla,
Güçlü ve yürekli ol;
Umudunu RAB'be bağla!

28. Mezmur

Davut'un mezmuru

[1] Ya RAB, sana yakarıyorum,
Kayam benim, kulak tıkama
sesime;
Çünkü sen sessiz kalırsan,
Ölüm çukuruna inen ölülere
dönerim ben.
[2] Seni yardıma çağırdığımda,
Ellerimi kutsal konutuna doğru
açtığımda,
Kulak ver yalvarışlarıma.
[3] Beni kötülerle, haksızlık yapanlarla
Aynı kefeye koyup cezalandırma.
Onlar komşularıyla dostça konuşur,
Ama yüreklerinde kötülük beslerler.

[4] Eylemlerine, yaptıkları kötülüklere
göre onları yanıtla;
Yaptıklarının, hak ettiklerinin
karşılığını ver.
[5] Onlar RAB'bin yaptıklarına,
Ellerinin eserine önem vermezler;
Bu yüzden RAB onları yıkacak,
Bir daha ayağa kaldırmayacak.
[6] RAB'be övgüler olsun!
Çünkü yalvarışımı duydu.
[7] RAB benim gücüm, kalkanımdır,
O'na yürekten güveniyor ve
yardım görüyorum.
Yüreğim coşuyor,
Ezgilerimle O'na şükrediyorum.

[8] RAB halkının gücüdür,

28:4 Va.22:12

Meshettiği* kralın zafer kalesidir.
9 Halkını kurtar, kendi halkını kutsa;
Çobanlık et onlara, sürekli destek ol!

29. Mezmur

Davut'un mezmuru

1 Ey ilahi varlıklar, RAB'bi övün,
RAB'bin gücünü, yüceliğini övün,
2 RAB'bin görkemini adına yaraşır biçimde övün,
Kutsal giysiler içinde RAB'be tapının!

3 RAB'bin sesi sulara hükmediyor,
Yüce Tanrı gürlüyor,
RAB engin sulara hükmediyor.
4 RAB'bin sesi güçlüdür,
RAB'bin sesi görkemlidir.
5 RAB'bin sesi sedir ağaçlarını kırar,
Lübnan sedirlerini parçalar.
6 Lübnan'ı buzağı gibi,
Siryon Dağı'nı yabanıl öküz yavrusu gibi sıçratır.
7 RAB'bin sesi şimşek gibi çakar,
8 RAB'bin sesi çölü titretir,
RAB Kadeş Çölü'nü sarsar.
9 RAB'bin sesi geyikleri doğurtur[a],
Ormanları çıplak bırakır.
O'nun tapınağında herkes "Yücesin!" diye haykırır.
10 RAB tufan üstünde taht kurdu,
O sonsuza dek kral kalacak.
11 RAB halkına güç verir,
Halkını esenlikle kutsar!

30. Mezmur

Tapınak adanırken söylenen bir ilahi - Davut'un mezmuru

1 Seni yüceltmek istiyorum, ya RAB,
Çünkü beni kurtardın,
Düşmanlarımı bana güldürmedin.
2 Ya RAB Tanrım,
Sana yakardım, bana şifa verdin.
3 Ya RAB, beni ölüler diyarından çıkardın,
Yaşam verdin bana, ölüm çukuruna düşürmedin.
4 Ey RAB'bin sadık kulları, O'nu ilahilerle övün,
Kutsallığını anarak O'na şükredin.
5 Çünkü öfkesi bir an sürer,
Lütfu ise bir ömür;
Gözyaşlarınız belki bir gece akar,
Ama sabahla sevinç doğar.

6 Huzur duyunca dedim ki,
"Asla sarsılmayacağım!"
7 Ya RAB, lütfunla beni güçlü bir dağ gibi
Sarsılmaz kıldın;
Ama sen yüzünü gizleyince,
Dehşete düştüm.

8 Ya RAB, sana sesleniyorum,
Rab'be yalvarıyorum:
9 "Ne yararı olur senin için dökülen kanımın,
Ölüm çukuruna inersem?
Toprak sana övgüler sunar mı,
Senin sadakatini ilan eder mi?
10 Dinle, ya RAB, acı bana;
Yardımcım ol, ya RAB!"

11 Yasımı şenliğe döndürdün,
Çulumu çıkarıp beni sevinçle kuşattın.
12 Öyle ki, gönlüm seni ilahilerle övsün, susmasın!

---

[a] *29:9 "Geyikleri doğurtur" ya da "Yabanıl fıstık ağaçlarını eğer".*
29:1-2 1Ta.16:29; Mez.96:7-9

Ya RAB Tanrım, sana sürekli
şükredeceğim.

31. Mezmur

(Mez.71:1-3)

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

[1] Ya RAB, sana sığınıyorum.
Utandırma beni hiçbir zaman!
Adaletinle kurtar beni!
[2] Kulak ver bana,
Çabuk yetiş, kurtar beni;
Bir kaya ol bana sığınmam için,
Güçlü bir kale ol kurtulmam için!
[3] Madem kayam ve kalem sensin,
Öncülük et, yol göster bana
Kendi adın uğruna.
[4] Bana kurdukları tuzaktan uzak tut
beni,
Çünkü sığınağım sensin.
[5] Ruhumu ellerine bırakıyorum,
Ya RAB, sadık Tanrı, kurtar beni.

[6] Değersiz putlara bel
bağlayanlardan tiksinirim,
RAB'be güvenirim ben.
[7] Sadakatinden ötürü sevinip
coşacağım,
Çünkü düşkün halimi görüyor,
Çektiğim sıkıntıları biliyorsun,
[8] Beni düşman eline düşürmedin,
Bastığım yerleri genişlettin.

[9] Acı bana, ya RAB, sıkıntıdayım,
Üzüntü gözümü, canımı, içimi
kemiriyor.
[10] Ömrüm acıyla,
Yıllarım iniltiyle tükeniyor,
Suçumdan ötürü gücüm zayıflıyor,
Kemiklerim eriyor.
[11] Düşmanlarım yüzünden rezil
oldum,
Özellikle komşularıma.
Tanıdıklarıma dehşet salar oldum;
Beni sokakta görenler benden
kaçar oldu.
[12] Gönülden çıkmış bir ölü gibi
unutuldum,
Kırılmış bir çömleğe döndüm.
[13] Birçoğunun fısıldaştığını
duyuyorum,
Her yer dehşet içinde,
Bana karşı anlaştılar,
Canımı almak için düzen kurdular.

[14] Ama ben sana güveniyorum, ya
RAB,
"Tanrım sensin!" diyorum.
[15] Hayatım senin elinde,
Kurtar beni düşmanlarımın
pençesinden,
Ardıma düşenlerden.
[16] Yüzün kulunu aydınlatsın,
Sevgi göster, kurtar beni!
[17] Utandırma beni, ya RAB, sana
sesleniyorum;
Kötüler utansın, ölüler diyarında
sesleri kesilsin.
[18] Sussun o yalancı dudaklar;
Doğru insana karşı
Gururla, tepeden bakarak,
Küçümseyerek konuşan dudaklar.

[19] İyiliğin ne büyüktür, ya RAB,
Onu senden korkanlar için
saklarsın,
Herkesin gözü önünde,
Sana sığınanlara iyi davranırsın.
[20] İnsanların düzenlerine karşı,
Koruyucu huzurunla üzerlerine
kanat gerersin;

31:5 Luk.23:46 31:13 Yer.20:10

Saldırgan dillere karşı
Onları çardağında gizlersin.

[21] RAB'be övgüler olsun,
Kuşatılmış bir kentte
Sevgisini bana harika biçimde
gösterdi.
[22] Telaş içinde demiştim ki,
"Huzurundan atıldım!"
Ama yardıma çağırınca seni,
Yalvarışımı işittin.

[23] RAB'bi sevin, ey O'nun sadık
kulları!
RAB kendisine bağlı olanları korur,
Büyüklenenlerin ise tümüyle
hakkından gelir.
[24] Ey RAB'be umut bağlayanlar,
Güçlü ve yürekli olun!

32. Mezmur

Davut'un mezmuru - Maskil[a]

[1] Ne mutlu isyanı bağışlanan,
Günahı örtülen insana!
[2] Suçu RAB tarafından sayılmayan,
Ruhunda hile bulunmayan insana
ne mutlu!

[3] Sustuğum sürece
Kemiklerim eridi,
Gün boyu inlemekten.
[4] Çünkü gece gündüz
Elin üzerimde ağırlaştı.
Dermanım tükendi yaz sıcağında
gibi. *Sela**
[5] Günahımı açıkladım sana,
Suçumu gizlemedim.
"RAB'be isyanımı itiraf
edeceğim" deyince,
Günahımı, suçumu bağışladın. *Sela*

[6] Bu nedenle her sadık kulun
Ulaşılır olduğun zaman sana dua
etsin.
Engin sular taşsa bile ona erişemez.
[7] Sığmağım sensin,
Beni sıkıntıdan korur,
Çevremi kurtuluş ilahileriyle
kuşatırsın. *Sela*

[8] Eğiteceğim seni, gideceğin yolu
göstereceğim,
Öğüt vereceğim sana,
Gözüm sendedir.
[9] At ya da katır gibi anlayışsız
olmayın;
Onları idare etmek için gem ve
dizgin gerekir,
Yoksa sana yaklaşmazlar.
[10] Kötülerin acısı çoktur,
Ama RAB'be güvenenleri O'nun
sevgisi kuşatır.
[11] Ey doğru insanlar, sevinç
kaynağınız RAB olsun, coşun;
Ey yüreği temiz olanlar,
Hepiniz sevinç çığlıkları atın!

33. Mezmur

[1] Ey doğru insanlar, RAB'be
sevinçle haykırın!
Dürüstlere O'nu övmek yaraşır.
[2] Lir çalarak RAB'be şükredin,
On telli çenk eşliğinde O'nu
ilahilerle övün.
[3] O'na yeni bir ezgi söyleyin,
Sevinç çığlıklarıyla sazınızı

---

[a] *"Maskil": Anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik veya edebiyat terimi. "Didaktik şiir" anlamına gelebilir.*

32:1-2 Rom.4:7-8 32:5 2Sa.12:13 33:3 Mez.98:1; Yşa.42:10; Va.5:9-10 konuşturun.

[4] Çünkü RAB'bin sözü doğrudur,
Her işi sadakatle yapar.
[5] Doğruluğu, adaleti sever,
RAB'bin sevgisi yeryüzünü
doldurur.

[6] Gökler RAB'bin sözüyle,
Gök cisimleri ağzından çıkan
solukla yaratıldı.
[7] Deniz sularını bir araya toplar,
Engin suları ambarlara depolar.
[8] Bütün yeryüzü RAB'den korksun,
Dünyada yaşayan herkes O'na
saygı duysun.
[9] Çünkü O söyleyince, her şey var
oldu;
O buyurunca, her şey belirdi.
[10] RAB ulusların planlarını bozar,
Halkların tasarılarını boşa çıkarır.
[11] Ama RAB'bin planları sonsuza
dek sürer,
Yüreğindeki tasarılar kuşaklar
boyunca değişmez.

[12] Ne mutlu Tanrısı RAB olan ulusa,
Kendisi için seçtiği halka!
[13] RAB göklerden bakar,
Bütün insanları görür.
[14] Oturduğu yerden,
Yeryüzünde yaşayan herkesi gözler.
[15] Herkesin yüreğini yaratan,
Yaptıkları her şeyi tartan O'dur.

[16] Ne büyük ordularıyla zafer
kazanan kral var,
Ne de büyük gücüyle kurtulan yiğit.
[17] Zafer için at boş bir umuttur,
Büyük gücüne karşın kimseyi
kurtaramaz.
[18] Ama RAB'bin gözü kendisinden
korkanların,
Sevgisine umut bağlayanların
üzerindedir;
[19] Böylece onları ölümden kurtarır,
Kıtlıkta yaşamalarını sağlar.

[20] Umudumuz RAB'dedir,
Yardımcımız, kalkanımız O'dur.
[21] O'nda sevinç bulur yüreğimiz,
Çünkü O'nun kutsal adına
güveniriz.
[22] Madem umudumuz sende,
Sevgin üzerimizde olsun, ya RAB!

34. Mezmur

Davut'un mezmuru
Avimelek'in önünde kendini deli gösterip kovulduğu, gittiği zaman

[1] Her zaman RAB'be övgüler
sunacağım,
Övgüsü dilimden düşmeyecek.
[2] RAB'le övünürüm,
Mazlumlar işitip sevinsin!
[3] Benimle birlikte RAB'bin
büyüklüğünü duyurun,
Adını birlikte yüceltelim.

[4] RAB'be yöneldim, yanıt verdi
bana,
Bütün korkularımdan kurtardı beni.
[5] O'na bakanların yüzü ışıl ışıl parlar,
Yüzleri utançtan kızarmaz.
[6] Bu mazlum yakardı, RAB duydu,
Bütün sıkıntılarından kurtardı onu.
[7] RAB'bin meleği O'ndan
korkanların çevresine ordugah
kurar,
Kurtarır onları.

34 başlık 1Sa.21:13-15

[8] Tadın da görün, RAB ne iyidir,
Ne mutlu O'na sığman adama!
[9] RAB'den korkun, ey O'nun kutsalları,
Çünkü O'ndan korkanın eksiği olmaz.
[10] Genç aslanlar bile aç ve muhtaç olur;
Ama RAB'be yönelenlerden hiçbir iyilik esirgenmez.

[11] Gelin, ey çocuklar, dinleyin beni:
Size RAB korkusunu öğreteyim.
[12] Kim yaşamdan zevk almak,
İyi günler görmek istiyorsa,
[13] Dilini kötülükten,
Dudaklarını yalandan uzak tutsun.
[14] Kötülükten sakının, iyilik yapın;
Esenliği amaçlayın, ardınca gidin.

[15] RAB'bin gözleri doğru kişilerin üzerindedir,
Kulakları onların yakarışına açıktır.
[16] RAB kötülük yapanlara karşıdır,
Onların anısını yeryüzünden siler.

[17] Doğrular yakarır, RAB duyar;
Bütün sıkıntılarından kurtarır onları.
[18] RAB gönlü kırıklara yakındır,
Ruhu ezginleri kurtarır.

[19] Doğrunun dertleri çoktur,
Ama RAB hepsinden kurtarır onu.
[20] Bütün kemiklerini korur,
Hiçbiri kırılmaz.

[21] Kötü insanın sonu kötülükle biter,
Cezasını bulur doğrulardan nefret edenler.
[22] RAB kullarını kurtarır,
O'na sığınanların hiçbiri ceza görmez.

35. Mezmur

Davut'un mezmuru

[1] Ya RAB, benimle uğraşanlarla sen uğraş,
Benimle savaşanlarla sen savaş!
[2] Al küçük kalkanla büyük kalkanı,
Yardımıma koş!
[3] Kaldır mızrağını, kargını beni kovalayanlara,
"Seni ben kurtarırım" de bana!

[4] Canıma kastedenler utanıp rezil olsun!
Utançla geri çekilsin bana kötülük düşünenler!
[5] Rüzgarın sürüklediği saman çöpüne dönsünler,
RAB'bin meleği artlarına düşsün!
[6] Karanlık ve kaygan olsun yolları,
RAB'bin meleği kovalasın onları!

[7] Madem neden yokken bana gizli ağlar kurdular,
Nedensiz çukur kazdılar,
[8] Başlarına habersiz felaket gelsin,
Gizledikleri ağa kendileri tutulsun,
Felakete uğrasınlar.

[9] O zaman RAB'de sevinç bulacağım,
Beni kurtardığı için coşacağım.
[10] Bütün varlığımla şöyle diyeceğim:
"Senin gibisi var mı, ya RAB,
Mazlumu zorbanın elinden,
Mazlumu ve yoksulu soyguncudan kurtaran?"

34:8 1Pe.2:3   34:12-16 1Pe.3:10-12   34:20 Yu.19:36

[11] Kötü niyetli tanıklar türüyor,
Bilmediğim konuları soruyorlar.
[12] İyiliğime karşı kötülük ediyor,
Yalnızlığa itiyorlar beni.
[13-14] Oysa onlar hastalanınca ben çula
sarınır,
Oruç* tutup alçakgönüllü olurdum.
Duam yanıtsız kalınca,
Bir dost, bir kardeş yitirmiş gibi
dolaşırdım.
Kederden belim bükülürdü,
Annesi için yas tutan biri gibi.
[15] Ama ben sendeleyince toplanıp
sevindiler,
Toplandı bana karşı tanımadığım
alçaklar,
Durmadan didiklediler beni.
[16] Tanrıtanımaz, alaycı soytarılar gibi,
Diş gıcırdattılar bana.
[17] Ne zamana dek seyirci kalacaksın,
ya Rab?
Kurtar canımı bunların
saldırısından,
Hayatımı bu genç aslanlardan!
[18] Büyük toplantıda sana şükürler
sunacağım,
Kalabalığın ortasında sana
övgüler dizeceğim.

[19] Sevinmesin boş yere bana düşman
olanlar,
Göz kırpmasınlar birbirlerine
Nedensiz benden nefret edenler.
[20] Çünkü barış sözünü etmez onlar,
Kurnazca düzen kurarlar ülkenin
sakin insanlarına.
[21] Beni suçlamak için ağızlarını
ardına kadar açtılar:
"Oh! Oh!" diyorlar, "İşte kendi
gözümüzle gördük
yaptıklarını!"
[22] Olup biteni sen de gördün, ya
RAB, sessiz kalma,
Ya Rab, benden uzak durma!
[23] Uyan, kalk savun beni,
Uğraş hakkım için, ey Tanrım ve
Rab'bim!
[24] Adaletin uyarınca haklı çıkar
beni, ya RAB, Tanrım benim!
Gülmesinler halime!
[25] Demesinler içlerinden:
"Oh! İşte buydu dileğimiz!",
Konuşmasınlar ardımdan:
"Yedik başını!" diye.

[26] Utansın kötü halime sevinenler,
Kızarsın yüzleri hepsinin;
Gururla karşıma dikilenler
Utanca, rezalete bürünsün.

[27] Benim haklı çıkmamı isteyenler,
Sevinç çığlıkları atıp coşsunlar;
Şöyle desinler sürekli:
"Kulunun esenliğinden hoşlanan
RAB yücelsin!"
[28] O zaman gün boyu adaletin,
Övgülerin dilimden düşmeyecek.

36. Mezmur

Müzik şefi için - RAB'bin kulu
Davut'un mezmuru

[1] Günah fısıldar kötü insana,
Yüreğinin dibinden:
Tanrı korkusu yoktur onda.
[2] Kendini öyle beğenmiş ki,
Suçunu görmez, ondan tiksinmez.
[3] Ağzından kötülük ve yalan akar,
Akıllanmaktan, iyilik yapmaktan
vazgeçmiş.

35:19 Mez.69:4; Yu.15:25 36:1 Rom.3:18

[4] Yatağında bile fesat düşünür,
Olumsuz yolda direnir, reddetmez
kötülüğü.
[5] Ya RAB, sevgin göklere,
Sadakatin gökyüzüne erişir.
[6] Doğruluğun ulu dağlara benzer,
Adaletin uçsuz bucaksız enginlere.
İnsanı da, hayvanı da koruyan
sensin, ya RAB.

[7] Sevgin ne değerli, ey Tanrı!
Kanatlarının gölgesine sığınır
insanoğlu.
[8] Evindeki bolluğa doyarlar,
Zevklerinin ırmağından içirirsin
onlara.
[9] Çünkü yaşam kaynağı sensin,
Senin ışığınla aydınlanırız.

[10] Sürekli göster
Seni tanıyanlara sevgini,
Yüreği temiz olanlara doğruluğunu.
[11] Gururlunun ayağı bana varmasın,
Kötülerin eli beni kovmasın.

[12] Kötülük yapanlar oracıkta düştüler,
Yıkıldılar, kalkamazlar artık.

37. Mezmur

Davut'un mezmuru

[1] Kötülük edenlere kızıp üzülme,
Suç işleyenlere özenme!
[2] Çünkü onlar ot gibi hemen solacak,
Yeşil bitki gibi kuruyup gidecek.

[3] Sen RAB'be güven, iyilik yap,
Ülkede otur, sadakatle çalış.
[4] RAB'den zevk al,
O senin içindeki istekleri yerine
getirecektir.
[5] Her şeyi RAB'be bırak,
O'na güven, O gerekeni yapar.
[6] O senin doğruluğunu ışık gibi,
Hakkını öğle güneşi gibi
Aydınlığa çıkarır.

[7] RAB'bin önünde sakin dur, sabırla
bekle;
Kızıp üzülme işi yolunda olanlara,
Kötü amaçlarına kavuşanlara.
[8] Kızmaktan kaçın, bırak öfkeyi,
Üzülme, yalnız kötülüğe sürükler
bu seni.
[9] Çünkü kötülerin kökü kazınacak,
Ama RAB'be umut bağlayanlar
ülkeyi miras alacak.

[10] Yakında kötünün sonu gelecek,
Yerini arasan da bulunmayacak.
[11] Ama alçakgönüllüler ülkeyi miras
alacak,
Derin bir huzurun zevkini tadacak.
[12] Kötü insan doğru insana düzen
kurar,
Diş gıcırdatır.
[13] Ama Rab kötüye güler,
Çünkü bilir onun sonunun
geldiğini.

[14] Kılıç çekti kötüler, yaylarını gerdi,
Mazlumu, yoksulu yıkmak,
Doğru yolda olanları öldürmek
için.
[15] Ama kılıçları kendi yüreklerine
saplanacak,
Yayları kırılacak.

[16] Doğrunun azıcık varlığı,
Pek çok kötünün servetinden iyidir.
[17] Çünkü kötülerin gücü kırılacak,

37:11 Mat.5:5

Ama doğrulara RAB destek olacak.

[18] RAB yetkinlerin her gününü
gözetir,
Onların mirası sonsuza dek sürecek.
[19] Kötü günde utanmayacaklar,
Kıtlıkta karınları doyacak.

[20] Ama kötüler yıkıma uğrayacak;
RAB'bin düşmanları kır çiçekleri
gibi kuruyup gidecek,
Duman gibi dağılıp yok olacak.

[21] Kötüler ödünç alır, geri vermez;
Doğrularsa cömertçe verir.
[22] RAB'bin kutsadığı insanlar ülkeyi
miras alacak,
Lanetlediği insanların kökü
kazınacak.

[23] RAB insana sağlam adım attırır,
İnsanın yolundan hoşnut olursa.
[24] Düşse bile yıkılmaz insan,
Çünkü elinden tutan RAB'dir.

[25] Gençtim, ömrüm tükendi,
Ama hiç görmedim doğru insanın
terk edildiğini,
Soyunun ekmek dilendiğini.
[26] O hep cömertçe ödünç verir,
Soyu kutsanır.

[27] Kötülükten kaç, iyilik yap;
Sonsuz yaşama kavuşursun.
[28] Çünkü RAB doğruyu sever,
Sadık kullarını terk etmez.
Onlar sonsuza dek korunacak,
Kötülerinse kökü kazınacak.
[29] Doğrular ülkeyi miras alacak,
Orada sonsuza dek yaşayacak.
[30] Doğrunun ağzından bilgelik akar,
Dilinden adalet damlar.
[31] Tanrısı'nın yasası yüreğindedir,
Ayakları kaymaz.

[32] Kötü, doğruya pusu kurar,
Onu öldürmeye çalışır.
[33] Ama RAB onu kötünün eline
düşürmez,
Yargılanırken mahkûm etmez.

[34] RAB'be umut bağla, O'nun
yolunu tut,
Ülkeyi miras almak üzere seni
yükseltecektir.
Kötülerin kökünün kazındığını
göreceksin.

[35] Kötü ve acımasız adamı gördüm,
İlk dikildiği toprakta yeşeren ağaç
gibi
Dal budak salıyordu;
[36] Geçip gitti, yok oldu,
Aradım, bulunmaz oldu.

[37] Yetkin adamı gözle, doğru adama
bak,
Çünkü yarınlar barışseverindir.
[38] Ama başkaldıranların hepsi yok
olacak,
Kötülerin kökü kazınacak.

[39] Doğruların kurtuluşu RAB'den
gelir,
Sıkıntılı günde onlara kale olur.
[40] RAB onlara yardım eder, kurtarır
onları,
Kötülerin elinden alıp özgür kılar,
Çünkü kendisine sığınırlar.

38. Mezmur

Anma sunusu için Davut'un mezmuru

[1] Ya RAB, öfkelenip azarlama beni,
Gazapla yola getirme!

[2] Okların içime saplandı,
Elin üzerime indi.
[3] Öfken yüzünden sağlığım bozuldu,
Günahım yüzünden rahatım kaçtı.
[4] Çünkü suçlarım başımdan aştı,
Taşınmaz bir yük gibi sırtımda ağırlaştı.

[5] Akılsızlığım yüzünden
Yaralarım iğrenç, irinli.
[6] Eğildim, iki büklüm oldum,
Gün boyu yaslı dolaşıyorum.
[7] Çünkü belim ateş içinde,
Sağlığım bozuk.
[8] Tükendim, ezildim alabildiğine,
İnliyorum yüreğimin acısından.

[9] Ya Rab, bütün özlemlerimi bilirsin,
İniltilerim senden gizli değil.
[10] Yüreğim çarpıyor, gücüm tükeniyor,
Gözlerimin feri bile söndü.
[11] Eşim dostum kaçar oldu derdimden,
Yakınlarım uzak duruyor benden.
[12] Canıma susayanlar bana tuzak kuruyor,
Zararımı isteyenler kuyumu kazıyor,
Gün boyu hileler düşünüyorlar.

[13] Ama ben bir sağır gibi duymuyorum,
Bir dilsiz gibi ağzımı açmıyorum;
[14] Duymaz,
Ağzında yanıt bulunmaz bir adama döndüm.
[15] Umudum sende, ya RAB,
Sen yanıtlayacaksın, ya Rab, Tanrım benim!
[16] Çünkü dua ediyorum: "Halime sevinmesinler,
Ayağım kayınca böbürlenmesinler!"

[17] Düşmek üzereyim,
Acım hep içimde.
[18] Suçumu itiraf ediyorum,
Günahım yüzünden kaygılanıyorum.
[19] Ama düşmanlarım güçlü ve dinç,
Yok yere benden nefret edenler çok.
[20] İyiliğe karşı kötülük yapanlar bana karşı çıkar,
İyiliğin peşinde olduğum için.

[21] Beni terk etme, ya RAB!
Ey Tanrım, benden uzak durma!
[22] Yardımıma koş,
Ya Rab, kurtuluşum benim!

39. Mezmur

Müzik Şefi Yedutun için - Davut'un mezmuru

[1] Karar verdim: "Adımlarıma dikkat edeceğim,
Dilimi günahtan sakınacağım;
Karşımda kötü biri oldukça,
Ağzıma gem vuracağım."
[2] Dilimi tutup sustum,
Hep kaçındım konuşmaktan, yararı olsa bile.
Acım alevlendi,
[3] Yüreğim tutuştu içimde,
Ateş aldı derin derin düşünürken,
Şu sözler döküldü dilimden:

[4] "Bildir bana, ya RAB, sonumu,
Sayılı günlerimi;
Bileyim ömrümün ne kadar kısa olduğunu!
[5] Yalnız bir karış ömür verdin bana,
Hiç kalır hayatım senin önünde.

Her insan bir soluktur sadece,
En güçlü çağında bile. *Sela**

[6] "Bir gölge gibi dolaşır insan,
Boş yere çırpınır,
Mal biriktirir, kime kalacağını bilmeden.

[7] "Ne bekleyebilirim şimdi, ya Rab?
Umudum sende.
[8] Kurtar beni bütün isyanlarımdan,
Aptalların hakaretine izin verme.
[9] Sustum, açmayacağım ağzımı;
Çünkü sensin bunu yapan.
[10] Uzaklaştır üzerimden yumruklarını,
Tokadının altında mahvoldum.
[11] Sen insanı suçundan ötürü
Azarlayarak yola getirirsin,
Güve gibi tüketirsin sevdiği şeyleri.
Her insan bir soluktur sadece. *Sela*

[12] "Duamı işit, ya RAB,
Kulak ver yakarışıma,
Gözyaşlarıma kayıtsız kalma!
Çünkü ben bir garibim senin yanında,
Bir yabancı, atalarım gibi.
[13] Uzaklaştır üzerimden bakışlarını,
Göçüp yok olmadan mutlu olayım!"

40. Mezmur

(Mez.70:1-5)

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

[1] RAB'bi sabırla bekledim;
Bana yönelip yakarışımı duydu.
[2] Ölüm çukurundan,
Balçıktan çıkardı beni,
Ayaklarımı kaya üzerinde tuttu,
Kaymayayım diye.
[3] Ağzıma yeni bir ezgi,
Tanrımız'a bir övgü ilahisi koydu.
Çokları görüp korkacak
Ve RAB'be güvenecekler.

[4] Ne mutlu RAB'be güvenen insana,
Gururluya, yalana sapana ilgi duymayana.
[5] Ya RAB, Tanrım,
Harikaların, düşüncelerin ne çoktur bizim için;
Sana eş koşulmaz!
Duyurmak, anlatmak istesem yaptıklarını,
Saymakla bitmez.

[6] Kurbandan, sunudan hoşnut olmadın,
Ama kulaklarımı açtın.
Yakmalık sunu*, günah sunusu* da istemedin.
[7-8] O zaman şöyle dedim: "İşte geldim;
Kutsal Yazı tomarında benim için yazılmıştır.
Ey Tanrım, senin isteğini yapmaktan zevk alırım ben,
Yasan yüreğimin derinliğindedir."

[9] Büyük toplantıda müjdelerim senin zaferini,
Sözümü esirgemem,
Ya RAB, bildiğin gibi!
[10] Zaferini içimde gizlemem,
Bağlılığını ve kurtarışını duyururum,
Sevgini, sadakatini saklamam büyük topluluktan.

[11] Ya RAB, esirgeme sevecenliğini benden!
Sevgin, sadakatin hep korusun beni!
[12] Sayısız belalar çevremi sardı,

40:6-8 *İbr.10:5-7*

Suçlarım bana yetişti, önümü
göremiyorum;
Başımdaki saçlardan daha çoklar,
Çaresiz kaldım.

[13] Ne olur, ya RAB, kurtar beni!
Yardımıma koş, ya RAB!
[14] Utansın canımı almaya çalışanlar,
Yüzleri kızarsın!
Geri dönsün zararımı isteyenler,
Rezil olsunlar!
[15] Bana, "Oh! Oh!" çekenler
Dehşete düşsün utançlarından!

[16] Sende neşe ve sevinç bulsun
Bütün sana yönelenler!
"RAB yücedir!" desin hep
Senin kurtarışını özleyenler!

[17] Bense mazlum ve yoksulum,
Düşün beni, ya Rab.
Yardımcım ve kurtarıcım sensin,
Geç kalma, ey Tanrım!

41. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

[1] Ne mutlu yoksulu düşünene!
RAB kurtarır onu kötü günde.
[2] Korur RAB, yaşatır onu,
Ülkede mutlu kılar,
Terk etmez düşmanlarının eline.
[3] Destek olur RAB ona
Yatağa düşünce;
Hastalandığında sağlığa kavuşturur
onu.

[4] "Acı bana, ya RAB!" dedim,
"Şifa ver bana, çünkü sana karşı
günah işledim!"
[5] Kötü konuşuyor düşmanlarım
ardımdan:
"Ne zaman ölecek adı batası?"
diyorlar.
[6] Biri beni görmeye geldi mi, boş
laf ediyor,
Fesat topluyor içinde,
Sonra dışarı çıkıp fesadı yayıyor.

[7] Benden nefret edenlerin hepsi
Fısıldaşıyor aralarında bana karşı,
Zararımı düşünüyorlar,
[8] "Başına öyle kötü bir şey geldi ki"
diyorlar,
"Yatağından kalkamaz artık."
[9] Ekmeğimi yiyen, güvendiğim
yakın dostum bile
İhanet etti bana.

[10] Bari sen acı bana, ya RAB, kaldır
beni.
Bunların hakkından geleyim.
[11] Düşmanım zafer çığlığı atmazsa,
O zaman anlarım benden hoşnut
kaldığını.
[12] Dürüstlüğümden ötürü bana destek
olur,
Sonsuza dek beni huzurunda
tutarsın.

[13] Öncesizlikten sonsuza dek,
Övgüler olsun İsrail'in Tanrısı
RAB'be!
Amin! Amin!

2. KİTAP

42. Mezmur[a]

Müzik şefi için - Korahoğulları'nın Maskili

[1] Geyik akarsuları nasıl özlerse,

---

[a] *Birçok İbranice elyazmasında 42. ve 43. Mezmur birleşik yazılır.*

41:9 Mat.26:23; Mar.14:20; Luk.22:21; Yu.13:18   41:13 1Ta.16:36; Mez.106:48

Canım da seni öyle özler, ey Tanrı!
[2] Canım Tanrı'ya, yaşayan Tanrı'ya
susadı;
Ne zaman görmeye gideceğim
Tanrı'nın yüzünü?
[3] Gözyaşlarım ekmeğim oldu gece
gündüz,
Gün boyu, "Nerede senin Tanrın?"
dedikleri için.
[4] Anımsayınca içim içimi yiyor,
Nasıl toplulukla birlikte yürür,
Tanrı'nın evine kadar alaya
öncülük ederdim,
Sevinç ve şükran sesleri arasında,
Bayram eden bir kalabalıkla
birlikte.

[5] Neden üzgünsün, ey gönlüm,
Neden içim huzursuz?
Tanrı'ya umut bağla,
Çünkü O'na yine övgüler
sunacağım;
O benim kurtarıcım ve Tanrım'dır.

[6-7] Gönlüm üzgün,
Bu yüzden seni anımsıyorum, ey
Tanrım.
Şeria yöresinde, Hermon ve Misar
dağlarında
Çağlayanların gümbürdeyince,
Enginler birbirine sesleniyor,
Bütün dalgaların, sellerin
üzerimden geçiyor.

[8] Gündüz RAB sevgisini gösterir,
Gece ilahi söyler, dua ederim
Yaşamımın Tanrısı'na.

[9] Kayam olan Tanrım'a diyorum ki,
"Neden beni unuttun?
Niçin düşmanlarımın baskısı
altında
Yaslı gezeyim?"
[10] Gün boyu hasımlarım: "Nerede
senin Tanrın?" diyerek
Bana sataştıkça,
Kemiklerim kırılıyor sanki.

[11] Neden üzgünsün, ey gönlüm,
Neden içim huzursuz?
Tanrı'ya umut bağla,
Çünkü O'na yine övgüler
sunacağım;
O benim kurtarıcım ve Tanrım'dır.

43. Mezmur

[1] Hakkımı ara, ey Tanrı,
Savun beni vefasız ulusa karşı,
Kurtar hileci, haksız insandan.
[2] Çünkü sen Tanrım, kalemsin;
Neden beni reddettin?
Niçin düşmanlarımın baskısı
altında
Yaslı gezeyim?
[3] Gönder ışığını, gerçeğini,
Yol göstersinler bana,
Senin kutsal dağına, konutuna
götürsünler beni.
[4] O zaman Tanrı'nın sunağına,
Neşe, sevinç kaynağım Tanrı'ya
gideceğim
Ve sana, ey Tanrı, Tanrım benim,
Lirle şükredeceğim.

•

[5] Neden üzgünsün, ey gönlüm,
Neden içim huzursuz?
Tanrı'ya umut bağla,
Çünkü O'na yine övgüler
sunacağım;
O benim kurtarıcım ve Tanrım'dır.

44. Mezmur

Müzik şefi için - Korahoğulları'nın Maskili

[1] Ey Tanrı, kulaklarımızla duyduk,

Atalarımız anlattı bize,
Neler yaptığını onların gününde,
eski günlerde.
[2] Elinle ulusları kovdun,
Ama atalarımıza yer verdin;
Halkları kırdın,
Ama atalarımızın yayılmasını
sağladın.
[3] Onlar ülkeyi kılıçla kazanmadılar,
Kendi bilekleriyle zafere
ulaşmadılar.
Senin sağ elin, bileğin, yüzünün
ışığı sayesinde oldu bu;
Çünkü sen onları sevdin.
[4] Ey Tanrı, kralım sensin,
Buyruk ver de Yakup soyu
kazansın!
[5] Senin sayende düşmanlarımızı
püskürteceğiz,
Senin adınla karşıtlarımızı
ezeceğiz.
[6] Çünkü ben yayıma güvenmem,
Kılıcım da beni kurtarmaz;
[7] Ancak sensin bizi
düşmanlarımızdan kurtaran,
Bizden nefret edenleri utanca
boğan.
[8] Her gün Tanrı'yla övünür,
Sonsuza dek adına şükran
sunarız. *Sela**

[9] Ne var ki, reddettin bizi,
aşağıladın,
Artık ordularımızla savaşa
çıkmıyorsun.
[10] Düşman karşısında bizi gerilettin,
Bizden tiksinenler bizi soydu.
[11] Kasaplık koyuna çevirdin bizi,
Ulusların arasına dağıttın.
[12] Yok pahasına sattın halkını,
Üstelik satıştan hiçbir şey
kazanmadan.
[13] Bizi komşularımızın yüzkarası,
Çevremizdekilerin eğlencesi, alay
konusu ettin.
[14] Ulusların diline düşürdün bizi,
Gülüyor halklar halimize.
[15] Rezilliğim gün boyu karşımda,
Utancımdan yerin dibine geçtim
[16] Hakaret ve sövgü duya duya,
Öç almak isteyen düşman
karşısında.

[17] Bütün bunlar başımıza geldi,
Yine de seni unutmadık,
Antlaşmana ihanet etmedik,
[18] Döneklik etmedik,
Adımlarımız senin yolundan
sapmadı.
[19] Oysa sen bizi ezdin, ülkemizi
çakalların uğrağı ettin,
Üstümüzü koyu karanlıkla örttün.

[20] Eğer Tanrımız'ın adını unutsaydık,
Yabancı bir ilaha ellerimizi
açsaydık,
[21] Tanrı bunu ortaya çıkarmaz mıydı?
Çünkü O yürekteki gizleri bilir.
[22] Senin uğruna her gün
öldürülüyoruz,
Kasaplık koyun sayılıyoruz.

[23] Uyan, ya Rab! Niçin uyuyorsun?
Kalk! Sonsuza dek terk etme bizi!
[24] Niçin yüzünü gizliyorsun?
Neden mazlum halimizi,
üzerimizdeki baskıyı
unutuyorsun?

[25] Çünkü yere serildik,

44:22 Rom.8:36

Bedenimiz toprağa yapıştı.
[26] Kalk, yardım et bize!
Kurtar bizi sevgin uğruna!

45. Mezmur

Müzik şefi için - "Zambaklar" makamında
Korahoğulları'nın Maskili - Aşk ilahisi

[1] Yüreğimden güzel sözler taşıyor,
Kral için söylüyorum şiirlerimi,
Dilim usta bir yazarın kalemi gibi
olsun.
[2] Sen insanların en güzelisin,
Lütuf saçılmış dudaklarına.
Çünkü Tanrı seni sonsuza dek
kutsamış.
[3] Ey yiğit savaşçı, kuşan kılıcını
beline,
Görkemine, yüceliğine bürün.
[4] At sırtında görkeminle, zaferle ilerle,
Gerçek ve adalet uğruna[a]
Sağ elin korkunç işler göstersin.
[5] Okların sivridir,
Kral düşmanlarının yüreğine
saplanır,
Halklar ayaklarının altına serilir.
[6] Ey Tanrı, tahtın sonsuzluklar
boyunca kalıcıdır[b],
Krallığının asası adalet asasıdır.
[7] Doğruluğu sever, kötülükten nefret
edersin.
Bunun için Tanrı, senin Tanrın,
Seni sevinç yağıyla
Arkadaşlarından daha çok meshetti*.
[8] Giysilerinin tümü mür*, öd, tarçın
kokuyor;
Fildişi saraylardan gelen çalgı
sesleri seni eğlendiriyor!
[9] Kral kızları senin saygın
kadınların arasında,
Kraliçe, Ofir altınları içinde senin
sağında duruyor.

[10] Dinle, ey kral kızı, bak, kulak ver,
Halkını, baba evini unut.
[11] Kral senin güzelliğine vuruldu,
Efendin olduğu için önünde eğil.
[12] Sur halkı armağan getirecek,
Halkın zenginleri lütfunu
kazanmak isteyecek.

[13] Kral kızı odasında ışıl ışıl parıldıyor,
Giysisi altınla dokunmuş.
[14] İşlemeli giysiler içinde kralın
önüne çıkarılacak,
Arkadaşları, ona eşlik eden kızlar
sana getirilecek.
[15] Sevinç ve coşkuyla götürülecek,
Kralın sarayına girecekler.

[16] Atalarının yerini oğulların alacak,
Onları önder yapacaksın bütün
ülkeye.
[17] Adını kuşaklar boyunca
yaşatacağım,
Böylece halklar sonsuza dek
övecek seni.

46. Mezmur

Müzik şefi için - Tiz sesliler[c] için -
Korahoğulları'nın ezgisi

[1] Tanrı sığınağımız ve gücümüzdür,
Sıkıntıda hep yardıma hazırdır.

---

[a] *45:4 Olası metin "Gerçek ve adalet uğruna", Masoretik metin "Gerçek ve alçakgönüllülük, adalet uğruna".*
[b] *45:6 "Ey Tanrı, tahtın sonsuzluklar boyunca kalıcıdır" ya da "Tanrı'nın sana armağan ettiği krallık sonsuzluklar boyunca kalıcıdır".*
[c] *"Tiz sesliler": İbranice "Alamot", anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik terimi.*
45:6-7 *İbr.1:8-9*

2 Bu yüzden korkmayız yeryüzü altüst olsa,
Dağlar denizlerin bağrına devrilse,
3 Sular kükreyip köpürse,
Kabaran deniz dağları titretse bile. *Sela**

4 Bir ırmak var ki, suları sevinç getirir Tanrı kentine,
Yüceler Yücesi'nin kutsal konutuna.
5 Tanrı onun ortasındadır,
Sarsılmaz o kent.
Gün doğarken Tanrı ona yardım eder.
6 Uluslar kükrüyor, krallıklar sarsılıyor,
Tanrı gürleyince yeryüzü eriyip gidiyor.

7 Her Şeye Egemen RAB bizimledir,
Yakup'un Tanrısı kalemizdir. *Sela*

8 Gelin, görün RAB'bin yaptıklarını,
Yeryüzüne getirdiği yıkımları.
9 Savaşları durdurur yeryüzünün dört bucağında,
Yayları kırar, mızrakları parçalar,
Kalkanları[a] yakar.
10 "Sakin olun, bilin ki, Tanrı benim!
Uluslar arasında yüceleceğim,
Yeryüzünde yüceleceğim!"

11 Her Şeye Egemen RAB bizimledir,
Yakup'un Tanrısı kalemizdir. *Sela*

47. Mezmur

Müzik şefi için - Korahoğulları'nın mezmuru

1 Ey bütün uluslar, el çırpın!
Sevinç çığlıkları atın Tanrı'nın onuruna!
2 Ne müthiştir yüce RAB,
Bütün dünyanın ulu Kralı.
3 Halkları altımıza,
Ulusları ayaklarımızın dibine serer.
4 Sevdiği Yakup'un gururu olan mirasımızı
O seçti bizim için. *Sela**

5 RAB Tanrı sevinç çığlıkları,
Boru sesleri arasında yükseldi.
6 Ezgiler sunun Tanrı'ya, ezgiler;
Ezgiler sunun Kralımız'a, ezgiler!
7 Çünkü Tanrı bütün dünyanın kralıdır,
Maskil[b] sunun!

8 Tanrı kutsal tahtına oturmuş,
Krallık eder uluslara.
9 Ulusların önderleri
İbrahim'in Tanrısı'nın halkıyla bir araya gelmiş;
Çünkü Tanrı'ya aittir yeryüzü kralları.
O çok yücedir.

48. Mezmur

İlahi - Korahoğulları'nın mezmuru

1 RAB büyüktür ve yalnız O övülmeye değer
Tanrımız'ın kentinde, kutsal dağında.
2 Yükselir zarafetle,
Bütün yeryüzünün sevinci Siyon Dağı,
Safon'un[c] doruğu, ulu Kral'ın kenti.

---

[a] *46:9 "Kalkanları" ya da "Savaş arabalarını".*
[b] *47:7 "Maskil": Anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik veya edebiyat terimi. "Didaktik şiir" anlamına gelebilir.*
[c] *48:2 "Safon": İlah Baal'ın oturduğu sanılan bir dağ.*

48:2 Mat.5:34-35

3 Tanrı onun kalelerinde
Sağlam kule olarak gösterdi
kendini.

4 Krallar toplandı,
Birlikte Siyon'un üzerine yürüdüler.
5 Ama onu görünce şaşkına döndüler,
Dehşete düşüp kaçtılar.
6 Doğum sancısı tutan kadın gibi,
Bir titreme aldı onları orada.
7 Doğu rüzgarının parçaladığı
ticaret gemileri gibi
Yok ettin onları.

8 Her Şeye Egemen RAB'bin
kentinde,
Tanrımız'ın kentinde,
Nasıl duyduksa, öyle gördük.
Tanrı onu sonsuza dek güvenlik
içinde tutacak. *Sela**

9 Ey Tanrı, tapınağında,
Ne kadar vefalı olduğunu
düşünüyoruz.
10 Adın gibi, ey Tanrı, övgün de
Dünyanın dört bucağına varıyor.
Sağ elin zafer dolu.
11 Sevinsin Siyon Dağı,
Coşsun Yahuda beldeleri
Senin yargılarınla!

12 Siyon'un çevresini gezip dolanın,
Kulelerini sayın,
13 Surlarına dikkatle bakın,
Kalelerini yoklayın ki,
Gelecek kuşağa anlatasınız:
14 Bu Tanrı sonsuza dek bizim
Tanrımız olacak,
Bize hep yol gösterecektir.

49. Mezmur

Müzik şefi için - Korahoğulları'nın mezmuru

1 Ey bütün halklar, dinleyin!
Kulak verin hepiniz, ey dünyada
yaşayanlar,
2 Halk çocukları, bey çocukları,
Zenginler, yoksullar!
3 Bilgelik dökülecek ağzımdan,
Anlayış sağlayacak içimdeki
düşünceler,
4 Kulak vereceğim özdeyişlere,
Lirle yorumlayacağım bilmecemi.

5 Niçin korkayım kötü günlerde
Niyeti bozuk düşmanlarım
çevremi sarınca?
6 Onlar varlıklarına güvenir,
Büyük servetleriyle böbürlenirler.
7 Kimse kimsenin hayatının
bedelini ödeyemez,
Tanrı'ya fidye veremez.
8 Çünkü hayatın fidyesi büyüktür,
Kimse ödemeye yeltenmemeli.
9 Böyle olmasa,
Sonsuza dek yaşar insan,
Mezar yüzü görmez.

10 Kuşkusuz herkes biliyor bilgelerin
öldüğünü,
Aptallarla budalaların yok olduğunu.
Mallarını başkalarına bırakıyorlar.
11 Mezarları, sonsuza dek evleri,
Kuşaklar boyu konutları olacak[a],
Topraklarına kendi adlarını
verseler bile.

---

[a] 49:11 Septuaginta, Targum, Süryanice "Mezarları, sonsuza dek evleri, kuşaklar boyu konutları olacak", Masoretik metin "'Evlerimiz sonsuza dek kalacak' diye düşünüyorlar".
48:7 1Kr. 22:48

12 Bütün gösterişine karşın geçicidir
insan,
Ölüp giden hayvanlar gibi.

13 Budalaların yolu,
Onların sözünü onaylayanların
sonu budur. *Sela**
14 Sürü gibi ölüler diyarına
sürülecekler,
Ölüm güdecek onları.
Tan ağarınca doğrular onlara
egemen olacak,
Cesetleri çürüyecek,
Ölüler diyarı onlara konut olacak.
15 Ama Tanrı beni
Ölüler diyarının pençesinden
kurtaracak
Ve yanına alacak. *Sela*

16 Korkma biri zenginleşirse,
Evinin görkemi artarsa.
17 Çünkü ölünce hiçbir şey götüremez,
Görkemi onunla mezara gitmez.
18 Yaşarken kendini mutlu saysa bile,
Başarılı olunca övülse bile.
19 Atalarının kuşağına katılacak,
Onlar ki asla ışık yüzü
görmeyecekler.
20 Bütün gösterişine karşın
anlayışsızdır insan,
Ölüp giden hayvanlar gibi.

50. Mezmur

Asaf'ın mezmuru

1 Güçlü olan Tanrı, RAB konuşuyor;
Güneşin doğduğu yerden battığı
yere kadar
Yeryüzünün tümüne sesleniyor.
2 Güzelliğin doruğu Siyon'dan
Parıldıyor Tanrı.

3 Tanrımız geliyor, sessiz
kalmayacak,
Önünde yanan ateş her şeyi kül
ediyor,
Çevresinde şiddetli bir fırtına
esiyor.
4 Halkını yargılamak için
Yere göğe sesleniyor:
5 "Toplayın önüme sadık kullarımı,
Kurban keserek benimle antlaşma
yapanları."
6 Gökler O'nun doğruluğunu
duyuruyor,
Çünkü yargıç Tanrı'nın
kendisidir. *Sela**

7 "Ey halkım, dinle de konuşayım,
Ey İsrail, sana karşı tanıklık edeyim:
Ben Tanrı'yım, senin Tanrın'ım!
8 Kurbanlarından ötürü seni
azarlamıyorum,
Yakmalık sunuların* sürekli
önümde.
9 Ne evinden bir boğa,
Ne de ağıllarından bir teke
alacağım.
10 Çünkü bütün orman yaratıkları,
Dağlardaki bütün hayvanlar
benimdir.
11 Dağlardaki bütün kuşları korurum,
Kırlardaki bütün yabanıl hayvanlar
benimdir.
12 Acıksam sana söylemezdim,
Çünkü bütün dünya ve içindekiler
benimdir.
13 Ben boğa eti yer miyim?
Ya da keçi kanı içer miyim?
14 Tanrı'ya şükran kurbanı sun,
Yüceler Yücesi'ne adadığın
adakları yerine getir.
15 Sıkıntılı gününde seslen bana,
Seni kurtarırım, sen de beni
yüceltirsin.

[16] Ama Tanrı kötüye şöyle diyor:
"Kurallarımı ezbere okumaya
Ya da antlaşmamı ağzına almaya ne hakkın var?
[17] Çünkü yola getirilmekten nefret ediyor,
Sözlerimi arkana atıyorsun.
[18] Hırsız görünce onunla dost oluyor,
Zina edenlere ortak oluyorsun.
[19] Ağzını kötülük için kullanıyor,
Dilini yalana koşuyorsun.
[20] Oturup kardeşine karşı konuşur,
Annenin oğluna kara çalarsın.
[21] Sen bunları yaptın, ben sustum,
Beni kendin gibi sandın.
Seni azarlıyorum,
Suçlarını gözünün önüne seriyorum.

[22] "Dikkate alın bunu, ey Tanrı'yı unutan sizler!
Yoksa parçalarım sizi, kurtaran olmaz.
[23] Kim şükran kurbanı sunarsa beni yüceltir;
Yolunu düzeltene kurtarışımı göstereceğim."

51. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru
Davut Bat-Şeva'yla yattıktan sonra
Peygamber Natan kendisine geldiği zaman

[1] Ey Tanrı, lütfet bana,
Sevgin uğruna;
Sil isyanlarımı,
Sınırsız merhametin uğruna.
[2] Tümüyle yıka beni suçumdan,
Arıt beni günahımdan.
[3] Çünkü biliyorum isyanlarımı,
Günahım sürekli karşımda.
[4] Sana karşı, yalnız sana karşı günah işledim,
Senin gözünde kötü olanı yaptım.
Öyle ki, konuşurken haklı,
Yargılarken adil olasın.
[5] Nitekim suç içinde doğdum ben,
Günah içinde annem bana hamile kaldı.

[6] Madem sen gönülde sadakat istiyorsun,
Bilgelik öğret bana yüreğimin derinliklerinde.
[7] Beni mercanköşkotuyla arıt, paklanayım,
Yıka beni, kardan beyaz olayım.
[8] Neşe, sevinç sesini duyur bana,
Bayram etsin ezdiğin kemikler.
[9] Bakma günahlarıma,
Sil bütün suçlarımı.

[10] Ey Tanrı, temiz bir yürek yarat,
Yeniden kararlı bir ruh var et içimde.
[11] Beni huzurundan atma,
Kutsal Ruhun'u benden alma.
[12] Geri ver bana sağladığın kurtuluş sevincini,
Bana destek ol, istekli bir ruh ver.
[13] Başkaldıranlara senin yollarını öğreteyim,
Günahkârlar geri dönsün sana.

[14] Kurtar beni kan dökme suçundan,
Ey Tanrı, beni kurtaran Tanrı,
Dilim senin kurtarışını ilahilerle övsün.
[15] Ya Rab, aç dudaklarımı,

---

51 başlık 2Sa.12:1-15
51:4 Rom.3:4

Ağzım senin övgülerini duyursun.

[16] Çünkü sen kurbandan
hoşlanmazsın,
Yoksa sunardım sana,
Yakmalık sunudan* hoşnut
kalmazsın.
[17] Senin kabul ettiğin kurban
alçakgönüllü bir ruhtur,
Alçakgönüllü ve pişman bir yüreği
hor görmezsin, ey Tanrı.

[18] Lütfet, Siyon'a iyilik yap,
Yeruşalim'in surlarını onar.
[19] O zaman doğru sunulan kurbanlar,
Yakmalık sunular, tümüyle
yakmalık sunular,
Seni hoşnut kılar;
O zaman sunağında boğalar
sunulur.

52. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un Maskili
Edomlu Doek gelip Saul'a "Davut
Ahimelek'in evine girdi" diye
bildirdiği zaman

[1-2] Niçin kötülüğünle böbürlenirsin,
ey kabadayı,
Tanrı'nın sadık kullarına karşı
Bütün gün dilin yıkım tasarlar
Keskin ustura gibi, ey hilekâr.
[3] İyilikten çok kötülüğü,
Doğru konuşmaktan çok yalanı
seversin. *Sela**
[4] Seni hileli dil seni!
Her yıkıcı sözü seversin.

[5] Ama Tanrı seni sonsuza dek
yıkacak,
Seni kapıp çadırından fırlatacak,
Yaşam diyarından kökünü
sökecek. *Sela*
[6] Doğrular bunu görünce korkacak,
Gülerek şöyle diyecekler:
[7] "İşte bu adam, Tanrı'ya sığınmak
istemedi,
Servetinin bolluğuna güvendi,
Başkalarını yıkarak güçlendi!"

[8] Ama ben Tanrı'nın evinde
yeşeren zeytin ağacı gibiyim,
Sonsuza dek Tanrı'nın sevgisine
güvenirim.
[9] Sürekli sana şükrederim
yaptıkların için,
Sadık kullarının önünde umut
bağlarım,
Çünkü adın iyidir.

53. Mezmur

(Mez.14)

Müzik şefi için - Mahalat[a] makamında -
Davut'un Maskili

[1] Akılsız içinden, "Tanrı yok!" der.
İnsanlar bozuldu, iğrençlik aldı
yürüdü,
İyilik eden yok.

[2] Tanrı göklerden bakar oldu
insanlara,
Akıllı, Tanrı'ya yönelen biri
var mı diye.
[3] Hepsi saptı,
Tümü yozlaştı,
İyilik eden yok,
Bir kişi bile!

[4] Suç işleyenler görmüyor mu?

---

[a] *"Mahalat": Bir müzik terimi, büyük olasılıkla "Nefesli sazlar".*
52 başlık 1Sa.22:9-10   53:1-3 Rom.3:10-12

Halkımı ekmek yer gibi yiyor,
Tanrı'ya yakarmıyorlar.

[5] Ama korkulmayacak yerde
korkacaklar,
Çünkü Tanrı seni kuşatanların
kemiklerini dağıtacak,
Onları reddettiği için hepsini
utandıracak.

[6] Keşke İsrail'in kurtuluşu
Siyon'dan gelse!
Tanrı halkını eski gönencine
kavuşturunca,
Yakup soyu sevinecek, İsrail halkı
coşacak.

54. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla
Davut'un Maskili
Zifliler gelip Saul'a: "Davut aramızda gizleniyor" dedikleri zaman

[1] Ey Tanrı, beni adınla kurtar,
Gücünle akla beni!
[2] Ey Tanrı, duamı dinle,
Kulak ver ağzımdan çıkan sözlere.
[3] Çünkü küstahlar bana saldırıyor,
Zorbalar canımı almak istiyor,
Tanrı'ya aldırmıyorlar. *Sela**

[4] İşte Tanrı benim yardımcımdır,
Tek desteğim Rab'dir.
[5] Düşmanlarım yaptıkları kötülüğün
cezasını bulsun,
Sadakatin uyarınca yok et onları.

[6] Ya RAB, sana gönülden bir kurban
sunacağım,
Adına şükredeceğim, çünkü adın
iyidir.
[7] Beni bütün sıkıntılarımdan
kurtardın,
Gözlerim düşmanlarımın yok
oluşunu gördü.

55. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla
Davut'un Maskili

[1] Ey Tanrı, kulak ver duama,
Sırt çevirme yalvarışıma!
[2] Dikkatini çevir, yanıt ver bana.
Düşüncelerim beni rahatsız ediyor,
şaşkınım
[3] Düşman sesinden, kötünün
baskısından;
Çünkü sıkıntıya sokuyorlar beni,
Öfkeyle üstüme üstüme geliyorlar.

[4] Yüreğim sızlıyor içimde,
Ölüm dehşeti çöktü üzerime.
[5] Korku ve titreme sardı beni,
Ürperti kapladı içimi.
[6] "Keşke güvercin gibi kanatlarım
olsaydı!"
Dedim kendi kendime, "Uçar,
rahatlardım.
[7] Uzaklara kaçar,
Çöllerde konaklardım. *Sela**
[8] Sert rüzgara, kasırgaya karşı
Hemen bir barınak bulurdum."
[9] Şaşkına çevir kötüleri, ya Rab,
karıştır dillerini,
Çünkü kentte şiddet ve çatışma
görüyorum.
[10] Gece gündüz kent surları üzerinde
dolaşırlar,
Haksızlık, fesat dolu kentin içi.
[11] Yıkıcılık kentin göbeğinde,
Zorbalık, hile eksilmez
meydanından.

54 başlık 1Sa.23:19; 26:1

[12] Beni aşağılayan bir düşman
olsaydı,
Katlanabilirdim;
Bana küstahlık eden bir hasım
olsaydı,
Gizlenebilirdim.
[13] Ama sensin, bana denk,
Yoldaşım, yakın arkadaşım.
[14] Birlikte tatlı tatlı yarenlik eder,
Toplulukla Tanrı'nın evine
giderdik.
[15] Ölüm yakalasın düşmanlarımı
ansızın,
Diri diri ölüler diyarına insinler;
Çünkü içleri ve evleri kötülük dolu.

[16] Bense Tanrı'ya seslenirim,
RAB kurtarır beni.
[17] Sabah, öğlen, akşam kederimden
feryat ederim,
O işitir sesimi.
[18] Bana karşı girişilen savaştan
Esenlikle kurtarır canımı,
Sayısı çok da olsa karşıtlarımın.
[19] Öncesizlikten bu yana tahtında
oturan Tanrı,
Duyacak ve ezecek onları. *Sela*
Çünkü hiç değişmiyor
Ve Tanrı'dan korkmuyorlar.

[20] Yoldaşım dostlarına saldırarak
Yaptığı antlaşmayı bozdu.
[21] Ağzından bal damlar,
Ama yüreğinde savaş var.
Sözleri yağdan yumuşak,
Ama yalın birer kılıçtır.

[22] Yükünü RAB'be bırak,
O sana destek olur.
Asla izin vermez
Doğru insanın sarsılmasına.

[23] Ama sen, ey Tanrı, ölüm çukuruna
atacaksın kötüleri,
Günlerinin yarısını görmeyecek
katillerle hainler;
Bense sana güveniyorum.

56. Mezmur

Müzik şefi için "Uzak Yabanıl Fıstık
Ağaçlarındaki Güvercin" makamında
Davut'un Miktamı - Gat Kenti'nde
Filistliler kendisini yakaladığı zaman

[1] Acı bana, ey Tanrı,
Çünkü ayak altında çiğniyor
insanlar beni,
Gün boyu saldırıp eziyorlar.
[2] Düşmanlarım ayak altında çiğniyor
beni her gün,
Küstahça saldırıyor çoğu.
[3] Sana güvenirim korktuğum zaman.
[4] Tanrı'ya, sözünü övdüğüm Tanrı'ya
Güvenirim ben, korkmam.
İnsan bana ne yapabilir?

[5] Gün boyu sözlerimi çarpıtıyorlar,
Hakkımda hep kötülük tasarlıyorlar.
[6] Fesatlık için uğraşıyor, pusuya
yatıyor,
Adımlarımı gözlüyor, canımı
almak istiyorlar.
[7] Kötülüklerinin cezasından
kurtulacaklar mı?
Ey Tanrı, halkları öfkeyle yere çal!
[8] Çektiğim acıları kaydettin,
Gözyaşlarımı tulumunda biriktirdin!
Bunlar defterinde yazılı değil mi?
[9] Seslendiğim zaman,
Düşmanlarım geri çekilecek.
Biliyorum, Tanrı benden yana.

***55:22** 1Pe.5:7*   ***56 başlık** 1Sa.21:13-15*

[10] Sözünü övdüğüm Tanrı'ya,
Sözünü övdüğüm RAB'be,
[11] Tanrı'ya güvenirim ben, korkmam;
İnsan bana ne yapabilir?

[12] Ey Tanrı, sana adaklar adamıştım,
Şükran kurbanları sunmalıyım
şimdi.
[13] Çünkü canımı ölümden kurtardın,
Ayaklarımı tökezlemekten korudun;
İşte yaşam ışığında, Tanrı
huzurunda yürüyorum.

57. Mezmur

(Mez.108:1-5)

Müzik şefi için - "Yok Etme" makamında Davut'un Miktamı - Saul'dan kaçıp mağaraya sığındığı zaman

[1] Acı bana, ey Tanrı, acı,
Çünkü sana sığınıyorum;
Felaket geçinceye kadar,
Kanatlarının gölgesine sığınacağım.

[2] Yüce Tanrı'ya,
Benim için her şeyi yapan
Tanrı'ya sesleniyorum.
[3] Gökten gönderip beni kurtaracak,
Beni ezmek isteyenleri
azarlayacak, *Sela**
Sevgisini, sadakatini gösterecektir.

[4] Aslanların arasındayım,
Alev kusan insanlar arasında
yatarım,
Mızrak gibi, ok gibi dişleri,
Keskin kılıç gibi dilleri.

[5] Yüceliğini göster göklerin üstünde,
ey Tanrı,
Görkemin bütün yeryüzünü
kaplasın!
[6] Ayaklarım için ağ serdiler,
Çöktüm;
Yoluma çukur kazdılar,
İçine kendileri düştüler. *Sela*

[7] Kararlıyım, ey Tanrı, kararlıyım,
Ezgiler, ilahiler söyleyeceğim.
[8] Uyan, ey canım,
Uyan, ey lir, ey çenk,
Seheri ben uyandırayım!
[9] Halkların arasında sana şükürler
sunayım, ya Rab,
Ulusların arasında seni ilahilerle
öveyim.
[10] Çünkü sevgin göklere erişir,
Sadakatin gökyüzüne ulaşır.
[11] Yüceliğini göster göklerin üstünde,
ey Tanrı,
Görkemin bütün yeryüzünü kaplasın!

58. Mezmur

Müzik şefi için - "Yok Etme" makamında Davut'un Miktamı

[1] Ey yöneticiler[a], gerçekten adil mi
karar verirsiniz?
Doğru mu yargılarsınız insanları?
[2] Hayır! Hep haksızlık tasarlarsınız
içinizde,
Zorbalık saçar elleriniz yeryüzüne.

[3] Kötüler daha ana rahmindeyken
yoldan çıkar,
Doğdu doğalı yalan söyleyerek
sapar.
[4] Zehirleri yılan zehiri gibidir.
Kulakları tıkalı bir kobrayı
andırırlar,
[5] Usta büyücülerin,

---

[a] *58:1 "Yöneticiler" ya da "Dilsizler".*

57 başlık 1Sa.22:1; 24:3

Afsuncuların sesini duymak
istemeyen bir kobrayı.

6 Ey Tanrı, kır onların ağzında
dişlerini,
Sök genç aslanların azı dişlerini,
ya RAB!
7 Akıp giden su gibi yok olsunlar.
Yaylarını gerince oklarının ucu
kırılsın.
8 Süründükçe eriyen sümüklüböceğe
dönsünler.
Düşük çocuk gibi güneş yüzü
görmesinler.
9 Kazanlarınız diken ateşini daha
duymadan,
Yaşı da kurusu da kasırgayla
savrulacak kötülerin.

10 Doğru adam alman öcü görünce
sevinecek
Ve ayaklarını kötünün kanında
yıkayacak.
11 O zaman insanlar, "Gerçekten
doğrulara ödül var" diyecek,
"Gerçekten dünyayı yargılayan bir
Tanrı var."

59. Mezmur

Müzik şefi için - "Yok Etme" makamında
Davut'un Miktamı - Saul'un Davut'u
öldürtmek için adam
gönderip evini gözetlediği zaman

1 Kurtar beni düşmanlarımdan, ey
Tanrım,
Kalem ol hasımlarıma karşı.
2 Kurtar beni suç işleyenlerden,
Uzak tut kanlı katillerden.

3 Bak, canımı almak için pusu
kuruyorlar,
Güçlüler bana karşı birleşiyorlar,
Oysa başkaldırmadım, günahım
yok, ya RAB.
4 Suç işlemediğim halde,
Koşuşup hazırlanıyorlar.
Kalk bana yardım etmek için,
halime bak!
5 Sen, ya RAB, Her Şeye Egemen
Tanrı,
İsrail'in Tanrısı,
Uyan bütün ulusları cezalandırmak
için,
Acıma bu suçlu hainlere! *Sela**

6 Akşam döner, köpek gibi hırlayıp
Sinsi sinsi kenti dolaşırlar.
7 Bak, neler dökülür ağızlarından,
Kılıç çıkar dudaklarından.
"Kim duyacak?" derler.
8 Ama sen onlara gülersin, ya RAB,
Bütün uluslarla eğlenirsin.
9 Gücüm sensin, seni gözlüyorum,
Çünkü kalemsin, ey Tanrı.
10 Tanrım sevgisiyle karşılar beni,
Bana düşmanlarımın yıkımını
gösterir.
11 Onları öldürme, yoksa halkım
unutur,
Gücünle dağıt ve alçalt onları,
Ya Rab, kalkanımız bizim.
12 Ağızlarının günahı, dudaklarından
çıkan söz yüzünden,
Gururlarının tuzağına düşsünler.
Okudukları lanet, söyledikleri
yalan yüzünden
13 Yok et onları gazabınla, yok et,
tükensinler;
Bilsinler ki, Tanrı'nm egemenliği
Yakup soyundan

---

59 başlık 1Sa.19:11

Yeryüzünün ucuna kadar ulaşır.
Sela

[14] Akşam döner, köpek gibi hırlayıp
Sinsi sinsi kenti dolaşırlar.
[15] Yiyecek bulmak için gezerler,
Doymazlarsa ulurlar.

[16] Bense gücün için sabah ezgiler
söyleyecek,
Sevgini sevinçle dile getireceğim.
Çünkü sen bana kale,
Sıkıntılı günümde sığınak oldun.
[17] Gücüm sensin, seni ilahilerle
öveceğim,
Çünkü kalem, beni seven Tanrı
sensin.

60. Mezmur

Müzik şefi için - "Antlaşma Zambağı" makamında Davut'un öğretici Miktamı Davut'un Aram-Naharayimliler ve Aram-Sovalılar'la çarpıştığı ve Yoav geri dönüp Tuz Vadisi'nde on iki bin Edomlu öldürdüğü zaman

[1] Bizi reddettin, parladın bize karşı,
ey Tanrı,
Öfkelendin; eski halimize döndür
bizi!
[2] Salladın yeri, yarıklar açtın;
Onar çatlaklarını, çünkü yer
sarsılıyor.
[3] Halkına sıkıntı çektirdin,
Sersemletici bir şarap içirdin bize.

[4] Sancak verdin senden korkanlara,
Okçulara karşı[a] açsınlar diye. *Sela*[*]
[5] Kurtar bizi sağ elinle, yardım et,
Sevdiklerin özgürlüğe kavuşsun
diye!

[6] Tanrı şöyle konuştu kutsal yerinde:
"Şekem'i sevinçle bölüştürecek,
Sukkot Vadisi'ni ölçeceğim.
[7] Gilat benimdir, Manaşşe de benim,
Efrayim miğferim,
Yahuda asam.
[8] Moav yıkanma leğenim,
Edom'un üzerine çarığımı
fırlatacağım[b],
Filist'e zaferle haykıracağım."

[9] Kim beni surlu kente götürecek?
Kim bana Edom'a kadar yol
gösterecek?
[10] Ey Tanrı, sen bizi reddetmedin mi?
Ordularımıza öncülük etmiyor
musun artık?
[11] Yardım et bize düşmana karşı,
Çünkü boştur insan yardımı.
[12] Tanrı'yla zafer kazanırız,
O çiğner düşmanlarımızı.

61. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla - Davut'un mezmuru

[1] Ey Tanrı, yakarışımı işit,
Duama kulak ver!
[2] Sana seslenirim yeryüzünün öbür
ucundan,
Yüreğime hüzün çökünce.
Erişemeyeceğim yüksek bir
kayaya çıkar beni,
[3] Çünkü sen benim için sığınak,
Düşmana karşı güçlü bir kule
oldun.

---

[a] *60:4 "Okçulara karşı" ya da "Doğruluk uğruna".*

[b] *60:8 "Çarığımı fırlatacağım": Eski törelere göre çarığın fırlatılması, bir yerin sahiplenilmesi anlamına geliyordu.*

[*] *60 başlık 2Sa.8:13; 1Ta.18:12*

4 Çadırında sonsuza dek oturmak
Ve kanatlarının gölgesine sığınmak
isterim. *Sela**
5 Çünkü sen, ey Tanrı, adaklarımı
duydun,
Adından korkanların mirasını bana
verdin.

6 Kralın günlerine gün kat,
Yılları yüzyıllar olsun!
7 Tanrı'nın huzurunda sonsuza dek
tahtında otursun;
Onu sevgin ve sadakatinle koru!

8 O zaman adını hep ilahilerle
öveceğim,
Her gün adaklarımı yerine
getireceğim.

62. Mezmur

Müzik Şefi Yedutun için - Davut'un mezmuru

1 Canım yalnız Tanrı'da huzur bulur,
Kurtuluşum O'ndan gelir.
2 Tek kayam, kurtuluşum,
Kalem O'dur, asla sarsılmam.

3 Birini ezmek için daha ne vakte
kadar
Hep birlikte üstüne saldıracaksınız,
Eğri bir duvara,
Yerinden oynamış bir çite saldırır
gibi?
4 Tek düşünceleri onu doruktan
indirmektir.
Yalandan zevk alırlar.
Ağızlarıyla hayırdua ederken,
İçlerinden lanet okurlar. *Sela**

5 Ey canım, yalnız Tanrı'da huzur
bul,
Çünkü umudum O'ndadır.
6 Tek kayam, kurtuluşum,
Kalem O'dur, sarsılmam.
7 Kurtuluşum ve onurum Tanrı'ya
bağlıdır,
Güçlü kayam, sığınağım O'dur.

8 Ey halkım, her zaman O'na güven,
İçini dök O'na,
Çünkü Tanrı sığınağımızdır. *Sela*

9 Sıradan insan ancak bir soluk,
Soylu insansa bir yalandır.
Tartıya konduğunda ikisi birlikte
soluktan hafiftir.
10 Zorbalığa güvenmeyin, yağma
malla övünmeyin;
Varlığınız artsa bile, ona gönül
bağlamayın.

11 Tanrı bir şey söyledi,
Ben iki şey duydum:
Güç Tanrı'nındır,
12 Sevgi de senin, ya Rab!
Çünkü sen herkese, yaptığının
karşılığını verirsin.

63. Mezmur

Yahuda kırlarında bulunduğu zaman -
Davut'un mezmuru

1 Ey Tanrı, sensin benim Tanrım,
Seni çok özlüyorum,
Canım sana susamış,
Kurak, yorucu, susuz bir diyarda,
Bütün varlığımla seni arıyorum.
2 Kutsal yerde baktım sana,
Gücünü, görkemini görmek için.
3 Senin sevgin yaşamdan iyidir,

***62:12** Eyü.34:11; Yer.17:10; Mat.16:27; Rom.2:6; 2Ti.4:14; Va.2:23*
***63 başlık** 1Sa.23:14*

Bu yüzden dudaklarım seni
yüceltir.
[4] Ömrümce sana övgüler sunacağım,
Senin adınla ellerimi kaldıracağım.
[5] Zengin yiyeceklere doyarcasına
doyacağım sana,
Şakıyan dudaklarla ağzım sana
övgüler sunacak.

[6] Yatağıma uzanınca seni anarım,
Gece boyunca derin derin seni
düşünürüm.
[7] Çünkü sen bana yardımcı oldun,
Kanatlarının gölgesinde sevincimi
dile getiririm.
[8] Canım sana sımsıkı sarılır,
Sağ elin bana destek olur.

[9] Ama canımı almak isteyenler,
Yerin derinliklerine inecek,
[10] Kılıcın ağzına atılacak,
Çakallara yem olacak.
[11] Kralsa Tanrı'da sevinç bulacak.
Tanrı'nın adıyla ant içenlerin hepsi
övünecek,
Yalancıların ağzıysa kapanacak.

64. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

[1] Ey Tanrı, kulak ver sesime
yakındığım zaman,
Hayatımı düşman korkusundan
koru.
[2] Kötülerin gizli tasarılarından,
O suçlu güruhun şamatasından
esirge beni.
[3] Onlar dillerini kılıç gibi bilemiş,
Acı sözlerini ok gibi hedefe
yöneltmişler,
[4] Pusularından masum insanın
üzerine atmak için.
Ansızın vururlar, hiç çekinmeden.
[5] Birbirlerini kötülük yapmaya iter,
Gizli tuzaklar tasarlarken,
"Kim görecek?" derler.
[6] Haksızlık yapmayı düşünür,
"Kusursuz bir plan yaptık!" derler.
İnsanın içi ve yüreği derin bir
sırdır, bilinmez.

[7] Ama Tanrı onlara ok atacak,
Ansızın yaralanacaklar.
[8] Dilleri yüzünden yıkıma
uğrayacaklar,
Hallerini gören herkes alayla baş
sallayacak.
[9] Bütün insanlar korkuya kapılacak,
Tanrı'nın işini duyuracak,
O'nun yaptıkları üzerinde
düşünecekler.
[10] Doğru insan RAB'de sevinç bulacak,
O'na sığınacak,
Bütün temiz yürekliler O'nu
övecek.

65. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru - İlahi

[1] Ey Tanrı, Siyon'da seni övgü
bekliyor[a],
Yerine getirilecek sana adanan
adaklar.
[2] Ey sen, duaları işiten,
Bütün insanlar sana gelecek.
[3] Suçlarımızın altında ezildik,
Ama sen isyanlarımızı bağışlarsın.
[4] Ne mutlu avlularında otursun diye
Seçip kendine yaklaştırdığın kişiye!
Evinin, kutsal tapınağının

---

[a] *65:1 Septuaginta, Süryanice "Seni övgü bekliyor", Masoretik metin "Senin için sessizlik övgü".*

Nimetlerine doyacağız.

[5] Ey bizi kurtaran Tanrı,
Müthiş işler yaparak
Zaferle yanıtlarsın bizi.
Sen yeryüzünün dört bucağında,
Uzak denizlerdekilerin umudusun;
[6] Kudret kuşanan,
Gücüyle dağları kuran,
[7] Denizlerin kükremesini,
Dalgaların gümbürtüsünü,
Halkların kargaşasını yatıştıran
sensin.
[8] Dünyanın öbür ucunda yaşayanlar
Korkuya kapılır senin belirtilerin
karşısında.
Doğudan batıya kadar insanlara
Sevinç çığlıkları attırırsın.

[9] Toprağa bakar, çok verimli kılarsın,
Onu zenginliğe boğarsın.
Ey Tanrı, ırmakların suyla doludur,
İnsanlara tahıl sağlarsın,
Çünkü sen toprağı şöyle hazırlarsın:
[10] Sabanın açtığı yarıkları bolca sular,
Sırtlarını düzlersin.
Yağmurla toprağı yumuşatır,
Ürünlerine bereket katarsın.
[11] İyiliklerinle yılı taçlandırırsın,
Arabalarının geçtiği yollardan
bolluk akar,
[12] Otlaklar yeşillenir,
Tepeler sevince bürünür,
[13] Çayırlar sürülerle bezenir,
Vadiler ekinle örtünür,
Sevinçten haykırır, ezgi söylerler.

66. Mezmur

Müzik şefi için - İlahi - Mezmur

[1] Ey yeryüzündeki bütün insanlar,
Tanrı'ya sevinç çığlıkları atın!
[2] Adının yüceliğine ilahiler söyleyin,
O'na görkemli övgüler sunun!
[3] "Ne müthiş işlerin var!" deyin
Tanrı'ya,
"Öyle büyük gücün var ki,
Düşmanların eğiliyor önünde.
[4] Bütün yeryüzü sana tapınıyor,
İlahiler okuyor, adını ilahilerle
övüyor." *Sela**

[5] Gelin, bakın Tanrı'nın neler
yaptığına!
Ne müthiş işler yaptı insanlar
arasında:
[6] Denizi karaya çevirdi,
Atalarımız yaya geçtiler ırmaktan.
Yaptığına sevindik orada.
[7] Kudretiyle sonsuza dek egemenlik
sürer,
Gözleri ulusları süzer;
Başkaldıranlar gurura kapılmasın!
Sela

[8] Ey halklar, Tanrımız'a şükredin,
Övgülerini duyurun.
[9] Hayatımızı koruyan,
Ayaklarımızın kaymasına izin
vermeyen O'dur.

[10] Sen bizi sınadın, ey Tanrı,
Gümüş arıtır gibi arıttın.
[11] Ağa düşürdün bizi,
Sırtımıza ağır yük vurdun.
[12] İnsanları başımıza çıkardın,
Ateşten, sudan geçtik.
Ama sonra bizi bolluğa kavuşturdun.

[13] Yakmalık sunularla* evine
gireceğim,

66:6 Çık.14:21 66:6 Yşu.3:14-17

Adaklarımı yerine getireceğim,
[14] Sıkıntı içindeyken dudaklarımdan
dökülen,
Ağzımdan çıkan adakları.
[15] Yakılan koçların dumanıyla semiz
hayvanlardan
Sana yakmalık sunular sunacağım,
Tekeler, sığırlar kurban edeceğim.
Sela

[16] Gelin, dinleyin, ey sizler,
Tanrı'dan korkanlar,
Benim için neler yaptığını size
anlatayım.
[17] Ağzımla O'na yakardım,
Övgüsü dilimden düşmedi.
[18] Yüreğimde kötülüğe yer verseydim,
Rab beni dinlemezdi.
[19] Oysa Tanrı dinledi beni,
Kulak verdi duamın sesine.
[20] Övgüler olsun Tanrı'ya,
Çünkü duamı geri çevirmedi,
Sevgisini benden esirgemedi.

67. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla - Mezmur - İlahi

[1] Tanrı bize lütfetsin, bolluk versin,
Yüzünün ışığı üzerimize parlasın.
*Sela**
[2] Öyle ki, yeryüzünde yolun,
Bütün uluslar arasında kurtarıcı
gücün bilinsin.

[3] Halklar sana şükretsin, ey Tanrı,
Bütün halklar sana şükretsin!

[4] Uluslar sevinsin, sevinçten çığlık
atsın,
Çünkü sen halkları adaletle
yargılarsın,
Yeryüzündeki uluslara yol
gösterirsin. *Sela*

[5] Halklar sana şükretsin, ey Tanrı,
Bütün halklar sana şükretsin!

[6] Toprak ürününü verdi,
Tanrı, Tanrımız, bizi bolluğa
kavuştursun.
[7] Tanrı bize bolluk versin,
Dünyanın dört bucağındakiler
O'ndan korksun!

68. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru - İlahi

[1] Kalksın Tanrı, dağılsın düşmanları,
Kaçsın önünden O'ndan nefret
edenler!
[2] Dağıtsın onları dağılan duman gibi;
Ateşin karşısında eriyen balmumu
gibi
Yok olsun kötüler Tanrı'nın önünde!
[3] Ancak doğrular sevinsin,
Bayram etsinler Tanrı'nın önünde,
Neşeyle coşsunlar.

[4] Tanrı'ya ezgiler söyleyin, adını
ilahilerle övün,
Çölleri geçecek biniciye yol
hazırlayın[a];
O'nun adı RAB'dir*, bayram edin
önünde!
[5] Kutsal konutundaki Tanrı,
Öksüzlerin babası, dul kadınların
savunucusudur.
[6] Tanrı kimsesizlere ev verir,
Tutsakları özgürlüğe ve gönence

---

[a] *68:4 "Çölleri geçecek biniciye yol hazırlayın" ya da "Bulutlara binmiş olana ezgiler sunun".*

kavuşturur,
Ama başkaldıranlar kurak yerde
oturur.

[7] Ey Tanrı, sen halkına öncülük
ettiğinde,
Çölde yürüdüğünde, *Sela**
[8] Yer sarsıldı,
Göklerden yağmur boşandı
Tanrı'nın önünde,
Sina Dağı sarsıldı
Tanrı'nın, İsrail'in Tanrısı'nın
önünde.
[9] Bol yağmurlar yağdırdın, ey Tanrı,
Canlandırdın yorgun düşen
yurdunu.
[10] Halkın oraya yerleşti,
İyiliğinle mazlumların geçimini
sağladın, ey Tanrı.

[11] Rab buyruk verdi,
Büyük bir kadın topluluğu
duyurdu müjdeyi:
[12] "Kaçıyor, kaçıyor orduların
kralları!
Evi bekleyen kadınlar ganimeti
paylaşıyor.
[13] Ağılların arasında uyurken,
Kanatları gümüş, tüyleri pırıl pırıl
altınla kaplı
Bir güvercine benzersiniz."
[14] Her Şeye Gücü Yeten, kralları
dağıtırken,
Sanki Salmon Dağı'na kar
yağıyordu.

[15] Ey Başan Dağı, Tanrı Dağı!
Ey Başan Dağı, dorukları ulu dağ!
[16] Ey ulu dağlar, niçin yan gözle
bakıyorsunuz
Tanrı'nın yerleşmek için seçtiği
dağa?
Evet, RAB orada sonsuza dek
oturacaktır.

[17] Tanrı'nın savaş arabaları sayısızdır,
Rab kutsallık içinde Sina'dan geldi.
[18] Sen yükseğe çıktın, tutsakları
peşine taktın,
İnsanlardan, başkaldıranlardan bile
armağanlar aldın,
Oraya yerleşmek için, ya RAB
Tanrı.

[19] Her gün yükümüzü taşıyan Rab'be,
Bizi kurtaran Tanrı'ya övgüler
olsun. *Sela*
[20] Tanrımız kurtarıcı bir Tanrı'dır,
Ölümden kurtarış yalnız Egemen
RAB'be özgüdür.

[21] Kuşkusuz Tanrı düşmanlarının
başını,
Suçlu yaşayanların kıllı kafasını
ezer.
[22] Rab, "Onları Başan'dan,
Denizin derinliklerinden geri
getireceğim" der,
[23] "Öyle ki, ayaklarını düşmanlarının
kanına batırasın,
Köpeklerinin dili de onlardan
payını alsın."

[24] Ey Tanrı, senin zafer alayını,
Tanrım'ın, Kralım'ın kutsal yere
törenle gelişini gördüler:
[25] Başta okuyucular, arkada çalgıcılar,
Ortada tef çalan genç kızlar.
[26] "Ey sizler, İsrail soyundan gelenler,
Toplantılarınızda Tanrı'ya,

68:7-8* *Çık.19:18; Hak.5:4-5* *68:18* *Ef.4:8

RAB'be övgüler sunun!"
[27] Önde en küçük oymak Benyamin,
Kalabalık halinde Yahuda önderleri,
Zevulun ve Naftali önderleri
oradalar!
[28-29] Ey Tanrı, Yeruşalim'deki
tapınağından göster gücünü,
Bizim için kullandığın gücünü, ey
Tanrı.
Krallar sana armağanlar sunacak.
[30] Azarla kamışlar arasında yaşayan
hayvanı,
Halkların buzağılarıyla boğalar
sürüsünü[a],
Çiğne ayaklarınla gümüşe gönül
verenleri,
Dağıt savaştan zevk alan halkları!
[31] Mısır'dan elçiler gelecek,
Kûşlular* ellerini Tanrı'ya doğru
kaldırıverecek.

[32] Ey yeryüzünün krallıkları, Tanrı'ya
ezgiler söyleyin,
İlahilerle övün Rab'bi, *Sela*
[33] Göklere, kadim göklere binmiş olanı.
İşte sesiyle, güçlü sesiyle gürlüyor!
[34] Tanrı'nın gücünü tanıyın;
O'nun yüceliği İsrail'in üzerinde,
Gücü göklerdedir.
[35] Ne heybetlisin, ey Tanrı,
tapınağında!
İsrail'in Tanrısı'na,
Halkına güç, kudret veren Tanrı'ya
övgüler olsun!

69. Mezmur

Müzik şefi için - "Zambaklar" makamında - Davut'un mezmuru

[1] Kurtar beni, ey Tanrı,
Sular boyuma ulaştı.
[2] Dipsiz batağa gömülüyorum,
Basacak yer yok.
Derin sulara battım,
Sellere kapıldım.
[3] Tükendim feryat etmekten,
Boğazım kurudu;
Gözlerimin feri sönüyor
Tanrım'ı beklemekten.

[4] Yok yere benden nefret edenler
Saçlarımdan daha çok.
Kalabalıktır canıma kasteden
haksız düşmanlarım.
Çalmadığım malı nasıl geri
verebilirim?
[5] Akılsızlığımı biliyorsun, ey Tanrı,
Suçlarım senden gizli değil.

[6] Ya Rab, Her Şeye Egemen RAB,
Utanmasın sana umut bağlayanlar
benim yüzümden!
Ey İsrail'in Tanrısı,
Benim yüzümden sana yönelenler
rezil olmasın!
[7] Senin uğruna hakarete katlandım,
Utanç kapladı yüzümü.
[8] Kardeşlerime yabancı,
Annemin öz oğullarına uzak
kaldım.
[9] Çünkü evin için gösterdiğim
gayret beni yiyip bitirdi,
Sana edilen hakaretlere ben
uğradım.
[10] Oruç* tutup ağlayınca,
Yine hakarete uğradım.
[11] Çula büründüğüm zaman
Alay konusu oldum.
[12] Kent kapısında oturanlar beni

---

[a] ***68:30** Bu dizede geçen "Hayvan" Mısır'ı, "Buzağılarla boğalar" ise irili ufaklı ulusları simgelemektedir.* ***69:4** Mez.35:19; Yu.15:25* ***69:9** Yu.2:17* ***69:9** Rom.15:3*

çekiştiriyor,
Sarhoşların türküsü oldum.
[13] Ama benim duam sanadır, ya RAB.
Ey Tanrı, sevginin bolluğuyla,
Güvenilir kurtarışınla uygun gördüğünde
Yanıtla beni.
[14] Beni çamurdan kurtar,
İzin verme batmama;
Benden nefret edenlerden,
Derin sulardan kurtulayım.
[15] Seller beni sürüklemesin,
Engin beni yutmasın,
Ölüm çukuru ağzını üstüme kapamasın.
[16] Yanıt ver bana, ya RAB,
Çünkü sevgin iyidir.
Yüzünü çevir bana büyük merhametinle!
[17] Kulundan yüzünü gizleme,
Çünkü sıkıntıdayım, hemen yanıtla beni!
[18] Yaklaş bana, kurtar canımı,
Al başımdan düşmanlarımı.

[19] Bana nasıl hakaret edildiğini,
Utandığımı, rezil olduğumu biliyorsun;
Düşmanlarımın hepsi senin önünde.
[20] Hakaret kalbimi kırdı, dertliyim,
Acılarımı paylaşacak birini bekledim, çıkmadı,
Avutacak birini aradım, bulamadım.
[21] Yiyeceğime zehir kattılar,
Sirke içirdiler susadığımda.

[22] Önlerindeki sofra tuzak olsun onlara,
Yandaşları için kapan olsun!
[23] Gözleri kararsın, göremesinler!
Bellerini hep bükük tut!
[24] Gazabını yağdır üzerlerine,
Öfkenin ateşi yapışsın yakalarına!
[25] Issız kalsın konakları,
Çadırlarında oturan olmasın!
[26] Çünkü senin vurduğun insanlara zulmediyor,
Yaraladığın insanların acısını konuşuyorlar.
[27] Ceza yağdır başlarına,
Senin tarafından aklanmasınlar!
[28] Yaşam kitabından silinsin adları,
Doğrularla yan yana yazılmasınlar!

[29] Bense ezilmiş ve kederliyim,
Senin kurtarışın, ey Tanrı, bana bir kale olsun!
[30] Tanrı'nın adını ezgilerle öveceğim,
Şükranlarımla O'nu yücelteceğim.
[31] RAB'bi bir öküzden,
Boynuzlu, tırnaklı bir boğadan
Daha çok hoşnut eder bu.
[32] Mazlumlar bunu görünce sevinsin,
Ey Tanrı'ya yönelen sizler, yüreğiniz canlansın.
[33] Çünkü RAB yoksulları işitir,
Kendi tutsak halkını hor görmez.

[34] O'na övgüler sunun, ey yer, gök,
Denizler ve onlardaki bütün canlılar!
[35] Çünkü Tanrı Siyon'u kurtaracak,
Yahuda kentlerini onaracak;
Halk oraya yerleşip sahibi olacak.
[36] Kullarının çocukları orayı miras alacak,
O'nun adını sevenler orada oturacak.

69:21 Mat.27:48; Mar.15:36; Yu.19:28-29
69:25 Elç.1:20
69:22-23 Rom.11:9-10
69:28 Çık.32:32; Va.3:5; 13:8; 17:8

70. Mezmur

(Mez.40:13-17)
Müzik şefi için - Anma sunusu için -
Davut'un mezmuru

[1] Ey Tanrı, kurtar beni!
Yardımıma koş, ya RAB!
[2] Utansın canımı almaya çalışanlar,
Yüzleri kızarsın!
Geri dönsün zararımı isteyenler,
Rezil olsunlar!
[3] Bana, "Oh! Oh!" çekenler
Geri çekilsin utançlarından!

[4] Sende neşe ve sevinç bulsun
Bütün sana yönelenler!
"Tanrı yücedir!" desin hep
Senin kurtarışını özleyenler!

[5] Bense, mazlum ve yoksulum,
Ey Tanrı, yardımıma koş!
Yardımcım ve kurtarıcım sensin,
Geç kalma, ya RAB!

71. Mezmur

(Mez.31:1-4)

[1] Ya RAB, sana sığınıyorum,
Utandırma beni hiçbir zaman!
[2] Adaletinle kurtar beni, tehlikeden
uzaklaştır,
Kulak ver bana, kurtar beni!
[3] Sığınacak kayam ol,
Her zaman başvurabileceğim;
Buyruk ver, kurtulayım,
Çünkü kayam ve kalem sensin.

[4] Ey Tanrım, kurtar beni
Kötünün elinden, haksızın,
gaddarın pençesinden!
[5] Çünkü umudum sensin, ey
Egemen RAB,
Gençliğimden beri dayanağım
sensin.
[6] Doğduğum günden beri sana
güveniyorum,
Beni ana rahminden çıkaran sensin.
Övgülerim hep sanadır.

[7] Birçokları için iyi bir örnek oldum,
Çünkü sen güçlü sığınağımsın.
[8] Ağzımdan sana övgü eksilmez,
Gün boyu yüceliğini anarım.
[9] Yaşlandığımda beni reddetme,
Gücüm tükendiğinde beni terk
etme!
[10] Çünkü düşmanlarım benden söz
ediyor,
Beni öldürmek isteyenler birbirine
danışıyor,
[11] "Tanrı onu terk etti" diyorlar,
"Kovalayıp yakalayın,
Kurtaracak kimsesi yok!"

[12] Ey Tanrı, benden uzak durma,
Tanrım, yardımıma koş!
[13] Utansın, yok olsun beni
suçlayanlar,
Utanca, rezalete bürünsün
kötülüğümü isteyenler.
[14] Ama ben her zaman umutluyum,
Sana övgü üstüne övgü dizeceğim.
[15] Gün boyu senin zaferini,
Kurtarışını anlatacağım,
Ölçüsünü bilmesem de.
[16] Ey Egemen RAB, gelip
yiğitliklerini,
Senin, yalnız senin zaferini
duyuracağım.

[17] Ey Tanrı, çocukluğumdan beri beni
sen yetiştirdin,
Senin harikalarını hâlâ anlatıyorum.
[18] Yaşlanıp saçlarıma ak düşse bile
Terk etme beni, ey Tanrı,

Gücünü gelecek kuşağa,
Kudretini sonrakilere anlatana dek.

19 Ey Tanrı, doğruluğun göklere
erişiyor,
Büyük işler yaptın,
Senin gibisi var mı, ey Tanrı?
20 Sen ki, bana birçok kötü sıkıntı
gösterdin,
Bana yeniden yaşam verecek,
Beni toprağın derinliklerinden
çıkaracaksın.
21 Saygınlığımı artıracak,
Yine beni avutacaksın.

22 Ben de seni,
Senin sadakatini çenkle
öveceğim, ey Tanrım,
Lir çalarak seni ilahilerle
öveceğim,
Ey İsrail'in Kutsalı!
23 Seni ilahilerle överken,
Dudaklarımla, varlığımla
sevincimi dile getireceğim,
Çünkü sen beni kurtardın.
24 Dilim gün boyu senin zaferinden
söz edecek,
Çünkü kötülüğümü isteyenler
Utanıp rezil oldu.

72. Mezmur

Süleyman'ın mezmuru

1 Ey Tanrı, adaletini krala,
Doğruluğunu kral oğluna
armağan et.
2 Senin halkını doğrulukla,
Mazlum kullarını adilce
yargılasın!
3 Dağlar, tepeler,
Halka adilce gönenç getirsin!
4 Mazlumlara hakkını versin,
Yoksulların çocuklarını kurtarsın,
Zalimleriyse ezsin!
5 Güneş ve ay durdukça,
Kral kuşaklar boyunca yaşasın[a];
6 Yeni biçilmiş çayıra düşen yağmur
gibi,
Toprağı sulayan bereketli
yağmurlar gibi olsun!
7 Onun günlerinde doğruluk serpilip
gelişsin,
Ay ışıdığı sürece esenlik artsın!

8 Egemenlik sürsün denizden denize,
Fırat'tan yeryüzünün ucuna dek!
9 Çöl kabileleri diz çöksün önünde,
Düşmanları toz yalasın.
10 Tarşiş'in ve kıyı ülkelerinin kralları
Ona haraç getirsin,
Saba ve Seva kralları armağanlar
sunsun!
11 Bütün krallar önünde yere
kapansın,
Bütün uluslar ona kulluk etsin!

12 Çünkü yardım isteyen yoksulu,
Dayanağı olmayan düşkünü o
kurtarır.
13 Yoksula, düşküne acır,
Düşkünlerin canını kurtarır.
14 Baskıdan, zorbalıktan özgür kılar
onları,
Çünkü onun gözünde onların kanı
değerlidir.

15 Yaşasın kral!
Ona Saba altını versinler;
Durmadan dua etsinler onun için,

---

[a] 72:5 Septuaginta "Kral kuşaklar boyunca yaşasın", Masoretik metin "Kuşaklar boyunca senden korksunlar."

72:8 Zek.9:10

Gün boyu onu övsünler!
[16] Ülkede bol buğday olsun,
Dağ başlarında dalgalansın!
Başakları Lübnan gibi verimli olsun,
Kent halkı ot gibi serpilip çoğalsın!
[17] Kralın adı sonsuza dek yaşasın,
Güneş durdukça adı var olsun,
Onun aracılığıyla insanlar kutsansın,
Bütün uluslar "Ne mutlu ona" desin!

[18] RAB Tanrı'ya, İsrail'in Tanrısı'na övgüler olsun,
Harikalar yaratan yalnız O'dur.
[19] Yüce adına sonsuza dek övgüler olsun,
Bütün yeryüzü O'nun yüceliğiyle dolsun!
Amin! Amin!

[20] İşay oğlu Davut'un duaları burada bitiyor.

3. KİTAP

73. Mezmur

Asaf'ın mezmuru

[1] Tanrı gerçekten İsrail'e,
Yüreği temiz olanlara karşı iyidir.
[2] Ama benim ayaklarım neredeyse tökezlemiş,
Adımlarım az kalsın kaymıştı.
[3] Çünkü kötülerin gönencini gördükçe,
Küstahları kıskanıyordum.

[4] Onlar acı nedir bilmezler,
Bedenleri sağlıklı ve semizdir[a].
[5] Başkalarının derdini bilmez,
Onlar gibi çile çekmezler.
[6] Bu yüzden gurur onların gerdanlığı,
Zorbalık onları örten bir giysi gibidir.
[7] Şişmanlıktan gözleri dışarı fırlar,
İçleri kötülük kazanı gibi kaynar.
[8] İnsanlarla eğlenir, kötü niyetle konuşur,
Tepeden bakar, baskıyla tehdit ederler.
[9] Göklere karşı ağızlarını açarlar,
Boş sözleri yeryüzünü dolaşır.
[10] Bu yüzden halk onlardan yana döner,
Sözlerini ağzı açık dinler.
[11] Derler ki, "Tanrı nasıl bilir?
Bilgisi var mı Yüceler Yücesi'nin?"
[12] İşte böyledir kötüler,
Hep tasasız, sürekli varlıklarını artırırlar.

[13] Anlaşılan boş yere yüreğimi temiz tutmuşum,
Ellerimi yıkamışım suçsuzum diye.
[14] Gün boyu içim içimi yiyor,
Her sabah azap çekiyorum.
[15] "Ben de onlar gibi konuşayım" deseydim,
Senin çocuklarına ihanet etmiş olurdum.
[16] Bunu anlamak için düşündüğümde,
Zor geldi bana,
[17] Tanrı'nın Tapınağı'na girene dek;
O zaman anladım sonlarının ne olacağını.
[18] Gerçekten onları kaygan yere koyuyor,
Yıkıma sürüklüyorsun.
[19] Nasıl da bir anda yok oluyor,

---

[a] *73:4 "Onlar acı nedir bilmezler, bedenleri sağlıklı ve semizdir" ya da "Ölürken acı çekmezler, bedenleri semizdir".*

Siliniveriyorlar dehşet içinde!
[20] Uyanan birisi için rüya nasılsa,
Sen de uyanınca, ya Rab,
Hor göreceksin onların
görüntüsünü.

[21] Kalbim kırıldığında,
İçim acı dolduğunda,
[22] Akılsız ve bilgisizdim,
Karşında bir hayvan gibi.
[23] Yine de sürekli seninleyim,
Sağ elimden tutarsın beni.
[24] Öğütlerinle yol gösterir,
Beni sonunda yüceliğe eriştirirsin.
[25] Senden başka kimim var göklerde?
İstemem senden başkasını
yeryüzünde.
[26] Bedenim ve yüreğim tükenebilir,
Ama Tanrı yüreğimde güç,
Bana düşen paydır sonsuza dek.

[27] Kuşkusuz yok olacak senden uzak
duranlar,
Ortadan kaldıracaksın sana
vefasızlık edenleri.
[28] Ama benim için en iyisi Tanrı'ya
yakın olmaktır;
Bütün işlerini duyurayım diye
Sığınak yaptım Egemen RAB'bi
kendime.

74. Mezmur

Asaf'ın Maskili

[1] Ey Tanrı, neden bizi sonsuza dek
reddettin?
Niçin otlağının koyunlarına karşı
öfken tütmekte?
[2] Anımsa geçmişte sahiplendiğin
topluluğu,
Kendi halkın olsun diye
kurtardığın oymağı
Ve üzerine konut kurduğun Siyon
Dağı'nı.
[3] Yönelt adımlarını şu onarılmaz
yıkıntılara doğru,
Düşman kutsal yerdeki her şeyi
yıktı.

[4] Düşmanların bizimle buluştuğun
yerde kükredi,
Zafer simgesi olarak kendi
bayraklarını dikti.
[5] Gür bir ormana
Baltayla dalar gibiydiler.
[6] Baltayla, balyozla kırdılar,
Bütün oymaları.
[7] Ateşe verdiler tapınağını,
Yerle bir edip kutsallığını bozdular
Adının yaşadığı konutun.
[8] İçlerinden, "Hepsini ezelim!"
dediler.
Ülkede Tanrı'yla buluşma
yerlerinin tümünü yaktılar.

[9] Artık kutsal simgelerimizi
görmüyoruz,
Peygamberler de yok oldu,
İçimizden kimse bilmiyor ne
zamana dek...
[10] Ey Tanrı, ne zamana dek düşman
sana sövecek,
Hasmın senin adını hor görecek?
[11] Niçin geri çekiyorsun elini?
Çıkar sağ elini bağrından, yok et
onları!

[12] Ama geçmişten bu yana kralım
sensin, ey Tanrı,
Yeryüzünde kurtuluş sağladın.
[13] Gücünle denizi yardın,

74:13 Çık.14:21

Canavarların kafasını sularda
parçaladın.
[14] Livyatan'ın* başlarını ezdin,
Çölde yaşayanlara onu yem
ettin.
[15] Kaynaklar, dereler fışkırttın,
Sürekli akan ırmakları kuruttun.
[16] Gün senindir, gece de senin,
Ay[a] ve güneşi sen yerleştirdin,
[17] Yeryüzünün bütün sınırlarını sen
saptadın,
Yazı da kışı da yaratan sensin.

[18] Anımsa, ya RAB, düşmanın sana
nasıl sövdüğünü,
Akılsız bir halkın, adını nasıl hor
gördüğünü.
[19] Canavara teslim etme kumrunun
canını,
Asla unutma düşkün kullarının
yaşamını.

[20] Yaptığın antlaşmayı gözönüne al,
Çünkü ülkenin her karanlık
köşesi
Zorbaların inleriyle dolmuş.
[21] Düşkünler boynu bükük geri
çevrilmesin,
Mazlumlar, yoksullar adına
övgüler dizsin.

[22] Kalk, ey Tanrı, davanı savun!
Anımsa akılsızların gün boyu sana
nasıl sövdüğünü!
[23] Unutma hasımlarının
yaygarasını,
Sana başkaldıranların durmadan
yükselen patırtısını!

75. Mezmur

*Müzik şefi için - "Yok Etme" makamında -
Asaf'ın mezmuru - İlahi*

[1] Sana şükrederiz, ey Tanrı,
Şükrederiz, çünkü sen yakınsın[b],
Harikaların bunu gösterir.
[2] "Belirlediğim zaman gelince,
Doğrulukla yargılayacağım" diyor
Tanrı,
[3] "Yeryüzü altüst olunca
üzerindekilerle,
Ben pekiştireceğim onun
direklerini. *Sela**
[4] Övünenlere, 'Övünmeyin artık!'
dedim;
Kötülere, 'Kaldırmayın başınızı[c]!
[5] Kaldırmayın başınızı[c]!
Tepeden konuşmayın!' "

[6] Çünkü ne doğudan, ne batıdan,
Ne de çöldeki dağlardan doğar
yargı.
[7] Yargıç ancak Tanrı'dır,
Birini alçaltır, birini yükseltir.
[8] RAB elinde dolu bir kâse* tutuyor,
Köpüklü, baharat karıştırılmış
şarap döküyor;
Yeryüzünün bütün kötüleri
Tortusuna dek yalayıp onu içiyor.

[9] Bense sürekli duyuracağım bunu,
Yakup'un Tanrısı'nı ilahilerle
öveceğim:
[10] "Kıracağım kötülerin bütün
gücünü,
Doğruların gücüyse
yükseltilecek."

[a] *74:16 "Ay": İbranice "Işık". Ayı ya da yıldızları kastediyor.*
[b] *75:1 "Sen yakınsın": İbranice "Adın yakındır".*
[c] *75:4,5 "Başınızı": İbranice "Boynuzunuzu" (Boynuz güç simgesidir).*

76. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla -
Asaf'ın mezmuru - İlahi

[1] Yahuda'da Tanrı bilinir,
İsrail'de adı uludur;
[2] Konutu Şalem'dedir[a],
Yaşadığı yer Siyon'da.
[3] Orada kırdı alevli okları,
Kalkanı, kılıcı, savaş silahlarını.
*Sela**

[4] Işıl ışıl parıldıyorsun,
Avı bol dağlardan daha görkemli.
[5] Yağmaya uğradı yiğitler,
Uykularına daldılar,
En güçlüleri bile elini
kıpırdatamaz oldu.
[6] Ey Yakup'un Tanrısı, sen
kükreyince,
Atlarla atlılar son uykularına
daldılar.

[7] Yalnız sensin korkulması gereken,
Öfkelenince kim durabilir
karşında?
[8] Yargını göklerden açıkladın,
Yeryüzü korkup sessizliğe büründü,
[9] Ey Tanrı, sen yargılamaya,
Ülkedeki mazlumları kurtarmaya
kalkınca. *Sela*

[10] İnsanların gazabı bile sana övgüler
doğuruyor,
Gazabından kurtulanları çevrene
topluyorsun.

[11] Adaklar adayın Tanrı'nız RAB'be,
Yerine getirin adaklarınızı,
Armağanlar sunun korkulması
gereken Tanrı'ya,
Bütün çevresindekiler.
[12] RAB önderlerin soluğunu keser,
Korku salar yeryüzü krallarına.

77. Mezmur

Müzik Şefi Yedutun için - Asaf'ın mezmuru

[1] Yüksek sesle Tanrı'ya
yakarıyorum,
Haykırıyorum beni duysun diye.
[2] Sıkıntılı günümde Rab'be yönelir,
Gece hiç durmadan ellerimi açarım,
Gönlüm avunmaz bir türlü.
[3] Tanrı'yı anımsayınca inlerim,
Düşündükçe içim daralır. *Sela**

[4] Açık tutuyorsun göz kapaklarımı,
Sıkıntıdan konuşamıyorum.
[5] Geçmiş günleri,
Yıllar öncesini düşünüyorum.
[6] Gece ilahilerimi anacağım,
Kendi kendimle konuşacağım,
İnceden inceye soracağım:
[7] "Rab sonsuza dek mi bizi
reddedecek?
Lütfunu bir daha göstermeyecek
mi?
[8] Sevgisi sonsuza dek mi yok oldu?
Sözü geçerli değil mi artık?
[9] Tanrı unuttu mu acımayı?
Sevecenliğinin yerini öfke mi
aldı?" *Sela*

[10] Sonra kendi kendime, "İşte benim
derdim bu!" dedim,
"Yüceler Yücesi gücünü
göstermiyor artık."

[11] RAB'bin işlerini anacağım,
Evet, geçmişteki harikalarını
anacağım.

---

[a] *76:2 "Şalem", yani "Yeruşalim".*

[12] Yaptıkları üzerinde derin derin
düşüneceğim,
Bütün işlerinin üzerinde dikkatle
duracağım.

[13] Ey Tanrı, yolun kutsaldır!
Hangi ilah Tanrı kadar uludur?
[14] Harikalar yaratan Tanrı sensin,
Halklar arasında gücünü gösterdin.
[15] Güçlü bileğinle kendi halkını,
Yakup ve Yusuf oğullarını
kurtardın. *Sela*

[16] Sular seni görünce, ey Tanrı,
Sular seni görünce çalkalandı,
Enginler titredi.
[17] Bulutlar suyunu boşalttı,
Gökler gürledi,
Her yanda okların uçuştu.
[18] Kasırgada gürleyişin duyuldu,
Şimşekler dünyayı aydınlattı,
Yer titreyip sarsıldı.
[19] Kendine denizde,
Derin sularda yollar açtın,
Ama ayak izlerin belli değildi.
[20] Musa ve Harun'un eliyle
Halkını bir sürü gibi güttün.

78. Mezmur

Asaf'ın Maskili

[1] Dinle, ey halkım, öğrettiklerimi,
Kulak ver ağzımdan çıkan sözlere.
[2] Özdeyişlerle söze başlayacağım,
Eski sırları anlatacağım,
[3] Duyduğumuzu, bildiğimizi,
Atalarımızın bize anlattığını.
[4] Torunlarından bunları
gizlemeyeceğiz;
RAB'bin övgüye değer işlerini,
Gücünü, yaptığı harikaları
Gelecek kuşağa duyuracağız.

[5] RAB Yakup soyuna koşullar
bildirdi,
İsrail'e yasa koydu.
Bunları çocuklarına öğretsinler diye
Atalarımıza buyruk verdi.
[6] Öyle ki, gelecek kuşak, yeni
doğacak çocuklar bilsinler,
Onlar da kendi çocuklarına
anlatsınlar,
[7] Tanrı'ya güven duysunlar,
Tanrı'nın yaptıklarını unutmasınlar,
O'nun buyruklarını yerine
getirsinler;
[8] Ataları gibi inatçı, başkaldırıcı,
Yüreği kararsız,
Tanrı'ya sadakatsiz bir kuşak
olmasınlar.

[9] Oklarla, yaylarla kuşanmış
Efrayimoğulları
Savaş günü sırtlarını döndüler.
[10] Tanrı'nın antlaşmasına uymadılar,
O'nun yasasına göre yaşamayı
reddettiler.
[11] Unuttular O'nun işlerini,
Kendilerine gösterdiği harikaları.
[12] Mısır'da, Soan[a] bölgesinde
Tanrı harikalar yapmıştı atalarının
önünde.
[13] Denizi yarıp geçirmişti onları,
Bir duvar gibi ayakta tutmuştu
suları.
[14] Gündüz bulutla,
Gece ateş ışığıyla onlara yol
göstermişti.
[15] Çölde kayaları yarmış,

---

[a] *78:12 "Soan": Tanis olduğu sanılıyor.*

78:2 Mat.13:35 *78:12 Çık.7:8-12:32* *78:13 Çık.14:21-22* *78:14 Çık.13:21-22*

Sanki dipsiz kaynaklardan
Onlara kana kana su içirmişti.
[16] Kayadan akarsular fışkırtmış,
Suları ırmak gibi akıtmıştı.

[17] Ama onlar çölde Yüceler Yücesi'ne başkaldırarak
Günah işlemeye devam ettiler.
[18] Canlarının çektiği yiyeceği isteyerek
İçlerinde Tanrı'yı denediler.
[19] "Tanrı çölde sofra kurabilir mi?" diyerek,
Tanrı'ya karşı konuştular.
[20] "Bak, kayaya vurunca sular fışkırdı,
Dereler taştı.
Peki, ekmek de verebilir mi,
Et sağlayabilir mi halkına?"

[21] RAB bunu duyunca çok öfkelendi,
Yakup'a ateş püskürdü,
Öfkesi tırmandı İsrail'e karşı;
[22] Çünkü Tanrı'ya inanmıyorlardı,
O'nun kurtarıcılığına güvenmiyorlardı.
[23] Yine de RAB buyruk verdi bulutlara,
Kapaklarını açtı göklerin;
[24] Man* yağdırdı onları beslemek için,
Göksel tahıl verdi onlara.
[25] Meleklerin[a] ekmeğini yedi her biri,
Doyasıya yiyecek gönderdi onlara.
[26] Doğu rüzgarını estirdi göklerde,
Gücüyle güney rüzgarına yol gösterdi.
[27] Toz gibi et yağdırdı başlarına,
Deniz kumu kadar kuş;
[28] Ordugahlarının ortasına,
Konakladıkları yerin çevresine düşürdü.
[29] Yediler, tıka basa doydular,
İsteklerini yerine getirdi Tanrı.
[30] Ancak onlar isteklerine doymadan,
Daha ağızları doluyken,
[31] Tanrı'nın öfkesi parladı üzerlerine.
En güçlülerini öldürdü,
Yere serdi İsrail yiğitlerini.

[32] Yine de günah işlemeye devam ettiler,
O'nun harikalarına inanmadılar.
[33] Bu yüzden Tanrı onların günlerini boşluk,
Yıllarını dehşet içinde bitirdi.
[34] Tanrı onları öldürdükçe O'na yönelmeye,
İstekle O'nu yeniden aramaya başlıyorlardı.
[35] Tanrı'nın kayaları olduğunu,
Yüce Tanrı'nın kurtarıcıları olduğunu anımsıyorlardı.
[36] Oysa ağızlarıyla O'na yaltaklanıyor,
Dilleriyle yalan söylüyorlardı.
[37] O'na yürekten bağlı değillerdi,
Antlaşmasına sadık kalmadılar.
[38] Yine de Tanrı sevecendi,
Suçlarını bağışlıyor, onları yok etmiyordu;
Çok kez öfkesini tuttu,
Bütün gazabını göstermedi.
[39] Onların yalnızca insan olduğunu anımsadı,
Geçip giden, dönmeyen bir rüzgar gibi.
[40] Çölde kaç kez O'na başkaldırdılar,
Issız yerlerde O'nu gücendirdiler!

[a] *78:25 "Meleklerin" ya da "Güçlülerin".*

78:18-31 Çık.16:2-15; Say.11:4-23,31-35
78:15-16 Çık.17:1-7; Say.20:2-13
78:24 Yu.6:31 78:37 Elç.8:21

[41] Defalarca denediler Tanrı'yı,
İncittiler İsrail'in Kutsalı'nı.
[42] Anımsamadılar O'nun güçlü elini,
Kendilerini düşmandan kurtardığı
günü,
[43] Mısır'da gösterdiği belirtileri,
Soan bölgesinde yaptığı şaşılası
işleri.
[44] Mısır'ın kanallarını kana çevirdi,
Sularını içemediler.
[45] Gönderdiği at sinekleri yedi halkı,
Gönderdiği kurbağalar yok etti
ülkeyi.
[46] Ekinlerini tırtıllara,
Emeklerinin ürününü çekirgelere
verdi.
[47] Asmalarını doluyla,
Yabanıl incir ağaçlarını iri dolu
taneleriyle yok etti.
[48] Büyükbaş hayvanlarını kırgına,
Küçükbaş hayvanlarını yıldırıma
teslim etti.
[49] Üzerlerine kızgın öfkesini,
Gazap, hışım, bela
Ve bir alay kötülük meleği
gönderdi.
[50] Yol verdi öfkesine,
Canlarını ölümden esirgemedi,
Onları salgın hastalığın pençesine
düşürdü.
[51] Mısır'da bütün ilk doğanları,
Ham'ın çadırlarında bütün ilk
çocukları vurdu.

[52] Kendi halkını davar gibi götürdü,
Çölde onları bir sürü gibi güttü.
[53] Onlara güvenlik içinde yol
gösterdi, korkmadılar;
Düşmanlarınıysa deniz yuttu.
[54] Böylece onları kendi kutsal
topraklarının sınırına,
Sağ elinin kazandığı dağlık bölgeye
getirdi.
[55] Önlerinden ulusları kovdu,
Mülk olarak topraklarını
İsrail oymakları arasında
bölüştürdü.
Halkını konutlarına yerleştirdi.

[56] Ama onlar yüce Tanrı'yı denediler,
O'na başkaldırdılar,
Koşullarına uymadılar.
[57] Döneklik edip ataları gibi ihanet
ettiler,
Güvenilmez bir yay gibi bozuk
çıktılar.
[58] Puta taptıkları yerlerle O'nu
kızdırdılar,
Putlarıyla O'nu kıskandırdılar.
[59] Tanrı bunları duyunca çok
öfkelendi,
İsrail'i büsbütün reddetti.
[60] İnsanlar arasında kurduğu çadırı,
Şilo'daki konutunu terk etti.
[61] Kudretini[a] tutsaklığa,
Görkemini[a] düşman eline teslim
etti.
[62] Halkını kılıç önüne sürdü,
Öfkesini kendi halkından çıkardı.
[63] Gençlerini ateş yuttu,
Kızlarına düğün türküsü söylenmez
oldu.

---

[a] 78:61 Bu ayette geçen "Kudret" ve "Görkem" sözcükleri Antlaşma Sandığı'nı kastetmektedir.

78:44 Çık.7:17-21; Va.16:4
78:45 Çık.8:20-24
78:45 Çık.8:1-6
78:46 Çık.10:12-15
78:47-48 Çık.9:22-25
78:51 Çık.12:29
78:52 Çık.13:17-22
78:53 Çık.14:26-28
78:54 Çık.15:17; Yşu.3:15-17
78:55 Yşu.11:16-23
78:56 Hak.2:11-15
78:60 Yşu.18:1; Yer.7:12-14; 26:6
78:61 1Sa.4:4-22

[64] Kâhinleri* kılıç altında öldü,
Dul kadınları ağlayamadı.
[65] O zaman Rab uykudan uyanır gibi,
Şarabın rehavetinden ayılan bir
yiğit gibi oldu.
[66] Düşmanlarını püskürttü,
Onları sonsuz utanca boğdu.

[67] Tanrı Yusuf soyunu reddetti,
Efrayim oymağını seçmedi;
[68] Ancak Yahuda oymağını,
Sevdiği Siyon Dağı'nı seçti.
[69] Tapınağını doruklar gibi,
Sonsuzluk için kurduğu yeryüzü
gibi yaptı.
[70] Kulu Davut'u seçti,
Onu koyun ağılından aldı.
[71] Halkı Yakup'u, kendi halkı İsrail'i
gütmek için,
Onu yavru kuzuların ardından
getirdi.
[72] Böylece Davut onlara dürüstçe
çobanlık etti,
Becerikli elleriyle onlara yol
gösterdi.

79. Mezmur

Asaf'ın mezmuru

[1] Ey Tanrı, uluslar senin yurduna
saldırdı,
Kutsal tapınağını kirletti,
Yeruşalim'i taş yığınına çevirdi.
[2] Kullarının ölülerini yem olarak
yırtıcı kuşlara,
Sadık kullarının etini yabanıl
hayvanlara verdiler.
[3] Kanlarını su gibi akıttılar
Yeruşalim'in çevresine,
Onları gömecek kimse yok.
[4] Komşularımıza yüzkarası,
Çevremizdekilere eğlence ve
oyuncak olduk.

[5] Ne zamana dek, ya RAB?
Sonsuza dek mi sürecek öfken,
Alev gibi yanan kıskançlığın?
[6] Öfkeni seni tanımayan ulusların,
Adını anmayan ülkelerin üzerine
dök.
[7] Çünkü onlar Yakup soyunu yiyip
bitirdiler,
Yurdunu viraneye çevirdiler.

[8] Atalarımızın suçlarını artık
önümüze sürme,
Sevecenliğini hemen göster bize,
Çünkü tükendikçe tükendik.
[9] Yardım et bize yüce adın uğruna,
ey bizi kurtaran Tanrı,
Kurtar bizi adın uğruna, bağışla
günahlarımızı!
[10] Niçin uluslar, "Nerede onların
Tanrısı?" diye konuşsun,
Kullarının dökülen kanının öcünü
alacağını bilsinler,
Gözlerimizle bunu görelim!

[11] Tutsakların iniltisi senin katına
erişsin,
Koru büyük gücünle ölüme
mahkûm olanları.
[12] Komşularımızın sana ettikleri
hakareti
Yedi kat iade et bağırlarına, ya
Rab!
[13] Bizler, kendi halkın, otlağının
koyunları
Sonsuza dek şükredeceğiz sana,

78:70-71 1Sa.16:11-12; 2Sa.7:8; 1Ta.17:7
79:1 2Kr.25:8-10; 2Ta.36:17-19; Yer.52:12-14 79:6-7 Yer.10:25

Kuşaklar boyunca övgülerini
dilimizden düşürmeyeceğiz.

80. Mezmur

Müzik şefi için - "Zambaklar Antlaşması" makamında - Asaf'ın mezmuru

1 Kulak ver, ey İsrail'in çobanı,
Ey Yusuf'u bir sürü gibi güden,
Keruvlar* arasında taht kuran,
Saç ışığını,
2 Efrayim, Benyamin, Manaşşe
önünde
Uyandır gücünü,
Gel, kurtar bizi!

3 Bizi eski halimize kavuştur, ey
Tanrı,
Yüzünün ışığıyla aydınlat,
kurtulalım!

4 Ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı,
Ne zamana dek halkının dualarına
ateş püsküreceksin?
5 Onlara ekmek yerine gözyaşı
verdin,
Ölçekler dolusu gözyaşı içirdin.
6 Kavga nedeni ettin bizi
komşularımıza,
Düşmanlarımız alay ediyor bizimle.

7 Bizi eski halimize kavuştur,
Ey Her Şeye Egemen Tanrı,
Yüzünün ışığıyla aydınlat,
kurtulalım!

8 Mısır'dan bir asma çubuğu
getirdin,
Ulusları kovup onu diktin.
9 Onun için toprağı hazırladın,
Kök saldı, bütün ülkeye yayıldı.
10 Gölgesi dağları,
Dalları koca sedir ağaçlarını
kapladı.
11 Sürgünleri Akdeniz'e,
Filizleri Fırat'a dek uzandı.
12 Niçin yıktın bağın duvarlarını?
Yoldan geçen herkes üzümünü
koparıyor,
13 Orman domuzları onu yoluyor,
Yabanıl hayvanlar onunla
besleniyor.

14 Ey Her Şeye Egemen Tanrı, ne
olur, dön bize!
Göklerden bak ve gör,
İlgilen bu asmayla.
15 İlgilen sağ elinin diktiği filizle,
Kendine seçtiğin oğulla!
16 Asman kesilmiş, yakılmış,
Öfkeli bakışların yok etsin
düşmanlarını!
17 Elin, sağ kolun olan adamın
üzerinde,
Kendine seçtiğin insanın üzerinde
olsun!
18 O zaman senden asla
ayrılmayacağız;
Yaşam ver bize, adını analım!

19 Ya RAB, ey Her Şeye Egemen
Tanrı,
Bizi eski halimize kavuştur,
Yüzünün ışığıyla aydınlat,
kurtulalım!

81. Mezmur

Müzik şefi için - Gittit üzerine - Asaf'ın mezmuru

1 Sevincinizi dile getirin gücümüz
olan Tanrı'ya,

***80:1** Çık.25:22*

Sevinç çığlıkları atın Yakup'un
Tanrısı'na!
2 Çalgıya başlayın, tef çalın,
Tatlı sesli lir ve çenk çınlatın.
3 Yeni Ay'da, dolunayda,
Boru çalın bayram günümüzde.
4 Çünkü bu İsrail için bir kuraldır,
Yakup'un Tanrısı'nın ilkesidir.
5 Tanrı Mısır'a karşı yürüdüğünde,
Yusuf soyuna koydu bu koşulu.

Orada tanımadığım bir ses işittim:
6 "Sırtındaki yükü kaldırdım,
Ellerin küfeden kurtuldu" diyordu,
7 "Sıkıntıya düşünce seslendin, seni
kurtardım,
Gök gürlemesinin ardından sana
yanıt verdim,
Meriva[a] sularında seni sınadım.
*Sela**

8 "Dinle, ey halkım, seni uyarıyorum;
Ey İsrail, keşke beni dinlesen!
9 Aranızda yabancı ilah olmasın,
Başka bir ilaha tapmayın!
10 Seni Mısır'dan çıkaran
Tanrın RAB benim.
Ağzını iyice aç, doldurayım!

11 "Ama halkım sesimi dinlemedi,
İsrail bana boyun eğmek istemedi.
12 Ben de onları inatçı yürekleriyle
baş başa bıraktım,
Bildikleri gibi yaşasınlar diye.
13 Keşke halkım beni dinleseydi,
İsrail yollarımda yürüseydi!
14 Düşmanlarını hemen yere serer,
Hasımlarına el kaldırırdım!
15 Benden nefret edenler bana boyun
eğerdi,
Bu böyle sonsuza dek sürerdi.
16 Oysa sizleri en iyi buğdayla besler,
Kayadan akan balla doyururdum."

82. Mezmur

Asaf'ın mezmuru

1 Tanrı yerini aldı tanrısal kurulda[b],
Yargısını açıklıyor ilahların
ortasında:
2 "Ne zamana dek haksız karar
verecek,
Kötüleri kayıracaksınız? *Sela**
3 Zayıfın, öksüzün davasını savunun,
Mazlumun, yoksulun hakkını
arayın.
4 Zayıfı, düşkünü kurtarın,
Onları kötülerin elinden özgür
kılın."

5 Bilmiyor, anlamıyorlar,
Karanlıkta dolaşıyorlar.

Yeryüzünün temelleri sarsılıyor.
6 " 'Siz ilahlarsınız' diyorum,
'Yüceler Yücesi'nin oğullarısınız
hepiniz!'
7 Yine de insanlar gibi öleceksiniz,
Sıradan bir önder gibi
düşeceksiniz!"

8 Kalk, ey Tanrı, yargıla yeryüzünü!
Çünkü bütün uluslar senindir.

83. Mezmur

İlahi - Asaf'ın mezmuru

1 Ey Tanrı, susma,

---

[a] *81:7 "Meriva": "Çıkışma" anlamına gelir (bkz. Çık.17:7).*
[b] *82:1 "Tanrısal kurulda" ya da "Yargıçlar topluluğunda".*
81:3 Say.10:10 81:7 Çık.17:7; Say.20:13 81:9 Çık.20:2-3; Yas.5:6-7 82:6 Yu.10:34

Sessiz, hareketsiz kalma!
[2] Bak, düşmanların kargaşa çıkarıyor,
Senden nefret edenler boy
gösteriyor.
[3] Halkına karşı kurnazlık peşindeler,
Koruduğun insanlara dolap
çeviriyorlar.
[4] "Gelin, bu ulusun kökünü
kazıyalım" diyorlar,
"İsrail'in adı bir daha anılmasın!"
[5] Hepsi sözbirliği etmiş, düzen
kuruyor,
Sana karşı anlaşmaya vardı:
[6] Edomlular, İsmaililer,
Moavlılar, Hacerliler,
[7] Geval, Ammon, Amalek,
Filist ve Sur halkı.
[8] Asur da onlara katıldı,
Lutoğulları'na güç verdiler. *Sela**

[9] Onlara Midyan'a,
Kişon Vadisi'nde Sisera'ya ve
Yavin'e yaptığını yap:
[10] Onlar Eyn-Dor'da yok oldular,
Toprak için gübreye döndüler.
[11] Onların soylularına Orev ve
Zeev'e yaptığını,
Beylerine Zevah ve Salmunna'ya
yaptığını yap.
[12] Onlar: "Gelin, sahiplenelim
Tanrı'nın otlaklarını" demişlerdi.

[13] Ey Tanrım, savrulan toza,
Rüzgarın sürüklediği saman
çöpüne çevir onları!
[14] Orman yangını gibi,
Dağları tutuşturan alev gibi,
[15] Fırtınanla kovala,
Kasırganla dehşete düşür onları!
[16] Utançla kapla yüzlerini,
Sana yönelsinler, ya RAB.
[17] Sonsuza dek utanç ve dehşet
içinde kalsınlar,
Rezil olup yok olsunlar.
[18] Senin adın RAB'dir,
Anlasınlar yalnız senin yeryüzüne
egemen en yüce Tanrı
olduğunu.

84. Mezmur

Müzik şefi için - Gittit üzerine -
Korahoğulları'nın mezmuru

[1] Ey Her Şeye Egemen RAB,
Ne kadar severim konutunu!
[2] Canım senin avlularını özlüyor,
İçim çekiyor,
Yüreğim, bütün varlığım
Sana, yaşayan Tanrı'ya sevinçle
haykırıyor.
[3] Kuşlar bile bir yuva,
Kırlangıç, yavrularını koyacak bir
yer buldu
Senin sunaklarının yanında,
Ey Her Şeye Egemen RAB,
Kralım ve Tanrım!
[4] Ne mutlu senin evinde oturanlara,
Seni sürekli överler! *Sela**

[5] Ne mutlu gücünü senden alan
insana!
Aklı hep Siyon'u ziyaret etmekte.
[6] Baka Vadisi'nden geçerken,
Pınar başına çevirirler orayı,
İlk yağmurlar orayı berekete boğar.
[7] Gittikçe güçlenir,
Siyon'da Tanrı'nın huzuruna
çıkarlar.

[8] Ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı,
duamı dinle,

83:9 Hak.7:1-23 83:9 Hak.4:6-22 83:11 Hak.7:25; 8:12

Kulak ver, ey Yakup'un Tanrısı!
Sela
9 Ey Tanrı, kalkanımıza bak,
Meshettiğin* krala lütfet!

10 Senin avlularında bir gün,
Başka yerdeki bin günden iyidir;
Kötülerin çadırında yaşamaktansa,
Tanrım'ın evinin eşiğinde durmayı
yeğlerim.
11 Çünkü RAB Tanrı bir güneş, bir
kalkandır.
Lütuf ve yücelik sağlar;
Dürüstçe yaşayanlardan hiçbir
iyiliği esirgemez.
12 Ey Her Şeye Egemen RAB,
Ne mutlu sana güvenen insana!

85. Mezmur

Müzik şefi için -
Korahoğulları'nın mezmuru

1 Ya RAB, ülkenden hoşnut kaldın,
Yakup soyunu eski gönencine
kavuşturdun.
2 Halkının suçlarını bağışladın,
Bütün günahlarını yok saydın.
*Sela**
3 Bütün gazabını bir yana koydun,
Kızgın öfkenden vazgeçtin.

4 Ey bizi kurtaran Tanrı, bizi eski
halimize getir,
Bize karşı öfkeni dindir!
5 Sonsuza dek mi öfkeleneceksin
bize?
Kuşaktan kuşağa mı sürdüreceksin
öfkeni?
6 Halkın sende sevinç bulsun diye
Bize yeniden yaşam vermeyecek
misin?
7 Ya RAB, sevgini göster bize,
Kurtarışını bağışla!
8 Kulak vereceğim RAB Tanrı'nın
ne diyeceğine;
Halkına, sadık kullarına esenlik
sözü verecek,
Yeter ki, bir daha akılsızlık
etmesinler.
9 Evet, O kendisinden korkanları
kurtarmak üzeredir,
Görkemi ülkemizde yaşasın diye.

10 Sevgiyle sadakat buluşacak,
Doğrulukla esenlik öpüşecek.
11 Sadakat yerden bitecek,
Doğruluk gökten bakacak.
12 Ve RAB iyi olan neyse, onu
verecek,
Toprağımızdan ürün fışkıracak.
13 Doğruluk önüsıra yürüyecek,
Adımları için yol yapacak.

86. Mezmur

Davut'un duası

1 Kulak ver, ya RAB, yanıtla beni,
Çünkü mazlum ve yoksulum.
2 Koru canımı, çünkü senin sadık
kulunum.
Ey Tanrım, kurtar sana güvenen
kulunu!
3 Acı bana, ya Rab,
Çünkü gün boyu sana yakarıyorum.
4 Sevindir kulunu, ya Rab,
Çünkü dualarımı sana
yükseltiyorum.
5 Sen iyi ve bağışlayıcısın, ya Rab,
Sana yakaran herkese bol sevgi
gösterirsin.
6 Kulak ver duama, ya RAB,
Yalvarışlarımı dikkate al!
7 Sıkıntılı günümde sana yakarırım,
Çünkü yanıtlarsın beni.

8 İlahlar arasında senin gibisi yok,

ya Rab,
Eşsizdir işlerin.
[9] Yarattığın bütün uluslar gelip
Sana tapınacaklar, ya Rab,
Adını yüceltecekler.
[10] Çünkü sen ulusun, harikalar
yaratırsın,
Tek Tanrı sensin.
[11] Ya RAB, yolunu bana öğret,
Senin gerçeğine göre yürüyeyim,
Kararlı kıl beni, yalnız senin
adından korkayım.
[12] Ya Rab Tanrım, bütün yüreğimle
sana şükredeceğim,
Adını sonsuza dek yücelteceğim.
[13] Çünkü bana sevgin büyüktür,
Canımı ölüler diyarının
derinliklerinden sen kurtardın.

[14] Ey Tanrı, küstahlar bana
saldırıyor,
Zorbalar sürüsü, sana
aldırmayanlar
Canımı almak istiyor,
[15] Oysa sen, ya Rab,
Sevecen, lütfeden, tez
öfkelenmeyen,
Sevgisi ve sadakati bol bir Tanrı'sın.
[16] Yönel bana, acı halime,
Kuluna kendi gücünü ver,
Kurtar hizmetçinin oğlunu.
[17] İyiliğinin bir belirtisini göster
bana;
Benden nefret edenler görüp
utansın;
Çünkü sen, ya RAB, bana yardım
ettin,
Beni avuttun.

87. Mezmur

Korahoğulları'nın mezmuru - İlahi

[1] RAB Siyon'u kutsal dağlar üzerine
kurdu.
[2] Siyon'un kapılarını
Yakup soyunun bütün
konutlarından daha çok sever.
[3] Ey Tanrı kenti, senin için ne yüce
sözler söylenir: *Sela**

[4] "Beni tanıyanlar arasında
Rahav[a] ve Babil'i anacağım,
Filist'i, Sur'u, Kûş'u* da;
'Bu da Siyon'da doğdu' diyeceğim."

[5] Evet, Siyon için şöyle denecek:
"Şu da orada doğmuş, bu da,
Yüceler Yücesi onu sarsılmaz
kılacak."
[6] RAB halkları kaydederken,
"Bu da Siyon'da doğmuş" diye
yazacak. *Sela*

[7] Okuyucular, kavalcılar,
"Bütün kaynaklarım sendedir!"
diyecek.

88. Mezmur

Korahoğulları'nın mezmuru - İlahi -
Müzik şefi için - "Mahalat Leannot"
makamında - Ezrahlı Heman'ın Maskili

[1] Ya RAB, beni kurtaran Tanrı,
Gece gündüz sana yakarıyorum.
[2] Duam sana erişsin,
Kulak ver yakarışıma.

[3] Çünkü sıkıntıya doydum,

---

[a] 87:4 "Rahav": Mısır'ı simgeliyor. *86:9 Va.15:3-4*
86:15 Çık.34:6; Say.14:18; Neh.9:17; Mez.103:8; 145:8; Yoe.2:13; Yun.4:2
88 başlık 1Kr.4:31

Canım ölüler diyarına yaklaştı.
[4] Ölüm çukuruna inenler arasında
sayılıyorum,
Tükenmiş gibiyim;
[5] Ölüler arasına atılmış,
Artık anımsamadığın,
İlginden yoksun,
Mezarda yatan cesetler gibiyim.
[6] Beni çukurun dibine,
Karanlıklara, derinliklere attın.
[7] Öfken üzerime çöktü,
Dalga dalga kızgınlığınla beni
ezdin. *Sela**

[8] Yakınlarımı benden uzaklaştırdın,
İğrenç kıldın beni gözlerinde.
Kapalı kaldım, çıkamıyorum.
[9] Üzüntüden gözlerimin feri sönüyor,
Her gün sana yakarıyorum,
ya RAB,
Ellerimi sana açıyorum.

[10] Harikalarını ölülere mi
göstereceksin?
Ölüler mi kalkıp seni övecek? *Sela*
[11] Sevgin mezarda,
Sadakatin yıkım diyarında
duyurulur mu?
[12] Karanlıklarda harikaların,
Unutulmuşluk diyarında
doğruluğun bilinir mi?

[13] Ama ben, ya RAB, yardıma
çağırıyorum seni,
Sabah duam sana varıyor.
[14] Niçin beni reddediyorsun, ya RAB,
Neden yüzünü benden gizliyorsun?
[15] Düşkünüm, gençliğimden beri
ölümle burun burunayım,
Dehşetlerinin altında tükendim.
[16] Şiddetli gazabın üzerimden geçti,
Saçtığın dehşet beni yedi bitirdi.
[17] Bütün gün su gibi kuşattılar beni,
Çevremi tümüyle sardılar.
[18] Eşi dostu benden uzaklaştırdın,
Tek dostum karanlık kaldı.

89. Mezmur

Ezrahlı Eytan'ın Maskili

[1] RAB'bin sevgisini sonsuza dek
ezgilerle öveceğim,
Sadakatini bütün kuşaklara
bildireceğim.
[2] Sevgin sonsuza dek ayakta kalır
diyeceğim,
Sadakatini gökler kadar kalıcı
kıldın.
[3] Dedin ki, "Seçtiğim adamla
antlaşma yaptım,
Kulum Davut'a şöyle ant içtim:
[4] 'Soyunu sonsuza dek
sürdüreceğim,
Tahtını kuşaklar boyunca sürekli
kılacağım.'" *Sela**

[5] Ya RAB, gökler över harikalarını,
Kutsallar topluluğunda övülür
sadakatin.
[6] Çünkü göklerde RAB'be kim eş
koşulur?
Kim benzer RAB'be ilahi varlıklar
arasında?
[7] Kutsallar topluluğunda Tanrı korku
uyandırır,
Çevresindekilerin hepsinden ulu ve
müthiştir.
[8] Ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı,
Senin gibi güçlü RAB var mı?
Sadakatin çevreni sarar.
[9] Sen kudurmuş denizler üzerinde

89 başlık 1Kr.4:31 89:4 2Sa.7:12-16; 1Ta.17:11-14; Mez.132:11; Elç.2:30

egemenlik sürer,
Dalgalar kabardıkça onları
dindirirsin.
[10] Sen Rahav'ı[a] leş ezer gibi ezdin,
Güçlü kolunla düşmanlarını
dağıttın.
[11] Gökler senindir, yeryüzü de senin;
Dünyanın ve içindeki her şeyi
temelini sen attın.
[12] Kuzeyi, güneyi sen yarattın,
Tavor ve Hermon dağları
Sana sevincini dile getiriyor.
[13] Kolun güçlüdür,
Elin kudretli, sağ elin yüce.
[14] Tahtın adalet ve doğruluk üzerine
kurulu,
Sevgi ve sadakat önünsıra gider.
[15] Ne mutlu sevinç çığlıkları atmasını
bilen halka, ya RAB!
Yüzünün ışığında yürürler.
[16] Gün boyu senin adınla sevinir,
Doğruluğunla yücelirler.
[17] Çünkü sen onların gücü ve
yüceliğisin,
Lütfun sayesinde gücümüz artar.
[18] Kalkanımız RAB'be,
Kralımız İsrail'in Kutsalı'na aittir.

[19] Geçmişte bir görüm aracılığıyla,
Sadık kullarına şöyle dedin:
"Bir yiğide yardım ettim,
Halkın içinden bir genci
yükselttim.
[20] Kulum Davut'u buldum,
Kutsal yağımla onu meshettim*.
[21] Elim ona destek olacak,
Kolum güç verecek.
[22] Düşman onu haraca
bağlayamayacak[b],
Kötüler onu ezmeyecek.
[23] Düşmanlarını onun önünde
kıracağım,
Ondan nefret edenleri vuracağım.
[24] Sadakatim, sevgim ona destek
olacak,
Benim adımla gücü yükselecek.
[25] Sağ elini denizin,
Irmakların üzerine egemen
kılacağım.
[26] 'Babam sensin' diye seslenecek
bana,
'Tanrım, kurtuluşumun kayası.'
[27] Ben de onu ilk oğlum,
Dünyadaki kralların en yücesi
kılacağım.
[28] Sonsuza dek ona sevgi
göstereceğim,
Onunla yaptığım antlaşma hiç
bozulmayacak.
[29] Soyunu sonsuza dek,
Tahtını gökler durduğu sürece
sürdüreceğim.

[30] "Çocukları yasamdan ayrılır,
İlkelerime göre yaşamazsa;
[31] Kurallarımı bozar,
Buyruklarıma uymazsa,
[32] İsyanlarını sopayla,
Suçlarını dayakla
cezalandıracağım.
[33] Ama onu sevmekten
vazgeçmeyecek,
Sadakatime sırt çevirmeyeceğim.
[34] Antlaşmamı bozmayacak,
Ağzımdan çıkan sözü
değiştirmeyeceğim.

[a] *89:10 "Rahav": Deniz, deniz canavarı ya da Mısır gibi güçlü düşmanları kastediyor.*
[b] *89:22 "Haraca bağlayamayacak" ya da "Aldatamayacak".*
89:20 1Sa.13:14; Elç.13:22 89:20 1Sa.16:12 89:27 Va.1:4-6

[35] Bir kez kutsallığım üstüne ant
içtim,
Davut'a yalan söylemeyeceğim.
[36] Onun soyu sonsuza dek sürecek,
Tahtı karşımda güneş gibi duracak,
[37] Göklerde güvenilir bir tanık olan
ay gibi
Sonsuza dek kalacak." *Sela*

[38] Ama sen reddettin, sırt çevirdin,
Çok öfkelendin meshettiğin* krala.
[39] Kulunla yaptığın antlaşmadan
vazgeçtin,
Onun tacını yere atıp kirlettin.
[40] Yıktın bütün surlarını,
Viran ettin kalelerini.
[41] Yoldan geçen herkes onu
yağmaladı,
Yüzkarası oldu komşularına.
[42] Hasımlarının sağ elini onun üstüne
kaldırdın,
Bütün düşmanlarını sevindirdin.
[43] Kılıcının ağzını başka yöne
çevirdin,
Savaşta ona yan çıkmadın.
[44] Görkemine son verdin,
Tahtını yere çaldın.
[45] Gençlik günlerini kısalttın,
Onu utanca boğdun. *Sela*

[46] Ne zamana dek, ya RAB?
Sonsuza dek mi gizleneceksin?
Ne zamana dek öfken alev alev
yanacak?
[47] Anımsa ömrümün ne çabuk
geçtiğini,
Ne boş yaratmışsın insanoğlunu!
[48] Var mı yaşayıp da ölümü
görmeyen,
Ölüler diyarının pençesinden
canını kurtaran? *Sela*

[49] Ya Rab, nerede o eski sevgin?
Davut'a göstereceğine ant içtiğin o
sadık sevgin!
[50-51] Anımsa, ya Rab, kullarının nasıl
rezil olduğunu,
Bütün halkların hakaretini
bağrımda nasıl taşıdığımı,
Düşmanlarının hakaretini,
ya RAB,
Meshettiğin kralın attığı adıma
edilen hakaretleri.

[52] Sonsuza dek övgüler olsun
RAB'be!
Amin! Amin!

4. KİTAP

90. Mezmur

Tanrı adamı Musa'nın duası

[1] Ya Rab, barınak oldun bize
Kuşaklar boyunca.
[2] Dağlar var olmadan,
Daha evreni ve dünyayı
yaratmadan,
Öncesizlikten sonsuzluğa dek
Tanrı sensin.

[3] İnsanı toprağa döndürürsün,
"Ey insanoğulları, toprağa dönün!"
diyerek.
[4] Çünkü senin gözünde bin yıl
Geçmiş bir gün, dün gibi,
Bir gece nöbeti gibidir.
[5] İnsanları bir düş gibi siler,
süpürürsün,
Sabah biten ot misali:
[6] Sabah filizlenir, büyür,
Akşam solar, kurur.

90:4 2Pe.3:8

[7] Eriyip bitiyoruz senin öfkenden,
Kızgınlığından dehşete düşüyoruz.
[8] Suçlarımızı önüne,
Gizli günahlarımızı yüzünün
ışığına çıkardın.

[9] Gazabından kısalıyor günlerimiz,
Bir soluk gibi tükeniyor yıllarımız.
[10] Ömrümüz yetmiş yıl sürüyor,
Bilemedin seksen, o da sağlıklıysak;
En güzel yıllar da zahmetle,
kederle geçiyor,
Çabucak bitiyor, uçup gidiyoruz.

[11] Kim bilir gazabının gücünü?
Çünkü öfken sana duyulan korku
kadar güçlüdür.
[12] Bu yüzden günlerimizi saymayı
bize öğret ki,
Bilgelik kazanalım.

[13] Vazgeç, ya RAB! Öfken ne
zamana dek sürecek?
Acı kullarına!
[14] Sabah bizi sevginle doyur,
Ömrümüz boyunca sevinçle
haykıralım.
[15] Kaç gün bizi sıkıntıya soktunsa,
Kaç yıl çile çektirdinse,
O kadar sevindir bizi.
[16] Yaptıkların kullarına,
Görkemin onların çocuklarına
görünsün.
[17] Tanrımız Rab bizden hoşnut kalsın.
Ellerimizin emeğini boşa çıkarma.
Evet, ellerimizin emeğini boşa
çıkarma.

91. Mezmur

[1] Yüceler Yücesi'nin barınağında
oturan,
Her Şeye Gücü Yeten'in gölgesinde
barınır.
[2] "O benim sığınağım, kalemdir"
derim *RAB için*,
"Tanrım'dır, O'na güvenirim."
[3] Çünkü O seni avcı tuzağından,
Ölümcül hastalıktan kurtarır.
[4] Seni kanatlarının altına alır,
Onların altına sığınırsın.
O'nun sadakati senin kalkanın,
siperin olur.
[5-6] Ne gecenin dehşetinden korkarsın,
Ne gündüz uçan oktan,
Ne karanlıkta dolaşan hastalıktan,
Ne de öğleyin yok eden kırgından.

[7] Yanında bin kişi,
Sağında on bin kişi kırılsa bile,
Sana dokunmaz.
[8] Sen yalnız kendi gözlerinle
seyredecek,
Kötülerin cezasını göreceksin.

[9] Sen RAB'bi kendine sığınak,
Yüceler Yücesi'ni konut edindiğin
için,
[10] Başına kötülük gelmeyecek,
Çadırına felaket yaklaşmayacak.
[11] Çünkü Tanrı meleklerine buyruk
verecek,
Gideceğin her yerde seni
korusunlar diye.
[12] Elleri üzerinde taşıyacaklar seni,
Ayağın bir taşa çarpmasın diye.
[13] Aslanın, kobranın üzerine basıp
geçeceksin,
Genç aslanı, yılanı çiğneyeceksin.

[14] "Beni sevdiği için

91:11 Mat.4:5-6; Luk.4:10 91:12 Mat.4:5-6; Luk.4:11 91:13 Luk.10:19

Onu kurtaracağım" diyor RAB,
"Beni iyi tanıdığı için
Ona kale olacağım.
15 Bana seslenince onu
yanıtlayacağım,
Sıkıntıda onun yanında olacağım,
Kurtarıp yücelteceğim onu.
16 Onu uzun ömürle doyuracak,
Ona kurtarışımı göstereceğim."

92. Mezmur

Mezmur - Şabat Günü için ilahi*

1-3 Ya RAB, sana şükretmek,
Ey Yüceler Yücesi, adını ilahilerle
övmek,
Sabah sevgini,
Gece sadakatini,
On telli sazla, çenk ve lirle
duyurmak ne güzel!
4 Çünkü yaptıklarınla beni
sevindirdin, ya RAB,
Ellerinin işi karşısında sevinç
ilahileri okuyorum.

5 Yaptıkların ne büyüktür, ya RAB,
Düşüncelerin ne derin!
6 Aptal insan bilemez,
Budala akıl erdiremez:
7 Kötüler mantar gibi bitse,
Suçlular pıtrak gibi açsa bile,
Bu onların sonsuza dek yok oluşu
demektir.
8 Ama sen sonsuza dek yücesin, ya
RAB.

9 Ya RAB, düşmanların kesinlikle,
Evet, kesinlikle yok olacak,
Suç işleyen herkes dağılacak.
10 Beni yaban öküzü kadar güçlü
kıldın,
Taze zeytinyağını başıma döktün.
11 Gözlerim düşmanlarımın
bozgununu gördü,
Kulaklarım bana saldıran kötülerin
sonunu duydu.

12 Doğru insan hurma ağacı gibi
serpilecek,
Lübnan sediri gibi yükselecek.
13 RAB'bin evinde dikilmiş,
Tanrımız'ın avlularında serpilecek.
14 Böyleleri yaşlanınca da meyve
verecek,
Taptaze ve yeşil kalacaklar.
15 "RAB doğrudur! Kayamdır benim!
O'nda haksızlık bulunmaz!" diye
duyuracaklar.

93. Mezmur

1 RAB egemenlik sürüyor, görkeme
bürünmüş,
Kudret giyinip kuşanmış.
Dünya sağlam kurulmuş, sarsılmaz.
2 Ya RAB, tahtın öteden beri
kurulmuş,
Varlığın öncesizliğe uzanır.

3 Denizler gürlüyor, ya RAB,
Denizler gümbür gümbür gürlüyor,
Denizler dalgalarını çınlatıyor.
4 Yücelerdeki RAB engin suların
gürleyişinden,
Denizlerin azgın dalgalarından
Daha güçlüdür.

5 Koşulların hep geçerlidir;
Tapmağına kutsallık yaraşır
Sonsuza dek, ya RAB.

94. Mezmur

1 Ya RAB, öç alıcı Tanrı,
Saç ışığını, ey öç alıcı Tanrı!
2 Kalk, ey yeryüzünün yargıcı,
Küstahlara hak ettikleri cezayı ver!

[3] Kötüler ne zamana dek, ya RAB,
Ne zamana dek sevinip coşacak?

[4] Ağızlarından küstahlık dökülüyor,
Suç işleyen herkes övünüyor.
[5] Halkını eziyorlar, ya RAB,
Kendi halkına eziyet ediyorlar.
[6] Dulu, garibi boğazlıyor,
Öksüzleri öldürüyorlar.
[7] "RAB görmez" diyorlar,
"Yakup'un Tanrısı dikkat etmez."

[8] Ey halkın içindeki budalalar,
dikkat edin;
Ey aptallar, ne zaman
akıllanacaksınız?
[9] Kulağı yaratan işitmez mi?
Göze biçim veren görmez mi?
[10] Ulusları yola getiren yargılamaz
mı?
İnsanı eğiten bilmez mi?
[11] RAB insanın düşüncelerinin
Boş olduğunu bilir.

[12] Ne mutlu, ya RAB, yola getirdiğin,
Yasanı öğrettiğin insana!
[13] Kötüler için çukur kazılıncaya dek,
Onu sıkıntılı günlerden kurtarıp
rahatlatırsın.
[14] Çünkü RAB halkını reddetmez,
Kendi halkını terk etmez.
[15] Adalet yine doğruluk üzerine
kurulacak,
Yüreği temiz olan herkes ona
uyacak.

[16] Kötülere karşı beni kim savunacak?
Kim benim için suçlulara karşı
duracak?
[17] RAB yardımcım olmasaydı,
Şimdiye dek sessizlik diyarına
göçmüştüm bile.
[18] "Ayağım kayıyor" dediğimde,
Sevgin ayakta tutar beni, ya RAB.
[19] Kaygılar içimi sarınca,
Senin avutmaların gönlümü
sevindirir.
[20] Yasaya dayanarak haksızlık yapan
koltuk sahibi
Seninle bağdaşır mı?
[21] Onlar doğruya karşı birleşiyor,
Suçsuzu ölüme mahkûm ediyorlar.
[22] Ama RAB bana kale oldu,
Tanrım sığındığım kaya oldu.
[23] Tanrımız RAB yaptıkları kötülüğü
Kendi başlarına getirecek,
Kötülükleri yüzünden köklerini
kurutacak,
Evet, köklerini kurutacak.

95. Mezmur

[1] Gelin, RAB'be sevinçle
haykıralım,
Bizi kurtaran kayaya sevinç
çığlıkları atalım,
[2] Şükranla huzuruna çıkalım,
O'na sevinç ilahileri yükseltelim!
[3] Çünkü RAB ulu Tanrı'dır,
Bütün ilahların üstünde ulu kraldır.
[4] Yerin derinlikleri O'nun elindedir,
Dağların dorukları da O'nun.
[5] Deniz O'nundur, çünkü O yarattı,
Karaya da O'nun elleri biçim verdi.

[6] Gelin, tapınalım, eğilelim,
Bizi yaratan RAB'bin önünde diz
çökelim.
[7] Çünkü O Tanrımız'dır,
Bizse O'nun otlağının halkı,
Elinin altındaki koyunlarız.

94:11 1Ko.3:20

Bugün sesini duyarsanız,
8 Meriva'da[a], o gün çölde,
Massa'da[b] olduğu gibi,
Yüreklerinizi nasırlaştırmayın.
9 Yaptıklarımı görmelerine karşın,
Atalarınız orada beni sınayıp
denediler.
10 Kırk yıl o kuşaktan hep iğrendim,
"Yüreği kötü yola sapan bir
halktır" dedim,
"Yollarımı bilmiyorlar."
11 Bu yüzden öfkeyle ant içtim:
"Huzur diyarıma[c] asla
girmeyecekler!"

96. Mezmur

(1Ta.16:23-33)

1 Yeni bir ezgi söyleyin RAB'be!
Ey bütün dünya, RAB'be ezgiler
söyleyin!
2 Ezgi söyleyin, RAB'bin adını övün,
Her gün duyurun kurtarışını!
3 Görkemini uluslara,
Harikalarını bütün halklara anlatın!

4 Çünkü RAB uludur, yalnız O
övgüye değer,
İlahlardan çok O'ndan korkulur.
5 Halkların bütün ilahları bir hiçtir,
Oysa gökleri yaratan RAB'dir.
6 Yücelik, ululuk O'nun
huzurundadır,
Güç ve güzellik O'nun
tapınağındadır.

7 Ey bütün halklar, RAB'bi övün,
RAB'bin gücünü, yüceliğini övün,
8 RAB'bin görkemini adına yaraşır
biçimde övün,
Sunular getirip avlularına girin!
9 Kutsal giysiler içinde RAB'be
tapının!
Titreyin O'nun önünde, ey bütün
yeryüzündekiler!

10 Uluslara, "RAB egemenlik
sürüyor" deyin.
Dünya sağlam kurulmuş,
sarsılmaz.
O halkları adaletle yargılar.
11 Sevinsin gökler, coşsun yeryüzü!
Gürlesin deniz içindekilerle
birlikte!
12-13 Bayram etsin kırlar ve
üzerindekiler!
O zaman RAB'bin önünde bütün
orman ağaçları
Sevinçle haykıracak.
Çünkü O geliyor!
Yeryüzünü yargılamaya geliyor.
Dünyayı adaletle,
Halkları kendi gerçeğiyle
yönetecek.

97. Mezmur

1 RAB egemenlik sürüyor, coşsun
yeryüzü,
Bütün kıyı halkları sevinsin!
2 Bulut ve zifiri karanlık sarmış
çevresini,
Doğruluk ve adalettir tahtının
temeli.

---

[a] *95:8 "Meriva": "Çıkışma" anlamına gelir (bkz. Çık.17:7).*
[b] *95:8 "Massa": "Deneme" anlamına gelir (bkz. Çık.17:7).*
[c] *95:11 "Huzur diyarıma", yani "Vaat edilen toprağa" (bkz. Say.14:26-35; İbr.4:1-7).*
95:7-11 İbr.3:7-11,15; 4:3,5,7
95:8-9 Çık.17:1-7; Say.20:2-13
95:11 Say.14:20-23; Yas.1:34-36
95:11 Yas.12:9-10
96:7-9 1Ta.16:29-30; Mez.29:1-2
96:12-13 Yşa.11:4; Va.19:11

[3] Ateş yürüyor O'nun önünde,
Düşmanlarını yakıyor çevrede.
[4] Şimşekleri dünyayı aydınlatır,
Yeryüzü görüp titrer.
[5] Dağlar balmumu gibi erir,
RAB'bin, bütün yeryüzünün
Rab'bi önünde.
[6] Gökler O'nun doğruluğunu
duyurur,
Bütün halklar görkemini görür.

[7] Utansın puta tapanlar,
Değersiz putlarla övünenler!
RAB'be tapın, ey bütün ilahlar!
[8] Siyon seviniyor yargılarını
duyunca, ya RAB,
Yahuda kentleri coşuyor.
[9] Çünkü sensin, ya RAB, bütün
yeryüzünün en yücesi,
Bütün ilahların üstündesin, çok
ulusun.

[10] Ey sizler, RAB'bi sevenler,
kötülükten tiksinin.
O sadık kullarının canını korur,
Onları kötülerin elinden kurtarır.
[11] Doğrulara ışık,
Temiz yüreklilere sevinç saçar.
[12] Ey doğrular, RAB'de sevinç bulun,
Kutsallığını anarak O'na şükredin!

98. Mezmur

Mezmur

[1] Yeni bir ezgi söyleyin RAB'be.
Çünkü harikalar yaptı,
Zaferler kazandı sağ eli ve kutsal
koluyla.
[2] RAB ulusların gözü önüne serdi
kurtarışını,
Zaferini bildirdi.
[3] İsrail halkına sevgisini,
Sadakatini anımsadı;
Tanrımız'ın zaferini gördü
dünyanın dört bucağı.

[4] Sevinç çığlıkları yükseltin
RAB'be, ey yeryüzündekiler!
Sevinç ilahileriyle yeri göğü
çınlatın!
[5] Lirle ezgiler sunun RAB'be,
Lir ve müzik eşliğinde!
[6] Boru ve borazan eşliğinde
Sevinç çığlıkları atın Kral olan
RAB'bin önünde.

[7] Gürlesin deniz ve içindekiler,
Gürlesin yeryüzü ve üzerindekiler.
[8-9] El çırpsın ırmaklar,
Sevinçle haykırsın dağlar
RAB'bin önünde!
Çünkü O geliyor
Yeryüzünü yönetmeye.
Dünyayı adaletle,
Halkları doğrulukla yönetecek.

99. Mezmur

[1] RAB egemenlik sürüyor, titresin
halklar!
Keruvlar* arasında tahtına oturmuş,
Sarsılsın yeryüzü!
[2] RAB Siyon'da uludur,
Yücedir O, bütün halklara
egemendir.
[3] Övsünler büyük, müthiş adını!
O kutsaldır.

[4] Ey adaleti seven güçlü kral,
Eşitliği sen sağladın,
Yakup soyunda doğru ve adil olanı
sen yaptın.

98:1 Mez.33:3; Yşa.42:10; Va.5:9-10 99:1 Çık.25:22

5 Yüceltin Tanrımız RAB'bi,
Ayaklarının taburesi önünde
tapının!
O kutsaldır.

6 Musa'yla Harun O'nun
kâhinlerindendi,
Samuel de O'na yakaranlar
arasında.
RAB'be seslenirlerdi,
O da yanıtlardı.
7 Bulut sütunu içinden onlarla
konuştu,
Uydular O'nun buyruklarına,
Kendilerine verdiği kurallara.

8 Ya RAB Tanrımız, yanıt verdin
onlara;
Bağışlayıcı bir Tanrı oldun,
Ama yaptıkları kötülüğü cezasız
bırakmadın.
9 Tanrımız RAB'bi yüceltin,
Tapının O'na kutsal dağında!
Çünkü Tanrımız RAB kutsaldır.

100. Mezmur

Mezmur - Şükretmek için

1 Ey bütün dünya, RAB'be
sevinç çığlıkları yükseltin!
2 O'na neşeyle kulluk edin,
Sevinç ezgileriyle çıkın huzuruna!

3 Bilin ki RAB Tanrı'dır.
Bizi yaratan O'dur, biz de
O'nunuz[a],
O'nun halkı, otlağının koyunlarıyız.

4 Kapılarına şükranla,
Avlularına övgüyle girin!
Şükredin O'na, adına övgüler
sunun!

5 Çünkü RAB iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.
Sadakati kuşaklar boyunca sürer.

101. Mezmur

Davut'un mezmuru

1 Sevgini ve adaletini ezgilerle
anacağım,
Seni ilahilerle öveceğim, ya RAB.
2 Dürüst davranmaya özen
göstereceğim,
Ne zaman geleceksin bana?

Temiz bir yaşam süreceğim
evimde,
3 Önümde alçaklığa izin
vermeyeceğim.
Tiksinirim döneklerin işinden,
Etkilemez beni.
4 Uzak olsun benden sapıklık,
Tanımak istemem kötülüğü.
5 Yok ederim dostunu gizlice
çekiştireni,
Katlanamam tepeden bakan,
gururlu insana.

6 Gözüm ülkenin sadık insanları
üzerinde olacak,
Yanımda oturmalarını isterim;
Bana dürüst yaşayan kişi hizmet
edecek.

7 Dolap çeviren evimde
oturmayacak,

---

[a] *100:3 "Biz de O'nunuz" ya da "Kendimiz değil".*
99:7 Çık.33:9
100:5 1Ta.16:34; 2Ch.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11

Yalan söyleyen gözümün önünde durmayacak.
[8] Her sabah ülkedeki kötüleri yok ederek
Bütün haksızları RAB'bin kentinden söküp atacağım.

102. Mezmur

Zayıf düşünce derdini RAB'be döken mazlumun duası

[1] Ya RAB, duamı işit,
Yakarışım sana erişsin.
[2] Sıkıntılı günümde yüzünü benden gizleme,
Kulak ver sesime,
Seslenince yanıt ver bana hemen.

[3] Çünkü günlerim duman gibi yok oluyor,
Kemiklerim ateş gibi yanıyor.
[4] Yüreğim kırgın yemiş ot gibi kurudu,
Ekmek yemeyi bile unuttum.
[5] Bir deri bir kemiğe döndüm
Acı acı inlemekten.
[6] Issız yerlerdeki ishakkuşunu andırıyorum,
Viranelerdeki kukumav gibiyim.
[7] Gözüme uyku girmiyor,
Damda yalnız kalmış bir kuş gibiyim.
[8] Düşmanlarım bütün gün bana hakaret ediyor,
Bana dil uzatanlar adımı lanet için kullanıyor.

[9-10] Kızıp öfkelendiğin için
Külü ekmek gibi yiyor,
İçeceğime gözyaşı katıyorum.
Beni kaldırıp bir yana attın.
[11] Günlerim akşam uzayan gölge gibi yitmekte,
Ot gibi sararmaktayım.

[12] Ama sen, sonsuza dek tahtında oturursun, ya RAB,
Ünün kuşaklar boyu sürer.
[13] Kalkıp Siyon'a sevecenlik göstereceksin,
Çünkü onu kayırmanın zamanıdır, beklenen zaman geldi.
[14] Kulların onun taşlarından hoşlanır,
Tozunu bile severler.
[15] Uluslar RAB'bin adından,
Yeryüzü kralları görkeminden korkacak.
[16] Çünkü RAB Siyon'u yeniden kuracak,
Görkem içinde görünecek.
[17] Yoksulların duasına kulak verecek,
Yalvarışlarını asla hor görmeyecek.

[18] Bunlar gelecek kuşak için yazılsın,
Öyle ki, henüz doğmamış insanlar
RAB'be övgüler sunsun.
[19] RAB yücelerdeki kutsal katından aşağı baktı,
Göklerden yeryüzünü gözetledi,
[20] Tutsakların iniltisini duymak,
Ölüm mahkûmlarını kurtarmak için.
[21-22] Böylece halklar ve krallıklar
RAB'be tapınmak için toplanınca,
O'nun adı Siyon'da,
Övgüsü Yeruşalim'de duyurulacak.

[23] RAB gücümü kırdı yaşam yolunda,
Ömrümü kısalttı.
[24] "Ey Tanrım, ömrümün ortasında canımı alma!" dedim.

102:12 Ağı.5:19

"Senin yılların kuşaklar boyu sürer!

25 "Çok önceden attın dünyanın
temellerini,
Gökler de senin ellerinin yapıtıdır.
26 Onlar yok olacak, ama sen
kalıcısın.
Hepsi bir giysi gibi eskiyecek.
Onları bir kaftan gibi
değiştireceksin,
Geçip gidecekler.
27 Ama sen hep aynısın,
Yılların tükenmeyecek.
28 Gözetiminde yaşayacak kullarının
çocukları,
Senin önünde duracak soyları."

103. Mezmur

Davut'un mezmuru

1 RAB'be övgüler sun, ey gönlüm!
O'nun kutsal adına övgüler sun, ey
bütün varlığım!
2 RAB'be övgüler sun, ey canım!
İyiliklerinin hiçbirini unutma!
3 Bütün suçlarını bağışlayan,
Bütün hastalıklarını iyileştiren,
4 Canını ölüm çukurundan kurtaran,
Sana sevgi ve sevecenlik tacı
giydiren,
5 Yaşam boyu seni iyiliklerle
doyuran O'dur,
Bu nedenle gençliğin kartalınki
gibi tazelenir.

6 RAB bütün düşkünlere
Hak ve adalet sağlar.
7 Kendi yöntemlerini Musa'ya,
İşlerini İsrailliler'e açıkladı.
8 RAB sevecen ve lütfedendir,
Tez öfkelenmez, sevgisi engindir.
9 Sürekli suçlamaz,
Öfkesini sonsuza dek sürdürmez.
10 Bize günahlarımıza göre
davranmaz,
Suçlarımızın karşılığını vermez.
11 Çünkü gökler yeryüzünden ne
kadar yüksekse,
Kendisinden korkanlara karşı
sevgisi de o kadar büyüktür.
12 Doğu batıdan ne kadar uzaksa,
O kadar uzaklaştırdı bizden
isyanlarımızı.
13 Bir baba çocuklarına nasıl sevecen
davranırsa,
RAB de kendisinden korkanlara
öyle sevecen davranır.
14 Çünkü mayamızı bilir,
Toprak olduğumuzu anımsar.

15 İnsana gelince, ota benzer ömrü,
Kır çiçeği gibi serpilir;
16 Rüzgar üzerine esince yok olur
gider,
Bulunduğu yer onu tanımaz.
17-18 Ama RAB kendisinden
korkanları sonsuza dek sever,
Antlaşmasına uyan
Ve buyruklarına uymayı anımsayan
soylarına adil davranır.

19 RAB tahtını göklere kurmuştur,
O'nun egemenliği her yeri kapsar.
20 RAB'be övgüler sunun, ey sizler,
O'nun melekleri,
O'nun sözünü dinleyen,
Söylediklerini yerine getiren güç
sahipleri!
21 RAB'be övgüler sunun, ey sizler,

102:25-27 İbr.1:10-12 103:8 Yak.5:11
103:8 Çık.34:6; Say.14:18; Neh.9:17; Mez.86:15; 145:8; Yoe.2:13; Yun.4:2

O'nun bütün göksel orduları,
İsteğini yerine getiren kulları!
[22] RAB'be övgüler sunun,
Ey O'nun egemen olduğu
yerlerdeki bütün yaratıklar!
RAB'be övgüler sun, ey gönlüm!

104. Mezmur

1 RAB'be övgüler sun, ey gönlüm!
Ya RAB Tanrım, ne ulusun!
Görkem ve yücelik kuşanmışsın,
2 Bir kaftana bürünür gibi ışığa
bürünmüşsün.
Gökleri bir çadır gibi geren,
3 Evini yukarıdaki sular üzerine
kuran,
Bulutları kendine savaş arabası
yapan,
Rüzgarın kanatları üzerinde gezen,
4 Rüzgarları kendine haberci,
Yıldırımları hizmetkâr eden
sensin[a].

5 Yeryüzünü temeller üzerine kurdun,
Asla sarsılmasın diye.
6 Engini ona bir giysi gibi giydirdin,
Sular dağların üzerinde durdu.
7 Sen kükreyince sular kaçtı,
Göğü gürletince hemen çekildi.
8 Dağları aşıp derelere aktı,
Onlar için belirlediğin yerlere
doğru.
9 Bir sınır koydun önlerine,
Geçmesinler, gelip yeryüzünü bir
daha kaplamasınlar diye.

10 Vadilerde fışkırttığın pınarlar,
Dağların arasından akar.
11 Bütün kır hayvanlarını suvarır,
Yaban eşeklerinin susuzluğunu
giderirler.
12 Kuşlar yanlarında yuva kurar,
Dalların arasında ötüşürler.
13 Gökteki evinden dağları sularsın,
Yeryüzü işlerinin meyvesine doyar.

14 Hayvanlar için ot,
İnsanların yararı için bitkiler
yetiştirirsin;
İnsanlar ekmeğini topraktan
çıkarsın diye,
15 Yüreklerini sevindiren şarabı,
Yüzlerini güldüren zeytinyağını,
Güçlerini arttıran ekmeği hep sen
verirsin.

16 RAB'bin ağaçları,
Kendi diktiği Lübnan sedirleri
suya doyar.
17 Kuşlar orada yuva yapar,
Leyleğin evi ise çamlardadır.
18 Yüksek dağlar dağ keçilerinin
uğrağı,
Kayalar kaya tavşanlarının*
sığınağıdır.
19 Mevsimleri göstersin diye ayı,
Batacağı zamanı bilen güneşi
yarattın.
20 Karartırsın ortalığı, gece olur,
Başlar kıpırdamaya orman
hayvanları.
21 Genç aslan av peşinde kükrer,
Tanrı'dan yiyecek ister.
22 Güneş doğunca
İnlerine çekilir, yatarlar.
23 İnsan işine gider,

[a] ***104:4** "Rüzgarları kendine haberci, yıldırımları hizmetkâr eden sensin" ya da "Meleklerini rüzgarlar, hizmetkârlarını ateş alevleri yapan sensin".*
***104:4** İbr.1:7*

Akşama dek çalışmak için.

[24] Ya RAB, ne çok eserin var!
Hepsini bilgece yaptın;
Yeryüzü yarattıklarınla dolu.
[25] İşte uçsuz bucaksız denizler,
İçinde kaynaşan sayısız canlılar,
Büyük küçük yaratıklar.
[26] Orada gemiler dolaşır,
İçinde oynaşsın diye yarattığın Livyatan* da orada.

[27] Hepsi seni bekliyor,
Yiyeceklerini zamanında veresin diye.
[28] Sen verince onlar toplar,
Sen elini açınca onlar iyiliğe doyar.
[29] Yüzünü gizleyince dehşete kapılırlar,
Soluklarını kesince ölüp toprak olurlar.
[30] Ruhun'u gönderince var olurlar,
Yeryüzüne yeni yaşam verirsin.

[31] RAB bin görkemi sonsuza dek sürsün!
Sevinsin RAB yaptıklarıyla!
[32] O bakınca yeryüzü titrer,
O dokununca dağlar tüter.
[33] Ömrümce RAB'be ezgiler söyleyecek,
Var oldukça Tanrım'ı ilahilerle öveceğim.
[34] Düşüncem ona hoş görünsün,
Sevincim RAB olsun!
[35] Tükensin dünyadaki günahlılar,
Yok olsun artık kötüler!
RAB'be övgüler sun, ey gönlüm!
RAB'be övgüler sunun!

105. Mezmur

(1Ta.16:8-22)

[1] RAB'be şükredin, O'na yakarın,
Halklara duyurun yaptıklarını!
[2] O'nu ezgilerle, ilahilerle övün,
Bütün harikalarını anlatın!
[3] Kutsal adıyla övünün,
Sevinsin RAB'be yönelenler!
[4] RAB'be ve O'nun gücüne bakın,
Durmadan O'nun yüzünü arayın!
[5-6] Ey sizler, kulu İbrahim'in soyu,
Seçtiği Yakupoğulları,
O'nun yaptığı harikaları,
Olağanüstü işlerini
Ve ağzından çıkan yargıları anımsayın!

[7] Tanrımız RAB O'dur,
Yargıları bütün yeryüzünü kapsar.
[8-9] O antlaşmasını,
Bin kuşak için verdiği sözü,
İbrahim'le yaptığı antlaşmayı,
İshak için içtiği andı sonsuza dek anımsar.
[10-11] "Hakkınıza düşen mülk olarak
Kenan ülkesini size vereceğim" diyerek,
Bunu Yakup için bir kural,
İsrail'le sonsuza dek geçerli bir antlaşma yaptı.

[12] O zaman bir avuç insandılar,
Sayıca az ve ülkeye yabancıydılar.
[13] Bir ulustan öbürüne,
Bir ülkeden ötekine dolaşıp durdular.
[14] RAB kimsenin onları ezmesine izin vermedi,

***105:1** 1Ta.16:8; Yşa.12:4*
***105:8-9** Yar.26:3*
***105:8-9** Yar.12:7; 17:8*
***105:10-11** Yar.28:13*

Onlar için kralları bile payladı:
[15] "Meshettiklerime* dokunmayın,
Peygamberlerime kötülük
etmeyin!" dedi.

[16] Ülkeye kıtlık gönderdi,
Bütün yiyeceklerini yok etti.
[17] Önlerinden bir adam göndermişti,
Köle olarak satılan Yusuf'tu bu.
[18] Zincir vurup incittiler ayaklarını,
Demir halka geçirdiler boynuna,
[19] Söyledikleri gerçekleşinceye dek,
RAB'bin sözü onu sınadı.
[20] Kral adam gönderip Yusuf'u
salıverdi,
Halklara egemen olan onu özgür
kıldı.
[21] Onu kendi sarayının efendisi,
Bütün varlığının sorumlusu yaptı;
[22] Önderlerini istediği gibi eğitsin,
İleri gelenlerine akıl versin diye.

[23] O zaman İsrail Mısır'a gitti,
Yakup Ham ülkesine yerleşti.
[24] RAB halkını alabildiğine çoğalttı,
Düşmanlarından sayıca arttırdı
onları.
[25] Sonunda tutumunu değiştirdi
düşmanlarının:
Halkından tiksindiler,
Kullarına kurnazca davrandılar.

[26] Kulu Musa'yı,
Seçtiği Harun'u gönderdi aralarına.
[27] Onlar gösterdiler RAB'bin
belirtilerini,
Ham ülkesinde şaşılası işlerini.
[28] Karanlık gönderip ülkeyi karanlığa
bürüdü RAB,
Çünkü Mısırlılar O'nun sözlerine
karşı gelmişti.
[29] Kana çevirdi sularını,
Öldürdü balıklarını.
[30] Ülkede kurbağalar kaynaştı
Krallarının odalarına kadar.
[31] RAB buyurunca sinek sürüleri,
Sivrisinekler üşüştü ülkenin her
yanına.
[32] Dolu yağdırdı yağmur yerine,
Şimşekler çaktırdı ülkelerinde.
[33] Bağlarını, incir ağaçlarını vurdu,
Parçaladı ülkenin ağaçlarını.
[34] O buyurunca çekirgeler,
Sayısız yavrular kaynadı.
[35] Ülkenin bütün bitkilerini yediler,
Toprağın ürününü yiyip bitirdiler.
[36] RAB ülkede ilk doğanların hepsini,
İlk çocuklarını öldürdü.

[37] İsrailliler'i ülkeden altın ve
gümüşle çıkardı,
Oymaklarından tek kişi bile
tökezlemedi.
[38] Onlar gidince Mısır sevindi,
Çünkü İsrail korkusu çökmüştü
Mısır'ın üzerine.
[39] RAB bulutu bir örtü gibi yaydı
üzerlerine,
Gece ateş verdi yollarını
aydınlatsın diye.

105:14-15 Yar.20:3-7
105:18-19 Yar.39:20-40:23
105:23 Yar.46:6
105:26 Çık.3:1-4:17
105:30 Çık.8:1-6
105:32-33 Çık.9:22-25
105:37-38 Çık.12:33-36
105:16 Yar.41:53-57
105:20 Yar.41:14
105:23 Yar.47:11
105:28 Çık.10:21-23
105:31 Çık.8:20-24
105:34-35 Çık.10:12-15
105:39 Çık.13:21-22
105:17 Yar.37:28; 45:5
105:21 Yar.41:39-41
105:24-25 Çık.1:7-14
105:29 Çık.7:17-21
105:31 Çık.8:16-17
105:36 Çık.12:29

[40] İstediler, bıldırcın gönderdi,
Göksel ekmekle doyurdu karınlarını.
[41] Kayayı yardı, sular fışkırdı,
Çorak topraklarda bir ırmak gibi
aktı.
[42] Çünkü kutsal sözünü,
Kulu İbrahim'e verdiği sözü
anımsadı.

[43] Halkını sevinç içinde,
Seçtiklerini sevinç çığlıklarıyla
ülkeden çıkardı.
[44] Ulusların topraklarını verdi onlara.
Halkların emeğini miras aldılar;
[45] Kurallarını yerine getirsinler,
Yasalarına uysunlar diye.

RAB'be övgüler sunun!

106. Mezmur

(1Ta.16:34-36)

[1] Övgüler sunun, RAB'be!
RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.
[2] RAB'bin büyük işlerini kim
anlatabilir,
Kim O'na yeterince övgü
sunabilir?
[3] Ne mutlu adalete uyanlara,
Sürekli doğru olanı yapanlara!

[4] Ya RAB, halkına lütfettiğinde
anımsa beni,
Onları kurtardığında ilgilen benimle.
[5] Öyle ki, seçtiklerinin gönencini
göreyim,
Ulusunun sevincini,
Kendi halkının kıvancını
paylaşayım.

[6] Atalarımız gibi biz de günah
işledik,
Suç işledik, kötülük ettik.
[7] Atalarımız Mısır'dayken
Yaptığın harikaları anlamadı,
Çok kez gösterdiğin sevgiyi
anımsamadı,
Denizde, Kızıldeniz'de*
başkaldırdılar.
[8] Buna karşın RAB gücünü
göstermek için,
Adı uğruna kurtardı onları.
[9] Kızıldeniz'i azarladı, kurudu deniz,
Yürüdüler enginde O'nun
öncülüğünde,
Çölde yürür gibi.
[10] Kendilerinden nefret edenlerin
elinden aldı onları,
Düşmanlarının pençesinden
kurtardı.
[11] Sular yuttu hasımlarını,
Hiçbiri kurtulmadı.
[12] O zaman atalarımız O'nun
sözlerine inandılar,
Ezgiler söyleyerek O'nu övdüler.

[13] Ne var ki, RAB'bin yaptıklarını
çabucak unuttular,
Öğüt vermesini beklemediler.
[14] Özlemle kıvrandılar çölde,
Tanrı'yı denediler ıssız yerlerde.
[15] Tanrı onlara istediklerini verdi,
Ama üzerlerine yıpratıcı bir
hastalık gönderdi.

105:40 Çık.16:2-15 105:41 Çık.17:1-7; Say.20:2-13 105:44 Yşu.11:16-23
106:1 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 107:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11
106:7 Çık.14:10-12 106:9-12 Çık.14:21-31
106:12 Çık.15:1-21 106:14-15 Çık.11:4-34

[16] Onlar ordugahlarında Musa'yı,
RAB'bin kutsal kulu Harun'u
kıskanınca,
[17] Yer yarıldı ve Datan'ı yuttu,
Aviram'la yandaşlarının üzerine
kapandı.
[18] Ateş kavurdu onları izleyenleri,
Alev yaktı kötüleri.

[19] Bir buzağı heykeli yaptılar
Horev'de,
Dökme bir puta tapındılar.
[20] Tanrı'nın yüceliğini,
Ot yiyen öküz putuna değiştirdiler.
[21] Unuttular kendilerini kurtaran
Tanrı'yı,
Mısır'da yaptığı büyük işleri,
[22] Ham ülkesinde yarattığı harikaları,
Kızıldeniz kıyısında yaptığı müthiş
işleri.
[23] Bu yüzden onları yok edeceğini
söyledi Tanrı,
Ama seçkin kulu Musa O'nun
önündeki gedikte durarak,
Yok edici öfkesinden vazgeçirdi
O'nu.

[24] Ardından hor gördüler güzelim
ülkeyi,
Tanrı'nın verdiği söze inanmadılar.
[25] Çadırlarında söylendiler,
Dinlemediler RAB'bin sesini.
[26-27] Bu yüzden RAB elini kaldırdı
Ve çölde onları yere sereceğine,
Soylarını ulusların arasına
saçacağına,
Onları öteki ülkelere dağıtacağına
ant içti.
[28] Sonra Baal-Peor'a bel bağladılar,
Ölülere sunulan kurbanları yediler.
[29] Öfkelendirdiler RAB'bi
yaptıklarıyla,
Salgın hastalık çıktı aralarında.
[30] Ama Pinehas kalkıp araya girdi,
Felaketi önledi.
[31] Bu doğruluk sayıldı ona,
Kuşaklar boyu, sonsuza dek
sürecek bu.

[32] Yine RAB'bi öfkelendirdiler
Meriva suları yanında,
Musa'nın başına dert açıldı onlar
yüzünden;
[33] Çünkü onu sinirlendirdiler,
O da düşünmeden konuştu.

[34] RAB'bin onlara buyurduğu gibi
Yok etmediler halkları,
[35] Tersine öteki uluslara karıştılar,
Onların törelerini öğrendiler.
[36] Putlarına taptılar,
Bu da onlara tuzak oldu.
[37] Oğullarını, kızlarını
Cinlere kurban ettiler.
[38] Kenan putlarına kurban olsun diye
Oğullarının, kızlarının kanını,
Suçsuzların kanını döktüler;
Ülke onların kanıyla kirlendi.
[39] Böylece yaptıklarıyla kirli
sayıldılar,
Vefasız duruma düştüler töreleriyle.

[40] RAB'bin öfkesi parladı halkına

106:16-18 Say.16:1-35
106:19-23 Çık.32:1-14
106:24-26 Say.14:1-35
106:26-27 Lev.26:33
106:28-31 Say.25:1-13
106:32-33 Say.20:2-13
106:34-36 Hak.2:1-3; 3:5-6
106:37 2Kr.17:17
106:38 Say.35:33
106:40-46 Hak.2:14-18

karşı,
Tiksindi kendi halkından.
[41] Onları ulusların eline teslim etti.
Onlardan nefret edenler onlara
egemen oldu.
[42] Düşmanları onları ezdi,
Boyun eğdirdi hepsine.
[43] RAB onları birçok kez kurtardı,
Ama akılları fikirleri
başkaldırmaktaydı
Ve alçaltıldılar suçları yüzünden.
[44] RAB yine de ilgilendi sıkıntılarıyla
Yakarışlarını duyunca.
[45] Antlaşmasını anımsadı onlar
uğruna,
Eşsiz sevgisinden ötürü vazgeçti
yapacaklarından.
[46] Merhamet koydu onları tutsak
alanların yüreğine.

[47] Kurtar bizi, ey Tanrımız RAB,
Topla bizi ulusların arasından.
Kutsal adına şükredelim,
Yüceliğinle övünelim.

[48] Öncesizlikten sonsuza dek,
İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler
olsun!
Bütün halk, "Amin!" desin.
RAB'be övgüler olsun!

5. KİTAP

107. Mezmur

[1] RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.
[2] Böyle desin RAB'bin kurtardıkları,
Düşman pençesinden özgür
kıldıkları,
[3] Doğudan, batıdan, kuzeyden,
güneyden[a],
Bütün ülkelerden topladıkları.

[4] Issız çöllerde dolaştılar,
Yerleşecekleri kente giden bir yol
bulamadılar.
[5] Aç, susuz,
Sefil oldular.
[6] O zaman sıkıntı içinde RAB'be
yakardılar,
RAB kurtardı onları dertlerinden.
[7] Yerleşecekleri bir kente varıncaya
dek,
Onlara doğru yolda öncülük etti.
[8] Şükretsinler RAB'be sevgisi için,
İnsanlar yararına yaptığı harikalar
için.
[9] Çünkü O susamış canın
susuzluğunu giderir,
Aç canı iyiliklerle doyurur.

[10] Zincire vurulmuş, acıyla kıvranan
tutsaklar,
Karanlıkta, zifiri karanlıkta
oturmuştu.
[11] Çünkü Tanrı'nın buyruklarına
karşı çıkmışlardı,
Küçümsemişlerdi Yüceler
Yücesi'nin öğüdünü.
[12] Ağır işlerle hayatı onlara zehir etti,
Çöktüler, yardım eden olmadı.
[13] O zaman sıkıntı içinde RAB'be
yakardılar,
RAB kurtardı onları dertlerinden;
[14] Çıkardı karanlıktan, zifiri
karanlıktan,
Kopardı zincirlerini.

---

[a] *107:3 "Güneyden": İbranice "Denizden".*
106:47-48 1Ta.16:35-36; Mez.41:13
107:1 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11

[15] Şükretsinler RAB'be sevgisi için,
İnsanlar yararına yaptığı harikalar
için!
[16] Çünkü tunç* kapıları kırdı,
Demir kapı kollarını parçaladı O.

[17] Cezalarını buldu aptallar,
Suçları, isyanları yüzünden.
[18] İğrenir olmuşlardı bütün
yemeklerden,
Ölümün kapılarına yaklaşmışlardı.
[19] O zaman sıkıntı içinde RAB'be
yakardılar,
RAB kurtardı onları dertlerinden.
[20] Sözünü gönderip iyileştirdi onları,
Kurtardı ölüm çukurundan.
[21] Şükretsinler RAB'be sevgisi için,
İnsanlar yararına yaptığı harikalar
için!
[22] Şükran kurbanları sunsunlar
Ve sevinç çığlıklarıyla duyursunlar
O'nun yaptıklarını!

[23] Gemilerle denize açılanlar,
Okyanuslarda iş yapanlar,
[24] RAB'bin işlerini,
Derinliklerde yaptığı harikaları
gördüler.
[25] Çünkü O buyurunca şiddetli bir
fırtına koptu,
Dalgalar şaha kalktı.
[26] Göklere yükselip diplere indi
gemiler,
Sıkıntıdan canları burunlarına
geldi gemicilerin,
[27] Sarhoş gibi sallanıp sendelediler,
Ustalıkları işe yaramadı.
[28] O zaman sıkıntı içinde RAB'be
yakardılar,
RAB kurtardı onları dertlerinden.
[29] Fırtınayı limanlığa çevirdi,
Yatıştı dalgalar;
[30] Rahatlayınca sevindiler,
Diledikleri limana götürdü RAB
onları.
[31] Şükretsinler RAB'be sevgisi için,
İnsanlar yararına yaptığı harikalar
için!
[32] Yüceltsinler O'nu halk
topluluğunda,
Övgüler sunsunlar ileri gelenlerin
toplantısında.

[33] Irmakları çöle çevirir,
Pınarları kurak toprağa,
[34] Verimli toprağı çorak alana,
Orada yaşayanların kötülüğü
yüzünden.
[35] Çölü su birikintisine çevirir,
Kuru toprağı pınara.
[36] Açları yerleştirir oraya;
Oturacak bir kent kursunlar,
[37] Tarlalar ekip bağlar diksinler,
Bol ürün alsınlar diye.
[38] RAB'bin kutsamasıyla,
Çoğaldılar alabildiğine,
Eksiltmedi hayvanlarını.

[39] Sonra azaldılar, alçaldılar,
Baskı, sıkıntı ve acı yüzünden.
[40] RAB rezalet saçtı soylular üzerine,
Yolu izi belirsiz bir çölde
dolaştırdı onları.
[41] Ama yoksulu sefaletten kurtardı,
Davar sürüsü gibi çoğalttı ailelerini.
[42] Doğru insanlar görüp sevinecek,
Kötülerse ağzını kapayacak.

[43] Aklı olan bunları göz önünde tutsun,
RAB'bin sevgisini dikkate alsın.

107:40 Eyü.12:21,24

108. Mezmur

(Mez.57:7-11; 60:5-12)

Ezgi - Davut'un mezmuru

1 Kararlıyım, ey Tanrı,
Bütün varlığımla sana ezgiler,
ilahiler söyleyeceğim!
2 Uyan, ey lir, ey çenk,
Seheri ben uyandırayım!
3 Halkların arasında sana şükürler
sunayım, ya RAB,
Ulusların arasında seni ilahilerle
öveyim.
4 Çünkü sevgin göklere erişir,
Sadakatin gökyüzüne ulaşır.

5 Yüceliğini göster göklerin üstünde,
ey Tanrı,
Görkemin bütün yeryüzünü
kaplasın!
6 Kurtar bizi sağ elinle, yardım et,
Sevdiklerin özgürlüğe kavuşsun
diye!

7 Tanrı şöyle konuştu kutsal yerinde:
"Şekem'i sevinçle bölüştürecek,
Sukkot Vadisi'ni ölçeceğim.
8 Gilat benimdir, Manaşşe de benim,
Efrayim miğferim,
Yahuda asam.
9 Moav yıkanma leğenim,
Edom'un üzerine çarığımı
fırlatacağım[a],
Filist'e zaferle haykıracağım."

10 Kim beni surlu kente götürecek?
Kim bana Edom'a kadar yol
gösterecek?
11 Ey Tanrı, sen bizi reddetmedin mi?
Ordularımıza öncülük etmiyor
musun artık?
12 Yardım et bize düşmana karşı,
Çünkü boştur insan yardımı.
13 Tanrı'yla zafer kazanırız,
O çiğner düşmanlarımızı.

109. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

1 Ey övgüler sunduğum Tanrı,
Sessiz kalma!
2 Çünkü kötüler, yalancılar
Bana karşı ağzını açtı,
Karalıyorlar beni.
3 Nefret dolu sözlerle beni kuşatıp
Yok yere bana savaş açtılar.
4 Sevgime karşılık bana düşman
oldular,
Bense dua etmekteyim.
5 İyiliğime kötülük,
Sevgime nefretle karşılık verdiler.

6 Kötü bir adam koy düşmanın
başına,
Sağında onu suçlayan biri dursun!
7 Yargılanınca suçlu çıksın,
Duası bile günah sayılsın!
8 Ömrü kısa olsun,
Görevini bir başkası üstlensin!
9 Çocukları öksüz,
Karısı dul kalsın!
10 Çocukları avare gezip dilensin,
Yıkık evlerinden uzakta yiyecek
arasın!
11 Bütün malları tefecinin ağına
düşsün,
Emeğini yabancılar yağmalasın!
12 Kimse ona sevgi göstermesin,
Öksüzlerine acıyan olmasın!

---

[a] 108:9 "Çarığımı fırlatacağım": Eski törelere göre çarığın fırlatılması, bir yerin sahiplenilmesi anlamına geliyordu. *109:8 Elç.1:20*

[13] Soyu kurusun,
Bir kuşak sonra adı silinsin!
[14] Atalarının suçları RAB'bin önünde anılsın,
Annesinin günahı silinmesin!
[15] Günahları hep RAB'bin önünde dursun,
RAB anılarını yok etsin yeryüzünden!
[16] Çünkü düşmanım sevgi göstermeyi düşünmedi,
Ölesiye baskı yaptı mazluma, yoksula,
Yüreği kırık insana.
[17] Sevdiği lanet başına gelsin!
Madem kutsamaktan hoşlanmıyor,
Uzak olsun ondan kutsamak!
[18] Laneti bir giysi gibi giydi,
Su gibi içine, yağ gibi kemiklerine işlesin lanet!
[19] Bir giysi gibi onu örtünsün,
Bir kuşak gibi hep onu sarsın![a]

[20] Düşmanlarıma, beni kötüleyenlere,
RAB böyle karşılık versin!
[21] Ama sen, ey Egemen RAB,
Adın uğruna bana ilgi göster;
Kurtar beni, iyiliğin, sevgin uğruna!
[22] Çünkü düşkün ve yoksulum,
Yüreğim yaralı içimde.
[23] Batan güneş gibi geçip gidiyorum,
Çekirge gibi silkilip atılıyorum.
[24] Dizlerim titriyor oruç* tutmaktan;
Bir deri bir kemiğe döndüm.
[25] Düşmanlarıma yüzkarası oldum;
Beni görünce kafalarını sallıyorlar!

[26] Yardım et bana, ya RAB Tanrım;
Kurtar beni sevgin uğruna!
[27] Bilsinler bu işte senin elin olduğunu,
Bunu senin yaptığını, ya RAB!
[28] Varsın lanet etsin onlar, sen kutsa beni,
Bana saldıranlar utanacak,
Ben kulunsa sevineceğim.
[29] Rezilliğe bürünsün beni suçlayanlar,
Kaftan giyer gibi utançlarıyla örtünsünler!

[30] RAB'be çok şükredeceğim,
Kalabalığın arasında O'na övgüler dizeceğim;
[31] Çünkü O yoksulun sağında durur,
Onu yargılayanlardan kurtarmak için.

110. Mezmur

Davut'un mezmuru

[1] RAB efendime:
"Ben düşmanlarını ayaklarının altına serinceye dek[b]
Sağımda otur" diyor.

[2] RAB Siyon'dan uzatacak kudret asanı,
Düşmanlarının ortasında egemenlik sür!
[3] Savaşacağın gün
Gönüllü gidecek askerlerin.

---

[a] ***109:6-19** Bazı uzmanlara göre bu ayetler Davut'un düşmanlarının konuşmasıdır.*
[b] ***110:1** "Ayaklarının altına serinceye dek": İbranice "Ayaklarına tabure yapıncaya dek".*
***109:25** Mat.27:39; Mar.15:29*
***110:1** Mat.22:44; Mar.12:36; Luk.20:42-43; Elç.2:34-35; 1Ko.15:25; Ef.1:18-22; Kol.3:1; İbr.1:13; 8:1-2; 10:12-13*

Seherin bağrından doğan çiy gibi
Kutsal giysiler içinde
Sana gelecek gençlerin.
4 RAB ant içti, kararından dönmez:
"Melkisedek düzeni uyarınca
Sonsuza dek kâhinsin sen!" dedi.

5 Rab senin sağındadır,
Kralları ezecek öfkelendiği gün.
6 Ulusları yargılayacak, ortalığı
cesetler dolduracak,
Dünyanın dört bucağında başları
ezecek.
7 Yol kenarındaki dereden su içecek;
Bu yüzden başını dik tutacak.

111. Mezmur

1 Övgüler sunun RAB'be!

Doğru insanların toplantısında,
Topluluk içinde,
Bütün yüreğimle RAB'be
şükredeceğim.
2 RAB'bin işleri büyüktür,
Onlardan zevk alanlar hep onları
düşünür.
3 O'nun yaptıkları yüce ve
görkemlidir,
Doğruluğu sonsuza dek sürer.

4 RAB unutulmayacak harikalar
yaptı,
O sevecen ve lütfedendir.
5 Kendisinden korkanları besler,
Antlaşmasını sonsuza dek anımsar.
6 Ulusların topraklarını kendi
halkına vermekle
Gösterdi onlara işlerinin gücünü.
7 Yaptığı her işte sadık ve adildir,
Bütün koşulları güvenilirdir;
8 Sonsuza dek sürer,
Sadakat ve doğrulukla yapılır.
9 O halkının kurtuluşunu sağladı,
Antlaşmasını sonsuza dek geçerli
kıldı.
Adı kutsal ve müthiştir.
10 Bilgeliğin temeli RAB korkusudur,
O'nun kurallarını yerine getiren
herkes
Sağduyu sahibi olur.
O'na sonsuza dek övgü sunulur!

112. Mezmur

1 Övgüler sunun RAB'be!

Ne mutlu RAB'den korkan insana,
O'nun buyruklarından büyük zevk
alana!
2 Soyu yeryüzünde güç kazanacak,
Doğruların kuşağı kutsanacak.
3 Bolluk ve zenginlik eksilmez
evinden,
Sonsuza dek sürer doğruluğu.

4 Karanlıkta ışık doğar dürüstler
için,
Lütfeden, sevecen, doğru insanlar
için.
5 Ne mutlu eli açık olan, ödünç
veren,
İşlerini adaletle yürüten insana!
6 Asla sarsılmaz,
Sonsuza dek anılır doğru insan.

7 Kötü haberden korkmaz,
Yüreği sarsılmaz, RAB'be
güvenir.
8 Gözü pektir, korku nedir bilmez,
Sonunda düşmanlarının yenilgisini
görür.

110:4 İbr.5:6,9-10; 6:20; 7:17,21 *111:10 Eyü.28:28; Özd.1:7; 9:10*

[9] Armağanlar dağıttı, yoksullara verdi;
Doğruluğu sonsuza dek kalıcıdır,
Gücü ve saygınlığı artar.
[10] Kötü kişi bunu görünce kudurur,
Dişlerini gıcırdatır, kendi kendini yer, bitirir.
Kötülerin dileği boşa çıkar.

113. Mezmur

[1] Övgüler sunun RAB'be!

Övgüler sunun, ey RAB'bin kulları,
RAB'bin adına övgüler sunun!

[2] Şimdiden sonsuza dek
RAB'bin adına şükürler olsun!
[3] Güneşin doğduğu yerden battığı yere kadar
RAB'bin adına övgüler sunulmalı!
[4] RAB bütün uluslara egemendir,
Görkemi gökleri aşar.

[5] Var mı Tanrımız RAB gibi,
Yücelerde oturan,
[6] Göklerde ve yeryüzünde olanlara
Bakmak için eğilen?
[7] Düşkünü yerden kaldırır,
Yoksulu çöplükten çıkarır;
[8] Soylularla,
Halkının soylularıyla birlikte oturtsun diye.
[9] Kısır kadını evde oturtur,
Çocuk sahibi mutlu bir anne kılar.

RAB'be övgüler sunun!

114. Mezmur

[1] İsrail Mısır'dan çıktığında,
Yakup'un soyu yabancı dil konuşan bir halktan ayrıldığında,
[2] Yahuda Rab'bin kutsal yeri oldu,
İsrail de O'nun krallığı.

[3] Deniz olanı görüp geri çekildi,
Şeria Irmağı tersine aktı.
[4] Dağlar koç gibi,
Tepeler kuzu gibi sıçradı.

[5] Ey deniz, sana ne oldu da kaçtın?
Ey Şeria, neden tersine aktın?
[6] Ey dağlar, niçin koç gibi,
Ey tepeler, niçin kuzu gibi sıçradınız?

[7-8] Titre, ey yeryüzü,
Kayayı havuza,
Çakmaktaşını pınara çeviren Rab'bin önünde,
Yakup'un Tanrısı'nın huzurunda.

115. Mezmur

(Mez.135:13-20)

[1] Bizi değil, ya RAB, bizi değil,
Sevgin ve sadakatin uğruna,
Kendi adını yücelt!

[2] Niçin uluslar:
"Hani, nerede onların Tanrısı?" desin.
[3] Bizim Tanrımız göklerdedir,
Ne isterse yapar.
[4] Oysa onların putları altın ve gümüşten yapılmış,
İnsan elinin eseridir.
[5] Ağızları var, konuşmazlar,
Gözleri var, görmezler,
[6] Kulakları var, duymazlar,

***112:9** 2Ko.9:9* ***113:7** 1Sa.2:8* ***114:1** Çık.12:51* ***114:3** Çık.14:21*
***114:3** Yşu.3:16* ***114:7-8** Çık.17:1-7; Say.20:2-13* ***115:4-7** Mez.135:15-17; Va.9:20*

Burunları var, koku almazlar,
[7] Elleri var, hissetmezler,
Ayakları var, yürümezler,
Boğazlarından ses çıkmaz.
[8] Onları yapan, onlara güvenen
herkes
Onlar gibi olacak!

[9] Ey İsrail halkı, RAB'be güven,
O'dur yardımcınız ve kalkanınız!
[10] Ey Harun soyu, RAB'be güven,
O'dur yardımcınız ve kalkanınız!
[11] Ey RAB'den korkanlar, RAB'be
güvenin,
O'dur yardımcınız ve kalkanınız!

[12] RAB bizi anımsayıp kutsayacak,
İsrail halkını,
Harun soyunu kutsayacak.
[13] Küçük, büyük,
Kendisinden korkan herkesi
kutsayacak.

[14] RAB sizi,
Sizi ve çocuklarınızı çoğaltsın!
[15] Yeri göğü yaratan RAB
Sizleri kutsasın.
[16] Göklerin öteleri RAB'bindir,
Ama yeryüzünü insanlara vermiştir.
[17] Ölüler, sessizlik diyarına inenler,
RAB'be övgüler sunmaz;
[18] Biziz RAB'bi öven,
Şimdiden sonsuza dek.

RAB'be övgüler sunun!

116. Mezmur

[1] RAB'bi seviyorum,
Çünkü O feryadımı duyar.
[2] Bana kulak verdiği için,
Yaşadığım sürece O'na
seslenceğim.
[3] Ölüm iplerine dolaşmıştım,
Ölüler diyarının kâbusu yakama
yapışmıştı,
Sıkıntıya, acıya gömülmüştüm.
[4] O zaman RAB'be yakardım,
"Aman, ya RAB, kurtar canımı!"
dedim.

[5] RAB lütufkâr ve adildir,
Sevecendir Tanrımız.
[6] RAB saf insanları korur,
Tükendiğim zaman beni kurtardı.
[7] Ey canım, yine huzura kavuş,
Çünkü RAB sana iyilik etti.

[8] Sen, ya RAB, canımı ölümden,
Gözlerimi yaştan,
Ayaklarımı sürçmekten kurtardın.
[9] Yaşayanların diyarında,
RAB'bin huzurunda yürüyeceğim.
[10] İman ettim,
"Büyük acı çekiyorum" dediğim
zaman bile[a].
[11] Şaşkınlık içinde,
"Bütün insanlar yalancı" dedim.

[12] Ne karşılık verebilirim RAB'be,
Bana yaptığı onca iyilik için?
[13] Kurtuluş sunusu olarak kadeh
kaldırıp
RAB'be sesleneceğim.
[14] Bütün halkının önünde,
RAB'be adadıklarımı yerine
getireceğim.

---

[a] 116:10 "İman ettim, 'Büyük acı çekiyorum' dediğim zaman bile" ya da "İman ettim, bu nedenle konuştum. Büyük acı çekiyorum" (bkz. 2Ko.4:13).
115:13 Va.11:18; 19:5 116:10 2Ko.4:13

15 RAB'bin gözünde değerlidir[a]
Sadık kullarının ölümü.
16 Ya RAB, ben gerçekten senin kulunum;
Kulun, hizmetçinin oğluyum,
Sen çözdün bağlarımı.
17 Ya RAB, sana seslenecek,
Şükran kurbanı sunacağım.
18 RAB'be adadıklarımı yerine getireceğim
Bütün halkının önünde,
19 RAB'bin Tapınağı'nın avlularında,
Senin orta yerinde, ey Yeruşalim!

RAB'be övgüler sunun!

117. Mezmur

1 Ey bütün uluslar, RAB'be övgüler sunun!
Ey bütün halklar, O'nu yüceltin!
2 Çünkü bize beslediği sevgi büyüktür,
RAB'bin sadakati sonsuza dek sürer.

RAB'be övgüler sunun!

118. Mezmur

1 RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.
2 "Sonsuzdur sevgisi!" desin İsrail halkı.
3 "Sonsuzdur sevgisi!" desin Harun'un soyu.
4 "Sonsuzdur sevgisi!" desin RAB'den korkanlar.
5 Sıkıntı içinde RAB'be seslendim;
Yanıtladı, rahata kavuşturdu beni.
6 RAB benden yana, korkmam;
İnsan bana ne yapabilir?
7 RAB benden yana, benim yardımcım,
Benden nefret edenlerin sonuna zaferle bakacağım.
8 RAB'be sığınmak
İnsana güvenmekten iyidir.
9 RAB'be sığınmak
Soylulara güvenmekten iyidir.

10 Bütün uluslar beni kuşattı,
RAB'bin adıyla püskürttüm onları.
11 Kuşattılar, sardılar beni,
RAB'bin adıyla püskürttüm onları.
12 Arılar gibi sardılar beni,
Ama diken ateşi gibi sönüverdiler;
RAB'bin adıyla püskürttüm onları.
13 İtilip kakıldım[b], düşmek üzereydim,
Ama RAB yardım etti bana.
14 RAB gücüm ve ezgimdir,
O kurtardı beni.

15 Sevinç ve zafer çığlıkları
Çınlıyor doğruların çadırlarında:
"RAB'bin sağ eli güçlü işler yapar!
16 RAB'bin sağ eli üstündür,
RAB'bin sağ eli güçlü işler yapar!"
17 Ölmeyecek, yaşayacağım,
RAB'bin yaptıklarını duyuracağım.
18 RAB beni şiddetle yola getirdi,
Ama ölüme terk etmedi.

19 Açın bana adalet kapılarını,

---

[a] *116:15 "Değerlidir" ya da "Acıdır".*
[b] *118:13 Septuaginta, Süryanice "İtilip kakıldım", Masoretik metin "Beni itip kaktın".*
117:1 Rom.15:10-11
118:1 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 136:1; Yer.33:11
118:6 İbr.13:6 118:14 Çık.15:2; Yşa.12:2

Girip RAB'be şükredeyim.

20 İşte budur RAB'bin kapısı!
Doğrular girebilir oradan.

21 Sana şükrederim, çünkü bana yanıt
verdin,
Kurtarıcım oldun.
22 Yapıcıların reddettiği taş,
Köşenin baş taşı oldu.
23 RAB'bin işidir bu,
Gözümüzde harika bir iş!
24 Bugün RAB'bin yarattığı gündür,
Onun için sevinip coşalım!
25 Ne olur, ya RAB, kurtar bizi,
Ne olur, başarılı kıl bizi!

26 Kutsansın RAB'bin adıyla gelen!
Kutsuyoruz sizi RAB'bin evinden.
27 RAB Tanrı'dır, aydınlattı bizi.
İplerle bağlayın bayram kurbanını[a],
İlerleyin sunağın boynuzlarına
kadar.

28 Tanrım sensin, şükrederim sana,
Tanrım sensin, yüceltirim seni.

29 RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.

119. Mezmur
א *(ALEF)*[b]

1 Ne mutlu yolları temiz olanlara,
RAB'bin yasasına göre
yaşayanlara!
2 Ne mutlu O'nun öğütlerine
uyanlara,
Bütün yüreğiyle O'na yönelenlere!
3 Hiç haksızlık etmezler,
O'nun yolunda yürürler.
4 Koyduğun koşullara
Dikkatle uyulmasını buyurdun.
5 Keşke kararlı olsam
Senin kurallarına uymakta!
6 Hiç utanmayacağım,
Bütün buyruklarını izledikçe.
7 Şükredeceğim sana temiz yürekle,
Adil hükümlerini öğrendikçe.
8 Kurallarını yerine getireceğim,
Bırakma beni hiçbir zaman!

ב *(BEYT)*

9 Genç insan yolunu nasıl temiz
tutar?
Senin sözünü tutmakla.
10 Bütün yüreğimle sana yöneliyorum,
İzin verme buyruklarından
sapmama!
11 Aklımdan çıkarmam sözünü,
Sana karşı günah işlememek için.
12 Övgüler olsun sana, ya RAB,
Bana kurallarını öğret.
13 Ağzından çıkan bütün hükümleri
Dudaklarımla yineliyorum.
14 Sevinç duyuyorum öğütlerini
izlerken,
Sanki benim oluyor bütün hazineler.
15 Koşullarını derin derin
düşünüyorum,
Yollarını izlerken.

---

[a] 118:27 "İplerle bağlayın bayram kurbanını" ya da "Elinizde dallarla bayramı kutlayın".
[b] Alef, beyt, vb. sözcükleri İbrani alfabesinin harfleridir. 119. Mezmur akrostiş biçimde yazılmış bir şiirdir.
118:22 Luk.20:17; Elç.4:11; 1Pe.2:7-8 118:22-23 Mat.21:42; Mar.12:10-11
118:25 Mat.21:9; Mar.11:9; Yu.12:13
118:26 Mat.21:9; 23:39; Mar.11:9; Luk.13:35; 19:38; Yu.12:13

16 Zevk alıyorum kurallarından,
Sözünü unutmayacağım.

ג (GİMEL)

17 Ben kuluna iyilik et ki yaşayayım,
Sözüne uyayım.
18 Gözlerimi aç,
Yasandaki harikaları göreyim.
19 Garibim bu dünyada,
Buyruklarını benden gizleme!
20 İçim tükeniyor,
Her an hükümlerini özlemekten.
21 Buyruklarından sapan
Lanetli küstahları azarlarsın.
22 Uzaklaştır benden küçümsemeleri,
hakaretleri,
Çünkü öğütlerini tutuyorum.
23 Önderler toplanıp beni kötüleseler
bile,
Ben kulun senin kurallarını derin
derin düşüneceğim.
24 Öğütlerin benim zevkimdir,
Bana akıl verirler.

ד (DALET)

25 Toza toprağa serildim,
Sözün uyarınca yaşam ver bana.
26 Yaptıklarımı açıkladım, beni
yanıtladın;
Kurallarını öğret bana!
27 Koşullarını anlamamı sağla ki,
Harikalarının üzerinde düşüneyim.
28 İçim eriyor kederden,
Sözün uyarınca güçlendir beni!
29 Yalan yoldan uzaklaştır,
Yasan uyarınca lütfet bana.
30 Ben sadakat yolunu seçtim,
Hükümlerini uygun gördüm.
31 Öğütlerine dört elle sarıldım, ya
RAB,
Utandırma beni!
32 İçime huzur verdiğin için
Buyrukların doğrultusunda
koşacağım.

ה (HE)

33 Kurallarını nasıl izleyeceğimi
öğret bana, ya RAB,
Öyle ki, onları sonuna kadar
izleyeyim.
34 Anlamamı sağla, yasana uyayım,
Bütün yüreğimle onu yerine
getireyim.
35 Buyrukların doğrultusunda yol
göster bana,
Çünkü yolundan zevk alırım.
36 Yüreğimi haksız kazanca değil,
Kendi öğütlerine yönelt.
37 Gözlerimi boş şeylerden[a] çevir,
Beni kendi yolunda yaşat.
38 Senden korkulması için
Ben kuluna verdiğin sözü yerine
getir.
39 Korktuğum hakaretten uzak tut
beni,
Çünkü senin ilkelerin iyidir.
40 Çok özlüyorum senin koşullarını!
Beni doğruluğunun içinde yaşat!

ו (VAV)

41 Bana sevgini göster, ya RAB,
Sözün uyarınca kurtar beni!
42 O zaman beni aşağılayanlara
Gereken yanıtı verebilirim,
Çünkü senin sözüne güvenirim.
43 Gerçeğini ağzımdan düşürme,
Çünkü senin hükümlerine umut
bağladım.
44 Yasana sürekli,
Sonsuza dek uyacağım.

---

[a] ***119:37** "Boş şeylerden" ya da "Değersiz putlardan".*

[45] Özgürce yürüyeceğim,
Çünkü senin koşullarına yöneldim ben.
[46] Kralların önünde senin öğütlerinden söz edecek,
Utanç duymayacağım.
[47] Senin buyruklarından zevk alıyor,
Onları seviyorum.
[48] Saygı ve sevgi duyuyorum buyruklarına,
Derin derin düşünüyorum kurallarını.

ז *(ZAYİN)*

[49] Kuluna verdiğin sözü anımsa,
Bununla umut verdin bana.
[50] Acı çektiğimde beni avutan budur,
Sözün bana yaşam verir.
[51] Çok eğlendiler küstahlar benimle,
Yine de yasandan şaşmadım.
[52] Geçmişte verdiğin hükümleri anımsayınca,
Avundum, ya RAB.
[53] Çileden çıkıyorum,
Yasanı terk eden kötüler yüzünden.
[54] Senin kurallarındır ezgilerimin konusu,
Konuk olduğum bu dünyada.
[55] Gece adını anarım, ya RAB,
Yasana uyarım.
[56] Tek yaptığım,
Senin koşullarına uymak.

ח *(HET)*

[57] Benim payıma düşen sensin, ya RAB,
Sözlerini yerine getireceğim, dedim.
[58] Bütün yüreğimle sana yakardım.
Lütfet bana, sözün uyarınca.
[59] Tuttuğum yolları düşündüm,
Senin öğütlerine göre adım attım.
[60] Buyruklarına uymak için
Elimi çabuk tuttum, oyalanmadım.
[61] Kötülerin ipleri beni sardı,
Yasanı unutmadım.
[62] Doğru hükümlerin için
Gece yarısı kalkıp sana şükrederim.
[63] Dostuyum bütün senden korkanların,
Koşullarına uyanların.
[64] Yeryüzü sevginle dolu, ya RAB,
Kurallarını öğret bana!

ט *(TET)*

[65] Ya RAB, iyilik ettin kuluna,
Sözünü tuttun.
[66] Bana sağduyu ve bilgi ver,
Çünkü inanıyorum buyruklarına.
[67] Acı çekmeden önce yoldan sapardım,
Ama şimdi sözüne uyuyorum.
[68] Sen iyisin, iyilik edersin;
Bana kurallarını öğret.
[69] Küstahlar yalanlarla beni lekeledi,
Ama ben bütün yüreğimle senin koşullarına uyarım.
[70] Onların yüreği yağ bağladı,
Bense zevk alırım yasandan.
[71] İyi oldu acı çekmem;
Çünkü kurallarını öğreniyorum.
[72] Ağzından çıkan yasa benim için
Binlerce altın ve gümüşten daha değerlidir.

י *(YOD)*

[73] Senin ellerin beni yarattı, biçimlendirdi.
Anlamamı sağla ki buyruklarını öğreneyim.
[74] Senden korkanlar beni görünce sevinsin,
Çünkü senin sözüne umut bağladım.

75 Biliyorum, ya RAB, hükümlerin adildir;
Bana acı çektirirken bile sadıksın.
76 Ben kuluna verdiğin söz uyarınca,
Sevgin beni avutsun.
77 Sevecenlik göster bana, yaşayayım,
Çünkü yasandan zevk alıyorum.
78 Utansın küstahlar beni yalan yere suçladıkları için.
Bense senin koşullarını düşünüyorum.
79 Bana dönsün senden korkanlar,
Öğütlerini bilenler.
80 Yüreğim kusursuz uysun kurallarına,
Öyle ki, utanç duymayayım.

כ *(KAF)*

81 İçim tükeniyor senin kurtarışım özlerken,
Senin sözüne umut bağladım ben.
82 Gözümün feri sönüyor söz verdiklerini beklemekten,
"Ne zaman avutacaksın beni?" diye soruyorum.
83 Dumandan kararmış tuluma döndüm,
Yine de unutmuyorum kurallarını.
84 Daha ne kadar bekleyecek kulun?
Ne zaman yargılayacaksın bana zulmedenleri?
85 Çukur kazdılar benim için
Yasana uymayan küstahlar.
86 Bütün buyrukların güvenilirdir;
Haksız yere zulmediyorlar, yardım et bana!
87 Nerdeyse sileceklerdi beni yeryüzünden,
Ama ben senin koşullarından ayrılmadım.
88 Koru canımı sevgin uyarınca,
Tutayım ağzından çıkan öğütleri.

ל *(LAMET)*

89 Ya RAB, sözün
Göklerde sonsuza dek duruyor.
90 Sadakatin kuşaklar boyu sürüyor,
Kurduğun yeryüzü sapasağlam duruyor.
91 Bugün hükümlerin uyarınca ayakta duran her şey
Sana kulluk ediyor.
92 Eğer yasan zevk kaynağım olmasaydı,
Çektiğim acılardan yok olurdum.
93 Koşullarını asla unutmayacağım,
Çünkü onlarla bana yaşam verdin.
94 Kurtar beni, çünkü seninim,
Senin koşullarına yöneldim.
95 Kötüler beni yok etmeyi beklerken,
Ben senin öğütlerini inceliyorum.
96 Kusursuz olan her şeyin bir sonu olduğunu gördüm,
Ama senin buyruğun sınır tanımaz.

מ *(MEM)*

97 Ne kadar severim yasanı!
Bütün gün düşünürüm onun üzerinde.
98 Buyrukların beni düşmanlarımdan bilge kılar,
Çünkü her zaman aklımdadır onlar.
99 Bütün öğretmenlerimden daha akıllıyım,
Çünkü öğütlerin üzerinde düşünüyorum.
100 Yaşlılardan daha bilgeyim,
Çünkü senin koşullarına

uyuyorum.
[101] Sakınırım her kötü yoldan,
Senin sözünü tutmak için.
[102] Ayrılmam hükümlerinden,
Çünkü bana sen öğrettin.
[103] Ne tatlı geliyor verdiğin sözler damağıma,
Baldan tatlı geliyor ağzıma!
[104] Senin koşullarına uymakla bilgelik kazanıyorum,
Bu yüzden nefret ediyorum her yanlış yoldan.

נ (NUN)

[105] Sözün adımlarım için çıra,
Yolum için ışıktır.
[106] Adil hükümlerini izleyeceğime ant içtim,
Andımı tutacağım.
[107] Çok sıkıntı çektim, ya RAB;
Koru hayatımı sözün uyarınca.
[108] Ağzımdan çıkan içten övgüleri
Kabul et, ya RAB,
Bana hükümlerini öğret.
[109] Hayatım her an tehlikede,
Yine de unutmam yasanı.
[110] Kötüler tuzak kurdu bana,
Yine de sapmadım senin koşullarından.
[111] Öğütlerin sonsuza dek mirasımdır,
Yüreğimin sevincidir onlar.
[112] Kararlıyım
Sonuna kadar senin kurallarına uymaya.

ס (SAMEK)

[113] Döneklerden tiksinir,
Senin yasanı severim.
[114] Sığınağım ve kalkanım sensin,
Senin sözüne umut bağlarım.
[115] Ey kötüler, benden uzak durun,
Tanrım'ın buyruklarını yerine getireyim.
[116] Sözün uyarınca destek ol bana, yaşam bulayım;
Umudumu boşa çıkarma!
[117] Sıkı tut beni, kurtulayım,
Her zaman kurallarını dikkate alayım.
[118] Kurallarından sapan herkesi reddedersin,
Çünkü onların hileleri boştur.
[119] Dünyadaki kötüleri cüruf gibi atarsın,
Bu yüzden severim senin öğütlerini.
[120] Bedenim ürperiyor dehşetinden,
Korkuyorum hükümlerinden.

ע (AYİN)

[121] Adil ve doğru olanı yaptım,
Gaddarların eline bırakma beni!
[122] Güven altına al kulunun mutluluğunu,
Baskı yapmasın bana küstahlar.
[123] Gözümün feri sönüyor,
Beni kurtarmanı,
Adil sözünü yerine getirmeni beklemekten.
[124] Kuluna sevgin uyarınca davran,
Bana kurallarını öğret.
[125] Ben senin kulunum, bana akıl ver ki,
Öğütlerini anlayabileyim.
[126] Ya RAB, harekete geçmenin zamanıdır,
Yasanı çiğniyorlar.
[127] Bu yüzden senin buyruklarını,
Altından, saf altından daha çok seviyorum;
[128] Koyduğun koşulların hepsini doğru buluyorum,
Her yanlış yoldan tiksiniyorum.

פ *(PE)*

129 Harika öğütlerin var,
Bu yüzden onlara candan uyuyorum.
130 Sözlerinin açıklanışı aydınlık saçar,
Saf insanlara akıl verir.
131 Ağzım açık, soluk soluğayım,
Çünkü buyruklarını özlüyorum.
132 Bana lütufla bak,
Adını sevenlere her zaman yaptığın gibi.
133 Adımlarımı pekiştir verdiğin söz uyarınca,
Hiçbir suç bana egemen olmasın.
134 Kurtar beni insan baskısından,
Koşullarına uyabileyim.
135 Yüzün aydınlık saçsın kulunun üzerine,
Kurallarını öğret bana.
136 Oluk oluk yaş akıyor gözlerimden,
Çünkü uymuyorlar yasana.

צ *(SADE)*

137 Sen adilsin, ya RAB,
Hükümlerin doğrudur.
138 Buyurduğun öğütler doğru
Ve tam güvenilirdir.
139 Gayretim beni tüketti,
Çünkü düşmanlarım unuttu senin sözlerini.
140 Sözün çok güvenilirdir,
Kulun onu sever.
141 Önemsiz ve horlanan biriyim ben,
Ama koşullarını unutmuyorum.
142 Adaletin sonsuza dek doğrudur,
Yasan gerçektir.
143 Sıkıntıya, darlığa düştüm,
Ama buyrukların benim zevkimdir.
144 Öğütlerin sonsuza dek doğrudur;
Bana akıl ver ki, yaşayayım.

ק *(KOF)*

145 Bütün yüreğimle haykırıyorum,
Yanıtla beni, ya RAB!
Senin kurallarına uyacağım.
146 Sana sesleniyorum,
Kurtar beni,
Öğütlerine uyayım.
147 Gün doğmadan kalkıp yardım dilerim,
Senin sözüne umut bağladım.
148 Verdiğin söz üzerinde düşüneyim diye,
Gece boyunca uyku girmiyor gözüme.
149 Sevgin uyarınca sesime kulak ver,
Hükümlerin uyarınca, ya RAB, yaşam ver bana!
150 Yaklaşıyor kötülük ardınca koşanlar,
Yasandan uzaklaşıyorlar.
151 Oysa sen yakınsın, ya RAB,
Bütün buyrukların gerçektir.
152 Çoktan beri anladım
Öğütlerini sonsuza dek verdiğini.

ר *(REŞ)*

153 Çektiğim sıkıntıyı gör, kurtar beni,
Çünkü yasanı unutmadım.
154 Davamı savun, özgür kıl beni,
Sözün uyarınca koru canımı.
155 Kurtuluş kötülerden uzaktır,
Çünkü senin kurallarına yönelmiyorlar.
156 Çok sevecensin, ya RAB,
Hükümlerin uyarınca koru canımı.
157 Bana zulmedenler, düşmanlarım çok,
Yine de sapmadım senin

öğütlerinden.
158 Tiksinerek bakıyorum hainlere,
Çünkü uymuyorlar senin sözüne.
159 Bak, ne kadar seviyorum
koşullarını,
Sevgin uyarınca, ya RAB, koru
canımı.
160 Sözlerinin temeli gerçektir,
Doğru hükümlerinin tümü
sonsuza dek sürecektir.

ש *(SİN ve ŞİN)*

161 Yok yere zulmediyor bana
önderler,
Oysa yüreğim senin sözünle titrer.
162 Ganimet bulan biri gibi
Verdiğin sözlerde sevinç bulurum.
163 Tiksinir, iğrenirim yalandan,
Ama senin yasanı severim.
164 Doğru hükümlerin için
Seni günde yedi kez överim.
165 Yasanı sevenler büyük esenlik
bulur,
Hiçbir şey sendeletmez onları.
166 Ya RAB, kurtarışına umut bağlar,
Buyruklarını yerine getiririm.
167 Öğütlerine candan uyar,
Onları çok severim.
168 Öğütlerini, koşullarını uygularım,
Çünkü bütün davranışlarımı
görürsün sen.

ת *(TAV)*

169 Feryadım sana erişsin, ya RAB,
Sözün uyarınca akıl ver bana!
170 Yalvarışım sana ulaşsın;
Verdiğin söz uyarınca kurtar beni!
171 Dudaklarımdan övgüler aksın,
Çünkü bana kurallarını
öğretiyorsun.
172 Dilimde sözün ezgilere dönüşsün,
Çünkü bütün buyrukların
doğrudur.
173 Elin bana yardıma hazır olsun,
Çünkü senin koşullarını seçtim
ben.
174 Kurtarışını özlüyorum, ya RAB,
Yasan zevk kaynağımdır.
175 Beni yaşat ki, sana övgüler
sunayım,
Hükümlerin bana yardımcı olsun.
176 Kaybolmuş koyun gibi avare
dolaşıyordum;
Kulunu ara,
Çünkü buyruklarını unutmadım
ben.

120. Mezmur

Hac ilahisi[a]

1 Sıkıntıya düşünce RAB'be
seslendim;
Yanıtladı beni.
2 Ya RAB, kurtar canımı yalancı
dudaklardan,
Aldatıcı dillerden!

3 Ey aldatıcı dil,
RAB ne verecek sana,
Daha ne verecek?
4 Yiğidin sivri oklarıyla
Retem çalısından alevli korlar!

5 Vay bana, Meşek'te garip kaldım
sanki,
Kedar çadırları arasında oturdum.
6 Fazla kaldım
Barıştan nefret edenler arasında.
7 Ben barış yanlısıyım,

---

[a] *"Hac İlahisi": Fısıh, Hasat, Çardak bayramlarını kutlamak için Yeruşalim'e çıkarken söylenen ezgi.*

Ama söze başladığımda,
Onlar savaşa kalkıyor!

121. Mezmur

Hac ilahisi

[1] Gözlerimi dağlara kaldırıyorum,
Nereden yardım gelecek?
[2] Yeri göğü yaratan
RAB'den gelecek yardım.

[3] O ayaklarının kaymasına izin vermez,
Seni koruyan uyuklamaz.
[4] İsrail'in koruyucusu ne uyur ne uyuklar.

[5] Senin koruyucun RAB'dir,
O sağ yanında sana gölgedir.
[6] Gündüz güneş,
Gece ay sana zarar vermez.

[7] RAB her kötülükten seni korur,
Esirger canını.
[8] Şimdiden sonsuza dek
RAB koruyacak gidişini, gelişini.

122. Mezmur

Davut'un hac ilahisi

[1] Bana: "RAB'bin evine gidelim" dendikçe
Sevinirim.
[2] Ayaklarımız senin kapılarında,
Ey Yeruşalim!

[3] Bitişik nizamda kurulmuş bir kenttir
Yeruşalim!
[4] Oymaklar çıkar oraya, RAB'bin oymakları,
İsrail'e verilen öğüt uyarınca,
RAB'bin adına şükretmek için.
[5] Çünkü orada yargı tahtları,
Davut soyunun tahtları kurulmuştur.

[6] Esenlik dileyin Yeruşalim'e:
"Huzur bulsun seni sevenler!
[7] Surlarına esenlik,
Saraylarına huzur egemen olsun!"
[8] Kardeşlerim, dostlarım için,
"Esenlik olsun sana!" derim.
[9] Tanrımız RAB'bin evi için
İyilik dilerim sana.

123. Mezmur

Hac ilahisi

[1] Gözlerimi sana kaldırıyorum,
Ey göklerde taht kuran!
[2] Nasıl kulların gözleri efendilerinin,
Hizmetçinin gözleri hanımının eline bakarsa,
Bizim gözlerimiz de RAB Tanrımız'a öyle bakar,
O bize acıyıncaya dek.

[3] Acı bize, ya RAB, acı;
Gördüğümüz hakaret yeter de artar.
[4] Rahat yaşayanların alayları,
Küstahların hakareti
Canımıza yetti.

124. Mezmur

Davut'un hac ilahisi

[1] RAB bizden yana olmasaydı,
Desin şimdi İsrail:
[2] RAB bizden yana olmasaydı,
İnsanlar bize saldırdığında,
[3] Diri diri yutarlardı bizi,
Öfkeleri bize karşı alevlenince.
[4] Sular silip süpürürdü bizleri,
Seller geçerdi üzerimizden.
[5] Kabaran sular
Aşardı başımızdan.

[6] Övgüler olsun
Bizi onların ağzına yem etmeyen
RAB'be!
[7] Bir kuş gibi
Kurtuldu canımız avcının
tuzağından,
Kırıldı tuzak, kurtulduk.
[8] Yeri göğü yaratan
RAB'bin adı yardımcımızdır.

125. Mezmur

Hac ilahisi

[1] RAB'be güvenenler Siyon Dağı'na
benzer,
Sarsılmaz, sonsuza dek durur.
[2] Dağlar Yeruşalim'i nasıl
kuşatmışsa,
RAB de halkını öyle kuşatmıştır,
Şimdiden sonsuza dek.

[3] Kalmayacak kötülerin asası,
Doğruların payına düşen toprakta,

Yoksa doğrular haksızlığa el
uzatabilir.
[4] İyilik et, ya RAB,
İyilere, yüreği temiz olanlara.
[5] Ama kendi halkından eğri yollara
sapanları,
RAB kötü uluslarla birlikte kovacak.

İsrail'e esenlik olsun!

126. Mezmur

Hac ilahisi

[1] RAB sürgünleri Siyon'a geri
getirince[a],
Rüya gibi geldi bize.
[2] Ağzımız gülüşlerle,
Dilimiz sevinç çığlıklarıyla doldu.
"RAB onlar için büyük işler yaptı"
Diye konuşuldu uluslar arasında.
[3] RAB bizim için büyük işler yaptı,
Sevinç doldu içimiz.

[4] Ya RAB, eski gönencimize
kavuştur bizi,
Negev'de suya kavuşan vadiler gibi.
[5] Gözyaşları içinde ekenler,
Sevinç çığlıklarıyla biçecek;
[6] Ağlayarak tohum çuvalını taşıyıp
dolaşan,
Sevinç çığlıkları atarak demetlerle
dönecek.

127. Mezmur

Süleyman'ın hac ilahisi

[1] Evi RAB yapmazsa,
Yapıcılar boşuna didinir.
Kenti RAB korumazsa,
Bekçi boşuna bekler.
[2] Boşuna erken kalkıp
Geç yatıyorsunuz.
Ey zahmetle kazanılan ekmeği
yiyenler,
RAB sevdiklerinin rahat
uyumasını sağlar.

[3] Çocuklar RAB'bin verdiği bir
armağandır,
Rahmin ürünü bir ödüldür.
[4] Yiğidin elinde nasılsa oklar,
Öyledir gençlikte doğan çocuklar.
[5] Ne mutlu ok kılıfı onlarla dolu
insana!
Kent kapısında[b] hasımlarıyla

---

[a] ***126:1** "RAB sürgünleri Siyon'a geri getirince" ya da "RAB Siyon'u eski gönencine kavuşturunca".*

[b] ***127:5** "Kent kapısında": Eski zamanlarda mahkeme kent kapısında yapılırdı.*

tartışırken
Utanç duymayacaklar.

128. Mezmur

Hac ilahisi

1 Ne mutlu RAB'den korkana,
O'nun yolunda yürüyene!

2 Emeğinin ürününü yiyeceksin,
Mutlu ve başarılı olacaksın.
3 Eşin evinde verimli bir asma gibi
olacak;
Çocukların zeytin filizleri gibi
sofranın çevresinde.
4 İşte RAB'den korkan kişi
Böyle kutsanacak.

5 RAB seni Siyon'dan kutsasın!
Yeruşalim'in gönencini göresin,
Bütün yaşamın boyunca!
6 Çocuklarının çocuklarını göresin!

İsrail'e esenlik olsun!

129. Mezmur

Hac ilahisi

1 Gençliğimden beri bana sık sık
saldırdılar;
Şimdi söylesin İsrail:

2 "Gençliğimden beri bana sık sık
saldırdılar,
Ama yenemediler beni.
3 Çiftçiler saban sürdüler sırtımda,
Upuzun iz bıraktılar."
4 Ama RAB adildir,
Kesti kötülerin bağlarını.

5 Siyon'dan nefret eden herkes
Utanç içinde geri çekilsin.
6 Damlardaki ota,
Büyümeden kuruyan ota dönsünler.
7 Orakçı avucunu,
Demetçi kucağını dolduramaz
onunla.
8 Yoldan geçenler de,
"RAB sizi kutsasın,
RAB'bin adıyla sizi kutsarız"
demezler.

130. Mezmur

Hac ilahisi

1 Derinliklerden sana sesleniyorum,
ya RAB,
2 Sesimi işit, ya Rab,
Yalvarışıma iyi kulak ver!

3 Ya RAB, sen suçların hesabını
tutsan,
Kim ayakta kalabilir, ya Rab?
4 Ama sen bağışlayıcısın,
Öyle ki senden korkulsun.

5 RAB'bi gözlüyorum,
Canım RAB'bi gözlüyor,
Umut bağlıyorum O'nun sözüne.
6 Sabahı gözleyenlerden,
Evet, sabahı gözleyenlerden daha
çok,
Canım Rab'bi gözlüyor.

7 Ey İsrail, RAB'be umut bağla!
Çünkü RAB'de sevgi,
Tam kurtuluş vardır.
8 İsrail'i bütün suçlarından
Fidyeyle O kurtaracaktır.

131. Mezmur

Davut'un hac ilahisi

1 Ya RAB, yüreğimde gurur yok,

130:8 Mat.1:21; Tit.2:14

Gözüm yükseklerde değil.
Büyük işlerle,
Kendimi aşan harika işlerle
uğraşmıyorum.
2 Tersine, ana kucağında sütten
kesilmiş çocuk gibi,
Kendimi yatıştırıp huzur buldum,
Sütten kesilmiş çocuğa döndüm.
3 Ey İsrail, RAB'be umut bağla
Şimdiden sonsuza dek!

132. Mezmur

(2Ta.6:41-42)
Hac ilahisi

1-2 Ya RAB, Davut'un hatırı için,
Çektiği bütün zorlukları,
Sana nasıl ant içtiğini,
Yakup'un güçlü Tanrısı'na adak
adadığını anımsa:
3 "Evime gitmeyeceğim,
Yatağıma uzanmayacağım,
4 Gözlerime uyku girmeyecek,
Göz kapaklarım kapanmayacak,
5 RAB'be bir yer,
Yakup'un güçlü Tanrısı'na bir
konut buluncaya dek."

6 Antlaşma Sandığı'nın* Efrata'da
olduğunu duyduk,
Onu Yaar kırlarında bulduk.
7 "RAB'bin konutuna gidelim,
Ayağının taburesi önünde
tapınalım" dedik.

8 Çık, ya RAB, yaşayacağın yere,
Gücünü simgeleyen sandıkla
birlikte.
9 Kâhinlerin doğruluğu kuşansın,
Sadık kulların sevinç çığlıkları
atsın.
10 Kulun Davut'un hatırı için,
Meshettiğin* krala yüz çevirme.
11 RAB Davut'a kesin ant içti,
Andından dönmez:
"Senin soyundan birini tahtına
oturtacağım.
12 Eğer oğulların antlaşmama,
Vereceğim öğütlere uyarlarsa,
Onların oğulları da sonsuza dek
Senin tahtına oturacak."

13 Çünkü RAB Siyon'u seçti,
Onu konut edinmek istedi.
14 "Sonsuza dek yaşayacağım yer
budur" dedi,
"Burada oturacağım, çünkü bunu
kendim istedim.
15 Çok bereketli kılacağım erzağını,
Yiyecekle doyuracağım
yoksullarını.
16 Kurtuluşla donatacağım kâhinlerini;
Hep sevinç ezgileri söyleyecek
sadık kulları.
17 Burada Davut soyundan güçlü bir
kral çıkaracağım,
Meshettiğim kralın soyunu
Işık olarak sürdüreceğim.
18 Düşmanlarını utanca bürüyeceğim,
Ama onun başındaki taç
parıldayacak."

133. Mezmur

Davut'un hac ilahisi

1 Ne iyi, ne güzeldir,
Birlik içinde kardeşçe yaşamak!
2 Başa sürülen değerli yağ gibi,
Sakaldan, Harun'un sakalından

***132:11** 2Sa.7:12-13; 1Ta.17:11-12; Mez.89:3-4; Elç.2:30*
***132:17** 1Kr.11:36; 15:4,47; 2Kr.8:19, 2Ta.21:7*

Kaftanının yakasına dek inen yağ
gibi.
3 Hermon Dağı'na yağan çiy
Siyon dağlarına yağıyor sanki.
Çünkü RAB orada bereketi,
Sonsuz yaşamı buyurdu.

134. Mezmur

Hac ilahisi

1 Ey sizler, RAB'bin bütün kulları,
RAB'bin Tapınağı'nda gece
hizmet edenler,
O'na övgüler sunun!
2 Ellerinizi kutsal yere doğru kaldırıp
RAB'be övgüler sunun!

3 Yeri göğü yaratan
RAB kutsasın sizi Siyon'dan.

135. Mezmur

(Mez.115:4-11)

1-2 RAB'be övgüler sunun!
RAB'bin adına övgüler sunun,
Ey RAB'bin kulları!
Ey sizler, RAB'bin Tapınağı'nda,
Tanrımız'ın Tapınağı'nın
avlularında hizmet edenler,
Övgüler sunun!
3 RAB'be övgüler sunun,
Çünkü RAB iyidir.
Adını ilahilerle övün,
Çünkü hoştur bu.
4 RAB kendine Yakup soyunu,
Öz halkı olarak İsrail'i seçti.

5 Biliyorum, RAB büyüktür,
Rabbimiz bütün ilahlardan
üstündür.
6 RAB ne isterse yapar,
Göklerde, yeryüzünde,
Denizlerde, bütün derinliklerde.
7 Yeryüzünün dört bucağından
bulutlar yükseltir,
Yağmur için şimşek çaktırır,
Ambarlarından rüzgar estirir.

8 İnsanlardan hayvanlara dek
Mısır'da ilk doğanları öldürdü.
9 Ey Mısır, senin orta yerinde,
Firavunla bütün görevlilerine
Belirtiler, şaşılası işler gösterdi.
10 Birçok ulusu bozguna uğrattı,
Güçlü kralları öldürdü:
11 Amorlu kral Sihon'u,
Başan Kralı Og'u,
Bütün Kenan krallarını.
12 Topraklarını mülk,
Evet, mülk olarak halkı İsrail'e
verdi.

13 Ya RAB, adın sonsuza dek sürecek,
Bütün kuşaklar seni anacak.
14 RAB halkını haklı çıkarır,
Kullarına acır.

15 Ulusların putları altın ve gümüşten
yapılmış,
İnsan elinin eseridir.
16 Ağızları var, konuşmazlar,
Gözleri var, görmezler,
17 Kulakları var, duymazlar,
Soluk alıp vermezler.
18 Onları yapan, onlara güvenen
herkes
Onlar gibi olacak!

19 Ey İsrail halkı, RAB'be övgüler
sun!
Ey Harun soyu, RAB'be övgüler
sun!

135:7 Yer.10:13; 51:16 135:15-17 Mez.115:4-7; Va.9:20

[20]Ey Levi soyu, RAB'be övgüler
sun!
RAB'be övgüler sunun, ey
RAB'den korkanlar!
[21]Yeruşalim'de oturan RAB'be
Siyon'dan övgüler sunulsun!

RAB'be övgüler sunun!

136. Mezmur

[1]Şükredin RAB'be, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur;
[2]Şükredin tanrılar Tanrısı'na,
Sevgisi sonsuzdur;
[3]Şükredin rabler Rabbi'ne,
Sevgisi sonsuzdur;

[4]Büyük harikalar yapan tek varlığa,
Sevgisi sonsuzdur;
[5]Gökleri bilgece yaratana,
Sevgisi sonsuzdur;
[6]Yeri sular üzerine yayana,
Sevgisi sonsuzdur;
[7]Büyük ışıklar yaratana,
Sevgisi sonsuzdur;
[8]Gündüze egemen olsun diye
güneşi,
Sevgisi sonsuzdur;
[9]Geceye egemen olsun diye ayı ve
yıldızları yaratana,
Sevgisi sonsuzdur;

[10]Mısır'da ilk doğanları öldürene,
Sevgisi sonsuzdur;
[11-12]Güçlü eli, kudretli koluyla
Sevgisi sonsuzdur;
İsrail'i Mısır'dan çıkarana,
Sevgisi sonsuzdur;
[13]Kızıldeniz'i* ikiye bölene,
Sevgisi sonsuzdur;
[14]İsrail'i ortasından geçirene,
Sevgisi sonsuzdur;
[15]Firavunla ordusunu Kızıldeniz'e
dökene,
Sevgisi sonsuzdur;
[16]Kendi halkını çölde yürütene,
Sevgisi sonsuzdur;
[17]Büyük kralları vurana,
Sevgisi sonsuzdur;
[18]Güçlü kralları öldürene,
Sevgisi sonsuzdur;
[19]Amorlu kral Sihon'u,
Sevgisi sonsuzdur;
[20]Başan Kralı Og'u öldürene,
Sevgisi sonsuzdur;
[21-22]Topraklarını mülk olarak,
Sevgisi sonsuzdur;
Kulu İsrail'e mülk verene,
Sevgisi sonsuzdur;

[23]Düşkün günlerimizde bizi
anımsayana,
Sevgisi sonsuzdur;
[24]Düşmanlarımızdan bizi kurtarana,
Sevgisi sonsuzdur;
[25]Bütün canlılara yiyecek verene,
Sevgisi sonsuzdur;

[26]Şükredin Göklerin Tanrısı'na,
Sevgisi sonsuzdur.

137. Mezmur

[1]Babil ırmakları kıyısında oturup
Siyon'u andıkça ağladık;

136:1 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 118:1; Yer.33:11
136:5 Yar.1:1 ***136:6 Yar.1:2*** ***136:7-9 Yar.1:16***
136:10 Çık.12:29 ***136:11-12 Çık.12:51*** ***136:13-15 Çık.14:21-29***
136:19 Say.21:21-30 ***136:20 Say.21:31-35***

[2] Çevredeki kavaklara
Lirlerimizi astık.
[3] Çünkü orada bizi tutsak edenler
bizden ezgiler,
Bize zulmedenler bizden şenlik
istiyor,
"Siyon ezgilerinden birini okuyun
bize!" diyorlardı.

[4] Nasıl okuyabiliriz RAB'bin
ezgisini
El toprağında?
[5] Ey Yeruşalim, seni unutursam,
Sağ elim kurusun.
[6] Seni anmaz,
Yeruşalim'i en büyük sevincimden
üstün tutmazsam,
Dilim damağıma yapışsın!

[7] Yeruşalim'in düştüğü gün,
"Yıkın onu, yıkın temellerine
kadar!"
Diyen Edomlular'ın tavrını
anımsa, ya RAB.

[8] Ey sen, yıkılası Babil kızı,
Bize yaptıklarını
Sana ödetecek olana ne mutlu!
[9] Ne mutlu senin yavrularını tutup
Kayalarda parçalayacak insana!

138. Mezmur

Davut'un mezmuru

[1] Bütün yüreğimle sana şükrederim,
ya RAB,
İlahlar önünde seni ilahilerle
överim.
[2] Kutsal tapınağına doğru eğilir,
Adına şükrederim,
Sevgin, sadakatin için.
Çünkü adını ve sözünü her şeyden
üstün tuttun.
[3] Seslendiğim gün bana yanıt verdin,
İçime güç koydun, beni
yüreklendirdin.

[4] Şükretsin sana, ya RAB, yeryüzü
krallarının tümü,
Çünkü ağzından çıkan sözleri
işittiler.
[5] Yaptığın işleri ezgilerle övsünler,
ya RAB,
Çünkü çok yücesin.

[6] RAB yüksekse de,
Alçakgönüllüleri gözetir,
Küstahları uzaktan tanır.

[7] Sıkıntıya düşersem, canımı korur,
Düşmanlarımın öfkesine karşı el
kaldırırsın,
Sağ elin beni kurtarır.
[8] Ya RAB, her şeyi yaparsın benim
için.
Sevgin sonsuzdur, ya RAB,
Elinin eserini bırakma!

139. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

[1] Ya RAB, sınayıp tanıdın beni.
[2] Oturup kalkışımı bilirsin,
Niyetimi uzaktan anlarsın.
[3] Gittiğim yolu, yattığım yeri
inceden inceye elersin,
Bütün yaptıklarımdan haberin var.
[4] Daha sözü ağzıma almadan,
Söyleyeceğim her şeyi bilirsin,
ya RAB.
[5] Beni çepeçevre kuşattın,
Elini üzerime koydun.

137:8 Va.18:6

[6] Kaldıramam böylesi bir bilgiyi,
Başa çıkamam, erişemem.

[7] Nereye gidebilirim senin
Ruhun'dan,
Nereye kaçabilirim huzurundan?
[8] Göklere çıksam, oradasın,
Ölüler diyarına yatak sersem, yine
oradasın.
[9] Seherin kanatlarını alıp uçsam,
Denizin ötesine konsam,
[10] Orada bile elin yol gösterir bana,
Sağ elin tutar beni.
[11] Desem ki, "Karanlık beni kaplasın,
Çevremdeki aydınlık geceye
dönsün."
[12] Karanlık bile karanlık sayılmaz
senin için,
Gece, gündüz gibi ışıldar,
Karanlıkla aydınlık birdir senin
için.

[13] İç varlığımı sen yarattın,
Annemin rahminde beni sen ördün.
[14] Sana övgüler sunarım,
Çünkü müthiş ve harika
yaratılmışım.
Ne harika işlerin var!
Bunu çok iyi bilirim.
[15] Gizli yerde yaratıldığımda,
Yerin derinliklerinde örüldüğümde,
Bedenim senden gizli değildi.
[16] Henüz döl yatağındayken gözlerin
gördü beni;
Bana ayrılan günlerin hiçbiri
gelmeden,
Hepsi senin kitabına yazılmıştı.
[17] Hakkımdaki düşüncelerin ne
değerli, ey Tanrı,
Sayıları ne çok!
[18] Kum tanelerinden fazladır
saymaya kalksam.
Uyanıyorum, hâlâ seninleyim.

[19] Ey Tanrı, keşke kötüleri öldürsen!
Ey eli kanlı insanlar, uzaklaşın
benden!
[20] Çünkü senin için kötü
konuşuyorlar,
Adını kötüye kullanıyor
düşmanların.
[21] Ya RAB, nasıl tiksinmem senden
tiksinenlerden?
Nasıl iğrenmem sana
başkaldıranlardan?
[22] Onlardan tümüyle nefret ediyor,
Onları düşman sayıyorum.
[23] Ey Tanrı, yokla beni, tanı yüreğimi,
Sına beni, öğren kaygılarımı.
[24] Bak, seni gücendiren bir yönüm
var mı,
Öncülük et bana sonsuz yaşam
yolunda!

140. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

[1] Ya RAB, kurtar beni kötü insandan,
Koru beni zorbadan.
[2] Onlar yüreklerinde kötülük tasarlar,
Savaşı sürekli körükler,
[3] Yılan gibi dillerini bilerler,
Engerek zehiri var dudaklarının
altında. *Sela**

[4] Ya RAB, sakın beni kötünün
elinden,
Koru beni zorbadan;
Bana çelme takmayı tasarlıyorlar.
[5] Küstahlar benim için tuzak kurdu,
Haydutlar ağ gerdi;

140:3 Rom.3:13

Yol kenarına kapan koydular
benim için. *Sela*

[6] Sana diyorum, ya RAB: "Tanrım
sensin."
Yalvarışıma kulak ver, ya RAB.
[7] Ey Egemen RAB, güçlü kurtarıcım,
Savaş gününde başımı korudun.
[8] Kötülerin dileklerini yerine
getirme, ya RAB,
Tasarılarını ileri götürme!
Yoksa gurura kapılırlar. *Sela*

[9] Beni kuşatanların başını,
Dudaklarından dökülen fesat
kaplasın.
[10] Kızgın korlar yağsın üzerlerine!
Ateşe, dipsiz çukurlara atılsınlar,
Bir daha kalkamasınlar.
[11] İftiracılara ülkede hayat kalmasın,
Felaket zorbaları amansızca
avlasın.
[12] Biliyorum, RAB mazlumun
davasını savunur,
Yoksulları haklı çıkarır.
[13] Kuşkusuz doğrular senin adına
şükredecek,
Dürüstler senin huzurunda
oturacak.

141. Mezmur

Davut'un mezmuru

[1] Seni çağırıyorum, ya RAB,
yardımıma koş!
Sana yakarınca sesime kulak ver!
[2] Duam önünde yükselen buhur gibi,
El açışım akşam sunusu gibi kabul
görsün!

[3] Ya RAB, ağzıma bekçi koy,
Dudaklarımın kapısını koru!
[4] Yüreğim kötülüğe eğilim
göstermesin,
Suç işleyenlerin fesadına
bulaşmayayım;
Onların nefis yemeklerini
tatmayayım.

[5] Doğru insan bana vursa, iyilik
sayılır,
Azarlasa, başa sürülen yağ gibidir,
Başım reddetmez onu.
Çünkü duam hep kötülere karşıdır.
[6] Önderleri kayalardan aşağı atılınca,
Dinleyecekler tatlı sözlerimi.

[7] Sabanla sürülüp yarılmış toprak
gibi,
Saçılmış kemiklerimiz ölüler
diyarının ağzına.
[8] Ancak gözlerim sende, ey Egemen
RAB,
Sana sığınıyorum, beni
savunmasız bırakma!
[9] Koru beni kurdukları tuzaktan,
Suç işleyenlerin kapanlarından.
[10] Ben güvenlik içinde geçip
giderken,
Kendi ağlarına düşsün kötüler.

142. Mezmur

Davut'un Maskili -
Mağaradayken ettiği dua

[1] Yüksek sesle yakarıyorum
RAB'be,
Yüksek sesle RAB'be
yalvarıyorum.

[2] Önüne döküyorum yakınmalarımı,
Önünde anlatıyorum sıkıntılarımı.

141:2 Va.5:8   142 başlık 1Sa.22:1; 24:3

[3] Bunalıma düştüğümde,
Gideceğim yolu sen bilirsin.
Tuzak kurdular yürüdüğüm yola.
[4] Sağıma bak da gör,
Kimse saymıyor beni,
Sığınacak yerim kalmadı,
Kimse aramıyor beni.

[5] Sana haykırıyorum, ya RAB:
"Sığınağım,
Yaşadığımız bu dünyada nasibim
sensin" diyorum.
[6] Haykırışıma kulak ver,
Çünkü çok çaresizim;
Kurtar beni ardıma düşenlerden,
Çünkü benden güçlüler.
[7] Çıkar beni zindandan,
Adına şükredeyim.
O zaman doğrular çevremi
saracak,
Bana iyilik ettiğin için.

143. Mezmur

Davut'un mezmuru

[1] Duamı işit, ya RAB,
Yalvarışlarıma kulak ver!
Sadakatinle, doğruluğunla yanıtla
beni!
[2] Kulunla yargıya girme,
Çünkü hiçbir canlı senin karşında
aklanmaz.

[3] Düşman beni kovalıyor,
Ezip yere seriyor.
Çoktan ölmüş olanlar gibi,
Beni karanlıklarda oturtuyor.
[4] Bu yüzden bunalıma düştüm,
Yüreğim perişan.

[5] Geçmiş günleri anıyor,
Bütün yaptıklarını derin derin
düşünüyor,
Ellerinin işine bakıp dalıyorum.
[6] Ellerimi sana açıyorum,
Canım kurak toprak gibi sana
susamış. *Sela**

[7] Çabuk yanıtla beni, ya RAB,
Tükeniyorum.
Çevirme benden yüzünü,
Yoksa ölüm çukuruna inen ölülere
dönerim.
[8] Sabahları duyur bana sevgini,
Çünkü sana güveniyorum;
Bana gideceğim yolu bildir,
Çünkü duam sanadır.

[9] Düşmanlarımdan kurtar beni, ya
RAB;
Sana sığınıyorum.
[10] Bana istemini yapmayı öğret,
Çünkü Tanrım'sın benim.
Senin iyi Ruhun
Düz yolda bana öncülük etsin!

[11] Ya RAB, adın uğruna yaşam ver
bana,
Doğruluğunla kurtar beni
sıkıntıdan.
[12] Sevginden ötürü,
Öldür düşmanlarımı,
Yok et bütün hasımlarımı,
Çünkü senin kulunum ben.

144. Mezmur

Davut'un mezmuru

[1] Ellerime vuruşmayı,
Parmaklarıma savaşmayı öğreten
Kayam RAB'be övgüler olsun!
[2] O'dur benim vefalı dostum, kalem,

143:2 Rom.3:20; Gal.2:16

Kurtarıcım, kulem,
Kalkanım, O'na sığınırım;
O'dur halkları bana boyun eğdiren!

[3] Ya RAB, insan ne ki, onu
gözetesin,
İnsan soyu ne ki, onu düşünesin?
[4] İnsan bir soluğu andırır,
Günleri geçici bir gölge gibidir.

[5] Ya RAB, gökleri yar, aşağıya in,
Dokun dağlara, tütsünler.
[6] Şimşek çaktır, dağıt düşmanı,
Savur oklarını, şaşkına çevir onları.
[7] Yukarıdan elini uzat, kurtar beni;
Çıkar derin sulardan,
Al eloğlunun elinden.
[8] Onların ağzı yalan saçar,
Sağ ellerini kaldırır, yalan yere ant
içerler.

[9] Ey Tanrı, sana yeni bir ezgi
söyleyeyim,
Seni on telli çenkle, ilahilerle
öveyim.
[10] Sensin kralları zafere ulaştıran,
Kulun Davut'u kötülük kılıcından
kurtaran.
[11] Kurtar beni, özgür kıl
Eloğlunun elinden.
Onların ağzı yalan saçar,
Sağ ellerini kaldırır, yalan yere ant
içerler.

[12] O zaman gençliğinde
Sağlıklı yetişen fidan gibi olacak
oğullarımız,
Sarayın oymalı sütunları gibi
olacak kızlarımız.
[13] Her türlü ürünle dolup taşacak
ambarlarımız;
Binlerce, on binlerce yavrulayacak
Çayırlarda davarlarımız.
[14] Semiz olacak sığırlarımız;
Surlarımıza gedik açılmayacak,
İnsanlarımız sürgün edilmeyecek,
Meydanlarımızda feryat
duyulmayacak!

[15] Ne mutlu bunlara sahip olan halka!
Ne mutlu Tanrısı RAB olan halka!

145. Mezmur

Davut'un övgü ilahisi

[1] Ey Tanrım, ey Kral, seni
yücelteceğim,
Adını sonsuza dek öveceğim.
[2] Seni her gün övecek,
Adını sonsuza dek yücelteceğim.
[3] RAB büyüktür, yalnız O övgüye
yaraşıktır,
Akıl ermez büyüklüğüne.

[4] Yaptıkların kuşaktan kuşağa
şükranla anılacak,
Güçlü işlerin duyurulacak.
[5] Düşüneceğim harika işlerini,
İnsanlar büyüklüğünü, yüce
görkemini konuşacak.
[6] Yaptığın müthiş işlerin gücünden
söz edecekler,
Ben de senin büyüklüğünü
duyuracağım.
[7] Eşsiz iyiliğinin anılarını kutlayacak,
Sevinç ezgileriyle övecekler
doğruluğunu.
[8] RAB lütufkâr ve sevecendir,
Tez öfkelenmez, sevgisi engindir.

144:3 Eyü.7:17-18; Mez.8:4
145:8 Çık.34:6; Say.14:18; Neh.9:17; Mez.86:15; 103:8; Yoe.2:13; Yun.4:2

9 RAB herkese iyi davranır,
Sevecenliği bütün yapıtlarını kapsar.

10 Bütün yapıtların sana şükreder, ya RAB,
Sadık kulların sana övgüler sunar.
11 Krallığının yüceliğini anlatır,
Kudretini konuşur;
12 Herkes senin gücünü,
Krallığının yüce görkemini bilsin diye.
13 Senin krallığın ebedi krallıktır,
Egemenliğin kuşaklar boyunca sürer.

RAB verdiği bütün sözleri tutar,
Her davranışı sadıktır.
14 RAB her düşene destek olur,
İki büklüm olanları doğrultur.
15 Herkesin umudu sende,
Onlara yiyeceklerini zamanında veren sensin.
16 Elini açar,
Bütün canlıları doyurursun dilediklerince.
17 RAB bütün davranışlarında adil,
Yaptığı bütün işlerde sevecendir.
18 RAB kendisine yakaran,
İçtenlikle yakaran herkese yakındır.
19 Dileğini yerine getirir kendisinden korkanların,
Feryatlarını işitir, onları kurtarır.
20 RAB korur kendisini seven herkesi,
Yok eder kötülerin hepsini.

21 RAB'be övgüler sunsun ağzım!
Bütün canlılar O'nun kutsal adına,
Sonsuza dek övgüler dizsin.

146. Mezmur

1 RAB'be övgüler sunun!
Ey gönlüm, RAB'be övgüler sun.
2 Yaşadıkça RAB'be övgüler sunacak,
Var oldukça Tanrım'a ilahiler söyleyeceğim.

3 Önderlere,
Sizi kurtaramayacak insanlara güvenmeyin.
4 O son soluğunu verince toprağa döner,
O gün tasarıları da biter.

5 Ne mutlu yardımcısı Yakup'un Tanrısı olan insana,
Umudu Tanrısı RAB'de olana!
6 Yeri göğü,
Denizi ve içindeki her şeyi yaratan,
Sonsuza dek sadık kalan,
7 Ezilenlerin hakkını alan,
Açlara yiyecek sağlayan O'dur.

RAB tutsakları özgür kılar,
8 Körlerin gözünü açar,
İki büklüm olanları doğrultur,
Doğruları sever.
9 RAB garipleri korur,
Öksüze, dul kadına yardım eder,
Kötülerin yolunuysa saptırır.

10 RAB Tanrın sonsuza dek, ey Siyon,
Kuşaklar boyunca egemenlik sürecek.

RAB'be övgüler sunun!

147. Mezmur

1 RAB'be övgüler sunun!
Ne güzel, ne hoş Tanrımız'ı ilahilerle övmek!
O'na övgü yaraşır.
2 RAB yeniden kuruyor Yeruşalim'i,
Bir araya topluyor İsrail'in

sürgünlerini.
[3] O kırık kalplileri iyileştirir,
Yaralarını sarar.
[4] Yıldızların sayısını belirler,
Her birini adıyla çağırır.
[5] Rabbimiz büyük ve çok güçlüdür,
Sınırsızdır anlayışı.
[6] RAB mazlumlara yardım eder,
Kötüleri yere çalar.

[7] RAB'be şükran ezgileri okuyun,
Tanrımız'ı lirle, ilahilerle övün.
[8] O'dur gökleri bulutlarla kaplayan,
Yeryüzüne yağmur sağlayan,
Dağlarda ot bitiren.
[9] O yiyecek sağlar hayvanlara,
Bağrışan kuzgun yavrularına.
[10] Ne atın gücünden zevk alır,
Ne de insanın yiğitliğinden[a]
hoşlanır.
[11] RAB kendisinden korkanlardan,
Sevgisine umut bağlayanlardan
hoşlanır.

[12] RAB'bi yücelt, ey Yeruşalim!
Tanrın'a övgüler sun, ey Siyon!
[13] Çünkü senin kapılarının kol
demirlerine güç katar,
İçindeki halkı kutsar.
[14] Sınırlarını esenlik içinde tutar,
Seni en iyi buğdayla doyurur.
[15] Yeryüzüne buyruğunu gönderir,
Sözü çarçabuk yayılır.
[16] Yapağı gibi kar yağdırır,
Kırağıyı kül gibi saçar.
[17] Aşağıya iri iri dolu savurur,
Kim dayanabilir soğuğuna?
[18] Buyruk verir, eritir buzları,
Rüzgarını estirir, sular akmaya
başlar.
[19] Sözünü Yakup soyuna,
Kurallarını, ilkelerini İsrail'e
bildirir.
[20] Başka hiçbir ulus için yapmadı
bunu,
Onlar O'nun ilkelerini bilmezler.

RAB'be övgüler sunun!

148. Mezmur

[1] RAB'be övgüler sunun!
Göklerden RAB'be övgüler sunun,
Yücelerde O'na övgüler sunun!
[2] Ey bütün melekleri, O'na övgüler
sunun,
Övgüler sunun O'na, ey bütün
göksel orduları!
[3] Ey güneş, ay, O'na övgüler sunun,
Övgüler sunun O'na, ey ışıldayan
bütün yıldızlar!
[4] Ey göklerin gökleri
Ve göklerin üstündeki sular,
O'na övgüler sunun!
[5] RAB'bin adına övgüler sunsunlar,
Çünkü O buyruk verince, var
oldular;
[6] Bozulmayacak bir kural koyarak,
Onları sonsuza dek yerlerine
oturttu.

[7] Yeryüzünden RAB'be övgüler
sunun,
Ey deniz canavarları, bütün
enginler,
[8] Şimşek, dolu, kar, bulutlar,
O'nun buyruğuna uyan fırtınalar,
[9] Dağlar, bütün tepeler,
Meyve ağaçları, sedir ağaçları,
[10] Yabanıl ve evcil hayvanlar,
Sürüngenler*, uçan kuşlar,

---

[a] *147:10 "Yiğitliğinden": İbranice "Bacaklarından".* *147:4 Yşa.40:26*

[11] Yeryüzünün kralları, bütün halklar,
Önderler, yeryüzünün bütün
yöneticileri,
[12] Delikanlılar, genç kızlar,
Yaşlılar, çocuklar!
[13] RAB'bin adına övgüler sunsunlar,
Çünkü yalnız O'nun adı yücedir.
O'nun yüceliği yerin göğün
üstündedir.
[14] RAB kendi halkını güçlü kıldı,
Bütün sadık kullarına,
Kendisine yakın olan halka,
İsrailliler'e ün kazandırdı.

RAB'be övgüler sunun!

149. Mezmur

[1] RAB'be övgüler sunun!
RAB'be yeni bir ezgi söyleyin,
Sadık kullarının toplantısında
O'nu ezgilerle övün!
[2] İsrail Yaratıcısı'nda sevinç bulsun,
Siyon halkı Kralları'yla coşsun!
[3] Dans ederek övgüler sunsunlar
O'nun adına,
Tef ve lir çalarak O'nu ilahilerle
övsünler!

[4] Çünkü RAB halkından hoşlanır,
Alçakgönüllüleri zafer tacıyla
süsler.
[5] Bu onurla mutlu olsun sadık
kulları,
Sevinç ezgileri okusunlar
yataklarında!
[6] Ağızlarında Tanrı'ya yüce övgüler,
Ellerinde iki ağızlı kılıçla
[7] Uluslardan öç alsınlar,
Halkları cezalandırsınlar,
[8] Krallarını zincire,
Soylularını prangaya vursunlar!
[9] Yazılan kararı onlara uygulasınlar!
Bütün sadık kulları için onurdur bu.

RAB'be övgüler sunun!

150. Mezmur

[1] RAB'be övgüler sunun!

Kutsal yerde Tanrı'ya övgüler
sunun!
Gücünü gösteren göklerde övgüler
sunun O'na!
[2] Övgüler sunun O'na güçlü işleri
için!
Övgüler sunun O'na eşsiz
büyüklüğüne yaraşır biçimde!

[3] Boru çalarak O'na övgüler sunun!
Çenkle ve lirle O'na övgüler
sunun!
[4] Tef ve dansla O'na övgüler sunun!
Saz ve neyle O'na övgüler sunun!
[5] Zillerle O'na övgüler sunun!
Çınlayan zillerle O'na övgüler
sunun!
[6] Bütün canlı varlıklar RAB'be
övgüler sunsun!

RAB'be övgüler sunun!

SÜLEYMAN'IN ÖZDEYİŞLERİ

GİRİŞ

Özdeyişler Kitabı deyimler ve özdeyişler biçiminde anlatılan ahlaksal ve dinsel öğretişlerin toplamıdır. Büyük bölümü günlük yaşamla ilgili konuları içerir. Kitap, "RAB korkusudur bilginin temeli" hatırlatmasıyla başlar (1:7). Sadece dinsel ahlak kurallarına dokunmakla kalmıyor, sağduyu ve örnek davranışlar üzerinde özellikle duruyor. Kitapta yer alan kısa deyimler, aklı başında kişilerin hangi durumda nasıl davranacaklarına ilişkin sezgi ve öğütleri açıklar. Bunların kimileri aile, kimileri de iş ilişkileriyle ilgilidir; yine kimileri toplumsal ilişkiler içinde önemli yer tutan görgü kurallarıyla, kimileri de kişisel özdenetimle ilgilidir. Kitapta çokça söz edilen konular arasında alçakgönüllülük, sabır, yoksulların hakkını gözetme ve dostlara sadakat anılabilir.

Ana Hatlar:

1:1-6	*Sunuş*
1:7-9:18	*Bilgeliğin üstünlüğü*
10:1-22:16	*Süleyman'ın özdeyişleri*
22:17-24:22	*Bilgeden otuz öğüt*
24:23-34	*Bilgelerin öbür özdeyişleri*
25:1-29:27	*Süleyman'ın özdeyişlerinin ikinci bölümü*
30:1-33	*Agur'un özdeyişleri*
31:1-9	*Kral Lemuel'in özdeyişleri*
31:10-31	*Erdemli kadının özellikleri*

Sunuş

1 Davut oğlu İsrail Kralı
Süleyman'ın özdeyişleri:
2 Bu özdeyişler, bilgeliğe ve
terbiyeye ulaşmak,
Akıllıca sözleri anlamak,
3 Başarıya götüren terbiyeyi edinip
Doğru, haklı ve adil olanı yapmak,
4 Saf kişiyi ihtiyatlı,
Genç adamı bilgili ve sağgörülü
kılmak içindir.
5-6 Özdeyişlerle benzetmeleri,
Bilgelerin sözleriyle bilmecelerini
anlamak için
Bilge kişi dinlesin ve kavrayışını
artırsın,
Akıllı kişi yaşam hüneri kazansın.

Ayartmalardan Kaç

7 RAB korkusudur bilginin temeli.
Ahmaklarsa bilgeliği ve terbiyeyi
küçümser.
8 Oğlum, babanın uyarılarına kulak

1:1 1Kr.4:32 1:7 Eyü.28:28; Mez.111:10; Özd.9:10

ver,
Annenin öğrettiklerinden ayrılma.
[9] Çünkü bunlar başın için sevimli
bir çelenk,
Boynun için gerdanlık olacaktır.
[10] Oğlum, seni ayartmaya çalışan
günahkârlara teslim olma.
[11] Şöyle diyebilirler:
"Bizimle gel,
Adam öldürmek için pusuya
yatalım,
Zevk uğruna masum kişileri tuzağa
düşürelim.
[12] Onları ölüler diyarı gibi diri diri,
Ölüm çukuruna inenler gibi
Bütünüyle yutalım.
[13] Bir sürü değerli mal ele geçirir,
Evlerimizi ganimetle doldururuz.
[14] Gel, sen de bize katıl,
Tek bir kesemiz olacak."
[15] Oğlum, böyleleriyle gitme,
Onların tuttuğu yoldan uzak dur.
[16] Çünkü ayakları kötülüğe koşar,
Çekinmeden kan dökerler.
[17] Kuşların gözü önünde ağ sermek
boşunadır.
[18] Başkasına pusu kuran kendi
kurduğu pusuya düşer.
Yalnız kendi canıdır tuzağa
düşürdüğü.
[19] Haksız kazanca düşkün olanların
sonu böyledir.
Bu düşkünlük onları canlarından
eder.

Bilgeliğin Sesini Dinle

[20] Bilgelik dışarıda yüksek sesle
haykırıyor,
Meydanlarda sesleniyor.
[21] Kalabalık sokak başlarında
bağırıyor,
Kentin giriş kapılarında sözlerini
duyuruyor:
[22] "Ey budalalar, budalalığı ne
zamana dek seveceksiniz?
Alaycılar ne zamana dek alay
etmekten zevk alacak?
Akılsızlar ne zamana dek bilgiden
nefret edecek?
[23] Uyardığımda yola gelin, o zaman
size yüreğimi açar,
Sözlerimi anlamanıza yardım
ederim.
[24] Ama sizi çağırdığım zaman beni
reddettiniz.
Elimi uzattım, umursayan olmadı.
[25] Duymazlıktan geldiniz bütün
öğütlerimi,
Uyarılarımı duymak istemediniz.
[26-27] Bu yüzden ben de felaketinize
sevineceğim.
Belaya uğradığınızda,
Bela üzerinize bir fırtına gibi
geldiğinde,
Bir kasırga gibi geldiğinde
felaketiniz,
Sıkıntıya, kaygıya düştüğünüzde,
Sizinle alay edeceğim.
[28] O zaman beni çağıracaksınız,
Ama yanıtlamayacağım.
Var gücünüzle arayacaksınız beni,
Ama bulamayacaksınız.
[29] Çünkü bilgiden nefret ettiniz.
RAB'den korkmayı reddettiniz.
[30] Öğütlerimi istemediniz,
Uyarılarımın tümünü
küçümsediniz.
[31] Bu nedenle tuttuğunuz yolun
meyvesini yiyeceksiniz,
Kendi düzenbazlığınıza

1:16 Yşa.59:7; Rom.3:15 *1:20-21 Özd.8:1-3*

doyacaksınız.
[32] Bön adamlar döneklikleriin
kurbanı olacak.
Akılsızlar kaygısızlıklarının içinde
yok olup gidecek.
[33] Ama beni dinleyen güvenlik içinde
yaşayacak,
Kötülükten korkmayacak, huzur
bulacak."

Bilgeliğin Yararları

2 [1-2] Oğlum, bilgeliğe kulak verip
Yürekten akla yönelerek
Sözlerimi kabul eder,
Buyruklarımı aklında tutarsan,
[3] Evet, aklı çağırır,
Ona gönülden seslenirsen,
[4] Gümüş ararcasına onu ararsan,
Onu ararsan define arar gibi,
[5] RAB korkusunu anlar
Ve Tanrı'yı yakından tanırsın.
[6] Çünkü bilgeliğin kaynağı RAB'dir.
O'nun ağzından bilgi ve anlayış
çıkar.
[7] Doğru kişileri başarıya ulaştırır,
Kalkanıdır dürüst yaşayanların.
[8] Adil olanların adımlarını korur,
Sadık kullarının yolunu gözetir.
[9] O zaman anlarsın her iyi yolu,
Neyin doğru, haklı ve adil
olduğunu.
[10] Çünkü yüreğin bilgelikle dolacak,
Zevk alacaksın bilgiden.
[11] Sağgörü sana bekçilik edecek
Ve akıl seni koruyacak.
[12] Bunlar seni kötü yoldan,
Ahlaksızın sözlerinden kurtaracak.
[13] Onlar ki karanlık yollarda
yürümek için
Doğru yoldan ayrılırlar.
[14] Kötülük yapmaktan hoşlanır,
Zevk alırlar kötülüğün aşırısından.
[15] Yolları dolambaçlı,
Yaşayışları çarpıktır.
[16-17] Bilgelik, gençken evlendiği eşini
terk eden,
Tanrı'nın önünde içtiği andı
unutan ahlaksız kadından,
Sözleriyle yaltaklanan
Vefasız kadından seni kurtaracak.
[18] O kadının evi insanı ölüme,
Yolları ölülere götürür.
[19] Ona gidenlerden hiçbiri geri
dönmez,
Yaşam yollarına erişmez.
[20] Bu nedenle sen iyilerin yolunda
yürü,
Doğruların izinden git.
[21] Çünkü ülkede yaşayacak olan
doğrulardır,
Dürüst kişilerdir orada kalacak
olan.
[22] Kötüler ülkeden sürülecek,
Hainler sökülüp atılacak.

Bilgenin Yolu

3 Oğlum, unutma öğrettiklerimi,
Aklında tut buyruklarımı.
[2] Çünkü bunlar ömrünü uzatacak,
Yaşam yıllarını, esenliğini
artıracaktır.
[3] Sevgiyi, sadakati hiç yanından
ayırma,
Bağla onları boynuna,
Yaz yüreğinin levhasına.
[4] Böylece Tanrı'nın ve insanların
gözünde
Beğeni ve saygınlık kazanacaksın.
[5] RAB'be güven bütün yüreğinle,
Kendi aklına bel bağlama.

3:4 1Sa.2:26; Özd.3:4; Luk.2:52

6 Yaptığın her işte RAB'bi an,
O senin yolunu düze çıkarır.
7 Kendini bilge biri olarak görme,
RAB'den kork, kötülükten uzak
dur.
8 Böylece bedenin sağlık
Ve ferahlık bulur.
9 Servetinle ve ürününün
turfandasıyla
RAB'bi onurlandır.
10 O zaman ambarların tıka basa[a]
dolar,
Teknelerin yeni şarapla dolup taşar.
11 Oğlum, RAB'bin terbiye edişini
hafife alma,
O'nun azarlamasından usanma.
12 Çünkü RAB, oğlundan hoşnut bir
baba gibi,
Sevdiğini azarlar.

13 Bilgeliğe erişene,
Aklı bulana ne mutlu!
14 Gümüş kazanmaktansa onu
kazanmak daha iyidir.
Onun yararı altından daha çoktur.
15 Daha değerlidir mücevherden,
Dileyeceğin hiçbir şey onunla
kıyaslanamaz.
16 Sağ elinde uzun ömür,
Sol elinde zenginlik ve onur
vardır.
17 Yolları sevinç yollarıdır,
Evet, bütün yolları esenliğe çıkarır.
18 Bilgelik yaşam ağacıdır ona
sarılanlara,
Ne mutlu ona sımsıkı tutunanlara!

19 RAB dünyanın temelini bilgelikle
attı,
Gökleri akıllıca yerleştirdi.
20 Bilgisiyle enginler yarıldı,
Bulutlar suyunu verdi.
21 Oğlum, sağlam öğüde, sağgörüye
tutun.
Sakın gözünü ayırma onlardan.
22 Onlar sana yaşam verecek
Ve boynuna güzel bir süs olacak.
23 O zaman güvenlik içinde yol
alırsın,
Sendelemeden.
24 Korkusuzca yatar,
Tatlı tatlı uyursun.
25 Beklenmedik felaketten,
Ya da kötülerin uğradığı yıkımdan
korkma.
26 Çünkü senin güvencen RAB'dir,
Tuzağa düşmekten seni O
koruyacaktır.

27 Elinden geldikçe,
İyiliğe hakkı olanlardan iyiliği
esirgeme.
28 Elinde varken komşuna,
"Bugün git, yarın gel, o zaman
veririm" deme.
29 Sana güvenerek yanında yaşayan
komşuna
Kötülük tasarlama.
30 Sana kötülük etmemiş biriyle
Yok yere çekişme.
31 Zorba kişiye imrenme,
Onun yollarından hiçbirini seçme.
32 Çünkü RAB sapkınlardan tiksinir,
Ama doğruların candan dostudur.
33 RAB kötülerin evini lanetler,
Doğruların oturduğu yeriyse
kutsar.
34 RAB alaycılarla alay eder,

---

[a] 3:10 "Tıka basa" ya da "Tahılla". *3:7 Rom.12:16*
3:11-12 İbr.12:5-6 *3:11 Eyü.5:17* *3:12 Va.3:19*

Ama alçakgönüllülere lütfeder.
[35] Bilge kişiler onuru miras alacak,
Akılsızlara yalnız utanç kalacak.

Bilgeliğin Üstünlüğü

4 Çocuklarım, babanızın uyarılarına kulak verin.
Dikkat edin ki anlayışlı olasınız.
[2] Çünkü size iyi ders veriyorum,
Ayrılmayın öğrettiğimden.
[3] Ben bir çocukken babamın evinde,
Annemin körpecik tek yavrusuyken,
[4] Babam bana şunu öğretti:
"Söylediklerime yürekten sarıl,
Buyruklarımı yerine getir ki yaşayasın.
[5] Bilgeliği ve aklı sahiplen,
Söylediklerimi unutma, onlardan sapma.
[6] Bilgelikten ayrılma, o seni korur.
Sev onu, seni gözetir.
[7] Bilgeliğe ilk adım onu sahiplenmektir.
Bütün servetine mal olsa da akla sahip çık.
[8] Onu el üstünde tut, o da seni yüceltecek,
Ona sarılırsan seni onurlandıracak.
[9] Başına zarif bir çelenk,
Görkemli bir taç giydirecektir."

[10] Dinle oğlum, sözlerimi benimse ki,
Uzasın ömrün.
[11] Seni bilgelik yolunda eğitir,
Doğru yollara yöneltirim.
[12] Ayakların takılmadan yürür,
Sürçmeden koşarsın.
[13] Aldığın terbiyeye sarıl, bırakma,
Onu uygula, çünkü odur yaşamın.
[14] Kötülerin yoluna ayak basma,
Yürüme alçakların yolunda,
[15] O yoldan sakın, yakınından bile geçme,
Yönünü değiştirip geç.
[16] Çünkü kötülük etmedikçe uyuyamaz onlar,
Uykuları kaçar saptırmadıkça birilerini.
[17] Yedikleri ekmek kötülük,
İçtikleri şarap zorbalık ürünüdür.
[18] Oysa doğruların yolu şafak ışığı gibidir,
Giderek öğle güneşinin parlaklığına erişir.
[19] Kötülerin yoluysa zifiri karanlık gibidir,
Neden tökezlediklerini bilmezler.
[20] Oğlum, sözlerime dikkat et,
Dediklerime kulak ver.
[21] Aklından çıkmasın bunlar,
Onları yüreğinde sakla.
[22] Çünkü onları bulan için yaşam,
Bedeni için şifadır bunlar.
[23] Her şeyden önce de yüreğini koru,
Çünkü yaşam ondan kaynaklanır.
[24] Yalan çıkmasın ağzından,
Uzak tut dudaklarını sapık sözlerden.
[25] Gözlerin hep ileriye baksın,
Dosdoğru önüne!
[26] Gideceğin yolu düzle,
O zaman bütün işlerin sağlam olur.
[27] Sapma sağa sola,
Ayağını kötülükten uzak tut.

Zinaya Karşı Uyarı

5 Oğlum, bilgeliğime dikkat et,
Akıllıca sözlerime kulak ver.
[2] Böylelikle her zaman sağgörülü

3:34 Yak.4:6; 1Pe.5:5 *4:26 İbr.12:12-13*

olur,
Dudaklarınla bilgiyi korursun.
[3] Zina eden kadının bal damlar
dudaklarından,
Ağzı daha yumuşaktır
zeytinyağından.
[4] Ama sonu pelinotu kadar acı,
İki ağızlı kılıç kadar keskindir.
[5] Ayakları ölüme gider,
Adımları ölüler diyarına ulaşır.
[6] Yaşama giden yolu hiç düşünmez,
Yolları dolaşıktır, ama farkında
değil.
[7] Oğlum, şimdi beni dinle,
Ağzımdan çıkan sözlerden ayrılma.
[8] Öyle kadınlardan uzak dur,
Yaklaşma evinin kapısına.
[9] Yoksa onurunu başkalarına,
Yıllarını bir gaddara kaptırırsın.
[10] Varını yoğunu yer bitirir
yabancılar,
Emeğin başka birinin evini
bayındır kılar.
[11] Ah çekip inlersin ömrünün son
günlerinde,
Etinle bedenin tükendiğinde.
[12] "Eğitilmekten neden bu kadar
nefret ettim,
Yüreğim uyarıları neden
önemsemedi?" dersin.
[13] "Öğretmenlerimin sözünü
dinlemedim,
Beni eğitenlere kulak vermedim.
[14] Halkın ve topluluğun arasında
Tam bir yıkımın eşiğine gelmişim."
[15] Suyu kendi sarnıcından,
Kendi kuyunun kaynağından iç.
[16] Pınarların sokakları,
Akarsuların meydanları mı
sulamalı?
[17] Yalnız senin olsun onlar,
Paylaşma yabancılarla.
[18] Çeşmen bereketli olsun
Ve gençken evlendiğin karınla
mutlu ol.
[19] Sevimli bir geyik, zarif bir ceylan
gibi,
Hep seni doyursun memeleri.
Aşkıyla sürekli coş.
[20] Oğlum, neden ahlaksız bir kadınla
coşasın,
Neden başka birinin karısını
koynuna alasın?
[21] RAB insanın tuttuğu yolu gözler,
Attığı her adımı denetler.
[22] Kötü kişiyi kendi suçları ele
verecek,
Günahının kemendi kıskıvrak
bağlayacak onu.
[23] Aşırı ahmaklığı onu yoldan
çıkaracak,
Terbiyeyi umursamadığı için
ölecek.

Tuzaklara Dikkat Et!

6 Oğlum, eğer birine kefil oldunsa,
Onun borcunu yüklendinse,
[2] Düştünse tuzağa kendi sözlerinle,
Ağzının sözleriyle yakalandınsa,
[3] O kişinin eline düştün demektir.
Oğlum, şunu yap ve kendini
kurtar:
Git, yere kapan onun önünde,
Ona yalvar yakar.
[4] Gözlerine uyku girmesin,
Ağırlaşmasın göz kapakların.
[5] Avcının elinden ceylan gibi,
Kuşbazın elinden kuş gibi kurtar
kendini.

[6] Ey tembel kişi, git, karıncalara bak
Onların yaşamından bilgelik öğren.
[7] Başkanları, önderleri ya da
yöneticileri olmadığı halde,

[8] Yazın erzaklarını biriktirirler,
Yiyeceklerini toplarlar biçim mevsiminde.
[9] Ne zamana dek yatacaksın, ey tembel kişi?
Ne zaman kalkacaksın uykundan?
[10] "Biraz kestireyim, biraz uyuklayayım,
Ellerimi kavuşturup şöyle bir uyuyayım" demeye kalmadan,
[11] Yokluk bir haydut gibi,
Yoksulluk bir akıncı gibi gelir üzerine.

[12] Ağzında yalanla dolaşan kişi,
Soysuz ve fesatçıdır.
[13] Göz kırpar, bir sürü ayak oyunu,
El kol hareketleri yapar,
[14] Ahlaksız yüreğinde kötülük tasarlar,
Çekişmeler yaratır durmadan.
[15] Bu yüzden ansızın yıkıma uğrayacak,
Birdenbire çaresizce yok olacak.
[16] RAB'bin nefret ettiği altı şey,
İğrendiği yedi şey vardır:
[17] Gururlu gözler,
Yalancı dil,
Suçsuz kanı döken eller,
[18] Düzenbaz yürek,
Kötülüğe seğirten ayaklar,
[19] Yalan soluyan yalancı tanık
Ve kardeşler arasında çekişme yaratan kişi.

Zinaya Karşı Bir Uyarı Daha

[20] Oğlum, babanın buyruklarına uy,
Annenin öğrettiklerinden ayrılma.
[21] Bunlar sürekli yüreğinin bağı olsun,
Tak onları boynuna.
[22] Yolunda sana rehber olacak,
Seni koruyacaklar yattığın zaman;
Söyleşecekler seninle uyandığında.
[23] Bu buyruklar sana çıra,
Öğretilenler ışıktır.
Eğitici uyarılar yaşam yolunu gösterir.
[24] Seni kötü kadından,
Başka birinin karısının yaltaklanan dilinden
Koruyacak olan bunlardır.
[25] Böyle kadınların güzelliği seni ayartmasın,
Bakışları seni tutsak etmesin.
[26] Çünkü fahişe yüzünden insan bir lokma ekmeğe muhtaç kalır[a],
Başkasının karısıyla yatmak da kişinin canına mal olur.
[27] İnsan koynuna ateş alır da,
Giysisi yanmaz mı?
[28] Korlar üzerinde yürür de,
Ayakları kavrulmaz mı?
[29] Başkasımn karısıyla yatan adamın durumu budur.
Böyle bir ilişkiye giren cezasız kalmaz.
[30] Aç hırsız karnım doyurmak için çalıyorsa,
Kimse onu hor görmez.
[31] Ama yakalanırsa, çaldığının yedi katını ödemek zorunda;
Varını yoğunu vermek anlamına gelse bile.
[32] Zina eden adam sağduyudan yoksundur.
Yaptıklarıyla kendini yok eder.
[33] Payına düşen dayak ve

---

[a] *6:26 "Çünkü fahişe yüzünden insan bir lokma ekmeğe muhtaç kalır" ya da "Çünkü fahişenin ücreti ancak bir somun ekmektir".* *6:10-11 Özd.24:33-34*

onursuzluktur,
Asla kurtulamaz utançtan.
34 Çünkü kıskançlık kocanın öfkesini azdırır,
Öç alırken acımasız olur.
35 Hiçbir fidye kabul etmez,
Gönlünü alamazsın armağanların çokluğuyla.

7 Oğlum, sözlerimi yerine getir,
Aklında tut buyruklarımı.
2 Buyruklarımı yerine getir ki, yaşayasın.
Öğrettiklerimi gözünün bebeği gibi koru.
3 Onları yüzük gibi parmaklarına geçir,
Yüreğinin levhasına yaz.
4 Bilgeliğe, "Sen kızkardeşimsin",
Akla, "Akrabamsın" de.
5 Zina eden kadından,
Yaltaklanan ahlaksız kadından seni koruyacak olan bunlardır.

6 Evimin penceresinden,
Kafesin ardından dışarıyı seyrederken,
7 Bir sürü toy gencin arasında,
Sağduyudan yoksun bir delikanlı çarptı gözüme.
8-9 Akşamüzeri, alaca karanlıkta,
Akşam karanlığı çökerken,
O kadının oturduğu sokağa saptığını,
Onun evine yöneldiğini gördüm.
10 Derken kadın onu karşıladı,
Fahişe kılığıyla sinsice.
11 Yaygaracı, dik başlı biriydi kadın.
Bir an bile durmaz evde.
12 Kâh sokakta, kâh meydanlardadır.
Sokak başlarında pusuya yatar.
13 Delikanlıyı tutup öptü,
Yüzü kızarmadan ona şöyle dedi:
14 "Esenlik kurbanlarımı kesmek zorundaydım,
Adak sözümü bugün yerine getirdim.
15 Bunun için seni karşılamaya, seni aramaya çıktım,
İşte buldum seni!
16 Döşeğime Mısır ipliğinden dokunmuş
Renkli örtüler serdim.
17 Yatağıma mür*, öd
Ve tarçın serptim.
18 Haydi gel, sabaha dek doya doya sevişelim,
Aşktan zevk alalım.
19 Kocam evde değil,
Uzun bir yolculuğa çıktı.
20 Yanına para torbasını aldı,
Dolunaydan önce eve dönmeyecek."
21 Onu bir sürü çekici sözlerle baştan çıkardı,
Tatlı diliyle peşinden sürükledi.
22 Kesimevine götürülen öküz gibi
Hemen izledi onu delikanlı;
Tuzağa düşen geyik gibi,
23 Ciğerini bir ok delene kadar;
Kapana koşan bir kuş gibi,
Bunun yaşamına mal olacağını bilmeden.
24 Çocuklarım, şimdi dinleyin beni,
Kulak verin söylediklerime,
25 Sakın o kadına gönül vermeyin,
Onun yolundan gitmeyin.
26 Yere serdiği bir sürü kurbanı var,
Öldürdüğü kişilerin sayısı pek çok.
27 Ölüler diyarına giden yoldur onun evi,
Ölüm odalarına götürür.

Bilgeliğe Kulak Ver

8 Bilgelik çağırıyor,
Akıl sesini yükseltiyor.
[2] Yol kenarındaki tepelerin başında,
Yolların birleştiği yerde duruyor o.
[3] Kentin girişinde, kapıların yanında,
Sesini yükseltiyor:
[4] "Ey insanlar, size sesleniyorum,
Çağrım insan soyunadır!
[5] Ey bön kişiler, ihtiyatlı olmayı öğrenin;
Sağduyulu olmayı öğrenin, ey akılsızlar!
[6] Söylediğim yetkin sözleri dinleyin,
Ağzımı doğruları söylemek için açarım.
[7] Ağzım gerçeği duyurur,
Çünkü dudaklarım kötülükten iğrenir.
[8] Ağzımdan çıkan her söz doğrudur,
Yoktur eğri ya da sapık olanı.
[9] Apaçıktır hepsi anlayana,
Bilgiye erişen, doğruluğunu bilir onların.
[10] Gümüş yerine terbiyeyi,
Saf altın yerine bilgiyi edinin.
[11] Çünkü bilgelik mücevherden değerlidir,
Dilediğin hiçbir şey onunla kıyaslanamaz.

[12] Ben bilgelik olarak ihtiyatı kendime konut edindim.
Bilgi ve sağgörü bendedir.
[13] RAB'den korkmak kötülükten nefret etmek demektir.
Kibirden, küstahlıktan,
Kötü yoldan, sapık ağızdan nefret ederim.
[14] Öğüt ve sağlam karar bana özgüdür.
Akıl ve güç kaynağı benim.
[15] Krallar sayemde egemenlik sürer,
Hükümdarlar adil kurallar koyar.
[16] Önderler, adaletle yöneten soylular
Sayemde yönetirler.
[17] Beni sevenleri ben de severim,
Gayretle arayan beni bulur.
[18] Zenginlik ve onur,
Kalıcı değerler ve bolluk bendedir.
[19] Meyvem altından, saf altından,
Ürünüm seçme gümüşten daha iyidir.
[20] Doğruluk yolunda,
Adaletin izinden yürürüm.
[21] Böylelikle, beni sevenleri servet sahibi yapar,
Hazinelerini doldururum.
[22] RAB yaratma işine başladığında
İlk beni yarattı,
[23] Dünya var olmadan önce,
Ta başlangıçta, öncesizlikte yerimi aldım.
[24] Enginler yokken,
Suları bol pınarlar yokken doğdum ben.
[25-26] Dağlar daha oluşmadan,
Tepeler belirmeden,
RAB dünyayı, kırları
Ve dünyadaki toprağın zerresini yaratmadan doğdum.
[27] RAB gökleri yerine koyduğunda oradaydım,
Engin denizleri ufukla çevirdiğinde,
[28] Bulutları oluşturduğunda,
Denizin kaynaklarını güçlendirdiğinde,
[29] Sular buyruğundan öte

8:1-3 Özd.1:20-21 8:22 Va.3:14-15

geçmesinler diye
Denize sınır çizdiğinde,
Dünyanın temellerini
pekiştirdiğinde,
[30] Baş mimar olarak O'nun
yanındaydım.
Gün be gün sevinçle dolup taştım,
Huzurunda hep coştum.
[31] O'nun dünyası mutluluğum,
İnsanları sevincimdi.
[32] Çocuklarım, şimdi beni dinleyin:
Yolumu izleyenlere ne mutlu!
[33] Uyarılarımı dinleyin ve bilge
kişiler olun,
Görmezlikten gelmeyin onları.
[34] Beni dinleyen,
Her gün kapımı gözleyen,
Kapımın eşiğinden ayrılmayan
kişiye ne mutlu!
[35] Çünkü beni bulan yaşam bulur
Ve RAB'bin beğenisini kazanır.
[36] Beni gözardı edense kendine zarar
verir,
Benden nefret eden, ölümü seviyor
demektir."

Bilgeliği mi, Akılsızlığı mı Seveceksin?

9 Bilgelik kendi evini yaptı,
Yedi direğini yonttu.
[2] Hayvanlarını kesti,
Şarabını hazırlayıp sofrasını kurdu.
[3] Kentin en yüksek noktalarına
gönderdiği
Hizmetçileri aracılığıyla herkesi
çağırıyor:
[4-5] "Kim safsa buraya gelsin" diyor.
Sağduyudan yoksun olanlara da,
"Gelin, yiyeceklerimi yiyin,
Hazırladığım şaraptan için" diyor.
[6] "Saflığı bırakın da yaşayın,
Aklın yolunu izleyin.

[7] "Alaycıyı paylayan aşağılanmayı
hak eder,
Kötü kişiyi azarlayan hakarete
uğrar.
[8] Alaycıyı azarlama, yoksa senden
nefret eder.
Bilge kişiyi azarlarsan, seni sever.
[9] Bilge kişiyi eğitirsen
Daha bilge olur,
Doğru kişiye öğretirsen bilgisini
artırır.
[10] RAB korkusudur bilgeliğin temeli.
Akıl Kutsal Olan'ı tanımaktır.
[11] Benim sayemde günlerin
çoğalacak,
Ömrüne yıllar katılacak.
[12] Bilgeysen, bilgeliğinin yararı
sanadır,
Alaycı olursan acısını yalnız sen
çekersin."

[13] Akılsız kadın yaygaracı
Ve saftır, hiçbir şey bilmez.
[14-15] Evinin kapısında,
Kentin en yüksek yerinde bir
iskemleye oturur;
Yoldan geçenleri,
Kendi yollarından gidenleri
çağırmak için,
[16] "Kim safsa buraya gelsin" der.
Sağduyudan yoksun olanlara da,
[17] "Çalıntı su tatlı,
Gizlice yenen yemek lezzetlidir"
der.
[18] Ne var ki, evine girenler ölüme
gittiklerini,
Ona konuk olanlar

9:10 Eyü.28:28; Mez.111:10; Özd.1:7

Ölüler diyarının dibine indiklerini
bilmezler.

Doğrulukla Kötülüğün Karşılaştırılması

10 Süleyman'ın özdeyişleri:
Bilge çocuk babasını
sevindirir,
Akılsız çocuk annesini üzer.
2 Haksızca kazanılan servetin yararı
yoktur,
Ama doğruluk ölümden kurtarır.
3 RAB doğru kişiyi aç komaz,
Ama kötülerin isteğini boşa çıkarır.
4 Tembel eller insanı yoksullaştırır,
Çalışkan el zengin eder.
5 Aklı başında evlat ürünü yazın
toplar,
Hasatta uyuyansa ailesinin
yüzkarasıdır.
6 Bereket doğru kişinin başına yağar,
Kötülerse zorbalıklarını sözle
gizler.
7 Doğrular övgüyle,
Kötüler nefretle anılır.
8 Bilge kişi buyrukları kabul eder,
Çenesi düşük ahmaksa yıkıma
uğrar.
9 Dürüst kişi güvenlik içinde yaşar,
Ama hileli yoldan giden açığa
vurulacaktır.
10 Sinsice göz kırpan, acılara neden
olur.
Çenesi düşük ahmak da yıkıma
uğrar[a].
11 Doğru kişinin ağzı yaşam
pınarıdır,
Kötülerse zorbalıklarını sözle
gizlerler.
12 Nefret çekişmeyi azdırır,
Sevgi her suçu bağışlar.
13 Akıllı kişinin dudaklarından
bilgelik akar,
Ama sağduyudan yoksun olan
sırtına kötek yer.
14 Bilge kişi bilgi biriktirir,
Ahmağın ağzıysa onu yıkıma
yaklaştırır.
15 Zenginin serveti onun kalesidir,
Fakirin yoksulluğu ise onu yıkıma
götürür.
16 Doğru kişinin ücreti yaşamdır,
Kötünün geliriyse kendisine
cezadır.
17 Terbiyeye kulak veren yaşam
yolunu bulur.
Uyarıları reddedense başkalarını
yoldan saptırır.
18 Nefretini gizleyen kişinin
dudakları yalancıdır.
İftira yayan akılsızdır.
19 Çok konuşanın günahı eksik
olmaz,
Sağduyulu kişiyse dilini tutar.
20 Doğru kişinin dili saf gümüş
gibidir,
Kötünün niyetleriyse değersizdir.
21 Doğru kişinin sözleri birçoklarını
besler,
Ahmaklarsa sağduyu
yoksunluğundan ölür.
22 RAB'bin bereketidir kişiyi zengin
eden,
RAB buna dert katmaz.
23 Kötülük akılsızlar için eğlence
gibidir.
Aklı başında olanlar içinse bilgelik
aynı şeydir.

---

[a] *10:10 Masoretik metin "Çenesi düşük ahmak da yıkıma uğrar" (bkz. 10:8), Septuaginta "Cesaretle azarlayan esenlik sağlar".* *10:12 Yak.5:19-20; 1Pe.4:8*

[24] Kötü kişinin korktuğu başına gelir,
Doğru kişiyse dileğine erişir.
[25] Kasırga gelince kötü kişiyi silip
götürür;
Ama doğru kişi sonsuza dek
ayakta kalır.
[26] Dişler için sirke,
Gözler için duman neyse,
Tembel ulak da kendisini gönderen
için öyledir.
[27] RAB korkusu ömrü uzatır,
Kötülerin yıllarıysa kısadır.
[28] Doğrunun umudu onu sevindirir,
Kötünün beklentileriyse boşa çıkar.
[29] RAB'bin yolu dürüst için sığınak,
Fesatçı içinse yıkımdır.
[30] Doğru kişi hiçbir zaman sarsılmaz,
Ama kötüler ülkede kalamaz.
[31] Doğru kişinin ağzı bilgelik üretir,
Sapık dilse kesilir.
[32] Doğru kişinin dudakları
söylenecek sözü bilir,
Kötünün ağzındansa sapık sözler
çıkar.

11 RAB hileli teraziden iğrenir,
Hilesiz tartıdansa hoşnut kalır.
[2] Küstahlığın ardından utanç gelir,
Ama bilgelik alçakgönüllülerdedir.
[3] Erdemlinin dürüstlüğü ona yol
gösterir,
Hainin yalancılığıysa yıkıma
götürür.
[4] Gazap günü servet işe yaramaz,
Oysa doğruluk ölümden kurtarır.
[5] Dürüst insanın doğruluğu onun
yolunu düzler,
Kötü kişiyse kötülüğü yüzünden
yıkılıp düşer.
[6] Erdemlinin doğruluğu onu kurtarır,
Ama haini kendi hırsı ele verir.
[7] Kötü kişi öldüğünde umutları yok
olur,
Güvendiği güç de biter.
[8] Doğru kişi sıkıntıdan kurtulur,
Onun yerine sıkıntıyı kötü kişi
çeker.
[9] Tanrısız kişi başkalarını ağzıyla
yıkıma götürür,
Oysa doğrular bilgi sayesinde
kurtulur.
[10] Doğruların başarısına kent bayram
eder,
Kötülerin ölümüne sevinç
çığlıkları atılır.
[11] Dürüstlerin kutsamasıyla kent
gelişir,
Ama kötülerin ağzı kenti yerle bir
eder.
[12] Başkasını küçük gören sağduyudan
yoksundur,
Akıllı kişiyse dilini tutar.
[13] Dedikoducu sır saklayamaz,
Oysa güvenilir insan sırdaş olur.
[14] Yol göstereni olmayan ulus düşer,
Danışmanı bol olan zafere gider.
[15] Yabancıya kefil olan mutlaka zarar
görür,
Kefaletten kaçman güvenlik içinde
yaşar.
[16] Sevecen kadın onur[a],
Zorbalarsa yalnızca servet kazanır.
[17] İyilikseverin yararı kendinedir,
Gaddarsa kendi başına bela getirir.
[18] Kötü kişinin kazancı aldatıcıdır,
Doğruluk ekenin ödülüyse
güvenlidir.
[19] Yürekten doğru olan yaşama

---

[a] *11:16 "Onur" sözcüğünden sonra Septuaginta'da şu tümceler geçiyor: "Ama doğruluktan nefret eden kadın onursuzluk tahtıdır. Tembeller servetten yoksun olur."*

kavuşur,
Kötülüğün ardından giden
ölümünü hazırlar.
[20] RAB sapık yürekliden iğrenir,
Dürüst yaşayandan hoşnut kalır.
[21] Bilin ki, kötü kişi cezasız kalmaz,
Doğruların soyuysa kurtulur.
[22] Sağduyudan yoksun kadının
güzelliği,
Domuzun burnundaki altın halkaya
benzer.
[23] Doğruların isteği hep iyilikle
sonuçlanır,
Kötülerin umutlarıysa gazapla.
[24] Eliaçık olan daha çok kazanır,
Hak yiyenin sonuysa yoksulluktur.
[25] Cömert olan bolluğa erecek,
Başkasına su verene su verilecek.
[26] Halk buğday istifleyeni lanetler,
Ama buğday satanı kutsar.
[27] İyiliği amaç edinen beğeni kazanır,
Kötülüğü amaç edinense kötülüğe
uğrar.
[28] Zenginliğine güvenen tepetaklak
gidecek,
Oysa doğrular dalındaki yaprak
gibi gelişecek.
[29] Ailesine sıkıntı çektirenin mirası
yeldir,
Ahmaklar da bilgelerin kulu olur.
[30] Doğru kişinin işleri yaşam
ağacının meyvesine benzer,
Bilge kişi insanları kazanır.
[31] Bu dünyada doğru kişi bile
cezalandırılırsa,
Kötülerle günahlıların
cezalandırılacağı kesindir.

12

Terbiye edilmeyi seven bilgiyi
de sever,
Azarlanmaktan nefret eden
budaladır.
[2] İyi kişi RAB'bin lütfuna erer,
Ama düzenbazı RAB mahkûm
eder.
[3] Kötülük kişiyi güvenliğe
kavuşturmaz,
Ama doğruların kökü kazılamaz.
[4] Erdemli kadın kocasının tacıdır,
Edepsiz kadınsa kocasını yer bitirir.
[5] Doğruların tasarıları adil,
Kötülerin öğütleri aldatıcıdır.
[6] Kötülerin sözleri ölüm tuzağıdır,
Doğruların konuşmasıysa onları
kurtarır.
[7] Kötüler yıkılıp yok olur,
Doğru kişinin evi ayakta kalır.
[8] Kişi sağduyusu oranında övülür,
Çarpık düşünceliyse küçümsenir.
[9] Köle sahibi olup aşağılanan
Büyüklük taslayıp ekmeğe muhtaç
olandan yeğdir.
[10] Doğru kişi hayvanıyla ilgilenir,
Ama kötünün sevecenliği bile
zalimcedir.
[11] Toprağını işleyenin ekmeği bol
olur,
Hayal peşinde koşansa sağduyudan
yoksundur.
[12] Kötü kişi kötülerin ganimetini ister,
Ama doğru kişilerin kökü ürün
verir.
[13] Kötü kişinin günahlı sözleri
kendisi için tuzaktır,
Ama doğru kişi sıkıntıyı atlatır.
[14] İnsan ağzının ürünüyle iyiliğe
doyar,
Elinin emeğine göre de karşılığını
alır.
[15] Ahmağın yolu kendi gözünde

11:31 1Pe.4:18

doğrudur,
Bilge kişiyse öğüde kulak verir.
[16] Ahmak sinirlendiğini hemen belli
eder,
Ama ihtiyatlı olan aşağılanmaya
aldırmaz.
[17] Dürüst tanık doğruyu söyler,
Yalancı tanıksa hile solur.
[18] Düşünmeden söylenen sözler kılıç
gibi keser,
Bilgelerin diliyse şifa verir.
[19] Gerçek sözler sonsuza dek
kalıcıdır,
Oysa yalanın ömrü bir anlıktır.
[20] Kötülük tasarlayanın yüreği
hileci,
Barışı öğütleyenin yüreğiyse
sevinçlidir.
[21] Doğru kişiye hiç zarar gelmez,
Kötünün başıysa beladan
kurtulmaz.
[22] RAB yalancı dudaklardan iğrenir,
Ama gerçeğe uyanlardan hoşnut
kalır.
[23] İhtiyatlı kişi bilgisini kendine
saklar,
Oysa akılsızın yüreği ahmaklığını
ilan eder.
[24] Çalışkanların eli egemenlik sürer,
Tembellikse köleliğe götürür.
[25] Kaygılı yürek insanı çökertir,
Ama güzel söz sevindirir.
[26] Doğru kişi arkadaşına da yol
gösterir,
Kötünün tuttuğu yolsa kendini
saptırır.
[27] Tembel kişi işini bitirmez[a],
Oysa çalışkan değerli bir servet
kazanır.
[28] Doğru yol yaşam kaynağıdır,
Bu yol ölümsüzlüğe götürür.

13 Bilge kişi terbiye edilmeyi
sever,
Alaycı kişi azarlansa da aldırmaz.
[2] İyi insan ağzından çıkan sözler
için ödüllendirilir,
Ama hainlerin soluduğu zorbalıktır.
[3] Dilini tutan canını korur,
Ama boşboğazın sonu yıkımdır.
[4] Tembel canının çektiğini elde
edemez,
Çalışkanın istekleriyse tümüyle
yerine gelir.
[5] Doğru kişi yalandan nefret eder,
Kötünün sözleriyse iğrençtir,
yüzkarasıdır.
[6] Doğruluk dürüst yaşayanı korur,
Kötülük günahkârı yıkar.
[7] Kimi hiçbir şeyi yokken kendini
zengin gösterir,
Kimi serveti çokken kendini
yoksul gösterir.
[8] Kişinin serveti gün gelir canına
fidye olur,
Oysa yoksul kişi tehdide aldırmaz.
[9] Doğruların ışığı parlak yanar,
Kötülerin çırası söner.
[10] Kibirden ancak kavga çıkar,
Öğüt dinleyense bilgedir.
[11] Havadan kazanılan para yok olur,
Azar azar biriktirenin serveti çok
olur.
[12] Ertelenen umut hayal kırıklığına
uğratır,
Yerine gelen dilekse yaşam verir.
[13] Uyarılara kulak asmayan bedelini
öder,
Buyruklara saygılı olansa ödülünü
alır.

---

[a] *12:27 "İşini bitirmez": İbranice "Avını pişirmez".*

14 Bilgelerin öğrettikleri yaşam kaynağıdır,
İnsanı ölüm tuzaklarından uzaklaştırır.
15 Sağduyulu davranış saygınlık kazandırır,
Hainlerin yoluysa yıkıma götürür[a].
16 İhtiyatlı kişi işini bilerek yapar,
Akılsız kişiyse ahmaklığını sergiler.
17 Kötü ulak belaya düşer,
Güvenilir elçiyse şifa getirir.
18 Terbiye edilmeye yanaşmayanı
Yokluk ve utanç bekliyor,
Ama azara kulak veren onurlandırılır.
19 Yerine getirilen dilek mutluluk verir.
Akılsız kötülükten uzak kalamaz.
20 Bilgelerle oturup kalkan bilge olur,
Akılsızlarla dost olansa zarar görür.
21 Günahkârın peşini felaket bırakmaz,
Doğruların ödülüyse gönençtir.
22 İyi kişi torunlarına miras bırakır,
Günahkârın servetiyse doğru kişiye kalır.
23 Yoksulun tarlası bol ürün verebilir,
Ama haksızlık bunu alıp götürür.
24 Oğlundan değneği esirgeyen, onu sevmiyor demektir.
Seven baba özenle[b] terbiye eder.
25 Doğru kişinin yeterince yiyeceği vardır,
Kötünün karnıysa aç kalır.

14 Bilge kadın evini yapar,
Ahmak kadın evini kendi eliyle yıkar.
2 Doğru yolda yürüyen, RAB'den korkar,
Yoldan sapan, RAB'bi hor görür.
3 Ahmağın sözleri sırtına kötektir,
Ama bilgenin dudakları kendisini korur.
4 Öküz yoksa yemlik boş kalır,
Çünkü bol ürünü sağlayan öküzün gücüdür.
5 Güvenilir tanık yalan söylemez,
Yalancı tanıksa yalan solur.
6 Alaycı bilgeliği arasa da bulamaz,
Akıllı içinse bilgi edinmek kolaydır.
7 Akılsız kişiden uzak dur,
Çünkü sana öğretecek bir şeyi yok.
8 İhtiyatlı kişinin bilgeliği, ne yapacağını bilmektir,
Akılsızların ahmaklığıysa aldanmaktır.
9 Ahmaklar suç sunusuyla[c] alay eder,
Dürüstler ise iyi niyetlidir.
10 Yürek kendi acısını bilir,
Sevinciniyse kimse paylaşmaz.
11 Kötü kişinin evi yerle bir edilecek,
Doğru kişinin konutuysa bayındır olacak.
12 Öyle yol var ki, insana düz gibi görünür,
Ama sonu ölümdür.
13 Gülerken bile yürek sızlayabilir,
Sevinç bitince acı yine görünebilir.
14 Yüreği dönek olan tuttuğu yolun,
İyi kişi de yaptıklarının ödülünü alacaktır.
15 Saf kişi her söze inanır,

---

[a] *13:15 Septuaginta, Süryanice, Vulgata "Yıkıma götürür", Masoretik metin "Sürer" ya da "Çetindir".*

[b] *13:24 "Özenle" ya da "Zamanında" veya "Erkenden".*

[c] *14:9 "Suç sunusuyla" ya da "Suçla".*

14:12 Özd.16:25

İhtiyatlı olansa attığı her adımı
hesaplar.
[16] Bilge kişi korktuğu için kötülükten
uzaklaşır,
Akılsızsa büyüklük taslayıp
kendine güvenir.
[17] Çabuk öfkelenen ahmakça
davranır,
Düzenbazdan herkes nefret eder.
[18] Saf kişilerin mirası akılsızlıktır,
İhtiyatlı kişilerin tacı ise bilgidir.
[19] Alçaklar iyilerin önünde,
Kötüler doğruların kapısında
eğilirler.
[20] Komşusu bile yoksulu sevmez,
Oysa zenginin dostu çoktur.
[21] Komşuyu hor görmek günahtır,
Ne mutlu mazluma lütfedene!
[22] Kötülük tasarlayan yolunu
şaşırmaz mı?
Oysa iyilik tasarlayan sevgi ve
sadakat kazanır.
[23] Her emek kazanç getirir,
Ama boş lakırdı yoksulluğa
götürür.
[24] Bilgelerin tacı servetleridir,
Akılsızlarsa ahmaklıklarıyla
tanınır[a].
[25] Dürüst tanık can kurtarır,
Yalancı tanık aldatıcıdır.
[26] RAB'den korkan tam
güvenliktedir,
RAB onun çocuklarına da sığınak
olacaktır.
[27] RAB korkusu yaşam kaynağıdır,
İnsanı ölüm tuzaklarından
uzaklaştırır.
[28] Kralın yüceliği halkının çokluğuna
bağlıdır,
Halk yok olursa hükümdar da
mahvolur.
[29] Geç öfkelenen akıllıdır,
Çabuk sinirlenen ahmaklığını
gösterir.
[30] Huzurlu yürek bedenin yaşam
kaynağıdır,
Hırs ise insanı için için yer bitirir.
[31] Muhtacı ezen, Yaradanı'nı hor
görüyor demektir.
Yoksula acıyansa Yaradan'ı
yüceltir.
[32] Kötü kişi uğradığı felaketle yıkılır,
Doğru insanın ölümde bile
sığınacak yeri var.
[33] Bilgelik akıllı kişinin yüreğinde
barınır,
Akılsızlar arasında bile kendini
belli eder.
[34] Doğruluk bir ulusu yüceltir,
Oysa günah herhangi bir halk için
utançtır.
[35] Kral sağduyulu kulunu beğenir,
Utanç getirene öfkelenir.

15 Yumuşak yanıt gazabı
yatıştırır,
Oysa yaralayıcı söz öfkeyi
alevlendirir.
[2] Bilgenin dili bilgiyi iyi kullanır,
Akılsızın ağzındansa ahmaklık
akar.
[3] RAB'bin gözü her yerde olanı
görür,
Kötüleri de iyileri de gözler.
[4] Okşayıcı dil yaşam verir[b],
Çarpık dilse ruhu yaralar.

---

[a] *14:24 "Akılsızlarsa ahmaklıklarıyla tanınır" ya da "Akılsızların çelengiyse ahmaklıktır".*

[b] *15:4 "Yaşam verir": İbranice "Yaşam ağacı".*

[5] Ahmak babasının uyarılarını
küçümser,
İhtiyatlı kişi azara kulak verir.
[6] Doğru kişinin evi büyük hazine
gibidir,
Kötünün geliriyse sıkıntı
kaynağıdır.
[7] Bilgelerin dudakları bilgi yayar,
Ama akılsızların yüreği öyle
değildir.
[8] RAB kötülerin kurbanından iğrenir,
Ama doğruların duası O'nu hoşnut
eder.
[9] RAB kötü kişinin yolundan iğrenir,
Doğruluğun ardından gideni sever.
[10] Yoldan sapan şiddetle cezalandırılır
Ve azarlanmaktan nefret eden
ölüme gider.
[11] RAB, ölüm ve yıkım diyarında
olup biteni bilir,
Nerde kaldı ki insanın yüreği!
[12] Alaycı kişi azarlanmaktan
hoşlanmaz,
Bilgelere gidip danışmaz.
[13] Mutlu yürek yüzü neşelendirir,
Acılı yürek ruhu ezer.
[14] Akıllı yürek bilgi arar,
Akılsızın ağzıysa ahmaklıkla
beslenir.
[15] Mazlumun bütün günleri sıkıntı
doludur,
Mutlu bir yürekse sahibine sürekli
ziyafettir.
[16] Yoksul olup RAB'den korkmak,
Zengin olup kaygı içinde
yaşamaktan yeğdir.
[17] Sevgi dolu bir ortamdaki sebze
yemeği,
Nefret dolu bir ortamdaki besili
danadan yeğdir.
[18] Huysuz kişi çekişme yaratır,
Sabırlı kişi kavgayı yatıştırır.
[19] Tembelin yolu dikenli çit gibidir,
Doğrunun yoluysa ana caddeye
benzer.
[20] Bilge çocuk babasını sevindirir,
Akılsız çocuksa annesini küçümser.
[21] Sağduyudan yoksun kişi
ahmaklığıyla sevinir,
Ama akıllı insan dürüst bir yaşam
sürer.
[22] Karşılıklı danışılmazsa tasarılar
boşa çıkar,
Danışmanların çokluğuyla başarıya
ulaşılır.
[23] Uygun yanıt sahibini mutlu eder,
Yerinde söylenen söz ne güzeldir!
[24] Sağduyulu kişi yukarıya, yaşama
giden yoldadır,
Bu da ölüler diyarına inmesini
önler.
[25] RAB kibirlinin evini yıkar,
Dul kadının sınırını korur.
[26] RAB kötünün tasarılarından
iğrenir,
Temiz düşüncelerden hoşnut kalır[a].
[27] Kazanca düşkün kişi kendi evine
sıkıntı verir,
Rüşvetten nefret edense rahat yaşar.
[28] Doğru kişinin aklı yanıtını iyi
tartar,
Kötünün ağzı kötülük saçar.
[29] RAB kötülerden uzak durur,
Oysa doğruların duasını duyar.
[30] Gülen gözler yüreği sevindirir,
İyi haber bedeni ferahlatır.
[31] Yaşam veren uyarıları dinleyen,
Bilgeler arasında konaklar.
[32] Terbiyeden kaçan kendine zarar
verir,

---

[a] *15:26 "Temiz düşüncelerden hoşnut kalır" ya da "Tatlı sözler temizdir".*

Azara kulak verense sağduyu
kazanır.
[33] RAB korkusu bilgelik öğretir,
Alçakgönüllülük de onurun
önkoşuludur.

16 İnsan aklıyla çok şey
tasarlayabilir,
Ama dilin vereceği yanıt
RAB'dendir.
[2] İnsan her yaptığını temiz sanır,
Ama niyetlerini tartan RAB'dir.
[3] Yapacağın işleri RAB'be emanet et,
O zaman tasarıların gerçekleşir.
[4] RAB her şeyi amacına uygun
yapar,
Kötü kişinin yıkım gününü de O
hazırlar.
[5] RAB yüreği küstah olandan iğrenir,
Bilin ki, öyleleri cezasız kalmaz.
[6] Sevgi ve bağlılık suçları bağışlatır,
RAB korkusu insanı kötülükten
uzaklaştırır.
[7] RAB kişinin yaşayışından hoşnutsa
Düşmanlarını bile onunla barıştırır.
[8] Doğrulukla kazanılan az şey
Haksızlıkla kazanılan büyük
gelirden iyidir.
[9] Kişi yüreğinde gideceği yolu
tasarlar,
Ama adımlarını RAB yönlendirir.
[10] Tanrı buyruklarını kralın ağzıyla
açıklar,
Bu nedenle kral adaleti
çiğnememelidir.
[11] Doğru terazi ve baskül RAB'bindir,
Bütün tartı ağırlıklarını O belirler.
[12] Krallar kötülükten iğrenir,
Çünkü tahtın güvencesi adalettir.
[13] Kral doğru söyleyenden hoşnut
kalır,
Dürüst konuşanı sever.
[14] Kralın öfkesi ölüm habercisidir,
Ama bilge kişi onu yatıştırır.
[15] Kralın yüzü gülüyorsa, yaşam
demektir.
Lütfu son yağmuru getiren bulut
gibidir.
[16] Bilgelik kazanmak altından daha
değerlidir,
Akla sahip olmak da gümüşe
yeğlenir.
[17] Dürüstlerin tuttuğu yol kötülükten
uzaklaştırır,
Yoluna dikkat eden, canını korur.
[18] Gururun ardından yıkım,
Kibirli ruhun ardından da düşüş
gelir.
[19] Mazlumlar arasında alçakgönüllü
biri olmak,
Kibirlilerle çapul malı
paylaşmaktan iyidir.
[20] Öğüde kulak veren başarıya ulaşır,
RAB'be güvenen mutlu olur.
[21] Bilge yüreklilere akıllı denir,
Tatlı söz ikna gücünü artırır.
[22] Sağduyu, sahibine yaşam kaynağı,
Ahmaklıksa ahmaklara cezadır.
[23] Bilgenin aklı diline yön verir,
Dudaklarının ikna gücünü artırır.
[24] Hoş sözler petek balı gibidir,
Cana tatlı ve bedene şifadır.
[25] Öyle yol var ki, insana düz gibi
görünür,
Ama sonu ölümdür.
[26] Emekçinin iştahıdır onu çalıştıran,
Çünkü açlığı onu kamçılar.
[27] Alçaklar başkalarına kötülük
tasarlar,
Konuşmaları kavurucu ateş gibidir.

16:25 Özd.14:12

[28] Huysuz kişi çekişmeyi körükler,
Dedikoducu can dostları ayırır.
[29] Zorba kişi başkalarını ayartır
Ve onları olumsuz yola yöneltir.
[30] Göz kırpmak düzenbazlığa,
Sinsi gülücükler kötülüğe işarettir.
[31] Ağarmış saçlar onur tacıdır,
Doğru yaşayışla kazanılır.
[32] Sabırlı kişi yiğitten üstündür,
Kendini denetleyen de kentler fethedenden üstündür.
[33] İnsan kura atar,
Ama her kararı RAB verir.

17 Huzur içinde kuru bir lokma,
Kavga ve ziyafet dolu evden iyidir.
[2] Sağduyulu köle,
Ailesini utanca sokan oğula egemen olur
Ve kardeşlerle birlikte mirastan pay alır.
[3] Altın ocakta, gümüş potada arıtılır,
Yüreği arıtansa RAB'dir.
[4] Kötü kişi fesat yüklü dudakları dinler,
Yalancı da yıkıcı dile kulak verir.
[5] Yoksulla alay eden, onu yaratanı hor görür.
Felakete sevinen cezasız kalmaz.
[6] Torunlar yaşlıların tacıdır,
Çocukların övüncü anne babalarıdır.
[7] Kurumlu sözler ahmağa nasıl yakışmazsa,
Soyluya da yalancı dudaklar hiç yakışmaz.
[8] Sahibinin gözünde rüşvet bir tılsımdır.
Ne yapsa başarılı olur.
[9] Sevgi isteyen kişi suçları bağışlar,
Olayı diline dolayansa can dostları ayırır.
[10] Akıllı kişiyi azarlamak,
Akılsıza yüz darbe vurmaktan etkilidir.
[11] Kötü kişi ancak başkaldırmaya eğilimlidir,
Ona gönderilecek ulak acımasız olacaktır.
[12] Azgınlığı üstünde bir akılsızla karşılaşmak,
Yavrularından edilmiş dişi ayıyla karşılaşmaktan beterdir.
[13] İyiliğin karşılığını kötülükle ödeyenin
Evinden kötülük eksik olmaz.
[14] Kavganın başlangıcı su sızıntısına benzer,
Bir patlamaya yol açmadan çekişmeyi bırak.
[15] Kötüyü aklayan da, doğruyu mahkûm eden de
RAB'bi tiksindirir.
[16] Akılsız biri bilgelik satın almak için niye para harcasın?
Zaten sağduyudan yoksun!
[17] Dost her zaman sever,
Kardeş sıkıntılı günde belli olur.
[18] Sağduyudan yoksun kişi el sıkışıp
Başkasına kefil olur.
[19] Başkaldırıyı seven kavgayı sever,
Kapısını yüksek yapan yıkımına davetiye çıkarır.
[20] Sapık yürekli kişi iyilik beklememeli.
Diliyle aldatan da belaya düşer.
[21] Akılsız kendisini doğurana derttir,
Ahmağın babası sevinç nedir bilmez.
[22] İç ferahlığı sağlık getirir,
Ezik ruh ise bedeni yıpratır.
[23] Kötü kişi adaleti saptırmak için
Gizlice rüşvet alır.

[24] Akıllı kişi gözünü bilgelikten ayırmaz,
Akılsızın gözüyse hep sağda soldadır.
[25] Akılsız çocuk babasına üzüntü,
Annesine acı verir.
[26] Ne suçsuza ceza kesmek iyidir,
Ne de görevliyi dürüst davrandığı için dövmek...
[27] Bilgili kişi az konuşur,
Akıllı kişi sakin ruhludur.
[28] Çenesini tutup susan ahmak bile
Bilge ve akıllı sayılır.

18 Geçimsiz kişi kendi çıkarı peşindedir,
İyi öğüde hep karşı çıkar.
[2] Akılsız kişi bir şey anlamaktan çok
Kendi düşüncelerini açmaktan hoşlanır.
[3] Kötülüğü aşağılanma,
Ayıbı utanç izler.
[4] Bilge kişinin ağzından çıkan sözler derin sular gibidir,
Bilgelik pınarı da coşkun bir akarsu.
[5] Kötüyü kayırmak da,
Suçsuzdan adaleti esirgemek de iyi değildir.
[6] Akılsızın dudakları çekişmeye yol açar,
Ağzı da dayağı davet eder.
[7] Akılsızın ağzı kendisini mahveder,
Dudakları da canına tuzaktır.
[8] Dedikodu tatlı lokma gibidir,
İnsanın ta içine işler.
[9] İşini savsaklayan kişi
Yıkıcıya kardeştir.
[10] RAB'bin adı güçlü kuledir,
Ona sığınan doğru kişi için korunaktır.
[11] Zengin servetini bir kale,
Aşılmaz bir sur sanır.
[12] Yürekteki gururu düşüş,
Alçakgönüllülüğü ise onur izler.
[13] Dinlemeden yanıt vermek
Ahmaklık ve utançtır.
[14] İnsanın ruhu hastalıkta ona destektir.
Ama ezik ruh nasıl dayanabilir?
[15] Akıllı kişi bilgiyi satın alır,
Bilgenin kulağı da bilgi peşindedir.
[16] Armağan, verenin yolunu açar
Ve kendisini büyüklerin önüne çıkartır.
[17] Duruşmada ilk konuşan haklı görünür,
Başkası çıkıp onu sorgulayana dek.
[18] Kura çekişmeleri sona erdirir,
Güçlü rakipleri uzlaştırır.
[19] Gücenmiş kardeş surlu kentten daha zor elde edilir.
Çekişme sürgülü kale kapısı gibidir.
[20] İnsanın karnı ağzının meyvesiyle,
Dudaklarının ürünüyle doyar.
[21] Dil ölüme de götürebilir, yaşama da;
Konuşmayı seven, dilin meyvesine katlanmak zorundadır.
[22] İyi bir eş bulan iyilik bulur
Ve RAB'bin lütfuna erer.
[23] Yoksul acınma dilenir,
Zenginin yanıtıysa serttir.
[24] Yıkıma götüren dostlar vardır[a],
Ama öyle dost var ki, kardeşten yakındır insana.

19 Dürüst yaşayan bir yoksul olmak,
Yalancı bir akılsız olmaktan yeğdir.

---

[a] *18:24 "Yıkıma götüren dostlar vardır" ya da "Çok dostu olan yıkıma gider".*

[2] Bilgisiz heves işe yaramaz,
Acelecilik insanı yanılgıya düşürür.
[3] İnsanın ahmaklığı yaşamını yıkar,
Yine de içinden RAB'be öfkelenir.
[4] Zenginlik dost üstüne dost
kazandırır.
Oysa yoksulun dostu onu yüzüstü
bırakır.
[5] Yalancı tanık cezasız kalmaz,
Yalan soluyan kurtulamaz.
[6] Birçokları önemli kişinin gözüne
girmek
Ve eli açık olanın dostu olmak ister.
[7] Yoksulun akrabaları bile onu
sevmezse,
Dostlarının ondan uzak duracağı
daha da kesindir.
Ne kadar yalvarsa ona
yaklaşmazlar.
[8] Sağduyulu olan canını sever,
Aklı izleyen bolluğa kavuşur.
[9] Yalancı tanık cezasız kalmaz,
Yalan soluyan yok olur.
[10] Akılsızın gösterişli bir yaşam
sürmesi uygun değilse,
Kölelerin önderlere egemen olması
Hiç uygun değildir.
[11] Sağduyulu kişi sabırlıdır,
Kusurları hoş görmesi ona onur
kazandırır.
[12] Kralın öfkesi genç aslanın
kükreyişine benzer,
Lütfuysa otların üzerine düşen çiy
gibidir.
[13] Akılsız çocuk babasının başına
beladır,
Dırdır eden kadın sürekli
damlayan su gibidir.
[14] Ev ve servet babadan mirastır,
Ama sağduyulu kadın RAB'bin
armağanıdır.
[15] Tembellik insanı uyuşukluğa iter,
Haylaz kişi de aç kalır.
[16] Tanrı buyruğuna uyan canını korur,
Gitmesi gereken yolları
umursamayan ölür.
[17] Yoksula acıyan kişi RAB'be ödünç
vermiş olur,
Yaptığı iyilik için RAB onu
ödüllendirir.
[18] Henüz umut varken çocuğunu eğit,
Onun yıkımına neden olma.
[19] Huysuz insan cezasını çekmelidir.
Onu bir kere kurtarsan da, hep
aynı şeyi yapman gerekir.
[20] Öğüde kulak ver, terbiyeyi kabul
et ki,
Ömrünün kalan kısmı boyunca
bilge olasın.
[21] İnsan yüreğinde çok şey tasarlar,
Ama gerçekleşen, RAB'bin
amacıdır.
[22] İnsandan istenen vefadır,
Yoksul olmak yalancı olmaktan
yeğdir.
[23] RAB korkusu
Doygun ve dertsiz bir yaşama
kavuşturur.
[24] Tembel sahana daldırdığı elini
Ağzına geri götürmek bile istemez.
[25] Alaycıyı döversen bön kişi ibret
alır,
Akıllı kişiyi azarlarsan bilgisine
bilgi katar.
[26] Babasına saldıran, annesini kovan
çocuk,
Ailesinin utancı ve yüzkarasıdır.
[27] Oğlum, uyarılara kulağını tıkarsan,
Bilgi kaynağı sözlerden saparsın.
[28] Niyeti bozuk tanık adaletle eğlenir,
Kötülerin ağzı fesatla beslenir.
[29] Alaycılar için ceza,
Akılsızların sırtı için kötek
hazırdır.

20 Şarap insanı alaycı, içki
gürültücü yapar,
Onun etkisiyle yoldan sapan bilge
değildir.
2 Kralın öfkesi genç aslanın
kükreyişine benzer,
Onu kızdıran canından olur.
3 Kavgadan kaçınmak insan için
onurdur,
Oysa her ahmak tartışmaya
hazırdır.
4 Sonbaharda çift sürmeyen tembel,
Hasatta aradığını bulamaz.
5 İnsanın niyetleri derin bir kuyunun
suları gibidir,
Akıllı kişi onları açığa çıkarır.
6 İnsanların çoğu, "Vefalıyım" der.
Ama sadık birini kim bulabilir?
7 Doğru ve dürüst bir babaya
Sahip olan çocuklara ne mutlu!
8 Yargı kürsüsünde oturan kral,
Kötülüğü gözleriyle ayıklar.
9 Kim, "Yüreğimi pak kıldım,
Günahımdan arındım" diyebilir?
10 RAB hileli tartıdan da, hileli
ölçüden de tiksinir.
11 Çocuk bile eylemleriyle kendini
belli eder,
Yaptıkları pak ve doğru mu, değil
mi, anlaşılır.
12 İşiten kulağı da gören gözü de
RAB yaratmıştır.
13 Uykuyu seversen yoksullaşırsın,
Uyanık durursan ekmeğin bol olur.
14 Alıcı, "İşe yaramaz, işe yaramaz"
der,
Ama alıp gittikten sonra aldığıyla
övünür.
15 Bol bol altının, mücevherin
olabilir,
Ama bilgi akıtan dudaklar daha
değerlidir.
16 Tanımadığı birine kefil olanın
giysisini al;
Bir yabancı için yapıyorsa bunu,
Giysisini rehin tut.
17 Hileyle kazanılan yiyecek insana
tatlı gelir,
Ama sonra ağza dolan çakıl
gibidir.
18 Tasarılarını danışarak yap,
Yöntemlere uyarak savaş.
19 Dedikoducu sır saklayamaz,
Bu nedenle ağzı gevşek olanla
arkadaşlık etme.
20 Annesine ya da babasına sövenin
Işığı zifiri karanlıkta sönecek.
21 Tez elde edilen mirasın
Sonu bereketli olmaz.
22 "Bu kötülüğü sana ödeteceğim"
deme;
RAB'bi bekle, O seni kurtarır.
23 RAB hileli tartıdan tiksinir,
Hileli teraziden hoşlanmaz.
24 İnsanın adımlarını RAB
yönlendirir;
Öyleyse insan tuttuğu yolu nasıl
anlayabilir?
25 Düşünmeden adakta bulunmak
Sakıncalıdır.
26 Bilge kral kötüleri ayıklar,
Harman döver gibi cezalandırır.
27 İnsanın ruhu RAB'bin ışığıdır,
İç varlığın derinliklerine işler.
28 Sevgi ve sadakat kralın
güvencesidir.
Onun tahtını sağlamlaştıran
sevgidir.
29 Gençlerin görkemi güçleri,
Yaşlıların onuru ağarmış saçlardır.
30 Yaralayan darbeler kötülüğü
temizler,
Kötek iç varlığın derinliklerini
paklar.

21 Kralın yüreği RAB'bin
elindedir,
Kanaldaki su gibi onu istediği
yöne çevirir.
2 İnsan izlediği her yolun doğru
olduğunu sanır,
Ama niyetlerini tartan RAB'dir.
3 RAB kendisine kurban
sunulmasından çok,
Doğruluğun ve adaletin yerine
getirilmesini ister.
4 Küstah bakışlar ve kibirli yürek
Kötülerin çırası ve günahıdır.
5 Çalışkanın tasarıları hep bollukla,
Her türlü acelecilik hep yoklukla
sonuçlanır.
6 Yalan dolanla yapılan servet,
Sis gibi geçicidir ve ölüm tuzağıdır.
7 Kötülerin zorbalığı kendilerini
süpürüp götürür,
Çünkü doğru olanı yapmaya
yanaşmazlar.
8 Suçlunun yolu dolambaçlı,
Pak kişinin yaptıklarıysa
dosdoğrudur.
9 Kavgacı kadınla aynı evde
oturmaktansa,
Damın köşesinde oturmak yeğdir.
10 Kötünün can attığı kötülüktür,
Hiç kimseye acımaz.
11 Alaycı cezalandırılınca bön kişi
akıllanır,
Bilge olan öğretilenden bilgi
kazanır.
12 Adil Olan, kötünün evini dikkatle
gözler
Ve kötüleri yıkıma uğratır.
13 Yoksulun feryadına kulağını
tıkayanın
Feryadına yanıt verilmeyecektir.
14 Gizlice verilen armağan öfkeyi,
Koyna sokuşturulan rüşvet de
kızgın gazabı yatıştırır.
15 Hak yerine gelince doğru kişi
sevinir,
Fesatçı dehşete düşer.
16 Sağduyudan uzaklaşan,
Kendini ölüler arasında bulur.
17 Zevkine düşkün olan yoksullaşır,
Şaraba ve zeytinyağına düşkün kişi
de zengin olmaz.
18 Kötü kişi doğru kişinin fidyesidir,
Hain de dürüstün.
19 Çölde yaşamak,
Can sıkıcı ve kavgacı kadınla
yaşamaktan yeğdir.
20 Bilgenin evi değerli eşya ve
zeytinyağıyla doludur,
Akılsızsa malını har vurup harman
savurur.
21 Doğruluğun ve sevginin ardından
koşan,
Yaşam, gönenç ve onur bulur.
22 Bilge kişi güçlülerin kentine
saldırıp
Güvendikleri kaleyi yıkar.
23 Ağzını ve dilini tutan
Başını beladan korur.
24 Gururlu, küstah ve alaycı:
Bunlar kas kas kasılan insanın
adlarıdır.
25 Tembelin isteği onu ölüme götürür,
Çünkü elleri çalışmaktan kaçınır;
26 Bütün gün isteklerini sıralar durur,
Oysa doğru kişi esirgemeden verir.
27 Kötülerin sunduğu kurban iğrençtir,
Hele bunu kötü niyetle sunarlarsa.
28 Yalancı tanık yok olur,
Dinlemeyi bilenin tanıklığıysa
inandırıcıdır.
29 Kötü kişi kendine güçlü bir
görünüm verir,
Erdemli insansa tuttuğu yoldan
emindir.

30 RAB'be karşı başarılı olabilecek
Bilgelik, akıl ve tasarı yoktur.
31 At savaş günü için hazır tutulur,
Ama zafer sağlayan RAB'dir.

22 İyi ad büyük servetten,
Saygınlık gümüş ve altından
yeğdir.
2 Zenginle yoksulun ortak yönü şu:
Her ikisini de RAB yarattı.
3 İhtiyatlı kişi tehlikeyi görünce
saklanır,
Bönse öne atılır ve zarar görür.
4 Alçakgönüllülüğün ve RAB
korkusunun ödülü,
Zenginlik, onur ve yaşamdır.
5 Kötünün yolu diken ve tuzakla
doludur.
Canını korumak isteyen bunlardan
uzak durur.
6 Çocuğu tutması gereken yola göre
yetiştir,
Yaşlandığında o yoldan ayrılmaz.
7 Zengin yoksullara egemen olur,
Borç alan borç verenin kulu olur.
8 Fesat eken dert biçer,
Gazabının değneği yok olur.
9 Cömert olan kutsanır,
Çünkü yemeğini yoksullarla
paylaşır.
10 Alaycıyı kov, kavga biter;
Çekişme ve aşağılamalar da sona
erer.
11 Yürek temizliğini ve güzel sözleri
seven,
Kralın dostluğunu kazanır.
12 RAB bilgiyi gözetip korur,
Hainin sözlerini ise altüst eder.
13 Tembel der ki, "Dışarda aslan var,
Sokağa çıksam beni parçalar."
14 Sokak kadınının ağzı dipsiz çukur
gibidir,
RAB'bin gazabına uğrayan oraya
düşer.
15 Akılsızlık çocuğun öz yapısındadır,
Değnekle terbiye edilirse
akılsızlıktan uzaklaşır.
16 Servetini büyütmek için yoksulu
ezenle
Zengine armağan verenin sonu
yoksulluktur.

Bilgeden Otuz Öğüt

17 Kulak ver, bilgelerin sözlerini
dinle,
Öğrettiğimi zihnine işle.
18 Sözlerimi yüreğinde saklarsan
mutlu olursun,
Onlar hep hazır olsun dudaklarında.
19 RAB'be güvenmen için
Bugün bunları sana, evet sana da
bildiriyorum.
20 Senin için otuz söz[a] yazdım,
Bilgi ve öğüt sözleri...
21 Öyle ki, güvenilir, doğru sözleri
bilesin,
Böylece seni gönderene güvenilir
yanıt verebilesin.

(1)[b]

22 Yoksulu, yoksul olduğu için
soymaya kalkma,
Düşkünü mahkemede ezme.
23 Çünkü onların davasını RAB
yüklenecek
Ve onları soyanların canını alacak.

---

[a] *22:20 "Otuz söz" ya da "Değerli sözler".*
[b] *Ayetleri 1'den 30'a kadar gruplara ayıran bu numaralar Masoretik metinde geçmemektedir.*

(2)

[24] Huysuz kişiyle arkadaşlık etme;
Tez öfkelenenle yola çıkma.
[25] Yoksa onun yollarına alışır,
Kendini tuzağa düşmüş bulursun.

(3)

[26] El sıkışıp
Başkasının borcuna kefil olmaktan
kaçın.
[27] Ödeyecek paran olmazsa,
Altındaki döşeğe bile el koyarlar.

(4)

[28] Atalarının belirlediği
Eski sınır taşlarının yerini
değiştirme.

(5)

[29] İşinde usta birini görüyor musun?
Öylesi sıradan kişilere değil,
Krallara bile hizmet eder.

(6)

23 Bir önderle yemeğe
oturduğunda
Önüne konulana dikkat et.
[2] İştahına yenilecek olursan,
Daya bıçağı kendi boğazına.
[3] Onun lezzetli yemeklerini
çekmesin canın,
Böyle yemeğin ardında hile
olabilir.

(7)

[4] Zengin olmak için didinip durma,
Çıkar bunu aklından.
[5] Servet göz açıp kapayana dek yok
olur,
Kanatlanıp kartal gibi göklere uçar.

(8)

[6] Cimrinin verdiği yemeği yeme,
Lezzetli yemeklerini çekmesin
canın.
[7] Çünkü yediğin her şeyin hesabını
tutar,
"Ye, iç" der sana,
Ama yüreği senden yana değildir.
[8] Yediğin azıcık yemeği kusarsın,
Söylediğin güzel sözler de boşa
gider.

(9)

[9] Akılsıza öğüt vermeye kalkma,
Çünkü senin sözlerindeki
sağduyuyu küçümser.

(10)

[10] Eski sınır taşlarının yerini
değiştirme,
Öksüzlerin toprağına el sürme.
[11] Çünkü onların Velisi[a] güçlüdür
Ve onların davasını sana karşı O
yürütür.

(11)

[12] Uyarıları zihnine işle,
Bilgi dolu sözlere kulak ver.
[13] Çocuğunu terbiye etmekten geri
kalma,
Onu değnekle dövsen de ölmez.
[14] Onu değnekle döversen,
Canını ölüler diyarından
kurtarırsın.

(12)

[15] Oğlum, bilge yürekli olursan,
Benim yüreğim de sevinir.

---

[a] *23:11 "Velisi": İbranice sözcük "Goel" hem yakınlık, hem de kurtarıcılığı vurguluyor.*

[16] Dudakların doğru konuştuğunda
Gönlüm de coşar.

(13)

[17] Günahkârlara imrenmektense,
Sürekli RAB korkusunda yaşa.
[18] Böylece bir geleceğin olur
Ve umudun boşa çıkmaz.

[19] Oğlum, dinle ve bilge ol,
Yüreğini doğru yolda tut.

(14)

[20] Aşırı şarap içenlerle,
Ete düşkün oburlarla arkadaşlık
etme.
[21] Çünkü ayyaş ve obur kişi
yoksullaşır,
Uyuşukluk da insana paçavra
giydirir.

(15)

[22] Sana yaşam veren babanın
sözlerine kulak ver,
Yaşlandığı zaman anneni hor
görme.

(16)

[23] Gerçeği satın al ve satma;
Bilgeliği, terbiyeyi, aklı da.
[24] Doğru kişinin babası coştukça
coşar,
Bilgece davranan oğulun babası
sevinir.
[25] Annenle baban seninle coşsun,
Seni doğuran sevinsin.

(17)

[26] Oğlum, beni yürekten dinle,
Gözünü gittiğim yoldan ayırma.
[27] Çünkü fahişe derin bir çukur,
Ahlaksız kadın dar bir kuyudur.
[28] Evet, soyguncu gibi pusuda bekler
Ve birçok erkeği yoldan çıkarır.

(18)

[29] Ah çeken kim? Vah çeken kim?
Kimdir çekişip duran?
Yakman kim? Boş yere yaralanan
kim?
Gözleri kanlı olan kim?
[30] İçmeye oturup kalkamayanlar,
Karışık şarapları denemeye
gidenlerdir.
[31] Şarabın kızıl rengine,
Kadehte ışımasına,
Boğazdan aşağı süzülüvermesine
bakma.
[32] Sonunda yılan gibi ısırır,
Engerek gibi sokar.
[33] Gözlerin garip şeyler görür,
Aklından ahlaksızlıklar geçer.
[34] Kendini kâh denizin ortasında,
Kâh gemi direğinin tepesinde
yatıyor sanırsın.
[35] "Dövdüler beni ama incinmedim,
Vurdular ama farketmedim"
dersin,
"Yeniden içmek için ne zaman
ayılacağım?"

(19)

24 Kötülere imrenme,
Onlarla birlikte olmayı
isteme.
[2] Çünkü yürekleri zorbalık tasarlar,
Dudakları belalardan söz eder.

(20)

[3] Ev bilgelikle yapılır,
Akılla pekiştirilir.
[4] Bilgi sayesinde odaları
Her türlü değerli, güzel eşyayla
dolar.

(21)

5 Bilgelik güçten,
Bilgi kaba kuvvetten üstündür[a].
6 Savaşmak için yöntem,
Zafer kazanmak için birçok
danışman gerekli.

(22)

7 Ahmak için bilgelik ulaşılamayacak
kadar yüksektir,
Kent kurulunda ağzını açamaz.

(23)

8 Kötülük tasarlayan kişi
Düzenbaz olarak bilinecektir.
9 Ahmakça tasarılar günahtır,
Alaycı kişiden herkes iğrenir.

(24)

10 Sıkıntılı günde cesaretini yitirirsen,
Gücün kıt demektir.

(25)

11 Ölüm tehlikesi içinde olanları
kurtar,
Ölmek üzere olanları esirge.
12 "İşte bunu bilmiyordum" desen de,
İnsanın yüreğindekini bilen
sezmez mi?
Senin canını koruyan anlamaz mı?
Ödetmez mi herkese yaptığını?

(26)

13 Oğlum, bal ye, çünkü iyidir,
Süzme bal damağa tatlı gelir.
14 Bilgelik de canın için öyledir,
bilmiş ol.
Bilgeliği bulursan bir geleceğin
olur
Ve umudun boşa çıkmaz.

(27)

15 Ey kötü adam, doğru kişinin evine
karşı pusuya yatma,
Konutunu yıkmaya kalkma.
16 Çünkü doğru kişi yedi kez düşse
yine kalkar,
Ama kötüler felakette yıkılır.

(28)

17 Düşmanın düşüşüne keyiflenme,
Sendelemesine sevinme.
18 Yoksa RAB görür ve hoşnut
kalmaz
Ve düşmanına duyduğu öfke yatışır.

(29)

19 Kötülük edenlere kızıp üzülme,
Onlara özenme.
20 Çünkü kötülerin geleceği yok,
Çırası sönecek onların.

(30)

21 Oğlum, RAB'be ve krala saygı
göster,
Onlara başkaldıranlarla arkadaşlık
etme.
22 Çünkü onlar ansızın felakete uğrar,
İnsanın başına ne belalar
getireceklerini kim bilir?

Bilgelerin Öbür Özdeyişleri

23 Şunlar da bilgelerin sözleridir:
Yargılarken yan tutmak iyi değildir.
24 Kötüye, "Suçsuzsun" diyen yargıcı
Halklar lanetler, uluslar kınar.
25 Ne mutlu suçluyu mahkûm edene!

---

[a] ***24:5** Olası metin "Bilgelik güçten, bilgi kaba kuvvetten üstündür" (bkz. Septuaginta), Masoretik metin "Bilge güçlü olur, bilgi sahibi gücünü artırır."*

Herkes onu candan kutlar.
[26] Dürüst yanıt
Gerçek dostluğun işaretidir[a].
[27] İlkin dışardaki işini bitirip tarlanı
hazırla,
Ondan sonra evini yap.
[28] Başkalarına karşı nedensiz tanıklık
etme
Ve dudaklarınla aldatma.
[29] "Bana yaptığını ben de ona
yapacağım,
Ödeteceğim bana yaptığını" deme.

[30] Tembelin tarlasından,
Sağduyudan yoksun kişinin
bağından geçtiğimde
[31] Her yanı dikenlerin, otların
Kapladığını gördüm;
Taş duvar da yıkılmıştı.
[32] Gördüklerimi derin derin
düşündüm,
Seyrettiklerimden ibret aldım.
[33] "Biraz kestireyim, biraz
uyuklayayım,
Ellerimi kavuşturup şöyle bir
uyuyayım" demeye kalmadan,
[34] Yokluk bir haydut gibi,
Yoksulluk bir akıncı gibi gelir
üzerine.

Süleyman'ın Özdeyişlerinin İkinci Bölümü

25 Bundan sonrakiler de
Süleyman'ın özdeyişleridir.
Bunları Yahuda Kralı Hizkiya'nın
adamları derledi.
[2] Tanrı'yı gizli tuttuğu şeyler için,
Krallarıysa açığa çıkardıkları için
yüceltiriz.
[3] Göğün yüksekliği, yerin derinliği
gibi,
Kralların aklından geçen de
kestirilemez.
[4] Cürufu gümüşten ayırınca,
Kuyumcunun işleyeceği madde
kalır.
[5] Kötüleri kralın huzurundan
uzaklaştırırsan
Kralın tahtı adaletle pekişir.
[6] Kralın önünde kendini yüceltme,
Önemli kişiler arasında yer
edinmeye çalışma.
[7] Çünkü kralın seni bir soylunun
önünde alaşağı etmesindense,
Sana, "Yukarıya gel" demesi
yeğdir.
[8] Gördüklerinle hemencecik
mahkemeye başvurma;
Çünkü başkası seni utandırabilir,
Sonra ne yapacağını bilemezsin.
[9] Davanı doğrudan komşunla gör;
Başkasının sırrını açıklama.
[10] Yoksa işiten seni utandırabilir
Ve bu kötü ün yakanı bırakmaz.
[11] Yerinde söylenen söz,
Gümüş oymalardaki altın elma[b]
gibidir.
[12] Altın küpe ya da altın bir süs
neyse,
Dinleyen kulak için bilgenin
azarlaması da öyledir.
[13] Hasatta kar serinliği nasılsa,
Güvenilir ulak da kendisini
gönderenler için öyledir.
Böyle biri efendilerinin canına can
katar.

---

[a] *24:26 "Dürüst yanıt gerçek dostluğun işaretidir": İbranice "Dürüst yanıt veren dudakları öper."*

[b] *25:11 "Elma" ya da "Kayısı".* *24:33-34 Özd.6:10-11* *25:6-7 Luk.14:7-10*

[14] Yağmursuz bulut ve yel nasılsa,
Vermediği armağanla övünen kişi de öyledir.
[15] Sabırla bir hükümdar bile ikna edilir,
Tatlı dil en güçlü direnci[a] kırar.
[16] Bal buldun mu yeteri kadar ye,
Fazla doyarsan kusarsın.
[17] Başkalarının evine seyrek git,
Yoksa onları bezdirir, nefretini kazanırsın.
[18] Başkasına karşı yalancı tanıklık eden
Topuz, kılıç ya da sivri ok gibidir.
[19] Sıkıntılı günde haine güvenmek,
Çürük dişe ya da sakat ayağa güvenmek gibidir.
[20] Dertli kişiye ezgi söylemek,
Soğuk günde giysilerini üzerinden almaya,
Ya da sodaya sirke katmaya benzer.
[21] Düşmanın acıkmışsa doyur,
Susamışsa su ver.
[22] Bunu yapmakla onu utanca boğarsın[b]
Ve RAB seni ödüllendirir.
[23] Kuzeyden esen rüzgar nasıl yağmur getirirse,
İftiracı dil de öfkeli bakışlara yol açar.
[24] Kavgacı kadınla aynı evde oturmaktansa,
Damın köşesinde oturmak yeğdir.
[25] Susamış kişi için soğuk su neyse,
Uzak ülkeden gelen iyi haber de öyledir.
[26] Kötünün önünde pes eden doğru kişi,
Suyu bulanmış pınar, kirlenmiş kuyu gibidir.
[27] Fazla bal yemek iyi değildir;
Hep yüceltilmeyi beklemek de...
[28] Kendini denetleyemeyen kişi
Yıkılmış sursuz kent gibidir.

26

Yaz ortasında kar, hasatta yağmur uygun olmadığı gibi,
Akılsıza da onur yakışmaz.
[2] Öteye beriye uçuşan serçe
Ve kırlangıç gibi,
Hak edilmemiş lanet de tutmaz.
[3] Ata kırbaç, eşeğe gem,
Akılsızın sırtına da değnek gerek.
[4] Akılsıza ahmaklığına göre karşılık verme,
Yoksa sen de onun düzeyine inersin.
[5] Akılsıza ahmaklığına uygun karşılık ver,
Yoksa kendini bilge sanır.
[6] Akılsızın eliyle haber gönderen,
Kendi ayaklarını kesen biri gibi,
Kendine zarar verir.
[7] Akılsızın ağzında özdeyiş,
Kötürümün sarkan bacakları gibidir.
[8] Akılsızı onurlandırmak,
Taşı sapana bağlamak gibidir.
[9] Sarhoşun elindeki dikenli dal ne ise,
Akılsızın ağzında özdeyiş de odur.
[10] Oklarını gelişigüzel fırlatan okçu neyse,
Yoldan geçen akılsızı ya da sarhoşu ücretle tutan da

---

[a] *25:15 "En güçlü direnci": İbranice "Kemiği".*
[b] *25:22 "Onu utanca boğarsın": İbranice "Başına kor yığarsın."*
25:21-22 Rom.12:20

öyledir.
[11] Ahmaklığını tekrarlayan akılsız,
Kusmuğuna dönen köpek gibidir.
[12] Kendini bilge gören birini tanıyor musun?
Akılsız bile ondan daha umut vericidir.
[13] Tembel, "Yolda aslan var,
Sokaklarda aslan dolaşıyor" der.
[14] Menteşeleri üzerinde dönen kapı gibi,
Tembel de yatağında döner durur.
[15] Tembel elini sahana daldırır,
Yeniden ağzına götürmeye üşenir.
[16] Tembel kendini,
Akıllıca yanıt veren yedi kişiden daha bilge sanır.
[17] Kendini ilgilendirmeyen bir kavgaya bulaşan kişi,
Yoldan geçen köpeği kulaklarından tutana benzer.
[18-19] Ateşli ve öldürücü oklar savuran bir deli neyse,
Komşusunu aldatıp, "Şaka yapıyordum"
Diyen de öyledir.
[20] Odun bitince ateş söner,
Dedikoducu yok olunca kavga diner.
[21] Kor için kömür, ateş için odun neyse,
Çekişmeyi alevlendirmek için kavgacı da öyledir.
[22] Dedikodu tatlı lokma gibidir,
İnsanın ta içine işler.
[23] Okşayıcı dudaklarla kötü yürek,
Sırlanmış toprak kaba benzer.
[24] Yüreği nefret dolu kişi sözleriyle niyetini gizlemeye çalışır,
Ama içi hile doludur.
[25] Güzel sözlerine kanma,
Çünkü yüreğinde yedi iğrenç şey vardır.
[26] Nefretini hileyle örtse bile,
Kötülüğü toplumun önünde ortaya çıkar.
[27] Başkasının kuyusunu kazan içine kendi düşer,
Taşı yuvarlayan altında kalır.
[28] Yalancı dil incittiği kişilerden nefret eder,
Yaltaklanan ağızdan yıkım gelir.

27

Yarınla övünme,
Çünkü ne getireceğini bilemezsin.
[2] Seni kendi ağzın değil, başkaları övsün,
Kendi dudakların değil, yabancı övsün.
[3] Taş ağırdır, kum bir yüktür,
Ama ahmağın kışkırtması ikisinden de ağırdır.
[4] Öfke zalim, hiddet azgındır,
Ama kıskançlığa kim dayanabilir?
[5] Açık bir azar,
Gizli tutulan sevgiden iyidir.
[6] Düşmanın öpücükleri aldatıcıdır,
Ama dostun seni iyiliğin için yaralar.
[7] Tok insanın canı balı bile çekmez,
Aç kişiye en acı şey tatlı gelir.
[8] Yuvasından uzak kalan kuş nasılsa,
Yurdundan uzak kalan insan da öyledir.
[9] Güzel koku ve buhur canı ferahlatır,
Dostun verdiği öğüt insana tatlı gelir.
[10] Kendi dostunu da babanın dostunu

26:11 2Pe.2:22 27:1 Yak.4:13-14

da bırakma
Ve felakete uğradığın gün
kardeşinin evine gitme;
Yakın komşun uzaktaki kardeşten
yeğdir.
[11] Oğlum, bilgece davran ki yüreğim
sevinsin,
Beni ayıplayana yanıt vereyim.
[12] İhtiyatlı kişi tehlikeyi görünce
saklanır,
Bönse öne atılır ve zarar görür.
[13] Tanımadığı birine kefil olanın
giysisini al;
Bir yabancı için yapıyorsa bunu,
Giysisini rehin tut.
[14] Sabah sabah komşuya verilen
gürültülü bir selam
Küfür sayılır.
[15] Kavgacı kadının dırdırı
Yağmurlu günde damlaların
dinmeyen sesi gibidir.
[16] Böyle bir kadını dizginlemeye
kalkmak,
Rüzgarı ya da yağı avuçta tutmaya
çalışmak gibidir.
[17] Demir demiri biler,
İnsan da insanı...
[18] İncir ağacını budayan meyvesini
yer,
Efendisine hizmet eden
onurlandırılır.
[19] Su görüntümüzü nasıl yansıtıyorsa,
Yürek de insanın içini yansıtır.
[20] Ölüm ve yıkım diyarı insana
doymaz,
İnsanın gözü de hiç doymaz.
[21] Altın ocakta, gümüş potada sınanır,
İnsansa aldığı övgüyle sınanır.
[22] Ahmağı buğdayla birlikte dibekte
tokmakla dövsen bile,
Ahmaklığından kurtulmaz.
[23] Davarına iyi bak,
Sığırlarına dikkat et.
[24] Çünkü zenginlik kalıcı değildir
Ve taç kuşaktan kuşağa geçmez.
[25] Çayır biçilince, yeni çimen çıkınca,
Dağlardaki otlar toplanınca,
[26] Kuzular seni giydirir,
Tekeler tarlanın bedeli olur.
[27] Keçilerin sütü yalnız seni değil,
Ev halkını, hizmetçilerini de
doyurmaya yeter.

28

Kötü kişi kendisini kovalayan
olmasa bile kaçar,
Doğrularsa genç aslan gibi
yüreklidir.
[2] Ayaklanan ülke çok başlı olur,
Ama akıllı, bilgili kişi düzeni
sağlar.
[3] Yoksulu ezen yoksul,
Ürünü harap eden sağanak yağmur
gibidir.
[4] Yasayı terk eden kötüyü över,
Yerine getirense kötüye karşı çıkar.
[5] Kötüler adaletten anlamaz,
RAB'be yönelenlerse her yönüyle
anlar.
[6] Dürüst bir yoksul olmak,
Yolsuzlukla zengin olmaktan
yeğdir.
[7] Kutsal Yasa'yı yerine getiren
çocuk akıllıdır,
Oburlarla arkadaşlık edense
babasını utandırır.
[8] Faiz ve tefecilikle malına mal
katan kişi,
Bunu yoksullara acıyan için
biriktirir.
[9] Yasaya kulağını tıkayanın
Duası da iğrençtir.
[10] Dürüst kişileri kötü yola saptıran
Kendi kazdığı çukura düşer.
İyiliği, özü sözü bir olanlar miras

alacak.
[11] Zengin kendini bilge sanır,
Ama akıllı yoksul onun içini okur.
[12] Doğruların zaferi coşkuyla kutlanır,
Ama kötüler egemen olunca insan kaçacak yer arar.
[13] Günahlarını gizleyen başarılı olmaz,
İtiraf edip bırakansa merhamet bulur.
[14] Günahtan çekinen ne mutludur!
İnatçılık edense belaya düşer.
[15] Yoksul halkı yöneten kötü kişi
Kükreyen aslan, saldırgan ayı gibidir.
[16] Gaddar önderin aklı kıttır;
Haksız kazançtan nefret edense uzun ömürlü olur.
[17] Adam öldürmekten vicdan azabı çeken, mezara dek kaçacaktır;
Kimse ona yardım etmesin.
[18] Alnı ak yaşayan kurtulur,
Yolsuzluk yapan ansızın yıkıma uğrar.
[19] Toprağını işleyenin ekmeği bol olur,
Hayal peşinde koşansa yoksulluğa doyar.
[20] Güvenilir kişi bolluğa erer,
Zengin olmaya can atansa beladan kurtulamaz.
[21] Hatır gözetmek iyi değildir,
Çünkü insan bir lokma ekmek için bile suç işler.
[22] Cimri servet peşinde koşar,
Yoksulluğa uğrayacağını düşünmez.
[23] Başkasını azarlayan sonunda
Pohpohlayandan daha çok beğeni kazanır.
[24] Annesini ya da babasını soymayı günah saymayan,
Haydutla birdir.
[25] Açgözlü kavga çıkarır,
RAB'be güvenense bolluk içinde yaşar.
[26] Kendine güvenen akılsızdır,
Bilgece davranan güvenlikte olur.
[27] Yoksula verenin eksiği olmaz,
Yoksulu görmezden gelense bir sürü lanete uğrar.
[28] Kötüler egemen olunca insan kaçacak yer arar,
Ama kötüler yok olunca doğrular çoğalır.

29 Defalarca azarlandığı halde dikbaşlılık eden,
Ansızın yıkıma uğrayacak, çare yok.
[2] Doğru kişiler çoğalınca halk sevinir,
Kötü kişi hükümdar olunca halk inler.
[3] Bilgeliği seven babasını sevindirir,
Fahişelerle dostluk eden malını yitirir.
[4] Adaletle yöneten kral ülkesini ayakta tutar,
Ağır vergiler koyansa çökertir.
[5] Başkasını pohpohlayan kişi,
Ona tuzak kurar.
[6] Kötünün başkaldırısı kendine tuzak olur,
Doğru kişiyse ezgi söyler ve sevinir.
[7] Doğru kişi yoksulların hakkını verir,
Kötü kişi hak hukuk nedir bilmez.
[8] Alaycı kişiler kentleri bile karıştırır,
Bilgelerse öfkeyi yatıştırır.
[9] Bilge kişiyle davası olan ahmak
Kızar, alay eder ve rahat vermez.
[10] Kana susamışlar dürüst kişiden

nefret eder,
Doğrularsa onun canını korur.
[11] Akılsız hep patlamaya hazırdır,
Bilgeyse öfkesini dizginler.
[12] Hükümdar yalana kulak verirse,
Bütün görevlileri de kötü olur.
[13] Zorbayla yoksulun ortak bir noktası var:
İkisinin de gözünü açan RAB'dir.
[14] Yoksulları adaletle yöneten kralın
Tahtı hep güvenlikte olur.
[15] Değnekle terbiye bilgelik kazandırır,
Kendi haline bırakılan çocuksa annesini utandırır.
[16] Kötüler çoğalınca başkaldırı da çoğalır,
Ama doğrular onların düşüşünü görecektir.
[17] Oğlunu terbiye et, o da sana huzur verecek
Ve gönlünü hoşnut edecektir.
[18] Tanrısal esinden yoksun olan halk
Sınır tanımaz olur.
Ne mutlu Kutsal Yasa'yı yerine getirene!
[19] Köle salt sözle terbiye edilemez,
Çünkü anlasa da kulak asmaz.
[20] Sözünü tartmadan konuşan birini tanıyor musun?
Akılsızın durumu bile onunkinden daha umut vericidir.
[21] Çocukluğundan beri kölesini şımartan,
Sonunda cezasını çeker.
[22] Öfkeli kişi çekişme yaratır,
Huysuz kişinin başkaldırısı eksik olmaz.
[23] Kibir insanı küçük düşürür,
Alçakgönüllülükse onur kazandırır.
[24] Hırsızla ortak olanın düşmanı kendisidir,
Mahkemede yemin etse de bildiğini söylemez.
[25] İnsandan korkmak tuzaktır,
Ama RAB'be güvenen güvenlikte olur.
[26] Hükümdarın gözüne girmek isteyen çoktur,
Ama RAB'dir insana adalet sağlayan.
[27] Doğrular haksızlardan iğrenir,
Kötüler de dürüst yaşayanlardan.

Agur'un Özdeyişleri

30 Massalı Yake oğlu Agur'un sözleri:
Bu adam şöyle diyor:
"Yoruldum, ey Tanrım, yoruldum ve tükendim[a].
[2] Gerçekten ben insanların en cahiliyim,
Bende insan aklı yok.
[3] Bilgeliği öğrenmedim,
Kutsal Olan'a ilişkin bilgiden de yoksunum.
[4] Kim göklere çıkıp indi?
Kim yeli avuçlarında topladı?
Suları giysisiyle sarıp sarmalayan kim?
Kim belirledi dünyanın sınırlarını?
Adı nedir, oğlunun adı nedir, biliyorsan söyle!
[5] Tanrı'nın her sözü güvenilirdir,
O kendisine sığınan herkese kalkandır.
[6] O'nun sözüne bir şey katma,
Yoksa seni azarlar, yalancı çıkarsın.

---

[a] *30:1 "Bu adam şöyle diyor: 'Yoruldum, ey Tanrım, yoruldum ve tükendim' " ya da "Bu adam İtiel'e, İtiel'e ve Ukkal'a şöyle diyor".*

[7] Ey Tanrı, iki şey diledim senden:
Ben ölmeden bunları esirgeme
benden.
[8] Sahtekârlığı, yalanı benden uzak
tut,
Bana ne yoksulluk ne de zenginlik
ver;
Payıma düşen ekmeği ver, yeter.
[9] Yoksa bolluktan, 'Kimmiş RAB?'
diye seni yadsır,
Ya da yoksulluktan çalar
Ve Tanrım'ın adını lekelemiş
olurum.

[10] "Köleyi efendisine çekiştirme,
Yoksa sana lanet eder, sen de suçlu
çıkarsın.
[11] Öyleleri var ki, babalarına lanet
eder,
Annelerine değer vermezler.
[12] Öyleleri var ki, kendilerini
tertemiz sanırlar,
Oysa kötülüklerinden arınmış
değiller.
[13] Öyleleri var ki, kendilerinden
üstün kimse yok sanır,
Herkese tepeden bakarlar.
[14] Öyleleri var ki, dişleri kılıç,
çeneleri bıçaktır,
Mazlumlarla yoksulları yutup
yeryüzünden yok ederler.
[15] Sülüğün iki kızı vardır, adları 'Ver,
ver'dir.
Hiç doymayan üç şey,
'Yeter' demeyen dört şey vardır:
[16] Ölüler diyarı, kısır rahim,
Suya doymayan toprak ve 'Yeter'
demeyen ateş.
[17] Babasıyla alay edenin, annesinin
sözünü hor görenin
Gözünü vadideki kargalar oyacak;
O akbabalara yem olacak.
[18] Aklımın ermediği üç şey,
Anlamadığım dört şey var:
[19] Kartalın gökyüzünde,
Yılanın kayada,
Geminin denizde izlediği yol
Ve erkeğin genç kızla tuttuğu yol.
[20] Zina eden kadının yolu da şöyledir:
Yer, ağzını siler,
Sonra da, 'Suç işlemedim' der.
[21] Yeryüzü üç şeyin altında sarsılır;
Katlanamadığı dört şey vardır:
[22] Kölenin kral olması,
Budalanın doyması,
[23] Nefret edilen kadının evlenmesi
Ve hizmetçinin hanımının yerine
geçmesi.

[24] "Dünyada dört küçük yaratık var ki,
Çok bilgece davranırlar:
[25] Karıncalar güçlü olmayan bir
topluluktur,
Ama yiyeceklerini yazdan
biriktirirler.
[26] Kaya tavşanları* da güçsüz bir
topluluktur,
Ama yuvalarını kaya kovuklarında
yaparlar.
[27] Çekirgelerin kralı yoktur,
Ama bölük bölük ilerlerler.
[28] Kertenkele elle bile yakalanır,
Ama kral saraylarında bulunur.

[29] "Yürüyüşü gösterişli üç yaratık,
Davranışı gösterişli dört yaratık var:
[30] Hayvanların en güçlüsü olan
Ve hiçbir şeyin önünde pes
etmeyen aslan,
[31] Tazı[a], teke

---

[a] *30:31 "Tazı" ya da "Horoz" veya "Savaş atı". İbranice sözcüğün anlamı tam bilinmiyor.*

Ve ordusunun başındaki kral.

[32] "Eğer budala gibi kendini yücelttinse
Ya da kötülük tasarladınsa,
Dur ve düşün[a]!
[33] Çünkü nasıl sütü dövünce tereyağı,
Burnu sıkınca kan çıkarsa,
Öfkeyi kurcalayınca da kavga çıkar."

Lemuel'in Özdeyişleri

31 Massa Kralı Lemuel'in sözleri,
Annesinin ona öğrettikleri:

2 "Oğlum, rahmimin ürünü, ne diyeyim?
Adaklarımın yanıtı oğlum, ne diyeyim?
3 Gücünü kadınlara,
Gençliğini kralları mahvedenlere kaptırma!

4 "Şarap içmek krallara yakışmaz, ey Lemuel,
Krallara yakışmaz!
İçkiyi özlemek hükümdarlara yaraşmaz.
5 Çünkü içince kuralları unutur,
Mazlumun hakkını yerler.
6 İçkiyi çaresize,
Şarabı kaygı çekene verin.
7 İçsin ki yoksulluğunu unutsun,
Artık sefaletini anmasın.
8 Ağzını hakkını savunamayan için,
Kimsesizin davasını gütmek için aç.
9 Ağzını aç ve adaletle yargıla,
Mazlumun, yoksulun hakkını savun."

Erdemli Kadın[b]

[10] Erdemli kadını kim bulabilir?
Onun değeri mücevherden çok üstündür.
[11] Kocası ona yürekten güvenir
Ve kazancı eksilmez.
[12] Kadın ona kötülükle değil,
Yaşamı boyunca iyilikle karşılık verir.
[13] Yün, keten bulur,
Zevkle elleriyle işler.
[14] Ticaret gemileri gibidir,
Yiyeceğini uzaktan getirir.
[15] Gün ağarmadan kalkar,
Ev halkına yiyecek, hizmetçilerine paylarını verir.
[16] Bir tarlayı gözüne kestirip satın alır,
El emeğiyle kazandığı parayla bağ diker.
[17] Giyinip kollarını sıvar,
Canla başla çalışır.
[18] Ticaretinin kârlı olduğunu bilir,
Çırası gece boyunca yanar.
[19] Eliyle örekeyi tutar,
Avucunda iği tutar.
[20] Mazluma kollarını açar,
Yoksula elini uzatır.
[21] Kar yağınca ev halkı için kaygılanmaz,
Çünkü hepsinin iki kat[c] giysisi vardır.

---

[a] *30:32 "Dur ve düşün": İbranice "Elini ağzına koy".*
[b] *10-31 ayetleri akrostiş biçimde yazılmıştır. Yani her satır sırayla İbranice alfabenin değişik bir harfiyle başlar.*
[c] *31:21 "İki kat" ya da "Kırmızı".*

[22] Yatak örtüleri dokur,
Kendi giysileri ince mor
ketendendir.
[23] Kocası ülkenin ileri gelenleriyle
oturup kalkar,
Kent kurulunda iyi tanınır.
[24] Kadın diktiği keten giysilerle
Ördüğü kuşakları tüccara satar.
[25] Güç ve onurla kuşanmıştır,
Geleceğe güvenle bakar.
[26] Ağzından bilgelik akar,
Dili iyilik öğütler.
[27] Ev halkının işlerini yönetir,
Tembellik nedir bilmez.
[28] Çocukları önünde ayağa kalkıp
onu kutlar,
Kocası onu över.
[29] "Soylu işler yapan çok kadın var,
Ama sen hepsinden üstünsün" der.
[30] Çekicilik aldatıcı, güzellik boştur;
Ama RAB'be saygılı kadın
övülmeye layıktır.
[31] Ellerinin hak ettiğini verin
kendisine,
Yaptıkları için kent kurulunda
övülsün.

VAİZ

GİRİŞ

Vaiz Kitabı insan ömrünün ne kadar kısa ve çelişkilerle dolu olduğunu, nedeni belirsiz haksızlık ve umutsuzluğu, sonuç olarak da yaşamın "boş" olduğunu içtenlikle anlatan bir vaizin düşüncelerine yer veriyor. Ama bu vaiz insanlığı gözeten Tanrı'nın yollarını anlamada güçlük çekti. Buna karşın çok çalışmayı ve Tanrı'nın bağışladıklarıyla mümkün olduğunca mutlu olmayı insanlara öğütledi.

Bu düşüncelerin çoğu olumsuz ve üzücü gözüküyor, ama bu kitabın Kutsal Kitap'ta bulunması Kutsal Kitap inancının böyle karamsarlık ve kuşkuları da dikkate alacak kadar çok boyutlu olduğunu göstermektedir. Birçokları Vaiz Kitabı'nın aynasında kendilerine bakarak teselli bulmakta ve bu düşünceleri yansıtan Kutsal Kitap'ın aynı zamanda yaşam kaynağı Tanrısal umudun derin anlamını da keşfetmektedirler.

Ana Hatlar:

1:1-2:26	*Yaşamın anlamını araştırmak*
3:1-22	*Her şeyin zamanı var*
4:1-8:17	*Yaşam her zaman güzel olmayabilir, bilgece yaşayın*
9:1-11:8	*Gelecekte neler olacağını kimse bilmez*
11:9-12:14	*Tanrı'ya saygı duy ve itaat et*

Her Şey Bomboş

1 Bunlar Yeruşalim'de krallık yapan
Davut oğlu Vaiz'in sözleridir:

[2] "Her şey boş, bomboş, bomboş!"
diyor Vaiz.

[3] Ne kazancı var insanın
Güneşin altında harcadığı onca
emekten?
[4] Kuşaklar gelir, kuşaklar geçer,
Ama dünya sonsuza dek kalır.
[5] Güneş doğar, güneş batar,
Hep doğduğu yere koşar.
[6] Rüzgar güneye gider, kuzeye
döner,
Döne döne eserek
Hep aynı yolu izler.
[7] Bütün ırmaklar denize akar,
Yine de deniz dolmaz.
Irmaklar hep çıktıkları yere döner.
[8] Her şey yorucu,
Sözcüklerle anlatılamayacak kadar.
Göz görmekle doymuyor,
Kulak işitmekle dolmuyor.
[9] Önce ne olduysa, yine olacak.
Önce ne yapıldıysa, yine
yapılacak.
Güneşin altında yeni bir şey yok.
[10] Var mı kimsenin, "Bak bu yeni!"
diyebileceği bir şey?

Her şey çoktan, bizden yıllar önce
de vardı.
[11] Geçmiş kuşaklar anımsanmıyor,
Gelecek kuşaklar da kendilerinden
sonra gelenlerce
anımsanmayacak.

Bilgelik Boştur

[12]Ben Vaiz, Yeruşalim'de İsrail kralıyken [13]kendimi göklerin altında yapılan her şeyi bilgece araştırıp incelemeye adadım. Tanrı'nın uğraşsınlar diye insanlara verdiği çetin bir zahmettir bu. [14]Güneşin altında yapılan bütün işleri gördüm; hepsi boştur, rüzgarı kovalamaya kalkışmaktır! [15]Eğri olan doğrultulamaz, eksik olan sayılamaz.

[16]Kendi kendime, "İşte, bilgeliğimi benden önce Yeruşalim'de krallık yapan herkesten çok artırdım" dedim, "Alabildiğine bilgi ve bilgelik edindim." [17]Kendimi bilgi ve bilgeliği, deliliği ve akılsızlığı anlamaya adadım. Gördüm ki, bu da yalnızca rüzgarı kovalamaya kalkışmakmış. [18]Çünkü çok bilgelik çok keder doğurur, bilgi arttıkça acı da artar.

Zevklerin Anlamsızlığı

2 Kendi kendime, "Gel, zevki tat. İyi mi, değil mi, gör" dedim. Ama gördüm ki, o da boş. [2]Gülmeye, "Delilik", zevke, "Ne işe yarar?" dedim. [3]İnsanların göklerin altında geçirdiği birkaç günlük ömürleri boyunca, yapacakları iyi bir şey olup olmadığını görünceye dek, bilgeliğimin önderliğinde, bedenimi şarapla nasıl canlandırayım, akılsızlığı nasıl ele alayım diye düşündüm durdum. [4]Büyük işlere girdim. Kendime evler inşa ettim, bağlar diktim. [5]Bahçeler, parklar yaptım, oralara türlü türlü meyve ağaçları diktim. [6]Dal budak salan orman ağaçlarını sulamak için havuzlar yaptım. [7]Kadın, erkek köleler satın aldım; evimde doğan kölelerim de vardı. Ayrıca benden önce Yeruşalim'de yaşayan herkesten çok sığıra, davara sahip oldum. [8]Altın, gümüş biriktirdim; kralların, illerin hazinelerini topladım. Kadın, erkek şarkıcılar ve erkeklerin özlemi olan bir harem edindim. [9]Böylece büyük üne kavuştum, benden önce Yeruşalim'de yaşayanların hepsini aştım. Bilgeliğimden de bir şey yitirmedim.

[10] Gözümün dilediği hiçbir şeyi
kendimden esirgemedim.
Gönlümü hiçbir zevkten
alıkoymadım.
Yaptığım her işten zevk aldı
gönlüm.
Bütün emeğimin ödülü bu oldu.
[11] Yaptığım bütün işlere,
Çektiğim bütün emeklere bakınca,
Gördüm ki, hepsi boş ve rüzgarı
kovalamaya kalkışmakmış.
Güneşin altında hiçbir kazanç
yokmuş.

Bilgelik Akılsızlıktan Üstündür

[12] Sonra bilgelik, delilik, akılsızlık
nedir diye baktım;
Çünkü kralın yerine geçecek kişi
Zaten yapılanın ötesinde ne

1:16 1Kr.4:29-31 *2:4-8 1Kr.10:23-27; 2Ta.9:22-27* *2:7 1Kr.4:23*
2:8 1Kr.10:10,14-22 *2:9 1Ta.29:25*

yapabilir ki?
[13] Işığın karanlıktan üstün olduğu gibi
Bilgeliğin de akılsızlıktan üstün
olduğunu gördüm.
[14] Bilge nereye gittiğini görür,
Ama akılsız karanlıkta yürür.
İkisinin de aynı sonu paylaştığını
gördüm.
[15] "Akılsızın başına gelen, benim de
başıma gelecek"
Dedim kendi kendime, "Öyleyse
kazancım ne bilgelikten?"
"Bu da boş" dedim içimden.
[16] Çünkü akılsız gibi, bilge de uzun
süre anılmaz,
Gelecekte ikisi de unutulur.
Nitekim bilge de akılsız gibi ölür!

Çalışmanın Anlamsızlığı

[17] Böylece hayattan nefret ettim.
Çünkü güneşin altında yapılan iş
çetindi bence.
Her şey boş ve rüzgarı
kovalamaya kalkışmakmış.

[18] Güneşin altında harcadığım bütün emekten nefret ettim. Çünkü her şeyi benden sonra gelecek olana bırakmak zorundayım. [19] Kim bilir, bilge mi olacak, akılsız mı? Güneşin altında bilgeliğimi kullanarak harcadığım bütün emek üzerinde saltanat sürecek. Bu da boş. [20] Bu yüzden güneşin altında harcadığım onca emeğe üzülmeye başladım. [21] Çünkü biri bilgelik, bilgi ve beceriyle çalışır, sonunda her şeyini hiç emek vermemiş başka birine bırakmak zorunda kalır. Bu da boş ve büyük bir hüsrandır. [22] Çünkü ne kazancı var adamın, güneşin altında harcadığı bunca emekten, bunca kafa yormaktan? [23] Günler boyunca çektiği zahmet acı ve dert doğurur. Gece bile içi rahat etmez. Bu da boş.

[24] İnsan için yemekten, içmekten ve yaptığı işten zevk almaktan daha iyi bir şey yoktur. Gördüm ki, bu da Tanrı'dandır. [25] O'nsuz kim yiyebilir, kim zevk alabilir? [26] Çünkü Tanrı bilgiyi, bilgeliği, sevinci hoşnut kaldığı insana verir. Günahkâra ise, yığma, biriktirme zahmeti verir; biriktirdiklerini Tanrı'nın hoşnut kaldığı insanlara bıraksın diye. Bu da boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmakmış.

Her Şeyin Zamanı Var

3 Her şeyin mevsimi, göklerin altındaki her olayın zamanı vardır.
[2] Doğmanın zamanı var,
ölmenin zamanı var.
Dikmenin zamanı var,
sökmenin zamanı var.
[3] Öldürmenin zamanı var,
şifa vermenin zamanı var.
Yıkmanın zamanı var,
yapmanın zamanı var.
[4] Ağlamanın zamanı var,
gülmenin zamanı var.
Yas tutmanın zamanı var,
oynamanın zamanı var.
[5] Taş atmanın zamanı var,
taş toplamanın zamanı var.
Kucaklaşmanın zamanı var,
kucaklaşmamanın zamanı var.
[6] Aramanın zamanı var,
vazgeçmenin zamanı var.
Saklamanın zamanı var,

2:23 Eyü.5:7; 14:1 2:24 Vai.3:13; 5:18; 9:7; Yşa.56:12; Luk.12:19; 1Ko.15:32
2:26 Eyü.32:8; Özd.2:6

atmanın zamanı var.
[7] Yırtmanın zamanı var,
dikmenin zamanı var.
Susmanın zamanı var,
konuşmanın zamanı var.
[8] Sevmenin zamanı var,
nefret etmenin zamanı var.
Savaşın zamanı var,
barışın zamanı var.

[9]Çalışanın harcadığı emekten ne kazancı var? [10]Tanrı'nın uğraşsınlar diye insanlara verdiği zahmeti gördüm. [11]O her şeyi zamanında güzel yaptı. İnsanların yüreğine sonsuzluk kavramını koydu. Yine de insan Tanrı'nın yaptığı işi başından sonuna dek anlayamaz. [12]İnsan için yaşamı boyunca mutlu olmaktan, iyi yaşamaktan daha iyi bir şey olmadığını biliyorum. [13]Her insanın yiyip içmesi, yaptığı her işle doyuma ulaşması bir Tanrı armağanıdır. [14]Tanrı'nın yaptığı her şeyin sonsuza dek süreceğini biliyorum. Ona ne bir şey eklenebilir ne de ondan bir şey çıkarılabilir. Tanrı insanların kendisine saygı duymaları için bunu yapıyor.

[15] Şimdi ne oluyorsa, geçmişte de
oldu,
Ne olacaksa, daha önce de
olmuştur.
Tanrı geçmiş olayların hesabını
soruyor.
[16] Güneşin altında bir şey daha
gördüm:
Adaletin ve doğruluğun yerini
kötülük almış.
[17] İçimden "Tanrı doğruyu da, kötüyü
de yargılayacaktır" dedim,
"Çünkü her olayın, her eylemin
zamanını belirledi."

[18]İnsanlara gelince, "Tanrı hayvan olduklarını görsünler diye insanları sınıyor" diye düşündüm. [19]Çünkü insanların başına gelen hayvanların da başına geliyor. Aynı sonu paylaşıyorlar. Biri nasıl ölüyorsa, öbürü de öyle ölüyor. Hepsi aynı soluğu taşıyor. İnsanın hayvandan üstünlüğü yoktur. Çünkü her şey boş. [20]İkisi de aynı yere gidiyor; topraktan gelmiş, toprağa dönüyor. [21]Kim biliyor insan ruhunun[a] yukarıya çıktığını, hayvan ruhunun[a] aşağıya, yeraltına indiğini?

[22]Sonuçta insanın yaptığı işten zevk almasından daha iyi bir şey olmadığını gördüm. Çünkü onun payına düşen budur. Kendisinden sonra olacakları görmesi için kim onu geri getirebilir?

Dünyadaki Eziyetler

4 Güneşin altında yapılan
baskılara bir daha baktım,
Ezilenlerin gözyaşlarını gördüm;
Avutanları yok,
Güç ezenlerden yana,
Avutanları yok.
[2] Çoktan ölmüş ölüleri,
Hâlâ sağ olan yaşayanlardan daha
mutlu gördüm.
[3] Ama henüz doğmamış,
Güneşin altında yapılan
kötülükleri görmemiş olan
İkisinden de mutludur.

[4]Harcanan her emeğin, yapılan her ustaca işin ardında kıskançlık olduğunu gördüm. Bu da boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmakmış.

---

[a] *3:21 "Ruhunun" ya da "Soluğunun".*

[5] Akılsız ellerini kavuşturup kendi
kendini yer.
[6] Rahat kazanılan bir avuç dolusu
Zahmetle, rüzgarı kovalamaya
kalkışarak kazanılan
İki avuç dolusundan daha iyidir.

Yalnızlığın Anlamsızlığı

[7] Güneşin altında bir boş şey daha
gördüm:
[8] Yalnız bir adam vardı,
Oğlu da kardeşi de yoktu.
Çabaları dinmek nedir bilmezdi,
Gözü zenginliğe doymazdı.
"Kimin için çalışıyorum,
Neden kendimi zevkten yoksun
bırakıyorum?" diye sormazdı.
Bu da boş ve çetin bir zahmettir.

[9] İki kişi bir kişiden iyidir,
Çünkü emeklerine iyi karşılık
alırlar.
[10] Biri düşerse, öteki kaldırır.
Ama yalnız olup da düşenin vay
haline!
Onu kaldıran olmaz.
[11] Ayrıca iki kişi birlikte yatarsa,
biribirini ısıtır.
Ama tek başına yatan nasıl
ısınabilir?
[12] Yalnız biri yenik düşer,
Ama iki kişi direnebilir.
Üç kat iplik kolay kolay kopmaz.

Yükselmenin Anlamsızlığı

[13]Yoksul ama bilge bir genç artık öğüt almayı bilmeyen kocamış akılsız kraldan iyidir. [14]Çünkü genç, ülkesinde yoksulluk içinde doğsa bile cezaevinden krallığa yükselebilir. [15]Güneşin altında yaşayan herkesin kralın yerine geçen genci izlediğini gördüm. [16]Yeni kralın yönettiği halk sayısız olabilir. Yine de sonrakiler ondan hoşnut olmayabilir. Gerçekten bu da boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmaktır.

Tanrı'ya Karşı Tutumumuz

5 Tanrı'nın evine gittiğinde davranışına dikkat et. Yaptıkları kötülüğün farkında olmayan akılsızlar gibi kurban sunmak için değil, dinlemek için yaklaş.

[2] Ağzını çabuk açma,
Tanrı'nın önünde hemen konuya
girme,
Çünkü Tanrı gökte, sen yerdesin,
Bu yüzden, az konuş.
[3] Çok tasa kötü düş,
Çok söz akılsızlık doğurur.

[4]Tanrı'ya adak adayınca, yerine getirmekte gecikme. Çünkü O akılsızlardan hoşlanmaz. Adağını yerine getir! [5]Adamamak, adayıp da yerine getirmemekten iyidir. [6]Ağzının seni günaha sürüklemesine izin verme. Ulağın[a] önünde: "Adağım yanlıştı" deme. Tanrı niçin senin sözlerine öfkelensin, yaptığın işi yok etsin? [7]Çünkü çok düş kurmak hayalciliğe ve laf kalabalığına yol açar; Tanrı'ya saygı göster.

Zenginliğin Anlamsızlığı

[8]Bir yerde yoksullara baskı yapıl-

---

[a] *5:6 "Ulak": "Kâhin" ya da "Kâhinin ulağı" veya "Melek" anlamına gelebilir.*
5:4 Mez.66:13-14

dığını, adaletin ve doğruluğun çiğnendiğini görürsen şaşma; çünkü üstü gözeten daha üst biri var, onların da üstleri var. [9]Tarlaların sürülmesini isteyen bir kral ülke için her bakımdan yararlıdır.

[10] Parayı seven paraya doymaz,
Zenginliği seven kazancıyla
yetinmez.
Bu da boştur.

[11] Mal çoğaldıkça yiyeni de çoğalır.
Sahibine ne yararı var,
seyretmekten başka?

[12] Az yesin, çok yesin işçi rahat uyur,
Ama zenginin malı zengini
uyutmaz.

[13-14] Güneşin altında acı bir kötülük
gördüm:
Sahibinin zararına biriktirilen
Ve bir talihsizlikle yok olup giden
servet.
Böyle bir servet sahibi baba olsa
bile,
Oğluna bir şey bırakamaz.
[15] Annesinin rahminden çıplak çıkar
insan.
Dünyaya nasıl geldiyse öyle gider,
Emeğinden hiçbir şey götürmez
elinde.

[16] Dünyaya nasıl geldiyse öyle gider
insan.
Bu da acı bir kötülüktür.
Ne kazancı var yel için zahmet
çekmekten?
[17] Ömrü boyunca büyük üzüntü,
hastalık, öfke içinde
Karanlıkta yiyor.

[18]Gördüm ki, iyi ve güzel olan şu: Tanrı'nın insana verdiği birkaç günlük ömür boyunca yemek, içmek, güneşin altında harcadığı emekten zevk almak. Çünkü insanın payına düşen budur. [19]Üstelik Tanrı bir insana mal mülk veriyor, onu yemesi, ödülünü alması, yaptığı işten mutluluk duyması için ona güç veriyorsa, bu bir Tanrı armağanıdır. [20]Bu yüzden insan, geçen ömrünü pek düşünmez. Çünkü Tanrı onun yüreğini mutlulukla meşgul eder.

6 Güneşin altında insana ağır gelen bir kötülük gördüm: [2]Adam vardır, Tanrı kendisine mal, mülk, saygınlık verir, yerine gelmeyecek isteği yoktur. Ama Tanrı yemesine izin vermez; bir yabancı yer. Bu da boş ve acı bir derttir.

[3]Bir adam yüz çocuk babası olup uzun yıllar yaşamış, ama uzun ömrüne karşılık, zenginliğin tadını çıkaramamış, bir mezara bile gömülmemişse, düşük çocuk ondan iyidir derim. [4]Çünkü düşük çocuk boş yere doğuyor, karanlık içinde geçip gidiyor, adı karanlığa gömülüyor. [5-6]Ne güneş yüzü görüyor, ne de bir şey tanıyor. Öbür adam iki kez biner yıl yaşasa bile mutluluk duymaz, düşük çocuk ondan rahattır. Hepsi aynı yere gitmiyor mu?

[7] İnsan hep boğazı için çalışır,
Yine de doymaz.
[8] Bilgenin akılsızdan ne üstünlüğü

5:15 Eyü.1:21; Mez.49:17; 1Ti.6:7

var?
Yoksul başkasına nasıl
davranacağını bilmekle ne
yarar sağlar?
[9] Gözün gördüğü gönlün
çektiğinden iyidir.
Bu da boş ve rüzgarı kovalamaya
kalkışmaktır.

[10] Ne varsa, adı çoktan konmuştur,
İnsanın da ne olduğu biliniyor.
Kimse kendinden güçlü olanla
çekişemez.
[11] Söz çoğaldıkça anlam azalır,
Bunun kime yararı olur?

[12] Çünkü gölge gibi gelip geçen kısa ve boş ömründe insana neyin yararlı olduğunu kim bilebilir? Bir adama kendisinden sonra güneşin altında neler olacağını kim söyleyebilir?

Bilgelik

7 İyi ad hoş kokulu yağdan,
Ölüm günü doğum gününden
iyidir.
[2] Yas evine gitmek, şölen evine
gitmekten iyidir.
Çünkü her insanın sonu ölümdür,
Yaşayan herkes bunu aklında
tutmalı.
[3] Üzüntü gülmekten iyidir,
Çünkü yüz mahzun olunca yürek
sevinir.
[4] Bilge kişinin aklı yas evindedir,
Akılsızın aklıysa şenlik evinde.
[5] Bilgenin azarını işitmek,
Akılsızın türküsünü işitmekten
iyidir.
[6] Çünkü akılsızın gülmesi,
Kazanın altındaki çalıların çatırtısı
gibidir.
Bu da boştur.

[7] Haksız kazanç bilgeyi delirtir,
Rüşvet karakteri bozar.

[8] Bir olayın sonu başlangıcından
iyidir.
Sabırlı kibirliden iyidir.
[9] Çabuk öfkelenme,
Çünkü öfke akılsızların bağrında
barınır.

[10] "Neden geçmiş günler bugünlerden
iyiydi?" diye sorma,
Çünkü bu bilgece bir soru değil.

[11] Bilgelik miras kadar iyidir,
Güneşi gören herkes için
yararlıdır.
[12] Bilgelik siperdir, para da siper,
Bilginin yararı ise şudur:
Bilgelik ona sahip olan kişinin
yaşamını korur.

[13] Tanrı'nın yaptığını düşün:
O'nun eğrilttiğini kim doğrultabilir?
[14] İyi günde mutlu ol,
Ama kötü günde dikkatle düşün;
Tanrı birini öbürü gibi yaptı ki,
İnsan kendisinden sonra neler
olacağını bilmesin.

[15] Boş ömrümde şunları gördüm:
Doğru insan doğruluğuna karşın
ölüyor,
Kötü insanın ise, kötülüğüne
karşın ömrü uzuyor.

7:1 Özd.22:1 7:9 Yak.1:19

[16] Ne çok doğru ol ne de çok bilge.
Niçin kendini yok edesin?
[17] Ne çok kötü ol ne de akılsız.
Niçin vaktinden önce ölesin?
[18] Birini tutman iyidir,
Öbüründen de elini çekme.
Çünkü Tanrı'ya saygı duyan
ikisini de başarır.

[19] Bilgelik, bilge kişiyi kentteki on
yöneticiden daha güçlü kılar.
[20] Çünkü yeryüzünde hep iyilik yapan,
Hiç günah işlemeyen doğru insan
yoktur.

[21] İnsanların söylediği her söze
aldırma,
Yoksa uşağının bile sana
sövdüğünü duyabilirsin.
[22] Çünkü sen de birçok kez
Başkalarına sövdüğünü pekâlâ
biliyorsun.

[23] Bütün bunları bilgelikle denedim:
"Bilge olacağım" dedim.
Ama bu beni aşıyordu.
[24] Bilgelik denen şey
Uzak ve çok derindir, onu kim
bulabilir?
[25] Böylece, bilgelik ve çözüm
aramaya, incelemeye,
kavramaya,
Kötülüğün akılsızlık, akılsızlığın
delilik olduğunu anlamaya
kafa yordum.

[26] Kimi kadını ölümden acı buldum.
O kadın ki, kendisi tuzak, yüreği
kapan, elleri zincirdir.
Tanrı'nın hoşnut kaldığı insan
ondan kaçar,
Günah işleyense ona tutsak olur.

[27] Vaiz diyor ki, "Şunu gördüm:
Bir çözüm bulmak için
Bir şeyi öbürüne eklerken
[28] – Araştırıp hâlâ bulamazken –
Binde bir adam buldum,
Ama aralarında bir kadın
bulamadım.
[29] Bulduğum tek şey:
Tanrı insanları doğru yarattı,
Oysa onlar hâlâ karmaşık
çözümler arıyorlar."

8 Bilge insan gibisi var mı?
Kim olup bitenlerin anlamını
bilebilir?
Bilgelik insanın yüzünü aydınlatır,
Sert görünüşünü değiştirir.

Kralı Dinle

[2] Kralın buyruğuna uy, diyorum. Çünkü Tanrı'nın önünde ant içtin. [3] Kralın huzurundan ayrılmak için acele etme. Kötülüğe bulaşma. Çünkü o dilediği her şeyi yapar. [4] Kralın sözünde güç vardır. Kim ona, "Ne yapıyorsun?" diyebilir?

[5] Onun buyruğuna uyan zarar
görmez.
Bilge kişi bunun zamanını ve
yolunu bilir.
[6] Çünkü her işin bir zamanı ve yolu
vardır.
İnsanın derdi kendine yeter.
[7] Kimse geleceği bilmez,
Kim kime geleceği bildirebilir?
[8] Rüzgarı[a] tutup ona egemen

---

[a] *8:8 "Rüzgarı" ya da "Ruhu".*

olmaya kimsenin gücü
yetmediği gibi,
Ölüm gününe egemen olmaya da
kimsenin gücü yetmez.
Savaştan kaçış olmadığı gibi,
kötülük de sahibini
kurtaramaz.

[9]Bütün bunları gördüm ve güneşin altında yapılan her iş üzerinde kafa yordum. Gün gelir, insanın insana egemenliği kendine zarar verir. [10]Bir de kötülerin gömüldüğünü gördüm. Kutsal yere girip çıkar, kötülük yaptıkları kentte övülürlerdi. Bu da boş.

[11]Suçlu çabuk yargılanmazsa, insanlar kötülük etmek için cesaret bulur. [12]Günahlı yüz kez kötülük edip uzun yaşasa bile, Tanrı'dan korkanların, O'nun önünde saygıyla duranların iyilik göreceğini biliyorum. [13]Oysa kötü, Tanrı'dan korkmadığı için iyilik görmeyecek, gölge gibi olan ömrü uzamayacaktır.

[14]Yeryüzünde boş bir şey daha var: Kötülerin hak ettiği doğruların, doğruların hak ettiğiyse kötülerin başına geliyor. Bu da boş, diyorum. [15]Mutluluğu övgüye değer buldum. Çünkü güneşin altında insan için yiyip içmekten, mutlu olmaktan daha iyi bir şey yoktur. Çünkü Tanrı'nın güneşin altında kendisine verdiği ömür boyunca çektiği zahmetten insana kalacak olan budur.

[16]Bilgeliği ve dünyada çekilen zahmeti anlamak için kafamı yorunca –öyleleri var ki, gece gündüz gözüne uyku girmez– [17]Tanrı'nın yaptığı her şeyi gördüm. İnsan güneşin altında olup bitenleri keşfedemez. Arayıp bulmak için ne kadar çaba harcarsa harcasın, yine de anlamını bulamaz. Bilge kişi anladığını söylese bile gerçekten kavrayamaz.

İnsanlar Tanrı'nın Elindedir

9 Böylece bütün bunları düşünüp taşındım ve şu sonuca vardım: Doğrular, bilgeler ve yaptıkları her şey Tanrı'nın elindedir. Onları sevginin mi, nefretin mi beklediğini kimse bilmez.

[2]Herkesin başına aynı şey geliyor. Doğrunun, iyinin, kötünün, temizin, kirlinin, kurban sunanla sunmayanın başına gelen şey aynı.

İyi insana ne oluyorsa, günahlıya
da oluyor;
Ant içene ne oluyorsa, ant
içmekten korkana da aynısı
oluyor.

[3]Güneşin altında yapılan işlerin tümünün kötü yanı şu ki, herkesin başına aynı şey geliyor. Üstelik insanların içi kötülük doludur, yaşadıkları sürece içlerinde delilik vardır. Ardından ölüp gidiyorlar. [4]Yaşayanlar arasındaki herkes için umut vardır. Evet, sağ köpek ölü aslandan iyidir!

[5] Çünkü yaşayanlar öleceğini
biliyor,
Ama ölüler hiçbir şey bilmiyor.
Onlar için artık ödül yoktur,
Anıları bile unutulmuştur.
[6] Sevgileri, nefretleri,
Kıskançlıkları çoktan bitmiştir.
Güneşin altında yapılanlardan
Bir daha payları olmayacaktır.

[7]Git, sevinçle ekmeğini ye, neşeyle şarabını iç. Çünkü yaptıkların baştan beri Tanrı'nın hoşuna gitti.

[8]Giysilerin hep ak olsun. Başından zeytinyağı eksilmesin. [9]Güneşin altında Tanrı'nın sana verdiği boş ömrün bütün günlerini, bütün anlamsız günlerini sevdiğin karınla güzel güzel yaşayarak geçir. Çünkü hayattan ve güneşin altında harcadığın emekten payına düşecek olan budur. [10]Çalışmak için eline ne geçerse, var gücünle çalış. Çünkü gitmekte olduğun ölüler diyarında iş, tasarı, bilgi ve bilgelik yoktur.

[11] Güneşin altında bir şey daha
gördüm:
Yarışı hızlı koşanlar,
Savaşı yiğitler,
Ekmeği bilgeler,
Serveti akıllılar,
Beğeniyi bilgililer kazanmaz.
Ama zaman ve şans hepsinin
önüne çıkar.

[12] Dahası insan kendi vaktini bilmez:
Balığın acımasız ağa, kuşun
kapana düştüğü gibi,
İnsanlar da üzerlerine ansızın çöken
kötü zamana yakalanırlar.

Bilgelik Akılsızlıktan İyidir

[13]Güneşin altında bilgelik olarak şunu da gördüm, beni çok etkiledi: [14]Çok az insanın yaşadığı küçük bir kent vardı. Güçlü bir kral saldırıp onu kuşattı. Karşısına büyük rampalar kurdu. [15]Kentte yoksul ama bilge bir adam vardı. Bilgeliğiyle kenti kurtardı. Ne var ki, kimse bu yoksul adamı anmadı. [16]Bunun üzerine, "Bilgelik güçten iyidir" dedim, "Ne yazık ki, yoksul insanın bilgeliği küçümseniyor, söyledikleri dikkate alınmıyor."

[17] Bilgenin sessizce söylediği sözler,
Akılsızlar arasındaki önderin
bağırışından iyidir.
[18] Bilgelik silahtan iyidir,
Ama bir deli çıkar, her şeyi berbat
eder.

10

Ölü sinekler attarın ıtırını
kokutur.
Biraz aptallık da bilgeliği ve
saygınlığı bastırır.
[2] Bilgenin yüreği hep doğruya
eğilimlidir,
Akılsızın ise, hep yanlışa.
[3] Yolda yürürken bile akılsızın aklı
kıttır,
Akılsız olduğunu herkese gösterir.
[4] Yöneticinin öfkesi sana karşı
alevlenirse,
Yerinden ayrılma;
Çünkü serinkanlılık büyük
yanlışları bastırır.

[5] Güneşin altında gördüğüm bir
haksızlık var,
Yöneticiden kaynaklanan bir
yanlışı andırıyor:
[6] Zenginler düşük makamlarda
otururken,
Aptallar yüksek makamlara atanıyor.
[7] Köleleri at sırtında,
Önderleri yerde köleler gibi
yürürken gördüm.

[8] Çukur kazan içine kendi düşer,
Duvarda gedik açanı yılan sokar.
[9] Taş çıkaran taştan incinir,

10:8 Mez.7:15; Özd.26:27

Odun yaran tehlikeye girer.

[10] Balta körse, ağzı bilenmemişse,
Daha çok güç gerektirir;
Ama bilgelik başarı doğurur.

[11] Yılan büyü yapılmadan önce
sokarsa,
Büyücünün yararı olmaz.

[12] Bilgenin ağzından çıkan sözler
benimsenir,
Oysa akılsız kendi ağzıyla
yıkımına yol açar.
[13] Sözünün başı aptallık,
Sonu zırdeliliktir.
[14] Akılsız konuştukça konuşur.

Kimse ne olacağını bilmez.
Kim ona kendisinden sonra ne
olacağını bildirebilir?

[15] Akılsızın emeği kendini öylesine
yıpratır ki,
Kente bile nasıl gideceğini bilemez.

[16] Kralın bir çocuksa[a],
Önderlerin sabah şölen veriyorsa,
vay sana, ey ülke!
[17] Kralın soyluysa,
Önderlerin sarhoşluk için değil
Güçlenmek için vaktinde yemek
yiyorsa, ne mutlu sana,
ey ülke!

[18] Tembellikten dam çöker,
Miskinlikten çatı akar.
[19] Şölen eğlenmek için yapılır,
Şarap yaşama sevinç katar,
Paraysa her ihtiyacı karşılar.

[20] İçinden bile krala sövme,
Yatak odanda zengine lanet etme,
Çünkü gökte uçan kuşlar haber
taşır,
Kanatlı varlıklar söylediğini aktarır.

İyilik Yap, Denize At

11 Ekmeğini suya at[b],
Çünkü günler sonra onu
bulursun.
[2] Yedi, hatta sekiz kişiye pay ver,
Çünkü ülkenin başına ne felaket
geleceğini bilemezsin.
[3] Bulutlar su yüklüyse,
Yeryüzüne döker yağmurlarını.
Ağaç ister güneye ister kuzeye
devrilsin,
Devrildiği yerde kalır.
[4] Rüzgarı gözeten ekmez,
Bulutlara bakan biçmez.

[5] Ana rahmindeki çocuğun
nasıl ruh ve beden aldığını
bilmediğin gibi,
Her şeyi yaratan Tanrı'nın
yaptıklarını da bilemezsin.

[6] Tohumunu sabah ek,
Akşam da elin boş durmasın.
Çünkü bu mu iyi, şu mu,
Yoksa ikisi de aynı sonucu mu
verecek, bilemezsin.

[7] Işık tatlıdır,
Güneşi görmek güzeldir.

---

[a] *10:16 "Çocuk" ya da "Uşak".*
[b] *11:1 "Ekmeğini suya at": Bu ifade, "Bütün tehlikeleri göze alıp paranı ticarete yatırarak geçimini sağla" ya da "İhtiyacı olanlara ver" anlamına gelir.*

[8] Evet, insan uzun yıllar yaşarsa,
Sevinçle yaşasın.
Ama karanlık günleri unutmasın,
Çünkü onlar da az değil.
Gelecek her şey boştur.

Gençliğinin Değerini Bil

[9] Ey delikanlı, gençliğinle sevin,
Bırak gençlik günlerinde yüreğin
sevinç duysun.
Gönlünün isteklerini, gözünün
gördüklerini izle,
Ama bil ki, bütün bunlar için
Tanrı seni yargılayacaktır.
[10] Öyleyse at tasayı yüreğinden,
Uzaklaştır derdi bedeninden.
Çünkü gençlik de dinçlik de boştur.

12 [1-2] Bu yüzden zor günler
gelmeden,
"Zevk almıyorum" diyeceğin
yıllar yaklaşmadan,
Güneş, ışık, ay ve yıldızlar
kararmadan
Ve yağmurdan sonra bulutlar geri
dönmeden,
Gençlik günlerinde seni yaratanı
anımsa.
[3] O gün, evi bekleyenler titreyecek,
Güçlüler eğilecek,
Öğütücüler azaldığı için duracak,
Pencereden bakanlar kararacak.
[4] Değirmen sesi yavaşlayınca,
Sokağa açılan çift kapı kapanacak,
İnsanlar kuş sesiyle uyanacak[a],
Ama şarkıların sesini
duyamayacaklar.
[5] Dahası yüksek yerden,
Sokaktaki tehlikelerden korkacaklar;
Badem ağacı çiçek açacak,
Çekirge ağırlaşacak,
Tutku zayıflayacak[b].
Çünkü insan sonsuzluk evine
gidecek,
Yas tutanlar sokakta dolaşacak.

[6] Gümüş tel kopmadan,
Altın tas kırılmadan,
Testi çeşmede parçalanmadan,
Kuyu makarası kırılmadan,
[7] Toprak geldiği yere dönmeden,
Ruh onu veren Tanrı'ya dönmeden,
Seni yaratanı anımsa.
[8] "Her şey boş" diyor Vaiz,
"Bomboş!"

Son Söz

[9] Vaiz yalnız bilge değildi, bildiklerini halka da öğretiyordu. Hesap etti, araştırdı ve birçok özdeyişi düzene soktu. [10] Güzel sözler bulmaya çalıştı. Yazdıkları gerçek ve doğrudur.

[11] Bilgelerin sözleri üvendire gibidir, derledikleri özdeyişlerse, iyi çakılan çivi gibi; bir tek Çoban[c] tarafından verilmişler. [12] Bunların dışındakilerden sakın, evladım. Çok kitap yazmanın sonu yoktur, fazla araştırma da bedeni yıpratır.
[13] Her şey duyuldu, sonuç şu:
Tanrı'ya saygı göster, buyruklarını
yerine getir,
Çünkü her insanın görevi budur.
[14] Tanrı her işi, her gizli şeyi
yargılayacaktır,
İster iyi ister kötü olsun.

---

[a] *12:4 "İnsanlar kuş sesiyle uyanacak" ya da "İnsanların sesi kuş gibi yükselecek".*
[b] *12:5 "Tutku zayıflayacak" ya da "Gebre tohumu patlayacak".*
[c] *12:11 "Çoban", yani "Tanrı".*

EZGİLER EZGİSİ

GİRİŞ

Ezgiler Ezgisi aşk şiirleridir. Büyük bir çoğunluğu iki sevgilinin, yani erkekle kadının, karşılıklı olarak söylediği şiirlerden oluşur. Kitap "Süleyman'ın Ezgiler Ezgisi" diye başladığına göre "Süleyman'ın Ezgisi" olarak da bilinir.

Yahudiler Ezgiler Ezgisi'ni Tanrı'yla halkı arasındaki ilişkiler olarak yorumlarken, Hıristiyanlar Mesih'le kilise arasındaki ilişkiler olarak görmüşlerdir.

1 Süleyman'ın Ezgiler Ezgisi.

Kız

2 Beni dudaklarıyla öptükçe öpsün!
Çünkü aşkın şaraptan daha tatlı.
3 Ne güzel kokuyor sürdüğün esans,
Dökülmüş esans sanki adın,
Kızlar bu yüzden seviyor seni.
4 Al götür beni, haydi koşalım!
Kral beni odasına götürsün.

Kızın Arkadaşları

Seninle coşup seviniriz,
Aşkını şaraptan çok överiz.

Kız

Ne kadar haklılar seni sevmekte!
5 Esmerim ben, ama güzelim,
Ey Yeruşalim kızları!
Kedar'ın çadırları gibi,
Süleyman'ın çadır bezleri gibi kara.
6 Bakmayın esmer olduğuma,
Güneş kararttı beni.
Çünkü kızdılar bana erkek kardeşlerim,
Bağlara bakmakla görevlendirdiler.
Ama kendi bağıma bakmadım.
7 Ey sevgilim, söyle bana, sürünü nerede otlatıyorsun,
Öğleyin nerede yatırıyorsun?
Neden arkadaşlarının sürüleri yanında
Yüzünü örten bir kadın durumuna düşeyim[a]?

Kızın Arkadaşları

8 Ey güzeller güzeli,
Bilmiyorsan,
Sürünün izine çık,
Çobanların çadırları yanında
Oğlaklarını otlat.

Erkek

9 Firavunun arabalarına koşulu kısrağa benzetiyorum seni, aşkım benim!
10 Yanakların süslerle,
Boynun gerdanlıklarla ne güzel!
11 Sana gümüş düğmelerle altın

---

[a] *1:7 Eski çağlarda kadının örtünmesi fahişe olduğunu gösterirdi.*
1:1 1Kr.4:32

süsler yapacağız.

Kız

[12] Kral divandayken[a],
Hintsümbülümün güzel kokusu
yayıldı.
[13] Memelerim arasında yatan
Mür* dolu bir kesedir benim için
sevgilim;
[14] Eyn-Gedi bağlarında
Bir demet kına çiçeğidir benim
için sevgilim.

Erkek

[15] Ah, ne güzelsin, aşkım, ah, ne
güzel!
Gözlerin tıpkı birer güvercin!

Kız

[16] Ne yakışıklısın, sevgilim, ah, ne
çekici!
Yeşilliktir yatağımız.

Erkek

[17] Sedir ağaçlarıdır evimizin kirişleri,
Tavanımızın tahtaları ardıçlar.

Kız

2 Ben Şaron[b] çiğdemiyim,
Vadilerin zambağıyım.

Erkek

[2] Dikenlerin arasında bir zambağa
benzer
Kızların arasında aşkım.

Kız

[3] Orman ağaçları arasında bir elma
ağacına benzer
Delikanlıların arasında sevgilim.
Onun gölgesinde oturmaktan zevk
alırım,
Tadı damağımda kalır meyvesinin.
[4] Ziyafet evine götürdü beni,
Üzerimdeki sancağı aşktı.
[5] Güçlendirin beni üzüm pestiliyle,
Canlandırın elmayla,
Çünkü aşk hastasıyım ben.
[6] Sol eli başımın altında,
Sağ eli sarsın beni.
[7] Dişi ceylanlar,
Yabanıl dişi geyikler üstüne
Ant içiriyorum size, ey Yeruşalim
kızları!
Aşkımı ayıltmayasınız,
uyandırmayasınız diye,
Gönlü hoş olana dek.

[8] İşte! Sevgilimin sesi!
Dağların üzerinden sekerek,
Tepelerin üzerinden sıçrayarak
geliyor.
[9] Sevgilim ceylana benzer, sanki bir
geyik yavrusu.
Bakın, duvarımızın ardında
duruyor,
Pencerelerden bakıyor,
Kafeslerden seyrediyor.
[10] Sevgilim şöyle dedi:
"Kalk, gel aşkım, güzelim.
[11] Bak, kış geçti,
Yağmurların ardı kesildi,
[12] Çiçekler açtı,
Şarkı mevsimi geldi,
Kumrular ötüşmeye başladı
beldemizde.
[13] İncir ağacı ilk meyvesini verdi,
Yeşeren asmalar mis gibi kokular

---

[a] *1:12 "Divandayken" ya da "Sofradayken".*
[b] *2:1 "Şaron" verimli bir kıyı bölgesiydi.*

saçmakta.
Kalk, gel aşkım, güzelim."

Erkek

14 Kaya kovuklarında,
Uçurum kenarlarında gizlenen
güvercinim!
Boyunu bosunu göster bana,
Sesini duyur;
Çünkü sesin tatlı, boyun bosun
güzeldir.
15 Yakalayın tilkileri bizim için,
Bağları bozan küçük tilkileri;
Çünkü bağlarımız yeşerdi.

Kız

16 Sevgilim benimdir, ben de onun,
Zambaklar arasında gezinir[a] durur.
17 Ey sevgilim, gün serinleyip
gölgeler uzayana dek,
Engebeli dağlar üzerinde bir
ceylan gibi,
Geyik yavrusu gibi ol!

3 Gece boyunca yatağımda
Sevgilimi aradım,
Aradım, ama bulamadım.
2 "Kalkıp kenti dolaşayım,
Sokaklarda, meydanlarda sevgilimi
arayayım" dedim,
Aradım, ama bulamadım.
3 Kenti dolaşan bekçiler buldu beni,
"Sevgilimi gördünüz mü?" diye
sordum.
4 Onlardan ayrılır ayrılmaz
Sevgilimi buldum.
Tuttum onu, bırakmadım;
Annemin evine,
Beni doğuran kadının odasına
götürünceye dek.
5 Dişi ceylanlar,
Yabanıl dişi geyikler üstüne
Ant içiriyorum size, ey Yeruşalim
kızları!
Aşkımı ayıltmayasınız,
uyandırmayasınız diye,
Gönlü hoş olana dek.

6 Kimdir bu kırdan çıkan,
Bir duman sütunu gibi,
Tüccarın türlü türlü baharatıyla,
Mür* ve günnükle tütsülenmiş?
7 İşte Süleyman'ın tahtırevanı!
İsrailli yiğitlerden
Altmış kişi eşlik ediyor ona.
8 Hepsi kılıç kuşanmış, eğitilmiş
savaşçı.
Gecenin tehlikelerine karşı,
Hepsinin kılıcı belinde.
9 Kral Süleyman tahtırevanı
Lübnan ağaçlarından yaptı.
10 Direklerini gümüşten,
Tabanını altından yaptı.
Koltuğu mor kumaşla kaplıydı.
İçini sevgiyle döşemişti Yeruşalim
kızları.
11 Dışarı çıkın, ey Siyon kızları!
Düğününde, mutlu gününde
Annesinin verdiği tacı giymiş Kral
Süleyman'ı görün.

Erkek

4 Ah, ne güzelsin, aşkım, ah, ne
güzel!
Peçenin ardındaki gözlerin
güvercinler gibi.
Siyah saçların Gilat Dağı'nın
yamaçlarından inen
Keçi sürüsü sanki.
2 Yeni kırkılıp yıkanmış,

---

[a] *2:16 "Gezinir": İbranice "Sürü otlatır".*

Sudan çıkmış koyun sürüsü gibi
dişlerin,
Hepsinin ikizi var.
Yavrusunu yitiren yok aralarında.
[3] Al kurdele gibi dudakların,
Ağzın ne güzel!
Peçenin ardındaki yanakların
Nar parçası sanki.
[4] Boynun Davut'un kulesi gibi,
Kakma taşlarla[a] yapılmış,
Üzerine bin kalkan asılmış,
Hepsi de birer yiğit kalkanı.
[5] Sanki bir çift geyik yavrusu
memelerin
Zambaklar arasında otlayan
İkiz ceylan yavrusu.
[6] Gün serinleyip gölgeler uzayınca,
Mür* dağına,
Günnük tepesine gideceğim.

[7] Tepeden tırnağa güzelsin, aşkım,
Hiç kusurun yok.
[8] Benimle gel Lübnan'dan,
yavuklum,
Benimle gel Lübnan'dan!
Amana doruğundan,
Senir ve Hermon doruklarından,
Aslanların inlerinden,
Parsların dağlarından geç.
[9] Çaldın gönlümü kızkardeşim,
yavuklum,
Bir bakışınla,
Gerdanlığının tek zinciriyle çaldın
gönlümü!
[10] Aşkın ne güzel, kızkardeşim,
yavuklum,
Şaraptan çok daha tatlı;
Esansının kokusu her türlü
baharattan güzel!
[11] Ey yavuklum, bal damlar
dudaklarından,
Bal ve süt var dilinin altında,
Lübnan'ın kokusu geliyor
giysilerinden!
[12] Kapalı bahçesin sen, kızkardeşim,
yavuklum,
Kapalı bir kaynak, mühürlü bir
pınar.
[13] Fidanların nar bahçesidir;
Seçme meyvelerle,
Kına ve hintsümbülüyle,
[14] Hintsümbülü ve safranla,
Güzel kokulu kamış ve tarçınla,
her türlü günnük ağacıyla,
Mür ve ödle, her türlü seçme
baharatla.
[15] Sen bir bahçe pınarısın,
Bir taze su kuyusu,
Lübnan'dan akan bir dere.

Kız

[16] Uyan, ey kuzey rüzgarı,
Sen de gel, ey güney rüzgarı!
Bahçemde es de güzel kokusu
saçılsın.
Sevgilim bahçesine gelsin, seçme
meyvelerini yesin!

Erkek

5 Bahçeme girdim, kızkardeşim,
yavuklum,
Mürümü* topladım baharatımla,
Gümecimi, balımı yedim,
Şarabımı, sütümü içtim.

Kızın Arkadaşları

Yiyin, için, ey dostlar!
Mest olun aşktan, ey sevgililer!

---

[a] 4:4 "Kakma taşlarla" ya da "Silahhane olarak". İbranice sözcüğün anlamı kesin olarak bilinmiyor.

Kız

[2] Ben uyuyordum ama yüreğim
uyanıktı.
Dinleyin! Sevgilim kapıyı vuruyor.
"Aç bana, kızkardeşim, aşkım,
eşsiz güvercinim!
Sırılsıklam oldu başım çiyden,
Kaküllerim gecenin neminden."
[3] Entarimi çıkardım,
Yine giyinmeli miyim?
Ayaklarımı yıkadım,
Yine kirletmeli miyim?
[4] Kapı deliğinden uzattı elini
sevgilim,
Aşk duygularım kabardı onun için.
[5] Kalktım, sevgilime kapıyı açayım
diye,
Mür* elimden damladı,
Parmaklarımdan aktı
Sürgü tokmakları üzerine.
[6] Kapıyı açtım sevgilime,
Ama sevgilim yoktu, gitmişti!
Kendimden geçmişim o
konuşurken.
Aradım onu, ama bulamadım,
Seslendim, ama yanıt vermedi.
[7] Kenti dolaşan bekçiler buldu beni,
Dövüp yaraladılar.
Sur bekçileri alıp götürdü şalımı.
[8] Size ant içiriyorum, ey Yeruşalim
kızları!
Eğer sevgilimi bulursanız,
Söyleyin ona, aşk hastasıyım ben.

Kızın Arkadaşları

[9] Farkı ne sevgilinin öbürlerinden,
Ey güzeller güzeli?
Farkı ne ki, bize böyle ant
içiriyorsun?

Kız

[10] Sevgilimin teni pembe-beyaz, ışıl
ışıl yanıyor!
Göze çarpıyor on binler arasında.
[11] Başı saf altın,
Kakülleri kıvır kıvır, kuzgun gibi
siyah.
[12] Akarsu kıyısındaki
Güvercinler gibi gözleri;
Sütle yıkanmış,
Yuvasındaki mücevher sanki.
[13] Yanakları güzel kokulu tarhlar gibi,
Nefis kokular saçıyor.
Dudakları zambak gibi,
Mür* yağı damlatıyor.
[14] Elleri, üzerine sarı yakut kakılmış
altın çubuklar,
Gövdesi laciverttaşıyla süslenmiş
cilalı fildişi.
[15] Mermer sütun bacakları
Saf altın ayaklıklar üzerine
kurulmuş.
Boyu bosu Lübnan dağları gibi,
Lübnan'ın sedir ağaçları gibi eşsiz.
[16] Ağzı çok tatlı,
Tepeden tırnağa güzel.
İşte böyledir sevgilim, böyledir
yarim, ey Yeruşalim kızları!

Kızın Arkadaşları

6 Nereye gitti sevgilin,
Ey güzeller güzeli,
Ne yana yöneldi?
Biz de onu arayalım seninle birlikte!

Kız

[2] Bahçesine indi sevgilim,
Güzel kokulu tarhlara,
Bahçede gezinmek[a], zambak

---

[a] *6:2 "Gezinmek" ya da "Sürü otlatmak".*

toplamak için.
[3] Ben sevgilime aitim, sevgilim de
bana,
Gezinip[a] duruyor zambaklar
arasında.

Erkek

[4] Sevgilim, Tirsa[b] kadar güzelsin,
Yeruşalim kadar şirin,
Sancak açmış bir ordu kadar
görkemli.
[5] Çevir gözlerini benden,
Çünkü şaşırtıyorlar beni.
Gilat Dağı'nın yamaçlarından inen
Keçi sürüsünü andırıyor siyah
saçların.
[6] Yeni yıkanmış, sudan çıkmış dişi
koyun sürüsü gibi dişlerin,
Hepsinin ikizi var;
Yavrusunu yitiren yok aralarında.
[7] Peçenin ardındaki yanakların
Nar parçası sanki.
[8] Altmış kraliçe,
Seksen cariye,
Sayısız bakire kız olabilir;
[9] Ama bir tanedir benim eşsiz
güvercinim,
Biricik kızıdır annesinin,
Gözbebeği kendisini doğuranın.
Kızlar sevgilimi görünce, "Ne
mutlu ona!" dediler.
Kraliçeler, cariyeler onu övdüler.

Kızın Arkadaşları

[10] Kimdir bu kadın?
Şafak gibi beliren,
Ay kadar güzel,
Güneş kadar parlak,
Sancak açmış bir ordu kadar
görkemli.

Kız

[11] Ceviz bahçesine indim,
Yeşermiş vadiyi göreyim diye;
Asma tomurcuk verdi mi,
Narlar çiçek açtı mı bakayım diye.
[12] Nasıl oldu farkına varmadan,
Tutkum bindirdi beni soylu
halkımın savaş arabalarına.

Kızın Arkadaşları

[13] Dön, geri dön, ey Şulamlı kız,
Dön, geri dön de seni seyredelim.

Erkek

Niçin Şulamlı kızı seyretmek
istiyorsunuz,
Mahanayim oyununu[c]
seyredercesine?

7 Ne güzel sandaletli ayakların,
Ey soylu kız!
Mücevher gibi yuvarlak kalçaların,
Usta ellerin işi.
[2] Karışık şarabın hiç eksilmediği
Yuvarlak bir tas gibi göbeğin.
Zambaklarla kuşanmış
Buğday yığını gibi karnın.
[3] Sanki bir çift geyik yavrusu
memelerin,
İkiz ceylan yavrusu.
[4] Fildişi kule gibi boynun.
Bat-Rabim Kapısı yanındaki
Heşbon havuzları gibi gözlerin.
Şam'a bakan
Lübnan Kulesi gibi burnun.

---

[a] *6:3 "Gezinip" ya da "Sürü otlatıp".*
[b] *6:4 "Tirsa": İsrail'in kuzey krallığındaki ilk başkenti. "Hoş, güzel" anlamına gelir.*
[c] *6:13 "Mahanayim oyunu": "İki grup halinde oynanan bir oyun" anlamına gelebilir.*

[5] Karmel Dağı gibi duruyor başın,
Pırıl pırıl mora çalar saçların.
Kaküllerine tutsak oldu kral.
[6] Ne güzel, ne çekicidir aşk!
Zevkten zevke sürükler.
[7] Hurma ağacına benziyor boyun,
Salkım salkım memelerin.
[8] "Çıkayım hurma ağacına" dedim,
"Tutayım meyveli dallarını."
Üzüm salkımları gibi olsun
memelerin,
Elma gibi koksun soluğun,
[9] En iyi şarap gibi ağzın.

Kız

Sevgilimin dudaklarına, dişlerine[a]
doğru kaysın.
[10] Ben sevgilime aitim,
O da bana tutkun.
[11] Gel, sevgilim, kıra çıkalım,
Köylerde[b] geceleyelim.
[12] Bağlara gidelim sabah erkenden,
Bakalım, asma tomurcuk verdi mi?
Dalları yeşerdi mi,
Narlar çiçek açtı mı,
Orada sevişeceğim seninle.
[13] Mis gibi koku saçıyor adamotları,
Kapımızın yanıbaşında
Taze, kuru,
Her çeşit seçme meyve var.
Senin için sakladım onları, sevgilim.

8 Keşke kardeşim olsaydın,
Annemin memelerinden süt
emmiş.
Dışarıda görünce öperdim seni,
Kimse de kınamazdı beni.
[2] Önüne düşer,
Beni eğiten
Annemin evine götürürdüm seni;
Sana baharatlı şarapla
Kendi narlarımın suyundan içirirdim.
[3] Sol eli başımın altında,
Sağ eli sarsın beni.
[4] Ant içiriyorum size, ey Yeruşalim
kızları!
Aşkımı ayıltmayasınız,
uyandırmayasınız diye,
Gönlü hoş olana dek.

Kızın Arkadaşları

[5] Kim bu,
Sevgilisine yaslanarak çölden çıkan?

Kız

Elma ağacı altında uyandırdım
seni,
Orada doğum sancıları çekti annen,
Orada doğum sancıları çekip
doğurdu seni.
[6] Beni yüreğinin üzerine bir mühür
gibi,
Kolunun üzerine bir mühür gibi
yerleştir.
Çünkü sevgi ölüm kadar güçlü,
Tutku ölüler diyarı kadar katıdır.
Alev alev yanar,
Yakıp bitiren ateş gibi.
[7] Sevgiyi engin sular söndüremez,
Irmaklar süpürüp götüremez.
İnsan varını yoğunu sevgi uğruna
verse bile,
Yine de hor görülür!

Kızın Arkadaşları

[8] Küçük bir kızkardeşimiz var,

---

[a] *7:9 Septuaginta, Vulgata "Dudaklarına, dişlerine", Masoretik metin "Uyuyanların dudaklarına".*
[b] *7:11 "Köylerde" ya da "Kına çalıları arasında".*

Daha memeleri çıkmadı.
Ne yapacağız kızkardeşimiz için,
Söz kesileceği gün?
[9] Eğer o bir sursa,
Üzerine gümüş mazgallı siper
yaparız;
Eğer bir kapıysa,
Sedir tahtalarıyla onu kaplarız.

Kız

[10] Ben bir surum, memelerim de
kuleler gibi,
Böylece hoşnut eden biri oldum
onun gözünde.
[11] Süleyman'ın bağı vardı Baal
Hamon'da,
Kiraya verdi bağını;
Her biri bin gümüş öderdi ürünü
için.
[12] Benim bağım kendi emrimde,
Bin gümüş senin olsun,
ey Süleyman,
İki yüz gümüş de ürününe bakan
kiracıların.

Erkek

[13] Ey sen, bahçelerde oturan kadın,
Arkadaşlar kulak veriyor sesine,
Bana da duyur onu.

Kız

[14] Koş, sevgilim,
Mis kokulu dağların üzerinde bir
ceylan gibi,
Geyik yavrusu gibi ol!

YEŞAYA

GİRİŞ

Yeşaya İbranice'de "Rab kurtarır" anlamına gelir. Kitabın adı olan bu ifade bir bakıma kitabın özetidir. Peygamber Yeşaya İ.Ö. 8. yüzyılın ikinci yarısında Yeruşalim'de yaşadı. Kitap üç ana bölüme ayrılabilir:

1. *1-39 arasındaki bölümler güneydeki Yahuda krallığının güçlü komşusu Asur tarafından tehdit edildiği dönemi anlatıyor. Yeşaya, Yahuda'ya yönelen gerçek tehdidin Asur'un yenilmez gücü değil, halkın günahı, Tanrı'ya başkaldırmaları ve Yahuda halkının Tanrı'ya güvensizlikleri olduğunu gördü. Peygamber çarpıcı söz ve davranışlarla Yahuda halkını doğruluğa ve adalete çağırmaktadır. Onları uyarır, Tanrı'ya kulak vermekte gecikirlerse, felaketlerin yakalarını bırakmayacağını söyler. Yeşaya, dünya çapında barışın sağlanacağı dönemi ve Davut'un soyundan gelecek olan örnek kralın gelişini de önceden bildirdi.*
2. *40-55 arasındaki bölümler değişen tarihsel durumu yansıtır. Asurlular'dan sonra bölgede egemen güç haline gelen Babilliler İ.Ö. 586'da Yeruşalim'i ele geçirir ve halkını Babil'e sürgün eder. Peygamber, Tanrı'nın kendi halkını özgür kılıp Yeruşalim'e geri götüreceğini ve yeni bir yaşama kavuşturacağını müjdeler. Bu bölümlerde öne çıkan konu, Tanrı'nın tarihi yönlendiren Egemen Rab olduğu, halkının aracılığıyla öteki ulusları da bereketleyen tasarıları olduğudur.*
3. *56-66 arasındaki bölümler sürgünden Yeruşalim'e dönenlere ve Tanrı'nın halkına verdiği sözleri yerine getireceğine dair güvence bekleyenlere sesleniyor. Ayrıca doğruluk, adalet, Şabat Günü'ne uyulması ve dua konusunda kaygılar dile getiriliyor. Özet olarak kitap Tanrı'nın mutlak büyüklüğünü, üstünlüğünü vurguluyor. Bütün öbür ilahlar Rab'bin önünde sadece cansız putlar.*

Ana Hatlar:

1:1-12:6	*Uyarılar, vaatler*
13:1-23:18	*Ulusların cezalandırılması*
24:1-27:13	*Tanrı'nın dünyayı yargılaması*
28:1-35:10	*Yeni uyarılar ve vaatler*
36:1-39:8	*Yahuda Kralı Hizkiya ve Asurlular*
40:1-55:13	*Vaat ve umut bildirileri*
56:1-66:24	*Son uyarılar ve vaatler*

1 Yahuda kralları Uzziya, Yotam, Ahaz ve Hizkiya zamanında Amots oğlu Yeşaya'nın Yahuda ve Yeruşalim'le ilgili görümü:

Rab Halkını Uyarıyor

2 Ey gökler dinleyin, ey yeryüzü
kulak ver!
Çünkü RAB konuşuyor:
"Çocuklar yetiştirip büyüttüm,
Ama bana başkaldırdılar.
3 Öküz sahibini, eşek efendisinin
yemliğini bilir,
Ama İsrail halkı bu kadarını bile
bilmiyor,
Halkım anlamıyor."

4 Günahlı ulusun, suç yüklü halkın,
Kötülük yapan soyun,
Baştan çıkmış çocukların vay
haline!
RAB'bi terk ettiler,
İsrail'in Kutsalı'nı hor gördüler,
O'na sırt çevirdiler.

5 Neden bir daha dövülesiniz?
Neden vefasızlığı
sürdürüyorsunuz?
Baş büsbütün hasta, yürek
büsbütün yaralı.
6 Bedeniniz tepeden tırnağa
sağlıksız,
Taze darbe izleriyle, yara bereyle
dolu,
Temizlenmemiş, yağla
yumuşatılmamış, sarılmamış.

7 Ülkeniz ıssız, kentleriniz ateşe
verilmiş.
Yabancılar topraklarınızı
Gözünüzün önünde yiyip bitiriyor!
Sanki ülkenin kökünü kazımışlar.
8 Siyon kızı* bağdaki çardak,
Salatalık bostanındaki kulübe gibi,
Kuşatılmış bir kent gibi kalakalmış.
9 Her Şeye Egemen RAB
bazılarımızı
Sağ bırakmamış olsaydı,
Sodom gibi olur, Gomora'ya
benzerdik.

10 Ey Sodom yöneticileri,
RAB'bin söylediklerini dinleyin;
Ey Gomora halkı,
Tanrımız'ın yasasına kulak verin.
11 "Kurbanlarınızın sayısı çokmuş,
Bana ne?" diyor RAB,
"Yakmalık koç sunularına*,
Besili hayvanların yağına doydum.
Boğa, kuzu, teke kanı değil
istediğim.
12 Huzuruma geldiğinizde
Avlularımı çiğnemenizi mi istedim
sizden?
13 Anlamsız sunular getirmeyin
artık.
Buhurdan iğreniyorum.
Kötülük dolu törenlere,
Yeni Ay, Şabat Günü*
kutlamalarına
Ve düzenlediğiniz toplantılara
dayanamıyorum.
14 Yeni Ay törenlerinizden,
bayramlarınızdan nefret
ediyorum.
Bunlar bana yük oldu,

1:1 2Kr.15:1-7; 2Ta.26:1-23
1:1 2Kr.16:1-20; 2Ta.28:1-27
1:9 Yar.19:24; Rom.9:29
1:1 2Kr.15:32-38; 2Ta.27:1-9
1:1 2Kr.18:1-20:21; 2Ta.29:1-32:33
1:11-14 Amo.5:21-22

Onları taşımaktan yoruldum.

[15] "Ellerinizi açıp bana yakardığınızda
Gözlerimi sizden kaçıracağım.
Ne kadar çok dua ederseniz edin
dinlemeyeceğim.
Elleriniz kan dolu.
[16] Yıkanıp temizlenin,
Kötülük yaptığınızı gözüm
görmesin,
Kötülük etmekten vazgeçin.
[17] İyilik etmeyi öğrenin,
Adaleti gözetin, zorbayı yola
getirin,
Öksüzün hakkını verin,
Dul kadını savunun."

[18] RAB diyor ki,
"Gelin, şimdi davamızı görelim.
Günahlarınız sizi kana boyamış
bile olsa
Kar gibi ak pak olacaksınız.
Elleriniz kırmız böceği gibi kızıl
olsa da
Yapağı gibi bembeyaz olacak.
[19] İstekli olur, söz dinlerseniz,
Ülkenin en iyi ürünlerini
yiyeceksiniz.
[20] Ama direnip başkaldırırsanız,
Kılıç sizi yiyip bitirecek."
Bunu söyleyen RAB'dir.

Günahlı Kent

[21] Sadık kent nasıl da fahişe oldu!
Adaletle doluydu, doğruluğun
barınağıydı,
Şimdiyse katillerle doldu.
[22] Gümüşü cüruf oldu,
Şarabına su katıldı.
[23] Yöneticileri asilerle hırsızların
işbirlikçisi;
Hepsi rüşveti seviyor,
Armağan peşine düşmüş.
Öksüzün hakkını vermiyor,
Dul kadının davasını görmüyorlar.

[24] Bu yüzden Rab, Her Şeye Egemen
RAB,
İsrail'in Güçlüsü şöyle diyor:
"Hasımlarımı cezalandırıp rahata
kavuşacağım,
Düşmanlarımdan öç alacağım.
[25] Sana karşı duracak,
Kül suyuyla arıtır gibi seni
cüruftan arıtıp
temizleyeceğim.
[26] Eskiden, başlangıçta olduğu gibi,
Sana yöneticiler, danışmanlar
yetiştireceğim.
Ondan sonra 'Doğruluk Kenti',
'Sadık Kent' diye
adlandırılacaksın."

[27] Siyon adalet sayesinde,
Tövbe edenleri de doğruluk
sayesinde kurtulacak.
[28] Ama başkaldıranlarla günahlılar
Birlikte yıkıma uğrayacaklar.
RAB'bi terk edenler yok olacak.

[29] "Sevip altında tapındığınız yabanıl
fıstık ağaçlarından
utanacaksınız,
Putperest törenleriniz için
seçtiğiniz bahçelerden ötürü
yüzünüz kızaracak.
[30] Yaprakları solmuş yabanıl fıstık
ağacına,
Susuz bahçeye döneceksiniz.
[31] Güçlü adamlarınız kıtık gibi,
Yaptıkları işler kıvılcım gibi
olacak;
İkisi birlikte yanacak ve söndüren
olmayacak."

Rab'bin Dağı

(Mik.4:1-3)

2 Amots oğlu Yeşaya'nın Yahuda ve Yeruşalim'le ilgili görümü:
[2] RAB'bin Tapınağı'nın kurulduğu dağ,
Son günlerde dağların en yücesi,
Tepelerin en yükseği olacak.
Oraya akın edecek ulusların hepsi.
[3] Birçok halk gelecek,
"Haydi, RAB'bin Dağı'na,
Yakup'un Tanrısı'nın Tapınağı'na çıkalım" diyecekler,
"O bize kendi yolunu öğretsin,
Biz de O'nun yolundan gidelim."
Çünkü yasa Siyon'dan,
RAB'bin sözü Yeruşalim'den çıkacak.
[4] RAB uluslar arasında yargıçlık edecek,
Birçok halkın arasındaki anlaşmazlıkları çözecek.
İnsanlar kılıçlarını çekiçle dövüp saban demiri,
Mızraklarını bağcı bıçağı yapacaklar.
Ulus ulusa kılıç kaldırmayacak,
Savaş eğitimi yapmayacaklar artık.
[5] Ey Yakup soyu, gelin RAB'bin ışığında yürüyelim.

Rab'bin Günü

[6] Ya RAB, halkını, Yakup soyunu terk ettin,
Çünkü yürekleri doğu kökenli inançlarla dolu.
Filistliler gibi falcılıkla uğraşıyor,
Yabancılarla el sıkışıyorlar.
[7] Ülkeleri altınla, gümüşle dolu,
Hazinelerinin sonu yok,
Sayısız atları, savaş arabaları var.
[8] Ülkeleri putlarla dolu;
Elleriyle yaptıkları,
Parmaklarıyla biçim verdikleri
Putların önünde eğiliyorlar.

[9] Bu yüzden herkes alçaltılıp dize getirilecek.
Onları bağışlama, ya RAB!

[10] RAB'bin dehşetinden,
Yüce görkeminden kaçmak için kayalıklara gidin,
Yerin altına saklanın.
[11] İnsanın küstah bakışları alçaltılacak,
Gururu kırılacak.
O gün yalnız RAB yüceltilecek.
[12] Çünkü Her Şeye Egemen RAB o gün
Kibirlileri, gururluları, kendini beğenmişleri alçaltacak;
[13] Lübnan'ın bütün ulu, yüksek sedir ağaçlarını,
Başan'ın bütün meşelerini yok edecek;
[14] Bütün ulu dağları, yüksek tepeleri,
[15] Bütün yüksek kuleleri, güçlü surları
Yerle bir edecek;
[16] Ticaret gemilerinin, güzel teknelerinin hepsini yok edecek.
[17] İnsanların gururu, kibiri kırılacak,
O gün yalnız RAB yüceltilecek,
[18] Putlar tümüyle ortadan kalkacak.

[19] RAB kalkıp yeryüzünü sarsmaya başlayınca,

2:4 Yoe.3:10   2:10 2Se.1:9   2:10 Va.6:15

İnsanlar O'nun dehşetinden
Ve yüce görkeminden kaçmak için
Kayalık mağaralara, yeraltı
kovuklarına saklanacaklar.
20-21 O gün insanlar
Yeryüzünü sarsmak üzere harekete
geçen RAB'bin dehşetinden
Ve yüce görkeminden kaçmak için
Tapmak amacıyla yaptıkları altın,
gümüş putları
Köstebeklere, yarasalara atıp
Kaya kovuklarına, uçurumlardaki
yarıklara saklanacaklar.

22 Ölümlü insana güvenmekten
vazgeçin.
Onun ne değeri var ki?

Yeruşalim'de Karışıklık

3 1-3 Bakın, Rab, Her Şeye Egemen
RAB,
Her türlü yardım ve desteği,
Yani ekmek ve suyu,
Yiğitlerle savaşçıları,
Yöneticilerle peygamberleri,
Falcılarla ileri gelenleri,
Takım komutanlarıyla soyluları,
danışmanları,
Hünerli büyücülerle bilge
muskacıları
Yeruşalim'den ve Yahuda'dan
çekip alacak.
4 Çocukları onlara yönetici
atayacak,
Küçük çocuklar onlara egemen
olacak.
5 İnsan insana, komşu komşuya
haksızlık edecek.
Genç yaşlıya,
Sıradan adam onurlu kişiye
Hayasızca davranacak.

6 Ailede bir kardeş öbürüne sarılıp,
"Hiç olmazsa senin bir üstlüğün
var,
Önderimiz ol! Bu yıkıntıları sen
yönet" diyecek.

7 O zaman adam şöyle yanıtlayacak:
"Ben yaranızı saramam.
Evimde ne yiyecek ne giyecek var.
Beni halkın önderi yapmayın."

8 Yeruşalim sendeledi, Yahuda düştü.
Çünkü söyledikleri de yaptıkları
da RAB'be karşı;
O'nun yüce varlığını aşağılıyor.
9 Yüzlerindeki ifade onlara karşı
tanıklık ediyor.
Sodom gibi günahlarını açıkça
söylüyor, gizlemiyorlar.
Vay onların haline!
Çünkü bu felaketi başlarına
kendileri getirdiler.

10 Doğru kişiye iyilik göreceğini
söyleyin.
Çünkü iyiliklerinin meyvesini
yiyecek.
11 Vay kötülerin haline!
Kötülük görecek, yaptıklarının
karşılığını alacaklar.

12 Çocuklar halkımı eziyor,
Kadınlar onu yönetiyor[a].
Ey halkım, sana yol gösterenler
Seni saptırıyor, yolunu
şaşırtıyorlar.

---

[a] *3:12 "Çocuklar halkımı eziyor, kadınlar onu yönetiyor" ya da "Yetkililer halkımı eziyor, tefeciler başa geçti".* **2:19-21 Va.6:15**

[13] RAB davasını görmek için yerini aldı,
Halkları yargılamak için ayağa kalkıyor.
[14-15] RAB halkının ileri gelenleri ve önderleriyle davasını görecek.
Rab, Her Şeye Egemen RAB onlara diyor ki,
"Bağları yiyip bitiren sizsiniz,
Evleriniz yoksullardan zorla aldığınız malla dolu.
Ne hakla halkımı eziyor,
Yoksulu sömürüyorsunuz?"

Yeruşalim Kadınlarına Uyarı

[16] RAB şöyle diyor: "Siyon kızları kibirlidir, burunları bir karış havada, göz kırparak geziyor, ayaklarındaki halhalları şıngırdatarak kırıtıyorlar. [17] Bu yüzden onların başlarında yaralar çıkaracağım, mahrem yerlerini açacağım."

[18-23] O gün Rab güzel halhalları, alın çatkılarını, hilalleri, küpeleri, bilezikleri, peçeleri, başlıkları, ayak zincirlerini, kuşakları, koku şişelerini, muskaları, yüzükleri, burun halkalarını, bayramlık giysileri, pelerinleri, şalları, keseleri, el aynalarını, keten giysileri, baş sargılarını, tülbentleri ortadan kaldıracak.

[24] O zaman güzel kokunun yerini pis koku,
Kuşağın yerini ip,
Lüleli saçın yerini kel kafa,
Süslü giysinin yerini çul,
Güzelliğin yerini dağlama izi alacak.

[25] Erkekleri kılıçtan geçirilecek,
Yiğitleri savaşta yok olacak.
[26] Siyon'un kapıları ah çekip yas tutacak;
Kent, yerde oturan,
Terk edilmiş bir kadın gibi olacak.

4 O gün yedi kadın bir erkeği tutup, "Kendi yemeğimizi de giysimizi de sağlarız; yeter ki senin adını alalım. Utancımızı gider!" diyecekler.

Yeruşalim'in Geleceği

[2] O gün RAB'bin dalı, İsrail halkından sağ kalanların güzelliği ve görkemi olacak; ülkenin meyvesi de onların kıvancı ve övüncü olacak. [3] Siyon'da, yani Yeruşalim'de sağ kalanlara, "Yeruşalim'de yaşıyor" diye kaydedilenlere, "Kutsal" denilecek. [4] Rab Siyon kızlarını pisliklerinden arındıracak. Yeruşalim'de dökülen kanı adil ve ateşten bir ruhla temizleyecek. [5] Sonra RAB Siyon Dağı'nın her yanını, orada toplananların üzerini gündüz bulutla, gece dumanla ve parlak alevle örtecek. Yüceliği onların üzerinde bir örtü olacak. [6] Bu, bir çardak, gündüzün sıcağına karşı gölge, yağmura, fırtınaya karşı sığınak ve korunak olacak.

Bağ Ezgisi

5 Sevgilimin bağı için yaktığı ezgiyi sevgilim için okuyayım:
Toprağı verimli bir tepede
Sevgilimin bir bağı vardı.
[2] Toprağı belleyip taşları ayıkladı,

4:5 Çık.13:21; 24:16 *5:1-2 Mat.21:33; Mar.12:1; Luk.20:9*

Seçme asmalar dikip orta yere bir
gözcü kulesi yaptı.
Üzüm sıkmak için bir çukur kazdı
Ve bağının üzüm vermesini
bekledi.
Ama bağ yabanıl üzüm verdi.

[3]Sevgilim diyor ki, "Ey Yeruşalim'de yaşayanlar ve Yahuda halkı, lütfen benimle bağım arasında hakem olun! [4]Bağım için yapmadığım ne kaldı? Ben üzüm vermesini beklerken niçin yabanıl üzüm verdi? [5]Şimdi bağıma ne yapacağımı size söyleyeyim: Çitini söküp atacağım, varsın yiyip bitirsinler; duvarını yıkacağım, varsın çiğnesinler. [6]Viraneye çevireceğim onu; budanmayacak, çapalanmayacak; dikenli çalılar bitecek her yanında. Üzerine yağmur yağdırmasınlar diye bulutlara buyruk vereceğim."

[7] Her Şeye Egemen RAB'bin bağı
İsrail halkı,
Hoşlandığı fidan da Yahuda
halkıdır.
RAB adalet bekledi,
Zorbalık gördü;
Doğruluk bekledi,
Feryatlar duydu.

İsrail Halkının Kötülükleri

[8] Evlerine ev, tarlalarına tarla
katanların vay haline!
Oturacak yer kalmadı,
Ülkede bir tek siz oturuyorsunuz.
[9] Her Şeye Egemen RAB'bin şöyle
ant içtiğini duydum:
"Büyük ve gösterişli çok sayıda ev
ıssız kalacak,
İçinde oturan olmayacak.
[10] Çünkü on dönümlük[a] bağ ancak
bir bat[b] şarap,
Bir homer[c] tohum ancak bir efa[ç]
tahıl üretecek."

[11]Sabah erkenden kalkıp içki peşinden koşanların, gece geç vakte kadar şarap içip kızışanların vay haline! [12]Onların şölenlerinde lir, çenk, tef ve kaval çalınır, şarap içilir. Ama RAB'bin yaptıklarına dikkat etmez, ellerinin yapıtına aldırmazlar. [13]Halkım bilgisizliği yüzünden sürgün edilecek; saygın kişileri kıtlıktan ölecek, kalabalıklar susuzluktan kırılacak. [14]Bu yüzden doymak bilmeyen ölüler diyarı ağzını ardına kadar açtı; Yeruşalim'in soyluları, sıradan insanları ve gürültülü bir şekilde eğlenenleri oraya inecek.

[15]Hepsi alçaltılacak; dize getirilecek, küstah bakışları alçaltılacak. [16]Ama Her Şeye Egemen RAB adaletinden ötürü yüceltilecek. Kutsal Tanrı doğruluğuyla kutsal olduğunu gösterecek. [17]Kuzular kendi otlaklarındaymış gibi otlayacak, zenginlerin ıssız kalan konutlarını yabancılar ele geçirecek.

[18]Suçu yalanla örülmüş iplerle, günahı araba urganıyla çekenlerin vay haline! [19]Diyorlar ki, "Tanrı elini çabuk tutup işini hızlandırsın da görelim. İsrail'in Kutsalı tasarladığını yapsın da görelim."

---

[a] *5:10 "On dönüm": İbranice "On çift öküzün bir günde işleyebileceği alan" anlamına gelir.*
[b] *5:10 "Bir bat": Yaklaşık 22 lt.*
[c] *5:10 "Bir homer": Yaklaşık 220 litrelik bir ölçek.*
[ç] *5:10 "Bir efa": Yaklaşık 22 litrelik bir ölçek.*

[20]Kötüye iyi, iyiye kötü diyenlerin, karanlığı ışık, ışığı karanlık yerine koyanların, acıya tatlı, tatlıya acı diyenlerin vay haline! [21]Kendilerini bilge görenlerin, akıllı sananların vay haline! [22-23]Şarap içmekte sınır tanımayanların, içkileri karıştırıp içmekten çekinmeyenlerin, rüşvet uğruna kötüyü haklı çıkaranların, haklıların hakkını elinden alanların vay haline! [24]Alev alev yanan ateş, samanı nasıl yiyip bitirirse, kuru ot alevin içinde nasıl birden tutuşup yok olursa, onlar da kökten çürüyüp gidecek, çiçekleri toz gibi havaya savrulacak. Çünkü Her Şeye Egemen RAB'bin yasasını reddettiler, İsrail'in Kutsalı'nın sözlerini küçümsediler. [25]Bu yüzden RAB'bin halkına karşı öfkesi alevlendi, elini kaldırıp onları vurdu. Dağlar titriyor, cesetler çöp gibi sokaklara serildi. Bütün bunlara karşın RAB'bin öfkesi dinmedi, eli hâlâ kalkmış durumda.

[26]RAB uzaktaki ulusları bir sancak işaretiyle, dünyanın en uzağındakileri ıslık sesiyle çağıracak; hızla, hemen gelecekler. [27]Aralarında yorulan, sendeleyen olmayacak; uyuklamayacak, uyumayacaklar. Gevşek kemer, kopuk çarık bağı olmayacak. [28]Okları sivri, yayları kuruludur. Atlarının toynakları çakmaktaşı, arabalarının tekerlekleri kasırga gibidir. [29]Askerleri dişi aslan gibi, genç aslanlar gibi kükrüyor, homurdanarak avlarını kapıp götürüyorlar. Kimse avlarını pençelerinden kurtaramıyor.

[30]O gün İsrail'e karşı denizin gürleyişi gibi gürleyecekler. Karaya bakan biri karanlık ve sıkıntı görecek. Işık karanlık bulutlarla kaplanacak.

Rab Yeşaya'yı Çağırıyor

6 Kral Uzziya'nın öldüğü yıl yüce ve görkemli Rab'bi gördüm; tahtta oturuyordu, giysisinin etekleri tapınağı dolduruyordu. [2]Üzerinde Seraflar duruyordu; her birinin altı kanadı vardı; ikisiyle yüzlerini, ikisiyle ayaklarını örtüyor, öbür ikisiyle de uçuyorlardı. [3]Birbirlerine şöyle sesleniyorlardı:

"Her Şeye Egemen RAB
Kutsal, kutsal, kutsaldır.
Yüceliği bütün dünyayı
dolduruyor."

[4]Seraflar'ın sesinden kapı söveleriyle eşikler sarsıldı, tapınak dumanla doldu.

[5]"Vay başıma! Mahvoldum" dedim, "Çünkü dudakları kirli bir adamım, dudakları kirli bir halkın arasında yaşıyorum. Buna karşın Kral'ı, Her Şeye Egemen RAB'bi gözlerimle gördüm."

[6]Seraflar'dan biri bana doğru uçtu, elinde sunaktan maşayla aldığı bir kor vardı; [7]onunla ağzıma dokunarak, "İşte bu kor dudaklarına değdi, suçun silindi, günahın bağışlandı" dedi.

[8]Sonra Rab'bin sesini işittim: "Kimi göndereyim? Bizim için kim gidecek?" diyordu.

"Ben! Beni gönder" dedim.

[9]"Git, bu halka şunu duyur" dedi,
"'Duyacak duyacak, ama

6:1 2Kr.15:7; 2Ta.26:23 6:3 Va.4:8 6:4 Va.15:8
6:9-10 Mat.13:14-15; Mar.4:12; Luk.8:10; Yu.12:39-40; Elç.8:26-27

anlamayacaksınız,
Bakacak bakacak, ama
görmeyeceksiniz!
[10] Bu halkın yüreğini duygusuzlaştır,
Kulaklarını ağırlaştır,
Gözlerini kapat.
Öyle ki, gözleri görmesin,
Kulakları duymasın, yürekleri
anlamasın
Ve bana dönüp şifa bulmasınlar.' "

[11]"Ne vakte kadar, ya Rab?" diye sordum.

Rab yanıtladı:
"Kentler viraneye dönüp kimsesiz
kalıncaya,
Evler ıpıssız oluncaya,
Toprak büsbütün kıraçlaşıncaya
kadar.
[12] İnsanları çok uzaklara süreceğim,
Ülke bomboş kalacak,
[13] Halkın onda biri kalsa da ülke
mahvolacak.
Ama devrildiği zaman kütüğü kalan
Yabanıl fıstık ve meşe ağacı gibi,
Kutsal soy kütüğünden çıkacak."

Kral Ahaz'a Bir İşaret: İmmanuel

7 Uzziya oğlu Yotam oğlu Ahaz Yahuda Kralı'yken, Aram Kralı Resin'le Remalya oğlu İsrail Kralı Pekah Yeruşalim'e saldırdılar, ama ele geçiremediler.

[2]Davut'un torunları Aram'ın Efrayimliler'le güçbirliği ettiğini duydular. Ahaz'la halkının yürekleri rüzgarda sallanan orman ağaçları gibi titremeye başladı.

[3]Bu arada RAB Yeşaya'ya şöyle seslendi: "Ahaz'ı karşılamak için oğlun Şear-Yaşuv'la[a] birlikte Yukarı Havuz'un su yolunun sonuna, Çırpıcı Tarlası'na giden yola çık. [4]Ona de ki, 'Dikkatli ve sakin ol, korkma! Şu tüten iki yanık odun parçasının –Aram Kralı Resin'le Remalya'nın oğlunun– öfkesinden korkma. [5]Aram, Efrayim ve Remalya'nın oğlu sizin için kötü şeyler tasarlıyor. Diyorlar ki, [6]Haydi, Yahuda'ya saldıralım, halkı korkutup ülkeyi ele geçirelim, Taveal'ın oğlunu kral ilan edelim.

[7]" 'Buna karşılık Egemen RAB diyor ki, bu tasarı asla gerçekleşmeyecek. [8]Çünkü Şam sadece Aram'ın başkenti, Resin de sadece Şam'ın başıdır. Efrayim'e gelince, altmış beş yıl içinde paramparça edilip halk olmaktan çıkacak. [9]Samiriye sadece Efrayim'in başkenti, Remalya'nm oğlu da sadece Samiriye'nin başıdır. Bana güvenmezseniz, güvenlikte olamazsınız.' "

[10]RAB Ahaz'a yine seslendi: [11]"Tanrın RAB'den bir işaret iste; ölüler diyarı kadar derin, gökler kadar yüksek olsun."

[12]Ama Ahaz, "Hayır, istemem, RAB'bi sınamam" dedi.

[13]Bunun üzerine Yeşaya, "Dinleyin, ey Davut'un torunları!" dedi, "İnsanların sabrını taşırmanız yetmezmiş gibi şimdi de Tanrım'ın sabrını mı taşırıyorsunuz? [14]Bundan ötürü Rab'bin kendisi size bir belirti verecek: İşte, kız gebe kalıp bir oğul doğuracak; adını İmmanuel[b] koyacak. [15]Çocuk

---

[a] *7:3 "Şear-Yaşuv": "Sağ kalanlar dönecek" anlamına gelir.*
[b] *7:14 "İmmanuel": "Tanrı bizimledir" anlamına gelir.*
7:1 2Kr.16:5; 2Ta.28:5-6 7:14 Mat.1:22-23

kötüyü reddedip iyiyi seçecek yaşa gelince tereyağı ve bal yiyecek. [16]Ama çocuk kötüyü reddedip iyiyi seçecek yaşa gelmeden, seni dehşete düşüren o iki kralın toprakları ıssız kalacak.

[17]"RAB seni, halkını ve babanın soyunu Efrayim'in Yahuda'dan ayrıldığı günden bu yana görülmemiş bir felakete uğratacak; üzerinize Asur Kralı'nı saldırtacak.

[18]"O gün RAB Mısır ırmaklarının ta uçlarından sinekleri, Asur topraklarından arıları ıslıkla çağıracak. [19]Akın akın gelip derin vadilerde, kaya kovuklarında, dikenli çalılıklarda, otlaklarda konaklayacaklar.

[20]"O gün Rab Fırat'ın ötesinden kiraladığı usturayla –Asur Kralı'yla– sakalınızı, saçlarınızı, beden kıllarınızı tıraş edecek. [21]O günlerde bir inekle bir çift koyun besleyen [22]aldığı bol süt sayesinde tereyağı yiyecek. Ülkede kalan herkes bal ve tereyağıyla beslenecek.

[23]"O gün bin gümüş değerinde bin asmaya sahip olan her bağ dikenli çalılarla dolacak. [24]İnsanlar oralara okla, yayla gidecek. Çünkü ülkenin her yanı dikenli çalılarla kaplanacak. [25]Bir zamanlar çapalanıp ekin ekilen tepeler korkudan kimsenin giremeyeceği dikenliklere dönecek, sığırın gezindiği, davarın çiğnediği yerler olacak."

Asur Kralı'nın Saldırısı

8 RAB bana şöyle dedi: "Büyük bir levha alıp okunaklı harflerle üzerine, 'Maher-Şalal-Haş-Baz[a]' yaz. [2]Kâhin* Uriya ile Yeverekya oğlu Zekeriya'yı kendime güvenilir tanık seçiyorum."

[3]Peygamber olan karım bundan bir süre sonra gebe kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. RAB bana, "Adını 'Maher-Şalal-Haş-Baz' koy" dedi, [4]"Çocuk daha 'Anne, baba' demesini öğrenmeden, Şam'ın serveti ve Samiriye'nin ganimeti Asur Kralı'na götürülecek."

[5]RAB bana yine seslenip dedi ki, [6]"Bu halk usul usul akan Şiloah sularını reddettiği, Resin'le Remalya'nın oğluyla mutlu olduğu için[b], [7]ben Rab, Fırat'ın kabaran güçlü sularını –bütün dehşetiyle Asur Kralı'nı– üzerlerine salacağım. Yatağından taşan ırmak, kıyılarını su altında bırakacak. [8]Yahuda'yı kaplayan sular her şeyi silip süpürerek adam boyu yükselecek, ülkeni boydan boya dolduracak, ey İmmanuel!"

[9]Ey halklar, yıkıma, bozguna uğrayacaksınız. Yeryüzünün en uç köşeleri, kulak verin. Savaşmaya, bozguna uğramaya hazırlanın. Evet, savaşa ve bozguna hazır olun. [10]İstediğinizi tasarlayın, hepsi boşa gidecek. İstediğiniz kadar konuşun, hiçbiri gerçekleşmeyecek. Çünkü Tanrı bizimledir.

Rab'bin Uyarısı

[11]RAB beni halkın tuttuğu yoldan gitmeme konusunda şiddetle uyararak şöyle dedi:
[12]"Onların entrika dediği her şeye

---

[a] *8:1 "Maher-Şalal-Haş-Baz": "Hemen çapulla, çabuk yağmala" anlamına gelir.*
[b] *8:6 "Oğluyla mutlu olduğu için" ya da "Oğlundan korktuğu için".*

Siz entrika demeyin;
Onların korktuğundan korkmayın, yılmayın.

[13]"Her Şeye Egemen RAB'bi kutsal sayın.
Korkunuz, yılgınız O'ndan olsun.
[14]Tapmak O olacak.
İsrail'in iki krallığı içinse
Sürçme taşı ve tökezleme kayası,
Yeruşalim'de yaşayanlar için
Kapan ve tuzak olacak.
[15]Birçokları sendeleyip düşecek, parçalanacak,
Tuzağa düşüp ele geçecek."

[16]Ya RAB, öğrencilerim arasında bildirimi koru,
Öğretimi mühürle!

[17]Kendini Yakup'un soyundan gizleyen RAB'bi özlemle bekliyorum, umudum O'nda. [18]Ben ve RAB'bin bana verdiği çocuklar, Siyon Dağı'nda oturan Her Şeye Egemen RAB'bin İsrail'deki belirtileri ve işaretleriyiz.

[19]Birileri size, "Fısıldaşıp mırıldanan medyumlarla ruh çağıranlara danışın" dediğinde, "Halk kendi Tanrısı'na danışmaz mı; yaşayanlar için ölülere mi danışılır?" deyin. [20]Tanrı'nın öğretisine ve bildirisine dönmek gerek! Böyle düşünmezlerse, onlar için hiç şafak sökmeyecek. [21]Aç ve çaresiz, ülkede dolanıp duracaklar. Aç kalınca öfkelenip krallarına, Tanrıları'na lanet edecekler. Yukarıya da [22]dünyaya da baksalar sıkıntıdan, karanlıktan, korkunç karanlıktan başka bir şey görmeyecekler. Kovulacakları yer koyu karanlıktır.

Esenlik Önderi

9 Bununla birlikte sıkıntı çekmiş olan ülke karanlıkta kalmayacak. Geçmişte Zevulun ve Naftali bölgelerini alçaltan Tanrı, gelecekte Şeria Irmağı'nın ötesinde, Deniz Yolu'nda, ulusların yaşadığı Celile'yi onurlandıracak.

[2] Karanlıkta yürüyen halk
Büyük bir ışık görecek;
Ölümün gölgelediği diyarda
Yaşayanların üzerine ışık parlayacak.
[3] Ya RAB, ulusu çoğaltacak, sevincini artıracaksın.
Ekin biçenlerin neşelendiği,
Ganimet paylaşanların coştuğu gibi,
Onlar da sevinecek senin önünde.
[4] Çünkü onlara yük olan boyunduruğu,
Omuzlarını döven değneği,
Onlara eziyet edenlerin sopasını paramparça edeceksin;
Tıpkı Midyanlılar'ı yenilgiye uğrattığın günkü gibi.
[5] Savaşta giyilen çizmeleri
Ve kana bulanmış giysileri
Yakılacak, ateşe yem olacak.
[6] Çünkü bize bir çocuk doğacak,
Bize bir oğul verilecek.
Yönetim onun omuzlarında olacak.
Onun adı Harika Öğütçü[a],
Güçlü Tanrı,
Ebedi Baba, Esenlik Önderi olacak.
[7] Davut'un tahtı ve ülkesi üzerinde

---

[a] *9:6 "Harika Öğütçü" ya da "Harikalar yaratan".*

8:12-13 1Pe.3:14-15 8:14-15 Rom.8:32; 1Pe.2:7-8 8:17-18 İbr.2:13
9:1 Mat.4:14-15 9:2 Mat.4:16; Luk.1:79 9:4 Hak.7:22-25

egemenlik sürecek.
Egemenliğinin ve esenliğinin
büyümesi son bulmayacak.
Egemenliğini adaletle, doğrulukla
kuracak
Ve sonsuza dek sürdürecek.
Her Şeye Egemen RAB'bin
gayreti bunu sağlayacak.

Rab'bin İsrail'e Öfkesi

[8] Rab İsrail için,
Yakup soyu için yargısını bildirdi.
Bu yargı yerine gelecek.
[9] Bütün halk, Efrayim ve
Samiriye'de yaşayanlar,
Rab'bin bu yargısını duyacak.
Gururlu ve küstah olan bu halk
diyor ki,
[10] "Kerpiç evler yıkıldı,
Ama yerlerine yontma taştan evler
yapacağız.
Yabanıl incir ağaçları kesildi,
Ama yerlerine sedir ağaçları
dikeceğiz."

[11-12] Bundan dolayı RAB, Resin'in
hasımlarını
Halka karşı güçlendirecek;
Düşmanlarını, doğudan Aramlılar'ı,
Batıdan Filistliler'i ayaklandıracak.
Bunlar ağızlarını ardına kadar açıp
İsrail'i yutacaklar.
Bütün bunlara karşın RAB'bin
öfkesi dinmedi,
Eli hâlâ kalkmış durumda.

[13] Halk kendisini cezalandıran
RAB'be dönmeyecek,
Her Şeye Egemen RAB'bi
aramayacak.
[14] Bunun için RAB İsrail'den başı da
kuyruğu da
Hurma dalını da sazı da
Bir günde kesip atacak.
[15] Baş ileri gelen saygın kişi,
Kuyruksa öğretisi sahte olan
peygamberdir.
[16] Çünkü bu halkı saptıranlar ona yol
gösterenlerdir.
Onları izleyenler de yem oluyor.
[17] Bu yüzden Rab onların gençleri
için sevinç duymayacak,
Öksüzlerine, dul kadınlarına
acımayacak.
Çünkü hepsi tanrısızdır, kötülük
yaparlar.
Her ağız saçmalıyor.
Bütün bunlara karşın RAB'bin
öfkesi dinmedi,
Eli hâlâ kalkmış durumda.

[18] Kötülük dikenli çalıları yiyip
bitiren ateş gibidir.
Ormandaki çalılığı tutuşturur,
Duman sütunları yükseltir.
[19] Her Şeye Egemen RAB'bin öfkesi
Ülkeyi ateş gibi sardı.
Halk ateşe yem olacak,
Kardeş kardeşini esirgemeyecek.
[20] İnsanlar şurada burada
bulduklarını yiyecekler,
Ama aç kalacak, doymayacaklar.
Herkes çocuğunun etini yiyecek:
[21] Manaşşe Efrayim'i,
Efrayim Manaşşe'yi yiyecek,
Sonra birlikte Yahuda'nın üzerine
yürüyecekler.
Bütün bunlara karşın RAB'bin
öfkesi dinmedi,
Eli hâlâ kalkmış durumda.

9:7 Luk.1:32-33

10 [1-2] Yoksullardan adaleti
esirgemek,
Halkımın düşkünlerinin hakkını
elinden almak,
Dulları avlamak,
Öksüzlerin malını yağmalamak
için
Haksız kararlar alanların,
Adil olmayan yasalar çıkaranların
vay haline!
[3] Yargı günü
Uzaklardan başınıza felaket
geldiğinde ne yapacaksınız?
Yardım için kime koşacaksınız,
Servetinizi nereye saklayacaksınız?
[4] Tutsaklar arasında bir köşeye
sinmek
Ya da savaşta ölmekten başka
çareniz kalmayacak.
Bütün bunlara karşın RAB'bin
öfkesi dinmedi,
Eli hâlâ kalkmış durumda.

Tanrı'nın Asur'a İlişkin Yargısı

[5] "Vay haline Asur, öfkemin değneği!
Elindeki sopa benim gazabımdır.
[6] Asur'u tanrısız ulusa karşı
salacağım;
Soyup yağma etmesi,
Sokaktaki çamur gibi onları
çiğnemesi,
Öfkelendiğim halkın üzerine
yürümesi için
Buyruk vereceğim."

[7] Ama Asur Kralı bundan da
kötüsünü düşünüyor.
Birçok ulusun kökünü kazıyıp yok
etmeyi tasarlıyor.
[8] "Komutanlarımın hepsi birer kral
değil mi?" diyor,
[9] "Kalno'yu, Karkamış gibi ele
geçirmedim mi?
Hama'nın sonu Arpat'ınki,
Samiriye'nin sonu Şam'ınki gibi
olmadı mı?
[10] Putları Yeruşalim ve
Samiriye'ninkinden daha çok
olan putperest ülkeleri nasıl
ele geçirdimse,
[11] Samiriye'ye ve putlarına ne
yaptımsa,
Yeruşalim'e ve putlarına da
yapamaz mıyım?"

[12] Rab Siyon Dağı'na ve Yeruşalim'e
karşı tasarladıklarını yapıp
bitirdikten sonra şöyle diyecek:
"Asur Kralı'nı kibirli yüreği,
Övüngen bakışları yüzünden
cezalandıracağım.
[13] Çünkü, 'Her şeyi bileğimin
gücüyle,
Bilgeliğimle yaptım' diyor,
'Akıllıyım, ulusları ayıran sınırları
yok ettim,
Hazinelerini yağmaladım,
Güçlü kralları tahtlarından indirdim.
[14] Elimi yuvaya sokup kuş
yumurtalarını toplar gibi
Ulusların varını yoğunu topladım.
Terk edilmiş yumurtaları nasıl
toplarlarsa,
Ben de bütün ülkeleri öyle
topladım.
Kanat çırpan, ağzını açan,
Sesini çıkaran olmadı.' "

[15] Balta kendisini kullanana karşı
övünür mü?

10:5-34 Yşa.14:24-27; Nah.1:1-3:19; Sef.2:13-15

Testere kendisini kullanana karşı
büyüklenir mi?
Sanki değnek kendisini kaldıranı
sallayabilir,
Sopa sahibini kaldırabilirmiş gibi...
[16] Rab, Her Şeye Egemen RAB,
Asur'un güçlü adamlarını
Yıpratıcı hastalıkla cezalandıracak.
Orduları alev alev yanacak.
[17] İsrail'in Işığı ateş,
İsrail'in Kutsalı alev olacak;
Asur'un dikenli çalılarını
Bir gün içinde yakıp bitirecek.
[18] Görkemli ormanıyla verimli
tarlaları,
Ölümcül bir hastalığa yakalanmış
insan gibi
Tümüyle harap olacak.
[19] Ormanda artakalan ağaçlar
Bir çocuğun bile sayabileceği
kadar az olacak.

İsrail'in Sağ Kalanları

[20] O gün İsrail'in sağ kalanları,
Yakup'un kaçıp kurtulan torunları,
Kendilerini yok etmek isteyene
değil,
Artık içtenlikle RAB'be, İsrail'in
Kutsalı'na dayanacaklar.
[21] Geriye kalanlar,
Yakup soyundan sağ kalanlar,
Güçlü Tanrı'ya dönecekler.
[22] Ey İsrail, halkın denizin kumu
kadar çok olsa da,
Ancak pek azı dönecek[a].
Tümüyle adil bir yıkım
kararlaştırıldı.
[23] Rab, Her Şeye Egemen RAB,
Kararlaştırılan yıkımı bütün
yeryüzünde gerçekleştirecek.

Rab Asur'u Cezalandıracak

[24] Bu nedenle Rab,
Her Şeye Egemen RAB şöyle
diyor:
"Ey sen, Siyon'da yaşayan halkım,
Asurlular, Mısırlılar'ın yaptığı gibi
Sana değnekle vurduklarında,
Sopalarını sana karşı
kaldırdıklarında korkma.
[25] Çünkü çok yakında gazabım sona
erecek,
Öfkem Asurlular'ın yıkımını
sağlayacak.
[26] Ben, Her Şeye Egemen RAB,
Midyanlılar'ı Orev Kayası'nda alt
ettiğim gibi,
Onları da kırbaçla alt edeceğim.
Değneğimi Mısır'a karşı nasıl
denizin üzerine uzattımsa,
Şimdi yine öyle yapacağım.
[27] O gün Asur'un yükü sırtınızdan,
Boyunduruğu boynunuzdan
kalkacak;
Semirdiğiniz için[b] boyunduruk
kırılacak."

İşgalcilerin Saldırısı

[28] Ayat Kenti'ne saldırdılar,
Migron'dan geçip ağırlıklarını
Mikmas'ta bıraktılar.
[29] Geçidi aşarak Geva'da
konakladılar.
Rama Kenti korkudan titredi,
Saul'un kenti Giva'da yaşayan
halk kaçıştı.

---

[a] *10:22 "Pek azı dönecek": İbranice'de geçen "Şear-Yaşuv" sözcükleri genellikle "Sağ kalanlar dönecek" diye çevrildi. Yeşaya bu sözcükleri ilk oğluna ad olarak verdi (bkz. 7:3).*
[b] *10:27 "Semirdiğiniz için": İbranice "Yağdan ötürü".* *10:22-23 Rom.9:27-28*

[30] Ey Gallim halkı, sesini yükselt!
Ey Layşa halkı, dinle!
Zavallı Anatot halkı!
[31] Madmena halkı kaçıyor,
Hagevim'de yaşayanlar sığınacak
yer arıyor.
[32] Düşman bugün Nov'da duracak;
Siyon Kenti'nin kurulduğu dağa,
Yeruşalim Tepesi'ne yumruk
sallayacak.

[33] Rab, Her Şeye Egemen RAB
düşmanı
Dal gibi kesip korkunç güçle yere
çalacak.
Uzun boyluları devirecek,
Gururluları alçaltacak.
[34] Ormandaki çalılıkları baltayla
keser gibi
Kesip devirecek onları.
Lübnan, Güçlü Olan'ın önünde diz
çökecek.

Esenlik Umudu

11 İşay'ın kütüğünden yeni bir
filiz çıkacak,
Kökünden bir fidan meyve verecek.

[2] RAB'bin Ruhu, bilgelik ve anlayış
ruhu,
Öğüt ve güç ruhu, bilgi ve RAB
korkusu ruhu
Onun üzerinde olacak.
[3] RAB korkusu hoşuna gidecek.
Gözüyle gördüğüne göre
yargılamayacak,
Kulağıyla işittiğine göre karar
vermeyecek.
[4] Yoksulları adaletle yargılayacak,
Yeryüzünde ezilenler için dürüstçe
karar verecek.
Dünyayı ağzının değneğiyle
cezalandıracak,
Kötüleri soluğuyla öldürecek.
[5] Davranışının temeli adalet ve
sadakat olacak[a].

[6] Onun döneminde kurtla kuzu bir
arada yaşayacak,
Parsla oğlak birlikte yatacak,
Buzağı, genç aslan ve besili sığır
yanyana duracak,
Onları küçük bir çocuk güdecek.
[7] İnekle ayı birlikte otlayacak,
Yavruları bir arada yatacak.
Aslan sığır gibi saman yiyecek.
[8] Emzikteki bebek kobra deliği
üzerinde oynayacak,
Sütten kesilmiş çocuk elini
engerek kovuğuna sokacak.
[9] Kutsal dağımın hiçbir yerinde
Kimse zarar vermeyecek, yok
etmeyecek.
Çünkü sular denizi nasıl
dolduruyorsa,
Dünya da RAB'bin bilgisiyle
dolacak.

Sürgünler Geri Dönecek

[10] O gün İşay'ın kökü ortaya çıkacak,
Halklara sancak olacak,
Uluslar ona yönelecek.

---

[a] ***11:5*** *"Davranışının temeli adalet ve sadakat olacak" ya da "Adalet ve sadakat belindeki kuşaktır".*

11:1 *Va.5:5; 22:1* ***11:4*** *Mez.96:12-13; Va.19:11*
11:4 *2Se.2:8* ***11:5*** *Ef.6:14-15*
11:6-9 *Yşa.65:25* ***11:9*** *Hab.2:14* ***11:10*** *Rom.15:12*

Kaldığı yer görkemli olacak.
[11] O gün Rab, Asur'dan,
Mısır, Patros, Kûş*, Elam,
Şinar[a], Hama ve deniz kıyılarından
Halkının sağ kalanlarını kurtarmak
için
İkinci kez elini uzatacak.
[12] Uluslar için sancak kaldıracak,
Sürgün İsrailliler'i toplayacak,
Dağılmış Yahudalılar'ı
Dünyanın dört bucağından bir
araya getirecek.
[13] Efrayim halkının kıskançlığı yok
olacak,
Yahudalılar'ı sıkıştıranlar ortadan
kalkacak.
Efrayim Yahuda'yı kıskanmayacak,
Yahuda Efrayim'i sıkıştırmayacak.
[14] Batıdaki Filistliler'e saldırıp
Hep birlikte doğudakilerin her
şeyini yağmalayacaklar.
Edom ve Moav halklarının
topraklarına el koyacak,
Ammonlular'a boyun
eğdirecekler.
[15] RAB Mısır'ın Süveyş Körfezi'ni
tümüyle kurutacak.
Elinin bir sallayışıyla estireceği
kavurucu rüzgarla
Fırat'ı süpürüp yedi dereye bölecek.
Öyle ki, insanlar ırmak yatağından
çarıkla geçebilsin.
[16] RAB'bin Asur'da sağ kalan halkı
için
Bir çıkış yolu olacak;
Tıpkı Mısır'dan çıktıkları gün
İsrailliler'in de bir çıkış yolu
olduğu gibi.

12 İsrail halkı o gün,
"Ya RAB, sana şükrederiz"
diyecek,
"Bize öfkelenmiştin ama öfken
dindi,
Bizi avuttun.
[2] Tanrı kurtuluşumuzdur.
O'na güvenecek, yılmayacağız.
Çünkü RAB[b] gücümüz ve
ezgimizdir.
O kurtardı bizi."
[3] Kurtuluş pınarlarından sevinçle su
alacaksınız.

[4] O gün diyeceksiniz ki,
"RAB'be şükredin, O'na yakarın,
Halklara duyurun yaptıklarını,
Adının yüce olduğunu duyurun!
[5] RAB'be ezgiler söyleyin,
Çünkü görkemli işler yaptı.
Bütün dünya bilsin bunu.
[6] Ey Siyon halkı, sesini yükselt,
sevinçle haykır!
Çünkü aranızda bulunan İsrail'in
Kutsalı büyüktür."

Tanrı Babil'i Cezalandıracak

13 Amots oğlu Yeşaya'nın Babil'le ilgili bildirisi:
[2] Çıplak dağın tepesine sancak dikin!
Savaşçıları yüksek sesle çağırıp
El sallayın ki
Soylulara ayrılan kapılardan içeri
girsinler.

[3] RAB seçtiklerine buyruk verdi,
O'nun yüceliğiyle övünen yiğitleri
Öfkesinin gereğini yapmaya

---

[a] *11:11 "Şinar", yani "Babil".*
11:15 Va.16:12
12:4 1Ta.16:8; Mez.105:1

[b] *12:2 "RAB": İbranice "Yah Yahve" (bkz. Önsöz).*
12:2 Çık.15:2; Mez.118:14
13:1-14:23 Yşa.47:1-15; Yer.50:1-51:64

çağırdı.

[4] Dağlardaki kalabalığın
gürültüsünü dinleyin!
Büyük bir halkın sesini andırıyor.
Bir araya gelmiş ulusların
Ve krallıkların gümbürtüsünü
dinleyin!
Her Şeye Egemen RAB bir orduyu
savaşa hazırlıyor.
[5] Öfkesinin araçlarıyla uzak bir
ülkeden,
Dünyanın öbür ucundan
Bütün ülkeyi yerle bir etmek üzere
geliyor.

[6] Feryat edin! Çünkü RAB'bin günü
yakındır.
Her Şeye Gücü Yeten'in
göndereceği yıkım gibi
geliyor o gün.
[7] Bu yüzden ellerde derman
kalmayacak,
Her yürek eriyecek.
[8] Herkesi dehşet saracak,
Hepsi acı ve ıstırap içinde
boğulacak,
Doğuran kadın gibi kıvranacak,
Şaşkın şaşkın birbirlerine
bakacaklar;
Yüzleri kızaracak.

[9] İşte RAB'bin acımasız günü
geliyor.
Ülkeyi viraneye çevirip
İçindeki günahkârları ortadan
kaldıracağı
Gazap ve kızgın öfke dolu gün
geliyor.
[10] Gökteki yıldızlarla takımyıldızlar
ışımayacak,
Doğan güneş kararacak, ay ışığını
vermez olacak.

[11] RAB diyor ki, "Kötülüğünden
ötürü dünyayı,
Suçlarından ötürü kötüleri
cezalandıracağım.
Kibirlilerin küstahlığını sona
erdirecek,
Zalimlerin gururunu kıracağım.
[12] İnsanı saf altından,
Ofir altınından daha ender
kılacağım.
[13] Ben, Her Şeye Egemen RAB,
Gazaba geldiğim, öfkemin
alevlendiği gün
Gökleri titreteceğim, yer yerinden
oynayacak.

[14] "Herkes kovalanan ceylan gibi,
Çobansız koyunlar gibi halkına
dönecek,
Ülkesine kaçacak.
[15] Yakalananın bedeni delik deşik
edilecek,
Ele geçen kılıçtan geçirilecek.
[16] Yavruları gözleri önünde
parçalanacak,
Evleri yağmalanacak,
Kadınlarının ırzına geçilecek.

[17] "Gümüşe değer vermeyen,
Altını sevmeyen Medler'i
Onlara karşı harekete geçireceğim.
[18] Oklarıyla gençleri parçalayacak,

13:6 Yoe.1:15
13:10 Hez.32:7; Yoe.2:10,31; 3:15; Mat.24:29; Mar.13:24-25; Luk.21:25; Va.6:12-13; 8:12

Bebeklere acımayacak,
Çocukları esirgemeyecekler.
19 Ben Tanrı, Sodom ve Gomora'yı
nasıl yerle bir ettimse,
Kildaniler'in* yüce gururu,
Krallıkların en güzeli olan Babil'i
de yerle bir edeceğim.
20 Orada bir daha kimse yaşamayacak,
Kuşaklar boyu kimse oturmayacak,
Bedeviler çadır kurmayacak,
Çobanlar sürülerini
dinlendirmeyecek.
21 Orası yabanıl hayvanlara barınak
olacak,
Evler çakallarla dolacak,
Baykuşlar yuva yapacak, tekeler[a]
oynaşacak orada.
22 Kalelerinde sırtlanlar,
Görkemli saraylarında çakallar
uluyacak.
Babil'in sonu yaklaştı, günleri
uzatılmayacak."

14 Çünkü RAB Yakup soyuna
acıyacak,
İsrail halkını yine seçip
Topraklarına yerleştirecek.
Yabancılar da Yakup soyuna
katılıp onlara bağlanacak.
2 Uluslar İsrail halkını
Kendi topraklarına götürecekler.
İsrail halkı RAB'bin verdiği
topraklarda onları
Erkek ve kadın köle olarak
sahiplenecek.
Kendisini tutsak edenleri tutsak
edecek,
Kendisini ezenlere egemen olacak.
3 RAB İsrail halkını acıdan,
sıkıntıdan
Ve yaptığı ağır işlerden kurtardığı
gün
4 Babil Kralı'nı alaya alarak,
"Halkı ezenin nasıl da sonu geldi!"
diyecekler,
"Zorbalığı nasıl da sona erdi!"
5 RAB kötülerin değneğini,
Egemenlerin asasını kırdı.
6 O asa ki, halklara gazapla
vurdukça vurdu,
Ulusları öfkeyle, dinmeyen
zulümle yönetti[b].
7 Bütün dünya esenlik ve barış
içinde
Sevinçle haykırıyor.
8 Lübnan'ın çam ve sedir ağaçları
bile
Kralın yok oluşuna seviniyor.
"Onun ölümünden beri kimse bizi
kesmeye gelmiyor" diyorlar.

9 Toprağın altındaki ölüler diyarı
Babil Kralı'nı karşılamak için
sabırsızlanıyor.
Onun gelişi ölüleri,
Dünyanın eski önderlerini
heyecanlandırıyor;
Ulusları yönetmiş kralları
Tahtlarından ayağa kaldırıyor.
10 Hepsi ona seslenip diyecekler ki,
"Sen de bizim gibi gücünü yitirdin,
Bize benzedin."
11 Görkemin de çenklerinin sesi de
Ölüler diyarına indirildi.
Altında kurtlar kaynaşacak,
Üstünü kurtçuklar kaplayacak.

---

[a] 13:21 "Teke": "Teke görünümlü cin" anlamına da gelebilir (bkz. Lev.17:7).
[b] 14:6 "Yönetti" ya da "Boyun eğdirdi".
13:19 Yar.19:24   13:20 Yer.50:39   13:21 Va.18:2

12 Ey parlak yıldız[a], seherin oğlu,
Göklerden nasıl da düştün!
Ey ulusları ezip geçen,
Nasıl da yere yıkıldın!
13 İçinden, "Göklere çıkacağım"
dedin,
"Tahtımı Tanrı'nın yıldızlarından
daha yükseğe koyacağım;
İlahların toplandığı dağda,
Safon'un doruğunda oturacağım.
14 Bulutların üstüne çıkacak,
Kendimi Yüceler Yücesi'yle eşit
kılacağım."
15 Ancak ölüler diyarına,
Ölüm çukurunun dibine
İndirilmiş bulunuyorsun.

16-17 Seni görenler bakıp bakıp şöyle
düşünecekler:
"Dünyayı sarsan, ülkeleri titreten,
Yeryüzünü çöle çeviren,
Kentleri yerle bir eden,
Tutsakları evlerine salıvermeyen
adam bu mu?"
18 Ulusların bütün kralları tek tek,
Görkemli mezarlarda yatıyor.
19 Ama sen reddedilen bir dal gibi
Mezarından dışarı atıldın;
Bedenleri kılıçla delinip
Ölüm çukurunun dibine atılmış
ölülerle örtülüsün;
Ayak altında çiğnenen leş
gibisin.
20 Ülkeni harap edip halkını
katlettiğin için
Başkaları gibi gömülmeyeceksin.

Kötülük yapan soy bir daha
anılmayacak.
21 Atalarının suçundan ötürü
Babil Kralı'nın oğullarını
boğazlamak için yer
hazırlayın.
Kalkıp dünyayı sahiplenmesinler,
Yeryüzünü kentlerle
doldurmasınlar.

22 "Babil halkına karşı harekete
geçeceğim"
Diyor Her Şeye Egemen RAB,
"Babil'in adını, sağ kalanlarını,
Oğullarını, torunlarını dünyadan
sileceğim."
Böyle diyor RAB.
23 "Babil'i baykuş yuvasına,
batakliğa çevirecek,
Yıkım süpürgesiyle süpüreceğim"
Diyor Her Şeye Egemen RAB.

Rab Asurlular'ı Cezalandıracak

24 Her Şeye Egemen RAB ant içerek
şöyle dedi:
"Düşündüğüm gibi olacak,
Tasarladığım gibi gerçekleşecek.
25 Asurlular'ı kendi ülkemde ezecek,
Dağlarımda çiğneyeceğim.
Halkım Asur'un
boyunduruğundan,
Omuzlarındaki yükten kurtulacak.
26 İşte bütün dünya için belirlenen
tasarı budur.
Bütün uluslara karşı elim kalkmış
durumda.
27 Her Şeye Egemen RAB'bin
tasarısını kim boşa
çıkarabilir?
Kalkmış durumdaki elini kim
indirebilir?"

---

[a] 14:12 "Parlak yıldız": "Hilal" anlamına da gelebilir. *14:12 Va.8:10; 9:1*
14:13-15 Mat.11:23; Luk.10:15 *14:24-27 Yşa.10:5-34; Nah.1:1-3:19; Sef.2:13-15*

Tanrı Filistliler'i Cezalandıracak

[28]Kral Ahaz'ın öldüğü yıl gelen bildiri:

[29] Ey Filistliler, sizi döven değnek kırıldı diye sevinmeyin.
Çünkü yılanın kökünden engerek türeyecek,
Onun ürünü uçan yılan olacak.
[30] Yoksulların en yoksulu doyacak,
Düşkünler güvenlikte yatacak.
Ama sizin kökünüzü kıtlıkla kurutacağım,
Sağ kalanlarınız da ölecek.
[31] Ulumaya başla ey kapı! Ey kent, feryat et!
Ey Filistliler, eridiniz baştan başa.
Kuzeyden toz duman yükseliyor,
Düşman askerleri sıra sıra geliyor.
[32] O ulusun elçilerine ne yanıt verilecek?
"RAB Siyon'un temelini attı,
Halkının düşkünleri oraya sığınacak" denecek.

Moav Yıkıma Uğrayacak

(Yer.48:29-36)

15 Moav'la ilgili bildiri:
Moav'ın Ar Kenti bir gecede viraneye döndü, yok oldu,
Moav'ın Kîr Kenti bir gecede viraneye döndü, yok oldu.
[2] Bu yüzden Divon halkı ağlamak için tapınağa,
Tapınma yerlerine çıktı.
Moav halkı, Nevo ve Medeva için feryat ediyor.
İnsanlar saçlarını sakallarını kesiyor.
[3] Çul giyiyorlar sokaklarda,
Damlarda, meydanlarda herkes feryat ediyor,
Gözyaşları sel gibi.
[4] Heşbon ve Elale'nin haykırışları
Yahas'a ulaşıyor.
Moav askerleri bu yüzden feryat ediyor,
Yürekleri korku içinde.
[5] Yüreğim sızlıyor Moav için.
Kaçanlar Soar'a, Eglat-Şelişiya'ya ulaştı,
Ağlaya ağlaya çıkıyorlar Luhit Yokuşu'ndan,
Horonayim yolunda yıkımlarına ağıt yakıyorlar.
[6] Nimrim suları kuruduğu için otlar sararıp soldu.
Taze ot kalmadı, yeşillik yok artık.
[7] Bu yüzden halk kazanıp biriktirdiği ne varsa,
Kavak Vadisi üzerinden taşıyacak.
[8] Haykırışları Moav topraklarında yankılanıyor,
Feryatları Eglayim'e, Beer-Elim'e dek ulaştı.
[9] Çünkü Dimon suları kan dolu,
Ama başına daha beterini getireceğim.
Moav'dan kaçıp kurtulanların,
Ülkede sağ kalanların üzerine aslan salacağım.

16 Sela'dan çöl yoluyla Siyon Kenti'nin kurulduğu dağa,

14:28 2Kr.16:20; 2Ta.28:27
14:29-31 Yer.47:1-7; Hez.25:15-17; Yoe.3:4-8; Amo.1:6-8; Sef.2:4-7; Zek.9:5-7
15:1-16:14 Yşa.25:10-12; Yer.48:1-47; Hez.25:8-11; Amo.2:1-3; Sef.2:8-11
15:2,4-5 Yer.48:5,34,37

Ülkenin hükümdarına kuzular gönderin.
[2] Moavlı kızlar yuvalarından atılmış,
Öteye beriye uçuşan kuşlar gibi
Arnon Irmağı'nın geçitlerinde dolaşıyor.

[3] "Bize öğüt ver, bir karar al,
Öğle sıcağında gece gibi gölge sal üstümüze.
Kovulanları sakla, kaçakları ele verme" diyorlar.
[4] "Kovulanlarım seninle birlikte yaşasın.
Kırıp geçirenlere karşı
Biz Moavlılar'a sığınak ol."
Baskı ve yıkım son bulduğunda,
Ülkeyi çiğneyenler yok olduğunda,
Sevgiye dayanan bir yönetim kurulacak,
[5] Davut soyundan biri sadakatle krallık yapacak.
Yargılarken adaleti arayacak,
Doğru olanı yapmakta tez davranacak.

[6] Moav'ın ne denli gururlanıp büyüklendiğini,
Kendini ne denli beğendiğini,
Kibirlenip küstahlaştığını duyduk.
Övünmesi boşunadır.
[7] Bu yüzden Moavlılar Moav için feryat edecek,
Hepsi feryat edecek.
Kîr-Hereset'in üzüm pestillerini
Anımsayıp üzülecek, yas tutacaklar.
[8] Çünkü Heşbon'un tarlaları,
Sivma'nın asmaları kurudu.
Ulusların beyleri onların seçkin dallarını kırdılar.
O dallar ki, Yazer'e erişir, çöle uzanırdı,
Filizleri yayılır, gölü[a] aşardı.
[9] Bu yüzden Yazer için,
Sivma'nın asmaları için acı acı ağlıyorum.
Sizleri gözyaşlarımla sulayacağım,
Ey Heşbon ve Elale!
Çünkü savaş çığlıkları yaz meyvelerinizin,
Biçtiğiniz ekinin üzerine düştü.
[10] Meyve bahçelerindeki sevinç ve neşe yok oldu.
Bağlarda ne şarkı söyleyen olacak,
Ne sevinç çığlığı atan.
Üzüm sıkma çukurlarında çalışan kalmayacak,
Sevinç çığlıklarını susturdum.
[11] Yüreğim bir lir gibi inliyor Moav için,
Kîr-Hereset için içim sızlıyor.
[12] Moav halkı tapınma yerine çıkarak kendini yoruyor,
Dua etmek için tapınağa gidiyor, ama hepsi boşuna!

[13] RAB'bin Moav için geçmişte söylediği budur. [14] RAB şimdi diyor ki, "Moav'ın övündükleri de kalabalık halkı da tam üç yıl sonra rezil olacak. Sağ kalan çok az sayıda kişiyse güçsüz olacak."

Tanrı Aram'ı ve İsrail'i Cezalandıracak

17 Şam'la ilgili bildiri:
İşte Şam kent olmaktan çıkacak,
Enkaz yığınına dönecek.

---

[a] 16:8 "Göl", yani "Lut Gölü".
16:6,8,10 Yer.48:29,32-33
16:1 2Kr.3:4
17:1-3 Yer.49:23-27; Amo.1:3-5; Zek.9:1

2 Aroer kentleri terk edilecek,
Hayvan sürüleri orada yatacak,
Onları ürküten olmayacak.
3 Efrayim'de surlu kent kalmayacak,
Şam'ın egemenliği yok olacak.
Sağ kalan Aramlılar'ın onuru
İsrail'in onuru gibi kırılacak.
Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.

4 O gün Yakup soyunun görkemi sönecek,
Hepsi bir deri bir kemik kalacak.
5 İsrail, ekinin elle biçilip
Başakların devşirildiği bir tarla,
Refaim Vadisi'nde hasattan sonra
Başakların toplandığı bir tarla gibi olacak.
6 Çok az kişi kurtulacak.
Artakalanların sayısı, dövüldükten sonra tepesinde iki üç,
Dal uçlarında dört beş zeytin tanesi kalan
Zeytin ağacı gibi olacak.
İsrail'in Tanrısı RAB böyle diyor.

7 O gün insanlar kendilerini yaratana bakacaklar, gözleri İsrail'in Kutsalı'nı görecek. 8 Elleriyle yaptıkları sunaklara, parmaklarıyla biçim verdikleri Aşera* putlarına, buhur sunaklarına bakmayacaklar.

9 O gün İsrail'in güçlü kentleri
İsrailliler'den kaçan Amorlular'la Hivliler'in[a]
Terk ettiği kentler gibi ıssız olacak.
10 Çünkü, ey İsrail, seni kurtaran Tanrı'yı unuttun,
Sığındığın Kaya'yı anmaz oldun.
Bunun yerine, güzel fidanlar, ithal asmalar dikiyorsun[b].
11 Onlar diktiğin gün filizlenip
Ertesi sabah tomurcuklanabilir.
Ama hastalık ve dinmez acı gününde meyve vermeyecekler.

12 Eyvah, çok sayıda ulus kükrüyor,
Azgın deniz gibi gürlüyorlar.
Halklar güçlü sular gibi çağlıyor.
13 Halklar kabaran sular gibi çağlayabilir,
Ama Tanrı onları azarlayınca uzaklara kaçacaklar.
Rüzgarın önünde dağdaki saman ufağı gibi,
Kasırganın önünde diken yumağı gibi savrulacaklar.
14 Akşam dehşet saçıyorlardı,
Sabah olmadan yok olup gittiler.
Bizi yağmalayanların, bizi soyanların sonu budur.

Tanrı Kûş'u Cezalandıracak

18 Kûş* ırmaklarının ötesinde,
Kanat vızıltılarının duyulduğu ülkenin vay haline!
2 O ülke ki, elçilerini
Sazdan kayıklarla Nil sularından gönderir.
Ey ayağına tez ulaklar,
Irmakların böldüğü ülkeye,
Her yana korku saçan halka,
Güçlü ve ezici ulusa,
O uzun boylu, pürüzsüz tenli ulusa gidin!

3 Ey sizler, dünyada yaşayan herkes,

---

[a] *17:9 Septuaginta "Amorlular'la Hivliler", Masoretik metin "Orman ve dağ başı".*
[b] *17:10 "Güzel fidanlar, ithal asmalar dikiyorsun": Bunlarla başka ulusların putları ya da başka uluslarla yapılan antlaşmalar kastediliyor.*

Yeryüzünün ahalisi!
Sancak dağların tepesine dikilince
dikkat edin.
Boru çalınınca dinleyin.
4 Çünkü RAB bana şöyle dedi:
"Gün ışığında duru sıcaklık gibi,
Hasat döneminin sıcaklığındaki
Çiy bulutu gibi durgun olacak
Ve bulunduğum yerden
seyredeceğim."
5 Bağbozumundan önce çiçekler
düşüp
Üzümler olgunlaşmaya yüz tutunca,
Asmanın dalları bıçakla kesilecek,
Çubukları koparılıp atılacak.
6 Hepsi dağın yırtıcı kuşlarına,
Yerin yabanıl hayvanlarına terk
edilecek.
Yazın yırtıcı kuşlara,
Kışın yabanıl hayvanlara yem
olacaklar.

7 O zaman ırmakların böldüğü ülke,
Her yana korku saçan güçlü ve
ezici halk,
O uzun boylu, pürüzsüz tenli ulus,
Her Şeye Egemen RAB'be
armağanlar getirecek.
Her Şeye Egemen RAB'bin adını
koyduğu
Siyon Dağı'na getirecekler
armağanlarını.

Tanrı Mısır'ı Cezalandıracak

19 Mısır'la ilgili bildiri:
İşte RAB hızla yol alan buluta
binmiş Mısır'a geliyor!
Mısır putları O'nun önünde titriyor,
Mısırlılar'ın yüreği hopluyor.
2 RAB diyor ki,
"Mısırlılar'ı Mısırlılar'a karşı
ayaklandıracağım;
Kardeş kardeşe, komşu komşuya,
kent kente,
Ülke ülkeye karşı savaşacak.
3 Mısırlılar'ın cesareti tükenecek,
Tasarılarını boşa çıkaracağım.
Yardım için putlara, ölülerin
ruhlarına,
Medyumlarla ruh çağıranlara
danışacaklar.
4 Mısırlılar'ı acımasız bir efendiye
teslim edeceğim,
Katı yürekli bir kral onlara egemen
olacak."
Rab, Her Şeye Egemen RAB böyle
diyor.

5 Nil'in suları çekilecek,
Kuruyup çatlayacak yatağı.
6 Su kanalları kokacak,
Kuruyacak ırmağın kolları,
Kamışlarla sazlar solacak.
7 Nil kıyısında, ırmağın ağzındaki
sazlar,
Nil boyunca ekili tarlalar
kuruyacak,
Savrulup yok olacak.
8 Balıkçılar yas tutacak,
Nil'e olta atanların hepsi ağlayacak,
Suyun yüzüne ağ atanlar perişan
olacak.
9 Taranmış keten işleyenler,
Beyaz bez dokuyanlar
umutsuzluğa kapılacak.
10 Dokumacılar bunalacak,
Ücretliler sıkıntıya düşecek.

11 Soan[a] Kenti'nin önderleri ne kadar
akılsız!

---

[a] *19:11 "Soan": Tanis olduğu sanılıyor.*

19:1-25 Yer.46:2-26; Hez.29:1-32:32

Firavunun bilge danışmanları
Saçma sapan öğütler veriyorlar.
Nasıl olur da firavuna,
"Biz bilgelerin oğulları,
Eski zaman krallarının
torunlarıyız" diyorlar?
[12] Ey firavun, hani nerede senin
bilgelerin?
Her Şeye Egemen RAB Mısır'a
karşı neler tasarladı,
Bildirsinler bakalım sana eğer
biliyorlarsa.
[13] Soan Kenti'nin önderleri aptal
olup çıktılar,
Nof[a] önderleri aldandılar,
Mısır oymaklarının ileri gelenleri
Mısır'ı saptırdılar.
[14] RAB onların aklını karıştırdı;
Kendi kusmuğu içinde yalpalayan
sarhoş nasılsa,
Mısır'ı da her alanda saptırdılar.
[15] Mısır'da kimsenin yapabileceği bir
şey kalmadı;
Ne başın ne kuyruğun, ne hurma
dalının ne de sazın.

Mısır Rab'be Bağlı Olacak

[16]O gün Mısırlılar kadın gibi olacaklar; Her Şeye Egemen RAB'bin kendilerine karşı kalkan elinin önünde titreyip dehşete kapılacaklar. [17]Yahuda Mısır'ı dehşete düşürecek. Yahuda dendi mi, Her Şeye Egemen RAB'bin Mısır'a karşı tasarladıklarını anımsayan herkes dehşete kapılacak.

[18]O gün Mısır'da Kenan dilini konuşan beş kent olacak. Bu kentler Her Şeye Egemen RAB'be bağlılık andı içecekler; içlerinden biri 'Yıkım Kenti[b]' diye adlandırılacak.

[19]O gün Mısır'ın ortasında RAB için bir sunak, sınırında da bir sütun dikilecek. [20]Her Şeye Egemen RAB için Mısır'da bir belirti ve tanık olacak bu. Halk kendine baskı yapanlardan ötürü RAB'be yakarınca, RAB onları savunacak bir kurtarıcı gönderip özgür kılacak. [21]RAB kendini Mısırlılar'a tanıtacak, onlar da o gün RAB'bi tanıyacak, kurbanlarla, sunularla O'na tapınacaklar. RAB'be adak adayacak ve adaklarını yerine getirecekler.

[22]RAB Mısırlılar'ı hastalıkla alabildiğine cezalandıracak, sonra iyileştirecek. RAB'be yönelip yakaracaklar. RAB de onları iyileştirecek.

[23]O gün Mısır'la Asur arasında bir yol olacak. Asurlu Mısır'a, Mısırlı Asur'a gidip gelecek. Mısırlılar'la Asurlular birlikte tapınacaklar.

[24]O gün Mısır ve Asur'un yanısıra İsrail üçüncü ülke olacak. Dünya bu üçü sayesinde kutsanacak. [25]Her Şeye Egemen RAB, "Halkım Mısır, ellerimin işi Asur ve mirasım İsrail kutsansın" diyerek dünyayı kutsayacak.

Mısır ve Kûş'un Başına Gelenler

20 [1-2]Asur ordusunun başkomutanı, Asur Kralı Sargon'un buyruğuyla gelerek Aşdot'a saldırıp kenti ele geçirdiği yıl RAB Amots oğlu Yeşaya aracılığıyla şöyle dedi: "Git, belindeki çulu çöz, ayağındaki çarığı çıkar." Yeşaya denileni yaptı,

---

[a] *19:13 "Nof": Memfis diye de bilinir.*
[b] *19:18 "Yıkım Kenti": İbranice'de "Güneş Kenti", yani Heliopolis anlamına gelebilir.*

çıplak ve yalınayak dolaşmaya başladı.

[3]RAB dedi ki, "Mısır'a ve Kûş'a* belirti ve ibret olsun diye kulum Yeşaya nasıl üç yıl çıplak ve yalınayak dolaştıysa, [4]Asur Kralı da Mısır'a utanç olsun diye Mısırlı tutsaklarla Kûşlu sürgünleri genç yaşlı demeden, çıplak ve yalınayak, mahrem yerleri açık yürütecek. [5]Kûş'a bel bağlayan, Mısır'la övünen halk hüsrana uğrayacak, utanç içinde kalacak. [6]Bu kıyı bölgesinde yaşayanlar o gün, "Asur Kralı'nın elinden kurtulmak için yardımına sığındığımız, bel bağladığımız ulusların başına gelene bakın!" diyecekler, "Biz nasıl kurtulacağız?"

Babil'e İlişkin Peygamberlik

21 Deniz kıyısındaki çölle ilgili bildiri:
Negev'den fırtınalar nasıl üst üste gelirse,
Çölden, korkunç ülkeden bir istilacı öyle geliyor.

2 Korkunç bir görüm gördüm:
Hain hainlik etmede,
Harap eden harap etmede.
Ey Elam, saldır!
Ey Meday, onu kuşat!
Onun neden olduğu iniltileri sona erdireceğim.

3 Gördüklerimden ötürü belime ağrı saplandı,
Doğuran kadının ağrıları gibi ağrılar tuttu beni.
Duyduklarımdan sarsıldım,
Gördüklerimden dehşete düştüm.
4 Şaşkınım, titremeler sardı beni.
Özlediğim alaca karanlık bana korku veriyor artık.

5 Gördüğüm görümde sofrayı hazırlıyor,
Halıları seriyor, yiyip içiyorlar.
Kalkın, ey önderler, kalkanları yağlayın!

6 Rab bana dedi ki,
"Git, bir gözcü dik, gördüğünü bildirsin.
7 Savaş arabalarının,
Atlara, eşeklere, develere binmiş insanların
Çifter çifter geldiğini görünce dikkat kesilsin."

8 Gözcü[a], "Ey efendim,
Her gün aralıksız gözcü kulesinde duruyor,
Her gece yerimde nöbet tutuyorum" diye bağırdı,
9 "Bak, savaş arabalarıyla atlılar
Çifter çifter geliyor!"
Sonra, "Yıkıldı, Babil yıkıldı!" diye haber verdi,
"Taptıkları bütün putlar yere çalınıp parçalandı!"

10 Ey halkım, harman yerinde
Buğday gibi dövülmüş olan halkım!
Her Şeye Egemen RAB'den,
İsrail'in Tanrısı'ndan duyduklarımı
Size bildirdim.

---

[a] 21:8 Kumran, Süryanice "Gözcü", Masoretik metin "Bir aslan".
21:9 Yer.51:8; Va.14:8; 18:2

Edom'a İlişkin Peygamberlik

[11]Duma[a] ile ilgili bildiri:
Biri Seir'den bana sesleniyor:
"Ey gözcü, geceden geriye ne
kaldı?
Geceden geriye ne kaldı?"

[12]Yanıtım şöyle: "Sabah olmak
üzere,
Ama yine gece olacak.
Soracaksanız sorun, yine gelin."

Arabistan'a İlişkin Peygamberlik

[13]Arabistan'la ilgili bildiri:
Arabistan çalılıklarında
geceleyeceksiniz,
Ey Dedan kervanları!
[14]Ey Tema'da oturanlar,
Su getirin, susamışları karşılayın,
Kaçıp kurtulana ekmek verin.
[15]Çünkü onlar kılıçtan, yalın
kılıçtan,
Gerilmiş yaydan, çetin
çarpışmalardan kaçtılar.

[16]Rab bana şöyle dedi: "Kedar'ın bütün övüncü tam bir yıl sonra sona erecek. [17]Okçulardan, Kedar savaşçılarından pek az sağ kalan olacak." Bunu söyleyen, İsrail'in Tanrısı RAB'dir.

Yeruşalim'e İlişkin Peygamberlik

22 [1-2]Görüm Vadisi'yle ilgili bildiri:
Gürültü patırtı içinde eğlenen kent
halkı,
Ne oldu size, neden hepiniz
damlara çıktınız?
Ölenleriniz ne kılıçtan geçirildi,
Ne de savaşta öldü.
[3] Önderleriniz hep birlikte kaçtılar,
Yaylarını kullanmadan tutsak
alındılar.
Uzağa kaçtığınız halde ele
geçenlerin hepsi tutsak edildi.
[4] Bunun için dedim ki,
"Beni yalnız bırakın, acı acı
ağlayayım.
Halkımın uğradığı yıkımdan ötürü
Beni avutmaya kalkmayın."
[5] Çünkü Rab'bin, Her Şeye Egemen
RAB'bin
Görüm Vadisi'nde kargaşa, bozgun
Ve dehşet saçacağı gün,
Duvarların yıkılacağı,
Dağlara feryat edileceği gün
geliyor.

[6] Elamlılar ok kılıflarını sırtlanıp
savaş arabalarıyla,
Atlılarıyla geldiler.
Kîr halkı kalkanlarını açtı.
[7] Verimli vadileriniz savaş
arabalarıyla doldu,
Atlılar kent kapılarının karşısına
dizildi.
[8] RAB'bin Yahuda'yı savunmasız
bıraktığı gün
Orman Sarayı'ndaki silahlara
güvendiniz.
[9] Davut Kenti'nin duvarlarında
Çok sayıda gedik olduğunu
gördünüz,
Aşağı Havuz'da su depoladınız,
[10]Yeruşalim'deki evleri saydınız,
Surları onarmak için evleri
yıktınız.

---

[a] *21:11 "Duma": Edomlular'ın oturduğu yerin doğusunda, Kuzey Arabistan'da bir yer olduğu sanılıyor. "Sessizlik" anlamına gelir. "Edom" sözcüğünü çağrıştırıyor.*

[11] Eski Havuz'un suları için
İki surun arasında bir depo
yaptınız.
Ama bunu çok önceden tasarlayıp
Gerçekleştirmiş olan Tanrı'ya
güvenmediniz,
O'nu umursamadınız.

[12] Rab, Her Şeye Egemen RAB
O gün sizi ağlayıp yas tutmaya,
Saçlarınızı kesip çul kuşanmaya
çağırdı.
[13] Oysa siz keyif çatıp eğlendiniz,
"Yiyelim içelim, nasıl olsa yarın
öleceğiz" diyerek
Sığır, koyun kestiniz,
Et yiyip şarap içtiniz.

[14] Her Şeye Egemen RAB bana,
"Siz ölene dek bu suçunuz
bağışlanmayacak" diye
seslendi.
Rab, Her Şeye Egemen RAB böyle
diyor.

Şevna'ya Uyarı

[15] Rab, Her Şeye Egemen RAB
diyor ki,
"Haydi, o kâhyaya,
Sarayın sorumlusu Şevna'ya git ve
de ki,
[16] 'Burada ne işin var?
Kimin var ki, kendine burada
mezar kazdın,
Yüksekte kendine mezar, kayada
konut oydun?
[17] Ey güçlü kişi,
RAB seni tuttuğu gibi şiddetle
savuracak.
[18] Top gibi evirip çevirip
Geniş bir ülkeye fırlatacak.
Orada öleceksin,
Gurur duyduğun arabaların orada
kalacak.
Efendinin evi için utanç nedenisin!
[19] Seni görevden alacak,
Makamından alaşağı edeceğim.

[20] " 'O gün Hilkiya oğlu kulum
Elyakim'i çağırıp
[21] Senin cüppeni ona giydireceğim.
Senin kuşağınla onu güçlendirip
Yetkini ona vereceğim.
Yeruşalim'de yaşayanlara
Ve Yahuda halkına o babalık
yapacak.
[22] Davut'un evinin anahtarını ona
teslim edeceğim.
Açtığını kimse kapayamayacak,
Kapadığını kimse açamayacak.
[23] Onu sağlam yere çakılmış çadır
kazığı yapacağım,
Ailesi için onur kürsüsü olacak.
[24] Ailenin ağırlığı –soyundan türeyen
herkes–
Taslardan kâselere kadar her küçük
kap ona asılacak.' "

[25] Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "O gün sağlam yere çakılmış kazık yerinden çıkacak, kırılıp düşecek, ona asılan yük de yok olacak." Çünkü RAB böyle diyor.

Sur Kenti'ne İlişkin Peygamberlik

23 Sur Kenti'yle ilgili bildiri:
Ey ticaret gemileri, feryat
edin!
Çünkü Sur Kenti evleriyle,

22:13 1Ko.15:32 22:22 Va.3:7-8
23:1-18 Hez.26:1-28:19; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4; Mat.11:20-22; Luk.10:13-14

Limanlarıyla birlikte yok oldu.
Kittim'den[a] size haber geldi.
[2] Ey kıyı halkı ve denizcilerin
zenginleştirdiği
Sayda tüccarları, susun!
[3] Şihor'un[b] tahılı, Nil'in ürünü
Denizleri aşar, Sur'a gelir sağlardı.
Ulusların kârı ona akardı.

[4] Utan, ey Sayda, ey deniz
kıyısındaki kale!
Çünkü deniz sana sesleniyor:
"Ne doğum ağrısı çektim, ne de
doğurdum.
Ne delikanlılar büyüttüm, ne de
kızlar."

[5] Sur'un haberi Mısır'a ulaşınca,
Yüreği burkulacak insanların.
[6] Tarşiş'e geçin, ey kıyıda oturanlar,
Feryat edin.
[7] Uzak ülkeleri yurt edinmiş,
Eğlenceye düşkün halkınız,
Eski, tarihsel kentiniz bu mu?

[8] Taçlar giydiren Sur'a karşı bu işi
kim tasarladı?
O kent ki, tüccarları prenslerdi,
İş adamları dünyanın saygın
kişileriydi.
[9] Görkeminin sonucu olan gururunu
kırmak,
Dünyaca ünlü bütün saygın
kişilerini alçaltmak için
Her Şeye Egemen RAB tasarladı
bunu.

[10] Kendi topraklarını Nil gibi basıp
geç,
Ey Tarşiş kızı, artık engel yok.
[11] RAB denizin üzerine elini uzatıp
ülkeleri titretti,
Kenan kalelerinin yıkılmasını
buyurdu.
[12] "Eğlencen sona erdi, ey Sayda,
erden kız!" dedi,
"Kirletildin.
Kalk, Kittim'e[a] geç,
Orada bile rahat yüzü
görmeyeceksin."
[13] Kildan* ülkesine bak!
O halk yok artık.
Asurlular onların ülkesini yabanıl
hayvanlara verdi,
Kuşatma kuleleri diktiler,
saraylarını soydular,
Ülkeyi viraneye çevirdiler.
[14] Feryat edin, ey ticaret gemileri!
Çünkü sığınağınız harap oldu.

[15] Bundan sonra Sur Kenti yetmiş yıl, bir kralın ömrü süresince unutulacak. Yetmiş yıl bitince; fahişe için bestelenen türküdeki gibi Sur'a şöyle denecek:
[16] "Bir lir al, dolaş kenti,
Ey sen, unutulmuş fahişe!
Güzel çal seni anımsamaları için,
Türkü üstüne türkü söyle."

[17] Yetmiş yıl geçince RAB Sur'la ilgilenecek, ama Sur para için yine fahişeliğe dönecek. Dünyanın bütün krallıklarıyla fahişelik edecek. [18] Kentin ticaretten ve fuhuştan kazandıkları RAB'be adanacak. Bunlar biriktirilmeyecek, hazineye konmayacak. Ticaretten kazandıklarını doyuncaya

---

[a] *23:1,12 "Kittim": Bugünkü Kıbrıs.*
[b] *23:3 "Şihor": Nil'in kollarından biri olduğu sanılıyor.*
23:14 Va.18:17-19 23:17 Va.17:2; 18:3

dek yesinler, güzel güzel giyinsinler diye RAB'bin önünde yaşayanlara verilecek.

Rab Dünyayı Cezalandıracak

24 İşte RAB yeryüzünü harap
edip viraneye çevirecek,
Yeryüzünü altüst edecek,
Üzerinde yaşayanları darmadağın
edecek.
2 Ayrım yapılmayacak;
Ne halkla kâhin arasında,
Ne köleyle efendi arasında,
Ne hizmetçiyle hanım arasında,
Ne alıcıyla satıcı arasında,
Ne ödünç alanla ödünç veren
arasında,
Ne faizciyle borç alan arasında.
3 Dünya tümüyle yağmalanıp
viraneye çevrilecek.
RAB böyle söyledi.

4 Dünya kuruyup büzülüyor,
Yeryüzü solup büzülüyor,
Dünyadaki soylular güçlerini
yitiriyor.
5 Dünyada yaşayanlar onu kirletti.
Çünkü Tanrı'nın yasalarını
çiğnediler,
Kurallarını ayaklar altına aldılar,
Ebedi antlaşmayı bozdular.
6 Bu yüzden lanet dünyayı yiyip
bitirdi,
Orada yaşayanlar suçlarının
cezasını çekiyorlar.
Yaşayanlar bu nedenle yanıyor,
pek azı kurtulacak.
7 Yeni şarabın sonu geldi,
Asmalar soldu,
Bir zamanlar sevinçli olanların
hepsi inliyor.
8 Tefin coşkun sesi kesildi,
Eğlenenlerin gürültüsü durdu,
Lirin coşkun sesi kesildi.
9 Ezgi eşliğinde şarap içilmiyor artık,
İçkinin tadı içene acı geliyor.
10 Yıkılan kent perişan durumda,
Kimse girmesin diye her evin girişi
kapandı.
11 İnsanlar şarap özlemiyle
sokaklarda bağrışıyor,
Sevinçten eser kalmadı,
Dünyanın coşkusu yok oldu.
12 Kent viraneye döndü,
Kapıları paramparça oldu.
13 Çünkü zeytinler dökülsün diye
dövülen ağaç nasılsa,
Bağbozumundan artakalan
üzümler nasılsa,
Dünyadaki bütün uluslar da öyle
olacak.
14 Sağ kalanlar seslerini yükseltip
Sevinç çığlıkları atacak,
Batıda yaşayanlar RAB'bin
büyüklüğü karşısında
Hayranlıkla bağıracak.
15 Onun için, doğuda yaşayanlar
RAB'bi yüceltin,
Deniz kıyısındakiler,
İsrail'in Tanrısı RAB'bin adını
yüceltin.
16 Dünyanın en uzak köşelerinden
ezgiler işitiyoruz:
"Doğru Olan'a övgüler olsun!"

Ama ben, "Bittim, bittim! Vay
halime!" dedim,
"Hainler hainliklerini sürdürüyor.
Evet, hainler sürekli hainlik
ediyorlar."

24:8 Hez.26:13; Va.18:22

[17] Ey dünyada yaşayanlar,
Önünüzde dehşet, çukur ve tuzak var.
[18] Dehşet haberinden kaçan çukura düşecek,
Çukurdan çıkan tuzağa yakalanacak.
Göklerin kapakları açılacak,
Dünyanın temelleri sarsılacak.
[19] Yeryüzü büsbütün çatlayıp yarılacak,
Sarsıldıkça sarsılacak.
[20] Dünya sarhoş gibi yalpalayacak,
Bir kulübe gibi sallanacak,
İsyanlarının ağırlığı altında çökecek
Ve bir daha kalkamayacak.

[21] O gün RAB yukarıda, gökteki güçleri
Ve aşağıda, yeryüzündeki kralları cezalandıracak.
[22] Zindana tıkılan tutsaklar gibi
Cezaevine kapatılacak
Ve uzun süre sonra cezalandırılacaklar.
[23] Ayın yüzü kızaracak, güneş utanacak.
Çünkü Her Şeye Egemen RAB Siyon Dağı'nda,
Yeruşalim'de krallık edecek.
Halkın ileri gelenleri
O'nun yüceliğini görecek.

Övgü İlahisi

25 Ya RAB, sensin benim Tanrım,
Seni yüceltir, adını överim.
Çünkü sen eskiden beri tasarladığın harikaları
Tam bir sadakatle gerçekleştirdin.
[2] Kenti bir taş yığınına,
Surlu kenti viraneye çevirdin.
Yabancıların kalesiydi, kent olmaktan çıktı.
Bir daha da onarılmayacak.
[3] Bundan ötürü güçlü uluslar seni onurlandıracak,
Acımasız ulusların kentleri senden korkacak.
[4] Çünkü onların öfkesi
Duvara çarpan sağanak gibi yükselince,
Sen yoksulun, sıkıntı içindeki düşkünün kalesi,
Sağanağa karşı sığınak,
Sıcağa karşı gölgelik oldun.
[5] Yabancıların gürültüsünü çöl sıcağı gibi bastırırsın.
Bulutun gölgesi sıcağı nasıl kırarsa,
Bu acımasız adamların türküsü de öyle diniyor.

Rab'bin Hazırladığı Şölen

[6] Her Şeye Egemen RAB bu dağda
Bütün uluslara yağlı yemeklerin
Ve dinlendirilmiş seçkin şarapların sunulduğu
Zengin bir şölen verecek.
[7] Bütün halkların üzerindeki örtüyü,
Bütün ulusların üzerine örülmüş olan örtüyü
Bu dağda kaldıracak.
[8] Ölümü sonsuza dek yutacak.
Egemen RAB bütün yüzlerden gözyaşlarını silecek.
Halkının utancını bütün yeryüzünden kaldıracak.
Çünkü RAB böyle diyor.
[9] O gün diyecekler ki,
"İşte Tanrımız budur;

24:17 Yer.48:43 25:8 1Ko.15:54 25:8 Va.7:17; 21:4

O'na umut bağlamıştık, bizi kurtardı,
RAB O'dur, O'na umut bağlamıştık,
O'nun kurtarışıyla sevinip coşalım."

Rab Moav'ı Cezalandıracak

[10] RAB'bin eli bu dağın üzerinde kalacak,
Ama Moav gübre çukurundaki saman gibi
Kendi yerinde çiğnenecek.
[11] Oracıkta yüzmek isteyen biri gibi ellerini uzatacak,
Ama kurnazlığına karşın RAB onun gururunu kıracak.
[12] RAB surlarındaki yüksek burçları
Devirip yıkacak, yerle bir edecek.

Sevinç İlahisi

26 O gün Yahuda'da şu ilahi söylenecek:
Güçlü bir kentimiz var.
Çünkü Tanrı'nın kurtarışı
Kente sur ve duvar gibidir.
[2] Açın kentin kapılarını,
Sadık kalan doğru ulus içeri girsin.
[3] Sana güvendiği için
Düşüncelerinde sarsılmaz olanı
Tam bir esenlik içinde korursun.
[4] RAB'be sonsuza dek güvenin,
Çünkü RAB, evet RAB sonsuza dek kalıcı kayadır.
[5] Yüksekte oturanı alçaltır,
Yüce kenti yıkar,
Yerle bir eder.
[6] O kent ayak altında,
Mazlumların ayakları,
Yoksulların adımları altında çiğnenecek.

[7] Doğru adamın yolu düzdür,
Ey Dürüst Olan, doğru adamın yolunu sen düzlersin.

[8] Evet, ya RAB, ilkelerinin çizdiği yolda sana umut bağladık,
Adın ve ünündür yüreğimizin dileği,
[9] Geceleri canım sana susar,
Evet, içimde ruhum seni özler;
Çünkü senin ilkelerin yeryüzünde oldukça,
Orada oturanlar doğruluğu öğrenir.
[10] Kötüler lütfedilse bile doğruluğu öğrenmez.
Dürüstlüğün egemen olduğu diyarda haksızlık eder,
RAB'bin büyüklüğünü görmezler.
[11] Ya RAB, elin yükseldi, ama görmüyorlar,
Halkın için gösterdiğin gayreti görüp utansınlar.
Evet, düşmanların için yaktığın ateş onları yiyip bitirecek.

[12] Ya RAB, bizi esenliğe çıkaracak sensin,
Çünkü ne yaptıysak hepsi senin başarındır.
[13] Ey Tanrımız RAB, senden başka efendiler bizi yönetti,
Ama yalnız sana, senin adına yakaracağız.
[14] O efendiler öldü, artık yaşamıyorlar,
Dirilmeyecek onlar.

25:10-12 Yeş.15:1-16:14; Yer.48:1-47; Hez.25:8-11; Amo.2:1-3; Sef.2:8-11
26:11 İbr.10:26-27

Çünkü onları cezalandırıp yok
ettin,
Anılmalarına son verdin.
[15] Ulusu çoğalttın, ya RAB,
Evet, ulusu çoğalttın ve yüceltildin.
Her yönde ülkenin sınırlarını
genişlettin.

[16] Ya RAB, sıkıntıdayken seni
aradılar.
Onları terbiye ettiğinde sessizce
yakararak içlerini döktüler.
[17] Doğum vakti yaklaşan gebe kadın
Çektiği sancıdan ötürü nasıl
kıvranır, feryat ederse,
Senin önünde biz de öyle olduk, ya
RAB.
[18] Gebe kaldık, kıvrandık,
Rüzgardan başka bir şey
doğurmadık sanki.
Ne dünyaya kurtuluş sağlayabildik,
Ne de dünyada yaşayanları yaşama
kavuşturabildik.

[19] Ama senin ölülerin yaşayacak,
Bedenleri dirilecek.
Ey sizler, toprak altında yatanlar,
Uyanın, ezgiler söyleyin.
Çünkü senin çiyin sabah çiyine
benzer,
Toprak ölülerini yaşama
kavuşturacak.
[20] Haydi halkım, iç odalarınıza girip
Ardınızdan kapılarınızı kapatın,
RAB'bin öfkesi geçene dek kısa
süre gizlenin.
[21] Çünkü dünyada yaşayanları
Suçlarından ötürü cezalandırmak
için
RAB bulunduğu yerden geliyor.
Dünya üzerine dökülen kanı açığa
vuracak,
Öldürülenleri artık saklamayacak.

İsrail'in Kurtuluşu

27 O gün RAB Livyatan'ı*, o
kaçan yılanı,
Evet Livyatan'ı, o kıvrıla kıvrıla
giden yılanı
Acımasız, kocaman, güçlü
kılıcıyla cezalandıracak,
Denizdeki canavarı öldürecek.

[2] O gün RAB,
"Sevdiğim bağ için ezgiler
söyleyin" diyecek,
[3] "Ben RAB, bağın koruyucusuyum,
Onu sürekli sularım.
Kimse zarar vermesin diye
Gece gündüz beklerim.
[4] Kızgın değilim.
Keşke karşıma dikenli çalılar
çıksa!
Onların üzerine yürür,
Tümünü ateşe verirdim.
[5] Ya da koruyuculuğuma sarılsınlar,
Barışsınlar benimle,
Evet, benimle barışsınlar."

[6] Yakup soyu gelecekte kök salacak,
İsrail filizlenip çiçeklenecek,
Yeryüzünü meyvesiyle dolduracak.

[7] RAB İsrailliler'i, kendilerini
cezalandıranları
cezalandırdığı gibi
cezalandırdı mı?
Ya da İsrailliler'i başkalarını
öldürdüğü gibi öldürdü mü?
[8] RAB onları yargıladı,
Kovup sürgüne gönderdi.
Doğu rüzgarının estiği gün
Onları şiddetli soluğuyla savurdu.
[9] Böylece Yakup soyunun suçu

bağışlanacak.
Günahlarının kaldırılmasının
sonucu şöyle olacak:
Sunağın taşlarını tebeşir taşı gibi
un ufak ettiklerinde
Ne Aşera* putu ne de buhur sunağı
kalacak.
[10] Surlu kent terk edildi,
Çöl kadar ıssız, sahipsiz bir yurt
oldu.
Dana orada otlayıp uzanacak,
Filizlerini yiyip bitirecek.
[11] Kuruyan dalları koparılacak,
Kadınlar gelip bunları yakacaklar.
Çünkü bu halk akıllı bir halk değil.
Bu yüzden onları yaratan
kendilerine acımayacak,
Onlara biçim veren onları
kayırmayacak.

[12]Ey İsrailoğulları, o gün RAB gürül gürül akan Fırat ile Mısır Vadisi arasında harman döver gibi, sizi birer birer toplayacak. [13]Evet, o gün büyük bir boru çalınacak; Asur'da yitenlerle Mısır'a sürgün edilenler gelip kutsal dağda, Yeruşalim'de RAB'be tapınacaklar.

Efrayim'e Uyarı

28 Vay haline verimli vadinin başındaki kentin, Efrayimli sarhoşların gurur tacının! Şaraba yenilmişlerin yüce ve görkemli tacı, solmakta olan çiçeği andırıyor. [2]Rab'bin güçlü kudretli bir adamı var. Dolu fırtınası gibi, harap eden kasırga gibi, silip süpüren güçlü sel gibi o kenti şiddetle yere çalacak. [3]Efrayimli sarhoşların gurur tacı ayaklar altında çiğnenecek. [4]Verimli vadinin başındaki kent, yüce ve görkemli taç, artık solmakta olan çiçeği andıran kent, mevsiminden önce olgunlaşmış incir gibi görülür görülmez koparılıp yutulacak.

[5]O gün Her Şeye Egemen RAB, halkından sağ kalanlar için yücelik tacı, güzellik çelengi olacak. [6]Yargı kürsüsünde oturanlar için adalet ruhu, kent kapılarında saldırıları geri püskürtenler için cesaret kaynağı olacak.

Yeşaya'nın Uyarıları

[7]Kâhinlerle peygamberler bile şarabın ve içkinin etkisiyle yalpalayıp sendeliyor; içkinin etkisiyle yalpalayıp sendeliyorlar, şaraba yenik düşmüşler. Yanlış görümler görüyorlar, kararlarında tutarsızlar. [8]Sofralar kusmuk dolu, pisliğe bulaşmamış yer yok!

[9]"Kimi eğitmeye çalışıyor?" diyorlar, "Kime iletiyor bildirisini? Sütten yeni kesilmiş, memeden yeni ayrılmış çocuklara mı? [10]Çünkü bütün söylediği buyruk üstüne buyruk, buyruk üstüne buyruk, kural üstüne kural, kural üstüne kural, biraz şurdan, biraz burdan...[a]"

[11]Öyle olsun, o zaman RAB bu halka yabancı dudaklarla, anlaşılmaz bir dille seslenecek. [12]Onlara, "Rahatlık budur, yorgunların rahat etmelerini sağlayın, huzur budur" dedi, ama dinlemek istemediler. [13]Bu yüzden

---

[a] 28:10,13 Bu ayetlerdeki alaylı sözlerin İbranice'si şöyle: "Sav lasav, sav lasav, kav lakav, kav lakav, zeer şam, zeer şam!"
28:11-12 1Ko.14:21

RAB'bin sözü onlar için "Buyruk üstüne buyruk, buyruk üstüne buyruk, kural üstüne kural, kural üstüne kural, biraz şurdan, biraz burdan"dır. Madem öyle, varsın sırtüstü düşüp yaralansınlar, kapana kısılıp tutsak olsunlar.

[14]Bundan ötürü, ey alaycılar, Yeruşalim'deki bu halkı yöneten sizler, RAB'bin sözüne kulak verin. [15]Şöyle diyorsunuz: "Ölümle antlaşma yaptık, ölüler diyarıyla uyuştuk; öyle ki, büyük bela ülkeden geçerken bize zarar vermeyecek. Çünkü yalanları kendimize sığınak yaptık, hilenin ardına gizlendik." [16]Bu yüzden Egemen RAB diyor ki, "İşte Siyon'a sağlam temel olarak bir taş, denenmiş bir taş, değerli bir köşe taşı yerleştiriyorum. Ona güvenen yenilmeyecek. [17]Adaleti ölçü ipi, doğruluğu çekül yapacağım. Yalanlara dayanan sığınağı dolu süpürüp götürecek, gizlendiğiniz yerleri sel basacak. [18]Ölümle yaptığınız antlaşma yürürlükten kaldırılacak, ölüler diyarıyla uyuşmanız geçerli sayılmayacak. Büyük bela ülkeden geçerken sizi çiğneyecek. [19]Bu bela her geldiğinde sizi süpürüp götürecek. Her gün, gece gündüz gelecek. Bu bildiriyi anlayan dehşete kapılacak. [20]Yatak uzanamayacağınız kadar kısa, örtü sarınamayacağınız kadar dar olacak. [21]Çünkü RAB, Perasim Dağı'nda olduğu gibi kalkacak, Givon Vadisi'nde olduğu gibi öfkelenecek. Ne kadar garip olsa da işini tamamlayacak, ne kadar tuhaf olsa da yapacağını yapacak. [22]Alay etmeyin artık, yoksa zincirleriniz daha da kalınlaşır. Çünkü bütün ülkenin kesin bir yıkıma uğrayacağını Rab'den, Her Şeye Egemen RAB'den duydum.

[23]Kulak verin, sesimi işitin, dikkat edin, ne söylediğimi dinleyin. [24]Çiftçi ekin ekmek için durmadan toprağı sürer mi, boyuna eşeleyip tırmıklar mı? [25]Toprağı düzledikten sonra çörekotunu, kimyonu serpmez mi? Buğdayı sıra sıra, arpayı ayırdığı yere, kızıl buğdayı da onun yanına ekmez mi? [26]Tanrısı ona uygun olanı gösterir, onu eğitir. [27]Çünkü çörekotu harmanda keskin aletle dövülmez, kimyonun üzerinden tekerlekle geçilmez. Çörekotu değnekle, kimyon çubukla dövülür. [28]Buğday ekmek yapmak için öğütülür, ama boyuna dövülmez. Harmanın üzerinden tekerlek ve atlar geçse de buğdayı ezmez. [29]Bu işteki bilgelik de Her Şeye Egemen RAB'den gelir. O'nun tasarıları harikadır, bilgelikte üstündür.

Davut Kenti'nin Vay Haline!

29 Ariel[a], Ariel,
Davut'un ordugah kurduğu
kent, vay haline!
Sen yıla yıl kat, bayramların
süredursun.
[2] Ama seni sıkıntıya sokacağım.
Feryat, figan edeceksin,

---

[a] 29:1 "Ariel": "Sunak ocağı" ya da "Tanrı'nın aslanı" anlamına gelebilir. Yeruşalim Kenti'ni simgeliyor.

28:16 Mez.118:22-23; Rom.9:33; 1Pe.2:6
28:21 Yşu.10:10-12
28:21 2Sa.5:20; 1Ta.14:11

Benim için sunak ocağı gibi olacaksın.
[3] Sana karşı çepeçevre ordugah kuracak,
Çevreni rampalarla, kulelerle kuşatacağım.
[4] Alçaltılacaksın, yerin altından konuşacak,
Toz toprak içinden boğuk boğuk sesleneceksin.
Sesin ölü sesi gibi yerden,
Sözlerin fısıltı gibi toprağın içinden çıkacak.

[5] Ama sayısız düşmanların ince toz,
Acımasız orduları savrulmuş saman ufağı gibi olacak.
Bir anda, ansızın,
[6] Her Şeye Egemen RAB gök gürlemesiyle,
Depremle, büyük gümbürtü, kasırga ve fırtınayla,
Her şeyi yiyip bitiren ateş aleviyle seni cezalandıracak.
[7] Sonra Ariel'e karşı savaşan çok sayıda ulus,
Ona ve kalesine saldıranların hepsi,
Onu sıkıntıya sokanlar bir rüya gibi,
Gece görülen görüm gibi yok olup gidecekler.
[8] Rüyada yemek yediğini gören aç kişi,
Uyandığında hâlâ açtır;
Rüyada su içtiğini gören susuz kişi,
Uyandığında susuzluktan hâlâ baygındır.
İşte Siyon Dağı'na karşı savaşan
Kalabalık uluslar da böyle olacak.
[9] Şaşırın, şaşkına dönün,
Kendinizi kör edin, görmez olun.
Şarap içmeden sarhoş olun,
İçki içmeden sendeleyin.
[10] Çünkü RAB size uyuşukluk ruhu verdi;
Gözlerinizi mühürledi, ey peygamberler,
Başlarınızı örttü, ey biliciler*.
[11] Sizin için bütün görüm
Mühürlenmiş bir kitabın sözleri gibi oldu.
İnsanlar böyle bir kitabı
Okuma bilen birine verip,
"Rica etsek şunu okur musun?" diye sorduklarında,
"Okuyamam, çünkü mühürlenmiş" yanıtını alırlar.
[12] Kitabı okuma bilmeyen birine verip,
"Rica etsek şunu okur musun?" diye sorduklarında ise,
"Okuma bilmem" yanıtını alırlar.

[13] Rab diyor ki, "Bu halk bana yaklaşıp
Ağızlarıyla, dudaklarıyla beni sayar,
Ama yürekleri benden uzak.
Benden korkmaları da
İnsanlardan öğrendikleri buyrukların sonucudur.
[14] Onun için ben de bu halkın arasında yine bir harika,
Evet, şaşılacak bir şey yapacağım.
Bilgelerin bilgeliği yok olacak,
Akıllının aklı duracak."

[15] Tasarılarını RAB'den gizlemeye uğraşanların vay haline!

29:10 Rom.11:8 *29:11 Va.5:1* *29:13 Mat.15:7-9; Mar.7:6-7* *29:14 1Ko.1:19*

Karanlıkta iş gören bu adamlar,
“Bizi kim görecek, kim
tanıyacak?” diye düşünürler.
[16] Ne kadar ters düşünceler!
Çömlekçi balçıkla bir tutulur mu?
Yapı, kendini yapan için,
“Beni o yapmadı” diyebilir mi?
Çömlek kendine biçim veren için,
“O bir şeyden anlamaz” diyebilir
mi?

[17] Lübnan pek yakında meyve
bahçesine,
Meyve bahçesi ormana
dönmeyecek mi?
[18] O gün sağırlar kitabın sözlerini
işitecek,
Körler koyu karanlıkta görecek.
[19] Düşkünlerin RAB’de buldukları
sevinç artacak,
Yoksullar İsrail’in Kutsalı
sayesinde coşacak.
[20] Çünkü acımasızlar yok olacak,
alaycılar silinecek,
Kötülüğe fırsat kollayanların hepsi
kesilip atılacak.
[21] Onlar ki, insanı tek sözle
davasında suçlu çıkarır,
Kent kapısında haksızı azarlayana
tuzak kurar,
Yok yere haklının hakkını çiğnerler.

[22] Bundan dolayı, İbrahim’i
kurtarmış olan RAB
Yakup soyuna diyor ki,
“Yakup soyu artık utanmayacak,
Yüzleri korkudan sararmayacak.
[23] Elimin yapıtı olan çocuklarını
Aralarında gördüklerinde
Adımı kutsal sayacaklar;
Evet, Yakup’un Kutsalı’nı kutsal
sayacak,
İsrail’in Tanrısı’ndan korkacaklar.
[24] Yoldan sapmış olanlar kavrayışa,
Yakınıp duranlar bilgiye
kavuşacak.”

Söz Dinlemeyen Halk

30 RAB, “Vay haline bu dikbaşlı
soyun!” diyor,
“Benim değil, kendi tasarılarını
yerine getirip
Ruhuma aykırı anlaşmalar yaparak
Günah üstüne günah işliyorlar.
[2] Bana danışmadan firavunun
koruması altına girmek,
Mısır’ın gölgesine sığınmak için
oraya gidiyorlar.
[3] Ne var ki, firavunun koruması
onlar için utanç,
Mısır’ın gölgesine sığınmaları
onlar için rezillik olacak.
[4] Önderleri Soan’da[a] olduğu,
Elçileri Hanes’e ulaştığı halde,
[5] Kendilerine yararı olmayan bir
halk yüzünden hepsi utanacak.
O halkın onlara ne yardımı ne de
yararı olacak,
Ancak onları utandırıp rezil
edecek.”

[6] Negev’deki hayvanlara ilişkin
bildiri:
“Elçiler erkek ve dişi aslanların,
Engereklerin, uçan yılanların
yaşadığı
Çetin ve sıkıntılı bir bölgeden
geçerler.
Servetlerini eşeklerin sırtına,
Hazinelerini develerin hörgücüne

---

[a] *30:4 “Soan”: Tanis olduğu sanılıyor.*

29:16 Yşa.45:9; Rom.9:20

yükleyip
Kendilerine hiç yararı olmayan
halka taşırlar.
7 Mısır'ın yardımı boş ve yararsızdır,
Bu yüzden Mısır'a 'Haylaz
Rahav[a]' adını verdim.

8 "Şimdi git, söylediğimi onların
önünde
Bir levhaya yazıp kitaba geçir ki,
Gelecekte kalıcı bir tanık olsun.
9 Çünkü o asi bir halk, yalancı bir
soy,
RAB'bin yasasını duymak
istemeyen bir soydur.
10 Bilicilere*, 'Artık görüm
görmeyin',
Görenlere, 'Bizim için doğru
şeyler görmeyin,
Bize güzel şeyler söyleyin, asılsız
şeyler açıklayın' diyorlar,
11 'Yoldan çekilin, yolu açın,
Bizi İsrail'in Kutsalı'yla
yüzleştirmekten vazgeçin.' "

12 Bu nedenle İsrail'in Kutsalı diyor
ki,
"Madem bu bildiriyi reddettiniz,
Baskıya ve hileye güvenip
dayandınız;
13 Bu suçunuz yüksek bir surda
Sırt veren çatlağa benziyor.
Böyle bir sur birdenbire yıkılıverir.
14 O, toprak çömlek gibi
parçalanacak.
Parçalanması öyle şiddetli olacak
ki,
Ocaktan ateş almaya ya da
sarnıçtan su çıkarmaya
Yetecek büyüklükte bir parça
kalmayacak."

15 Egemen RAB, İsrail'in Kutsalı
şöyle diyor:
"Bana dönün, huzur bulun,
kurtulursunuz.
Kaygılanmayın, bana güvenin,
güçlü olursunuz.
Ama bunu yapmak istemiyorsunuz.
16 'Hayır, atlara binip kaçarız'
diyorsunuz,
Bu yüzden kaçmak zorunda
kalacaksınız.
'Hızlı atlara bineriz' diyorsunuz,
Bu yüzden sizi kovalayanlar da
hızlı olacak.
17 Bir kişinin tehdidiyle bin kişi
kaçacak,
Beş kişinin tehdidiyle hepiniz
kaçacaksınız;
Dağ başında bir gönder,
Tepede bir sancak gibi kalana dek
kaçacaksınız.

18 "Yine de RAB size lütfetmeyi
özlemle bekliyor,
Size merhamet göstermek için
harekete geçiyor.
Çünkü RAB adil Tanrı'dır.
Ne mutlu O'nu özlemle
bekleyenlere!"

Rab Halkını Kutsayacak

19 "Ey Yeruşalim'de oturan Siyon
halkı,
Artık ağlamayacaksın!
Feryat ettiğinde Rab sana nasıl da
lütfedecek!

---

[a] 30:7 "Rahav": Mısır için takma ad olarak kullanılan Rahav "Fırtına" ya da "Küstah" anlamına gelir.

Feryadını duyar duymaz seni
yanıtlayacak.
20 Rab ekmeği sıkıntıyla,
Suyu cefayla verse de,
Öğretmeniniz artık gizlenmeyecek[a],
Gözünüzle göreceksiniz onu[b].
21 Sağa ya da sola sapacağınız zaman,
Arkanızdan, 'Yol budur, bu yoldan
gidin'
Diyen sesini duyacaksınız.
22 Gümüş kaplı oyma putlarınızı,
Altın kaplama dökme putlarınızı
'Kirli' ilan edecek,
Kirli bir âdet bezi gibi atıp
'Defol' diyeceksiniz.
23 Rab toprağa ektiğiniz tohum için
yağmur verecek,
Toprağın ürünü olan yiyecek bol
ve zengin olacak.
O gün sığırlarınız geniş otlaklarda
otlanacak.
24 Toprağı işleyen öküzlerle eşekler
Kürekle, yabayla savrulmuş,
Tuzlanmış yem yiyecekler.
25 Kalelerin düştüğü o büyük kıyım
günü
Her yüksek dağda, her yüce tepede
Akarsular olacak.
26 RAB halkının kırıklarını sardığı,
Vuruşuyla açtığı yaraları
iyileştirdiği gün,
Ay güneş gibi parlayacak,
Güneş yedi kat, yedi günün toplam
parlaklığı kadar parlak olacak."

Rab Asur'u Cezalandıracak

27 Bakın, RAB'bin kendisi[c] uzaktan
geliyor,
Kızgın öfkeyle kara bulut içinde.
Dudakları gazap dolu,
Dili her şeyi yiyip bitiren ateş
sanki.
28 Soluğu adam boynuna dek
yükselmiş taşkın ırmak gibi.
Ulusları elekten geçirecek,
değersizleri ayıracak,
Halkların ağzına yoldan saptıran
bir gem takacak.
29 Ama sizler bayram gecesini kutlar
gibi
Ezgiler söyleyeceksiniz.
RAB'bin dağına, İsrail'in
Kayası'na
Kaval eşliğinde çıktığınız gibi
İçten sevineceksiniz.

30 RAB heybetli sesini işittirecek;
Kızgın öfkeyle, her şeyi yiyip
bitiren ateş aleviyle,
Sağanak yağmurla, fırtına ve
doluyla
Bileğinin gücünü gösterecek.
31 Asur RAB'bin sesiyle dehşete
düşecek,
O'nun değneğiyle vurulacak.
32 RAB'bin terbiye değneğiyle
onlara indirdiği her darbeye
Tef ve lir eşlik edecek.
RAB silahlarını savura savura
onlarla savaşacak.
33 Tofet* çoktan hazırlandı,
Evet, kral için hazırlandı.
Geniş ve yüksektir odun yığını,
Ateşi, odunu boldur.
RAB kızgın kükürt selini andıran
Soluğuyla tutuşturacak onu.

---

[a] *30:20 "Öğretmeniniz artık gizlenmeyecek" ya da "Öğretmenlerinizi artık dışlamayacaksınız".*

[b] *30:20 "Onu" ya da "Onları".* [c] *30:27 "Kendisi": İbranice "Adı".*

Mısır'a Güvenmeyin

31 Vay haline yardım bulmak
için Mısır'a inenlerin!
Atlara, çok sayıdaki savaş
arabalarına,
Kalabalık atlılara güveniyorlar,
Ama İsrail'in Kutsalı'na
güvenmiyor,
RAB'be yönelmiyorlar.
2 Oysa bilge olan RAB'dir.
Felaket getirebilir ve sözünü geri
almaz.
Kötülük yapan soya,
Suç işleyenlerin yardımına karşı
çıkar.
3 Mısırlılar Tanrı değil, insandır,
Atları da ruh değil, et ve kemiktir.
RAB'bin eli kalkınca yardım eden
tökezler,
Yardım gören düşer, hep birlikte
yok olurlar.

4 Çünkü RAB bana dedi ki,
"Avının başında homurdanan aslan
Bir araya çağrılan çobanlar
topluluğunun
Bağırıp çağırmasından yılmadığı,
gürültüsüne aldırmadığı gibi,
Her Şeye Egemen RAB de
Siyon Dağı'nın doruğuna inip
savaşacak.
5 Her Şeye Egemen RAB
Kanat açmış kuşlar gibi koruyacak
Yeruşalim'i.
Koruyup özgür kılacak, esirgeyip
kurtaracak onu."

6 Ey İsrailoğulları,
Bunca vefasızlık ettiğiniz RAB'be
dönün.
7 Çünkü hepiniz günahkâr
ellerinizle yaptığınız
Altın ve gümüş putları o gün
reddedip atacaksınız.
8 Asur kılıca yenik düşecek,
Ama insan kılıcına değil.
Halkı kılıçtan geçirilecek,
Ama bu insan kılıcı olmayacak.
Kimileri kaçıp kurtulacak,
Gençleri de angaryaya koşulacak.
9 Asur Kralı[a] dehşet içinde kaçacak,
Önderleri sancağı görünce dehşete
kapılacak.
Siyon'da ateşi,
Yeruşalim'de ocağı bulunan RAB
söylüyor bunları.

Adil Kral

32 İşte kral doğrulukla krallık
yapacak,
Önderler adaletle yönetecek.
2 Her biri rüzgara karşı bir sığınak,
Fırtınaya karşı bir barınak, çölde
akarsu,
Çorak yerde gölge salan
Büyük bir kaya gibi olacak.
3 Artık görenlerin gözleri
kapanmayacak,
Dinleyenler kulak kesilecek.
4 Düşüncesizin aklı bilgiye erecek,
Kekeme açık seçik, akıcı
konuşacak.
5 Artık budalaya soylu,
Alçağa saygın denmeyecek.
6 Çünkü budala saçmalıyor,
Aklı fikri hep kötülükte.
İşi gücü fesat işlemek,
RAB'be ilişkin yanlış sözler
söylemek,

---

[a] *31:9 "Asur Kralı": İbranice "Kayası".*

Açları aç bırakmak,
Susamışlardan suyu esirgemek.
[7] Alçağın yöntemleri kötüdür;
Yoksul davasında haklı olsa da
Onu yalanlarla yok etmek için
Kötü düzenler tasarlar.
[8] Soylu kişiyse soylu şeyler tasarlar,
Yaptığı soylu işlerle ayakta kalır.

Yargı ve Kurtuluş

[9] Ey tasasızca yaşayan kadınlar,
Kalkın, sesimi işitin;
Ey kaygısız kızlar, sözüme kulak
verin!
[10] Bir yıl kadar sonra sarsılacaksınız,
Ey kaygısız kadınlar.
Çünkü bağbozumu olmayacak,
Devşirecek meyve bulunmayacak.
[11] Titreyin, ey tasasızca yaşayan
kadınlar,
Sarsılın, ey kaygısızlar.
Giysilerinizi çıkarın, soyunup
belinize çul kuşanın.
[12-13] Güzel tarlalar, verimli asmalar,
Halkımın diken ve çalı bitmiş
toprakları için,
Neşeli kentteki mutluluk dolu
evler için göğsünüzü dövün.
[14] Çünkü saray ıssız,
Kalabalık kent bomboş kalacak.
Ofel Mahallesi'yle gözcü kulesi
Bir çayırlığa dönecek;
Yaban eşeklerinin keyifle
gezindiği,
Sürülerin otladığı bir yer olacak.
[15] Ta ki yukarıdan üzerimize ruh
dökülene dek;
O zaman çöl meyve bahçesine,
Meyve bahçesi ormana dönecek.
[16] O zaman adalet çöle dek yayılacak,
Doğruluk meyve bahçesinde yurt
bulacak.
[17] Doğruluğun ürünü esenlik,
Sonucu, sürekli huzur ve güven
olacaktır.
[18] Halkım esenlik dolu evlerde,
Güvenli ve rahat yerlerde
yaşayacak.
[19] Dolu ormanları harap etse,
Kent yerle bir olsa da,
[20] Sulak yerde tohum eken,
Sığırını, eşeğini özgürce çayıra
salan sizlere ne mutlu!

Yardım için Yakarma

33 Vay sana, yıkıp yok eden
Ama kendisi yıkılmamış olan!
Vay sana, ihanete uğramamış hain!
Yıkıma son verir vermez sen de
yıkılacaksın,
İhanetin sona erer ermez sen de
ihanete uğrayacaksın.

[2] Ya RAB, lütfet bize,
Çünkü sana umut bağladık,
Gün be gün gücümüz ol!
Sıkıntıya düştüğümüzde bizi kurtar.
[3] Kükreyişinden halklar kaçışır,
Sen ayağa kalkınca uluslar
darmadağın olur.

[4] Çekirgeler tarlayı nasıl yağmalarsa,
Ganimetiniz de öyle
yağmalanacak, ey uluslar.
Malınızın üzerine çekirge sürüsü
gibi saldıracaklar.

[5] Yükseklerde oturan RAB yücedir,
Siyon'u adalet ve doğrulukla
doldurur.
[6] Yaşadığınız sürenin güvencesi
O'dur.
Bol bol kurtuluş, bilgi ve bilgelik
sağlayacak.

Halkın hazinesi RAB korkusudur.

[7] İşte, en yiğitleri sokaklarda feryat
ediyor,
Barış elçileri acı acı ağlıyor.
[8] Anayollar bomboş,
Yolculuk eden kimse kalmadı.
Düşman antlaşmayı bozdu,
kentleri hor gördü,
İnsanları hiçe saydı.
[9] Ülke yas tutuyor, zayıflıyor.
Lübnan utancından soldu,
Şaron Ovası çöle döndü,
Başan ve Karmel'de ağaçlar
yaprak döküyor.

Rab Halkları Uyarıyor

[10] RAB diyor ki, "Şimdi harekete
geçeceğim,
Ne denli yüce ve üstün olduğumu
göstereceğim.
[11] Samana gebe kalıp anız
doğuracaksınız,
Soluğunuz sizi yiyip bitiren bir
ateş olacak.
[12] Halklar yanıp kül olacak,
Kesilip yakılan dikenli çalı gibi
olacak.

[13] "Ey uzaktakiler, ne yaptığımı
işitin,
Ey yakındakiler, gücümü anlayın."
[14] Siyon'daki günahkârlar dehşet
içinde,
Tanrısızları titreme aldı.
"Her şeyi yiyip bitiren ateşin
yanında
Hangimiz oturabilir?
Sonsuza dek sönmeyecek alevin
yanında
Hangimiz yaşayabilir?" diye
soruyorlar.
[15] Ama doğru yolda yürüyüp doğru
dürüst konuşan,
Zorbalıkla edinilen kazancı
reddeden,
Elini rüşvetten uzak tutan,
Kan dökenlerin telkinlerine kulak
vermeyen,
Kötülük görmeye dayanamayan,
[16] Yükseklerde oturacak;
Uçurumun başındaki kaleler onun
korunağı olacak,
Ekmeği sağlanacak, hiç susuz
kalmayacak.

Kral Siyon'da

[17] Kralı bütün güzelliğiyle görecek,
Uçsuz bucaksız ülkeyi
seyredeceksin.
[18] "Haracı tartıp kaydeden nerede,
Kulelerden sorumlu olan nerede?"
diyerek
Geçmişteki dehşetli günleri
düşüneceksin.
[19] Garip, anlaşılmaz bir yabancı dil
konuşan
O küstah halkı artık görmeyeceksin.
[20] Bayramlarımızın kenti olan
Siyon'a bak!
Yeruşalim'i bir esenlik yurdu,
Kazıkları asla yerinden
sökülmeyen,
Gergi ipleri hiç kopmayan,
Sarsılmaz bir çadır olarak görecek
gözlerin.
[21] Heybetli RAB orada bizden yana
olacak.
Orası geniş ırmakların, çayların
yeri olacak.
Bunların üzerinden ne kürekli
tekneler,
Ne de büyük gemiler geçecek.
[22] Çünkü yargıcımız RAB'dir;

Yasamızı koyan RAB'dir,
Kralımız RAB'dir, bizi O
kurtaracak.
[23] Senin gemilerinin halatları gevşedi,
Direklerinin dibini pekiştirmediler,
Yelkenleri açmadılar.
O zaman büyük ganimet
paylaşılacak,
Topallar bile yağmaya katılacak.
[24] Siyon'da oturan hiç kimse
"Hastayım" demeyecek,
Orada yaşayan halkın suçu
bağışlanacak.

Rab Ulusları Cezalandıracak

34 Ey uluslar, işitmek için
yaklaşın!
Ey halklar, kulak verin!
Dünya ve üzerindeki herkes,
Yeryüzü ve ondan türeyenlerin
hepsi işitsin!
[2] RAB bütün uluslara öfkelendi,
Onların ordularına karşı gazaba
geldi.
Onları tümüyle mahvolmaya,
Boğazlanmaya teslim edecek.
[3] Ölüleri dışarı atılacak,
Pis kokacak cesetleri;
Dağlar kanlarıyla sulanacak.
[4] Bütün gök cisimleri küçülecek,
Gökler bir tomar gibi dürülecek;
Gök cisimleri, asma yaprağı,
İncir yaprağı gibi dökülecek.

[5] "Kılıcım göklerde kanıncaya kadar
içti.
Şimdi de Edom'un,
Tümüyle yıkmaya karar verdiğim
halkın
Üzerine inecek" diyor RAB.
[6] RAB'bin kılıcı kana,
Kuzu ve teke kanına doydu;
Yağla, koç böbreklerinin yağıyla
kaplandı.
Çünkü RAB'bin Bosra'da bir
kurbanı,
Edom'da büyük bir kıyımı var.
[7] Onlarla birlikte yaban öküzleri,
Körpe boğalarla güçlü boğalar da
yere serilecek.
Toprakları kana doyacak, yağla
sulanacak.

[8] Çünkü RAB'bin bir öç günü, Siyon'un davasını güdeceği bir karşılık yılı olacak.

[9] Edom dereleri zifte, toprağı kükürde dönecek; ülkenin her yanı yanan zift olacak. [10] Zift gece gündüz sönmeyecek, dumanı hep tütecek. Ülke kuşaklar boyu ıssız kalacak, sonsuza dek oradan kimse geçmeyecek. [11] Baykuşların mülkü olacak orası, büyük baykuşlarla kargalar yaşayacak orada. RAB, Edom'un üzerine kargaşa ipini, boşluk çekülünü gerecek. [12] Kral ilan edebilecekleri soylular kalmayacak, bütün önderlerinin sonu gelecek. [13] Saraylarında dikenler, kalelerinde ısırganlarla böğürtlenler bitecek. Orası çakalların barınağı, baykuşların yurdu olacak. [14] Yabanıl hayvanlarla sırtlanlar orada buluşacak, tekeler[a] karşılıklı böğürecek. Lilit[b] oraya yerleşip rahata

---

[a] *34:14 "Teke": Teke görünümlü cin anlamına da gelebilir (bkz. Lev.17:7).*
[b] *34:14 "Lilit": Bir tür cin olabilir.* *34:4 Va.6:13*
34:5-17 Yşa.63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Amo.1:11-12; Ova.1-14; Mal.1:2-5
34:10 Va.14:11; 19:3

kavuşacak. [15]Baykuşlar orada yuva kurup yumurtlayacak, kuluçkaya yatıp yavrularını kendi gölgelerinde toplayacak. Çaylaklar eşleşip orada toplanacaklar.

[16]RAB'bin kitabını okuyup araştırın: Bunlardan hiçbiri eksik kalmayacak, eşten yoksun hiçbir hayvan olmayacak. Çünkü bu buyruk RAB-bin ağzından çıktı, Ruhu da onları toplayacak. [17]RAB onlar için kura çekti, ülkeyi ölçüp aralarında pay etti. Orayı sonsuza dek sahiplenip kuşaklar boyu orada yaşayacaklar.

Rab'bin Egemenliği

35 Çöl ve kurak toprak
sevinecek,
Bozkır coşup çiğdem gibi
çiçeklenecek.
2 Her yanı çiçeklenip sevinçle
coşacak,
Sevincini haykıracak.
Lübnan'ın yüceliği,
Karmel ve Şaron'un görkemi ona
verilecek.
İnsanlar RAB'bin yüceliğini,
Tanrımız'ın görkemini görecek.
3 Gevşek elleri güçlendirin,
Pekiştirin çözülen dizleri.
4 Yüreği kaygılı olanlara,
"Güçlü olun, korkmayın" deyin,
"İşte Tanrınız geliyor!
Öç almaya, karşılık vermeye
geliyor.
Sizi O kurtaracak."

5 O zaman körlerin gözleri,
Sağırların kulakları açılacak;
6 Topallar geyik gibi sıçrayacak,
Sevinçle haykıracak dilsizlerin dili.
Çünkü çölde sular fışkıracak,
Irmaklar akacak bozkırda.
7 Kızgın kum havuza,
Susuz toprak pınara dönüşecek.
Çakalların yattığı yerlerde
Kamış, saz ve ot bitecek.

8 Orada bir yol, bir anayol olacak,
"Kutsal yol" diye anılacak,
Murdar* kişiler geçemeyecek
oradan.
O yol kurtulmuş olanların yoludur.
O yolda yürüyenler, bön kişiler de
olsa yoldan sapmayacak.
9 Aslan olmayacak orada,
Yırtıcı hayvan o yola çıkmayacak;
Orada bulunmayacaklar.
Ancak kurtulmuş olanlar
yürüyecek o yolda.
10 RAB'bin kurtardıkları dönecek,
Sevinçle haykırarak Siyon'a
varacaklar.
Yüzlerinde sonsuz sevinç olacak.
Onların olacak coşku ve sevinç,
Üzüntü ve inilti kaçacak.

Sanherib'in Tehdidi

(2Kr.18:13-37; 2Ta.32:9-19)

36 Hizkiya'nın krallığının on dördüncü yılında Asur Kralı Sanherib, Yahuda'nın surlu kentlerine saldırıp hepsini ele geçirdi. [2]Komutanını büyük bir orduyla Lakiş'ten Yeruşalim'e, Kral Hizkiya'ya gönderdi. Komutan Çırpıcı Tarlası yolunda, Yukarı Havuz'un su yolunun yanında durdu. [3]Saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah onu

35:3 İbr.12:12-13 35:5-6 Mat.11:5; Luk.7:22 35:10 Yşa.51:11 karşılamaya çıktı.

[4]Komutan onlara şöyle dedi: "Hizkiya'ya söyleyin. 'Büyük kral, Asur Kralı diyor ki: Güvendiğin şey ne, neye güveniyorsun? [5]Savaş tasarıların ve gücün boş laftan başka birşey değil diyorum. Kime güveniyorsun da bana karşı ayaklanıyorsun? [6]İşte sen şu kırık kamış değneğe, Mısır'a güveniyorsun. Bu değnek kendisine yaslanan herkesin eline batar, deler. Firavun da kendisine güvenenler için böyledir. [7]Yoksa bana, Tanrımız RAB'be güveniyoruz mu diyeceksiniz? Hizkiya'nın Yahuda ve Yeruşalim halkına, yalnız bu sunağın önünde tapınacaksınız diyerek tapınma yerlerini, sunaklarını ortadan kaldırdığı Tanrı değil mi bu?'

[8]"Haydi, efendim Asur Kralı'yla bahse giriş. Binicileri sağlayabilirsen sana iki bin at veririm. [9]Mısır'ın savaş arabalarıyla atlıları sağlayacağına güvensen bile, efendimin en küçük rütbeli komutanlarından birini yenemezsin! [10]Dahası var: RAB'bin buyruğu olmadan mı saldırıp ülkeyi yıkmak için yola çıktığımı sanıyorsun? RAB, 'Git, o ülkeyi yık' dedi."

[11]Elyakim, Şevna ve Yoah, "Lütfen biz kullarınla Aramice* konuş" diye karşılık verdiler, "Çünkü biz bu dili anlarız. Yahudice konuşma. Surların üzerindeki halk bizi dinliyor."

[12]Komutan, "Efendim bu sözleri yalnız size ve efendinize söyleyeyim diye mi gönderdi beni?" dedi, "Surların üzerinde oturan bu halka, sizin gibi dışkısını yemek, idrarını içmek zorunda kalacak olan herkese gönderdi."

[13]Sonra ayağa kalkıp Yahudi dilinde bağırdı: "Büyük kralın, Asur Kralı'nın sözlerini dinleyin! [14]Kral diyor ki, 'Hizkiya sizi aldatmasın, o sizi kurtaramaz. [15]RAB bizi mutlaka kurtaracak, bu kent Asur Kralı'nın eline geçmeyecek diyen Hizkiya'ya kanmayın, RAB'be güvenmeyin. [16-17]Hizkiya'yı dinlemeyin.' Çünkü Asur Kralı diyor ki, 'Teslim olun, bana gelin. Böylece ben gelip sizi kendi ülkeniz gibi bir ülkeye –tahıl ve yeni şarap, ekmek ve üzüm dolu bir ülkeye– götürene kadar herkes kendi asmasından, kendi incir ağacından yiyecek, kendi sarnıcından içecek.

[18]" 'Hizkiya, RAB bizi kurtaracak diyerek sizi aldatmasın. Ulusların ilahları ülkelerini Asur Kralı'nın elinden kurtarabildi mi? [19]Hani nerede Hama'nın, Arpat'ın ilahları? Sefarvayim'in[a] ilahları nerede? Samiriye'yi elimden kurtarabildiler mi? [20]Bütün bu ülkelerin ilahlarından hangisi ülkesini elimden kurtardı ki, RAB Yeruşalim'i elimden kurtarabilsin?' "

[21]Herkes sustu, komutana tek sözle bile karşılık veren olmadı. Çünkü Kral Hizkiya, "Karşılık vermeyin" diye buyurmuştu. [22]Sonra saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah giysilerini yırttılar ve gidip komutanın söylediklerini Hizkiya'ya bildirdiler.

---

[a] *36:19 "Sefarvayim": Asurlular'ın Samiriye'ye sürgün ettiği halk (bkz. 2Kr.17:24,31; 18:34).* *36:6 Hez.29:6-7*

Hizkiya Yeşaya’ya Başvuruyor
(2Kr.19:1-13)

37 Kral Hizkiya olanları duyunca giysilerini yırttı, çul kuşanıp RAB’bin Tapınağı’na girdi. [2]Saray sorumlusu Elyakim’i, Yazman Şevna’yı ve ileri gelen kâhinleri Amots oğlu Peygamber Yeşaya’ya gönderdi. Hepsi çul kuşanmıştı. [3]Yeşaya’ya şöyle dediler: “Hizkiya diyor ki, ‘Bugün sıkıntı, azar ve utanç günü. Çünkü çocukların doğum vakti geldi, ama doğuracak güç yok. [4]Yaşayan Tanrı’yı aşağılamak için efendisi Asur Kralı’nın gönderdiği komutanın söylediklerini belki Tanrın RAB duyar da duyduğu sözlerden ötürü onları cezalandırır. Bu nedenle sağ kalanlarımız için dua et.’ ”

[5-6]Yeşaya, Kral Hizkiya’dan gelen görevlilere şöyle dedi: “Efendinize şunları söyleyin: ‘RAB diyor ki, Asur Kralı’nın adamlarından benimle ilgili duyduğunuz küfürlerden korkma. [7]Onun içine öyle bir ruh koyacağım ki, bir haber üzerine kendi ülkesine dönecek. Orada onu kılıçla öldürteceğim.’ ”

[8]Komutan, Asur Kralı’nın Lakişten ayrılıp Livna’ya karşı savaştığını duydu. Krala danışmak için oraya gitti. [9]Kûş* Kralı Tirhaka’nın kendisiyle savaşmak üzere yola çıktığını haber alan Asur Kralı, Hizkiya’ya ulaklar göndererek şöyle dedi: [10]“Yahuda Kralı Hizkiya’ya deyin ki, ‘Güvendiğin Tanrın, Yeruşalim Asur Kralı’nın eline teslim edilmeyecek diyerek seni aldatmasın. [11]Asur krallarının bütün ülkelere neler yaptığını, onları nasıl yerle bir ettiğini duymuşsundur. Sen kurtulacağını mı sanıyorsun? [12]Atalarımın yok ettiği ulusları –Gozanlılar’ı, Harranlılar’ı, Resefliler’i, Telassar’da yaşayan Edenliler’i– ilahları kurtarabildi mi? [13]Hani nerede Hama ve Arpat kralları? Lair, Sefarvayim, Hena, İvva kralları nerede?’ ”

Hizkiya’nın Duası
(2Kr.19:14-19)

[14]Hizkiya mektubu ulakların elinden alıp okuduktan sonra RAB’bin Tapınağı’na çıktı. RAB’bin önünde mektubu yere yayarak [15]şöyle dua etti: [16]“Ey Keruvlar* arasında taht kuran İsrail’in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB, bütün dünya krallıklarının tek Tanrısı sensin. Yeri, göğü sen yarattın. [17]Ya RAB, kulak ver de işit, gözlerini aç da gör, ya RAB; Sanherib’in söylediklerini, yaşayan Tanrı’yı nasıl aşağıladığını duy. [18]Ya RAB, gerçek şu ki, Asur kralları bütün ulusları ve ülkelerini viraneye çevirdiler. [19]İlahlarını yakıp yok ettiler. Çünkü onlar tanrı değil, insan eliyle biçimlendirilmiş tahta ve taşlardı. [20]Ya RAB Tanrımız, şimdi bizi Sanherib’in elinden kurtar ki, bütün dünya krallıkları senin tek RAB olduğunu anlasın.”

Yeşaya’nın Sözleri Gerçekleşiyor
(2Kr.19:20-37; 2Ta.32:20-21)

[21-22]Bunun üzerine Amots oğlu Yeşaya, Hizkiya’ya şu haberi gön-

---

37:16 Çık.25:22

derdi: "İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: 'Asur Kralı Sanherib'le ilgili olarak bana yalvardığın için diyorum ki,
" 'Erden kız Siyon seni hor görüyor,
Alay ediyor seninle.
Yeruşalim kızı* ardından alayla
baş sallıyor.
[23] Sen kimi aşağıladın, kime
küfrettin?
Kime sesini yükselttin?
İsrail'in Kutsalı'na tepeden baktın!
[24] Uşakların aracılığıyla Rab'bi
aşağıladın.
Bir sürü savaş arabamla dağların
tepesine,
Lübnan'ın doruklarına çıktım,
dedin.
Yüksek sedir ağaçlarını, seçme
çamlarını kestim,
Lübnan'ın en uzak tepelerine,
Gür ormanlarına ulaştım.
[25] Kuyular kazdım, sular içtim,
Mısır'ın bütün ırmaklarını
ayağımın tabanıyla kuruttum,
dedin.

[26] " 'Bütün bunları çoktan yaptığımı,
Çok önceden tasarladığımı
duymadın mı?
Surlu kentleri enkaz yığınlarına
çevirmeni
Şimdi ben gerçekleştirdim.
[27] O kentlerde yaşayanların kolu
kanadı kırıldı.
Yılgınlık ve utanç içindeydiler;
Kır otuna, körpe filizlere,
Damlarda büyümeden kavrulup
giden ota döndüler.
[28] Senin oturuşunu, kalkışını,
Ne zaman gidip geldiğini,
Bana nasıl öfkelendiğini biliyorum.
[29] Bana duyduğun öfkeden,
Kulağıma erişen küstahlığından
ötürü
Halkamı burnuna, gemimi ağzına
takacak,
Seni geldiğin yoldan geri
çevireceğim.

[30] " 'Senin için belirti şu olacak, ey
Hizkiya:
Bu yıl kendiliğinden yetişeni
yiyeceksiniz,
İkinci yıl ise ardından biteni.
Üçüncü yıl ekip biçin,
Bağlar dikip ürününü yiyin.
[31] Yahudalılar'ın kurtulup sağ
kalanları
Yine aşağıya doğru kök salacak,
Yukarıya doğru meyve verecek.
[32] Çünkü sağ kalanlar Yeruşalim'den,
Kurtulanlar Siyon Dağı'ndan
çıkacak.
Her Şeye Egemen RAB'bin
gayretiyle olacak bu.'

[33] "Bundan dolayı RAB Asur
Kralı'na ilişkin şöyle diyor:
'Bu kente girmeyecek, ok
atmayacak.
Kente kalkanla yaklaşmayacak,
Karşısında rampa kurmayacak.
[34] Geldiği yoldan dönecek ve kente
girmeyecek' diyor RAB,
[35] 'Kendim için ve kulum Davut'un
hatırı için
Bu kenti savunup kurtaracağım'
diyor."

[36] RAB'bin meleği gidip Asur ordugahında yüz seksen beş bin kişiyi öldürdü. Ertesi sabah uyananlar salt cesetlerle karşılaştılar. [37] Bunun üzerine Asur Kralı Sanherib ordugahını

bırakıp çekildi. Ninova'ya döndü ve orada kaldı. [38]Bir gün ilahı Nisrok'un tapınağında tapınırken, oğullarından Adrammelek'le Şareser, onu kılıçla öldürüp Ararat ülkesine kaçtılar. Yerine oğlu Esarhaddon kral oldu.

Hizkiya'nın Hastalığı

(2Kr.20:1-11; 2Ta.32:24-26)

38 O günlerde Hizkiya ölümcül bir hastalığa yakalandı. Amots oğlu Peygamber Yeşaya ona gidip şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Ev işlerini düzene sok. Çünkü iyileşmeyecek, öleceksin.' "

[2]Hizkiya yüzünü duvara dönüp RAB'be yalvardı: [3]"Ya RAB, yürekten bir sadakatle önünde nasıl yaşadığımı, gözünde iyi olanı yaptığımı anımsa lütfen." Sonra acı acı ağlamaya başladı.

[4]Bunun üzerine RAB Yeşaya'ya seslendi: [5]"Git, Hizkiya'ya şunu söyle: 'Atan Davut'un Tanrısı RAB diyor ki: Duanı işittim, gözyaşlarını gördüm. Bak, ömrünü on beş yıl daha uzatacağım. [6]Bu kenti savunacak, seni de kenti de Asur Kralı'nın elinden kurtaracağım. [7]Sözümü gerçekleştireceğime ilişkin sana vereceğim belirti şu olacak: [8]RAB, batmakta olan güneşin Ahaz'ın inşa ettiği basamakların üzerine düşen gölgesini on basamak kısaltacak.' " Böylece batmakta olan güneşin gölgesi on basamak kısaldı.

[9]Yahuda Kralı Hizkiya hastalanıp iyileştikten sonra şunları yazdı:

[10]"Hayatımın baharında ölüler
diyarının kapılarından geçip
Ömrümün geri kalan yıllarından
yoksun mu kalmalıyım?"
demiştim,
[11]"Yaşayanlar diyarında RAB'bi,
evet, RAB'bi bir daha
görmeyeceğim,
Bu dünyada yaşayanlar gibi insan
yüzü görmeyeceğim bir daha.
[12]Evim bir çoban çadırı gibi
bozuldu, alındı elimden.
Dokumacı gibi dürdüm yaşamımı,
RAB tezgahtan beni kesti,
Bir gün içinde sonumu getiriverdi.
[13]Sabırla bekledim sabaha kadar,
RAB bir aslan gibi kırdı bütün
kemiklerimi,
Bir gün içinde sonumu getiriverdi.
[14]Kırlangıç gibi, turna gibi acı acı
öttüm,
Güvercin gibi inledim, gözlerim
yoruldu yukarı bakmaktan.
Ya Rab, eziyet çekiyorum,
Yardım et bana.

[15]"Ne diyeyim? Bana seslenen de
bunu yapan da Rab'dir.
Tattığım bu acılardan sonra daha
dikkatli yaşayacağım.
[16]Ya Rab, insanlar bunlarla yaşarlar.
Canım da bunların sayesinde
yaşıyor.
İyileştirdin, yaşattın beni!
[17]Çektiğim bunca acı esenlik
bulmam içindi.
Beni sevdiğin için yıkım çukuruna
düşmekten alıkoydun,
Günahlarımı arkana attın.
[18]Çünkü ölüler diyarı sana
şükredemez,
Ölüm övgüler sunmaz sana.
Ölüm çukuruna inenler senin
sadakatine umut bağlayamaz.
[19]Diriler, yalnız diriler

Bugün benim yaptığım gibi sana
şükreder;
Babalar senin sadakatini
çocuklarına anlatır.
[20] Beni kurtaracak olan RAB'dir.
Ömrümüz boyunca O'nun
tapınağında
Telli çalgılarımızı çalacağız."

[21] Yeşaya, "İncir pestili getirin, Hizkiya'nın çıbanına koyun, iyileşir" demişti. [22] Hizkiya da, "RAB'bin Tapmağı'na çıkacağıma ilişkin belirti nedir?" diye sormuştu.

Hizkiya'nın Akılsızlığı

(2Kr.20:12-19)

39 O sırada Hizkiya'nın hastalanıp iyileştiğini duyan Baladan oğlu Babil Kralı Merodak-Baladan, ona mektuplarla birlikte bir armağan gönderdi. [2] Bunlar Hizkiya'yı sevindirdi. O da deposundaki bütün değerli eşyaları –altını, gümüşü, baharatı, değerli yağı, silah deposunu ve hazine odalarındaki her şeyi– elçilere gösterdi. Sarayında da krallığında da onlara göstermediği hiçbir şey kalmadı.

[3] Peygamber Yeşaya Kral Hizkiya'ya gidip, "Bu adamlar sana ne dediler, nereden gelmişler?" diye sordu.

Hizkiya, "Uzak bir ülkeden, Babil'den gelmişler" diye karşılık verdi.

[4] Yeşaya, "Sarayında ne gördüler?" diye sordu.

Hizkiya, "Sarayımdaki her şeyi gördüler, hazinelerimde onlara göstermediğim hiçbir şey kalmadı" diye yanıtladı.

[5] Bunun üzerine Yeşaya şöyle dedi: "Her Şeye Egemen RAB'bin sözüne kulak ver. [6] RAB diyor ki, 'Gün gelecek, sarayındaki her şey, atalarının bugüne kadar bütün biriktirdikleri Babil'e taşınacak. Hiçbir şey kalmayacak. [7] Soyundan gelen bazı çocuklar alınıp götürülecek, Babil Kralı'nın sarayında hadım edilecek.' "

[8] Hizkiya, "RAB'den ilettiğin bu söz iyi" dedi. Çünkü, "Nasıl olsa yaşadığım sürece barış ve güvenlik olacak" diye düşünüyordu.

Avutucu Sözler

40 "Avutun halkımı" diyor
Tanrınız,
"Avutun!
[2] Yeruşalim halkına dokunaklı
sözler söyleyin.
Angaryanın bittiğini,
Suçlarının cezasını ödediklerini,
Günahlarının cezasını RAB'bin
elinden
İki katıyla aldıklarını ilan edin."

[3] Şöyle haykırıyor bir ses:
"Çölde RAB'bin yolunu hazırlayın,
Bozkırda Tanrımız için düz bir yol
açın[a].
[4] Her vadi yükseltilecek,
Her dağ, her tepe alçaltılacak.

---

[a] *40:3 "Şöyle haykırıyor bir ses: 'Çölde RAB'bin yolunu hazırlayın, bozkırda Tanrımız için düz bir yol açın'" ya da "Çölde haykıran, 'RAB'bin yolunu hazırlayın, geçeceği patikaları düzleyin' diye sesleniyor".*

39:7 2Kr.24:10-16; 2Ta.36:10; Dan.1:1-7 *40:3 Mat.3:3; Mar.1:3; Yu.1:23*
40:3-5 Luk.3:4-6

Böylelikle engebeler
düzleştirilecek,
Sarp yerler ovaya dönüştürülecek.
[5] O zaman RAB'bin yüceliği
görünecek,
Bütün insanlar hep birlikte onu
görecek.
Bunu söyleyen RAB'dir."

[6] Ses, "Duyur" diyor.
"Neyi duyurayım?" diye
soruyorum[a].
"İnsan soyu ota benzer,
Bütün vefası[b] kır çiçeği gibidir.
[7] RAB'bin soluğu esince üzerlerine,
Ot kurur, çiçek solar.
Gerçekten de halk ottan farksızdır.
[8] Ot kurur, çiçek solar,
Ama Tanrımız'ın sözü sonsuza dek
durur."

Eşsiz Tanrı

[9] Ey Siyon'a müjde getiren,
Yüksek dağa çık!
Ey Yeruşalim'e müjde getiren[c],
Yükselt sesini, bağır,
Sesini yükselt, korkma.
Yahuda kentlerine, "İşte,
Tanrınız!" de.
[10] İşte Egemen RAB gücüyle geliyor,
Kudretiyle egemenlik sürecek.
Ücreti kendisiyle birlikte,
Ödülü önündedir.
[11] Sürüsünü çoban gibi güdecek,
Kollarına alacak kuzuları,
Bağrında taşıyacak;
Usul usul yol gösterecek
emziklilere.

[12] Kim denizleri avucuyla,
Gökleri karışıyla ölçebildi?
Yerin toprağını ölçeğe sığdıran,
Dağları kantarla,
Tepeleri teraziyle tartabilen var mı?
[13] RAB'bin düşüncesine kim akıl
erdirebildi?
O'na öğüt verip öğretebilen var mı?
[14] Akıl almak, adalet yolunu
öğrenmek için
RAB kime danıştı ki?
O'na bilgi veren, anlayış yolunu
bildiren var mı?

[15] RAB için uluslar kovada bir damla
su,
Terazideki toz zerreciği gibidir.
Adaları ince toz gibi tartar.
[16] Adakları yakmaya yetmez Lübnan
ormanı,
Yakmalık sunu* için az gelir
hayvanları.
[17] RAB'bin önünde bütün uluslar bir
hiç gibidir,
Hiçten bile aşağı, değersiz sayılır.

[18] Öyleyse Tanrı'yı kime
benzeteceksiniz?
Neyle karşılaştıracaksınız O'nu?
[19] Putu döküm işçisi yapar,
Kuyumcu altınla kaplar,
Gümüş zincirler döker.
[20] Böyle bir sunuya gücü yetmeyen

---

[a] *40:6 Septuaginta, Kumran, Vulgata "Soruyorum", Masoretik metin "Sordu".*
[b] *40:6 "Vefası" ya da "Güzelliği".*
[c] *40:9 "Ey Siyon'a müjde getiren, yüksek dağa çık! Ey Yeruşalim'e müjde getiren" ya da "Ey müjde getiren Siyon halkı, yüksek dağa çık! Ey müjde getiren Yeruşalim halkı".*
40:6-8 Yak.1:9-11; 1Pe.1:24-25 40:10 Yşa.62:11; Va.22:12
40:11 Yu.10:11 40:13 Rom.11:34; 1Ko.2:16 40:18-19 Elç.17:29

yoksul kişi
Çürümez bir ağaç parçası seçer.
Yerinden kımıldamaz bir put yapsın diye
Usta bir işçi arar.

[21] Bilmiyor musunuz, duymadınız mı?
Başlangıçtan beri size bildirilmedi mi?
Dünyanın temelleri atılalı beri anlamadınız mı?
[22] Gökkubbenin üstünde oturan RAB’dir,
Yeryüzünde yaşayanlarsa çekirge gibidir.
Gökleri perde gibi geren,
Oturmak için çadır gibi kuran O’dur.
[23] O’dur önderleri bir hiç eden,
Dünyanın egemenlerini sıfıra indirgeyen.
[24] O önderler ki, yeni dikilmiş, yeni ekilmiş ağaç gibi,
Gövdeleri yere yeni kök salmışken
RAB’bin soluğu onları kurutuverir,
Kasırga saman gibi savurur.

[25] “Beni kime benzeteceksiniz ki,
Eşitim olsun?” diyor Kutsal Olan.
[26] Başınızı kaldırıp göklere bakın.
Kim yarattı bütün bunları?
Yıldızları sırayla görünür kılıyor,
Her birini adıyla çağırıyor.
Büyük kudreti, üstün gücü sayesinde hepsi yerli yerinde duruyor.

[27] Ey Yakup soyu, ey İsrail!
Neden, “RAB başıma gelenleri görmüyor,
Tanrı hakkımı gözetmiyor?” diye yakınıyorsun?
[28] Bilmiyor musun, duymadın mı?
Ebedi Tanrı, RAB, bütün dünyayı yaratan,
Ne yorulur ne de zayıflar,
O’nun bilgisi kavranamaz.
[29] Yorulanı güçlendirir,
Takati olmayanın kudretini artırır.
[30] Gençler bile yorulup zayıf düşer,
Yiğitler tökezleyip düşerler.
[31] RAB’be umut bağlayanlarsa taze güce kavuşur,
Kanat açıp yükselirler kartallar gibi.
Koşar ama zayıf düşmez,
Yürür ama yorulmazlar.

Rab’den Güvence

41 RAB diyor ki, “Susun karşımda, ey kıyı halkları!
Halklar güçlerini tazelesin,
Öne çıkıp konuşsunlar.
Yargı için bir araya gelelim.

[2] “Doğudan adaleti[a] harekete geçiren,
Hizmete koşan kim?
Ulusları önüne katıyor, krallara baş eğdiriyor.
Kılıcıyla toz ediyor onları,
Yayıyla savrulan samana çeviriyor.
[3] Kovalıyor onları,
Ayak basmadığı bir yoldan esenlikle geçiyor.
[4] Bunları yapıp gerçekleştiren,
Kuşakları başlangıçtan beri çağıran kim?
Ben RAB, ilkim; sonuncularla da

---

[a] *41:2 “Adalet” ya da “Galip”: Bu sözcük Pers Kralı Koreş’i simgeliyor (bkz. 45:1).*
40:26 Mez.147:4

yine Ben olacağım."

[5] Kıyı halkları bunu görüp korktu.
Dünyanın dört bucağı titriyor.
Yaklaşıyor, geliyorlar.
[6] Herkes komşusuna yardım ediyor,
Kardeşine, "Güçlü ol" diyor.
[7] Zanaatçı kuyumcuyu
yüreklendiriyor,
Madeni çekiçle düzleyen,
"Lehim iyi oldu" diyerek örse
vuranı yüreklendiriyor.
Kımıldamasın diye putu yerine
çiviliyor.

[8] "Ama sen, ey kulum İsrail,
Seçtiğim Yakup soyu,
Dostum İbrahim'in torunları!
[9] Sizleri dünyanın dört bucağından
topladım,
En uzak yerlerden çağırdım.
Dedim ki, 'Sen kulumsun, seni
seçtim,
Seni reddetmedim.'
[10] Korkma, çünkü ben seninleyim,
Yılma, çünkü Tanrın benim.
Seni güçlendireceğim, evet, sana
yardım edeceğim;
Zafer kazanan sağ elimle sana
destek olacağım.

[11] "Sana öfkelenenlerin hepsi
utanacak, rezil olacak.
Sana karşı çıkanlar hiçe sayılıp
yok olacak.
[12] Seninle çekişenleri arasan da
bulamayacaksın.
Seninle savaşanlar hiçten beter
olacak.
[13] Çünkü sağ elinden tutan,
'Korkma, sana yardım edeceğim'
diyen Tanrın RAB benim.

[14] "Ey Yakup soyu, toprak kurdu,
Ey İsrail halkı, korkma!
Sana yardım edeceğim" diyor
RAB,
Seni kurtaran İsrail'in Kutsalı.
[15] "İşte, seni dişli, keskin, yepyeni bir
harman döveni yaptım.
Harman edip ufalayacaksın
dağları,
Tepeleri samana çevireceksin.
[16] Onları savurduğunda rüzgar alıp
götürecek,
Darmadağın edecek hepsini
kasırga.
Sense RAB'de sevinç bulacak,
İsrail'in Kutsalı'yla övüneceksin.

[17] "Düşkünlerle yoksullar su arıyor,
ama yok.
Dilleri kurumuş susuzluktan.
Ben RAB, onları yanıtlayacağım,
Ben, İsrail'in Tanrısı, onları
bırakmayacağım.
[18] Çıplak tepeler üzerinde ırmaklar,
Vadilerde su kaynakları
yapacağım.
Çölü havuza,
Kurak toprağı pınara çevireceğim.
[19] Çölü sedir, akasya,
Mersin ve iğde ağaçlarına
kavuşturacağım.
Bozkıra çam, köknar
Ve selviyi bir arada dikeceğim.
[20] Öyle ki, insanlar görüp bilsinler,
Hep birlikte düşünüp anlasınlar ki,
Bütün bunları RAB'bin eli yapmış,
İsrail'in Kutsalı yaratmıştır."

41:8 2Ta.20:7; Yak.2:23

Rab Putlara Karşı

[21] "Davanızı sunun" diyor RAB,
"Kanıtlarınızı ortaya koyun" diyor
Yakup'un Kralı,
[22] "Putlarınızı getirin de olacakları
bildirsinler bize.
Olup bitenleri bildirsinler ki
düşünelim,
Sonuçlarını bilelim.
Ya da gelecekte olacakları
duyursunlar bize.
[23] Ey putlar, bundan sonra olacakları
bize bildirin de,
İlah olduğunuzu bilelim!
Haydi bir iyilik ya da kötülük edin
de,
Hepimiz korkup dehşete düşelim.
[24] Siz de yaptıklarınız da hiçten
betersiniz,
Sizi yeğleyen iğrençtir.

[25] "Kuzeyden birini harekete
geçirdim, geliyor,
Gün doğusundan bana yakaran biri.
Çömlekçinin balçığı çiğnediği gibi,
Önderleri çamur gibi çiğneyecek
ayağıyla.
[26] Hanginiz bunu başlangıçtan
bildirdi ki, bilelim,
Kim önceden bildirdi ki,
'Haklısın' diyelim?
Konuştuğunuzu bildiren de
Duyuran da
Duyan da olmadı hiç.
[27] Siyon'a ilk, 'İşte, geldiler' diyen
benim.
Yeruşalim'e müjdeci gönderdim.
[28] Bakıyorum, aralarında öğüt
verebilecek kimse yok ki,
Onlara danışayım, onlar da
yanıtlasınlar.
[29] Hepsi bomboş, yaptıkları da bir
hiç.
Halkın putları yalnızca yeldir,
sıfırdır."

Rab'bin Kulu

42 "İşte kendisine destek
olduğum,
Gönlümün hoşnut olduğu seçtiğim
kulum!
Ruhum'u onun üzerine koydum.
Adaleti uluslara ulaştıracak.
[2] Bağırıp çağırmayacak,
Sokakta sesini yükseltmeyecek.
[3] Ezilmiş kamışı kırmayacak,
Tüten fitili söndürmeyecek.
Adaleti sadakatle ulaştıracak.
[4] Yeryüzünde adaleti sağlayana dek
Umudunu, cesaretini yitirmeyecek.
Kıyı halkları onun yasasına umut
bağlayacak."

[5] Gökleri yaratıp geren,
Yeryüzünü ve ürününü seren,
Dünyadaki insanlara soluk,
Orada yaşayanlara ruh veren RAB
Tanrı diyor ki,
[6] "Ben, RAB, seni doğrulukla
çağırdım,
Elinden tutacak,
Seni koruyacağım.
Seni halka antlaşma,
Uluslara ışık yapacağım.
[7] Öyle ki, kör gözleri açasın,
Zindandaki tutsakları,
Cezaevi karanlığında yaşayanları

42:1 Mat.3:17; 17:5; Mar.1:11; Luk.3:22; 9:35 42:1-4 Mat.12:17-21
42:5 Elç.17:24-25 42:6 Yşa.49:6; Luk.2:32; Elç.13:47; 26:23

özgür kılasın.

[8] "Ben RAB'bim, adım budur.
Onurumu bir başkasına,
Övgülerimi putlara bırakmam.
[9] Bakın, önceden bildirdiklerim
gerçekleşti.
Şimdi de yenilerini bildiriyorum;
Bunlar ortaya çıkmadan önce size
duyuruyorum."

Övgü İlahisi

[10] Ey denizlere açılanlar ve
denizlerdeki her şey,
Kıyılar ve kıyı halkları,
RAB'be yeni bir ilahi söyleyin,
Dünyanın dört bucağından O'nu
ezgilerle övün.
[11] Bozkır ve bozkırdaki kentler,
Kedar köylerinde yaşayan halk
Sesini yükseltsin.
Sela'da oturanlar sevinçle
haykırsın,
Bağırsın dağların doruklarından.
[12] Hepsi RAB'bi onurlandırsın,
Kıyı halkları O'nu övsün.
[13] Yiğit gibi çıkagelecek RAB,
Savaşçı gibi gayrete gelecek.
Bağırıp savaş çığlığı atacak,
Düşmanlarına üstünlüğünü
gösterecek.

Rab'bin Yardım Sözü

[14] "Uzun zamandır ses çıkarmadım,
Sustum, kendimi tuttum.
Ama şimdi feryat edeceğim
doğuran kadın gibi,
Nefesim tutulacak, kesik kesik
soluyacağım.
[15] Harap edeceğim dağları, tepeleri,
Bütün yeşilliklerini kurutacağım.
Irmakları adalara çevirip havuzları
kurutacağım.
[16] Körlere bilmedikleri yolda
rehberlik edeceğim,
Onlara kılavuz olacağım
bilmedikleri yollarda,
Karanlığı önlerinde ışığa,
Engebeleri düzlüğe çevireceğim.
Yerine getireceğim sözler
bunlardır.
Onlardan geri dönmem.
[17] Oyma putlara güvenenler,
Dökme putlara, 'İlahlarımız
sizsiniz' diyenlerse
Geri döndürülüp büsbütün
utandırılacaklar."

Kör, Sağır İsrail

[18] "Ey sağırlar, işitin,
Ey körler, bakın da görün!
[19] Kulum kadar kör olan var mı?
Gönderdiğim ulak kadar sağır olan
var mı?
Benimle barışık olan kadar,
RAB'bin kulu kadar kör olan kim
var?
[20] Pek çok şey gördünüz, ama
aldırmıyorsunuz,
Kulaklarınız açık, ama
işitmiyorsunuz."

[21] Kendi doğruluğu uğruna Kutsal
Yasa'yı
Büyük ve yüce kılmak RAB'bi
hoşnut etti.
[22] Ama bu yağmalanmış, soyulmuş
bir halktır.
Hepsi deliklere, cezaevlerine
kapatılmışlardır.
Yağmalanmak için varlar, kurtaran
yok.
Soyulmak içinler, "Geri verin"
diyen yok.

[23] Hanginiz kulak verecek?
Gelecekte kim can kulağıyla
dinleyecek?
[24] Yakup soyunun soyulmasına,
İsrail'in yağmalanmasına kim olur
verdi?
Kendisine karşı günah işlediğimiz
RAB değil mi?
Çünkü O'nun yolunda yürümek
istemediler,
Yasasına kulak asmadılar.
[25] Bu yüzden kızgın öfkesini,
Savaşın şiddetini üzerlerine
yağdırdı.
Ama ateş çemberi içinde
olduklarını farketmediler,
Aldırmadılar kendilerini yakıp
bitiren ateşe.

İsrail'in Tek Kurtarıcısı Rab

43 Ey Yakup soyu, seni yaratan,
Ey İsrail, sana biçim veren
RAB şimdi şöyle diyor:
"Korkma, çünkü seni kurtardım,
Seni adınla çağırdım, sen benimsin.
[2] Suların içinden geçerken seninle
olacağım,
Irmakların içinden geçerken su
boyunu aşmayacak.
Ateşin içinde yürürken
yanmayacaksın,
Alevler seni yakmayacak.
[3] Çünkü senin Tanrın, İsrail'in
Kutsalı,
Seni kurtaran RAB benim.
Fidyen olarak Mısır'ı,
Sana karşılık Kûş* ve Seva
diyarlarını verdim.
[4] Gözümde değerli ve saygın
olduğun,
Seni sevdiğim için, senin yerine
insanlar,
Canın karşılığında halklar
vereceğim.
[5] Korkma, çünkü seninleyim,
Soyundan olanları doğudan
getireceğim,
Sizleri de batıdan toplayacağım.

[6] "Kuzeye, 'Ver', güneye, 'Alıkoyma;
Oğullarımı uzaktan,
Kızlarımı dünyanın dört bucağından
getir' diyeceğim.
[7] 'Yüceliğim için yaratıp biçim
verdiğim,
Adımla çağrılan herkesi,
Evet, oluşturduğum herkesi
getirin' diyeceğim."

Rab'bin Tanığı İsrail

[8] Gözleri olduğu halde kör,
Kulakları olduğu halde sağır olan
halkı öne getir.
[9] Bütün uluslar bir araya gelsin,
halklar toplansın.
İçlerinden hangisi bunları
bildirebilir,
Olup bitenleri bize duyurabilir?
Tanıklarını çağırıp haklı
olduklarını kanıtlasınlar,
Ötekiler de duyup, "Doğrudur"
desinler.

[10] "Tanıklarım sizlersiniz" diyor RAB,
"Seçtiğim kullar sizsiniz.
Öyle ki beni tanıyıp bana
güvenesiniz,
Benim O olduğumu anlayasınız.
Benden önce bir tanrı olmadı,
Benden sonra da olmayacak.

[11] "Ben, yalnız ben RAB'bim,
Benden başka kurtarıcı yoktur.
[12] Ben bildirdim, ben kurtardım, ben

duyurdum,
Aranızdaki yabancı ilahlar değil.
Tanıklarım sizsiniz" diyor RAB,
"Tanrı benim,
13 Gün gün olalı ben O'yum.
Elimden kimse kurtaramaz.
Ben yaparım, kim engel olabilir?"

Babil'den Kurtuluş

14 Kurtarıcınız RAB, İsrail'in Kutsalı diyor ki,
"Uğrunuza Babil üzerine bir ordu göndereceğim.
Övündükleri gemilerle kaçan bütün Kildaniler'e*
Boyun eğdireceğim.
15 Kutsalınız, İsrail'in Yaratıcısı,
Kralınız RAB benim."

16-17 Denizde geçit, azgın sularda yol açan,
Atlarla savaş arabalarını,
Yiğit savaşçıları ve orduyu
Yola çıkaran RAB şöyle diyor:
"Onlar yattı, kalkamaz oldu,
Fitil gibi bastırılıp söndürüldüler.

18 "Olup bitenlerin üzerinde durmayın,
Düşünmeyin eski olayları.
19 Bakın, yeni bir şey yapıyorum!
Olmaya başladı bile, farketmiyor musunuz?
Çölde yol, kurak topraklarda ırmaklar yapacağım.
20 Kır hayvanları, çakallarla baykuşlar beni yüceltecek.
Çünkü seçtiğim halkın içmesi için çölde su,
Kurak yerlerde ırmaklar sağladım.
21 Kendim için biçim verdiğim bu halk
Bana ait olan övgüleri ilan edecek."

İsrail'in Günahı

22 "Ne var ki, ey Yakup soyu,
Yakardığın ben değildim,
Benden usandın, ey İsrail.
23 Yakmalık sunu* için bana davar getirmediniz,
Kurbanlarınızla beni onurlandırmadınız.
Sizi sunularla uğraştırmadım,
Günnük isteyerek sizi usandırmadım.
24 Benim için güzel kokulu kamış satın almadınız,
Doyurmadınız beni kurbanlarınızın yağıyla.
Tersine, beni günahlarınızla uğraştırdınız,
Suçlarınızla usandırdınız.
25 Kendi uğruna suçlarınızı silen benim, evet benim,
Günahlarınızı anmaz oldum.

26 "Geçmişi bana anımsatın, hesaplaşalım,
Haklı çıkmak için davanızı anlatın.
27 İlk atanız günah işledi,
Sözcüleriniz bana başkaldırdı.
28 Bu yüzden tapmak görevlilerini bayağılaştırdım;
Yakup soyunu bütünüyle yıkıma,
İsrail'i rezilliğe mahkûm ettim."

Rab Tek Tanrı'dır

44 "Şimdi, ey kulum Yakup soyu,
Seçtiğim İsrail halkı, dinle!
2 Seni yaratan, rahimde sana biçim

43:20-21 1Pe.2:9

veren,
Sana yardım edecek olan RAB
şöyle diyor:
'Korkma, ey kulum Yakup soyu,
Ey seçtiğim Yeşurun[a]!

3 " 'Susamış toprağı sulayacak,
Kurumuş toprakta dereler
akıtacağım.
Çocuklarının üzerine Ruhum'u
dökecek,
Soyunu kutsayacağım.
4 Akarsu kıyısında otlar arasında
yükselen
Kavaklar gibi boy atacaklar.'

5 "Kimi, 'Ben RAB'be aitim'
diyecek,
Kimi Yakup adını alacak,
Kimi de eline 'RAB'be ait' yazıp
İsrail adını benimseyecek."
6 RAB, İsrail'in Kralı ve Kurtarıcısı,
Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
"İlk ve son benim,
Benden başka Tanrı yoktur.
7 Benim gibi olan var mı? Haber
versin.
Ezeli halkımı var ettiğimden beri
olup bitenleri,
Bundan sonra olacakları söyleyip
sıralasın,
Evet, gelecek olayları bildirsin!
8 Yılmayın, korkmayın!
Size çok önceden beri söyleyip
açıklamadım mı?
Tanıklarım sizsiniz.
Benden başka Tanrı var mı?
Hayır, başka Kaya yok;
Ben bir başkasını bilmiyorum."

Putatapanlar Utanacak

9 Putlara biçim verenlerin hepsi boş
insanlardır.
Değer verdikleri nesneler hiçbir
işe yaramaz.
Putların tanıkları onlardır;
Ne bir şey görür ne de bir şey
bilirler.
Bunun sonucunda utanç içinde
kalacaklar.
10 Kim yararsız ilaha biçim vermek,
Dökme put yapmak ister?
11 Bakın, bu putlarla uğraşanların
hepsi utanacak.
Onları yapanlar salt insan.
Hepsi toplanıp yargılanmaya
gelsin.
Dehşete düşecek, utanacaklar
birlikte.
12 Demirci aletini alır,
Kömür ateşinde çalışır,
Çekiçle demire biçim verir.
Güçlü koluyla onu işler.
Acıkır, güçsüz kalır, su içmeyince
tükenir.
13 Marangoz iple ölçü alır,
Tahtayı tebeşirle çizer.
Raspayla tahtayı biçimlendirir,
Pergelle işaretler, insan biçimi
verir.
İnsan güzelliğinde,
Evde duracak bir put yapar.
14 İnsan kendisi için sedir ağaçları
keser,
Palamut, meşe ağaçları alır.
Ormanda kendine bir ağaç seçer.
Bir çam diker, ama ağacı büyüten
yağmurdur.

---

[a] 44:2 "Dürüst" anlamına gelen "Yeşurun" İsrail halkına verilen bir addır.
44:6 Yşa.48:12; Va.1:17; 22:13

15 Sonra ağaç odun olarak kullanılır.
İnsan aldığı odunla hem ısınır,
Hem tutuşturup ekmek pişirir,
Hem de bir ilah yapıp tapınır.
Yaptığı putun önünde yere kapanır.
16 Odunun bir kısmını yakar,
Ateşinde et kızartıp karnını doyurur.
Isınınca bir oh çeker,
"Isındım, ateşin sıcaklığını
duyuyorum" der.
17 Artakalan odundan kendine bir
ilah,
Oyma put yapar;
Önünde yere kapanıp ona tapınır,
"Beni kurtar, çünkü ilahım sensin"
diye yakarır.
18 Böyleleri anlamaz, bilmez.
Çünkü gözleri de zihinleri de
öylesine kapalı ki,
Görmez, anlamazlar.
19 Durup düşünmez, bilmez,
Anlamazlar ki şöyle desinler:
"Odunun bir kısmını yakıp
Ateşinde ekmek pişirdim, et
kızartıp yedim.
Artakalanından iğrenç bir şey mi
yapayım?
Bir odun parçasının önünde yere
mi kapanayım?"
20 Külle besleniyorlar.
Aldanan yürekleri onları saptırıyor.
Canlarını kurtaramaz,
"Sağ elimdeki şu nesne aldatıcı
değil mi?" diyemezler.

Rab Yaratıcı ve Kurtarıcıdır

21 "Ey Yakup soyu, ey İsrail,
Söylediklerimi anımsayın, çünkü
kulumsunuz.
Size ben biçim verdim,
kulumsunuz;
Seni unutmam, ey İsrail.
22 İsyanlarınızı bulut gibi,
Günahlarınızı sis gibi sildim.
Bana dönün, çünkü sizi kurtardım."

23 Sevinçle haykırın, ey gökler,
Çünkü bunu RAB yaptı.
Haykırın, ey yerin derinlikleri.
Ey dağlar, ey orman, ormandaki
her ağaç,
Sevinç çığlıklarına katılın.
Çünkü RAB Yakup soyunu
kurtararak
İsrail'de görkemini gösterdi.

24-28 Sizi kurtaran,
Size rahimde biçim veren RAB
diyor ki,
"Her şeyi yaratan,
Gökleri yalnız başına geren,
Yeryüzünü tek başına seren,
Sahte peygamberlerin belirtilerini
boşa çıkaran,
Falcılarla alay eden,
Bilgeleri geri çeviren,
Bilgilerini saçmalığa dönüştüren,
Kulunun sözlerini yerine getiren,
Ulaklarının peygamberlik sözlerini
gerçekleştiren,
Yeruşalim için, 'İçinde oturulacak',
Yahuda kentleri için, 'Yeniden
kurulacak,
Yıkıntılarını onaracağım' diyen;
Engine, 'Kuru! Sularını
kurutacağım' diyen,
Koreş için, 'O çobanımdır,
Her istediğimi yerine getirecek',
Yeruşalim için, 'Yeniden
kurulacak',

44:24-28 1Ko.1:20 44:24-28 2Ta.36:23; Ezr.1:2

Tapmak için, 'Temeli atılacak'
diyen RAB benim."

Rab Pers Kralı Koreş'i Seçiyor

45 RAB meshettiği* kişiye,
Sağ elinden tuttuğu Koreş'e
sesleniyor.
Uluslara onun önünde baş
eğdirecek,
Kralları silahsızlandıracak[a],
Bir daha kapanmayacak kapılar
açacak.
Ona şöyle diyor:
2 "Senin önünsıra gidip
Dağları düzleyecek,
Tunç* kapıları kırıp
Demir sürgülerini parçalayacağım.
3 Seni adınla çağıranın
Ben RAB, İsrail'in Tanrısı
olduğumu anlayasın diye
Karanlıkta kalmış hazineleri,
Gizli yerlerde saklı zenginlikleri
sana vereceğim.
4 Sen beni tanımadığın halde
Kulum Yakup soyu ve seçtiğim
İsrail uğruna
Seni adınla çağırıp onurlu bir
unvan vereceğim.
5 RAB benim, başkası yok,
Benden başka Tanrı yok.
Beni tanımadığın halde seni güçlü
kılacağım.
6 Öyle ki, doğudan batıya dek
Benden başkası olmadığını herkes
bilsin.
RAB benim, başkası yok.
7 Işığı biçimlendiren, karanlığı
yapan,
Esenliği ve felaketi yaratan,
Bütün bunları yapan RAB benim.
8 Ey gökler, yukarıdan doğruluk
damlatın,
Ey bulutlar, doğruluk yağdırın.
Toprak yarılsın, kurtuluş meyvesi
versin,
Onunla birlikte doğruluk
yetiştirsin.
Bunları yaratan RAB benim."

Her Şeyi Yaratan Tanrı

9 Kendine biçim verenle çekişenin
vay haline!
Kil, topraktan yapılmış çömlek
parçası,
Kendisine biçim verene, "Ne
yapıyorsun?
Yarattığın nesnenin tutacağı yok"
diyebilir mi?
10 Babasına, "Dünyaya ne getirdin?"
Ya da annesine, "Ne biçim şey
doğurdun?"
Diyenin vay haline!
11 İsrail'in Kutsalı,
Ona biçim veren RAB diyor ki,
"Çocuklarımın geleceği hakkında
beni sorgulayabilir,
Ellerimin yapıtları hakkında bana
buyruk verebilir misiniz?
12 Dünyayı ben yaptım,
Üzerindeki insanı ben yarattım.
Benim ellerim gerdi gökleri,
Bütün gök cisimleri benim
buyruğumda.
13 Koreş'i doğrulukla harekete
geçirecek,
Yollarını düzleyeceğim.
Kentimi o onaracak,
Sürgünlerimi ücret ya da ödül

---

[a] *45:1 "Silahsızlandıracak": İbranice "Kuşağını çözecek".*
45:9 Yşa.29:16; Rom.9:20

almadan o özgür kılacak."
Böyle diyor Her Şeye Egemen
RAB.

[14] RAB diyor ki,
"Mısır'ın ürettikleri,
Kûş'un* ticaret gelirleri
Ve uzun boylu Sevalılar size
gelecek, sizin olacak.
Zincire vurulmuş olarak
ardınızsıra yürüyecekler.
Önünüzde yere kapanıp
yalvaracaklar:
'Tanrı yalnız sizinledir,
Başkası, başka Tanrı yok.' "
[15] Gerçekten sen kendini gizleyen bir
Tanrı'sın,
Ey İsrail'in Tanrısı, ey Kurtarıcı!
[16] Put yapanların hepsi utandırılacak,
rezil olacak.
Utanç içinde uzaklaşacaklar.
[17] Ama İsrail RAB tarafından
kurtarılacak,
Sonsuza dek sürecek kurtuluşu.
Çağlar boyunca utandırılmayacak,
Asla rezil olmayacak.

[18] Çünkü gökleri yaratan RAB,
Dünyayı yaratıp biçimlendiren,
pekiştiren,
Üzerinde yaşanmasın diye değil,
yaşansın diye
Biçimlendiren RAB –Tanrı O'dur–
şöyle diyor:
"RAB benim, başkası yok.
[19] Ben gizlide,
Karanlıklar ülkesinin bir köşesinde
konuşmadım.
Yakup soyuna, 'Beni olmayacak
yerlerde[a] arayın' demedim.
Doğru olanı söyleyen, adil olanı
bildiren RAB benim."

Tanrı ve Babil'in Putları

[20] "Ey sizler, uluslardan kaçıp
kurtulanlar,
Toplanıp gelin, birlikte yaklaşın!
Tahtadan oyma putlar taşıyan,
Kurtaramayan ilahlara yakaranlar
bilgisizdir.
[21] Konuşun, davanızı sunun,
Birbirinize danışın.
Bunları çok önceden duyurup
bildiren kim?
Ben RAB, bildirmedim mi?
Benden başka Tanrı yok, adil Tanrı
ve Kurtarıcı benim.
Yok benden başkası.

[22] "Ey dünyanın dört bucağındakiler,
Bana dönün, kurtulursunuz.
Çünkü Tanrı benim, başkası yok.
[23] Kendi üzerime ant içtim,
Ağzımdan çıkan söz doğrudur,
boşa çıkmaz:
Her diz önümde çökecek,
Her dil bana ant içecek.

[24] "Benim için şöyle diyecekler:
'Doğruluk ve güç yalnız
RAB'dedir',
İnsanlar O'na gelecek.
RAB'be öfkelenenlerin hepsi
utandırılacak.
[25] Ama bütün İsrail soyu
RAB tarafından aklanacak,
O'nunla övünecek.

46

"İlah Bel diz çökmüş, ilah
Nebo sinmiş,

---

[a] *45:19 "Olmayacak yerlerde" ya da "Boşuna".*

45:23 Rom.14:11; Flp.2:10-11

Putları hayvanlara, öküzlere yüklenmiş gidiyor.
Taşınan bu nesneleriniz ağırlık,
Yorgun hayvana yük oldu.
[2] Birlikte sinmiş, diz çökmüşler,
Putlarını yük olmaktan kurtaramıyorlar.
Sürgüne gidecek onlar.

[3] “Ey Yakup soyu, İsrail'in sağ kalanları,
Doğdunuz doğalı yüklendiğim,
Rahimden çıktınız çıkalı taşıdığım sizler,
Dinleyin beni:
[4] Siz yaşlanıncaya dek ben O'yum;
Saçlarınız ağarıncaya dek
Ben yükleneceğim sizi.
Sizi ben yarattım, ben taşıyacağım,
Evet, sizi ben yüklenecek, ben kurtaracağım.

[5] “Beni kime benzetecek,
Kime denk tutacaksınız?
Kiminle karşılaştıracaksınız ki, benzer olalım?
[6] Kimisi bol keseden harcadığı altından,
Terazide tarttığı gümüşten
Ücret karşılığında kuyumcuya ilah yaptırır,
Önünde yere kapanıp tapınır.
[7] Onu omuzlayıp taşır, yerine koyar.
Öylece durur put, yerinden kımıldamaz.
Kendisine yakarana yanıt veremez,
Onu sıkıntısından kurtaramaz.

[8] “Bunu anımsayın, ey başkaldıranlar,
Adam olun, aklınızdan çıkarmayın!
[9] Çok önceden beri olup bitenleri anımsayın.
Çünkü Tanrı benim, başkası yok.
Tanrı benim, benzerim yok.
[10] Sonu ta başlangıçtan,
Henüz olmamış olayları çok önceden bildiren,
‘Tasarım gerçekleşecek,
İstediğim her şeyi yapacağım’ diyen benim.
[11] Doğudan yırtıcı kuşu,
Uzak bir ülkeden
Tasarımı gerçekleştirecek adamı çağıran benim.
Evet, bunları söyledim,
Kesinlikle yerine getirecek,
Tasarladığımı yapacağım mutlaka.

[12] “Ey dikbaşlılar, doğruluktan uzak olanlar,
Dinleyin beni!
[13] Zaferim yaklaştı, uzak değil;
Kurtarışım gecikmeyecek.
Güzelliğim olan İsrail için
Siyon'u kurtaracağım.”

Babil'in Düşüşü

47 “Ey Babil, erden kız,
İn aşağı, toprağa otur.
Ey Kildani* kızı,
Tahtın yok artık, yere otur.
Bundan böyle, ‘Nazik, narin’ demeyecekler sana.
[2] Bir çift değirmen taşı al da un öğüt,
Çıkar peçeni, kaldır eteğini.
Baldırını aç, ırmaklardan geç.
[3] Çıplaklığın sergilenecek, mahrem yerlerin görünecek.
Öç alacağım, kimseyi esirgemeyeceğim.”

47:1-15 Yşa.13:1-14:23; Yer.50:1-51:64

[4] Bizim kurtarıcımız
İsrail'in Kutsalı'dır.
O'nun adı "Her Şeye Egemen
RAB'dir!"

[5] RAB diyor ki, "Ey Kildani kızı,
Karanlığa çekilip sessizce otur.
Çünkü bundan böyle 'Ülkeler
kraliçesi' demeyecekler sana.
[6] Halkıma öfkelenmiş,
Mirasım olduğu halde onu
bayağılaştırıp
Eline teslim etmiştim.
Ama sen onlara acımadın,
Yaşlılara bile çok ağır bir
boyunduruk yükledin.
[7] 'Sonsuza dek kraliçe olacağım'
diye düşünüyordun,
Bunları aklına getirmedin,
sonuçlarını düşünmedin.

[8] "Ey şimdi güvenlikte yaşayan
zevk düşkünü,
İçinden, 'Kraliçe benim, başkası
yok;
Hiç dul kalmayacak,
Evlat acısı görmeyeceğim' diyorsun.
Dinle şimdi:
[9] Bir gün içinde ikisi birden başına
gelecek:
Çok sayıda büyüye, etkili
muskalarına karşın
Hem dul kalacak,
Hem evlat acısını alabildiğine
yaşayacaksın.

[10] "Kötülüğüne güvendin,
'Beni gören yok' diye düşündün.
Bilgin ve bilgeliğin seni saptırdı.
İçinden, 'Kraliçe benim, başkası
yok' diyordun.
[11] Ne var ki, felakete uğrayacaksın.
Onu durduracak büyü yok elinde,
Başına gelecek belayı
önleyemeyeceksin.
Üzerine ansızın hiç beklemediğin
bir yıkım gelecek.
[12] Gençliğinden beri emek verdiğin
Muskalarına, çok sayıda büyüye
devam et;
Belki yararını görür,
Kimilerini titretirsin.
[13] Aldığın öğütlerin çokluğu
Seni tüketti.
Yıldız falcıların, yıldızbilimcilerin,
Ay başlarında ne olacağını
bildirenlerin,
Şimdi kalksınlar da
Başına geleceklerden seni
kurtarsınlar.

[14] "Bak, hepsi anızdan farksız,
Ateş yakacak onları.
Canlarını alevden
kurtaramayacaklar.
Ne ısınmak için kor,
Ne de karşısında oturulacak ateş
olacak.
[15] Emek verdiğin adamlar böyle
olacak.
Gençliğinden beri alışveriş ettiğin
herkes
Kendi yoluna gidecek,
Seni kurtaran olmayacak."

İsrail'in İnatçılığı

48 "Dinle, ey Yakup soyu!
İsrail adıyla anılan, Yahuda
soyundan gelen,
RAB'bin adıyla ant içen sizler,

47:7-10 Sef.2:15; Va.18:7-8

İsrail'in Tanrısı'na yakarır,
Ama bunu doğrulukla, içtenlikle
yapmazsınız.
2 Kutsal kentli* olduğunuzu,
İsrail'in Tanrısı'na dayandığınızı
ileri sürersiniz.
O'nun adı Her Şeye Egemen
RAB'dir.
3 Olup bitenleri çok önceden
bildirdim,
Ağzımı açıp duyurdum.
Ansızın yaptım ve gerçekleştiler.
4 İnatçı olduğunuzu,
Tunç* alınlı, demir boyunlu
olduğunuzu bildiğim için
5 Bunları size çok önceden bildirdim,
Olmadan önce duyurdum.
Yoksa, 'Bunları yapan
putlarımızdır,
Olmalarını buyuran
Oyma ve dökme putlarımızdır'
derdiniz.
6 Bunları duydunuz, hepsini inceleyin.
Peki, kabul etmeyecek misiniz?
Şimdiden size yeni şeyler,
Bilmediğiniz gizli şeyler
açıklayacağım.
7 Bunlar şimdi yaratılıyor,
Geçmişte değil;
Bugüne kadar duymadınız,
Yoksa, 'Bunları biliyorduk'
derdiniz.
8 Ne duydunuz, ne de anladınız,
Öteden beri kulaklarınız tıkalı.
Ne denli hain olduğunuzu
biliyorum,
Doğuştan isyankâr olduğunuz
biliniyor.
9 Adım uğruna öfkemi
geciktiriyorum.
Ünümden ötürü kendimi
tutuyorum,
Yoksa sizi yok ederdim.
10 Bakın, gümüşü arıtır gibi olmasa
da sizleri arıttım,
Sıkıntı ocağında denedim.
11 Bunu kendim için, evet, kendim
için yapıyorum.
Adımı bayağılaştırmanızı nasıl
hoş görebilirim?
Bana ait olan onuru başkasına
vermem."

İsrail Kurtulacak

12 "Ey Yakup soyu, çağırdığım İsrail,
beni dinle:
Ben O'yum; ilk Ben'im, son da
Ben'im.
13 Yeryüzünün temelini elimle attım,
Gökleri sağ elim gerdi.
Onları çağırdığımda
Birlikte önümde dikilirler.

14 "Toplanıp dinleyin hepiniz:
Putlardan hangisi bunları önceden
bildirebildi?
RAB'bin sevdiği kişi
O'nun Babil'e karşı tasarladığını
yerine getirecek.
Gücünü Kildaniler'e* karşı
kullanacak.
15 Ben, evet, ben söyledim, onu ben
çağırdım,
Onu getirdim, görevini başaracak.

16 "Yaklaşın bana, dinleyin
söyleyeceklerimi:
Başlangıçtan beri açıkça konuştum,
O zamandan bu yana oradayım."
Egemen RAB şimdi beni ve

48:12 Yşa.44:6; Va.1:17; 22:13

Ruhu'nu gönderiyor.

[17] Sizleri kurtaran İsrail'in Kutsalı
RAB diyor ki,
"Yararlı olanı size öğreten,
Gitmeniz gereken yolda sizi
yürüten
Tanrınız RAB benim.

[18] "Keşke buyruklarıma dikkat
etseydiniz!
O zaman esenliğiniz ırmak gibi,
Doğruluğunuz denizin dalgaları
gibi olurdu.
[19] Soyunuz kum gibi,
Torunlarınız kum taneleri gibi
olurdu.
Adları ne unutulur,
Ne de huzurumdan yok olurdu."

[20] Babil'den çıkın, Kildaniler'den
kaçın,
Sevinç çığlıklarıyla ilan edin bunu,
Haberini duyurun, dünyanın dört
bucağına yayın.
"RAB, kulu Yakup'un soyunu
kurtardı" deyin.
[21] Onları çöllerden geçirirken
susuzluk çekmediler,
Onlar için sular akıttı kayadan,
Kayayı yardı, sular fışkırdı.

[22] "Kötülere esenlik yoktur" diyor
RAB.

Rab'bin Kulunun Görevi

49 Ey kıyı halkları, işitin beni,
Uzaktaki halklar, iyi dinleyin.
RAB beni ana rahmindeyken
çağırdı,
Annemin karnındayken adımı
koydu.
[2] Ağzımı keskin kılıç yaptı,
Elinin gölgesinde gizledi beni.
Beni keskin bir ok yaptı,
Kendi ok kılıfına sakladı.
[3] Bana, "Kulumsun, ey İsrail,
Görkemimi senin aracılığınla
göstereceğim" dedi.

[4] Ama ben, "Boşuna emek verdim"
dedim,
"Gücümü boş yere, bir hiç için
tükettim.
RAB yine de hakkımı savunur,
Tanrım yaptıklarımın karşılığını
verir."

[5] Kulu olmam için,
Yakup soyunu kendisine geri
getirmem,
İsrail'i önünde toplamam için
Rahimde beni biçimlendiren RAB
şimdi şöyle diyor:
–O'nun gözünde onurluyum,
Tanrım bana güç kaynağı oldu.–
[6] "Yakup'un oymaklarını
canlandırmak,
Sağ kalan İsrailliler'i geri getirmek
için
Kulum olman yeterli değil.
Seni uluslara ışık yapacağım.
Öyle ki, kurtarışım yeryüzünün
dört bucağına ulaşsın."
[7] İnsanların hor gördüğüne,
Ulusların iğrendiğine,
Egemenlerin kulu olana
İsrail'in Kurtarıcısı ve Kutsalı

48:20 Va.18:4 *48:22 Yşa.57:21* *49:1 Yer.1:5*
49:2 İbr.4:12; Va.1:16 *49:6 Yşa.42:6; Luk.2:32; Elç.26:23* *49:6 Elç.13:47*

RAB diyor ki,
“Seni seçmiş olan İsrail’in Kutsalı
sadık RAB’den ötürü
Krallar seni görünce ayağa
kalkacak,
Önderler yere kapanacak.”

İsrail’in Rab’be Dönüşü

[8] RAB şöyle diyor:
“Lütuf zamanında seni
yanıtlayacağım,
Kurtuluş günü sana yardım edecek,
Seni koruyacağım.
Seni halka antlaşma olarak
vereceğim.
Öyle ki, yıkık ülkeyi yeniden
kurasın,
Mülk olarak yeni sahiplerine
veresin.
[9] Tutsaklara, ‘Çıkın’,
Karanlıktakilere, ‘Dışarı çıkın’
diyeceksin.
Yol boyunca beslenecek,
Her çıplak tepede otlak bulacaklar.
[10] Acıkmayacak, susamayacaklar,
Kavurucu sıcak ve güneş
çarpmayacak onları.
Çünkü onlara merhamet eden
kendilerine yol gösterecek
Ve onları pınarlara götürecek.
[11] Bütün dağlarımı yola
dönüştüreceğim,
Anayollarım yükseltilecek.
[12] İşte halkım ta uzaklardan,
Kimi kuzeyden, kimi batıdan, kimi
de Sinim’den[a] gelecek.”

[13] Ey gökler, sevinçle haykırın,
Neşeyle coş, ey yeryüzü!
Ey dağlar, sevinç çığlıklarına
katılın,
Çünkü RAB halkını avutacak,
Ezilene merhamet gösterecek.

[14] Oysa Siyon, “RAB beni terk etti,
Rab beni unuttu” diyordu.
[15] Ama RAB, “Kadın emzikteki
çocuğunu unutabilir mi?”
diyor,
“Rahminden çıkan çocuktan
sevecenliği esirger mi?
Kadın unutabilir,
Ama ben seni asla unutmam.
[16] Bak, adını avuçlarıma kazıdım,
Duvarlarını gözlüyorum sürekli.
[17] Oğulların koşar adım geliyor,
Seni yıkıp viran edenlerse çıkıp
gidecek.
[18] Başını kaldır da çevrene bir bak:
Hepsi toplanmış sana geliyor.
Ben RAB, varlığım hakkı için
diyorum ki,
Onların hepsi senin süsün olacak,
Bir gelin gibi takınacaksın onları.

[19] “Çünkü yıkılmış, viraneye
dönmüştün,
Ülken yerle bir olmuştu.
Ama şimdi halkına dar geleceksin,
Seni harap etmiş olanlar senden
uzak duracaklar.
[20] Yitirdiğini sandığın çocuklarının
sesini yine duyacaksın:
‘Burası bize dar geliyor,
Yaşayacak bir yer ver bize’
diyecekler.
[21] O zaman içinden,
‘Kim doğurdu bunları bana?’

---

[a] *49:12 “Sinim”: Mısır’daki Asvan bölgesi olduğu sanılıyor.*
49:8 2Ko.6:2   49:10 Va.7:16-17

diyeceksin,
'Çocuklarımı yitirmiştim,
doğuramıyordum.
Sürgüne gönderilmiş, dışlanmıştım.
Öyleyse bunları kim büyüttü?
Yapayalnız kalmıştım,
Nereden çıkıp geldi bunlar?' "

22 Egemen RAB diyor ki,
"Bakın, uluslara elimle işaret
verdiğimde,
Sancağımı yükselttiğimde halklara,
Senin oğullarını kucaklarında
getirecek,
Kızlarını omuzlarında taşıyacaklar.
23 Krallar size babalık,
Prensesler sütannelik yapacak,
Yüzüstü yere kapanıp
Ayaklarının tozunu yalayacaklar.
O zaman benim RAB olduğumu
anlayacaksın.
Bana umut bağlayan
utandırılmayacak."

24 Güçlünün ganimeti elinden
alınabilir mi?
Zorbanın[a] elindeki tutsak
kurtulabilir mi?

25 Ama RAB diyor ki,
"Evet, güçlünün elindeki tutsaklar
alınacak,
Zorbanın aldığı ganimet de
kurtarılacak.
Seninle çekişenle ben çekişeceğim,
Senin çocuklarını ben kurtaracağım.
26 Sana zulmedenlere kendi etlerini
yedireceğim,
Tatlı şarap içmiş gibi kendi
kanlarıyla sarhoş olacaklar.
Böylece bütün insanlar bilecek ki
Seni kurtaran RAB benim;
Kurtarıcın, Yakup'un Güçlüsü
benim."

İsrail'in Günahı

50 RAB şöyle diyor:
"Boşadığım annenizin
boşanma belgesi nerede?
Hangi alacaklıma sattım sizi?
Suçlarınız yüzünden satıldınız,
Anneniz isyanlarınız yüzünden
dışlandı.
2 Geldiğimde neden kimse yoktu,
Çağırdığımda niçin yanıt veren
olmadı?
Sizi kurtaramayacak kadar kısa mı
elim,
Ya da gücüm yok mu sizi özgür
kılmaya?
Azarlayarak denizi kurutur,
Irmakları çöle çeviririm.
Su kalmayınca balıklar ölür ve
kokar.
3 Göklere karalar giydirir,
Çul ederim onların örtüsünü."

Kulun Söz Dinleyişi

4 Yorgunlara sözle destek olmayı
bileyim diye
Egemen RAB bana eğitilmişlerin
dilini verdi.
Eğitilenler gibi dinleyeyim diye
kulağımı uyandırır her sabah.
5 Egemen RAB kulağımı açtı,
Karşı koymadım, geri çekilmedim.
6 Bana vuranlara sırtımı açtım,
Yanaklarımı uzattım sakalımı

---

[a] 49:24 Kumran, Süryanice, Vulgata "Zorbanın", Masoretik metin "Doğru olanın" (bkz. 25. ayet). *50:6 Mat.26:67-68; Mar.14:65*

yolanlara.
Aşağılamalardan, tükürükten
yüzümü gizlemedim.
7 Egemen RAB bana yardım ettiği
için
Utanç duymam.
Kararımdan dönmem[a],
Utandırılmayacağımı bilirim.
8 Beni haklı çıkaran yakınımda.
Benden davacı olan kim,
yüzleşelim,
Kimdir hasmım, karşıma çıksın.
9 Bana yardım eden Egemen
RAB'dir,
Kim suçlu çıkaracak beni?
Onların hepsi giysi gibi eskiyecek,
Tümünü güve yiyip bitirecek.

10 Aranızda RAB'den korkan,
Kulunun sözünü dinleyen kim var?
Karanlıkta yürüyen, ışığı olmayan,
RAB'bin adına güvensin,
Tanrısı'na dayansın.
11 Ama ateş yakan,
Alevli oklar kuşanan sizler,
hepiniz,
Ateşinizin aydınlığında,
Tutuşturduğunuz alevli okların
arasmda yürüyün.
Benden alacağınız şudur:
Azap içinde yatacaksınız.

Rab Siyon'u Avutuyor

51 "Doğruluğun ardından giden,
RAB'be yönelen sizler, beni
dinleyin:
Yontulduğunuz kayaya,
Çıkarıldığınız taş ocağına bakın.
2 Atanız İbrahim'e, sizi doğuran
Sara'ya bakın.
Çağırdığımda tek kişiydi İbrahim,
Ama ben onu kutsayıp çoğalttım."
3 RAB Siyon'u ve bütün
yıkıntılarını avutacak.
Siyon çölünü Aden'e, bozkırı
RAB'bin bahçesine
döndürecek.
Orada coşku, sevinç,
Şükran ve ezgi olacak.

4 "Beni dinle, ey halkım,
Bana kulak ver, ey ulusum!
Yasa benden çıkacak,
Halklara ışık olarak adaletimi
yerleştireceğim.
5 Zaferim yaklaştı,
Kurtarışım ortaya çıktı.
Halkları gücümle yöneteceğim.
Kıyı halkları bana umut bağladı,
Umutla gücümü bekliyorlar.
6 Başınızı kaldırıp göklere bakın,
Aşağıya, yeryüzüne bakın.
Çünkü bu gökler duman gibi
dağılacak,
Giysi gibi eskiyecek yeryüzü;
Üzerinde yaşayanlar sinek gibi
ölecek.
Ama benim kurtarışım sonsuz
olacak,
Ardı kesilmeyecek zaferimin.

7 "Ey sizler, doğru olanı bilenler,
Yasamı yüreğinde taşıyan halk,
dinleyin beni!
İnsanların aşağılamalarından
korkmayın,
Yılmayın sövgülerinden.
8 Güvenin yediği giysi gibi,

---

[a] *50:7 "Kararımdan dönmem": İbranice "Yüzümü çakmaktaşı gibi ettim".*
50:8-9 Rom.8:33-34

Kurtçuğun yediği yapağı gibi
yitecekler.
Oysa zaferim sonsuza dek kalacak,
Kurtarışım kuşaklar boyu sürecek."

9 Uyan, ey RAB'bin gücü, uyan,
kudreti kuşan!
Eski günlerde, önceki kuşaklar
döneminde olduğu gibi uyan!
Rahav'ı[a] parçalayan,
Deniz canavarının bedenini deşen
sen değil miydin?
10 Denizi, engin suların derinliklerini
kurutan,
Kurtulanların geçmesi için
Denizin derinliklerini yola çeviren
sen değil miydin?
11 RAB'bin kurtardıkları dönecek,
Sevinçle haykırarak Siyon'a
varacaklar.
Yüzlerinde sonsuz sevinç
olacak.
Onların olacak coşku ve sevinç,
Üzüntü ve inilti kaçacak.

12 RAB diyor ki,
"Sizi avutan benim, evet benim.
Siz kimsiniz ki, ölümlü insandan,
Ottan farksız insanoğlundan
korkarsınız?
13 Sizi yaratan, gökleri geren,
Dünyanın temellerini atan RAB'bi
Nasıl olur da unutursunuz?
Sizi yok etmeye hazırlanan
zalimin öfkesinden
Neden gün boyu yılıp
duruyorsunuz?
Hani nerede zalimin gazabı?
14 Zincire vurulmuş tutsaklar
Çok yakında özgürlüğe kavuşacak.
Ölüm çukuruna inmeyecek,
Aç kalmayacaklar.
15 Tanrınız RAB benim.
Dalgalar gürlesin diye denizi
çalkalayan benim."
O'nun adı Her Şeye Egemen
RAB'dir!
16 "Sözlerimi ağzına koydum,
Seni elimin gölgesiyle örttüm;
Gökleri yerleştirmen,
Yeryüzünün temellerini atman
Ve Siyon'a, 'Halkım sensin'
demen için..."

Rab'bin Gazap Kâsesi

17 Uyan, ey Yeruşalim, uyan, kalk
ayağa!
Sen ki, RAB'bin gazap kâsesini*
O'nun elinden içtin.
Tamamını içtin sersemleten
kâsenin.
18 Doğurduğun bunca oğuldan sana
yol gösteren yok,
Elinden tutan da yok büyüttüğün
bunca oğuldan.

19 Başına çifte felaket geldi, kim
başsağlığı dileyecek?
Yıkım ve kırım, kıtlık ve kılıç.
Nasıl avutayım seni?
20 Oğulların baygın, ağa düşmüş
ahular gibi
Her sokak başında yatıyor.
RAB'bin öfkesine de
Tanrın'ın azarlayışına da
doymuşlar.

21 Bu nedenle, ey ezilmiş Yeruşalim,

---

[a] *51:9 "Rahav", yani "Mısır" (bkz. 30:7).*
51:11 Yşa.35:10 51:17 Va.14:9-10; 16:19

Şarapsız sarhoş olmuş halk, şunu dinle!
[22] Egemenin RAB, kendi halkını savunan Tanrın diyor ki,
"Seni sersemleten kâseyi, gazabımın kâsesini
Elinden aldım.
Bir daha asla içmeyeceksin ondan.
[23] Onu sana eziyet edenlerin eline vereceğim;
Onlar ki sana, 'Yere yat da
Üzerinden geçelim' dediklerinde,
Sırtını toprak, yol ettin."

Tanrımız'ın Egemenliği

52 Uyan, ey Siyon, uyan, kudretini kuşan.
Ey Yeruşalim, kutsal kent, güzel giysilerini giy.
Çünkü sünnetsizlerle* murdarlar*
Kapılarından asla içeri girmeyecek artık.
[2] Üzerindeki tozu silk!
Kalk, ey Yeruşalim, tahtına otur,
Boynundaki zinciri çöz,
Ey Siyon, tutsak kız.

[3] RAB diyor ki,
"Karşılıksız satılmıştınız,
Parasız kurtulacaksınız."
[4] Egemen RAB diyor ki,
"Halkım gurbette yaşamak için önce Mısır'a inmişti.
Şimdi de Asurlular onları ezdi.
[5] Halkım boş yere alınıp götürüldü,
Benim burayla ne ilgim kaldı?" diyor RAB,
"Yöneticileri feryat ediyor,
Adıma günboyu sövülüyor" diyor RAB.
[6] "Bundan ötürü halkım adımı bilecek,
O gün, 'İşte ben' diyenin ben olduğumu anlayacak."

[7] Dağları aşıp gelen müjdecinin ayakları ne güzeldir!
O müjdeci ki, esenlik duyuruyor.
İyilik müjdesi getiriyor, kurtuluş haberi veriyor.
Siyon halkına, "Tanrınız egemenlik sürüyor!" diye ilan ediyor.
[8] Dinleyin! Bekçileriniz seslerini yükseltiyor,
Hep birlikte sevinçle haykırıyorlar.
Çünkü RAB'bin Siyon'a dönüşünü gözleriyle görmekteler!

[9] Ey Yeruşalim yıkıntıları,
Hep birlikte sevinçle haykırıp bağırın!
Çünkü RAB halkını avuttu,
Yeruşalim'i kurtardı.
[10] Bütün ulusların gözü önünde
Kutsal kolunu sıvadı,
Dünyanın dört bucağı
Tanrımız'ın kurtarışını görecek.

[11] Çekilin, çekilin, oradan çıkın,
Murdara dokunmayın.
Oradan çıkıp temizlenin,
Ey RAB'be tapınma araçlarını taşıyan sizler!
[12] Aceleyle çıkmayacak,
Kaçıp gitmeyeceksiniz;
Çünkü RAB önünüzden gidecek,
İsrail'in Tanrısı artçınız olacak.

52:1 Va.21:2,27
52:7 Nah.1:15; Rom.10:15; Ef.6:15
52:5 Rom.2:24
52:11 2Ko.6:17

Kulun Acı Çekmesi ve Yücelmesi

[13] Bakın, kulum başarılı olacak;
Üstün olacak, el üstünde tutulup
alabildiğine yüceltilecek.
[14] Birçokları onun karşısında dehşete
düşüyor;
Biçimi, görünüşü öyle bozuldu ki,
İnsana benzer yanı kalmadı;
[15] Pek çok ulus ona şaşacak,
Onun önünde kralların ağızları
kapanacak.
Çünkü kendilerine anlatılmamış
olanı görecek,
Duymadıklarını anlayacaklar.

53 Verdiğimiz habere kim
inandı?
RAB'bin gücü kime açıklandı?
[2] O RAB'bin önünde bir fidan gibi,
Kurak yerdeki kök gibi büyüdü.
Bakılacak biçimden, güzellikten
yoksundu.
Gönlümüzü çeken bir görünüşü de
yoktu.
[3] İnsanlarca hor görüldü,
Yapayalnız bırakıldı.
Acılar adamıydı, hastalığı
yakından tanıdı.
İnsanların yüz çevirdiği biri gibi
hor görüldü,
Ona değer vermedik.

[4] Aslında hastalıklarımızı o
üstlendi,
Acılarımızı o yüklendi.
Bizse Tanrı tarafından
cezalandırıldığını,
Vurulup ezildiğini sandık.
[5] Oysa, bizim isyanlarımız
yüzünden onun bedeni
deşildi,
Bizim suçlarımız yüzünden o
eziyet çekti.
Esenliğimiz için gerekli olan ceza
Ona verildi.
Bizler onun yaralarıyla şifa bulduk.
[6] Hepimiz koyun gibi yoldan
sapmıştık,
Her birimiz kendi yoluna döndü.
Yine de RAB hepimizin cezasını
ona yükledi.

[7] O baskı görüp eziyet çektiyse de
Ağzını açmadı.
Kesime götürülen kuzu gibi,
Kırkıcıların önünde sessizce duran
koyun gibi
Açmadı ağzını.
[8] Acımasızca yargılanıp ölüme
götürüldü.
Halkımın isyanı ve hak ettiği ceza
yüzünden
Yaşayanlar diyarından atıldı.
Onun kuşağından bunu düşünen
oldu mu?
[9] Şiddete başvurmadığı,
Ağzından hileli söz çıkmadığı
halde,
Ona kötülerin yanında bir mezar
verildi,
Ama öldüğünde zenginin
yanındaydı.

[10] Ne var ki, RAB onun ezilmesini
uygun gördü,
Acı çekmesini istedi.
Canını suç sunusu* olarak sunarsa

52:15 Rom.5:21 *53:1 Yu.12:38* *53:1 Rom.10:16* *53:4 Mat.8:17* *53:5 1Pe.2:24*
53:6 1Pe.2:25 *53:7 1Pe.2:23; Va.5:6* *53:7-8 Elç.8:32-33* *53:9 1Pe.2:22*

Soyundan gelenleri görecek ve
günleri uzayacak.
RAB'bin istemi onun aracılığıyla
gerçekleşecek.
11 Canını feda ettiği için
Gördükleriyle[a] hoşnut olacak.
RAB'bin doğru kulu, kendisini
kabul eden birçoklarını
aklayacak.
Çünkü onların suçlarını o üstlendi.
12 Bundan dolayı ona ünlüler
arasında bir pay vereceğim,
Ganimeti güçlülerle paylaşacak.
Çünkü canını feda etti,
başkaldıranlarla bir sayıldı.
Pek çoklarının günahını o üzerine
aldı,
Başkaldıranlar için de yalvardı.

İsrail'in Kurtuluşu

54 "Çocuk doğurmayan ey kısır
kadın,
Sevinç çığlıkları at;
Ey doğum ağrısı nedir bilmeyen
sen,
Sevinçle haykır, bağır.
Çünkü terk edilmiş kadının,
Evli kadından daha çok çocuğu
olacaktır" diyor RAB.
2 "Çadırının alanını genişlet,
Perdelerini uzat, çekinme.
Gergi iplerini de uzat, kazıklarını
sağlamlaştır.
3 Çünkü sağa sola yayılacaksın,
Soyundan gelenler ulusları mülk
edinecek,
Issız kentlere yerleşecek.

4 "Korkma, ayıplanmayacaksın,
Utanma, aşağılanmayacaksın.
Unutacaksın gençliğinde yaşadığın
utancı,
Dulluk ayıbını artık anmayacaksın.
5 Çünkü kocan, seni yaratandır.
O'nun adı Her Şeye Egemen
RAB'dir,
İsrail'in Kutsalı'dır seni kurtaran.
O'na bütün dünyanın Tanrısı denir."
6 Tanrın diyor ki, "RAB seni terk
edilmiş,
Ruhu kederli bir kadın,
Genç yaşta evlenip sonra dışlanmış
Bir kadın olarak çağırıyor:
7 'Bir an için seni terk ettim,
Ama büyük sevecenlikle geri
getireceğim.
8 Bir anlık taşkın öfkeyle senden yüz
çevirmiştim,
Ama sonsuz sadakatle sana
sevecenlik göstereceğim.' "
Seni kurtaran RAB böyle diyor.

9 "Bu benim için Nuh tufanı gibidir.
Nuh tufanının bir daha yeryüzünü
Kaplamayacağına nasıl ant içtimse,
Sana öfkelenmeyeceğime,
Seni azarlamayacağıma da ant
içiyorum.
10 Dağlar yerinden kalksa, tepeler
sarsılsa da
Sadakatim senin üzerinden kalkmaz,
Esenlik antlaşmam sarsılmaz"
Diyor sana merhamet eden RAB.

11 "Ey kasırgaya tutulmuş,
Avuntu bulmamış ezik kent!
Taşlarını koyu harçla yerine
koyacak,

---

[a] *53:11 "Gördükleriyle": Septuaginta, Kumran "Işığı görünce".*
53:12 Mar.15:28; Luk.22:37   54:1 Gal.4:27   54:9 Yar.9:8-17

Temellerini laciverttaşıyla
atacağım.
[12] Kale burçlarını yakuttan,
Kapılarını mücevherden,
Surlarını değerli taşlardan
yapacağım.
[13] Bütün çocuklarını ben RAB
eğiteceğim,
Esenlikleri tam olacak.
[14] Doğrulukla güçlenecek,
Baskıdan uzak olacak,
korkmayacaksın.
Dehşet senden uzak kalacak, sana
yaklaşmayacak.
[15] Sana saldıran olursa, benden
olmadığını bil.
Sana saldıran herkes önünde
yenilgiye uğrayacak.

[16] "İşte, kor halindeki ateşi üfleyen,
Amaca uygun silah yapan
demirciyi ben yarattım.
Yok etsin diye yıkıcıyı da ben
yarattım.
[17] Ama sana karşı yapılan hiçbir silah
işe yaramayacak,
Mahkemede seni suçlayan her dili
Suçlu çıkaracaksın.
RAB'be kulluk edenlerin mirası
şudur:
Onların gönenci bendendir" diyor
RAB.

Rab'bin Çağrısı

55 "Ey susamış olanlar, sulara
gelin,
Parası olmayanlar, gelin, satın alın,
yiyin.
Gelin, şarabı ve sütü parasız,
bedelsiz alın.
[2] Paranızı neden ekmek olmayana,
Emeğinizi doyurmayana
harcıyorsunuz?
Beni iyi dinleyin ki, iyi olanı
yiyesiniz,
Bolluğun tadını çıkarasınız!

[3] "Kulak verin, bana gelin.
Dinleyin ki yaşayasınız.
Ben de sizinle sonsuz bir antlaşma,
Davut'a söz verdiğim kalıcı
iyilikleri içeren bir antlaşma
yapayım.
[4] Bakın, onu halklara tanık,
Önder ve komutan yaptım.
[5] Tanımadığınız ulusları
çağıracaksınız,
Sizi tanımayan uluslar koşa koşa
size gelecek.
Tanrınız RAB'den,
İsrail'in Kutsalı'ndan ötürü
gelecekler.
Çünkü RAB sizleri yüceltecek."

[6] Bulma fırsatı varken RAB'bi
arayın,
Yakındayken O'na yakarın.
[7] Kötü kişi yolunu,
Fesatçı düşüncelerini bıraksın;
RAB'be dönsün, merhamet bulur,
Tanrımız'a dönsün, bol bol
bağışlanır.
[8] "Çünkü benim düşüncelerim
Sizin düşünceleriniz değil,
Sizin yollarınız benim yollarım
değil" diyor RAB.
[9] "Çünkü gökler nasıl yeryüzünden
yüksekse,
Yollarım da sizin yollarınızdan,
Düşüncelerim düşüncelerinizden

54:11-12 Va.21:18-21 54:13 Yu.6:45 55:1 Va.21:6; 22:17 55:3 Elç.13:34

yüksektir.
10 Gökten inen yağmur ve kar,
Toprağı sulamadan, yeri
yeşertmeden,
Ekinciye tohum, yiyene ekmek
vermeden
Nasıl göğe dönmezse,
11 Ağzımdan çıkan söz de öyle
olacaktır.
Bana boş dönmeyecek,
İstemimi yerine getirecek,
Yapması için onu gönderdiğim işi
başaracaktır.
12 Sevinçle çıkacak,
Esenlikle geri götürüleceksiniz.
Dağlar, tepeler önünüzde sevinçle
çığıracak,
Kırdaki bütün ağaçlar alkış tutacak.
13 Dikenli çalı yerine çam,
Isırgan yerine mersin ağacı bitecek.
Bunlar bana ün getirecek,
Yok olmayan sonsuz bir belirti
olacak."

Rab Ulusları Kabul Ediyor

56 RAB şöyle diyor:
"Adil ve doğru olanı koruyup
yerine getirin.
Çünkü doğruluğum gelmek,
Adaletim görünmek üzeredir.
2 Bunu yapan insana,
Buna sımsıkı sarılan insanoğluna
ne mutlu!
Şabat Günü'nü* tutar,
bayağılaştırmaz,
Her türlü kötülükten sakınır."

3 RAB'be bağlanan hiçbir yabancı,
"Kuşkusuz RAB beni halkından
ayıracak",
Hiçbir hadım da,
"Ben kuru bir ağacım" demesin.
4 Çünkü RAB diyor ki,
"Şabat günlerimi tutan,
Beni hoşnut edeni seçen,
Antlaşmama sımsıkı bağlı kalan
hadıma
5 Evimde, evimin dört duvarı
arasında
Oğullardan da kızlardan da daha
iyi bir anıt ve ad vereceğim;
Yok edilemez, ebedi bir ad olacak
bu.

6 "RAB'be hizmet etmek,
O'nun adını sevmek,
Kulu olmak için O'na bağlanan
yabancıları,
Şabat Günü'nü tutan,
bayağılaştırmayan,
Antlaşmama sımsıkı bağlı kalan
herkesi,
7 Kutsal dağıma getirip
Dua evimde sevindireceğim.
Yakmalık sunularıyla* kurbanları
Sunağımda kabul edilecek,
Çünkü evime 'Bütün ulusların dua
evi' denecek."
8 İsrail'in sürgünlerini toplayan
Egemen RAB diyor ki,
"Toplanmış olanlara katmak üzere
Daha başkalarını da toplayacağım."

İsrail'in Kötü Önderleri Yargılanıyor

9 Ey bütün kır hayvanları,
Ormanda yaşayan bütün hayvanlar,
Yiyip bitirmek için gelin!
10 İsrail'in bekçileri kördür, hepsi
bilgisizdir.

55:10 2Kor.9:10 56:7 Mat.21:13; Mar.11:17; Luk.19:46

Havlayamayan dilsiz köpekler
gibidirler.
Uzanıp düş görürler,
Uykuyu pek severler!
11 Doymak bilmeyen azgın köpeklere
benzerler,
Aklı kıt çobanlar bunlar!
Kendi yollarına döndüler,
Her biri yalnız kendi çıkarını
düşünüyor.
12 Birbirlerine, "Haydi, şarap
getirelim,
Bol bol içki içelim!
Yarın da bugün gibi geçecek,
Hatta çok daha iyi olacak" diyorlar.

Vefasız Halk

57 Doğru kişi ölüp gidiyor,
Kimsenin umurunda değil.
Sadık adamlar da göçüp gidiyor;
Kimse doğru kişinin göçüp
gitmekle
Kötülükten kurtulduğunun
farkında değil.
2 Doğru kişi esenliğe kavuşur,
Doğru yolda yürümüş olan
mezarında[a] rahat uyur.

3 Ama siz, ey falcı kadının çocukları,
Fahişelik ve zina edenlerin soyu,
buraya gelin!
4-5 Siz kiminle alay ediyorsunuz?
Kime dudak büküyor, dil
çıkarıyorsunuz?
Ağaçlar arasında, bol yapraklı her
ağacın altında
Şehvetle yanıp tutuşan,
Vadilerde, kaya kovuklarında
çocuklarını kurban eden,
İsyan torunları, yalan soyu değil
misiniz siz?
6 Sizin payınız
Vadinin düzgün taşlarından
yapılan putlardır,
Evet, sizin nasibiniz onlardır!
Onlara dökmelik sunular
döktünüz,
Tahıl sunuları* sundunuz.
Bütün bunlardan sonra sizi
cezalandırmaktan
çekineceğimi mi sanıyorsunuz?
7 Yatağınızı ulu, yüksek dağa
serdiniz,
Oraya bile kurban kesmeye
gidiyorsunuz.
8 Kapılarınızın, sövelerinizin
arkasına
İğrenç simgeler koydunuz.
Beni bıraktınız,
Yataklarınızı ardına kadar açıp
içine girdiniz,
Oynaşlarınızla anlaşıp birlikte
yatmaya can atıyorsunuz.
Onların çıplaklığını seyrettiniz.
9 Çeşit çeşit hoş kokular sürünüp
ilah Molek'e[b] yağ götürdünüz.
Elçilerinizi ta uzaklara gönderdiniz,
Ölüler diyarına dek alçalttınız
kendinizi.
10 Uzun yolculuklar sizi yorduğu
halde,
"Pes ettim" demediniz.
Gücünüzü tazeleyip durdunuz,
Bu nedenle de tükenmediniz.

11 "Sizi kaygılandıran, korkutan kim
ki,
Bana ihanet ediyor, beni anmıyor,
Yüreğinizde bana yer
vermiyorsunuz?

[a] *57:2 "Mezarında" ya da "Yatağında".*

[b] *57:9 "İlah Molek'e" ya da "Krala".*

Benden korkmamanızın nedeni
Uzun zamandır suskun kalışım
değil mi?
[12] Sözde doğruluğunuzu da
yaptıklarınızı da ilan
edeceğim,
Bunların size yararı olmayacak.
[13] Feryat ettiğinizde
Topladığınız putlar sizi kurtarsın
bakalım!
Rüzgar hepsini silip süpürecek,
Bir soluk onları alıp götürecek.
Bana sığınansa ülkeyi mülk
edinecek,
Kutsal dağımı miras alacak."

Tanrı'nın Şifa Sözü

[14] RAB diyor ki,
"Toprak yığıp yol yapın,
Halkımın yolundaki engelleri
kaldırın."
[15] Yüce ve görkemli Olan,
Sonsuzlukta yaşayan, adı Kutsal
Olan diyor ki,
"Yüksek ve kutsal yerde
yaşadığım halde,
Alçakgönüllülerle, ezilenlerle
birlikteyim.
Yüreklerini sevindirmek için
ezilenlerin yanındayım.
[16] Çünkü sonsuza dek davacı ve
öfkeli olacak değilim,
Öyle olsa, yarattığım canlarla
ruhlar karşımda dayanamazdı.
[17] Haksız kazanç suçuna öfkelenip
halkı cezalandırdım,
Öfkeyle yüzümü çevirdim onlardan.
Ne var ki, inatla kendi yollarından
gittiler.
[18] "Yaptıklarını gördüm,
Ama onları iyileştirip yol
göstereceğim.
Karşılık olarak hem onları
Hem de aralarında yas tutanları
avutacağım.
[19] Dudaklardan övgü sözleri
döktüreceğim.
Uzaktakine de yakındakine de
Tam esenlik olsun" diyor RAB,
"Hepsini iyileştireceğim."
[20] Ama kötüler çalkalanan deniz
gibidir,
O deniz ki, rahat duramaz, suları
çamur ve pislik savurur.
[21] "Kötülere esenlik yoktur" diyor
Tanrım.

Gerçek Oruç

58 "Avaz avaz bağırın,
çekinmeyin,
Sesinizi boru sesi gibi yükseltin;
Halkıma isyanlarını,
Yakup soyuna günahlarını bildirin
[2] Bana her gün danışıyor,
Yollarımı öğrenmekten zevk
duyuyorlarmış!
Doğru davranan,
Tanrısı'nın buyruğundan
ayrılmayan bir ulusmuş gibi..
Benden adil yargılar diliyor,
Bana yaklaşmaktan zevk
alıyorlarmış[a].
[3] Diyorlar ki, 'Oruç* tuttuğumuzu
neden görmüyor,
İsteklerimizi denetlediğimizi
neden farketmiyorsun?'

"Bakın, oruç* tuttuğunuz gün

---

[a] *58:2 "Bana yaklaşmaktan zevk alıyorlarmış" ya da "Onlara yakın olmamı istiyor larmış".* *57:19 Ef.2:17* *57:21 Yşa.48:22*

keyfinize bakıyor,
İşçilerinizi eziyorsunuz.
[4] Orucunuz kavgayla, çekişmeyle,
Şiddetli yumruklaşmayla bitiyor.
Bugünkü gibi oruç tutmakla
Sesinizi yükseklere duyuramazsınız.
[5] İstediğim oruç bu mu
sanıyorsunuz?
İnsanın isteklerini denetlemesi
gereken gün böyle mi olmalı?
Kamış gibi baş eğip çul ve kül
üzerine mi oturmalı?
Siz buna mı oruç, RAB'bi hoşnut
eden gün diyorsunuz?
[6] Benim istediğim oruç,
Haksız yere zincire, boyunduruğa
vurulanları salıvermek,
Ezilenleri özgürlüğe kavuşturmak,
Her türlü boyunduruğu kırmak
değil mi?
[7] Yiyeceğinizi açla paylaşmak değil
mi?
Barınaksız yoksulları evinize alır,
Çıplak gördüğünüzü giydirir,
Yakınlarınızdan yardımınızı
esirgemezseniz,
[8] Işığınız tan gibi ağaracak,
Çabucak şifa bulacaksınız.
Doğruluğunuz önünüzden gidecek,
RAB'bin yüceliği artçınız olacak.
[9] O zaman yardım çağrılarınızı RAB
yanıtlayacak,
Feryat ettiğinizde, 'İşte
buradayım' diyecek.

"Eğer boyunduruğa, başkalarını
suçlamaya[a],
Kötücül konuşmalara son
verirseniz,
[10] Açlar uğruna kendinizi feda eder,
Yoksulların gereksinimini
karşılarsanız,
Işığınız karanlıkta parlayacak,
Karanlığınız öğlen gibi ışıyacak.
[11] RAB her zaman size yol
gösterecek,
Kurak topraklarda sizi doyurup
güçlendirecek.
İyi sulanmış bahçe gibi,
Tükenmez su kaynağı gibi
olacaksınız.
[12] Halkınız eski yıkıntıları onaracak,
Geçmiş kuşakların temelleri
üzerine
Yeni yapılar dikeceksiniz.
'Duvardaki gedikleri onaran,
Sokakları oturulacak hale getiren'
denecek sizlere.

[13] "Kutsal günümde dilediğinizi
yapmaz, Şabat Günü'nü*
çiğnemezseniz,
Şabat Günü'ne 'Zevkli',
RAB'bin kutsal gününe 'Onurlu'
derseniz,
Kendi yolunuzdan gitmez,
Keyfinize bakmayıp boş konulara
dalmaz,
O günü yüceltirseniz,
[14] RAB'den zevk alırsınız.
O zaman sizi yeryüzünün yüksek
yerlerine çıkarır,
Atanız Yakup'un mirasıyla
doyururum."
Bunu söyleyen RAB'dir.

Günah ve İtiraf

59 Bakın, RAB'bin eli
kurtaramayacak kadar
kısa,

---

[a] *58:9 "Başkalarını suçlamak": İbranice "Parmakla göstermek".*

Kulağı duyamayacak kadar sağır
değildir.
2 Ama suçlarınız sizi Tanrınız'dan
ayırdı.
Günahlarınızdan ötürü O'nun
yüzünü göremez,
Sesinizi işittiremez oldunuz.
3 Çünkü elleriniz kanla,
Parmaklarınız suçla kirlendi.
Dudaklarınız yalan söyledi,
Diliniz kötülük mırıldanıyor.
4 Adaletle dava açan,
Davasını dürüstçe savunan yok.
Boş laflara güveniyor, yalan
söylüyorlar.
Fesada gebe kalıp kötülük
doğuruyorlar.
5 Engerek yumurtaları üzerinde
kuluçkaya yatıyor,
Örümcek ağı dokuyorlar.
Onların yumurtalarından yiyen
ölür,
Kırılan yumurtadan engerek
yavrusu çıkar.
6 Dokudukları ağdan giysi olmaz,
Elleriyle yaptıklarıyla
örtünemezler.
Eylemleri kötü eylemlerdir,
Elleri zorbalığın araçlarıdır.
7 Ayakları kötülüğe koşar,
Çekinmeden suçsuz kanı dökerler.
Akılları fikirleri hep kötülükte,
Şiddet ve yıkım var yollarında.
8 Esenlik yolunu bilmezler,
İzledikleri yolda adalet yoktur.
Kendilerine çarpık yollar yaptılar,
O yoldan gidenlerin hiçbiri esenlik
nedir bilmez.

9 Diyorlar ki, "Bu yüzden adalet
bizden uzak,
Doğruluk bize erişemiyor.
Işık bekliyoruz, yalnız karanlık var;
Parıltı bekliyor, koyu karanlıkta
yürüyoruz.
10 Kör gibi duvarı el yordamıyla
arıyor,
Yolumuzu bulmaya çalışıyoruz.
Öğle vakti alaca karanlıktaymış
gibi tökezliyoruz,
Güçlüler arasında ölüler gibiyiz.
11 Hepimiz ayı gibi homurdanıyor,
Güvercin gibi inim inim inliyoruz.
Adalet bekliyoruz, ortada yok;
Kurtuluş bekliyoruz, bizden uzak.
12 Çünkü sana çok kez başkaldırdık,
Günahlarımız bize karşı tanıklık
ediyor,
İsyanlarımız hep yanıbaşımızda.
Suçlarımızı kabul ediyoruz.
13 Başkaldırıp RAB'bi yadsıdık,
Tanrımız'ı izlemez olduk.
Zorbalık, isyan dolu sözler
söyledik,
Yüreğimizde tasarladığımız
yalanları mırıldandık.
14 Adalet püskürtüldü, doğruluk
bizden uzak duruyor.
Çünkü gerçek, kent meydanında
sendeleyip düştü,
Dürüstlük aramıza giremez oldu.
15 Hiçbir yerde gerçek yok,
Kötülükten çekinen soyuluyor!"

Rab Halkını Kurtaracak

RAB olanları gördü ve adaletin
yokluğuna üzüldü.
16 Kimsenin olmadığını gördü,
Aracılık edecek birinin olmadığına
şaştı.

59:4 Eyü.15:35; Mez.7:14 59:7-8 Özd.1:16; Rom.3:15-17

Kendi gücüyle kurtuluş sağladı,
Doğruluğu O'na destek oldu.
[17] Doğruluğu göğüslük gibi kuşandı,
Kurtuluş miğferini başına taktı,
Öç giysisini giydi,
Gayreti kaftan gibi sarındı.
[18] Herkese yaptıklarının karşılığını
verecek.
Düşmanlarına öfkeyle,
Hasımlarına ve kıyı halklarına
cezayla karşılık verecek.
[19] Böylece batıdan doğuya kadar
insanlar
RAB'bin adından ve yüceliğinden
korkacak.
Çünkü düşman azgın bir ırmak
gibi geldiğinde,
RAB'bin Ruhu[a] onu kaçırtacak.

[20] RAB diyor ki, "Kurtarıcı Siyon'a,
Yakup soyundan olup
başkaldırmaktan
vazgeçenlere gelecek.
[21] Bana gelince, onlarla yapacağım
antlaşma şudur:
Üzerindeki Ruhum, ağzına
koyduğum sözler
Şimdiden sonsuza dek senin,
çocuklarının,
Torunlarının ağzından düşmeyecek."

Yeruşalim'in Görkemli Geleceği

60 "Kalk, parla;
Çünkü Işığın geliyor,
RAB'bin yüceliği üzerine doğuyor.
[2] Dünyayı karanlık, halkları koyu
karanlık örtüyor;
Oysa RAB senin üzerine doğacak,
Yüceliği üzerinde görünecek.
[3] Uluslar senin Işığına,
Krallar üzerine doğan aydınlığa
gelecek.

[4] "Başını kaldır da çevrene bir bak,
Hepsi toplanmış sana geliyor.
Oğulların uzaktan geliyor,
Kızların kucakta taşınıyor.
[5] Bunu görünce yüzün parlayacak,
Yüreğin heyecandan hızlı hızlı
çarpacak;
Çünkü denizin zenginlikleri senin
olacak,
Ulusların serveti sana akacak.

[6] "Deve sürüleri, Midyan'ın ve
Efa'nın deve yavruları
Senin topraklarını dolduracak.
Bütün Saba halkı geliyor,
Altın ve günnük getiriyor,
RAB'bin erdemlerini ilan ediyorlar.
[7] Kedar'ın bütün sürüleri sana
gelecek
Nevayot'un koçları senin
buyruğunda olacak,
Sunağımın üzerinde kabul edilen
sunular olarak sunulacak.
Böylece görkemli tapınağımı daha
görkemli kılacağım.

[8] "Nedir bunlar, bulut gibi,
Yuvalarına yaklaşan güvercinler
gibi süzülüp gelenler?
[9] Bana umut bağlayan kıyı
halklarının,
Ticaret gemileri öncülüğünde
Senin çocuklarını altınlarıyla,

---

[a] *59:19 "Ruh": İbranice'de "Ruah" (Ruh) sözcüğü "Rüzgar", "Soluk" anlamına da gelir.*
59:16 Yşa.63:5 *59:17 Ef.6:14* *59:17 Ef.6:17; 1Se.5:8*
59:20-21 Rom.11:26-27 *60:3 Va.21:24*

gümüşleriyle birlikte
Tanrın RAB'bin onuruna İsrail'in
Kutsalı'na
Uzaktan getiren gemileridir bunlar.
RAB seni görkemli kıldı.

[10] "Yabancılar senin surlarını
onaracak,
Kralları sana hizmet edecek.
Öfkelendiğimde seni
cezalandırdıysam da,
Kabul ettiğimde sana merhamet
göstereceğim.
[11] Kapıların hep açık duracak,
Ulusların serveti ve zafer alayları
ardında yürütülen yenik krallar
Gece gündüz açık kalan bu
kapılardan girsin diye.
[12] Çünkü sana kulluk etmeyen ulus
ya da krallık yok olacak,
Evet, o uluslar tam bir yıkıma
uğrayacak.

[13] "Lübnan'ın görkemi olan çam,
köknar ve selvi ağaçları,
Tapınağımı süslemek için hep
birlikte sana taşınacak.
Ayak bastığım yeri görkemli
kılacağım.
[14] Seni ezenlerin çocukları
Gelip önünde eğilecekler;
Seni hor görenlerin hepsi,
'RAB'bin kenti, İsrail'in
Kutsalı'nın Siyon'u'
Diyerek ayaklarına kapanacaklar.

[15] "Kimsenin uğramadığı, terk
edilmiş,
Nefret edilen bir yer olduğun halde
Seni sonsuz bir övünç kaynağı,
Bütün kuşakların sevinci
kılacağım.
[16] Uluslar ve krallıklar
Bir anne gibi seni emzirecekler.
O zaman bileceksin ki, seni
kurtaran RAB,
Seni fidyeyle kurtaran, Yakup'un
Güçlüsü benim.
[17] Sana tunç* yerine altın,
Demir yerine gümüş, ağaç yerine
tunç,
Taş yerine demir getireceğim.
Barışı yöneticin, doğruluğu
önderin yapacağım.
[18] Ülkenden şiddet, sınır boylarından
Soygun ve yıkım haberleri
duyulmayacak artık.
Surlarına Kurtuluş, kapılarına
Övgü adını vereceksin.

[19] "Gündüz ışığın güneş olmayacak
artık,
Ay da aydınlatmayacak seni;
Çünkü RAB sonsuz ışığın,
Tanrın görkemin olacak.
[20] Artık güneşin batmayacak, ayın
çekilmeyecek,
Çünkü RAB sonsuz ışığın olacak,
Sona erecek yas günlerin.
[21] Halkının hepsi doğru kişiler
olacak;
El emeğim, görkemimi göstermek
için diktiğim fidan,
Ülkeyi sonsuza dek mülk
edinecek.
[22] En küçük ailen bini bulacak,
Sayıca en az olanı koca bir ulus
olacak.
Ben RAB, zamanı gelince bunu
hızlandıracağım."

60:11 Va.21:25-26 60:14 Va.3:9 60:19 Va.21:23; 22:5

Rab'bin Lütuf Yılı

61 [1-3]Egemen RAB'bin Ruhu
üzerimdedir.
Çünkü O beni yoksullara müjde
iletmek için meshetti*.
Yüreği ezik olanların yaralarını
sarmak için,
Tutsaklara serbest
bırakılacaklarını,
Zindanlarda bulunanlara
kurtulacaklarını,
RAB'bin lütuf yılını,
Tanrımız'ın öç alacağı günü ilan
etmek,
Yas tutanların hepsini avutmak,
Siyon'da yas tutanlara yardım
sağlamak
–Kül yerine çelenk,
Yas yerine sevinç yağı,
Çaresizlik ruhu yerine
Onlara övgü giysisini vermek– için
RAB beni gönderdi.
Öyle ki, RAB'bin görkemini
yansıtmak için,
Onlara "RAB'bin diktiği doğruluk
ağaçları" densin.
[4] O zaman eski yıkıntıları yeniden
inşa edecek,
Çoktan viraneye dönmüş yerleri
yeniden kuracak,
Kuşaklar boyu yıkık kalmış
kentleri onaracaklar.

[5] Yabancılar sürülerinizi güdecek,
Irgatınız, bağcınız olacaklar.
[6] Sizlerse RAB'bin kâhinleri,
Tanrımız'ın görevlileri diye
çağrılacaksınız.
Ulusların servetiyle beslenecek,
Zenginlikleriyle övüneceksiniz.
[7] Utanç yerine iki kat onur
bulacaksınız,
Aşağılanma yerine payınızla
sevineceksiniz,
Böylece ülkenizde iki kat mülk
edineceksiniz;
Sevinciniz sonsuz olacak.

[8] "Çünkü ben RAB adaleti severim,
Nefret ederim soygun ve
haksızlıktan[a].
Sözümde durup hak ettiklerini
verecek,
Onlarla ebedi bir antlaşma
yapacağım.
[9] Soylarından gelenler uluslar
arasında,
Torunları halklar arasında
tanınacak.
Onları gören herkes
RAB'bin kutsadığı soy olduklarını
anlayacak."

[10] RAB'de büyük sevinç bulacağım,
Tanrım'la yüreğim coşacak.
Çünkü çelenkle süslenmiş güvey
gibi,
Takılarını kuşanmış gelin gibi,
Bana kurtuluş giysisini giydirdi,
Beni doğruluk kaftanıyla örttü.
[11] Toprak filizlerini nasıl çıkartır,
Bahçe ekilen tohumları nasıl
yetiştirirse,
Egemen RAB de doğruluk ve
övgüyü
Bütün ulusların önünde öyle
yetiştirecek.

---

[a] *61:8 "Soygun ve haksızlıktan" ya da "Soyguncuların getirdiği yakmalık sunulardan".*
61:1-3 Luk.4:18-19 61:1-3 Mat.11:5; Luk.7:22 61:1-3 Mat.5:4 61:10 Va.21:2

Siyon'un Yeni Adı

62 Zaferi ışık gibi parlayıncaya,
Kurtuluşu meşale gibi
yanıncaya dek
Siyon uğruna susmayacak,
Yeruşalim uğruna sessiz
kalmayacağım.
[2] Uluslar senin zaferini,
Bütün krallar görkemini görecek.
RAB'bin kendi ağzıyla belirlediği
yeni bir adla anılacaksın.
[3] RAB'bin elinde güzellik tacı,
Tanrın'ın elinde krallık sarığı
olacaksın.
[4] Artık sana "Terk edilmiş",
Ülkene "Virane" denmeyecek;
Bunun yerine sana "Sevdiğim",
Ülkene "Evli" denecek.
Çünkü RAB seni seviyor,
Ülken de evli sayılacak.

[5] Bir delikanlı bir kızla nasıl
evlenirse,
Oğulların da seninle öyle evlenecek[a].
Güvey gelinle nasıl sevinirse,
Tanrın da seninle öyle sevinecek.

[6-7] Ey Yeruşalim, surlarına bekçiler
diktim,
Gece gündüz hiç susmayacaklar.
Ey RAB'be sözünü anımsatanlar,
Yeruşalim'i pekiştirene,
Onu yeryüzünün övüncü kılana dek
Durup dinlenmeden RAB'be
yakarın, O'na rahat vermeyin.
[8] RAB sağ elini, güçlü kolunu
kaldırıp ant içti:
"Tahılını bir daha düşmanlarına
yedirmeyeceğim,
Emek verdiğin yeni şarabı
yabancılar içmeyecek.
[9] Tahılı devşiren yiyecek
Ve RAB'be övgüler sunacak.
Üzümü toplayan,
Şarabını kutsal avlularımda içecek."

[10] Geçin, geçin kent kapılarından!
Halkın yolunu açın!
Toprak yığıp yol yapın,
Taşları ayıklayın, uluslar için
sancak dikin!
[11] RAB çağrısını dünyanın dört
bucağına duyurdu:
"Siyon kızına*, 'İşte kurtuluşun
geliyor' deyin,
'Ücreti kendisiyle birlikte, ödülü
önündedir.' "
[12] Siyon halkına, "RAB'bin fidyeyle
kurtardığı kutsal halk"
diyecekler.
Ve sen Yeruşalim,
"Aranan, terk edilmemiş kent"
diye anılacaksın.

Rab'bin Gücü

63 Edom'dan[b], Bosra'dan[b]
Al giysiler içinde bu gelen
kim?
Göz kamaştırıcı giysiler içinde,
Büyük güçle yürüyen[c] kim?
"O benim! Adaleti duyuran,

---

[a] 62:5 "Oğulların da seninle öyle evlenecek" ya da "Sana biçim veren seninle evlenecek".
[b] 63:1 Edom sözcüğü İbranice "Al" sözcüğünü, Edom'un önemli kentlerinden olan Bosra ise "Bağbozumu" sözcüğünü çağrıştırıyor.
[c] 63:1 Vulgata "Yürüyen", Masoretik metin "Eğilen". *62:2 Yşa.65:15; Va.2:17*
62:11 Yşa.40:10; Va.22:12 *63:1-6 Yşa.34:5-17; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Amo.1:11-12; Ova.1-14; Mal.1:2-5*

Kurtarmaya gücü olan."

[2] Giysilerin neden kırmızı?
Üstün başın neden çukurda üzüm
çiğneyen biri gibi kızıla
bulanmış?

[3] "Çukurda üzümü tek başıma
çiğnedim,
Yanımda halklardan kimse yoktu.
Öfkeyle çiğnedim onları,
Gazapla ayaklarımın altına aldım.
Kanları giysilerime sıçradı, bütün
elbisemi kirletti.
[4] Çünkü öç alma günü yüreğimdeydi,
Halkımı kurtaracağım yıl gelmişti.
[5] Baktım, yardım edecek kimse
yoktu,
Destek verecek kimsenin
olmayışına şaştım;
Gücüm kurtuluş sağladı,
Gazabım bana destek oldu.
[6] Öfkeyle halkları çiğnedim,
Onları gazapla sarhoş ettim,
Yere akıttım kanlarını."

Rab'bin İyiliği

[7] Şefkati ve iyiliği uyarınca
Bizim için yaptıklarından, evet,
İsrail halkı için yaptığı bütün
iyiliklerinden ötürü
RAB'bin iyiliklerini ve övülesi
işlerini anacağım.

[8] RAB dedi ki, "Onlar kuşkusuz
benim halkım,
Beni aldatmayacak çocuklardır."
Böylece onların Kurtarıcısı oldu.
[9] Sıkıntı çektiklerinde O da sıkıntı
çekti.
Huzurundan çıkan melek onları
kurtardı.
Sevgisi ve merhametinden ötürü
onları kurtardı,
Geçmişte onları sürekli yüklenip
taşıdı.

[10] Ama başkaldırıp O'nun Kutsal
Ruhu'nu incittiler.
O da düşmanları olup onlara karşı
savaştı.
[11-13] Sonra halkı eski günleri,
Musa'nın dönemini anımsadı.
"Çobanlarıyla birlikte onları
denizden geçiren,
Kutsal Ruhu'nu aralarına
yerleştiren,
Görkemli gücüyle Musa'nın
sağında yol alan,
Sonsuz onur kazanmak için
önlerinde suları yaran,
Bir at nasıl tökezlemeden kırdan
geçerse
Onları deniz yatağından öyle
geçiren RAB nerede?"
Diye sordular.
[14] Ovaya götürülen sürü gibi
RAB'bin Ruhu onları rahata
kavuşturdu.
İşte adını onurlandırmak için
Halkına böyle yol gösterdi.

Merhamet ve Yardım Dileği

[15] Ya RAB, gökten bak,
Kutsal, görkemli ve yüce yerinden
bizi gör!
Gayretin, gücün nerede?
Gönlündeki özlem ve merhameti

63:3 Va.14:20; 19:15 *63:3 Va.19:13* *63:5 Yşa.59:16*
63:10 Elç.7:51 *63:11-13 Çık.14:21*

Bizden esirgedin.
16 Babamız sensin.
İbrahim bizi tanımasa da,
İsrail bizi kabul etmese de,
Babamız'sın, ya RAB,
Ezelden beri adın
“Kurtarıcımız”dır.
17 Ya RAB, neden bizi yolundan saptırıyor,
İnatçı kılıyor,
Senden korkmamızı engelliyorsun?
Kulların uğruna,
Mirasın olan oymakların uğruna geri dön.
18 Kutsal halkın kısa süre tapınağına sahip oldu,
Ama düşmanlarımız onu çiğnedi.
19 Öteden beri yönetmediğin,
Sana ait olmayan bir halk gibi olduk.

64

1-2 Ya RAB, adını düşmanlarına duyurmak için
Keşke gökleri yarıp insen!
Dağlar önünde sarsılsa!
Gelişin, ateşin çalıları tutuşturmasına,
Suyu kaynatmasına benzese!
Uluslar senin önünde titrese!
3 Beklemediğimiz olağanüstü işler yaparak
Yeryüzüne indin, dağlar önünde sarsıldı.
4 Çünkü kendisine umut bağlayanlar için
Etkin olan tek Tanrı sensin;
Senden başkasını hiçbir zaman hiç kimse işitmedi,
Hiçbir kulak duymadı, hiçbir göz görmedi.
5 Doğru olanı sevinçle yapanların,
Senin yollarından yürüyüp seni unutmayanların yardımına koşarsın.
Ama onlara karşı uzun süre günah işlediğimizde öfkelendin.
Nasıl kurtuluruz?
6 Hepimiz murdar* olanlara benzedik,
Bütün doğru işlerimiz kirli âdet bezi gibi.
Yaprak gibi soluyoruz,
Suçlarımız rüzgar gibi sürükleyip götürüyor bizi.
7 Adınla sana yakaran, sana tutunmak için çaba gösteren yok;
Çünkü bizden yüz çevirdin,
Suçlarımız yüzünden bizi tükettin.

8 Yine de Babamız sensin, ya RAB,
Biz kiliz, sen çömlekçisin.
Hepimiz senin ellerinin eseriyiz.
9 Ya RAB, fazla öfkelenme,
Suçlarımızı sonsuza dek anma.
Lütfen bak bize, hepimiz senin halkınız.
10 Kutsal kentlerin çölleşti,
Siyon çöl oldu,
Yeruşalim viraneye döndü.
11 Atalarımızın sana övgü sunduğu
Kutsal ve görkemli tapınağımız yandı,
Değer verdiğimiz her yer yıkıntıya döndü.
12 Bunlara karşın, ya RAB,
Hâlâ kendini tutacak mısın,
Suskun kalıp bize alabildiğine eziyet çektirecek misin?

64:4 1Ko.2:9

Yargı ve Kurtuluş

65 "Beni sormayanlara
göründüm,
Aramayanlar beni buldu.
Adımla anılmayan bir ulusa,
'Buradayım, buradayım' dedim.
2 Kötü yolda yürüyen,
Kendi tasarılarının ardınca giden
Asi bir halka
Bütün gün ellerimi uzatıp durdum.
3 O halk ki, bahçelerde kurban
keserek,
Tuğlalar üzerinde buhur yakarak
Gözümün içine baka baka boyuna
öfkelendirir beni.
4 Mezarlıkta oturur,
Gizli yerlerde geceler,
Domuz eti yerler;
Kaplarında haram et var.
5 Birbirlerine, 'Uzak dur, yaklaşma'
derler,
'Çünkü ben senden daha kutsalım.'
Böyleleri burnumda duman,
Bütün gün yanan ateştir.

6-7 "Bakın, yanıt önümde yazılı
duruyor.
Susmayacak, suçlarının karşılığını
vereceğim:
Onların da atalarının da suçlarının
cezasını
Başlarına getireceğim" diyor RAB.
"Çünkü dağların üzerinde buhur
yaktılar,
Tepelerin üzerinde beni
aşağıladılar.
Bu nedenle eskiden yaptıklarının
karşılığını
Başlarına getireceğim."
8 RAB diyor ki, "Taneleri sulu
salkımı görünce,
Halk, 'Salkımı yok etmeyin,
bereket onda' diyor.
Kullarımın hatırı için ben de öyle
yapacağım,
Onların hepsini yok etmeyeceğim.
9 Yakup soyunu sürdürecek,
Dağlarımı miras alacak olanları
Yahuda soyuna bırakacağım.
Seçtiklerim oraları miras alacak,
Kullarım orada yaşayacak.
10 Şaron, bana yönelen halkımın
sürülerine ağıl,
Akor Vadisi sığırlarına barınak
olacak.

11 "Ama sizler, RAB'bi terk edenler,
Kutsal dağımı unutanlar,
Talih ilahına sofra kuranlar,
Kısmet ilahına karışık şarap
sunanlar,
12 Ben de sizi kılıca kısmet
edeceğim,
Boğazlanmak üzere eğileceksiniz
hepiniz.
Çünkü çağırdığımda yanıt
vermediniz,
Konuştuğumda dinlemediniz;
Gözümde kötü olanı yaptınız,
Hoşlanmadığımı seçtiniz."

13 Bu yüzden Egemen RAB diyor ki,
"Bakın, kullarım yemek yiyecek,
Ama siz aç kalacaksınız.
Kullarım içecek,
Ama siz susuz kalacaksınız.
Kullarım sevinecek,
Ama sizin yüzünüz kızaracak.
14 Kullarım mutluluk içinde ezgiler

65:1-2 Rom.10:20-21 65:10 Yşu.7:24-26

söyleyecek,
Ama siz yürek acısından feryat edecek,
Ezik bir ruhla haykıracaksınız.
15 Adınız seçtiklerimin ağzında ancak lanet olarak kalacak.
Egemen RAB sizi öldürecek,
Ama kullarına başka bir ad verecek.
16 Öyle ki, ülkede kim bereket istese
Sadık Tanrı'dan[a] isteyecek;
Ülkede kim ant içse,
Sadık Tanrı üzerine ant içecek.
Çünkü geçmiş sıkıntılar unutulup
Gözümden saklanacak."

Yeni Yer, Yeni Gök

17 "Çünkü bakın, yeni bir yeryüzü,
Yeni bir gök yaratmak üzereyim;
Geçmiştekiler anılmayacak, akla bile gelmeyecek.
18 Yaratacaklarımla sonsuza dek sevinip coşun;
Çünkü Yeruşalim'i coşku,
Halkını sevinç kaynağı olarak yaratacağım.
19 Yeruşalim için sevinecek,
Halkım için coşacağım.
Orada ağlayış ve feryat duyulmayacak artık.
20 Orada birkaç gün yaşayıp ölen bebekler olmayacak,
Yaşını başını almadan kimse ölümü tatmayacak.
Yüz yaşında ölen genç,
Yüz yaşına basmayan kişi lanetli sayılacak.
21 Evler yapıp içlerinde yaşayacak,
Bağlar dikip meyvesini yiyecekler.
22 Yaptıkları evlerde başkası oturmayacak,
Diktikleri bağın meyvesini başkası yemeyecek.
Çünkü halkım ağaçlar gibi uzun yaşayacak,
Seçtiklerim, elleriyle ürettiklerinin tadını çıkaracaklar.
23 Emek vermeyecekler boş yere,
Felakete uğrayan çocuklar doğurmayacaklar.
Çünkü kendileri de çocukları da
RAB'bin kutsadığı soy olacak.
24 Onlar bana yakarmadan yanıt verecek,
Daha konuşurlarken işiteceğim onları.
25 Kurtla kuzu birlikte otlayacak,
Aslan sığır gibi saman yiyecek.
Yılanın yiyeceğiyse toprak olacak.
Kutsal dağımın hiçbir yerinde
Kimse zarar vermeyecek, yok etmeyecek."
Böyle diyor RAB.

Yargı ve Umut

66 RAB diyor ki,
"Gökler tahtım,
Yeryüzü ayaklarımın taburesidir.
Nerede benim için yapacağınız ev,
Neresi dinleneceğim yer?
2 Çünkü bütün bunları ellerim yaptı,
Hepsi böylece var oldu" diyor RAB.

"Ancak ben alçakgönüllüye, ruhu ezik olana,

---

[a] *65:16 "Sadık Tanrı": İbranice "Amin Tanrısı".*

65:15 Yşa.62:2; Va.2:17
65:17 Yşa.66:22; 2Pe.3:13; Va.21:1
65:19 Va.21:4
65:25 Yşa.11:6-9
66:1 Mat.5:34-35; 23:22
66:1-2 Elç.7:49-50

Sözümden titreyen kişiye değer
veririm.
[3] Sığır boğazlayan, adam öldüren
gibidir,
Davar kurban eden, köpek boynu
kıran,
Tahıl sunusu* getiren, domuz kanı
sunan,
Anma sunusu olarak günnük
yakan, putperest gibidir.
Evet, bunlar kendi yollarını seçtiler,
Yaptıkları iğrençliklerden
hoşlanıyorlar.
[4] Ben de onlar için yıkımı seçecek,
Korktuklarını başlarına
getireceğim.
Çünkü çağırdığımda yanıt veren
olmadı,
Konuştuğumda dinlemediler,
Gözümde kötü olanı yaptılar,
Hoşlanmadığımı seçtiler."

[5] RAB'bin sözünden titreyenler,
Kulak verin O'nun söylediklerine:
"Sizden nefret eden,
Adımdan ötürü sizi dışlayan
kardeşleriniz,
'RAB yüceltilsin de sevincinizi
görelim!' diyorlar.
Utandırılacak olan onlardır.
[6] Kentten gürültülü sesler,
Tapınaktan bir ses yükseliyor!
Düşmanlarına hak ettikleri
karşılığı veren
RAB'bin sesidir bu.

[7] "Doğum sancısı çekmeden
doğurdu,
Sancısı tutmadan bir erkek çocuk
doğurdu.
[8] Kim böyle bir şey duydu?
Kim böyle şeyler gördü?
Bir ülke bir günde doğar mı,
Bir anda doğar mı bir ulus?
Ama Siyon, ağrısı tutar tutmaz
çocuklarını doğurdu.
[9] Doğum anına dek getiririm de
Doğuracak gücü vermez miyim?"
diyor RAB.
"Doğuracak güç veren ben, rahmi
kapatır mıyım?" diyor Tanrın.
[10] "Yeruşalim'le birlikte sevinin,
Onu sevenler, hepiniz onun için
coşun,
Yeruşalim için yas tutanlar, onunla
sevinçle coşun.
[11] Öyle ki, onun avutucu memelerini
emip doyasınız,
Kana kana içip
Onun yüce bolluğundan zevk
alasınız."

[12] Çünkü RAB diyor ki,
"Bakın, esenliği bir ırmak gibi,
Ulusların servetini taşkın bir ırmak
gibi ona akıtacağım.
Ondan beslenecek, kucakta
taşınacak,
Dizleri üzerinde sallanacaksınız.
[13] Çocuğunu avutan bir anne gibi
avutacağım sizi,
Yeruşalim'de avuntu bulacaksınız.
[14] Bunları gördüğünüzde yüreğiniz
sevinecek,
Bedenleriniz körpe ot gibi
tazelenecek.
Herkes bilecek ki, RAB'bin
koruyucu eli kullarının,
Gazabı ise düşmanlarının
üzerindedir."

66:7 Va.12:5

15 Bakın, RAB ateşle geliyor,
Savaş arabaları kasırga gibi.
Şiddetli öfkesini,
Azarını alev alev dökmek üzere.
16 Çünkü O bütün insanlığı ateş ve
kılıçla yargılayacak,
Pek çok kişiyi öldürecek.

17 "Bahçelere girmek için kendilerini arıtıp kutsayanlar, domuz, fare ve öteki iğrenç hayvanların etini yiyenlerin ortasında duranı izleyenler hep birlikte yok olacaklar[a]" diyor RAB, 18 "Çünkü ben onların eylemlerini de düşüncelerini de bilirim. Bütün ulusları ve dilleri bir araya toplayacağım an geliyor; gelip yüceliğimi görecekler.

19 "Aralarına bir belirti koyacağım. Onlardan kaçıp kurtulanları uluslara, Tarşiş'e, Pûl'a, Lud'a –yay gerenlere– Tuval'a, Yâvan'a, ünümü duymamış, yüceliğimi görmemiş uzak kıyı halklarına göndereceğim. Uluslar arasında yüceliğimi ilan edecekler. 20 İsrailoğulları tahıl sunularını* pak kaplar içinde RAB'bin Tapınağı'na nasıl getiriyorsa, onlar da bütün kardeşlerinizi uluslardan atlarla, savaş arabalarıyla, at arabalarıyla, katırlarla, develerle kutsal dağıma, Yeruşalim'e, RAB'be sunu olarak getirecekler." Böyle diyor RAB. 21 "Onların arasından kimilerini kâhin ve Levili olarak seçeceğim" diyor RAB.

22 "Çünkü yaratacağım yeni yer ve gök önümde nasıl duracaksa, soyunuz ve adınız da öyle duracak" diyor RAB. 23 "Yeni Ay'dan Yeni Ay'a, Şabat Günü'nden* Şabat Günü'ne bütün insanlar önüme gelip bana tapınacaklar" diyor RAB. 24 "Dışarı çıktıklarında bana başkaldırmış olanların cesetlerini görecekler. Öyleleri ni kemiren kurt ölmez, yakan ateş sönmez. Bütün insanlar onlardan iğrenecek."

---

[a] 66:17 Putperest törenleriyle ilgili olduğu sanılıyor.
66:22 Yşa.65:17; 2Pe.3:13; Va.21:1 66:24 Mar.9:48

YEREMYA

GİRİŞ

Peygamber Yeremya İ.Ö. 7. yüzyılın sonuyla 6. yüzyılın başlarında yaşadı. Uzun hizmeti sırasında Tanrı'nın halkını uyardı, yaptıkları günah ve putperestlik yüzünden başlarına gelecek büyük felaketi önceden bildirdi. Peygamberliğin yerine geldiğini –Yeruşalim'in Babil Kralı Nebukadnessar'ın eline geçtiğini, kentin ve tapınağın yıkıldığını, Yahuda Kralı'yla birçok kişinin Babil'e sürgüne gittiğini– gördü. Halkın sürgünden geri dönüp eski gönencine kavuşacağını da bildirdi.

Yeremya Kitabı aşağıdaki bölümlere ayrılabilir:

1. *Yeremya'nın çağrılışı.*
2. *Kral Yoşiya, Yehoyakim, Yehoyakin ve Sidkiya döneminde Tanrı'nın Yahuda halkına verdiği uyarılar.*
3. *Yeremya'nın yazmanı Baruk'un derlediği yazılarla Yeremya'nın peygamberlik sözleri ve yaşamından önemli kesitler.*
4. *Tanrı'nın birçok ulusa ilişkin bildirileri.*
5. *Yeruşalim'in düşüşü ve halkın Babil'e sürülmesi*

Yeremya çok duyarlı biriydi. Halkını seviyor, halkın başına gelecek yıkımları bildirmekten hoşlanmıyordu. Birçok bölümde Tanrı onu peygamber olarak atadığı için acı duyduğunu söylüyor. Tanrı'nın sözü onun yüreğinde ateş gibiydi, onu söndüremiyordu.

Kitabın 31:31-34 ayetleri umut doludur. Yeni bir antlaşmanın olacağı bir gün gelecek. Öğreten olmadan, anımsatan olmadan halkın Tanrı sözünü yerine getireceği gün gelecek. Çünkü Tanrı sözü onların yürekleri üzerine yazılacak.

Ana Hatlar:

1:1-19	*Yeremya'nın çağrılışı*
2:1-25:38	*Kral Yoşiya, Yehoyakim, Yehoyakin ve Sidkiya döneminde yapılan peygamberlik sözleri*
26:1-45:5	*Yeremya'nın başından geçen olaylar*
46:1-51:64	*Uluslara ilişkin bildiriler*
52:1-34	*Yeruşalim'in düşüşü*

1 Benyamin topraklarında Anatot Kenti'ndeki kâhinlerden* Hilkiya oğlu Yeremya'nın sözleri. [2]RAB, Yahuda Kralı Amon oğlu Yoşiya'nın krallığının on üçüncü yılında Yeremya'ya seslendi. [3]RAB'bin Yeremya'ya seslenişi Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in döneminden, Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Sidkiya'nın krallığının on birinci yılının beşinci ayına* dek, yani Yeruşalim halkının sürgüne gönderilmesine dek sürdü.

Yeremya Çağrılıyor

[4]RAB bana şöyle seslendi:

[5] "Ana rahminde sana biçim
vermeden önce tanıdım seni.
Doğmadan önce seni ayırdım,
Uluslara peygamber atadım."

[6]Bunun üzerine, "Ah, Egemen RAB, konuşmayı bilmiyorum, çünkü gencim" diye karşı çıktım.

[7]RAB, "'Gencim' deme" dedi, "Seni göndereceğim herkese gidecek, sana buyuracağım her şeyi söyleyeceksin. [8]Onlardan korkma, çünkü seni kurtarmak için ben seninleyim." Böyle diyor RAB.

[9]Sonra RAB elini uzatıp ağzıma dokundu, "İşte sözlerimi ağzına koydum" dedi, [10]"Bak, ulusların ve ülkelerin kökünden sökülmesi, yıkılıp yok olması, yerle bir edilmesi, kurulup dikilmesi için bugün sana yetki verdim."

[11]RAB, "Yeremya, ne görüyorsun?" diye seslendi. "Bir badem[a] dalı görüyorum" diye yanıtladım.

[12]RAB, "Doğru gördün" dedi, "Çünkü sözümü yerine getirmek için gözlemekteyim[a]."

[13]RAB yine, "Ne görüyorsun?" diye seslendi. "Kuzeyden bu yöne bakan, kaynayan[b] bir kazan görüyorum" diye yanıtladım.

[14]RAB şöyle dedi:

"Ülkede yaşayanların tümü
üzerine
Kuzeyden felaket salıverilecek[b].
[15] Çünkü kuzey krallıklarının bütün
halklarını çağırıyorum"
diyor RAB.
"Kralları gelip Yeruşalim
surlarında,
Bütün Yahuda kentlerinin
karşısında,
Yeruşalim'in kapı girişlerinde
Tahtlarını kuracaklar.
[16] Yaptıkları kötülükten ötürü
Halkımın cezasını bildireceğim:
Beni bıraktılar,
Başka ilahlara buhur yakıp
Elleriyle yaptıklarına tapındılar.

[17]"Sen kalk, hazırlan! Sana buyuracağım her şeyi onlara söyle. Onlardan yılma! Yoksa onların önünde ben seni yıldırırım. [18]İşte, bütün ülkeye –Yahuda krallarına, önderlerine, kâhinlerine, ülke halkına– karşı bugün seni surlu bir kent, demir bir direk, tunç* bir duvar kıldım. [19]Sana savaş açacak, ama seni yenemeyecekler. Çünkü seni kurtarmak için ben seninleyim." Böyle diyor RAB.

---

[a] ***1:11,12 İbranice "Badem" ve "Gözlemekteyim" sözcükleri birbirini çağrıştırıyor.***
[b] ***1:13,14 İbranice "Kaynayan" ve "Salıverilecek" sözcükleri birbirini çağrıştırıyor.***
1:2 2Kr.22:3-23:27; 2Ta.34:8-35:19 *1:3 2Kr.23:36-24:7; 2Ta.36:5-8*
1:3 2Kr.24:18-25:21; 2Ta.36:11-21

Tanrı İsrail'i Yargılıyor

2 RAB bana şöyle seslendi:
[2]"Git, şunları Yeruşalim halkına duyur. RAB diyor ki,
" 'Gençliğindeki bağlılığını,
Gelinliğindeki sevgini,
Çölde, ekilmemiş toprakta
Beni nasıl izlediğini anımsıyorum.
[3] İsrail RAB için kutsal bir halk,
Hasadının ilk ürünüydü.
Onu yeren herkes suçlu sayılır,
Başına felaket gelirdi' " diyor
RAB.

[4] RAB'bin sözünü dinleyin,
Ey Yakup soyu,
İsrail'in bütün boyları!
[5] RAB diyor ki,
"Atalarınız bende ne haksızlık
buldular da
Benden uzaklaştılar?
Değersiz putları izleyerek
Kendileri de değersiz oldular.
[6] 'Mısır'dan bizi çıkaran,
Çölde, çukurlarla dolu çorak
toprakta,
Koyu karanlıkta kalan kurak
toprakta,
Kimsenin geçmediği,
Kimsenin yaşamadığı toprakta
Bize yol gösteren RAB nerede?'
diye sormadılar.
[7] Meyvesini, en iyi ürününü
yiyesiniz diye
Sizi verimli bir ülkeye getirdim.
Oysa siz gelir gelmez ülkemi
kirlettiniz,
Mülkümü iğrenç bir yere çevirdiniz.
[8] Kâhinler, 'RAB nerede?' diye
sormadılar,
Kutsal Yasa uzmanları beni
tanımadılar,
Yöneticiler bana başkaldırdılar;
Peygamberler Baal* adına
peygamberlik edip
İşe yaramaz putların ardınca
gittiler.

[9] "Bu yüzden sizden yine davacı
olacağım" diyor RAB,
"Torunlarınızdan da davacı
olacağım.
[10] Gidin de Kittim[a] kıyılarına bakın!
Kedar[b] ülkesine adam gönderip
iyice inceleyin,
Hiç böyle bir şey oldu mu, olmadı
mı görün.
[11] Hiçbir ulus ilahlarını değiştirdi mi?
–Ki onlar zaten tanrı değildirler–
Ama benim halkım görkemini[c]
İşe yaramaz putlara değişti.
[12] Ey gökler, şaşın buna,
Tir tir titreyin, şaşakalın" diyor
RAB.
[13] "Çünkü halkım iki kötülük yaptı:
Beni, diri suların pınarını bıraktı,
Kendilerine sarnıçlar,
Su tutmayan çatlak sarnıçlar
kazdılar.
[14-15] İsrail uşak mı?
Köle olarak mı doğdu?
Öyleyse neden gümbür gümbür
kükreyen
Genç aslanlara av oldu?
Ülkeyi viraneye çevirdiler,

---

[a] *2:10 "Kittim": Kıbrıs ve İsrail'in batısındaki başka ülkeleri temsil ediyor.*
[b] *2:10 "Kedar": İsrail'in doğusundaki ülkeleri temsil ediyor.*
[c] *2:11 "Görkemini": Bazı eski İbrani din bilginlerine göre "Görkemimi".*

Kentler yerle bir edildi, kimsesiz
bırakıldı!
[16] Nof[a] ve Tahpanhes halkı
Kafanı kırdı.
[17] Seni yolda yürüten Tanrın RAB'bi
bırakmakla
Başına bunları getirdin.
[18] Şimdi Şihor[b] suyundan içmek için
Mısır'a gitmek size yarar sağlar mı?
Fırat suyundan içmek için
Asur'a gitmek size ne sağlar?
[19] Seni kendi kötülüğün yola
getirecek,
Dönekliğin seni paylayacak.
Tanrın RAB'bi bırakmanın,
Benden korkmamanın
Ne kadar kötü, ne kadar acı
olduğunu gör de anla."
Her Şeye Egemen Egemen RAB
böyle diyor.

[20] "Boyunduruğunu çok önce kırdın,
Bağlarını kopardın.
'Kulluk etmeyeceğim' dedin.
Gerçekten de her yüksek tepede,
Her bol yapraklı ağacın altında
Fahişe gibi yatıp kalktın.
[21] Oysa ben seni en iyi cinsten
Seçme bir asma olarak dikmiştim.
Nasıl oldu da yozlaşıp yabanıl
asmaya döndün?
[22] Çamaşır sodasıyla yıkansan,
Bol kül suyu kullansan bile,
Suçun önümde yine leke gibi
duruyor"
Diyor Egemen RAB.
[23] "Öyleyken nasıl, 'Ben kirlenmedim,
Baallar'ı* izlemedim' diyebilirsin?
Vadide nasıl davrandığına bak da
Ne yaptığını anla.
Sen orada burada dolaşan
Ayağı tez bir dişi devesin.
[24] Kösnüyüp havayı koklayan
Kıra alışkın yaban eşeğisin.
Azgınken kim tutabilir onu?
Peşine düşenlerin yorulması
gerekmez,
Çiftleşme zamanı gelince onu
bulurlar.
[25] Yalınayak koşmaktan sakın,
Susuzluktan boğazını koru.
Ama sen, 'Boş ver!
Ben başka ilahları seviyorum,
Onları izleyeceğim' dedin.

[26] "Hırsız yakalandığında nasıl
utanırsa,
İsrail'in halkı, kralları, önderleri,
Kâhinleri, peygamberleri de öyle
utanacak.
[27] Onlar ağaca, 'Babamsın',
Taşa, 'Bizi sen doğurdun' derler.
Çünkü bana yüzlerini değil,
Sırtlarını çevirdiler.
Ama felakete uğrayınca,
'Kalk da bizi kurtar' diye
yakarırlar.
[28] Hani nerede kendiniz için
yaptığınız ilahlar?
Felakete uğradığınızda
kurtarabiliyorlarsa,
Kalkıp gelsinler.
Kentlerinin sayısı kadar
İlahların var, ey Yahuda halkı."

[29] "Neden bana dava açıyorsunuz?
Hepiniz bana başkaldırdınız" diyor
RAB.

---

[a] *2:16 "Nof": Memfis diye de bilinir.*
[b] *2:18 "Şihor": Nil'in kollarından biri olduğu sanılıyor.*

[30] "Halkınızı boşuna cezalandırdım,
yola gelmediler.
Kılıcınız yırtıcı aslan gibi öldürdü
peygamberlerinizi.

[31] "Ey siz, bu kuşağın çocukları,
RAB'bin sözünü anlayın!
Ben İsrail için bir çöl,
Kapkaranlık bir ülke mi oldum?
Öyleyse halkım neden, 'Başımıza
buyruğuz,
Artık sana dönmeyeceğiz' diyor?
[32] Erden kız takılarını,
Gelin çeyizini unutabilir mi?
Ama halkım sayısız günlerce
unuttu beni.
[33] Aşkı kovalamakta
Ne kadar beceriklisin!
Kötü kadınlara bile kendi
yöntemlerini öğretebildin.
[34] Eteğin suçsuz yoksulların kanıyla
lekelenmiş,
Oysa ev soyarken yakalamadın
onları.
Bütün bunlara karşın,
[35] 'Ben suçsuzum,
Kuşkusuz RAB'bin bana öfkesi
dindi' diyorsun.
Ama 'Günah işlemedim' dediğin
için
Yargılayacağım seni.
[36] Neden boyuna döneklik yapıp
duruyorsun?
Asur'da düşkırıklığına uğradığın
gibi,
Mısır'da da düşkırıklığına
uğrayacaksın.
[37] Oradan da ellerin başında
çıkacaksın,
Çünkü RAB senin güvendiklerini
reddetti;
Onlardan yarar sağlamayacaksın."

Sadakatsiz İsrail

3 "Diyelim ki, bir adam karısını
boşar,
Kadın da onu bırakıp başka biriyle
evlenir.
Adam bir daha o kadına döner mi?
Bu davranış ülkeyi büsbütün
kirletmez mi?
Oysa sen pek çok oynaşla fahişelik
ettin,
Yine bana mı dönmek istiyorsun?"
diyor RAB.
[2] "Çıplak tepelere bak da gör.
Sevişmediğin yer mi kaldı?
Çölde yaşayan bedevi gibi
Yol kenarlarında oynaşlarını
bekleyip durdun.
Fahişeliğinle, kötülüklerinle ülkeyi
kirlettin.
[3] Bu yüzden yağmurların ardı
kesildi,
Son yağmur yağmadı.
Yüzsüz bir fahişeye benzedin,
Utanç duymak istemedin.
[4] 'Baba, gençliğimden beri
Benim dostumsun' diye az önce
bana seslenmedin mi?
[5] 'Sonsuza dek kızgın mı kalacaksın?
Öfken sonsuza dek mi sürecek?'
Evet, böyle konuşuyor,
Ama elinden gelen her kötülüğü
yapıyorsun."

Dönek İsrail ve Yahuda

[6] Kral Yoşiya döneminde RAB bana, "Dönek İsrail'in yaptığını gördün mü?" dedi, "Her yüksek tepenin

3:6 2Kr.22:1-23:30; 2Ta.34:1-35:27

üzerine, her bol yapraklı ağacın altına gidip fahişelik etti. [7]Bütün bunları yaptıktan sonra bana geri döneceğini düşündüm, ama dönmedi. Hain kızkardeşi Yahuda da gördü bunları. [8]Fahişeliği yüzünden dönek İsrail'i boşayıp ona boşanma belgesini verdiğim halde, kızkardeşi hain Yahuda'nın hiç korkmadığını, gidip fahişelik ettiğini gördüm. [9]Hiç umursamadan fahişeliğiyle ülkeyi kirletti; taşla, ağaçla zina etti. [10]Bütün bunlara karşın, hain kızkardeşi Yahuda içtenlikle değil, göstermelik olarak bana döndü." Böyle diyor RAB.

[11]RAB bana, "Dönek İsrail hain Yahuda'dan daha doğru olduğunu gösterdi" dedi, [12]"Git, bu sözleri kuzeye duyur. De ki,

" 'Ey dönek İsrail, geri dön' diyor
RAB.
'Size artık öfkeyle bakmayacağım,
Çünkü ben sevecenim' diyor RAB.
'Öfkemi sonsuza dek sürdürmem.
[13] Ancak suçunu kabul et:
Tanrın RAB'be başkaldırdın,
Her bol yapraklı ağacın altında
Sevgini yabancı ilahlarla paylaştın,
Beni dinlemedin.' "
Böyle diyor RAB.

[14]"Geri dön, ey dönek halk" diyor RAB, "Çünkü kocan benim. Birinizi kentten, ikinizi bir boydan alıp Siyon'a geri getireceğim. [15]Size gönlüme göre çobanlar vereceğim; sizi bilgiyle, sağduyuyla güdecekler. [16]Ülkede büyüyüp sayıca çoğaldığınız günlerde" diyor RAB, "Halk artık, 'RAB'bin Antlaşma Sandığı*' demeyecek. Sandık bir daha kimsenin aklına gelmeyecek; anımsanmayacak, özlenmeyecek, bir yenisi de yapılmayacak. [17]O zaman Yeruşalim'e, 'RAB'bin Tahtı' diyecekler. RAB'bin adını onurlandırmak için bütün uluslar Yeruşalim'de toplanacak. Bundan böyle kötü yüreklerinin inadı uyarınca davranmayacaklar. [18]O günlerde Yahuda halkıyla İsrail halkı kuzeyde bir ülkeden birlikte yürüyecek, atalarına mülk olarak vermiş olduğum ülkede bir araya gelecekler.

[19]"Ben RAB, demiştim ki,
'Ne kadar isterdim
Seni çocuklarımdan saymayı;
Sana güzel ülkeyi,
Ulusların en güzel mülkünü
vermeyi!
Bana baba diyeceğini,
Benden hiç ayrılmayacağını
sandım.
[20] Ama bir kadın kocasına nasıl
ihanet ederse,
Sen de bana öyle ihanet ettin, ey
İsrail halkı!' "
Böyle diyor RAB.

[21] Çıplak tepelerde bir ses duyuluyor,
İsrail halkının ağlayışı ve yakarışı.
Çünkü doğru yoldan saptılar,
Tanrıları RAB'bi unuttular.

[22] "Geri dönün, ey dönek çocuklar,
Dönekliğinizi iyileştireyim."

Halk, "İşte buradayız, sana
geliyoruz!" diyor,
"Çünkü Tanrımız RAB sensin.
[23] Kuşkusuz dağlardan,
Tepelerden gelen tapınma sesleri
aldatıcıdır.
Kuşkusuz İsrail'in kurtuluşu
Tanrımız RAB'dedir.

24 Gençliğimizden bu yana
Atalarımızın emeğinin ürününü,
Davarlarını, sığırlarını,
Oğullarını, kızlarını
Utanılası putlar yedi.
25 Utanç içinde yatalım,
Rezilliğimiz bizi örtsün!
Çünkü biz de atalarımız da
Gençliğimizden bu yana
Tanrımız RAB'be karşı günah işledik,
Tanrımız RAB'bin sesine kulak asmadık."

4 "Eğer geri dönersen, ey İsrail,
Eğer bana geri dönersen" diyor RAB,
"İğrenç putlarını gözümün önünden uzaklaştırır,
Bir daha yoldan sapmazsan;
2 'RAB'bin varlığı hakkı için' diyerek
Sadakatle, adaletle, doğrulukla ant içersen,
Uluslar O'nun aracılığıyla kutsanacak,
O'nunla övünecekler."

3 RAB Yahuda ve Yeruşalim halkına şöyle diyor:
"İşletilmemiş toprağınızı sürün,
Dikenler arasına ekmeyin.
4 Ey sizler, Yahuda halkı ve Yeruşalim'de yaşayanlar,
Kendinizi RAB'be adayın,
Bunu engelleyen her şeyi yüreğinizden uzaklaştırın[a].
Yoksa yaptığınız kötülüklerden ötürü
Öfkem ateş gibi yağacak,
Her şeyi yiyip bitirecek
Ve söndüren olmayacak."

Kuzeyden Gelecek Yıkım

5 "Yahuda'da duyurun,
Yeruşalim'de ilan edin,
'Ülkede boru çalın!' deyin,
'Toplanın' diye haykırın,
'Surlu kentlere kaçalım!'
6 Siyon'a giden yolu gösteren
Bir işaret koyun!
Güvenliğiniz için kaçın!
Durmayın!
Üzerinize kuzeyden felaket,
Büyük yıkım getirmek üzereyim."

7 Aslan ininden çıktı,
Ulusları yok eden yola koyuldu.
Ülkenizi viran etmek için
Yerinden ayrıldı.
Kentleriniz yerle bir edilecek,
İçlerinde yaşayan kalmayacak.
8 Onun için çula sarının,
Dövünüp haykırın,
Çünkü RAB'bin kızgın öfkesi üzerimizden kalkmadı.

9 "O gün" diyor RAB,
"Kral da önderler de yılacak,
Kâhinler şaşkına dönecek,
Peygamberler donakalacak."

10 O zaman, "Ah, Egemen RAB" dedim, "'Esenlikte olacaksınız' diyerek bu halkı da Yeruşalim'i de tam anlamıyla aldattın. Çünkü kılıç boğazımıza dayandı."

---

[a] 4:4 "Kendinizi RAB'be adayın, bunu engelleyen her şeyi yüreğinizden uzaklaştırın": İbranice "Kendinizi de yüreğinizi de RAB için sünnet edin".
4:3 Hoş.10:12

[11]O zaman bu halka ve Yeruşalim'e, "Çöldeki çıplak tepelerden halkıma doğru sıcak bir rüzgar esiyor, ama harman savurmak ya da ayırmak için değil" denecek, [12]"Benden gelen bu rüzgar çok daha güçlü olacak. Şimdi bu halka yargılarımı bildiriyorum."

[13]İşte düşman bulut gibi ilerliyor;
Savaş arabaları kasırga sanki,
Atları kartallardan daha çevik.
Vay başımıza! Mahvolduk!
[14]Ey Yeruşalim, yüreğini kötülükten
arındır ki,
Kurtulasın.
Ne zamana dek yüreğinde kötü
düşünceler barındıracaksın?
[15]Dan'dan bir ses bildiriyor,
Efrayim dağlarından kötü haber
duyuruyor!
[16]"Uluslara duyurun,
Yeruşalim'e bildirin:
'Uzak bir ülkeden gelen ordu
çevresini kuşatacak,
Yahuda kentlerine karşı
Savaş naraları atacaklar.
[17]Bir tarlayı koruyanlar gibi
Kuşatacaklar Yeruşalim'i.
Çünkü Yeruşalim bana
başkaldırdı' " diyor RAB.
[18]"Kendi davranışların, kendi
yaptıkların
Başına gelmesine neden oldu
bunların.
Cezan bu.
Ne acı!
Nasıl da yüreğine işliyor!"

[19]Ah, içim, içim!
Acıdan kıvranıyorum.
Ah, yüreğim, yüreğim çarpıyor.
Sessiz duramıyorum!
Çünkü boru sesini, savaş naralarını
işittim!
[20]Felaket felaketi izliyor,
Bütün ülke viran oldu.
Bir anda çadırlarım,
Perdelerim yok oldu.
[21]Ne zamana dek düşman sancağını
görmek,
Boru sesini duymak zorunda
kalacağım?

[22]"Halkım akılsızdır,
Beni tanımıyor.
Aptal çocuklardır,
Akılları yok.
Kötülük etmeyi iyi bilir,
İyilik etmeyi bilmezler" diyor
RAB.

[23]Ben Yeremya yere baktım,
şekilsizdi, boştu,
Göğe baktım, ışık yoktu.
[24]Dağlara baktım, titriyorlardı,
Bütün tepeler sarsılıyordu.
[25]Baktım, insan yoktu,
Gökte uçan bütün kuşlar kaçmıştı.
[26]Baktım, verimli toprak çöle
dönmüş,
Bütün kentler yıkılmıştı.
Bütün bunlar RAB'bin yüzünden,
O'nun kızgın öfkesi yüzünden
olmuştu.

[27]RAB diyor ki,
"Bütün ülke viran olacak,
Ama onu büsbütün yok
etmeyeceğim.
[28]Bu yüzden yeryüzü yasa
gömülecek,
Gök kararacak;
Çünkü ben söyledim, ben
tasarladım.

Fikrimi değiştirmeyecek,
Verdiğim karardan
dönmeyeceğim."

29 Her kentin halkı,
Atlılarla okçuların gürültüsünden
kaçıyor.
Kimi çalılıklara giriyor,
Kimi kayalıklara tırmanıyor.
Bütün kentler terk edildi,
Oralarda kimse yaşamıyor.

30 Ey sen, viran olmuş kent,
Kırmızı giysiler giymekle,
Altın süsler bezenmekle,
Gözüne sürme çekmekle ne elde
edeceksin?
Kendini böyle güzelleştirmen
boşuna.
Oynaşların seni küçümsüyor,
Canını almak istiyorlar.

31 Sancı çeken kadının haykırışını,
İlk çocuğunu doğuran kadının
çektiği acıyı,
Ellerini uzatmış, soluğu kesilmiş
Siyon kızının*,
"Eyvah! Katillerin karşısında
bayılıyorum"
Diye haykırdığını işitir gibi
oldum.

Yeruşalim'in Günahı

5 "Yeruşalim sokaklarında dolaşın,
Çevrenize bakıp düşünün,
Kent meydanlarını araştırın.
Eğer adil davranan,
Gerçeği arayan bir kişi bulursanız,
Bu kenti bağışlayacağım.
2 'RAB'bin varlığı hakkı için'
deseler de,
Aslında yalan yere ant içiyorlar."
3 Ya RAB, gözlerin gerçeği arıyor.
Onları vurdun, ama incinmediler,
Onları yiyip bitirdin,
Ama yola gelmeyi reddettiler.
Yüzlerini kayadan çok
sertleştirdiler,
Geri dönmek istemediler.
4 "Bunlar sadece yoksul kişiler,
Akılsızlar" dedim,
"Çünkü RAB'bin yolunu,
Tanrıları'nın buyruklarını
bilmiyorlar.
5 Büyüklere gidip onlarla konuşayım.
RAB'bin yolunu,
Tanrıları'nın buyruklarını bilirler
kuşkusuz."
Gelgelelim onlar da boyunduruğu
kırmış,
Bağları koparmıştı.
6 Bu yüzden ormandan bir aslan
çıkıp onlara saldıracak,
Çölden gelen bir kurt onları parça
parça edecek,
Bir pars kentlerinin önünde pusu
kuracak,
Oradan çıkan herkes parçalanacak.
Çünkü isyanları çok,
Dönekliklerí sayısızdır.
7 "Yaptıklarından ötürü neden
bağışlayayım seni?
Çocukların beni terk etti,
Tanrı olmayan ilahların adıyla ant
içtiler.
Onları doyurduğumda zina ettiler,
Fahişelerin evlerine doluştular.
8 Şehvet düşkünü, besili aygırlar!
Her biri komşusunun karısına
kişniyor.
9 Bu yüzden onları
cezalandırmayayım mı?"
diyor RAB,
"Böyle bir ulustan öcümü

almayayım mı?

[10]“Bağlarını dolaşıp
Asmalarını kesin,
Ama büsbütün yok etmeyin.
Dallarını koparıp atın,
Çünkü onlar RAB'be ait değil.
[11]İsrail ve Yahuda halkı
Bana sürekli ihanet etti” diyor
RAB.

[12]RAB için yalan söyleyerek,
“O bir şey yapmaz.
Felaket bize uğramayacak,
Kılıç da kıtlık da görmeyeceğiz”
dediler.
[13]Peygamberler lafebesidir,
Tanrı'nın sözü onlarda değil.
Onlara böyle yapılacak.

[14]Bu yüzden, Her Şeye Egemen
RAB Tanrı diyor ki,
“Madem böyle şeyler
konuşuyorsunuz,
Ben de sözümü ağzınıza ateş,
Bu halkı da odun edeceğim;
Ateş onları yakıp yok edecek.
[15]Ey İsrail halkı,
Uzaktan gelecek bir ulusu
Üzerinize saldırtacağım” diyor
RAB,
“Köklü, eski bir ulus;
Sen onların dilini bilmez,
Ne dediklerini anlamazsın.
[16]Oklarının kılıfı açık bir mezar
gibidir,
Hepsi birer yiğittir.
[17]Ürününü, yiyeceklerini tüketecek,
Oğullarını, kızlarını öldürecekler;
Davarlarını, sığırlarını,
Asmalarının, incir ağaçlarının
meyvesini yiyecek,
Güvendiğin surlu kentlerini
Kılıçla yerle bir edecekler.
[18]“Ama o günlerde bile sizi büsbütün yok etmeyeceğim” diyor RAB.
[19]“‘Tanrımız RAB neden bize bütün bunları yaptı?’ diye sorduklarında, şöyle yanıtlayacaksın: ‘Beni nasıl bıraktınız, ülkenizde yabancı ilahlara nasıl kulluk ettinizse, siz de kendinize ait olmayan bir ülkede yabancılara öyle kulluk edeceksiniz.’

[20]“Yakup soyuna bildirin,
Yahuda halkına duyurun:
[21]Ey gözleri olan ama görmeyen,
Kulakları olan ama işitmeyen,
Sağduyudan yoksun akılsız halk,
Şunu dinle:
[22]Benden korkman gerekmez mi?”
diyor RAB,
“Huzurumda titremen gerekmez
mi?
Ben ki, sonsuza dek geçerli bir
kuralla
Denize sınır olarak kumu koydum.
Deniz sınırı geçemez;
Dalgalar kabarsa da üstün gelemez,
Kükrese de sınırı aşamaz.
[23]Ama bu halkın yüreği asi ve inatçı.
Sapmışlar, kendi yollarına gitmişler.
[24]İçlerinden,
‘İlk ve son yağmurları zamanında
yağdıran,
Belli ürün biçme haftalarını bizim
için koruyan
Tanrımız RAB'den korkalım'
demiyorlar.
[25]Bunları uzaklaştıran suçlarınızdı,

5:21 Yşa.6:9-10; Hez.12:2; Mar.8:18-19 *5:22 Eyü.38:8-11*

Bu iyilikten sizi yoksun bırakan
günahlarınızdı.

26 "Halkım arasında kötü kişiler var.
Kuş avlamak için pusuya yatanlar
gibi
Tuzak kuruyor, insan yakalıyorlar.
27 Kuş dolu bir kafes nasılsa,
Onların evleri de hileyle dolu.
Bu sayede güçlenip zengin oldular,
28 Semirip parladılar,
Yaptıkları kötülüklerle sınırı
aştılar.
Kazanabilecekleri halde öksüzün
davasına bakmıyor,
Yoksulun hakkını savunmuyorlar.
29 Bu yüzden onları
cezalandırmayayım mı?"
diyor RAB,
"Böyle bir ulustan öcümü
almayayım mı?

30 "Ülkede korkunç, dehşet verici bir
şey oldu:
31 Peygamberler yalan peygamberlik
ediyor,
Halkı başına buyruk kâhinler
yönetiyor,
Halkım da bunu benimsiyor.
Ama bunun sonunda ne
yapacaksınız?"

Yeruşalim Kuşatma Altında

6 "Güvenliğiniz için kaçın, ey
Benyamin halkı!
Yeruşalim'den kaçın!
Tekoa'da boru çalın!
Beythakkerem'e bir işaret koyun.
Çünkü kuzeyden bir felaket,
Büyük bir yıkım gelecek gibi
görünüyor.
2 Siyon kızını*, o güzel, narin kızı
yok edeceğim.
3 Çobanlar sürüleriyle ona geliyor,
Çevresinde çadırlarını kuracaklar.
Herkes kendi sürüsünü otlatacak."

4 "Yeruşalim'e karşı savaş hazırlığı
yapın!
Kalkın, öğleyin saldırıya geçelim!
Vay halimize, gün kararıyor!
Akşamın gölgeleri gitgide uzuyor.
5 Haydi, gece saldırıya geçelim,
Kentin kalelerini yerle bir edelim."

6 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
"Ağaçları kesin,
Yeruşalim'e karşı kuşatma
rampaları yapın.
Bu kent cezalandırılmalı,
İçinde zorbalıktan başka bir şey
yok.
7 Kuyu suyunu nasıl taze tutuyorsa,
Yeruşalim de kötülüğünü öyle taze
tutuyor.
Şiddet ve yıkım yankılanıyor
orada,
Karşımda hep hastalık ve yaralar
var.
8 Uyarılara kulak ver, ey Yeruşalim!
Yoksa seni bırakacağım,
Seni bir viraneye,
Oturulmaz bir ülkeye
çevireceğim."

9 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
"Asmadan nasıl üzüm toplanırsa,
İsrail halkından geride kalanları da
öyle toplayacaklar.
Üzüm toplayan biri gibi
Elini yine asma dallarına uzat."

10 İşitsinler diye kiminle konuşayım,
Kimi uyarayım?

Kulakları tıkalı[a], işitemiyorlar.
RAB'bin sözünü aşağılıyor,
Ondan hoşlanmıyorlar.
11 Bu yüzden RAB'bin öfkesiyle
doluyum,
Kendimi tutmaktan yoruldum.
"Sokaktaki çocukların,
Toplanan gençlerin üzerine boşalt
öfkeni.
Nasıl olsa karı da koca da,
Yaşlı da yıllarca yaşamış olan da
kurtulamayacak.
12 Evleri, tarlaları, karıları
Başkalarına verilecek,
Çünkü ülkede yaşayanlara karşı
Elimi kaldıracağım" diyor RAB.
13 "Küçük büyük herkes kazanç
peşinde,
Peygamberler, kâhinler, hepsi
halkı aldatıyor.
14 Esenlik yokken,
'Esenlik, esenlik' diyerek
Halkımın yarasını sözde
iyileştirdiler.
15 Yaptıkları iğrençliklerden
utandılar mı?
Hayır, ne utanması?
Kızarıp bozarmanın ne olduğunu
bile bilmiyorlar.
Bu yüzden onlar da düşenlerin
arasında yer alacak,
Onları cezalandırdığımda
sendeleyip düşecekler" diyor
RAB.

16 RAB diyor ki,
"Yol kavşaklarında durup bakın,
Eski yolları sorun,
İyi yol nerede, öğrenin,
O yolda yürüyün,
Canlarınız rahata kavuşur.
Ama onlar, 'O yolda yürümeyiz'
dediler.
17 Size bekçiler atayıp,
'Boru sesini dinleyin' dedim,
Ama onlar, 'Dinlemeyiz' dediler.
18 Bundan ötürü, ey uluslar,
Başlarına neler geleceğini işitin!
Sen de anla, ey topluluk!
19 Dinle, ey yeryüzü!
Bu halkın üzerine felaket,
Kendi kurduğu düzenin sonucunu
getirmek üzereyim.
Çünkü sözlerime kulak asmadılar,
Kutsal Yasam'ı reddettiler.
20 Neden bana Saba'dan günnük,
Uzak bir ülkeden güzel kokulu
kamış getiriliyor?
Yakmalık sunularınızı* kabul
etmiyorum,
Kurbanlarınızdan hoşnut değilim."

21 Bu yüzden RAB diyor ki,
"Bu halkın önüne tökezler
koyacağım,
Babalar da oğullar da
Tökezleyip birlikte düşecek,
Komşu dostuyla birlikte yok
olacak."

22 RAB diyor ki,
"İşte kuzeyden bir ordu geliyor.
Dünyanın uçlarından
Büyük bir ulus harekete geçiyor.
23 Yay, pala kuşanmışlar,
Gaddar ve acımasızlar.
Atlara binmiş gelirken,
Kükreyen denizi andırıyor sesleri.

---

[a] *6:10 "Tıkalı": İbranice "Sünnetsiz*".*
6:12-15 Yer.8:10-12 *6:14 Yer.8:11; Hez.13:10* *6:16 Mat.11:29*

Savaşa hazır savaşçılar
Karşına dizilecekler, ey Siyon
kızı!"

[24] Haberlerini aldık,
Ellerimizde derman kalmadı.
Doğuran kadın gibi
Üzüntü, sancı sardı bizi.
[25] Kırlara çıkmayın,
Yolda yürümeyin!
Düşmanın kılıcı orada,
Her yer dehşet içinde.
[26] Ey halkım, çula sarın,
Kül içinde yuvarlan.
Biricik oğul için yas tutar gibi
Acı acı dövün.
Çünkü yok edici ansızın gelecek
üzerimize.

[27] "Seni halkımı deneyesin diye
atadım,
Öyle ki, onları tanıyıp yollarını
sınayasın.
[28] Hepsi de çok dikbaşlı,
Onu bunu çekiştirerek dolaşan
insanlardır,
Tunç* kadar, demir kadar katıdırlar.
Hepsi baştan çıkmıştır.
[29] Körük üfürdükçe üfürüyor,
Kurşunu ateşte eritiyor,
Ama boşunadır yapılan işlem,
Çünkü kötüler arınmıyor.
[30] Onlara gümüş artığı denecek,
Çünkü RAB onları reddetti."

Tapınağa Güvenmek Yararsızdır

7 RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [2] "RAB'bin Tapınağı'nın kapısında durup şu sözü duyur. De ki,

" 'RAB'bin sözünü dinleyin, ey RAB'be tapınmak için bu kapılardan giren Yahuda halkı! [3] İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki: Yaşantınızı ve uygulamalarınızı düzeltin. O zaman burada kalmanızı sağlarım[a]. [4] "RAB'bin Tapınağı, RAB'bin Tapınağı, RAB'bin Tapınağı buradadır!" gibi aldatıcı sözlere güvenmeyin. [5] Eğer yaşantınızı ve uygulamalarınızı gerçekten düzeltir, birbirinize karşı adil davranır, [6] yabancıya, öksüze, dula haksızlık etmez, burada suçsuz kanı akıtmaz, sizi yıkıma götüren başka ilahların ardınca gitmezseniz, [7] burada, sonsuza dek atalarınıza vermiş olduğum ülkede kalmanızı sağlarım[a]. [8] Ne var ki, sizler işe yaramaz aldatıcı sözlere güveniyorsunuz.

[9-10] " 'Çalmak, adam öldürmek, zina etmek, yalan yere ant içmek, Baal'a* buhur yakmak, tanımadığınız başka ilahların ardınca gitmek, bütün bu iğrençlikleri yapmak için mi bana ait olan tapınağa gelip önümde duruyor, güvenlikteyiz diyorsunuz? [11] Bana ait olan bu tapınak sizin için bir haydut ini mi oldu? Ama ben görüyorum neler yaptığınızı!' diyor RAB.

[12] " 'Daha önce adımı yerleştirmiş olduğum Şilo'daki yerime gidin. Halkım İsrail'in kötülüğü yüzünden ona ne yaptığımı görün. [13] Bütün bunları yaptınız, diyor RAB, size defalarca seslendim ama dinlemediniz; sizi çağırdım ama yanıt vermediniz. [14] Bu yüzden Şilo'ya ne yaptımsa,

---

[a] *7:3,7 "Kalmanızı sağlarım" ya da "Sizinle kalırım".*
7:11 Mat.21:13; Mar.11:17; Luk.19:46
7:12-14 Yşu.18:1; Mez.78:60; Yer.26:6

bana ait olan, güvendiğiniz bu tapınağa da –sizlere, atalarınıza vermiş olduğum bu yere de– aynısını yapacağım. [15]Kardeşlerinizi, bütün Efrayim soyunu nasıl attıysam, sizleri de öyle atacağım huzurumdan.'

[16]"Sana gelince, ey Yeremya, bu halk için yalvarma; onlar için ne yakar ne de dilekte bulun; bana yalvarıp yakarma, çünkü seni dinlemeyeceğim. [17]Onların Yahuda kentlerinde, Yeruşalim sokaklarında neler yaptıklarını görmüyor musun? [18]Çocuklar odun topluyor, babalar ateş yakıyor, kadınlar Gök Kraliçesi'ne[a] pide pişirmek için hamur yoğuruyor. Beni öfkelendirmek için başka ilahlara dökmelik sunular sunuyorlar. [19]İncittikleri ben miyim, diyor RAB. Hayır, kendilerini inciterek utanca boğuyorlar.

[20]"Bu yüzden Egemen RAB diyor ki, 'Buranın üzerine, insanın, hayvanın, kırdaki ağaçların, toprağın ürününün üzerine kızgın öfkemi yağdıracağım. Yakıp yok edecek her şeyi, sönmeyecek.'

[21]"İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Yakmalık sunularınızı* öbür kurbanlarınıza ekleyin de et yiyin. [22]Çünkü atalarınızı Mısır'dan çıkardığımda, yakmalık sunularla kurbanlar hakkında onlara seslenip buyruk vermedim. [23]Onlara şunu buyurdum: Sözümü dinlerseniz, ben sizin Tanrınız, siz de benim halkım olursunuz. İyilik bulmanız için her konuda size buyurduğum yolda yürüyün. [24]Ne var ki, dinlemediler, kulak asmadılar; kendi isteklerinin, kötü yüreklerinin inadı doğrultusunda yürüdüler. İleri değil, geri gittiler. [25]Atalarınızın Mısır'dan çıktığı günden bu yana, size her gün defalarca peygamber kullarımı gönderdim. [26]Ama beni dinlemediniz, kulak asmadınız. İnat ederek atalarınızdan daha çok kötülük yaptınız.'

[27]"Onlara bütün bunları söyleyeceksin ama seni dinlemeyecekler. Onları çağıracaksın ama yanıt vermeyecekler. [28]Bunun için onlara de ki, 'Tanrısı RAB'bin sözünü dinlemeyen, ders almayan ulus işte budur. Bana bağlılıkları yok oldu, bağlılıktan söz etmez oldular.

[29]" 'Saçını kes ve at, ey Yeruşalim,
Çıplak tepeler üzerinde ağıt yak.
Çünkü RAB, öfkesine uğramış
kuşağı
Reddedip terk etti.' "

Ben-Hinnom Vadisi'nde İşlenen Günahlar

[30]" 'Yahuda halkı gözümde kötü olanı yaptı, diyor RAB. Bana ait olan bu tapınağa iğrenç putlarını yerleştirerek onu kirlettiler. [31]Oğullarını, kızlarını ateşte kurban etmek için Ben-Hinnom Vadisi'nde, Tofet'te* puta tapılan yerler kurdular. Böyle bir şeyi ne buyurdum ne de aklımdan geçirdim. [32]Bundan ötürü oraya artık Tofet ya da Ben-Hinnom Vadisi değil, Kıyım Vadisi deneceği günler geliyor, diyor RAB. Tofet'te yer kalmayana dek gömecekler ölüleri. [33]Bu halkın ölüleri yırtıcı kuşlara,

---

[a] *7:18 "Gök Kraliçesi": Babilliler'in tanrıçası İştar.* *7:31 Lev.18:21*
7:31 2Kr.23:10; Yer.32:35 *7:33 Yas.28:26*

yabanıl hayvanlara yem olacak; onları korkutup kaçıran kimse olmayacak. [34]Yahuda kentlerinde, Yeruşalim sokaklarında sevinç ve neşe sesine, gelin güvey sesine son vereceğim; ülke viraneye dönecek.

8 " 'O zaman, diyor RAB, Yahuda krallarıyla önderlerinin, kâhinlerin, peygamberlerin, Yeruşalim'de yaşamış olanların kemikleri mezarlarından çıkarılacak. [2]Toplanmayacak, gömülmeyecek kemikler, toprağın üzerinde gübre gibi olacaklar. Yeruşalim halkının sevdiği, kulluk ettiği, izlediği, danıştığı, taptığı güneşin, ayın, gök cisimlerinin önüne serilecekler. [3]Bu kötü ulustan bütün sağ kalanlar, kendilerini sürdüğüm yerlerde yaşayanlar, ölümü yaşama yeğleyecekler. Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.'

Günah ve Ceza

[4]"Onlara de ki, 'RAB şöyle diyor:
" 'İnsan yere düşer de kalkmaz mı,
Yoldan sapar da geri dönmez mi?
[5] Öyleyse neden bu halk yoldan
saptı?
Neden Yeruşalim sürekli döneklik
ediyor?
Hileye yapışıyor,
Geri dönmeyi reddediyorlar.
[6] Dikkatle dinledim,
Ama doğru söylemiyorlar.
Kimse, ne yaptım, diyerek
kötülüğünden pişmanlık
duymuyor.
Savaşta seğirten at gibi
Herkes kendi yoluna gidiyor.
[7] Gökteki leylek bile
Belli mevsimlerini bilir.
Kumru da kırlangıç da turna da
Göç etme zamanını gözetir.
Oysa halkım buyruklarımı bilmez.

[8] " 'Nasıl, biz bilge kişileriz,
RAB'bin Yasası bizdedir,
diyebiliyorsunuz?
İşte, bilginlerin yalancı kalemi
Yasayı yalana çevirmiş.
[9] Bilgeler utandırıldı,
Yıldırılıp ele geçirildi.
RAB'bin sözünü reddettiler.
Nasıl bir bilgelikmiş onlarınki?
[10] Bundan ötürü karılarım başkalarına,
Tarlalarını sahiplenecek yeni
kişilere vereceğim.
Küçük büyük herkes kazanç
peşinde,
Peygamberler, kâhinler, hepsi
halkı aldatıyor.
[11] Esenlik yokken,
Esenlik, esenlik, diyerek
Halkımın yarasını sözde
iyileştirdiler.
[12] Yaptıkları iğrençliklerden
utandılar mı?
Hayır, ne utanması?
Kızarıp bozarmanın ne olduğunu
bile bilmiyorlar.
Bu yüzden onlar da düşenlerin
arasında yer alacak,
Cezalandırıldıklarında sendeleyip
düşecekler' diyor RAB.

[13] " 'Onları büsbütün yok edeceğim,
diyor RAB,

7:34 Yer.16:9; 25:10; Va.18:23 *8:3 Eyü.3:21; Va.9:6* *8:10-12 Yer.6:12-15*
8:11 Yer.6:14; Hez.13:10

Ne asmada üzüm kalacak,
Ne incir ağacında incir.
Yaprakları solup kuruyacak.
Onlara ne verdiysem,
Ellerinden alınacak.' "

[14] "Neden burada oturup duruyoruz?
Toplanalım da surlu kentlere
kaçalım,
Orada ölelim!
Tanrımız RAB bizi ölüme terk etti,
Bize zehirli su içirdi.
Çünkü O'na karşı günah işledik.
[15] Esenlik bekledik, iyilik gelmedi.
Şifa umduk, yılgınlık bulduk.
[16] Düşman atlarının hırıltısı
Dan bölgesinden duyuluyor,
Aygırlarının kişnemesinden
Bütün ülke titriyor.
Ülkeyi ve içindeki her şeyi,
Kenti ve orada yaşayanları
Yok etmeye geliyorlar."

[17] "Bakın, aranıza yılanlar,
Büyüden etkilenmeyen engerekler
gndereceğim,
Sizi sokacaklar" diyor RAB.

[18] Üzüntüm avutulamaz,
Yüreğim baygın,
[19] Ülkenin en uzak köşelerinden
Halkımın feryadını dinleyin:
"RAB Siyon'da değil mi?
Kralı orada değil mi?"
RAB, "Putlarıyla,
İşe yaramaz yabancı ilahlarıyla
Neden öfkelendiriyorlar beni?"
diyor.
[20] "Ürün biçme zamanı geçti,
Yaz sona erdi,
Biz ise kurtulmadık" diye
haykırıyorlar.
[21] Halkımın yarasından ben de
yaralandım.
Yasa büründüm, dehşete düştüm.
[22] Gilat'ta merhem yok mu,
Hekim yok mu?
Öyleyse halkımın yarası neden iyi
edilmedi?

9 Keşke başım bir pınar,
Gözlerim bir gözyaşı kaynağı
olsa!
Halkımın öldürülenleri için
Ağlasam gece gündüz!
[2] Keşke halkımı bırakabilmem,
Onlardan uzaklaşabilmem için
Çölde konaklayacak bir yerim olsa!
Hepsi zina ediyor,
Hain bir topluluk!

[3] "Yalan söylemek için ülkede
Dillerini yay gibi geriyor,
Güçlerini gerçek yolunda
kullanmıyorlar.
Kötülük üstüne kötülük yapıyor,
Beni tanımıyorlar" diyor RAB.
[4] "Herkes dostundan sakınsın,
Kardeşlerinizin hiçbirine
güvenmeyin.
Çünkü her kardeş Yakup gibi
aldatıcı,
Her dost iftiracıdır.
[5] Dost dostu aldatıyor,
Kimse gerçeği söylemiyor.
Dillerine yalan söylemeyi
öğrettiler,
Suç işleye işleye yorgun düştüler.
[6] Sen, ey Yeremya,
Aldatıcılığın ortasında yaşıyorsun.

9:4 Yar.27:36

Aldatıcılıkları yüzünden
Beni tanımak istemiyorlar."
Böyle diyor RAB.
7 Bundan ötürü Her Şeye Egemen
RAB diyor ki,
"İşte, onları arıtıp sınayacağım,
Halkımın günahı yüzünden
Başka ne yapabilirim ki?
8 Dilleri öldürücü bir ok,
Hep aldatıyor.
Komşusuna esenlik diliyor,
Ama içinden ona tuzak kuruyor.
9 Bu yüzden onları
cezalandırmayayım mı?"
diyor RAB,
"Böyle bir ulustan öcümü
almayayım mı?"

10 Dağlar için ağlayıp yas tutacağım,
Otlaklar için ağıt yakacağım.
Çöle dönüştüler,
Kimse geçmiyor oralardan.
Sığırların böğürmesi duyulmuyor,
Kuşlar, yabanıl hayvanlar kaçıp
gitti.

11 "Yeruşalim'i taş yığını,
Çakalların barınağı haline
getireceğim.
Yahuda kentlerini
Kimsenin yaşayamayacağı bir
viraneye döndüreceğim."

[12]Hangi bilge kişi buna akıl erdirecek? RAB'bin seslendiği kişi kim ki, sözünü açıklayabilsin? Ülke neden yıkıldı? Neden kimsenin geçemediği bir çöle dönüştü?

[13]RAB, "Kendilerine verdiğim yasayı bıraktılar, sözümü dinlemediler, yasamı izlemediler" diyor, [14]"Onun yerine yüreklerinin inadını, atalarının öğrettiği gibi Baallar'ı* izlediler." [15]Bunun için İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Bu halka pelinotu yedirecek, zehirli su içireceğim. [16]Onları kendilerinin de atalarının da tanımadığı ulusların arasına dağıtacak, tümünü yok edene dek peşlerine kılıcı salacağım."

17 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
"İyi düşünün!
Ağıt yakan kadınları çağırın
gelsinler.
En iyilerini çağırın gelsinler.
18 Hemen gelip bizim için ağıt
yaksınlar;
Gözlerimiz gözyaşı döksün,
Gözkapaklarımızdan sular aksın.
19 Siyon'dan ağlama sesi duyuluyor:
'Yıkıma uğradık!
Büyük utanç içindeyiz,
Çünkü ülkemizi terk ettik,
Evlerimiz yerle bir oldu.' "
20 Ey kadınlar, RAB'bin sözünü
dinleyin!
Ağzından çıkan her söze kulak
verin.
Kızlarınıza yas tutmayı,
Komşunuza ağıt yakmayı öğretin.
21 Ölüm pencerelerimize tırmandı,
Kalelerimize girdi;
Sokakları çocuksuz,
Meydanları gençsiz bıraktı.
22 Onlara de ki, "RAB şöyle diyor:
'İnsan cesetleri gübre gibi,
Biçicinin ardındaki demetler gibi
toprağa serilecek.
Onları toplayacak kimse
olmayacak.' "

9:15 Va.8:11

23 RAB şöyle diyor:
“Bilge kişi bilgeliğiyle,
Güçlü kişi gücüyle,
Zengin kişi zenginliğiyle övünmesin.
24 Dünyada iyilik yapanın,
Adaleti, doğruluğu sağlayanın
Ben RAB olduğumu anlamakla
Ve beni tanımakla övünsün övünen.
Çünkü ben bunlardan hoşlanırım” diyor RAB.

25 “Yalnız bedence sünnetli olanları cezalandıracağım günler geliyor” diyor RAB. 26 “Mısır’ı, Yahuda’yı, Edom’u, Ammon’u, Moav’ı, çölde yaşayan ve zülüflerini[a] kesenlerin hepsini cezalandıracağım. Çünkü bütün bu uluslar gerçekte sünnetsiz*, bütün İsrail halkı da yürekte sünnetsizdir.”

Tanrı ve Putlar

(Yer.51:15-19)

10 RAB’bin sana ne söylediğini dinle, ey İsrail halkı!
2 RAB şöyle diyor:
“Ulusların yolunu öğrenmeyin,
Gök belirtilerinden yılmayın;
Bu belirtilerden uluslar yılsa bile.
3 Ulusların töreleri yararsızdır.
Ormandan ağaç keserler,
Usta keskisiyle ona biçim verir.
4 Altınla, gümüşle süsler,
Çekiçle, çivilerle sağlamlaştırırlar;
Yerinden kımıldamasın diye.
5 Salatalık bostanındaki korkuluk gibidir putları,
Konuşamazlar;
Onları taşımak gerek, çünkü yürüyemezler.
Onlardan korkmayın, zarar veremezler;
İyilik de edemezler.”

6 Senin gibisi yok, ya RAB,
Sen büyüksün,
Adın da büyüktür gücün sayesinde.
7 Senden kim korkmaz,
Ey ulusların kralı?
Bu sana yakışır.
Ulusların bilgeleri arasında,
Bütün ülkelerinde
Senin gibisi yok.
8 Hepsi budala ve akılsız.
Yararsız putlardan ne öğrenilebilir ki?
Ağaçtan yapılmış onlar!
9 Tarşiş’ten dövme gümüş,
Ufaz’dan altın getirilir.
Ustayla kuyumcunun yaptığı nesnenin üzerine
Lacivert, mor giydirilir,
Hepsi usta işidir.
10 Ama gerçek Tanrı RAB’dir.
O yaşayan Tanrı’dır,
Sonsuza dek kral O’dur.
O öfkelenince yeryüzü titrer,
Uluslar dayanamaz gazabına.
11 “Onlara şunu diyeceksin,
‘Yeri, göğü yaratmayan bu ilahlar,
Yerden de göğün altından da yok olacaklar.’ ”[b]
12 Gücüyle yeryüzünü yaratan,
Bilgeliğiyle dünyayı kuran,
Aklıyla gökleri yayan RAB’dir.
13 O gürleyince gökteki sular çağıldar,

---

[a] *9:26 “Zülüflerini” ya da “Sakallarının uçlarını”.*

[b] *10:11 Bu ayet Aramice yazılmıştır.*

9:24 1Ko.1:31; 2Ko.10:17

10:7 Va.15:3-4

10:12-15 Yer.51:15-18

Yeryüzünün dört bucağından
bulutlar yükseltir,
Yağmur için şimşek çaktırır,
Ambarlarından rüzgar estirir.
[14] Hepsi budala, bilgisiz,
Her kuyumcu yaptığı puttan
utanacak.
O putlar yapmacıktır,
Soluk yoktur onlarda.
[15] Yararsız, alay edilesi nesnelerdir,
Cezalandırılınca yok olacaklar.
[16] Yakup'un Payı onlara benzemez.
Her şeye biçim veren O'dur,
O'nun mirasıdır İsrail oymağı,
Her Şeye Egemen RAB'dir adı.

Yıkım Geliyor

[17] Kuşatma altında olan sizler,
Eşyalarınızı toplayın yerden.
[18] RAB diyor ki,
"İşte bu kez bu ülkede yaşayanları
Fırlatıp atacağım;
Ele geçirilmeleri için
Onları sıkıştıracağım."
[19] Yaramdan ötürü vay başıma gelen!
Derdim iyileşmez!
Ama, 'Dert benim derdim,
Dayanmalıyım' dedim.
[20] Çadırım yıkıldı, ipleri koptu.
Çocuklarım benden ayrıldı,
Yok artık onlar.
Çadırımı kuracak,
Perdelerimi takacak kimse kalmadı.
[21] Çobanlar budala,
RAB'be danışmıyorlar.
Bu yüzden işleri yolunda gitmiyor,
Bütün sürüleri dağıldı.
[22] Dinle! Haber geliyor!
Kuzey ülkesinden büyük patırtı
geliyor!
Yahuda kentlerini viraneye
çevirecek,
Çakallara barınak edecek.

Yeremya'nın Duası

[23] İnsanın yaşamının kendi elinde
olmadığını,
Adımlarına yön vermenin ona
düşmediğini
Biliyorum, ya RAB.
[24] Beni öfkenle değil,
Yalnız adaletinle yola getir, ya
RAB,
Yoksa beni hiçe indirirsin.
[25] Öfkeni seni tanımayan ulusların,
Adını anmayan toplulukların
üzerine dök.
Çünkü onlar Yakup soyunu yiyip
bitirdiler,
Onu tümüyle yok ettiler,
Yurdunu viraneye çevirdiler.

Antlaşma Bozuldu

11 RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [2]"Bu antlaşmanın koşullarını dinle. Yahuda halkına ve Yeruşalim'de yaşayanlara açıkla. [3]Onlara diyeceksin ki, 'İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Bu antlaşmanın koşullarına uymayan lanet altındadır! [4]Atalarınızı Mısır'dan, demir eritme ocağından çıkardığımda bu antlaşmaya bağlı kalmalarını buyurdum. Onlara dedim ki: Sözümü dinleyin, buyurduğum her şeyi yerine getirin. Böylece siz benim halkım olursunuz, ben de sizin Tanrınız olurum. [5]İşte o zaman süt ve bal akan ülkeyi –bugün sizin olan ülkeyi– atalarınıza vereceğime ilişkin içtiğim andı yerine getirmiş

10:13 Mez.135:7; Yer.51:16 *10:25 Mez.79:6-7* olacağım.' "

"Amin, ya RAB" diye karşılık verdim.

[6]RAB şöyle dedi: "Söyleyeceğim her şeyi Yahuda kentlerinde, Yeruşalim sokaklarında duyur: 'Bu antlaşmanın koşullarını dinleyin, onlara uyun. [7]Atalarınızı Mısır'dan çıkardığım günden bu yana sözümü dinlemeleri için onları defalarca uyardım. [8]Ama dinlemediler, kulak asmadılar. Bunun yerine kötü yüreklerinin inadı uyarınca davrandılar. Ben de uymalarını buyurduğum, ama uymadıkları bu antlaşmada açıklanan bütün lanetleri başlarına getirdim.' "

[9]RAB bana dedi ki, "Yahuda halkıyla Yeruşalim'de yaşayanlar bana düzen kuruyorlar. [10]Sözlerimi dinlemek istemeyen atalarının suçlarına döndüler. Başka ilahların ardınca gidip onlara taptılar. İsrail halkıyla Yahuda halkı, atalarıyla yaptığım antlaşmayı bozdu. [11]Bu yüzden RAB, 'Kaçıp kurtulamayacakları bir yıkım getireceğim başlarına' diyor, 'Bana yakarsalar da onları dinlemeyeceğim. [12]Yahuda kentlerinde oturan halk da Yeruşalim'de yaşayanlar da gidip buhur yaktıkları ilahlara yalvaracaklar. Ama yıkım geldiğinde, bu ilahlar onlara yardım edemez. [13]Kentlerinin sayısı kadar ilahın var, ey Yahuda! O utanılası ilaha, Baal'a* buhur yakmak için Yeruşalim sokaklarının sayısı kadar sunak kurdunuz.

[14]"Sana gelince, ey Yeremya, bu halk için yalvarma; ne yakar ne de dilekte bulun. Sıkıntılı zamanlarında beni çağırdıklarında onları dinlemeyeceğim.

[15]"Sevgilim kötü düzenler kuruyor,
Öyleyse tapınağımda işi ne?
Adaklar[a] ve kutsanmış et
uğrayacağın felaketi
önleyebilir mi?
Felaket gelince sevinecek misin?"
[16]RAB sana meyvesi ve biçimi
güzel,
Yaprağı bol zeytin ağacı adını
vermişti.
Ama güçlü fırtına koptuğunda
Ağacı tutuşturacak;
Dalları kırılacak.
[17]Seni dikmiş olan Her Şeye
Egemen RAB,
Başına felaket getirmeye karar
verdi.
Çünkü İsrail ve Yahuda halkları
Kötülük yaptı,
Baal'a buhur yakarak beni
öfkelendirdiler.

Yeremya'ya Kurulan Düzen

[18]Benim için kurdukları düzeni RAB bana açıkladı. Haberim vardı, çünkü ne yaptıklarını bana gösterdi. [19]Kesime götürülen uysal bir kuzu gibiydim. Bana düzen kurduklarını anlamamıştım. Şöyle diyorlardı:

"Ağacı da meyvesini de yok
edelim,
Bir daha adı anılmasın diye
Onu yaşayanlar diyarından kesip
atalım."
[20]Adaletle yargılayan,
Yüreği ve düşünceyi sınayan,
Her Şeye Egemen RAB,
Davamı senin eline bırakıyorum.
Onlardan alacağın öcü göreyim!

---

[a] *11:15 Septuaginta "Adaklar", Masoretik metin "Birçokları".*

[21]"Seni öldürmek isteyen Anatot halkı için RAB diyor ki, 'Onlar, RAB'bin adına peygamberlik etme, yoksa seni öldürürüz diyorlardı.' [22]Her Şeye Egemen RAB, 'Onları cezalandıracağım' diyor, 'Gençleri kılıçtan geçirilecek, oğullarıyla kızları kıtlıktan ölecek. [23]Sağ kalan olmayacak. Cezalandırılacakları yıl Anatot halkının başına felaket getireceğim.'"

Yeremya Yakınıyor

12 Davamı önüne getirsem,
Haklı çıkarsın, ya RAB.
Ama adalet konusunda
Seninle tartışmak istiyorum.
Neden kötülerin işi iyi gidiyor?
Neden hainler tasasızca yaşıyor?
[2] Onları sen diktin, kök saldılar,
Büyüyüp ürün verdiler.
Adın ağızlarından düşmüyor,
Yürekleriyse senden uzak.
[3] Beni tanırsın, ya RAB,
Beni görür, yüreğimin seninle
olduğunu bilirsin.
Kasaplık koyun gibi ayır onları,
Kesim gününe hazırla!
[4] İçinde yaşayanların kötülüğü
yüzünden,
Ülke ne zamana dek yas tutacak,
Otlar ne zamana dek sararıp
solacak?
Hayvanlarla kuşlar yok oldu.
Çünkü bu halk,
"O başımıza neler geleceğini
görmüyor" dedi.

Rab'bin Yeremya'ya Yanıtı

[5] "Ey Yeremya,
İnsanlarla yarışa girip yorulduysa,
Atlarla nasıl yarışacaksın?
Güvenli bir ülkede sendelersen,
Şeria çalılıklarıyla nasıl başa
çıkacaksın?
[6] Kardeşlerin, öz ailen bile sana
ihanet etti,
Arkandan seslerini yükselttiler.
Yüzüne karşı olumlu konuşsalar
bile onlara güvenme.
[7] Evimi terk ettim,
Mirasımı reddettim,
Sevgilimi düşmanlarının eline
verdim.
[8] Mirasım karşımda
Ormandaki aslan gibi oldu;
Kükreyip üzerime saldırdı.
Bu yüzden ondan nefret ediyorum.
[9] Mirasım sırtlan ya da yırtıcı kuş
mu oldu karşımda?
Çevresindeki yırtıcı kuşlar
saldırıyor ona.
Gidin, bütün yabanıl hayvanları
toplayıp getirin,
Yiyip bitirsinler onu.
[10] Pek çok çoban bağımı bozdu,
Tarlamı çiğnedi,
Güzelim tarlamı ıssız çöle
döndürdü.
[11] Onu viraneye çevirdiler,
Önümde viran olmuş ağlıyor;
Bütün ülke viran olmuş,
Yine de aldıran yok.
[12] Çöldeki çıplak tepelere
Yıkıcılar geldi.
RAB'bin kılıcı ülkeyi
Bir uçtan bir uca yiyip bitiriyor.
Kimse kavuşmayacak esenliğe.
[13] Halkım buğday ekip diken biçti,
Emek verip yarar görmedi.
RAB'bin kızgın öfkesi yüzünden
Ürününüzden utanacaksınız."

[14]RAB diyor ki, "Halkım İsrail'e verdiğim mülke el koyan bütün kötü

komşularımı ülkelerinden söküp atacak, Yahuda halkını da atacağım. [15]Hepsini söküp attıktan sonra Yahuda'ya yine acıyacak, her birini kendi mülküne, kendi ülkesine geri getireceğim. [16]Halkıma Baal'ın* adıyla ant içmeyi öğrettiler. Bunun gibi, halkımın yolunda yürümeyi ve 'RAB'bin varlığı hakkı için' diyerek benim adımla ant içmeyi de iyice öğrenirlerse, halkımın arasında sağlam yerleri olacak. [17]Ama kulak asmayan her ulusu kökünden söküp atacak, yok edeceğim" diyor RAB.

Keten Kuşak Simgesi

13 RAB bana, "Git, kendine keten bir kuşak satın alıp beline sar, ama suya sokma" dedi. [2]RAB'bin buyruğu uyarınca bir kuşak satın alıp belime sardım.

[3]RAB bana ikinci kez seslendi: [4]"Satın aldığın belindeki kuşağı al, Perat'a git. Kuşağı orada bir kaya kovuğuna gizle." [5]RAB'bin buyruğu uyarınca gidip kuşağı Perat'a yakın bir yere gizledim.

[6]Uzun süre sonra RAB bana, "Kalk, Perat'a git, gizlemeni buyurduğum kuşağı al" dedi. [7]Bunun üzerine Perat'a gittim, gizlediğim yeri kazıp kuşağı aldım. Ancak kuşak çürümüştü, hiçbir işe yaramazdı.

[8]RAB bana şöyle seslendi: [9]"RAB diyor ki, 'İşte Yahuda'nın gururunu da Yeruşalim'in büyük gururunu da böyle çürüteceğim. [10]Sözümü dinlemek istemeyen, yüreklerinin inadı uyarınca davranan, başka ilahları izleyip onlara kulluk eden, tapan bu kötü halk, bu işe yaramaz kuşak gibi olacak. [11]Kuşak insanın beline nasıl yapışırsa, ben de İsrail ve Yahuda halklarını kendime öyle yapıştırdım' diyor RAB, 'Öyle ki, bana ün, övgü, onur getirecek bir halk olsunlar. Ama dinlemediler.' "

Şarap Tulumu

[12]"Onlara de ki, 'İsrail'in Tanrısı RAB, Her tulum şarapla dolacak, diyor.' Eğer sana, 'Her tulumun şarapla dolacağını bilmiyor muyuz sanki?' derlerse, [13]onlara de ki, 'Bu ülkede yaşayan herkesi –Davut'un tahtında oturan kralları, kâhinleri, peygamberleri, Yeruşalim'de yaşayanların tümünü– sarhoş olana dek şarapla dolduracağım' diyor RAB. [14]'Onları –babalarla çocukları– birbirlerine çarpacağım. Acımadan, esirgemeden, sevecenlik göstermeden hepsini yok edeceğim' diyor RAB."

Sürgün Yakın

[15]Dinleyin, kulak verin,
Gururlanmayın,
Çünkü RAB konuştu.
[16]Karanlık basmadan,
Kararan dağlarda
Ayaklarınız tökezlemeden
Tanrınız RAB'bi onurlandırın.
Siz ışık beklerken,
RAB onu kopkoyu, zifiri karanlığa
çevirecek.
[17]Ama bu uyarıyı dinlemezseniz,
Gururunuz yüzünden ağlayacağım
gizlice,
Gözlerim acı acı gözyaşı dökecek,
Gözyaşlarım sel gibi akacak.
Çünkü RAB'bin sürüsü sürgüne
gönderilecek.

[18]Krala ve ana kraliçeye söyle:

"Tahtlarınızdan inin,
Çünkü görkemli taçlarınız
başınızdan düştü."
[19] Negev'deki kentler kapanacak,
Onları açan olmayacak.
Sürgüne gönderilecek Yahuda,
Tamamı sürgüne gönderilecek.
[20] Gözlerinizi kaldırıp bakın,
Kuzeyden gelenleri görün.
Nerede sana emanet edilen sürü?
Övündüğün kuzular nerede?
[21] Sana dost olması için yetiştirdiğin
kişileri
RAB başına yönetici atayınca ne
diyeceksin?
Doğuran kadının çektiği sancı gibi
Seni de ağrı tutmayacak mı?
[22] "Neden bütün bunlar başıma
geldi?" dersen,
Günahlarının çokluğu yüzünden
eteklerin açıldı,
Tecavüze uğradın.
[23] Kûşlu* derisinin rengini,
Pars beneklerini değiştirebilir mi?
Kötülük etmeye alışmış olan sizler
de iyilik edemezsiniz.
[24] "Çöl rüzgarının savurduğu saman
çöpü gibi
Dağıtacağım sizleri.
[25] Payın, sana ayırdığım pay bu
olacak" diyor RAB.
"Çünkü beni unuttun,
Sahte ilahlara güvendin.
[26] Ayıbın ortaya çıksın diye
Eteklerini yüzüne dek kaldıracağım.
[27] Kırdaki tepeler üzerinde
Yaptığın iğrençlikleri –zinalarını,
Çapkın çapkın kişneyişini, yüzsüz
fahişeliklerini– gördüm.
Vay başına geleceklere, ey
Yeruşalim!
Ne zamana dek böyle kirli
kalacaksın?"

Kuraklık ve Kılıç

14 RAB kuraklığa ilişkin Yeremya'ya şöyle seslendi:
[2] "Yahuda yas tutuyor,
Kentleri bitkin;
Halkı karalar giymiş, yerlere
oturmuş,
Yeruşalim'in haykırışı yükseliyor.
[3] Soylular uşaklarını suya
gönderiyorlar.
Sarnıçlara gidiyor, ama su
bulamıyor,
Kapları boş dönüyorlar.
Aşağılanmış, utanç içinde,
Başlarını örtüyorlar.
[4] Ülke yağmursuz, toprak çatlamış,
Irgatlar utanç içinde başlarını
örtüyorlar.
[5] Kırdaki geyik bile
Yeni doğmuş yavrusunu bırakıyor,
Çünkü ot yok.
[6] Yaban eşekleri çıplak tepelerde
durmuş,
Çakal gibi soluyorlar;
Gözlerinin feri sönmüş,
Çünkü otlak yok."

[7] Suçlarımız bize karşı tanıklık etse
de,
Adın uğruna bir şeyler yap, ya
RAB!
Pek çok döneklik ettik,
Sana karşı günah işledik.
[8] Ey İsrail'in Umudu,
Sıkıntı anlarındaki Kurtarıcısı!
Neden ülkede bir yabancı,
Ancak bir gece konaklayan yolcu
gibisin?
[9] Neden şaşırmış biri gibi,
Kurtarmaya gücü yetmeyen

savaşçı gibisin?
Aramızdasın sen, ya RAB,
Seniniz, bırakma bizi!

[10] Bu halk için RAB diyor ki,
"Gezip tozmayı pek sever,
Ayaklarını dolaşmaktan
esirgemezler.
Bu yüzden RAB onlardan hoşnut
değil,
Şimdi anımsayacak suçlarını,
Günahları için onları
cezalandıracak."

[11] Sonra RAB bana, "Bu halkın iyiliği için yalvarma" dedi, [12]"Oruç* tutsalar bile feryatlarına kulak vermeyeceğim. Yakmalık sunu*, tahıl sunusu* sunsalar bile kabul etmeyeceğim. Tersine, kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla yok edeceğim onları."

[13]Bunun üzerine, "Ah, Egemen RAB, peygamberler bu halka, 'Kılıç yüzü görmeyecek, kıtlık çekmeyeceksiniz; burada size kalıcı esenlik sağlayacağım' diyorlar" dedim.

[14]RAB, "Peygamberler benim adımla yalan peygamberlik ediyorlar" dedi, "Onları ne gönderdim, ne onlara buyruk verdim, ne de seslendim. Size uydurma görümlerden, falcılıktan, boş şeylerden, akıllarından geçen hayallerden söz ediyorlar. [15] Adımla konuşan peygamberler için ben RAB diyorum ki, onları göndermediğim halde, 'Bu ülkede kılıç da kıtlık da olmayacak' diyorlar. Ama kendileri de kılıçla, kıtlıkla yok olacaklar. [16]Peygamberlik ettikleri halk da kıtlık ve kılıç yüzünden Yeruşalim sokaklarına atılacak. Onları da karılarını, oğullarını, kızlarını da gömecek kimse olmayacak. Yaptıkları kötülüğü kendi başlarına getireceğim.

[17]"Onlara de ki,
" 'Gözlerim gece gündüz
Durmadan gözyaşı döksün,
Çünkü erden kızım, halkım
Ağır bir yara aldı,
Ezici bir darbe yedi.
[18] Kıra çıksam, kılıçtan geçirilenleri,
Kente girsem, kıtlıktan kırılanları
görüyorum.
Olup bitenden habersiz
peygamberlerle kâhinlerse
Ülkeyi dolaşıp duruyorlar.' "

[19] Yahuda'yı büsbütün mü reddettin?
Siyon'dan tiksiniyor musun?
Neden şifa bulmayacak kadar
yaraladın bizi?
Esenlik bekledik, iyilik gelmedi.
Şifa umduk, yılgınlık bulduk.
[20] Yaptığımız kötülükleri,
Atalarımızın suçlarını biliyoruz, ya
RAB;
Gerçekten sana karşı günah
işledik.
[21] Adın uğruna bizi küçümseme,
Görkemli tahtının hor görülmesine
izin verme.
Bizimle yaptığın antlaşmayı
anımsa,
Bozma onu.
[22] Ulusların değersiz putlarından
herhangi biri
Yağmur yağdırabilir mi?
Gökler kendiliğinden
Sağanak yağdırabilir mi?
Bunu yalnız sen yapabilirsin,
Ya RAB Tanrımız.

14:10 Hoş.8:13

Umudumuz sende,
Çünkü bütün bunları yapan sensin.

Yahuda Halkına Yıkım

15 RAB bana dedi ki, "Musa'yla Samuel önümde durup yalvarsalar bile, bu halka acımayacağım; kov onları önümden, gitsinler! [2]Sana, 'Nereye gidelim?' diye sorarlarsa de ki, 'RAB şöyle diyor:

" 'Ölüm için ayrılanlar ölüme,
Kılıç için ayrılanlar kılıca,
Kıtlık için ayrılanlar kıtlığa,
Sürgün için ayrılanlar sürgüne.'

[3]"Onların başına dört tür yıkım getirmeye karar verdim" diyor RAB, "Öldürmek için kılıcı, paralamak için köpekleri, yiyip bitirmek, yok etmek için yırtıcı kuşlarla yabanıl hayvanları salacağım üzerlerine. [4]Yahuda Kralı Hizkiya oğlu Manaşşe'nin Yeruşalim'de yaptıkları yüzünden bütün yeryüzü krallıklarını dehşete düşüreceğim.

[5] "Kim acıyacak sana, ey Yeruşalim?
Kim yas tutacak senin için?
Hal hatır sormak için
Kim yolundan dönüp sana gelecek?
[6] Sen beni reddettin" diyor RAB,
"Gerisingeri gidiyorsun.
Ben de elimi sana karşı kaldıracak,
Seni yok edeceğim;
Merhamet ede ede yoruldum.
[7] Ülkenin kapılarında,
Halkımı yabayla savuracak,
Çocuksuz bırakacak, yok edeceğim;
Çünkü yollarından dönmediler.
[8] Dul kadınlarının sayısı denizin
kumundan çok olacak.
Gençlerinin annelerine
Öğle vakti yok ediciyi
gördereceğim;
Üzerlerine ansızın acı, dehşet
salacağım.
[9] Yedi çocuklu kadın
Bayılıp son soluğunu verecek;
Daha gündüzken güneşi batacak,
Utandırılıp alçaltılacak.
Sağ kalanları düşmanlarının önünde
Kılıca teslim edeceğim."
Böyle diyor RAB.

Yeremya Rab'be İçini Döküyor

[10] Vay başıma!
Herkesle çekişip davacı olayım diye
Doğurmuşsun beni, ey annem!
Ne ödünç aldım, ne de verdim,
Yine de herkes lanet okuyor bana.

[11] RAB şöyle dedi:
"Kuşkun olmasın, iyilik için seni
özgür kılacağım,
Yıkım ve sıkıntı zamanında
Düşmanlarını sana yalvartacağım.

[12] "Demiri, kuzeyden gelen demiri
Ya da tuncu* kimse kırabilir mi?
[13] Ülkende işlenen günahlar
yüzünden
Servetini de hazinelerini de
karşılıksız,
Çapul malı olarak vereceğim.
[14] Bilmediğin bir ülkede
Düşmanlarına köle edeceğim[a] seni.
Çünkü size karşı öfkem
Ateş gibi tutuşup yanacak."

---

[a] 15:14 Septuaginta "Köle edeceğim", Masoretik metin "Geçireceğim" (bkz. 17:4).

15:1 Çık.32:11-14; Say.14:13-19 *15:1 1Sa.7:5-9*
15:2 Yer.43:11; Va.13:10 *15:4 2Kr.21:1-16; 2Ta.33:1-9*

[15] Sen bilirsin, ya RAB,
Beni anımsa, beni kolla.
Bana eziyet edenlerden öcümü al.
Sabrınla beni canımdan etme,
Senin uğruna aşağılandığımı
unutma.
[16] Sözlerini bulur bulmaz yuttum,
Bana neşe, yüreğime sevinç oldu.
Çünkü seninim ben,
Ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı!
[17] Eğlenenlerin arasında oturmadım,
Onlarla sevinip coşmadım.
Elin üzerimde olduğu için
Tek başıma oturdum,
Çünkü beni öfkeyle doldurmuştun.
[18] Neden sürekli acı çekiyorum?
Neden yaram ağır ve umarsız?
Benim için aldatıcı bir dere,
Güvenilmez bir pınar mı
olacaksın?

[19] Bu yüzden RAB diyor ki,
"Eğer dönersen seni yine
hizmetime alırım;
İşe yaramaz sözler değil,
Değerli sözler söylersen,
Benim sözcüm olursun.
Bu halk sana dönecek,
Ama sen onlara dönmemelisin.
[20] Bu halkın karşısında
Sağlamlaştırılmış tunç bir duvar
kılacağım seni;
Seninle savaşacak ama
yenemeyecekler,
Çünkü yardım etmek, kurtarmak
için
Ben seninleyim" diyor RAB.
[21] "Seni kötünün elinden kurtaracak,
Acımasızın avucundan
kurtaracağım."

Yıkım Günü

16 RAB bana şöyle seslendi: [2]"Kendine karı alma, burada oğulların, kızların olmasın." [3]Bu ülkede doğan oğullarla kızlar ve anne babaları için RAB diyor ki, [4]"Ölümcül hastalıklardan ölecekler. Onlar için yas tutulmayacak, gömülmeyecekler. Cesetleri toprağın üzerinde gübre gibi kalacak. Kılıçla, kıtlıkla yok olacaklar; cesetleri yırtıcı kuşlara, yabanıl hayvanlara yem olacak."

[5]Çünkü RAB diyor ki, "Cenaze yemeğinin verildiği eve gitme, dövünmek için gitme, başsağlığı dileme. Çünkü ben bu halktan esenliğimi, sevgimi, sevecenliğimi geri çektim" diyor RAB. [6]"Bu ülkede büyükler de küçükler de ölecek, gömülmeyecekler. Onlar için yas tutan, dövünüp bedenini yaralayan, başını tıraş eden olmayacak. [7]Ölene yas tutanı avutmak için kimse onunla yemek yemeyecek. Anne babasını yitirene kimse avunç kâsesini sunmayacak.

[8]"Şölen evine de gitme, onlarla oturma, yiyip içme. [9]Çünkü İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Burada sevinç ve neşe sesine, gelin güvey sesine senin günlerinde gözünün önünde son vereceğim.'

[10]"Bütün bunları bu halka bildirdiğinde, 'RAB neden başımıza bu büyük felaketi getireceğini bildirdi? Suçumuz ne? Tanrımız RAB'be karşı işlediğimiz günah ne?' diye sorarlarsa, [11]de ki, 'Atalarınız beni terk etti' diyor RAB, 'Başka ilahların ardınca gittiler, onlara kulluk edip

---

16:9 Yer.7:34; 25:10; Va.18:23

taptılar. Beni terk ettiler, Kutsal Yasam'a uymadılar. [12]Sizse atalarınızdan daha çok kötülük yaptınız. Beni dinleyeceğinize, kötü yüreğinizin inadı uyarınca davrandınız. [13]Bu yüzden sizi bu ülkeden sizin de atalarınızın da bilmediği bir ülkeye atacağım. Orada gece gündüz başka ilahlara kulluk edeceksiniz, çünkü size lütfetmeyeceğim.'

[14]"Artık insanların, 'İsrail halkını Mısır'dan çıkaran RAB'bin varlığı hakkı için' demeyeceği günler geliyor" diyor RAB. [15]"Bunun yerine, 'İsrail halkını kuzey ülkesinden ve sürdüğü bütün öbür ülkelerden geri getiren RAB'bin varlığı hakkı için' diyecekler. Çünkü atalarına vermiş olduğum topraklara onları geri getireceğim.

[16]"Birçok balıkçı çağırmak üzereyim. Onları yakalayacaklar" diyor RAB, "Ardından birçok avcı çağıracağım. Her dağın, her tepenin üzerinden, kaya kovuklarından avlayacaklar onları. [17]Bütün yaptıklarını görüyorum; hiçbiri benden gizli değil. Günahları da gözümden kaçmıyor. [18]İlkin suçlarını, günahlarını iki katıyla onlara ödeteceğim. Çünkü tiksindirici cansız ilahlarıyla ülkemi kirlettiler, mülkümü iğrenç putlarıyla doldurdular.

[19]"Ya RAB, sen benim gücüm,
Kalem, sıkıntı gününde
sığınağımsın.
Dünyanın dört bucağından
Uluslar sana gelip,
'Atalarımız yalnız yalanları,
Kendilerine hiçbir yararı olmayan
Değersiz putları miras aldılar'
diyecekler,
[20]'İnsan kendine ilah yapar mı?
Onlar ilah değil ki!'
[21]"Onun için bu kez onlara
Gücümü, kudretimi tanıtacağım.
O zaman adımın RAB olduğunu
anlayacaklar."

Yahuda'nın Günahı

17 "Yahuda'nın günahı demir
kalemle yazıldı;
Yüreklerinin levhaları,
Sunaklarının boynuzları üzerine
Elmas uçlu aletle oyuldu.
[2] Bol yapraklı her ağacın yanında,
Her yüksek tepedeki sunaklarla,
Aşera* putlarıyla
Çocuklarıymış gibi ilgileniyorlar.
[3] Ey kırdaki dağım, ülkende işlenen
günahlar yüzünden
Servetini, bütün hazinelerini
Ve puta tapılan yerlerini
bırakacağım, yağmalansın.
[4] Sana verdiğim mülkü kendi
suçunla yitireceksin.
Bilmediğin bir ülkede
Düşmanlarına köle edeceğim seni.
Çünkü öfkemi alevlendirdiniz,
Tutuşup sonsuza dek yanacak."
[5] RAB diyor ki,
"İnsana güvenen,
İnsanın gücüne dayanan,
Yüreği RAB'den uzaklaşan kişi
lanetlidir.
[6] Böylesi bozkırdaki çalı gibidir,
İyilik geldiği zaman görmeyecek;
Kurak çöle,
Kimsenin yaşamadığı tuzlaya
yerleşecek.

[7] "Ne mutlu RAB'be güvenen
insana,
Güveni yalnız RAB olana!

[8] Böylesi su kıyılarına dikilmiş
ağaca benzer,
Köklerini akarsulara salar.
Sıcak gelince korkmaz,
Yaprakları hep yeşildir.
Kuraklık yılında kaygılanmaz,
Meyve vermekten geri durmaz.”

[9] Yürek her şeyden daha aldatıcıdır,
iyileşmez,
Onu kim anlayabilir?
[10] “Ben RAB, herkesi davranışlarına,
Yaptıklarının sonucuna göre
ödüllendirmek için
Yüreği yoklar, düşünceyi denerim.”

[11] Yumurtlamadığı yumurtaların
üzerinde oturan keklik nasılsa,
Haksız servet edinen kişi de öyledir.
Yaşamının ortasında serveti onu
bırakır,
Yaşamının sonunda kendisi aptal
çıkar.

[12] Tapınağımızın yeri
Başlangıçtan yüceltilmiş görkemli
bir tahttır.

[13] Ey İsrail’in umudu RAB,
Seni bırakanların hepsi
Utanılacak duruma düşecek.
Sana sırtını dönenler toprağa
yazılacak,
Çünkü RAB’bi, diri su pınarını
bıraktılar.
[14] Şifa ver bana, ya RAB,
O zaman iyi olurum;
Kurtar beni, kurtuluş bulurum,
Çünkü övgüm sensin.
[15] Bana, “Hani, RAB’bin sözü
nerede?
Haydi, gelsin yerine bakalım”
deyip duruyorlar.
[16] Senin hizmetinde çoban olmaktan
kaçınmadım,
Felaket gününü de ben istemedim.
Dudaklarımdan çıkan her sözü
bilirsin, ya RAB.
O söz zaten senin ağzındaydı.
[17] Dehşet verme bana,
Felaket gününde sığınağım sensin.
[18] Bana eziyet edenler utandırılsın,
Ama beni utandırma;
Onları yılgınlığa düşür,
Ama beni düşürme.
Felaket gününü getir üzerlerine,
Onları iki kat yıkımla ez.

Şabat Günü’nün Kurallarına Uymak

[19]RAB bana şöyle dedi: “Yahuda krallarının girip çıktığı Halk Kapısı’na ve Yeruşalim’in öbür kapılarına git, orada dur. [20]Halka de ki, ‘Ey Yahuda kralları, Yahuda halkı, Yeruşalim’de oturup bu kapılardan girenler, RAB’bin sözünü dinleyin! [21]RAB diyor ki, Şabat Günü* yük taşımamaya, Yeruşalim kapılarından içeri bir şey sokmamaya dikkat edin. [22]Şabat Günü evinizden yük çıkarmayın, hiç iş yapmayın. Atalarınıza buyurduğum gibi Şabat Günü’nü kutsal sayacaksınız. [23]Ne var ki, onlar sözümü dinlemediler, kulak asmadılar. Dikbaşlılık ederek beni dinlemediler, yola gelmek istemediler. [24]Beni iyi dinlerseniz, diyor RAB, Şabat Günü

17:8 Mez.1:3 *17:10 Mez.62:12; Yer.32:19* *17:10 Va.2:23*
17:21 Neh.13:15-22; Yu.5:10 *17:22 Çık.20:8-10; Yas.5:12-14*

bu kentin kapılarından yük taşımayıp hiç iş yapmayarak Şabat Günü'nü kutsal sayarsanız, [25]Davut'un tahtında oturan krallarla önderler savaş arabalarına, atlara binip Yahuda halkı ve Yeruşalim'de yaşayanlarla birlikte bu kentin kapılarından girecekler. Bu kentte sonsuza dek insanlar yaşayacak. [26]Yahuda kentlerinden, Yeruşalim çevresinden, Benyamin topraklarından, Şefela'dan, dağlık bölgeden, Negev'den gelip RAB'bin Tapınağı'na yakmalık sunular*, kurbanlar, tahıl sunuları*, günnük ve şükran sunuları getirecekler. [27]Ancak beni dinlemez, Şabat Günü Yeruşalim kapılarından yük taşıyarak girer, o günü kutsal saymazsanız, kentin kapılarını ateşe vereceğim. Yeruşalim saraylarını yakıp yok edecek, hiç sönmeyecek ateş.' "

Çömlekçinin İşliği

18 RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [2]"Kalk, çömlekçinin işliğine git; orada sana sesleneceğim." [3]Bunun üzerine çömlekçinin işliğine gittim. Çark üzerinde çalışıyordu. [4]Yaptığı balçıktan kap elinde bozulunca çömlekçi balçığa istediği biçimi vererek başka bir kap yaptı.

[5]RAB bana yine seslendi: [6]"Bu çömlekçinin yaptığını ben de size yapamaz mıyım, ey İsrail halkı? diyor RAB. Çömlekçinin elinde balçık neyse, siz de benim elimde öylesiniz, ey İsrail halkı! [7]Bir ulusun ya da krallığın kökünden söküleceğini, yıkılıp yok edileceğini duyururum da, [8]uyardığım ulus kötülüğünden dönerse, başına felaket getirme kararımdan vazgeçerim. [9]Öte yandan, bir ulusun ya da krallığın kurulup dikileceğini duyururum da, [10]o ulus sözümü dinlemeyip gözümde kötü olanı yaparsa, ona söz verdiğim iyiliği yapmaktan vazgeçerim.

[11]"Bu nedenle Yahuda halkıyla Yeruşalim'de yaşayanlara de ki, 'RAB şöyle diyor: İşte size bir felaket tasarlıyor, size karşı bir düzen kuruyorum. Onun için her biriniz kötü yolundan dönsün, yaşantınızı da davranışlarınızı da düzeltin.' [12]Ama onlar, 'Boş ver! Biz kendi tasarlarımızı sürdüreceğiz; her birimiz kötü yüreğinin inadı uyarınca davranacak' diyecekler."

[13]Bu yüzden RAB diyor ki,
"Uluslar arasında soruşturun:
Böylesini kim duydu?
Erden kız İsrail
Çok korkunç bir şey yaptı.
[14]Kayalık bayırlardan
Lübnan'ın karı hiç eksik olur mu?
Uzaktan akan soğuk sular hiç
kesilir mi?
[15]Oysa halkım beni unuttu,
Değersiz ilahlara buhur yaktı.
Bu ilahlar gidecekleri yollarda,
Eski yollarda sendelemelerine
neden oldu;
Onları sapa, bitmemiş yollarda
yürüttü.
[16]Ülkeleri viran edilecek,
Sürekli alay konusu olacak;
Oradan her geçen şaşkın şaşkın
Başını sallayacak.
[17]Onları düşmanlarının önünde
Doğu rüzgarı gibi dağıtacağım;
Yıkım günü yüzümü değil,
Sırtımı çevireceğim onlara."

[18]Bunun üzerine, "Haydi, Yerem-

ya'ya karşı bir düzen kuralım!" dediler, "Çünkü yasayı öğretecek kâhin, öğüt verecek bilge, Tanrı sözünü bildirecek peygamber hiç eksik olmayacak. Gelin, ona sözle saldıralım, söylediklerini de dinlemeyelim."

[19] Dinle beni, ya RAB,
Beni suçlayanların dediklerini işit!
[20] İyiliğe karşı kötülük mü yapmalı?
Ama onlar bana çukur kazdılar.
Onlara duyduğun öfkeyi yatıştırmak,
Onların iyiliğini dilemek için
Senin önünde nasıl durduğumu anımsa.
[21] Bu yüzden çocuklarını kıtlığa ver,
Kılıcın ağzına at.
Karıları çocuksuz, dul kalsın,
Erkeklerini ölüm alıp götürsün,
Gençleri savaşta kılıçtan geçirilsin.
[22] Sen üzerlerine ansızın akıncılar gönderdiğinde,
Evlerinden çığlıklar duyulsun.
Çünkü beni yakalamak için çukur kazdılar,
Ayaklarıma gizli tuzak kurdular.
[23] Beni öldürmek için kurdukları düzenlerin hepsini
Biliyorsun, ya RAB.
Bağışlama suçlarını,
Günahlarını önünden silme.
Yığılıp kalsınlar senin önünde.
Öfkeliyken uğraş onlarla.

Kırılan Çömlek

19 RAB bana şöyle dedi: "Git, çömlekçiden bir çömlek satın al. Halkın ve kâhinlerin ileri gelenlerinden birkaçını yanına alıp [2]Harsit[a] Kapısı'na yakın Ben-Hinnom Vadisi'ne git. Sana söyleyeceklerimi orada duyur. [3]De ki, 'RAB'bin sözünü dinleyin, ey Yahuda kralları ve Yeruşalim'de yaşayanlar! İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: Dinleyin! Buraya, her duyanı şaşkına çevirecek bir felaket göndermek üzereyim. [4]Çünkü beni terk ettiler, burayı yabancı bir ülke haline getirdiler. Kendilerinin de atalarıyla Yahuda krallarının da tanımadığı başka ilahlara burada buhur yaktılar, burayı döktükleri suçsuz kanıyla doldurdular. [5]Çocuklarını ateşte Baal'a* kurban etmek için tapınma yerleri kurdular. Böyle bir şey ne buyurdum ne sözünü ettim ne de aklımdan geçirdim. [6]Bundan ötürü buranın artık Tofet* ya da Ben-Hinnom Vadisi değil, Kıyım Vadisi diye anılacağı günler geliyor, diyor RAB. [7]Yahuda ve Yeruşalim'in tasarılarını burada boşa çıkaracağım. Onları canlarına susayanların eline verecek, düşmanlarının önünde kılıçla düşüreceğim. Cesetlerini yem olarak yırtıcı kuşlara, yabanıl hayvanlara vereceğim. [8]Bu kenti viraneye çevirecek, alay konusu edeceğim; oradan her geçen şaşkın şaşkın bakıp başına gelen belalardan ötürü onunla alay edecek. [9]Onlara oğullarının, kızlarının etini yedireceğim. Canlarına susamış düşmanları onları kuşattığında sıkıntıdan birbirlerini yiyecekler.'

[10]"O zaman seninle gidenlerin önünde çömleği kır [11]ve onlara de ki, 'Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor:

---

[a] *19:2 "Harsit": "Kırık çömlek parçaları" anlamına gelir.*

19:2 2Kr.23:10; Yer.7:30-32; 32:34-35 19:5 Lev.18:21 19:9 Ağı.2:20; 4:10; Hez.5:10

Çömlekçinin çömleği nasıl kırılıp bir daha onarılamazsa, ben de bu halkı ve bu kenti öyle kıracağım. Ölüleri yer kalmayana dek Tofet'te gömecekler. [12]Bu kente de içinde yaşayanlara da böyle davranacağım, diyor RAB. Bu kenti Tofet gibi yapacağım. [13]Yeruşalim'in evleri de Yahuda krallarının sarayları da Tofet gibi kirli sayılacak. Çünkü bu evlerin damlarında gök cisimlerine buhur yaktılar, başka ilahlara dökmelik sunular sundular.' "

[14]Peygamberlik etmesi için RAB'bin Tofet'e gönderdiği Yeremya oradan döndü. RAB'bin Tapınağı'nın avlusunda durup halka şöyle dedi: [15]"İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'İşte bu kente ve çevresindeki köylere sözünü ettiğim bütün felaketleri getireceğim. Çünkü dikbaşlılık edip sözümü dinlemediler.' "

Yeremya Kâhin Paşhur'la Çekişiyor

20 RAB'bin Tapmağı'nın baş görevlisi İmmer oğlu Kâhin Paşhur, Yeremya'nın böyle peygamberlik ettiğini duyunca, [2]onun dövülüp RAB'bin Tapınağı'nın Yukarı Benyamin Kapısı'ndaki tomruğa vurulmasını buyurdu. [3]Ertesi gün Paşhur kendisini tomruktan salıverince, Yeremya ona, "RAB sana Paşhur değil, Magor-Missaviv[a] adını verdi" dedi, [4]"RAB diyor ki, 'Seni de dostlarını da yıldıracağım. Dostlarının düşman kılıcıyla düştüğünü gözlerinle göreceksin. Bütün Yahuda'yı Babil Kralı'nın eline teslim edeceğim; onları Babil'e sürecek ya da kılıçtan geçirecek. [5]Bu kentin bütün zenginliğini –ürününü, değerli eşyalarını, Yahuda krallarının hazinelerini– düşmanlarının eline vereceğim. Hepsini yağmalayıp Babil'e götürecekler. [6]Sana gelince, ey Paşhur, sen de evinde yaşayanların hepsi de Babil'e sürüleceksiniz. Sen de kendilerine yalan peygamberlik ettiğin bütün dostların da orada ölüp gömüleceksiniz.' "

Yeremya'nın Yakınması

[7] Beni kandırdın, ya RAB,
Ben de kandım.
Bana üstün geldin, beni yendin.
Bütün gün alay konusu oluyorum,
Herkes benimle eğleniyor.

[8] Çünkü konuştukça feryat ediyor,
Şiddet diye, yıkım diye
haykırıyorum.
RAB'bin sözü yüzünden bütün
gün yeriliyor,
Gülünç duruma düşüyorum.
[9] "Bir daha onu anmayacak,
O'nun adına konuşmayacağım"
desem,
Sözü kemiklerimin içine
hapsedilmiş,
Yüreğimde yanan bir ateş sanki.
Onu içimde tutmaktan yoruldum,
Yapamıyorum artık.
[10] Birçoğunun, "Her yer dehşet
içinde!
Suçlayın! Suçlayalım onu!" diye

---

[a] *20:3 "Magor-Missaviv": "Her yer dehşet içinde" anlamına gelir. Aynı ifade 20:10'da da geçer. 20:10 Mez.31:13*

fısıldaştığını duydum.
Bütün güvendiğim insanlar
düşmemi gözlüyor,
"Belki kanar, onu yeneriz,
Sonra da öcümüzü alırız" diyorlar.
[11] Ama RAB güçlü bir savaşçı gibi
benimledir.
Bu yüzden bana eziyet edenler
tökezleyecek,
Üstün gelemeyecek,
Başarısızlığa uğrayıp büyük
utanca düşecekler;
Onursuzlukları sonsuza dek
unutulmayacak.
[12] Ey doğru kişiyi sınayan,
Yüreği ve düşünceyi gören Her
Şeye Egemen RAB!
Davamı senin eline bırakıyorum.
Onlardan alacağın öcü göreyim!
[13] Ezgiler okuyun RAB'be!
Övün RAB'bi!
Çünkü yoksulun canını kötülerin
elinden O kurtardı.

[14] Lanet olsun doğduğum güne!
Kutlu olmasın annemin beni
doğurduğu gün!
[15] "Bir oğlun oldu!" diyerek babama
haber getiren,
Onu sevince boğan adama lanet
olsun!
[16] RAB'bin acımadan yerle bir ettiği
Kentler gibi olsun o adam!
Sabah feryatlar,
Öğlen savaş naraları duysun!
[17] Çünkü beni annemin rahminde
öldürmedi;
Annem mezarım olur,
Rahmi hep gebe kalırdı.
[18] Neden ana rahminden çıktım?
Dert, üzüntü görmek,
Ömrümü utanç içinde geçirmek
için mi?

Sidkiya'nın İsteği Reddediliyor

21 Kral Sidkiya Malkiya oğlu Paşhur'la Maaseya oğlu Kâhin Sefanya'yı Yeremya'ya gönderince, RAB Yeremya'ya seslendi. Paşhur'la Sefanya ona şöyle demişti: [2] "Lütfen bizim için RAB'be danış. Çünkü Babil Kralı Nebukadnessar bize saldırıyor. Belki RAB bizim için şaşılacak işlerinden birini yapar da Nebukadnessar ülkemizden çekilir."

[3] Yeremya şu karşılığı verdi: "Sidkiya'ya deyin ki, [4] 'İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Surların dışında sizi kuşatan Babil Kralı ve Kildaniler'le* savaşmakta kullandığınız silahları size karşı çevireceğim; hepsini bu kentin ortasına toplayacağım. [5] Ben de elimi size karşı kaldıracağım; kudretle, kızgınlıkla, gazapla, büyük öfkeyle sizinle savaşacağım. [6] Bu kentte yaşayanları yok edeceğim; insan da, hayvan da korkunç bir salgın hastalıktan ölecek. [7] Ondan sonra da, diyor RAB, Yahuda Kralı Sidkiya'yla görevlilerini, bu kentte salgından, kılıçtan, kıtlıktan sağ çıkan halkı Babil Kralı Nebukadnessar'ın ve canlarına susamış düşmanlarının eline teslim edeceğim. Hepsini kılıçtan geçirecek, canlarını bağışlamayacak, merhamet etmeyecek, acımayacak.'

[8] "Bunun yanısıra halka şunları da söyle: 'RAB diyor ki: İşte yaşama giden yolu da ölüme giden yolu da

20:14-18 Eyü.3:1-19 *21:2 2Kr.25:1-11; 2Ta.36:17-21* önünüze koyuyorum. [9]Bu kentte kalan kılıçtan, kıtlıktan, salgından ölecek; dışarı çıkıp kenti kuşatan Kildaniler'e teslim olansa yaşayacak, hiç değilse canını kurtarmış olacak. [10]Bu kente iyilik değil, kötülük etmeye karar verdim, diyor RAB. Bu kenti Babil Kralı ele geçirip ateşe verecek.' "

Kötü Krallara Karşı Yargı

[11]"Yahuda Kralı'nın ailesine de ki, 'RAB'bin sözünü dinleyin: [12]RAB şöyle diyor, ey Davut soyu:

" 'Her sabah adaleti uygulayın,
Soyguna uğramış kişiyi zorbanın
elinden kurtarın.
Yoksa yaptığınız kötülük yüzünden
Öfkem ateş gibi tutuşup yanacak,
Söndüren olmayacak.
[13]Ey vadinin üstünde,
Kayalık ovada oturan Yeruşalim,
Sana karşıyım diyor RAB,
Siz ki, kim bize saldırabilir?
Sığınağımıza kim girebilir,
diyorsunuz.
[14]Sizi yaptıklarınıza göre
cezalandıracağım, diyor RAB.
Bütün çevresini yakıp yok edecek
Bir ateş tutuşturacağım kentin
ormanında.' "

22 RAB bana dedi ki, "Yahuda Kralı'nın sarayına gidip şu haberi bildir: [2]'RAB'bin sözünü dinleyin, ey Davut'un tahtında oturan Yahuda Kralı'yla görevlileri ve bu kapılardan giren halk! [3]RAB diyor ki: Adil ve doğru olanı yapın. Soyguna uğrayanı zorbanın elinden kurtarın. Yabancıya, öksüze, dula haksızlık etmeyin, şiddete başvurmayın. Burada suçsuz kanı dökmeyin. [4]Bu buyrukları özenle yerine getirirseniz, Davut'un tahtında oturan krallar savaş arabalarıyla, atlarıyla bu sarayın kapılarından girecekler; görevlileriyle halkları da onları izleyecek. [5]Ancak bu buyruklara uymazsanız, diyor RAB, adım üzerine ant içerim ki, bu saray viraneye dönecek.' "

[6]Çünkü Yahuda Kralı'nın sarayı için RAB diyor ki,

"Sen benim için Gilat gibisin,
Lübnan'ın doruğu gibi.
Ama hiç kuşkun olmasın, seni çöle
döndürecek,
Kimsenin yaşamadığı kentlere
çevireceğim.
[7] Eli silahlı yok ediciler
görevlendireceğim sana karşı.
En iyi sedir ağaçlarını kesecek,
Ateşe atacaklar.

[8]"Bu kentten geçen birçok ulus birbirlerine, 'RAB bu büyük kente neden bunu yaptı?' diye soracaklar.

[9]"Yanıt şöyle olacak: 'Çünkü Tanrıları RAB'bin antlaşmasını bıraktılar, başka ilahlara tapıp kulluk ettiler.' "

Kral Şallum'la İlgili Bildiri

[10]Ölen için ağlamayın, yasa
bürünmeyin;
Ancak sürgüne giden için ağlayın
acı acı.
Çünkü bir daha dönmeyecek,
Anayurdunu görmeyecek.

[11]Babası Yoşiya'nın yerine Yahuda Kralı olan ve buradan çıkıp giden Yoşiya oğlu Şallum[a] için RAB diyor

---

[a] *22:11 "Şallum": Yehoahaz diye de bilinir (bkz. 2Kr.23:29-30). 22:8-9 Yas.29:24-26*

ki, "Bir daha dönmeyecek buraya. [12]Sürgüne gönderildiği yerde ölecek, bir daha bu ülkeyi görmeyecek."

Kral Yehoyakim'le İlgili Bildiri

[13]"Sarayını haksızlıkla,
Yukarı odalarını adaletsizlikle
yapan,
Komşusunu parasız çalıştıran,
Ücretini ödemeyen adamın vay
başına!
[14]'Kendim için yukarı odaları
havadar,
Geniş bir saray yapacağım'
diyenin vay başına!
Sarayına büyük pencereler açar,
Sedir ağacıyla kaplar,
Kırmızıya boyar.

[15]"Bol bol sedir ağacı kullandın diye
Kral mı oldun sanırsın?
Baban doyasıya yiyip içti,
Ama iyi ve doğru olanı yaptı;
Onun için de işleri iyi gitti.
[16]Ezilenin, yoksulun davasını
savundu,
Onun için de işleri iyi gitti.
Beni tanımak bu değil midir?"
diyor RAB.
[17]"Seninse gözlerin de yüreğin de
yalnız kazanca,
Suçsuz kanı dökmeye,
Baskı, zorbalık yapmaya yönelik."

[18]Bu yüzden RAB Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim için diyor ki,
"Onun için kimse, 'Ah kardeşim!
Vah kızkardeşim!' diye
dövünmeyecek.
Onun için kimse, 'Ah efendim!
Vah onun görkemi!' diye
dövünmeyecek.
[19]Sürüklenip Yeruşalim kapılarından
dışarı atılacak,
Eşek gömülür gibi gömülecek o."

Yeruşalim'le İlgili Bildiri

[20]"Lübnan'a git, feryat et,
Sesin Başan'dan duyulsun,
Haykır Avarim'den,
Çünkü bütün oynaşların ezildi.
[21]Kendini güvenlikte sandığında
seni uyardım.
Ama, 'Dinlemem' dedin.
Gençliğinden bu yana böyleydi
tutumun,
Sözümü hiç dinlemedin.
[22]Rüzgar bütün çobanlarını alıp
götürecek,
Oynaşların sürgüne gidecek.
İşte o zaman yaptığın kötülükler
yüzünden
Utanacak, aşağılanacaksın.
[23]Ey sen, Lübnan'da[a] yaşayan,
Yuvasını sedir ağacından kuran
adam!
Sana doğuran kadın gibi acılar,
sancılar geldiğinde,
Nasıl da inleyeceksin[b]!"

Kral Yehoyakin'le İlgili Bildiri

[24]"Varlığım hakkı için derim ki" diyor RAB, "Ey Yahuda Kralı Yehoyakim oğlu Yehoyakin, sağ elimdeki mühür yüzüğü olsan bile, çıkarıp atardım seni. [25]Seni can düşmanlarının, korktuğun kişilerin, Babil Kralı

---

[a] *22:23 "Lübnan": Yeruşalim'de bir sarayın adı olduğu sanılıyor.*
[b] *22:23 Septuaginta, Süryanice, Vulgata "İnleyeceksin", Masoretik metin "Acınacaksın".*
22:18 2Kr.23:36-24:6; 2Ta.36:5-7 22:24 2Kr.24:8-15; 2Ta.36:9-10

Nebukadnessar'la Kildaniler'in* eline teslim edeceğim. [26]Seni de seni doğuran anneni de doğmadığınız bir ülkeye atacağım; orada öleceksiniz. [27]Dönmeye can attığınız ülkeye bir daha dönemeyeceksiniz."

[28] Bu mu Yehoyakin? Bu hor görülmüş kırık çömlek,
Kimsenin istemediği kap?
Neden kendisi de çocukları da
Bilmedikleri bir ülkeye atıldılar?
[29] Ülke, ey ülke,
RAB'bin sözünü dinle, ey ülke!
[30] RAB diyor ki,
"Bu adamı çocuksuz,
Ömrünce başarısız biri olarak yazın.
Çünkü soyundan gelen hiç kimse başarılı olmayacak,
Soyundan gelen hiç kimse
Davut'un tahtında oturamayacak,
Yahuda'da bir daha krallık etmeyecek."

Doğru Dal

23 "Otlağımın koyunlarını yok edip dağıtan çobanların vay başına!" diyor RAB. [2]Halkımı güden çobanlar için İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: "Sürümü dağıtıp sürdünüz, onlarla ilgilenmediniz. Şimdi ben sizinle ilgileneceğim, yaptığınız kötülük yüzünden sizi cezalandıracağım." RAB böyle diyor. [3]"Sürmüş olduğum bütün ülkelerden sürümün sağ kalanlarını toplayıp otlaklarına geri getireceğim; orada verimli olup çoğalacaklar. [4]Onları güdecek çobanlar koyacağım başlarına. Bundan böyle korkmayacak, yılgınlığa düşmeyecekler. Bir tanesi bile eksilmeyecek" diyor RAB.

[5] "İşte Davut için doğru bir dal[a]
Çıkaracağım günler geliyor" diyor RAB.
"Bu kral bilgece egemenlik sürecek,
Ülkede adil ve doğru olanı yapacak.
[6] Onun döneminde Yahuda kurtulacak,
İsrail güvenlik içinde yaşayacak.
O, 'RAB doğruluğumuzdur[b]' adıyla anılacak.

[7]"Artık insanların, 'İsrail halkını Mısır'dan çıkaran RAB'bin varlığı hakkı için' demeyecekleri günler geliyor" diyor RAB. [8]"Bunun yerine, 'İsrail soyunu kuzey ülkesinden ve sürdüğü bütün öbür ülkelerden geri getiren RAB'bin varlığı hakkı için' diyecekler. Böylece kendi topraklarında yaşayacaklar."

Yahuda'nın Sahte Peygamberleri

[9] Peygamberlere gelince,
Yüreğim paramparça,
Bütün kemiklerim titriyor.
RAB'bin yüzünden,
O'nun kutsal sözleri yüzünden
Sarhoş gibi,
Şaraba yenik düşen bir adam gibiyim.
[10] Çünkü ülke zina edenlerle dolu,
Lanet yüzünden yas tutuyor.
Otlaklar kurumuş.
İzledikleri yol kötü,
Güçlerini haksızca kullanıyorlar.

[a] *23:5 "Dal": Mesih'in adlarından biri.*

[b] *23:6 "RAB doğruluğumuzdur": İbranice "Yahve sidkenu".*

23:5-6 Yer.33:14-16

[11] “Peygamber de kâhin de tanrısız;
Tapınağımda bile kötülüklerini
gördüm” diyor RAB.
[12] “Bu yüzden izledikleri yol
Onlar için kaygan olacak;
Karanlığa sürülecek,
Orada tökezleyip düşecekler.
Çünkü cezalandırılacakları yıl
Başlarına felaket getireceğim”
diyor RAB.

[13] “Samiriye peygamberleri arasında
Şu iğrençliği gördüm:
Baal* adına peygamberlik ederek
Halkım İsrail’i baştan çıkarıyorlar.
[14] Yeruşalim peygamberleri arasında
Şu korkunç şeyi gördüm:
Zina ediyorlar, yalan peşindeler.
Kötülük edenleri
güçlendirdiklerinden,
Kimse kötülüğünden dönmüyor.
Benim için hepsi Sodom gibi,
Yeruşalim halkı Gomora gibi oldu.”

[15] Bu nedenle Her Şeye Egemen RAB peygamberler için şöyle diyor:
“Onlara pelinotu yedirecek,
Zehirli su içireceğim.
Çünkü Yeruşalim peygamberleri
Tanrısızlığın bütün ülkeye
yayılmasına neden oldular.”
[16] Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“Size peygamberlik eden
peygamberlerin
Dediklerine kulak asmayın,
Onlar sizi aldatıyor.
RAB’bin ağzından çıkanları değil,
Kendi hayal ettikleri görümleri
anlatıyorlar.
[17] Beni küçümseyenlere sürekli,
‘RAB diyor ki: Size esenlik
olacak!’ diyorlar.
Yüreklerinin inatçılığı
doğrultusunda davrananlara,
‘Başınıza felaket gelmeyecek’
diyorlar.
[18] RAB’bin sözünü duyup anlamak
için
RAB’bin meclisinde kim bulundu
ki?
O’nun sözüne kulak verip duyan
kim?
[19] İşte, RAB’bin fırtınası öfkeyle
kopacak,
Kasırgası döne döne kötülerin
başına patlayacak.
[20] Aklının tasarladığını tümüyle
yapana dek
RAB’bin öfkesi dinmeyecek.
Son günlerde açıkça
anlayacaksınız bunu.
[21] Bu peygamberleri ben
göndermedim,
Ama çabucak ortaya çıktılar.
Onlara hiç seslenmedim,
Yine de peygamberlik ettiler.
[22] Ama meclisimde dursalardı,
Sözlerimi halkıma bildirir,
Onları kötü yollarından ve
davranışlarından
Döndürürlerdi.
[23] Ben yalnızca yakındaki Tanrı
mıyım?
Uzaktaki Tanrı da değil miyim?”
diyor RAB,
[24] “Kim gizli yere saklanır da
Onu görmem?” diyor RAB,
“Yeri göğü doldurmuyor muyum?”
diyor RAB.
[25] “Adımla yalancı peygamberlik

23:14 Yar.18:20

edenlerin ne dediklerini duydum. 'Bir düş gördüm! Bir düş!' diyorlar. [26]Kafalarından uydurdukları hileleri aktaran bu yalancı peygamberler ne zamana dek sürdürecekler bunu? [27]Ataları nasıl Baal* yüzünden adımı unuttuysa, onlar da birbirlerine düşlerini anlatarak halkıma adımı unutturmayı tasarlıyorlar. [28]Düşü olan peygamber düşünü anlatsın; ama sözümü alan onu sadakatle bildirsin. Buğdayın yanında saman nedir ki?" diyor RAB. [29]"Benim sözüm ateş gibi değil mi? Kayaları paramparça eden balyoz gibi değil mi?" RAB böyle diyor.

[30] "İşte bunun için sözlerimi birbirlerinden çalan peygamberlere karşıyım" diyor RAB. [31]"Evet, kendi sözlerini söyleyip, 'RAB böyle diyor' diyen peygamberlere karşıyım" diyor RAB. [32]"Uydurma düşler gören peygamberlere karşıyım" diyor RAB. "Bu düşleri anlatıyor, yalanlarla, boş övünmelerle halkımı baştan çıkarıyorlar. Ben onları ne gönderdim, ne de atadım. Bu halka hiç mi hiç yararları yok" diyor RAB.

[33]"Halktan biri, bir peygamber ya da kâhin, 'RAB'bin bildirisi nedir?' diye sorarsa, 'Ne bildirisi?' diye karşılık vereceksin. Sizi başımdan atacağım" diyor RAB. [34]"Eğer bir peygamber, kâhin ya da başka biri, 'Bu RAB'bin bildirisidir' derse, onu da ailesini de cezalandıracağım. [35]Her biriniz komşunuza ve kardeşinize, 'RAB ne yanıt verdi?' ya da, 'RAB ne söyledi?' demelisiniz. [36]Bundan böyle, 'RAB'bin bildirisi' lafını ağzınıza almayacaksınız. Herkesin sözü kendi bildirisi olacak. Yaşayan Tanrı'nın, Her Şeye Egemen RAB'bin, Tanrımız'ın sözlerini çarpıtıyorsunuz siz. [37]Bir peygambere, 'RAB sana ne yanıt verdi?' ya da, 'RAB ne söyledi?' demelisiniz. [38]Ama, 'RAB'bin bildirisidir' derseniz, RAB diyor ki, 'RAB'bin bildirisidir' diyorsunuz. Oysa, 'RAB'bin bildirisidir' demeyeceksiniz diye sizi uyarmıştım. [39]Bu yüzden sizi büsbütün unutacağım, sizi de size ve atalarınıza verdiğim kenti de önümden söküp atacağım. [40]Sizi hiç unutulmayacak bir utanca düşürecek, sürekli alay konusu edeceğim."

İki Sepet İncir

24 Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda Kralı Yehoyakim oğlu Yehoyakin'le Yahuda önderlerini, zanaatçıları, demircileri Yeruşalim'den Babil'e sürdükten sonra, RAB bana tapınağının önüne konmuş iki sepet incir gösterdi. [2]Sepetlerin birinde ilk ürüne benzer çok iyi incirler vardı; ötekindeyse çok kötü, yenmeyecek kadar çürük incirler vardı.

[3]RAB, "Yeremya, ne görüyorsun?" diye sordu.

"İncir" diye yanıtladım, "İyi incirler çok iyi, öbürleriyse çok kötü, yenmeyecek kadar çürük."

[4]Bunun üzerine RAB bana şöyle seslendi: [5]"İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Buradan Kildan* ülkesine sürgüne gönderdiğim Yahuda sürgünlerini bu iyi incirler gibi iyi sayacağım. [6]İyilik bulmaları için onları

24:1 2Kr.24:12-16; 2Ta.36:10

gözetecek, bu ülkeye geri getireceğim. Onları bina edeceğim, yıkmayacağım; onları dikeceğim, kökünden sökmeyeceğim. [7]Benim RAB olduğumu anlayacak bir yürek vereceğim onlara. Onlar benim halkım olacaklar, ben de onların Tanrısı olacağım. Çünkü bütün yürekleriyle bana dönecekler.

[8]" 'Ama Yahuda Kralı Sidkiya'yla önderlerini, Yeruşalim'den sağ çıkıp da bu ülkede ya da Mısır'da yaşayanları yenmeyecek kadar çürük incir gibi yapacağım' diyor RAB, [9]'Onları bütün ülkelerin gözünde iğrenç, korkunç bir duruma düşüreceğim. Onları sürdüğüm her yerde ayıplanacak, ibret olacak, alaya alınacak, lanetlenecekler. [10]Kendilerine ve atalarına verdiğim topraktan yok olana dek üzerlerine kılıç, kıtlık, salgın hastalık salacağım.' "

Yetmiş Yıl Sürgünlük

25 Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in döneminin dördüncü yılında, RAB Yahuda halkıyla ilgili olarak Yeremya'ya seslendi. Nebukadnessar'ın Babil Kralı oluşunun birinci yılıydı bu. [2]Peygamber Yeremya Yahuda halkına ve Yeruşalim'de yaşayanlara RAB'bin sözünü aktararak şöyle dedi: [3]Yirmi üç yıldır, Yahuda Kralı Amon oğlu Yoşiya'nın döneminin on üçüncü yılından bugüne dek, RAB bana sesleniyor. Ben de RAB'bin sözünü defalarca size aktardım, ama dinlemediniz.

[4]RAB peygamber kullarını defalarca size gönderdi, ama dinlemediniz, kulak asmadınız. [5]Sizi uyardılar, "Şimdi herkes kötü yolundan, kötü işlerinden dönsün ki, RAB'bin sonsuza dek size ve atalarınıza verdiği toprakta yaşayasınız" dediler, [6]"Kulluk etmek, tapınmak için başka ilahların ardınca gitmeyin; elinizle yaptığınız putlarla beni öfkelendirmeyin ki, ben de size zarar vermeyeyim."

[7]"Ama beni dinlemediniz" diyor RAB, "Sonuç olarak elinizle yaptığınız putlarla beni öfkelendirip kendinizi zarara soktunuz."

[8]Bunun için Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Madem sözlerimi dinlemediniz, [9]ben de bütün kuzeydeki halkları ve kulum Babil Kralı Nebukadnessar'ı çağırtacağım" diyor RAB, "Onları bu ülkeye de burada yaşayanlarla çevresindeki bütün uluslara da karşı getireceğim. Bu halkı tamamen yok edeceğim, ülkelerini dehşet ve alay konusu edip sonsuz bir viraneye çevireceğim. [10]Sevinç ve neşe sesini, gelin güvey sesini, değirmen taşlarının sesini, kandil ışığını onlardan uzaklaştıracağım. [11]Bütün ülke bir virane, dehşet verici bir yer olacak. Bu uluslar Babil Kralı'na yetmiş yıl kulluk edecekler.

[12]"Ama yetmiş yıl dolunca" diyor RAB, "Suçları yüzünden Babil Kralı'yla ulusunu, Kildan* ülkesini cezalandıracak, sonsuz bir viranelik haline getireceğim. [13]O ülke için söylediklerimin hepsini, Yeremya'nın uluslara ettiği bu kitapta yazılı bütün

---

25:1 2Kr.24:1; 2Ta.36:5-7; Dan.1:1-2
25:11 2Ta.36:21; Yer.29:10; Dan.9:2
25:10 Yer.7:34; 16:9; Va.18:22-23

peygamberlik sözlerini ülkenin başına getireceğim. [14]Pek çok ulus, büyük krallar onları köle edinecek. Yaptıklarına ve ellerinden çıkan işe göre karşılık vereceğim onlara."

Rab'bin Öfke Kâsesi

[15]İsrail'in Tanrısı RAB bana şöyle dedi: "Elimdeki öfke şarabıyla dolu kâseyi* al, seni göndereceğim bütün uluslara içir. [16]Şarabı içince sendeleyecek, üzerlerine göndereceğim kılıç yüzünden çıldıracaklar."

[17]Böylece kâseyi RAB'bin elinden alıp beni gönderdiği bütün uluslara içirdim: [18]Bugün olduğu gibi viranelik, dehşet ve alay konusu, lanetlik olsunlar diye Yeruşalim'e, Yahuda kentlerine, krallarıyla önderlerine; [19]Firavunla görevlilerine, önderlerine ve halkına, [20]Mısır'da yaşayan bütün yabancılara; Ûs krallarına, Filist krallarına –Aşkelon'a, Gazze'ye, Ekron'a, Aşdot'tan sağ kalanlara– [21]Edom'a, Moav'a, Ammon'a; [22]bütün Sur ve Sayda krallarına, deniz aşırı ülkelerin krallarına; [23]Dedan'a, Tema'ya, Bûz'a, zülüflerini[a] kesen bütün halklara; [24]Arabistan krallarına, çölde yaşayan yabancı halkın krallarına; [25]Zimri, Elam, Med krallarına; [26]sırasıyla uzak yakın bütün kuzey krallarına, yeryüzündeki bütün ulusların krallarına içirdim. Hepsinden sonra Şeşak[b] Kralı da içecektir.

[27]"Sonra onlara de ki, 'İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: Üzerinize salacağım kılıç yüzünden sarhoş olana dek için, kusun, düşüp kalkmayın.' [28]Eğer kâseyi elinden alır, içmek istemezlerse, de ki, 'Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: Kesinlikle içeceksiniz! [29]Bana ait olan kentin üzerine felaket getirmeye başlıyorum. Cezasız kalacağınızı mı sanıyorsunuz? Sizi cezasız bırakmayacağım. İşte dünyada yaşayan herkesin üzerine kılıcı çağırıyorum. Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.'

[30]"Bütün bu peygamberlik sözlerini onlara ilet:

"'Yükseklerden kükreyecek RAB,
Kutsal konutundan gürleyecek,
Ağılına şiddetle kükreyecek.
Dünyada yaşayanların tümüne
Üzüm ezenler gibi bağıracak.
[31] Gürültü yeryüzünün dört yanında
yankılanacak.
Çünkü RAB uluslara dava açacak;
Herkesi yargılayacak
Ve kötüleri kılıca teslim edecek'"
diyor RAB.

[32] Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
"İşte felaket ulustan ulusa
yayılıyor!
Dünyanın dört bucağından büyük
kasırga kopuyor."

[33]O gün RAB dünyayı bir uçtan bir uca öldürülenlerle dolduracak. Onlar için yas tutulmayacak, toplanıp gömülmeyecekler. Toprağın üzerinde gübre gibi kalacaklar.

[34] Haykırın, ey çobanlar,
Acı acı bağırın!

---

[a] *25:23 "Zülüflerini" ya da "Sakallarının uçlarını".*
[b] *25:26 "Şeşak": Babil'i simgeleyen şifreli bir söz.*
25:30 Yoe.3:16; Amo.1:2

Toprakta yuvarlanın, ey sürü
başları!
Çünkü boğazlanma zamanınız
doldu,
Değerli bir kap gibi düşüp
parçalanacaksınız.
[35] Çobanlar kaçamayacak,
Sürü başları kurtulamayacak!
[36] Duy çobanların haykırışını,
Sürü başlarının bağırışını!
RAB onların otlaklarını yok ediyor.
[37] RAB'bin kızgın öfkesi yüzünden
Güvenlikte oldukları ağıllar yok
oldu.
[38] İnini terk eden genç aslan gibi,
RAB inini bıraktı.
Zorbanın kılıcı
Ve RAB'bin kızgın öfkesi
yüzünden
Ülkeleri viraneye döndü.

Halk Yeremya'nın Öldürülmesini İstiyor

26 Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in krallığının başlangıcında RAB şöyle seslendi: [2]"RAB diyor ki, RAB'bin Tapınağı'nın avlusunda dur, tapınmak için Yahuda kentlerinden oraya gelen herkese seslen. Sana buyurduğum her şeyi tek söz eksiltmeden onlara bildir. [3]Belki dinler de kötü yollarından dönerler. O zaman ben de yaptıkları kötülükler yüzünden başlarına getirmeyi tasarladığım felaketten vazgeçerim. [4]Onlara de ki, 'RAB şöyle diyor: Size verdiğim yasa uyarınca yürümez, beni dinlemez, [5]size defalarca gönderdiğim kullarım peygamberlerin sözlerine kulak vermezseniz, ki kulak vermiyorsunuz, [6]bu tapmağa Şilo'dakine yaptığımın aynısını yapar, bu kenti bütün dünya ulusları arasında lanetlik ederim.' "

[7]Kâhinler, peygamberler ve bütün halk Yeremya'nın RAB'bin Tapınağı'nda söylediği bu sözleri duydular. [8]Yeremya Tanrı'nın halka iletmesini buyurduğu sözleri bitirince, kâhinlerle peygamberler ve halk onu yakalayıp, "Ölmen gerek!" dediler, [9]"Neden bu tapınak Şilo'daki gibi olacak, bu kent de içinde kimsenin yaşamayacağı bir viraneye dönecek diyerek RAB'bin adıyla peygamberlik ediyorsun?" Bütün halk RAB'bin Tapınağı'nda Yeremya'nın çevresinde toplanmıştı.

[10]Yahuda önderleri olup bitenleri duyunca, saraydan RAB'bin Tapınağı'na gidip tapınağın Yeni Kapı girişinde yerlerini aldılar. [11]Bunun üzerine kâhinlerle peygamberler, önderlere ve halka, "Bu adam ölüm cezasına çarptırılmalı" dediler, "Çünkü bu kente karşı peygamberlik etti. Kendi kulaklarınızla işittiniz bunu."

[12]Bunun üzerine Yeremya önderlerle halka, "Bu tapınağa ve kente karşı işittiğiniz peygamberlik sözlerini iletmem için beni RAB gönderdi" dedi, [13]"Şimdi yollarınızı, davranışlarınızı düzeltin, Tanrınız RAB'bin sözüne kulak verin. O zaman RAB başınıza getireceğini söylediği felaketten vazgeçecek. [14]Bana gelince, işte elinizdeyim! Gözünüzde iyi ve doğru olan neyse, bana öyle yapın. [15]Ancak şunu kesinlikle bilin ki, eğer beni öldürürseniz, siz de bu kent ve

---

26:1 2Kr.23:36-24:6; 2Ta.36:5-7 26:6 Yşu.18:1; Mez.78:60; Yer.7:12-14 içinde yaşayanlar da suçsuz birinin kanını dökmekten sorumlu tutulacaksınız. Çünkü bütün bu sözleri bildirmem için beni gerçekten RAB size gönderdi."

[16]Bunun üzerine önderlerle halk, kâhinlerle peygamberlere, "Bu adam ölüm cezasına çarptırılmamalı" dediler, "Çünkü bizimle Tanrımız RAB'bin adına konuştu."

[17]Halkın ileri gelenlerinden birkaçı öne çıkıp orada toplanmış halka, [18]"Moreşetli Mika Yahuda Kralı Hizkiya döneminde peygamberlik etti" dediler, "Yahuda halkına dedi ki, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor,

" 'Siyon tarla gibi sürülecek,
Taş yığınına dönecek Yeruşalim,
Tapınağın kurulduğu dağ
Çalılarla kaplanacak.'

[19]"Yahuda Kralı Hizkiya ya da Yahuda halkından biri onu öldürdü mü? Bunun yerine Hizkiya RAB'den korkarak O'nun lütfunu diledi. RAB de onlara bildirdiği felaketten vazgeçti. Bizse, üzerimize büyük bir yıkım getirmek üzereyiz."

Kral Yehoyakim Uriya'yı Öldürüyor

[20]Kiryat-Yearimli Şemaya oğlu Uriya adında peygamberlik eden bir adam daha vardı. Tıpkı Yeremya gibi o da RAB'bin adına bu kente ve ülkeye karşı peygamberlik etti. [21]Kral Yehoyakim'le askerleri ve komutanları Uriya'nın sözlerini duydular. Kral onu öldürmek istedi. Bunu duyan Uriya korkuya kapılarak kaçıp Mısır'a gitti. [22]Bunun üzerine Kral Yehoyakim peşinden adamlarını –Akbor oğlu Elnatan'la başkalarını– Mısır'a gönderdi. [23]Uriya'yı Mısır'dan çıkarıp Kral Yehoyakim'e getirdiler. Kral onu kılıçla öldürtüp cesedini sıradan halk mezarlığına attırdı.

[24]Ancak Şafan oğlu Ahikam Yeremya'yı korudu. Böylece Yeremya öldürülmek üzere halkın eline teslim edilmedi.

Yahuda Nebukadnessar'a Veriliyor

27 Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Sidkiya'nın krallığının başlangıcında RAB Yeremya'ya seslendi: [2]RAB bana dedi ki, "Kendine sırımla bağlanmış tahta bir boyunduruk yap, boynuna geçir. [3]Sonra Yeruşalim'e, Yahuda Kralı Sidkiya'ya gelen ulaklar aracılığıyla Edom, Moav, Ammon, Sur ve Sayda krallarına haber gönder. [4]Efendilerine şunu bildirmelerini buyur: İsrail'in Tanrısı Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Efendilerinize söyleyin: [5]Yeryüzünü de üstünde yaşayan insanlarla hayvanları da büyük gücümle, kudretli elimle ben yarattım. Onu uygun gördüğüm kişiye veririm. [6]Şimdi bütün bu ülkeleri Babil Kralı kulum Nebukadnessar'a vereceğim. Yabanıl hayvanları da kulluk etsinler diye ona vereceğim. [7]Ülkesi için saptanan zaman gelinceye dek bütün uluslar ona, oğluna, torununa kulluk edecek. Sonra birçok ulus, büyük krallar onu köle edecekler.

[8]" 'Hangi ulus ya da krallık Babil Kralı Nebukadnessar'a kulluk edip boyunduruğuna girmezse, o ulusu

26:18 Mik.3:12 *27:1 2Kr.24:18-20; 2Ta.36:11-13; Yer.28:1* onun eline teslim edene dek[a] kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla cezalandıracağım, diyor RAB. [9]Size gelince, peygamberlerinizi, falcılarınızı, düş görenlerinizi, medyumlarınızı, büyücülerinizi dinlemeyin! Onlar size, Babil Kralı'na kulluk etmeyeceksiniz diyorlar. [10]Size yalan peygamberlik ediyorlar. Bunun sonucu sizi ülkenizden uzaklaştırmak oluyor. Sizi süreceğim, yok olacaksınız. [11]Ama Babil Kralı'nın boyunduruğuna girip ona kulluk eden ulusu kendi toprağında bırakacağım, diyor RAB. O ulus toprağını işleyecek, orada yaşayacak.' "

[12]Yahuda Kralı Sidkiya'ya bütün bu sözleri ilettim. Dedim ki, "Boyunlarınızı Babil Kralı'nın boyunduruğu altına koyun. Ona ve halkına kulluk edin ki sağ kalasınız. [13]RAB'bin Babil Kralı'na kulluk etmeyen her ulus için dediği gibi, niçin sen ve halkın kılıç, kıtlık, salgın hastalık yüzünden ölesiniz? [14]Size, 'Babil Kralı'na kulluk etmeyeceksiniz' diyen peygamberlerin sözlerine kulak asmayın. Onlar size yalan peygamberlik ediyorlar. [15]'Onları ben göndermedim' diyor RAB, 'Adımla yalan peygamberlik ediyorlar. Bu yüzden sizi de size peygamberlik eden peygamberleri de süreceğim, hepiniz yok olacaksınız.' "

[16]Sonra kâhinlerle halka şöyle dedim: "RAB diyor ki, 'İşte RAB'bin Tapınağı'nın eşyaları yakında Babil'den geri getirilecek' diyen peygamberlerinize kulak asmayın. Onlar size yalan peygamberlik ediyorlar. [17]Onları dinlemeyin. Sağ kalmak için Babil Kralı'na kulluk edin. Bu kent neden viraneye çevrilsin? [18]Eğer bunlar peygamberse ve RAB'bin sözü onlardaysa, RAB'bin Tapınağı'nda, Yahuda Kralı'nın sarayında ve Yeruşalim'de kalan eşyalar Babil'e götürülmesin diye Her Şeye Egemen RAB'be yalvarsınlar.

[19-20]"Çünkü Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda Kralı Yehoyakim oğlu Yehoyakin'i Yahuda ve Yeruşalim soylularıyla birlikte Yeruşalim'den Babil'e sürdüğünde alıp götürmediği sütunlar, havuz, ayaklıklar ve kentte kalan öbür eşyalar için Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor. [21]Evet, RAB'bin Tapınağı'nda, Yahuda Kralı'nın sarayında ve Yeruşalim'de kalan eşyalar için İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: [22]'Bunlar Babil'e taşınacak, aldıracağım güne dek de orada kalacaklar' diyor RAB, 'O zaman onları alacak, yeniden buraya yerleştireceğim.' "

Sahte Peygamber Hananya

28 Aynı yıl Yahuda Kralı Sidkiya'nın krallığının başlangıcında, dördüncü yılının beşinci ayında* Givonlu Azzur oğlu Peygamber Hananya RAB'bin Tapınağı'nda kâhinlerle bütün halkın önünde bana şöyle dedi: [2]"İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Babil Kralı'nın boyunduruğunu kıracağım. [3]Babil Kralı Nebukadnessar'ın buradan alıp Babil'e götürdüğü RAB'bin Tapınağı'na ait bütün eşyaları iki yıl

---

[a] 27:8 Targum, Süryanice "Onun eline teslim edene dek", Masoretik metin "Onun eliyle yok edilişi tamamlanana dek".

içinde buraya geri getireceğim. [4]Yahuda Kralı Yehoyakim oğlu Yehoyakin'le Babil'e sürgüne giden bütün Yahudalılar'ı buraya geri getireceğim' diyor RAB, 'Çünkü Babil Kralı'nın boyunduruğunu kıracağım.' "

[5]Bunun üzerine Peygamber Yeremya, kâhinlerin ve RAB'bin Tapınağı'ndaki halkın önünde Peygamber Hananya'yı yanıtladı. [6]Yeremya şöyle dedi: "Amin! RAB aynısını yapsın! RAB, tapınağına ait eşyalarla bütün sürgünleri Babil'den buraya geri getirerek ettiğin peygamberlik sözlerini gerçekleştirsin! [7]Yalnız şimdi sana ve halka söyleyeceğim şu sözü dinle: [8]Çok önce, benden de senden de önce yaşamış peygamberler birçok ülke ve büyük krallığın başına savaş, felaket, salgın hastalık gelecek diye peygamberlik ettiler. [9]Ancak esenlik olacağını söyleyen peygamberin sözü yerine gelirse, onun gerçekten RAB'bin gönderdiği peygamber olduğu anlaşılır."

[10]Bunun üzerine Peygamber Hananya, Peygamber Yeremya'nın boynundan boyunduruğu çıkarıp kırdı. [11]Sonra halkın önünde şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Babil Kralı Nebukadnessar'ın bütün ulusların boynuna taktığı boyunduruğu iki yıl içinde işte böyle kıracağım.' "

Böylece Peygamber Yeremya yoluna gitti.

[12]Peygamber Hananya Peygamber Yeremya'nın boynundaki boyunduruğu kırdıktan sonra RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [13]"Git, Hananya'ya de ki, 'RAB şöyle diyor: Sen tahtadan yapılmış boyunduruğu kırdın, ama yerine demir boyunduruk yapacaksın! [14]Çünkü İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, Babil Kralı Nebukadnessar'a kulluk etmeleri için bütün bu ulusların boynuna demir boyunduruk geçirdim, ona kulluk edecekler. Yabanıl hayvanları da onun denetimine vereceğim.' "

[15]Peygamber Yeremya Peygamber Hananya'ya, "Dinle, ey Hananya!" dedi, "Seni RAB göndermedi. Ama sen bu ulusu yalana inandırdın. [16]Bu nedenle RAB diyor ki, 'Seni yeryüzünden silip atacağım. Bu yıl öleceksin. Çünkü halkı RAB'be karşı kışkırttın.' "

[17]Peygamber Hananya o yılın yedinci ayında öldü.

Sürgündekilere Mektup

29 Peygamber Yeremya'nın sürgünde sağ kalan halkın ileri gelenlerine, kâhinlerle peygamberlere ve Nebukadnessar'ın Yeruşalim'den Babil'e sürdüğü bütün halka Yeruşalim'den gönderdiği mektubun metni aşağıda yazılıdır. [2]Bu mektup Kral Yehoyakin'in, ana kraliçenin, saray görevlilerinin, Yahuda ve Yeruşalim önderlerinin, zanaatçılarla demircilerin Yeruşalim'den sürgüne gitmelerinden sonra, [3]Yahuda Kralı Sidkiya'nın Babil Kralı Nebukadnessar'a gönderdiği Şafan oğlu Elasa ve Hilkiya oğlu Gemarya eliyle gönderildi:

[4]İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB Yeruşalim'den Babil'e sürdüğü herkese şöyle diyor: [5]"Evler

---

29:1-2 2Kr.24:12-16; 2Ta.36:10

yapıp içinde oturun, bahçe dikip ürününü yiyin. [6]Evlenin, oğullarınız, kızlarınız olsun; oğullarınızı, kızlarınızı evlendirin. Onların da oğulları, kızları olsun. Orada çoğalın, azalmayın. [7]Sizi sürmüş olduğum kentin esenliği için uğraşın. O kent için RAB'be dua edin. Çünkü esenliğiniz onunkine bağlıdır." [8]Evet, İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Aranızdaki peygamberlerle falcılara aldanmayın. Düş görmeye özendirdiğiniz kişilere kulak asmayın. [9]Çünkü onlar adımı kullanarak size yalan peygamberlik ediyorlar. Onları ben göndermedim." RAB böyle diyor.

[10]RAB diyor ki, "Babil'de yetmiş yılınız dolunca sizinle ilgilenecek, buraya sizi geri getirmek için verdiğim iyi sözü tutacağım. [11]Çünkü sizin için düşündüğüm tasarıları biliyorum" diyor RAB. "Kötü tasarılar değil, size umutlu bir gelecek sağlayan esenlik tasarıları bunlar. [12]O zaman beni çağıracak, gelip bana yakaracaksınız. Ben de sizi işiteceğim. [13]Beni arayacaksınız, bütün yüreğinizle arayınca beni bulacaksınız. [14]Kendimi size buldurtacağım" diyor RAB. "Sizi eski gönencinize kavuşturacağım. Sizi sürdüğüm bütün yerlerden ve uluslardan toplayacağım" diyor RAB. "Ve sizi sürgün ettiğim yerden geri getireceğim."

[15]Madem, "RAB bizim için Babil'de peygamberler çıkardı" diyorsunuz, [16]Davut'un tahtında oturan kral, bu kentte kalan halk ve sizinle sürgüne gitmeyen yurttaşlarınız için RAB şöyle diyor. [17]Evet, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Üzerlerine kılıç, kıtlık, salgın hastalık göndereceğim. Onları yenilmeyecek kadar çürük, bozuk incir gibi edeceğim. [18]Kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla peşlerine düşeceğim. Yeryüzündeki bütün krallıklara dehşet saçacak, kendilerini sürdüğüm bütün ülkeler arasında lanetlenecek, dehşet ve alay konusu olacak, aşağılanacaklar. [19]Çünkü sözlerime kulak asmadılar" diyor RAB. "Kullarım peygamberler aracılığıyla sözlerimi defalarca gönderdim, ama dinlemediniz." RAB böyle diyor. [20]Bunun için, ey sizler, Yeruşalim'den Babil'e gönderdiğim sürgünler, RAB'bin sözüne kulak verin! [21]Adımı kullanarak size yalan peygamberlik eden Kolaya oğlu Ahav'la Maaseya oğlu Sidkiya için İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Onları Babil Kralı Nebukadnessar'ın eline teslim edeceğim, gözünüzün önünde ikisini de öldürecek. [22]Onlardan ötürü Babil'deki bütün Yahuda sürgünleri, 'RAB seni Babil Kralı'nın diri diri yaktırdığı Sidkiya ve Ahav'la aynı duruma düşürsün' diye lanet edecek. [23]Çünkü İsrail'de çirkin şeyler yaptılar; komşularının karılarıyla zina ettiler, onlara buyurmadığım halde adımla yalan sözler söylediler. Bunu biliyorum ve buna tanığım" diyor RAB.

Şemaya'ya Bildiri

[24]Nehelamlı Şemaya'ya diyeceksin ki, [25]"İsrail'in Tanrısı, Her Şeye

29:10 2Ta.36:21; Yer.25:11; Dan.9:2 29:13 Yas.4:29

Egemen RAB şöyle diyor: Sen Yeruşalim halkına, Maaseya oğlu Kâhin Sefanya'yla bütün öbür kâhinlere kendi adına mektuplar göndererek şöyle yazmıştın:

[26]" 'RAB tapınağın sorumlusu olarak Yehoyada yerine seni kâhin atadı. Peygamber gibi davranan her deliyi tomruğa, demir boyunduruğa vurmak görevindir. [27]Öyleyse aranızda kendini peygamber ilan eden Anatotlu Yeremya'yı neden azarlamadın? [28]Çünkü Yeremya biz Babil'dekilere şu haberi gönderdi: Sürgün uzun olacak. Onun için evler yapıp içinde oturun; bahçe dikip ürününü yiyin.' "

[29]Kâhin Sefanya mektubu Peygamber Yeremya'ya okuyunca, [30]RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [31]"Bütün sürgünlere şu haberi gönder: 'Nehelamlı Şemaya için RAB diyor ki: Madem ben göndermediğim halde Şemaya peygamberlik edip sizleri yalana inandırdı, [32]ben de Nehelamlı Şemaya'yı ve bütün soyunu cezalandıracağım: Bu halkın arasında soyundan kimse sağ kalmayacak, halkıma yapacağım iyiliği görmeyecek, diyor RAB. Çünkü o halkı bana karşı kışkırttı.' "

İsrail Yenilenecek

30 RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [2]"İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Sana bildirdiğim bütün sözleri bir kitaba yaz. [3]İşte halkım İsrail'i ve Yahuda'yı eski gönençlerine kavuşturacağım günler yaklaşıyor' diyor RAB, 'Onları atalarına verdiğim topraklara geri getireceğim, orayı yurt edinecekler' diyor RAB."

[4]İsrail ve Yahuda için RAB'bin bildirdiği sözler şunlardır:

[5] "RAB diyor ki,
'Korku sesi duyduk,
Esenlik değil, dehşet sesi.
[6] Sorun da görün:
Erkek, çocuk doğurur mu?
Öyleyse neden doğuran kadın gibi
Her erkeğin ellerini belinde
görüyorum?
Neden her yüz solmuş?
[7] Ah, ne korkunç gün!
Onun gibisi olmayacak.
Yakup soyu için sıkıntı dönemi
olacak,
Yine de sıkıntıdan kurtulacak.

[8] " 'O gün' diyor Her Şeye Egemen
RAB,
'Boyunlarındaki boyunduruğu
kıracak,
Bağlarını koparacağım.
Bundan böyle yabancılar onları
Kendilerine köle etmeyecekler.
[9] Onun yerine Tanrıları RAB'be
Ve başlarına atayacağım kralları
Davut'a
Kulluk edecekler.

[10] "'Korkma, ey kulum Yakup,
Yılma, ey İsrail' diyor RAB.
'Çünkü seni uzak yerlerden,
Soyunu sürgün edildiği ülkeden
kurtaracağım.
Yakup yine huzur ve güvenlik
içinde olacak,
Kimse onu korkutmayacak.
[11] Çünkü ben seninleyim,
Seni kurtaracağım' diyor RAB.

30:10-11 Yer.46:27-28

'Seni aralarına dağıttığım bütün
uluslan
Tümüyle yok etsem de,
Seni büsbütün yok etmeyecek,
Adaletle yola getirecek,
Hiç cezasız bırakmayacağım.'

[12] "RAB diyor ki,
'Senin yaran şifa bulmaz,
Beren iyileşmez.
[13] Davanı görecek kimse yok,
Yaran umarsız, şifa bulmaz.
[14] Bütün oynaşların unuttu seni,
Arayıp sormuyorlar.
Seni düşman vururcasına vurdum,
Acımasızca cezalandırdım.
Çünkü suçun çok,
Günahların sayısız.
[15] Neden haykırıyorsun yarandan
ötürü?
Yaran şifa bulmaz.
Suçlarının çokluğu ve sayısız
günahın yüzünden
Getirdim bunları başına.
[16] Ama seni yiyenlerin hepsi yem
olacak,
Bütün düşmanların sürgüne
gidecek.
Seni soyanlar soyulacak,
Yağmalayanlar yağmalanacak.
[17] Ama ben seni sağlığına
kavuşturacak,
Yaralarını iyileştireceğim' diyor
RAB,
'Çünkü Siyon itilmiş,
Onu arayan soran yok diyorlar.'

[18] "RAB diyor ki,
'Yakup'un çadırlarını eski
gönencine kavuşturacağım,
Konutlarına acıyacağım.
Yeruşalim höyük üzerinde yeniden
kurulacak,
Saray kendi yerinde duracak.
[19] Oralardan şükran ve sevinç sesleri
duyulacak.
Sayılarını çoğaltacağım,
azalmayacaklar,
Onları onurlandıracağım,
küçümsenmeyecekler.
[20] Çocukları eskisi gibi olacak,
Toplulukları önümde sağlam
duracak;
Onlara baskı yapanların hepsini
cezalandıracağım.
[21] Önderleri kendilerinden biri
olacak,
Yöneticileri kendi aralarından
çıkacak.
Onu kendime yaklaştıracağım,
Bana yaklaşacak.
Kim canı pahasına yaklaşabilir
bana?' diyor RAB.

[22] " 'Böylece siz benim halkım
olacaksınız,
Ben de sizin Tanrınız olacağım.'
[23] İşte RAB'bin fırtınası öfkeyle
kopacak,
Şiddetli kasırgası kötülerin başında
patlayacak.
[24] Aklının tasarladığını tümüyle
yapana dek,
RAB'bin kızgın öfkesi
dinmeyecek.
Son günlerde bunu anlayacaksınız."

İsrail Halkı Yurduna Dönüyor

31 "O zaman" diyor RAB, "Bütün İsrail boylarının Tanrısı olacağım, onlar da benim halkım olacaklar."

[2] RAB diyor ki,
"Kılıçtan kaçıp kurtulan halk çölde

lütuf buldu.
Ben İsrail'i rahata kavuşturmaya
gelirken,
[3] Ona uzaktan görünüp şöyle dedim:
Seni sonsuz bir sevgiyle sevdim,
Bu nedenle sevecenlikle seni
kendime çektim.
[4] Seni yeniden bina edeceğim,
Yeniden bina edileceksin, ey erden
kız İsrail!
Yine teflerini alacak,
Sevinçle coşup oynayanlara
katılacaksın.
[5] Samiriye dağlarında yine bağ
dikeceksin;
Bağ dikenler üzümünü yiyecekler.
[6] Efrayim'in dağlık bölgesindeki
bekçilerin,
'Haydi, Siyon'a, Tanrımız RAB'be
çıkalım'
Diye bağıracakları bir gün var."

[7] RAB diyor ki,
"Yakup için sevinçle haykırın!
Ulusların başı olan için bağırın!
Övgülerinizi duyurun!
'Ya RAB, halkını, İsrail'den sağ
kalanları kurtar' deyin.
[8] İşte, onları kuzey ülkesinden
Geri getirmek üzereyim;
Onları dünyanın dört bucağından
toplayacağım.
Aralarında kör, topal,
Gebe kadın da, doğuran kadın da
olacak.
Büyük bir topluluk olarak buraya
dönecekler.
[9] Ağlaya ağlaya gelecekler,
Benden yardım dileyenleri geri
getireceğim.
Akarsular boyunca
tökezlemeyecekleri
Düz bir yolda yürüteceğim onları.
Çünkü ben İsrail'in babasıyım,
Efrayim de ilk oğlumdur.

[10] "RAB'bin sözünü dinleyin, ey
uluslar!
Uzaktaki kıyılara duyurun:
'İsrail'i dağıtan onu toplayacak,
Sürüsünü kollayan çoban gibi
kollayacak onu' deyin.
[11] Çünkü RAB Yakup'u kurtaracak,
Onu kendisinden güçlü olanın
elinden özgür kılacak.
[12] Siyon'un yüksek tepelerine gelip
Sevinçle haykıracaklar.
RAB'bin verdiği iyilikler karşısında
–Tahıl, yeni şarap, zeytinyağı,
Davar ve sığır yavruları karşısında–
Yüzleri sevinçle parlayacak.
Sulanmış bahçe gibi olacak,
Bir daha solmayacaklar.
[13] O zaman erden kızlar, genç yaşlı
erkekler
Hep birlikte oynayıp sevinecek.
Yaslarını coşkuya çevirecek,
Üzüntülerini avutup onları
sevindireceğim.
[14] Kâhinleri bol yiyecekle
doyuracağım,
Halkım iyiliklerimle doyacak"
diyor RAB.

[15] RAB diyor ki,
"Rama'da bir ses duyuldu,
Ağlayış ve acı feryat sesleri!
Çocukları için ağlayan Rahel
avutulmak istemiyor.
Çünkü onlar yok artık!"

31:15 Mat.2:18   31:15 Yar.35:16-19

[16] RAB diyor ki,
"Sesini ağlamaktan,
Gözlerini yaş dökmekten alıkoy.
Çünkü verdiğin emek
ödüllendirilecek" diyor RAB.
"Halkım düşman ülkesinden geri
dönecek.
[17] Geleceğin için umut var" diyor
RAB.
"Çocukların yurtlarına dönecekler.

[18] "Efrayim'in inlemelerini kuşkusuz
duydum:
'Beni eğitilmemiş dana gibi yola
getirdin
Ve yola geldim.
Beni geri getir, döneyim.
Çünkü RAB Tanrım sensin.
[19] Yanlış yola saptıktan sonra pişman
oldum.
Aklım başıma gelince bağrımı
dövdüm.
Gençliğimdeki ayıplarımdan
utandım,
Rezil oldum.'

[20] "Efrayim değerli oğlum değil mi?
Hoşnut olduğum çocuk değil mi?
Kendisi için ne dersem diyeyim,
Onu hiç unutmuyorum.
Bu yüzden yüreğim sızlıyor,
Çok acıyorum ona" diyor RAB.
[21] "Kendin için yol işaretleri koy,
Direkler dik.
Yolunu, gittiğin yolu iyi düşün.
Geri dön, ey erden kız İsrail,
kentlerine dön!
[22] Ne zamana dek bocalayıp
duracaksın, ey dönek kız?
RAB dünyada yeni bir şey yarattı:
Kadın erkeği koruyacak."

[23] İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: "Yahuda ve kentlerindeki halkı eski gönençlerine kavuşturduğum zaman yine şu sözleri söyleyecekler:
'RAB sizi kutsasın,
Ey doğruluk yurdu, ey kutsal dağ!'
[24] Halk, ırgatlar, sürüleriyle dolaşan çobanlar Yahuda'da ve kentlerinde birlikte yaşayacak. [25] Yorgun cana kana kana içirecek, bitkin canı doyuracağım."

[26] Bunun üzerine uyanıp baktım. Uykum bana tatlı geldi.

[27] "İsrail ve Yahuda'da insan ve hayvan tohumu ekeceğim günler yaklaşıyor" diyor RAB, [28] "Kökünden söküp yok etmek, yerle bir edip yıkmak, yıkıma uğratmak için onları nasıl gözledimse, kurup dikmek için de gözleyeceğim" diyor RAB. [29] "O günler insanlar artık,
'Babalar koruk yedi,
Çocukların dişleri kamaştı'
demeyecekler. [30] Herkes kendi suçu yüzünden ölecek. Koruk yiyenin dişleri kamaşacak.

[31] "İsrail halkıyla ve Yahuda halkıyla
Yeni bir antlaşma yapacağım
günler geliyor" diyor RAB,
[32] "Atalarını Mısır'dan çıkarmak için
Ellerinden tuttuğum gün
Onlarla yaptığım antlaşmaya
benzemeyecek.
Onların kocası[a] olmama karşın,
Bozdular o antlaşmamı" diyor
RAB.

---

[a] *31:32 "Kocası" ya da "Efendisi".* *31:29 Hez.18:2* *31:31-34 İbr.8:8-12*
31:31 Mat.26:28; Mar.14:24; Luk.22:20; 1Ko.11:25; 2Ko.3:6

[33]"Ama o günlerden sonra İsrail
halkıyla
Yapacağım antlaşma şudur" diyor
RAB,
"Yasamı içlerine yerleştirecek,
Yüreklerine yazacağım.
Ben onların Tanrısı olacağım,
Onlar da benim halkım olacak.
[34]Bundan böyle kimse komşusunu
ya da kardeşini,
'RAB'bi tanıyın' diye eğitmeyecek.
Çünkü küçük büyük hepsi
Tanıyacak beni" diyor RAB.
"Çünkü suçlarını bağışlayacağım,
Günahlarını artık anmayacağım."
[35]Gündüz ışık olsun diye güneşi
sağlayan,
Gece ışık olsun diye ayı, yıldızları
düzene koyan,
Dalgaları kükresin diye denizi
kabartan RAB
–O'nun adı Her Şeye Egemen
RAB'dir– diyor ki,
[36]"Eğer kurulan bu düzen önümden
kalkarsa,
İsrail soyu sonsuza dek
Önümde ulus olmaktan çıkar"
diyor RAB.
[37]RAB şöyle diyor:
"Gökler ölçülebilse,
Dünyanın temelleri incelenip
anlaşılabilse,
İsrail soyunu bütün yaptıkları
yüzünden
Reddederim" diyor RAB.

[38]"Yeruşalim Kenti'nin Hananel Kulesi'nden Köşe Kapısı'na dek benim için yeniden kurulacağı günler geliyor" diyor RAB, [39]"Ölçü ipi oradan Garev Tepesi'ne doğru uzayıp Goa'ya dönecek. [40]Ölülerle küllerin atıldığı bütün vadi, Kidron Vadisi'ne dek uzanan tarlalar, doğuda At Kapısı'nın köşesine dek RAB için kutsal olacak. Kent bir daha kökünden sökülmeyecek, sonsuza dek yıkılmayacak."

Yeremya Tarla Satın Alıyor

32 Yahuda Kralı Sidkiya'nın onuncu, Nebukadnessar'ın on sekizinci yılında RAB Yeremya'ya seslendi. [2]O sırada Babil Kralı'nın ordusu Yeruşalim'i kuşatmaktaydı. Peygamber Yeremya Yahuda Kralı'nın sarayındaki muhafız avlusunda tutukluydu. [3]Yahuda Kralı Sidkiya onu orada tutuklatmıştı. "Neden böyle peygamberlik ediyorsun?" demişti, "Sen diyorsun ki, 'RAB şöyle diyor: Bu kenti Babil Kralı'nın eline teslim etmek üzereyim, onu ele geçirecek. [4]Yahuda Kralı Sidkiya Kildaniler'in* elinden kaçıp kurtulamayacak, kesinlikle Babil Kralı'nın eline teslim edilecek; onunla yüzyüze konuşacak, onu gözleriyle görecek. [5]Sidkiya Babil'e götürülecek, ben onunla ilgilenene dek orada kalacak, Kildaniler'le savaşsanız bile başarılı olamayacaksınız diyor RAB.' "

[6]Yeremya, "RAB bana şöyle seslendi" diye yanıtladı, [7]"Amcan Şallum oğlu Hanamel sana gelip, 'Anatot'taki tarlamı satın al. Çünkü en yakın akrabam olarak tarlayı satın alma hakkı senindir' diyecek.

[8]"Sonra RAB'bin sözü uyarınca amcamın oğlu Hanamel muhafız avlusunda yanıma gelip, 'Benyamin

31:33-34 İbr.10:16-17 *32:1 2Kr.25:1-7* bölgesinde, Anatot'taki tarlamı satın al' dedi, '*Çünkü miras hakkı da en yakın akrabalık hakkı da senindir.* Onu kendin için satın al.'

"O zaman RAB'bin sözünün yerine geldiğini anladım. [9]Böylece Anatot'taki tarlayı amcamın oğlu Hanamel'den satın aldım. Tarlaya karşılık kendisine on yedi şekel[a] gümüş tartıp ödedim. [10]Satış belgesini çağırdığım tanıkların önünde imzalayıp mühürledim, gümüşü terazide tarttım. [11]Satış belgesini –kural ve koşulları içeren mühürlenmiş kağıdı ve açık sözleşme belgesini– aldım. [12]Amcamın oğlu Hanamel'in, satış belgesini imzalayan tanıkların ve muhafız avlusunda oturan bütün Yahudiler'in gözü önünde satış belgesini Mahseya oğlu Neriya oğlu Baruk'a verdim.

[13]"Hepsinin gözü önünde Baruk'a şu buyrukları verdim: [14]'İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, Bu satış belgesini –mühürlenmiş, açık olanını– al, uzun süre durmak üzere bir çömleğe koy. [15]Çünkü İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB söz veriyor, bu ülkede yine evler, tarlalar, bağlar satın alınacak' diyor.

[16]"Tarlanın satış belgesini Neriya oğlu Baruk'a verdikten sonra RAB'be şöyle yakardım:

[17]"Ey Egemen RAB! Büyük gücünle, kudretinle yeri göğü yarattın. Yapamayacağın hiçbir şey yok. [18]Binlerce insana[b] sevgi gösterir, ama babaların işlediği günahların karşılığını çocuklarına ödetirsin. Ey büyük ve güçlü Tanrı! Her Şeye Egemen RAB'dir senin adın. [19]Tasarıların ne büyük, işlerin ne güçlü! Gözlerin insanların bütün yaptıklarına açıktır. Herkese davranışlarına, yaptıklarının sonucuna göre karşılığını verirsin. [20]Sen ki, Mısır'da, İsrail'de, bütün insanlar arasında bugüne dek mucizeler, harikalar yarattın. Bugün olduğu gibi ün kazandın. [21]Halkın İsrail'i belirtilerle, şaşılası işlerle, güçlü, kudretli elinle, büyük korku saçarak Mısır'dan çıkardın. [22]Atalarına vereceğine ant içtiğin bu toprakları, süt ve bal akan ülkeyi onlara verdin. [23]Gelip ülkeyi mülk edindiler, ama senin sözünü dinlemediler, Kutsal Yasan uyarınca yürümediler. Yapmalarını buyurduğun şeylerin hiçbirini yapmadılar. Bu yüzden bütün bu felaketleri getirdin başlarına.

[24]"İşte, kenti ele geçirmek için kuşatma rampaları yapıldı. Kılıç, kıtlık, salgın hastalık yüzünden kent saldıran Kildaniler'e teslim edilecek. Söylediklerin yerine geldi, sen de görüyorsun! [25]Yine de, Egemen RAB, kent Kildaniler'e teslim edileceği halde sen bana, 'Tarlayı çağırdığın tanıklar önünde gümüşle satın al' dedin."

[26]Bunun üzerine RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [27]"Bütün insanlığın Tanrısı RAB benim. Var mı yapamayacağım bir şey? [28]Bu yüzden RAB diyor ki: Bak, bu kenti Kildaniler'le Babil Kralı Nebukadnessar'ın eline vermek üzereyim; onu ele geçirsin. [29]Kente saldıran Kildaniler gelip onu

---

[a] 32:9 "On yedi şekel": Yaklaşık 200 gr.

32:28 2Kr.25:1-11; 2Ta.36:17-21

[b] 32:18 "İnsana" ya da "Kuşağa".

ateşe verecekler. Kenti de damlarında Baal'ın* onuruna buhur yakıp başka ilahlara dökmelik sunular sunarak beni öfkelendirdikleri evleri de yakacaklar.

[30]"Çünkü İsrail ve Yahuda halkları gençliklerinden beri hep gözümde kötü olanı yapıyor; İsrail halkı ellerinin yaptıklarıyla beni sürekli öfkelendiriyor, diyor RAB. [31]Evet, bu kent kurulduğundan bu yana beni öyle öfkelendirdi, kızdırdı ki onu önümden söküp atacağım. [32]Çünkü İsrail ve Yahuda halklarının –kendilerinin, krallarının, önderlerinin, kâhinlerinin, peygamberlerinin, Yahuda ve Yeruşalim'de yaşayanların– beni öfkelendirmek için yaptıkları kötülüklerin haddi hesabı yok. [33]Bana yüzlerini değil, sırtlarını çevirdiler. Onları defalarca uyarmama karşın dinlemediler, yola gelmediler. [34]Bana ait olan bu tapınağa iğrenç putlarını yerleştirerek onu kirlettiler. [35]Ben-Hinnom Vadisi'nde ilah Molek'e* sunu olarak oğullarını, kızlarını ateşte kurban etmek için Baal'ın tapınma yerlerini kurdular. Böyle iğrenç şeyler yaparak Yahuda'yı günaha sürüklemelerini ne buyurdum, ne de aklımdan geçirdim.

[36]"Siz bu kent için, 'Kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla Babil Kralı'nın eline veriliyor' diyorsunuz. Ama şimdi İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki: [37]Kızgınlıkla, gazapla, büyük öfkeyle onları sürdüğüm ülkelerden hepsini toplayacağım. Onları buraya geri getirip güvenlik içinde yaşamalarını sağlayacağım. [38]Onlar benim halkım olacak, ben de onların Tanrısı olacağım. [39]Tek bir yürek, tek bir yaşam tarzı vereceğim onlara; gerek kendilerinin gerekse çocuklarının iyiliği için benden hep korksunlar. [40]Onlarla kalıcı bir antlaşma yapacağım: Onlara iyilik etmekten vazgeçmeyecek, benden hiç ayrılmasınlar diye yüreklerine Tanrı korkusu salacağım. [41]Onlara iyilik etmekten sevinç duyacağım; gerçekten bütün yüreğimle, bütün canımla onları bu ülkede dikeceğim.

[42]"RAB diyor ki: Bu halkın başına bütün bu büyük felaketleri nasıl getirdiysem, onlara söz verdiğim bütün iyilikleri de öyle sağlayacağım. [43]Sizlerin, 'Viran olmuş, insansız, hayvansız, Kildaniler'in eline verilmiş' dediğiniz bu ülkede yine tarlalar satın alınacak. [44]Benyamin bölgesinde, Yeruşalim çevresindeki köylerde, Yahuda kentlerinde, dağlık bölgenin, Şefela'nın ve Negev'in kentlerinde gümüşle tarlalar satın alınacak, satış belgeleri tanıkların önünde imzalanıp mühürlenecek. Çünkü eski gönençlerine kavuşturacağım onları" diyor RAB.

Yeniden Toparlanma Umudu

33 Yeremya muhafız avlusunda tutukluyken, RAB ona ikinci kez seslendi: [2]"Dünyayı yaratan, yerini alsın diye ona biçim veren, adı RAB olan şöyle diyor: [3]'Bana yakar da seni yanıtlayayım; bilmediğin büyük, akıl almaz şeyleri sana bildi-

---

32:34 2Kr.23:10; Yer.7:30-31; 19:1-6 *32:35 Lev.18:21*
32:35 2Kr.23:10; Yer.7:31

reyim.' [4]Kuşatma rampalarına, kılıca karşı siper olsun diye bu kentin yıkılmış olan evleriyle Yahuda krallarının sarayları için İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: [5]'Kildaniler[a] savaşmak, evleri öfke ve kızgınlıkla vurduğum insanların cesetleriyle doldurmak üzere gelecekler. O insanlar ki, yaptıkları kötülükler yüzünden bu kentten yüzümü çevirdim.

[6]" 'Yine de bu kenti iyileştirip sağlığa kavuşturacağım. Halkına şifa verecek, bol esenlik, güvenlik içinde yaşamalarını sağlayacağım. [7]Yahuda'yı ve İsrail'i eski gönencine kavuşturacak, önceden olduğu gibi bina edeceğim. [8]Onları bana karşı işledikleri bütün günahlardan arındıracak, bana karşı işledikleri günahları da isyanlarını da bağışlayacağım. [9]Dünyadaki bütün ulusların önünde bu kent benim için sevinç, övgü ve onur kaynağı olacak. Bu uluslar Yeruşalim halkına yaptığım iyilikleri, sağladığım gönenci duyunca, korkuya kapılıp titreyecekler.'

[10-11]"RAB şöyle diyor: 'Bu kent viran olmuş, insansız, hayvansız kalmış diyorsunuz. Ne var ki, terk edilmiş, insansız, hayvansız Yahuda kentlerinde, Yeruşalim sokaklarında sevinç ve neşe sesi, gelin güvey sesi, RAB'bin Tapınağı'na şükran sunuları getirenlerin sesi yine duyulacak:
'Her Şeye Egemen RAB'be
şükredin,
Çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuza dek kalıcıdır.
Çünkü ülkeyi eski gönencine kavuşturacağım' diyor RAB.

[12]"Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Viran olmuş, insansız, hayvansız kalmış bu ülkenin bütün kentlerinde çobanların sürülerini dinlendireceği otlaklar olacak yeniden. [13]Dağlık bölgede, Şefela, Negev, Benyamin bölgesindeki kentlerde, Yeruşalim'in çevresindeki köylerde, Yahuda kentlerinde çoban değneğinin altından geçen sürüler olacak' diyor RAB.

[14]" 'İsrail ve Yahuda halkına verdiğim güzel sözü yerine getireceğim günler geliyor' diyor RAB.

[15]" 'O günlerde, o zamanda,
Davut için doğru bir dal[b]
yetiştireceğim;
Ülkede adil ve doğru olanı yapacak.
[16]O günlerde Yahuda kurtulacak,
Yeruşalim güvenlik içinde
yaşayacak.
O, RAB doğruluğumuzdur[c] adıyla
anılacak.'

[17]RAB şöyle diyor: 'İsrail tahtı üzerinde oturan Davut soyunun ardı arkası kesilmeyecek. [18]Levili kâhinlerden önümde yakmalık sunu* sunacak, tahıl sunusu* yakacak, kurban kesecek biri hiç eksik olmayacak.' "

[19]RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [20-21]"RAB diyor ki, 'Eğer belirlenmiş zamanlarda gece ve gündüz olması için gece ve gündüzle yaptığım

---

[a] *33:5 Olası metin "Kildaniler", Masoretik metin "Kildaniler'le".*

[b] *33:15 "Dal": Mesih'in adlarından biri.*

[c] *33:16 "RAB doğruluğumuzdur": İbranice "Yahve sidkenu".*

33:10-11 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1
33:14-16 Yer.23:5-6 33:17 2Sa.7:12-16; 1Kr.2:4; 1Ta.17:11-14
33:18 Say.3:5-10

antlaşma bozulabilirse, tahtında oturan oğulları krallık yapsın diye kulum Davut'la ve bana hizmet eden Levili kâhinlerle yaptığım antlaşma da ancak o zaman bozulabilir. [22]Kulum Davut'un soyunu ve bana hizmet eden Levililer'i sayılamaz gök cisimleri kadar, ölçülemez deniz kumu kadar çoğaltacağım.' "

[23]RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [24]"Bu halkın, 'RAB seçtiği iki aileyi de reddetti' dediğini görmüyor musun? Halkımı öyle küçümsüyorlar ki, artık bir ulus saymıyorlar onu. [25]RAB diyor ki, 'Gece ve gündüzle bir antlaşma yapıp yerin, göğün kurallarını saptamasaydım, [26]Yakup soyuyla kulum Davut'u da reddeder, Davut'un oğullarından birinin İbrahim, İshak, Yakup soyuna krallık etmesini sağlamazdım. Ama ben onları eski gönençlerine kavuşturacak, onlara acıyacağım.' "

Kral Sidkiya'ya Uyarı

34 Babil Kralı Nebukadnessar'la bütün ordusu, krallığı altındaki bütün uluslarla halklar, Yeruşalim ve çevresindeki kentlere karşı savaşırken RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [2]"İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Git, Yahuda Kralı Sidkiya'ya RAB şöyle diyor de: Bu kenti Babil Kralı'nın eline teslim etmek üzereyim, onu ateşe verecek. [3]Ve sen Sidkiya, onun elinden kaçıp kurtulamayacaksın; kesinlikle yakalanacak, onun eline teslim edileceksin. Babil Kralı'nı gözünle görecek, onunla yüzyüze konuşacaksın. Sonra Babil'e götürüleceksin.

[4]" 'Ancak, ey Yahuda Kralı Sidkiya, RAB'bin sözünü dinle! RAB senin için şöyle diyor: Kılıçla ölmeyeceksin, [5]esenlikle öleceksin. Ataların olan senden önceki kralların onuruna ateş yaktıkları gibi, senin onuruna da ateş yakıp senin için ah efendimiz diyerek ağıt tutacaklar. Ben RAB söylüyorum bunu.' "

[6]Peygamber Yeremya bütün bunları Yeruşalim'de Yahuda Kralı Sidkiya'ya söyledi. [7]O sırada Babil Kralı'nın ordusu Yeruşalim'e ve Yahuda'nın henüz ele geçirilmemiş kentlerine –Lakiş'e, Azeka'ya– saldırmaktaydı. Yahuda'da surlu kent olarak yalnız bunlar kalmıştı.

Kölelere Özgürlük

[8]Kral Sidkiya Yeruşalim'deki halkla kölelerin özgürlüğünü ilan eden bir antlaşma yaptıktan sonra RAB Yeremya'ya seslendi. [9]Bu antlaşmaya göre herkes kadın, erkek İbrani kölelerini özgür bırakacak, hiç kimse Yahudi kardeşini yanında köle olarak tutmayacaktı. [10]Böylece bu antlaşmanın yükümlülüğü altına giren bütün önderlerle halk kadın, erkek kölelerini özgür bırakarak antlaşmaya uydular. Artık kimseyi köle olarak tutmadılar. Antlaşmaya uyarak köleleri özgür bıraktılar. [11]Ama sonra düşüncelerini değiştirerek özgür bıraktıkları kadın, erkek köleleri geri alıp zorla köleleştirdiler.

[12]Bunun üzerine RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [13]"İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki: Atalarınızı Mısır'dan,

34:1 2Kr.25:1-11; 2Ta.36:17-21

köle oldukları ülkeden çıkardığımda onlarla bir antlaşma yaptım. Onlara dedim ki, [14]'Size satılıp altı yıl kölelik eden İbrani kardeşlerinizi yedinci yıl özgür bırakacaksınız.' Ama atalarınız beni dinlemediler, kulak asmadılar. [15]Sizse sonradan yola gelip gözümde doğru olanı yaptınız: Hepiniz İbrani kardeşlerinizin özgürlüğünü ilan ettiniz. Önümde, bana ait olan tapınakta bu doğrultuda bir antlaşma yapmıştınız. [16]Ama düşüncenizi değiştirerek adıma saygısızlık ettiniz. Kendi isteğinizle özgür bıraktığınız kadın, erkek kölelerinizi geri alıp zorla köleleştirdiniz.

[17]"Bu nedenle RAB diyor ki, İbrani köle kardeşlerinizi, yurttaşlarınızı özgür bırakmayarak beni dinlemediniz. Şimdi ben size 'özgürlük' –kılıç, kıtlık ve salgın hastalıkla yok olmanız için 'özgürlük'– ilan edeceğim, diyor RAB. Sizi dünyadaki bütün krallıklara dehşet verici bir örnek yapacağım. [18-19]Antlaşmamı bozan, danayı ikiye ayırıp parçaları arasından geçerek önümde yaptıkları antlaşmanın koşullarını yerine getirmeyen bu adamları –Yahuda ve Yeruşalim önderlerini, saray görevlilerini, kâhinleri ve dana parçalarının arasından geçen bütün ülke halkını– [20]can düşmanlarının eline teslim edeceğim. Cesetleri yırtıcı kuşlara, yabanıl hayvanlara yem olacak.

[21]"Yahuda Kralı Sidkiya'yla önderlerini de can düşmanlarının eline, üzerinizden çekilen Babil ordusunun eline teslim edeceğim. [22]Buyruğu ben vereceğim diyor RAB. Babilliler'i bu kente geri getireceğim. Saldırıp kenti ele geçirecek, ateşe verecekler. Yahuda kentlerini içinde kimsenin yaşamayacağı bir viraneye çevireceğim."

Rekavlılar'ın Bağlılık Örneği

35 Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim döneminde RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [2]"Rekavlılar'ın evine gidip onlarla konuş. Onları RAB'bin Tapınağı'nın odalarından birine götürüp şarap içir."

[3]Bunun üzerine Havassinya oğlu Yirmeya oğlu Yaazanya'yı, kardeşlerini, bütün çocuklarını ve Rekav ailesinin öbür üyelerini yanıma alıp [4]Tanrı adamı Yigdalya oğlu Hanan'ın oğullarının RAB'bin Tapınağı'ndaki odasına götürdüm. Bu oda önderlerin odasının bitişiğinde, kapı görevlisi Şallum oğlu Maaseya'nın odasının üstündeydi. [5]Rekav ailesinin üyelerinin önüne şarap dolu testiler, kâseler koyarak, "Buyrun, şarap için" dedim.

[6]Ne var ki, "Biz şarap içmeyiz" diye karşılık verdiler, "Çünkü atamız Rekav oğlu Yehonadav bize şu buyruğu verdi: 'Siz de soyunuzdan gelenler de asla şarap içmeyeceksiniz! [7]Ayrıca ev yapmayacak, tohum ekmeyecek, bağ dikmeyeceksiniz. Böyle şeyler edinmeyecek, ömür boyu çadırlarda yaşayacaksınız. Öyle ki, göç ettiğiniz topraklarda uzun süre yaşayasınız.' [8]Atamız Rekav oğlu Yehonadav'ın bize buyurduğu her şeyi yaptık. Kendimiz de karılarımız, oğullarımız, kızlarımız da hiç şarap içmedik. [9]İçinde oturmak için evler

34:14 Çık.21:2; Yas.15:12 35:1 2Kr.23:36-24:6; 2Ta.36:5-7 yapmadık, bağlar, tarlalar, ekinler edinmedik. [10]Çadırlarda yaşadık; atamız Yehonadav ne buyurduysa hepsini yaptık. [11]Ama Babil Kralı Nebukadnessar bu ülkeye saldırınca, 'Haydi, Kildan* ve Aram ordusundan kaçmak için Yeruşalim'e gidelim' dedik. Bunun için Yeruşalim'de kaldık."

[12]Bundan sonra RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [13]"İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: 'Git, Yahuda halkına ve Yeruşalim'de yaşayanlara şunları söyle: Sözlerimi dinleyerek hiç ders almayacak mısınız, diyor RAB. [14]Rekav oğlu Yehonadav, soyuna şarap içmemelerini buyurdu; buyruğuna uyuldu. Bugüne dek şarap içmediler. Çünkü atalarının buyruğuna uydular. Bense size defalarca seslendiğim halde beni dinlemediniz. [15]Defalarca size kullarım peygamberleri gönderdim. Kötü yolunuzdan dönmeniz, davranışlarınızı düzeltmeniz, başka ilahların ardınca gidip onlara tapınmamanız için hepinizi uyardılar. Ancak o zaman size ve atalarınıza verdiğim toprakta yaşayacaksınız. Ama kulak verip beni dinlemediniz. [16]Rekav oğlu Yehonadav'ın soyu atalarının verdiği buyruğu tuttu, ama bu halk beni dinlemedi.'

[17]"Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'İşte, Yahuda ve Yeruşalim'de yaşayan herkesin başına sözünü ettiğim her felaketi getirmek üzereyim. Çünkü onları uyardım, ama dinlemediler; onları çağırdım, ama yanıt vermediler.' "

[18]Yeremya Rekav ailesine şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Atanız Yehonadav'ın buyruğuna uydunuz, onun bütün uyarılarını dikkate aldınız, size buyurduğu her şeyi yaptınız.' [19]Bunun için İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Rekav oğlu Yehonadav'ın soyundan önümde hizmet edecek olanlar hiçbir zaman eksilmeyecek.' "

Kral Yehoyakim Tomarı Yakıyor

36 Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in krallığının dördüncü yılında RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [2]"Bir tomar al, Yoşiya'nın döneminden bu yana İsrail, Yahuda ve öteki uluslarla ilgili sana söylediğim her şeyi yaz. [3]Belki Yahuda halkı başına getirmeyi tasarladığım bütün felaketleri duyar da kötü yolundan döner; ben de suçlarını, günahlarını bağışlarım."

[4]Yeremya Neriya oğlu Baruk'u çağırıp RAB'bin kendisine söylediği bütün sözleri tomara yazdırdı. [5]Sonra Baruk'a şu buyruğu verdi: "Ben tutukluyum, RAB'bin Tapınağı'na gidemem. [6]Sen oruç* günü RAB'bin Tapınağı'na git. Oradaki halka sana yazdırdığım RAB'bin sözlerini tomardan oku. Yahuda kentlerinden gelen halka da oku. [7]Belki RAB'be yalvarır, kötü yollarından dönerler. Çünkü RAB'bin bu halka karşı sözünü ettiği öfke ve kızgınlığı büyüktür." [8]Neriya oğlu Baruk, Peygamber Yeremya'nın buyurduğu her şeyi

36:1 2Kr.24:1; 2Ta.36:5-7; Yer.45:1; Dan.1:1-2 yaptı. RAB'bin tomarda yazılı sözlerini tapınakta okudu.

[9]Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in krallığının beşinci yılının dokuzuncu ayı*, Yeruşalim'de yaşayan bütün halk ve Yahuda kentlerinden Yeruşalim'e gelen herkes için RAB'bin önünde oruç ilan edildi. [10]Şafan oğlu Yazman Gemarya'nın yukarı avluda, tapınağın Yeni Kapısı'nın girişindeki odasında Baruk, Yeremya'nın sözlerini tomardan RAB'bin Tapınağı'ndaki bütün halka okudu.

[11]Şafan oğlu Gemarya oğlu Mikaya tomardan okunan RAB'bin sözlerini duyunca, [12]aşağıya inip saraydaki yazman odasına gitti. Bütün önderler orada toplantı halindeydi: Yazman Elişama, Şemaya oğlu Delaya, Akbor oğlu Elnatan, Şafan oğlu Gemarya, Hananya oğlu Sidkiya ve öbürleri. [13]Mikaya Baruk'un halka okuduğu tomardan duyduğu her şeyi onlara iletti. [14]Bunun üzerine bütün önderler Kuşi oğlu Şelemya oğlu Netanya oğlu Yehudi'yi Baruk'a gönderdiler. Yehudi Baruk'a, "Halka okuduğun tomarı al, gel" dedi. Neriya oğlu Baruk tomarı alıp yanlarına gitti. [15]Önderler, "Lütfen otur, bize de oku" dediler.

Baruk da tomarı onlara okudu. [16]Bütün bu sözleri duyar duymaz, korkuyla birbirlerine bakıp Baruk'a, "Bütün bu sözleri kesinlikle krala bildirmemiz gerek" dediler. [17]Sonra Baruk'a, "Söyle bize, bütün bunları nasıl yazdın? Yeremya mı yazdırdı sana?" diye sordular.

[18]Baruk, "Evet" diye yanıtladı, "Bütün bu sözleri o söyledi. Ben de hepsini mürekkeple tomara yazdım."

[19]Bunun üzerine Baruk'a, "Git, sen de Yeremya da gizlenin. Nerede olduğunuzu kimse bilmesin" dediler.

[20]Tomarı Yazman Elişama'nın odasında bırakıp avluda bulunan kralın yanına gittiler. Ona duydukları her sözü ilettiler. [21]Kral tomarı alıp getirmesi için Yehudi'yi gönderdi. Yehudi tomarı Yazman Elişama'nın odasından getirdi. Krala ve yanındaki önderlere okudu. [22]Dokuzuncu aydı, kral kışlık sarayındaydı. Önünde mangalda ateş yanıyordu. [23]Yehudi tomardan üç dört sütun okur okumaz kral yazman çakısıyla onları kesip mangaldaki ateşe attı. Tomarın tümü yanıp bitene dek bu işi sürdürdü. [24]Tomardaki sözleri duyan kralla görevlileri ne korktular ne de giysilerini yırttılar. [25]Elnatan, Delaya ve Gemarya tomarı yakmaması için yalvardılarsa da kral onları dinlemedi. [26]Yazman Baruk'u ve Peygamber Yeremya'yı tutuklamaları için oğlu Yerahmeel'e, Azriel oğlu Seraya'ya ve Avdeel oğlu Şelemya'ya buyruk verdi. Oysa RAB onları gizlemişti.

[27]Kral, Yeremya'nın Baruk'a yazdırdığı sözleri içeren tomarı yaktıktan sonra, RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [28]"Başka bir tomar al, Yahuda Kralı Yehoyakim'in yaktığı ilk tomardaki bütün sözleri yazdır. [29]Yahuda Kralı Yehoyakim için de ki, 'RAB şöyle diyor: Babil Kralı'nın kesinlikle gelip bu ülkeyi viraneye çevireceğini, içindeki insanı da hayvanı da yok edeceğini neden tomara yazdın diye sorup tomarı yaktın. [30]Bu yüzden RAB Yahuda Kralı Yehoyakim için şöyle diyor: Davut'un

tahtında oturan kimsesi olmayacak; ölüsü gündüzün sıcağa, gece ayaza bırakılacak. [31]İşledikleri suçlar yüzünden kendisini de çocuklarıyla görevlilerini de cezalandıracağım. Onların, Yeruşalim'de yaşayanların ve Yahuda halkının başına sözünü ettiğim bütün felaketleri getireceğim. Çünkü beni dinlemediler.' "

[32]Bunun üzerine Yeremya başka bir tomar alıp Neriya oğlu Yazman Baruk'a verdi. Yahuda Kralı Yehoyakim'in ateşe atıp yaktığı tomardaki bütün sözleri Baruk Yeremya'nın ağzından tomara yazdı. Bu sözlere, benzer birçok söz daha eklendi.

Yeremya Tutukevinde

37 Babil Kralı Nebukadnessar'ın Yahuda'ya atadığı Yoşiya oğlu Sidkiya, Yehoyakim oğlu Yehoyakin'in yerine kral oldu. [2]Ama kendisi de görevlileriyle ülke halkı da RAB-bin Peygamber Yeremya aracılığıyla söylediği sözleri dikkate almadılar.

[3]Kral Sidkiya, Şelemya oğlu Yehukal'la Maaseya oğlu Kâhin Sefanya-yı şu haberle Peygamber Yeremya'ya gönderdi: "Lütfen bizim için Tanrımız RAB'be yalvar."

[4]O sırada Yeremya daha cezaevine konmamıştı, halk arasında dolaşıyordu. [5]Firavunun ordusu Mısır'dan çıkmıştı. Yeruşalim'i kuşatma altında tutan Kildaniler* bu haberi duyunca Yeruşalim'den çekildiler.

[6]Derken RAB Peygamber Yeremya'ya şöyle seslendi: [7]"İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki: Danışmak için sizi bana gönderen Yahuda Kralı'na şöyle deyin: 'Size yardım etmek için Mısır'dan çıkıp gelen firavunun ordusu ülkesine dönecek. [8]Kildaniler de dönecek; bu kentle savaşıp onu ele geçirecek, ateşe verecekler.'

[9]"RAB diyor ki, 'Kildaniler üzerimizden çekilip gidecek' diyerek kendinizi aldatmayın. Çünkü çekilip gitmeyecekler! [10]Sizinle savaşan bütün Babil ordusunu bozguna uğratsanız, çadırlarında yalnız yaralılar kalsa bile, bunlar çadırlardan çıkıp bu kenti ateşe verecekler."

[11]Firavunun ordusu yüzünden Babil ordusu Yeruşalim'den çekilince, [12-13]Peygamber Yeremya Benyamin topraklarındaki halkın arasında payına düşen mirası almak üzere Yeruşalim'den gitmek istedi. Benyamin Kapısı'na vardığında, Hananya oğlu Şelemya oğlu bekçibaşı Yiriya, "Sen Kildaniler'in tarafına geçiyorsun!" diyerek onu tutukladı.

[14]Yeremya, "Yalan!" dedi, "Ben Kildaniler'in tarafına geçmiyorum." Ama Yiriya onu dinlemedi. Yeremya'yı tutuklayıp önderlere götürdü. [15]Yeremya'ya öfkelenen önderler onu dövdürtüp cezaevine çevirdikleri Yazman Yonatan'ın evine kapattılar. [16]Böylece bodrumda bir hücreye kapatılan Yeremya uzun süre orada kaldı. [17]Sonra Kral Sidkiya Yeremya'yı sarayına getirtti. Orada kendisine gizlice, "RAB'den bir söz var mı?" diye sordu.

"Evet" diye yanıtladı Yeremya, "Babil Kralı'nın eline verileceksin." [18]Sonra Kral Sidkiya'ya şöyle dedi: "Sana, görevlilerine ve bu halka karşı

37:1 2Kr.24:17; 2Ta.36:10

ne günah işledim ki beni cezaevine kapattınız? [19]'Babil Kralı sana da bu ülkeye de saldırmayacak' diyen peygamberlerin hani nerede? [20]Şimdi lütfen beni dinle, ey efendim kral! Lütfen dileğimi kabul et. Beni Yazman Yonatan'ın evine geri gönderme. Orada ölmek istemiyorum."

[21]Bunun üzerine Kral Sidkiya Yeremya'nın muhafız avlusuna kapatılmasını, kentteki ekmek bitene dek her gün fırıncılar sokağından kendisine bir ekmek verilmesini buyurdu. Böylece Yeremya muhafız avlusunda kaldı.

Yeremya Sarnıca Atılıyor

38 Mattan oğlu Şefatya, Paşhur oğlu Gedalya, Şelemya oğlu Yehukal ve Malkiya oğlu Paşhur Yeremya'nın halka söylediği şu sözleri duydular: [2]"RAB diyor ki, 'Bu kentte kalan kılıçtan, kıtlıktan, salgından ölecek. Kildaniler'e* gidense sağ kalacak, canını kurtarıp yaşayacak.' [3]RAB diyor ki, 'Bu kent kesinlikle Babil Kralı'nın ordusuna teslim edilecek, Babil Kralı onu ele geçirecek.' "

[4]Önderler krala, "Bu adam öldürülmeli" dediler, "Çünkü söylediği bu sözlerle kentte kalan askerlerin ve halkın cesaretini kırıyor. Bu adam halkın yararını değil, zararını istiyor."

[5]Kral Sidkiya, "İşte o sizin elinizde" diye yanıtladı, "Kral size engel olamaz ki."

[6]Böylece Yeremya'yı alıp kralın oğlu Malkiya'nın muhafız avlusundaki sarnıcına halatlarla sarkıtarak indirdiler. Sarnıçta su yoktu, yalnız çamur vardı. Yeremya çamura battı.

[7]Sarayda görevli hadım Kûşlu* Ebet-Melek Yeremya'nın sarnıca atıldığını duydu. Kral Benyamin Kapısı'nda otururken, [8]Ebet-Melek saraydan çıkıp kralın yanına gitti ve ona şöyle dedi: [9]"Efendim kral, bu adamların Peygamber Yeremya'ya yaptıkları kötüdür. Onu sarnıca attılar, orada açlıktan ölecek. Çünkü kentte ekmek kalmadı."

[10]Bunun üzerine kral, "Buradan yanına üç[a] adam al, Peygamber Yeremya'yı ölmeden sarnıçtan çıkarın" diye ona buyruk verdi.

[11]Ebet-Melek yanına adamları alarak saray hazinesinin alt odasına gitti. Oradan eski bezler, yırtık pırtık giysiler alıp halatlarla sarnıca, Yeremya'ya sarkıttı. [12]Sonra Yeremya'ya, "Bu eski bezleri, yırtık giysileri halatlarla bağlayıp koltuklarının altına geçir" diye seslendi. Yeremya söyleneni yaptı. [13]Onu halatlarla çekip sarnıçtan çıkardılar. Yeremya muhafız avlusunda kaldı.

Sidkiya Yeremya'ya Yine Danışıyor

[14]Kral Sidkiya Peygamber Yeremya'yı RAB'bin Tapınağı'nın üçüncü girişine getirterek, "Sana bir şey soracağım" dedi, "Benden bir şey gizleme."

[15]Yeremya, "Sana bir şey bildirirsem, beni öldürmeyecek misin?" diye karşılık verdi, "Üstelik öğüt versem bile beni dinlemeyeceksin."

[16]Kral Sidkiya, "Bize yaşam veren RAB'bin varlığı hakkı için seni

---

[a] *38:10 Olası metin "Üç", Masoretik metin "Otuz".*

öldürmeyeceğim, canının peşinde olan bu adamların eline seni teslim etmeyeceğim" diyerek gizlice ant içti.

[17]Bunun üzerine Yeremya Sidkiya'ya şu karşılığı verdi: "İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB Tanrı diyor ki, 'Babil Kralı'nın komutanlarına teslim olursan, canın bağışlanacak, bu kent de ateşe verilmeyecek. Sen de ailen de sağ kalacaksınız. [18]Ama Babil Kralı'nın komutanlarına teslim olmazsan, kent Kildaniler'e* teslim edilecek, onu ateşe verecekler. Sen de onlardan kaçıp kurtulamayacaksın.' "

[19]Kral Sidkiya, "Kildaniler'in tarafına geçen Yahudiler'den korkuyorum" dedi, "Kildaniler beni onların eline verebilir, onlar da bana kötü davranırlar."

[20]"Vermezler" diye yanıtladı Yeremya, "Lütfen sana aktardığım RAB'bin sözünü işit. O zaman sağ kalır, iyilik görürsün. [21]Ama teslim olmak istemezsen, RAB bana şunu açıkladı: [22]Yahuda Kralı'nın sarayında kalan bütün kadınlar Babil Kralı'nın komutanlarına çıkarılacak. O kadınlar sana,

" 'Güvendiğin insanlar
Seni aldatıp yenilgiye uğrattı;
Çamura battı ayakların,
Güvendiğin insanlar seni bırakıp
gitti'

diyecekler.

[23]"Bütün karıların, çocukların Kildaniler'e teslim edilecek. Sen de onlardan kaçıp kurtulamayacak, Babil Kralı'nın eliyle yakalanacaksın. Bu kent ateşe verilecek."

[24]Sidkiya, "Ölmek istemiyorsan, konuştuklarımızı kimse duymasın" dedi, [25]"Görevliler seninle konuştuğumu duyup da gelir, 'Krala ne söyledin, kral sana ne dedi, açıkla bize, bizden gizleme! Yoksa seni öldürürüz' derlerse, [26]'Beni Yonatan'ın evine geri gönderme, yoksa orada ölürüm diye krala yalvardım' dersin."

[27]Bütün görevliler gelip Yeremya'yı sorguya çektiler. Yeremya kralın kendisine söylemesini buyurduğu her şeyi onlara anlattı. Sorguyu bıraktılar. Çünkü kralla yaptığı konuşma duyulmamıştı.

[28]Yeremya Yeruşalim'in ele geçirildiği güne dek muhafız avlusunda kaldı.

Yeruşalim'in Düşüşü

(2Kr.25:1-12; Yer.52:4-16)

39 Yahuda Kralı Sidkiya'nın dokuzuncu yılının onuncu ayında* Babil Kralı Nebukadnessar bütün ordusuyla Yeruşalim önlerine gelerek kenti kuşattı. [2]Sidkiya'nın krallığının onbirinci yılında, dördüncü ayın dokuzuncu günü kent surlarında gedik açıldı. [3]Yeruşalim ele geçirilince[a] Babil Kralı'nın bütün komutanları –Samgarlı Nergal-Sareser, askeri danışman Nebo-Sarsekim, baş görevli Nergal-Sareser ve bütün öteki görevliler– içeri girip Orta Kapı'da oturdular.

[4]Yahuda Kralı Sidkiya'yla askerler onları görünce kaçtılar. Gece kral bahçesinin yolundan iki duvarın arasındaki kapıdan kaçarak Arava yoluna çıktılar. [5]Ama artlarına düşen Kilda-

---

[a] *39:3 Yer.38:28'den buraya aktarılmıştır.*

38:28 Hez.33:21

ni* ordusu Eriha ovalarında Sidkiya'ya yetişti, onu yakalayıp Hama topraklarında, Rivla'da Babil Kralı Nebukadnessar'ın huzuruna çıkardılar. Nebukadnessar onun hakkında karar verdi: [6]Rivla'da Sidkiya'nın gözü önünde oğullarını, sonra da bütün Yahuda ileri gelenlerini öldürttü. [7]Sidkiya'nın gözlerini oydu, zincire vurup Babil'e götürdü. [8]Kildaniler sarayla halkın evlerini ateşe verdiler, Yeruşalim surlarını yıktılar. [9]Komutan Nebuzaradan kentte sağ kalanları, kendi safına geçen kaçakları ve geri kalan halkı Babil'e sürgün etti. [10]Ancak hiçbir şeyi olmayan bazı yoksulları Yahuda'da bıraktı, onlara bağ ve tarla verdi.

Yeremya Özgür Bırakılıyor

[11]Babil Kralı Nebukadnessar, muhafız birliği komutanı Nebuzaradan aracılığıyla Yeremya'yla ilgili şu buyruğu verdi: [12]"Onu sorumluluğun altına al, ona iyi bak, hiç zarar verme, senden ne dilerse yap." [13]Bunun üzerine muhafız birliği komutanı Nebuzaradan, askeri danışman Nebuşazban, baş görevli Nergal-Sareser ve Babil Kralı'nın öbür görevlileri [14]adam gönderip Yeremya'yı muhafız avlusundan getirttiler. Evine geri götürmesi için Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'nın koruyuculuğuna verdiler. Böylece Yeremya halkı arasında yaşamını sürdürdü.

[15]Yeremya daha muhafız avlusunda tutukluyken RAB ona şöyle seslenmişti: [16]"Git, Kûşlu* Ebet-Melek'e de ki, 'İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: Bu kent üzerine yarar değil, zarar verecek sözlerimi yerine getirmek üzereyim. O gün olanları sen de göreceksin. [17]Ama o gün seni kurtaracağım diyor RAB. Korktuğun adamların eline teslim edilmeyeceksin. [18]Seni kesinlikle kurtaracağım, kılıçla öldürülmeyeceksin. Hiç değilse canını kurtarmış olacaksın. Çünkü bana güvendin, diyor RAB.' "

Yeremya Vali Gedalya'nın Yanında Kalıyor

40 Muhafız birliği komutanı Nebuzaradan Yeremya'yı Rama'da salıverdikten sonra RAB Yeremya'ya seslendi. Nebuzaradan onu Babil'e sürülen Yeruşalim ve Yahuda halkıyla birlikte zincire vurulmuş olarak Rama'ya götürmüştü. [2]Muhafız birliği komutanı Yeremya'yı yanına çağırtıp, "Tanrın RAB buraya karşı bu felaketi belirledi" dedi, [3]"Şimdi dediğini yaptı, yapacağını söylediği her şeyi yerine getirdi. Çünkü RAB'be karşı günah işlediniz, O'nun sözünü dinlemediniz. Bütün bunlar bu yüzden başınıza geldi. [4]İşte ellerindeki zincirleri çözüyorum. Benimle Babil'e gelmeyi yeğlersen gel, sana iyi bakarım; eğer benimle Babil'e gelmek istemezsen de sorun yok. Bak, bütün ülke önünde! İyi ve doğru bildiğin yere git. [5]Ama burada kalırsan[a] Babil Kralı'nın Yahuda kentlerine vali atadığı Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'nın yanına dönüp onunla birlikte halkın arasında yaşa ya da istediğin yere git."

---

[a] *40:5 Süryanice "Burada kalırsan", Masoretik metin "Dönmedi ve".*

Muhafız birliği komutanı Yeremya'ya yiyecek ve armağan verip yoluna gönderdi. [6]Yeremya Mispa'ya, Ahikam oğlu Gedalya'nın yanına gitti. Onunla ve ülkede kalan halkla birlikte orada yaşamaya başladı.

Gedalya Öldürülüyor

(2Kr.25:22-26)

[7]Kırdaki ordu komutanlarıyla adamları, Babil Kralı'nın Ahikam oğlu Gedalya'yı ülkeye vali atadığını, Babil'e sürülmemiş yoksul kadın, erkek ve çocukları ona emanet ettiğini duyunca, [8]Mispa'ya, Gedalya'nın yanına geldiler. Gelenler Netanya oğlu İsmail, Kareah'ın oğulları Yohanan ve Yonatan, Tanhumet oğlu Seraya, Netofalı Efay'ın oğulları, Maakalı oğlu Yaazanya ve adamlarıydı. [9]Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya onlara ve adamlarına ant içerek, "Kildaniler'e* kulluk etmekten korkmayın" dedi, "Ülkeye yerleşip Babil Kralı'na hizmet edin. Böylesi sizin için daha iyi olur. [10]Bana gelince, Mispa'da kalacağım, gelecek Kildaniler'in önünde sizi temsil edeceğim. Siz şarap, yaz meyveleri, zeytinyağı toplayıp kaplarınızda depolayın ve aldığınız kentlerde yaşayın."

[11]Moav, Ammon, Edom ve öbür ülkelerde yaşayan Yahudiler'in hepsi, Babil Kralı'nın Yahuda'da bir kesim halkı sağ bıraktığını ve Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'yı onlara vali atadığını duyunca, [12]sürülmüş oldukları ülkelerden geri dönüp Yahuda'ya, Mispa'da bulunan Gedalya'nın yanına geldiler. Sonra bol bol şarap ve yaz meyvesi topladılar.

[13]Kareah oğlu Yohanan'la kırdaki bütün ordu komutanları da Mispa'da bulunan Gedalya'nın yanına geldiler. [14]Ona, "Ammon Kralı Baalis'in seni öldürmek için Netanya oğlu İsmail'i gönderdiğini bilmiyor musun?" dediler. Gelgelelim Ahikam oğlu Gedalya onlara inanmadı. [15]Kareah oğlu Yohanan Mispa'da Gedalya'ya gizlice, "İzin ver de gidip Netanya oğlu İsmail'i öldüreyim" dedi, "Kimse bilmeyecek! Neden seni öldürsün de çevrende toplanan bütün Yahudiler dağılsın, Yahuda'da sağ kalmış olanlar yok olsun?"

[16]Ama Ahikam oğlu Gedalya, "Böyle birşey yapma! İsmail'le ilgili söylediklerin yalan" dedi.

41 O yılın yedinci ayında* kral soyundan ve kralın baş görevlilerinden Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail, on adamıyla birlikte Mispa'ya, Ahikam oğlu Gedalya'nın yanına gitti. Orada, Mispa'da birlikte yemek yerlerken, [2]Netanya oğlu İsmail'le yanındaki on adam ayağa kalkıp Babil Kralı'nın ülkeye vali atadığı Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'yı kılıçla öldürdüler. [3]İsmail Mispa'da Gedalya'yla birlikte olan bütün Yahudiler'i ve oradaki Kildan* askerlerini de öldürdü.

[4]Gedalya öldürüldükten bir gün sonra, ölüm haberi duyulmadan önce [5]Şekem'den, Şilo'dan, Samiriye'den sakallarını tıraş etmiş, giysilerini yırtmış, bedenlerinde yaralar açmış seksen adam geldi. RAB'bin Tapına-

41:1-3 2Kr.25:25

ğı'nda sunmak için yanlarında tahıl, günnük getirmişlerdi. [6]Netanya oğlu İsmail Mispa'dan ağlaya ağlaya onları karşılamaya çıktı. Onları görünce, "Ahikam oğlu Gedalya'ya gelin" dedi. [7]Kente girince, Netanya oğlu İsmail ve yanındakiler onları öldürüp bir sarnıca attılar. [8]Ancak onlardan on kişi İsmail'e, "Bizi öldürme!" dediler, "Tarlada saklı buğdayımız, arpamız, zeytinyağımız ve balımız var." Böylece İsmail vazgeçip onları öbürleriyle birlikte öldürmedi. [9]İsmail'in öldürdüğü adamların bedenlerini atmış olduğu sarnıç büyüktü[a]. Kral Asa, bu sarnıcı İsrail Kralı Baaşa'dan korunmak için kazmıştı. Netanya oğlu İsmail orayı ölülerle doldurdu.

[10]İsmail, muhafız birliği komutanı Nebuzaradan'ın Ahikam oğlu Gedalya'nın sorumluluğuna bıraktığı Mispa'daki bütün halkı ve kral kızlarını tutsak aldı. Netanya oğlu İsmail tümünü tutsak alıp Ammonlular'a sığınmak üzere yola çıktı.

Yohanan Halkı Kurtarıyor

[11]Kareah oğlu Yohanan ve yanındaki ordu komutanları, Netanya oğlu İsmail'in işlediği cinayetleri duyunca, [12]bütün adamlarını alıp Netanya oğlu İsmail'le savaşmaya gittiler. Givon'daki büyük havuzun yakınında ona yetiştiler. [13]İsmail'in yanındaki adamlar, Kareah oğlu Yohanan ve yanındaki ordu komutanlarını görünce sevindiler. [14]İsmail'in Mispa'dan tutsak olarak götürdüğü herkes geri dönüp Kareah oğlu Yohanan'a katıldı. [15]Netanya oğlu İsmail ve sekiz adamıysa Yohanan'dan kaçıp Ammonlular'a sığındılar.

[16]Kareah oğlu Yohanan'la yanındaki ordu komutanları sağ kalanların hepsini –Ahikam oğlu Gedalya'yı öldüren Netanya oğlu İsmail'den kurtarıp Givon'dan geri getirdiği yiğit askerleri, kadınları, çocukları, saray görevlilerini– Mispa'dan alıp götürdüler. [17-18]Kildaniler'den* kaçmak için Mısır'a doğru yola çıktılar. Beytlehem yakınında, Gerut-Kimham'da durdular. Kildaniler'den korkuyorlardı. Çünkü Netanya oğlu İsmail, Babil Kralı'nın ülkeye vali atadığı Ahikam oğlu Gedalya'yı öldürmüştü.

Yeremya'nın Duası, Rab'bin Yanıtı

42 Ordu komutanları, Kareah oğlu Yohanan, Hoşaya oğlu Azarya[b] ve küçük büyük bütün halk yaklaşıp [2]Peygamber Yeremya'ya şöyle dediler: "Lütfen dileğimizi kabul et! Bizim için, bütün sağ kalan bu halk için Tanrın RAB'be yakar. Çünkü bir zamanlar sayıca çok olan bizler gördüğün gibi şimdi azınlıkta kaldık. [3]Tanrın RAB nereye gideceğimizi, ne yapacağımızı bize bildirsin."

[4]Peygamber Yeremya, "Olur" dedi, "İsteğiniz uyarınca Tanrınız RAB'be yakaracağım. RAB bana ne yanıt verirse, bir şey saklamadan size bildireceğim."

[5]Bunun üzerine, "Tanrın RAB'bin senin aracılığınla bize bildireceği her

---

[a] *41:9 Septuaginta "Büyüktü", Masoretik metin "Gedalya'nın aracılığıyla".*
[b] *42:1 Septuaginta "Azarya", Masoretik metin "Yezanya" (bkz. 43:2).*

sözü yerine getirmezsek, RAB aramızda gerçek ve güvenilir tanık olsun" dediler, [6]"Seni kendisine gönderdiğimiz Tanrımız RAB'bin sözünü beğensek de beğenmesek de dinleyeceğiz ki, üzerimize iyilik gelsin. Evet, Tanrımız RAB'bin sözünü dinleyeceğiz."

[7]On gün sonra RAB Yeremya'ya seslendi. [8]Yeremya, Kareah oğlu Yohanan'la yanındaki ordu komutanlarını ve küçük büyük bütün halkı çağırdı. [9]Onlara şöyle dedi: "Dileğinizi önüne sunmam için beni kendisine gönderdiğiniz İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, [10]'Bu ülkede kalırsanız, sizi bina ederim, yıkmam; dikerim, sökmem. Çünkü başınıza getirdiğim felakete üzülüyorum. [11]Korktuğunuz Babil Kralı'ndan artık korkmayın, ondan korkmayın diyor RAB. Çünkü ben sizinleyim, sizi kurtaracak, onun elinden özgür kılacağım. [12]Size sevecenlik göstereceğim. Şöyle ki, Babil Kralı size acıyacak, sizi topraklarınıza geri gönderecek.'

[13]"Ama, 'Bu ülkede kalmayacağız' der, Tanrınız RAB'bin sözünü dinlemezseniz, [14]'Savaş görmeyeceğimiz, boru sesi duymayacağımız, açlık çekmeyeceğimiz Mısır'a gidip orada yaşayacağız' derseniz, [15]RAB'bin sözünü dinleyin, ey Yahuda'dan sağ kalanlar! İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: 'Eğer Mısır'a gidip orada yerleşmeye kesin kararlıysanız, [16]korktuğunuz kılıç size orada yetişecek, tasalandığınız kıtlık Mısır'da yakanıza yapışacak, orada öleceksiniz. [17]Yerleşmek üzere Mısır'a gitmeye kararlı olan herkes kılıçtan, kıtlıktan, salgın hastalıktan ölecek. Başlarına getireceğim felaketten kurtulup sağ kalan olmayacak.'

[18]"İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Öfkem, kızgınlığım Yeruşalim'de yaşayanların üzerine döküldüğü gibi, siz Mısır'a gidenlerin üzerine de dökülecek. Siz lanetlik, dehşet konusu olacak, aşağılanacak, yerileceksiniz. Burayı bir daha görmeyeceksiniz.' [19]Ey Yahuda'dan sağ kalanlar, RAB size, 'Mısır'a gitmeyin!' diye buyurmuştur. Bunu iyi bilin. Bugün sizi uyarıyorum: [20]Beni Tanrınız RAB'be gönderip, 'Bizim için Tanrımız RAB'be yakar. O'nun bize söyleyeceği her şeyi bildir, yapacağız' demekle kendinizi aldatıyorsunuz! [21]Bugün size bildirdim, ama Tanrınız RAB'bin benim aracılığımla size ilettiği sözlerin hiçbirini dinlemediniz. [22]Şimdi iyi bilin ki, yerleşmek üzere gitmeye can attığınız yerde kılıçtan, kıtlıktan, salgın hastalıktan öleceksiniz."

Yeremya Mısır'a Götürülüyor

43 Yeremya Tanrıları RAB'bin bütün bu sözlerini –Tanrıları RAB'bin onun aracılığıyla kendilerine ilettiği her şeyi– halka bildirmeyi bitirince [2]Hoşaya oğlu Azarya, Kareah oğlu Yohanan ve bütün küstah adamlar ona, "Yalan söylüyorsun!" dediler, "Tanrımız RAB, 'Yerleşmek üzere Mısır'a gitmeyin' demek için göndermedi seni bize. [3]Bizi öldürsünler, Babil'e sürsünler diye Kildaniler'in* eline teslim etmek için Neriya oğlu Baruk seni bize karşı kışkırtıyor." [4]Böylece Kareah oğlu Yohanan, bütün ordu komutanları ve halk RAB'bin Yahuda'da kalmalarına

ilişkin buyruğuna karşı geldiler. [5]Kareah oğlu Yohanan'la bütün ordu komutanları, sürüldükleri uluslardan yerleşmek üzere Yahuda'ya geri dönen Yahuda halkını alıp götürdüler. [6]Muhafız birliği komutanı Nebuzaradan'ın Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'nın sorumluluğuna bırakmış olduğu bütün kadınları, erkekleri, çocukları, kral kızlarını da götürdüler. Peygamber Yeremya'yla Neriya oğlu Baruk'u da alıp [7]RAB'bin sözünü dinlemeyerek Mısır'a gittiler. Tahpanhes'e vardılar.

[8]Tahpanhes'te RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [9]"Yahudiler'in gözü önünde eline büyük taşlar al, Tahpanhes'te firavun sarayının girişindeki tuğla kaldırımın harcına göm. [10]Onlara de ki, 'İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: İşte kulum Babil Kralı Nebukadnessar'ı buraya getirtip tahtını harca gömdüğüm bu taşların üzerine kuracağım. Nebukadnessar otağını bu taşların üzerine kuracak. [11]Gelip Mısır'ı bozguna uğratacak.

Ölüm için ayrılanlar ölüme,
Sürgün için ayrılanlar sürgüne,
Kılıç için ayrılanlar kılıca gidecek.

[12]Mısır ilahlarının tapınaklarını ateşe verip yakacak[a], ilahları alıp götürecek. Çoban giysisiyle kendisini nasıl örterse, o da Mısır'ı öyle örtecek. Sonra oradan sağ salim çıkacak. [13]Mısır'daki Güneş Tapınağı'nın dikili taşlarını kıracak, Mısır ilahlarının tapınaklarını ateşe verecek.' "

Yeremya Mısır'daki Yahudiler'i Uyarıyor

44 Mısır'ın Migdol, Tahpanhes, Nof[b] kentlerinde ve Patros bölgesinde yaşayan Yahudiler'e ilişkin RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: [2-3]"İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, Yeruşalim ve Yahuda kentlerine getirdiğim bütün felaketleri gördünüz. İşte yaptıkları kötülük yüzünden kentler bugün yıkık; içlerinde oturan yok. Sizin de kendilerinin ve atalarının da önceden tanımadığınız başka ilahlara buhur yakıp taparak beni öfkelendirdiler. [4]Peygamber kullarımı defalarca gönderip, 'Nefret ettiğim bu iğrençlikleri yapmayın!' diyerek onları uyardım. [5]Ama dinlemediler, kulak asmadılar. Kötülüklerinden dönmediler, başka ilahlara buhur yakmaktan vazgeçmediler. [6]Bu yüzden kızgın öfkemi döktüm; Yahuda kentlerine, Yeruşalim sokaklarına karşı öfkem giderek şiddetlendi. Onlar bugün olduğu gibi yıkık ve ıssız bırakıldı.

[7]"İsrail'in Tanrısı RAB, Her Şeye Egemen Tanrı şöyle diyor: Neden bu büyük felaketi başınıza getiriyorsunuz? Kadın erkek, çoluk çocuk Yahuda halkından kesilip atılacak, sizden sağ kalan olmayacak. [8]Yerleşmek üzere geldiğiniz Mısır'da ellerinizin yaptıklarıyla, başka ilahlara buhur yakmakla beni öfkelendiriyorsunuz. Başınıza felaket getiriyorsunuz. Dünyadaki uluslarca aşağılanacak,

---

[a] *43:12 Septuaginta, Süryanice, Vulgata "Yakacak", Masoretik metin "Yakacağım".*
[b] *44:1 "Nof": Memfis diye de bilinir.*
43:5-7 2Kr.25:26 43:11 Yer.15:2; Va.13:10

yerileceksiniz. [9]Yahuda'da, Yeruşalim sokaklarında atalarınızın, Yahuda krallarıyla karılarının, kendinizin, karılarınızın yaptığınız kötülükleri unuttunuz mu? [10]Bugüne dek pişmanlık duymadılar, benden korkmadılar. Size ve atalarınıza verdiğim yasa ve kurallar uyarınca yaşamadılar.

[11]"Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki: Başınıza yıkım getirmeye, bütün Yahuda halkını yok etmeye kararlıyım. [12]Yerleşmek üzere Mısır'a gelmeye kararlı olan Yahuda'nın sağ kalanlarını ele alacağım. Hepsi Mısır'da yok olacak; kılıçtan geçirilecek ya da kıtlıktan ölecek. Küçük büyük hepsi kılıçtan, kıtlıktan ölecek. Lanetlenecek, dehşet konusu olacak, aşağılanacak, yerilecekler. [13]Yeruşalim'i cezalandırdığım gibi, Mısır'da yaşayanları da kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla cezalandıracağım. [14]Yerleşmek için Mısır'a gelen Yahuda halkının sağ kalanlarından hiçbiri kurtulmayacak, hiç kimse sağ kalıp Yahuda'ya dönmeyecek. Yerleşmek üzere oraya dönmek isteseler de, kaçıp kurtulan birkaç kişi dışında dönen olmayacak."

[15]Karılarının başka ilahlara buhur yaktığını bilen erkekler, orada duran kadınlar, Mısır'ın Patros bölgesinde yaşayan bütün halk –ki büyük bir topluluktu– Yeremya'ya şu karşılığı verdi: [16]"RAB'bin adıyla bize söylediklerini dinlemeyeceğiz! [17]Tersine, yapacağımızı söylediğimiz her şeyi kesinlikle yapacağız: Gök Kraliçesi'ne[a] buhur yakacak, atalarımızın, krallarımızın, önderlerimizin ve kendimizin Yahuda kentlerinde, Yeruşalim sokaklarında yaptığımız gibi ona dökmelik sunular dökeceğiz. O zamanlar bol yiyeceğimiz vardı, her işimiz yolundaydı, sıkıntı çekmiyorduk. [18]Oysa Gök Kraliçesi'ne buhur yakmayı, dökmelik sunular dökmeyi bıraktığımız günden bu yana her yönden yokluk çekiyoruz; kılıçtan, kıtlıktan yok oluyoruz."

[19]Kadınlar, "Evet, Gök Kraliçesi'ne buhur yakıp dökmelik sunular dökeceğiz! Ona benzer pideler pişirip kendisine dökmelik sunular döktüğümüzü kocalarımız bilmiyor muydu sanki?" diye eklediler.

[20]Bunun üzerine Yeremya ona karşılık veren kadın erkek bütün halka şöyle dedi: [21]"Sizin, atalarınızın, krallarınızın, önderlerinizin, ülke halkının Yahuda kentlerinde, Yeruşalim sokaklarında yaktığınız buhuru RAB unuttu mu? Haberi yok muydu? [22]RAB yaptığınız kötülüklere, iğrençliklere artık dayanamadığı için, bugün olduğu gibi ülkeniz aşağılanıp yerildi, kimsenin yaşamadığı dehşet verici bir viranelik oldu. [23]Siz başka ilahlara buhur yaktınız, RAB'be karşı günah işlediniz; O'nun sözünü dinlemediniz, yasasına, kurallarına, antlaşma koşullarına uymadınız. Bu yüzden bugün olduğu gibi başınıza felaket geldi."

[24]Yeremya bütün halka, özellikle de kadınlara, "RAB'bin sözüne kulak verin, ey Mısır'da yaşayan Yahudalılar" dedi, [25]"İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Gök Kraliçesi'ne buhur yakacağız,

[a] *44:17 "Gök Kraliçesi": Babilliler'in tanrıçası İştar.*

dökmelik sunular dökeceğiz, adaklarımızı kesinlikle yerine getireceğiz' diyerek siz de karılarınız da verdiğiniz sözü yerine getirdiniz.

"Öyleyse verdiğiniz sözü tutun! Adadığınız adakları tümüyle yerine getirin! [26]Mısır'da yaşayan Yahudiler, RAB'bin sözünü dinleyin! 'Büyük adım üzerine ant içiyorum ki' diyor RAB, 'Mısır'da yaşayan Yahudiler'den hiçbiri bundan böyle adımı ağzına alıp Egemen RAB'bin varlığı hakkı için diye ant içmeyecek. [27]Çünkü onların yararını değil, zararını gözlüyorum; Mısır'da yaşayan Yahudiler yok olana dek kılıçtan, kıtlıktan ölecek. [28]Kılıçtan kurtulup da Mısır'dan Yahuda'ya dönenlerin sayısı pek az olacak. Mısır'a yerleşmeye gelen Yahuda halkından sağ kalanlar o zaman kimin sözünün yerine geldiğini anlayacak: Benim sözümün mü, yoksa onlarınkinin mi?

[29]" 'Başınıza yıkım getireceğim; sözümün yerine geleceğini bilesiniz diye' diyor RAB, 'Sizi burada cezalandıracağıma ilişkin belirti şu olacak.' [30]RAB diyor ki, 'Yahuda Kralı Sidkiya'yı can düşmanı Babil Kralı Nebukadnessar'ın eline nasıl teslim ettimse, Mısır Firavunu Hofra'yı da can düşmanlarının eline öyle teslim edeceğim.' "

Baruk'a Haber

45 Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in dördüncü yılında Neriya oğlu Baruk, Peygamber Yeremya'nın kendisine söylediği sözleri tomara yazdıktan sonra Yeremya ona şunları söyledi: [2]"Ey Baruk, İsrail'in Tanrısı RAB sana şöyle diyor: [3]Sen, 'Vay başıma! Çünkü RAB acıma acı kattı. İnlemekten bitkin düştüm, bana rahat yok' dedin.

[4]"RAB bana, 'Ona şöyle diyeceksin' dedi: 'RAB diyor ki, bütün ülkeyi yıkacağım; bina ettiğimi yıkacak, diktiğimi sökeceğim. [5]Sana gelince, büyük şeyler peşinde mi koşuyorsun? Sakın koşma! Çünkü bütün halkın üzerine felaket getirmek üzereyim' diyor RAB, 'Ama sen nereye gidersen git, canını bağışlayacağım.' "

Mısır Karkamış'ta Yenilgiye Uğruyor

46 RAB uluslara ilişkin Peygamber Yeremya'ya şöyle seslendi: [2]Mısır'a ilişkin: Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in dördüncü yılında, Babil Kralı Nebukadnessar'ın Fırat kıyısında, Karkamış'ta yenilgiye uğrattığı Firavun Neko'nun ordusuyla ilgili bildiri:

[3] "Küçük büyük kalkanları dizin,
Savaşmak için ilerleyin!
[4] Atları koşun, beygirlere binin!
Miğferlerinizi takın, yerinizi alın!
Mızraklarınızı cilalayın,
Zırhlarınızı kuşanın!
[5] Ne görüyorum?
Dehşete düştüler, geri çekiliyorlar!
Yiğitleri bozguna uğramış,
Arkalarına bakmadan kaçışıyorlar.
Her yer dehşet içinde" diyor RAB.
[6] "Ayağı tez olan kaçamıyor,
Yiğit kaçıp kurtulamıyor.

44:30 2Kr.25:1-7 45:1 2Kr.24:1; 2Ta.36:5-7; Yer.36:1; Dan.1:1-2
46:2-26 Yşa.19:1-25; Hez.29:1-32:32

Kuzeyde, Fırat kıyısında
Tökezleyip düştüler.
[7] Nil gibi yükselen,
Irmak gibi suları çalkalanan kim?
[8] Mısır'dır Nil gibi yükselen,
Irmak gibi suları çalkalanan.
'Yükselip yeryüzünü
kaplayacağım;
Kentleri de içlerinde oturanları da
Yok edeceğim' diyor Mısır.
[9] Şahlanın, ey atlar!
Çılgınca saldırın, ey savaş
arabaları!
Ey kalkan taşıyan Kûşlu*, Pûtlu
yiğitler,
Yay çeken Ludlular, ilerleyin!

[10] "Çünkü o gün Her Şeye Egemen
Egemen RAB'bin günüdür.
Düşmanlarından öç alması için
Öç günüdür.
Kılıç doyana dek yiyecek,
Kanlarını kana kana içecek.
Çünkü Rab, Her Şeye Egemen
RAB
Kuzeyde, Fırat kıyısında kurban
hazırlıyor.

[11] "Ey erden kız Mısır,
Gilat'a git de merhem al!
Ama boşuna çok ilaç kullanıyorsun,
Senin için şifa yok.
[12] Uluslar utancını duydu,
Feryadınla doldu yeryüzü.
Yiğit yiğide tökezleyip
İkisi birlikte yere seriliyor."

Nebukadnessar Mısır'a Saldırıyor

[13] Babil Kralı Nebukadnessar'ın gelip Mısır'a saldıracağına ilişkin RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği söz şudur:

[14] "Mısır'da bildirin,
Migdol'da duyurun,
Nof'ta[a], Tahpanhes'te duyurun:
'Yerini al, hazırlan,
Çünkü çevrendekileri yiyip
bitiriyor kılıç!'
[15] İlahın Apis[b] neden kaçtı?
Boğan neden ayakta kalamadı?
Çünkü RAB onu yere serdi[c]!
[16] Boyuna tökezleyip birbirlerinin
üzerine düşecekler.
'Kalkın, acımasızların kılıcı
yüzünden halkımıza,
Yurdumuza dönelim' diyecekler.
[17] 'Firavun yaygaracının biri,
Fırsatı kaçırdı' diyecekler.

[18] "Varlığım hakkı için" diyor Kral,
Adı Her Şeye Egemen RAB,
"Dağlar arasında Tavor Dağı nasılsa,
Karmel Dağı deniz kıyısında nasılsa,
Size saldıracak kişi de öyledir.
[19] Ey sizler, Mısır'da yaşayanlar,
Toplayın eşyanızı, sürgüne
gideceksiniz!
Nof[a] öyle viran olup yanacak ki,
Kimse oturmayacak içinde.

[20] "Mısır güzel bir düve,
Ama kuzeyden atsineği geliyor ona.

---

[a] *46:14,19 "Nof": Memfis diye de bilinir.*
[b] *46:15 "Apis": Mısırlılar'ın boğa şeklindeki güç ilahı.*
[c] *46:15 Olası metin "İlahın Apis neden kaçtı? Boğan neden ayakta kalamadı? Çünkü RAB onu yere serdi!" (bkz. Septuaginta), Masoretik metin "Yiğitlerin neden yere serildi? Ayakta duracak halleri yok, çünkü RAB onları yere serdi!"*
46:13 Yer.43:10-13

21 Ücretli askerleri besili danalar gibi.
Onlar da geri dönüp birlikte
kaçacak,
Yerlerinde durmayacaklar.
Çünkü üzerlerine yıkım günü,
Cezalandırılacakları an gelecek.
22 Düşman ordusu ilerleyince,
Mısır yılan gibi tıslayarak kaçacak.
Ağaç kesen adamlar gibi
Baltalarla ona saldıracaklar.
23 Gür olsa bile kesecekler ormanını"
diyor RAB,
"Çünkü çekirgelerden daha çok
onlar,
Sayıya vurulamazlar.
24 Mısır utandırılacak,
Kuzey halkının eline teslim
edilecek."

25 İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "İşte No[a] Kenti'nin ilahı Amon'u, firavunu, Mısırla ilahlarını, krallarını ve firavuna güvenenleri cezalandırmak üzereyim. 26 Hepsini can düşmanları Babil Kralı Nebukadnessar'la görevlilerinin eline teslim edeceğim. Ama sonra, eskiden olduğu gibi insanlar yine Mısır'da yaşayacak" diyor RAB.

Rab Halkını Kurtaracak

27 "Korkma, ey kulum Yakup,
Yılma, ey İsrail.
Çünkü seni uzak yerlerden,
Soyunu sürgün edildiği ülkeden
kurtaracağım.
Yakup yine huzur ve güvenlik
içinde olacak,
Kimse onu korkutmayacak.
28 Korkma, ey kulum Yakup,
Çünkü ben seninleyim" diyor RAB.
"Seni aralarına sürdüğüm ulusların
hepsini
Tümüyle yok etsem de,
Seni büsbütün yok etmeyeceğim.
Adaletle yola getirecek,
Hiç cezasız bırakmayacağım seni."

Filistliler'le İlgili Bildiri

47 Firavun Gazze'ye saldırmadan önce RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği Filistliler'e ilişkin söz şudur:

2 RAB diyor ki,
"Bakın sular kuzeyden nasıl
yükseliyor!
Taşkın bir ırmak olacak,
Ülkeyi ve içindeki her şeyi,
Kentleri ve içinde yaşayanları
kaplayacak.
İnsanlar yakaracak,
Ülkede yaşayan herkes feryat
edecek.
3 Dörtnala koşan aygırların
Toynak seslerinden,
Savaş arabalarının takırtısından,
Tekerleklerin gürültüsünden
Babalar dönüp çocuklarına
bakmayacak;
Ellerinde derman kalmayacak.
4 Çünkü Filistliler'in yok edileceği
gün geliyor.
Sur ve Sayda'ya yardım edebilecek
Sağ kalan herkes kesilip yok
edilecek.
RAB Kaftor[b] kıyısından gelen

---

[a] *46:25 "No": Tebes diye de bilinir.*

[b] *47:4 "Kaftor": Bugünkü Girit.*

46:27-28 Yer.30:10-11

47:1-7 Yşa.14:29-31; Hez.25:15-17; Yoe.3:4-8; Amo.1:6-8; Sef.2:4-7; Zek.9:5-7

Filistliler'in
Sağ kalanlarını yok edecek.
[5] Gazze yastan saçını yolacak,
Aşkelon susturulacak.
Ey ovada sağ kalanlar,
Ne zamana dek bedenlerinizi
yaralayacaksınız?
[6] Ah, RAB'bin kılıcı!
Yatışmana daha ne kadar zaman
var?
Dön kınına! Dur ve sessiz ol!
[7] Ama RAB ona buyruk vermişken,
Aşkelon'a, deniz kıyısına
Saldırmak üzere görevlendirmişken
Kılıç nasıl yatışabilir?"

Moav'a İlişkin Bildiri

48 Moav'a ilişkin: İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor:
"Vay Nevo'nun başına gelenlere!
Çünkü viraneye çevrilecek.
Kiryatayim utandırılacak, ele
geçirilecek.
Misgav utandırılacak, kırılıp
dökülecek.
[2] Moav artık övülmeyecek,
Heşbon'da[a] onun yıkımı için
düzen kuracak,
'Haydi, şu Moav ulusuna son
verelim' diyecekler.
Ey Madmen[a], sen de
susturulacaksın,
Kılıç kovalayacak seni.
[3] Horonayim'den feryat duyulacak:
'Kent mahvoldu, büyük yıkıma
uğradı!'
[4] "Moav yıkılacak,
Yavrularının ağlayışı duyulacak.
[5] Ağlaya ağlaya çıkıyorlar Luhit
Yokuşu'ndan,
Horonayim inişinde
Yıkımın neden olduğu acı feryatlar
duyuluyor.
[6] Kaçın, canınızı kurtarın!
Çölde yaban eşeği[b] gibi koşun!

[7] "Evet, başarılarına, mal varlığına
güvendiğin için
Sen de ele geçirileceksin.
İlahın Kemoş da kâhinleri ve
görevlileriyle birlikte
Sürgün edilecek.
[8] Yok edici her kente uğrayacak,
Tek kent kurtulmayacak.
Vadi yerle bir olacak,
Yayla altüst edilecek" diyor RAB.
[9] "Moav toprağına tuz dökün,
kısırlaşsın,
Kentleri öyle viran olacak ki,
Kimse yaşamayacak oralarda.
[10] Lanet olsun RAB'bin işini
savsaklayana!
Kılıcını kan dökmekten alıkoyana
lanet olsun!
[11] Moav gençliğinden bu yana
güvenlikteydi,
Şarap tortusu gibi durgun kaldı,
Bir kaptan öbürüne boşaltılmadı,
Sürgüne gönderilmedi.
O yüzden tadını yitirmedi, kokusu
bozulmadı.

[12] "Ama onu boşaltacak adamları göndereceğim günler geliyor" diyor

---

[a] *48:2 Heşbon "Düzen kurmak", Madmen "Susturmak" sözcüklerini çağrıştırıyor.*
[b] *48:6 Septuaginta "Yaban eşeği", Masoretik metin "Ilgın ağacı".*
48:1-47 Yşa.15:1-16:14; 25:10-12; Hez.25:8-11; Amo.2:1-3; Sef.2:8-11
48:5 Yşa.15:5

RAB, "Onu boşaltacaklar. Kaplarını boşaltacak, küplerini paramparça edecekler. [13]İsrail halkı güvendiği Beytel'den nasıl utandıysa, Moav da Kemoş ilahından öyle utanacak.

[14]"Nasıl, 'Biz yiğidiz,
Savaşa hazır askerleriz' dersiniz?
[15]Moav ve kentlerini yerle bir eden,
Saldırıya geçti.
En seçkin gençleri kesime gidecek.
Adı Her Şeye Egemen RAB olan
Kral böyle diyor.
[16]Moav'ın yıkımı yakında geliyor,
Uğrayacağı felaket hızla yaklaşıyor.
[17]Dövünün onun için,
Ey çevresinde yaşayan, ününü
bilen sizler!
'Kudret asası,
Görkemli değnek nasıl da kırıldı!'
deyin.

[18]"Ey Divon Kenti'nde yaşayan halk,
Görkeminden in,
Kuru toprak üstünde otur.
Çünkü Moav'ı yerle bir eden sana
da saldıracak,
Kalelerini yıkacak.
[19]Ey sen, Aroer'de oturan,
Yol kenarında dur da gözle!
Kaçan adama, kurtulan kadına,
'Ne oldu?' diye sor.
[20]Moav utandırıldı, darmadağın oldu.
Feryat et, haykır!
Moav'ın yıkıldığını Arnon
Vadisi'nde duyur.

[21-24]"Yayladaki kentler –Holan, Yahas, Mefaat, Divon, Nevo, Beytdivlatayim, Kiryatayim, Beytgamul, Beytmeon, Keriyot, Bosra, uzak yakın bütün Moav kentleri– yargılanacak. [25]Moav'ın boynuzu kesildi, kolu kırıldı" diyor RAB.

[26]"Moav'ı sarhoş edin,
Çünkü RAB'be büyüklük tasladı.
Moav kendi kusmuğunda
yuvarlanacak,
Alay konusu olacak.
[27]İsrail senin için gülünesi bir ulus
mu oldu?
Hırsızlar arasında mı yakalandı ki,
Ondan söz ettikçe baş sallıyorsun?

[28]"Ey Moav'da yaşayanlar,
Kentlerinizi terk edip kayalara
sığının.
Uçurumun ağzında yuvasını yapan
Güvercin gibi olun.
[29]Moav'ın ne denli gururlanıp
büyüklendiğini,
Kendini ne denli beğendiğini,
Kibirlenip küstahlaştığını,
Övünüp kabardığını duyduk.
[30]Küstahlığını biliyorum" diyor RAB,
"Övünmesi boşunadır, yaptıkları da.
[31]Bu yüzden Moav için haykıracak,
Bütün Moav için feryat edeceğim.
Ağlayacağım Kîr-Hereset halkı
için.
[32]Ey Sivma asması,
Senin için Yazer halkından çok
ağlayacağım.
Filizlerin gölü[a] aşıp
Yazer'e ulaştı.
Yok edici yaz meyvelerini,
üzümünü yok etti.
[33]Moav'ın meyve bahçelerinden,
tarlalarından
Sevinç ve neşe yok oldu.

---

[a] *48:32 "Göl", yani "Lut Gölü".*

48:29,32-33 Yşa.16:6,8,10

Üzüm sıkma çukurlarından şarap
akışını durdurdum;
Kimse sevinç çığlıklarıyla üzüm
ezmiyor,
Çığlıklar var, ama sevinç çığlıkları
değil.

[34] "Heşbon ve Elale'nin haykırışları
Yahas'a ulaşıyor.
Soar'dan Horonayim'e,
Eglat-Şelişiya'ya dek çığlıklar
yükseliyor.
Çünkü Nimrim suları bile kurudu.
[35] Moav'da puta tapılan yerlerde
Sunu sunanları,
İlahlarına buhur yakanları
Yok edeceğim" diyor RAB.
[36] "Bu yüzden yüreğim ney gibi
İnliyor Moav için;
Kîr-Hereset halkı için ney gibi
İnliyor yüreğim.
Çünkü elde ettikleri zenginlik
uçup gitti.

[37] "Herkes saçını sakalını kesecek,
Elini yaralayacak,
Beline çul saracak.
[38] Moav damlarında, meydanlarında
Yalnız ağlayış var.
Çünkü Moav'ı kimsenin
beğenmediği
Bir kap gibi kırdım" diyor RAB.
[39] "Nasıl da darmadağın oldu Moav!
Nasıl acıyla feryat ediyor!
Nasıl da sırtını dönüyor utançtan!
Moav çevresindekilere alay konusu,
Dehşet verici bir örnek oldu."
[40] RAB diyor ki,
"Bakın! Düşman birden çullanan
bir kartal gibi
Kanatlarını Moav'ın üzerine açacak.
[41] Keriyot ele geçirilecek,
Kaleler alınacak.
O gün Moavlı askerlerin yüreği,
Doğum sancısı çeken kadının
yüreği gibi olacak.
[42] Moav yıkıma uğrayacak,
Halk olmaktan çıkacak;
Çünkü RAB'be karşı büyüklük
tasladı.
[43] Önünde dehşet, çukur ve tuzak var,
Ey Moav halkı!" diyor RAB.
[44] "Dehşetten kaçan çukura düşecek,
Çukurdan çıkan tuzağa
yakalanacak;
Çünkü Moav'ın üzerine
Cezalandırma yılını getireceğim"
diyor RAB.
[45] "Heşbon'un gölgesinde
Bitkin düşmüş kaçkınlar.
Çünkü Heşbon'dan ateş,
Sihon'un ortasından alev çıktı;
Moavlılar'ın alınlarını,
Kargaşa çıkaranların başlarını
yakıp yok etti.
[46] Vay sana, ey Moav!
İlah Kemoş'un halkı yok oldu,
Oğulların sürgüne gönderildi,
Kızların tutsak alındı.
[47] Ama son günlerde
Yine eski gönencine
kavuşturacağım Moav'ı"
diyor RAB.
Moav'ın yargısı burada sona eriyor.

Ammon'a İlişkin Bildiri

49 RAB Ammonlular'a ilişkin şöyle diyor:

48:34,37 Yşa.15:2,4   48:43 Yşa.24:17   48:45-46 Say.21:28-29
49:1-6 Hez.21:28-32; 25:1-7; Amo.1:13-15; Sef.2:8-11

"İsrail'in çocukları yok mu?
Yok mu mirasçısı?
Öyleyse neden ilah Molek*
Gad'ı mülk edindi?
Neden onun halkı Gad kentlerinde
oturuyor?
[2] İşte bu nedenle" diyor RAB,
"Ammonlular'ın Rabba Kenti'ne
karşı
Savaş narasını işittireceğim günler
geliyor.
Rabba ıssız bir höyük olacak,
Köyleri ateşe verilecek.
Böylece İsrail, kendisini mülk
edinenleri
Mülk edinecek" diyor RAB.
[3] "Haykır, ey Heşbon!
Ay Kenti yıkıldı!
Feryat edin, ey Rabba kızları!
Çul sarınıp yas tutun.
Duvarların arasında oraya buraya
koşuşun.
Çünkü Molek kâhinleri ve
görevlileriyle birlikte
Sürgüne gönderilecek.
[4] Verimli vadilerinle ne kadar
övünüyorsun,
Ey dönek kız!
Servetine güvenerek,
'Bana kim saldırabilir?'
diyorsun.
[5] Bütün çevrenden
Dehşet saçacağım üzerine"
Diyor Her Şeye Egemen Egemen
RAB.
"Her biriniz apar topar sürülecek,
Kaçkınları toplayan olmayacak.
[6] Ama sonra Ammonlular'ı
Eski gönencine kavuşturacağım"
diyor RAB.

Edom'a İlişkin Bildiri

(Ova.1-6)

[7]Her Şeye Egemen RAB Edom'a ilişkin şöyle diyor:
"Teman Kenti'nde bilgelik
kalmadı mı artık?
Akıllı kişilerde öğüt tükendi mi?
Bilgelikleri yozlaştı mı?
[8] Kaçın, geri dönün, derinliklere
sığının,
Ey Dedan'da yaşayanlar!
Çünkü Esav'ı cezalandırdığımda
Başına felaket getireceğim.
[9] Üzüm toplayanlar bağına girseydi,
Birkaç salkım bırakmazlar mıydı?
Gece hırsızlar gelselerdi,
Yalnızca gereksindiklerini
çalmazlar mıydı?
[10] Oysa ben Esav'ı çırılçıplak
soyacak,
Gizli yerlerini açığa çıkaracağım,
Gizlenemeyecek.
Çocukları, akrabaları, komşuları
Yıkıma uğrayacak.
Kendisi de yok olacak!
[11] Öksüz çocuklarını bırak,
Ben yaşatırım onları.
Dul kadınların da bana
güvensinler."

[12] RAB diyor ki,
"Hak etmeyenler bile kâseyi*
içmek zorundayken,
Sen mi cezasız kalacaksın?
Hayır, cezasız kalmayacaksın,
Kesinlikle içeceksin kâseyi.
[13] Adım üzerine ant içerim ki" diyor
RAB,
"Bosra dehşet konusu olacak,

49:7-22 Yşa.34:5-17; 63:1-6; Hez.25:12-14; 35:1-15; Amo.1:11-12; Mal.1:2-5

yerilecek,
Viraneye dönecek, aşağılanacak.
Bütün kentleri sonsuza dek yıkık
kalacak."

[14] RAB'den bir haber aldım:
Uluslara gönderdiği haberci,
"Edom'a saldırmak için toplanın,
Savaşa hazırlanın!" diyor.

[15] "Bak, seni uluslar arasında küçük
düşüreceğim,
İnsanlar seni hor görecek.
[16] Saçtığın dehşet ve yüreğindeki
gurur
Seni aldattı.
Sen ki, kaya[a] kovuklarında yaşıyor,
Tepenin doruğunu elinde
tutuyorsun.
Yuvanı kartal gibi yükseklerde
kursan da,
Oradan indireceğim seni" diyor
RAB.
[17] "Edom dehşet konusu olacak,
Oradan geçen herkes şaşkın şaşkın
bakıp
Başına gelen belalardan ötürü
Onunla alay edecek.
[18] Sodom'la Gomora'yı ve çevredeki
köyleri
Nasıl yerle bir ettimse" diyor
RAB,
"Orada da kimse oturmayacak,
İnsan oraya yerleşmeyecek.
[19] "Şeria çalılıklarından
Sulak otlağa çıkan aslan gibi
Edom'u bir anda yurdundan
kovacağım.
Seçeceğim kişiyi ona yönetici
atayacağım.
Var mı benim gibisi?
Var mı bana dava açacak biri,
Bana karşı duracak çoban?"
[20] Bu yüzden RAB'bin Edom'a
karşı ne tasarladığını,
Teman'da yaşayanlara karşı ne
amaçladığını işitin:
"Sürünün küçükleri bile sürülecek,
Halkı yüzünden Edom otlakları
çöle dönüştürülecek.
[21] Yıkılışlarının gürültüsünden
yeryüzü titreyecek,
Çığlıkları Kızıldeniz'e* dek
duyulacak.
[22] Düşman kartal gibi üzerlerine
çullanacak,
Kanatlarını Bosra'ya karşı açacak.
O gün Edomlu askerlerin yüreği,
Doğum sancısı çeken kadının
yüreği gibi olacak."

Şam'a İlişkin Bildiri

[23] Şam'a ilişkin:
"Hama ve Arpat utanacak,
Çünkü kötü haber işittiler.
Korkudan eridiler,
Sessiz duramayan deniz gibi
Kaygıyla sarsıldılar.

[24] "Şam güçsüz düştü,
Kaçmak için döndü;
Telaşa kapıldı,
Doğuran kadın gibi
Sancı ve acılar sardı onu.
[25] Nasıl oldu da sevinç bulduğum
ünlü kent

---

[a] *49:16 "Kaya": İbranice "Sela". "Kaya" anlamına gelen Sela, Edom'un başkentinin adıydı.*
49:18 Yar.19:24-25   49:23-27 Yşa.17:1-3; Amo.1:3-5; Zek.9.1

Terk edilmedi?
[26] Bu yüzden gençleri meydanlarda
düşecek,
Bütün savaşçıları susturulacak o
gün"
Diyor Her Şeye Egemen RAB.
[27] "Şam surlarını ateşe vereceğim,
Yakıp yok edecek Ben-Hadat'ın
saraylarını."

Kedar ve Hasor'a İlişkin Bildiri

[28] Babil Kralı Nebukadnessar'ın bozguna uğrattığı Kedar ve Hasor krallıklarına ilişkin RAB şöyle diyor:

"Kalkın, Kedar'a saldırın,
Doğu halkını yok edin.
[29] Çadırlarıyla sürüleri alınacak,
Çadır perdeleri,
Eşyalarıyla develeri alınıp
götürülecek.
İnsanlar, 'Her yer dehşet içinde!'
diye bağıracaklar onlara.
[30] Kaçın, uzaklaşın!
Derinliklere sığının,
Ey Hasor'da oturanlar!" diyor
RAB.
"Çünkü Babil Kralı
Nebukadnessar
Size düzen kurdu;
Sizin için bir tasarısı var.
[31] Kalkın, tasasız ve güvenlik içinde
Yaşayan ulusa saldırın" diyor RAB.
"Onun kent kapıları, sürgüleri yok,
Halkı tek başına yaşıyor.
[32] Develeri yağma edilecek,
Sayısız sürüleri çapul malı olacak.
Zülüflerini[a] kesenleri
Dört yana dağıtacağım,
Her yandan felaket getireceğim
başlarına" diyor RAB.
[33] "Çakalların uğrağı Hasor,
Sonsuza dek viran kalacak,
Orada kimse oturmayacak,
İnsan oraya yerleşmeyecek."

Elam'a İlişkin Bildiri

[34] Yahuda Kralı Sidkiya'nın krallığının başlangıcında RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği Elam'a ilişkin söz şudur:

[35] Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
"Bakın, Elam'ın yayını,
Asıl gücünü kıracağım.
[36] Üzerine göğün dört ucundan
Dört rüzgarı gönderecek,
Halkını bu rüzgarlara dağıtacağım.
Elam sürgünlerinin gitmediği
Bir ulus kalmayacak.
[37] Düşmanlarının önünde,
Can düşmanlarının önünde
Elam'ı darmadağın edeceğim.
Başlarına felaket gönderecek,
Şiddetli öfkemi yağdıracağım"
diyor RAB,
"Onları büsbütün yok edene dek
Peşlerine kılıcı salacağım.
[38] Elam'da tahtımı kuracak,
Elam Kralı'yla önderlerini
Yok edeceğim" diyor RAB.
[39] "Ama son günlerde
Elam'ı eski gönencine
kavuşturacağım" diyor RAB.

Babil'e İlişkin Bildiri

50 RAB'bin Babil ve Kildan* ülkesine ilişkin Peygamber Yeremya aracılığıyla bildirdiği söz şudur:

---

[a] *49:32 "Zülüflerini" ya da "Sakallarının uçlarını".*
49:36 Dan.7:2; Va.7:1 *50:1-51:64 Yşa.13:1-14:23; 47:1-15*

2 “Uluslara duyurun, haberi bildirin!
Sancak dikip duyurun, hiçbir şey gizlemeyin!
‘Babil ele geçirilecek’ deyin,
‘İlahı Bel utandırılacak,
İlahı Marduk paramparça olacak.
Putları utandırılacak,
İlahları paramparça olacak.’
3 Çünkü kuzeyden gelen bir ulus ona saldıracak,
Ülkesini viran edecek.
Orada kimse yaşamayacak,
İnsan da hayvan da kaçıp gidecek.
4 O günlerde, o zamanda” diyor RAB,
“İsrail halkıyla Yahuda halkı birlikte gelecek;
Tanrıları RAB’bi aramak için
Ağlaya ağlaya gelecekler.
5 Yüzleri Siyon’a dönük,
Oraya giden yolu soracak,
Kalıcı, unutulmaz bir antlaşmayla
RAB’be bağlanmak için gelecekler.

6 “Halkım yitik koyunlardır,
Çobanları onları baştan çıkardı.
Dağlarda başıboş dolandırdılar onları,
Dağ, tepe avare dolaştılar,
Kendi ağıllarını unuttular.
7 Kim bulduysa yedi onları.
Düşmanları, ‘Biz suçlu değiliz’ dediler,
‘Çünkü onlar gerçek otlakları olan RAB’be,
Atalarının umudu RAB’be karşı günah işlediler.’

8 “Babil’den kaçıp kurtulun!
Kildan ülkesini terk edin,
Sürüye yön veren teke gibi olun!
9 Çünkü birbiriyle anlaşmış büyük ulusları
Kuzeydeki topraklardan kışkırtıp
Babil’in karşısına çıkaracağım.
Babil’le savaşmak üzere karşısına dizilecek,
Onu kuzeyden ele geçirecekler.
Okları usta savaşçı oku gibidir,
Hiçbiri boş dönmeyecek.
10 Kildan ülkesi yağmaya uğrayacak,
Onu yağmalayanlar mala doyacak” diyor RAB.

Babil’in Çöküşü

11 “Ey mirasımı yağmalayan sizler!
Madem sevinip coşuyorsunuz,
Harman döven düve gibi sıçrıyor,
Aygır gibi kişniyorsunuz;
12 Anneniz büyük utanca boğulacak,
Sizi doğuranın yüzü kızaracak.
Ulusların en önemsizi,
Kurak, bozkır, çöl olacak.
13 RAB’bin öfkesi yüzünden kimse yaşamayacak orada,
Büsbütün ıssız kalacak.
Her geçen, Babil’in aldığı yaraları görünce şaşacak,
Hayrete düşecek.
14 Babil’in çevresinde savaşmak üzere dizilin,
Ey bütün yay çekenler!
Oklarla saldırın ona, oklarınızı esirgemeyin!
Çünkü o RAB’be karşı günah işledi.
15 Her yandan ona karşı savaş narası yükseltin!
Teslim oldu, kuleleri düştü,
Surları yerle bir oldu.
Çünkü RAB’bin öcüdür bu.

50:8 Va.18:4

Ondan öç alın.
Yaptığının aynısını yapın ona.
[16] Ekin ekeni biçim vakti orakçıyla
birlikte
Babil'den atın.
Zorbanın kılıcı yüzünden
Herkes halkına dönsün,
Ülkesine kaçsın."

İsrail'in Dönüşü

[17] "İsrail aslanların kovaladığı
Dağılmış bir sürüdür.
Önce Asur Kralı yedi onu.
Sonra Babil Kralı Nebukadnessar
kemiklerini ezdi."
[18] Bu yüzden İsrail'in Tanrısı,
Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
"Asur Kralı'nı nasıl
cezalandırdıysam,
Babil Kralı'yla ülkesini de öyle
cezalandıracağım.
[19] İsrail'i yeniden otlağına
kavuşturacağım,
Karmel'de, Başan'da otlayacak;
Efrayim ve Gilat dağlık
bölgelerinde
İstediği kadar yiyip doyacak.
[20] O günlerde, o zamanda" diyor
RAB,
"İsrail'in suçu araştırılacak
Ama bulunamayacak;
Yahuda'nın günahları da
araştırılacak
Ama bulunamayacak.
Çünkü sağ bıraktıklarımı
bağışlayacağım."

Rab Babil'i Yargılayacak

[21] "Meratayim[a] ülkesine,
Pekot'ta[a] yaşayanlara saldır.
Onları öldür, tümüyle yok et"
diyor RAB,
"Sana ne buyurduysam hepsini
yap.
[22] Ülkede savaş, büyük yıkım
Gürültüsü duyuluyor.
[23] Dünyanın balyozu
Nasıl da kırılıp paramparça oldu!
Babil uluslar arasında nasıl dehşet
oldu!
[24] Senin için tuzak kurdum, ey Babil,
Bilmeden tuzağıma düştün.
Bulunup yakalandın,
Çünkü RAB'be karşı çıktın.
[25] RAB silahhanesini açtı,
Öfkesinin silahlarını çıkardı.
Her Şeye Egemen Egemen
RAB'bin
Kildan* ülkesinde yapacağı iş var.
[26] Uzaktan ona saldırın.
Ambarlarını açın,
Mallarını tahıl gibi küme küme
yığın.
Tamamen yok edin onu,
Geriye hiçbir şey kalmasın.
[27] Genç boğalarını öldürün,
Kesime gitsinler!
Vay başlarına!
Çünkü onların günü,
Cezalandırılma zamanı geldi.
[28] Dinleyin! Tanrımız RAB'bin öç
aldığını,
Tapınağının öcünü aldığını
Babil'den kaçıp kurtulanlar
Siyon'da duyuruyorlar.

[29] "Okçuları, yay gerenlerin hepsini
çağırın Babil'e karşı,
Çevresini kuşatın, kaçıp kurtulan
olmasın.

---

[a] *50:21 Meratayim "İki kat isyan", Pekot "Ceza" anlamına gelir.*

Yaptıklarına göre karşılık verin ona,
Yaptıklarının aynısını yapın.
Çünkü RAB'be, İsrail'in Kutsalı'na
Küstahlık etti.
[30] Bu yüzden gençleri meydanlarda
düşecek,
Bütün savaşçıları susturulacak o
gün" diyor RAB.
[31] "İşte, sana karşıyım, ey küstah!"
Diyor Her Şeye Egemen Egemen
RAB.
"Çünkü senin günün,
Seni cezalandıracağım zaman geldi.
[32] Küstah tökezleyip düşecek,
Onu kaldıran olmayacak.
Kentlerini ateşe vereceğim,
Bütün çevresini yakıp yok edecek."

[33] Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor:
"İsrail halkı da Yahuda halkı da
Eziyet çekiyor.
Onları tutsak edenler sıkı tutmuş,
Salıvermek istemiyorlar.
[34] Ama onların Kurtarıcısı güçlüdür,
O'nun adı Her Şeye Egemen
RAB'dir.
Onların ülkesine huzur,
Babil'de yaşayanlaraysa
kargaşalık getirmek için
Davalarını hararetle savunacak.

[35] "Kildaniler'e karşı kılıç!" diyor
RAB,
"Babil'de yaşayanlara, Babil
önderlerine,
Bilgelerine karşı kılıç!
[36] Sahte peygamberlere karşı kılıç!
Aptallıkları ortaya çıkacak.
Yiğitlerine karşı kılıç!
Şaşkına dönecek onlar.
[37] Atlarına, savaş arabalarına
Aralarındaki yabancılara karşı
kılıç!
Hepsi kadın gibi ürkek olacak.
Hazinelerine karşı kılıç!
Yağma edilecek onlar.
[38] Sularına kuraklık!
Kuruyacak sular.
Çünkü Babil putlar ülkesidir,
Korkunç putlar yüzünden halkı
çıldırmış.

[39] "Bu yüzden yabanıl hayvanlar,
çakallar,
Baykuşlar yaşayacak orada,
Artık insan yaşamayacak,
Kuşaklar boyu kimse oturmayacak.
[40] Sodom'la Gomora'yı ve çevredeki
köyleri
Nasıl yerle bir ettimse" diyor RAB,
"Orada da kimse oturmayacak,
İnsan oraya yerleşmeyecek.
[41] İşte kuzeyden bir ordu geliyor.
Dünyanın uçlarından
Büyük bir ulus
Ve birçok kral harekete geçiyor.
[42] Yay, pala kuşanmışlar,
Gaddar ve acımasızlar.
Atlara binmiş gelirken,
Kükreyen denizi andırıyor sesleri.
Savaşa hazır savaşçılar
Karşına dizilecekler, ey Babil kızı!
[43] Babil Kralı onların haberini aldı,
Ellerinde derman kalmadı.
Doğuran kadın gibi
Üzüntü, sancı sardı onu.
[44] Şeria çalılıklarından
Sulak otlağa çıkan aslan gibi
Kildaniler'i bir anda yurdundan
kovacağım.

50:29 Va.18:6 *50:39 Yşa.13:20; Va.18:2* *50:40 Yar.19:24-25*

Seçeceğim kişiyi oraya yönetici
atayacağım.
Var mı benim gibisi?
Var mı bana dava açacak biri,
Bana karşı duracak çoban?"
45 Bu yüzden RAB'bin Babil'e karşı
ne tasarladığını,
Kildan ülkesine karşı ne
amaçladığını işitin:
"Sürünün küçükleri bile sürülecek,
Halkı yüzünden otlakları çöle
dönüştürülecek.
46 'Babil düştü' sesiyle yeryüzü
titreyecek,
Çığlığı uluslar arasında duyulacak."

51

RAB diyor ki,
"İşte Babil'e ve
Lev-Kamay'da[a]
yaşayanlara karşı
Yok edici bir rüzgar çıkaracağım.
2 Tahıl savuranları göndereceğim
Babil'e;
Onu savurup ayıklasınlar,
Ülkesini boşaltsınlar diye.
Yıkım günü her yandan
saldıracaklar ona.
3 Okçu yayını germesin,
Zırhını kuşanmasın.
Onun gençlerini esirgemeyin!
Ordusunu tümüyle yok edin.
4 Kildan ülkesinde ölüler,
Babil sokaklarında yaralılar
serilecek yere.
5 İsrail'in Kutsalı'na karşı
Ülkeleri suçla dolu olmasına karşın,
Tanrıları Her Şeye Egemen RAB
İsrail ve Yahuda halklarını
bırakmadı.
6 Babil'den kaçın!
Herkes canını kurtarsın!
Babil'in suçu yüzünden yok
olmayın!
Çünkü RAB'bin öç alma
zamanıdır,
Ona hakkettiğini verecek.
7 Babil RAB'bin elinde bir altın
kâseydi*,
Bütün dünyayı sarhoş etti.
Uluslar şarabını içtiler,
Bu yüzden çıldırdılar.
8 Ansızın düşüp paramparça olacak
Babil,
Yas tutun onun için!
Yarasına merhem sürün, belki
iyileşir.
9 'Babil'i iyileştirmek istedik, ama
iyileşmedi.
Bırakalım onu,
Hepimiz kendi ülkemize dönelim.
Çünkü onun yargısı göklere erişiyor,
Bulutlara kadar yükseliyor.

10 " 'RAB haklı olduğumuzu gösterdi,
Gelin, Tanrımız RAB'bin neler
yaptığını
Siyon'da anlatalım.'

11 "Okları bileyin,
Ok kılıflarını doldurun!
RAB Med krallarını harekete
geçirdi,
Amacı Babil'i yok etmek.
RAB öcünü, tapınağının öcünü
alacak.
12 Babil surlarına karşı sancak

---

[a] *51:1 "Lev-Kamay": "Düşmanın yüreği" anlamına gelen Kildan ülkesini simgeleyen şifreli bir söz.* *51:6 Va.18:4* *51:7 Va.17:2-4; 18:3*
51:8 Yşa.21:9; Va.14:8; 18:2 *51:9 Va.18:5*

kaldırın!
Muhafızları pekiştirin,
Nöbetçileri yerleştirin,
Pusu kurun!
Çünkü RAB Babil halkı için
söylediklerini
Hem tasarladı hem de yerine getirdi.
[13] Ey sizler, akarsuların kıyısında
yaşayan,
Hazinesi bol olanlar,
Sonunuz geldi, zamanınız doldu.
[14] Her Şeye Egemen RAB varlığı
hakkı için ant içti:
Seni çekirge sürüsüyle doldurur
gibi
Askerlerle dolduracağım.
Sana karşı zafer çığlıkları
atacaklar."

Rab'be Övgüler

[15] "Gücüyle yeryüzünü yaratan,
Bilgeliğiyle dünyayı kuran,
Aklıyla gökleri yayan RAB'dir.
[16] O gürleyince gökteki sular
çağıldar,
Yeryüzünün dört bucağından
bulutlar yükseltir,
Yağmur için şimşek çaktırır,
Ambarlarından rüzgar estirir.
[17] Hepsi budala, bilgisiz.
Her kuyumcu yaptığı puttan
utanacak.
O putlar yapmacıktır,
Soluk yoktur onlarda.
[18] Yararsız, alay edilesi nesnelerdir,
Cezalandırılınca yok olacaklar.
[19] Yakup'un Payı onlara benzemez.
Mirası olan oymak dahil
Her şeye biçim veren O'dur,
Her Şeye Egemen RAB'dir adı.

Babil Cezalandırılıyor

[20] "Sen benim savaş çomağım,
Savaş silahımsın.
Ulusları parçalayacak,
Krallıkları yok edeceğim seninle.
[21] Seninle atlarla binicilerini,
Savaş arabalarıyla sürücülerini
kırıp ezeceğim.
[22] Erkeklerle kadınları,
Gençlerle yaşlıları,
Delikanlılarla genç kızları,
[23] Çobanla sürüsünü,
Çiftçiyle öküzlerini,
Valilerle yardımcılarını
darmadağın edeceğim.

[24] "Babil'de ve Kildan* ülkesinde
yaşayanlara
Siyon'da yaptıkları bütün
kötülüğün karşılığını
Gözlerinizin önünde ödeteceğim"
diyor RAB.
[25] "Ey yıkıcı dağ, sana karşıyım,
Ey bütün dünyayı yıkan" diyor
RAB,
"Elimi sana karşı kaldırıp
Seni uçuruma yuvarlayacak,
Yanık bir dağa çevireceğim.
[26] Senden köşe taşı, temel taşı
olmayacak,
Çünkü sonsuza dek viran
kalacaksın" diyor RAB.

[27] "Ülkeye sancak dikin!
Uluslar arasında boru çalın!
Ulusları Babil'le savaşmaya
hazırlayın.
Ararat, Minni, Aşkenaz krallıklarını
Ona karşı toplayın.

51:13 Va.17:1 *51:16 Mez.135:7; Yer.10:13*

Ona karşı bir komutan atayın,
Çekirge sürüsü kadar at gönderin üzerine.
[28] Ulusları –Med krallarını, valilerini,
Bütün yardımcılarını,
Yönetimi altındaki bütün ülkeleri–
Onunla savaşmaya hazırlayın.
[29] Ülke titreyip kıvranıyor!
Çünkü RAB'bin Babil diyarını
Issız bir viraneye çevirme amacı
Yerine gelmeli.
[30] Babil yiğitleri savaştan vazgeçti,
Kalelerinde oturuyorlar.
Güçleri tükendi,
Ürkek kadınlara döndüler.
Oturdukları yerler ateşe verildi,
Kapı sürgüleri kırıldı.
[31-32] Babil Kralı'na ulak üstüne ulak,
Haberci üstüne haberci geldi.
'Kent bütünüyle düştü,
Irmak geçitleri tutuldu,
Bataklıklar ateşe verildi,
Askerler dehşete kapıldı' diye haber verdiler."
[33] İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
"Zamanı gelince harman yeri nasıl çiğnenirse,
Babil kızı da öyle olacak.
Kısa süre sonra onun da
Biçim zamanı gelecek."

[34-35] Siyon halkı, "Babil Kralı Nebukadnessar yuttu bizi, ezdi,
Boş bir kaba çevirdi" diyecek,
"Canavar gibi yuttu bizi,
Güzel yemeklerimizle karnını doyurdu,
Sonra bizi kustu.
Bize ve yurttaşlarımıza yapılan zorbalık
Babil'in başına gelsin."
Yeruşalim, "Dökülen kanımızın hesabı
Kildaniler'den sorulsun" diyecek.

Rab İsrail'e Yardım Edecek

[36] Bunun için RAB diyor ki,
"İşte davanızı ben savunacağım,
Öcünüzü ben alacağım;
Onun ırmağını kurutacak,
Kaynağını keseceğim.
[37] Babil taş yığınına, çakal yuvasına dönecek,
Dehşet ve alay konusu olacak.
Kimse yaşamayacak orada.
[38] Halkı genç aslanlar gibi kükreyecek,
Aslan yavruları gibi homurdanacak.
[39] Ama kızıştıklarında onlara şölen verip
Hepsini sarhoş edeceğim;
Keyiflensinler,
Uyanmayacakları sonsuz bir uykuya
Dalsınlar diye" diyor RAB.
[40] "Onları kuzu gibi, koç ve teke gibi
Boğazlanmaya götüreceğim."

Babil'in Sonu

[41] "Şeşak[a] nasıl alındı!
Bütün dünyanın övünç kaynağı nasıl ele geçirildi!
Uluslar arasında Babil nasıl dehşet oldu!
[42] Deniz basacak Babil'i,
Kabaran dalgalar örtecek.
[43] Kentleri viran olacak,
Toprakları kimsenin yaşamadığı, geçmediği
Kurak bir çöle dönecek.

---

[a] *51:41 "Şeşak": Babil'i simgeleyen şifreli bir söz.*

[44] Babil ilahı Bel'i orada
cezalandıracak,
Yuttuğunu ona kusturacağım.
Artık akın akın uluslar gelmeyecek
ona.
Babil surları yıkılacak.

[45] "Oradan çık, ey halkım!
Hepiniz canınızı kurtarın!
Kaçın RAB'bin kızgın öfkesinden!
[46] Ülkede duyacağınız söylentiler
yüzünden
Cesaretinizi yitirmeyin, korkmayın.
Bir yıl bir söylenti duyulur, ertesi
yıl bir başkası;
Ülkedeki zorbalıkla,
Önderin öndere karşı çıktığıyla
İlgili söylentiler yayılır.
[47] İşte bu yüzden Babil'in putlarını
Cezalandıracağım günler geliyor.
Bütün ülke utandırılacak,
Öldürülenler ülkenin ortasında
yere serilecek.
[48] O zaman yer, gök ve onlardaki her
şey
Babil'in başına gelenlere sevinecek.
Çünkü kuzeyden gelen yok ediciler
Saldıracaklar ona" diyor RAB.

[49] Yeremya şöyle diyor:
"İsrail'in öldürülenleri yüzünden
düşmelidir Babil.
Yeryüzünde öldürülen herkes
Babil yüzünden düştü.
[50] Ey sizler, kılıçtan kurtulanlar,
Kaçın, oyalanmayın!
RAB'bi anın uzaktan,
Yeruşalim'i düşünün!"
[51] "Rezil olduk, çünkü aşağılandık,
Yüzümüz utanç içinde.
Çünkü yabancılar RAB'bin
Tapınağı'nın
Kutsal yerlerine girmişler."

[52] "Bu yüzden" diyor RAB,
"Putlarını cezalandıracağım günler
geliyor,
Yaralılar inleyecek bütün ülkede.
[53] Babil göklere çıksa,
Yüksekteki kalesini pekiştirse de,
Yok edicileri göndereceğim
üzerine" diyor RAB.

[54] "Babil'den çığlık,
Kildan* ülkesinden büyük yıkım
sesi duyuluyor.
[55] Çünkü RAB Babil'i yıkıma
uğratıyor;
Şamatasını susturuyor.
Düşman engin sular gibi kükrüyor,
Seslerinin gürültüsü yankılanıyor.
[56] Çünkü Babil'e karşı bir yok edici
çıkacak;
Yiğitleri tutsak olacak,
Yayları paramparça edilecek.
Çünkü RAB karşılık veren bir
Tanrı'dır,
Her şeyin tam karşılığını verir.
[57] Babil önderlerini, bilgelerini,
valilerini,
Yardımcılarını, yiğitlerini öyle
sarhoş edeceğim ki,
Sonsuz bir uykuya dalacak, hiç
uyanmayacaklar"
Diyor adı Her Şeye Egemen RAB
olan Kral.
[58] Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
"Babil'in kalın surları yerle bir
edilecek,
Yüksek kapıları ateşe verilecek.

51:45 Va.18:4 51:48 Va.18:20 51:49 Va.18:24

Halkların çektiği emek boşuna,
Ulusların didinmesi ateşe
yarayacak.”

Yeremya'nın Bildirisi Babil'e Ulaşıyor

[59]Yahuda Kralı Sidkiya'nın krallığının dördüncü yılında, baş görevli Mahseya oğlu Neriya oğlu Seraya Sidkiya'yla birlikte Babil'e gittiğinde Peygamber Yeremya ona şu buyruğu verdi. [60]Yeremya Babil'in başına gelecek bütün felaketleri, Babil'e ilişkin bütün bu sözleri bir tomara yazmıştı. [61]Yeremya Seraya'ya şöyle dedi: “Babil'e varır varmaz bütün bu sözleri okumayı unutma. [62]De ki, ‘Ya RAB, burayı yıkacağını, içinde insan da hayvan da yaşamayacağını, ülkenin sonsuza dek viran kalacağını söyledin.’ [63]Okumayı bitirince tomarı bir taşa bağlayıp Fırat'a fırlat. [64]Sonra de ki, ‘Babil başına getireceğim felaket yüzünden batacak, bir daha kalkamayacak. Bitkin düşecekler.’ ”

Yeremya'nın sözleri burada son buluyor.

Yeruşalim'in Düşüşü

(2Kr.24:18-25:21; 2Ta.36:11-20; Yer.39:1-10)

52 Sidkiya yirmi bir yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. Annesi Livnalı Yeremya'nın kızı Hamutal'dı. [2]Yehoyakim gibi Sidkiya da RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. [3]RAB Yeruşalim'le Yahuda'ya öfkelendiği için onları huzurundan attı.

Sidkiya Babil Kralı'na karşı ayaklandı. [4]Sidkiya'nın krallığının dokuzuncu yılında, onuncu ayın* onuncu günü, Babil Kralı Nebukadnessar bütün ordusuyla Yeruşalim önlerine gelip ordugah kurdu. Kentin çevresine rampa yaptılar. [5]Kral Sidkiya'nın krallığının on birinci yılına kadar kent kuşatma altında kaldı.

[6]Dördüncü ayın dokuzuncu günü kentte kıtlık öyle şiddetlendi ki, halk bir lokma ekmek bulamaz oldu. [7]Sonunda kentin surlarında bir gedik açıldı. Kildaniler* kenti çepeçevre kuşatmış olmasına karşın, bütün askerler gece kral bahçesinin yolundan iki duvarın arasındaki kapıdan kaçarak Arava yoluna çıktılar. [8]Ama Kildani ordusu Kral Sidkiya'nın ardına düşerek Eriha ovalarında ona yetişti. Sidkiya'nın bütün ordusu dağıldı. [9]Kral Sidkiya yakalanıp Hama topraklarında, Rivla'da Babil Kralı'nın huzuruna çıkarıldı. Babil Kralı onun hakkında karar verdi. [10]Sidkiya'nın gözü önünde oğullarını, sonra da bütün Yahuda önderlerini öldürttü. [11]Sidkiya'nın gözlerini oydu, zincire vurup Babil'e götürdü. Sidkiya öldüğü güne dek cezaevinde tutuldu.

[12]Babil Kralı Nebukadnessar'ın krallığının on dokuzuncu yılında, beşinci ayın onuncu günü muhafız birliği komutanı, Babil Kralı'nın görevlisi Nebuzaradan Yeruşalim'e girdi. [13]RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve Yeruşalim'deki bütün evleri ateşe verip önemli yapıları yaktı. [14]Muhafız birliği komutanı önderliğindeki Kildani ordusu Yeruşalim'i çevreleyen bütün surları yıktı. [15]Komutan

---

51:63-64 Va.18:21   52:4 Hez.24:2   52:7 Hez.33:21   52:11 Hez.12:13

Nebuzaradan yoksullardan bazılarını, kentte sağ kalanları, Babil Kralı'nın safına geçen kaçakları ve zanaatçıları sürgün etti. [16]Ancak bağcılık, çiftçilik yapsınlar diye bazı yoksulları orada bıraktı.

[17]Kildaniler RAB'bin Tapınağı'ndaki tunç* sütunları, ayaklıkları, tunç havuzu parçalayıp tunçları Babil'e götürdüler. [18]Tapınak törenlerinde kullanılan kovaları, kürekleri, fitil maşalarını, çanakları, tabakları, bütün tunç eşyaları aldılar. [19]Muhafız birliği komutanı saf altın ve gümüş tasları, buhurdanları, çanakları, kovaları, kandillikleri, tabakları, dökmelik sunu taslarını alıp götürdü.

[20]RAB'bin Tapınağı için Kral Süleyman'ın yaptırmış olduğu iki sütun, havuz ve altındaki on iki tunç boğa heykeliyle ayaklıklar için hesapsız tunç harcanmıştı. [21]Her sütun on sekiz arşın[a] yüksekliğindeydi, çevresi on iki arşındı[b]. Her birinin kalınlığı dört parmaktı, içi boştu. [22]Üzerinde tunç bir başlık vardı. Başlığın yüksekliği beş arşındı[c], çevresi tunçtan ağ ve nar motifleriyle bezenmişti. Öbür sütun da nar motifleriyle süslenmişti ve ötekine benziyordu. [23]Yanlarda doksan altı nar motifi vardı. Başlığı çevreleyen ağ motifinin üzerinde toplam yüz nar motifi bulunuyordu.

Yahuda Halkı Babil'e Sürülüyor

(2Kr.25:18-21)

[24]Muhafız birliği komutanı Nebuzaradan Başkâhin Seraya'yı, Başkâhin Yardımcısı Sefanya'yı ve üç kapı nöbetçisini tutsak aldı. [25]Kentte kalan askerlerin komutanını, kralın yedi danışmanını, ayrıca ülke halkını askere yazan ordu komutanının yazmanını ve ülke halkından kentte bulunan altmış kişiyi tutsak etti. [26]Hepsini Rivla'ya, Babil Kralı'nın yanına götürdü. [27]Babil Kralı Hama ülkesinde, Rivla'da onları idam etti.

Böylece Yahuda halkı ülkesinden sürülmüş oldu.

[28]Nebukadnessar'ın sürgüne götürdüğü halkın sayısı şudur:

Yedinci yıl 3023 Yahudi;
[29]Nebukadnessar'ın on sekizinci
yılında Yeruşalim'den 832 kişi;
[30]yirmi üçüncü yılında, muhafız
birliği komutanı
Nebuzaradan'ın sürdüğü 745
Yahudi. Hepsi 4600 kişiydi.

Kral Yehoyakin Serbest Bırakılıyor

(2Kr.25:27-30)

[31]Yahuda Kralı Yehoyakin'in sürgündeki otuz yedinci yılı Evil-Merodak Babil Kralı oldu. Evil-Merodak o yılın on ikinci ayının* yirmi beşinci günü, Yahuda Kralı Yehoyakin'e lütfederek onu cezaevinden çıkardı. [32]Kendisiyle tatlı tatlı konuştu ve ona Babil'deki öteki sürgün krallardan daha üstün bir yer verdi. [33]Yehoyakin cezaevi giysilerini üstünden çıkardı. Yaşadığı sürece Babil Kralı'nın sofrasında yer aldı. [34]Yaşamı boyunca Babil Kralı tarafından günlük yiyeceği sürekli karşılandı.

---

[a] *52:21 "On sekiz arşın": Yaklaşık 8.1 m.*

[b] *52:21 "On iki arşın": Yaklaşık 5.4 m.*

[c] *52:22 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.*

52:17-23 1Kr.7:15-47

AĞITLAR

GİRİŞ

Ağıtlar Kitabı İ.Ö. 586'da Yeruşalim'in yıkılışı, sürgün ve bu yıkımın sonuçları üzerine yakılan beş ağıttan oluşmaktadır. Kitabın ilk dört bölümü akrostiş biçimde yazılmıştır. Ayetler sırasıyla İbrani alfabesinin harfleriyle başlar. Yalnız üçüncü bölümde üçer ayet aynı harfle başlıyor. Kitap genellikle yas niteliği taşımakla birlikte, geleceğe umut ve Tanrı'ya güven de görülmektedir. Ağıtlar, İ.Ö. 586 yılında İsrailliler'in yaşadığı ulusal felaketin anısına her yıl tutulan yas ve oruç günlerinde tapınmada Yahudiler'ce kullanılır.

Ana Hatlar:

1:1-22	*Yeruşalim'in acıları*
2:1-22	*Yeruşalim'in cezası*
3:1-66	*Ceza ve umut*
4:1-22	*Yeruşalim'in viraneye dönmesi*
5:1-22	*Merhamet için edilen dua*

1. Ağıt

1 O kent ki, insan doluydu,
Nasıl da tek başına kaldı şimdi!
Büyüktü uluslar arasında,
Dul kadına döndü!
Soyluydu iller arasında,
Angarya altına düştü!
[2] Geceleyin acı acı ağlıyor,
Yanaklarında gözyaşı;
Avutan tek kişi bile yok
Bunca oynaşı arasında.
Dostları ona hainlik etti,
Düşman oldu.
[3] Yahuda acı çekip ağır kölelik ettikten sonra
Sürgün edildi,
Ulusların arasında oturuyor,
Ama rahat bulamıyor.
O sıkıntıdayken ardına düşenler ona yetişti.
[4] Siyon'a giden yollar yas tutuyor,
Çünkü bayramlara gelen yok.
Bütün kapıları ıssız, kâhinleri* inliyor,
Erden kızları sıkıntıda, kendisi de acı çekiyor.
[5] Hasımları başa geçti, düşmanları rahat içinde.
Çok isyan ettiği için RAB ona acı çektiriyor,
Yavruları hasımlarının gözü önünde sürgüne gitti.
[6] Siyon kızının* bütün güzelliği uçtu,
Önderleri otlak bulamayan geyiklere döndü,
Dermanları kesildi
Kendilerini kovalayanların önünde.

7 Yeruşalim sıkıntı içinde başıboş
dolaşırken
Eski günlerdeki varlığını
anımsıyor.
Halkı hasmının eline düşüp de
Yardımına koşan çıkmayınca,
Hasımları haline bakıp
Yıkılışına güldüler.
8 Yeruşalim büyük günah işledi,
Bu yüzden kirlendi.
Ona saygı duyanların hepsi
Şimdi onu hor görüyor,
Çünkü onu çıplak gördüler.
O da inleyip öbür yana dönüyor.
9 Kirliliği eteklerindeydi,
Sonunu düşünmedi;
Bu yüzden düşüşü korkunç oldu,
Avutanı yok.
"Ya RAB, düşkün halimi gör,
Çünkü düşmanım kazandı!"
10 Değerli her şeyine düşman el
uzattı.
Tapınağına başka ulusların
girdiğini gördü,
Topluluğuna girmesini
yasakladığın uluslar.
11 Halkı inleyip ekmek arıyor,
Yeniden güçlerine kavuşmak için
Değerli neleri varsa ekmekle
değiştiler;
"Bak da gör, ya RAB, ne kadar
sefil oldum."

12 "Ey sizler, yoldan geçenler,
Sizin için önemi yok mu bunun[a]?
Bakın da görün, başıma gelen dert
gibisi var mı?
Öyle bir dert ki, RAB öfkesinin
alevlendiği gün
Başıma yağdırdı onu.
13 Ateş saldı yukarıdan,
Kemiklerimin içine işledi ateş;
Ağ serdi ayaklarıma,
Geri çevirdi beni;
Mahvetti, baygın kaldım bütün
gün.
14 İsyanlarım boyunduruğa döndü,
RAB'bin eliyle birbirine tutturulup
Boynuma geçirildi, gücüm tükendi.
Rab karşı duramadığım
İnsanların eline verdi beni.
15 Hiçe saydı beni savunan yiğitleri,
Gençlerimi kırıp geçirmek için
çağrı yaptı ordulara,
Rab erden Yahuda kızını
Üzüm sıkma çukurunda çiğnedi
adeta.

16 "Ağlıyorum bunlara,
Gözlerimden yaşlar boşanıyor;
Çünkü beni avutan,
Canımı tazeleyen benden uzak.
Çocuklarım şaşkına döndü,
Çünkü düşmanım üstün çıktı."

17 Siyon ellerini açmış,
Ama onu avutan yok.
RAB Yakup soyuna karşı buyruk
verdi,
Komşuları ona hasım olsun, dedi.
Yeruşalim aralarında paçavraya
döndü.

18 "RAB haklıdır, çünkü buyruğuna
karşı geldim.
Şimdi dinleyin, ey halklar,
çektiğim acıyı görün;
Erden kızlarım, gençlerim sürgüne
gitti.
19 Oynaşlarımı çağırdım,

---

[a] *1:12 "Sizin için önemi yok mu bunun?" ya da "Bunlar sizin başınıza da gelmesin."*

Ama aldattılar beni.
Yeniden güçlerine kavuşmak için
yiyecek ararken
Kâhinlerimle önderlerim kentte
can verdi.
20 Gör, ya RAB, ne sıkıntılar
çektiğimi,
İçim kanıyor, yüreğim buruk,
Çünkü çok asilik ettim;
Dışarıda kılıç beni çocuklarımdan
ayırmakta,
İçerdeyse ölüm kol gezmekte.
21 İnlediğimi duydular,
Beni avutan olmadı.
Bütün düşmanlarım başıma gelen
felaketi duydu,
Sen yaptın diye sevinçten coştular.
İlan ettiğin günü getir,
Onlar da benim gibi olsunlar.
22 Yaptıkları her kötülüğü anımsa,
İsyanlarımdan ötürü bana ne
yaptınsa onlara da yap;
Çünkü sürekli inliyor, baygınlık
geçiriyorum."

2. Ağıt

2 Rab öfkelenince Siyon kızını*
nasıl bulutla kapladı!
İsrail'in görkemini gökten yere
fırlattı,
Öfkelendiği gün ayağının
taburesini anımsamadı.
2 Yakup soyunun yaşadığı her yeri
acımadan yuttu,
Yahuda kızının surlu kentlerini
gazabıyla yıktı,
Yerle bir etti onları,
Krallığını ve önderlerini alçalttı.
3 Kızgın öfkesiyle İsrail'in gücünü[a]
kökünden kesti,
Düşmanın önünde sağ elini
onların üstünden çekti,
Çevresini yiyip bitiren alevli ateş
gibi Yakup soyunu yaktı.
4 Düşman gibi yayını gerdi,
Hasım gibi sağ elini kaldırdı,
Göz zevkini okşayan herkesi
öldürdü,
Gazabını Siyon kızının çadırı
üstüne ateş gibi döktü.
5 Rab adeta bir düşman olup İsrail'i
yuttu,
Bütün saraylarını yutup surlu
kentlerini yıktı,
Yahuda kızının feryadını, figanını
arşa çıkardı.
6 Bahçe çardağını söker gibi kendi
çardağını söküp attı,
Buluşma yerini yok etti,
RAB Siyon'da bayram ve Şabat*
günlerini unutturdu,
Şiddetli öfkesi yüzünden kralı da
kâhini de reddetti.
7 Rab sunağını attı,
Tapınağını terk etti;
Siyon saraylarını çeviren surları
düşman eline bıraktı.
Bayram gününde olduğu gibi,
Düşman RAB'bin Tapınağı'nda
sevinç çığlıkları attı.
8 RAB Siyon kızının surlarını
yıkmaya karar verdi,
İpi gerdi ve yıkmaktan el çekmedi,
İç ve dış surlara yas tutturdu,
İkisinin de gücü tükendi.
9 Siyon'un kapıları yere battı,
RAB kapı sürgülerini kırıp yok
etti,
Kralıyla önderleri başka ulusların
arasında kaldı,

---

[a] *2:3 "Gücünü": İbranice "Boynuzunu".*

Kutsal Yasa uygulanmaz oldu,
Peygamberlerine RAB'den görüm gelmiyor artık.
[10] Siyon kızının ileri gelenleri suskun, yere oturmuş,
Başlarına toprak saçıp çul kuşanmışlar,
Yeruşalim'in erden kızları yere eğmiş başlarını.

[11] Gözlerim tükenmekte ağlamaktan,
İçim kanıyor;
Halkımın yıkımından
Yüreğim sızlıyor,
Çünkü kent meydanlarında çocuklarla bebekler bayılmakta.
[12] Kent meydanlarında yaralılar gibi bayılıp
Can çekişirken annelerinin bağrında,
"Ekmekle şarap nerede?" diye soruyorlar annelerine.
[13] Senin için ne diyeyim?
Ey Yeruşalim kızı*, seni neye benzeteyim?
Ey Siyon'un erden kızı, sana neyi örnek göstereyim de
Seni avutayım?
Sendeki gedik deniz kadar büyük,
Kim sana şifa verebilir?
[14] Peygamberlerin senin için boş ve anlamsız görümler gördüler.
Suçunu ortaya çıkarsalardı, eski gönencine kavuşabilirdin;
Oysa seni ayartacak boş görümler gördüler.
[15] Yoldan geçen herkes el çırparak seninle alay ediyor,
Yeruşalim kızına baş sallayıp ıslık çalarak,
"Bütün dünyanın sevinci, güzellik simgesi dedikleri kent bu mu?" diyorlar.
[16] Düşmanlarının hepsi seninle alay etti,
Islık çalıp diş gıcırdatarak,
"Onu yuttuk" diyorlar,
"İşte beklediğimiz gün, sonunda gördük onu."
[17] RAB düşündüğünü yaptı,
Geçmişte söylediği sözü yerine getirdi,
Yıktı, acımadı,
Düşmanı senin haline sevindirdi,
Hasımlarını güçlü kıldı[a].
[18] Halk Rab'be yürekten feryat ediyor.
Ey Siyon kızının surları,
Gece gündüz gözyaşın sel gibi aksın!
Dinlenme, gözüne uyku girmesin!
[19] Kalk, gece her nöbet başında haykır,
Rab'bin huzurunda yüreğini su gibi dök!
Her sokak başında açlıktan bayılan çocuklarının başı için O'na ellerini aç.

[20] "Bak, ya RAB, gör! Kime böyle yaptın?
Kadınlar çocuklarını, sevgili yavrularını mı yesin?
Kâhinle peygamber Rab'bin Tapınağı'nda mı öldürülsün?
[21] Gençler, yaşlılar sokaklarda, yerlerde yatıyor,
Kılıçtan geçirildi erden kızlarımla gençlerim,
Öfkelendiğin gün öldürdün onları,

---

[a] *2:17 "Hasımlarını güçlü kıldı": İbranice "Hasımlarının boynuzunu yükseltti".*

acımadan boğazladın.
[22] Bir bayram günü davet eder gibi
Beni dehşete düşürenleri davet
ettin her yandan.
RAB'bin öfkelendiği gün kaçıp
kurtulan,
Sağ kalan olmadı.
Sevgiyle büyüttüğüm çocuklarımı
Düşmanım yok etti."

3. Ağıt

3 RAB'bin gazap değneği altında
acı çeken adam benim.
[2] Beni güttü,
Işıkta değil karanlıkta yürüttü.
[3] Evet, dönüp dönüp bütün gün bana
elini kaldırıyor.
[4] Etimi, derimi yıprattı,
kemiklerimi kırdı.
[5] Beni kuşattı,
Acı ve zahmetle sardı çevremi.
[6] Çoktan ölmüş ölüler gibi
Beni karanlıkta yaşattı.
[7] Çevreme duvar çekti, dışarı
çıkamıyorum,
Zincirimi ağırlaştırdı.
[8] Feryat edip yardım isteyince de
Duama set çekiyor.
[9] Yontma taşlarla yollarımı kesti,
Dolaştırdı yollarımı.
[10] Benim için O pusuya yatmış bir
ayı,
Gizlenmiş bir aslandır.
[11] Yollarımı saptırdı, paraladı,
Mahvetti beni.
[12] Yayını gerdi, okunu savurmak için
Beni nişangah olarak dikti.
[13] Oklarını böbreklerime sapladı.
[14] Halkımın önünde gülünç düştüm,
Gün boyu alay konusu oldum
türkülerine.
[15] Beni acıya doyurdu,
Bana doyasıya pelinsuyu içirdi.
[16] Dişlerimi çakıl taşlarıyla kırdı,
Kül içinde diz çöktürdü bana.
[17] Esenlik yüzü görmedi canım,
Mutluluğu unuttum.
[18] Bu yüzden diyorum ki,
"Dermanım tükendi,
RAB'den umudum kesildi."
[19] Acımı, başıboşluğumu,
Pelinotuyla ödü anımsa!
[20] Hâlâ onları düşünmekte
Ve sıkılmaktayım.
[21] Ama şunu anımsadıkça
umutlanıyorum:
[22] RAB'bin sevgisi hiç tükenmez[a],
Merhameti asla son bulmaz;
[23] Her sabah tazelenir onlar,
Sadakatin büyüktür.
[24] "Benim payıma düşen RAB'dir"
diyor canım,
"Bu yüzden O'na umut
bağlıyorum."
[25] RAB kendisini bekleyenler,
O'nu arayan canlar için iyidir.
[26] RAB'bin kurtarışını sessizce
beklemek iyidir.
[27] İnsan için boyunduruğu gençken
taşımak iyidir.
[28] RAB insana boyunduruk takınca,
İnsan tek başına oturup susmalı;
[29] Umudunu kesmeden yere
kapanmalı,
[30] Kendisine vurana yanağını dönüp
Utanca doymalı;
[31] Çünkü Rab kimseyi sonsuza dek
geri çevirmez.
[32] Dert verse de,
Büyük sevgisinden ötürü yine

---

[a] *3:22 "RAB'bin sevgisi hiç tükenmez" ya da "RAB'bin sevgisi sayesinde yok olmadık."*

merhamet eder;
[33] Çünkü isteyerek acı çektirmez,
İnsanları üzmez.
[34] Ülkedeki bütün tutsakları ayak
altında ezmeyi,
[35] Yüceler Yücesi'nin huzurunda
insan hakkını saptırmayı,
[36] Davasında insana haksızlık etmeyi
Rab doğru görmez.
[37] Rab buyurmadıkça kim bir şey
söyler de yerine gelir?
[38] İyilikler gibi felaketler de Yüceler
Yücesi'nin ağzından
çıkmıyor mu?
[39] İnsan, yaşayan insan
Niçin günahlarının cezasından
yakınır?

[40] Davranışlarımızı sınayıp gözden
geçirelim,
Yine RAB'be dönelim.
[41] Ellerimizin yanısıra yüreklerimizi
de göklerdeki Tanrı'ya açalım:
[42] "Biz karşı çıkıp başkaldırdık,
Sen bağışlamadın.
[43] Öfkeyle örtünüp bizi kovaladın,
Acımadan öldürdün.
[44] Dualar sana erişmesin diye
Bulutları örtündün.
[45] Uluslar arasında bizi pisliğe,
süprüntüye çevirdin.
[46] Düşmanlarımızın hepsi bizimle
alay etti.
[47] Dehşet ve çukur, kırgın ve yıkım
çıktı önümüze."
[48] Kırılan halkım yüzünden
Gözlerimden sel gibi yaşlar akıyor.
[49] Durup dinmeden yaş boşanıyor
gözümden,
[50] RAB göklerden bakıp görünceye
dek.
[51] Kentimdeki kızların halini
gördükçe
Yüreğim sızlıyor.
[52] Boş yere bana düşman olanlar bir
kuş gibi avladılar beni.
[53] Beni sarnıca atıp öldürmek
istediler,
Üzerime taş attılar.
[54] Sular başımdan aştı, "Tükendim"
dedim.

[55] Sarnıcın dibinden sana yakardım,
ya RAB;
[56] Sesimi, "Ahıma, çağrıma kulağını
kapama!" dediğimi duydun.
[57] Seni çağırınca yaklaşıp,
"Korkma!" dedin.
[58] Davamı sen savundun, ya Rab,
Canımı kurtardın.
[59] Bana yapılan haksızlığı gördün, ya
RAB,
Davamı sen gör.
[60] Benden nasıl öç aldıklarını,
Bana nasıl dolap çevirdiklerini
gördün.
[61-62] Aşağılamalarını, ya RAB,
Çevirdikleri bütün dolapları,
Bana saldıranların dediklerini,
Gün boyu söylendiklerini duydun.
[63] Oturup kalkışlarına bak,
Alay konusu oldum türkülerine.
[64] Yaptıklarının karşılığını ver,
ya RAB.
[65] İnat etmelerini sağla,
Lanetin üzerlerinden eksilmesin.
[66] Göklerinin altından öfkeyle
kovala, yok et onları, ya RAB.

4. Ağıt

4 Altın nasıl donuklaştı,
Saf altın nasıl değişti!
Kutsal taşlar sokak başlarına
dağılmış.

[2] Değerleri saf altınla ölçülen Siyon
çocukları
Nasıl çömlekçi işi, toprak testi
yerine sayılır oldu!
[3] Çakallar bile meme verip
yavrularını emzirir,
Ama halkım çöldeki devekuşları
kadar acımasız oldu.
[4] Susuzluktan emzikteki bebeklerin
dili damağına yapışıyor,
Çocuklar ekmek istiyor, veren yok.
[5] Onlar ki, yemeğin en iyisini
yerlerdi,
Sokaklarda perişan oldular;
Onlar ki, al giysiler içinde
büyüdüler,
Çöp yığınlarını kapışır oldular.
[6] Halkımın suçu el değmeden, bir
anda yıkılan
Sodom'un günahından daha
büyüktür.
[7] Beyleri kardan temiz, sütten aktılar,
Bedence mercandan kızıl,
laciverttaşı kadar biçimliydiler.
[8] Şimdiyse görünüşleri kömürden
kara,
Sokaklarda tanınmaz oldular.
Bir deri bir kemiğe döndüler, odun
gibi kurudular.
[9] Kılıçla öldürülenler kıtlıktan
ölenlerden mutludur,
Çünkü kıtlıktan ölenler tarla
ürününün yokluğundan
yıpranarak erimekteler.
[10] Merhametli kadınlar çocuklarını
elleriyle pişirdiler,
Halkım kırılırken yiyecek oldu bu
kendilerine.
[11] RAB öfkesini boşalttı, kızgın
öfkesini döktü,
Temellerini yiyip bitiren ateşi
Siyon'un içinde tutuşturdu.
[12] Dünyadaki kralların ve insanların
hiçbiri
Yeruşalim kapılarından
hasımların, düşmanların
gireceğine inanmazdı.
[13] Peygamberlerinin günahı,
kâhinlerinin suçu yüzündendi
bu,
Çünkü onlar kentin ortasında
doğruların kanını döktüler.
[14] Sokaklarda körler gibi dolaşıyorlar,
Kanla kirlendikleri için kimse
giysilerine dokunamıyor.
[15] "Çekilin! Kirliler!" diye bağırdılar
onlara,
"Çekilin! Çekilin! Dokunmayın!"
Kaçıp başıboş dolaştıklarında,
Öteki uluslar, "Artık burada
kalmasınlar" dediler.
[16] RAB kendisi dağıttı onları,
Artık yüzlerine bakmayacak.
Kâhinleri saymadılar, yaşlılara
acımadılar.

[17] Boş yere yardım beklemekten
gözlerimizin feri sönüyor,
Gözetleme kulesinde bizi
kurtaramayacak bir ulusu
bekledikçe bekledik.
[18] İzlerimizi sürüyorlar,
Sokaklarımızda gezemez olduk.
Sonumuz yaklaştı, günlerimiz
tükendi,
Çünkü sonumuz geldi.
[19] Bizi kovalayanlar gökteki
kartallardan çevikti,
Dağların üstünde kovaladılar bizi,
Çölde bize pusu kurdular.

4:6 Yar.19:24 *4:10 Yas.28:57; Hez.5:10*

[20] Yaşam soluğumuz,
RAB'bin meshettiği* kral onların çukurunda yakalandı;
Hani onun için, "Ulusların arasında onun gölgesinde yaşayacağız" dediğimiz.

[21] Ûs ülkesinde yaşayan Edom kızı, sevin, coş,
Ancak kâse* sana da gelecek, sarhoş olup soyunacaksın.
[22] Ey Siyon kızı*, suçunun cezası sona erdi,
RAB bir daha seni sürgüne göndermeyecek.
Ama, ey Edom kızı, suçun yüzünden seni cezalandırıp günahlarını ortaya çıkaracak.

5. Ağıt

5 Anımsa, ya RAB, başımıza geleni,
Bak da utancımızı gör.
[2] Mülkümüz yabancılara geçti,
Evlerimiz ellere.
[3] Öksüz kaldık, babasız,
Annelerimiz dul kadınlara döndü.
[4] Suyumuzu parayla içtik,
Odunumuzu parayla almak zorunda kaldık.
[5] Bizi kovalayanlar ensemizde,
Yorgun düştük, rahatımız yok.
[6] Ekmek için
Mısır'a, Asur'a el açtık.
[7] Atalarımız günah işledi,
Ama artık onlar yok;
Suçlarının cezasını biz yüklendik.
[8] Köleler üstümüzde saltanat sürüyor,
Bizi ellerinden kurtaracak kimse yok.
[9] Çöldeki kılıçlı haydutlar yüzünden
Ekmeğimizi canımız pahasına kazanıyoruz.
[10] Kıtlığın yakıcı sıcağından
Derimiz fırın gibi kızardı.
[11] Siyon'da kadınların,
Yahuda kentlerinde erden kızların ırzına geçtiler.
[12] Önderler ellerinden asıldı,
Yaşlılar saygı görmedi.
[13] Değirmen taşını gençler çevirdi,
Çocuklar odun yükü altında tökezledi.
[14] Yaşlılar kent kapısında oturmaz oldu,
Gençler saz çalmaz oldu.
[15] Yüreğimizin sevinci durdu,
Oyunumuz yasa döndü.
[16] Taç düştü başımızdan,
Vay başımıza!
Çünkü günah işledik.
[17] Bu yüzden yüreğimiz baygın,
Bunlardan ötürü gözlerimiz karardı.
[18] Viran olan Siyon Dağı'nın üstünde
Çakallar geziyor!

[19] Ama sen, sonsuza dek tahtında oturursun, ya RAB,
Egemenliğin kuşaklar boyu sürer.
[20] Niçin bizi hep unutuyorsun,
Neden bizi uzun süre terk ediyorsun?
[21] Bizi kendine döndür, ya RAB, döneriz,
Eski günlerimizi geri ver.
[22] Bizi büsbütün attıysan,
Bize çok öfkelenmiş olmalısın.

5:19 Mez.102:12

HEZEKİEL

GİRİŞ

Peygamber Hezekiel İ.Ö. 586 yılında Yeruşalim'in düşüşünden önce ve sonra Babil'de sürgünde yaşadı. Sürgünde olanlara da, Yeruşalim halkına da seslendi Hezekiel. Bu kitabın altı temel noktası var:

1. *Tanrı'nın Hezekiel'i peygamber seçmesi.*
2. *Tanrı'nın yargısı, gelecek felaket ve Yeruşalim'in düşüşüyle ilgili uyarılar.*
3. *İsrail halkına baskı yapan ve onları yanlış yola sürükleyen uluslara karşı Tanrı'nın bildirileri.*
4. *Yeruşalim'in düşüşünden sonra İsrail halkına teselli ve daha parlak bir gelecek için Tanrı'nın vaadi.*
5. *Gog'a karşı söylenen peygamberlik sözleri.*
6. *Yeni tapınak ve İsrail ulusunun eski gönencine kavuşmasıyla ilgili görüm.*

Hezekiel içten bir imana sahipti. Görümler aracılığıyla Tanrı'dan aldığı birçok bildiriyi halka iletti. Bunu yaparken birçok canlı simgesel hareketlere başvurdu. Yüreğin değişmesinin önemini vurgulayan Hezekiel herkesin işlediği günahtan sorumlu olduğunu dile getiriyor. Buna karşın ulusun eski gönencine kavuşacağına inanıyor.

Ana Hatlar:

1:1-3:27	*Hezekiel'in çağrılışı*
4:1-24:27	*Yeruşalim'in yıkılacağına ilişkin bildiriler*
25:1-32:32	*Tanrı'nın uluslara karşı yargısı*
33:1-37:28	*Tanrı'nın kendi halkına vaadi*
38:1-39:29	*Gog'a karşı söylenen peygamberlik sözleri*
40:1-48:35	*Gelecekteki tapınak ve ülke ile ilgili görüm*

Rab'bin Görkemi Hezekiel'e Açıklanıyor

1 Otuzuncu yılda[a], dördüncü ayın* beşinci günü Kevar Irmağı kıyısında sürgünde yaşayanlar arasındayken gökler açıldı, Tanrı'dan gelen görümler gördüm. [2]Kral Yehoyakin'in sürgünlüğünün beşinci yılında, ayın beşinci günü, [3]Kildan* ülkesinde, Kevar Irmağı kıyısında RAB Buzi oğlu Kâhin* Hezekiel'e seslendi. RAB'bin eli orada onun üzerindeydi.

[4]Kuzeyden esen kasırganın göz

---

[a] *1:1 "Otuzuncu yıl": Anlamı kesin olarak bilinmiyorsa da, Hezekiel'in yaşının otuz olduğu sanılıyor.*

1:1 Va.19:11   1:2 2Kr.24:10-16; 2Ta.36:9-10 alıcı bir ışıkla çevrelenmiş, ateş saçan büyük bir bulutla geldiğini gördüm. Ateşin ortası ışıldayan madeni andırıyordu. [5]En ortasında insana benzer dört canlı yaratık duruyordu; [6]her birinin dört yüzü, dört kanadı vardı. [7]Bacakları dimdikti, ayakları buzağı ayağına benziyor ve cilalı tunç* gibi parlıyordu. [8]Dört yanlarında, kanatların altında insan elleri vardı. Dördünün de yüzleri, kanatları vardı. [9]Kanatları birbirine değerek dosdoğru ilerliyor, ilerlerken sağa sola dönmüyordu.

[10]Her yaratığın dört yüzü vardı: Önde dördünün yüzü insan yüzüne, sağda dördünün aslan yüzüne, solda dördünün öküz yüzüne, arkada dördünün kartal yüzüne benzer bir yüzü vardı. [11]Yüzleri böyleydi. Kanatları yukarıya doğru açılmıştı. Her yaratığın iki kanadı yanda öbür yaratıkların kanadına değiyor, iki kanatla da bedenlerini örtüyordu. [12]Her biri dosdoğru ilerliyordu. Ruhları onları nereye yönlendirirse, sağa sola sapmadan oraya gidiyorlardı. [13]Canlı yaratıkların görünüşü yanan ateş közleri ya da meşale gibiydi. Ateş yaratıkların ortasında hareket ediyordu; ışık saçıyor ve içinden şimşekler çakıyordu. [14]Yaratıklar şimşek çakar gibi hızla ileri geri gidip geliyorlardı.

[15]Bu dört yüzlü yaratıklara bakarken, her birinin yanında, yere değen bir tekerlek gördüm. [16]Tekerleklerin görünüşü ve yapısı şöyleydi: Sarı yakut gibi parlıyorlardı ve dördü de birbirine benziyordu. Görünüşleri ve yapılışları iç içe girmiş bir tekerlek gibiydi. [17]Hareket edince yaratıkların baktıkları dört yönden birine doğru sağa sola sapmadan ilerliyordu. [18]Tekerleklerin kenarı yüksek ve korkunçtu; hepsi çepeçevre gözlerle doluydu.

[19]Canlı yaratıklar hareket edince, yanlarındaki tekerlekler de hareket ediyordu; yaratıklar yerden yükseldikçe, tekerlekler de onlarla birlikte yükseliyordu. [20]Ruhları onları nereye yönlendirirse oraya gidiyorlardı. Tekerlekler de onlarla birlikte yükseliyordu. Çünkü yaratıkların ruhu tekerleklerdeydi. [21]Yaratıklar hareket ettiğinde onlar da hareket ediyor, yaratıklar durduğunda onlar da duruyor, yaratıklar yerden yükseldiğinde onlar da yükseliyordu. Çünkü yaratıkların ruhu tekerleklerdeydi.

[22]Kubbeye benzer, billur gibi parlak ve korkunç bir şey canlı yaratıkların başları üzerine yayılmıştı. [23]Kubbenin altında kanatlarının biri öbürünün kanatlarına doğru açılmıştı. Her birinin bedenini örten başka iki kanadı vardı. [24]Yaratıklar hareket edince, kanatlarının çıkardığı sesi duydum. Gürül gürül akan suların çağıltısını, Her Şeye Gücü Yeten'in sesini, bir ordunun gürültüsünü andırıyordu. Durunca kanatlarını indiriyorlardı. [25]Kanatları inik dururken, başları üzerindeki kubbeden bir ses duyuldu.

[26]Başları üzerindeki kubbenin üstünde laciverttaşından yapılmış tahta benzer bir nesne vardı. Yüksekte,

1:5 Va.4:6 1:10 Hez.10:14; Va.4:7 1:13 Va.4:5 1:15-21 Hez.10:9-13
1:18 Va.4:8 1:22 Va.4:6 1:24 Va.1:4-15; 19:6 1:26 Hez.10:1; Va.4:2-3

tahtı andıran nesnede insana benzer biri oturuyordu. [27]Gördüm ki, beli andıran kısmının yukarısı içi ateş dolu maden gibi ışıldıyordu, belden aşağısı ateşe benziyordu ve çevresi göz alıcı bir ışıkla kuşatılmıştı. [28]Görünüşü yağmurlu bir gün bulutların arasında oluşan gökkuşağına benziyordu. Öyleydi çevresini saran parlaklık.

RAB'bin görkemini andıran olayın görünüşü böyleydi. Görünce, yüzüstü yere yığıldım, birinin konuştuğunu duydum.

Rab Hezekiel'i Çağırıyor

2 Bana, "Ey insanoğlu, ayağa kalk, seninle konuşacağım" dedi. [2]O benimle konuşur konuşmaz Ruh içime girdi, beni ayaklarımın üzerinde durdurdu; benimle konuşanı duydum.

[3]Bana, "Ey insanoğlu, seni İsrail halkına, bana başkaldıran o asi ulusa gönderiyorum" dedi, "Onlar ve ataları bugüne kadar bana karşı geldiler. [4]Bu halk dikbaşlı ve inatçıdır. Seni onlara gönderiyorum. Onlara, 'Egemen RAB şöyle diyor' diyeceksin. [5]Bu asi halk seni ister dinlesin, ister dinlemesin, yine de aralarında bir peygamber olduğunu bilecektir. [6]Sen, ey insanoğlu, onlardan ve sözlerinden korkma! Çevrende çalılar, dikenler olsa, akrepler arasında yaşasan bile korkma. Asi bir halk olsalar bile, onların söyleyeceklerinden korkma, onlar yüzünden yılgınlığa düşme. [7]Seni ister dinlesinler, ister dinlemesinler, onlara sözlerimi söyleyeceksin. Çünkü onlar asi bir halktır. [8]Sen, ey insanoğlu, sana söyleyeceğimi dinle! Bu başkaldıran halk gibi asi olma! Ağzını aç, sana vereceğimi ye!"

[9]Baktım, bana doğru uzanmış bir el gördüm; içinde tomar halinde bir kitap vardı. [10]Tomarı önümde açtı, her iki yanı da yazılıydı. Orada ağıtlar, iniltiler, figanlar yazılıydı.

3 Bana, "Ey insanoğlu, sana verileni ye. Bu tomarı yedikten sonra git, İsrail halkına seslen" dedi. [2]Böylece ağzımı açtım, yemem için tomarı bana verdi.

[3]Bana, "Ey insanoğlu, sana verdiğim tomarı ye, mideni onunla doldur" dedi. Bunun üzerine tomarı yedim. Bal gibi tatlı geldi bana.

[4]Sonra şöyle dedi: "Ey insanoğlu, İsrail halkına git, onlara sözlerimi ilet. [5]Çünkü seni konuşması anlaşılmaz, dili zor bir halka değil, İsrail halkına gönderiyorum. [6]Evet, seni konuşması anlaşılmaz, dili zor, dediklerini anlamadığın halklara göndermiyorum. Onlara gönderseydim, seni dinlerlerdi. [7]İsrail halkı seni dinlemek istemeyecektir, çünkü o beni dinlemek istemiyor. Bütün İsrail halkı dikbaşlı ve inatçıdır. [8]Seni onlar kadar inatçı yapacağım, senin alnını onlarınki kadar katılaştıracağım. [9]Alnını çakmak taşından daha sert bir kaya gibi yapacağım. Her ne kadar asi bir halksalar da onlardan korkma, yılma."

[10]Bana, "Ey insanoğlu, iyice dinle ve sana söyleyeceklerimi yüreğine

1:27 Hez.8:2 2:9-10 Va.5:1 3:1-3 Va.10:9-10 yerleştir" dedi, [11]"Şimdi sürgünde yaşayan halkına git ve seni ister dinlesinler, ister dinlemesinler, onlara, 'Egemen RAB şöyle diyor' de."

[12]Sonra Ruh beni kaldırdı ve arkamda, "RAB'bin görkemine kendi yerinde övgüler olsun!" diye büyük bir gürleme duydum. [13]Canlı yaratıkların birbirine çarpan kanatlarının çıkardığı sesi, yanlarındaki tekerleklerin gürültüsünü, büyük bir gürleme duydum. [14]Ruh beni kaldırıp götürdü. RAB'bin güçlü eli üzerimde olduğu halde, üzüntüyle, öfkeyle gittim. [15]Kevar Irmağı kıyısındaki Tel-Abib'de yaşayan sürgünlerin yanına geldim. Orada, yaşadıkları yerde onların arasında şaşkınlık içinde yedi gün kaldım.

İsrail Halkına Uyarı

[16]Yedi gün sonra RAB bana şöyle seslendi: [17]"İnsanoğlu, seni İsrail halkına bekçi atadım. Benden bir söz duyar duymaz onları benim yerime uyaracaksın. [18]Kötü kişiye, 'Kesinlikle öleceksin' dediğim zaman onu uyarmaz, yaşamını kurtarmak amacıyla onu kötü yolundan döndürmek için konuşmazsan, o kişi günahı içinde ölecek; ama onun kanından seni sorumlu tutacağım. [19]Ancak kötü kişiyi uyardığın halde kötülüğünden ve kötü yolundan dönmezse, o günahı içinde ölecek. Ama sen canını kurtarmış olacaksın.

[20]"Doğru kişi doğruluğundan döner de kötülük yaparsa, onu yıkıma uğratacağım, o da ölecek. Onu uyarmadığın için günahı içinde ölecek, yaptığı doğru işler anılmayacak. Ancak onun kanından seni sorumlu tutacağım. [21]Ama doğru kişiyi günah işlemesin diye uyarırsan, o da günah işlemezse, kesinlikle yaşayacak. Çünkü o uyarılara kulak vermiştir; sen de canını kurtarmış olacaksın."

[22]RAB'bin eli orada üzerimdeydi. Bana, "Kalk, ovaya git" dedi, "Orada seninle konuşacağım." [23]Böylece kalkıp ovaya gittim. RAB'bin görkemi tıpkı Kevar Irmağı kıyısında gördüğüm gibi orada durmaktaydı. Yüzüstü yere yığıldım. [24]Ruh içime girdi, beni ayaklarımın üzerinde durdurdu. Benimle şöyle konuştu: "Git, evine kapan. [25]Halkın arasına çıkmaman için seni halatlarla bağlayacaklar, ey insanoğlu. [26]Dilini damağına yapıştıracağım; konuşmayacak, onları paylayamayacaksın. Çünkü bu halk asidir. [27]Ama seninle konuştuğumda dilini çözeceğim. Onlara, 'Egemen RAB şöyle diyor' diyeceksin. Dinleyen dinlesin, dinlemeyen dinlemesin. Çünkü bu halk asidir."

Yeruşalim'in Kuşatılacağı Önceden Bildiriliyor

4 "Sen, ey insanoğlu, bir tuğla al, önüne koy, üzerine Yeruşalim Kenti'ni çiz. [2]Kenti kuşat, duvarla çevir. Kente karşı toprak rampalar yap, ordugah kur, çevresine kütükler yerleştir. [3]Sonra demir bir sac al; demirden bir duvar gibi kendinle kentin arasına koy. Yüzünü ona doğru çevir. Kent kuşatma altında tutulacak, onu sen kuşatacaksın. Bu İsrail halkı için bir belirti olacak.

[4]"Sonra sol yanına uzan, İsrail halkının günahını yüklen. Sol yanına uzanacağın günler kadar onların suçunun cezasını çekeceksin. [5]Suçlarının

yıl sayısı kadar sana gün ayırdım. Böylece üç yüz doksan gün İsrail halkının suçunun cezasını çekeceksin.

[6]"Bunu yaptıktan sonra, bu kez sağ yanına uzan, Yahuda halkının suçunun cezasını çek. Sana kırk gün, her yıl için bir gün ayırdım. [7]Yüzünü Yeruşalim kuşatmasına çevir, çıplak kollarını kaldırıp Yeruşalim'e karşı peygamberlik et. [8]Kuşatma günlerini bitirinceye dek bir yandan öbür yana dönmemen için seni halatlarla bağlayacağım.

[9]"Buğday, arpa, bakla, mercimek, darı, kızıl buğday al, bir kaba koy. Bunlardan kendine ekmek yap. Bir yanına uzanacağın üç yüz doksan gün boyunca bu ekmekten yiyeceksin. [10]Her gün belirli zamanda yemen için yirmi şekel[a] ekmek tartacaksın. [11]Bunun gibi suyu da belirli zamanda, ölçüyle, bir hinin altıda biri[b] kadar içeceksin. [12]Yiyeceğini arpa pidesi yer gibi ye ve insan dışkısından ateş yakıp üzerinde halkın gözü önünde pişir." [13]RAB, "Uluslar arasına dağıtacağım İsrail halkı böylelikle kirli sayılan yiyecekleri yiyecek" dedi.

[14]Ben, "Eyvah, ey Egemen RAB!" diye karşılık verdim, "Hiçbir zaman kirli sayılan bir şeye dokunmadım. Gençliğimden bu yana kendiliğinden ölmüş ya da yabanıl bir hayvan tarafından öldürülmüş bir hayvanın etini yemedim, ağzıma kirli sayılan et koymadım."

[15]"Peki" dedi, "Ekmeğini insan dışkısı yerine tezek yakıp üzerinde pişirmene izin vereceğim."

[16]Sonra, "İnsanoğlu, Yeruşalim'i her türlü yiyecekten yoksun bırakacağım" dedi, "Bu halk yiyeceğini tartıyla ve kaygı içinde yiyecek, suyunu ölçüyle ve şaşkınlık içinde içecek. [17]Yiyeceği de suyu da azalacak. Hepsi şaşkınlığa düşecek, günahları içinde eriyip yok olacak.

5 "Ey insanoğlu, keskin bir kılıç al, berber usturası gibi kullanarak başını, sakalını tıraş et. Sonra bir terazi getir, kılları bölümlere ayır. [2]Yeruşalim'in kuşatılması bitince, kılların üçte birini kentin ortasında yakacaksın. Üçte birini kılıçla kentin çevresine fırlatacak, kalan üçte birini de rüzgara savuracaksın. Ben de yalın kılıç onların peşine düşeceğim. [3]Birkaç tel kıl bırak, giysinin kıvrımlarına tak. [4]Yine birkaçını alıp ateşe at, yansın. O kıllardan bütün İsrail halkına ateş yayılacak.

[5]"Egemen RAB diyor ki: Bu Yeruşalim'i ulusların ortasına yerleştirdim, çevresini ülkelerle kuşattım. [6]Öyleyken Yeruşalim çevresindeki bütün uluslardan ve ülkelerden daha çok kötülük yaparak ilkelerimi, kurallarımı çiğnedi. İlkelerime karşı geldi, kurallarım uyarınca davranmadı. [7]Bundan ötürü Egemen RAB diyor ki: Çevrenizde yaşayan uluslardan daha azgındınız, kurallarımı izlemediniz, ilkelerime uymadınız. Çevrenizde yaşayan ulusların ilkelerine de uymadınız.

[8]"Bundan ötürü Egemen RAB diyor ki: İşte ben size karşıyım, ulusların gözü önünde sizi cezalandıraca-

---

[a] *4:10 "Yirmi şekel": Yaklaşık 230 gr.*

[b] *4:11 "Bir hinin altıda biri": Yaklaşık 0.6 lt.*

ğım. [9]Yaptığınız bütün iğrençlikler yüzünden önceden yapmadığımı, bir daha yapmayacağımı size yapacağım. [10]Böylece aranızda babalar çocuklarını, çocuklar da babalarını yiyecekler. Sizi cezalandıracağım, sağ kalanlarınızı her yana dağıtacağım. [11]Egemen RAB varlığım hakkı için diyor, madem tapmağımı iğrenç put ve uygulamalarınızla kirlettiniz, ben de sizi esirgemeyecek, size acımayacak, sizi kayırmayacağım. [12]Kentte yaşayanlarınızın üçte biri salgın hastalık ya da kıtlık yüzünden yok olacak; üçte biriniz çevrede kılıçtan geçirilecek; üçte birinizi de her yana dağıtıp yalın kılıç peşinize düşeceğim.

[13]"Böylece kızgınlığım son bulacak, onlara karşı öfkemi yatıştıracağım. O zaman ben de rahata kavuşacağım. Öfkemi onların üzerine boşaltınca, ben RAB'bin kıskançlığımdan onlarla konuştuğumu anlayacaklar.

[14]"Çevrenizdeki uluslar arasında, yoldan her geçenin gözü önünde sizi yıkıma uğratacak, aşağılayacağım. [15]Öfke, kızgınlık ve acı paylamalarla sizi cezalandırdığımda çevrenizdeki uluslar arasında alay konusu olacak, aşağılanacaksınız; ders alınacak, şaşılacak bir duruma düşeceksiniz. Ben, RAB bunu söyledim. [16]Sizi yok etmek için üzerinize öldürücü, yıkıcı kıtlık oklarını salacağım. Üzerinize salacağım kıtlığı daha da artıracak, sizi her türlü yiyecekten yoksun bırakacağım. [17]Üzerinize kıtlık ve yabanıl hayvanlar salacağım, sizi çocuklarınızdan edecekler. Salgın hastalık ve dökülen kan sizi süpürüp yok edecek; başınıza da kılıç getireceğim. Ben, RAB böyle söyledim."

İsrail Dağlarındaki Putataparlık Kınanıyor

6 RAB bana şöyle seslendi: [2]"Ey insanoğlu, yüzünü İsrail dağlarına doğru çevir ve onlara karşı peygamberlik et. [3]De ki, 'Ey İsrail dağları, Egemen RAB'bin sözünü dinleyin. Egemen RAB dağlara, tepelere, vadilere, derelere şöyle diyor: Üzerinize kılıç göndereceğim, tapınma yerlerinizi yıkacağım. [4]Sunaklarınızı devirecek, buhur sunaklarınızı paramparça edeceğim. Kılıçtan geçirilmiş halkınızı putlarınızın önüne düşüreceğim. [5]İsrailliler'in cesetlerini putlarının önüne atacak, kemiklerini sunaklarının çevresine dağıtacağım. [6]Yaşadığınız her yerde kentleriniz yakılıp yıkılacak, tapınma yerleriniz yerle bir edilecek. Öyle ki, sunaklarınız devrilip yıkılsın[a], putlarınız ezilip paramparça olsun, buhur sunaklarınız yok edilsin, el emeğiniz boşa çıksın. [7]Halkınız her yerde öldürülecek. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.

[8]" 'Birkaç kişiyi ölümden kurtaracağım. Ülkelere, uluslar arasına dağılan bazılarınız kılıçtan kurtulacak. [9]Kurtulanlar tutsak alındıkları uluslarda beni anımsayacaklar. Benden dönen sadakatsiz yüreklerinden, putları ardınca şehvete sürükleyen gözlerinden derin acı duydum. Yaptıkları kötülükler ve iğrenç uygulamalar

---

[a] *6:6 Targum, Süryanice, Vulgata "Yıkılsın", Masoretik metin "Suçlu çıkarılsın".*
5:10 Yas.28:57; Ağı.4:10 5:17 Va.6:8

yüzünden kendilerinden tiksinecekler. [10]Benim RAB olduğumu, başlarına bu felaketi getireceğimi boşuna söylemediğimi anlayacaklar.

[11]" 'Egemen RAB şöyle diyor: Ellerinizi çırpın, ayaklarınızı yere vurun, İsrail halkının bütün kötü ve iğrenç uygulamalarından ötürü inleyin! Çünkü kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla yok olacaklar. [12]Uzaktakiler salgın hastalıktan ölecek, yakındakiler kılıçtan geçirilecek, kuşatma sırasında sağ kalanlar kıtlıktan ölecek. Böylece onlara duyduğum öfkeye son vereceğim. [13]Putlarının arasına, sunaklarının çevresine, her yüksek tepeye, dağ doruğuna, her yeşeren bol yapraklı ağacın altına cesetleri serilince, benim RAB olduğumu anlayacaklar. Oralarda putlarına güzel kokulu buhur sundular. [14]Elimi onlara karşı uzatacak, çölden Rivla'ya kadar yaşadıkları ülkeyi yerle bir edip ıssız bırakacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.' "

Son Yaklaştı

7 RAB bana şöyle seslendi: [2]"Ey insanoğlu, Egemen RAB İsrail ülkesine şöyle diyor: Son yaklaştı! Ülkenin dört köşesinin sonu geldi. [3]Senin de sonun geldi! Senin üzerine öfkemi yağdıracağım. Yaptıklarına göre seni yargılayacak, bütün iğrenç uygulamalarının karşılığını vereceğim. [4]Sana acımayacak, seni esirgemeyeceğim. Yaptıklarının ve sendeki iğrenç uygulamaların karşılığını vereceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.

[5]"Egemen RAB şöyle diyor: Yıkım! İşte duyulmamış bir yıkım geliyor. [6]Sonun geldi! Evet, sonun geldi! Sana karşı uyanıyor. İşte geliyor. [7]Ey ülkede yaşayan halk, yıkıma uğrayacaksın. Yıkım zamanı yaklaştı! Gün yakın! Dağların üzerinden sevinç sesi yerine kargaşa sesi geliyor. [8]Çok yakında kızgınlığımı üzerine boşaltacak, sana duyduğum öfkeyi üzerine dökeceğim. Yaptıklarına göre seni yargılayacak, bütün iğrenç uygulamalarının karşılığını vereceğim. [9]Sana acımayacak, seni esirgemeyeceğim. Yaptıklarının ve sendeki iğrenç uygulamaların karşılığını vereceğim. O zaman seni cezalandıranın ben RAB olduğumu anlayacaksın.

[10]"İşte o gün! Gün yaklaştı! Yıkım hazır. Değnek çiçeklendi, gurur tomurcuklandı. [11]Zorbalık ayaklanıp kötülüğün sopası oldu. Halktan, o kalabalıktan kimse kalmayacak; mallarından, görkemlerinden bir şey kalmayacak.

[12]"Son yaklaştı! Gün geldi! Alıcı sevinmesin, satıcı üzülmesin. Çünkü öfkem bütün halkın üzerine yağacak. [13]Satıcı yaşadığı sürece sattığını geri alamayacak. Çünkü herkesi ilgilendiren bu görüm değiştirilmeyecek. İşlediği günahlar yüzünden kimse canını koruyamayacak. [14]Borazan çalındı, herkes hazır, ama kimse savaşa gitmeyecek. Çünkü öfkem bütün halkın üzerindedir.

[15]"İşte dışarda kılıç, içerde salgın hastalık ve kıtlık. Kentin dışındakiler kılıçla öldürülecek, kenttekilerse kıtlıktan, salgın hastalıktan yok olacak. [16]Sağ kalanlar vadilerdeki güvercinler gibi dağlara kaçacak; her biri günahından ötürü inleyecek. [17]Eller gevşeyecek, dizler titreyecek.

[18]Çul kuşanacak, dehşete düşecekler. Yüzleri utançtan kızaracak, başları tıraş edilecek. [19]Gümüşlerini sokağa atacaklar. Altınları kirli sayılacak. RAB'bin öfkesini boşalttığı gün onları ne altınları, ne gümüşleri kurtarabilir. Bunlarla ne açlıklarını giderebilir, ne karınlarını doyurabilirler. Altın ve gümüş onları suça sürükledi. [20]Mücevherlerinin güzelliğiyle gururlanırlardı. İğrenç, tiksindirici putlarını bunlardan yaptılar. Bu yüzden mücevherlerini kirli bir nesneye çevireceğim. [21]Hepsini yağma mal olarak yabancı uluslara, ganimet olarak dünyadaki kötülere vereceğim; onları kirletecekler. [22]Yüzümü onlardan çevireceğim. Değerli tapınağımı kirletecekler; zorbalar içeri girip orayı kirletecekler.

[23]"Kendinize zincirler hazırlayın! Ülkede kan akıtılıyor, kent zorbalık dolu. [24]Ulusların en kötülerini buraya getireceğim; evlerinizi mülk edinecekler. Güçlülerin gururuna son vereceğim. Kutsal yerleri kirletilecek. [25]Korku gelince esenlik arayacak, ama bulamayacaklar. [26]Yıkım üstüne yıkım gelecek. Kötü haberler birbirini kovalayacak. Peygamberden görüm isteyecekler; kâhin Kutsal Yasa'yı öğretemeyecek, ileri gelenler öğüt veremeyecek. [27]Kral yas tutacak, önder umutsuzluğa düşecek, ülkedeki halkın korkudan elleri titreyecek. Onları yaptıklarına göre cezalandıracak, yargıladıkları gibi yargılayacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar."

Rab'bin Tapınağı'nda Putataparlık

8 Sürgünlüğün altıncı yılı, altıncı ayın* beşinci günü evde Yahuda'nın ileri gelenleriyle otururken Egemen RAB'bin eli bana dokundu. [2]Baktım, insana[a] benzer birini gördüm: Görünüşü, belinden aşağısı ateşi andırıyor, belinden yukarısı maden gibi ışıldıyordu. [3]Eli andıran bir şey uzatıp beni saçlarımdan tuttu. Ruh beni yerle gök arasına kaldırdı ve Tanrı'dan gelen görümlerde Yeruşalim'e, iç avlunun kuzeye bakan kapısının giriş bölümüne götürdü. Tanrı'nın kıskançlığını uyandıran kıskançlık putu orada dikiliydi. [4]Ovada gördüğüm görümdeki gibi, İsrail'in Tanrısı'nın görkemi oradaydı.

[5]Sonra bana, "Ey insanoğlu, kuzeye bak!" dedi. Baktım, sunak kapısının kuzeye bakan giriş bölümünde duran kıskançlık putunu gördüm.

[6]Bana, "İnsanoğlu, ne yaptıklarını görüyor musun?" dedi, "Tapınağımdan uzaklaşayım diye İsrail halkı çok iğrenç şeyler yapıyor. Bundan daha iğrenç şeyler göreceksin."

[7]Beni avlunun giriş bölümüne getirdi. Baktım, duvarda bir delik gördüm. [8]Bana, "Haydi duvarı del, insanoğlu" dedi. Duvarı deldim, orada bir kapı gördüm.

[9]Bana, "İçeri gir de burada yaptıkları kötü ve iğrenç şeyleri gör" dedi. [10]Böylece içeriye girip baktım. Duvarın her yanına çeşit çeşit sürüngen*, iğrenç hayvan şekilleri ve İsrail halkının bütün putları oyulmuştu.

---

[a] *8:2 Septuaginta "İnsana", Masoretik metin "Ateşe".*

8:2 Hez.1:27 8:4 Hez.1:28

[11]İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişiyle Şafan oğlu Yaazanya orada, putların önünde duruyordu. Her birinin elinde bir buhurdan vardı; buhurun kokusu bulut gibi yükseliyordu.

[12]"İnsanoğlu, İsrail halkının ileri gelenlerinin kendi putlarının odalarında, karanlıkta neler yaptıklarını gördün mü?" dedi, "Onlar, 'RAB bizi görmüyor, RAB ülkeyi bıraktı' diyorlar." [13]Bana yine, "Daha iğrenç şeyler yaptıklarını da göreceksin" dedi.

[14]Bundan sonra beni RAB'bin Tapınağı'nın kuzeye bakan kapısının giriş bölümüne götürdü. Orada oturup Tammuz[a] için ağlayan kadınları gördüm. [15]Bana, "İnsanoğlu, bunu gördün mü? Bundan daha iğrenç şeyler de göreceksin" dedi.

[16]Beni RAB'bin Tapınağı'nın iç avlusuna götürdü. Tapınağın girişinde, eyvanla sunak arasında yirmi beş kadar adam vardı. Sırtlarını RAB'bin Tapınağı'na, yüzlerini doğuya dönmüş, güneşe tapmıyorlardı.

[17]Bana, "İnsanoğlu, bunları gördün mü?" dedi, "Yahuda halkı burada yaptığı iğrenç şeyler yetmiyormuş gibi, ülkeyi zorbalıkla doldurup beni sürekli öfkelendiriyor. Bak, dalı nasıl burunlarına uzatıyorlar[b]! [18]Bundan ötürü onlara öfkeyle davranacak, acımayacağım, onları esirgemeyeceğim. Yüksek sesle beni çağırsalar bile onları dinlemeyeceğim."

Yeruşalim Cezalandırılıyor

9 Sonra yüksek sesle, "Kenti cezalandıracak olanlar, ellerinde yok edici silahlarıyla buraya gelsin" diye seslendiğini duydum. [2]Kuzeye bakan yukarı kapı yolundan altı kişinin geldiğini gördüm. Her birinin elinde ölümcül bir silah vardı. Aralarında keten giysili, belinde yazı takımı olan bir adam vardı. İçeriye girip tunç* sunağın yanında durdular.

[3]İsrail Tanrısı'nın görkemi bulunduğu yerden, Keruvlar'ın* üzerinden ayrılıp tapınağın eşiğine gitti. RAB keten giysili, belinde yazı takımı olan adama seslendi: [4]"Yeruşalim Kenti'nin içinden geç, orada yapılan iğrenç şeylerden ötürü dövünüp ağlayanların alınlarına işaret koy" dedi.

[5]Öbürlerine, "Kent boyunca onu izleyin ve kimseye acımadan, kimseyi esirgemeden öldürün" dediğini duydum. [6]"Yaşlıyı, genci, genç kızı, kadını, çocukları öldürün. Yalnız alınlarında işaret olanlara dokunmayın. İşe tapınağımdan başlayın." Onlar da tapmağın önünde duran İsrail ileri gelenlerinden işe başladılar. [7]Onlara, "Tapmağı kirletin, avlularını cesetlerle doldurun. Haydi başlayın!" dedi. Bunun üzerine onlar gidip kenttekileri öldürmeye başladılar. [8]Onlar halkı öldürürken ben tek başıma kaldım. Yüzüstü yere kapanıp, "Ah, ey Egemen RAB! Öfkeni Yeruşalim üzerine boşaltırken, geri kalan bütün İsrailliler'i de mi yok edeceksin?" diye haykırdım.

[9]"İsrail ve Yahuda halkının günahı pek büyük" diye karşılık verdi, "Ülke kan, kent haksızlık dolu. Onlar, 'RAB ülkeyi bıraktı, RAB görmüyor' diyor-

---

[a] *8:14 "Tammuz": Babilliler'in verimlilik tanrısı.*

[b] *8:17 Putperest törenlerinde yapılan bir davranış.*

9:4 Va.7:2-3; 9:4; 14:1

lar. [10]Ben de onlara acımayacak, onları esirgemeyeceğim. Yaptıklarını kendi başlarına getireceğim."

[11]Derken keten giysili, belinde yazı takımı olan adam, "Buyruklarını yerine getirdim" diye haber verdi.

Rab'bin Yüceliği Tapınağı Bırakıyor

10 Baktım, Keruvlar'ın* başı üzerindeki kubbenin üzerinde laciverttaşından tahta benzer bir nesne gördüm. [2]RAB keten giysili adama, "Keruvlar'ın altındaki tekerleklerin arasına gir. Avuçlarını Keruvlar'ın arasındaki ateş közleriyle doldurup kentin üzerine közleri saç" dedi. Adamın oraya girdiğini gördüm.

[3]Adam oraya girdiğinde, Keruvlar tapınağın güney tarafında duruyordu. Bulut tapınağın iç avlusunu doldurdu. [4]RAB'bin görkemi Keruvlar'ın üzerinden ayrılıp tapınağın eşiğine gitti. Tapmak bulutla doldu. Avlu RAB'bin görkeminin parıltısıyla doluydu. [5]Keruvlar'ın kanatlarının sesi dış avludan bile duyuluyordu; tıpkı Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın sesi gibiydi.

[6]RAB keten giysili adama, "Keruvlar'dan ve tekerleklerin arasından ateş al" diye buyurunca, adam oraya girip bir tekerleğin yanında durdu. [7]Sonra Keruvlar'dan biri aralarındaki ateşe elini uzattı, biraz ateş alıp keten giysili adamın avuçlarına koydu. Adam ateşi alıp oradan ayrıldı. [8]Keruvlar'ın kanatları altında insan eline benzer bir şekil göründü.

[9]Baktım, her Keruv'un yanında birer tane olmak üzere dört tekerlek gördüm. Tekerlekler sarı yakut gibi parıldıyordu. [10]Dördü de birbirine benziyor, iç içe girmiş bir tekerleği andırıyordu. [11]Hareket edince Keruvlar'ın baktıkları dört yönden birine doğru, sağa sola dönmeden ilerliyordu. Ön tekerlek nereye yönelirse, öbür tekerlekler de onun ardınca gidiyordu. [12]Keruvlar'ın bedenleri –sırtları, elleri, kanatları– ve dördünün de tekerlekleri çepeçevre gözlerle doluydu. [13]Tekerleklere "Dönen tekerlekler" dendiğini duydum. [14]Her Keruv'un dört yüzü vardı: Birinci yüz öküz[a] yüzüne, ikincisi insan yüzüne, üçüncüsü aslan yüzüne, dördüncüsü kartal yüzüne benziyordu.

[15]Keruvlar yukarıya doğru yükseldi. Bunlar daha önce Kevar Irmağı kıyısında gördüğüm canlı yaratıklardı. [16]Keruvlar hareket edince, yanlarındaki tekerlekler de hareket ediyor, Keruvlar yerden yükselmek için kanatlarını açınca, tekerlekler de yanlarından ayrılmıyordu. [17]Keruvlar durduğunda onlar da duruyor, Keruvlar yerden yükseldiğinde onlar da yükseliyordu. Çünkü yaratıkların ruhu tekerleklerdeydi.

[18]RAB'bin görkemi tapınağın eşiğinden ayrılıp Keruvlar'ın üzerinde durdu. [19]Ben bakarken Keruvlar kanatlarını açıp yerden yükseldi, tekerlekler de onlarla yükseldi. RAB'bin Tapmağı'nın Doğu Kapısı'nın girişinde durdular. İsrail Tanrısı'nın görkemi onların üzerindeydi.

---

[a] *10:14 1:10'a göre "Öküz", Masoretik metin "Keruv".* *10:1 Hez.1:26; Va.4:2*
10:2 Va.8:5 *10:9-13 Hez.1:15-21* *10:12 Va.4:8* *10:14 Hez.1:10; Va.4:7*

[20]Kevar Irmağı kıyısında, İsrail Tanrısı'nın altında gördüğüm ve Keruvlar olduğunu anladığım canlı yaratıklar bunlardı. [21]Her birinin dört yüzü, dört kanadı vardı. Kanatlarının altında insan elini andıran bir şey vardı. [22]Yüzleri Kevar Irmağı kıyısında gördüğüm yüzlere benziyordu. Her biri dosdoğru ilerliyordu.

Yeruşalim'in Cezası

11 Ruh beni yine yukarıya kaldırıp RAB'bin Tapınağı'nın Doğu Kapısı'na götürdü. Kapının giriş bölümünde yirmi beş adam vardı. Aralarında halkın önderlerinden Azzur oğlu Yaazanya'yı, Benaya oğlu Pelatya'yı gördüm. [2]RAB bana, "İnsanoğlu, bunlar kötülük tasarlayan ve bu kentte kötü öğüt veren adamlardır" dedi, [3]"Onlar, 'Yıkım yakın değil, ev yapmanın zamanıdır. Bu kent kazan, biz de etiz' diyorlar. [4]Bundan ötürü onları uyar, ey insanoğlu, onları uyar."

[5]Sonra RAB'bin Ruhu üzerime inip şunları söylememi buyurdu: "RAB şöyle diyor: Ey İsrail halkı, neler söylediğinizi ve neler düşündüğünüzü bilirim. [6]Bu kentte birçok kişi öldürdünüz, kentin sokaklarını ölülerle doldurdunuz.

[7]"Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: Oraya attığınız ölüler et, kent de kazandır. Ama sizi kentin dışına süreceğim. [8]Kılıçtan korktunuz, ama ben üzerinize kılıç göndereceğim. Egemen RAB böyle diyor. [9]Sizi kentten çıkarıp yabancıların eline teslim edeceğim. Sizi cezalandıracağım. [10]Kılıçla öldürüleceksiniz. Sizi İsrail sınırında cezalandıracağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. [11]Bu kent sizin için kazan olmayacak, siz de onun içinde et olmayacaksınız. Sizi İsrail sınırında cezalandıracağım. [12]O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. Kurallarımı izlemediniz, ilkelerime uymadınız; çevrenizdeki ulusların ilkelerine uydunuz."

[13]Ben peygamberlikte bulunurken Benaya oğlu Pelatya öldü. Yüzüstü yere kapanıp, "Ah, ey Egemen RAB! Geri kalan İsrailliler'i büsbütün mü yok edeceksin?" diye yüksek sesle haykırdım.

Sürgündekiler İsrail Ülkesine Dönecek

[14]RAB bana şöyle seslendi: [15]"Ey insanoğlu, Yeruşalim'de yaşayanlar senin kardeşlerin, akrabaların ve öbür İsrailliler için, 'Onlar RAB'den uzaklar, bu ülke mülk olarak bize verildi' demişler."

[16]"Bu yüzden de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Onları uzaktaki uluslar arasına gönderdim, ülkeler arasına dağıttım. Öyleyken gittikleri ülkelerde kısa süre için onlara barınak oldum.'

[17]"De ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Sizi uluslar arasından toplayacak, dağılmış olduğunuz ülkelerden geri getirecek, İsrail ülkesini yeniden size vereceğim.'

[18]"Ülkeye dönecek, tiksindirici, iğrenç putları oradan söküp atacaklar. [19]Onlara tek bir yürek vereceğim, içlerine yeni bir ruh koyacağım.

11:19-20 Hez.36:26-28

İçlerindeki taş yüreği çıkarıp onlara etten bir yürek vereceğim. [20]O zaman kurallarımı izleyecek, ilkelerime uymaya özen gösterecekler. Onlar halkım olacak, ben de onların Tanrısı olacağım. [21]Tiksindirici, iğrenç putlara gönülden yönelenlere gelince, yaptıklarının aynısını başlarına getireceğim. Böyle diyor Egemen RAB.”

Rab’bin Görkemi Tapınaktan Ayrılıyor

[22]Keruvlar* kanatlarını açtı, tekerlekler yanlarında duruyordu. İsrail Tanrısı’nın görkemi onların üzerindeydi. [23]RAB’bin görkemi kentin ortasından yükselip kentin doğusundaki dağa kondu. [24]Görümde Tanrının Ruhu beni yukarı kaldırıp Kildan* ülkesindeki sürgünlerin yanına götürdü. Sonra gördüğüm görüm kayboldu. [25]Ben de RAB’bin bana gösterdiği her şeyi sürgündekilere anlattım.

Sürgüne Gidiş Simgelerle Anlatılıyor

12 RAB bana şöyle seslendi: [2]“İnsanoğlu, asi bir halkın arasında yaşıyorsun. Gözleri varken görmüyor, kulakları varken işitmiyorlar. Çünkü bu halk asidir.

[3]“Sen, insanoğlu, sürgüne gidecekmiş gibi eşyanı topla, onların gözü önünde, gündüzün yola çık, bulunduğun yerden başka bir yere git. Kim bilir, asi bir halk olmalarına karşın seni görüp anlayabilirler. [4]Gündüzün, halkın gözü önünde topladığın sürgün eşyanı çıkar. Akşam yine onların gözü önünde sürgüne giden biri gibi yola çık. [5]Onlar seni izlerken duvarı delip eşyanı çıkar. [6]Seni izlerlerken eşyanı sırtlayıp karanlıkta taşı. Ülkeyi görmemek için yüzünü ört. Çünkü yapacakların İsrail halkı için bir uyarı olacaktır.”

[7]Bana verilen buyruk uyarınca davrandım. Gündüzün sürgüne gidecekmiş gibi eşyalarımı çıkardım. Akşam elimle duvarı deldim. Eşyalarımı karanlıkta çıkarıp onlar izlerken sırtımda taşıdım.

[8]Ertesi sabah RAB bana seslendi: [9]“İnsanoğlu, o asi İsrail halkı sana, ‘Ne yapıyorsun?’ diye sormadı mı?

[10]“Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Yeruşalim’deki önder ve orada yaşayan bütün İsrail halkına ilişkin bir bildiridir bu. [11]Ben sizin için bir uyarıyım’ de. Sana yaptığımın tıpkısı onlara da yapılacak. Tutsak olarak sürgüne gidecekler.

[12]“Onların önderi karanlıkta eşyasını sırtında taşıyarak yola koyulacak. Eşyasını çıkarmak için duvarda bir gedik açacak. Ülkeyi görmemek için yüzünü örtecek. [13]Onun üzerine ağımı atacağım, kurduğum tuzağa düşecek. Onu Babil’e, Kildan* ülkesine götüreceğim, ama ülkeyi göremeden orada ölecek. [14]Çevresindekilerin tümünü –yardımcılarını, ordusunu– dünyanın dört bucağına dağıtacağım. Yalın kılıç onların peşlerine düşeceğim. [15]Onları uluslar arasına dağıtıp ülkelere sürdüğümde, benim RAB olduğumu anlayacaklar. [16]Gittikleri

11:22-23 Hez.43:2-5 *12:2 Yşa.6:9-10; Yer.5:21; Mar.8:18*
12:13 2Kr.25:7; Yer.52:11

uluslarda yaptıkları bütün iğrenç uygulamaları anlatmaları için aralarından birkaç kişiyi kılıçtan, kıtlıktan, salgın hastalıktan sağ bırakacağım. Böylece benim RAB olduğumu anlayacaklar."

[17]RAB bana şöyle seslendi: [18]"İnsanoğlu, yiyeceğini titreyerek ye, suyunu korkudan ürpererek iç. [19]Ülkede yaşayan halka de ki, 'Egemen RAB İsrail ve Yeruşalim'de yaşayanlar için şöyle diyor: Yiyeceklerini umutsuzluk içinde yiyecek, sularını şaşkınlık içinde içecekler. Orada yaşayanların yaptığı zorbalık yüzünden ülke ıssız bırakılacak. [20]Halkın içinde yaşadığı kentler yakılacak, ülke çöle dönüşecek. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.' "

[21]RAB bana şöyle seslendi: [22]"İnsanoğlu, İsrail'de yaygın olan, 'Günler geçiyor, her görüm boşa çıkıyor' deyişinin anlamı nedir? [23]Onlara de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Ben bu deyişe son vereceğim. Bundan böyle İsrail'de bir daha söylenmeyecek.' Yine onlara de ki, 'Her görümün yerine geleceği günler yaklaştı. [24]Artık İsrail halkı arasında yalan görüm ya da aldatıcı falcılık olmayacak. [25]Ama ben RAB, ne dersem gecikmeden olacak. Siz, ey asi İsrail halkı, söylediklerimin tümünü sizin günlerinizde yerine getireceğim. Böyle diyor Egemen RAB.' "

[26]RAB bana şöyle seslendi: [27]"İnsanoğlu, İsrail halkı, 'Onun gördüğü görüm uzak günler için, peygamberlik sözleri de uzak gelecekle ilgili' diyor.

[28]"Bundan ötürü onlara de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Söylediğim sözlerden hiçbiri artık gecikmeyecek, ne dersem olacak. Böyle diyor Egemen RAB.' "

Sahte Peygamberler Cezalandırılıyor

13 RAB bana şöyle seslendi: [2]"İnsanoğlu, peygamberlikte bulunan İsrail peygamberlerine karşı sen peygamberlik et. Kendiliğinden peygamberlik eden o peygamberlere de ki, 'RAB'bin sözüne kulak verin! [3]Egemen RAB şöyle diyor: Hiçbir görüm görmemiş ama kurdukları hayaller uyarınca davranan akılsız peygamberlerin vay başına! [4]Ey İsrail, peygamberlerin yıkıntılar arasındaki çakallara benziyor. [5]RAB'bin gününde İsrail halkının savaşta direnmesi için gidip duvardaki gedikleri onarmadınız. [6]Onların görümleri uydurmadır. Yaptıkları yalan peygamberliklere RAB'bin sözüdür diyorlar. Oysa onları ben göndermedim. Yine de söylediklerinin yerine geleceğini umuyorlar. [7]Ben söylemediğim halde, RAB'bin sözüdür diyorsunuz. Oysa gördüğünüz görümler uydurma, yaptığınız falcılık yalan değil mi?

[8]" 'Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Söylediğiniz boş sözler, gördüğünüz yalan görümlerden ötürü size karşıyım. Böyle diyor Egemen RAB. [9]Elim uydurma görüm gören, yalan yere falcılık eden peygamberlere karşı olacak. Onlar halkımın topluluğunda bulunmayacak, İsrail halkının kütüğüne yazılmayacak, İsrail ülkesine girmeyecekler. O zaman benim Egemen RAB olduğumu anlayacaksınız.

[10]" 'Esenlik yokken esenlik diyerek halkımı aldatıyorlar. Biri dayanıksız bir duvar yapınca, sahte peygamberler üzerine sıva vuruyorlar. [11]Duvarı sıvayanlara de ki: Duvar yıkılacak; sağanak yağmur yağacak, ardından dolu yağdıracağım. Şiddetli bir rüzgar çıkıp duvara karşı esecek. [12]Duvar çökünce size, nerede duvara vurduğunuz sıva demeyecekler mi?

[13]" 'Onun için Egemen RAB şöyle diyor: Öfkemden duvarı yerle bir etmek için şiddetli bir rüzgar göndereceğim; kızgınlığımdan sağanak yağmur ve dolu yağdıracağım. [14]Sıva vurduğunuz duvarı yıkıp yerle bir edeceğim. Temeli açılıp ortaya çıkacak. Yıkılacak ve altında yok olacaksınız. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. [15-16]Böylece öfkemi duvarın ve duvara sıva vuranların üzerine boşaltacağım. Size duvar da duvara sıva vuran da Yeruşalim'de esenlik yokken esenlik görümleri gören İsrailli peygamberler de yok oldu diyeceğim. Egemen RAB böyle diyor.' "

[17]"Sen, ey insanoğlu, kendiliğinden peygamberlik eden halkının kızlarına yüzünü çevir. Onlara karşı peygamberlik et. [18]De ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: İnsanları tuzağa düşürmek için herkese bilek bağı diken, her boyda baş örtüsü yapan kadınların vay başına! Kendi canınızı korurken halkımın canını mı tuzağa düşüreceksiniz? [19]Birkaç avuç arpayla birkaç dilim ekmek için halkımın arasında beni küçük düşürdünüz. Yalana kulak veren halkıma yalan söyleyerek ölümü hak etmemiş canları öldürdünüz, ölümü hak etmiş canları yaşattınız.

[20]" 'Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: İnsanları kuş gibi tuzağa düşüren sihirli bilek bağlarınıza karşıyım. Onları bileklerinizden koparacağım. Kuş gibi tuzağa düşürdüğünüz insanları özgür kılacağım. [21]Örtülerinizi yırtacak, halkımı elinizden kurtaracağım. Bir daha tuzağınıza düşmeyecekler. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. [22]Madem incitmek istemediğim doğru kişinin cesaretini yalanlarınızla kırdınız ve canını kurtarmak için kötü kişiyi kötü yolundan dönmemeye yüreklendirdiniz, [23]bir daha uydurma görümler görmeyecek, falcılık etmeyeceksiniz. Halkımı elinizden kurtaracağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.' "

Rab Putataparlığı Cezalandırıyor

14 İsrail ileri gelenlerinden kimisi gelip yanıma oturdu. [2]O sırada RAB bana şöyle seslendi: [3]"İnsanoğlu, bu adamların yüreği putlara bağlı. Diktikleri putların kendilerini günaha sokmasına olanak veriyorlar. Öyleyse onların bana danışmasına izin vermeli miyim? [4]Bunun için onlarla konuş ve de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Yüreğini puta bağlayan, diktiği putun kendisini günaha sokmasına olanak veren, sonra da peygambere danışmaya gelen her İsrailli'ye putlarının çokluğuna göre ben RAB kendim karşılık vereceğim. [5]Bunu, putları yüzünden bana sırt çeviren

13:10 Yer.6:14; 8:11

İsrail halkının yüreğini yeniden kendime çekmek için yapacağım.'

[6]"Bu yüzden İsrail halkına de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Geri dönün! Putlarınızdan vazgeçin, iğrenç uygulamalarınızı bırakın!

[7]" 'İsrail halkından biri ya da İsrail'de yaşayan bir yabancı benden ayrılır, yüreğini putlara bağlar, diktiği putların kendisini günaha sokmasına olanak verir, sonra da bana danışmak üzere bir peygambere giderse, ben RAB kendim ona karşılık vereceğim. [8]O kişiye karşı çıkacağım. Onu bir belirti, bir alay konusu yapıp halkımın arasından atacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.

[9]" 'Bir peygamber ayartılır da bir söz söylerse, onu ayartan benim. Elimi ona karşı uzatacağım, onu halkım İsrail'in arasından çıkarıp yok edeceğim. [10]Suçlarının cezasını çekecekler. Peygamber de ona danışan da aynı şekilde cezalandırılacak. [11]Böylece İsrail halkı bir daha benden ayrılmayacak, günahlarıyla kendilerini kirletmeyecekler. Onlar halkım olacaklar, ben de onların Tanrısı olacağım. Egemen RAB böyle diyor.' "

Kişisel Sorumluluk

[12]RAB bana şöyle seslendi: [13]"İnsanoğlu, eğer bir ülke bana sadakatsizlik eder, günah işlerse, ben de o ülkeye karşı elimi uzatır, onu her türlü yiyecekten yoksun bırakır, üzerine kıtlık gönderir, insanları ve hayvanları yok edersem; [14]şu üç adam –Nuh, Daniel[a], Eyüp– orada olsalar bile, doğruluklarıyla ancak kendi canlarını kurtarabilirler. Egemen RAB böyle diyor.

[15]"Ya da ülkeye yabanıl hayvanlar gönderirsem ve ülkeyi kimsesiz bırakırlarsa, ülke viraneye döner, hayvanlar yüzünden kimse içinden geçemezse; [16]Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, bu üç kişi o ülkede yaşasa bile, ne oğullarını ne de kızlarını kurtarabilirler. Ancak kendi canlarını kurtarabilirler. Ülke ise viraneye döner.

[17]"Ya da o ülkeye kılıç gönderir, 'Kılıç ülkeyi yarsın' der, oradaki insanları ve hayvanları yok edersem; [18]varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, bu üç kişi orada olsa bile, ne oğullarını ne de kızlarını kurtarabilirler. Ancak kendi canlarını kurtarabilirler.

[19]"O ülkeye salgın hastalık gönderir, kan dökerek öfkemi yağdırır, oradaki insanları ve hayvanları yok edersem; [20]varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, Nuh, Daniel[a] ve Eyüp orada olsa bile, ne oğullarını ne de kızlarını kurtarabilirler. Doğruluklarıyla ancak kendi canlarını kurtarabilirler.

[21]"Egemen RAB şöyle diyor: Yeruşalim'deki insanları ve hayvanları yok etmek için üzerine dört ağır yargımı –kılıcı, kıtlığı, yabanıl hayvanları, salgın hastalığı– gönderdiğimde daha neler neler olacak! [22]Orada sağ bırakılacak kimi oğullarınız, kızlarınız olacak, çıkıp yanınıza gelecekler.

---

[a] *14:14,20 Burada adı geçen Daniel'in İbranice yazılışı farklı olduğundan bildiğimiz Peygamber Daniel olmayabilir.* *14:21 Va.6:8*

Onların davranışlarını ve yaptıklarını görünce, Yeruşalim'in başına getirdiğim yıkımdan ve her tür felaketten avuntu bulacaksınız. [23]Onların davranışlarını ve yaptıklarını görünce avutulacak, Yeruşalim'in başına getirdiklerimin amaçsız olmadığını anlayacaksınız. Egemen RAB böyle diyor."

Yeruşalim, Yararsız Asma

15 RAB bana şöyle seslendi: [2]"İnsanoğlu, asma odununun herhangi bir orman ağacının dalından daha fazla değeri var mı? [3]Asma odunundan yararlı bir şey yapılabilir mi? Ya da üzerine eşya asmak için ondan askı yaparlar mı? [4]Yakıt olarak ateşe atılır da ateş odunun iki ucunu yakıp ortasını kömürleştirince, işe yarar mı? [5]Yanmadan önce işe yaramadıysa, yanıp kömür haline geldikten sonra bir işe yarar mı?

[6]"Bu nedenle Egemen RAB şöyle diyor: Orman ağaçları arasında asma odununu nasıl yakıt olarak ateşe verdimse, Yeruşalim'de yaşayan halka da aynısını yapacağım. [7]Onlara yüz çevireceğim. Şimdi ateşten kurtulsalar bile, ateş onları yine de yakıp yok edecek. Onlara yüz çevirince, benim RAB olduğumu anlayacaksınız. [8]Ülkeyi viraneye çevireceğim. Çünkü bana sadakatsizlik ettiler. Egemen RAB böyle diyor."

Sadakatsiz Yeruşalim

16 RAB bana şöyle seslendi: [2]"İnsanoğlu, Yeruşalim'e yaptığı iğrenç uygulamaları bildir. [3]De ki, 'Egemen RAB Yeruşalim'e şöyle diyor: Kökenin ve doğumun açısından Kenan ülkesindensin; baban Amorlu, annense Hititli'ydi*. [4]Doğduğun gün göbek bağın kesilmedi, temizlemek için seni yıkamadılar, tuzla ovalamadılar, kundağa sarmadılar. [5]Kimse bunlardan birini yapacak kadar sana acımadı, sevecenlik göstermedi. Senden tiksindikleri için doğduğun gün seni kıra attılar.

[6]" 'Yanından geçtim, senin kendi kanının içinde kımıldadığını gördüm. Kendi kanının içindeyken yaşa! dedim. Evet, Kendi kanının içindeyken yaşa! dedim. [7]Kırda yetişen bir bitki gibi seni geliştirdim. Geliştin, büyüdün, kusursuz bir güzelliğe eriştin. Göğüslerin oluştu, saçların uzadı. Ama çırılçıplaktın.

[8]" 'Yine yanından geçtim, sana baktım, sevgi çağındı. Giysimin eteğini üzerine serdim, çıplaklığını örttüm. Sana ant içtim, seninle antlaşma yaptım. Egemen RAB böyle diyor. Ve benim oldun.

[9]" 'Seni yıkadım, üzerindeki kanı temizledim, derine zeytinyağı sürdüm. [10]Sana işlemeli giysiler giydirdim, deriden[a] çarık verdim. Beline ince keten kuşak bağladım, seni pahalı giysilerle örttüm, [11]takılarla süsledim. Bileklerine bilezikler, boynuna gerdanlık taktım. [12]Burnuna halka, kulaklarına küpeler, başına görkemli bir taç taktım. [13]Altınla gümüşle süslendin; giysilerin ince ketenden, pahalı, işlemeli kumaştandı. İnce unla, balla, zeytinyağıyla beslendin. Gitgide güzelleştin, krallığa

---

[a] *16:10 "Deri": Yunus balığı derisi olabilir.*

yaraştın. [14]Güzelliğinden ötürü ününuluslar arasında yayıldı. Çünkü seni görkemimle donattığım için güzelliğin kusursuzdu. Egemen RAB böyle diyor.

[15]“ ‘Ama sen güzelliğine güvendin, ününü kullanarak fahişelik ettin. Her geçene gönlünü kaptırdın, kendini teslim ettin. [16]Giysilerinden alıp kendine süslü tapınma yerleri yaptın, oralarda fahişelik ettin. Böylesi ne olmuştur, ne de olacaktır. [17]Sana verdiğim altın, gümüş süslerden erkek suretleri yaptın, onlarla fahişelik ettin. [18]İşlemeli giysilerini alıp onların üzerine örttün. Onlara zeytinyağımı, buhurumu sundun. [19]Yemen için sağladığım yiyeceği –ince unu, zeytinyağını, balı– güzel kokulu bir sunu olarak onlara sundun. Böyle yaptın diyor Egemen RAB.

[20]“ ‘Bana doğurduğun oğulları, kızları alıp yiyecek olarak putlara kurban ettin. Fahişelik etmen yetmiyormuş gibi, [21]çocuklarımı kesip sunu olarak ateşte putlara kurban ettin. [22]Bütün iğrenç uygulamalarını, fahişeliklerini yaparken gençlik günlerini, çırılçıplak olduğun, kanının içinde kımıldandığın zamanı anımsamadın.

[23]“ ‘Egemen RAB, vay, vay başına diyor! Yaptığın kötülüklere ek olarak, [24]kendine fuhuş yuvaları kurdun, bütün meydanlarda yüksek tapınma yerleri yaptın. [25]Her yolun başına kendin için yüksek tapınma yerleri kurdun, güzelliğini kirlettin, her geçene kendini teslim ettin, fahişeliklerini artırdın. [26]Şehvet düşkünü komşuların Mısırlılar’la fahişelik ettin. Fahişeliklerini artırmakla beni öfkelendirdin. [27]İşte bu yüzden elimi sana karşı uzattım, yiyecek payını azalttım. Ahlaksız davranışından utanç duyan düşmanların Filist kızları dilediklerini yapsınlar diye seni onlara teslim ettim. [28]Asurlular’la da fahişelik ettin, çünkü doymamıştın. Evet, onlarla fahişelik ettin, yine doymadın. [29]Fahişeliğini ticaret diyarı olan Kildan* ülkesine dek artırdın, yine de doymadın.

[30]“ ‘Bütün bunları yaparken yüreğin ne kadar yıpranmış’ diyor Egemen RAB, ‘Yüzsüz bir fahişe gibi davrandın! [31]Her yolun başına fuhuş yuvaları kurarken, bütün meydanlarda yüksek tapınma yerleri yaparken, fahişe gibi bile değildin, ücretini küçümsedin.

[32]“ ‘Kocasının yerine yabancıları yeğleyen, zina eden bir kadındın! [33]Fahişelere ücret ödenir. Oysa sen bütün oynaşlarına armağanlar dağıttın. Fahişelik etmek için her yandan sana gelsinler diye rüşvet verdin. [34]Fahişeliğinde öbür kadınlara benzemiyorsun. Çünkü fahişelik edesin diye kimse senin peşine düşmüyor. Ücret ödeyen sensin, kimse sana ücret ödemiyor. Bu yüzden öbürlerine benzemiyorsun.

[35]“ ‘Bu nedenle, ey fahişe, RAB’bin sözünü dinle! [36]Egemen RAB şöyle diyor: Yüzsüzlüğün ortaya döküldüğü, oynaşlarınla fahişelik ederken çıplaklığın meydana çıktığı için, bütün iğrenç putların yüzünden, onlara çocuklarının kanını verdiğin için, [37]düşüp kalktığın bütün oynaşlarını –sevdiklerini de nefret ettiklerini de– toplayacağım. Sana karşı onları her yandan toplayacak, çıplaklığını onla-

rın önüne sereceğim; bütün çıplaklığını görecekler. [38]Sana zina eden, kan döken kadınlara verilen cezayı vereceğim. Kanını akıtarak seni öfkemin ve kıskançlığımın öcüne terk edeceğim. [39]Seni oynaşlarının eline teslim edeceğim. Fuhuş yuvalarını yıkacak, yüksek tapınma yerlerini bozacaklar. Üzerindeki giysileri soyacak, güzel mücevherlerini alıp seni çırılçıplak bırakacaklar. [40]Halkı sana karşı kışkırtacaklar. Seni taşlayacak, kılıçlarıyla delik deşik edecekler. [41]Evlerini ateşe verecek, seni birçok kadının gözü önünde yargılayacaklar. Fahişeliklerine son vereceğim, artık oynaşlarına ücret ödemeyeceksin. [42]Böylece sana karşı öfkem yatışacak, kıskançlığım dinecek. Susacak, bir daha öfkelenmeyeceğim.

[43]" 'Madem gençlik günlerini anımsamadın, yaptıklarınla beni öfkelendirdin, ben de yaptıklarını senin başına getireceğim. Böyle diyor Egemen RAB. Bu iğrenç uygulamalarına ek olarak ahlaksızlık da ettin.

[44]" 'Herkes senin için şu deyişi söyleyecek: Annesi nasılsa kızı da öyle. [45]Sen kocasından ve çocuklarından tiksinen annenin kızısın; kocalarından ve çocuklarından tiksinen kızkardeşlerinin kızkardeşisin. Annen Hititli, baban Amorlu'ydu. [46]Kızlarıyla senin kuzeyinde yaşayan Samiriye ablan, kızlarıyla senin güneyinde yaşayan Sodom kızkardeşindir. [47]Sen yalnız onların yolunda yürümekle, onların iğrenç uygulamalarına uymakla kalmadın, bütün yaptıklarınla kısa sürede onlardan daha büyük kötülük ettin. [48]Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, kızkardeşin Sodom'la kızları, kızlarınla senin yaptıklarını asla yapmadılar.

[49]" 'Kızkardeşin Sodom'un günahı şuydu: Kendisi de kızları da gururluydu, ekmeğe doymuşlardı, umursamazlardı. Düşküne, yoksula yardım elini uzatmadılar. [50]Kendilerini beğenmişlerdi. Önümde iğrenç şeyler yaptılar. Bu nedenle, gördüğün gibi onları önümden süpürüp attım. [51]Samiriye işlediğin günahın yarısını bile işlemedi. Sen onlardan çok daha iğrenç şeyler yaptın. Yaptığın iğrençliklerle kızkardeşlerini suçsuz çıkardın. [52]Düşeceğin utanca katlanacaksın. Çünkü kızkardeşlerini haklı gibi gösterdin. İşlediğin günahlar onlarınkinden daha iğrenç olduğundan senin yanında suçsuz kalıyorlar. Bunun için utan ve düşeceğin utanca katlan. Çünkü kızkardeşlerini suçsuz çıkardın!

[53]" 'Sodom'la kızlarını, Samiriye'yle kızlarını, onlarla birlikte de seni eski gönencine kavuşturacağım. [54]Utanca boğulacaksın. Bütün yaptıklarından ötürü kızkardeşlerine avuntu olacak ve utanacaksın. [55]Kızkardeşlerin Sodom ve Samiriye ile kızları eski durumlarına dönecekler; kızlarınla sen de öyle. [56-57]Kötülüğün açığa çıkmadan önce, gururlu olduğun günlerde kızkardeşin Sodom'un adını bile anmıyordun. Şimdi sen de Edom kızlarıyla komşuları ve Filist kızlarınca –çevrende seninle alay edenlerce– küçümseniyorsun. [58]Ahlaksızlığının ve yaptığın iğrençliklerin sonuçlarına katlanacaksın. RAB böyle diyor.

[59]" 'Egemen RAB şöyle diyor: Seninle yaptığım antlaşmayı bozarak

içtiğin andı küçümsedin. Ben de hak ettiğin biçimde seni cezalandıracağım. [60]Gençlik günlerinde seninle yaptığım antlaşmayı anımsayacağım. Seninle sonsuza dek kalıcı bir antlaşma yapacağım. [61]Büyük, küçük kızkardeşlerini yanına aldığında yaptıklarını anımsayacak ve utanacaksın. Seninle yaptığım antlaşmada olmadığı halde onları kızların olsunlar diye sana vereceğim. [62]Seninle yeniden antlaşma yapacağım, benim RAB olduğumu anlayacaksın. [63]Bütün yaptıklarını bağışladığımda, anımsayacak ve utanacaksın. Utancından bir daha ağzını açmayacaksın. Egemen RAB böyle diyor.' "

Kartalla Asmanın Simgesel Öyküsü

17 RAB bana şöyle seslendi: [2]"Ey insanoğlu, İsrail halkına bir bilmece sor, simgesel bir öykü anlat. [3]De ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Kanatları uzun ve güçlü, renk renk tüylerle dolu iri bir kartal Lübnan'a geldi, bir sedir ağacının tepesine konup onu ele geçirdi. [4]Ağacın tepesindeki filizleri koparıp ticaret ülkesine götürdü, tüccarlar kentine yerleştirdi.

[5]" 'Ülkenin tohumundan alıp verimli toprağa ekti; onu söğüt ağacı gibi akarsuların kıyısına dikti. [6]Tohum filizlenip yerde yayılan bodur bir asma oldu. Dalları kartala doğru yayıldı, kökleriyse aşağıya, derine indi. Böylece dal salan, filiz veren bir asma oldu.

[7]" 'Gelgelelim, kanatları güçlü, bol tüylü başka bir iri kartal da vardı. Asma bu kez dikildiği yerden köklerini bu kartala doğru çevirdi; sulasın diye dallarını ona doğru saldı. [8]Dallansın, ürün versin, görkemli bir asma olsun diye akarsuların kıyısındaki verimli toprağa dikilmişti.'

[9]"Onlara de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Asma serpilecek mi? Kurusun diye ilk kartal kökünü söküp meyvesini koparmayacak mı? Asmanın yeni filizlenen bütün dalları kuruyacak. Kökünden söküp atmak için güçlü ele ya da büyük orduya gerek duyulmayacak. [10]Evet, asma dikilmiş, ama serpilip gelişecek mi? Doğu rüzgarı ona çarpınca büsbütün kurumayacak mı? Evet, filizlendiği yerde solup kuruyacak.' "

Simgesel Öykü Açıklanıyor

[11]RAB bana şöyle seslendi: [12]"O asi halka de ki, 'Bunların ne anlama geldiğini bilmiyor musunuz?' Onlara de ki, 'Babil Kralı Yeruşalim'e gitti; kralını, önderlerini tutsak alıp kendisiyle birlikte Babil'e götürdü. [13]Sonra kralın soyundan gelen birini alıp ant içirerek onunla bir antlaşma yaptı. Ülkenin önderlerini de tutsak aldı. [14]Öyle ki, ülke gerilesin, bir daha yükselmesin, ancak yaptığı antlaşmayı yerine getirerek yaşayabilsin. [15]Ne var ki, Yahuda Kralı, kendisine at ve çok sayıda asker vermesi için Mısır'a elçiler göndererek Babil Kralı'na başkaldırdı. Yahuda Kralı başaracak mı? Böyle şeyler yapan kurtulur mu? Yaptığı antlaşmayı bozan kurtulur mu?

[16]" 'Egemen RAB, varlığım hakkı

17:12-15 2Kr.24:15-20; 2Ta.36:10-13

için diyor, onu tahta oturtan kralın
ülkesinde, Babil'de ölecek. Çünkü
içtiği andı küçümsedi, yaptığı antlaşmayı
bozdu. [17]Babilliler birçok kişiyi
yok etmek için toprak rampalar, kuşatma
duvarları yaptığında, firavun
güçlü ordusu ve büyük kalabalıklarla
savaşta ona yardımcı olmayacak.
[18]Yaptığı antlaşmayı bozarak içtiği
andı küçümsedi. Söz verdiği halde,
bütün bunları yaptı. Bu yüzden kurtulmayacak.

[19]“ ‘Bu nedenle Egemen RAB şöyle
diyor: Varlığım hakkı için, bana
içtiği andı küçümsediği, antlaşmamı
bozduğu için onu cezalandıracağım.
[20]Ağımı gereceğim, tuzağıma düşecek.
Onu Babil'e getirecek, bana
sadakatsizliğinden ötürü orada yargılayacağım.
[21]En seçkin askerleri
kılıçtan geçirilecek, sağ kalanlar
dünyanın dört bucağına dağılacak. O
zaman konuşanın ben RAB olduğumu
anlayacaksınız.

[22]“ ‘Egemen RAB şöyle diyor:
Sedir ağacının tepesinden
Bir filiz alıp dikeceğim.
En yüksek dallarından körpe bir
çubuk koparıp
Yüksek, ulu bir dağın üzerine
dikeceğim.
[23]Onu İsrail'in en yüksek dağının
üzerine dikeceğim.
Dal budak salıp ürün verecek,
Görkemli bir sedir ağacı olacak.
Her çeşit kuş dallarına tüneyecek,
Gölgesinde barınacak.
[24]Bütün orman ağaçları
Her yüksek ağacı bodurlaştıranın,
Her bodur ağacı yükseltenin,
Her yeşil ağacı kurutanın
Ve kuru ağacı yeşertenin
Ben RAB olduğumu anlayacaklar.
Bunu ben RAB söylüyorum ve
dediğimi yapacağım.’ ”

Kişisel Sorumluluk

18 RAB bana şöyle seslendi:

[2] “İsrail için, ‘Babalar koruk yedi,
Çocukların dişleri kamaştı’
diyorsunuz.
Bu deyişle ne demek istiyorsunuz?

[3]“Varlığım hakkı için diyor Egemen
RAB, İsrail'de artık bu deyişi
ağzınıza almayacaksınız. [4]Her yaşayan
can benimdir. Babanın canı da,
çocuğun canı da benimdir. Ölecek
olan, günah işleyen candır.

[5] “Diyelim ki, adil ve doğru olanı
yapan doğru bir adam var.
[6] Dağlarda putlara sunulan
kurbandan yemez,
İsrail halkının putlarına bel
bağlamaz.
Komşusunun karısını kirletmez,
Âdet gören kadına yaklaşmaz.
[7] Kimseye haksızlık etmez,
Rehin olarak aldığını geri verir,
Soygunculuk etmez,
Aç olana ekmeğini verir,
Çıplağı giydirir.
[8] Faizle para vermez,
Aşırı kâr gütmez.
Elini kötülükten çeker,
İki kişi arasında doğrulukla
yargılar.
[9] Kurallarımı izler,
İlkelerimi özenle uygular.
İşte böyle biri doğru kişidir.

18:2 Yer.31:29 *18:9 Lev.18:5*

O yaşayacaktır. Egemen RAB böyle diyor.

[10] "Diyelim ki, bu adamın zorba, kan döken,
Kardeşine bunlardan birini yapan bir oğlu var.
[11] Babası bunlardan hiçbirini yapmazken,
Oğul dağlarda putlara sunulan kurbandan yer,
Komşusunun karısını kirletir.
[12] Düşküne, yoksula haksızlık eder,
Soygunculuk eder,
Rehini geri vermez.
Putlara bel bağlar,
İğrenç şeyler yapar.
[13] Faizle para verir, aşırı kâr güder.
Böyle biri yaşayacak mı?
Hayır, yaşamayacak!
Bütün bu iğrençlikleri yapmıştır, öldürülecektir.
Onun kanından kendisi sorumlu olacaktır.

[14] "Diyelim ki, bu oğulun da bir oğlu olur ve babasının işlediği bütün günahları görür,
Ama hiçbirini yapmaz;
[15] Dağlarda putlara sunulan kurbandan yemez,
İsrail halkının putlarına bel bağlamaz,
Komşusunun karısını kirletmez;
[16] Kimseye haksızlık etmez,
Rehin almaz,
Soygunculuk etmez,
Aç olana ekmeğini verir,
Çıplağı giydirir.
[17] Böyle biri elini kötülükten[a] çeker,
Faiz almaz, aşırı kâr gütmez,
Kurallarımı izler,
İlkelerimi uygularsa,
Babasının günahı yüzünden ölmeyecek,
Kesinlikle yaşayacaktır.
[18] Ama babası kendi günahı yüzünden ölecektir.
Çünkü zorbalık etti, kardeşini soydu,
Halkı arasında iyi olmayanı yaptı.

[19] "Ama siz, 'Oğul neden babasının işlediği suçlardan sorumlu tutulmasın?' dersiniz. Bu oğul adil ve doğru olanı yapmış, bütün kurallarımı dikkatle izlemiştir. Böyle biri kesinlikle yaşayacaktır. [20] Ölecek olan günah işleyen kişidir. Oğul babasının suçundan sorumlu tutulamaz, baba da oğlunun suçundan sorumlu tutulamaz. Doğru kişi doğruluğunun, kötü kişi kötülüğünün karşılığını alacaktır.

[21] "Kötü kişi işlediği bütün günahlardan döner, buyruklarıma uyar, adil ve doğru olanı yaparsa, kesinlikle yaşayacak, ölmeyecektir. [22] İşlediği günahlardan hiçbiri ona karşı anılmayacaktır. Doğruluğu sayesinde yaşayacaktır. [23] Ben kötü kişinin ölümünden sevinç duymam, ancak kötü kişinin kötü yollarından dönüp yaşamasından sevinç duyarım. Egemen RAB böyle diyor.

[24] "Doğru kişi doğruluğundan döner, günah işler, kötü kişinin yaptığı bütün iğrenç şeyleri yaparsa, yaşayacak mı? Onun yaptığı doğru işlerin hiçbiri anılmayacaktır. Sadakatsizliği

---

[a] *18:17 Septuaginta "Kötülükten", Masoretik metin "Düşkünden".*
18:20 Yas.24:16; 2Kr.14:6; 2Ta.25:4

yüzünden suçludur, günahları yüzünden ölecektir.

[25]“Siz yine de, ‘Rab’bin yolu doğru değil’ diyorsunuz. Ey İsrail halkı, dinle: Benim yolum mu doğru değil? Doğru olmayan sizin yollarınız değil mi? [26]Doğru kişi doğruluğundan döner de kötülük yaparsa, bu yüzden ölecek. Evet, işlediği günah yüzünden ölecektir. [27]Ama kötü kişi, yaptığı kötülükten döner, adil ve doğru olanı yaparsa, canını kurtaracaktır. [28]Çünkü isyanlarının farkına varıyor ve onlardan dönüyor. Böyle biri kesinlikle yaşayacak, ölmeyecektir. [29]Öyleyken, İsrail halkı, ‘Rab’bin yolu doğru değil’ diyor. Ey İsrail halkı, benim yollarım mı doğru değil? Doğru olmayan sizin yollarınız değil mi?

[30]“Bu yüzden, ey İsrail halkı, sizleri, her birinizi yolunuza göre yargılayacağım. Egemen RAB böyle diyor. Dönün! İsyanlarınızdan dönün! Günahın sizi yıkıma sürüklemesine izin vermeyin. [31]İsyanlarınızı kendinizden uzaklaştırın. Yeni bir yürek, yeni bir ruh edinin. Neden öleceksiniz, ey İsrail halkı? [32]Çünkü ben kimsenin ölümünden sevinç duymam. Egemen RAB böyle diyor. Öyleyse günahınızdan dönün de yaşayın!”

İsrail Önderleri için Ağıt

19 “Sen İsrail önderleri için şu ağıtı yak [2]ve de ki,

“ ‘Annen neydi? Aslanlar arasında
dişi bir aslan!
Genç aslanlar arasında yatar,
Yavrularını beslerdi.
3 Büyüttüğü yavrulardan biri
Genç bir aslan oldu.
Avını kapıp parçalamayı öğrendi,
İnsan yiyen bir aslan oldu.
4 Haberi uluslar arasında duyuldu.
Kurdukları tuzağa düştü,
Onu çengellerle Mısır’a sürüklediler.
5 Dişi aslan bekledi, umudunun boşa
çıktığını görünce,
Yavrularından başka birini alıp
Genç bir aslan olarak yetiştirdi.
6 Yavru aslanlar arasında dolaşmaya
başladı,
Genç bir aslan oldu.
Avını kapıp parçalamayı öğrendi,
İnsan yiyen bir aslan oldu.
7 Onların kalelerini yıktı[a],
Kentlerini viraneye çevirdi.
Ülkede yaşayan herkes
Onun kükreyişinden dehşete düştü.
8 Çevredeki uluslar üzerine geldiler,
Ağlarını gerdiler,
Onu tuzağa düşürdüler.
9 Çengel takıp onu kafese koydular
Ve Babil Kralı’na götürdüler.
İsrail dağlarında kükreyişi bir daha
duyulmasın diye
Onu gözetim altında tuttular.

10 “ ‘Annen su kıyısındaki bağında
Dikilmiş bir asma gibiydi.
Bol su sayesinde dal budak saldı,
Ürün verdi.
11 Dalları kral asası olacak kadar
güçlendi.
Asma boy attı,
Bulutlara dek yükseldi.
Yüksekliği ve dallarının çokluğu
Herkesçe görüldü.
12 Ama onu öfkeyle kökünden söküp
yere attılar.

---

[a] *19:7 Targum “Kalelerini yıktı”, Masoretik metin “Dul kadınlarını tanıdı”.*

Doğu rüzgarı ürününü kuruttu.
Güçlü dalları koparılıp kurudu,
Ateş onları yakıp yok etti.
[13] Şimdi çöle,
Kurak, susuz bir yere dikildi.
[14] Gövdesi ateş aldı,
Filizini, ürününü yakıp yok etti.
Kral asası olacak kadar güçlü dalı
kalmadı.’

Bu bir ağıttır ve ağıt olarak
kalacaktır.”

İsrail’in Hainliği

20 Sürgünlüğümüzün yedinci yılı, beşinci ayın* onuncu günü, İsrail ileri gelenlerinden bazı kişiler RAB’be danışmak için gelip önüme oturdular.

[2]RAB o sırada bana seslendi: [3]“İnsanoğlu, İsrail ileri gelenlerine de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Bana danışmaya mı geldiniz? Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, bana danışmanıza izin vermeyeceğim.’

[4]“Onları yargılayacak mısın? Ey insanoğlu, onları yargılayacak mısın? Öyleyse onlara atalarının iğrenç uygulamalarını anımsat. [5]Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: İsrail’i seçtiğim gün Yakup soyuna ant içtim ve kendimi Mısır’da onlara açıkladım. Ant içerek, Tanrınız RAB benim dedim. [6]O gün, onları Mısır’dan çıkaracağıma, kendileri için seçtiğim en güzel ülkeye, süt ve bal akan ülkeye götüreceğime söz verdim. [7]Onlara, herkes bel bağladığı iğrenç putları atsın, Mısır putlarıyla kendinizi kirletmeyin, Tanrınız RAB benim dedim.

[8]“ ‘Ne var ki, bana karşı geldiler, beni dinlemek istemediler. Bel bağladıkları iğrenç putları hiçbiri atmadı, Mısır putlarını da bırakmadılar. Bu yüzden Mısır’da öfkemi onların üzerine yağdıracağımı, kızgınlığımı dökeceğimi söyledim. [9]Ama aralarında yaşadıkları ulusların gözünde adıma leke gelmesin diye bunu yapmadım. Bu ulusların gözü önünde İsrailliler’i Mısır’dan çıkararak kendimi onlara açıklamıştım. [10]Bu yüzden İsrailliler’i Mısır’dan çıkarıp çöle götürdüm. [11]Uygulayan kişiye yaşam veren kurallarımı onlara verdim, ilkelerimi tanıttım. [12]Kendilerini kutsal kılanın ben RAB olduğumu anlasınlar diye aramızda bir belirti olarak Şabat* günlerimi de onlara verdim.

[13]“ ‘Böyleyken İsrail halkı çölde bana başkaldırdı. Uygulayan kişiye yaşam veren kurallarımı izlemediler, ilkelerimi reddettiler. Şabat günlerimi de hiçe saydılar. Bu yüzden çölde öfkemi üzerlerine yağdırıp onları yok edeceğimi söyledim. [14]Ama İsrailliler’i Mısır’dan çıkardığımı gören ulusların gözünde adıma leke gelmesin diye bunu yapmadım. [15]Ben de kendilerine verdiğim en güzel ülkeye, süt ve bal akan ülkeye onları götürmeyeceğime çölde ant içtim. [16]Çünkü ilkelerimi reddettiler, kurallarımı izlemediler, Şabat günlerimi hiçe saydılar. Yürekleri putlarına bağlıydı. [17]Yine de onlara acıdım, onları yok etmedim, çölde işlerine son vermedim. [18]Çölde çocuklarına

20:5-6 Çık.6:2-8 20:11,13 Lev.18:5 20:12 Çık.31:13-17 20:15 Say.14:26-35 atalarınızın kurallarını izlemeyin, ilkelerine göre yaşamayın, putlarıyla kendinizi kirletmeyin dedim. [19]Ben Tanrınız RAB'bim, benim kurallarımı izleyin, benim ilkelerim uyarınca yaşayın. [20]Aramızda bir belirti olsun diye Şabat günlerimi kutsal sayın. O zaman benim Tanrınız RAB olduğumu anlayacaksınız dedim.

[21]" 'Ne var ki, çocuklar bana karşı geldiler. Kurallarımı izlemediler. Uygulayan kişiye yaşam veren ilkelerim uyarınca dikkatle yaşamadılar. Şabat günlerimi hiçe saydılar. Bu yüzden çölde öfkemi üzerlerine yağdıracağımı, kızgınlığımı dökeceğimi söyledim. [22]Ama elimi geri çektim, İsrailliler'i Mısır'dan çıkardığımı gören ulusların gözünde adıma leke gelmesin diye bunu yapmadım. [23]Onları ulusların arasına dağıtacağıma, başka ülkelere göndereceğime çölde ant içtim. [24]Çünkü ilkelerimi izlemediler, kurallarımı reddettiler. Şabat günlerimi hiçe saydılar, gözlerini atalarının putlarına diktiler. [25]Ben de onlara iyi olmayan kurallar, yaşam vermeyen ilkeler verdim. [26]Her ilk doğan çocuğu ateşte kurban ederek sundukları sunularla kendilerini kirletmelerine izin verdim. Öyle ki, onları dehşete düşüreyim de benim RAB olduğumu anlasınlar.'

[27]"Bu nedenle, ey insanoğlu, İsrail halkına de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Atalarınız yine ihanet etmekle bana küfretmiş oldular. [28]Kendilerine vermeye ant içtiğim ülkeye onları getirdiğimde, gördükleri her yüksek tepede, sık yapraklı her ağacın altında kurbanlarını kestiler. Beni öfkelendiren sunularını, güzel kokulu sunularıyla dökmelik sunularını orada sundular. [29]Onlara gittikleri bu puta tapılan yerin ne olduğunu sordum.' " Orası bugün de Bama[a] adıyla anılıyor.

Yargı ve Bağışlama

[30]"Bu nedenle İsrail halkına de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Atalarınız gibi siz de kendinizi kirletecek misiniz? Onların putlarına gönül verecek misiniz? [31]Şimdiye dek oğullarınızı ateşte kurban edip sunularınızı sunmakla, putlarınızla kendinizi kirlettiniz. Öyleyken gelip bana danışmanıza izin verir miyim, ey İsrail halkı? Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, bana danışmanıza izin vermeyeceğim.

[32]" 'Siz ağaca, taşa tapan öteki uluslar gibi, dünyadaki öbür halklar gibi olmak istiyoruz diyorsunuz. Ama bu düşündükleriniz hiçbir zaman gerçekleşmeyecek. [33]Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, sizi güçlü ve kudretli elle, şiddetli öfkeyle yöneteceğim. [34]Güçlü ve kudretli elle, şiddetli öfkeyle sizi uluslar arasından çıkaracak, dağılmış olduğunuz ülkelerden toplayacağım. [35]Sizi ulusların çölüne getirecek, orada yüz yüze yargılayacağım. [36]Atalarınızı Mısır Çölü'nde nasıl yargıladıysam, sizi de öyle yargılayacağım. Egemen RAB böyle diyor. [37]Sizi yoklayıp antlaşmama bağlı kalmanızı sağlayacağım. [38]Aranızda bana karşı gelenlerle başkaldıranları ayıracağım. Onları yaşadıkları ülkelerden çıkaracağım. Ama

---

[a] *20:29 "Bama": "Puta tapılan yer" anlamına gelir.* *20:23 Lev.26:33*

İsrail ülkesine girmeyecekler. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.

[39]" 'Ey İsrail halkı, Egemen RAB şöyle diyor: Her biriniz gidip putlarınıza tapının! Ama sonra beni dinleyeceksiniz ve armağanlarınızla, putlarınızla bir daha kutsal adımı kirletmeyeceksiniz. [40]Çünkü kutsal dağımda, İsrail'in yüksek dağında, diyor Egemen RAB, bütün İsrail halkı orada, ülkede bana kulluk edecek. Orada onları kabul edeceğim. Orada sunularınızı, seçme armağanlarınızı, bütün kutsal adaklarınızı isteyeceğim. [41]Sizi ulusların arasından çıkarıp dağılmış olduğunuz ülkelerden topladığımda, beni hoşnut eden bir koku gibi kabul edeceğim. Ulusların gözü önünde aranızda kutsallığımı göstereceğim. [42]Sizleri atalarınıza vermeye ant içtiğim ülkeye, İsrail ülkesine getirdiğimde, benim RAB olduğumu anlayacaksınız. [43]Bütün yaptıklarınızı, kendinizi kirlettiğiniz bütün uygulamaları orada anımsayacak, yaptığınız kötülüklerden ötürü kendinizden tiksineceksiniz. [44]Ey İsrail halkı, kötü yollarınıza, yozlaşmış uygulamalarınıza göre değil, adım uğruna sizinle ilgilendiğimde, benim RAB olduğumu anlayacaksınız. Egemen RAB böyle diyor.' "

Güneye Uyarı

[45]RAB bana şöyle seslendi: [46]"İnsanoğlu, yüzünü güneye çevir, güneye seslen, Negev Ormanı'na karşı peygamberlik et. [47]Negev Ormanı'na de ki, 'RAB'bin sözüne kulak ver. Egemen RAB şöyle diyor: Senin içinde ateş tutuşturacağım. Ateş bütün ağaçlarını –yeşil ağacı da kuru ağacı da– yiyip bitirecek. Tutuşan alev söndürülemeyecek. Güneyden kuzeye, her yüz ateşin sıcağından kavrulacak. [48]Ateşi tutuşturanın ben RAB olduğumu herkes görecek, ateş söndürülmeyecek.' "

[49]Bunun üzerine, "Ah, ey Egemen RAB!" dedim, "Onlar benim için, 'Simgesel öyküler anlatan adam değil mi bu?' diyorlar."

Rab'bin Yargı Kılıcı

21 RAB bana şöyle seslendi: [2]"Ey insanoğlu, yüzünü Yeruşalim'e çevir, kutsal yerlerine karşı konuş, İsrail ülkesine karşı peygamberlik et. [3]Ona de ki, 'RAB şöyle diyor: Ben sana karşıyım! Kılıcımı kınından çıkaracak, içindeki doğru kişiyi de kötü kişiyi de kesip yok edeceğim. [4]Doğru kişiyi de kötü kişiyi de kesip yok etmek için kılıcım kınından çıkacak ve güneyden kuzeye herkese karşı olacak. [5]Böylece herkes kılıcını kınından çıkaranın ben RAB olduğumu anlayacak. Onu bir daha yerine koymayacağım.'

[6]"Sen, ey insanoğlu, inle! Onların gözü önünde ezik bir yürekle acı acı inle! [7]Sana, 'Neden böyle inliyorsun?' diye sorduklarında, 'Yakında duyulacak haberden ötürü' diye yanıtlayacaksın. 'Her yürek eriyecek, her el gevşeyecek, her ruh baygın düşecek, her dizin bağı çözülecek. Evet, haber duyulacak! Bu kesinlikle yerine gelecek.' Egemen RAB böyle diyor."

[8]RAB bana şöyle seslendi: [9]"İnsanoğlu, peygamberlik et ve de ki, 'Rab şöyle diyor:

" 'Kılıç, kılıç,

Bilendi, cilalandı.
[10] Öldürmek için bilendi,
Şimşek gibi çaksın diye cilalandı.
Nasıl sevinebiliriz?
Kılıç oğlumun asasını sıradan bir
sopa gibi küçümsedi.
[11] Kılıç kullanılmak için
Cilalanmaya verildi;
Öldürenin eline verilsin diye
bilenip cilalandı.
[12] İnsanoğlu, bağır, haykır!
Çünkü bu kılıç halkıma karşı;
Bütün İsrail önderlerine karşı.
Onlar halkımla birlikte kılıca
teslim edildiler.
Bunun için bağrını döv.

[13]" 'Deneme kuşkusuz gelecek. Kılıcın küçümsediği asa varlığını sürdüremezse ne olur? Böyle diyor Egemen RAB.'

[14] "Sen, ey insanoğlu, peygamberlik
et, el çırp.
Bırak kılıç iki, üç kez vursun.
Bu öldüren bir kılıçtır,
Çok sayıda insan kıran,
İnsanı her yandan saran kılıçtır.
[15] Yürekleri erisin,
Tökezleyip düşenler çok olsun diye
Bütün kapılarında öldürmek için
Görevlendirdim kılıcı.
Ah, kılıç şimşek gibi parladı,
Öldürmek için bilendi.
[16] Ey kılıç, sağa, sonra sola savrul,
Ağzın nereye dönerse, oraya savrul!
[17] Ben de elimi çırpacağım
Ve öfkem dinecek.
Bunu ben RAB söylüyorum."

Babil Kralı'nın Kılıcı

[18] RAB bana şöyle seslendi: [19] "İnsanoğlu, Babil Kralı'nın kılıcı gelsin diye iki yol belirle; ikisi de aynı ülkeden başlamalı. Kent yolunun başladığı yere bir işaret koy. [20] Ammonlular'ın Rabba Kenti'ne ya da Yahuda'ya ve surlarla çevrili Yeruşalim'e ilerlesin diye kılıç için yol belirle. [21] Çünkü Babil Kralı iki yolun ayrıldığı, yolların çatallaştığı yerde fala bakmak için duracak. Okları silkeleyecek, aile putlarına danışacak, kurban edilen bir hayvanın ciğerine bakacak. [22] Kütük yerleştirmek, öldür buyruğunu vermek, savaş naraları atmak, kapılara kütük yerleştirmek, toprak rampalar oluşturmak, kuşatma duvarları yapmak için sağ elinde Yeruşalim'i gösteren ok olacak. [23] Onunla ant içerek antlaşma yapanlar fala yanlış bakıldığını sanacak. Ama kral suçlarını anımsatıp onları tutsak alacak.

[24] "Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: 'Madem suçlarınızı, isyanlarınızı anımsattırdınız, bütün uygulamalarınızda günahlarınızı açığa çıkardınız, madem bütün bunları yaptınız, siz de tutsak alınıp götürüleceksiniz.

[25] " 'Sen, ey saygısız, kötü İsrail önderi, günün yaklaştı, sonunda yargı günün geldi. [26] Egemen RAB şöyle diyor: Sarığı çıkar, tacı kaldır. Artık eskisi gibi olmayacak. Alçakgönüllü yükseltilecek, gururlu alçaltılacak. [27] Yıkım! Yıkım! Kenti yerle bir edeceğim! Hak sahibi gelinceye dek onarılmayacak. Kenti ona vereceğim.'

[28] "Sen, ey insanoğlu, peygamberlik et ve de ki, 'Aşağılayıcı sözler

21:28-32 Yer.49:1-6; Hez.25:1-7; Amo.1:3-15; Sef.2:8-11 söyleyen Ammonlular için Egemen RAB şöyle diyor:

“ ‘Kılıç, kılıç,
Öldürmek için kınından çekilmiş,
Yok etmek için,
Şimşek gibi parlamak için cilalanmış!
[29] Size ilişkin görümler aldatıcıdır,
Açılan fal yalandır.
Öldürülecek kötülerin enseleri üzerine
Yerleştirileceksin, ey kılıç!
Onların günü yaklaştı,
Sonunda yargı günleri geldi.
[30] Kılıç kınına koyulsun!
Yaratıldığınız yerde,
Atalarınızın ülkesinde
Yargılayacağım sizi.
[31] Öfkemi üzerinize dökeceğim,
Kızgınlığımı üzerinize üfleyeceğim;
Acımasız adamların,
Yakıp yok etmekte usta kişilerin eline
Teslim edeceğim sizi.
[32] Ateşe yakıt olacaksınız,
Kanınız ülkenizin ortasında dökülecek,
Bir daha anılmayacaksınız.
Çünkü bunu ben RAB söylüyorum.’ ”

Yeruşalim'in Günahı

22 RAB bana şöyle seslendi: [2]“İnsanoğlu, Yeruşalim'i yargılayacak mısın? Kan döken bu kenti yargılayacak mısın? Öyleyse bütün iğrenç uygulamalarını ona bildir. [3]Şöyle diyeceksin: ‘Egemen RAB diyor ki: Ey kendi içinde kan dökerek yıkımını hazırlayan, putlar yaparak kendini kirleten kent! [4]Döktüğün kan yüzünden suçlu bulundun, yaptığın putlarla kirlendin. Böylece günlerin yaklaştı, yıllarının sonuna ulaştın. Bu yüzden seni uluslara alay konusu edeceğim, bütün ülkelerin gözünde seni gülünç duruma düşüreceğim. [5]Ey adı kötüye çıkmış, kargaşa dolu kent, yakındakiler de uzaktakiler de seninle alay edecekler.

[6]“ ‘İşte içindeki her İsrail önderi yetkisini kullanarak kan döküyor. [7]Senin içinde anneye, babaya kötü davrandılar, yabancıya baskı yaptılar, öksüze, dul kadına haksızlık ettiler. [8]Benim kutsal eşyalarıma saygısızlık ettin, Şabat* günlerimi hiçe saydın. [9]Kan dökmek için iftira edenler, dağlarda putlara kurban edilen hayvanları yiyenler, kendilerini şehvete kaptıranlar senin içinde yaşıyor. [10]Babalarının karılarıyla yatanlar, âdet gören dinsel açıdan kirli kadınlarla cinsel ilişki kuranlar senin içinde yaşıyor. [11]Senin içinde kimi komşusunun karısıyla iğrenç şeyler yaptı; kimi utanmadan gelinini kirletti; kimi öz kızkardeşiyle ilişki kurdu. [12]Senin içinde kan dökmek için rüşvet aldılar. Faiz aldın, tefecilik yaptın, zorbalıkla komşularından haksız kazanç sağladın. Beni unuttun. Egemen RAB böyle diyor.

[13]“ ‘Edindiğiniz haksız kazançtan, içinizde döktüğünüz kandan ötürü el-

22:7 Çık.20:12; Yas.5:16
22:8 Lev.19:30; 26:2
22:12 Çık.23:8; Yas.16:19
22:7 Çık.22:21-22; Yas.24:17
22:10-11 Lev.18:7-20
22:12 Çık.22:25; Lev.25:36-37; Yas.23:19

lerimi birbirine vuracağım. [14]Sizinle uğraşacağım gün cesaretiniz kalacak mı? Elleriniz güçlü olabilecek mi? Bunu ben RAB söylüyorum ve dediğimi yapacağım. [15]Sizi uluslar arasına dağıtıp ülkelere süreceğim. Sizdeki ruhsal kirliliğe son vereceğim. [16]Ulusların gözünde aşağılanacak ve benim RAB olduğumu anlayacaksınız.' "

[17]RAB bana şöyle seslendi: [18]"İnsanoğlu, İsrail halkı benim için cüruf gibi oldu. Hepsi potada tunç*, kalay, demir, kurşundur; gümüşün cürufudur. [19]Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: 'Hepiniz cüruf gibi olduğunuz için sizi Yeruşalim'in ortasına toplayacağım. [20]Eritmek için ateşi üfleyerek gümüşü, tuncu, demiri, kurşunu, kalayı nasıl potaya atıyorlarsa, ben de öfkemle, kızgınlığımla sizi toplayacak, kentin ortasına koyup eriteceğim. [21]Sizi toplayacak, öfkemin ateşini üzerinize üfleyeceğim; siz de kentin içinde eriyip yok olacaksınız. [22]Gümüş potada nasıl erirse, siz de kentin içinde öyle eriyeceksiniz. O zaman üzerinize kızgınlığını dökenin ben, RAB olduğumu anlayacaksınız.' "

[23]RAB bana şöyle seslendi: [24]"İnsanoğlu, ülkeye de ki, 'Sen öfke günü temizlenmemiş, üzerine yağmur yağmamış bir ülkesin.' [25]Önderleri[a] kükreyen, avını parçalayan aslan gibi orada düzen kurdular. Canlara kıydılar, hazineler, değerli nesneler aldılar, birçok kadını dul bıraktılar. [26]Kâhinleri yasamı hiçe saydılar, kutsal eşyalarımı kirlettiler, kutsalla bayağı arasındaki ayrımı yapmadılar, kirliyle temiz arasındaki farkı öğretmediler, Şabat günlerimden gözlerini çevirdiler. Kutsallığımı önemsemediler. [27]Yöneticileri avını parçalayan kurt gibidir. Haksız kazanç elde etmek için kan döküyor, canlara kıyıyorlar. [28]Peygamberleri uydurma görümlerle, yalan fal açarak bu suçları gizlediler; ben RAB konuşmadığım halde, 'Egemen RAB şöyle diyor' diyorlar. [29]Ülke halkı baskı uyguladı, soygunculuk etti. Düşküne, yoksula baskı yaptı, yabancıya haksız yere kötü davrandı.

[30]"İçlerinde duvarı örecek, gedikte durup önümde ülkeyi savunacak, onu yerle bir etmemi engelleyecek bir adam aradım, ama hiç kimseyi bulmadım. [31]Bunun için öfkemi üzerlerine boşaltacak, kızgınlığımla onları yakıp yok edeceğim. Yaptıklarını kendi başlarına getireceğim." Egemen RAB böyle diyor.

İki Günahlı Kızkardeşin Simgesel Öyküsü

23 RAB bana şöyle seslendi: [2]"İnsanoğlu, bir anneden doğma iki kadın vardı. [3]Gençliklerinde Mısır'da fahişelik ettiler. Memeleri orada okşandı, erdenliklerini orada yitirdiler. [4]Büyüğünün adı Ohola, küçüğünün Oholiva'ydı. Benim oldular; oğullar, kızlar doğurdular. Ohola Samiriye'dir, Oholiva da Yeruşalim.

[5-6]"Ohola benimken fahişelik etti.

---

[a] *22:25 Septuaginta "Önderleri", Masoretik metin "Peygamberleri".*
22:26 Lev.10:10; Hez.44:23

Oynaşları olan Asurlular'a gönül verdi. Hepsi de genç, yakışıklı, lacivertler kuşanmış savaşçılar, valiler, komutanlar, atlı askerlerdi. [7]Asurlular'ın en seçkin adamlarına fahişe olarak kendini verdi. Gönül verdiği bu kişilerin putlarına bağlanarak kendini kirletti. [8]Mısır'da başladığı fahişeliği bırakmadı. Gençken onunla yattılar, erdenliğini bozdular, şehvetlerini onun üzerine boşalttılar.

[9]"Bu nedenle onu oynaşlarının, gönül verdiği Asurlular'ın eline teslim ettim. [10]Çıplaklığını açtılar, oğullarını, kızlarını aldılar, onu kılıçla öldürdüler. Kendisine verilen cezadan ötürü kadınlar arasında adı kötüye çıktı.

[11]"Kızkardeşi Oholiva bunu gördü, ama şehveti ve fahişelikleri kızkardeşininkinden daha utanç vericiydi. [12]O da hepsi de genç, yakışıklı Asurlular'a –valilere, komutanlara, iyi donanmış savaşçılara, atlılara– gönül verdi. [13]Kendisini ne kadar kirlettiğini gördüm. İkisi de aynı yolu izlediler.

[14-15]"Oholiva fahişeliklerini giderek artırdı. Duvara oyulmuş insan resimlerini –bellerine kuşak, başlarına geniş sarık bağlamış kırmızı renkli Kildani* resimlerini– gördü. Hepsi kökeni Kildan ülkesine dayanan Babil subaylarına benziyordu. [16]Oholiva görür görmez onlara gönül verdi, Kildan ülkesine ulaklar gönderdi. [17]Bunun üzerine Babilliler onunla yatakta sevişmek üzere geldiler, zina ederek onu kirlettiler. Onu öyle kirlettiler ki, sonunda hepsinden tiksinip yüzünü çevirdi. [18]Fahişeliklerini sergileyip çıplaklığını açınca kızkardeşinden tiksinerek yüzümü çevirdiğim gibi, ondan da tiksinerek yüzümü çevirdim. [19]Gençliğinde Mısır'da yaptığı fahişelikleri anımsayarak, fahişeliğini daha da artırdı. [20]Erkeklik organları eşeğinkine, menileri aygırınkine benzeyen oynaşlarına gönül verdi. [21]Öyle ki, Mısır'da gençliğindeki şehvet düşkünlüğünü özledin. Memelerin orada okşanmış, erdenliğini orada yitirmiştin.

[22]"Bundan ötürü, ey Oholiva, Egemen RAB şöyle diyor: Tiksindiğin oynaşlarını sana karşı kışkırtacağım. Onları her yandan sana karşı ayaklandıracağım. [23]Babilliler'i, bütün Kildaniler'i, Pekotlular'ı, Şoalılar'ı, Koalılar'ı, onlarla birlikte bütün Asurlular'ı, yakışıklı gençleri –valileri, komutanları, subayları, ünlü adamları, atlıları– sana karşı ayaklandıracağım. [24]Silahlarla, savaş ve yük arabalarıyla, çok uluslu bir orduyla sana saldıracaklar. Seni her yandan büyük, küçük kalkanlarla, miğferlerle saracaklar. Cezalandırmaları için seni onların eline teslim edeceğim. Seni kendi kurallarına göre yargılayacaklar. [25]Öfkemi sana yönelteceğim, onların sana kızgınlıkla davranmalarını sağlayacağım. Burnunu, kulaklarını kesecekler. Sağ kalanları kılıçla öldürecekler. Oğullarını, kızlarını alacaklar, sağ kalanları ateş yakıp yok edecek. [26]Üzerindeki giysiyi soyacak, güzel mücevherlerini alacaklar. [27]Mısır'da yaptığın ahlaksızlıklara, fahişeliklere son vereceğim. Böyle şeylere özlem duymayacak, bir daha Mısır'ı anımsamayacaksın.

[28]"Egemen RAB şöyle diyor: Seni nefret ettiğin, tiksindiğin adamların

eline teslim edeceğim. [29-30]Sana düşman gibi davranacak, emeğinin bütün ürününü alacaklar. Seni çırılçıplak bırakacaklar. Böylece utanç verici fahişeliklerin açığa çıkacak. Bütün bunlar şehvet düşkünlüğünden, fahişeliğin yüzünden başına geldi. Çünkü uluslarla fahişelik ettin, onların putlarıyla kendini kirlettin. [31]Kızkardeşinin yolunu izledin. Bu nedenle, sana onun kâsesinden* içireceğim.

[32]"Egemen RAB şöyle diyor:
Kızkardeşinin kâsesinden içeceksin,
O derin ve geniştir;
Sana gülecek, seninle alay
edecekler,
Dopdolu bir kâse.
[33]Sarhoş olacak, umutsuzluğa
boğulacaksın,
Kızkardeşin Samiriye'nin kâsesi
Yıkım, perişanlık kâsesidir.
[34]Ondan içecek, tüketeceksin;
Parçalarını kemirecek
Ve göğsünü paralayacaksın.
Bunu ben söylüyorum diyor
Egemen RAB.

[35]"Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: Madem beni unuttun, bana sırt çevirdin, sen de ahlaksızlığının, fahişeliğinin cezasını yükleneceksin."

[36]RAB bana seslendi: "İnsanoğlu, Ohola'yla Oholiva'yı yargılayacak mısın? Öyleyse onlara iğrenç uygulamalarını bildir. [37]Çünkü fahişelik ettiler, kan döktüler. Putlarıyla fahişelik ettiler; bana doğurdukları çocukları yiyecek olarak putlarına sundular. [38-39]Bununla kalmayarak, şunları da yaptılar: Çocuklarını putlara sundukları gün tapınağımı kirlettiler, Şabat* günlerimi hiçe saydılar. Aynı gün tapınağıma girip onu kirlettiler. İşte tapınağımda bunları yaptılar.

[40]"Siz iki kızkardeş uzaklarda yaşayan adamların gelmesi için ulaklar gönderdiniz. Adamlar gelince, onlar için yıkanıp gözlerinize sürme çektiniz, mücevherlerinizi taktınız. [41]Şık bir divanın üzerine oturdunuz, önüne bir sofra kurup üzerine buhurumu, zeytinyağımı koydunuz.

[42]"Kaygısız kalabalığın sesi yankılandı çevresinde. Düzeysiz bir yığın kalabalıkla birlikte çölden Sabalılar getirildi. İki kızkardeşin koluna bilezikler taktılar, başlarına güzel bir taç koydular. [43]Fahişelikten yıpranmış kadın için, 'Bırakın, fahişe olarak kullansınlar onu. Çünkü öyledir' dedim. [44]Onunla yattılar. Fahişeye gider gibi, bu iki ahlaksız kadının –Ohola'yla Oholiva'nın– yanına gittiler. [45]Ama doğru adamlar zina eden, kan döken kadınlara verilen cezayla onları cezalandıracaklar. Çünkü bu iki kadın fahişelik ettiler, elleri kanlıdır.

[46]"Egemen RAB şöyle diyor: Onları dehşete düşürecek, mallarını yağmalayacak bir kalabalık salacağım üzerlerine. [47]Onları taşa tutacak, kılıçlarıyla parçalayacaklar; oğullarını, kızlarını öldürecek, evlerini ateşe verecekler.

[48]"Ülkede ahlaksızlığa son vereceğim. Öyle ki, bütün kadınlar için bir uyarı olsun bu, sizin yaptığınız ahlaksızlığı yapmasınlar. [49]Yaptığınız fahişeliklerin karşılığını ödeyecek, putlara tapınarak işlediğiniz günahların cezasını çekeceksiniz. Böylece benim Egemen RAB olduğumu anlayacaksınız."

Paslanmış Kazan Simgesi

24 Sürgünlüğümüzün dokuzuncu yılı, onuncu ayın* onuncu günü RAB bana şöyle seslendi: [2]"Ey insanoğlu, bu günü, bu günün tarihini tam olarak yaz. Çünkü Babil Kralı tam bu gün Yeruşalim'i kuşatmaya başladı. [3]Bu asi halka simgesel bir öykü anlat. Onlara de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor:

" 'Kazanı ateşe koyun, ateşe koyun,
İçine su doldurun.
4 Etin parçalarını da koyun,
Etin en iyi parçalarını,
Budu ve döşü.
Seçme kemikleri de doldurun.
5 Sürünün en iyilerini seçin,
Kazanın altına odun[a] yığın,
Bırakın su kaynasın,
Kemikler pişsin.
6 Egemen RAB diyor ki,
Kan döken o kentin vay başına!
Pas tutmuş,
Pasından temizlenmemiş o
kazanın vay başına!
Kazandan eti kura çekmeden
Parça parça çıkarın.
7 Çünkü döktüğü kan ortalıkta
duruyor;
Çıplak bir kayanın üzerine döktü
kanı,
Toprakla örtülebilecek bir yere
dökmedi.
8 Öfkeyi alevlendirmek,
Öç almak için,
Onun kanını çıplak bir kayanın
üzerine döktüm ki,
örtülemesin.
9 Egemen RAB şöyle diyor:
Kan döken kentin vay başına!
Ben kendim ateş için odun
yığacağım.
10 Odunları yığ!
Ateşi tutuştur!
Eti iyice pişir!
Baharatı kat!
Kemikler kavrulsun!
11 Sonra boş kazanı
Ateş közlerinin üzerine koy.
Kızsın, bakırı yansın,
İçindeki pislik erisin,
Pası yok olsun.
12 Bütün emekler boşa çıktı,
Kazanın kalın pası çıkmıyor.
Ateş bile pası temizlemiyor.
13 Yaptığın ahlaksızlık seni kirletti.
Seni temizlemek istedim,
Ama sen pisliğinden temizlenmek
istemedin.
Sana karşı öfkem yatışıncaya dek
Pisliğinden temizlenmeyeceksin.
14 Bunu ben RAB söylüyorum.
Harekete geçmenin zamanı geldi,
Esirgemeyeceğim,
Acımayacak, pişman olmayacağım.
Yollarına ve yaptıklarına göre
yargılanacaksın.
Böyle diyor Egemen RAB.' "

Hezekiel'in Karısının Ölümü

[15]RAB bana şöyle seslendi: [16]"İnsanoğlu, en çok sevdiğin kişiyi bir vuruşta senin elinden alacağım. Yas tutmayacak, ağlamayacak, gözyaşı dökmeyeceksin. [17]İçin için inle; ölüler için yas tutmayacaksın. Sarığın başında, çarığın ayaklarında kalsın;

---

[a] *24:5 Olası metin "Odun", Masoretik metin "Kemikler".*
24:2 2Kr.25:1; Yer.52:4

yüzünün alt kısmını örtme, yas tutanların[a] yiyeceğini yeme."

[18]Sabah halka seslendim, akşam karım öldü. Ertesi sabah bana söyleneni yaptım.

[19]Halk bana, "Bu yaptıklarının bizimle ilgisi ne? Bize açıklamayacak mısın?" diye sordu.

[20]Bunun üzerine, "RAB bana şöyle seslendi" dedim, [21]"İsrail halkına de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Övündüğünüz güç kaynağınız, gözünüzde değerli olan, yüreğinizin üzerine titrediği tapınağımın kirletilmesine izin vereceğim. Geride bıraktığınız oğullarınızla kızlarınız kılıçtan geçirilecek. [22]Ben ne yaptıysam, siz de aynısını yapacaksınız. Yüzünüzün alt kısmını örtmeyeceksiniz, yas tutanların[a] yiyeceğini yemeyeceksiniz. [23]Sarıklarınız başlarınızda, çarıklarınız ayaklarınızda olacak. Yas tutmayacak, ağlamayacaksınız. Ancak günahlarınızın içinde eriyip yok olacaksınız, kendi aranızda inleyip duracaksınız. [24]Hezekiel sizin için bir belirti olacak; o ne yaptıysa, siz de aynısını yapacaksınız. Bunlar olunca, benim Egemen RAB olduğumu anlayacaksınız.'

[25-26]"Övündükleri güç kaynağını, sevinçlerini, yüceliklerini, gözlerinde değerli olanı, yüreklerinin dilediğini, oğullarıyla kızlarını onlardan aldığım gün, yıkımdan kaçıp kurtulan biri gelip sana haberleri bildirecek, ey insanoğlu. [27]O gün dilin çözülecek, kaçıp kurtulanla konuşacak, bir daha suskun olmayacaksın. O gün onlar için bir belirti olacaksın. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar."

Ammon Kınanıyor

25 RAB bana şöyle seslendi: [2]"İnsanoğlu, yüzünü Ammonlular'a çevir, onlara karşı peygamberlik et. [3]Onlara de ki, 'Egemen RAB'bin sözünü dinleyin! Egemen RAB şöyle diyor: Madem tapınağım kirletildiği, İsrail ülkesi viraneye çevrildiği, Yahuda halkı sürgüne gittiği zaman, Hah, hah! diyerek alay ettiniz, [4]ben de sizi miras olarak doğuda yaşayan halka teslim edeceğim. Obalarını, çadırlarını ülkenizde kuracaklar; ürününüzü yiyecek, sütünüzü içecekler. [5]Rabba Kenti'ni develer için otlak, Ammon ülkesini sürüler için ağıl yapacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. [6]Egemen RAB şöyle diyor: Madem İsrail'le alay ederek ellerinizi çırptınız, ayaklarınızı yere vurdunuz, bütün yüreğinizle sevindiniz, [7]ben de size karşı elimi uzatacak, çapul malı olarak sizi uluslara teslim edeceğim. Sizi halklar arasından süpürüp atacak, ülkeler arasından söküp çıkaracak, yok edeceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.'"

Moav Kınanıyor

[8]"Egemen RAB şöyle diyor: 'Madem Moav ve Seir halkı, Bakın, Yahuda halkının öteki uluslardan farkı

---

[a] *24:17,22 Targum, Vulgata "Yas tutanların", Masoretik metin "İnsanların".*
25:1-7 Yer.49:1-6; Hez.21:28-32; Amo.1:13-15; Sef.2:8-11
25:8-11 Yşa.15:1-16:14; 25:10-12; Yer.48:1-47; Amo.2:1-3; Sef.2:8-11

yok, dedi, [9]ben de Moav'ın sınırını, ülkenin süsü olan sınır kentlerini, Beytyeşimot, Baal-Meon ve Kiryatayim'i savunmasız bırakacağım. [10]Ammonlular uluslar arasında bir daha anılmasın diye Moav'ı Ammonlular'la birlikte mülk olarak doğuda yaşayan halka vereceğim. [11]Böylece Moav'ı cezalandıracağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.' "

Edom Kınanıyor

[12]"Egemen RAB şöyle diyor: 'Madem Edom Yahuda halkından öç alarak büyük suç işledi, [13]Egemen RAB şöyle diyor: Ben de Edom'a karşı elimi uzatacak, insanları da hayvanları da yok edecek, ülkeyi viraneye çevireceğim. Teman'dan Dedan'a kadar Edomlular kılıçla vurulup yok olacaklar. [14]Halkım İsrail aracılığıyla Edom'dan öç alacağım. İsrailliler onlara öfkem, kızgınlığım uyarınca davranacak. Böylece Edomlular öcümü anlayacaklar. Egemen RAB böyle diyor.' "

Filistliler Kınanıyor

[15]"Egemen RAB şöyle diyor: 'Madem Filistliler Yahuda'ya acımasızca davrandılar, eskiden var olan düşmanlıklarıyla onu yerle bir ederek öç aldılar, [16]Egemen RAB şöyle diyor: Elimi Filistliler'e karşı uzatacağım, Keretliler'i[a] söküp atacağım, kıyıda yaşayanlardan sağ kalanlarını yok edeceğim. [17]Onlardan ağır bir öç alacak, onları öfkeyle paylayacağım. Kendilerinden öç alınca, benim RAB olduğumu anlayacaklar.' "

Sur Kenti Kınanıyor

26 Sürgünlüğümüzün on birinci yılı, ayın birinci günü RAB bana şöyle seslendi: [2]"İnsanoğlu, madem Sur Kenti, Yeruşalim için, 'Oh, oh! Ulusların kapısı olan kent yıkıldı, kapıları bana açıldı. O viraneye döndü, ben zenginleşeceğim' dedi, [3]Egemen RAB şöyle diyor: Ey Sur, sana karşıyım! Deniz dalgalarını nasıl kabartırsa, ben de ulusları senin üzerine öyle saldırtacağım. [4]Sur'un duvarlarını yıkacak, kulelerini yerle bir edecekler. Toprağını kazıp süpürecek, seni çıplak bir kayalık haline getireceğim. [5]Sur denizin ortasında, balıkçıların ağ gerdikleri bir yer olacak. Egemen RAB böyle diyor. Uluslar Sur'u yağmalayacak, [6]Sur'a bağlı kıyı kentlerinde yaşayanları kılıçtan geçirecek. O zaman Surlular benim RAB olduğumu anlayacaklar.

[7]"Egemen RAB şöyle diyor: Krallar kralı Babil Kralı Nebukadnessar'ı atlarla, savaş arabalarıyla, atlılarla, büyük bir orduyla kuzeyden Sur'a getiriyorum. [8]Sur'a bağlı kıyı kentlerinde yaşayanları kılıçtan geçirecek, size karşı kuşatma duvarları, toprak rampalar yapacak, kalkanını size

---

[a] 25:16 "Keretliler": Büyük olasılıkla "Giritliler".

25:12-14 Yşa.34:5-17; 63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.35:1-15; Amo.1:11-12; Ova.1-14; Mal.1:2-5

25:15-17 Yşa.14:29-31; Yer.47:1-7; Yoe.3:4-8; Amo.1:6-8; Sef.2:4-7; Zek.9:5-7

26:1-28:19 Yşa.23:1-18; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4; Mat.11:20-22; Luk.10:13-14 karşı kaldıracak. [9]Duvarlarınızda gedik açmak için kütükler yerleştirecek, silahlarıyla kulelerinizi yıkacak. [10]Sayısız atının çıkardığı toz sizi örtecek. Duvarlarında gedik açılmış bir kente girer gibi kent kapılarınızdan girdiğinde, atlıların, tekerleklerin, savaş arabalarının gürültüsünden duvarlarınız sarsılacak. [11]Atlarının tırnakları bütün sokaklarınızı çiğneyecek. Halkınız kılıçtan geçirilecek, güçlü sütunlarınız devrilecek. [12]Servetinizi alacak, mallarınızı yağmalayacaklar. Duvarlarınızı yıkacak, güzel evlerinizi yerle bir edecekler. Taşlarınızı, kerestenizi, toprağınızı denize atacaklar. [13]Okuduğunuz gürültülü şarkılara son vereceğim. Lirlerinizin sesi bir daha duyulmayacak. [14]Sizi çıplak bir kayalık haline getireceğim, balıkçıların ağ gerdikleri bir yer olacaksınız. Bir daha kurulmayacaksınız. Çünkü ben RAB söylüyorum. Egemen RAB böyle diyor.

[15]“Egemen RAB Sur'a şöyle diyor: Yıkımının sesinden, yaralıların iniltisinden, senin içinde yapılan kıyım yüzünden kıyı halkları titreyecek. [16]Kıyıda yaşayan bütün önderler tahtlarından inecek; kaftanlarını, işlemeli giysilerini çıkaracaklar. Dehşet içinde yere oturup her an titreyerek başlarına gelenlere şaşacaklar. [17]Sonra senin için şöyle bir ağıt yakacaklar:

“ ‘Nasıl oldu da yıkıldın,
Ey denizcilerin oturduğu ünlü kent!
Sen ve sende oturanlar,
Denizde güçlüydünüz.
Dehşet salmıştınız
Orada yaşayan herkese.
[18] Yıkımın olduğu gün
Kıyı halkları titreyecek,
Orada yaşayanlar
Çöküşüne şaşacaklar.’

[19]“Egemen RAB şöyle diyor: Issız kalmış kentler gibi seni viran bir kent yaptığım, engin denizleri üzerine boşalttığım, derin sular seni örttüğü zaman, [20]ölüm çukuruna inenlerle birlikte seni eski zaman insanlarının yanına indireceğim. Ölüm çukuruna inenlerle birlikte eski kalıntılar arasına, yeryüzünün derinliklerine yerleştireceğim. Öyle ki, bir daha dönüp yaşayanlar diyarında yerini almayasın[a]. [21]Seni yılgınlığa düşüreceğim, bu senin sonun olacak. Seni arayacaklar ama bulamayacaklar. Egemen RAB böyle diyor.”

Sur Kenti için Yakılan Ağıt

27 RAB bana şöyle seslendi: [2]“İnsanoğlu, Sur Kenti için bir ağıt yak. [3]Denizin kıyısında kurulmuş, kıyı halklarıyla ticaret yapan Sur Kenti'ne de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor:

“ ‘Ey Sur, güzellikte kusursuzum dedin.
[4] Sınırların denizin bağrındaydı,
Kurucuların güzelliğini doruğa ulaştırdılar.
[5] Bütün kerestelerini
Senir'in çam ağaçlarından yaptılar,
Sana direk yapmak için

[a] *26:20 Olası metin “Dönüp yaşayanlar diyarında yerini almayasın” (bkz. Septuaginta), Masoretik metin “Dönmeyesin, yaşayanlar diyarında yücelik vereyim”.*
26:13 Yşa.24:8; Va.18:22 26:16-18 Va.18:9-10 26:21 Va.18:21

Lübnan'dan sedir ağaçları aldılar.
[6] Küreklerini Başan meşelerinden,
Güverteni Kittim[a] kıyılarından getirilen
Selvi ağaçlarından yaptılar,
Fildişiyle süslediler.
[7] Mısır'ın işlemeli ince keteninden yelkenin,
Bayrağın oldu senin.
Güvertenin gölgeliği Elişa kıyılarının
Lacivert, mor kumaşındandı.
[8] Kürekçilerin Saydalı ve Arvatlı'ydı,
Gemicilerin, içindeki becerikli kişilerdi, ey Sur.
[9] Gemilerindeki gedikleri onaranlar
Geval'ın deneyimli, usta adamlarıydı.
Denizdeki bütün gemiler ve denizciler
Mallarını değiş tokuş etmek için sana geldiler.
[10] Persli, Ludlu, Pûtlu askerler
Ordunda hizmet etti.
Kalkanlarını, miğferlerini
Duvarlarına astılar,
Sana görkem kazandırdılar.
[11] Arvat'tan, Helek'ten gelen adamlar
Çepeçevre duvarlarını korudular.
Gammat'tan gelen adamlar
Kulelerinde beklediler.
Kalkanlarını duvarlarına astılar.
Güzelliğini doruğa ulaştırdılar.

[12] " 'Tarşiş seninle ticaret yaptı,
Sende her çeşit mal vardı.
Mallarına karşılık
Sana gümüş, demir, kalay, kurşun verdiler.
[13] Yâvan, Tuval, Meşek seninle ticaret yaptı,
Mallarına karşılık
Sana köle ve tunç* kaplar verdiler.
[14] Beyttogarma halkı
Mallarına karşılık
Sana at, savaş atı, katır verdi.
[15] Rodos[b] halkı seninle ticaret yaptı.
Birçok kıyı halkı senin müşterindi.
Senden aldıkları mala karşılık
Fildişi ve abanoz verdiler.
[16] Sende çok çeşit ürün olduğundan,
Edom seninle ticaret yaptı.
Mallarına karşılık
Sana firuze, mor kumaş, işlemeli giysiler,
İnce keten, mercan, yakut verdiler.
[17] Yahuda ve İsrail seninle ticaret yaptı.
Mallarına karşılık
Sana Minnit buğdayı, darı, bal, zeytinyağı, pelesenk verdiler.
[18-19] Ürünlerinin çeşitliliği, malının bolluğundan ötürü
Şam seninle ticaret yaptı.
Mallarına karşılık
Sana Helbon şarabıyla Sahar yünü,
Uzal'dan getirilmiş şarap tekneleri verdi[c].
Sana getirilen mallar arasında
İşlenmiş demir, tarçın, güzel kokulu kamış vardı.
[20] Dedan halkı mallarına karşılık
Sana eyerlik kumaş verdi.
[21] Arabistan ve Kedar önderleri

---

[a] *27:6 "Kittim": Bugünkü Kıbrıs.*
[b] *27:15 Septuaginta "Rodos", Masoretik metin "Dedan".*
[c] *27:18-19 Olası metin "Şarap tekneleri verdi", Masoretik metin "Vedan ve Yâvan halkı alışveriş yaptı".*

müşterindi,
Mallarına karşılık
Sana kuzu, koç, teke verdiler.
[22] Saba ve Raama tüccarları seninle
ticaret yaptı,
Mallarına karşılık
Sana her çeşit baharatın en iyisini,
değerli taşlar, altın verdiler.
[23] Harran, Kanne, Eden, Saba, Aşur,
Kilmat tüccarları
Seninle ticaret yaptı.
[24] Pazarlarındaki mallara karşılık
Güzel giysiler, lacivert kumaş,
işlemeler,
Sık dokunmuş, iplerle sarılmış
renkli halılar verdiler.
[25] Ticaret gemileri senin mallarını
taşıdı,
Denizin bağrında büyük yükle
doldun.
[26] Kürekçilerin seni açık denizlere
götürdü,
Ama doğu rüzgarı
Denizin bağrında parçaladı seni.
[27] Gemin kazaya uğrayacağı gün,
Zenginliğin, malların, ticari
eşyaların,
Gemicilerin, kılavuzların,
kalafatçıların,
Seninle ticaret yapanlar,
Askerlerin ve gemide olan herkes
Denizin derinliklerine batacak.
[28] Gemicilerinin bağırışından
Kıyılar titreyecek.
[29] Kürekçiler gemilerini bırakacak,
Gemicilerle kılavuzlar kıyıda
duracak.
[30] Yüksek sesle haykırıp
Senin için acı acı ağlayacaklar;
Başlarına toprak serpecek,
Külde yuvarlanacaklar.
[31] Senin yüzünden başlarını tıraş
edecek,
Çul kuşanacaklar.
Senin için acı acı ağlayacak,
Yas tutacaklar.
[32] Ağlayıp yas tutarken,
Senin için bir ağıt yakacaklar:
Her yanı denizle çevrili Sur
Kenti gibi
Susturulmuş bir kent var mı?
[33] Malların denizaşırı ülkelere
vardığında
Birçok ulusu doyurdun,
Büyük zenginliğin, çeşit çeşit
malınla
Dünya krallarını zenginleştirdin.
[34] Şimdiyse denizde, suların
derinliklerinde
Darmadağın oldun,
Malların ve çalışanlarının tümü
Seninle birlikte battı.
[35] Kıyı halkları
Başına gelenlere şaştılar;
Krallarının tüyleri korkudan diken
diken oldu,
Yüzleri sarardı.
[36] Ulusların arasındaki tüccarlar,
Başına gelenlere şaşacaklar;
Sonun korkunç oldu.
Bir daha var olmayacaksın.' "

Sur Kralı Kınanıyor

28 RAB bana şöyle seslendi: [2] "İnsanoğlu, Sur önderine de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor:
" 'Gurura kapılıp
Ben tanrıyım,
Denizlerin bağrında,
Tanrı'nın tahtında oturuyorum

27:25-36 Va.18:11-19

dedin.
Kendini Tanrı sandın,
Oysa sen Tanrı değil, insansın.
[3] İşte, Daniel'den[a] daha bilgesin,
Kimse senden bir giz saklayamaz.
[4] Bilgeliğin, anlayışın sayesinde,
Kendine servet biriktirdin,
Hazinelerine altın, gümüş yığdın.
[5] Ticaretteki üstün becerilerin sayesinde
Servetini çoğalttın,
Zenginliğin seni gurura sürükledi.
[6] Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor:
Madem kendini Tanrı gibi bilge sandın,
[7] Ben de yabancıları, en acımasız ulusları
Üzerine göndereceğim.
Bilgeliğinin güzelliğine kılıç çekecek,
Görkemini kirletecekler.
[8] Seni ölüm çukuruna indirecekler,
Denizlerin bağrında korkunç bir ölümle öleceksin.
[9] O zaman seni öldürenlerin önünde
Ben Tanrı'yım diyecek misin?
Seni öldürenlerin elinde
Sen Tanrı değil, insansın.
[10] Yabancıların elinde,
Sünnetsizin* ölümüyle öleceksin.
Egemen RAB böyle diyor.' "

[11] RAB bana şöyle seslendi: [12] "İnsanoğlu, Sur Kralı için bir ağıt yak. Ona diyeceksin ki, 'Egemen RAB şöyle diyor:

" 'Kusursuzlukta örnek biriydin,
Bilgeliğin ve güzelliğin eksiksizdi.
[13] Sen Tanrı'nın bahçesi Aden'deydin.
Yakut, topaz, aytaşı,
Sarı yakut, oniks, yeşim,
Laciverttaşı, firuze, zümrütle, çeşit çeşit değerli taşla bezenmiştin.
Kakma ve oyma işlerin hep altındandı.
Bunlar yaratıldığın gün hazırlanmışlardı.
[14] Meshedilmiş*, koruyucu bir Keruv* olarak
Seni oraya yerleştirdim.
Tanrı'nın kutsal dağındaydın,
Yanan taşlar arasında dolaştın.
[15] Yaratıldığın günden
Sende kötülük bulunana dek
Yollarında kusursuzdun.
[16] Ticaretinin bolluğundan
Zorbalıkla doldun
Ve günah işledin.
Bu yüzden kirli bir şey gibi
Seni Tanrı'nın dağından attım,
Yanan taşların arasından kovdum,
Ey koruyucu Keruv.
[17] Güzelliğinden ötürü
Gurura kapıldın,
Görkeminden ötürü
Bilgeliğini bozdun.
Böylece seni yere attım,
Kralların önünde seni yüzkarası yaptım.
[18] İşlediğin pek çok günah
Ve ticaretteki hileciliğin yüzünden
Kutsal yerlerini kirlettin.
Seni yakıp yok edecek
Bir ateş çıkardım içinden,
Bütün seyredenlerin gözü önünde
Seni yeryüzünde küle çevirdim.
[19] Seni tanıyan bütün uluslar sana şaştı,

---

[a] 28:3 Burada adı geçen Daniel'in İbranice yazılışı farklı olduğundan bildiğimiz Peygamber Daniel olmayabilir. 28:13 Yar.2:9 28:13 Çık. 28:17-20; 39:10-13

Sonun korkunç oldu.
Bir daha var olmayacaksın.’ ”

Sayda Kenti Kınanıyor

[20]RAB bana şöyle seslendi: [21]“İnsanoğlu, yüzünü Sayda’ya çevir, ona karşı peygamberlik et. [22]Diyeceksin ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor:

“ ‘İşte sana karşıyım, ey Sayda,
Senin içinde yüceleceğim.
Onları cezalandırınca,
Kutsallığımı onlara gösterince,
Benim RAB olduğumu
anlayacaklar.
[23] Üzerine salgın hastalık göndereceğim,
Sokaklarında kan akıtacağım.
Kentin içinde, her yanında
Kılıçla yaralananlar düşüp
ölecekler.
O zaman benim RAB olduğumu
anlayacaklar.’ ”

İsrail Halkı Esenliğe Kavuşacak

[24]“ ‘İsrail halkını küçümseyen
Çevre uluslardan hiçbiri
Bir daha İsrail için batan bir çalı,
Acıtan bir diken olmayacak.
O zaman benim RAB olduğumu
anlayacaklar.

[25]“ ‘Egemen RAB şöyle diyor: İsrail halkını aralarına dağılmış oldukları uluslardan topladığım, ulusların gözü önünde kutsallığımı gösterdiğim zaman kulum Yakup’a verdiğim kendi ülkelerine yerleşecekler. [26]Orada güvenlik içinde yaşayacak, evler yapacak, bağlar dikecekler. Onları küçümseyen bütün çevre ulusları cezalandırdığımda güvenlik içinde yaşayacaklar. O zaman benim Tanrıları RAB olduğumu anlayacaklar.’ ”

Mısır Kınanıyor

29 Sürgünlüğümüzün onuncu yılı, onuncu ayın* on ikinci günü RAB bana şöyle seslendi: [2]“İnsanoğlu, yüzünü firavuna çevir, ona ve Mısır’a karşı peygamberlik et. [3]Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor:

“ ‘Kendi kanallarının içinde yatan
Büyük canavar firavun,
İşte, sana karşıyım.
Sen ki, Nil benimdir,
Onu kendim için yaptım dersin.
[4] Çenelerine çengeller takacak,
Kanallarındaki balıkları
Senin pullarına yapıştıracağım.
Pullarına yapışmış balıklarla
birlikte
Seni kanallarından çıkaracağım.
[5] Seni de kanallarındaki bütün
balıkları da
Çöle atacağım.
Kırlara düşeceksin,
Toplanmayacak, gömülmeyeceksin.
Seni yem olarak yabanıl
hayvanlara
Ve yırtıcı kuşlara vereceğim.
[6] O zaman Mısır’da yaşayan herkes
Benim RAB olduğumu anlayacak.

“ ‘Çünkü sen İsrail halkına kamış bir değnek oldun. [7]Seni elleriyle tuttuklarında parçalanıp onların omuzlarını yardın. Sana dayandıklarında parçalanıp bellerini burktun[a].

[a] *29:7 Septuaginta, Süryanice “Burktun”, Masoretik metin “Dik durdurdun”.*
28:20-23 Yoe.3:4-8; Zek.9:1-2; Mat.11:21-22; Luk.10:13-14
29:1-32:32 Yşa.19:1-25; Yer.46:2-26 *29:6 2Kr.18:21; Yşa.36:6*

[8]“ ‘Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Üzerine halkını ve hayvanlarını öldürecek bir kılıç gönderiyorum. [9]Mısır kimsesiz bırakılacak, viraneye çevrilecek. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.

“ ‘Madem Nil benimdir, onu ben yaptım dedin, [10]ben de sana ve kanallarına karşıyım. Mısır’ı Migdol’dan Asvan’a, Kûş* sınırına dek kimsesiz bırakacak, viraneye çevireceğim. [11]İçinden insan ayağı da, hayvan ayağı da geçmeyecek. Kırk yıl orada kimse yaşamayacak. [12]Mısır’ı ıssız kalmış ülkeler gibi ıssız bırakacağım. Kentleri, viran olmuş kentler arasında kırk yıl kimsesiz kalacak. Mısırlılar’ı uluslar arasına gönderecek, ülkelere dağıtacağım.

[13]“ ‘Egemen RAB şöyle diyor: Kırk yıl sonra onları dağılmış oldukları uluslardan toplayacağım. [14]Sürgündekileri geri getirip Patros’a, yurtlarına döndüreceğim. Orada güçsüz bir krallık oluşturacaklar. [15]Krallıkların en güçsüzü olacak, bir daha ulusların üzerinde egemenlik sürmeyecek. Ulusları yönetmesinler diye onları küçük düşüreceğim. [16]Mısır bir daha İsrail halkının güveneceği bir yer olmayacak. Ancak Mısırlılar onlara Mısır’a dönmekle işledikleri günahı anımsatacaklar. O zaman İsrailliler benim Egemen RAB olduğumu anlayacaklar.’ ”

[17]Sürgünlüğümüzün yirmi yedinci yılı, birinci ayın birinci günü RAB bana şöyle seslendi: [18]“İnsanoğlu, Babil Kralı Nebukadnessar ordusunu Sur Kenti’ne karşı büyük bir saldırıya geçirdi; herkesin saçı döküldü, ağır yük yüzünden omuz derileri yüzüldü. Ama Sur’a karşı ordusunu saldırıya geçirmesine karşın, bundan ne kendisi ne de ordusu yararlandı. [19]Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Mısır’ı Babil Kralı Nebukadnessar’a vereceğim, onun servetini alıp götürecek. Ordusuna ücret olarak ülkeden yağmaladığı çapul malını dağıtacak. [20]Hizmetine karşılık Mısır’ı ona verdim; çünkü o da ordusu da bana hizmet ettiler. Egemen RAB böyle diyor.

[21]“O gün İsrail halkını güçle donatacağım. Onların arasında senin dilini çözeceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.”

Rab Mısır’ı Cezalandıracak

30 RAB bana şöyle seslendi: [2]“İnsanoğlu, peygamberlik et ve de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor:

“ ‘Ah o gün diye haykır.
3 Çünkü o gün yakın.
RAB’bin günü yakın,
Bulutların günü,
Ulusların yıkım zamanı.
4 Bir kılıç Mısır’a karşı çıkacak.
Kûş’u* acılar saracak.
Mısır’da vurulanlar yere serilince
Ülkenin serveti alınıp götürülecek,
Temelleri yok edilecek.
5 Mısır’la birlikte Kûş, Pût, Lud,
Arabistan, Kuv[a] ve antlaşma
yaptığım halkım
Kılıçtan geçirilecek.

6 “ ‘RAB şöyle diyor:
Mısır’ı destekleyenler öldürülecek,
Mısır’ın övündüğü ordu çökecek,

---

[a] *30:5 Masoretik metin “Kuv”, Septuaginta “Libyalılar”.*

Migdol'dan Asvan'a dek kılıçtan geçirilecekler.
Böyle diyor Egemen RAB.
[7] Kimsesiz kalmış ülkeler arasında
Kimsesiz kalacaklar.
Kentleri viran olmuş kentler gibi olacak.
[8] Mısır'ı ateşe verdiğimde,
Onu destekleyenler ezildiğinde,
Benim RAB olduğumu anlayacaklar.

[9]“ ‘O gün kaygısız Kûşlular'ı korkutmak için gemilerle ulaklar göndereceğim. Mısır'ın yıkım günü geldiğinde korkuya kapılacaklar. İşte o gün geliyor.

[10]“ ‘Egemen RAB şöyle diyor:
Babil Kralı Nebukadnessar aracılığıyla
Mısır'ın zenginliğine son vereceğim.
[11] O ve ordusu, ulusların en acımasızı,
Ülkeyi yerle bir etmek için gelecekler.
Mısır'a karşı kılıçlarını çekecek,
Ülkeyi öldürülenlerle dolduracaklar.
[12] Nil'in kanallarını kurutup
Ülkeyi kötü kişilere teslim edeceğim,
Ülkeyi de içindeki her şeyi de
Yabancılar eliyle viran edeceğim.
Bunu ben RAB söylüyorum.
[13] Egemen RAB şöyle diyor:
Putları yok edecek,
Nof'taki[a] değersiz putlara son vereceğim.
Mısır'da artık önder olmayacak,
Ülkeye korku salacağım.
[14] Patros'u viraneye çevirecek,
Soan'ı[b] ateşe verecek,
No[c] Kenti'ni cezalandıracağım.
[15] Öfkemi Mısır'ın kalesi Sin üzerine boşaltacak,
Kalabalık No halkına son vereceğim.
[16] Mısır'ı ateşe vereceğim,
Sin acıdan kıvranacak,
No[c] Kenti'nin surları yarılacak,
Nof[a] sürekli tedirgin olacak.
[17] On Kenti[ç] ve Pi-Beset gençleri
Kılıçtan geçirilecek,
Oradaki halk sürgüne gönderilecek.
[18] Tahpanhes'te Mısır'ın boyunduruğunu kırdığım zaman,
Orada gündüz geceye dönecek,
Övündüğü orduya son verilecek,
Kent bulutlarla kaplanacak,
Köylerindeki halk sürgüne gönderilecek.
[19] Mısır'ı böyle cezalandırdığımda
Benim RAB olduğumu anlayacaklar.' ”

[20] Sürgünlüğümüzün on birinci yılı, birinci ayın* yedinci günü RAB bana şöyle seslendi: [21]“İnsanoğlu, firavunun kolunu kırdım. İyileşmesin, kılıç tutacak kadar güçlenmesin diye kimse onu bağlamadı, sargı beziyle sarmadı. [22] Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Firavuna karşıyım. Her iki kolunu, sağlam olanı da kırık olanı da kıracağım. Kılıcı elinden düşüreceğim. [23] Mısırlılar'ı uluslar arasına gönderecek, ülkelere dağıtacağım. [24] Babil Kralı'nın kollarını güçlendirip kılıcımı onun eline vereceğim.

---

[a] *30:13,16 “Nof”: Memfis diye de bilinir.* [b] *30:14 “Soan”: Tanis olduğu sanılıyor.*
[c] *30:14,16 “No”: Tebes diye de bilinir.* [ç] *30:17 “On Kenti”: Heliopolis diye de bilinir.*

Firavunun ise kollarını kıracağım. Babil Kralı'nın önünde ağır yaralı biri gibi inleyecek. [25]Babil Kralı'nın gücüne güç katacak, firavunun gücünü zayıflatacağım. Kılıcımı Babil Kralı'nın eline verdiğimde ve o kılıcı Mısır'a doğru uzattığında, benim RAB olduğumu anlayacaklar. [26]Mısırlılar'ı uluslar arasına gönderecek, ülkelere dağıtacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar."

Sedir Ağacı Benzetmesi

31 Sürgünlüğümüzün on birinci yılı, üçüncü ayın* birinci günü RAB bana şöyle seslendi: [2]"İnsanoğlu, firavuna ve halkına de ki,

" 'Görkemde kim seninle boy ölçüşebilir?
[3] Asur'a bak! Lübnan'da bir sedir ağacıydı,
Ormana gölge salan güzel dalları vardı.
Çok yüksekti, tepesi bulutlara erişiyordu.
[4] Sular ağacı besledi,
Derin su kaynakları büyüttü.
Akarsular dikili olduğu yerin çevresine akıyor,
Kanalları kırdaki bütün ağaçlara erişiyordu.
[5] Kırdaki bütün ağaçlardan daha çok büyüdü.
Bol su verildiği için
Dal budak saldı, dalları uzadı.
[6] Kuşlar dallarına yuva yaptı,
Yabanıl hayvanlar dalları altında yavruladı,
Büyük uluslar gölgesinde yaşadı.
[7] Güzellikte eşsizdi.
Dalları giderek uzadı,
Çünkü kökleri bol su alıyordu.
[8] Tanrı'nın bahçesindeki sedir ağaçlarından hiçbiri
Onunla boy ölçüşemezdi,
Çam ağaçları dalları kadar bile değildi.
Çınarlar onun dallarıyla boy ölçüşemezdi.
Tanrı'nın bahçesindeki ağaçların hiçbiri
Onun kadar güzel değildi.
[9] Sık dallarla o sedir ağacını güzelleştirdim.
Tanrı'nın bahçesi Aden'deki bütün ağaçlar onu kıskandı.

[10]" 'Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Ağaç büyüyüp boy attığı, tepesi bulutlara eriştiği, büyüklüğünden ötürü gurura kapıldığı için [11]ben de onu kovdum, ulusların önderinin eline teslim ettim. Ona kötülüğü uyarınca davranacak. [12]Yabancı ulusların en acımasızı onu kesip yalnız bıraktı. Dalları dağlara, derelere düştü; ülkenin vadilerinde kesilmiş duruyor. Yeryüzündeki bütün uluslar gölgesinden çekilip onu bıraktılar. [13]Bütün kuşlar devrik ağaca kondu, yabanıl hayvanlar dalları arasına yerleşti. [14]Öyle ki, suların yakınında yetişen hiçbir ağaç böylesi büyüyüp boy atmasın, tepesini bulutlara eriştirmesin; bol suyla sulanan hiçbir ağaç bu denli yükselmesin. Çünkü hepsi ölüm çukuruna inen insanlarla birlikte ölüme, yerin derinliklerine gidecek.

[15]" 'Egemen RAB şöyle diyor: Sedir ağacı ölüler diyarına indiği gün,

31:8 Yar.2:9

ona yas tutsunlar diye derin su kaynaklarını kapattım. Irmaklarını durdurdum, gür sularının önünü kestim. O ağaç yüzünden Lübnan'ı karanlığa boğdum, bütün orman ağaçlarını kuruttum. [16]Ölüm çukuruna inenlerle birlikte onu ölüler diyarına indirdiğimde, yıkılışının gürültüsünden ulusları titrettim. O zaman Aden Bahçesi'ndeki bütün ağaçlar, Lübnan'ın en seçkin, en iyi, bol sulanan ağaçları yerin derinliklerinde avunç buldu. [17]Gölgesinde yaşayanlar, uluslar arasında onu destekleyenler de onunla birlikte ölüler diyarına, kılıçla öldürülmüşlerin yanına indiler.

[18]" 'Aden ağaçlarından hangisi görkem ve yücelikte seninle boy ölçüşebilir? Ama sen de Aden ağaçlarıyla birlikte yerin derinliklerine indirilecek, sünnetsizlere*, kılıçla öldürülmüşlere katılacaksın.

" 'İşte firavunla halkının sonu böyle olacaktır.' Egemen RAB böyle diyor."

Firavun için Yakılan Ağıt

32 Sürgünlüğümüzün on ikinci yılı, on ikinci ayın* birinci günü RAB bana şöyle seslendi: [2]"İnsanoğlu, firavun için bir ağıt yak. Ona de ki,

" 'Uluslar arasında genç bir aslan
gibi kendini öne sürdün,
Ama sen denizlerdeki bir canavar
gibisin.
Irmaklarını karıştırır,
Ayaklarınla suları çalkalar,
Irmakları bulandırırsın.' "

[3] Egemen RAB şöyle diyor:
"Büyük bir kalabalıkla
Ağımı senin üzerine atacağım;
Onlar seni ağımla çekecekler.
[4] Seni karaya atacak,
Kırlara fırlatacağım.
Gökte uçan kuşların senin üzerine
konmalarını sağlayacağım,
Yeryüzündeki yabanıl hayvanlara
Seni yem olarak vereceğim.
[5] Bedenini dağların üzerine serecek,
Vadileri çürüyen bedeninle
dolduracağım.
[6] Ülkeyi dağlara dek akan kanınla
ıslatacağım,
Vadiler seninle dolacak.
[7] Seni ortadan kaldırdığım zaman
Gökleri örtecek,
Yıldızları karartacak,
Güneşi bulutla kapatacağım.
Ay ışığını vermeyecek.
[8] Senin yüzünden gökte ışık veren
bütün cisimleri karartacak,
Ülkeni karanlığa gömeceğim."
Böyle diyor Egemen RAB.
[9] "Seni tanımadığın ülkelere,
Ulusların arasına sürgüne
gönderdiğimde[a],
Pek çok halkın yüreği üzüntüyle
sarsılacak.
[10] Başına gelenlerden ötürü
Pek çok halkı şaşkına çevireceğim.
Kılıcımı önlerinde salladığım
zaman,
Senin yüzünden krallar dehşetle
ürperecek.
Yıkıma uğradığın gün
Hepsi kendi canı için
Her an korkuyla titreyecek.

---

[a] *32:9 Septuaginta "Sürgüne gönderdiğimde", Masoretik metin "Yıkıma uğrattığımda".*
32:7 Yşa.13:10; Yoe.2:10,31; 3:15; Mat.24:29; Mar.13:24-25; Luk.21:25; Va.6:12-13; 8:12

[11] Egemen RAB şöyle diyor:
Babil Kralı'nın kılıcı üzerine
gelecek.
[12] Yiğitlerin, ulusların en acımasızının,
Senin halkını kılıçtan geçirmesine
izin vereceğim.
Mısır'ın gururunu kıracak,
Bütün ordusunu yok edecekler.
[13] Bol suların yanında bütün
sığırlarını yok edeceğim.
Bundan böyle insan ayağı da
hayvan ayağı da
Suları karıştırıp bulandırmayacak.
[14] O zaman sularını dupduru kılacak,
Irmaklarını yağ gibi akıtacağım.
Egemen RAB böyle diyor.
[15] Mısır'ı viraneye çevirdiğimde,
Ülkeyi her şeyden yoksun
bıraktığımda,
Orada yaşayan herkesi yok
ettiğimde,
Benim RAB olduğumu
anlayacaklar.'

[16]"Ona yakacakları ağıt budur. Ulusların kızları bu ağıtı yakacaklar. Mısır için, halkı için bu ağıtı yakacaklar." Egemen RAB böyle diyor.

[17]Sürgünlüğümüzün on ikinci yılı, ayın on beşinci günü RAB bana şöyle seslendi: [18]"Ey insanoğlu, Mısır halkı için yas tut. Onları ve güçlü ulusların kızlarını ölüm çukuruna inenlerle birlikte yerin derinliklerine indir. [19]Onlara de ki, 'Sen başkalarından daha mı güzelsin? Aşağı in ve oradaki sünnetsizlere* katıl.' [20]Mısır halkı kılıçla öldürülenlerin arasına düşecek. Kılıç hazır, bırakın Mısır bütün halkıyla birlikte sürüklensin. [21]Güçlü önderler, ölüler diyarından, Mısır ve onu destekleyenler için, 'Aşağı indiler, kılıçla öldürülen sünnetsizlerle birlikte burada yatıyorlar' diyecekler.

[22]"Asur bütün ordusuyla orada. Kılıçtan geçirilmiş, ölmüş askerlerinin mezarları çevresini sarmış. [23]Mezarları ölüm çukurunun en dibinde, ordusu mezarının çevresinde duruyor. Yaşayanlar diyarında korku salanların hepsi kılıçtan geçirilmiş, ölmüş.

[24]"Elam bütün halkıyla kendi mezarının çevresinde duruyor. Hepsi kılıçtan geçirilmiş, ölmüş, sünnetsiz olarak yerin derinliklerine inmiş. Yaşayanlar diyarında korku salmışlardı, şimdiyse utanç içinde ölüm çukuruna inenlere katıldılar. [25]Elam için öldürülenler arasında bir yatak yapıldı. Bütün halkı mezarının çevresinde. Hepsi sünnetsiz, kılıçtan geçirilerek ölmüş. Yaşayanlar diyarında korku salmışlardı, şimdiyse utanç içinde ölüm çukuruna inenlere katıldılar, öldürülenlerin arasına yerleştirildiler.

[26]"Meşek ve Tuval bütün halkıyla kendi mezarları çevresinde duruyor. Hepsi sünnetsiz, kılıçtan geçirilerek öldürülmüş. Yaşayanlar diyarında korku salmışlardı. [27]Ölüler diyarına savaş silahlarıyla inen, kılıçları başlarının altına konan, kalkanları[a] kemikleri üzerine yerleştirilen öbür öldürülmüş sünnetsiz yiğitlerle birlikte mezara konmayacak mı onlar? Oysa bu yiğitler yaşayanlar diyarında korku salmışlardı.

[28]"Sen de, ey firavun, düşecek ve

---

[a] *32:27 Olası metin "Kalkanları", Masoretik metin "Suçları".*
33:21 2Kr.25:3-10; Yer.39:2-8; 52:4-14

kılıçla öldürülenlerle birlikte sünnetsizlerin arasına konacaksın.

[29]"Edom, kralları ve önderleriyle orada. Güçlü olmalarına karşın kılıçla öldürülenlerin yanına kondular. Ölüm çukuruna inenlerin, sünnetsizlerin yanında yatıyorlar.

[30]"Bütün kuzey önderleri, bütün Saydalılar orada. Güçleriyle korku saldıkları halde öldürülenlerle birlikte utanç içinde indiler. Sünnetsiz olarak kılıçla öldürülenlerle birlikte utanç içinde ölüm çukuruna inenlerin yanına kondular.

[31]"Firavunla ordusu kılıçla öldürülmüş bu büyük kalabalığı görünce avunç bulacak." Böyle diyor Egemen RAB. [32]"Yaşayanlar diyarında korku salmasını sağladığım halde, firavunla halkı, kılıçla öldürülenlerle birlikte sünnetsizlerin yanına konacak." Böyle diyor Egemen RAB.

Tanrı Hezekiel'i Bekçi Olarak Görevlendiriyor

33 RAB bana şöyle seslendi: [2]"İnsanoğlu, kendi halkına şöyle diyeceksin: 'Bir ülkenin üzerine kılıç gönderdiğim, ülke halkı aralarından birini seçip bekçi atadığı, [3]bekçi kılıcın ülkenin üzerine yaklaştığını görüp halkı uyarmak için boru çaldığı zaman; [4]kim boru sesini işitip de uyarıyı dikkate almazsa, kılıç da gelip onu öldürürse, kanından kendisi sorumludur. [5]Boru sesini duymuş, ama uyarıyı dikkate almamıştır; kanından kendisi sorumludur. Uyarıyı dikkate alsaydı, canını kurtaracaktı. [6]Ne var ki, bekçi kılıcın ülkenin üzerine yaklaştığını görüp halkı uyarmak için boru çalmazsa, kılıç da gelip halktan birini öldürürse, o kişi kendi günahı içinde öldürülmüştür; kanından bekçiyi sorumlu tutacağım.'

[7]"İnsanoğlu, seni İsrail halkına bekçi atadım. Benden bir söz duyar duymaz onları benim yerime uyaracaksın. [8]Kötü kişiye, 'Ey kötü kişi, kesinlikle öleceksin' dediğim zaman, onu uyarmaz, kötü yolundan döndürmek için konuşmazsan, o kişi günahı içinde ölecek; ama onun kanından seni sorumlu tutacağım. [9]Ancak kötü kişiyi uyardığın halde yolundan dönmezse, o günahı içinde ölecek. Ama sen canını kurtarmış olacaksın.

[10]"İnsanoğlu, İsrail halkına de ki, 'Siz şöyle diyorsunuz: İsyanlarımızla günahlarımız bizi çökertiyor, onlardan ötürü eriyip yok oluyoruz. Durum böyleyken nasıl yaşayabiliriz?' [11]Onlara de ki, 'Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, ben kötü kişinin ölümünden sevinç duymam, ancak kötü kişinin kötü yollarından dönüp yaşamasından sevinç duyarım. Dönün! Kötü yollarınızdan dönün! Niçin ölesiniz, ey İsrail halkı!'

[12]"Sen, ey insanoğlu, halkına de ki, 'Doğru kişi Tanrı'ya başkaldırırsa, doğruluğu onu kurtarmaz. Kötü kişi kötülüğünden döndüğü zaman kötülüğü yıkımına neden olmaz. Doğru kişi Tanrı'ya başkaldırırsa, doğruluğu yaşamasını sağlamaz.' [13]Doğru kişi için, 'Kesinlikle yaşayacak' desem, ama o doğruluğuna güvenip de kötülük yapsa, yaptığı doğru işlerin hiçbiri anımsanmayacak. Yaptığı kötülükten ötürü ölecek. [14]Kötü kişiye, 'Kesinlikle öleceksin' desem, ama o günahından dönüp adil

ve doğru olanı yapsa, [15]aldığı rehini geri verse, çaldığını ödese, yaşam veren kurallar uyarınca davranıp günah işlemese kesinlikle yaşayacak, ölmeyecektir. [16]İşlediği günahlardan hiçbiri ona karşı anımsanmayacaktır, adil ve doğru olanı yapmıştır; kesinlikle yaşayacaktır.

[17]“Senin halkın, ‘Rab’bin yolu doğru değil’ diyor. Oysa doğru olmayan onların yolu. [18]Doğru kişi doğruluğundan döner de kötülük yaparsa, yaptığı kötülüğün içinde ölecektir. [19]Kötü kişi yaptığı kötülükten döner de adil ve doğru olanı yaparsa, yaptığı bu işlerle yaşayacaktır. [20]Ey İsrail halkı, ‘Rab’bin yolu doğru değil’ diyorsun. Her birinizi kendi yoluna göre yargılayacağım.”

Yeruşalim’in Düşüşü Açıklanıyor

[21]Sürgünlüğümüzün on ikinci yılı, onuncu ayın* beşinci günü Yeruşalim’den kaçıp kurtulan biri yanıma gelip, “Kent düştü!” dedi. [22]Akşam, Yeruşalim’den kaçıp kurtulan adam gelmeden önce, RAB’bin eli üzerimdeydi, konuşamıyordum. Sabah o yanıma gelmeden RAB dilimi çözdü. Dilim açıldı, artık konuşabilirdim.

[23]RAB bana şöyle seslendi: [24]“İnsanoğlu, İsrail’in viran olmuş kentlerinde yaşayanlar, ‘İbrahim tek kişiyken ülkeyi miras almıştı. Oysa biz kalabalığız, ülke miras olarak bize verilmiştir’ diyorlar. [25]Bu nedenle onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Eti kanıyla yiyor, putlarınıza bel bağlıyor, kan döküyorsunuz. Yine de ülkeyi miras almayı mı umuyorsunuz? [26]Kılıcınıza güveniyor, iğrenç şeyler yapıyor, komşunuzun karısını kirletiyorsunuz. Yine de ülkeyi miras almayı mı umuyorsunuz?’

[27]“Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Varlığım hakkı için, viran olmuş kentlerde yaşayanlar kılıçtan geçirilecek, kırda yaşayanları yem olarak yabanıl hayvanlara vereceğim, kalelerde, mağaralarda yaşayanlar salgın hastalıkla yok olacak. [28]Ülkeyi ıssız, kimsesiz bırakacağım, övündükleri güç son bulacak. İsrail dağları ıssız kalacak, oradan kimse geçmeyecek. [29]Yaptıkları iğrenç şeylerden ötürü ülkeyi ıssız, kimsesiz bıraktığım zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.’

[30]“Sen, ey insanoğlu, halkın duvar diplerinde, evlerin kapıları önünde senin hakkında konuşuyor. Birbirlerine, ‘Haydi, gidip RAB’den gelen sözün ne olduğunu duyalım’ diyorlar. [31]Halk her zamanki gibi sana geliyor. Benim halkım olarak önünde oturuyor, sözlerini dinliyor, ama dediklerini yapmıyorlar. Ağızlarıyla istekli olduklarını açıklıyorlar, ama yürekleri haksız kazanç peşinde. [32]Sen onlar için güzel sesle sevgi ezgileri okuyan, iyi çalgı çalan biri gibisin. Sözlerini dinliyor, ama dediklerini yapmıyorlar.

[33]“Bütün bunlar gerçekleşince –ki gerçekleşecek– aralarında bir peygamber bulunduğunu anlayacaklar.”

İsrail’i Güden Çobanlar

34 RAB bana şöyle seslendi: [2]“İnsanoğlu, İsrail’in çobanlarına karşı peygamberlik et ve onlara, bu çobanlara şöyle de: ‘Egemen RAB diyor ki: Vay kendi kendini güden İsrail çobanlarına! Çobanların

sürüyü gütmesi gerekmez mi? [3]Yağı yiyor, yünü giyiyor, besili koyunları[a] kesiyorsunuz, ama sürüyü kayırmıyorsunuz. [4]Zayıfları güçlendirmediniz, hastaları iyileştirmediniz, yaralıların yarasını sarmadınız. Yolunu şaşıranları geri getirmediniz, yitikleri aramadınız. Ancak sertlik ve şiddetle onlara egemen oldunuz. [5]Çobanları olmadığı için dağıldılar, yabanıl hayvanlara yem oldular. [6]Koyunlarım bütün dağlarda, yüksek tepelerde başıboş dolandılar. Koyunlarım yeryüzüne dağıldı. Onları ne arayan var, ne soran.

[7]" 'Bu yüzden, ey çobanlar, RAB-bin sözünü dinleyin: [8]Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, çoban olmadığından koyunlarım yağma edildi, yabanıl hayvanlara yem oldu. Çobanlarım koyunlarımı aramadılar, onları güdeceklerine kendi kendilerini güttüler. [9]Onun için, ey çobanlar, RAB'bin sözünü dinleyin. [10]Egemen RAB şöyle diyor: Ben çobanlara karşıyım! Koyunlarımdan onları sorumlu tutacağım, koyunlarımı gütmelerine son vereceğim. Öyle ki, artık kendi kendilerini güdemeyecekler. Koyunlarımı onların ağzından kurtaracağım, artık onlara yem olmayacaklar.

[11]" 'Egemen RAB şöyle diyor: Ben kendim koyunlarımı arayıp soracağım. [12]Dağılmış koyunlarının arasındaki bir çoban sürüsüyle nasıl ilgilenirse, ben de koyunlarımla öyle ilgileneceğim. Bulutlu, karanlık bir gün dağılmış oldukları her yerden onları kurtaracağım. [13]Onları ulusların arasından çıkaracak, ülkelerden toplayacak, kendi yurtlarına geri getireceğim. Onları İsrail dağlarında, vadilerde, ülkenin bütün oturulabilir yerlerinde güdeceğim. [14]Onları iyi bir otlakta güdeceğim; yaylaları İsrail'in yüksek dağları üzerinde olacak. Orada iyi bir otlakta yatacak, İsrail'in yüksek dağlarındaki verimli otlaklarda otlayacaklar. [15]Ben kendim koyunlarımı güdeceğim, onları kendim yatıracağım. Egemen RAB böyle diyor. [16]Yiteni arayacak, yolunu şaşıranı geri getireceğim. Yaralının yarasını saracak, zayıfı güçlendireceğim. Ama semizlerle güçlüleri yok edeceğim. Koyunlarımı adaletle güdeceğim.

[17]" 'Siz, ey benim sürüm, Egemen RAB şöyle diyor: Koyunla koyun arasında yargıyı ben vereceğim. Koçlarla tekelere gelince, [18]iyi otlakta otlamanız yetmiyor mu ki, otlaklarınızın geri kalanını ayaklarınızla çiğniyorsunuz? Duru su içmeniz yetmiyor mu ki, geri kalan suyu ayaklarınızla bulandırıyorsunuz? [19]Koyunlarım ayaklarınızın çiğnediğini otlamak, ayaklarınızın bulandırdığını içmek zorunda kalıyor.

[20]" 'Bu nedenle Egemen RAB onlara şöyle diyor: Semiz koyunla cılız koyun arasında ben kendim yargıçlık yapacağım. [21]Madem bütün cılız koyunları kovup dağıtıncaya dek böğrünüzle vuruyor, omuzunuzla itiyor, boynuzlarınızla kakıyorsunuz, [22]ben de koyunlarımı kurtaracağım,

---

[a] 34:3 İbranice'den "Koyun" olarak çevrilen sözcük "Keçi" anlamına da gelir.

34:5 Say.27:17; 1Kr.22:17; 2Ta.18:16; Zek.10:2; Mat.9:36; Mar.6:34 artık çapul malı olmayacaklar. Koyunla koyun arasında ben yargıçlık yapacağım. [23]Başlarına, onları güdecek tek çoban olarak kulum Davut'u koyacağım. Onları o güdecek, çobanları o olacak. [24]Ben RAB onların Tanrısı olacağım, kulum Davut da onların arasında önder olacak. Ben RAB, böyle diyorum.

[25]" 'Onlarla bir barış antlaşması yapacağım, ülkedeki yırtıcı hayvanları yok edeceğim. Çölde güvenlik içinde yaşayacak, ormanlarda uyuyacaklar. [26]Onları da dağımın çevresini de bereketli kılacağım. Yağmuru zamanında yağdıracağım. Bereketli yağmurlar olacak. [27]Kırdaki ağaçlar meyve verecek, toprak ürün verecek. Halk ülkesinde güvenlik içinde olacak. Boyunduruklarının bağlarını koparıp onları köle edenlerin elinden kurtardığım zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar. [28]Artık ulusların çapul malı, yabanıl hayvanların yemi olmayacaklar. Güvenlik içinde yaşayacaklar, kimse onları korkutmayacak. [29]Onlar için ünlü bir fidanlık yetiştireceğim. Artık ülke kıtlıktan yok olmayacak, ulusların aşağılamasına uğramayacaklar. [30]O zaman ben Tanrıları RAB'bin onlarla birlikte olduğumu ve İsrail soyunun da benim halkım olduğunu anlayacaklar.' Böyle diyor Egemen RAB. [31]'Benim koyunlarım, otlağımın koyunları siz insanlarsınız. Ben sizin Tanrınız'ım.' Böyle diyor Egemen RAB."

Edom Kınanıyor

35 RAB bana şöyle seslendi: [2]"İnsanoğlu, yüzünü Seir Dağı'na çevir, ona karşı peygamberlik et. [3]Ona de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Ey Seir Dağı, sana karşıyım! Elimi sana karşı uzatacak, seni viran edip kimsesiz bırakacağım. [4]Kentlerini yerle bir edeceğim, kimsesiz kalacaksın. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.

[5]" 'Madem İsrailliler'e hep kin besledin, yıkıma uğradıklarında, cezalandırılmalarının zamanı doruğa ulaştığında, onları kılıca teslim ettin, [6]varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, senin kanını akıtacağım, kan peşini bırakmayacak. Madem kan dökmekten nefret etmedin, kan peşini bırakmayacak. [7]Seir Dağı'nı viran edip kimsesiz bırakacağım, oraya gidip geleni kesip atacağım. [8]Dağlarını ölülerle dolduracağım; kılıçtan geçirilenler senin tepelerinde, vadilerinde, derelerinde düşüp ölecekler. [9]Seni sonsuza dek viran edeceğim, kentlerinde kimse oturmayacak. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.

[10]" 'Siz, bu iki ulus, bu iki ülke bizim olacak, onları miras alacağız demiştiniz. Oysa RAB oralardadır. [11]Bundan ötürü varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, beslediğiniz kin yüzünden halkıma nasıl öfkeyle, kıskançlıkla davrandıysanız, ben de size öyle davranacağım. Sizi yargıladığım

34:23 Va.7:17
34:24 Hez.37:24
35:1-15 Yşa.34:5-17; 63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; Amo.1:11-12; Ova.1-14; Mal.1:2-5

zaman onlara kendimi tanıtacağım. [12]O zaman İsrail dağlarına sövgülerinizi duyduğumu anlayacaksınız. Şöyle demiştiniz: "Yerle bir oldular, yutalım diye bize verildiler." [13]Bana karşı böbürlendiğinizi, saygısızca konuştuğunuzu da duydum. [14]Egemen RAB şöyle diyor: Bütün yeryüzü sevinirken, seni yerle bir edeceğim. [15]İsrail halkının mirası yerle bir olduğunda nasıl sevindinse, ben de sana öyle davranacağım. Ey Seir Dağı, viran olacaksın; bütün Edom da viran olacak. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.' "

Tanrı İsrail'e Bereket Yağdırıyor

36 "İnsanoğlu, İsrail dağlarına peygamberlik et ve de ki, 'Ey İsrail dağları, RAB'bin sözünü dinleyin! [2]Egemen RAB şöyle diyor: Düşman sizin hakkınızda, Hah, hah! Bu eski tepeler mülkümüz oldu! dediği için [3]peygamberlik et ve de ki, Egemen RAB şöyle diyor: Dağlarınızı viran ettiler, sizi her yandan sıkıştırıp çiğnediler; böylece ulusların mülkü oldunuz, dile düştünüz, alay konusu oldunuz, [4]ey İsrail dağları, Egemen RAB'bin sözünü dinleyin! Egemen RAB dağlarla tepelere, vadilerle derelere, yıkıntılara, çevrenizdeki ulusların yağmasına, alayına uğramış, terk edilmiş kentlere şöyle diyor: [5]Egemen RAB şöyle diyor: Yürekleri sevinç dolu, aşağılayarak otlaklarınızı yağmalamak için ülkeme sahip çıkan öteki uluslara, özellikle Edom'a karşı büyük bir kıskançlıkla konuştum.' [6]Bu nedenle İsrail ülkesi için peygamberlik et ve dağlara, tepelere, vadilere, derelere de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Ulusların aşağılamasına hedef olduğunuz için öfkeyle, kıskançlıkla konuştum. [7]Bu nedenle Egemen RAB şöyle diyor: Ant içiyorum ki, çevrenizdeki uluslar da aşağılanacaktır.

[8]" 'Ama siz, ey İsrail dağları, dal budak salacak ve halkım İsrail için ürün vereceksiniz. Çünkü halkım İsrail yakında yurduna dönecek. [9]Sizi kayıracak, size yöneleceğim. İşlenecek, ekileceksiniz. [10]Ülkenizde yaşayanların sayısını, evet, bütün İsrail halkının sayısını çoğaltacağım. Kentlerde insanlar yaşayacak, yıkıntılar onarılacak. [11]Ülkenizdeki insan ve hayvan sayısını çoğaltacağım. Verimli olacak, çoğalacaklar. Geçmişte olduğu gibi ülkeniz insanlarla dolup taşacak. Sizi eskisinden daha verimli kılacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. [12]Ülkenize insanların, halkım İsrail'in girmesini sağlayacağım. Sizi sahiplenecekler. Siz de onların mirası olacaksınız. Onları bir daha çocuklarından yoksun bırakmayacaksınız.

[13]" 'Egemen RAB şöyle diyor: Ey ülke, insanlar sana insan yiyen, ulusunu çocuksuz bırakan ülke diyorlar. [14]Bundan böyle artık sen insan yemeyecek, ulusunu çocuksuz bırakmayacaksın. Egemen RAB böyle diyor. [15]Artık ulusların aşağılamalarını size işittirmeyeceğim. Ulusların aşağılamasına uğramayacaksınız. Halkınızın bir daha tökezlemesine izin vermeyeceksiniz.' Egemen RAB böyle diyor."

[16]RAB bana şöyle seslendi: [17]"İnsanoğlu, İsrail halkı kendi ülkesinde yaşarken tutumu ve davranışlarıyla ülkeyi kirletti. Onların davranışı

benim gözümde âdet gören bir kadının kirliliği gibiydi. [18]Bu yüzden öfkemi üzerlerine boşalttım. Çünkü ülkede kan döktüler, putlarıyla onu kirlettiler. [19]Onları uluslara dağıttım, ülkelere yayıldılar. Onları tutumlarına ve davranışlarına göre yargıladım. [20]Ulusların arasında her gittikleri yerde kutsal adımı kirlettiler. Çünkü onlar için, 'Bu RAB'bin halkı, öyleyken ülkesinden çıkmak zorunda kaldı' dendi. [21]İsrail halkının gittiği uluslar arasında kirlettiği kutsal adımın onuru için kaygılandım.

[22]"Bu nedenle İsrail halkına de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Ey İsrail halkı, sizin hatırınız için değil, gittiğiniz uluslar arasında kirlettiğiniz kutsal adımın hatırı için bunları yapacağım. [23]Uluslar arasında kirlenen, onlar arasında kirlettiğiniz büyük adımın kutsallığını göstereceğim. Onların gözü önünde kutsallığımı sizin aracılığınızla kanıtladığımda, uluslar benim RAB olduğumu anlayacaklar. Egemen RAB böyle diyor.

[24]" 'Sizi uluslar arasından alacak, bütün ülkelerden toplayıp ülkenize geri getireceğim. [25]Üzerinize temiz su dökeceğim, arınacaksınız. Sizi bütün kirliliklerinizden ve putlarınızdan arındıracağım. [26]Size yeni bir yürek verecek, içinize yeni bir ruh koyacağım. İçinizdeki taştan yüreği çıkaracak, size etten bir yürek vereceğim. [27]Ruhumu içinize koyacağım; kurallarımı izlemenizi, buyruklarıma uyup onları uygulamanızı sağlayacağım. [28]Atalarınıza verdiğim ülkede yaşayacak, benim halkım olacaksınız, ben de sizin Tanrınız olacağım. [29]Sizi bütün kirliliklerinizden kurtaracağım. Buğdaya seslenecek ve onu çoğaltacağım. Artık size kıtlık göndermeyeceğim. [30]Ulusların arasında bir daha kıtlık utancı çekmemeniz için ağaçların meyvesini, tarlaların ürününü çoğaltacağım. [31]O zaman kötü yollarınızı, kötü işlerinizi anımsayacaksınız. Günahlarınız, iğrenç uygulamalarınız yüzünden kendinizden tiksineceksiniz. [32]Bunu sizin hatırınız için yapmadığımı iyi bilin. Egemen RAB böyle diyor. Davranışlarınızdan utanın, yüzünüz kızarsın, ey İsrail halkı!

[33]" 'Egemen RAB şöyle diyor: Sizi bütün günahlarınızdan arıttığım gün, kentlerinizde yaşamanızı sağlayacağım; yıkıntılar onarılacak. [34]Gelip geçenlerin gözünde viran olan ülkenin toprakları işlenecek. [35]Şöyle diyecekler: Viran olan bu ülke Aden bahçesi gibi oldu; yıkılıp yerle bir olmuş, kimsesiz kalmış kentler yeniden güçlendiriliyor, içinde oturuluyor. [36]O zaman çevrenizde kalan uluslar yıkılanı yeniden yapanın, çıplak yerleri yeniden dikenin ben RAB olduğumu anlayacaklar. Bunu ben RAB söylüyorum ve dediğimi yapacağım.'

[37]"Egemen RAB şöyle diyor: İsrail halkının benden yine yardım dilemesini sağlayacak ve onlar için şunu yapacağım: Onları bir koyun sürüsü gibi çoğaltacağım. [38]Bayramlarda Yeruşalim nasıl kurbanlık hayvanlarla doluyorsa, viran olmuş kentler de insan topluluklarıyla öyle dolup taşacak.

36:26-28 Hez.11:19-20

O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar."

Kuru Kemikler

37 RAB'bin eli üzerimdeydi, Ruhu'yla[a] beni dışarı çıkardı, kemiklerle dolu bir ovanın ortasına koydu. [2]Beni onların arasında her yöne dolaştırdı. Ovada her yere yayılmış, tamamen kurumuş pek çok kemik vardı. [3]RAB, "İnsanoğlu, bu kemikler canlanabilir mi?" diye sordu.

Ben, "Sen bilirsin, ey Egemen RAB" diye yanıtladım.

[4]Bunun üzerine, "Bu kemikler üzerine peygamberlik et" dedi, "Onlara de ki, 'Kuru kemikler, RAB'bin sözünü dinleyin! [5]Egemen RAB bu kemiklere şöyle diyor: İçinize ruh koyacağım, canlanacaksınız. [6]Size kaslar verecek, üzerinizde et oluşturacağım, sizi deriyle kaplayacağım. İçinize ruh koyacağım, canlanacaksınız. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.' "

[7]Böylece bana verilen buyruk uyarınca peygamberlik ettim. Ben peygamberlik ederken bir gürültü oldu, bir takırtı duyuldu. Kemikler birbirleriyle birleşiyordu. [8]Baktım, işte üzerlerinde kaslar, etler oluşuyor, üstlerini deri kaplıyordu. Ama onlarda ruh yoktu.

[9]Sonra bana şöyle dedi: "Rüzgara[a] peygamberlik et, insanoğlu, peygamberlik et ve de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Ey rüzgar, gel dört yandan es. Bu öldürülmüşlerin üzerine üfle ki canlansınlar!' "

[10]Böylece bana verilen buyruk uyarınca peygamberlik ettim. Onların içine soluk[a] girince canlanıp ayağa kalktılar. Çok, çok büyük bir kalabalık oluşturuyorlardı.

[11]Sonra bana, "İnsanoğlu, bu kemikler bütün İsrail halkını simgeliyor" dedi, "Onlar, 'Kemiklerimiz kurudu, umudumuz yok oldu, bittik' diyorlar. [12]Bu yüzden peygamberlik et ve onlara de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Ey halkım, mezarlarınızı açıp sizi oradan çıkaracak, İsrail ülkesine geri getireceğim. [13]Mezarlarınızı açıp sizi çıkardığım zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız, ey halkım. [14]Ruhumu içinize koyacağım, canlanacaksınız. Sizi kendi ülkenize yerleştireceğim. O zaman, bunu söyleyenin ve yapanın ben RAB olduğumu anlayacaksınız.' " Böyle diyor RAB.

Yahuda ile İsrail Birleşiyor

[15]RAB bana şöyle seslendi: [16]"İnsanoğlu, bir değnek al, üzerine 'Yahuda ve dostları İsrailliler için' diye yaz. Sonra başka bir değnek al, üzerine 'Yusuf'la dostları İsrailliler için Efrayim'in değneği' diye yaz. [17]İki değneği yan yana getirerek birleştir. Öyle ki, elinde bir değnek gibi olsun.

[18]"Halkından biri, 'Bu yaptığının anlamı ne? Bize açıklamaz mısın?' diye sorarsa, [19]şöyle yanıtlayacaksın: 'Egemen RAB şöyle diyor: Efrayim'in elindeki değneği –Yusuf'la dostları İsrail oymaklarının değneğini– alıp Yahuda değneğiyle birleştireceğim.

---

[a] *37:1,9,10 İbranice'de "Ruah" (Ruh) sözcüğü, "Rüzgar", "Soluk" anlamına da gelir.*
37:10 Va.11:11

İkisinden bir değnek yapıp elimde tutacağım.' [20]Üzerine yazdığın değnekleri görebilecekleri şekilde elinde tut. [21]Onlara de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: İsrailliler'i gittikleri ulusların içinden alacağım. Onları her yerden toplayıp ülkelerine geri getireceğim. [22]Onları ülkede, İsrail dağları üzerinde tek bir ulus yapacağım. Hepsinin tek kralı olacak. Artık iki ayrı ulus olmayacaklar, iki krallığa bölünmeyecekler. [23]Artık putlarıyla, iğrenç uygulamalarıyla, isyanlarıyla kendilerini kirletmeyecekler. Onları yerleştikleri, içinde günah işledikleri yerlerden kurtarıp arındıracağım. Onlar halkım olacak, ben de onların Tanrısı olacağım.

[24]" 'Kulum Davut onların kralı olacak, hepsinin tek çobanı olacak. Buyruklarımı izleyecek, kurallarıma uyacak, onları uygulayacaklar. [25]Kulum Yakup'a verdiğim, atalarınızın yaşadığı ülkeye yerleşecekler. Kendileri, çocukları, çocuklarının çocukları sonsuza dek orada yaşayacaklar. Kulum Davut da sonsuza dek onların önderi olacak. [26]Onlarla esenlik antlaşması yapacağım. Bu onlarla sonsuza dek geçerli bir antlaşma olacak. Onları yeniden oraya yerleştirip sayıca çoğaltacağım. Tapınağımı sonsuza dek onların ortasına kuracağım. [27]Konutum aralarında olacak; onların Tanrısı olacağım, onlar da benim halkım olacak. [28]Tapınağım sonsuza dek onların arasında oldukça uluslar İsrail'i kutsal kılanın ben RAB olduğumu anlayacaklar.' "

Gog Kınanıyor

38 RAB bana şöyle seslendi: [2]"İnsanoğlu, yüzünü Magog ülkesinden Roş'un, Meşek'in, Tuval'ın önderi[a] Gog'a çevir, ona karşı peygamberlik et. [3]De ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Ey Roş'un, Meşek'in, Tuval'ın önderi[a] Gog, sana karşıyım. [4]Seni geldiğin yoldan geri çevirecek, çenelerine çengel takacağım. Seni ve bütün ordunu, atları, tam donanmış atlıları, küçük büyük kalkanlı, hepsi kılıç kullanan büyük kalabalığı dışarıya sürükleyeceğim. [5]Onlarla birlikte hepsi kalkanlı, miğferli Persliler'i, Kûşlular'ı*, Pûtlular'ı, [6]Gomer'in bütün ordusunu, uzak kuzeydeki Beyttogarma'nın bütün ordusunu ve yanındaki birçok ulusu da sürükleyeceğim.

[7]" 'Hazır ol! Çevrende toplanmış büyük kalabalıkla birlikte hazırlan. Onları sen gözeteceksin. [8]Uzun zaman sonra savaşa çağrılacaksın. Gelecek yıllarda, halkı birçok ulustan uzun zamandır ıssız kalmış İsrail dağlarında toplanmış, savaştan rahata kavuşmuş bir ülkeye saldıracaksın. Uluslar arasından çıkarılmış olan bu halk, şimdi güvenlik içinde yaşıyor. [9]Sen, bütün askerlerin ve seninle olan birçok ulus çıkıp kasırga gibi geleceksiniz; ülkeyi kaplayan bulut gibi olacaksınız.

[10]" 'Egemen RAB şöyle diyor: O gün aklına bazı düşünceler gelecek, kötü düzenler tasarlayacaksın. [11]Diyeceksin ki: Sursuz köyleri olan bir

---

[a] ***38:2,3 "Roş'un, Meşek'in, Tuval'ın önderi" ya da "Meşek'in, Tuval'ın baş önderi".***

37:24 Hez.34:24 37:27 Lev.26:11-12; 2Ko.6:16; Va.21:3 38:2 Va.20:8

ülkeye saldıracak, esenlik ve güvenlik içinde yaşayan insanların üzerine yürüyeceğim. Bu köylerin tümü sursuz; kapıları da kapı sürgüleri de yok. [12]Viran olmuş kentlerde yaşayan halkı soyup malını yağma edeceğim. Sürüsü, malı olan, dünyanın ortasında yaşayan bu ulusların arasından toplanmış halka karşı elimi uzatacağım. [13]Saba, Dedan, Tarşiş tüccarları ve köyleri sana, Yağmalamak için mi geldin? Çapul malı toplamak, altın, gümüş taşımak, hayvan, mal götürmek, bol ganimet elde etmek için mi bu kalabalığı topladın? diyecek.'

[14]"Bu yüzden, ey insanoğlu, peygamberlik et ve Gog'a de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: O gün halkım İsrail güvenlik içinde yaşarken bunu farketmeyecek misin? [15]Sen ve seninle birlikte birçok ulustan oluşan tümü ata binmiş büyük bir kalabalık, güçlü bir ordu uzak kuzeyden geleceksiniz. [16]Ülkeyi kaplayan bir bulut gibi halkım İsrail'in üzerine yürüyeceksiniz. Son günlerde, ey Gog, seni ülkeme saldırtacağım. Öyle ki, ulusların gözü önünde kutsallığımı senin aracılığınla gösterdiğim zaman beni tanıyabilsinler.

[17]" 'Egemen RAB şöyle diyor: Eski günlerde kullarım İsrail peygamberleri aracılığıyla hakkında konuştuğum kişi değil misin sen? O dönemde seni onlara saldırtacağıma ilişkin yıllarca peygamberlik ettiler.

[18]" 'Gog İsrail ülkesine saldırdığı gün öfkem alevlenecek. Egemen RAB böyle diyor. [19]Kıskançlığımla ve öfkemin şiddetiyle diyorum ki, o gün İsrail ülkesinde büyük bir yer sarsıntısı olacak. [20]Denizdeki balıklar, gökteki kuşlar, kırdaki hayvanlar, yerde sürünen bütün yaratıklar ve dünyadaki bütün insanlar önümde titreyecekler. Dağlar yerle bir edilecek, kayalıklar ufalanacak, her duvar çökecek. [21]Bütün dağlarımda Gog'a karşı kılıcı çağıracağım. Egemen RAB böyle diyor. Herkes birbirine kılıç çekecek. [22]Onu salgın hastalıkla, kanla cezalandıracağım; onun, ordusunun, ondan yana olan birçok ulusun üzerine sağanak yağmur, dolu, ateşli kükürt yağdıracağım. [23]Böylece büyüklüğümü, kutsallığımı göstereceğim, birçok ulusun gözünde kendimi tanıtacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.' "

Gog Yenilgiye Uğruyor

39 "İnsanoğlu, Gog'a karşı peygamberlik et ve ona de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Ey Roş'un, Meşek'in, Tuval'ın önderi[a] Gog, sana karşıyım. [2]Seni geri çevirip sürükleyeceğim. Seni uzak kuzeyden çıkarıp İsrail'in dağlarına getireceğim. [3]Sol elindeki yayını vuracak, sağ elindeki oklarını düşüreceğim. [4]Sen de askerlerinle senden yana olan uluslar da İsrail dağlarına serileceksiniz. Sizi yem olarak her çeşit yırtıcı kuşa, yabanıl hayvana vereceğim. [5]Açık kırlarda düşüp öleceksiniz. Çünkü bunu ben söyledim. Egemen RAB böyle diyor. [6]Magog'un ve kı-

---

[a] 39:1 "Roş'un, Meşek'in, Tuval'ın önderi" ya da "Meşek'in, Tuval'ın baş önderi".
38:22 Va.8:7; 14:9-10

yıda güvenlik içinde yaşayanların üzerine ateş yağdıracağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.

[7]“ ‘Halkım İsrail arasında kutsal adımı tanıtacağım. Bundan böyle kutsal adımın aşağılanmasına izin vermeyeceğim. Uluslar benim İsrail'de kutsal olan RAB olduğumu anlayacaklar. [8]O gün yaklaştı! Söylediklerim olacak. Egemen RAB böyle diyor. Budur sözünü ettiğim gün!

[9]“ ‘O zaman İsrail kentlerinde yaşayanlar dışarı çıkıp topladıkları silahları yakacaklar. Küçük büyük kalkanları, yayları, okları, sopaları, mızrakları ateşe atacaklar. Bunlarla yedi yıl ateş yakacaklar. [10]Kırdan odun toplamayacak, ormandan odun kesmeyecekler. Yakmak için silahları kullanacaklar. Mallarını yağmalayanları yağmalayacak, kendilerini soyanları soyacaklar. Egemen RAB böyle diyor.

[11]“ ‘O gün Lut Gölü'nün doğusunda, Gezginler Deresi'nde Gog'a İsrail'de bilinen[a] bir mezar yeri vereceğim. Gog'la bütün ordusu orada gömülecek. Oraya Hamon-Gog[b] Vadisi adı verilecek. Oradan geçecek gezginlerin önü kesilecek. [12]İsrail halkı ülkeyi arındırmak için onları gömecek. Bu yedi ay sürecek. [13]Onları bütün ülke halkı gömecek. Görkemimi açıkladığım gün onlar için onur olacak. Egemen RAB böyle diyor.

[14]“ ‘Ülkeyi arındırmak için adamlar görevlendirilecek. Bazıları ülkeyi sürekli dolaşacak, öbürleriyse yerde kalan cesetleri gömecekler. Yedi aylık süre bitince, araştırma işine başlayacaklar. [15]Bu adamlar ülkenin her yanını dolaşacak. Bir insan kemiği görünce, mezarcılar onu Hamon-Gog Vadisi'ne gömünceye dek, yanına bir işaret koyacak. [16]Orada Hamona[c] adında bir kent olacak. Böylelikle ülke arındırılacak.’

[17]“İnsanoğlu, Egemen RAB şöyle diyor: Her çeşit kuşa ve yabanıl hayvana seslen: ‘Sizin için hazırlayacağım kurbana, İsrail dağları üzerindeki büyük kurbana gelin, her yandan toplanın! Orada et yiyecek, kan içeceksiniz. [18]Başan'ın besili hayvanlarının –koçların, kuzuların, tekelerin, boğaların– etini yiyip kanını içer gibi yiğitlerin etini yiyecek, dünya önderlerinin kanını içeceksiniz. [19]Sizin için hazırlayacağım kurbandan doyana dek yağ yiyeceksiniz, sarhoş oluncaya dek kan içeceksiniz. [20]Soframda atlardan, atlılardan, yiğitlerden ve her çeşit askerden bol bol yiyip doyacaksınız.’ Egemen RAB böyle diyor.

[21]“Görkemimi uluslar arasında açıklayacağım. Bütün uluslar kendilerine verdiğim cezayı, üzerlerine koyduğum elimi görecekler. [22]İsrail halkı o günden başlayarak benim Tanrıları RAB olduğumu anlayacak. [23]Uluslar İsrail halkının işlediği suç yüzünden, bana ihanet ettiği için sürgüne gittiğini anlayacaklar. Yüzümü onlardan gizledim, onları düşmanlarının eline teslim ettim, hepsi kılıçtan geçirildi. [24]Onları kirliliklerine, isyan-

---

[a] 39:11 Septuaginta, Targum, Vulgata “Bilinen”, Masoretik metin “Orada”.

[b] 39:11 “Hamon-Gog”: “Gog'un kalabalığı” anlamına gelir.

[c] 39:16 “Hamona”: “Kalabalık” anlamına gelir. *39:17-20 Va.19:17-18*

larına göre cezalandırdım, yüzümü onlardan gizledim.

[25]"Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: Yakup'un sürgündeki soyunu geri getirecek, İsrail halkına acıyacağım. Kutsal adımı kıskançlıkla koruyacağım. [26]Ülkelerinde güvenlik içinde yaşayınca, onları korkutan kimse olmayınca, utançlarını, bana ettikleri bütün ihanetleri unutacaklar. [27]Onları uluslar arasından geri getirip düşman ülkelerinden topladığım zaman, onlar aracılığıyla birçok ulusa kutsallığımı göstereceğim. [28]O zaman benim Tanrıları RAB olduğumu anlayacaklar. Onları uluslar arasına sürgüne göndermeme karşın, hiçbirini bırakmadan ülkelerine geri getireceğim. [29]Onlardan bir daha yüzümü gizlemeyeceğim, çünkü İsrail halkı üzerine Ruhum'u dökeceğim." Egemen RAB böyle diyor.

Yeni Tapınakla İlgili Görüm

40 Sürgünlüğümüzün yirmi beşinci yılı, yılın başında, ayın onuncu günü, Yeruşalim Kenti'nin düşüşünün on dördüncü yılı, tam o gün RAB'bin eli beni yakalayıp oraya götürdü. [2]Görümde Tanrı beni İsrail ülkesine götürüp çok yüksek bir dağın üzerine koydu. Dağın güneyinde kente benzer yapılar vardı. [3]Tanrı beni oraya götürdü, tunca* benzer bir adam gördüm. Elinde keten ip ve bir ölçü değneği tutarak kapının girişinde duruyordu. [4]Bana, "İnsanoğlu, gözlerinle gör, kulaklarınla işit, sana göstereceğim her şeye dikkat et" dedi, "Sen bunun için buraya getirildin. Göreceğin her şeyi İsrail halkına anlat."

Doğu Kapısı

[5]Tapınağı çepeçevre kuşatan bir duvar gördüm. Adamın elindeki ölçü değneğinin uzunluğu altı arşındı. Her arşına bir elin eni kadar uzunluk eklenmişti[a]. Adam duvarı ölçtü; kalınlığı ve yüksekliği bir ölçü değneği kadardı.

[6]Sonra doğuya bakan kapıya gitti, basamakları çıkıp kapı eşiğini ölçtü. Eni bir ölçü değneği kadardı[b]. [7]Bekçi odalarının her birinin uzunluğu ve genişliği bir ölçü değneği kadardı. Odaların arasındaki duvarın kalınlığı beş arşındı. Tapınağa bakan eyvanın kapı eşiği bir ölçü değneği uzunluktaydı. [8]Eyvanı ölçtü; [9]genişliği sekiz arşın, kapı sövelerinin kalınlığı ikişer arşındı. Eyvan tapınağa bakıyordu. [10]Doğu Kapısı'nın her yanında üçer bekçi odası vardı. Hepsi aynı ölçüdeydi. Odalar arasındaki duvarların ölçüsü de aynıydı.

[11]Adam kapının genişliğini ölçtü. Genişliği on, iç girişin genişliği on üç arşındı. [12]Her bekçi odasının önünde bir arşın yüksekliğinde bir duvar vardı. Odalar kare şeklindeydi, kenarları altışar arşındı. [13]Sonra girişleri karşı karşıya olan odaların arka duvarlarının arasını ölçtü; yirmi beş

---

[a] 40:5 Yeni tapınakla ilgili bölümde kullanılan arşının uzunluğu, bir arşına bir elin eni eklenerek elde edilir (yaklaşık 53 cm).

[b] 40:6 "Kadardı" sözcüğünden sonra Masoretik metinde şu tümce geçmektedir: "Bir kapı eşiğinin eni bir ölçü değneği kadardı." Bu tümce Septuaginta'da yoktur.

40:2 Va.21:10-11 40:3 Va.11:1; 21:15 40:5-42:20 1Kr.6:1-38; 2Ta.3:1-9 arşındı. [14]Sütunları ölçtü, altmış arşındı[a]. Kapının çevresindeki avlu sütunlara kadar uzanıyordu. [15]Kapı girişinden eyvanın sonuna kadarki uzaklık elli arşındı. [16]Her iki yandaki bekçi odalarında, odalar arasındaki duvarlarda ve eyvanın çepeçevre duvarlarında içe bakan kafesli pencereler vardı. Bölme duvarları hurma ağacı motifleriyle kaplıydı.

Dış Avlu

[17]Adam bundan sonra beni dış avluya götürdü. Orada odalar ve dış avluyu çevreleyen taş yol vardı. Taş yol boyunca otuz oda vardı. [18]Girişin iki yanındaki taş yolun genişliği kapıların uzunluğu kadardı. Bu aşağı taş yoldu. [19]Avlunun genişliğini aşağı girişten iç avlunun girişine dek ölçtü. Doğu ve kuzeydeki uzaklık yüz arşındı.

Kuzey Kapısı

[20]Adam dış avlunun kuzeye bakan kapısının uzunluğunu ve genişliğini ölçtü. [21]İki yandaki üçer bekçi odasının, aralarındaki duvarların ve eyvanın ölçüsü, birinci kapının ölçüsünün aynısıydı. Uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. [22]Pencerelerin, eyvanın, hurma ağacı motiflerinin ölçüsü, doğuya bakan kapının ölçüsünün aynısıydı. Oraya yedi basamakla çıkılıyordu, eyvan bunların karşısındaydı. [23]Doğu Kapısı'na olduğu gibi, Kuzey Kapısı'na da bakan bir iç avlu kapısı vardı. Adam bu iki kapı arasındaki uzaklığı ölçtü, yüz arşındı.

Güney Kapısı

[24]Adam beni güneye doğru götürdü. Orada güneye bakan bir kapı gördüm. Adam kapının sövelerini ve eyvanı ölçtü. Ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. [25]Öbürlerinde olduğu gibi, bu kapının ve eyvanın her yanında da pencereler vardı. Uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. [26]Oraya yedi basamakla çıkılıyordu, eyvan bunların karşısındaydı. İki kapı sövesi de hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. [27]İç avlunun güneye bakan bir kapısı vardı. Adam bu kapıdan güneydeki dış kapıya kadar olan uzaklığı ölçtü, yüz arşındı.

İç Avlunun Kapıları

[28]Adam beni Güney Kapısı'ndan iç avluya götürdü. Güney Kapısı'nı ölçtü. Ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. [29]Bekçi odalarının, odalar arasındaki duvarların, eyvanın ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. Dış duvarlarda ve eyvanın her yanında pencereler vardı. Girişin uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. [30-31]Eyvan[b] dış avluya bakıyordu. Kapı söveleri hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. Oraya sekiz basamakla çıkılıyordu.

[32]Adam beni doğudaki iç avluya

---

[a] *40:14 Masoretik metin "Sütunları ölçtü, altmış arşındı", Septuaginta "Eyvanın açık alanını ölçtü, yirmi arşındı".*

[b] *40:30-31 Masoretik metinde "Eyvan" sözcüğünden önce şu tümce geçiyor: "İç avlunun çevresindeki eyvanların uzunluğu yirmi beş arşın, genişliği beş arşındı." Bu tümce bazı İbranice elyazmalarında geçmemektedir.*

götürdü. Oradaki kapıyı ölçtü. Ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. [33]Bekçi odalarının, odalar arasındaki duvarların, eyvanın ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. Dış duvarlarda ve eyvanın her yanında pencereler vardı. Girişin uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. [34]Eyvan dış avluya bakıyordu. Kapı söveleri hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. Oraya sekiz basamakla çıkılıyordu.

[35]Sonra adam beni Kuzey Kapısı'na götürdü. Kapıyı ölçtü. Ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. [36]Bunun da bekçi odaları, aralarındaki duvarlar, eyvanı aynıydı. Kapının her yanında pencereler vardı. Girişin uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. [37]Eyvan dış avluya bakıyordu. Kapı söveleri her yanda hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. Oraya sekiz basamakla çıkılıyordu.

Kurbanların Hazırlandığı Odalar

[38]İç avlu girişlerindeki eyvanların yanında kapısı eyvana açılan bir oda vardı. Yakmalık sunular* burada yıkanıyordu. [39]Eyvanın her iki yanında ikişer masa vardı. Yakmalık sunu, günah sunusu* ve suç sunusu* için hayvanlar bu masaların üzerinde kesiliyordu. [40]Eyvanın dış duvarının yanında, Kuzey Kapısı'nın basamaklarının her iki yanında ikişer olmak üzere dört masa daha vardı. [41]Böylece kurbanlık hayvanların kesimi için kapının her iki yanında dörder olmak üzere sekiz masa vardı. [42]Yakmalık sunular için yontma taştan dört masa vardı. Her masanın uzunluğu ve genişliği birer buçuk arşın, yüksekliği bir arşındı. Yakmalık sunularla öbür kurbanların kesiminde kullanılan aletleri bunların üzerine koyuyorlardı. [43]Odanın duvarlarına çifte çengeller asılmıştı; her biri bir el genişliğindeydi. Masalar sunulacak kurban eti için kullanılıyordu.

Kâhinler için Ayrılan Odalar

[44]İç kapının dış bölümünde, iç avluda iki oda[a] vardı. Bunlardan biri Kuzey Kapısı'nın yanındaydı ve güneye bakıyordu, öbürü Güney[b] Kapısı'nın yanındaydı ve kuzeye bakıyordu. [45]Adam bana, "Güneye bakan oda tapınakta hizmet görecek kâhinler için" dedi, [46]"Kuzeye bakan oda da sunakta hizmet görecek kâhinler için. Bunlar Levi soyundan, RAB'be hizmet etmek için O'na yaklaşan Sadokoğulları'dır."

[47]Adam avluyu ölçtü. Kareydi, uzunluğu yüz arşın, genişliği yüz arşındı. Sunak tapınağın önündeydi.

Tapınak

[48]Adam sonra beni tapınağın eyvanına götürüp eyvanın kapı sövelerini ölçtü. Her iki yandaki sövelerin genişliği beşer arşındı. Girişin genişliği on dört arşın, iki yandaki duvarların genişliği de üçer arşındı[c]. [49]Eyvanın uzunluğu yirmi arşın, genişliği on iki

---

[a] *40:44 Septuaginta "İki oda", Masoretik metin "Ezgiciler için odalar".*

[b] *40:44 Septuaginta "Güney", Masoretik metin "Doğu".*

[c] *40:48 Septuaginta "Girişin genişliği on dört arşın, iki yandaki duvarların genişliği de üçer arşındı", Masoretik metin "Girişin iki yanının genişliği üçer arşındı".*

arşındı[a]. Oraya basamaklarla çıkılıyordu. Kapı sövelerinin her bir yanında sütunlar vardı.

41 Bundan sonra adam beni tapınağın ana bölümüne götürüp kapı sövelerini ölçtü. Sövelerin[b] genişliği her yandan altı arşındı. [2]Girişinin genişliği on arşın, her yandan buna bağlı duvarların genişliği beşer arşındı. Ana bölümü de ölçtü. Uzunluğu kırk arşın, genişliği yirmi arşındı.

[3]Sonra iç odaya gidip girişin sövelerini ölçtü. Her biri iki arşın genişliğindeydi. Girişin genişliği altı arşın, her yandan buna bağlı duvarların genişliği yedi arşındı. [4]Ana bölümün ötesindeki iç odayı ölçtü. Uzunluğu ve genişliği yirmişer arşındı. Adam, “Bu En Kutsal Yer'dir*” dedi.

[5]Tapınağın duvarını ölçtü, kalınlığı altı arşındı. Tapınağın çevresindeki her yan odanın genişliği dört arşındı. [6]Bu yan odalar üç kattı, her katta otuz oda vardı. Tapınağın duvarları boyunca yan odalara destek görevi yapan çıkıntılar vardı. Öyle ki, destekler tapınak duvarlarına girmesin. [7]Tapınağın çevresindeki yan odalar yukarı kata doğru çıktıkça genişliyordu. Tapınağın çevresindeki yapının yukarıya çıkan bir merdiveni vardı. Yukarıya doğru çıkıldıkça yan odalar genişliyordu. Merdivenle alt kattan orta kata, oradan da üst kata çıkılıyordu.

[8]Tapınağın çevresinde yan odaların temelini oluşturan yüksek bir kaldırım gördüm. Uzunluğu bir değnek kadar, yani altı arşındı. [9-10]Yan odaların dış duvarının kalınlığı beş arşındı. Tapınağın yan odaları ile kâhin odaları arasındaki açık alanın genişliği tapınak çevresi boyunca yirmi arşındı. [11]Yan odaların girişi açık alana bakıyordu; biri kuzeyde, öbürü güneydeydi. Açık alana bitişik temelin genişliği her yandan beş arşındı.

[12]Tapınağın batısında açık alana bakan bir yapı vardı. Genişliği yetmiş arşındı; duvarının kalınlığı her yandan beş arşın, uzunluğu doksan arşındı.

[13]Bundan sonra adam tapınağı ölçtü. Uzunluğu yüz arşındı. Tapınağın açık alanı, yapı ve duvarları yüz arşın uzunluktaydı. [14]Doğuda tapınağın açık alanının tapınağın önüyle birlikte genişliği yüz arşındı.

[15]Adam tapınağın arkasındaki açık alana bakan yapının iki yanındaki koridorların uzunluğunu ölçtü; yüz arşındı.

Ana bölüm, iç oda, avluya bakan eyvan, [16]kapı eşikleri, kafesli pencereler, eşiğin karşısındaki üç katı çevreleyen koridorlar tabandan pencerelere dek ağaç kaplıydı. Pencereler açılıp kapanabiliyordu.

[17]Girişin üstü, iç oda, dışarısı ve bütün iç ve dış duvarlar düzenli aralıklarla [18]Keruv* ve hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. İki Keruv arasında bir hurma ağacı vardı. Her Keruv'un iki yüzü vardı: [19]Bir yanda hurma ağacına bakan insan yüzü, öbür yanda hurma ağacına bakan genç aslan yüzü. Tapınak çepeçevre Keruv ve

---

[a] ***40:49 Septuaginta “On iki arşın”, Masoretik metin “On bir arşın”.***

[b] ***41:1 Olası metin “Sövelerin” (bkz. Septuaginta), Masoretik metin “Çadırın”.***

hurma ağacı oymalarıyla bezenmişti. [20]Tabandan girişin üstündeki bölüme dek ana bölümün duvarları Keruv ve hurma ağacı oymalarıyla kaplıydı.

[21]Ana bölümün kapı söveleri kare şeklindeydi, En Kutsal Yer'in önündeki kapı söveleri bunlara benziyordu. [22]Üç arşın yüksekliğinde, iki arşın uzunluğunda ağaçtan yapılmış bir sunak vardı. Köşeleri, ayakları[a], yanları ağaçtandı. Adam bana, "RAB'bin önündeki masa budur" dedi. [23]Ana bölümün ve En Kutsal Yer'in çift kanatlı birer kapısı vardı. [24]Her kapının iki menteşeli kanadı vardı. [25]Duvarlara olduğu gibi, ana bölümün kapılarına da Keruv ve hurma ağacı oymaları yapılmıştı. Dışarda, eyvanın önünde ağaçtan bir asma tavan vardı. [26]Eyvanın yan duvarlarındaki kafesli pencerelerin iki yanı hurma ağacı oymalarıyla kaplıydı. Tapınağın yan odalarıyla asma tavanları böyleydi.

Dış Avluda Odalar

42 Adam beni kuzeye giden yoldan dış avluya çıkardı. Tapınağın açık alanına ve dış avlunun kuzeyindeki yapılara bakan odalara götürdü. [2]Kapısı kuzeye bakan bu yapının uzunluğu yüz arşın, genişliği elli arşındı. [3]İç avlunun yirmi arşınlık bölümüyle dış avlunun taş yoluna bakan üç katın koridorları karşı karşıyaydı. [4]Odaların önünde genişliği on arşın, uzunluğu yüz arşın[b] olan bir iç koridor vardı. Kapıları kuzeye bakıyordu. [5]Yapının üst kattaki odaları alt ve orta kattaki odalardan daha dardı. Çünkü üst kattaki koridorlar daha çok yer kaplıyordu. [6]Avlularda sütunlar olmasına karşın, üçüncü kattaki odaların sütunları yoktu. Bu yüzden bu odalar alt ve orta kattaki odalardan daha dardı. [7]Odaların önünde, odalara ve dış avluya paralel bir dış duvar vardı, elli arşın uzunluktaydı. [8]Dış avlu yanındaki sıra odaların uzunluğu elli arşınken, ana bölüme daha yakın sıra odaların uzunluğu yüz arşındı. [9]Alt kattaki odaların dış avludan girilecek gibi doğu yönünde bir girişleri vardı.

[10]İç avlunun güneyi[c] boyunca, açık alana ve dış avludaki yapılara bakan başka odalar vardı. [11-12]Kuzeydeki odalarda olduğu gibi, bu odaların önünde de bir geçit vardı. Odaların uzunlukları, genişlikleri aynıydı, çıkışları ve boyutları kuzeydeki odalara benziyordu. Güneydeki odaların girişleri kuzeydekiler gibiydi. Geçidin başlangıcında bir giriş vardı. Arka duvarlar boyunca doğuya uzanan bu geçit odalara açılıyordu.

[13]Bundan sonra adam, "Tapınağın açık alanına bakan kuzey ve güneydeki odalar kutsaldır" dedi, "RAB-bin önünde hizmet eden kâhinler orada en kutsal sunulardan yiyecekler. En kutsal sunuları –tahıl, günah ve suç sunularını*– oraya koyacaklar. Çünkü orası kutsaldır. [14]Kâhinler kutsal alana girdikten sonra, hizmet ederken giydikleri giysileri orada

---

[a] *41:22 Septuaginta "Ayakları", Masoretik metin "Uzunluğu".*
[b] *42:4 Septuaginta, Süryanice ve 8. ayet "Yüz arşın", Masoretik metin "Bir arşın".*
[c] *42:10 Septuaginta "Güneyi", Masoretik metin "Doğusu".*

bırakmadan dış avluya çıkmayacaklar. Çünkü bu giysiler kutsaldır. Halkın bulunduğu yerlere gitmeden önce başka giysiler giymeliler."

[15]Adam iç tapınağı ölçmeyi bitirince, beni Doğu Kapısı'ndan dışarıya götürdü, o alanı her yandan ölçtü. [16]Doğu yanını ölçü değneğiyle ölçtü, beş yüz arşın[a] kadardı. [17]Kuzey yanını ölçtü, beş yüz arşın[a] kadardı. [18]Güney yanını ölçtü, beş yüz arşın[a] kadardı. [19]Sonra batıya dönüp ölçtü, beş yüz arşın[a] kadardı. [20]Böylece alanın dört yanını ölçtü. Kutsal olanı kutsal olmayandan ayırmak için alanın çevresinde bir duvar vardı; uzunluğu ve genişliği beşer yüz arşındı.

Tanrı'nın Görkemi Tapınağa Dönüyor

43 Adam beni doğuya bakan kapıya götürdü. [2]İsrail Tanrısı'nın görkeminin doğudan geldiğini gördüm. Sesi gürül gürül akan suların sesi gibiydi. Görkeminden yeryüzü aydınlıkla doldu. [3]Gördüğüm görüm, Tanrı kenti yok etmeye geldiğinde ve Kevar Irmağı kıyısında gördüğüm görümlere benziyordu. Yüzüstü yere düştüm. [4]RAB'bin görkemi doğuya bakan kapıdan tapınağa girdi. [5]Ruh beni ayağa kaldırıp iç avluya götürdü. RAB'bin görkemi tapınağı doldurdu.

[6]Adam orada yanımda dururken, tapınaktan birinin bana seslendiğini duydum. [7]Bana şöyle dedi: "İnsanoğlu, tahtımın yeri, ayaklarımın basacağı, İsrail halkıyla sonsuza dek yaşayacağım yer burasıdır. Bundan böyle İsrail halkı da kralları da fahişelikleriyle ve krallarının cesetleriyle bir daha kutsal adımı kirletmeyecek. [8]Onlar kapı eşiklerini kapı eşiğimin, sövelerini sövelerimin bitişiğine yerleştirdiler. Benimle aralarında yalnızca bir duvar vardı. İğrenç uygulamalarıyla kutsal adımı kirlettiler. Bu yüzden öfkemle onları yok ettim. [9]Şimdi fahişeliklerini, krallarının cesetlerini benden uzaklaştırsınlar; ben de sonsuza dek aralarında yaşayayım.

[10]"İnsanoğlu, günahlarından utanmaları için bu tapınağı İsrail halkına tanıt. Tapınağın tasarısını incelesinler. [11]Eğer bütün yaptıklarından utanıyorlarsa, tapınağın tasarını –düzenlemesini, girişlerini, çıkışlarını– kurallarını, yasalarını onlara bildir. Tasarı onların gözü önünde yaz ki, bütün düzenine, kurallarına bağlılıkla uyabilsinler. [12]Tapınakla ilgili yasa şudur: Dağın tepesinde tapınağı çevreleyen bütün alan çok kutsal olacak. İşte tapınakla ilgili yasa böyle.

Sunak

[13]"Arşın ölçüsüyle sunağın ölçüleri şunlardır: –Bu arşın, bir arşına ek olarak bir elin eni kadardır.– Sunağı çevreleyen hendeğin derinliği bir arşın, genişliği bir arşın, çevresindeki kenarlık bir karış. Sunağın yüksekliğiyse şöyle: [14]Sunağın yerdeki hendekten alt çıkıntıya kadarki bölümünün yüksekliği iki arşın, genişliği bir arşın, küçük çıkıntıdan büyük çıkıntıya

[a] *42:16-19 Septuaginta "Arşın", Masoretik metin "Ölçü değneği".*
43:2 Hez.10:3-4,18-19; 11:22-23 *43:13-17 Çık.27:1-2; 2Ta.4:1*

kadarki bölümün yüksekliği dört arşın, genişliği bir arşın. [15]Sunağın kurban yakılan üst bölümünün yüksekliği dört arşın; üst bölümden yukarı doğru dört boynuz uzanacak. [16]Sunağın üst bölümü kare şeklinde olacak. Uzunluğu on iki arşın, genişliği on iki arşın. [17]Üst çıkıntının dört yandan uzunluğu ve genişliği de on dörder arşın. Çevresindeki kenarlık yarım arşın, hendeğin çevresi bir arşın. Sunağın basamakları doğuya bakacak.”

[18]Adam konuşmasını şöyle sürdürdü: “İnsanoğlu, Egemen RAB şöyle diyor: ‘Sunak yapılacağı gün, üzerinde yakmalık sunular* sunmak ve kan dökmek için kurallar şunlardır: [19]Bana hizmet etmek üzere önüme gelen Sadok soyundan Levili kâhinlere günah sunusu* olarak bir boğa vereceksin. Egemen RAB böyle diyor. [20]Boğanın kanından biraz alıp sunağın dört boynuzuna, çıkıntının dört köşesine ve çevresindeki kenarlığın üzerine süreceksin. Böylece sunağı pak kılıp arındıracaksın. [21]Boğayı günah sunusu olarak alacak, tapmağın dışında, tapınak alanında belirlenen yerde yakacaksın.

[22]“ ‘İkinci gün günah sunusu olarak kusursuz bir teke sunacaksın. Sunağı boğanın kanıyla arındırdığın gibi tekenin kanıyla da arındır. [23]Arındırma işlemini bitirince, sürüden kusursuz bir boğayla bir koç sunacaksın. [24]Bunları RAB'bin önüne getireceksin. Kâhinler üzerlerine tuz serpip yakmalık sunu olarak RAB'be sunacaklar.

[25]“ ‘Yedi gün boyunca günah sunusu olarak her gün bir teke sağlayacaksın; kusursuz bir boğayla sürüden bir koç da sağlayacaksın. [26]Yedi gün sunağı arındırıp pak kılacaklar. Böylece sunak adanmış olacak. [27]Yedi gün bitince, kâhinler sekizinci gün ve daha sonra yakmalık ve esenlik sunularınızı* sunağın üzerinde sunacak. O zaman sizi kabul edeceğim. Egemen RAB böyle diyor.’ ”

Hizmet Edecek Olanlar

44 Bundan sonra adam beni tapınağın doğuya bakan dış kapısına geri getirdi. Kapı kapalıydı. [2]RAB bana, “Bu kapı kapalı kalacak, açılmayacak, buradan kimse girmeyecek!” dedi, “İsrail'in Tanrısı RAB bu kapıdan girdi, bu yüzden kapalı kalacak. [3]Yalnız önder –önder olduğu için– RAB'bin önünde oturup ekmek yemek üzere eyvandan girebilir, aynı yoldan da çıkabilir.”

[4]Adam Kuzey Kapısı yolundan tapınağın önüne getirdi beni. Baktım, RAB'bin görkeminin tapınağı doldurduğunu gördüm. Yüzüstü yere düştüm.

[5]RAB bana şöyle seslendi: “İnsanoğlu, RAB'bin Tapınağı'nın bütün kuralları ve yasalarıyla ilgili söyleyeceklerimi iyi dinle, her şeye iyi bak, kulak ver. Tapınağa kimin girip çıkacağına dikkat et. [6]Asi İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey İsrail halkı, yaptığınız iğrençliklere bir son verin artık! [7]Yüreği ve bedeni sünnet edilmemiş yabancıları tapmağıma aldınız, bana yiyecek olarak

43:18-27 Çık.29:35-37

yağ, kan sunmakla tapınağımı kirlettiniz. Böylece iğrenç uygulamalarınızla antlaşmamı bozdunuz. [8]Kutsal eşyalarıma ilişkin sorumluluğunuzu yerine getirmediniz. Tapınağımda bu eşyalara bakmaları için başkalarını görevlendirdiniz. [9]Egemen RAB şöyle diyor: Yüreği ve bedeni sünnet edilmemişlerden, İsrail halkı arasında yaşayan yabancılardan hiçbiri tapınağıma girmeyecek.

[10]" 'İsrail kötü yola saptığı zaman beni bırakan, yoldan sapıp putlarına bağlanan Levililer'se günahlarının cezasını çekecekler. [11]Ama tapınağımda onlar hizmet edecek: Tapınağın kapılarından sorumlu olacaklar; tapınağın hizmetini yapacak, yakmalık sunu* ve kurbanlık hayvanları halk için kesecek, halkın önünde duracak, halka hizmet edecekler. [12]Putlarının önünde İsrail halkına hizmet ederek halkı günaha soktular. Bu nedenle ben RAB onları günahları yüzünden cezalandıracağıma ant içtim. Egemen RAB böyle diyor. [13]Kâhin olarak hizmet etmek üzere bana yaklaşmayacaklar. Kutsal eşyalarıma, en kutsal sunularıma dokunmayacaklar. İğrenç uygulamalarının utancını yüklenecekler. [14]Yine de tapınağın hizmeti ve orada yapılacak bütün işler için onları görevlendireceğim.

[15]" 'Ancak İsrail beni bırakıp kötü yola saptığında tapınağımın hizmetini sadakatle yapan Sadok soyundan Levili kâhinler önümde hizmet etmek üzere bana yaklaşacak. Yağ ve kan sunularını sunmak için önümde onlar duracak. Böyle diyor Egemen RAB. [16]Yalnız onlar girecek tapınağıma; önümde hizmet etmek için yalnız onlar soframa yaklaşacak, görev yapacaklar.

[17]" 'Kâhinler iç avlunun kapılarından girecekleri zaman keten giysi giyecek; iç avlunun kapılarında ya da tapınakta hizmet ederken yünlü giysi giymeyecekler. [18]Başlarına keten sarık saracak, keten don giyecekler. Kendilerini terletecek bir şey giymeyecekler. [19]Dış avluya halkın yanına çıkmadan önce, hizmet ederken giydikleri giysileri çıkarıp kutsal odalara koyacak, başka giysiler giyecekler. Öyle ki, o giysilerin kutsallığını halka geçirmesinler.

[20]" 'Kâhinler başlarını tıraş etmeyecek, saçlarını uzatmayacaklar. Ancak saçlarını kesip düzeltecekler. [21]İç avluya gireceği zaman hiçbir kâhin içki içmeyecek. [22]Kâhinler dul ya da boşanmış kadınla evlenmeyecek. İsrail soyundan erden bir kızla ya da başka bir kâhinden dul kalmış bir kadınla evlenebilirler. [23]Kutsalla bayağı arasındaki ayrımı halkıma onlar öğretecek, kirliyle temizi ayırt etmeyi onlar gösterecekler.

[24]" 'Davalarda yargıç olarak kâhinler görev yapacak, ilkelerim uyarınca karar verecekler. Bayramlarımla ilgili yasalarıma, kurallarıma uyacak, Şabat* günlerimi kutsal tutacaklar.

[25]" 'Kâhin bir ölünün yanına giderek kendini kirletmeyecek; ölü annesi, babası, oğlu, kızı, kardeşi ya da evlenmemiş kızkardeşiyse kendini

44:17-18 Çık.28:39-43; Lev.16:4 44:19 Lev.16:23 44:20 Lev.21:5 44:21 Lev.10:9 44:22 Lev.21:7,13-14 44:23 Lev.10:10; Hez.22:26 44:25 Lev.21:1-4 kirletebilir. [26]Arındıktan sonra yedi gün bekleyecek. [27]Tapınakta hizmet etmek üzere iç avluya gireceği gün, kendisi için bir günah sunusu* sunacak. Egemen RAB böyle diyor.

[28]“ ‘Kâhinlerin payı vardır, onların mirası benim. İsrail'de onlara mülk vermeyeceksiniz. Onların mirası benim. [29]Kâhinler tahıl, günah ve suç sunularını* yiyecekler. İsrail'de RAB'be adanan her şey onların olacak. [30]İlk ürünlerin en iyileri ve bütün özel armağanlarınız kâhinlerin olacak. Evinize bereket yağsın diye tahılınızın ilkini onlara vereceksiniz. [31]Kâhinler ölü bulunmuş ya da yabanıl hayvan tarafından parçalanmış hiçbir kuş ya da hayvan yemeyecek.’ ”

Rab'bin Payı

45 “ ‘Ülkeyi mülk olarak paylaştırdığınız zaman, RAB'be ülkeden pay olarak 25 000 arşın[a] uzunlukta, 20 000 arşın[b] genişlikte kutsal bir bölge ayıracaksınız. Bütün bu bölge kutsal olacak. [2]Uzunluğu ve genişliği 500 arşınlık bir bölüm kutsal yer için, 50 arşınlık bir yer de çevresindeki alan için ayrılacak. [3]Bu bölgeden uzunluğu 25 000 arşınlık[a], genişliği 10 000 arşınlık[c] bir bölüm ölçeceksiniz. Tapınak, En Kutsal Yer* orada olacak. [4]Burası tapınakta hizmet etmek üzere RAB'be yaklaşan kâhinlere ayrılacak ve ülkenin kutsal payı olacak. Kâhinlerin evleri de tapınak da o kutsal bölgede olacak. [5]Tapınakta hizmet eden Levililer'e miras olarak 25 000 arşın[a] uzunlukta, 10 000 arşın[c] genişlikte bir bölge verilecek. Orada, yaşamaları için kendilerine ait kentler olacak[ç].

[6]“ ‘Kutsal bölgeye düşen payla birlikte kent için uzunluğu 25 000[a], genişliği 5 000 arşınlık[d] bir pay ayıracaksınız; bu bütün İsrail halkı için olacak.

[7]“ ‘Kutsal bölgeye düşen pay ile kente düşen payın iki yanındaki topraklar öndere verilecek. Batıdan batıya, doğudan doğuya doğru uzanacak. Batı sınırından doğu sınırına dek uzunluğu bir İsrail oymağına düşen pay kadardır. [8]Bu toprak İsrail'de önderin payı olacak. Bundan böyle önderlerim halkıma bir daha baskı yapmayacak, ama oymaklarına göre İsrail halkına ülkeyi miras olarak verecekler.

[9]“ ‘Egemen RAB şöyle diyor: Yeter artık, ey İsrail önderleri! Zorbalığı, baskıyı bırakın. Adil ve doğru olanı yapın. Halkımı kendi topraklarından kovmayın. Egemen RAB böyle diyor. [10]Doğru ölçüler kullanın, kullandığınız efa[e] ve bat[f] doğru olsun. [11]Efa[e] ile bat[f] aynı ölçüde olsun.

---

[a] *45:1,3,5,6 “25 000 arşın”: Yaklaşık 13.3 km.* [b] *45:1 Septuaginta “20 000 arşın”, yaklaşık 10.6 km. Masoretik metin “10 000 arşın”, yaklaşık 5.3 km.*

[c] *45:3,5 “10 000 arşın”: Yaklaşık 5.3 km.*

[ç] *45:5 Septuaginta “Yaşamaları için kendilerine ait kentler olacak”, Masoretik metin “Mülk olarak yirmi oda alacaklar”.* [d] *45:6 “5 000 arşın”: Yaklaşık 2.7 km.*

[e] *45:10,11 “Efa”: Yaklaşık 22 litrelik bir ölçek.*

[f] *45:10,11 “Bat”: Yaklaşık 22 lt.*

44:28 Say.18:20 *44:29-30 Say.18:8-19*
44:31 Lev.22:8 *45:10 Lev.19:36*

Bat homerin[a] onda birine, efa da homerin onda birine eşit olmalı. İkisinin de ölçüsü homere göre olacak. [12]Bir şekel[b] yirmi geraya eşit olmalı. Altmış şekel[c] de bir minaya[ç] eşit olmalı.’ ”

Sunular ve Kutsal Günler

[13]“ ‘Sunacağınız sunular şunlardır: Her homer buğdaydan efanın altıda biri[d], her homer arpadan efanın altıda biri[e] kadarını vereceksiniz. [14]Bat ölçüsüne göre istenen zeytinyağı miktarı, her kordan[f] batın onda biri[g] kadardır. Bir kor[f] on bat ya da bir homere eşittir. [15]İsrail'in sulak otlaklarındaki sürüden iki yüz koyundan bir koyun alınacak. Halkın günahlarını bağışlatmak için bu koyunlar yakmalık sunular*, tahıl ve esenlik sunuları* için kullanılacak. Egemen RAB böyle diyor. [16]Ülke halkı bu armağanları İsrail'deki öndere verecek. [17]İsrail'de kutlanan bütün bayramlarda –şenliklerde, Yeni Ay törenlerinde, Şabat* günlerinde– tahıl sunularını*, yakmalık ve dökmelik sunuları önder sağlayacak. İsrail halkının günahlarını bağışlatmak için yakmalık sunuları, günah, tahıl, esenlik sunularını sağlayacak.

[18]“ ‘Egemen RAB şöyle diyor: Birinci ayın* birinci günü kusursuz bir boğa alacak, tapınağı arındıracaksın. [19]Kâhin günah sunusunun* kanından alıp tapmağın kapı sövelerine, sunağın üst çıkıntısının dört köşesine, iç avlunun kapı sövelerine sürecek. [20]Yanlışlıkla ya da bilgisizlikten günah işleyen biri için ayın yedinci günü aynısını yapacaksın. Böylece tapınağı arındıracaksın.

[21]“ ‘Birinci ayın on dördüncü günü Fısıh Bayramı'nı* yedi gün kutlayacak, mayasız ekmek yiyeceksiniz. [22]O gün önder kendisi ve ülke halkı için günah sunusu olarak bir boğa sağlayacak. [23]Yedi gün bayram boyunca her gün RAB'be yakmalık sunu* olarak kusursuz yedi boğayla yedi koç, günah sunusu olarak da bir teke sağlayacak. [24]Tahıl sunusu olarak her boğa ve koç için birer efa[h] tahıl, her efa için bir hin[ı] zeytinyağı sağlayacak.

[25]“ ‘Yedinci ayın on beşinci günü başlayan ve yedi gün süren bayramda önder yakmalık sunuları, günah ve tahıl sunularını, zeytinyağını her gün aynı miktarda sağlayacak.

---

[a] *45:11 "Bir homer": Yaklaşık 220 litrelik bir ölçek.*

[b] *45:12 "Bir şekel": Yaklaşık 11.5 gr.*

[c] *45:12 "Altmış şekel": İbranice "Yirmi şekel, yirmi beş şekel, on beş şekel".*

[ç] *45:12 "Altmış şekelden oluşan bir mina": Yaklaşık 690 gr.*

[d] *45:13 "Buğdaydan efanın altıda biri": Yaklaşık 2.9 kg.*

[e] *45:13 "Arpadan efanın altıda biri": Yaklaşık 2.4 kg.*

[f] *45:14 "Bir kor": Yaklaşık 220 lt.*

[g] *45:14 "Batın onda biri": Yaklaşık 2.2 lt.*

[h] *45:24 "Bir efa": Yaklaşık 22 litrelik bir ölçek.*

[ı] *45:24 "Bir hin": Yaklaşık 3.6 lt.*

45:21 Çık.12:1-20; Say.28:16-25

45:25 Lev.23:33-36; Say.29:12-38

46 "'Egemen RAB şöyle diyor: İç avlunun doğuya bakan kapısı altı çalışma günü kapalı, Şabat Günü* ve Yeni Ay Günü ise açık kalacak. [2]Önder dışarıdan eyvana girip kapı sövesinin yanında duracak. Kâhinler onun yakmalık ve esenlik sunularını sunacaklar. Önder kapı eşiğinde tapındıktan sonra çıkıp gidecek. Kapı akşama dek açık kalacak. [3]Şabat günleri ve Yeni Ay törenlerinde ülke halkı bu kapının girişinde RAB'bin önünde tapınacak. [4]Önder Şabat Günü RAB'be sunacağı yakmalık sunu olarak kusursuz altı kuzu, bir koç sunacak. [5]Koç için verilecek tahıl sunusu bir efa[a] tahıl olacak, kuzular için verebileceği kadar tahıl sunusu sunabilir. Her efa tahıl için bir hin[b] zeytinyağı verilecek. [6]Yeni Ay Günü kusursuz bir boğa, altı kuzu ve bir koç sunacak. [7]Boğa ve koç için tahıl sunusu olarak birer efa[a] tahıl sağlayacak; kuzular için istediği kadar tahıl sağlayabilir. Her efa tahıl için bir hin[b] zeytinyağı sağlayacak. [8]Önder içeri gireceği zaman eyvandan girecek ve aynı yoldan dışarı çıkacak.

[9]"'Ülke halkı bayramlarda RAB-bin önüne geldiğinde, tapınmak için Kuzey Kapısı'ndan giren Güney Kapısı'ndan çıkacak, Güney Kapısı'ndan giren Kuzey Kapısı'ndan çıkacak. Hiç kimse girdiği kapıdan çıkmayacak. Herkes girdiği kapının karşısındaki kapıdan çıkacak. [10]Önder halkın arasında olacak. Halkla birlikte girecek, halkla birlikte çıkacak.

[11]"'Bayramlarda ve kutsal günlerde boğa ve koç için tahıl sunusu olarak birer efa[a] tahıl verecek; kuzular için verebileceği kadar tahıl sağlayabilir. Her efa tahıl için bir hin[b] zeytinyağı verecek. [12]Önder RAB'be gönülden verilen yakmalık sunular ya da esenlik sunuları sunacağı zaman doğuya bakan kapı kendisine açılacak. Yakmalık sunuları ya da esenlik sunularını Şabat Günü sunduğu gibi sunacak. Sonra dışarı çıkacak; o çıktıktan sonra kapı kapanacak.

[13]"'Her gün, her sabah yakmalık sunu olarak RAB'be bir yaşında kusursuz bir kuzu sağlayacaksın. [14]Bununla birlikte her sabah tahıl sunusu olarak efanın altıda biri[c] tahıl ve ince unu ıslatmak için bir hinin üçte biri[ç] kadar zeytinyağı sağlayacaksın. Bu tahıl sunusunun RAB'be sunulması sürekli bir kural olacak. [15]Böylece günlük yakmalık sunu olarak her sabah kuzu, tahıl sunusu ve zeytinyağı sunulacak.'"

Öndere Düşecek Pay

[16]"'Egemen RAB şöyle diyor: Eğer önder oğullarından birine kendi mülkünden armağan ederse, bu mülk torunlarına da geçecek. Miras yoluyla bu onların mülkü olacak. [17]Önder görevlilerinden birine kendi mülkünden armağan ederse, görevli toprak parçasını özgürlük yılına dek elinde tutacak. Sonra öndere geri verecek.

---

[a] 46:5,7,11 "Bir efa": Yaklaşık 22 litrelik bir ölçek.
[b] 46:5,7,11 "Bir hin": Yaklaşık 3.6 lt.
[c] 46:14 "Efanın altıda biri": Yaklaşık 3.6 litrelik bir ölçek.
[ç] 46:14 "Bir hinin üçte biri": Yaklaşık 1.2 lt. *46:17 Lev.25:10*

Önderin mirası ancak oğullarına geçebilir, onların olacak. [18]Önder halkı mülkünden kovarak miraslarından etmemeli. Oğullarına ancak kendi mülkünden miras verebilir. Öyle ki, halkımdan hiç kimse mülkünden ayrılıp dağılmasın.' "

Tapınağın Mutfakları

[19]Bundan sonra adam beni kapı yanındaki girişten kuzeye bakan, kâhinlere ait kutsal odalara getirdi. Bana batıda bir yer gösterdi. [20]"Kâhinlerin suç sunusuyla* günah sunusunun* etini haşlayacakları, tahıl sunusunu* pişirecekleri yer burası" dedi, "Öyle ki, bunları dış avluya çıkarıp kutsallıklarını halka geçirmesinler."

[21]Daha sonra adam beni dış avluya çıkarıp sırayla avlunun dört köşesine götürdü. Avlunun her köşesinde küçük birer avlu olduğunu gördüm. [22]Dış avlunun dört köşesinde kırk arşın uzunluğunda, otuz arşın genişliğinde birer kapalı avlu vardı. Köşelerdeki avluların ölçüsü aynıydı. [23]Dört avlunun çevresinde de taş duvar vardı; duvarın dibinde yemek pişirmek için yerler yapılmıştı. [24]Bana, "Bunlar tapınakta hizmet edenlerin halkın sunduğu kurban etini pişirecekleri mutfaklar" dedi.

Tapınaktan Akan Irmak

47 Adam beni tapınağın girişine geri getirdi. Doğuya doğru tapınağın kapı eşiğinin altından sular aktığını gördüm. Tapınak doğuya bakıyordu. Sular tapınağın güney yanının altından, sunağın güneyinden aşağıya akıyordu. [2]Beni oradan, Kuzey Kapısı'ndan çıkarıp dış yoldan doğuya bakan dış kapıya götürdü. Sular güney yönünden akıyordu.

[3]Adam elinde bir ölçü ipiyle doğuya doğru gitti. Bin arşın ölçtükten sonra beni ayak bileğine dek çıkan sulara getirdi. [4]Bin arşın daha ölçtü ve beni dize kadar çıkan sulara getirdi. Bin arşın daha ölçtü, beni bele kadar çıkan sulara getirdi. [5]Bin arşın daha ölçtü, içinden geçemediğim bir ırmak oluştu. Sular yükselmişti, içinden yürüyerek karşıya geçilemezdi, yüzülecek kadar derin bir ırmak oluşmuştu. [6]Bana, "İnsanoğlu, bunu gördün mü?" diye sordu.

Daha sonra beni ırmağın kıyısına geri getirdi. [7]Oraya varınca, ırmağın her iki kıyısında birçok ağaç gördüm. [8]Bana şöyle dedi: "Bu sular doğu bölgesine doğru akıyor, oradan Arava Vadisi'ne, sonra Lut Gölü'ne dökülüyor. Göle dökülünce oradaki sular tatlı suya dönüşecek. [9]Irmağın aktığı yerlerde her çeşit canlı yaratık kaynaşacak. Çok sayıda balık olacak. Çünkü bu sular oraya akıyor, oradaki tuzlu suyu tatlı suya dönüştürüyor. Irmak aktığı her yere yaşam getirecek. [10]Irmak kıyısı boyunca balıkçılar duracak; Eyn-Gedi'den Eyn-Eglayim'e dek ağ gerecek yerler olacak. Akdeniz'deki gibi çok sayıda balık çeşidi olacak. [11]Ama Lut Gölü'nün çamurlu, bataklık kesimi tatlı suya dönüşmeyecek, tuzla olarak kalacak. [12]Irmağın her iki yanında her çeşit meyve ağacı yetişecek. Yaprakları solmayacak, meyveleri tükenmeyecek.

47:1 Zek.14:8; Yu.7:38; Va.22:1

Her ay meyve verecekler, çünkü tapınaktan çıkan sular oraya akıyor. Meyveleri yiyecek olarak, yaprakları şifa için kullanılacak."

Ülkenin Sınırları

[13]Egemen RAB şöyle diyor: "Ülkeyi mülk olarak İsrail'in on iki oymağına böleceğiniz sınırlar şöyle[a] olacak: Yusuf'a iki pay düşecek. [14]Ülkeyi on iki oymak arasında eşit olarak paylaşacaksınız. Ülkeyi atalarınıza vereceğime ant içtim. Bu ülke size mülk olarak verilecek.

[15]"Ülkenin sınırı şöyle olacak: Kuzeyde Akdeniz'den, Hetlon yoluyla Levo-Hamat'a, Sedat'a[b], [16]Berota'ya ve Şam'la Hama'nın toprakları arasında bulunan Sivrayim'e, Havran sınırında Haser-Hattikon'a kadar uzanacak. [17]Sınır denizden Hasar-Enan'a, Şam'ın kuzey sınırı boyunca uzanacak, Hama sınırı kuzeyde olacak. Kuzey sınırı bu olacak.

[18]"Doğuda sınır Havran'la Şam arasında Gilat'ı İsrail'den ayıran Şeria Irmağı boyunca Lut Gölü'ne ve Tamar'a dek uzanacak[c]. Doğu sınırı bu olacak.

[19]"Güneyde sınır Tamar'dan Meriva-Kadeş sularına, Mısır Vadisi boyunca Akdeniz'e dek uzanacak. Güney sınırı bu olacak.

[20]"Batıda Levo-Hamat'ın karşısındaki noktaya dek Akdeniz sınır oluşturacak. Batı sınırı bu olacak.

[21]"Bu ülkeyi İsrail oymaklarına göre aranızda paylaşacaksınız. [22]Ülkeyi içinizde yaşayan ve içinizdeyken çocukları olan yabancılarla kendiniz arasında mülk olarak bölüşeceksiniz. Onları İsrail'de doğan yerliler sayacaksınız. Onların da İsrail oymakları arasında sizin gibi mülkleri olacak. [23]Yabancı hangi oymağa yerleşmişse, orada ona düşen payı mülk olarak vereceksiniz." Egemen RAB böyle diyor.

Ülkenin Paylaştırılması

48 "Oymakların adları şunlardır: Kuzey sınırında Dan'a bir pay verilecek. Dan sınırı Hetlon yolundan Levo-Hamat'a uzanacak; Hasar-Enan ve Hama'ya yakın Şam'ın kuzey sınırı doğudan batıya uzanan sınırın bir bölümünü oluşturacak.

[2]"Aşer'e bir pay verilecek; sınırı Dan'ın doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

[3]"Naftali'ye bir pay verilecek; sınırı Aşer'in doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

[4]"Manaşşe'ye bir pay verilecek; sınırı Naftali'nin doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

[5]"Efrayim'e bir pay verilecek; sınırı Manaşşe'nin doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

[6]"Ruben'e bir pay verilecek; sınırı Efrayim'in doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

[7]"Yahuda'ya bir pay verilecek; sınırı Ruben'in doğudan batıya uzanan

---

[a] *47:13 Septuaginta "Şöyle", Masoretik metin "Vadi".*

[b] *47:15 Septuaginta "Levo-Hamat'a, Sedat'a", Masoretik metin "Levo-Sedat'a, Hama'ya".*

[c] *47:18 Süryanice "Lut Gölü'ne ve Tamar'a dek uzanacak", Masoretik metin "Lut Gölü'ne dek ölçeceksiniz".*

sınırına bitişik olacak.

[8]"Yahuda'nın doğudan batıya uzanan sınırına bitişik topraklar, RAB'be ayıracağınız özel armağan olacak. Genişliği 25 000 arşın[a], doğudan batıya uzunluğu bir oymağa düşen pay kadar olacak. Tapınak bunun ortasında olacak.

[9]"RAB'be özel olarak sunacağınız payın uzunluğu 25 000 arşın[a], genişliği 10 000 arşın[b] olacak. [10]Bu kâhinler için kutsal pay olacak. Kuzeyde uzunluğu 25 000 arşın[a], batıda genişliği 10 000 arşın[b], doğuda genişliği 10 000 arşın, güneyde uzunluğu 25 000 arşın olacak. RAB'bin Tapınağı bunun ortasında olacak. [11]Bu bölge Sadok soyundan gelen kutsanmış kâhinler için olacak. Onlar bana bağlılıkla hizmet ettiler, İsrail halkı yoldan saptığında Levililer de yoldan saptı, ama onlar sapmadı. [12]Orası ülkenin kutsal payından özel bir armağan olarak onlara verilecek. Levililer'in topraklarına bitişik çok kutsal bir bölge olacak.

[13]"Levililer'in kâhinlerin sınırı yakınında 25 000 arşın[a] uzunlukta, 10 000 arşın[b] genişlikte bir payları olacak. Bu bölgenin uzunluğu 25 000 arşın, genişliği 10 000 arşın olacak. [14]Levililer orayı satmayacak, değiş tokuş etmeyecekler. Bu, ülkenin en iyi bölümüdür, başkasının eline geçmemeli. Çünkü orası RAB'be adanmıştır.

[15]"Bölgenin geri kalan 25 000 arşın[a] uzunlukta, 5 000 arşın[c] genişlikteki bölümü halkın yerleşmesi içindir. Orası evlere, otlaklara ayrılacak. Kent bunun ortasında kurulacak. [16]Ölçüleri şöyle olacak: Kuzeyde, güneyde, doğuda, batıda 4 500'er arşın[ç]. [17]Kent için ayrılan otlak da kuzeyde, güneyde, doğuda, batıda 250'şer arşın olacak. [18]Kutsal bölgenin sınırında kalan yerin doğusu 10 000 arşın[b], batısı 10 000 arşın olacak. Kutsal bölgeye bitişik topraklarda yetişen ürün kentte çalışanların olacak. [19]İsrail'in her oymağından kentte çalışanlar toprağı işleyecekler. [20]Bu bölgenin tamamı kare şeklindedir. Her yanı 25 000 arşındır[a]. Özel bir armağan olarak kentin mülküyle birlikte kutsal bölgeye düşen payı ayıracaksınız.

[21]"Kutsal bölgeye düşen pay ile kente düşen payın iki yanındaki topraklar öndere verilecek. Bu topraklar kutsal bölgeye düşen 25 000 arşınlık[a] payın doğusundan ve batısından ülkenin doğu ve batı sınırlarına uzanacak. Oymaklara düşen paylar boyunca uzanan bu iki bölge önderin olacak. Kutsal bölgeye düşen pay ile tapınak bunun ortasında olacak. [22]Böylece Levililer'e düşen pay ile kente düşen pay öndere verilen toprakların ortasında kalacak. Öndere verilecek topraklar Yahuda'yla Benyamin sınırı arasında kalacak.

[23]"Geri kalan oymaklara düşen pay şöyle: Benyamin'e bir pay verilecek; sınırı doğudan batıya uzanacak.

---

[a] *48:8,9,10,13,15,20,21 "25 000 arşın": Yaklaşık 13.3 km.*
[b] *48:9,10,13,18 "10 000 arşın": Yaklaşık 5.3 km.*
[c] *48:15 "5 000 arşın": Yaklaşık 2.7 km.*
[ç] *48:16 "4 500 arşın": Yaklaşık 2.4 km.*

[24]"Şimon'a bir pay verilecek; sınırı Benyamin'in doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

[25]"İssakar'a bir pay verilecek; sınırı Şimon'un doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

[26]"Zevulun'a bir pay verilecek; sınırı İssakar'ın doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

[27]"Gad'a bir pay verilecek; sınırı Zevulun'un doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

[28]"Gad'ın güney sınırı Tamar'dan güneye, oradan Meriva-Kadeş sularına, oradan da Mısır Vadisi boyunca Akdeniz'e dek uzanacak.

[29]"Mülk olarak İsrail oymaklarına bölüştüreceğiniz ülke budur. Onlara düşecek paylar bunlardır." Böyle diyor Egemen RAB.

Yeruşalim'in Kapıları

[30-31]"Kentin çıkış kapıları şunlar olacak: 4500 arşın[a] uzunluktaki kuzey yanında üç kapı olacak. Kentin kapılarına İsrail oymaklarının adları verilecek. Kuzeyde Ruben Kapısı, Yahuda Kapısı, Levi Kapısı olacak. [32]4500 arşın[a] uzunluktaki doğu yanında üç kapı olacak: Yusuf Kapısı, Benyamin Kapısı, Dan Kapısı. [33]4500 arşın[a] uzunluktaki güney yanında üç kapı olacak: Şimon Kapısı, İssakar Kapısı, Zevulun Kapısı. [34]4500 arşın[a] uzunluktaki batı yanında üç kapı olacak: Gad Kapısı, Aşer Kapısı, Naftali Kapısı.

[35]"Kentin çevresi 18000 arşın[b] olacak ve o günden başlayarak kentin adı 'RAB orada[c]' olacak."

---

[a] *48:30-34 "4 500 arşın": Yaklaşık 2.4 km.*
[b] *48:35 "18 000 arşın": Yaklaşık 9.5 km.*
[c] *48:35 "RAB orada": İbranice "Yahve şamma".*
48:30-34 Va.21:12-13

DANİEL

GİRİŞ

Daniel Kitabı'nın iki temel noktası vardır:

1. *Kitap, Babil Kralı Nebukadnessar tarafından sürgün edilen Daniel'le üç Yahudi genç arkadaşının büyük zorluklar karşısında Tanrı'ya nasıl sadık kaldıklarını anlatır. İmanları ve Tanrı'ya bağlılıkları sayesinde düşmanlarından üstün oldular. Bu olaylar hem Babil hem de Pers krallıkları döneminde gelişti.*
2. *Daniel tarafından görülen görümler: Bu görümlerde Babil'den başlayarak birçok krallıkların yükselip düşeceği, Tanrı'ya karşı gelen baskıcı kralın yıkıma uğrayacağı, Tanrı'nın halkının zafere ulaşacağı açıklanıyor.*

Sonuç olarak kitap Tanrı'nın dünyasal krallara egemen olduğunu vurgular.

Ana Hatlar:

1:1-6:28	*Daniel'le arkadaşları*
7:1-12:13	*Daniel'in görümleri*
a. 7:1-28	*Dört yaratık*
b. 8:1-9:27	*Koçla teke*
c. 10:1-11:45	*Göksel haberci*
ç. 12:1-13	*Zamanın sonu*

Daniel Babil'de Eğitiliyor

1 Yahuda Kralı Yehoyakim'in krallığının üçüncü yılında Babil Kralı Nebukadnessar Yeruşalim'in üzerine yürüyüp kenti kuşattı. [2]Rab, Yahuda Kralı Yehoyakim'i ve Tanrı'nın Tapınağı'ndaki bazı eşyaları Nebukadnessar'ın eline teslim etti. Nebukadnessar bunları Şinar[a] ülkesine götürüp kendi ilahının tapınağının hazinesine yerleştirdi.

[3-4]Kral İsrailliler arasından kral soyundan gelme ya da soylu bazı gençlerin seçilip saraya getirilmesi için saray görevlilerinin yöneticisi Aşpenaz'a buyruk verdi. Bu gençler kusursuz, yakışıklı, her konuda bilge, bilgili, öğrenmeye yetenekli, sarayda görev almaya uygun nitelikte kişiler olmalıydı. Aşpenaz onlara Kildaniler'in* dilini ve yazısını öğretecekti. [5]Kral bu gençler için kendi sofrasından gündelik yiyecek ve şarap ayırdı. Üç yıl eğitildikten sonra gençler kralın önüne çıkarılacaklardı. [6]Seçilen

---

[a] *1:2 "Şinar", yani "Babil".*

***1:1** 2Kr.24:1; 2Ta.36:5-7* ***1:2-4** 2Kr.20:17-18; 24:10-16; 2Ta.36:10; Yşa.39:7-8* gençler arasında Yahudalılar'dan Daniel, Hananya, Mişael ve Azarya da vardı. [7]Saray görevlilerinin yöneticisi onlara yeni adlar koydu. Daniel'e Belteşassar, Hananya'ya Şadrak, Mişael'e Meşak, Azarya'ya Abed-Nego adını verdi.

[8]Daniel dinsel açıdan kendini kirletmemek için kralın onlara ayırdığı yemeklerden yemeyi de şaraptan içmeyi de istemedi. Bu yoldan kendini kirletmemek için saray görevlilerinin yöneticisine ricada bulundu. [9]Tanrı saray görevlileri yöneticisinin Daniel'e sevgiyle, sevecenlikle davranmasını sağladı. [10]Adam Daniel'e, "Yiyecek içecek payınızı ayıran efendimiz kraldan korkarım" dedi, "Eğer yüzünüzü yaşıtınız olan öbür gençlerin yüzünden daha solgun görürse, başımı tehlikeye sokmuş olursunuz."

[11-12]Daniel, saray görevlileri yöneticisinin Hananya, Mişael, Azarya ve kendisinin başına koyduğu gözeticiye gidip, "Lütfen kullarınıza on gün olanak tanıyın" dedi, "Bu on gün içinde bize yemek için sebze, içmek için de su verilsin. [13]Sonra yüzlerimizi kralın yemeklerini yiyen öbür gençlerin yüzleriyle kıyaslayın ve kullarınıza gördüğünüze göre davranın." [14]Gözetici bu isteği kabul etti ve onlara on gün deneme fırsatı verdi.

[15]On gün sonra dört genç kralın yemeklerini yiyen öbür gençlerin hepsinden daha sağlıklı, daha iyi beslenmiş görünüyordu. [16]Böylece gözetici o günden sonra kralın gençler için ayırdığı yemekle şarabı kaldırdı ve onlara sebze vermeyi sürdürdü.

[17]Tanrı bu dört gence her konuda bilgi, beceri, bilgelik verdi. Daniel her çeşit görümü ve düşü yorumlayabiliyordu.

[18]Kralın belirlediği süre tamamlanınca, saray görevlileri yöneticisi gençleri Nebukadnessar'a götürdü. [19]Kral onlarla görüştü; içlerinde Daniel, Hananya, Mişael, Azarya gibisi yoktu. Bu yüzden kralın hizmetine onlar atandı. [20]Kral bilgelik ve anlayışla ilgili konularda onları sınadı ve dört genci ülkesindeki bütün sihirbazlardan, falcılardan on kat üstün buldu.

[21]Kral Koreş'in krallığının birinci yılına dek Daniel sarayda kaldı.

Nebukadnessar'ın Gördüğü Düş

2 Krallığının ikinci yılında Nebukadnessar bir düş gördü. Ruhu üzüntüyle sarsıldı, uykusu kaçtı. [2]Düşünün ne olduğunu söylesinler diye sihirbazları, falcıları, büyücüleri, yıldızbilimcileri çağırttı. Hepsi gelip kralın önünde durdular. [3]Kral, "Beni üzüntüyle sarsan bir düş gördüm. Ne anlama geldiğini öğrenmek istiyorum" dedi.

[4]Yıldızbilimciler Aramice[a], "Ey kral, sen çok yaşa!" dediler, "Düşünü bu kullarına anlat ki, ne anlama geldiğini söyleyelim."

[5]Kral, "Gördüğüm düşü ve ne anlama geldiğini bana açıklamazsanız, kararım kesin, paramparça edileceksiniz" diye karşılık verdi, "Evleriniz de çöplüğe çevrilecek. [6]Ama düşü ve ne anlama geldiğini açıklayabilirseniz, sizi büyük armağanlarla ödüllendirip

---

[a] *2:4 2:4 - 7:28 ayetleri Babil'de o dönemin resmi dili Aramice yazılmıştır.*

onurlandıracağım. Onun için bana düşü ve ne anlama geldiğini açıklayın."

[7]Onlar yine, "Ey kral, düşü bu kullarına anlat ki, ne anlama geldiğini söyleyelim" dediler.

[8]Bunun üzerine kral, "Kararımın kesin olduğunu bildiğiniz için zaman kazanmak istediğinizi anlıyorum" dedi, [9]"Ama düşün ne olduğunu bana açıklamazsanız, sizin için tek ceza vardır. Durumun değişeceğini umarak bana yalan yanlış şeyler söylemek için aranızda anlaşmışsınız. Şimdi bana düşün ne olduğunu söyleyin ki, ne anlama geldiğini açıklayabileceğinizi anlayayım."

[10]Yıldızbilimciler, "Yeryüzünde senin bu isteğini yerine getirecek tek kişi yoktur" diye yanıtladılar, "Kaldı ki, büyük, güçlü hiçbir kral bir sihirbazdan, falcıdan ya da yıldızbilimciden böyle bir şey istememiştir. [11]Kralın isteğini yerine getirmek güçtür. İnsanlar arasında yaşamayan ilahlardan başka krala bunu açıklayabilecek kimse yoktur."

[12]Buna çok öfkelenen kral, Babil'deki bütün bilgelerin öldürülmesini buyurdu. [13]Böylece hepsinin öldürülmesi için buyruk çıktı. Daniel'le arkadaşlarının öldürülmesi için de adamlar gönderildi.

[14]Daniel Babil'in bilgelerini öldürmeye giden kralın muhafız birliği komutanı Aryok'la bilgece, akıllıca konuştu. [15]Aryok'a, "Kralın buyruğu neden bu denli sert?" diye sordu. Aryok durumu Daniel'e anlattı. [16]Bunun üzerine Daniel krala gidip düşünün ne anlama geldiğini söyleyebilmesi için zaman istedi.

[17]Sonra evine dönüp olup bitenleri arkadaşları Hananya'ya, Mişael'e, Azarya'ya anlattı. [18]Göklerin Tanrısı'na yakarmalarını istedi; öyle ki, Tanrı onlara lütfedip bu gizi açıklasın ve kendisiyle arkadaşları Babil'in öbür bilgeleriyle birlikte öldürülmesinler. [19]Gece giz bir görümde Daniel'e açıklandı. Bunun üzerine Daniel Göklerin Tanrısı'nı övdü.

[20]Şöyle dedi:
"Tanrı'nın adına öncesizlikten
sonsuzluğa dek övgüler olsun!
Bilgelik ve güç O'na özgüdür.
[21] O'dur zamanları ve mevsimleri
değiştiren.
Kralları tahttan indirir, tahta çıkarır.
Bilgelere bilgelik,
Anlayışlılara bilgi verir.
[22] Derin ve gizli şeyleri ortaya çıkarır,
Karanlıkta neler olduğunu bilir,
Çevresi ışıkla kuşatılmıştır.
[23] Ey atalarımın Tanrısı,
Sana şükreder, seni överim.
Sen ki, bana bilgelik ve güç verdin,
Senden istediklerimizi bana
bildirdin
Ve kralın düşünü bize açıkladın."

Daniel Düşü Yorumluyor

[24]Daniel, kralın Babil'in bilgelerini öldürmeye atadığı Aryok'a giderek, "Babil'in bilgelerini yok etme" dedi, "Beni krala götür, düşünün ne anlama geldiğini açıklayacağım."

[25]Aryok onu hemen krala götürdü ve, "Sürgündeki Yahudalılar arasında kralın düşünü yorumlayabilecek birini buldum" dedi.

[26]Kral, öbür adı Belteşassar olan Daniel'e, "Gördüğüm düşü ve ne anlama geldiğini bana söyleyebilir misin?" diye sordu.

[27]Daniel şöyle yanıtladı: "Kralın açıklanmasını istediği gizi ne bir bilge, ne falcı, ne de sihirbaz açıklayabilir. [28]Ama gökte gizleri açıklayan bir Tanrı var. Gelecekte neler olacağını Kral Nebukadnessar'a O bildirmiştir. Yatağında yatarken gördüğün düş ve görümler şunlardır:

[29]"Sen, ey kral, yatarken gelecekle ilgili düşüncelere daldın, gizleri açan da neler olacağını sana bildirdi. [30]Bana gelince, ey kral, öbür insanlardan daha bilge olduğum için değil, düşünün ne anlama geldiğini bilesin, aklından geçenleri anlayasın diye bu giz bana açıklandı.

[31]"Ey kral, düşünde önünde duran büyük bir heykel gördün. Çok büyük ve olağanüstü parlaktı, görünüşü ürkütücüydü. [32]Başı saf altından, göğsüyle kolları gümüşten, karnıyla kalçaları tunçtan*, [33]bacakları demirden, ayaklarının bir kesimi demirden, bir kesimi kildendi. [34]Sen bakıyordun ki, bir taş insan eli değmeden kesilip heykelin demirden, kilden ayaklarına çarparak onları paramparça etti. [35]Demir, kil, tunç, gümüş, altın aynı anda parçalandı; yazın harman yerindeki saman çöpleri gibi oldular. Derken bir rüzgar çıktı, hiç iz bırakmadan hepsini alıp götürdü. Heykele çarpan taşsa büyük bir dağ oldu, bütün dünyayı doldurdu.

[36]"Gördüğün düş buydu. Şimdi de ne anlama geldiğini sana açıklayalım. [37]Sen, ey kral, kralların kralısın. Göklerin Tanrısı sana egemenlik, güç, kudret, yücelik verdi. [38]İnsanoğullarını, yabanıl hayvanları, gökte uçan kuşları senin eline teslim etti. Seni hepsine egemen kıldı. Altından baş sensin. [39]Senden sonra senden daha aşağı durumda başka bir krallık çıkacak. Sonra bütün dünyada egemenlik sürecek tunçtan üçüncü bir krallık çıkacak. [40]Dördüncü krallık demir gibi güçlü olacak. Çünkü demir her şeyi kırıp ezer. Demir gibi tümünü kırıp parçalayacak. [41]Ayaklarla parmakların bir kesiminin çömlekçi kilinden, bir kesiminin demirden olduğunu gördün; yani bölünmüş bir krallık olacak bu. Öyleyken onda demirin gücü de bulunacak, çünkü demiri kille karışık gördün. [42]Ayak parmaklarının bir kesimi demirden, bir kesimi kilden olduğu gibi, krallığın da bir bölümü güçlü, bir bölümü zayıf olacak. [43]Demirin kille karışık olduğunu gördüğüne göre halklar evlilik bağıyla birbirleriyle karışacaklar, ama demirin kille karışmadığı gibi onlar da birbirine bağlı kalmayacaklar.

[44]"Bu krallar döneminde Göklerin Tanrısı hiç yıkılmayacak, başka halkın eline geçmeyecek bir krallık kuracak. Bu krallık önceki krallıkları ezip yok edecek, kendisiyse sonsuza dek sürecek. [45]İnsan eli değmeden dağdan kesilip gelen taşın demiri, tuncu, kili, gümüşü, altını parçaladığını gördün. Ulu Tanrı bundan sonra neler olacağını krala açıklamıştır. Düş gerçek, yorumu da güvenilirdir."

[46]Bunun üzerine Kral Nebukadnessar Daniel'in önünde yüzüstü yere kapandı. Ona bir sunu ve buhur sunulmasını buyurdu. [47]Daniel'e, "Madem bu gizi açıklayabildin, Tanrın gerçekten tanrıların Tanrısı, kralların Efendisi" dedi, "Gizleri açan O'dur."

[48]Sonra Daniel'i yüksek bir göreve getirdi; ona birçok değerli armağan

verdi. Onu Babil İli'ne vali atadı, Babil'in bütün bilgelerinin başkanı yaptı. [49]Daniel'in isteği üzerine Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu da Babil İli'nde yüksek görevlere atadı. Daniel ise sarayda kaldı.

Nebukadnessar'ın Diktiği Altın Heykel

3 Kral Nebukadnessar altın bir heykel yaptı; boyu altmış[a], eni altı arşındı[b]. Onu Babil İli'nde, Dura Ovası'na dikti. [2]Satrapları*, kaymakamları, valileri, danışmanları, haznedarları, yargıçları, güvenlik görevlilerini ve illerin bütün öbür yüksek memurlarını diktiği heykeli adama törenine çağırttı. [3]Böylece satraplar, kaymakamlar, valiler, danışmanlar, haznedarlar, yargıçlar, güvenlik görevlileri ve illerin bütün öbür yüksek memurları Kral Nebukadnessar'ın diktiği heykeli adama töreni için toplanarak heykelin önünde durdular. [4]Sonra haberci yüksek sesle bağırdı: "Ey halklar, uluslar, her dilden insanlar, size şöyle yapmanız buyruluyor: [5]Boru, ney, lir, kanun, arp, davul ve her çeşit çalgı sesini duyar duymaz yere kapanıp Kral Nebukadnessar'ın dikmiş olduğu altın heykele tapınacaksınız. [6]Her kim yere kapanıp tapınmazsa hemen kızgın fırına atılacaktır." [7]Bu yüzden ne zaman boru, ney, lir, kanun, arp ve her çeşit çalgı sesi duyulsa, bütün halklar, uluslar, her dilden insanlar yere kapanıp Kral Nebukadnessar'ın diktiği altın heykele tapındılar.

Daniel'in Arkadaşları Suçlanıyor

[8]Bunun üzerine bazı Kildaniler* yaklaşıp Yahudiler'i suçladılar. [9]Kral Nebukadnessar'a, "Ey kral, sen çok yaşa!" dediler, [10-11]"Boru, ney, lir, kanun, arp, davul ve her çeşit çalgı sesini duyan herkes yere kapanıp altın heykele tapınacak; kim yere kapanıp tapınmazsa kızgın fırına atılacak diye bir buyruk çıkardın, ey kral. [12]Oysa Babil İli'nde yüksek görevlere atadığın Şadrak, Meşak, Abed-Nego adında bazı Yahudiler var. Bu adamlar seni saymadılar, ey kral. Senin ilahlarına kulluk etmiyor, diktiğin altın heykele tapınmıyorlar."

[13]Büyük öfkeye kapılan Nebukadnessar, Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu çağırttı. Bu kişiler kralın yanına getirildiler. [14]Nebukadnessar, "Ey Şadrak, Meşak, Abed-Nego, ilahlarıma kulluk etmediğiniz, diktiğim altın heykele tapınmadığınız doğru mu?" diye sordu, [15]"Şimdi boru, ney, lir, kanun, arp, davul ve her çeşit çalgı sesini duyar duymaz yere kapanıp yaptığım heykele tapınmaya hazırsanız ne iyi! Ama ona tapınmazsanız, hemen kızgın fırına atılacaksınız. O zaman bakalım hangi ilah sizi elimden kurtaracak?"

[16]Şadrak, Meşak, Abed-Nego, "Bu konuda kendimizi savunma gereğini duymuyoruz" diye karşılık verdiler, [17]"Kızgın fırına atılsak bile, ey kral, kendisine kulluk ettiğimiz Tanrı bizi kızgın fırından kurtarabilir; senin elinden de bizi kurtaracaktır. [18]Ama

---

[a] 3:1 "Altmış arşın": Yaklaşık 27 m.

[b] 3:1 "Altı arşın": Yaklaşık 2.7 m.

bizi kurtarmasa bile bil ki, ey kral, ilahlarına kulluk etmeyiz, diktiğin altın heykele tapınmayız."

Daniel'in Üç Arkadaşı Fırına Atılıyor

[19]Nebukadnessar Şadrak, Meşak, Abed-Nego'ya çok öfkelendi; onlara karşı tutumu değişti. Fırının her zamankinden yedi kat daha çok ısıtılmasını buyurdu. [20]Sonra ordusundaki bazı güçlü askerlere Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu bağlayıp kızgın fırına atmalarını buyurdu. [21]Böylece bu kişiler, şalvarları, kaftanları, sarıkları ve öbür giysileriyle birlikte bağlanıp kızgın fırına atıldılar. [22]Kralın buyruğu çok sıkı, fırın da çok ısıtılmış olduğundan, Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu götüren adamları ateşin alevleri yakıp öldürdü. [23]Üç adamsa –Şadrak, Meşak, Abed-Nego– bağlı olarak kızgın fırına düştüler.

[24]O zaman Kral Nebukadnessar şaşkınlık içinde birden ayağa kalktı. Danışmanlarına, "Biz ateşin içine bağlı üç kişi atmadık mı?" diye sordu.

Danışmanlar, "Kuşkusuz, ey kral" diye karşılık verdiler.

[25]Kral, "Ben dört kişi görüyorum" dedi, "Ateşin içinde yürüyorlar, bağlarından çözülmüş, hiçbir zarara uğramamışlar. Dördüncünün görünümü de bir ilahi varlığa benziyor."

[26]Sonra kızgın fırının kapısına yaklaşarak, "Ey Yüce Tanrı'nın kulları Şadrak, Meşak, Abed-Nego, dışarı çıkıp buraya gelin!" diye seslendi.

Bunun üzerine Şadrak, Meşak, Abed-Nego ateşin içinden çıktılar. [27]Satraplar*, kaymakamlar, valiler, kralın danışmanları onların çevresinde toplandılar. Adamların bedenlerinde ateşin hiçbir etkisi olmadığını gördüler. Başlarındaki tek saç yanmamış, giysileri değişmemiş, ateşin kokusu üzerlerine sinmemişti.

[28]Bunun üzerine Nebukadnessar, "Şadrak, Meşak ve Abed-Nego'nun Tanrısı'na övgüler olsun!" dedi, "Meleğini gönderip kendisine güvenen kullarını kurtardı. Onlar buyruğuma karşı geldiler, kendi Tanrıları'ndan başka bir ilaha kulluk edip tapınmamak için canlarını tehlikeye attılar. [29]İşte buyuruyorum: Hangi halktan, ulustan ya da dilden olursa olsun, Şadrak, Meşak ve Abed-Nego'nun Tanrısı'ndan saygısızca söz eden herkes paramparça edilecek, evleri çöplüğe çevrilecek. Çünkü böyle kurtarabilen başka bir tanrı yoktur."

[30]Sonra Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu Babil İli'nde daha yüksek görevlere atadı.

Nebukadnessar'ın İkinci Düşü

4 Kral Nebukadnessar dünyadaki bütün halklara, uluslara ve her dilden insanlara şu bildiriyi gönderdi:

"Esenliğiniz bol olsun! [2]Yüce Tanrı'nın benim için gerçekleştirdiği belirtileri ve şaşılası işleri size bildirmeyi uygun gördüm.

[3] "Belirtileri ne büyük!
Şaşılası işleri ne yüce!
Krallığı ebedi krallıktır,
Egemenliği kuşaklar boyu sürecek.

[4]"Ben, Nebukadnessar, evimde huzur, sarayımda gönenç içindeydim. [5]Beni korkutan bir düş gördüm.

Yatağımda yatarken düşüncelerimle görümlerim beni ürküttü. [6]Düşün ne anlama geldiğini açıklamaları için Babil'in bütün bilgelerinin yanıma getirilmesini buyurdum. [7]Sihirbazlar, yıldızbilimciler, falcılar yanıma gelince, gördüğüm düşü onlara anlattımsa da ne anlama geldiğini açıklayamadılar. [8]Sonunda ilahımın adından gelen Belteşassar adıyla çağrılan ve kendisinde kutsal ilahların ruhu bulunan Daniel yanıma geldi. Gördüğüm düşü ona anlattım.

[9]"Ona şöyle dedim: Ey sihirbazların başkanı Belteşassar, sende kutsal ilahların ruhu olduğunu, her gizi açıklayabileceğini biliyorum. İşte gördüğüm düş: Ne anlama geldiğini bana açıkla. [10]Yatarken gördüğüm görümler şunlar: Dünyanın ortasında çok yüksek bir ağaç gördüm. [11]Ağaç büyüdü, güçlendi, boyu göklere erişti. Dünyanın dört bucağından görülüyordu. [12]Yaprakları güzeldi, herkese yetecek kadar bol meyvesi vardı. Yabanıl hayvanlar gölgesinde barınıyor, gökte uçan kuşlar dallarına tünüyordu. Her canlı ondan besleniyordu.

[13]"Yatağımda yatarken gördüğüm görümlerde gökten inen bir gözcü, kutsal bir varlık gördüm. [14]Yüksek sesle, 'Ağacı ve dallarını kesin, yapraklarını yolun, meyvesini atın' diye bağırdı, 'Altında barınan hayvanlarla dallarına tüneyen kuşlar kaçsın. [15]Ama köklerin bulunduğu kütüğü demirle, tunçla* çevreleyip yerde, otların içinde bırakın.

" 'Göğün çiyiyle ıslansın, hayvanlarla birlikte yerdeki otlardan pay alsın. [16]Ondaki insan yüreği değiştirilsin, yerine hayvan yüreği verilsin. Üzerinden yedi vakit geçsin. [17]Bu yargıyı gözcüler, kararı kutsallar verdi. Öyle ki, her canlı Yüce Olan'ın insan krallıkları üzerinde egemenlik sürdüğünü ve onları dilediği kişiye, en hor görülen birine bile verebileceğini bilsin.'

[18]"İşte ben Kral Nebukadnessar'ın gördüğü düş! Şimdi, ey Belteşassar, bunun ne anlama geldiğini söyle. Çünkü krallığımdaki bilgelerin hiçbiri bu düşün ne anlama geldiğini bana açıklayamadı. Ama sen açıklayabilirsin, çünkü kutsal ilahların ruhu var sende."

Daniel Düşü Yorumluyor

[19]O zaman öbür adı Belteşassar olan Daniel bir süre şaşkın şaşkın durdu, düşünceleri onu ürküttü. Bunun üzerine kral, "Ey Belteşassar, bu düş de yorumu da seni ürkütmesin" dedi.

Belteşassar, "Ey efendim, keşke bu düş senden nefret edenlerin, yorumu da düşmanlarının başına gelseydi!" diye karşılık verdi, [20]"Büyüyen, güçlenen, boyu göklere erişen, dünyadaki herkesçe görülebilen bir ağaç gördün. [21]Yaprakları güzeldi, meyvesi herkese yetecek kadar boldu. Yabanıl hayvanlar altında barınır, gökte uçan kuşlar dallarına tünerdi. [22]Ey kral, o ağaç sensin! Sen büyüdün, güçlendin. Büyüklüğün giderek göklere erişti, egemenliğin dünyanın dört bucağına yayıldı.

[23]"Sen, ey kral, bir gözcünün, kutsal bir varlığın gökten indiğini gördün. 'Ağacı kesip yok edin, ama köklerin bulunduğu kütüğü demirle, tunçla* çevreleyip yerde, otların için-

de bırakın. Göğün çiyiyle ıslansın; üzerinden yedi vakit geçinceye dek yabanıl hayvanlarla birlikte pay alsın' diyordu.

[24]"Ey efendim kral, düşün anlamı ve Yüce Olan'ın senin başına getireceği yargı şudur: [25]İnsanlar arasından kovulacak, yabanıl hayvanlarla yaşayacaksın; öküz gibi otla beslenecek, göğün çiyiyle ıslanacaksın. Yüce Olan'ın insan krallıkları üzerinde egemenlik sürdüğünü ve krallığı dilediği kişiye verdiğini anlayıncaya dek yedi vakit geçecek. [26]Köklerin bulunduğu kütüğün bırakılması için buyruk verildi. Bunun anlamı şu: Sen göklerin egemenlik sürdüğünü anlayınca krallığın sana geri verilecek. [27]Bu yüzden, ey kral, öğüdümü benimse: Doğru olanı yaparak günahından, düşkünlere iyilik ederek suçlarından vazgeç. Olur ya, gönencin uzun sürer."

Düş Gerçekleşiyor

[28]Bunların hepsi Kral Nebukadnessar'ın başına geldi. [29]On iki ay sonra kral Babil Sarayı'nın damında geziniyordu. [30]Kral, "İşte onurum ve yüceliğim için üstün gücümle krallığımın başkenti olarak kurduğum büyük Babil!" dedi. [31]Daha sözünü bitirmeden gökten bir ses duyuldu: "Ey Kral Nebukadnessar, krallık senden alındı. [32]İnsanlar arasından kovulacak, yabanıl hayvanlarla yaşayacaksın. Öküz gibi otla besleneceksin. Yüce Olan'ın insan krallıkları üzerinde egemenlik sürdüğünü ve krallığı dilediği kişiye verdiğini anlayıncaya dek yedi vakit geçecek."

[33]Nebukadnessar'a ilişkin bu söz hemen yerine geldi. İnsanlar arasından kovuldu. Öküz gibi otla beslendi. Bedeni göğün çiyiyle ıslandı. Saçı kartal tüyü, tırnakları kuş pençesi gibi uzadı.

[34]Belirlenen sürenin sonunda ben Nebukadnessar gözlerimi göğe kaldırdım ve kendime geldim. Yüce Olan'ı övdüm. Sonsuza dek Diri Olan'ı onurlandırıp yücelttim.

O'nun egemenliği ebedi
egemenliktir,
Krallığı kuşaklar boyu sürecek.
[35]Dünyada yaşayanlar bir hiç sayılır.
O gökteki güçlere de dünyada
yaşayanlara da
Dilediğini yapar.
O'nun elini durduracak,
O'na, "Ne yapıyorsun?" diyecek
kimse yoktur.

[36]O anda aklım başıma geldi. Krallığımın yüceliği için onurum ve görkemim bana geri verildi. Danışmanlarımla soylu adamlarım beni aradılar. Krallığıma kavuştum, bana daha büyük yücelik verildi. [37]Ben Nebukadnessar Göklerin Kralı'na şükrederim. O'nu över, yüceltirim. Çünkü bütün yaptıkları gerçek, yolları doğrudur; kendini beğenmişleri alçaltmaya gücü yeter.

Kral Belşassar'ın Verdiği Şölen

5 Kral Belşassar soylu adamlarından bin kişiye büyük bir şölen verdi, onlarla şarap içti. [2]Şarabını keyifle içerken, atası Nebukadnessar'ın Yeruşalim'deki tapınaktan çıkarıp getirdiği altın ve gümüş kapların getirilmesini buyurdu. Öyle ki, kendisi, karıları, cariyeleri, soylu adamları onlarla içsinler. [3]Böylece

Tanrı'nın Yeruşalim'deki tapınağından alınan altın kaplar getirildi; kral, karıları, cariyeleri, soylu adamları onlarla içtiler. [4]Şaraplarını içerken altından, gümüşten, tunçtan*, demirden, ağaçtan, taştan ilahları övdüler.

[5]Ansızın bir insan elinin parmakları belirdi, kandilliğin yanındaki saray duvarının sıvası üzerine yazmaya başladı. Kral yazan eli gördü, [6]aklından geçenler onu ürküttü, benzi soldu; eli ayağı tutmaz oldu, dizlerinin bağı çözüldü.

[7]Yüksek sesle Babil'in bilgelerini –falcılarla yıldızbilimcileri– çağırttı. Onlara, "Bu yazıyı kim okuyup ne anlama geldiğini bana açıklarsa, kendisine mor giysi giydirilip boynuna altın zincir takılacak ve ülkede üçüncü önder olacak" dedi.

[8]Kralın bütün bilgeleri geldiyse de yazıyı kimse okuyamadı, ne anlama geldiğini de açıklayamadı. [9]Bu yüzden Kral Belşassar daha da korktu, benzi büsbütün soldu. Soylu adamlarıysa şaşkındı.

[10]Kralla soyluların seslerini duyan kraliçe[a] şölen salonuna geldi. "Çok yaşa, ey kral!" dedi, "Aklından geçenler seni ürkütmesin, benzin solmasın! [11]Ülkende kendisinde kutsal ilahların ruhu bulunan biri var. Atan Kral Nebukadnessar'ın döneminde kavrayışa, sağduyuya, ilahlara özgü bilgeliğe sahip olmakla tanınırdı. Atan Kral Nebukadnessar onu sihirbazların, yıldızbilimcilerin, falcıların başkanlığına atadı. [12]Kralın Belteşassar diye çağırdığı Daniel olağanüstü bir ruha, bilgiye, sağduyuya sahiptir. Üstelik düşleri yorumlama, bilmeceleri çözme, gizemleri açıklama yeteneği de vardır. Daniel'i çağırt, yazının ne anlama geldiğini o sana söyleyecektir."

[13]Böylece Daniel'i kralın önüne getirdiler. Kral, "Kral atamın Yahuda'dan getirdiği, Yahuda sürgünlerinden Daniel sen misin?" diye sordu, [14]"Sende ilahların ruhu bulunduğunu, kavrayış, sağduyu ve olağanüstü bilgelikle donanmış olduğunu duydum. [15]Bu yazıyı okuyup ne anlama geldiğini söylemeleri için bilgelerle falcıları çağırttım. Ama ne anlama geldiğini açıklayamadılar. [16]Senin yorum yapabildiğini, gizemleri açıklayabildiğini duydum. Bu yazıyı okur, ne anlama geldiğini açıklayabilirsen, sana mor giysi giydirilip boynuna altın zincir takılacak; ülkede üçüncü önder olacaksın."

[17]Daniel, "Armağanların senin olsun, ödüllerini de bir başkasına ver" diye karşılık verdi, "Ama ben yine de yazıyı okuyup ne anlama geldiğini sana açıklayacağım.

[18]"Ey kral, Yüce Tanrı atan Nebukadnessar'a krallığı, büyüklüğü, yüceliği, görkemi verdi. [19]Tanrı'nın sağladığı büyüklük yüzünden bütün halklar, uluslar, her dilden insan ondan korkup titredi. Dilediğini öldürür, dilediğini yaşatırdı; dilediğini yüceltir, dilediğini alçaltırdı. [20]Ne var ki, gurura kapılıp saygısızlıkta direnince krallık tahtından indirildi, yüceliği kendisinden alındı. [21]İnsanlar arasından kovuldu ve ona hayvan yüreği verildi. Yüce Tanrı'nın insanların

---

[a] *5:10 "Kraliçe" ya da "Kralın annesi" veya "Ninesi".*

krallığı üzerinde egemenlik sürdüğünü, onu dilediği kişiye verdiğini anlayıncaya dek yaban eşekleri arasında yaşadı, öküz gibi otla beslendi, bedeni göğün çiyiyle ıslandı.

[22]"Ama ey sen, onun torunu Belşassar, bunların hepsini bildiğin halde alçakgönüllülüğü benimsemedin. [23]Bunun yerine göğün Rab'bine karşı kendini yükselttin. O'nun tapınağından aldıkları kapları sana getirdiler. Sen, karıların, cariyelerin, soylu adamların onlarla şarap içtiniz. Görmeyen, duymayan, anlamayan altından, gümüşten, tunçtan, demirden, ağaçtan, taştan ilahları övdün. Soluğunu elinde tutan, bütün yollarını gözeten Tanrı'yı ise yüceltmedin. [24]Bu yüzden Tanrı o yazıyı yazan eli gönderdi.

[25]"Yazılan yazı şudur:

MENE, MENE, TEKEL ve PARSİN.

[26]"Bu sözcüklerin anlamı şudur:

MENE[a]: Tanrı senin krallığının günlerini saydı ve ona son verdi.

[27]TEKEL[b]: Terazide tartıldın ve eksik bulundun.

[28]PERES[c]: Krallığın ikiye bölünerek Medler'le Persler'e verildi."

[29]Belşassar'ın buyruğu üzerine Daniel'e mor giysi giydirilip boynuna altın zincir takıldı ve ülkede üçüncü önder ilan edildi.

[30]Kildan* Kralı Belşassar o gece öldürüldü. [31]Altmış iki yaşında olan Medli Darius krallığı eline geçirdi.

Daniel Aslan Çukuruna Atılıyor

6 Darius bütün ülkeyi yönetecek yüz yirmi satrap* atamayı uygun gördü. [2]Bunların başına da biri Daniel olmak üzere üç bakan atadı. Krala zarar gelmemesi için bakanlar satraplardan hesap soracaklardı. [3]Kendisinde bulunan olağanüstü ruh sayesinde Daniel öbür bakanlarla satraplardan üstün olduğundan, kral onu bütün ülkenin başına atamayı tasarlıyordu. [4]Bunun üzerine öbür bakanlarla satraplar Daniel'i ülke yönetimi konusunda suçlamak için fırsat kollamaya başladılar. Ancak ne suçlanacak bir yanını, ne de bir yanlışını buldular. Çünkü Daniel güvenilir biriydi. Kendisinde hiçbir eksiklik ya da yanlışlık bulamadılar. [5]Sonunda, "Daniel'i Tanrısı'nın Yasası'yla ilgili bir konuda suçlayamazsak, bir suçlama nedeni bulamayacağız" dediler.

[6]Bunun üzerine bakanlarla satraplar hep birlikte krala gidip, "Ey Kral Darius, çok yaşa!" dediler, [7]"Ülkenin bütün bakanları, kaymakamları, satrapları, danışmanları, valileri olarak kralın zorlu bir yasa çıkarması üzerinde anlaştık. Ey kral, kim otuz gün içinde senden başka bir insana ya da ilaha dua ederse, aslan çukuruna atılsın. [8]Şimdi, ey kral, yasağı koy; Medler'le Persler'in değişmez yasası uyarınca yazıyı imzala ki değiştirilemesin." [9]Böylece Kral Darius yasağı içeren yasayı imzaladı.

---

[a] *5:26 "MENE": "Sayılan" anlamına gelir.*

[b] *5:27 "TEKEL": "Tartılan" anlamına gelir.*

[c] *5:28 "PERES": "Bölünen" anlamına gelmekle birlikte "Persler" sözcüğünü de çağrıştırır. Peres "Parsin"in tekilidir.*

[10]Daniel yasanın imzalandığını öğrenince evine gitti. Yukarı odasının Yeruşalim yönüne bakan pencereleri açıktı. Daha önce yaptığı gibi her gün üç kez diz çöküp dua etti, Tanrısı'na övgüler sundu. [11]Ona tuzak kuran adamlar hep birlikte oraya gittiklerinde, onu Tanrısı'na dua edip yalvarırken gördüler. [12]Bunun üzerine krala gidip çıkardığı yasayla ilgili şunları söylediler: "Ey kral, kim otuz gün içinde senden başka bir insana ya da ilaha dua ederse, aslan çukuruna atılsın diye yasa imzalamadın mı?"

Kral, "Medler'le Persler'in değişmez yasası uyarınca çıkardığım yasa geçerlidir" diye karşılık verdi.

[13]Bunun üzerine, "Ey kral, Yahuda sürgünlerinden olan Daniel seni de imzaladığın yasayı da saymıyor; günde üç kez dua ediyor" dediler. [14]Bunu duyan kral çok üzüldü, Daniel'i kurtarmayı kafasına koydu. Onu kurtarmak için güneş batıncaya dek uğraştı.

[15]O zaman adamlar toplu halde krala gidip, "Ey kral, Medler'le Persler'in yasası uyarınca, kralın koyduğu yasanın ya da yasağın değiştirilemeyeceğini bilmelisin" dediler.

[16]Bunun üzerine kral Daniel'i getirip aslan çukuruna atmalarını buyurdu. Daniel'e de, "Kendisine sürekli kulluk ettiğin Tanrın seni kurtarsın!" dedi.

[17]Bir taş getirip çukurun ağzına koydular. Daniel'le ilgili hiçbir şey değiştirilmesin diye kral hem kendi mühür yüzüğüyle, hem soyluların mühür yüzükleriyle taşı mühürledi. [18]Sonra sarayına döndü; geceyi yemek yemeden, eğlenmeden geçirdi; uykusu kaçtı.

[19]Şafak sökerken kalkıp acele aslan çukuruna gitti. [20]Çukura yaklaşınca üzgün bir sesle, "Ey yaşayan Tanrı'nın kulu Daniel, kendisine sürekli kulluk ettiğin Tanrın seni aslanlardan kurtarabildi mi?" diye haykırdı.

[21]Daniel, "Ey kral, sen çok yaşa!" diye yanıtladı, [22]"Tanrım meleğini gönderip aslanların ağzını kapadı. Beni incitmediler. Çünkü Tanrı'nın önünde suçsuz bulundum. Sana karşı da, ey kral, hiçbir yanlışlık yapmadım."

[23]Kral buna çok sevindi, Daniel'i çukurdan çıkarmalarını buyurdu. Daniel çukurdan çıkarıldı. Bedeninde hiçbir yara izi bulunmadı. Çünkü Tanrısı'na güvenmişti.

[24]Kralın buyruğu uyarınca, Daniel'i haksız yere suçlayan adamları, karılarıyla, çocuklarıyla birlikte getirip aslan çukuruna attılar. Daha çukurun dibine varmadan aslanlar onları kapıp kemiklerini kırdılar.

[25]Kral Darius dünyada yaşayan bütün halklara, uluslara ve her dilden insanlara şöyle yazdı:

"Esenliğiniz bol olsun!
[26] Krallığımda yaşayan herkesin
Daniel'in Tanrısı'ndan
korkup titremesini
buyuruyorum.
O yaşayan Tanrı'dır,
Sonsuza dek var olacak.
Krallığı yıkılmayacak,
Egemenliği son bulmayacak.
[27] O kurtarır, O yaşatır,
Gökte de yerde de
Belirtiler, şaşılası işler yapar.
Daniel'i aslanların pençesinden
kurtaran O'dur."

[28]Böylece Darius'un ve Persli Koreş'in krallığı döneminde Daniel'in işleri iyi gitti.

Daniel'in Dört Yaratıkla İlgili Düşü

7 Babil Kralı Belşassar'ın krallığının birinci yılında, Daniel yatağında yatarken bir düş ve görümler gördü. Sonra düşünün özetini yazdı; [2]şöyle dedi:

"Gece bir görümde göğün dört rüzgarının büyük denize saldırdığını gördüm. [3]Denizden birbirinden farklı dört büyük yaratık çıktı.

[4]"Birinci yaratık aslana benziyordu, kartal kanatları vardı. Ben bakarken kanatları koparıldı, yaratık yerden kaldırıldı, insan gibi ayakları üzerine durduruldu. Ona bir insan yüreği verildi.

[5]"İkinci yaratık ayıya benziyordu. Bir yanı üzerinde doğrulmuştu. Ağzında, dişleri arasında üç kaburga kemiği vardı. Ona, 'Haydi kalk, yiyebildiğin kadar et ye!' dediler.

[6]"Sonra baktım, parsa benzer bir başka yaratık gördüm. Sırtında dört kuş kanadı vardı. Bu yaratığın dört başı vardı ve ona egemenlik verilmişti.

[7]"Bundan sonraki gece görümlerimde korkunç, ürkütücü, çok güçlü dördüncü bir yaratık gördüm. Büyük demir dişleri vardı; yiyip parçalıyor, artakalanı ayakları altında çiğniyordu. Kendisinden önceki yaratıklara benzemiyordu. On boynuzu vardı.

[8]"Ben gözümü dikmiş boynuzlara bakarken, onların arasından daha küçük başka bir boynuz çıktı. İlk boynuzlardan üçü onun önünde söküldü. Bu boynuzun insan gözü gibi gözleri, böbürlenen bir ağzı vardı.

[9] "Ben bakarken
Tahtlar kuruldu,
Eskiden beri var Olan yerine
oturdu.
Giysileri kar gibi beyaz,
Başındaki saçlar yün gibi apaktı.
Tahtı alev alev,
Tekerlekleri kızgın ateş gibiydi.
[10]Önünden ateşten bir ırmak çıkıp
akıyordu.
Binlerce binler
O'na hizmet ediyordu;
On binlerce on binler
Önünde duruyordu.
Mahkeme kuruldu,
Kitaplar açıldı.

[11]"Boynuzun söylediği övüngen sözleri duyunca baktım, yaratık gözümün önünde öldürüldü, bedeni kızgın ateşe atıldı, yok oldu. [12]Öbür yaratıklara gelince, egemenlik onlardan alınmış, ancak belirli bir süre için yaşamalarına izin verilmişti.

[13]"Gece görümlerimde insanoğluna benzer birinin göğün bulutlarıyla geldiğini gördüm. Eskiden beri var Olan'ın yanına doğru ilerledi, O'nun önüne getirildi. [14]Ona egemenlik, yücelik ve krallık verildi. Bütün

7:2 Yer.49:36; Va.7:1 *7:3 Va.13:1; 17:8* *7:4-6 Va.13:2*
7:7 Va.12:3; 13:1 *7:8 Va.13:5-6* *7:9 Va.20:4*
7:9 Va.1:14 *7:10 Va.5:11* *7:10 Va.20:12*
7:13 Mat.24:30; 26:64; Mar.13:26; 14:62; Luk.21:27; Va.1:7,12-13; 14:14

halklar, uluslar ve her dilden insan ona tapındı. Egemenliği hiç bitmeyecek sonsuz bir egemenlik, krallığı hiç yıkılmayacak bir krallıktır.”

Düşün Yorumu

[15]“Ben Daniel’e gelince, ruhum üzüntüyle sarsıldı, gördüğüm görümler beni ürküttü. [16]Orada duranlardan birine yaklaştım, bütün bunların gerçek anlamını açıklamasını istedim.

“O da bana bunların ne anlama geldiğini açıkladı: [17]‘Bu dört büyük yaratık yeryüzünde ortaya çıkacak dört kraldır. [18]Ama Yüceler Yücesi’nin kutsalları krallığı alacak, sonsuza dek ellerinde tutacaklar. Evet, sonsuzlara dek.’

[19]“Bundan sonra öbürlerinden farklı, çok korkunç, demirden dişleri, tunçtan* tırnakları olan, yiyip parçalayan, artakalanı ayakları altında çiğneyen dördüncü yaratığın ne anlama geldiğini öğrenmek istedim. [20]Bunun yanısıra başındaki on boynuzdan sonra çıkan öbür boynuzun ne olduğunu da öğrenmek istedim. Bu boynuzun önünden üç boynuz düşmüştü, sanki ötekilerden daha iriceydi. Gözleri ve böbürlenen bir ağzı vardı. [21]Ben baktığım sırada bu boynuz kutsallarla savaşıyor ve onları yeniyordu. [22]Eskiden beri var Olan –Yüceler Yücesi– gelip kutsallarının lehine yargı verene dek bu böyle sürdü. Kutsalların krallığı alma zamanı gelmişti.

[23]“Bana şu açıklamayı yaptı: ‘Dördüncü yaratık yeryüzünde ortaya çıkacak dördüncü krallıktır. Bütün öbür krallıklardan farklı olacak, bütün dünyayı yiyip bitirecek, çiğneyip parçalayacak. [24]On boynuz bu krallıktan çıkacak on kraldır. Bunlardan sonra öncekilerden farklı bir başka kral ortaya çıkıp üç kralı tahtlarından indirecek. [25]Yüceler Yücesi’ni kötüleyen sözler söyleyecek, O’nun kutsallarına baskı yapacak. Belirlenen zamanları, yasaları değiştirmeyi amaçlayacak. Kutsallar üç buçuk yıl için[a] eline teslim edilecekler.

[26]“ ‘Ama mahkeme kurulacak, onun egemenliğine son verilecek, büsbütün yok edilecek. [27]Göklerin altındaki krallıklara özgü krallık, egemenlik ve büyüklük kutsallara, Yüceler Yücesi’nin halkına verilecek. Bu halkın krallığı sonsuza dek sürecek, bütün uluslar ona kulluk edip sözünü dinleyecek.’

[28]“İşte olayın gelişimi burada bitiyor. Ben Daniel’e gelince, düşüncelerim beni çok ürküttü, benzim soldu. Ama bu olayı içimde sakladım.”

Koç ve Tekeyle İlgili Görüm

8 Kral Belşassar’ın krallığının üçüncü yılında, ben Daniel daha önce gördüğüm görümden başka bir görüm gördüm. [2]Görümde kendimi Elam İli’ndeki Sus Kalesi’nde, Ulay Kanalı’nın yanında gördüm. [3]Gözlerimi kaldırıp bakınca kanal kıyısında duran bir koç gördüm; iki uzun boynuzu vardı. Boynuzlardan daha geç çıkanı öbüründen daha uzundu.

---

[a] *7:25 “Üç buçuk yıl için”: Aramice “Bir vakte, vakitlere, yarım vakte kadar”.*

7:14 Va.11:15 7:18 Va.22:5 7:21 Va.13:7 7:22 Va.20:4

7:24 Va.17:12 7:25 Dan.12:7; Va.12:14; 13:5 7:27 Va.20:4 7:27 Va.22:5

[4]Koçun batıya, kuzeye, güneye doğru boynuz attığını gördüm. Hiçbir hayvan ona karşı koyamıyor, kimse onun elinden kurtaramıyordu. Koç dilediği gibi davrandı ve gitgide güçlendi.

[5]Ben bu olayı düşünürken, batıdan ansızın gözleri arasında çarpıcı bir boynuzu olan bir teke geldi. Yere basmadan bütün dünyayı aştı. [6]Güç ve öfkeyle, kanalın yanında durduğunu gördüğüm iki boynuzlu koça doğru koştu. [7]Öfkeyle saldırdığını, koça vurup boynuzlarını kırdığını gördüm. Koçun tekeye karşı duracak gücü yoktu; teke koçu yere vurup çiğnedi. Koçu onun elinden kurtaracak kimse yoktu. [8]Teke çok güçlendi, ama en güçlü olduğu sırada büyük boynuzu kırıldı. Kırılan boynuzun yerine, göğün dört rüzgarına doğru çarpıcı dört boynuz çıktı.

[9]Bu boynuzların birinden başka bir küçük boynuz çıktı; güneye, doğuya ve Güzel Ülke'ye[a] doğru yayılarak çok güçlendi. [10]Göklerin ordusuna erişinceye dek büyüdü. Gökteki ordudan ve yıldızlardan bazılarını yeryüzüne düşürdü, ayakları altına alıp çiğnedi. [11]Kendisini Gök Ordusu'nun Önderi'ne[b] kadar yükseltti. Tanrı'ya sunulan günlük sunu kaldırıldı, tapınak terk edildi. [12]Başkaldırı yüzünden günlük sunuya karşı çıkıldı. Gerçek ayak altında çiğnendi. Küçük boynuz yaptığı her şeyde başarılı oldu.

[13]Sonra kutsal bir varlığın konuştuğunu duydum. Başka kutsal bir varlık ona, "Bu görümde –günlük sunuyla, yıkım getiren başkaldırıyla, kutsal yerin ve ordunun ayak altında çiğnenmesiyle ilgili görümde– olanlar ne zamana dek sürecek?" diye sordu.

[14]Kutsal varlık bana, "2 300 akşam, sabah olacak, sonra kutsal yer yeniden düzene konulacak" dedi.

Görümün Yorumu

[15]Ben Daniel, gördüğüm görümün ne anlama geldiğini çözmeye çalışırken, insana benzer biri karşımda durdu. [16]Bir insan sesinin Ulay Kanalı'ndan, "Ey Cebrail, görümün ne anlama geldiğini şuna açıkla" diye seslendiğini duydum. [17]Cebrail durduğum yere yaklaşınca korkudan yere yığıldım. Bana, "Ey insanoğlu!" dedi, "Bu görümün sonla ilgili olduğunu anla."

[18]O benimle konuşurken, yüzükoyun yere uzanmış, derin bir uykuya dalmışım. Dokunup beni ayağa kaldırdı.

[19]Bana, "Daha sonra Tanrı'nın öfkesi sona erdiğinde neler olacağını sana söyleyeceğim" dedi, "Çünkü görüm sonun belirlenen zamanıyla ilgilidir. [20]Gördüğün iki boynuzlu koç Med ve Pers krallarını simgeler. [21]Teke Grek Kralı'dır; gözleri arasındaki büyük boynuz birinci kraldır. [22]Kırılan boynuzun yerine çıkan dört boynuz, ulusundan çıkacak dört krallığı simgeliyor. Ama ilk kral kadar güçlü olmayacaklar.

[23]"Bu dört krallığın sonu yaklaşıp

---

[a] *8:9 "Güzel Ülke": "İsrail ülkesi".*
[b] *8:11 "Gök Ordusu'nun Önderi": "Tanrı".*
8:10 Va.12:4   8:16 Dan.9:21; Luk.1:19,26

yapılan kötülükler doruğa varınca, sert yüzlü ve aldatmada usta bir kral ortaya çıkacak. [24]Kendisinden gelmeyen büyük bir güce kavuşacak. Şaşırtıcı yıkımlar yapacak, el attığı her işte başarılı olacak. Güçlüleri ve kutsal halkı yok edecek. [25]Yapacağı işleri aldatarak başaracak, kendisini yükseltecek. Güvenlikte olan birçoklarını yok edecek, Önderler Önderi'ne[a] karşı duracak. Ama kendisi insan eli değmeden yok edilecek.

[26]"Akşam ve sabahla ilgili sana bildirilen görüm gerçektir. Ama sen görümü gizli tut. Çünkü uzak bir gelecekle ilgilidir."

[27]Ben Daniel günlerce bitkin ve hasta kaldım. Sonra kalkıp kralın işlerini yapmayı sürdürdüm. Bu anlaşılması güç görümden ötürü şaşkındım.

Daniel Dua Ediyor

9 [1-2]Medli Ahaşveroş oğlu Darius Kildan* Kralı oldu. Krallığının birinci yılında ben Daniel, RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği sayının –Yeruşalim'in ıssız kalacağı yılların sayısının– yetmiş olduğunu Kutsal Yazılar'dan anladım.

[3]Bunun üzerine yüzümü Rab Tanrı'ya çevirdim. Duayla, yakarışla, oruçla* O'na yalvardım; çul kuşanıp külde oturdum. [4]RAB Tanrım'a dua edip günahlarımızı itiraf ettim. Şöyle dedim:

"Ya Rab, kendisini sevenlerle, buyruklarına uyanlarla yaptığı antlaşmaya bağlı kalan yüce ve görkemli Tanrı! [5]Buyruklarından, ilkelerinden ayrılıp günah, suç işledik, kötülük yaptık, başkaldırdık. [6]Senin adına krallarımıza, önderlerimize, atalarımıza, ülkedeki bütün halka seslenen kulların peygamberleri dinlemedik.

[7]"Sen adaletlisin, ya Rab! Sadakatsizliğimiz yüzünden bizi uzak yakın ülkelere sürdün. Oralarda yaşayan biz Yahudiler, Yeruşalim halkı, İsrailliler bugün utanç içindeyiz. [8]Evet, ya RAB, bizler, krallarımız, önderlerimiz, atalarımız sana karşı işlediğimiz günah yüzünden utanç içindeyiz. [9]Sana karşı geldiğimiz halde, sen acıyan, bağışlayan Tanrımız Rab'sin. [10]Tanrımız RAB'bin sözüne kulak vermedik, kulları peygamberler aracılığıyla bize verdiği yasalara uymadık. [11]Bütün İsrail halkı yasanı çiğnedi, sırtını sana dönüp seni dinlemek istemedi.

"Bu yüzden Tanrı kulu Musa'nın Yasası'nda yazılan lanet başımıza yağdı, içilen ant yerine geldi. Çünkü sana karşı günah işledik. [12]Üzerimize büyük yıkım getirerek bizim ve bizi yöneten önderlerimiz için söylediğin sözleri yerine getirdin. Yeruşalim'in başına gelen, göğün altındaki başka hiçbir kentin başına gelmemiştir. [13]Musa'nın Yasası'nda yazıldığı gibi, bütün bu yıkımlar başımıza geldi. Buna karşın, ey Tanrımız RAB, suçumuzdan dönüp senin gerçeklerine yönelerek lütfunu dilemedik. [14]RAB üzerimize yıkım göndermekten caymadı. Çünkü Tanrımız RAB yaptığı her şeyde adildir. Bizse O'nun sözüne kulak vermedik.

[15]"Ey Tanrımız Rab, sen halkını

---

[a] *8:25 "Önderler Önderi": "Tanrı".*

9:1-2 Yer.25:11; 29:10

Mısır'dan güçlü elinle çıkardın ve bugün olduğu gibi ün kazandın. Bizse günah işledik, kötülük yaptık. [16]Ya Rab, doğru işlerin uyarınca kentin Yeruşalim'den, kutsal dağından öfkeni, kızgınlığını kaldırmanı dilerim. Günahlarımız ve atalarımızın suçları yüzünden Yeruşalim de halkın da çevremizdekilerin tümüne alay konusu oldu.

[17]"Şimdi, ey Tanrımız, kulunun duasını, yakarışım işit. Adın uğruna, ya Rab, yüzünü viran tapınağına çevir. [18]Ey Tanrım, kulak ver ve işit! Gözlerini aç, senin olan viran kenti gör. Doğruluğumuzdan değil, senin büyük merhametinden ötürü dilekte bulunuyoruz. [19]Ya Rab, dinle! Ya Rab, bağışla! İşit ve davran, ya Rab! Ey Tanrım, adının hatırı için gecikme! Çünkü kent ve halk senindir."

Cebrail Açıklama Yapıyor

[20]Ben daha konuşup dua ederken, günahımı ve halkım İsrail'in günahını açıkça kabul edip Tanrım'ın kutsal dağı için Tanrım RAB'be dilekte bulunurken, [21]daha dua ediyorken, önceden görümde gördüğüm adam –Cebrail– akşam sunusu saatinde hızla uçarak[a] yanıma geldi. [22]"Daniel, sana anlayış vermek için geldim" diye açıkladı, [23]"Sen Tanrı'ya yalvarmaya başlar başlamaz, duan yanıtlandı; bunu bildirmeye geldim. Çünkü sen çok sevilen birisin. Bu nedenle sözün anlamını kavra ve görümü anla:

[24]"Başkaldırıyı ortadan kaldırmak, günaha son vermek, suçu bağışlatmak, sonsuza dek kalıcı doğruluğu sağlamak, görüm ve peygamberliği mühürlemek, En Kutsal'ı meshetmek* için senin halkına ve kutsal kentine* yetmiş hafta[b] kadar zaman saptanmıştır.

[25]"Şunu bil ve anla: Yeruşalim'i yeniden kurmak için buyruğun verilmesinden, meshedilmiş* olan önderin gelişine dek yedi hafta geçecek. Altmış iki hafta içinde Yeruşalim yeniden sokaklarla, hendeklerle kurulacak. Ancak bu sıkıntılı zamanlarda olacak. [26]Bu altmış iki hafta sonunda meshedilmiş olan öldürülecek ve onu destekleyen olmayacak. Gelecek önderin halkı, kenti ve kutsal yeri yerle bir edecek. Sonu tufanla olacak: Savaş sona dek sürecek. Yıkımların da olacağı kararlaştırıldı. [27]Gelecek önder[c] birçoklarıyla bir haftalık sağlam bir antlaşma yapacak. Haftanın yarısı geçince, kurbanı da sunuyu da kaldıracak. Kararlaştırılan yıkım başına gelinceye dek yok edici önder tapınağın üst bölümüne yıkıcı iğrenç şeyler* yerleştirecek."

Daniel'in Dicle Irmağı'nda Gördüğü Görüm

10 Pers Kralı Koreş'in krallığının üçüncü yılında Belteşassar diye çağrılan Daniel'e bir giz açıklandı. Büyük bir savaşla ilgili olan bu

---

[a] *9:21 "Hızla uçarak" ya da "Çok yorgun".*

[b] *9:24 "Hafta": Bu bölümde bir haftanın yedi yıl anlamına geldiği sanılıyor.*

[c] *9:27 "Gelecek önder": İbranice "O".*

9:21 Dan.8:16; Luk.1:19,26 9:27 Dan.11:31; 12:11; Mat.24:15-16; Mar.13:14 giz gerçekti. Daniel görümde kendisine açıklanan gizi anladı. [2]O sırada ben Daniel üç haftadır yas tutuyordum. [3]Üç hafta dolana dek ağzıma ne güzel bir yiyecek ya da et koydum, ne şarap içtim, ne de yağ süründüm.

[4]Birinci ayın* yirmi dördüncü günü, Büyük Irmak'ın, yani Dicle'nin kıyısındayken, [5]gözlerimi kaldırıp bakınca keten giysi giyinmiş, beline Ufaz altınından kemer kuşanmış bir adam gördüm. [6]Bedeni sarı yakut gibiydi. Yüzü şimşek gibi parlıyordu. Gözleri alevli meşalelere benziyordu. Kollarıyla bacakları cilalı tunç* gibi parlıyor, sesi büyük bir kalabalığın çıkardığı gürültüyü andırıyordu.

[7]Görümü yalnız ben Daniel gördüm. Yanımdakiler görmediler, ama dehşete düşerek gizlenmek için kaçtılar. [8]Böylece ben yalnız kaldım. Bu büyük görümü seyrederken gücüm tükendi, benzim büsbütün soldu, kendimi toparlayamadım. [9]Sonra adamın sesini duyunca yüzüstü yere düşüp derin bir uykuya daldım.

[10]Derken bir el dokundu, titredim; beni dizlerimle ellerimin üzerine kaldırdı. [11]Bana, "Ey Daniel, sen ki çok sevilen birisin!" dedi, "Ayağa kalk ve söyleyeceklerime iyi kulak ver. Çünkü sana gönderildim." O bunları söyler söylemez titreyerek ayağa kalktım.

[12]"Korkma, ey Daniel!" diye devam etti, "Anlayışa erişmeye ve kendini Tanrın'ın önünde alçaltmaya karar verdiğin gün duan işitildi. İşte bu yüzden geldim. [13]Pers krallığının önderi yirmi bir gün bana karşı durdu. Sonra baş önderlerden Mikail bana yardıma geldi, çünkü orada, Pers krallarının yanında alıkonulmuştum. [14]Son günlerde halkının başına neler geleceğini sana açıklamak için geldim şimdi, çünkü bu görüm gelecekle ilgilidir."

[15]O bunları söyleyince, suskun suskun yere baktım. [16]Derken insanoğluna benzeyen biri dudaklarıma dokundu. Ben de ağzımı açıp konuşmaya başladım. Karşımda durana, "Ey efendim, bu görüm yüzünden acı çekiyorum, kendimi toparlayamıyorum" dedim, [17]"Ben kulun nasıl seninle konuşayım? Gücüm tükendi, soluğum kesildi."

[18]İnsana benzeyen varlık yine dokunup beni güçlendirdi. [19]"Ey çok sevilen adam, korkma!" dedi, "Esenlik olsun sana! Güçlü ol! Evet, güçlü ol!" O benimle konuşunca güçlendim. "Konuşmanı sürdür, efendim, çünkü bana güç verdin" dedim.

[20]Bunun üzerine, "Sana neden geldiğimi biliyor musun?" dedi, "Çok yakında dönüp Pers önderiyle savaşacağım. Ben gidince Grek önderi gelecek. [21]Ama önce Gerçek Kitap'ta neler yazıldığını sana bildireceğim. Onlara karşı önderiniz Mikail dışında bana yardım eden kimse yok.

11 "Medli Darius'un krallığının birinci yılında Mikail'i destekleyip korumak için onun yanında durdum."

Güney ve Kuzey Kralları

[2]"Şimdi sana gerçeği bildireceğim:

10:5-6 Va.1:12-15; 2:18; 19:12 10:13,21 Va.12:7

Pers krallığında üç kral daha ortaya çıkacak. Ama dördüncü kral öbür üçünden daha zengin olacak. Zenginliği sayesinde elde edeceği güçle herkesi Grek ülkesine karşı kışkırtacak. [3]Sonra güçlü bir kral çıkacak. Büyük yetkiyle krallık edecek ve dilediği gibi davranacak. [4]Ne var ki, o gücünün doruğundayken, krallığı darmadağın edilecek, göğün dört rüzgarı gibi dört parçaya bölünecek. Krallık onun soyundan gelenlere geçmeyecek, yerine geçenlerin hiçbiri onun gibi egemenlik sürmeyecek. Krallığı yıkılıp başkalarına verilecek.

[5]"Güney Kralı[a] güçlenecek. Ancak komutanlarından biri ondan daha çok güçlenecek ve krallığı büyük olacak. [6]Birkaç yıl sonra bu ikisi uzlaşacak. Güney Kralı yapılan uzlaşmayı onaylamak için kızını Kuzey Kralı'na[b] eş olarak verecek. Ama kız gücünü koruyamayacak. Kralın ömrü de gücü de uzun sürmeyecek. Bu arada kızla babası da, ona eşlik edenlerle onu destekleyen de ele verilecek.

[7]"Babasının yerine kızın ailesinden biri ortaya çıkacak. Kuzey Kralı'nın ordusuna saldırıp kalesini alacak. Onlarla savaşıp yenecek. [8]Onların ilahlarını, dökme putlarını, değerli altın ve gümüş kaplarını alıp Mısır'a götürecek. Kuzey Kralı'nı birkaç yıl rahat bırakacak. [9]Sonra Kuzey Kralı gidip Güney Kralı'nın ülkesine saldıracak, ardından kendi ülkesine dönecek. [10]Kuzey Kralı'nın oğulları savaşa hazırlanarak çok büyük bir ordu toplayacaklar. Ordu sel gibi taşacak, önüne geleni alıp götürecek, gelip Güney Kralı'nın kalesine dayanacak.

[11]"Güney Kralı öfkeyle çıkıp Kuzey Kralı'na karşı savaşacak. Kuzey Kralı büyük bir ordu topladığı halde, bu ordu Güney Kralı'nın eline teslim edilecek. [12]Bu büyük ordu yenilgiye uğrayınca Güney Kralı gurura kapılacak. On binlerce insanı öldürecek, ama zaferi uzun sürmeyecek. [13]Çünkü Kuzey Kralı öncekinden daha büyük bir ordu toplayacak ve birkaç yıl sonra büyük, iyi donatılmış bir orduyla ülkeye doğru ilerleyecek.

[14]"Bu sırada birçokları Güney Kralı'na karşı çıkacak. Senin halkından bazı zorbalar da, görüm yerine gelsin diye ayaklanacak, ama yenilgiye uğrayacaklar. [15]Sonra Kuzey Kralı gelip toprak yığarak tepecikler yapacak ve surlu kenti ele geçirecek. Güney Kralı'nın güçleri buna karşı duramayacak. En seçme askerlerinin bile karşı durmaya güçleri yetmeyecek. [16]Kente saldıran Kuzey Kralı dilediği gibi davranacak, kimse ona karşı duramayacak. Güzel Ülke'yi[c] yönetecek, yıkıp yok etme yetkisi onun elinde olacak. [17]Krallığının bütün gücünü toplayıp Güney Kralı'nın üzerine yürümeyi amaçlayacak ve Güney Kralı'yla bir antlaşma yapacak. Ülkesini yerle bir etmek için kızını eş olarak ona verecek. Ama tasarısı[ç] başarılı olmayacak, ona yarar sağlamayacak. [18]Bundan sonra deniz kıyısındaki bölgelere yönelecek, birçoklarını ele geçirecek. Ne var ki, bir komutan onun saygısızlıklarını sona erdirecek,

---

[a] *11:5 "Güney Kralı": "Mısır Kralı".*

[b] *11:6 "Kuzey Kralı": "Suriye Kralı".*

[c] *11:16 "Güzel Ülke": "İsrail ülkesi".*

[ç] *11:17 "Tasarısı" ya da "Kızı".*

saygısızlığının karşılığını verecek. [19]Bunun üzerine Kuzey Kralı kendi ülkesinin kalelerine yönelecek, ama tökezleyip düşecek. Bir daha da ortaya çıkmayacak.

[20]“Yerine geçen kral, krallığının yüceliği için zorla vergi toplayacak birini gönderecek. Ama birkaç gün içinde öfkesiz ve savaşsız yok edilecek.

[21]“Yerine krallıkla onurlandırılmamış değersiz biri geçecek. Halk güvenlik içindeyken, kurduğu düzenler sayesinde gelip krallığı ele geçirecek. [22]Çok güçlü orduları süpürüp yok edecek; antlaşma önderi de yok edilecek. [23]Onunla antlaşma yaptıktan sonra hileye başvuracak. Az sayıda insanla gittikçe güçlenecek. [24]Beklenmedik bir anda ilin zengin bölgelerine saldırıp babalarının, atalarının yapmadığı şeyleri yapacak. Adamlarına yağma ve çapul malı, servetler dağıtacak. Kalelere saldırmak için düzenler kuracak, ama bu uzun sürmeyecek.

[25]“Gücünü ve cesaretini toplayarak büyük bir orduyla Güney Kralı'na karşı çıkacak. Güney Kralı da büyük ve çok güçlü bir orduyla savaşacak. Ne var ki, kurulan düzenler yüzünden ona karşı duramayacak. [26]Sofrasından yiyenler Güney Kralı'nı yıkmaya çalışacaklar; ordusu dağılacak, birçokları vurulup öldürülecek. [27]Her iki kral da kötülük tasarlayacak. Aynı masada oturup birbirlerine yalan söyleyecekler. Ancak bu bir yarar sağlamayacak. Çünkü son yine de belirlenen zamanda gelecek. [28]Kuzey Kralı büyük bir servetle ülkesine dönecek, ama amacı kutsal antlaşmaya karşı gelmek olacak. Dilediğini yaptıktan sonra ülkesine dönecek.

[29]“Belirlenen zamanda dönüp yine Güney'e saldıracak. Ancak bu kez sonuç öncekinden farklı olacak. [30]Ona karşı koymak için Kittim'den gelen gemiler cesaretini kıracak. Geri dönecek ve öfkeyle kutsal antlaşmaya karşı çıkacak, kutsal antlaşmayı bırakanları yine kayıracak.

[31]“Askerleri gidip tapınakla kaleyi kirletecek, günlük sunuları kaldırıp yıkıcı iğrenç şeyi* koyacaklar. [32]Kuzey Kralı antlaşmayı bozanları yaltaklanarak ayartacak, ama Tanrısı'nı tanıyan halk var gücüyle ona karşı duracak.

[33]“Halkın arasındaki bilge kişiler birçoklarını eğitecekler. Ama bir süre bu kişiler ya kılıçla öldürülecek, yakılacak, tutsak edilecek ya da mallarından edilecekler. [34]Yenilgiye uğrayınca biraz yardım görecekler. İçtenlikten uzak birçok kişi onlardan yana geçecek. [35]Bilgelerden kimisi tökezleyecek; öyle ki, son gelinceye dek arınıp temizlenebilsin, lekesiz duruma gelebilsinler[a]. Çünkü son yine de belirlenen zamanda gelecek.

[36]“Kral dilediği gibi davranacak. Kendini bütün tanrılardan daha büyük, daha yüce gösterecek, tanrıların

---

[a] *11:35 “Öyle ki, son gelinceye dek arınıp temizlenebilsin, lekesiz duruma gelebilsinler” ya da “Öyle ki, son gelinceye dek Tanrı'nın halkı arınıp temizlenebilsin, lekesiz duruma gelebilsin”.*

11:31 Dan.9:27; 12:11; Mat.24:15-16; Mar.13:14 *11:36 2Se.2:4*

Tanrısı'na karşı duyulmamış sözler söyleyecek. Tanrı'nın öfkesi tamamlanıncaya dek başarılı olacak. Çünkü tasarlanan, yerine gelecektir. [37]Kral hiçbir tanrıya, atalarının ilahlarına da kadınların bağlandığına da ilgi göstermeyecek. Kendisini hepsinden üstün görecek. [38]Bu ilahların yerine, kaleler ilahını yüceltecek. Atalarının tanımadığı bu ilaha altın, gümüş, değerli taşlar, pahalı armağanlar sunup onu onurlandıracak. [39]Bu yabancı ilahın yardımıyla en güçlü kalelere saldıracak; onu kabul edenleri alabildiğine onurlandıracak, onları birçoklarının başına önder atayacak, ülkeyi ödül olarak onlar arasında bölüştürecek.

[40]“Son gelince, Güney Kralı Kuzey Kralı'yla savaşa tutuşacak. Kuzey Kralı savaş arabalarıyla, atlılarla, birçok gemilerle saldıracak. Her şeyi süpürüp götüren sel gibi taşarak birçok ülkeden geçecek. [41]Güzel Ülke'ye[a] de girecek, birçok ülke yenilgiye uğrayacak. Ancak Edom, Moav ve Ammon önderleri onun elinden kurtulacak. [42]Öbür ülkelere de saldıracak. Mısır bile elinden kurtulmayacak. [43]Altın ve gümüş hazinelerine, Mısır'ın bütün değerli eşyalarına el koyacak. Luvlular'la Kûşlular* onun ardınca yürüyecekler. [44]Ne var ki, doğudan ve kuzeyden gelen haberler onu ürkütecek. Birçoklarını yıkıp yok etmek için büyük öfkeyle yola çıkacak. [45]Denizle güzel kutsal dağ arasında saray çadırlarını kuracak. Yine de yaşamı son bulacak ve ona yardım eden olmayacak.”

Zamanın Sonu

12 “O zaman senin halkını koruyan büyük önder Mikail görünecek. Ulusun oluşumundan beri hiç görülmemiş bir sıkıntı dönemi olacak. Bu dönemde halkın –adı kitapta yazılı olanlar– kurtulacak. [2]Yeryüzü toprağında uyuyanların birçoğu uyanacak: Kimisi sonsuz yaşama, kimisi utanca ve sonsuz iğrençliğe gönderilecek. [3]Bilgeler gökkubbe gibi, birçoklarını doğruluğa döndürenler yıldızlar gibi sonsuza dek parlayacaklar. [4]Ama sen, ey Daniel, son gelinceye dek bu sözleri sakla, kitabı mühürle. Bilgileri artsın diye birçokları oraya buraya gidecek.”

[5]Ben Daniel baktım, biri ırmağın bu kıyısında, öbürü öbür kıyısında duran başka iki varlık gördüm. [6]İçlerinden biri, ırmağın suları üzerinde duran keten giysili adama, “Bu şaşırtıcı olayların son bulması ne kadar zaman alacak?” diye sordu.

[7]Irmağın suları üzerinde duran keten giysili adamın sağ ve sol elini göğe kaldırarak sonsuza dek Diri Olan'ın adıyla ant içip, “Üç buçuk yıl[b] alacak” dediğini duydum, “Kutsal halkın gücü tümüyle kırılınca, bütün bu olaylar son bulacak.”

[8]Adamın söylediklerini duydumsa da anlamadım. Bunun için, “Ey

---

[a] *11:41 “Güzel Ülke”: “İsrail ülkesi”.*

[b] *12:7 “Üç buçuk yıl”: İbranice “Bir vakit, vakitler ve yarım vakit”.*

11:36 Va.13:5-6 *12:1 Va.12:7*

12:1 Mat.24:21; Mar.13:19; Va.7:14 *12:2 Mat.25:46; Yu.5:29* *12:4 Va.22:10*

12:7 Va.10:5 *12:7 Dan.7:25; Va.12:14, 13:5* efendim, bunların sonu ne olacak?" diye sordum.

[9]Şöyle yanıtladı: "Sen git, Daniel. Bu sözler son gelinceye dek saklanıp mühürlenecek. [10]Birçokları kendilerini arıtıp temizlenecek, lekesiz duruma gelecek, ama kötüler kötülük etmeyi sürdürecek. Kötülerin hiçbiri anlamayacak, bilgeler anlayacak.

[11]"Günlük sununun kaldırılıp yıkıcı iğrenç şeyin* konduğu zamandan başlayarak 1 290 gün geçecek. [12]Bekleyip 1 335 güne ulaşana ne mutlu!

[13]"Sana gelince, ey Daniel, son gelinceye dek yoluna devam et. Rahatına kavuşacak ve günlerin sonunda ödülünü almak için uyanacaksın."

12:10 Va.22:11 *12:11 Dan.9:27; 11:31; Mat.24:15-16; Mar.13:14*

HOŞEA

GİRİŞ

Efrayim diye bilinen İsrail'in kuzey krallığının başkenti Samiriye İ.Ö. 722 yılında Asurlular tarafından ele geçirildi. Peygamber Hoşea bu olaydan önceki sıkıntılı günlerde ortaya çıktı. Özellikle putperestlik ve Tanrı'ya sadakatsizlik konusuna değindi. İsrail halkının Tanrı'ya sırt çevirip başka ilahlara yönelmesi zinayla özdeşleştiriliyor. Nitekim Hoşea Tanrı'yla İsrail halkı arasındaki ilişkileri sergilemek için Tanrı tarafından zina eden bir kadınla evlenmeye yönlendiriliyor. Karısı Gomer kendisine sadakatsizlik ettiği gibi Tanrı'nın halkı da Rab'be sadakatsizlik ediyor. Bu yüzden Tanrı İsrail'i cezalandıracak. Ama sonunda Tanrı'nın sürekli sevgisi halkını yeniden kazanacak, onlarla ilişkisini düzeltecektir. Bu sevgi 11:8 ayetinde şöyle açıklanır: "Nasıl vazgeçerim senden, ey Efrayim? Nasıl teslim ederim seni, ey İsrail? ... Yüreğim değişti içimde, alevlendi acıma duygularım."

Ana Hatlar:

1:1-3:5	*Hoşea'nın evliliği ve ailesi*
4:1-13:16	*İsrailliler'e karşı bildiriler*
14:1-9	*Tövbe ve vaat bildirisi*

1 Uzziya, Yotam, Ahaz ve Hizkiya'nın Yahuda'da ve Yehoaş oğlu Yarovam'ın İsrail'de krallık ettiği dönemde RAB'bin Beeri oğlu Hoşea'ya bildirdiği sözler.

Hoşea'nın Karısı ve Çocukları

[2]RAB Hoşea aracılığıyla konuşmaya başladığında ona şöyle dedi: "Git, kötü bir kadınla evlen, ondan zina çocukların olsun. Çünkü ülke halkı benden ayrılarak adice zina ediyor."

[3]Böylece Hoşea gidip Divlayim'in kızı Gomer'le evlendi. Kadın hamile kalıp kendisine bir oğul doğurdu. [4]RAB Hoşea'ya, "Çocuğun adını Yizreel[a] koy" dedi, "Çünkü çok geçmeden Yizreel'de dökülen kanın öcünü Yehu soyundan alacağım. İsrail krallığının sonunu getireceğim. [5]Ve o gün Yizreel Vadisi'nde İsrail'in yayını kıracağım."

[6]Gomer yine hamile kaldı ve bir kız doğurdu. RAB Hoşea'ya, "Adını Lo-Ruhama[b] koy" dedi, "Çünkü artık

---

[a] *1:4 "Yizreel": "Tanrı ekecek" ya da "Tanrı dağıtacak" anlamına gelir.*

[b] *1:6 "Lo-Ruhama": "Merhamete ermeyecek" anlamına gelir.*

1:1 2Kr.15:1-7; 2Ta.26:1-23 *1:1 2Kr.15:32-38; 2Ta.27:1-8*
1:1 2Kr.16:1-20; 2Ta.28:1-27 *1:1 2Kr.18:1-20:21; 2Ta.29:1-32:33*
1:1 2Kr.14:23-29 *1:4 2Kr.10:11*

İsrail soyuna acımayacağım, onları bağışlamayacağım. [7]Ancak Yahuda soyuna merhamet edeceğim. Ben kurtaracağım onları, ama yay, kılıç, savaş, at ve atlılar aracılığıyla değil, kendi aracılığımla.”

[8]Gomer Lo-Ruhama’yı sütten kesince yine hamile kaldı ve bir oğul doğurdu. [9]RAB Hoşea’ya, “Adını Lo-Ammi[a] koy” dedi, “Çünkü siz benim halkım değilsiniz, ben de sizin Tanrınız değilim.

[10]“Yine de İsrailliler’in sayısı denizin kumu gibi sayılamaz, ölçülemez olacak. Kendilerine, ‘Siz halkım değilsiniz’ denilen yerde, ‘Yaşayan Tanrı’nın çocuklarısınız’ denecek. [11]Yahuda ve İsrail halkları yeniden birleşecek. Başlarına tek önder atayacaklar. Ülkeden çıkacaklar. Çünkü Yizreel günü büyük bir gün olacak.

2 “Kardeşlerinizi ‘Halkım’, kızkardeşlerinizi ‘Merhamete ermişler’ diye çağırın.”

Sadakatsiz İsrail

2 “Azarlayın annenizi, azarlayın,
Çünkü o benim karım değil artık,
Ben de onun kocası değilim.
Yüzünden akan fahişeliği,
Koynundan zinaları atsın.
3 Yoksa onu çırılçıplak soyacak,
Anneden doğma edeceğim,
Çöle, çorak toprağa çevirecek,
Susuzluktan öldüreceğim.
4 Acımayacağım çocuklarına,
Çünkü onlar zina çocuklarıdır.
5 Anneleri zina etti,
Onlara gebe kaldı, rezillik etti.
‘Oynaşlarımın ardından gideceğim’ dedi,
‘Ekmeğimi, suyumu, yapağımı, ketenimi, zeytinyağımı, içkimi onlar veriyor.’
6 İşte bu yüzden onun yoluna dikenli çit çekeceğim,
Yolunu bulamasın diye
Önüne duvar öreceğim.
7 Oynaşlarının ardına düşecek,
Ama onlara erişemeyecek,
Onları arayacak,
Ama bulamayacak.
O zaman, ‘İlk kocama döneyim’ diyecek,
‘Çünkü o zamanki halim şimdikinden iyiydi!’
8 Ama kendisine tahıl, yeni şarap, zeytinyağı verenin,
Baal* için harcadığı altınla gümüşü bol bol sağlayanın
Ben olduğumu bilmedi.
9 Bu yüzden zamanında tahılımı,
Mevsiminde yeni şarabımı geri alacağım;
Çıplak bedenini örten yapağımı, ketenimi çekip alacağım.
10 Evet, oynaşlarının önünde ayıbını ortaya çıkaracağım,
Kimse elimden kurtaramayacak onu.
11 Bütün sevincine, bayramlarına,
Yeni Ay törenlerine, Şabat* günlerine,
Dinsel bayramlarının tümüne son vereceğim.
12 Viran edeceğim asmalarını, incir ağaçlarını,
Hani, ‘Bunlar oynaşlarımın bana verdiği ücrettir’ dediği;

[a] *1:9 “Lo-Ammi”: “Halkım değil” anlamına gelir.*

1:10 Rom.9:26

Çalılığa çevireceğim onları,
Yem olacaklar yabanıl hayvanlara.
[13] Cezalandıracağım onu,
Baallar'a buhur yaktığı günler için;
Halkalarla, takılarla süslenmiş,
Oynaşlarının ardınca gitmiş,
Beni unutmuştu"
Diyor RAB.

[14] "İşte bu yüzden onu ikna edip çöle götürecek,
Onunla dostça konuşacağım.
[15] Kendisine orada bağlar vereceğim,
Akor[a] Vadisi'ni ona umut kapısı yapacağım.
Gençlik günlerinde olduğu gibi,
Mısır'dan çıktığı günlerde olduğu gibi,
Ezgiler söyleyecek.
[16] Ve o gün gelecek" diyor RAB,
"Bana, 'Kocam' diyeceksin;
Artık, 'Efendim[b]' demeyeceksin.
[17] Ağzından Baallar'ın adını sileceğim,
Adları bir daha anılmayacak.
[18] Kırdaki hayvanlarla, gökteki kuşlarla,
Toprakta yaşayan canlılarla,
Halkım için o gün antlaşma yapacağım;
Ülkeden yayı, kılıcı, savaşı kaldıracağım,
Güvenlik içinde yatıracağım onları.
[19] Seni sonsuza dek kendime eş alacağım,
Doğruluk, adalet, sevgi, merhamet temelinde
Seninle evleneceğim.
[20] Sadakatle seninle evleneceğim,
RAB'bi tanıyacaksın.

[21] "Ve o gün yanıt vereceğim" diyor RAB,
"Göklere yanıt vereceğim;
Onlar da yere yanıt verecek;
[22] Yerse, tahıla, yeni şaraba,
Zeytinyağına yanıt verecek,
Onlar da Yizreel'e yanıt verecekler.
[23] Onu ülkede kendim için ekeceğim,
Merhamete ermemiş olana acıyacağım,
Halkım olmayana, 'Halkımsın' diyeceğim;
Onlar da bana, 'Tanrım' diyecekler."

Hoşea ve Vefasız Kadın

3 RAB bana şöyle dedi: "İsrailliler'in başka ilahlara yönelmelerine, üzüm pestillerine[c] gönül vermelerine karşın, RAB onları nasıl seviyorsa, sen de git, o kadını sev, başkasınca sevilmiş, zina etmiş olsa bile."

[2] Böylece onu on beş şekel[ç] gümüş, bir homer bir letek arpa[d] karşılığında satın aldım kendime. [3] Ona, "Uzun süre benimle yaşayacaksın" dedim, "Zina etmeyecek, başka bir erkekle dostluk kurmayacaksın. Ben de sana

---

[a] *2:15 "Akor": "Sıkıntı" anlamına gelir.*
[b] *2:16 "Efendim": İbranice "Baalım". Burada bir söz sanatı var. Baal hem bir ilahın adı hem de "Koca", "Efendi" anlamlarına gelir.*
[c] *3:1 Üzüm pestilleri putlara sunulurdu.*
[ç] *3:2 "On beş şekel": Yaklaşık 170 gr.*
[d] *3:2 "Bir homer bir letek arpa": Yaklaşık 220 kg.*
2:15 Yşu.7:24-26 2:23 Rom.9:25; 1Pe.2:10

öyle davranacağım.” [4]Çünkü İsrailliler uzun süre kral, önder, kurban, dikili taş, efod*, aile putu olmadan yaşayacak. [5]Sonra dönüp Tanrıları RAB'bi, kralları Davut'u arayacaklar. Son günlerde korkarak RAB'be ve O'nun iyiliğine yönelecekler.

Rab İsrail'i Azarlıyor

4 Ey İsrailliler, dinleyin RAB'bin sözünü,
Çünkü RAB'bin davası var bu ülkede yaşayanlarla;
“Yok olmuş sevgi, sadakat, Tanrı bilgisi.
2 Lanet, yalan, adam öldürme, hırsızlık,
Zina almış her şeyin yerini.
Zorbalık ediyorlar,
Kan üstüne kan döküyorlar.
3 Bu yüzden ülke yas tutuyor,
Tükeniyor orada yaşayan herkes,
Kırdaki hayvanlar, gökteki kuşlar
Denizdeki balıklar...

4 “Ancak kimse kimseyle çekişmesin,
Kimse kimseyi suçlamasın,
Çünkü halkın kâhinle* çekişenlere benziyor.
5 Sen gündüz tökezleyeceksin,
Peygamber de gece seninle birlikte,
Yok edeceğim anneni.

6 “Yok oldu halkım bilgisizlikten,
Sen bilgiyi reddettiğin için,
Ben de seni reddedeceğim,
Bana kâhinlik etmeyesin diye.
Sen Tanrın'ın yasasını unuttuğun için,
Ben de senin çocuklarını unutacağım.
7 Kâhinler çoğaldıkça
Daha çok günah işlediler bana karşı,
Onların onurunu utanca çevireceğim[a].
8 Halkımın günahlarıyla[b] besleniyorlar,
Onların suç işlemesini istiyorlar.
9 Halkın başına gelenler kâhinlerin başına da gelecek,
Tuttukları yol yüzünden cezalandıracağım onları,
Yaptıklarının karşılığını vereceğim.
10 Yiyecekler, ama doymayacaklar,
Zina edecekler, ama çoğalmayacaklar.
Çünkü RAB'bi dinlemekten vazgeçtiler.

11 “Zina, yeni ve eski şarap insanın aklını başından alır.
12 Halkım tahta puta danışıyor,
Değneğinden yanıt alıyor.
Çünkü zina ruhu onları saptırdı,
Kendi Tanrıları'ndan ayrılarak zina ettiler.
13 Dağ başlarında kurban kesiyor,
Tepelerde meşe, aselbent, yabanıl fıstık ağaçları altında buhur yakıyorlar,
Gölgeleri güzel olduğu için.

---

[a] *4:7 Masoretik metin “Onların onurunu utanca çevireceğim”, Süryanice ve bazı eski İbrani din bilginlerine göre “Onurumu utanca çevirecekler”.*
[b] *4:8 “Günahlarıyla”: İbranice sözcük hem “Günah” hem de “Günah sunusu” anlamına gelir (bkz. Lev.6:25-30).*

Bu yüzden kızlarınız fahişelik
ediyor,
Gelinleriniz zina.
14 Fahişelik ettiklerinde kızlarınızı,
Zina ettiklerinde gelinlerinizi
cezalandırmayacağım.
Çünkü erkekleriniz fahişelerle
oynaşıyor,
Putların tapınağında fuhuş
yapanlarla kurban kesiyorlar.
Anlayışsız halk mahvolacak.

15 “Ey İsrail, sen zina etsen de,
Yahuda suç işlemese bari.

“Gilgal’e[a] gitmeyin,
Beytaven’e[a] çıkmayın.
‘Yaşayan RAB’bin hakkı için’ diye
ant içmeyin.
16 Çünkü İsrail inatçı bir inek gibi
inat etti,
Şimdi RAB nasıl güder onları
otlakta kuzu gibi?
17 Efrayim putlarına sarıldı,
Bırak onu!
18 İçkileri tükendi,
Hâlâ zina ediyorlar;
Önderleri rezilliğe gönül verdi.
19 Rüzgar onları kanatlarına sardı,
Kurbanları yüzünden utanacaklar.

5 “Ey kâhinler, işitin bunu!
Ey İsrailliler, dikkatle dinleyin!
Kulak verin, ey saraydakiler!
Bu yargı size uygulanacak.
Çünkü siz Mispa’da bir tuzak,
Tavor Dağı’na serilmiş bir ağ
oldunuz.
2 Başkaldıranlar azıttıkça azıttı,
Ama ben hepsini yola getireceğim.
3 Efrayim’i tanırım,
İsrail’de de benim için gizli bir şey
yok.
Çünkü daha yeni zina ettin, ey
Efrayim,
Kirlenmiş İsrail.
4 Yaptıkları işler Tanrıları’na
dönmeye izin vermiyor,
Çünkü zina ruhu var içlerinde,
RAB’bi tanımıyorlar.
5 İsrail’in gururu kendine karşı
tanıklık ediyor;
Suç içinde tökezliyor İsrail’le
Efrayim,
Yahuda da birlikte.
6 Davarlarıyla, sığırlarıyla RAB’bi
aramaya gidecekler,
Ama bulamayacaklar.
Çünkü RAB onlardan uzaklaştı.
7 RAB’be ihanet ettiler,
Evlilik dışı çocuk yaptılar;
Şimdi yiyip bitirecek Yeni Ay
törenleri,
Hem onları hem de tarlalarını.

8 “Giva’da boru, Rama’da borazan
çalın,
Beytaven’de savaş çağrısı yapın,
Düşman peşinizde, ey
Benyaminliler!
9 Azar günü Efrayim yıkıma
uğrayacak,
Kararımı bildiriyorum İsrail
oymaklarına.
10 Yahuda önderleri sınır taşlarının
yerini değiştirenlere benziyor,
Gazabımı su gibi dökeceğim
üzerlerine.
11 Baskı gördü Efrayim,
Ezildi yargı önünde,

---

[a] 4:15 Gilgal ve Beytaven (Beytel) Tanrı’nın benimsemediği tapınma merkezleriydi.

Çünkü bile bile boş şeylerin ardına düştü.
[12] Ben Efrayimliler’e karşı güve,
Yahuda halkına karşı küf gibi olacağım.

[13] “Efrayim hastalığını,
Yahuda yarasını görünce,
Efrayim Asur’a gitti,
Büyük kraldan yardım istedi.
Ama o size şifa veremez,
Yaranızı iyileştiremez.
[14] Çünkü ben Efrayim’e bir aslan,
Yahuda halkına genç bir aslan gibi saldıracağım.
Ben parçalayacağım onları,
Alıp götüreceğim, kurtaran çıkmayacak.
[15] Sonra gidip yerime döneceğim,
Onlar suçlarını kabul edinceye,
Yüzümü arayıncaya dek orada kalacağım.
Sıkıntıya düşünce gayretle beni arayacaklar.”

İsrail Tövbe Etmiyor

6 “Gelin, RAB’be dönelim.
Bizi O parçaladı,
O iyileştirecek.
Bizi O yaraladı,
Yaramızı O saracak.
[2] İki gün sonra bizi diriltecek,
Üçüncü gün ayağa kaldıracak,
Huzurunda yaşayalım diye.
[3] RAB’bi tanıyalım,
RAB’bi tanımaya gayret edelim.
O tan gibi şaşmadan doğacak,
Yağmur gibi, toprağı sulayan
Son yağmur gibi bize gelecektir.”

[4] Tanrı şöyle diyor:
“Ey Efrayim, ne yapayım sana?
Ey Yahuda, sana ne yapayım?
Sevginiz sabah sisine benziyor,
Erkenden uçup giden çiy gibi.
[5] Bu yüzden sizi peygamberler aracılığıyla lime lime doğradım,
Ağzımdan çıkan sözlerle öldürdüm;
Yargılarım şimşek gibi ışıldıyor.
[6] Çünkü ben kurbandan değil, bağlılıktan hoşlanırım,
Yakmalık sunulardan* çok beni tanımanızı isterim.
[7] Oysa onlar Adam Kenti’nde[a]
Antlaşmaya uymadılar,
Orada bana ihanet ettiler.
[8] Gilat kötülük yapanların kentidir,
Kan izleriyle doludur.
[9] Haydut çeteleri nasıl pusuya yatarsa,
Kâhinler takımı da öyle;
Şekem yolunda adam öldürüyor,
Rezillik yapıyorlar.
[10] İsrail halkında korkunç bir şey gördüm.
Efrayim zinaya kapılmış,
Kirlenmiş İsrail.

[11] “Ey Yahuda, senin için de bir hasat günü saptandı.

“Ne zaman halkımın durumunu düzeltmek,
7 İsrail’e şifa vermek istesem,
Efrayim’in suçları,
Samiriye’nin kötülükleri ortaya çıkıyor.

---

[a] *6:7 “Adam Kenti’nde”: “Adem gibi”, “Adam gibi” ya da “Adam Kenti gibi” anlamlarına da gelebilir.* *6:6 Mat.9:13; 12:7*

Çünkü hile yapıyorlar,
Evlere hırsız giriyor,
Dışarda haydut çeteleri soygun yapıyor.
[2] Ne var ki, düşünmüyorlar,
Kötülüklerini unutmadığımı.
Günahları kuşatıyor onları,
Gözümün önündeler.

[3] “Kralı kötülükleriyle,
Önderleri yalanlarıyla sevindiriyorlar.
[4] Hepsi zinaya düşkün,
Yoğrulan hamur ekşiyinceye dek
Fırıncının ateşini karıştırmaya gerek duymadığı fırın gibi kızgınlar.
[5] Kralımızın şenlik gününde,
Önderler şarabın ateşinden hastalandılar,
Kral da alaycılarla elele verdi.
[6] Fırın gibidir yürekleri,
Dolap çevirerek ona yaklaşırlar.
İçin için yanar öfkeleri
Gece boyunca.
Alevli ateş gibi parlar
Sabah olunca.
[7] Hepsi fırın gibi kızgındır,
Yutar yöneticilerini.
Bütün kralları düştü,
Kimse yardıma çağırmıyor beni.

[8] “Efrayim öteki halklarla karışıyor,
Çevrilmemiş pideye döndü.
[9] Gücünü yabancılar yedi,
Farkında değil;
Saçlarına ak düştü,
Farkında değil.
[10] İsrail’in gururu kendine karşı tanıklık ediyor;
Bütün bunlara karşın
Yine de dönmüyorlar ben,
Tanrıları RAB’be,
Aramıyorlar beni.

[11] “Efrayim bön, akılsız bir güvercin gibi,
Ya Mısır’ı yardıma çağırıyor,
Ya Asur’a gidiyor.
[12] Gittiklerinde ağımı üzerlerine atacak,
Gökte uçan kuşlar gibi onları yere indireceğim.
Topluluklarına bildirildiği gibi,
Onları yola getireceğim.
[13] Vay onların haline,
Çünkü benden uzaklaştılar!
Felaket gelecek başlarına,
Çünkü başkaldırdılar bana!
Ben onları kurtarmak istiyorum,
Onlarsa iftira ediyor bana.
[14] Yürekten yakarmıyorlar,
Uluyorlar yataklarının üzerinde.
Tahıl ve yeni şarap için kendilerini yaralıyor[a],
Bana sırt çeviriyorlar.
[15] Ben onları eğittim, bileklerine güç verdim,
Onlarsa bana düzen kuruyor.
[16] Dönüyorlar,
Ama Yüce Olan’a değil;
Kusurlu yay gibiler.
Arsız dilleri yüzünden
Önderleri kılıçtan geçirilecek.
Mısır’da gülünç duruma düşecekler bu yüzden.”

Tanrı Putperestleri Cezalandırıyor

8 “Boru çalmaya hazırlan!
Düşman kartal gibi dolaşıyor

---

[a] *7:14 “Kendilerini yaralıyor” ya da “Toplanıyor”.*

evimin üzerinde;
Çünkü İsrail antlaşmaya uymadı,
Yasama karşı çıktılar.
[2] 'Ey Tanrımız,
Biz İsrailliler seni tanıyoruz!'
Diye bana yakarıyorlar.
[3] İyi olanı reddettiler,
Düşman kovalayacak onları.
[4] Krallar atadılar bana sormadan,
Önderler seçtiler benden habersiz.
Altın ve gümüşleriyle yıkımlarına
yol açan putlar yaptılar.
[5] Ey Samiriye, atın buzağı putunuzu,
Öfkem alevleniyor size karşı!
Hiç mi temiz olamayacaksınız?
[6] Çünkü bu İsrail'in işidir.
O buzağıyı bir usta yaptı,
Tanrı değildir o.
Samiriye'nin buzağı putu
parçalanacak.
[7] Çünkü rüzgar eken kasırga biçer.
Baş vermeyen buğday un vermez.
Verse bile yabancılar yutacak onu.

[8] "Yutuldu İsrail,
Şimdi uluslar arasında kimsenin
beğenmediği bir kap gibi.
[9] Tek başına dolaşan yaban eşeği
gibi Asur'a gittiler,
Efrayim ücretli oynaşlar tuttu.
[10] Uluslar arasında oynaşlar
tutsalar da,
Şimdi onları bir araya
toplayacağım.
Çünkü azalmaya başladılar güçlü
kralın baskısı altında.

[11] "Efrayim günah sunusu* sunmak
için çok sunak yaptı,
Bunlar günah işlemelerine neden
oldu.
[12] Yasamdaki pek çok şeyi onlar için
yazdım,
Ne var ki garipsediler bunları.
[13] Bana sundukları kurbanlara
gelince,
Kurban kesiyor, eti kendileri
yiyorlar;
Oysa RAB bunu yapanlardan
hoşlanmaz.
Şimdi anımsayacak suçlarını,
Günahları için onları
cezalandıracak;
Geri dönecekler Mısır'a.
[14] Çünkü İsrail Yaratıcısı'nı unuttu,
Saraylar yaptı;
Yahuda'ysa birçok kenti surlarla
çevirdi,
Ama ateş göndereceğim
kentlerinin üstüne,
Yiyip bitirsin kalelerini."

İsrail Cezalandırılıyor

9 Ey İsrail, öteki halklar gibi
sevinme, coşma!
Çünkü kendi Tanrı'na vefasızlık
ederek zina ettin,
Harman yerlerinin tümünde zina
kazancına gönül verdin.
[2] Ama harman yeri, şarap teknesi
halkı doyurmayacak,
Yeni şarap umutları boşa çıkacak.
[3] RAB'bin diyarında kalmayacaklar,
Mısır'a dönecek Efrayim,
Asur'da kirli sayılan şeyleri
yiyecekler.
[4] RAB'be şarap sunuları
dökmeyecekler,
O'nu hoşnut etmeyecek kurbanları.
Kurbanları yas yemeğine dönecek,

8:13 Yer.14:10

Kirli sayılacak onları yiyenlerin
hepsi.
Yalnız kendi karınlarını doyuracak
yiyecekleri,
RAB'bin Tapınağı'na girmeyecek.

[5] Ne yapacaksınız dinsel
bayramlarda,
RAB'bin bayram gününde?
[6] Yıkımdan kaçsalar bile,
Mısır bir araya toplayacak onları,
Mof[a] gömecek.
Değerli gümüş eşyalarını yabanıl
otlar saracak,
Diken bitecek çadırlarında.
[7] Onların ceza günleri geldi,
Hesap günleri çattı.
Bunu bilsin İsrail!
Suçunuzun çokluğundan,
Düşmanlığınızın büyüklüğü
yüzünden,
Peygamber aptal, ruhsal insan deli
sayıldı.
[8] Peygamber Tanrım'ın yanısıra
Efrayim'e gözcülük eder,
Ama tuzak kurulmuş bütün
yollarına,
Düşmanlık var Tanrı'nın
Tapınağı'nda.
[9] Alabildiğine yozlaştılar,
Giva'da olduğu gibi.
Tanrı suçlarını anımsayacak,
Günahlarının cezasını verecek.

[10] "İsrail çölde
Bir salkım üzüm gibi geldi bana,
Atalarıysa incir ağacının ilk ürünü
gibi.
Ama Baal-Peor'a geldiklerinde
Utanç dolu puta adadılar
kendilerini,
Sevdikleri şey kadar iğrenç oldular.
[11] Efrayim'in görkemi bir kuş gibi
uçup gidecek,
Ne doğum ne gebelik olacak,
kimse gebe kalmayacak.
[12] Çocuklarını büyütseler bile,
Çocuklarından edeceğim onları,
Kimse kalmayıncaya dek;
Evet, vay başlarına,
Onları terk ettiğimde!
[13] Efrayim'i, Sur Kenti gibi,
Güzel bir yere kurulmuş gördüm.
Ama Efrayim çocuklarını celladın
önüne götürecek."

[14] Ya RAB, ver onlara ne vereceksen!
Düşük yapan rahimler, sütsüz
memeler ver.

[15] "Gilgal'daki kötülükleri yüzünden,
Nefret ettim orada onlardan.
İşledikleri günahlardan ötürü,
Onları evimden kovacağım.
Artık sevmeyeceğim onları,
Bütün önderleri asidir.
[16] Vuruldu Efrayim,
Kökleri kurudu,
Meyve vermeyecekler artık.
Çocuk doğursalar bile,
Rahimlerinin değerli meyvelerini
öldüreceğim."

[17] Reddedecek Tanrım onları,
Çünkü O'nu dinlemediler,
Uluslar arasında dolaşıp duracaklar.

10 İsrail serpilen bir asmaya
benzer,
Meyvesini veriyor.

---

[a] 9:6 "Mof": Memfis diye de bilinir. 9:7 Luk.21:22 9:9 Hak.19:1-30 9:10 Say.25:1-5

Meyvesi arttıkça,
Sunakları da arttı.
Ülkesi zenginleştikçe,
Onu güzel dikili taşlarla donattı.
[2] İçleri yalan doldu,
Şimdi suçlarının cezasını
taşımalılar.
RAB sunaklarını yıkacak,
Dikili taşlarını yok edecek.

[3] O zaman, "Kralsız kaldık"
diyecekler,
"Çünkü RAB'den korkmadık.
Kralımız olsa bile,
Ne yapabilirdi bize?"
[4] Antlaşma yaparken,
Boş sözler veriyor, yalan yere ant
içiyorlar,
Bu yüzden davalar, sürülmüş
tarladaki zehirli ot gibi boy
veriyor.
[5] Samiriye'de yaşayanlar
Beytaven'deki inek putu yüzünden
korkuya kapılacak.
Halkı onun ardından yas tutacak,
Onun görkemiyle coşan putperest
kâhinler
Oradan sürgün edildiği için
dövünecek.
[6] Put armağan olarak büyük krala,
Asur'a götürülecek.
Efrayim rezil olacak,
İsrail aldığı öğütten utanacak.
[7] Samiriye, Kralı'yla birlikte
Su üstündeki çubuk gibi akıp
gidecek.
[8] İsrail'in günahı olan Aven'deki[a]
puta tapılan yerler yok olacak,
Sunaklarını dikenler,
devedikenleri saracak.
O zaman dağlara, "Bizi örtün!",
Tepelere, "Üzerimize düşün!"
diyecekler.

[9] "Ey İsrail, Giva'da geçirdiğin
günlerden beri
Günah işledin.
Orada direndiniz bana.
Kötülere karşı açılan savaş
Giva'da size erişemez mi?
[10] İstediğim zaman onları
cezalandıracağım,
Çifte günahlarına bağlandıkları
zaman,
Uluslar toplanacak onlara karşı.
[11] Efrayim eğitilmiş ineğe benzer,
Buğday dövmeyi sever.
Ama ben boyunduruk takacağım
onun güzel boynuna.
Koşum vuracağım Efrayim'in
sırtına,
Yahuda çift sürecek,
Yakup tırmık çekecek.
[12] Doğruluk ekin kendiniz için,
Sevgi meyveleri biçin.
Nadasa bıraktığınız toprağı işleyin;
Çünkü RAB'be yönelme
zamanıdır,
Gelip üzerinize doğruluk
yağdırıncaya dek.
[13] Ama siz kötülük ektiniz,
Fesat biçtiniz,
Yalanın meyvesini yediniz.
Çünkü kendi yolunuza,
Yiğitlerinizin çokluğuna
güvendiniz.
[14] Bu yüzden halkınızın arasında
savaş uğultusu çıkacak,

---

[a] *10:8 "Aven": "Kötülük" anlamına gelir (bkz. 4:15).*
10:8 Luk.23:30; Va.6:16 10:9 Hak.19:1-30 10:12 Yer.4:3

Yıkılacak bütün surlarınız,
Şalman'ın savaşta Beytarvel'i
yıktığı gibi.
Anneler çocuklarıyla birlikte yere
çalınıp parçalandı.
[15] Ey Beytel, sana da aynısı yapılacak,
Kötülüğünün büyüklüğü yüzünden.
Tan ağarırken İsrail Kralı büsbütün
yok olacak.

Tanrı'nın İsrail'e Sevgisi

11 “Çocukluğunda sevdim İsrail'i,
Oğlumu Mısır'dan çağırdım.
[2] Peygamberler İsrail'i çağırdıkça,
İsrail uzaklaştı onlardan.
Kurban kestiler Baallar'a*,
Buhur yaktılar putlara.
[3] Efrayim'e yürümeyi ben öğrettim,
Kollarıma aldım onları.
Ama kendilerine şifa verenin ben
olduğumu anlamadılar.
[4] Onları insancıl iplerle,
Sevgi bağlarıyla kendime çektim;
Boyunduruklarını kaldıran biri
gibi oldum,
Eğilip yiyeceklerini verdim.

[5] “Mısır'a dönmeyecekler,
Asur kral olacak başlarına,
Çünkü bana dönmek istemediler.
[6] Fırıl fırıl kılıç dönecek kentlerinde,
Kapı sürgülerini yok edecek,
Tüketecek onları düzenleri
yüzünden.
[7] Halkım benden uzaklaşmaya
kararlı.
Beni, Yüce Olan'ı çağırsalar bile,
Asla yüceltmeyeceğim onları.

[8] “Nasıl vazgeçerim senden, ey
Efrayim?
Nasıl teslim ederim seni, ey İsrail?
Adma'ya yaptığımı nasıl sana
yaparım?
Seni nasıl Sevoyim'e çeviririm?
Yüreğim değişti içimde,
Alevlendi acıma duygularım.
[9] Kızgın öfkemi başınıza
yağdırmayacağım,
Efrayim'i yeniden yok
etmeyeceğim.
Çünkü ben insan değil, Tanrı'yım,
Kutsal Olan'ım aranızda,
Artık öfkeyle üzerinize
varmayacağım.
[10] Aslan gibi kükreyen
RAB'bin ardınca yürüyecekler;
O kükreyince titreyerek gelecek
çocukları batıdan.
[11] Mısır'dan kuşlar gibi,
Asur'dan güvercinler gibi
Titreyerek gelecekler.
Evlerine oturtacağım onları”
Diyor RAB.

İsrail'in Günahı

[12] Efrayim yalanla,
İsrail halkı hileyle çevremi sardı.
Yahuda'ysa hâlâ dizginsiz,
Tanrı'ya, Kutsal ve Sadık Olan'a
karşı.

12 Efrayim rüzgarı güdüyor,
Doğu rüzgarının ardına
düşüyor bütün gün;
Yalanı, zorbalığı artıyor.
Asur'la antlaşma yapıyor,
Mısır'a zeytinyağı gönderiyor.
[2] RAB'bin davası var Yahuda'yla,
Yakup soyunu izlediği yola göre

11:1 Çık.4:22; Mat.2:15 *11:8 Yas.29:23*

cezalandıracak,
Yaptıklarının karşılığını verecek.
3 Yakup ana rahminde kardeşinin
topuğunu tuttu,
Büyüyünce Tanrı'yla güreşti.
4-5 Melekle güreşip yendi,
Ağladı, kutsanmak istedi.
Tanrı'yı Beytel'de buldu,
RAB, Her Şeye Egemen Tanrı
bizimle orada konuştu,
O RAB diye anılır.
6 Bu yüzden Tanrın'a dön sen,
Sevgiye, adalete sarıl,
Sürekli Tanrın'ı bekle.
7 Efrayim tüccardır,
Hileli terazi kullanır,
Aldatmayı sever.
8 "Çok zengin oldum" diye
böbürlenir,
"Varlığa kavuştum,
Çok emek çektim,
Günah denecek bir suç
bulamayacaklar bende."

9 "Ama seni Mısır'dan çıkaran
Tanrın RAB benim.
Bayram günlerindeki gibi,
Seni yine çadırlarda oturtacağım.
10 Peygamberlere de söyledim,
Çok görümler sağladım,
Onlar aracılığıyla örnekler
verdim."

11 Kötülük mü var Gilat'ta?
Gerçekten değersiz bir halk!
Gilgal'da sığır üstüne sığır kurban
ediyorlar,
Sunakları sürülmüş tarladaki taş
yığınlarını andırıyor.
12 Yakup Aram'a kaçtı,
İsrail bir karı için kul oldu,
Koyun güttü.
13 RAB İsrail'i bir peygamber
aracılığıyla Mısır'dan çıkardı,
Yine bir peygamber korudu onları.
14 Ama Efrayim Tanrı'yı aşırı
öfkelendirdi.
Rab döktükleri kanın hesabını
soracak,
Aşağılamalarının karşılığını
verecek.

Rab İsrail'e Öfkeleniyor

13 Efrayim konuştuğunda herkes
titrerdi,
Yücelmişti İsrail'de.
Ama Baal'a* taparak suç işleyince
öldü.
2 Şimdi günah üstüne günah
işliyorlar,
Gümüşlerinden dökme putlar,
Akıllıca tasarlanmış putlar
yapıyorlar,
Hepsi de usta işi.
Bu insanlar hakkında,
"İnsan kurban edenler
Buzağıları öpüyor!" diye
konuşuluyor.
3 Bu yüzden sabah sisine,
Erken uçup giden çiye,
Harman yerinden savrulan saman
çöpüne,
Bacadan tüten dumana dönecekler.

4 "Ama seni Mısır'dan çıkaran
Tanrın RAB benim,
Benden başka tanrı
tanımayacaksın,

12:3-5 Yar.25:26 *12:3-5 Yar.32:24-26* *12:4-5 Yar.28:10-22*
12:9 Lev.23:42-43 *12:12 Yar.29:1-20* *12:13 Çık.12:50-51*

Çünkü başka kurtarıcı yoktur.
5 Ben sana çölde,
Kurak topraklarda göz kulak oldum.
6 Otlaklara sahip olunca doydular,
Doyunca gurura kapıldılar;
Bu yüzden unuttular beni.
7 Ben de onlara karşı bir aslan gibi olacağım,
Bir pars gibi yol kenarında pusuya yatacağım.
8 Yavrularından edilmiş dişi ayı gibi
Karşılarına çıkacak,
Yüreklerinin zarını yırtacağım,
Dişi aslan gibi onları oracıkta yiyip bitireceğim,
Yabanıl bir hayvan parçalayacak onları.

9 "Ey İsrail, bana, yardımcına karşı çıkman
Yıkıma uğratıyor seni.
10 Nerede seni bütün kentlerinde
Kurtaracak kralın?
Yöneticilerin nerede?
Hani, onlar için:
'Bana bir kral ve önderler ver!' demiştin.
11 Öfkelendiğimde bir kral verdim sana,
Gazaba gelince alıp götürdüm onu.
12 Efrayim'in suçu birikmiş,
Günahı kayda geçmiş.
13 Doğum sancıları çeken kadının akılsız oğludur o,
Çünkü zamanı geldiğinde,
Açık rahimden çıkmıyor.

14 "Onları fidyeyle kurtaracağım
Ölüler diyarının elinden,
Ölümden fidyeyle kurtaracağım.
Felaketin nerede, ey ölüm?
Yıkıcılığın nerede, ey ölüler diyarı?
Hiç pişmanlık duymayacağım.

15 "Kardeşleri arasında serpilip gelişse de,
Doğu rüzgarı, çölden esen RAB'bin soluğu üzerine gelecek,
Onun kaynağı kuruyacak,
Pınarı kesilecek,
Değerli eşyalarının hazinesi yağmalanacak.
16 Samiriye halkı suçunun cezasını çekecek,
Çünkü Tanrısı'na başkaldırdı.
Kılıçla yıkılacaklar,
Yere çalınıp parçalanacak yavruları,
Gebe kadınlarının karnı yarılacak."

Hoşea'nın İsrail'e Yalvarışı

14 Tanrın RAB'be dön, ey İsrail,
Çünkü suçlarından ötürü tökezledin.
2 Dualarla gidin, RAB'be dönün,
O'na, "Bağışla bütün suçlarımızı" deyin,
"Lütfet, kabul et bizi,
Öyle ki, dudaklarımızın kurbanını[a] sunalım.
3 Asur kurtaramaz bizi,
Savaş atlarına binmeyeceğiz.
Artık ellerimizle yaptığımıza
'Tanrımız' demeyeceğiz,
Çünkü öksüz sende merhamet bulur."

[a] *14:2 "Kurban": İbranice "Boğa".* *13:5-6 Yas.8:11-17* *13:10 1Sa.8:5-6* *13:11 1Sa.10:17-24* *13:11 1Sa.15:26* *13:14 1Ko.15:55*

Rab İsrail'e Umut Veriyor

[4] "Onların dönekliğini düzelteceğim,
Gönülden seveceğim onları,
Çünkü onlara karşı öfkem dindi.
[5] Çiy gibi olacağım İsrail'e;
Zambak gibi çiçek açacak,
Lübnan sediri gibi kök salacaklar.
[6] Dallanıp budaklanacaklar,
Görkemleri zeytin ağacını,
Kokuları Lübnan sedirini
andıracak.
[7] Yine insanlar oturacak gölgesinde;
Buğday gibi gelişecek,
Asma gibi serpilecekler;
Lübnan şarabı kadar ün
kazanacaklar.
[8] Ey Efrayim, artık ne işim var
putlarla?
Yanıtlayacak, seninle
ilgileneceğim.
Yeşil çam gibiyim ben,
Senin verimliliğin benden
kaynaklanıyor."

[9] Bilge kişi kavrasın bunları,
Anlayan anlasın.
Çünkü RAB'bin yolları adildir;
Bu yollarda yürür doğrular,
Ama başkaldıranlar bu yollarda
sendeler.

YOEL

GİRİŞ

Peygamber Yoel korkunç bir çekirge belasından ve İsrail'deki kuraklıktan söz etmektedir. Bu olayları Rab'bin gününün –adil iradesine karşı olanları cezalandıracağı zamanın– belirtisi olarak görmektedir. Rab'bin halkını eski haline döndürmek, kutsamak için verdiği sözü, tövbe etmeleri için yaptığı çağrıyı halka iletmektedir. Önemli bir nokta da Tanrı'nın Ruhu'nu kadın erkek, genç yaşlı herkese göndereceğine ilişkin verdiği sözdür.

Ana Hatlar:

1:1-2:17	*Çekirge belası*
2:18-27	*Halkını eski gönencine kavuşturmak için Rab'bin verdiği söz*
2:28-3:21	*Rab'bin günü*

1 RAB'bin Petuel oğlu Yoel'e bildirdikleri.

Çekirgelerin Saldırısı

2 Ey yaşlılar, dinleyin,
Ülkede yaşayan herkes, kulak verin:
Sizin zamanınızda ya da atalarınızın zamanında
Hiç böyle bir şey oldu mu?
3 Bunu çocuklarınıza anlatın;
Çocuklarınız kendi çocuklarına,
Onların çocukları da bir sonraki kuşağa anlatsınlar.
4 Genç çekirgeden artakalan ürünü olgunlaşmış çekirge yedi,
Ondan artakalanı yumurtadan yeni çıkan çekirge yedi;
Ondan artakalanı da yavru çekirgeler yedi.

5 Ey sarhoşlar, ayılın ve ağlayın.
Ey şarap düşkünleri, tatlı şarap için ağıt yakın.
Çünkü şarabınızı ağzınızdan kaptılar.
6 Güçlü ve sayılamayacak kadar büyük bir çekirge ordusu saldırdı ülkeme.
Aslan dişine benzer,
Dişi aslanın kesici dişlerine benzer dişleri var.
7 Asmalarımı harap ettiler,
İncir ağaçlarımı mahvettiler,
Kabuklarını soyup yere attılar.
Soyulan dallar bembeyaz.

8 Sözlüsünü yitirip çul kuşanan bir genç kız gibi yas tutun.
9 RAB'bin Tapınağı'na götürülecek
Tahıl ve şarap sunusu yok artık.
RAB'be hizmet eden kâhinler* yas tutuyorlar.
10 Tarlalar harap oldu, toprak acılı.
Çünkü tahıl mahvoldu,
Yeni şarap tükendi, zeytinyağı kesildi.
11 Arpa, buğday için dövünün,

1:6 Va.9:8

ey ırgatlar,
Ağıt yakın, ey bağcılar,
Çünkü tarlaların ürünü yok oldu.
12 Asmalar kurudu, incir ağaçları
soldu;
Nar, hurma, elma, bütün meyve
ağaçları kurudu.
İnsanoğlunun sevinci yok oldu.

Tövbeye Çağrı

13 Ey kâhinler, çul kuşanıp yas tutun.
Ey sunakta hizmet edenler, ağıt
yakın,
Ey Tanrım'ın hizmetkârları,
tapmağa gelin,
Çul içinde geceleyin.
Çünkü Tanrınız'ın Tapınağı için
Tahıl ve şarap sunusu kalmadı.
14 Oruç* için gün belirleyin, özel bir
toplantı yapın;
Yaşlıları ve ülkede yaşayanların
tümünü
Tanrınız RAB'bin Tapınağı'na
toplayıp RAB'be yakarın.

15 Eyvahlar olsun! Çünkü RAB'bin
günü yakındır.
Her Şeye Gücü Yeten'in
göndereceği yıkım gibi
geliyor o gün.
16 Yiyeceğimiz gözümüzün önünde
yok edildi.
Tanrımız'ın Tapınağı'nda sevinç
ve coşku sona erdi.
17 Tohumlar kesekların altında
çürüdü,
Tahıl yok oldu,
Ambarlar boş kaldı, depolar
yıkıldı.
18 Hayvanlar nasıl da inliyor!
Sığır sürüleri çaresiz.
Çünkü otlaklar kurudu.
Koyun sürüleri perişan oldu.
19 Ya RAB, sana yakarıyorum.
Çünkü ateş otlakları yok etti,
Bütün ağaçları kavurdu.
20 Yabanıl hayvanlar bile sana
sesleniyor.
Çünkü akarsular kurudu,
Ateş otlakları yok etti.

Çekirge Ordusu

2 Siyon'da boru çalın,
Kutsal dağımda boru sesiyle
halkı uyarın.
Ülkede yaşayan herkes korkudan
titresin.
Çünkü RAB'bin günü çok
yaklaştı, geliyor.
2 Zifiri karanlık bir gün olacak,
Bulutlu, koyu karanlık bir gün.
Dağların üzerine çöken karanlık
gibi
Kalabalık ve güçlü bir çekirge
ordusu[a] geliyor.
Böylesi hiçbir zaman görülmedi,
Kuşaklar boyu da görülmeyecek.
3 Önlerini ateş kavuruyor,
Artları alev alev.
Önlerinde Aden bahçesi gibi
uzanan topraklar
Artlarında ıssız çöllere dönüyor.
Hiçbir şey onlardan kurtulamıyor.

4 Atlara benziyorlar,
Savaş atları gibi koşuyorlar.
5 Savaş arabalarının, anızı yiyip
bitiren alevlerin

---

[a] *2:2 "Çekirge ordusu": İbranice'de sadece "Ordu" sözcüğü geçiyor.*
1:15 Yşa.13:6   2:2 Sef.1:15   2:2 Çık.10:14   2:4-5 Va.9:7-9

Çıkardığı gürültüye benzer bir
sesle,
Savaşa hazırlanmış güçlü bir ordu
gibi
Sıçraya sıçraya dağları aşıyorlar.
[6] Uluslar onların karşısında dehşete
düşüyor;
Herkesin beti benzi soluyor.
[7] Yiğitler gibi saldırıyorlar,
Askerler gibi surları aşıyorlar.
Dosdoğru ilerliyorlar,
Yollarından sapmadan.
[8] İtişip kakışmadan,
Her biri kendi yolundan yürüyor.
Savunma hatlarını yarıp geçiyorlar,
Sırayı bozmadan.
[9] Kente doğru koşuşuyor,
Surların üzerinden aşıyorlar.
Evlere tırmanıyor ve hırsız gibi
Pencerelerden içeri süzülüyorlar.

[10] Yeryüzü önlerinde sarsılıyor,
Gökyüzü titriyor;
Güneş ve ay kararıyor,
Yıldızların parıltısı görünmez
oluyor.
[11] RAB ordusunun başında gürlüyor.
Sayısızdır O'nun orduları
Ve buyruğuna uyan güçlüdür.
RAB'bin o büyük günü ne
korkunçtur!
O güne kim dayanabilir?

Rab'be Dönün

[12] RAB diyor ki,
"Şimdi oruç* tutarak, ağlayıp yas
tutarak
Bütün yüreğinizle bana dönün.
[13] Giysilerinizi değil,
Yüreklerinizi paralayın
Ve Tanrınız RAB'be dönün.
Çünkü RAB lütfeder, acır,
Tez öfkelenmez, sevgisi engindir,
Cezalandırmaktan vazgeçer.
[14] Kim bilir, belki size acır da
kararından döner.
Ardında bereket bırakır.
O zaman O'na tahıl ve şarap
sunuları sunarsınız.

[15] "Siyon'da boru çalın,
Oruç için gün belirleyin, özel bir
toplantı yapın.
[16] Halkı toplayın, topluluğu kutsal
kılın,
Yaşlıları bir araya getirin.
Çocukları, hatta emzikte olanları
toplayın.
Güvey odasından, gelin
gerdeğinden çıkıp gelsin.
[17] Kâhinler, RAB'bin hizmetkârları,
Tapınağın girişiyle sunak arasında
ağlaşıp,
'Ya RAB, halkını esirge' diye
yalvarsınlar.
'Mirasın olan halkının
aşağılanmasına izin verme,
Uluslar onunla alay etmesin.
Halklar arasında neden,
Onların Tanrısı nerede? densin?'"

Rab'bin Yanıtı

[18] O zaman RAB halkına acıyıp
ülkesini esirgeyecek.
[19] Halkına şöyle yanıt verecek:
"Bakın, size tahıl, yeni şarap
Ve zeytinyağı vereceğim,
Bunlara doyacaksınız.

2:6 Nah.2:10   2:10 Va.8:12   2:11 Va.6:17
2:13 Çık.34:6; Say.14:18; Neh.9:17; Mez.86:15; 103:8; 145:8; Yun.4:2

Artık ulusların sizi aşağılamasına izin vermeyeceğim.
[20]Kuzeyden gelen çekirge ordusunu[a] sizden uzaklaştıracağım,
Kurak ve ıssız bir ülkeye süreceğim.
Önden gidenleri Lut Gölü'ne,
Arkadan gelenleri Akdeniz'e süreceğim.
Leşleri kokacak,
Kokuları göklere yükselecek.
Çünkü korkunç şeyler yaptılar.

[21]"Ey toprak, korkma, sevinçle coş!
Çünkü RAB büyük işler yaptı.
[22]Ey kır hayvanları, korkmayın!
Çünkü otlaklar yeşeriyor.
Ağaçlar meyvelerini yükleniyor,
İncir ağaçları, asmalar ürünlerini veriyor.
[23]Ey Siyon halkı,
Tanrınız RAB'de sevinç bulun, coşun.
İlk yağmuru size tam ölçüsüyle veriyor[b];
Daha önce olduğu gibi,
İlk ve son yağmurları yağdırıyor.
[24]Harman yeri tahılla dolacak.
Şarap ve zeytinyağı tekneleri taşacak.
[25]Üzerinize gönderdiğim büyük çekirge ordusunun[a],
Olgunlaşmış ve yumurtadan yeni çıkmış çekirgenin,
Yavrunun ve genç çekirgenin
Size kaybettirdiği yılları geri vereceğim.
[26]Bol bol yiyip doyacak
Ve sizin için harikalar yaratan
Tanrınız RAB'bin adını öveceksiniz.
Halkım bir daha utandırılmayacak.
[27]Bileceksiniz ki, İsrail halkının arasındayım,
Tanrınız RAB benim, başka biri yok.
Halkım bir daha utandırılmayacak."

Rab'bin Günü

[28]"Ondan sonra bütün insanların üzerine
Ruhum'u dökeceğim.
Oğullarınız, kızlarınız peygamberlikte bulunacaklar.
Yaşlılarınız düşler,
Gençleriniz görümler görecek.
[29]O günler kadın, erkek kullarınızın üzerine de Ruhum'u dökeceğim.
[30]Göklerde ve yeryüzünde,
Kan, ateş ve duman sütunlarından belirtiler göstereceğim.
[31]RAB'bin büyük ve korkunç günü gelmeden önce
Güneş kararacak, ay kan rengine dönecek.
[32]O zaman RAB'be yakaran[c] herkes kurtulacak.
RAB'bin dediği gibi,
Siyon Dağı'nda ve Yeruşalim'de kurtulup
Sağ kalanlar arasında
RAB'bin çağıracağı kimseler olacak."

---

[a] ***2:20,25 "Çekirge ordusu": İbranice'de sadece "Ordu" sözcüğü geçiyor.***
[b] ***2:23 "İlk yağmuru size tam ölçüsüyle veriyor" ya da "Size doğruluğu öğretecek olan öğretmeni veriyor".***
[c] ***2:32 "RAB'be yakaran": İbranice "RAB'bin adını çağıran".*** ***2:28-32 Elç.2:16-21***
2:31 Mat.24:29; Mar.13:24-25; Luk.21:25; Va.6:12-13 ***2:32 Rom.10:13***

Uluslar Yargılanacak

3 “O günler Yahuda ve Yeruşalim halkını
Sürgünden geri getirdiğimde,
[2] Bütün ulusları toplayıp
Yehoşafat[a] Vadisi'ne indireceğim.
Mirasım olan İsrail halkını
Uluslar arasına dağıttıkları ve ülkemi bölüştükleri için
Onları orada yargılayacağım.
[3] Çünkü halkım için kura çektiler,
Erkek çocukları fahişelere ücret olarak verdiler.
İçtikleri şaraba karşılık kızları sattılar.
[4] Ey Sur, Sayda ve bütün Filist halkı,
Bana yapmak istediğiniz nedir?
Neye karşılık vermeye çalışıyorsunuz?
Eğer karşılık verirseniz,
Karşılığını çarçabuk ödetirim size.
[5] Altınımı, gümüşümü alıp
Değerli eşyalarımı tapınaklarınıza götürdünüz.
[6] Yahuda ve Yeruşalim halkını
Topraklarından uzaklaştırmak için Grekler'e sattınız.
[7] Göreceksiniz, onları, sattığınız yerde
Harekete geçireceğim.
Onlara yaptığınızı kendi başınıza getireceğim.
[8] Oğullarınızı, kızlarınızı
Yahuda halkına sattıracağım.
Onları uzak bir ulusa, Sabalılar'a satacaklar.”
RAB böyle diyor.

[9] “Uluslar arasında şunu duyurun:
Savaşa hazırlanın, yiğitlerinizi harekete geçirin.
Bütün savaşçılarınız toplanıp saldırıya geçsin.
[10] Saban demirlerinizi
Çekiçle dövüp kılıç yapın,
Bağcı bıçaklarınızı mızrak yapın.
Güçsüz olan ‘Güçlüyüm’ desin.
[11] Ey çevredeki uluslar,
Tez gelin, bir araya toplanın.
Ya RAB, yiğitlerini oraya indir.
[12] Uluslar harekete geçip
Yehoşafat Vadisi'nde toplansınlar.
Çünkü çevredeki bütün ulusları
Yargılamak için orada olacağım.
[13] Salın orakları, ekinler olgunlaştı.
Gelin, üzümleri çiğneyin,
Sıkma çukuru üzümle dolu, şarap tekneleri taşıyor.
Ulusların kötülükleri bu denli çoktur.”
[14] Kalabalıklar,
Yargı vadisini dolduran nice kalabalıklar...
Yargı vadisinde RAB'bin günü yaklaştı.
[15] Güneş ve ay kararıyor,
Yıldızların parıltısı görünmez oluyor.
[16] RAB Siyon'dan kükreyecek,
Yeruşalim'den gürleyecek.
Gök ve yer sarsılacak.

---

[a] *3:2 “Yehoşafat”: “RAB yargılar” anlamına gelir.*
3:4-8 Yşa.23:1-18; Hez.26:1-28:26; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4; Mat.11:20-22; Luk.10:13-14
3:4-8 Yşa.14:29-31; Yer.47:1-7; Hez.25:15-17; Amo.1:6-8; Sef.2:4-7; Zek.9:5-7
3:10 Yşa.2:4; Mik.4:3 3:13 Va.14:15 3:13 Va.14:19-20; 19:15
3:16 Yer.25:30; Amo.1:2

Ama RAB kendi halkı için sığınak,
İsrailliler için kale olacak.

Rab Halkını Kutsayacak

17 "O zaman bileceksiniz ki,
Siyon'da, kutsal dağımda oturan
Tanrınız RAB benim.
Yeruşalim kutsal olacak;
Yabancılar bir daha orayı ele
geçiremeyecek.

18 "O gün dağlardan
Tatlı şarap damlayacak;
Tepelerde süt,
Yahuda derelerinde su akacak.
RAB'bin Tapınağı'ndan çıkan bir
pınar
Şittim[a] Vadisi'ni sulayacak.

19 "Ama Mısır viraneye,
Edom ıssız çöle dönecek.
Çünkü Yahudalılar'ın ülkesine
saldırıp
Suçsuz insanların kanını döktüler.
20 Oysa Yahuda sonsuza dek
yaşayacak.
Yeruşalim kuşaktan kuşağa
sürecek.
21 Akan kanların öcünü alacağım[b],
Suçluyu cezasız bırakmayacağım."

RAB Siyon'da oturur.

---

[a] *3:18 "Şittim": "Akasyalar" anlamına gelir.*

[b] *3:21 Septuaginta, Süryanice "Akan kanların öcünü alacağım", Masoretik metin "Akan kanları cezasız bırakacağım".*

AMOS

GİRİŞ

Amos Kutsal Kitap'ta sözleri ayrıntılarıyla kaydedilen ilk peygamberdir. Yahudalı olmasına karşın, İ.Ö. 8. yüzyılın ortalarında daha çok İsrail'in kuzey krallığında yaşayan insanlara seslendi. Bu dönemde insanlar bolluk, güvenlik içinde yaşıyorlardı. Ne var ki, Amos bolluğun belirli zenginlerle sınırlı olduğunu, haksızlık ve yoksullara yapılan baskıyla beslendiğini gördü. Dinsel uygulamalar içten değildi; güvenlik görünüşte var, gerçekte yoktu. Amos cesaretle Tanrı'nın halkı cezalandıracağını duyurdu. "Doğruluk ırmak gibi sürekli aksın" diye çağrı yaptı, "Belki RAB, Her Şeye Egemen Tanrı, Yusuf'un soyundan sağ kalanlara lütfeder" dedi (5:15).

Ana Hatlar:

1:1-2:5	*İsrail'in komşularının cezalandırılması*
2:6-6:14	*İsrailliler'in cezalandırılması*
7:1-9:15	*Beş görüm*

1 Tekoalı koyun yetiştiricilerinden Amos'un sözleri. Uzziya'nın Yahuda, Yehoaş oğlu Yarovam'ın İsrail Kralı olduğu günlerde, depremden iki yıl önce Amos İsrail'le ilgili görümler gördü.

2 Şöyle dedi:

"RAB Siyon'dan kükrüyor,
Yeruşalim'den gürlüyor.
Yas tutuyor çobanların otlakları,
Karmel Dağı'nın dorukları
kuruyor."

Rab İsrail'in Komşularını Cezalandırıyor

3 RAB şöyle diyor:
"Şamlılar'ın cezasını
kaldırmayacağım.
Çünkü günah üstüne günah
işlediler,
Demir düvenlerle Gilat halkını
dövdüler.
4 Bu yüzden Hazael'in evine ateş
yağdıracağım,
Yakıp yok edecek Ben-Hadat'ın
saraylarını.
5 Şam'ın kapı sürgüsünü kıracağım,
Söküp atacağım
Aven Vadisi'nde oturanı,
Beyteden'de elinde asayla
dolaşanı;
Kîr'e sürgün edilecek Aram halkı."
RAB diyor.

6 RAB şöyle diyor:
"Gazzeliler'in cezasını
kaldırmayacağım.

1:1 2Kr.15:1-7; 2Ta.26:1-23
1:1 2Kr.14:23-29
1:2 Yer.25:30; Yoe.3:16
1:3-5 Yşa.7:1-3; Yer.49:23-27; Zek.9:1
1:6-8 Yşa.4:29-31; Yer.47:1-7; Hez.25:15-17; Yoe.3:4-8; Sef.2:4-7; Zek.9:5-7

Çünkü günah üstüne günah
işlediler,
Edomlular'a teslim etmek için
Bütün halkı sürgün ettiler.
[7] Bu yüzden Gazze surlarına ateş
yağdıracağım,
Yakıp yok edecek saraylarını.
[8] Söküp atacağım
Aşdot'ta oturanı,
Aşkelon'da elinde asayla dolaşanı,
Elimin tersini göstereceğim
Ekron'a,
Yok olacak Filistliler'in sağ
kalanları!"
Egemen RAB böyle diyor.

[9] RAB şöyle diyor:
"Surlular'ın cezasını
kaldırmayacağım.
Çünkü günah üstüne günah
işlediler,
Bütün halkı Edomlular'a teslim
edip sürdüler,
Dostluk antlaşmasını
anımsamadılar.
[10] Bu yüzden Sur Kenti'nin surlarına
ateş yağdıracağım,
Yakıp yok edecek saraylarım."

[11] RAB şöyle diyor:
"Edomlular'ın cezasını
kaldırmayacağım.
Çünkü günah üstüne günah
işlediler,
Kılıçla kovaladılar kardeşlerini,
Acıma nedir bilmediler;
Hep yırtıcıydı öfkeleri,
Sonsuza dek sürdü gazapları.
[12] Bu yüzden Teman'a ateş
yağdıracağım,
Yakıp yok edecek Bosra
saraylarını."

[13] RAB şöyle diyor:
"Ammonlular'ın cezasını
kaldırmayacağım.
Çünkü günah üstüne günah
işlediler,
Sınırlarını genişletmek için
Gilatlı gebe kadınların karınlarını
yardılar.
[14] Bu yüzden Rabba surlarını
tutuşturacağım,
Savaş günü çığlıklarla,
Kasırga günü fırtınayla
Ateş yakıp yok edecek saraylarını.
[15] Krallarıyla görevlileri,
Hepsi sürgüne gidecek."
RAB böyle diyor.

2 RAB şöyle diyor:
"Moavlılar'ın cezasını
kaldırmayacağım.
Çünkü günah üstüne günah
işlediler,
Edom Kralı'nın kemiklerini
Kireçleşinceye dek yaktılar.
[2] Bu yüzden Moav'a ateş
yağdıracağım,
Yakıp yok edecek Keriyot
saraylarım.
Kargaşa, savaş naraları,
Boru sesleri arasında ölecek Moav
halkı.

1:9-10 Yşa.23:1-18; Hez.26:1-28:19; Yoe.3:4-8; Zek.9:2-4; Mat.11:20-22; Luk.10:13-14
1:11-12 Yşa.34:5-17; 63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Ova.1-14; Mal.1:2-5
1:13-15 Yer.49:1-6; Hez.21:28-32; 25:1-7; Sef.2:8-11
2:1-3 Yşa.15:1-16:14; 25:10-12; Yer.48:1-47; Hez.25:8-11; Sef.2:8-11

3 Söküp atacağım içinden
yöneticisini,
Öldüreceğim onunla bütün
görevlilerini."
RAB böyle diyor.

4 RAB şöyle diyor:
"Yahudalılar'ın cezasını
kaldırmayacağım.
Çünkü günah üstüne günah
işlediler,
Reddettiler yasamı,
Kurallarıma uymadılar;
Yalancı putlar saptırdı onları,
Atalarının da izlediği putlar.
5 Bu yüzden Yahuda'ya ateş
yağdıracağım,
Yakıp yok edecek Yeruşalim
saraylarını."

Rab İsrail'i Cezalandırıyor

6 RAB şöyle diyor:
"İsrailliler'in cezasını
kaldırmayacağım,
Çünkü günah üstüne günah
işlediler,
Doğruyu para için,
Yoksulu bir çift çarık için sattılar.
7 Onlar ki,
Yoksulun başını toz toprak içinde
çiğner
Ve mazlumun hakkını bir yana
iterler.
Baba oğul aynı kızla yatarak
Kutsal adımı kirletirler.
8 Her sunağın yanına,
Rehin alınan giysilerin üzerine
uzanır,
Tanrıları'nın Tapmağı'nda
Ceza karşılığı alınan şarabı içerler.
9 Ama ben onların önünde
Amorlular'ı yok ettim;
Sedir ağaçları kadar boylu,
Meşe kadar güçlü olsa da,
Yukarıdan meyvesini,
Aşağıdan kökünü kuruttum.
10 Sizi Mısır'dan ben çıkardım,
Amor topraklarını sahiplenesiniz
diye
Çölde kırk yıl size yol gösterdim.
11 Oğullarınızdan peygamberler,
Gençlerinizden bana adanmış*
kişiler atadım.
Doğru değil mi, ey İsrailliler?"
RAB böyle diyor.
12 "Sizse bana adanmış kişilere şarap
içirdiniz
Ve peygamberlere, 'Peygamberlik
etmeyin!'
Diye buyruk verdiniz.

13 "Tahıl yüklü araba toprağı nasıl
ezerse,
İşte ben de sizi öyle ezeceğim.
14 Hızlı koşan kaçamayacak,
Güçlü gücünü gösteremeyecek,
Yiğit canını kurtaramayacak,
15 Okçu yerini koruyamayacak,
Ayağı tez olan uzaklaşamayacak,
Atlı canını kurtaramayacak,
16 En yürekli yiğitler bile
O gün silahlarını bırakıp kaçacak."
RAB böyle diyor.

3 Ey İsrailliler, kulak verin
RAB'bin size, Mısır'dan
çıkardığı halka söylediği şu
sözlere:
2 "Yeryüzündeki bütün halklar
arasından yalnız sizi tanıdım,

2:9 Yas.3:8-11 2:11 Say.6:1-8

Bu yüzden suçlarınızı karşılıksız
bırakmayacağım."

Tanrı Konuşursa, Peygamber Susamaz

[3] İki kişi anlaşmadan birlikte
yürür mü?
[4] Avı olmayan aslan ormanda
kükrer mi?
Bir şey yakalamadıkça genç aslan
ininde homurdanır mı?
[5] Tuzak kurulmamışsa,
Yerdeki kapana kuş düşer mi?
İçine bir şey düşmedikçe
Kapan yerden fırlar mı?
[6] Kentte boru çalınır da halk
korkmaz mı?
RAB'bin onayı olmadan bir kentin
başına felaket gelir mi?
[7] Gerçek şu ki, Egemen RAB kulu
peygamberlere
Sırrını açmadıkça bir şey yapmaz.
[8] Aslan kükrer de kim korkmaz?
Egemen RAB söyler de kim
peygamberlik etmez?

[9] Aşdot ve Mısır saraylarına
duyurun:
"Samiriye dağlarında toplanın"
deyin,
"Kentin ortasındaki büyük
kargaşayı,
İçindeki baskıyı görün."
[10] RAB, "Onlar doğruluk nedir
bilmiyorlar" diyor,
"Saraylarına zorbalık ve çapul
yığmışlar."

[11] Bu yüzden Egemen RAB diyor ki,
"Düşman kuşatmakta ülkenizi,
Saraylarınızı yağmalayacak,
güçsüz kılacak sizi."
[12] RAB şöyle diyor:
"Bir çoban aslanın ağzındaki
hayvanın iki bacağını
Ya da kulağının parçasını nasıl
kaparsa,
Samiriye'de sedir köşelerine,
Divan yastıklarına
Kurulan İsrailliler de öyle
kurtarılacak.
[13] Dinleyin ve Yakup soyunu
uyarın."
Egemen RAB, Her Şeye Egemen
Tanrı konuşuyor:
[14] "İsyanlarından ötürü
İsrail'i cezalandırdığım gün,
Beytel'in sunaklarını da yok
edeceğim.
Kesilip yere düşecek sunağın
boynuzları.
[15] Hem kışlık hem yazlık evi
vuracağım,
Yok olacak fildişi evler,
Sonu gelecek büyük evlerin."
RAB böyle diyor.

İsrail Rab'be Dönmüyor

4 Ey sizler, Samiriye Dağı'ndaki
Başan inekleri[a],
Yoksula baskı yapan,
Mazlumu ezen,
Beylerine, "Getir de içelim!" diyen
hanımlar!
Kulak verin şu sözlere:
[2] Egemen RAB kutsallığı üstüne ant
içerek şöyle dedi:
"İşte geliyor o günler;
Sizi et kancalarıyla,
En son kalanlarınızı balık

---

[a] *4:1 Başan inekleri semizlikleriyle ünlüydü.*

3:14 2Kr.23:15

çengelleriyle götürecekleri
günler.
3 Her biriniz karşınızdaki gedikten
çıkacak,
Harmon'a atılacaksınız."
RAB böyle diyor.

4 "Beytel'e gelip günah işleyin,
Gilgal'a gelip daha da günah
işleyin!
Her sabah kurbanlarınızı,
Üç günde bir de ondalıklarınızı
getirin.
5 Şükran sunusu olarak mayalı
ekmek yakın,
Gönülden verdiğiniz sunuları
açıklayıp duyurun!
Çünkü bundan hoşlanıyorsunuz,
ey İsrailliler."
Egemen RAB böyle diyor.

6 "Bütün kentlerinizde açlıktan
nefesiniz koktu[a],
Bulunduğunuz her yerde size kıtlık
verdim,
Yine de bana dönmediniz."
RAB böyle diyor.
7 "Hasat mevsimine daha üç ay
varken,
Sizden yağmuru da esirgedim.
Bir kente yağmur yağdırdım,
Öbürüne yağdırmadım.
Bir tarla yağmur aldı,
Öteki almayıp kurudu.
8 Su bulmak için
Kent kent sersemce dolaştınız;
Suya doyamadınız,
Yine de bana dönmediniz."
RAB böyle diyor.
9 "Samyeli ve küfle sizi
cezalandırdım,
Mahvettim[b] bağlarınızı,
bahçelerinizi,
İncir ve zeytin ağaçlarınızı çekirge
yedi,
Yine de bana dönmediniz."
RAB böyle diyor.
10 "Mısır'da olduğu gibi
Aranıza salgın hastalık gönderdim,
Kılıçtan geçirdim yiğitlerinizi,
Atlarınızı düşmanlarınıza verdim,
Ordugahınızın pis kokusunu
burunlarınıza doldurdum;
Yine de bana dönmediniz."
RAB böyle diyor.
11 "Sodom ve Gomora'yı altüst
ettiğim gibi,
Altüst ettim içinizden bazılarını.
Ateşten kurtarılan yanık odun
parçasına döndünüz,
Yine de yönelmediniz bana."
RAB böyle diyor.

12 "Bu yüzden sana şunu yapacağım,
ey İsrail.
Yapacaklarım için
Tanrın'ı karşılamaya hazırlan, ey
İsrail!"
13 Çünkü dağlara biçim veren,
Rüzgarı yaratan, düşüncelerini
insana bildiren,
Şafağı karanlığa çeviren,
Dünyanın yüksek yerlerine ayak
basan işte O'dur,
O'nun adı RAB, Her Şeye Egemen
Tanrı'dır.

---

[a] *4:6 "Açlıktan nefesiniz koktu": İbranice "Size diş temizliği verdim".*
[b] *4:9 "Mahvettim" ya da "Çok kez".*
4:11 Yar.19:24

Tövbeye Çağrı

5 Ey İsrail halkı, kulak ver,
Üzerine yakacağım ağıtın
sözlerine:
[2] "Düştü erden kız İsrail,
Bir daha kalkamaz,
Serilmiş kendi toprağına,
Kaldıran yok."
[3] Bu yüzden Egemen RAB şöyle
diyor:
"Bin kişiyle savaşa çıkan kentin
Yüz adamı sağ kalacak,
Yüz kişiyle çıkanın
On adamı kalacak İsrail halkına."

[4] Bu yüzden RAB İsrail halkına
şöyle diyor:
"Bana yönelin, yaşarsınız;
[5] Beytel'e gitmeyin,
Gilgal'a girmeyin,
Beer-Şeva'ya geçmeyin,
Çünkü Gilgal halkı kesinlikle
sürgün edilecek,
Beytel bir hiç[a] olacak."
[6] RAB'be yönelin, yaşarsınız,
Yoksa Yusuf soyunda bir ateş gibi
parlar,
Beytel'i yakıp yok eder.
Yangını söndürecek kimse çıkmaz.

[7] Ey adaleti acı pelinotuna çevirenler,
Doğruluğu yere çalanlar!
[8] Ülker ve Oryon takımyıldızlarını
yaratan,
Zifiri karanlığı sabaha çeviren,
Gündüzü geceyle karartan,
Deniz sularını çağırıp
Yeryüzüne dökenin adı RAB'dir.
[9] Kaleyi ansızın yıkar,
Surlu kenti yerle bir eder.

[10] Mahkemede kendilerini
azarlayandan nefret ediyor,
Doğru konuşandan iğreniyorlar.
[11] Yoksulu ezdiğiniz,
Ondan zorla buğday kopardığınız
için
Yaptığınız yontma taş evlerde
oturmayacak,
Diktiğiniz güzel bağların şarabını
içmeyeceksiniz.
[12] Çünkü isyanlarınızın çok,
Günahlarınızın sayısız olduğunu
biliyorum,
Ey doğru kişiye baskı yapan,
Rüşvet alan,
Mahkemede mazlumun hakkını
yiyenler!
[13] Bu yüzden susmak düşer akıllı
insana
Böyle bir zamanda,
Çünkü zaman kötüdür.

[14] Kötülüğe değil,
İyiliğe yönelin ki yaşayasınız;
Böylece dediğiniz gibi,
RAB, Her Şeye Egemen Tanrı
sizinle olur.
[15] Kötülükten nefret edin,
İyiliği sevin,
Mahkemede adaleti koruyun.
Belki RAB, Her Şeye Egemen
Tanrı,
Yusuf'un soyundan sağ kalanlara
lütfeder.

[16] Bu yüzden RAB,

---

[a] *5:5 "Hiç": İbranice "Aven". Bu sözcük "Hiç" ya da "Kötülük" anlamına gelir. "Beyt-aven" aşağılamak amacıyla Beytel için kullanılırdı.* *5:8 Eyü.9:9; 38:31*

Her Şeye Egemen Tanrı Rab şöyle diyor:
"Bütün meydanlarda çığlık kopacak,
Sokaklarda inim inim inleyecekler;
Irgatları yas tutmaya,
Ağıtçıları feryat etmeye çağıracaklar.
[17] Bütün bağlarda çığlık kopacak,
Çünkü ben aranızdan geçeceğim."
RAB böyle diyor.

Rab'bin Günü

[18] Vay başına, RAB'bin gününü özlemle bekleyenlerin!
Niçin özlüyorsunuz RAB'bin gününü?
O gün aydınlık değil, karanlık olacak.
[19] Nasıl ki, biri aslanın önünden kaçar da karşısına ayı çıkar,
Evine döner, elini duvara dayar da elini yılan sokar.
[20] RAB'bin günü aydınlık değil, karanlık olmayacak mı?
Hem de zifiri karanlık,
Bir parıltı bile yok.

[21] RAB şöyle diyor:
"İğreniyor, tiksiniyorum bayramlarınızdan,
Hoşlanmıyorum dinsel toplantılarınızdan,
[22] Yakmalık ve tahıl sunularınızı*
Bana sunsanız bile kabul etmeyeceğim,
Besili hayvanlarınızdan sunacağınız
Esenlik sunularına* dönüp bakmayacağım.
[23] Uzak tutun benden ezgilerinizin gürültüsünü,
Çenklerinizin sesini dinlemeyeceğim.
[24] Bunun yerine adalet su gibi,
Doğruluk ırmak gibi sürekli aksın.

[25] "Ey İsrail halkı, çölde kırk yıl boyunca
Bana mı kurbanlar, sunular sundunuz?
[26] Gerçekte kralınız Sakkut'u, putunuz Kayvan'ı[a],
Kendiniz için yaptığınız ilahın yıldızını taşıdınız.
[27] Bu yüzden sizi Şam'ın ötesine süreceğim."
RAB böyle diyor, O'nun adı Her Şeye Egemen Tanrı'dır.

Vay Başına Kaygısızların

6 Vay başına Siyon'daki kaygısızların,
Samiriye Dağı'nda kendilerini güvende sananların,
İsrail halkının başvurduğu
Önder ulusun tanınmış insanlarının!
[2] Kalne Kenti'ne gidin de görün,
Oradan büyük Hama'ya geçin,
Filistliler'in Gat Kenti'ne inin,
Sizin bu krallıklarınızdan daha mı iyiler?
Toprakları sizinkinden daha mı geniş?
[3] Ey sizler, kötü günü uzak sanan,
Zorbalık tahtını yaklaştıranlar.

---

[a] 5:26 "Gerçekte kralınız Sakkut'u, putunuz Kayvan'ı" ya da "Gerçekte kralınızın çadırını, putlarınızın kaidesini". Sakkut ve Kayvan İsrail'de tapılan ilahlardı. Asur ilahları olduğu sanılıyor. *5:21-22 Yşa.1:11-14* *5:25-27 Elç.7:42-43*

4 Ey sizler, fildişi süslü yataklara
uzananlar,
Sedirlere serilenler,
Seçme kuzular, besili buzağılar
yiyenler,
5 Çenk eşliğinde türkü söyleyenler,
Davut gibi beste yapanlar,
6 Tas tas şarap içenler,
Yağların en güzelini sürünenler,
Yusuf'un yıkımına
kederlenmeyenler!
7 Bu yüzden şimdi bunlar
Sürgüne gideceklerin başını
çekecekler;
Sona erecek sedire serilenlerin
cümbüşü.
8 Egemen RAB başı üzerine ant içti,
Her Şeye Egemen Tanrı RAB
şöyle diyor:
"Yakup'un gururundan iğreniyor,
Saraylarından tiksiniyorum.
Bu yüzden içindeki her şeyle kenti
Düşmana teslim edeceğim."
9 Eğer bir evden on kişi kalmışsa,
Onlar da ölecek.
10 Ölünün akrabası yakmak için
cesedi evden almaya gelince,
Evdekine, "Yanında kimse var
mı?" diye soracak,
O da, "Hayır!" yanıtını alınca,
"Sus!" diyecek, "RAB'bin adı
anılmamalı."
11 Çünkü RAB buyuruyor,
Büyük ev toza,
Küçük ev küle dönecek.

12 Atlar kaya üzerinde koşar mı?
Kimse denizde[a] öküzle çift
sürer mi?
Ama siz adaleti zehire,
Doğruluk meyvesini pelinotuna
çevirdiniz.
13 Sizler, Lo-Devar[b] Kenti'ni aldık
diye sevinenler,
"Karnayim'i[c] kendi bileğimizle ele
geçirmedik mi?" diyenlersiniz.
14 "İşte bu yüzden, ey İsrail halkı,
Üzerinize bir ulus göndereceğim"
Diyor Her Şeye Egemen Tanrı
RAB,
"Levo-Hamat'tan Arava Vadisi'ne
kadar ezecekler sizi."

Amos'un Görümleri

7 Egemen RAB bana şunu gösterdi: Kralın payına düşen otlar biçilmişti. Otlar yeniden yeşermeye başlarken RAB sürüyle çekirge yaratıyordu. 2 Çekirgeler ülkedeki yeşil bitkileri yiyip bitirince:
"Ey Egemen RAB, lütfen halkını
bağışla!" dedim,
"Yakup soyu buna nasıl dayanır?
Zaten küçük bir halk!"

3 Bunun üzerine RAB düşüncesini
değiştirdi.
"Gerçekleşmeyecek bu" dedi.

4 Egemen RAB bana şunu gösterdi: Baktım, Egemen RAB halkını cezalandırmak için ateşi çağırdı. Ateş enginleri yakıp tüketti, karayı yakıp tüketmeye başladı. 5 O zaman,
"Ey Egemen RAB, lütfen dur!"
dedim,
"Yakup soyu buna nasıl dayanır?

---

[a] *6:12 "Denizde" ya da "Orada".*
[b] *6:13 "Lo-Devar": "Bir hiç" anlamına gelir.*
[c] *6:13 "Karnayim": "Boynuzlar" anlamına gelir. Boynuz gücün simgesidir.*

Zaten küçük bir halk!"
[6] Bunun üzerine RAB düşüncesini değiştirdi.
Egemen RAB, "Bu da gerçekleşmeyecek" dedi.

[7]Başka bir görümde şunu gösterdi bana: Baktım, Rab çekül kullanılarak örülmüş dümdüz bir duvarın yanında duruyor; elinde bir çekül var. [8]RAB, "Ne görüyorsun, Amos?" diye sordu.

Ben de, "Bir çekül" dedim.

Bunun üzerine Rab, "İşte, halkım İsrail'in ortasına da bir çekül koyacağım" dedi, "Bir daha onları esirgemeyeceğim.

[9] "Yok olacak İshak soyunun tapınma yerleri,
Yıkılacak İsrail'in kutsal yerleri,
Kılıçla yürüyeceğim Yarovam soyunun üstüne."

Amos ile Amatsya

[10]Beytel'deki Kâhin* Amatsya, İsrail Kralı Yarovam'a haber gönderip şöyle dedi: "Amos İsrail'in göbeğinde sana düzen kurdu. Ülke onun bunca sözünü kaldıramaz. [11]Çünkü Amos diyor ki,

" 'Yarovam kılıçla öldürülecek,
İsrail halkı kesinlikle ülkesinin dışına,
Sürgüne gönderilecek.' "

[12]Bunun üzerine Amatsya Amos'a, "Çek git, ey bilici*!" dedi, "Yahuda'ya kaç. Ekmeğini orada kazan. Orada peygamberlik et. [13]Bir daha Beytel'de peygamberlik etme. Çünkü burası kralın kutsal yeri, krallık tapınağıdır."

[14]Amos, "Ben ne peygamberdim ne de peygamber oğluydum" diye karşılık verdi, "Yalnızca sığır yetiştirirdim. Yabanıl incir ağaçlarına bakardım. [15]RAB beni sürünün ardından aldı, 'Git, halkım İsrail'e peygamberlik et' dedi. [16]Şimdi kulak ver RAB'bin sözlerine:

" 'İsrail'e karşı peygamberlik etme,
İshak soyuna karşı konuşma!'
diyorsun.
[17]Bu yüzden RAB şöyle diyor:
'Karın kentte fahişe olacak,
Oğulların, kızların kılıçtan geçirilecek.
Ölçü ipiyle paylaşılacak toprağın,
Sen ise kirli sayılan toprakta can vereceksin.
İsrail halkı kesinlikle ülke dışına,
Sürgüne gönderilecek.' "

Bir Sepet Meyve

8 Egemen RAB bana şunu gösterdi: Baktım bir sepet olgun meyve. [2]Bana, "Ne görüyorsun, Amos?" diye sordu.

"Bir sepet olgun[a] meyve" diye yanıtladım.

Bunun üzerine RAB, "Halkım İsrail'in sonu[a] geldi" dedi, "Bir daha onları esirgemeyeceğim. [3]O gün saraydaki türküler yas çığlıklarına dönecek." Egemen RAB, "Her yer atılmış cesetlerle dolacak, sessizlik hüküm sürecek" diyor.

[4] Dinleyin bunu, ey yoksulu çiğneyenler,
Ülkedeki mazlumları yok edenler!

[5] Diyorsunuz ki,

---

[a] *8:2 İbranice "Olgun" ve "Son" sözcükleri birbirini çağrıştırıyor.*

"Yeni Ay Töreni geçse de
tahılımızı satsak,
Şabat Günü* geçse de buğdayımızı
satışa çıkarsak.
Ölçeği[a] küçültüp fiyatı[b] yükseltsek,
Hileli tartı kullanıp
6 Yoksulları gümüş,
Mazlumları bir çift çarık
karşılığında satın alsak.
Buğday yerine süprüntüsünü
satsak."

7 Yakup soyunun gurur duyduğu
RAB kendi başı üstüne ant
içti:
"Onların yaptıklarının hiçbirini
asla unutmayacağım.
8 Bu yüzden yer sarsılmayacak mı,
Üzerinde yaşayan herkes yas
tutmayacak mı?
Bütün yer Nil gibi yükselecek,
Kabarıp yine inecek Mısır'ın
ırmağı gibi."
9 "O gün" diyor Egemen RAB,
"Öğleyin güneşi batıracağım,
Güpegündüz yeryüzünü
karartacağım.
10 Bayramlarınızı yasa,
Bütün ezgilerinizi ağıta
döndüreceğim.
Her bele çul kuşattıracağım,
Her başın saçını yoldurtacağım.
O günü biricik oğulun ardından
tutulan yasa çevirecek,
Sonunu acı getireceğim.

11 "İşte günler geliyor,
Ülkeye kıtlık göndereceğim"
Diyor Egemen RAB,
"Ekmek ya da su kıtlığı değil,
RAB'bin sözlerine susamışlık
göndereceğim.
12 RAB'bin sözünü bulmak için
İnsanlar denizden denize,
Kuzeyden doğuya dek dolaşacak,
Oraya buraya koşacak, ama
bulamayacaklar.
13 O gün güzel kızlar,
Yiğitler susuzluktan bayılacak.
14 Samiriye tanrıçası Aşima[c] üzerine
ant içenler,
'Ey Dan, senin ilahının başı
üzerine'
Ve, 'Beer-Şeva ilahının[ç] başı
üzerine' diyenler
Düşecek ve bir daha
kalkmayacak."

İsrail Yıkıma Uğruyor

9 Rab'bi gördüm,
Sunağın yanında duruyordu.
"Sütun başlıklarına vur,
Eşikler sarsılsın" dedi,
"Başlıkları insanların başında
parala.
Sağ kalanları kılıçtan geçireceğim.
Kaçan, kurtulan olmayacak,
2 Ölüler diyarını delip girseler,
Elimi uzatıp onları çıkaracağım.
Göklere çıksalar,
Onları oradan indireceğim.
3 Karmel Dağı'nın doruklarına
gizlenseler,
Artlarına düşüp onları

---

[a] *8:5 "Ölçek": İbranice "Efa", yaklaşık 22 litrelik bir ölçek.*
[b] *8:5 "Fiyat": İbranice "Şekel", yaklaşık 11.5 gramlık bir ağırlık taşı.*
[c] *8:14 "Samiriye tanrıçası Aşima" ya da "Samiriye rezaleti".*
[ç] *8:14 Septuaginta "İlahının", Masoretik metin "Yolunun".*

yakalayacağım.
Gözümün önünden uzağa, denizin
dibine girseler,
Orada yılana buyruk vereceğim,
Onları sokacak.
4 Düşmanlarınca sürgün edilseler,
Orada kılıca buyruk vereceğim,
Onları biçecek.
Gözümü üzerlerinden
ayırmayacağım,
Ama iyilik için değil, kötülük için."

5 Rab, Her Şeye Egemen RAB
Yere dokununca yer erir,
Üzerinde yaşayan herkes yasa
bürünür,
Bütün yeryüzü Nil gibi kabarır,
Mısır'ın ırmağı gibi yine alçalır.
6 Yukarı odalarını gökyüzünde yapan,
Kubbesini yeryüzünde kuran,
Denizin sularını çağırıp yeryüzüne
döken O'dur;
O'nun adı RAB'dir.
7 "Ey İsrailliler,
Benim için Kûşlular'dan* ne
farkınız var?"
Diyor RAB.
"İsrailliler'i Mısır'dan,
Filistliler'i Kaftor'dan[a],
Aramlılar'ı Kîr'den çıkaran ben
değil miyim?

8 "İşte, Egemen RAB'bin gözleri
Bu günahlı krallığın üzerindedir.
Onu yeryüzünden söküp atacağım,
Ancak Yakup soyunu büsbütün
yok etmeyeceğim"
Diyor RAB.

9 "İşte buyruk vereceğim,
Bütün uluslar arasından
İsrail'i kalburla eler gibi
eleyeceğim,
Bir çakıl bile yere düşmeyecek.
10 Halkımın arasındaki bütün
günahlılar,
'Kötülük bizi bulmaz, bize
erişmez' diyenler
Kılıçtan geçirilecek."

İsrail'in Rab'be Dönüşü

11 "O gün Davut'un yıkık çardağını
yeniden kuracağım,
Gediklerini kapayacak,
Yıkık yerlerini onaracağım,
Onu eskisi gibi yapacağım,
12 Öyle ki, Edomlular'ın sağ
kalanlarını,
Bana ait olan bütün ulusları
sahiplensinler."
Bunu yapacak olan RAB böyle
diyor.

13 "İşte, günler geliyor" diyor RAB,
"Çift süren orakçıya,
Üzüm basan ekin ekene erişecek,
Dağlardan tatlı şarap damlayacak,
Bütün tepelerden akacak.
14 Sürgün halkım İsrail'i geri
getireceğim,
Yıkık kentleri onarıp orada
yaşayacaklar,
Bağlar dikip şarabını içecekler,
Bahçeler yapıp meyvesini
yiyecekler.
15 Onları topraklarına dikeceğim,
Bir daha sökülmeyecekler
Kendilerine verdiğim topraktan."
Tanrınız RAB böyle diyor.

[a] *9:7 "Kaftor": Bugünkü Girit.*

9:11-12 Elç.15:15-18

OVADYA

GİRİŞ

Kitap, Babilliler'in İ.Ö. 586'da Yeruşalim'i ele geçirmesinden sonra yazıldı. Yahuda'nın düşmanı Esav soyundan gelen Edomlular Yeruşalim'in düşmesine sevinmekle kalmadılar, Yahuda'nın kötü durumunu kullanarak kenti yağmalayıp işgalcilere yardım ettiler. Ovadya İsrail'in öteki düşmanları tarafından Edom'un bozguna uğratılıp cezalandırılacağına ilişkin peygamberlik etti.

Ana Hatlar:

1-14	*Edom'un cezalandırılması*
15-21	*Rab'bin günü*

Rab Edom'u Cezalandıracak

(Yer.49:7-22)

1 Ovadya'nın görümü.

Egemen RAB'bin Edom için söyledikleri:

RAB'den bir haber aldık:
Uluslara gönderdiği haberci,
"Gelin, Edom'la savaşalım!" diyor.
2 Edom'a, "Bak, seni uluslar arasında küçük düşüreceğim,
Herkes seni hor görecek" diyor.
3 "Kaya[a] kovuklarında yaşayan,
Evini yükseklerde kuran sen!
Yüreğindeki gurur seni aldattı.
İçinden, 'Beni kim yere indirebilir?' diyorsun.
4 Kartal gibi yükselsen de,
Yuvanı yıldızlar arasında kursan da,
Oradan indireceğim seni" diyor RAB.

5 "Hırsızlar ya da haydutlar gece sana gelselerdi,
Yalnızca gereksindiklerini çalmazlar mıydı?
Üzüm toplayanlar bağına girseydi,
Birkaç salkım bırakmazlar mıydı?
Ama seni ne felaketler bekliyor;
6 Esav'ın her şeyi yağmalanacak,
Gizli hazineleri ortaya çıkarılacak.
7 Seninle antlaşma yapanların hepsi
Seni toprağından sürecek.
Güvendiğin insanlar
Seni aldatıp yenilgiye uğratacak,
Ekmeğini yiyenler sana tuzak kuracak
Ve sen farkına varmayacaksın bile."

8 RAB diyor ki,
"O gün Edom'un bilge adamlarını,
Esav'ın dağlarındaki bilgiçleri yok edeceğim.
9 Ey Teman[b], yiğitlerin öyle bir korkuya kapılacak ki,

---

[a] *3 "Kaya": İbranice "Sela". "Kaya" anlamına gelen Sela, Edom'un başkentinin adıydı.*
[b] *9 "Teman": Edom'un önemli kentlerinden biriydi.*
1-14 Yşa.34:5-17; 63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Amo.1:11-12; Mal.1:2-5

Esav'ın dağlarında bulunanların
hepsi
Kıyıma uğrayıp yok olacak.

10 "Yakup soyundan gelen
kardeşlerine
Yaptığın zorbalıktan ötürü utanca
boğulacak
Ve sonsuza dek yok olacaksın.
11 Çünkü yabancılar onların malını
mülkünü yağmaladıkları gün
Uzakta durup seyrettin.
Öteki uluslar kapılarından içeri
girip
Yeruşalim için kura çektiklerinde
Sen de onlardan biri gibi davrandın.
12 Yahudalı kardeşlerinin o kötü
gününden
Zevk almamalıydın.
Başlarına gelen yıkıma
sevinmemeli,
Sıkıntılı günlerinde onlarla alay
etmemeliydin.
13 Halkım felakete uğradığı gün
Kente girmemeliydin,
O gün halkımın uğradığı
kötülükten zevk almamalı,
Malını mülkünü ele geçirmeye
kalkmamalıydın.
14 Kaçmaya çalışanları öldürmek için
Yol ağzında durmamalı,
O sıkıntılı günde kurtulanları
Düşmana teslim etmemeliydin."

Tanrı Ulusları Yargılayacak

15 "RAB'bin bütün ulusları
yargılayacağı gün yaklaştı.
Ey Edom, ne yaptıysan sana da
aynısı yapılacak.
Yaptıkların kendi başına gelecek.
16 Ey Yahudalılar, kutsal dağımda
nasıl içtiyseniz,
Bütün uluslar da öyle içecekler.
İçip içip yok olacaklar,
Hiç var olmamış gibi."

İsrail'in Zaferi

17 "Ama kurtulanlar Siyon Dağı'nda
toplanacak
Ve orası kutsal olacak.
Yakup soyu da mirasına kavuşacak.
18 Yakup soyu ateş,
Yusuf soyu alev,
Esav soyu anız olacak.
Onları yakıp yok edecekler.
Esav soyundan kurtulan
olmayacak."
RAB böyle diyor.

19 Yahudalılar'dan Negev halkı Esav'ın dağlarını; Şefela halkı Filist bölgesini; Yahudalılar'ın tümü Efrayim ve Samiriye topraklarını; Benyaminliler Gilat'ı mülk edinecekler. 20 Kenan'dan sürülmüş olan İsrailli savaşçılar Sarefat'a kadar uzanan toprakları, Sefarat'taki Yeruşalimli sürgünler de Negev'deki kentleri mülk edinecekler. 21 Halkı kurtaranlar Esav'ın dağlarını yönetimleri altına almak için Siyon Dağı'na çıkacaklar ve egemenlik RAB'bin olacak.

YUNUS

GİRİŞ

Yunus Kitabı Kutsal Kitap'taki öbür peygamberlik kitaplarından farklılık göstermektedir. Tanrı'nın buyruğuna uymamaya çalışan bir peygamberin başından geçen olayları anlatan bir öyküdür. Tanrı Yunus'a İsrail'in acımasız düşmanı, Asur'un başkenti Ninova'ya gitmesini buyurdu. Ama Yunus oraya gidip Tanrı'nın söylediklerini bildirmek istemedi. Çünkü Tanrı'nın onları yok etmeyeceğini biliyordu. Başına gelenlerden sonra isteksiz olarak Tanrı'ya itaat etti. Sonunda halka bildirdiği kötü son gerçekleşmeyince suratını astı. Kitap Tanrı'nın yarattıkları üzerindeki sınırsız gücünü göstermektedir. Ama Tanrı her şeyden önce cezalandıran, yok eden bir Tanrı olmaktan çok, halkının düşmanlarını bile bağışlayıp kurtaran, seven ve acıyan Tanrı olarak tanımlanmaktadır.

Ana Hatlar:

1:1-17	*Yunus'un çağrılması ve itaatsizliği*
2:1-10	*Yunus'un duası ve kurtulması*
3:1-10	*Yunus'un Ninova'ya karşı bildirisi*
4:1-11	*Tanrı'nın Ninova'ya acıması*

Yunus Rab'den Kaçıyor

1 [1-2]RAB bir gün Amittay oğlu Yunus'a, "Kalk, Ninova'ya, o büyük kente git ve halkı uyar" diye seslendi, "Çünkü kötülükleri önüme kadar yükseldi."

[3]Ne var ki, Yunus RAB'bin huzurundan Tarşiş'e kaçmaya kalkıştı. Yafa'ya inip Tarşiş'e giden bir gemi buldu. Ücretini ödeyip gemiye bindi, RAB'den uzaklaşmak için Tarşiş'e doğru yola çıktı.

[4]Yolda RAB şiddetli bir rüzgar gönderdi denize. Öyle bir fırtına koptu ki, gemi neredeyse parçalanacaktı. [5]Gemiciler korkuya kapıldı, her biri kendi ilahına yalvarmaya başladı. Gemiyi hafifletmek için yükleri denize attılar. Yunus ise teknenin ambarına inmiş, yatıp derin bir uykuya dalmıştı.

[6]Gemi kaptanı Yunus'un yanına gidip, "Hey! Nasıl uyursun sen?" dedi, "Kalk, tanrına yalvar, belki halimizi görür de yok olmayız."

[7]Sonra denizciler birbirlerine, "Gelin, kura çekelim" dediler, "Bakalım, bu bela kimin yüzünden başımıza geldi." Kura çektiler, kura Yunus'a düştü.

[8]Bunun üzerine Yunus'a, "Söyle bize!" dediler, "Bu bela kimin yüzünden başımıza geldi? Ne iş yapıyorsun

---

1:1-2 2Kr.14:25

sen, nereden geliyorsun, nerelisin, hangi halka mensupsun?"

[9]Yunus, "İbrani'yim" diye karşılık verdi, "Denizi ve karayı yaratan Göklerin Tanrısı RAB'be taparım[a]."

[10]Denizciler bu yanıt karşısında dehşete düştüler. "Neden yaptın bunu?" diye sordular. Yunus'un RAB'den uzaklaşmak için kaçtığını biliyorlardı. Daha önce onlara anlatmıştı.

[11]Deniz gittikçe kuduruyordu. Yunus'a, "Denizin dinmesi için sana ne yapalım?" diye sordular.

[12]Yunus, "Beni kaldırıp denize atın" diye yanıtladı, "O zaman sular durulur. Çünkü biliyorum, bu şiddetli fırtınaya benim yüzümden yakalandınız."

[13]Denizciler karaya dönmek için küreklere asıldılar, ama başaramadılar. Çünkü deniz gittikçe kuduruyordu. [14]RAB'be seslenerek, "Ya RAB, yalvarıyoruz" dediler, "Bu adamın canı yüzünden yok olmayalım. Suçsuz bir adamın ölümünden bizi sorumlu tutma. Çünkü sen kendi istediğini yaptın, ya RAB." [15]Sonra Yunus'u kaldırıp denize attılar, kuduran deniz sakinleşti. [16]Bu olaydan ötürü denizciler RAB'den öyle korktular ki, O'na kurbanlar sundular, adaklar adadılar.

[17]Bu arada RAB Yunus'u yutacak büyük bir balık sağladı. Yunus üç gün üç gece bu balığın karnında kaldı.

Yunus'un Duası

2 Yunus balığın karnından Tanrısı RAB'be şöyle dua etti:

[2] "Ya RAB, sıkıntı içinde sana
yakardım,
Yanıtladın beni.
Yardım istedim ölüler diyarının
bağrından,
Kulak verdin sesime.
[3] Beni engine, denizin ta dibine
fırlattın.
Sular sardı çevremi.
Azgın dalgalar geçti üzerimden.
[4] 'Huzurundan kovuldum' dedim;
'Yine de göreceğim kutsal
tapınağını[b].'
[5] Sular boğacak kadar kuşattı beni,
Çevremi enginler sardı,
Yosunlar dolaştı başıma.
[6] Dağların köklerine kadar battım,
Dünya sonsuza dek sürgülendi
arkamdan;
Ama, ya RAB, Tanrım,
Canımı sen kurtardın çukurdan.
[7] Soluğum tükenince seni andım, ya
RAB,
Duam sana, kutsal tapınağına erişti.
[8] Değersiz putlara tapanlar,
Vefasızlık etmiş olurlar.
[9] Ama şükranla kurban sunacağım
sana,
Adağımı yerine getireceğim.
Kurtuluş senden gelir, ya RAB!"

[10]RAB balığa buyruk verdi ve balık Yunus'u karaya kustu.

Yunus Ninovalılar'a Sesleniyor

3 RAB Yunus'a ikinci kez şöyle seslendi: [2]"Kalk, Ninova'ya, o büyük kente git ve sana söyleyeceklerimi halka bildir."

---

[a] *1:9 "RAB'be taparım": İbranice "RAB'den korkarım".*

[b] *2:4 "Yine de göreceğim kutsal tapınağını" ya da "Bir daha kutsal tapınağını nasıl göreceğim?"* *1:17 Mat.12:40*

[3]Yunus RAB'bin sözü uyarınca kalkıp Ninova'ya gitti. Ninova öyle büyük bir kentti ki, ancak üç günde dolaşılabilirdi. [4]Yunus kente girip dolaşmaya başladı. Bir gün geçince, "Kırk gün sonra Ninova yıkılacak!" diye ilan etti. [5]Ninova halkı Tanrı'ya inandı. Oruç* ilan ederek büyüğünden küçüğüne hepsi çula sarındı.

[6]Ninova Kralı olanları duyunca, tahtından kalkıp kaftanını çıkardı; çula sarınarak küle oturdu. [7]Ardından Ninova'da şu buyruğu yayımladı:

"Kral ve soyluların buyruğudur:

Hiçbir insan ya da hayvan –ister sığır, ister davar olsun– ağzına bir şey koymayacak, otlamayacak, içmeyecek. [8]Bütün insanlar ve hayvanlar çula sarınsın. Herkes var gücüyle Tanrı'ya yakararak kötü yoldan, zorbalıktan vazgeçsin. [9]Belki o zaman Tanrı fikrini değiştirip bize acır, kızgın öfkesinden döner de yok olmayız."

[10]Tanrı Ninovalılar'ın yaptıklarını, kötü yoldan döndüklerini görünce, onlara acıdı, yapacağını söylediği kötülükten vazgeçti.

Yunus Tanrı'nın Acımasını Kınıyor

4 Yunus buna çok gücenip öfkelendi. [2]RAB'be şöyle dua etti: "Ah, ya RAB, ben daha ülkemdeyken böyle olacağım söylemedim mi? Bu yüzden Tarşiş'e kaçmaya kalkıştım. Biliyordum, sen lütfeden, acıyan, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin, cezalandırmaktan vazgeçen bir Tanrı'sın. [3]Ya RAB, lütfen şimdi canımı al. Çünkü benim için ölmek yaşamaktan iyidir."

[4]RAB, "Ne hakla öfkeleniyorsun?" diye karşılık verdi.

[5]Yunus kentten çıktı, kentin doğusundaki bir yerde durdu. Kendisine bir çardak yaptı, gölgesinde oturup kentin başına neler geleceğini görmek için beklemeye başladı. [6]RAB Tanrı Yunus'un üzerine gölge salacak, sıkıntısını giderecek bir keneotu sağladı. Yunus buna çok sevindi. [7]Ama ertesi gün şafak sökerken, Tanrı'nın sağladığı bir bitki kurdu keneotunu kemirip kuruttu. [8]Güneş doğunca Tanrı yakıcı bir doğu rüzgarı estirdi. Yunus başına vuran güneşten bayılmak üzereydi. Ölümü dileyerek, "Benim için ölmek yaşamaktan iyidir" dedi.

[9]Ama Tanrı, "Keneotu yüzünden öfkelenmeye hakkın var mı?" dedi.

Yunus, "Elbette hakkım var, ölesiye öfkeliyim" diye karşılık verdi.

[10]RAB, "Keneotu bir gecede çıktı ve bir gecede yok oldu" dedi, "Sen emek vermediğin, büyütmediğin bir keneotuna acıyorsun da, [11]ben Ninova'ya, o koca kente acımayayım mı? O kentte sağını solundan ayırt edemeyen yüz yirmi bini aşkın insan, çok sayıda hayvan var."

3:4-5 Mat.12:41; Luk.11:32
4:2 Çık.34:6; Say.14:18; Neh.9:17; Mez.86:15; 103:8; 145:8; Yoe.2:13

MİKA

GİRİŞ

Peygamber Mika, Yeşaya'yla aynı dönemde yaşadı. Yahuda'nın kırsal bir kentinde doğmuştu. Amos'un kuzey krallığına bildirdiği ulusal felaketin bir benzerinin aynı nedenle güney krallığı Yahuda'nın da başına geleceğinden emindi. Tanrı adaletsizlikten ötürü halkı cezalandıracaktı. Buna karşın Mika'nın peygamberliği geleceğe ilişkin açık ve net bir umut vaat ediyordu. Kitap Tanrı'nın yönetimindeki evrensel barışın altını çiziyor (4:1-4); yüce kralın Davut soyundan çıkacağını ve ulusa barış getireceğini bildiriyordu (5:2-5a). Ayrıca bir ayet de İsrail peygamberlerinin söylemek istediğini şöyle özetliyordu (6:8): "Adil davranmanızdan, sadakati sevmenizden ve alçakgönüllülükle yolunda yürümenizden başka Tanrınız RAB sizden ne istedi?"

Ana Hatlar:

1:1-3:12	*Yahuda ve İsrail'in yargılanması*
4:1-5:15	*Yenilenme ve barış*
6:1-7:20	*Umut ve uyarı bildirisi*

1 Yahuda kralları Yotam, Ahaz ve Hizkiya zamanında RAB Moreşetli Mika'ya, Samiriye ve Yeruşalim'le ilgili olarak bir görümde şunu bildirdi:

[2] Ey halklar, hepiniz duyun;
Ey dünya ve bütün içindekiler,
dinleyin.
Egemen RAB kendi kutsal
tapınağından size karşı
tanıklık edecek.

Samiriye ve Yeruşalim'in Yargılanması

[3] İşte, RAB yerinden çıkıp gelecek,
Yeryüzüne inip dağ doruklarında
yürüyecek.
[4] Dağlar O'nun önünde ateş
karşısında eriyen balmumu
gibi eriyecek,
Vadiler, bayır aşağı akan sular gibi
yarılacak.

[5] Bütün bunlar Yakupoğulları'nın
isyanı
Ve İsrail halkının günahları
yüzünden olacak.
Yakupoğulları'nın isyanından kim
sorumlu?
Samiriye değil mi?
Yahuda'daki putperestlikten kim
sorumlu?
Yeruşalim değil mi?
[6] Bu yüzden RAB, "Samiriye'yi
kırdaki taş yığınına,
Bağ dikilecek yere çevireceğim"

1:1 2Kr.15:32-38; 2Ta.27:1-7 *1:1 2Kr.16:1-20; 2Ta.28:1-27*
1:1 2Kr.18:1-20:21; 2Ta.29:1-32:33

diyor,
"Taşlarını vadiye döküp
temellerini açacağım.
7 Bütün putları paramparça edilecek,
Tapınaklarındaki fahişelere verilen
armağanlar yakılacak.
Samiriye'nin bütün putlarını yok
edeceğim.
Fahişelerin ücretiyle topladığı
armağanlar
Yine fahişelere ücret olacak."
8 Ben Mika, bundan ötürü ağlayıp
ağıt yakacağım,
Çırçıplak, yalınayak dolaşacağım.
Çakal gibi uluyup baykuş gibi
öteceğim.
9 Çünkü Samiriye'nin yaraları
onmaz.
Yahuda da aynı sona uğramak
üzere.
Halkımın yaşadığı Yeruşalim'in
kapılarına dayandı yıkım.

Düşman Yeruşalim'e Yaklaşıyor

10 Bunu Gat'a[a] duyurmayın,
Ağlamayın sakın!
Beytofra'da[b] toz toprak içinde
yuvarlanın.
11 Ey Şafir halkı,
Çıplak ve utanç içinde geçip git.
Saanan'da[c] yaşayanlar
kentlerinden çıkamayacaklar,
Beytesel halkı yas tutacak.
Kesecek sizden yardımını.
12 Marot'ta yaşayanlar kurtulmayı
sabırsızlıkla bekliyor.
Çünkü RAB'bin gönderdiği
felaket Yeruşalim'in
kapılarına dayandı.
13 Ey Lakiş'te[ç] oturanlar, atları koşun
arabalara.
Siyon Kenti'ni günaha ilk düşüren
siz oldunuz.
Çünkü İsrail'in isyanını örnek
aldınız.
14 Bundan ötürü Moreşet-Gat'a[d] veda
armağanları[e] vereceksiniz.
İsrail kralları Akziv[f] Kenti'nden
boşuna yardım bekleyecek.
15 Ey Mareşa'da[g] yaşayanlar,
RAB kentinizi ele geçirecek olanı
üzerinize gönderecek.
İsrail'in yüce önderleri
Adullam'daki mağaraya
sığınacak.
16 Sevgili çocuklarınız için
saçlarınızı yolup kazıyın.
Akbabalar gibi kafalarınızın keli
görünsün.
Çünkü çocuklarınız sizden alınıp
sürgüne götürülecek.

Halkı Sömürenlerin Cezalandırılması

2 Yatarken fesat ve kötülük
tasarlayanların vay haline!
Ortalık ağarınca tasarladıklarını
yaparlar.

---

[a] *1:10 "Gat": "Duyurmak" sözcüğünü çağrıştırır.*
[b] *1:10 "Beytofra": "Toz evi" anlamına gelir.*
[c] *1:11 "Saanan": "Çıkmak" sözcüğünü çağrıştırır.*
[ç] *1:13 "Lakiş": "At takımı" anlamına gelir.*
[d] *1:14 "Moreşet": "Nişanlı" sözcüğünü çağrıştırır.*
[e] *1:14 "Veda armağanları": Burada geline verilen veda armağanlarından söz ediliyor.*
[f] *1:14 "Akziv": "Aldatıcı" anlamına gelir.*
[g] *1:15 "Mareşa": "Ele geçiren" sözcüğünü çağrıştırır.*

Çünkü güçleri buna yeter.
[2] Göz diktikleri tarlaları zorla alır,
evlere el koyarlar.
Birini evinden, bir başkasını
mirasından ederler.
[3] Bu nedenle RAB bu halka şöyle
diyor:
"Bakın, size öyle bir bela
hazırlıyorum ki,
Bundan yakanızı
kurtaramayacaksınız.
Öyle amansız bir zaman gelecek ki,
Başınız dik yürüyemeyeceksiniz.
[4] O gün sizinle alay edecekler.
Sizin için şu acıklı ezgiyi
söyleyecekler:
'Büsbütün mahvolduk!
RAB halkımızın varını yoğunu
başkalarına bölüştürüyor,
Topraklarımızı hainlere dağıtıyor.' "

[5] Bu nedenle, ülkeyi kurayla
bölüştürme zamanı gelince
RAB'bin topluluğunda sizden
kimse bulunmayacak.

[6] İnsanlar, "Peygamberlik etmeyin"
diyorlar,
"Bu konularda peygamberlik
etmemeli.
Utandırılmayacağız."
[7] Ey Yakupoğulları, böyle
konuşulur mu?
"RAB'bin sabrı mı tükendi acaba?
O böyle şeyler yapar mı?
Benim sözlerim doğru yolda
yürüyenin yararına değil mi?"
diyor RAB,
[8] "Daha dün halkım düşman gibi
ayaklandı.
Savaştan dönenlerin, kaygısızca
önünüzden geçenlerin
sırtından
Güzel giysilerini sıyırıp alırsınız.
[9] Halkımın kadınlarını rahat
evlerinden kovar,
Çocuklarını yüce huzurumdan
yoksun bırakırsınız.
[10] Kalkıp gidin, dinlenme yeriniz
değil burası!
Murdarlığınız* yüzünden bu yer
korkunç biçimde yıkılacak.
[11] Yalancı, aldatıcı biri gelip,
'Size şarap ve içkiden söz edeyim'
dese,
Bu halk onu peygamber kabul
edecek."

Kurtuluş Müjdesi

[12] "Ey Yakupoğulları,
Elbette hepinizi bir araya
getireceğim.
İsrail'in geride kalanlarını elbette
toplayacağım.
Ağıldaki davar gibi,
Otlaktaki sürü gibi bir araya
getireceğim sizleri.
Topraklarınız insanlarla dolacak."
[13] Tanrı yolu açıp halkın önünden
gidecek.
Kent kapılarını kırıp dışarı
çıkacaklar.
Kralları olan RAB önlerinden
gidecek.

Önderlerin ve Peygamberlerin Suçu

3 Dedim ki,
"Ey Yakupoğulları'nın önderleri,
İsrail halkının yöneticileri,
Dinleyin! Adil olmanız
gerekmez mi?
[2] Siz ki iyiden nefret eder, kötüyü
seversiniz.

Halkımın derisini yüzer, etini
kemiğinden sıyırırsınız.
3 Halkımın derisini yüzer, etini
yersiniz.
Kemiklerini kırar,
Tencerede, kazanda haşlanacak et
gibi doğrarsınız."
4 Gün gelecek RAB'be yakaracaklar.
Ama O yanıtlamayacak,
Yüzünü onlardan gizleyecek.
Çünkü kötülük yaptılar.
5 RAB diyor ki,
"Ey halkımı saptıran peygamberler,
Sizi doyuranlara esenlik diler,
Doyurmayanlara savaş açarsınız.
6 Bu nedenle üzerinize görümsüz
geceler çökecek.
Karanlıktan fal bakamayacaksınız.
Ey peygamberler, güneşiniz
batacak, gününüz kararacak.
7 Biliciler* utandırılacak.
Rezil olacak falcılar.
Utançtan yüzlerini örtecekler.
Çünkü Tanrı'dan yanıt
gelmeyecek."

8 Ama Yakupoğulları'na isyanlarını,
İsrail halkına günahlarını
bildirmek için
Ben RAB'bin Ruhu'yla, güçle,
Adalet ve cesaretle donatıldım.
9 Adaletten nefret eden,
Doğruları çarpıtan ey
Yakupoğulları'nın önderleri
Ve İsrail halkının yöneticileri, iyi
dinleyin:
10 Siyon'u kan dökerek,
Yeruşalim'i zorbalıkla bina
ediyorsunuz.
11 Önderleri rüşvetle yönetir,
Kâhinleri* ücretle öğretir,
Peygamberleri para için falcılık
eder.
Sonra da, "RAB bizimle birlikte
değil mi?
Başımıza bir şey gelmez" diyerek
RAB'be dayanmaya kalkışırlar.
12 Siyon tarla gibi sürülecek sizin
yüzünüzden.
Taş yığınına dönecek Yeruşalim.
Tapmağın kurulduğu dağ
Çalılarla kaplanacak.

Rab'bin Dağı

(Yşa.2:1-4)

4 RAB'bin Tapınağı'nın kurulduğu
dağ,
Son günlerde dağların en yücesi,
Tepelerin en yükseği olacak.
Oraya akın edecek halklar.
2 Birçok ulus gelecek,
"Haydi, RAB'bin Dağı'na,
Yakup'un Tanrısı'nın Tapınağı'na
çıkalım" diyecekler,
"O bize kendi yolunu öğretsin,
Biz de O'nun yolundan gidelim.
Çünkü yasa Siyon'dan,
RAB'bin sözü Yeruşalim'den
çıkacak."

3 RAB halklar arasında yargıçlık
edecek,
Uzaklardaki güçlü ulusların
anlaşmazlıklarını çözecek.
İnsanlar kılıçlarını çekiçle dövüp
saban demiri,
Mızraklarını bağcı bıçağı
yapacaklar.
Ulus ulusa kılıç kaldırmayacak,
Savaş eğitimi yapmayacaklar artık.

3:12 Yer.26:18 *4:3 Yoe.3:10*

4 Herkes kendi asmasının, incir
ağacının altında oturacak.
Kimse kimseyi korkutmayacak.
Bunu söyleyen, Her Şeye Egemen
RAB'dir.

5 Bütün halklar ilahlarının izinden
gitse bile,
Biz sonsuza dek Tanrımız
RAB'bin izinden gideceğiz.

Yeruşalim Halkı Sürgünden Dönecek

6 "Gün gelecek, düşkünü, sürgüne
gönderip ezdiğim halkı
Bir araya getireceğim" diyor RAB,
7 "Düşkünü yaşatacak,
Uzaklara sürülenleri güçlü bir ulus
yapacağım.
Onları Siyon Dağı'nda bugünden
sonsuza dek ben
yöneteceğim."
8 Ve sen, sürünün gözcü kulesi olan
ey Siyon Kenti'nin doruğu,
Eski egemenliğine kavuşacaksın.
Ey Yeruşalim, krallığını yeniden
elde edeceksin.
9 Neden öyle hıçkıra hıçkıra
ağlıyorsun şimdi?
Doğuran kadın gibi neden acı
çekiyorsun?
Kralın olmadığı için mi,
Öğütçün öldüğü için mi?
10 Doğuran kadın gibi ağrı çek,
acıyla kıvran, ey Siyon halkı.
Şimdi kentten çıkıp kırlarda
konaklayacaksın.
Babil'e gidecek,
Orada özgürlüğe kavuşacaksın.
RAB seni orada kurtaracak
düşmanlarının elinden.
11 Ama şimdi birçok ulus sana karşı
birleşti.
"Siyon murdar* olsun,
Başına gelenleri gözlerimizle
görelim" diyorlar.
12 Ne var ki, RAB'bin ne
düşündüğünü bilmiyorlar,
O'nun tasarılarını anlamıyorlar.
RAB onları harman yerinde
dövülen buğday demetleri gibi
Cezalandırmak için topladı.
13 RAB şöyle diyor:
"Ey Siyon halkı, kalk ve harmanı
döv.
Çünkü seni demir boynuzlu,
Tunç* tırnaklı boğalar kadar güçlü
kılacağım.
Birçok halkı ezip geçecek,
Zorbalıkla elde ettikleri serveti,
zenginlikleri bana,
Yeryüzünün sahibi olan Rab'be
adayacaksın."

5 Ey ordular kenti, şimdi ordularını
topla.
Çevremizi sardılar,
İsrail'i yönetenin yanağına
değnekle vuracaklar.

Kurtarıcı Beytlehem'den Çıkacak

2 Ama sen, ey Beytlehem Efrata,
Yahuda boyları arasında önemsiz
olduğun halde,
İsrail'i benim adıma yönetecek
olan senden çıkacak.
Onun kökeni öncesizliğe, zamanın
başlangıcına dayanır.
3 Bu yüzden onu doğuracak olan
kadın doğurana dek

4:4 Zek.3:10 *5:2 Mat.2:6; Yu.7:42*

RAB İsrailliler'i düşmanlarına
teslim edecek.
Sonra öbür soydaşları İsrailliler'e
katılacak.
4 O gelince, halkını RAB'den aldığı
güçle
Tanrısı RAB'bin görkemli adına
yönetecek.
Halk güvenlik içinde yaşayacak.
Çünkü bütün dünya onun
büyüklüğünü kabul edecek.
5 Halkına esenlik getirecek.

Kurtuluş ve Yıkım

Asurlular ülkemize saldırıp
Kalelerimizi ele geçirince,
Onlara karşı çok sayıda önder[a]
çıkaracağız.
6 Asur topraklarını kılıçla,
Nemrut'un topraklarını yalın
kılıçla yönetecekler.
Ülkemize saldırıp sınırlarımızdan
içeri girecek olan Asurlular'dan
Bizi bu önderler kurtaracak.
7 Yakup'un soyundan geride kalanlar,
Birçok halkın arasında
RAB'bin gönderdiği çiy gibi,
Kimseye dayanmadan, kimsenin
onayını beklemeden
Otları sulayan sağanak yağmurları
gibi olacaklar.
8 Orman hayvanları arasında aslan
ne ise,
Davar sürülerini paralayıp dağıtan,
kurtulma fırsatı vermeyen
genç aslan ne ise,
Yakup'un soyundan geride
kalanlar da uluslar arasında,
Halkların ortasında öyle olacaklar.
9 Ey İsrailliler, düşmanlarınızı
yeneceksiniz.
Karşıtlarınızın hepsi ortadan
kalkacak.
10 RAB diyor ki,
"O gün atlarınızı elinizden alacak,
Savaş arabalarınızı yok edeceğim.
11 Ülkenizdeki kentleri yıkacak,
Bütün kalelerinizi yerle bir
edeceğim.
12 Büyü yapma gücünüzü kıracağım,
Aranızda falcı kalmayacak.
13 Putlarınızı, dikili taşlarınızı
kaldırıp atacağım.
Ellerinizle yaptığınız putlara artık
tapmayacaksınız.
14 Aşera* putlarınızı söküp atacağım,
Yerle bir edeceğim kentlerinizi.
15 Söz dinlemeyen ulusları öfke ve
gazapla cezalandıracağım."

Rab'bin Yargısı

6 RAB'bin söylediğine kulak verin:
Kalkın, davanızı dağların önünde
dile getirin.
Tepeler duysun sesinizi.
2 Ey dağlar ve yeryüzünün sarsılmaz
temelleri,
RAB'bin suçlamasını dinleyin.
Çünkü RAB halkından davacı,
İsrail'den şikâyetçi.
3 "Ey halkım, sana ne yaptım?"
diyor RAB,
"Sana nasıl yük oldum, yanıtla.
4 Seni Mısır'dan ben çıkardım,
Ben kurtardım seni kölelik
diyarından.
Sana öncülük etsinler diye
Musa'yı, Harun'u, Miryam'ı

[a] *5:5 "Çok sayıda önder": İbranice "Yedi çoban ve sekiz önder".*
5:6 Yar.10:8-11 6:4 Çık.12:50-51 6:4 Çık.4:10-16; 15:20

ben gönderdim.
[5] Ey halkım, Moav Kralı Balak'ın
neler öğütlediğini,
Beor oğlu Balam'ın onu nasıl
yanıtladığını anımsa.
Şittim'den Gilgal'a dek olup biteni
an.
Sizleri nasıl kurtardığımı o zaman
anlayacaksın."

[6] RAB'bin önüne ne ile çıkayım,
Yüce Tanrı'ya nasıl tapınayım?
O'nun önüne yakmalık sunuyla*
mı,
Bir yaşında danayla mı çıkayım?
[7] Binlerce koç sunsam,
Zeytinyağından on binlerce dere
akıtsam,
RAB hoşnut kalır mı?
Suçuma karşılık ilk oğlumu,
İşlediğim günah için bedenimin
ürününü versem olur mu?
[8] Ey insanlar, RAB iyi olanı size
bildirdi;
Adil davranmanızdan, sadakati
sevmenizden
Ve alçakgönüllülükle yolunda
yürümenizden başka
Tanrınız RAB sizden ne istedi?

Yeruşalim'in Suçu ve Cezası

[9] Dinleyin! RAB kente sesleniyor.
O'nun adından korkmak bilgeliktir.
Diyor ki, "Ey halk ve kent meclisi,
dinleyin[a].
[10] Kötü adamların evleri
Haksızca kazanılmış servetlerle
dolu,
Bilmiyor muyum sanıyorsunuz?
Eksik ölçek lanetlidir.
[11] Hileli terazi kullanan,
Torbasında eksik ağırlıklar olan
adamı nasıl aklayayım?
[12] Kentin zenginleri zorba,
Halkı da yalancıdır.
Dillerinden aldatıcı sözler dökülür.
[13] Günahlarınızdan ötürü yıkımınızı,
Mahvınızı hazırladım bile.
[14] Yiyecek, ama doymayacaksınız.
Aç kalacak karnınız,
Biriktireceksiniz, ama
saklayamayacaksınız.
Koruyabildiğinizi kılıçla yok
edeceğim.
[15] Ekecek, ama biçemeyeceksiniz.
Zeytin ezecek, ama yağını
sürünemeyeceksiniz.
Üzümü sıkacak, ama şarabını
içemeyeceksiniz.
[16] Kral Omri'nin buyruklarına,
Ahav soyunun kötü adetlerine
uyduğunuz,
Onların törelerini izlediğiniz için
sizi utanca boğacağım,
yıkıma uğratacağım.
Halkım olarak aşağılanmaya
dayanmak zorunda
kalacaksınız."

Mika'nın Ağıtı

7 Vay halime benim! Yazın meyve
toplandıktan
Ve bağbozumundan artakalan
üzümler alındıktan sonra
Tek bir salkım bulamayan adam
gibiyim.

---

[a] *6:9 Olası metin "Ey halk ve kent meclisi, dinleyin", Masoretik metin "Ey halk, dinle ve onu kim atadı?"* *6:5 Say.22:2-24:25* *6:5 Yşu.3:1-4:19*
6:16 1Kr.16:23-28 *6:16 1Kr.16:29-34; 21:25-26*

Canım turfanda inciri nasıl da
çekiyor!
2 Ülkede Tanrı'ya sadık kul kalmadı.
İnsanlar arasında dürüst kimse yok.
Herkes kan dökmek için pusuda.
Kardeş kardeşe tuzak kuruyor.
3 Kötülük yapmakta elleri ne
becerikli!
Önderler armağan istiyor, yargıçlar
rüşvet alıyor.
Güçlüler her istediklerini zorla
yaptırıyor,
Düzen üstüne düzen kuruyorlar.
4 En iyileri çalı çırpıdan değersiz,
En dürüstleri dikenli çitten beterdir.
Ama peygamberlerinin[a] uyardığı
gibi,
Cezalandırılacakları gün geldi çattı.
Şaşkınlık içindeler şimdi.
5 İnanmayın komşunuza,
Dostunuza güvenmeyin.
Koynunuzda yatan karınızın
yanında bile
Sıkı tutun ağzınızı.
6 Çünkü oğul babasına saygısızlık
ediyor,
Kız annesine, gelin kaynanasına
karşı geliyor.
İnsanın düşmanı kendi ev halkıdır.
7 Ama ben umutla RAB'be bakıyor,
Kurtarıcım olan Tanrı'yı
bekliyorum.
Duyacak beni Tanrım.

Kurtuluş Yolu

8 Halime sevinme, ey düşmanım!
Düşsem de kalkarım.
Karanlıkta kalsam bile RAB bana
ışık olur.
9 RAB'be karşı günah işlediğim
için,
O'nun öfkesine dayanmalıyım.
Sonunda davamı savunup hakkımı
alacak,
Beni ışığa çıkaracak, adaletini
göreceğim.
10 Düşmanım da görecek ve utanç
içinde kalacak.
O düşman ki,
"Hani Tanrın RAB nerede?" diye
soruyordu bana.
Onun düşüşünü gözlerimle
göreceğim.
Sokaktaki çamur gibi ayak altında
çiğnenecek.
11 Ey Yeruşalim,
Surlarının onarılacağı,
Sınırlarının genişletileceği gün
gelecek.
12 Halkımızdan olanlar o gün
Asur'dan Mısır'a,
Mısır'dan Fırat'a kadar uzanan
topraklardan,
Denizler arasında, dağlar arasında
kalan topraklardan sana
gelecekler.
13 Ama ülke, içinde yaşayanların
yaptığı kötülükler yüzünden
viraneye dönecek.

Dua ve Teşekkür

14 Ya RAB, mirasın olan
Ve Karmel'in ortasındaki
ormanda[b] ayrı yaşayan
sürünü, halkını
Değneğinle güt.

---

[a] *7:4 "Peygamberlerinin" ya da "Gözcülerinin".*
[b] *7:14 "Karmel'in ortasındaki ormanda" ya da "Ormandaki verimli topraklarda".*
7:6 Mat.10:35-36; Luk.12:53

Geçmişte olduğu gibi,
Başan'da ve Gilat'ta beslensinler.
[15] Bizi Mısır'dan çıkardığın
günlerdeki gibi,
Harikalar yarat halkın için.
[16] Uluslar bunu görünce
Yaptıkları bunca zorbalıktan
utanacaklar.
Elleriyle ağızlarını kapayacak,
kulaklarını tıkayacaklar.
[17] Yılanlar gibi, sürüngenler* gibi
toprak yalayacak,
Titreyerek sığınaklarından
çıkacaklar.
Ey Tanrımız RAB, dehşet içinde
sana dönecek
Ve senden korkacaklar.
[18] Senin gibi suçları silen,
Kendi halkından geride kalanların
isyanlarını bağışlayan
başka tanrı var mı?
Sonsuza dek öfkeli kalmazsın,
Çünkü sadık olmaktan hoşlanırsın.
[19] Bize yine acıyacaksın,
Çiğneyeceksin suçlarımızı ayak
altında.
Bütün günahlarımızı denizin
dibine atacaksın.
[20] Geçmişte atalarımıza ant içtiğin
gibi,
Yakup'un ve İbrahim'in torunları
olan bizlere de
Verdiğin sözü tutacak ve sadık
kalacaksın.

NAHUM

GİRİŞ

Nahum, İsrailliler'in güçlü düşmanı Asur'un başkenti Ninova'nın düşüşünü önceden bildiren bir kitaptır. Ninova'nın İ.Ö. 612 yılında yıkılması, Tanrı'nın acımasız ve gururlu bir ulusu yargılaması olarak görülmektedir.

Ana Hatlar:

1:1-15	*Ninova'nın yargılanması*
2:1-3:19	*Ninova'nın düşüşü*

1 Ninova ile ilgili bildiri, Elkoşlu Nahum'un görümünü anlatan kitaptır.

Rab'bin Ninova'ya Öfkesi

2 RAB kıskanç, öç alıcı bir Tanrı'dır.
Öç alır ve gazapla doludur.
Hasımlarından öç alır,
Düşmanlarına karşı öfkesi
süreklidir.
3 RAB tez öfkelenmez ve çok
güçlüdür.
Suçlunun suçunu asla yanına
koymaz.
Geçtiği yerde kasırgalar, fırtınalar
kopar.
O'nun ayaklarının tozudur bulutlar.
4 Bir buyrukla kurutur denizi,
Kurutur bütün ırmakları.
Solar Başan'ın, Karmel Dağı'nın
yeşillikleri
Ve Lübnan'ın çiçekleri.
5 Dağlar RAB'bin önünde titrer,
Erir tepeler.
Yer sarsılır önünde.
Dünya ve üzerinde yaşayanların
tümü titrer.
6 O'nun gazabına kim karşı durabilir,
Kim dayanabilir kızgın öfkesine?
Ateş gibi dökülür öfkesi,
Kayaları paramparça eder.

7 RAB iyidir,
Sığınaktır sıkıntı anında.
Korur kendisine sığınanları.
8 Ama Ninova'yı azgın sellerle yok
edecek,
Düşmanlarını karanlığa sürecek.
9 RAB'be karşı neler tasarlarsanız,
Hepsini yok edecek.
İkinci kez kimse karşı
koyamayacak.
10 Birbirine dolaşmış dikenler gibi,
Kuru anız gibi,
Yanıp biteceksiniz, ey ayyaşlar.

11 Ey Ninova, RAB'be karşı kötülük
tasarlayan,
Şer öğütleyen kişi senden çıktı.
12 RAB diyor ki,
"Asurlular güçlü ve çok olsalar
bile, yok olup gidecekler.
Ey halkım, seni sıkıntıya
soktuysam da, bir daha
sokmayacağım.
13 Şimdi boyunduruğunu parçalayıp

***1:1-3:19** Yşa.10:5-34; 14:24-27; Sef.2:13-15*

üzerindeki bağları
koparacağım."
[14] RAB, "Artık soyunu sürdürecek
torunların olmasın"
Diye buyurdu, ey Ninova.
"Tanrılarının tapınağındaki oyma
ve dökme putları yok
edeceğim" diyor.
"Mezarını hazırlayacağım.
Çünkü sen aşağılıksın."

[15] İşte, müjde getirenin ayakları
dağları aşıp geliyor,
Size esenlik haberini getiriyor.
Ey Yahudalılar, bayramlarınızı
kutlayın,
Adak sözünüzü yerine getirin.
O kötü ulusun istilasına
uğramayacaksınız bir daha.
Çünkü o büsbütün yok edildi.

Ninova'nın Düşüşü

2 Saldırı altındasın, ey Ninova,
surlarını koru,
Yolu gözle, belini doğrult, topla
bütün gücünü.
[2] Çünkü RAB Yakup'un soyunu
İsrail'in eski görkemine
kavuşturacak;
Düşmanları onları perişan edip
asmalarını harap etmiş olsa
bile.
[3] Askerlerinin kalkanları kıpkızıl,
Yiğitler allar kuşanmış.
Savaş arabalarının demirleri
hazırlık günü nasıl da
parıldıyor!
Çam mızraklar sallanıyor havada.

[4] Sokaklardan fırtına gibi geçiyor
savaş arabaları,
Meydanlardan koşuşuyorlar her
yöne,
Şimşek gibi seğirtiyorlar.
Görünüşleri meşalelerden farksız.
[5] Ninova Kralı topluyor seçkin
askerlerini,
Ama sendeliyorlar yolda.
Saldıranlar kent surlarına doğru
seğirtiyor,
Siperler kuruluyor.
[6] Irmakların kapıları açıldı
Ve yerle bir oldu saray.
[7] Tanrı'nın dediği oldu, soyup
götürdüler kenti.
Güvercinler gibi inliyor kadın
köleler,
Göğüslerini döverek.
[8] Kaçıp gidiyor Ninova halkı,
Boşalan bir havuzun suyu gibi,
"Durun, durun!" diye bağırıyorlar,
Ama geri dönüp bakan yok.

[9] Yağmalayın altınını, gümüşünü,
Yok servetinin sonu.
Her tür değerli eşyayla dolup
taşıyor.

[10] Yıkıldı, yerle bir oldu, viraneye
döndü Ninova.
Eriyor yürekler,
Bükülüyor dizler, titriyor bedenler,
Herkesin beti benzi soluyor.

[11] Aslanların inine,
Yavru aslanların beslendiği yere ne
oldu?
Aslanla dişisinin ve yavrularının
korkusuzca gezindiği yere ne
oldu?

1:15 Yşa.52:7 2:10 Yoe.2:6

[12] Aslan, yavrularına yetecek
kadarını avladı,
Dişileri için avını boğazladı.
Mağarasını avladıklarıyla,
İnini kurbanlarıyla doldurdu.

[13] Her Şeye Egemen RAB, "Sana
karşıyım" diyor,
"Yakacağım savaş arabalarını,
Dumanları tütecek.
Genç aslanlarını kılıç yiyip
tüketecek.
Yeryüzünde av bırakmayacağım
sana
Ulaklarının sesi işitilmeyecek
artık."

3 Elleri kanlı kentin vay haline!
Yalanla, talanla dolu.
Yağmalamaktan geri kalmıyor.
[2] Kamçı şaklamaları, tekerlek
gürültüleri,
Koşan atlar, sarsılan savaş
arabaları,
[3] Saldıran atlılar, çakan kılıçlar,
Parıldayan mızraklar, yığın yığın
ölüler...
Sayısız ceset.
Yürürken ayaklar takılıyor ölülere.
[4] Her şey o alımlı, büyücü fahişenin
sınırsız ahlaksızlığından oldu.
Fahişeliğiyle ulusları, büyüleriyle
halkları kendine tutsak etti.

[5] Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
"Sana karşıyım, ey Ninova!
Savuracağım eteklerini yüzüne.
Uluslara çıplaklığını,
Halklara ayıp yerlerini
göstereceğim.
[6] Seni pislikle sıvayıp rezil
edeceğim.
Dehşetle seyredecek herkes seni.
[7] Seni kim görse kaçacak.
'Harabeye döndü Ninova'
diyecekler,
'Kim dövünecek onun için?
Nereden bulalım onu avutacak
birilerini?' "

[8] Sen No-Amon'dan[a] daha mı
üstünsün?
O kent ki, kanallar arasındaydı,
Suyla çevrelenmişti,
Kalesi Nil Irmağı, surlarıysa
sulardı.
[9] Kûş* ve Mısır onun sınırsız
gücünün kaynağıydı.
Pût ve Luv da yandaşlarıydı.
[10] Öyleyken tutsak düştü, halkı
sürüldü.
Yavruları köşe başlarında
paramparça edildi.
Soyluları için kura çekildi,
Zincire vuruldu ileri gelenleri.
[11] Acıyla kendinden geçeceksin, ey
Ninova,
Düşmanlarından korunacak yer
arayacaksın.
[12] Senin kalelerin incir ağacının ilk
olgunlaşan meyvesi gibidir.
Bir silkeleyişte yiyenin ağzına
düşecekler.
[13] Askerlerine bak! Kadın gibi hepsi.
Kapıların ardına kadar düşmana
açık.
Ateş yiyip bitirmiş kapı sürgülerini.
[14] Kuşatma vakti için su biriktir
kendine,
Savunmanı güçlendir.

---

[a] *3:8 "No-Amon": Mısır'ın Tebes diye de bilinen eski başkenti.*

Tuğla yapmak için kili çiğne,
Kalıpları hazırla.
[15] Orada ateş seni yiyip bitirecek,
Kılıç seni kesip biçecek.
Genç çekirgelerin yiyip bitirdiği
ekin gibi yok olacaksın.

Çekirgeler gibi, genç çekirgeler
gibi çoğalmalısın.
[16] Tüccarlarının sayısı gökteki
yıldızlardan çok.
Ama düşmanların genç çekirgeler
gibi ülkeyi talan edip
gidecekler.
[17] Koruyucularınla görevlilerin serin
günlerde duvarlara konan
çekirgeler gibidir,
Güneş doğunca uçup kayıplara
karışan çekirge sürüsü gibi.
[18] Ey Asur Kralı, yöneticilerin öldü,
Uyudu sonsuza dek soyluların.
Halkın dağlara dağıldı.
Onları toplayacak kimse yok.
[19] Uğradığın felaketten kurtuluş yok,
yaraların ölümcül.
Başına gelenleri duyanlar sevinçle
el ovuşturuyorlar.
Çünkü dinmeyen vahşetinden kim
kaçabildi ki?

HABAKKUK

GİRİŞ

Peygamber Habakkuk İ.Ö. 7. yüzyılın sonlarına doğru, Babilliler'in Ortadoğu'da egemen olduğu dönemde yaşadı. Bu acımasız insanların zorbalığından çok derin rahatsızlık duyan Habakkuk Rab'be şunu sordu: "Doğrular kötülere yem olurken neden susuyorsun?" (1:13). Rab uygun bulduğu zamanda harekete geçeceğini söyledi. Aynı zamanda, "Doğru kişi sadakatiyle yaşayacaktır" dedi (2:4).

Kitabın geri kalan bölümü kötülerin başına gelecek korkunç sonu bildiriyor. Kitap, Habakkuk'un güçlü imanını dile getiren, Tanrı'nın büyüklüğünü kutlayan bir ilahiyle son buluyor.

Ana Hatlar:

1:1-2:4 Habakkuk'un yakınmaları ve Rab'bin yanıtı
2:5-20 Kötülerin korkunç sonu
3:1-19 Habakkuk'un duası

1 Peygamber Habakkuk'a bir görümde verilen bildiridir.

Habakkuk'un Rab'be Yakınması

2 Ya RAB, ne zamana dek seni
yardıma çağıracağım,
Beni duymuyor musun?
"Zorbalık var" diye haykırıyorum
sana,
Ama kurtarmıyorsun!
3 Bunca kötülüğü bana neden
gösteriyorsun,
Nasıl hoş görürsün bunca
haksızlığı?
Nereye baksam şiddet ve zorbalık
var.
Kavgaların, çekişmelerin sonu
gelmiyor.
4 Bu yüzden yasa işlemez oldu,
Bir türlü yerini bulmuyor hak.
Kötüler doğruları kıskaca almış
Ve böylece adalet saptırılıyor.

Rab'bin Yanıtı

5 "Bakın öbür uluslara,
Gördüklerinize büsbütün
şaşacaksınız.
Sizin gününüzde öyle işler
yapacağım ki,
Anlatsalar inanmayacaksınız.
6 Başkalarına ait toprakları ele
geçirmek için
Dünyanın dört yanına yürüyen o
acımasız ve saldırgan ulusu,
Kildaniler'i* güçlendireceğim.
7 Dehşetli ve korkunçturlar,
Gururlu ve başlarına buyrukturlar.
8 Parstan çeviktir atları,
Aç kurttan daha azgın.
Atlıları yeri deşerek geliyor

1:5 Elç.13:40-41 1:6 2Kr.24:2

uzaklardan,
Avına saldıran kartal gibi
uçuyorlar,
9 Yağmalamak için geliyor hepsi.
Orduları çöl rüzgarı gibi ilerliyor
Ve kum gibi tutsak topluyorlar.
10 Küçümsüyorlar kralları,
Yöneticilerle alay ediyorlar.
Dudak büküyorlar bütün surlu
kentlere,
Önlerine toprak yığıp onları ele
geçiriyorlar.
11 Rüzgar gibi geçip gidiyorlar.
Bu suçlu adamların ilahları kendi
güçleridir."

Habakkuk Rab'be Yine Yakınıyor

12 Ya RAB, kutsal Tanrım,
Öncesizlikten beri var olan sen
değil misin?
Sen ölmeyeceksin[a].
Ya RAB, bizi yargılamak için
Kildaniler'i* mi seçtin?
Ey sığınağımız[b], onlara mı verdin
cezalandırma yetkisini?
13 Kötüye bakamayacak kadar saftır
gözlerin.
Haksızlığı hoş göremezsin.
Öyleyse nasıl hoş görürsün
Bu hain adamları?
Doğrular kötülere yem olurken
Neden susuyorsun?
14 İnsanları denizdeki balıklara,
Yöneticiden yoksun sürüngenlere*
çevirdin.
15 Kildaniler onları oltayla, ağla,
Serpme ağla tutar gibi tutuyor
Ve sevinç çığlıkları atıyorlar.
16 Kurban kesiyorlar ağlarına bu
yüzden.
Kendilerine lezzetli ve bol yiyecek
sağlayan ağları için buhur
yakıyorlar.
17 Ağlarını durmadan boşaltmaya,
Ulusları acımasızca öldürmeye
devam edecekler mi?

2 Nöbet yerinde, gözcü kulesinde
durayım,
Bakayım RAB bana ne diyecek,
Yakınmalarıma ne yanıt verecek
göreyim.

Rab'bin Yanıtı

2 Şöyle yanıtladı RAB:
"Göreceklerini taş levhalara
oyarak yaz.
Öyle ki, herkes bir çırpıda okusun.
3 Bu olayların zamanı gelmedi
henüz.
Sonun belirtileridir bunlar ve yalan
değildir.
Gecikiyormuş gibi görünse de
bekle olacakları,
Kesinlikle olacak, gecikmeyecek.
4 Bakın şu övüngen kişiye, niyeti iyi
değildir.
Ama doğru kişi sadakatiyle[c]
yaşayacaktır.
5 Servet aldatıcıdır.
Küstahlar kalıcı değildir;
Açgözlüdürler ölüler diyarı gibi
Ve ölüm gibi hiç doymazlar.
Ülkeleri ele geçirip halkları tutsak

---

[a] *1:12 Olası metin "Sen ölmeyeceksin", Masoretik metin "Biz ölmeyeceğiz".*
[b] *1:12 "Sığınağımız" ya da "Kayamız".*
[c] *2:4 "Sadakatiyle": Septuaginta "Bana olan imanla".*
2:3-4 Rom.1:17; Gal.3:11; İbr.10:37-38

alırlar.
[6] Tutsak alınanlar onları küçümseyip alay etmeyecekler mi?
'Kendisine ait olmayanı ele geçirenin,
Haraç alarak zenginleşenin vay haline!
Daha ne kadar sürecek bu?' demeyecekler mi?
[7] Haraca kestikleriniz ansızın ayaklanmayacak mı?
Uyanıp yakanıza yapışmayacaklar mı?
İşte o zaman onlar için çapul malı gibi olacaksınız.
[8] Birçok ulusu soyduğunuz,
Kan döktüğünüz,
Ülkelere, kentlere ve oralarda yaşayan herkese zorbalık ettiğiniz için,
Halklardan sağ kalanlar da sizi soyacaklar.
[9] Evini haksız kazançla dolduranın,
Felaketten kaçmak için yuvasını yüksek yere kuranın vay haline!
[10] Birçok halkı kıyıma uğratmakla
Kendi soyunuzu utanca boğdunuz,
Kendi yıkımınızı hazırladınız.
[11] Duvar taşları bile haykıracak bunu
Ve yankılanacak ahşap kirişler.
[12] Kan dökerek kentler kuranın,
Zorbalıkla beldeler yapanın vay haline!
[13] Halkların bütün emeklerinin yanması,
Ulusların bütün çabalarının boşa gitmesi
Her Şeye Egemen RAB'bin işi değil mi?
[14] Çünkü sular denizi nasıl dolduruyorsa,
Dünya da RAB'bin yüceliğinin bilgisiyle dolacak.
[15] Çıplak bedenlerini seyretmek için
Komşularına içki içirip sarhoş eden,
İçkiye zehir bile katan sizlerin vay haline!
[16] Onur yerine utanca boğulacaksınız.
Şimdi sıra sizde, için de çıplaklığınız görünsün.
RAB size sağ elindeki ceza dolu kâseden* içirecek.
Onurunuz kırılacak, rezil olacaksınız.
[17] Lübnan'a ettiğiniz zorbalık kendi başınıza gelecek.
Telef ettiğiniz hayvanlar sizi dehşete düşürecek.
Çünkü insan kanı döktünüz,
Ülkelere, kentlere ve oralarda yaşayan herkese zorbalık ettiniz.
[18] İnsanın biçim verdiği oyma ya da dökme putun ne yararı var ki aldatmaktan başka?
Putu yapan, yaptığına güvenir,
Ama yaptığı ne ki, dilsiz puttan başka.
[19] Tahta puta, 'Canlan!' diyenin,
Dilsiz taşa, 'Uyan' diyenin
Vay haline!
Put yol gösterebilir mi?
Altınla, gümüşle kaplanmış,
Ama içinde yaşam soluğu yok.
[20] Oysa RAB kutsal tapınağındadır.
Sussun bütün dünya O'nun önünde."

2:14 Yşa.11:9

Habakkuk'un Duası

3 *Peygamber Habakkuk'un Duası - Şigyonot[a] Makamında*

[2] Ya RAB, ününü duydum ve
yaptıklarının karşısında
ürperdim.
Günümüzde de aynı şeyleri yap, ya
RAB,
Şimdi herkes bilsin neler
yapabildiğini.
Öfkeliyken merhametini anımsa!

[3] Tanrı Teman'dan,
Kutsal Tanrı Paran Dağı'ndan
geldi. *Sela*[b]
Görkemi kapladı gökleri,
O'na sunulan övgüler dünyayı
doldurdu.
[4] Güneş gibi parıldıyor,
Elleri ışık saçıyor.
Gücünün gizi ellerinde.
[5] Yayılıyor salgın hastalıklar önüsıra,
Ardısıra da ölümcül hastalıklar.
[6] Duruşuyla dünyayı sarstı,
Titretti ulusları bakışıyla,
Yaşlı dağlar darmadağın oldu,
Dünya kurulalı beri var olan
tepeler O'na baş eğdi.
Tanrı'nın yolları değişmezdir.

[7] Kuşan çadırlarını çaresizlik içinde
gördüm,
Midyan konutları korkudan
titriyordu.
[8] Ya RAB, nehirlere mi öfkelendin?
Gazabın ırmaklara mı?
Yoksa denize mi kızdın da,
Atlarına, yenilmez savaş
arabalarına bindin?
[9] Gerdin yayını,
Okların içtiğin antlardır. *Sela*[b]
Yeryüzünü akarsularla yardın.
[10] Sarsıldı dağlar seni görünce,
Seller her yanı süpürüp geçti.
Engin denizler gürledi, dalgalar
yükseldi.
[11] Uçuşan oklarının pırıltısından,
Parlayan mızrağının ışıltısından,
Yerlerinde durakaldı güneş ve ay.
[12] Gazap içinde ilerledin yeryüzünde,
Ulusları öfkeyle çiğneyip ezdin.
[13] Kendi halkını, seçtiğin ulusu[c]
kurtarmaya geldin.
Kötü soyun başını ezdin,
Soydun onu tepeden tırnağa. *Sela*[b]
[14] Başını kendi mızrağıyla deldin.
Askerleri fırtına gibi gelmişti bizi
dağıtmaya,
Saklanan düşkünleri yok etmiş
gibi seviniyorlardı.
[15] Sense atlarınla çiğneyip geçtin
büyük denizleri,
Sularını köpürterek...

[16] Sesini duyunca yüreğim hopladı,
Seğirdi dudaklarım,
Kemiklerim eridi sanki,
Çözüldü dizlerimin bağı.

Ama bize saldıran halkın felakete
uğrayacağı günü
Sabırla bekleyeceğim.

[17] Tomurcuklanmasa incir ağaçları,

---

[a] *3:1 "Şigyonot": Bir müzik makamı ya da duygusal bir şiir biçimi olduğu sanılıyor.*
[b] *3:3,9,13 "Sela": Müzikte duruş ifade eden bir terim olduğu sanılıyor.*
[c] *3:13 "Seçtiğin ulusu": İbranice "Meshettiğini*"*.*

Asmalar üzüm vermese,
Boşa gitse de zeytine verilen emek,
Tarlalar ürün vermese de,
Boşalsa da davar ağılları,
Sığır kalmasa da ahırlarda,
[18] Ben yine RAB sayesinde
sevineceğim,
Kurtuluşumun Tanrısı sayesinde
sevinçten coşacağım.
[19] Egemen RAB gücümdür benim.
Ayaklarıma geyik ayağının
çevikliğini verir.
Aşırtır beni yükseklerden.

Müzik şefi için: Telli sazlar eşliğinde söylenecek.

3:19 ***2Sa.22:34; Mez.18:33***

SEFANYA

GİRİŞ

Peygamber Sefanya İ.Ö. 7. yüzyılın ikinci yarısında, büyük olasılıkla Kral Yoşiya'nın İ.Ö. 621 yılında yaptığı dinsel reformlardan önceki yıllarda Yahuda ve çevresindeki halklara seslendi. Kitap şu peygamberlik konularını içeriyor: Başka ilahlara tapan Yahuda'nın korkunç şekilde cezalandırılacağı gün gelecek. Tanrı öteki ulusları da cezalandıracaktır. Yeruşalim kötü sona uğrasa bile, zamanla kent onarılacak, orada yaşayan alçakgönüllü ve doğru insanlar rahata kavuşacak.

Ana Hatlar:

1:1-2:3	*Rab'bin yargı günü*
2:4-15	*İsrail'in komşularının korkunç sonu*
3:1-20	*Yeruşalim'in cezası ve kurtuluşu*

1 RAB, Yahuda Kralı Amon oğlu Yoşiya zamanında Hizkiya oğlu Amarya oğlu Gedalya oğlu Kuşi oğlu Sefanya'ya şöyle seslendi:

Felakete Karşı Uyarı

2 "Yeryüzünden her şeyi silip süpüreceğim.
3 İnsanları, hayvanları,
Gökteki kuşları,
Denizdeki balıkları,
Kötüleri ve onların günah tuzaklarını silip süpüreceğim.
Yok edeceğim insanı yeryüzünden."
İşte böyle diyor RAB.

4-5 "Elimi Yahuda ve Yeruşalim'de yaşayanlara karşı uzatacağım.
Baal'dan* kalan izleri,
Putperest din adamlarıyla kâhinlerin* adını,
Damlardan gök cisimlerine tapınanları,
Hem benim adıma, hem de Molek* putu adına ant içip tapınanları,
Yolumdan dönenleri,
Bana yönelmeyenleri,
Kılavuzluğumu istemeyenleri buradan yok edeceğim."

7 Susun Egemen RAB'bin önünde,
Çünkü O'nun günü yaklaştı.
RAB bir kurban hazırladı,
Konuklarını çağırdı.
8 "O kurban günü" diyor RAB,
"Önderleri, kral oğullarını,
Yabancıların geleneklerine uyanları
Cezalandıracağım.
9 İlahların tapınaklarını zorbalık ve hileyle dolduran putperestleri[a]
O gün cezalandıracağım.
10 Diyorum ki, o gün kentin Balık Kapısı'ndan çığlıklar,

---

[a] *1:9 "Putperestler": İbranice "Eşiğe basmadan içeri girenler" (bkz. 1Sa.5:4-5).*
1:1 2Kr.22:1-23:30; 2Ta.34:1-35:27

İkinci Mahalle'den feryatlar
Ve tepelerden büyük çatırtılar
yükselecek."
İşte böyle diyor RAB.
11 "Kentin aşağı mahallesinde
oturanlar, feryat edin.
Bütün tüccarlarınız yok olacak,
Gümüş ticareti yapanların hepsi
mahvolacak.
12 O gün kandille arayacağım
Yeruşalim'in her yanını,
İçlerinden, 'RAB bir şey yapmaz,
Ne iyilik eder ne kötülük'
Diyen o rahatına düşkün[a]
aymazları cezalandıracağım.
13 Servetleri yağmalanacak.
Viraneye dönecek evleri.
Yaptıkları evlerde oturamayacak,
Diktikleri bağların şarabını
içemeyecekler."

Rab'bin Büyük Günü

14 RAB'bin büyük günü yaklaştı,
Yaklaştı ve çabucak geliyor.
Dinleyin, RAB'bin gününde
En yiğit asker bile acı acı feryat
edecek.
15 Öfke günü o gün!
Acı ve sıkıntı,
Yıkım ve felaket,
Zifiri karanlık bir gün olacak,
Bulutlu, koyu karanlık bir gün.
16 Surlu kentlere, köşelerdeki yüksek
kulelere karşı
Savaş borularının çalındığı,
Savaş naralarının atıldığı gündür.
17 RAB diyor ki, "İnsanları öyle bir
felakete uğratacağım ki,
Körler gibi, nereye gittiklerini
göremeyecekler.
Çünkü bana karşı günah işlediler.
Su[b] gibi akacak kanları,
Bedenleri yerde çürüyecek."

18 RAB'bin öfke gününde,
Altınları da gümüşleri de
Onları kurtaramayacak.
RAB'bin kıskançlık ateşi bütün
ülkeyi yakıp yok edecek.
RAB ülkede yaşayanların hepsini
korkunç bir sona uğratacak.

2 1-2 Ey utanmaz ulus, toparlan!
Hakkında ferman çıkmadan,
Gün saman ufağı gibi geçip
gitmeden,
RAB'bin kızgın öfkesi üzerine
dökülmeden,
RAB'bin öfke günü gelmeden
toparlan.
3 Ey RAB'bin ilkelerini yerine
getirenler,
Ülkedeki bütün alçakgönüllüler,
RAB'be yönelin.
Doğruluğu ve alçakgönüllülüğü
amaç edinin.
Belki RAB'bin öfke gününde
kurtulabilirsiniz.

Rab Ulusları Cezalandırıyor

4 Gazze bomboş kalacak,
Viraneye dönecek Aşkelon,
Boşaltılacak Aşdot öğle vakti,
Ekron temelden yıkılacak.

---

[a] *1:12 "Rahatına düşkün": İbranice "Tortusu dibe çökmüş şarap gibi".*
[b] *1:17 "Su": İbranice "Toz".*
1:15 Yoe.2:2
2:4-7 Yşa.14:29-31; Yer.47:1-7; Hez.25:15-17; Yoe.3:4-8; Amo.1:6-8; Zek.9:5-7

5 Deniz kıyısında yaşayan
Keret[a] ulusunun vay haline!
Ey Filist ülkesi Kenan,
RAB'bin yargısı sana karşıdır.
Hepinizi yok edecek RAB,
Ülkede yaşayan kimse
kalmayacak.
6 Deniz kıyısındaki ülkeniz,
Çoban barınaklarıyla sürü
ağıllarının bulunduğu
otlaklara dönecek;
7 Yahuda oymağından sağ kalanların
eline geçecek.
Orada otlatacaklar sürülerini,
Aşkelon'un evlerinde
geceleyecekler.
Çünkü Tanrıları RAB onları
kayıracak.
Eski gönençlerine kavuşturacak
onları.
8-9 İsrail'in Tanrısı Her Şeye Egemen
RAB şöyle diyor:
"Moavlılar'ın halkımı nasıl
aşağıladığını,
Ammon halkının onlara nasıl
hakaret ettiğini,
Onları nasıl alaya aldığını
Topraklarını nasıl tehdit ettiğini
duydum.
Varlığım hakkı için,
Moav kesinlikle Sodom gibi,
Ammon da Gomora gibi olacak.
Otlarla, tuz çukurlarıyla dolacak,
Sonsuza dek virane kalacak.
Mallarını halkımdan geride
kalanlar yağmalayacak.
Topraklarını ulusumdan sağ
kalanlar miras alacak."
10 Gururlanmalarının,
Her Şeye Egemen RAB'bin
halkını aşağılayıp
Alay etmelerinin karşılığı bu
olacak.
11 Dehşete düşürecek RAB onları,
Yeryüzünün bütün ilahlarını yok
edecek.
Kıyılardaki bütün uluslar,
Bulundukları yerde O'na
tapınacaklar.
12 "Ey Kûşlular*,
Siz de benim kılıcımla
öleceksiniz" diyor RAB.
13 RAB elini kuzeye doğru uzatıp
Asur'u yok edecek.
Ninova'yı viraneye,
Çöl gibi kurak bir alana çevirecek.
14 Orası sürülerin, her türlü hayvanın
yattığı yer olacak.
Sütun başlıklarında ishakkuşları,
kır baykuşları barınacak.
Sesleri pencerelerde
yankılanacak,
Yıkıntılar dolduracak eşiklerin
önünü,
Sedir kirişler ortaya çıkacak.
15 İşte budur güvenlikte olduğunu
sanan,
"Bir ben varım, benden başkası
yok" diyen eğlence düşkünü
kent.
Nasıl da viraneye döndü,
Yabanıl hayvanlara barınak oldu!
Yanından her geçen gördüğü
dehşetten irkiliyor.

---

[a] *2:5 "Keret": Büyük olasılıkla "Girit".*
2:8-11 Yşa.15:1-16:14; 25:10-12; Yer.48:1-47; Hez.25:8-11; Amo.1:13-15
2:8-11 Yer.49:1-6; Hez.21:28-32; 25:1-7; Amo.1:13-15 *2:8-9 Yar.19:24*
2:13-15 Yşa.10:5-34; 14:24-27; Nah.1:1-3:19 *2:15 Yşa.47:8*

Yeruşalim'in Geleceği

3 Başkaldıran, yozlaşan, acımasız
kentin vay haline!
[2] Söz dinlemedi, ders almadı,
RAB'be güvenmedi,
Tanrısı'na sığınmadı.
[3] Yöneticileri kükreyen aslanlar,
Önderleri akşam gezen aç kurtlar
gibi,
Sabaha bir şey bırakmazlar.
[4] Peygamberleri sorumsuz ve
güvenilmezdir.
Kâhinleri kutsal olanı kirletip,
Yasayı çarpıtırlar.
[5] Ama adil RAB hâlâ o kentte;
O haksızlık etmez,
Aksatmadan dağıtır adaletini her
yeni günün sabahında.
Ne var ki, bu yetmiyor haksızları
utandırmaya.
[6] RAB diyor ki, "Ulusları yok ettim,
Kalelerini yıktım, sokaklarını
harap ettim.
O sokaklardan geçen kimse yok
artık.
Kentleri viraneye döndü,
Eser kalmadı insandan.
[7] Halkım benden korkar,
Ders alır bundan dedim.
O zaman konutlarına dokunmaz,
Onları tasarladığım cezaya
çarptırmazdım.
Ama her türlü kötülüğü yapmaya
istekli görünüyorlar."
[8] Bu yüzden, "Bekleyin de görün"
diyor RAB,
"Ulusları yargılayacağım günü
bekleyin.
Ulusları toplamaya,
Krallıkları bir araya getirmeye,
Gazabımı, kızgın öfkemi
Üzerlerine dökmeye karar verdim.
Çünkü kıskançlığımın ateşi bütün
dünyayı yiyip bitirecek.
[9] O zaman, birlikte bana
yakarmaları,
Omuz omuza bana hizmet
etmeleri için,
Halkların dudaklarını pak
kılacağım.
[10] Dağılmış olan, bana tapan halkım,
Kûş* ırmaklarının ötesinden
Bana sunular getirecek.
[11] Halkım bana yaptığı bunca
kötülük yüzünden
utandırılmayacak o gün.
Çünkü gururlu, küstah olanları
uzaklaştıracağım aralarından.
Kutsal dağımda bir daha
böbürlenmeyecekler.
[12] Orada sadece benim adıma sığınan
uysal ve alçakgönüllüleri
bırakacağım.
[13] İsrailliler'den geride kalanlar
haksızlık etmeyecek,
Yalan söylemeyecek,
Kimseyi aldatmayacak,
Tok karna yatacaklar ve onları
korkutan olmayacak."

Sevinç Ezgisi

[14] Ey Siyon kızı*, ezgiler söyle!
Ey İsrail, haykır!
Yürekten sevin, sevinçle coş,
Ey Yeruşalim kızı*!
[15] RAB senin cezanı kaldırdı,
Kovdu düşmanlarını.
İsrail'in Kralı RAB seninle.
Korkma artık kötülükten.

3:13 Va.14:5

[16] O gün Yeruşalim'e denecek ki,
"Korkma, ey Siyon, gevşemesin ellerin.
[17] Tanrın RAB, o güçlü Kurtarıcı seninle.
Alabildiğine sevinecek senin için,
Sevgisiyle seni yenileyecek[a],
ezgilerle coşacak."
[18-20] RAB, "Bayramlar için çektiğiniz özlemleri sona erdireceğim" diyor,
"Bunlar sizin için ağırlık ve utançtır.
Sizi ezenlerin tümünü cezalandıracağım o gün.
Düşkünleri kurtaracak, sürgünleri toplayacağım.
Utanç içinde kaldıkları bütün ülkelerde
Onları yüceltip onurlandıracağım.
O zaman sizi toplayıp yurdunuza geri getireceğim.
Göreceksiniz, sizi yeniden bayındır kılacak,
Dünyanın bütün halkları arasında yüceltip onurlandıracağım."

---

[a] *3:17 Septuaginta "Seni yenileyecek", Masoretik metin "Susacak".*

HAGAY

GİRİŞ

Hagay Kitabı Rab'bin Peygamber Hagay aracılığıyla İ.Ö. 520 yılında ilettiği bildirileri içerir. İsrail halkı sürgünden dönüp Yeruşalim'e yerleşerek kendi evlerini kurmuşlardı. Ama tapınak hâlâ yıkık durumdaydı. Bildiriler halkın önderlerini tapınağı yeniden kurmaları için göreve çağırıyordu. Rab de yenilenmiş ve kutsanmış halk için gönenç ve barış dolu bir gelecek vaat ediyor.

Ana Hatlar:

1:1-15	*Tapınağı kurmak için çağrı*
2:1-23	*Teselli ve umut bildirileri*

Tapınağı Yeniden Kurmak için Çağrı

1 Kral Darius'un krallığının ikinci yılında, altıncı ayın* birinci günü RAB Peygamber Hagay aracılığıyla Şealtiel'in torunu Yahuda Valisi Zerubbabil ve Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu'ya seslendi:

[2]"Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Bu halk, RAB'bin Tapınağı'nı yeniden kurmak için vakit daha gelmedi diyor.' "

[3]Sonra RAB, Peygamber Hagay aracılığıyla şöyle seslendi: [4]"Bu tapınak yıkık durumdayken, sizin ağaç kaplamalı evlerinizde oturmanızın sırası mı?"

[5]Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Şimdi tuttuğunuz yolları iyi düşünün! [6]Çok ektiniz ama az biçtiniz; yiyorsunuz ama doyamıyorsunuz, içiyorsunuz ama neşelenemiyorsunuz; giyiniyorsunuz ama ısınamıyorsunuz; ücretinizi alıyorsunuz ama paranızı sanki delik keseye koyuyorsunuz."

[7-8]Her Şeye Egemen RAB, "Tuttuğunuz yolları iyi düşünün!" diyor, "Dağlara çıkıp kütük getirin, tapınağı yeniden kurun. Öyle ki, ondan hoşnut olayım, yüceltileyim. [9]Bol ürün umdunuz ama az topladınız. Eve ne getirdiyseniz üfleyip dağıttım. Acaba neden?" Böyle soruyor Her Şeye Egemen RAB. "Yıkık duran tapınağımdan ötürü! Oysa hepiniz kendi evinizle uğraşıyorsunuz. [10]İşte bunun içindir ki, gök çiyini, toprak ürününü sizden esirgiyor. [11]Ülkeyi –dağlarını, tahılını, yeni şarabını, zeytinyağını, toprağın verdiği ürünleri, insanlarını, hayvanlarını, ellerinizin bütün emeğini– kuraklıkla cezalandırdım."

Halk Çağrıya Kulak Veriyor

[12]Şealtiel'in torunu Zerubbabil, Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu ve sürgünden dönen halkın tümü Tanrıları RAB'bin sözüne, O'nun tarafından

1:1 Ezr.5:1; 6:14

gönderilen Peygamber Hagay'ın sözlerine kulak verdiler. Halk RAB'den korktu.

[13]Sonra RAB'bin ulağı Hagay, RAB'bin şu sözlerini halka bildirdi: "RAB, 'Ben sizinle birlikteyim' diyor." [14-15]Böylece RAB Şealtiel'in torunu Yahuda Valisi Zerubbabil'i, Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu'yu ve sürgünden dönen halkın tümünü bu konuda harekete geçirdi. Darius'un krallığının ikinci yılında, altıncı ayın* yirmi dördüncü günü gelip Tanrıları Her Şeye Egemen RAB'bin Tapınağı'nda işe başladılar.

Kurulacak Tapınağın Görkemi

2 Yedinci ayın* yirmi birinci günü RAB Peygamber Hagay aracılığıyla şöyle seslendi: [2]"Şealtiel'in torunu Yahuda Valisi Zerubbabil'e, Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu'ya ve sürgünden dönen halka de ki, [3]'Aranızda bu tapınağı önceki görkemiyle gören kaldı mı? Şimdi size nasıl görünüyor? Bir hiç olarak görünmüyor mu? [4]Şimdi sen, ey Zerubbabil, yüreklen!' RAB böyle diyor. 'Ey Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu, yüreklen! Ey ülke halkı, yüreklen!' RAB böyle diyor. 'İşi sürdürün. Çünkü ben sizinle birlikteyim.' Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. [5]'Mısır'dan çıktığınızda, size bu konuda söz verdim. Ruhum aranızdadır. Korkmayın!'

[6]"Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Kısa zamanda bir kez daha yeri, göğü, denizi, karayı sarsacağım. [7]Bütün ulusları sarsacağım, değerli eşyalarını buraya getirecekler[a]. Ben de bu tapınağı görkemle dolduracağım.' Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. [8]'Gümüş de, altın da benim' diyor Her Şeye Egemen RAB. [9]'Yeni tapınağın görkemi, öncekinden daha büyük olacak. Buraya esenlik vereceğim.' Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB."

Kirli Sayılan Halk

[10]Darius'un krallığının ikinci yılında, dokuzuncu ayın* yirmi dördüncü günü RAB, Peygamber Hagay'a seslendi: [11]"Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Kâhinlere* yasayla ilgili şu soruyu sor: [12]Eğer biri giysisinin kıvrımları arasında kutsanmış et taşır ve o kıvrım ekmeğe, yemeğe, şaraba, zeytinyağına ya da başka bir yiyeceğe değerse, o yiyecek kutsal olur mu?' "

Kâhinler, "Hayır" diye yanıtladılar.

[13]Hagay konuşmasını şöyle sürdürdü: "Ölüye dokunduğu için kirli sayılan biri, bu yiyeceklerden birine dokunursa, o yiyecek kirlenmiş olur mu?"

Kâhinler, "Evet, kirlenmiş olur" diye karşılık verdiler.

[14]Bunun üzerine Hagay şöyle dedi: "RAB, 'Bu halk, bu ulus gözümde böyledir' diyor, 'Her yaptıkları, sunakta her sundukları da kirlidir.' "

Rab Bereket Yağdıracak

[15-16]" 'Bugüne dek olanları iyi

---

[a] *2:7 "Değerli eşyalarını buraya getirecekler" ya da "Onların özlediği kişi buraya gelecek."*
2:3 Ezr.3:12 2:5 Çık.29:45-46 2:6 Hag.2:21; İbr.12:26 2:13 Say.19:11-22

düşünün; RAB'bin Tapınağı'nda taş üstüne taş konulmadan önce, yirmi ölçeklik bir tahıl yığınına gelen biri, yalnızca on ölçek bulurdu; şarap teknesinden elli ölçek çıkarmaya varan biri, yalnızca yirmi ölçek bulurdu. [17]Ellerinizin bütün emeğini samyeliyle, küfle, doluyla cezalandırdım. Yine de bana dönmediniz.' RAB böyle diyor. [18]'Bugünden, dokuzuncu ayın* yirmi dördüncü gününden, RAB'bin Tapınağı'nın temelinin atıldığı günden başlayarak olacakları iyi düşünün. [19]Ambarda hiç tohum kaldı mı? Asma, incir, nar, zeytin ağaçları bugüne dek ürün verdi mi?

"'Bugünden başlayarak üzerinize bereket yağdıracağım.'"

Rab'bin Zerubbabil'e Verdiği Söz

[20]Ayın yirmi dördüncü günü RAB Hagay'a ikinci kez seslendi: [21]"Yahuda Valisi Zerubbabil'e de ki, ben yeri, göğü sarsmak üzereyim. [22]Kralların tahtlarını devireceğim, yabancı ulusların gücünü yok edeceğim. Savaş arabalarıyla sürücülerini de devireceğim; atlarla binicileri düşecek, hepsi kardeşinin kılıcıyla öldürülecek.

[23]"Her Şeye Egemen RAB 'O gün seni alacağım, ey Şealtiel'in torunu kulum Zerubbabil' diyor, 'Ve seni mühür yüzüğü gibi yapacağım. Çünkü ben seni seçtim.' Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB."

ZEKERİYA

GİRİŞ

Zekeriya Kitabı iki ana bölümden oluşur:

1) 1-8 bölümleri İ.Ö. 520-518 yılları arasında Peygamber Zekeriya'nın Tanrı'dan aldığı peygamberlikleri içerir. Bu peygamberliklerin çoğu görüm şeklindedir. Yeruşalim'de düzenin yeniden kurulacağını, tapınağın yeniden yapılacağını, Tanrı halkının kutsanacağını dile getirir.

2) 9-14 bölümleri beklenen Mesih'in geleceğinden ve son yargıdan söz eder.

Ana Hatlar:

1:1-8:23	*Uyarı ve umut bildirileri*
9:1-8	*İsrail'in komşuları cezalandırılıyor*
9:9-14:21	*Gelecek gönenç ve barış*

Rab Halkını Kendisine Dönmeye Çağırıyor

1 Darius'un krallığının ikinci yılının sekizinci ayında* RAB İddo oğlu Berekya oğlu Peygamber Zekeriya aracılığıyla şöyle seslendi:

[2]"RAB atalarınıza çok öfkelendi. [3]Bu nedenle halka de ki, 'Her Şeye Egemen RAB, bana dönün, ben de size dönerim diyor. [4]Atalarınız gibi davranmayın! Önceki peygamberler, Her Şeye Egemen RAB kötü yollarınızdan ve kötü uygulamalarınızdan dönün diyor, diyerek onları uyardılar. Ne var ki, onlar dinlemediler, bana aldırış etmediler. Böyle diyor RAB. [5]Hani atalarınız nerede? Peygamberler de sonsuza kadar mı yaşar? [6]Peygamber kullarıma buyurduğum sözler ve kurallar atalarınıza ulaşmadı mı?'

"Onlar da dönüp, 'Her Şeye Egemen RAB yollarımıza ve uygulamalarımıza bakarak bizim için ne düşündüyse aynen yaptı' dediler."

Birinci Görüm: Atlı

[7]Darius'un krallığının ikinci yılında, on birinci ay* olan Şevat ayının yirmi dördüncü günü RAB İddo oğlu Berekya oğlu Peygamber Zekeriya'ya görümlerle seslendi. [8]Gece vadideki mersin ağaçlarının arasında kızıl ata binmiş bir adam gördüm. Arkasında kızıl, kula ve beyaz atlar vardı. [9]"Efendim, bunlar ne?" diye sordum.

Benimle konuşan melek, "Bunların ne olduğunu sana göstereceğim" diye yanıtladı.

[10]Mersin ağaçları arasında duran adam da, "Bunlar dünyayı dolaşmak için RAB'bin gönderdikleridir" diye açıkladı.

[11]Mersin ağaçları arasında duran RAB'bin meleğine, "Dünyayı dolaş-

1:1 Ezr.5:1; 6:14   *1:8 Zek.6:2-3; Va.6:2,4* tık" dediler, "İşte bütün dünya esenlik ve güvenlik içinde!"

[12]Bunun üzerine RAB'bin meleği, "Ey Her Şeye Egemen RAB, yetmiş yıldır öfkelendiğin Yeruşalim'den ve Yahuda kentlerinden sevecenliğini ne zamana dek esirgeyeceksin?" dedi. [13]RAB benimle konuşan meleği tatlı, avutucu sözlerle yanıtladı.

[14]Bunun üzerine benimle konuşan melek, "Şunu duyur!" dedi, "Her Şeye Egemen RAB, 'Yeruşalim ve Siyon için büyük kıskançlık duyuyorum' diyor, [15]'Tasasız uluslara ise çok öfkeliyim; çünkü ben biraz öfkelenmiştim, onlarsa kötülüğe kötülük kattılar.'

[16]"Onun için RAB, 'Yeruşalim'e sevecenlikle döneceğim' diyor, 'Tapınağım orada yeniden kurulacak ve Yeruşalim üzerine ölçü ipi çekilecek!' Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

[17]"Şunu da duyur: Her Şeye Egemen RAB, 'Kentlerim yine bollukla dolup taşacak' diyor, 'Ben RAB, Siyon'u yine avutacağım, Yeruşalim'i yine seçeceğim.' "

İkinci Görüm: Dört Boynuzla Dört Usta

[18]Sonra gözlerimi kaldırıp baktım, dört boynuz vardı. [19]Benimle konuşan meleğe, "Bunlar ne?" diye sordum.

Melek, "Bunlar Yahuda, İsrail ve Yeruşalim halkını dağıtmış olan boynuzlardır" diye karşılık verdi.

[20]Sonra RAB bana dört usta gösterdi. [21]"Bunlar ne yapmaya geliyor?" diye sordum.

Melek, "Şu boynuzlar Yahuda halkını öyle dağıttı ki, kimse başını kaldıramadı" dedi, "Bu ustalar da Yahuda halkını dağıtmak için boynuz kaldıran ulusları yıldırıp boynuzlarını yere çalmaya geldiler."

Üçüncü Görüm: Ölçü İpi

2 Sonra gözlerimi kaldırıp baktım, elinde ölçü ipi tutan bir adam vardı. [2]"Nereye gidiyorsun?" diye sordum.

Adam, "Yeruşalim'i ölçmeye, genişliğinin, uzunluğunun ne kadar olduğunu öğrenmeye gidiyorum" diye yanıtladı.

[3]Benimle konuşan melek yanımdan ayrılınca başka bir melek onu karşılamaya çıktı. [4]Önceki meleğe şöyle dedi: "Koş, o gence de ki, içinde barınacak sayısız insan ve hayvandan ötürü Yeruşalim sursuz bir kent olacak. [5]RAB, 'Ben kendim onun çevresinde ateşten sur ve içindeki görkem olacağım' diyor."

[6]RAB, "Haydi! Haydi! Kuzey ülkesinden kaçın!" diyor, "Çünkü sizi göğün dört bucağına dağıttım." Böyle diyor RAB. [7]"Babil'de oturan Siyon halkı, haydi kaçıp kurtul!" [8]Çünkü Her Şeye Egemen RAB beni onurlandırdı ve sizi yağmalamış uluslara şu haberle gönderdi: "Size dokunan gözbebeğime[a] dokunmuş olur" diyor, [9]"Elimi onlara karşı kaldıracağım, köleleri onları yağmalayacak." O zaman siz de beni Her Şeye Egemen RAB'bin gönderdiğini anlayacaksınız.

---

[a] *2:8 Olası metin "Gözbebeğime", Masoretik metin "Gözbebeğine".*

[10]RAB, "Ey Siyon kızı*, sevinçle bağır! Çünkü aranızda yaşamaya geliyorum" diyor. [11]O gün birçok ulus RAB'be bağlanacak, O'nun halkı olacak. O zaman RAB aranızda yaşayacak, siz de beni Her Şeye Egemen RAB'bin gönderdiğini anlayacaksınız. [12]RAB kutsal topraklarda Yahuda'yı kendi payı olarak miras edinecek ve Yeruşalim'i yine seçecek.

[13]Ey insanlar, RAB'bin önünde sessiz durun! RAB kutsal konutundan kalkmış geliyor!

Dördüncü Görüm: Başkâhin Yeşu

3 RAB, meleğinin önünde duran Başkâhin Yeşu'yu ve onu suçlamak için sağında duran Şeytan'ı bana gösterdi. [2]RAB'bin meleği[a] Şeytan'a, "RAB seni azarlasın, ey Şeytan!" dedi, "Yeruşalim'i seçen RAB seni azarlasın! Bu adam ateşten çıkarılan yarı yanmış odun parçası değil mi?"

[3]Yeşu meleğin önünde çok kirli giysiler içinde duruyordu. [4]Melek önündeki meleklere, "Üzerinden kirli giysileri çıkarın" dedi. Sonra Yeşu'ya, "Bak, suçunu kaldırdım. Sana bayramlık giysiler giydireceğim" dedi.

[5]Ben de Yeşu'nun başına temiz bir sarık sarmalarını söyledim. Başına temiz bir sarık sarıp onu giydirdiler. RAB'bin meleği de onun yanında duruyordu.

[6]Sonra RAB'bin meleği Yeşu'yu uyardı: [7]"Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Eğer yollarımda yürür, verdiğim görevleri yerine getirirsen, tapınağımı sen yönetecek, avlularımı sen koruyacaksın. Sana burada duranların arasına katılıp huzuruma çıkma ayrıcalığını vereceğim.

[8]" 'Ey Başkâhin Yeşu, sen ve önünde oturan kâhin* arkadaşların, dinleyin! Çünkü onlar gelecek olayların önbelirtisidir. Dal[b] adındaki kulumu ortaya çıkarıyorum. [9]Yeşu'nun önüne koyduğum taşa bakın! O tek taşın yedi gözü[c] var; onun üzerine bir yazıt oyacağım' diyor Her Şeye Egemen RAB, 'Bir günde bu ülkenin günahını kaldıracağım. [10]O gün her biriniz komşusunu asmasının, incir ağacının altında oturmaya çağıracak.' Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB."

Beşinci Görüm:
Kandillik ve Zeytin Ağaçları

4 Benimle konuşan melek yine geldi ve uykudan uyandırır gibi beni uyandırdı. [2]"Ne görüyorsun?" diye sordu.

"Som altın bir kandillik görüyorum" diye yanıtladım, "Tepesinde zeytinyağı için bir tas, üzerinde yedi kandil, kandillerde yedişer oluk var. [3]Ayrıca kandilliğin yanında, biri zeytinyağı tasının sağında, öbürü solunda iki zeytin ağacı da var."

[4]Benimle konuşan meleğe, "Bunların anlamı nedir, efendim?" diye sordum.

[5]Melek, "Bunların anlamını bilmiyor musun?" diye karşılık verdi.

---

[a] *3:2 Süryanice "RAB'bin meleği", Masoretik metin "RAB".*
[b] *3:8 "Dal": Mesih'in adlarından biri.* [c] *3:9 "Gözü" ya da "Yüzü".*

3:1 Ezr.5:2 3:1 Va.12:10 3:2 Yah.9 3:8 Yer.23:5; 33:15; Zek.6:12
3:10 Mik.4:4 4:2 Va.4:5 4:3 Va.11:4

"Hayır, efendim" dedim.

[6]Bunun üzerine şöyle dedi: "RAB Zerubbabil'e, 'Güçle kuvvetle değil, ancak benim Ruhum'la başaracaksın' diyor. Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. [7]Sen kim oluyorsun, ey ulu dağ? Zerubbabil'in önünde bir düzlük olacaksın! O tapınağın son taşını çıkarırken, halk da, 'Ne güzel, ne güzel!' diye bağıracak."

[8]RAB bana yine seslendi: [9]"Bu tapınağın temelini Zerubbabil'in elleri attı, tapınağı tamamlayacak olan da onun elleridir. O zaman beni size Her Şeye Egemen RAB'bin gönderdiğini anlayacaksınız.

[10]"Küçük işleri yapma gününü kim küçümsüyor? İnsanlar Zerubbabil'in elinde çekülü görünce sevinecekler.

–"Bu yedi kandil RAB'bin bütün yeryüzünde dolaşan gözleridir."–

[11]Meleğe, "Kandilliğin sağındaki ve solundaki bu iki zeytin ağacı nedir?" diye sordum, [12]"Altın gibi yağ akıtan iki altın oluğun yanındaki bu iki zeytin dalı nedir?"

[13]"Bunların anlamını bilmiyor musun?" diye karşılık verdi.

"Hayır, efendim" dedim.

[14]Melek, "Bunlar bütün dünyanın Rabbi'ne hizmet eden, zeytinyağıyla kutsanmış iki kişidir" diye açıkladı.

Altıncı Görüm: Uçan Tomar

5 Gözlerimi yine kaldırıp bakınca, uçan bir tomar gördüm.

[2]Melek, "Ne görüyorsun?" diye sordu.

"Uçan bir tomar görüyorum. Uzunluğu yirmi[a], genişliği on arşın[b]" diye yanıtladım.

[3]Melek, "Bütün ülkeye yağacak lanettir bu" dedi, "Tomarın bir yanına yazılanlar uyarınca, hırsızlık eden herkes sökülüp atılacak; öbür yanına yazılanlar uyarınca da yalan yere ant içenler kovulacak. [4]Her Şeye Egemen RAB, 'Lanet yağdıracağım' diyor, 'Hırsızın ve benim adımla yalan yere ant içenin evi üzerine lanet yağacak. Ve lanet o evin üzerinde kalacak; kerestesiyle, taşlarıyla birlikte evin tümünü yok edecek.' "

Yedinci Görüm: Ölçü Kabındaki Kadın

[5]Sonra benimle konuşan melek yaklaşıp, "Gözlerini kaldır" dedi, "Ortaya çıkan şu nesnenin ne olduğuna bak."

[6]"Nedir?" diye sordum.

"Bir ölçü kabı[c]" dedi, sonra ekledi: "Bu, bütün ülke halkının suçudur." [7]Derken kurşun kapak kaldırıldı. Kabın içinde bir kadın oturuyordu. [8]Melek, "İşte bu kötülüktür!" diyerek kadını gerisingeri ölçü kabına itip kurşun kapağı yerine koydu.

[9]Gözlerimi kaldırıp bakınca, rüzgarda uçarak yaklaşan iki kadın gördüm. Leylek kanatlarına benzeyen kanatları vardı. Kabı yerle gök arasına kaldırdılar.

[10]Benimle konuşan meleğe, "Kabı

---

[a] *5:2 "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m.*

[b] *5:2 "On arşın": Yaklaşık 4.5 m.*

[c] *5:6 "Ölçü kabı": İbranice "Efa", yaklaşık 22 litrelik bir ölçek.*

4:6 Ezr.5:2 4:10 Va.5:6 4:11 Va.11:4

nereye götürüyorlar?" diye sordum. [11]"Kadın için bir ev yapmak üzere Şinar[a] topraklarına" diye yanıtladı, "Ev hazır olunca kap oraya, yerine konulacak."

Sekizinci Görüm: Dört Savaş Arabası

6 Yine gözlerimi kaldırıp baktım, iki tunç* dağın arasından çıkıp gelen dört savaş arabası gördüm. [2]Birinci savaş arabasının kızıl, ikincisinin siyah, [3]üçüncüsünün beyaz, dördüncüsünün benekli atları vardı. Atların hepsi güçlüydü. [4]Benimle konuşan meleğe, "Bunlar ne, efendim?" diye sordum.

[5]Melek şöyle karşılık verdi: "Bunlar bütün dünyanın Rab'bine hizmet ettikleri yerden çıkan göğün dört ruhudur[b]. [6]Siyah atların çektiği savaş arabası bölgenin kuzeyine, beyaz atlarınki batıya, benekli atlarınki de güneye doğru gidiyor."

[7]Yola çıktıklarında güçlü atlar yeryüzünü dolaşmak üzere gitmek istiyorlardı. Melek, "Gidin, yeryüzünü dolaşın!" deyince, gidip yeryüzünü dolaştılar.

[8]Sonra melek bana seslendi: "Bak, bölgenin kuzeyine gidenler, orada öfkemi yatıştırdılar."

Yeşu'ya Verilen Taç

[9]RAB bana şöyle seslendi: [10]"Armağanları sürgünden dönenlerden –Babil'den gelen Helday, Toviya ve Yedaya'dan– al ve aynı gün Sefanya oğlu Yoşiya'nın evine git. [11]Aldığın altınla gümüşten bir taç yaparak Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu'nun başına tak. [12]Ona Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor de: 'İşte Dal adındaki adam! Bulunduğu yerde filizlenecek ve RAB'bin Tapınağı'nı kuracak. [13]Evet, RAB'bin Tapınağı'nı kuracak olan odur. Görkemle kuşanacak, tahtında oturup egemenlik sürecek. Tahtında oturan kâhin olacak. İkisi arasında tam bir uyum olacak.' [14]Helday'ın[c], Toviya'nın, Yedaya'nın, Sefanya oğlu Yoşiya'nın[ç] anısına taç RAB'bin Tapınağı'na konulacak. [15]Uzaktakiler de gelip RAB'bin Tapınağı'nın yapımında çalışacak. Böylece beni size Her Şeye Egemen RAB'bin gönderdiğini anlayacaksınız. Tanrınız RAB'bin sözüne özenle uyarsanız bütün bunlar gerçekleşecektir."

Oruç Değil, Adalet ve Sevecenlik

7 Kral Darius'un krallığının dördüncü yılının dokuzuncu ayı* olan Kislev ayının dördüncü günü RAB Zekeriya'ya seslendi. [2-3]Beytel halkı, Her Şeye Egemen RAB'bin Tapınağı'ndaki kâhinlerle peygamberlere, "Yıllardır yaptığımız gibi beşinci ay oruç* tutup ağlayalım mı?" diye sormuş ve RAB'be yalvarmaları için Sareser'i, Regem-Melek'i ve adamlarını göndermişti.

---

[a] *5:11 "Şinar", yani "Babil".*

[b] *6:5 "Ruhudur" ya da "Rüzgarıdır".*

[c] *6:14 Süryanice "Helday" (bkz. 6:10), Masoretik metin "Helem".*

[ç] *6:14 Süryanice "Yoşiya" (bkz. 6:10), Masoretik metin "Hen".*

6:2-3 Zek.1:8; Va.6:2,4 6:5 Va.7:1 6:12 Yer.23:5; 33:15; Zek.3:8

[4]Her Şeye Egemen RAB bana dedi ki, [5]"Bütün ülke halkına ve kâhinlere sor: 'Yetmiş yıldır beşinci ve yedinci aylarda oruç tutup dövündüğünüzde gerçekten benim için mi oruç tuttunuz? [6]Yiyip içerken kendiniz için yiyip içmiyor muydunuz? [7]Yeruşalim'le çevresindeki kentler gönenç içinde yaşarken, Negev ve Şefela insanlarla doluyken, RAB'bin önceki peygamberler aracılığıyla açıkladığı sözler bunlar değil mi?' "

[8]RAB Zekeriya'ya yine seslendi: [9]"Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Gerçek adaletle yargılayın; birbirinize sevgi ve sevecenlik gösterin. [10]Dul kadına, öksüze, yabancıya, yoksula baskı yapmayın. Yüreğinizde birbirinize karşı kötülük tasarlamayın.'

[11]"Ama atalarımız dinlemek istemediler; inatla sırtlarını çevirdiler, duymamak için kulaklarını tıkadılar. [12]Kutsal Yasa'yı ve Her Şeye Egemen RAB'bin kendi Ruhu'yla gönderdiği, önceki peygamberler aracılığıyla ilettiği sözleri dinlememek için yüreklerini taş gibi sertleştirdiler. Bu yüzden Her Şeye Egemen RAB onlara çok öfkelendi.

[13]" 'Madem ben çağırınca dinlemediler' diyor Her Şeye Egemen RAB, 'Onlar çağırınca, ben de onları dinlemeyeceğim. [14]Onları tanımadıkları ulusların arasına fırtına gibi dağıttım. Geride bıraktıkları ülke öyle ıssız kaldı ki, oraya kimse gidip gelemez oldu. Güzelim ülkeyi viraneye çevirdiler.' "

Rab Yeruşalim'i Kutsayacağına Söz Veriyor

8 Her Şeye Egemen RAB bana yine seslendi: [2]Her Şeye Egemen RAB, "Siyon için büyük kıskançlık duyuyorum" diyor, "Evet, onu şiddetle kıskanıyorum. [3]Siyon'a dönecek ve Yeruşalim'de oturacağım. Yeruşalim'e Sadık Kent, Her Şeye Egemen RAB'bin dağına Kutsal Dağ denecek.

[4-5]"İlerlemiş yaşlarından ötürü ellerinde bastonlarıyla yaşlı erkeklerle kadınlar yine Yeruşalim meydanlarında oturacaklar. Kentin meydanları orada oynayan erkek ve kız çocuklarla dolacak." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

[6]Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "O günlerde sürgünden dönen halkın gözünde bu olanaksız olsa da, benim gözümde de böyle mi olmalı?" Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

[7-8]"Halkımı doğudaki, batıdaki ülkelerden kurtarıp geri getireceğim. Yeruşalim'de yaşayacak, halkım olacaklar; ben de onların sadık ve adil Tanrısı olacağım." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

[9]"Her Şeye Egemen RAB'bin Tapmağı'nın kurulması için temel atıldığında orada bulunan peygamberlerin bu günlerde söylediği sözleri duyan sizler yüreklenin!" diyor Her Şeye Egemen RAB, [10]"O günlerden önce insan ya da hayvan için ücret yoktu. Düşman yüzünden hiç kimse güvenlik içinde gidip gelemiyordu. Çünkü herkesi birbirine düşürmüştüm. [11]Ama şimdi sürgünden dönen bu halka geçmiş günlerde davrandığım gibi davranmayacağım." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB, [12]"Ekilen tohum verimli olacak; asma üzüm, toprak ürün, gökler çiy verecek. Bunların tümünü sürgünden dönen bu halka mülk olarak vereceğim.

[13]Sizi kurtaracağım, ey Yahuda ve İsrail halkı. Siz uluslar arasında nasıl lanet konusu olduysanız, şimdi de bereket kaynağı olacaksınız. Korkmayın, yürekli olun!”

[14]Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: “Atalarınız beni öfkelendirdiğinde başınıza felaket getirmeyi tasarladım ve vazgeçmedim” diyor Her Şeye Egemen RAB, [15]“Şimdi de Yeruşalim ve Yahuda halkına yine iyilik yapmayı tasarladım. Korkmayın! [16]Yapmanız gerekenler şunlardır: Birbirinize gerçeği söyleyin, kent kapılarınızda[a] esenliği sağlayan gerçek adaletle yargılayın, [17]yüreğinizde birbirinize karşı kötülük tasarlamayın, yalan yere ant içmekten tiksinin. Çünkü ben bütün bunlardan nefret ederim.” Böyle diyor RAB.

[18]Her Şeye Egemen RAB bana yine seslendi: [19]Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “Dördüncü, beşinci, yedinci ve onuncu ayların* oruçları* Yahuda halkı için sevinç, coşku dolu mutlu bayramlar olacak. Bu nedenle gerçeği ve esenliği sevin.”

[20]Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “Daha birçok halk, birçok kentte yaşayanlar gelecek. [21]Bir kentte yaşayanlar başka kente gidip, ‘RAB’be yalvarmak, Her Şeye Egemen RAB-be yönelmek için hemen yola çıkalım. Ben de gideceğim’ diyecekler. [22]Her Şeye Egemen RAB’be yönelmek, O’na yalvarmak için çok sayıda halkla birçok ulus Yeruşalim’e gelecek.”

[23]Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “O günlerde her dil ve ulustan on kişi bir Yahudi’nin eteğinden tutup, ‘İzin verin, sizinle gidelim. Çünkü Tanrı’nın sizinle olduğunu duyduk’ diyecekler.”

İsrail’in Düşmanlarına Yargı

9 Bildiri: RAB’bin sözü Hadrak ülkesine ve Şam Kenti’ne yöneliktir.

Çünkü insanların, özellikle bütün
İsrail oymaklarının gözü
RAB’be çevrilidir.
[2] Bu söz Hadrak sınırındaki
Hama’ya,
Çok becerikli olmasına karşın Sur
ve Sayda kentlerine de
yöneliktir.
[3] Sur kendine bir kale yaptı;
Toprak kadar gümüş
Ve sokaktaki çamur kadar altın
biriktirdi.
[4] Ama Rab onun mal varlığını alıp
götürecek;
Denizdeki gücünü yok edecek
Ve ateş kenti yiyip bitirecek.
[5] Aşkelon bunu görünce korkacak;
Gazze acıdan kıvranacak,
Ekron da öyle, çünkü umudu
sönecek.
Gazze kralını yitirecek,
Aşkelon ıssız kalacak.
[6] Aşdot’ta melez bir halk oturacak,
Filistliler’in gururunu kıracağım.
[7] Ağızlarından kanı alınmamış eti,

---

[a] 8:16 “Kent kapılarınızda”: Eski zamanlarda mahkeme kent kapısında yapılırdı.
8:16 Ef.4:25 *9:1 Yşa.17:1-3; Yer.49:23-27; Amo.1:3-5*
9:2-4 Yşa.23:1-18; Hez.26:1-28:26; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Mat.11:20-22; Luk.10:13-14
9:5-7 Yşa.14:29-31; Yer.47:1-7; Hez.25:15-17; Yoe.3:4-8; Amo.1:6-8; Sef.2:4-7

Dişlerinin arasından yasak
yiyecekleri alacağım.
Sağ kalanlar Tanrımız'a
bağlanacak
Ve Yahuda oymağında bir boy
sayılacak.
Ekron Yevuslular gibi olacak.
[8] Akın eden ordulara karşı
Evimin çevresinde ordugah
kuracağım.
Hiçbir kıyıcı
Bir daha halkımın üzerinden
geçmeyecek,
Çünkü artık halkımı ben
gözetiyorum.

Vaat Edilen Kral

[9] Ey Siyon kızı*, sevinçle coş!
Sevinç çığlıkları at, ey Yeruşalim
kızı*!
İşte kralın!
O adil kurtarıcı ve
alçakgönüllüdür.
Eşeğe, evet, sıpaya,
Eşek yavrusuna binmiş sana
geliyor!
[10] Savaş arabalarını Efrayim'den,
Atları Yeruşalim'den
uzaklaştıracağım.
Savaş yayları kırılacak.
Kralınız uluslara barışı duyuracak,
Onun egemenliği bir denizden bir
denize,
Fırat'tan yeryüzünün uçlarına dek
uzanacak.
[11] Size gelince,
Sizinle yaptığım kurban kanıyla
yürürlüğe girmiş antlaşma
uyarınca,
Sürgündeki halkınızı
Susuz çukurdan çıkarıp özgür
kılacağım.
[12] Kalenize dönün,
Ey siz, umut sürgünleri!
Bugün bildiriyorum ki,
Size yitirdiğinizin iki katını
vereceğim.
[13] Yahuda'yı yayımı gerer gibi
gereceğim
Ve Efrayim'i ok gibi ona
dolduracağım.
Oğullarını Grekler'e karşı
uyandıracağım, ey Siyon
Ve seni bir savaşçının kılıcı gibi
yapacağım.

Rab Gelecek

[14] O zaman RAB halkının üzerinde
görünecek,
Oku şimşek gibi çakacak.
Egemen RAB boru çalacak
Ve güney fırtınalarıyla
ilerleyecek.
[15] Onları Her Şeye Egemen RAB
koruyacak.
Düşmanlarını yok edecek
Ve sapan taşlarıyla yenecekler.
Şarap içmiş gibi içip gürleyecek
Ve kurban kanı serpmekte
kullanılan çanaklar gibi
sunağın köşelerine dolacaklar

[16] O gün Tanrıları RAB
Sürüsü olan halkını kurtaracak.
O'nun ülkesinde taç mücevherleri
gibi parlayacaklar.
[17] Ne yakışıklı ve güzel olacaklar!
Delikanlılar tahılla,
Genç kızlar yeni şarapla
güçlenecek.

9:9 Mat.21:5; Yu.12:14-15 *9:10 Mez.72:8*

Rab Yahuda ve Efrayim'i Kayıracak

10 İlkbaharda RAB'den yağmur
dileyin.
O'dur yağmur bulutlarını
oluşturan.
İnsanlara yağmur sağanakları
Ve herkese tarlada ot verir.
2 Oysa aile putlarından alınan
yanıtlar boştur,
Falcılar yalan görümler görür
Ve gerçek yanı olmayan düşler
anlatarak
Boşuna avuturlar.
Bu yüzden halk sürü gibi dağınık,
Sıkıntı çekiyor, çünkü çoban yok.
3 RAB şöyle diyor:
"Öfkem çobanlara karşı alevlendi,
Önderleri[a] cezalandıracağım.
Her Şeye Egemen RAB kendi
sürüsünü,
Yahuda halkını kayıracak.
Görkemli savaş atı gibi yapacak
onları.
4 Köşe taşı,
Çadır kazığı,
Savaş yayı
Ve bütün önderler Yahuda'dan
çıkacak.
5 Savaşta düşmanlarını sokaklardaki
çamurda çiğneyen yiğitler
gibi olacaklar.
RAB onlarla olduğu için
Savaşacak ve atlıları
utandıracaklar.

6 "Yahuda halkını güçlendireceğim,
Yusuf soyunu kurtarıp
Sürgünden geri getireceğim.
Çünkü onlara acıyorum.
Sanki onları reddetmemişim gibi
olacaklar.
Çünkü ben onların Tanrısı
RAB'bim ve onları
yanıtlayacağım.
7 Efrayimliler yiğitler gibi olacaklar,
Şarap içmiş gibi yürekleri coşacak.
Çocukları bunu görüp neşelenecek,
Yürekleri RAB'de sevinç bulacak.

8 "Islık çalıp onları toplayacağım,
Onları kesinlikle kurtaracağım.
Eskiden olduğu gibi
Yine çoğalacaklar.
9 Onları halklar arasına
dağıttımsa da,
Uzak ülkelerde beni
anımsayacaklar;
Çocuklarıyla birlikte sağ kalacak
ve geri dönecekler.
10 Onları Mısır'dan geri getirecek,
Asur'dan toplayacağım;
Gilat'a, Lübnan'a getireceğim.
Onlara yeterince yer
bulunmayacak.
11 Sıkıntı denizinden geçecekler,
Denizin dalgaları yatışacak,
Nil'in bütün derinlikleri
kuruyacak.
Asur'un gururu alaşağı edilecek,
Mısır'ın krallık asası elinden
alınacak.
12 Halkımı kendi gücümle
güçlendireceğim,
Adıma layık bir yaşam
sürdürecekler."
Böyle diyor RAB.

[a] *10:3 "Önderleri": İbranice "Tekeleri".*
10:2 Say.27:17; 1Kr.22:17; 2Ta.18:16; Hez.34:5; Mat.9:36; Mar.6:34

11 Ey Lübnan, kapılarını aç ki,
Ateş sedir ağaçlarını yakıp yok
etsin!
[2] Ey çam ağacı, haykır!
Sedir ağacı yıkıldı,
Ulu ağaçlar yok oldu!
Haykırın, ey Başan meşeleri,
Gür ormanın ağaçları devrildi!
[3] Çobanların haykırışını duy,
Çünkü güzelim otlakları yok oldu!
Genç aslanların kükremesini dinle,
Çünkü Şeria Irmağı'nın
kıyısındaki ağaçlık yok oldu!

İki Çoban

[4]Tanrım RAB, "Kesime ayrılmış sürüyü sen güt" diyor, [5]"Sürüyü satın alanlar koyunları kesiyor ama cezalarını çekmiyorlar. Koyunları satanlar da, 'Tanrı'ya övgüler olsun, zengin oldum!' diyorlar. Çobanlar kendi sürülerine acımıyor. [6]Çünkü ülkede yaşayan halka artık acımayacağım" diyor RAB, "Herkesi kendi komşusunun ve kralının eline teslim edeceğim. Ülkeyi ezecekler, ben de halkı ellerinden kurtarmayacağım."

[7]Bunun üzerine kesime ayrılmış sürünün özellikle ezilenlerini güttüm. Elime iki değnek aldım; birine "Lütuf", ötekine "Birlik" adını koydum. Böylece sürüyü gütmeye başladım. [8]Bir ayda üç çobanı başımdan savdım. Çünkü ben sürüden bıkmıştım, sürü de benden tiksinmişti. [9]Sürüye, "Artık sizi gütmeyeceğim. Ölen ölsün, kesilen kesilsin, geri kalanlar da birbirinin etini yesin" dedim.

[10]Sonra "Lütuf" adındaki değneğimi aldım ve bütün uluslarla yapmış olduğum antlaşmayı bozmak için kırdım. [11]Böylece antlaşma o gün bozuldu. Beni gözleyen sürünün ezilenleri RAB'bin sözünün yerine geldiğini anladılar.

[12]Onlara, "Uygun görürseniz ücretimi ödeyin, yoksa boş verin" dedim. Onlar da ücret olarak bana otuz gümüş verdiler.

[13]RAB bana, "Çömlekçiye[a] at" dedi. Böylece bana biçtikleri yüksek değerin karşılığı olan otuz gümüşü alıp RAB'bin Tapmağı'ndaki çömlekçiye[a] attım.

[14]Sonra Yahuda ile İsrail arasındaki kardeşliği bozmak için "Birlik" adındaki öteki değneğimi kırdım.

[15]RAB bana, "Sen yine akılsız bir çoban gibi donat kendini" dedi, [16]"Ülkeye öyle bir çoban atayacağım ki, yitiklere bakmayacak, dağılmışları aramayacak, yaralıları iyileştirmeyecek, sağlamları beslemeyecek. Ancak semiz koyunların etini yiyecek, tırnaklarını koparacak.

[17] "Sürüyü terk eden değersiz
çobanın vay haline!
Kılıç kolunu ve sağ gözünü vursun!
Kolu tamamen kurusun,
Sağ gözü kör olsun!"

Yeruşalim'in Düşmanları Yok Oluyor

12 Bildiri: İşte RAB'bin İsrail'e ilişkin sözleri. Gökleri geren, yeryüzünün temelini atan, insanın içindeki ruha biçim veren RAB şöyle diyor: [2]"Yeruşalim'i çevredeki bütün halkları sersemleteen bir kâse* yapacağım. Yeruşalim gibi Yahuda

---

[a] *11:13 Masoretik metin "Çömlekçiye", Süryanice "Hazineye". 11:12-13 Mat.27:9-10*

da kuşatma altına alınacak. [3]O gün Yeruşalim'i bütün halklar için ağır bir taş yapacağım. Onu kaldırmaya yeltenen herkes ağır yaralanacak. Yeryüzünün bütün ulusları Yeruşalim'e karşı birleşecek. [4]O gün her atı dehşete düşürecek, her atlıyı çılgına döndüreceğim. Yahuda halkını gözeteceğim, ama öbür halkların bütün atlarını kör edeceğim. [5]O zaman Yahuda önderleri, 'Her Şeye Egemen Tanrısı RAB'be güvenen Yeruşalim halkı güç kaynağımızdır' diye düşünecekler.

[6]"O gün Yahuda önderlerini odunların ortasında yanan bir mangal gibi, ekin demetleri arasında alev alev yanan bir meşale gibi yapacağım. Sağda solda, çevredeki bütün halkları yakıp yok edecekler. Yeruşalim ise sapasağlam yerinde duracak.

[7]"Ben RAB önce çadırlarda oturan Yahuda halkını kurtaracağım. Öyle ki, Davut soyuyla Yeruşalim'de oturanlar Yahuda'dan daha çok onura kavuşmasın. [8]Ben RAB o gün Yeruşalim'de oturanları koruyacağım. Böylece aralarındaki en güçsüz kişi Davut gibi, Davut soyu da Tanrı gibi, kendilerine öncülük eden RAB'bin meleği gibi olacak. [9]O gün Yeruşalim'e saldıran bütün ulusları yok etmeye başlayacağım.

[10]"Davut soyuyla Yeruşalim'de oturanların üzerine lütuf ve yakarış ruhunu dökeceğim. Bana, yani deştiklerine bakacaklar; biricik oğlu için yas tutan biri gibi yas tutacak, ilk oğlu için acı çeken biri gibi acı çekecekler. [11]O gün Yeruşalim'de tutulan yas, Megiddo Ovası'nda, Hadat-Rimmon'da tutulan yas gibi büyük olacak. [12-14]Ülkede her boy kendi içinde yas tutacak: Davut, Natan, Levi, Şimi boyundan ve geri kalan boylardan aileler. Her boyun erkekleri ayrı, kadınları ayrı yas tutacak."

Günahtan Arınma

13 "O gün Davut soyunu ve Yeruşalim'de yaşayanları günahtan ve ruhsal kirlilikten arındırmak için bir pınar açılacak. [2]O gün ülkeden putların adlarını kaldıracağım, bir daha anılmayacaklar" diyor Her Şeye Egemen RAB, "Sahte peygamberleri de, kirli ruhu da ülkeden uzaklaştıracağım. [3]Biri yine peygamberlik edecek olursa, öz annesiyle babası, 'Öleceksin, çünkü RAB'bin adıyla yalan söylüyorsun' diyecekler. Peygamberlik ettiğinde de öz annesi babası onun bedenini deşecekler.

[4]"O gün her peygamber peygamberlik ederken gördüğü görümden utanacak; insanları aldatmak için çuldan giysi giymeyecek. [5]'Ben peygamber değilim, çiftçiyim. Gençliğimden beri hep tarlada çalıştım[a]' diyecek. [6]Biri, 'Bağrındaki bu yaralar ne?' diye sorduğunda da, 'Bunlar dostlarımın evinde aldığım yaralar' diye yanıtlayacak."

Çoban Vuruluyor

[7] "Uyan, ey kılıç!

---

[a] *13:5 Olası metin "Gençliğimden beri hep tarlada çalıştım", Masoretik metin "Çünkü bir adam beni gençliğimde köle olarak satın aldı".*

12:10 Yu.19:37; Va.1:7   12:11 2Kr.23:29; Va.16:16

Çobanıma, yakınıma karşı
harekete geç"
Diyor Her Şeye Egemen RAB.
"Çobanı vur da
Koyunlar darmadağın olsun.
Ben de elimi küçüklere karşı
kaldıracağım.
[8] Bütün ülkede" diyor RAB,
"Halkın üçte ikisi vurulup ölecek,
Üçte biri sağ kalacak.
[9] Kalan üçte birini ateşten
geçireceğim,
Onları gümüş gibi arıtacağım,
Altın gibi sınayacağım.
Bana yakaracaklar,
Ben de onlara karşılık vereceğim,
'Bunlar benim halkım' diyeceğim.
Onlar da, 'Tanrımız RAB'dir'
diyecekler."

Mesih'in Gelişi ve Krallığı

14 İşte RAB'bin günü geliyor! Ey Yeruşalim halkı, senden yağmalanan mal gözlerinin önünde paylaşılacak.

[2]Yeruşalim'e karşı savaşmaları için bütün ulusları bir araya getireceğim. Kent ele geçirilecek, evler yağmalanacak, kadınların ırzına geçilecek. Kentte yaşayanların yarısı sürgüne gönderilecek, geri kalanlar kentte kalacak.

[3]Sonra RAB, savaş zamanlarında yaptığı gibi, gidip bu uluslara karşı savaşacak. [4]O gün O'nun ayakları Yeruşalim'in doğusundaki Zeytin Dağı'nın üzerinde duracak. Zeytin Dağı doğuya ve batıya doğru ortadan yarılıp çok büyük bir vadi oluşturacak. Dağın yarısı kuzeye, öbür yarısı güneye çekilecek. [5]Yarılan dağımın oluşturduğu vadiden kaçacaksınız, çünkü vadi Asal'a dek uzanacak. Yahuda Kralı Uzziya döneminde depremden nasıl kaçtıysanız, öyle kaçacaksınız. O zaman Tanrım RAB bütün kutsallarla birlikte gelecek!

[6]O gün ışık olmayacak, ışık veren cisimler kararacak. [7]Özel bir gün, yalnız RAB'bin bildiği bir gün olacak. Gece de gündüz de olmayacak. Gece aydınlık olacak.

[8]O gün Yeruşalim'in içinden diri sular akacak. Yaz kış suların yarısı Lut Gölü'ne, öbür yarısı Akdeniz'e akacak.

[9]RAB bütün dünyanın kralı olacak. O gün yalnız RAB, yalnız O'nun adı kalacak.

[10]Bütün ülke Geva'dan Yeruşalim'in güneyindeki Rimmon'a dek Arava Ovası gibi olacak. Ama Yeruşalim yükseltilecek ve Benyamin Kapısı'ndan ilk kapıya, Köşe Kapısı'na, Hananel Kulesi'nden kralın üzüm sıkma çukurlarına dek yerli yerinde duracak. [11]İnsanlar oraya yerleşip güvenlik içinde yaşayacak. Yeruşalim bir daha yıkıma[a] uğramayacak.

[12]Yeruşalim'e karşı savaşan bütün halkları RAB şu belayla cezalandıracak: Daha sağken bedenleri, gözleri, dilleri çürüyecek. [13]O gün RAB insanları büyük dehşete düşürecek. Herkes yanındakinin elini yakalayacak, birbirlerine saldıracaklar. [14]Yahudalılar da Yeruşalim'de savaşacak. Çevredeki bütün ulusların serveti,

---

[a] *14:11 "Yıkıma" ya da "Lanete".*

13:7 Mat.26:31; Mar.14:27
14:8 Hez.47:1; Yu.7:38; Va.22:1
14:11 Va.22:3

çok miktarda altın, gümüş, giysi toplanacak. [15]Düşman ordugahlarındaki bütün hayvanlar da –at, katır, deve, eşek– benzer bir belaya çarptırılacak.

[16]Yeruşalim'e saldıran uluslardan sağ kalanların hepsi Her Şeye Egemen RAB olan Kral'a tapınmak ve Çardak Bayramı'nı* kutlamak için yıldan yıla Yeruşalim'e gidecekler. [17]Yeryüzü halklarından hangisi Her Şeye Egemen RAB olan Kral'a tapınmak için Yeruşalim'e gitmezse, ülkesine yağmur yağmayacak. [18]Mısırlılar bunlara katılıp Yeruşalim'e gitmezlerse, RAB onları da Çardak Bayramı'nı kutlamak için Yeruşalim'e gitmeyen bütün ulusların başına getirdiği aynı belayla cezalandıracak. [19]Mısırlılar'a ve Çardak Bayramı'nı kutlamak için Yeruşalim'e gitmeyen bütün uluslara verilecek ceza budur.

[20]O gün atların çıngırakları üzerine, "RAB'be adanmıştır" diye yazılacak. RAB'bin Tapınağı'ndaki kazanlar da sunağın önündeki çanaklar gibi olacak. [21]Yeruşalim ve Yahuda'da her kazan Her Şeye Egemen RAB'be adanacak. Kurban kesmeye gelenler bu kazanları kurban etini pişirmek için kullanacaklar. O gün Her Şeye Egemen RAB'bin Tapınağı'nda artık tüccar[a] bulunmayacak.

---

[a] *14:21 "Tüccar" ya da "Kenanlı".*

MALAKİ

GİRİŞ

Malaki Kitabı'nda geçen olaylar, Yeruşalim'de tapınak kurulduktan sonra İ.Ö. 5. yüzyılda yazıldı. Peygamber Malaki'nin çağrısı, kâhinlerle halkın Tanrı'ya olan sadakatlerini yinelemeleridir. Tanrı halkının yaşamında ve Tanrı'ya tapınmasında savsaklık, günah vardı. Kâhinler ve halk Tanrı'ya verilmesi gereken ondalıkları vermemekle Tanrı'ya karşı hile yapıyor, O'na doğru yürekle sunu sunmuyordu. O'nun öğretileri uyarınca da yaşamıyordu. Ama Rab yolu hazırlamak ve antlaşmasını açıklamak için habercisini önünden gönderecek, sonra kendisi gelecek, halkını cezalandırıp arındıracak.

Ana Hatlar:

1:1-2:16	*İsrail halkının günahı*
2:17-4:6	*Tanrı'nın yargısı ve acıması*

1 RAB'bin Malaki[a] aracılığıyla İsrail halkına bildirisi.

Rab İsrail'i Seviyor

[2]RAB, "Sizi sevdim" diyor.

"Oysa siz, 'Bizi nasıl sevdin?' diye soruyorsunuz."

RAB, "Esav Yakup'un ağabeyi değil mi?" diye karşılık veriyor, "Ben Yakup'u sevdim, [3]Esav'dan ise nefret ettim[b]. Dağlarını viraneye çevirdim, yurdunu kırın çakallarına verdim."

[4]Edomlular, "Biz ezildik, ama yıkıntıları yeniden kuracağız" deseler de, Her Şeye Egemen RAB şu karşılığı verecek: "Onlar kurabilirler, ama ben yıkacağım. Ülkeleri kötülük ülkesi, kendileri de RAB'bin her zaman lanetlediği halk olarak tanınacak. [5]Bunu gözlerinizle görünce, 'RAB İsrail sınırının ötesinde de büyüktür!' diyeceksiniz."

Rab Kâhinleri Uyarıyor

[6]Her Şeye Egemen RAB, adını küçümseyen siz kâhinlere*, "Oğul babasına, kul efendisine saygı gösterir" diyor, "Eğer ben babaysam, hani bana saygınız? Eğer efendiysem, hani benden korkunuz?

"Oysa siz, 'Adını nasıl küçümsedik?' diye soruyorsunuz.

[7]"Hem sunağıma murdar* yiyecek getiriyor, hem de, 'Yiyeceği[c] nasıl

---

[a] *1:1 "Malaki": "Habercim" anlamına gelir.*

[b] *1:2-3 "Ben Yakup'u sevdim, Esav'dan ise nefret ettim": "Esav yerine Yakup'u yeğledim" anlamına gelir.*

[c] *1:7 Olası metin "Yiyeceği" (bkz. Septuaginta), Masoretik metin "Seni".*

1:2-3 Rom.9:13

1:2-5 Yşa.34:5-17; 63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Amo.1:11-12; Ova.1-14 murdar ettik?' diye soruyorsunuz.

"'RAB'bin sofrası[a] küçümsenir' demenizle. [8]Kör hayvan kurban etmek kötü değil mi? Topal ya da hasta hayvan kurban etmek kötü değil mi? Böyle bir hayvanı kendi valine sun bakalım! Senden hoşnut kalır mı, ya da seni kabul eder mi?" Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

[9]"Şimdi bize lütfetmesi için Tanrı'ya yalvarın. Siz böyle sunular sunarken hiç sizi kabul eder mi?" Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

[10]"Ne olurdu, sunağımda boşuna ateş yakmayasınız diye aranızda tapınağın kapılarını kapatan biri olsaydı! Ben sizden hoşnut değilim" diyor Her Şeye Egemen RAB, "Getireceğiniz sunuları da kabul etmeyeceğim. [11]Doğudan batıya kadar uluslar arasında adım büyük olacak! Her yerde adıma buhur yakılacak, temiz sunular sunulacak. Çünkü uluslar arasında adım büyük olacak!" diyor Her Şeye Egemen RAB.

[12]"'Rab'bin sofrası[a] murdardır, yemeği de küçümsenir' diyerek adımı bayağılaştırıyorsunuz. [13]Üstelik, 'Ne yorucu!' diyerek bana burun kıvırıyorsunuz." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

"Kurban olarak çalıntıyı, topalı, hastayı getirdiğinizde, elinizden kabul mu edeyim?" diye soruyor RAB. [14]"Sürüsünden adadığı erkek hayvan yerine Rab'be kusurlu hayvan kurban eden aldatıcıya lanet olsun! Çünkü ben büyük bir kralım" diyor Her Şeye Egemen RAB, "Ve uluslar adımdan korku duyacak."

2 "Şimdi, ey kâhinler, bu buyruk sizin içindir. [2]Her Şeye Egemen RAB diyor ki, söz dinlemez, adımı onurlandırmaya istekli olmazsanız, üzerinize lanet yağdırıp hayırdualarınızı lanete çevireceğim. Lanetledim bile. Çünkü beni onurlandırmaya istekli değilsiniz.

[3]"Soyunuzu paylayacağım. Bayramlarınızda kurban ettiğiniz hayvanların gübresini yüzünüze saçacağım. Sizi önümden atacağım[b]. [4]Levi'yle yaptığım antlaşmanın sürmesi için size bu buyruğu gönderdiğimi bilesiniz." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. [5]"Onunla yaşam ve esenlik verecek bir antlaşma yaptım ve bana saygı göstersin diye kendisine bunları verdim. Benden korkup adıma saygı gösterdi. [6]Doğru öğüt ağzındaydı. Dudaklarında hile yoktu. Benimle esenlik ve doğruluk içinde yürüdü. Birçoklarını da suç yolundan döndürdü.

[7]"Kâhinin dudakları bilgiyi korumalı ve insanlar onun ağzından öğüt aramalı. Çünkü o Her Şeye Egemen RAB'bin ulağıdır. [8]Ne var ki, siz yoldan saptınız ve öğrettiklerinizle birçoklarını suça sürüklediniz; Levi'yle yaptığım antlaşmayı bozdunuz." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. [9]"Benim yollarımı izleme-

---

[a] *1:7,12 "RAB'bin sofrası", yani "RAB'be sunulan kurbanlarla sunuların tümü" ya da "RAB'bin sunağı".*

[b] *2:3 Septuaginta, Süryanice "Sizi önümden atacağım", Masoretik metin "Sizi ona götürecek".* *1:8 Yas.15:21* *2:4 Say.3:11-13* *2:5 Say.25:12*

diniz, Kutsal Yasa'yla ilgili konularda adam kayırdınız. Bu yüzden ben de bütün halkın önünde sizi aşağılayıp gülünç duruma düşürdüm."

Yahuda Halkının Tanrı'ya İhaneti

[10]Hepimizin babası bir değil mi? Bizi yaratan aynı Tanrı değil mi? Öyleyse neden atalarımızın yaptığı antlaşmayı bozarak herkes kardeşine ihanet ediyor?

[11]Yahuda halkı haince davrandı. İsrail'de ve Yeruşalim'de iğrenç şeyler yapıldı: Yahuda yabancı ilaha tapınan kızla evlenerek RAB'bin sevdiği kutsal yeri kirletti. [12]Bunu yapan kişi, kim olursa olsun, Her Şeye Egemen RAB'be sunular getirse bile RAB onu Yakup'un topluluğundan atsın!

[13]Yaptığınız başka bir şey var: RAB'bin sunağını gözyaşı seline boğuyorsunuz. Ağlayıp sızlanıyorsunuz. Çünkü RAB artık getirdiğiniz sunulara ilgi göstermiyor, onları elinizden beğeniyle kabul etmiyor. [14]"Neden?" diye soruyorsunuz. Çünkü RAB seninle gençken evlendiğin karın arasında tanıktır. O yoldaşın ve evlilik antlaşmasıyla karın olduğu halde ona ihanet ettin.

[15]Tanrı sizi tek beden ve ruh yapmadı mı? Neden tek? Çünkü O kendisine özgü bir soy arıyordu. Onun için kendinize dikkat edin, hiçbiriniz gençken evlendiği karısına ihanet etmesin.

[16]İsrail'in Tanrısı RAB, "Ben boşanmadan nefret ederim" diyor, "Giysisinin üstüne bir de zorbalığı kuşanan kişiden de nefret ederim." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. Bunun için kendinize dikkat edin ve ihanet etmeyin.

Yargı Günü Yakındır

[17]Sözlerinizle RAB'bi usandırdınız.

"O'nu neyle usandırdık?" diye soruyorsunuz.

"Kötülük yapan herkes RAB'bin gözünde iyidir, O onlardan hoşnuttur" ya da "Hani, adalet sağlayan Tanrı nerede?" diyerek usandırdınız.

3 "İşte habercimi gönderiyorum. Önümde yolu hazırlayacak. Aradığınız Rab ansızın tapınağına gelecek; görmeyi özlediğiniz antlaşma habercisi gelecek" diyor Her Şeye Egemen RAB.

[2]Ama onun geleceği güne kim dayanabilir? O belirince kim durabilir? Çünkü o maden arıtıcının ateşi, çamaşırcının kül suyu gibi olacak; [3]gümüş eritip arıtan gibi davranacak: Levililer'i arındırıp altın, gümüş temizler gibi temizleyecek. Böylece RAB'be doğrulukla sunular sunacaklar. [4]Geçmiş günlerde, geçmiş yıllarda olduğu gibi, RAB Yahuda ve Yeruşalim'in sunacağı sunulardan hoşnut kalacak.

[5]Her Şeye Egemen RAB, "Yargılamak için size yaklaşacağım" diyor, "Büyücülere, zina edenlere, yalan yere ant içenlere, işçinin, dulun, öksüzün, yabancının hakkını çiğneyenlere –benden korkmayanlara– karşı hemen tanık olacağım."

Verilen Ondalıkları Çalmak

[6]"Ben RAB'bim, değişmem. Siz bu-

3:1 Mat.11:10; Mar.1:2; Luk.1:76-77; 7:27

3:2 Va.6:17

nun için yok olmadınız, ey Yakup soyu! [7]Atalarınızın günlerinden bu yana kurallarımı çiğnediniz, onlara uymadınız. Bana dönün, ben de size döneriim" diyor Her Şeye Egemen RAB.

"Oysa siz, 'Nasıl döneriz?' diye soruyorsunuz.

[8]"İnsan Tanrı'dan çalar mı? Oysa siz benden çalıyorsunuz.

" 'Senden nasıl çalıyoruz?' diye soruyorsunuz.

"Ondalıkları, sunuları çalıyorsunuz. [9]Siz lanete uğradınız. Çünkü bütün ulus benden çalıyorsunuz. [10]Tapınağımda yiyecek bulunması için bütün ondalıklarınızı ambara getirin. Beni bununla sınayın" diyor Her Şeye Egemen RAB. "Göreceksiniz ki, göklerin kapaklarını size açacağım, üzerinize dolup taşan bereket yağdıracağım. [11]Çekirgelerin ekinlerinizi yemesini engelleyeceğim. Tarlada asmanız ürünsüz kalmayacak" diyor Her Şeye Egemen RAB. [12]"Bütün uluslar ne mutlu size diyecekler. Çünkü ülkeniz özlenen bir yer olacak." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

[13]"Bana karşı sert sözler söylediniz" diyor RAB.

"Oysa siz, 'Sana karşı ne söyledik?' diye soruyorsunuz.

[14]"Şunu dediniz: 'Tanrı'ya kulluk etmek yararsızdır. Her Şeye Egemen RAB'bin isteklerini yerine getirmek, O'nun önünde yas tutar gibi davranmak bize ne kazanç sağlıyor? [15]Şimdi kendini beğenmişlere mutlu diyoruz. Kötülük edenler başarılı oluyor, Tanrı'yı deneyenler cezadan kurtuluyor.' "

[16]Bunun üzerine RAB'den korkanlar birbirleriyle konuştular. RAB dediklerine kulak verip duydu. RAB'den korkup adını sayanlar için O'nun önünde bir anma kitabı yazıldı.

[17]Her Şeye Egemen RAB, "Öz halkımı ortaya çıkardığım gün, benim olacaklar" diyor, "Bir baba kendisine hizmet eden oğlunu nasıl esirgerse ben de onları öyle esirgeyeceğim. [18]O zaman siz doğru kişiyle kötü kişi, Tanrı'ya kulluk edenle etmeyen arasındaki ayrımı yine göreceksiniz."

Rab'bin Günü

4 Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "İşte o gün geliyor, fırın gibi yanıyor. Kendini beğenmişlerle kötülük yapanlar samandan farksız olacak; o gün hepsini yakacak. Onlarda ne kök, ne dal bırakılacak. [2]Ama siz, adıma saygı gösterenler için ışınlarıyla şifa getiren doğruluk güneşi doğacak. Ve çıkıp ahırdan salınmış buzağılar gibi sıçrayacaksınız. [3]Kötüleri ezeceksiniz. Çünkü bunları yaptığım gün, ayağınızın altında kül olacaklar." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

[4]"Kulum Musa'nın yasasını, bütün İsrail'e iletmesi için Horev Dağı'nda ona verdiğim kuralları, ilkeleri anımsayın.

[5]"RAB'bin büyük ve korkunç günü gelmeden önce size Peygamber İlyas'ı göndereceğim. [6]O babaların yüreklerini çocuklarına, çocukların yüreklerini babalarına döndürecek. Öyle ki, gelip ülkeyi lanetleyerek yok etmeyeyim."

3:10 Lev.27:30; Say.18:21-24; Yas.12:6; 14:22-29; Neh.13:12
4:5 Mat.11:14; 17:10-13; Mar.9:11-13; Luk.1:17; Yu.1:21

YENİ
ANTLAŞMA

(İncil)

MATTA

GİRİŞ

Genel Bakış: *Matta'nın amacı, İsa'nın yaşamını, öğretisini, ölümünü ve dirilişini anlatmaktır. Özellikle İsa'nın peygamberlerce geleceği bildirilen ve Yahudilerce uzun zamandır beklenen Mesih olduğunu göstermek ister. Bunun için İsa'nın gelişiyle gerçekleşen peygamberlik sözlerinden alıntılara yer verir*[1]*. İsa'nın kurtuluş Müjdesi'nin bütün uluslar için olduğunu ayrıca vurgular*[2]*.*

Kitabın İçeriği: *Matta, İsa'nın soyağacı ve doğumuna ilişkin bilgileri vermekle başlar (1:1-2:23). İsa'nın vaftiz oluşunu ve Şeytan tarafından nasıl denendiğini anlattıktan sonra O'nun faaliyetlerine geçer. Kendisine gelen hastaların tümünü iyileştirdiği bazı olayları kaydeder*[3]*; belirli bazı hastaları iyileştirmesinden*[4] *ve öbür mucizelerinden*[5] *de söz eder. Bununla birlikte ağırlık, İsa'nın beş temel bölümde*[6] *toplanan öğretisine veriliyor. Bu öğretinin odağında Göklerin Egemenliği*[7] *bulunuyor. Göklerin Egemenliği, İncil'in öbür kısımlarında Tanrı'nın Egemenliği diye de geçer. İsa'nın ilk gelişiyle başlayan bu egemenlik, O'nun Kral olarak dönüşüyle tamamlanacaktır. Günahlarından dönüp İsa'yı izleyenler, egemenliğin çocukları olurlar. Bunlar, İsa'nın özellikle Dağdaki Konuşma'da açıkladığı yeni yaşama çağrılıyorlar (5-7 bölümleri). Örneğin, ön planda bulunmak yerine başkalarına hizmet etmeyi amaç edinmeliler*[8]*; gösterişe kapılmadan iyilik yapmalılar (6:1-18); bağışlayıcı olmalılar (18:21-35); canları pahasına da olsa İsa'yı izlemeliler*[9]*.*

İsa, sözleri ile eylemleri arasında büyük uyumsuzluklar olan Yahudi din önderlerini şiddetle eleştirir. Onlar için şöyle der: "Göklerin Egemenliği'nin kapısını insanların yüzüne kaparlar; ne kendileri içeri girerler, ne de girmek isteyenleri bırakırlar"[10]*. Buna karşılık İsa, doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya gelmiştir (9:13). İsa ayrıca çağın sonu, kendisinin ikinci gelişi ve son yargı konusunda açıklamalarda bulunur; izleyicilerinin bütün bu olaylara hazırlıklı olmaları gerektiğini anlatır*[11]*. İsa'nın kimliğine gelince, Matta imalı ama kesin konuşur*[12]*.*

Son bölümler İsa'nın ölümünü ve dirilişini anlatır. Ondan önce İsa, nasıl öleceğini birkaç kez açıklar. Son yemeğinde, "Kanım... günahların bağışlanması için birçokları uğruna akıtılan antlaşma kanıdır" der (26:28). Uzun zamandan beri onu öldürmeyi tasarlayan Yahudi önderlerce tutuklanır, yargılanır ve Romalı vali tarafından çarmıha gerilir. Ölür ve dirilir. Kitap, *İsa'nın izleyicilerine verdiği ünlü son buyruğuyla noktalanır: "Gökte ve yeryüzünde bütün yetki bana verildi. Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin..."*

Ana Hatlar:

1:1-2:23	*İsa'nın doğumu ve çocukluğu*
3:1-4:16	*İsa'nın göreve hazırlanması*
4:17-18:35	*İsa'nın Celile ve çevresindeki faaliyetleri*
19:1-20:34	*Yeruşalim (Kudüs) yolunda*
21:1-27:66	*İsa'nın Yeruşalim'de öğretisini yayması, tutuklanıp çarmıha gerilmesi*
28:1-20	*İsa'nın dirilmesi*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1623.*

İsa Mesih'in Soyu
(Luk.3:23-38)

1 [1-2]İbrahim oğlu, Davut oğlu İsa Mesih'in soy kaydı şöyledir:

İbrahim İshak'ın babasıydı,
İshak Yakup'un babasıydı,
Yakup Yahuda ve kardeşlerinin babasıydı,
[3] Yahuda, Tamar'dan doğan Peres'le Zerah'ın babasıydı,
Peres Hesron'un babasıydı,
Hesron Ram'ın babasıydı,
[4] Ram Amminadav'ın babasıydı,
Amminadav Nahşon'un babasıydı,
Nahşon Salmon'un babasıydı,
[5] Salmon, Rahav'dan doğan Boaz'ın babasıydı,
Boaz, Rut'tan doğan Ovet'in babasıydı,
Ovet İşay'ın babasıydı,
[6] İşay Kral Davut'un babasıydı,
Davut, Uriya'nın karısından doğan Süleyman'ın babasıydı,
[7] Süleyman Rehavam'ın babasıydı,
Rehavam Aviya'nın babasıydı,
Aviya Asa'nın babasıydı,
[8] Asa Yehoşafat'ın babasıydı,
Yehoşafat Yoram'ın babasıydı,
Yoram Uzziya'nın babasıydı,
[9] Uzziya Yotam'ın babasıydı,
Yotam Ahaz'ın babasıydı,
Ahaz Hizkiya'nın babasıydı,
[10] Hizkiya Manaşşe'nin babasıydı,
Manaşşe Amon'un babasıydı,
Amon Yoşiya'nın babasıydı,
[11] Yoşiya, Babil sürgünü* sırasında doğan Yehoyakin'le kardeşlerinin babasıydı,
[12] Yehoyakin, Babil sürgününden sonra doğan Şealtiel'in babasıydı,
Şealtiel Zerubbabil'in babasıydı,
[13] Zerubbabil Avihut'un babasıydı,
Avihut Elyakim'in babasıydı,
Elyakim Azor'un babasıydı,
[14] Azor Sadok'un babasıydı,
Sadok Ahim'in babasıydı,
Ahim Elihut'un babasıydı,
[15] Elihut Elazar'ın babasıydı,
Elazar Mattan'ın babasıydı,
Mattan Yakup'un babasıydı,
[16] Yakup Meryem'in kocası Yusuf'un babasıydı.
Meryem'den Mesih* diye tanınan İsa doğdu.

[17]Buna göre, İbrahim'den Davut'a kadar toplam on dört kuşak, Davut'tan Babil sürgününe kadar on dört kuşak, Babil sürgününden Mesih'e kadar on dört kuşak vardır.

İsa Mesih'in Doğumu
(Luk.2:1-7)

[18]İsa Mesih'in doğumu şöyle oldu: Annesi Meryem, Yusuf'la nişanlıydı. Ama birlikte olmalarından önce Meryem'in Kutsal Ruh'tan gebe olduğu anlaşıldı. [19]Nişanlısı Yusuf, doğru bir adam olduğu ve onu herkesin önünde utandırmak istemediği için ondan sessizce ayrılmak niyetindeydi. [20]Ama böyle düşünmesi üzerine Rab'bin bir meleği rüyada ona görünerek şöyle dedi: "Davut oğlu Yusuf, Meryem'i kendine eş olarak almaktan korkma. Çünkü onun rahminde oluşan, Kutsal Ruh'tandır.

1:11 2Kr.24:14-15; 2Ta.36:10; Yer.27:20

1:18 Luk.1:26-27

[21]Meryem bir oğul doğuracak. Adını İsa[a] koyacaksın. Çünkü halkını günahlarından O kurtaracak."

[22]Bütün bunlar, Rab'bin peygamber aracılığıyla bildirdiği şu söz yerine gelsin diye oldu: [23]"İşte, kız gebe kalıp bir oğul doğuracak; adını İmmanuel koyacaklar." İmmanuel, Tanrı bizimle demektir.

[24]Yusuf uyanınca Rab'bin meleğinin buyruğuna uydu ve Meryem'i eş olarak yanına aldı. [25]Ama oğlunu doğuruncaya dek Yusuf ona dokunmadı. Doğan çocuğun adını İsa koydu.

Yıldızbilimcilerin Ziyareti

2 [1-2]İsa'nın Kral Hirodes* devrinde Yahudiye'nin Beytlehem Kenti'nde doğmasından sonra bazı yıldızbilimciler doğudan Yeruşalim'e* gelip şöyle dediler: "Yahudiler'in Kralı olarak doğan çocuk nerede? Doğuda O'nun yıldızını gördük[b] ve O'na tapınmaya geldik."

[3]Kral Hirodes bunu duyunca kendisi de bütün Yeruşalim halkı da tedirgin oldu. [4]Bütün başkâhinleri ve halkın din bilginlerini* toplayarak onlara Mesih'in nerede doğacağını sordu. [5]"Yahudiye'nin Beytlehem Kenti'nde" dediler. "Çünkü peygamber aracılığıyla şöyle yazılmıştır:

[6] 'Ey sen, Yahuda'daki Beytlehem,
Yahuda önderleri arasında hiç de
en önemsizi değilsin!
Çünkü halkım İsrail'i güdecek
önder
Senden çıkacak.' "

[7]Bunun üzerine Hirodes yıldızbilimcileri gizlice çağırıp onlardan yıldızın göründüğü anı tam olarak öğrendi. [8]"Gidin, çocuğu dikkatle arayın, bulunca bana haber verin, ben de gelip O'na tapınayım" diyerek onları Beytlehem'e gönderdi.

[9]Yıldızbilimciler, kralı dinledikten sonra yola çıktılar. Doğuda[c] görmüş oldukları yıldız onlara yol gösteriyordu, çocuğun bulunduğu yerin üzerine varınca durdu. [10]Yıldızı gördüklerinde olağanüstü bir sevinç duydular. [11]Eve girip çocuğu annesi Meryem'le birlikte görünce yere kapanarak O'na tapındılar. Hazinelerini açıp O'na armağan olarak altın, günnük ve mür* sundular. [12]Sonra gördükleri bir düşte Hirodes'in yanına dönmemeleri için uyarılınca ülkelerine başka yoldan döndüler.

Mısır'a Kaçış

[13]Yıldızbilimciler gittikten sonra Rab'bin bir meleği Yusuf'a rüyada görünerek, "Kalk!" dedi, "Çocukla annesini al, Mısır'a kaç. Ben sana haber verinceye dek orada kal. Çünkü Hirodes öldürmek için çocuğu aratacak."

[14]Böylece Yusuf kalktı, aynı gece çocukla annesini alıp Mısır'a doğru yola çıktı. [15]Hirodes'in ölümüne dek

---

[a] 1:21 "İsa": "Rab kurtarır" anlamına gelir.
[b] 2:1-2 "Doğuda O'nun yıldızını gördük" ya da "O'nun yıldızının doğuşunu gördük".
[c] 2:9 "Doğuda" ya da "Doğuşunu". *1:21 Luk.1:31* *1:22-23 Yşa.7:14*
1:25 Luk.2:21 *2:6 2Sa.5:2; 1Ta.11:2; Mik.5:2*

orada kaldı. Bu, Rab'bin peygamber aracılığıyla bildirdiği şu söz yerine gelsin diye oldu: "Oğlumu Mısır'dan çağırdım."

[16]Hirodes, yıldızbilimciler tarafından aldatıldığını anlayınca çok öfkelendi. Onlardan öğrendiği vakti göz önüne alarak Beytlehem ve bütün yöresinde bulunan iki ve iki yaşından küçük erkek çocukların hepsini öldürttü. [17]Böylelikle Peygamber Yeremya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelmiş oldu:

[18]"Rama'da bir ses duyuldu,
Ağlayış ve acı feryat sesleri!
Çocukları için ağlayan Rahel
Avutulmak istemiyor.
Çünkü onlar yok artık!"

Nasıra'ya Dönüş

[19-20]Hirodes öldükten sonra, Rab'bin bir meleği Mısır'da Yusuf'a rüyada görünerek, "Kalk!" dedi, "Çocukla annesini al, İsrail'e dön. Çünkü çocuğun canına kıymak isteyenler öldü."

[21]Bunun üzerine Yusuf kalktı, çocukla annesini alıp İsrail'e döndü. [22]Ama Yahudiye'de Hirodes'in yerine oğlu Arhelas'ın kral olduğunu duyunca oraya gitmekten korktu. Rüyada uyarılınca Celile bölgesine gitti. [23]Oraya varınca Nasıra denen kente yerleşti. Bu, peygamberler aracılığıyla bildirilen, "O'na Nasıralı denecektir" sözü yerine gelsin diye oldu.

Yahya'nın Çağrısı

(Mar.1:1-8; Luk.3:1-18; Yu.1:19-28)

3 [1-2]O günlerde Vaftizci Yahya Yahudiye Çölü'nde ortaya çıktı. Şu çağrıyı yapıyordu: "Tövbe edin! Göklerin Egemenliği yaklaşmıştır." [3]Nitekim Peygamber Yeşaya aracılığıyla sözü edilen kişi Yahya'dır. Yeşaya şöyle demişti:

"Çölde haykıran,
'Rab'bin yolunu hazırlayın,
Geçeceği patikaları düzleyin' diye
sesleniyor."

[4]Yahya'nın deve tüyünden giysisi, belinde deri kuşağı vardı. Yediği, çekirge ve yaban balıydı.

[5-6]Yeruşalim, bütün Yahudiye ve Şeria yöresinin halkı ona geliyor, günahlarını itiraf ediyor, onun tarafından Şeria Irmağı'nda vaftiz ediliyordu.

[7]Ne var ki, birçok Ferisi'yle Saduki'nin* vaftiz olmak için kendisine geldiğini gören Yahya onlara şöyle seslendi: "Ey engerekler soyu! Gelecek gazaptan kaçmak için sizi kim uyardı? [8]Bundan böyle tövbeye yaraşır meyveler verin. [9]Kendi kendinize, 'Biz İbrahim'in soyundanız' diye düşünmeyin. Ben size şunu söyleyeyim: Tanrı, İbrahim'e şu taşlardan da çocuk yaratabilir. [10]Balta ağaçların köküne dayanmış bile. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. [11]Gerçi ben sizi tövbe için suyla vaftiz ediyorum, ama benden

2:15 Hoş.11:1 ***2:18 Yer.31:15*** ***3:1-2 Mat.4:17; Mar.1:15***
3:3 Yşa.40:3 ***3:4 2Kr.1:8*** ***3:7 Mat.12:34; 23:33; Luk.3:7***
3:9 Yu.8:33 ***3:10 Mat.7:19***

sonra gelen benden daha güçlüdür. Ben O'nun çarıklarını çıkarmaya bile layık değilim. O sizi Kutsal Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. [12]Yabası elindedir. Harman yerini temizleyecek, buğdayını toplayıp ambara yığacak, samanı ise sönmeyen ateşte yakacak."

İsa Vaftiz Oluyor

(Mar.1:9-11; Luk.3:21-22)

[13]Bu sırada İsa, Yahya tarafından vaftiz edilmek üzere Celile'den Şeria Irmağı'na, Yahya'nın yanına geldi. [14]Ne var ki Yahya, "Benim senin tarafından vaftiz edilmem gerekirken sen mi bana geliyorsun?" diyerek O'na engel olmak istedi.

[15]İsa ona şu karşılığı verdi: "Şimdilik buna razı ol! Çünkü doğru olan her şeyi bu şekilde yerine getirmemiz gerekir." O zaman Yahya O'nun dediğine razı oldu.

[16]İsa vaftiz olur olmaz sudan çıktı. O anda gökler açıldı ve İsa, Tanrı'nın Ruhu'nun güvercin gibi inip üzerine konduğunu gördü. [17]Göklerden gelen bir ses, "Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum" dedi.

İsa Deneniyor

(Mar.1:12-13; Luk.4:1-13)

4 Bundan sonra İsa, İblis tarafından denenmek üzere Ruh aracılığıyla çöle götürüldü. [2]İsa kırk gün kırk gece oruç* tuttuktan sonra acıktı. [3]O zaman Ayartıcı[a] yaklaşıp, "Tanrı'nın Oğlu'ysan, söyle şu taşlar ekmek olsun" dedi.

[4]İsa ona şu karşılığı verdi: " 'İnsan yalnız ekmekle yaşamaz, Tanrı'nın ağzından çıkan her sözle yaşar' diye yazılmıştır."

[5-6]Sonra İblis O'nu kutsal kente* götürdü. Tapınağın tepesine çıkarıp, "Tanrı'nın Oğlu'ysan, kendini aşağı at" dedi, "Çünkü şöyle yazılmıştır:

'Tanrı, senin için meleklerine
buyruk verecek.'

'Ayağın bir taşa çarpmasın diye
Seni elleri üzerinde taşıyacaklar.' "

[7]İsa İblis'e şu karşılığı verdi: " 'Tanrın Rab'bi denemeyeceksin' diye de yazılmıştır."

[8]İblis bu kez İsa'yı çok yüksek bir dağa çıkardı. O'na bütün görkemiyle dünya ülkelerini göstererek, [9]"Yere kapanıp bana taparsan, bütün bunları sana vereceğim" dedi.

[10]İsa ona şöyle karşılık verdi: "Çekil git, Şeytan! 'Tanrın Rab'be tapacak, yalnız O'na kulluk edeceksin' diye yazılmıştır."

[11]Bunun üzerine İblis İsa'yı bırakıp gitti. Melekler gelip İsa'ya hizmet ettiler.

İsa Müjde'yi Duyurmaya Başlıyor

(Mar.1:14-15; Luk.4:14-15)

[12]İsa, Yahya'nın tutuklandığını duyunca Celile'ye döndü. [13]Nasıra'dan

---

[a] *4:3 "Ayartıcı": Şeytan.*

3:17 Mez.2:7; Yşa.42:1; Mat.12:18; 17:5; Mar.1:11; Luk.9:35 4:1 İbr.2:18; 4:15
4:4 Yas.8:3 4:5-6 Mez.91:11-12 4:7 Yas.6:16 4:10 Yas.6:13
4:12 Mat.14:3; Mar.6:17-18; Luk.3:19-20

ayrılarak Zevulun ve Naftali yöresinde, Celile Gölü kıyısında bulunan Kefarnahum'a yerleşti. [14-15]Bu, Peygamber Yeşaya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

"Zevulun ve Naftali bölgeleri,
Şeria Irmağı'nın ötesinde, Deniz
Yolu'nda,
Ulusların yaşadığı Celile!
[16]Karanlıkta yaşayan halk,
Büyük bir ışık gördü.
Ölümün gölgelediği diyarda
Yaşayanlara ışık doğdu."

[17]O günden sonra İsa şu çağrıda bulunmaya başladı: "Tövbe edin! Çünkü Göklerin Egemenliği yaklaştı."

İsa İlk Öğrencilerini Seçiyor

(Mar.1:16-20; Luk.5:1-11)

[18]İsa, Celile Gölü'nün kıyısında yürürken Petrus diye de anılan Simun'la kardeşi Andreas'ı gördü. Balıkçı olan bu iki kardeş göle ağ atıyorlardı. [19]Onlara, "Ardımdan gelin" dedi, "Sizleri insan tutan balıkçılar yapacağım." [20]Onlar da hemen ağlarını bırakıp O'nun ardından gittiler. [21]İsa daha ileri gidince başka iki kardeşi, Zebedi'nin oğulları Yakup'la Yuhanna'yı gördü. Babaları Zebedi'yle birlikte teknede ağlarını onarıyorlardı. Onları da çağırdı. [22]Hemen tekneyi ve babalarını bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

İsa Hastaları İyileştiriyor

(Luk.6:17-19)

[23]İsa, Celile bölgesinin her tarafını dolaştı. Buralardaki havralarda öğretiyor, göksel egemenliğin Müjdesi'ni duyuruyor, halk arasında rastlanan her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu. [24]Ünü bütün Suriye'ye yayılmıştı. Türlü hastalıklara yakalanmış bütün hastaları, acı çekenleri, cinlileri, saralıları, felçlileri O'na getirdiler; hepsini iyileştirdi. [25]Celile, Dekapolis, Yeruşalim, Yahudiye ve Şeria Irmağı'nın karşı yakasından gelen büyük kalabalıklar O'nun ardından gidiyordu.

Gerçek Mutluluk

(Luk.6:20-23)

5 İsa kalabalıkları görünce dağa çıktı. Oturunca öğrencileri yanına geldi. [2]İsa konuşmaya başlayıp onlara şunları öğretti:

[3] "Ne mutlu ruhta yoksul olanlara!
Çünkü Göklerin Egemenliği
onlarındır.
[4] Ne mutlu yaslı olanlara!
Çünkü onlar teselli edilecekler.
[5] Ne mutlu yumuşak huylu
olanlara!
Çünkü onlar yeryüzünü miras
alacaklar.
[6] Ne mutlu doğruluğa acıkıp
susayanlara!
Çünkü onlar doyurulacaklar.

4:13 Yu.2:12
4:14-16 Yşa.9:1-2
4:17 Mat.3:1-2
4:23 Mat.9:35; Mar.1:39
5:4 Yşa.61:1-3
5:5 Mez.37:11
5:6 Yşa.55:1-2

[7] Ne mutlu merhametli olanlara!
Çünkü onlar merhamet bulacaklar.
[8] Ne mutlu yüreği temiz olanlara!
Çünkü onlar Tanrı'yı görecekler.
[9] Ne mutlu barışı sağlayanlara!
Çünkü onlara Tanrı oğulları
denecek.
[10] Ne mutlu doğruluk uğruna zulüm
görenlere!
Çünkü Göklerin Egemenliği
onlarındır.

[11]"Benim yüzümden insanlar size sövüp zulmettikleri, yalan yere size karşı her türlü kötü sözü söyledikleri zaman ne mutlu size! [12]Sevinin, sevinçle coşun! Çünkü göklerdeki ödülünüz büyüktür. Sizden önce yaşayan peygamberlere de böyle zulmettiler."

Tuz ve Işık

(Mar.9:50; Luk.14:34-35)

[13]"Yeryüzünün tuzu sizsiniz. Ama tuz tadını yitirirse, bir daha ona nasıl tuz tadı verilebilir? Artık dışarı atılıp ayak altında çiğnenmekten başka işe yaramaz.

[14]"Dünyanın ışığı sizsiniz. Tepeye kurulan kent gizlenemez. [15]Kimse kandil yakıp tahıl ölçeğinin altına koymaz. Tersine, kandilliğe koyar; evdekilerin hepsine ışık sağlar. [16]Sizin ışığınız insanların önünde öyle parlasın ki, iyi işlerinizi görerek göklerdeki Babanız'ı yüceltsinler!"

Kutsal Yasa

[17]"Kutsal Yasa'yı* ya da peygamberlerin sözlerini geçersiz kılmak için geldiğimi sanmayın. Ben geçersiz kılmaya değil, tamamlamaya geldim. [18]Size doğrusunu söyleyeyim, yer ve gök ortadan kalkmadan, her şey gerçekleşmeden, Kutsal Yasa'dan ufacık bir harf ya da bir nokta bile yok olmayacak. [19]Bu nedenle, bu buyrukların en küçüğünden birini kim çiğner ve başkalarına öyle öğretirse, Göklerin Egemenliği'nde en küçük sayılacak. Ama bu buyrukları kim yerine getirir ve başkalarına öğretirse, Göklerin Egemenliği'nde büyük sayılacak. [20]Size şunu söyleyeyim: Doğruluğunuz din bilginleriyle* Ferisiler'inkini* aşmadıkça, Göklerin Egemenliği'ne asla giremezsiniz!"

Öfke ve Cinayet

[21]"Atalarımıza, 'Adam öldürmeyeceksin. Öldüren yargılanacak' dendiğini duydunuz. [22]Ama ben size diyorum ki, kardeşine öfkelenen herkes yargılanacaktır. Kim kardeşine aşağılayıcı bir söz[a] söylerse, Yüksek Kurul'da* yargılanacaktır. Kim kardeşine ahmak derse, cehennem ateşini hak edecektir. [23-24]Bu yüzden, sunakta adak sunarken kardeşinin

---

[a] *5:22 "Aşağılayıcı bir söz": Grekçe "Raka", yani "Boş kafalı".*

5:8 Mez.24:3-4
5:10 1Pe.3:14
5:11 1Pe.4:14
5:12 2Ta.36:16; Elç.7:52-53
5:13 Mar.9:50; Luk.14:34-35
5:14 Yu.8:12; 9:5
5:15 Mar.4:21; Luk.8:16; 11:33
5:16 1Pe.2:12
5:18 Luk.16:17
5:21 Çık.20:13; Yas.5:17

sana karşı bir şikâyeti olduğunu anımsarsan, adağını orada, sunağın önünde bırak, git önce kardeşinle barış; sonra gelip adağını sun. [25]Senden davacı olanla daha yoldayken çabucak anlaş. Yoksa o seni yargıca, yargıç da gardiyana teslim edebilir; sonunda da hapse atılabilirsin. [26]Sana doğrusunu söyleyeyim, borcunun son kuruşunu[a] ödemeden oradan asla çıkamazsın."

Zina ve Boşanma

[27]" 'Zina etmeyeceksin' dendiğini duydunuz. [28]Ama ben size diyorum ki, bir kadına şehvetle bakan her adam, yüreğinde o kadınla zina etmiş olur. [29]Eğer sağ gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Çünkü vücudunun bir üyesinin yok olması, bütün vücudunun cehenneme atılmasından iyidir. [30]Eğer sağ elin günah işlemene neden olursa, onu kes at. Çünkü vücudunun bir üyesinin yok olması, bütün vücudunun cehenneme gitmesinden iyidir.

[31]" 'Kim karısını boşarsa ona boşanma belgesi versin' denmiştir. [32]Ama ben size diyorum ki, karısını fuhuş dışında bir nedenle boşayan onu zinaya itmiş olur. Boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş olur."

Ant İçmek

[33]"Yine atalarımıza, 'Yalan yere ant içmeyeceksin, ama Rab'bin önünde içtiğin antları yerine getireceksin' dendiğini duydunuz. [34-35]Oysa ben size diyorum ki, hiç ant içmeyin: Ne gök üzerine, çünkü orası Tanrı'nın tahtıdır; ne yer üzerine, çünkü orası O'nun ayak taburesidir; ne de Yeruşalim üzerine, çünkü orası Büyük Kral'ın kentidir. [36]Başınızın üzerine de ant içmeyin. Çünkü saçınızın tek telini ak ya da kara edemezsiniz. [37]'Evet'iniz evet, 'hayır'ınız hayır olsun. Bundan fazlası Şeytan'dandır[b]."

Göze Göz, Dişe Diş

(Luk.6:29-30)

[38]" 'Göze göz, dişe diş' dendiğini duydunuz. [39]Ama ben size diyorum ki, kötüye karşı direnmeyin. Sağ yanağınıza bir tokat atana öbür yanağınızı da çevirin. [40]Size karşı davacı olup mintanınızı almak isteyene abanızı da verin. [41]Sizi bin adım yol yürümeye zorlayanla iki bin adım yürüyün. [42]Sizden bir şey dileyene verin, sizden ödünç isteyeni geri çevirmeyin."

Düşmanlarınızı Sevin

(Luk.6:27-28,32-36)

[43]" 'Komşunu seveceksin, düşmanından nefret edeceksin' dendiğini duydunuz. [44]Ama ben size diyorum ki, düşmanlarınızı sevin, size zulme-

---

[a] *5:26 "Kuruş": Grekçe "Kodrantis" (bkz. Birimler Cetveli).*

[b] *5:37 "Şeytan": Grekçe "Kötü olan".*

5:27 Çık.20:13; Yas.5:18 5:29 Mat.18:9; Mar.9:47 5:30 Mat.18:8; Mar.9:43-44
5:31-32 Yas.24:1-4; Mat.19:7-9; Mar.10:4,11-12; Luk.16:18; 1Ko.7:10-11
5:33 Lev.19:12 5:33 Say.30:2; Yas.23:21
5:34-35 Mez.48:2; Yşa.66:1; Mat.23:22; Yak.5:12
5:38 Çık.21:23-25; Lev.24:20; Yas.19:21 5:43 Lev.19:18

denler için dua edin. [45]Öyle ki, göklerdeki Babanız'ın oğulları olasınız. Çünkü O, güneşini hem kötülerin hem iyilerin üzerine doğdurur; yağmurunu hem doğruların hem eğrilerin üzerine yağdırır. [46]Eğer yalnız sizi sevenleri severseniz, ne ödülünüz olur? Vergi görevlileri* de öyle yapmıyor mu? [47]Yalnız kardeşlerinize selam verirseniz, fazladan ne yapmış olursunuz? Putperestler de öyle yapmıyor mu? [48]Bu nedenle, göksel Babanız yetkin olduğu gibi, siz de yetkin olun."

Yoksullara Yardım

6 "Doğruluğunuzu insanların gözü önünde gösteriş amacıyla sergilemekten kaçının. Yoksa göklerdeki Babanız'dan ödül alamazsınız.

[2]"Bu nedenle, birisine sadaka verirken bunu borazan çaldırarak ilan etmeyin. İkiyüzlüler, insanların övgüsünü kazanmak için havralarda ve sokaklarda böyle yaparlar. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödüllerini almışlardır. [3]Siz sadaka verirken, sol eliniz sağ elinizin ne yaptığını bilmesin. [4]Öyle ki, verdiğiniz sadaka gizli kalsın. Gizlice yapılanı gören Babanız sizi ödüllendirecektir."

Dua

(Luk.11:2-4)

[5]"Dua ettiğiniz zaman ikiyüzlüler gibi olmayın. Onlar, herkes kendilerini görsün diye havralarda ve caddelerin köşe başlarında dikilip dua etmekten zevk alırlar. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödüllerini almışlardır. [6]Ama siz dua edeceğiniz zaman iç odanıza çekilip kapıyı örtün ve gizlide olan Babanız'a dua edin. Gizlilik içinde yapılanı gören Babanız sizi ödüllendirecektir. [7]Dua ettiğinizde, putperestler gibi boş sözler tekrarlayıp durmayın. Onlar söz kalabalığıyla seslerini duyurabileceklerini sanırlar. [8]Siz onlara benzemeyin! Çünkü Babanız nelere gereksinmeniz olduğunu siz daha O'ndan dilemeden önce bilir.

[9]"Bunun için siz şöyle dua edin:

'Göklerdeki Babamız,
Adın kutsal kılınsın.
[10]Egemenliğin gelsin.
Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de
Senin istediğin olsun.
[11]Bugün bize gündelik ekmeğimizi
ver.
[12]Bize karşı suç işleyenleri
bağışladığımız gibi,
Sen de bizim suçlarımızı bağışla.
[13]Ayartılmamıza izin verme.
Bizi kötü olandan kurtar.
Çünkü egemenlik, güç ve yücelik
Sonsuzlara dek senindir!
Amin[a]'.

[14]"Başkalarının suçlarını bağışlarsanız, göksel Babanız da sizin suçlarınızı bağışlar. [15]Ama siz başkalarının suçlarını bağışlamazsanız, Babanız

---

[a] *6:13 "Çünkü egemenlik, güç ve yücelik sonsuzlara dek senindir! Amin" sözleri bazı Grekçe elyazmalarında yoktur.*

5:48 Lev.19:2; Yas.18:13 *6:1 Mat.23:5* *6:5 Luk.18:9-14*
6:13 1Ta.29:11 *6:14-15 Mar.11:25-26*

da sizin suçlarınızı bağışlamaz."

Oruç

[16]"Oruç* tuttuğunuz zaman, ikiyüzlüler gibi surat asmayın. Onlar oruç tuttuklarını insanlara belli etmek için kendilerine perişan bir görünüm verirler. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödüllerini almışlardır. [17]Siz oruç tuttuğunuz zaman, başınıza yağ sürüp yüzünüzü yıkayın. [18]Öyle ki, insanlara değil, gizlide olan Babanız'a oruçlu görünesiniz. Gizlilik içinde yapılanı gören Babanız sizi ödüllendirecektir."

Göksel Hazineler

(Luk.12:33-36; 16:13)

[19]"Yeryüzünde kendinize hazineler biriktirmeyin. Burada güve ve pas onları yiyip bitirir, hırsızlar da girip çalarlar. [20]Bunun yerine kendinize gökte hazineler biriktirin. Orada ne güve ne pas onları yiyip bitirir, ne de hırsızlar girip çalar. [21]Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacaktır.

[22]"Bedenin ışığı gözdür. Gözünüz sağlamsa[a], bütün bedeniniz aydınlık olur. [23]Gözünüz bozuksa[b], bütün bedeniniz karanlık olur. Buna göre, içinizdeki 'ışık' karanlıksa, ne korkunçtur o karanlık!

[24]"Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem de paraya[c] kulluk edemezsiniz."

Kaygılanmayın

(Luk.12:22-31)

[25]"Bu nedenle size şunu söylüyorum: 'Ne yiyip ne içeceğiz?' diye canınız için, 'Ne giyeceğiz?' diye bedeniniz için kaygılanmayın. Can yiyecekten, beden de giyecekten daha önemli değil mi? [26]Gökte uçan kuşlara bakın! Ne eker, ne biçer, ne de ambarlarda yiyecek biriktirirler. Göksel Babanız yine de onları doyurur. Siz onlardan çok daha değerli değil misiniz? [27]Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık[ç] uzatabilir? [28]Giyecek konusunda neden kaygılanıyorsunuz? Kır zambaklarının nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. [29]Ama size şunu söyleyeyim, bütün görkemine karşın Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi. [30]Bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kır otunu böyle giydiren Tanrı'nın sizi de giydireceği çok daha kesin değil mi, ey kıt imanlılar?

[31]"Öyleyse, 'Ne yiyeceğiz?' 'Ne içeceğiz?' ya da 'Ne giyeceğiz?' diyerek kaygılanmayın. [32]Uluslar hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa göksel Babanız bütün bunlara gereksinmeniz olduğunu bilir. [33]Siz öncelikle O'nun egemenliğinin ve

---

[a] *6:22 "Gözünüz sağlamsa" diye çevrilen Grekçe deyim "Cömertseniz" anlamına gelebilir.*

[b] *6:23 "Gözünüz bozuksa" diye çevrilen Grekçe deyim "Açgözlüyseniz" anlamına gelebilir.*

[c] *6:24 "Para": Grekçe "Mamon". Aramice'de* zenginlik anlamına gelen mamon sözcüğü, para ya da para kazanma hırsı anlamında kullanılır.*

[ç] *6:27 "Ömrünü bir anlık" ya da "Boyunu bir arşın".*

6:19 Yak.5:2-3 6:29 1Kr.10:4-7; 2Ta.9:3-6 doğruluğunun ardından gidin, o zaman size bütün bunlar da verilecektir. [34]O halde yarın için kaygılanmayın. Yarının kaygısı yarının olsun. Her günün derdi kendine yeter."

Başkasını Yargılamayın

(Luk.6:37-38,41-42)

7 "Başkasını yargılamayın ki, siz de yargılanmayasınız. [2]Çünkü nasıl yargılarsanız öyle yargılanacaksınız. Hangi ölçekle verirseniz, aynı ölçekle alacaksınız. [3]Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği farketmezsin? [4]Kendi gözünde mertek varken kardeşine nasıl, 'İzin ver, gözündeki çöpü çıkarayım' dersin? [5]Seni ikiyüzlü! Önce kendi gözündeki merteği çıkar, o zaman kardeşinin gözündeki çöpü çıkarmak için daha iyi görürsün.

[6]"Kutsal olanı köpeklere vermeyin. İncilerinizi domuzların önüne atmayın. Yoksa bunları ayaklarıyla çiğnedikten sonra dönüp sizi parçalayabilirler."

Tanrı'dan Dileyin

(Luk.11:9-13)

[7]"Dileyin, size verilecek; arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın, size açılacaktır. [8]Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapı çalana açılır. [9]Hanginiz kendisinden ekmek isteyen oğluna taş verir? [10]Ya da balık isterse yılan verir? [11]Sizler kötü yürekli olduğunuz halde çocuklarınıza güzel armağanlar vermeyi biliyorsanız, göklerdeki Babanız'ın, kendisinden dileyenlere güzel armağanlar vereceği çok daha kesin değil mi?

[12]"İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın. Çünkü Kutsal Yasa'nın ve peygamberlerin söylediği budur."

Dar Kapı, Geniş Kapı

(Luk.13:24)

[13]"Dar kapıdan girin. Çünkü yıkıma götüren kapı geniş ve yol enlidir. Bu kapıdan girenler çoktur. [14]Oysa yaşama götüren kapı dar, yol da çetindir. Bu yolu bulanlar azdır."

Ağaç ve Meyvesi

(Mat.12:33-35; Luk.6:43-44)

[15]"Sahte peygamberlerden sakının! Onlar size kuzu postuna bürünerek yaklaşırlar, ama özde yırtıcı kurtlardır. [16]Onları meyvelerinden tanıyacaksınız. Dikenli bitkilerden üzüm, devedikenlerinden incir toplanabilir mi? [17]Bunun gibi, her iyi ağaç iyi meyve verir, kötü ağaç ise kötü meyve verir. [18]İyi ağaç kötü meyve, kötü ağaç da iyi meyve veremez. [19]İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. [20]Böylece sahte peygamberleri meyvelerinden tanıyacaksınız.

[21]"Bana, 'Ya Rab, ya Rab!' diye seslenen herkes Göklerin Egemenliği'ne girmeyecek. Ancak göklerdeki Babam'ın isteğini yerine getiren girecektir. [22]O gün birçokları bana diyecek ki, 'Ya Rab, ya Rab! Biz senin adınla peygamberlik etmedik mi? Senin adınla cinler kovmadık mı? Senin adınla birçok mucize yap-

7:2 Mar.4:24 7:12 Luk.6:31 7:19 Mat.3:10; Luk.3:9 7:20 Mat.12:33 madık mı?' [23]O zaman ben de onlara açıkça, 'Sizi hiç tanımadım, uzak durun benden, ey kötülük yapanlar!' diyeceğim."

Sağlam Temel, Çürük Temel
(Luk.6:47-49)

[24]"İşte bu sözlerimi duyup uygulayan herkes, evini kaya üzerine kuran akıllı adama benzer. [25]Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, eve saldırır; ama ev yıkılmaz. Çünkü kaya üzerine kurulmuştur. [26]Bu sözlerimi duyup da uygulamayan herkes, evini kum üzerine kuran budala adama benzer. [27]Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, evi sarsar. Ev yıkılır; yıkılışı da korkunç olur."

[28]İsa konuşmasını bitirince, halk O'nun öğretişine şaşıp kaldı. [29]Çünkü onlara kendi din bilginleri gibi değil, yetkili biri gibi öğretiyordu.

İsa Bir Cüzamlıyı İyileştiriyor
(Mar.1:40-45; Luk.5:12-16)

8 İsa dağdan inince büyük bir kalabalık O'nun ardından gitti. [2]Bu sırada cüzamlı* bir adam yaklaşıp, "Ya Rab, istersen beni temiz kılabilirsin" diyerek O'nun ayaklarına kapandı.

[3]İsa elini uzatıp adama dokundu, "İsterim, temiz ol!" dedi. Adam anında cüzamdan temizlendi. [4]Sonra İsa adama, "Sakın kimseye bir şey söyleme!" dedi. "Git, kâhine* görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu sunuyu sun."

Yüzbaşının İmanı
(Luk.7:1-10)

[5-6]İsa Kefarnahum'a varınca bir yüzbaşı O'na gelip, "Ya Rab" diye yalvardı, "Uşağım felç oldu, evde yatıyor; korkunç acı çekiyor."

[7]İsa, "Gelip onu iyileştireceğim" dedi.

[8]Ama yüzbaşı, "Ya Rab, evime girmene layık değilim" dedi, "Yeter ki bir söz söyle, uşağım iyileşir. [9]Ben de buyruk altında bir adamım, benim de buyruğumda askerlerim var. Birine, 'Git' derim, gider; ötekine, 'Gel' derim, gelir; köleme, 'Şunu yap' derim, yapar."

[10]İsa, duyduğu bu sözlere hayran kaldı. Ardından gelenlere, "Size doğrusunu söyleyeyim" dedi, "Ben İsrail'de böyle imanı olan birini görmedim. [11]Size şunu söyleyeyim, doğudan ve batıdan birçok insan gelecek, Göklerin Egemenliği'nde İbrahim'le, İshak'la ve Yakup'la birlikte sofraya oturacaklar. [12]Ama bu egemenliğin asıl mirasçıları dışarıdaki karanlığa atılacak. Orada ağlayış ve diş gıcırtısı olacak." [13]Sonra İsa yüzbaşıya, "Git, inandığın gibi olsun" dedi.

Ve uşak o anda iyileşti.

İsa Birçoklarını İyileştiriyor
(Mar.1:29-34; Luk.4:38-41)

[14]İsa Petrus'un evine geldiğinde onun kaynanasının ateşler içinde yattığını gördü. [15]Eline dokununca kadının ateşi düştü. Kadın kalkıp

7:23 Mez.6:8; Luk.13:27 ***7:28-29 Mar.1:22; Luk.4:32*** ***8:4 Lev.14:1-32***
8:11 Luk.13:29 ***8:12 Mat.22:13; 25:30; Luk.13:28***

İsa'ya hizmet etmeye başladı.

[16]Akşam olunca birçok cinliyi kendisine getirdiler. İsa onlardaki kötü ruhları tek sözle kovdu, hastaların hepsini iyileştirdi. [17]Bu, Peygamber Yeşaya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

> "Zayıflıklarımızı O kaldırdı,
> Hastalıklarımızı O üstlendi."

İsa'yı İzlemenin Bedeli

(Luk.9:57-62)

[18]İsa, çevresindeki kalabalığı görünce gölün karşı yakasına geçilmesini buyurdu. [19]O sırada din bilginlerinden* biri O'na yaklaşıp, "Öğretmenim" dedi, "Nereye gidersen, senin ardından geleceğim."

[20]İsa ona, "Tilkilerin ini, kuşların yuvası var, ama İnsanoğlu'nun* başını yaslayacak bir yeri yok" dedi.

[21]Başka bir öğrencisi İsa'ya, "Ya Rab, izin ver, önce gidip babamı gömeyim" dedi.

[22]İsa ona, "Ardımdan gel" dedi. "Bırak ölüleri, kendi ölülerini kendileri gömsün."

İsa Fırtınayı Dindiriyor

(Mar.4:35-41; Luk.8:22-25)

[23]İsa tekneye binince, ardından öğrencileri de bindi. [24]Gölde ansızın büyük bir fırtına koptu. Öyle ki, dalgalar teknenin üzerinden aşıyordu. İsa bu arada uyuyordu. [25]Öğrenciler gidip O'nu uyandırarak, "Ya Rab, kurtar bizi, yoksa öleceğiz!" dediler.

[26]İsa, "Neden korkuyorsunuz, ey kıt imanlılar?" dedi. Sonra kalkıp rüzgarı ve gölü azarladı. Ortalık sütliman oldu.

[27]Hepsi hayret içinde kaldı. "Bu nasıl bir adam ki, rüzgar da göl de O'nun sözünü dinliyor?" dediler.

İki Cinlinin İyileştirilmesi

(Mar.5:1-20; Luk.8:26-39)

[28]İsa gölün karşı yakasında Gadaralılar'ın memleketine vardı. Orada O'nu mezarlık mağaralardan çıkan iki cinli karşıladı. Bunlar öyle tehlikeliydi ki, kimse o yoldan geçemiyordu. [29]İsa'ya, "Ey Tanrı'nın Oğlu, bizden ne istiyorsun?" diye bağırdılar. "Buraya, vaktinden önce bize işkence etmek için mi geldin?"

[30]Onlardan uzakta otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. [31]Cinler İsa'ya, "Bizi kovacaksan, şu domuz sürüsüne gönder" diye yalvardılar.

[32]İsa onlara, "Gidin!" dedi. Cinler de adamlardan çıkıp domuzların içine girdiler. O anda bütün sürü dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldu. [33]Domuzları güdenler kaçıp kente gittiler. Cinli adamlarla ilgili haberler dahil, olup bitenlerin hepsini anlattılar. [34]Bunun üzerine bütün kent halkı İsa'yı karşılamaya çıktı. O'nu görünce bölgelerinden ayrılması için yalvardılar.

Bir Felçlinin İyileştirilmesi

(Mar.2:1-12; Luk.5:17-26)

9 İsa tekneye binip karşı kıyıya geçti ve kendi kentine gitti. [2]Kendisine, yatak üzerinde felçli bir adam getirdiler. İsa onların imanını

8:17 Yşa.53:4

görünce felçliye, "Cesur ol, oğlum, günahların bağışlandı" dedi.

[3]Bunun üzerine bazı din bilginleri içlerinden, "Bu adam Tanrı'ya küfrediyor!" dediler.

[4]Onların ne düşündüklerini bilen İsa dedi ki, "Yüreğinizde neden kötü düşüncelere yer veriyorsunuz? [5]Hangisi daha kolay? 'Günahların bağışlandı' demek mi, yoksa 'Kalk, yürü' demek mi? [6]Ne var ki, İnsanoğlu'nun* yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilesiniz diye..." Sonra felçliye, "Kalk, yatağını topla, evine git!" dedi. [7]Adam da kalkıp evine gitti. [8]Halk bunu görünce korkuya kapıldı. İnsana böyle bir yetki veren Tanrı'yı yücelttiler.

Matta'nın Öğrencilere Katılması

(Mar.2:13-17; Luk.5:27-32)

[9]İsa oradan geçerken, vergi toplama yerinde oturan birini gördü. Matta adındaki bu adama, "Ardımdan gel" dedi. Adam da kalkıp İsa'nın ardından gitti.

[10]Sonra İsa, Matta'nın evinde sofrada otururken, birçok vergi görevlisiyle* günahkâr gelip O'nunla ve öğrencileriyle birlikte sofraya oturdu. [11]Bunu gören Ferisiler, İsa'nın öğrencilerine, "Sizin öğretmeniniz neden vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yemek yiyor?" diye sordular.

[12]İsa bunu duyunca şöyle dedi: "Sağlamların değil, hastaların hekime ihtiyacı var. [13]Gidin de, 'Ben kurban değil, merhamet isterim' sözünün anlamını öğrenin. Çünkü ben doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya geldim."

Oruçla İlgili Soru

(Mar.2:18-22; Luk.5:33-39)

[14]Bu arada Yahya'nın öğrencileri gelip İsa'ya, "Neden biz ve Ferisiler oruç tutuyoruz da senin öğrencilerin tutmuyor?" diye sordular.

[15]İsa şöyle karşılık verdi: "Güvey aralarındayken, davetliler yas tutar mı? Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, o zaman oruç tutacaklar. [16]Hiç kimse eski giysiyi yeni kumaş parçasıyla yamamaz. Çünkü yeni kumaş çeker, giysiden kopar, yırtık daha beter olur. [17]Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa tulumlar patlar; hem şarap dökülür, hem de tulumlar mahvolur. Yeni şarap yeni tulumlara konur, böylece her ikisi de korunmuş olur."

Dirilen Kız, İyileşen Kadın

(Mar.5:21-43; Luk.8:40-56)

[18]İsa onlara bu sözleri söylerken bir havra yöneticisi gelip O'nun önünde yere kapanarak, "Kızım az önce öldü. Ama sen gelip elini onun üzerine koyarsan, dirilecek" dedi. [19]İsa kalkıp öğrencileriyle birlikte adamın ardından gitti.

[20]Tam o sırada, on iki yıldır kanaması olan bir kadın İsa'nın arkasından yetişip giysisinin eteğine dokundu. [21]İçinden, "Giysisine bir dokunsam kurtulurum" diyordu. [22]İsa arkasına dönüp onu görünce, "Cesur

---

9:10-11 Luk.15:1-2 *9:13 Hoş.6:6; Mat.12:7* ol, kızım! İmanın seni kurtardı" dedi. Ve kadın o anda iyileşti.

[23-24]İsa, yöneticinin evine varıp kaval çalanlarla gürültülü kalabalığı görünce, "Çekilin!" dedi. "Kız ölmedi, uyuyor." Onlar ise kendisiyle alay ettiler. [25]Kalabalık dışarı çıkarılınca İsa içeri girip kızın elini tuttu, kız ayağa kalktı. [26]Bu haber bütün bölgeye yayıldı.

İki Körle Bir Dilsizin İyileştirilmesi

[27]İsa oradan ayrılırken iki kör, "Ey Davut Oğlu, halimize acı!" diye feryat ederek O'nun ardından gittiler. [28]İsa eve girince körler yanına geldi. Onlara, "İstediğinizi yapabileceğime inanıyor musunuz?" diye sordu.

Körler, "İnanıyoruz, ya Rab!" dediler.

[29]Bunun üzerine İsa körlerin gözlerine dokunarak, "İmanınıza göre olsun" dedi. [30]Ve adamların gözleri açıldı.

İsa, "Sakın kimse bunu bilmesin" diyerek onları sıkı sıkı uyardı. [31]Onlar ise çıkıp İsa'yla ilgili haberi bütün bölgeye yaydılar.

[32]Adamlar çıkarken İsa'ya dilsiz bir cinli getirdiler. [33]Cin kovulunca adamın dili çözüldü. Halk hayret içinde, "İsrail'de böylesi hiç görülmemiştir" diyordu.

[34]Ferisiler ise, "Cinleri, cinlerin önderinin gücüyle kovuyor" diyorlardı.

Ürün Bol, İşçi Az

[35]İsa bütün kent ve köyleri dolaşarak havralarda öğretiyor, göksel egemenliğin Müjdesi'ni duyuruyor, her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu. [36]Kalabalıkları görünce onlara acıdı. Çünkü çobansız koyunlar gibi şaşkın ve perişandılar. [37]O zaman İsa öğrencilerine, "Ürün bol, ama işçi az" dedi, [38]"Bu nedenle ürünün sahibi Rab'be yalvarın, ürününü kaldıracak işçiler göndersin."

İsa On İki Elçisini Göreve Gönderiyor

(Mar.3:13-19; 6:7-13; Luk.6:12-16; 9:1-6)

10 İsa on iki öğrencisini yanına çağırıp onlara kötü ruhlar üzerinde yetki verdi. Böylece kötü ruhları kovacak, her hastalığı, her illeti iyileştireceklerdi.

[2-4]Bu on iki elçinin adları şöyle: Birincisi Petrus adıyla bilinen Simun, onun kardeşi Andreas, Zebedi'nin oğulları Yakup ve Yuhanna, Filipus ve Bartalmay, Tomas ve vergi görevlisi Matta, Alfay oğlu Yakup ve Taday, Yurtsever* Simun ve İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariot.

[5]İsa Onikiler'i şu buyrukla halkın arasına gönderdi: "Öteki ulusların arasına girmeyin. Samiriyeliler'in kentlerine de uğramayın. [6]Bunun yerine, İsrail halkının yitik koyunlarına gidin. [7]Gittiğiniz her yerde Göklerin Egemenliği'nin yaklaştığı-

9:34 Mat.10:25; 12:24; Mar.3:22; Luk.11:15
9:35 Mat.4:23; Mar.1:39; Luk.4:44
9:36 Say.27:17; 1Kr.22:17; 2Ta.18:16; Hez.34:5; Zek.10:2; Mar.6:34
9:37-38 Luk.10:2

nı duyurun. [8]Hastaları iyileştirin, ölüleri diriltin, cüzamlıları* temiz kılın, cinleri kovun. Karşılıksız aldınız, karşılıksız verin. [9]Kuşağınıza altın, gümüş, ya da bakır para koymayın. [10]Yolculuk için ne torba, ne yedek mintan, ne çarık, ne de değnek alın. Çünkü işçi yiyeceğini hak eder. [11]Hangi kent ya da köye girerseniz, orada saygıdeğer birini arayın ve ayrılıncaya dek onunla kalın. [12]Onun evine girerken, evdekilere esenlik dileyin. [13]Eğer evdekiler buna layıksa, dilediğiniz esenlik üzerlerinde kalsın; layık değillerse, size geri dönsün. [14]Sizi kabul etmez, sözlerinizi dinlemezlerse o evden ya da kentten ayrılırken, ayaklarınızın tozunu silkin. [15]Size doğrusunu söyleyeyim, yargı günü o kentin hali Sodom'la Gomora bölgesinin halinden beter olacaktır."

Gelecekteki Sıkıntılar

(Mar.13:9-13; Luk.21:12-17)

[16]"İşte, sizi koyunlar gibi kurtların arasına gönderiyorum. Yılan gibi zeki, güvercin gibi saf olun. [17]İnsanlardan sakının. Çünkü sizi mahkemelere verecek, havralarında kamçılayacaklar. [18]Benden ötürü valilerin, kralların önüne çıkarılacak, böylece onlara ve uluslara tanıklık edeceksiniz. [19]Sizleri mahkemeye verdiklerinde, neyi nasıl söyleyeceğinizi düşünerek kaygılanmayın. Ne söyleyeceğiniz o anda size bildirilecek. [20]Çünkü konuşan siz değil, aracılığınızla konuşan Babanız'ın Ruhu olacak.

[21]"Kardeş kardeşi, baba çocuğunu ölüme teslim edecek. Çocuklar anne babaya başkaldırıp onları öldürtecek. [22]Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır. [23]Bir kentte size zulmettikleri zaman ötekine kaçın. Size doğrusunu söyleyeyim, İnsanoğlu* gelinceye dek İsrail'in bütün kentlerini dolaşmış olmayacaksınız.

[24]"Öğrenci öğretmeninden, köle efendisinden üstün değildir. [25]Öğrencinin öğretmeni gibi, kölenin de efendisi gibi olması yeterlidir. İnsanlar evin efendisine Baalzevul* derlerse, ev halkına neler demezler!"

Kimden Korkmalı

(Luk.12:2-9)

[26]"Bu yüzden onlardan korkmayın. Çünkü örtülü olup da açığa çıkarılmayacak, gizli olup da bilinmeyecek hiçbir şey yoktur. [27]Size karanlıkta söylediklerimi, siz gün ışığında söyleyin. Kulağınıza fısıldananı, damlardan duyurun. [28]Bedeni öldüren, ama canı öldüremeyenlerden korkmayın. Canı da bedeni de cehennemde mahvedebilen Tanrı'dan korkun. [29]İki serçe bir meteliğe satılmıyor mu? Ama Babanız'ın izni olmadan bunlardan bir teki bile yere düşmez.

10:7-15 Luk.10:4-12
10:14 Elç.13:51
10:16 Luk.10:3
10:22 Mat.24:9,13
10:25 Mat.9:34; 12:24; Mar.3:22; Luk.11:15
10:10 1Ko.9:14; 1Ti.5:18
10:15 Yar.19:24-28; Mat.11:24
10:21 Mar.13:12; Luk.21:16
10:24 Luk.6:40; Yu.13:16; 15:20
10:26 Mar.4:22; Luk.8:17

[30]Size gelince, başınızdaki bütün saçlar bile sayılıdır. [31]Onun için korkmayın, siz birçok serçeden daha değerlisiniz.

[32]"İnsanların önünde beni açıkça kabul eden herkesi, ben de göklerdeki Babam'ın önünde açıkça kabul edeceğim. [33]İnsanların önünde beni inkâr edeni, ben de göklerdeki Babam'ın önünde inkâr edeceğim."

İsa'ya Layık Olmak

(Mar.9:41; Luk.12:51-53; 14:26-27)

[34]"Yeryüzüne barış getirmeye geldiğimi sanmayın! Barış değil, kılıç getirmeye geldim. [35]Çünkü ben babayla oğulun, anneyle kızın, gelinle kaynananın arasına ayrılık sokmaya geldim. [36]'İnsanın düşmanı kendi ev halkı olacak.' [37]Annesini ya da babasını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir. Oğlunu ya da kızını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir. [38]Çarmıhını yüklenip ardımdan gelmeyen bana layık değildir. [39]Canını kurtaran onu yitirecek. Canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır.

[40]"Sizi kabul eden beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur. [41]Bir peygamberi peygamber olduğu için kabul eden, peygambere yaraşan bir ödül alacaktır. Doğru birini doğru olduğu için kabul eden, doğru kişiye yaraşan bir ödül alacaktır. [42]Bu sıradan kişilerden birine, öğrencim olduğu için bir bardak soğuk su bile veren, size doğrusunu söyleyeyim, ödülsüz kalmayacaktır."

İsa ve Vaftizci Yahya

(Luk.7:18-35)

11 İsa, on iki öğrencisine bu buyrukları verdikten sonra onların kentlerinde öğretmek ve Tanrı sözünü duyurmak üzere oradan ayrıldı.

[2-3]Tutukevinde bulunan Yahya, Mesih'in yaptığı işleri duyunca, O'na gönderdiği öğrencileri aracılığıyla şunu sordu: "Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?"

[4]İsa onlara şöyle karşılık verdi: "Gidin, işitip gördüklerinizi Yahya'ya bildirin. [5]Körlerin gözleri açılıyor, kötürümler yürüyor, cüzamlılar temiz kılınıyor, sağırlar işitiyor, ölüler diriliyor ve Müjde yoksullara duyuruluyor. [6]Benden ötürü sendeleyip düşmeyene ne mutlu!"

[7]Yahya'nın öğrencileri ayrılırken İsa halka Yahya'dan söz etmeye başladı. "Çöle ne görmeye gittiniz?" dedi. "Rüzgarda sallanan bir kamış mı? [8]Söyleyin, ne görmeye gittiniz? Pahalı giysiler giymiş bir adam mı? Oysa pahalı giysi giyenler, kral saraylarında bulunur. [9]Öyleyse ne görmeye gittiniz? Bir peygamber mi? Evet! Size şunu söyleyeyim, gördüğünüz kişi peygamberden de üstündür.

10:33 2Ti.2:12
10:35-36 Mik.7:6
10:38 Mat.16:24; Mar.8:34; Luk.9:23
10:39 Mat.16:25; Mar.8:35; Luk.9:24; 17:33; Yu.12:25
10:40 Mar.9:36-37; Luk.9:47-48; 10:16; Yu.13:20
11:5 Yşa.35:5-6; 61:1-3

[10]'İşte, habercimi senin önünden
gönderiyorum;
O önden gidip senin yolunu
hazırlayacak'

diye yazılmış olan sözler onunla ilgilidir. [11]Size doğrusunu söyleyeyim, kadından doğanlar arasında Vaftizci Yahya'dan daha üstün biri çıkmamıştır. Bununla birlikte, Göklerin Egemenliği'nde en küçük olan ondan üstündür. [12]Vaftizci Yahya'nın ortaya çıktığı günden bu yana Göklerin Egemenliği zorlanıyor, zorlu kişiler onu ele geçirmeye çalışıyor[a]. [13]Yahya'ya dek bütün peygamberlerle Kutsal Yasa, olacakları önceden bildirdiler. [14]Eğer bunu kabul etmek isterseniz, gelecek olan İlyas odur. [15]Kulağı olan, işitsin!

[16-17]"Bu kuşağın insanlarını neye benzeteyim? Çarşı meydanlarında oturup arkadaşlarına,

'Size kaval çaldık, oynamadınız;
Ağıt yaktık, dövünmediniz'

diye seslenen çocuklara benziyorlar. [18]Yahya geldiği zaman oruç tutup içkiden kaçındı, ona 'cinli' diyorlar. [19]İnsanoğlu* geldiği zaman yiyip içti. Bu kez de diyorlar ki, 'Şu obur ve ayyaş adama bakın! Vergi görevlileri* ve günahkârlarla dost oldu!' Ne var ki bilgelik, ortaya koyduğu işlerle doğrulanır."

Tövbe Etmeyen Kentler

(Luk.10:13-15)

[20-21]Sonra İsa, mucizelerinin çoğunu yapmış olduğu kentleri, tövbe etmedikleri için şöyle azarlamaya başladı: "Vay haline, ey Horazin! Vay haline, ey Beytsayda! Sizlerde yapılan mucizeler Sur ve Sayda'da yapılmış olsaydı, çoktan çul* kuşanıp kül içinde oturarak tövbe etmiş olurlardı. [22]Size şunu söyleyeyim, yargı günü sizin haliniz Sur ve Sayda'nın halinden beter olacaktır! [23]Ya sen, ey Kefarnahum, göğe mi çıkarılacaksın? Hayır, ölüler diyarına indirileceksin! Çünkü sende yapılan mucizeler Sodom'da yapılmış olsaydı, bugüne dek ayakta kalırdı. [24]Sana şunu söyleyeyim, yargı günü senin halin Sodom bölgesinin halinden beter olacaktır!"

Yorgunlara Müjde

(Luk.10:21-22)

[25]İsa bundan sonra şöyle dedi: "Baba, yerin ve göğün Rabbi! Bu gerçekleri bilge ve akıllı kişilerden gizleyip küçük çocuklara açtığın için sana şükrederim. [26]Evet Baba, senin isteğin buydu.

[27]"Babam her şeyi bana teslim etti. Oğul'u, Baba'dan başka kimse tanımaz. Baba'yı da Oğul'dan ve

---

[a] 11:12 "Göklerin Egemenliği zorlanıyor, zorlu kişiler onu ele geçirmeye çalışıyor" ya da "Göklerin Egemenliği zorlu biçimde gelişiyor, zorlu kişiler ona sahip çıkıyor".

11:10 Mal.3:1 *11:12-13 Luk.16:16*
11:14 Mal.4:5; Mat.17:10-13; Mar.9:11-13
11:20-21 Yşa.23:1-18; Hez.26:1-28:26; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4
11:23 Yşa.14:13-15 *11:23 Yar.19:24-28;*
11:24 Mat.10:15; Luk.10:12 *11:27 Yu.1:18; 3:35; 10:14-15*

Oğul'un O'nu tanıtmak istediği kişilerden başkası tanımaz.

[28]"Ey bütün yorgunlar ve yükü ağır olanlar! Bana gelin, ben size rahat veririm. [29]Boyunduruğumu yüklenin, benden öğrenin. Çünkü ben yumuşak huylu, alçakgönüllüyüm. Böylece canlarınız rahata kavuşur. [30]Boyunduruğumu taşımak kolay, yüküm hafiftir."

Şabat Günü Sorunu

(Mar.2:23-3:6; Luk.6:1-11)

12 O sıralarda, bir Şabat Günü* İsa ekinler arasından geçiyordu. Öğrencileri acıkınca başakları koparıp yemeye başladılar. [2]Bunu gören Ferisiler İsa'ya, "Bak, öğrencilerin Şabat Günü yasak olanı yapıyor" dediler.

[3]İsa onlara, "Davut'la yanındakiler acıkınca Davut'un ne yaptığını okumadınız mı?" diye sordu. [4]"Tanrı'nın evine girdi, kendisinin ve yanındakilerin yemesi yasak olan, ancak kâhinlerin yiyebileceği adak ekmeklerini* yedi. [5]Ayrıca kâhinlerin her hafta tapınakta Şabat Günü'yle ilgili buyruğu çiğnedikleri halde suçlu sayılmadıklarını Kutsal Yasa'da okumadınız mı? [6]Size şunu söyleyeyim, burada tapınaktan daha üstün bir şey var. [7]Eğer siz, 'Ben kurban değil, merhamet isterim' sözünün anlamını bilseydiniz, suçsuzları yargılamazdınız. [8]Çünkü İnsanoğlu* Şabat Günü'nün de Rabbi'dir."

[9]İsa oradan ayrılıp onların havrasına gitti. [10]Orada eli sakat bir adam vardı. İsa'yı suçlamak amacıyla kendisine, "Şabat Günü bir hastayı iyileştirmek Kutsal Yasa'ya uygun mudur?" diye sordular.

[11]İsa onlara şu karşılığı verdi: "Hanginizin bir koyunu olur da Şabat Günü çukura düşerse onu tutup çıkarmaz? [12]İnsan koyundan çok daha değerlidir! Demek ki, Şabat Günü iyilik yapmak Yasa'ya uygundur."

[13]Sonra adama, "Elini uzat" dedi. Adam elini uzattı. Eli öteki gibi yine sapasağlam oluverdi. [14]Bunun üzerine Ferisiler dışarı çıktılar, İsa'yı yok etmek için anlaştılar.

Tanrı'nın Seçtiği Kul

[15]İsa bunu bildiği için oradan ayrıldı. Birçok kişi ardından gitti. İsa hepsini iyileştirdi. [16]Kim olduğunu açıklamamaları için onları uyardı. [17-18]Bu, Peygamber Yeşaya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

"İşte Kulum, O'nu ben seçtim.
Gönlümün hoşnut olduğu sevgili
Kulum O'dur.
Ruhum'u O'nun üzerine
koyacağım,
O da adaleti uluslara bildirecek.
[19]Çekişip bağırmayacak,
Sokaklarda kimse O'nun
sesini duymayacak.
[20]Ezilmiş kamışı kırmayacak,
Tüten fitili söndürmeyecek,
Ve sonunda adaleti zafere

11:29 Yer.6:16
12:3-4 Lev.24:9; 1Sa.21:1-6
12:11 Luk.14:5
12:1 Yas.23:25
12:7 Hoş.6:6; Mat.9:13
12:17-21 Yşa.42:1-4

ulaştıracak.
[21] Uluslar da O'nun adına umut
bağlayacak."

İsa ve Baalzevul

(Mar.3:20-30; Luk.6:43-45; 11:14-23)

[22]Daha sonra İsa'ya kör ve dilsiz bir cinli getirdiler. İsa adamı iyileştirdi. Adam konuşmaya, görmeye başladı. [23]Bütün kalabalık şaşırıp kaldı. "Bu, Davut'un Oğlu* olabilir mi?" diye soruyorlardı.

[24]Ferisiler bunu duyunca, "Bu adam cinleri, ancak cinlerin önderi Baalzevul'un* gücüyle kovuyor" dediler.

[25]Onların ne düşündüğünü bilen İsa şöyle dedi: "Kendi içinde bölünen ülke yıkılır. Kendi içinde bölünen kent ya da ev ayakta kalamaz. [26]Eğer Şeytan Şeytan'ı kovarsa, kendi içinde bölünmüş demektir. Bu durumda onun egemenliği nasıl ayakta kalabilir? [27]Eğer ben cinleri Baalzevul'un gücüyle kovuyorsam, sizin adamlarınız kimin gücüyle kovuyor? Bu durumda sizi kendi adamlarınız yargılayacak. [28]Ama ben cinleri Tanrı'nın Ruhu'yla kovuyorsam, Tanrı'nın Egemenliği üzerinize gelmiş demektir.

[29]"Bir kimse güçlü adamın evine girip malını nasıl çalabilir? Ancak onu bağladıktan sonra evini soyabilir.

[30]"Benden yana olmayan bana karşıdır. Benimle birlikte toplamayan dağıtıyor demektir. [31]Bunun için size diyorum ki, insanların işlediği her günah, ettiği her küfür bağışlanacak; ama Ruh'a edilen küfür bağışlanmayacaktır. [32]İnsanoğlu'na* karşı bir söz söyleyen, bağışlanacak; ama Kutsal Ruh'a karşı bir söz söyleyen, ne bu çağda, ne de gelecek çağda bağışlanacaktır.

[33]"Ya ağacı iyi, meyvesini de iyi sayın; ya da ağacı kötü, meyvesini de kötü sayın. Çünkü her ağaç meyvesinden tanınır. [34]Sizi engerekler soyu! Kötü olan sizler nasıl iyi sözler söyleyebilirsiniz? Çünkü ağız yürekten taşanı söyler. [35]İyi insan içindeki iyilik hazinesinden iyilik, kötü insan içindeki kötülük hazinesinden kötülük çıkarır. [36]Size şunu söyleyeyim, insanlar söyledikleri her boş söz için yargı günü hesap verecekler. [37]Kendi sözlerinizle aklanacak, yine kendi sözlerinizle suçlu çıkarılacaksınız."

Yunus'un Belirtisi

(Mar.8:11-12; Luk.11:24-26,29-32)

[38]Bunun üzerine bazı din bilginleri ve Ferisiler, "Öğretmenimiz, senden doğaüstü bir belirti görmek istiyoruz" dediler.

[39]İsa onlara şu karşılığı verdi: "Kötü ve vefasız kuşak bir belirti istiyor! Ama ona Peygamber Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecektir. [40]Yunus, nasıl üç gün üç gece o koca balığın karnında kaldıysa, İnsanoğlu* da üç gün üç gece yerin bağrında kalacaktır. [41]Ninova halkı, yargı günü bu kuşakla

12:24 Mat.9:34; 10:25 *12:30 Mar.9:40* *12:32 Luk.12:10*
12:33 Mat.7:20 *12:34 Mat.3:7; 23:33; Luk.3:7* *12:34 Mat.15:18*
12:38 Mat.16:1 *12:39 Mat.16:4* *12:40 Yun.1:17*

birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü Ninovalılar, Yunus'un çağrısı üzerine tövbe ettiler. Bakın, Yunus'tan daha üstün olan buradadır. [42]Güney Kraliçesi, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlemek için dünyanın ta öbür ucundan gelmişti. Bakın, Süleyman'dan daha üstün olan buradadır.

[43]"Kötü ruh insandan çıkınca kurak yerlerde dolanıp huzur arar, ama bulamaz. [44]O zaman, 'Çıktığım eve, kendi evime döneyim' der. Eve gelince orayı bomboş, süpürülmüş, düzeltilmiş bulur. [45]Bunun üzerine gider, yanına kendisinden kötü yedi ruh daha alır ve eve girip yerleşirler. Böylece o kişinin son durumu ilkinden beter olur. Bu kötü kuşağın başına gelecek olan da budur."

İsa'nın Annesi ve Kardeşleri

(Mar.3:31-35; Luk.8:19-21)

[46]İsa daha halka konuşurken, annesiyle kardeşleri geldi. Dışarıda durmuş, O'nunla konuşmak istiyorlardı. [47]Birisi İsa'ya, "Bak, annenle kardeşlerin dışarıda duruyor, seninle görüşmek istiyorlar" dedi.

[48]İsa, kendisiyle konuşana, "Kimdir annem, kimdir kardeşlerim?" karşılığını verdi. [49]Eliyle öğrencilerini göstererek, "İşte annem, işte kardeşlerim!" dedi. [50]"Göklerdeki Babam'ın isteğini kim yerine getirirse, kardeşim, kızkardeşim ve annem odur."

Tohum Benzetmesi

(Mar.4:1-20; Luk.8:4-15)

13 Aynı gün İsa evden çıktı, gidip göl kıyısında oturdu. [2]Çevresinde büyük bir kalabalık toplandı. Bu yüzden İsa tekneye binip oturdu. Bütün kalabalık kıyıda duruyordu. [3]İsa onlara benzetmelerle birçok şey anlattı. "Bakın" dedi, "Ekincinin biri tohum ekmeye çıktı. [4]Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düştü. Kuşlar gelip bunları yedi. [5]Kimi, toprağı az, kayalık yerlere düştü; toprak derin olmadığından hemen filizlendi. [6]Ne var ki, güneş doğunca kavruldular, kök salamadıkları için kuruyup gittiler. [7]Kimi, dikenler arasına düştü. Dikenler büyüdü, filizleri boğdu. [8]Kimi ise iyi toprağa düştü. Bazısı yüz, bazısı altmış, bazısı da otuz kat ürün verdi. [9]Kulağı olan işitsin!"

[10]Öğrencileri gelip İsa'ya, "Halka neden benzetmelerle konuşuyorsun?" diye sordular.

[11]İsa şöyle yanıtladı: "Göklerin Egemenliği'nin sırlarını bilme ayrıcalığı size verildi, ama onlara verilmedi. [12]Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek, bolluğa kavuşturulacak. Ama kimde yoksa, elindeki de alınacak. [13]Onlara benzetmelerle konuşmamın nedeni budur. Çünkü,

'Gördükleri halde görmezler,
Duydukları halde duymaz ve
anlamazlar.'

[14]"Böylece Yeşaya'nın peygam-

12:41 *Yun.3:5* **12:42** *1Kr.10:1-13; 2Ta.9:1-12*
13:2 *Luk.5:1-3* **13:12** *Mat.25:29; Mar.4:25; Luk.8:18; 19:26*

berlik sözü onlar için gerçekleşmiş oldu:

'Duyacak duyacak, ama hiç
anlamayacaksınız,
Bakacak bakacak, ama hiç
görmeyeceksiniz!
[15] Çünkü bu halkın yüreği
duygusuzlaştı,
Kulakları ağırlaştı.
Gözlerini kapadılar.
Öyle ki, gözleri görmesin,
Kulakları duymasın, yürekleri
anlamasın
Ve bana dönmesinler.
Dönselerdi, onları iyileştirirdim.'

[16]"Ama ne mutlu size ki, gözleriniz görüyor, kulaklarınız işitiyor! [17]Size doğrusunu söyleyeyim, nice peygamberler, nice doğru kişiler sizin gördüklerinizi görmek istediler, ama göremediler. Sizin işittiklerinizi işitmek istediler, ama işitemediler.

[18]"Şimdi ekinciyle ilgili benzetmeyi siz dinleyin. [19]Kim göksel egemenlikle ilgili sözü işitir de anlamazsa, kötü olan* gelir, onun yüreğine ekileni söker götürür. Yol kenarına ekilen tohum işte budur. [20-21]Kayalık yerlere ekilen ise işittiği sözü hemen sevinçle kabul eden, ama kök salamadığı için ancak bir süre dayanan kişidir. Böyle biri Tanrı sözünden ötürü sıkıntı ya da zulme uğrayınca hemen sendeleyip düşer. [22]Dikenler arasında ekilen de şudur: Sözü işitir, ama dünyasal kaygılar ve zenginliğin aldatıcılığı sözü boğar ve ürün vermesini engeller. [23]İyi toprağa ekilen tohum ise, sözü işitip anlayan birine benzer. Böylesi elbette ürün verir, kimi yüz, kimi altmış, kimi de otuz kat."

Deliceler Benzetmesi

[24]İsa onlara başka bir benzetme anlattı: "Göklerin Egemenliği, tarlasına iyi tohum eken adama benzer" dedi. [25]"Herkes uyurken, adamın düşmanı geldi, buğdayın arasına delice ekip gitti. [26]Ekin gelişip başak salınca, deliceler de göründü.

[27]"Mal sahibinin köleleri gelip ona şöyle dediler: 'Efendimiz, sen tarlana iyi tohum ekmedin mi? Bu deliceler nereden çıktı?'

[28]"Mal sahibi, 'Bunu bir düşman yapmıştır' dedi.

"'Gidip deliceleri toplamamızı ister misin?' diye sordu köleler.

[29]"'Hayır' dedi adam. 'Deliceleri toplarken belki buğdayı da sökersiniz. [30]Bırakın biçim vaktine dek birlikte büyüsünler. Biçim vakti orakçılara, önce deliceleri toplayın diyeceğim, yakmak için demet yapın. Buğdayı ise toplayıp ambarıma koyun.'"

Hardal Tanesi ve Maya Benzetmeleri

(Mar.4:30-34; Luk.13:18-21)

[31]İsa onlara bir benzetme daha anlattı: "Göklerin Egemenliği, bir adamın tarlasına ektiği hardal tanesine benzer" dedi. [32]"Hardal tohumların en küçüğü olduğu halde, gelişince bahçe bitkilerinin boyunu aşar, ağaç olur. Böylece kuşlar gelip dallarında barınır."

13:14-15 Yşa.6:9-10 13:16-17 Luk.10:23-24

[33]İsa onlara başka bir benzetme anlattı: "Göklerin Egemenliği, bir kadının üç ölçek[a] una karıştırdığı mayaya benzer. Sonunda bütün hamur kabarır."

[34]İsa bütün bunları halka benzetmelerle anlattı. Benzetme kullanmadan onlara hiçbir şey anlatmazdı. [35]Bu, peygamber aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

"Ağzımı benzetmeler anlatarak
açacağım,
Dünyanın kuruluşundan beri
Gizli kalmış sırları dile
getireceğim."

Deliceler Benzetmesi Açıklanıyor

[36]Bundan sonra İsa halktan ayrılıp eve gitti. Öğrencileri yanına gelip, "Tarladaki delicelerle ilgili benzetmeyi bize açıkla" dediler.

[37]İsa, "İyi tohumu eken, İnsanoğlu'dur*" diye karşılık verdi. [38]"Tarla ise dünyadır. İyi tohum, göksel egemenliğin oğulları, deliceler de kötü olanın* oğullarıdır. [39]Deliceleri eken düşman, İblis'tir. Biçim vakti, çağın sonu; orakçılar ise meleklerdir.

[40]"Deliceler nasıl toplanıp yakılırsa, çağın sonunda da böyle olacaktır. [41-42]İnsanoğlu meleklerini gönderecek, onlar da insanları günaha düşüren her şeyi, kötülük yapan herkesi O'nun egemenliğinden toplayıp kızgın fırına atacaklar. Orada ağlayış ve diş gıcırtısı olacaktır. [43]Doğru kişiler o zaman Babaları'nın egemenliğinde güneş gibi parlayacaklar. Kulağı olan işitsin!"

Define ve İnci Benzetmeleri

[44]"Göklerin Egemenliği, tarlada saklı bir defineye benzer. Onu bulan yeniden sakladı, sevinçle koşup gitti, varını yoğunu satıp tarlayı satın aldı.

[45]"Yine Göklerin Egemenliği, güzel inciler arayan bir tüccara benzer. [46]Tüccar, çok değerli bir inci bulunca gitti, varını yoğunu satıp o inciyi satın aldı."

Ağ Benzetmesi

[47]"Yine Göklerin Egemenliği, denize atılan ve her çeşit balığı toplayan ağa benzer. [48]Ağ dolunca onu kıyıya çekerler. Oturup işe yarayan balıkları kaplara koyar, yaramayanları atarlar. [49-50]Çağın sonunda da böyle olacak. Melekler gelecek, kötü kişileri doğruların arasından ayırıp kızgın fırına atacaklar. Orada ağlayış ve diş gıcırtısı olacaktır."

[51]İsa, "Bütün bunları anladınız mı?" diye sordu.

"Evet" karşılığını verdiler.

[52]O da onlara, "İşte böylece Göklerin Egemenliği için eğitilmiş her din bilgini, hazinesinden hem yeni hem eski değerler çıkaran bir mal sahibine benzer" dedi.

İsa Reddediliyor

(Mar.6:1-6; Luk.4:16-30)

[53]İsa bütün bu benzetmeleri anlattıktan sonra oradan ayrıldı. [54]Kendi memleketine gitti ve oradaki havrada halka öğretmeye başladı. Halk şaşıp

---

[a] *13:33 "Ölçek": Grekçe "Saton" (bkz. Birimler Cetveli).* *13:35 Mez.78:2*

kalmıştı. "Adamın bu bilgeliği ve mucizeler yaratan gücü nereden geliyor?" diyorlardı. [55]"Marangozun oğlu değil mi bu? Annesinin adı Meryem değil mi? Yakup, Yusuf, Simun ve Yahuda O'nun kardeşleri değil mi? [56]Kızkardeşlerinin hepsi aramızda yaşamıyor mu? O halde O'nun bütün bu yaptıkları nereden geliyor?" [57]Ve gücenip O'nu reddettiler.

Ama İsa onlara şöyle dedi: "Bir peygamber, kendi memleketinden ve evinden başka yerde hor görülmez."

[58]İmansızlıkları yüzünden İsa orada pek fazla mucize yapmadı.

Yahya'nın Öldürülmesi

(Mar.6:14-29; Luk.9:7-9)

14 [1-2]O günlerde İsa'yla ilgili haberleri duyan bölge kralı* Hirodes, adamlarına, "Bu, Vaftizci Yahya'dır" dedi. "Ölümden dirildi. Olağanüstü güçlerin onda etkin olmasının nedeni budur."

[3]Hirodes, kardeşi Filipus'un karısı Hirodiya yüzünden Yahya'yı tutuklatmış, bağlatıp zindana attırmıştı. [4]Çünkü Yahya Hirodes'e, "O kadınla evlenmen Kutsal Yasa'ya aykırıdır" demişti. [5]Hirodes Yahya'yı öldürtmek istemiş, ama halktan korkmuştu. Çünkü halk Yahya'yı peygamber sayıyordu.

[6-7]Hirodes'in doğum günü şenliği sırasında Hirodiya'nın kızı ortaya çıkıp dans etti. Bu, Hirodes'in öyle hoşuna gitti ki, ant içerek kıza ne dilerse vereceğini söyledi. [8]Kız, annesinin kışkırtmasıyla, "Bana şimdi, bir tepsi üzerinde Vaftizci Yahya'nın başını ver" dedi. [9]Kral buna çok üzüldüyse de, konuklarının önünde içtiği anttan ötürü bu dileğin yerine getirilmesini buyurdu. [10]Adam gönderip zindanda Yahya'nın başını kestirdi. [11]Kesik baş tepsiyle getirilip kıza verildi, kız da bunu annesine götürdü. [12]Yahya'nın öğrencileri gelip cesedi aldılar ve gömdüler. Sonra gidip İsa'ya haber verdiler.

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor

(Mar.6:30-44; Luk.9:10-17; Yu.6:1-14)

[13]İsa bunu duyunca, tek başına tenha bir yere çekilmek üzere bir tekneyle oradan ayrıldı. Bunu öğrenen halk, kentlerden çıkıp O'nu yaya olarak izledi. [14]İsa tekneden inince büyük bir kalabalıkla karşılaştı. Onlara acıdı ve hasta olanlarını iyileştirdi.

[15]Akşama doğru öğrencileri yanına gelip, "Burası ıssız bir yer" dediler, "Vakit de geç oldu. Halkı salıver de köylere gidip kendilerine yiyecek alsınlar."

[16]İsa, "Gitmelerine gerek yok, onlara siz yiyecek verin" dedi.

[17]Öğrenciler, "Burada beş ekmekle iki balıktan başka bir şeyimiz yok ki" dediler.

[18]İsa, "Onları buraya, bana getirin" dedi. [19]Halka çayıra oturmalarını buyurduktan sonra, beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göğe kaldırarak şükretti; sonra ekmekleri bölüp öğrencilerine verdi, onlar da halka dağıttılar. [20]Herkes yiyip doydu.

13:57 Yu.4:44
14:3-4 Luk.3:19-20
14:1-2 Mat.16:13-14; Mar.6:14-15; Luk.9:7-8
14:4 Lev.18:16; 20:21

Artakalan parçalardan on iki sepet dolusu topladılar. [21]Yemek yiyenlerin sayısı, kadın ve çocuklar hariç, yaklaşık beş bin erkekti.

İsa Su Üstünde Yürüyor

(Mar.6:45-56; Yu.6:15-21)

[22]Bundan hemen sonra İsa öğrencilerine, tekneye binip kendisinden önce karşı yakaya geçmelerini buyurdu. Bu arada halkı evlerine gönderecekti. [23]Halkı gönderdikten sonra dua etmek için tek başına dağa çıktı. Akşam olurken orada yalnızdı. [24]O sırada tekne kıyıdan bir hayli uzakta[a] dalgalarla boğuşuyordu. Çünkü rüzgar karşı yönden esiyordu.

[25]Sabaha karşı[b] İsa, gölün üstünde yürüyerek onlara yaklaştı. [26]Öğrenciler, O'nun gölün üstünde yürüdüğünü görünce dehşete kapıldılar. "Bu bir hayalet!" diyerek korkuyla bağrıştılar.

[27]Ama İsa hemen onlara seslenerek, "Cesur olun, benim, korkmayın!" dedi.

[28]Petrus buna karşılık, "Ya Rab" dedi, "Eğer sen isen, buyruk ver suyun üstünden yürüyerek sana geleyim."

[29]İsa, "Gel!" dedi.

Petrus da tekneden indi, suyun üstünden yürüyerek İsa'ya yaklaştı. [30]Ama rüzgarın ne kadar güçlü estiğini görünce korktu, batmaya başladı. "Ya Rab, beni kurtar!" diye bağırdı.

[31]İsa hemen elini uzatıp onu tuttu. Ona, "Ey kıt imanlı, neden kuşku duydun?" dedi.

[32]Onlar tekneye bindikten sonra rüzgar dindi. [33]Teknedekiler, "Sen gerçekten Tanrı'nın Oğlu'sun" diyerek O'na tapındılar.

[34]Gölü aşıp Ginnesar'da karaya çıktılar. [35]Yöre halkı İsa'yı tanıyınca çevreye haber saldı. Bütün hastaları O'na getirdiler. [36]Giysisinin eteğine bir dokunsak diye yalvarıyorlardı. Dokunanların hepsi iyileşti.

Töre mi, Tanrı'nın Sözü mü?

(Mar.7:1-13)

15 [1-2]Bu sırada Yeruşalim'den bazı Ferisiler ve din bilginleri İsa'ya gelip, "Öğrencilerin neden atalarımızın töresini çiğniyor?" diye sordular, "Yemekten önce ellerini yıkamıyorlar."

[3]İsa onlara şu karşılığı verdi: "Ya siz, neden töreniz uğruna Tanrı buyruğunu çiğniyorsunuz? [4]Çünkü Tanrı şöyle buyurdu: 'Annene babana saygı göstereceksin'; 'Annesine ya da babasına söven kesinlikle öldürülecektir.' [5-6]Ama siz, 'Her kim anne ya da babasına, benden alacağın bütün yardım Tanrı'ya adanmıştır derse, artık babasına saygı göstermek zorunda değildir' diyorsunuz. Böylelikle, töreniz uğruna Tanrı'nın sözünü geçersiz kılmış oluyorsunuz. [7-8]Ey ikiyüzlüler! Yeşaya'nın sizinle ilgili şu peygamberlik sözü ne kadar yerindedir:

'Bu halk dudaklarıyla beni say

---

[a] *14:24 "Bir hayli uzakta": Grekçe "Birçok stadion uzakta" (bkz. Birimler Cetveli).*

[b] *14:25 "Sabaha karşı": Grekçe "Gecenin dördüncü nöbetinde" (bkz. Sözlük, "Saat").*

15:4 Çık.20:12; 21:17; Lev.20:9; Yas.5:16

Ama yürekleri benden uzak.
[9] Bana boşuna taparlar.
Çünkü öğrettikleri, sadece insan
buyruklarıdır.' "

İnsanı Kirleten Nedir?

(Mar.7:14-23)

[10]İsa, halkı yanına çağırıp onlara, "Dinleyin ve şunu belleyin" dedi. [11]"Ağızdan giren şey insanı kirletmez. İnsanı kirleten ağızdan çıkandır."

[12]Bu sırada öğrencileri O'na gelip, "Biliyor musun?" dediler, "Ferisiler bu sözü duyunca gücendiler."

[13]İsa şu karşılığı verdi: "Göksel Babam'ın dikmediği her fidan kökünden sökülecektir. [14]Bırakın onları; onlar körlerin kör kılavuzlarıdır. Eğer kör köre kılavuzluk ederse, ikisi de çukura düşer."

[15]Petrus, "Bu benzetmeyi bize açıkla" dedi.

[16]"Siz de mi hâlâ anlamıyorsunuz?" diye sordu İsa. [17]"Ağza giren her şeyin mideye indiğini, oradan da helaya atıldığını bilmiyor musunuz? [18]Ne var ki ağızdan çıkan, yürekten kaynaklanır. İnsanı kirleten de budur. [19]Çünkü kötü düşünceler, cinayet, zina, fuhuş, hırsızlık, yalan yere tanıklık ve iftira hep yürekten kaynaklanır. [20]İnsanı kirleten bunlardır. Yıkanmamış ellerle yemek yemek insanı kirletmez."

Kenanlı Kadının İmanı

(Mar.7:24-30)

[21]İsa oradan ayrılıp Sur ve Sayda bölgesine geçti. [22]O yöreden Kenanlı bir kadın İsa'ya gelip, "Ya Rab, ey Davut Oğlu, halime acı! Kızım cine tutuldu, çok kötü durumda" diye feryat etti.

[23]İsa kadına hiçbir karşılık vermedi. Öğrencileri yaklaşıp, "Sal şunu, gitsin!" diye rica ettiler. "Arkamızdan bağırıp duruyor."

[24]İsa, "Ben yalnız İsrail halkının kaybolmuş koyunlarına gönderildim" diye yanıtladı.

[25]Kadın ise yaklaşıp, "Ya Rab, bana yardım et!" diyerek O'nun önünde yere kapandı[a].

[26]İsa ona, "Çocukların ekmeğini alıp köpeklere atmak doğru değildir" dedi.

[27]Kadın, "Haklısın, ya Rab" dedi. "Ama köpekler de efendilerinin sofrasından düşen kırıntıları yer."

[28]O zaman İsa ona şu karşılığı verdi: "Ey kadın, imanın büyük! Dilediğin gibi olsun." Ve kadının kızı o saatte iyileşti.

İsa Dört Bin Kişiyi Doyuruyor

(Mar.8:1-10)

[29]İsa oradan ayrıldı, Celile Gölü'nün kıyısından geçerek dağa çıkıp oturdu. [30]Yanına büyük bir kalabalık geldi. Beraberlerinde kötürüm, kör, çolak, dilsiz ve daha birçok hasta getirdiler. Hastaları O'nun ayaklarının dibine bıraktılar. O da onları iyileştirdi. [31]Halk, dilsizlerin konuştuğunu, çolakların iyileştiğini, körlerin gördüğünü, kötürümlerin yürüdüğünü görünce şaştı ve İsrail'in Tanrısı'nı yüceltti.

---

[a] 15:25 "O'nun önünde yere kapandı" ya da "O'na tapındı".
15:7-9 Yşa.29:13 15:14 Luk.6:39 15:18 Mat.12:34

[32]İsa öğrencilerini yanına çağırıp, "Halka acıyorum" dedi. "Üç gündür yanımdalar, yiyecek hiçbir şeyleri yok. Onları aç aç evlerine göndermek istemiyorum, yolda bayılabilirler."

[33]Öğrenciler kendisine, "Böyle ıssız bir yerde bu kadar kalabalığı doyuracak ekmeği nereden bulalım?" dediler.

[34]İsa, "Kaç ekmeğiniz var?" diye sordu.

"Yedi ekmekle birkaç küçük balığımız var" dediler.

[35]Bunun üzerine İsa, halka yere oturmalarını buyurdu. [36]Yedi ekmekle balıkları aldı, şükredip bunları böldü, öğrencilerine verdi. Onlar da halka dağıttılar. [37]Herkes yiyip doydu. Artakalan parçalardan yedi küfe dolusu topladılar. [38]Yemek yiyenlerin sayısı, kadın ve çocuklar hariç, dört bin erkekti. [39]İsa, halkı evlerine gönderdikten sonra tekneye binip Magadan bölgesine geçti.

Doğaüstü Bir Belirti İsteniyor

(Mar.8:11-13; Luk.12:54-56)

16 Ferisiler'le Sadukiler* İsa'nın yanına geldiler. O'nu denemek amacıyla kendilerine gökten bir belirti göstermesini istediler.

[2]İsa onlara şu karşılığı verdi: "Akşam, 'Gökyüzü kızıl olduğuna göre hava iyi olacak' dersiniz. [3]Sabah, 'Bugün gök kızıl ve bulutlu, hava bozacak' dersiniz. Gökyüzünün görünümünü yorumlayabiliyorsunuz da, zamanın belirtilerini yorumlayamıyor musunuz? [4]Kötü ve vefasız kuşak bir belirti istiyor! Ama ona Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecek." Sonra İsa onları bırakıp gitti.

Ferisiler'le Sadukiler'in Mayası

(Mar.8:14-21)

[5]Öğrenciler gölün karşı yakasına geçerken ekmek almayı unutmuşlardı. [6]İsa onlara, "Dikkatli olun, Ferisiler'in ve Sadukiler'in mayasından kaçının!" dedi.

[7]Onlar ise kendi aralarında tartışarak, "Ekmek almadığımız için böyle diyor" dediler.

[8]Bunun farkında olan İsa şöyle dedi: "Ey kıt imanlılar! Ekmeğiniz yok diye niçin tartışıyorsunuz? [9-10]Hâlâ anlamıyor musunuz? Beş ekmekle beş bin kişinin doyduğunu, kaç sepet dolusu yemek fazlası topladığınızı hatırlamıyor musunuz? Yedi ekmekle dört bin kişinin doyduğunu, kaç küfe dolusu yemek fazlası topladığınızı hatırlamıyor musunuz? [11]Ben size, 'Ferisiler'in ve Sadukiler'in mayasından kaçının' derken, ekmekten söz etmediğimi nasıl olur da anlamazsınız?"

[12]Ekmek mayasından değil de, Ferisiler'le Sadukiler'in öğretisinden kaçının dediğini o zaman anladılar.

Petrus'un Mesih'i Tanıması

(Mar.8:27-30; Luk.9:18-21)

[13]İsa, Filipus Sezariyesi bölgesine geldiğinde öğrencilerine şunu sordu: "Halk, İnsanoğlu'nun* kim olduğunu söylüyor?"

16:1 Mat.12:38; Luk.11:16
16:6 Luk.12:1
16:4 Mat.12:39; Luk.11:29
16:9-10 Mat.14:17-21; 15:34-38

[14]Öğrencileri şu karşılığı verdiler: "Kimi Vaftizci Yahya, kimi İlyas, kimi de Yeremya ya da peygamberlerden biridir diyor."

[15]İsa onlara, "Siz ne dersiniz" dedi, "Sizce ben kimim?"

[16]Simun Petrus, "Sen, yaşayan Tanrı'nın Oğlu Mesih'sin*" yanıtını verdi.

[17]İsa ona, "Ne mutlu sana, Yunus oğlu Simun!" dedi. "Bu sırrı sana açan insan[a] değil, göklerdeki Babam'dır. [18]Ben de sana şunu söyleyeyim, sen Petrus'sun[b] ve ben kilisemi* bu kayanın[c] üzerine kuracağım. Ölüler diyarının kapıları ona karşı direnemeyecek. [19]Göklerin Egemenliği'nin anahtarlarını sana vereceğim. Yeryüzünde bağlayacağın her şey göklerde de bağlanmış olacak; yeryüzünde çözeceğin her şey göklerde de çözülmüş olacak." [20]Bu sözlerden sonra İsa, kendisinin Mesih olduğunu kimseye söylememeleri için öğrencilerini uyardı.

İsa Ölüp Dirileceğini Önceden Bildiriyor

(Mar.8:31-9:1; Luk.9:22-27)

[21]Bundan sonra İsa, kendisinin Yeruşalim'e gitmesi, ileri gelenler, başkâhinler ve din bilginlerinin elinden çok acı çekmesi, öldürülmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini öğrencilerine anlatmaya başladı.

[22]Bunun üzerine Petrus O'nu bir kenara çekip azarlamaya başladı. "Tanrı korusun, ya Rab! Senin başına asla böyle bir şey gelmeyecek!" dedi.

[23]Ama İsa Petrus'a dönüp, "Çekil önümden, Şeytan!" dedi, "Bana engel oluyorsun. Düşüncelerin Tanrı'ya değil, insana özgüdür."

[24]Sonra İsa, öğrencilerine şunları söyledi: "Ardımdan gelmek isteyen kendini inkâr etsin, çarmıhını yüklenip beni izlesin. [25]Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek, canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır. [26]İnsan bütün dünyayı kazanıp da canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? İnsan kendi canına karşılık ne verebilir? [27]İnsanoğlu*, Babası'nın görkemi içinde melekleriyle gelecek ve herkese, yaptığının karşılığını verecektir. [28]Size doğrusunu söyleyeyim, burada bulunanlar arasında, İnsanoğlu'nun kendi egemenliği içinde gelişini görmeden ölümü tatmayacak olanlar var."

İsa'nın Görünümü Değişiyor

(Mar.9:2-13; Luk.9:28-36)

17 Altı gün sonra İsa, yanına yalnız Petrus, Yakup ve Yakup'un kardeşi Yuhanna'yı alarak yüksek bir dağa çıktı. [2]Onların gözü önünde İsa'nın görünümü değişti. Yüzü güneş gibi parladı, giysileri ışık gibi bembeyaz oldu. [3]O anda Musa'yla İlyas öğrencilere göründü. İsa'yla konuşuyorlardı. [4]Petrus İsa'ya, "Ya Rab" dedi, "Burada bulunmamız ne iyi oldu! İstersen burada üç çardak kurayım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a."

---

[a] ***16:17 "İnsan": Grekçe "Et ve kan".***

[b] ***16:18 "Petrus": Grekçe "Petros", yani "Kaya parçası, taş".***

[c] ***16:18 "Kaya": Grekçe "Petra", yani "Büyük taş kütlesi, kaya".***

16:14 Mat.14:1-2; Mar.6:14-15; Luk.9:7-8 16:16 Yu.6:68-69
16:19 Mat.18:18; Yu.20:23 16:21 Mat.17:22-23; 20:19; 27:62-63
16:24 Mat.10:38; Luk.14:27 16:25 Mat.10:39; Luk.17:33; Yu.12:25
16:27 Mat.25:31 16:27 Mez.62:12; Rom.2:6; Va.2:23 17:1-5 2Pe.1:17-18

[5]Petrus daha konuşurken parlak bir bulut onlara gölge saldı. Buluttan gelen bir ses, "Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum. O'nu dinleyin!" dedi.

[6]Öğrenciler bunu işitince, dehşet içinde yüzüstü yere kapandılar. [7]İsa gelip onlara dokundu, "Kalkın, korkmayın!" dedi. [8]Başlarını kaldırınca İsa'dan başka kimseyi göremediler.

[9]Dağdan inerlerken İsa onlara, "İnsanoğlu* ölümden dirilmeden, gördüklerinizi kimseye söylemeyin" diye buyurdu.

[10]Öğrencileri O'na şunu sordular: "Peki, din bilginleri* neden önce İlyas'ın gelmesi gerektiğini söylüyorlar?"

[11]İsa, "İlyas gerçekten gelecek ve her şeyi yeniden düzene koyacak" diye yanıtladı. [12]"Size şunu söyleyeyim, İlyas zaten geldi, ama onu tanımadılar, ona yapmadıklarını bırakmadılar. Aynı şekilde İnsanoğlu da onların elinden acı çekecektir." [13]O zaman öğrenciler İsa'nın kendilerine Vaftizci Yahya'dan söz ettiğini anladılar.

Cinli Çocuk İyileştiriliyor

(Mar.9:14-32; Luk.9:37-45)

[14]Kalabalığın yanına vardıklarında bir adam İsa'ya yaklaşıp önünde diz çöktü. [15]"Ya Rab" dedi, "Oğlumun haline acı! Sarası var, çok acı çekiyor. Sık sık ateşe, suya düşüyor. [16]Onu senin öğrencilerine getirdim, ama iyileştiremediler."

[17]İsa, "Ey imansız ve sapmış kuşak!" dedi. "Sizinle daha ne kadar kalacağım? Size daha ne kadar katlanacağım? Çocuğu buraya, bana getirin." [18]İsa cini azarlayınca, cin çocuktan çıktı, çocuk o anda iyileşti.

[19]Sonra öğrenciler tek başlarına İsa'ya gelip, "Biz cini neden kovamadık?" diye sordular.

[20-21]İsa, "İmanınız kıt olduğu için" karşılığını verdi. "Size doğrusunu söyleyeyim, bir hardal tanesi kadar imanınız olsa şu dağa, 'Buradan şuraya göç' derseniz, göçer; sizin için imkânsız bir şey olmayacaktır."[a]

İsa Ölüp Dirileceğini Tekrar Bildiriyor

(Mar.9:30-32; Luk.9:43-45)

[22-23]Celile'de bir araya geldiklerinde İsa onlara, "İnsanoğlu*, insanların eline teslim edilecek ve öldürülecek, ama üçüncü gün dirilecek" dedi. Öğrenciler buna çok kederlendiler.

---

[a] 17:20-21 Birçok Grekçe elyazması, "Ama bu tür cinler ancak dua ve oruçla kovulabilir" sözlerini de içerir.

17:5 Mez.2:7; Yşa.42:1; Mat.3:17; 12:18; Mar.1:11; Luk.3:21-22

17:5 Yas.18:15 17:10 Mal.4:5

17:12 Mat.11:14

17:20-21 Mat.21:21; Mar.11:23; 1Ko.13:2

Tapınak Vergisi

[24]Kefarnahum'a geldiklerinde, iki dirhemlik tapınak vergisini[a] toplayanlar Petrus'a gelip, "Öğretmeniniz tapınak vergisini ödemiyor mu?" diye sordular.

[25]Petrus, "Ödüyor" dedi.

Petrus eve gelince, daha kendisi bir şey söylemeden İsa ona, "Simun, ne dersin?" dedi. "Dünya kralları gümrük ya da vergiyi kimlerden alır? Kendi oğullarından mı, yabancılardan mı?"

[26]Petrus'un, "Yabancılardan" demesi üzerine İsa, "O halde oğullar muaftır" dedi. [27]"Ama vergi toplayanları gücendirmeyelim. Göle gidip oltanı at. Tuttuğun ilk balığı çıkar, onun ağzını aç, dört dirhemlik bir akçe[b] bulacaksın. Parayı al, ikimizin vergisi olarak onlara ver."

En Büyük Kim?

(Mar.9:33-37,42-48; Luk.9:46-48; 17:1-2)

18 Bu sırada öğrencileri İsa'ya yaklaşıp, "Göklerin Egemenliği'nde en büyük kimdir?" diye sordular.

[2-3]İsa, yanına küçük bir çocuk çağırdı, onu orta yere dikip şöyle dedi: "Size doğrusunu söyleyeyim, yolunuzdan dönüp küçük çocuklar gibi olmazsanız, Göklerin Egemenliği'ne asla giremezsiniz. [4]Kim bu çocuk gibi alçakgönüllü olursa, Göklerin Egemenliği'nde en büyük odur. [5]Böyle bir çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur.

[6]"Ama kim bana iman eden bu küçüklerden birini günaha düşürürse, boynuna kocaman bir değirmen taşı asılıp denizin dibine atılması kendisi için daha iyi olur. [7]İnsanı günaha düşüren tuzaklardan ötürü vay dünyanın haline! Böyle tuzakların olması kaçınılmazdır. Ama bu tuzaklara aracılık eden kişinin vay haline!

[8]"Eğer elin ya da ayağın günah işlemene neden olursa, onu kesip at. Tek el, tek ayakla yaşama kavuşman, iki elle, iki ayakla sönmez ateşe atılmandan iyidir. [9]Eğer gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Tek gözle yaşama kavuşman, iki gözle cehennem ateşine atılmandan iyidir.

[10-11]"Bu küçüklerden birini bile hor görmekten sakının! Size şunu söyleyeyim, onların göklerdeki melekleri, göklerdeki Babam'ın yüzünü her zaman görürler."[c]

Kaybolan Koyun Benzetmesi

(Luk.15:3-7)

[12]"Siz ne dersiniz? Bir adamın yüz koyunu olsa ve bunlardan biri yolunu şaşırsa, doksan dokuzunu dağlarda bırakıp yolunu şaşıranı aramaya

---

[a] ***17:24** "İki dirhemlik tapınak vergisi": Grekçe "Didrahma" (bkz. Birimler Cetveli).*

[b] ***17:27** "Dört dirhemlik bir akçe": Grekçe "Bir statir" (bkz. Birimler Cetveli).*

[c] ***18:10-11** Birçok Grekçe elyazması, "İnsanoğlu, kaybolanı kurtarmak için geldi" sözlerini de içerir.*

17:24 Çık.30:13; 38:26 *18:1 Luk.22:24* *18:2-3 Mar.10:15; Luk.18:17*
18:8 Mat.5:30 *18:9 Mat.5:29*

gitmez mi? [13]Size doğrusunu söyleyeyim, eğer onu bulursa, yolunu şaşırmamış doksan dokuz koyun için sevindiğinden daha çok onun için sevinir. [14]Bunun gibi, göklerdeki Babanız da bu küçüklerden hiçbirinin kaybolmasını istemez."

Bir Kardeş Günah İşlerse

[15]"Eğer kardeşin sana karşı günah işlerse, ona git, suçunu kendisine göster. Her şey yalnız ikinizin arasında kalsın. Kardeşin seni dinlerse, onu kazanmış olursun. [16]Ama dinlemezse, yanına bir ya da iki kişi daha al ki, söylenen her şey iki ya da üç tanığın sözüyle doğrulansın. [17]Onları da dinlemezse, durumu inanlılar topluluğuna* bildir. Topluluğu da dinlemezse, onu putperest ya da vergi görevlisi* say.

[18]"Size doğrusunu söyleyeyim, yeryüzünde bağlayacağınız her şey gökte de bağlanmış olacak. Yeryüzünde çözeceğiniz her şey gökte de çözülmüş olacak. [19]Yine size şunu söyleyeyim, yeryüzünde aranızdan iki kişi, dileyecekleri herhangi bir şey için anlaşırlarsa, göklerdeki Babam dileklerini yerine getirir. [20]Nerede iki ya da üç kişi benim adımla toplanırsa, ben de orada, aralarındayım."

Acımasız Köle Benzetmesi

[21]Bunun üzerine Petrus İsa'ya gelip, "Ya Rab" dedi, "Kardeşim bana karşı kaç kez günah işlerse onu bağışlamalıyım? Yedi kez mi?"

[22]İsa, "Yedi kez değil" dedi. "Yetmiş kere yedi kez derim sana. [23]Şöyle ki, Göklerin Egemenliği, köleleriyle hesaplaşmak isteyen bir krala benzer. [24]Kral hesap görmeye başladığında kendisine, borcu on bin talantı bulan bir köle getirildi. [25]Kölenin ödeme gücü olmadığından efendisi onun, karısının, çocuklarının ve bütün malının satılıp borcun ödenmesini buyurdu. [26]Köle yere kapanıp efendisine, 'Ne olur, sabret! Bütün borcumu ödeyeceğim' dedi. [27]Efendisi köleye acıdı, borcunu bağışlayıp onu salıverdi.

[28]"Ama köle çıkıp gitti, kendisine yüz dinar borcu olan başka bir köleye rastladı. Onu yakalayıp, 'Borcunu öde' diyerek boğazına sarıldı. [29]Bu köle yüzüstü yere kapandı, 'Ne olur, sabret! Borcumu ödeyeceğim' diye yalvardı. [30]Ama ilk köle bunu reddetti. Gitti, borcunu ödeyinceye dek adamı zindana kapattı. [31]Öteki köleler, olanları görünce çok üzüldüler. Efendilerine gidip bütün olup bitenleri anlattılar.

[32]"Bunun üzerine efendisi köleyi yanına çağırdı. 'Ey kötü köle!' dedi. 'Bana yalvardığın için bütün borcunu bağışladım. [33]Benim sana acıdığım gibi, senin de köle arkadaşına acıman gerekmez miydi?' [34]Bu öfkeyle efendisi, bütün borcunu ödeyinceye dek onu işkencecilere teslim etti.

[35]"Eğer her biriniz kardeşini gönülden bağışlamazsa, göksel Babam da size öyle davranacaktır."

18:15 Luk.17:3 *18:16 Yas.19:15*
18:18 Mat.16:19; Yu.20:23 *18:21-22 Luk.17:3-4*

Boşanmayla İlgili Soru

(Mar.10:1-12)

19 İsa konuşmasını bitirdikten sonra Celile'den ayrılıp Yahudiye'nin* Şeria Irmağı'nın karşı yakasındaki topraklarına geçti. [2]Büyük halk toplulukları da O'nun ardından gitti. Hasta olanları orada iyileştirdi.

[3]İsa'nın yanına gelen bazı Ferisiler*, O'nu denemek amacıyla şunu sordular: "Bir adamın, herhangi bir nedenle karısını boşaması Kutsal Yasa'ya uygun mudur?"

[4-5]İsa şu karşılığı verdi: "Kutsal Yazılar'ı okumadınız mı? Yaradan başlangıçtan 'İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı' ve şöyle dedi: 'Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak.' [6]Şöyle ki, onlar artık iki değil, tek bedendir. O halde Tanrı'nın birleştirdiğini, insan ayırmasın."

[7]Ferisiler İsa'ya, "Öyleyse" dediler, "Musa neden erkeğin boşanma belgesi verip karısını boşayabileceğini söyledi?"

[8]İsa onlara, "İnatçı olduğunuz için Musa karılarınızı boşamanıza izin verdi" dedi. "Başlangıçta bu böyle değildi. [9]Ben size şunu söyleyeyim, karısını fuhuştan başka bir nedenle boşayıp başkasıyla evlenen, zina etmiş olur. Boşanan kadınla evlenen de zina etmiş olur[a]."

[10]Öğrenciler İsa'ya, "Eğer erkekle karısı arasındaki ilişki buysa, hiç evlenmemek daha iyi!" dediler.

[11]İsa onlara, "Herkes bu sözü kabul edemez, ancak Tanrı'nın güç verdiği kişiler kabul edebilir" dedi. [12]"Çünkü kimisi doğuştan hadımdır, kimisi insanlar tarafından hadım edilir, kimisi de Göklerin Egemenliği uğruna kendini hadım sayar. Bunu kabul edebilen etsin!"

İsa Küçük Çocukları Kutsuyor

(Mar.10:13-16; Luk.18:15-17)

[13-14]O sırada bazıları küçük çocukları İsa'nın yanına getirdiler; ellerini onların üzerine koyup dua etmesini istediler. Öğrenciler onları azarlayınca İsa, "Bırakın çocukları" dedi. "Bana gelmelerine engel olmayın! Çünkü Göklerin Egemenliği böylelerinindir." [15]Ellerini onların üzerine koyduktan sonra oradan ayrıldı.

Zenginlik ve Sonsuz Yaşam

(Mar.10:17-31; Luk.18:18-30)

[16]Adamın biri İsa'ya gelip, "Öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için nasıl bir iyilik yapmalıyım?" diye sordu.

[17]İsa, "Bana neden iyilik hakkında soru soruyorsun?" dedi. "İyi olan yalnız biri var. Yaşama kavuşmak istiyorsan, O'nun buyruklarını yerine getir."

[18-19]"Hangi buyrukları?" diye sordu adam.

İsa şu karşılığı verdi: "'Adam öldürmeyeceksin, zina etmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan yere tanıklık etmeyeceksin, annene babana saygı göstereceksin' ve 'Komşunu kendin gibi seveceksin.' "

---

[a] *19:9 "Boşanan kadınla evlenen de zina etmiş olur" sözleri birçok Grekçe elyazmasında yoktur.*

19:4-5 Yar.1:27; 2:24; 5:2

19:7 Yas.24:1-4; Mat.5:31

19:9 Mat.5:32; Luk.16:18; 1Ko.7:10-11

[20]Genç adam, "Bunların hepsini yerine getirdim" dedi, "Daha ne eksiğim var?"

[21]İsa ona, "Eğer eksiksiz olmak istiyorsan, git, varını yoğunu sat, parasını yoksullara ver; böylece göklerde hazinen olur. Sonra gel, beni izle" dedi.

[22]Genç adam bu sözleri işitince üzüntü içinde oradan uzaklaştı. Çünkü çok malı vardı.

[23]İsa öğrencilerine, "Size doğrusunu söyleyeyim" dedi, "Zengin kişi Göklerin Egemenliği'ne zor girecek. [24]Yine şunu söyleyeyim ki, devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği'ne girmesinden daha kolaydır."

[25]Bunu işiten öğrenciler büsbütün şaşırdılar, "Öyleyse kim kurtulabilir?" diye sordular.

[26]İsa onlara bakarak, "İnsanlar için bu imkânsız, ama Tanrı için her şey mümkündür" dedi.

[27]Bunun üzerine Petrus O'na, "Bak" dedi, "Biz her şeyi bırakıp senin ardından geldik, kazancımız ne olacak?"

[28]İsa onlara, "Size doğrusunu söyleyeyim" dedi, "Her şey yenilendiğinde, İnsanoğlu* görkemli tahtına oturduğunda, siz, evet ardımdan gelen sizler, on iki tahta oturup İsrail'in on iki oymağını yargılayacaksınız. [29]Benim adım uğruna evlerini, kardeşlerini, anne ya da babasını, çocuklarını ya da topraklarını bırakan herkes, bunların yüz katını elde edecek ve sonsuz yaşamı miras alacak. [30]Ne var ki, birincilerin birçoğu sonuncu, sonuncuların birçoğu da birinci olacak."

Bağcı Benzetmesi

20 "Göklerin Egemenliği, sabah erkenden bağında çalışacak işçi aramaya çıkan toprak sahibine benzer. [2]Adam, işçilerle günlüğü bir dinara anlaşıp onları bağına gönderdi.

[3]"Saat* dokuza doğru tekrar dışarı çıktı, çarşı meydanında boş duran başka adamlar gördü. [4-5]Onlara, 'Siz de bağa gidip çalışın. Hakkınız neyse, veririm' dedi, onlar da bağa gittiler.

"Öğleyin ve saat üçe doğru yine çıkıp aynı şeyi yaptı. [6]Saat beşe doğru çıkınca, orada duran başka işçiler gördü. Onlara, 'Neden bütün gün burada boş duruyorsunuz?' diye sordu.

[7]" 'Kimse bize iş vermedi ki' dediler.

"Onlara, 'Siz de bağa gidin, çalışın' dedi.

[8]"Akşam olunca, bağın sahibi kâhyasına, 'İşçileri çağır' dedi. 'Sonuncudan başlayarak ilkine kadar, hepsine ücretlerini ver.'

[9]"Saat beşe doğru işe başlayanlar gelip kâhyadan birer dinar aldılar. [10]İlk başlayanlar gelince daha çok alacaklarını sandılar, ama onlara da birer dinar verildi. [11]Paralarını alınca bağ sahibine söylenmeye başladılar:

19:18-19 Çık.20:12-16; Yas.5:16-20; Lev.19:18
19:30 Mat.20:16; Luk.13:30
19:28 Mat.25:31; Luk.22:30
20:8 Lev.19:13; Yas.24:15

[12]'En son çalışanlar yalnız bir saat çalıştı' dediler. 'Ama onları günün yükünü ve sıcağını çeken bizlerle bir tuttun!'

[13]"Bağ sahibi onlardan birine şöyle karşılık verdi: 'Arkadaş, sana haksızlık etmiyorum ki! Seninle bir dinara anlaşmadık mı? [14]Hakkını al, git! Sana verdiğimi sonuncuya da vermek istiyorum. [15]Kendi paramla istediğimi yapmaya hakkım yok mu? Yoksa cömertliğimi kıskanıyor musun?'

[16]"İşte böylece sonuncular birinci, birinciler de sonuncu olacak."

İsa Ölüp Dirileceğini Üçüncü Kez Bildiriyor

(Mar.10:32-34; Luk.18:31-34)

[17-18]İsa Yeruşalim'e giderken, yolda on iki öğrencisini bir yana çekip onlara özel olarak şunu söyledi: "Şimdi Yeruşalim'e gidiyoruz. İnsanoğlu*, başkâhinlerin ve din bilginlerinin eline teslim edilecek, onlar da O'nu ölüm cezasına çarptıracaklar. [19]O'nunla alay etmeleri, kamçılayıp çarmıha germeleri için O'nu öteki uluslara teslim edecekler. Ne var ki O, üçüncü gün dirilecek."

Bir Annenin İsteği

(Mar.10:35-45)

[20]O sırada Zebedi oğullarının annesi oğullarıyla birlikte İsa'ya yaklaştı. Önünde yere kapanarak kendisinden bir dileği olduğunu söyledi.

[21]İsa kadına, "Ne istiyorsun?" diye sordu.

Kadın, "Buyruk ver, senin egemenliğinde bu iki oğlumdan biri sağında, biri solunda otursun" dedi.

[22]"Siz ne dilediğinizi bilmiyorsunuz" diye karşılık verdi İsa. "Benim içeceğim kâseden* siz içebilir misiniz?"

"Evet, içebiliriz" dediler.

[23]İsa onlara, "Elbette benim kâsemden içeceksiniz" dedi, "Ama sağımda ya da solumda oturmanıza izin vermek benim elimde değil. Babam bu yerleri belirli kişiler için hazırlamıştır."

[24]Bunu işiten on öğrenci iki kardeşe kızdılar. [25]Ama İsa onları yanına çağırıp şöyle dedi: "Bilirsiniz ki, ulusların önderleri onlara egemen kesilir, ileri gelenleri de ağırlıklarını hissettirirler. [26]Sizin aranızda böyle olmayacak. Aranızda büyük olmak isteyen, ötekilerin hizmetkârı olsun. [27]Aranızda birinci olmak isteyen, ötekilerin kulu olsun. [28]Nitekim İnsanoğlu*, hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları için fidye olarak vermeye geldi."

İki Körün Gözleri Açılıyor

(Mar.10:46-52; Luk.18:35-43)

[29]Eriha'dan ayrılırlarken büyük bir kalabalık İsa'nın ardından gitti. [30]Yol kenarında oturan iki kör, İsa'nın oradan geçmekte olduğunu duyunca, "Ya Rab, ey Davut Oğlu*, halimize acı!" diye bağırdılar.

[31]Kalabalık onları azarlayarak susturmak istediyse de onlar, "Ya Rab, ey Davut Oğlu, halimize acı!" diye-

---

***20:16** Mat.19:30; Mar.10:31; Luk.13:30*
***20:25-27** Mat.23:11; Mar.9:35; Luk.22:25-26*

rek daha çok bağırdılar.

[32]İsa durup onları çağırdı. "Sizin için ne yapmamı istiyorsunuz?" diye sordu.

[33]Onlar da, "Ya Rab, gözlerimiz açılsın" dediler.

[34]İsa onlara acıdı, gözlerine dokundu. O anda yeniden görmeye başladılar ve O'nun ardından gittiler.

İsa'nın Yeruşalim'e Girişi

(Mar.11:1-11; Luk.19:28-40; Yu.12:12-19)

21 [1-2]Yeruşalim'e yaklaşıp Zeytin Dağı'nın yamacındaki Beytfaci Köyü'ne geldiklerinde İsa, iki öğrencisini önden gönderdi. Onlara, "Karşınızdaki köye gidin" dedi, "Hemen orada bağlı bir dişi eşek ve yanında bir sıpa bulacaksınız. Onları çözüp bana getirin. [3]Size bir şey diyen olursa, 'Rab'bin bunlara ihtiyacı var, hemen geri gönderecek' dersiniz."

[4]Bu olay, peygamber aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

[5] "Siyon* kızına deyin ki,
'İşte, alçakgönüllü Kralın,
Eşeğe, evet sıpaya,
Eşek yavrusuna binmiş
Sana geliyor.' "

[6]Öğrenciler gidip İsa'nın kendilerine buyurduğu gibi yaptılar. [7]Eşekle sıpayı getirip üzerlerine giysilerini yaydılar, İsa sıpaya bindi. [8]Halkın büyük bir bölümü giysilerini yolun üzerine serdi. Bazıları da ağaçlardan dal kesip yola seriyordu. [9]Önden giden ve arkadan gelen kalabalıklar şöyle bağırıyorlardı:

"Davut Oğlu'na hozana*!
Rab'bin adıyla gelene övgüler
olsun,
En yücelerde hozana!"

[10]İsa Yeruşalim'e girdiği zaman bütün kent, "Bu kimdir?" diyerek çalkandı.

[11]Kalabalıklar, "Bu, Celile'nin Nasıra Kenti'nden Peygamber İsa'dır" diyordu.

İsa Satıcıları Tapınaktan Kovuyor

(Mar.11:15-19; Luk.19:45-48; Yu.2:13-22)

[12]İsa, tapınağın avlusuna girerek oradaki bütün alıcı ve satıcıları dışarı kovdu. Para bozanların* masalarını, güvercin satanların sehpalarını devirdi. [13]Onlara şöyle dedi: " 'Evime dua evi denecek' diye yazılmıştır. Ama siz onu haydut inine çevirdiniz!"

[14]İsa tapınaktayken kendisine gelen kör ve kötürümleri iyileştirdi. [15]Ne var ki, başkâhinlerle din bilginleri, O'nun yarattığı harikaları ve tapınakta, "Davut Oğlu'na hozana!" diye bağıran çocukları görünce öfkelendiler.

[16]İsa'ya, "Bunların ne söylediğini duyuyor musun?" diye sordular.

"Duyuyorum" dedi İsa. "Siz şu sözü hiç okumadınız mı? 'Küçük çocukların ve emziktekilerin dudaklarından kendine övgüler döktürdün.' "

21:5 Zek.9:9 *21:5 Yşa.62:11*
21:9 Mez.118:25-26 *21:13 Yşa.56:7; Yer.7:11* *21:16 Mez.8:2*

[17]İsa onları bırakıp kentten çıktı. Beytanya'ya dönüp geceyi orada geçirdi.

Meyvesiz İncir Ağacı

(Mar.11:12-14,20-24)

[18]İsa sabah erkenden kente dönerken acıkmıştı. [19]Yol kenarında gördüğü bir incir ağacına yaklaştı. Ağaçta yapraktan başka bir şey bulamayınca ağaca, "Artık sonsuza dek sende meyve yetişmesin!" dedi. İncir ağacı o anda kurudu.

[20]Öğrenciler bunu görünce şaşkına döndüler. "İncir ağacı birdenbire nasıl kurudu?" diye sordular.

[21]İsa onlara şu karşılığı verdi: "Size doğrusunu söyleyeyim, eğer imanınız olur da kuşku duymazsanız, yalnız incir ağacına olanı yapmakla kalmazsınız; şu dağa, 'Kalk, denize atıl' derseniz, dediğiniz olacaktır. [22]İmanla dua ederseniz, dilediğiniz her şeyi alırsınız."

İsa'nın Yetkisi

(Mar.11:27-33; Luk.20:1-8)

[23]İsa tapınağa girmiş öğretiyordu. Bu sırada başkâhinler ve halkın ileri gelenleri O'nun yanına gelerek, "Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun, bu yetkiyi sana kim verdi?" diye sordular.

[24]İsa onlara şu karşılığı verdi: "Ben de size bir soru soracağım. Bana yanıt verirseniz, ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylerim. [25]Yahya'nın vaftiz etme yetkisi[a] nereden geldi, Tanrı'dan mı[b], insanlardan mı?"

Bunu aralarında şöyle tartışmaya başladılar: " 'Tanrı'dan' dersek, bize, 'Öyleyse ona niçin inanmadınız?' diyecek. [26]Yok eğer 'İnsanlardan' dersek... Halkın tepkisinden korkuyoruz. Çünkü herkes Yahya'yı peygamber sayıyor."

[27]İsa'ya, "Bilmiyoruz" diye yanıt verdiler.

İsa, "Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim" dedi.

İki Oğul Benzetmesi

[28]"Ama şuna ne dersiniz? Bir adamın iki oğlu vardı. Adam birincisine gidip, 'Oğlum, git bugün bağda çalış' dedi.

[29]"Oğlu, 'Gitmem!' dedi. Ama sonra pişman olup gitti.

[30]"Adam ikinci oğluna gidip aynı şeyi söyledi. O, 'Olur, efendim' dedi, ama gitmedi.

[31]"İkisinden hangisi babasının isteğini yerine getirmiş oldu?"

"Birincisi" diye karşılık verdiler.

İsa da onlara, "Size doğrusunu söyleyeyim, vergi görevlileriyle fahişeler, Tanrı'nın Egemenliği'ne sizden önce giriyorlar" dedi. [32]"Yahya size doğruluk yolunu göstermeye geldi, ona inanmadınız. Oysa vergi görevlileriyle fahişeler ona inandılar. Siz bunu gördükten sonra bile pişman olup ona inanmadınız."

---

[a] *21:25 "Yahya'nın vaftiz etme yetkisi": Grekçe "Yahya'nın vaftizi".*

[b] *21:25 "Tanrı'dan mı": Grekçe "Gökten mi".*

***21:21** Mat.17:20; 1Ko.13:2*

***21:32** Luk.3:12; 7:29-30*

Bağ Kiracıları Benzetmesi

(Mar.12:1-12; Luk.20:9-19)

[33]"Bir benzetme daha dinleyin: Toprak sahibi bir adam, bağ dikti, çevresini çitle çevirdi, üzüm sıkma çukuru kazdı, bir de bekçi kulesi yaptı. Sonra bağı bağcılara kiralayıp yolculuğa çıktı. [34]Bağbozumu yaklaşınca, üründen kendisine düşeni almaları için kölelerini bağcılara yolladı. [35]Bağcılar adamın kölelerini yakaladı, birini dövdü, birini öldürdü, ötekini de taşladı. [36]Bağ sahibi bu kez ilkinden daha çok sayıda köle yolladı. Bağcılar bunlara da aynı şeyi yaptılar. [37]Sonunda bağ sahibi, 'Oğlumu sayarlar' diyerek bağcılara onu yolladı.

[38]"Ama bağcılar adamın oğlunu görünce birbirlerine, 'Mirasçı bu; gelin, onu öldürüp mirasına konalım' dediler. [39]Böylece onu yakaladılar, bağdan atıp öldürdüler. [40]Bu durumda bağın sahibi geldiği zaman bağcılara ne yapacak?"

[41]İsa'ya şu karşılığı verdiler: "Bu korkunç adamları korkunç bir şekilde yok edecek; bağı da, ürününü kendisine zamanında verecek olan başka bağcılara kiralayacak."

[42]İsa onlara şunu sordu: "Kutsal Yazılar'da şu sözleri hiç okumadınız mı?

'Yapıcıların reddettiği taş,
İşte köşenin baş taşı oldu.
Rab'bin işidir bu,
Gözümüzde harika bir iş!'

[43]"Bu nedenle size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği sizden alınacak ve bunun ürünlerini yetiştiren bir ulusa verilecek.

[44]"Bu taşın üzerine düşen, paramparça olacak; taş da kimin üzerine düşerse, onu ezip toz edecek."

[45]Başkâhinler ve Ferisiler, İsa'nın anlattığı benzetmeleri duyunca bunları kendileri için söylediğini anladılar. [46]O'nu tutuklamak istedilerse de, halkın tepkisinden korktular. Çünkü halk, O'nu peygamber sayıyordu.

Düğün Şöleni Benzetmesi

(Luk.14:15-24)

22 [1-2]İsa söz alıp onlara yine benzetmelerle şöyle seslendi: "Göklerin Egemenliği, oğlu için düğün şöleni hazırlayan bir krala benzer. [3]Kral şölene davet ettiklerini çağırmak üzere kölelerini gönderdi, ama davetliler gelmek istemedi.

[4]"Kral yine başka kölelerini gönderirken onlara dedi ki, 'Davetlilere şunu söyleyin: Bakın, ben ziyafetimi hazırladım. Sığırlarım, besili hayvanlarım kesildi. Her şey hazır, buyrun şölene!'

[5]"Ama davetliler aldırmadılar. Biri tarlasına, biri ticaretine gitti. [6]Öbürleri de kralın kölelerini yakalayıp hırpaladılar ve öldürdüler. [7]Kral öfkelendi. Ordularını gönderip o katilleri yok etti, kentlerini ateşe verdi.

[8]"Sonra kölelerine şöyle dedi: 'Düğün şöleni hazır, ama çağırdıklarım buna layık değilmiş. [9]Gidin yol kavşaklarına, kimi bulursanız düğüne

---

21:33 Yşa.5:1-7 ***21:42 Mez.118:22-23***

çağırın.' [10]Böylece köleler yollara döküldü, iyi kötü kimi buldularsa, hepsini topladılar. Düğün yeri konuklarla doldu.

[11]"Kral konukları görmeye geldiğinde, orada düğün giysisi giymemiş bir adam gördü. [12]Ona, 'Arkadaş, düğün giysisi giymeden buraya nasıl girdin?' diye sorunca, adamın dili tutuldu.

[13]"O zaman kral, uşaklarına, 'Şunun ellerini ayaklarını bağlayın, dışarıya, karanlığa atın!' dedi. 'Orada ağlayış ve diş gıcırtısı olacaktır.'

[14]"Çünkü çağrılanlar çok, ama seçilenler azdır."

Sezar'ın Hakkı Sezar'a

(Mar.12:13-17; Luk.20:20-26)

[15]Bunun üzerine Ferisiler çıkıp gittiler. İsa'yı, kendi söyleyeceği sözlerle tuzağa düşürmek amacıyla düzen kurdular. [16]Hirodes* yanlılarıyla birlikte gönderdikleri kendi öğrencileri İsa'ya gelip, "Öğretmenimiz" dediler, "Senin dürüst biri olduğunu, Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini, kimseyi kayırmadığını biliyoruz. Çünkü insanlar arasında ayrım yapmazsın. [17]Peki, söyle bize, sence Sezar'a* vergi vermek Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi?"

[18]İsa onların kötü niyetlerini bildiğinden, "Ey ikiyüzlüler!" dedi. "Beni neden deniyorsunuz? [19]Vergi öderken kullandığınız parayı gösterin bana!" O'na bir dinar getirdiler. [20]İsa, "Bu resim, bu yazı kimin?" diye sordu.

[21]"Sezar'ın" dediler.

O zaman İsa, "Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya verin" dedi.

[22]Bu sözleri duyunca şaştılar, İsa'yı bırakıp gittiler.

Dirilişle İlgili Soru

(Mar.12:18-27; Luk.20:27-40)

[23-24]Ölümden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukiler*, aynı gün İsa'ya gelip şunu sordular: "Öğretmenimiz, Musa şöyle buyurmuştur: 'Eğer bir adam çocuk sahibi olmadan ölürse, kardeşi onun karısını alsın, soyunu sürdürsün.' [25]Aramızda yedi kardeş vardı. İlki evlendi ve öldü. Çocuğu olmadığından karısını kardeşine bıraktı. [26]İkincisi, üçüncüsü, yedincisine kadar hepsine aynı şey oldu. [27]Hepsinden sonra kadın da öldü. [28]Buna göre diriliş günü kadın bu yedi kardeşten hangisinin karısı olacak? Çünkü hepsi de onunla evlendi."

[29]İsa onlara, "Siz Kutsal Yazılar'ı ve Tanrı'nın gücünü bilmediğiniz için yanılıyorsunuz" diye karşılık verdi. [30]"Dirilişten sonra insanlar ne evlenir, ne de evlendirilir, gökteki melekler gibidirler. [31]Ölülerin dirilmesi konusuna gelince, Tanrı'nın size bildirdiği şu sözü okumadınız mı? [32]'Ben İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım' diyor. Tanrı ölülerin değil, dirilerin Tanrısı'dır."

[33]Bunları işiten halk, O'nun öğretişine şaşıp kaldı.

***22:13** Mat.8:12; 25:30; Luk.13:28*
***22:23-24** Yas.25:5*
***22:23-24** Elç.23:8*
***22:32** Çık.3:6*

En Büyük Buyruk

(Mar.12:28-34; Luk.10:25-28)

[34]Ferisiler, İsa'nın Sadukiler'i susturduğunu duyunca bir araya toplandılar. [35-36]Onlardan biri, bir Kutsal Yasa uzmanı, İsa'yı denemek amacıyla O'na şunu sordu: "Öğretmenim, Kutsal Yasa'da en önemli buyruk hangisidir?"

[37]İsa ona şu karşılığı verdi: " 'Tanrın Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla ve bütün aklınla seveceksin.' [38]İşte ilk ve en önemli buyruk budur. [39]İlkine benzeyen ikinci buyruk da şudur: 'Komşunu kendin gibi seveceksin.' [40]Kutsal Yasa'nın tümü ve peygamberlerin sözleri bu iki buyruğa dayanır."

Mesih Kimin Oğlu?

(Mar.12:35-37; Luk.20:41-44)

[41-42]Ferisiler toplu haldeyken İsa onlara şunu sordu: "Mesih'le* ilgili olarak ne düşünüyorsunuz? O kimin oğludur?"

Onlar da, "Davut'un Oğlu" dediler.

[43]İsa şöyle dedi: "O halde nasıl oluyor da Davut, Ruh'tan esinlenerek O'ndan 'Rab' diye söz ediyor? Şöyle diyor Davut:

[44]'Rab Rabbim'e dedi ki,
Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek
Sağımda otur.'

[45]Davut O'ndan Rab diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?" [46]İsa'ya hiç kimse karşılık veremedi. O günden sonra artık kimse de O'na bir şey sormaya cesaret edemedi.

Vay Halinize!

(Mar.12:38-40; Luk.11:39-51; 13:34-35; 20:45-47)

23 [1-2]Bundan sonra İsa halka ve öğrencilerine şöyle seslendi: "Din bilginleri* ve Ferisiler* Musa'nın kürsüsünde otururlar. [3]Bu nedenle size söylediklerinin tümünü yapın ve yerine getirin, ama onların yaptıklarını yapmayın. Çünkü söyledikleri şeyleri kendileri yapmazlar. [4]Ağır ve taşınması güç yükleri bağlayıp başkalarının sırtına yüklerler, kendileriyse bu yükleri taşımak için parmaklarını bile oynatmak istemezler.

[5]"Yaptıklarının tümünü gösteriş için yaparlar. Örneğin, hamaillerini[a] büyük, giysilerinin püsküllerini[b] uzun yaparlar. [6]Şölenlerde başköşeye, havralarda en seçkin yerlere kurulmaya bayılırlar. [7]Meydanlarda selamlanmaktan ve insanların kendilerini 'Rabbî*' diye çağırmalarından zevk duyarlar.

[8]"Kimse sizi 'Rabbî' diye çağırmasın. Çünkü sizin tek öğretmeniniz var ve hepiniz kardeşsiniz. [9]Yeryüzünde kimseye 'Baba' demeyin.

---

[a] *23:5 "Hamail": Eski Antlaşma'dan alınan bazı ayetlerin içine konduğu, alna ya da sol kola takılan küçük kutu anlamındadır (bkz. Çık.13:9; Yas.6:8,9).*

[b] *23:5 "Püskül": Dindar Yahudiler, Kutsal Yasa'yı hatırlamak için giysilerinin eteğine dört püskül dikerler (bkz. Say.15:38,39; Yas.22:12).*

22:37 Yas.6:5 22:39 Lev.19:18 22:44 Mez.110:1

Çünkü tek Babanız var, O da göksel Baba'dır. [10]Kimse sizi 'Önder' diye çağırmasın. Çünkü tek önderiniz var, O da Mesih'tir. [11]Aranızda en üstün olan, ötekilerin hizmetkârı olsun. [12]Kendini yücelten alçaltılacak, kendini alçaltan yüceltilecektir.

[13-14]"Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Göklerin Egemenliği'nin kapısını insanların yüzüne kapıyorsunuz; ne kendiniz içeri giriyor, ne de girmek isteyenleri bırakıyorsunuz![a]

[15]"Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Tek bir kişiyi dininize döndürmek için denizleri, kıtaları dolaşırsınız. Dininize döneni de kendinizden iki kat cehennemlik yaparsınız.

[16]"Vay halinize kör kılavuzlar! Diyorsunuz ki, 'Tapınak üzerine ant içenin andı sayılmaz, ama tapınaktaki altın üzerine ant içen, andını yerine getirmek zorundadır.' [17]Budalalar, körler! Hangisi daha önemli, altın mı, altını kutsal kılan tapınak mı? [18]Yine diyorsunuz ki, 'Sunak üzerine ant içenin andı sayılmaz, ama sunaktaki adağın üzerine ant içen, andını yerine getirmek zorundadır.' [19]Ey körler! Hangisi daha önemli, adak mı, adağı kutsal kılan sunak mı? [20]Öyleyse sunak üzerine ant içen, hem sunağın hem de sunaktaki her şeyin üzerine ant içmiş olur. [21]Tapınak üzerine ant içen de hem tapınak, hem de tapınakta yaşayan Tanrı üzerine ant içmiş olur. [22]Gök üzerine ant içen, Tanrı'nın tahtı ve tahtta oturanın üzerine ant içmiş olur.

[23]"Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz nanenin, dereotunun ve kimyonun ondalığını verirsiniz de, Kutsal Yasa'nın daha önemli konularını –adaleti, merhameti, sadakati– ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden asıl bunları yerine getirmeniz gerekirdi. [24]Ey kör kılavuzlar! Küçük sineği süzer ayırır, ama deveyi yutarsınız!

[25]"Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Bardağın ve çanağın dışını temizlersiniz, oysa bunların içi açgözlülük ve taşkınlıkla doludur. [26]Ey kör Ferisi! Sen önce bardağın ve çanağın içini temizle ki, dıştan da temiz olsunlar.

[27]"Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz dıştan güzel görünen, ama içi ölü kemikleri ve her türlü pislikle dolu badanalı mezarlara benzersiniz. [28]Dıştan insanlara doğru görünürsünüz, ama içte ikiyüzlülük ve kötülükle dolusunuz.

[29]"Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Peygamberlerin mezarlarını yapar, doğru kişilerin anıtlarını donatırsınız. [30]'Atalarımızın yaşadığı günlerde yaşasaydık, onlarla birlikte peygamberlerin kanı-

---

[a] ***23:13-14 Birçok Grekçe elyazması, "Vay halinize, ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Bir yandan gösteriş için uzun uzun dua edersiniz, öte yandan dul kadınların malını mülkünü sömürürsünüz. Bundan ötürü cezanız daha ağır olacaktır" sözlerini de içerir (bkz. Mar.12:40; Luk.20:47).***

23:11 Mat.20:25-27; Mar.9:35; 10:43-44; Luk.22:25-26 ***23:12 Luk.14:11; 18:14***
23:22 Yşa.66:1; Mat.5:34-35 ***23:23 Lev.27:30*** ***23:27 Elç.23:3***

na girmezdik’ diyorsunuz. [31]Böylece, peygamberleri öldürenlerin torunları olduğunuza kendiniz tanıklık ediyorsunuz. [32]Haydi, atalarınızın başlattığı işi bitirin!

[33]“Sizi yılanlar, engerekler soyu! Cehennem cezasından nasıl kaçacaksınız? [34]İşte bunun için size peygamberler, bilge kişiler ve din bilginleri gönderiyorum. Bunlardan kimini öldürecek, çarmıha gereceksiniz. Kimini havralarınızda kamçılayacak, kentten kente kovalayacaksınız. [35]Böylelikle, doğru kişi olan Habil’in kanından, tapınakla sunak arasında öldürdüğünüz Berekya oğlu Zekeriya’nın kanına kadar, yeryüzünde akıtılan her doğru kişinin kanından sorumlu tutulacaksınız. [36]Size doğrusunu söyleyeyim, bunların hepsinden bu kuşak[a] sorumlu tutulacaktır.

[37]“Ey Yeruşalim! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri taşlayan Yeruşalim! Tavuğun civcivlerini kanatları altına topladığı gibi ben de kaç kez senin çocuklarını toplamak istedim, ama siz istemediniz. [38]Bakın, eviniz ıssız bırakılacak! [39]Size şunu söyleyeyim: ‘Rab’bin adıyla gelene övgüler olsun!’ diyeceğiniz zamana dek beni bir daha görmeyeceksiniz.”

Sonun Belirtileri

(Mar.13:1-31; Luk.21:5-33)

24 İsa tapınaktan çıkıp giderken, öğrencileri, tapınağın binalarını O’na göstermek için yanına geldiler. [2]İsa onlara, “Bütün bunları görüyor musunuz?” dedi. “Size doğrusunu söyleyeyim, burada taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!”

[3]İsa, Zeytin Dağı’nda otururken öğrencileri yalnız olarak yanına geldiler. “Söyle bize” dediler, “Bu dediklerin ne zaman olacak, senin gelişini ve çağın bitimini gösteren belirti ne olacak?”

[4]İsa onlara şu karşılığı verdi: “Sakın kimse sizi saptırmasın! [5]Birçokları, ‘Mesih* benim’ diyerek benim adımla gelip birçok kişiyi aldatacaklar. [6]Savaş gürültüleri, savaş haberleri duyacaksınız. Sakın korkmayın! Bunların olması gerek, ama bu daha son demek değildir. [7]Ulus ulusa, devlet devlete savaş açacak; yer yer kıtlıklar, depremler olacak. [8]Bütün bunlar, doğum sancılarının başlangıcıdır.

[9]“O zaman sizi sıkıntıya sokacak, öldürecekler. Benim adımdan ötürü bütün uluslar sizden nefret edecek. [10]O zaman birçok kişi imandan sapacak, birbirlerini ele verecek ve birbirlerinden nefret edecekler. [11]Birçok sahte peygamber türeyecek ve bunlar birçok kişiyi saptıracak. [12]Kötülüklerin çoğalmasından ötürü birçoklarının sevgisi soğuyacak. [13]Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır. [14]Göksel egemenliğin bu Müjdesi bütün uluslara tanıklık olmak üzere dünyanın her yerinde duyurulacak.

---

[a] 23:36 “Kuşak” ya da “Soy”. *23:33 Mat.3:7; 12:34; Luk.3:7*
23:35 Yar.4:8 *23:35 2Ta.24:20-21* *23:38 Yer.12:7; 22:5; 26:6*
23:39 Mez.118:26 *24:9 Mat.10:22* *24:13 Mat.10:22*

İşte o zaman son gelecektir.

[15-16]"Peygamber Daniel'in sözünü ettiği yıkıcı iğrenç şeyin* kutsal yerde dikildiğini gördüğünüz zaman –okuyan anlasın– Yahudiye'de bulunanlar dağlara kaçsın. [17]Damda olan, evindeki eşyalarını almak için aşağı inmesin. [18]Tarlada olan, abasını almak için geri dönmesin. [19]O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! [20]Dua edin ki, kaçışınız kışa ya da Şabat Günü'ne* rastlamasın. [21]Çünkü o günlerde öyle korkunç bir sıkıntı olacak ki, dünyanın başlangıcından bu yana böylesi olmamış, bundan sonra da olmayacaktır. [22]O günler kısaltılmamış olsaydı, hiç kimse kurtulamazdı. Ama seçilmiş olanlar uğruna o günler kısaltılacak. [23]Eğer o zaman biri size, 'İşte Mesih burada', ya da 'İşte şurada' derse, inanmayın. [24]Çünkü sahte mesihler, sahte peygamberler türeyecek; bunlar büyük belirtiler ve harikalar yapacaklar. Öyle ki, ellerinden gelse, seçilmiş olanları bile saptıracaklar. [25]İşte size önceden söylüyorum.

[26]"Bunun için size, 'İşte Mesih çölde' derlerse gitmeyin. 'Bakın, iç odalarda' derlerse inanmayın. [27]Çünkü İnsanoğlu'nun* gelişi, doğuda çakıp batıya kadar her taraftan görülen şimşek gibi olacaktır.

[28]"Leş neredeyse, akbabalar oraya üşüşecek.

[29]"O günlerin sıkıntısından hemen sonra,

'Güneş kararacak,
Ay ışık vermez olacak,
Yıldızlar gökten düşecek,
Göksel güçler sarsılacak.'

[30]"O zaman İnsanoğlu'nun belirtisi gökte görünecek. Yeryüzündeki bütün halklar ağlayıp dövünecek, İnsanoğlu'nun gökteki bulutlar üzerinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler. [31]Kendisi güçlü bir borazan sesiyle meleklerini gönderecek. Melekler O'nun seçtiklerini göğün bir ucundan öbür ucuna dek, dünyanın dört bucağından toplayacaklar.

[32]"İncir ağacından ders alın! Dalları filizlenip yaprakları sürünce, yaz mevsiminin yakın olduğunu anlarsınız. [33]Aynı şekilde, bütün bunların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki, İnsanoğlu yakındır, kapıdadır. [34]Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan bu kuşak[a] ortadan kalkmayacak. [35]Yer ve gök ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır."

Bilinmeyen Gün ve Saat

(Mar.13:32-37; Luk.12:41-48; 17:26-30,34-36)

[36]"O günü ve saati, ne gökteki

---

[a] 24:34 "Kuşak" ya da "Soy".
24:15-16 Dan.9:27; 11:31; 12:11
24:17-18 Luk.17:31
24:21 Dan.12:1; Va.7:14
24:26-27 Luk.17:23-24
24:28 Eyü.39:30; Luk.17:37
24:29 Yşa.13:10; 34:4; Hez.32:7; Yoe.2:10,31; 3:15; Va.6:12-13
24:30 Dan.7:13; Va.1:7

melekler, ne de Oğul bilir; Baba'dan başka kimse bilmez. [37]Nuh'un günlerinde nasıl olduysa, İnsanoğlu'nun* gelişinde de öyle olacak. [38]Nuh'un gemiye bindiği güne dek, tufandan önceki günlerde insanlar yiyip içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı. [39]Tufan gelinceye, hepsini süpürüp götürünceye dek başlarına geleceklerden habersizdiler. İnsanoğlu'nun gelişi de öyle olacak. [40]O gün tarlada bulunan iki kişiden biri alınacak, biri bırakılacak. [41]Değirmende buğday öğüten iki kadından biri alınacak, biri bırakılacak.

[42]"Bunun için uyanık kalın. Çünkü Rabbiniz'in geleceği günü bilemezsiniz. [43]Ama şunu bilin ki, ev sahibi, hırsızın gece hangi saatte geleceğini bilse, uyanık kalır, evinin soyulmasına fırsat vermez. [44]Bunun için siz de hazır olun! Çünkü İnsanoğlu beklemediğiniz saatte gelecektir.

[45]"Efendinin, hizmetkârlarına vaktinde yiyecek vermek için başlarına atadığı güvenilir ve akıllı köle kimdir? [46]Efendisi eve döndüğünde işinin başında bulacağı o köleye ne mutlu! [47]Size doğrusunu söyleyeyim, efendisi onu bütün malının üzerinde yetkili kılacak. [48-51]Ama o köle kötü olur da içinden, 'Efendim gecikiyor' der ve öteki köleleri dövmeye başlarsa, sarhoşlarla birlikte yiyip içerse, efendisi, onun beklemediği günde, ummadığı saatte gelecek, onu şiddetle cezalandırıp ikiyüzlülerle bir tutacak. Orada ağlayış ve diş gıcırtısı olacaktır."

On Kız Benzetmesi

25 "O zaman Göklerin Egemenliği, kandillerini alıp güveyi karşılamaya çıkan on kıza benzeyecek. [2]Bunların beşi akıllı, beşi akılsızdı. [3]Akılsızlar yanlarına kandillerini aldılar, ama yağ almadılar. [4]Akıllılar ise, kandilleriyle birlikte kaplar içinde yağ da aldılar. [5]Güvey gecikince hepsini uyku bastı, dalıp uyudular.

[6]"Gece yarısı bir ses yankılandı: 'İşte güvey geliyor, onu karşılamaya çıkın!' [7]Bunun üzerine kızların hepsi kalkıp kandillerini tazelediler.

[8]"Akılsızlar akıllılara, 'Kandillerimiz sönüyor, bize yağ verin!' dediler.

[9]"Akıllılar, 'Olmaz! Hem bize hem size yetmeyebilir. En iyisi satıcılara gidin, kendinize yağ alın' dediler.

[10]"Ne var ki, onlar yağ satın almaya giderlerken güvey geldi. Hazırlıklı olan kızlar, onunla birlikte düğün şölenine girdiler ve kapı kapandı.

[11]"Daha sonra gelen öbür kızlar, 'Efendimiz, efendimiz, aç kapıyı bize!' dediler.

[12]"Güvey ise, 'Size doğrusunu söyleyeyim, sizi tanımıyorum' dedi.

[13]"Bu nedenle uyanık kalın. Çünkü o günü ve o saati bilemezsiniz."

Emanet Para Benzetmesi

(Luk.19:11-27)

[14]"Göksel egemenlik, yolculuğa çıkan bir adamın kölelerini çağırıp malını onlara emanet etmesine benzer.

24:37 Yar.6:5-8 *24:39 Yar.7:6-24* *24:43-44 Luk.12:39-40; Va.3:3; 16:15*
25:1 Luk.12:35 *25:11-12 Luk.13:25*

[15]"Adam, her birinin yeteneğine göre, birine beş, birine iki, birine de bir talant vererek yola çıktı. [16]Beş talant alan, hemen gidip bu parayı işletti ve beş talant daha kazandı. [17]İki talant alan da iki talant daha kazandı. [18]Bir talant alan ise gidip toprağı kazdı ve efendisinin parasını sakladı.

[19]"Uzun zaman sonra bu kölelerin efendisi döndü, onlarla hesaplaşmaya oturdu. [20]Beş talant alan gelip beş talant daha getirdi, 'Efendimiz' dedi, 'Bana beş talant emanet etmiştin; bak, beş talant daha kazandım.'

[21]"Efendisi ona, 'Aferin, iyi ve güvenilir köle!' dedi. 'Sen küçük işlerde güvenilir olduğunu gösterdin, ben de seni büyük işlerin başına geçireceğim. Gel, efendinin şenliğine katıl!'

[22]"İki talant alan da geldi, 'Efendimiz' dedi, 'Bana iki talant emanet etmiştin; bak, iki talant daha kazandım.'

[23]"Efendisi ona, 'Aferin, iyi ve güvenilir köle!' dedi. 'Sen küçük işlerde güvenilir olduğunu gösterdin, ben de seni büyük işlerin başına geçireceğim. Gel, efendinin şenliğine katıl!'

[24]"Sonra bir talant alan geldi, 'Efendimiz' dedi, 'Senin sert bir adam olduğunu biliyordum. Ekmediğin yerden biçer, harman savurmadığın yerden devşirirsin. [25]Bu nedenle korktum, gidip senin verdiğin talantı toprağa gömdüm. İşte, al paranı!'

[26-27]"Efendisi ona şu karşılığı verdi: 'Kötü ve tembel köle! Ekmediğim yerden biçtiğimi, harman savurmadığım yerden devşirdiğimi bildiğine göre paramı faize vermeliydin. Ben de geldiğimde onu faiziyle geri alırdım... [28]Haydi, elindeki talantı alın, on talantı olana verin! [29]Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek ve o bolluk içinde olacak. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak. [30]Şu yararsız köleyi dışarıya, karanlığa atın. Orada ağlayış ve diş gıcırtısı olacaktır.' "

Yargı Günü

[31]"İnsanoğlu* kendi görkemi içinde bütün melekleriyle birlikte gelince, görkemli tahtına oturacak. [32]Ulusların hepsi O'nun önünde toplanacak, O da koyunları keçilerden ayıran bir çoban gibi, insanları birbirinden ayıracak. [33]Koyunları sağına, keçileri soluna alacak.

[34]"O zaman Kral, sağındaki kişilere, 'Sizler, Babam'ın kutsadıkları, gelin!' diyecek. 'Dünya kurulduğundan beri sizin için hazırlanmış olan egemenliği miras alın! [35]Çünkü acıkmıştım, bana yiyecek verdiniz; susamıştım, bana içecek verdiniz; yabancıydım, beni içeri aldınız. [36]Çıplaktım, beni giydirdiniz; hastaydım, benimle ilgilendiniz; zindandaydım, yanıma geldiniz.'

[37]"O vakit doğru kişiler O'na şu karşılığı verecek: 'Ya Rab, seni ne zaman aç görüp doyurduk, susuz

25:29 Mat.13:12; Mar.4:25; Luk.8:18 *25:30 Mat.8:12; 22:13; Luk.13:28*
25:31 Mat.16:27; 19:28

görüp su verdik? [38]Ne zaman seni yabancı görüp içeri aldık, ya da çıplak görüp giydirdik? [39]Seni ne zaman hasta ya da zindanda görüp yanına geldik?'

[40]"Kral da onları şöyle yanıtlayacak: 'Size doğrusunu söyleyeyim, bu en basit kardeşlerimden biri için yaptığınızı, benim için yapmış oldunuz.'

[41]"Sonra solundakilere şöyle diyecek: 'Ey lanetliler, çekilin önümden! İblis'le melekleri için hazırlanmış sönmez ateşe gidin! [42-43]Çünkü acıkmıştım, bana yiyecek vermediniz; susamıştım, bana içecek vermediniz; yabancıydım, beni içeri almadınız; çıplaktım, beni giydirmediniz; hastaydım, zindandaydım, benimle ilgilenmediniz.'

[44]"O vakit onlar da şöyle karşılık verecekler: 'Ya Rab, seni ne zaman aç, susuz, yabancı, çıplak, hasta ya da zindanda gördük de yardım etmedik?'

[45]"Kral da onlara şu yanıtı verecek: 'Size doğrusunu söyleyeyim, mademki bu en basit kardeşlerimden biri için bunu yapmadınız, benim için de yapmamış oldunuz.'

[46]"Bunlar sonsuz azaba, doğrular ise sonsuz yaşama gidecekler."

İsa'yı Öldürme Tasarısı

(Mar.14:1-2; Luk.22:1-2; Yu.11:45-53)

26 [1-2]İsa bütün bunları anlattıktan sonra öğrencilerine, "İki gün sonra Fısıh Bayramı* olduğunu biliyorsunuz" dedi, "İnsanoğlu* çarmıha gerilmek üzere ele verilecek."

[3]Bu sırada başkâhinlerle halkın ileri gelenleri, Kayafa adındaki başkâhinin sarayında toplandılar. [4]İsa'yı hileyle tutuklayıp öldürmek için düzen kurdular. [5]Ama, "Bayramda olmasın ki, halk arasında kargaşalık çıkmasın" diyorlardı.

İsa Beytanya'da

(Mar.14:3-9; Yu.12:1-8)

[6-7]İsa Beytanya'da cüzamlı* Simun'un evindeyken, yanına bir kadın geldi. Kadın kaymaktaşından bir kap içinde çok değerli, güzel kokulu yağ getirmişti. İsa sofrada otururken, kadın yağı O'nun başına döktü.

[8]Öğrenciler bunu görünce kızdılar. "Nedir bu savurganlık?" dediler. [9]"Bu yağ pahalıya satılabilir, parası yoksullara verilebilirdi."

[10]Söylenenleri farkeden İsa, öğrencilerine, "Kadını neden üzüyorsunuz?" dedi. "Benim için güzel bir şey yaptı. [11]Yoksullar her zaman aranızdadır, ama ben her zaman aranızda olmayacağım. [12]Kadın bu güzel kokulu yağı, beni gömülmeye hazırlamak için bedenimin üzerine boşalttı. [13]Size doğrusunu söyleyeyim, bu Müjde dünyanın neresinde duyurulursa, bu kadının yaptığı da onun anılması için anlatılacak."

Yahuda'nın İhaneti

(Mar.14:10-11; Luk.22:3-6)

[14-15]O sırada Onikiler'den* biri –adı Yahuda İskariot olanı– başkâhinlere giderek, "O'nu ele verirsem

25:46 Dan.12:2
26:6-7 Luk.7:37-38
26:1-2 Çık.12:1-27
26:11 Yas.15:11

bana ne verirsiniz?" dedi. Otuz gümüş tartıp ona verdiler. [16]Yahuda o andan itibaren İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh Yemeği

(Mar.14:12-26; Luk.22:7-23; Yu.13:21-30; 1Ko.11:23-25)

[17]Mayasız Ekmek Bayramı'nın* ilk günü öğrenciler İsa'nın yanına gelerek, "Fısıh* yemeğini yemen için nerede hazırlık yapmamızı istersin?" diye sordular.

[18]İsa onlara, "Kente varıp o adamın evine gidin" dedi. "Ona şöyle deyin: 'Öğretmen diyor ki, zamanım yaklaştı. Fısıh Bayramı'nı, öğrencilerimle birlikte senin evinde kutlayacağım.'" [19]Öğrenciler, İsa'nın buyruğunu yerine getirerek Fısıh yemeği için hazırlık yaptılar.

[20]Akşam olunca İsa on iki öğrencisiyle yemeğe oturdu. [21]Yemek yerlerken, "Size doğrusunu söyleyeyim, sizden biri bana ihanet edecek" dedi.

[22]Bu söz onları kedere boğdu. Teker teker, "Ya Rab, beni demek istemedin ya?" diye sormaya başladılar.

[23]O da, "Bana ihanet edecek olan" dedi, "Elindeki ekmeği benimle birlikte sahana batırandır. [24]İnsanoğlu*, kendisi için yazılmış olduğu gibi gidiyor, ama İnsanoğlu'na ihanet edenin vay haline! O adam hiç doğmamış olsaydı, kendisi için daha iyi olurdu."

[25]O'na ihanet edecek olan Yahuda, "Rabbî*, yoksa beni mi demek istedin?" diye sordu.

İsa ona, "Söylediğin gibidir" karşılığını verdi.

[26]Yemek sırasında İsa eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve öğrencilerine verdi. "Alın, yiyin" dedi, "Bu benim bedenimdir." [27]Sonra bir kâse alıp şükretti ve bunu öğrencilerine vererek, "Hepiniz bundan için" dedi. [28]"Çünkü bu benim kanımdır, günahların bağışlanması için birçokları uğruna akıtılan antlaşma kanıdır. [29]Size şunu söyleyeyim, Babam'ın egemenliğinde sizinle birlikte tazesini içeceğim o güne dek, asmanın bu ürününden bir daha içmeyeceğim."

[30]İlahi söyledikten sonra dışarı çıkıp Zeytin Dağı'na doğru gittiler.

Petrus'un İnkârı Önceden Bildiriliyor

(Mar.14:27-31; Luk.22:31-34; Yu.13:36-38)

[31]Bu arada İsa öğrencilerine, "Bu gece hepiniz benden ötürü sendeleyip düşeceksiniz" dedi. "Çünkü şöyle yazılmıştır:

'Çobanı vuracağım,
Sürüdeki koyunlar darmadağın
olacak.'

[32]Ama ben dirildikten sonra sizden önce Celile'ye gideceğim."

[33]Petrus O'na, "Herkes senden ötürü sendeleyip düşse de ben asla düşmem" dedi.

[34]"Sana doğrusunu söyleyeyim" dedi İsa, "Bu gece horoz ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin."

[35]Petrus, "Seninle birlikte ölmem

26:23 Mez.41:9 26:28 Çık.24:8; Yer.31:31-34 26:31 Zek.13:7 26:32 Mat.28:16 gerekse bile seni asla inkâr etmem" dedi. Öğrencilerin hepsi de aynı şeyi söyledi.

Getsemani Bahçesinde

(Mar.14:32-42; Luk.22:39-46)

[36]Sonra İsa öğrencileriyle birlikte Getsemani denen yere geldi. Öğrencilerine, "Ben şuraya gidip dua edeceğim, siz burada oturun" dedi. [37]Petrus ile Zebedi'nin iki oğlunu yanına aldı. Kederlenmeye, ağır bir sıkıntı duymaya başlamıştı. [38]Onlara, "Ölesiye kederliyim" dedi. "Burada kalın, benimle birlikte uyanık durun."

[39]Biraz ilerledi, yüzüstü yere kapanıp dua etmeye başladı. "Baba" dedi, "Mümkünse bu kâse* benden uzaklaştırılsın. Yine de benim değil, senin istediğin olsun."

[40]Öğrencilerin yanına döndüğünde onları uyumuş buldu. Petrus'a, "Demek ki benimle birlikte bir saat uyanık kalamadınız!" dedi. [41]"Uyanık durup dua edin ki, ayartılmayasınız. Ruh isteklidir, ama beden güçsüzdür."

[42]İsa ikinci kez uzaklaşıp dua etti. "Baba" dedi, "Eğer ben içmeden bu kâsenin uzaklaştırılması mümkün değilse, senin istediğin olsun."

[43]Geri geldiğinde öğrencilerini yine uyumuş buldu. Onların göz kapaklarına ağırlık çökmüştü. [44]Onları bırakıp tekrar uzaklaştı, yine aynı sözlerle üçüncü kez dua etti.

[45]Sonra öğrencilerin yanına dönerek, "Hâlâ uyuyor, dinleniyor musunuz?" dedi. "İşte saat yaklaştı, İnsanoğlu* günahkârların eline veriliyor. [46]Kalkın, gidelim. İşte bana ihanet eden geldi!"

İsa Tutuklanıyor

(Mar.14:43-50; Luk.22:47-53; Yu.18:3-12)

[47]İsa daha konuşurken, Onikiler'den* biri olan Yahuda geldi. Yanında, başkâhinlerle halkın ileri gelenleri tarafından gönderilmiş kılıçlı sopalı büyük bir kalabalık vardı. [48]İsa'ya ihanet eden Yahuda, "Kimi öpersem, İsa O'dur, O'nu tutuklayın" diye onlarla sözleşmişti. [49]Dosdoğru İsa'ya gidip, "Selam, Rabbî*!" diyerek O'nu öptü.

[50]İsa, "Arkadaş, ne yapacaksan yap[a]!" dedi. Bunun üzerine adamlar yaklaştı, İsa'yı yakalayıp tutukladılar. [51]İsa'yla birlikte olanlardan biri, ani bir hareketle kılıcını çekti, başkâhinin kölesine vurup kulağını uçurdu. [52]O zaman İsa ona, "Kılıcını yerine koy!" dedi. "Kılıç çekenlerin hepsi kılıçla ölecek. [53]Yoksa Babam'dan yardım isteyemez miyim sanıyorsun? İstesem, hemen şu an bana on iki tümenden* fazla melek gönderir. [54]Ama böyle olması gerektiğini bildiren Kutsal Yazılar o zaman nasıl yerine gelir?"

[55]Bundan sonra İsa kalabalığa dönüp şöyle seslendi: "Niçin bir haydutmuşum gibi beni kılıç ve sopalarla yakalamaya geldiniz? Her gün tapınakta oturup öğretiyordum, beni tutuklamadınız. [56]Ama bütün bunlar, peygamberlerin yazdıkları yerine gelsin diye oldu." O zaman öğrencilerin hepsi O'nu bırakıp kaçtı.

---

[a] *26:50 "Ne yapacaksan yap" ya da "Bunun için mi geldin?"*

İsa Yüksek Kurul'un Önünde

(Mar.14:53-65; Luk.22:54-55,63-71; Yu.18:13-14,19-24)

[57]İsa'yı tutuklayanlar, O'nu başkâhin Kayafa'ya götürdüler. Din bilginleriyle ileri gelenler de orada toplanmışlardı. [58]Petrus, İsa'yı uzaktan, ta başkâhinin avlusuna kadar izledi. Sonucu görmek için içeri girip nöbetçilerin yanına oturdu.

[59]Başkâhinlerle Yüksek Kurul'un* öteki üyeleri, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak için kendisine karşı yalancı tanıklar arıyorlardı. [60-61]Ortaya birçok yalancı tanık çıktığı halde, aradıklarını bulamadılar. Sonunda ortaya çıkan iki kişi şöyle dedi: "Bu adam, 'Ben Tanrı'nın Tapınağı'nı yıkıp üç günde yeniden kurabilirim' dedi."

[62]Başkâhin ayağa kalkıp İsa'ya, "Hiç yanıt vermeyecek misin?" dedi. "Nedir bunların sana karşı ettiği bu tanıklıklar?" [63]İsa susmaya devam etti. Başkâhin ise O'na, "Yaşayan Tanrı adına ant içmeni buyuruyorum, söyle bize, Tanrı'nın Oğlu Mesih* sen misin?" dedi.

[64]İsa, "Söylediğin gibidir" karşılığını verdi. "Üstelik size şunu söyleyeyim, bundan sonra İnsanoğlu'nun*, Kudretli Olan'ın[a] sağında oturduğunu ve göğün bulutları üzerinde geldiğini göreceksiniz."

[65]Bunun üzerine başkâhin giysilerini yırtarak, "Tanrı'ya küfretti!" dedi. "Artık tanıklara ne ihtiyacımız var? İşte küfürü işittiniz. [66]Buna ne diyorsunuz?"

"Ölümü hak etti!" diye karşılık verdiler.

[67-68]Bunun üzerine İsa'nın yüzüne tükürüp O'nu yumrukladılar. Bazıları da O'nu tokatlayıp, "Ey Mesih, peygamberliğini göster bakalım, sana vuran kim?" dediler.

Petrus İsa'yı İnkâr Ediyor

(Mar.14:66-72; Luk.22:56-62; Yu.18:15-18,25-27)

[69]Petrus ise dışarıda, avluda oturuyordu. Bir hizmetçi kız yanına gelip, "Sen de Celileli İsa'yla birlikteydin" dedi.

[70]Ama Petrus bunu herkesin önünde inkâr ederek, "Neden söz ettiğimi anlamıyorum" dedi.

[71]Sonra avlu kapısının önüne çıktı. Onu gören başka bir hizmetçi kız orada bulunanlara, "Bu adam Nasıralı İsa'yla birlikteydi" dedi.

[72]Petrus ant içerek, "Ben o adamı tanımıyorum" diye yine inkâr etti.

[73]Orada duranlar az sonra Petrus'a yaklaşıp, "Gerçekten sen de onlardansın. Konuşman seni ele veriyor" dediler.

[74]Petrus kendine lanet okuyup ant içerek, "O adamı tanımıyorum!" dedi.

Tam o anda horoz öttü. [75]Petrus, İsa'nın, "Horoz ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin" dediğini hatırladı ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

[a] *26:64 "Kudretli Olan": Tanrı.*

26:60-61 Yu.2:19 *26:64 Dan.7:13*

26:65-66 Lev.24:16 *26:67-68 Yşa.50:6*

Yahuda Kendini Asıyor

(Elç.1:18-19)

27 Sabah olunca bütün başkâhinlerle halkın ileri gelenleri, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak konusunda anlaştılar. [2]O'nu bağladılar ve götürüp Vali Pilatus'a teslim ettiler.

[3]İsa'ya ihanet eden Yahuda, O'nun mahkûm edildiğini görünce yaptığına pişman oldu. Otuz gümüşü başkâhinlere ve ileri gelenlere geri götürdü. [4]"Ben suçsuz birini[a] ele vermekle günah işledim" dedi.

Onlar ise, "Bundan bize ne? Onu sen düşün" dediler.

[5]Yahuda paraları tapmağın içine fırlatarak oradan ayrıldı, gidip kendini astı.

[6]Paraları toplayan başkâhinler, "Kan bedeli olan bu paraları tapınağın hazinesine koymak doğru olmaz" dediler. [7]Kendi aralarında anlaşarak bu parayla yabancılar için mezarlık yapmak üzere Çömlekçi Tarlası'nı satın aldılar. [8]Bunun için bu tarlaya bugüne dek "Kan Tarlası" denilmiştir. [9-10]Böylece Peygamber Yeremya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelmiş oldu:

"İsrailoğulları'ndan kimilerinin
O'na biçtikleri değerin karşılığı
olan
Otuz gümüşü aldılar;
Rab'bin bana buyurduğu gibi,
Çömlekçi Tarlası'nı satın almak
için harcadılar."

İsa Vali Pilatus'un Önünde

(Mar.15:2-15; Luk.23:3-5,13-25; Yu.18:33-19:16)

[11]İsa valinin önüne çıkarıldı. Vali O'na, "Sen Yahudiler'in Kralı mısın?" diye sordu.

İsa, "Söylediğin gibidir" dedi.

[12]Başkâhinlerle ileri gelenler O'nu suçlayınca hiç karşılık vermedi. [13]Pilatus O'na, "Senin aleyhinde yaptıkları bunca tanıklığı duymuyor musun?" dedi. [14]İsa tek konuda bile ona yanıt vermedi. Vali buna çok şaştı.

[15]Her Fısıh Bayramı'nda* vali, halkın istediği bir tutukluyu salıvermeyi adet edinmişti. [16]O günlerde Barabba adında ünlü bir tutuklu vardı. [17]Halk bir araya toplandığında, Pilatus onlara, "Sizin için kimi salıvermemi istersiniz, Barabba'yı mı, Mesih* denen İsa'yı mı?" diye sordu. [18]İsa'yı kıskançlıktan ötürü kendisine teslim ettiklerini biliyordu.

[19]Pilatus yargı kürsüsünde otururken karısı ona, "O doğru adama dokunma. Dün gece rüyamda O'nun yüzünden çok sıkıntı çektim" diye haber gönderdi.

[20]Başkâhinler ve ileri gelenler ise, Barabba'nın salıverilmesini ve İsa'nın öldürülmesini istesinler diye halkı kışkırttılar.

[21]Vali onlara şunu sordu: "Sizin için hangisini salıvermemi istersiniz?"

"Barabba'yı" dediler.

[22]Pilatus, "Öyleyse Mesih denen

---

[a] ***27:4** "Birini": Grekçe "Kanı".*

***27:9-10** Zek.11:12-13*

İsa'yı ne yapayım?" diye sordu.

Hep bir ağızdan, "Çarmıha gerilsin!" dediler.

[23]Pilatus, "O ne kötülük yaptı ki?" diye sordu.

Onlar ise daha yüksek sesle, "Çarmıha gerilsin!" diye bağrışıp durdular.

[24]Pilatus, elinden bir şey gelmediğini, tersine, bir kargaşalığın başladığını görünce su aldı, kalabalığın önünde ellerini yıkayıp şöyle dedi: "Bu adamın kanından ben sorumlu değilim. Bu işe siz bakın!"

[25]Bütün halk şu karşılığı verdi: "O'nun kanının sorumluluğu bizim ve çocuklarımızın üzerinde olsun!"

[26]Bunun üzerine Pilatus onlar için Barabba'yı salıverdi. İsa'yı ise kamçılattıktan sonra çarmıha gerilmek üzere askerlere teslim etti.

Askerlerin İsa'yı Aşağılaması

(Mar.15:16-20; Yu.19:2-3)

[27]Sonra valinin askerleri İsa'yı vali konağına götürüp bütün taburu başına topladılar. [28]O'nu soyup üzerine kırmızı bir kaftan geçirdiler. [29]Dikenlerden bir taç örüp başına koydular, sağ eline de bir kamış tutturdular. Önünde diz çöküp, "Selam, ey Yahudiler'in Kralı!" diyerek O'nunla alay ettiler. [30]Üzerine tükürdüler, kamışı alıp başına vurdular. [31]O'nunla böyle alay ettikten sonra kaftanı üzerinden çıkarıp kendi giysilerini giydirdiler ve çarmıha germeye götürdüler.

İsa Çarmıha Geriliyor

(Mar.15:21-32; Luk.23:26-43; Yu.19:17-27)

[32]Dışarı çıktıklarında Simun adında Kireneli bir adama rastladılar. İsa'nın çarmıhını ona zorla taşıttılar. [33-34]Golgota, yani Kafatası denilen yere vardıklarında içmesi için İsa'ya ödle karışık şarap verdiler. İsa bunu tadınca içmek istemedi.

[35]Askerler O'nu çarmıha gerdikten sonra kura çekerek giysilerini aralarında paylaştılar. [36]Sonra oturup yanında nöbet tuttular. [37]Başının üzerine,

BU, YAHUDİLER'İN KRALI
İSA'DIR

diye yazan bir suç yaftası astılar.

[38]İsa'yla birlikte, biri sağında öbürü solunda olmak üzere iki haydut da çarmıha gerildi. [39-40]Oradan geçenler başlarını sallayıp İsa'ya sövüyor, "Hani sen tapınağı yıkıp üç günde yeniden kuracaktın? Haydi, kurtar kendini! Tanrı'nın Oğlu'ysan çarmıhtan in!" diyorlardı.

[41-42]Başkâhinler, din bilginleri ve ileri gelenler de aynı şekilde O'nunla alay ederek, "Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor" diyorlardı. "İsrail'in Kralı imiş! Şimdi çarmıhtan aşağı insin de O'na iman edelim. [43]Tanrı'ya güveniyordu; Tanrı O'nu seviyorsa, kurtarsın bakalım! Çünkü, 'Ben Tanrı'nın Oğlu'yum' demişti."

27:24 Yas.21:6-9
27:39-40 Mez.22:7; 109:25
27:43 Mez.22:8
27:35 Mez.22:18
27:39-40 Mat.26:61; Yu.2:19

[44]İsa'yla birlikte çarmıha gerilen haydutlar da O'na aynı şekilde hakaret ettiler.

İsa'nın Ölümü

(Mar.15:33-41; Luk.23:44-49; Yu.19:28-30)

[45]Öğleyin on ikiden üçe kadar bütün ülkenin üzerine karanlık çöktü. [46]Saat* üçe doğru İsa yüksek sesle, "Eli, Eli, lema şevaktani?" yani, "Tanrım, Tanrım, beni neden terk ettin?" diye bağırdı.

[47]Orada duranlardan bazıları bunu işitince, "Bu adam İlyas'ı çağırıyor" dediler.

[48]İçlerinden biri hemen koşup bir sünger getirdi, ekşi şaraba batırıp bir kamışın ucuna takarak İsa'ya içirdi. [49]Öbürleri ise, "Dur bakalım, İlyas gelip O'nu kurtaracak mı?" dediler.

[50]İsa, yüksek sesle bir kez daha bağırdı ve ruhunu teslim etti.

[51]O anda tapınaktaki perde* yukarıdan aşağıya yırtılarak ikiye bölündü. Yer sarsıldı, kayalar yarıldı. [52]Mezarlar* açıldı, ölmüş olan birçok kutsal kişinin cesetleri dirildi. [53]Bunlar mezarlarından çıkıp İsa'nın dirilişinden sonra kutsal kente* girdiler ve birçok kimseye göründüler.

[54]İsa'yı bekleyen yüzbaşı ve beraberindeki askerler, depremi ve öbür olayları görünce dehşete kapıldılar, "Bu gerçekten Tanrı'nın Oğlu'ydu!" dediler.

[55]Orada, olup bitenleri uzaktan izleyen birçok kadın vardı. Bunlar, Celile'den İsa'nın ardından gelip O'na hizmet etmişlerdi. [56]Aralarında Mecdelli Meryem, Yakup ile Yusuf'un annesi Meryem ve Zebedi oğullarının annesi de vardı.

İsa'nın Gömülmesi

(Mar.15:42-47; Luk.23:50-56; Yu.19:38-42)

[57]Akşama doğru Yusuf adında zengin bir Aramatyalı geldi. O da İsa'nın bir öğrencisiydi. [58]Pilatus'a gidip İsa'nın cesedini istedi. Pilatus da cesedin ona verilmesini buyurdu. [59-60]Yusuf cesedi aldı, temiz keten beze sardı, kayaya oydurduğu kendi yeni mezarına yatırdı. Mezarın girişine büyük bir taş yuvarlayıp oradan ayrıldı. [61]Mecdelli Meryem ile öteki Meryem ise orada, mezarın karşısında oturuyorlardı.

[62-63]Ertesi gün, yani Hazırlık Günü'nden* sonraki gün, başkâhinlerle Ferisiler Pilatus'un önünde toplanarak, "Efendimiz" dediler, "O aldatıcının, daha yaşarken, 'Ben öldükten üç gün sonra dirileceğim' dediğini hatırlıyoruz. [64]Onun için buyruk ver de üçüncü güne dek mezarı güvenlik altına alsınlar. Yoksa öğrencileri gelir, cesedini çalar ve halka, 'Ölümden dirildi' derler. Son aldatmaca ilkinden beter olur."

[65]Pilatus onlara, "Yanınıza asker alın, gidip mezarı dilediğiniz gibi güvenlik altına alın" dedi. [66]Onlar da askerlerle birlikte gittiler, taşı mühürleyip mezarı güvenlik altına aldılar.

27:46 Mez.22:1 *27:48 Mez.69:21*
27:51 Çık.26:31-33 *27:55-56 Luk.8:2-3*
27:62-63 Mat.16:21; 17:23; 20:19; Mar.8:31; 9:31; 10:32-34; Luk.9:22; 18:31-33

İsa’nın Dirilişi

(Mar.16:1-10; Luk.24:1-12; Yu.20:1-10)

28 Şabat Günü’nü* izleyen haftanın ilk günü*, tan yeri ağarırken, Mecdelli Meryem ile öbür Meryem mezarı* görmeye gittiler.

[2]Ansızın büyük bir deprem oldu. Rab’bin bir meleği gökten indi ve mezara gidip taşı bir yana yuvarlayarak üzerine oturdu. [3]Görünüşü şimşek gibi, giysileri ise kar gibi bembeyazdı. [4]Nöbetçiler korkudan titremeye başladılar, sonra ölü gibi yere yıkıldılar.

[5]Melek kadınlara şöyle seslendi: “Korkmayın! Çarmıha gerilen İsa’yı aradığınızı biliyorum. [6]O burada yok; söylemiş olduğu gibi dirildi. Gelin, O’nun yattığı yeri görün. [7]Çabuk gidin, öğrencilerine şöyle deyin: ‘İsa ölümden dirildi. Sizden önce Celile’ye gidiyor, kendisini orada göreceksiniz.’ İşte ben size söylemiş bulunuyorum.”

[8]Kadınlar korku ve büyük sevinç içinde hemen mezardan uzaklaştılar; koşarak İsa’nın öğrencilerine haber vermeye gittiler. [9]İsa ansızın karşılarına çıktı, “Selam!” dedi. Yaklaşıp İsa’nın ayaklarına sarılarak O’na tapındılar. [10]O zaman İsa, “Korkmayın!” dedi. “Gidip kardeşlerime haber verin, Celile’ye gitsinler, beni orada görecekler.”

Nöbetçilerin Getirdiği Haber

[11]Kadınlar daha yoldayken nöbetçi askerlerden bazıları kente giderek olup bitenleri başkâhinlere bildirdiler. [12-13]Başkâhinler ileri gelenlerle birlikte toplanıp birbirlerine danıştıktan sonra askerlere yüklü para vererek dediler ki, “Siz şöyle diyeceksiniz: ‘Öğrencileri geceleyin geldi, biz uyurken O’nun cesedini çalıp götürdüler.’ [14]Eğer bu haber valinin kulağına gidecek olursa biz onu yatıştırır, size bir zarar gelmesini önleriz.” [15]Böylece askerler parayı aldılar ve kendilerine söylendiği gibi yaptılar. Bu söylenti Yahudiler arasında bugün de yaygındır.

Son Buyruk

(Mar.16:14-18; Luk.24:36-49; Yu.20:19-23; Elç.1:6-8)

[16]On bir öğrenci Celile’ye, İsa’nın kendilerine bildirdiği dağa gittiler. [17]İsa’yı gördükleri zaman O’na tapındılar. Ama bazıları kuşku içindeydi. [18]İsa yanlarına gelip kendilerine şunları söyledi: “Gökte ve yeryüzünde bütün yetki bana verildi. [19]Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin; onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh’un adıyla[a] vaftiz edin; [20]size buyurduğum her şeye uymayı onlara öğretin. İşte ben, dünyanın sonuna dek her an sizinle birlikteyim.”

---

[a] *28:19 “Adıyla”: Grekçe “Adı içine”*

28:16 Mat.26:32; Mar.14:28 *28:19 Elç.1:8*

MARKOS

GİRİŞ

Kitabın İçeriği: *Markos, İsa'nın yaşamını anlatan İncil'in ilk dört kısmı arasında en kısa olanıdır. İsa'nın ne doğumundan, ne soyağacından, ne de çocukluğundan söz eder. Öğretiye daha az ağırlık verir. Örneğin Matta'da 21, Luka'da 26 benzetmeye karşılık Markos'ta sadece 9 benzetme vardır. Markos daha çok İsa'nın yaptıklarını yazıyor. Kısa ve öz yazar (birinci bölümde ne denli çok sayıda olayın anlatıldığına bakın). Anlatım canlı ve hareketlidir. Markos, öbür yazarlara oranla belirli bazı olayları daha ayrıntılı yazar*[1]*. Dikkatini, özellikle insanların İsa'ya gösterdiği ilginin üzerinde yoğunlaştırır*[2]*.*

Kitabın konusu 1:1'de yalın bir şekilde açıklanır: "Tanrı'nın Oğlu İsa Mesih'le ilgili Müjde'nin başlangıcı." Gerçekte Markos, İsa'yı Tanrı Oğlu[3]*, İnsanoğlu*[4] *ve çoktan beri beklenen kurtarıcı-kral Mesih*[5] *diye tanıtır. Ne var ki İsa, "İnsanoğlu hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları için fidye olarak vermeye geldi" diyor (10:45). Böylece İsa durup dinlenmeden gezer ve öğretisini yayar, hastaları iyileştirir. Yaptığı mucizelerle kimliğini ve yetkisini kanıtlayarak*[6] *kalabalıkları peşinden sürükler. Ama görevinin bu döneminde, kendisini tanıyanları sık sık uyararak kendisiyle ve mucizeleriyle ilgili haberleri yaymalarını engellemeye çalışır*[7]*. Dikkatini daha çok seçtiği kişileri eğitmeye verir*[8]*. Konuşmalarında, onu izlemenin bedelini*[9]*, imanı*[10] *ve Tanrı'nın Egemenliği'ni*[11] *durmadan vurgular. Eylemleri önemli tepkilere yol açar. Bir yandan kötü ruhlara meydan okur, onları kovar*[12]*, öte yandan Yahudi dininin ileri gelenleriyle çatışır*[13]*. Bunların kışkırtmasıyla gerçekleşecek ölümünden ve dirilişinden sık sık söz eder*[14]*. Kitabın neredeyse dörtte biri İsa'nın ölümünü ve dirilişini anlatır.*

Ana Hatlar:

1:1-13	*İsa'nın ortaya çıkışı*
1:14-9:50	*İsa'nın Celile ve çevresindeki faaliyetleri*
10:1-52	*İsa'nın Yeruşalim'e giderken yolda öğrettikleri*
11:1-16:20	*Yeruşalim'deki son günler*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1623.*

Vaftizci Yahya'nın Gelişi

(Mat.3:1-12; Luk.3:1-18; Yu.1:19-28)

1 Tanrı'nın Oğlu İsa Mesih'le* ilgili Müjde'nin başlangıcı.

[2]Peygamber Yeşaya'nın Kitabı'nda şöyle yazılmıştır:

"İşte, habercimi senin önünden
gönderiyorum;
O senin yolunu hazırlayacak."
[3] "Çölde haykıran,
'Rab'bin yolunu hazırlayın,
Geçeceği patikaları düzleyin' diye
sesleniyor."

[4]Böylece Vaftizci Yahya çölde ortaya çıktı. İnsanları, günahlarının bağışlanması için tövbe edip vaftiz* olmaya çağırıyordu. [5]Bütün Yahudiye halkı ve Yeruşalimliler'in hepsi ona geliyor, günahlarını itiraf ediyor, onun tarafından Şeria Irmağı'nda vaftiz ediliyordu.

[6]Yahya'nın deve tüyünden giysisi, belinde deri kuşağı vardı. Çekirge ve yaban balı yerdi. [7]Şu haberi yayıyordu: "Benden sonra benden daha güçlü olan geliyor. Eğilip O'nun çarıklarının bağını çözmeye bile layık değilim. [8]Ben sizi suyla vaftiz ettim, ama O sizi Kutsal Ruh'la vaftiz edecektir."

İsa Görevine Başlıyor

(Mat.3:13-4:22; Luk.3:21-22; 4:1-15; 5:1-11)

[9]O günlerde Celile'nin Nasıra Kenti'nden çıkıp gelen İsa, Yahya tarafından Şeria Irmağı'nda vaftiz edildi. [10]Tam sudan çıkarken, göklerin yarıldığını ve Ruh'un güvercin gibi üzerine indiğini gördü. [11]Göklerden, "Sen benim sevgili Oğlum'sun, senden hoşnudum" diyen bir ses duyuldu.

[12]O an Ruh, İsa'yı çöle gönderdi. [13]İsa çölde kaldığı kırk gün boyunca Şeytan tarafından denendi. Yabanıl hayvanlar arasındaydı, melekler O'na hizmet ediyordu.

[14]Yahya'nın tutuklanmasından sonra İsa, Tanrı'nın Müjdesi'ni duyura duyura Celile'ye gitti. [15]"Zaman doldu" diyordu, "Tanrı'nın Egemenliği yaklaştı. Tövbe edin, Müjde'ye inanın!"

[16]İsa, Celile Gölü'nün kıyısından geçerken, göle ağ atmakta olan Simun ile kardeşi Andreas'ı gördü. Bu adamlar balıkçıydı. [17]İsa onlara, "Ardımdan gelin" dedi, "Sizleri insan tutan balıkçılar yapacağım." [18]Onlar da hemen ağlarını bırakıp O'nun ardından gittiler. [19]İsa biraz ileri gidince Zebedi'nin oğulları Yakup'la Yuhanna'yı gördü. Teknede ağlarını onarıyorlardı. [20]Hemen onları çağırdı. Onlar da babaları Zebedi'yi işçilerle birlikte teknede bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

İsa Kötü Ruhları Kovuyor, Hastaları İyileştiriyor

(Mat.8:14-17; Luk.4:31-44)

[21]Kefarnahum'a girdiler. Şabat Günü* İsa havraya gidip öğretmeye başladı. [22]Halk O'nun öğretişine

---

1:2 Mal.3:1 ***1:3 Yşa.40:3*** ***1:6 2Kr.1:8***
1:11 Mez.2:7; Yşa.42:1; Mat.3:17; 12:18; Mar.9:7; Luk.3:21-22 ***1:15 Mat.3:1-2***

şaşıp kaldı. Çünkü onlara din bilginleri* gibi değil, yetkili biri gibi öğretiyordu. [23-24]Tam o sırada havrada bulunan ve kötü ruha tutulmuş bir adam, "Ey Nasıralı İsa, bizden ne istiyorsun?" diye bağırdı. "Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum, Tanrı'nın Kutsalı'sın sen!"

[25]İsa, "Sus, çık adamdan!" diyerek kötü ruhu azarladı. [26]Kötü ruh adamı sarstı ve büyük bir çığlık atarak içinden çıktı.

[27]Herkes şaşıp kaldı. Birbirlerine, "Bu nasıl şey?" diye sormaya başladılar. "Yepyeni bir öğreti! Kötü ruhlara bile yetkiyle buyruk veriyor, onlar da sözünü dinliyor." [28]Böylece İsa'yla ilgili haber, Celile bölgesinin her yerine hızla yayıldı.

[29]İsa havradan çıkar çıkmaz, Yakup ve Yuhanna ile birlikte Simun ve Andreas'ın evine gitti. [30]Simun'un kaynanası ateşler içinde yatıyordu. Durumu hemen İsa'ya bildirdiler. [31]O da hastaya yaklaştı, elinden tutup kaldırdı. Kadının ateşi düştü, onlara hizmet etmeye başladı.

[32]Akşam olup güneş batınca, bütün hastaları ve cinlileri İsa'ya getirdiler. [33]Bütün kent halkı kapıya toplanmıştı. [34]İsa, çeşitli hastalıklara yakalanmış birçok kişiyi iyileştirdi, birçok cini kovdu. Cinlerin konuşmasına izin vermiyordu. Çünkü onlar kendisinin kim olduğunu biliyorlardı.

[35]Sabah çok erkenden, ortalık henüz ağarmadan İsa kalktı, evden çıkıp ıssız bir yere gitti, orada dua etmeye başladı. [36]Simun ile yanındakiler İsa'yı aramaya çıktılar. [37]O'nu bulunca, "Herkes seni arıyor!" dediler.

[38]İsa onlara, "Başka yerlere, yakın kasabalara gidelim" dedi. "Oralarda da Tanrı sözünü duyurayım. Bunun için çıkıp geldim." [39]Böylece havralarında Tanrı sözünü duyurarak ve cinleri kovarak bütün Celile bölgesini dolaştı.

İsa Bir Cüzamlıyı İyileştiriyor

(Mat.8:1-4; Luk.5:12-16)

[40]İsa'ya cüzamlı* biri geldi, diz çökerek, "İstersen beni temiz kılabilirsin" diye yalvardı.

[41]İsa'nın yüreği sızladı, elini uzatıp adama dokundu, "İsterim, temiz ol!" dedi. [42]Adam anında cüzamdan kurtulup tertemiz oldu.

[43]İsa onu sıkıca uyararak hemen yanından uzaklaştırdı. [44]"Sakın kimseye bir şey söyleme!" dedi. "Git, kâhine* görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu sunuları sun."

[45]Ne var ki, adam çıkıp gitti, olayla ilgili haberi her tarafa yayıp duyurmaya başladı. Öyle ki, İsa artık hiçbir kente açıkça giremez oldu. Ancak dışarıda, ıssız yerlerde kalıyordu. Ve halk her yerden O'na akın ediyordu.

Bir Felçlinin İyileştirilmesi

(Mat.9:1-8; Luk.5:17-26)

2 Birkaç gün sonra İsa tekrar Kefarnahum'a geldiğinde, evde olduğu duyuldu. [2]O kadar çok insan toplandı ki, artık kapının önünde bile

1:22 Mat.7:28-29 *1:39 Mat.4:23; 9:35* *1:44 Lev.14:1-32* duracak yer kalmamıştı. İsa onlara Tanrı sözünü anlatıyordu. [3]Bu arada O'na dört kişinin taşıdığı felçli bir adamı getirdiler. [4]Kalabalıktan O'na yaklaşamadıkları için, bulunduğu yerin üzerindeki damı delip açarak felçliyi üstünde yattığı şilteyle birlikte aşağı indirdiler. [5]İsa onların imanını görünce felçliye, "Oğlum, günahların bağışlandı" dedi.

[6-7]Orada oturan bazı din bilginleri ise içlerinden şöyle düşündüler: "Bu adam neden böyle konuşuyor? Tanrı'ya küfrediyor! Tanrı'dan başka kim günahları bağışlayabilir?"

[8]Akıllarından geçeni hemen ruhunda sezen İsa onlara, "Aklınızdan neden böyle şeyler geçiriyorsunuz?" dedi. [9]"Hangisi daha kolay, felçliye, 'Günahların bağışlandı' demek mi, yoksa, 'Kalk, şilteni topla, yürü' demek mi? [10-11]Ne var ki, İnsanoğlu'nun* yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilesiniz diye..." Sonra felçliye, "Sana söylüyorum, kalk, şilteni topla, evine git!" dedi. [12]Adam kalktı, hemen şiltesini topladı, hepsinin gözü önünde çıkıp gitti. Herkes şaşakalmıştı. Tanrı'yı övüyorlar, "Böylesini hiç görmemiştik" diyorlardı.

Levi'nin Öğrencilere Katılması

(Mat.9:9-13; Luk.5:27-32)

[13]İsa yine çıkıp göl kıyısına gitti. Bütün halk yanına geldi, O da onlara öğretmeye başladı. [14]Yoldan geçerken, vergi toplama yerinde oturan Alfay oğlu Levi'yi gördü. Ona, "Ardımdan gel" dedi. Levi de kalkıp İsa'nın ardından gitti.

[15]Sonra İsa, Levi'nin evinde yemek yerken, birçok vergi görevlisiyle* günahkâr O'nunla ve öğrencileriyle birlikte sofraya oturmuştu. O'nu izleyen böyle birçok kişi vardı. [16]Ferisiler'den* bazı din bilginleri, O'nu günahkârlar ve vergi görevlileriyle birlikte yemekte görünce öğrencilerine, "Niçin vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yemek yiyor?" diye sordular.

[17]Bunu duyan İsa onlara, "Sağlamların değil, hastaların hekime ihtiyacı var" dedi. "Ben doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya geldim."

Oruçla İlgili Soru

(Mat.9:14-17; Luk.5:33-39)

[18]Yahya'nın öğrencileriyle Ferisiler oruç tutarken, bazı kişiler İsa'ya gelip, "Yahya'nın ve Ferisiler'in öğrencileri oruç tutuyor da senin öğrencilerin neden tutmuyor?" diye sordular.

[19]İsa şöyle karşılık verdi: "Güvey aralarında olduğu sürece davetliler oruç tutar mı? Güvey aralarında oldukça oruç tutmazlar! [20]Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, onlar işte o zaman, o gün oruç tutacaklar. [21]Hiç kimse eski giysiyi yeni kumaş parçasıyla yamamaz. Yoksa yeni yama çeker, eski giysiden kopar, yırtık daha beter olur. [22]Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa şarap tulumları patlatır, şarap da tulumlar da mahvolur. Yeni şarap yeni tulumlara doldurulur."

Şabat Günü Sorunu

(Mat.12:1-8; Luk.6:1-5)

[23]Bir Şabat Günü* İsa ekinler

arasından geçiyordu. Öğrencileri yolda giderken başakları koparmaya başladılar. [24]Ferisiler İsa'ya, "Bak, Şabat Günü yasak olanı neden yapıyorlar?" dediler.

[25]İsa onlara, "Davut'la yanındakiler aç ve muhtaç kalınca Davut'un ne yaptığını hiç okumadınız mı?" diye sordu. [26]"Başkâhin Aviyatar'ın zamanında Davut, Tanrı'nın evine girdi, kâhinlerden başkasının yemesi yasak olan adak ekmeklerini* yedi ve yanındakilere de verdi." [27]Sonra onlara, "İnsan Şabat Günü için değil, Şabat Günü insan için yaratıldı" dedi. [28]"Bu nedenle İnsanoğlu* Şabat Günü'nün de Rabbi'dir."

Eli Sakat Bir Adam İyileştiriliyor

(Mat.12:9-14; Luk.6:6-11)

3 İsa yine havraya girdi. Orada eli sakat bir adam vardı. [2]Bazıları İsa'yı suçlamak amacıyla, Şabat Günü* hastayı iyileştirecek mi diye O'nu gözlüyorlardı. [3]İsa, eli sakat adama, "Kalk, öne çık!" dedi. [4]Sonra havradakilere, "Kutsal Yasa'ya göre Şabat Günü iyilik yapmak mı doğru, kötülük yapmak mı? Can kurtarmak mı doğru, can almak mı?" diye sordu. Onlardan ses çıkmadı.

[5]İsa, çevresindekilere öfkeyle baktı. Yüreklerinin duygusuzluğu O'nu kederlendirmişti. Adama, "Elini uzat!" dedi. Adam elini uzattı, eli yine sapasağlam oluverdi.

[6]Bunun üzerine Ferisiler dışarı çıktılar, İsa'yı yok etmek için Hirodes yanlılarıyla hemen görüşmeye başladılar.

İsa, Celile Gölü'nün Kıyısında

[7-8]İsa, öğrencileriyle birlikte göl kıyısına çekildi. Celile'den büyük bir kalabalık O'nun ardından geldi. Ayrıca, bütün yaptıklarını duyan büyük kalabalıklar Yahudiye'den, Yeruşalim'den, İdumeya'dan, Şeria Irmağı'nın karşı yakasından, Sur ve Sayda bölgelerinden kendisine akın etti. [9]İsa, kalabalığın arasında sıkışıp kalmamak için öğrencilerine bir kayık hazır bulundurmalarını söyledi. [10]Birçoklarını iyileştirmiş olduğundan, çeşitli hastalıklara yakalananlar O'na dokunmak için üzerine üşüşüyordu. [11]Kötü ruhlar O'nu görünce ayaklarına kapanıyor, "Sen Tanrı'nın Oğlu'sun!" diye bağırıyorlardı. [12]Ama İsa, kim olduğunu açıklamamaları için onları sıkı sıkıya uyardı.

İsa On İki Elçisini Seçiyor

(Mat.10:1-4; Luk.6:12-16)

[13]İsa, dağa çıkarak istediği kişileri yanına çağırdı. Onlar da yanına gittiler. [14-19]İsa bunlardan on iki kişiyi yanında bulundurmak, Tanrı sözünü duyurmaya göndermek ve cinleri kovmaya yetkili kılmak üzere seçti. Seçtiği bu on iki kişi şunlardır: Petrus adını verdiği Simun, Beni-Regeş, yani Gökgürültüsü Oğulları adını verdiği Zebedi'nin oğulları Yakup ve Yuhanna, Andreas, Filipus, Bartalmay, Matta, Tomas, Alfay oğlu Yakup, Taday, Yurtsever* Simun ve İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariot.

2:23 Yas.23:25 2:25-26 Lev.24:9; 1Sa.21:1-6
3:9-10 Mar.4:1; Luk.5:1-3

İsa ve Baalzevul

(Mat.12:22-32; Luk.11:14-23; 12:10)

[20]İsa bundan sonra eve gitti. Yine öyle büyük bir kalabalık toplandı ki, İsa'yla öğrencileri yemek bile yiyemediler. [21]Yakınları bunu duyunca, "Aklını kaçırmış" diyerek O'nu almaya geldiler.

[22]Yeruşalim'den gelen din bilginleri ise, "Baalzevul* O'nun içine girmiş" ve "Cinleri, cinlerin önderinin gücüyle kovuyor" diyorlardı.

[23]Bunun üzerine İsa din bilginlerini yanına çağırıp onlara benzetmelerle seslendi. "Şeytan, Şeytan'ı nasıl kovabilir?" dedi. [24]"Bir ülke kendi içinde bölünmüşse, ayakta kalamaz. [25]Bir ev kendi içinde bölünmüşse, ayakta kalamaz. [26]Şeytan da kendine karşı gelip kendi içinde bölünmüşse, artık ayakta kalamaz; sonu gelmiş demektir. [27]Hiç kimse güçlü adamın evine girip malını çalamaz. Ancak onu bağladıktan sonra evini soyabilir. [28-29]Size doğrusunu söyleyeyim, insanların işlediği her günah, ettiği her küfür bağışlanacak, ama Kutsal Ruh'a küfreden asla bağışlanmayacak. Bunu yapan, asla silinmeyecek bir günah işlemiş olur."

[30]İsa bu sözleri, "O'nda kötü ruh var" dedikleri için söyledi.

İsa'nın Annesiyle Kardeşleri

(Mat.12:46-50; Luk.8:19-21)

[31]Daha sonra İsa'nın annesiyle kardeşleri geldi. Dışarıda durdular, haber gönderip O'nu çağırdılar. [32]İsa'nın çevresinde oturan kalabalıktan bazıları, "Bak" dediler, "Annenle kardeşlerin dışarıda, seni istiyorlar."

[33]İsa buna karşılık onlara, "Kimdir annem ve kardeşlerim?" dedi. [34]Sonra çevresinde oturanlara bakıp şöyle dedi: "İşte annem, işte kardeşlerim! [35]Tanrı'nın isteğini kim yerine getirirse, kardeşim, kızkardeşim ve annem odur."

Tohum Benzetmesi

(Mat.13:1-9; Luk.8:4-8)

4 İsa göl kıyısında halka yine öğretmeye başladı. Çevresinde çok büyük bir kalabalık toplandı. Bu yüzden İsa göldeki bir tekneye binip oturdu. Bütün kalabalık göl kıyısında duruyordu. [2-3]İsa onlara benzetmelerle birçok şey öğretiyordu. Öğretirken, "Şunu dinleyin" dedi. "Ekincinin biri tohum ekmeye çıktı. [4]Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düştü. Kuşlar gelip bunları yedi. [5]Kimi, toprağı az kayalık yerlere düştü. Toprak derin olmadığından hemen filizlendi. [6]Ne var ki, güneş doğunca kavruldular, kök salamadıkları için kuruyup gittiler. [7]Kimi, dikenler arasına düştü. Dikenler büyüdü, filizleri boğdu ve filizler ürün vermedi. [8]Kimi ise iyi toprağa düştü, büyüyüp çoğaldı, ürün verdi. Bazısı otuz, bazısı altmış, bazısı da yüz kat ürün verdi." [9]Sonra İsa şunu ekledi: "İşitecek kulağı olan işitsin!"

Benzetmelerin Amacı

(Mat.13:10-17; Luk.8:9-10)

[10]Onikiler'le* öbür izleyicileri İsa'yla yalnız kalınca, kendisinden benzetmelerin anlamını sordular. [11]O

3:22 Mat.9:34; 10:25 ***4:1 Luk.5:1-3***

da onlara şöyle dedi: "Tanrı'nın Egemenliği'nin sırrı sizlere açıklandı, ama dışarıda olanlara her şey benzetmelerle anlatılır. [12]Öyle ki,

'Bakıp bakıp görmesinler,
Duyup duyup anlamasınlar da,
Dönüp bağışlanmasınlar.' "

Tohum Benzetmesi Açıklanıyor

(Mat.13:18-23; Luk.8:11-15)

[13]İsa sonra onlara, "Siz bu benzetmeyi anlamıyor musunuz?" dedi. "Öyleyse bütün benzetmeleri nasıl anlayacaksınız? [14]Ekincinin ektiği, Tanrı sözüdür. [15]Bazı insanlar sözün ekildiği yerde yol kenarına düşen tohumlara benzer. Bunlar sözü işitir işitmez, Şeytan gelir, yüreklerine ekilen sözü alır götürür. [16-17]Kayalık yerlere ekilenler ise, işittikleri sözü hemen sevinçle kabul eden, ama kök salamadıkları için ancak bir süre dayanan kişilerdir. Böyleleri Tanrı sözünden ötürü sıkıntı ya da zulme uğrayınca hemen sendeleyip düşerler. [18-19]Yine bazıları dikenler arasında ekilen tohumlara benzerler. Bunlar sözü işitirler, ama dünyasal kaygılar, zenginliğin aldatıcılığı ve daha başka hevesler araya girip sözü boğar ve ürün vermesini engeller. [20]İyi toprağa ekilenler ise, sözü işiten, onu benimseyen, kimi otuz, kimi altmış, kimi de yüz kat ürün veren kişilerdir."

Kandil Kandilliğe Konur

(Luk.8:16-18)

[21]Onlara, "Kandili, tahıl ölçeğinin ya da yatağın altına koymak için mi getirirler?" dedi. "Kandilliğe koymak için değil mi? [22]Gizli olan ne varsa, açığa çıkarılmak üzere gizlenmiştir; saklı olan ne varsa, aydınlığa çıkmak üzere saklanmıştır. [23]İşitecek kulağı olan işitsin!"

[24]İsa şöyle devam etti: "İşittiklerinize dikkat edin! Hangi ölçekle verirseniz, aynı ölçekle alacaksınız. Hatta size daha fazlası verilecek. [25]Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, elindeki de alınacak."

Filizlenen Tohum Benzetmesi

[26]Sonra İsa şöyle dedi: "Tanrı'nın Egemenliği, toprağa tohum saçan adama benzer. [27]Gece olur, uyur; gündüz olur, kalkar. Kendisi nasıl olduğunu bilmez ama, tohum filizlenir, gelişir. [28]Toprak kendiliğinden ürün verir. Önce filizi, sonra başağı, sonunda da başağı dolduran taneleri verir. [29]Ürün olgunlaşınca, adam hemen orağı vurur. Çünkü biçim vakti gelmiştir."

Hardal Tanesi Benzetmesi

(Mat.13:31-32,34; Luk.13:18-19)

[30]İsa sonra şöyle dedi: "Tanrı'nın Egemenliği'ni neye benzetelim, nasıl bir benzetmeyle anlatalım? [31-32]Tanrı'nın Egemenliği, hardal tanesine benzer. Hardal, yeryüzünde toprağa ekilen tohumların en küçüğü olmakla birlikte, ekildikten sonra gelişir, bütün bahçe bitkilerinin boyunu aşar. Öylesine dal budak salar ki, kuşlar

---

4:12 Yşa.6:9-10 *4:21 Mat.5:15; Luk.11:33* *4:22 Mat.10:26; Luk.12:2*
4:24 Mat.7:2; Luk.6:38 *4:25 Mat.13:12; 25:29; Luk.19:26* *4:29 Yoe.3:13; Yu.4:44*

gölgesinde barınabilir."

[33]İsa, Tanrı sözünü, buna benzer birçok benzetmeyle halkın anlayabildiği ölçüde anlatırdı. [34]Benzetme kullanmadan onlara hiçbir şey anlatmazdı. Ama kendi öğrencileriyle yalnız kaldığında, onlara her şeyi açıklardı.

İsa Fırtınayı Yatıştırıyor

(Mat.8:23-27; Luk.8:22-25)

[35]O gün akşam olunca öğrencilerine, "Karşı yakaya geçelim" dedi. [36]Öğrenciler kalabalığı geride bırakarak İsa'yı, içinde bulunduğu tekneyle götürdüler. Yanında başka tekneler de vardı. [37]Bu sırada büyük bir fırtına koptu. Dalgalar tekneye öyle bindirdi ki, tekne neredeyse suyla dolmuştu. [38]İsa, teknenin kıç tarafında bir yastığa yaslanmış uyuyordu. Öğrenciler O'nu uyandırıp, "Öğretmenimiz, öleceğiz! Hiç aldırmıyor musun?" dediler.

[39]İsa kalkıp rüzgarı azarladı, göle, "Sus, sakin ol!" dedi. Rüzgar dindi, ortalık sütliman oldu.

[40]İsa öğrencilerine, "Neden korkuyorsunuz? Hâlâ imanınız yok mu?" dedi.

[41]Onlar ise büyük korku içinde birbirlerine, "Bu adam kim ki, rüzgar da göl de O'nun sözünü dinliyor?" dediler.

Cinli Bir Adamın İyileştirilmesi

(Mat.8:28-34; Luk.8:26-39)

5 Gölün karşı yakasına, Gerasalılar'ın memleketine vardılar. [2]İsa tekneden iner inmez, kötü ruha tutulmuş bir adam mezarlık mağaralardan çıkıp O'nu karşıladı. [3]Mezarların içinde yaşayan bu adamı artık kimse zincirle bile bağlı tutamıyordu. [4]Birçok kez zincir ve kösteklerle bağlandığı halde, zincirleri koparmış, köstekleri parçalamıştı. Hiç kimse onunla başa çıkamıyordu. [5]Gece gündüz mezarlarda, dağlarda bağırıp duruyor, kendini taşlarla yaralıyordu.

[6]Uzaktan İsa'yı görünce koşup geldi, O'nun önünde yere kapandı. [7]Yüksek sesle haykırarak, "Ey İsa, yüce Tanrı'nın Oğlu, benden ne istiyorsun? Tanrı hakkı için sana yalvarırım, bana işkence etme!" dedi. [8]Çünkü İsa, "Ey kötü ruh, adamın içinden çık!" demişti.

[9]Sonra İsa adama, "Adın ne?" diye sordu.

"Adım Tümen*. Çünkü sayımız çok" dedi. [10]Ruhları o bölgeden çıkarmaması için İsa'ya yalvarıp yakardı.

[11]Orada, dağın yamacında otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. [12]Kötü ruhlar İsa'ya, "Bizi şu domuzlara gönder, onlara girelim" diye yalvardılar. [13]İsa'nın izin vermesi üzerine kötü ruhlar adamdan çıkıp domuzların içine girdiler. Yaklaşık iki bin domuzdan oluşan sürü, dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldu.

[14]Domuzları güdenler kaçıp kentte ve köylerde olayın haberini yaydılar. Halk olup biteni görmeye çıktı. [15]İsa'nın yanına geldiklerinde, önceleri bir tümen cine tutulan adamı giyinmiş, aklı başına gelmiş, oturmuş görünce korktular. [16]Olayı görenler, cinli adama olanları ve domuzların başına gelenleri halka anlattılar. [17]Bunun üzerine halk,

bölgelerinden ayrılması için İsa'ya yalvarmaya başladı.

[18]İsa tekneye binerken, önceleri cinli olan adam O'na, "Seninle geleyim" diye yalvardı.

[19]Ama İsa adama izin vermedi. Ona, "Evine, yakınlarının yanına dön" dedi. "Rab'bin senin için neler yaptığını, sana nasıl merhamet ettiğini onlara anlat." [20]Adam da gitti, İsa'nın kendisi için neler yaptığını Dekapolis'te duyurmaya başladı. Anlattıklarına herkes şaşıp kalıyordu.

Dirilen Kız, İyileşen Kadın

(Mat.9:18-26; Luk.8:40-56)

[21]İsa tekneyle karşı yakaya dönünce, çevresinde büyük bir kalabalık toplandı. Kendisi gölün kıyısında duruyordu. [22-23]Bu sırada havra yöneticilerinden Yair adında biri geldi. İsa'yı görünce ayaklarına kapandı, "Küçük kızım can çekişiyor. Gelip ellerini onun üzerine koy da kurtulsun, yaşasın!" diye yalvardı. [24]İsa adamla birlikte gitti. Büyük bir kalabalık da ardından gidiyor, O'nu sıkıştırıyordu.

[25]Orada, on iki yıldır kanaması olan bir kadın vardı. [26]Birçok hekimin elinden çok çekmiş, varını yoğunu harcamış, ama iyileşeceğine daha da kötüleşmişti. [27]Kadın, İsa hakkında anlatılanları duymuştu. Bu nedenle, kalabalıkta O'nun arkasından gelip giysisine dokundu. [28]İçinden, "Giysilerine bile dokunsam kurtulurum" diyordu. [29]O anda kanaması kesiliverdi. Kadın, bedeninin derinliğinde acıdan kurtulduğunu hissetti. [30]İsa ise, kendisinden bir gücün akıp gittiğini hemen anladı. Kalabalığın ortasında dönüp, "Giysilerime kim dokundu?" diye sordu.

[31]Öğrencileri O'na, "Seni sıkıştıran kalabalığı görüyorsun! Nasıl oluyor da, 'Bana kim dokundu' diye soruyorsun?" dediler.

[32]İsa kendisine dokunanı görmek için çevresine bakındı. [33]Kadın da kendisindeki değişikliği biliyordu. Korkuyla titreyerek geldi, İsa'nın ayaklarına kapandı ve O'na bütün gerçeği anlattı. [34]İsa ona, "Kızım" dedi, "İmanın seni kurtardı. Esenlikle git. Acıların son bulsun."

[35]İsa daha konuşurken, havra yöneticisinin evinden adamlar geldi. Yöneticiye, "Kızın öldü" dediler. "Öğretmeni neden hâlâ rahatsız ediyorsun?"

[36]İsa bu sözlere aldırmadan havra yöneticisine, "Korkma, yalnız iman et!" dedi.

[37]İsa, Petrus, Yakup ve Yakup'un kardeşi Yuhanna'dan başka hiç kimsenin kendisiyle birlikte gitmesine izin vermedi. [38]Havra yöneticisinin evine vardıklarında İsa, acı acı ağlayıp feryat eden gürültülü bir kalabalıkla karşılaştı. [39]İçeri girerek onlara, "Niye gürültü edip ağlıyorsunuz?" dedi. "Çocuk ölmedi, uyuyor." [40]Onlar ise kendisiyle alay ettiler. Ama İsa hepsini dışarı çıkardıktan sonra çocuğun annesini babasını ve kendisiyle birlikte olanları alıp çocuğun bulunduğu odaya girdi. [41]Çocuğun elini tutarak ona, "Talita kumi!" dedi. Bu söz, "Kızım, sana söylüyorum, kalk" demektir.

[42]On iki yaşında olan kız hemen ayağa kalktı, yürümeye başladı. Oradakileri derin bir şaşkınlık aldı.

[43]İsa, "Bunu kimse bilmesin" diyerek onları sıkı sıkıya uyardı ve kıza yemek verilmesini buyurdu.

İsa Reddediliyor

(Mat.13:53-58; Luk.4:16-30)

6 İsa oradan ayrılarak kendi memleketine gitti. Öğrencileri de ardından gittiler. [2]Şabat Günü* olunca İsa havrada öğretmeye başladı. Söylediklerini işiten birçok kişi şaşıp kaldı. "Bu adam bunları nereden öğrendi?" diye soruyorlardı. "Kendisine verilen bu bilgelik nedir? Nasıl böyle mucizeler yapabiliyor? [3]Meryem'in oğlu, Yakup, Yose, Yahuda ve Simun'un kardeşi olan marangoz değil mi bu? Kızkardeşleri burada, aramızda yaşamıyor mu?" Ve gücenip O'nu reddettiler.

[4]İsa da onlara, "Bir peygamber, kendi memleketinden, akraba çevresinden ve kendi evinden başka yerde hor görülmez" dedi. [5]Orada birkaç hastayı, üzerlerine ellerini koyarak iyileştirmekten başka hiçbir mucize yapamadı. [6]Halkın imansızlığına şaşıyordu.

İsa On İki Elçisini Görevlendiriyor

(Mat.10:5-15; Luk.9:1-6)

İsa çevredeki köyleri dolaşıp öğretiyordu. [7]On iki öğrencisini yanına çağırdı ve onları ikişer ikişer halk arasına göndermeye başladı. Onlara kötü ruhlar üzerinde yetki verdi.

[8]Yolculuk için yanlarına değnekten başka bir şey almamalarını söyledi. Ne ekmek, ne torba, ne de kuşaklarında para götüreceklerdi. [9]Onlara çarık giymelerini söyledi. Ama, "İki mintan giymeyin" dedi.

[10]"Bir yere gittiğiniz zaman, oradan ayrılıncaya dek hep aynı evde kalın" diye devam etti. [11]"İnsanların sizi kabul etmedikleri, sizi dinlemedikleri bir yerden ayrılırken, onlara uyarı olsun diye ayağınızın altındaki tozu silkin!"

[12]Böylece öğrenciler yola çıkıp insanları tövbeye çağırmaya başladılar. [13]Birçok cin kovdular; birçok hastayı, üzerlerine yağ sürerek iyileştirdiler.

Yahya'nın Öldürülmesi

(Mat.14:1-12; Luk.9:7-9)

[14]Kral Hirodes* de olup bitenleri duydu. Çünkü İsa'nın ünü her tarafa yayılmıştı. Bazıları, "Bu adam, ölümden dirilen Vaftizci Yahya'dır. Olağanüstü güçlerin onda etkin olmasının nedeni budur" diyordu. [15]Başkaları, "O İlyas'tır" diyor, yine başkaları, "Eski peygamberlerden biri gibi bir peygamberdir" diyordu.

[16]Hirodes bunları duyunca, "Başını kestirdiğim Yahya dirildi!" dedi.

[17-18]Hirodes'in kendisi, kardeşi Filipus'un karısı Hirodiya'nın yüzünden adam gönderip Yahya'yı tutuklatmış, zindana attırıp zincire vurdurmuştu. Çünkü Hirodes bu kadınla evlenince Yahya ona, "Kardeşinin karısıyla evlenmen Kutsal Yasa'ya aykırıdır" demişti. [19]Hiro-

6:4 Mat.13:57; Luk.4:24; Yu.4:44
6:11 Elç.13:51
6:14-15 Mat.16:14; Mar.8:28; Luk.9:19
6:8-11 Luk.10:4-11
6:13 Yak.5:14
6:17-18 Luk.3:19-20

diya bu yüzden Yahya'ya kin bağlamıştı; onu öldürtmek istiyor, ama başaramıyordu. [20]Çünkü Yahya'nın doğru ve kutsal bir adam olduğunu bilen Hirodes ondan korkuyor ve onu koruyordu. Yahya'yı dinlediği zaman büyük bir şaşkınlık içinde kalıyor, yine de onu dinlemekten zevk alıyordu.

[21]Ne var ki, Hirodes'in kendi doğum gününde saray büyükleri, komutanlar ve Celile'nin ileri gelenleri için verdiği şölende beklenen fırsat doğdu. [22]Hirodiya'nın kızı içeri girip dans etti. Bu, Hirodes'le konuklarının hoşuna gitti.

Kral genç kıza, "Dile benden, ne dilersen veririm" dedi. [23]Ant içerek, "Benden ne dilersen, krallığımın yarısı da olsa, veririm" dedi.

[24]Kız dışarı çıkıp annesine, "Ne isteyeyim?" diye sordu.

"Vaftizci Yahya'nın başını iste" dedi annesi.

[25]Kız hemen koşup kralın yanına girdi, "Vaftizci Yahya'nın başını bir tepsi üzerinde hemen bana vermeni istiyorum" diyerek dileğini açıkladı.

[26]Kral buna çok üzüldüyse de, konuklarının önünde içtiği anttan ötürü kızı reddetmek istemedi. [27]Hemen bir cellat gönderip Yahya'nın başını getirmesini buyurdu. Cellat zindana giderek Yahya'nın başını kesti. [28]Kesik başı bir tepsi üzerinde getirip genç kıza verdi, kız da annesine götürdü. [29]Yahya'nın öğrencileri bunu duyunca gelip cesedi aldılar ve mezara koydular.

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor

(Mat.14:13-21; Luk.9:10-17; Yu.6:1-14)

[30]Elçiler, İsa'nın yanına dönerek yaptıkları ve öğrettikleri her şeyi O'na anlattılar. [31]İsa onlara, "Gelin, tek başımıza tenha bir yere gidelim de biraz dinlenin" dedi. Gelen giden öyle çoktu ki, yemek yemeye bile vakit bulamıyorlardı.

[32]Tekneye binip tek başlarına tenha bir yere doğru yol aldılar. [33]Gittiklerini gören birçok kişi onları tanıdı. Halk civardaki bütün kentlerden yaya olarak yola dökülüp onlardan önce oraya vardı. [34]İsa tekneden inince büyük bir kalabalıkla karşılaştı. Çobansız koyunlara benzeyen bu insanlara acıdı ve onlara birçok konuda öğretmeye başladı.

[35-36]Vakit ilerlemişti. Öğrencileri İsa'ya gelip, "Burası ıssız bir yer" dediler, "Vakit de ilerledi. Halkı salıver de çevredeki çiftlik ve köylere gidip kendilerine yiyecek alsınlar."

[37]İsa ise, "Onlara siz yiyecek verin" diye karşılık verdi.

Öğrenciler İsa'ya, "Gidip iki yüz dinarlık ekmek alıp onlara yedirelim mi yani?" diye sordular.

[38]İsa onlara, "Kaç ekmeğiniz var, gidin bakın" dedi.

Öğrenip geldiler, "Beş ekmekle iki balığımız var" dediler.

[39]İsa herkesi küme küme yeşil çayıra oturtmalarını buyurdu. [40]Halk yüzer ellişer kişilik bölükler halinde oturdu. [41]İsa beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göğe kaldırarak şük-

---

6:34 Say.27:17; 1Kr.22:17; 2Ta.18:16; Hez.34:5; Zek.10:2; Mat.9:36 retti; sonra ekmekleri böldü ve halka dağıtmaları için öğrencilerine verdi. İki balığı da hepsinin arasında paylaştırdı. [42-43]Herkes yiyip doydu. Artakalan ekmek ve balıktan on iki sepet dolusu topladılar. [44]Yemek yiyen erkeklerin sayısı beş bin kadardı.

İsa Su Üstünde Yürüyor

(Mat.14:22-33; Yu.6:15-21)

[45]Bundan hemen sonra İsa öğrencilerine, tekneye binip kendisinden önce karşı yakada bulunan Beytsayda'ya geçmelerini buyurdu. Bu arada kendisi halkı evlerine gönderecekti. [46]Onları uğurladıktan sonra, dua etmek için dağa çıktı. [47-48]Akşam olduğunda, tekne gölün ortasına varmıştı. Yalnız başına karada kalan İsa, öğrencilerinin kürek çekmekte çok zorlandıklarını gördü. Çünkü rüzgar onlara karşı esiyordu. Sabaha karşı[a] İsa, gölün üstünde yürüyerek onlara yaklaştı. Yanlarından geçip gidecekti. [49]Onlar ise, gölün üstünde yürüdüğünü görünce O'nu hayalet sanarak bağrıştılar. [50]Hepsi O'nu görmüş ve dehşete kapılmıştı. İsa hemen onlara seslenerek, "Cesur olun, benim, korkmayın!" dedi. [51]Tekneye binip onlara katılınca rüzgar dindi. Onlarsa büyük bir şaşkınlık içindeydi. [52]Ekmekle ilgili mucizeyi bile anlamamışlardı; zihinleri körelmişti.

İsa Ginnesar'da Hastaları İyileştiriyor

(Mat.14:34-36)

[53]İsa'yla öğrencileri gölü aştılar, Ginnesar'da karaya çıkıp tekneyi bağladılar. [54]Onlar tekneden inince, halk İsa'yı hemen tanıdı. [55]Bazıları koşarak bütün yöreyi dolaştı. İsa'nın bulunduğu yeri öğrenenler, hastaları şilteleriyle oraya götürmeye başladılar. [56]Köy olsun, kent ya da çiftlik olsun, İsa'nın gittiği her yerde, hastaları meydanlara yatırıyor, sadece giysisinin eteğine dokunmalarına izin vermesi için yalvarıyorlardı. Dokunanların hepsi de iyileşti.

İnsanı Kirleten Nedir?

(Mat.15:1-20)

7 Yeruşalim'den gelen Ferisiler ve bazı din bilginleri, İsa'nın çevresinde toplandılar. [2]O'nun öğrencilerinden bazılarının murdar*, yani yıkanmamış ellerle yemek yediklerini gördüler. [3]Ferisiler, hatta bütün Yahudiler, atalarının töresi uyarınca ellerini iyice yıkamadan yemek yemezler. [4]Çarşıdan dönünce de, yıkanmadan yemek yemezler. Ayrıca kâse, testi ve bakır kapların yıkanmasıyla ilgili başka birçok töreye de uyarlar.

[5]Ferisiler ve din bilginleri İsa'ya, "Öğrencilerin neden atalarımızın töresine uymuyorlar, niçin murdar ellerle yemek yiyorlar?" diye sordular.

[6]İsa onları şöyle yanıtladı: "Yeşaya'nın siz ikiyüzlülerle ilgili peygamberlik sözü ne kadar yerindedir! Yazmış olduğu gibi,

'Bu halk, dudaklarıyla beni[b] sayar,
Ama yürekleri benden uzak.

---

[a] *6:47-48 "Sabaha karşı": Grekçe "Gecenin dördüncü nöbetinde" (bkz. Sözlük, "Saat").*

[b] *7:6 "Beni": Tanrı'yı.* *7:6-7 Yşa.29:13*

[7] Bana boşuna taparlar.
Çünkü öğrettikleri, sadece insan
buyruklarıdır.'

[8]Siz Tanrı buyruğunu bir yana bırakmış, insan töresine uyuyorsunuz."

[9]İsa onlara ayrıca şunu söyledi: "Kendi törenizi sürdürmek için Tanrı buyruğunu bir kenara itmeyi ne de güzel beceriyorsunuz! [10]Musa, 'Annene babana saygı göstereceksin' ve, 'Annesine ya da babasına söven kesinlikle öldürülecektir' diye buyurmuştu. [11-12]Ama siz, 'Eğer bir adam annesine ya da babasına, benden alacağın bütün yardım kurbandır, yani Tanrı'ya adanmıştır derse, artık annesi ya da babası için bir şey yapmasına izin yok' diyorsunuz. [13]Böylece kuşaktan kuşağa aktardığınız törelerle Tanrı'nın sözünü geçersiz kılıyorsunuz. Buna benzer daha birçok şey yapıyorsunuz."

[14]İsa, halkı yine yanına çağırıp onlara, "Hepiniz beni dinleyin ve şunu belleyin" dedi. [15-16]"İnsanın dışında olup içine giren hiçbir şey onu kirletemez. İnsanı kirleten, insanın içinden çıkandır."[a]

[17]İsa kalabalığı bırakıp eve girince, öğrencileri O'na bu benzetmenin anlamını sordular. [18]O da onlara, "Demek siz de anlamıyorsunuz, öyle mi?" dedi. "Dışarıdan insanın içine giren hiçbir şeyin onu kirletemeyeceğini bilmiyor musunuz? [19]Dıştan giren, insanın yüreğine değil, midesine gider, oradan da helaya atılır." İsa bu sözlerle, bütün yiyeceklerin temiz olduğunu bildirmiş oluyordu.

[20]İsa şöyle devam etti: "İnsanı kirleten, insanın içinden çıkandır. [21-22]Çünkü kötü düşünceler, fuhuş, hırsızlık, cinayet, zina, açgözlülük, kötülük, hile, sefahat, kıskançlık, iftira, kibir ve akılsızlık içten, insanın yüreğinden kaynaklanır. [23]Bu kötülüklerin hepsi içten kaynaklanır ve insanı kirletir."

Fenikeli Kadının İmanı

(Mat.15:21-28)

[24]İsa oradan ayrılarak Sur[b] bölgesine gitti. Burada bir eve girdi. Kimsenin bunu bilmesini istemiyordu, ama gizlenemedi. [25]Küçük kızı kötü ruha tutulmuş bir kadın, İsa'yla ilgili haberi duyar duymaz geldi, ayaklarına kapandı. [26]Yahudi olmayan bu kadın Suriye-Fenike ırkındandı. Kızından cini kovması için İsa'ya rica etti.

[27]İsa ona, "Bırak, önce çocuklar doysunlar" dedi. "Çocukların ekmeğini alıp köpeklere atmak doğru değildir."

[28]Kadın buna karşılık, "Haklısın, Rab" dedi. "Ama köpekler de sofranın altında çocukların ekmek kırıntılarını yer."

[29]İsa ona, "Bu sözden ötürü cin kızından çıktı, gidebilirsin" dedi.

[30]Kadın evine gittiğinde çocuğunu cinden kurtulmuş, yatakta yatar buldu.

---

[a] *7:15-16 Birçok Grekçe elyazması, "İşitecek kulağı olan işitsin!" sözlerini de içerir (bkz. Mar.4:9,23).*

[b] *7:24 "Sur": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Sur ve Sayda" diye geçer.*

7:10 Çık.20:12; 21:17; Lev.20:9; Yas.5:16

Sağır Bir Adam İyileştiriliyor

[31]Sur bölgesinden ayrılan İsa, Sayda yoluyla Dekapolis bölgesinin ortasından geçerek tekrar Celile Gölü'ne geldi. [32]Ona sağır ve dili tutuk bir adam getirdiler, elini üzerine koyması için yalvardılar.

[33]İsa adamı kalabalıktan ayırıp bir yana çekti. Parmaklarını adamın kulaklarına soktu, tükürüp onun diline dokundu. [34]Sonra göğe bakarak içini çekti ve adama, "Effata", yani "Açıl!" dedi. [35]Adamın kulakları hemen açıldı, dili çözüldü ve düzgün bir şekilde konuşmaya başladı.

[36]İsa orada bulunanları, bunu kimseye söylememeleri için uyardı. Ama onları ne kadar uyardıysa, onlar da haberi o kadar yaydılar. [37]Halk büyük bir hayret içinde kalmıştı. "Yaptığı her şey iyi. Sağırların kulaklarını açıyor, dilsizleri konuşturuyor!" diyorlardı.

İsa Dört Bin Kişiyi Doyuruyor

(Mat.15:32-39)

8 [1-2]O günlerde yine büyük bir kalabalık toplanmıştı. Yiyecek bir şeyleri olmadığı için İsa öğrencilerini yanına çağırıp, "Halka acıyorum" dedi. "Üç gündür yanımdalar, yiyecek hiçbir şeyleri yok. [3]Onları aç aç evlerine gönderirsem, yolda bayılırlar. Hem bazıları uzak yoldan geliyor."

[4]Öğrencileri buna karşılık, "Böyle ıssız bir yerde bu kadar kişiyi doyuracak ekmeği insan nereden bulabilir?" dediler.

[5]İsa, "Kaç ekmeğiniz var?" diye sordu.

"Yedi tane" dediler.

[6]Bunun üzerine İsa, halka yere oturmalarını buyurdu. Sonra yedi ekmeği aldı, şükredip bunları böldü, dağıtmaları için öğrencilerine verdi. Onlar da halka dağıttılar. [7]Birkaç küçük balıkları da vardı. İsa şükredip bunları da dağıtmalarını söyledi. [8]Herkes yiyip doydu. Artakalan parçalardan yedi küfe dolusu topladılar. [9-10]Orada yaklaşık dört bin kişi vardı. İsa onları evlerine gönderdikten sonra öğrencileriyle birlikte hemen tekneye binip Dalmanuta bölgesine geçti.

Ferisiler'in ve Hirodes'in Mayası

(Mat.16:1-12)

[11]Ferisiler* gelip İsa'yla tartışmaya başladılar. O'nu denemek amacıyla gökten bir belirti göstermesini istediler. [12]İsa içten bir ah çekerek, "Bu kuşak neden bir belirti istiyor?" dedi. "Size doğrusunu söyleyeyim, bu kuşağa hiçbir belirti gösterilmeyecek." [13]Sonra onları orada bırakıp yine tekneye bindi ve karşı yakaya yöneldi.

[14]Öğrenciler ekmek almayı unutmuşlardı. Teknede, yanlarında yalnız bir ekmek vardı. [15]İsa onlara şu uyarıda bulundu: "Dikkatli olun, Ferisiler'in mayasından ve Hirodes'in* mayasından sakının!"

[16]Onlar ise kendi aralarında, "Ekmeğimiz olmadığı için böyle diyor" şeklinde tartıştılar.

[17]Bunun farkında olan İsa, "Ekmeğiniz yok diye niçin tartışıyorsu-

8:11 Mat.12:38; Luk.11:16 8:12 Mat.12:39; Luk.11:29 8:15 Luk.12:1 nuz?" dedi. "Hâlâ akıl erdiremiyor, anlamıyor musunuz? Zihniniz köreldi mi? [18-19]Gözleriniz olduğu halde görmüyor musunuz? Kulaklarınız olduğu halde işitmiyor musunuz? Hatırlamıyor musunuz, beş ekmeği beş bin kişiye bölüştürdüğümde kaç sepet dolusu yemek fazlası topladınız?"

"On iki" dediler.

[20]"Yedi ekmeği dört bin kişiye bölüştürdüğümde kaç küfe dolusu yemek fazlası topladınız?"

"Yedi" dediler.

[21]İsa onlara, "Hâlâ anlamıyor musunuz?" dedi.

Beytsayda'da Kör Bir Adam İyileştiriliyor

[22]İsa ile öğrencileri Beytsayda'ya geldiler. Orada bazı kişiler İsa'ya kör bir adam getirip ona dokunması için yalvardılar. [23]İsa körün elinden tutarak onu köyün dışına çıkardı. Gözlerine tükürüp ellerini üzerine koydu ve, "Bir şey görüyor musun?" diye sordu.

[24]Adam başını kaldırıp, "İnsanlar görüyorum" dedi, "Ağaçlara benziyorlar, ama yürüyorlar."

[25]Sonra İsa ellerini yeniden adamın gözleri üzerine koydu. Adam gözlerini açtı, baktı; iyileşmiş ve her şeyi açık seçik görmeye başlamıştı. [26]İsa, "Köye bile girme!" diyerek onu evine gönderdi.

Petrus'un Mesih'i Tanıması

(Mat.16:13-20; Luk.9:18-21)

[27]İsa, öğrencileriyle birlikte Filipus Sezariyesi'ne bağlı köylere gitti. Yolda öğrencilerine, "Halk benim kim olduğumu söylüyor?" diye sordu.

[28]Öğrencileri O'na şu karşılığı verdiler: "Vaftizci Yahya diyorlar. Ama kimi İlyas, kimi de peygamberlerden biri olduğunu söylüyor."

[29]O da onlara, "Siz ne dersiniz, sizce ben kimim?" diye sordu.

Petrus, "Sen Mesih'sin*" yanıtını verdi.

[30]Bunun üzerine İsa bu konuda kimseye bir şey söylememeleri için onları uyardı.

İsa Ölüp Dirileceğini Önceden Bildiriyor

(Mat.16:21-28; Luk.9:22-27)

[31]İsa, İnsanoğlu'nun* çok acı çekmesi, ileri gelenler, başkâhinler ve din bilginlerince* reddedilmesi, öldürülmesi ve üç gün sonra dirilmesi gerektiğini onlara anlatmaya başladı. [32]Bunları açıkça söylüyordu. Bunun üzerine Petrus O'nu bir kenara çekip azarlamaya başladı.

[33]İsa dönüp öteki öğrencilerine baktı; Petrus'u azarlayarak, "Çekil önümden, Şeytan!" dedi. "Düşünceler in Tanrı'ya değil, insana özgüdür."

[34]Öğrencileriyle birlikte halkı da yanına çağırıp şöyle konuştu: "Ardımdan gelmek isteyen kendini inkâr etsin, çarmıhını yüklenip beni izlesin. [35]Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek, canını benim ve Müjde'nin uğruna yitiren ise onu kurtaracaktır. [36]İnsan bütün dünyayı kazanıp da

---

8:18-19 Yşa.6:9-10; Yer.5:21; Hez.12:2; Mar.4:12   8:28 Mar.6:14-15; Luk.9:7-8
8:29 Yu.6:68-69   8:34 Mat.10:38; Luk.14:27   8:35 Mat.10:39; Luk.17:33; Yu.12:25

canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? [37]İnsan kendi canına karşılık ne verebilir? [38]Bu vefasız ve günahkâr kuşağın ortasında, kim benden ve benim sözlerimden utanırsa, İnsanoğlu da, Babası'nın görkemi içinde kutsal meleklerle birlikte geldiğinde o kişiden utanacaktır."

9 İsa, "Size doğrusunu söyleyeyim" diye devam etti, "Burada bulunanlar arasında, Tanrı Egemenliği'nin güçlü biçimde gerçekleştiğini görmeden ölümü tatmayacak olanlar var."

İsa'nın Görünümü Değişiyor

(Mat.17:1-13; Luk.9:28-36)

[2]Altı gün sonra İsa, yanına yalnız Petrus, Yakup ve Yuhanna'yı alarak yüksek bir dağa çıktı. Onların gözü önünde İsa'nın görünümü değişti. [3]Giysileri göz kamaştırıcı bir beyazlığa büründü; yeryüzünde hiçbir çamaşırcının erişemeyeceği bir beyazlıktı bu. [4]O anda Musa'yla İlyas öğrencilere göründü. İsa'yla konuşuyorlardı.

[5]Petrus İsa'ya, "Rabbî*, burada bulunmamız ne iyi oldu! Üç çardak kuralım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a" dedi. [6]Ne söyleyeceğini bilmiyordu. Çünkü çok korkmuşlardı.

[7]Bu sırada bir bulut gelip onlara gölge saldı. Buluttan gelen bir ses, "Sevgili Oğlum budur, O'nu dinleyin!" dedi.

[8]Öğrenciler birden çevrelerine baktılar, ama bu kez yanlarında İsa'dan başka kimseyi göremediler.

[9]Dağdan inerlerken İsa, İnsanoğlu* ölümden dirilmeden orada gördüklerini hiç kimseye söylememeleri için onları uyardı. [10]Bu uyarıya uymakla birlikte kendi aralarında, "Ölümden dirilmek ne demek?" diye tartışıp durdular.

[11]İsa'ya, "Din bilginleri* neden önce İlyas'ın gelmesi gerektiğini söylüyorlar?" diye sordular.

[12]O da onlara şöyle dedi: "Gerçekten de önce İlyas gelir ve her şeyi yeniden düzene koyar. Ama nasıl oluyor da İnsanoğlu'nun çok acı çekeceği ve hiçe sayılacağı yazılmıştır? [13]Size şunu söyleyeyim, İlyas geldi bile, onun hakkında yazılmış olduğu gibi, ona yapmadıklarını bırakmadılar."

Cinli Bir Çocuğun İyileştirilmesi

(Mat.17:14-23; Luk.9:37-45)

[14]Öteki öğrencilerin yanına döndüklerinde, onların çevresinde büyük bir kalabalığın toplandığını, birtakım din bilginlerinin onlarla tartıştığını gördüler. [15]Kalabalık İsa'yı görünce büyük bir şaşkınlığa kapıldı ve koşup O'nu selamladı.

[16]İsa öğrencilerine, "Onlarla ne tartışıyorsunuz?" diye sordu.

[17]Halktan biri O'na, "Öğretmenim" diye karşılık verdi, "Dilsiz bir ruha tutulan oğlumu sana getirdim. [18]Ruh onu nerede yakalarsa yere çarpıyor. Çocuk ağzından köpükler saçıyor, dişlerini gıcırdatıyor ve kaskatı kesiliyor. Ruhu kovmaları için öğrencilerine başvurdum, ama başaramadılar."

[19]İsa onlara, "Ey imansız kuşak!"

9:2-7 2Pe.1:17-18 9:7 Mat.3:17; Mar.1:11; Luk.3:21-22 9:11 Mal.4:5; Mat.11:14 dedi. “Sizinle daha ne kadar kalacağım? Size daha ne kadar katlanacağım? Çocuğu bana getirin!”

[20]Çocuğu kendisine getirdiler. Ruh, İsa'yı görür görmez çocuğu şiddetle sarstı; çocuk yere düştü, ağzından köpükler saçarak yuvarlanmaya başladı.

[21]İsa çocuğun babasına, “Bu hal çocuğun başına geleli ne kadar oldu?” diye sordu.

“Küçüklüğünden beri böyle” dedi babası. [22]“Üstelik ruh onu öldürmek için sık sık ateşe, suya attı. Elinden bir şey gelirse, bize yardım et, halimize acı!”

[23]İsa ona, “Elimden gelirse mi? İman eden biri için her şey mümkün!” dedi.

[24]Çocuğun babası hemen, “İman ediyorum, imansızlığımı yenmeme yardım et!” diye feryat etti.

[25]İsa, halkın koşuşup geldiğini görünce kötü ruhu azarlayarak, “Sana buyuruyorum, dilsiz ve sağır ruh, çocuğun içinden çık ve ona bir daha girme!” dedi.

[26]Bunun üzerine ruh bir çığlık attı ve çocuğu şiddetle sarsarak çıktı. Çocuk ölü gibi hareketsiz kaldı, öyle ki oradakilerin birçoğu, “Öldü!” diyordu. [27]Ama İsa elinden tutup kaldırınca, çocuk ayağa kalktı.

[28]İsa eve girdikten sonra öğrencileri özel olarak O'na, “Biz kötü ruhu neden kovamadık?” diye sordular.

[29]İsa onlara, “Bu tür ruhlar ancak duayla[a] kovulabilir” yanıtını verdi.

İsa Ölüp Dirileceğini Tekrar Bildiriyor

(Mat.17:22-23; Luk.9:43-45)

[30]Oradan ayrılmış, Celile bölgesinden geçiyorlardı. İsa hiç kimsenin bunu bilmesini istemiyordu. [31]Öğrencilerine öğretirken şöyle diyordu: “İnsanoğlu*, insanların eline teslim edilecek ve öldürülecek, ama öldürüldükten üç gün sonra dirilecek.” [32]Onlar bu sözleri anlamıyor, İsa'ya soru sormaktan da korkuyorlardı.

En Büyük Kim?

(Mat.18:1-5; Luk.9:46-48)

[33]Kefarnahum'a vardılar. Eve girdikten sonra İsa onlara, “Yolda neyi tartışıyordunuz?” diye sordu. [34]Hiç birinden ses çıkmadı. Çünkü yolda aralarında kimin en büyük olduğunu tartışmışlardı.

[35]İsa oturup Onikiler'i* yanına çağırdı. Onlara şöyle dedi: “Birinci olmak isteyen en sonuncu olsun, herkesin hizmetkârı olsun.”

[36-37]Küçük bir çocuğu alıp orta yere dikti, sonra onu kucağına alarak onlara şöyle dedi: “Böyle bir çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni değil, beni göndereni kabul etmiş olur.”

Bize Karşı Olmayan Bizden Yanadır

(Luk.9:49-50)

[38]Yuhanna O'na, “Öğretmenim” dedi, “Senin adınla cin kovan birini

---

[a] *9:29 “Duayla”: Birçok Grekçe elyazmasında, “Dua ve oruçla” diye geçer.*

9:34 Luk.22:24 *9:35 Mat.20:26-27; 23:11; Mar.10:43-44; Luk.22:25-26*

9:36-37 Mat.10:40; Luk.10:16; Yu.13:20 gördük, ama bizi izleyenlerden olmadığı için ona engel olmaya çalıştık."

[39]"Ona engel olmayın!" dedi İsa. "Çünkü benim adımla mucize yapıp da ardından beni kötüleyecek kimse yoktur. [40]Bize karşı olmayan, bizden yanadır. [41]Size doğrusunu söyleyeyim, Mesih'e ait olduğunuz için sizlere bir bardak su veren ödülsüz kalmayacaktır."

Birini Günaha Sokmanın Cezası

(Mat.18:6-9; Luk.17:1-2)

[42]"Kim bana iman eden bu küçüklerden birini günaha düşürürse, boynuna kocaman bir değirmen taşı geçirilip denize atılması kendisi için daha iyi olur. [43-44]Eğer elin günah işlemene neden olursa, onu kes. Tek elle yaşama kavuşman, iki elle sönmez ateşe, cehenneme gitmenden iyidir. [45-46]Eğer ayağın günah işlemene neden olursa, onu kes. Tek ayakla yaşama kavuşman, iki ayakla cehenneme atılmandan iyidir. [47]Eğer gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Tanrı'nın Egemenliği'ne tek gözle girmen, iki gözle cehenneme atılmandan iyidir.

[48]'Oradakileri kemiren kurt ölmez,
Yakan ateş sönmez.'[a]

[49]Çünkü herkes ateşle tuzlanacaktır. [50]Tuz yararlıdır. Ama tuz tuzluluğunu yitirirse, bir daha ona nasıl tat verebilirsiniz? İçinizde tuz olsun ve birbirinizle barış içinde yaşayın!"

Boşanmayla İlgili Soru

(Mat.19:1-12; Luk.16:18)

10 İsa oradan ayrılıp Yahudiye'nin* Şeria Irmağı'nın karşı yakasındaki topraklarına geçti. Çevresinde yine kalabalıklar toplanmıştı; her zamanki gibi onlara öğretiyordu.

[2]Yanına gelen bazı Ferisiler O'nu denemek amacıyla, "Bir erkeğin, karısını boşaması Kutsal Yasa'ya uygun mudur?" diye sordular.

[3]İsa karşılık olarak, "Musa size ne buyurdu?" dedi.

[4]Onlar, "Musa, erkeğin bir boşanma belgesi yazarak karısını boşamasına izin vermiştir" dediler.

[5]İsa onlara, "İnatçı olduğunuz için Musa bu buyruğu yazdı" dedi. [6]"Tanrı, yaratılışın başlangıcından 'İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı.' [7-8]'Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak.' Şöyle ki, onlar artık iki değil, tek bedendir. [9]O halde Tanrı'nın birleştirdiğini insan ayırmasın."

[10]Öğrencileri evde O'na yine bu konuyla ilgili bazı sorular sordular. [11]İsa onlara, "Karısını boşayıp başkasıyla evlenen, karısına karşı zina etmiş olur" dedi. [12]"Kocasını boşayıp başkasıyla evlenen kadın da zina

---

[a] *9:48 Bu ayet bazı Grekçe elyazmalarında ayrıca 45. ve 47. ayetlerden önce tekrarlanır.*

9:40 Mat.12:30; Luk.11:23 *9:41 Mat.10:42* *9:43-44 Mat.5:30*
9:47 Mat.5:29 *9:48 Yşa.66:24* *9:49 Lev.2:13*
9:50 Mat.5:13; Luk.14:34-35 *10:4 Yas.24:1-4; Mat.5:31* *10:6 Yar.1:27; 5:2*
10:7-8 Yar.2:24 *10:11-12 Mat.5:32; 1Ko.7:10-11*

etmiş olur."

İsa Küçük Çocukları Kutsuyor
(Mat.19:13-15; Luk.18:15-17)

[13]Bu arada bazıları küçük çocukları İsa'nın yanına getiriyor, onlara dokunmasını istiyorlardı. Ne var ki, öğrenciler onları azarladılar. [14]İsa bunu görünce kızdı. Öğrencilerine, "Bırakın, çocuklar bana gelsin" dedi. "Onlara engel olmayın! Çünkü Tanrı'nın Egemenliği böylelerinindir. [15]Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği'ni bir çocuk gibi kabul etmeyen, bu egemenliğe asla giremez." [16]Çocukları kucağına aldı, ellerini üzerlerine koyup onları kutsadı.

Zenginlik ve Sonsuz Yaşam
(Mat.19:16-30; Luk.18:18-30)

[17]İsa yola çıkarken, biri koşarak yanına geldi. Önünde diz çöküp O'na, "İyi öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için ne yapmalıyım?" diye sordu.

[18]İsa, "Bana neden iyi diyorsun?" dedi. "İyi olan yalnız biri var, O da Tanrı'dır. [19]O'nun buyruklarını biliyorsun: 'Adam öldürmeyeceksin, zina etmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan yere tanıklık etmeyeceksin, kimsenin hakkını yemeyeceksin, annene babana saygı göstereceksin.' "

[20]Adam, "Öğretmenim, bunların hepsini gençliğimden beri yerine getiriyorum" dedi.

[21]Ona sevgiyle bakan İsa, "Bir eksiğin var" dedi. "Git neyin varsa sat, parasını yoksullara ver; böylece gökte hazinen olur. Sonra gel, beni izle."

[22]Bu sözler üzerine adamın yüzü asıldı, üzüntü içinde oradan uzaklaştı. Çünkü çok malı vardı.

[23]İsa çevresine göz gezdirdikten sonra öğrencilerine, "Varlıklı kişilerin Tanrı Egemenliği'ne girmesi ne güç olacak!" dedi.

[24]Öğrenciler O'nun sözlerine şaştılar. Ama İsa onlara yine, "Çocuklar" dedi, "Tanrı'nın Egemenliği'ne girmek ne güçtür! [25]Devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği'ne girmesinden daha kolaydır."

[26]Öğrenciler büsbütün şaşırmışlardı. Birbirlerine, "Öyleyse kim kurtulabilir?" diyorlardı.

[27]İsa onlara bakarak, "İnsanlar için bu imkânsız, ama Tanrı için değil. Tanrı için her şey mümkündür" dedi.

[28]Petrus O'na, "Bak, biz her şeyi bırakıp senin ardından geldik" demeye başladı.

[29-30]"Size doğrusunu söyleyeyim" dedi İsa, "Benim ve Müjde'nin uğruna evini, kardeşlerini, anne ya da babasını, çocuklarını ya da topraklarını bırakıp da şimdi, bu çağda çekeceği zulümlerle birlikte yüz kat daha fazla eve, kardeşe, anneye, çocuğa, toprağa ve gelecek çağda sonsuz yaşama kavuşmayacak hiç kimse yoktur. [31]Ne var ki, birincilerin birçoğu sonuncu, sonuncuların birçoğu da birinci olacak."

10:15 Mat.18:2-3
10:19 Çık.20:12-16; Yas.5:16-20
10:31 Mat.20:16; Luk.13:30

İsa Ölüp Dirileceğini Üçüncü Kez Bildiriyor

(Mat.20:17-19; Luk.18:31-34)

[32-33]Yola çıkmış Yeruşalim'e gidiyorlardı. İsa önlerinde yürüyordu. Öğrencileri şaşkınlık içindeydi, ardından gelenler ise korkuyorlardı. İsa Onikiler'i* yine bir yana çekip kendi başına gelecekleri anlatmaya başladı: "Şimdi Yeruşalim'e gidiyoruz" dedi. "İnsanoğlu*, başkâhinlerin ve din bilginlerinin eline teslim edilecek. Onlar da O'nu ölüm cezasına çarptıracak ve öteki uluslara teslim edecekler. [34]O'nunla alay edecek, üzerine tükürecek ve O'nu kamçılayıp öldürecekler. Ne var ki O, üç gün sonra dirilecek."

Yakup'la Yuhanna'nın Dileği

(Mat.20:20-28)

[35]Zebedi'nin oğulları Yakup ile Yuhanna İsa'ya yaklaşıp, "Öğretmenimiz, bir dileğimiz var, bunu yapmanı istiyoruz" dediler.

[36]İsa onlara, "Sizin için ne yapmamı istiyorsunuz?" diye sordu.

[37]"Sen yüceliğine kavuşunca birimize sağında, ötekimize de solunda oturma ayrıcalığını ver" dediler.

[38]"Siz ne dilediğinizi bilmiyorsunuz" dedi İsa. "Benim içeceğim kâseden siz içebilir misiniz? Benim vaftiz olacağım gibi siz de vaftiz olabilir misiniz?"[a]

[39-40]"Evet, olabiliriz" dediler.

İsa onlara, "Benim içeceğim kâseden siz de içeceksiniz, benim vaftiz olacağım gibi siz de vaftiz olacaksınız" dedi. "Ama sağımda ya da solumda oturmanıza izin vermek benim elimde değil. Bu yerler belirli kişiler için hazırlanmıştır."

[41]Bunu işiten on öğrenci Yakup'la Yuhanna'ya kızmaya başladılar. [42]İsa onları yanına çağırıp şöyle dedi: "Bilirsiniz ki, ulusların önderleri sayılanlar, onlara egemen kesilir, ileri gelenleri de onlara ağırlıklarını hissettirirler. [43]Sizin aranızda böyle olmayacak. Aranızda büyük olmak isteyen, ötekilerin hizmetkârı olsun. [44]Aranızda birinci olmak isteyen, hepinizin kulu olsun. [45]Çünkü İnsanoğlu bile hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları için fidye olarak vermeye geldi."

Kör Bartimay'ın Gözleri Açılıyor

(Mat.20:29-34; Luk.18:35-43)

[46]Sonra Eriha'ya geldiler. İsa, öğrencileri ve büyük bir kalabalıkla birlikte Eriha'dan ayrılırken, Timay oğlu Bartimay adında kör bir dilenci yol kenarında oturuyordu. [47]Nasıralı İsa'nın orada olduğunu duyunca, "Ey Davut Oğlu İsa, halime acı!" diye bağırmaya başladı. [48]Birçok kimse onu azarlayarak susturmak istediyse de o, "Ey Davut Oğlu, halime acı!" diyerek daha çok bağırdı.

[49]İsa durdu, "Çağırın onu" dedi.

Kör adama seslenerek, "Ne mutlu sana! Kalk, seni çağırıyor!" dediler. [50]Adam abasını üstünden atarak ayağa fırladı ve İsa'nın yanına geldi.

[51]İsa, "Senin için ne yapmamı

---

[a] *10:38 Bu ayette İsa, çekeceği acılardan ve çarmıhtaki ölümünden söz etmektedir.*

10:38 Luk.12:50 10:42-44 Mat.23:11; Mar.9:35; Luk.22:25-26 istiyorsun?" diye sordu.

Kör adam, "Rabbuni[a], gözlerim görsün" dedi.

[52]İsa, "Gidebilirsin, imanın seni kurtardı" dedi. Adam o anda yeniden görmeye başladı ve yol boyunca İsa'nın ardından gitti.

İsa'nın Yeruşalim'e Girişi

(Mat.21:1-11; Luk.19:28-40; Yu.12:12-19)

11 [1-2]Yeruşalim'e yaklaşıp Zeytin Dağı'nın yamacındaki Beytfaci ile Beytanya'ya geldiklerinde İsa iki öğrencisini önden gönderdi. Onlara, "Karşınızdaki köye gidin" dedi, "Köye girer girmez, üzerine daha hiç kimsenin binmediği, bağlı duran bir sıpa bulacaksınız. Onu çözüp bana getirin. [3]Biri size, 'Bunu niye yapıyorsunuz?' derse, 'Rab'bin ona ihtiyacı var, hemen geri gönderecek' dersiniz."

[4]Gittiler ve yol üzerinde, bir evin sokak kapısının yanında bağlı buldukları sıpayı çözdüler. [5]Orada duranlardan bazıları, "Sıpayı ne diye çözüyorsunuz?" dediler.

[6]Öğrenciler İsa'nın kendilerine söylediklerini tekrarlayınca, adamlar onları rahat bıraktı. [7]Sıpayı İsa'ya getirip üzerine kendi giysilerini yaydılar. İsa sıpaya bindi. [8]Birçokları giysilerini, bazıları da çevredeki ağaçlardan kestikleri dalları yola serdiler. [9]Önden gidenler ve arkadan gelenler şöyle bağırıyorlardı:

"Hozana*!
Rab'bin adıyla gelene övgüler
olsun!
[10]Atamız Davut'un yaklaşan
egemenliği kutlu olsun!
En yücelerde hozana!"

[11]İsa Yeruşalim'e varınca tapınağa gitti, her tarafı gözden geçirdi. Sonra vakit ilerlemiş olduğundan Onikiler'le* birlikte Beytanya'ya döndü.

Meyvesiz İncir Ağacı

(Mat.21:18-19)

[12]Ertesi gün Beytanya'dan çıktıklarında İsa acıkmıştı. [13]Uzakta, yapraklanmış bir incir ağacı görünce belki incir bulurum diye yaklaştı. Ağacın yanına vardığında yapraktan başka bir şey bulamadı. Çünkü incir mevsimi değildi. [14]İsa ağaca, "Artık sonsuza dek senden kimse meyve yiyemesin!" dedi. Öğrencileri de bunu duydular.

İsa Satıcıları Tapınaktan Kovuyor

(Mat.21:12-17; Luk.19:45-48; Yu.2:13-22)

[15]Oradan Yeruşalim'e geldiler. İsa tapınağın avlusuna girerek oradaki alıcı ve satıcıları dışarı kovdu. Para bozanların* masalarını, güvercin satanların sehpalarını devirdi. [16]Yük taşıyan hiç kimsenin tapınağın avlusundan geçmesine izin vermedi.

[17]Halka öğretirken şunları söyledi: "'Evime, bütün ulusların dua evi denecek' diye yazılmamış mı? Ama siz onu haydut inine çevirdiniz."

[18]Başkâhinler ve din bilginleri bunu duyunca İsa'yı yok etmek için bir yol aramaya başladılar. O'ndan

---

[a] *10:51 "Rabbuni": Aramice'de* öğretmenim anlamına gelir.*

11:9 Mez.118:25-26 11:17 Yşa.56:7; Yer.7:11 korkuyorlardı. Çünkü bütün halk O'nun öğretisine hayrandı.

[19]Akşam olunca İsa'yla öğrencileri kentten ayrıldı.

İncir Ağacından Alınacak Ders

(Mat.21:20-22)

[20]Sabah erkenden incir ağacının yanından geçerlerken, ağacın kökten kurumuş olduğunu gördüler. [21]Olayı hatırlayan Petrus, "Rabbî*, bak! Lanetlediğin incir ağacı kurumuş!" dedi.

[22]İsa onlara şöyle karşılık verdi: "Tanrı'ya iman edin. [23]Size doğrusunu söyleyeyim, kim şu dağa, 'Kalk, denize atıl!' der ve yüreğinde kuşku duymadan dediğinin olacağına inanırsa, dileği yerine gelecektir. [24]Bunun için size diyorum ki, duayla dilediğiniz her şeyi daha şimdiden almış olduğunuza inanın, dileğiniz yerine gelecektir. [25-26]Kalkıp dua ettiğiniz zaman, birine karşı bir şikâyetiniz varsa onu bağışlayın ki, göklerdeki Babanız da sizin suçlarınızı bağışlasın."[a]

İsa'nın Yetkisi

(Mat.21:23-27; Luk.20:1-8)

[27-28]Yine Yeruşalim'e geldiler. İsa tapınakta gezinirken başkâhinler, din bilginleri* ve ileri gelenler O'nun yanına gelip, "Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun, bunları yapma yetkisini sana kim verdi?" diye sordular.

[29]İsa da onlara, "Size bir soru soracağım" dedi. "Bana yanıt verin, ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylerim. [30]Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan[b] mıydı, insanlardan mı? Yanıt verin bana."

[31]Bunu aralarında şöyle tartışmaya başladılar: " 'Tanrı'dan' dersek, 'Öyleyse ona niçin inanmadınız?' diyecek. [32]Yok eğer 'İnsanlardan' dersek..."

Halkın tepkisinden korkuyorlardı. Çünkü herkes Yahya'yı gerçekten peygamber sayıyordu.

[33]İsa'ya, "Bilmiyoruz" diye yanıt verdiler.

İsa da onlara, "Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim" dedi.

Bağ Kiracıları Benzetmesi

(Mat.21:33-46; Luk.20:9-19)

12 İsa onlara benzetmelerle konuşmaya başladı. "Adamın biri bağ dikti, çevresini çitle çevirdi, üzüm sıkmak için bir çukur kazdı, bir de bekçi kulesi yaptı. Sonra bağı bağcılara kiralayıp yolculuğa çıktı. [2]Mevsimi gelince bağın ürününden payına düşeni almak üzere bağcılara bir köle yolladı. [3]Bağcılar köleyi yakalayıp dövdü ve eli boş gönderdi. [4]Bağ sahibi bu kez onlara başka bir köle yolladı. Onu da başından yaralayıp aşağıladılar. [5]Birini daha yolladı, onu öldürdüler. Daha birçok

---

[a] *11:25-26 Birçok Grekçe elyazması, "Ama siz bağışlamazsanız, göklerdeki Babanız da sizin suçlarınızı bağışlamaz" sözlerini de içerir (bkz. Mat.6:15; 18:35).*

[b] *11:30 "Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan": Grekçe "Yahya'nın vaftizi gökten". 31. ayette de "Tanrı'dan" diye çevrilen sözcük Grekçe "Gökten" diye geçer.*

11:23 Mat.17:20-21; 1Ko.13:2 11:25-26 Mat.6:14-15; 18:35 12:1 Yşa.5:1-7 köle yolladı. Kimini dövüp kimini öldürdüler.

[6]"Bağ sahibinin yanında tek kişi kaldı, o da sevgili oğluydu. 'Oğlumu sayarlar' diyerek bağcılara en son onu yolladı.

[7]"Ama bağcılar birbirlerine, 'Mirasçı budur, gelin onu öldürelim, miras bizim olur' dediler. [8]Böylece onu yakaladılar, öldürüp bağdan dışarı attılar.

[9]"Bu durumda bağın sahibi ne yapacak? Gelip bağcıları yok edecek, bağı da başkalarına verecek. [10-11]Şu Kutsal Yazı'yı okumadınız mı?

'Yapıcıların reddettiği taş,
İşte köşenin baş taşı oldu.
Rab'bin işidir bu,
Gözümüzde harika bir iş!' "

[12]İsa'nın bu benzetmede kendilerinden söz ettiğini anlayan Yahudi önderler O'nu tutuklamak istediler; ama halkın tepkisinden korktukları için O'nu bırakıp gittiler.

Sezar'ın Hakkı Sezar'a

(Mat.22:15-22; Luk.20:20-26)

[13]Daha sonra İsa'yı söyleyeceği sözlerle tuzağa düşürmek amacıyla Ferisiler'den ve Hirodes yanlılarından bazılarını O'na gönderdiler. [14]Bunlar gelip İsa'ya, "Öğretmenimiz" dediler, "Senin dürüst biri olduğunu, kimseyi kayırmadan, insanlar arasında ayrım yapmadan Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini biliyoruz. Sezar'a* vergi vermek Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi? Verelim mi, vermeyelim mi?"

[15]Onların ikiyüzlülüğünü bilen İsa şöyle dedi: "Beni neden deniyorsunuz? Bana bir dinar getirin bakayım." [16]Parayı getirdiler. İsa, "Bu resim, bu yazı kimin?" diye sordu.

"Sezar'ın" dediler.

[17]İsa da, "Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya verin" dedi.

İsa'nın sözlerine şaşakaldılar.

Dirilişle İlgili Soru

(Mat.22:23-33; Luk.20:27-40)

[18-19]Ölümden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukiler İsa'ya gelip şunu sordular: "Öğretmenimiz, Musa yazılarında bize şöyle buyurmuştur: 'Eğer bir adam ölür, geride bir dul bırakır, ama çocuk bırakmazsa, kardeşi onun karısını alıp soyunu sürdürsün.' [20]Yedi kardeş vardı. Birincisi evlendi ve çocuk bırakmadan öldü. [21]İkincisi aynı kadını aldı, o da çocuk sahibi olmadan öldü. Üçüncüsüne de öyle oldu. [22]Yedisi de çocuksuz öldü. Hepsinden sonra kadın da öldü. [23]Diriliş günü, ölümden dirildiklerinde kadın bunlardan hangisinin karısı olacak? Çünkü yedisi de onunla evlendi."

[24]İsa onlara şöyle karşılık verdi: "Ne Kutsal Yazılar'ı ne de Tanrı'nın gücünü biliyorsunuz. Yanılmanızın nedeni de bu değil mi? [25]İnsanlar ölümden dirilince ne evlenir ne evlendirilir, göklerdeki melekler gibidirler. [26]Ölülerin dirilmesi konusuna

---

12:10-11 Mez.118:22-23
12:18-19 Yas.25:5
12:18-19 Elç.23:8

gelince, Musa'nın Kitabı'nda, alevlenen çalıyla ilgili bölümde Tanrı'nın Musa'ya söylediklerini okumadınız mı? 'Ben İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım' diyor. [27]Tanrı ölülerin değil, dirilerin Tanrısı'dır. Siz büyük bir yanılgı içindesiniz."

En Büyük Buyruk

(Mat.22:34-40; Luk.10:25-28)

[28]Onların tartışmalarını dinleyen ve İsa'nın onlara güzel yanıt verdiğini gören bir din bilgini* yaklaşıp O'na, "Buyrukların en önemlisi hangisidir?" diye sordu.

[29]İsa şöyle karşılık verdi: "En önemlisi şudur: 'Dinle, ey İsrail! Tanrımız Rab tek Rab'dir. [30]Tanrın Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün aklınla ve bütün gücünle seveceksin.' [31]İkincisi de şudur: 'Komşunu kendin gibi seveceksin.' Bunlardan daha büyük buyruk yoktur."

[32]Din bilgini İsa'ya, "İyi söyledin, öğretmenim" dedi. " 'Tanrı tektir ve O'ndan başkası yoktur' demekle doğruyu söyledin. [33]İnsanın Tanrı'yı bütün yüreğiyle, bütün anlayışıyla ve bütün gücüyle sevmesi, komşusunu da kendi gibi sevmesi, bütün yakmalık sunulardan* ve kurbanlardan daha önemlidir."

[34]İsa onun akıllıca yanıt verdiğini görünce, "Sen Tanrı'nın Egemenliği'nden uzak değilsin" dedi.

Bundan sonra kimse O'na soru sormaya cesaret edemedi.

Mesih Kimin Oğlu?

(Mat.22:41-46; Luk.20:41-44)

[35]İsa tapınakta öğretirken şunu sordu: "Nasıl oluyor da din bilginleri, 'Mesih*, Davut'un Oğlu'dur' diyorlar? [36]Davut'un kendisi, Kutsal Ruh'tan esinlenerek şöyle demişti:

'Rab Rabbim'e dedi ki,
Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek
Sağımda otur.'

[37]Davut'un kendisi O'ndan Rab diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?"

Oradaki büyük kalabalık O'nu zevkle dinliyordu.

İsa İkiyüzlü Din Bilginlerini Kınıyor

(Mat.23:1-36; Luk.20:45-47)

[38-39]İsa öğretirken şöyle dedi: "Uzun kaftanlar içinde dolaşmaktan, meydanlarda selamlanmaktan, havralarda en seçkin yerlere ve şölenlerde başköşelere kurulmaktan hoşlanan din bilginlerinden sakının. [40]Dul kadınların malını mülkünü sömüren, gösteriş için uzun uzun dua eden bu kişilerin cezası daha ağır olacaktır."

Dul Kadının Bağışı

(Luk.21:1-4)

[41]İsa tapınakta bağış toplanan yerin karşısında oturmuş, kutulara para atan halkı seyrediyordu. Birçok

---

12:26 Çık.3:6 *12:29-30 Yas.6:4-5* *12:31 Lev.19:18*
12:32 Yas.4:35 *12:33 Hoş.6:6* *12:36 Mez.110:1*

zengin kişi kutuya bol para attı. [42]Yoksul bir dul kadın da geldi, birkaç kuruş değerinde iki bakır para[a] attı.

[43]İsa öğrencilerini yanına çağırarak, "Size doğrusunu söyleyeyim" dedi, "Bu yoksul dul kadın kutuya herkesten daha çok para attı. [44]Çünkü ötekilerin hepsi, zenginliklerinden artanı attılar. Bu kadın ise yoksulluğuna karşın, varını yoğunu, geçinmek için elinde ne varsa, tümünü verdi."

Sonun Belirtileri

(Mat.24:1-28; Luk.21:5-24)

13 İsa tapınaktan çıkarken öğrencilerinden biri O'na, "Öğretmenim" dedi, "Şu güzel taşlara, şu görkemli yapılara bak!"

[2]İsa ona, "Bu büyük yapıları görüyor musun? Burada taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!" dedi.

[3-4]İsa, Zeytin Dağı'nda, tapınağın karşısında otururken Petrus, Yakup, Yuhanna ve Andreas özel olarak kendisine şunu sordular: "Söyle bize, bu dediklerin ne zaman olacak, bütün bunların gerçekleşmek üzere olduğunu gösteren belirti ne olacak?"

[5]İsa onlara anlatmaya başladı: "Sakın kimse sizi saptırmasın" dedi. [6]"Birçokları, 'Ben O'yum' diyerek benim adımla gelip birçok kişiyi saptıracaklar. [7]Savaş gürültüleri, savaş haberleri duyunca korkmayın. Bunların olması gerek, ama bu daha son demek değildir. [8]Ulus ulusa, devlet devlete savaş açacak; yer yer depremler, kıtlıklar olacak. Bunlar, doğum sancılarının başlangıcıdır.

[9]"Ama siz kendinize dikkat edin! İnsanlar sizi mahkemelere verecek, havralarda dövecekler. Benden ötürü valilerin, kralların önüne çıkarılacak, böylece onlara tanıklık edeceksiniz. [10]Ne var ki, önce Müjde'nin bütün uluslara duyurulması gerekir. [11]Sizi tutuklayıp mahkemeye verdiklerinde, 'Ne söyleyeceğiz?' diye önceden kaygılanmayın. O anda size ne esinlenirse onu söyleyin. Çünkü konuşan siz değil, Kutsal Ruh olacak. [12]Kardeş kardeşi, baba çocuğunu ölüme teslim edecek. Çocuklar anne babalarına başkaldırıp onları öldürtecek. [13]Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır.

[14]"Yıkıcı iğrenç şeyin*, bulunmaması gereken yerde dikildiğini gördüğünüz zaman –okuyan anlasın– Yahudiye'de bulunanlar dağlara kaçsın. [15]Damda olan, evinden bir şey almak için aşağı inmesin, içeri girmesin. [16]Tarlada olan, abasını almak için geri dönmesin. [17]O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! [18]Dua edin ki, kaçışınız kışa rastlamasın. [19]Çünkü o günlerde öyle bir sıkıntı olacak ki, Tanrı'nın var ettiği yaratılışın başlangıcından bu yana böylesi olmamış, bundan sonra da olmayacaktır. [20]Rab o günleri kısaltmamış olsaydı, hiç kimse kurtulamazdı. Ama Rab, seçilmiş

---

[a] *12:42 "Birkaç kuruş değerinde iki bakır para": Grekçe "Bir kodrantis olan iki lepton" (bkz. Birimler Cetveli). 13:9-11 Mat.10:17-20; Luk.12:11-12 13:13 Mat.10:22 13:14 Dan.9:27; 11:31; 12:11 13:15-16 Luk.17:31 13:19 Dan.12:1; Va.7:14*

olanlar, kendi seçtiği kişiler uğruna o günleri kısaltmıştır. [21]Eğer o zaman biri size, 'İşte Mesih* burada', ya da, 'İşte şurada' derse, inanmayın. [22]Çünkü sahte mesihler, sahte peygamberler türeyecek; bunlar, belirtiler ve harikalar yapacaklar. Öyle ki, ellerinden gelse seçilmiş olanları saptıracaklar. [23]Ama siz dikkatli olun. İşte size her şeyi önceden söylüyorum."

Mesih'in Tekrar Gelişi

(Mat.24:29-35; Luk.21:25-33)

[24-25]"Ama o günlerde, o sıkıntıdan sonra,

'Güneş kararacak,
Ay ışık vermez olacak,
Yıldızlar gökten düşecek,
Göksel güçler sarsılacak.'

[26]"O zaman İnsanoğlu'nun* bulutlar içinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler. [27]İnsanoğlu o zaman meleklerini gönderecek, seçtiklerini yeryüzünün bir ucundan göğün öbür ucuna dek, dünyanın dört bucağından toplayacak.

[28]"İncir ağacından ders alın. Dalları filizlenip yaprakları sürünce, yaz mevsiminin yakın olduğunu anlarsınız. [29]Aynı şekilde, bu olayların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki İnsanoğlu yakındır, kapıdadır. [30]Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan bu kuşak[a] ortadan kalkmayacak. [31]Yer ve gök ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır."

Bilinmeyen Gün ve Saat

(Mat.24:36-44)

[32]"O günü ve o saati, ne gökteki melekler, ne de Oğul bilir; Baba'dan başka kimse bilmez. [33]Dikkat edin, uyanık kalın, dua edin. Çünkü o anın ne zaman geleceğini bilemezsiniz. [34]Bu, yolculuğa çıkan bir adamın durumuna benzer. Evinden ayrılırken kölelerine yetki ve görev verir, kapıdaki nöbetçiye de uyanık kalmasını buyurur. [35]Siz de uyanık kalın. Çünkü ev sahibi ne zaman gelecek, akşam mı, gece yarısı mı, horoz öttüğünde mi, sabaha doğru mu, bilemezsiniz. [36]Ansızın gelip sizi uykuda bulmasın! [37]Size söylediklerimi herkese söylüyorum; uyanık kalın!"

İsa'nın Ölümü Yaklaşıyor

(Mat.26:1-16; Luk.22:1-6; Yu.11:45-53)

14 Fısıh ve Mayasız Ekmek Bayramı'na* iki gün kalmıştı. Başkâhinlerle din bilginleri İsa'yı hileyle tutuklayıp öldürmenin bir yolunu arıyorlardı. [2]"Bayramda olmasın, yoksa halk arasında kargaşalık çıkar" diyorlardı.

[3]İsa Beytanya'da cüzamlı* Simun'un evinde sofrada otururken yanına bir kadın geldi. Kadın kaymaktaşından bir kap içinde çok

---

[a] *13:30 "Kuşak" ya da "Soy".*

13:24-25 Yşa.13:10; 34:4; Hez.32:7; Yoe.2:10,31; 3:15; Va.6:12-13
13:26 Dan.7:13; Va.1:7 *13:32 Mat.24:36* *13:34 Luk.12:36-38*
14:1 Çık.12:1-27 *14:3 Luk.7:37-38*

değerli, saf hintsümbülü yağı getirmişti. Kabı kırarak yağı O'nun başına döktü. [4-5]Bazıları buna kızdılar; birbirlerine, "Bu yağ niçin böyle boş yere harcandı? Üç yüz dinardan fazlaya satılabilir, parası yoksullara verilebilirdi" diyerek kadını azarlamaya başladılar.

[6]"Kadını rahat bırakın" dedi İsa. "Neden üzüyorsunuz onu? Benim için güzel bir şey yaptı. [7]Yoksullar her zaman aranızdadır, dilediğiniz anda onlara yardım edebilirsiniz; ama ben her zaman aranızda olmayacağım. [8]Kadın elinden geleni yaptı, beni gömülmeye hazırlamak üzere daha şimdiden bedenimi yağladı. [9]Size doğrusunu söyleyeyim, Müjde dünyanın neresinde duyurulursa, bu kadının yaptığı da onun anılması için anlatılacak."

[10]Bu arada Onikiler'den* biri olan Yahuda İskariot, İsa'yı ele vermek amacıyla başkâhinlerin yanına gitti. [11]Onlar bunu işitince sevindiler, Yahuda'ya para vermeyi vaat ettiler. O da İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh Yemeği

(Mat.26:17-30; Luk.22:7-23; Yu.13:21-30)

[12]Fısıh* kurbanının kesildiği Mayasız Ekmek Bayramı'nın* ilk günü öğrencileri İsa'ya, "Fısıh yemeğini yemen için nereye gidip hazırlık yapmamızı istersin?" diye sordular.

[13]O da öğrencilerinden ikisini şu sözlerle önden gönderdi: "Kente gidin, orada su testisi taşıyan bir adam çıkacak karşınıza. Onu izleyin. [14]Adamın gideceği evin sahibine şöyle deyin: 'Öğretmen, öğrencilerimle birlikte Fısıh yemeğini yiyeceğim konuk odası nerede? diye soruyor.' [15]Ev sahibi size üst katta döşenmiş, hazır büyük bir oda gösterecek. Orada bizim için hazırlık yapın."

[16]Öğrenciler yola çıkıp kente gittiler. Her şeyi, İsa'nın kendilerine söylediği gibi buldular ve Fısıh yemeği için hazırlık yaptılar. [17]Akşam olunca İsa Onikiler'le* birlikte geldi. [18]Sofraya oturmuş yemek yerlerken İsa, "Size doğrusunu söyleyeyim" dedi, "Sizden biri, benimle yemek yiyen biri bana ihanet edecek."

[19]Onlar da kederlenerek birer birer kendisine, "Beni demek istemedin ya?" diye sormaya başladılar.

[20]İsa onlara, "Onikiler'den biridir, ekmeğini benimle birlikte sahana batırandır" dedi. [21]"Evet, İnsanoğlu* kendisi için yazılmış olduğu gibi gidiyor, ama İnsanoğlu'na ihanet edenin vay haline!. O adam hiç doğmamış olsaydı, kendisi için daha iyi olurdu."

[22]İsa yemek sırasında eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve, "Alın, bu benim bedenimdir" diyerek öğrencilerine verdi. [23]Sonra bir kâse alıp şükretti ve bunu öğrencilerine verdi. Hepsi bundan içti. [24]"Bu benim kanım" dedi İsa, "Birçokları uğruna akıtılan antlaşma kanıdır. [25]Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği'nde tazesini içeceğim o güne dek, asmanın ürününden bir daha içmeyeceğim."

[26]İlahi söyledikten sonra dışarı

14:7 Yas.15:11 *14:18 Mez.41:9* *14:24 Çık.24:8; Yer.31:31-34* çıkıp Zeytin Dağı'na doğru gittiler.

Petrus'un İnkârı Önceden Bildiriliyor

(Mat.26:31-35; Luk.22:31-34; Yu.13:36-38)

[27]Bu arada İsa öğrencilerine, "Hepiniz sendeleyip düşeceksiniz" dedi. "Çünkü şöyle yazılmıştır:

'Çobanı vuracağım,
Koyunlar darmadağın olacak.'

[28]Ama ben dirildikten sonra sizden önce Celile'ye gideceğim."

[29]Petrus O'na, "Herkes sendeleyip düşse bile ben düşmem" dedi.

[30]"Sana doğrusunu söyleyeyim" dedi İsa, "Bugün, bu gece, horoz iki kez ötmeden sen beni üç kez inkâr edeceksin."

[31]Ama Petrus üsteleyerek, "Seninle birlikte ölmem gerekse bile seni asla inkâr etmem" dedi. Öğrencilerin hepsi de aynı şeyi söyledi.

Getsemani Bahçesinde

(Mat.26:36-46; Luk.22:39-46)

[32]Sonra Getsemani denilen yere geldiler. İsa öğrencilerine, "Ben dua ederken siz burada oturun" dedi.

[33]Petrus'u, Yakup'u ve Yuhanna'yı yanına aldı. Hüzünlenmeye ve ağır bir sıkıntı duymaya başlamıştı. [34]Onlara, "Ölesiye kederliyim" dedi. "Burada kalın, uyanık durun."

[35]Biraz ilerledi, yüzüstü yere kapanıp dua etmeye başladı. "Mümkünse o saati yaşamayayım" dedi. [36]"Abba[a], Baba, senin için her şey mümkün, bu kâseyi* benden uzaklaştır.[b] Ama benim değil, senin istediğin olsun."

[37]Öğrencilerinin yanına döndüğünde onları uyumuş buldu. Petrus'a, "Simun" dedi, "Uyuyor musun? Bir saat uyanık kalamadın mı? [38]Uyanık durup dua edin ki, ayartılmayasınız. Ruh isteklidir, ama beden güçsüzdür."

[39]Yine uzaklaştı, aynı sözleri tekrarlayarak dua etti. [40]Geri geldiğinde öğrencilerini yine uyumuş buldu. Onların göz kapaklarına ağırlık çökmüştü. İsa'ya ne diyeceklerini bilemiyorlardı.

[41]İsa üçüncü kez yanlarına döndü, "Hâlâ uyuyor, dinleniyor musunuz?" dedi. "Yeter! Saat geldi. İşte İnsanoğlu* günahkârların eline veriliyor. [42]Kalkın, gidelim. İşte bana ihanet eden geldi!"

İsa Tutuklanıyor

(Mat.26:47-56; Luk.22:47-53; Yu.18:3-12)

[43]Tam o anda, İsa daha konuşurken, Onikiler'den* biri olan Yahuda çıkageldi. Yanında başkâhinler, din bilginleri ve ileri gelenler tarafından gönderilmiş kılıçlı sopalı bir kalabalık vardı. [44]İsa'ya ihanet eden Yahuda, "Kimi öpersem, İsa O'dur.

---

[a] *14:36 "Abba": Aramice'de* baba anlamına gelir.*

[b] *14:35-36 Grekçe, "Biraz ilerledi, yüzüstü yere kapanıp mümkünse o saatin kendisinden geçmesi için dua etti. Dedi ki, 'Abba, Baba, senin için her şey mümkün, bu kâseyi benden uzaklaştır.'"*

14:27 Zek.13:7 14:28 Mat.28:16

O'nu tutuklayın, güvenlik altına alıp götürün" diye onlarla sözleşmişti. [45]Gelir gelmez İsa'ya yaklaştı, "Rabbî*" diyerek O'nu öptü. [46]Onlar da İsa'yı yakalayıp tutukladılar. [47]İsa'nın yanında bulunanlardan biri kılıcını çekti, başkâhinin kölesine vurup kulağını uçurdu.

[48]İsa onlara, "Niçin bir haydutmuşum gibi beni kılıç ve sopalarla yakalamaya geldiniz?" dedi. [49]"Her gün tapınakta, yanıbaşınızda öğretiyordum, beni tutuklamadınız. Ama bu, Kutsal Yazılar yerine gelsin diye oldu." [50]O zaman öğrencilerinin hepsi O'nu bırakıp kaçtı.

[51]İsa'nın ardından sadece keten beze sarınmış bir genç gidiyordu. Bu genç de yakalandı. [52]Ama keten bezden sıyrılıp çıplak olarak kaçtı.

İsa Yüksek Kurul'un Önünde

(Mat.26:57-68; Luk.22:54-55,63-71; Yu.18:13-14,19-24)

[53]İsa'yı görevli başkâhine götürdüler. Bütün başkâhinler, ileri gelenler ve din bilginleri* de orada toplandı. [54]Petrus, İsa'yı başkâhinin avlusunun içine kadar uzaktan izledi. Avluda nöbetçilerle birlikte ateşin başında oturup ısınmaya başladı.

[55]Başkâhinler ve Yüksek Kurul'un* öteki üyeleri, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak için kendisine karşı tanık arıyor, ama bulamıyorlardı. [56]Birçok kişi O'na karşı yalan yere tanıklık ettiyse de, tanıklıkları birbirini tutmadı.

[57-58]Bazıları kalkıp O'na karşı yalan yere şöyle tanıklık ettiler: "Biz O'nun, 'Elle yapılmış bu tapınağı yıkacağım ve üç günde, elle yapılmamış başka bir tapınak kuracağım' dediğini işittik." [59]Ama bu noktada bile tanıklıkları birbirini tutmadı.

[60]Sonra başkâhin topluluğun ortasında ayağa kalkarak İsa'ya, "Hiç yanıt vermeyecek misin? Nedir bunların sana karşı ettiği bu tanıklıklar?" diye sordu. [61]Ne var ki, İsa susmaya devam etti, hiç yanıt vermedi.

Başkâhin O'na yeniden, "Yüce Olan'ın[a] Oğlu Mesih* sen misin?" diye sordu.

[62]İsa, "Benim" dedi. "Ve sizler, İnsanoğlu'nun* Kudretli Olan'ın[b] sağında oturduğunu ve göğün bulutlarıyla geldiğini göreceksiniz."

[63-64]Başkâhin giysilerini yırtarak, "Artık tanıklara ne ihtiyacımız var?" dedi. "Küfürü işittiniz. Buna ne diyorsunuz?"

Hepsi İsa'nın ölüm cezasını hak ettiğine karar verdiler. [65]Bazıları O'nun üzerine tükürmeye, gözlerini bağlayarak O'nu yumruklamaya başladılar. "Haydi, peygamberliğini göster!" diyorlardı. Nöbetçiler de O'nu aralarına alıp tokatladılar.

Petrus İsa'yı İnkâr Ediyor

(Mat.26:69-75; Luk.22:56-62; Yu.18:15-18,25-27)

[66-67]Petrus aşağıda, avludayken, başkâhinin hizmetçi kızlarından biri geldi. Isınmakta olan Petrus'u görün-

---

[a] *14:61 "Yüce Olan'ın": Grekçe "Mübarek'in", yani "Tanrı'nın".*
[b] *14:62 "Kudretli Olan": Tanrı.* *14:49 Luk.19:47-48; 21:37*
14:57-58 Yu.2:19 *14:62 Dan.7:13* *14:63-64 Lev.24:16*

ce onu dikkatle süzüp, "Sen de Nasıralı İsa'yla birlikteydin" dedi.

[68]Petrus ise bunu inkâr ederek, "Senin neden söz ettiğini bilmiyorum, anlamıyorum" dedi ve dışarıya, dış kapının önüne çıktı. Bu arada horoz öttü.

[69]Hizmetçi kız Petrus'u görünce çevrede duranlara yine, "Bu adam onlardan biri" demeye başladı.

[70]Petrus tekrar inkâr etti. Çevrede duranlar az sonra Petrus'a yine, "Gerçekten onlardansın; sen de Celileli'sin" dediler.

[71]Petrus kendine lanet okuyup ant içerek, "Sözünü ettiğiniz o adamı tanımıyorum" dedi.

[72]Tam o anda horoz ikinci kez öttü. Petrus, İsa'nın kendisine, "Horoz iki kez ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin" dediğini hatırladı ve hüngür hüngür ağlamaya başladı.

İsa, Vali Pilatus'un Önünde

(Mat.27:1-2,11-14; Luk.23:1-5; Yu.18:28-38)

15 Sabah olunca başkâhinler, ileri gelenler, din bilginleri ve Yüksek Kurul'un* öteki üyeleri bir danışma toplantısı yaptıktan sonra İsa'yı bağladılar, götürüp Pilatus'a teslim ettiler.

[2]Pilatus O'na, "Sen Yahudiler'in Kralı mısın?" diye sordu.

İsa, "Söylediğin gibidir" yanıtını verdi.

[3]Başkâhinler O'na karşı birçok suçlamada bulundular. [4]Pilatus O'na yeniden, "Hiç yanıt vermeyecek misin?" diye sordu. "Bak, seni ne çok şeyle suçluyorlar!"

[5]Ama İsa artık yanıt vermiyordu. Pilatus buna şaştı.

İsa Ölüm Cezasına Çarptırılıyor

(Mat.27:15-26; Luk.23:13-25; Yu.18:39-19:16)

[6]Pilatus, her Fısıh Bayramı'nda* halkın istediği bir tutukluyu salıverirdi. [7]Ayaklanma sırasında adam öldüren isyancılarla birlikte Barabba adında bir tutuklu da vardı. [8]Halk, Pilatus'a gelip her zamanki gibi kendileri için birini salıvermesini istedi.

[9]Pilatus onlara, "Sizin için Yahudiler'in Kralı'nı salıvermemi ister misiniz?" dedi. [10]Başkâhinlerin İsa'yı kıskançlıktan ötürü kendisine teslim ettiklerini biliyordu. [11]Ne var ki başkâhinler, İsa'nın değil, Barabba'nın salıverilmesini istemeleri için halkı kışkırttılar.

[12]Pilatus onlara tekrar seslenerek, "Öyleyse Yahudiler'in Kralı dediğiniz adamı ne yapayım?" diye sordu.

[13]"O'nu çarmıha ger!" diye bağırdılar yine.

[14]Pilatus onlara, "O ne kötülük yaptı ki?" dedi.

Onlar ise daha yüksek sesle, "O'nu çarmıha ger!" diye bağrıştılar.

[15]Halkı memnun etmek isteyen Pilatus, onlar için Barabba'yı salıverdi. İsa'yı ise kamçılattıktan sonra çarmıha gerilmek üzere askerlere teslim etti.

Askerlerin İsa'yı Aşağılaması

(Mat.27:27-31; Yu.19:2-3)

[16]Askerler İsa'yı, Pretorium denilen vali konağına götürüp bütün taburu topladılar. [17]O'na mor bir giysi giydirdiler, dikenlerden bir taç örüp başına geçirdiler. [18]"Selam, ey Yahudiler'in Kralı!" diyerek O'nu

selamlamaya başladılar. [19]Başına bir kamışla vuruyor, üzerine tükürüyor, diz çöküp önünde yere kapanıyorlardı. [20]O'nunla böyle alay ettikten sonra mor giysiyi üzerinden çıkarıp kendi giysilerini giydirdiler ve çarmıha germek üzere O'nu dışarı götürdüler.

İsa Çarmıha Geriliyor

(Mat.27:32-44; Luk.23:26-43; Yu.19:17-27)

[21]Kırdan gelmekte olan Simun adında Kireneli bir adam oradan geçiyordu. İskender ve Rufus'un babası olan bu adama İsa'nın çarmıhını zorla taşıttılar. [22]İsa'yı Golgota, yani Kafatası denilen yere götürdüler. [23]O'na mürle* karışık şarap vermek istediler, ama içmedi. [24]Sonra O'nu çarmıha gerdiler. Kim ne alacak diye kura çekerek giysilerini aralarında paylaştılar.

[25]İsa'yı çarmıha gerdiklerinde saat dokuzdu. [26]Üzerindeki suç yaftasında,

YAHUDİLER'İN KRALI

diye yazılıydı. [27-28]İsa'yla birlikte, biri sağında öbürü solunda olmak üzere iki haydudu da çarmıha gerdiler.[a] [29-30]Oradan geçenler başlarını sallayıp İsa'ya sövüyor, "Hani sen tapınağı yıkıp üç günde yeniden kuracaktın? Çarmıhtan in de kurtar kendini!" diyorlardı.

[31]Aynı şekilde başkâhinler ve din bilginleri de O'nunla alay ederek aralarında, "Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor" diye konuşuyorlardı. [32]"İsrail'in Kralı Mesih şimdi çarmıhtan insin de görüp iman edelim." İsa'yla birlikte çarmıha gerilenler de O'na hakaret ettiler.

İsa'nın Ölümü

(Mat.27:45-56; Luk.23:44-49; Yu.19:28-30)

[33]Öğleyin on ikiden üçe kadar bütün ülkenin üzerine karanlık çöktü. [34]Saat üçte İsa yüksek sesle, "Elohi, Elohi, lema şevaktani" yani, "Tanrım, Tanrım, beni neden terk ettin?" diye bağırdı.

[35]Orada duranlardan bazıları bunu işitince, "Bakın, İlyas'ı çağırıyor" dediler.

[36]Aralarından biri koşup bir süngeri ekşi şaraba batırdı, bir kamışın ucuna takarak İsa'ya içirdi. "Dur bakalım, İlyas gelip O'nu indirecek mi?" dedi.

[37]Ama İsa yüksek sesle bağırarak son nefesini verdi.

[38]O anda tapınaktaki perde* yukarıdan aşağıya yırtılarak ikiye bölündü. [39]İsa'nın karşısında duran yüzbaşı, O'nun bu şekilde son nefesini verdiğini görünce, "Bu adam gerçekten Tanrı'nın Oğlu'ydu" dedi.

[40]Olup bitenleri uzaktan izleyen bazı kadınlar da vardı. Aralarında Mecdelli Meryem, küçük Yakup ile Yose'nin annesi Meryem ve Salome

---

[a] *15:27-28 Birçok Grekçe elyazması, "Böylece 'O, suçlularla bir sayıldı' diyen Kutsal Yazı yerine geldi" sözlerini de içerir (bkz. Luk.22:37).* *15:21 Rom.16:13*

15:24 Mez.22:18 *15:29-30 Mez.22:7; 109:25* *15:29-30 Mar.14:57-58; Yu.2:19*

15:34 Mez.22:1 *15:36 Mez.69:21* *15:38 Çık.26:31-33* bulunuyordu. [41]İsa daha Celile'deyken bu kadınlar O'nun ardından gitmiş, O'na hizmet etmişlerdi. O'nunla birlikte Yeruşalim'e gelmiş olan daha birçok kadın da olup bitenleri izliyordu.

İsa'nın Gömülmesi

(Mat.27:57-61; Luk.23:50-56; Yu.19:38-42)

[42-43]O gün Hazırlık Günü, yani Şabat Günü'nden* önceki gündü. Artık akşam oluyordu. Bu nedenle, Yüksek Kurul'un* saygın bir üyesi olup Tanrı'nın Egemenliği'ni umutla bekleyen Aramatyalı Yusuf geldi, cesaretini toplayarak Pilatus'un huzuruna çıktı, İsa'nın cesedini istedi. [44]Pilatus, İsa'nın bu kadar çabuk ölmüş olmasına şaştı. Yüzbaşıyı çağırıp, "Öleli çok oldu mu?" diye sordu. [45]Yüzbaşıdan durumu öğrenince Yusuf'a, cesedi alması için izin verdi. [46]Yusuf keten bez satın aldı, cesedi çarmıhtan indirip beze sardı, kayaya oyulmuş bir mezara yatırarak mezarın girişine bir taş yuvarladı. [47]Mecdelli Meryem ile Yose'nin annesi Meryem, İsa'nın nereye konulduğunu gördüler.

İsa'nın Dirilişi

(Mat.28:1-8; Luk.24:1-12; Yu.20:1-10)

16 Şabat Günü* geçince, Mecdelli Meryem, Yakup'un annesi Meryem ve Salome gidip İsa'nın cesedine sürmek üzere baharat satın aldılar. [2]Haftanın ilk günü* sabah çok erkenden, güneşin doğuşuyla birlikte mezara gittiler. [3]Aralarında, "Mezarın girişindeki taşı bizim için kim yana yuvarlayacak?" diye konuşuyorlardı.

[4]Başlarını kaldırıp bakınca, o kocaman taşın yana yuvarlanmış olduğunu gördüler. [5]Mezara girip sağ tarafta, beyaz kaftan giyinmiş genç bir adamın oturduğunu görünce çok şaşırdılar.

[6]Adam onlara, "Şaşırmayın!" dedi. "Çarmıha gerilen Nasıralı İsa'yı arıyorsunuz. O dirildi, burada yok. İşte O'nu yatırdıkları yer. [7]Şimdi öğrencilerine ve Petrus'a gidip şöyle deyin: 'İsa sizden önce Celile'ye gidiyor. Size bildirdiği gibi, kendisini orada göreceksiniz.' "

[8]Kadınlar mezardan çıkıp kaçtılar. Onları bir titreme, bir şaşkınlık almıştı. Korkularından kimseye bir şey söylemediler.

İsa Öğrencilerine Görünüyor

(Mat.28:9-10; Luk.24:13-35; Yu.20:11-18)

[9]İsa, haftanın ilk günü* sabah erkenden dirildiği zaman önce Mecdelli Meryem'e göründü. Ondan yedi cin kovmuştu. [10]Meryem gitti, İsa'yla bulunmuş olan, şimdiyse yas tutup gözyaşı döken öğrencilerine haberi verdi. [11]Ne var ki onlar, İsa'nın yaşadığını, Meryem'e göründüğünü duyunca inanmadılar.

[12]Bundan sonra İsa kırlara doğru yürümekte olan öğrencilerinden ikisine değişik bir biçimde göründü. [13]Bunlar geri dönüp öbürlerine haber verdiler, ama öbürleri bunlara da inanmadılar.

[14]İsa daha sonra, sofrada oturularlar-

15:40-41 Luk.8:2-3 16:7 Mat.26:32; Mar.14:28 ken Onbirler'e* göründü. Onları imansızlıklarından ve yüreklerinin duygusuzluğundan ötürü azarladı. Çünkü kendisini diri görenlere inanmamışlardı.

İsa Öğrencilerini Bütün Dünyaya Gönderiyor

(Mat.28:16-20; Luk.24:36-53; Yu.20:19-23; Elç.1:6-11)

[15]İsa onlara şöyle buyurdu: "Dünyanın her yanına gidin, Müjde'yi bütün yaratılışa duyurun. [16]İman edip vaftiz olan kurtulacak, iman etmeyen ise hüküm giyecek. [17-18]İman edenlerle birlikte görülecek belirtiler şunlardır: Benim adımla cinleri kovacaklar, yeni dillerle konuşacaklar, yılanları elleriyle tutacaklar. Öldürücü bir zehir içseler bile, zarar görmeyecekler. Ellerini hastaların üzerine koyacaklar ve hastalar iyileşecek."

[19]Rab İsa, onlara bu sözleri söyledikten sonra göğe alındı ve Tanrı'nın sağında oturdu. [20]Öğrencileri de gidip Tanrı sözünü her yere yaydılar. Rab onlarla birlikte çalışıyor, görülen belirtilerle sözünü doğruluyordu.[a]

---

[a] 16:20 9-20 ayetleri bazı Grekçe elyazmalarında yoktur.

16:15 Elç.1:8 16:19 Elç.1:9-11

LUKA

GİRİŞ

Kitabın Amacı: *Luka, daha kitabın başında amacının, İsa'nın yaşamını doğru ve ayrıntılı bir biçimde anlatmak olduğunu açıkça ortaya koyuyor (1:1-4). Luka, Elçilerin İşleri Kitabı'nda da Müjde'nin o çağda bilinen dünyanın merkezi durumundaki Roma'ya kadar nasıl yayıldığını anlatır. O devirde yazarların, yapıtlarını ileri gelen kişilere adamaları bir gelenek haline gelmişti. Nitekim Luka da her iki kitabı, adı Teofilos –"Tanrı'yı seven" anlamında– olan bir kişiye hitaben kaleme almıştır. Kuşkusuz Luka bu adamın kişiliğinde geniş bir kitleye seslenmeyi amaçlamıştır.*

Kitabın İçeriği: *Kitap, "Rab'bin yolunu hazırlamaya" gelen Vaftizci Yahya'nın[1] ve İsa'nın doğumuna ilişkin bilgileri vererek başlıyor. Bundan sonra İsa'nın Müjde'yi duyurduğu, öğretisini yayıp mucizeler yaptığı döneme geçiyor. Daha sonra İsa'nın, giderek artan baskılara rağmen Yeruşalim'e, bile bile ölüme gidişi anlatılıyor. Bunu, İsa'nın dirilişi ve göğe alınışını anlatan bölümler izliyor.*

Luka, peygamberlik sözlerini yerine getiren Tanrı'nın, bir kurtarıcı göndermekle insanlık tarihini nasıl yönlendirdiğini vurgular[2]. Tanrı'nın bu etkinliği, meleklerin gönderilmesi olayında[3]; Tanrı'nın gökten seslenişinde[4]; ve özellikle birçok inanlının Kutsal Ruh'la dolması olayında[5] açıkça görülüyor. Tanrı'nın gücü, İsa'nın yaptığı mucizelerde de gözle görülür bir şekilde etkindi[6]. On altı ayrı olayda, belirli hastalıklara yakalanmış kişilerin mucizevi şekilde iyileştirildiğinden söz ediliyor. Bunun yanısıra, İsa'nın bir arada bulunan çok sayıda hastayı iyileştirdiği, kitabın beş ayrı yerinde belirtiliyor.

Luka'nın yaklaşık yüzde kırkı İsa'nın öğretisinden oluşuyor. İsa öğretisinde birçok benzetme kullandı; Luka'da 26 benzetme var. Bunların 16'sı İncil'in öbür kısımlarında yer almaz. İsa'nın bütün öğretisini kısaca özetlemek oldukça güçtür. Şu kadarını söyleyelim ki, İsa Tanrı'nın Egemenliği'ni duyuruyor[7]. Sözü edilen egemenlik, değer yargıları yönünden tümüyle farklı, insanın yüreğinde etkin olan tanrısal egemenliktir[8]. İsa'nın kendisi, egemenliği günden güne büyüyen, ikinci gelişinde de bu egemenliği tümüyle gerçekleşecek olan Kral olarak çıkar karşımıza[9].

Kitapta bireye iletilmek istenen bildiri, günahların bağışlanmasıyla gerçekleşen kurtuluş müjdesidir[10]. Dünya malına kökten değişik bir yaklaşım içinde olan İsa[11], bu müjdeyle özellikle yoksullara, hastalara ve *ezilmişlere sesleniyor*[12]. *Bildirisinin o çağda hor görülen kadınlara ve Yahudi olmayan uluslara da yönelik olduğunu vurguluyor*[13]. *Nitekim, "Kaybolmuş olanı arayıp kurtarmaya geldim" diyordu*[14]. *Ama kişinin kurtulmaya istekli olması gerekir. Bu nedenle önce Yahya, sonra İsa, daha sonra da İsa'nın öğrencileri insanları tövbeye çağırdılar*[15]. *İsa'yı izleyecek olanlar bütün varlıklarıyla adanmış birer öğrenci olmaya*[16] *ve sürekli bir dua yaşamı sürmeye çağrılmışlardır*[17].

Ana Hatlar:

1:1-4	*Giriş*
1:5-2:52	*Vaftizci Yahya ile İsa'nın doğum ve çocuklukları*
3:1-20	*Vaftizci Yahya'nın görevi*
3:21-4:13	*İsa'nın vaftiz olması ve denenmesi*
4:14-9:50	*İsa'nın Celile ve çevresindeki etkinlikleri*
9:51-19:27	*İsa Yeruşalim yolunda*
19:28-22:46	*İsa'nın Yeruşalim'deki son günleri*
22:47-23:56	*İsa'nın tutuklanması, yargılanması ve çarmıha gerilmesi*
24:1-52	*İsa'nın dirilmesi ve göğe yükselmesi*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1623.*

1 [1-3]Sayın Teofilos,
Birçok kişi aramızda olup bitenlerin tarihçesini yazmaya girişti. Nitekim başlangıçtan beri bu olayların görgü tanığı ve Tanrı sözünün hizmetkârı olanlar bunları bize ilettiler. Ben de bütün bu olayları ta başından özenle araştırmış biri olarak bunları sana sırasıyla yazmayı uygun gördüm. [4]Öyle ki, sana verilen bilgilerin doğruluğunu bilesin.

Yahya’nın Doğumu Önceden Bildiriliyor

[5]Yahudiye Kralı Hirodes* zamanında, Aviya bölüğünden Zekeriya adında bir kâhin* vardı. Harun soyundan gelen karısının adı ise Elizabet’ti. [6]Her ikisi de Tanrı’nın gözünde doğru kişilerdi, Rab’bin bütün buyruk ve kurallarına eksiksizce uyarlardı. [7]Elizabet kısır olduğu için çocukları olmuyordu. İkisinin de yaşı ilerlemişti.

[8]Zekeriya, hizmet sırasının kendi bölüğünde olduğu bir gün, Tanrı’nın önünde kâhinlik görevini yerine getiriyordu. [9]Kâhinlik geleneği uyarınca Rab’bin Tapınağı’na girip buhur yakma görevi kurayla ona verilmişti. [10]Buhur yakma saatinde bütün halk topluluğu dışarıda dua ediyordu.

[11]Bu sırada, Rab’bin bir meleği buhur sunağının sağında durup Zekeriya’ya göründü. [12]Zekeriya onu görünce şaşırdı, korkuya kapıldı. [13]Melek, “Korkma, Zekeriya” dedi, “Duan kabul edildi. Karın Elizabet sana bir oğul doğuracak, adını Yahya koyacaksın. [14]Sevinip coşacaksın. Birçokları da onun doğumuna sevinecek. [15]O, Rab’bin gözünde büyük olacak. Hiç şarap ve içki içmeyecek; daha annesinin rahmindeyken Kutsal Ruh’la dolacak. [16]İsrailoğulları’ndan birçoğunu, Tanrıları Rab’be döndürecek. [17]Babaların yüreklerini çocuklarına döndürmek, söz dinlemeyenleri doğru kişilerin anlayışına yöneltmek ve Rab için hazırlanmış bir halk yetiştirmek üzere, İlyas’ın ruhu ve gücüyle Rab’bin önünden gidecektir.”

[18]Zekeriya meleğe, “Bundan nasıl emin olabilirim?” dedi. “Çünkü ben yaşlandım, karımın da yaşı ilerledi.”

[19]Melek ona şöyle karşılık verdi: “Ben Tanrı’nın huzurunda duran Cebrail’im. Seninle konuşmak ve bu müjdeyi sana bildirmek için gönderildim. [20]İşte, belirlenen zamanda yerine gelecek olan sözlerime inanmadığın için dilin tutulacak, bunların gerçekleşeceği güne dek konuşamayacaksın.”

[21]Zekeriya’yı bekleyen halk, onun tapınakta bu kadar uzun süre kalmasına şaştı. [22]Zekeriya ise dışarı çıktığında onlarla konuşamadı. O zaman tapınakta bir görüm gördüğünü anladılar. Kendisi onlara işaretler yapıyor, ama konuşamıyordu.

[23]Görev süresi bitince Zekeriya evine döndü. [24]Bir süre sonra karısı Elizabet gebe kaldı ve beş ay evine kapandı. [25]“Bunu benim için yapan Rab’dir” dedi. “Bu günlerde benimle ilgilenerek insanlar arasında utancımı giderdi.”

1:5 1Ta.24:10 1:15 Say.6:3 1:17 Mal.4:5-6 1:19 Dan.8:16; 9:21

İsa'nın Doğumu Önceden Bildiriliyor

[26-27]Elizabet'in hamileliğinin altıncı ayında Tanrı, Melek Cebrail'i Celile'de bulunan Nasıra adlı kente, Davut'un soyundan Yusuf adındaki adamla nişanlı kıza gönderdi. Kızın adı Meryem'di. [28]Onun yanına giren melek, "Selam, ey Tanrı'nın lütfuna erişen kız! Rab seninledir" dedi.

[29]Söylenenlere çok şaşıran Meryem, bu selamın ne anlama gelebileceğini düşünmeye başladı. [30]Ama melek ona, "Korkma Meryem" dedi, "Sen Tanrı'nın lütfuna eriştin. [31]Bak, gebe kalıp bir oğul doğuracak, adını İsa koyacaksın. [32]O büyük olacak, kendisine 'Yüceler Yücesi'nin Oğlu' denecek. Rab Tanrı O'na, atası Davut'un tahtını verecek. [33]O da sonsuza dek Yakup'un soyu üzerinde egemenlik sürecek, egemenliğinin sonu gelmeyecektir."

[34]Meryem meleğe, "Bu nasıl olur? Ben erkeğe varmadım ki" dedi.

[35]Melek ona şöyle yanıt verdi: "Kutsal Ruh senin üzerine gelecek, Yüceler Yücesi'nin gücü sana gölge salacak. Bunun için doğacak olana kutsal, Tanrı Oğlu denecek. [36]Bak, senin akrabalarından Elizabet de yaşlılığında bir oğula gebe kaldı. Kısır bilinen bu kadın şimdi altıncı ayındadır. [37]Tanrı'nın yapamayacağı hiçbir şey yoktur."

[38]"Ben Rab'bin kuluyum" dedi Meryem, "Bana dediğin gibi olsun." Bundan sonra melek onun yanından ayrıldı.

Meryem, Elizabet'i Ziyaret Ediyor

[39]O günlerde Meryem kalkıp aceleyle Yahuda'nın dağlık bölgesindeki bir kente gitti. [40]Zekeriya'nın evine girip Elizabet'i selamladı. [41-42]Elizabet Meryem'in selamını duyunca rahmindeki çocuk hopladı. Kutsal Ruh'la dolan Elizabet yüksek sesle şöyle dedi: "Kadınlar arasında kutsanmış bulunuyorsun, rahminin ürünü de kutsanmıştır! [43]Nasıl oldu da Rabbim'in annesi yanıma geldi? [44]Bak, selamın kulaklarıma eriştiği an, çocuk rahmimde sevinçle hopladı. [45]İman eden kadına ne mutlu! Çünkü Rab'bin ona söylediği sözler gerçekleşecektir."

[46-47]Meryem de şöyle dedi:

"Canım Rab'bi yüceltir;
Ruhum, Kurtarıcım Tanrı
sayesinde sevinçle coşar.
[48]Çünkü O, sıradan biri olan kuluyla
ilgilendi.
İşte, bundan böyle bütün kuşaklar
beni mutlu sayacak.
[49]Çünkü Güçlü Olan, benim için
büyük işler yaptı.
O'nun adı kutsaldır.
[50]Kuşaklar boyunca kendisinden
korkanlara merhamet eder.
[51]Bileğiyle büyük işler yaptı;
Gururluları yüreklerindeki
kuruntularla darmadağın etti.
[52]Hükümdarları tahtlarından indirdi,
Sıradan insanları yükseltti.
[53]Aç olanları iyiliklerle doyurdu,

1:26-27 Mat.1:18 *1:31 Mat.1:21* *1:32-33 2Sa.7:12-16; Yşa.9:7*
1:37 Yar.18:14 *1:46-55 1Sa.2:1-10*

Zenginleri ise elleri boş çevirdi.
[54-55] Atalarımıza söz verdiği gibi,
İbrahim'e ve onun soyuna
sonsuza dek
Merhamet etmeyi unutmayarak
Kulu İsrail'in yardımına yetişti."

[56]Meryem, üç ay kadar Elizabet'in yanında kaldı, sonra kendi evine döndü.

Yahya'nın Doğumu

[57]Elizabet'in doğurma vakti geldi ve bir oğul doğurdu. [58]Komşularıyla akrabaları, Rab'bin ona ne büyük merhamet gösterdiğini duyunca, onun sevincine katıldılar. [59]Sekizinci gün çocuğun sünnetine geldiler. Ona babası Zekeriya'nın adını vereceklerdi. [60]Ama annesi, "Hayır, adı Yahya olacak" dedi.

[61]Ona, "Akrabaların arasında bu adı taşıyan kimse yok ki" dediler.

[62]Bunun üzerine babasına işaretle çocuğun adını ne koymak istediğini sordular. [63]Zekeriya bir yazı levhası istedi ve, "Adı Yahya'dır" diye yazdı. Herkes şaşakaldı. [64]O anda Zekeriya'nın ağzı açıldı, dili çözüldü. Tanrı'yı överek konuşmaya başladı. [65]Çevrede oturanların hepsi korkuya kapıldı. Bütün bu olaylar, Yahudiye'nin dağlık bölgesinin her yanında konuşulur oldu. [66]Duyan herkes derin derin düşünüyor, "Acaba bu çocuk ne olacak?" diyordu. Çünkü Rab[a] onunla birlikteydi.

Zekeriya'nın Şükran İlahisi

[67]Çocuğun babası Zekeriya, Kutsal Ruh'la dolarak şu peygamberlikte bulundu:

[68] "İsrail'in Tanrısı Rab'be övgüler
olsun!
Çünkü halkının yardımına gelip
onları fidyeyle kurtardı.
[69-71] Eski çağlardan beri
Kutsal peygamberlerinin ağzından
bildirdiği gibi,
Kulu Davut'un soyundan
Bizim için güçlü bir kurtarıcı[b]
çıkardı;
Düşmanlarımızdan,
Bizden nefret edenlerin hepsinin
elinden
Kurtuluşumuzu sağladı.
[72] Böylece atalarımıza merhamet
ederek
Kutsal antlaşmasını anmış oldu.
[73-75] Nitekim bizi düşmanlarımızın
elinden kurtaracağına
Ve ömrümüz boyunca
Kendi önünde kutsallık ve
doğruluk içinde,
Korkusuzca kendisine tapınmamızı
sağlayacağına dair
Atamız İbrahim'e ant içerek söz
vermişti.
[76-77] Sen de, ey çocuk,
Yüceler Yücesi'nin peygamberi
diye anılacaksın.
Rab'bin yollarını hazırlamak üzere
önünden gidecek

---

[a] *1:66 "Rab": Grekçe "Rab'bin eli".*
[b] *1:69-71 "Güçlü bir kurtarıcı": Grekçe "Bir kurtuluş boynuzu". (Boynuz, güç simgesidir.)*
1:54-55 Yar.17:7 1:59 Lev.12:3
1:76-77 Mal.3:1

Ve O'nun halkına,
Günahlarının bağışlanmasıyla
kurtulacaklarını bildireceksin.
[78-79] Çünkü Tanrımız'ın yüreği
merhamet doludur.
O'nun merhameti sayesinde,
Yücelerden doğan Güneş[a],
Karanlıkta ve ölümün gölgesinde
yaşayanlara ışık saçmak
Ve ayaklarımızı esenlik yoluna
yöneltmek üzere
Yardımımıza gelecektir."

[80]Çocuk büyüyor, ruhsal yönden güçleniyordu. İsrail halkına görüneceği güne dek ıssız yerlerde yaşadı.

İsa'nın Doğumu

(Mat.1:18-25)

2 O günlerde Sezar* Avgustus bütün Roma dünyasında bir nüfus sayımının yapılması için buyruk çıkardı. [2]Bu ilk sayım, Kirinius'un Suriye valiliği zamanında yapıldı. [3]Herkes yazılmak için kendi kentine gitti.

[4]Böylece Yusuf da, Davut'un soyundan ve torunlarından olduğu için Celile'nin Nasıra Kenti'nden Yahudiye bölgesine, Davut'un kenti Beytlehem'e gitti. [5]Orada, hamile olan nişanlısı Meryem'le birlikte yazılacaktı. [6-7]Onlar oradayken, Meryem'in doğurma vakti geldi ve ilk oğlunu doğurdu. Onu kundağa sarıp bir yemliğe yatırdı. Çünkü handa[b] yer yoktu.

Çobanlar ve Melekler

[8]Aynı yörede, sürülerinin yanında nöbet tutarak geceyi kırlarda geçiren çobanlar vardı. [9]Rab'bin bir meleği onlara göründü ve Rab'bin görkemi çevrelerini aydınlattı. Büyük bir korkuya kapıldılar. [10-11]Melek onlara, "Korkmayın!" dedi. "Size, bütün halkı çok sevindirecek bir haber müjdeliyorum: Bugün size, Davut'un kentinde bir Kurtarıcı doğdu. Bu, Rab olan Mesih'tir*. [12]İşte size bir işaret: Kundağa sarılmış ve yemlikte yatan bir bebek bulacaksınız."

[13-14]Birdenbire meleğin yanında, göksel ordulardan oluşan büyük bir topluluk belirdi. Tanrı'yı överek,

"En yücelerde Tanrı'ya yücelik
olsun,
Yeryüzünde O'nun hoşnut kaldığı
insanlara
Esenlik olsun!" dediler.

[15]Melekler yanlarından ayrılıp göğe çekildikten sonra çobanlar birbirlerine, "Haydi, Beytlehem'e gidelim, Rab'bin bize bildirdiği bu olayı görelim" dediler. [16]Aceleyle gidip Meryem'le Yusuf'u ve yemlikte yatan bebeği buldular. [17]Onları görünce, çocukla ilgili kendilerine anlatılanları bildirdiler. [18]Bunu duyanların hepsi, çobanların söylediklerine şaşıp kaldılar. [19]Meryem ise bütün bu sözleri derin derin düşünerek yüreğinde saklıyordu. [20]Çobanlar, işitip gördüklerinin tümü için Tanrı'yı yüceltip överek geri döndüler. Her şeyi, kendilerine anlatıldığı gibi bulmuşlardı.

---

[a] *1:78-79 "Doğan Güneş": Mesih* (bkz. Mal.4:2).*

[b] *2:6-7 "Han" ya da "Konuk odası". Aynı sözcük Luk.22:11'de de böyle çevrilir.*

1:78-79 Yşa.9:2

İsa'nın Tapınakta Tanrı'ya Adanması

[21]Sekizinci gün, çocuğu sünnet etme zamanı gelince, O'na İsa adı verildi. Bu, O'nun anne rahmine düşmesinden önce meleğin kendisine verdiği isimdi.

[22]Musa'nın Yasası'na göre arınma günlerinin[a] bitiminde Yusuf'la Meryem çocuğu Rab'be adamak için Yeruşalim'e* götürdüler. [23]Nitekim Rab'bin Yasası'nda, "İlk doğan her erkek çocuk Rab'be adanmış sayılacak" diye yazılmıştır. [24]Ayrıca Rab'bin Yasası'nda buyrulduğu gibi, kurban olarak "bir çift kumru ya da iki güvercin yavrusu" sunacaklardı.

[25]O sırada Yeruşalim'de Şimon adında bir adam vardı. Doğru ve dindar biriydi. İsrail'in avutulmasını özlemle bekliyordu. Kutsal Ruh onun üzerindeydi. [26]Rab'bin Mesihi'ni görmeden ölmeyeceği Kutsal Ruh aracılığıyla kendisine bildirilmişti. [27-28]Böylece Şimon, Ruh'un yönlendirmesiyle tapınağa geldi. Küçük İsa'nın annesi babası, Kutsal Yasa'nın ilgili kuralını yerine getirmek üzere O'nu içeri getirdiklerinde, Şimon O'nu kucağına aldı, Tanrı'yı överek şöyle dedi:

[29]"Ey Rabbim, verdiğin sözü tuttun;
Artık ben, kulun huzur içinde
ölebilirim[b].
[30-32]Çünkü senin sağladığın,
Bütün halkların gözü önünde
hazırladığın kurtuluşu,
Ulusları aydınlatıp
Halkın İsrail'e yücelik
kazandıracak ışığı
Gözlerimle gördüm."

[33]İsa'nın annesiyle babası, O'nun hakkında söylenenlere şaştılar. [34]Şimon onları kutsayıp çocuğun annesi Meryem'e şöyle dedi: "Bu çocuk, İsrail'de birçok kişinin düşmesine ya da yükselmesine yol açmak ve aleyhinde konuşulacak bir belirti olmak üzere belirlenmiştir. [35]Senin kalbine de adeta bir kılıç saplanacak. Bütün bunlar, birçoklarının yüreğindeki düşüncelerin açığa çıkması için olacak."

[36-37]Anna adında çok yaşlı bir kadın peygamber vardı. Aşer oymağından Fanuel'in kızıydı. Genç kız olarak evlenip kocasıyla yedi yıl yaşadıktan sonra dul kalmıştı. Şimdi seksen dört yaşındaydı. Tapınaktan ayrılmaz, oruç tutup dua ederek gece gündüz Tanrı'ya tapınırdı. [38]Tam o sırada ortaya çıkan Anna, Tanrı'ya şükrederek Yeruşalim'in kurtuluşunu bekleyen herkese İsa'dan söz etmeye başladı.

[39]Yusuf'la Meryem, Rab'bin Yasası'nda öngörülen her şeyi yerine

---

[a] *2:22 "Arınma günleri": Lev.12:1-4'e göre bir kadın, bir erkek çocuk doğurduktan sonra kırk gün süreyle dinsel açıdan kirli sayılırdı. Bu dönemin sonunda bir kurban sunarak tekrar temiz hale gelirdi.*

[b] *2:29 "Artık ben, kulun huzur içinde ölebilirim": Grekçe "Kulunu şimdi esenlikle salıveriyorsun".* *2:21 Lev.12:3* *2:21 Luk.1:31*
2:22-24 Lev.12:6-8 *2:23 Çık.13:1-2,12* *2:30-32 Yşa.42:6-7; 49:6; 52:10*

getirdikten sonra Celile'ye, kendi kentleri Nasıra'ya döndüler. [40]Çocuk büyüyor, güçleniyor ve bilgelikte yetkinleşiyordu. Tanrı'nın lütfu O'nun üzerindeydi.

İsa Tapınakta

[41]İsa'nın annesi babası her yıl Fısıh Bayramı'nda* Yeruşalim'e giderlerdi. [42]İsa on iki yaşına gelince, bayram geleneğine uyarak yine gittiler. [43-44]Bayramdan sonra eve dönerlerken küçük İsa Yeruşalim'de kaldı. Bunu farketmeyen annesiyle babası, çocuğun yol arkadaşlarıyla birlikte olduğunu sanarak bir günlük yol gittiler. Sonra O'nu akrabalar ve dostlar arasında aramaya başladılar. [45]Bulamayınca O'nu araya araya Yeruşalim'e döndüler. [46]Üç gün sonra O'nu tapınakta buldular. Din öğretmenleri arasında oturmuş, onları dinliyor, sorular soruyordu. [47]O'nu dinleyen herkes, zekâsına ve verdiği yanıtlara hayran kalıyordu. [48]Annesiyle babası O'nu görünce şaşırdılar. Annesi, "Çocuğum, bize bunu niçin yaptın? Bak, babanla ben büyük kaygı içinde seni arayıp durduk" dedi.

[49]O da onlara, "Beni niçin arayıp durdunuz?" dedi. "Babam'ın evinde bulunmam gerektiğini bilmiyor muydunuz?" [50]Ne var ki onlar ne demek istediğini anlamadılar.

[51]İsa onlarla birlikte yola çıkıp Nasıra'ya döndü. Onların sözünü dinlerdi. Annesi bütün bu olup bitenleri yüreğinde sakladı. [52]İsa bilgelikte ve boyda gelişiyor, Tanrı'nın ve insanların beğenisini kazanıyordu.

Yahya Rab'bin Yolunu Hazırlıyor

(Mat.3:1-12; Mar.1:1-8; Yu.1:19-28)

3 Sezar* Tiberius'un egemenliğinin on beşinci yılıydı. Yahudiye'de Pontius Pilatus valilik yapıyordu. Celile'yi Hirodes*, İtureya ve Trahonitis bölgesini Hirodes'in kardeşi Filipus, Avilini'yi Lisanias yönetiyordu. [2]Hanan ile Kayafa başkâhinlik ediyorlardı. Bu sırada Tanrı çölde bulunan Zekeriya oğlu Yahya'ya seslendi. [3]O da Şeria Irmağı'nın çevresindeki bütün bölgeyi dolaşarak insanları, günahlarının bağışlanması için tövbe edip vaftiz* olmaya çağırdı. [4]Nitekim Peygamber Yeşaya'nın sözlerini içeren kitapta şöyle yazılmıştır:

"Çölde haykıran,
'Rab'bin yolunu hazırlayın,
Geçeceği patikaları düzleyin' diye
sesleniyor.
[5] 'Her vadi doldurulacak,
Her dağ ve her tepe alçaltılacak.
Dolambaçlı yollar doğrultulacak,
Engebeli yollar düzleştirilecek.
[6] Ve bütün insanlar
Tanrı'nın sağladığı kurtuluşu
görecektir.' "

[7]Yahya, vaftiz olmak için kendisine gelen kalabalıklara şöyle seslendi: "Ey engerekler soyu! Gelecek gazaptan kaçmak için sizi kim uyardı? [8]Bundan böyle tövbeye yaraşır meyveler verin! Kendi kendinize,

2:39 Mat.2:23
2:52 1Sa.2:26; Özd.3:4
2:41 Çık.12:1-27; Yas.16:1-8
3:4-6 Yşa.40:3-5
3:7 Mat.12:34; 23:33

'Biz İbrahim'in soyundanız' demeye kalkmayın. Ben size şunu söyleyeyim: Tanrı, İbrahim'e şu taşlardan da çocuk yaratabilir. [9]Balta ağaçların köküne dayanmış bile. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır."

[10]Halk ona, "Öyleyse biz ne yapalım?" diye sordu.

[11]Yahya onlara, "İki mintanı olan birini mintanı olmayana versin; yiyeceği olan yiyeceği olmayanla paylaşsın" yanıtını verdi.

[12]*Bazı vergi görevlileri** *de vaftiz* olmaya gelerek, "Öğretmenimiz, biz ne yapalım?" dediler.

[13]Yahya, "Size buyrulandan çok vergi almayın" dedi.

[14]Bazı askerler de, "Ya biz ne yapalım?" diye sordular.

O da, "Kaba kuvvetle ya da yalan suçlamalarla kimseden para koparmayın" dedi, "Ücretinizle yetinin."

[15]Halk umut içinde bekliyordu. Yahya'yla ilgili olarak herkesin aklında, "Acaba Mesih* bu mu?" sorusu vardı.

[16]Yahya ise hepsine şöyle yanıt verdi: "Ben sizi suyla vaftiz ediyorum, ama benden daha güçlü Olan geliyor. Ben O'nun çarıklarının bağını çözmeye bile layık değilim. O sizi Kutsal Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. [17]Harman yerini temizlemek ve buğdayı toplayıp ambarına yığmak için yabası elinde hazır duruyor. Samanı ise sönmeyen ateşte yakacak."

[18]Yahya başka birçok konuda halka çağrıda bulunuyor, Müjde'yi duyuruyordu. [19-20]Ne var ki bölgenin kralı* Hirodes, kardeşinin karısı Hirodiya'yla ilgili olayı ve kendi yapmış olduğu bütün kötülükleri yüzüne vuran Yahya'yı hapse attırarak kötülüklerine bir yenisini ekledi.

İsa'nın Vaftiz Olması

(Mat.3:13-17; Mar.1:9-11)

[21-22]Bütün halk vaftiz olduktan sonra İsa da vaftiz oldu. Dua ederken gök açıldı ve Kutsal Ruh, bedensel *görünümde, güvercin gibi* O'nun üzerine indi. Gökten, "Sen benim sevgili Oğlum'sun, senden hoşnudum" diyen bir ses duyuldu.

İsa'nın Soyu

(Mat.1:1-17)

[23]İsa görevine başladığı zaman otuz yaşlarındaydı. Yusuf'un oğlu olduğu sanılıyordu.

Yusuf da Eli oğlu,

[24]Mattat oğlu, Levi oğlu, Malki oğlu, Yannay oğlu, Yusuf oğlu,

[25]Mattitya oğlu, Amos oğlu, Nahum oğlu, Hesli oğlu, Nagay oğlu,

[26]Mahat oğlu, Mattitya oğlu, Şimi oğlu, Yosek oğlu, Yoda oğlu,

[27]Yohanan oğlu, Reşa oğlu, Zerubbabil oğlu, Şealtiel oğlu, Neri oğlu,

[28]Malki oğlu, Addi oğlu, Kosam oğlu, Elmadam oğlu, Er oğlu,

[29]Yeşu oğlu, Eliezer oğlu, Yorim oğlu, Mattat oğlu, Levi oğlu,

[30]Şimon oğlu, Yahuda oğlu, Yusuf oğlu, Yonam oğlu, Elyakim oğlu,

[31]Mala oğlu, Menna oğlu, Mattata

***3:8** Yu.8:33* ***3:9** Mat.7:19* ***3:12** Luk.7:29* ***3:19-20** Mat.14:3-4; Mar.6:17-18*
***3:21-22** Yar.22:2; Mez.2:7; Yşa.42:1; Mat.3:17; Mar.1:11; Luk.9:35*

oğlu, Natan oğlu, Davut oğlu,

[32]İşay oğlu, Ovet oğlu, Boaz oğlu, Salmon[a] oğlu, Nahşon oğlu,

[33]Amminadav oğlu, Ram oğlu[b], Hesron oğlu, Peres oğlu, Yahuda oğlu,

[34]Yakup oğlu, İshak oğlu, İbrahim oğlu, Terah oğlu, Nahor oğlu,

[35]Seruk oğlu, Reu oğlu, Pelek oğlu, Ever oğlu, Şelah oğlu,

[36]Kenan oğlu, Arpakşat oğlu, Sam oğlu, Nuh oğlu, Lemek oğlu,

[37]Metuşelah oğlu, Hanok oğlu, Yeret oğlu, Mahalalel oğlu, Kenan oğlu,

[38]Enoş oğlu, Şit oğlu, Adem oğlu, Tanrı Oğlu'ydu.

İsa'nın Çölde Denenmesi

(Mat.4:1-11; Mar.1:12-13)

4 [1-2]Kutsal Ruh'la dolu olarak Şeria Irmağı'ndan dönen İsa, Ruh'un yönlendirmesiyle çölde dolaştırılarak kırk gün İblis tarafından denendi. O günlerde hiçbir şey yemedi. Dolayısıyla bu süre sonunda acıktı. [3]Bunun üzerine İblis O'na, "Tanrı'nın Oğlu'ysan, şu taşa söyle ekmek olsun" dedi.

[4]İsa, " 'İnsan yalnız ekmekle yaşamaz' diye yazılmıştır" karşılığını verdi.

[5]Sonra İblis İsa'yı yükseklere çıkararak bir anda O'na dünyanın bütün ülkelerini gösterdi. [6]O'na, "Bütün bunların yönetimini ve zenginliğini sana vereceğim" dedi. "Bunlar bana teslim edildi, ben de dilediğim kişiye veririm. [7]Bana taparsan, hepsi senin olacak."

[8]İsa ona şu karşılığı verdi: " 'Tanrın Rab'be tapacak, yalnız O'na kulluk edeceksin' diye yazılmıştır."

[9]İblis O'nu Yeruşalim'e götürüp tapınağın tepesine çıkardı. "Tanrı'nın Oğlu'ysan, kendini buradan aşağı at" dedi. [10]"Çünkü şöyle yazılmıştır:

'Tanrı, seni korumaları için
Meleklerine buyruk verecek.'

[11] 'Ayağın bir taşa çarpmasın diye
Seni elleri üzerinde taşıyacaklar.' "

[12]İsa ona şöyle karşılık verdi: " 'Tanrın Rab'bi denemeyeceksin!' diye buyrulmuştur."

[13]İblis, İsa'yı her bakımdan denedikten sonra bir süre için O'nun yanından ayrıldı.

İsa Celile'de

(Mat.4:12-17; Mar.1:14-15)

[14]İsa, Ruh'un gücüyle donanmış olarak Celile'ye döndü. Haber bütün bölgeye yayıldı. [15]Oranın havralarında öğretiyor, herkes tarafından övülüyordu.

[16-17]İsa, büyüdüğü Nasıra Kenti'ne geldiğinde her zamanki gibi Şabat Günü* havraya gitti. Kutsal Yazılar'ı okumak üzere ayağa kalkınca O'na Peygamber Yeşaya'nın Kitabı verildi. Kitabı açarak şu sözlerin yazılı olduğu yeri buldu:

---

[a] *3:32 "Salmon": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Sala" diye geçer.*
[b] *3:33 "Ram oğlu": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Admin oğlu, Arni oğlu" diye geçer.*
4:4 Yas.8:3 4:8 Yas.6:13 4:10 Mez.91:11 4:11 Mez.91:12 4:12 Yas.6:16

[18-19] "Rab'bin Ruhu üzerimdedir.
Çünkü O beni yoksullara Müjde'yi
iletmek için meshetti*.
Tutsaklara serbest bırakılacaklarını,
Körlere gözlerinin açılacağını
duyurmak için,
Ezilenleri özgürlüğe kavuşturmak
Ve Rab'bin lütuf yılını ilan etmek
için
Beni gönderdi."

[20]Sonra kitabı kapattı, görevliye geri verip oturdu. Havradakilerin hepsi dikkatle O'na bakıyordu. [21]İsa, "Dinlediğiniz bu Yazı bugün yerine gelmiştir" diye konuşmaya başladı.

[22]Herkes İsa'yı övüyor, ağzından çıkan lütufkâr sözlere hayran kalıyordu. "Yusuf'un oğlu değil mi bu?" diyorlardı.

[23]İsa onlara şöyle dedi: "Kuşkusuz bana şu deyimi hatırlatacaksınız: 'Ey hekim, önce kendini iyileştir! Kefarnahum'da yaptıklarını duyduk. Aynısını burada, kendi memleketinde de yap.'"

[24]"Size doğrusunu söyleyeyim" diye devam etti İsa, "Hiçbir peygamber kendi memleketinde kabul görmez. [25]Yine size gerçeği söyleyeyim, gökyüzünün üç yıl altı ay kapalı kaldığı, bütün ülkede korkunç bir kıtlığın baş gösterdiği İlyas zamanında İsrail'de çok sayıda dul kadın vardı. [26]İlyas bunlardan hiçbirine gönderilmedi; yalnız Sayda bölgesinin Sarefat Kenti'nde bulunan dul bir kadına gönderildi. [27]Peygamber Elişa'nın zamanında İsrail'de çok sayıda cüzamlı* vardı. Bunlardan hiçbiri iyileştirilmedi; yalnız Suriyeli Naaman iyileştirildi."

[28]Havradakiler bu sözleri duyunca öfkeden kudurdular. [29]Ayağa kalkıp İsa'yı kentin dışına kovdular. O'nu uçurumdan aşağı atmak için kentin kurulduğu tepenin yamacına götürdüler. [30]Ama İsa onların arasından geçerek oradan uzaklaştı.

İsa Kötü Bir Ruhu Kovuyor

(Mar.1:21-28)

[31]Sonra İsa Celile'nin Kefarnahum Kenti'ne gitti. Şabat Günü* halka öğretiyordu. [32]Yetkiyle konuştuğu için O'nun öğretişine şaşıp kaldılar.

[33-34]Havrada cinli, içinde kötü ruh olan bir adam vardı. Adam yüksek sesle, "Ey Nasıralı İsa, bırak bizi! Bizden ne istiyorsun?" diye bağırdı. "Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum, Tanrı'nın Kutsalı'sın sen!"

[35]İsa, "Sus, çık adamdan!" diyerek cini azarladı. Cin adamı herkesin önünde yere vurduktan sonra, ona hiç zarar vermeden içinden çıktı.

[36]Herkes şaşkına dönmüştü. Birbirlerine, "Bu nasıl söz? Güç ve yetkiyle kötü ruhlara çıkmalarını buyuruyor, onlar da çıkıyor!" diyorlardı. [37]İsa'yla ilgili haber o bölgenin her yanında yankılandı.

İsa Birçok Hastayı İyileştiriyor

(Mat.8:14-17; Mar.1:29-34)

[38]İsa havradan ayrılarak Simun'un evine gitti. Simun'un kaynanası has-

4:18-19 Yşa.61:1-3 *4:24 Yu.4:44* *4:25 1Kr.17:1*
4:26 1Kr.17:8-16 *4:27 2Kr.5:1-14* *4:32 Mat.7:28-29*

taydı, ateşler içindeydi. Onun için İsa'dan yardım istediler. [39]İsa kadının başucunda durup ateşi azarladı, kadının ateşi düştü. Kadın hemen ayağa kalkıp onlara hizmet etmeye başladı.

[40]Güneş batarken herkes çeşitli hastalıklara yakalanmış akrabalarını İsa'ya getirdi. İsa her birinin üzerine ellerini koyarak onları iyileştirdi. [41]Birçoğunun içinden cinler de, "Sen Tanrı'nın Oğlu'sun!" diye bağırarak çıkıyordu. Ne var ki, İsa onları azarladı, konuşmalarına izin vermedi. Çünkü kendisinin Mesih* olduğunu biliyorlardı.

[42]Sabah olunca İsa dışarı çıkıp ıssız bir yere gitti. Halk ise O'nu arıyordu. Bulunduğu yere geldiklerinde O'nu yanlarında alıkoymaya çalıştılar. [43]Ama İsa, "Öbür kentlerde de Tanrı'nın Egemenliği'yle ilgili Müjde'yi yaymam gerek" dedi. "Çünkü bunun için gönderildim." [44]Böylece Yahudiye'deki[a] havralarda Tanrı sözünü duyurmaya devam etti.

İsa'nın İlk Öğrencileri

(Mat.4:18-22; Mar.1:16-20)

5 Halk, Ginnesar Gölü'nün kıyısında duran İsa'nın çevresini sarmış, Tanrı'nın sözünü dinliyordu. [2]İsa, gölün kıyısında iki tekne gördü. Balıkçılar teknelerinden inmiş ağlarını yıkıyorlardı. [3]İki tekneden Simun'a ait olanına binen İsa, ona kıyıdan biraz açılmasını rica etti. Sonra oturdu, teknenin içinden halka öğretmeye devam etti. [4]Konuşmasını bitirince Simun'a, "Derin sulara açılın, balık tutmak için ağlarınızı atın" dedi.

[5]Simun şu karşılığı verdi: "Efendimiz, bütün gece çabaladık, hiçbir şey tutamadık. Yine de senin sözün üzerine ağları atacağım."

[6]Bunu yapınca öyle çok balık yakaladılar ki, ağları yırtılmaya başladı. [7]Öbür teknedeki ortaklarına işaret ederek gelip yardım etmelerini istediler. Onlar da geldiler ve her iki tekneyi balıkla doldurdular; tekneler neredeyse batıyordu.

[8]Simun Petrus bunu görünce, "Ya Rab, benden uzak dur, ben günahlı bir adamım" diyerek İsa'nın dizlerine kapandı. [9]Kendisi ve yanındakiler, tutmuş oldukları balıkların çokluğuna şaşıp kalmışlardı. [10]Simun'un ortakları olan Zebedi oğulları Yakup'la Yuhanna'yı da aynı şaşkınlık almıştı.

İsa Simun'a, "Korkma" dedi, "Bundan böyle balık yerine insan tutacaksın." [11]Sonra onlar tekneleri karaya çektiler ve her şeyi bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

İsa Bir Cüzamlıyı İyileştiriyor

(Mat.8:1-4; Mar.1:40-45)

[12]İsa kentlerden birindeyken, her yanını cüzam* kaplamış bir adamla karşılaştı. Adam İsa'yı görünce yüzüstü yere kapanıp yalvardı: "Ya Rab, istersen beni temiz kılabilirsin" dedi.

[13]İsa elini uzatıp adama dokundu, "İsterim, temiz ol!" dedi. Adam

---

[a] *4:44 "Yahudiye'deki": Birçok Grekçe elyazmasında, "Celile'deki" diye geçer.*

5:1-3 Mat.13:1-2; Mar.3:9-10; 4:1 5:5 Yu.21:3 5:6 Yu.21:6 anında cüzamdan kurtuldu.

[14]İsa ona, bundan kimseye söz etmemesini buyurdu. "Git, kâhine* görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu sunuları sun" dedi. [15]Ne var ki, İsa'yla ilgili haber daha da çok yayıldı. Kalabalık halk toplulukları İsa'yı dinlemek ve hastalıklarından kurtulmak amacıyla akın akın geliyordu. [16]Kendisi ise ıssız yerlere çekilip dua ediyordu.

Bir Felçlinin İyileştirilmesi

(Mat.9:1-8; Mar.2:1-12)

[17]Bir gün İsa öğretiyordu. Celile'nin ve Yahudiye'nin bütün köylerinden ve Yeruşalim'den gelen Ferisiler'le* Kutsal Yasa öğretmenleri O'nun çevresinde oturuyorlardı. İsa, Rab'bin gücü sayesinde hastaları iyileştiriyordu. [18]O sırada birkaç kişi, yatak üzerinde taşıdıkları felçli bir adamı evden içeri sokup İsa'nın önüne koymaya çalışıyordu. [19]Kalabalıktan ötürü onu içeri sokacak yol bulamayınca dama çıktılar, kiremitleri kaldırıp adamı yatakla birlikte orta yere, İsa'nın önüne indirdiler. [20]İsa onların imanını görünce, "Dostum, günahların bağışlandı" dedi.

[21]Din bilginleriyle* Ferisiler, "Tanrı'ya küfreden bu adam kim? Tanrı'dan başka kim günahları bağışlayabilir?" diye düşünmeye başladılar.

[22]Akıllarından geçenleri bilen İsa onlara şöyle seslendi: "Aklınızdan neden böyle şeyler geçiriyorsunuz? [23]Hangisi daha kolay, 'Günahların bağışlandı' demek mi, yoksa 'Kalk, yürü' demek mi? [24]Ne var ki, İnsanoğlu'nun* yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilesiniz diye..." Sonra felçli adama, "Sana söylüyorum, kalk, yatağını toplayıp evine git!" dedi.

[25]Adam onların gözü önünde hemen ayağa kalktı, üzerinde yattığı yatağı topladı ve Tanrı'yı yücelterek evine gitti. [26]Herkesi bir şaşkınlık almıştı. Tanrı'yı yüceltiyor, büyük korku içinde, "Bugün şaşılacak işler gördük!" diyorlardı.

Levi'nin Öğrencilere Katılması

(Mat.9:9-13; Mar.2:13-17)

[27]Bu olaydan sonra İsa dışarı çıktı, vergi toplama yerinde oturan Levi adında bir vergi görevlisini* gördü. Adama, "Ardımdan gel" dedi. [28]O da kalktı, her şeyi bırakıp İsa'nın ardından gitti.

[29]Sonra Levi, evinde İsa'nın onuruna büyük bir şölen verdi. Vergi görevlileriyle başka kişilerden oluşan büyük bir kalabalık onlarla birlikte yemeğe oturmuştu. [30]Ferisiler'le onların din bilginleri söylenmeye başladılar. İsa'nın öğrencilerine, "Siz neden vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yiyip içiyorsunuz?" dediler.

[31]İsa onlara şu karşılığı verdi: "Sağlıklı olanların değil, hastaların hekime ihtiyacı var. [32]Ben doğru kişileri değil, günahkârları tövbeye çağırmaya geldim."

***5:14* Lev.14:1-32**
***5:30* Luk.15:1-2**

Oruçla İlgili Soru

(Mat.9:14-17; Mar.2:18-22)

[33]Onlar İsa'ya, "Yahya'nın öğrencileri sık sık oruç tutup dua ediyorlar, Ferisiler'in öğrencileri de öyle. Seninkiler ise yiyip içiyor" dediler.

[34]İsa şöyle karşılık verdi: "Güvey aralarında olduğu sürece davetlilere oruç tutturabilir misiniz? [35]Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, onlar işte o zaman, o günler oruç tutacaklar."

[36]İsa onlara şu benzetmeyi de anlattı: "Hiç kimse yeni giysiden bir parça yırtıp eski giysiyi yamamaz. Yoksa hem yeni giysi yırtılır, hem de o giysiden koparılan yama eskisine uymaz. [37]Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa yeni şarap tulumları patlatır; hem şarap dökülür, hem de tulumlar mahvolur. [38]Yeni şarabı yeni tulumlara doldurmak gerek. [39]Üstelik hiç kimse eski şarabı içtikten sonra yenisini istemez. 'Eskisi güzel' der."

Şabat Günü Sorunu

(Mat.12:1-14; Mar.2:23-3:6)

6 Bir Şabat Günü* İsa ekinler arasından geçiyordu. Öğrencileri başakları koparıyor, avuçlarında ufalayıp yiyorlardı. [2]Ferisiler'den bazıları, "Şabat Günü yasak olanı neden yapıyorsunuz?" dediler.

[3]İsa onlara şöyle karşılık verdi: "Davut'la yanındakiler acıkınca Davut'un ne yaptığını okumadınız mı? [4]Tanrı'nın evine girdi, kâhinlerden başkasının yemesi yasak olan adak ekmeklerini* alıp yedi ve yanındakilere de verdi." [5]Sonra İsa onlara, "İnsanoğlu* Şabat Günü'nün de Rabbi'dir" dedi.

[6]Bir başka Şabat Günü İsa havraya girmiş öğretiyordu. Orada sağ eli sakat bir adam vardı. [7]İsa'yı suçlamak için fırsat kollayan din bilginleriyle Ferisiler, Şabat Günü hastaları iyileştirecek mi diye O'nu gözlüyorlardı. [8]İsa, onların ne düşündüklerini biliyordu. Eli sakat olan adama, "Ayağa kalk, öne çık" dedi. O da kalktı, orta yerde durdu.

[9]İsa onlara, "Size sorayım" dedi, "Kutsal Yasa'ya göre Şabat Günü iyilik yapmak mı doğru, kötülük yapmak mı? Can kurtarmak mı doğru, öldürmek mi?" [10]Gözlerini hepsinin üzerinde gezdirdikten sonra adama, "Elini uzat" dedi. Adam elini uzattı, eli yine sapasağlam oluverdi. [11]Onlar ise öfkeden deliye döndüler ve aralarında İsa'ya ne yapabileceklerini tartışmaya başladılar.

İsa On İki Elçisini Seçiyor

(Mat.10:1-4; Mar.3:13-19)

[12]O günlerde İsa, dua etmek için dağa çıktı ve bütün geceyi Tanrı'ya dua ederek geçirdi. [13-16]Gün doğunca öğrencilerini yanına çağırdı ve onların arasından, elçi diye adlandırdığı şu on iki kişiyi seçti: Petrus adını verdiği Simun, onun kardeşi Andreas, Yakup, Yuhanna, Filipus, Bartalmay, Matta, Tomas, Alfay oğlu Yakup, Yurtsever* diye tanınan Simun, Yakup oğlu Yahuda ve İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariot.

***6:1** Yas.23:25* *6:3-4 1Sa.21:1-6* *6:4 Lev.24:9*

[17]İsa bunlarla birlikte aşağı inip düzlük bir yerde durdu. Öğrencilerinden büyük bir kalabalık ve bütün Yahudiye'den, Yeruşalim'den, Sur'la Sayda yakınlarındaki kıyı bölgesinden gelen büyük bir halk topluluğu da oradaydı. [18]İsa'yı dinlemek ve hastalıklarına şifa bulmak için gelmişlerdi. Kötü ruhlar yüzünden sıkıntı çekenler de iyileştiriliyordu. [19]Kalabalıkta herkes İsa'ya dokunmak için çabalıyordu. Çünkü O'nun içinden akan bir güç herkese şifa veriyordu.

Mutlular ve Mutsuzlar

(Mat.5:1-12)

[20]İsa, gözlerini öğrencilerine çevirerek şöyle dedi:

"Ne mutlu size, ey yoksullar!
Çünkü Tanrı'nın Egemenliği
sizindir.
[21] Ne mutlu size, şimdi açlık
çekenler!
Çünkü doyurulacaksınız.
Ne mutlu size, şimdi ağlayanlar!
Çünkü güleceksiniz.
[22] İnsanoğlu'na* bağlılığınız yüzünden
İnsanlar sizden nefret ettikleri,
Sizi toplum dışı edip aşağıladıkları
Ve adınızı kötüleyip sizi
reddettikleri zaman
Ne mutlu size!
[23] O gün sevinin, coşkuyla zıplayın!
Çünkü gökteki ödülünüz büyüktür.
Nitekim onların ataları da
Peygamberlere böyle davrandılar.
[24] Ama vay halinize, ey zenginler,
Çünkü tesellinizi almış
bulunuyorsunuz!
[25] Vay halinize, şimdi karnı tok olan
sizler,
Çünkü açlık çekeceksiniz!
Vay halinize, ey şimdi gülenler,
Çünkü yas tutup ağlayacaksınız!
[26] Bütün insanlar sizin için iyi sözler
söyledikleri zaman,
Vay halinize!
Çünkü onların ataları da
Sahte peygamberlere böyle
davrandılar."

Düşmanlarınızı Sevin

(Mat.5:38-48; 7:12)

[27-28]"Ama beni dinleyen sizlere şunu söylüyorum: Düşmanlarınızı sevin, sizden nefret edenlere iyilik yapın, size lanet edenler için iyilik dileyin, size hakaret edenler için dua edin. [29]Bir yanağınıza vurana öbür yanağınızı da çevirin. Abanızı alandan mintanınızı da esirgemeyin. [30]Sizden bir şey dileyen herkese verin, malınızı alandan onu geri istemeyin. [31]İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın.

[32]"Eğer yalnız sizi sevenleri severseniz, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile kendilerini sevenleri sever. [33]Size iyilik yapanlara iyilik yaparsanız, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile böyle yapar. [34]Geri alacağınızı umduğunuz kişilere ödünç verirseniz, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile verdiklerini geri almak koşuluyla günahkârlara ödünç verirler. [35]Ama siz düşmanlarınızı sevin, iyilik yapın,

6:22 1Pe.4:14 *6:23 2Ta.36:16; Elç.7:52-53* hiçbir karşılık beklemeden ödünç verin. Alacağınız ödül büyük olacak, Yüceler Yücesi'nin oğulları olacaksınız. Çünkü O, nankör ve kötü kişilere karşı iyi yüreklidir. [36]Babanız merhametli olduğu gibi, siz de merhametli olun."

Başkasını Yargılamayın

(Mat.7:1-5)

[37]"Başkasını yargılamayın, siz de yargılanmazsınız. Suçlu çıkarmayın, siz de suçlu çıkarılmazsınız. Başkasını bağışlayın, siz de bağışlanırsınız. [38]Verin, size verilecektir. İyice bastırılmış, silkelenmiş ve taşmış, dolu bir ölçekle kucağınıza boşaltılacak. Hangi ölçekle verirseniz, aynı ölçekle alacaksınız."

[39]İsa onlara şu benzetmeyi de anlattı: "Kör köre kılavuzluk edebilir mi? İkisi de çukura düşmez mi? [40]Öğrenci öğretmeninden üstün değildir, ama eğitimini tamamlayan her öğrenci öğretmeni gibi olacaktır.

[41]"Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği farketmezsin? [42]Kendi gözündeki merteği görmezken, kardeşine nasıl, 'Kardeş, izin ver, gözündeki çöpü çıkarayım' dersin? Seni ikiyüzlü! Önce kendi gözündeki merteği çıkar, o zaman kardeşinin gözündeki çöpü çıkarmak için daha iyi görürsün."

Ağaç ve Meyvesi

(Mat.7:16-20; 12:33-35)

[43]"İyi ağaç kötü meyve, kötü ağaç da iyi meyve vermez. [44]Her ağaç meyvesinden tanınır. Dikenli bitkilerden incir toplanmaz, çalılardan üzüm devşirilmez. [45]İyi insan yüreğindeki iyilik hazinesinden iyilik, kötü insan içindeki kötülük hazinesinden kötülük çıkarır. İnsanın ağzı, yüreğinden taşanı söyler.

[46]"Niçin beni 'Ya Rab, ya Rab' diye çağırıyorsunuz da söylediklerimi yapmıyorsunuz? [47]Bana gelen ve sözlerimi duyup uygulayan kişinin kime benzediğini size anlatayım. [48]Böyle bir kişi, evini yaparken toprağı kazan, derinlere inip temeli kaya üzerine atan adama benzer. Sel sularıyla kabaran ırmak o eve saldırsa da, onu sarsamaz. Çünkü ev sağlam yapılmıştır. [49]Ama sözlerimi duyup da uygulamayan kişi, evini temel koymaksızın toprağın üzerine kuran adama benzer. Kabaran ırmak saldırınca ev hemen çöker. Evin yıkılışı da korkunç olur."

Yüzbaşının İmanı

(Mat.8:5-13)

7 İsa, kendisini dinleyen halka bütün bu sözleri söyledikten sonra Kefarnahum'a gitti. [2]Orada bir yüzbaşının çok değer verdiği kölesi ölüm döşeğinde hasta yatıyordu. [3]İsa'yla ilgili haberleri duyan yüzbaşı, gelip kölesini iyileştirmesini rica etmek üzere O'na Yahudiler'in bazı ileri gelenlerini gönderdi. [4]Bunlar İsa'nın yanına gelince içten bir yalvarışla O'na şöyle dediler: "Bu adam senin yardımına layıktır. [5]Çünkü ulusumuzu seviyor. Havramızı yaptıran da kendisidir."

6:39 Mat.15:14 6:40 Mat.10:24-25; Yu.13:16; 15:20

[6]İsa onlarla birlikte yola çıktı. Eve yaklaştığı sırada, yüzbaşı bazı dostlarını yollayıp O'na şu haberi gönderdi: "Ya Rab, zahmet etme; evime girmene layık değilim. [7]Bu yüzden yanına gelmeye de kendimi layık görmedim. Sen yeter ki bir söz söyle, uşağım iyileşir. [8]Ben de buyruk altında bir görevliyim, benim de buyruğumda askerlerim var. Birine, 'Git' derim, gider; ötekine, 'Gel' derim, gelir; köleme, 'Şunu yap' derim, yapar."

[9]Bu sözleri duyan İsa yüzbaşıya hayran kaldı. Ardından gelen kalabalığa dönerek, "Size şunu söyleyeyim" dedi, "İsrail'de bile böyle iman görmedim." [10]Gönderilenler eve döndüklerinde köleyi iyileşmiş buldular.

İsa Bir Dulun Oğlunu Diriltiyor

[11]Bundan kısa bir süre sonra İsa, Nain denilen bir kente gitti. Öğrencileriyle büyük bir kalabalık O'na eşlik ediyordu. [12]İsa kentin kapısına tam yaklaştığı sırada, dul annesinin tek oğlu olan bir adamın cenazesi kaldırılıyordu. Kent halkından büyük bir kalabalık da kadınla birlikteydi. [13]Rab kadını görünce ona acıdı. Kadına, "Ağlama" dedi.

[14]Yaklaşıp cenaze sedyesine dokununca sedyeyi taşıyanlar durdu. İsa, "Delikanlı" dedi, "Sana söylüyorum, kalk!" [15]Ölü doğrulup oturdu ve konuşmaya başladı. İsa onu annesine geri verdi.

[16]Herkesi bir korku almıştı. "Aramızda büyük bir peygamber ortaya çıktı!" ve "Tanrı, halkının yardımına geldi!" diyerek Tanrı'yı yüceltmeye başladılar. [17]İsa'yla ilgili bu haber bütün Yahudiye'ye ve çevre bölgelere yayıldı.

İsa ve Vaftizci Yahya

(Mat.11:2-19)

[18-19]Yahya'nın öğrencileri bütün bu olup bitenleri kendisine bildirdiler. Öğrencilerinden ikisini yanına çağıran Yahya, "Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?" diye sormaları için onları Rab'be gönderdi.

[20]Adamlar İsa'nın yanına gelince şöyle dediler: "Bizi sana Vaftizci Yahya gönderdi. 'Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?' diye soruyor."

[21]Tam o sırada İsa, çeşitli hastalıklara, illetlere ve kötü ruhlara tutulmuş birçok kişiyi iyileştirdi, birçok körün gözünü açtı. [22]Sonra Yahya'nın öğrencilerine şöyle karşılık verdi: "Gidin, görüp işittiklerinizi Yahya'ya bildirin. Körlerin gözleri açılıyor, kötürümler yürüyor, cüzamlılar temiz kılınıyor, sağırlar işitiyor, ölüler diriliyor ve Müjde yoksullara duyuruluyor. [23]Benden ötürü sendeleyip düşmeyene ne mutlu!"

[24]Yahya'nın gönderdiği haberciler gittikten sonra İsa, halka Yahya'dan söz etmeye başladı. "Çöle ne görmeye gittiniz?" dedi. "Rüzgarda sallanan bir kamış mı? [25]Söyleyin, ne görmeye gittiniz? Pahalı giysiler giymiş bir adam mı? Oysa şahane giysiler giyip bolluk içinde yaşayanlar kral saraylarında bulunur. [26]Öyleyse ne

7:22 Yşa.35:5-6; 61:1-3

görmeye gittiniz? Bir peygamber mi? Evet! Size şunu söyleyeyim, gördüğünüz kişi peygamberden de üstündür.

[27] 'İşte, habercimi senin önünden
gönderiyorum;
O önden gidip senin yolunu
hazırlayacak'

diye yazılmış olan sözler onunla ilgilidir. [28]Size şunu söyleyeyim, kadından doğanlar arasında Yahya'dan daha üstün olanı yoktur. Bununla birlikte, Tanrı'nın Egemenliği'nde en küçük olan ondan üstündür."

[29]Yahya tarafından vaftiz edilen halk, hatta vergi görevlileri* bile bunu duyunca Tanrı'nın adil olduğunu doğruladılar. [30]Oysa Yahya tarafından vaftiz edilmeye yanaşmayan Ferisiler'le Kutsal Yasa uzmanları, Tanrı'nın kendileriyle ilgili tasarısını reddettiler.

[31]İsa, "Bu kuşağın insanlarını neye benzeteyim? Bunlar neye benziyorlar?" dedi. [32]"Çarşı meydanında oturup birbirlerine,

'Size kaval çaldık, oynamadınız;
Ağıt yaktık, ağlamadınız'

diye seslenen çocuklara benziyorlar. [33]Vaftizci Yahya geldiği zaman oruç tutup şaraptan kaçındı, ona 'cinli' diyorsunuz. [34]İnsanoğlu* geldiği zaman yiyip içti. Bu kez de diyorsunuz ki, 'Şu obur ve ayyaş adama bakın! Vergi görevlileri* ve günahkârlarla dost oldu!' [35]Ne var ki bilgelik, onu benimseyen herkes tarafından doğrulanır."

İsa ve Günahkâr Kadın

[36]Ferisiler'den biri İsa'yı yemeğe çağırdı. O da Ferisi'nin evine gidip sofraya oturdu. [37-38]O sırada, kentte günahkâr olarak tanınan bir kadın, İsa'nın, Ferisi'nin evinde yemek yediğini öğrenince kaymaktaşından bir kap içinde güzel kokulu yağ getirdi. İsa'nın arkasında, ayaklarının dibinde durup ağlayarak, gözyaşlarıyla O'nun ayaklarını ıslatmaya başladı. Saçlarıyla ayaklarını sildi, öptü ve yağı üzerlerine sürdü.

[39]İsa'yı evine çağırmış olan Ferisi bunu görünce kendi kendine, "Bu adam peygamber olsaydı, kendisine dokunan bu kadının kim ve ne tür bir kadın olduğunu, günahkâr biri olduğunu anlardı" dedi.

[40]Bunun üzerine İsa Ferisi'ye, "Simun" dedi, "Sana bir söyleyeceğim var."

O da, "Buyur, öğretmenim" dedi.

[41]"Tefeciye borçlu iki kişi vardı. Biri beş yüz, öbürü de elli dinar borçluydu. [42]Borçlarını ödeyecek güçte olmadıklarından, tefeci her ikisinin de borcunu bağışladı. Buna göre, hangisi onu çok sever?"

[43]Simun, "Sanırım, kendisine daha çok bağışlanan" diye yanıtladı.

İsa ona, "Doğru söyledin" dedi. [44]Sonra kadına bakarak Simun'a şunları söyledi: "Bu kadını görüyor musun? Ben senin evine geldim, ayaklarım için bana su vermedin. Bu kadın ise ayaklarımı gözyaşlarıyla

7:27 Mal.3:1 7:29-30 Mat.21:32; Luk.3:12 7:37-38 Mat.26:6-7; Mar.14:3; Yu.12:3 ıslatıp saçlarıyla sildi. [45]Sen beni öpmedin, ama bu kadın eve girdiğimden beri ayaklarımı öpüp duruyor. [46]Sen başıma zeytinyağı sürmedin, ama bu kadın ayaklarıma güzel kokulu yağ sürdü. [47]Bu nedenle sana şunu söyleyeyim, kendisinin çok olan günahları bağışlanmıştır. Çok sevgi göstermesinin nedeni budur. Oysa kendisine az bağışlanan, az sever."

[48]Sonra kadına, "Günahların bağışlandı" dedi.

[49]İsa'yla birlikte sofrada oturanlar kendi aralarında, "Kim bu adam? Günahları bile bağışlıyor!" şeklinde konuşmaya başladılar.

[50]İsa ise kadına, "İmanın seni kurtardı, esenlikle git" dedi.

İsa'yı İzleyen Kadınlar

8 Bundan kısa bir süre sonra İsa on iki öğrencisiyle birlikte köy kent dolaşmaya başladı. Tanrı'nın Egemenliği'ni duyurup müjdeliyordu. [2-3]Kötü ruhlardan ve hastalıklardan kurtulan bazı kadınlar, içinden yedi cin çıkmış olan Mecdelli denilen Meryem, Hirodes'in* kâhyası Kuza'nın karısı Yohanna, Suzanna ve daha birçokları İsa'yla birlikte dolaşıyordu. Bunlar, kendi olanaklarıyla İsa'ya ve öğrencilerine yardım ediyorlardı.

Tohum Benzetmesi

(Mat.13:1-23; Mar.4:1-20)

[4-5]Büyük bir kalabalığın toplandığı, insanların her kentten kendisine akın akın geldiği bir sırada İsa şu benzetmeyi anlattı: "Ekincinin biri tohum ekmeye çıktı. Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düştü, ayak altında çiğnenip gökteki kuşlara yem oldu. [6]Kimi kayalık yere düştü, filizlenince susuzluktan kuruyup gitti. [7]Kimi, dikenler arasına düştü. Filizlerle birlikte büyüyen dikenler filizleri boğdu. [8]Kimi ise iyi toprağa düştü, büyüyünce yüz kat ürün verdi." Bunları söyledikten sonra, "İşitecek kulağı olan işitsin!" diye seslendi.

[9-10]İsa, bu benzetmenin anlamını kendisinden soran öğrencilerine, "Tanrı Egemenliği'nin sırlarını bilme ayrıcalığı size verildi" dedi. "Ama başkalarına benzetmelerle sesleniyorum. Öyle ki,

'Gördükleri halde görmesinler,
Duydukları halde anlamasınlar.'

[11]"Benzetmenin anlamı şudur: Tohum Tanrı'nın sözüdür. [12]Yol kenarındakiler sözü işiten kişilerdir. Ama sonra İblis gelir, inanıp kurtulmasınlar diye sözü yüreklerinden alır götürür. [13]Kayalık yere düşenler, işittikleri sözü sevinçle kabul eden, ama kök salamadıkları için ancak bir süre inanan kişilerdir. Böyleleri denendikleri zaman imandan dönerler. [14]Dikenler arasına düşenler, sözü işiten ama zamanla yaşamın kaygıları, zenginlikleri ve zevkleri içinde boğulan, dolayısıyla olgun ürün vermeyenlerdir. [15]İyi toprağa düşenler ise, sözü işitince onu iyi ve sağlam bir yürekte saklayanlardır. Bunlar

8:2-3 Mat.27:55-56; Mar.15:40-41; Luk.23:49 *8:9-10 Yşa.6:9-10* sabırla dayanarak ürün verirler."

Her Şey Işığa Çıkacak

(Mar.4:21-25)

[16]"Hiç kimse kandil yakıp bunu bir kapla örtmez, ya da yatağın altına koymaz. Tersine, içeri girenler ışığı görsünler diye onu kandilliğe koyar. [17]Çünkü açığa çıkarılmayacak gizli hiçbir şey yok; bilinmeyecek, aydınlığa çıkmayacak saklı hiçbir şey yoktur. [18]Bunun için, nasıl dinlediğinize dikkat edin. Kimde varsa, ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, kendisinde var sandığı bile elinden alınacak."

İsa'nın Yakınları

(Mat.12:46-50; Mar.3:31-35)

[19]İsa'nın annesiyle kardeşleri O'na geldiler, ama kalabalıktan ötürü kendisine yaklaşamadılar. [20]İsa'ya, "Annenle kardeşlerin dışarıda duruyor, seni görmek istiyorlar" diye haber verildi.

[21]İsa haberi getirenlere şöyle karşılık verdi: "Annemle kardeşlerim, Tanrı'nın sözünü duyup yerine getirenlerdir."

İsa Fırtınayı Dindiriyor

(Mat.8:23-27; Mar.4:35-41)

[22]Bir gün İsa öğrencileriyle birlikte bir tekneye binerek onlara, "Gölün karşı yakasına geçelim" dedi. Böylece kıyıdan açıldılar. [23]Teknede giderlerken İsa uykuya daldı. O sırada gölde fırtına koptu. Tekne su almaya başlayınca tehlikeli bir duruma düştüler. [24]Gidip İsa'yı uyandırarak, "Efendimiz, Efendimiz, öleceğiz!" dediler. İsa kalkıp rüzgarı ve kabaran dalgaları azarladı. Fırtına dindi ve ortalık sütliman oldu.

[25]İsa öğrencilerine, "Nerede imanınız?" dedi.

Onlar korku ve şaşkınlık içindeydiler. Birbirlerine, "Bu adam kim ki, rüzgara, suya bile buyruk veriyor, onlar da sözünü dinliyor!" dediler.

Cinli Bir Adamın İyileştirilmesi

(Mat.8:28-34; Mar.5:1-20)

[26]Celile'nin karşısında bulunan Gerasalılar'ın memleketine vardılar. [27]İsa karaya çıkınca kentten bir adam O'nu karşıladı. Cinli ve uzun zamandan beri giysi giymeyen bu adam evde değil, mezarlık mağaralarda yaşıyordu. [28]Adam İsa'yı görünce çığlık atıp önünde yere kapandı. Yüksek sesle, "Ey İsa, yüce Tanrı'nın Oğlu, benden ne istiyorsun?" dedi. "Sana yalvarırım, bana işkence etme!" [29]Çünkü İsa, kötü ruha adamın içinden çıkmasını buyurmuştu. Kötü ruh adamı sık sık etkisi altına alıyordu. Adam zincir ve kösteklerle bağlanıp başına nöbetçi konulduğu halde bağlarını paralıyor ve cin tarafından ıssız yerlere sürülüyordu.

[30]İsa ona, "Adın ne?" diye sordu.

O da, "Tümen*" diye yanıtladı. Çünkü onun içine bir sürü cin girmişti. [31]Cinler, dipsiz derinliklere gitmelerini buyurmasın diye İsa'ya yalvarıp durdular.

[32]Orada, dağın yamacında otlayan

8:16 Mat.5:15; Luk.11:33 *8:17 Mat.10:26; Luk.12:2*
8:18 Mat.25:29; Luk.19:26

büyük bir domuz sürüsü vardı. Cinler, domuzların içine girmelerine izin vermesi için İsa'ya yalvardılar. O da onlara izin verdi. [33]Adamdan çıkan cinler domuzların içine girdiler. Sürü dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldu.

[34]Domuzları güdenler olup biteni görünce kaçtılar, kentte ve köylerde olayın haberini yaydılar. [35]Bunun üzerine halk olup biteni görmeye çıktı. İsa'nın yanına geldikleri zaman, cinlerden kurtulan adamı giyinmiş ve aklı başına gelmiş olarak İsa'nın ayakları dibinde oturmuş buldular ve korktular. [36]Olayı görenler, cinli adamın nasıl kurtulduğunu halka anlattılar. [37]O zaman Gerasa yöresinden gelen bütün kalabalık büyük bir korkuya kapılarak İsa'nın yanlarından ayrılmasını rica ettiler. O da geri dönmek üzere tekneye bindi.

[38-39]Cinlerden kurtulan adam İsa'nın yanında kalmak için O'na yalvardı. Ama İsa, "Evine dön, Tanrı'nın senin için neler yaptığını anlat" diyerek onu salıverdi. Adam da gitti, İsa'nın kendisi için neler yaptığını bütün kentte duyurdu.

Dirilen Kız, İyileşen Kadın

(Mat.9:18-26; Mar.5:21-43)

[40]Karşı yakaya dönen İsa'yı halk karşıladı. Çünkü herkes O'nu bekliyordu. [41]O sırada, havra yöneticisi olan Yair adında bir adam gelip İsa'nın ayaklarına kapandı, evine gelmesi için yalvardı. [42]Çünkü on iki yaşlarındaki biricik kızı ölmek üzereydi.

İsa oraya giderken kalabalık O'nu her yandan sıkıştırıyordu. [43]On iki yıldır kanaması olan bir kadın da oradaydı. Varını yoğunu hekimlere harcamıştı; ama hiçbiri onu iyileştirememişti. [44]İsa'nın arkasından yetişip giysisinin eteğine dokundu ve o anda kanaması kesildi.

[45]İsa, "Bana kim dokundu?" dedi.

Herkes inkâr ederken Petrus[a], "Efendimiz, kalabalık seni çepeçevre sarmış sıkıştırıyor" dedi.

[46]Ama İsa, "Birisi bana dokundu" dedi. "İçimden bir gücün akıp gittiğini hissettim."

[47]Yaptığını gizleyemeyeceğini anlayan kadın titreyerek geldi, İsa'nın ayaklarına kapandı. Bütün halkın önünde, O'na neden dokunduğunu ve o anda nasıl iyileştiğini anlattı. [48]İsa ona, "Kızım" dedi, "İmanın seni kurtardı. Esenlikle git."

[49]İsa daha konuşurken havra yöneticisinin evinden biri geldi. Yöneticiye, "Kızın öldü" dedi, "Artık öğretmeni rahatsız etme."

[50]İsa bunu duyunca havra yöneticisine şöyle dedi: "Korkma, yalnız iman et, kızın kurtulacak."

[51]İsa adamın evine gelince Petrus, Yuhanna, Yakup ve kızın annesi babası dışında hiç kimsenin kendisiyle birlikte içeri girmesine izin vermedi. [52]Herkes kız için ağlıyor, dövünüyordu. İsa, "Ağlamayın" dedi, "Kız ölmedi, uyuyor."

[53]Kızın öldüğünü bildikleri için İsa'yla alay ettiler. [54]O ise kızın elini tutarak, "Kızım, kalk!" diye seslendi. [55]Ruhu yeniden bedenine dönen kız

[a] *8:45 "Petrus": Birçok Grekçe elyazmasında, "Petrus ve yanındakiler" diye geçer.*

hemen ayağa kalktı. İsa, kıza yemek verilmesini buyurdu. [56]Kızın annesiyle babası şaşkınlık içindeydi. İsa, olanları hiç kimseye anlatmamaları için onları uyardı.

İsa On İki Elçisini Görevlendiriyor

(Mat.10:5-15; Mar.6:7-13)

9 İsa, Onikiler'i* yanına çağırıp onlara bütün cinler üzerinde ve hastalıkları iyileştirmek için güç ve yetki verdi. [2]Sonra onları Tanrı'nın Egemenliği'ni duyurmaya ve hastalara şifa vermeye gönderdi. [3]Onlara şöyle dedi: "Yolculuk için yanınıza hiçbir şey almayın: Ne değnek, ne torba, ne ekmek, ne para, ne de yedek mintan. [4]Hangi eve girerseniz, kentten ayrılıncaya dek orada kalın. [5]Sizi kabul etmeyenlere gelince, kentten ayrılırken onlara uyarı olsun diye ayaklarınızın tozunu silkin." [6]Onlar da yola çıktılar, her yerde Müjde'yi yayarak ve hastaları iyileştirerek köy köy dolaştılar.

[7-8]Bölgenin kralı* Hirodes bütün bu olanları duyunca şaşkına döndü. Çünkü bazıları Yahya'nın ölümden dirildiğini, bazıları İlyas'ın göründüğünü, başkaları ise eski peygamberlerden birinin dirildiğini söylüyordu. [9]Hirodes, "Yahya'nın başını ben kestirdim. Şimdi hakkında böyle haberler duyduğum bu adam kim?" diyor ve İsa'yı görmenin bir yolunu arıyordu.

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor

(Mat.14:13-21; Mar.6:30-44; Yu.6:1-44)

[10]Elçiler geri dönünce, yaptıkları her şeyi İsa'ya anlattılar. Sonra İsa yalnızca onları yanına alıp Beytsayda denilen bir kente çekildi. [11]Bunu öğrenen halk O'nun ardından gitti. İsa onları ilgiyle karşıladı, kendilerine Tanrı'nın Egemenliği'nden söz etti ve şifaya ihtiyacı olanları iyileştirdi.

[12]Günbatımına doğru Onikiler gelip O'na, "Halkı salıver de çevredeki köylere ve çiftliklere gidip kendilerine barınak ve yiyecek bulsunlar. Çünkü ıssız bir yerdeyiz" dediler.

[13]İsa, "Onlara siz yiyecek verin" dedi.

"Beş ekmekle iki balıktan başka bir şeyimiz yok" dediler. "Yoksa bunca halk için yiyecek almaya biz mi gidelim?" [14]Orada yaklaşık beş bin erkek vardı.

İsa öğrencilerine, "Halkı yaklaşık ellişer kişilik kümeler halinde yere oturtun" dedi. [15]Öğrenciler öyle yapıp herkesi yere oturttular. [16]İsa, beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göğe kaldırarak şükretti; sonra bunları böldü ve halka dağıtmaları için öğrencilerine verdi. [17]Herkes yiyip doydu. Artakalan parçalardan on iki sepet dolusu toplandı.

Petrus'un Mesih'i Tanıması

(Mat.16:13-28; Mar.8:27-9:1)

[18]Bir gün İsa tek başına dua ediyordu, öğrencileri de yanındaydı. İsa onlara, "Halk benim kim olduğumu söylüyor?" diye sordu.

[19]Şöyle yanıtladılar: "Vaftizci Yahya diyorlar. Ama kimi İlyas, kimi de

---

***9:3-5** Luk.10:4-11*

***9:7-8** Mat.16:14; Mar.8:28; Luk.9:19*

***9:5** Elç.13:51*

***9:19** Mat.14:1-2; Mar.6:14-15; Luk.9:7-8* eski peygamberlerden biri dirilmiş, diyor."

[20]İsa onlara, "Siz ne dersiniz" dedi, "Sizce ben kimim?"

Petrus, "Sen Tanrı'nın Mesihisin*" yanıtını verdi.

[21]İsa, onları uyararak bunu hiç kimseye söylememelerini buyurdu. [22]İnsanoğlu'nun* çok acı çekmesi, ileri gelenler, başkâhinler ve din bilginlerince reddedilmesi, öldürülmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini söyledi. [23]Sonra hepsine, "Ardımdan gelmek isteyen kendini inkâr etsin, her gün çarmıhını yüklenip beni izlesin" dedi, [24]"Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek, canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır. [25]İnsan bütün dünyayı kazanıp da canını yitirirse, canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? [26]Kim benden ve benim sözlerimden utanırsa, İnsanoğlu da kendisinin, Babası'nın ve kutsal meleklerin görkemi içinde geldiğinde o kişiden utanacaktır. [27]Size gerçeği söyleyeyim, burada bulunanlar arasında, Tanrı'nın Egemenliği'ni görmeden ölümü tatmayacak olanlar var."

İsa'nın Görünümü Değişiyor

(Mat.17:1-8; Mar.9:2-8)

[28]Bu sözleri söyledikten yaklaşık sekiz gün sonra İsa, yanına Petrus, Yuhanna ve Yakup'u alarak dua etmek üzere dağa çıktı. [29]İsa dua ederken yüzünün görünümü değişti, giysileri şimşek gibi parıldayan bir beyazlığa büründü. [30-31]O anda görkem içinde beliren iki kişi İsa'yla konuşmaya başladılar. Bunlar Musa ile İlyas'tı. İsa'nın yakında Yeruşalim'de gerçekleşecek olan ayrılışım[a] konuşuyorlardı.

[32]Petrus ile yanındakilerin üzerine uyku çökmüştü. Ama uykuları iyice dağılınca İsa'nın görkemini ve yanında duran iki kişiyi gördüler. [33]Bunlar İsa'nın yanından ayrılırken Petrus İsa'ya, "Efendimiz" dedi, "Burada bulunmamız ne iyi oldu! Üç çardak kuralım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a." Aslında ne söylediğinin farkında değildi.

[34]Petrus daha bunları söylerken bir bulut gelip onlara gölge saldı. Bulut onları sarınca korktular. [35]Buluttan gelen bir ses, "Bu benim Oğlum'dur, seçilmiş Olan'dır. O'nu dinleyin!" dedi. [36]Ses kesilince İsa'nın tek başına olduğu görüldü. Öğrenciler bunu gizli tuttular ve o günlerde hiç kimseye gördüklerinden söz etmediler.

Cinli Bir Çocuğun İyileştirilmesi

(Mat.17:14-23; Mar.9:14-32)

[37]Ertesi gün dağdan indikleri zaman, İsa'yı büyük bir kalabalık karşıladı. [38]Kalabalığın içinden bir adam, "Öğretmenim" diye seslendi, "Yalvarırım, oğlumu bir gör, o tek çocuğumdur. [39]Bir ruh onu yakalıyor, o da birdenbire çığlık atıyor. Ruh onu, ağzından köpükler gelene dek şiddetle sarsıyor. Bedenini yara bere içinde bırakarak güçbela ayrılıyor.

---

[a] *9:30-31 "Ayrılış": Ölüm.* ***9:20** Yu.6:68-69* ***9:23** Mat.10:38; Luk.14:27*
***9:24** Mat.10:39; Luk.17:33; Yu.12:25* ***9:28-35** 2Pe.1:17-18*
***9:35** Yşa.42:1; Mat.3:17; 12:18; Mar.1:11; Luk.3:21-22*

[40]Ruhu kovmaları için öğrencilerine yalvardım, ama başaramadılar.”

[41]İsa şöyle karşılık verdi: “Ey imansız ve sapmış kuşak! Sizinle daha ne kadar kalıp size katlanacağım? Oğlunu buraya getir.”

[42]Çocuk daha İsa’ya yaklaşırken cin onu yere vurup şiddetle sarstı. Ama İsa kötü ruhu azarladı, çocuğu iyileştirerek babasına geri verdi. [43-44]Herkes Tanrı’nın büyük gücüne şaşıp kaldı.

İsa Ölüp Dirileceğini Tekrar Bildiriyor

(Mat.17:22-23; Mar.9:30-32)

Herkes İsa’nın bütün yaptıkları karşısında hayret içindeyken, İsa öğrencilerine, “Şu sözlerime iyice kulak verin” dedi. “İnsanoğlu*, insanların eline teslim edilecek.” [45]Onlar bu sözü anlamadılar. Sözü kavramasınlar diye anlamı kendilerinden gizlenmişti. Üstelik İsa’ya bu sözle ilgili soru sormaktan korkuyorlardı.

En Büyük Kim?

(Mat.18:1-5; Mar.9:33-40)

[46]Öğrenciler, aralarında kimin en büyük olduğunu tartışmaya başladılar. [47-48]Akıllarından geçeni bilen İsa, küçük bir çocuğu tutup yanına çekti ve onlara şöyle dedi: “Bu çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur. Aranızda en küçük kim ise, işte en büyük odur.”

[49]Yuhanna buna karşılık, “Efendimiz” dedi, “Senin adınla cin kovan birini gördük, ama bizimle birlikte seni izlemediği için ona engel olmaya çalıştık.”

[50]İsa, “Ona engel olmayın!” dedi. “Size karşı olmayan, sizden yanadır.”

Samiriyeliler İsa’yı İstemiyor

[51]Göğe alınacağı gün yaklaşınca İsa, kararlı adımlarla Yeruşalim’e doğru yola çıktı. [52]Kendi önünden haberciler gönderdi. Bunlar, kendisi için hazırlık yapmak üzere gidip Samiriyeliler’e* ait bir köye girdiler. [53]Ama Samiriyeliler İsa’yı kabul etmediler. Çünkü Yeruşalim’e doğru gidiyordu. [54]Öğrencilerden Yakup’la Yuhanna bunu görünce, “Rab, bunları yok etmek için bir buyrukla gökten ateş yağdırmamızı ister misin?” dediler. [55]Ama İsa dönüp onları azarladı. [56]Sonra[a] başka bir köye gittiler.

İsa’yı İzlemenin Bedeli

(Mat.8:19-22)

[57]Yolda giderlerken bir adam İsa’ya, “Nereye gidersen, senin ardından geleceğim” dedi.

[58]İsa ona, “Tilkilerin ini, kuşların yuvası var, ama İnsanoğlu’nun başını yaslayacak bir yeri yok” dedi.

[59]Bir başkasına, “Ardımdan gel” dedi.

---

[a] *9:56 Bazı Grekçe elyazmalarında 54-56 ayetleri şöyle geçer: ... “‘Rab, İlyas’ın yaptığı gibi, bunları yok etmek için bir buyrukla gökten ateş yağdırmamızı ister misin?’ dediler. [55] Ama İsa dönüp onları azarladı ve şöyle dedi: ‘Siz hangi ruha ait olduğunuzu bilmiyorsunuz. [56] Çünkü İnsanoğlu insanları yok etmeye değil, kurtarmaya geldi.’ Sonra...”*

9:46 Luk.22:24 9:47-48 Mat.10:40; Luk.10:16; Yu.13:20 9:54 2Kr.1:9-16

Adam ise, "İzin ver, önce gidip babamı gömeyim" dedi.

[60]İsa ona şöyle dedi: "Bırak ölüleri, kendi ölülerini kendileri gömsün. Sen gidip Tanrı'nın Egemenliği'ni duyur."

[61]Bir başkası, "Ya Rab" dedi, "Senin ardından geleceğim ama, izin ver, önce evimdekilerle vedalaşayım."

[62]İsa ona, "Sabanı tutup da geriye bakan, Tanrı'nın Egemenliği'ne layık değildir" dedi.

Yetmişler'in Görevlendirilmesi

10 Bu olaylardan sonra Rab yetmiş kişi daha görevlendirdi. Bunları ikişer ikişer, kendisinin gideceği her kente, her yere kendi önünden gönderdi. [2]Onlara, "Ürün bol, ama işçi az" dedi, "Bu nedenle ürünün sahibi Rab'be yalvarın, ürününü kaldıracak işçiler göndersin. [3]Haydi gidin! İşte, sizi kuzular gibi kurtların arasına gönderiyorum. [4]Yanınıza ne kese, ne torba, ne de çarık alın. Yolda hiç kimseyle selamlaşmayın. [5]Hangi eve girerseniz, önce, 'Bu eve esenlik olsun!' deyin. [6]Orada esenliksever biri varsa, dilediğiniz esenlik onun üzerinde kalacak; yoksa, size dönecektir. [7]Girdiğiniz evde kalın, size ne verirlerse onu yiyip için. Çünkü işçi ücretini hak eder. Evden eve taşınmayın.

[8]"Bir kente girdiğinizde sizi kabul ederlerse, önünüze konulanı yiyin. [9]Orada bulunan hastaları iyileştirin ve kendilerine, 'Tanrı'nın Egemenliği size yaklaştı' deyin. [10-11]Ama bir kente girdiğinizde sizi kabul etmezlerse, o kentin caddelerine çıkıp şöyle deyin: 'Kentinizden ayaklarımızda kalan tozu bile size karşı silkiyoruz. Yine de şunu bilin ki, Tanrı'nın Egemenliği yaklaştı.' [12]Size şunu söyleyeyim, yargı günü o kentin hali Sodom Kenti'nin halinden beter olacaktır.

[13]"Vay haline, ey Horazin! Vay haline, ey Beytsayda! Sizlerde yapılan mucizeler Sur ve Sayda'da yapılmış olsaydı, çoktan çul* kuşanıp kül içinde oturarak tövbe etmiş olurlardı. [14]Ama yargı günü sizin haliniz Sur ve Sayda'nın halinden beter olacaktır. [15]Ya sen, ey Kefarnahum, göğe mi çıkarılacaksın? Hayır, ölüler diyarına indirileceksin!

[16]"Sizi dinleyen beni dinlemiş olur, sizi reddeden beni reddetmiş olur. Beni reddeden de beni göndereni reddetmiş olur."

[17]Yetmişler sevinç içinde döndüler. "Ya Rab" dediler, "Senin adını andığımızda cinler bile bize boyun eğiyor."

[18]İsa onlara şöyle dedi: "Şeytan'ın gökten yıldırım gibi düştüğünü gördüm. [19]Ben size, yılanları ve akrepleri ayak altında ezmek ve düşmanın

---

9:61 1Kr.19:20 10:2 Mat.9:37-38 10:3 Mat.10:16
10:4-11 Mat.10:7-15; Mar.6:8-11; Luk.9:3-5 10:7 1Ko.9:14; 1Ti.5:18
10:10-11 Elç.13:51 10:12 Yar.19:24-28; Mat.10:15; 11:24
10:13 Yşa.23:1-18; Hez.26:1-28:26; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4; Mat.11:21
10:15 Yşa.14:13-15 10:16 Mat.10:40; Mar.9:36-37; Luk.9:47-48; Yu.13:20
10:19 Mez.91:13

bütün gücünü alt etmek için yetki verdim. Hiçbir şey size zarar vermeyecektir. [20]Bununla birlikte, ruhların size boyun eğmesine sevinmeyin, adlarınızın gökte yazılmış olmasına sevinin."

[21]O anda İsa Kutsal Ruh'un etkisiyle coşarak şöyle dedi: "Baba, yerin ve göğün Rabbi! Bu gerçekleri bilge ve akıllı kişilerden gizleyip küçük çocuklara açtığın için sana şükrederim. Evet Baba, senin isteğin buydu.

[22]"Babam her şeyi bana teslim etti. Oğul'un kim olduğunu Baba'dan başka kimse bilmez. Baba'nın kim olduğunu da Oğul'dan ve Oğul'un O'nu tanıtmak istediği kişilerden başkası bilmez."

[23]Sonra öğrencilerine dönüp özel olarak şöyle dedi: "Sizin gördüklerinizi gören gözlere ne mutlu! [24]Size şunu söyleyeyim, nice peygamberler, nice krallar sizin gördüklerinizi görmek istediler, ama göremediler. Sizin işittiklerinizi işitmek istediler, ama işitemediler."

İyi Samiriyeli

[25]Bir Kutsal Yasa uzmanı İsa'yı denemek amacıyla gelip şöyle dedi: "Öğretmenim, sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım?"

[26]İsa ona, "Kutsal Yasa'da ne yazılmıştır?" diye sordu. "Orada ne okuyorsun?"

[27]Adam şöyle karşılık verdi: "Tanrın Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün gücünle ve bütün aklınla seveceksin. Komşunu da kendin gibi seveceksin."

[28]İsa ona, "Doğru yanıt verdin" dedi. "Bunu yap ve yaşayacaksın."

[29]Oysa adam kendini haklı çıkarmak isteyerek İsa'ya, "Peki, komşum kim?" dedi.

[30]İsa şöyle yanıt verdi: "Adamın biri Yeruşalim'den Eriha'ya inerken haydutların eline düştü. Onu soyup dövdüler, yarı ölü bırakıp gittiler. [31]Bir rastlantı olarak o yoldan bir kâhin geçiyordu. Adamı görünce yolun öbür yanından geçip gitti. [32]Bir Levili* de oraya varıp adamı görünce aynı şekilde geçip gitti. [33]O yoldan geçen bir Samiriyeli* ise adamın bulunduğu yere gelip onu görünce, yüreği sızladı. [34]Adamın yanına gitti, yaralarının üzerine yağla şarap dökerek sardı. Sonra adamı kendi hayvanına bindirip hana götürdü, onunla ilgilendi. [35]Ertesi gün iki dinar çıkararak hancıya verdi. 'Ona iyi bak' dedi, 'Bundan fazla ne harcarsan, dönüşümde sana öderim.'

[36]"Sence bu üç kişiden hangisi haydutlar arasına düşen adama komşu gibi davrandı?"

[37]Yasa uzmanı, "Ona acıyıp yardım eden" dedi.

İsa, "Git, sen de öyle yap" dedi.

İsa, Marta ve Meryem'in Evinde

[38]İsa, öğrencileriyle birlikte yola devam edip bir köye girdi. Marta

---

10:22 Yu.3:35; 10:15
10:27 Lev.19:18; Yas.6:5
10:38-39 Yu.11:1
10:25-28 Mat.22:35-40; Mar.12:28-34
10:28 Lev.18:5

adında bir kadın İsa'yı evinde konuk etti. [39]Marta'nın Meryem adındaki kızkardeşi, Rab'bin ayakları dibine oturmuş O'nun konuşmasını dinliyordu. [40]Marta ise işlerinin çokluğundan ötürü telaş içindeydi. İsa'nın yanına gelerek, "Ya Rab" dedi, "Kardeşimin beni hizmet işlerinde yalnız bırakmasına aldırmıyor musun? Ona söyle de bana yardım etsin."

[41]Rab ona şu karşılığı verdi: "Marta, Marta, sen çok şey için kaygılanıp telaşlanıyorsun. [42]Oysa gerekli olan tek bir şey vardır. Meryem iyi olanı seçti ve bu kendisinden alınmayacak."

Nasıl Dua Etmeli

(Mat.6:9-13; 7:7-11)

11 İsa bir yerde dua ediyordu. Duasını bitirince öğrencilerinden biri, "Ya Rab" dedi, "Yahya'nın kendi öğrencilerine öğrettiği gibi sen de bize dua etmesini öğret."

[2]İsa onlara, "Dua ederken şöyle söyleyin" dedi:

"Baba, adın kutsal kılınsın.
Egemenliğin gelsin.
[3] Her gün bize gündelik ekmeğimizi ver.
[4] Günahlarımızı bağışla.
Çünkü biz de bize karşı suç işleyen herkesi bağışlıyoruz.
Ayartılmamıza izin verme."

[5-7]Sonra şöyle dedi: "Sizlerden birinin bir arkadaşı olur da gece yarısı ona gidip, 'Arkadaş, bana üç ekmek ödünç ver. Bir arkadaşım yoldan geldi, önüne koyacak bir şeyim yok' derse, öbürü içerden, 'Beni rahatsız etme! Kapı kilitli, çocuklarım da yanımda yatıyor. Kalkıp sana bir şey veremem' der mi hiç? [8]Size şunu söyleyeyim, arkadaşlık gereği kalkıp ona istediğini vermese bile, adamın yüzsüzlüğünden ötürü kalkar, ihtiyacı neyse ona verir.

[9]"Ben size şunu söyleyeyim: Dileyin, size verilecek; arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın, size açılacaktır. [10]Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapı çalana açılır.

[11]"Aranızda hangi baba, ekmek isteyen oğluna taş verir? Ya da balık isterse balık yerine yılan verir? [12]Ya da yumurta isterse ona akrep verir? [13]Sizler kötü yürekli olduğunuz halde çocuklarınıza güzel armağanlar vermeyi biliyorsanız, gökteki Baba'nın, kendisinden dileyenlere Kutsal Ruh'u vereceği çok daha kesin değil mi?"

İsa ve Baalzevul

(Mat.12:22-30; Mar.3:20-27)

[14]İsa adamın birinden dilsiz bir cini kovuyordu. Cin çıkınca adamın dili çözüldü. Halk hayret içinde kaldı. [15]Ama içlerinden bazıları, "Cinleri, cinlerin önderi Baalzevul'un* gücüyle kovuyor" dediler. [16]Bazıları ise O'nu denemek amacıyla gökten bir belirti göstermesini istediler.

[17]Onların ne düşündüğünü bilen İsa şöyle dedi: "Kendi içinde bölünen ülke yıkılır, kendi içinde bölünen

---

11:15 Mat.9:34; 10:25   11:16 Mat.12:38; 16:1; Mar.8:11 ev çöker. [18]Şeytan da kendi içinde bölünmüşse, onun egemenliği nasıl ayakta kalabilir? Siz, benim Baalzevul'un gücüyle cinleri kovduğumu söylüyorsunuz. [19]Eğer ben cinleri Baalzevul'un gücüyle kovuyorsam, sizin adamlarınız kimin gücüyle kovuyor? Sizi bu durumda kendi adamlarınız yargılayacak. [20]Ama ben cinleri Tanrı'nın eliyle kovuyorsam, Tanrı'nın Egemenliği üzerinize gelmiş demektir.

[21]"Tepeden tırnağa silahlanmış güçlü bir adam kendi evini koruduğu sürece, malları güvenlik içinde olur. [22]Ne var ki, ondan daha güçlü biri saldırıp onu alt ettiğinde güvendiği bütün silahları elinden alır ve mallarını yağmalayarak bölüştürür. [23]Benden yana olmayan bana karşıdır, benimle birlikte toplamayan dağıtıyor demektir.

[24]"Kötü ruh insandan çıkınca kurak yerlerde dolanıp huzur arar. Bulamayınca da, 'Çıktığım eve, kendi evime döneyim' der. [25]Eve gelince orayı süpürülmüş, düzeltilmiş bulur. [26]Bunun üzerine gider, kendisinden kötü yedi ruh daha alır ve eve girip yerleşirler. Böylece o kişinin son durumu ilkinden beter olur."

[27]İsa bu sözleri söylerken kalabalığın içinden bir kadın O'na, "Ne mutlu seni taşımış olan rahme, emzirmiş olan memelere!" diye seslendi.

[28]İsa, "Daha doğrusu, ne mutlu Tanrı'nın sözünü dinleyip uygulayanlara!" dedi.

Yunus'un Belirtisi

(Mat.12:38-42)

[29]Çevredeki kalabalık büyürken İsa konuşmaya başladı. "Şimdiki kuşak kötü bir kuşaktır" dedi. "Doğaüstü bir belirti istiyor, ama ona Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecek. [30]Yunus nasıl Ninova halkına bir belirti olduysa, İnsanoğlu* da bu kuşak için öyle olacaktır. [31]Güney Kraliçesi, yargı günü bu kuşağın adamlarıyla birlikte kalkıp onları yargılayacak. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlemek için dünyanın ta öbür ucundan gelmişti. Bakın, Süleyman'dan daha üstün olan buradadır. [32]Ninova halkı, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü Ninovalılar, Yunus'un çağrısı üzerine tövbe ettiler. Bakın, Yunus'tan daha üstün olan buradadır."

Bedenin Işığı

(Mat.5:15; 6:22-23)

[33]"Hiç kimse kandil yakıp onu gizli yere ya da tahıl ölçeğinin altına koymaz. Tersine, içeri girenler ışığı görsünler diye onu kandilliğe koyar. [34]Bedenin ışığı gözdür. Gözün sağlamsa, bütün bedenin de aydınlık olur. Gözün bozuksa, bedenin de karanlık olur. [35]Öyleyse dikkat et, sendeki 'ışık' karanlık olmasın. [36]Eğer bütün bedenin aydınlık olur

11:23 Mar.9:40
11:30 Yun.3:4
11:32 Yun.3:5
11:29 Mat.16:4; Mar.8:12
11:31 1Kr.10:1-13; 2Ta.9:1-12
11:33 Mar.4:21; Luk.8:16

ve hiçbir yanı karanlık kalmazsa, kandilin seni ışınlarıyla aydınlattığı zamanki gibi, bedenin tümden aydınlık olur."

Vay Halinize, Ferisiler!

(Mat.23:1-36; 12:38-40)

[37]İsa konuşmasını bitirince bir Ferisi* O'nu evine yemeğe çağırdı. O da içeri girerek sofraya oturdu. [38]İsa'nın yemekten önce yıkanmadığını gören Ferisi şaştı.

[39]Rab ona şöyle dedi: "Siz Ferisiler, bardağın ve tabağın dışını temizlersiniz, ama içiniz açgözlülük ve kötülükle doludur. [40]Ey akılsızlar! Dışı yapanla içi yapan aynı değil mi? [41]Siz kaplarınızın içindekini[a] sadaka olarak verin, o zaman sizin için her şey temiz olur.

[42]"Ama vay halinize, ey Ferisiler! Siz nanenin, sedefotunun ve her tür sebzenin ondalığını verirsiniz de, adaleti ve Tanrı sevgisini ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden esas bunları yerine getirmeniz gerekirdi. [43]Vay halinize, ey Ferisiler! Havralarda en seçkin yerlere kurulmaya, meydanlarda selamlanmaya bayılırsınız. [44]Vay halinize! İnsanların, farkında olmadan üzerlerinde gezindiği belirsiz mezarlara benziyorsunuz."

[45]Kutsal Yasa uzmanlarından biri söz alıp İsa'ya, "Öğretmenim, bunları söylemekle bize de hakaret etmiş oluyorsun" dedi.

[46]İsa, "Sizin de vay halinize, ey Yasa uzmanları!" dedi. "İnsanlara taşınması güç yükler yüklersiniz, kendiniz ise bu yükleri kaldırmak için parmağınızı bile kıpırdatmazsınız. [47]Vay halinize! Peygamberlerin anıtlarını yaparsınız, oysa onları sizin atalarınız öldürmüştür. [48]Böylelikle atalarınızın yaptıklarına tanıklık ederek bunları onaylamış oluyorsunuz. Çünkü onlar peygamberleri öldürdüler, siz de anıtlarını yapıyorsunuz. [49]İşte bunun için Tanrı'nın Bilgeliği şöyle demiştir: 'Ben onlara peygamberler ve elçiler göndereceğim, bunlardan kimini öldürecek, kimine zulmedecekler.' [50-51]Böylece bu kuşak, Habil'in kanından tutun da, sunakla tapmak arasında öldürülen Zekeriya'nın kanına değin, dünyanın kuruluşundan beri akıtılan bütün peygamberlerin kanından sorumlu tutulacaktır. Evet, size söylüyorum, bu kuşak sorumlu tutulacaktır. [52]Vay halinize, ey Yasa uzmanları! Bilgi kapısının anahtarını alıp götürdünüz. Kendiniz bu kapıdan girmediniz, girmek isteyenlere de engel oldunuz."

[53]İsa oradan ayrılınca, din bilginleriyle Ferisiler O'nu şiddetle sıkıştırarak birçok konuda ağzını aramaya başladılar. [54]Ağzından çıkacak bir sözle O'nu tuzağa düşürmek için fırsat kolluyorlardı.

Uyarılar ve Teşvikler

(Mat.10:26-31)

12 O sırada halktan binlerce kişi birbirlerini ezercesine toplanmıştı. İsa önce kendi öğrencilerine

---

[a] ***11:41 "Kaplarınızın içindekini": Grekçe "İçtekileri".***

11:42 Lev.27:30

11:50-51 Yar.4:8

11:50-51 2Ta.24:20-21

şunları söylemeye başladı: "Ferisiler'in mayasından –yani, ikiyüzlülükten– kaçının. [2]Örtülü olup da açığa çıkarılmayacak, gizli olup da bilinmeyecek hiçbir şey yoktur. [3]Bunun için karanlıkta söylediğiniz her söz gün ışığında duyulacak, kapalı kapılar ardında kulağa fısıldadıklarınız damlardan duyurulacaktır.

[4]"Siz dostlarıma söylüyorum, bedeni öldüren, ama ondan sonra başka bir şey yapamayanlardan korkmayın. [5]Kimden korkmanız gerektiğini size açıklayayım: Kişiyi öldürdükten sonra cehenneme atma yetkisine sahip olan Tanrı'dan korkun. Evet, size söylüyorum, O'ndan korkun. [6]Beş serçe iki meteliğe satılmıyor mu? Ama bunlardan bir teki bile Tanrı katında unutulmuş değildir. [7]Nitekim başınızdaki bütün saçlar bile sayılıdır. Korkmayın, siz birçok serçeden daha değerlisiniz.

[8]"Size şunu söyleyeyim, insanların önünde beni açıkça kabul eden herkesi, İnsanoğlu* da Tanrı'nın melekleri önünde açıkça kabul edecek. [9]Ama kim beni insanlar önünde inkâr ederse, kendisi de Tanrı'nın melekleri önünde inkâr edilecek. [10]İnsanoğlu'na karşı bir söz söyleyen herkes bağışlanacak. Oysa Kutsal Ruh'a küfreden bağışlanmayacaktır.

[11]"Sizi havra topluluklarının, yöneticilerin ve yetkililerin önüne çıkardıklarında, 'Kendimizi neyle, nasıl savunacağız?' ya da, 'Ne söyleyeceğiz?' diye kaygılanmayın. [12]Kutsal Ruh o anda size ne söylemeniz gerektiğini öğretecektir."

Zengin Budala

[13]Kalabalığın içinden biri İsa'ya, "Öğretmenim, kardeşime söyle de mirası benimle paylaşsın" dedi.

[14]İsa ona şöyle dedi: "Ey adam! Kim beni üzerinizde yargıç ya da hakem yaptı?" [15]Sonra onlara, "Dikkatli olun!" dedi. "Her türlü açgözlülükten sakının. Çünkü insanın yaşamı, malının çokluğuna bağlı değildir."

[16]İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: "Zengin bir adamın toprakları bol ürün verdi. [17]Adam kendi kendine, 'Ne yapacağım? Ürünlerimi koyacak yerim yok' diye düşündü. [18]Sonra, 'Şöyle yapacağım' dedi. 'Ambarlarımı yıkıp daha büyüklerini yapacağım, bütün tahıllarımı ve mallarımı oraya yığacağım. [19]Kendime, ey canım, yıllarca yetecek kadar bol malın var. Rahatına bak, ye, iç, yaşamın tadını çıkar diyeceğim.'

[20]"Ama Tanrı ona, 'Ey akılsız!' dedi. 'Bu gece canın senden istenecek. Biriktirdiğin bu şeyler kime kalacak?'

[21]"Kendisi için servet biriktiren, ama Tanrı katında zengin olmayan kişinin sonu böyle olur."

Kaygılanmayın

(Mat.6:25-34)

[22]İsa öğrencilerine şöyle dedi: "Bu nedenle size şunu söylüyorum: 'Ne yiyeceğiz?' diye canınız için, 'Ne giyeceğiz?' diye bedeniniz için

12:1 Mat.16:6; Mar.8:15 *12:2 Mar.4:22; Luk.8:17*
12:10 Mat.12:32; Mar.3:29 *12:11-12 Mat.10:19-20; Mar.13:11; Luk.21:14-15*

kaygılanmayın. [23]Can yiyecekten, beden de giyecekten daha önemlidir. [24]Kargalara bakın! Ne eker, ne biçerler; ne kilerleri, ne ambarları vardır. Tanrı yine de onları doyurur. Siz kuşlardan çok daha değerlisiniz! [25]Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık[a] uzatabilir? [26]Bu küçücük işe bile gücünüz yetmediğine göre, öbür konularda neden kaygılanıyorsunuz?

[27]"Zambakların nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. Ama size şunu söyleyeyim, bütün görkemine karşın Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi. [28]Ey kıt imanlılar, bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kır otunu böyle giydiren Tanrı'nın sizi de giydireceği çok daha kesindir. [29]'Ne yiyeceğiz, ne içeceğiz?' diye düşünüp tasalanmayın. [30]Dünya ulusları hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa Babanız, bunlara gereksinmeniz olduğunu bilir. [31]Siz O'nun egemenliğinin ardından gidin, o zaman size bunlar da verilecektir.

[32]"Korkma, ey küçük sürü! Çünkü Babanız, egemenliği size vermeyi uygun gördü. [33]Mallarınızı satın, sadaka olarak verin. Kendinize eskimeyen keseler, göklerde tükenmeyen bir hazine edinin. Orada ne hırsız ona yaklaşır, ne de güve onu yer. [34]Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacaktır."

Uyanık ve Hazırlıklı Olun

(Mat.10:34-36; 24:42-51; Mar.10:38; 13:34-36)

[35]"Kuşaklarınız belinizde bağlı ve kandilleriniz yanar durumda hazır olun. [36]Düğün şenliğinden dönecek olan efendilerinin gelip kapıyı çaldığı an kapıyı açmak için hazır bekleyen köleler gibi olun. [37]Efendileri geldiğinde uyanık bulunan kölelere ne mutlu! Size doğrusunu söyleyeyim, efendileri beline kuşağını bağlayacak, kölelerini sofraya oturtacak ve gelip onlara hizmet edecek. [38]Efendi gecenin ister ikinci, ister üçüncü nöbetinde[b] gelsin, uyanık bulacağı kölelere ne mutlu! [39]Ama şunu bilin ki, ev sahibi, hırsızın hangi saatte geleceğini bilse, evinin soyulmasına fırsat vermez. [40]Siz de hazır olun. Çünkü İnsanoğlu* beklemediğiniz saatte gelecektir."

[41]Petrus, "Ya Rab" dedi, "Bu benzetmeyi bizim için mi anlatıyorsun, yoksa herkes için mi?"

[42]Rab de şöyle dedi: "Efendinin, uşaklarına vaktinde azık vermek için başlarına atadığı güvenilir ve akıllı kâhya kimdir? [43]Efendisi eve döndüğünde işinin başında bulacağı o köleye ne mutlu! [44]Size gerçeği söyleyeyim, efendisi onu bütün malının üzerinde yetkili kılacak. [45-46]Ama o köle içinden, 'Efendim gecikiyor' der, kadın ve erkek hizmetkârları dövmeye, yiyip içip sarhoş olmaya

---

[a] *12:25 "Ömrünü bir anlık" ya da "Boyunu bir arşın".*
[b] *12:38 "Nöbet": Bkz. Sözlük, "Saat".*
12:27 1Kr.10:4-7; 2Ta.9:3-6
12:35 Mat.25:1-13

başlarsa, efendisi, onun beklemediği günde, ummadığı saatte gelecek, onu şiddetle cezalandırıp imansızlarla bir tutacaktır.

[47]“Efendisinin isteğini bilip de hazırlık yapmayan, onun isteğini yerine getirmeyen köle çok dayak yiyecek. [48]Oysa bilmeden dayağı hak eden davranışlarda bulunan, az dayak yiyecek. Kime çok verilmişse, ondan çok istenecek. Kime çok şey emanet edilmişse, kendisinden daha fazlası istenecektir.

[49]“Ben dünyaya ateş yağdırmaya geldim. Keşke bu ateş daha şimdiden alevlenmiş olsaydı! [50]Katlanmam gereken bir vaftiz var. Bu vaftiz gerçekleşinceye dek nasıl da sıkıntı çekiyorum![a] [51]Yeryüzüne barış getirmeye mi geldiğimi sanıyorsunuz? Size hayır diyorum, ayrılık getirmeye geldim. [52]Bundan böyle bir evde beş kişi, ikiye karşı üç, üçe karşı iki bölünmüş olacak. [53]Baba oğluna karşı, oğul babasına karşı, anne kızına karşı, kız annesine karşı, kaynana gelinine karşı, gelin kaynanasına karşı olacaktır.”

Belirtileri Anlamak

(Mat.5:25-26; 16:2-3)

[54]İsa halka şunları da söyledi: “Batıda bir bulutun yükseldiğini görünce siz hemen, ‘Sağanak geliyor’ diyorsunuz, ve öyle oluyor. [55]Rüzgarın güneyden estiğini görünce, ‘Çok sıcak olacak’ diyorsunuz, ve öyle oluyor. [56]Sizi ikiyüzlüler! Yeryüzünün ve gökyüzünün görünümünden bir anlam çıkarabiliyorsunuz da, şimdiki zamanın anlamını nasıl oluyor da çıkaramıyorsunuz?

[57]“Doğru olana neden kendiniz karar vermiyorsunuz? [58]Sizden davacı olanla birlikte yargıca giderken, yolda onunla anlaşmak için elinizden geleni yapın. Yoksa o sizi yargıcın önüne sürükler, yargıç gardiyanın eline verir, gardiyan da sizi hapse atar. [59]Size şunu söyleyeyim, borcunuzun son kuruşunu[b] ödemedikçe oradan asla çıkamazsınız.”

Tövbe Ediniz

13 O sırada bazı kişiler gelip İsa'ya bir haber getirdiler. Pilatus'un nasıl bazı Celileliler'i öldürüp kanlarını kendi kestikleri kurbanların kanına kattığını anlattılar. [2]İsa onlara şöyle karşılık verdi: “Böyle acı çeken bu Celileliler'in, bütün öbür Celileliler'den daha günahlı olduğunu mu sanıyorsunuz? [3]Size hayır diyorum. Ama tövbe etmezseniz, hepiniz böyle mahvolacaksınız. [4]Ya da, Şiloah'taki kule üzerlerine yıkılınca ölen o on sekiz kişinin, Yeruşalim'de yaşayan öbür insanların hepsinden daha suçlu olduğunu mu sanıyorsunuz? [5]Size hayır diyorum. Ama tövbe etmezseniz, hepiniz böyle mahvolacaksınız.”

Meyve Vermeyen Ağaç

[6]İsa şu benzetmeyi anlattı: “Adamın birinin bağında dikili bir incir ağacı vardı. Adam gelip ağaçta meyve aradı, ama bulamadı. [7]Bağcıya,

---

[a] *12:50 Bu ayette İsa vaftiz diye çarmıhtaki ölümünden söz etmektedir.*
[b] *12:59 “Kuruş”: Grekçe “Lepton” (bkz. Birimler Cetveli).* *12:53 Mik.7:6*

'Bak' dedi, 'Ben üç yıldır gelip bu incir ağacında meyve arıyorum, bulamıyorum. Onu kes. Toprağın besinini neden boş yere tüketsin?'

[8]"Bağcı, 'Efendim' diye karşılık verdi, 'Ağacı bir yıl daha bırak, bu arada ben çevresini kazıp gübreleyeyim. [9]Gelecek yıl meyve verirse, ne iyi; vermezse, onu kesersin.' "

Beli Bükük Bir Kadının İyileştirilmesi

[10]Bir Şabat Günü* İsa, havralardan birinde öğretiyordu. [11]On sekiz yıldır içinde hastalık ruhu bulunan bir kadın da oradaydı. İki büklüm olmuş, belini hiç doğrultamıyordu. [12]İsa onu görünce yanına çağırdı. "Kadın" dedi, "Hastalığından kurtuldun." [13]Ellerini kadının üzerine koydu. Kadın hemen doğruldu ve Tanrı'yı yüceltmeye başladı.

[14]İsa'nın hastayı Şabat Günü iyileştirmesine kızan havra yöneticisi kalabalığa seslenerek, "Çalışmak için altı gün vardır" dedi. "O günler gelip iyileşin, Şabat Günü değil."

[15]Rab ona şu karşılığı verdi: "Sizi ikiyüzlüler! Her biriniz Şabat Günü kendi öküzünü ya da eşeğini yemlikten çözüp suya götürmez mi? [16]Buna göre, Şeytan'ın on sekiz yıldır bağlı tuttuğu, İbrahim'in bir kızı olan bu kadının da Şabat Günü bu bağdan çözülmesi gerekmez miydi?"

[17]İsa'nın bu sözleri, kendisine karşı gelenlerin hepsini utandırdı. Bütün kalabalık ise O'nun yaptığı görkemli işlerin tümünü sevinçle karşıladı.

Hardal Tanesi ve Maya

(Mat.13:31-33; Mar.4:30-32)

[18]Sonra İsa şunları söyledi: "Tanrı'nın Egemenliği neye benzer, onu neye benzeteyim? [19]Tanrı'nın Egemenliği, bir adamın bahçesine ektiği hardal tanesine benzer. Tane gelişip ağaç olur, kuşlar dallarında barınır."

[20]İsa yine, "Tanrı'nın Egemenliği'ni neye benzeteyim?" dedi. [21]"O, bir kadının üç ölçek[a] una karıştırdığı mayaya benzer. Sonunda bütün hamur kabarır."

Dar Kapı

(Mat.7:13-14,21-23)

[22]İsa köy kent dolaşarak öğretiyor, Yeruşalim'e doğru ilerliyordu. [23-24]Biri O'na, "Ya Rab" dedi, "Kurtulanların sayısı az mı olacak?"

İsa oradakilere şöyle dedi: "Dar kapıdan girmeye gayret edin. Size şunu söyleyeyim, çok kişi içeri girmek isteyecek, ama giremeyecek. [25]Ev sahibi kalkıp kapıyı kapattıktan sonra dışarıda durup, 'Ya Rab, kapıyı aç bize!' diyerek kapıyı vurmaya başlayacaksınız.

"O da size, 'Kim olduğunuzu, nereden geldiğinizi bilmiyorum' diye karşılık verecek.

[26]"O zaman, 'Biz senin önünde yiyip içtik, sen de bizim sokaklarımızda öğrettin' demeye başlayacaksınız.

[27]"O da size şöyle diyecek: 'Kim olduğunuzu, nereden geldiğinizi bilmiyorum. Çekilin önümden, ey kötülük yapanlar!'

---

[a] *13:21 "Ölçek": Grekçe "Saton" (bkz. Birimler Cetveli).*
13:14 Çık.20:9-10; Yas.5:13-14 *13:27 Mez.6:8*

[28]"İbrahim'i, İshak'ı, Yakup'u ve bütün peygamberleri Tanrı'nın Egemenliği'nde, kendinizi ise dışarı atılmış gördüğünüz zaman, aranızda ağlayış ve diş gıcırtısı olacaktır. [29]İnsanlar doğudan batıdan, kuzeyden güneyden gelecek ve Tanrı'nın Egemenliği'nde sofraya oturacaklar. [30]Ve işte, sonuncu olan bazıları birinci, birinci olan bazıları da sonuncu olacak."

Ey Yeruşalim!

(Mat.23:37-39)

[31]Tam o sırada bazı Ferisiler gelip İsa'ya, "Buradan ayrılıp başka yere git. Hirodes* seni öldürmek istiyor" dediler.

[32]İsa onlara şöyle dedi: "Gidin, o tilkiye söyleyin, 'Bugün ve yarın cinleri kovup hastaları iyileştireceğim ve üçüncü gün hedefime ulaşacağım.' [33]Yine de bugün, yarın ve öbür gün yoluma devam etmeliyim. Çünkü bir peygamberin Yeruşalim'in dışında ölmesi düşünülemez!

[34]"Ey Yeruşalim! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri taşlayan Yeruşalim! Tavuğun civcivlerini kanatları altına topladığı gibi ben de kaç kez senin çocuklarını toplamak istedim, ama siz istemediniz. [35]Bakın, eviniz ıssız bırakılacak! Size şunu söyleyeyim: 'Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun!' diyeceğiniz zamana dek beni bir daha görmeyeceksiniz."

İsa Bir Ferisi'nin Evinde

14 Bir Şabat Günü* İsa Ferisiler'in ileri gelenlerinden birinin evine yemek yemeye gitti. Herkes O'nu dikkatle gözlüyordu. [2]Önünde, vücudu su toplamış bir adam vardı. [3]İsa, Kutsal Yasa uzmanlarına ve Ferisiler'e, "Şabat Günü bir hastayı iyileştirmek Kutsal Yasa'ya uygun mudur, değil midir?" diye sordu. [4]Onlar ses çıkarmadılar. İsa adamı tutup iyileştirdi, sonra eve gönderdi.

[5]İsa onlara şöyle dedi: "Hanginiz oğlu ya da öküzü Şabat Günü kuyuya düşer de hemen çıkarmaz?" [6]Onlar buna hiçbir karşılık veremediler.

[7-9]Yemeğe çağrılanların başköşeleri seçtiğini farkeden İsa, onlara şu benzetmeyi anlattı: "Biri seni düğüne çağırdığı zaman başköşeye kurulma. Belki senden daha saygın birini de çağırmıştır. İkinizi de çağıran gelip, 'Yerini bu adama ver' diyebilir. O zaman utançla kalkıp en arkaya geçersin. [10]Bir yere çağrıldığın zaman git, en arkada otur. Öyle ki, seni çağıran gelince, 'Arkadaşım, daha öne buyurmaz mısın?' desin. O zaman seninle birlikte sofrada oturan herkesin önünde onurlandırılmış olursun. [11]Kendini yücelten herkes alçaltılacak, kendini alçaltan yüceltilecektir."

Şölen Benzetmesi

(Mat.22:1-10)

[12]İsa kendisini yemeğe çağırmış

13:28 Mat.22:13; 25:30
13:30 Mat.19:30; 20:16; Mar.10:31
13:35 Yer.12:7; 22:5; 26:6
14:7-10 Özd.25:6-7
13:28-29 Mat.8:11-12
13:35 Mez.118:26
14:5 Mat.12:11
14:11 Mat.23:12; Luk.18:14

olana da şöyle dedi: "Bir öğlen ya da akşam yemeği verdiğin zaman dostlarını, kardeşlerini, akrabalarını ve zengin komşularını çağırma. Yoksa onlar da seni çağırarak karşılık verirler. [13]Ama ziyafet verdiğin zaman yoksulları, kötürümleri, sakatları, körleri çağır. [14]Böylece mutlu olursun. Çünkü bunlar sana karşılık verecek durumda değildirler. Karşılığı sana, doğru kişiler dirildiği zaman verilecektir."

[15]Sofrada oturanlardan biri bunu duyunca İsa'ya, "Tanrı'nın Egemenliği'nde yemek yiyecek olana ne mutlu!" dedi.

[16]İsa ona şöyle dedi: "Adamın biri büyük bir şölen hazırlayıp birçok konuk çağırdı. [17]Şölen saati gelince davetlilere, 'Buyurun, her şey hazır' diye haber vermek üzere kölesini gönderdi.

[18]"Ne var ki, hepsi anlaşmışçasına özür dilemeye başladılar. Birincisi, 'Bir tarla satın aldım, gidip görmek zorundayım. Rica ederim, beni hoş gör' dedi.

[19]"Bir başkası, 'Beş çift öküz aldım, onları denemeye gidiyorum. Rica ederim, beni hoş gör' dedi.

[20]"Yine bir başkası, 'Yeni evlendim, bu nedenle gelemiyorum' dedi.

[21]"Köle geri dönüp durumu efendisine bildirdi. Bunun üzerine ev sahibi öfkelenerek kölesine, 'Koş' dedi, 'Kentin caddelerine, sokaklarına çık; yoksulları, kötürümleri, körleri, sakatları buraya getir.'

[22]"Köle, 'Efendim, buyruğun yerine getirilmiştir, ama daha yer var' dedi.

[23]"Efendisi köleye, 'Çıkıp yolları ve çit boylarını dolaş, bulduklarını gelmeye zorla da evim dolsun' dedi. [24]'Size şunu söyleyeyim, ilk çağrılan o adamlardan hiçbiri benim yemeğimden tatmayacaktır.' "

İsa'nın Öğrencileri

(Mat.10:37-38)

[25-26]Kalabalık halk toplulukları İsa'yla birlikte yol alıyordu. İsa dönüp onlara şöyle dedi: "Biri bana gelip de babasını, annesini, karısını, çocuklarını, kardeşlerini, hatta kendi canını bile gözden çıkarmazsa[a], öğrencim olamaz. [27]Çarmıhını yüklenip ardımdan gelmeyen, öğrencim olamaz.

[28]"Aranızdan biri bir kule yapmak isterse, bunu tamamlayacak kadar parası var mı yok mu diye önce oturup yapacağı masrafı hesap etmez mi? [29-30]Çünkü temel atıp da işi bitiremezse, durumu gören herkes, 'Bu adam inşaata başladı, ama bitiremedi' diyerek onunla eğlenmeye başlar.

[31]"Ya da hangi kral başka bir kralla savaşa gittiğinde, üzerine yirmi bin askerle yürüyen düşmana on bin askerle karşı koyabilir miyim diye önce oturup bir değerlendirme yapmaz? [32]Eğer karşı koyamayacaksa,

---

[a] *14:25-26 "Biri bana gelip de babasını, annesini, karısını, çocuklarını, kardeşlerini, hatta kendi canını bile gözden çıkarmazsa": Grekçe "Biri bana gelip de babasından, annesinden, karısından, çocuklarından, kardeşlerinden, hatta kendi canından bile nefret etmezse".*
14:27 Mat.16:24; Mar.8:34; Luk.9:23

öbürü henüz uzaktayken elçiler gönderip barış koşullarını ister. [33]Aynı şekilde sizden kim varını yoğunu gözden çıkarmazsa, öğrencim olamaz.

[34]"Tuz yararlıdır. Ama tuz tadını yitirirse, bir daha nasıl o tadı kazanabilir? [35]Ne toprağa, ne de gübreye yarar; onu çöpe atarlar. İşitecek kulağı olan işitsin."

Kaybolan Koyun Benzetmesi

(Mat.18:12-14)

15 Bütün vergi görevlileriyle* günahkârlar İsa'yı dinlemek için O'na akın ediyordu. [2]Ferisiler'le din bilginleri ise, "Bu adam günahkârları kabul ediyor, onlarla birlikte yemek yiyor" diye söyleniyorlardı.

[3-4]Bunun üzerine İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: "Sizlerden birinin yüz koyunu olsa ve bunlardan bir tanesini kaybetse, doksan dokuzu bozkırda bırakarak kaybolanı bulana dek onun ardına düşmez mi? [5-6]Onu bulunca da sevinç içinde omuzlarına alır, evine döner; arkadaşlarını, komşularını çağırıp onlara, 'Benimle birlikte sevinin, kaybolan koyunumu buldum!' der. [7]Size şunu söyleyeyim, aynı şekilde gökte, tövbe eden tek bir günahkâr için, tövbeyi gereksinmeyen doksan dokuz doğru kişi için duyulandan daha büyük sevinç duyulacaktır."

Kaybolan Para Benzetmesi

[8]"Ya da on gümüş parası olan bir kadın bunlardan bir tanesini kaybetse, kandil yakıp evi süpürerek parayı bulana dek her tarafı dikkatle aramaz mı? [9]Parayı bulunca da arkadaşlarını, komşularını çağırıp, 'Benimle birlikte sevinin, kaybettiğim parayı buldum!' der. [10]Size şunu söyleyeyim, aynı şekilde Tanrı'nın melekleri de tövbe eden bir tek günahkâr için sevinç duyacaklar."

Kaybolan Oğul Benzetmesi

[11]İsa, "Bir adamın iki oğlu vardı" dedi. [12]"Bunlardan küçüğü babasına, 'Baba' dedi, 'Malından payıma düşeni ver bana.' Baba da servetini iki oğlu arasında paylaştırdı.

[13]"Bundan birkaç gün sonra küçük oğul her şeyini toplayıp uzak bir ülkeye gitti. Orada sefahat içinde bir yaşam sürerek varını yoğunu çarçur etti. [14]Delikanlı her şeyini harcadıktan sonra, o ülkede şiddetli bir kıtlık baş gösterdi, o da yokluk çekmeye başladı. [15]Bunun üzerine gidip o ülkenin vatandaşlarından birinin hizmetine girdi. Adam onu, domuz gütmek üzere otlaklarına yolladı. [16]Delikanlı, domuzların yediği keçiboynuzlarıyla karnını doyurmaya can atıyordu. Ama hiç kimse ona bir şey vermedi.

[17]"Aklı başına gelince şöyle dedi: 'Babamın nice işçisinin fazlasıyla yiyeceği var, bense burada açlıktan ölüyorum. [18]Kalkıp babamın yanına döneceğim, ona, Baba diyeceğim, Tanrı'ya[a] ve sana karşı günah işledim. [19]Ben artık senin oğlun olarak anılmaya layık değilim. Beni işçilerinden biri gibi kabul et.'

[20]"Böylece kalkıp babasının yanına döndü. Kendisi daha uzaktayken

---

[a] *15:18 "Tanrı'ya": Grekçe "Göğe".*

15:1-2 Luk.5:29-30

babası onu gördü, ona acıdı, koşup boynuna sarıldı ve onu öptü. [21]Oğlu ona, 'Baba' dedi, 'Tanrı'ya[a] ve sana karşı günah işledim. Ben artık senin oğlun olarak anılmaya layık değilim.'

[22]"Babası ise kölelerine, 'Çabuk, en iyi kaftanı getirip ona giydirin!' dedi. 'Parmağına yüzük takın, ayaklarına çarık giydirin! [23]Besili danayı getirip kesin, yiyelim, eğlenelim. [24]Çünkü benim bu oğlum ölmüştü, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu.' Böylece eğlenmeye başladılar.

[25]"Babanın büyük oğlu ise tarladaydı. Gelip eve yaklaştığında çalgı ve oyun seslerini duydu. [26]Uşaklardan birini yanına çağırıp, 'Ne oluyor?' diye sordu.

[27]"O da, 'Kardeşin geldi, baban da ona sağ salim kavuştuğu için besili danayı kesti' dedi.

[28-29]"Büyük oğul öfkelendi, içeri girmek istemedi. Babası dışarı çıkıp ona yalvardı. Ama o, babasına şöyle yanıt verdi: 'Bak, bunca yıl senin için köle gibi çalıştım, hiçbir zaman buyruğundan çıkmadım. Ne var ki sen bana, arkadaşlarımla eğlenmem için hiçbir zaman bir oğlak bile vermedin. [30]Oysa senin malını fahişelerle yiyen şu oğlun eve dönünce, onun için besili danayı kestin.'

[31]"Babası ona, 'Oğlum, sen her zaman yanımdasın, neyim varsa senindir' dedi. [32]'Ama sevinip eğlenmek gerekiyordu. Çünkü bu kardeşin ölmüştü, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu!' "

Kurnaz Kâhya

16 İsa öğrencilerine şunları da anlattı: "Zengin bir adamın bir kâhyası vardı. Kâhya, efendisinin mallarını çarçur ediyor diye efendisine ihbar edildi. [2]Efendisi kâhyayı çağırıp ona, 'Nedir bu senin hakkında duyduklarım? Kâhyalığının hesabını ver. Çünkü sen artık kâhyalık edemezsin' dedi.

[3]"Kâhya kendi kendine, 'Ne yapacağım ben?' dedi. 'Efendim kâhyalığı elimden alıyor. Toprak kazmaya gücüm yetmez, dilenmekten utanırım. [4]Kâhyalıktan kovulduğum zaman başkaları beni evlerine kabul etsinler diye ne yapacağımı biliyorum.'

[5]"Böylelikle efendisine borcu olanların hepsini tek tek yanına çağırdı. Birincisine, 'Efendime ne kadar borcun var?' dedi.

[6]"Adam, 'Yüz ölçek[b] zeytinyağı' karşılığını verdi.

"Kâhya ona, 'Borç senedini al ve hemen otur, elli ölçek diye yaz' dedi.

[7]"Sonra bir başkasına, 'Senin borcun ne kadar?' dedi.

" 'Yüz ölçek[c] buğday' dedi öteki.

"Ona da, 'Borç senedini al, seksen ölçek diye yaz' dedi.

[8]"Efendisi, dürüst olmayan kâhyayı, akıllıca davrandığı için övdü. Gerçekten bu çağın insanları, kendilerine benzer kişilerle ilişkilerinde, ışıkta yürüyenlerden[ç] daha akıllı

---

[a] *15:21 "Tanrı'ya": Grekçe "Göğe".*
[b] *16:6 "Ölçek": Grekçe "Batos" (bkz. Birimler Cetveli).*
[c] *16:7 "Ölçek": Grekçe "Koros" (bkz. Birimler Cetveli).*
[ç] *16:8 "Işıkta yürüyenlerden": Grekçe "Işık oğullarından".*

oluyorlar. [9]Size şunu söyleyeyim, dünyanın aldatıcı servetini[a] kendinize dost edinmek için kullanın ki, bu servet yok olunca sizi sonsuza dek kalacak konutlara kabul etsinler."

Servet ve Güvenilirlik

[10]"En küçük işte güvenilir olan kişi, büyük işte de güvenilir olur. En küçük işte dürüst olmayan kişi, büyük işte de dürüst olmaz. [11]Dünyanın aldatıcı serveti konusunda güvenilir değilseniz, gerçek serveti size kim emanet eder? [12]Başkasının malı konusunda güvenilir değilseniz, kendi malınız olmak üzere size kim bir şey verir?

[13]"Hiçbir uşak iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem paraya[b] kulluk edemezsiniz."

[14]Parayı seven Ferisiler bütün bu sözleri duyunca İsa'yla alay etmeye başladılar. [15]O da onlara şöyle dedi: "Siz insanlar önünde kendinizi temize çıkarıyorsunuz, ama Tanrı yüreğinizi biliyor. İnsanların gururlandıkları ne varsa, Tanrı'ya iğrenç gelir.

[16]"Kutsal Yasa ve peygamberlerin devri Yahya'nın zamanına dek sürdü. O zamandan bu yana Tanrı'nın Egemenliği müjdeleniyor ve herkes oraya zorla girmeye çalışıyor. [17]Yerin ve göğün ortadan kalkması, Kutsal Yasa'nın ufacık bir noktasının yok olmasından daha kolaydır.

[18]"Karısını boşayıp başkasıyla evlenen zina etmiş olur. Kocasından boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş olur."

Dilenci ile Zengin Adam

[19]"Zengin bir adam vardı. Mor, ince keten giysiler giyer, bolluk içinde her gün eğlenirdi. [20-21]Her tarafı yara içinde olan Lazar adında yoksul bir adam bu zenginin kapısının önüne bırakılırdı; zenginin sofrasından düşen kırıntılarla karnını doyurmaya can atardı. Bir yandan da köpekler gelip onun yaralarını yalardı.

[22]"Bir gün yoksul adam öldü, melekler onu alıp İbrahim'in yanına götürdüler. Sonra zengin adam da öldü ve gömüldü. [23]Ölüler diyarında ıstırap çeken zengin adam başını kaldırıp uzakta İbrahim'i ve onun yanında Lazar'ı gördü. [24]'Ey babamız İbrahim, acı bana!' diye seslendi. 'Lazar'ı gönder de parmağının ucunu suya batırıp dilimi serinletsin. Bu alevlerin içinde azap çekiyorum.'

[25]"İbrahim, 'Oğlum' dedi, 'Yaşamın boyunca senin iyilik payını, Lazar'ın da kötülük payını aldığını unutma. Şimdiyse o burada teselli ediliyor, sen de azap çekiyorsun. [26]Üstelik, aramıza öyle bir uçurum

---

[a] 16:9 "Dünyanın aldatıcı serveti": Grekçe "Haksızlık mamonu". Aramice'de zenginlik anlamına gelen mamon sözcüğü, para ya da para kazanma hırsı anlamında kullanılır. Buna benzer bir deyim 11. ayette de kullanılmaktadır.*

[b] 16:13 "Para": Grekçe "Mamon".

16:13 Mat.6:24
16:16 Mat.11:12-13
16:17 Mat.5:18
16:18 Mat.5:32; 1Ko.7:10-11

kondu ki, ne buradan size gelmek isteyenler gelebilir, ne de oradan kimse bize gelebilir.'

[27]"Zengin adam şöyle dedi: 'Öyleyse baba, sana rica ederim, Lazar'ı babamın evine gönder. [28]Çünkü beş kardeşim var. Lazar onları uyarsın ki, onlar da bu ıstırap yerine düşmesinler.'

[29]"İbrahim, 'Onlarda Musa'nın ve peygamberlerin sözleri var, onları dinlesinler' dedi.

[30]"Zengin adam, 'Hayır, İbrahim baba, dinlemezler!' dedi. 'Ancak ölüler arasından biri onlara giderse, tövbe ederler.'

[31]"İbrahim ona, 'Eğer Musa ile peygamberleri dinlemezlerse, ölüler arasından biri dirilse bile ikna olmazlar' dedi."

Günah, İman ve Görev

(Mat.18:6-7; Mar.9:42)

17 İsa öğrencilerine şöyle dedi: "İnsanı günaha düşüren tuzakların olması kaçınılmazdır. Ama bu tuzaklara aracılık eden kişinin vay haline! [2]Böyle bir kişi bu küçüklerden birini günaha düşüreceğine, boynuna bir değirmen taşı geçirilip denize atılsa, kendisi için daha iyi olur. [3]Yaşantınıza dikkat edin! Kardeşiniz günah işlerse, onu azarlayın; tövbe ederse, bağışlayın. [4]Günde yedi kez size karşı günah işler ve yedi kez size gelip, 'Tövbe ediyorum' derse, onu bağışlayın."

[5]Elçiler Rab'be, "İmanımızı artır!" dediler.

[6]Rab şöyle dedi: "Bir hardal tanesi kadar imanınız olsa, şu dut ağacına, 'Kökünden sökül ve denizin içine dikil' dersiniz, o da sözünüzü dinler.

[7]"Hanginizin çift süren ya da çobanlık eden bir kölesi olur da, tarladan dönüşünde ona, 'Çabuk gel, sofraya otur' der? [8]Tersine ona, 'Yemeğimi hazırla, kuşağını bağla, ben yiyip içerken bana hizmet et. Sonra sen yiyip içersin' demez mi? [9]Verdiği buyrukları yerine getirdi diye köleye teşekkür eder mi? [10]Siz de böylece, size verilen buyrukların hepsini yerine getirdikten sonra, 'Biz değersiz kullarız; sadece yapmamız gerekeni yaptık' deyin."

On Cüzamlı

[11]Yeruşalim'e doğru yoluna devam eden İsa, Samiriye ile Celile arasındaki sınır bölgesinden geçiyordu. [12-13]Köyün birine girerken O'nu cüzamlı* on adam karşıladı. Bunlar uzakta durarak, "İsa, Efendimiz, halimize acı!" diye seslendiler.

[14]İsa onları görünce, "Gidin, kâhinlere* görünün" dedi. Adamlar yolda giderken cüzamdan temizlendiler. [15-16]Onlardan biri, iyileştiğini görünce yüksek sesle Tanrı'yı yücelterek geri döndü, yüzüstü İsa'nın ayaklarına kapanıp O'na teşekkür etti. Bu adam Samiriyeli'ydi*.

[17]İsa, "İyileşenler on kişi değil miydi?" diye sordu. "Öbür dokuzu nerede? [18]Tanrı'yı yüceltmek için bu yabancıdan başka geri dönen olmadı mı?" [19]Sonra adama, "Ayağa kalk, git" dedi. "İmanın seni kurtardı."

17:3 Mat.18:15
17:14 Lev.14:1-32

Tanrı'nın Egemenliği Ne Zaman Gelecek?

(Mat.24:23-28,37-41)

[20]Ferisiler İsa'ya, "Tanrı'nın Egemenliği ne zaman gelecek?" diye sordular.

İsa onlara şöyle yanıt verdi: "Tanrı'nın Egemenliği göze görünür bir şekilde gelmez. [21]İnsanlar da, 'İşte burada' ya da, 'İşte şurada' demeyecekler. Çünkü Tanrı'nın Egemenliği içinizdedir."

[22]İsa öğrencilerine şöyle dedi: "Öyle günler gelecek ki, İnsanoğlu'nun* günlerinden birini görmeyi özleyeceksiniz, ama görmeyeceksiniz. [23]İnsanlar size, 'İşte orada', 'İşte burada' diyecekler. Gitmeyin, onların arkasından koşmayın. [24]Şimşek çakıp göğü bir ucundan öbür ucuna dek nasıl aydınlatırsa, İnsanoğlu kendi gününde öyle olacaktır. [25]Ama önce O'nun çok acı çekmesi ve bu kuşak tarafından reddedilmesi gerekir.

[26]"Nuh'un günlerinde nasıl olduysa, İnsanoğlu'nun günlerinde de öyle olacak. [27]Nuh'un gemiye bindiği güne dek insanlar yiyip içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı. Sonra tufan gelip hepsini yok etti. [28]Lut'un günlerinde de durum aynıydı. İnsanlar yiyip içiyor, alıp satıyor, tohum ekiyor, ev yapıyorlardı. [29]Ama Lut'un Sodom'dan ayrıldığı gün gökten ateşle kükürt yağdı ve hepsini yok etti.

[30]"İnsanoğlu'nun ortaya çıkacağı gün durum aynı olacaktır. [31]O gün damda olan, evdeki eşyalarını almak için aşağı inmesin. Tarlada olan da geri dönmesin. [32]Lut'un karısını hatırlayın! [33]Canını esirgemek isteyen onu yitirecek. Canını yitiren ise onu yaşatacaktır. [34]Size şunu söyleyeyim, o gece aynı yatakta olan iki kişiden biri alınacak, öbürü bırakılacak. [35-36]Birlikte buğday öğüten iki kadından biri alınacak, öbürü bırakılacak."[a]

[37]Onlar İsa'ya, "Bu olaylar nerede olacak, Rab?" diye sordular.

O da onlara, "Leş neredeyse, akbabalar da oraya üşüşecek" dedi.

Sürekli Dua

18 [1-2]İsa öğrencilerine, hiç usanmadan, her zaman dua etmeleri gerektiğini belirten şu benzetmeyi anlattı: "Kentin birinde Tanrı'dan korkmayan, insana saygı duymayan bir yargıç vardı. [3]Yine o kentte bir dul kadın vardı. Yargıca sürekli gidip, 'Davacı olduğum kişiden hakkımı al' diyordu.

[4-5]"Yargıç bir süre ilgisiz kaldı. Ama sonunda kendi kendine, 'Ben her ne kadar Tanrı'dan korkmaz, insana saygı duymazsam da, bu dul kadın beni rahatsız ettiği için hakkım alacağım. Yoksa sürekli gelip beni canımdan bezdirecek' dedi."

[6]Rab şöyle devam etti: "Adaletsiz

---

[a] *17:35-36 Bazı Grekçe elyazmaları, "Tarlada bulunan iki kişiden biri alınacak, öbürü bırakılacak" sözlerini de içerir (bkz. Mat.24:40).*

17:26 Yar.6:5-8 *17:27 Yar.7:6-24* *17:28-29 Yar.18:20-19:25*
17:31 Mat.24:17-18; Mar.13:15-16 *17:32 Yar.19:26*
17:33 Mat.10:39; 16:25; Mar.8:35; Luk.9:24; Yu.12:25 *17:37 Eyü.39:30; Mat.24:28*

yargıcın ne söylediğini duydunuz. [7]Tanrı da, gece gündüz kendisine yakaran seçilmişlerinin hakkını almayacak mı? Onları çok bekletecek mi? [8]Size şunu söyleyeyim, onların hakkını tez alacaktır. Ama İnsanoğlu* geldiği zaman acaba yeryüzünde iman bulacak mı?"

Ferisi ve Vergi Görevlisi

[9-10]Kendi doğruluklarına güvenip başkalarına tepeden bakan bazı kişilere İsa şu benzetmeyi anlattı: "Biri Ferisi*, öbürü vergi görevlisi* iki kişi dua etmek üzere tapmağa çıktı. [11]Ferisi ayakta kendi kendine şöyle dua etti: 'Tanrım, öbür insanlara –soygunculara, hak yiyenlere, zina edenlere– ya da şu vergi görevlisine benzemediğim için sana şükrederim. [12]Haftada iki gün oruç tutuyor, bütün kazancımın ondalığını veriyorum.'

[13]"Vergi görevlisi ise uzakta durdu, gözlerini göğe kaldırmak bile istemiyordu, ancak göğsünü döverek, 'Tanrım, ben günahkâra merhamet et' diyordu.

[14]"Size şunu söyleyeyim, Ferisi değil, bu adam aklanmış olarak evine döndü. Çünkü kendini yücelten herkes alçaltılacak, kendini alçaltan ise yüceltilecektir."

İsa Küçük Çocukları Kutsuyor

(Mat.19:13-15; Mar.10:13-16)

[15]Bazıları bebekleri bile İsa'ya getiriyor, onlara dokunmasını istiyorlardı. Bunu gören öğrenciler onları azarladılar. [16]Ama İsa çocukları yanına çağırarak, "Bırakın, çocuklar bana gelsin, onlara engel olmayın!" dedi. "Çünkü Tanrı'nın Egemenliği böylelerinindir. [17]Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği'ni bir çocuk gibi kabul etmeyen, bu egemenliğe asla giremez."

Zenginlik ve Sonsuz Yaşam

(Mat.19:16-30; Mar.10:17-31)

[18]İleri gelenlerden biri İsa'ya, "İyi öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için ne yapmalıyım?" diye sordu.

[19]İsa, "Bana neden iyi diyorsun?" dedi. "İyi olan yalnız biri var, O da Tanrı'dır. [20]O'nun buyruklarını biliyorsun: 'Zina etmeyeceksin, adam öldürmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan yere tanıklık etmeyeceksin, annene babana saygı göstereceksin.'"

[21]"Bunların hepsini gençliğimden beri yerine getiriyorum" dedi adam.

[22]İsa bunu duyunca ona, "Hâlâ bir eksiğin var" dedi. "Neyin varsa hepsini sat, parasını yoksullara dağıt; böylece göklerde hazinen olur. Sonra gel, beni izle."

[23]Adam bu sözleri duyunca çok üzüldü. Çünkü son derece zengindi. [24]Onun üzüntüsünü gören İsa, "Varlıklı kişilerin Tanrı Egemenliği'ne girmesi ne kadar güç!" dedi. [25]"Nitekim devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği'ne girmesinden daha kolaydır."

[26]Bunu işitenler, "Öyleyse kim kurtulabilir?" dediler.

[27]İsa, "İnsanlar için imkânsız olan, Tanrı için mümkündür" dedi.

[28]Petrus, "Bak, biz her şeyimizi

18:14 Mat.23:12; Luk.14:11

18:20 Çık.20:12-16; Yas.5:16-20

bırakıp senin ardından geldik" dedi.

[29-30]İsa onlara şöyle dedi: "Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği uğruna evini, karısını, kardeşlerini, annesiyle babasını ya da çocuklarını bırakıp da bu çağda bunların kat kat fazlasına ve gelecek çağda sonsuz yaşama kavuşmayacak hiç kimse yoktur."

İsa Ölüp Dirileceğini Üçüncü Kez Bildiriyor

(Mat.20:17-19; Mar.10:32-34)

[31]İsa, Onikiler'i* bir yana çekip onlara şöyle dedi: "Şimdi Yeruşalim'e gidiyoruz. Peygamberlerin İnsanoğlu'yla* ilgili yazdıklarının tümü yerine gelecektir. [32-33]O, öteki uluslara teslim edilecek. O'nunla alay edecek, O'na hakaret edecekler; üzerine tükürecek ve O'nu kamçılayıp öldürecekler. Ne var ki O, üçüncü gün dirilecek."

[34]Öğrenciler bu sözlerden hiçbir şey anlamadılar. Bu sözlerin anlamı onlardan gizlenmişti, anlatılanları kavrayamıyorlardı.

Bir Körün Gözleri Açılıyor

(Mat.20:29-34; Mar.10:46-52)

[35]İsa Eriha'ya yaklaşırken kör bir adam yol kenarında oturmuş dileniyordu. [36]Adam oradan geçen kalabalığı duyunca, "Ne oluyor?" diye sordu.

[37]Ona, "Nasıralı İsa geçiyor" dediler.

[38]O da, "Ey Davut Oğlu İsa, halime acı!" diye bağırdı. [39]Önden gidenler onu azarlayarak susturmak istedilerse de o, "Ey Davut Oğlu, halime acı!" diyerek daha çok bağırdı.

[40-41]İsa durup adamın kendisine getirilmesini buyurdu. Adam yaklaşınca İsa, "Senin için ne yapmamı istiyorsun?" diye sordu.

O da, "Ya Rab, gözlerim görsün" dedi.

[42]İsa, "Gözlerin görsün" dedi. "İmanın seni kurtardı." [43]Adam o anda yeniden görmeye başladı ve Tanrı'yı yücelterek İsa'nın ardından gitti. Bunu gören bütün halk Tanrı'ya övgüler sundu.

İsa ile Zakkay

19 İsa Eriha'ya girdi. Kentin içinden geçiyordu. [2]Orada vergi görevlilerinin* başı olan, Zakkay adında zengin bir adam vardı. [3]İsa'nın kim olduğunu görmek istiyor, ama boyu kısa olduğu için kalabalıktan ötürü göremiyordu. [4]İsa'yı görebilmek için önden koşup bir yabanıl incir ağacına tırmandı. Çünkü İsa oradan geçecekti.

[5]İsa oraya varınca yukarı bakıp, "Zakkay, çabuk aşağı in!" dedi. "Bugün senin evinde kalmam gerekiyor." [6]Zakkay hızla aşağı indi ve sevinç içinde İsa'yı evine buyur etti.

[7]Bunu görenlerin hepsi söylenmeye başladı: "Gidip günahkâr birine konuk oldu!" dediler.

[8]Zakkay ayağa kalkıp Rab'be şöyle dedi: "Ya Rab, işte malımın yarısını yoksullara veriyorum. Bir kimseden haksızlıkla bir şey aldımsa, dört katını geri vereceğim."

[9]İsa dedi ki, "Bu ev bugün kurtuluşa kavuştu. Çünkü bu adam da İbrahim'in oğludur. [10]Nitekim İnsanoğlu*, kaybolanı arayıp kurtarmak için geldi."

Güvenilirlik Sınavı

(Mat.25:14-30)

[11]Oradakiler bu sözleri dinlerken İsa konuşmasını bir benzetmeyle sürdürdü. Çünkü Yeruşalim'e yaklaşmıştı ve onlar, Tanrı'nın Egemenliği'nin hemen ortaya çıkacağını sanıyorlardı. [12]Bu nedenle İsa şöyle dedi: "Soylu bir adam, kral atanıp dönmek üzere uzak bir ülkeye gitti. [13]Gitmeden önce kölelerinden onunu çağırıp onlara birer mina verdi. 'Ben dönünceye dek bu paraları işletin' dedi.

[14]"Ne var ki, ülkesinin halkı adamdan nefret ediyordu. Arkasından temsilciler göndererek, 'Bu adamın üzerimize kral olmasını istemiyoruz' diye haber ilettiler.

[15]"Adam kral atanmış olarak geri döndüğünde, parayı vermiş olduğu köleleri çağırtıp ne kazandıklarını öğrenmek istedi. [16]Birincisi geldi, 'Efendimiz' dedi, 'Senin bir minan on mina daha kazandı.'

[17]"Efendisi ona, 'Aferin, iyi köle!' dedi. 'En küçük işte güvenilir olduğunu gösterdiğin için on kent üzerinde yetkili olacaksın.'

[18]"İkincisi gelip, 'Efendimiz, senin bir minan beş mina daha kazandı' dedi.

[19]"Efendisi ona da, 'Sen beş kent üzerinde yetkili olacaksın' dedi.

[20]"Başka biri geldi, 'Efendimiz' dedi, 'İşte senin minan! Onu bir mendile sarıp sakladım. [21]Çünkü senden korktum, sert adamsın; kendinden koymadığını alır, ekmediğini biçersin.'

[22]"Efendisi ona, 'Ey kötü köle, seni kendi ağzından çıkan sözle yargılayacağım' dedi. 'Kendinden koymadığını alan, ekmediğini biçen sert bir adam olduğumu bildiğine göre, [23]neden paramı faize vermedin? Ben de geldiğimde onu faiziyle geri alırdım.'

[24]"Sonra çevrede duranlara, 'Elindeki minayı alın, on minası olana verin' dedi.

[25]"Ona, 'Efendimiz' dediler, 'Onun zaten on minası var!'

[26]"O da, 'Size şunu söyleyeyim, kimde varsa ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak' dedi. [27]'Beni kral olarak istemeyen o düşmanlarıma gelince, onları buraya getirin ve gözümün önünde kılıçtan geçirin!' "

İsa'nın Yeruşalim'e Girişi

(Mat.21:1-11; Mar.11:1-11; Yu.12:12-19)

[28]İsa, bu sözleri söyledikten sonra önden yürüyerek Yeruşalim'e doğru ilerledi. [29-30]Zeytin Dağı'nın yamacındaki Beytfaci ile Beytanya'ya yaklaştığında iki öğrencisini önden gönderdi. Onlara, "Karşıdaki köye gidin" dedi, "Köye girince, üzerine daha hiç kimsenin binmediği, bağlı duran bir sıpa bulacaksınız. Onu çözüp bana getirin. [31]Biri size, 'Onu niçin çözüyorsunuz?' diye sorarsa, 'Rab'bin ona ihtiyacı var' dersiniz."

[32]Gönderilen öğrenciler gittiler, her şeyi İsa'nın kendilerine anlattığı gibi buldular. [33]Sıpayı çözerlerken hayvanın sahipleri onlara, "Sıpayı

19:26 Mat.13:12; Mar.4:25; Luk.8:18

niye çözüyorsunuz?" dediler.

[34]Onlar da, "Rab'bin ona ihtiyacı var" karşılığını verdiler.

[35]Sıpayı İsa'ya getirdiler, üzerine kendi giysilerini atarak İsa'yı üstüne bindirdiler. [36]İsa ilerlerken halk, giysilerini yola seriyordu. [37]İsa Zeytin Dağı'ndan aşağı inen yola yaklaştığı sırada, öğrencilerinden oluşan kalabalığın tümü, görmüş oldukları bütün mucizelerden ötürü, sevinç içinde yüksek sesle Tanrı'yı övmeye başladılar.

[38]"Rab'bin adıyla gelen Kral'a
övgüler olsun!
Gökte esenlik, en yücelerde
yücelik olsun!" diyorlardı.

[39]Kalabalığın içinden bazı Ferisiler O'na, "Öğretmen, öğrencilerini sustur!" dediler.

[40]İsa, "Size şunu söyleyeyim, bunlar susacak olsa, taşlar bağıracaktır!" diye karşılık verdi.

İsa Yeruşalim için Ağlıyor

[41]İsa Yeruşalim'e yaklaşıp kenti görünce ağladı. [42]"Keşke bugün sen de esenliğe giden yolu bilseydin" dedi. "Ama şimdilik bu senin gözlerinden gizlendi. [43]Senin için öyle günler gelecek ki, düşmanların seni setlerle çevirecek, kuşatıp her yandan sıkıştıracaklar. [44]Seni de, bağrındaki çocukları da yere çalacaklar. Sende taş üstünde taş bırakmayacaklar. Çünkü Tanrı'nın senin yardımına geldiği zamanı farketmedin."

İsa Satıcıları Tapınaktan Kovuyor

(Mat.21:12-17; Mar.11:15-19; Yu.2:12-22)

[45]Sonra İsa tapınağın avlusuna girerek satıcıları dışarı kovmaya başladı. [46]Onlara, "'Evim dua evi olacak' diye yazılmıştır. Ama siz onu haydut inine çevirdiniz" dedi.

[47-48]İsa her gün tapınakta öğretiyordu. Başkâhinler, din bilginleri ve halkın ileri gelenleri ise O'nu yok etmek istiyor, ama bunu nasıl yapacaklarını bilemiyorlardı. Çünkü bütün halk O'nu can kulağıyla dinliyordu.

İsa'nın Yetkisi

(Mat.21:23-27; Mar.11:27-33)

20 O günlerden birinde, İsa tapınakta halka öğretip Müjde'yi duyururken, başkâhinler ve din bilginleri*, ileri gelenlerle birlikte çıkageldiler. [2]O'na, "Söyle bize, bunları hangi yetkiyle yapıyorsun? Bu yetkiyi sana kim verdi?" diye sordular.

[3-4]İsa onlara şu karşılığı verdi: "Ben de size bir soru soracağım. Söyleyin bana, Yahya'nın vaftiz* etme yetkisi Tanrı'dan[a] mıydı, insanlardan mı?"

[5]Bunu aralarında şöyle tartıştılar: "'Tanrı'dan' dersek, 'Ona niçin inanmadınız?' diyecek. [6]Yok eğer 'İnsanlardan' dersek, bütün halk bizi taşa tutacak. Çünkü Yahya'nın peygamber olduğuna inanmışlardır."

[7]Sonunda, "Nereden olduğunu bilmiyoruz" yanıtını verdiler.

---

[a] *20:3-4 "Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan": Grekçe "Yahya'nın vaftizi gökten". 5. ayette de "Tanrı'dan" diye çevrilen sözcük Grekçe "Gökten" diye geçer.*

19:38 Mez.118:26 19:46 Yşa.56:7; Yer.7:11 19:47-48 Luk.21:37

[8]İsa da onlara, "Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim" dedi.

Bağ Kiracıları Benzetmesi

(Mat.21:33-46; Mar.12:1-12)

[9]İsa sözüne devam ederek halka şu benzetmeyi anlattı: "Adamın biri bağ dikti, bunu bağcılara kiralayıp uzun süre yolculuğa çıktı. [10]Mevsimi gelince, bağın ürününden payına düşeni vermeleri için bağcılara bir köle yolladı. Ama bağcılar köleyi dövüp eli boş gönderdiler. [11]Bağ sahibi başka bir köle daha yolladı. Bağcılar onu da dövdüler, aşağılayıp eli boş gönderdiler. [12]Adam bir üçüncüsünü yolladı, bağcılar onu da yaralayıp kovdular.

[13]"Bağın sahibi, 'Ne yapacağım?' dedi. 'Sevgili oğlumu göndereyim. Belki onu sayarlar.'

[14]"Ama bağcılar onu görünce aralarında şöyle konuştular: 'Mirasçı budur; onu öldürelim de miras bize kalsın.' [15]Böylece, onu bağdan dışarı atıp öldürdüler.

"Bu durumda bağın sahibi onlara ne yapacak? [16]Gelip o bağcıları yok edecek, bağı da başkalarına verecek."

Halk bunu duyunca, "Tanrı korusun!" dedi.

[17]İsa gözlerinin içine bakarak şöyle dedi: "Öyleyse Kutsal Yazılar'daki şu sözün anlamı nedir?

'Yapıcıların reddettiği taş,
İşte köşenin baş taşı oldu.'

[18]O taşın üzerine düşen herkes paramparça olacak, taş da kimin üzerine düşerse onu ezip toz edecek."

[19]İsa'nın bu benzetmeyi kendilerine karşı anlattığını farkeden din bilginleriyle başkâhinler O'nu o anda yakalamak istediler, ama halkın tepkisinden korktular.

Sezar'ın Hakkı Sezar'a

(Mat.22:15-22; Mar.12:13-17)

[20]İsa'yı dikkatle gözlüyorlardı. O'na, kendilerine dürüst süsü veren muhbirler gönderdiler. O'nu, söyleyeceği bir sözle tuzağa düşürmek ve böylelikle valinin yetki ve yargısına teslim etmek istiyorlardı. [21-22]Muhbirler O'na, "Öğretmenimiz, senin doğru olanı söyleyip öğrettiğini, insanlar arasında ayrım yapmaksızın Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini biliyoruz. Sezar'a* vergi vermemiz Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi?" diye sordular.

[23-24]Onların hilesini anlayan İsa, "Bana bir dinar gösterin" dedi. "Üzerindeki resim ve yazı kimin?"

"Sezar'ın" dediler.

[25]O da, "Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya verin" dedi.

[26]İsa'yı, halkın önünde söylediği sözlerle tuzağa düşüremediler. Verdiği yanıta şaşarak susup kaldılar.

Dirilişle İlgili Soru

(Mat.22:23-33; Mar.12:18-27)

[27-28]Ölümden sonra dirilişi yadsıyan Sadukiler'den bazıları İsa'ya gelip şunu sordular: "Öğretmenimiz, Musa yazılarında bize şöyle bu-

---

20:9 Yşa.5:1-7 *20:17 Mez.118:22* *20:27-28 Elç.23:8* yurmuştur: 'Eğer bir adamın evli kardeşi çocuksuz ölürse, adam ölenin karısını alıp soyunu sürdürsün.' [29]Yedi kardeş vardı. Birincisi kendine bir eş aldı, ama çocuksuz öldü. [30-31]İkincisi de, üçüncüsü de kadını aldı; böylece kardeşlerin yedisi de çocuk bırakmadan öldü. [32]Son olarak kadın da öldü. [33]Buna göre, diriliş günü kadın bunlardan hangisinin karısı olacak? Çünkü yedisi de onunla evlendi."

[34]İsa onlara şöyle dedi: "Bu çağın insanları evlenip evlendirilirler. [35]Ama gelecek çağa ve ölülerin dirilişine erişmeye layık görülenler ne evlenir, ne evlendirilir. [36]Bir daha ölmeleri de söz konusu değildir. Çünkü meleklere benzerler ve dirilişin çocukları olarak Tanrı'nın çocuklarıdırlar. [37]Musa bile alevlenen çalıyla ilgili bölümde Rab için, 'İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı' deyimini kullanarak ölülerin dirileceğine işaret etmişti. [38]Tanrı ölülerin değil, dirilerin Tanrısı'dır. Çünkü O'na göre bütün insanlar yaşamaktadır."

[39-40]Artık O'na başka soru sormaya cesaret edemeyen din bilginlerinden bazıları, "Öğretmenimiz, güzel konuştun" dediler.

Mesih Kimin Oğlu?

(Mat.22:41-46; Mar.12:35-37)

[41]İsa onlara şöyle dedi: "Nasıl oluyor da, 'Mesih* Davut'un Oğlu'dur' diyorlar? [42-43]Çünkü Davut'un kendisi Mezmurlar Kitabı'nda şöyle diyor:

'Rab Rabbim'e dedi ki,
Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek[a]
Sağımda otur.'

[44]Davut O'ndan 'Rab' diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?"

[45-46]Bütün halk dinlerken İsa öğrencilerine şöyle dedi: "Uzun kaftanlar içinde dolaşmaktan hoşlanan, meydanlarda selamlanmaya, havralarda en seçkin yerlere, şölenlerde başköşelere kurulmaya bayılan din bilginlerinden sakının. [47]Dul kadınların malını mülkünü sömüren, gösteriş için uzun uzun dua eden bu kişilerin cezası daha ağır olacaktır."

Dul Kadının Bağışı

(Mar.12:41-44)

21 İsa başını kaldırdı ve bağış toplanan yerde bağışlarını bırakan zenginleri gördü. [2-3]Yoksul bir dul kadının oraya iki bakır para[b] attığını görünce, "Size gerçeği söyleyeyim" dedi, "Bu yoksul dul kadın herkesten daha çok verdi. [4]Çünkü bunların hepsi kutuya, zenginliklerinden artanı attılar. Bu kadın ise yoksulluğuna karşın, geçinmek için elinde ne varsa hepsini verdi."

Sonun Belirtileri

(Mat.24:1-35; Mar.13:1-31)

[5-6]Bazı kişiler tapınağın nasıl güzel

---

[a] *20:42-43 "Ayaklarının altına serinceye dek": Grekçe "Ayaklarına tabure yapıncaya dek".*
[b] *21:2-3 "Bakır para": Grekçe "Lepton" (bkz. Birimler Cetveli).*
20:27-28 Yas.25:5 20:37 Çık.3:6 20:42-43 Mez.110:1

taşlar ve adaklarla süslenmiş olduğundan söz edince İsa, "Burada gördüklerinize gelince, öyle günler gelecek ki, taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!" dedi.

[7]Onlar da, "Peki, öğretmenimiz, bu dediklerin ne zaman olacak? Bunların gerçekleşmek üzere olduğunu gösteren belirti ne olacak?" diye sordular.

[8]İsa, "Sakın sizi saptırmasınlar" dedi. "Birçokları, 'Ben O'yum' ve 'Zaman yaklaştı' diyerek benim adımla gelecekler. Onların ardından gitmeyin. [9]Savaş ve isyan haberleri duyunca telaşlanmayın. Önce bunların olması gerek, ama son hemen gelmeyecek."

[10]Sonra onlara şöyle dedi: "Ulus ulusa, devlet devlete savaş açacak. [11]Şiddetli depremler, yer yer kıtlıklar ve salgın hastalıklar, korkunç olaylar ve gökte olağanüstü belirtiler olacak.

[12]"Ama bütün bu olaylardan önce sizi yakalayıp zulmedecekler. Sizi havralara teslim edecek, zindanlara atacaklar. Benim adımdan ötürü kralların, valilerin önüne çıkarılacaksınız. [13]Bu size tanıklık etme fırsatı olacak. [14]Buna göre kendinizi nasıl savunacağınızı önceden düşünmemekte kararlı olun. [15]Çünkü ben size öyle bir konuşma yeteneği, öyle bir bilgelik vereceğim ki, size karşı çıkanların hiçbiri buna karşı direnemeyecek, bir şey diyemeyecek. [16]Anne babanız, kardeşleriniz, akraba ve dostlarınız bile sizi ele verecek ve bazılarınızı öldürtecekler. [17]Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. [18]Ne var ki, başınızdaki saçlardan bir tel bile yok olmayacaktır. [19]Dayanmakla canlarınızı kazanacaksınız.

[20]"Yeruşalim'in ordular tarafından kuşatıldığını görünce bilin ki, kentin yıkılacağı zaman yaklaşmıştır. [21]O zaman Yahudiye'de bulunanlar dağlara kaçsın, kentte olanlar dışarı çıksın, kırdakiler kente dönmesin. [22]Çünkü o günler, yazılmış olanların tümünün gerçekleşeceği ceza günleridir. [23]O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! Çünkü ülke büyük sıkıntıya düşecek ve bu halk gazaba uğrayacaktır. [24]Kılıçtan geçirilecek, tutsak olarak bütün uluslar arasına sürülecekler. Yeruşalim, öteki ulusların dönemleri tamamlanıncaya dek onların ayakları altında çiğnenecektir.

[25]"Güneşte, ayda ve yıldızlarda belirtiler görülecek. Yeryüzünde uluslar denizin ve dalgaların uğultusundan şaşkına dönecek, dehşete düşecekler. [26]Dünyanın üzerine gelecek felaketleri bekleyen insanlar korkudan bayılacak. Çünkü göksel güçler sarsılacak. [27]O zaman İnsanoğlu'nun* bulut içinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler. [28]Bu olaylar gerçekleşmeye başlayınca doğrulun ve başlarınızı kaldırın. Çünkü kurtuluşunuz yakın demektir."

[29]İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: "İncir ağacına ya da herhangi bir ağaca bakın. [30]Bunların yapraklandığını gördüğünüz zaman yaz

21:14-15 Luk.12:11-12
21:25 Yşa.13:10; Hez.32:7; Yoe.2:31; Va.6:12-13
21:22 Hoş.9:7
21:27 Dan.7:13; Va.1:7

mevsiminin yakın olduğunu kendiliğinizden anlarsınız. [31]Aynı şekilde, bu olayların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki, Tanrı'nın Egemenliği yakındır. [32]Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan, bu kuşak[a] ortadan kalkmayacak. [33]Yer ve gök ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.

[34-35]"Kendinize dikkat edin! Yürekleriniz sefahat, sarhoşluk ve bu yaşamın kaygılarıyla ağırlaşmasın. O gün, üzerinize bir tuzak gibi aniden inmesin. Çünkü o gün bütün yeryüzünde yaşayan herkesin üzerine gelecektir. [36]Her an uyanık kalın, gerçekleşmek üzere olan bütün bu olaylardan kurtulabilmek ve İnsanoğlu'nun önünde durabilmek için dua edin."

[37]İsa gündüz tapınakta öğretiyor, geceleri ise kentten dışarı çıkıp Zeytin Dağı'nda sabahlıyordu. [38]Sabah erkenden bütün halk O'nu tapınakta dinlemek için O'na akın ediyordu.

Yahuda'nın İhaneti

(Mat.26:1-5,14-15; Mar.14:1-2,10-11; Yu.11:45-53)

22 Fısıh* denilen Mayasız Ekmek Bayramı* yaklaşmıştı. [2]Başkâhinlerle din bilginleri İsa'yı ortadan kaldırmak için bir yol arıyor, ama halktan korkuyorlardı. [3]Şeytan, Onikiler'den* biri olup İskariot diye adlandırılan Yahuda'nın yüreğine girdi. [4]Yahuda gitti, başkâhinler ve tapınak koruyucularının komutanlarıyla İsa'yı nasıl ele verebileceğini görüştü. [5]Onlar buna sevindiler ve kendisine para vermeye razı oldular. [6]Bunu kabul eden Yahuda, kalabalığın olmadığı bir zamanda İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh Yemeği

(Mat.26:17-35; Mar.14:12-31; Yu.13:21-30,36-38; 1Ko.11:23-25)

[7]Fısıh* kurbanının kesilmesi gereken Mayasız Ekmek Günü geldi. [8]İsa, Petrus'la Yuhanna'yı, "Gidin, Fısıh yemeğini yiyebilmemiz için hazırlık yapın" diyerek önden gönderdi.

[9]O'na, "Nerede hazırlık yapmamızı istersin?" diye sordular.

[10-11]İsa onlara, "Bakın" dedi, "Kente girdiğinizde karşınıza su testisi taşıyan bir adam çıkacak. Adamı, gideceği eve kadar izleyin ve evin sahibine şöyle deyin: 'Öğretmen, öğrencilerimle birlikte Fısıh yemeğini yiyeceğim konuk odası nerede? diye soruyor.' [12]Ev sahibi size üst katta, döşenmiş büyük bir oda gösterecek. Orada hazırlık yapın."

[13]Onlar da gittiler, her şeyi İsa'nın kendilerine söylediği gibi buldular ve Fısıh yemeği için hazırlık yaptılar.

[14-15]Yemek saati gelince İsa, elçileriyle birlikte sofraya oturdu ve onlara şöyle dedi: "Ben acı çekmeden önce bu Fısıh yemeğini sizinle

---

*[a] **21:32** "Kuşak" ya da "Soy".*
***21:37** Luk.19:47-48*
***22:1** Çık.12:1-27*

birlikte yemeyi çok arzulamıştım. [16]Size şunu söyleyeyim, Fısıh yemeğini, Tanrı'nın Egemenliği'nde yetkinliğe erişeceği[a] zamana dek, bir daha yemeyeceğim."

[17]Sonra kâseyi alarak şükretti ve, "Bunu alın, aranızda paylaşın" dedi. [18]"Size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği gelene dek, asmanın ürününden bir daha içmeyeceğim."

[19]Sonra eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve onlara verdi. "Bu sizin uğrunuza feda edilen bedenimdir. Beni anmak için böyle yapın" dedi.

[20]Aynı şekilde, yemekten sonra kâseyi alıp şöyle dedi: "Bu kâse, sizin uğrunuza akıtılan kanımla gerçekleşen yeni antlaşmadır. [21]Ama bana ihanet edecek kişinin eli şu anda benimkiyle birlikte sofradadır. [22]İnsanoğlu*, belirlenmiş olan yoldan gidiyor. Ama O'na ihanet eden adamın vay haline!" [23]Elçiler, aralarında bunu kimin yapabileceğini tartışmaya başladılar.

[24]Ayrıca aralarında hangisinin en üstün sayılacağı konusunda bir çekişme oldu. [25]İsa onlara, "Ulusların kralları, kendi uluslarına egemen kesilirler. İleri gelenleri de kendilerine iyiliksever unvanını yakıştırırlar" dedi. [26]"Ama siz böyle olmayacaksınız. Aranızda en büyük olan, en küçük gibi olsun; yöneten, hizmet eden gibi olsun. [27]Hangisi daha büyük, sofrada oturan mı, hizmet eden mi? Sofrada oturan değil mi? Oysa ben aranızda hizmet eden biri gibi oldum. [28]Denendiğim zamanlar benimle birlikte dayanmış olanlar sizlersiniz. [29]Babam bana nasıl bir egemenlik verdiyse, ben de size bir egemenlik veriyorum. [30]Öyle ki, egemenliğimde benim soframda yiyip içesiniz ve tahtta oturarak İsrail'in on iki oymağını yargılayasınız.

[31]"Simun, Simun, Şeytan sizleri buğday gibi kalburdan geçirmek için izin almıştır. [32]Ama ben, imanını yitirmeyesin diye senin için dua ettim. Geri döndüğün zaman kardeşlerini güçlendir."

[33]Simun İsa'ya, "Ya Rab, ben seninle birlikte zindana da, ölüme de gitmeye hazırım" dedi.

[34]İsa, "Sana şunu söyleyeyim, Petrus, bu gece horoz ötmeden beni tanıdığını üç kez inkâr edeceksin" dedi.

[35]Sonra İsa onlara, "Ben sizi kesesiz, torbasız ve çarıksız gönderdiğim zaman, herhangi bir eksiğiniz oldu mu?" diye sordu.

"Hiçbir eksiğimiz olmadı" dediler.

[36]O da onlara, "Şimdi ise kesesi olan da, torbası olan da yanına alsın" dedi. "Kılıcı olmayan, abasını satıp bir kılıç alsın. [37]Size şunu söyleyeyim, yazılmış olan şu sözün yaşamımda yerine gelmesi gerekiyor: 'O, suçlularla bir sayıldı.' Gerçekten de

---

[a] *22:16 "Yetkinliğe erişeceği": Grekçe "Tamamlanacağı".*

22:20 Yer.31:31-34 *22:21 Mez.41:9* *22:24 Mat.18:1; Mar.9:34; Luk.9:46*
22:25-26 Mat.20:25-27; 23:11; Mar.9:35; 10:42-44
22:27 Yu.13:12-15 *22:30 Mat.19:28*
22:35 Mat.10:9-10; Mar.6:8-9; Luk.9:3; 10:4 *22:37 Yşa.53:12*

benimle ilgili yazılmış olanlar yerine gelmektedir."

[38]"Ya Rab, işte burada iki kılıç var" dediler.

O da onlara, "Yeter!" dedi.

Zeytin Dağı'ndaki Dua

(Mat.26:36-46; Mar.14:32-42)

[39]İsa dışarı çıktı, her zamanki gibi Zeytin Dağı'na gitti. Öğrenciler de O'nun ardından gittiler. [40]Oraya varınca İsa onlara, "Dua edin ki ayartılmayasınız" dedi. [41-42]Onlardan bir taş atımı kadar uzaklaştı ve diz çökerek şöyle dua etti: "Baba, senin isteğine uygunsa, bu kâseyi* benden uzaklaştır. Yine de benim değil, senin istediğin olsun." [43]Gökten bir melek İsa'ya görünerek O'nu güçlendirdi. [44]Derin bir acı içinde olan İsa daha hararetle dua etti. Teri, toprağa düşen kan damlalarını andırıyordu.

[45]İsa duadan kalkıp öğrencilerin yanına dönünce onları üzüntüden uyumuş buldu. [46]Onlara, "Niçin uyuyorsunuz?" dedi. "Kalkıp dua edin ki ayartılmayasınız."

İsa Tutuklanıyor

(Mat.26:47-68; Mar.14:43-50; Yu.18:3-12)

[47-48]İsa daha konuşurken bir kalabalık çıkageldi. Onikiler'den* biri, Yahuda adındaki kişi, kalabalığa öncülük ediyordu. İsa'yı öpmek üzere yaklaşınca İsa, "Yahuda" dedi, "İnsanoğlu'na* bir öpücükle mi ihanet ediyorsun?"

[49]İsa'nın çevresindekiler olacakları anlayınca, "Ya Rab, kılıçla vuralım mı?" dediler. [50]İçlerinden biri başkâhinin kölesine vurarak sağ kulağını uçurdu.

[51]Ama İsa, "Bırakın, yeter!" dedi, sonra kölenin kulağına dokunarak onu iyileştirdi.

[52]İsa, üzerine yürüyen başkâhinlere, tapınak koruyucularının komutanlarına ve ileri gelenlere şöyle dedi: "Niçin bir haydutmuşum gibi kılıç ve sopalarla geldiniz? [53]Her gün tapınakta sizinle birlikteydim, bana el sürmediniz. Ama bu saat sizindir, karanlığın egemen olduğu saattir."

[54]İsa'yı tutukladılar, alıp başkâhinin evine götürdüler. Petrus onları uzaktan izliyordu. [55]Avlunun ortasında ateş yakıp çevresinde oturduklarında Petrus da gelip onlarla birlikte oturdu. [56]Bir hizmetçi kız ateşin ışığında oturan Petrus'u gördü. Onu dikkatle süzerek, "Bu da O'nunla birlikteydi" dedi.

[57]Ama Petrus, "Ben O'nu tanımıyorum, kadın!" diye inkâr etti.

[58]Biraz sonra onu gören başka biri, "Sen de onlardansın" dedi.

Petrus, "Değilim, arkadaş!" dedi.

[59]Yaklaşık bir saat sonra yine bir başkası ısrarla, "Gerçekten bu da O'nunla birlikteydi" dedi. "Çünkü Celileli'dir."

[60]Petrus, "Sen ne diyorsun be adam, anlamıyorum!" dedi. Tam o anda, Petrus daha konuşurken horoz öttü. [61-62]Rab arkasına dönüp Petrus'a baktı. O zaman Petrus, Rab'bin kendisine, "Bu gece horoz ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin" dediğini

22:53 *Luk.19:47-48; 21:37*

hatırladı ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

[63]İsa'yı göz altında tutan adamlar O'nunla alay ediyor, O'nu dövüyorlardı. [64]Gözlerini bağlayıp, "Peygamberliğini göster bakalım, sana vuran kim?" diye soruyorlardı. [65]Kendisine daha bir sürü küfür yağdırdılar.

İsa Yüksek Kurul'un Önünde

(Mat.26:59-66; Mar.14:55-64; Yu.18:19-24)

[66]Gün doğunca halkın ileri gelenleri, başkâhinler ve din bilginleri toplandılar. İsa, bunlardan oluşan Yüksek Kurul'un* önüne çıkarıldı. [67]O'na, "Sen Mesih* isen, söyle bize" dediler.

İsa onlara şöyle dedi: "Size söylesem, inanmazsınız. [68]Size soru sorsam, yanıt vermezsiniz. [69]Ne var ki, bundan böyle İnsanoğlu*, kudretli Tanrı'nın sağında oturacaktır."

[70]Onların hepsi, "Yani, sen Tanrı'nın Oğlu musun?" diye sordular.

O da onlara, "Söylediğiniz gibi, ben O'yum" dedi.

[71]"Artık tanıklığa ne ihtiyacımız var?" dediler. "İşte kendi ağzından duyduk!"

İsa Vali Pilatus'un Önünde

(Mat.27:1-2,11-14; Mar.15:1-5; Yu.18:28-38)

23 Sonra bütün kurul üyeleri kalkıp İsa'yı Pilatus'a götürdüler. [2]O'nu şöyle suçlamaya başladılar: "Bu adamın ulusumuzu yoldan saptırdığını gördük. Sezar'a* vergi ödenmesine engel oluyor, kendisinin de Mesih*, yani bir kral olduğunu söylüyor."

[3]Pilatus İsa'ya, "Sen Yahudiler'in Kralı mısın?" diye sordu.

İsa, "Söylediğin gibidir" yanıtını verdi.

[4]Pilatus, başkâhinlerle halka, "Bu adamda hiçbir suç görmüyorum" dedi.

[5]Ama onlar üstelediler: "Yahudiye'nin her tarafında öğretisini yayarak halkı kışkırtıyor; Celile'den başlayıp ta buraya kadar geldi" dediler.

[6]Pilatus bunu duyunca, "Bu adam Celileli mi?" diye sordu. [7]İsa'nın, Hirodes'in* yönetimindeki bölgeden geldiğini öğrenince, kendisini o sırada Yeruşalim'de bulunan Hirodes'e gönderdi.

[8]Hirodes İsa'yı görünce çok sevindi. O'na ilişkin haberleri duyduğu için çoktandır O'nu görmek istiyor, gerçekleştireceği bir belirtiye tanık olmayı umuyordu. [9]O'na birçok soru sordu, ama O hiç karşılık vermedi. [10]Orada duran başkâhinlerle din bilginleri, İsa'yı ağır bir dille suçladılar. [11]Hirodes de askerleriyle birlikte O'nu aşağılayıp alay etti. O'na gösterişli bir kaftan giydirip Pilatus'a geri gönderdi. [12]Bu olaydan önce birbirine düşman olan Hirodes'le Pilatus, o gün dost oldular.

Pilatus'un Kararı

(Mat.27:15-26; Mar.15:6-15; Yu.18:39-19:16)

[13-14]Pilatus, başkâhinleri, yöneticileri ve halkı toplayarak onlara, "Siz bu adamı bana, halkı saptırıyor diye getirdiniz" dedi. "Oysa ben bu adamı sizin önünüzde sorguya çektim ve

kendisinde öne sürdüğünüz suçlardan hiçbirini bulmadım. [15]Hirodes de bulmamış olmalı ki, O'nu bize geri gönderdi. Görüyorsunuz, ölüm cezasını gerektiren hiçbir şey yapmadı. [16-17]Bu nedenle ben O'nu dövdürüp salıvereceğim."[a]

[18]Ama onlar hep bir ağızdan, "Yok et bu adamı, bize Barabba'yı salıver!" diye bağırdılar. [19]Barabba, kentte çıkan bir ayaklanmaya katılmaktan ve adam öldürmekten hapse atılmıştı.

[20]İsa'yı salıvermek isteyen Pilatus onlara yeniden seslendi. [21]Onlar ise, "O'nu çarmıha ger, çarmıha ger!" diye bağrışıp durdular.

[22]Pilatus üçüncü kez, "Bu adam ne kötülük yaptı ki?" dedi. "Ölüm cezasını gerektirecek hiçbir suç bulmadım O'nda. Bu nedenle O'nu dövdürüp salıvereceğim."

[23-24]Ne var ki onlar, yüksek sesle bağrışarak İsa'nın çarmıha gerilmesi için direttiler. Sonunda bağırışları baskın çıktı ve Pilatus, onların isteğinin yerine getirilmesine karar verdi. [25]İstedikleri kişiyi, ayaklanmaya katılmak ve adam öldürmekten hapse atılan kişiyi salıverdi. İsa'yı ise onların isteğine bıraktı.

İsa Çarmıha Geriliyor

(Mat.27:32-44; Mar.15:21-32; Yu.19:17-27)

[26]Askerler İsa'yı götürürken, kırdan gelmekte olan Simun adında Kireneli bir adamı yakaladılar, çarmıhı sırtına yükleyip İsa'nın arkasından yürüttüler. [27]Büyük bir halk topluluğu da İsa'nın ardından gidiyordu. Aralarında İsa için dövünüp ağıt yakan kadınlar vardı. [28]İsa bu kadınlara dönerek, "Ey Yeruşalim kızları, benim için ağlamayın" dedi. "Kendiniz ve çocuklarınız için ağlayın. [29]Çünkü öyle günler gelecek ki, 'Kısır kadınlara, hiç doğurmamış rahimlere, emzirmemiş memelere ne mutlu!' diyecekler. [30]O zaman dağlara, 'Üzerimize düşün!' ve tepelere, 'Bizi örtün!' diyecekler. [31]Çünkü yaş ağaca böyle yaparlarsa, kuruya neler olacaktır?"

[32]İsa'yla birlikte idam edilmek üzere ayrıca iki suçlu da götürülüyordu. [33]Kafatası denilen yere vardıklarında İsa'yı, biri sağında öbürü solunda olmak üzere, iki suçluyla birlikte çarmıha gerdiler. [34]İsa, "Baba, onları bağışla" dedi. "Çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar." O'nun giysilerini aralarında paylaşmak için kura çektiler.

[35]Halk orada durmuş, olanları seyrediyordu. Yöneticiler İsa'yla alay ederek, "Başkalarını kurtardı; eğer Tanrı'nın Mesihi*, Tanrı'nın seçtiği O ise, kendini de kurtarsın" diyorlardı.

[36-37]Askerler de yaklaşıp İsa'yla eğlendiler. O'na ekşi şarap sunarak, "Sen Yahudiler'in Kralı'ysan, kurtar kendini!" dediler. [38]Başının üzerinde şu yafta vardı:

---

[a] ***23:16-17** Birçok Grekçe elyazması, "Pilatus'un her Fısıh Bayramı'nda onlar için bir kişi salıvermesi gerekiyordu" sözlerini de içerir.*

***23:30** Hoş.10:8; Va.6:16*

***23:34** Mez.22:18*

YAHUDİLER'İN KRALI BUDUR

[39]Çarmıha asılan suçlulardan biri, "Sen Mesih değil misin? Haydi, kendini de bizi de kurtar!" diye küfür etti.

[40]Ne var ki, öbür suçlu onu azarladı. "Sende Tanrı korkusu da mı yok?" diye karşılık verdi. "Sen de aynı cezayı çekiyorsun. [41]Nitekim biz haklı olarak cezalandırılıyor, yaptıklarımızın karşılığını alıyoruz. Oysa bu adam hiçbir kötülük yapmadı."

[42]Sonra, "Ey İsa, kendi egemenliğine girdiğinde beni an" dedi.

[43]İsa ona, "Sana doğrusunu söyleyeyim, sen bugün benimle birlikte cennette olacaksın" dedi.

İsa'nın Ölümü

(Mat.27:45-56; Mar.15:33-41; Yu.19:28-30)

[44-45]Öğleyin on iki sularında güneş karardı, üçe kadar bütün ülkenin üzerine karanlık çöktü. Tapmaktaki perde* ortasından yırtıldı. [46]İsa yüksek sesle, "Baba, ruhumu ellerine bırakıyorum!" diye seslendi. Bunu söyledikten sonra son nefesini verdi.

[47]Olanları gören yüzbaşı, "Bu adam gerçekten doğru biriydi" diyerek Tanrı'yı yüceltmeye başladı. [48]Olayı seyretmek için biriken halkın tümü olup bitenleri görünce göğüslerini döve döve geri döndüler. [49]Ama İsa'nın bütün tanıdıkları ve Celile'den O'nun ardından gelen kadınlar uzakta durmuş, olanları seyrediyorlardı.

İsa'nın Gömülmesi

(Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Yu.19:38-42)

[50]Yüksek Kurul* üyelerinden Yusuf adında iyi ve doğru bir adam vardı. [51]Bir Yahudi kenti olan Aramatya'dan olup Tanrı'nın Egemenliği'ni umutla bekleyen Yusuf, Kurul'un kararını ve eylemini onaylamamıştı. [52]Pilatus'a gidip İsa'nın cesedini istedi. [53]Cesedi çarmıhtan indirip keten beze sardı, hiç kimsenin konulmadığı, kayaya oyulmuş bir mezara yatırdı. [54]Hazırlık Günü'ydü* ve Şabat Günü* başlamak üzereydi.

[55]İsa'yla birlikte Celile'den gelen kadınlar da Yusuf'un ardından giderek mezarı ve İsa'nm cesedinin oraya nasıl konulduğunu gördüler. [56]Evlerine dönerek baharat ve güzel kokulu yağlar hazırladılar. Ama Şabat Günü, Tanrı'nın buyruğu uyarınca dinlendiler.

İsa'nın Dirilişi

(Mat.28:1-10; Mar.16:1-8; Yu.20:1-10)

24 Kadınlar haftanın ilk günü*, sabah çok erkenden, hazırlamış oldukları baharatı alıp mezara gittiler. [2]Taşı mezarın girişinden yuvarlanmış buldular. [3]Ama içeri girince Rab İsa'nın cesedini bulamadılar. [4]Onlar bu durum karşısında şaşırıp kalmışken, şimşek gibi parıldayan giysilere bürünmüş iki kişi yanlarında belirdi. [5]Korkuya kapılan kadınlar

23:44-45 Çık.26:31-33
23:49 Luk.8:2-3
23:46 Mez.31:5
23:56 Çık.20:10; Yas.5:14

başlarını yere eğdiler. Adamlar ise onlara, "Diri olanı neden ölüler arasında arıyorsunuz?" dediler. [6]"O burada yok, dirildi. Daha Celile'deyken size söylediğini anımsayın. [7]İnsanoğlu'nun* günahlı insanların eline verilmesi, çarmıha gerilmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini bildirmişti." [8]O zaman İsa'nın sözlerini anımsadılar.

[9]Mezardan dönen kadınlar bütün bunları Onbirler'e* ve ötekilerin hepsine bildirdiler. [10]Bunları elçilere anlatanlar, Mecdelli Meryem, Yohanna, Yakup'un annesi Meryem ve bunlarla birlikte bulunan öbür kadınlardı. [11]Ne var ki, bu sözler elçilere saçma geldi ve kadınlara inanmadılar. [12]Yine de, Petrus kalkıp mezara koştu. Eğilip içeri baktığında keten bezlerden başka bir şey görmedi. Olay karşısında şaşkına dönmüş bir halde oradan uzaklaştı.

Emmaus Yolunda İki Öğrenci

(Mar.16:12-13)

[13]Aynı gün öğrencilerden ikisi, Yeruşalim'den altmış ok atımı[a] uzaklıkta bulunan ve Emmaus denilen bir köye gitmekteydiler. [14]Bütün bu olup bitenleri kendi aralarında konuşuyorlardı. [15]Bunları konuşup tartışırlarken İsa yanlarına geldi ve onlarla birlikte yürümeye başladı. [16]Ama onların gözleri O'nu tanıma gücünden yoksun bırakılmıştı.

[17]İsa, "Yolda birbirinizle ne tartışıp duruyorsunuz?" dedi.

Üzgün bir halde, oldukları yerde durdular. [18]Bunlardan adı Kleopas olan O'na, "Yeruşalim'de bulunup da bu günlerde orada olup bitenleri bilmeyen tek yabancı sen misin?" diye karşılık verdi.

[19]İsa onlara, "Hangi olup bitenleri?" dedi.

O'na, "Nasıralı İsa'yla ilgili olayları" dediler. "O adam, Tanrı'nın ve bütün halkın önünde gerek söz, gerek eylemde güçlü bir peygamberdi. [20-23]Başkâhinlerle yöneticilerimiz O'nu, ölüm cezasına çarptırmak için valiye teslim ederek çarmıha gerdirdiler; oysa biz O'nun, İsrail'i kurtaracak kişi olduğunu ummuştuk. Dahası var, bu olaylar olalı üç gün oldu ve aramızdan bazı kadınlar bizi şaşkına çevirdiler. Bu sabah erkenden mezara gittiklerinde, O'nun cesedini bulamamışlar. Sonra geldiler, bir görümde, İsa'nın yaşamakta olduğunu bildiren melekler gördüklerini söylediler. [24]Bizimle birlikte olanlardan bazıları mezara gitmiş ve durumu, tam kadınların anlatmış olduğu gibi bulmuşlar. Ama O'nu görmemişler."

[25]İsa onlara, "Sizi akılsızlar! Peygamberlerin bütün söylediklerine inanmakta ağır davranan kişiler! [26]Mesih'in* bu acıları çekmesi ve yüceliğine kavuşması gerekli değil miydi?" dedi. [27]Sonra Musa'nın ve bütün peygamberlerin yazılarından başlayarak, Kutsal Yazılar'ın hepsinde kendisiyle ilgili olanları onlara açıkladı.

[28-29]Gitmekte oldukları köye yak-

---

[a] *24:13 "Altmış ok atımı": Yaklaşık 11 km.*

***24:6-7** Mat.16:21; 17:22-23; 20:17-19; Mar.8:31; 9:31; 10:32-34; Luk.9:22; 18:31-33* laştıkları sırada İsa, yoluna devam edecekmiş gibi davrandı. Ama onlar, "Bizimle kal. Neredeyse akşam olacak, gün batmak üzere" diyerek O'nu zorladılar. Böylece İsa onlarla birlikte kalmak üzere içeri girdi.

[30]Onlarla sofrada otururken İsa ekmek aldı, şükretti ve ekmeği bölüp onlara verdi. [31]O zaman onların gözleri açıldı ve kendisini tanıdılar. İsa ise gözlerinin önünden kayboldu. [32]Onlar birbirine, "Yolda kendisi bizimle konuşurken ve Kutsal Yazılar'ı bize açıklarken yüreklerimiz nasıl da sevinçle çarpıyordu, değil mi?" dediler.

[33]Kalkıp hemen Yeruşalim'e döndüler. Onbirler'i* ve onlarla birlikte olanları toplanmış buldular. [34]Bunlar, "Rab gerçekten dirildi, Simun'a görünmüş!" diyorlardı. [35]Kendileri de yolda olup bitenleri ve ekmeği böldüğü zaman İsa'yı nasıl tanıdıklarını anlattılar.

İsa Onbirler'e Görünüyor

(Mat.28:16-20; Mar.16:14-18; Yu.20:19-23; Elç.1:6-8)

[36]Bunları anlatırlarken İsa gelip aralarında durdu. Onlara, "Size esenlik olsun!" dedi.

[37]Ürktüler, bir hayalet gördüklerini sanarak korkuya kapıldılar. [38]İsa onlara, "Neden telaşlanıyorsunuz? Neden kuşkular doğuyor içinizde?" dedi. [39]"Ellerime, ayaklarıma bakın; işte benim! Dokunun da görün. Hayaletin eti kemiği olmaz, ama görüyorsunuz, benim var."

[40]Bunu söyledikten sonra onlara ellerini ve ayaklarını gösterdi. [41]Sevinçten hâlâ inanamayan, şaşkınlık içindeki öğrencilerine, "Sizde yiyecek bir şey var mı?" diye sordu. [42]Kendisine bir parça kızarmış balık verdiler. [43]İsa onu alıp gözlerinin önünde yedi.

[44]Sonra onlara şöyle dedi: "Daha sizlerle birlikteyken, 'Musa'nın Yasası'nda, peygamberlerin yazılarında ve Mezmurlar'da benimle ilgili yazılmış olanların tümünün gerçekleşmesi gerektir' demiştim."

[45]Bundan sonra Kutsal Yazılar'ı anlayabilmeleri için zihinlerini açtı. [46-47]Onlara dedi ki, "Şöyle yazılmıştır: Mesih acı çekecek ve üçüncü gün ölümden dirilecek; günahların bağışlanması için tövbe çağrısı da Yeruşalim'den başlayarak bütün uluslara O'nun adıyla duyurulacak. [48]Sizler bu olayların tanıklarısınız. [49]Ben de Babam'ın vaat ettiğini size göndereceğim. Ama siz, yücelerden gelecek güçle kuşanıncaya dek kentte kalın."

İsa'nın Göğe Yükselmesi

(Mar.16:19-20; Elç.1:9-11)

[50]İsa onları kentin dışına, Beytanya'nın yakınlarına kadar götürdü. Ellerini kaldırarak onları kutsadı. [51]Ve onları kutsarken yanlarından ayrıldı, göğe alındı. [52]Öğrencileri O'na tapındılar ve büyük sevinç içinde Yeruşalim'e döndüler. [53]Sürekli tapmakta bulunuyor, Tanrı'yı övüyorlardı.

***24:49** Elç.1:4*

YUHANNA

GİRİŞ

Kitabın Özelliği: *Yuhanna, Matta'dan, Markos'tan ve Luka'dan farklı konuları vurgular. İsa'nın doğumunu anlatarak başlayacağına, İsa'nın başlangıçtan beri Tanrı'yla birlikte bulunmuş, beden alıp aramızda yaşamış olan Tanrı Sözü olduğunu açıklamakla başlar (1:1-18). Kitapta daha az sayıda mucizeden söz edilir ve bunlar İsa'nın bildirisini doğrulayan belirtiler diye anılır. ("Belirti" olarak çevrilen Grekçe sözcük dile uygunluk açısından yer yer "doğaüstü belirti" ya da "mucize" olarak çevrilmiştir). Yuhanna'da birkaç yerde örnekten söz edilmekle birlikte (10:6; 16:25), benzetme sözcüğü hiç geçmez. Bunların yerine İsa'nın konuşmalarına yer verilir. Yuhanna, Celile'de geçen olayların ancak bir bölümünü anarken Yeruşalim'de geçen olaylara daha çok yer verir. İsa'nın, tutuklanmasından önceki son gece anlattıkları (13-16 bölümleri) ve 17. bölümdeki duası bunların en önemlileridir. İsa'nın ölüp dirildikten sonra izleyicilerine birkaç kez görünmesine bu kitapta daha çok yer verilir (20 ve 21).*

Amaç ve İçerik: *Yuhanna'nın farklı yaklaşımı hiç de şaşırtıcı değildir. Bizzat kendisi şöyle diyor: "İsa, öğrencilerinin önünde, bu kitapta yazılı olmayan başka birçok doğaüstü belirti gerçekleştirdi. Ne var ki yazılanlar, İsa'nın, Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman edesiniz ve iman ederek O'nun adıyla yaşama kavuşasınız diye yazılmıştır" (20:30-31). Görülüyor ki, iman konusu güçlü bir biçimde vurgulanıyor*[1]*. Dinleyicilerin İsa'ya gösterdikleri ilgi, iman edip etmemeleriyle ölçülüyor*[2]*. Sonsuz yaşam konusu ayrıca vurgulanıyor*[3]*. İsa diyor ki, "Ben, insanlar yaşama, bol yaşama sahip olsunlar diye geldim" (10:10) ve "Sonsuz yaşam, tek gerçek Tanrı olan seni ve gönderdiğin İsa Mesih'i tanımalarıdır" (17:3).*

Kitapta üzerinde durulan başka bir konu, Yahudi önderlerin dinmeyen karşı koymalarıdır[4]*. Nitekim İsa'nın çarmıha gerilmesini isteyenler de bu önderler oldu.*

Bununla birlikte kitabın ana amacı, İsa'nın kim olduğunu açıklamaktır. İsa'ya "Söz"[5]*, "Mesih"*[6]*, "Tanrı Oğlu"*[7]*, "İnsanoğlu"*[8] *ve daha birçok unvan*[9] *verilir. İsa-Baba Tanrı ilişkisi konusundaki öğreti bu açıklamalarla içiçedir*[10]*. İsa bu kitapta 109 kez Tanrı'yı "Baba" diye anar. 23 kez de Tanrı'dan, "beni gönderen" diye söz eder. İsa'nın Baba'ya dönmesinden sonra inanlılara gönderilen Kutsal Ruh'la*[11] *ilgili öğretiyi de anmalıyız. Bundan başka İsa Tanrı'yla inanlılar arasındaki harikulade ilişkilerden söz* *eder*[12]. *Bu konuda şöyle diyor: "Beni seven sözüme uyar, Babam da onu sever. Biz de ona gelir, onunla birlikte yaşarız" (14:23).*

Ana Hatlar:

1:1-18	*Giriş*
1:19-51	*Vaftizci Yahya ve İsa'nın ilk öğrencileri*
2:1-11:57	*İsa'nın konuşmaları ve yaptığı mucizeler*
12:1-19:42	*İsa'nın ölümünden önceki son haftası*
20:1-21:25	*İsa'nın dirilişinden sonra izleyicilerine görünmesi*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1624.*

Tanrısal Söz

1 Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi[a] ve Söz Tanrı'ydı. [2]Başlangıçta O, Tanrı'yla birlikteydi[a]. [3]Her şey O'nun aracılığıyla var oldu, var olan hiçbir şey O'nsuz olmadı. [4]Yaşam O'ndaydı ve yaşam insanların ışığıydı. [5]Işık karanlıkta parlar. Karanlık onu alt edemedi[b].

[6]Tanrı'nın gönderdiği Yahya adlı bir adam ortaya çıktı. [7]Tanıklık amacıyla, ışığa tanıklık etsin ve herkes onun aracılığıyla iman etsin diye geldi. [8]Kendisi ışık değildi, ama ışığa tanıklık etmeye geldi. [9]Dünyaya gelen, her insanı aydınlatan gerçek ışık vardı. [10]O, dünyadaydı, dünya O'nun aracılığıyla var oldu, ama dünya O'nu tanımadı. [11]Kendi yurduna geldi, ama kendi halkı O'nu kabul etmedi. [12]Kendisini kabul edip adına iman edenlerin hepsine Tanrı'nın çocukları olma hakkını verdi. [13]Onlar ne kandan, ne beden ne de insan isteğinden doğdular; tersine, Tanrı'dan doğdular.

[14]Söz, insan[c] olup aramızda yaşadı. O'nun yüceliğini –Baba'dan gelen, lütuf ve gerçekle dolu biricik Oğul'un yüceliğini– gördük. [15]Yahya O'na tanıklık etti. Yüksek sesle şöyle dedi: "'Benden sonra gelen benden üstündür. Çünkü O benden önce vardı' diye sözünü ettiğim kişi budur."

[16]Nitekim hepimiz O'nun doluluğundan lütuf üzerine lütuf aldık [17]Kutsal Yasa Musa aracılığıyla verildi, ama lütuf ve gerçek İsa Mesih aracılığıyla geldi. [18]Tanrı'yı hiçbir zaman hiç kimse görmedi. Baba'nın bağrında bulunan ve Tanrı olan biricik Oğul O'nu tanıttı.

Yahya'nın Ortaya Çıkışı

(Mat.3:1-12; Mar.1:1-8; Luk.3:1-18)

[19-20]Yahudi yetkililer[ç] Yahya'ya "Sen kimsin?" diye sormak üzere Yeruşalim'den* kâhinlerle* Levililer'i* gönderdikleri zaman Yahya'nın tanıklığı şöyle oldu –açıkça konuştu, inkâr etmedi– "Ben Mesih* değilim" diye açıkça konuştu.

[21]Onlar da kendisine, "Öyleyse sen kimsin? İlyas mısın?" diye sordular.

O da, "Değilim" dedi.

"Sen beklediğimiz peygamber misin?" sorusuna,

"Hayır" yanıtını verdi.

[22]Bu kez, "Kim olduğunu söyle de bizi gönderenlere bir yanıt verelim" dediler. "Kendin için ne diyorsun?"

[23]Yahya, "Peygamber Yeşaya'nın dediği gibi, 'Rab'bin yolunu düzleyin' diye çölde haykıranın sesiyim ben" dedi.

[24-25]Yahya'ya gönderilen bazı Ferisiler* ona, "Sen Mesih, İlyas ya da beklediğimiz peygamber değilsen, niye vaftiz* ediyorsun?" diye sordular.

[26]Yahya onlara şöyle yanıt verdi: "Ben suyla vaftiz ediyorum, ama

---

[a] *1:1,2 "Tanrı'yla birlikteydi" ya da "Tanrı'daydı".*

[b] *1:5 "Alt edemedi" ya da "Anlamadı".* [c] *1:14 "İnsan" ya da "Beden".*

[ç] *1:19-20 "Yahudi yetkililer": Grekçe "Yahudiler". Yuhanna bu sözcüğü birçok yerde Yahudi yetkililer anlamında kullanıyor.*

1:6 Mat.3:1-2; Mar.1:4; Luk.3:1-2 1:21 Yas.18:15-18; Mal.4:5 1:23 Yşa.40:3 aranızda tanımadığınız biri duruyor. [27]Benden sonra gelen O'dur. Ben O'nun çarığının bağını çözmeye bile layık değilim."

[28]Bütün bunlar Şeria Irmağı'nın ötesinde bulunan Beytanya'da, Yahya'nın vaftiz ettiği yerde oldu.

Tanrı Kuzusu

[29]Yahya ertesi gün İsa'nın kendisine doğru geldiğini görünce şöyle dedi: "İşte, dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu! [30]Kendisi için, 'Benden sonra biri geliyor, O benden üstündür. Çünkü O benden önce vardı' dediğim kişi işte budur. [31]Ben O'nu tanımıyordum, ama İsrail'in O'nu tanıması için ben suyla vaftiz ederek geldim." [32]Yahya tanıklığını şöyle sürdürdü: "Ruh'un güvercin gibi gökten indiğini, O'nun üzerinde durduğunu gördüm. [33]Ben O'nu tanımıyordum. Ama suyla vaftiz etmek için beni gönderen, 'Ruh'un kimin üzerine inip durduğunu görürsen, Kutsal Ruh'la vaftiz eden O'dur' dedi. [34]Ben de gördüm ve 'Tanrı'nın Oğlu budur' diye tanıklık ettim."

İsa'nın İlk Öğrencileri

[35]Ertesi gün Yahya yine öğrencilerinden ikisiyle birlikteydi. [36]Oradan geçen İsa'ya bakarak, "İşte Tanrı Kuzusu!" dedi.

[37]Onun söylediklerini duyan iki öğrenci İsa'nın ardından gitti. [38]İsa arkasına dönüp ardından geldiklerini görünce, "Ne arıyorsunuz?" diye sordu.

Onlar da, "Rabbî, nerede oturuyorsun?" dediler. Rabbî, öğretmenim anlamına gelir.

[39]İsa, "Gelin, görün" dedi.

Gidip O'nun nerede oturduğunu gördüler ve o gün O'nunla kaldılar. Saat* dört sularıydı. [40]Yahya'yı işitip İsa'nın ardından giden iki kişiden biri Simun Petrus'un kardeşi Andreas'tı. [41]Andreas önce kendi kardeşi Simun'u bularak ona, "Biz Mesih'i bulduk" dedi. Mesih, meshedilmiş* anlamına gelir.

[42]Andreas kardeşini İsa'ya götürdü. İsa ona baktı, "Sen Yuhanna'nın oğlu Simun'sun. Kefas diye çağrılacaksın" dedi. Kefas, kaya[a] anlamına gelir.

[43]Ertesi gün İsa, Celile'ye gitmeye karar verdi. Filipus'u bulup ona, "Ardımdan gel" dedi.

[44]Filipus da Andreas ile Petrus'un kenti olan Beytsayda'dandı. [45]Filipus, Natanel'i bularak ona, "Musa'nın Kutsal Yasa'da hakkında yazdığı, peygamberlerin de sözünü ettiği kişiyi, Yusuf oğlu Nasıralı İsa'yı bulduk" dedi.

[46]Natanel Filipus'a, "Nasıra'dan iyi bir şey çıkabilir mi?" diye sordu.

Filipus, "Gel de gör" dedi.

[47]İsa, Natanel'in kendisine doğru geldiğini görünce onun için, "İşte, içinde hile olmayan gerçek bir İsrailli!" dedi.

[48]Natanel, "Beni nereden tanıyorsun?" diye sordu.

İsa, "Filipus çağırmadan önce seni incir ağacının altında gördüm" yanıtını verdi.

[a] *1:42 "Kaya": Grekçe "Petros".*

[49]Natanel, "Rabbî, sen Tanrı'nın Oğlu'sun, sen İsrail'in Kralı'sın!" dedi.

[50]İsa ona dedi ki, "Seni incir ağacının altında gördüğümü söylediğim için mi inanıyorsun? Bunlardan daha büyük şeyler göreceksin." [51]Sonra da, "Size doğrusunu söyleyeyim, göğün açıldığını, Tanrı meleklerinin İnsanoğlu* üzerinde yükselip indiklerini göreceksiniz" dedi.

İsa'nın İlk Mucizesi

2 Üçüncü gün Celile'nin Kana Köyü'nde bir düğün vardı. İsa'nın annesi de oradaydı. [2]İsa'yla öğrencileri de düğüne çağrılmışlardı. [3]Şarap tükenince annesi İsa'ya, "Şarapları kalmadı" dedi.

[4]İsa, "Anne[a], benden ne istiyorsun? Benim saatim daha gelmedi" dedi.

[5]Annesi hizmet edenlere, "Size ne derse onu yapın" dedi.

[6]Yahudiler'in geleneksel temizliği için oraya konmuş, her biri seksenle yüz yirmi litre[b] alan altı taş küp vardı. [7]İsa hizmet edenlere, "Küpleri suyla doldurun" dedi. Küpleri ağızlarına kadar doldurdular. [8]Sonra hizmet edenlere, "Şimdi biraz alıp şölen başkanına götürün" dedi.

Onlar da götürdüler. [9-10]Şölen başkanı, şaraba dönüşmüş suyu tattı. Bunun nereden geldiğini bilmiyordu, oysa suyu küpten alan hizmetkârlar biliyorlardı. Şölen başkanı güveyi çağırıp, "Herkes önce iyi şarabı, çok içildikten sonra da kötüsünü sunar" dedi, "Ama sen iyi şarabı şimdiye dek saklamışsın."

[11]İsa bu ilk doğaüstü belirtisini Celile'nin Kana Köyü'nde gerçekleştirdi ve yüceliğini gösterdi. Öğrencileri de O'na iman ettiler.

İsa Satıcıları Tapınaktan Kovuyor

(Mat.21:12-13; Mar.11:15-17; Luk.19:45-46)

[12]Bundan sonra İsa, annesi, kardeşleri ve öğrencileri Kefarnahum'a gidip orada birkaç gün kaldılar.

[13]Yahudiler'in Fısıh Bayramı* yakındı. İsa da Yeruşalim'e gitti. [14]Tapınağın avlusunda sığır, koyun ve güvercin satanları, orada oturmuş para bozanları* gördü. [15]İpten bir kamçı yaparak hepsini koyunlar ve sığırlarla birlikte tapınaktan kovdu, para bozanların paralarını döküp masalarını devirdi. [16]Güvercin satanlara, "Bunları buradan kaldırın, Babam'ın evini pazar yerine çevirmeyin!" dedi.

[17]Öğrencileri, "Evin için gösterdiğim gayret beni yiyip bitirecek" diye yazılmış olan sözü hatırladılar.

[18]Yahudi yetkililer İsa'ya, "Bunları yaptığına göre, bize nasıl bir belirti göstereceksin?" diye sordular.

[19]İsa şu yanıtı verdi: "Bu tapınağı yıkın, üç günde onu yeniden kuracağım."

[20]Yahudi yetkililer, "Bu tapmak kırk altı yılda yapıldı, sen onu üç

---

[a] *2:4 "Anne": Grekçe "Kadın".*

[b] *2:6 "Seksenle yüz yirmi litre": Grekçe "İki üç metritis" (bkz. Birimler Cetveli).*

1:51 Yar.28:12 2:12 Mat.4:13 2:13 Çık.12:1-27 2:17 Mez.69:9
2:19 Mat.26:61; 27:40; Mar.14:58; 15:29

günde mi kuracaksın?" dediler.

[21]Ama İsa'nın sözünü ettiği tapınak kendi bedeniydi. [22]İsa ölümden dirilince öğrencileri bu sözü söylediğini hatırladılar, Kutsal Yazı'ya ve İsa'nın söylediği bu söze iman ettiler.

[23]Fısıh Bayramı'nda İsa'nın Yeruşalim'de bulunduğu sırada gerçekleştirdiği belirtileri gören birçokları O'nun adına iman ettiler. [24]Ama İsa bütün insanların yüreğini bildiği için onlara güvenmiyordu. [25]İnsan hakkında kimsenin O'na bir şey söylemesine gerek yoktu. Çünkü kendisi insanın içinden geçenleri biliyordu.

İsa ile Nikodim

3 [1-2]Yahudiler'in Nikodim adlı bir önderi vardı. Ferisiler'den* olan bu adam bir gece İsa'ya gelerek, "Rabbî*, senin Tanrı'dan gelmiş bir öğretmen olduğunu biliyoruz. Çünkü Tanrı kendisiyle olmadıkça kimse senin yaptığın bu mucizeleri yapamaz" dedi.

[3]İsa ona şu karşılığı verdi: "Sana doğrusunu söyleyeyim, bir kimse yeniden[a] doğmadıkça Tanrı'nın Egemenliği'ni göremez."

[4]Nikodim, "Yaşlanmış bir adam nasıl doğabilir? Annesinin rahmine ikinci kez girip doğabilir mi?" diye sordu.

[5]İsa şöyle yanıt verdi: "Sana doğrusunu söyleyeyim, bir kimse sudan ve Ruh'tan doğmadıkça Tanrı'nın Egemenliği'ne giremez. [6]Bedenden doğan bedendir, Ruh'tan doğan ruhtur. [7]Sana, 'Yeniden doğmalısınız' dediğime şaşma. [8]Yel dilediği yerde eser; sesini işitirsin, ama nereden gelip nereye gittiğini bilemezsin. Ruh'tan doğan herkes böyledir."

[9]Nikodim İsa'ya, "Bunlar nasıl olabilir?" diye sordu.

[10]İsa ona şöyle yanıt verdi: "Sen İsrail'in öğretmeni olduğun halde bunları anlamıyor musun? [11]Sana doğrusunu söyleyeyim, biz bildiğimizi söylüyoruz, gördüğümüze tanıklık ediyoruz. Sizler ise bizim tanıklığımızı kabul etmiyorsunuz. [12]Sizlere yeryüzüyle ilgili şeyleri söylediğim zaman inanmazsanız, gökle ilgili şeyleri söylediğimde nasıl inanacaksınız? [13]Gökten inmiş olan[b] İnsanoğlu'ndan* başka hiç kimse göğe çıkmamıştır. [14]Musa çölde yılanı nasıl yukarı kaldırdıysa, İnsanoğlu'nun da öylece yukarı kaldırılması gerekir. [15]Öyle ki, O'na iman eden herkes sonsuz yaşama kavuşsun.

[16]"Çünkü Tanrı dünyayı o kadar çok sevdi ki, biricik Oğlu'nu verdi. Öyle ki, O'na iman edenlerin hiçbiri mahvolmasın, hepsi sonsuz yaşama kavuşsun. [17]Tanrı, Oğlu'nu dünyayı yargılamak için göndermedi, dünya O'nun aracılığıyla kurtulsun diye gönderdi. [18]O'na iman eden yargılanmaz, iman etmeyen ise zaten yargılanmıştır. Çünkü Tanrı'nın biricik Oğlu'nun adına iman etmemiştir. [19]Yargı da şudur: Dünyaya ışık geldi,

---

[a] *3:3 "Yeniden" ya da "Yukarıdan".*

[b] *3:13 "Gökten inmiş olan": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Gökten inmiş ve gökte olan" diye geçer.* *3:14 Say.21:9*

ama insanlar ışık yerine karanlığı sevdiler. Çünkü yaptıkları işler kötüydü. [20]Kötülük yapan herkes ışıktan nefret eder ve yaptıkları açığa çıkmasın diye ışığa yaklaşmaz. [21]Ama gerçeği uygulayan kişi yaptıklarını, Tanrı'ya dayanarak yaptığını göstermek için ışığa gelir."

Yahya'nın Tanıklığı

[22]Bundan sonra İsa'yla öğrencileri Yahudiye diyarına gittiler. İsa onlarla birlikte orada bir süre kalarak vaftiz* etti. [23]Yahya da Salim yakınındaki Aynon'da vaftiz ediyordu. Çünkü orada bol su vardı. İnsanlar gelip vaftiz oluyorlardı. [24]Yahya henüz hapse atılmamıştı. [25]O sıralarda Yahya'nın öğrencileriyle bir Yahudi arasında temizlenme konusunda bir tartışma çıktı. [26]Öğrencileri Yahya'ya gelerek, "Rabbî" dediler, "Şeria Irmağı'nın karşı yakasında birlikte olduğun ve kendisi için tanıklık ettiğin adam var ya, işte O vaftiz ediyor, herkes de O'na gidiyor."

[27]Yahya şöyle yanıt verdi: "İnsan, kendisine gökten verilmedikçe hiçbir şey alamaz. [28]'Ben Mesih* değilim, ama O'nun öncüsü olarak gönderildim' dediğime siz kendiniz tanıksınız. [29]Gelin kiminse, güvey odur. Ama güveyin yanında duran ve onu dinleyen dostu onun sesini işitince çok sevinir. İşte benim sevincim böylece tamamlandı. [30]O büyümeli, bense küçülmeliyim."

[31]Yukarıdan gelen, herkesten üstündür. Dünyadan olan dünyaya aittir ve dünyadan söz eder. Gökten gelen ise, herkesten üstündür. [32]Ne görmüş ne işitmişse ona tanıklık eder, ama tanıklığını kimse kabul etmez. [33]O'nun tanıklığını kabul eden, Tanrı'nın gerçek olduğuna mührünü basmıştır. [34]Tanrı'nın gönderdiği kişi Tanrı'nın sözlerini söyler. Çünkü Tanrı, Ruh'u ölçüyle vermez. [35]Baba Oğul'u sever; her şeyi O'na teslim etmiştir. [36]Oğul'a iman edenin sonsuz yaşamı vardır. Ama Oğul'un sözünü dinlemeyen yaşamı görmeyecektir. Tanrı'nın gazabı böylesinin üzerinde kalır.

İsa ile Samiriyeli Kadın

4 [1-3]Ferisiler*, İsa'nın Yahya'dan daha çok öğrenci edinip vaftiz* ettiğini duydular –aslında İsa'nın kendisi değil, öğrencileri vaftiz ediyorlardı– İsa bunu öğrenince Yahudiye'den ayrılıp yine Celile'ye gitti. [4]Giderken Samiriye'den geçmesi gerekiyordu. [5]Böylece Samiriye'nin Sihar denilen kentine geldi. Burası Yakup'un kendi oğlu Yusuf'a vermiş olduğu toprağın yakınındaydı. [6]Yakup'un kuyusu da oradaydı. İsa, yolculuktan yorulmuş olduğu için kuyunun yanına oturmuştu. Saat* on iki sularıydı. [7]Samiriyeli* bir kadın su çekmeye geldi.

İsa ona, "Bana su ver, içeyim" dedi. [8]İsa'nın öğrencileri yiyecek satın almak için kente gitmişlerdi.

[9]Samiriyeli kadın, "Sen Yahudi'sin, bense Samiriyeli bir kadınım" dedi, "Nasıl olur da benden su ister-

3:24 Mat.14:3; Mar.6:17-18; Luk.3:19
3:35 Mat.11:27; Luk.10:22
3:28 Yu.1:19-20
4:5 Yar.33:19; Yşu.24:32

sin?” Çünkü Yahudiler’in Samiriyeliler’le ilişkileri yoktur.

[10]İsa kadına şu yanıtı verdi: “Eğer sen Tanrı’nın armağanını ve sana, ‘Bana su ver, içeyim’ diyenin kim olduğunu bilseydin, sen O’ndan dilerdin, O da sana yaşam suyunu verirdi.”

[11]Kadın, “Efendim” dedi, “Su çekecek bir şeyin yok, kuyu da derin, yaşam suyunu nereden bulacaksın? [12]Sen, bu kuyuyu bize vermiş, kendisi, oğulları ve davarları ondan içmiş olan atamız Yakup’tan daha mı büyüksün?”

[13]İsa şöyle yanıt verdi: “Bu sudan her içen yine susayacak. [14]Oysa benim vereceğim sudan içen sonsuza dek susamaz. Benim vereceğim su, içende sonsuz yaşam için fışkıran bir pınar olacak.”

[15]Kadın, “Efendim” dedi, “Bu suyu bana ver. Böylece ne susayayım, ne de su çekmek için buraya kadar geleyim.”

[16]İsa, “Git, kocanı çağır ve buraya gel” dedi.

[17]Kadın, “Kocam yok” diye yanıtladı.

İsa, “Kocam yok demekle doğruyu söyledin” dedi. [18]“Beş kocaya vardın. Şimdi birlikte yaşadığın adam kocan değil. Doğruyu söyledin.”

[19]Kadın, “Efendim, anlıyorum, sen bir peygambersin” dedi. [20]“Atalarımız bu dağda tapındılar, ama sizler tapılması gereken yerin Yeruşalim’de olduğunu söylüyorsunuz.”

[21]İsa ona şöyle dedi: “Kadın, bana inan, öyle bir saat geliyor ki, Baba’ya ne bu dağda, ne de Yeruşalim’de tapınacaksınız! [22]Siz bilmediğinize tapıyorsunuz, biz bildiğimize tapıyoruz. Çünkü kurtuluş Yahudiler’dendir. [23]Ama içtenlikle tapınanların Baba’ya ruhta ve gerçekte tapınacakları saat geliyor. İşte, o saat şimdidir. Baba da kendisine böyle tapınanları arıyor. [24]Tanrı ruhtur, O’na tapınanlar da ruhta ve gerçekte tapınmalıdırlar.”

[25]Kadın İsa’ya, “Mesih denilen meshedilmiş* Olan’ın geleceğini biliyorum” dedi, “O gelince bize her şeyi bildirecek.”

[26]İsa, “Seninle konuşan ben, O’yum” dedi.

[27]Bu sırada İsa’nın öğrencileri geldiler. O’nun bir kadınla konuşmasına şaştılar. Bununla birlikte hiçbiri, “Ne istiyorsun?” ya da, “O kadınla neden konuşuyorsun?” demedi.

[28-29]Sonra kadın su testisini bırakarak kente gitti ve halka şöyle dedi: “Gelin, yaptığım her şeyi bana söyleyen adamı görün. Acaba Mesih bu mudur?” [30]Halk da kentten çıkıp İsa’ya doğru gelmeye başladı.

[31]Bu arada öğrencileri O’na, “Rabbî*, yemek ye!” diye rica ediyorlardı.

[32]Ama İsa, “Benim, sizin bilmediğiniz bir yiyeceğim var” dedi.

[33]Öğrenciler birbirlerine, “Acaba biri O’na yiyecek mi getirdi?” diye sordular.

[34]İsa, “Benim yemeğim, beni gönderenin isteğini yerine getirmek ve O’nun işini tamamlamaktır” dedi. [35]“Sizler, ‘Ekinleri biçmeye daha dört ay var’ demiyor musunuz? İşte, size söylüyorum, başınızı kaldırıp

4:9 Ezr.4:1-5; Neh.4:1-2

4:10,11 Yu.7:38

tarlalara bakın. Ekinler sararmış, biçilmeye hazır! [36]Eken ve biçen birlikte sevinsinler diye, biçen kişi şimdiden ücretini alır ve sonsuz yaşam için ürün toplar. [37]'Biri eker, başkası biçer' sözü bu durumda doğrudur. [38]Ben sizi, emek vermediğiniz bir ürünü biçmeye gönderdim. Başkaları emek verdiler, siz ise onların emeğinden yararlandınız."

[39]O kentten birçok Samiriyeli, "Yaptığım her şeyi bana söyledi" diye tanıklık eden kadının sözü üzerine İsa'ya iman etti. [40]Samiriyeliler O'na gelip yanlarında kalması için rica ettiler. O da orada iki gün kaldı. [41]O'nun sözü üzerine daha birçokları iman etti.

[42]Bunlar kadına, "Bizim iman etmemizin nedeni artık senin sözlerin değil" diyorlardı. "Kendimiz işittik, O'nun gerçekten dünyanın Kurtarıcısı olduğunu biliyoruz."

Bir Memurun Oğlu İyileştiriliyor

[43]Bu iki günden sonra İsa oradan ayrılıp Celile'ye gitti. [44]İsa'nın kendisi, bir peygamberin kendi memleketinde saygı görmediğine tanıklık etmişti. [45]Celile'ye geldiği zaman Celileliler O'nu iyi karşıladılar. Çünkü onlar da bayram için gitmişler ve bayramda O'nun Yeruşalim'de yaptığı her şeyi görmüşlerdi.

[46]İsa yine, suyu şaraba çevirdiği Celile'nin Kana Köyü'ne geldi. Orada saraya bağlı bir memur vardı. Oğlu Kefarnahum'da hastaydı. [47]Adam, İsa'nın Yahudiye'den Celile'ye geldiğini işitince yanına gitti, evine gelip ölmek üzere olan oğlunu iyileştirmesi için O'na yalvardı.

[48]İsa adama, "Sizler belirtiler ve harikalar görmedikçe iman etmeyeceksiniz" dedi.

[49]Saray memuru İsa'ya, "Efendim, çocuğum ölmeden yetiş!" dedi.

[50]İsa, "Git, oğlun yaşayacak" dedi. Adam, İsa'nın söylediği söze iman ederek gitti. [51]Daha yoldayken köleleri onu karşılayıp oğlunun yaşadığını bildirdiler. [52]Adam onlara, oğlunun iyileşmeye başladığı saati sordu. "Dün öğle üstü saat* birde ateşi düştü" dediler.

[53]Baba bunun, İsa'nın, "Oğlun yaşayacak" dediği saat olduğunu anladı. Kendisi ve bütün ev halkı iman etti. [54]İsa, bu ikinci belirtiyi de Yahudiye'den Celile'ye döndükten sonra gerçekleştirdi.

Havuzdaki Kötürüm İyileştiriliyor

5 İsa bundan sonra Yahudiler'in bir bayramı nedeniyle Yeruşalim'e gitti. [2]Yeruşalim'de Koyun Kapısı yanında, İbranice'de* Beytesta denilen beş eyvanlı bir havuz vardır. [3-4]Bu eyvanların altında kör, kötürüm, felçli hastalardan bir kalabalık yatardı.[a] [5]Orada otuz sekiz yıldır hasta olan bir adam vardı. [6]İsa hasta

---

[a] *5:3-4 Birçok Grekçe elyazmasında ayet şöyle devam eder: "Havuzun çalkanmasını beklerlerdi. Çünkü Rab'bin bir meleği zaman zaman havuzun içine iner, suyu çalkardı. Suyun çalkanmasından sonra havuza ilk giren, tutulduğu herhangi bir hastalıktan kurtulurdu."*

4:44 Mat.13:57; Mar.6:4; Luk.4:24 4:45 Yu.2:23 4:46 Yu.2:1-11 yatan bu adamı görünce ve uzun zamandır bu durumda olduğunu anlayınca, "İyi olmak ister misin?" diye sordu.

[7]Hasta şöyle yanıt verdi: "Efendim, su çalkandığı zaman beni havuza indirecek kimsem yok, tam gireceğim an benden önce başkası giriyor."

[8]İsa ona, "Kalk, şilteni topla ve yürü" dedi.

[9]Adam o anda iyileşti. Şiltesini toplayıp yürümeye başladı.

O gün Şabat Günü'ydü*. [10]Bu yüzden Yahudi yetkililer iyileşen adama, "Bugün Şabat Günü" dediler, "Şilteni toplaman yasaktır."

[11]Ama adam onlara şöyle yanıt verdi: "Beni iyileştiren kişi bana, 'Şilteni topla ve yürü' dedi."

[12]"Sana, 'Şilteni topla ve yürü' diyen adam kim?" diye sordular.

[13]İyileşen adam ise O'nun kim olduğunu bilmiyordu. Orası kalabalıktı, İsa da çekilip gitmişti. [14]İsa daha sonra adamı tapınakta buldu. "Bak, iyi oldun. Artık günah işleme de başına daha kötü bir şey gelmesin" dedi.

[15]Adam gidip Yahudi yetkililere kendisini iyileştirenin İsa olduğunu bildirdi. [16]Şabat Günü böyle şeyler yaptığı için İsa'ya zulmetmeye başladılar. [17]Ama İsa onlara şu karşılığı verdi: "Babam hâlâ çalışmaktadır, ben de çalışıyorum."

[18]İşte bu nedenle Yahudi yetkililer O'nu öldürmek için daha çok gayret ettiler. Çünkü yalnız Şabat Günü düzenini bozmakla kalmamış, Tanrı'nın kendi Babası olduğunu söyleyerek kendisini Tanrı'ya eşit kılmıştı.

Oğul'un Yetkisi

[19]İsa Yahudi yetkililere şöyle karşılık verdi: "Size doğrusunu söyleyeyim, Oğul, Baba'nın yaptıklarını görmedikçe kendiliğinden bir şey yapamaz. Baba ne yaparsa Oğul da aynı şeyi yapar. [20]Çünkü Baba Oğul'u sever ve yaptıklarının hepsini O'na gösterir. Şaşasınız diye O'na bunlardan daha büyük işler de gösterecektir. [21]Baba nasıl ölüleri diriltip onlara yaşam veriyorsa, Oğul da dilediği kimselere yaşam verir. [22]Baba kimseyi yargılamaz, bütün yargılama işini Oğul'a vermiştir. [23]Öyle ki, herkes Baba'yı onurlandırdığı gibi Oğul'u onurlandırsın. Oğul'u onurlandırmayan, O'nu gönderen Baba'yı da onurlandırmaz.

[24]"Size doğrusunu söyleyeyim, sözümü işitip beni gönderene iman edenin sonsuz yaşamı vardır. Böyle biri yargılanmaz, ölümden yaşama geçmiştir. [25]Size doğrusunu söyleyeyim, ölülerin Tanrı Oğlu'nun sesini işitecekleri ve işitenlerin yaşayacakları saat geliyor, geldi bile. [26]Çünkü Baba, kendisinde yaşam olduğu gibi, Oğul'a da kendisinde yaşam olma özelliğini verdi. [27]O'na yargılama yetkisini de verdi. Çünkü O İnsanoğlu'dur*. [28]Buna şaşmayın. Mezarda olanların hepsinin O'nun sesini işitecekleri saat geliyor. [29]Ve onlar mezarlarından çıkacaklar. İyilik yapmış olanlar yaşamak, kötülük yapmış olanlar yargılanmak üzere dirilecekler."

5:10 Neh.13:19; Yer.17:21 *5:29 Dan.12:2*

İsa'ya Tanıklık Edenler

[30]"Ben kendiliğimden hiçbir şey yapamam. İşittiğim gibi yargılarım ve benim yargım adildir. Çünkü amacım kendi istediğimi değil, beni gönderenin istediğini yapmaktır. [31]Eğer kendim için ben tanıklık edersem, tanıklığım geçerli olmaz. [32]Ama benim için tanıklık eden başka biri vardır. O'nun benim için ettiği tanıklığın geçerli olduğunu bilirim. [33]Siz Yahya'ya adamlar gönderdiniz, o da gerçeğe tanıklık etti. [34]İnsanın tanıklığını kabul ettiğim için değil, kurtulmanız için bunları söylüyorum. [35]Yahya, yanan ve ışık saçan bir çıraydı. Sizler onun ışığında bir süre için coşmak istediniz. [36]Ama benim, Yahya'nınkinden daha büyük bir tanıklığım var. Tamamlamam için Baba'nın bana verdiği işler, şu yaptığım işler, beni Baba'nın gönderdiğine tanıklık ediyor. [37]Beni gönderen Baba da benim için tanıklık etmiştir. Siz hiçbir zaman ne O'nun sesini işittiniz, ne de şeklini gördünüz. [38]O'nun sözü sizde yaşamıyor. Çünkü O'nun gönderdiği kişiye iman etmiyorsunuz. [39]Kutsal Yazılar'ı araştırıyorsunuz. Çünkü bunlar aracılığıyla sonsuz yaşama sahip olduğunuzu sanıyorsunuz. Bana tanıklık eden de bu yazılardır! [40]Öyleyken siz, yaşama kavuşmak için bana gelmek istemiyorsunuz.

[41]"İnsanlardan övgü kabul etmiyorum. [42]Ama ben sizi bilirim, içinizde Tanrı sevgisi yoktur. [43]Ben Babam'ın adına geldim, ama beni kabul etmiyorsunuz. Oysa başka birisi kendi adına gelirse, onu kabul edeceksiniz. [44]Birbirinizden övgüler kabul ediyor, ama tek olan Tanrı'nın övgüsünü kazanmaya çalışmıyorsunuz. Bu durumda nasıl iman edebilirsiniz? [45]Baba'nın önünde sizi suçlayacağımı sanmayın. Sizi suçlayan, umut bağladığınız Musa'dır. [46]Musa'ya iman etmiş olsaydınız, bana da iman ederdiniz. Çünkü o benim hakkımda yazmıştır. [47]Ama onun yazılarına iman etmezseniz, benim sözlerime nasıl iman edeceksiniz?"

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor

(Mat.14:13-21; Mar.6:30-44; Luk.9:10-17)

6 Bundan sonra İsa, Celile –Taberiye– Gölü'nün karşı yakasına geçti. [2]Ardından büyük bir kalabalık gidiyordu. Çünkü hastalar üzerinde yaptığı mucizeleri görmüşlerdi. [3]İsa dağa çıkıp orada öğrencileriyle birlikte oturdu. [4]Yahudiler'in Fısıh Bayramı* yakındı.

[5]İsa başını kaldırıp büyük bir kalabalığın kendisine doğru geldiğini görünce Filipus'a, "Bunları doyurmak için nereden ekmek alalım?" diye sordu. [6]Bu sözü onu denemek için söyledi, aslında kendisi ne yapacağını biliyordu.

[7]Filipus O'na şu yanıtı verdi: "Her birinin bir lokma yiyebilmesi için iki yüz dinarlık ekmek bile yetmez."

[8-9]Öğrencilerinden biri, Simun Petrus'un kardeşi Andreas, İsa'ya dedi ki, "Burada beş arpa ekmeğiyle

5:33 *Yu.1:19-27; 3:27-30* ***5:37*** *Mat.3:17; Mar.1:11; Luk.3:21-22* iki balığı olan bir çocuk var. Ama bu kadar adam için bunlar nedir ki?"

[10]İsa, "Halkı yere oturtun" dedi. Orası çayırlıktı. Böylece halk yere oturdu. Yaklaşık beş bin erkek vardı. [11]İsa ekmekleri aldı, şükrettikten sonra oturanlara dağıttı. Balıklardan da istedikleri kadar verdi. [12]Herkes doyunca İsa öğrencilerine, "Artakalan parçaları toplayın, hiçbir şey ziyan olmasın" dedi.

[13]Onlar da topladılar. Yedikleri beş arpa ekmeğinden artakalan parçalarla on iki sepet doldurdular. [14]Halk, İsa'nın yaptığı mucizeyi görünce, "Gerçekten dünyaya gelecek olan peygamber budur" dedi.

[15]İsa onların gelip kendisini kral yapmak üzere zorla götüreceklerini bildiğinden tek başına yine dağa çekildi.

İsa Su Üstünde Yürüyor

(Mat.14:22-33; Mar.6:45-52)

[16]Akşam olunca öğrencileri göle indiler. [17]Bir tekneye binerek gölün karşı yakasındaki Kefarnahum'a doğru yol aldılar. Karanlık basmış, İsa henüz yanlarına gelmemişti. [18]Güçlü bir rüzgar estiğinden göl kabarmaya başladı. [19]Öğrenciler üç mil kadar[a] kürek çektikten sonra, İsa'nın gölün üstünde yürüyerek tekneye yaklaştığını görünce korktular. [20]Ama İsa, "Korkmayın, benim!" dedi. [21]Bunun üzerine O'nu tekneye almak istediler. O anda tekne gidecekleri kıyıya ulaştı.

[22]Ertesi gün, gölün karşı yakasında kalan halk, önceden orada sadece bir tek tekne bulunduğunu, İsa'nın kendi öğrencileriyle birlikte bu tekneye binmediğini, öğrencilerinin yalnız gittiklerini anladı. [23]Rab'bin şükretmesinden sonra halkın ekmek yediği yerin yakınına Taberiye'den başka tekneler geldi. [24]Halk, İsa'nın ve öğrencilerinin orada olmadığını görünce teknelere binerek Kefarnahum'a, İsa'yı aramaya gitti. [25]O'nu gölün karşı yakasında buldukları zaman, "Rabbî*, buraya ne zaman geldin?" diye sordular.

Yaşam Ekmeği

[26]İsa şöyle yanıt verdi: "Size doğrusunu söyleyeyim, doğaüstü belirtiler gördüğünüz için değil, ekmeklerden yiyip doyduğunuz için beni arıyorsunuz. [27]Geçici yiyecek için değil, sonsuz yaşam boyunca kalıcı yiyecek için çalışın. Bunu size İnsanoğlu* verecek. Çünkü Baba Tanrı O'na bu onayı vermiştir[b]."

[28]Onlar da şunu sordular: "Tanrı'nın istediği işleri yapmak için ne yapmalıyız?"

[29]İsa, "Tanrı'nın işi O'nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir" diye yanıt verdi.

[30]Bunun üzerine, "Görüp sana iman etmemiz için nasıl bir belirti gerçekleştireceksin? Ne yapacaksın?" dediler. [31]"Atalarımız çölde man* yediler. Yazılmış olduğu gibi, 'Yemeleri için onlara gökten ekmek verdi.'"

---

[a] *6:19 "Üç mil kadar": Grekçe "Yirmi beş ile otuz stadion" (bkz. Birimler Cetveli).*
[b] *6:27 "Bu onayı vermiştir" ya da "Mühür basmıştır".*
6:31 Çık.16:4,15; Mez.78:24

[32]İsa onlara dedi ki, "Size doğrusunu söyleyeyim, gökten ekmeği size Musa vermedi, gökten size gerçek ekmeği Babam verir. [33]Çünkü Tanrı'nın ekmeği, gökten inen ve dünyaya yaşam verendir."

[34]Onlar da, "Efendimiz, bizlere her zaman bu ekmeği ver!" dediler.

[35]İsa, "Yaşam ekmeği Ben'im. Bana gelen asla acıkmaz, bana iman eden hiçbir zaman susamaz" dedi. [36]"Ama ben size dedim ki, 'Beni gördünüz, yine de iman etmiyorsunuz.' [37]Baba'nın bana verdiklerinin hepsi bana gelecek ve bana geleni asla kovmam. [38]Çünkü kendi isteğimi değil, beni gönderenin isteğini yerine getirmek için gökten indim. [39]Beni gönderenin isteği, bana verdiklerinden hiçbirini yitirmemem, son gün hepsini diriltmemdir. [40]Çünkü Babam'ın isteği, Oğul'u gören ve O'na iman eden herkesin sonsuz yaşama kavuşmasıdır. Ben de böylelerini son günde dirilteceğim."

[41]"Gökten inmiş olan ekmek Ben'im" dediği için Yahudiler O'na karşı söylenmeye başladılar. [42]"Yusuf oğlu İsa değil mi bu?" diyorlardı. "Annesini de, babasını da tanıyoruz. Şimdi nasıl oluyor da, 'Gökten indim' diyor?"

[43]İsa, "Aranızda söylenmeyin" dedi. [44]"Beni gönderen Baba bir kimseyi bana çekmedikçe, o kimse bana gelemez. Bana geleni de son günde dirilteceğim. [45]Peygamberlerin yazdığı gibi, 'Tanrı onların hepsine kendi yollarını öğretecektir.' Baba'yı işiten ve O'ndan öğrenen herkes bana gelir. [46]Bu, bir kimsenin Baba'yı gördüğü anlamına gelmez. Baba'yı sadece Tanrı'dan gelen görmüştür. [47]Size doğrusunu söyleyeyim, iman edenin sonsuz yaşamı vardır. [48]Yaşam ekmeği Ben'im. [49]Atalarınız çölde man yediler, yine de öldüler. [50]Gökten inen öyle bir ekmek var ki, ondan yiyen ölmeyecek. [51]Gökten inmiş olan diri ekmek Ben'im. Bu ekmekten yiyen sonsuza dek yaşayacak. Dünyanın yaşamı uğruna vereceğim ekmek de benim bedenimdir."

[52]Bunun üzerine Yahudiler, "Bu adam yememiz için bedenini bize nasıl verebilir?" diyerek birbirleriyle çekişmeye başladılar.

[53]İsa onlara şöyle dedi: "Size doğrusunu söyleyeyim, İnsanoğlu'nun bedenini yiyip kanını içmedikçe, sizde yaşam olmaz. [54]Bedenimi yiyenin, kanımı içenin sonsuz yaşamı vardır ve ben onu son günde dirilteceğim. [55]Çünkü bedenim gerçek yiyecek, kanım gerçek içecektir. [56]Bedenimi yiyip kanımı içen bende yaşar, ben de onda. [57]Yaşayan Baba beni gönderdiği ve ben Baba'nın aracılığıyla yaşadığım gibi, bedenimi yiyen de benim aracılığımla yaşayacak. [58]İşte gökten inmiş olan ekmek budur. Atalarınızın yedikleri man gibi değildir. Atalarınız öldüler. Oysa bu ekmeği yiyen sonsuza dek yaşar." [59]İsa bu sözleri Kefarnahum'da havrada öğretirken söyledi.

Birçok Kişi İsa'yı Terk Ediyor

[60]Öğrencilerinin birçoğu bunu

6:45 Yşa.54:13

işitince, “Bu söz çok çetin, kim kabul edebilir?” dediler.

[61]Öğrencilerinin buna karşı söylendiğini anlayan İsa, “Bu sizi şaşırtıyor mu?” dedi. [62]“Ya İnsanoğlu'nun* önceden bulunduğu yere yükseldiğini görürseniz...? [63]Yaşam veren Ruh'tur. Beden bir yarar sağlamaz. Sizlere söylediğim sözler ruhtur, yaşamdır. [64]Yine de aranızda iman etmeyenler var.” İsa iman etmeyenlerin ve kendisine ihanet edecek kişinin kim olduğunu baştan beri biliyordu. [65]“Sizlere, ‘Baba'nın bana yöneltmediği hiç kimse bana gelemez'[a] dememin nedeni budur” dedi.

[66]Bunun üzerine öğrencilerinin birçoğu geri döndüler, artık O'nunla dolaşmaz oldular. [67]İsa o zaman Onikiler'e*, “Siz de mi ayrılmak istiyorsunuz?” diye sordu.

[68]Simun Petrus şu yanıtı verdi: “Rab, biz kime gidelim? Sonsuz yaşamın sözleri sendedir. [69]İman ediyor ve biliyoruz ki, sen Tanrı'nın Kutsalı'sın.”

[70]İsa onlara şu karşılığı verdi: “Siz Onikiler'i seçen ben değil miyim? Buna karşın içinizden biri iblistir.” [71]Simun İskariot'un oğlu Yahuda'dan söz ediyordu. Çünkü Yahuda Onikiler'den biri olduğu halde İsa'ya ihanet edecekti.

İsa Yeruşalim'e Gidiyor

7 Bundan sonra İsa Celile'de dolaşmaya başladı. Yahudi yetkililer O'nu öldürmeyi amaçladıkları için Yahudiye'de dolaşmak istemiyordu. [2]Yahudiler'in Çardak Bayramı* yaklaşmıştı. [3]Bu nedenle İsa'nın kardeşleri O'na, “Buradan ayrıl, Yahudiye'ye git” dediler, “Öğrencilerin de yaptığın işleri görsünler. [4]Çünkü kendini açıkça tanıtmak isteyen bir kimse yaptıklarını gizlemez. Mademki bu şeyleri yapıyorsun, kendini dünyaya göster!” [5]Kardeşleri bile O'na iman etmiyorlardı.

[6]İsa onlara, “Benim zamanım daha gelmedi” dedi, “Oysa sizin için zaman hep uygundur. [7]Dünya sizden nefret edemez, ama benden nefret ediyor. Çünkü yaptıklarının kötü olduğuna tanıklık ediyorum. [8]Siz bu bayramı kutlamaya gidin. Ben şimdilik gitmeyeceğim. Çünkü benim zamanım daha dolmadı.”

[9]İsa bu sözleri söyleyip Celile'de kaldı.

[10]Ne var ki, kardeşleri bayramı kutlamaya gidince, kendisi de gitti. Ancak açıktan açığa değil, gizlice gitti. [11]Yahudi yetkililer O'nu bayram sırasında arıyor, “O nerede?” diye soruyorlardı.

[12]Kalabalık arasında O'nunla ilgili bir sürü laf fısıldanıyordu. Bazıları, “İyi adamdır”, bazıları da, “Hayır, tam tersine, halkı saptırıyor” diyorlardı.

[13]Bununla birlikte yetkililerden korktukları için, hiç kimse O'ndan açıkça söz etmiyordu.

[14]Bayramın yarısı geçmişti. İsa tapınağa gidip öğretmeye başladı.

---

[a] *6:65 “Baba'nın bana yöneltmediği hiç kimse bana gelemez”: Grekçe “Kendisine Baba'dan verilmedikçe hiç kimse bana gelemez”.*

6:68-69 Mat.16:16; Mar.8:29; Luk.9:20 *7:2 Lev.23:34; Yas.16:13*

[15]Yahudiler şaşırdılar. "Bu adam hiç öğrenim görmediği halde, nasıl bu kadar bilgili olabilir[a]?" dediler.

[16]İsa onlara, "Benim öğretim benim değil, beni gönderenindir" diye karşılık verdi. [17]"Eğer bir kimse Tanrı'nın isteğini yerine getirmek istiyorsa, bu öğretinin Tanrı'dan mı olduğunu, yoksa kendiliğimden mi konuştuğumu bilecektir. [18]Kendiliğinden konuşan kendini yüceltmek ister, ama kendisini göndereni yüceltmek isteyen doğrudur ve O'nda haksızlık yoktur. [19]Musa size Kutsal Yasa'yı vermedi mi? Yine de hiçbiriniz Yasa'yı yerine getirmiyor. Neden beni öldürmek istiyorsunuz?"

[20]Kalabalık, "Cin çarpmış seni!" dedi. "Seni öldürmek isteyen kim?"

[21]İsa, "Ben bir mucize[b] yaptım, hepiniz şaşkına döndünüz" diye yanıt verdi. [22]"Musa size sünneti buyurduğu için –aslında bu, Musa'dan değil, atalarınızdan kalmadır– Şabat Günü* birini sünnet edersiniz. [23]Musa'nın Yasası bozulmasın diye Şabat Günü biri sünnet ediliyor da, Şabat Günü bir adamı tamamen iyileştirdim diye bana neden kızıyorsunuz? [24]Dış görünüşe göre yargılamayın, yargınız adil olsun."

İsa, Mesih Midir?

[25]Yeruşalimliler'in bazıları, "Öldürmek istedikleri adam bu değil mi?" diyorlardı. [26]"Bakın, açıkça konuşuyor, O'na bir şey demiyorlar. Yoksa önderler O'nun Mesih* olduğunu gerçekten kabul ettiler mi? [27]Ama biz bu adamın nereden geldiğini biliyoruz. Oysa Mesih geldiği zaman O'nun nereden geldiğini kimse bilmeyecek."

[28]O sırada tapmakta öğreten İsa yüksek sesle şöyle dedi: "Hem beni tanıyorsunuz, hem de nereden olduğumu biliyorsunuz! Ben kendiliğimden gelmedim. Beni gönderen gerçektir. O'nu siz tanımıyorsunuz. [29]Ben O'nu tanırım. Çünkü ben O'ndanım, beni O gönderdi."

[30]Bunun üzerine O'nu yakalamak istediler, ama kimse O'na el sürmedi. Çünkü O'nun saati henüz gelmemişti. [31]Halktan birçok kişi ise O'na iman etti. "Mesih gelince, bunun yaptıklarından daha mı çok mucize yapacak?" diyorlardı.

[32]Ferisiler* halkın İsa hakkında böyle fısıldaştığını duydular. Başkâhinler ve Ferisiler O'nu yakalamak için görevliler gönderdiler.

[33]İsa, "Kısa bir süre daha sizinleyim" dedi, "Sonra beni gönderene gideceğim. [34]Beni arayacaksınız ama bulamayacaksınız. Ve benim bulunduğum yere siz gelemezsiniz."

[35]Bunun üzerine Yahudiler birbirlerine, "Bu adam nereye gidecek de biz O'nu bulamayacağız?" dediler. "Yoksa Grekler* arasında dağılmış olanlara gidip Grekler'e mi öğretecek? [36]'Beni arayacaksınız ama bulamayacaksınız. Ve benim bulunduğum yere siz gelemezsiniz' diyor. Ne demek istiyor?"

---

[a] *7:15 "Nasıl bu kadar bilgili olabilir?" ya da "Kutsal Yazılar'ı nasıl biliyor?"*

[b] *7:21 "Mucize": Grekçe "İş" (bkz. Yu.5:1-16).*

7:22 Yar.17:10; Lev.12:3 7:23 Yu.5:9

[37]Bayramın son ve en önemli günü İsa ayağa kalktı, yüksek sesle şöyle dedi: "Bir kimse susamışsa bana gelsin, içsin. [38]Kutsal Yazı'da dendiği gibi, bana iman edenin 'içinden diri su ırmakları akacaktır.' "

[39]Bunu, kendisine iman edenlerin alacağı Ruh'la ilgili olarak söylüyordu. Ruh henüz verilmemişti. Çünkü İsa henüz yüceltilmemişti. [40]Halktan bazıları bu sözleri işitince, "Gerçekten beklediğimiz peygamber budur" dediler.

[41]Bazıları da, "Bu Mesih'tir" diyorlardı.

Başkaları ise, "Olamaz! Mesih Celile'den mi gelecek?" dediler. [42]"Kutsal Yazı'da, 'Mesih, Davut'un soyundan, Davut'un yaşadığı Beytlehem Kenti'nden gelecek' denmemiş midir?"

[43]Böylece İsa'dan dolayı halk arasında ayrılık doğdu. [44]Bazıları O'nu yakalamak istedilerse de, kimse O'na el sürmedi.

Yahudi Önderlerin İmansızlığı

[45]Görevliler geri dönünce, başkâhinlerle Ferisiler, "Niçin O'nu getirmediniz?" diye sordular.

[46]Görevliler, "Hiç kimse hiçbir zaman bu adamın konuştuğu gibi konuşmamıştır" karşılığını verdiler.

[47]Ferisiler, "Yoksa siz de mi aldandınız?" dediler. [48]"Önderlerden ya da Ferisiler'den O'na iman eden oldu mu hiç? [49]Kutsal Yasa'yı bilmeyen bu halk lanetlidir."

[50-51]İçlerinden biri, daha önce İsa'ya gelen Nikodim, onlara şöyle dedi: "Yasamıza göre, bir adamı dinlemeden, ne yaptığını öğrenmeden onu yargılamak doğru mu?"

[52]Ona, "Yoksa sen de mi Celile'densin?" diye karşılık verdiler. "Araştır, bak, Celile'den peygamber çıkmaz."

Zinada Yakalanan Kadın

[53]Bundan sonra herkes evine gitti.

8 İsa ise Zeytin Dağı'na gitti. [2]Ertesi sabah erkenden yine tapınağa döndü. Bütün halk O'nun yanına geliyordu. O da oturup onlara öğretmeye başladı. [3-4]Din bilginleri* ve Ferisiler*, zina ederken yakalanmış bir kadın getirdiler. Kadını orta yere çıkararak İsa'ya, "Öğretmen, bu kadın tam zina ederken yakalandı" dediler. [5]"Musa, Yasa'da bize böyle kadınların taşlanmasını buyurdu, sen ne dersin?" [6]Bunları İsa'yı denemek amacıyla söylüyorlardı; O'nu suçlayabilmek için bir neden arıyorlardı.

İsa eğilmiş, parmağıyla toprağa yazı yazıyordu. [7]Durmadan aynı soruyu sormaları üzerine doğruldu ve, "İçinizde kim günahsızsa, ilk taşı o atsın!" dedi.

[8]Sonra yine eğildi, toprağa yazmaya başladı. [9]Bunu işittikleri zaman, başta yaşlılar olmak üzere, birer birer dışarı çıkıp İsa'yı yalnız bıraktılar. Kadın ise orta yerde duruyordu. [10]İsa doğrulup ona, "Kadın, nerede onlar? Hiçbiri seni yargılamadı mı?" diye sordu.

7:37 Lev.23:36 *7:38 Özd.18:4; Yşa.58:11; Hez.47:1* *7:40 Yas.18:15-18*
7:42 Mik.5:2 *7:50-51 Yu.3:1-2* *8:5 Lev.20:10; Yas.22:22-24*

[11]Kadın, "Hiçbiri, Efendim" dedi. İsa, "Ben de seni yargılamıyorum" dedi. "Git, artık bundan sonra günah işleme!"[a]

Geçerli Tanıklık

[12]İsa yine halka seslenip şöyle dedi: "Ben dünyanın ışığıyım. Benim ardımdan gelen, asla karanlıkta yürümez, yaşam ışığına sahip olur." [13]Ferisiler, "Sen kendin için tanıklık ediyorsun, tanıklığın geçerli değil" dediler. [14]İsa onlara şu karşılığı verdi: "Kendim için tanıklık etsem bile tanıklığım geçerlidir. Çünkü nereden geldiğimi ve nereye gideceğimi biliyorum. Oysa siz nereden geldiğimi, nereye gideceğimi bilmiyorsunuz. [15]Siz insan gözüyle yargılıyorsunuz. Ben kimseyi yargılamam. [16]Yargılasam bile benim yargım doğrudur. Çünkü ben yalnız değilim, ben ve beni gönderen Baba, birlikte yargılarız. [17]Yasanızda da, 'İki kişinin tanıklığı geçerlidir' diye yazılmıştır. [18]Kendim için tanıklık eden bir ben varım, bir de beni gönderen Baba benim için tanıklık ediyor."

[19]O zaman O'na, "Baban nerede?" diye sordular.

İsa şu karşılığı verdi: "Siz ne beni tanırsınız, ne de Babam'ı. Beni tanısaydınız, Babam'ı da tanırdınız."

[20]İsa bu sözleri tapınakta öğretirken, bağış toplanan yerde söyledi. Kimse O'nu yakalamadı. Çünkü saati henüz gelmemişti.

[21]İsa yine onlara, "Ben gidiyorum. Beni arayacaksınız ve günahınızın içinde öleceksiniz. Benim gideceğim yere siz gelemezsiniz" dedi.

[22]Yahudi yetkililer, "Yoksa kendini mi öldürecek?" dediler. "Çünkü, 'Benim gideceğim yere siz gelemezsiniz' diyor."

[23]İsa onlara, "Siz aşağıdansınız, ben yukarıdanım" dedi. "Siz bu dünyadansınız, ben bu dünyadan değilim. [24]İşte bu nedenle size, 'Günahlarınızın içinde öleceksiniz' dedim. Benim O olduğuma[b] iman etmezseniz, günahlarınızın içinde öleceksiniz."

[25]O'na, "Sen kimsin?" diye sordular.

İsa, "Başlangıçtan beri size ne söyledimse, O'yum" dedi. [26]"Sizinle ilgili söyleyecek ve sizleri yargılayacak çok şeyim var. Beni gönderen gerçektir. Ben O'ndan işittiklerimi dünyaya bildiriyorum."

[27]İsa'nın kendilerine Baba'dan söz ettiğini anlamadılar. [28]Bu nedenle İsa şöyle dedi: "İnsanoğlu'nu* yukarı kaldırdığınız zaman benim O olduğumu, kendiliğimden hiçbir şey yapmadığımı, ama tıpkı Baba'nın bana öğrettiği gibi konuştuğumu anlayacaksınız. [29]Beni gönderen benimledir, O beni yalnız bırakmadı. Çünkü ben her zaman O'nu hoşnut edeni yaparım."

[30]Bu sözler üzerine birçokları O'na iman etti.

İbrahim'in Çocukları, İblis'in Çocukları

[31-32]İsa kendisine iman etmiş olan

---

[a] *8:11 Birçok Grekçe elyazmasında 7:53-8:11 ayetleri yoktur.*

[b] *8:24 "Benim O olduğuma": Grekçe "Ben olduğuma" (bkz. Çık.3:14). Aynı ifade 28. ve 58. ayetlerde de geçer.* *8:12 Mat.5:14; Yu.9:5* *8:13 Yu.5:31*

Yahudiler'e, "Eğer benim sözüme bağlı kalırsanız, gerçekten öğrencilerim olursunuz. Gerçeği bileceksiniz ve gerçek sizi özgür kılacak" dedi.

[33]"Biz İbrahim'in soyundanız" diye karşılık verdiler, "Hiçbir zaman kimseye kölelik etmedik. Nasıl oluyor da sen, 'Özgür olacaksınız' diyorsun?"

[34]İsa, "Size doğrusunu söyleyeyim, günah işleyen herkes günahın kölesidir" dedi. [35]"Köle ev halkının sürekli bir üyesi değildir, ama oğul sürekli üyesidir. [36]Bunun için, Oğul sizi özgür kılarsa, gerçekten özgür olursunuz. [37]İbrahim'in soyundan olduğunuzu biliyorum. Yine de beni öldürmek istiyorsunuz. Çünkü yüreğinizde sözüme yer vermiyorsunuz. [38]Ben Babam'ın yanında gördüklerimi söylüyorum, siz de babanızdan işittiklerinizi yapıyorsunuz."

[39]"Bizim babamız İbrahim'dir" diye karşılık verdiler.

İsa, "İbrahim'in çocukları olsaydınız, İbrahim'in yaptıklarını yapardınız" dedi. [40]"Ama şimdi beni –Tanrı'dan işittiği gerçeği sizlere bildireni– öldürmek istiyorsunuz. İbrahim bunu yapmadı. [41]Siz babanızın yaptıklarını yapıyorsunuz."

"Biz zinadan doğmadık. Bir tek Babamız var, o da Tanrı'dır" dediler.

[42]İsa, "Tanrı Babanız olsaydı, beni severdiniz" dedi. "Çünkü ben Tanrı'dan çıkıp geldim. Kendiliğimden gelmedim, beni O gönderdi. [43]Söylediklerimi neden anlamıyorsunuz? Benim sözümü dinlemeye dayanamıyorsunuz da ondan. [44]Siz babanız İblis'tensiniz ve babanızın arzularını yerine getirmek istiyorsunuz. O başlangıçtan beri katildi. Gerçeğe bağlı kalmadı. Çünkü onda gerçek yoktur. Yalan söylemesi doğaldır[a]. Çünkü o yalancıdır ve yalanın babasıdır. [45]Ama ben gerçeği söylüyorum. İşte bunun için bana iman etmiyorsunuz. [46]Hanginiz bana günahlı olduğumu kanıtlayabilir? Gerçeği söylüyorsam, niçin bana iman etmiyorsunuz? [47]Tanrı'dan olan, Tanrı'nın sözlerini dinler. İşte siz Tanrı'dan olmadığınız için dinlemiyorsunuz."

İsa'nın Yüceliği

[48]Yahudiler O'na şu karşılığı verdiler: "'Sen, cin çarpmış bir Samiriyeli'sin*' demekte haklı değil miyiz?"

[49]İsa, "Beni cin çarpmadı" dedi. "Ben Babam'ı onurlandırıyorum, ama siz beni aşağılıyorsunuz. [50]Ben kendimi yüceltmek istemiyorum, ama bunu isteyen ve yargılayan biri vardır. [51]Size doğrusunu söyleyeyim, bir kimse sözüme uyarsa, ölümü asla görmeyecektir."

[52]Yahudiler, "Seni cin çarptığını şimdi anlıyoruz" dediler. "İbrahim öldü, peygamberler de öldü. Oysa sen, 'Bir kimse sözüme uyarsa, ölümü asla tatmayacaktır' diyorsun. [53]Yoksa sen babamız İbrahim'den üstün müsün? O öldü, peygamberler de öldü. Sen kendini kim sanıyorsun?"

[54]İsa şu karşılığı verdi: "Eğer ben kendimi yüceltirsem, yüceliğim hiç-

---

[a] *8:44 "Yalan söylemesi doğaldır": Grekçe "Yalan söylediği zaman kendininkilerden söyler".* *8:33 Mat.3:9; Luk.3:8*

tir. Beni yücelten, 'Tanrımız' diye çağırdığınız Babam'dır. [55]Siz O'nu tanımıyorsunuz, ama ben tanıyorum. O'nu tanımadığımı söylersem, sizin gibi yalancı olurum. Ama ben O'nu tanıyor ve sözüne uyuyorum. [56]Babanız İbrahim günümü göreceği için sevinçle coşmuştu. Gördü ve sevindi."

[57]Yahudiler, "Sen daha elli yaşında bile değilsin. İbrahim'i de mi gördün?" dediler.

[58]İsa, "Size doğrusunu söyleyeyim, İbrahim doğmadan önce ben varım" dedi.

[59]O zaman İsa'yı taşlamak için yerden taş aldılar, ama O gizlenip tapınaktan çıktı.

Kör Bir Adam İyileştiriliyor

9 İsa yolda giderken doğuştan kör bir adam gördü. [2]Öğrencileri İsa'ya, "Rabbî*, kim günah işledi de bu adam kör doğdu? Kendisi mi, yoksa annesi babası mı?" diye sordular.

[3]İsa şu yanıtı verdi: "Ne kendisi, ne de annesi babası günah işledi. Tanrı'nın işleri onun yaşamında görülsün diye kör doğdu. [4]Beni gönderenin işlerini vakit daha gündüzken yapmalıyız. Gece geliyor, o zaman kimse çalışamaz. [5]Dünyada olduğum sürece dünyanın ışığı Benim."

[6]Bu sözleri söyledikten sonra yere tükürdü, tükürükle çamur yaptı ve çamuru adamın gözlerine sürdü. [7]Adama, "Git, Şiloah Havuzu'nda yıkan" dedi. Şiloah, gönderilmiş anlamına gelir.

Adam gidip yıkandı, gözleri açılmış olarak döndü. [8]Komşuları ve onu daha önce dilenirken görenler, "Oturup dilenen adam değil mi bu?" dediler.

[9]Kimi, "Evet, odur" dedi, kimi de "Hayır, ama ona benziyor" dedi.

Kendisi ise, "Ben oyum" dedi.

[10]"Öyleyse, gözlerin nasıl açıldı?" diye sordular.

[11]O da şöyle yanıt verdi: "İsa adındaki adam çamur yapıp gözlerime sürdü ve bana, 'Şiloah'a git, yıkan' dedi. Ben de gidip yıkandım ve gözlerim açıldı."

[12]Ona, "Nerede O?" diye sordular.

"Bilmiyorum" dedi.

Ferisiler'in Soruşturması

[13]Eskiden kör olan adamı Ferisiler'in* yanına götürdüler. [14]İsa'nın çamur yapıp adamın gözlerini açtığı gün Şabat Günü'ydü*. [15]Bu nedenle Ferisiler de adama gözlerinin nasıl açıldığını sordular. O da, "İsa gözlerime çamur sürdü, yıkandım ve şimdi görüyorum" dedi.

[16]Bunun üzerine Ferisiler'in bazıları, "Bu adam Tanrı'dan değildir" dediler. "Çünkü Şabat Günü'nü tutmuyor."

Ama başkaları, "Günahkâr bir adam nasıl bu tür belirtiler gerçekleştirebilir?" dediler.

Böylece aralarında ayrılık doğdu. [17]Eskiden kör olan adama yine sordular: "Senin gözlerini açtığına göre, O'nun hakkında sen ne diyorsun?"

Adam, "O bir peygamberdir" dedi.

8:58 Çık.3:14; Yu.1:1; 8:24,28; Va.1:4-6,8

9:5 Mat.5:14; Yu.8:12

[18]Yahudi yetkililer, gözleri açılan adamın annesiyle babasını çağırmadan onun daha önce kör olduğuna ve gözlerinin açıldığına inanmadılar. [19]Onlara, "Kör doğdu dediğiniz oğlunuz bu mu? Peki, şimdi nasıl görüyor?" diye sordular.

[20]Adamın annesiyle babası şu karşılığı verdiler: "Bunun bizim oğlumuz olduğunu ve kör doğduğunu biliyoruz. [21]Ama şimdi nasıl gördüğünü, gözlerini kimin açtığını bilmiyoruz, ona sorun. Ergin yaştadır, kendisi için kendisi konuşsun."

[22]Yahudi yetkililerden korktukları için böyle konuştular. Çünkü yetkililer, İsa'nın Mesih* olduğunu açıkça söyleyeni havra dışı etmek için aralarında sözbirliği etmişlerdi. [23]Bundan dolayı adamın annesiyle babası, "Ergin yaştadır, ona sorun" dediler.

[24]Eskiden kör olan adamı ikinci kez çağırıp, "Tanrı hakkı için doğruyu söyle"[a] dediler, "Biz bu adamın günahkâr olduğunu biliyoruz."

[25]O da şöyle yanıt verdi: "O'nun günahkâr olup olmadığını bilmiyorum. Bildiğim bir şey var, kördüm, şimdi görüyorum."

[26]O zaman ona, "Sana ne yaptı? Gözlerini nasıl açtı?" dediler.

[27]Onlara, "Size demin söyledim, ama dinlemediniz" dedi. "Niçin yeniden işitmek istiyorsunuz? Yoksa siz de mi O'nun öğrencileri olmak niyetindesiniz?"

[28]Adama söverek, "O'nun öğrencisi sensin!" dediler. "Biz Musa'nın öğrencileriyiz. [29]Tanrı'nın Musa'yla konuştuğunu biliyoruz. Ama bu adamın nereden geldiğini bilmiyoruz."

[30]Adam onlara şu karşılığı verdi: "Şaşılacak şey! O'nun nereden geldiğini bilmiyorsunuz, ama gözlerimi O açtı. [31]Tanrı'nın, günahkârları dinlemediğini biliriz. Ama Tanrı, kendisine tapan ve isteğini yerine getiren kişiyi dinler. [32]Dünya var olalı, bir kimsenin doğuştan kör olan birinin gözlerini açtığı duyulmamıştır. [33]Bu adam Tanrı'dan olmasaydı, hiçbir şey yapamazdı."

[34]Onlar buna karşılık, "Tamamen günah içinde doğdun, sen mi bize ders vereceksin?" diyerek onu dışarı attılar.

Ruhsal Körlük

[35]İsa adamı kovduklarını duydu. Onu bularak, "Sen İnsanoğlu'na* iman ediyor musun?" diye sordu.

[36]Adam şu yanıtı verdi: "Efendim, O kimdir? Söyle de kendisine iman edeyim."

[37]İsa, "O'nu gördün. Şimdi seninle konuşan O'dur" dedi.

[38]Adam, "Rab, iman ediyorum!" diyerek İsa'ya tapındı.

[39]İsa, "Görmeyenler görsün, görenler kör olsun diye yargıçlık etmek üzere bu dünyaya geldim" dedi.

[40]O'nun yanında bulunan bazı Ferisiler bu sözleri işitince, "Yoksa biz de mi körüz?" diye sordular.

[41]İsa, "Kör olsaydınız günahınız olmazdı" dedi, "Ama şimdi, 'Görüyoruz' dediğiniz için günahınız duruyor."

---

[a] *9:24 "Tanrı hakkı için doğruyu söyle": Grekçe "Tanrı'ya yücelik ver". Bu deyim, birine ant içirmek için kullanılırdı (bkz. Yşu.7:19).*

İyi Çoban

10 “Size doğrusunu söyleyeyim, koyun ağılına kapıdan girmeyip başka yoldan giren kişi hırsız ve hayduttur. [2]Kapıdan giren ise koyunların çobanıdır. [3]Kapıyı bekleyen ona kapıyı açar. Koyunlar çobanın sesini işitirler, o da kendi koyunlarını adlarıyla çağırır ve onları dışarı götürür. [4]Kendi koyunlarının hepsini dışarı çıkarınca önlerinden gider, koyunlar da onu izler. Çünkü onun sesini tanırlar. [5]Bir yabancının peşinden gitmezler, ondan kaçarlar. Çünkü yabancıların sesini tanımazlar.”

[6]İsa onlara bu örneği anlattıysa da, ne demek istediğini anlamadılar.

[7]Bunun için İsa yine, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Ben koyunların kapısıyım. [8]Benden önce gelenlerin hepsi hırsız ve hayduttu, ama koyunlar onları dinlemedi. [9]Kapı Ben'im. Bir kimse benim aracılığımla içeri girerse kurtulur. Girer, çıkar ve otlak bulur. [10]Hırsız ancak çalıp öldürmek ve yok etmek için gelir. Bense insanlar yaşama, bol yaşama sahip olsunlar diye geldim. [11]Ben iyi çobanım. İyi çoban koyunları uğruna canını verir. [12]Koyunların çobanı ve sahibi olmayan ücretli adam, kurdun geldiğini görünce koyunları bırakıp kaçar. Kurt da onları kapar ve dağıtır. [13]Adam kaçar. Çünkü ücretlidir ve koyunlar için kaygı duymaz. [14-15]Ben iyi çobanım. Benimkileri tanırım. Baba beni tanıdığı, ben de Baba'yı tanıdığım gibi, benimkiler de beni tanır. Ben koyunlarımın uğruna canımı veririm. [16]Bu ağıldan olmayan başka koyunlarım var. Onları da getirmeliyim. Benim sesimi işitecekler ve tek sürü, tek çoban olacak. [17]Canımı, tekrar geri almak üzere veririm. Bunun için Baba beni sever. [18]Canımı kimse benden alamaz; ben onu kendiliğimden veririm. Onu vermeye de tekrar geri almaya da yetkim var. Bu buyruğu Babam'dan aldım.”

[19]Bu sözlerden dolayı Yahudiler arasında yine ayrılık doğdu. [20]Birçoğu, “O'nu cin çarpmış, delidir. Niçin O'nu dinliyorsunuz?” diyordu.

[21]Başkaları ise, “Bunlar, cin çarpmış bir adamın sözleri değil” dediler. “Cin, körlerin gözlerini açabilir mi?”

İsa'ya Karşı Tepkiler Büyüyor

[22]O sırada Yeruşalim'de Tapınağın Açılışını Anma Bayramı* kutlanıyordu. Mevsim kıştı. [23]İsa tapınağın avlusunda, Süleyman'ın Eyvanı'nda yürüyordu. [24]Yahudi yetkililer O'nun çevresini sararak, “Bizi daha ne kadar zaman kuşkuda bırakacaksın?” dediler. “Eğer Mesih* isen, bize açıkça söyle.”

[25]İsa onlara şu karşılığı verdi: “Size söyledim, ama iman etmiyorsunuz. Babam'ın adıyla yaptığım işler bana tanıklık ediyor. [26]Ama siz iman etmiyorsunuz. Çünkü benim koyunlarımdan değilsiniz. [27]Koyunlarım sesimi işitir. Ben onları tanırım, onlar da beni izler. [28]Onlara sonsuz yaşam veririm; asla mahvolmayacaklar. Onları hiç kimse elimden kapamaz. [29]Onları bana veren

10:14-15 Mat.11:27; Luk.10:22

Babam her şeyden üstündür. Onları Baba'nın elinden kapmaya kimsenin gücü yetmez. [30]Ben ve Baba biriz."

[31]Yahudi yetkililer O'nu taşlamak için yerden yine taş aldılar. [32]İsa onlara, "Size Baba'dan kaynaklanan birçok iyi işler gösterdim" dedi. "Bu işlerden hangisi için beni taşlıyorsunuz?"

[33]Şöyle yanıt verdiler: "Seni iyi işlerden ötürü değil, küfür ettiğin için taşlıyoruz. İnsan olduğun halde Tanrı olduğunu ileri sürüyorsun."

[34]İsa şu karşılığı verdi: "Yasanızda, 'Siz ilahlarsınız, dedim' diye yazılı değil mi? [35]Tanrı, kendilerine sözünü gönderdiği kimseleri ilahlar diye adlandırır. Kutsal Yazı da geçerliliğini yitirmez. [36]Baba beni kendine ayırıp dünyaya gönderdi. Öyleyse 'Tanrı'nın Oğlu'yum' dediğim için bana nasıl 'Küfür ediyorsun' dersiniz? [37]Eğer Babam'ın işlerini yapmıyorsam, bana iman etmeyin. [38]Ama yapıyorsam, bana iman etmeseniz bile, yaptığım işlere iman edin. Öyle ki, Baba'nın bende, benim de Baba'da olduğumu bilesiniz ve anlayasınız."

[39]O'nu yine yakalamaya çalıştılarsa da, ellerinden sıyrılıp kurtuldu.

[40]Tekrar Şeria Irmağı'nın karşı yakasına, Yahya'nın başlangıçta vaftiz ettiği yere gitti ve orada kaldı. [41]Birçokları, "Yahya hiç mucize yapmadı, ama bu adam için söylediklerinin hepsi doğru çıktı" diyerek İsa'ya geldiler. [42]Ve orada birçokları O'na iman etti.

Lazar'ın Ölümü

11 Meryem ile kızkardeşi Marta'nın köyü olan Beytanya'dan Lazar adında bir adam hastalanmıştı. [2]Meryem, Rab'be güzel kokulu yağ sürüp saçlarıyla O'nun ayaklarını silen kadındı. Hasta Lazar ise Meryem'in kardeşiydi. [3]İki kızkardeş İsa'ya, "Rab, sevdiğin kişi hasta" diye haber gönderdiler.

[4]İsa bunu işitince, "Bu hastalık ölümle sonuçlanmayacak; Tanrı'nın yüceliğine, Tanrı Oğlu'nun yüceltilmesine hizmet edecek" dedi.

[5]İsa Marta'yı, kızkardeşini ve Lazar'ı severdi. [6-7]Bu nedenle, Lazar'ın hasta olduğunu duyunca bulunduğu yerde iki gün daha kaldıktan sonra öğrencilere, "Yahudiye'ye dönelim" dedi.

[8]Öğrenciler, "Rabbî*" dediler, "Yahudi yetkililer demin seni taşlamaya kalkıştılar. Yine oraya mı gidiyorsun?"

[9]İsa şu karşılığı verdi: "Günün on iki saati yok mu? Gündüz yürüyen sendelemez. Çünkü bu dünyanın ışığını görür. [10]Oysa gece yürüyen sendeler. Çünkü kendisinde ışık yoktur." [11]Bu sözleri söyledikten sonra, "Dostumuz Lazar uyudu" diye ekledi, "Onu uyandırmaya gidiyorum."

[12]Öğrenciler, "Ya Rab" dediler, "Uyuduysa iyileşecektir."

[13]İsa Lazar'ın ölümünden söz ediyordu, ama onlar olağan uykudan söz ettiğini sanmışlardı. [14]Bunun

10:33 Lev.24:16 *10:34 Mez.82:6* *10:40 Yu.1:28*
11:1 Luk.10:38-39 *11:2 Yu.12:3*

üzerine İsa açıkça, “Lazar öldü” dedi. [15]“İman edesiniz diye, orada bulunmadığıma sizin için seviniyorum. Şimdi onun yanına gidelim.”

[16]“İkiz[a]” diye anılan Tomas öbür öğrencilere, “Biz de gidelim, O’nunla birlikte ölelim!” dedi.

İsa Lazar’ı Diriltiyor

[17]İsa Beytanya’ya yaklaşınca Lazar’ın dört gündür mezarda olduğunu öğrendi. [18]Beytanya, Yeruşalim’e on beş ok atımı[b] kadar uzaklıktaydı. [19]Birçok Yahudi, kardeşlerini yitiren Marta’yla Meryem’i avutmaya gelmişti. [20]Marta İsa’nın geldiğini duyunca O’nu karşılamaya çıktı, Meryem ise evde kaldı.

[21]Marta İsa’ya, “Ya Rab” dedi, “Burada olsaydın, kardeşim ölmezdi. [22]Şimdi bile, Tanrı’dan ne dilersen Tanrı’nın onu sana vereceğini biliyorum.”

[23]İsa, “Kardeşin dirilecektir” dedi.

[24]Marta, “Son gün, diriliş günü onun dirileceğini biliyorum” dedi.

[25]İsa ona, “Diriliş ve yaşam Ben’im” dedi. “Bana iman eden kişi ölse de yaşayacaktır. [26]Yaşayan ve bana iman eden asla ölmeyecek. Buna iman ediyor musun?”

[27]Marta, “Evet, ya Rab” dedi. “Senin, dünyaya gelecek olan Tanrı’mn Oğlu Mesih* olduğuna iman ettim.” [28]Bunu söyledikten sonra gidip kızkardeşi Meryem’i gizlice çağırdı. “Öğretmen burada, seni çağırıyor” dedi.

[29]Meryem bunu işitince hemen kalkıp İsa’nın yanına gitti. [30]İsa henüz köye varmamıştı, hâlâ Marta’nın kendisini karşıladığı yerdeydi. [31]Meryem’le birlikte evde bulunan ve kendisini teselli eden Yahudiler, onun hızla kalkıp dışarı çıktığını gördüler. Ağlamak için mezara gittiğini sanarak onu izlediler.

[32]Meryem İsa’nın bulunduğu yere vardı. O’nu görünce ayaklarına kapanarak, “Ya Rab” dedi, “Burada olsaydın, kardeşim ölmezdi.”

[33]Meryem’in ve onunla gelen Yahudiler’in ağladığını gören İsa’nın ruhunu hüzün kapladı, yüreği sızladı. [34]“Onu nereye koydunuz?” diye sordu.

O’na, “Ya Rab, gel gör” dediler.

[35]İsa ağladı. [36]Yahudiler, “Bakın, onu ne kadar seviyormuş!” dediler.

[37]Ama içlerinden bazıları, “Körün gözlerini açan bu kişi, Lazar’ın ölümünü de önleyemez miydi?” dediler.

[38]İsa yine derinden hüzünlenerek mezara vardı. Mezar bir mağaraydı, girişinde de bir taş duruyordu. [39]İsa, “Taşı çekin!” dedi.

Ölenin kızkardeşi Marta, “Rab, o artık kokmuştur, öleli dört gün oldu” dedi.

[40]İsa ona, “Ben sana, ‘İman edersen Tanrı’nın yüceliğini göreceksin’ demedim mi?” dedi.

[41]Bunun üzerine taşı çektiler. İsa gözlerini gökyüzüne kaldırarak şöyle dedi: “Baba, beni işittiğin için sana şükrediyorum. [42]Beni her zaman işittiğini biliyordum. Ama bunu, çevrede duran halk için, beni senin gönderdiğine iman etsinler diye

---

[a] *11:16 “İkiz”: Grekçe “Didimos”.*

[b] *11:18 “On beş ok atımı”: Yaklaşık 2.8 km.*

söyledim." [43]Bunları söyledikten sonra yüksek sesle, "Lazar, dışarı çık!" diye bağırdı.

[44]Ölü, elleri ayakları sargılarla bağlı, yüzü peşkirle sarılmış olarak dışarı çıktı. İsa oradakilere, "Onu çözün, bırakın gitsin" dedi.

[45]O zaman, Meryem'e gelen ve İsa'nın yaptıklarını gören Yahudiler'in birçoğu İsa'ya iman etti. [46]Ama içlerinden bazıları Ferisiler'e* giderek İsa'nın yaptıklarını onlara bildirdiler.

İsa'yı Öldürme Tasarısı

(Mat.26:1-5; Mar.14:1-2; Luk.22:1-2)

[47]Bunun üzerine başkâhinler ve Ferisiler, Yüksek Kurul'u* toplayıp dediler ki, "Ne yapacağız? Bu adam birçok doğaüstü belirti gerçekleştiriyor. [48]Böyle devam etmesine izin verirsek, herkes O'na iman edecek. Romalılar da gelip kutsal yerimizi ve ulusumuzu ortadan kaldıracaklar."

[49]İçlerinden biri, o yıl başkâhin olan Kayafa, "Hiçbir şey bilmiyorsunuz" dedi. [50]"Bütün ulus yok olacağına, halk uğruna bir tek adamın ölmesi sizin için daha uygun. Bunu anlamıyor musunuz?"

[51-52]Bunu kendiliğinden söylemiyordu. O yılın başkâhini olarak İsa'nın, ulusun uğruna, ve yalnız ulusun uğruna değil, Tanrı'nın dağılmış çocuklarını toplayıp birleştirmek için de öleceğine ilişkin peygamberlikte bulunuyordu. [53]Böylece o günden itibaren İsa'yı öldürmek için düzen kurmaya başladılar.

[54]Bu yüzden İsa artık Yahudiler arasında açıkça dolaşmaz oldu. Oradan ayrılarak çöle yakın bir yere, Efrayim denilen kente gitti. Öğrencileriyle birlikte orada kaldı. [55]Yahudiler'in Fısıh Bayramı* yakındı. Taşradakilerin birçoğu bayramdan önce arınmak için Yeruşalim'e gitti. [56]Orada İsa'yı arayıp durdular. Tapınaktayken birbirlerine, "Ne dersiniz, bayrama hiç gelmeyecek mi?" diye soruyorlardı.

[57]Başkâhinlerle Ferisiler O'nu yakalayabilmek için, yerini bilenlerin haber vermesini buyurmuşlardı.

İsa Beytanya'da

(Mat.26:6-13; Mar.14:3-9)

12 İsa, Fısıh Bayramı'ndan* altı gün önce, ölümden diriltti̇ği Lazar'ın bulunduğu Beytanya'ya geldi. [2]Orada kendisi için bir ziyafet düzenlediler. Marta hizmet ediyordu. İsa'yla birlikte sofrada oturanlardan biri de Lazar'dı. [3]Meryem, çok değerli saf hintsümbülü yağından yarım litre kadar[a] getirerek İsa'nın ayaklarına sürdü ve saçlarıyla ayaklarını sildi. Ev yağın güzel kokusuyla doldu.

[4-5]Ama öğrencilerinden biri, İsa'ya sonradan ihanet eden Yahuda İskariot, "Bu yağ neden üç yüz dinara satılıp parası yoksullara verilmedi?" dedi. [6]Bunu, yoksullarla ilgilendiği için değil, hırsız olduğu için söylüyordu. Ortak para kutusu ondaydı ve kutuya konulandan aşırıyordu.

[7]İsa, "Kadını rahat bırak" dedi.

---

[a] ***12:3 "Yarım litre kadar": Grekçe "Bir litra" (bkz. Birimler Cetveli).***
12:3 Luk.7:37-38

"Bunu benim gömüleceğim gün için saklasın. [8]Yoksullar her zaman aranızdadır, ama ben her zaman aranızda olmayacağım."

[9]Yahudiler'den büyük bir kalabalık İsa'nın Beytanya'da bulunduğunu öğrendi ve yalnız İsa için değil, O'nun ölümden dirilttiği Lazar'ı da görmek için oraya geldi. [10]Başkâhinler ise Lazar'ı da öldürmeyi tasarladılar. [11]Çünkü onun yüzünden birçok Yahudi gidip İsa'ya iman ediyordu.

İsa'nın Yeruşalim'e Girişi

(Mat.21:1-11; Mar.11:1-11; Luk.19:28-40)

[12]Ertesi gün, bayramı kutlamaya gelen büyük kalabalık İsa'nın Yeruşalim'e gelmekte olduğunu duydu. [13]Hurma dalları alarak O'nu karşılamaya çıktılar. "Hozana*! Rab'bin adıyla gelene, İsrail'in Kralı'na övgüler olsun!" diye bağırıyorlardı.

[14-15]İsa bir sıpa bulup üzerine bindi. Yazılmış olduğu gibi,

"Korkma, ey Siyon* kızı!
İşte, Kralın sıpaya binmiş geliyor."

[16]Öğrencileri ilkin bunları anlamadılar. Ama İsa yüceltildikten sonra bu sözlerin O'nun hakkında yazıldığını, halkın bunları O'nun için yaptığını hatırladılar. [17]Lazar'ı mezardan çağırıp ölümden dirilttiği sırada İsa'yla birlikte bulunan kalabalık buna tanıklık etti. [18]İsa'nın bu doğaüstü belirtiyi gerçekleştirdiğini duyan halk O'nu karşılamaya çıktı. [19]Ferisiler* ise birbirlerine, "Görüyorsunuz, elinizden hiçbir şey gelmiyor. Bütün dünya O'nun peşine takıldı" dediler.

İsa Öleceğini Önceden Bildiriyor

[20]Bayramda tapınmak üzere Yeruşalim'e gidenler arasında bazı Grekler* vardı. [21]Bunlar, Celile'nin Beytsayda Kenti'nden olan Filipus'a gelerek, "Efendimiz, İsa'yı görmek istiyoruz" diye rica ettiler.

[22]Filipus gitti, bunu Andreas'a bildirdi. Andreas ve Filipus da gidip İsa'ya haber verdiler.

[23]İsa, "İnsanoğlu'nun* yüceltileceği saat geldi" diye karşılık verdi. [24]"Size doğrusunu söyleyeyim, buğday tanesi toprağa düşüp ölmedikçe yalnız kalır. Ama ölürse çok ürün verir. [25]Canını seven onu yitirir. Ama bu dünyada canını gözden çıkaran[a] onu sonsuz yaşam için koruyacaktır. [26]Bana hizmet etmek isteyen, ardımdan gelsin. Ben neredeysem bana hizmet eden de orada olacak. Baba, bana hizmet edeni onurlandıracaktır. [27]Şimdi yüreğim sıkılıyor, ne diyeyim? 'Baba, beni bu saatten kurtar' mı diyeyim? Ama ben bu amaç için bu saate geldim. [28]Baba, adını yücelt!"

Bunun üzerine gökten bir ses geldi: "Adımı yücelttim ve yine yücelteceğim."

[29]Orada duran ve bunu işiten kalabalık, "Gök gürledi" dedi.

Başkaları, "Bir melek O'nunla

---

[a] *12:25 "Canını gözden çıkaran": Grekçe "Canından nefret eden".*
12:8 Yas.15:11 12:13 Mez.118:25-26 12:14-15 Zek.9:9
12:25 Mat.10:39; 16:25; Mar.8:35; Luk.9:24; 17:33

konuştu" dedi.

[30]İsa, "Bu ses benim için değil, sizin içindi" dedi. [31]"Bu dünya şimdi yargılanıyor. Bu dünyanın egemeni[a] şimdi dışarı atılacak. [32]Ben yerden yukarı kaldırıldığım zaman bütün insanları kendime çekeceğim." [33]İsa bunu, nasıl öleceğini belirtmek için söylüyordu.

[34]Kalabalık O'na şöyle karşılık verdi: "Kutsal Yasa'dan öğrendiğimize göre Mesih* sonsuza dek kalacaktır. Nasıl oluyor da sen, 'İnsanoğlu yukarı kaldırılmalıdır' diyorsun? Kimdir bu İnsanoğlu?"

[35]İsa, "Işık kısa bir süre daha aranızdadır" dedi. "Karanlıkta kalmamak için ışığınız varken yürüyün. Karanlıkta yürüyen nereye gittiğini bilmez. [36]Sizde ışık varken ışığa iman edin ki, ışık oğulları olasınız."

İsa bu sözleri söyledikten sonra uzaklaşıp onlardan gizlendi.

Halkın İnadı

[37]Gözleri önünde bunca doğaüstü belirti gerçekleştirdiği halde O'na iman etmediler. [38]Bütün bunlar Peygamber Yeşaya'nın söylediği şu söz yerine gelsin diye oldu:

"Rab, verdiğimiz habere kim
inandı?
Rab'bin gücü kime açıklandı?"

[39-40]İşte bu yüzden iman edemiyorlardı. Nitekim Yeşaya başka bir yerde de şöyle demişti:

"Tanrı onların gözlerini kör etti
Ve yüreklerini nasırlaştırdı.
Öyle ki, gözleri görmesin,
Yürekleri anlamasın
Ve bana dönmesinler.
Dönselerdi, onları iyileştirirdim."

[41]Bunları söyleyen Yeşaya, İsa'nın yüceliğini görmüş ve O'nun hakkında konuşmuştu. [42]Bununla birlikte, önderlerin bile birçoğu İsa'ya iman etti. Ama Ferisiler* yüzünden, havra dışı edilmemek için iman ettiklerini açıkça söylemediler. [43]Çünkü insandan gelen övgüyü, Tanrı'dan gelen övgüden daha çok seviyorlardı.

[44]İsa yüksek sesle, "Bana iman eden bana değil, beni gönderene iman etmiş olur" dedi. [45]"Beni gören beni göndereni de görür. [46]Bana iman eden hiç kimse karanlıkta kalmasın diye, dünyaya ışık olarak geldim. [47]Sözlerimi işitip de onlara uymayanı ben yargılamam. Çünkü ben dünyayı yargılamaya değil, dünyayı kurtarmaya geldim. [48]Beni reddeden ve sözlerimi kabul etmeyen kişiyi yargılayacak biri var. O kişiyi son günde yargılayacak olan, söylediğim sözdür. [49]Çünkü ben kendiliğimden konuşmadım. Beni gönderen Baba'nın kendisi ne söylemem ve ne konuşmam gerektiğini bana buyurdu. [50]O'nun buyruğunun sonsuz yaşam olduğunu biliyorum. Bunun için ne söylüyorsam, Baba'nın

---

[a] *12:31 "Bu dünyanın egemeni": Şeytan.*
12:34 Mez.110:4; Yşa.9:7; Hez.37:25; Dan.7:14
12:38 Yşa.53:1 12:39-40 Yşa.6:10

bana söylediği gibi söylüyorum."

Alçakgönüllülük Örneği

13 Fısıh Bayramı'ndan* önceydi. İsa, bu dünyadan ayrılıp Baba'ya gideceği saatin geldiğini biliyordu. Dünyada kendisine ait olanları hep sevmişti; sonuna kadar da sevdi. [2]Akşam yemeği sırasında İblis, Simun İskariot'un oğlu Yahuda'nın yüreğine İsa'ya ihanet etme isteğini koymuştu bile. [3]İsa, Baba'nın her şeyi kendisine teslim ettiğini, kendisinin Tanrı'dan çıkıp geldiğini ve Tanrı'ya döneceğini biliyordu. [4]Yemekten kalktı, üstlüğünü bir yana koydu, bir havlu alıp beline doladı. [5]Sonra bir leğene su doldurup öğrencilerin ayaklarını yıkamaya ve beline doladığı havluyla kurulamaya başladı.

[6]İsa, Simun Petrus'a geldi. Simun, "Ya Rab, ayaklarımı sen mi yıkayacaksın?" dedi.

[7]İsa ona şu yanıtı verdi: "Ne yaptığımı şimdi anlayamazsın, ama sonra anlayacaksın."

[8]Petrus, "Benim ayaklarımı asla yıkamayacaksın!" dedi.

İsa, "Yıkamazsam yanımda yerin olmaz" diye yanıtladı.

[9]Simun Petrus, "Ya Rab, o halde yalnız ayaklarımı değil, ellerimi ve başımı da yıka!" dedi.

[10]İsa ona dedi ki, "Yıkanmış olan tamamen temizdir; ayaklarının yıkanmasından başka şeye ihtiyacı yoktur. Sizler temizsiniz, ama hepiniz değil." [11]İsa, kendisine kimin ihanet edeceğini biliyordu. Bu nedenle, "Hepiniz temiz değilsiniz" demişti.

[12]Onların ayaklarını yıkadıktan sonra giyinip yine sofraya oturdu. "Size ne yaptığımı anlıyor musunuz?" dedi. [13]"Siz beni Öğretmen ve Rab diye çağırıyorsunuz. Doğru söylüyorsunuz, öyleyim. [14]Ben Rab ve Öğretmen olduğum halde ayaklarınızı yıkadım; öyleyse, sizler de birbirinizin ayaklarını yıkamalısınız. [15]Size yaptığımın aynısını yapmanız için bir örnek gösterdim. [16]Size doğrusunu söyleyeyim, köle efendisinden, elçi de kendisini gönderenden üstün değildir. [17]Bildiğiniz bu şeyleri yaparsanız, ne mutlu size!"

İsa'ya İhanet

(Mat.26:20-25; Mar.14:17-21; Luk.22:21-23)

[18]"Hepiniz için söylemiyorum, ben seçtiklerimi bilirim. Ama, 'Ekmeğimi yiyen bana ihanet etti[a]' diyen Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi için böyle olacak. [19]Size şimdiden, bunlar olmadan önce söylüyorum ki, bunlar olunca, benim O olduğuma[b] inanasınız. [20]Size doğrusunu söyleyeyim, benim gönderdiğim herhangi bir kimseyi kabul eden beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur."

[21]İsa bunları söyledikten sonra ruhunda derin bir sıkıntı duydu.

---

[a] *13:18 "Bana ihanet etti": Grekçe "Bana karşı ökçesini kaldırdı".*

[b] *13:19 "Benim O olduğuma": Grekçe "Ben olduğuma" (bkz. Çık.3:14).*

13:12-15 Luk.22:27 *13:16 Mat.10:24; Luk.6:40; Yu.15:20*

13:18 Mez.41:9 *13:20 Mat.10:40; Mar.9:37; Luk.9:47-48; 10:16*

Açıkça konuşarak, "Size doğrusunu söyleyeyim, sizden biri bana ihanet edecek" dedi.

[22]Öğrenciler, kimden söz ettiğini merak ederek birbirlerine baktılar. [23]Öğrencilerinden biri İsa'nın göğsüne yaslanmıştı. İsa onu severdi. [24]Simun Petrus bu öğrenciye, kimden söz ettiğini İsa'ya sorması için işaret etti. [25]O da İsa'nın göğsüne yaslanmış durumda, "Ya Rab, kimdir o?" diye sordu.

[26]İsa, "Lokmayı sahana batırıp kime verirsem odur" diye yanıtladı. Sonra lokmayı batırıp Simun İskariot'un oğlu Yahuda'ya verdi. [27]Yahuda lokmayı alır almaz Şeytan onun içine girdi. İsa da ona, "Yapacağını tez yap!" dedi.

[28]Sofrada oturanların hiçbiri, İsa'nın ona bu sözleri neden söylediğini anlamadı. [29]Para kutusu Yahuda'da olduğundan, bazıları İsa'nın ona, "Bayram için bize gerekli şeyleri al" ya da, "Yoksullara bir şey ver" demek istediğini sandılar. [30]Yahuda lokmayı aldıktan hemen sonra dışarı çıktı. Gece olmuştu.

Birbirinizi Sevin

[31]Yahuda dışarı çıkınca İsa, "İnsanoğlu* şimdi yüceltildi" dedi. "Tanrı da O'nda yüceltildi. [32]Tanrı O'nda yüceltildiğine göre, Tanrı da O'nu kendinde yüceltecek. Hem de hemen yüceltecektir. [33]Çocuklar! Kısa bir süre daha sizinleyim. Beni arayacaksınız, ama Yahudiler'e söylediğim gibi, şimdi size de söylüyorum, benim gideceğim yere siz gelemezsiniz. [34]Size yeni bir buyruk veriyorum: Birbirinizi sevin. Sizi sevdiğim gibi siz de birbirinizi sevin. [35]Birbirinize sevginiz olursa, herkes bununla benim öğrencilerim olduğunuzu anlayacaktır."

Petrus, İsa'yı İnkâr Edecek

(Mat.26:31-35; Mar.14:27-31; Luk.22:31-34)

[36]Simun Petrus O'na, "Ya Rab, nereye gidiyorsun?" diye sordu.

İsa, "Gideceğim yere şimdi ardımdan gelemezsin, ama sonra geleceksin" diye yanıtladı.

[37]Petrus, "Ya Rab, neden şimdi senin ardından gelemeyeyim? Senin için canımı veririm!" dedi.

[38]İsa şöyle yanıtladı: "Benim için canını mı vereceksin? Sana doğrusunu söyleyeyim, horoz ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin."

İsa – Tanrı'ya Giden Yol

14 "Yüreğiniz sıkılmasın. Tanrı'ya iman edin, bana da iman edin. [2]Babam'ın evinde kalacak çok yer var. Öyle olmasa size söylerdim. Çünkü size yer hazırlamaya gidiyorum. [3]Gider ve size yer hazırlarsam, siz de benim bulunduğum yerde olasınız diye yine gelip sizi yanıma alacağım. [4]Benim gideceğim yerin yolunu biliyorsunuz."

[5]Tomas, "Ya Rab, senin nereye gideceğini bilmiyoruz, yolu nasıl bilebiliriz?" dedi.

[6]İsa, "Yol, gerçek ve yaşam Ben'im" dedi. "Benim aracılığım olmadan Baba'ya kimse gelemez.

13:33 Yu.7:34

13:34 Yu.15:12,17; 1Yu.3:23; 2Yu.5

[7]Beni tanısaydınız, Babam'ı da tanırdınız. Artık O'nu tanıyorsunuz, O'nu gördünüz."

[8]Filipus, "Ya Rab, bize Baba'yı göster, bu bize yeter" dedi.

[9]İsa, "Filipus" dedi, "Bunca zamandır sizinle birlikteyim. Beni daha tanımadın mı? Beni görmüş olan, Baba'yı görmüştür. Sen nasıl, 'Bize Baba'yı göster' diyorsun? [10]Benim Baba'da, Baba'nın da bende olduğuna inanmıyor musun? Size söylediğim sözleri kendiliğimden söylemiyorum, ama bende yaşayan Baba kendi işlerini yapıyor. [11]Bana iman edin; ben Baba'dayım, Baba da bendedir. Hiç değilse bu işlerden dolayı iman edin. [12]Size doğrusunu söyleyeyim, benim yaptığım işleri, bana iman eden de yapacak; hatta daha büyüklerini yapacaktır. Çünkü ben Baba'ya gidiyorum. [13]Baba Oğul'da yüceltilsin diye, benim adımla dilediğiniz her şeyi yapacağım. [14]Benim adımla benden ne dilerseniz yapacağım."

Kutsal Ruh

[15]"Beni seviyorsanız, buyruklarımı yerine getirirsiniz. [16-17]Ben de Baba'dan dileyeceğim. O sonsuza dek sizinle birlikte olsun diye size başka bir Yardımcı*, Gerçeğin Ruhu'nu verecek. Dünya O'nu kabul edemez. Çünkü O'nu ne görür, ne de tanır. Siz O'nu tanıyorsunuz. Çünkü O aranızda yaşıyor ve içinizde olacaktır. [18]Sizi öksüz bırakmayacağım, size geri döneceğim. [19]Az sonra dünya artık beni görmeyecek, ama siz beni göreceksiniz. Ben yaşadığım için siz de yaşayacaksınız. [20]O gün anlayacaksınız ki, ben Babam'dayım, siz bendesiniz, ben de sizdeyim. [21]Kim buyruklarımı bilir ve yerine getirirse, işte beni seven odur. Beni seveni Babam da sevecektir. Ben de onu seveceğim ve kendimi ona göstereceğim."

[22]Yahuda –İskariot değil– O'na, "Ya Rab, nasıl olur da kendini dünyaya göstermeyip bize göstereceksin?" diye sordu.

[23]İsa ona şu karşılığı verdi: "Beni seven sözüme uyar, Babam da onu sever. Biz de ona gelir, onunla birlikte yaşarız. [24]Beni sevmeyen, sözlerime uymaz. İşittiğiniz söz benim değil, beni gönderen Baba'nındır.

[25]"Ben daha aranızdayken size bunları söyledim. [26]Ama Baba'nın benim adımla göndereceği Yardımcı, Kutsal Ruh, size her şeyi öğretecek, bütün söylediklerimi size hatırlatacak. [27]Size esenlik bırakıyorum, size kendi esenliğimi veriyorum. Ben size dünyanın verdiği gibi vermiyorum. Yüreğiniz sıkılmasın ve korkmasın. [28]Size, 'Gidiyorum, ama yanınıza döneceğim' dediğimi işittiniz. Beni sevseydiniz, Baba'ya gideceğim için sevinirdiniz. Çünkü Baba benden üstündür. [29]Bunları size şimdiden, her şey olup bitmeden önce söyledim. Öyle ki, bunlar olunca inanasınız. [30]Artık sizinle uzun uzun konuşmayacağım. Çünkü bu dünyanın egemeni[a] geliyor. Onun benim üzerimde hiçbir yetkisi

---

[a] *14:30 "Bu dünyanın egemeni": Şeytan.*

yoktur. [31]Ama dünyanın, Baba’yı sevdiğimi ve Baba’nın bana buyurduğu her şeyi yerine getirdiğimi anlamasını istiyorum. Haydi kalkın, buradan gidelim.”

Asma ile Çubuklar

15 “Ben gerçek asmayım ve Babam bağcıdır. [2]Bende meyve vermeyen her çubuğu kesip atar, meyve veren her çubuğu ise daha çok meyve versin diye budayıp temizler. [3]Size söylediğim sözle siz şimdiden temizsiniz. [4]Bende kalın, ben de sizde kalayım. Çubuk asmada kalmazsa kendiliğinden meyve veremez. Bunun gibi, siz de bende kalmazsanız meyve veremezsiniz. [5]Ben asmayım, siz çubuklarsınız. Bende kalan ve benim kendisinde kaldığım kişi çok meyve verir. Bensiz hiçbir şey yapamazsınız. [6]Bir kimse bende kalmazsa, çubuk gibi dışarı atılır ve kurur. Böylelerini toplar, ateşe atıp yakarlar. [7]Eğer bende kalırsanız ve sözlerim sizde kalırsa, ne isterseniz dileyin, size verilecektir. [8]Babam çok meyve vermenizle yüceltilir. Böylelikle öğrencilerim olursunuz.

[9]“Baba’nın beni sevdiği gibi, ben de sizi sevdim. Benim sevgimde kalın. [10]Eğer buyruklarımı yerine getirirseniz sevgimde kalırsınız, tıpkı benim de Babam’ın buyruklarını yerine getirdiğim ve sevgisinde kaldığım gibi... [11]Bunları size, sevincim sizde olsun ve sevinciniz tamamlansın diye söyledim. [12]Benim buyruğum şudur: Sizi sevdiğim gibi birbirinizi sevin. [13]Hiç kimsede, insanın, dostları uğruna canını vermesinden daha büyük bir sevgi yoktur. [14]Size buyurduklarımı yaparsanız, benim dostlarım olursunuz. [15]Artık size kul demiyorum. Çünkü kul efendisinin ne yaptığını bilmez. Size dost dedim. Çünkü Babam’dan bütün işittiklerimi size bildirdim. [16]Siz beni seçmediniz, ben sizi seçtim. Gidip meyve veresiniz, meyveniz de kalıcı olsun diye sizi ben atadım. Öyle ki, benim adımla Baba’dan ne dilerseniz size versin. [17]Size şu buyruğu veriyorum: Birbirinizi sevin!”

Dünyanın Nefreti

[18]“Dünya sizden nefret ederse, sizden önce benden nefret etmiş olduğunu bilin. [19]Dünyadan olsaydınız, dünya kendisine ait olanı severdi. Ne var ki, dünyanın değilsiniz; ben sizi dünyadan seçtim. Bunun için dünya sizden nefret ediyor. [20]Size söylediğim sözü hatırlayın: ‘Köle efendisinden üstün değildir.’ Bana zulmettilerse, size de zulmedecekler. Benim sözüme uydularsa, sizinkine de uyacaklar. [21]Bütün bunları size benim adımdan ötürü yapacaklar. Çünkü beni göndereni tanımıyorlar. [22]Eğer gelmemiş ve onlara söylememiş olsaydım, günahları olmazdı; ama şimdi günahları için özürleri yoktur. [23]Benden nefret eden, Babam’dan da nefret eder. [24]Başka hiç kimsenin yapmadığı işleri onların arasında yapmamış olsaydım, günahları ol-

---

15:12 Yu.13:34; 15:17; 1Yu.3:23; 2Yu.5
15:20 Mat.10:24; Luk.6:40; Yu.13:16

mazdı. Şimdiyse yaptıklarımı gördükleri halde hem benden hem de Babam'dan nefret ettiler. [25]Bu, yasalarında yazılı, 'Yok yere benden nefret ettiler' sözü yerine gelsin diye oldu.

[26]"Baba'dan size göndereceğim Yardımcı*, yani Baba'dan çıkan Gerçeğin Ruhu geldiği zaman, bana tanıklık edecek. [27]Siz de tanıklık edeceksiniz. Çünkü başlangıçtan beri benimle birliktesiniz.

16 "Bunları size, sendeleyip düşmeyesiniz diye söyledim. [2]Sizi havra dışı edecekler. Evet, öyle bir saat geliyor ki, sizi öldüren herkes Tanrı'ya hizmet ettiğini sanacak. [3]Bunları, Baba'yı ve beni tanımadıkları için yapacaklar. [4]Bunları size şimdiden bildiriyorum. Öyle ki, saati gelince bunları size söylediğimi hatırlayasınız. Başlangıçta bunları size söylemedim. Çünkü sizinle birlikteydim."

Kutsal Ruh'un İşleyişi

[5]"Şimdiyse beni gönderenin yanına gidiyorum. Ne var ki, içinizden hiçbiri bana, 'Nereye gidiyorsun?' diye sormuyor. [6]Ama bunları söylediğim için yüreğiniz kederle doldu. [7]Size gerçeği söylüyorum, benim gidişim sizin yararınızadır. Gitmezsem, Yardımcı* size gelmez. Ama gidersem, O'nu size gönderirim. [8]O gelince günah, doğruluk ve gelecek yargı konusunda dünyayı suçlu olduğuna ikna edecektir: [9]Günah konusunda, çünkü bana iman etmezler; [10]doğruluk konusunda, çünkü Baba'ya gidiyorum, artık beni görmeyeceksiniz; [11]yargı konusunda, çünkü bu dünyanın egemeni[a] yargılanmış bulunuyor.

[12]"Size daha çok söyleyeceklerim var, ama şimdi bunlara dayanamazsınız. [13]Ne var ki O, yani Gerçeğin Ruhu gelince, sizi tüm gerçeğe yöneltecek. Çünkü kendiliğinden konuşmayacak, yalnız duyduklarını söyleyecek ve gelecekte olacakları size bildirecek. [14]O beni yüceltecek. Çünkü benim olandan alıp size bildirecek. [15]Baba'nın nesi varsa benimdir. 'Benim olandan alıp size bildirecek' dememin nedeni budur.

[16]"Kısa süre sonra beni artık görmeyeceksiniz; yine kısa süre sonra beni göreceksiniz."

Kederiniz Sevince Dönüşecek

[17]Öğrencilerinden bazıları birbirlerine, "Ne demek istiyor?" diye sordular. "'Kısa süre sonra beni görmeyeceksiniz; yine kısa süre sonra beni göreceksiniz' diyor. Ayrıca, 'Çünkü Baba'ya gidiyorum' diyor." [18]Onun için, "Bu 'kısa süre' dediği nedir? Söylediklerini anlamıyoruz" deyip durdular.

[19]İsa kendisine soru sormak istediklerini anladı. Onlara dedi ki, "'Kısa süre sonra beni görmeyeceksiniz; yine kısa süre sonra beni göreceksiniz' dememi mi tartışıyorsunuz? [20]Size doğrusunu söyleyeyim, siz ağlayıp yas tutacaksınız, dünya ise sevinecektir. Kederleneceksiniz, ama kederiniz sevince

---

[a] *16:11 "Bu dünyanın egemeni": Şeytan.*

15:25 Mez.35:19; 69:4

dönüşecek. [21]Kadın doğum yapacağı zaman ağrı çeker. Çünkü saati gelmiştir. Ama doğurunca, dünyaya bir çocuk getirmenin sevinciyle çektiği acıyı unutur. [22]Bunun gibi, siz de şimdi kederleniyorsunuz, ama sizi yine göreceğim. O zaman yürekten sevineceksiniz. Sevincinizi kimse sizden alamaz. [23]O gün bana hiçbir şey sormayacaksınız. Size doğrusunu söyleyeyim, benim adımla Baba'dan ne dilerseniz, size verecektir. [24]Şimdiye dek benim adımla bir şey dilemediniz. Dileyin, alacaksınız. Öyle ki, sevinciniz tam olsun.

[25]"Size bunları örneklerle anlattım. Öyle bir saat geliyor ki, artık örneklerle konuşmayacağım; Baba'yı size açıkça tanıtacağım. [26]O gün dileyeceğinizi benim adımla dileyeceksiniz. Sizin için Baba'dan istekte bulunacağımı söylemiyorum. [27]Çünkü beni sevdiğiniz ve Baba'dan çıkıp geldiğime iman ettiğiniz için Baba'nın kendisi sizi seviyor. [28]Ben Baba'dan çıkıp dünyaya geldim. Şimdi dünyayı bırakıp Baba'ya dönüyorum."

[29]Öğrencileri, "İşte, şimdi açıkça konuşuyorsun, hiç örnek kullanmıyorsun" dediler. [30]"Şimdi senin her şeyi bildiğini anlıyoruz. Kimsenin sana soru sormasına gerek yok. Tanrı'dan geldiğine bunun için iman ediyoruz."

[31]İsa onlara, "Şimdi iman ediyor musunuz?" diye karşılık verdi. [32]"İşte, hepinizin evlerinize gitmek üzere dağılacağınız ve beni yalnız bırakacağınız saat geliyor, geldi bile. Ama ben yalnız değilim, Baba benimle birliktedir. [33]Bunları size, bende esenliğiniz olsun diye söyledim. Dünyada sıkıntınız olacak. Ama cesur olun, ben dünyayı yendim!"

İsa Dua Ediyor

17 İsa bunları söyledikten sonra, gözlerini gökyüzüne kaldırıp şöyle dedi: "Baba, saat geldi. Oğlun'u yücelt ki, Oğul da seni yüceltsin. [2]Çünkü sen O'na bütün insanlık üzerinde yetki verdin. Öyle ki, O'na verdiklerinin hepsine sonsuz yaşam versin. [3]Sonsuz yaşam, tek gerçek Tanrı olan seni ve gönderdiğin İsa Mesih'i tanımalarıdır. [4]Yapmam için bana verdiğin işi tamamlamakla seni yeryüzünde yücelttim. [5]Baba, dünya var olmadan önce ben senin yanındayken sahip olduğum yücelikle şimdi beni yanında yücelt.

[6]"Dünyadan bana verdiğin insanlara senin adını açıkladım. Onlar senindiler, bana verdin ve senin sözüne uydular. [7]Bana verdiğin her şeyin senden olduğunu şimdi biliyorlar. [8]Çünkü bana ilettiğin sözleri onlara ilettim, onlar da kabul ettiler. Senden çıkıp geldiğimi gerçekten anladılar, beni senin gönderdiğine iman ettiler. [9]Onlar için istekte bulunuyorum. Dünya için değil, bana verdiğin kimseler için istekte bulunuyorum. Çünkü onlar senindir. [10]Benim olan her şey senindir, seninkiler de benimdir. Ben onlarda yüceltildim. [11]Ben artık dünyada değilim, ama onlar dünyadalar. Ben sana geliyorum. Kutsal Baba, onları bana verdiğin kendi adınla koru ki, bizim gibi bir olsunlar. [12]Kendileriyle birlikte olduğum sürece, bana verdi-

ğin kendi adınla *onları* esirgeyip korudum. Kutsal Yazı yerine gelsin diye, mahva giden adamdan[a] başka içlerinden hiçbiri mahvolmadı.

[13]"İşte şimdi sana geliyorum. Sevincimin onlarda tamamlanması için bunları ben dünyadayken söylüyorum. [14]Ben onlara senin sözünü ilettim, dünya ise onlardan nefret etti. Çünkü ben dünyadan olmadığım gibi, onlar da dünyadan değiller. [15]Onları dünyadan uzaklaştırmanı değil, kötü olandan* korumanı istiyorum. [16]Ben dünyadan olmadığım gibi, onlar da dünyadan değiller. [17]Onları gerçekle kutsal kıl. Senin sözün gerçektir. [18]Sen beni dünyaya gönderdiğin gibi, ben de onları dünyaya gönderdim. [19]Onlar da gerçekle kutsal kılınsınlar diye kendimi onların uğruna adıyorum[b].

[20-21]"Yalnız onlar için değil, onların sözüyle bana iman edenler için de istekte bulunuyorum, hepsi bir olsunlar. Baba, senin bende olduğun ve benim sende olduğum gibi, onlar da bizde olsunlar. Dünya da beni senin gönderdiğine iman etsin. [22]Bana verdiğin yüceliği onlara verdim. Öyle ki, bizim bir olduğumuz gibi bir olsunlar. [23]Ben onlarda, sen bende olmak üzere tam bir birlik içinde bulunsunlar ki, dünya beni senin gönderdiğini, beni sevdiğin gibi onları da sevdiğini anlasın. [24]Baba, bana verdiklerinin de bulunduğum yerde benimle birlikte olmalarını ve benim yüceliğimi, bana verdiğin yüceliği görmelerini istiyorum. Çünkü dünyanın kuruluşundan önce sen beni sevdin. [25]Adil Baba, dünya seni tanımıyor, ama ben seni tanıyorum. Bunlar da beni senin gönderdiğini biliyorlar. [26]Bana beslediğin sevgi onlarda olsun, ben de onlarda olayım diye senin adını onlara bildirdim ve bildirmeye devam edeceğim."

İsa Tutuklanıyor

(Mat.26:47-56; Mar.14:43-50; Luk.22:47-53)

18 İsa bu sözleri söyledikten sonra öğrencileriyle birlikte dışarı çıkıp Kidron Vadisi'nin ötesine geçti. Orada bir bahçe vardı. İsa'yla öğrencileri bu bahçeye girdiler. [2]O'na ihanet eden Yahuda da burayı biliyordu. Çünkü İsa, öğrencileriyle orada sık sık buluşurdu. [3]Böylece Yahuda yanına bir bölük askerle başkâhinlerin ve Ferisiler'in* gönderdiği görevlileri alarak oraya geldi. Onların ellerinde fenerler, meşaleler ve silahlar vardı.

[4]İsa, başına geleceklerin hepsini biliyordu. Öne çıkıp onlara, "Kimi arıyorsunuz?" diye sordu.

[5]"Nasıralı İsa'yı" diye karşılık verdiler.

İsa onlara, "Benim" dedi.

O'na ihanet eden Yahuda da onlarla birlikte duruyordu. [6]İsa, "Benim" deyince gerileyip yere düştüler.

[7]Bunun üzerine İsa onlara yine, "Kimi arıyorsunuz?" diye sordu.

"Nasıralı İsa'yı" dediler.

[8]İsa, "Size söyledim, benim" dedi.

---

[a] *17:12 "Mahva giden adamdan": Grekçe "Mahv oğlundan".*

[b] *17:19 "Adıyorum" ya da "Kutsal kılıyorum".* *17:12 Mez.41:9; Yu.13:18*

"Eğer beni arıyorsanız, bunları bırakın gitsinler." [9]Kendisinin daha önce söylediği, "Senin bana verdiklerinden hiçbirini yitirmedim" şeklindeki sözü yerine gelsin diye böyle konuştu.

[10]Simun Petrus yanında taşıdığı kılıcı çekti, başkâhinin Malkus adındaki kölesine vurup sağ kulağını kopardı.

[11]İsa Petrus'a, "Kılıcını kınına koy! Baba'nın bana verdiği kâseden* içmeyeyim mi?" dedi.

[12]Bunun üzerine komutanla buyruğundaki asker bölüğü ve Yahudi görevliler İsa'yı tutup bağladılar. [13]O'nu önce, o yıl başkâhin olan Kayafa'nın kayınbabası Hanan'a götürdüler. [14]Halkın uğruna bir tek adamın ölmesinin daha uygun olacağını Yahudi yetkililere telkin eden Kayafa idi.

Petrus'un İlk İnkârı

(Mat.26:69-70; Mar.14:66-68; Luk.22:55-57)

[15]Simun Petrus'la başka bir öğrenci İsa'nın ardından gidiyorlardı. O öğrenci başkâhinin tanıdığı olduğu için İsa'yla birlikte başkâhinin avlusuna girdi. [16]Petrus ise dışarıda, kapının yanında duruyordu. Başkâhinin tanıdığı öğrenci dışarı çıkıp kapıcı kızla konuştu ve Petrus'u içeri getirdi. [17]Kapıcı kız Petrus'a, "Sen de bu adamın öğrencilerinden değil misin?" diye sordu.

Petrus, "Hayır, değilim" dedi.

[18]Hava soğuk olduğu için köleler ve nöbetçiler yaktıkları kömür ateşinin çevresinde durmuş ısınıyorlardı. Petrus da onlarla birlikte ayakta ısınıyordu.

Başkâhinin Soruşturması

(Mat.26:59-66; Mar.14:55-64; Luk.22:66-71)

[19]Başkâhin İsa'ya, öğrencileri ve öğretisiyle ilgili sorular sordu. [20]İsa onu şöyle yanıtladı: "Ben söylediklerimi dünyaya açıkça söyledim. Her zaman bütün Yahudiler'in toplandıkları havralarda ve tapınakta öğrettim. Gizli hiçbir şey söylemedim. [21]Beni neden sorguya çekiyorsun? Konuştuklarımı işitenlerden sor. Onlar ne söylediğimi biliyorlar."

[22]İsa bunları söyleyince, yanında duran görevlilerden biri, "Başkâhine nasıl böyle karşılık verirsin?" diyerek O'na bir tokat attı.

[23]İsa ona, "Eğer yanlış bir şey söyledimse, yanlışımı göster!" diye yanıtladı. "Ama söylediklerim doğruysa, niçin bana vuruyorsun?"

[24]Bunun üzerine Hanan, O'nu bağlı olarak başkâhin Kayafa'ya gönderdi.

Petrus'un İkinci ve Üçüncü İnkârı

(Mat.26:71-75; Mar.14:69-72; Luk.22:58-62)

[25]Simun Petrus hâlâ ateşin yanında durmuş ısınıyordu. O'na, "Sen de O'nun öğrencilerinden değil misin?" dediler.

"Hayır, değilim" diyerek inkâr etti.

[26]Başkâhinin kölelerinden biri, Petrus'un, kulağını kestiği adamın akrabasıydı. Bu köle Petrus'a, "Bahçede, seni O'nunla birlikte görmedim mi?" diye sordu.

18:11 Mat.26:39; Mar.14:36; Luk.22:41-42

18:14 Yu.11:49-50

[27]Petrus yine inkâr etti ve tam o anda horoz öttü.

İsa, Vali Pilatus'un Önünde

(Mat.27:1-2,11-31; Mar.15:1-20; Luk.23:1-5,13-25)

[28]Sabah erkenden Yahudi yetkililer İsa'yı Kayafa'nın yanından alarak vali konağına götürdüler. Dinsel kuralları bozmamak[a] ve Fısıh* yemeğini yiyebilmek için kendileri vali konağına girmediler. [29]Bunun üzerine Pilatus dışarı çıkıp yanlarına geldi. "Bu adamı neyle suçluyorsunuz?" diye sordu.

[30]Ona şu karşılığı verdiler: "Bu adam kötülük eden biri olmasaydı, O'nu sana getirmezdik."

[31]Pilatus, "O'nu siz alın, kendi yasanıza göre yargılayın" dedi.

Yahudi yetkililer, "Bizim hiç kimseyi ölüm cezasına çarptırmaya yetkimiz yok" dediler.

[32]Bu, İsa'nın nasıl öleceğini belirtmek için söylediği sözler yerine gelsin diye oldu.

[33]Pilatus yine vali konağına girdi. İsa'yı çağırıp O'na, "Sen Yahudiler'in Kralı mısın?" diye sordu.

[34]İsa şöyle karşılık verdi: "Bunu kendiliğinden mi söylüyorsun, yoksa başkaları mı sana söyledi?"

[35]Pilatus, "Ben Yahudi miyim?" dedi. "Seni bana kendi ulusun ve başkâhinlerin teslim ettiler. Ne yaptın?"

[36]İsa, "Benim krallığım bu dünyadan değildir" diye karşılık verdi. "Krallığım bu dünyadan olsaydı, yandaşlarım, Yahudi yetkililere teslim edilmemem için savaşırlardı. Oysa benim krallığım buradan değildir."

[37]Pilatus, "Demek sen bir kralsın, öyle mi?" dedi.

İsa, "Kral olduğumu sen söylüyorsun" karşılığını verdi. "Ben gerçeğe tanıklık etmek için doğdum, bunun için dünyaya geldim. Gerçekten yana olan herkes benim sesimi işitir."

[38]Pilatus O'na, "Gerçek nedir?" diye sordu.

Bunu söyledikten sonra Pilatus yine dışarıya, Yahudiler'in yanına çıktı. Onlara, "Ben O'nda hiçbir suç görmüyorum" dedi. [39]"Ama sizin bir geleneğiniz var, her Fısıh Bayramı'nda sizin için birini salıveriyorum. Yahudiler'in Kralı'nı sizin için salıvermemi ister misiniz?"

[40]Onlar yine, "Bu adamı değil, Barabba'yı isteriz!" diye bağrıştılar.

Oysa Barabba bir haydut'tu.

İsa Ölüme Mahkûm Ediliyor

19 O zaman Pilatus İsa'yı tutup kamçılattı. [2]Askerler de dikenlerden bir taç örüp O'nun başına geçirdiler. Sonra O'na mor bir kaftan giydirdiler. [3]Önüne geliyor, "Selam, ey Yahudiler'in Kralı!" diyor, yüzüne tokat atıyorlardı.

[4]Pilatus yine dışarı çıktı. Yahudiler'e, "İşte, O'nu dışarıya, size

---

[a] *18:28 "Dinsel kuralları bozmamak": Grekçe "Kirlenmemek". Yahudi olmayanlarla yakın ilişkilerde bulunan Yahudiler dinsel açıdan kirli sayılır, kutsal Fısıh Bayramı'nı kutlayamazdı.*

18:32 Yu.3:14; 12:32

getiriyorum. O'nda hiçbir suç bulmadığımı bilesiniz" dedi.

[5]Böylece İsa, başındaki dikenli taç ve üzerindeki mor kaftanla dışarı çıktı. Pilatus onlara, "İşte o adam!" dedi.

[6]Başkâhinler ve görevliler İsa'yı görünce, "Çarmıha ger, çarmıha ger!" diye bağrıştılar.

Pilatus, "O'nu siz alıp çarmıha gerin!" dedi. "Ben O'nda bir suç bulamıyorum!"

[7]Yahudiler şu karşılığı verdiler: "Bizim bir yasamız var, bu yasaya göre O'nun ölmesi gerekir. Çünkü kendisinin Tanrı Oğlu olduğunu ileri sürüyor."

[8]Pilatus bu sözü işitince daha çok korktu. [9]Yine vali konağına girip İsa'ya, "Sen nereden geliyorsun?" diye sordu.

İsa ona yanıt vermedi.

[10]Pilatus, "Benimle konuşmayacak mısın?" dedi. "Seni salıvermeye de, çarmıha germeye de yetkim olduğunu bilmiyor musun?"

[11]İsa, "Sana gökten verilmeseydi, benim üzerimde hiçbir yetkin olmazdı" diye karşılık verdi. "Bu nedenle beni sana teslim edenin günahı daha büyüktür."

[12]Bunun üzerine Pilatus İsa'yı salıvermek istedi. Ama Yahudiler, "Bu adamı salıverirsen, Sezar'ın* dostu değilsin!" diye bağrıştılar. "Kral olduğunu ileri süren herkes Sezar'a karşı gelmiş olur."

[13]Pilatus bu sözleri işitince İsa'yı dışarı çıkardı. Taş Döşeme[a] –İbranice'de* Gabbata– denilen yerde yargı kürsüsüne oturdu. [14]Fısıh Bayramı'na* Hazırlık Günü'ydü*. Saat* on iki sularıydı. Pilatus Yahudiler'e, "İşte, sizin Kralınız!" dedi.

[15]Onlar, "Yok et O'nu! Yok et, çarmıha ger!" diye bağrıştılar.

Pilatus, "Kralınızı mı çarmıha gereyim?" diye sordu.

Başkâhinler, "Sezar'dan başka kralımız yok!" karşılığını verdiler. [16]Bunun üzerine Pilatus İsa'yı, çarmıha gerilmek üzere onlara teslim etti.

İsa Çarmıha Geriliyor

(Mat.27:32-44; Mar.15:21-32; Luk.23:26-43)

[17]Askerler İsa'yı alıp götürdüler. İsa çarmıhını kendisi taşıyıp Kafatası –İbranice'de* Golgota– denilen yere çıktı. [18]Orada O'nu ve iki kişiyi daha çarmıha gerdiler. Biri bir yanda, öbürü öteki yanda, İsa ise ortadaydı. [19]Pilatus bir de yafta yazıp çarmıhın üzerine astırdı. Yaftada şöyle yazılıydı:

NASIRALI İSA –
YAHUDİLER'İN KRALI

[20]İsa'nın çarmıha gerildiği yer kente yakındı. Böylece İbranice, Latince ve Grekçe yazılan bu yaftayı Yahudiler'in birçoğu okudu. [21]Bu yüzden Yahudi başkâhinler Pilatus'a, "'Yahudiler'in Kralı' diye yazma" dediler. "Kendisi, 'Ben Yahudiler'in Kralı'yım dedi' diye yaz."

[22]Pilatus, "Ne yazdımsa yazdım" karşılığını verdi.

[23]Askerler İsa'yı çarmıha gerdikten sonra giysilerini alıp her birine birer

---

[a] *19:13 "Taş Döşeme": Yeruşalim'deki vali konağının taş döşenmiş avlusu.*

pay düşecek biçimde dört parçaya böldüler. Mintanını da aldılar. Mintan boydan boya tek parça dikişsiz bir dokumaydı. [24]Birbirlerine, "Bunu yırtmayalım" dediler, "Kime düşecek diye kura çekelim."

Bu olay, şu Kutsal Yazı yerine gelsin diye oldu:

"Giysilerimi aralarında paylaştılar,
Elbisem üzerine kura çektiler."

Bunları askerler yaptı. [25]İsa'nın çarmıhının yanında ise annesi, teyzesi, Klopas'ın karısı Meryem ve Mecdelli Meryem duruyordu. [26]İsa, annesiyle sevdiği öğrencinin yakınında durduğunu görünce annesine, "Anne[a], işte oğlun!" dedi. [27]Sonra öğrenciye, "İşte, annen!" dedi.

O andan itibaren bu öğrenci İsa'nın annesini kendi evine aldı.

İsa'nın Ölümü

(Mat.27:45-56; Mar.15:33-41; Luk.23:44-49)

[28]Daha sonra İsa, her şeyin artık tamamlandığını bilerek Kutsal Yazı yerine gelsin diye, "Susadım!" dedi. [29]Orada ekşi şarap dolu bir kap vardı. Şaraba batırılmış bir süngeri mercanköşk dalına takarak O'nun ağzına uzattılar. [30]İsa şarabı tadınca, "Tamamlandı!" dedi ve başını eğerek ruhunu teslim etti.

[31]Yahudi yetkililer Pilatus'tan çarmıha gerilenlerin bacaklarının kırılmasını ve cesetlerin kaldırılmasını istediler. Hazırlık Günü* olduğundan, cesetlerin Şabat Günü* çarmıhta kalmasını istemiyorlardı. Çünkü o Şabat Günü büyük bayramdı. [32]Bunun üzerine askerler gidip birinci adamın, sonra da İsa'yla birlikte çarmıha gerilen öteki adamın bacaklarını kırdılar. [33]İsa'ya gelince O'nun ölmüş olduğunu gördüler. Bu yüzden bacaklarını kırmadılar. [34]Ama askerlerden biri O'nun böğrünü mızrakla deldi. Böğründen hemen kan ve su aktı. [35]Bunu gören adam tanıklık etmiştir ve tanıklığı doğrudur. Doğruyu söylediğini bilir. Siz de iman edesiniz diye tanıklık etmiştir. [36]Bunlar, "O'nun bir tek kemiği kırılmayacak" diyen Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi için oldu. [37]Yine başka bir Yazı'da, "Bedenini deştiklerine bakacaklar" deniyor.

İsa'nın Gömülmesi

(Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Luk.23:50-56)

[38]Bundan sonra Aramatyalı Yusuf, İsa'nın cesedini kaldırmak için Pilatus'a başvurdu. Yusuf, İsa'nın öğrencisiydi, ama Yahudi yetkililerden korktuğundan bunu gizli tutuyordu. Pilatus izin verince, Yusuf gelip İsa'nın cesedini kaldırdı. [39]Daha önce geceleyin İsa'nın yanına gelen Nikodim de otuz litre[b] kadar karışık mür* ve sarısabır özü alarak geldi. [40]İkisi, İsa'nın cesedini alıp Yahudi-

---

[a] *19:26 "Anne": Grekçe "Kadın".*
[b] *19:39 "Otuz litre": Grekçe "Yüz litra" (bkz. Birimler Cetveli).* *19:24 Mez.22:18*
19:28 Mez.22:15; 69:21 *19:36 Çık.12:46; Say.9:12; Mez.34:20*
19:37 Zek.12:10; Va.1:7 *19:39 Yu.3:1-2*

ler'in gömme geleneğine uygun olarak onu baharatla keten bezlere sardılar. [41]İsa'nın çarmıha gerildiği yerde bir bahçe, bu bahçenin içinde de henüz hiç kimsenin konulmadığı yeni bir mezar* vardı. [42]O gün Yahudiler'in Hazırlık Günü'ydü*. Mezar da yakın olduğundan İsa'yı oraya koydular.

İsa'nın Dirilişi

(Mat.28:1-8; Mar.16:1-8; Luk.24:1-12)

20 Haftanın ilk günü* erkenden, ortalık daha karanlıkken Mecdelli Meryem mezara gitti. Taşın mezarın girişinden kaldırılmış olduğunu gördü. [2]Koşarak Simun Petrus'a ve İsa'nın sevdiği öbür öğrenciye geldi. "Rab'bi mezardan almışlar, nereye koyduklarını da bilmiyoruz" dedi.

[3]Bunun üzerine Petrus'la öteki öğrenci dışarı çıkıp mezara yöneldiler. [4]İkisi birlikte koşuyordu. Ama öteki öğrenci Petrus'tan daha hızlı koşarak mezara önce vardı. [5]Eğilip içeri baktı, keten bezleri orada serili gördü, ama içeri girmedi. [6-7]Ardından Simun Petrus geldi ve mezara girdi. Orada serili duran bezleri ve İsa'nın başına sarılmış olan peşkiri gördü. Peşkir keten bezlerle birlikte değildi, ayrı bir yerde dürülmüş duruyordu. [8]O zaman mezara ilk varan öteki öğrenci de içeri girdi. Olanları gördü ve iman etti. [9]İsa'nın ölümden dirilmesi gerektiğini belirten Kutsal Yazı'yı henüz anlamamışlardı.

İsa, Mecdelli Meryem'e Görünüyor

(Mat.28:9-10; Mar.16:9-11)

[10]Bundan sonra öğrenciler yine evlerine döndüler. [11]Meryem ise mezarın dışında durmuş ağlıyordu. Ağlarken eğilip mezarın içine baktı. [12]Beyazlara bürünmüş iki melek gördü; biri İsa'nın cesedinin yattığı yerin başucunda, öteki ayakucunda oturuyordu. [13]Meryem'e, "Kadın, niçin ağlıyorsun?" diye sordular.

Meryem, "Rabbim'i almışlar" dedi. "O'nu nereye koyduklarını bilmiyorum."

[14]Bunları söyledikten sonra arkasına döndü, İsa'nın orada, ayakta durduğunu gördü. Ama O'nun İsa olduğunu anlamadı. [15]İsa, "Kadın, niçin ağlıyorsun?" dedi. "Kimi arıyorsun?"

Meryem O'nu bahçıvan sanarak, "Efendim" dedi, "Eğer O'nu sen götürdünse, nereye koyduğunu söyle de gidip O'nu alayım."

[16]İsa ona, "Meryem!" dedi.

O da döndü, İsa'ya İbranice*, "Rabbuni!" dedi. Rabbuni, öğretmenim demektir.

[17]İsa, "Bana dokunma!" dedi. "Çünkü daha Baba'nın yanına çıkmadım. Kardeşlerime git ve onlara söyle, benim Babam'ın ve sizin Babanız'ın, benim Tanrım'ın ve sizin Tanrınız'ın yanına çıkıyorum."

[18]Mecdelli Meryem öğrencilerin yanına gitti. Onlara, "Rab'bi gördüm!" dedi. Sonra Rab'bin kendisine söylediklerini onlara anlattı.

İsa Öğrencilerine Görünüyor

(Mat.28:16-20; Mar.16:14-18; Luk.24:36-49)

[19]Haftanın o ilk günü akşam olunca, öğrencilerin Yahudi yetkililerden korkusu nedeniyle bulundukları ye-

rin kapıları kapalıyken İsa geldi, ortalarında durup, “Size esenlik olsun!” dedi.

[20]Bunu söyledikten sonra onlara ellerini ve böğrünü gösterdi. Öğrenciler Rab'bi görünce sevindiler. [21]İsa yine onlara, “Size esenlik olsun!” dedi. “Baba beni gönderdiği gibi, ben de sizi gönderiyorum.” [22]Bunu söyledikten sonra onların üzerine üfleyerek, “Kutsal Ruh'u alın!” dedi. [23]“Kimin günahlarını bağışlarsanız, bağışlanmış olur; kimin günahlarını bağışlamazsanız, bağışlanmamış kalır.”

İsa Tomas'a Görünüyor

[24]Onikiler'den* biri, “İkiz[a]” diye anılan Tomas, İsa geldiğinde onlarla birlikte değildi. [25]Öbür öğrenciler ona, “Biz Rab'bi gördük!” dediler.

Tomas ise, “O'nun ellerinde çivilerin izini görmedikçe, çivilerin izine parmağımla dokunmadıkça ve elimi böğrüne sokmadıkça inanmam” dedi.

[26]Sekiz gün sonra İsa'nın öğrencileri yine evdeydiler. Tomas da onlarla birlikteydi. Kapılar kapalıyken İsa gelip ortalarında durdu, “Size esenlik olsun!” dedi. [27]Sonra Tomas'a, “Parmağını uzat” dedi, “Ellerime bak, elini uzat, böğrüme koy. İmansız olma, imanlı ol!”

[28]Tomas O'na, “Rabbim ve Tanrım!” diye yanıtladı.

[29]İsa, “Beni gördüğün için mi iman ettin?” dedi. “Görmeden iman edenlere ne mutlu!”

[30]İsa, öğrencilerinin önünde, bu kitapta yazılı olmayan başka birçok doğaüstü belirti gerçekleştirdi. [31]Ne var ki yazılanlar, İsa'nın, Tanrı'nın Oğlu Mesih* olduğuna iman edesiniz ve iman ederek O'nun adıyla yaşama kavuşasınız diye yazılmıştır.

İsa Göl Kenarında

21 [1-2]Bundan sonra İsa Taberiye Gölü'nün kenarında öğrencilerine yine göründü. Bu da şöyle oldu: Simun Petrus, “İkiz[b]” diye anılan Tomas, Celile'nin Kana Köyü'nden Natanel, Zebedi'nin oğulları ve İsa'nın öğrencilerinden iki kişi daha birlikte bulunuyorlardı. [3]Simun Petrus ötekilere, “Ben balık tutmaya gidiyorum” dedi.

Onlar, “Biz de seninle geliyoruz” dediler.

Dışarı çıkıp tekneye bindiler. Ama o gece bir şey tutamadılar. [4]Sabah olurken İsa kıyıda duruyordu. Ne var ki öğrenciler, O'nun İsa olduğunu anlamadılar. [5]İsa, “Çocuklar, balığınız yok mu?” diye sordu.

“Yok” dediler.

[6]İsa, “Ağı teknenin sağ yanına atın, tutarsınız” dedi.

Bunun üzerine ağı attılar. O kadar çok balık tuttular ki, artık ağı çekemez olmuşlardı. [7]İsa'nın sevdiği öğrenci, Petrus'a, “Bu Rab'dir!” dedi.

Simun Petrus O'nun Rab olduğunu işitince üzerinden çıkarmış olduğu üstlüğü giyip göle atladı. [8]Öbür öğrenciler balık dolu ağı çekerek tekneyle geldiler. Çünkü karadan ancak

---

[a] 20:24 “İkiz”: Grekçe “Didimos”.
20:23 Mat.16:19; 18:18
21:6 Luk.5:6

[b] 21:1-2 “İkiz”: Grekçe “Didimos”.
21:3 Luk.5:5

iki yüz arşın[a] kadar uzaktaydılar. [9]Karaya çıkınca orada yanan bir kömür ateşi, ateşin üzerinde balık ve ekmek gördüler.

[10]İsa onlara, "Şimdi tuttuğunuz balıklardan getirin" dedi.

[11]Simun Petrus tekneye atladı ve tam yüz elli üç iri balıkla yüklü ağı karaya çekti. Bu kadar çok balık olduğu halde ağ yırtılmamıştı. [12]İsa onlara, "Gelin, yemek yiyin" dedi.

Öğrencilerden hiçbiri O'na, "Sen kimsin?" diye sormaya cesaret edemedi. Çünkü O'nun Rab olduğunu biliyorlardı. [13]İsa gidip ekmeği aldı, onlara verdi. Aynı şekilde balıkları da verdi. [14]İşte bu, İsa'nın ölümden dirildikten sonra öğrencilere üçüncü görünüşüydü.

İsa ile Petrus

[15]Yemekten sonra İsa, Simun Petrus'a, "Yuhanna oğlu Simun, beni bunlardan daha çok seviyor musun?" diye sordu.

Petrus, "Evet, ya Rab" dedi, "Seni sevdiğimi bilirsin."

İsa ona, "Kuzularımı otlat" dedi. [16]İkinci kez yine ona, "Yuhanna oğlu Simun, beni seviyor musun?" diye sordu.

O da, "Evet, ya Rab, seni sevdiğimi bilirsin" dedi.

İsa ona, "Koyunlarımı güt" dedi. [17]Üçüncü kez ona, "Yuhanna oğlu Simun, beni seviyor musun?" diye sordu.

Petrus kendisine üçüncü kez, "Beni seviyor musun?" diye sormasına üzüldü. "Ya Rab, sen her şeyi bilirsin, seni sevdiğimi de bilirsin" dedi.

İsa ona, "Koyunlarımı otlat" dedi. [18]"Sana doğrusunu söyleyeyim, gençliğinde kendi kuşağını kendin bağlar, istediğin yere giderdin. Ama yaşlanınca ellerini uzatacaksın, başkası seni bağlayacak ve istemediğin yere götürecek." [19]Bunu, Tanrı'yı ne tür bir ölümle yücelteceğini belirtmek için söyledi. Sonra ona, "Ardımdan gel" dedi.

[20]Petrus arkasına döndü, İsa'nın sevdiği öğrencinin kendilerini izlediğini gördü. Bu öğrenci, akşam yemeğinde İsa'nın göğsüne yaslanan ve, "Ya Rab, sana kim ihanet edecek?" diye soran öğrencidir. [21]Petrus onu görünce İsa'ya, "Ya Rab, ya bu ne olacak?" diye sordu.

[22]İsa, "Ben gelinceye dek onun yaşamasını istiyorsam, bundan sana ne?" dedi. "Sen ardımdan gel!"

[23]Bu yüzden kardeşler arasında o öğrencinin ölmeyeceğine dair bir söylenti çıktı. Ama İsa Petrus'a, "O ölmeyecek" dememişti. Sadece, "Ben gelinceye dek onun yaşamasını istiyorsam, bundan sana ne?" demişti.

[24]Bütün bunlara tanıklık eden ve bunları yazan öğrenci budur. Onun tanıklığının doğru olduğunu biliyoruz.

[25]İsa'nın yaptığı daha başka çok şey vardır. Bunlar tek tek yazılsaydı, sanırım yazılan kitaplar dünyaya sığmazdı.

---

[a] *21:8 "İki yüz arşın": Yaklaşık 105 m.*

21:20 Yu.13:25

ELÇİLERİN İŞLERİ

GİRİŞ

Genel Bakış: *Eski çağlarda yazılmış olan birçok yapıtın yazarı gibi, bu kitabın yazarı da kendini doğrudan bize tanıtmıyor. Bununla birlikte, ikinci yüzyılda yaşamış ve bir kısmı İsa'nın elçilerini bizzat tanımış inanlı yazarların hepsi, bu kitabı Luka'nın yazdığında birleşiyorlar. Kitabın yakından incelenmesi halinde "sevgili hekim" Luka'nın (Kol.4:14) elinden çıktığına dair ipuçları görülebilir. Örneğin "biz" çoğul zamirinin kullanılmış olmasından yazarın, Pavlus'un yol arkadaşlarından biri olduğunu anlıyoruz (16:10-17; 20:5-21:18; 27:1-28:16). Yazarın titiz biri olduğu su götürmez bir gerçek. Elçilerin İşleri Yeruşalim, Sezariye, Antakya, Efes, Korint, Atina, Roma ve daha birçok yere ilişkin kesin ve doğru tasvirlerle doludur. Arkeolojik araştırma ve bulgular, gidilen, gezilen yerlerin çeşitliliğine ve büyük kültür farklarına rağmen Luka'nın, kullandığı terim ve kavramlarda ne denli tutarlı olduğunu ortaya koyuyor. Bununla birlikte Luka'nın kendisi, Elçilerin İşleri Kitabı'nın ilk inanlı topluluklarının bütün bir tarihçesi olmadığını ifade ediyor. Örneğin bölüm 8'de, topluluğun dağıtıldığını, inanlıların Müjde'yi yaya yaya dört bir yana gittiklerini yazar. Bunun sonucunda birçok yerde yerli topluluklar filizlenip gelişir. Ama Luka bu toplulukların tarihçesini yazmaya girişmez. Sonuç olarak, Elçilerin İşleri, kilisenin büyüyüp gelişmesinde önemli bir yer tutan, ders alabileceğimiz temel olaylar dizisini sunuyor bize.*

İsa'nın göğe yükseldiği İ.S. 30 yılları ile Elçi Pavlus'un Roma'da tutuklandığı İ.S. 63 yılları arasındaki dönemi konu eden kitap, büyük olasılıkla bu tarihten az sonra yazıldı.

İncil'deki Yeri: *Elçilerin İşleri, Luka'nın bir devamıdır. Her iki kitabın da Teofilos adında bir adama hitaben yazıldığı özellikle belirtiliyor. Luka, İsa'nın başlangıçtan göğe alındığı güne dek yapıp öğrettiklerini kaydeder (1:1-3). İncil'in ilk dört kısmından sonra yer alan ve Müjde'nin Yeruşalim'den Anadolu'ya, oradan da antik çağın merkezi Roma'ya yayılışını anlatan Elçilerin İşleri Kitabı, bu özelliğiyle bir köprü görevi görmekte ve İncil'deki mektuplara zemin hazırlamaktadır. Örneğin kitap, Pavlus'un, adını sanını anarak sonradan mektuplar yazdığı birçok kente yaptığı ziyaretleri anlatıyor. Elçilerin İşleri Kitabı'nın bir diğer önemli özelliği, inanlılar topluluğunun ders alabileceği ilkeleri de sergilemesidir.*

Konusu: *Elçilerin İşleri Kitabı, ilk Mesih inanlılarının Müjde'yi,* *"Yeruşalim'de, bütün Yahudiye ve Samiriye'de ve dünyanın dört bucağında" (1:8) nasıl yaymaya başladıklarını anlatır. Bütün bu olaylar Kutsal Ruh'un inanlılar topluluğuna verilmesiyle başlar (bölüm 2). Sonraki bölümler, Tanrı'nın kilisesini adım adım nasıl yönlendirdiğini gözler önüne serer. İsa'nın elçileri dolaşıp Müjde'yi yayarken Tanrı da yaptığı mucizelerle onların bildirisini doğruladı (3:1-10; 14:3). Kilise, Yahudi din önderlerinin başını çektiği karşı koymalara rağmen hızla büyüdü. Gerçekte Yahudi kökenli olan inanlılar topluluğunun bütün ulusları kucaklayan bir kimliğe nasıl kavuştuğu, Elçilerin İşleri Kitabı'nda ön plana çıkan önemli konulardan biridir (10:1-11:18 ve 15. bölümün tamamı).*

Ana Hatlar:

1:1-11	*İsa'nın son buyrukları ve göğe alınması*
1:12-8:3	*Yeruşalim'deki inanlılar topluluğu*
8:4-9:43	*Tanrı sözünün Yahudiye ve Samiriye'de yayılması, Pavlus'un iman etmesi*
10:1-11:30	*Yahudi olmayan ilk inanlılar*
12:1-25	*Baskılara karşı zafer*
13:1-28:31	*Pavlus'un elçilik görevi:*
13:1-14:28	*İlk yolculuk*
15:1-35	*Yeruşalim'deki toplantı*
15:36-18:22	*İkinci yolculuk*
18:23-21:16	*Üçüncü yolculuk*
21:17-28:31	*Pavlus'un tutukluluk dönemi*

1 [1-2]Ey Teofilos,

İlk kitabımda[a] İsa'nın yapıp öğretmeye başladığı her şeyi, seçmiş olduğu elçilere Kutsal Ruh aracılığıyla buyruklar verip yukarı alındığı güne dek olanları yazmıştım. [3]İsa, ölüm acısını çektikten sonra birçok inandırıcı kanıtlarla elçilere dirilmiş olduğunu gösterdi. Kırk gün süreyle onlara görünerek Tanrı'nın Egemenliği* hakkında konuştu. [4]Kendileriyle birlikteyken onlara şu buyruğu vermişti: "Yeruşalim'den* ayrılmayın, Baba'nın verdiği ve benden duyduğunuz sözün gerçekleşmesini bekleyin. [5]Şöyle ki, Yahya suyla vaftiz* etti, ama sizler birkaç güne kadar Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz."

İsa Göğe Alınıyor

[6]Elçiler bir araya geldiklerinde İsa'ya şunu sordular: "Ya Rab, İsrail'e egemenliği şimdi mi geri vereceksin?"

---

[a] *1:1-2 "İlk kitabım": İncil'in Luka kısmı.*

1:4 Luk.24:49

1:1-2 Luk.1:1-4

1:5 Mat.3:11; Mar.1:8; Luk.3:16; Yu.1:33

[7]İsa onlara, "Baba'nın kendi yetkisiyle belirlemiş olduğu zamanları ve tarihleri bilmenize gerek yok" karşılığını verdi. [8]"Ama Kutsal Ruh üzerinize inince güç alacaksınız. Yeruşalim'de, bütün Yahudiye ve Samiriye'de ve dünyanın dört bucağında benim tanıklarım olacaksınız."

[9]İsa bunları söyledikten sonra, onların gözleri önünde yukarı alındı. Bir bulut O'nu alıp gözlerinin önünden uzaklaştırdı. [10]İsa giderken onlar gözlerini göğe dikmiş bakıyorlardı. Tam o sırada, beyaz giysiler içinde iki adam yanlarında belirdi. [11]"Ey Celileliler, neden göğe bakıp duruyorsunuz?" diye sordular. "Aranızdan göğe alınan İsa, göğe çıktığını nasıl gördünüzse, aynı şekilde geri gelecektir."

Mattiya, Yahuda'nın Yerine Seçiliyor

[12]Bundan sonra elçiler, Yeruşalim'den yaklaşık bir kilometre[a] uzaklıktaki Zeytin Dağı'ndan Yeruşalim'e döndüler. [13]Kente girince kaldıkları evin üst katındaki odaya çıktılar. Petrus, Yuhanna, Yakup, Andreas, Filipus, Tomas, Bartalmay, Matta, Alfay oğlu Yakup, Yurtsever* Simun ve Yakup oğlu Yahuda oradaydı. [14]Bunlar İsa'nın annesi Meryem, öbür kadınlar ve İsa'nın kardeşleriyle tam bir birlik içinde sürekli dua ediyordu.

[15-16]O günlerde Petrus, yaklaşık yüz yirmi kardeşten oluşan bir topluluğun ortasında ayağa kalkıp şöyle konuştu: "Kardeşler, Kutsal Ruh'un, İsa'yı tutuklayanlara kılavuzluk eden Yahuda ile ilgili olarak Davut'un ağzıyla önceden bildirdiği Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi gerekiyordu. [17]Yahuda bizden biri sayılmış ve bu hizmette yerini almıştı."

[18]Bu adam, yaptığı kötülüğün karşılığında aldığı ücretle bir tarla satın aldı. Sonra baş aşağı düştü, bedeni yarıldı ve bütün bağırsakları dışarı döküldü. [19]Yeruşalim'de yaşayan herkes olayı duydu. Tarlaya kendi dillerinde Kan Tarlası anlamına gelen Hakeldema adını verdiler.

[20]"Nitekim Mezmurlar Kitabı'nda şöyle yazılmıştır" dedi Petrus.

" 'Onun konutu ıssız kalsın,
İçinde oturan olmasın.'

Ve, 'Onun görevini bir başkası
üstlensin.'

[21-22]"Buna göre, Yahya'nın vaftiz* döneminden başlayarak Rab İsa'nın aramızdan yukarı alındığı güne değin bizimle birlikte geçirdiği bütün süre boyunca yanımızda bulunan adamlardan birinin, İsa'nın dirilişine tanıklık etmek üzere bize katılması gerekir."

---

[a] 1:12 "Yaklaşık bir kilometre": Grekçe "Bir Şabat Günü yolculuğu". Yahudi din kurallarına göre Şabat Günü 2 000 arşından (yaklaşık 1 050 m.) fazla yol gitmek yasaktı.

1:8 Mat.28:19; Mar.16:15; Luk.24:47-48
1:9 Mar.16:19; Luk.24:50-51
1:13 Mat.10:2-4; Mar.3:14-19; Luk.6:13-16
1:18-19 Mat.27:3-8
1:20 Mez.69:25; Mez.109:8
1:21-22 Mat.3:16; Mar.1:9; Luk.3:21-22
1:21-22 Mar.16:19; Luk.24:51

[23]Böylece iki kişiyi, Barsabba denilen ve Yustus diye de bilinen Yusuf ile Mattiya'yı önerdiler. [24-25]Sonra şöyle dua ettiler: "Ya Rab, sen herkesin yüreğini bilirsin. Yahuda'nın, ait olduğu yere gitmek için bıraktığı bu hizmeti ve elçilik görevini üstlenmek üzere bu iki kişiden hangisini seçtiğini göster bize." [26]Ardından bu iki kişiye kura çektirdiler; kura Mattiya'ya düştü. Böylelikle Mattiya on bir elçiye katıldı.

Kutsal Ruh'un Gelişi

2 Pentikost Günü geldiğinde bütün imanlılar bir arada bulunuyordu. [2]Ansızın gökten, güçlü bir rüzgarın esişini andıran bir ses geldi ve bulundukları evi tümüyle doldurdu. [3]Ateşten dillere benzer bir şeylerin dağılıp her birinin üzerine indiğini gördüler. [4]İmanlıların hepsi Kutsal Ruh'la doldular, Ruh'un onları konuşturduğu başka dillerle konuşmaya başladılar.

[5]O sırada Yeruşalim'de, dünyanın her ülkesinden gelmiş dindar Yahudiler bulunuyordu. [6]Sesin duyulması üzerine büyük bir kalabalık toplandı. Herkes kendi dilinin konuşulduğunu duyunca şaşakaldı. [7]Hayret ve şaşkınlık içinde, "Bakın, bu konuşanların hepsi Celileli değil mi?" diye sordular. [8]"Nasıl oluyor da her birimiz kendi ana dilini işitiyor? [9-11]Aramızda Partlar, Medler, Elamlılar var. Mezopotamya'da, Yahudiye ve Kapadokya'da, Pontus ve Asya İli'nde*, Frikya ve Pamfilya'da, Mısır ve Libya'nın Kirene'ye yakın bölgelerinde yaşayanlar var. Hem Yahudi hem de Yahudiliğe dönen Romalı konuklar, Giritliler ve Araplar var aramızda. Ama her birimiz Tanrı'nın büyük işlerinin kendi dilimizde konuşulduğunu işitiyoruz."

[12]Hepsi hayret ve şaşkınlık içinde birbirlerine, "Bunun anlamı ne?" diye sordular. [13]Başkalarıysa, "Bunlar taze şarabı fazla kaçırmış" diye alay ettiler.

Petrus'un Pentikost Günü Konuşması

[14-15]Bunun üzerine Onbirler'le birlikte öne çıkan Petrus yüksek sesle kalabalığa şöyle seslendi: "Ey Yahudiler ve Yeruşalim'de bulunan herkes, bu durumu size açıklayayım. Sözlerime kulak verin. Bu adamlar, sandığınız gibi sarhoş değiller. Saat* daha sabahın dokuzu! [16-17]Bu gördüğünüz, Peygamber Yoel aracılığıyla önceden bildirilen olaydır:

'Son günlerde, diyor Tanrı,
Bütün insanların üzerine Ruhum'u
dökeceğim.
Oğullarınız, kızlarınız
peygamberlikte bulunacaklar.
Gençleriniz görümler,
Yaşlılarınız düşler görecek.
[18]O günler kadın erkek
Kullarımın üzerine Ruhum'u
dökeceğim,
Onlar da peygamberlik edecekler.
[19]Yukarıda, gökyüzünde harikalar
yaratacağım.
Aşağıda, yeryüzünde belirtiler,
Kan, ateş ve duman bulutları
görülecek.

2:1 Lev.23:15-21; Yas.16:9-11 2:16-21 Yoe.2:28-32

[20]Rab'bin büyük ve görkemli günü
gelmeden önce
Güneş kararacak,
Ay kan rengine dönecek.
[21]O zaman Rab'be yakaran[a] herkes
kurtulacak.'

[22]"Ey İsrailliler, şu sözleri dinleyin: Bildiğiniz gibi Nasıralı İsa, Tanrı'nın, kendisi aracılığıyla aranızda yaptığı mucizeler, harikalar ve belirtilerle kimliği kanıtlanmış bir kişidir. [23]Tanrı'nın belirlenmiş amacı ve öngörüsü uyarınca elinize teslim edilen bu adamı, yasa tanımaz kişilerin eliyle çarmıha çivileyip öldürdünüz. [24]Tanrı ise, ölüm acılarına son vererek O'nu diriltti. Çünkü O'nun ölüme tutsak kalması olanaksızdı. [25]O'nunla ilgili olarak Davut şöyle der:

'Rab'bi her zaman önümde gördüm,
Sağımda durduğu için sarsılmam.
[26]Bu nedenle yüreğim mutlu, dilim
sevinçlidir.
Dahası, bedenim de umut içinde
yaşayacak.
[27]Çünkü sen canımı ölüler diyarına
terk etmeyeceksin,
Kutsalının çürümesine izin
vermeyeceksin.
[28]Yaşam yollarını bana bildirdin;
Varlığınla beni sevinçle
dolduracaksın.'

[29]"Kardeşler, size açıkça söyleyebilirim ki, büyük atamız Davut öldü, gömüldü, mezarı da bugüne dek yanıbaşımızda duruyor. [30]Davut bir peygamberdi ve soyundan birini tahtına oturtacağına dair Tanrı'nın kendisine ant içerek söz verdiğini biliyordu. [31]Geleceği görerek Mesih'in* ölümden dirilişine ilişkin şunları söyledi: 'O, ölüler diyarına terk edilmedi, bedeni çürümedi.' [32]Tanrı, İsa'yı ölümden diriltti ve biz hepimiz bunun tanıklarıyız. [33]O, Tanrı'nın sağına yüceltilmiş, vaat edilen Kutsal Ruh'u Baba'dan almış ve şimdi gördüğünüz ve işittiğiniz gibi, bu Ruh'u üzerimize dökmüştür. [34-35]Davut, kendisi göklere çıkmadığı halde şöyle der:

'Rab Rabbim'e dedi ki,
Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek[b],
Sağımda otur.'

[36]"Böylelikle bütün İsrail halkı şunu kesinlikle bilsin: Tanrı, sizin çarmıha gerdiğiniz İsa'yı hem Rab hem Mesih yapmıştır."

[37]Bu sözleri duyanlar, yüreklerine hançer saplanmış gibi oldular. Petrus ve öbür elçilere, "Kardeşler, ne yapmalıyız?" diye sordular.

[38]Petrus onlara şu karşılığı verdi: "Tövbe edin, her biriniz İsa Mesih'in adıyla vaftiz* olsun. Böylece günahlarınız bağışlanacak ve Kutsal Ruh armağanını alacaksınız. [39]Bu vaat

---

[a] *2:21 "Rab'be yakaran": Grekçe "Rab'bin adını çağıran".*
[b] *2:34-35 "Ayaklarının altına serinceye dek": Grekçe "Ayaklarına tabure yapıncaya dek".*
2:23 Mat.27:35; Mar.15:24; Luk.23:33; Yu.19:18
2:24 Mat.28:5-6; Mar.16:6; Luk.24:5 *2:25-28 Mez.16:8-11*
2:30 2Sa.7:12-13; 1Ta.17:11-12; Mez.132:11 *2:31 Mez.16:10* *2:34-35 Mez.110:1*

sizler, çocuklarınız, uzaktakilerin hepsi için, Tanrımız Rab'bin çağıracağı herkes için geçerlidir."

[40]Petrus daha birçok sözlerle onları uyardı. "Kendinizi bu sapık kuşaktan kurtarın!" diye yalvardı. [41]Onun sözünü benimseyenler vaftiz oldu. O gün yaklaşık üç bin kişi topluluğa katıldı. [42]Bunlar kendilerini elçilerin öğretisine, paydaşlığa, ekmek bölmeye ve duaya adadılar.

İmanlılar Arasındaki Birlik

[43]Herkesi bir korku sarmıştı. Elçilerin aracılığıyla birçok belirtiler ve harikalar yapılıyordu. [44]İmanlıların tümü bir arada bulunuyor, her şeyi ortaklaşa kullanıyorlardı. [45]Mallarını mülklerini satıyor ve bunun parasını herkese ihtiyacına göre dağıtıyorlardı. [46-47]Her gün tapmakta toplanmaya devam eden imanlılar, kendi evlerinde de ekmek bölüp içten bir sevinç ve sadelikle yemek yiyor ve Tanrı'yı övüyorlardı. Bütün halkın beğenisini kazanmışlardı. Rab de her gün yeni kurtulanları topluluğa katıyordu.

Sakat Dilencinin İyileştirilmesi

3 Bir gün Petrus'la Yuhanna, saat* üçte, dua vaktinde tapınağa çıkıyorlardı. [2]O sırada, doğuştan kötürüm olan bir adam, tapınağın Güzel Kapı diye adlandırılan kapısına getiriliyordu. Tapınağa girenlerden para dilenmesi için onu her gün getirip oraya bırakırlardı. [3]Tapınağa girmek üzere olan Petrus'la Yuhanna'yı gören adam, kendilerinden sadaka istedi. [4]Petrus'la Yuhanna ona dikkatle baktılar. Sonra Petrus, "Bize bak" dedi. [5]Adam, onlardan bir şey alacağını umarak gözlerini onların üzerine dikti.

[6]Petrus, "Bende altın ve gümüş yok, ama bende olanı sana veriyorum" dedi. "Nasıralı İsa Mesih'in adıyla, yürü!" [7]Sonra onu sağ elinden kavrayıp kaldırdı. Adamın ayakları ve bilekleri o anda sapasağlam oldu. [8]Sıçrayıp ayağa kalktı, yürümeye başladı. Yürüyüp sıçrayarak, Tanrı'yı överek onlarla birlikte tapmağa girdi. [9]Bütün halk, onun yürüyüp Tanrı'yı övdüğünü gördü. [10]Onun, tapınağın Güzel Kapısı'nda oturup para dilenen kişi olduğunu anlayınca ondaki değişiklik karşısında büyük bir hayret ve şaşkınlığa düştüler.

Petrus'un Tapınaktaki Konuşması

[11]Adam, Petrus'la Yuhanna'ya tutunuyordu. Bütün halk hayret içinde Süleyman'ın Eyvanı denilen yerde onlara doğru koşuştu. [12]Bunu gören Petrus halka şöyle seslendi: "Ey İsrailliler, buna neden şaştınız? Neden gözlerinizi dikmiş bize bakıyorsunuz? Kendi gücümüz ya da dindarlığımızla bu adamın yürümesini sağlamışız gibi...! [13]İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı, atalarımızın Tanrısı, Kulu İsa'yı yüceltti. Siz O'nu ele verdiniz. Pilatus O'nu serbest bırakmaya karar verdiği halde, siz O'nu Pilatus'un önünde reddettiniz. [14]Kutsal ve adil Olan'ı reddedip bir katilin

2:44-45 Elç.4:32-35 *3:13 Çık.3:15*
3:14 Mat.27:15-23; Mar.15:6-14; Luk.23:13-24; Yu.19:12-15

salıverilmesini istediniz. [15]Siz Yaşam Önderi'ni öldürdünüz, ama Tanrı O'nu ölümden diriltti. Biz bunun tanıklarıyız. [16]Gördüğünüz ve tanıdığınız bu adam, İsa'nın adı sayesinde, O'nun adına olan imanla sapasağlam oldu. Hepinizin gözü önünde onu tam sağlığa kavuşturan, İsa'nın aracılığıyla etkin olan[a] imandır.

[17]"Şimdi ey kardeşler, yöneticileriniz gibi sizin de bilgisizlikten ötürü böyle davrandığınızı biliyorum. [18]Ama bütün peygamberlerin ağzından Mesihi'nin* acı çekeceğini önceden bildiren Tanrı, sözünü bu şekilde yerine getirmiştir. [19-20]Öyleyse, günahlarınızın silinmesi için tövbe edin ve Tanrı'ya dönün. Öyle ki, Rab size yenilenme fırsatları versin ve sizin için önceden belirlenen Mesih'i, yani İsa'yı göndersin. [21]Tanrı'nın eski çağlardan beri kutsal peygamberlerinin ağzından bildirdiği gibi, her şeyin yeniden düzenleneceği zamana dek İsa'nın gökte kalması gerekiyor. [22]Musa şöyle demişti: 'Tanrınız Rab size, kendi kardeşlerinizin arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak. O'nun size söyleyeceği her sözü dinleyin. [23]O peygamberi dinlemeyen herkes Tanrı'nın halkından koparılıp yok edilecektir.'

[24]"Samuel ve ondan sonra konuşan peygamberlerin hepsi bu günleri duyurdu. [25]Sizler peygamberlerin mirasçıları, Tanrı'nın atalarınızla yaptığı antlaşmanın mirasçılarısınız. Nitekim Tanrı İbrahim'e şöyle demişti: 'Senin soyunun aracılığıyla yeryüzündeki bütün halklar kutsanacak.' [26]Tanrı, sizleri kötü yollarınızdan döndürüp kutsamak için Kulu'nu ortaya çıkarıp önce size gönderdi."

Petrus'la Yuhanna Yüksek Kurul'un Önünde

4 Kâhinler, tapmak koruyucularının komutanı ve Sadukiler*, halka seslenmekte olan Petrus'la Yuhanna'nın üzerine yürüdüler. [2]Çünkü onların halka öğretmelerine ve İsa'yı örnek göstererek ölülerin dirileceğini söylemelerine çok kızmışlardı. [3]Onları yakaladılar, akşam olduğu için ertesi güne dek hapiste tuttular. [4]Ne var ki, konuşmayı dinlemiş olanların birçoğu iman etti. Böylece imanlı erkeklerin sayısı aşağı yukarı beş bine ulaştı.

[5]Ertesi gün Yahudiler'in yöneticileri, ileri gelenleri ve din bilginleri* Yeruşalim'de toplandılar. [6]Başkâhin Hanan'ın yanısıra, Kayafa, Yuhanna, İskender ve başkâhin soyundan gelen herkes oradaydı. [7]Petrus'la Yuhanna'yı huzurlarına getirtip onlara, "Siz bunu hangi güçle ya da kimin adına dayanarak yaptınız?" diye sordular.

[8]O zaman Kutsal Ruh'la dolan Petrus onlara şöyle dedi: "Halkın yöneticileri ve ileri gelenler! [9-10]Eğer bugün bir hastaya yapılan iyilik nedeniyle bizden hesap soruluyor ve bu adamın nasıl iyileştiği soruşturuluyorsa, hepiniz ve bütün İsrail halkı şunu bilin: Bu adam, sizin çarmıha

---

[a] *3:16 "Aracılığıyla etkin olan": Grekçe "Aracılığıyla olan".*
3:22-23 Yas.18:15,18,19 *3:25 Yar.12:3; 22:18; 26:4; 28:14*

gerdiğiniz, ama Tanrı'nın ölümden dirilttiği Nasıralı İsa Mesih'in adı sayesinde önünüzde sapasağlam duruyor. [11]İsa,

'Siz yapıcılar tarafından hiçe
sayılan,
Ama köşenin baş taşı durumuna
gelen taş'tır.

[12]Başka hiç kimsede kurtuluş yoktur. Bu göğün altında insanlara bağışlanmış, bizi kurtarabilecek başka hiçbir ad yoktur."

[13]Kurul üyeleri, Petrus'la Yuhanna'nın yürekliliğini görüp de bunların eğitim görmemiş, sıradan kişiler olduklarını anlayınca şaştılar ve onların İsa'yla birlikte bulunduklarını farkettiler. [14]İyileştirilen adam, Petrus ve Yuhanna'yla birlikte gözleri önünde duruyordu; bunun için hiçbir karşılık veremediler.

[15]Kurul üyeleri onlara dışarı çıkmalarını buyurduktan sonra durumu kendi aralarında tartışmaya başladılar. [16]"Bu adamları ne yapacağız?" dediler. "Yeruşalim'de yaşayan herkes, bunların eliyle olağanüstü bir belirti gerçekleştirildiğini biliyor. Biz bunu inkâr edemeyiz. [17]Ama bu haberin halk arasında daha çok yayılmasını önlemek için onları tehdit edelim ki, bundan böyle İsa'nın adından kimseye söz etmesinler."

[18]Böylece onları çağırdılar, İsa'nın adını hiç anmamalarını, o adı kullanarak hiçbir şey öğretmemelerini buyurdular. [19]Ama Petrus'la Yuhanna şöyle karşılık verdiler: "Tanrı'nın önünde, Tanrı'nın sözünü değil de sizin sözünüzü dinlemek doğru mudur, kendiniz karar verin. [20]Biz gördüklerimizi ve işittiklerimizi anlatmadan edemeyiz."

[21]Kurul üyeleri onları bir daha tehdit ettikten sonra serbest bıraktılar; onları cezalandırmak için hiçbir gerekçe bulamamışlardı. Çünkü bütün halk, olup bitenler için Tanrı'yı yüceltiyordu. [22]Nitekim mucize sonucu iyileşen adamın yaşı kırkı geçmişti.

İmanlılar Cesaret için Dua Ediyor

[23]Serbest bırakılan Petrus'la Yuhanna, arkadaşlarının yanına dönerek başkâhinlerle ileri gelenlerin kendilerine söylediği her şeyi bildirdiler. [24]Arkadaşları bunu duyunca hep birlikte Tanrı'ya şöyle seslendiler: "Ey Efendimiz! Yeri göğü, denizi ve onların içindekilerin tümünü yaratan sensin. [25]Kutsal Ruh aracılığıyla kulun atamız Davut'un ağzından şöyle dedin:

'Uluslar neden hiddetlendi,
Halklar neden boş düzenler kurdu?
[26]Dünyanın kralları saf bağladı,
Hükümdarlar birleşti
Rab'be ve Mesihi'ne karşı.'

[27-28]"Gerçekten de Hirodes* ile Pontius Pilatus, bu kentte İsrail halkı ve öteki uluslarla birlikte senin meshettiğin* kutsal Kulun İsa'ya karşı bir araya geldiler. Senin kendi

4:11 Mez.118:22
4:25-26 Mez.2:1-2
4:24 Çık.20:11; Neh.9:6; Mez.146:6
4:27-28 Mat.27:1-2; Mar.15:1; Luk.23:1,7-11; Yu.18:28-29

gücün[a] ve isteğinle önceden kararlaştırdığın her şeyi gerçekleştirdiler. [29]Ve şimdi ya Rab, onların savurduğu tehditlere bak! Senin sözünü tam bir yüreklilikle duyurmak için biz kullarına güç ver. [30]Kutsal Kulun İsa'nın adıyla hastaları iyileştirmek için, belirtiler ve harikalar yapmak için elini uzat."

[31]Duaları bitince toplandıkları yer sarsıldı. Hepsi Kutsal Ruh'la doldular ve Tanrı'nın sözünü cesaretle duyurmaya devam ettiler.

İmanlılar Her Şeylerini Paylaşıyorlar

[32]İnananlar topluluğunun yüreği ve düşüncesi birdi. Hiç kimse sahip olduğu herhangi bir şey için "Bu benimdir" demiyor, her şeylerini ortak kabul ediyorlardı. [33]Elçiler, Rab İsa'nın ölümden dirildiğine çok etkili bir biçimde tanıklık ediyorlardı. Tanrı'nın büyük lütfu hepsinin üzerindeydi. [34-35]Aralarında yoksul olan yoktu. Çünkü toprak ya da ev sahibi olanlar bunları satar, sattıklarının bedelini getirip elçilerin buyruğuna verirlerdi[b]; bu da herkese ihtiyacına göre dağıtılırdı.

[36-37]Örneğin, Kıbrıs doğumlu bir Levili olan ve elçilerin Barnaba, yani Cesaret Verici diye adlandırdıkları Yusuf, sahip olduğu bir tarlayı sattı, parasını getirip elçilerin buyruğuna verdi.

Hananya ile Safira

5 [1-2]Hananya adında bir adam, karısı Safira'nın onayıyla bir mülk sattı, paranın bir kısmını kendine saklayarak gerisini getirip elçilerin buyruğuna verdi. Karısının da olup bitenlerden haberi vardı.

[3]Petrus ona, "Hananya, nasıl oldu da Şeytan'a uydun[c], Kutsal Ruh'a yalan söyleyip tarlanın parasının bir kısmını kendine sakladın?" dedi. [4]"Tarla satılmadan önce sana ait değil miydi? Sen onu sattıktan sonra da parayı dilediğin gibi kullanamaz mıydın? Neden yüreğinde böyle bir düzen kurdun? Sen insanlara değil, Tanrı'ya yalan söylemiş oldun."

[5]Hananya bu sözleri işitince yere yıkılıp can verdi. Olanları duyan herkesi büyük bir korku sardı. [6]Gençler kalkıp Hananya'nın ölüsünü kefenlediler ve dışarı taşıyıp gömdüler.

[7]Bundan yaklaşık üç saat sonra Hananya'nın karısı, olanlardan habersiz içeri girdi. [8]Petrus, "Söyle bana, tarlayı bu fiyata mı sattınız?" diye sordu.

"Evet, bu fiyata" dedi Safira.

[9]Petrus ona şöyle dedi: "Rab'bin Ruhu'nu sınamak için nasıl oldu da sözbirliği ettiniz? İşte, kocanı gömenlerin ayak sesleri kapıda, seni de dışarı taşıyacaklar." [10]Kadın o anda Petrus'un ayakları dibine yıkılıp can verdi. İçeri giren gençler onu ölmüş

---

[a] *4:27-28 "Gücün": Grekçe "Elin".*

[b] *4:34-35 "Buyruğuna verirlerdi": Grekçe "Ayaklarının dibine koyarlardı". (Benzeri bir deyim 4:36-37 ve 5:1-2'de de geçiyor.)*

[c] *5:3 "Şeytan'a uydun": Grekçe "Şeytan senin yüreğini doldurdu".*

4:32 Elç.2:44-45

buldular, onu da dışarı taşıyarak kocasının yanına gömdüler. [11]İnanlılar topluluğunun* tümünü ve olayı duyanların hepsini büyük bir korku sardı.

Elçiler Birçok Kişiyi İyileştiriyor

[12]Elçilerin aracılığıyla halk arasında birçok belirtiler ve harikalar yapılıyordu. İmanlıların hepsi Süleyman'ın Eyvanı'nda toplanıyordu. [13]Halk onlara büyük saygı duyduğu halde, dışarıdan hiç kimse onlara katılmayı göze alamıyordu. [14]Buna karşın, Rab'be inanıp topluluğa katılan erkek ve kadınların sayısı giderek arttı. [15]Bütün bunların sonucu, yoldan geçen Petrus'un hiç değilse gölgesi bazılarının üzerine düşsün diye halk, hasta olanları caddelere çıkartıp şilteler ve döşekler üzerine yatırır oldu. [16]Yeruşalim'in çevresindeki kasabalardan da kalabalıklar geliyor, hastaları ve kötü ruhlardan acı çekenleri getiriyorlardı. Bunların hepsi iyileştirildi.

Elçilere Yapılan Baskılar

[17-18]Bunun üzerine, kıskançlıkla dolan başkâhin ve yanındakilerin hepsi, yani Saduki* mezhebinden olanlar, elçileri yakalatıp devlet tutukevine attırdılar. [19-20]Ama geceleyin Rab'bin bir meleği zindanın kapılarını açıp onları dışarı çıkarttı. "Gidin! Tapmağa girip bu yeni yaşamla ilgili sözlerin hepsini halka duyurun" dedi. [21]Elçiler bu buyruğa uyarak gün doğarken tapmağa girip öğretmeye başladılar.

Başkâhin ve yanındakiler gelince Yüksek Kurul'u*, İsrail halkının bütün ileri gelenlerini toplantıya çağırdılar. Sonra elçileri getirtmek için tutukevine adam yolladılar. [22-23] Ne var ki, görevliler zindana vardıklarında elçileri bulamadılar. Geri dönerek şu haberi ilettiler: "Tutukevini kilitli ve tam bir güvenlik altında, nöbetçileri de kapılarda durur bulduk. Ama kapıları açtığımızda içerde kimseyi bulamadık!" [24]Bu sözleri işiten tapınak koruyucularının komutanıyla başkâhinler şaşkına döndüler, bu işin sonunun nereye varacağını merak etmeye başladılar.

[25]O sırada yanlarına gelen biri, "Bakın, hapse attığınız adamlar tapınakta dikilmiş, halka öğretiyor" diye haber getirdi. [26]Bunun üzerine komutanla görevliler gidip elçileri getirdiler. Halkın kendilerini taşlamasından korktukları için zor kullanmadılar.

[27-28]Elçileri getirip Yüksek Kurul'un önüne çıkardılar. Başkâhin onları sorguya çekti: "Bu adı kullanarak öğretmeyin diye size kesin buyruk vermiştik" dedi. "Ama siz öğretinizi Yeruşalim Kenti'nin her tarafına yaydınız. İlle de bizi bu adamın kanını dökmekten sorumlu göstermek istiyorsunuz."

[29]Petrus ve öbür elçiler şöyle karşılık verdiler: "İnsanlardan çok, Tanrı'nın sözünü dinlemek gerek. [30]Atalarımızın Tanrısı, sizin çarmıha gererek öldürdüğünüz İsa'yı diriltti. [31]İsrail'e, günahlarından tövbe etme ve bağışlanma fırsatını vermek için

5:27-28 Mat.27:25

Tanrı O'nu Önder ve Kurtarıcı olarak kendi sağına yükseltti. [32]Biz, Tanrı'nın kendi sözünü dinleyenlere verdiği Kutsal Ruh'la birlikte bu olayların tanıklarıyız."

[33]Kurul üyeleri bu sözleri işitince çok öfkelendiler ve elçileri yok etmek istediler. [34-35]Ama bütün halkın saygısını kazanmış bir Kutsal Yasa öğretmeni olan Gamaliel adlı bir Ferisi*, Yüksek Kurul'da ayağa kalktı, elçilerin kısa bir süre için dışarı çıkartılmasını buyurarak kurul üyelerine şunları söyledi: "Ey İsrailliler, bu adamlara yapacağınızı iyi düşünün! [36]Bir süre önce Tevdas da kendi kendisiyle ilgili büyük iddialarda bulunarak başkaldırdı. Dört yüz kadar kişi de ona katıldı. Ama adam öldürüldü, izleyicilerinin hepsi dağıtıldı, hareket yok oldu. [37]Ondan sonra, sayım yapıldığı günlerde ortaya çıkan Celileli Yahuda, pek çok insanı ayartıp peşine taktı. Ama o da öldürüldü ve izleyicilerinin hepsi darmadağın oldu. [38]Şimdi size şunu söyleyeyim: Bu adamlarla uğraşmayın, onları rahat bırakın! Çünkü bu girişim, bu hareket insan işiyse, yok olup gidecektir. [39]Yok eğer Tanrı'nın işiyse, bu adamları yok edemezsiniz. Hatta kendinizi Tanrı'ya karşı savaşır durumda bulabilirsiniz."

Kurul üyeleri Gamaliel'in bu öğüdünü kabul ettiler. [40]Elçileri içeri çağırtıp kamçılattılar ve İsa'nın adından söz etmemelerini buyurduktan sonra salıverdiler.

[41]Elçiler İsa'nın adı uğruna hakarete layık görüldükleri için Yüksek Kurul'un huzurundan sevinç içinde ayrıldılar. [42]Her gün tapınakta ve evlerde öğretmekten ve Mesih İsa'yla ilgili Müjde'yi yaymaktan geri kalmadılar.

Yedi Yardımcı

6 İsa'nın öğrencilerinin sayıca çoğaldığı o günlerde, Grekçe konuşan Yahudiler, günlük yardım dağıtımında kendi dullarına gereken ilginin gösterilmediğini ileri sürerek İbranice* konuşan Yahudiler'den yakınmaya başladılar. [2]Bunun üzerine Onikiler*, bütün öğrencileri bir araya toplayıp şöyle dediler: "Tanrı'nın sözünü yayma işini bırakıp maddi işlerle uğraşmamız[a] doğru olmaz. [3]Bu nedenle, kardeşler, aranızdan Ruh'la ve bilgelikle dolu, yedi saygın kişi seçin. Onları bu iş için görevlendirelim. [4]Biz ise kendimizi duaya ve Tanrı sözünü yaymaya adayalım."

[5-6]Bu öneri bütün topluluğu hoşnut etti. Böylece, iman ve Kutsal Ruh'la dolu biri olan İstefanos'un yanısıra Filipus, Prohoros, Nikanor, Timon, Parmenas ve Yahudiliğe dönen Antakyalı Nikolas'ı seçip elçilerin önüne çıkardılar. Elçiler de dua edip ellerini onların üzerine koydular.

[7]Böylece Tanrı'nın sözü yayılıyor, Yeruşalim'deki öğrencilerin sayısı arttıkça artıyor, kâhinlerden birçoğu da iman çağrısına uyuyordu.

İstefanos Tutuklanıyor

[8]Tanrı'nın lütfuyla ve kudretle dolu olan İstefanos, halk arasında büyük belirtiler ve harikalar yapıyor-

---

[a] *6:2 "Maddi işlerle uğraşmamız" ya da "Sofralara hizmet etmemiz".*

du. [9]Ne var ki, Azatlılar Havrası diye bilinen havranın bazı üyeleri ve Kirene'den, İskenderiye'den, Kilikya'dan ve Asya İli'nden* bazı kişiler İstefanos'la çekişmeye başladılar. [10]Ama İstefanos'un konuşmasındaki bilgeliğe ve Ruh'a karşı koyamadılar. [11]Bunun üzerine birkaç kişiyi el altından ayartarak onlara, "Bu adamın Musa'ya ve Tanrı'ya karşı küfür dolu sözler söylediğini duyduk" dedirttiler.

[12]Böylelikle halkı, ileri gelenleri ve din bilginlerini kışkırttılar. Gidip İstefanos'u yakaladılar ve Yüksek Kurul'un* önüne çıkardılar. [13]Getirdikleri yalancı tanıklar, "Bu adam durmadan bu kutsal yere ve Yasa'ya karşı konuşuyor" dediler. [14]"'Nasıralı İsa burayı yıkacak, Musa'nın bize emanet ettiği töreleri de değiştirecek' dediğini duyduk."

[15]Kurul'da oturanların hepsi, İstefanos'a baktıklarında yüzünün bir melek yüzüne benzediğini gördüler.

İstefanos'un Konuşması

7 Başkâhin, "Bu iddialar doğru mu?" diye sordu.

[2-3]İstefanos şöyle karşılık verdi: "Kardeşler ve babalar, beni dinleyin. Atamız İbrahim daha Mezopotamya'dayken, Harran'a yerleşmeden önce, yüce Tanrı ona görünüp şöyle dedi: 'Ülkeni, akrabalarını bırak, sana göstereceğim ülkeye git.'

[4]"Bunun üzerine İbrahim Kildaniler'in* ülkesini bırakıp Harran'a yerleşti. Babasının ölümünden sonra da Tanrı onu oradan alıp şimdi sizin yaşadığınız bu ülkeye getirdi. [5]Burada ona herhangi bir miras, bir karış toprak bile vermemişti. Ama İbrahim'in o sırada hiç çocuğu olmadığı halde, Tanrı bu ülkeyi mülk olarak ona ve ondan sonra gelecek torunlarına vereceğini vaat etti. [6]Tanrı şöyle dedi: 'Senin soyun yabancı bir ülkede, gurbette yaşayacak. Dört yüz yıl köle olarak çalıştırılacak, baskı görecek. [7]Ama ben kölelik edecekleri ulusu cezalandıracağım. Bundan sonra oradan çıkacak ve bana bu yerde tapınacaklar.' [8]Sonra Tanrı onunla, sünnete dayalı antlaşmayı yaptı. Böylelikle İbrahim, İshak'ın babası oldu ve onu sekiz günlükken sünnet etti. Ve İshak Yakup'un, Yakup da on iki büyük atamızın babası oldu.

[9-10]"Yusuf'u kıskanan atalarımız, onu köle olarak Mısır'a sattılar. Ama Tanrı onunlaydı ve onu bütün sıkıntılarından kurtardı. Ona bilgelik vererek Mısır Firavunu'nun gözüne girmesini sağladı. Firavun da onu Mısır ve bütün saray halkı üzerine yönetici atadı.

[11]"Sonra bütün Mısır ve Kenan ülkesini kıtlık vurdu, büyük sıkıntılar başladı. Atalarımız yiyecek bulamadılar. [12]Mısır'da tahıl bulunduğunu duyan Yakup, atalarımızı oraya ilk yolculuklarına gönderdi. [13]Mısır'a

7:2-3 Yar.12:1
7:4 Yar.11:31; 12:4
7:5 Yar.12:7; 13:15; 15:18-21; 17:8
7:6-7 Yar.15:13-14; Çık.3:12
7:8 Yar.17:10-14; 21:2-4; 25:26; 29:31-35:18
7:9-10 Yar.37:11,28; 39:2,21; 41:39-41
7:11 Yar.42:1-2

ikinci gelişlerinde Yusuf kardeşlerine kimliğini açıkladı. Firavun böylece Yusuf’un ailesini tanımış oldu. [14]Yusuf haber yollayıp babası Yakup’u ve bütün akrabalarını, toplam yetmiş beş kişiyi çağırttı. [15]Böylece Yakup Mısır’a gitti. Kendisi de atalarımız da orada öldüler. [16]Kemikleri sonra Şekem’e getirilerek İbrahim’in Şekem’de Hamor oğullarından bir miktar gümüş karşılığında satın almış olduğu mezara konuldu.

[17]“Tanrı’nın İbrahim’e verdiği sözün gerçekleşeceği zaman yaklaştığında, Mısır’daki halkımızın nüfusu bir hayli çoğalmıştı. [18]Sonunda Yusuf hakkında bilgisi olmayan yeni bir kral Mısır’da tahta çıktı. [19]Bu adam, halkımıza karşı haince davrandı, atalarımıza kötülük etti. Onları, yeni doğan çocuklarını açıkta bırakıp ölüme terk etmeye zorladı.

[20-21]“O sırada, son derece güzel bir çocuk olan Musa doğdu. Musa, üç ay babasının evinde beslendikten sonra açıkta bırakıldı. Firavunun kızı onu bulup evlat edindi ve kendi oğlu olarak yetiştirdi. [22]Musa, Mısırlılar’ın bütün bilim dallarında eğitildi. Gerek sözde, gerek eylemde güçlü biri oldu.

[23]“Kırk yaşını doldurunca Musa’nın yüreğinde öz kardeşleri İsrailoğulları’nın durumunu yakından görme arzusu doğdu. [24]Onlardan birine haksızlık edildiğini gören Musa, onu savundu. Haksızlığı yapan Mısırlı’yı öldürerek ezilenin öcünü aldı. [25]‘Kardeşlerim Tanrı’nın benim aracılığımla kendilerini kurtaracağını anlarlar’ diye düşünüyordu. Ama onlar bunu anlamadılar. [26]Ertesi gün Musa, kavga eden iki İbrani’yle karşılaşınca onları barıştırmak istedi. ‘Efendiler’ dedi, ‘Siz kardeşsiniz. Niye birbirinize haksızlık ediyorsunuz?’

[27]“Ne var ki, soydaşına haksızlık eden kişi Musa’yı yana iterek, ‘Kim seni başımıza yönetici ve yargıç atadı?’ dedi. [28]‘Yoksa dün Mısırlı’yı öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun?’ [29]Bu söz üzerine Musa Midyan ülkesine kaçtı. Orada gurbette yaşadı ve iki oğul babası oldu.

[30]“Kırk yıl geçtikten sonra Musa’ya, Sina Dağı’nın yakınlarındaki çölde, yanan bir çalının alevleri içinde bir melek göründü. [31-32]Musa gördüklerine şaştı. Daha yakından bakmak için yaklaştığında, Rab ona şöyle seslendi: ‘Senin atalarının Tanrısı, İbrahim’in, İshak’ın ve Yakup’un Tanrısı benim.’ Korkuyla titreyen Musa bakmaya cesaret edemedi.

[33]“Sonra Rab, ‘Çarıklarını çıkar! Çünkü bastığın yer kutsal topraktır’ dedi. [34]‘Mısır’da halkıma yapılan baskıyı yakından gördüm, iniltilerini duydum ve onları kurtarmaya geldim. Şimdi gel, seni Mısır’a göndereceğim.’

7:13 Yar.45:1-3; 47:2-10 ***7:14 Yar.45:9-11,17-18; 46:27***
7:15 Yar.46:1-7; 49:33 ***7:16 Yar.23:3-16; 33:19; 50:7-13; Yşu.24:32***
7:17-18 Çık.1:7-8 ***7:19 Çık.1:10-11,22*** ***7:20-21 Çık.2:2-10***
7:23-29 Çık.2:11-15 ***7:29 Çık.18:2-4*** ***7:30-34 Çık.3:1-10***

[35]"Bu Musa, 'Kim seni yönetici ve yargıç atadı?' diye reddettikleri Musa'ydı. Tanrı onu, çalıda kendisine görünen meleğin aracılığıyla yönetici ve kurtarıcı olarak gönderdi. [36]Halkı Mısır'dan çıkaran, orada, Kızıldeniz'de* ve kırk yıl boyunca çölde belirtiler ve harikalar yapan oydu. [37]İsrailoğulları'na, 'Tanrı size kendi kardeşlerinizin arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak' diyen Musa odur. [38]Çöldeki topluluğun arasında yaşamış, Sina Dağı'nda kendisiyle konuşan melekle ve atalarımızla birlikte bulunmuş olan odur. Bize iletmek üzere yaşam dolu sözler aldı.

[39]"Ne var ki, atalarımız onun sözünü dinlemek istemediler. Onu reddettiler, Mısır'a dönmeyi özler oldular. [40]Harun'a, 'Bize öncülük edecek ilahlar yap' dediler. 'Çünkü bizi Mısır'dan çıkaran o Musa'ya ne oldu bilmiyoruz!' [41]Ve o günlerde buzağı biçiminde bir put yapıp ona kurban sundular. Kendi elleriyle yaptıkları bu put için bir şenlik düzenlediler. [42]Bu yüzden Tanrı onlardan yüz çevirip onları göksel cisimlere kulluk etmeye terk etti. Peygamberlerin kitabında yazılmış olduğu gibi:

'Ey İsrail halkı,
Çölde kırk yıl boyunca
Bana mı sunular, kurbanlar
sundunuz?
[43]Siz Molek'in* çadırını
Ve ilahınız Refan'ın[a] yıldızını
taşıdınız.
Tapınmak için yaptığınız putlardı
bunlar.
Bu yüzden sizi Babil'in ötesine
süreceğim.'

[44]"Çölde atalarımızın Tanıklık Çadırı[b] vardı. Musa bunu, kendisiyle konuşan Tanrı'nın buyurduğu gibi, gördüğü örneğe göre yapmıştı. [45]Tanıklık Çadırı'nı önceki kuşaktan teslim alan atalarımız, Yeşu'nun önderliğinde öteki ulusların topraklarını ele geçirdikleri zaman, çadırı yanlarında getirdiler. Ulusları atalarımızın önünden kovan, Tanrı'nın kendisiydi. Çadır Davut'un zamanına dek kaldı. [46]Tanrı'nın beğenisini kazanmış olan Davut, Yakup'un Tanrısı için bir konut yapmaya izin istedi. [47]Oysa Tanrı için bir ev yapan Süleyman oldu.

[48-50]"Ne var ki, en yüce Olan, elle yapılmış konutlarda oturmaz. Peygamberin belirttiği gibi,

'Gök tahtım,
Yeryüzü ayaklarımın taburesidir.
Benim için nasıl bir ev
yapacaksınız?
Ya da, neresi dinleneceğim yer?

---

[a] *7:43 "Refan": Refan ya da Remfan, Satürn gezegeniyle ilgili olan ve eski çağlarda bazı Filistinli halkların taptığı bir ilahtı.*

[b] *7:44 "Tanıklık Çadırı": İsrailliler'in, Buluşma Çadırı diye de bilinen taşınabilir tapınağı. Tanrı'nın Musa aracılığıyla halkına verdiği, On Buyruk'un yazıldığı taş levhalar bu çadırda bulunurdu.*

7:36 Çık.7:3; 14:21; Say.14:33 *7:37 Yas.18:15,18*
7:38 Çık.19:1-20:17; Yas.5:1-33 *7:40-41 Çık.32:1-6*
7:42-43 Amo.5:25-27 *7:44 Çık.25:9,40; İbr.8:5* *7:45 Yşu.3:14-17; 18:1*
7:46 2Sa.7:1-16; 1Ta.17:1-14 *7:47 1Kr.6:1-38; 2Ta.3:1-17* *7:48-50 Yşa.66:1-2*

Bütün bunları yapan elim değil
mi? diyor Rab.'

[51]"Ey dik kafalılar, yürekleri ve kulakları sünnet edilmemiş olanlar[a]! Siz tıpkı atalarınıza benziyorsunuz, her zaman Kutsal Ruh'a karşı direniyorsunuz. [52-53]Atalarınız peygamberlerin hangisine zulmetmediler ki? Adil Olan'ın geleceğini önceden bildirenleri de öldürdüler. Melekler aracılığıyla buyrulan Yasa'yı alıp da buna uymayan sizler, şimdi de Adil Olan'a ihanet edip O'nu katlettiniz!"

İstefanos'un Taşlanıp Öldürülmesi

[54]Kurul üyeleri bu sözleri duyunca öfkeden kudurdular, İstefanos'a karşı dişlerini gıcırdattılar. [55]Kutsal Ruh'la dolu olan İstefanos ise, gözlerini göğe dikip Tanrı'nın görkemini ve Tanrı'nın sağında duran İsa'yı gördü. [56]"Bakın" dedi, "Göklerin açıldığını ve İnsanoğlu'nun* Tanrı'nın sağında durmakta olduğunu görüyorum."

[57]Bunun üzerine kulaklarını tıkayıp çığlıklar atarak hep birlikte İstefanos'a saldırdılar. [58]Onu kentten dışarı atıp taşa tuttular. İstefanos'a karşı tanıklık etmiş olanlar, kaftanlarını Saul adlı bir gencin ayaklarının dibine bıraktılar. [59]İstefanos taş yağmuru altında, "Rab İsa, ruhumu al!" diye yakarıyordu. [60]Sonra diz çökerek yüksek sesle şöyle dedi: "Ya Rab, bu günahı onlara yükleme!" Bunu söyledikten sonra gözlerini yaşama kapadı.

8 İstefanos'un öldürülmesini Saul da onaylamıştı.

O gün Yeruşalim'deki kiliseye* karşı korkunç bir baskı dönemi başladı. Elçiler hariç bütün imanlılar Yahudiye ve Samiriye'nin her yanına dağıldılar. [2]Bazı dindar kişiler, İstefanos'u gömdükten sonra onun için büyük yas tuttular. [3]Saul ise inanlılar topluluğunu* kırıp geçiriyordu. Ev ev dolaşarak, kadın erkek demeden imanlıları dışarı sürüklüyor, hapse atıyordu.

Filipus Samiriye'de

[4]Bunun sonucu dağılan imanlılar, gittikleri her yerde Tanrı sözünü müjdeliyorlardı. [5]Filipus, Samiriye* Kenti'ne gidip oradakilere Mesih'i* tanıtmaya başladı. [6]Filipus'u dinleyen ve gerçekleştirdiği belirtileri gören kalabalıklar, hep birlikte onun söylediklerine kulak verdiler. [7]Birçoklarının içinden kötü ruhlar yüksek sesle haykırarak çıktı; birçok felçli ve kötürüm iyileştirildi. [8]Ve o kentte büyük sevinç oldu.

Büyücü Simun

[9]Ne var ki, kentte bir süreden beri büyücülük yapan ve Samiriye halkını şaşkına çeviren Simun adlı biri vardı. Simun, büyük adam olduğunu iddia ediyordu. [10]Küçük büyük, herkes onu dikkatle dinler, "Büyük Güç dedikleri Tanrı gücü işte budur" derlerdi. [11]Uzun zamandan beri onları büyücülüğüyle şaşkına çevirdiği için

---

[a] *7:51 "Yürekleri ve kulakları sünnet edilmemiş olanlar": Tanrı'ya yürekten bağlı olmayan, O'nun sözünü dinlemeyen kişiler.*

7:51 Yşa.63:10 *8:3 Elç.22:4-5; 26:9-11* onu dikkatle dinlerlerdi. [12]Ama Tanrı'nın Egemenliği* ve İsa Mesih adıyla ilgili Müjde'yi duyuran Filipus'un söylediklerine inandıkları zaman, erkekler de kadınlar da vaftiz* oldular. [13]Simun'un kendisi de inanıp vaftiz oldu. Ondan sonra sürekli olarak Filipus'un yanında kaldı. Doğaüstü belirtileri ve yapılan büyük mucizeleri görünce şaşkına döndü.

[14]Yeruşalim'deki elçiler, Samiriye halkının, Tanrı'nın sözünü benimsediğini duyunca Petrus'la Yuhanna'yı onlara gönderdiler. [15]Petrus'la Yuhanna oraya varınca, Samiriyeli imanlıların Kutsal Ruh'u almaları için dua ettiler. [16]Çünkü Ruh daha hiçbirinin üzerine inmemişti. Rab İsa'nın adıyla vaftiz olmuşlardı, o kadar. [17]Petrus'la Yuhanna onların üzerine ellerini koyunca, onlar da Kutsal Ruh'u aldılar.

[18-19]Elçilerin bu el koyma hareketiyle Kutsal Ruh'un verildiğini gören Simun onlara para teklif ederek, "Bana da bu yetkiyi verin, kimin üzerine ellerimi koysam Kutsal Ruh'u alsın" dedi.

[20]Petrus, "Paran da yok olsun, sen de!" dedi, "Çünkü Tanrı'nın armağanını parayla elde edebileceğini sandın. [21]Senin bu işte bir payın, bir hakkın yok. Yüreğin, Tanrı'nın gözünde doğru değildir. [22]Bu kötülüğünden tövbe et ve Rab'be yalvar, yüreğindeki bu düşünce belki bağışlanır. [23]Senin kin dolu, kötülüğe tutsak biri olduğunu görüyorum."

[24]Simun, "Benim için Rab'be yalvarın da söylediklerinizden hiçbiri başıma gelmesin" diye karşılık verdi.

[25]Petrus'la Yuhanna tanıklık edip Rab'bin sözünü bildirdikten sonra, Samiriye'nin birçok köyünde de Müjde'yi duyura duyura Yeruşalim'e döndüler.

Filipus ve Etiyopyalı

[26]Bu arada Rab'bin bir meleği Filipus'a şöyle seslendi: "Kalk, güneye doğru, Yeruşalim'den Gazze'ye inen yola, çöl yoluna git." [27]Filipus da kalkıp gitti. Giderken Etiyopyalı bir hadım gördü. Bu adam Etiyopya[a] Kraliçesi Kandaki'nin vezirlerinden biriydi. Kraliçenin bütün hazinelerinden sorumluydu. Yeruşalim'e, tapınmaya gelmişti. [28]Geri dönerken arabasında oturmuş, Peygamber Yeşaya'nın Kitabı'nı okuyordu. [29]Ruh Filipus'a, "Git" dedi, "Şu arabaya yetiş."

[30]Filipus koşup arabanın yanına geldi ve hadımın Peygamber Yeşaya'yı okumakta olduğunu işitti. "Acaba okuduklarını anlıyor musun?" diye sordu.

[31]Hadım, "Biri bana yol göstermedikçe nasıl anlayabilirim ki?" diyerek Filipus'un arabaya binip yanına oturmasını rica etti. [32]Kutsal Yazılar'dan okuduğu bölüm şuydu:

"Koyun gibi kesime götürüldü;
Kırkıcının önünde kuzu nasıl ses
çıkarmazsa,
O da öylece ağzını açmadı.
[33]Aşağılandığında adalet O'ndan

---

[a] *8:27 O çağda Etiyopya krallığı bugünkü Etiyopya'dan farklı toprakları içeriyordu.*
8:32-33 Yşa.53:7-8

esirgendi.
O'nun soyunu kim anacak?
Çünkü yeryüzündeki yaşamına son
verildi."

[34]Hadım Filipus'a, "Lütfen açıklar mısın, peygamber kimden söz ediyor, kendisinden mi, bir başkasından mı?" diye sordu. [35]Bunun üzerine Filipus anlatmaya koyuldu. Kutsal Yazılar'ın bu bölümünden başlayarak ona İsa'yla ilgili Müjde'yi bildirdi.

[36-37]Yolda giderlerken su bulunan bir yere geldiler. Hadım, "Bak, burada su var" dedi. "Vaftiz* olmama ne engel var?"[a]

[38]Sonra arabanın durmasını buyurdu. Filipus'la hadım birlikte suya girdiler ve Filipus hadımı vaftiz etti. [39]Sudan çıktıkları zaman Rab'bin Ruhu Filipus'u hemen oradan uzaklaştırdı. Filipus'u bir daha görmeyen hadım sevinç içinde yoluna devam etti. [40]Filipus ise kendini Aşdot Kenti'nde buldu. Sezariye'ye varıncaya dek bütün kentleri dolaşarak Müjde'yi duyurdu.

İsa Saul'a Görünüyor

9 [1-2]Saul ise Rab'bin öğrencilerine karşı hâlâ tehdit ve ölüm soluyordu. Başkâhine gitti, Şam'daki havralara verilmek üzere mektuplar yazmasını istedi. Orada İsa'nın yolunda yürüyen kadın erkek, kimi bulsa tutuklayıp Yeruşalim'e getirmek niyetindeydi. [3]Yol alıp Şam'a yaklaştığı sırada, birdenbire gökten gelen bir ışık çevresini aydınlattı. [4]Yere yıkılan Saul, bir sesin kendisine, "Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun?" dediğini işitti.

[5]Saul, "Ey Efendim, sen kimsin?" dedi.

"Ben senin zulmettiğin İsa'yım" diye yanıt geldi. [6]"Haydi kalk ve kente gir, ne yapman gerektiği sana bildirilecek."

[7]Saul'la birlikte yolculuk eden adamların dilleri tutuldu, oldukları yerde kalakaldılar. Sesi duydularsa da, kimseyi göremediler. [8]Saul yerden kalktı, ama gözlerini açtığında hiçbir şey göremiyordu. Sonra kendisini elinden tutup Şam'a götürdüler. [9]Üç gün boyunca gözleri görmeyen Saul hiçbir şey yiyip içmedi.

[10]Şam'da Hananya adında bir İsa öğrencisi vardı. Bir görümde Rab ona, "Hananya!" diye seslendi.

"Buradayım, ya Rab" dedi Hananya.

[11]Rab ona, "Kalk" dedi, "Doğru Sokak denilen sokağa git ve Yahuda'nın evinde Saul adında Tarsuslu birini sor. Şu anda orada dua ediyor. [12]Görümünde yanına Hananya adlı birinin geldiğini ve gözlerini açmak için ellerini kendisinin üzerine koyduğunu görmüştür."

[13]Hananya şöyle karşılık verdi: "Ya Rab, birçoklarının bu adam hakkında neler anlattıklarını duydum. Yeruşalim'de senin kutsallarına nice kötülük yapmış! [14]Burada da senin

---

[a] *8:36-37 Bazı Grekçe elyazmaları, "Filipus, 'Bütün yüreğinle iman edersen, vaftiz olabilirsin' dedi. Hadım da, 'İman ediyorum ki, İsa Mesih Tanrı'nın Oğlu'dur' dedi" sözlerini de içerir.*

adını anan herkesi tutuklamak için başkâhinlerden yetki almıştır."

[15]Rab ona, "Git!" dedi. "Bu adam, benim adımı öteki uluslara*, krallara ve İsrailoğulları'na duyurmak üzere seçilmiş bir aracımdır. [16]Benim adım uğruna ne kadar sıkıntı çekmesi gerekeceğini ona göstereceğim."

[17]Bunun üzerine Hananya gitti, eve girdi ve ellerini Saul'un üzerine koydu. "Saul kardeş" dedi, "Sen buraya gelirken yolda sana görünen Rab, yani İsa, gözlerin açılsın ve Kutsal Ruh'la dolasın diye beni yolladı." [18]O anda Saul'un gözlerinden balık pulunu andıran şeyler düştü. Saul yeniden görmeye başladı. Kalkıp vaftiz* oldu. [19]Sonra yemek yiyip kuvvet buldu.

Saul, Şam'da ve Yeruşalim'de

Saul birkaç gün Şam'daki öğrencilerin yanında kaldı. [20]Havralarda İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğunu hemen duyurmaya başladı. [21]Onu duyanların hepsi şaşkına döndü. "Yeruşalim'de bu adı ananları kırıp geçiren adam bu değil mi? Buraya da, öylelerini tutuklayıp başkâhinlere götürmek amacıyla gelmedi mi?" diyorlardı. [22]Saul ise günden güne güçleniyordu. İsa'nın Mesih* olduğuna dair kanıtlar göstererek Şam'da yaşayan Yahudiler'i şaşkına çeviriyordu.

[23]Aradan günler geçti. Yahudiler Saul'u öldürmek için bir düzen kurdular. [24]Ne var ki, kurdukları düzenle ilgili haber Saul'a ulaştı. Yahudiler onu öldürmek için gece gündüz kentin kapılarını gözlüyorlardı. [25]Ama Saul'un öğrencileri geceleyin kendisini aldılar, kentin surlarından sarkıttıkları bir küfe içinde aşağı indirdiler.

[26]Saul Yeruşalim'e varınca oradaki öğrencilere katılmaya çalıştı. Ama hepsi ondan korkuyor, İsa'nın öğrencisi olduğuna inanamıyorlardı. [27]O zaman Barnaba onu alıp elçilere götürdü. Onlara, Saul'un Şam yolunda Rab'bi nasıl gördüğünü, Rab'bin de onunla konuştuğunu, Şam'da ise onun İsa adını nasıl korkusuzca duyurduğunu anlattı. [28]Böylelikle Saul, Yeruşalim'de girip çıktıkları her yerde öğrencilerle birlikte bulunarak Rab'bin adını korkusuzca duyurmaya başladı. [29]Dili Grekçe olan Yahudiler'le konuşup tartışıyordu. Ama onlar onu öldürmeyi tasarlıyorlardı. [30]Kardeşler bunu öğrenince onu Sezariye'ye götürüp oradan Tarsus'a yolladılar.

[31]Bütün Yahudiye, Celile ve Samiriye'deki* inanlılar topluluğu* esenliğe kavuştu. Gelişen ve Rab korkusu içinde yaşayan topluluk Kutsal Ruh'un yardımıyla sayıca büyüyordu.

Eneas ve Tabita

[32]Bu arada her tarafı dolaşan Petrus, Lidda'da yaşayan kutsallara da uğradı. [33]Orada Eneas adında birine rastladı. Eneas felçliydi. Sekiz yıldan beri yatalaktı. [34]Petrus ona, "Eneas, İsa Mesih seni iyileştiriyor" dedi. "Kalk, yatağını topla." Eneas hemen ayağa kalktı. [35]Lidda ve Şaron'da yaşayan herkes onu gördü

9:23-25 2Ko.11:32-33

ve Rab'be döndü.

[36]Yafa'da, İsa öğrencisi olan Tabita adında bir kadın vardı. Tabita, ceylan anlamına gelir. Bu kadın her zaman iyilik yapıp yoksullara yardım ederdi. [37]O günlerde hastalanıp öldü. Ölüsünü yıkayıp üst kattaki odaya koydular. [38]Lidda Yafa'ya yakın olduğundan, Petrus'un Lidda'da bulunduğunu duyan öğrenciler ona iki kişi yollayıp, "Vakit kaybetmeden yanımıza gel" diye yalvardılar.

[39]Petrus kalkıp onlarla birlikte gitti. Eve varınca onu üst kattaki odaya çıkardılar. Bütün dul kadınlar ağlayarak Petrus'un çevresinde toplandılar. Ona, Ceylan'ın kendileriyle birlikteyken diktiği entarilerle üstlükleri gösterdiler. [40]Petrus, herkesi dışarı çıkarttı, diz çöküp dua etti. Sonra ölüye doğru dönerek, "Tabita, kalk" dedi. Kadın gözlerini açtı, Petrus'u görünce doğrulup oturdu. [41]Petrus elini uzatarak onu ayağa kaldırdı. Sonra kutsallarla dul kadınları çağırdı, Ceylan'ı diri olarak onlara teslim etti. [42]Bu olayın haberi bütün Yafa'ya yayıldı ve birçokları Rab'be inandı. [43]Petrus uzunca bir süre Yafa'da, Simun adında bir dericinin evinde kaldı.

İman Eden Yüzbaşı

10 Sezariye'de Kornelius adında bir adam vardı. "İtalyan" taburunda yüzbaşıydı. [2]Dindar bir adamdı. Hem kendisi hem de bütün ev halkı Tanrı'dan korkardı. Halka çok yardımda bulunur, Tanrı'ya sürekli dua ederdi. [3]Bir gün saat* üç sularında, bir görümde Tanrı'nın bir meleğinin kendisine geldiğini açıkça gördü. Melek ona, "Kornelius" diye seslendi.

[4]Kornelius korku içinde gözlerini ona dikti, "Ne var, efendim?" dedi.

Melek ona şöyle dedi: "Duaların ve sadakaların anılmak üzere Tanrı katına ulaştı. [5]Şimdi Yafa'ya adam yolla, Petrus olarak da tanınan Simun'u çağırt. [6]Petrus, evi deniz kıyısında bulunan Simun adlı bir dericinin yanında kalıyor."

[7]Kendisiyle konuşan melek uzaklaştıktan sonra Kornelius, iki uşağıyla özel yardımcılarından dindar bir askeri çağırdı. [8]Kendilerine her şeyi anlattıktan sonra onları Yafa'ya gönderdi.

Petrus'un Görümü

[9]Ertesi gün onlar yol alıp kente yaklaşırlarken, saat* on iki sularında Petrus dua etmek için dama çıktı. [10]Acıkınca da yemek istedi. Yemek hazırlanırken Petrus kendinden geçti. [11]Göğün açıldığını ve büyük bir çarşafı andıran bir nesnenin dört köşesinden sarkıtılarak yeryüzüne indirildiğini gördü. [12]Çarşafın içinde, yeryüzünde yaşayan her türden dört ayaklı hayvanlar, sürüngenler ve kuşlar vardı. [13]Bir ses ona, "Kalk Petrus, kes ve ye!" dedi.

[14]"Asla olmaz, ya Rab!" dedi Petrus. "Hiçbir zaman bayağı ya da murdar* herhangi bir şey yemedim."

[15]Ses tekrar, ikinci kez duyuldu; Petrus'a, "Tanrı'nın temiz kıldıklarına sen bayağı deme" dedi. [16]Bu, üç kez tekrarlandı. Sonra çarşafı andıran nesne hemen göğe alındı.

[17]Petrus şaşkınlık içindeydi. Gördüğü görümün ne anlama gelebileceğini

düşünürken, Kornelius'un gönderdiği adamlar sora sora Simun'un evinin kapısına kadar geldiler. [18]Evdekilere seslenerek, "Petrus diye tanınan Simun burada mı kalıyor?" diye sordular.

[19]Petrus hâlâ görümün anlamını düşünürken Ruh ona, "Bak, üç kişi seni arıyor" dedi. [20]"Haydi kalk, aşağı in. Hiç çekinmeden onlarla git. Çünkü onları ben gönderdim."

[21]Petrus aşağı inip adamlara, "Aradığınız kişi benim" dedi. "Gelişinizin sebebi ne acaba?"

[22]"Doğru ve Tanrı'dan korkan, bütün Yahudi ulusunca iyiliğiyle tanınan, Kornelius adında bir yüzbaşı var" dediler. "Kutsal bir melek ona, seni evine çağırtıp senin söyleyeceklerini dinlemesini buyurdu." [23]Bunun üzerine Petrus onları içeri alıp konuk etti.

Petrus, Kornelius'un Evinde

Ertesi gün Petrus kalktı, onlarla birlikte yola çıktı. Yafa'daki kardeşlerden bazıları da ona katıldı. [24]İkinci gün Sezariye'ye vardılar. Bu arada Kornelius, akraba ve yakın dostlarını toplamış onları bekliyordu. [25]Eve giren Petrus'u karşıladı, tapınırcasına ayaklarına kapandı. [26]Petrus ise onu ayağa kaldırarak, "Kalk, ben de insanım" dedi.

[27]Petrus Kornelius'la konuşa konuşa içeri girdiğinde birçok insanın toplanmış olduğunu gördü. [28]Onlara şöyle dedi: "Bir Yahudi'nin başka ulustan biriyle ilişki kurmasının, onu ziyaret etmesinin töremize aykırı olduğunu bilirsiniz. Oysa Tanrı bana, hiç kimseye bayağı ya da murdar* dememem gerektiğini gösterdi. [29]Bu nedenle, çağrıldığım zaman hiç itiraz etmeden geldim. Şimdi, beni ne amaçla çağırttığınızı sorabilir miyim?"

[30]Kornelius, "Üç gün[a] önce bu sıralarda, saat* üçte evimde dua ediyordum" dedi. "Birdenbire, parlak giysili bir adam önüme çıkıverdi. [31]'Kornelius' dedi, 'Tanrı senin duanı işitti, verdiğin sadakaları andı. [32]Yafa'ya adam yolla, Petrus diye tanınan Simun'u çağırt. O, deniz kıyısında oturan derici Simun'un evinde kalıyor.' [33]Bunun üzerine sana hemen adam yolladım. Sen de lütfedip geldin. İşte şimdi biz hepimiz, Rab'bin sana buyurduğu her şeyi dinlemek üzere Tanrı'nın önünde toplanmış bulunuyoruz."

[34-35]O zaman Petrus söz alıp şöyle dedi: "Tanrı'nın insanlar arasında ayrım yapmadığını, ama kendisinden korkan ve doğru olanı yapan kişiyi, ulusuna bakmaksızın kabul ettiğini gerçekten anlıyorum. [36]Tanrı'nın, herkesin Rabbi olan İsa Mesih aracılığıyla esenliği müjdeleyerek İsrailoğulları'na ilettiği bildiriden haberiniz vardır. [37-38]Yahya'nın vaftiz* çağrısından sonra Celile'den başlayarak bütün Yahudiye'de meydana gelen olayları, Tanrı'nın, Nasıralı İsa'yı nasıl Kutsal Ruh'la ve kudretle meshettiğini* biliyorsunuz. İsa her yanı dolaşarak iyilik yapıyor, İblis'in baskısı altında olanların hepsini iyi-

---

[a] *10:30 "Üç gün": Grekçe "Dördüncü gün". O çağda insanlar günleri hesaplarken yaşadıkları günü de sayarlardı.* *10:34-35 Yas.10:17*

leştiriyordu. Çünkü Tanrı O’nunla birlikteydi.

[39]“Biz İsa’nın, Yahudiler’in ülkesinde ve Yeruşalim’de yaptıklarının hepsine tanık olduk. O’nu çarmıha gerip öldürdüler. [40]Ama Tanrı O’nu üçüncü gün diriltti ve açıkça görünmesini sağladı. [41]İsa halkın tümüne değil de, Tanrı’nın önceden seçtiği tanıklara –ölümden dirilmesinden sonra kendisiyle birlikte yiyip içen bizlere– göründü. [42]Tanrı tarafından ölülerle dirilerin Yargıcı olarak atanan kişinin kendisi olduğunu halka duyurmamızı, buna tanıklık etmemizi buyurdu. [43]Peygamberlerin hepsi O’nunla ilgili tanıklıkta bulunuyorlar. Şöyle ki, O’na inanan herkesin günahları O’nun adıyla bağışlanır.”

[44]Petrus daha bu sözleri söylerken Kutsal Ruh, konuşmayı dinleyen herkesin üzerine indi. [45]Petrus’la birlikte gelen Yahudi[a] imanlılar, Kutsal Ruh armağanının öteki uluslardan olanların da üzerine dökülmesini şaşkınlıkla karşıladılar. [46-47]Çünkü onların, bilmedikleri dillerle konuşup Tanrı’yı yücelttiklerini duyuyorlardı.

O zaman Petrus, “Bunlar, tıpkı bizim gibi Kutsal Ruh’u almışlar. Suyla vaftiz* olmalarına kim engel olabilir?” dedi. [48]Böylelikle onların İsa Mesih adıyla vaftiz olmalarını buyurdu. Sonra onlar Petrus’a, birkaç gün yanlarında kalması için ricada bulundular.

Petrus’un Açıklamaları

11 Elçilerle bütün Yahudiye’deki kardeşler, öteki ulusların da Tanrı’nın sözünü kabul ettiklerini duydular. [2]Ama Petrus Yeruşalim’e gittiği zaman sünnet yanlıları onu eleştirdiler. [3]“Sünnetsiz* kişilerin evine gidip yemek yemişsin!” dediler.

[4]Petrus baştan başlayarak olanları tek tek onlara anlattı. [5]“Ben Yafa Kenti’nde dua ediyordum” dedi. “Kendimden geçerek bir görüm gördüm. Büyük bir çarşafı andıran bir nesnenin dört köşesinden sarkıtıldığını, bunun gökten inip benim bulunduğum yere kadar geldiğini gördüm. [6]Gözlerimi çarşafa dikip dikkatle baktım. Çarşafın içinde, yeryüzünde yaşayan dört ayaklılar, yabanıl hayvanlar, sürüngenler ve kuşlar gördüm. [7]Sonra bir sesin bana, ‘Kalk, Petrus, kes ve ye!’ dediğini işittim.

[8]“ ‘Asla olmaz, ya Rab!’ dedim. ‘Ağzıma hiçbir zaman bayağı ya da murdar* bir şey girmedi.’

[9]“Ses ikinci kez gökten geldi: ‘Tanrı’nın temiz kıldıklarına sen bayağı deme’ dedi. [10]Bu, üç kez tekrarlandı; sonra her şey yeniden göğe alındı.

[11]“Tam o sırada Sezariye’den bana gönderilen üç kişi, bulunduğumuz evin önünde durdular. [12]Ruh bana, ayrım gözetmeden onlarla birlikte gitmemi söyledi. Bu altı kardeş de benimle geldiler, varıp adamın evine girdik. [13]Adam bize, evinde beliren meleği nasıl gördüğünü anlattı. Melek ona şöyle demiş: ‘Yafa’ya adam yolla, Petrus diye tanınan Simun’u çağırt. [14]O sana, senin ve bütün ev halkının kurtuluş bulacağı sözler söyleyecek.’

---

[a] *10:45 “Yahudi”: Grekçe “Sünnetlilikten olan”.*

[15]"Ben konuşmaya başlayınca Kutsal Ruh, başlangıçta bizim üzerimize indiği gibi, onların da üzerine indi. [16]O zaman Rab'bin söylediği şu sözü anımsadım: 'Yahya suyla vaftiz* etti, sizler ise Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz.' [17]Böylelikle Tanrı, Rab İsa Mesih'e inanmış olan bizlere verdiği armağanın aynısını onlara verdiyse, ben kimim ki Tanrı'ya karşı koyayım?"

[18]Bunları dinledikten sonra yatıştılar. Tanrı'yı yücelterek şöyle dediler: "Demek ki Tanrı, tövbe etme ve yaşama kavuşma fırsatını öteki uluslara da vermiştir."

Antakya'daki İmanlılar

[19]İstefanos'un öldürülmesiyle başlayan baskı sonucu dağılan imanlılar, Fenike, Kıbrıs ve Antakya'ya kadar gittiler. Tanrı sözünü sadece Yahudiler'e duyuruyorlardı. [20]Ama içlerinden Kıbrıslı ve Kireneli olan bazı adamlar Antakya'ya gidip Grekler'le* de konuşmaya başladılar. Onlara Rab İsa'yla ilgili Müjde'yi bildirdiler. [21]Onların arasında etkin olan Rab'bin gücü[a] sayesinde çok sayıda kişi inanıp Rab'be döndü.

[22]Olup bitenlerin haberi, Yeruşalim'deki kiliseye* ulaştı. Bunun üzerine imanlılar Barnaba'yı Antakya'ya gönderdiler. [23-24]Kutsal Ruh'la ve imanla dolu, iyi bir adam olan Barnaba, Antakya'ya varıp Tanrı lütfunun meyvelerini görünce sevindi. Herkesi, candan ve yürekten Rab'be bağlı kalmaya özendirdi. Sonuç olarak Rab'be daha birçok kişi kazanıldı.

[25-26]Sonra Barnaba, Saul'u aramak için Tarsus'a gitti. Onu bulunca da Antakya'ya getirdi. Böylece Barnaba'yla Saul bir yıl boyunca oradaki inanlılar topluluğuyla* bir araya gelerek büyük bir kitleyi eğittiler. Öğrencilere ilk kez Antakya'da Mesihçiler[b] adı verildi.

[27]O günlerde Yeruşalim'den Antakya'ya bazı peygamberler geldi. [28]Bunlardan Hagavos adlı biri ortaya çıkıp bütün dünyada şiddetli bir kıtlık olacağını Ruh aracılığıyla bildirdi. Bu kıtlık, Klavdius'un imparatorluğu sırasında oldu. [29]Öğrenciler, her biri kendi gücü oranında, Yahudiye'de yaşayan kardeşlere gönderilmek üzere yardım toplamayı kararlaştırdılar. [30]Bu kararı yerine getirip bağışlarını Barnaba ve Saul'un eliyle kilisenin ihtiyarlarına* gönderdiler.

Petrus'un Hapisten Kaçışı

12 O sırada kral Hirodes*, kiliseden* bazı kişilere eziyet etmeye başladı. [2]Yuhanna'nın kardeşi Yakup'u kılıçla öldürttü. [3]Yahudiler'in bundan memnun kaldığını görünce ardından Petrus'u da yakalattı. Bunu, Mayasız Ekmek Bayramı* sırasında yaptı. [4]Petrus'u tutuklatıp hapse attırdı ve dörder kişilik dört takım askerin gözetimine teslim etti. Fısıh Bayramı'ndan* sonra onu halkın

---

[a] *11:21 "Rab'bin gücü": Grekçe "Rab'bin eli".*

[b] *11:25-26 "Mesihçiler": Mesih* sözcüğünden türetilen bu lakap Grekçe'de "Hristianos" diye geçer.* *11:16 Elç.1:5* *11:19 Elç.8:1-4* *11:28 Elç.21:10* *12:4 Çık.12:1-27*

önünde yargılamak niyetindeydi. [5]Bu nedenle Petrus hapiste tutuldu. Ama inanlılar topluluğu* onun için Tanrı'ya hararetle dua ediyordu.

[6]Petrus, Hirodes'in kendisini yargılayacağı günden önceki gece, çift zincirle bağlı olarak iki askerin arasında uyuyordu. Kapıda duran nöbetçiler de zindanın güvenliğini sağlıyordu. [7]Birdenbire Rab'bin bir meleği göründü ve hücrede bir ışık parladı. Melek, Petrus'un böğrüne dokunup onu uyandırdı. "Çabuk, kalk!" dedi. O anda zincirler Petrus'un bileklerinden düştü.

[8]Melek ona, "Kuşağını bağla, çarıklarını giy" dedi. Petrus da söyleneni yaptı. "Abanı giy, beni izle" dedi melek. [9]Petrus onu izleyerek dışarı çıktı. Ama meleğin yaptığının gerçek olduğunu anlamıyor, bir görüm gördüğünü sanıyordu. [10]Birinci ve ikinci nöbetçiyi geçerek kente açılan demir kapıya geldiler. Kapı, önlerinde kendiliğinden açıldı. Dışarı çıkıp bir sokak boyunca yürüdüler, sonra melek ansızın Petrus'un yanından ayrıldı.

[11]O zaman kendine gelen Petrus, "Rab'bin bana meleğini gönderdiğini şimdi gerçekten anlıyorum" dedi. "O beni Hirodes'in elinden ve Yahudi halkının uğrayacağımı umduğu bütün belalardan kurtardı."

[12]Petrus olanların farkına varınca Markos diye tanınan Yuhanna'nın annesi Meryem'in evine gitti. Orada birçok kişi toplanmış dua ediyordu. [13]Petrus'un dış kapıyı çalması üzerine Roda adlı bir hizmetçi kız kapıya bakmaya gitti. [14]Petrus'un sesini tanıyan kız, sevincinden kapıyı açmadan tekrar içeri koşarak, "Petrus kapıda duruyor!" diye haber verdi.

[15]"Çıldırmışsın sen!" dediler ona. Ama kız üsteleyince, "Onun meleği olmalı" dediler.

[16]Petrus ise kapıyı çalmaya devam etti. Kapıyı açıp onu görünce şaşıp kaldılar. [17]Petrus, eliyle susmalarını işaret ederek Rab'bin onu zindandan nasıl çıkardığını anlattı. Sonra, "Bu haberleri Yakup'la öbür kardeşlere iletin" diyerek oradan ayrılıp başka bir yere gitti.

[18]Askerler sabahleyin büyük bir telaşa kapıldılar. Birbirlerine, "Petrus'a ne oldu?" diye sordular. [19]Hirodes onu arattı, bulamayınca da nöbetçileri sorguya çekti ve idam edilmeleri için buyruk verdi.

Kral Hirodes'in Ölümü

Bundan sonra Hirodes, Yahudiye'den Sezariye'ye gidip bir süre orada kaldı. [20]Bu arada Sur ve Sayda halklarına ateş püskürüyordu. Bunlar birleşip kendisiyle görüşmeye geldiler. Önce kralın başdanışmanı Vlastus'u kendi taraflarına çekerek barış isteğinde bulundular. Çünkü kendi ülkelerinin gereksindiği yiyecekler kralın ülkesinden sağlanıyordu.

[21]Belirlenen günde krallık giysilerini giyen Hirodes tahtına oturarak halka bir konuşma yaptı. [22]Halk, "Bu bir insanın sesi değil, bir ilahın sesidir!" diye bağırıyordu. [23]O anda Rab'bin bir meleği Hirodes'i vurdu. Çünkü Tanrı'ya ait olan yüceliği kendine mal etmişti. İçi kurtlarca kemirilerek can verdi.

[24]Tanrı'nın sözü ise yayılıyor, etkisini artırıyordu.

[25]Görevlerini tamamlayan Barnaba'yla Saul, Markos diye tanınan Yuhanna'yı yanlarına alarak Yeruşalim'den döndüler.

Barnaba'yla Saul'un Görevlendirilmesi

13 Antakya'daki kilisede* peygamberler ve öğretmenler vardı: Barnaba, Niger denilen Şimon, Kireneli Lukius, bölge kralı* Hirodes'le birlikte büyümüş olan Menahem ve Saul. [2]Bunlar Rab'be tapınıp oruç* tutarlarken Kutsal Ruh kendilerine şöyle dedi: "Barnaba'yla Saul'u, kendilerini çağırmış olduğum görev için bana ayırın." [3]Böylece oruç tutup dua ettikten sonra, Barnaba'yla Saul'un üzerine ellerini koyup onları yolcu ettiler.

Kıbrıs'ta

[4]Kutsal Ruh'un buyruğuyla yola çıkan Barnaba'yla Saul, Selefkiye'ye gittiler, oradan da gemiyle Kıbrıs'a geçtiler. [5]Salamis'e varınca Yahudiler'in havralarında Tanrı'nın sözünü duyurmaya başladılar. Yuhanna'yı da yardımcı olarak yanlarına almışlardı.

[6]Adayı baştan başa geçerek Baf'a geldiler. Orada büyücü ve sahte peygamber Baryeşu adında bir Yahudi'yle karşılaştılar. [7-8]Baryeşu, Vali Sergius Pavlus'a yakın biriydi. Akıllı bir kişi olan vali, Barnaba'yla Saul'u çağırtıp Tanrı'nın sözünü dinlemek istedi. Ne var ki Baryeşu –büyücü anlamına gelen öbür adıyla Elimas– onlara karşı koyarak valiyi iman etmekten caydırmaya çalıştı. [9-10]Ama Kutsal Ruh'la dolan Saul, yani Pavlus, gözlerini Elimas'a dikerek, "Ey İblis'in oğlu!" dedi. "Yüreğin her türlü hile ve sahtekârlıkla dolu; doğru olan her şeyin düşmanısın. Rab'bin düz yollarını çarpıtmaktan vazgeçmeyecek misin? [11]İşte şimdi Rab'bin eli sana karşı kalktı. Kör olacaksın, bir süre gün ışığını göremeyeceksin."

O anda adamın üzerine bir sis, bir karanlık çöktü. Dört dönerek, elinden tutup kendisine yol gösterecek birilerini aramaya başladı. [12]Olanları gören vali, Rab'le ilgili öğretiyi hayranlıkla karşıladı ve iman etti.

Pisidya Sınırındaki Antakya'da

[13]Pavlus'la beraberindekiler Baf'tan denize açılıp Pamfilya bölgesinin Perge Kenti'ne gittiler. Yuhanna ise onları bırakıp Yeruşalim'e döndü. [14]Onlar Perge'den yollarına devam ederek Pisidya sınırındaki Antakya'ya geçtiler. Şabat Günü* havraya girip oturdular. [15]Kutsal Yasa ve peygamberlerin yazıları okunduktan sonra, havranın yöneticileri onlara, "Kardeşler, halka verecek bir öğüdünüz varsa buyurun, konuşun" diye haber yolladılar.

[16]Pavlus ayağa kalktı, eliyle bir işaret yaparak, "Ey İsrailliler ve Tanrı'dan korkan* yabancılar, dinleyin" dedi. [17-18]"Bu halkın, yani İsrail'in Tanrısı, bizim atalarımızı seçti ve Mısır'da gurbette yaşadıkları süre içinde onları büyük bir ulus yaptı. Sonra güçlü eliyle onları oradan çıkardı, çölde yaklaşık kırk

13:17-18 Çık.1:7; 12:51

13:17-18 Say.14:34; Yas.1:30-31

yıl onlara katlandı. [19-20]Kenan ülkesinde yenilgiye uğrattığı yedi ulusun topraklarını İsrail halkına miras olarak verdi. Bütün bunlar aşağı yukarı dört yüz elli yıl sürdü.

"Sonra Tanrı, Peygamber Samuel'in zamanına kadar onlar için hakimler yetiştirdi. [21]Halk bir kral isteyince, Tanrı onlar için Benyamin oymağından Kiş oğlu Saul'u yetiştirdi. Saul kırk yıl krallık yaptı. [22]Tanrı, onu tahttan indirdikten sonra onlara kral olarak Davut'u başa geçirdi. Onunla ilgili şu tanıklıkta bulundu: 'İşay oğlu Davut'u gönlüme uygun bir adam olarak gördüm, o her istediğimi yapar.' [23]Tanrı, verdiği sözü tutarak bu adamın soyundan İsrail'e bir Kurtarıcı, İsa'yı gönderdi. [24]İsa'nın gelişinden önce Yahya, bütün İsrail halkını, tövbe edip vaftiz* olmaya çağırdı. [25]Yahya görevini tamamlarken şöyle diyordu: 'Beni kim sanıyorsunuz? Ben Mesih* değilim. Ama O benden sonra geliyor. Ben O'nun ayağındaki çarığın bağını çözmeye bile layık değilim.'

[26]"Kardeşler, İbrahim'in soyundan gelenler ve Tanrı'dan korkan yabancılar, bu kurtuluş bildirisi bize gönderildi. [27]Çünkü Yeruşalim'de yaşayanlar ve onların yöneticileri İsa'yı reddettiler. O'nu mahkûm etmekle her Şabat Günü okunan peygamberlerin sözlerini yerine getirmiş oldular. [28]O'nda ölüm cezasını gerektiren herhangi bir suç bulamadıkları halde, Pilatus'tan O'nun idamını istediler. [29]O'nunla ilgili yazılanların hepsini yerine getirdikten sonra O'nu çarmıhtan indirip mezara koydular. [30]Ama Tanrı O'nu ölümden diriltti. [31]İsa, daha önce kendisiyle birlikte Celile'den Yeruşalim'e gelenlere günlerce göründü. Bu kişiler şimdi halka O'nun tanıklığını yapıyor.

[32-33]"Biz de size Müjde'yi duyuruyoruz: Tanrı İsa'yı diriltmekle, atalarımıza verdiği sözü, onların çocukları olan bizler için yerine getirmiştir. İkinci Mezmur'da da yazıldığı gibi:

'Sen benim Oğlum'sun,
Bugün ben sana Baba oldum.'

[34]"Tanrı, O'nu asla çürümemek üzere ölümden dirilttiğini şu sözlerle belirtmiştir:

'Size, Davut'a söz verdiğim
Kutsal ve güvenilir nimetleri
vereceğim.'

[35]"Bunun için başka bir yerde de şöyle der:

'Kutsalının çürümesine izin
vermeyeceksin.'

[36]"Davut, kendi kuşağında Tanrı'nın

13:19-20 Yas.7:1; Yşu.14:1-19:51 *13:19-20 Hak.2:16; 1Sa.3:20*
13:21 1Sa.8:5; 10:21 *13:22 1Sa.13:14*
13:22 1Sa.16:12; Mez.89:20 *13:24 Mar.1:4; Luk.3:3*
13:25 Mat.3:11; Mar.1:7; Luk.3:16; Yu.1:19-20,27
13:28 Mat.27:22-23; Mar.15:13-14; Luk.23:21-24; Yu.19:15
13:29 Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Luk.23:50-56; Yu.19:38-42
13:31 Elç.1:3 *13:32-33 Mez.2:7* *13:34 Yşa.55:3* *13:35 Mez.16:10*

amacı uyarınca hizmet ettikten sonra gözlerini yaşama kapadı, ataları gibi gömüldü ve bedeni çürüyüp gitti. [37]Oysa Tanrı'nın dirilttiği Kişi'nin bedeni çürümedi. [38-39]Dolayısıyla kardeşler, şunu bilin ki, günahların bu Kişi aracılığıyla bağışlanacağı size duyurulmuş bulunuyor. Şöyle ki, iman eden herkes, Musa'nın Yasası'yla aklanamadığınız her suçtan O'nun aracılığıyla aklanır. [40-41]Dikkat edin, peygamberlerin sözünü ettiği şu durum sizin başınıza gelmesin:

'Bakın, siz alay edenler,
Şaşkına dönüp yok olun!
Sizin gününüzde bir iş
yapıyorum,
Öyle bir iş ki, biri size anlatsa
inanmazsınız.' "

[42]Pavlus'la Barnaba havradan çıkarken halk onları, bir sonraki Şabat Günü aynı konular üzerinde konuşmaya çağırdı. [43]Havradaki topluluk dağılınca, Yahudiler ve Yahudiliğe dönüp Tanrı'ya tapan yabancılardan birçoğu onların ardından gitti. Pavlus'la Barnaba onlarla konuşarak onları devamlı Tanrı'nın lütfunda yaşamaya özendirdiler.

[44]Ertesi Şabat Günü kent halkının hemen hemen tümü Rab'bin sözünü dinlemek için toplanmıştı. [45]Kalabalığı gören Yahudiler büyük bir kıskançlık içinde, küfürlerle Pavlus'un söylediklerine karşı çıktılar. [46]Pavlus'la Barnaba ise cesaretle karşılık verdiler: "Tanrı'nın sözünü ilk önce size bildirmemiz gerekiyordu. Siz onu reddettiğinize ve kendinizi sonsuz yaşama layık görmediğinize göre, biz şimdi öteki uluslara gidiyoruz. [47]Çünkü Rab bize şöyle buyurmuştur:

'Yeryüzünün dört bucağına
kurtuluş götürmen için
Seni uluslara ışık yaptım.' "

[48]Öteki uluslardan olanlar bunu işitince sevindiler ve Rab'bin sözünü yücelttiler. Sonsuz yaşam için belirlenmiş olanların hepsi iman etti.

[49]Böylece Rab'bin sözü bütün yörede yayıldı. [50]Ne var ki Yahudiler, Tanrı'ya tapan saygın kadınlarla kentin ileri gelen erkeklerini kışkırttılar, Pavlus'la Barnaba'ya karşı bir baskı hareketi başlatıp onları bölge sınırlarının dışına attılar. [51]Bunun üzerine Pavlus'la Barnaba, onlara bir uyarı olsun diye ayaklarının tozunu silkerek Konya'ya gittiler. [52]Öğrenciler ise sevinç ve Kutsal Ruh'la doluydu.

Konya'da

14 Aynı şekilde Konya'da da Yahudiler'in havrasına giren Pavlus'la Barnaba öyle etkili konuştular ki, hem Yahudiler'den hem de Grekler'den* çok kişi iman etti. [2]Ama inanmayan Yahudiler, öteki uluslardan olanları kardeşlere karşı kışkırtarak zihinlerini bulandırdılar. [3]Orada uzunca bir süre kalan Pavlus'la Barnaba, Rab hakkında cesaretle konuşuyorlardı. Rab de onlara

13:40-41 Hab.1:5 *13:47 Yşa.42:6; 49:6-7*
13:51 Mat.10:14; Mar.6:11; Luk.9:5; 10:10-11

belirtiler ve harikalar yapma gücü vererek kendi lütfunu açıklayan bildiriyi doğruladı. [4]Kent halkı ikiye bölündü. Bazıları Yahudiler'in, bazıları da elçilerin tarafını tuttu.

[5]Yahudiler'le öteki uluslardan olanlar ve bunların yöneticileri, elçileri hırpalayıp taşa tutmak için düzen kurdular. [6-7]Bunu öğrenen Pavlus'la Barnaba, Likaonya'nın Listra ve Derbe kentlerine ve çevre bölgeye kaçarak oralarda da Müjde'yi yaydılar.

Listra ve Derbe'de

[8]Listra'da, ayakları tutmayan bir adam vardı. Doğuştan kötürümdü, hiç yürüyemiyordu. [9-10]Pavlus'un söylediklerini dinledi. Onu dikkatle süzen Pavlus, iyileştirilebileceğine imanı olduğunu görerek yüksek sesle ona, "Kalk, ayaklarının üzerinde dur!" dedi. Adam yerinden fırlayıp yürümeye başladı.

[11]Pavlus'un ne yaptığını gören halk Likaonya dilinde, "Tanrılar insan kılığına girip yanımıza inmiş!" diye haykırdı. [12]Barnaba'ya Zeus[a], Pavlus'a da konuşmada öncülük ettiği için Hermes[b] adını taktılar. [13]Kentin hemen dışında bulunan Zeus Tapınağı'nın kâhini kent kapılarına boğalar ve çelenkler getirdi, halkla birlikte elçilere kurban sunmak istedi.

[14]Ne var ki elçiler, Barnaba'yla Pavlus, bunu duyunca giysilerini yırtarak kalabalığın içine daldılar. [15]"Efendiler, neden böyle şeyler yapıyorsunuz?" diye bağırdılar. "Biz de sizin gibi insanız, aynı yaradılışa sahibiz. Size müjde getiriyoruz. Sizi bu boş şeylerden vazgeçmeye, yeri, göğü, denizi ve bunların içindekilerin hepsini yaratan, yaşayan Tanrı'ya dönmeye çağırıyoruz. [16]Geçmiş çağlarda Tanrı, bütün ulusların kendi yollarından gitmelerine izin verdi. [17]Yine de kendini tanıksız bırakmadı. Size iyilik ediyor. Gökten yağmur yağdırıyor, çeşitli ürünleriyle mevsimleri düzenliyor, sizi yiyecekle doyurup yüreklerinizi sevinçle dolduruyor." [18]Bu sözlerle bile halkın kendilerine kurban sunmasını güçlükle engelleyebildiler.

[19]Ne var ki, Antakya ve Konya'dan gelen bazı Yahudiler, halkı kendi taraflarına çekerek Pavlus'u taşladılar; onu ölmüş sanarak kentin dışına sürüklediler. [20]Ama öğrenciler çevresinde toplanınca Pavlus ayağa kalkıp kente döndü. Ertesi gün Barnaba'yla birlikte Derbe'ye gitti. [21-22]O kentte de Müjde'yi duyurup birçok öğrenci edindiler.

Antakya'ya Dönüş

Pavlus'la Barnaba daha sonra Listra, Konya ve Antakya'ya dönerek öğrencileri ruhça pekiştirdiler, imana bağlı kalmaları için onlara cesaret verdiler. "Tanrı'nın Egemenliği'ne*, birçok sıkıntıdan geçerek girmemiz gerekir" diyorlardı. [23]İmanlılar için her kilisede* ihtiyarlar* seçtiler. Dua ve oruçla* onları, inandıkları Rab'be emanet ettiler.

[24]Pisidya bölgesinden geçerek

---

[a] *14:12 "Zeus": Grekler'in inanışına göre en büyük ilah.*

[b] *14:12 "Hermes": Grekler'in inanışına göre, Zeus'un özel yardımcısı ve sözcüsü olan ilah.*

Pamfilya'ya geldiler. [25]Perge'de Tanrı sözünü bildirdikten sonra Antalya'ya gittiler. [26]Oradan gemiyle, artık tamamlamış bulundukları görev için Tanrı'nın lütfuna emanet edildikleri yer olan Antakya'ya döndüler. [27]Oraya vardıklarında inanlılar topluluğunu* bir araya getirip Tanrı'nın kendileri aracılığıyla neler yaptığını, öteki uluslara* iman kapısını nasıl açtığını anlattılar. [28]Oradaki öğrencilerin yanında uzun bir süre kaldılar.

Yeruşalim'deki Toplantı

15 Yahudiye'den gelen bazı kişiler Antakya'daki kardeşlere, "Siz Musa'nm töresi uyarınca sünnet olmadıkça kurtulamazsınız" diye öğretiyorlardı. [2]Pavlus'la Barnaba bu adamlarla bir hayli çekişip tartıştılar. Sonunda Pavlus'la Barnaba'nın, başka birkaç kardeşle birlikte Yeruşalim'e gidip bu sorunu elçiler ve ihtiyarlarla* görüşmesi kararlaştırıldı. [3]Böylece kilise* tarafından gönderilenler, öteki uluslardan* olanların Tanrı'ya nasıl döndüğünü anlata anlata Fenike ve Samiriye bölgelerinden geçerek bütün kardeşlere büyük sevinç verdiler. [4]Yeruşalim'e geldiklerinde inanlılar topluluğu*, elçiler ve ihtiyarlarca iyi karşılandılar. Tanrı'mn kendileri aracılığıyla yapmış olduğu her şeyi anlattılar.

[5]Ne var ki, Ferisi* mezhebinden bazı imanlılar kalkıp şöyle dediler: "Öteki uluslardan olanları sünnet etmek ve onlara Musa'nın Yasası'na uymalarını buyurmak gerekir."

[6]Elçilerle ihtiyarlar bu konuyu görüşmek için toplandılar. [7]Uzunca bir tartışmadan sonra Petrus ayağa kalkıp onlara, "Kardeşler" dedi, "Öteki uluslar Müjde'nin bildirisini benim ağzımdan duyup inansınlar diye Tanrı'nın uzun zaman önce aranızdan beni seçtiğini biliyorsunuz. [8]İnsanın yüreğini bilen Tanrı, Kutsal Ruh'u tıpkı bize verdiği gibi onlara da vermekle, onları kabul ettiğini gösterdi. [9]Onlarla bizim aramızda hiçbir ayrım yapmadı, iman etmeleri üzerine yüreklerini arındırdı. [10]Öyleyse, ne bizim ne de atalarımızın taşıyamadığı bir boyunduruğu öğrencilerin boynuna geçirerek şimdi neden Tanrı'yı deniyorsunuz? [11]Bizler, Rab İsa'nın lütfuyla kurtulduğumuza inanıyoruz; onlar da öyle."

[12]Bunun üzerine bütün topluluk sustu ve Barnaba'yla Pavlus'u dinlemeye başladı. Barnaba'yla Pavlus, Tanrı'nın kendileri aracılığıyla öteki uluslar arasında yaptığı harikalarla belirtileri tek tek anlattılar. [13]Onlar konuşmalarını bitirince Yakup söz aldı: "Kardeşler, beni dinleyin" dedi. [14]"Simun, Tanrı'nın öteki uluslardan kendine ait olacak[a] bir halk çıkarmak amacıyla onlara ilk kez nasıl yaklaştığını anlatmıştır. [15-16]Peygamberlerin sözleri de bunu doğrulamaktadır. Yazılmış olduğu gibi:

'Bundan sonra ben geri dönüp,
Davut'un yıkık konutunu yeniden
kuracağım.
Onun yıkıntılarını yeniden kurup

---

[a] *15:14 "Kendine ait olacak": Grekçe "Kendi adı için".* *15:1 Lev.12:3*
15:7 Elç.10:1-43 *15:8 Elç.2:4; 10:44* *15:15-18 Amo.9:11-12*

Onu tekrar ayağa kaldıracağım.
[17-18] Öyle ki, geriye kalan insanlar,
Bana ait olan[a] bütün uluslar
Rab'bi arasınlar.
Bunları ta başlangıçtan bildiren Rab,
İşte böyle diyor.'

[19]"Bu nedenle, kanımca öteki uluslardan Tanrı'ya dönenlere güçlük çıkarmamalıyız. [20]Ancak putlara sunulup murdar* hale gelen etlerden, fuhuştan, boğularak öldürülen hayvanların etinden ve kandan sakınmaları gerektiğini onlara yazmalıyız. [21]Çünkü çok eski zamanlardan beri Musa'nın sözleri her kentte duyurulmakta, her Şabat Günü* havralarda okunmaktadır."

Öteki Uluslardan Olan İmanlılara Mektup

[22]Bunun üzerine bütün inanlılar topluluğuyla* elçiler ve ihtiyarlar*, kendi aralarından seçtikleri adamları Pavlus ve Barnaba'yla birlikte Antakya'ya göndermeye karar verdiler. Kardeşlerin önde gelenlerinden Barsabba denilen Yahuda ile Silas'ı seçtiler. [23]Onların eliyle şu mektubu yolladılar:

"Kardeşleriniz olan biz elçilerle ihtiyarlardan, öteki uluslardan olup Antakya, Suriye ve Kilikya'da bulunan siz kardeşlere selam! [24]Bizden bazı kişilerin yanınıza geldiğini, sözleriyle sizi tedirgin edip aklınızı karıştırdığını duyduk. Oysa onları biz göndermedik. [25]Bu nedenle aramızdan seçtiğimiz bazı kişileri, sevgili kardeşlerimiz Barnaba ve Pavlus'la birlikte size göndermeye oybirliğiyle karar verdik. [26]Bu ikisi, Rabbimiz İsa Mesih'in adı uğruna canlarını gözden çıkarmış kişilerdir. [27]Kararımız uyarınca size Yahuda ile Silas'ı gönderiyoruz. Onlar aynı şeyleri sözlü olarak da aktaracaklar. [28-29]Kutsal Ruh ve bizler, gerekli olan şu kuralların dışında size herhangi bir şey yüklememeyi uygun gördük: Putlara sunulan kurbanların etinden, kandan, boğularak öldürülen hayvanların etinden ve fuhuştan sakınmalısınız. Bunlardan kaçınırsanız, iyi edersiniz. Esen kalın."

[30]Adamlar böylece yola koyulup Antakya'ya gittiler. Topluluğu bir araya getirerek onlara mektubu verdiler. [31]İmanlılar, mektuptaki yüreklendirici sözleri okuyunca sevindiler. [32]Kendileri peygamber olan Yahuda ile Silas, birçok konuşmalar yaparak kardeşleri yüreklendirip ruhça pekiştirdiler. [33-34]Bir süre orada kaldıktan sonra, kendilerini göndermiş olanların yanına dönmek üzere kardeşler tarafından esenlikle yolcu edildiler.[b] [35]Pavlus'la Barnaba ise Antakya'da kaldılar, birçoklarıyla birlikte öğretip Rab'bin sözünü müjdelediler.

Pavlus'la Barnaba Arasında Anlaşmazlık

[36]Bundan bir süre sonra Pavlus Barnaba'ya, "Rab'bin sözünü duyur-

---

[a] *15:17-18 "Bana ait olan": Grekçe "Üzerlerinde adımın anıldığı".*
[b] *15:33-34 Bazı Grekçe elyazmaları, "Ama Silas orada kalmaya karar verdi" sözlerini de içerir.*
15:20 Çık.34:15-17; Lev.17:10-16; 18:6-23

duğumuz bütün kentlere dönüp kardeşleri ziyaret edelim, nasıl olduklarını görelim" dedi. [37]Barnaba, Markos denilen Yuhanna'yı da yanlarında götürmek istiyordu. [38]Ama Pavlus, Pamfilya'da kendilerini yüzüstü bırakıp birlikte göreve devam etmeyen Markos'u yanlarında götürmeyi uygun görmedi. [39]Aralarında öylesine keskin bir anlaşmazlık çıktı ki, birbirlerinden ayrıldılar. Barnaba Markos'u alıp Kıbrıs'a doğru yelken açtı. [40]Silas'ı seçen Pavlus ise, kardeşlerce Rab'bin lütfuna emanet edildikten sonra yola çıktı. [41]Suriye ve Kilikya bölgelerini dolaşarak inanlı topluluklarını* pekiştirdi.

Timoteos, Pavlus'la Silas'a Katılıyor

16 Pavlus, Derbe ve Listra'ya da uğradı. Listra'da Timoteos adında bir İsa öğrencisi vardı. Annesi imanlı bir Yahudi, babası ise Grek'ti*. [2]Listra ve Konya'daki kardeşler ondan övgüyle söz ediyorlardı. [3]Timoteos'u kendisiyle birlikte götürmek isteyen Pavlus, oralarda bulunan Yahudiler yüzünden onu sünnet ettirdi. Çünkü hepsi, babasının Grek olduğunu biliyordu. [4]Kent kent dolaşarak Yeruşalim'deki elçilerle ihtiyarların* aldığı kararları imanlılara iletiyor, bunlara uymalarını istiyorlardı. [5]Böylelikle toplulukların* imanı güçleniyor ve sayıları günden güne artıyordu.

Pavlus'un Makedonya'yla İlgili Görümü

[6]Kutsal Ruh'un, Tanrı sözünü Asya İli'nde* yaymalarını engellemesi üzerine Pavlus'la arkadaşları Frikya ve Galatya bölgesinden geçtiler. [7]Misya sınırına geldiklerinde Bitinya bölgesine geçmek istediler. Ama İsa'nın Ruhu onlara izin vermedi. [8]Bunun üzerine Misya'dan geçip Troas Kenti'ne gittiler. [9]O gece Pavlus bir görüm gördü. Önünde Makedonyalı bir adam durmuş, ona yalvarıyordu: "Makedonya'ya geçip bize yardım et" diyordu. [10]Pavlus'un gördüğü bu görümden sonra hemen Makedonya'ya gitmenin bir yolunu aradık. Çünkü Tanrı'nın bizi, Müjdeyi oradakilere duyurmaya çağırdığı sonucuna varmıştık.

Lidya'nın İman Etmesi

[11]Troas'tan denize açılıp doğru Semadirek Adası'na, ertesi gün de Neapolis'e gittik. [12]Oradan da Filipi'ye geçtik. Burası bir Roma yerleşim merkezi ve Makedonya'nın o bölgesinde önemli bir kentti. Birkaç gün bu kentte kaldık.

[13]Şabat Günü* kent kapısından çıkıp ırmak kıyısına gittik. Orada bir dua yeri olacağını düşünüyorduk. Oturduk, orada toplanmış kadınlarla konuşmaya başladık. [14]Bizi dinleyenler arasında Tiyatira Kenti'nden Lidya adında bir kadın vardı. Mor kumaş ticareti yapan Lidya, Tanrı'ya tapan biriydi. Pavlus'un söylediklerine kulak vermesi için Rab onun yüreğini açtı. [15]Lidya, ev halkıyla birlikte vaftiz* olduktan sonra bizi evine çağırdı. "Beni Rab'bin bir inanlısı kabul ediyorsanız, gelin,

15:38 Elç.13:13

evimde kalın" dedi ve bizi razı etti.

Pavlus'la Silas Hapiste

[16]Bir gün biz dua yerine giderken, karşımıza, falcılık ruhuna tutulmuş köle bir kız çıktı. Bu kız, gelecekten haber vererek efendilerine bir hayli kazanç sağlıyordu. [17]Pavlus'u ve bizleri izleyerek, "Bu adamlar yüce Tanrı'nın kullarıdır, size kurtuluş yolunu bildiriyorlar!" diye bağırıp durdu. [18]Ve günlerce sürdürdü bunu. Sonunda, bundan çok rahatsız olan Pavlus arkasına dönerek ruha, "İsa Mesih'in adıyla, bu kızın içinden çıkmanı buyuruyorum" dedi. Ruh hemen kızın içinden çıktı.

[19]Kızın efendileri, kazanç umutlarının yok olduğunu görünce Pavlus'la Silas'ı yakalayıp çarşı meydanına, yetkililerin önüne sürüklediler. [20-21]Onları yargıçların karşısına çıkartarak, "Bu adamlar Yahudi'dir" dediler, "Kentimizi altüst ettiler. Biz Romalılar için benimsenmesi ve uygulanması yasak birtakım töreler yayıyorlar."

[22]Halk da Pavlus'la Silas'a yapılan saldırıya katıldı. Yargıçlar onların giysilerini yırtıp sıyırarak değnekle dövülmeleri için buyruk verdi. [23]Onları iyice dövdürdükten sonra hapse attılar. Zindancıya, onları sıkı güvenlik altında tutmasını buyurdular. [24]Bu buyruğu alan zindancı onları hapishanenin iç bölmesine atarak ayaklarını tomruğa vurdu.

[25]Gece yarısına doğru Pavlus'la Silas dua ediyor, Tanrı'yı ilahilerle yüceltiyorlardı. Öbür tutuklular da onları dinliyordu. [26]Birdenbire öyle şiddetli bir deprem oldu ki, tutukevi temelden sarsıldı. Bir anda bütün kapılar açıldı, herkesin zincirleri çözüldü. [27]Zindancı uyandı. Zindan kapılarını açık görünce kılıcını çekip canına kıymak istedi. Çünkü tutukluların kaçtığını sanmıştı. [28]Ama Pavlus yüksek sesle, "Canına kıyma, hepimiz buradayız!" diye seslendi.

[29]Zindancı ışık getirtip içeri daldı. Titreyerek Pavlus'la Silas'ın önünde yere kapandı. [30]Onları dışarı çıkararak, "Efendiler, kurtulmak için ne yapmam gerekir?" diye sordu.

[31]Onlar, "Rab İsa'ya iman et, sen de ev halkın da kurtulursunuz" dediler. [32]Sonra kendisine ve ev halkının hepsine Rab'bin sözünü bildirdiler. [33]Gecenin o saatinde zindancı onları götürüp yaralarını yıkadı. Sonra hem kendisi hem ev halkı hemen vaftiz* oldu. [34]Pavlus'la Silas'ı evine götürerek sofra kurdu. Tanrı'ya inanmak, onu ve evindekilerin hepsini sevince boğmuştu.

[35]Gün doğunca yargıçlar görevlileri göndererek, "O adamları serbest bırak" dediler. [36]Zindancı bu sözleri Pavlus'a iletti. "Yargıçlar serbest bırakılmanız için haber gönderdi. Şimdi çıkabilirsiniz, esenlikle gidin" dedi.

[37]Ama Pavlus görevlilere şöyle dedi: "Roma vatandaşı* olduğumuz halde, bizi yargılamadan herkesin önünde dövüp hapse attılar. Şimdi bizi gizlice mi kovacaklar? Olmaz böyle şey! Kendileri gelsinler, bizi alıp çıkarsınlar!"

[38]Görevliler bu sözleri yargıçlara iletti. Yargıçlar, Pavlus'la Silas'ın Roma vatandaşı olduğunu duyunca korktular. [39]Gelip özür dilediler.

Sonra onları dışarı çıkararak kentten ayrılmalarını rica ettiler. [40]Pavlus'la Silas zindandan çıkınca Lidya'nın evine gittiler. Kardeşlerle görüşüp onları yüreklendirdikten sonra oradan ayrıldılar.

Selanik'te

17 Amfipolis ve Apollonya'dan geçerek Selanik'e geldiler. Burada Yahudiler'in bir havrası vardı. [2]Pavlus, her zamanki gibi Yahudiler'e giderek art arda üç Şabat Günü* onlarla Kutsal Yazılar üzerinde tartıştı. [3]Mesih'in* acı çekip ölümden dirilmesi gerektiğine dair açıklamalarda bulunuyor, kanıtlar gösteriyordu. "Size duyurmakta olduğum bu İsa, Mesih'tir" diyordu. [4]Onlardan bazıları, Tanrı'ya tapan Grekler'den büyük bir topluluk ve ileri gelen kadınların da birçoğu ikna olup Pavlus'la Silas'a katıldılar.

[5]Yahudiler bunu kıskandı. Çarşı pazardan topladıkları bazı kötü insanlardan bir kalabalık oluşturup kentte kargaşalık çıkarttılar. Pavlus'la Silas'ı bulmak ve halkın önünde yargılamak amacıyla Yason'un evine saldırdılar. [6]Onları bulamayınca, Yason ile bazı kardeşleri kent yetkililerinin önüne sürüklediler. "Dünyayı altüst eden o adamlar buraya da geldiler" diye bağırıyorlardı. [7]"Yason onları evine aldı. Onların hepsi, İsa adında başka bir kral olduğunu söyleyerek Sezar'ın* buyruklarına karşı geliyorlar." [8]Bu sözleri işiten kalabalık ve kentin yetkilileri telaşa kapıldı. [9]Sonunda yetkililer Yason ve öbürlerini kefaletle serbest bıraktılar.

Veriya'da

[10]Kardeşler hemen o gece Pavlus'la Silas'ı Veriya Kenti'ne gönderdiler. Onlar oraya varınca Yahudiler'in havrasına gittiler. [11]Veriya'daki Yahudiler Selanik'tekilerden daha açık fikirliydi. Tanrı sözünü büyük ilgiyle karşılayarak her gün Kutsal Yazılar'ı inceliyor, öğretilenlerin doğru olup olmadığını araştırıyorlardı. [12]Böylelikle içlerinden birçokları ve çok sayıda saygın Grek kadın ve erkek iman etti.

[13]Selanik'teki Yahudiler Pavlus'un Veriya'da da Tanrı'nın sözünü duyurduğunu öğrenince oraya gittiler, halkı kışkırtıp ayağa kaldırdılar. [14]Bunun üzerine kardeşler Pavlus'u hemen deniz kıyısına yolladılar. Silas ile Timoteos ise Veriya'da kaldılar. [15]Pavlus'la birlikte gidenler onu Atina'ya kadar götürdüler. Sonra Pavlus'tan, Silas'la Timoteos'un bir an önce kendisine yetişmeleri yolunda buyruk alarak geri döndüler.

Atina'da

[16]Onları Atina'da bekleyen Pavlus, kenti putlarla dolu görünce yüreğinde derin bir acı duydu. [17]Bu nedenle, gerek havrada Yahudiler'le ve Tanrı'ya tapan yabancılarla, gerek her gün çarşı meydanında karşılaştığı kişilerle tartışıp durdu. [18]Epikürcü[a]

---

[a] *17:18 "Epikürcü": Grek filozofu Epikür'ün (İ.Ö. 341-270) öğretisini benimseyen kişi. Bu öğretiye göre ruh, beden gibi ölümlüdür, yeryüzündeki yaşamdan başka yaşam yoktur. Kişinin, mutluluğu ataraksiyada (ruh dinginliğinde) araması gereklidir.*

ve Stoacı[a] bazı filozoflar onunla atışmaya başladılar. Kimi, “Bu lafebesi ne demek istiyor?” derken, kimi de, “Galiba yabancı ilahların haberciliğini yapıyor” diyordu. Çünkü Pavlus, İsa'yla ve dirilişle ilgili Müjdeyi duyuruyordu. [19]Onlar Pavlus'u alıp Ares Tepesi Kurulu'na[b] götürdüler. Ona, “Yaydığın bu yeni öğretinin ne olduğunu öğrenebilir miyiz?” dediler. [20]“Kulağımıza yabancı gelen bazı konulardan söz ediyorsun. Bunların anlamını öğrenmek isteriz.”

[21]Bütün Atinalılar ve kentte bulunan yabancılar, vakitlerini hep yeni düşünceleri anlatarak ve dinleyerek geçirirlerdi.

[22]Pavlus, Ares Tepesi Kurulu'nun önüne çıkıp şunları söyledi: “Ey Atinalılar, sizin her bakımdan çok dindar olduğunuzu görüyorum. [23]Ben çevrede dolaşırken, tapındığınız yerleri incelerken üzerinde,

BİLİNMEYEN TANRI'YA

diye yazılmış bir sunağa bile rastladım. Sizin bilmeden tapındığınız bu Tanrı'yı ben size tanıtayım.

[24]“Dünyayı ve içindekilerin tümünü yaratan, yerin ve göğün Rabbi olan Tanrı, elle yapılmış tapınaklarda oturmaz. [25]Herkese yaşam, soluk ve her şeyi veren kendisi olduğuna göre, bir şeye gereksinmesi varmış gibi O'na insan eliyle hizmet edilmez. Tanrı, bütün ulusları tek insandan türetti ve onları yeryüzünün dört bucağına yerleştirdi. [26]Ulusların sürelerini ve yerleşecekleri bölgelerin sınırlarını önceden saptadı. [27]Bunu, kendisini arasınlar ve el yordamıyla da olsa bulabilsinler diye yaptı. Aslında Tanrı hiçbirimizden uzak değildir. [28]Nitekim, ‘O'nda yaşıyor ve hareket ediyoruz; O'nda varız.’ Bazı ozanlarınızın belirttiği gibi, ‘Biz de O'nun soyundanız.’

[29]“Tanrı'nın soyundan olduğumuza göre, tanrısal özün, insan düşüncesi ve becerisiyle biçimlendirilmiş altın, gümüş ya da taştan bir nesneye benzediğini düşünmemeliyiz. [30]Tanrı, geçmiş dönemlerin bilgisizliğini görmezlikten geldi; ama şimdi her yerde herkesin tövbe etmesini buyuruyor. [31]Çünkü dünyayı, atadığı Kişi aracılığıyla adaletle yargılayacağı günü saptamıştır. Bu Kişi'yi ölümden diriltmekle bunun güvencesini herkese vermiştir.”

[32]Ölülerin dirilmesiyle ilgili sözleri duyunca kimi alay etti, kimi de, “Seni bu konuda bir daha dinlemek isteriz” dedi. [33]Bunun üzerine Pavlus aralarından çıkıp gitti. [34]Birkaç kişi ona katılıp inandı. Bunların arasında kurul üyesi Dionisios, Damaris adlı bir kadın ve birkaç kişi daha vardı.

Korint'te

18 Bundan sonra Pavlus Atina'dan ayrılıp Korint'e gitti.

---

[a] *17:18 “Stoacı”: Kişinin, mutluluğu ancak bütün acılar ve zevklerden kaçınmakla bulabileceğini savunan Grek filozofu Zenon'un (İ.Ö.?335-?263) öğretilerini benimseyen kişi.*

[b] *17:19 “Ares Tepesi Kurulu”: Grekçe “Areopagos” (Ares Tepesi); eski Atinalılar'ın, ilk zamanlarda Ares Tepesi'nde toplanmış, daha sonraları da bu adla anılagelmiş olan ulusal meclisi.*

17:24-25 1Kr.8:27; 2Ta.6:18; Yşa.42:5

[2-3]Orada Pontus doğumlu, Akvila adında bir Yahudi ile karısı Priskilla'yı buldu. Bunlar, Klavdius'un bütün Yahudiler'in Roma'yı terk etmesi yolundaki buyruğu üzerine, kısa süre önce İtalya'dan gelmişlerdi. Akvila ile Priskilla'nın yanına giden Pavlus, aynı meslekten olduğundan onlarla kalıp çalıştı. Çünkü meslekleri çadırcılıktı. [4]Pavlus, her Şabat Günü* havrada tartışarak hem Yahudiler'i hem Grekler'i ikna etmeye çalışıyordu.

[5]Silas'la Timoteos Makedonya'dan gelince, Pavlus kendini tümüyle Tanrı sözünü yaymaya verdi. Yahudiler'e, İsa'nın Mesih* olduğuna dair tanıklık ediyordu. [6]Ama Yahudiler karşı gelip ona sövmeye başlayınca Pavlus, giysilerini silkerek, "Başınıza geleceklerin sorumlusu sizsiniz!" dedi. "Sorumluluk benden gitti[a]. Bundan böyle öteki uluslara gideceğim." [7]Pavlus oradan çıktı, Tanrı'ya tapan Titius Yustus adlı birinin evine gitti. Yustus'un evi havranın bitişiğindeydi. [8]Havranın yöneticisi Krispus bütün ev halkıyla birlikte Rab'be inandı. Pavlus'u dinleyen Korintliler'den birçoğu da inanıp vaftiz* oldu.

[9]Bir gece Rab bir görümde Pavlus'a, "Korkma" dedi, "Konuş, susma! [10]Ben seninle birlikteyim; hiç kimse sana dokunmayacak, kötülük yapmayacak. Çünkü bu kentte benim halkım çoktur." [11]Pavlus, orada bir buçuk yıl kaldı ve halka sürekli Tanrı'nın sözünü öğretti.

[12]Gallio'nun Ahaya Valisi olduğu sıralarda, hep birlikte Pavlus'a karşı gelen Yahudiler onu mahkemeye çıkardılar. [13]"Bu adam Yasa'ya aykırı biçimde Tanrı'ya tapınmaları için insanları kandırıyor" dediler.

[14]Pavlus tam söze başlayacakken Gallio Yahudiler'e şöyle dedi: "Ey Yahudiler, davanız bir haksızlık ya da ciddi bir suçla ilgili olsaydı, sizleri sabırla dinlemem gerekirdi. [15]Ama sorun bir öğreti, bazı adlar ve kendi yasanızla ilgili olduğuna göre, bu davaya kendiniz bakın. Ben böyle şeylere yargıçlık etmek istemem." [16]Sonra Gallio onları mahkemeden kovdu. [17]Hep birlikte, havranın yöneticisi Sostenis'i yakalayıp mahkemenin önünde dövdüler. Gallio ise olup bitenlere hiç aldırmadı.

Antakya'ya Dönüş

[18]Pavlus Korint'teki kardeşlerin yanında bir süre daha kaldı. Sonra onlarla vedalaştı, Priskilla ve Akvila ile birlikte Suriye'ye gitmek üzere gemiyle yola çıktı. Adakta bulunmuş olduğu için Kenhere'de saçlarını kestirmişti. [19]Efes'e vardıkları zaman Priskilla ve Akvila'yı orada bıraktı. Kendisi havraya giderek Yahudiler'le tartışmaya başladı. [20]Bunlar daha uzun bir süre kalmasını istedilerse de, Pavlus kabul etmedi. [21]Ama onlara veda ederken, "Tanrı dilerse yanınıza yine döneceğim" dedi. Sonra Efes'ten denize açıldı.

[22]Sezariye'ye vardıktan sonra Yeruşalim'e gidip oradaki kiliseyi* ziyaret etti, oradan da Antakya'ya

[a] 18:6 "'Başınıza geleceklerin sorumlusu sizsiniz!' dedi. 'Sorumluluk benden gitti.'": Grekçe "'Kanınız başınıza!' dedi. 'Ben temizim.'" *18:18 Say.6:1-21; Elç.21:23-24*

geçti. [23]Bir süre orada kaldıktan sonra yola çıktı; Galatya bölgesini ve Frikya'yı dolaşarak bütün öğrencileri ruhça pekiştirdi.

Apollos

[24]Bu arada İskenderiye doğumlu Apollos adında bir Yahudi Efes'e geldi. Üstün bir konuşma yeteneği olan Apollos, Kutsal Yazılar'ı çok iyi biliyordu. [25]Rab'bin yolunda eğitilmiş bir kişiydi. Ateşli bir ruhla konuşuyor ve sadece Yahya'nın vaftizini* bildiği halde İsa'yla ilgili gerçekleri doğru öğretiyordu. [26]Havrada cesaretle konuşmaya başladı. Kendisini dinleyen Priskilla ile Akvila, onu yanlarına alarak Tanrı yolunu ona daha doğru biçimde açıkladılar.

[27]Apollos Ahaya'ya gitmek isteyince kardeşler onu cesaretlendirdiler. Onu iyi karşılamaları için oradaki öğrencilere mektup yazdılar. Apollos Ahaya'ya varınca Tanrı'nın lütfuyla iman etmiş olanlara çok yardım etti. [28]Şöyle ki Kutsal Yazılar'dan, İsa'nın Mesih* olduğunu kanıtlayarak Yahudiler'in iddialarını açıkça ve güçlü bir şekilde çürüttü.

Pavlus Efes'te

19 [1-2]Apollos Korint'teyken Pavlus, iç bölgelerden geçerek Efes'e geldi. Orada bazı öğrencileri bularak onlara, "İman ettiğiniz zaman Kutsal Ruh'u aldınız mı?" diye sordu.

"Kutsal Ruh'un varlığından haberimiz yok ki!" dediler.

[3]"Öyleyse neye dayanarak vaftiz* oldunuz?" diye sordu.

"Yahya'nın öğretisine dayanarak vaftiz olduk" dediler.

[4]Pavlus, "Yahya'nın yaptığı vaftiz, tövbeyle ilgili bir vaftizdi" dedi. "Halka, kendisinden sonra gelecek Olan'a, yani İsa'ya inanmalarını söyledi." [5]Onlar bunu duyunca, Rab İsa'nın adıyla vaftiz oldular. [6]Pavlus ellerini onların üzerine koyunca Kutsal Ruh üzerlerine indi ve bilmedikleri dillerle konuşup peygamberlik etmeye başladılar. [7]Aşağı yukarı on iki kişiydiler.

[8]Havraya giren Pavlus cesaretle konuşmaya başladı. Üç ay boyunca oradakilerle tartışıp durdu, onları Tanrı'nın Egemenliği* konusunda ikna etmeye çalıştı. [9]Ne var ki, bazıları sert bir tutum takınıp ikna olmamakta direndiler ve İsa'nın yolunu halkın önünde kötülemeye başladılar. Bunun üzerine Pavlus onlardan ayrıldı. Öğrencilerini de alıp götürdü ve Tiranus'un dershanesinde her gün tartışmalarını sürdürdü. [10]Bu durum iki yıl sürdü. Sonunda Yahudi olsun Grek* olsun, Asya İli'nde* yaşayan herkes Rab'bin sözünü işitti.

[11]Tanrı, Pavlus'un eliyle olağanüstü mucizeler yaratıyordu. [12]Şöyle ki, Pavlus'un bedenine değen peşkir ve peştamallar hasta olanlara götürüldüğünde, hastalıkları yok oluyor, kötü ruhlar içlerinden çıkıyordu.

[13]Çevrede dolaşıp kötü ruhları kovmakla uğraşan bazı Yahudiler de kötü ruhlara tutsak olanları Rab İsa'nın adını anarak kurtarmaya

19:4 Mat.3:11; Mar.1:4,7-8; Luk.3:4,16; Yu.1:26-27 kalkıştılar. "Pavlus'un tanıttığı İsa'nın adıyla size emrediyoruz!" diyorlardı. [14]Bunu yapanlar arasında Skeva adlı bir Yahudi başkâhinin yedi oğlu da vardı.

[15]Kötü ruh ise onlara şöyle karşılık verdi: "İsa'yı biliyor, Pavlus'u da tanıyorum, ama siz kimsiniz?" [16]İçinde kötü ruh bulunan adam onlara saldırdı, hepsini alt ederek bozguna uğrattı. Öyle ki, o evden çıplak ve yaralı olarak kaçtılar.

[17]Bu haber, Efes'te yaşayan bütün Yahudiler'le Grekler'e ulaştı. Hepsini bir korku aldı ve Rab İsa'nın adı büyük bir saygınlık kazandı. [18]İman edenlerin birçoğu geliyor, yaptıkları kötülükleri itiraf edip anlatıyordu. [19]Büyücülükle uğraşmış bir sürü kişi de kitaplarını toplayıp herkesin önünde yaktılar. Kitapların değerini hesapladıklarında toplam elli bin gümüş tuttuğunu gördüler. [20]Böylelikle Rab'bin sözü güçlü biçimde yayılıp etkinlik kazanıyordu.

[21]Pavlus, bu olup bitenlerden sonra Makedonya ve Ahaya'dan geçip Yeruşalim'e gitmeye karar verdi. "Oraya gittikten sonra Roma'yı da görmem gerek" diyordu. [22]Yardımcılarından ikisini, Timoteos ile Erastus'u Makedonya'ya göndererek kendisi bir süre daha Asya İli'nde kaldı.

Efes'teki Kargaşalık

[23]O sırada İsa'nın yoluna ilişkin büyük bir kargaşalık çıktı. [24]Artemis[a] Tapınağı'nın gümüşten maketlerini yapan Dimitrios adlı bir kuyumcu, el sanatçılarına bir hayli iş sağlıyordu. [25]Sanatçıları ve benzer işlerle uğraşanları bir araya toplayarak onlara şöyle dedi: "Efendiler, bu işten büyük kazanç sağladığımızı biliyorsunuz. [26]Ama Pavlus denen bu adamın, elle yapılan tanrıların gerçek tanrılar olmadığını söyleyerek yalnız Efes'te değil, neredeyse bütün Asya İli'nde* çok sayıda kişiyi kandırıp saptırdığını görüyor ve duyuyorsunuz. [27]Hem bu sanatımız saygınlığını yitirmek tehlikesiyle karşı karşıyadır, hem de ulu tanrıça Artemis'in Tapınağı'nın hiçe sayılması ve bütün Asya İli'yle bütün dünyanın tapındığı tanrıçanın, ululuğundan yoksun kalması tehlikesi vardır."

[28]Oradakiler bunu duyunca öfkeyle doldular. "Efesliler'in Artemisi uludur!" diye bağırmaya başladılar. [29]Kent büsbütün karıştı. Halk, Pavlus'un yol arkadaşlarından Makedonyalı Gayus ve Aristarhus'u yakalayıp sürükleyerek birlikte tiyatroya koşuştu. [30]Pavlus halkın arasına girmek istediyse de, öğrenciler onu bırakmadı. [31]Hatta, Pavlus'un dostu olan bazı Asya İli yöneticileri ona haber yollayarak tiyatroda görünmemesi için yalvardılar.

[32]Tiyatrodaki topluluk karışıklık içindeydi. Her kafadan bir ses çıkıyordu. Çoğu ne için toplandığını bile bilmiyordu. [33]Yahudiler İskender'i öne çıkarınca kalabalıktan bazıları olayı ona bağladı. Eliyle bir işaret yapan İskender, halka savun-

---

[a] *19:24 "Artemis": Grekler'in önemli bir tanrıçası; Artemis'in ya da Latince adıyla Diana'nın en büyük tapınağı Efes Kenti'ndeydi.*

masını yapmak istedi. [34]Ama halk kendisinin Yahudi olduğunu anlayınca hep bir ağızdan yaklaşık iki saat boyunca, "Efesliler'in Artemisi uludur!" diye bağırıp durdu.

[35]Kalabalığı yatıştıran belediye yazmanı, "Ey Efesliler" dedi, "Efes Kenti'nin, ulu Artemis Tapınağı'nın ve gökten düşen kutsal taşın bekçisi olduğunu bilmeyen var mı? [36]Bunları hiç kimse inkâr edemez. Bunun için sakin olmanız ve düşüncesiz bir şey yapmamanız gerekir. [37]Buraya getirdiğiniz bu adamlar, ne tapınakları yağma ettiler, ne de tanrıçamıza sövdüler. [38]Dimitrios ve sanatçı arkadaşlarının herhangi birinden şikâyeti varsa, mahkemeler açık, yargıçlar[a] da var. Karşılıklı suçlamalarını orada yapsınlar. [39]Soruşturacağınız başka bir durum varsa, bunun yasal bir toplantıda çözümlenmesi gerekir. [40]Bugünkü olaylardan ötürü ayaklanma suçundan yargılanmak tehlikesindeyiz. Hiçbir gerekçesi olmayan bu kargaşanın hesabını veremeyeceğiz." [41]Bunları söyledikten sonra topluluğu dağıttı.

Pavlus Troas'ta

20 Pavlus, kargaşalık yatıştıktan sonra öğrencileri çağırtıp onları yüreklendirdi. Sonra kendilerine veda ederek Makedonya'ya gitmek üzere yola çıktı. [2]O yöreleri dolaşarak imanlıları yüreklendiren birçok konuşmalar yaptıktan sonra Yunanistan'a[b] gitti. [3]Orada üç ay kaldı. Suriye'ye deniz yoluyla gitmek üzereyken Yahudiler'in kendisine karşı bir düzen kurması nedeniyle dönüşü Makedonya üzerinden yapmaya karar verdi. [4]Piros oğlu Veriyalı Sopater, Selanikliler'den Aristarhus ile Sekundus, Derbeli Gayus, Timoteos ve Asya İli'nden* Tihikos ile Trofimos onunla birlikte gittiler. [5]Bunlar önden gidip bizi Troas'ta beklediler. [6]Biz de Mayasız Ekmek Bayramı'ndan* sonra Filipi'den denize açılıp beş günde Troas'a gelerek onlarla buluştuk. Orada yedi gün kaldık.

[7]Haftanın ilk günü* ekmek bölmek için bir araya toplandığımızda Pavlus imanlılara bir konuşma yaptı. Ertesi gün oradan ayrılacağı için konuşmasını gece yarısına dek sürdürdü. [8]Toplanmış olduğumuz üst kattaki odada birçok kandil yanıyordu. [9]Eftihos adlı bir delikanlı pencerede oturuyordu. Pavlus konuşmasını uzattıkça Eftihos'u uyku bastı. Uykuya dalınca da ikinci[c] kattan aşağı düştü ve yerden ölüsü kaldırıldı. [10]Aşağı inen Pavlus delikanlının üzerine kapanıp onu kucakladı. "Telaşlanmayın, yaşıyor!" dedi. [11]Sonra yukarı çıkıp ekmek böldü ve yemek yedi. Gün doğuncaya dek onlarla uzun uzun konuştu, sonra oradan ayrıldı. [12]Çocuğu diri olarak evine götüren imanlılar bu olaydan büyük cesaret aldılar.

---

[a] ***19:38** "Yargıçlar": Grekçe "Valiler".*

[b] ***20:2** Burada Yunanistan sözcüğünün Roma İmparatorluğu'nun ili Ahaya için kullanıldığı sanılıyor.*

[c] ***20:9** "İkinci": Grekçe "Üçüncü". (Zemin kat birinci kat sayılırdı).*

[13]Biz önden giderek gemiye bindik ve Assos'a hareket ettik. Pavlus'u oradan alacaktık. Kendisi karadan gitmek istediği için bunu böyle düzenlemişti. [14]Bizi Assos'ta karşılayınca onu gemiye alıp Midilli'ye geçtik. [15]Oradan denize açılıp ertesi gün Sakız Adası'nın karşısına geldik. Üçüncü gün Sisam'a uğradık ve bir gün sonra Milet'e vardık. [16]Pavlus, Asya İli'nde vakit kaybetmemek için Efes'e uğramamaya karar vermişti. Pentikost Günü Yeruşalim'de olabilmek umuduyla acele ediyordu.

Pavlus Efesli İhtiyarlara Veda Ediyor

[17]Pavlus, Milet'ten Efes'e haber yollayarak kilisenin ihtiyarlarını* yanına çağırttı. [18]Yanına geldikleri zaman onlara şöyle dedi: "Asya İli'ne* ayak bastığım ilk günden beri, sizinle bulunduğum bütün süre boyunca, nasıl davrandığımı biliyorsunuz. [19]Yahudiler'in kurduğu düzenlerden çektiğim sıkıntıların ortasında Rab'be tam bir alçakgönüllülükle, gözyaşları içinde kulluk ettim. [20]Yararlı olan herhangi bir şeyi size duyurmaktan, gerek açıkta gerek evden eve dolaşarak size öğretmekten çekinmedim. [21]Hem Yahudiler'i hem de Grekler'i*, tövbe edip Tanrı'ya dönmeye ve Rabbimiz İsa'ya inanmaya çağırdım.

[22]"Şimdi de Ruh'a boyun eğerek Yeruşalim'e gidiyorum. Orada başıma neler geleceğini bilmiyorum. [23]Ancak Kutsal Ruh, beni zincirler ve sıkıntıların beklediğine dair her kentte beni uyarıyor. [24]Canımı hiç önemsemiyorum, ona değer vermiyorum. Yeter ki yarışı bitireyim ve Rab İsa'dan aldığım görevi, Tanrı'nın lütfunu bildiren Müjde'ye tanıklık etme görevini tamamlayayım.

[25]"Şimdi aralarında dolaşıp Tanrı'nın Egemenliği'ni duyurduğum sizlerden hiçbirinin yüzümü bir daha görmeyeceğimi biliyorum. [26]Bu yüzden bugün size şunu açıkça söyleyeyim: Ben kimsenin uğrayacağı cezadan sorumlu değilim[a]. [27]Tanrı'nın isteğini size tam olarak bildirmekten çekinmedim. [28]Kendinize ve Kutsal Ruh'un sizi gözetmen olarak görevlendirdiği bütün sürüye göz kulak olun. Rab'bin kendi kanı pahasına sahip olduğu kiliseyi gütmek üzere atandınız. [29]Ben gittikten sonra sürüyü esirgemeyen yırtıcı kurtların aranıza gireceğini biliyorum. [30]Hatta öğrencileri kendi peşlerinden sürüklemek için sizin aranızdan da sapık sözler söyleyen kişiler çıkacak. [31]Bunun için uyanık durun. Üç yıl boyunca, aralıksız, gece gündüz demeden, gözyaşı dökerek her birinizi nasıl uyardığımı hatırlayın.

[32]"Şimdi sizi Tanrı'ya ve O'nun lütfunu bildiren söze emanet ediyorum. Bu söz, sizi ruhça geliştirecek ve kutsal kılınmış olan bütün insanlar arasında mirasa kavuşturacak güçtedir. [33]Ben hiç kimsenin altınına, gümüşüne ya da giysisine göz dikmedim. [34]Siz de bilirsiniz ki, bu

---

[a] *20:26 "Kimsenin uğrayacağı cezadan sorumlu değilim": Grekçe "Herkesin kanından temizim".* *20:24 2Ti.4:7*

eller hem benim, hem de benimle birlikte olanların gereksinmelerini karşılamak için hizmet etmiştir. [35]Yaptığım her işte sizlere, böyle emek vererek güçsüzlere yardım etmemiz ve Rab İsa'nın, 'Vermek, almaktan daha büyük mutluluktur' diyen sözünü unutmamamız gerektiğini gösterdim."

[36]Pavlus bu sözleri söyledikten sonra diz çöküp onlarla birlikte dua etti. [37]Sonra hepsi acı acı ağlayarak Pavlus'un boynuna sarıldılar, onu öptüler. [38]Onları en çok üzen, "Yüzümü bir daha görmeyeceksiniz" demesi oldu. Sonra onu gemiye kadar geçirdiler.

Yeruşalim'e Yolculuk

21 Onlardan ayrılınca denize açılıp doğru İstanköy'e gittik. Ertesi gün Rodos'a, oradan da Patara'ya geçtik. [2]Fenike'ye gidecek bir gemi bulduk, buna binip denize açıldık. [3]Kıbrıs'ı görünce güneyinden geçerek Suriye'ye yöneldik ve Sur Kenti'nde karaya çıktık. Gemi, yükünü orada boşaltacaktı. [4]İsa'nın oradaki öğrencilerini arayıp bulduk ve yanlarında bir hafta kaldık. Öğrenciler Ruh'un yönlendirmesiyle Pavlus'u Yeruşalim'e gitmemesi için uyardılar. [5]Günümüz dolunca kentten ayrılıp yolumuza devam ettik. İmanlıların hepsi, eşleri ve çocuklarıyla birlikte bizi kentin dışına kadar geçirdiler. Deniz kıyısında diz çöküp dua ettik. [6]Birbirimizle vedalaştıktan sonra biz gemiye bindik, onlar da evlerine döndüler.

[7]Sur'dan deniz yolculuğumuza devam ederek Batlamya Kenti'ne geldik. Oradaki kardeşleri ziyaret edip bir gün yanlarında kaldık. [8]Ertesi gün ayrılıp Sezariye'ye geldik. Yediler'den biri olan müjdeci Filipus'un evine giderek onun yanında kaldık. [9]Bu adamın peygamberlik eden, evlenmemiş dört kızı vardı.

[10]Oraya varışımızdan birkaç gün sonra Yahudiye'den Hagavos adlı bir peygamber geldi. [11]Bu adam bize yaklaşıp Pavlus'un kuşağını aldı, bununla kendi ellerini ayaklarını bağlayarak dedi ki, "Kutsal Ruh şöyle diyor: 'Yahudiler, bu kuşağın sahibini Yeruşalim'de böyle bağlayıp öteki uluslara teslim edecekler.' "

[12]Bu sözleri duyunca hem bizler hem de oralılar Yeruşalim'e gitmemesi için Pavlus'a yalvardık. [13]Bunun üzerine Pavlus şöyle karşılık verdi: "Ne yapıyorsunuz, ne diye ağlayıp yüreğimi sızlatıyorsunuz? Ben Rab İsa'nın adı uğruna Yeruşalim'de yalnız bağlanmaya değil, ölmeye de hazırım."

[14]Pavlus'u ikna edemeyince, "Rabbin istediği olsun" diyerek sustuk.

[15]Bir süre sonra hazırlığımızı yapıp Yeruşalim'e doğru yola çıktık. [16]Sezariye'deki öğrencilerden bazıları da bizimle birlikte geldiler. Bizi, evinde kalacağımız adama, eski öğrencilerden Kıbrıslı Minason'a götürdüler.

Pavlus Yeruşalim'de

[17]Yeruşalim'e vardığımız zaman kardeşler bizi sevinçle karşıladılar.

21:8 Elç.6:1-6 *21:10 Elç.11:28*

[18]Ertesi gün Pavlus'la birlikte Yakup'u görmeye gittik. İhtiyarların* hepsi orada toplanmıştı. [19]Pavlus, onların hal hatırını sorduktan sonra, hizmetinin aracılığıyla Tanrı'nın öteki uluslar arasında yaptıklarını teker teker anlattı.

[20]Bunları işitince Tanrı'yı yücelttiler. Pavlus'a, "Görüyorsun kardeş, Yahudiler arasında binlerce imanlı var ve hepsi Kutsal Yasa'nın candan savunucusudur" dediler. [21]"Ne var ki, duyduklarına göre sen öteki uluslar arasında yaşayan bütün Yahudiler'e, çocuklarını sünnet etmemelerini, törelerimize uymamalarını söylüyor, Musa'nın Yasası'na sırt çevirmeleri gerektiğini öğretiyormuşsun. [22]Şimdi ne yapmalı? Senin buraya geldiğini mutlaka duyacaklar. [23]Bunun için sana dediğimizi yap. Aramızda adak adamış dört kişi var. [24]Bunları yanına al, kendileriyle birlikte arınma törenine katıl. Başlarını tıraş edebilmeleri için kurbân masraflarını sen öde. Böylelikle herkes, seninle ilgili duyduklarının asılsız olduğunu, senin de Kutsal Yasa'ya uygun olarak yaşadığını anlasın. [25]Öteki uluslardan olan imanlılara gelince, biz onlara, putlara sunulan kurbanların etinden, kandan, boğularak öldürülen hayvanlardan ve fuhuştan sakınmalarını öngören kararımızı yazmıştık."

[26]Bunun üzerine Pavlus o dört kişiyi yanına aldı, ertesi gün onlarla birlikte arınma törenine katıldı. Sonra tapmağa girerek arınma günlerinin ne zaman tamamlanacağını, her birinin adına ne zaman kurban sunulacağını bildirdi.

Pavlus Tutuklanıyor

[27]Yedi günlük süre bitmek üzereydi. Asya İli'nden* bazı Yahudiler Pavlus'u tapmakta görünce bütün kalabalığı kışkırtarak onu yakaladılar. [28]"Ey İsrailliler, yardım edin!" diye bağırdılar. "Her yerde herkese, halkımıza, Kutsal Yasa'ya ve bu kutsal yere karşı öğretiler yayan adam budur. Üstelik tapmağa bazı Grekler'i sokarak bu kutsal yeri kirletti." [29]Bu Yahudiler, daha önce kentte Pavlus'un yanında gördükleri Efesli Trofimos'un, Pavlus tarafından tapınağa sokulduğunu sanıyorlardı.

[30]Bütün kent ayağa kalkmıştı. Her taraftan koşuşup gelen halk Pavlus'u tutup tapınaktan dışarı sürükledi. Arkasından tapınağın kapıları hemen kapatıldı. [31]Onlar Pavlus'u öldürmeye çalışırken, bütün Yeruşalim'in karıştığı haberi Roma taburunun komutanına ulaştı. [32]Komutan hemen yüzbaşılarla askerleri yanına alarak kalabalığın olduğu yere koştu. Komutanla askerleri gören halk Pavlus'u dövmeyi bıraktı. [33]O zaman komutan yaklaşıp Pavlus'u yakaladı, çift zincirle bağlanması için buyruk verdi. Sonra, "Kimdir bu adam, ne yaptı?" diye sordu.

[34]Kalabalıktakilerin her biri ayrı bir şey bağırıyordu. Kargaşalıktan ötürü kesin bilgi edinemeyen komutan, Pavlus'un kaleye götürülmesini buyurdu. [35]Pavlus merdivenlere geldiğinde kalabalık öylesine azmıştı ki,

21:23 Say.6:1-21 *21:25 Elç.15:28-29* *21:29 Elç.20:4* askerler onu taşımak zorunda kaldılar. [36]Kalabalık, “Öldürün onu!” diye bağırarak onları izliyordu.

Pavlus Kendini Savunuyor

[37]Kaleden içeri girmek üzereyken Pavlus komutana, “Sana bir şey söyleyebilir miyim?” dedi.

Komutan, “Grekçe biliyor musun?” dedi. [38]“Sen bundan bir süre önce bir ayaklanma başlatıp dört bin tedhişçiyi[a] çöle götüren Mısırlı değil misin?”

[39]Pavlus, “Ben Kilikya’dan Tarsuslu bir Yahudi, hiç de önemsiz olmayan bir kentin vatandaşıyım” dedi. “Rica ederim, halka birkaç söz söylememe izin ver.” [40]Komutanın izin vermesi üzerine Pavlus merdivende dikilip eliyle halka bir işaret yaptı. Derin bir sessizlik olunca, İbrani* dilinde konuşmaya başladı.

22 “Kardeşler ve babalar, size şimdi yapacağım savunmayı dinleyin” dedi. [2-3]Pavlus’un kendilerine İbrani dilinde seslendiğini duyduklarında daha derin bir sessizlik oldu. Pavlus şöyle devam etti: “Ben Yahudi’yim. Kilikya’nın Tarsus Kenti’nde doğdum ve burada, Yeruşalim’de Gamaliel’in dizinin dibinde büyüdüm. Atalarımızın yasasıyla ilgili sıkı bir eğitimden geçtim. Bugün hepinizin yaptığı gibi, ben de Tanrı için gayretle çalışan biriydim. [4]İsa’nın yolundan gidenlere öldüresiye zulmeder, kadın erkek demeden onları bağlayıp hapse atardım. [5]Başkâhin ile bütün kurul üyeleri söylediklerimi doğrulayabilirler. Onlardan Yahudi kardeşlere yazılmış mektuplar alarak Şam’a doğru yola çıkmıştım. Amacım, oradaki İsa inanlılarını da cezalandırmak üzere bağlayıp Yeruşalim’e getirmekti.

[6]“Ben öğleye doğru yol alıp Şam’a yaklaşırken, birdenbire gökten parlak bir ışık çevremi aydınlattı. [7]Yere yıkıldım. Bir sesin bana, ‘Saul, Saul! Neden bana zulmediyorsun?’ dediğini işittim.

[8]“ ‘Ey Efendim, sen kimsin?’ diye sordum.

“Ses bana, ‘Ben senin zulmettiğin Nasıralı İsa’yım’ dedi. [9]Yanımdakiler ışığı gördülerse de, benimle konuşanın söylediklerini anlamadılar.

[10]“ ‘Rab, ne yapmalıyım?’ diye sordum.

“Rab bana, ‘Kalk, Şam’a git’ dedi, ‘Yapmanı tasarladığım her şey orada sana bildirilecek.’ [11]Parlayan ışığın görkeminden gözlerim görmez olduğundan, yanımdakiler elimden tutup beni Şam’a götürdüler.

[12-13]“Orada Hananya adında dindar, Kutsal Yasa’ya bağlı biri vardı. Kentte yaşayan bütün Yahudiler’in kendisinden övgüyle söz ettiği bu adam gelip yanımda durdu ve, ‘Saul kardeş, gözlerin görsün!’ dedi. Ve ben o anda onu gördüm.

[14]“Hananya, ‘Atalarımızın Tanrısı, kendisinin isteğini bilmen ve Adil Olan’ı görüp O’nun ağzından bir ses işitmen için seni seçmiştir’ dedi. [15]‘Görüp işittiklerini bütün insanlara

---

[a] ***21:38*** *“Tedhişçi”: Grekçe “Hançerli”, şiddet yanlısı milliyetçi bir Yahudi partisinin üyelerine verilen ad.* ***22:2-3*** *Elç.5:34-39* ***22:4-5*** *Elç.8:3; 26:9-11*

duyurarak O'nun tanıklığını yapacaksın. [16]Haydi, ne bekliyorsun? Kalk, O'nun adını anarak vaftiz* ol ve günahlarından arın!'

[17-18]"Ben Yeruşalim'e döndükten sonra, tapınakta dua ettiğim bir sırada, kendimden geçerek Rab'bi gördüm. Bana, 'Çabuk ol' dedi, 'Yeruşalim'den hemen ayrıl. Çünkü benimle ilgili tanıklığını kabul etmeyecekler.'

[19]" 'Ya Rab' dedim, 'Benim havradan havraya giderek sana inananları tutuklayıp dövdüğümü biliyorlar. [20]Üstelik sana tanıklık eden İstefanos'un kanı döküldüğü zaman, ben de oradaydım. Onu öldürenlerin kaftanlarına bekçilik ederek yapılanları onayladım.'

[21]"Rab bana, 'Git' dedi, 'Seni uzaktaki uluslara göndereceğim.' "

Roma Vatandaşı Pavlus

[22]Pavlus'u buraya kadar dinleyenler, bu söz üzerine, "Böylesini yeryüzünden temizlemeli, yaşaması uygun değil!" diye seslerini yükselttiler.

[23-24]Onlar böyle bağırır, üstlüklerini sallayıp havaya toz savururken komutan, Pavlus'un kalenin içine götürülmesini buyurdu. Halkın neden Pavlus'un aleyhine böyle bağırdığını öğrenmek için onun kamçılanarak sorguya çekilmesini istedi. [25]Kendisini sırımlarla bağlayıp kollarını geriyorlardı ki, Pavlus orada duran yüzbaşıya, "Mahkemesi yapılmamış bir Roma vatandaşını* kamçılamanız yasaya uygun mudur?" dedi.

[26]Yüzbaşı bunu duyunca gidip komutana haber verdi. "Ne yapıyorsun?" dedi. "Bu adam Roma vatandaşıymış."

[27]Komutan Pavlus'un yanına geldi, "Söyle bakayım, sen Romalı mısın?" diye sordu.

Pavlus da, "Evet" dedi.

[28]Komutan, "Ben bu vatandaşlığı yüklü bir para ödeyerek elde ettim" diye karşılık verdi.

Pavlus, "Ben ise doğuştan Roma vatandaşıyım" dedi.

[29]Onu sorguya çekecek olanlar hemen yanından çekilip gittiler. Kendisini bağlatan komutan da, onun Roma vatandaşı olduğunu anlayınca korktu.

Pavlus Yüksek Kurul'un Önünde

[30]Komutan ertesi gün, Yahudiler'in Pavlus'u tam olarak neyle suçladıklarını öğrenmek için onu hapisten getirtti, başkâhinlerle bütün Yüksek Kurul'un* toplanması için buyruk verdi ve onu aşağı indirip Kurul'un önüne çıkardı.

23 Yüksek Kurul'u dikkatle süzen Pavlus, "Kardeşler" dedi, "Ben bugüne dek Tanrı'nın önünde tertemiz bir vicdanla yaşadım." [2]Başkâhin Hananya, Pavlus'un yanında duranlara onun ağzına vurmaları için buyruk verdi. [3]Bunun üzerine Pavlus ona, "Seni badanalı duvar, Tanrı sana vuracaktır!" dedi. "Hem oturmuş Kutsal Yasa'ya göre beni yargılıyorsun, hem de Yasa'yı çiğneyerek beni dövdürüyorsun."

[4]Çevrede duranlar, "Tanrı'nın başkâhinine hakaret mi ediyorsun?" dediler.

22:20 Elç.7:58 *23:3 Mat.23:27-28*

[5]Pavlus, "Kardeşler, başkâhin olduğunu bilmiyordum" dedi. "Nitekim, 'Halkını yönetenleri kötüleme' diye yazılmıştır."

[6]Oradakilerden bir bölümünün Saduki*, öbürlerinin de Ferisi* mezhebinden olduğunu anlayan Pavlus, Yüksek Kurul'a şöyle seslendi: "Kardeşler, ben özbeöz Ferisi'yim. Ölülerin dirileceği umudunu beslediğim için yargılanmaktayım." [7]Pavlus'un bu sözü üzerine Ferisiler'le Sadukiler çekişmeye başladılar, Kurul ikiye bölündü. [8]Sadukiler, ölümden diriliş, melek ve ruh yoktur derler; Ferisiler ise bunların hepsine inanırlar.

[9]Kurul'da büyük bir kargaşalık çıktı. Ferisi mezhebinden bazı din bilginleri* kalkıp ateşli bir şekilde, "Bu adamda hiçbir suç görmüyoruz" diye bağırdılar. "Bir ruh ya da bir melek kendisiyle konuşmuşsa, ne olmuş?" [10]Çekişme öyle şiddetlendi ki komutan, Pavlus'u parçalayacaklar diye korktu. Askerlerin aşağı inip onu zorla aralarından alarak kaleye götürmelerini buyurdu.

[11]O gece Rab Pavlus'a görünüp, "Cesur ol" dedi, "Yeruşalim'de benimle ilgili nasıl tanıklık ettinse, Roma'da da öyle tanıklık etmen gerekir."

Pavlus'u Öldürme Girişimleri

[12]Ertesi sabah Yahudiler aralarında gizli bir anlaşma yaptılar. "Pavlus'u öldürmeden bir şey yiyip içersek, bize lanet olsun!" diye ant içtiler. [13]Bu anlaşmaya katılanların sayısı kırkı aşıyordu. [14]Bunlar başkâhinlerle ileri gelenlerin yanına gidip şöyle dediler: "Biz, 'Pavlus'u öldürmeden ağzımıza bir şey koyarsak, bize lanet olsun!' diye ant içtik. [15]Şimdi siz Yüksek Kurul'la* birlikte, Pavlus'a ilişkin durumu daha ayrıntılı bir şekilde araştıracakmış gibi, komutanın onu size getirmesini rica edin. Biz de, Pavlus daha Kurul'a gelmeden onu öldürmeye hazır olacağız."

[16]Ne var ki, Pavlus'un kızkardeşinin oğlu onların pusu kurduğunu duydu. Varıp kaleye girdi ve haberi Pavlus'a iletti. [17]Yüzbaşılardan birini yanına çağıran Pavlus, "Bu genci komutana götür, kendisine ileteceği bir haber var" dedi.

[18]Yüzbaşı, genci alıp komutana götürdü. "Tutuklu Pavlus beni çağırıp bu genci sana getirmemi rica etti. Sana bir söyleyeceği varmış" dedi.

[19]Komutan, genci elinden tutup bir yana çekti. "Bana bildirmek istediğin nedir?" diye sordu.

[20]"Yahudiler sözbirliği ettiler" dedi, "Pavlus'la ilgili durumu daha ayrıntılı bir şekilde araştırmak istiyorlarmış gibi, yarın onu Yüksek Kurul'a götürmeni rica edecekler. [21]Ama sen onlara kanma! Aralarından kırktan fazla kişi ona pusu kurmuş bekliyor. 'Onu ortadan kaldırmadan bir şey yiyip içersek, bize lanet olsun!' diye ant içtiler. Şimdi hazırlar, senden olumlu bir yanıt gelmesini bekliyorlar."

[22]Komutan, "Bunları bana açıkla-

23:5 Çık.22:28 *23:6 Elç.26:5; Flp.3:5*
23:8 Mat.22:23-24; Mar.12:18-19; Luk.20:27-28

dığını hiç kimseye söyleme" diye uyardıktan sonra genci salıverdi.

Pavlus Sezariye'ye Yollanıyor

[23]Komutan, yüzbaşılardan ikisini yanına çağırıp şöyle dedi: "Akşam saat* dokuzda Sezariye'ye hareket etmek üzere iki yüz piyade, yetmiş atlı ve iki yüz mızraklı hazırlayın. [24]Ayrıca Pavlus'u bindirip Vali Feliks'in yanına sağ salim ulaştırmak için hayvan sağlayın." [25-26]Sonra şöyle bir mektup yazdı:

"Klavdius Lisias'tan,
Sayın Vali Feliks'e selam.
[27]Bu adamı Yahudiler yakalamış öldürmek üzereydiler. Ne var ki, kendisinin Roma vatandaşı olduğunu öğrenince askerlerle yetişip onu kurtardım. [28]Kendisini neyle suçladıklarını bilmek istediğim için onu Yahudiler'in Yüksek Kurulu'nun önüne çıkarttım. [29]Suçlamanın, Yahudiler'in yasasına ilişkin bazı sorunlarla ilgili olduğunu öğrendim. Ölüm ya da hapis cezasını gerektiren herhangi bir suçlama yoktu. [30]Bana bu adama karşı bir tuzak kurulduğu bildirilince onu hemen sana gönderdim. Onu suçlayanlara da kendisiyle ilgili şikâyetlerini sana bildirmelerini buyurdum."

[31]Askerler, kendilerine verilen buyruk uyarınca Pavlus'u alıp geceleyin Antipatris'e götürdüler. [32]Ertesi gün, atlıları Pavlus'la birlikte yola devam etmek üzere bırakarak kaleye döndüler. [33]Atlılar Sezariye'ye varınca mektubu valiye verip Pavlus'u teslim ettiler. [34-35]Vali mektubu okuduktan sonra Pavlus'un hangi ilden olduğunu sordu. Kilikyalı olduğunu öğrenince, "Seni suçlayanlar da gelsin, o zaman seni dinlerim" dedi. Sonra Pavlus'un, Hirodes'in* sarayında gözaltında tutulması için buyruk verdi.

Pavlus Feliks'in Önünde Suçlanıyor

24 Bundan beş gün sonra Başkâhin Hananya, bazı ileri gelenler ve Tertullus adlı bir hatip Sezariye'ye gelip Pavlus'la ilgili şikâyetlerini valiye ilettiler. [2-3]Pavlus çağrılınca Tertullus suçlamalarına başladı. "Ey erdemli Feliks!" dedi. "Senin sayende uzun süredir esenlik içinde yaşamaktayız. Aldığın önlemlerle de bu ulusun yararına olumlu gelişmeler kaydedilmiştir. Yaptıklarını, her zaman ve her yerde büyük bir şükranla anıyoruz. [4]Seni fazla yormak istemiyorum; söyleyeceğimiz birkaç sözü hoşgörüyle dinlemeni rica ediyorum.

[5]"Biz şunu anladık ki, bu adam dünyanın her yanında bütün Yahudiler arasında kargaşalık çıkaran bir fesatçı ve Nasrani tarikatının elebaşılarından biridir. [6-8]Tapınağı bile kirletmeye kalkıştı. Ama biz onu yakaladık.[a] Onu sorguya çekersen, onunla ilgili bütün suçlamalarımızın doğruluğunu

---

[a] *24:6-8 Bazı Grekçe elyazmaları, "Ve kendi yasamıza göre yargılamak istedik. Ne var ki, komutan Lisias gelip kaba kuvvet kullanarak onu elimizden aldı götürdü. Onu suçlayanların sana başvurmalarını buyurdu" sözlerini de içerir.*

kendisinden öğrenebilirsin." [9]Oradaki Yahudiler de anlatılanların doğru olduğunu söyleyerek bu suçlamalara katıldılar.

[10]Valinin bir işareti üzerine Pavlus şöyle karşılık verdi: "Senin yıllardan beri bu ulusa yargıçlık ettiğini bildiğim için, kendi savunmamı sevinçle yapıyorum. [11]Sen kendin de öğrenebilirsin, tapınmak amacıyla Yeruşalim'e gidişimden bu yana sadece on iki gün geçti. [12]Beni ne tapınakta, ne havralarda, ne de kentin başka bir yerinde herhangi biriyle tartışırken ya da halkı ayaklandırmaya çalışırken görmüşlerdir. [13]Şu anda bana yönelttikleri suçlamaları da sana kanıtlayamazlar. [14]Bununla birlikte, sana şunu itiraf edeyim ki, kendilerinin tarikat dedikleri Yol'un bir izleyicisi olarak atalarımızın Tanrısı'na kulluk ediyorum. Kutsal Yasa'da ve peygamberlerin kitaplarında yazılı her şeye inanıyorum. [15]Aynı bu adamların kabul ettiği gibi, hem doğru kişilerin hem doğru olmayanların ölümden dirileceğine dair Tanrı'ya umut bağladım. [16]Bu nedenle ben gerek Tanrı, gerek insanlar önünde vicdanımı temiz tutmaya her zaman özen gösteriyorum.

[17]"Uzun yıllar sonra, ulusuma bağışlar getirmek ve adaklar sunmak için Yeruşalim'e geldim. [18]Beni tapınakta adaklar sunarken buldukları zaman arınmış durumdaydım. Çevremde ne bir kalabalık ne de karışıklık vardı. Ancak orada Asya İli'nden* bazı Yahudiler bulunuyordu. [19]Onların bana karşı bir diyecekleri varsa, senin önüne çıkıp suçlamalarını belirtmeleri gerekir. [20]Buradakiler de, Yüksek Kurul'un* önündeki duruşmam sırasında bende ne suç bulduklarını açıklasınlar. [21]Önlerine çıkarıldığımda, 'Bugün, ölülerin dirilişi konusunda tarafınızdan yargılanmaktayım' diye seslenmiştim. Olsa olsa beni bu konuda suçlayabilirler."

[22]İsa'nın yoluna ilişkin derin bilgisi olan Feliks duruşmayı başka bir güne ertelerken, "Davanızla ilgili kararımı komutan Lisias gelince veririm" dedi. [23]Oradaki yüzbaşıya da Pavlus'u gözaltında tutmasını, ama kendisine biraz serbestlik tanımasını, ona yardımda bulunmak isteyen dostlarından hiçbirine engel olmamasını buyurdu.

[24]Birkaç gün sonra Feliks, Yahudi olan karısı Drusilla ile birlikte geldi, Pavlus'u çağırtarak Mesih İsa'ya olan inancı konusunda onu dinledi. [25]Pavlus doğruluk, özdenetim ve gelecek olan yargı gününden söz edince Feliks korkuya kapıldı. "Şimdilik gidebilirsin" dedi, "Fırsat bulunca seni yine çağırtırım." [26]Bir yandan da Pavlus'un kendisine rüşvet vereceğini umuyordu. Bu nedenle onu sık sık çağırtır, onunla sohbet ederdi.

[27]İki yıl dolunca görevini Porkius Festus'a devreden Feliks, Yahudiler'in gönlünü kazanmak amacıyla Pavlus'u hapiste bıraktı.

24:17-18 Elç.21:17-28
24:21 Elç.23:6

Festus'un Önünde Yargılanma

25 Eyalete vardıktan üç gün sonra Festus, Sezariye'den Yeruşalim'e gitti. [2-3]Başkâhinlerle Yahudiler'in ileri gelenleri, Pavlus'la ilgili şikâyetlerini ona açıkladılar. Festus'tan kendilerine bir iyilikte bulunmasını isteyerek Pavlus'u Yeruşalim'e getirtmesi için yalvardılar. Bu arada pusu kurup Pavlus'u yolda öldüreceklerdi. [4-5]Festus ise Pavlus'un Sezariye'de tutuklu bulunduğunu, kendisinin de yakında oraya gideceğini söyleyerek, "Aranızda yetkili olanlar benimle gelsinler; bu adam yanlış bir şey yapmışsa, ona karşı suç duyurusunda bulunsunlar" dedi.

[6]Festus, onların arasında sadece sekiz on gün kadar kaldı; sonra Sezariye'ye döndü. Ertesi gün yargı kürsüsüne oturarak Pavlus'un getirilmesini buyurdu. [7]Pavlus içeri girince, Yeruşalim'den gelen Yahudiler çevresini sardılar ve kanıtlayamadıkları birçok ağır suçlamada bulundular. [8]Pavlus, "Ne Yahudiler'in yasasına, ne tapmağa, ne de Sezar'a* karşı hiçbir günah işlemedim" diyerek kendini savundu.

[9]Yahudiler'in gönlünü kazanmak isteyen Festus, Pavlus'a şöyle karşılık verdi: "Yeruşalim'e gidip orada benim önümde bu konularda yargılanmak ister misin?"

[10]Pavlus, "Ben Sezar'ın yargı kürsüsü önünde durmaktayım" dedi, "Burada yargılanmam gerekir. Sen de çok iyi biliyorsun ki, Yahudiler'e karşı hiçbir suç işlemedim. [11]Şayet suçum varsa, ölüm cezasını gerektirecek bir şey yapmışsam, ölmekten çekinmem. Yok eğer bunların bana karşı yaptığı suçlamalar asılsız ise, hiç kimse beni onların eline teslim edemez. Davamın Sezar'a iletilmesini istiyorum."

[12]Festus, danışma kuruluyla görüştükten sonra şu yanıtı verdi: "Davanı Sezar'a ilettin, Sezar'a gideceksin."

Festus, Kral Agrippa'ya Danışıyor

[13]Birkaç gün sonra Kral Agrippa ile Bernikia[a], Festus'a bir nezaket ziyaretinde bulunmak üzere Sezariye'ye geldiler. [14]Bir süre orada kaldılar. Bu arada Festus, Pavlus'la ilgili durumu krala anlattı. "Feliks'in tutuklu olarak bıraktığı bir adam var" dedi. [15]"Yeruşalim'de bulunduğum sırada Yahudiler'in başkâhinleriyle ileri gelenleri, onunla ilgili şikâyetlerini açıkladılar, onu cezalandırmamı istediler.

[16]"Ben onlara, 'Herhangi bir sanığı, kendisini suçlayanlarla yüzleştirmeden, kendisine yöneltilen ithamlarla ilgili olarak savunma fırsatı vermeden, onu suçlayanların eline teslim etmek Romalılar'ın geleneğine aykırıdır' dedim. [17]Onlar benimle buraya gelince, hiç vakit kaybetmeden, ertesi gün yargı kürsüsüne oturup adamın getirilmesini buyurdum. [18]Ne var ki, kalkıp konuşan davacılar ona, beklediğim türden kötülüklerle ilgili hiçbir suçlama yöneltmediler. [19]Ancak onunla çekiştikleri bazı sorunlar vardı. Bunlar, kendi dinlerine ve

---

25:13 "Berniki": Agrippa'nın kızkardeşi.

ölmüş de Pavlus'un iddiasına göre yaşamakta olan İsa adındaki birine ilişkin konulardı. [20]Bunları nasıl soruşturacağımı bilemediğim için Pavlus'a, Yeruşalim'e gidip orada bu konularda yargılanmaya razı olup olmayacağını sordum. [21]Ama kendisi davasını İmparator'a[a] iletti, İmparator'un kararına dek tutuklu kalmak istedi. Ben de onu İmparator'a[b] göndereceğim zamana kadar tutuklu kalmasını buyurdum."

[22]Agrippa Festus'a, "Ben de bu adamı dinlemek isterdim" dedi.

Festus da, "Yarın onu dinlersin" dedi.

Pavlus, Agrippa'nın Önünde

[23]Ertesi gün Agrippa ile Berniki büyük bir tantanayla gelip komutanlar ve kentin ileri gelenleriyle birlikte toplantı salonuna girdiler. Festus'un buyruğu üzerine Pavlus içeri getirildi. [24]Festus, "Kral Agrippa ve burada bizimle bulunan bütün efendiler" dedi, "Yeruşalim'de olsun, burada olsun, bütün Yahudi halkının bana şikâyet ettiği bu adamı görüyorsunuz. 'Onu artık yaşatmamalı!' diye haykırıyorlardı. [25]Oysa ben, ölüm cezasını gerektiren hiçbir suç işlemediğini anladım. Yine de, kendisi davasının İmparator'a[a] iletilmesini istediğinden, onu göndermeye karar verdim. [26]Ama Efendimiz'e bu adamla ilgili yazacak kesin bir şeyim yok. Bu yüzden onu sizin önünüze ve özellikle, Kral Agrippa, senin önüne çıkartmış bulunuyorum. Amacım, bu soruşturmanın sonucunda yazacak bir şey bulabilmektir. [27]Bir tutukluyu İmparator'a gönderirken, kendisine yöneltilen suçlamaları belirtmemek bence anlamsız."

26 [1-2]Agrippa Pavlus'a, "Kendini savunabilirsin" dedi.

Bunun üzerine Pavlus elini uzatarak savunmasına şöyle başladı: "Kral Agrippa! Yahudiler'in bana yönelttiği bütün suçlamalarla ilgili olarak savunmamı bugün senin önünde yapacağım için kendimi mutlu sayıyorum. [3]Özellikle şuna seviniyorum ki, sen Yahudiler'in bütün törelerini ve sorunlarını yakından bilen birisin. Bu nedenle beni sabırla dinlemeni rica ediyorum.

[4]"Bütün Yahudiler, gerek başlangıçta kendi memleketimde, gerek Yeruşalim'de, gençliğimden beri nasıl yaşadığımı bilirler. [5]Beni eskiden beri tanırlar ve isteseler, geçmişte dinimizin en titiz mezhebi olan Ferisiliğe* bağlı yaşadığıma tanıklık edebilirler. [6]Şimdi ise, Tanrı'nın atalarımıza olan vaadine umut bağladığım için burada bulunmakta ve yargılanmaktayım. [7]Bu, on iki oymağımızın gece gündüz Tanrı'ya canla başla kulluk ederek erişmeyi umdukları vaattir. Ey kralım, Yahudiler'in bana yönelttikleri suçlamalar bu umutla ilgilidir. [8]Sizler, Tanrı'nın ölüleri diriltmesini neden 'inanılmaz' görüyorsunuz?

---

[a] *25:21,25 "İmparator": Grekçe "Sevastos", Roma İmparatorlarının unvanlarından biri olan Avgustus'un karşılığı.*

[b] *25:21 "İmparator'a": Grekçe "Sezar'a".*

26:5 Elç.23:6; Flp.3:5

[9]"Doğrusu ben de, Nasıralı İsa adına karşı elimden geleni yapmam gerektiği düşüncesindeydim. [10]Ve Yeruşalim'de bunu yaptım. Başkâhinlerden aldığım yetkiyle kutsallardan birçoğunu hapse attırdım; ölüm cezasına çarptırıldıkları zaman oyumu onların aleyhinde kullandım. [11]Bütün havraları dolaşıp sık sık onları cezalandırır, inandıklarına küfretmeye zorlardım. Öylesine kudurmuştum ki, onlara zulmetmek için bulundukları yabancı kentlere bile giderdim.

[12]"Bir keresinde başkâhinlerden aldığım yetki ve görevle Şam'a doğru yola çıkmıştım. [13]Ey kralım, öğlende yolda giderken, gökten gelip benim ve yol arkadaşlarımın çevresini aydınlatan, güneşten daha parlak bir ışık gördüm. [14]Hepimiz yere yıkılmıştık. Bir sesin bana İbrani* dilinde seslendiğini duydum. 'Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun?' dedi. 'Üvendireye karşı tepmekle kendine zarar veriyorsun.'

[15]"Ben de, 'Ey Efendim, sen kimsin?' dedim.

"'Ben senin zulmettiğin İsa'yım' diye yanıt verdi Rab. [16]'Haydi, ayağa kalk. Seni hizmetimde görevlendirmek için sana göründüm. Hem gördüklerine, hem de kendimle ilgili sana göstereceklerime tanıklık edeceksin. [17-18]Seni kendi halkının ve öteki ulusların elinden kurtaracağım. Seni, ulusların gözlerini açmak ve onları karanlıktan ışığa, Şeytan'ın hükümranlığından Tanrı'ya döndürmek için gönderiyorum. Öyle ki, bana iman ederek günahlarının affına kavuşsunlar ve kutsal kılınanların arasında yer alsınlar.'

[19]"Bunun için, ey Kral Agrippa, bu göksel görüme uymazlık etmedim. [20]Önce Şam ve Yeruşalim halkını, sonra bütün Yahudiye bölgesini ve öteki ulusları, tövbe edip Tanrı'ya dönmeye ve bu tövbeye yaraşır işler yapmaya çağırdım. [21]Yahudiler'in beni tapmakta yakalayıp öldürmeye kalkmalarının nedeni buydu. [22]Ama bugüne dek Tanrı yardımcım oldu. Bu sayede burada duruyor, büyük küçük herkese tanıklık ediyorum. Benim söylediklerim, peygamberlerin ve Musa'nın önceden haber verdiği olaylardan başka bir şey değildir. [23]Onlar, Mesih'in* acı çekeceğini ve ölümden dirilenlerin ilki olarak gerek kendi halkına, gerek öteki uluslara ışığın doğuşunu ilan edeceğini bildirmişlerdi."

[24]Pavlus bu şekilde savunmasını sürdürürken Festus yüksek sesle, "Pavlus, çıldırmışsın sen! Çok okumak seni delirtiyor!" dedi.

[25]Pavlus, "Sayın Festus" dedi, "Ben çıldırmış değilim. Gerçek ve akla uygun sözler söylüyorum. [26]Kral bu konularda bilgili olduğu için kendisiyle çekinmeden konuşuyorum. Bu olaylardan hiçbirinin onun dikkatinden kaçmadığı kanısındayım. Çünkü bunlar ücra bir köşede yapılmış işler değildir. [27]Kral Agrippa, sen peygamberlerin sözlerine inanıyor musun? İnandığını biliyorum."

26:9-11 Elç.8:3; 22:4-5
26:23 1Ko.15:20
26:20 Elç.9:18-20,28-29
26:23 Yşa.42:6; 49:6

[28]Agrippa Pavlus'a şöyle dedi: "Bu kadar kısa bir sürede beni ikna edip Mesihçi[a] mi yapacaksın?"

[29]"İster kısa ister uzun sürede olsun" dedi Pavlus, "Tanrı'dan dilerim ki yalnız sen değil, bugün beni dinleyen herkes, bu zincirler dışında benim gibi olsun!"

[30-31]Kral, vali, Berniki ve onlarla birlikte oturanlar kalkıp dışarı çıktıktan sonra aralarında şöyle konuştular: "Bu adamın, ölüm ya da hapis cezasını gerektiren bir şey yaptığı yok." [32]Agrippa da Festus'a, "Bu adam davasını Sezar'a* iletmeseydi, serbest bırakılabilirdi" dedi.

Pavlus'un Roma'ya Deniz Yolculuğu

27 İtalya'ya doğru yelken açmamıza karar verilince, Pavlus'la öteki bazı tutukluları Avgustus[b] taburundan Yulius adlı bir yüzbaşıya teslim ettiler. [2]Asya İli'nin* kıyılarındaki limanlara uğrayacak olan bir Edremit gemisine binerek denize açıldık. Selanik'ten Makedonyalı Aristarhus da yanımızdaydı.

[3]Ertesi gün Sayda'ya uğradık. Pavlus'a dostça davranan Yulius, ihtiyaçlarını karşılamaları için dostlarının yanına gitmesine izin verdi. [4]Oradan yine denize açıldık. Rüzgar ters yönden estiği için Kıbrıs'ın rüzgar altından geçtik. [5]Kilikya ve Pamfilya açıklarından geçerek Likya'nın Mira Kenti'ne geldik. [6]Orada, İtalya'ya gidecek bir İskenderiye gemisi bulan yüzbaşı, bizi o gemiye bindirdi.

[7]Günlerce ağır ağır yol alarak Knidos Kenti'nin açıklarına güçlükle gelebildik. Rüzgar bize engel olduğundan Salmone burnundan dolanarak Girit'in rüzgar altından geçtik. [8]Kıyı boyunca güçlükle ilerleyerek Laseya Kenti'nin yakınlarında bulunan ve Güzel Limanlar denilen bir yere geldik.

[9-10]Epey vakit kaybetmiştik; oruç günü[c] bile geçmişti. O mevsimde deniz yolculuğu tehlikeli olacaktı. Bu nedenle Pavlus onları uyardı: "Efendiler" dedi, "Bu yolculuğun yalnız yük ve gemiye değil, canlarımıza da çok zarar ve ziyan getireceğini görüyorum." [11]Ama yüzbaşı, Pavlus'un söylediklerini dinleyeceğine, kaptanla gemi sahibinin sözüne uydu. [12]Liman kışlamaya elverişli olmadığından gemidekilerin çoğu, oradan tekrar denize açılmaya, mümkünse Feniks'e ulaşıp kışı orada geçirmeye karar verdiler. Feniks, Girit'in lodos ve karayele kapalı bir limanıdır.

Fırtına

[13]Güneyden hafif bir rüzgar esmeye başlayınca, bekledikleri anın geldiğini sanarak demir aldılar; Girit kıyısını yakından izleyerek ilerle-

---

[a] *26:28 "Mesihçi": Mesih* sözcüğünden türetilen bu lakap Grekçe'de "Hristianos" diye geçer.*

[b] *27:1 "Avgustus": Grekçe "Sevastos".*

[c] *27:9-10 "Oruç günü": Yahudiler'in Eylül ya da Ekim ayında kutladıkları bayram. Günümüzde Yom Kippur olarak bilinir (bkz. Lev.16:29-34).*

meye başladılar. [14]Ne var ki, çok geçmeden karadan Evrakilon denen bir kasırga koptu. [15]Kasırgaya tutulan gemi rüzgara karşı gidemeyince, kendimizi sürüklenmeye bıraktık. [16]Gavdos denen küçük bir adanın rüzgar altına sığınarak geminin filikasını güçlükle sağlama alabildik. [17]Filikayı yukarı çektikten sonra halatlar kullanarak gemiyi alttan kuşattılar. Sirte Körfezi'nin[a] sığlıklarında karaya oturmaktan korktukları için yelken takımlarını indirip kendilerini sürüklenmeye bıraktılar. [18]Fırtına bizi bir hayli hırpaladığı için ertesi gün gemiden yük atmaya başladılar. [19]Üçüncü gün geminin takımlarını kendi elleriyle denize attılar. [20]Günlerce ne güneş ne de yıldızlar göründü. Fırtına da olanca şiddetiyle sürdüğünden, artık kurtuluş umudunu tümden yitirmiştik.

[21]Adamlar uzun zaman yemek yiyemeyince Pavlus ortaya çıkıp şöyle dedi: "Efendiler, beni dinleyip Girit'ten ayrılmamanız, bu zarar ve ziyana uğramamanız gerekirdi. [22]Şimdi size öğüdüm şu: Cesur olun! Gemi mahvolacak, ama aranızda hiçbir can kaybı olmayacak. [23-24]Çünkü kendisine ait olduğum, kendisine kulluk ettiğim Tanrı'nın bir meleği bu gece yanıma gelip dedi ki, 'Korkma Pavlus, Sezar'ın* önüne çıkman gerekiyor. Dahası Tanrı, seninle birlikte yolculuk edenlerin hepsini sana bağışlamıştır.' [25]Bunun için efendiler, cesur olun! Tanrı'ya inanıyorum ki, her şey tıpkı bana bildirildiği gibi olacak. [26]Ancak bir adada karaya oturmamız gerekiyor."

Gemi Karaya Oturuyor

[27]On dördüncü gece İyon Denizi'nde[b] sürükleniyorduk. Gece yarısına doğru gemiciler karaya yaklaştıklarını sezinlediler. [28]Denizin derinliğini ölçtüler ve yirmi kulaç[c] olduğunu gördüler. Biraz ilerledikten sonra bir daha ölçtüler, on beş kulaç[ç] olduğunu gördüler. [29]Kayalıklara bindirmekten korkarak kıçtan dört demir attılar ve günün tez doğması için dua ettiler. [30]Bu sırada gemiciler gemiden kaçma girişiminde bulundular. Baş taraftan demir atacaklarmış gibi yapıp filikayı denize indirdiler. [31]Ama Pavlus yüzbaşıyla askerlere, "Bunlar gemide kalmazsa, siz kurtulamazsınız" dedi. [32]Bunun üzerine askerler ipleri kesip filikayı denize düşürdüler.

[33]Gün doğmak üzereyken Pavlus herkesi yemek yemeye çağırdı. "Bugün on dört gündür kaygılı bir bekleyiş içindesiniz, hiçbir şey yemeyip aç kaldınız" dedi. [34]"Bunun için size rica ediyorum, yemek yiyin. Kurtuluşunuz için bu gerekli. Hiçbirinizin başından tek kıl bile eksilmeyecektir." [35]Pavlus bunları söyledikten sonra ekmek aldı, hepsinin önünde

---

[a] *27:17 "Sirte Körfezi": Libya'nın kuzeybatı kıyılarında yer yer çok sığ olan körfez.*

[b] *27:27 "İyon Denizi": Grekçe "Adriya Denizi". O çağda Adriya Denizi terimi bugünkü İyon Denizi'ni de içine alıyordu.*

[c] *27:28 "Yirmi kulaç": Yaklaşık 36 m. (bkz. Birimler Cetveli).*

[ç] *27:28 "On beş kulaç": Yaklaşık 27 m. (bkz. Birimler Cetveli).*

Tanrı’ya şükretti, ekmeği bölüp yemeye başladı. [36]Hepsi bundan cesaret alarak yemek yedi. [37]Gemide toplam iki yüz yetmiş altı kişiydik. [38]Herkes doyduktan sonra, buğdayı denize boşaltarak gemiyi hafiflettiler.

[39]Gündüz olunca gördükleri karayı tanıyamadılar. Ama kumsalı olan bir körfez farkederek, mümkünse gemiyi orada karaya oturtmaya karar verdiler. [40]Demirleri kesip denizde bıraktılar. Aynı anda dümenlerin iplerini çözüp ön yelkeni rüzgara vererek kumsala yöneldiler. [41]Gemi bir kum yükseltisine çarpıp karaya oturdu. Geminin başı kuma saplanıp kımıldamaz oldu, kıç tarafı ise dalgaların şiddetiyle dağılmaya başladı.

[42]Askerler, tutuklulardan hiçbiri yüzerek kaçmasın diye onları öldürmek niyetindeydi. [43-44]Ama Pavlus’u kurtarmak isteyen yüzbaşı askerleri bu düşünceden vazgeçirdi. Önce yüzme bilenlerin denize atlayıp karaya çıkmalarını, sonra geriye kalanların, kiminin tahtalara kiminin de geminin öbür döküntülerine tutunarak onları izlemesini buyurdu. Böylelikle herkes sağ salim karaya çıktı.

Malta’da

28 Kurtulduktan sonra adanın Malta adını taşıdığını öğrendik. [2]Yerliler bize olağanüstü bir yakınlık gösterdiler. Hava yağışlı ve soğuk olduğu için ateş yakıp hepimizi dostça karşıladılar. [3]Pavlus bir yığın çalı çırpı toplayıp ateşin üzerine attı. O anda ısıdan kaçan bir engerek onun eline yapıştı. [4]Yerliler Pavlus’un eline asılan yılanı görünce birbirlerine, “Bu adam kuşkusuz bir katil” dediler. “Denizden kurtuldu, ama adalet onu yaşatmadı.” [5]Ne var ki, elini silkip yılanı ateşin içine fırlatan Pavlus hiçbir zarar görmedi. [6]Halk, Pavlus’un bedeninin şişmesini ya da birdenbire düşüp ölmesini bekliyordu. Ama uzun süre bekleyip de ona bir şey olmadığını görünce fikirlerini değiştirdiler. “Bu bir ilahtır!” dediler.

[7]Bulunduğumuz yerin yakınında adanın baş yetkilisi olan Publius adlı birinin toprakları vardı. Bu adam bizi evine kabul ederek üç gün dostça ağırladı. [8]O sırada Publius’un babası kanlı ishale yakalanmış ateşler içinde yatıyordu. Hastanın yanına giren Pavlus dua etti, ellerini üzerine koyup onu iyileştirdi. [9]Bu olay üzerine adadaki öbür hastalar da gelip iyileştirildiler. [10]Bizi bir sürü armağanla onurlandırdılar; denize açılacağımız zaman gereksindiğimiz malzemeleri gemiye yüklediler.

Roma’ya Varış

[11]Üç ay sonra, kışı adada geçiren ve ikiz tanrılar simgesini taşıyan bir İskenderiye gemisiyle denize açıldık. [12]Sirakuza Kenti’ne uğrayıp üç gün kaldık. [13]Oradan da yolumuza devam ederek Regium’a geldik. Ertesi gün güneyden esmeye başlayan rüzgarın yardımıyla iki günde Puteoli’ye vardık. [14]Orada bulduğumuz kardeşler, bizi yanlarında bir hafta kalmaya çağırdılar.

Sonunda Roma’ya vardık. [15]Haberimizi alan Roma’daki kardeşler, bizi karşılamak için Appius Çarşısı’na ve Üç Hanlar’a kadar geldiler. Pavlus onları görünce Tanrı’ya şükretti, yüreklendi. [16]Roma'ya girdiğimizde Pavlus'un, bir asker gözetiminde yalnız başına kalmasına izin verildi.

Pavlus'un Roma'daki Etkinlikleri

[17]Üç gün sonra Pavlus, Yahudiler'in ileri gelenlerini bir araya çağırdı. Bunlar toplandıkları zaman Pavlus kendilerine şöyle dedi: "Kardeşler, halkımıza ya da atalarımızın törelerine karşı hiçbir şey yapmadığım halde, Yeruşalim'de tutuklanıp Romalılar'ın eline teslim edildim. [18]Onlar beni sorguya çektikten sonra serbest bırakmak istediler. Çünkü ölüm cezasını gerektiren hiçbir suç işlememiştim. [19]Ama Yahudiler buna karşı çıkınca, davamı Sezar'a* iletmek zorunda kaldım. Bunu, kendi ulusumdan herhangi bir şikâyetim olduğu için yapmadım. [20]Ben İsrail'in umudu uğruna bu zincire vurulmuş bulunuyorum. Sizi buraya, işte bu konuyu görüşmek ve konuşmak için çağırdım."

[21]Onlar Pavlus'a, "Yahudiye'den seninle ilgili mektup almadık, oradan gelen kardeşlerden hiçbiri de senin hakkında kötü bir haber getirmedi, kötü bir şey söylemedi" dediler. [22]"Biz senin fikirlerini senden duymak isteriz. Çünkü her yerde bu mezhebe karşı çıkıldığını biliyoruz."

[23]Pavlus'la bir gün kararlaştırdılar ve o gün, daha büyük bir kalabalıkla onun kaldığı yere geldiler. Pavlus sabahtan akşama dek onlara Tanrı'nın Egemenliği'ne* ilişkin açıklamalarda bulundu ve bu konuda tanıklık etti. Gerek Musa'nın Yasası'na, gerek peygamberlerin yazılarına dayanarak onları İsa hakkında ikna etmeye çalıştı. [24]Bazıları onun sözlerine inandı, bazıları ise inanmadı. [25]Birbirleriyle anlaşamayınca, Pavlus'un şu son sözünden sonra ayrıldılar: "Peygamber Yeşaya aracılığıyla atalarınıza seslenen Kutsal Ruh doğru söyledi. [26]Ruh dedi ki,

'Bu halka gidip şunu söyle:
Duyacak duyacak, ama hiç
anlamayacaksınız,
Bakacak bakacak, ama hiç
görmeyeceksiniz.
[27]Çünkü bu halkın yüreği
duygusuzlaştı,
Kulakları ağırlaştı.
Gözlerini de kapadılar.
Öyle ki, gözleri görmesin,
Kulakları duymasın, yürekleri
anlamasın,
Ve bana dönmesinler.
Dönselerdi, onları iyileştirirdim.'

[28-29]"Şunu bilin ki, Tanrı'nın sağladığı bu kurtuluşun haberi öteki uluslara gönderilmiştir. Ve onlar buna kulak vereceklerdir."[a]

[30]Pavlus tam iki yıl kendi kiraladığı evde kaldı ve ziyaretine gelen herkesi kabul etti. [31]Hiçbir engelle karşılaşmadan Tanrı'nın Egemenliği'ni tam bir cesaretle duyuruyor, Rab İsa Mesih'le ilgili gerçekleri öğretiyordu.

---

[a] *28:28-29 Bazı Grekçe elyazmaları, "Pavlus'un bu sözlerinden sonra Yahudiler kendi aralarında şiddetle tartışarak oradan ayrıldılar" sözlerini de içerir.*

28:19 Elç.25:11 *28:26-27 Yşa.6:9-10*

Pavlus'tan ROMALILARA MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: *Elçi Pavlus bu mektubu Yeruşalim'e yaptığı bir yolculuk sırasında yazmıştır. Toplanan bağışları oradaki yoksul inanlılara iletmekle görevlendirilmişti (15:25-27). Bu da İ.S. 57-59 yılları arasında, Müjde'yi yaymak için çıktığı üçüncü yolculuğun sonlarında olabilir. Büyük olasılıkla Korint'ten yazmaktadır (Elç.20:1-3). Bundan sonra Yeruşalim'e, Yeruşalim'den de İspanya'ya gitmeyi, yol üzerinde de Roma'ya uğramayı tasarlar (1:9-15; 15:22-32). Daha önce Roma'da Müjde'yi yaymış değildi, ama oradaki inanlıların birçoğunu tanıyordu (16:3-16). Yaydığı Müjde'yi, Tanrı'nın kendisini duyurmaya çağırdığı bildiriyi*[1] *bu mektupta açıklamaktadır. 1:16-17 ayetlerinde şöyle diyor: "Müjde'den utanmıyorum. Müjde iman eden herkesin... kurtuluşu için Tanrı gücüdür. Tanrı'nın insanı akladığı, Müjde'de açıklanır. Aklanma yalnız imanla olur. Yazılmış olduğu gibi, 'İmanla aklanan yaşayacaktır.' "*

Mektubun İçeriği: *Mektubun ilk önemli konusu, Tanrı'nın gazabına ve yargısına yol açan insan günahıdır*[2]*. Pavlus bunu belirttikten sonra insanın bu kötü durumu için Tanrı'nın sunduğu çareyi açıklıyor. Tanrı insanları, İsa Mesih'e iman ettikleri için aklar, Musa'nın Yasası'na uydukları için değil*[3]*. Kutsal Yasa'nın gereklerini hiç kimse tümüyle yerine getiremez. Zaten Kutsal Yasa'nın amacı da başkadır. Yasa günahı tanımlar ve ciddiyetini vurgular. Dahası, Pavlus 6:1-23 ayetlerinde, Mesih'e ait olanların yalnız geçmişlerinden ötürü bağışlanmakla kalmadıklarını, günahtan da özgür kılındıklarını açıklar. Pavlus'un dediği gibi, "Günah size egemen olmayacaktır" (6:14). İnananlar Kutsal Ruh'un yönetiminde yaşadıkça Tanrı'nın istediği gibi yaşamış olacaklardır (8:1-14). Gerçekte Tanrı'nın amacı bunun da ötesine geçiyor (8:14-39): "Tanrı önceden bildiği kişileri Oğlu'nun benzerliğine dönüştürmek üzere önceden belirledi. Öyle ki, Oğul birçok kardeş arasında ilk doğan olsun" (8:29).*

Yahudi kökenli olan inanlılar topluluğu her ulustan geleni kabul etmeye başladığı bir sırada Pavlus Tanrı'nın Yahudiler'e ilişkin amacını irdelemeye başlar[4]*. Öyle anlaşılıyor ki, Roma'daki kilise hem Yahudi*[5] *hem de öteki uluslardan*[6] *gelen üyelerden oluşuyordu. Et yiyip yememek, belirli günleri kutlayıp kutlamamak (14:1-6) konusundaki tartışmalar da buna bir ipucu sayılabilir. Pavlus, Müjde'yi öteki uluslara duyurmaya çağrılmıştı, ama kendi halkı için de büyük kaygıları vardı*[7]*. Bir başka kaygısı daha vardı, bu da öteki uluslardan olan inanlıların Yahudiler'e neler borçlu olduklarını* *bilmelerini istemesiydi*[8].

Pavlus mektubun son bölümlerinde (12:1-15:13) uygulamaya ilişkin öğütleri peş peşe sıralıyor.

Ana Hatlar:

1:1-17	*Giriş ve ana konu*
1:18-3:20	*İnsanın günahı*
3:21-5:21	*Tanrı, Mesih'e iman edenleri aklar*
6:1-8:39	*Artık günah size egemen olmayacaktır: Ruh'a bağlı yeni yaşam*
9:1-11:36	*Tanrı'nın İsrail için tasarladıkları*
12:1-15:13	*Yaşayan kurbanlar: Doğru davranmaya ilişkin öğütler*
15:14-16:27	*Pavlus'un tasarladığı ziyaret ve son selamlar*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1624.*

1 İsa Mesih'in kulu, Tanrı'nın Müjdesi'ni yaymak üzere seçilip elçi olmaya çağrılan ben Pavlus'tan selam! [2-4]Tanrı, Oğlu Rabbimiz İsa Mesih'le ilgili bu Müjde'yi peygamberleri aracılığıyla Kutsal Yazılar'da önceden vaat etti. Rabbimiz İsa Mesih beden açısından Davut'un soyundandır; kutsallık ruhu açısından ise ölümden dirilmekle Tanrı'nın Oğlu olduğu kudretle ilan edildi. [5]Her ulustan insanın iman edip söz dinlemesini sağlamak için Mesih aracılığıyla ve O'nun adı uğruna Tanrı lütfuna ve elçilik görevine sahip olduk. [6]İsa Mesih'in çağrılmışları olan sizler de bu uluslardansınız. [7]Tanrı'nın Roma'da bulunan, kutsal olmaya çağrılan bütün sevdiklerine, Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten size lütuf ve esenlik olsun.

Pavlus'un Roma'ya Gitme Özlemi

[8]İlkin hepiniz için İsa Mesih aracılığıyla Tanrım'a şükrediyorum. Çünkü imanınız bütün dünyada duyuruluyor. [9-10]Oğlu'nun Müjdesi'ni yaymakta bütün varlığımla kulluk ettiğim Tanrı, sizi durmadan, her zaman dualarımda andığıma tanıktır. Tanrı'nın isteğiyle sonunda bir yol bulup yanınıza gelmek için dua ediyorum. [11]Çünkü ruhça pekişmeniz için size ruhsal bir armağan ulaştırmak üzere sizi görmeyi çok istiyorum. [12]Yani, ben aranızdayken karşılıklı olarak birbirimizin imanıyla cesaret buluruz demek istiyorum.

[13]Kardeşler, öteki uluslar arasında olduğu gibi, çalışmalarımın sizin aranızda da ürün vermesi için yanınıza gelmeyi birçok kez amaçladığımı,

1:13 Elç.19:21

ama şimdiye dek hep engellendiğimi bilmenizi istiyorum. [14]Grekler'e* ve Grek olmayanlara, bilgelere ve bilgisizlere karşı sorumluluğum var. [15]Bu nedenle Roma'da bulunan sizlere de Müjde'yi elimden geldiğince bildirmek için sabırsızlanıyorum. [16]Çünkü Müjde'den utanmıyorum. Müjde iman eden herkesin –önce Yahudiler'in, sonra Yahudi olmayanların– kurtuluşu için Tanrı gücüdür. [17]Tanrı'nın insanı akladığı[a], Müjde'de açıklanır. Aklanma yalnız imanla olur. Yazılmış olduğu gibi, "İmanla aklanan yaşayacaktır[b]."

Tanrı'ya İsyan

[18]Haksızlıkla gerçeğe engel olan insanların bütün tanrısızlığına ve haksızlığına karşı Tanrı'nın gazabı gökten açıkça gösterilmektedir. [19]Çünkü Tanrı'ya ilişkin bilinen ne varsa, gözlerinin önündedir; Tanrı hepsini gözlerinin önüne sermiştir. [20]Tanrı'nın görünmeyen nitelikleri –sonsuz gücü ve Tanrılığı– dünya yaratılalı beri O'nun yaptıklarıyla anlaşılmakta, açıkça görülmektedir. Bu nedenle özürleri yoktur. [21]Tanrı'yı bildikleri halde O'nu Tanrı olarak yüceltmediler, O'na şükretmediler. Tersine, düşüncelerinde budalalığa düştüler; anlayışsız yüreklerini karanlık bürüdü. [22]Akıllı olduklarını ileri sürerken akılsız olup çıktılar. [23]Ölümsüz Tanrı'nın yüceliği yerine ölümlü insana, kuşlara, dört ayaklılara, sürüngenlere benzeyen putları yeğlediler.

[24]Bu yüzden Tanrı, birbirlerinin bedenlerini aşağılasınlar diye, onları yüreklerinin tutkuları içinde ahlaksızlığa teslim etti. [25]Tanrı'yla ilgili gerçeğin yerine yalanı[c] koydular. Yaradan'ın yerine yaratığa tapıp kulluk ettiler. Oysa Tanrı sonsuza dek övülmeye layıktır! Amin.

[26]İşte böylece Tanrı onları utanç verici tutkulara teslim etti. Kadınları bile doğal ilişki yerine doğal olmayanı yeğlediler. [27]Aynı şekilde erkekler de kadınla doğal ilişkilerini bırakıp birbirleri için şehvetle yanıp tutuştular. Erkekler erkeklerle utanç verici ilişkilere girdiler ve kendi bedenlerinde sapıklıklarına yaraşan karşılığı aldılar.

[28]Tanrı'yı tanımakta yarar görmedikleri için Tanrı onları yararsız düşüncelere, yakışıksız davranışlara teslim etti. [29]Her türlü haksızlık, kötülük, açgözlülük ve kinle doldular. Kıskançlık, öldürme hırsı, çekişme, hile, kötü niyetle doludurlar. [30-31]Dedikoducu, yerici, Tanrı'dan nefret eden, küstah, kibirli, övüngen, kötülük üreten, anne baba sözü dinlemeyen, anlayışsız, sözünde durmaz, sevgiden yoksun, acımasız insanlardır. [32]Böyle davrananların ölümü hak ettiğine ilişkin Tanrı buyruğunu bildikleri halde, bunları yalnız yapmakla kalmaz, yapanları da onaylarlar.

---

[a] *1:17 "Tanrı'nın insanı akladığı" ya da "Tanrı'nın adaleti".*

[b] *1:17 "İmanla aklanan yaşayacaktır" ya da "Doğru kişi imanla yaşayacaktır".*

[c] *1:25 "Tanrı'yla ilgili gerçeğin yerine yalanı" ya da "Gerçek Tanrı'nın yerine sahte ilahları".* *1:16 Mar.8:38* *1:17 Hab.2:4* *1:21 Ef.4:17-18* *1:23 Yas.4:16-18*

Tanrı Ayrım Yapmaz

2 Bu nedenle sen, ey başkasını yargılayan insan, kim olursan ol, özrün yoktur. Başkasını yargıladığın konuda kendini mahkûm ediyorsun. Çünkü ey yargılayan sen, aynı şeyleri yapıyorsun. [2]Böyle davrananları Tanrı'nın haklı olarak yargıladığını biliriz. [3]Bu gibi şeyleri yapanları yargılayan, ama aynısını yapan ey insan, Tanrı'nın yargısından kaçabileceğini mi sanıyorsun? [4]Tanrı'nın sınırsız iyiliğini, hoşgörüsünü, sabrını hor mu görüyorsun? O'nun iyiliğinin seni tövbeye yönelttiğini bilmiyor musun?

[5]İnatçılığın ve tövbesiz yüreğin yüzünden Tanrı'nın adil yargısının açıklanacağı gazap günü için kendine karşı gazap biriktiriyorsun. [6]Tanrı "herkese, yaptıklarının karşılığını verecektir." [7]Sürekli iyilik ederek yücelik, saygınlık, ölümsüzlük arayanlara sonsuz yaşam verecek. [8]Bencillerin, gerçeğe uymayıp haksızlık peşinden gidenlerin üzerineyse gazap ve öfke yağdıracak. [9-10]Kötülük eden herkese –önce Yahudi'ye, sonra Yahudi olmayana– sıkıntı ve elem verecek; iyilik eden herkese –yine önce Yahudi'ye, sonra Yahudi olmayana– yücelik, saygınlık, esenlik verecektir. [11]Çünkü Tanrı insanlar arasında ayrım yapmaz.

[12]Kutsal Yasa'yı* bilmeden günah işleyenler Yasa olmadan da mahvolacaklar. Yasa'yı bilerek günah işleyenlerse Yasa'yla yargılanacaklar. [13]Çünkü Tanrı katında aklanacak olanlar Yasa'yı işitenler değil, yerine getirenlerdir. [14]Kutsal Yasa'dan yoksun uluslar Yasa'nın gereklerini kendiliklerinden yaptıkça, Yasa'dan habersiz olsalar bile kendi yasalarını koymuş olurlar. [15]Böylelikle Kutsal Yasa'nın gerektirdiklerinin yüreklerinde yazılı olduğunu gösterirler. Vicdanları buna tanıklık eder. Düşünceleriyse onları ya suçlar ya da savunur. [16]Yaydığım Müjde'ye göre Tanrı'nın, insanları gizlice yaptıkları şeylerden ötürü İsa Mesih aracılığıyla yargılayacağı gün böyle olacaktır.

Yahudiler ve Kutsal Yasa

[17]Ya sen? Kendine Yahudi diyor, Kutsal Yasa'ya dayanıp Tanrı'yla övünüyorsun. [18]Tanrı'nın isteğini biliyorsun. En üstün değerleri ayırt etmeyi Yasa'dan öğrenmişsin. [19-20]Kutsal Yasa'da bilginin ve gerçeğin özüne kavuşmuş olarak körlerin kılavuzu, karanlıkta kalanların ışığı, akılsızların eğiticisi, çocukların[a] öğretmeni olduğuna inanmışsın. [21]Öyleyse başkasına öğretirken, kendine de öğretmez misin? Çalmamayı öğütlerken, çalar mısın? [22]"Zina etmeyin" derken, zina eder misin? Putlardan tiksinirken, tapınakları yağmalar mısın? [23]Kutsal Yasa'yla övünürken, Yasa'ya karşı gelerek Tanrı'yı aşağılar mısın? [24]Nitekim şöyle yazılmıştır: "Sizin yüzünüzden uluslar arasında Tanrı'nın adına küfrediliyor."

[25]Kutsal Yasa'yı yerine getirirsen,

---

[a] *2:19-20 "Çocukların" ya da "Yeni öğrencilerin".* *2:1 Mat.7:1; Luk.6:37*
2:6 Mez.62:12; Özd.24:12 *2:11 Yas.10:17* *2:24 Yşa.52:5*

sünnetin elbet yararı vardır. Ama Yasa'ya karşı gelirsen, sünnetli olmanın hiçbir anlamı kalmaz[a]. [26]Bu nedenle, sünnetsizler* Yasa'nın buyruklarına uyarsa, sünnetli sayılmayacak mı? [27]Sen Kutsal Yazılar'a ve sünnete sahip olduğun halde Yasa'yı çiğnersen, bedence sünnetli olmayan ama Yasa'ya uyan kişi seni yargılamayacak mı? [28]Çünkü ne dıştan Yahudi olan gerçek Yahudi'dir, ne de görünüşte, bedensel olan sünnet gerçek sünnettir. [29]Ancak içten Yahudi olan Yahudi'dir. Sünnet de yürekle ilgilidir; yazılı yasanın değil, Ruh'un işidir. İçten Yahudi olan kişi, insanların değil, Tanrı'nın övgüsünü kazanır.

Tanrı'nın Güvenilirliği

3 Öyleyse Yahudi'nin ne üstünlüğü var? Sünnetin yararı nedir? [2]Her yönden çoktur. İlk olarak, Tanrı'nın sözleri Yahudiler'e emanet edilmiştir. [3]Peki, kimi Yahudiler güvenilmez çıkmışsa ne olur? Onların güvenilmezliği Tanrı'nın güvenilirliğini ortadan kaldırır mı? [4]Kesinlikle hayır! Herkes yalancı olsa bile, Tanrı'nın doğruyu söylediği bilinmelidir. Yazılmış olduğu gibi:

"Öyle ki, sözlerinde doğru çıkasın
Ve yargılandığında davayı
kazanasın."

[5]Ama bizim haksızlığımız Tanrı'nın adil olduğunu ortaya çıkarıyorsa, ne diyelim? İnsanların diliyle konuşuyorum: Gazapla cezalandıran Tanrı haksız mı? [6]Kesinlikle hayır! Öyle olsa Tanrı dünyayı nasıl yargılayacak? [7]Ama Tanrı'nın her zaman doğruyu söylediği benim yalanımla yüceliği için daha açık şekilde ortaya çıkmışsa, ben niçin yine bir günahkâr olarak yargılanıyorum? [8]Bazılarının bizi kötüleyerek, söylediğimizi ileri sürdüğü gibi niçin, "Kötülük yapalım da bundan iyilik çıksın" demeyelim? Böylelerinin yargılanması yerindedir.

Doğru Olan Yok

[9]Şimdi ne diyelim? Biz Yahudiler öteki uluslardan üstün müyüz? Elbette değiliz. İster Yahudi ister Grek* olsun, daha önce herkesi günahın denetiminde olmakla suçladık. [10]Yazılmış olduğu gibi:

"Doğru kimse yok, tek kişi bile
yok.
[11] Anlayan kimse yok,
Tanrı'yı arayan yok.
[12] Hepsi saptı,
Tümü yararsız oldu.
İyilik eden yok, tek kişi bile!"
[13] "Ağızları açık birer mezardır.
Dilleriyle aldatırlar."
"Engerek zehiri var dudaklarının
altında."
[14] "Ağızları lanet ve acı sözle
doludur."
[15] "Ayakları kan dökmeye seğirtir.
[16] Yıkım ve dert var yollarında.
[17] Esenlik yolunu da bilmezler."

---

[a] *2:25 "Sünnetli olmanın hiçbir anlamı kalmaz": Grekçe "Sünnetin sünnetsizlik olmuştur".*
2:29 Yas.30:6 *3:4 Mez.51:4* *3:10-12 Mez.14:1-3; 53:1-3* *3:13 Mez.5:9*
3:13 Mez.140:3 *3:14 Mez.10:7* *3:15-17 Özd.1:16; Yşa.59:7-8*

[18] "Tanrı korkusu yoktur onlarda."

[19] Kutsal Yasa'da söylenenlerin her ağız kapansın, bütün dünya Tanrı'ya hesap versin diye Yasa'nın yönetimi altındakilere söylendiğini biliyoruz. [20] Bu nedenle Yasa'nın gereklerini yapmakla hiç kimse Tanrı katında aklanmayacaktır. Çünkü Yasa sayesinde günahın bilincine varılır.

İmanla Aklanma

[21] Ama şimdi Yasa'dan bağımsız olarak Tanrı'nın insanı nasıl aklayacağı açıklandı. Yasa ve peygamberler buna tanıklık ediyor. [22] Tanrı insanları İsa Mesih'e olan imanlarıyla[a] aklar. Bunu, iman eden herkes için yapar. Hiç ayrım yoktur. [23] Çünkü herkes günah işledi ve Tanrı'nın yüceliğinden yoksun kaldı. [24] İnsanlar İsa Mesih'te olan kurtuluşla[b], Tanrı'nın lütfuyla, karşılıksız olarak aklanırlar. [25-26] Tanrı Mesih'i, kanıyla günahları bağışlatan[c] ve imanla benimsenen kurban olarak sundu. Böylece adaletini gösterdi. Çünkü sabredip daha önce işlenmiş günahları cezasız bıraktı. Bunu, adil kalmak ve İsa'ya iman edeni aklamak için şimdiki zamanda kendi adaletini göstermek amacıyla yaptı.

[27] Öyleyse neyle övünebiliriz? Hiçbir şeyle! Hangi ilkeye dayanarak? Yasa'yı yerine getirme ilkesine mi? Hayır, iman ilkesine. [28] Çünkü insanın, Yasa'nın gereklerini yaparak değil, iman ederek aklandığı kanısındayız. [29] Yoksa Tanrı yalnız Yahudiler'in Tanrısı mı? Öteki ulusların da Tanrısı değil mi? Elbet öteki ulusların da Tanrısı'dır. [30] Çünkü sünnetlileri* imanları sayesinde, sünnetsizleri* de aynı imanla aklayacak olan Tanrı tektir.

[31] Öyleyse biz iman aracılığıyla Kutsal Yasa'yı geçersiz mi kılıyoruz? Hayır, tam tersine, Yasa'yı doğruluyoruz.

İbrahim'in İmanı

4 Şu halde soyumuzun atası İbrahim'in durumu için ne diyelim? [2] Eğer İbrahim yaptığı iyi işlerden dolayı aklandıysa, övünmeye hakkı vardır; ama Tanrı'nın önünde değil. [3] Kutsal Yazı ne diyor? "İbrahim Tanrı'ya iman etti, böylece aklanmış sayıldı[ç]." [4] Çalışana verilen ücret lütuf değil, hak sayılır. [5] Ancak çalışmayan, ama tanrısızı aklayana iman eden kişi imanı sayesinde aklanmış sayılır. [6] Nitekim, iyi işlerine bakmaksızın Tanrı'nın aklanmış saydığı kişinin mutluluğunu Davut da şöyle anlatır:

[7] "Ne mutlu suçları bağışlanmış,

---

[a] *3:22 "Mesih'e olan imanlarıyla" ya da "Mesih'in sadakatiyle".*

[b] *3:24 "Kurtuluşla" ya da "Fidyeyle".*

[c] *3:25-26 Günahları bağışlatan kurban diye çevrilen Grekçe ifade gazabı yatıştırmak kavramını da içerir.*

[ç] *4:3 "Böylece aklanmış sayıldı": Grekçe "Ve ona doğruluk sayıldı". Grekçe "Doğruluk saymak" terimi 4:5,6,9,10,11,22,23 ve 24 ayetlerinde de geçmektedir.*

3:18 Mez.36:1 3:20 Mez.143:2; Gal.2:16 3:22 Gal.2:16
3:30 Yas.6:4; Gal.3:20 4:3 Yar.15:6; Gal.3:6 4:7-8 Mez.32:1-2

Günahları örtülmüş olanlara!
[8] Günahı Rab tarafından
sayılmayana ne mutlu!”

[9]Bu mutluluk yalnız sünnetliler* için mi, yoksa aynı zamanda sünnetsizler* için midir? Diyoruz ki, “İbrahim, imanı sayesinde aklanmış sayıldı.” [10]Hangi durumda aklanmış sayıldı? Sünnet olduktan sonra mı, sünnetsizken mi? Sünnetliyken değil, sünnetsizken... [11]İbrahim daha sünnetsizken imanla aklandığının kanıtı olarak sünnet işaretini aldı. Öyle ki, sünnetsiz oldukları halde iman edenlerin hepsinin babası olsun, böylece onlar da aklanmış sayılsın. [12]Böylelikle atamız İbrahim, yalnız sünnetli olmakla kalmayan, ama kendisi sünnetsizken sahip olduğu imanın izinden yürüyen sünnetlilerin de babası oldu. [13]Çünkü İbrahim'e ve soyuna dünyanın mirasçısı olma vaadi Kutsal Yasa yoluyla değil, imandan gelen aklanma yoluyla verildi. [14]Eğer Yasa'ya bağlı olanlar mirasçı olursa, iman boş ve vaat geçersizdir. [15]Yasa, Tanrı'nın gazabına yol açar. Ama yasanın olmadığı yerde yasaya karşı gelmek de söz konusu değildir.

[16-17]Bu nedenle vaat, Tanrı'nın lütfuna dayanmak ve İbrahim'in bütün soyu için güvence altına alınmak üzere imana bağlı kılınmıştır. İbrahim'in soyu yalnız Kutsal Yasa'ya bağlı olanlar değil, aynı zamanda İbrahim'in imanına sahip olanlardır. “Seni birçok ulusun babası yaptım” diye yazılmış olduğu gibi İbrahim, iman ettiği Tanrı'nın –ölülere yaşam veren, var olmayanı buyruğuyla var eden Tanrı'nın– gözünde hepimizin babasıdır.

[18]İbrahim umutsuz bir durumdayken birçok ulusun babası olacağına umutla iman etti. “Senin soyun böyle[a] olacak” sözüne güveniyordu. [19]Yüz yaşına yaklaşmışken, ölü denebilecek bedenini ve Sara'nın ölü rahmini düşündüğünde imanı zayıflamadı. [20]İmansızlık edip Tanrı'nın vaadinden kuşkulanmadı; tersine, imanı güçlendi ve Tanrı'yı yüceltti. [21]Tanrı'nın vaadini yerine getirecek güçte olduğuna tümüyle güvendi. [22]Bunun için de aklanmış sayıldı. [23-24]“Aklanmış sayıldı” sözü, yalnız onun için değil, aklanmış sayılacak olan bizler –Rabbimiz İsa'yı ölümden dirilten Tanrı'ya iman eden bizler– için de yazıldı. [25]İsa suçlarımız için ölüme teslim edildi ve aklanmamız için diriltildi.

Tanrı'yla Barışmak

5 Böylece imanla aklandığımıza göre, Rabbimiz İsa Mesih sayesinde Tanrı'yla barışmış oluyoruz. [2]İçinde bulunduğumuz bu lütfa Mesih aracılığıyla, imanla kavuştuk ve Tanrı'nın yüceliğine erişmek umuduyla övünüyoruz. [3-4]Yalnız bununla değil, sıkıntılarla da övünüyoruz. Çünkü biliyoruz ki, sıkıntı dayanma gücünü, dayanma gücü

---

[a] *4:18 “Böyle”, yani “Yıldızlar kadar çok”* (bkz. *Yar.15:5*).

4:11 Yar.17:10 *4:13 Yar.17:4-6; 22:17-18; Gal.3:29* *4:14 Gal.3:18*
4:16-17 Yar.17:5; Gal.3:7 *4:18 Yar.15:5* *4:19 Yar.17:17* *4:25 Yşa.53:4-5*

Tanrı'nın beğenisini, Tanrı'nın beğenisi de umudu yaratır. [5]Umut düş kırıklığına uğratmaz. Çünkü bize verilen Kutsal Ruh aracılığıyla Tanrı'nın sevgisi yüreklerimize dökülmüştür.

[6]Evet, biz daha çaresizken Mesih belirlenen zamanda tanrısızlar için öldü. [7]Bir kimse doğru insan için güç ölür, ama iyi insan için belki biri ölmeyi göze alabilir. [8]Tanrı ise bizi sevdiğini şununla kanıtlıyor: Biz daha günahkârken, Mesih bizim için öldü. [9]Böylece şimdi O'nun kanıyla aklandığımıza göre, O'nun aracılığıyla Tanrı'nın gazabından kurtulacağımız çok daha kesindir. [10]Çünkü biz Tanrı'nın düşmanlarıyken Oğlu'nun ölümü sayesinde O'nunla barıştıksa, barışmış olarak Oğlu'nun yaşamıyla kurtulacağımız çok daha kesindir. [11]Yalnız bu kadar da değil, bizi şimdi Tanrı'yla barıştırmış olan Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla, Tanrı'nın kendisiyle de övünüyoruz.

Ölüm ve Yaşam

[12]Günah bir insan aracılığıyla, ölüm de günah aracılığıyla dünyaya girdi. Böylece ölüm bütün insanlara yayıldı. Çünkü hepsi günah işledi. [13]Kutsal Yasa'dan önce de dünyada günah vardı; ama yasa olmayınca günahın hesabı tutulmaz. [14]Oysa ölüm Adem'den Musa'ya dek, gelecek Kişi'nin örneği olan Adem'in suçuna benzer bir günah işlememiş olanlar üzerinde de egemendi. [15]Ne var ki, Tanrı'nın armağanı Adem'in suçu gibi değildir. Çünkü bir kişinin suçu yüzünden birçokları öldüyse, Tanrı'nın lütfu ve bir tek adamın, yani İsa Mesih'in lütfuyla verilen bağış birçokları yararına daha da çoğaldı. [16]Tanrı'nın bağışı o tek adamın günahının sonucu gibi değildir. Tek suçtan sonra verilen yargı mahkûmiyet getirdi; oysa birçok suçtan sonra verilen armağan aklanmayı sağladı. [17]Çünkü ölüm bir tek adamın suçu yüzünden o tek adam aracılığıyla egemenlik sürdüyse, Tanrı'nın bol lütfunu ve aklanma bağışını alanların bir tek adam, yani İsa Mesih sayesinde yaşamda egemenlik sürecekleri çok daha kesindir.

[18]İşte, tek bir suçun bütün insanların mahkûmiyetine yol açtığı gibi, bir doğruluk eylemi de bütün insanlara yaşam veren aklanmayı sağladı. [19]Çünkü bir adamın sözdinlemezliği yüzünden nasıl birçoğu günahkâr kılındıysa, bir adamın söz dinlemesiyle birçoğu da doğru kılınacaktır. [20]Kutsal Yasa suç çoğalsın diye araya girdi; ama günahın çoğaldığı yerde Tanrı'nın lütfu daha da çoğaldı. [21]Öyle ki, günah nasıl ölüm yoluyla egemenlik sürdüyse, Tanrı'nın lütfu da Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla sonsuz yaşam vermek üzere doğrulukla egemenlik sürsün.

6 Öyleyse ne diyelim? Lütuf çoğalsın diye günah işlemeye devam mı edelim? [2]Kesinlikle hayır! Günah karşısında ölmüş olan bizler artık nasıl günah içinde yaşarız? [3]Mesih İsa'ya vaftiz* edildiğimizde, hepimizin O'nun ölümüne vaftiz edildiğimizi bilmez misiniz? [4]Ba-

---

5:12 Yar.3:6

ba'nın yüceliği sayesinde Mesih nasıl ölümden dirildiyse, biz de yeni bir yaşam sürmek üzere vaftiz yoluyla O'nunla birlikte ölüme gömüldük. [5]Eğer O'nunkine benzer bir ölümde O'nunla birleştiysek, O'nunkine benzer bir dirilişte de O'nunla birleşeceğiz. [6]Artık günaha kölelik etmeyelim diye, günahlı varlığımızın ortadan kaldırılması için eski yaradılışımızın Mesih'le birlikte çarmıha gerildiğini biliriz. [7]Çünkü ölmüş kişi günahtan özgür kılınmıştır.

[8]Mesih'le birlikte ölmüşsek, O'nunla birlikte yaşayacağımıza da inanıyoruz. [9]Çünkü Mesih'in ölümden dirilmiş olduğunu ve bir daha ölmeyeceğini, ölümün artık O'nun üzerinde egemenlik sürmeyeceğini biliyoruz. [10]O'nun ölümü günaha karşılık ilk ve son ölüm olmuştur. Sürmekte olduğu yaşamı ise Tanrı için sürmektedir. [11]Siz de böylece kendinizi günah karşısında ölü, Mesih İsa'da Tanrı karşısında diri sayın.

[12]Bu nedenle bedenin tutkularına uymamak için günahın ölümlü bedenlerinizde egemenlik sürmesine izin vermeyin. [13]Bedeninizin üyelerini haksızlığa araç ederek günaha sunmayın. Ölümden dirilenler gibi kendinizi Tanrı'ya adayın; bedeninizin üyelerini doğruluk araçları olarak Tanrı'ya sunun. [14]Günah size egemen olmayacaktır. Çünkü Kutsal Yasa'nın yönetimi altında değil, Tanrı'nın lütfu altındasınız.

Doğruluğa Köle Olmak

[15]Öyleyse ne diyelim? Yasa'nın yönetimi altında değil de, Tanrı'nın lütfu altında olduğumuz için günah mı işleyelim? Kesinlikle hayır! [16]Söz dinleyen köleler gibi kendinizi kime teslim ederseniz, sözünü dinlediğiniz kişinin köleleri olduğunuzu bilmez misiniz? Ya ölüme götüren günahın ya da doğruluğa götüren sözdinlerliğin kölelerisiniz. [17]Ama şükürler olsun Tanrı'ya! Eskiden günahın köleleri olan sizler, adandığınız öğretinin özüne yürekten bağlandınız. [18]Günahtan özgür kılınarak doğruluğun köleleri oldunuz.

[19]Doğanızın güçsüzlüğü yüzünden insan ölçülerine göre konuşuyorum. Bedeninizin üyelerini ahlaksızlığa ve kötülük yapmak üzere kötülüğe nasıl köle olarak sundunuzsa, şimdi de bu üyelerinizi kutsal olmak üzere doğruluğa köle olarak sunun. [20]Sizler günahın kölesiyken doğruluktan özgürdünüz. [21]Şimdi utandığınız şeylerden o zaman ne kazancınız oldu? Onların sonucu ölümdür. [22]Ama şimdi günahtan özgür kılınıp Tanrı'nın kulları olduğunuza göre, kazancınız kutsallaşma ve bunun sonucu olan sonsuz yaşamdır. [23]Çünkü günahın ücreti ölüm, Tanrı'nın armağanı ise Rabbimiz Mesih İsa'da sonsuz yaşamdır.

Yasa'dan Özgür Olmak

7 Bilmez misiniz ki, ey kardeşler –Kutsal Yasa'yı bilenlere söylüyorum– Yasa insana ancak yaşadığı sürece egemendir? [2]Örneğin, evli kadın, kocası yaşadıkça yasayla ona bağlıdır; kocası ölürse, onu kocasına

6:4 Kol.2:12

bağlayan yasadan özgür olur. [3]Buna göre kadın, kocası yaşarken başka bir erkekle ilişki kurarsa, zina etmiş sayılır. Ama kocası ölürse, kadın yasadan özgür olur. Şöyle ki, başka bir erkeğe varırsa, zina etmiş olmaz. [4]Aynı şekilde kardeşlerim, siz de bir başkasına –ölümden dirilmiş olan Mesih'e– varmak üzere Mesih'in bedeni aracılığıyla Kutsal Yasa karşısında öldünüz. Bu da Tanrı'nın hizmetinde verimli olmamız içindir. [5]Çünkü biz benliğin denetimindeyken, Yasa'nın kışkırttığı günah tutkuları bedenimizin üyelerinde etkindi. Bunun sonucu olarak ölüme götüren meyveler verdik. [6]Şimdiyse biz, daha önce tutsağı olduğumuz Yasa karşısında öldüğümüz için Yasa'dan özgür kılındık. Öyle ki, yazılı yasanın eski yolunda değil, Ruh'un yeni yolunda kulluk edelim.

Yasa ve Günah

[7]Öyleyse ne diyelim? Kutsal Yasa günah mı oldu? Kesinlikle hayır! Ama Yasa olmasaydı, günahın ne olduğunu bilemezdim. Yasa, "Göz dikmeyeceksin" demeseydi, başkasının malına göz dikmenin ne olduğunu bilemezdim. [8]Ne var ki günah, bu buyruğun verdiği fırsatla içimde her türlü açgözlülüğü üretti. Çünkü Kutsal Yasa olmadıkça günah ölüdür. [9-10]Bir zamanlar, Yasa'nın bilincinde değilken diriydim. Ama buyruğun bilincine vardığımda günah dirildi, bense öldüm. Buyruk da bana yaşam getireceğine, ölüm getirdi. [11]Çünkü günah buyruğun verdiği fırsatla beni aldattı, buyruk aracılığıyla beni öldürdü. [12]İşte böyle, Yasa gerçekten kutsaldır. Buyruk da kutsal, doğru ve iyidir.

[13]Öyleyse, iyi olan bana ölüm mü getirdi? Kesinlikle hayır! Ama günah, günah olarak tanınsın diye, iyi olanın aracılığıyla bana ölüm getiriyordu. Öyle ki, buyruk aracılığıyla günahın ne denli günahlı olduğu anlaşılsın. [14]Yasa'nın ruhsal olduğunu biliriz. Bense benliğin denetimindeyim, köle gibi günaha satılmışım. [15]Ne yaptığımı anlamıyorum. Çünkü istediğimi yapmıyorum; nefret ettiğim ne ise, onu yapıyorum. [16]Ama istemediğimi yaparsam, Yasa'nın iyi olduğunu kabul etmiş olurum. [17]Öyleyse bunu artık ben değil, içimde yaşayan günah yapıyor. [18]İçimde, yani benliğimde iyi bir şey bulunmadığını biliyorum. İçimde iyiyi yapmaya istek var, ama güç yok. [19]İstediğim iyi şeyi yapmıyorum, istemediğim kötü şeyi yapıyorum. [20]İstemediğimi yapıyorsam, bunu yapan artık ben değil, içimde yaşayan günahtır.

[21]Bundan şu kuralı çıkarıyorum: Ben iyi olanı yapmak isterken, karşımda hep kötülük vardır. [22]İç varlığımda Tanrı'nın Yasası'ndan zevk alıyorum. [23]Ama bedenimin üyelerinde bambaşka bir yasa görüyorum. Bu da aklımın onayladığı yasaya karşı savaşıyor ve beni bedenimin üyelerindeki günah yasasına tutsak ediyor. [24]Ne zavallı insanım! Ölüme götüren bu bedenden beni kim kurtaracak? [25]Rabbimiz İsa

7:7 Çık.20:17; Yas.5:21 *7:11 Yar.3:13*

Mesih aracılığıyla Tanrı'ya şükürler olsun! Sonuç olarak ben aklımla Tanrı'nın Yasası'na, ama benliğimle günahın yasasına kulluk ediyorum.

Yaşam Veren Ruh

8 Böylece Mesih İsa'ya ait olanlara artık hiçbir mahkûmiyet yoktur. [2]Çünkü yaşam veren Ruh'un yasası, Mesih İsa sayesinde beni günahın ve ölümün yasasından özgür kıldı. [3]İnsan benliğinden ötürü güçsüz olan Kutsal Yasa'nın yapamadığını Tanrı yaptı. Öz Oğlu'nu günahlı insan benzerliğinde günah sunusu* olarak gönderip günahı insan benliğinde[a] yargıladı. [4]Öyle ki, Yasa'nın gereği, benliğe göre değil, Ruh'a göre yaşayan bizlerde yerine gelsin.

[5]Benliğe uyanlar benlikle ilgili, Ruh'a uyanlarsa Ruh'la ilgili işleri düşünürler. [6]Benliğe dayanan düşünce ölüm, Ruh'a dayanan düşünceyse yaşam ve esenliktir. [7]Çünkü benliğe dayanan düşünce Tanrı'ya düşmandır; Tanrı'nın Yasası'na boyun eğmez, eğemez de... [8]Benliğin denetiminde olanlar Tanrı'yı hoşnut edemezler. [9]Ne var ki, Tanrı'nın Ruhu içinizde yaşıyorsa; benliğin değil, Ruh'un denetimindesiniz. Ama içinde Mesih'in Ruhu olmayan kişi Mesih'in değildir. [10]Eğer Mesih içinizdeyse, bedeniniz günah yüzünden ölü olmakla birlikte, aklanmış olduğunuz için ruhunuz diridir. [11]Mesih İsa'yı ölümden dirilten Tanrı'nın Ruhu içinizde yaşıyorsa, Mesih'i ölümden dirilten Tanrı, içinizde yaşayan Ruhu'yla ölümlü bedenlerinize de yaşam verecektir.

[12]Öyleyse kardeşlerim, borçluyuz ama, benliğe göre yaşamak için benliğe borçlu değiliz. [13]Çünkü benliğe göre yaşarsanız öleceksiniz; ama bedenin kötü işlerini Ruh'la öldürürseniz yaşayacaksınız. [14]Tanrı'nın Ruhu'yla yönetilenlerin hepsi Tanrı'nın oğullarıdır. [15]Çünkü sizi yeniden korkuya sürükleyecek kölelik ruhunu almadınız, oğulluk ruhunu aldınız. Bu ruhla, "Abba[b], Baba!" diye sesleniriz. [16]Ruh'un kendisi, bizim ruhumuzla birlikte, Tanrı'nın çocukları olduğumuza tanıklık eder. [17]Eğer Tanrı'nın çocuklarıysak, aynı zamanda mirasçıyız. Mesih'le birlikte yüceltilmek üzere Mesih'le birlikte acı çekiyorsak, Tanrı'nın mirasçılarıyız, Mesih'le ortak mirasçılarız.

Görkemli Gelecek

[18]Kanım şu ki, bu anın acıları, gözümüzün önüne serilecek yücelikle karşılaştırılmaya değmez. [19]Yaratılış, Tanrı çocuklarının ortaya çıkmasını büyük özlemle bekliyor. [20-21]Çünkü yaratılış amaçsızlığa teslim edildi. Bu da yaratılışın isteğiyle değil, onu amaçsızlığa teslim eden Tanrı'nın isteğiyle oldu. Çünkü yaratılışın, yozlaşmaya köle olmaktan kurtarılıp Tanrı çocuklarının yüce özgürlüğüne kavuşturulması umudu vardı. [22]Bütün yaratılışın şu ana dek birlikte

---

[a] *8:3 "İnsan benliğinde" ya da "Bedende".*

[b] *8:15 "Abba": Aramice'de* baba anlamına gelir.*

8:11 1Ko.3:16 8:15-17 Mar.14:36; Gal.4:5-7 8:20-21 Yar.3:17-19 inleyip doğum ağrısı çektiğini biliyoruz. [23]Yalnız yaratılış değil, biz de –evet Ruh'un turfandasına sahip olan bizler de– evlatlığa alınmayı, yani bedenlerimizin kurtulmasını özlemle bekleyerek içimizden inliyoruz. [24]Çünkü bu umutla kurtulduk. Ama görülen umut, umut değildir. Gördüğü şeyi kim umut eder? [25]Oysa görmediğimize umut bağlarsak, sabırla bekleyebiliriz.

[26]Bunun gibi, Ruh da güçsüzlüğümüzde bize yardım eder. Ne için dua etmemiz gerektiğini bilmeyiz, ama Ruh'un kendisi, sözle anlatılamaz iniltilerle bizim için aracılık eder. [27]Yürekleri araştıran Tanrı, Ruh'un düşüncesinin ne olduğunu bilir. Çünkü Ruh, Tanrı'nın isteği uyarınca kutsallar için aracılık eder. [28]Tanrı'nın, kendisini sevenlerle, amacı uyarınca çağrılmış olanlarla birlikte her durumda iyilik için etkin olduğunu biliriz[a]. [29]Çünkü Tanrı önceden bildiği kişileri Oğlu'nun benzerliğine dönüştürmek üzere önceden belirledi. Öyle ki, Oğul birçok kardeş arasında ilk doğan olsun. [30]Tanrı önceden belirlediği kişileri çağırdı, çağırdıklarını akladı ve akladıklarını yüceltti.

Tanrı Sevgisi

[31]Öyleyse buna ne diyelim? Tanrı bizden yanaysa, kim bize karşı olabilir? [32]Öz Oğlu'nu bile esirgemeyip O'nu hepimiz için ölüme teslim eden Tanrı, O'nunla birlikte bize her şeyi bağışlamayacak mı? [33]Tanrı'nın seçtiklerini kim suçlayacak? Onları aklayan Tanrı'dır. [34]Kim suçlu çıkaracak? Ölmüş, üstelik dirilmiş olan Mesih İsa, Tanrı'nın sağındadır ve bizim için aracılık etmektedir. [35]Mesih'in sevgisinden bizi kim ayırabilir? Sıkıntı mı, elem mi, zulüm mü, açlık mı, çıplaklık mı, tehlike mi, kılıç mı? [36]Yazılmış olduğu gibi:

> "Senin uğruna bütün gün
> öldürülüyoruz,
> Kasaplık koyun sayılıyoruz."

[37]Ama bizi sevenin aracılığıyla bu durumların hepsinde galiplerden üstünüz. [38-39]Eminim ki, ne ölüm, ne yaşam, ne melekler, ne yönetimler, ne şimdiki ne gelecek zaman, ne güçler, ne yükseklik, ne derinlik, ne de yaratılmış başka bir şey bizi Rabbimiz Mesih İsa'da olan Tanrı sevgisinden ayırmaya yetecektir.

Tanrı'nın Seçtikleri

9 Mesih'e ait biri olarak gerçeği söylüyorum, yalan söylemiyorum. Vicdanım da söylediklerimi Kutsal Ruh aracılığıyla doğruluyor. [2]Yüreğimde büyük bir keder, dinmeyen bir acı var. [3-4]Kardeşlerimin, soydaşlarım olan İsrailliler'in yerine ben kendim lanetlenip Mesih'ten uzaklaştırılmayı dilerdim. Evlatlığa kabul edilenler, Tanrı'nın yüceliğini

---

[a] 8:28 "Tanrı'nın, kendisini sevenlerle, amacı uyarınca çağrılmış olanlarla birlikte her durumda iyilik için etkin olduğunu biliriz" ya da "Tanrı'yı sevenler, O'nun amacı uyarınca çağrılmış olanlar uğruna her şeyin birlikte iyilik için etkin olduğunu biliriz".

8:23 1Ko.15:35-54; 2Ko.5:2-4 8:36 Mez.44:22 9:3-4 Çık.4:22; 24:1-17 görenler onlardır. Antlaşmalar, buyrulan Kutsal Yasa, tapınma düzeni, vaatler onlarındır. [5]Büyük atalar onların atalarıdır. Mesih de bedence onlardandır. O her şeyin üzerinde hüküm süren, sonsuza dek övülecek Tanrı’dır! Amin.

[6]Tanrı’nın sözü boşa çıktı demek istemiyorum. Çünkü İsrail soyundan gelenlerin hepsi İsrailli sayılmaz. [7]İbrahim’in soyundan olsalar bile, hepsi onun çocukları değildir. Ama, “Senin soyun İshak’la sürecek” diye yazılmıştır. [8]Demek ki Tanrı’nın çocukları olağan yoldan doğan çocuklar değildir; İbrahim’in soyu sayılanlar Tanrı’nın vaadi uyarınca doğan çocuklardır. [9]Çünkü vaat şöyleydi: “Gelecek yıl bu zamanda geleceğim ve Sara’nın bir oğlu olacak.”

[10]Ayrıca Rebeka bir erkekten, atamız İshak’tan ikizlere gebe kalmıştı. [11-12]Çocuklar henüz doğmamış, iyi ya da kötü bir şey yapmamışken, Tanrı Rebeka’ya, “Büyüğü küçüğüne kulluk edecek” dedi. Öyle ki, Tanrı’nın seçim yapmaktaki amacı yapılan işlere değil, kendi çağrısına dayanarak sürsün. [13]Yazılmış olduğu gibi, “Yakup’u sevdim, Esav’dan ise nefret ettim.”

[14]Öyleyse ne diyelim? Tanrı adaletsizlik mi ediyor? Kesinlikle hayır! [15]Çünkü Musa’ya şöyle diyor:

“Merhamet ettiğime merhamet
edeceğim,
Acıdığıma acıyacağım.”

[16]Demek ki bu, insanın isteğine ya da çabasına değil, Tanrı’nın merhametine bağlıdır. [17]Tanrı Kutsal Yazı’da firavuna şöyle diyor:

“Gücümü senin aracılığınla
göstermek
Ve adımı bütün dünyada
duyurmak için
Seni yükselttim.”

[18]Demek ki Tanrı dilediğine merhamet eder, dilediğinin yüreğini nasırlaştırır.

[19]Şimdi bana, “Öyleyse Tanrı insanı neden hâlâ suçlu buluyor? O’nun isteğine kim karşı durabilir?” diyeceksin. [20]Ama, ey insan, sen kimsin ki Tanrı’ya karşılık veriyorsun? “Kendisine biçim verilen, biçim verene, ‘Beni niçin böyle yaptın’ der mi?” [21]Ya da çömlekçinin aynı kil yığınından bir kabı onurlu iş için, ötekini bayağı iş için yapmaya hakkı yok mu? [22]Eğer Tanrı gazabını göstermek ve gücünü tanıtmak isterken, gazabına hedef olup mahvolmaya hazırlananlara büyük sabırla katlandıysa, ne diyelim? [23]Yüceltmek üzere önceden hazırlayıp merhamet ettiklerine yüceliğinin zenginliğini göstermek için bunu yaptıysa, ne diyelim? [24]Yalnız Yahudiler arasından değil, öteki uluslar arasından da çağırdığı bu insanlar biziz. [25]Tanrı Hoşea Kitabı’nda şöyle diyor:

“Halkım olmayana halkım,
Sevgili olmayana sevgili
diyeceğim.”

9:7 Yar.21:12 *9:9 Yar.18:10* *9:11-12 Yar.25:23* *9:13 Mal.1:2-3*
9:15 Çık.33:19 *9:17 Çık.9:16* *9:20 Yşa.29:16; 45:9* *9:25 Hoş.2:23*

[26]"Kendilerine, 'Siz halkım
değilsiniz' denilen yerde,
Yaşayan Tanrı'nın çocukları diye
adlandırılacaklar."

[27]Yeşaya, İsrail için şöyle sesleniyor:

"İsrailoğulları'nın sayısı
Denizin kumu kadar çok olsa da,
Ancak pek azı[a] kurtulacak.
[28]Çünkü Rab yeryüzündeki
yargılama işini
Tez yapıp bitirecek."

[29]Yeşaya'nın önceden dediği gibi:

"Her Şeye Egemen Rab
Soyumuzu sürdürecek birkaç
kişiyi
Sağ bırakmamış olsaydı,
Sodom gibi olur, Gomora'ya
benzerdik."

İsrail'in İmansızlığı

[30]Öyleyse ne diyelim? Aklanma peşinde olmayan uluslar aklanmaya, imandan gelen aklanmaya kavuştular. [31]Aklanmak için Yasa'nın ardından giden İsrail ise Yasa'yı yerine getiremedi. [32]Neden? Çünkü imanla değil, iyi işlerle olurmuş gibi aklanmaya çalıştılar ve "sürçme taşı"nda sürçtüler. [33]Yazılmış olduğu gibi:

"İşte, Siyon'a* bir sürçme taşı,
Bir tökezleme kayası koyuyorum.
O'na iman eden utandırılmayacak."

10 Kardeşler! İsrailliler'in kurtulmasını yürekten özlüyor, bunun için Tanrı'ya yalvarıyorum. [2]Onlara ilişkin tanıklık ederim ki, Tanrı için gayretlidirler; ama bu bilinçli bir gayret değildir. [3]Tanrı'nın öngördüğü doğruluğu anlamadıkları ve kendi doğruluklarını yerleştirmeye çalıştıkları için Tanrı'nın öngördüğü doğruluğa boyun eğmediler. [4]Oysa her iman edenin aklanması için Mesih, Kutsal Yasa'nın sonudur.

[5]Musa, Kutsal Yasa'ya dayanan doğrulukla ilgili şöyle yazıyor: "Yasa'nın gereklerini yapan, onlar sayesinde yaşayacaktır." [6-7]İmana dayanan doğruluk ise şöyle diyor: "Yüreğinde, 'Göğe –yani Mesih'i indirmeye– kim çıkacak?' ya da, 'Dipsiz derinliklere –yani Mesih'i ölüler arasından çıkarmaya– kim inecek?' deme." [8]Ne deniyor?

"Tanrı sözü sana yakındır,
Ağzında ve yüreğindedir."

İşte duyurduğumuz iman sözü budur. [9]İsa'nın Rab olduğunu ağzınla açıkça söyler ve Tanrı'nın O'nu ölümden dirilttiğine yürekten iman edersen, kurtulacaksın. [10]Çünkü insan yürekten iman ederek aklanır, imanını ağzıyla açıklayarak kurtulur. [11]Kutsal Yazı, "O'na iman eden utandırılmayacak" diyor. [12]Çünkü Yahudi Grek* ayrımı yoktur, aynı Rab hepsinin Rabbi'dir. Kendisine yakaranların tümüne eliaçıktır. [13]"Rab'be yakaran[a] herkes kurtulacak."

---

[a] *9:27 "Pek azı": Grekçe "Kalıntı".*

9:26 Hoş.1:10 *9:27-28 Yşa.10:22-23* *9:29 Yşa.1:9*
9:32 Yşa.8:14 *9:33 Yşa.28:16; 1Pe.2:6-8* *10:5 Lev.18:5*
10:6-8 Yas.30:12-14 *10:11 Yşa.28:16*

[14]Ama iman etmedikleri kişiye nasıl yakaracaklar? Duymadıkları kişiye nasıl iman edecekler? Tanrı sözünü yayan olmazsa, nasıl duyacaklar? [15]Sözü yaymaya gönderilmezlerse, sözü nasıl yayacaklar? Yazılmış olduğu gibi: "İyi haber müjdeleyenlerin ayakları ne güzeldir!"

[16]Ne var ki, herkes Müjde'ye uymadı. Yeşaya'nın dediği gibi: "Ya Rab, verdiğimiz habere kim inandı?" [17]Demek ki iman, haberi duymakla, duymak da Mesih'le ilgili sözün yayılmasıyla olur. [18]Ama soruyorum: Onlar duymadılar mı? Elbet duydular.

"Sesleri bütün yeryüzüne,
Sözleri dünyanın dört bucağına
ulaştı."

[19]Yine soruyorum: İsrail anlamadı mı? Önce Musa,

"Ben sizi ulus olmayanla
kıskandıracağım,
Anlayışsız bir ulusla sizi
öfkelendireceğim" diyor.

[20]Sonra Yeşaya cesaretle,

"Aramayanlar beni buldu,
Sormayanlara kendimi gösterdim"
diyor.

[21]Öte yandan İsrail için şöyle diyor:

"Söz dinlemeyen, asi bir halka
Bütün gün ellerimi uzatıp durdum."

Tanrı'nın Kendine Ayırdığı Kişiler

11 Öyleyse soruyorum: Tanrı kendi halkından yüz mü çevirdi? Kesinlikle hayır! Ben de İbrahim soyundan, Benyamin oymağından bir İsrailli'yim. [2]Tanrı önceden bildiği kendi halkından yüz çevirmedi. Yoksa İlyas'la ilgili bölümde Kutsal Yazı'nın ne dediğini, İlyas'ın Tanrı'ya nasıl İsrail'den yakındığını bilmez misiniz? [3]"Ya Rab, senin peygamberlerini öldürdüler, senin sunaklarını yıktılar. Yalnız ben kaldım. Beni de öldürmeye çalışıyorlar."

[4]Tanrı'nın ona verdiği yanıt nedir? "Baal'ın* önünde diz çökmemiş yedi bin kişiyi kendime ayırdım." [5]Aynı şekilde, şimdiki dönemde de Tanrı'nın lütfuyla seçilmiş küçük bir topluluk[b] vardır. [6]Eğer bu, lütufla olmuşsa, iyi işlerle olmamış demektir. Yoksa lütuf artık lütuf olmaktan çıkar! [7]Sonuç ne? İsrail aradığına kavuşamadı, seçilmiş olanlar ise kavuştular. Geriye kalanlarınsa yürekleri nasırlaştırıldı. [8]Yazılmış olduğu gibi:

"Tanrı onlara uyuşukluk ruhu verdi;

---

[a] *10:13 "Rab'be yakaran": Grekçe "Rab'bin adını çağıran".*

[b] *11:5 "Küçük bir topluluk": Grekçe "Bir kalıntı".*

10:13 Yoe.2:32
10:15 Yşa.52:7
10:16 Yşa.53:1
10:18 Mez.19:4
10:19 Yas.32:21
10:20-21 Yşa.65:1-2
11:1 Flp.3:5
11:3 1Kr.19:10,14
11:4 1Kr.19:18
11:8 Yas.29:4; Yşa.29:10

Bugüne dek görmeyen gözler,
duymayan kulaklar verdi."

[9]Davut da şöyle diyor:

"Sofraları onlara tuzak,
Kapan, tökez ve ceza olsun.
[10]Gözleri kararsın, göremesinler.
Bellerini hep iki büklüm et!"

Aşılanmış Dallar

[11]Öyleyse soruyorum: İsrailliler, bir daha kalkmamak üzere mi sendeleyip düştüler? Kesinlikle hayır! Ama onların suçu yüzünden öteki uluslara kurtuluş verildi; öyle ki, İsrailliler onlara imrensin. [12]Eğer İsrailliler'in suçu dünyaya zenginlik, bozgunu uluslara zenginlik getirdiyse, bütünlüğü çok daha büyük bir zenginlik getirecektir! [13]Öteki uluslardan olan sizlere söylüyorum: Uluslara elçi olarak gönderildiğim için görevimi yüce sayarım. [14]Böylelikle belki soydaşlarımı imrendirip bazılarını kurtarırım. [15]Çünkü onların reddedilmesi dünyanın Tanrı'yla barışmasını sağladıysa, kabul edilmeleri ölümden yaşama geçiş değil de nedir? [16]Hamurun ilk parçası kutsalsa, tümü kutsaldır; kök kutsalsa, dallar da kutsaldır.

[17-18]Ama zeytin ağacının bazı dalları kesildiyse ve sen yabanıl bir zeytin filiziyken onların yerine aşılanıp ağacın semiz köküne ortak oldunsa, o dallara karşı övünme. Eğer övünüyorsan, unutma ki, sen kökü taşımıyorsun, kök seni taşıyor. [19]O zaman, "Ben aşılanayım diye dallar kesildi" diyeceksin. [20]Doğru, onlar imansızlık yüzünden kesildiler. Sense imanla yerinde duruyorsun. Böbürlenme, kork! [21]Çünkü Tanrı asıl dalları esirgemediyse, seni de esirgemeyecektir.

[22]Onun için Tanrı'nın iyiliğini de sertliğini de gör. O, düşenlere karşı serttir; ama O'nun iyiliğine bağlı kalırsan, sana iyi davranır. Yoksa sen de kesilip atılırsın! [23]İmansızlıkta direnmezlerse, İsrailliler de öz ağaca aşılanacaklar. Çünkü Tanrı'nın onları eski yerlerine aşılamaya gücü vardır. [24]Eğer sen doğal yapısı yabanıl zeytin ağacından kesilip doğaya aykırı olarak cins zeytin ağacına aşılandınsa, asıl dalların öz zeytin ağacına aşılanacakları çok daha kesindir!

Bütün İsrail Kurtulacak

[25]Kardeşler, bilgiçliğe kapılmamanız için şu sırdan habersiz kalmanızı istemem: İsrailliler'den bir bölümünün yüreği, öteki uluslardan kurtulacakların sayısı tamamlanıncaya dek duyarsız kalacaktır. [26]Sonunda bütün İsrail kurtulacaktır. Yazılmış olduğu gibi:

"Kurtarıcı Siyon'dan* gelecek,
Yakup'un soyundan tanrısızlığı
uzaklaştıracak.
[27]Onların günahlarını kaldıracağım
zaman
Kendileriyle yapacağım antlaşma
budur."

[28]İsrailliler Müjde'yi reddederek sizin uğrunuza Tanrı'ya düşman

11:9-10 Mez.69:22-23 *11:26-27 Yşa.59:20-21; Yer.31:33-34* oldular; ama Tanrı'nın seçimine göre, ataları sayesinde sevilmektedirler. [29]Çünkü Tanrı'nın armağanları ve çağrısı geri alınamaz. [30]Bir zamanlar Tanrı'nın sözünü dinlemeyen sizler şimdi İsrailliler'in sözdinlemezliğinin sonucu merhamete kavuştunuz. [31]Bunun gibi, İsrailliler de, sizin kavuştuğunuz merhametle merhamete erişmek için şimdi söz dinlemez oldular. [32]Çünkü Tanrı, merhametini herkese göstermek için herkesi sözdinlemezliğin tutsağı kıldı.

Tanrı'ya Övgüler

[33]Tanrı'nın zenginliği ne büyük, bilgeliği ve bilgisi ne derindir! O'nun yargıları ne denli akıl ermez, yolları ne denli anlaşılmazdır!

[34]"Rab'bin düşüncesini kim
bilebildi?
Ya da kim O'nun öğütçüsü
olabildi?"

[35]"Kim Tanrı'ya bir şey verdi ki,
Karşılığını O'ndan isteyebilsin?"

[36]Her şeyin kaynağı O'dur; her şey O'nun aracılığıyla ve O'nun için var oldu. O'na sonsuza dek yücelik olsun! Amin.

Tanrı'yı Hoşnut Etmek

12 Öyleyse kardeşlerim, Tanrı'nın merhameti adına size yalvarırım: Bedenlerinizi diri, kutsal, Tanrı'yı hoşnut eden birer kurban olarak sunun. Ruhsal[a] tapınmanız budur. [2]Bu çağın gidişine uymayın; bunun yerine, Tanrı'nın iyi, beğenilir ve yetkin isteğinin ne olduğunu ayırt edebilmek için düşüncenizin yenilenmesiyle değişin.

[3]Tanrı'nın bana bağışladığı lütufla hepinize söylüyorum: Kimse kendisine gereğinden çok değer vermesin. Herkes Tanrı'nın kendisine verdiği iman ölçüsüne göre düşüncelerinde sağduyulu olsun. [4-5]Bir bedende ayrı ayrı işlevleri olan çok sayıda üyemiz olduğu gibi, çok sayıda olan bizler de Mesih'te tek bir bedeniz ve birbirimizin üyeleriyiz. [6]Tanrı'nın bize bağışladığı lütfa göre, ayrı ayrı ruhsal armağanlarımız vardır. Birinin armağanı peygamberlikse, imanı oranında peygamberlik etsin. [7]Hizmetse, hizmet etsin. Öğretmekse, öğretsin. [8]Öğüt veren, öğütte bulunsun. Bağışta bulunan, bunu cömertçe yapsın. Yöneten, gayretle yönetsin. Merhamet eden, bunu güler yüzle yapsın.

[9]Sevginiz ikiyüzlü olmasın. Kötülükten tiksinin, iyiliğe bağlanın. [10]Birbirinize kardeşlik sevgisiyle bağlı olun. Birbirinize saygı göstermekte yarışın. [11]Gayretiniz eksilmesin. Ruhta ateşli olun. Rab'be kulluk edin. [12]Umudunuzla sevinin. Sıkıntıya dayanın. Kendinizi duaya verin. [13]İhtiyaç içinde olan kutsallara yardım edin. Konuksever olmayı amaç edinin. [14]Size zulmedenler için iyilik dileyin. İyilik dileyin, lanet etmeyin. [15]Sevinenlerle sevinin, ağlayanlarla

---

[a] *12:1 "Ruhsal" ya da "Akla uygun".*

11:33 Yşa.55:8
11:34 Yşa.40:13 *11:35 Eyü.41:11* *11:36 1Ko.8:5-6*
12:4-5 1Ko.12:12 *12:6-8 1Ko.12:4-11* *12:14 Mat.5:44; Luk.6:27-28*

ağlayın. [16]Birbirinizle aynı düşüncede olun. Böbürlenmeyin; tersine, hor görülenlerle arkadaşlık edin. Bilgiçlik taslamayın. [17]Kötülüğe kötülükle karşılık vermeyin. Herkesin gözünde iyi olanı yapmaya dikkat edin. [18]Mümkünse, elinizden geldiğince herkesle barış içinde yaşayın.

[19]Sevgili kardeşler, kimseden öç almayın; bunu Tanrı'nın gazabına bırakın. Çünkü şöyle yazılmıştır: "Rab diyor ki, 'Öç benimdir, ben karşılık vereceğim.'" [20]Ama,

"Düşmanın acıkmışsa doyur,
Susamışsa su ver.
Bunu yapmakla onu utanca
 boğarsın[a]."

[21]Kötülüğe yenilme, kötülüğü iyilikle yen.

Yönetime Bağlı Olmak

13 Herkes, baştaki yönetime bağlı olsun. Çünkü Tanrı'dan olmayan yönetim yoktur. Var olanlar Tanrı tarafından kurulmuştur. [2]Bu nedenle, yönetime karşı direnen, Tanrı buyruğuna karşı gelmiş olur. Karşı gelenler yargılanır. [3]İyilik edenler değil, kötülük edenler yöneticilerden korkmalıdır. Yönetimden korkmamak ister misin, öyleyse iyi olanı yap, yönetimin övgüsünü kazanırsın. [4]Çünkü yönetim, senin iyiliğin için Tanrı'ya hizmet etmektedir. Ama kötü olanı yaparsan, kork! Yönetim, kılıcı boş yere taşımıyor; kötülük yapanın üzerine Tanrı'nın gazabını salan öç alıcı olarak Tanrı'ya hizmet ediyor. [5]Bunun için, yalnız Tanrı'nın gazabı nedeniyle değil, vicdan nedeniyle de yönetime bağlı olmak gerekir. [6]Vergi ödemenizin nedeni de budur. Çünkü yöneticiler Tanrı'nın bu amaç için gayretle çalışan hizmetkârlarıdır. [7]Herkese hakkını verin: Vergi hakkı olana vergi, gümrük hakkı olana gümrük, saygı hakkı olana saygı, onur hakkı olana onur verin.

Birbirinizi Sevin

[8]Birbirinizi sevmekten başka hiç kimseye bir şey borçlu olmayın. Çünkü başkalarını seven, Kutsal Yasa'yı yerine getirmiş olur. [9]"Zina etmeyeceksin, adam öldürmeyeceksin, çalmayacaksın, başkasının malına göz dikmeyeceksin" buyrukları ve bundan başka ne buyruk varsa, şu sözde özetlenmiştir: "Komşunu kendin gibi seveceksin." [10]Seven kişi komşusuna kötülük etmez. Bu nedenle sevmek Kutsal Yasa'yı yerine getirmektir.

[11]Bunu, yaşadığınız zamanın bilincinde olarak yapın. Artık sizin için uykudan uyanma saati gelmiştir. Çünkü şu anda kurtuluşumuz ilk iman ettiğimiz zamankinden daha yakındır. [12]Gece ilerledi, gündüz yaklaştı. Bunun için karanlığın işlerini üzerimizden atıp ışığın silahlarını

---

[a] *12:20 "Onu utanca boğarsın": Grekçe "Onun başı üzerine ateş korları yığarsın".*

12:16 Özd.3:7 *12:19 Yas.32:35; İbr.10:30*
12:20 Özd.25:21-22 *13:6-7 Mat.22:21; Mar.12:17; Luk.20:25*
13:9 Çık.20:13-17; Yas.5:17-19,21 *13:9 Lev.19:18*

kuşanalım. [13]Çılgınca eğlenceye ve sarhoşluğa, fuhşa ve sefahate, çekişmeye ve kıskançlığa kapılmayalım. Gün ışığında olduğu gibi, saygın bir yaşam sürelim. [14]Rab İsa Mesih'i kuşanın. Benliğinizin tutkularına uymayı düşünmeyin.

Zayıf İman, Güçlü İman

14 İmanı zayıf olanı aranıza kabul edin, ama tartışmalı konulara girmeyin. [2]Biri her şeyi yiyebileceğine inanır; imanı zayıf olansa yalnız sebze yer. [3]Her şeyi yiyen, yemeyeni hor görmesin. Her şeyi yemeyen, yiyeni yargılamasın. Çünkü Tanrı onu kabul etmiştir. [4]Sen kimsin ki, başkasının kulunu yargılıyorsun? Kulu haklı çıkaran da haksız çıkaran da efendisidir. Kul haklı çıkacaktır. Çünkü Rab'bin onu haklı çıkarmaya gücü vardır. [5]Kimi bir günü başka bir günden üstün sayar, kimi her günü bir sayar. Herkesin kendi görüşüne tam güveni olsun. [6]Belli bir günü kutlayan, Rab için kutlar. Her şeyi yiyen, Tanrı'ya şükrederek Rab için yer. Bazı şeyleri yemeyen de Rab için yemez ve Tanrı'ya şükreder.

[7]Hiçbirimiz kendimiz için yaşamayız, hiçbirimiz de kendimiz için ölmeyiz. [8]Yaşarsak Rab için yaşarız; ölürsek Rab için ölürüz. Öyleyse, yaşasak da ölsek de Rab'be aitiz. [9]Mesih hem ölülerin hem yaşayanların Rabbi olmak üzere ölüp dirildi. [10]Sen neden kardeşini yargılıyorsun? Ya sen, kardeşini neden küçümsüyorsun? Tanrı'nın yargı kürsüsü önüne hepimiz çıkacağız. [11]Yazılmış olduğu gibi:

"Rab şöyle diyor:
'Varlığım hakkı için her diz
önümde çökecek,
Her dil Tanrı olduğumu açıkça
söyleyecek.' "

[12]Böylece her birimiz kendi adına Tanrı'ya hesap verecektir.

[13]Onun için, artık birbirimizi yargılamayalım. Bunun yerine, hiçbir kardeşin yoluna sürçme ya da tökezleme taşı koymamaya kararlı olun. [14]Rab İsa'ya ait biri olarak kesinlikle biliyorum ki, hiçbir şey kendiliğinden murdar* değildir. Ama bir şeyi murdar sayan için o şey murdardır. [15]Yediğin bir şey yüzünden kardeşin incinmişse, artık sevgi yolunda yürümüyorsun demektir. Mesih'in, uğruna öldüğü kardeşini yediklerinle mahvetme! [16]Size göre iyi olanın kötülenmesine fırsat vermeyin. [17]Çünkü Tanrı'nın Egemenliği*, yiyecek içecek sorunu değil, doğruluk, esenlik ve Kutsal Ruh'ta sevinçtir. [18]Mesih'e bu yolda hizmet eden, Tanrı'yı hoşnut eder, insanların da beğenisini kazanır.

[19]Öyleyse kendimizi esenlik getiren ve karşılıklı gelişmemizi sağlayan işlere verelim. [20]Yiyecek uğruna Tanrı'nın işini bozma! Her yiyecek temizdir, ama yedikleriyle başkasının sürçmesine yol açan kişi kötülük etmiş olur. [21]Et yememen, şarap içmemen, kardeşinin sürçmesine yol

14:1-6 Kol.2:16
14:10 2Ko.5:10
14:11 Yşa.45:23; Flp.2:10-11
14:13-15 1Ko.8:1-13

açacak bir şey yapmaman iyidir. [22]Bu konulardaki inancını Tanrı'nın önünde kendine sakla. Onayladığı şeyden ötürü kendini yargılamayan kişi ne mutludur! [23]Ama bir yiyecekten kuşkulanan kişi onu yerse yargılanır; çünkü imanla yemiyor. İmana dayanmayan her şey günahtır.

15 İmanı güçlü olan bizler, kendimizi hoşnut etmeye değil, güçsüzlerin zayıflıklarını yüklenmeye borçluyuz. [2]Her birimiz komşusunu ruhça geliştirmek için komşusunun iyiliğini gözeterek onu hoşnut etsin. [3]Çünkü Mesih bile kendini hoşnut etmeye çalışmadı. Yazılmış olduğu gibi: "Sana edilen hakaretlere ben uğradım." [4]Önceden ne yazıldıysa, bize öğretmek için, sabırla ve Kutsal Yazılar'ın verdiği cesaretle umudumuz olsun diye yazıldı. [5]Sabır ve cesaret kaynağı olan Tanrı'nın, sizleri Mesih İsa'nın isteğine uygun olarak aynı düşüncede birleştirmesini dilerim. [6]Öyle ki, Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı'nı ve Babası'nı birlik içinde hep bir ağızdan yüceltesiniz.

[7]Bu nedenle, Mesih sizi kabul ettiği gibi, Tanrı'nın yüceliği için birbirinizi kabul edin. [8-9]Çünkü diyorum ki Mesih, Tanrı'nın güvenilir olduğunu göstermek için Yahudiler'in hizmetkârı oldu. Öyle ki, atalarımıza verilen sözler doğrulansın ve öteki uluslar merhameti için Tanrı'yı yüceltsin. Yazılmış olduğu gibi:

"Bunun için uluslar arasında sana
şükredeceğim,
Adını ilahilerle öveceğim."

[10-11]Yine deniyor ki,

"Ey uluslar, O'nun halkıyla
birlikte sevinin!"

Ve, "Ey bütün uluslar, Rab'be
övgüler sunun!
Ey bütün halklar, O'nu yüceltin!"

[12]Yeşaya da şöyle diyor:

"İşay'ın Kökü ortaya çıkacak,
Uluslara egemen olmak üzere
yükselecek.
Uluslar O'na umut bağlayacak."

[13]Umut kaynağı olan Tanrı, Kutsal Ruh'un gücüyle umutla dolup taşmanız için iman yaşamınızda sizleri tam bir sevinç ve esenlikle doldursun.

Mesih'in Hizmetkârı

[14]Size gelince, kardeşlerim, iyilikle dolu, her bilgiyle donanmış olduğunuzdan ben eminim. Ayrıca, birbirinize öğüt verebilecek durumdasınız. [15]Yine de Tanrı'nın bana bağışladığı lütufla bazı noktaları yeniden anımsatmak için size yazma cesaretini gösterdim. [16]Ben Tanrı'nın lütfuyla uluslar yararına Mesih İsa'nın hizmetkârı oldum. Tanrı'nın Müjdesi'ni bir kâhin* olarak yaymaktayım. Öyle ki uluslar, Kutsal Ruh'la kutsal kılınarak Tanrı'yı hoşnut eden bir sunu olsun.

15:3 Mez.69:9
15:8-9 2Sa.22:50; Mez.18:49
15:10-11 Yas.32:43; Mez.117:1
15:12 Yşa.11:10

[17]Bunun için Mesih İsa'ya ait biri olarak Tanrı'ya verdiğim hizmetle övünebilirim. [18-19]Ulusların söz dinlemesi için Mesih'in benim aracılığımla, sözle ve eylemle, mucizeler ve harikalar yaratan güçle, Kutsal Ruh'un gücüyle yaptıklarından başka şeyden söz etmeye cesaret edemem. Yeruşalim'den* başlayıp İllirikum bölgesine kadar dolaşarak Mesih'in Müjdesi'ni her yerde duyurdum. [20]Bir başkasının attığı temel üzerine inşa etmemek için Müjde'yi Mesih'in adının duyulmadığı yerlerde yaymayı amaç edindim. [21]Yazılmış olduğu gibi:

"O'ndan habersiz olanlar
görecekler.
Duymamış olanlar anlayacaklar."

Roma'ya Gitme Tasarısı

[22]İşte bu yüzden yanınıza gelmem kaç kez engellendi. [23-24]Şimdiyse bu yörelerde artık yapacağım bir şey kalmadığından, yıllardır da yanınıza gelmeyi arzuladığımdan, İspanya'ya giderken size uğrarım. Yol üzerinde sizi görüp bir süre arkadaşlığınıza doyduktan sonra beni oraya uğurlayacağınızı umarım. [25]Ama şimdi kutsallara bir hizmet için Yeruşalim'e gidiyorum. [26]Çünkü Makedonya ve Ahaya'da bulunanlar, Yeruşalim'deki kutsallar arasında yoksul olanlar için yardım toplamayı uygun gördüler. [27]Evet, uygun gördüler. Gerçekte onlara yardım borçlular. Uluslar, onların ruhsal bereketlerine ortak olduklarına göre, maddesel bereketlerle onlara hizmet etmeye borçlular. [28]Bu işi bitirip sağlanan yardımı onlara ulaştırdıktan sonra[a] size uğrayacağım, sonra da İspanya'ya gideceğim. [29]Yanınıza geldiğimde, Mesih'in bereketinin doluluğuyla geleceğimi biliyorum.

[30]Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih ve Ruh'un sevgisi adına size yalvarıyorum, benim için Tanrı'ya dua ederek uğraşıma katılın. [31]Yahudiye'deki imansızlardan kurtulmam için ve Yeruşalim'e olan hizmetimin kutsallarca kabul edilmesi için dua edin. [32]Öyle ki, Tanrı'nın isteğiyle sevinçle yanınıza gelip sizlerle gönlümü ferahlatayım. [33]Esenlik veren Tanrı hepinizle birlikte olsun! Amin.

Özel İstekler ve Selamlar

16 Kenhere'deki kilisenin* görevlisi olan kızkardeşimiz Fibi'yi size salık veririm. [2]Kutsallara yaraşır biçimde onu Rab'bin adına kabul edin. Herhangi bir ihtiyacı olursa, kendisine yardım edin. Çünkü o, ben dahil, birçoklarına destek sağlamıştır.

[3]Mesih İsa yolunda emektaşlarım olan Priska ve Akvila'ya selam edin. [4]Onlar benim uğruma yaşamlarını tehlikeye attılar. Yalnız ben değil, öteki ulusların* bütün kiliseleri de onlara minnettardır. [5]Onların evindeki inanlılar topluluğuna* da selam söyleyin. Asya İli'nden* Mesih'e ilk iman eden sevgili kardeşim Epenetus'a

---

[a] 15:28 "Bu işi bitirip sağlanan yardımı onlara ulaştırdıktan sonra": Grekçe "Bu işi bitirip bu meyveyi onlara mühürledikten sonra". *15:21 Yşa.52:15*
15:22 Rom.1:13 *15:25-26 1Ko.16:1-4* *15:27 1Ko.9:11* *16:3 Elç.18:2-3*

selam edin. [6]Sizin için çok çalışmış olan Meryem'e selam söyleyin. [7]Mesih'in elçileri arasında tanınmış ve benden önce Mesih'e inanmış olan soydaşlarım ve hapishane arkadaşlarım Andronikus'la Yunya'ya selam edin.

[8]Rab'be ait olan sevgili kardeşim Ampliatus'a selam söyleyin. [9]Mesih yolunda emektaşımız olan Urbanus'a ve sevgili kardeşim Stakis'e selam edin. [10]Mesih'in beğenisini kazanmış olan Apellis'e selam söyleyin. Aristobulus'un ev halkından olanlara selam edin. [11]Soydaşım Herodion'a selam söyleyin. Narkis'in ev halkından Rab'be ait olanlara selam söyleyin. [12]Rab'bin hizmetinde çalışan Trifena'yla Trifosa'ya selam edin. Rab'bin hizmetinde çok çalışmış olan sevgili Persis'e selam söyleyin. [13]Rab'bin seçkin kulu olan Rufus'a ve bana da annelik etmiş olan annesine selam edin. [14]Asinkritus, Flegon, Hermes, Patrovas, Hermas ve yanlarındaki kardeşlere selam edin. [15]Filologus'la Yulya'ya, Nereus'la kızkardeşine, Olimpas'la yanlarındaki bütün kutsallara selam edin. [16]Birbirinizi kutsal öpüşle selamlayın. Mesih'in bütün kiliseleri size selam ederler.

[17]Kardeşler, size yalvarırım, aldığınız öğretiye karşı gelerek ayrılıklara ve sapmalara neden olanlara dikkat edin, onlardan sakının. [18]Böyle kişiler Rabbimiz Mesih'e değil, kendi midelerine kulluk ediyorlar. Saf kişilerin yüreklerini kulağı okşayan tatlı sözlerle aldatıyorlar. [19]Sözdinlerliğinizi herkes duydu, bu nedenle sizin adınıza seviniyorum. İyilik konusunda bilge, kötülük konusunda deneyimsiz olmanızı isterim. [20]Esenlik veren Tanrı çok geçmeden Şeytan'ı ayaklarınızın altında ezecektir.

Rabbimiz İsa'nın lütfu sizinle birlikte olsun.

[21]Emektaşım Timoteos, soydaşlarımdan Lukius, Yason ve Sosipater size selam ederler. [22]Mektubu yazıya geçiren ben Tertius, Rab'be ait biri olarak size selamlarımı gönderirim. [23-24]Bana ve bütün inanlılar topluluğuna konukseverlik eden Gayus size selam eder. Kent haznedarı Erastus'un ve Kuartus kardeşin size selamları var.[a]

[25]Tanrı, duyurduğum Müjde ve İsa Mesih'le ilgili bildiri uyarınca, sonsuz çağlardan beri saklı tutulan sırrı açıklayan vahiy uyarınca sizi ruhça pekiştirecek güçtedir. [26]O sır şimdi aydınlığa çıkarılmış ve öncesiz Tanrı'nın buyruğuna göre peygamberlerin yazıları aracılığıyla bütün ulusların iman ederek söz dinlemesi için bildirilmiştir. [27]Bilge olan tek Tanrı'ya İsa Mesih aracılığıyla sonsuza dek yücelik olsun! Amin.

---

[a] *16:23-24 Birçok Grekçe elyazması, "Rabbimiz İsa Mesih'in lütfu hepinizle birlikte olsun! Amin" sözlerini de içerir.*

16:13 Mar.15:21 16:21 Elç.16:1 16:23-24 Elç.19:29; 1Ko.1:14; 2Ti.4:20

Pavlus'tan
KORİNTLİLERE BİRİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: *Korint, orta Yunanistan ile Mora Yarımadası arasındaki körfezin ağzında kalan, kuzey-güney ve doğu-batı ticaret yollarını denetimi altında tutan önemli bir kentti. (Deniz yüklerinin büyük bölümü, fırtınalı bir yol olan Mora Yarımadası'nın güneyinden değil de körfezden geçirilirdi.) Korint Kenti fuhuş yapmakla ün salmıştı. Eski Grek tanrılarına ait en az on iki tapınağın bulunduğu bu kent alabildiğine putperestliğin pençesindeydi. Örneğin, putlara sunulan adakların sadece belirli bölümleri yakılır, geri kalanı yenir ya da kasaplarda satılırdı. Bunun yanısıra felsefe ve bilgelik büyük değer taşırdı. Hem Yahudi, hem Yahudi olmayanlardan oluşan inanlılar topluluğu böyle bir ortamda belirli bazı kültürel sorunlarla karşı karşıya kaldı.[1]*

Pavlus, Korint'e İ.S. 50 yılı dolaylarında geldi. Rab'bin, "Bu kentte benim halkım çoktur" sözü üzerine orada bir buçuk yıl kaldı (Elç.18:1-18). Bu mektubu, Makedonya'ya[2] gitmek üzere Efes'ten ayrılmadan önce, İ.S. 55 yılları dolayında yazdı. Korint'i bir kez daha ziyaret etmeyi tasarlıyordu (16:2-7). Bu mektuptan önce Korintliler'le yazışmıştı (5:9). Onlar da ona bazı sorular sormuşlardı (7:1). Pavlus bu mektubu kaleme almadan önce Korint'ten gelen ziyaretçiler ona üzücü haberler getirmişti (1:11; 16:17-18).

Mektubun İçeriği: *Her ne kadar Pavlus olumlu bazı şeylerden (1:4-7; 11:12) söz edebiliyorsa da, mektup genelde ruhsal açıdan olgunlaşmamış bir topluluğun kendine bir çekidüzen vermesi için yazılmıştır (3:1-4). Mektup, bu inanlıların manevi babası olan Pavlus'un onlar için çektiği kaygılardan kaynaklanan uyarıları içerir (4:14-20). Pavlus onları her bakımdan kutsal olmaya çağırıyor[3]. Aralarındaki bölünmeler[4] ve dünyasal bilgeliklerine[5] ilişkin gururlanmalar Pavlus'u en çok kaygılandıran konulardandır. Bu sözde bilgeliğe karşı, çarmıha gerilen Mesih'i, Tanrı'nın bilgeliği ve gücü olarak ilan etmektedir (1:17-2:16). Pavlus ayrıca Korintliler'i fuhuş[6], birbirlerine karşı açtıkları davalar (6:1-8) ve toplantılardaki düzensizlikleri (11:17-34) konusunda bir hayli azarlar. Buna karşılık onları, sevgiyi kendilerine amaç edinmeye özendirir (13. bölüm).*

Yazdıkları mektupta kendisine yönelttikleri sorulara yanıt verir. Bu sorular temelde bekârlık, evlilik (7. bölüm); putlara sunulan kurbanların etinin yenip yenmemesi[7]; ruhsal armağanlar ve bunların işlevleri[8] ve Yeruşalim'de bulunan yoksul inanlılara verilecek bağışların toplanmasıyla[9] ilgilidir.

Mektup, Korint'teki bazı kişilerin yadsıdıkları diriliş konusuna ilişkin öğretiyi de içerir (15. bölüm).

Ana Hatlar:

1:1-9	*Selam ve teşekkürler*
1:10-6:20	*Korint kilisesindeki karışıklıklar*
1:10-17	*Bölünmeler*
1:18-2:16	*Dünyanın bilgeliğine karşı Tanrı'nın bilgeliği*
3:1-4:21	*Bölünmeler*
5:1-13	*Topluluğun fuhuş karşısındaki tutumu*
6:1-11	*Topluluk içi davalar*
6:12-20	*Fuhuş*
7:1-16:4	*Korintliler'in sorularına verilen yanıtlar*
7:1-40	*Evlilik*
8:1-11:1	*Putlara sunulan kurbanların eti*
11:2-33	*Toplantıdaki düzen*
12:1-14:20	*Ruhsal armağanlar*
15:1-58	*Diriliş*
16:1-4	*Kutsallar için toplanacak bağışlar*
16:5-24	*Sonuç*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1624.*

Selamlar ve Şükranlar

1 [1-3]Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi olmaya çağrılan ben Pavlus ve kardeşimiz Sostenis'ten Tanrı'nın Korint'teki kilisesine* selam! Mesih İsa'da kutsal kılınmış, kutsal olmaya çağrılmış olan sizlere ve hepimizin Rabbi İsa Mesih'in adını her yerde anan herkese Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten lütuf ve esenlik olsun. [4]Tanrı'nın Mesih İsa'da size bağışladığı lütuftan ötürü sizin için her zaman Tanrım'a şükrediyorum. [5-6]Mesih'le ilgili tanıklığımız sizde pekiştiği gibi Mesih'te her bakımdan –her tür söz ve bilgi bakımından– zenginleştiniz. [7]Şöyle ki, Rabbimiz İsa Mesih'in görünmesini beklerken hiçbir ruhsal armağandan yoksun değilsiniz. [8]Rabbimiz İsa Mesih kendi gününde kusursuz olmanız için sizi sonuna dek pekiştirecektir. [9]Sizleri Oğlu Rabbimiz İsa Mesih'le paydaşlığa çağıran Tanrı güvenilirdir.

İnanlılar Topluluğunda Bölünmeler

[10]Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih'in adıyla yalvarıyorum: Hepiniz uyum içinde olun, aranızda bölünmeler olmadan aynı düşünce ve görüşte birleşin. [11] Kardeşlerim, Kloi'nin ev halkından aranızda çekişmeler olduğunu öğrendim. [12]Şunu demek

1:1-3 Elç.18:1

istiyorum: Her biriniz, "Ben Pavlus yanlısıyım", "Ben Apollos yanlısıyım", "Ben Kefas* yanlısıyım" ya da "Ben Mesih yanlısıyım" diyormuş.

[13]Mesih bölündü mü? Sizin için çarmıha gerilen Pavlus muydu? Pavlus'un adıyla mı vaftiz* edildiniz? [14-15]Hiç kimse benim adımla vaftiz edildiğinizi söylemesin diye Krispus'la Gayus'tan başka hiçbirinizi vaftiz etmediğim için Tanrı'ya şükrediyorum. [16]Evet, bir de İstefanas'ın ev halkını vaftiz ettim; bunun dışında kimseyi vaftiz ettiğimi anımsamıyorum. [17]Çünkü Mesih beni vaftiz etmeye değil, Mesih'in çarmıhtaki ölümü boşa gitmesin diye, bilgece sözlere dayanmaksızın Müjde'yi yaymaya gönderdi.

Mesih: Tanrı'nın Gücü ve Bilgeliği

[18]Çarmıhla ilgili bildiri mahva gidenler için saçmalık, biz kurtulmakta olanlar içinse Tanrı gücüdür. [19]Nitekim şöyle yazılmıştır:

"Bilgelerin bilgeliğini yok edeceğim,
Akıllıların aklını boşa çıkaracağım."

[20]Hani nerede bilge kişi? Din bilgini* nerede? Nerede bu çağın hünerli tartışmacısı? Tanrı dünya bilgeliğinin saçma olduğunu göstermedi mi? [21]Madem ki dünya Tanrı'nın bilgeliği uyarınca Tanrı'yı kendi bilgeliğiyle tanımadı, Tanrı iman edenleri saçma sayılan bildiriyle kurtarmaya razı oldu. [22]Yahudiler doğaüstü belirtiler ister, Grekler'se* bilgelik arar. [23]Ama biz çarmıha gerilmiş Mesih'i duyuruyoruz. Yahudiler bunu yüzkarası, öteki uluslar da saçmalık sayarlar. [24]Oysa Mesih, çağrılmış olanlar için –ister Yahudi ister Grek olsun– Tanrı'nın gücü ve Tanrı'nın bilgeliğidir. [25]Çünkü Tanrı'nın "saçmalığı" insan bilgeliğinden daha üstün, Tanrı'nın "zayıflığı" insan gücünden daha güçlüdür.

[26]Kardeşlerim, aldığınız çağrıyı düşünün. Birçoğunuz insan ölçülerine göre bilge, güçlü ya da soylu kişiler değildiniz. [27]Ne var ki, Tanrı bilgeleri utandırmak için dünyanın saçma saydıklarını, güçlüleri utandırmak için de dünyanın zayıf saydıklarını seçti. [28]Dünyanın önemli gördüklerini hiçe indirmek için dünyanın önemsiz, soysuz, değersiz gördüklerini seçti. [29]Öyle ki, Tanrı'nın önünde hiç kimse övünemesin. [30]Ama siz Tanrı sayesinde Mesih İsa'dasınız. O bizim için tanrısal bilgelik, doğruluk, kutsallık ve kurtuluş oldu. [31]Bunun için yazılmış olduğu gibi, "Övünen, Rab'le övünsün."

Çarmıha Gerilmiş Mesih'i Tanıtmak

2 Kardeşler, Tanrı'yla ilgili bildiriyi[a] duyurmak için size geldiğimde, söz ustalığıyla ya da üstün bilgelikle gelmedim. [2]Aranızdayken, İsa Mesih'ten ve O'nun çarmıha gerilişinden

---

[a] 2:1 "Bildiriyi": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Sırrı" diye geçer. 1:12 Elç.18:24
1:14-15 Elç.18:8; 19:29; Rom.16:23 1:16 1Ko.16:15-16 1:19 Yşa.29:14
1:20 Eyü.12:17; Yşa.19:12; 33:18 1:20 Yşa.44:24-28 1:31 Yer.9:23-24

başka hiçbir şey bilmemeye kararlıydım. [3]Size zayıflık ve korku içinde geldim, tir tir titriyordum! [4]Sözüm ve bildirim, insan bilgeliğinin ikna edici sözlerine değil, Ruh'un kanıtlayıcı gücüne dayanıyordu. [5]Öyle ki, imanınız insan bilgeliğine değil, Tanrı gücüne dayansın.

Tanrı'nın Bilgeliği

[6]Gerçi olgun kişiler arasında bilgece sözler söylüyoruz; ama bu bilgelik ne şimdiki çağın, ne de bu çağın gelip geçici önderlerinin bilgeliğidir. [7-8]Tanrı'nın saklı bilgeliğinden gizemli biçimde söz ediyoruz. Zamanın başlangıcından önce Tanrı'nın bizim yüceliğimiz için belirlediği bu bilgeliği bu çağın önderlerinden hiçbiri anlamadı. Anlasalardı yüce Rab'bi çarmıha germezlerdi. [9]Yazılmış olduğu gibi,

"Tanrı'nın kendisini sevenler için
hazırladıklarını
Hiçbir göz görmedi,
Hiçbir kulak duymadı,
Hiçbir insan yüreği kavramadı."

[10]Oysa Tanrı Ruh aracılığıyla bunları bize açıkladı. Çünkü Ruh her şeyi, Tanrı'nın derin düşüncelerini bile araştırır. [11]İnsanın düşüncelerini, insanın içindeki ruhundan başka kim bilebilir? Bunun gibi, Tanrı'nın düşüncelerini de Tanrı'nın Ruhu'ndan başkası bilemez. [12]Tanrı'nın bize lütfettiklerini bilelim diye, bu dünyanın ruhunu değil, Tanrı'dan gelen Ruh'u aldık. [13]Ruhsal kişilere ruhsal gerçekleri açıklarken, Tanrı'nın lütfettiklerini insan bilgeliğinin öğrettiği sözlerle değil, Ruh'un öğrettiği sözlerle bildiririz.

[14]Doğal kişi, Tanrı'nın Ruhu'yla ilgili gerçekleri kabul etmez. Çünkü bunlar ona saçma gelir, ruhça değerlendirildikleri için bunları anlayamaz. [15]Ruhsal kişi her konuda yargı yürütebilir, ama kimse onun hakkında yargı yürütemez.

[16]"Rab'bin düşüncesini kim bildi ki,
O'na öğüt verebilsin?"

Oysa biz Mesih'in düşüncesine sahibiz.

Toplulukta Uyum

3 Kardeşler, ben sizinle ruhsal kişilerle konuşur gibi konuşamadım. Benliğe uyanlarla, Mesih'te henüz bebeklik çağında olanlarla konuşur gibi konuştum. [2]Size süt verdim, katı yiyecek değil. Çünkü katı yiyeceği henüz yiyemiyordunuz. Şimdi bile yiyemezsiniz. [3]Çünkü hâlâ benliğe uyuyorsunuz. Aranızda kıskançlık ve çekişme olması, benliğe uyduğunuzu, öbür insanlar gibi yaşadığınızı göstermiyor mu? [4]Biriniz, "Ben Pavlus yanlısıyım", ötekiniz, "Ben Apollos yanlısıyım" diyorsa, öbür insanlardan ne farkınız kalır?

[5]Apollos kim, Pavlus kim? İman etmenize aracı olmuş hizmetkârlardır. Rab her birimize bir görev vermiştir. [6]Tohumu ben ektim, Apollos

---

2:3 Elç.18:9 *2:9 Yşa.64:4* *2:16 Yşa.40:13*
3:2 İbr.5:12-13 *3:4 1Ko.1:12* *3:6 Elç.18:4-11,24-28*

suladı. Ama Tanrı büyüttü. [7]Önemli olan, eken ya da sulayan değil, ekileni büyüten Tanrı'dır. [8]Ekenle sulayanın değeri birdir. Her biri kendi emeğinin karşılığını alacaktır. [9]Biz Tanrının emektaşlarıyız. Sizler de Tanrının tarlası, Tanrı'nın binasısınız.

[10]Tanrı'nın bana lütfettiği görev uyarınca bilge bir mimar gibi temel attım, başkaları da bu temel üzerine inşa ediyor. Herkes nasıl inşa ettiğine dikkat etsin. [11]Çünkü hiç kimse atılan temelden, yani İsa Mesih'ten başka bir temel atamaz. [12]Bu temel üzerine kimi altın, gümüş ya da değerli taşlarla, kimi de tahta, ot ya da kamışla inşa edecek. [13]Herkesin yaptığı iş belli olacak, yargı günü ortaya çıkacak. Herkesin işi ateşle açığa vurulacak. Ateş her işin niteliğini sınayacak. [14]Bir kimsenin inşa ettikleri ateşe dayanırsa, o kimse ödülünü alacak. [15]Yaptıkları yanarsa, zarar edecek. Kendisi kurtulacak, ama ateşten geçmiş gibi olacaktır.

[16]Tanrı'nın tapınağı olduğunuzu, Tanrı'nın Ruhu'nun sizde yaşadığını bilmiyor musunuz? [17]Kim Tanrı'nın tapınağını yıkarsa, Tanrı da onu yıkacak. Çünkü Tanrı'nın tapmağı kutsaldır ve o tapınak sizsiniz.

[18]Kimse kendini aldatmasın. Aranızdan biri bu çağın ölçülerine göre kendini bilge sanıyorsa, bilge olmak için "akılsız" olsun! [19]Çünkü bu dünyanın bilgeliği Tanrı'nın gözünde akılsızlıktır. Yazılmış olduğu gibi, "O, bilgeleri kurnazlıklarında yakalar." [20]Yine, "Rab bilgelerin düşüncelerinin boş olduğunu bilir" diye yazılmıştır. [21]Bu nedenle hiç kimse insanlarla övünmesin. Çünkü her şey sizindir. [22]Pavlus, Apollos, Kefas*, dünya, yaşam ve ölüm, şimdiki ve gelecek zaman, her şey sizindir. [23]Siz Mesih'insiniz, Mesih de Tanrı'nındır.

Mesih'in Elçileri

4 Böylece insanlar bizi Mesih'in hizmetkârları ve Tanrı'nın sırlarının kâhyaları saysın. [2]Kâhyada aranan başlıca nitelik güvenilir olmasıdır. [3]Sizin tarafınızdan ya da olağan bir mahkeme tarafından yargılanırsam hiç aldırmam. Kendi kendimi de yargılamıyorum. [4]Kendimde bir kusur görmüyorum. Ama bu beni aklamaz. Beni yargılayan Rab'dir. [5]Bu nedenle, belirlenen zamandan önce hiçbir şeyi yargılamayın. Rab'bin gelişini bekleyin. O, karanlığın gizlediklerini aydınlığa çıkaracak, yüreklerdeki amaçları açığa vuracaktır. O zaman herkes Tanrı'dan payına düşen övgüyü alacaktır.

[6]Kardeşler, bizden örnek alarak, "Yazılmış olanın dışına çıkmayın" sözünün anlamını öğrenmeniz için bu ilkeleri sizin yararınıza kendime ve Apollos'a uyguladım. Öyle ki, hiç kimse biriyle övünüp bir başkasını hor görmesin. [7]Seni başkasından üstün kılan kim? Tanrı'dan almadığın neyin var ki? Madem aldın, niçin almamış gibi övünüyorsun?

[8]Zaten tok ve zenginsiniz! Biz olmadan krallar olmuşsunuz! Keşke gerçekten krallar olsaydınız da, biz de sizinle birlikte krallık etseydik!

3:16 1Ko.6:19; 2Ko.6:16 3:19 Eyü.5:13 3:20 Mez.94:11

[9]Kanımca Tanrı biz elçileri, en geriden gelen ölüm hükümlüleri gibi gözler önüne serdi. Hem melekler hem insanlar için, bütün evren için seyirlik oyun olduk. [10]Biz Mesih uğruna akılsızız, ama siz Mesih'te akıllısınız! Biz zayıfız, siz güçlüsünüz! Siz saygıdeğer kişilersiniz, bizse değersiziz! [11]Şu ana dek aç, susuz, çıplağız. Dövülüyoruz, barınacak yerimiz yok. [12]Kendi ellerimizle çalışıp emek veriyoruz. Bize sövenlere iyilik diliyoruz, zulmedilince sabrediyoruz. [13]İftiraya uğrayınca tatlılıkla karşılık veriyoruz. Şu ana dek adeta dünyanın süprüntüsü, her şeyin döküntüsü olduk.

[14]Bunları sizi utandırmak için değil, siz sevgili çocuklarımı uyarmak için yazıyorum. [15]Çünkü Mesih'in yolunda sayısız eğiticiniz olsa da çok sayıda babanız yoktur. Size Müjde'yi ulaştırmakla Mesih İsa'da manevi babanız oldum. [16]Bu nedenle beni örnek almaya çağırıyorum sizi. [17]Rab'be sadık olan sevgili çocuğum Timoteos'u bu amaçla size gönderiyorum. Her yerde, her kilisede* öğrettiğim ve Mesih'te izlediğim yolları o size anımsatacaktır.

[18]Bazılarınız yanınıza gelmeyeceğimi sanarak küstahlaşıyor. [19]Ama Rab dilerse yakında yanınıza geleceğim. O zaman bu küstahların söylediklerini değil, güçlerinin ne olduğunu öğreneceğim. [20]Çünkü Tanrı'nın Egemenliği lafta değil, güçtedir. [21]Ne istiyorsunuz? Size sopayla mı geleyim, yoksa sevgi ve yumuşak bir ruhla mı?

Topluluğa Düzen Verin

5 Aranızda fuhuş olduğu söyleniyor, üstelik putperestler arasında bile rastlanmayan türden bir fuhuş! Biri babasının karısını almış. [2]Siz hâlâ böbürleniyorsunuz! Oysa yas tutup bu işi yapanı aranızdan atmanız gerekmez miydi?

[3-5]Bedence olmasa da ruhça aranızdayım. Bu suçu işleyeni, aranızdaymışım gibi Rabbimiz İsa'nın adıyla zaten yargılamış bulunuyorum. Ben ruhça aranızdayken Rabbimiz İsa'nın gücüyle toplandığınız zaman, bedeninin yok olması için bu adamı Şeytan'a teslim edin ki, Rab İsa'nın gününde ruhu kurtulabilsin.

[6]Övünmeniz yersizdir. Azıcık mayanın bütün hamuru kabarttığını bilmiyor musunuz? [7]Yeni bir hamur olabilmek için eski mayadan arınıp temizlenin. Zaten mayasızsınız. Çünkü Fısıh* kuzumuz Mesih kurban edildi. [8]Bunun için eski mayayla –kin ve kötülük mayasıyla– değil, içtenliğin ve dürüstlüğün mayasız ekmeğiyle bayram edelim.

[9]Mektubumda size fuhuş yapanlarla arkadaşlık etmemenizi yazdım. [10]Kuşkusuz dünyadaki ahlaksızları, açgözlüleri, soyguncuları ya da putperestleri demek istemedim. Öyle olsaydı, dünyadan ayrılmak zorunda kalırdınız! [11]Ama şimdi size şunu yazıyorum: Kardeş diye bilinirken fuhuş yapan, açgözlü, putperest, sövücü, ayyaş ya da soyguncu olanla

4:12 Elç.18:2-3 *4:16 1Ko.11:1; Flp.3:17* *5:1 Lev.18:8; 20:11; Yas.22:30; 27:20*
5:6 Gal.5:9 *5:7 Çık.12:5* *5:8 Çık.13:7; Yas.16:3*

arkadaşlık etmeyin, böyle biriyle yemek bile yemeyin. [12]İnanlılar topluluğunun dışındakileri yargılamaya benim ne hakkım var? Sizin de yargılamanız gereken kişiler topluluğun içindekiler değil mi? [13]Topluluğun dışında kalanları Tanrı yargılar. "Kötü adamı aranızdan kovun!"

Davalar Konusu

6 Sizden birinin öbürüne karşı bir davası varsa kutsallar önünde değil de, imansızlar[a] önünde yargılanmaya cesaret eder mi? [2]Kutsalların dünyayı yargılayacağını bilmiyor musunuz? Madem dünyayı yargılayacaksınız, böyle önemsiz davaları görmeye yeterli değil misiniz? [3]Bu yaşamla ilgili davalar bir yana, melekleri bile yargılayacağımızı bilmiyor musunuz? [4]Bu yaşamla ilgili davalarınız olduğunda, inanlılar topluluğunda* en önemsiz sayılanları mı yargıç atıyorsunuz[b]? [5]Sizi utandırmak için söylüyorum bunu. Kardeşler arasındaki davalarda yargıçlık edecek kadar bilge biri yok mu aranızda? [6]Kardeş kardeşe karşı dava açıyor, üstelik imansızlar önünde!

[7]Aslında birbirinizden davacı olmanız bile sizin için düpedüz yenilgidir. Haksızlığa uğrasanız daha iyi olmaz mı? Dolandırılsanız daha iyi olmaz mı? [8]Bunun yerine, siz kendiniz haksızlık edip başkasını dolandırıyorsunuz. Üstelik bunu kardeşlerinize yapıyorsunuz.

[9-10]Günahkârların[c], Tanrı Egemenliği'ni miras almayacağını bilmiyor musunuz? Aldanmayın! Ne fuhuş yapanlar Tanrı'nın Egemenliği'ni miras alacaktır, ne puta tapanlar, ne zina edenler, ne oğlanlar, ne oğlancılar, ne hırsızlar, ne açgözlüler, ne ayyaşlar, ne sövücüler, ne de soyguncular. [11]Bazılarınız böyleydiniz; ama yıkandınız, kutsal kılındınız, Rab İsa Mesih adıyla ve Tanrımız'ın Ruhu aracılığıyla aklandınız.

Fuhuştan Kaçının

[12]"Bana her şey serbest" diyorsunuz, ama her şey yararlı değildir. "Bana her şey serbest" diyorsunuz, ama hiçbir şeyin tutsağı olmayacağım. [13]"Yemek mide için, mide de yemek içindir" diyorsunuz, ama Tanrı hem mideyi hem de yemeği ortadan kaldıracaktır. Beden fuhuş için değil, Rab içindir. Rab de beden içindir. [14]Rab'bi dirilten Tanrı, kudretiyle bizi de diriltecek. [15]Bedenlerinizin Mesih'in üyeleri olduğunu bilmiyor musunuz? Mesih'in üyelerini alıp bir fahişenin üyeleri mi yapayım? Asla! [16]Yoksa fahişeyle birleşenin, onunla tek beden olduğunu bilmiyor musunuz? Çünkü "İkisi tek beden olacak" deniyor. [17]Rab'le birleşen kişiyse O'nunla tek ruh olur. [18]Fuhuştan kaçının. İnsanın işlediği bütün öbür günahlar bedenin dışındadır; ama fuhuş yapan, kendi bedenine karşı günah işler. [19]Bedeninizin,

---

[a] *6:1 "İmansızlar": Grekçe "Doğru olmayanlar".*

[b] *6:4 "Sayılanları mı yargıç atıyorsunuz?" ya da "Sayılanları yargıç atayın."*

[c] *6:9-10 "Günahkârların": Grekçe "Doğru olmayanların".*

***5:13** Yas.13:5; 17:7* ***6:12** 1Ko.10:23* ***6:16** Yar.2:24*

Tanrı'dan aldığınız ve içinizdeki Kutsal Ruh'un tapınağı olduğunu bilmiyor musunuz? Kendinize ait değilsiniz. [20]Bir bedel karşılığı satın alındınız; onun için Tanrı'yı bedeninizde yüceltin.

Evlilik Konusu

7 Şimdi bana yazdığınız konulara gelelim: "Erkeğin kadına dokunmaması iyidir" diyorsunuz. [2]Ama fuhuştan ötürü her erkek karısıyla, her kadın da kocasıyla yaşasın. [3]Erkek karısına, kadın da kocasına hakkını versin. [4]Kadının bedeni kendisine değil, kocasına aittir. Bunun gibi, erkeğin bedeni de kendisine değil, karısına aittir. [5]Geçici bir süre için anlaşıp kendinizi duaya vermekten başka bir nedenle birbirinizi mahrum etmeyin. Sonra yine birleşin ki, kendinizi denetleyemediğiniz için Şeytan sizi ayartmasın.

[6]Bunu bir buyruk olarak değil, bir uzlaşma yolu olarak söylüyorum. [7]Herkesin benim gibi olmasını dilerdim. Ama herkesin Tanrı'dan aldığı ruhsal bir armağanı vardır; kiminin şöyle, kiminin böyle.

[8]Yine de evli olmayanlarla dul kadınlara şunu söyleyeyim: Benim gibi kalsalar kendileri için iyi olur. [9]Ama kendilerini denetleyemiyorlarsa, evlensinler. Çünkü için için yanmaktansa evlenmek daha iyidir.

[10]Evlilereyse şunu buyuruyorum, daha doğrusu Rab buyuruyor: Kadın kocasından ayrılmasın. [11]Ayrılırsa evlenmesin, ya da kocasıyla barışsın. Erkek de karısını boşamasın.

[12]Geri kalanlara Rab değil, ben söylüyorum: Eğer bir kardeşin karısı iman etmemişse ama kendisiyle yaşamaya razıysa, onu boşamasın. [13]Bir kadının kocası iman etmemişse ama kendisiyle yaşamaya razıysa, kadın onu boşamasın. [14]Çünkü iman etmemiş koca karısı aracılığıyla, iman etmemiş kadın da imanlı kocası aracılığıyla kutsanır. Yoksa çocuklarınız murdar olurdu. Ama şimdi kutsaldırlar. [15]İman etmeyen ayrılırsa ayrılsın. Kardeş ya da kızkardeş böyle durumlarda özgürdür. Tanrı sizi barış içinde yaşamaya çağırdı. [16]Ey kadın, kocanı kurtarıp kurtaramayacağını nereden biliyorsun? Ey erkek, karını kurtarıp kurtaramayacağını nereden biliyorsun?

Aldığınız Çağrıya Göre Yaşayın

[17]Ancak herkes Rab'bin kendisi için belirlediği duruma uygun biçimde, Tanrı'dan aldığı çağrıya göre yaşasın. Bunu bütün kiliselere* buyuruyorum. [18]Biri sünnetliyken mi çağrıldı, sünnetsiz olmasın. Bir başkası sünnetsizken mi çağrıldı, sünnet olmasın. [19]Sünnetli olup olmamak önemli değildir. Önemli olan, Tanrı'nın buyruklarını yerine getirmektir. [20]Herkes ne durumda çağrıldıysa, o durumda kalsın. [21]Köleyken mi çağrıldın, üzülme. Ama özgür olabilirsen, fırsatı kaçırma! [22]Çünkü Rab'bin çağrısını aldığı zaman köle olan kimse, şimdi Rab'bin özgürüdür. Özgürken çağrılan kişi de Mesih'in kölesidir. [23]Bir bedel karşılığı satın alındınız, insanlara köle olmayın.

6:19 1Ko.3:16; 2Ko.6:16 *7:10-11 Mat.5:32; 19:9; Mar.10:11-12; Luk.16:18*

[24]Kardeşler, herkes ne durumda çağrıldıysa, Tanrı önünde o durumda kalsın.

Evli Olmayanlar

[25]Kızlara gelince, Rab'den onlarla ilgili bir buyruk almış değilim. Ama Rab'bin merhameti sayesinde güvenilir biri olarak düşündüklerimi söylüyorum. [26]Öyle sanıyorum ki, şimdiki sıkıntılar nedeniyle insanın olduğu gibi kalması iyidir. [27]Karın varsa, boşanmayı isteme. Karın yoksa, kendine eş arama. [28]Ama evlenirsen günah işlemiş olmazsın. Bir kız da evlenirse günah işlemiş olmaz. Ne var ki, evlenenler bu yaşamda sıkıntılarla karşılaşacak. Ben sizi bu sıkıntılardan esirgemek istiyorum. [29-31]Kardeşler, şunu demek istiyorum: Zaman daralmıştır. Bundan böyle, karısı olanlar karıları yokmuş gibi, yas tutanlar yas tutmuyormuş gibi, sevinenler sevinmiyormuş gibi, mal alanlar malları yokmuş gibi, dünyadan yararlananlar alabildiğine yararlanmıyormuş gibi olsun. Çünkü dünyanın şimdiki hali geçicidir.

[32]Kaygısız olmanızı istiyorum. Evli olmayan erkek, Rab'bi nasıl hoşnut edeceğini düşünerek Rab'bin işleri için kaygılanır. [33]Evli erkekse karısını nasıl hoşnut edeceğini düşünerek dünya işleri için kaygılanır. [34]Böylece ilgisi bölünür. Evli olmayan kadın ya da kız hem bedence hem ruhça kutsal olmak amacıyla Rab'bin işleri için kaygılanır. Evli kadınsa kocasını nasıl hoşnut edeceğini düşünerek dünya işleri için kaygılanır. [35]Bunu sizin iyiliğiniz için söylüyorum, özgürlüğünüzü kısıtlamak için değil. İlginizi dağıtmadan, Rab'be adanmış olarak, O'na yaraşır biçimde yaşamanızı istiyorum.

[36]Bir kimse nişanlı olduğu kıza yakışıksız davrandığını düşünüyorsa, aşırı tutkuları varsa ve evlenmesi gerekiyorsa, istediğini yapsın, günah işlemiş olmaz; evlensinler. [37]Ama zorunluluk altında bulunmayan, yüreği kararlı, istediğini yapabilecek durumdaki kişi, nişanlısıyla evlenmemeye yüreğinde karar vermişse, iyi eder. [38]Kısacası nişanlısıyla evlenen iyi eder, evlenmeyense daha iyi eder.[a]

[39]Kadın, kocası yaşadıkça kocasına bağlıdır. Kocası ölürse dilediği kimseyle evlenmekte özgürdür; yeter ki, o kişi Rab'be ait biri olsun. [40]Ama dul kadın, olduğu gibi kalırsa daha mutlu olur. Ben böyle düşünüyorum ve sanırım bende de Tanrı'nın Ruhu vardır.

Putlara Sunulan Kurbanların Eti

8 Şimdi putlara sunulan kurbanların etine gelelim. "Hepimizin bilgisi var" diyorsunuz, bunu biliyoruz. Bilgi insanı böbürlendirir, sevgiyse geliştirir. [2]Bir şey bildiğini

---

[a] *7:36-38 ayetleri şu anlama da gelebilir: [36]Bir kimse kızına haksız davrandığını düşünüyorsa, kızın yaşı geçiyor ve evlenmesi gerekiyorsa, o kimse istediğini yapsın, günah işlemiş olmaz; nişanlılar evlensinler. [37]Ama zorunluluk altında bulunmayan, yüreği kararlı, istediğini yapabilecek durumdaki kişi, kızını evlendirmemeye yüreğinde karar verirse, iyi eder. [38]Kısacası, kızını evlendiren iyi eder, evlendirmeyense daha iyi eder.*

sanan, henüz bilmesi gerektiği gibi bilmiyordur. [3]Ama Tanrı'yı seveni Tanrı bilir.

[4]Putlara sunulan kurban etinin yenmesine gelince, biliyoruz ki, "Dünyada put bir hiçtir" ve "Birden fazla Tanrı yoktur". [5-6]Yerde ya da gökte ilah diye adlandırılanlar varsa da –nitekim pekçok "ilah", pekçok "rab" vardır– bizim için tek bir Tanrı Baba vardır. O her şeyin kaynağıdır, bizler O'nun için yaşıyoruz. Tek bir Rab var, O da İsa Mesih'tir. Her şey O'nun aracılığıyla yaratıldı, biz de O'nun aracılığıyla yaşıyoruz.

[7]Ne var ki, herkes bu bilgiye sahip değildir. Hâlâ putperest alışkanlıklarının etkisinde kalan bazıları, yedikleri etin puta sunulduğunu düşünüyorlar. Vicdanları zayıf olduğu için lekeleniyor. [8]Yiyecek bizi Tanrı'ya yaklaştırmaz. Yemezsek bir kaybımız olmaz, yersek de bir kazancımız olmaz. [9]Yalnız dikkat edin, bu özgürlüğünüz vicdanı zayıf olanların sürçmesine neden olmasın. [10]Eğer zayıf vicdanlı biri, bilgili olan seni bir put tapınağında sofraya oturmuş görürse, puta sunulan kurbanın etini yemek için cesaret almaz mı? [11]Sonuçta bu zayıf vicdanlı kişi, Mesih'in uğruna öldüğü bu kardeş, senin bilgin yüzünden mahvolur! [12]Bu şekilde kardeşlere karşı günah işleyip onların zayıf vicdanlarını yaralayarak Mesih'e karşı günah işlemiş olursunuz. [13]Bu nedenle, yediğim şey kardeşimin sendeleyip düşmesine yol açacaksa, kardeşimin düşmemesi için bir daha et yemeyeceğim.

Elçinin Hakları

9 Özgür değil miyim? Elçi değil miyim? Rabbimiz İsa'yı görmedim mi? Sizler Rab yolunda verdiğim emeğin ürünü değil misiniz? [2]Başkaları için elçi değilsem bile, sizler için elçiyim ya! Rab yolunda elçiliğimin kanıtı sizsiniz.

[3]Beni sorguya çekenlere karşı kendimi böyle savunurum. [4]Yiyip içmeye hakkımız yok mu bizim? [5]Öbür elçiler gibi, Rab'bin kardeşleri ve Kefas* gibi, yanımızda imanlı bir eş gezdirmeye hakkımız yok mu? [6]Geçimi için çalışması gereken yalnız Barnaba'yla ben miyim? [7]Kim kendi parasıyla askerlik yapar? Kim bağ diker de ürününü yemez? Kim sürüyü güder de sütünden içmez?

[8]İnsansal açıdan mı söylüyorum bunları? Kutsal Yasa* da aynı şeyleri söylemiyor mu? [9-10]Musa'nın Yasası'nda, "Harman döven öküzün ağzını bağlamayacaksın" diye yazılmıştır. Tanrı'nın kaygısı öküzler mi, yoksa bunu özellikle bizim için mi söylüyor? Kuşkusuz, bizim için yazılmıştır bu. Çünkü çift sürenin umutla sürmesi, harman dövenin de harmana ortak olma umuduyla dövmesi gerekir. [11]Aranıza ruhsal tohumlar ektiysek, sizden maddesel bir harman biçmemiz çok mu? [12]Başkalarının sizden yardım almaya hakları varsa, bizim daha çok hakkımız yok mu? Ama biz bu hakkımızı kullanmadık. Mesih Müjdesi'nin yayılmasına engel olmayalım diye her şeye katlanıyoruz. [13]Tapınakta çalışanların tapmaktan

---

9:9-10 Yas.25:4; 1Ti.5:18 *9:11 Rom.15:27* beslendiklerini, sunakta görevli olanların da sunakta adanan adaklardan pay aldıklarını bilmiyor musunuz? [14]Bunun gibi, Rab Müjde'yi yayanların da geçimlerini Müjde'den sağlamasını buyurdu.

[15]Ama ben bu haklardan hiçbirini kullanmış değilim. Bunlar bana sağlansın diye de yazmıyorum. Bunu yapmaktansa ölmeyi yeğlerim. Kimse beni bu övünçten yoksun bırakmayacaktır! [16]Müjde'yi yayıyorum diye övünmeye hakkım yok. Çünkü bunu yapmakla yükümlüyüm. Müjde'yi yaymazsam vay halime! [17]Eğer Müjde'yi gönülden yayarsam, ödülüm olur; gönülsüzce yayarsam, yalnızca bana emanet edilen görevi yapmış olurum. [18]Peki, ödülüm nedir? Müjde'yi karşılıksız yaymak ve böylece Müjde'yi yaymaktan doğan hakkımı kullanmamaktır.

[19]Ben özgürüm, kimsenin kölesi değilim. Ama daha çok kişi kazanayım diye herkesin kölesi oldum. [20]Yahudiler'i kazanmak için Yahudiler'e Yahudi gibi davrandım. Kendim Kutsal Yasa'nın denetimi altında olmadığım halde, Yasa altında olanları kazanmak için onlara Yasa altındaymışım gibi davrandım. [21]Tanrı'nın Yasası'na sahip olmayan biri değilim, Mesih'in Yasası altındayım. Buna karşın, Yasa'ya sahip olmayanları kazanmak için Yasa'ya sahip değilmişim gibi davrandım. [22]Güçsüzleri kazanmak için onlarla güçsüz oldum. Ne yapıp yapıp bazılarını kurtarmak için herkesle her şey oldum. [23]Bunların hepsini Müjde'de payım olsun diye, Müjde uğruna yapıyorum.

[24]Koşu alanında yarışanların hepsi koştuğu halde ödülü bir kişinin kazandığını bilmiyor musunuz? Öyle koşun ki ödülü kazanasınız. [25]Yarışa katılan herkes kendini her yönden denetler. Böyleleri bunu çürüyüp gidecek bir defne tacı kazanmak için yaparlar. Bizse hiç çürümeyecek bir taç için yapıyoruz. [26]Bunun içindir ki, amaçsızca koşan biri gibi koşmuyorum. Yumruğumu havayı döver gibi boşa atmıyorum. [27]Müjde'yi başkalarına duyurduktan sonra kendim reddedilmemek için bedenime eziyet çektirip onu köle ediyorum.

İsrail Tarihinden Alınacak Dersler

10 Kardeşler, atalarımızın hepsinin bulut altında korunduğunu ve hepsinin denizden geçtiğini bilmenizi istiyorum. [2]Musa'ya bağlanmak üzere hepsi bulutta ve denizde vaftiz* edildi. [3]Hepsi aynı ruhsal yiyeceği yedi; [4]hepsi aynı ruhsal içeceği içti. Artlarından gelen ruhsal kayadan içtiler; o kaya Mesih'ti. [5]Ne var ki, Tanrı onların çoğundan hoşnut değildi; nitekim cesetleri çöle serildi.

[6]Bu olaylar, onlar gibi kötü şeylere özlem duymamamız için bize ders olsun diye oldu. [7]Onlardan bazıları gibi puta tapanlar olmayın. Nitekim şöyle yazılmıştır: "Halk yiyip içmeye

---

9:13 Yas.18:1 *9:14 Mat.10:10; Luk.10:7* *10:1 Çık.13:21-22; 14:22-29*
10:3 Çık.16:35 *10:4 Çık.17:6; Say.20:11* *10:5 Say.14:29-30*
10:6 Say.11:4 *10:7 Çık.32:6*

oturdu, sonra kalkıp çılgınca eğlendi." [8]Onlardan bazıları gibi fuhuş yapmayalım. Fuhuş yapanların yirmi üç bini bir günde yok oldu. [9]Yine bazıları gibi Rab'bi denemeyelim. Böyle yapanları yılanlar öldürdü. [10]Kimileri gibi de söylenip durmayın. Söylenenleri ölüm meleği öldürdü.

[11]Bu olaylar başkalarına ders olsun diye onların başına geldi; çağların sonuna ulaşmış olan bizleri uyarmak için yazıya geçirildi. [12]Onun için, ayakta sağlam durduğunu sanan dikkat etsin, düşmesin! [13]Herkesin karşılaştığı denemelerden başka denemelerle karşılaşmadınız. Tanrı güvenilirdir, gücünüzü aşan biçimde denenmenize izin vermez. Dayanabilmeniz için denemeyle birlikte çıkış yolunu da sağlayacaktır.

Putlar ve Rab'bin Sofrası

[14]Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, putperestlikten kaçının. [15]Aklı başında insanlarla konuşur gibi konuşuyorum. Söylediklerimi kendiniz tartın. [16]Tanrı'ya şükrettiğimiz şükran kâsesiyle Mesih'in kanına paydaş olmuyor muyuz? Bölüp yediğimiz ekmekle Mesih'in bedenine paydaş olmuyor muyuz? [17]Ekmek bir olduğu gibi, biz de çok olduğumuz halde bir bedeniz. Çünkü hepimiz bir ekmeği paylaşıyoruz. [18]İsrail halkına bakın; kurban etini yiyenler sunağa paydaş değil midir? [19]Öyleyse ne demek istiyorum? Puta sunulan kurban etinin bir özelliği mi var? Ya da putun bir önemi mi var? [20]Hayır, yok! Dediğim şu: Putperestler kurbanlarını Tanrı'ya değil, cinlere sunuyorlar. Cinlerle paydaş olmanızı istemem. [21]Hem Rab'bin, hem cinlerin kâsesinden içemezsiniz; hem Rab'bin, hem cinlerin sofrasına ortak olamazsınız. [22]Yoksa Rab'bi kıskandırmaya mı çalışıyoruz? Biz O'ndan daha mı güçlüyüz?

İmanlının Özgürlüğü

[23]"Her şey serbest" diyorsunuz, ama her şey yararlı değildir. "Her şey serbest" diyorsunuz, ama her şey yapıcı değildir. [24]Herkes kendi yararını değil, başkalarının yararını gözetsin. [25]Kasaplar çarşısında satılan her eti vicdan sorunu yapmadan, sorgusuz sualsiz yiyin. [26]Çünkü "Yeryüzü ve içindeki her şey Rab'bindir." [27]İman etmemiş biri sizi yemeğe çağırır, siz de gitmek isterseniz, önünüze konulan her şeyi vicdan sorunu yapmadan, sorgusuz sualsiz yiyin. [28]Ama biri size, "Bu kurban etidir" derse, hem bunu söyleyen için, hem de vicdan huzuru için yemeyin. [29]Senin değil, öbür adamın vicdan huzuru için demek istiyorum. Benim özgürlüğümü neden başkasının vicdanı yargılasın? [30]Şükrederek yemeğe katılırsam, şükrettiğim yiyecekten ötürü neden kınanayım?

[31]Sonuç olarak, ne yer ne içerseniz,

10:8 Say.25:1-18 *10:9 Say.21:5-6* *10:10 Say.16:41-49*
10:16 Mat.26:26-28; Mar.14:22-24; Luk.22:19-20 *10:18 Lev.7:6*
10:20 Yas.32:17 *10:22 Yas.32:21*
10:23 1Ko.6:12 *10:26 Mez.24:1*

ne yaparsanız, her şeyi Tanrı'nın yüceliği için yapın. [32]Yahudiler'in, Grekler'in* ya da Tanrı topluluğunun* tökezleyip düşmesine neden olmayın. [33]Ben de kendi yararımı değil, kurtulsunlar diye birçoklarının yararını gözeterek herkesi her yönden hoşnut etmeye çalışıyorum.

11 Mesih'i örnek aldığım gibi, siz de beni örnek alın.

Duada Düzen

[2]Her durumda beni anımsadığınız ve size ilettiğim öğretileri olduğu gibi koruduğunuz için sizi övüyorum. [3]Ama şunu da bilmenizi isterim: Her erkeğin başı Mesih, kadının başı erkek, Mesih'in başı da Tanrı'dır. [4]Başına bir şey takıp[a] dua ya da peygamberlik eden her erkek, başını küçük düşürür. [5]Ama başı açık[b] dua ya da peygamberlik eden her kadın, başını küçük düşürür. Böylesinin, başı tıraş edilmiş bir kadından farkı yoktur. [6]Kadın başını açarsa, saçını kestirsin. Ama kadının saçını kestirmesi ya da tıraş etmesi ayıpsa, başını örtsün. [7]Erkek başını örtmemeli; o, Tanrı'nın benzeri ve yüceliğidir. Kadın da erkeğin yüceliğidir. [8]Çünkü erkek kadından değil, kadın erkekten yaratıldı. [9]Erkek kadın için değil, kadın erkek için yaratıldı. [10]Bu nedenle ve melekler uğruna kadının başı üzerinde yetkisi olmalıdır.

[11]Ne var ki, Rab'de ne kadın erkekten ne de erkek kadından bağımsızdır. [12]Çünkü kadın erkekten yaratıldığı gibi, erkek de kadından doğar. Ama her şey Tanrı'dandır. [13]Siz kendiniz karar verin: Kadının açık başla Tanrı'ya dua etmesi uygun mu? [14-15]Doğanın kendisi bile size erkeğin uzun saçlı olmasının kendisini küçük düşürdüğünü, kadının uzun saçlı olmasının ise kendisini yücelttiğini öğretmiyor mu? Çünkü saç kadına örtü olarak verilmiştir. [16]Bu konuda çekişmek isteyen varsa, şunu bilsin ki, bizim ya da Tanrı'nın kiliselerinin* böyle bir alışkanlığı yoktur.

Rab'bin Sofrası'na İlişkin Öğütler

[17]Toplantılarınız yarardan çok zarar getirdiği için aşağıdaki uyarıları yaparken sizi övemem. [18]Birincisi, toplulukça* bir araya geldiğinizde aranızda ayrılıklar olduğunu duyuyorum. Buna biraz da inanıyorum. [19]Çünkü Tanrı'nın beğenisini kazananların belli olması için aranızda bölünmeler olması gerekiyor! [20]Toplandığınızda Rab'bin Sofrası'na katılmak için toplanmıyorsunuz. [21]Her biriniz ötekini beklemeden kendi yemeğini yiyor. Kimi aç kalıyor, kimi sarhoş oluyor. [22]Yiyip içmek için evleriniz yok mu? Tanrı'nın topluluğunu hor mu görüyorsunuz, yiyeceği olmayanları utandırmak mı istiyorsunuz? Size ne diyeyim? Sizi öveyim mi? Bu konuda övemem!

---

[a] *11:4 "Başına bir şey takıp": Grekçe deyim "Uzun saçla" anlamına da gelebilir.*

[b] *11:5 "Başı açık": Grekçe deyim "Başını örtmeden" ya da "Saçını toplamadan" anlamına da gelebilir. Benzeri bir deyim 6,7 ve 13. ayetlerde de geçer.*

11:1 1Ko.4:16; Flp.3:17 11:7 Yar.1:26-27 11:8-9 Yar.2:18-23

[23-24]Size ilettiğimi ben Rab'den öğrendim. Ele verildiği gece Rab İsa eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve şöyle dedi: "Bu sizin uğrunuza feda edilen bedenimdir. Beni anmak için böyle yapın." [25]Aynı biçimde yemekten sonra kâseyi alıp şöyle dedi: "Bu kâse kanımla gerçekleşen yeni antlaşmadır. Her içtiğinizde beni anmak için böyle yapın." [26]Bu ekmeği her yediğinizde ve bu kâseden her içtiğinizde, Rab'bin gelişine dek Rab'bin ölümünü ilan etmiş olursunuz.

[27]Bu nedenle kim uygun olmayan biçimde ekmeği yer ya da Rab'bin kâsesinden içerse, Rab'bin bedenine ve kanına karşı suç işlemiş olur. [28]Kişi önce kendini sınasın, sonra ekmekten yiyip kâseden içsin. [29]Çünkü bedeni farketmeden yiyip içen, böyle yiyip içmekle kendi kendini mahkûm eder. [30]İşte bu yüzden birçoğunuz zayıf ve hastadır, bazılarınız da ölmüştür. [31]Kendimizi doğrulukla yargılasaydık, yargılanmazdık. [32]Dünyayla birlikte mahkûm olmayalım diye Rab bizi yargılayıp terbiye ediyor.

[33]Öyleyse kardeşlerim, yemek için bir araya geldiğinizde birbirinizi bekleyin. [34]Aç olan karnını evde doyursun. Öyle ki, toplanmanız yargılanmanıza yol açmasın. Öbür sorunları ise geldiğimde çözerim.

Ruhsal Armağanlar

12 Ruhsal armağanlara gelince, kardeşlerim, bu konuda bilgisiz kalmanızı istemem. [2]Biliyorsunuz, putperestken şöyle ya da böyle saptırılıp dilsiz putlara tapmaya yöneltilmiştiniz. [3]Bunun için bilmenizi isterim ki: Tanrı'nın Ruhu aracılığıyla konuşan hiç kimse, "İsa'ya lanet olsun!" demez. Kutsal Ruh'un aracılığı olmaksızın da kimse, "İsa Rab'dir" diyemez.

[4]Çeşitli ruhsal armağanlar vardır, ama Ruh birdir. [5]Çeşitli görevler vardır, ama Rab birdir. [6]Çeşitli etkinlikler vardır, ama herkeste hepsini etkin kılan aynı Tanrı'dır. [7]Herkesin ortak yararı için herkese Ruh'u belli eden bir yetenek veriliyor[a]. [8-10]Ruh aracılığıyla birine bilgece konuşma yeteneği, ötekine aynı Ruh'tan bilgi iletme yeteneği, birine aynı Ruh aracılığıyla iman, ötekine aynı Ruh aracılığıyla hastaları iyileştirme armağanları, birine mucize yapma olanakları, birine peygamberlikte bulunma, birine ruhları ayırt etme, birine çeşitli dillerle konuşma, bir başkasına da bu dilleri çevirme armağanı veriliyor. [11]Bunların tümünü etkin kılan tek ve aynı Ruh'tur. Ruh bunları herkese dilediği gibi, ayrı ayrı dağıtır.

Bedenin Birliği

[12]Beden bir olmakla birlikte birçok üyeden oluşur ve çok sayıdaki bu üyelerin hepsi tek bir beden oluşturur. Mesih de böyledir. [13]İster Yahudi ister Grek*, ister köle ister özgür olalım, hepimiz bir beden olmak

---

[a] *12:7 "Herkesin ortak yararı için herkese Ruh'u belli eden bir yetenek veriliyor" ya da "Herkesin ortak yararı için Ruh herkese kendini belli ediyor".*

11:25 Çık.24:6-8; Yer.31:31-34   12:4-12 Rom.12:4-8 üzere aynı Ruh'ta vaftiz edildik ve hepimizin aynı Ruh'tan içmesi sağlandı. [14]İşte beden tek üyeden değil, birçok üyeden oluşur. [15]Ayak, "El olmadığım için bedene ait değilim" derse, bu onu bedenden ayırmaz. [16]Kulak, "Göz olmadığım için bedene ait değilim" derse, bu onu bedenden ayırmaz. [17]Bütün beden göz olsaydı, nasıl duyardık? Bütün beden kulak olsaydı, nasıl koklardık? [18]Gerçek şu ki, Tanrı bedenin her üyesini dilediği biçimde bedene yerleştirmiştir. [19]Eğer hepsi bir tek üye olsaydı, beden olur muydu? [20]Gerçek şu ki, çok sayıda üye, ama tek beden vardır. [21]Göz ele, "Sana ihtiyacım yok!" ya da baş ayaklara, "Size ihtiyacım yok!" diyemez. [22]Tam tersine, bedenin daha zayıf görünen üyeleri vazgeçilmezdir. [23]Bedenin daha az değerli saydığımız üyelerine daha çok değer veririz. Böylece gösterişsiz üyelerimiz daha gösterişli olur. [24]Gösterişli üyelerimizin özene ihtiyacı yoktur. Ama Tanrı, değeri az olana daha çok değer vererek bedende birliği sağladı. [25]Öyle ki, bedende ayrılık olmasın, üyeler birbirini eşit biçimde gözetsin. [26]Bir üye acı çekerse, bütün üyeler birlikte acı çeker; bir üye yüceltilirse, bütün üyeler birlikte sevinir.

[27]Sizler Mesih'in bedenisiniz, bu bedenin ayrı ayrı üyelerisiniz. [28]Tanrı kilisede* ilkin elçileri, ikinci olarak peygamberleri, üçüncü olarak öğretmenleri, sonra mucize yapanları, hastaları iyileştirme armağanlarına sahip olanları, başkalarına yardım edenleri, yönetme yeteneği olanları ve çeşitli dillerle konuşanları atadı. [29]Hepsi elçi mi? Hepsi peygamber mi? Hepsi öğretmen mi? Hepsi mucize yapar mı? [30]Hepsinin hastaları iyileştirme armağanları var mı? Hepsi bilmediği dilleri konuşabilir mi? Hepsi bu dilleri çevirebilir mi? [31]Ama siz daha üstün armağanları gayretle isteyin. Şimdi size en iyi yolu göstereyim.

Sevginin Üstünlüğü

13 İnsanların ve meleklerin diliyle konuşsam, ama sevgim olmasa, ses çıkaran bakırdan ya da çınlayan zilden farkım kalmaz. [2]Peygamberlikte bulunabilsem, bütün sırları bilsem, her bilgiye sahip olsam, dağları yerinden oynatacak kadar büyük imanım olsa, ama sevgim olmasa, bir hiçim. [3]Varımı yoğumu sadaka olarak dağıtsam, bedenimi yakılmak üzere[a] teslim etsem, ama sevgim olmasa, bunun bana hiçbir yararı olmaz.

[4]Sevgi sabırlıdır, sevgi şefkatlidir. Sevgi kıskanmaz, övünmez, böbürlenmez. [5]Sevgi kaba davranmaz, kendi çıkarını aramaz, kolay kolay öfkelenmez, kötülüğün hesabını tutmaz. [6]Sevgi haksızlığa sevinmez, gerçek olanla sevinir. [7]Sevgi her şeye katlanır, her şeye inanır, her şeyi umut eder, her şeye dayanır.

[8]Sevgi asla son bulmaz. Ama peygamberlikler ortadan kalkacak, diller sona erecek, bilgi ortadan kalkacaktır.

---

[a] ***13:3 "Yakılmak üzere": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Övünmek için" diye geçer.***

12:28 Ef.4:11 13:2 Mat.17:20-21; 21:21; Mar.11:23

[9]Çünkü bilgimiz de peygamberliğimiz de sınırlıdır. [10]Ne var ki, yetkin olan geldiğinde sınırlı olan ortadan kalkacaktır. [11]Çocukken çocuk gibi konuşur, çocuk gibi anlar, çocuk gibi düşünürdüm. Yetişkin biri olunca çocukça davranışları bıraktım. [12]Şimdi her şeyi aynadaki silik görüntü gibi görüyoruz, ama o zaman yüz yüze görüşeceğiz. Şimdi bilgim sınırlıdır, ama o zaman bilindiğim gibi tam bileceğim. [13]İşte kalıcı olan üç şey vardır: İman, umut, sevgi. Bunların en üstünü de sevgidir.

Diller ve Peygamberlik

14 Sevginin ardınca koşun ve ruhsal armağanları, özellikle peygamberlik yeteneğini gayretle isteyin. [2]Bilmediği dilde konuşan, insanlarla değil, Tanrı'yla konuşur. Kimse onu anlamaz. O, ruhuyla sırlar söyler. [3]Peygamberlikte bulunansa insanların ruhça gelişmesi, cesaret ve teselli bulması için insanlara seslenir. [4]Bilmediği dilde konuşan kendi kendini geliştirir; ama peygamberlikte bulunan, inanlılar topluluğunu* geliştirir. [5]Hepinizin dillerle konuşmasını isterim, ama peygamberlikte bulunmanızı yeğlerim. Diller inanlılar topluluğunun gelişmesi için çevrilmedikçe peygamberlikte bulunan, dillerle konuşandan üstündür.

[6]Şimdi kardeşlerim, yanınıza gelip dillerle konuşsam, ama size bir vahiy, bir bilgi, bir peygamberlik sözü ya da bir öğreti getirmesem, size ne yararım olur? [7]Kaval ya da lir gibi ses veren cansız nesneler bile değişik sesler çıkarmasa, kaval mı, lir mi çalındığını kim anlar? [8]Borazan belirgin bir ses çıkarmasa, kim savaşa hazırlanır? [9]Bunun gibi, siz de anlaşılır bir dil konuşmazsanız, söyledikleriniz nasıl anlaşılır? Havaya konuşmuş olursunuz! [10]Kuşkusuz dünyada çeşit çeşit diller vardır, hiçbiri de anlamsız değildir. [11]Ne var ki, konuşulan dili anlamazsam, ben konuşana yabancı olurum, konuşan da bana yabancı olur. [12]Bu nedenle, siz de ruhsal armağanlara heveslendiğinize göre, inanlılar topluluğunu geliştiren ruhsal armağanlar bakımından zenginleşmeye bakın.

[13]Bunun için, bilmediği dili konuşan, kendi söylediklerini çevirebilmek için dua etsin. [14]Bilmediğim dille dua edersem ruhum dua eder, ama zihnimin buna katkısı olmaz. [15]Öyleyse ne yapmalıyım? Ruhumla da zihnimle de dua edeceğim. Ruhumla da zihnimle de ilahi söyleyeceğim. [16]Tanrı'yı yalnız ruhunla översen, yeni katılanlar senin ne söylediğini bilmediğinden, ettiğin şükran duasına nasıl "Amin!" desin? [17]Uygun biçimde şükrediyor olabilirsin, ama bu başkasını geliştirmez. [18]Dillerle hepinizden çok konuştuğum için Tanrı'ya şükrediyorum. [19]Ama inanlılar topluluğunda dillerle on bin söz söylemektense, başkalarını eğitmek için zihnimden beş söz söylemeyi yeğlerim.

[20]Kardeşler, çocuk gibi düşünmeyin. Kötülük konusunda çocuklar gibi, ama düşünmekte yetişkinler gibi olun. [21]Kutsal Yasa'da* şöyle yazılmıştır:

"Rab, 'Yabancı diller konuşanların
aracılığıyla,

Yabancıların dudaklarıyla bu halka
sesleneceğim;
Yine de beni dinlemeyecekler!'
diyor."

[22]Görülüyor ki, bilinmeyen diller imanlılar için değil, imansızlar için bir belirtidir. Peygamberlikse imansızlar için değil, imanlılar için bir belirtidir. [23]Şimdi bütün inanlılar topluluğu bir araya gelip hep birlikte bilmedikleri dillerle konuşurlarken yeni katılanlar ya da iman etmeyenler içeri girerse, "Siz çıldırmışsınız!" demezler mi? [24]Ama herkes peygamberlikte bulunurken iman etmeyen ya da yeni katılan biri içeri girerse, söylenen her sözle günahlı olduğuna ikna edilecek, her sözle yargılanacak. [25]Yüreğindeki gizli düşünceler açığa çıkacak ve, "Tanrı gerçekten aranızdadır!" diyerek yüzüstü yere kapanıp Tanrı'ya tapınacaktır.

Düzenli Tapınma

[26]Öyleyse ne diyelim, kardeşler? Toplandığınızda her birinizin bir ilahisi, öğretecek bir konusu, bir vahyi, bilmediği dilde söyleyecek bir sözü ya da bir çevirisi vardır. Her şey topluluğun gelişmesi için olsun. [27]Eğer bilinmeyen dillerle konuşulacaksa, iki ya da en çok üç kişi sırayla konuşsun, biri de söylenenleri çevirsin. [28]Çeviri yapacak biri yoksa, bilmediği dilde konuşan, toplulukta sessiz kalsın, içinden Tanrı'yla konuşsun. [29]İki ya da üç peygamber konuşsun, öbürleri söylenenleri iyice düşünüp tartsın. [30]Toplantıda oturanlardan birine vahiy gelirse, konuşmakta olan sussun. [31]Herkesin öğrenmesi ve cesaret bulması için hepiniz teker teker peygamberlikte bulunabilirsiniz. [32]Peygamberlerin ruhları peygamberlerin denetimi altındadır. [33]Çünkü Tanrı karışıklık değil, esenlik Tanrısı'dır. Kutsalların bütün topluluklarında böyledir.

[34]Kadınlar toplantılarınızda sessiz kalsın.[a] Konuşmalarına izin yoktur. Kutsal Yasa'nın da belirttiği gibi, uysal olsunlar. [35]Öğrenmek istedikleri bir şey varsa, evde kocalarına sorsunlar. Çünkü kadının toplantı sırasında konuşması ayıptır.

[36]Tanrı'nın sözü sizden mi kaynaklandı, ya da yalnız size mi ulaştı? [37]Kendini peygamber ya da ruhça olgun sayan varsa, bilsin ki, size yazdıklarım Rab'bin buyruğudur. [38]Bunları önemsemeyenin kendisi de önemsenmesin. [39-40]Özet olarak, kardeşlerim, peygamberlikte bulunmayı gayretle isteyin, bilinmeyen dillerle konuşulmasına engel olmayın. Ancak her şey uygun ve düzenli biçimde yapılsın.

Mesih'in Dirilişinin Önemi

15 Şimdi, kardeşler, size bildirdiğim, sizin de kabul edip

---

[a] *14:33-34 "Çünkü Tanrı karışıklık değil, esenlik Tanrısı'dır. Kutsalların bütün topluluklarında böyledir.*

Kadınlar toplantılarınızda sessiz kalsın" ya da "Çünkü Tanrı karışıklık değil, esenlik Tanrısı'dır.

Kadınlar, kutsalların bütün topluluklarında olduğu gibi, toplantılarınızda sessiz kalsın". 14:21 Yşa.28:11-12 bağlı kaldığınız Müjde'yi anımsatmak istiyorum. [2]Size müjdelediğim söze sımsıkı sarılırsanız, onun aracılığıyla kurtulursunuz. Yoksa boşuna iman etmiş olursunuz.

[3-4]Aldığım bilgiyi size öncelikle ilettim: Kutsal Yazılar uyarınca Mesih günahlarımıza karşılık öldü, gömüldü ve Kutsal Yazılar uyarınca üçüncü gün ölümden dirildi. [5]Kefas'a*, sonra Onikiler'e* göründü. [6]Daha sonra da beş yüzden çok kardeşe aynı anda göründü. Bunların çoğu hâlâ yaşıyor, bazılarıysa öldüler. [7-8]Bundan sonra Yakup'a, sonra bütün elçilere, son olarak zamansız doğmuş bir çocuğa benzeyen bana da göründü. [9]Ben elçilerin en önemsiziyim. Tanrı'nın kilisesine* zulmettiğim için elçi olarak anılmaya bile layık değilim. [10]Ama şimdi neysem, Tanrı'nın lütfuyla öyleyim. O'nun bana olan lütfu boşa gitmedi. Elçilerin hepsinden çok emek verdim. Aslında ben değil, Tanrı'nın bende olan lütfu emek verdi. [11]İşte, gerek benim yaydığım, gerek öbür elçilerin yaydığı ve sizin de iman ettiğiniz bildiri budur.

Ölüler Dirilecek

[12]Eğer Mesih'in ölümden dirildiği duyuruluyorsa, nasıl oluyor da aranızda bazıları ölüler dirilmez diyor? [13]Ölüler dirilmezse, Mesih de dirilmemiştir. [14]Mesih dirilmemişse, bildirimiz de imanınız da boştur. [15]Bu durumda Tanrı'yla ilgili tanıklığımız da yalan demektir. Çünkü Tanrı'nın, Mesih'i dirilttiğine tanıklık ettik. Ama ölüler gerçekten dirilmezse, Tanrı Mesih'i de diriltmemiştir. [16]Ölüler dirilmezse, Mesih de dirilmemiştir. [17]Mesih dirilmemişse imanınız yararsızdır, siz de hâlâ günahlarınızın içindesiniz. [18]Buna göre Mesih'e ait olarak ölmüş olanlar da mahvolmuşlardır. [19]Eğer yalnız bu yaşam için Mesih'e umut bağlamışsak, herkesten çok acınacak durumdayız.

[20]Oysa Mesih, ölmüş olanların ilk örneği olarak ölümden dirilmiştir. [21]Ölüm bir insan aracılığıyla geldiğine göre, ölümden diriliş de bir insan aracılığıyla gelir. [22]Herkes nasıl Adem'de ölüyorsa, herkes Mesih'te yaşama kavuşacak. [23]Her biri sırası gelince dirilecek: İlk örnek olarak Mesih, sonra Mesih'in gelişinde Mesih'e ait olanlar. [24]Bundan sonra Mesih her yönetimi, her hükümranlığı, her gücü ortadan kaldırıp egemenliği Baba Tanrı'ya teslim ettiği zaman son gelmiş olacak. [25]Çünkü Tanrı bütün düşmanlarını ayakları altına serinceye dek O'nun egemenlik sürmesi gerekir. [26]Ortadan kaldırılacak son düşman ölümdür. [27]Çünkü, "Tanrı her şeyi Mesih'in ayakları altına sererek O'na bağımlı kıldı." "Her şey O'na bağımlı kılındı" sözünün, her şeyi Mesih'e bağımlı kılan Tanrı'yı içermediği açıktır.

15:3-4 Yşa.53:5-12 *15:3-4 Mez.16:8-10; Mat.12:40; Elç.2:24-32*
15:5 Mat.28:16-17; Mar.16:14; Luk.24:34,36; Yu.20:19
15:7-8 Elç.9:3-6 *15:9 Elç.8:3*
15:25 Mez.110:1 *15:27 Mez.8:6*

[28]Her şey Oğul'a bağımlı kılınınca, Oğul da her şeyi kendisine bağımlı kılan Tanrı'ya bağımlı olacaktır. Öyle ki, Tanrı her şeyde her şey olsun.

[29]Diriliş yoksa, ölüler için vaftiz* edilenler ne olacak? Ölüler gerçekten dirilmeyecekse, insanlar neden ölüler için vaftiz ediliyorlar? [30]Biz de neden her saat kendimizi tehlikeye atıyoruz? [31]Kardeşler, sizinle ilgili olarak Rabbimiz Mesih İsa'da sahip olduğum övüncün hakkı için her gün ölüyorum. [32]Eğer insansal nedenlerle Efes'te canavarlarla dövüştümse, bunun bana yararı ne? Eğer ölüler dirilmeyecekse, "Yiyelim içelim, nasıl olsa yarın öleceğiz." [33]Aldanmayın, "Kötü arkadaşlıklar iyi huyu bozar." [34]Uslanıp kendinize gelin, artık günah işlemeyin. Bazılarınız Tanrı'yı hiç tanımıyor. Utanasınız diye söylüyorum bunları.

Dirilişten Sonraki Beden

[35]Ama biri çıkıp, "Ölüler nasıl dirilecek? Nasıl bir bedenle gelecekler?" diye sorabilir. [36]Ne akılsızca bir soru! Ektiğin tohum ölmedikçe yaşama kavuşmaz ki! [37]Ekerken, oluşacak bitkinin[a] kendisini değil, yalnızca tohumunu –buğday ya da başka bir bitkinin tohumunu– ekersin. [38]Tanrı tohuma dilediği bedeni –her birine kendine özgü bedeni– verir. [39]Her canlının eti aynı değildir. İnsan eti başka, hayvan eti başka, kuş eti, balık eti başka başkadır. [40]Göksel bedenler vardır, dünyasal bedenler vardır. Göksel olanların görkemi başka, dünyasal olanlarınki başkadır. [41]Güneşin görkemi başka, ayın görkemi başka, yıldızların görkemi başkadır. Görkem bakımından yıldız yıldızdan farklıdır.

[42]Ölülerin dirilişi de böyledir. Beden çürümeye mahkûm olarak gömülür, çürümez olarak diriltilir. [43]Düşkün olarak gömülür, görkemli olarak diriltilir. Zayıf olarak gömülür, güçlü olarak diriltilir. [44]Doğal beden olarak gömülür, ruhsal beden olarak diriltilir. Doğal beden olduğu gibi, ruhsal beden de vardır. [45]Nitekim şöyle yazılmıştır: "İlk insan Adem yaşayan can oldu." Son Adem'se[b] yaşam veren ruh oldu. [46]Önce ruhsal olan değil, doğal olan geldi. Ruhsal olan sonra geldi. [47]İlk insan yerden, yani topraktandır. İkinci insan[c] göktendir. [48]Topraktan olan insan nasılsa, topraktan olanlar da öyledir. Göksel insan[ç] nasılsa, göksel olanlar da öyledir. [49]Bizler topraktan olana nasıl benzediysek, göksel olana da benzeyeceğiz. [50]Kardeşler, şunu demek istiyorum, et ve kan Tanrı'nın Egemenliği'ni miras alamaz. Çürüyen de çürümezliği miras alamaz.

[51-52]İşte size bir sır açıklıyorum. Hepimiz ölmeyeceğiz; son borazan çalınınca hepimiz bir anda, göz açıp kapayana dek değiştirileceğiz. Evet, borazan çalınacak, ölüler çürümez olarak dirilecek, ve biz de değiştirileceğiz. [53]Çünkü bu çürüyen beden

---

[a] *15:37 "Bitki": Grekçe "Beden".*

[b] *15:45 "Son Adem": İsa Mesih.*

[c] *15:47 "İkinci insan": İsa Mesih.*

[ç] *15:48 "Göksel insan": İsa Mesih.*

15:32 Yşa.22:13 15:45 Yar.2:7 15:51-52 1Se.4:15-17 çürümezliği, bu ölümlü beden ölümsüzlüğü giyinmelidir. [54]Çürüyen ve ölümlü beden çürümezliği ve ölümsüzlüğü giyinince, "Ölüm yok edildi, zafer kazanıldı!" diye yazılmış olan söz yerine gelecektir.

[55]"Ey ölüm, zaferin nerede?
Ey ölüm, dikenin nerede?"

[56]Ölümün dikeni günahtır. Günah ise gücünü Kutsal Yasa'dan alır. [57]Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla bizi zafere ulaştıran Tanrı'ya şükürler olsun!

[58]Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, Rab yolunda verdiğiniz emeğin boşa gitmeyeceğini bilerek dayanın, sarsılmayın, Rab'bin işinde her zaman gayretli olun.

Para Yardımına İlişkin Öğütler

16 Kutsallara yapılacak para yardımına gelince: Galatya kiliselerine* ne buyurduysam, siz de öyle yapın. [2]Haftanın ilk günü* herkes kazancına göre bir miktar para ayırıp biriktirsin. Öyle ki, yanınıza geldiğimde para toplamaya gerek kalmasın. [3]Oraya vardığımda, bağışlarınızı götürmek üzere uygun gördüğünüz kişileri tanıtıcı mektuplarla Yeruşalim'e* göndereceğim. [4]Benim de gitmeme değerse, onları yanıma alıp gideceğim.

Pavlus'un Kişisel Dilekleri

[5]Makedonya'dan geçtikten sonra yanınıza geleceğim. Çünkü Makedonya'dan geçmek niyetindeyim. [6]Belki bir süre yanınızda kalırım, hatta kışı da sizinle geçirebilirim. Öyle ki, sonra nereye gidecek olsam, bana yardım edebilesiniz. [7]Sizi öyle kısaca görüp geçmek istemiyorum. Rab'bin izniyle uzunca bir süre yanınızda kalmayı umut ediyorum. [8]Ama Pentikost Günü'ne dek Efes'te kalacağım. [9]Çünkü büyük ve etkili işler yapmam için burada bana bir kapı açıldı. Ne var ki, bana karşı çıkanlar çoktur.

[10]Timoteos yanınıza gelirse, bir şeyden korkmamasına dikkat edin. Çünkü o da benim gibi Rab'bin işini yapıyor. [11]Kimse onu hor görmesin. Yanıma gelmesi için onu esenlikle uğurlayın. Kardeşlerle birlikte onun da gelmesini bekliyorum.

[12]Kardeşimiz Apollos'a gelince, kardeşlerle birlikte size gelmesi için ona çok ricada bulundum, ama şimdilik gelmeye hiç de istekli değil. Fırsat bulunca gelecek.

[13]Uyanık kalın, imanda dimdik durun, mert ve güçlü olun. [14]Her şeyi sevgiyle yapın.

[15-16]Ahaya'da ilk iman eden ve kendilerini kutsalların hizmetine adayan İstefanas'ın ev halkını bilirsiniz. Kardeşler, size yalvarırım, bu gibilere ve onlarla birlikte çalışıp emek verenlerin hepsine bağımlı olun. [17]İstefanas, Fortunatus ve Ahaykos'un gelişine sevindim. Yokluğunuzu bana unutturdular. [18]Sizin ruhunuzu da

15:54 Yşa.25:8
16:1 Rom.15:25-26
16:8-9 Elç.19:8-10
15:55 Hoş.13:14
16:5 Elç.19:21
16:10 1Ko.4:17
15:56 Rom.7:1-25
16:8 Lev.23:15-21; Yas.16:9-11
16:15-16 1Ko.1:16

benim ruhumu da ferahlattılar. Böylelerinin değerini bilin.

Son Selamlar

[19]Asya İli'ndeki* kiliseler* size selam eder. Akvila ve Priska, evlerinde buluşan toplulukla* birlikte Rab'de size çok selam ederler. [20]Buradaki bütün kardeşlerin size selamı var. Birbirinizi kutsal öpüşle selamlayın.

[21]Ben Pavlus, bu selamı kendi elimle yazıyorum. [22]Rab'bi sevmeyene lanet olsun. Maranata[a]! [23]Rab İsa'nın lütfu sizinle birlikte olsun. [24]Hepinize Mesih İsa'da sevgiler! Amin.

---

[a] 16:22 "Maranata": "Efendimiz, gel!" anlamına gelen Aramice bir söz. İsa Mesih'in tekrar gelişi için edilen dualarda kullanılır.*

16:19 Elç.18:2-3

Pavlus'tan
KORİNTLİLERE İKİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: *Pavlus'un Korintliler'e yazdığı birinci mektuptan sonra neler olup bittiğini ayrıntılarıyla bilmiyoruz. Yalnızca ikinci mektuba bakarak durumu anlamaya çalışıyoruz. Pavlus, Korintliler'e yazdığı ilk mektupta onları bazı günahlarından ötürü azarlamıştı (1. Korintliler'e Giriş bölümüne bkz.). Ama sonuç alamayınca onları doğru yola döndürmek için ikinci ziyarette bulunuyor (2:1; 13:1-2). Umduğu sonucu vermeyen bu ziyareti "keder dolu" bir ziyaret diye niteliyor. Üçüncü bir ziyaret tasarlar; ama aynı durumla karşılaşmamak için bundan vazgeçer (1:15-2:3). Sonunda "büyük bir sıkıntı ve yürek acısıyla" başka bir mektup yazar (2:4), Titus'un eliyle Korint'e gönderir. Korintliler mektubu alınca tövbe ederler. Titus bu haberle döner ve Pavlus'u sevince boğar (7:5-16).*

Pavlus ve Timoteos bu arada Asya İli'nde (bugünkü Ege Bölgesi) büyük sıkıntılardan geçmekteler. O kadar ki, yaşama umutlarını bile yitirirler (1:8-11). Pavlus buradan Troas'a geçer; ama Korintliler'in mektubu nasıl karşıladıklarına ilişkin haberleri getirecek olan Titus'u bulamayınca huzur içinde çalışamaz, Makedonya'ya gider (2:12-13). Burada da sıkıntılar peşini bırakmaz (7:5). Bu mektubu buradan, Titus'un getirdiği sevindirici haberleri aldıktan sonra, büyük olasılıkla İ.S. 56-57 yıllarında yazar.

Mektubun İçeriği: *Korintliler tövbe ettikleri halde her şey pek de yolunda görünmüyor. Kimi Yahudi din adamları, ya da Pavlus'un deyimiyle "sözüm ona üstün elçiler" (11:5) Korintliler'e gelerek "farklı bir müjde" yaymaya çalışırlar (11:4-5). Pavlus bu adamları, Korintliler'i köleleştirmek isteyen "sahte elçiler, düzenbaz işçiler" diye niteler ve şiddetle eleştirir (11:13)[1]. Öte yandan Korintliler'in hâlâ kendisini ve yazdıklarını daha içtenlikle benimsemelerini bekler[2].*

Pavlus, biraz da bu din adamlarının kendisine saldırmasından ötürü mektupta kendinden epey söz eder. Amacının ve görevinin Korintlilerce anlaşılmasını ister (1:12-14). Bunun için görevini açıklamakta[3] ve Korintliler'e nasıl davrandığını[4] anlatmaktadır. Kendi yaşayışını, "sözüm ona üstün elçilerin" faaliyetleriyle karşılaştırır[5]. Pavlus'un bu denli gayretli olmasının nedenlerini kavramak, ruhsal önderlerin çağlar boyunca görevlerini yerine getirmelerine büyük ölçüde yardım etmiştir.

Pavlus, 8 ve 9. bölümlerde Yeruşalim'deki yoksullara yapılacak bağışlar-

dan söz ederek Korintliler'i, vaat ettikleri bağışları toplamaya çağırır (Rom.15:26). Titus'la birlikte iki kardeş bunun hazırlığı için Korint'e gider (8:16-24).

Ana Hatlar:

1:1-7:16	*Pavlus'un görevi*
8:1-9:15	*Yahudiye'deki inanlılar için bağış toplanması*
10:1-12:18	*Pavlus ve sahte elçiler*
12:19-13:14	*Son uyarılar*

***Kaynak Ayetler:** Bkz. s. 1624.*

1 Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus ve kardeşimiz Timoteos'tan Ahaya'nın her yanındaki bütün kutsallara ve Tanrı'nın Korint'teki kilisesine* selam! [2]Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Teselli Kaynağı Tanrı

[3]Her türlü tesellinin kaynağı olan Tanrı'ya, merhametli Baba'ya, Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babası'na övgüler olsun! [4]Kendisinden aldığımız teselliyle her türlü sıkıntıda olanları teselli edebilmemiz için bizi bütün sıkıntılarımızda teselli ediyor. [5]Çünkü Mesih'in acılarını nasıl büyük ölçüde çekiyorsak, Mesih sayesinde büyük teselli de buluyoruz. [6]Sıkıntı çekiyorsak, bu sizin teselliniz ve kurtuluşunuz içindir. Teselli buluyorsak bu, bizim çektiğimiz acıların aynısına dayanmanızda etkin olan bir teselli bulmanız içindir. [7]Size ilişkin umudumuz sarsılmaz. Çünkü acılarımıza olduğu gibi, tesellimize de ortak olduğunuzu biliyoruz.

[8]Kardeşlerim, Asya İli'nde* çektiğimiz sıkıntılardan habersiz kalmanızı istemiyoruz. Dayanabileceğimizden çok ağır bir yük altındaydık. Öyle ki, yaşamaktan bile umudumuzu kesmiştik. [9]Ölüme mahkûm olduğumuzu içimizde hissettik. Ama bu, kendimize değil, ölüleri dirilten Tanrı'ya güvenmemiz için oldu. [10-11]Tanrı bizi böylesine büyük bir ölüm tehlikesinden kurtardı; daha da kurtaracaktır. Umudumuzu O'na bağladık. Siz de dualarınızla bize yardım ettikçe, bizi yine kurtaracaktır. Öyle ki, birçok kişinin dualarıyla bize sağlanan lütuftan ötürü birçoklarının ağzından bizim için şükranlar sunulsun.

[12]Dünyaya ve özellikle size, insan bilgeliğiyle değil, Tanrı'nın lütfuyla, Tanrı'dan gelen kutsallık ve içtenlikle davrandığımıza vicdanımız tanıktır. Ve biz bununla övünüyoruz. [13-14]Okuyup anlayabileceğinizden başka bir şey yazmıyoruz. Bizi bir ölçüde

1:1 Elç.18:1   *1:8 1Ko.15:32*

anladığınız gibi, tümüyle anlayacağınızı umarım. Rabbimiz İsa'nın gününde bizim övüncümüz siz olacağınız gibi, sizin övüncünüz de biz olalım.

Pavlus'un Geciken Ziyareti

[15-16]Bu güvenle, sizleri iki kez sevindirmek için önce size uğramak, sonra Makedonya'ya geçmek, Makedonya'dan yine size geri gelerek tarafınızdan Yahudiye'ye uğurlanmak niyetindeydim. [17]Bunu isterken acaba kararsız mıydım? Ya da isteklerim benlikten mi doğuyor ki, önce "Evet, evet", sonra "Hayır, hayır" diyeyim? [18]Tanrı'nın güvenilirliği hakkı için diyorum ki, size ilettiğimiz söz hem "evet" hem "hayır" değildir. [19]Silvanus ve Timoteos'la birlikte size tanıttığımız Tanrı'nın Oğlu İsa Mesih hem "evet" hem "hayır" değildi. O'nda yalnız "evet" vardır. [20]Çünkü Tanrı'nın bütün vaatleri Mesih'te "evet"tir. Bu nedenle Tanrı'nın yüceliği için Mesih aracılığıyla Tanrı'ya "Amin" deriz. [21]Bizi sizinle birlikte Mesih'te pekiştiren ve meshetmiş* olan Tanrı'dır. [22]O bizi mühürledi, güvence olarak da yüreklerimize Kutsal Ruh'u yerleştirdi.

[23]Tanrı'yı tanık tutarım ki, Korint'e dönmeyişimin nedeni sizi esirgemekti. [24]İmanınıza egemen olmak istemiyoruz, sevinmeniz için sizinle birlikte çalışıyoruz. Çünkü imanda dimdik duruyorsunuz.

2 Size tekrar keder dolu bir ziyaret yapmamaya karar verdim. [2]Çünkü sizi kederlendirirsem, keder verdiğim sizlerden başka beni kim sevindirecek? [3]Bunu yazdım ki, geldiğimde beni sevindirmesi gerekenler beni kederlendirmesin. Sevincimin hepinizin sevinci olduğuna ilişkin hepinize güvenim var. [4]Kederlenesiniz diye değil, size beslediğim derin sevgiyi anlayasınız diye büyük bir sıkıntı ve yürek acısıyla gözyaşları içinde size yazdım.

Suçluyu Bağışlamak

[5]Eğer biri bir başkasını kederlendirdiyse, beni değil –abartmadan söyleyeyim– bir dereceye kadar hepinizi kederlendirmiş olur. [6]Böyle birine çoğunluğun verdiği bu ceza yeterlidir. [7]Aşırı kedere boğulmasın diye o kişiyi daha fazla cezalandırmayıp bağışlamalı ve teselli etmelisiniz. [8]Bunun için ona duyduğunuz sevgiyi yenilemenizi rica ederim. [9]Sizi sınamak ve her durumda söz dinleyenler olup olmadığınızı anlamak için yazdım size. [10]Kimi bağışlarsanız, ben de onu bağışlarım. Eğer bir şeyi bağışladımsa, bunu sizin için Mesih'in önünde bağışladım. [11]Öyle ki, Şeytan'ın oyununa gelmeyelim. Çünkü onun düzenlerini bilmez değiliz.

Yeni Antlaşmanın Elçileri

[12-13]Mesih'in Müjdesi'ni yaymak amacıyla Troas'a geldiğimde Rabbin işi için bana bir kapı açıldığı halde, kardeşim Titus'u orada bulamadığım için iç huzurum yoktu. Bu nedenle oradakilere veda ederek

1:15-16 Elç.19:21 *1:19 Elç.18:5* *2:12-13 Elç.20:1*

Makedonya'ya gittim.

[14]Bizi her zaman Mesih'in zafer alayında yürüten, O'nu tanımanın güzel kokusunu aracılığımızla her yerde yayan Tanrı'ya şükürler olsun! [15]Çünkü biz hem kurtulanlar hem de mahvolanlar arasında Tanrı için Mesih'in güzel kokusuyuz. [16]Mahvolanlar için ölüme götüren ölüm kokusu, kurtulanlar içinse yaşama götüren yaşam kokusuyuz. Böylesi bir işe kim yeterlidir? [17]Birçokları gibi, Tanrı'nın sözünü ticaret aracı yapanlar değiliz. Tanrı tarafından gönderilen ve Mesih'e ait olan kişiler olarak Tanrı'nın önünde içtenlikle konuşuyoruz.

3 Kendimizi yine tavsiye etmeye mi başlıyoruz? Yoksa bazıları gibi size ya da sizden tavsiye mektuplarına ihtiyacımız mı var? [2]Bütün insanlarca bilinen ve okunan, yüreklerimize yazılmış mektubumuz sizsiniz. [3]Hizmetimizin sonucu olup mürekkeple değil, yaşayan Tanrı'nın Ruhu'yla, taş levhalara değil, insan yüreğinin levhalarına yazılmış Mesih'in mektubu olduğunuz açıktır. [4]Mesih sayesinde Tanrı'ya böyle bir güvenimiz vardır. [5]Herhangi bir şeyi kendi başarımız olarak saymaya yeterliyiz demek istemiyorum; bizi yeterli kılan Tanrı'dır. [6]O bizi yazılı yasaya[a] değil, Ruh'a dayalı yeni bir antlaşmanın hizmetkârları olmaya yeterli kıldı. Yazılı yasa öldürür, Ruh ise yaşatır.

Yeni Antlaşmanın Yüceliği

[7-8]Ölümle sonuçlanan hizmet, yani taş üzerine harf harf kazılan yasa yücelik içinde geldiyse –öyle ki, İsrailoğulları geçici olan parlaklığından ötürü Musa'nın yüzüne bakamadılar– Ruh'a dayalı hizmetin yücelik içinde olacağı daha kesin değil mi? [9]İnsanı suçlu çıkaran hizmetin yüceliği varsa, aklanmayı sağlayan hizmetin yüceliği çok daha aşkındır. [10]Çünkü eskiden yüceltilmiş olanın, şimdi yücelikte aşkın olana göre yüceliği yoktur. [11]Geçici olan, yücelik içinde geldiyse, kalıcı olanın yüceliği çok daha büyüktür.

[12]Böyle bir umuda sahip olduğumuz için büyük cesaretle konuşabiliriz. [13]Yüzündeki parlaklığın giderek söndüğünü İsrailoğulları görmesin diye yüzünü peçeyle örten Musa gibi değiliz. [14]İsrailoğulları'nın zihinleri körelmişti. Bugün bile Eski Antlaşma okunurken zihinleri aynı peçeyle örtülü kalıyor. Çünkü bu peçe ancak Mesih aracılığıyla kalkar. [15]Ne var ki, bugün bile Musa'nın yazıları okunduğunda yüreklerini bir peçe örtüyor. [16]Oysa ne zaman biri Rab'be dönerse, o peçe kaldırılır. [17]Rab Ruh'tur, Rab'bin Ruhu neredeyse orada özgürlük vardır. [18]Ve biz hepimiz peçesiz yüzle Rab'bin yüceliğini görerek[b] yücelik üstüne yücelikle O'na benzer olmak üzere değiştiriliyoruz. Bu da Ruh olan Rab sayesinde oluyor.

---

[a] *3:6 "Yazılı yasa": Grekçe "Harf".*

[b] *3:18 "Görerek" ya da "Yansıtarak".*

3:3 Çık.24:12; Yer.31:33; Hez.11:19-20; 36:26

3:6 Yer.31:31

3:7-8 Çık.34:29-30

3:13 Çık.34:33

Cesaretimizi Yitirmeyiz

4 Bu hizmeti Tanrı'nın merhametiyle üstlendiğimiz için cesaretimizi yitirmeyiz. [2]Utanç verici gizli yolları reddettik. Hileye başvurmayız, Tanrı'nın sözünü de çarpıtmayız. Gerçeği ortaya koyarak kendimizi Tanrı'nın önünde her insanın vicdanına tavsiye ederiz. [3]Yaydığımız Müjde örtülüyse de, mahvolanlar için örtülüdür. [4]Tanrı'nın görünümü olan Mesih'in yüceliğiyle ilgili Müjde'nin ışığı imansızların üzerine doğmasın diye, bu çağın ilahı[a] onların zihinlerini kör etmiştir. [5]Biz kendimizi ilan etmiyoruz; ama Mesih İsa'yı Rab, kendimizi de İsa uğruna kullarınız ilan ediyoruz. [6]Çünkü, "Işık karanlıktan parlayacak" diyen Tanrı, İsa Mesih'in yüzünde parlayan kendi yüceliğini tanımamızdan doğan ışığı bize vermek için yüreklerimizi aydınlattı.

[7]Üstün gücün bizden değil, Tanrı'dan kaynaklandığı bilinsin diye bu hazineye toprak kaplar içinde sahibiz. [8]Her yönden sıkıştırılmışız, ama ezilmiş değiliz. Şaşırmışız, ama çaresiz değiliz. [9]Kovalanıyoruz, ama terk edilmiş değiliz. Yere yıkılmışız, ama yok olmuş değiliz. [10]İsa'nın yaşamı bedenimizde açıkça görülsün diye İsa'nın ölümünü her an bedenimizde taşıyoruz. [11]Çünkü İsa'nın yaşamı ölümlü bedenimizde açıkça görülsün diye, biz yaşayanlar İsa uğruna sürekli olarak ölüme teslim ediliyoruz. [12]Böylece ölüm bizde, yaşamsa sizde etkin olmaktadır.

[13]"İman ettim, bu nedenle konuştum" diye yazılmıştır. Aynı iman ruhuna sahip olarak biz de iman ediyor ve bu nedenle konuşuyoruz. [14]Çünkü Rab İsa'yı dirilten Tanrı'nın, bizi de İsa'yla diriltip sizinle birlikte kendi önüne çıkaracağını biliyoruz. [15]Bütün bunlar sizin yararınızadır. Böylelikle Tanrı'nın lütfu çoğalıp daha çok insana ulaştıkça, Tanrı'nın yüceliği için şükran da artsın.

[16]Bu nedenle cesaretimizi yitirmeyiz. Her ne kadar dış varlığımız harap oluyorsa da, iç varlığımız günden güne yenileniyor. [17]Çünkü geçici, hafif sıkıntılarımız bize, ağırlıkta hiçbir şeyle karşılaştırılamayacak kadar büyük, sonsuz bir yücelik kazandırmaktadır. [18]Gözlerimizi görünen şeylere değil, görünmeyenlere çeviriyoruz. Çünkü görünenler geçicidir, görünmeyenlerse sonsuza dek kalıcıdır.

Göksel Konutumuz

5 Biliyoruz ki, barındığımız bu dünyasal çadır[b] yıkılırsa, göklerde Tanrı'nın bize sağladığı bir konut –elle yapılmamış, sonsuza dek kalacak bir evimiz– vardır. [2]Şimdiyse göksel evimizi giyinmeyi özleyerek inliyoruz. [3]Onu giyinirsek çıplak kalmayız. [4]Dünyasal çadırda yaşayan bizler ağır bir yük altında inliyoruz. Asıl istediğimiz soyunmak değil, giyinmektir. Öyle ki, ölümlü olan, yaşam tarafından yutulsun. [5]Bizleri

---

[a] *4:4 "Bu çağın ilahı": Şeytan.*
4:6 Yar.1:3

[b] *5:1 "Çadır": Beden.*
4:13 Mez.116:10

tam bu amaç için hazırlamış ve güvence olarak bize Ruh'u vermiş olan Tanrı'dır.

[6]Bu nedenle her zaman cesaretimiz vardır. Şunu biliyoruz ki, bu bedende yaşadıkça Rab'den uzaktayız. [7]Gözle görülene değil, imana dayanarak yaşarız. [8]Cesaretimiz vardır diyorum ve bedenden uzakta, Rab'bin yanında olmayı yeğleriz. [9]Bunun için, ister bedende yaşayalım ister bedenden uzak olalım, amacımız Rab'bi hoşnut etmektir. [10]Çünkü bedende yaşarken gerek iyi gerek kötü, yaptıklarımızın karşılığını almak için hepimiz Mesih'in yargı kürsüsü önüne çıkmak zorundayız.

Barıştırma Görevi

[11]Rab'den korkmanın ne demek olduğunu bildiğimizden insanları ikna etmeye çalışıyoruz. Ne olduğumuzu Tanrı biliyor; umarım siz de vicdanınızda biliyorsunuz. [12]Kendimizi yine size tavsiye etmeye çalışmıyoruz. Ama yürekle değil, dış görünüşle övünenleri yanıtlayabilmeniz için bizimle övünmenize fırsat veriyoruz. [13]Eğer kendimizde değilsek, bu Tanrı içindir. Aklımız başımızdaysa, bu sizin içindir. [14]Bizi zorlayan, Mesih'in sevgisidir. Yargımız şu: Biri herkes için öldü; öyleyse hepsi öldü. [15]Evet, Mesih herkes için öldü. Öyle ki, yaşayanlar artık kendileri için değil, kendileri uğruna ölüp dirilen Mesih için yaşasınlar.

[16]Bu nedenle, biz artık kimseyi insan ölçülerine göre tanımayız. Mesih'i bu ölçülere göre tanıdıksa da, artık öyle tanımıyoruz. [17]Bir kimse Mesih'teyse, yeni yaratıktır; eski şeyler geçmiş, her şey yeni olmuştur. [18]Bunların hepsi Tanrıdandır. Tanrı, Mesih aracılığıyla bizi kendisiyle barıştırdı ve bize barıştırma görevini verdi. [19]Şöyle ki Tanrı, insanların suçlarını saymayarak dünyayı Mesih'te kendisiyle barıştırdı ve barıştırma sözünü bize emanet etti. [20]Böylece, Tanrı aracılığımızla çağrıda bulunuyormuş gibi Mesih'in adına elçilik ediyor, O'nun adına yalvarıyoruz: Tanrı'yla barışın. [21]Tanrı, günahı bilmeyen Mesih'i bizim için günah sunusu[a] yaptı. Öyle ki, Mesih sayesinde Tanrı'nın doğruluğu olalım.

6 Tanrı'yla birlikte çalışan bizler, O'nun lütfunu boş yere kabul etmemenizi ayrıca rica ediyoruz. [2]Çünkü Tanrı diyor ki,

> “Uygun zamanda seni duydum,
> Kurtuluş günü sana yardım ettim.”

Uygun zaman işte şimdidir, kurtuluş günü işte şimdidir.

Pavlus'un Çektiği Sıkıntılar

[3]Hizmetimizin kötülenmemesi için hiçbir konuda hiç kimsenin sürçmesine neden olmadık. [4-8]Tersine Tanrının hizmetkârları olarak olağanüstü dayanmada, sıkıntı, güçlük ve elemlerde, dayak, hapis, karışıklık, emek, uykusuzluk ve açlıkta; pak yaşayışta,

---

[a] *5:21 “Günah sunusu” ya da “Günah”.*

5:10 Rom.14:10 *6:2 Yşa.49:8* *6:4-8 Elç.16:23* bilgi, sabır, iyilik, Kutsal Ruh ve içten sevgide; gerçeğin ilanında ve Tanrı'nın gücünde; sağ ve sol ellerimizde doğruluğun silahlarıyla, yücelikte ve onursuzlukta, iyi ünde ve kötü ünde, kendimizi her durumda örnek gösteriyoruz. Aldatanlar sayılıyorsak da dürüst kişileriz. [9]Tanınmıyor gibiyiz, ama iyi tanınıyoruz. Ölümün ağzındayız, ama işte yaşıyoruz. Dövülüyorsak bile öldürülmüş değiliz. [10]Kederliyiz ama her zaman seviniyoruz. Yoksuluz ama birçoklarını zengin ediyoruz. Hiçbir şeyimiz yok ama her şeye sahibiz.

[11]Ey Korintliler, sizinle açıkça konuştuk, size yüreğimizi açtık. [12]Sizden sevgimizi esirgemedik, ama siz bizden sevginizi esirgediniz. [13]Bize aynı karşılığı verebilmek için –çocuklarıma söyler gibi söylüyorum– siz de yüreğinizi açın.

Tanrı'nın Tapınağıyız

[14]İmansızlarla aynı boyunduruğa girmeyin. Çünkü doğrulukla fesadın ne ortaklığı, ışıkla karanlığın ne paydaşlığı olabilir? [15]Mesih'le Beliyal[a] uyum içinde olabilir mi? İman edenle iman etmeyenin ortak yanı olabilir mi? [16]Tanrı'nın tapınağıyla putlar uyuşabilir mi? Çünkü biz yaşayan Tanrı'nın tapınağıyız. Nitekim Tanrı şöyle diyor:

"Aralarında yaşayacak,
Aralarında yürüyeceğim.
Onların Tanrısı olacağım,
Onlar da benim halkım olacak."

[17]Bu nedenle, "İmansızların arasından çıkıp ayrılın" diyor Rab.

"Murdara* dokunmayın,
Ben de sizi kabul edeceğim."

[18]Her Şeye Gücü Yeten Rab diyor ki,

"Size Baba olacağım,
Siz de oğullarım, kızlarım
olacaksınız."

7 Sevgili kardeşler, bu vaatlere sahip olduğumuza göre, bedeni ve ruhu lekeleyen her şeyden kendimizi arındıralım; Tanrı korkusuyla kutsallıkta yetkinleşelim.

Pavlus'un Sevinci

[2]Yüreklerinizde bize yer verin. Kimseye haksızlık etmedik, kimseyi yoldan saptırmadık, kimseyi sömürmedik. [3]Bunu sizi yargılamak için söylemiyorum. Daha önce de söylediğim gibi, yüreğimizde öyle bir yeriniz var ki, sizinle ölürüz de yaşarız da. [4]Size çok güveniyor, sizinle çok övünüyorum. Teselliyle doluyum. Bütün sıkıntılar arasında sevincim sonsuzdur.

[5]Makedonya'ya geldiğimizde de hiç rahat yüzü görmedik. Her bakımdan sıkıntı çekiyorduk. Dışarıda kavgalar, yüreğimizde korkular vardı. [6-7]Ama yüreği ezik olanları teselli eden Tanrı, Titus'un yanımıza geli-

---

[a] *6:15 "Beliyal": Şeytan'ın adlarından biri.*

6:16 Lev.26:12; Hez.37:27; 1Ko.3:16; 6:19; Va.21:3 *6:17 Yşa.52:11*
6:18 2Sa.7:14; 1Ta.17:13; Yşa.43:5-7; Yer.31:9 *7:5 2Ko.2:12-13*

şiyle –yalnız gelişiyle değil, sizden aldığı teselliyle de– bizi teselli etti. Titus beni özlediğinizi, benim için üzülüp gayret ettiğinizi bize anlatınca sevincim bir kat daha arttı. [8-9]Mektubumla size acı verdiysem bile pişman değilim. Aslında pişman olmuştum –kısa bir süre için de olsa, o mektubun size acı verdiğini görüyorum– ama şimdi seviniyorum; acı duymanıza değil, bu acınızın sizi tövbeye yöneltmesine seviniyorum. Tanrı'mn isteğine uygun olarak acı çektiniz. Böylece hiçbir şekilde bizden zarar görmediniz. [10]Tanrı'nın isteğiyle çekilen acı, kişiyi kurtuluşla sonuçlanan ve pişmanlık doğurmayan tövbeye götürür. Dünyanın acılarıysa ölüm getirir. [11]Bakın bu acılar, Tanrı'nın isteğiyle çektiğiniz bu acılar sizde ne büyük ciddiyet, paklanmak için ne büyük istek yarattı! Sizde ne büyük öfke, korku, özlem, gayret ve suçluyu cezalandırma arzusu uyandırdı! Bu konuda her bakımdan masum olduğunuzu kanıtladınız. [12]Size o mektubu yazdımsa da, haksızlık edeni ya da haksızlık göreni düşünerek yazmadım; bize ne denli adanmış olduğunuzu Tanrı önünde açıkça görmenizi istiyordum.

[13]Bütün bunlarla teselli buluyoruz. Tesellimize ek olarak Titus'un sevinci bizi daha da çok sevindirdi. Çünkü hepiniz onun yüreğini ferahlattınız. [14]Sizleri ona övdüm, beni utandırmadınız. Size söylediğimiz her şey nasıl doğru idiyse, sizi Titus'a övmemiz de öylece doğru çıktı. [15]Hepinizin nasıl söz dinlediğini, kendisini nasıl saygı ve korkuyla kabul ettiğinizi anımsadıkça size olan sevgisi daha da artıyor. [16]Size her bakımdan güvenebildiğim için seviniyorum.

Cömertlik Örneği

8 [1-2]Kardeşler, sizlere Tanrı'nın Makedonya'daki kiliselerine* sağladığı lütuftan söz etmek istiyoruz: Büyük sıkıntılarla denendiklerinde, coşkun sevinçleri ve aşırı yoksullukları tam bir cömertliğe dönüştü. [3]Ellerinden geldiği kadarını, hatta daha fazlasını kendi istekleriyle verdiklerine tanıklık ederim. [4]Kutsallara yapılan yardıma katkıda bulunma ayrıcalığının kendilerine verilmesi için bize yalvarıp yakardılar. [5]Umduğumuzdan da öte, kendilerini önce Rab'be, sonra Tanrı'nın isteğiyle bize adadılar. [6]Bu nedenle, aranızda daha önce başladığı bu hayırlı işi tamamlaması için Titus'u isteklendirdik. [7]İmanda, söz söylemekte, bilgide, her tür gayrette, bize beslediğiniz sevgide, her şeyde üstün olduğunuz gibi, bu hayırlı işte de üstün olmaya bakın.

[8]Bunu buyruk olarak söylemiyorum, yalnızca sevginizin içtenliğini ötekilerin gayretiyle karşılaştırarak sınamak istiyorum. [9]Rabbimiz İsa Mesih'in lütfunu bilirsiniz. O'nun yoksulluğuyla siz zengin olasınız diye, zengin olduğu halde sizin uğrunuza yoksul oldu. [10]Bu konuda size yararlı olanı salık veriyorum. Geçen yıl bağış toplamaya ilk girişen, hatta buna ilk heveslenen siz oldunuz. [11]Şimdi bu işi tamamlayın;

8:1-4 Rom.15:26

bunu candan arzuladığınız gibi, elinizden geldiğince tamamlamaya bakın. [12]Çünkü istek varsa, insanın elinde olmayana göre değil, elindekine göre yardımda bulunması uygundur. [13-15]Amacımız sizi sıkıntıya sokup başkalarını rahatlatmak değildir. Ama eşitlik olsun diye, şimdi elinizdeki fazlalık onların eksiğini tamamladığı gibi, başka zaman onların elindeki fazlalık sizin eksiğinizi tamamlasın. Öyle ki, "Çok toplayanın fazlası, az toplayanın da eksiği yoktu" diye yazılmış olduğu gibi, eşitlik olsun.

Titus Korint'e Gönderiliyor

[16]Titus'un yüreğinde sizin için aynı ilgiyi uyandıran Tanrı'ya şükürler olsun! [17]Çünkü Titus yalnız ricamızı kabul etmekle kalmadı, size derin ilgi duyduğu için kendi isteğiyle yanınıza geliyor. [18]Müjde'yi yayma çabalarından ötürü bütün kiliselerce* övülen bir kardeşi de onunla birlikte gönderiyoruz. [19]Üstelik bu kardeş, Rab'bi yüceltmek ve yardıma hazır olduğumuzu göstermek için yürüttüğümüz bu hayırlı hizmette yol arkadaşımız olmak üzere kiliseler tarafından seçildi. [20]Bu büyük bağışla ilgili hizmetimizde kimsenin eleştirisine hedef olmamaya özen gösteriyoruz. [21]Çünkü yalnız Rabbin gözünde değil, insanların gözünde de doğru olanı yapmaya dikkat ediyoruz. [22]Birçok konuda defalarca deneyip gayretli bulduğumuz, şimdi size duyduğu büyük güvenle çok daha gayretli olan kardeşimizi de bu iki kişiyle birlikte gönderiyoruz. [23]Titus'a gelince, o benim paydaşım ve aranızdaki emektaşımdır. Öbür kardeşlerimizse kiliselerin elçileri, Mesih'in kıvancıdırlar. [24]Bunun için onlara sevginizi kanıtlayın, kiliselerin önünde sizinle övünmemizin nedenini gösterin.

Yoksullara Yardım

9 Kutsallara yapılacak bu yardımla ilgili olarak size yazmama gerek yok. [2]Çünkü yardıma hazır olduğunuzu biliyorum. Ahaya'daki sizlerin geçen yıldan beri hazırlıklı olduğunu söyleyerek Makedonyalılar karşısında sizinle övünmekteyim. Gayretiniz onların çoğunu harekete geçirdi. [3]Bu konuda sizinle övünmemiz boşa çıkmasın; dediğim gibi, hazırlıklı olasınız diye kardeşleri yanınıza gönderiyorum. [4]Öyle ki, bazı Makedonyalılar benimle birlikte gelir ve sizi hazırlıksız bulurlarsa, sizler bir yana, bizler duyduğumuz güvenden ötürü utanmayalım. [5]Bu nedenle önce yanınıza gelmeleri ve cömertçe vermeyi vaat ettiğiniz armağanları hazırlamaları için kardeşlere ricada bulunmayı gerekli gördüm. Öyle ki, armağanınız cimrilik değil, cömertlik örneği olarak hazır olsun.

[6]Şunu unutmayın: Az eken az biçer, çok eken çok biçer. [7]Herkes yüreğinde niyet ettiği gibi versin; isteksizce ya da zorlanmış gibi değil. Çünkü Tanrı sevinçle vereni sever. [8]Her zaman, her yönden, her şeye yeterli ölçüde sahip olarak her iyi işe cömertçe katkıda bulunabilmeniz

8:13-15 Çık.16:18 *8:21 Özd.3:4*

için, Tanrı her nimeti size bol bol sağlayacak güçtedir. [9]Nitekim şöyle yazılmıştır:

“Armağanlar dağıttı, yoksullara
verdi;
Doğruluğu sonsuza dek kalıcıdır.”

[10]Ekinciye tohum ve yiyecek ekmek sağlayan Tanrı, sizin de ekeceğinizi sağlayıp çoğaltacak, doğruluğunuzun ürünlerini artıracaktır. [11]Her durumda cömert olmanız için her bakımdan zenginleştiriliyorsunuz. Cömertliğiniz bizim aracılığımızla Tanrı'ya şükran nedeni oluyor. [12]Yaptığınız bu hizmet yalnız kutsalların eksiklerini gidermekle kalmıyor, birçoklarının Tanrı'ya şükretmesiyle de zenginleşiyor. [13]Onlar, içtenliğinizi kanıtlayan bu hizmetten ötürü, açıkça benimsediğiniz Mesih Müjdesi'ne uyarak kendileriyle ve herkesle malınızı cömertçe paylaştığınız için Tanrı'yı yüceltiyorlar. [14]Tanrı'nın size bağışladığı olağanüstü lütuftan dolayı sizler için dua ediyor, sizi özlüyorlar.

[15]Sözle anlatılamayan armağanı için Tanrı'ya şükürler olsun!

Pavlus'un Savunması

10 [1-2]Sizinle birlikteyken ürkek, ama aranızda değilken yiğit kesilen ben Pavlus, Mesih'teki alçakgönüllülük ve yumuşaklıkla size rica ediyor, yalvarıyorum: Yanınıza geldiğim zaman, bizi olağan insanlar gibi yaşayanlardan sayan bazılarına karşı güvenle takınmak niyetinde olduğum tavrı aynı cesaretle size karşı takınmaya zorlamayın beni. [3]Olağan insanlar gibi yaşıyorsak da, insansal güce dayanarak savaşmıyoruz. [4]Çünkü savaşımızın silahları insansal silahlar değil, kaleleri yıkan tanrısal güce sahip silahlardır. [5]Safsataları, Tanrı bilgisine karşı diklenen her engeli yıkıyor, her düşünceyi tutsak edip Mesih'e bağımlı kılıyoruz. [6]Mesih'e tümüyle bağımlı olduğunuz zaman, O'na bağımlı olmayan her eylemi cezalandırmaya hazır olacağız.

[7]Gözünüzün önündekine bakın. Bir kimse Mesih'e ait olduğuna güveniyorsa, yine düşünsün: Kendisi kadar biz de Mesih'e aitiz. [8]Sizi yıkmak için değil, geliştirmek için Rab'bin bize verdiği yetkiyle biraz fazla övünsem de utanmam. [9]Mektuplarımla sizi korkutmaya çalışıyormuş gibi görünmek istemiyorum. [10]Çünkü bazıları, “Mektupları ağır ve etkilidir, ama kişisel varlığı etkisiz, konuşma yeteneği de sıfır” diyormuş. [11]Böyle diyenler şunu bilsin ki, uzaktayken mektuplarımızda ne diyorsak, aranızdayken de öyle davranıyoruz.

[12]Kendilerini tavsiye eden bazılarıyla kendimizi bir tutmaya ya da karşılaştırmaya elbette cesaret edemeyiz! Onlar kendilerini kendileriyle ölçüp karşılaştırmakla akılsızlık ediyorlar. [13]Ama biz haddimizi aşıp fazla övünmeyiz; övünmemiz, Tanrı'nın bizim için belirlediği, sizlere kadar da uzanan alanın sınırları içinde kalır. [14]Etkinlik alanımız size kadar uzanmasaydı, sizinle ilgilenmekle

---

9:9 Mez.112:9 *9:10 Yşa.55:10*

sınırlarımızın dışına çıkmış sayılabilirdik. Oysa Mesih'in Müjdesi'ni size kadar ilk ulaştıran biz olduk. [15]Başkalarının emeğiyle övünüp haddimizi aşmayız. Umudumuz odur ki, sizin imanınız büyüdükçe sayenizde etkinlik alanımız alabildiğine genişleyecek. [16]Böylelikle Müjde'yi sizlerden daha ötelere yayabileceğiz. Çünkü başkasının etkinlik alanında başarılmış işlerle övünmek istemiyoruz. [17]"Övünen, Rab'le övünsün." [18]Kabule değer kişi kendi kendini tavsiye eden değil, Rab'bin tavsiye ettiği kişidir.

Sahte Elçiler

11 Umarım yapacağım küçük bir akılsızlığı hoş görürsünüz. Ne olur, beni hoş görün! [2]Sizler için tanrısal bir kıskançlık duyuyorum. Çünkü sizleri el değmemiş kız gibi tek ere, Mesih'e sunmak üzere nişanladım. [3]Ne var ki, yılanın Havva'yı kurnazlığıyla aldatması gibi, düşüncelerinizin Mesih'e olan içten ve pak adanmışlıktan saptırılmasından korkuyorum. [4]Çünkü size gelen ve bizim tanıttığımızdan değişik bir İsa'yı tanıtanları pekâlâ hoş görüyorsunuz. Ayrıca, aldığınız ruhtan farklı bir ruhu ve kabul ettiğinizden farklı bir müjdeyi kabul ederek bunları hoş görüyorsunuz. [5]Sözüm ona üstün elçilerden hiç de aşağı olduğumu sanmıyorum! [6]Acemi bir konuşmacı olabilirim, ama bilgiden yana acemi değilim. Bunu size her durumda, her bakımdan açıkça gösterdik.

[7]Yücelmeniz için kendimi alçaltarak Tanrı'nın Müjdesi'ni size karşılıksız bildirmekle günah mı işledim? [8]Size hizmet etmek için yardım aldığım başka kiliseleri* adeta soydum. [9]Aranızdayken ihtiyacım olduğu halde hiçbirinize yük olmadım. Çünkü Makedonya'dan gelen kardeşler eksiklerimi tamamladılar. Size yük olmamaya hep özen gösterdim, bundan böyle de özen göstereceğim. [10]Mesih'in gerçeğine sahip olarak kesinlikle diyebilirim ki, Ahaya İli'nde hiç kimse beni böyle övünmekten alıkoyamaz. [11]Neden mi? Sizi sevmediğimden mi? Tanrı biliyor ki, sizi seviyorum. [12]Övündükleri konuda bize eşit sayılmak isteyen fırsatçılara fırsat vermemek için, yaptığımı yapmaya devam edeceğim. [13]Bu tür adamlar sahte elçiler, düzenbaz işçiler, kendilerine Mesih'in elçisi süsü verenlerdir. [14]Buna şaşmamalı. Şeytan da kendisine ışık meleği süsü verir. [15]Ona hizmet edenlerin de kendilerine doğruluğun hizmetkârları süsü vermesi şaşırtıcı değildir. Onların sonu yaptıklarına göre olacaktır.

Övünmek Gerekirse...

[16]Yine söylüyorum, kimse beni akılsız sanmasın. Öyle sanıyorsanız, akılsız birini kabul eder gibi de olsa beni kabul edin ki, ben de biraz övüneyim! [17]Söylediklerimi Rab'bin söyleyeceği gibi değil, akılsız biri gibi, bu övüngen tavırla söylüyorum. [18]Mademki birçokları ne olduklarıyla övünüyorlar, ben de övüneceğim.

10:17 Yer.9:24   11:3 Yar.3:1-13   11:9 Flp.4:15-18

[19]Sizler akıllı olduğunuz için akılsızlara seve seve katlanıyorsunuz! [20]Aslında sizi köle edenlere, sömürenlere, sizden yararlananlara, büyüklük taslayanlara ya da sizi tokatlayanlara katlanıyorsunuz. [21]Utanarak kabul ediyorum ki, biz bunu yapacak güçte değildik!

Ama birinin övünmeye cesaret ettiği konuda –akılsız biri gibi konuşuyorum– ben de övünmeye cesaret ediyorum. [22]Onlar İbrani mi? Ben de İbrani'yim. İsrailli mi? Ben de İsrailli'yim. İbrahim'in soyundan mıdırlar? Ben de onun soyundanım. [23]Mesih'in hizmetkârları mıdırlar? Aklımı kaçırmış gibi konuşuyorum. Ben O'nun daha üstün bir hizmetkârıyım. Ben daha çok emek verdim, hapse daha çok girdim, sayısız dayak yedim, çok kez ölümle burun buruna geldim. [24]Beş kez Yahudiler'den otuz dokuzar kırbaç yedim. [25]Üç kez değnekle dövüldüm, bir kez taşlandım, üç kez deniz kazasına uğradım. Bir gün bir gece açık denizde kaldım. [26]Sık sık yolculuk ettim. Irmaklarda, haydutlar arasında, gerek soydaşlarımın gerekse öteki ulusların* arasında tehlikelere uğradım. Kentte, kırda, denizde, sahte kardeşler arasında tehlikelere düştüm. [27]Emek verdim, sıkıntı çektim, çok kez uykusuz kaldım. Açlığı, susuzluğu tattım. Çok kez yiyecek sıkıntısı çektim, soğukta çıplak kaldım. [28]Öbür sorunların yanısıra, bütün kiliseler* için her gün çektiğim kaygının baskısı var üzerimde. [29]Kim güçsüz olur da ben güçsüz olmam? Kim günaha düşürülür de ben onun için yanmam?

[30]Övünmem gerekiyorsa, güçsüzlüğümü gösteren şeylerle övüneceğim. [31]Rab İsa'nın sonsuza dek övülecek olan Tanrısı ve Babası biliyor ki, yalan söylemiyorum. [32]Şam'da Kral Aretas'ın valisi beni yakalatmak için kenti denetim altına almıştı. [33]Ama beni küfe içinde surdaki bir pencereden sarkıttılar; böylece onun elinden sıyrılıp kaçtım.

12 Yararlı olmasa da övünmek gereklidir. Şimdi görümlere ve Rab'bin vahiylerine geleyim. [2]On dört yıl önce alınıp üçüncü göğe götürülmüş bir Mesih izleyicisi tanıyorum. Bu, bedensel olarak mı, yoksa beden dışında mı oldu, bilmiyorum, Tanrı bilir. [3-4]Evet, bu adamın cennete götürüldüğünü biliyorum; bu, bedensel olarak mı, yoksa bedenden ayrı mı oldu, bilmiyorum, Tanrı bilir. Orada, dille anlatılamaz, insanın söylemesi yasak olan sözler işitti. [5]Böyle biriyle övüneceğim. Ama kendimle ilgili olarak, güçsüzlüklerimden başka bir şeyle övünmeyeceğim. [6]Övünmek istesem bile akılsız olmayacağım. Çünkü gerçeği söylemiş olacağım. Ama kimse beni gördüğünden ya da işittiğinden daha üstün görmesin diye övünmekten kaçınıyorum.

[7]Aldığım vahiylerin üstünlüğüyle gururlanmayayım diye bana bedende bir diken, beni yumruklamak için

11:23 Elç.16:23 *11:24 Yas.25:3* *11:25 Elç.14:19; 16:22*
11:26 Elç.9:23; 14:5 *11:32-33 Elç.9:23-25*

Şeytan'ın bir meleği verildi, gururlanmayayım diye. [8]Bundan kurtulmak için Rab'be üç kez yalvardım. [9]Ama O bana, "Lütfum sana yeter. Çünkü gücüm, güçsüzlükte tamamlanır" dedi. İşte, Mesih'in gücü içimde bulunsun diye güçsüzlüklerimle sevinerek daha çok övüneceğim. [10]Bu nedenle Mesih uğruna güçsüzlükleri, hakaretleri, zorlukları, zulümleri ve darlıkları sevinçle karşılıyorum. Çünkü ne zaman güçsüzsem, o zaman güçlüyüm.

[11]Akılsız biri gibi davrandım, ama beni buna siz zorladınız. Aslında beni siz tavsiye etmeliydiniz. Çünkü bir hiç isem de, sözüm ona üstün elçilerden hiç de aşağı değilim. [12]Elçiliğimin kanıtları aranızda büyük bir sabırla, belirtiler, harikalar ve mucizelerle gösterildi. [13]Size yük olmayışımdan başka öbür kiliselerden ne eksiğiniz var ki? Bu haksızlığımı bağışlayın!

Pavlus'un Kaygısı

[14]İşte, üçüncü kez yanınıza gelmeye hazırım ve size yük olmayacağım. Çünkü sizde olanı değil, sizi istiyorum. Çocukların anne babaları için değil, anne babaların çocukları için para biriktirmesi gerekir. [15]Ben de canlarınız uğruna malımı da kendimi de seve seve harcayacağım. Sizi daha çok seversem, daha az mı sevileceğim? [16]Öyle olsun, ben size yük olmadım. Ama kurnaz biri olduğumdan sizi hileyle elde etmişim! [17]Size gönderdiğim adamlardan biri aracılığıyla sizi sömürdüm mü? [18]Titus'u size gelmeye isteklendirdim ve öbür kardeşi de onunla birlikte gönderdim. Titus sizi sömürmedi, değil mi? Aynı ruhla davranmadık mı, aynı yolu izlemedik mi?

[19]Bunca zamandır önünüzde kendimizi savunduğumuzu mu düşünüyorsunuz? Tanrı'nın önünde, Mesih'e ait kişiler olarak konuşuyoruz. Sevgili kardeşler, yaptığımız her şey sizin gelişmeniz içindir. [20]Çünkü geldiğimde sizi istediğim durumda bulamayacağımdan korkuyorum. Sizler de beni istediğiniz durumda bulamayabilirsiniz. Aranızda çekişme, kıskançlık, öfke, bencil tutkular, iftira, dedikodu, böbürlenme, kargaşa olmasından korkuyorum. [21]Korkarım size tekrar geldiğimde Tanrım beni önünüzde utandıracak; daha önce günah işleyip de kapıldıkları pisliklerden, fuhuş ve sefahatten tövbe etmeyen birçokları için yas tutacağım.

Uyarılar, Selamlar

13 Bu, yanınıza üçüncü gelişim olacak. Her suçlama iki ya da üç tanığın tanıklığıyla doğrulanmalıdır. [2]Daha önce, aranızda ikinci kez bulunduğumda, geçmişte günah işlemiş olanlarla onların dışında kalanların hepsine söylemiştim, şimdi sizden uzaktayken de yineliyorum: Tekrar yanınıza gelirsem, hiç kimseyi esirgemeyeceğim! [3]Mesih'in benim aracılığımla konuştuğuna ilişkin kanıt istiyorsunuz. Mesih size karşı güçsüz değildir; O'nun gücü sizde etkindir. [4]Güçsüzlük içinde

13:1 Yas.17:6; 19:15

çarmıha gerildiği halde, şimdi Tanrı'nın gücüyle yaşıyor. Biz de O'nda güçsüz olduğumuz halde, Tanrı'nın gücü sayesinde O'nunla birlikte sizin yararınıza yaşayacağız.

[5]İman yolunda olup olmadığınızı anlamak için kendinizi sınayıp yoklayın. İsa Mesih'in içinizde olduğunu bilmiyor musunuz? Yoksa sınavdan başarısız çıkarsınız. [6]Umarım bizim başarısızlığa uğramadığımızı anlayacaksınız. [7]Kötü bir şey yapmamanız için Tanrı'ya dua ediyoruz. Dileğimiz, bizim sınavı geçmiş görünmemiz değil, biz sınavda başarısız görünsek bile sizin iyi olanı yapmanızdır. [8]Çünkü gerçeğe karşı değil, ancak gerçek uğruna bir şey yapabiliriz. [9]Biz güçsüz, sizse güçlüyken seviniyoruz. Yetkin olmanız için de dua ediyoruz. [10]Rab'bin yıkmak değil, geliştirmek için bana verdiği yetkiyi yanınıza geldiğimde sert biçimde kullanmak zorunda kalmayayım diye, bunları aranızda değilken yazıyorum.

[11]Son olarak hoşça kalın, kardeşlerim. Yaşantınızı düzeltin, çağrıma kulak verin, düşüncelerinizde birlik olun, esenlik içinde yaşayın. Sevgi ve esenlik kaynağı olan Tanrı sizinle birlikte olacaktır. [12]Birbirinizi kutsal öpüşle selamlayın.

[13]Bütün kutsallar size selam eder.

[14]Rab İsa Mesih'in lütfu, Tanrı'nın sevgisi ve Kutsal Ruh'un paydaşlığı hepinizle birlikte olsun.

Pavlus'tan GALATYALILARA MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: *Pavlus bu mektubu Galatya'da (İç Anadolu) kurduğu kiliselere yazdı. Orada Müjde'ye inananların birçoğu Yahudi değildi. Galatya'ya gelen bazı Yahudiler, Yahudi olmayanların sünnet olmaları ve Kutsal Yasa'ya uymaları gerektiğini savunuyorlardı[1]. Elçilerin İşleri'nden[2] anlaşılacağı gibi, ilk inanlı toplulukları için duyarlı bir konuydu bu. O yıllarda İncil henüz yazılmamıştır. İnananların sahip olduğu kaynaklar, İsa'nın öğretisinden ve sünneti öngören Eski Antlaşma'dan oluşuyordu. Pavlus'un en önemli görevlerinden biri de Eski Antlaşma'nın, İsa'nın öğretisi ışığında nasıl anlaşılması gerektiğini göstermekti.*

Mektubun İçeriği: *Pavlus, Galatya'daki durumu duyar duymaz kaleme sarılır. İnanlıların "değişik bir müjdeye" yönelmeleri onu şaşırtmıştır[3]. Yaydığı bildirinin tek geçerli Müjde olduğunu, bunu doğrudan doğruya İsa Mesih'ten aldığını söylüyor[4]. Yıllar sonra Yeruşalim'e gider ve bildirisini elçilere de sunar. Elçiler bunu onaylayarak Pavlus'un Müjde'yi Yahudi olmayanlara ulaştırmak için aldığı çağrıyı da kabul ederler[5].*

Sonra Pavlus Müjde'yi özetler: "İnsanın Kutsal Yasa'nın gereklerini yaparak değil, İsa Mesih'e iman ederek aklandığını biliyoruz... Çünkü hiç kimse Yasa'nın gereklerini yaparak aklanmaz" (2:16). Pavlus, Galatya'daki inanlılara şunu hatırlatıyor: Tanrı onlara Kutsal Ruh'u, Kutsal Yasa'ya uydukları için değil, iman ettikleri için verdi. İbrahim de imanıyla aklanmıştı. Şimdiyse, inanlılar Mesih'le birleşmişlerdir; hepsi O'nda birdirler. Bu nedenle aralarında ırk, cinsiyet ya da mevkiye dayanan ayrımlar son bulmuştur. Hepsi Tanrı'nın çocuklarıdır. Tanrı, Kutsal Yasa'ya bağlı yaşayanları, Yasa'nın bütün gereklerini yerine getirme tutsaklığından kurtarmak için Oğlu'nu gönderdi. Ama bu özgürlük benliğin tutkularına uymak için fırsat olmamalı[6]. Tersine, inanlılar Kutsal Ruh'un yönetiminde olmalı. Böylece Ruh'un meyvesi olan sevgi, sevinç, esenlik, sabır vb. niteliklere sahip olacaklardır.

Ana Hatlar:

1:1-2:10	*Tek Müjde*
2:11-4:7	*Müjde'nin içeriği*
4:8-5:12	*Özgürlük ya da kölelik*
5:13-26	*Kutsal Ruh ya da benlik*
6:1-18	*Öğütler ve son sözler*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1625.*

1 [1-2]İnsanlarca ya da insan aracılığıyla değil, İsa Mesih ve O'nu ölümden dirilten Baba Tanrı aracılığıyla elçi atanan ben Pavlus'tan ve benimle birlikte olan bütün kardeşlerden Galatya'daki kiliselere* selam! [3]Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun. [4]Mesih, Babamız Tanrı'nın isteğine uyarak bizi şimdiki kötü çağdan kurtarmak için günahlarımıza karşılık kendini feda etti. [5]Tanrı'ya sonsuzlara dek yücelik olsun! Amin.

Tek Müjde

[6]Sizi Mesih'in lütfuyla çağıranı bırakıp değişik bir müjdeye böylesine çarçabuk dönmenize şaşıyorum. [7]Gerçekte başka bir müjde yoktur. Ancak aklınızı karıştırıp Mesih'in Müjdesini çarpıtmak isteyenler vardır. [8]İster biz, ister gökten bir melek size bildirdiğimize ters düşen bir müjde bildirirse, lanet olsun ona! [9]Daha önce söylediğimizi şimdi yine söylüyorum: Bir kimse size kabul ettiğinize ters düşen bir müjde bildirirse, ona lanet olsun! [10]Şimdi ben insanların onayını mı, Tanrı'nın onayını mı arıyorum? Yoksa insanları mı hoşnut etmeye çalışıyorum? Eğer hâlâ insanları hoşnut etmek isteseydim, Mesih'in kulu olmazdım.

Mesih'in Elçisi Pavlus

[11]Kardeşlerim, yaydığım Müjde'nin insandan kaynaklanmadığını bilmenizi istiyorum. [12]Çünkü ben onu insandan almadım, kimseden de öğrenmedim. Bunu bana İsa Mesih vahiy yoluyla açıkladı. [13]Yahudi dinine bağlı olduğum zaman nasıl bir yaşam sürdüğümü duydunuz. Tanrı'nın kilisesine* alabildiğine zulmediyor, onu kırıp geçiriyordum. [14]Yahudi dininde yaşıtım olan soydaşlarımın birçoğundan daha ilerideydim, atalarımın geleneklerini savunmakta çok daha gayretliydim.

[15-16]Ama beni daha annemin rahmindeyken seçip lütfuyla çağıran Tanrı, uluslara müjdelemem için Oğlu'nu bana göstermeye razı olunca hemen insanlara[a] danışmadım; [17]Yeruşalim'e*, benden önce elçi olanların yanına da gitmedim; Arabistan'a gittim, sonra yine Şam'a döndüm.

[18]Bundan üç yıl sonra Kefas'la* tanışmak üzere Yeruşalim'e gittim, on beş gün onun yanında kaldım. [19]Öbür elçilerden hiçbirini görmedim, yalnız Rab İsa'nın kardeşi Yakup'u gördüm. [20]Bakın, size yazdıklarımın yalan olmadığım Tanrı'nın önünde belirtiyorum. [21]Sonra Suriye ve Kilikya bölgelerine gittim. [22]Yahudiye'nin Mesih'e ait kiliseleri beni şahsen tanımıyorlardı. [23]Yalnız, "Bir zamanlar bize zulmeden adam, önceleri yıkmaya çalıştığı imanı şimdi yayıyor" dendiğini duymuşlardı. [24]Böylece benden ötürü Tanrı'yı yüceltiyorlardı.

Öbür Elçiler Pavlus'u Kabul Ediyor

2 On dört yıl aradan sonra Titus'u da yanıma alıp Barnaba'yla birlikte yine Yeruşalim'e gittim. [2]Vahiy

---

[a] *1:15-16 "İnsanlara": Grekçe "Ete ve kana".*

1:15-16 Elç.9:3-6; 22:6-10; 26:13-18

1:13-14 Elç.8:3; 22:2-5; 26:9-11

1:18 Elç.9:26-30

uyarınca gittim. Boş yere koşmayayım ya da koşmuş olmayayım diye, öteki uluslar* arasında yaydığım Müjde'yi özel olarak ileri gelenlere sundum. [3]Benimle birlikte olan Titus bile Grek* olmasına karşın sünnet edilmeye zorlanmadı. [4]Ne var ki, İsa Mesih'te sahip olduğumuz özgürlüğü el altından öğrenmek ve böylece bizi köleleştirmek için gizlice aramıza sızan sahte kardeşler vardı. [5]Müjde gerçeği sürekli sizinle kalsın diye bir an bile onlara boyun eğip teslim olmadık.

[6]Ama ileri gelenler –ne oldukları bence önemli değil, Tanrı insanlar arasmda ayrım yapmaz– evet, bu ileri gelenler söylediklerime bir şey katmadılar. [7]Tam tersine, Müjde'yi sünnetlilere* bildirme işi nasıl Petrus'a verildiyse, sünnetsizlere* bildirme işinin de bana verildiğini gördüler. [8]Çünkü sünnetlilere elçilik etmesi için Petrus'ta etkin olan Tanrı, öteki uluslara elçilik etmem için bende de etkin oldu. [9]Topluluğun direkleri sayılan Yakup, Kefas* ve Yuhanna bana bağışlanan lütfu sezince paydaşlığımızın işareti olarak bana ve Barnaba'ya sağ ellerini uzattılar. Öteki uluslara bizlerin, Yahudiler'e kendilerinin gitmesini uygun gördüler. [10]Ancak yoksulları anımsamamızı istediler. Zaten ben de bunu yapmaya gayret ediyordum.

Pavlus Antakya'da Kefas'ı Azarlıyor

[11]Ne var ki, Kefas* Antakya'ya geldiği zaman, suçlu olduğu için ona açıkça karşı geldim. [12]Çünkü Yakup'un yanından bazı adamlar gelmeden önce Kefas öteki uluslardan* olanlarla birlikte yemek yerdi. Ama o adamlar gelince sünnet yanlılarından korkarak sünnetsizlerden* uzaklaştı, onlarla yemek yemez oldu.

[13]Öbür Yahudiler de onun gibi ikiyüzlülük ettiler. Sonunda Barnaba bile onların ikiyüzlülüğüne kapıldı. [14]Müjde gerçeğine uygun davranmadıklarını görünce hepsinin önünde Kefas'a şöyle dedim: "Yahudi olduğun halde Yahudi gibi değil, öteki uluslardan biri gibi yaşıyorsun, nasıl olur da ulusları Yahudi gibi yaşamaya zorlarsın? [15]Doğuştan Yahudi olan bizler öteki uluslardan olan 'günahlılar' değiliz. [16]Yine de insanın Kutsal Yasa'nın* gereklerini yaparak değil, İsa Mesih'e iman ederek aklandığını biliyoruz. Bunun için biz de Yasa'nın gereklerini yaparak değil, Mesih'e iman ederek aklanalım diye Mesih İsa'ya iman ettik. Çünkü hiç kimse Yasa'nın gereklerini yaparak aklanmaz. [17]Mesih'te aklanmak isterken kendimiz günahlı çıkarsak, Mesih günahın yardakçısı mı olur? Kesinlikle hayır! [18]Yıktığımı yeniden kurarsam, yasayı çiğnediğimi kanıtlamış olurum. [19]Çünkü ben Tanrı için yaşamak üzere Yasa aracılığıyla Yasa karşısında öldüm. [20]Mesih'le birlikte çarmıha gerildim. Artık ben yaşamıyorum, Mesih bende yaşıyor. Şimdi bedende sürdürdüğüm yaşamı, beni seven ve benim için kendini feda eden Tanrı Oğlu'na imanla sürdürüyorum.

2:6 Yas.10:17 *2:16 Mez.143:2; Rom.3:20,22*

[21]Tanrı'nın lütfunu geçersiz saymış değilim. Çünkü aklanma Yasa aracılığıyla sağlanabilseydi, o zaman Mesih boş yere ölmüş olurdu."

Kutsal Yasa ve İman

3 Ey akılsız Galatyalılar! Sizi kim büyüledi? İsa Mesih çarmıha gerilmiş olarak gözlerinizin önünde tasvir edilmedi mi? [2]Sizden yalnız şunu öğrenmek istiyorum: Kutsal Ruh'u, Yasa'nın gereklerini yaparak mı, yoksa duyduklarınıza iman ederek mi aldınız? [3]Bu kadar akılsız mısınız? Ruh'la başladıktan sonra şimdi insan çabasıyla mı bitirmeye çalışıyorsunuz? [4]Boş yere mi bu kadar acı çektiniz? Gerçekten boşuna mıydı? [5]Size Kutsal Ruh'u veren ve aranızda mucizeler yaratan Tanrı, bunu Yasa'nın gereklerini yaptığınız için mi, yoksa duyduklarınıza iman ettiğiniz için mi yapıyor?

[6]Örneğin, "İbrahim Tanrı'ya iman etti, böylece aklanmış sayıldı[a]." [7]Öyleyse şunu bilin ki, İbrahim'in gerçek oğulları iman edenlerdir. [8]Kutsal Yazı, Tanrı'nın öteki ulusları* imanlarına göre aklayacağını önceden görerek İbrahim'e, "Bütün uluslar senin aracılığınla kutsanacak" müjdesini önceden verdi. [9]Böylece iman edenler, iman etmiş olan İbrahim'le birlikte kutsanırlar.

[10]Yasa'nın gereklerini yapmış olmaya güvenenlerin hepsi lanet altındadır. Çünkü şöyle yazılmıştır: "Yasa Kitabı'nda yazılı olan her şeyi sürekli yerine getirmeyen herkes lanetlidir." [11]Tanrı katında hiç kimsenin Yasa'yla aklanmadığı açıktır. Çünkü "İmanla aklanan yaşayacaktır[b]." [12]Yasa imana dayalı değildir. Tersine, "Yasa'nın gereklerini yapan, onlar sayesinde yaşayacaktır." [13-14]İbrahim'e sağlanan kutsama Mesih İsa aracılığıyla uluslara sağlansın ve bizler vaat edilen Ruh'u imanla alalım diye, Mesih bizim için lanetlenerek bizi Yasa'nın lanetinden kurtardı. Çünkü, "Ağaç üzerine asılan herkes lanetlidir" diye yazılmıştır.

Kutsal Yasa ve Tanrı'nın Vaadi

[15]Kardeşler, insan yaşamından bir örnek vereyim. İnsanlar arasında yapılmış bile olsa, onaylanmış bir antlaşmayı kimse geçersiz saymaz, ona bir şey eklemez. [16]Vaatler İbrahim'e ve soyundan olana verildi. Tanrı birçok kişiden söz ediyormuş gibi, "Ve soyundan olanlara" demiyor; "Soyundan olana" demekle tek bir kişiden, yani Mesih'ten söz ediyor. [17]Şunu demek istiyorum: Dört yüz otuz yıl sonra gelen Yasa, Tanrı'nın önceden onayladığı antlaşmayı geçersiz kılmaz, vaadi ortadan kaldırmaz. [18]Çünkü miras Yasa'ya bağlıysa, artık vaade bağlı değildir. Ama Tanrı mirası İbrahim'e vaatle bağışlamıştır.

[19]Öyleyse Yasa'nın amacı neydi?

---

[a] *3:6 "Böylece aklanmış sayıldı": Grekçe "Ve ona doğruluk sayıldı".*

[b] *3:11 "İmanla aklanan yaşayacaktır" ya da "Doğru kişi imanla yaşayacaktır".*

3:6 Yar.15:6; Rom.4:3; Yak.2:23 3:7 Rom.4:16 3:8 Yar.12:3
3:10 Yas.27:26 3:11 Hab.2:4 3:12 Lev.18:5
3:13-14 Yas.21:22-23 3:16 Yar.12:7; 13:14-15 3:17 Çık.12:40 3:18 Rom.4:14

Yasa suçları ortaya çıkarmak için antlaşmaya eklendi. Vaadi alan ve İbrahim'in soyundan olan Kişi[a] gelene dek yürürlükte kalacaktı. Melekler yoluyla, bir aracı eliyle düzenlendi. [20]Aracı tek bir tarafa ait değildir; Tanrı ise birdir.

Kutsal Yasa'nın Amacı

[21]Öyleyse Kutsal Yasa Tanrı'nın vaatlerine aykırı mıdır? Kesinlikle hayır! Çünkü yaşam sağlayabilen bir yasa verilseydi, elbette insanlar yasayla aklanırdı. [22]Oysa İsa Mesih'e olan imana[b] dayanan vaat iman edenlere verilsin diye, Kutsal Yazı bütün dünyayı günahın tutsağı ilan ediyor.

[23]Bu iman gelmeden önce Yasa altında hapsedilmiştik, gelecek iman açıklanıncaya dek Yasa'nın tutuklusuyduk. [24]Yani imanla aklanalım diye Mesih'in gelişine dek Yasa eğitmenimiz oldu. [25]Ama iman gelmiş olduğundan, artık Yasa'nın denetiminde değiliz. [26]Çünkü Mesih İsa'ya iman ettiğiniz için hepiniz Tanrı'nın oğullarısınız. [27]Vaftizde* Mesih'le birleşenlerinizin hepsi Mesih'i giyindi. [28]Artık ne Yahudi ne Grek*, ne köle ne özgür, ne erkek ne dişi ayrımı var. Hepiniz Mesih İsa'da birsiniz. [29]Eğer Mesih'e aitseniz, İbrahim'in soyundansınız, vaade göre de mirasçısınız.

4 Şunu demek istiyorum: Mirasçı her şeyin sahibiyse de, çocuk olduğu sürece köleden farksızdır. [2]Babasının belirlediği zamana dek vasilerin, vekillerin gözetimi altındadır. [3]Bunun gibi, biz de ruhsal yönden çocukken, dünyanın temel ilkelerine bağlı yaşayan kölelerdik. [4-5]Ama zaman dolunca Tanrı, Yasa altında olanları özgürlüğe kavuşturmak için kadından doğan, Yasa altında doğan öz Oğlu'nu gönderdi. Öyle ki, bizler oğulluk hakkını alalım. [6]Oğullar olduğunuz için Tanrı öz Oğlu'nun "Abba[c]! Baba!" diye seslenen Ruhu'nu yüreklerinize[ç] gönderdi. [7]Bu nedenle artık köle değil, oğullarsınız. Oğullar olduğunuz için de Tanrı sizi aynı zamanda mirasçı yaptı.

Pavlus'un Galatyalılar için Kaygıları

[8]Ne var ki, eskiden Tanrı'yı tanımadığınız zamanlarda, gerçek olmayan tanrılara kölelik ettiniz. [9]Şimdiyse Tanrı'yı tanıdınız, daha doğrusu Tanrı tarafından tanındınız. Öyleyse nasıl oluyor da bu değersiz, etkisiz ilkelere dönüyorsunuz? Yeniden onların kölesi mi olmak istiyorsunuz? [10]Özel günler, aylar, mevsimler, yıllar kutluyorsunuz! [11]Sizin için korkuyorum. Yoksa uğrunuza boş yere mi emek verdim?

[12]Kardeşler, size yalvarıyorum, benim gibi olun. Çünkü ben de sizin gibi oldum. Bana hiç haksızlık etmediniz. [13]Bildiğiniz gibi, Müjde'yi size

---

[a] *3:19 "İbrahim'in soyundan olan Kişi": Grekçe "Tohum", yani İsa Mesih.*
[b] *3:22 "Mesih'e olan imana" ya da "Mesih'in sadakatine".*
[c] *4:6 "Abba": Aramice'de* baba anlamına gelir.*
[ç] *4:6 "Yüreklerinize": Birçok Grekçe elyazmasında, "Yüreklerimize" diye geçer.*
3:29 Rom.4:13 4:4-7 Rom.8:15-17

ilk kez bedensel hastalığım nedeniyle bildirmiştim. [14]Bedensel durumum sizin için çetin bir deneme olduğu halde beni ne hor gördünüz ne de reddettiniz. Tanrı'nın bir meleğini, hatta Mesih İsa'yı kabul eder gibi kabul ettiniz beni. [15]Şimdi o sevincinize ne oldu? Sizin için tanıklık ederim ki, elinizden gelse gözlerinizi oyar bana verirdiniz. [16]Peki, size gerçeği söylediğim için düşmanınız mı oldum?

[17]Başkaları sizi kazanmaya gayret ediyor, ama niyetleri iyi değil. Kendileri için gayret edesiniz diye sizi bizden ayırmak istiyorlar. [18]Niyet iyiyse, yalnız aranızda olduğum zaman değil, her zaman gayretli olmak iyidir. [19]Çocuklarım! Mesih sizde biçimleninceye dek sizin için yine doğum ağrısı çekiyorum. [20]Şimdi yanınızda bulunmayı ve sesimin tonunu değiştirmeyi isterdim. Bu halinize şaşıyorum!

Sara'yla Hacer Örneği

[21]Kutsal Yasa altında yaşamak isteyen sizler, söyleyin bana, Yasa'nın ne dediğini bilmiyor musunuz? [22]İbrahim'in biri köle, biri de özgür kadından iki oğlu olduğu yazılıdır. [23]Köle kadından olan olağan yoldan, özgür kadından olansa vaat sonucu doğdu. [24]Burada bir benzetme vardır. Bu kadınlar iki antlaşmayı simgelemektedir. Biri Sina Dağı'ndandır, köle olacak çocuklar doğurur. Bu Hacer'dir. [25]Hacer, Arabistan'daki Sina Dağı'nı simgeler. Şimdiki Yeruşalim'in karşılığıdır. Çünkü çocuklarıyla birlikte kölelik etmektedir. [26]Oysa göksel Yeruşalim özgürdür, annemiz odur. [27]Nitekim şöyle yazılmıştır:

"Sevin, çocuk doğurmayan ey kısır
kadın!
Doğum ağrısı nedir bilmeyen sen,
Yükselt sesini, haykır!
Çünkü terk edilmiş kadının,
Kocası olandan daha çok çocuğu
var."

[28]Kardeşler, İshak gibi sizler de vaat çocuklarısınız. [29]Olağan yoldan doğan, Kutsal Ruh'a göre doğana o zaman nasıl zulmettiyse, şimdi de öyle oluyor. [30]Ama Kutsal Yazı ne diyor?

"Köle kadınla oğlunu kov.
Çünkü köle kadının oğlu
Özgür kadının oğluyla birlikte
Asla mirasa ortak olmayacaktır."

[31]İşte böyle, kardeşler, bizler köle kadının değil, özgür kadının çocuklarıyız.

Özgürlüğünüzü Koruyun

5 Mesih bizi özgür olalım diye özgür kıldı. Bunun için dayanın. Bir daha kölelik boyunduruğuna girmeyin.

[2]Bakın, ben Pavlus size diyorum ki, sünnet olursanız Mesih'in size hiç yararı olmaz. [3]Sünnet edilen her adamı bir daha uyarıyorum: Kutsal Yasa'nın tümünü yerine getirmek

4:22 Yar.16:15; 21:2-3
4:29-30 Yar.21:9-10
4:27 Yşa.54:1
4:30 Yar.21:10,12

zorundadır. [4]Yasa aracılığıyla aklanmaya çalışan sizler Mesih'ten ayrıldınız, Tanrı'nın lütfundan uzak düştünüz. [5]Ama biz aklanmanın verdiği umudun[a] gerçekleşmesini Ruh'a dayanarak, imanla bekliyoruz. [6]Mesih İsa'da ne sünnetliliğin ne de sünnetsizliğin yararı vardır; yararlı olan, sevgiyle etkisini gösteren imandır.

[7]İyi koşuyordunuz. Sizi gerçeğe uymaktan kim alıkoydu? [8]Buna kanmanız sizi çağıranın isteği değildir. [9]"Azıcık maya bütün hamuru kabartır." [10]Başka türlü düşünmeyeceğinize ilişkin Rab'de size güvenim var. Ama aklınızı karıştıran kim olursa olsun, cezasını çekecektir.

[11]Bana gelince, kardeşler, eğer hâlâ sünneti savunuyor olsaydım, bugüne dek baskı görür müydüm? Öyle olsaydı, çarmıh engeli ortadan kalkardı. [12]Aklınızı çelenler keşke kendilerini hadım etseler!

Benlik ve Kutsal Ruh

[13]Kardeşler, siz özgür olmaya çağrıldınız. Ancak özgürlük benlik için fırsat olmasın. Birbirinize sevgiyle hizmet edin. [14]Bütün Kutsal Yasa tek bir sözde özetlenmiştir: "Komşunu kendin gibi seveceksin." [15]Ama birbirinizi ısırıp yiyorsanız, dikkat edin, birbirinizi yok etmeyesiniz!

[16]Şunu demek istiyorum: Kutsal Ruh'un yönetiminde yaşayın. O zaman benliğin tutkularını asla yerine getirmezsiniz. [17]Çünkü benlik Ruh'a, Ruh da benliğe aykırı olanı arzular. Bunlar birbirine karşıttır; sonuç olarak, istediğinizi yapamıyorsunuz. [18]Ruh'un yönetimindeyseniz, Yasa'ya bağımlı değilsiniz.

[19-21]Benliğin işleri bellidir. Bunlar fuhuş, pislik, sefahat, putperestlik, büyücülük, düşmanlık, çekişme, kıskançlık, öfke, bencil tutkular, ayrılıklar, bölünmeler, çekememezlik, sarhoşluk, çılgın eğlenceler ve benzeri şeylerdir. Sizi daha önce uyardığım gibi yine uyarıyorum, böyle davrananlar Tanrı Egemenliği'ni miras alamayacaklar.

[22-23]Ruh'un ürünüyse sevgi, sevinç, esenlik, sabır, şefkat, iyilik, bağlılık, yumuşak huyluluk ve özdenetimdir. Bu tür nitelikleri yasaklayan yasa yoktur. [24]Mesih İsa'ya ait olanlar, benliği, tutku ve arzularıyla birlikte çarmıha germişlerdir. [25]Ruh sayesinde yaşıyorsak, Ruh'un izinde yürüyelim. [26]Boş yere övünen, birbirine meydan okuyan, birbirini kıskanan kişiler olmayalım.

İyilik Yapmaktan Usanmayalım

6 Kardeşler, eğer biri suç işlerken yakalanırsa, ruhsal olan sizler, böyle birini yumuşak ruhla yola getirin. Siz de ayartılmamak için kendinizi kollayın. [2]Birbirinizin yükünü taşıyın, böylece Mesih'in Yasası'nı yerine getirirsiniz. [3]Kişi bir hiçken kendini bir şey sanıyorsa, kendini aldatmış olur. [4]Herkes kendi yaptıklarını denetlesin. O zaman başkasının yaptıklarıyla değil, yalnız kendi yaptıklarıyla övünebilir. [5]Herkes

---

[a] 5:5 "Aklanmanın verdiği umudun" ya da "Doğruluğa kavuşma umudunun".
5:9 1Ko.5:6 5:14 Lev.19:18

kendine düşen yükü taşımalı.

[6]Tanrı sözünde eğitilen, kendisini eğitenle bütün nimetleri paylaşsın.

[7]Aldanmayın, Tanrı alaya alınmaz. İnsan ne ekerse onu biçer. [8]Kendi benliğine eken, benlikten ölüm biçecektir. Ruh'a eken, Ruh'tan sonsuz yaşam biçecektir. [9]İyilik yapmaktan usanmayalım. Gevşemezsek mevsiminde biçeriz. [10]Bunun için fırsatımız varken herkese, özellikle iman ailesinin üyelerine iyilik yapalım.

Son Uyarılar ve Selamlar

[11]Bakın, size kendi elimle ne denli büyük harflerle yazıyorum! [12]Bedende gösterişe önem verenler, yalnız Mesih'in çarmıhı uğruna zulüm görmemek için sizi sünnet olmaya zorluyorlar. [13]Oysa sünnetlilerin kendileri bile Kutsal Yasa'yı yerine getirmiyor, sizin bedenlerinizle övünebilmek için sünnet olmanızı istiyorlar. [14]Bana gelince, Rabbimiz İsa Mesih'in çarmıhından başka bir şeyle asla övünmem. O'nun çarmıhı aracılığıyla dünya benim için ölüdür[a], ben de dünya için. [15]Sünnetli olup olmamanın önemi yoktur, önemli olan yeni yaratılıştır. [16]Bu kurala uyan herkese ve Tanrı'nın İsraili'ne esenlik ve merhamet olsun.

[17]Bundan böyle kimse bana sorun çıkarmasın. Çünkü ben İsa'nın yara izlerini bedenimde taşıyorum.

[18]Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih'in lütfu ruhunuzla birlikte olsun! Amin.

---

[a] *6:14 "O'nun çarmıhı aracılığıyla dünya benim için ölüdür": Grekçe "Bunun (ya da O'nun) aracılığıyla dünya benim için çarmıha gerilmiştir".*

Pavlus'tan EFESLİLERE MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: *Bu mektup Pavlus'un hapishaneden yazdığı mektuplardan biridir[1]. Mektubu götürmek görevi Tihikos'a verilir[2]. Tihikos, bu yolculuğu sırasında Kolose'yi de ziyaret etmiş olabilir[3]. Pavlus daha önce Efes'i iki kez ziyaret etmiş[4], ikinci ziyaretinde orada iki yıldan fazla kalmıştı.*

Mektubun İçeriği: *Bu mektup Tanrı'nın Mesih İsa aracılığıyla gerçekleştirdiği tasarıyı gözler önüne seriyor[5]. Bu tasarı inanlıları, kiliseyi ve Mesih'i kapsıyor. Biz inanlılar bir zamanlar günah içinde ölüydük, "ama merhameti bol olan Tanrı... bizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu"[6]. Bizleri kendi "kutsal ve kusursuz" oğulları olmak ve "yüceliğinin övülmesi için" yaşamak üzere önceden seçmiştir[7]. Tanrı'nın öngördüğü iyi işleri yapmak için Mesih İsa'da yaratıldık[8]. İnanlılar birbirlerine yakın olmalıdırlar. Mesih, Yahudiler'le öteki uluslar arasındaki düşmanlık duvarını yıkmıştır. Buna göre her iki topluluktan inananlar da Tanrı'nın ev halkındandır[9]. Pavlus Müjde'yi öteki uluslara ulaştırmakla görevlendirildi[10]. İnanlılar topluluğu, korunması gereken bir birlik içindedir[11]. Topluluğun üyelerine, onu geliştiren ayrı ayrı ruhsal yetenekler verilmiştir[12]. Tanrı'nın kiliseye ilişkin tasarısını açıklayan Pavlus, çeşitli benzetmeler kullanır. Mesih, bedene benzetilen kilisenin başıdır. Kilise de O'nun önderliğinde gelişmektedir. Bir yapıya benzetilen kilise hem "kutsal bir tapınak" hem de "Tanrı'nın konutu"dur[13]. "Mesih'in gelini" olarak da tanıtılıyor[14]. Aynı zamanda Tanrı'nın bilgeliğini göklerdeki ruhsal güçlere gösteren araçtır[15].*

Tanrı'nın tasarısı öncelikle Mesih'le ilgilidir. Tanrı her şeyi, "bütün yönetimlerin, hükümranlıkların, güç ve egemenliklerin... üstüne çıkardığı" Mesih'te birleştirmeyi tasarladı[16].

Tanrı'nın tasarısını bu şekilde açıklayan Pavlus, mektubunu okuyanların yaşamlarında yer alması gereken değişiklikleri de vurguluyor[17]. Eşler, anne babalarla çocukları, kölelerle efendileri arasındaki ilişkileri özellikle konu ediyor. Pavlus'un inanlılar için yaptığı dualar[18] ve Şeytan'ın saldırılarına karşı koyabilmek için inanlıların kuşanması gereken ruhsal silahlar[19] mektubun önemli konularındandır.

Ana Hatlar:

1:1-3:21	*Tanrı'nın tasarısı*
4:1-6:9	*Çağrınıza yaraşır biçimde yaşayın*
6:10-24	*Tanrı'nın sağladığı ruhsal silahları kuşanın*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1625.*

1 Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus'tan Efeste[a] bulunan kutsallara, Mesih İsa'ya ait olan sadıklara selam! [2]Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Mesih'te Sahip Olduğumuz Ayrıcalıklar

[3]Bizi Mesih'te her ruhsal kutsamayla göksel yerlerde kutsamış olan Rabbimiz İsa Mesih'in Babası Tanrı'ya övgüler olsun. [4]O kendi önünde sevgide kutsal ve kusursuz olmamız için dünyanın kuruluşundan önce bizi Mesih'te seçti. [5]Kendi isteği ve iyi amacı uyarınca İsa Mesih aracılığıyla kendisine oğullar olalım diye bizi önceden belirledi.[b] [6]Öyle ki, sevgili Oğlu'nda[c] bize bağışladığı yüce lütfu övülsün. [7-8]Tam bir bilgelik ve anlayışla üzerimize yağdırdığı lütfunun zenginliği sayesinde Mesih'in kanı aracılığıyla Mesih'te kurtuluşa, suçlarımızın bağışlanmasına kavuştuk.

[9]Tanrı sır olan isteğini, Mesih'te edindiği iyi amaç uyarınca bize açıkladı. [10]Zaman dolunca gerçekleştireceği bu tasarıya göre, yerdeki ve gökteki her şeyi Mesih'te birleştirecek. [11]Her şeyi kendi isteği doğrultusunda düzenleyen Tanrı'nın amacı uyarınca önceden belirlenip Mesih'te seçildik[ç]. [12]Öyle ki, Mesih'e ilk umut bağlayan bizler, O'nun yüceliğinin övülmesi için yaşayalım. [13]Gerçeğin bildirisini, kurtuluşunuzun Müjdesi'ni duyup O'na iman ettiğinizde, siz de vaat edilen Kutsal Ruh'la O'nda mühürlendiniz. [14]Ruh, Tanrı'nın yüceliğinin övülmesi için Tanrı'ya ait olanların kurtuluşuna dek mirasımızın güvencesidir.

Pavlus'un İmanlılar için Duası

[15-16]Bunun için, Rab İsa'ya iman ettiğinizi ve bütün kutsalları sevdiğinizi duyduğumdan beri ben de sizin için sürekli şükrediyor, sizi dualarımda hep anıyorum. [17]Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı, yüce Baba, kendisini tanımanız için size bilgelik ve vahiy ruhunu versin diye dua ediyorum. [18-20]O'nun çağrısından doğan umudu, kutsallara verdiği mirasın[d] yüce zenginliğini ve iman eden bizler için etkin olan kudretinin aşkın büyüklüğünü anlamanız için, yüreklerinizin gözleri aydınlansın diye dua ediyorum. Bu kudret, Tanrı'nın, Mesih'i ölümden diriltirken ve göksel yerlerde sağında oturturken O'nda sergilediği üstün güçle aynı

---

[a] *1:1 "Efes'te" sözcüğü bazı Grekçe elyazmalarında yoktur.*

[b] *1:4-5 "Sevgide kutsal ve kusursuz olmamız için dünyanın kuruluşundan önce bizi Mesih'te seçti. Kendi isteği ve iyi amacı uyarınca İsa Mesih aracılığıyla kendisine oğullar olalım diye bizi önceden belirledi" ya da "Kutsal ve kusursuz olmamız için dünyanın kuruluşundan önce bizi Mesih'te seçti. Kendi isteği ve iyi amacı uyarınca İsa Mesih aracılığıyla kendisine oğullar olalım diye bizi sevgiyle önceden belirledi".*

[c] *1:6 "Sevgili Oğlu'nda": Grekçe "Sevgili'de", yani İsa Mesih'te.*

[ç] *1:11 "Seçildik" ya da "Mirasçı atandık".*

[d] *1:18-20 "Kutsallara verdiği mirasın" ya da "Kutsallardan oluşan mirasının".*

1:1 Elç.18:19-21; 19:1   1:7-8 Kol.1:14   1:18-20 Mez.110:1 etkinliktedir. [21]Tanrı O'nu bütün yönetimlerin, hükümranlıkların, güç ve egemenliklerin, yalnız bu çağda değil, gelecek çağda da anılacak bütün adların çok üstüne çıkardı. [22]Her şeyi ayakları altına sererek O'na bağımlı kıldı. O'nu her şeyin üzerinde baş olmak üzere kiliseye* verdi. [23]Kilise O'nun bedenidir, her yönden her şeyi dolduranın doluluğudur.

Ölümden Yaşama Geçtik

2 [1-2]Sizler bir zamanlar içinde yaşadığınız suçlardan ve günahlardan ötürü ölüydünüz. Bu dünyanın gidişine ve havadaki hükümranlığın egemenine[a], yani söz dinlemeyen insanlarda şimdi etkin olan ruha uymaktaydınız. [3]Bir zamanlar hepimiz böyle insanların arasında, benliğin ve aklın isteklerini yerine getirerek benliğimizin tutkularına göre yaşıyorduk. Doğal olarak ötekiler gibi biz de gazap çocuklarıydık[b]. [4-5]Ama merhameti bol olan Tanrı bizi çok sevdiği için, suçlarımızdan ötürü ölü olduğumuz halde, bizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu. O'nun lütfuyla kurtuldunuz. [6]Tanrı bizi Mesih İsa'da, Mesih'le birlikte diriltip göksel yerlerde oturttu. [7]Bunu, Mesih İsa'da bize gösterdiği iyilikle, lütfunun sonsuz zenginliğini gelecek çağlarda sergilemek için yaptı. [8]İman yoluyla, lütufla kurtuldunuz. Bu sizin başarınız değil, Tanrı'nın armağanıdır. [9]Kimsenin övünmemesi için iyi işlerin ödülü değildir. [10]Çünkü biz Tanrı'nın yapıtıyız, O'nun önceden hazırladığı iyi işleri yapmak üzere Mesih İsa'da yaratıldık.

Tanrı'nın Yeni Topluluğu

[11]Bunun için, öteki uluslardan* doğan sizler bir zamanlar ne olduğunuzu anımsayın: Bedende elle yapılmış sünnete sahip olup "sünnetli" diye anılanların "sünnetsiz" dedikleri sizler, [12]o zaman Mesihsiz, İsrail'de vatandaşlıktan yoksun, vaade dayanan antlaşmalara yabancı, dünyada umutsuz ve tanrısızdınız. [13]Ama bir zamanlar uzak olan sizler, şimdi Mesih İsa'da Mesih'in kanı sayesinde yakın kılındınız. [14-16]Çünkü Mesih'in kendisi barışımızdır. Kutsal Yasa'yı*, buyrukları ve kurallarıyla birlikte etkisiz kılarak iki topluluğu birleştirdi, aradaki engel duvarını, yani düşmanlığı kendi bedeninde yıktı. Amacı bu iki topluluktan kendisinde yeni bir insan yaratarak esenliği sağlamak, düşmanlığı çarmıhta öldürmek ve çarmıh aracılığıyla bir bedende iki topluluğu Tanrı'yla barıştırmaktı. [17]O gelip hem uzakta olan sizlere hem de yakındakilere esenliği müjdeledi. [18]O'nun aracılığıyla hepimiz tek Ruh'ta Baba'nın huzuruna çıkabiliriz.

[19]Böylece artık yabancı ve garip değil, kutsallarla birlikte yurttaş ve Tanrı'nın ev halkısınız. [20]Elçilerle

---

[a] *2:1-2 "Havadaki hükümranlığın egemeni": Şeytan.*

[b] *2:3 "Gazap çocukları": Tanrı'nın öfkesine uğrayanlar.* *1:22 Mez.8:6*

1:22-23 Kol.1:18 *2:1-5 Kol.2:13*

2:14-16 Kol.1:19-20; 2:14 *2:17 Yşa.57:19* peygamberlerden oluşan temel üzerine inşa edildiniz. Köşe taşı Mesih İsa'nın kendisidir. [21]Bütün yapı Rab'be ait kutsal bir tapmak olmak üzere O'nda kenetlenip yükseliyor. [22]Siz de Ruh aracılığıyla Tanrı'nın konutu olmak üzere hep birlikte Mesih'te inşa ediliyorsunuz.

Pavlus'a Açıklanan Sır

3 Bu nedenledir ki, ben Pavlus siz uluslar uğruna Mesih İsa'nın tutuklusu oldum. [2]Tanrı'nın bana bağışladığı lütfu size ulaştırmakla görevlendirildiğimi duymuşsunuzdur. [3]Yukarıda kısaca değindiğim gibi Tanrı, sır olan tasarısını bana vahiy yoluyla bildirdi. [4]Bu mektubu okuduğunuzda Mesih sırrını nasıl kavradığımı anlayabilirsiniz. [5]Bu sır önceki kuşaklara açıkça bildirilmemişti. Şimdiyse Mesih'in kutsal elçilerine ve peygamberlerine Ruh aracılığıyla açıklanmış bulunuyor. [6]Şöyle ki, öteki uluslar* da mirasa ortaktır, aynı bedenin üyeleridir ve Müjde aracılığıyla Mesih İsa'da vaade ortaktır.

[7]Tanrı'nın etkin gücüyle bana verilen lütuf armağanı uyarınca bu Müjde'yi yaymakla görevlendirildim. [8-9]Bütün kutsalların en değersiziydim. Yine de Mesih'in akıl ermez zenginliğini uluslara müjdeleme ve her şeyi yaratan Tanrı'da öncesizlikten beri gizli tutulan sırrın nasıl düzenlendiğini bütün insanlara açıklama ayrıcalığı bana verildi. [10]Öyle ki, Tanrı'nın çok yönlü bilgeliği, kilise* aracılığıyla göksel yerlerdeki yönetimlere ve hükümranlıklara[a] şimdiki dönemde bildirilsin. [11]Bu, Tanrı'nın başlangıçtan beri tasarladığı ve Rabbimiz Mesih İsa'da yerine getirdiği amaca uygundu. [12]Mesih'te ve Mesih'e olan imanımızla Tanrı'ya cesaret ve güvenle yaklaşabiliriz. [13]Bu nedenle, uğrunuza çektiğim sıkıntılar karşısında yılmamanızı rica ediyorum. Bunlar size yücelik kazandırır.

Mesih'in Sevgisini Anlamak

[14-15]Bunun için, yerde ve gökte her ailenin adını kendisinden aldığı Baba'nın önünde diz çökerim. [16-19]Baba'nın kendi yüceliğinin zenginliği uyarınca Ruhu'yla sizi iç varlığınızda kudretle güçlendirmesini ve Mesih'in iman yoluyla yüreklerinizde yaşamasını dilerim. Öyle ki, Tanrı'nın bütün doluluğuyla dolmanız için, sevgide köklenmiş ve temellenmiş olarak bütün kutsallarla birlikte Mesih'in sevgisinin ne denli geniş ve uzun, yüksek ve derin olduğunu anlamaya, bilgiyi çok aşan bu sevgiyi kavramaya gücünüz yetsin.

[20]Tanrı, bizde etkin olan kudretiyle, dilediğimiz ya da düşündüğümüz her şeyden çok daha fazlasını yapabilecek güçtedir. [21]Kilisede* ve Mesih İsa'da bütün kuşaklar boyunca sonsuzlara dek O'na yücelik olsun! Amin.

---

[a] 3:10 "Göksel yerlerdeki yönetimler ve hükümranlıklar": Şeytan'a hizmet eden ruhsal varlıklardan (örneğin cinlerden) oluşan yönetimler ve hükümranlıklar.
3:4-6 Kol.1:25-27

Bedenin Birliği

4 Bu nedenle, Rab'bin uğruna tutuklu olan ben, aldığınız çağrıya yaraşır biçimde yaşamanızı rica ederim. [2]Her bakımdan alçakgönüllü, yumuşak huylu, sabırlı olun. Birbirinize sevgiyle, hoşgörüyle davranın. [3]Ruh'un birliğini esenlik bağıyla korumaya gayret edin. [4-6]Çağrınızdan doğan tek bir umuda çağrıldığınız gibi, beden bir, Ruh bir, Rab bir, iman bir, vaftiz* bir, her şeyden üstün, her şeyle ve her şeyde olan herkesin Tanrısı ve Babası birdir.

[7]Ama lütuf her birimize Mesih'in armağanı ölçüsünde bağışlandı. [8]Bunun için Kutsal Yazı şöyle der:

"Yükseğe çıktı ve tutsakları peşine
taktı,
İnsanlara armağanlar verdi."

[9]Şimdi bu "çıktı" sözcüğü, Mesih önce aşağılara, yeryüzüne[a] indi demek değil de nedir? [10]İnen de O'dur, her şeyi doldurmak üzere bütün göklerin çok üstüne çıkan da O'dur. [11]Kendisi kimini elçi, kimini peygamber, kimini müjdeci, kimini önder[b] ve öğretmen atadı. [12]Öyle ki, kutsallar hizmet görevini yapmak ve Mesih'in bedenini geliştirmek üzere donatılsın. [13]Sonunda hepimiz imanda ve Tanrı Oğlu'nu tanımada birliğe, yetkinliğe, Mesih doluluğundaki olgunluk düzeyine erişeceğiz. [14]Böylece artık insanların kurnazlığıyla, aldatıcı düzenler kurmaktaki becerileriyle, her öğretinin rüzgarıyla çalkalanıp öteye beriye sürüklenen çocuklar olmayacağız. [15]Tersine, sevgiyle gerçeğe uyarak bedenin başı olan Mesih'e doğru her yönden büyüyeceğiz. [16]O'nun önderliğinde bütün beden, her eklemin yardımıyla kenetlenip kaynaşmış olarak her üyesinin düzenli işleyişiyle büyüyüp sevgide gelişiyor.

Eski ve Yeni Yaşam

[17]Bunun için şunu söylüyor ve Rab adına sizi uyarıyorum: Artık öteki uluslar* gibi boş düşüncelerle yaşamayın. [18]Onların zihinleri karardı. Bilgisizlikleri ve yüreklerinin duygusuzluğu yüzünden Tanrı'nın yaşamına yabancılaştılar. [19]Bütün duyarlılıklarını yitirip açgözlülükle her türlü pisliği yapmak üzere kendilerini sefahate verdiler. [20]Ama siz Mesih'i böyle öğrenmediniz. [21]Kuşkusuz İsa'nın sesini duydunuz, O'ndaki gerçeğe uygun olarak O'nun yolunda eğitildiniz. [22-23]Önceki yaşayışınıza ait olup aldatıcı tutkularla yozlaşan eski yaradılışı üzerinizden sıyırıp atmayı, düşüncede ve ruhta yenilenmeyi, [24]gerçek doğruluk ve kutsallıkta Tanrı'ya benzer yaratılan yeni yaradılışı giyinmeyi öğrendiniz.

[25]Bunun için yalanı üzerinizden sıyırıp atarak her biriniz komşusuna gerçeği söylesin. Çünkü hepimiz

---

[a] *4:9 "Aşağılara, yeryüzüne" ya da "Dünyanın aşağı kısımlarına".*
[b] *4:11 "Önder": Grekçe "Çoban".*

4:2 Kol.3:12-13
4:8 Mez.68:18
4:16 Kol.2:19
4:22-24 Yar.1:26; Kol.3:9,10
4:25 Zek.8:16

aynı bedenin üyeleriyiz. [26]Öfkelenin, ama günah işlemeyin. Öfkenizin üzerine güneş batmasın. [27]İblis'e de fırsat vermeyin. [28]Hırsızlık eden artık hırsızlık etmesin. Tersine, kendi elleriyle iyi olanı yaparak emek versin; böylece ihtiyacı olanla paylaşacak bir şeyi olsun.

[29]Ağzınızdan hiç kötü söz çıkmasın. İşitenler yararlansın diye, ihtiyaca göre, başkalarının gelişmesine yarayacak olanı söyleyin. [30]Tanrı'nın Kutsal Ruhu'nu kederlendirmeyin. Kurtuluş günü için o Ruh'la mühürlendiniz. [31]Her kötü niyetle birlikte her türlü kin, öfke, kızgınlık, bağrışma ve iftira sizden uzak olsun. [32]Birbirinize karşı iyi yürekli, şefkatli olun. Tanrı sizi Mesih'te bağışladığı gibi, siz de birbirinizi bağışlayın.

5 Bunun için, sevgili çocukları olarak Tanrı'yı örnek alın. [2]Mesih bizi nasıl sevdiyse ve bizim için kendisini güzel kokulu bir sunu ve kurban olarak nasıl Tanrı'ya sunduysa, siz de öylece sevgi yolunda yürüyün.

[3]Aranızda fuhuş, pislik ya da açgözlülük anılmasın bile. Kutsallara yaraşmaz bu. [4]Aranızda açık saçıklık, budalaca konuşmalar, bayağı şakalar da olmasın. Bunlar size yakışmaz. Bunun yerine şükredin. [5]Şunu kesinlikle bilin ki, fuhuş yapanın, pisliğe düşkün olanın ya da putperest demek olan açgözlü kişinin, Mesih'in ve Tanrı'nın Egemenliği'nde mirası yoktur. [6]Hiç kimse sizi boş sözlerle aldatmasın. Bu şeylerden ötürü Tanrı'nın gazabı söz dinlemeyenlerin üzerine gelir. [7]Onun için böyleleriyle oturup kalkmayın.

Işıkta Yürüyün!

[8]Bir zamanlar karanlıktınız, ama şimdi Rab'de ışıksınız. Işık çocukları olarak yaşayın. [9]Çünkü ışığın meyvesi her iyilikte, doğrulukta ve gerçekte görülür. [10]Rab'bi neyin hoşnut ettiğini ayırt edin. [11]Karanlığın meyvesiz işlerine katılmayın. Tersine, onları açığa çıkarın. [12]Karanlıktakilerin gizlice yaptıklarından söz etmek bile ayıptır. [13]Işığın açığa vurduğu her şey görünür. [14]Çünkü görünen her şey ışıktır. Bunun için şöyle deniyor:

> "Uyan, ey uyuyan! Ölümden diril!
> Mesih sana ışık saçacak."

[15]Öyleyse nasıl yaşadığınıza çok dikkat edin. Bilgelikten yoksun olanlar gibi değil, bilgeler gibi yaşayın. [16]Fırsatı değerlendirin. Çünkü yaşadığımız günler kötüdür. [17]Bunun için akılsız olmayın, Rab'bin isteğinin ne olduğunu anlayın.

[18]Şarapla sarhoş olmayın, bu sizi sefahate götürür. Bunun yerine Ruh'la dolun: [19]Birbirinize mezmurlar, ilahiler, ruhsal ezgiler söyleyin; yürekten Rab'be ezgiler, mezmurlar okuyun; [20]durmadan, her şey için Rabbimiz İsa Mesih'in adıyla Baba Tanrı'ya şükredin; [21]Mesih'e duyduğunuz saygıdan ötürü birbirinize bağımlı olun.

4:26 Mez.4:4 *4:32 Kol.3:13* *5:2 Çık.29:18; Mez.40:6*
5:16 Kol.4:5 *5:19-20 Kol.3:16-17*

Karı Koca İlişkileri

[22]Ey kadınlar, Rab'be bağımlı olduğunuz gibi, kocalarınıza bağımlı olun. [23]Çünkü Mesih bedenin kurtarıcısı olarak kilisenin* başı olduğu gibi, erkek de kadının başıdır. [24]Kilise Mesih'e bağımlı olduğu gibi, kadınlar da her durumda kocalarına bağımlı olsunlar.

[25]Ey kocalar, Mesih kiliseyi nasıl sevip onun uğruna kendini feda ettiyse, siz de karılarınızı öyle sevin. [26]Mesih kiliseyi suyla yıkayıp tanrısal sözle temizleyerek kutsal kılmak için kendini feda etti. [27]Öyle ki, kiliseyi üzerinde leke, buruşukluk ya da buna benzer bir şey olmadan, görkemli biçimde kendine sunabilsin. Amacı kilisenin kutsal ve kusursuz olmasıdır. [28]Aynı biçimde kocalar da karılarını kendi bedenleri gibi sevmelidir. Karısını seven kendini sever. [29]Hiç kimse hiçbir zaman kendi bedeninden nefret etmemiştir. Tersine, onu besler ve kayırır; tıpkı Mesih'in kiliseyi besleyip kayırdığı gibi. [30]Çünkü bizler O'nun bedeninin üyeleriyiz. [31]"Bunun için adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak." [32]Bu sır büyüktür; ben bunu Mesih ve kiliseyle ilgili olarak söylüyorum. [33]Size gelince, her biriniz karısını kendisi gibi sevsin. Kadın da kocasına saygı göstersin.

Aile İlişkileri

6 Ey çocuklar, Rab yolunda anne babanızın sözünü dinleyin. Çünkü doğrusu budur. [2-3]"İyilik bulmak, yeryüzünde uzun ömürlü olmak için annene babana saygı göstereceksin." Vaat içeren ilk buyruk budur.

[4]Ey babalar, siz de çocuklarınızın öfkesini uyandırmayın. Onları Rabbin terbiye ve öğüdüyle büyütün.

Köle Efendi İlişkileri

[5]Ey köleler, dünyadaki efendilerinizin sözünü Mesih'in sözünü dinler gibi saygı ve korkuyla, saf yürekle dinleyin. [6]Bunu, yalnız insanları hoşnut etmek isteyenler gibi göze hoş görünmek için yapmayın. Mesih'in kulları olarak Tanrı'nın isteğini candan yerine getirin. [7]İnsanlara değil, Rab'be hizmet eder gibi gönülden hizmet edin. [8]Çünkü ister köle ister özgür olsun, herkesin yaptığı her iyiliğin karşılığını Rab'den alacağını biliyorsunuz.

[9]Ey efendiler, siz de kölelerinize aynı biçimde davranın. Artık onları tehdit etmeyin. Onların da sizin de Efendiniz'in göklerde olduğunu ve insanlar arasında ayrım yapmadığını biliyorsunuz.

Tanrı'nın Sağladığı Ruhsal Silahlar

[10]Son olarak Rab'de, O'nun üstün

5:22 Kol.3:18; 1Pe.3:1-2
5:31 Yar.2:24
6:2-3 Çık.20:12; Yas.5:16
6:5-8 Kol.3:22-25
6:9 Yas.10:17; Kol.3:25
5:25 Kol.3:19; 1Pe.3:7
6:1 Kol.3:20
6:4 Kol.3:21
6:9 Kol.4:1

güçüyle güçlenin. [11]İblis'in hilelerine karşı durabilmek için Tanrı'nın sağladığı bütün silahları kuşanın. [12]Çünkü savaşımız insanlara[a] karşı değil, yönetimlere, hükümranlıklara, bu karanlık dünyanın güçlerine, kötülüğün göksel yerlerdeki ruhsal ordularına karşıdır[b]. [13]Bu nedenle, kötü günde dayanabilmek, gerekli her şeyi yaptıktan sonra yerinizde durabilmek için Tanrı'nın bütün silahlarını kuşanın.

[14-15]Böylece, belinizi gerçekle kuşatmış, göğsünüze doğruluk zırhını takmış ve ayaklarınıza esenlik Müjdesi'ni yayma hazırlığını giymiş olarak yerinizde durun. [16]Bunların hepsine ek olarak, Şeytan'ın[c] bütün ateşli oklarını söndürebileceğiniz iman kalkanını alın. [17]Kurtuluş miğferini ve Ruh'un kılıcını, yani Tanrı sözünü alın. [18]Her türlü dua ve yalvarışla, her zaman Ruh'un yönetiminde dua edin. Bu amaçla, bütün kutsallar için yalvarışta bulunarak tam bir adanmışlıkla uyanık durun. [19]Ağzımı her açtığımda bana gerekli söz verilsin diye benim için de dua edin; öyle ki, Müjde'nin sırrını cesaretle bildirebileyim. [20]Uğruna zincire vurulmuş durumda elçilik ettiğim Müjde'yi gerektiği gibi cesaretle duyurabilmem için dua edin.

Son Selamlar

[21]Nasıl olduğumu, ne yaptığımı sizin de bilmeniz için sevgili kardeşimiz, Rab'bin güvenilir hizmetkârı Tihikos size her şeyi bildirecektir. [22]Kendisini bu amaçla, durumumuzu iletmesi ve yüreklerinize cesaret vermesi için size gönderiyorum.

[23]Baba Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten kardeşlere imanla birlikte esenlik ve sevgi diliyorum. [24]Tanrı'nın lütfu Rabbimiz İsa Mesih'i ölümsüz sevgiyle sevenlerin hepsiyle birlikte olsun.

---

[a] 6:12 "İnsanlara": Grekçe "Et ve kana".
[b] 6:12 Sözkonusu yönetimler vb., cinler ve Şeytan'a hizmet eden öbür kötü güçlerdir.
[c] 6:16 "Şeytan'ın": Grekçe "Kötü olanın".
6:14-15 Yşa.52:7
6:21 Elç.20:4; 2Ti.4:12
6:14-15 Yşa.59:17
6:17 Yşa.59:17; 1Se.5:8
6:21-22 Kol.4:7-8

Pavlus'tan FİLİPİLİLERE MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: *Bugünkü Yunanistan'ın Kavala kentine yakın olan Filipi, ilk yüzyılda Makedonya'nın en önemli kentlerinden biriydi. Pavlus burada bir inanlılar topluluğu oluşturmuştu*[1]. *Bu mektubu, büyük olasılıkla İ.S. 61 yılında Roma'da tutukluyken yazıyor*[2]. *O sırada Pavlus evde göz hapsindeydi*[3]. *Durumu öğrenen Filipili inanlılar, bağışlarını Epafroditus'un eliyle ona gönderirler. Pavlus ise ölüm derecesinde hastalanıp iyileşen Epafroditus'u övgülerle*[4] *ve kendisine ulaştırılan bağışlar için*[5] *sunduğu candan teşekkürlerle Filipi'ye geri gönderir. Bu arada Pavlus yargılanmayı beklemektedir*[6]. *Cesaretini yitirmeyeceğini ummakta, sonunda da görevini sürdürmek üzere hayatta kalacağına inanmaktadır. Durumu belli olur olmaz, Timoteos'u kendisiyle ilgili haberlerle Filipi'ye göndermeyi tasarlıyor*[7]. *Daha sonra onları bizzat ziyaret edebileceğini umuyor*[8].

Mektubun İçeriği: *Pavlus'un imanı ve sevinci, çektiği acılara rağmen, mektup boyunca göze çarpıyor. Gerçekte "sevinç" ve "sevinmek" sözcükleri on yedi kez tekrarlanır*[9]. *Pavlus, Mesih uğruna tutuklandığının saray muhafızlarınca bilinmesinden, ayrıca birçok inanlının, çektiği sıkıntılardan cesaret alıp Tanrı sözünü yüreklilikle yaymalarından büyük sevinç duyuyor*[10]. *Hiçbir şeyin, Mesih'i tanımakla karşılaştırılamayacağını söylüyor. Hedefe ulaşmak umuduyla koşmaya devam ettiğini yazıyor*[11].

Bunun yanısıra Filipili dostları için dua etmekte[12] *ve onları yüreklendirmeye çalışmaktadır. Sevinmeleri*[13]*; birlik içinde olmaları*[14]*; yalnız kendilerini değil, başkalarını da düşünmeleri gerektiğini yazıyor*[15]. *Filipililer'i, mektubun ünlü 2:5-11 ayetlerinde, Mesih'in olağanüstü alçakgönüllülük örneğiyle cesaretlendirmeye çalışır. Yanlış öğreti yayanlar tarafından saptırılmamaları, kendilerine karşı olanlardan yılmadan Rab'be bağlı kalmaları gerektiğini hatırlatır. Onlara da, kendisi gibi Mesih uğruna acı çekmek ayrıcalığı verilmiştir*[16]. *Pavlus onlara, "Beni örnek alın" diyor*[17].

Ana Hatlar:

1:1-11	*Selamlar, teşekkür ve dua*
1:12-26	*Pavlus'un durumu*
1:27-2:18	*Yüreklendirici sözler*
2:19-30	*Timoteos ve Epafroditus*
3:1-21	*Hedefimiz*
4:1-23	*Son öğütler, bağışlar için teşekkür*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1625.*

1 Mesih İsa'nın kulları ben Pavlus ve Timoteos'tan Filipi'deki gözetmenler ve görevlilerle birlikte Mesih İsa'ya ait bütün kutsallara selam! [2]Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Şükran ve Dua

[3]Sizi hatırladıkça Tanrım'a şükrediyorum. [4-5]İlk günden şimdiye dek Müjde'nin yayılmasındaki işbirliğinizden dolayı her duamda hepiniz için her zaman sevinçle dilekte bulunuyorum. [6]Sizde iyi bir işe başlamış olan Tanrı'nın bunu Mesih İsa'nın gününe dek bitireceğine güvenim var. [7]Hepiniz için böyle düşünmekte haklıyım. Her an yüreğimdesiniz. İster zincire vurulmuş, ister Müjde'yi savunup doğrulamakta olayım, hepiniz benimle birlikte Tanrı'nın lütfuna ortaksınız. [8]Hepinizi Mesih İsa'nın sevgisiyle nasıl özlediğime Tanrı tanıktır. [9]Duam şu ki, sevginiz, bilgi ve her tür sezgiyle durmadan artsın. [10-11]Öyle ki, üstün değerleri ayırt edebilesiniz ve böylece Tanrı'nın yüceltilip övülmesi için İsa Mesih aracılığıyla gelen doğruluk meyvesiyle dolarak Mesih'in gününde saf ve kusursuz olasınız.

Müjde'nin Yayılması

[12]Kardeşler, şunu bilmenizi isterim: Başıma gelenler daha çok Müjde'nin yayılmasına yaramıştır. [13]Sonuç olarak bütün saray muhafızları dahil, herkes Mesih uğruna zincire vurulduğumu öğrendi. [14]Kardeşlerin çoğu da zincire vuruluşumdan ötürü Rabbe güvenerek Tanrı'nın sözünü korkusuzca söylemekte daha da cesur davranıyorlar. [15]Gerçi kimi Mesih'i kıskançlık ve rekabetle, kimiyse iyi niyetle duyuruyor. [16]Sonuncular, Müjde'yi savunmaya atandığımı[a] bilerek bunu sevgiyle yapıyorlar. [17]Ötekilerse Mesih'i temiz yürekle değil, bencil tutkularla duyuruyorlar. Böylece tutukluluğumda bana sıkıntı vereceklerini sanıyorlar. [18]Ama ne önemi var? İster art niyetle ister içtenlikle olsun, her durumda Mesih duyurulmuş oluyor. Buna seviniyorum, sevineceğim de. [19]Çünkü dualarınızla ve İsa Mesih'in Ruhu yardımıyla bunun bana kurtuluş getireceğini biliyorum.

[20]Hiçbir şekilde utandırılmayacağımı, yaşasam da ölsem de Mesih'in her zamanki gibi şimdi de bedenimde yüceltilmesi için tam bir cesaret gösterebileceğimi bekliyor ve umut ediyorum. [21]Çünkü benim için, yaşamak Mesih'tir, ölmek kazançtır. [22]Hayatta kalırsam yararlı işler yapacağım. Ama hangisini seçeceğimi bilemiyorum. [23]İki seçenek arasında kaldım. Dünyadan ayrılıp Mesih'le birlikte olmayı arzuluyorum; bu çok daha iyi. [24]Ama hayatta kalmam sizin için daha gereklidir. [25]Bundan emin olarak kalacağımı biliyorum. İmanda gelişip sevinmeniz için hepinizle birlikte olmaya devam edeceğim. [26]Öyle ki, tekrar yanınıza geldiğimde, Mesih İsa'da benimle daha çok övünebilesiniz.

[27-28]Ancak yaşayışınız Mesih'in

---

[a] *1:16 "Savunmaya atandığımı" ya da "Savunduğum için hapis yattığımı".*
1:1 Elç.16:12 *1:13 Elç.28:30*

Müjdesi'ne layık olsun. Öyle ki, gelip sizi görsem de gelmesem de sizinle ilgili haberleri, tek bir ruhta dimdik durduğunuzu, Müjde'de açıklanan inanç uğruna tek can halinde birlikte mücadele ettiğinizi, size karşı olanlardan hiçbir şekilde yılmadığınızı duyayım. Böyle davranmanız onlara bir belirtidir – kendilerinin mahvolacağını, sizlerin ise kurtulacağını gösteren bir belirti. Bu da Tanrı'nın işidir. [29-30]Çünkü Mesih uğruna size yalnız Mesih'e iman etmek değil, daha önce bende gördüğünüz ve hâlâ sürdürdüğümü duyduğunuz zorlu çabanın aynısını göstererek Mesih uğruna acı çekmek ayrıcalığı da verildi.

Mesih'i Örnek Alın

2 [1-2]Böylece Mesih'ten gelen bir cesaret, sevgiden doğan bir teselli ve Ruh'la bir paydaşlık varsa, yürekten bir sevgi ve sevecenlik varsa, aynı düşüncede, sevgide, ruhta ve amaçta birleşerek sevincimi tamamlayın. [3]Hiçbir şeyi bencil tutkularla ya da boş övünmeyle yapmayın. Her biriniz alçakgönüllülükle öbürünü kendinden üstün saysın. [4]Yalnız kendi yararını değil, başkalarının yararını da gözetsin.

[5]Mesih İsa'daki düşünce sizde de olsun. [6]Mesih, Tanrı özüne sahip olduğu halde, Tanrı'ya eşitliği sımsıkı sarılacak bir hak saymadı. [7-8]Ama kul özünü alıp insan benzeyişinde doğarak ululuğunu bir yana bıraktı[a]. İnsan biçimine bürünmüş olarak ölüme, çarmıh üzerinde ölüme bile boyun eğip kendini alçalttı. [9]Bunun için de Tanrı O'nu pek çok yükseltti ve O'na her adın üstünde olan adı bağışladı. [10-11]Öyle ki, İsa'nın adı anıldığında gökteki, yerdeki ve yer altındakilerin hepsi diz çöksün ve her dil, Baba Tanrı'nın yüceltilmesi için İsa Mesih'in Rab olduğunu açıkça söylesin.

Kurtuluşunuzu Etkin Kılın

[12]Öyleyse sevgili kardeşlerim, her zaman söz dinlediğiniz gibi, yalnız ben aranızdayken değil, ama özellikle aranızda olmadığım şu anda da kurtuluşunuzu etkin kılın. [13]Çünkü kendisini hoşnut edeni hem istemeniz hem de yapmanız için sizde etkin olan Tanrı'dır. [14-16]Her şeyi söylenmeden ve çekişmeden yapın ki, yaşam sözüne sımsıkı sarılarak aralarında evrendeki yıldızlar gibi parladığınız bu eğri ve sapık kuşağın ortasında kusursuz ve saf, Tanrı'nın lekesiz çocukları olasınız. Öyle ki, boşuna koşmadığımı, boşuna emek vermediğimi görerek Mesih'in gününde övünecek bir nedenim olsun. [17]Kanım imanınızın sunusu ve hizmeti üzerine adak şarabı gibi dökülecek olsa da seviniyor, hepinizin sevincine katılıyorum. [18]Aynı şekilde siz de sevinin ve benim sevincime katılın.

Timoteos ve Epafroditus

[19]Durumunuzu öğrenmek, böylece içimi rahatlatmak üzere yakında Timoteos'u yanınıza gönderebileceğime ilişkin Rab İsa'da umudum var.

---

[a] *2:7-8 "Ululuğunu bir yana bıraktı": Grekçe "Kendini boş kıldı".*

1:29-30 Elç.16:19-40 2:10-11 Yşa.45:23; Rom.14:11

[20]Timoteos gibi düşünen, durumunuzla içtenlikle ilgilenecek başka kimsem yok. [21]Herkes kendi işini düşünüyor, Mesih İsa'nınkini değil. [22]Ama Timoteos'un, değerini kanıtlamış biri olduğunu, babasının yanında hizmet eden çocuk gibi, Müjde'nin yayılması için benim yanımda hizmet ettiğini bilirsiniz. [23]Durumum belli olur olmaz onu size göndermeyi umuyorum. [24]Ben de yakında geleceğim, bu konuda Rab'be güveniyorum.

[25]Ama muhtaç anımda bana yardım etmek üzere gönderdiğiniz elçiyi, omuz omuza mücadele verdiğim kardeşim ve emektaşım Epafroditus'u size geri yollamayı gerekli gördüm. [26]Çünkü hepinizi özlüyor, hasta olduğunu öğrendiğiniz için çok üzülüyordu. [27]Gerçekten de ölecek kadar hastaydı. Ama Tanrı ona acıdı; yalnız ona değil, acı üstüne acı duymayayım diye bana da acıdı. [28]İşte bu nedenle, onu tekrar görüp sevinesiniz diye kendisini daha büyük bir istekle yanınıza gönderiyorum. Böylelikle benim de kaygılarım hafifleyecek. [29]Onu Rab'de tam bir sevinçle kabul edin, onun gibi kişileri onurlandırın. [30]Çünkü sizin bana yapamadığınız yardımı yapmak için canını tehlikeye atarak Mesih'in işi uğruna neredeyse ölüyordu.

Gerçek Doğruluk

3 Sonuç olarak, kardeşlerim, Rab'de sevinin. Size aynı şeyleri yazmak bana usanç vermez; hem bu sizin için bir güvencedir.

[2]Kötülük yapan o adamlardan, o köpeklerden sakının; o sünnet bağnazlarından[a] sakının! [3]Çünkü gerçek sünnetliler Tanrı'nın Ruhu aracılığıyla tapınan, Mesih İsa'yla övünen, insansal özelliklere güvenmeyen bizleriz. [4]Ben aslında bunlara da güvenebilirdim. Eğer başka biri bunlara güvenebileceğini sanıyorsa, ben daha çok güvenebilirim. [5]Sekiz günlükken sünnet oldum. İsrail soyundan, Benyamin oymağından, özbeöz İbrani'yim. Kutsal Yasa'ya* bağlılık derseniz, Ferisi'ydim*. [6]Gayret derseniz, kiliseye* zulmeden biriydim. Yasa'ya dayanan doğruluk derseniz, kusursuzdum.

[7]Ama benim için kazanç olan her şeyi Mesih uğruna zarar saydım. [8-9]Dahası var, uğruna her şeyi yitirdiğim Rabbim İsa Mesih'i tanımanın üstün değeri yanında her şeyi zarar sayıyorum, süprüntü sayıyorum. Öyle ki, Mesih'i kazanayım ve Kutsal Yasa'ya dayanan kişisel doğruluğa değil, Mesih'e iman etmekle[b] kazanılan, iman sonucu Tanrı'dan gelen doğruluğa sahip olarak Mesih'te bulunayım. [10-11]Ölümünde O'nunla özdeşleşerek O'nu tanımak, dirilişinin gücünü ve acılarına ortak olmanın ne demek olduğunu bilmek ve böylece ne yapıp yapıp ölümden dirilişe erişmek istiyorum.

Hedefe Doğru Koşalım

[12]Bunlara şimdiden kavuştuğumu

---

[a] *3:2 "Sünnet bağnazları" ya da "Bedeni kesip biçenler"; sünnet gibi bedenle ilgili dinsel törelere aşırı bağlı olanlar.*

[b] *3:8-9 "Mesih'e iman etmekle" ya da "Mesih'in sadakatiyle".*

3:5 Elç.23:6; 26:5; Rom.11:1　*3:6 Elç.8:3; 22:4; 26:9-11* ya da yetkinliğe eriştiğimi söylemiyorum. Ama Mesih İsa'nın beni kazanmakla benim için öngördüğü ödülü kazanmak için koşuyorum. [13-14]Kardeşler, kendimi bunu kazanmış saymıyorum. Ancak şunu yapıyorum: Geride kalan her şeyi unutup ileride olanlara uzanarak, Tanrı'nın Mesih İsa aracılığıyla yaptığı göksel çağrıda öngörülen ödülü kazanmak için hedefe doğru koşuyorum. [15]Bunun için olgun olanlarımızın hepsi bu düşüncede olsun. Herhangi bir konuda farklı bir düşünceniz varsa, Tanrı bunu da size açıkça gösterecek. [16]Ancak, eriştiğimiz düzeye uygun bir yaşam sürelim.

[17]Kardeşler, hepiniz beni örnek alın. Size verdiğimiz örnek uyarınca yaşayanlara dikkatle bakın. [18]Size defalarca söylediğim gibi, şimdi gözyaşları içinde tekrar söylüyorum: Birçok kişi Mesih'in çarmıhına düşman olarak yaşıyor. [19]Onların sonu yıkımdır; tanrıları mideleridir. Ayıplarıyla övünür, yalnız bu dünyayı düşünürler. [20]Oysa bizim vatanımız göklerdedir. Oradan Kurtarıcı'yı, Rab İsa Mesih'i bekliyoruz. [21]O her şeyi kendine bağlı kılmaya yeten gücünün etkinliğiyle zavallı bedenlerimizi değiştirip kendi yüce bedenine benzer hale getirecektir.

Son Öğütler

4 Bu nedenle, ey sevgililer, sevincim, başımın tacı, içten özlediğim sevgili kardeşlerim, böylece Rab'de dimdik durun.

[2]Evodiya'ya rica ediyorum, Sintihi'ye rica ediyorum, Rab yolunda aynı düşüncede olun. [3]Evet, gerçek yoldaşım[a], sana da yalvarırım, bu kadınlara yardım et. Çünkü onlar benimle, Klement'le ve adları yaşam kitabında bulunan öbür emektaşlarımla birlikte Müjde'yi yaymak için mücadele ettiler.

[4]Rab'de her zaman sevinin; yine söylüyorum, sevinin! [5]Uysallığınız bütün insanlarca bilinsin. Rab'bin gelişi yakındır[b]. [6]Hiç kaygılanmayın; her konudaki dileklerinizi, Tanrı'ya dua edip yalvararak şükranla bildirin. [7]O zaman Tanrı'nın her kavrayışı aşan esenliği Mesih İsa aracılığıyla yüreklerinizi ve düşüncelerinizi koruyacaktır.

[8]Sonuç olarak, kardeşlerim, gerçek, saygıdeğer, doğru, pak, sevimli, hayranlık uyandıran, erdemli ve övülmeye değer ne varsa, onu düşünün. [9]Benden öğrendiğiniz, kabul ettiğiniz, işittiğiniz, bende gördüğünüz ne varsa, onu yapın. O zaman esenlik veren Tanrı sizinle olacaktır.

Pavlus'un Minnettarlığı

[10]Bana duyduğunuz ilgiyi sonunda tazelediğiniz için Rab'de çok sevindim. Aslında ilgi duyuyordunuz, ama bunu göstermeye fırsatınız olmadı. [11]Bunu ihtiyacım olduğu için söylemiyorum. Çünkü ben her durumda eldekiyle yetinmeyi öğrendim. [12]Yoksulluk çekmeyi de bilirim, bolluk içinde yaşamayı da. İster tok ister aç, ister bolluk ister ihtiyaç içinde

---

[a] *4:3 "Gerçek yoldaşım" ya da "Sadık Sizigos".*

[b] *4:5 "Rab'bin gelişi yakındır": Grekçe "Rab yakındır".*

3:17 1Ko.4:16; 11:1

olayım, her durumda, her koşulda yaşamanın sırrını öğrendim. [13]Beni güçlendirenin aracılığıyla her şeyi yapabilirim. [14]Yine de sıkıntılarıma ortak olmakla iyi ettiniz.

[15]Siz de bilirsiniz, ey Filipililer, Müjde yayılmaya başladığında, Makedonya'dan ayrılışımdan sonra sizden başka hiçbir topluluk* karşılıklı yardımlaşma konusunda benimle işbirliği yapmadı. [16]Ben Selanik'teyken de, ihtiyacım olduğunda birkaç kez bana yardımda bulundunuz. [17]Armağan peşinde değilim, ama ruhsal kazancın hesabınızda birikmesini istiyorum. [18]Benim her şeyim var, bolluk içindeyim. Epafroditus'un eliyle gönderdiğiniz armağanları alınca bir eksiğim kalmadı. Bunlar güzel kokulu sunular, Tanrı'nın beğenisini kazanan, O'nu hoşnut eden kurbanlardır. [19]Tanrım da her ihtiyacınızı kendi zenginliğiyle Mesih İsa'da görkemli bir biçimde karşılayacaktır. [20]Babamız Tanrı'ya sonsuzlara dek yücelik olsun! Amin.

Son Selamlar

[21]Mesih İsa'ya ait bütün kutsallara selam söyleyin. Yanımdaki kardeşler size selam ederler. [22]Bütün kutsallar, özellikle Sezar'ın* ev halkından olanlar size selam ederler.

[23]Rab İsa Mesih'in lütfu ruhunuzla birlikte olsun.

4:15-16 2Ko.11:9 *4:16 Elç.17:1* *4:18 Çık.29:18*

Pavlus’tan KOLOSELİLERE MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: *Kolose, Denizli’nin 16 km. doğusunda bulunuyordu. Pavlus, oraya henüz gitmemişti; ama Epafras, büyük olasılıkla Pavlus Efes’teyken, onun temsilcisi olarak Müjde’yi Kolose’ye ulaştırmıştı. Bu arada, “Asya İli’nde yaşayan herkes Rab’bin sözünü işitti”[1]. Kolose’deki inanlıların gösterdiği gelişmeleri Pavlus’a bildiren de Epafras’tı. Pavlus, bundan sonra Tihikos ve Onisimos’u bu mektupla birlikte Kolose’ye gönderir[2].*

Mektubun İçeriği: *Pavlus, Kolose’deki inanlıların içten iman ve sevgilerine ilişkin haberleri duymaktan mutludur[3]. Onlar için hararetle dua eder[4]; aralarında yanlış öğreti yayanların bulunmasından kaygı duyar[5]. Anladığımız kadarıyla bu öğreti, Yahudi din kuralları (Şabat Günü, bayramlar ve yiyeceklerle ilgili kurallar) ile sonradan Gnostisizm diye adlandırılan felsefe akımının karmaşığıdır. Özel bilgilere duyulan tutku, çilecilik ve meleklere tapınmayı da içerirdi. Pavlus, “bedenin başı” durumunda olan Mesih’e dayanmayan bu öğretiye şiddetle saldırıyor[6]. Pavlus inanlıların dikkatini yine Mesih’e çekerek O’nun üstünlüğünü vurguluyor. O, “görünmez Tanrı’nın görünümü”, “bütün yaratılışın ilk doğam”dır. “Her şey O’nun aracılığıyla ve O’nun için yaratılmıştır” ve “Tanrı bütün doluluğunun O’nda bulunmasını uygun gördü”[7]. Koloseliler’i şu sözlerle uyarıyor: “Rab Mesih İsa’yı nasıl kabul ettinizse, O’nda öylece yaşayın”[8]. Tanrı’yı daha iyi tanımalarını istiyor[9].*

Yanlış öğretiler bireyleri iyi davranmaya da yöneltemiyor. “Benliğin tutkularını denetlemekte hiçbir yararları yoktur”[10]. Pavlus, “Tanrı’nın kutsal ve sevgili seçilmişleri”[11] olan Koloseli inanlıların, “Rab’be yaraşır biçimde yaşamalarını, O’nu her yönden hoşnut etmelerini”[12] ister. Böylece 3:1 ile 4:6 arasında kalan ayetler, inanlıların nasıl davranması gerektiği konusunu işliyor.

Ana Hatlar:

1:1-12	*Koloseliler’e selam ve dualar*
1:13-23	*Mesih’in üstünlüğü*
1:24-2:5	*Pavlus’un kutsallara hizmeti*
2:6-15	*Mesih’te yaşayın*
2:16-23	*Yanlış öğretilere karşı uyarılar*
3:1-4:6	*Mesih’te yeni yaşam*
4:7-18	*Haberler ve son selamlar*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1625.*

1 [1-2]Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus ve kardeşimiz Timoteos'tan, Kolose'de bulunan, Mesih'e ait kutsal ve sadık kardeşlere selam! Babamız Tanrı'dan sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Pavlus Tanrı'ya Şükrediyor

[3]Sizler için dua ederken Tanrı'ya, Rabbimiz İsa Mesih'in Babası'na her zaman şükrediyoruz. [4]Çünkü Mesih İsa'ya iman ettiğinizi ve bütün kutsalları sevdiğinizi duyduk. [5-6]İmanınız ve sevginiz göklerde sizin için saklı bulunan umuttan kaynaklanıyor. Bu umudun haberini gerçeğin bildirisinden, size daha önce ulaşan Müjde'den aldınız. Müjde, onu işittiğiniz ve Tanrı'nın lütfunu gerçekten anladığınız günden beri aranızda olduğu gibi, bütün dünyada da meyve vermekte, yayılmaktadır. [7]Müjde'yi bizim adımıza Mesih'in güvenilir hizmetkârı olan sevgili emektaşımız Epafras'tan öğrendiniz. [8]Ruh'tan kaynaklanan sevginizi de bize o bildirdi.

Pavlus'un Koloseliler için Duası

[9]Bunu işittiğimiz günden beri biz de sizler için dua etmekten, tam bir bilgelik ve ruhsal anlayışla Tanrı'nın isteğini bütünüyle bilmenizi dilemekten geri kalmadık. [10]Rab'be yaraşır biçimde yaşamanız, O'nu her yönden hoşnut etmeniz, her iyi işte meyve vererek Tanrı'yı tanımakta ilerlemeniz için dua ediyoruz. [11]Her şeye sevinçle katlanıp sabredebilmeniz için O'nun yüce gücüne dayanarak bütün kudretle güçlenmenizi diliyoruz. [12]Bizi kutsalların ışıktaki mirasına ortak olmaya yeterli kılan Baba'ya şükretmeniz için dua ediyoruz. [13]O bizi karanlığın hükümranlığından kurtarıp sevgili Oğlu'nun egemenliğine aktardı. [14]O'nda kurtuluşa, günahlarımızın bağışına sahibiz.

Mesih'in Kimliği ve Görevi

[15]Görünmez Tanrı'nın görünümü, bütün yaratılışın ilk doğanı O'dur. [16]Nitekim yerde ve gökte, görünen ve görünmeyen her şey –tahtlar, egemenlikler, yönetimler, hükümranlıklar– O'nda yaratıldı. Her şey O'nun aracılığıyla ve O'nun için yaratıldı. [17]Her şeyden önce var olan O'dur ve her şey varlığını O'nda sürdürmektedir. [18]Bedenin, yani kilisenin* başı O'dur. Her şeyde ilk yeri alsın diye başlangıç olan ve ölüler arasından ilk doğan O'dur. [19]Çünkü Tanrı bütün doluluğunun O'nda bulunmasını uygun gördü. [20]Mesih'in çarmıhta akıtılan kanı aracılığıyla esenliği sağlamış olarak yerdeki ve gökteki her şeyi O'nun aracılığıyla kendisiyle barıştırmaya razı oldu.

[21]Yaptığınız kötülükler yüzünden bir zamanlar düşüncelerinizde Tanrı'ya yabancı ve düşmandınız. [22]Şimdiyse Mesih sizi Tanrı'nın önüne kutsal, lekesiz ve kusursuz olarak çıkarmak için öz bedeninin ölümü sayesinde sizi Tanrı'yla barıştırdı. [23]Yeter ki, duyduğunuz Müjde'nin verdiği umuttan kopmadan, imanda temellenip yerleşmiş olarak kalın. Ben Pavlus, göğün altındaki bütün

1:7 Kol.4:12; Flm.23-24 *1:14 Ef.1:7* *1:18-20 Ef.1:22-23; 2:14-16* yaratılışa duyurulan bu Müjde'nin hizmetkârı oldum.

Pavlus'un İmanlılara Hizmeti

[24]Sizin için acı çektiğime şimdi seviniyorum. Mesih'in, kendi bedeni, yani kilise* uğruna çektiği sıkıntılardan eksik kalanlarını kendi bedenimde tamamlıyorum. [25-26]Tanrı'nın sizin yararınıza bana verdiği görevle kilisenin hizmetkârı oldum. Görevim, Tanrı'nın sözünü, yani geçmiş çağlardan ve kuşaklardan gizlenmiş, ama şimdi O'nun kutsallarına açıklanmış olan sırrı eksiksiz[a] duyurmaktır. [27]Tanrı kutsallarına bu sırrın uluslar arasında ne denli yüce ve zengin olduğunu bildirmek istedi. Bu sırrın özü şudur: Mesih içinizdedir. Bu da size yüceliğe kavuşma umudunu veriyor. [28]Her insanı Mesih'te yetkinleşmiş olarak Tanrı'ya sunmak için herkesi uyararak ve herkesi tam bir bilgelikle eğiterek Mesih'i tanıtıyoruz. [29]O'nun kudretle bende etkin olan gücüne dayanarak uğraşıp emek vermemin amacı da budur.

2 Gerek sizler, gerek Laodikya'dakiler, gerekse sizler gibi yüzümü hiç görmemiş olanlar için ne denli büyük bir uğraş verdiğimi bilmenizi isterim. [2-3]Yüreklerinin cesaret bulmasını, sevgide birleşmelerini dilerim. Öyle ki, anlayışın verdiği tam güvenliğin bütün zenginliğine kavuşsunlar ve Tanrı'nın sırrını, yani bilginin ve bilgeliğin bütün hazinelerinin saklı olduğu Mesih'i tanısınlar. [4]Kimse sizi kulağı okşayan sözlerle aldatmasın diye söylüyorum bunu. [5]Çünkü her ne kadar bedence aranızda değilsem de, ruhça sizinle birlikteyim. Düzenliliğinizi, Mesih'e imanınızın sağlamlığını görüp seviniyorum.

Mesih'in Sağladığı Yaşam

[6]Bu nedenle Rab Mesih İsa'yı nasıl kabul ettinizse, O'nda öylece yaşayın. [7]Şükranla dolup taşarak O'nda köklenin ve gelişin, size öğretildiği gibi imanda güçlenin.

[8]Dikkatli olun! Mesih'e değil de, insanların geleneğine, dünyanın temel ilkelerine dayanan felsefeyle, boş ve aldatıcı sözlerle kimse sizi tutsak etmesin. [9]Çünkü Tanrılığın bütün doluluğu bedence Mesih'te bulunuyor. [10]Siz de her yönetim ve hükümranlığın başı olan Mesih'te doluluğa kavuştunuz.

[11]Ayrıca Mesih'in gerçekleştirdiği sünnet sayesinde bedenin benliğinden soyunarak elle yapılmayan sünnetle O'nda sünnet edildiniz. [12]Vaftizde* O'nunla birlikte gömüldünüz, O'nu ölümden dirilten Tanrı'nın gücüne iman ederek O'nunla birlikte dirildiniz. [13]Sizler suçlarınız ve benliğinizin sünnetsizliği yüzünden ölüyken, Tanrı sizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu. Bütün suçlarımızı O bağışladı. [14]Kurallarıyla bize karşı ve aleyhimizde olan yazılı antlaşmayı[b] sildi, onu çarmıha çakarak ortadan

---

[a] *1:25-26 "Eksiksiz" ya da "Her yerde".*

[b] *2:14 "Yazılı antlaşma" ya da "Borç belgesi".*

2:12 Rom.6:4   2:13 Ef.2:1-5   2:14 Ef.2:14-16 kaldırdı. [15]Yönetimlerin ve hükümranlıkların[a] elindeki silahları alıp onları çarmıhta yenerek açıkça gözler önüne serdi.

Yanlış Öğretilere Kapılmayın

[16]Bu nedenle kimse yiyecek içecek, bayram, yeni ay ya da Şabat Günü* konusunda sizi yargılamasın. [17]Bunlar gelecek şeylerin gölgesidir, aslı ise Mesih'tedir. [18-19]Sözde alçakgönüllülükte[b] ve meleklere tapınmakta direnen, gördüğü düşlerin üzerinde durarak benliğin düşünceleriyle boş yere böbürlenen, Baş'a[c] tutunmayan hiç kimse sizi ödülünüzden yoksun bırakmasın. Bütün beden eklemler ve bağlar yardımıyla bu Baş'tan beslenip bütünlenmekte, Tanrı'nın sağladığı büyümeyle gelişmektedir.

[20-21]Mesih'le birlikte ölüp dünyanın temel ilkelerinden kurtulduğunuza göre, niçin dünyada yaşayanlar gibi, "Şunu elleme", "Bunu tatma", "Şuna dokunma" gibi kurallara uyuyorsunuz? [22]Bu kuralların hepsi, kullanıldıkça yok olacak nesnelerle ilgilidir; insanların buyruklarına, öğretilerine dayanır. [23]Kuşkusuz bu kuralların gönüllü tapınma, sözde alçakgönüllülük[b], bedene eziyet açısından bilgece bir görünüşü vardır; ama benliğin tutkularını denetlemekte hiçbir yararları yoktur.

Mesih'te Yeni Yaşam

3 Mesih'le birlikte dirildiğinize göre, gökteki değerlerin ardından gidin. Mesih orada, Tanrı'nın sağında oturuyor. [2]Yeryüzündeki değil, gökteki değerleri düşünün. [3]Çünkü siz öldünüz, yaşamınız Mesih'le birlikte Tanrı'da saklıdır. [4]Yaşamınız olan Mesih göründüğü zaman, siz de O'nunla birlikte yücelmiş olarak görüneceksiniz.

[5]Bu nedenle bedenin dünyasal eğilimlerini –fuhşu, pisliği, şehveti, kötü arzuları ve putperestlikle eş olan açgözlülüğü– öldürün. [6]Bunlar yüzünden Tanrı'nın gazabı söz dinlemeyenlerin üzerine geliyor. [7]Geçmişte bunlarla iç içe yaşadığınız zaman siz de bu yollarda yürüdünüz. [8]Ama şimdi öfke, kızgınlık, kötü niyet dahil, hepsini üzerinizden sıyırıp atın. Ağzınızdan hiçbir iftira ya da edepsiz söz çıkmasın. [9]Birbirinize yalan söylemeyin. Çünkü eski yaradılışı kötü alışkanlıklarıyla birlikte üzerinizden çıkarıp attınız; [10]eksiksiz bilgiye erişmek için Yaratıcısı'na benzer olmak üzere yenilenen yeni yaradılışı giyindiniz. [11]Bu yenilikte Grek* ve Yahudi, sünnetli ve sünnetsiz, barbar[ç], İskit[d], köle ve özgür ayrımı yoktur. Mesih her

---

[a] *2:15 "Yönetimler ve hükümranlıklar": Şeytan'a hizmet eden ruhsal varlıklardan (örneğin cinlerden) oluşan yönetimler ve hükümranlıklar.*

[b] *2:18-19,23 "Sözde alçakgönüllülük" ya da "Çilecilik".*

[c] *2:18-19 "Baş": İsa Mesih.*

[ç] *3:11 "Barbar": Grekler'in Grek olmayan herkes için kullandığı, başlangıçta aşağılayıcı bir anlam taşımayan, sadece yabancı anlamına gelen bir sözcük.*

[d] *3:11 İskitler: Çok eski çağlarda Karadeniz'in kuzey ve doğusunda yaşamış göçebe bir halk.* *2:16 Rom.14:1-6 2:18-19 Ef.4:16 3:1 Mez.110:1 3:9-10 Yar.1:26; Ef.4:22-24*

şeydir ve her şeydedir.

[12]Öyleyse, Tanrı'nın kutsal ve sevgili seçilmişleri olarak yürekten sevecenliği, iyiliği, alçakgönüllülüğü, sabrı, yumuşaklığı giyinin. [13]Birbirinize hoşgörülü davranın. Birinizin ötekinden bir şikâyeti varsa, Rab'bin sizi bağışladığı gibi, siz de birbirinizi bağışlayın. [14]Bunların hepsinin üzerine yetkin birliğin bağı olan sevgiyi giyinin. [15]Mesih'in esenliği yüreklerinizde hakem olsun. Tek bir bedenin üyeleri olarak bu esenliğe çağrıldınız. Şükredici olun! [16]Mesih'in sözü bütün zenginliğiyle içinizde yaşasın. Tam bir bilgelikle birbirinize öğretin, öğüt verin, mezmurlar, ilahiler, ruhsal ezgiler söyleyerek yüreklerinizde şükranla Tanrı'ya nağmeler yükseltin. [17]Söylediğiniz, yaptığınız her şeyi Rab İsa'nın adıyla, O'nun aracılığıyla Baba Tanrı'ya şükrederek yapın.

Yeni Yaşamda Aile, Toplum İlişkileri

[18]Ey kadınlar, Rab'be ait olanlara yaraşır biçimde kocalarınıza bağımlı olun. [19]Ey kocalar, karılarınızı sevin. Onlara sert davranmayın. [20]Ey çocuklar, her konuda anne babalarınızın sözünü dinleyin. Çünkü bu Rab'bi hoşnut eder. [21]Ey babalar, çocuklarınızı incitmeyin, yoksa cesaretleri kırılır.

[22]Ey köleler, dünyadaki efendilerinizin her sözünü dinleyin. Bunu, yalnız insanları hoşnut etmek isteyenler gibi göze hoş görünen hizmetle değil, saf yürekle, Rab korkusuyla yapın. [23-24]Rab'den miras ödülünü alacağınızı bilerek, her ne yaparsanız, insanlar için değil, Rab için yapar gibi candan yapın. Rab Mesih'e kulluk ediyorsunuz. [25]Haksızlık eden ettiği haksızlığın karşılığını alacak, hiçbir ayrım yapılmayacaktır.

4 Ey efendiler, gökte sizin de bir Efendiniz olduğunu bilerek kölelerinize adalet ve eşitlikle davranın.

Çeşitli Öğütler

[2]Kendinizi duaya verin. Duada uyanık kalın, şükredin. [3]Aynı zamanda bizim için de dua edin ki Tanrı, sözünü yaymamız ve uğruna hapsedildiğim Mesih sırrını açıklamamız için bize bir kapı açsın. [4]Bu sırrı gerektiği gibi açıklıkla bildirebilmem için dua edin.

[5]Sizden olmayanlara karşı bilgece davranın. Fırsatı değerlendirin. [6]Sözünüz tuzla terbiye edilmiş gibi her zaman lütufla dolu olsun. Böylece herkese nasıl karşılık vermek gerektiğini bileceksiniz.

Son Selamlar

[7]Rab yolunda emektaşım ve güvenilir bir hizmetkâr olan sevgili kardeşimiz Tihikos, benimle ilgili her şeyi size bildirecektir. [8]İşte bu amaçla, durumumuzu iletmesi ve yüreklerinize

3:12-13 Ef.4:2 *3:13 Ef.4:32* *3:16-17 Ef.5:19-20*
3:18 Ef.5:22; 1Pe.3:1-2 *3:19 Ef.5:25; 1Pe.3:7* *3:20 Ef.6:1*
3:21 Ef.6:4 *3:22-25 Ef.6:5-8* *3:25 Yas.10:17; Ef.6:9*
4:1 Ef.6:9 *4:5 Ef.5:16* *4:7 Elç.20:4; 2Ti.4:12* *4:7-8 Ef.6:21-22*

cesaret vermesi için kendisini size gönderiyorum. [9]Onunla birlikte, sizden biri olan, güvenilir ve sevgili kardeş Onisimos'u da gönderiyorum. Burada olup biten her şeyi size bildirecekler.

[10]Hapishane arkadaşım Aristarhus ve Barnaba'nın yeğeni Markos size selam ederler. Markos'la ilgili buyruklar aldınız; yanınıza gelirse kendisini kabul edin. [11]Yustus diye tanınan Yeşu da size selam eder. Tanrı'nın Egemenliği* için çalışan emektaşım Yahudiler yalnız bunlardır. Bunlar bana teselli oldular. [12]Sizden biri ve Mesih İsa'nın kulu olan Epafras size selam eder. Tanrı'nın her isteğinden emin, yetkin kişiler olarak ayakta kalasınız diye sizin için her zaman duayla mücadele ediyor. [13]Gerek sizin gerekse Laodikya ve Hierapolis'tekiler için çok emek verdiğine tanıklık ederim. [14]Sevgili hekim Luka'yla Dimas da size selam ederler.

[15]Laodikya'daki kardeşlere, Nimfa'ya[a] ve evindeki topluluğa* selam edin. [16]Bu mektup aranızda okunduktan sonra Laodikya kilisesine* de okutun. Siz de Laodikya'dan gelecek mektubu okuyun. [17]Arhippus'a, "Rab yolunda üstlendiğin görevi tamamlamaya dikkat et!" deyin.

[18]Ben Pavlus bu selamı elimle yazıyorum. Zincire vurulduğumu unutmayın. Tanrı'nın lütfu sizinle birlikte olsun.

---

[a] 4:15 "Nimfa": Bir kadın adı.

4:9 Flm.10-12

4:10 Elç.12:12,25; 15:37-39; 19:29; 27:2; Flm.23-24

4:12 Kol.1:7; Flm.23-24

4:14 2Ti.4:10-11; Flm.23-24

4:17 Flm.1-2

Pavlus'tan SELANİKLİLERE BİRİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: *Pavlus Müjde'yi yaymak için yaptığı ikinci yolculukta Selanik Kenti'ne uğradı[1]. Bu işlek liman kenti, Roma İmparatorluğu'nun Makedonya eyaletinin de başkentiydi. Pavlus'un ziyareti oldukça kısa sürdü. O kadar çok kişiyi İsa'ya döndürdü ki, Yahudi önderler halkı ayaklandırarak onu kenti terk edip yoluna devam etmeye zorladı. Pavlus, ayrılışından sonra çeşitli sıkıntılarla karşılaşan yeni inanlılar için çok kaygı çekiyordu[2]. Durumlarını öğrenmek ve onları yüreklendirmek için Timoteos'u Atina'dan Selanik'e gönderdi. Timoteos Selanik'teyken Pavlus Korint'e geçti[3]. Mektup kaleme alındığı sıralarda Timoteos, Selanik'teki inanlıların gösterdiği gelişmelerle ilgili olumlu haberlerle Pavlus'un yanına dönmüştü[4]. Elç. 18:12'de Pavlus'un Korint'teki Vali Gallio'nun önüne nasıl çıkarıldığını okuyoruz. Gallio'nun, İ.S. 51-52 yılları arasında Korint'te görev yaptığını belirten yazıt sayesinde, bu mektubun İ.S. 50 yılı dolaylarında yazıldığını anlıyoruz.*

Mektubun İçeriği: *Mektup, Selanik kilisesi için Tanrı'ya sunulan teşekkürle başlıyor[5]. Selanik'teki inanlılar, baskılara dayanmakla kalmayıp Müjde'yi civar bölgede de yaymışlardı. Pavlus, arkadaşlarıyla birlikte Selanik'teyken nasıl bir yaşam sürdüğünü, Selanikliler için nasıl kaygılandığını hatırlatıyor[6] ve onları tekrar görmeyi ne denli arzuladığını dile getiriyor[7]. Pavlus, iman konusundaki eksiklerini tamamlamak istiyor. O güne kadarki gayretlerini överken daha da ilerlemelerini arzu ediyor[8]. Böylece onları ahlaksızlıktan uzak kalmaya çağırıyor[9], birçok alanda yüreklendiriyor[10].*

Pavlus, Selanik'teki inanlıların aklını kurcalayan şu soruya değiniyor: Mesih tekrar gelmeden ölen inanlılara ne olacak? Umudu olmayan öbür insanlar gibi kederlenmelerini önlemek için[11] Mesih'in gelişinde ilk dirilecek olanların Mesih'e ait olarak ölenler olduğunu söylüyor. Mesih'in ikinci gelişi işlenen önemli konulardan biridir[12].

Ana Hatlar:

1:1-10	*Selanikli inanlılar için sunulan şükranlar*
2:1-16	*Pavlus'un Selanik'teki etkinlikleri*
2:17-3:13	*Pavlus'un kaygıları, Selanik'ten gelen iyi haberler*
4:1-12	*Tanrı'yı hoşnut etmenin yolu*
4:13-5:11	*Mesih'in ikinci gelişi*
5:12-28	*Son öğütler*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1625.*

1 Pavlus, Silvanus ve Timoteos'tan Baba Tanrı'ya ve Rab İsa Mesih'e ait olan Selanik kilisesine* selam! Sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Örnek İman

[2-3] Dualarımızda sizleri anıyor, her zaman hepiniz için Tanrı'ya şükrediyoruz. İmanın ürünü olan etkinliğinizi, sevgiye dayanan emeğinizi ve Rabbimiz İsa Mesih'e bağladığınız umuttan kaynaklanan dayanıklılığınızı Babamız Tanrı'nın önünde durmadan anıyoruz. [4] Tanrı'nın sevdiği kardeşlerim, sizleri O'nun seçtiğini biliyoruz. [5] Çünkü yaydığımız Müjde size yalnız sözle değil, kudretle, Kutsal Ruh'la ve büyük güvenle ulaştı. Nitekim aranızdayken sizin yararınıza nasıl yaşadığımızı bilirsiniz.

[6] Siz de büyük sıkıntılara karşın, Kutsal Ruh'un verdiği sevinçle Tanrı sözünü kabul ederek bizi ve Rab'bi örnek aldınız. [7] Böylece Makedonya ve Ahaya'daki bütün imanlılara örnek oldunuz. [8] Rab'bin sözü sizden yayıldı. Tanrı'ya imanınızın haberi yalnız Makedonya ve Ahaya'ya değil, her yere ulaştı. Artık bizim bir şey söylememize gerek kalmadı. [9-10] Çünkü herkes bizi ne kadar iyi karşıladığınızı anlatıp duruyor. Yaşayan gerçek Tanrı'ya kulluk etmek, O'nun ölümden dirilttiği ve bizleri gelecek gazaptan kurtaran Oğlu İsa'nın göklerden gelişini beklemek üzere putlardan Tanrı'ya nasıl döndüğünüzü anlatıyorlar.

Pavlus'un Selanik'teki Hizmeti

2 Kardeşler, size yaptığımız ziyaretin boşa gitmediğini siz de biliyorsunuz. [2] Bildiğiniz gibi, daha önce Filipi'de eziyet görmüş, aşağılanmıştık. Ama şiddetli karşı koymalara rağmen, tanrısal Müjde'yi size duyurmak için Tanrımız'dan cesaret aldık. [3] Çağrımız yalana ya da kirli bir amaca dayanmıyor; bunun hileli bir yönü de yoktur. [4] Tersine, Tanrı tarafından Müjde'yi emanet almaya layık görüldüğümüz için, insanları değil, yüreklerimizi sınayan Tanrı'yı hoşnut edecek biçimde konuşuyoruz. [5] Bildiğiniz gibi, hiçbir zaman pohpohlayıcı sözlerle ya da açgözlülüğü örten bir maskeyle gelmedik. Tanrı buna tanıktır. [6] İnsanlardan –ne sizden ne başkalarından– gelecek övgünün peşinde de değildik. [7] Mesih'in elçileri olarak size ağırlığımızı hissettirebilirdik. Ama çocuklarını bağrına basan bir anne gibi size şefkatle davrandık. [8] Sizlere öylesine gönülden bağlanmıştık ki, sizinle yalnız Tanrı'nın Müjdesi'ni değil, kendi canlarımızı da paylaşmaya razıydık. Çünkü sizi o denli çok sevdik!

[9] Evet, kardeşler, nasıl uğraşıp didindiğimizi anımsarsınız. Hiçbirinize yük olmamak için gece gündüz çalıştık, Tanrı'nın Müjdesi'ni size duyurduk. [10] İman eden sizlere karşı davranışımızın ne denli kutsal, adil, kusursuz olduğuna siz tanıksınız; Tanrı da buna tanıktır. [11] Bildiğiniz gibi, bir baba çocuklarına nasıl dav-

1:1 Elç.17:1 *1:6 Elç.17:5-9*
2:2 Elç.16:19-24; 17:1-9

ranırsa, her birinize öyle davrandık. [12]Sizi yüreklendirdik, teselli ettik; sizleri egemenliğine ve yüceliğine çağıran Tanrı'ya yaraşır biçimde yaşamaya özendirdik.

[13]Tanrı'ya sürekli şükretmemiz için bir neden daha var: Tanrı sözünü bizden duyup kabul ettiğiniz zaman bunu insan sözü olarak değil, gerçekte olduğu gibi, Tanrı sözü olarak benimsediniz. Siz imanlılarda etkin olan da bu sözdür. [14]Çünkü kardeşler, siz Tanrı'nın Yahudiye'de bulunan ve Mesih İsa'ya bağlı olan kiliselerini* örnek aldınız. Onların Yahudiler'den çektiği sıkıntıların aynısını siz de kendi yurttaşlarınızdan çektiniz. [15-16]Rab İsa'yı ve peygamberleri öldüren, bize de zulmeden Yahudiler'dir. Öteki uluslardan olanlarla konuşmamızı ve böylece onların kurtulmasını engellemekle Tanrı'nın hoşnutsuzluğuna yol açıyor ve bütün insanlara karşı geliyorlar. Böylece durmadan günahlarına günah katıyorlar[a]. Sonunda Tanrı'nın gazabına uğradılar.

Geciken Ziyaret

[17]Kardeşler, kısa bir süre için düşüncede olmasa da bedende sizden ırak düştük. Ama büyük bir özlemle yüzünüzü yeniden görmek için çok çaba gösterdik. [18]Evet, yanınıza gelmek istiyorduk. Hele ben Pavlus, bunu birkaç kez istedim. Ama Şeytan bize engel oldu. [19]Umudumuz, sevincimiz kimdir? Rabbimiz İsa geldiğinde O'nun önünde övüneceğimiz zafer tacı nedir? Siz değil misiniz? [20]Evet, övüncümüz ve sevincimiz sizsiniz.

3 [1-3]İşte bu özleme daha fazla dayanacak halimiz kalmayınca Atina'da yalnız bırakılmaya razı olduk ve Mesih'in Müjdesi'ni yayan Tanrı emektaşı kardeşimiz Timoteos'u yanınıza gönderdik. Bu sıkıntılardan ötürü kimse sarsılmasın diye sizi imanda güçlendirip yüreklendirmesini istedik. Sıkıntılardan geçmek için belirlendiğimizi siz de biliyorsunuz. [4]Çünkü sıkıntı çekeceğimizi size önceden, daha yanınızdayken söylemiştik. Bildiğiniz gibi, öyle oldu. [5]Bu nedenle ben de daha fazla dayanamadım; acaba Ayartıcı[b] bir yolunu bulup sizi ayarttı mı, emeğimiz boşa mı gitti diye iman durumunuzu öğrenmek için Timoteos'u gönderdim.

Selanik'ten Güzel Haberler

[6]Ama yanınızdan henüz dönen Timoteos, imanınıza, sevginize ilişkin bize güzel haberler getirdi. Bizi her zaman iyi anılarla hatırladığınızı, sizi görmeyi özlediğimiz kadar sizin de bizi özlediğinizi söyledi. [7]Bu nedenle kardeşler, bütün çile ve sıkıntılarımız arasında, imanınızdan ötürü sizinle teselli bulduk. [8]Çünkü siz Rab'be bağlı kalırsanız, biz asıl o zaman yaşarız. [9]Tanrımız'ın önünde sizden

---

[a] *2:15-16 "Durmadan günahlarına günah katıyorlar": Grekçe "Durmadan günahlarını tamamlıyorlar".*

[b] *3:5 "Ayartıcı": Şeytan.*

2:14-16 Elç.9:23,29; 13:45,50; 14:2,5,19; 17:5,13; 18:12

3:1-3 Elç.17:15

3:6 Elç.18:5

ötürü büyük sevinç duymaktayız. Buna karşılık Tanrımız'a sizin için yeterince nasıl şükredebiliriz? [10]Sizinle yüz yüze görüşmek, iman konusundaki eksiklerinizi tamamlamak için gece gündüz var gücümüzle dua ediyoruz.

[11]Babamız Tanrı'nın kendisi ve Rabbimiz İsa size kavuşmamız için yolumuzu açsın! [12]Rab birbirinize ve bütün insanlara beslediğiniz sevgiyi, bizim size beslediğimiz sevgi ölçüsünde çoğaltıp artırsın! [13]Öyle ki, Rabbimiz İsa bütün kutsallarıyla geldiğinde, Babamız Tanrı'nın önünde kutsallıkta kusursuz olmanız için yüreklerinizi pekiştirsin.

Tanrı'yı Hoşnut Etmek

4 Kardeşler, nasıl yaşamanız, Tanrı'yı nasıl hoşnut etmeniz gerektiğini bizden öğrendiniz. Nitekim öyle yaşıyorsunuz. Son olarak bu konuda daha da ilerlemeniz için Rab İsa adına size rica ediyor, yalvarıyoruz. [2]Rab İsa'nın yetkisiyle size hangi buyrukları ilettiğimizi biliyorsunuz.

[3]Tanrı'nın isteği şudur: Kutsal olmanız, fuhuştan kaçınmanız, [4-5]her birinizin, Tanrı'yı tanımayan uluslar gibi şehvet tutkusuyla değil, kutsallık ve saygınlıkla kendine bir eş alması [6]ve bu konuda haksızlık edip[a] kardeşini aldatmamasıdır. Daha önce de size söylediğimiz, sizi uyardığımız gibi, Rab bütün bu suçlardan ötürü insanları cezalandıracaktır. [7]Çünkü Tanrı bizi ahlaksızlığa değil, kutsal bir yaşam sürmeye çağırdı. [8]Dolayısıyla bu çağrıyı reddeden kişi insanı değil, size Kutsal Ruhu'nu veren Tanrı'yı reddetmiş olur.

[9]Kardeşlik sevgisi konusunda kimsenin size bir şey yazmasına gerek yoktur. Çünkü Tanrı size birbirinizi sevmeyi öğretti. [10]Gerçekte bütün Makedonya'daki kardeşlerin hepsini seviyorsunuz. Kardeşler, size rica ediyoruz, bu konuda daha da ilerleyin. [11]Size buyurduğumuz gibi, sakin bir yaşam sürmeyi, kendi işinize bakmayı, ellerinizle çalışmayı amaç edinin. [12]Öyle ki, kimseye muhtaç olmadan öbür insanların önünde saygın bir yaşam süresiniz.

İsa'nın Tekrar Gelişi

[13]Kardeşler, umudu olmayan öbür insanlar gibi kederlenmemeniz için, gözlerini yaşama kapamış olanlar konusunda bilgisiz kalmanızı istemiyoruz. [14]İsa'nın ölüp dirildiğine inanıyoruz. Aynı şekilde Tanrı, İsa'ya bağlı olarak gözlerini yaşama kapamış olanları da O'nunla birlikte geri getirecektir. [15]Rab'bin sözüne dayanarak size diyoruz ki, biz yaşamakta olanlar, Rab'bin gelişinde hayatta olanlar, gözlerini yaşama kapayanların önüne asla geçmeyeceğiz. [16]Rab'bin kendisi, bir emir çağrısıyla, başmeleğin seslenmesiyle, Tanrı'nın borazanıyla gökten inecek. Önce Mesih'e ait ölüler dirilecek. [17]Sonra biz yaşamakta olanlar, hayatta olanlar, onlarla birlikte Rab'bi havada karşılamak üzere bulutlar içinde alınıp götürüleceğiz. Böylece sonsuza dek Rab'le birlikte olacağız. [18]İşte

---

[a] 4:4-6 "Kendine bir eş alması ve bu konuda haksızlık edip" ya da "Kendi bedenini denetleyebilmesi ve iş konusunda haksızlık edip". *4:15-17 1Ko.15:51-52*

birbirinizi bu sözlerle teselli edin.

5 Kardeşler, bu olayların zamanı ve tarihi konusunda size yazmaya gerek yoktur. [2]Çünkü siz de çok iyi bilirsiniz ki, Rab'bin günü gece hırsız nasıl gelirse öyle gelecektir. [3]İnsanlar, "Her şey esenlik ve güvenlik içinde" dedikleri bir anda, gebe kadının birden sancılanması gibi, ansızın yıkıma uğrayacak ve asla kaçamayacaklar. [4]Ama kardeşler, siz karanlıkta değilsiniz ki, o gün sizi hırsız gibi yakalasın. [5]Hepiniz ışık çocukları, gündüz çocuklarısınız. Geceye ya da karanlığa ait değiliz. [6]Öyleyse başkaları gibi uyumayalım, ayık ve uyanık olalım. [7]Çünkü uyuyanlar gece uyur, sarhoş olanlar da gece sarhoş olurlar. [8]Gündüze ait olan bizlerse, iman ve sevgi zırhını kuşanıp başımıza miğfer olarak kurtuluş umudunu giyerek ayık duralım. [9]Çünkü Tanrı bizi gazaba uğrayalım diye değil, Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla kurtuluşa kavuşalım diye belirledi. [10]Mesih bizler için öldü; öyle ki, ister uyanık ister uykuda[a] olalım, O'nunla birlikte yaşayalım. [11]Bunun için şimdi yaptığınız gibi, birbirinizi yüreklendirip ruhça geliştirin.

Son Öğütler ve Selamlar

[12]Kardeşler, aranızda çalışanların, Rab yolunda size önderlik edip öğüt verenlerin değerini bilmenizi rica ederiz. [13]Yaptıkları işten ötürü onlara sınırsız saygı, sevgi gösterin. Birbirinizle barış içinde yaşayın. [14]Size yalvarırız, kardeşler, boş gezenleri uyarın, yüreksizleri cesaretlendirin, güçsüzlere destek olun, herkese karşı sabırlı olun. [15]Sakın kimse kötülüğe kötülükle karşılık vermesin. Birbiriniz ve bütün insanlar için her zaman iyiliği amaç edinin. [16]Her zaman sevinin. [17]Sürekli dua edin. [18]Her durumda şükredin. Çünkü Tanrı'nın Mesih İsa'da sizin için istediği budur. [19]Ruh'u söndürmeyin. [20]Peygamberlik sözlerini küçümsemeyin. [21]Her şeyi sınayın, iyi olana sımsıkı tutunun. [22]Her çeşit kötülükten kaçının.

[23]Esenlik kaynağı olan Tanrı'nın kendisi sizi tümüyle kutsal kılsın. Ruhunuz, canınız ve bedeniniz Rabbimiz İsa Mesih'in gelişinde eksiksiz ve kusursuz olmak üzere korunsun. [24]Sizi çağıran Tanrı güvenilirdir; bunu yapacaktır.

[25]Kardeşler, bizim için dua edin. [26]Bütün kardeşleri kutsal öpüşle selamlayın. [27]Rab adına size buyuruyorum, bu mektup bütün kardeşlere okunsun.

[28]Rabbimiz İsa Mesih'in lütfu sizinle birlikte olsun.

---

[a] *5:10 "İster uyanık ister uykuda" ya da "İster diri ister ölü".*

5:2 Mat.24:43; Luk.12:39; 2Pe.3:10; Va.16:15 5:8 Yşa.59:17; Ef.6:13-17

Pavlus'tan SELANİKLİLERE İKİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

İşlenen konuların benzerliği gözönüne alındığında, Pavlus'un 2. Selanikliler Mektubu'nu 1. Selanikliler Mektubu'ndan kısa bir süre sonra kaleme aldığı anlaşılıyor (her iki mektuba genel bir bakış için 1. Selanikliler'e Giriş bölümüne bakınız).

Pavlus, Selanikli inanlılar ve onların sevgide ve imanda gösterdikleri sürekli gelişmeler için Tanrı'ya şükreder durur (1:3-4). Bir taraftan onlar için hep dua eder (1:11-12); öbür taraftan, çektikleri zulüm ve sıkıntılara dayanabilmeleri için onları yüreklendirir (1:4-8; 2:15).

Anlaşılan Pavlus, Selanikli inanlıların aklını hâlâ kurcalayan iki konuya ilişkin haberler almış bulunuyor. Konuların ilki, çalışmak; ikincisiyse, gelecekteki olaylardır. Rab'bin gününün geldiğini ileri süren birilerinin, sözde Pavlus'tan gelen sahte bir mektubu da buna kanıt olarak gösterip Selanikliler'in aklını çeldiği anlaşılıyor (2:1-3). Pavlus buna karşılık, Mesih'in ikinci gelişinden önce imandan çok sayıda dönenler olacağını, Mesih'in ortadan kaldıracağı "yasa tanımaz adam"ın ortaya çıkacağını (2:3-12) bildiriyor. Bunlar henüz gerçekleşmediğine göre telaşlanacak bir şey yok demeye getiriyor. Mesih henüz ikinci kez gelmedi. Ama geldiği zaman, inanlılar rahata ererken, Tanrı, onlara "sıkıntı çektirenlere sıkıntı ile karşılık verecektir" (1:5-10).

Geçinmek için çalışma konusuna gelince, Pavlus, Selanikli inanlılara iyi bir örnek olmak için, kendisi ve arkadaşlarının Selanik'teyken nasıl çalışıp didindiklerini hatırlatarak, boşta gezenlerle nasıl baş edebileceklerini anlatır (3:6-15'i 1Se.4:11-12'yle karşılaştırın).

Ana Hatlar:

1:1-2	*Selamlar*
1:3-12	*Sıkıntılara karşılık yüreklendirici sözler*
2:1-12	*İsa'nın geleceği gün*
2:13-3:5	*Dayanın*
3:6-15	*Geçinmek için çalışın*
3:16-17	*Selamlar*

1 Pavlus, Silvanus ve Timoteos'tan Babamız Tanrı'ya ve Rab İsa Mesih'e ait Selanik kilisesine* selam! [2]Baba Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Gelecek Yargı

[3]Kardeşler, sizin için her zaman Tanrı'ya şükran borçluyuz. Böyle yapmamız da yerindedir. Çünkü imanınız büyüdükçe büyüyor, her birinizin öbürüne olan sevgisi artıyor. [4]Bu nedenle bizler, katlandığınız bütün zulüm ve sıkıntılar karşısındaki sabır ve imanınızdan ötürü Tanrı'nın kiliseleri* arasında sizinle övünüyoruz.

[5]Bütün bunlar Tanrı'nın adil yargısının belirtisidir. Sonuç olarak, uğrunda acı çektiğiniz Tanrı Egemenliğine* layık sayılacaksınız. [6-8]Tanrı adil olanı yapacak: Size sıkıntı çektirenlere sıkıntı ile karşılık verecek, sıkıntı çeken sizleriyse bizimle birlikte rahata kavuşturacaktır. Bütün bunlar Rab İsa alev alev yanan ateş içinde güçlü melekleriyle gökten gelip göründüğü zaman olacak. Rabbimiz İsa, Tanrı'yı tanımayanları ve kendisiyle ilgili Müjde'ye uymayanları cezalandıracak. [9-10]Böyleleri Rab'bin varlığından ve yüce gücünden uzak kalarak sonsuza dek mahvolma cezasına çarptırılacaklar. Bütün bunlar Rab'bin kendi kutsalları arasında yüceltilmek ve bütün imanlılarda hayranlık uyandırmak üzere geldiği gün olacak. Sizler ise iman edenlerdensiniz. Çünkü size ettiğimiz tanıklığa inandınız.

[11]İşte bu nedenle Tanrımız sizi çağrısına layık görsün, iyiliğe yönelik her dileğinizi, imana dayanan her uğraşınızı kendi gücüyle sonuçlandırsın diye sizin için her zaman dua ediyoruz. [12]Öyle ki, Tanrımız'ın ve Rab İsa Mesih'in lütfuyla Rabbimiz İsa'nın adı sizde yüceltilsin, siz de O'nda yüceltilesiniz.

Yasa Tanımaz Adam

2 [1-2]Rabbimiz İsa Mesih'in gelişine ve O'nunla birlikte olmak üzere toplanmamıza gelince: Kardeşler, size rica ediyoruz, Rab'bin gününün geldiğini ileri süren herhangi bir ruh, bir söz ya da bizden gelmiş gibi gösterilen bir mektup hemen aklınızı karıştırmasın, sizi telaşlandırmasın. [3]Hiç kimse hiçbir şekilde sizi aldatmasın. Çünkü imandan dönüş[a] başlamadıkça, mahvolacak olan o yasa tanımaz adam ortaya çıkmadıkça o gün gelmeyecektir. [4]Bu adam, tanrı diye anılan ya da tapılan her şeye karşı gelerek kendini hepsinden yüce gösterecek, hatta kendisini Tanrı ilan ederek Tanrı'nın Tapınağı'nda oturacaktır.

[5]Daha yanınızdayken bunları size söylediğimi hatırlamıyor musunuz? [6]Zamanı gelince ortaya çıkarılacak olan bu adamı şimdilik neyin engellediğini biliyorsunuz. [7]Evet, yasa tanımazlığın gizli gücü şu anda bile etkindir; ama bu gücü şimdilik engelleyen ortadan kaldırılıncaya dek görevini sürdürecektir. [8]Sonra

---

[a] *2:3 "İmandan dönüş" ya da "İsyan".*

2:1-2 1Se.4:15-17

1:1 Elç.17:1

2:4 Hez.28:2; Dan.11:36;

yasa tanımaz adam ortaya çıkacak. Rab İsa onu ağzının soluğuyla öldürecek, gelişinin görkemiyle yok edecek. [9-10]Yasa tanımaz adam, her türlü mucizede, yanıltıcı belirtilerle harikalarda ve mahvolanları aldatan her türlü kötülükte sergilenen Şeytan’ın etkinliğiyle gelecek. Mahvolanlar, gerçeği sevmeye ve böylece kurtulmaya yanaşmadıklarından mahvoluyorlar. [11]İşte bu nedenle Tanrı yalana kanmaları için onların üzerine yanıltıcı bir güç gönderiyor. [12]Öyle ki, gerçeğe inanmayan ve kötülükten hoşlananların hepsi yargılansın.

Dayanın!

[13]Ama biz, ey Rab’bin sevdiği kardeşler, sizler için her zaman Tanrı’ya şükran borçluyuz. Çünkü Tanrı, Ruh aracılığıyla kutsal kılınıp gerçeğe inanarak kurtulmanız için sizi ta başlangıçtan[a] seçti. [14]Rabbimiz İsa Mesih’in yüceliğine kavuşmanız için, bildirdiğimiz Müjde’yle sizi bu kurtuluşa çağırdı. [15]Öyleyse dayanın, kardeşlerim! İster sözle ister mektupla, size ilettiğimiz öğretilere sımsıkı tutunun.

[16-17]Rabbimiz İsa Mesih’in kendisi ve bizi sevip lütfuyla bize sonsuz cesaret ve sağlam bir umut veren Babamız Tanrı sizi yüreklendirsin, her iyi eylem ve sözde pekiştirsin.

Bizim için Dua Edin

3 Son olarak, kardeşler, Rab’bin sözü aranızda olduğu gibi hızla yayılıp yüceltilsin diye bizim için dua edin. [2]Ahlaksız, kötü insanlardan kurtulmamız için de dua edin. Çünkü herkes iman etmiş değildir. [3]Ama Rab güvenilirdir. O sizi pekiştirecek, kötü olandan* koruyacaktır. [4]Buyurduklarımızı yaptığınıza ve yapacağınıza dair Rab’de size güveniyoruz. [5]Rab yüreklerinizi Tanrı’nın sevgisine, Mesih’in sabrına yöneltsin.

Kendi Emeğinizle Geçinin

[6]Kardeşler, bizden aldıkları öğretilere uymayıp boş gezen bütün kardeşlerden uzak durmanızı Rab İsa Mesih’in adıyla buyuruyoruz. [7]Bizleri nasıl örnek almanız gerektiğini kendiniz biliyorsunuz. Çünkü biz aranızdayken boş gezenler değildik. [8]Kimsenin ekmeğini karşılıksız yemedik. Herhangi birinize yük olmamak için uğraşıp didindik, gece gündüz çalıştık. [9]Yardımlarınızı hak etmediğimiz için değil, izleyebileceğiniz bir örnek bırakmak için böyle yaptık. [10]Hatta sizinle birlikteyken şu buyruğu vermiştik: “Çalışmak istemeyen yemek de yemesin!” [11]Çünkü aranızda bazılarının boş gezdiğini duyuyoruz. Bunlar hiçbir iş yapmıyor, başkalarının işine karışıp duruyorlarmış. [12]Böylelerine Rab İsa Mesih adına yalvarıyor, şunu buyuruyoruz: Sakin bir şekilde çalışıp kendi kazançlarından[b] yesinler. [13]Sizlerse kardeşler, iyilik yapmaktan usanmayın. [14]Eğer bu mektuptaki sözlerimize uymayan olursa onu mimleyin. Yaptıklarından utanması için onunla

---

[a] *2:13 “Ta başlangıçtan”: Birçok Grekçe elyazmasında, “İlk ürün olarak” diye geçer.*

[b] *3:12 “Kazançlarından”: Grekçe “Ekmeklerini”. 2:8 Yşa.11:4 2:9-10 Mat.24:24*

ilişkinizi kesin. [15]Yine de onu düşman saymayın, bir kardeş olarak uyarın.

Son Selamlar

[16]Esenlik kaynağı olan Rab'bin kendisi size her zaman, her durumda esenlik versin. Rab hepinizle birlikte olsun.

[17]Ben Pavlus bu selamı kendi elimle yazıyorum. Her mektubumun özel işaretidir bu; böyle yazarım. [18]Rabbimiz İsa Mesih'in lütfu hepinizle birlikte olsun.

Pavlus'tan TİMOTEOS'A BİRİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Pavlus ve Timoteos: *Timoteos, Konya İli'nin sınırları içinde kalan bugünkü Hatunsaray'a yakın Listra Kenti'ndendi. Çocukluğundan beri Kutsal Yazılar'ı bilen biriydi*[1]*. Pavlus Müjde'yi yaymak için çıktığı ilk yolculuğu sırasında Timoteos'la karşılaştı*[2]*. İkinci yolculuğu sırasında Timoteos'u da ekibine kattı*[3]*. Bundan sonra sık sık birlikte çalıştılar. Böylece İncil'de bulunan altı mektup hem Pavlus'un hem de Timoteos'un adını taşıyor. Timoteos, Pavlus tarafından Selanik'e*[4]*, Makedonya'ya*[5] *ve Korint'e*[6] *görevli olarak gönderildi. Yakında ölüm cezasına çarptırılacağını sezen Pavlus, Timoteos'un zaman yitirmeden yanına gelmesini istedi*[7]*. Bu olayların ışığında, Pavlus'un onu "imanda öz oğlum" diye çağırması şaşırtıcı değildir*[8]*. İbr. 13:23'te Timoteos'un salıverildiğini okuyoruz, ama olayların nasıl geliştiğini bilmiyoruz.*

Mektubun İçeriği: *Timoteos, özellikle yanlış öğretilerin yayılmasını önlemek için Efes'teki kilisede bırakılmıştır*[9]*. Pavlus'un yazılı uyarıları, belki de Timoteos'u yanlış öğretiler yayanlara karşı güçlendirmeyi amaçlıyordu. Pavlus'un umudu, çok geçmeden dönmektir; ama bu arada Timoteos'a, Tanrı'nın topluluğu içinde nasıl davranması gerektiğini de hatırlatmaktan geri kalmaz*[10]*. Timoteos'a verilen görevler arasında, öğretmek ve öğüt vermek, örnek biri olmak ve topluluğa Kutsal Yazılar'ı okumak da var*[11]*. Genç yaşlı, erkek kadın, herkese nasıl yaklaşması gerektiği anlatılıyor*[12]*. Pavlus ayrıca topluluk içi sorunlara pratik çözüm yolları da öneriyor. Örneğin, dulların hangi durumlarda yardım görenlerin listesine dahil edilmesi gerektiğini*[13]*; önder atanacaklarda hangi özelliklerin aranacağını*[14]*; önderlere karşı nasıl davranılacağını*[15] *anlatıyor. Pavlus bu mektupta ayrıca duadan*[16]*, inanlı kadınların özelliklerinden*[17]*, para konusundaki tutumdan*[18] *ve Kutsal Yasa'nın amaçlarından söz ediyor*[19]*.*

Ana Hatlar:

1:1-20	*Pavlus'la Timoteos*
2:1-15	*Dua ve tapınma*
3:1-16	*Önderlerde aranacak özellikler*
4:1-5:2	*Timoteos'a çağrı*
5:3-6:2	*İnanlı topluluklarında uygulanacak ilkeler*
6:3-21	*Tanrı yolunda yürümek*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1626.*

1 [1-2]Kurtarıcımız Tanrı'nın ve umudumuz Mesih İsa'nın buyruğuyla Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus'tan imanda öz oğlum Timoteos'a selam! Baba Tanrı'dan ve Rabbimiz Mesih İsa'dan sana lütuf, merhamet ve esenlik olsun.

Yanlış Öğretilere Karşı Uyarı

[3-4]Makedonya'ya giderken sana rica ettiğim gibi, Efes'te kal ve bazı kişilerin farklı öğretiler yaymamasını, masallarla ve sonu gelmeyen soyağaçlarıyla uğraşmamasını öğütle. Bu şeyler, imana dayanan tanrısal düzene hizmet etmekten çok, tartışmalara yol açar. [5]Bu buyruğun amacı, pak yürekten, temiz vicdandan, içten imandan doğan sevgiyi uyandırmaktır. [6]Bazı kişiler bunlardan saparak boş konuşmalara daldılar. [7]Kutsal Yasa* öğretmeni olmak istiyorlar, ama ne söyledikleri sözleri ne de iddialı oldukları konuları anlıyorlar.

[8]Yasa'yı özüne uygun biçimde kullanan için Yasa'nın iyi olduğunu biliyoruz. [9-10]Çünkü biliyoruz ki, Yasa doğrular için değil, yasa tanımayanlarla asiler, tanrısızlarla günahkârlar, kutsallıktan yoksunlarla kutsala karşı saygısız olanlar, anne ya da babasını öldürenler, katiller, fuhuş yapanlar, oğlancılar, köle tüccarları, yalancılar, yalan yere ant içenler ve sağlam öğretiye karşıt olan başka ne varsa onlar için konmuştur. [11]Mübarek Tanrı'nın bana emanet edilen yüce Müjdesi'ne göre bu böyledir.

Tanrı Merhametlidir

[12]Beni güçlendiren Rabbimiz Mesih İsa'ya şükrederim. Çünkü beni güvenilir sayarak hizmetine aldı. [13]Bir zamanlar O'na küfreden, zalim ve küstah biri olduğum halde bana merhamet edildi. Çünkü ne yaptıysam bilgisizlikten ve imansızlıktan yaptım. [14]Ama Rabbimiz'in lütfu, imanla ve Mesih İsa'da olan sevgiyle birlikte bol bol üzerime döküldü. [15]"Mesih İsa günahkârları kurtarmak için dünyaya geldi" sözü, güvenilir ve her bakımdan kabule layık bir sözdür. Günahkârların en kötüsü benim. [16]Ama Mesih İsa, kendisine iman edip sonsuz yaşama kavuşacak olanlara örnek olayım diye sınırsız sabrını öncelikle bende sergilemek için bana merhamet etti. [17]Onur ve yücelik sonsuzlara dek bütün çağların Kralı, ölümsüz ve görünmez tek Tanrı'nın olsun! Amin.

[18]Oğlum Timoteos, senin hakkında önceden söylenen peygamberlik sözleri uyarınca, bu buyruğu sana emanet ediyorum. Öyle ki, bu sözlere dayanarak iyi savaşı sürdüresin. [19]İmana ve temiz vicdana sarıl. Bazıları temiz vicdanı bir yana iterek iman konusunda battılar. [20]Himeneos ve İskender bunlardandır. Küfür etmemeyi öğrensinler diye onları Şeytan'a teslim ettim.

Dua ve Tapınma

2 [1-2]Her şeyden önce şunu öğütlerim: Tanrı yoluna tam bir bağlılık ve ağırbaşlılık içinde sakin ve huzurlu

1:1-2 Elç.16:1 *1:13 Elç.8:3; 9:4-5*

bir yaşam sürelim diye, krallarla bütün üst yöneticiler dahil, bütün insanlar için dilekler, dualar, yakarışlar ve şükürler sunulsun. [3]Böyle yapmak iyidir ve Kurtarıcımız Tanrı'yı hoşnut eder. [4]O bütün insanların kurtulup gerçeğin bilincine erişmesini ister. [5-6]Çünkü tek Tanrı ve Tanrı'yla insanlar arasında tek aracı vardır. O da insan olan ve kendisini herkes için fidye olarak sunmuş bulunan Mesih İsa'dır. Uygun zamanda verilen tanıklık budur. [7]Ben bunun habercisi ve elçisi atandım –gerçeği söylüyorum, yalan söylemiyorum– uluslara imanı ve gerçeği öğretmeye atandım.

[8]Buna göre, erkeklerin öfkelenip çekişmeden, her yerde pak eller yükselterek dua etmelerini isterim. [9-10]Kadınların da saç örgüleriyle, altınlarla, incilerle ya da pahalı giysilerle değil, sade giyimle, edepli ve ölçülü tutumla, Tanrı yolunda yürüdüklerini ileri süren kadınlara yaraşır biçimde, iyi işlerle süslenmelerini isterim. [11]Kadın sükûnet ve tam bir uysallık içinde öğrensin. [12]Kadının öğretmesine, erkeğe egemen olmasına izin vermiyorum; sakin olsun. [13-14]Çünkü önce Adem, sonra Havva yaratıldı; aldatılan da Adem değildi, kadın aldatılıp suç işledi. [15]Ama doğum yapıp[a] kurtulacaktır; yeter ki, sağduyuyla iman, sevgi ve kutsallıkta yaşasın.

Kilise Önderleri

3 İşte güvenilir söz: Bir kimse gözetmen olmayı gönülden istiyorsa, iyi bir görev arzu etmiş olur. [2]Ancak gözetmen ayıplanacak bir yanı olmayan, tek karılı, ölçülü, sağduyulu, saygın, konuksever, öğretmeye yetenekli biri olmalı. [3]Şarap düşkünü, zorba olmamalı; uysal, kavgadan ve para sevgisinden uzak olmalı. [4]Evini iyi yönetmeli, çocuklarına söz dinletmeli, her yönden saygılı olmalarını sağlamalı. [5]Kendi evini yönetmesini bilmeyen, Tanrı'nın topluluğunu* nasıl kayırabilir? [6]Gözetmen yeni iman etmiş biri olmamalı. Yoksa gurura kapılıp İblis'in uğradığı yargıya uğrayabilir. [7]Topluluğun dışındakiler tarafından da iyi bir insan olarak tanınmalıdır. Öyle ki, ayıplanacak duruma ve İblis'in tuzağına düşmesin.

[8]Aynı şekilde kilise* görevlileri, özü sözü ayrı, şarap tutkunu, haksız kazanç peşinde koşan kişiler değil, ağırbaşlı kişiler olmalı. [9]Temiz vicdanla imanın sırrına sarılmalıdırlar. [10]Bunlar da önce denensin; eleştirilecek bir yönleri yoksa görev alsınlar. [11]Aynı şekilde kadınlar ağırbaşlı olmalı; iftiracı değil, ama ölçülü ve her bakımdan güvenilir olmalı. [12]Görevliler tek karılı, çocuklarını ve evlerini iyi yöneten kişiler olsun. [13]Görevlerini iyi yapanlar, kendileri için iyi bir yer edinir, Mesih İsa'ya imanda büyük cesaret kazanırlar.

Büyük Sır

[14-15]Yakında yanına gelmeyi umuyorum. Ama gecikirsem, gerçeğin direği ve dayanağı olan Tanrı'nın ev

---

[a] 2:15 "Doğum yapıp": Grekçe deyim "Çocuğu doğurmakla" anlamına da gelebilir.
2:7 2Ti.1:11 2:9-10 1Pe.3:3 2:13-14 Yar.2:7,21-22; 3:1-6 3:2-7 Tit.1:6-9

halkı arasında, yani yaşayan Tanrı'nın topluluğunda* nasıl davranmak gerektiğini bilesin diye sana bunları yazıyorum. [16]Kuşkusuz Tanrı yolunun sırrı büyüktür.

O, bedende göründü,
Ruh'ça doğrulandı,
Meleklerce görüldü,
Uluslara tanıtıldı,
Dünyada O'na iman edildi,
Yücelik içinde yukarı alındı.

İmandan Dönüş

4 [1-3]Ruh açıkça diyor ki, son zamanlarda bazıları yalancıların ikiyüzlülüğü nedeniyle aldatıcı ruhlara ve cinlerin öğretilerine kulak vererek imandan dönecek. Vicdanları adeta kızgın bir demirle dağlanmış bu yalancılar evlenmeyi yasaklayacak, iman edip gerçeği bilenlerin şükranla yemesi için Tanrı'nın yarattığı yiyeceklerden çekinmek gerektiğini buyuracaklar. [4]Oysa Tanrı'nın yarattığı her şey iyidir, hiçbir şey reddedilmemeli; yeter ki, şükranla kabul edilsin. [5]Çünkü her şey Tanrı'nın sözüyle ve duayla kutsal kılınır.

İyi Görevli

[6]Bunları kardeşlere öğütlersen, imanın ve izlediğin iyi öğretinin sözleriyle beslenmiş olarak Mesih İsa'nın iyi bir görevlisi olursun. [7]Kutsallıktan yoksun kocakarı masallarını reddet. Kendini Tanrı yolunda eğit. [8]Bedeni eğitmenin biraz yararı var; ama şimdiki ve gelecek yaşamın vaadini içeren Tanrı yolunda yürümek her yönden yararlıdır. [9]Bu güvenilir ve her bakımdan kabule layık bir sözdür. [10]Bunun için emek veriyor, mücadele ediyoruz. Çünkü umudumuzu bütün insanların, özellikle iman edenlerin Kurtarıcısı olan diri Tanrı'ya bağladık.

[11]Bunları buyur ve öğret. [12]Gençsin diye kimse seni küçümsemesin. Konuşmada, davranışta, sevgide, imanda, paklıkta imanlılara örnek ol. [13]Ben yanına gelinceye dek kendini topluluğa Kutsal Yazılar'ı okumaya, öğüt vermeye, öğretmeye ada. [14]Peygamberlik sözüyle, ihtiyarlar* kurulunun ellerini senin üzerine koymasıyla sana verilen ve hâlâ sende olan ruhsal armağanı ihmal etme. [15]Bu konuların üzerinde dur, kendini bunlara ver ki, ilerlediğini herkes görsün. [16]Kendine ve öğretine dikkat et, bu yolda yürümeye devam et. Çünkü bunu yapmakla hem kendini hem seni dinleyenleri kurtaracaksın.

Topluluk İçi Sorumluluklar

5 [1-2]Yaşlı adama[a] çıkışma, babanmış gibi yol göster. Genç erkeklere kardeşinmiş gibi, yaşlı kadınlara annenmiş gibi, genç kadınlara tam bir yürek temizliğiyle kızkardeşinmiş gibi yol göster.

[3]Gerçekten kimsesiz dul kadınlara saygı göster. [4]Ama dul kadının çocukları ya da torunları varsa, bunlar öncelikle kendi ev halkına yardım ederek Tanrı yolunda yürümeyi ve büyüklerine iyilik borcunu ödemeyi öğrensinler. Çünkü bu Tanrı'yı hoşnut eder. [5]Gerçekten kimsesiz, yalnız

---

[a] *5:1-2 "Yaşlı adam" ya da "İhtiyar", yani kilise önderi.*

kalmış dul kadın umudunu Tanrı'ya bağlamıştır; *gece gündüz* O'na dilekte bulunmaya ve dua etmeye devam eder. [6]Kendini zevke veren dul kadınsa daha yaşarken ölmüştür. [7]Ayıplanacak duruma düşmemeleri için onları bu konularda uyar. [8]Kendi yakınlarına, özellikle de ev halkına bakmayan kişi imanı inkâr etmiş, imansızdan beter olmuştur.

[9-10]Yaptığı iyiliklerle tanınmış, tek erkekle evlenmiş, en az altmış yaşında olan dul kadın, eğer çocuk büyütmüş, konuk ağırlamış, kutsalların ayaklarını yıkamış[a], sıkıntıda olanlara yardım etmiş, kendini her tür iyi işe adamışsa, adı dullar listesine yazılsın. [11]Daha genç dulları listeye alma. Çünkü bedensel arzuları Mesih'e bağlılıklarına baskın çıkınca evlenmek isterler. [12]Böylece verdikleri ilk sözü çiğneyerek hüküm giyerler. [13]Aynı zamanda ev ev gezerek tembelliğe alışırlar. Yalnız tembelliğe alışmakla kalmazlar, üzerlerine düşmeyen sözler söyleyerek başkalarının işine karışan boşboğazlar olurlar. [14]Bu nedenle, daha genç dulların evlenmelerini, çocuk yapmalarını, evlerini yönetmelerini, düşmana hiçbir iftira fırsatı vermemelerini isterim. [15]Kimisi zaten sapmış, Şeytan'ın ardına düşmüştür. [16]İmanlı bir kadının dul yakınları varsa onlara yardım etsin. İnanlılar topluluğu* yük altına girmesin ki, gerçekten kimsesiz olan dullara yardım edebilsin.

[17]Topluluğu iyi yöneten ihtiyarlar*, özellikle Tanrı sözünü duyurup öğretmeye emek verenler iki kat saygıya layık görülsün. [18]Çünkü Kutsal Yazı'da şöyle deniyor: "Harman döven öküzün ağzını bağlama" ve "İşçi ücretini hak eder." [19]İki ya da üç tanık olmadıkça, bir ihtiyara yöneltilen suçlamayı kabul etme. [20]Günah işleyenleri herkesin önünde azarla ki, öbürleri de korksun. [21]Bu söylediklerimi yan tutmadan, kimseyi kayırmadan yerine getirmen için seni Tanrı'nın, Mesih İsa'nın ve seçilmiş meleklerin önünde uyarıyorum. [22]Birinin üzerine ellerini koymakta aceleci davranma, başkalarının günahlarına ortak olma. Kendini temiz tut.

[23]Artık yalnız su içmekten vazgeç; miden ve sık sık baş gösteren rahatsızlıkların için biraz da şarap iç.

[24]Bazı kişilerin günahları bellidir, kendilerinden önce yargı kürsüsüne ulaşır. Bazılarının günahlarıysa sonradan ortaya çıkar. [25]Bunun gibi, iyi işler de bellidir; belli olmayanlar bile gizli kalamaz.

6 Kölelik boyunduruğu altında olanların hepsi kendi efendilerini tam bir saygıya layık görsünler ki, Tanrı'nın adı ve öğretisi kötülenmesin. [2]Efendileri iman etmiş olanlarsa, nasıl olsa kardeşiz deyip efendilerine saygısızlık etmesinler. Tersine, daha iyi hizmet etsinler. Çünkü bu iyi hizmetten yararlananlar, sevdikleri imanlılardır. Bu ilkeleri öğret ve öğütle.

---

[a] *5:9-10 Ayak yıkamak, bir konukseverlik gösterisiydi.*

5:18 Yas.25:4; Mat.10:10; Luk.10:7 *5:19 Yas.17:6; 19:15*

Tanrı Yolunda Yürümek

[3-5]Eğer biri farklı öğretiler yayar, doğru sözleri, yani Rabbimiz İsa Mesih'in sözlerini ve Tanrı yoluna dayanan öğretiyi onaylamazsa, kendini beğenmiş, bilgisiz bir kişidir. Böyle biri tartışmaları ve kelime kavgalarını hastalık derecesinde sever. Bu şeyler kıskançlığa, çekişmeye, iftiraya, kötü kuşkulara, düşünceleri yozlaşmış ve gerçeği yitirmiş kişilerin durmadan sürtüşmesine yol açar. Onlar Tanrı yolunu kazanç yolu sanıyorlar. [6]Oysa eldekiyle yetinerek Tanrı yolunda yürümek büyük kazançtır. [7]Çünkü dünyaya ne bir şey getirdik, ne de ondan bir şey götürebiliriz. [8]Yiyeceğimiz, giyeceğimiz varsa bunlarla yetiniriz. [9]Zengin olmak isteyenler ayartılıp tuzağa düşerler, insanı çöküşe ve yıkıma götüren birçok saçma ve zararlı arzulara kapılırlar. [10]Çünkü her türlü kötülüğün bir kökü de para sevgisidir. Kimileri zengin olma hevesiyle imandan saptılar, kendi kendilerine çok acı çektirdiler.

[11]Ama sen, ey Tanrı adamı, bu şeylerden kaç! Doğruluğun, Tanrı yolunun, imanın, sevginin, sabrın, uysallığın ardından koş. [12]İman uğrunda yüce mücadeleyi sürdür. Sonsuz yaşama sımsıkı sarıl. Bunun için çağrıldın ve birçok tanık önünde yüce inancı açıkça benimsedin. [13-14]Her şeye yaşam veren Tanrı'nın ve Pontius Pilatus önünde yüce inanca tanıklık etmiş olan Mesih İsa'nın huzurunda sana buyuruyorum: Rabbimiz İsa Mesih'in gelişine dek Tanrı buyruğunu lekesiz ve kusursuz olarak koru. [15-16]Mübarek ve tek Hükümdar, kralların Kralı, rablerin Rabbi, ölümsüzlüğün tek sahibi, yaklaşılmaz ışıkta yaşayan, hiçbir insanın görmediği ve göremeyeceği Tanrı, Mesih'i belirlenen zamanda ortaya çıkaracaktır. Onur ve kudret sonsuza dek O'nun olsun! Amin.

[17]Şimdiki çağda zengin olanlara gururlanmamalarını, gelip geçici zenginliğe umut bağlamamalarını buyur. Zevk almamız için bize her şeyi bol bol veren Tanrı'ya umut bağlasınlar. [18]İyilik yapmalarını, iyilikten yana zengin, eliaçık ve paylaşmaya istekli olmalarını buyur. [19]Böylelikle gerçek yaşama kavuşmak üzere gelecek için kendilerine sağlam temel olacak bir hazine biriktirmiş olurlar.

[20]Ey Timoteos, sana emanet edileni koru! Kutsallıktan yoksun, boş sözlerden, yalan yere "bilgi" denen düşüncelerin çelişkilerinden sakın. [21]Kimileri bu sözde bilgiye sahip olduklarını ileri sürerek imandan saptılar.

Tanrı'nın lütfu sizlerle birlikte olsun.

6:13-14 Yu.18:37

Pavlus'tan TİMOTEOS'A
İKİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

***Genel Bakış:** Pavlus bu mektubu yaşamının sonuna doğru, yıllarca yakın işbirliği içinde olduğu genç çömezi Timoteos'a yazmıştır (bkz. 1. Timoteos'a Giriş). Mektubu, Müjde'yi yaymak ve öğretmekten ötürü tutuklu bulunduğu Roma'dan gönderiyor[1]. İlk savunmasından (4:16-17) sonra, ölüme mahkûm olacağını biliyordur (4:6-8). Tarihi kaynaklar, çok geçmeden de kafasının kesilerek öldürüldüğünü yazar.*

Arkadaşlarının çoğu ya onu terk etmiş ya da çok uzağında kalmışlardı[2]. Pavlus bu arada Timoteos'u bir hayli özler (1:1-5); iki kez, zaman yitirmeden yanına gelmesini ister (4:9,21).

***Mektubun İçeriği:** Timoteos'u durumdan haberdar edip ivedilikle yanına gelmesini istemenin dışında Pavlus'un esas kaygısı ona, İsa'ya tanıklık etmenin utanılacak bir şey olmadığını, tersine, sıkıntı ve baskılara dayanıp Tanrı sözünü yüreklilikle yaymanın gerekliliğini anlatmaktır[3]. Pavlus ayrıca Timoteos'u yanlış öğreti yayanların[4] çok olduğu bir ortamda doğru öğretiye bağlı kalmaya çağırır[5]. Bu çağrıyı yaparken de kendini örnek gösterir (2:8-10; 3:10-12); kendisinden öğrendiklerini, "başkalarına da öğretmeye yeterli olacak güvenilir kişilere emanet etmesini" ister (2:2). Adım adım ölüme yaklaşan Pavlus, Tanrı'ya duyduğu güveni oldukça duygulu sözlerle ifade eder[6].*

Ana Hatlar:

1:1-2:13	*Sıkıntıya göğüs ger*
2:14-26	*Anlamsız tartışmalardan kaçın*
3:1-9	*Dünyanın son günleri*
3:10-4:5	*Öğrendiğin ilkelere bağlı kal, Tanrı sözünü duyur*
4:6-18	*Pavlus'un durumu*
4:19-22	*Sonuç*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1626.*

1 [1-2]Mesih İsa'daki yaşam vaadi uyarınca Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus'tan sevgili oğlum Timoteos'a selam! Baba Tanrı'dan ve Rabbimiz Mesih İsa'dan sana lütuf, merhamet ve esenlik olsun.

Müjde'ye Bağlılık Çağrısı

[3]Durmadan, gece gündüz dualarımda seni anarak atalarım gibi temiz vicdanla kulluk ettiğim Tanrı'ya şükrediyorum. [4]Gözyaşlarını anımsıyor, sevinçle dolmak için seni görmeyi özlemle bekliyorum. [5]Sendeki içten imanı anımsıyorum. Önce büyükannen Lois'in ve annen Evniki'nin sahip olduğu imana şimdi senin de sahip olduğuna eminim. [6]Bu nedenle, ellerimi senin üzerine koymamla Tanrı'nın sana verdiği armağanı alevlendirmen gerektiğini hatırlatıyorum. [7]Çünkü Tanrı bize korkaklık ruhu değil, güç, sevgi ve özdenetim ruhu vermiştir.

[8]Bunun için Rabbimiz'e tanıklık etmekten de O'nun uğruna tutuklu bulunan benden de utanma. Tanrının gücüyle Müjde uğruna benimle birlikte sıkıntıya göğüs ger. [9-10]Tanrı bizi yaptıklarımıza göre değil, kendi amacına ve lütfuna göre kurtarıp kutsal bir yaşama çağırdı. Bu lütuf bize zamanın başlangıcından önce Mesih İsa'da bağışlanmış, şimdi de O'nun gelişiyle açığa çıkarılmıştır. Kurtarıcımız Mesih İsa ölümü etkisiz kılmış, yaşamı ve ölümsüzlüğü Müjde aracılığıyla ışığa çıkarmıştır. [11]Ben Müjde'nin habercisi, elçisi ve öğretmeni atandım. [12]Bu acıları çekmemin nedeni de budur. Ama bundan utanmıyorum. Çünkü kime inandığımı biliyorum. O'nun bana emanet ettiğini[a] o güne dek koruyacak güçte olduğuna eminim. [13]Benden işitmiş olduğun doğru sözleri örnek alarak imanla ve Mesih İsa'da olan sevgiyle bunlara bağlı kal. [14]Sana emanet edilen iyi öğretileri içimizde yaşayan Kutsal Ruh aracılığıyla koru.

[15]Biliyorsun, Asya İli'ndekilerin* hepsi beni terk edip gittiler. Figelos'la Hermogenis de bunlardandır. [16]Rab, Onisiforos'un ev halkına merhamet etsin. Çünkü o çok kez içimi ferahlattı ve zincire vurulmuş olmamdan utanmadı. [17]Tersine, Roma'ya geldiğinde beni gayretle arayıp buldu. [18]O gün Rab'den merhamet bulmasını dilerim. Efes'te onun bana ne kadar hizmet ettiğini sen de çok iyi bilirsin.

Sıkıntıya Göğüs Ger

2 Oğlum, Mesih İsa'da olan lütufla güçlen. [2]Birçok tanık önünde benden işittiğin sözleri, başkalarına da öğretmeye yeterli olacak güvenilir kişilere emanet et. [3]Mesih İsa'nın iyi bir askeri olarak benimle birlikte sıkıntıya göğüs ger. [4]Askerlik yapan kişi günlük yaşamla ilgili işlere karışmaz; kendisini askerliğe çağıranı hoşnut etmeye çalışır. [5]Bunun gibi, spor yarışmasına katılan kişi de kurallar uyarınca yarışmazsa zafer tacını giyemez. [6]Emek veren

---

[a] *1:12 "O'nun bana emanet ettiğini" ya da "O'na emanet ettiğimi".*

1:1-2 Elç.16:1 1:5 Elç.16:1 1:11 1Ti.2:7 çiftçi üründen ilk payı alan kişi olmalıdır. [7]Dediklerimi iyi düşün. Rab sana her konuda anlayış verecektir.

[8]Yaydığım Müjde'de açıklandığı gibi, Davut'un soyundan olup ölümden dirilmiş olan İsa Mesih'i anımsa. [9]Bu Müjde uğruna bir suçlu gibi zincire vurulmaya kadar varan sıkıntılara katlanıyorum. Ama Tanrı'nın sözü zincire vurulmuş değildir. [10]Bunun içindir ki, seçilmişler uğruna her şeye dayanıyorum. Öyle ki, onlar da sonsuz yüceliğin yanısıra Mesih İsa'da olan kurtuluşa kavuşsunlar. [11]Şu güvenilir bir sözdür:

"O'nunla birlikte öldüysek,
O'nunla birlikte yaşayacağız.
[12]Dayanırsak,
O'nunla birlikte egemenlik
süreceğiz.
O'nu inkâr edersek,
O da bizi inkâr edecek.
[13]Biz sadık kalmasak da,
O sadık kalacak.
Çünkü kendi özüne aykırı
davranamaz."

Alnı Ak İşçi

[14]Bu konuları imanlılara anımsat. Dinleyenleri felakete sürüklemekten başka yararı olmayan kelime kavgaları çıkarmamaları için onları Tanrı'nın önünde uyar. [15]Kendini Tanrı'ya makbul, gerçeğin bildirisini doğru kullanan, alnı ak bir işçi olarak sunmaya gayret et. [16]Bayağı, boş sözlerden sakın. Çünkü bunlara dalanlar tanrısızlıkta daha da ileri gidecekler. [17]Sözleri kangren gibi yayılacak. Himeneos'la Filitos bunlardandır. [18]Diriliş olup bitti diyerek gerçek yoldan saptılar. Şimdi de bazılarının imanını altüst ediyorlar. [19]Ne var ki, Tanrı'nın attığı sağlam temel, "Rab kendine ait olanları bilir" ve "Rab'bin adını anan herkes kötülükten uzak dursun" sözleriyle mühürlenmiş olarak duruyor.

[20]Büyük bir evde yalnız altın ve gümüş kaplar bulunmaz; tahta ve toprak kaplar da vardır. Kimi onurlu, kimi bayağı iş için kullanılır. [21]Bunun gibi, kişi de kendini bayağı işlerden arıtırsa, onurlu amaçlara uygun, kutsal kılınmış, efendisine yararlı, her iyi işe hazır bir kap olur.

[22]Gençlik arzularından kaç. Temiz yürekle Rab'be yakaranlarla birlikte doğruluğun, imanın, sevginin ve *esenliğin ardından koş.* [23]*Saçma,* cahilce tartışmalara girmeyi reddet. Bunların kavga doğurduğunu bilirsin. [24]Rab'bin kulu kavgacı olmamalı. Tersine, herkese şefkatle davranmalı, öğretme yeteneği olmalı, haksızlıklara sabırla dayanmalıdır. [25]Kendisine karşı olanları yumuşak huyla yola getirmeli. Gerçeği anlamaları için Tanrı belki onlara bir tövbe yolu açar. [26]Böylelikle ayılabilir, isteğini yerine getirmeleri için kendilerini tutsak eden İblis'in tuzağından kurtulabilirler.

Son Günler

3 Şunu bil ki, son günlerde çetin anlar olacaktır. [2-3]İnsanlar kendilerini seven, para düşkünü, övüngen, kibirli, küfürbaz, anne baba sözü

2:12 Mat.10:33; Luk.12:9

dinlemez, nankör, kutsallıktan ve sevgiden yoksun, uzlaşmaz, iftiracı, özünü denetleyemeyen, azgın, iyilik düşmanı olacaklar. [4-5]Hain, aceleci, kendini beğenmiş, Tanrı'dan çok eğlenceyi seven, Tanrı yolundaymış gibi görünüp bu yolun gücünü inkâr edenler olacaklar. Böylelerinden uzak dur. [6-7]Bunların arasında evlerin içine sokulup günahla yüklü, çeşitli arzularla sürüklenen, her zaman öğrenen, ama gerçeğin bilgisine bir türlü erişemeyen zayıf iradeli kadınları adeta tutsak eden adamlar var. [8]Yannis'le Yambris nasıl Musa'ya karşı geldilerse, bunlar da gerçeğe karşı gelirler. Düşünceleri yozlaşmış, iman konusunda reddedilmiş insanlardır. [9]Ama daha ileri gidemeyecekler. Çünkü Yannis'le Yambris örneğindeki gibi, bunların da akılsızlığını herkes açıkça görecektir.

Timoteos'a Son Öğütler

[10-11]Sense benim öğretimi, davranışımı, amacımı, imanımı, sabrımı, sevgimi, dayanma gücümü, çektiğim zulüm ve acıları, örneğin Antakya'da, Konya'da ve Listra'da başıma gelenleri yakından izledin. Ne zulümlere katlandım! Ama Rab beni hepsinden kurtardı. [12]Mesih İsa'ya ait olup Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürmek isteyenlerin hepsi zulüm görecek. [13]Ama kötüler ve sahtekârlar, aldatarak ve aldanarak gittikçe daha beter olacaklar. [14-15]Sense öğrendiğin ve güvendiğin ilkelere bağlı kal. Çünkü bunları kimlerden öğrendiğini biliyorsun. Mesih İsa'ya iman aracılığıyla seni bilge kılıp kurtuluşa kavuşturacak güçte olan Kutsal Yazılar'ı da çocukluğundan beri biliyorsun. [16]Kutsal Yazılar'ın tümü Tanrı esinlemesidir ve öğretmek, azarlamak, yola getirmek, doğruluk konusunda eğitmek için yararlıdır. [17]Bunlar sayesinde Tanrı adamı her iyi iş için donatılmış olarak yetkin olur.

4

[1-2]Tanrı'nın ve dirilerle ölüleri yargılayacak olan Mesih İsa'nın önünde, O'nun gelişi ve egemenliği hakkı için sana buyuruyorum: Tanrı sözünü duyur. Zaman uygun olsun olmasın, bu görevi sürdür. İnsanları tam bir sabırla eğiterek ikna et, uyar, isteklendir. [3]Çünkü öyle bir zaman gelecek ki, sağlam öğretiye katlanamayacaklar. Kulaklarını okşayan sözler duymak için çevrelerine kendi arzularına uygun öğretmenler toplayacaklar. [4]Kulaklarını gerçeğe tıkayıp masallara sapacaklar. [5]Ama sen her durumda ayık ol, sıkıntıya göğüs ger, müjdeci olarak işini yap, görevini tamamla. [6]Çünkü kanım adak şarabı gibi dökülmek üzere[a]. Benim için ayrılma zamanı geldi. [7]Yüce mücadeleyi sürdürdüm, yarışı bitirdim, imanı korudum. [8]Bundan böyle doğruluk tacı benim için hazır duruyor. Adil yargıç olan Rab o gün bu tacı bana, yalnız bana değil, O'nun gelişini özlemle beklemiş olanların hepsine verecektir.

---

[a] *4:6 "Kanım adak şarabı gibi dökülmek üzere": Grekçe "Ben zaten adak şarabı gibi dökülmekteyim".*

3:8 Çık.7:11 *3:10-11 Elç.13:14-14:20*

Özel İstekler, Selamlar

[9]Yanıma tez gelmeye gayret et. [10]Çünkü Dimas bu dünyayı sevdiği için beni terk edip Selanik'e gitti. Kriskis Galatya'ya, Titus Dalmaçya'ya gitti. [11]Yanımda yalnız Luka var. Markos'u alıp beraberinde getir, yapacağım hizmette bana yardım eder. [12]Tihikos'u Efes'e gönderdim. [13]Troas'ta Karp'ın yanında bıraktığım abayı, kitapları, özellikle yazı derilerini gelirken beraberinde getir. [14]Bakırcı İskender bana çok kötülük etti. Rab ona yaptıklarının karşılığını verecektir. [15]Sen de ondan sakın. Çünkü söylediklerimize şiddetle karşı koydu.

[16]İlk savunmamda benden yana çıkan olmadı, hepsi beni terk etti. Bunun hesabı onlardan sorulmasın. [17]Ama Tanrı bildirisi aracılığımla tam olarak açıklansın, bütün uluslar bunu duysun diye Rab yardımıma gelip beni güçlendirdi. Aslanın ağzından böyle kurtuldum! [18]Rab beni her kötülükten kurtarıp güvenlik içinde göksel egemenliğine ulaştıracak. Sonsuzlara dek O'na yücelik olsun! Amin.

[19]Priska, Akvila ve Onisiforos'un ev halkına selam söyle. [20]Erastus, Korint'te kaldı. Trofimos'u da Milet'te hasta bıraktım. [21]Kış bastırmadan gelmeye gayret et. Evvulus, Pudens, Linus, Klavdiya ve bütün kardeşler sana selam ederler.

[22]Rab ruhunla birlikte olsun. Tanrı'nın lütfu sizlerle olsun.

4:10 2Ko.8:23; Gal.2:3; Kol.4:14; Tit.1:4; Flm.23-24
4:11 Elç.12:12,25; 15:37-39; Kol.4:10,14; Flm.23-24
4:12 Elç.20:4; Ef.6:21-22; Kol.4:7-8 *4:13 Elç.20:6*
4:14 1Ti.1:20 *4:14 Mez.62:12; Rom.2:6*
4:19 Elç.18:2-3; 2Ti.1:16-17 *4:20 Elç.19:22; 20:4; 21:29; Rom.16:23-24*

Pavlus'tan TİTUS'A MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: *Grek asıllı olan Titus, uzun süre Pavlus'la çok yakın bir işbirliği yapmıştır (1:4, 2Ko.8:23). Pavlus, yaymakta olduğu öğretiyi ileri gelen inanlılarla gözden geçirmek için Yeruşalim'e gittiğinde Titus'u birlikte götürür (Gal.2:1-3). Titus, bir kez de Korint'te (2Ko.7:6 - 8:24), Pavlus'un temsilcisi olarak karşımıza çıkar. Bu mektubun yazıldığı tarihlerde ise Girit'teydi. Bu yöredeki kiliselerin ortaya çıkışında Pavlus'la yakın işbirliği içinde olduğu anlaşılıyor. Titus, Pavlus'un ayrılmasından sonra geri kalan işleri düzene sokma ve her kentte oluşan topluluğa ihtiyarlar atama görevini yüklenir (1:5). Yerini alacak birileri gelir gelmez, Pavlus'a katılması istenir (3:12). Daha sonra Pavlus'un onu Dalmaçya'ya (Arnavutluk ve eski Yugoslavya toprakları) gönderdiğini okuruz (2Ti.4:10).*

Pavlus'un gerek Girit'e yaptığı ziyaret, gerekse bunu izleyen öbür yolculukları Elçilerin İşleri Kitabı'nda yer almadığı için, Titus'a yazdığı bu mektubun tarihini ve olayların gelişimini tam olarak belirleyemiyoruz. En yaygın kanı Pavlus'un, Elç. 28. bölümde açıklanan olaylardan sonra salıverildiği yönündedir. Tekrar tutuklanıp Roma'da öldürülmeden önce Girit'i ve başka birçok yeri ziyaret ettiği sanılıyor (bkz. 1. ve 2. Timoteos'a Giriş).

Mektubun İçeriği: *Pavlus'un Titus'a verdiği görevi gözönüne alırsak, inanlılar topluluğunu güdecek önderlerde bulunması gereken özellikleri burada tekrarlaması pek şaşırtıcı olmamalıdır (1:6-9). Pavlus sağlam öğretiye ve tutarlı davranışlara duyulan ihtiyacı açıkça vurguluyor. Öğreti ve davranışlarında önemli sapmalar gösteren Giritli birçok din öğretmeni, bu konuların tekrar tekrar gündeme gelmesine neden olmuş olabilir (1:10-16; 3:9-11).*

Ana Hatlar:

1:1-4	*Giriş*
1:5-16	*Yönetim de öğreti de sağlam olmalı*
2:1-3:11	*Ne öğretmeli*
3:12-15	*Öğüt ve selamlar*

1 Tanrı'nın seçtiği kişilerin iman etmeleri, Tanrı yoluna uygun gerçeği anlamaları için Tanrı'nın kulu ve İsa Mesih'in elçisi atanan ben Pavlustan selam! [2]Elçiliğim, yalan söylemeyen Tanrı'nın zamanın başlangıcından önce vaat ettiği sonsuz yaşam umuduna dayanmaktadır. [3]Kurtarıcımız Tanrı'nın buyruğuyla bana emanet edilen bildiride Tanrı, kendi sözünü uygun zamanda açıklamıştır.

[4]Ortak imanımıza göre öz oğlum olan Titus'a Baba Tanrı'dan ve Kurtarıcımız Mesih İsa'dan lütuf ve esenlik olsun.

Titus'un Girit'teki Görevi

[5]Geri kalan işleri düzene sokman ve sana buyurduğum gibi her kentte ihtiyarlar* ataman için seni Girit'te bıraktım. [6]İhtiyar seçilecek kişi eleştirilecek yönü olmayan, tek karılı biri olsun. Çocukları imanlı olmalı, sefahatle suçlanan ya da asi çocuklar olmamalı. [7]Gözetmen, Tanrı evinin kâhyası olduğuna göre, eleştirilecek yönü olmamalı. Dikbaşlı, tez öfkelenen, şarap düşkünü, zorba, haksız kazanç peşinde koşan biri olmamalı. [8]Tersine, konuksever, iyiliksever, sağduyulu, adil, pak, kendini denetleyebilen biri olmalı. [9]Hem başkalarını sağlam öğretiyle yüreklendirmek, hem de karşı çıkanları ikna edebilmek için imanlılara öğretilen güvenilir söze sımsıkı sarılmalı.

[10]Çünkü asi, boşboğaz, aldatıcı birçok kişi vardır. Özellikle sünnet yanlıları bunlardandır. [11]Onların ağzını kapamak gerek. Haksız kazanç uğruna, öğretmemeleri gerekeni öğreterek bazı aileleri tümüyle yıkıyorlar. [12]Kendilerinden biri, öz peygamberlerinden biri şöyle demiştir: "Giritliler hep yalancıdır, azgın canavarlar, tembel oburlardır." [13-14]Bu tanıklık doğrudur. Bu nedenle, Yahudi masallarına, gerçeği reddedenlerin buyruklarına kulak vermeyip sağlam imana sahip olmaları için onları sert bir şekilde uyar. [15]Yüreği temiz olanlar için her şey temizdir, ama yüreği kirli olanlar ve imansızlar için hiçbir şey temiz değildir. Çünkü onların zihinleri de vicdanları da kirlenmiştir. [16]Tanrı'yı tanıdıklarını ileri sürer, ama yaptıklarıyla O'nu yadsırlar. Söz dinlemez, hiçbir iyi işe yaramaz iğrenç kişilerdir.

Uygun Olanı Öğret

2 Sana gelince, sağlam öğretiye uygun olanı öğret. [2]Yaşlı erkeklere ölçülü, ağırbaşlı, sağduyulu olmalarını buyur. İmanda, sevgide ve sabırda sağlam olsunlar. [3]Aynı şekilde yaşlı kadınlar saygın bir yaşam sürmeli. İftiracı, şaraba tutsak olmamalı; iyi olanı öğretmeli. [4-5]Öyle ki genç kadınları, kocalarını ve çocuklarını seven, sağduyulu, temiz yürekli, iyi birer ev kadını ve kocalarına bağımlı olmak üzere eğitebilsinler. O zaman Tanrı'nın sözü kötülenmez. [6]Genç erkekleri de sağduyulu olmaya özendir. [7-8]İyi olanı yaparak her konuda onlara örnek ol. Öğretişinde dürüst ve ağırbaşlı ol, kimsenin kınayamayacağı doğru sözler söyle. Öyle ki bize karşı gelen, hakkımızda

1:4 2Ko.8:23; Gal.2:3; 2Ti.4:10 1:6-9 1Ti.3:2-7 söyleyecek kötü bir söz bulamayıp utansın.

[9]Köleleri, her konuda efendilerine bağımlı olmaya özendir. Efendilerini hoşnut etsinler. Ters yanıt vermeden, [10]hırsızlık yapmadan, tümüyle güvenilir olduklarını göstersinler. Böylece Kurtarıcımız Tanrı'yla ilgili öğretiyi her yönden çekici kılsınlar.

[11]Çünkü Tanrı'nın bütün insanlara kurtuluş sağlayan lütfu ortaya çıkmıştır. [12]Bu lütuf, tanrısızlığı ve dünyasal arzuları reddedip şimdiki çağda sağduyulu, doğru, Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürebilmemiz için bizi eğitiyor. [13]Bu arada, mübarek umudumuzun gerçekleşmesini, ulu Tanrı ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in yücelik içinde gelmesini bekliyoruz. [14]Mesih bizi her suçtan kurtarmak, arıtıp kendisine ait, iyilik etmekte gayretli bir halk yapmak üzere kendini bizim için feda etti.

[15]Bunları tam bir yetkiyle bildir, dinleyenleri isteklendir, günahlı olanları ikna et. Hiç kimse seni küçümsemesin.

Doğru Olanı Yapmak

3 Yöneticilerle yönetimlere bağlı olmaları, söz dinlemeleri ve iyi olan her şeyi yapmaya hazır olmaları gerektiğini imanlılara anımsat. [2]Kimseyi kötülemesinler. Kavgacı değil, uysal olsunlar. Herkese her zaman yumuşak davransınlar. [3]Çünkü bir zamanlar biz de anlayışsız, söz dinlemez, kolay aldanan, türlü arzulara ve zevklere köle olan, kötülük ve kıskançlık içinde yaşayan, nefret edilen ve birbirimizden nefret eden kişilerdik. [4-6]Ama Kurtarıcımız Tanrı iyiliğini ve insana olan sevgisini açıkça göstererek bizi kurtardı. Bunu doğrulukla yaptığımız işlerden dolayı değil, kendi merhametiyle, yeniden doğuş yıkamasıyla ve Kurtarıcımız İsa Mesih aracılığıyla üzerimize bol bol döktüğü Kutsal Ruh'un yenilemesiyle yaptı. [7]Öyle ki, O'nun lütfuyla aklanmış olarak umut içinde sonsuz yaşamın mirasçıları olalım. [8]Bu güvenilir bir sözdür. Tanrı'ya iman etmiş olanların, kendilerini iyi işlere vermeye özen göstermeleri için bu konularda ısrarlı olmanı istiyorum. Bunlar insan için iyi ve yararlıdır.

[9]Akılsız tartışmalardan, soyağacı didişmelerinden, Kutsal Yasa'yla* ilgili çekişme ve kavgalardan sakın. Bunlar yararsız ve boş şeylerdir. [10]Birinci ve ikinci uyarıdan sonra bölücü kişiyle ilişkini kes. [11]Böyle birinin sapmış olduğundan ve günah işlediğinden emin olabilirsin; o kendi kendini mahkûm etmiştir.

Son İstekler ve Selamlar

[12]Ben Artemas'ı ya da Tihikos'u sana gönderir göndermez, Nikopolis'e, yanıma gelmeye gayret et. Çünkü kışı orada geçirmeye karar verdim. [13]Hukukçu Zenas'la Apollos'u yolcu ederken bir eksikleri olmamasına dikkat et. [14]Bizimkiler

2:14 Çık.19:5; Yas.4:20; 7:6; 14:2; 1Pe.2:9
3:12 Elç.20:4; Ef.6:21-22; Kol.4:7-8; 2Ti.4:12
3:13 Elç.18:24; 1Ko.16:12

de kendilerini iyi işlere vermeyi öğrensinler. Böylelikle temel ihtiyaçları karşılamış ve verimsiz bir yaşam sürmemiş olurlar.

[15] Yanımdakilerin hepsi sana selam eder. Bizi seven imanlılara selam söyle.

Tanrı'nın lütfu hepinizle birlikte olsun.

Pavlus'tan FİLİMON'A MEKTUP

GİRİŞ

Pavlus bu mektubu Filimon, Afiya, Arhippus ve Filimon'un evinde toplanan imanlılara yazmakla birlikte, seslenmek istediği esas kişi, büyük olasılıkla Kolose'deki kilisenin önderlerinden biri olan Filimon'dur. Pavlus ondan övgüyle söz ediyor (4-7), onu "sevgili emektaşımız" diye adlandırıyor ve hapisten salıverildikten sonra onun yanına gitmeyi umuyor (22).

Pavlus, tutukluluğu sırasında Filimon'un kaçak kölesi Onisimos'la tanışır. Yazdığı bu mektupta da Onisimos için Filimon'dan önemli bir ricada bulunur. Onisimos, Pavlus'un aracılığıyla iman etmekle kalmamış (10-11), onun sevgisini kazanmış (12), "güvenilir ve sevgili" bir kardeş olduğunu da kanıtlamıştır (Kol.4:9).

Onisimos, kaçak dolaşan bir köle olarak Roma yasalarına göre ölüm cezasına çarptırılabilirdi. Ayrılırken Filimon'u soyduğu da sanılıyor (18). Ama Pavlus, her şeye rağmen Filimon'dan Onisimos'u, aynı imana sahip sevgili bir kardeş olarak kabul etmesini rica eder (16-21).

Öyle görülüyor ki, bu mektup, Koloseliler'e yazılan mektupla aynı zamanda, büyük olasılıkla İ.S. 60 yılı dolaylarında Roma'dan yazıldı. Onisimos'un kendisi Koloseli'ydi ve oraya Tihikos'la birlikte döndü (Kol.4:7-9).

Ana Hatlar:

1-3	*Selamlar*
4-7	*Teşekkür ve dua*
8-22	*Pavlus'un Onisimos için ricaları*
23-25	*Son selamlar*

[1-2]Sevgili emektaşımız Filimon, Mesih İsa uğruna tutuklu olan ben Pavlus ve kardeşimiz Timoteos'tan sana, kızkardeşimiz Afiya'ya, birlikte mücadele verdiğimiz Arhippus'a ve senin evindeki inanlılar topluluğuna* selam! [3]Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Şükran ve Dua

[4-5]Rab İsa'ya olan imanını ve bütün kutsallara beslediğin sevgiyi duydukça dualarımda seni anıyor, Tanrım'a sürekli şükrediyorum. [6]Mesih'te sahip olduğumuz her iyiliğin bilincine vararak imanını başkalarıyla paylaşmakta etkin olman için dua ediyorum. [7]Sevgin benim için büyük sevinç ve teselli kaynağı oldu. Çünkü kutsalların yürekleri senin sayende ferahladı, kardeşim.

Pavlus'un Onisimos için Ricası

[8-9]Bu nedenle, gerekeni sana buyurmaya Mesih'te büyük cesaretim olduğu halde, şimdi Mesih İsa uğruna tutuklu bulunan ben yaşlı Pavlus sana sevgiyle rica etmeyi yeğliyorum. [10-11]Tutukluluğum sırasında kendisine ruhsal baba olduğum oğlum Onisimos'la[a] ilgili bir ricam var. Bir zamanlar sana yararsızdı; ama şimdi hem sana hem de bana yararlıdır. [12]Kendisini, yani can ciğerimi sana geri gönderiyorum. [13-14]Müjdenin uğruna tutuklu kaldığım sürece senin yerine bana hizmet etmesi için onu yanımda alıkoymak isterdim; ama senin onayın olmadan bir şey yapmak istemedim. Öyle ki, yapacağın iyilik zorunluluktanmış gibi görünmesin, gönülden olsun. [15]Onisimos'un bir süre senden ayrılması belki de onu temelli geri alman içindi. [16]Onu artık köle değil, köleden üstün, sevgili bir kardeş olarak geri alacaksın. O, özellikle benim için çok değerlidir. Ama hem bir insan, hem de Rab'be ait biri olarak senin için daha da çok sevilecek bir kardeştir.

[17]Bu nedenle, eğer beni yoldaşın sayıyorsan, kendisini beni kabul eder gibi kabul et. [18]Sana herhangi bir haksızlık etmişse ya da bir borcu varsa, bunu benim hesabıma say. [19]Ben Pavlus bunu kendi elimle yazıyorum, bedelini ben öderim. Senin kendi yaşamını bile bana borçlu olduğunu söylememe gerek yok. [20]Evet, kardeş, Rab yolunda bana bir yardımın olsun. Mesih'te yüreğimi ferahlat. [21]Sözümü dinleyeceğinden emin olarak ve istediğimden fazlasını da yapacağını bilerek sana yazıyorum.

[22]Bu arada bana kalabileceğim bir yer hazırla. Çünkü dualarınız aracılığıyla sizlere bağışlanacağımı umuyorum.

Son Selamlar

[23-24]Mesih İsa uğruna kendisiyle birlikte tutuklu bulunduğum Epafras, emektaşlarım Markos, Aristarhus, Dimas ve Luka sana selam ederler.

[25]Rab İsa Mesih'in lütfu ruhunuzla birlikte olsun.

---

[a] *10-11 "Onisimos": Yararlı anlamına gelir.* ***1-2 Kol.4:17*** ***10-11 Kol.4:9***
23-24 Kol.1:7; 4:12 ***23-24 Elç.12:12,25; 15:37-39; 19:29; 27:2; Kol.4:10,14; 2Ti.4:10-11***

İBRANİLERE MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: *Yazar ne kendi kimliğini, ne de mektubu kime yazdığını açıklıyor. Böylece işimiz, metinde verilen ipuçlarından bazı sonuçlar çıkarmaya kalıyor. Yazarın kendisi, İsa'nın on iki elçisi arasında yer almaz; ama İsa'nın öğretilerini ilk izleyicilerinden duymuştur (2:2-3). Eski Antlaşma'yı iyi bildiği apaçık; Eski Antlaşma'dan yaptığı 29 aktarmanın yanısıra, 50'nin üzerinde bölümden de söz eder. Geleneksel başlıkla (İbraniler'e) içeriğin tamamı, mektubun Yahudi asıllı Mesih inanlılarına yazıldığını gösteriyor. Bu insanlar, daha önce ölüm derecesinde olmamakla birlikte, inançları uğruna büyük baskılara uğramışlardı*[1]*. Ama şimdi o kadar gayretli görünmüyorlar. Bunun için inandıklarına sımsıkı sarılmaya özendiriliyorlar*[2]*. Mektubun İ.S. 70'ten önce yazıldığı anlaşılıyor. Çünkü Yeruşalim'deki tapınağın İ.S. 70 yılında yıkılmasından hiç söz edilmiyor. Tersine yazar, tapınakta sürekli sunulan sunulardan söz ediyor (örn. 9:6-9).*

Mektubun İçeriği: *Yazarın ilk sözleri, iletmek istediği bildiriyi özetliyor: "Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez çeşitli yollardan atalarımıza seslendi. Bu son çağda da her şeye mirasçı kıldığı ve aracılığıyla evreni yarattığı kendi Oğlu'yla bize seslenmiştir". İbraniler, özde Tanrı Oğlu'na ilişkin bir mektuptur*[3]*. Yazar, Oğul'u meleklerden (1:4-14; 2:15-18) ve Musa'dan (3:2-6) üstün gösterir. Zayıflıklarımızı bilen, "Kendisini bir kez kurban ederek günahı ortadan kaldırmak için çağların sonunda ortaya çıkan" ve kendisinin aracılığıyla "Tanrı'ya yaklaşanları tümüyle kurtarabilen" başkâhin O'dur (4:15; 9:26; 7:25). Başkâhin olarak ortaya çıkması, Kutsal Yasa'da değişikliği gerekli kılıyor*[4]*; yeni bir antlaşma eskisinin yerini alıyor. Bu yeni antlaşmaya göre Tanrı diyor ki, "Yasalarımı zihinlerine işleyeceğim, yüreklerine yazacağım. Ben onların Tanrısı olacağım, onlar da benim halkım olacak... Suçlarını bağışlayacağım, günahlarını artık anmayacağım"*[5]*. İsa, Tanrı'nın huzuruna giden yeni bir yol açtı. Biz de Tanrı'ya güvenle yaklaşabiliriz (10:19-22).*

Mektup ayrıca Tanrı'dan uzaklaşmak tehlikesiyle ilgili uyarılar içerir[6]*. "İman olmadan Tanrı'yı hoşnut etmek olanaksızdır" ifadesinin yer aldığı 11. bölüm, iman konusunda eşsiz bir bölümdür. İmanda örnek alınacak erkek ve kadınlardan söz ediliyor. Bunlar öyle kişiler ki, "Tanrı onların Tanrısı olarak anılmaktan utanmıyor."*

Mektubun son bölümü uygulamaya yönelik öğütler içerir.

Ana Hatlar:

1:1-3	*Giriş*
1:4-3:6	*Mesih'in üstünlüğü*
3:7-4:13	*Yüreklerinizi nasırlaştırmayın*
4:14-7:28	*Başkâhinimiz Mesih*
8:1-9:28	*Daha iyi bir antlaşma*
10:1-39	*Daha iyi bir kurban*
11:1-40	*İmanın zaferi*
12:1-29	*Tanrı sözünü reddetmeyin*
13:1-25	*Son öğütler*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1626.*

Oğul Meleklerden Üstündür

1 Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez çeşitli yollardan atalarımıza seslendi. [2]Bu son çağda da her şeye mirasçı kıldığı ve aracılığıyla evreni yarattığı kendi Oğlu'yla bize seslenmiştir. [3]Oğul, Tanrı yüceliğinin parıltısı, O'nun varlığının öz görünümüdür. Güçlü sözüyle her şeyi devam ettirir. Günahlardan arınmayı sağladıktan sonra, yücelerde ulu Tanrı'nın[a] sağında oturdu. [4]Meleklerden ne denli üstün bir adı miras aldıysa, onlardan o denli üstün oldu. [5]Çünkü Tanrı meleklerin herhangi birine,

“Sen benim Oğlum'sun,
Bugün ben sana Baba oldum”

Ya da, “Ben O'na Baba olacağım,
O da bana Oğul olacak”

demiş midir? [6]Yine Tanrı ilk doğanı dünyaya gönderirken diyor ki, “Tanrı'nın bütün melekleri O'na tapınsın.” [7]Melekler için,

“Kendi meleklerini rüzgar,
Hizmetkârlarını ateş alevi yapar”
diyor.

[8]Ama Oğul için şöyle diyor:

“Ey Tanrı, tahtın sonsuzluklar
boyunca kalıcıdır,
Egemenliğinin asası adalet asasıdır.
9 Doğruluğu sevdin, kötülükten
nefret ettin.
Bunun için Tanrı, senin Tanrın,
Seni sevinç yağıyla
Arkadaşlarından daha çok
meshetti*.”

[a] ***1:3 “Ulu Tanrı'nın”: Grekçe “Ululuğun”.***

1:5 Mez.2:7 ***1:5 2Sa.7:14; 1Ta.17:13***
1:7 Mez.104:4 ***1:8-9 Mez.45:6-7***

[10]Yine diyor ki,

"Ya Rab, başlangıçta
Dünyanın temellerini sen attın.
Gökler de senin ellerinin yapıtıdır.
[11] Onlar yok olacak, ama sen
kalıcısın.
Hepsi bir giysi gibi eskiyecek.
[12] Bir kaftan gibi düreceksin onları,
Bir giysi gibi değiştirilecekler.
Ama sen hep aynısın,
Yılların tükenmeyecek."

[13]Tanrı meleklerin herhangi birine,

"Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek[a],
Sağımda otur"

demiş midir? [14]Bütün melekler kurtuluşu miras alacaklara hizmet etmek için gönderilen görevli ruhlar değil midir?

Dikkatli Olalım

2 Bu nedenle, akıntıya kapılıp sürüklenmememek için işittiklerimizi daha çok önemsemeliyiz. [2-3]Çünkü melekler aracılığıyla bildirilen söz geçerli olduysa, her suç ve her sözdinlemezlik hak ettiği karşılığı aldıysa, bu denli büyük kurtuluşu görmezlikten gelirsek nasıl kurtulabiliriz? Başlangıçta Rab tarafından bildirilen bu kurtuluş, Rab'bi dinlemiş olanlarca bize doğrulandı. [4]Tanrı da belirtiler, harikalar, çeşitli mucizeler ve kendi isteği uyarınca dağıttığı Kutsal Ruh armağanlarıyla buna tanıklık etti.

İzleyicileriyle Özdeşleşen İsa

[5]Tanrı, sözünü ettiğimiz gelecek dünyayı meleklere bağlı kılmadı. [6]Ama biri bir yerde şöyle tanıklık etmiştir:

"Ya Rab, insan ne ki, onu anasın,
Ya da insanoğlu ne ki, ona ilgi
gösteresin?
[7] Onu meleklerden biraz[b] aşağı
kıldın,
Başına yücelik ve onur tacını
koydun,
Ellerinin yapıtları üzerine onu
görevlendirdin[c].
[8] Her şeyi ayakları altına sererek
Ona bağımlı kıldın."

Tanrı her şeyi insana bağımlı kılmakla insana bağımlı olmayan hiçbir şey bırakmadı. Ne var ki, her şeyin insana bağımlı kılındığını henüz görmüyoruz. [9]Ama meleklerden biraz[b] aşağı kılınmış olan İsa'yı, Tanrı'nın lütfuyla herkes için ölümü tatsın diye çektiği ölüm acısı sonucunda yücelik ve onur tacı giydirilmiş olarak görüyoruz. [10]Birçok oğulu yüceliğe eriştirirken onların kurtuluş öncüsünü acılarla yetkinliğe erdirmesi, her şeyi kendisi için ve kendi aracılığıyla var eden Tanrı'ya uygun düşüyordu. [11]Çünkü hepsi –kutsal kılan da kutsal kılınanlar da– aynı Baba'dandır. Bunun içindir ki, İsa onlara "kardeşlerim" demekten utanmıyor.

---

[a] *1:13 "Ayaklarının altına serinceye dek": Grekçe "Ayaklarına tabure yapıncaya dek".*
[b] *2:7,9 "Meleklerden biraz" ya da "Kısa bir süre için meleklerden".*
[c] *2:7 "Ellerinin yapıtları üzerine onu görevlendirdin" sözleri bazı Grekçe elyazmalarında yoktur.* *1:10-12 Mez.102:25-27* *1:13 Mez.110:1* *2:6-8 Mez.8:4-6*

[12] "Adını kardeşlerime duyuracağım,
Topluluğun ortasında
Seni ilahilerle öveceğim" diyor.

[13] Yine,

"Ben O'na güveneceğim"

ve yine,

"İşte ben ve Tanrı'nın bana verdiği
çocuklar" diyor.

[14] Bu çocuklar etten ve kandan oldukları için İsa, ölüm gücüne sahip olanı, yani İblis'i, ölüm aracılığıyla etkisiz kılmak üzere onlarla aynı insan yapısını aldı. [15] Bunu, ölüm korkusu yüzünden yaşamları boyunca köle olanların hepsini özgür kılmak için yaptı. [16] Kuşkusuz O, meleklere değil, İbrahim'in soyundan olanlara yardım ediyor. [17] Bunun için her yönden kardeşlerine benzemesi gerekiyordu. Öyle ki, Tanrı'ya hizmetinde merhametli ve sadık bir başkâhin olup halkın günahlarını bağışlatabilsin. [18] Çünkü kendisi denenip acı çektiği için denenenlere yardım edebilir.

İsa Musa'dan Yücedir

3 Bunun için, göksel çağrıya ortak olan kutsal kardeşlerim, dikkatinizi açıkça benimsediğimiz inancın elçisi ve başkâhini İsa'ya çevirin. [2] Musa Tanrı'nın bütün evinde Tanrı'ya nasıl sadık kaldıysa, İsa da kendisini görevlendirene sadıktır. [3] Evi yapan nasıl evden daha çok saygı görürse, İsa da Musa'dan daha büyük yüceliğe layık sayıldı. [4] Her evin bir yapıcısı vardır, her şeyin yapıcısı ise Tanrı'dır. [5] Musa, gelecekte söylenecek sözlere tanıklık etmek için Tanrı'nın bütün evinde bir hizmetkâr olarak sadık kaldı. [6] Oysa Mesih, O'nun evi üzerinde yetkili oğul olarak sadıktır. Eğer cesaretimizi ve övündüğümüz umudu gevşemeden sonuna dek sürdürürsek, O'nun evi biziz.

İmansızlığa Karşı Uyarı

[7-8] Bu nedenle, Kutsal Ruh'un dediği gibi,

"Bugün O'nun sesini duyarsanız,
Atalarınızın başkaldırdığı,
Çölde O'nu sınadığı günkü gibi
Yüreklerinizi nasırlaştırmayın.
[9] Atalarınız beni orada sınayıp
denediler
Ve kırk yıl boyunca yaptıklarımı
gördüler.
[10] Bu nedenle o kuşağa darıldım
Ve dedim ki,
'Yürekleri hep kötüye sapar,
Yollarımı öğrenmediler.
[11] Öfkelendiğimde ant içtiğim gibi,
Onlar huzur diyarıma asla
girmeyecekler.' "

[12] Ey kardeşler, hiçbirinizde diri Tanrı'yı terk eden kötü, imansız bir

2:12 Mez.22:22 *2:13 Yşa.8:17-18* *3:2,5 Say.12:7* *3:7-11 Mez.95:7-11* yüreğin bulunmamasına dikkat edin. [13]"Gün bugündür" denildikçe birbirinizi her gün yüreklendirin. Öyle ki, hiçbirinizin yüreği günahın aldatıcılığıyla nasırlaşmasın. [14]Çünkü Mesih'e ortak olduk. Yalnız başlangıçtaki güvenimizi gevşemeden sonuna dek sürdürmeliyiz. [15]Yukarıda belirtildiği gibi,

> "Bugün O'nun sesini duyarsanız,
> Atalarınızın başkaldırdığı günkü
> gibi
> Yüreklerinizi nasırlaştırmayın."

[16]O'nun sesini işitip başkaldıran kimlerdi? Musa önderliğinde Mısır'dan çıkanların hepsi değil mi? [17]Tanrı kimlere kırk yıl dargın kaldı? Günah işleyip cesetleri çöle serilenlere değil mi? [18]Sözünü dinlemeyenler dışında kendi huzur diyarına kimlerin girmeyeceğine ant içti? [19]Görüyoruz ki, imansızlıklarından ötürü oraya giremediler.

Tanrı'nın Huzur Diyarı

4 Bu nedenle Tanrı'nın huzur diyarına girme vaadi hâlâ geçerliyken, herhangi birinizin buna erişmemiş sayılmasından korkalım. [2]Çünkü onlar gibi biz de iyi haberi aldık. Ama onlar duydukları sözü imanla birleştirmedikleri için bunun kendilerine bir yararı olmadı. [3]Biz inanmış olanlar huzur diyarına gireriz. Nitekim Tanrı şöyle demiştir:

> "Öfkelendiğimde ant içtiğim gibi,
> Onlar huzur diyarıma asla
> girmeyecekler."

Oysa Tanrı dünyanın kuruluşundan beri işlerini tamamlamıştır. [4]Çünkü bir yerde yedinci günle ilgili şunu demiştir:

> "Tanrı bütün işlerinden yedinci
> gün dinlendi."

[5]Bu konuda yine diyor ki,

> "Onlar huzur diyarıma asla
> girmeyecekler."

[6]Demek ki, bazılarının huzur diyarına gireceği kesindir. Daha önce iyi haberi almış olanlar söz dinlemedikleri için o diyara giremediler. [7]Bu yüzden Tanrı, uzun zaman sonra Davut'un aracılığıyla, "bugün" diyerek yine bir gün belirliyor. Daha önce denildiği gibi,

> "Bugün O'nun sesini duyarsanız,
> Yüreklerinizi nasırlaştırmayın."

[8]Eğer Yeşu onları huzura kavuştursaydı, Tanrı daha sonra bir başka günden söz etmezdi. [9]Böylece Tanrı halkı için bir Şabat Günü* rahatı kalıyor. [10]Tanrı işlerinden nasıl dinlendiyse, O'nun huzur diyarına giren de kendi işlerinden öylece dinlenir. [11]Bu nedenle o huzur diyarına girme-

3:15 Mez.95:7-8
3:16-18 Say.14:1-35
4:3 Mez.95:11
4:4 Yar.2:2
4:5 Mez.95:11
4:7 Mez.95:7-8
4:8 Yas.31:7; Yşu.22:4
4:10 Yar.2:2

ye gayret edelim; öyle ki, hiçbirimiz aynı tür sözdinlemezlikten ötürü düşmesin.

[12]Tanrı'nın sözü diri ve etkilidir, iki ağızlı kılıçtan daha keskindir. Canla ruhu, ilikle eklemleri birbirinden ayıracak kadar derinlere işler; yüreğin düşüncelerini, amaçlarını yargılar. [13]Tanrı'nın görmediği hiçbir yaratık yoktur. Kendisine hesap vereceğimiz Tanrı'nın gözü önünde her şey çıplak ve açıktır.

Başkâhinimiz İsa

[14]Tanrı Oğlu İsa gökleri aşan büyük başkâhinimiz olduğu için açıkça benimsediğimiz inanca sımsıkı sarılalım. [15]Çünkü başkâhinimiz zayıflıklarımızda bize yakınlık duyamayan biri değildir; tersine, her alanda bizim gibi denenmiş, ama günah işlememiştir. [16]Onun için Tanrı'nın lütuf tahtına cesaretle yaklaşalım; öyle ki, yardım gereksindiğimizde merhamet görelim ve lütuf bulalım.

5 İnsanlar arasından seçilen her başkâhin, günahlara karşılık sunular ve kurbanlar sunmak üzere Tanrı'yla ilgili konularda insanları temsil etmek için atanır. [2]Bilgisizlere, yoldan sapanlara yumuşak davranabilir. Çünkü kendisi de zayıflıklarla kuşatılmıştır. [3]Bundan ötürü, halk için olduğu gibi, kendisi için de günah sunusu* sunmak zorundadır. [4]Kimse başkâhin olma onurunu kendi kendine alamaz; ancak Harun gibi, Tanrı tarafından çağrılırsa alır. [5]Nitekim Mesih de başkâhin olmak için kendi kendini yüceltmedi. O'na,

“Sen benim Oğlum'sun,
Bugün ben sana Baba oldum”

diyen Tanrı O'nu yüceltti. [6]Başka bir yerde de diyor ki,

“Melkisedek düzeni uyarınca
Sen sonsuza dek kâhinsin.”

[7]Mesih, yeryüzünde[a] olduğu günlerde kendisini ölümden kurtaracak güçte olan Tanrı'ya büyük feryat ve gözyaşlarıyla dua etti, yakardı ve Tanrı korkusu nedeniyle işitildi. [8]Oğul olduğu halde, çektiği acılarla söz dinlemeyi öğrendi. [9]Yetkin kılınınca, sözünü dinleyen herkes için sonsuz kurtuluş kaynağı oldu. [10]Çünkü Tanrı tarafından Melkisedek düzeni uyarınca başkâhin atanmıştı.

Temel İlkeleri Aşıp İlerleyin

[11]Bu konuda söyleyecek çok sözümüz var, ama kulaklarınız uyuştuğu için anlatmak zor. [12]Şimdiye dek öğretmen olmanız gerekirken, Tanrı sözlerinin temel ilkelerini size yeni baştan öğretecek birine ihtiyacınız var. Size yine süt gerekli, katı yiyecek değil! [13]Sütle beslenen herkes bebektir ve doğruluk sözünde deneyimsizdir. [14]Katı yiyecek, yetişkinler içindir; onlar duyularını iyi ile kötüyü ayırt etmek üzere alıştırmayla

---

[a] 5:7 “Yeryüzünde”: Grekçe “Bedende”. *5:3 Lev.9:7*
5:4 Çık.28:1 *5:5 Mez.2:7* *5:6 Mez.110:4*
5:7 Mat.26:36-46; Mar.14:32-42; Luk.22:39-46 *5:12-13 1Ko.3:2*

eğitmiş kişilerdir.

6 [1-2]Bunun için, ölü işlerden tövbe etmenin ve Tanrı'ya inanmanın temelini, vaftizler*, elle kutsama[a], ölülerin dirilişi ve sonsuz yargıyla ilgili öğretinin temelini yeni baştan atmadan Mesih'le ilgili ilk öğretileri aşarak yetkinliğe doğru ilerleyelim. [3]Tanrı izin verirse, bunu yapacağız.

[4-6]Bir kez aydınlatılmış, göksel armağanı tatmış ve Kutsal Ruh'a ortak edilmiş, Tanrı sözünün iyiliğini ve gelecek çağın güçlerini tatmış oldukları halde yoldan sapanları yeniden tövbe edecek duruma getirmeye olanak yoktur. Çünkü onlar Tanrı'nın Oğlu'nu adeta yeniden çarmıha geriyor, herkesin önünde aşağılıyorlar. [7]Üzerine sık sık yağan yağmuru emen ve kimler için işleniyorsa onlara yararlı bitkiler üreten toprağı Tanrı bereketli kılar. [8]Ama dikenli bitki, devedikeni üreten toprak yararsızdır; lanetlenmeye yakındır, sonu yanmaktır.

[9]Size gelince, sevgili kardeşler, böyle konuştuğumuz halde, durumunuzun daha iyi olduğuna, kurtuluşa uygun düştüğüne eminiz. [10]Tanrı adaletsiz değildir; emeğinizi ve kutsallara hizmet etmiş olarak ve etmeye devam ederek O'nun adına gösterdiğiniz sevgiyi unutmaz. [11]Umudunuzdan doğan tam güvenceye kavuşmanız için her birinizin sona dek aynı gayreti göstermesini diliyoruz. [12]Tembel olmamanızı, vaat edilenleri iman ve sabır aracılığıyla miras alanların örneğine uymanızı istiyoruz.

Tanrı'nın Vaadi

[13]Tanrı İbrahim'e vaatte bulunduğu zaman, üzerine ant içecek daha üstün biri olmadığı için kendi üzerine ant içerek şöyle dedi:

[14]"Seni kutsadıkça kutsayacağım,
Soyunu çoğalttıkça çoğaltacağım."

[15]Böylece İbrahim sabırla dayanarak vaade erişti.

[16]İnsanlar kendilerinden üstün biri üzerine ant içerler. Onlar için ant, söyleneni doğrular ve her tartışmayı sona erdirir. [17]Tanrı da amacının değişmezliğini vaadin mirasçılarına daha açıkça belirtmek istediği için vaadini antla pekiştirdi. [18]Öyle ki, önümüze konan umuda tutunmak için Tanrı'ya sığınan bizler, Tanrı'nın yalan söylemesi olanaksız olan bu iki değişmez şey aracılığıyla büyük cesaret bulalım. [19]Canlarımız için gemi demiri gibi sağlam ve güvenilir olan bu umut, perdenin* arkasındaki iç bölmeye geçer. [20]Melkisedek düzeni uyarınca sonsuza dek başkâhin olan İsa oraya uğrumuza öncü olarak girdi.

Kâhin Melkisedek

7 Bu Melkisedek, Şalem Kralı ve yüce Tanrı'nın kâhiniydi*. Kralları bozguna uğratmaktan dönen İbrahim'i karşılamış ve onu kutsamıştı. [2]İbrahim de ona her şeyin ondalığını verdi. Melkisedek, adının anlamına

---

[a] *6:1-2 "Elle kutsama": Grekçe "El koyma".*
6:13-14 Yar.22:16-17 6:19 Lev.16:1-2 6:20 Mez.110:4 7:1-2 Yar.14:17-20

göre, önce "Doğruluk Kralı"dır; sonra da "Şalem Kralı", yani "Esenlik Kralı"dır. [3]Babasız, annesizdir; soyağacı yoktur. Ne günlerinin başlangıcı, ne yaşamının sonu vardır. Tanrı'nın Oğlu gibi sonsuza dek kâhin kalacaktır.

[4]Bakın, büyük ata İbrahim'in ganimetten ondalık verdiği bu adam ne kadar büyüktür! [5]Levioğulları'ndan olup kâhinlik görevini üstlenenlere Kutsal Yasa* uyarınca halktan, yani İbrahim'in soyundan oldukları halde, kardeşlerinden ondalık almaları buyrulmuştur. [6]Melkisedek ise Levili* kâhinlerin soyundan olmadığı halde, vaatleri alan İbrahim'den ondalık kabul etmiş ve onu kutsamıştır. [7]Hiç kuşkusuz, kutsayan kutsanandan üstündür. [8]Birinde ölümlü insanlar ondalık alıyor, ötekinde yaşadığına tanıklık edilen biri alıyor. [9]Ondalık alan Levi bile İbrahim aracılığıyla ondalık vermiştir denebilir. [10]Çünkü Melkisedek İbrahim'i karşıladığı zaman, Levi hâlâ atasının bedenindeydi.

Yeni Kâhinlik Düzeni

[11]Eğer Levililer'in kâhinliği* aracılığıyla yetkinliğe erişilebilseydi –nitekim Kutsal Yasa bu kâhinliği öngörerek halka verildi– Harun düzenine göre değil de, Melkisedek düzenine göre başka bir kâhinin gelmesinden söz etmeye ne gerek kalırdı? [12]Çünkü kâhinlik değişince, Yasa da zorunlu olarak değişir. [13]Kendisinden böyle söz edilen kişi başka bir oymaktandır. Bu oymaktan hiç kimse sunakta hizmet etmemiştir. [14]Rabbimiz'in Yahuda oymağından geldiği açıktır. Musa bu oymaktan söz ederken kâhinlere ilişkin bir şey söylemedi. [15]Melkisedek benzeri başka bir kâhin ortaya çıktığından, bu söylediğimiz artık daha da açıktır. [16]O, Yasa'nın soyla ilgili önkoşuluna göre değil, yok edilemez bir yaşamın gücüne göre kâhin olmuştur. [17]Çünkü,

"Melkisedek düzeni uyarınca
Sen sonsuza dek kâhinsin"

diye tanıklık ediliyor. [18]Önceki buyruk, zayıflığı ve yararsızlığı nedeniyle geçersiz kılındı. [19]Çünkü Yasa hiçbir şeyi yetkinleştiremedi. Bunun yerine, aracılığıyla Tanrı'ya yaklaştığımız daha sağlam bir umut verildi. [20]Bu da antsız olmadı. Öbürleri ant içilmeden kâhin olmuşlardı. [21]Ama O kendisine,

"Rab ant içti, kararından dönmez,
Sen sonsuza dek kâhinsin"

diyen Tanrı'nın andıyla kâhin oldu. [22]Böylece İsa daha iyi bir antlaşmanın kefili olmuştur. [23]Önceki düzende çok sayıda kâhin görev aldı. Çünkü ölüm, görevlerini sürdürmelerini engelliyordu. [24]Ama İsa sonsuza dek yaşadığı için kâhinliği süreklidir. [25]Bu nedenle O'nun aracılığıyla Tanrı'ya yaklaşanları tümüyle[a] kurtaracak güçtedir. Çünkü onlara aracılık etmek için hep yaşamaktadır.

---

[a] *7:25 "Tümüyle" ya da "Sonsuza kadar".*
7:5 Say.18:21 *7:17 Mez.110:4* *7:21 Mez.110:4*

Yeni Bir Antlaşmanın Başkâhini

[26]Böyle bir başkâhinimiz –kutsal, suçsuz, lekesiz, günahkârlardan ayrılmış, göklerden daha yücelere çıkarılmış bir başkâhinimiz– olması uygundur. [27]O, öbür başkâhinler gibi her gün önce kendi günahları, sonra da halkın günahları için kurbanlar sunmak zorunda değildir. Çünkü kendini sunmakla bunu ilk ve son kez yaptı. [28]Kutsal Yasa, zayıflıkları olan insanları başkâhin atamaktadır. Ama Yasa'dan sonra gelen ant sözü, sonsuza dek yetkin kılınmış olan Oğul'u başkâhin atamıştır.

8 [1-2]Söylediklerimizin özü şudur: Göklerde, Yüce Olan'ın tahtının sağında oturan, kutsal yerde, insanın değil, Rab'bin kurduğu asıl tapınma çadırında görev yapan böyle bir başkâhinimiz vardır. [3]Her başkâhin sunular, kurbanlar sunmak için atanır. Bu nedenle bizim başkâhinimizin de sunacak bir şeyi olması gerekir. [4]Eğer kendisi yeryüzünde olsaydı, kâhin* olamazdı. Çünkü Kutsal Yasa uyarınca sunuları sunanlar var. [5]Bunlar göktekinin örneği ve gölgesi olan tapınakta hizmet ediyorlar. Nitekim Musa tapınma çadırını kurmak üzereyken Tanrı tarafından şöyle uyarıldı: "Her şeyi sana dağda gösterilen örneğe göre yapmaya dikkat et." [6]Şimdiyse, İsa daha iyi vaatler üzerine kurulmuş daha iyi bir antlaşmanın aracısı olduğu kadar, daha üstün bir göreve de sahip olmuştur.

[7]Eğer o ilk antlaşma kusursuz olsaydı, ikincisine gerek duyulmazdı. [8]Oysa halkını kusurlu bulan Tanrı şöyle diyor:

"'İsrail halkıyla ve Yahuda halkıyla
Yeni bir antlaşma yapacağım
günler geliyor'
Diyor Rab.
[9] 'Atalarını Mısır'dan çıkarmak için
Ellerinden tuttuğum gün
Onlarla yaptığım antlaşmaya
benzemeyecek.
Çünkü onlar antlaşmama bağlı
kalmadılar,
Ben de onlardan yüz çevirdim'
Diyor Rab.
[10] 'O günlerden sonra İsrail halkıyla
Yapacağım antlaşma şudur' diyor
Rab,
'Yasalarımı zihinlerine
işleyeceğim,
Yüreklerine yazacağım.
Ben onların Tanrısı olacağım,
Onlar da benim halkım olacak.
[11] Hiç kimse yurttaşını, kardeşini,
Rab'bi tanı diye eğitmeyecek.
Çünkü küçük büyük hepsi
tanıyacak beni.
[12] Çünkü suçlarını bağışlayacağım,
Günahlarını artık anmayacağım.'"

[13]Tanrı, "Yeni bir antlaşma" demekle ilkini eskimiş saymıştır. Eskiyip köhneleşense çok geçmeden yok olur.

Eski Tapınma Düzeni

9 İlk antlaşmanın tapınma kuralları ve dünyasal tapınağı vardı. [2]Bir

7:27 Lev.9:7 8:1-2 Mez.110:1 8:5 Çık.25:40; Elç.7:44 8:8-12 Yer.31:31-34 çadır kurulmuştu. Kutsal Yer* denen birinci bölmede kandillik, masa ve adak ekmekleri* bulunurdu. [3]İkinci perdenin arkasında En Kutsal Yer* denen bir bölme vardı. [4]Altın buhur sunağıyla her yanı altınla kaplanmış Antlaşma Sandığı* buradaydı. Sandığın içinde altından yapılmış man* testisi, Harun'un filizlenmiş değneği ve antlaşma levhaları vardı. [5]Sandığın üstünde Bağışlanma Kapağı'nı[a] gölgeleyen yüce Keruvlar[b] dururdu. Ama şimdi bunların ayrıntılarına giremeyiz.

[6]Her şey böyle düzenlendikten sonra kâhinler* her zaman çadırın ilk bölmesine girer, tapınma görevlerini yerine getirirler. [7]Ama iç bölmeye yılda bir kez yalnız başkâhin girebilir. Üstelik kendisi için ve halkın bilmeden işlediği suçlar için sunacağı kurban kanı olmaksızın giremez. [8]Kutsal Ruh bununla çadırın ilk bölmesi durdukça, kutsal yere giden yolun henüz açıkça gösterilmediğini belirtiyor. [9]Bu, şimdiki çağ için bir örnektir; sunulan kurbanlarla sunuların tapınan kişinin vicdanını yetkinleştiremediğini gösteriyor. [10]Bunlar yalnız yiyecek, içecek, çeşitli dinsel yıkanmalarla ilgilidir; yeni düzenin başlangıcına kadar geçerli olan bedensel kurallardır.

Mesih'in Kanı

[11]Ama Mesih, gelecek[c] iyi şeylerin başkâhini olarak ortaya çıktı. İnsan eliyle yapılmamış, yani bu yaratılıştan olmayan daha büyük, daha yetkin çadırdan geçti. [12]Tekelerle danaların kanıyla değil, sonsuz kurtuluşu sağlayarak kendi kanıyla kutsal yere ilk ve son kez girdi. [13]Tekelerle boğaların kanı ve serpilen düve külü murdar* olanları kutsal kılıyor, bedensel açıdan temizliyor. [14]Öyleyse sonsuz Ruh aracılığıyla kendini lekesiz olarak Tanrı'ya sunmuş olan Mesih'in kanının, diri Tanrı'ya kulluk edebilmemiz için vicdanımızı ölü işlerden temizleyeceği ne kadar daha kesindir!

[15]Bu nedenle, çağrılmış olanların vaat edilen sonsuz mirası almaları için Mesih yeni antlaşmanın aracısı oldu. Kendisi onları ilk antlaşma[ç] zamanında işledikleri suçlardan kurtarmak için fidye olarak öldü. [16]Ortada bir vasiyet[ç] varsa, vasiyet edenin ölümünün kanıtlanması gerekir. [17]Çünkü vasiyet ancak ölümden sonra geçerli olur. Vasiyet eden yaşadıkça, vasiyetin hiçbir etkinliği yoktur. [18]Bu nedenle ilk antlaşma bile kan akıtılmadan yürürlüğe girmedi. [19]Musa, Kutsal Yasa'nın her

---

[a] *9:5 "Bağışlanma Kapağı": Tanrı'nın öfkesinin yatıştırıldığı, halkının günahlarının bağışlanıp Tanrı'yla barıştırıldığı özel yeri ifade ediyordu.*

[b] *9:5 "Yüce Keruvlar": Tanrı'nın yüceliğiyle birlikte görünen göksel varlıklar.*

[c] *9:11 "Gelecek": Bazı elyazmalarında, "Gelmiş" diye geçer.*

[ç] *9:15,16 "Antlaşma" ve "Vasiyet" için Grekçe'de aynı sözcük kullanılmıştır.*

9:2 Çık.25:23-40; 26:1-30; 36:8-34; 37:10-24 *9:3 Çık.26:31,33*
9:4 Çık.16:33; 25:10-16; 30:1-6; 37:25-28; Say.17:8-10; Yas.10:3-5
9:5 Çık.25:17-22; 37:6-9 *9:6 Say.18:2-6*
9:7 Lev.16:1-34 *9:12-13 Lev.16:15-16; Say.19:9,17-19*

buyruğunu bütün halka bildirdikten sonra su, al yapağı, mercanköşkotu ile danaların ve tekelerin kanını alıp hem kitabın hem de bütün halkın üzerine serpti. [20]"Tanrı'nın uymanızı buyurduğu antlaşmanın kanı budur" dedi. [21]Aynı biçimde çadırın ve tapınmada kullanılan bütün eşyaların üzerine kan serpti. [22]Nitekim Kutsal Yasa uyarınca hemen her şey kanla temiz kılınır, kan dökülmeden bağışlama olmaz.

Son Kurban

[23]Böylelikle aslı göklerde olan örneklerin bu kurbanlarla, ama gökteki asıllarının bunlardan daha iyi kurbanlarla temiz kılınması gerekti. [24]Çünkü Mesih, asıl kutsal yerin örneği olup insan eliyle yapılan kutsal yere değil, ama şimdi bizim için Tanrı'nın önünde görünmek üzere asıl göğe girdi. [25]Başkâhin her yıl kendisinin olmayan kanla En Kutsal Yer'e* girer; oysa Mesih kendisini tekrar tekrar sunmak için göğe girmedi. [26]Öyle olsaydı, dünyanın kuruluşundan beri Mesih'in tekrar tekrar acı çekmesi gerekirdi. Oysa Mesih, kendisini bir kez kurban ederek günahı ortadan kaldırmak için çağların sonunda ortaya çıkmıştır. [27-28]Bir kez ölmek, sonra da yargılanmak nasıl insanların kaderiyse, Mesih de birçoklarının günahlarını yüklenmek için bir kez kurban edildi. İkinci kez, günah yüklenmek için değil, kurtuluş getirmek için kendisini bekleyenlere görünecektir.

10 Kutsal Yasa'da gelecek iyi şeylerin aslı yoktur, sadece gölgesi vardır. Bu nedenle Yasa, her yıl sürekli aynı kurbanları sunarak Tanrı'ya yaklaşanları asla yetkinliğe erdiremez. [2]Erdirebilseydi, kurban sunmaya son verilmez miydi? Çünkü tapınanlar bir kez günahlarından arındıktan sonra artık günahlılık duygusu kalmazdı. [3]Ancak o kurbanlar insanlara yıldan yıla günahlarını anımsatıyor. [4]Çünkü boğalarla tekelerin kanı günahları ortadan kaldıramaz. [5]Bunun için Mesih dünyaya gelirken şöyle diyor:

"Kurban ve sunu istemedin,
Ama bana bir beden hazırladın.
[6] Yakmalık sunudan* ve günah
sunusundan*
Hoşnut olmadın.
[7] O zaman şöyle dedim:
'Kutsal Yazı tomarında
Benim için yazıldığı gibi,
Senin isteğini yapmak üzere,
Ey Tanrı, işte geldim.' "

[8]Mesih ilkin, "Kurban, sunu, yakmalık sunu, günah sunusu istemedin ve bunlardan hoşnut olmadın" dedi. Oysa bunlar Yasa'nın bir gereği olarak sunulur. [9]Sonra, "Senin isteğini yapmak üzere işte geldim" dedi. Yani ikinciyi geçerli kılmak için birinciyi ortadan kaldırıyor. [10]Tanrı'nın bu isteği uyarınca, İsa Mesih'in bedeninin ilk ve son kez sunulmasıyla kutsal kılındık.

[11]Her kâhin* her gün ayakta durup

9:19-20 Çık.24:6-8 *9:21 Lev.8:15* *9:22 Lev.17:11*
9:27-28 Yşa.53:12 *10:5-7 Mez.40:6-8*

görevini yapar ve günahları asla ortadan kaldıramayan aynı kurbanları tekrar tekrar sunar. [12]Oysa Mesih günahlar için sonsuza dek geçerli tek bir kurban sunduktan sonra Tanrı'nın sağında oturdu. [13]O zamandan beri düşmanlarının, kendi ayaklarının altına serilmesini[a] bekliyor. [14]Çünkü kutsal kılınanları tek bir sunuyla sonsuza dek yetkinliğe erdirmiştir. [15]Kutsal Ruh da bu konuda bize tanıklık ediyor. Önce diyor ki,

[16]"Rab, 'O günlerden sonra
Onlarla yapacağım antlaşma şudur:
Yasalarımı yüreklerine koyacağım,
Zihinlerine yazacağım' diyor."

[17]Sonra şunu ekliyor:

"Onların günahlarını ve suçlarını
artık anmayacağım."

[18]Bunların bağışlanması durumunda artık günah için sunuya gerek yoktur.

Dayanın!

[19-20]Bu nedenle, ey kardeşler, İsa'nın kanı sayesinde perdede*, yani kendi bedeninde bize açtığı yeni ve diri yoldan kutsal yere girmeye cesaretimiz vardır. [21]Tanrı'nın evinden sorumlu büyük bir kâhinimiz* bulunmaktadır. [22]Öyleyse yüreklerimiz serpmeyle kötü vicdandan arınmış, bedenlerimiz temiz suyla yıkanmış olarak, imanın verdiği tam güvenceyle, yürekten bir içtenlikle Tanrı'ya yaklaşalım. [23]Açıkça benimsediğimiz umuda sımsıkı tutunalım. Çünkü vaat eden Tanrı güvenilirdir. [24]Birbirimizi sevgi ve iyi işler için nasıl gayrete getirebileceğimizi düşünelim. [25]Bazılarının alıştığı gibi, bir araya gelmekten vazgeçmeyelim; o günün yaklaştığını gördükçe birbirimizi daha da çok yüreklendirelim.

[26-27]Gerçeği öğrenip benimsedikten sonra, bile bile günah işlemeye devam edersek, günahlar için artık kurban kalmaz; geriye sadece yargının dehşetli beklenişi ve düşmanları yiyip bitirecek kızgın ateş kalır. [28]Musa'nın Yasası'nı hiçe sayan, iki ya da üç tanığın sözüyle acımasızca öldürülür. [29]Eğer bir kimse Tanrı Oğlu'nu ayaklar altına alır, kendisini kutsal kılan antlaşma kanını bayağı sayar ve lütufkâr Ruh'a hakaret ederse, bundan ne kadar daha ağır bir cezaya layık görülecek sanırsınız? [30]Çünkü, "Öç benimdir, karşılığını ben vereceğim" ve yine, "Rab halkını yargılayacak" diyeni tanıyoruz. [31]Diri Tanrı'nın eline düşmek korkunç bir şeydir.

[32]Sizlerse aydınlandıktan sonra acılarla dolu büyük bir mücadeleye dayandığınız o ilk günleri anımsayın. [33]Bazen sitemlere, sıkıntılara uğrayıp seyirlik oldunuz, bazen de aynı durumda olanlarla dayanışma içine girdiniz. [34]Hem hapistekilerin dert-

---

[a] *10:13 "Ayaklarının altına serilmesini": Grekçe "Ayaklarına tabure yapılmasını".*

10:12-13 Mez.110:1 10:16-17 Yer.31:33-34 10:22 Lev.8:30; Hez.36:25
10:26-27 Yşa.26:11 10:28 Yas.17:6; 19:15 10:29 Çık.24:8
10:30 Yas.32:35-36; Rom.12:19

lerine ortak oldunuz, hem de daha iyi ve kalıcı bir malınız olduğunu bilerek mallarınızın yağma edilmesini sevinçle karşıladınız. [35]Onun için cesaretinizi yitirmeyin; bu cesaretin ödülü büyüktür. [36]Çünkü Tanrı'nın isteğini yerine getirmek ve vaat edilene kavuşmak için dayanma gücüne ihtiyacınız vardır. [37]Artık,

> "Gelecek olan pek yakında gelecek
> Ve gecikmeyecek.
> [38]Doğru adamım, imanla
> yaşayacaktır.
> Ama geri çekilirse, ondan hoşnut
> olmayacağım."

[39]Bizler geri çekilip mahvolanlardan değiliz; iman edip canlarının kurtuluşuna kavuşanlardanız.

İman

11 İman, umut edilenlere güvenmek, görünmeyen şeylerin varlığından emin olmaktır[a]. [2]Atalarımız bununla Tanrı'nın beğenisini kazandılar. [3]Evrenin Tanrı'nın buyruğuyla yaratıldığını, böylece görülenlerin görünmeyenlerden oluştuğunu iman sayesinde anlıyoruz. [4]Habil'in Tanrı'ya Kayin'den daha iyi bir kurban sunması iman sayesinde oldu. İmanı sayesinde doğru biri olarak Tanrı'nın beğenisini kazandı. Çünkü Tanrı onun sunduğu adakları kabul etti. Nitekim Habil ölmüş olduğu halde, iman sayesinde hâlâ konuşmaktadır.

[5]İman sayesinde Hanok ölümü tatmamak üzere yukarı alındı. Kimse onu bulamadı, çünkü Tanrı onu yukarı almıştı. Yukarı alınmadan önce Tanrı'yı hoşnut eden biri olduğuna tanıklık edildi. [6]İman olmadan Tanrı'yı hoşnut etmek olanaksızdır. Tanrı'ya yaklaşan, O'nun var olduğuna ve kendisini arayanları ödüllendireceğine iman etmelidir.

[7]İman sayesinde Nuh, henüz olmamış olaylarla ilgili olarak Tanrı tarafından uyarılınca, Tanrı korkusuyla ev halkının kurtuluşu için bir gemi yaptı. Bununla dünyayı yargıladı ve imana dayanan doğruluğun mirasçısı oldu.

[8]İman sayesinde İbrahim miras alacağı yere gitmesi için çağrılınca, Tanrı'nın sözünü dinledi ve nereye gideceğini bilmeden yola çıktı. [9]İman sayesinde bir yabancı olarak vaat edilen ülkeye yerleşti. Aynı vaadin ortak mirasçıları olan İshak ve Yakup'la birlikte çadırlarda yaşadı. [10]Çünkü mimarı ve kurucusu Tanrı olan temelli kenti bekliyordu.

[11]İman sayesinde Sara'nın kendisi de kısır ve yaşı geçmiş olduğu halde vaat edeni güvenilir saydığından çocuk sahibi olmak için güç buldu. [12]Böylece tek bir adamdan, üstelik ölüden farksız birinden gökteki yıldızlar, deniz kıyısındaki kum kadar sayısız torun meydana geldi.

---

[a] 11:1 "Varlığından emin olmaktır" ya da "Varlığına kanıttır".

10:37-38 Hab.2:3-4; Rom.1:17; Gal.3:11
11:3 Yar.1:1; Mez.33:6,9; Yu.1:3
11:4 Yar.4:3-10
11:5 Yar.5:21-24
11:7 Yar.6:13-22
11:8 Yar.12:1-5
11:9 Yar.35:27
11:11 Yar.18:11-14; 21:2
11:12 Yar.15:5; 22:17; 32:12

[13]Bu kişilerin hepsi imanlı olarak öldüler. Vaat edilenlere kavuşamadılarsa da bunları uzaktan görüp selamladılar, yeryüzünde yabancı ve konuk olduklarını açıkça kabul ettiler. [14]Böyle konuşanlar bir vatan aradıklarını gösteriyorlar. [15]Ayrıldıkları ülkeyi düşünselerdi, geri dönmeye fırsatları olurdu. [16]Ama onlar daha iyisini, yani göksel olanı arzu ediyorlardı. Bunun içindir ki, Tanrı onların Tanrısı olarak anılmaktan utanmıyor. Çünkü onlara bir kent hazırladı.

[17]İbrahim sınandığı zaman imanla İshak'ı kurban olarak sundu. Vaatleri almış olan İbrahim biricik oğlunu kurban etmek üzereydi. [18]Oysa Tanrı ona, "Senin soyun İshak'la sürecek" demişti. [19]İbrahim Tanrı'nın ölüleri bile diriltebileceğini düşündü; nitekim İshak'ı simgesel şekilde ölümden geri aldı.

[20]İman sayesinde İshak gelecek olaylarla ilgili olarak Yakup'la Esav'ı kutsadı. [21]Yakup ölürken iman sayesinde Yusuf'un iki oğlunu da kutsadı, değneğinin ucuna yaslanarak Tanrı'ya tapındı. [22]Yusuf ölürken iman sayesinde İsrailoğulları'nın Mısır'dan çıkacağını anımsattı ve kemiklerine ilişkin buyruk verdi.

[23]Musa doğduğunda annesiyle babası onu imanla üç ay gizlediler. Çünkü çocuğun güzel olduğunu gördüler ve kralın fermanından korkmadılar. [24]Musa büyüyünce iman sayesinde firavunun kızının oğlu olarak tanınmayı reddetti. [25]Bir süre için günahın sefasını sürmektense, Tanrı'nın halkıyla birlikte baskı görmeyi yeğledi. [26]Mesih uğruna aşağılanmayı Mısır hazinelerinden daha büyük zenginlik saydı. Çünkü alacağı ödülü düşünüyordu. [27]Kralın öfkesinden korkmadan imanla Mısır'dan ayrıldı. Görünmez Olan'ı görür gibi dayandı. [28]İlk doğanları öldüren melek İsrailliler'e dokunmasın diye Musa imanla, Fısıh* kurbanının kesilmesini ve kanının kapılara sürülmesini sağladı. [29]İman sayesinde İsrailliler karadan geçer gibi Kızıldeniz'den* geçtiler. Mısırlılar bunu deneyince boğuldular.

[30]İsrailliler yedi gün boyunca Eriha surları çevresinde dolandılar; sonunda imanları sayesinde surlar yıkıldı. [31]Fahişe Rahav casusları dostça karşıladığı için imanı sayesinde söz dinlemeyenlerle birlikte öldürülmedi.

[32]Daha ne diyeyim? Gidyon, Barak, Şimşon, Yiftah, Davut, Samuel ve peygamberlerle ilgili olanları anlatsam, zaman yetmeyecek. [33]Bunlar iman sayesinde ülkeler ele geçirdiler, adaleti sağladılar, vaat edilenlere kavuştular, aslanların ağzını kapadılar. [34]Kızgın ateşi söndürdüler, kılıcın ağzından kaçıp kurtuldular. Güçsüz-

11:13 Yar.23:4; 1Ta.29:15; Mez.39:12 *11:17 Yar.22:1-14* *11:18 Yar.21:12*
11:20 Yar.27:27-29,39-40 *11:21 Yar.47:31-48:20*
11:22 Yar.50:24-25; Çık.13:19 *11:23 Çık.1:22; 2:2* *11:24 Çık.2:10-12*
11:27 Çık.2:15 *11:28 Çık.12:21-30* *11:29 Çık.14:21-31*
11:30-31 Yşu.2:1-21; 6:12-25 *11:32 Hak.6:11-8:32* *11:32 Hak.4:6-5:31*
11:32 Hak.13:2-16:31 *11:32 Hak.11:1-12:7* *11:32 1Sa.16:11-1Kr.2:11*
11:32 1Sa.1:1-28:3 *11:33 Dan.6:1-27* *11:34 Dan.3:1-30*

lükte kuvvet buldular, savaşta güçlendiler, yabancı orduları bozguna uğrattılar. [35]Kadınlar dirilen ölülerini geri aldılar. Başkalarıysa salıverilmeyi reddederek dirilip daha iyi bir yaşama kavuşma umuduyla işkencelere katlandılar. [36]Daha başkaları alaya alınıp kamçılandı, hatta zincire vurulup hapsedildi. [37]Taşlandılar, testereyle biçildiler[a], kılıçtan geçirilip öldürüldüler. Koyun postu, keçi derisi içinde dolaştılar, yoksulluk çektiler, sıkıntılara uğradılar, baskı gördüler. [38]Dünya onlara layık değildi. Çöllerde, dağlarda, mağaralarda, yeraltı oyuklarında dolanıp durdular.

[39]İmanları sayesinde bunların hepsi Tanrı'nın beğenisini kazandıkları halde, hiçbiri vaat edilene kavuşmadı. [40]Bizden ayrı olarak yetkinliğe ermesinler diye, Tanrı bizim için daha iyi bir şey hazırlamıştı.

Rab Sevdiklerini Terbiye Eder

12 İşte çevremizi bu denli büyük bir tanıklar bulutu sardığına göre, biz de her yükü ve bizi kolayca kuşatan günahı üzerimizden sıyırıp atalım ve önümüze konan yarışı sabırla koşalım. [2]Gözümüzü imanımızın öncüsü ve tamamlayıcısı İsa'ya dikelim. O kendisini bekleyen sevinç uğruna utancı hiçe sayıp çarmıhta ölüme katlandı ve Tanrı'nın tahtının sağında oturdu. [3]Yorulup cesaretinizi yitirmemek için, günahkârların bunca karşı koymasına katlanmış Olan'ı düşünün. [4]Günaha karşı verdiğiniz mücadelede henüz kanınızı akıtacak kadar direnmiş değilsiniz. [5]Size oğullar diye seslenen şu öğüdü de unuttunuz:

"Oğlum, Rab'bin terbiye edişini
hafife alma,
Rab seni azarlayınca cesaretini
yitirme.
[6] Çünkü Rab sevdiğini terbiye eder,
Oğulluğa kabul ettiği herkesi
cezalandırır."

[7]Terbiye edilmek uğruna acılara katlanmalısınız. Tanrı size oğullarına davranır gibi davranıyor. Hangi oğul babası tarafından terbiye edilmez? [8]Herkesin gördüğü terbiyeden yoksunsanız, oğullar değil, yasadışı evlatlarsınız. [9]Kaldı ki, bizi terbiye eden dünyasal babalarımız vardı ve onlara saygı duyardık. Öyleyse Ruhlar Babası'na bağımlı olup yaşamamız çok daha önemli değil mi? [10]Babalarımız bizi kısa bir süre için, uygun gördükleri gibi terbiye ettiler. Ama Tanrı, kutsallığına ortak olalım diye bizi kendi yararımıza terbiye ediyor. [11]Terbiye edilmek başlangıçta hiç tatlı gelmez, acı gelir. Ne var ki, böyle eğitilenler için bu sonradan esenlik veren doğruluğu üretir. [12-13]Bunun için sarkık ellerinizi kaldırın, bükük dizlerinizi doğrultun, ayaklarınız için düz yollar yapın. Öyle ki, kötürüm olan parça eklemden çıkmasın,

---

[a] *11:37 "Biçildiler": Birçok Grekçe elyazmasında, "Biçildiler, denendiler" diye geçer.*
11:35 1Kr.17:17-24; 2Kr.4:25-37
11:36 1Kr.22:26-27; 2Ta.18:25-26; Yer.20:2; 37:15; 38:6 11:37 2Ta.24:21
12:5-6 Eyü.5:17; Özd.3:11-12; Va.3:19 12:12-13 Özd.4:26; Yşa.35:3

tersine şifa bulsun.

Tanrı'yı Reddetmeyin

[14]Herkesle barış içinde yaşamaya, kutsal olmaya gayret edin. Kutsallığa sahip olmadan kimse Rab'bi göremeyecek. [15]Dikkat edin, kimse Tanrı'nın lütfundan yoksun kalmasın. İçinizde sizi rahatsız edecek ve birçoklarını zehirleyecek acı bir kök filizlenmesin. [16]Kimse fuhuş yapmasın ya da ilk oğulluk hakkını bir yemeğe karşılık satan Esav gibi kutsal değerlere saygısızlık etmesin. [17]Biliyorsunuz, Esav daha sonra kutsanma hakkını miras almak istediyse de geri çevrildi. Kutsanmak için gözyaşı döküp yalvarmasına karşın, vermiş olduğu kararın sonucunu değiştiremedi[a].

[18-19]Sizler dokunulabilen, alev alev yanan dağa, karanlığa, koyu karanlık ve kasırgaya, gürleyen çağrı borusuna, tanrısal sözleri ileten sese yaklaşmış değilsiniz. O sesi işitenler, kendilerine bir sözcük daha söylenmesin diye yalvardılar. [20]"Dağa bir hayvan bile dokunsa taşlanacak" buyruğuna dayanamadılar. [21]Görünüm öyle korkunçtu ki, Musa, "Çok korkuyorum, titriyorum" dedi. [22-24]Oysa sizler Siyon* Dağı'na, yaşayan Tanrı'nın kenti olan göksel Yeruşalim'e, bir bayram şenliği içindeki onbinlerce meleğe, adları göklerde yazılmış ilk doğanların topluluğuna yaklaştınız. Herkesin yargıcı olan Tanrı'ya, yetkinliğe erdirilmiş doğru kişilerin ruhlarına, yeni antlaşmanın aracısı olan İsa'ya ve Habil'in kanından daha üstün bir anlam taşıyan serpmelik kana yaklaştınız.

[25]Bunları söyleyeni reddetmemeye dikkat edin. Çünkü yeryüzünde kendilerini uyaranı reddedenler kurtulamadılarsa, göklerden bizi uyarandan yüz çevirirsek, bizim de kurtulamayacağımız çok daha kesindir. [26]O zaman O'nun sesi yeri sarsmıştı. Ama şimdi, "Bir kez daha yalnız yeri değil, göğü de sarsacağım" diye söz vermiştir. [27]"Bir kez daha" sözü, sarsılanların, yani yaratılmış olan şeylerin ortadan kaldırılacağını, böylelikle sarsılmayanların kalacağını anlatıyor. [28]Böylece sarsılmaz bir egemenliğe kavuştuğumuz için minnettar olalım. Öyle ki, Tanrı'yı hoşnut edecek biçimde saygı ve korkuyla tapınalım. [29]Çünkü Tanrımız yakıp yok eden bir ateştir.

Son Öğütler

13 Kardeş sevgisi sürekli olsun. [2]Konuksever olmaktan geri kalmayın. Çünkü bu sayede bazıları bilmeden melekleri konuk ettiler. [3]Hapiste olanları, onlarla birlikte hapsedilmiş gibi anımsayın. Sizin de bir bedeniniz olduğunu düşünerek baskı görenleri hatırlayın. [4]Herkes evliliğe saygı göstersin. Evlilik yatağı günahla lekelenmesin. Çünkü Tanrı fuhuş yapanları, zina edenleri yargılayacak. [5]Yaşayışınız para sevgisinden uzak olsun. Sahip olduklarınızla yetinin. Çünkü Tanrı şöyle dedi:

---

[a] *12:17 "Vermiş olduğu kararın sonucunu değiştiremedi" ya da "Tövbe olanağını bulamadı".* *12:15 Yas.29:18* *12:16 Yar.25:29-34* *12:17 Yar.27:30-40*
12:18-19 Çık.19:16-22; 20:18-21; Yas.4:11-12; 5:22-27 *12:20 Çık.19:12-13*
12:21 Yas.9:19 *12:22-24 Yar.4:10* *12:25 Çık.20:22*
12:26 Hag.2:6 *12:29 Yas.4:24; 9:3* *13:2 Yar.18:1-8; 19:1-3*

"Seni asla terk etmeyeceğim,
Seni asla yüzüstü
bırakmayacağım."

[6] Böylece cesaretle diyoruz ki,

"Rab benim yardımcımdır,
korkmam;
İnsan bana ne yapabilir?"

[7]Tanrı'nın sözünü size iletmiş olan önderlerinizi anımsayın. Yaşayışlarının sonucuna bakarak onların imanını örnek alın. [8]İsa Mesih dün, bugün ve sonsuza dek aynıdır. [9]Çeşitli garip öğretilerin etkisine kapılıp sürüklenmeyin. Yüreğin yiyeceklerle değil, Tanrı lütfuyla güçlenmesi iyidir. Yiyeceklere güvenenler hiçbir yarar görmediler. [10]Bir sunağımız var ki, tapınma çadırında hizmet edenlerin ondan yemeye hakları yoktur. [11]Başkâhin günah sunusu* olarak hayvanların kanını kutsal yere taşır, ama bu hayvanların cesetleri ordugahın dışında yakılır. [12]Bunun gibi, İsa da kendi kanıyla halkı kutsal kılmak için kent kapısının dışında acı çekti. [13]Öyleyse biz de O'nun uğradığı aşağılanmaya katlanarak ordugahtan dışarıya çıkıp yanına gidelim. [14]Çünkü burada kalıcı bir kentimiz yoktur, biz gelecekteki kenti özlüyoruz.

[15]Bu nedenle, İsa aracılığıyla Tanrı'ya sürekli övgü kurbanları, yani O'nun adını açıkça anan dudakların meyvesini sunalım. [16]İyilik yapmayı, sizde olanı başkalarıyla paylaşmayı unutmayın. Çünkü Tanrı bu tür kurbanlardan hoşnut olur. [17]Önderlerinizin sözünü dinleyin, onlara bağlı kalın. Çünkü onlar canlarınız için hesap verecek kişiler olarak sizi kollarlar. Onların sözünü dinleyin ki, görevlerini inleyerek değil –bunun size yararı olmaz– sevinçle yapsınlar.

[18]Bizim için dua edin. Vicdanımızı temiz tuttuğumuza, her bakımdan olumlu bir yaşam sürmek istediğimize eminiz. [19]Yanınıza tez zamanda dönebilmem için dua etmenizi özellikle rica ediyorum.

[20]Esenlik veren Tanrı, koyunların büyük Çobanı'nı, Rabbimiz İsa'yı sonsuza dek sürecek antlaşmanın kanıyla ölümden diriltti. [21]Tanrı, isteğini yerine getirebilmeniz için sizi her iyilikle donatsın; kendisini hoşnut eden şeyi İsa Mesih aracılığıyla bizlerde gerçekleştirsin. Mesih'e sonsuzlara dek yücelik olsun! Amin.

[22]Kardeşler, size rica ediyorum, öğütlerimi hoş görün. Zaten size kısaca yazdım. [23]Kardeşimiz Timoteos'un salıverildiğini bilmenizi istiyorum. Yakında yanıma gelirse, onunla birlikte sizi görmeye geleceğim. [24]Önderlerinizin hepsine ve bütün kutsallara selam söyleyin. İtalya'dan olanlar size selam ederler. [25]Tanrı'nın lütfu hepinizle birlikte olsun! Amin.

13:5 Yas.31:6,8; Yşu.1:5 *13:6 Mez.118:6* *13:11 Lev.16:27*

YAKUP’UN MEKTUBU

GİRİŞ

***Genel Bakış:** Mektup, öteki uluslar arasında “dağılmış olan on iki oymağa” hitaben yazıldı (1:1). Büyük olasılıkla bunlar o çağda bilinen dünyaya dağılmış Yahudi kökenli inanlılardı. Elçilerin İşleri Kitabı’nda, Yahudi inanlıların, İstefanos’un ölümüyle başlayan baskılardan sonra Yeruşalim’den ayrılarak geniş bir alana dağıldıklarını okuruz (Elç.8:1; 11:19-21). Ayrıca Pentikost Günü İsa’ya iman edenlerin bir kısmının uzak ülkelerden geldikleri anlaşılıyor (Elç.2:9-11).*

Mektubun inanlılar topluluğunun ilk yıllarında, topluluğun henüz Yahudi olmayanları bağrına basamadığı dönemde yazıldığını gösteren işaretler var. Örneğin 2:2-4’te, “toplandığınız yer” diye çevrilen Grekçe sözcük “havranız” anlamındadır.

Yakup bu mektupta Eski Antlaşma’da geçen birçok olaydan söz eder. Mektup ayrıca İsa’nın öğretisiyle, özellikle dağdaki konuşmasıyla birçok paralellikler gösterir[1]*.*

***Mektubun İçeriği:** Mektup, inanlının tutum, davranış ve özellikle sözleri üzerinde durur. İçten bir imanın, iyi eylemlerle kol kola yürümesi gerektiğini üstüne basa basa vurgular*[2]*. Böylece 108 ayetten oluşan bu kısa mektup, nasıl düşünmemiz ve davranmamız gerektiğini açıklayan 45 kadar buyruk içerir. Mektup inanlının tutumunu irdelerken, sıkıntıya dayanmak, alçakgönüllülük, tarafsızlık, merhamet, sabır, arzularımızın sonucu doğan günah gibi konuları ele alır*[3]*. Zengin ve yoksulun durumuyla yakından ilgilenir*[4]*. Dizginlenemeyen dilden ve nasıl konuşmamız gerektiğinden bir hayli söz eder*[5]*. İnanlıyı sürekli dua etmeye özendirir*[6]*.*

Ana Hatlar:

1:1-18	*Denenmek ve ayartılmak*
1:19-27	*Dinlemek ve uygulamak*
2:1-13	*Ayrım yapmayın*
2:14-26	*İman ve eylem*
3:1-12	*Dizginlenemeyen dil*
3:13-18	*Bilge olan kim?*
4:1-17	*Tanrı’ya bağımlı olun*
5:1-6	*Zenginlere uyarı*
5:7-12	*Sabredin*
5:13-20	*İmanla dua edin*

***Kaynak Ayetler:** Bkz. s. 1626.*

1 Tanrı'nın ve Rab İsa Mesih'in kulu ben Yakup, dağılmış olan on iki oymağa selam ederim.

Denenmek ve Ayartılmak

[2]Kardeşlerim, çeşitli denemelerle yüz yüze geldiğinizde bunu büyük sevinçle karşılayın. [3]Çünkü bilirsiniz ki, imanınızın sınanması dayanma gücünü yaratır. [4]Dayanma gücü de, hiçbir eksiği olmayan, olgun, yetkin kişiler olmanız için tam bir etkinliğe erişsin.

[5]İçinizden birinin bilgelikte eksiği varsa, herkese cömertçe, azarlamadan veren Tanrı'dan istesin; kendisine verilecektir. [6]Yalnız hiç kuşku duymadan, imanla istesin. Çünkü kuşku duyan kişi rüzgarın sürükleyip savurduğu deniz dalgasına benzer. [7-8]Her bakımdan değişken, kararsız olan kişi Rab'den bir şey alacağını ummasın.

[9-10]Düşkün olan kardeş kendi yüksekliğiyle, zengin olansa kendi düşkünlüğüyle övünsün. Çünkü zengin kişi kır çiçeği gibi solup gidecek. [11]Güneş yakıcı sıcağıyla doğar ve otu kurutur. Otun çiçeği düşer, görünüşünün güzelliği yok olur. Zengin de bunun gibi kendi uğraşları içinde kaybolup gidecektir.

[12]Ne mutlu denemeye dayanan kişiye! Denemeden başarıyla çıktığı zaman Rab'bin kendisini sevenlere vaat ettiği yaşam tacını alacaktır. [13]Ayartılan kişi, "Tanrı beni ayartıyor" demesin. Çünkü Tanrı kötülükle ayartılmadığı gibi kendisi de kimseyi ayartmaz. [14]Herkes kendi arzularıyla sürüklenip aldanarak ayartılır. [15]Sonra arzu gebe kalır ve günah doğurur. Günah olgunlaşınca da ölüm getirir.

[16]Sevgili kardeşlerim, aldanmayın! [17]Her nimet, her mükemmel armağan yukarıdan, kendisinde değişkenlik ya da döneklik gölgesi olmayan Işıklar Babası'ndan[a] gelir. [18]O, yarattıklarının bir anlamda ilk meyveleri olmamız için bizleri kendi isteği uyarınca, gerçeğin bildirisiyle yaşama kavuşturdu.

Dinlemek ve Uygulamak

[19]Sevgili kardeşlerim, şunu aklınızda tutun: Herkes dinlemekte çabuk, konuşmakta yavaş, öfkelenmekte de yavaş olsun. [20]Çünkü insanın öfkesi Tanrı'nın istediği doğruluğu sağlamaz. [21]Bunun için, her türlü pisliği ve her tarafa yayılmış olan kötülüğü üstünüzden sıyırıp atarak, içinize ekilmiş, canlarınızı kurtaracak güçte olan sözü alçakgönüllülükle kabul edin.

[22]Tanrı sözünü yalnız duymakla kalmayın, sözün uygulayıcıları da olun. Yoksa kendinizi aldatmış olursunuz. [23]Çünkü sözün dinleyicisi olup da uygulayıcısı olmayan kişi, aynada kendi doğal yüzüne bakan kişiye benzer. [24]Kendini görür, sonra gider ve nasıl bir kişi olduğunu hemen unutur. [25]Oysa mükemmel yasaya, özgürlük yasasına yakından bakıp ona bağlı kalan, unutkan dinleyici değil de etkin uygulayıcı olan kişi, yaptıklarıyla mutlu olacaktır.

[26]Dindar olduğunu sanıp da dilini

---

[a] *1:17 "Işıklar Babası": Tanrı.*

1:1 Mat.13:55; Mar.6:3; Elç.15:13; Gal.1:19

1:9-11 Yşa.40:6-7

dizginlemeyen kişi kendini aldatır. Böylesinin dindarlığı boştur. [27]Baba Tanrı’nın gözünde temiz ve kusursuz dindarlık, kişinin sıkıntı çeken öksüzler ve dullarla ilgilenmesi ve kendini dünyanın lekelemesinden korumasıdır.

Ayrım Yapmayın

2 Kardeşlerim, yüce Rabbimiz İsa Mesih’e iman edenler olarak insanlar arasında ayrım yapmayın. [2-4]Toplandığınız yere altın yüzüklü, şık giyimli bir adamla kirli giysiler içinde yoksul bir adam geldiğinde, şık giyimliye ilgiyle, “Sen şuraya, iyi yere otur”, yoksula da, “Sen orada dur” ya da “Ayaklarımın dibine otur” derseniz, aranızda ayrım yapmış, kötü düşünceli yargıçlar gibi davranmış olmuyor musunuz? [5]Dinleyin, sevgili kardeşlerim: Tanrı, bu dünyada yoksul olanları imanda zenginleşmek ve kendisini sevenlere vaat ettiği egemenliğin mirasçıları olmak üzere seçmedi mi? [6]Ama siz yoksulun onurunu kırdınız. Sizi sömüren zenginler değil mi? Sizi mahkemelere sürükleyen onlar değil mi? [7]Ait olduğunuz Kişi’nin yüce adına küfreden onlar değil mi?

[8]“Komşunu kendin gibi seveceksin” diyen Kutsal Yazı’ya uyarak Kralımız Tanrı’nın Yasası’nı gerçekten yerine getiriyorsanız, iyi ediyorsunuz. [9]Ama insanlar arasında ayrım yaparsanız, günah işlemiş olursunuz; Yasa tarafından, Yasa’yı çiğnemekten suçlu bulunursunuz. [10]Çünkü Yasa’nın her dediğini yerine getirse de tek konuda ondan sapan kişi bütün Yasa’ya karşı suçlu olur. [11]Nitekim “Zina etmeyeceksin” diyen, aynı zamanda “Adam öldürmeyeceksin” demiştir. Zina etmez, ama adam öldürürsen, Yasa’yı yine de çiğnemiş olursun. [12]Özgürlük Yasası’yla yargılanacak olanlar gibi konuşup davranın. [13]Çünkü yargı merhamet göstermeyene karşı merhametsizdir. Merhamet yargıya galip gelir.

İman ve Eylem

[14]Kardeşlerim, bir kimse iyi eylemleri yokken imanı olduğunu söylerse, bu neye yarar? Böylesi bir iman onu kurtarabilir mi? [15-16]Bir erkek ya da kız kardeş çıplak ve günlük yiyecekten yoksunken, içinizden biri ona, “Esenlikle git, ısınmanı, doymanı dilerim” der, ama bedenin gereksindiklerini vermezse, bu neye yarar? [17]Bunun gibi, tek başına eylemsiz iman da ölüdür.

[18]Ama biri şöyle diyebilir: “Senin imanın var, benimse eylemlerim.” Eylemlerin olmadan sen bana imanını göster, ben de sana imanımı eylemlerimle göstereyim. [19]Sen Tanrı’nın bir olduğuna inanıyorsun, iyi ediyorsun. Cinler bile buna inanıyor ve titriyorlar! [20]Ey akılsız adam, eylem olmadan imanın yararsız olduğuna kanıt mı istiyorsun? [21]Atamız İbrahim, oğlu İshak’ı sunağın üzerinde Tanrı’ya adama eylemiyle aklanmadı mı? [22]Görüyorsun, onun imanı eylemleriyle birlikte etkindi; imanı eylemleriyle tamamlandı. [23]Böyle-

2:8 Lev.19:18 *2:11 Çık.20:13-14; Yas.5:17-18*
2:21 Yar.22:1-14

likle, "İbrahim Tanrı'ya iman etti, böylece aklanmış sayıldı[a]" diyen Kutsal Yazı yerine gelmiş oldu. İbrahim'e de Tanrı'nın dostu dendi. [24]Görüyorsunuz, insan yalnız imanla değil, eylemle de aklanır. [25]Aynı biçimde, ulakları konuk edip değişik bir yoldan geri gönderen fahişe Rahav da bu eylemiyle aklanmadı mı? [26]Ruhsuz beden nasıl ölüyse, eylemsiz iman da ölüdür.

Dizginlenemeyen Dil

3 Kardeşlerim, biz öğretmenlerin[b] daha titiz bir yargılamadan geçeceğini biliyorsunuz; bu nedenle çoğunuz öğretmen olmayın. [2]Çünkü hepimiz çok hata yaparız. Sözleriyle hata yapmayan kimse, bütün bedenini de dizginleyebilen yetkin bir kişidir. [3]Bize boyun eğmeleri için atların ağzına gem vururuz, böylece bütün bedenlerini yönlendiririz. [4]Düşünün, gemiler de o kadar büyük olduğu, güçlü rüzgarlar tarafından sürüklendiği halde, dümencinin gönlü nereye isterse küçücük bir dümenle o yöne çevrilirler. [5]Bunun gibi, dil de bedenin küçük bir üyesidir, ama büyük işlerle övünür.

Düşünün, küçücük bir kıvılcım koca bir ormanı tutuşturabilir. [6]Dil de bir ateş, bedenimizin üyeleri arasında bir kötülük dünyasıdır. Bütün varlığımızı kirletir. Cehennemden alevlenmiş olarak yaşamımızın gidişini alevlendirir. [7]İnsan soyu, her tür yabanıl hayvanı, kuşu, sürüngeni ve deniz yaratığını evcilleştirmiş ve evcilleştirmektedir. [8]Ama dili hiçbir insan evcilleştiremez. Dil öldürücü zehirle dolu, dinmeyen bir kötülüktür. [9]Dilimizle Rab'bi, Baba'yı överiz. Yine dilimizle Tanrı'ya benzer yaratılmış insana söveriz. [10]Övgü ve sövgü aynı ağızdan çıkar. Kardeşlerim, bu böyle olmamalı. [11]Bir pınar aynı gözden tatlı ve acı su akıtır mı? [12]Kardeşlerim, incir ağacı zeytin ya da asma incir verebilir mi? Bunun gibi, tuzlu su kaynağı tatlı su veremez.

Bilge Olan Kim?

[13]Aranızda bilge ve anlayışlı olan kim? Olumlu yaşayışıyla, bilgelikten doğan alçakgönüllülükle iyi eylemlerini göstersin. [14]Ama yüreğinizde kin, kıskançlık, bencillik varsa övünmeyin, gerçeği yadsımayın. [15]Böylesi "bilgelik" gökten inen değil, dünyadan, insan doğasından, cinlerden gelen bilgeliktir. [16]Çünkü nerede kıskançlık, bencillik varsa, orada karışıklık ve her tür kötülük vardır. [17]Ama gökten inen bilgelik her şeyden önce paktır, sonra barışçıldır, yumuşaktır, uysaldır. Merhamet ve iyi meyvelerle doludur. Kayırıcılığı, ikiyüzlülüğü yoktur. [18]Barış içinde eken barış yapıcıları doğruluk ürününü biçerler.

Tanrı'ya Bağımlı Olun

4 Aranızdaki kavgaların, çekişmelerin kaynağı nedir? Bedeninizin

---

[a] *2:23 "Böylece aklanmış sayıldı": Grekçe "Ve ona doğruluk sayıldı".*

[b] *3:1 "Öğretmen": Burada, inanlılar topluluğunda* ruhsal konuları öğreten kişi demektir.*

2:23 Yar.15:6; Rom.4:3,9; Gal.3:6
2:23 2Ta.20:7; Yşa.41:8
2:25 Yşu.2:1-21
3:9 Yar.1:26

üyelerinde savaşan tutkularınız değil mi? [2]Bir şey arzu ediyor, elde edemeyince adam öldürüyorsunuz. Kıskanıyorsunuz, isteğinize erişemeyince çekişip kavga ediyorsunuz. Elde edemiyorsunuz, çünkü Tanrı'dan dilemiyorsunuz. [3]Dilediğiniz zaman da dileğinize kavuşamıyorsunuz. Çünkü kötü amaçla, tutkularınız uğruna kullanmak için diliyorsunuz. [4]Ey vefasızlar, dünyayla dostluğun Tanrı'ya düşmanlık olduğunu bilmiyor musunuz? Dünyayla dost olmak isteyen, kendini Tanrı'ya düşman eder. [5]Sizce Kutsal Yazı boş yere mi şöyle diyor: "Tanrı içimize koyduğu ruhu kıskançlık derecesinde özler[a]." [6]Yine de bize daha çok lütfeder. Bu nedenle Yazı şöyle diyor:

"Tanrı kibirlilere karşıdır,
Ama alçakgönüllülere lütfeder."

[7]Bunun için Tanrı'ya bağımlı olun. İblis'e karşı direnin, sizden kaçacaktır. [8]Tanrı'ya yaklaşın, O da size yaklaşacaktır. Ey günahkârlar, ellerinizi günahtan temizleyin. Ey kararsızlar, yüreklerinizi paklayın. [9]Kederlenin, yas tutup ağlayın. Gülüşünüz yasa, sevinciniz üzüntüye dönüşsün. [10]Rab'bin önünde kendinizi alçaltın, sizi yüceltecektir.

[11]Kardeşlerim, birbirinizi yermeyin. Kardeşini yeren ya da yargılayan kişi, Yasa'yı yermiş ve yargılamış olur. Yasa'yı yargılarsan, Yasa'nın uygulayıcısı değil, yargılayıcısı olursun. [12]Oysa tek Yasa koyucu, tek Yargıç vardır; kurtarmaya da mahvetmeye de gücü yeten O'dur. Ya komşusunu yargılayan sen, kim oluyorsun?

[13-14]Dinleyin şimdi, "Bugün ya da yarın filan kente gideceğiz, orada bir yıl kalıp ticaret yapacak, para kazanacağız" diyen sizler, yarın ne olacağını bilmiyorsunuz. Yaşamınız nedir ki? Kısa süre görünen, sonra yitip giden buğu gibisiniz. [15]Bunun yerine, "Rab dilerse yaşayacak, şunu şunu yapacağız" demelisiniz. [16]Ne var ki, şimdi küstahlıklarınızla övünüyorsunuz. Bu tür övünmelerin hepsi kötüdür. [17]Bu nedenle, yapılması gereken iyi şeyi bilip de yapmayan, günah işlemiş olur.

Zenginlere Uyarı

5 Dinleyin şimdi ey zenginler, başınıza gelecek felaketlerden ötürü feryat edip ağlayın. [2]Servetiniz çürümüş, giysinizi güve yemiştir. [3]Altınlarınız, gümüşleriniz pas tutmuştur. Onların pası size karşı tanıklık edecek, etinizi ateş gibi yiyecek. Bu son çağda servetinize servet kattınız. [4]İşte, ekinlerinizi biçen işçilerin haksızca alıkoyduğunuz ücretleri size karşı haykırıyor. Orakçıların feryadı Her Şeye Egemen Rab'bin kulağına erişti. [5]Yeryüzünde zevk ve bolluk içinde yaşadınız. Boğazlanacağınız gün için kendinizi besiye çektiniz. [6]Size karşı koymayan doğru kişiyi yargılayıp

---

[a] 4:5 "Tanrı içimize koyduğu ruhu kıskançlık derecesinde özler" ya da "Tanrı'nın içimize koyduğu ruh kıskançlığa çok eğilimlidir".

4:6 Özd.3:34 4:13-14 Özd.27:1 5:2-3 Mat.6:19 5:4 Yas.24:14-15 öldürdünüz.

Sabredin

[7]Öyleyse kardeşler, Rab'bin gelişine dek sabredin. Bakın, çiftçi ilk ve son yağmurları alıncaya dek toprağın değerli ürününü nasıl sabırla bekliyor! [8]Siz de sabredin. Yüreklerinizi güçlendirin. Çünkü Rab'bin gelişi yakındır. [9]Kardeşler, yargılanmamak için birbirinize karşı homurdanmayın. İşte, Yargıç kapının önünde duruyor. [10]Kardeşler, Rab'bin adıyla konuşmuş olan peygamberleri sıkıntılarda sabır örneği olarak alın. [11]Sıkıntıya dayanmış olanları mutlu sayarız. Eyüp'ün nasıl dayandığını duydunuz. Rab'bin en sonunda onun için neler yaptığını bilirsiniz. Rab çok şefkatli ve merhametlidir.

[12]Kardeşlerim, öncelikle şunu söyleyeyim: Ne gök üzerine, ne yer üzerine, ne de başka bir şey üzerine ant için. "Evet"iniz evet, "hayır"ınız hayır olsun ki, yargıya uğramayasınız.

İmanla Dua Edin

[13]İçinizden biri sıkıntıda mı, dua etsin. Sevinçli mi, ilahi söylesin. [14]İçinizden biri hasta mı, kilisenin* ihtiyarlarını* çağırtsın; Rab'bin adıyla üzerine yağ sürüp onun için dua etsinler. [15]İmanla edilen dua hastayı iyileştirecek ve Rab onu ayağa kaldıracaktır. Eğer hasta günah işlemişse, günahları bağışlanacaktır. [16]Bu nedenle, şifa bulmak için günahlarınızı birbirinize itiraf edin ve birbiriniz için dua edin. Doğru kişinin yalvarışı çok güçlü ve etkilidir. [17]İlyas da tıpkı bizim gibi insandı. Yağmur yağmaması için gayretle dua etti; üç yıl altı ay ülkeye yağmur yağmadı. [18]Yeniden dua etti; gök yağmurunu, toprak da ürününü verdi.

[19-20]Kardeşlerim, içinizden biri gerçeğin yolundan sapar da başka biri onu yine gerçeğe döndürürse, bilsin ki, günahkârı sapık yolundan döndüren, ölümden bir can kurtarmış, bir sürü günahı örtmüş olur.

5:11 Eyü.1:20-22; 2:10 *5:11 Mez.103:8* *5:12 Mat.5:34-37*
5:14 Mar.6:13 *5:17 1Kr.17:1; 18:1* *5:18 1Kr.18:41-45*
5:19-20 Özd.10:12; 1Pe.4:8

PETRUS'UN BİRİNCİ MEKTUBU

GİRİŞ

Mektubun İçeriği: *Petrus mektubun amacını 5:12'de şöyle özetliyor: "Sizi yüreklendiriyor ve sözünü ettiğim lütfun, Tanrı'nın gerçek lütfu olduğuna tanıklık ediyorum. Buna bağlı kalın." İnanlıları, özellikle karşılaştıkları baskı ve sıkıntılar karşısında dimdik ayakta durmaya ve doğru olanı yapmaya özendiriyor. Baskı, mektup boyunca işlenen bir konudur[1]. Tanrı kutsal olduğu için, Petrus inanlıları da kutsal olmaya çağırıyor. İnanlılar bunu özel yaşamlarında[2], yetkililere (2:13-17) ve efendilerine (2:18) bağımlılıkta, eşleriyle (3:1-7) ve birbirleriyle (4:8-11) olan ilişkilerinde göstermelidirler. Mektupta, inanlıların nasıl davranması gerektiğini anlatan yaklaşık 65 buyruk var. Yine de her şey Tanrı'nın lütuf çerçevesi içinde kalır. Petrus, Mesih'in sıkıntıları karşılamakta bize örnek olduğunu vurgular[3]. Tanrı'nın kendisi yeniden doğmamızı sağladı; bizi yaşayan bir umuda, göklerde saklı olan bir mirasa kavuşturdu (1:3-4). Bizler "seçilmiş bir soy, Kral'ın kâhinleri, kutsal ulus, Tanrı'nın öz halkıyız". Bizi "karanlıktan şaşılası ışığına çağıran Tanrı'nın erdemlerini duyurmak için" seçildik (2:9). Petrus, inanlıları şöyle yüreklendiriyor: "Sizleri Mesih'te sonsuz yüceliğine çağıran ve bütün lütfun kaynağı olan Tanrı'nın kendisi kısa bir süre acı çekmenizden sonra sizi yetkinleştirip pekiştirecek, güçlendirip temellendirecektir" (5:10).*

Ana Hatlar:

1:1-12	*Kurtuluş ve umut*
1:13-3:7	*Kutsal olun*
1:13-2:3	*"Kutsal olun, çünkü ben kutsalım"*
2:4-12	*Diri taş, seçkin halk*
2:13-20	*Yönetici ve efendilere bağımlı olmak*
2:21-25	*Mesih'in özverisi*
3:1-7	*Karı koca ilişkileri*
3:8-4:19	*Doğruluk uğruna acı çekmek*
3:8-17	*Doğru olanı yapmak*
3:18-22	*Mesih'in özverisi*
4:1-11	*Tanrı için yaşamak*
4:12-19	*Mesih uğruna acı çekmek*
5:1-7	*Önderler ve gençler*
5:8-19	*Sonuç*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1626.*

1 Mesih İsa'nın elçisi ben Petrus'tan Pontus, Galatya, Kapadokya, Asya İli* ve Bitinya'ya dağılmış ve buralarda yabancı olarak yaşayan seçilmişlere selam! [2]İsa Mesih'in sözünü dinlemeniz ve O'nun kanının üzerinize serpilmesi için, Baba Tanrı'nın öngörüsü uyarınca Ruh tarafından kutsal kılınarak seçildiniz. Lütuf ve esenlik artan ölçüde sizin olsun.

Göksel Miras

[3-4]Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babası'na övgüler olsun. Çünkü O büyük merhametiyle yeniden doğmamızı sağladı. İsa Mesih'i ölümden diriltmekle bizi yaşayan bir umuda, çürümez, lekesiz, solmaz bir mirasa kavuşturdu. Bu miras sizin için göklerde saklıdır. [5]Zaman sona ererken açığa çıkarılmaya hazır olan kurtuluşa kavuşasınız diye iman sayesinde Tanrı'nın gücüyle korunuyorsunuz. [6]Bu nedenle şimdi kısa bir süre çeşitli denemeler sonucu acı çekmeniz gerekiyorsa da, sevinçle coşmaktasınız. [7]Böylelikle içtenliği kanıtlanan imanınız, İsa Mesih göründüğünde size övgü, yücelik, onur kazandıracak. İmanınız, ateşle arıtıldığı halde yok olup giden altından daha değerlidir. [8]Mesih'i görmemiş olsanız da O'nu seviyorsunuz. Şu anda O'nu görmediğiniz halde O'na iman ediyor, sözle anlatılmaz yüce bir sevinçle coşuyorsunuz. [9]Çünkü imanınızın sonucu olarak canlarınızın kurtuluşuna erişiyorsunuz.

[10]Size bağışlanacak lütuftan söz etmiş olan peygamberler, bu kurtuluşla ilgili dikkatli incelemeler, araştırmalar yaptılar. [11]İçlerinde olan Mesih Ruhu, Mesih'in çekeceği acılara ve bu acıların ardından gelecek yüceliklere tanıklık ettiğinde, Ruh'un hangi zamanı[a] ya da nasıl bir dönemi belirttiğini araştırdılar. [12]Şimdi size de bildirilen gerçeklerle kendilerine değil, size hizmet ettikleri onlara açıkça gösterildi. Bu gerçekleri gökten gönderilen Kutsal Ruh'un gücüyle size Müjde'yi iletenler bildirdi. Melekler bu gerçekleri yakından görmeye büyük özlem duyarlar.

Kutsal Olun

[13]Bu nedenle zihinlerinizi eyleme hazırlayın, ayık olun. Umudunuzu tümüyle İsa Mesih'in görünmesiyle size sağlanacak olan lütfa bağlayın. [14]Söz dinleyen çocuklar olarak, bilgisiz olduğunuz geçmiş zamandaki tutkularınıza uymayın. [15]Sizi çağıran Tanrı kutsal olduğuna göre, siz de her davranışınızda kutsal olun. [16]Nitekim şöyle yazılmıştır: "Kutsal olun, çünkü ben kutsalım."

[17]Kimseyi kayırmadan, kişiyi yaptıklarına bakarak yargılayan Tanrı'yı Baba diye çağırdığınıza göre, gurbeti andıran bu dünyadaki zamanınızı Tanrı korkusuyla geçirin. [18-19]Biliyorsunuz ki, atalarınızdan kalma boş yaşayışınızdan altın ya da gümüş gibi geçici şeylerle değil, kusursuz ve lekesiz kuzuyu andıran Mesih'in değerli kanının fidyesiyle kurtuldunuz. [20]Dünyanın kuruluşundan önce bilinen Mesih, çağların sonunda

---

[a] *1:11 "Hangi zamanı" ya da "Kimi".*

1:16 Lev.11:44-45; 19:2

sizin yararınıza ortaya çıktı. [21]O'nu ölümden diriltip yücelten Tanrı'ya O'nun aracılığıyla iman ediyorsunuz. Böylece imanınız ve umudunuz Tanrı'dadır.

[22]Gerçeğe uymakla kendinizi arıttınız, kardeşler için içten bir sevgiye sahip oldunuz. Onun için birbirinizi candan, yürekten sevin. [23]Çünkü ölümlü değil, ölümsüz bir tohumdan, yani Tanrı'nın diri ve kalıcı sözü aracılığıyla yeniden doğdunuz. [24-25]Nitekim,

"İnsan soyu ota benzer,
Bütün yüceliği kır çiçeği gibidir.
Ot kurur, çiçek solar,
Ama Rab'bin sözü sonsuza dek
kalır."

İşte size müjdelenmiş olan söz budur.

2 Bu nedenle her kötülüğü, hileyi, ikiyüzlülüğü, kıskançlığı ve bütün iftiraları üzerinizden sıyırıp atın. [2]Yeni doğmuş bebekler gibi, hilesiz sütü andıran Tanrı sözünü özleyin ki, bununla beslenip büyüyerek kurtuluşa erişesiniz. [3]Çünkü Rab'bin iyiliğini tattınız.

Diri Taş, Seçkin Halk

[4]İnsanlarca reddedilmiş, ama Tanrı'ya göre seçkin ve değerli olan diri taşa, Rab'be gelin. [5]O sizi diri taşlar olarak ruhsal bir tapınağın yapımında kullansın. Böylelikle, İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'nın beğenisini kazanan ruhsal kurbanlar sunmak üzere kutsal bir kâhinler* topluluğu olursunuz. [6]Çünkü Kutsal Yazı'da şöyle deniyor:

"İşte, Siyon'a* bir taş,
Seçkin, değerli bir köşe taşı
koyuyorum.
O'na iman eden hiç
utandırılmayacak."

[7-8]İman eden sizler için bu taş değerlidir. Ama imansızlar için,

"Yapıcıların reddettiği taş
Köşenin baş taşı,"
"Sürçme taşı ve tökezleme kayası
oldu."

İmansızlar Tanrı'nın sözünü dinlemedikleri için sürçerler. Zaten sürçmek üzere belirlenmişlerdir.

[9]Ama siz seçilmiş soy, Kral'ın[a] kâhinleri, kutsal ulus, Tanrı'nın öz halkısınız. Sizi karanlıktan şaşılası ışığına çağıran Tanrı'nın erdemlerini duyurmak için seçildiniz. [10]Bir zamanlar halk değildiniz, ama şimdi Tanrı'nın halkısınız. Bir zamanlar merhamete erişmemiştiniz, şimdiyse merhamete eriştiniz.

[11]Sevgili kardeşler, size yalvarırım, cana karşı savaşan benliğin tutkularından kaçının. Çünkü bu dünyada yabancı ve konuksunuz. [12]İnanmayanlar arasında olumlu bir yaşam sürün. Öyle ki, kötülük yapanlarmışsınız gibi size iftira etseler de, iyi

---

[a] *2:9 "Kral": Tanrı.*
1:24-25 Yşa.40:6-8
2:3 Mez.34:8
2:6 Yşa.28:16
2:7-8 Mez.118:22
2:7-8 Yşa.8:14-15
2:9 Çık.19:5-6; Yas.4:20; 7:6; 14:2; Yşa.43:20-21; Tit.2:14
2:10 Hoş.2:23

işlerinizi görerek Tanrı'yı, kendilerine yaklaştığı gün yüceltsinler.

Yöneticilere Bağımlı Olun

[13-14]İnsanlar arasında yetkili kılınmış her kuruma –gerek her şeyin üstünde olan krala[a] gerekse kötülük yapanların cezalandırılması, iyilik edenlerin onurlandırılması için kral tarafından gönderilen valilere– Rab adına bağımlı olun. [15]Çünkü Tanrı'nın isteği, iyilik yaparak akılsızların bilgisizliğini susturmanızdır. [16]Özgür insanlar olarak yaşayın, ancak özgürlüğünüzü kötülük yapmak için bahane etmeyin. Tanrı'nın kulları olarak yaşayın. [17]Herkese saygı gösterin. İmanlı kardeşlerinizi sevin, Tanrı'dan korkun, krala saygı gösterin.

[18]Ey hizmetkârlar, efendilerinizin yalnız iyi ve yumuşak huylu olanlarına değil, ters huylu olanlarına da tam bir saygıyla bağımlı olun. [19]Haksız yere acı çeken kişi, Tanrı bilinciyle acıya katlanırsa, Tanrı'yı hoşnut eder. [20]Çünkü günah işleyip dövüldüğünüzde dayanırsanız, bunda övülecek ne var? Ama iyilik edip acı çektiğinizde dayanırsanız, Tanrı'yı hoşnut edersiniz. [21]Nitekim bunun için çağrıldınız. Mesih, izinden gidesiniz diye uğrunuza acı çekerek size örnek oldu. [22]"O günah işlemedi, ağzından hileli söz çıkmadı." [23]Kendisine sövüldüğünde sövgüyle karşılık vermedi, acı çektiğinde kimseyi tehdit etmedi; davasını, adaletle yargılayan Tanrı'ya bıraktı. [24]Bizler günah karşısında ölelim, doğruluk uğruna yaşayalım diye, günahlarımızı çarmıhta kendi bedeninde yüklendi. O'nun yaralarıyla şifa buldunuz. [25]Çünkü yolunu şaşırmış koyunlar gibiydiniz, şimdiyse canlarınızın Çobanı'na ve Gözetmeni'ne[b] döndünüz.

Karı Koca İlişkileri

3 [1-2]Bunun gibi, ey kadınlar, siz de kocalarınıza bağımlı olun. Öyle ki, kimileri Tanrı sözüne inanmasa bile, Tanrı korkusuna dayanan temiz yaşayışınızı görerek söze gerek kalmadan karılarının yaşayışıyla kazanılsınlar. [3]Süsünüz örgülü saçlar, altın takılar, güzel giysiler gibi dışla ilgili olmasın. [4]Gizli olan iç varlığınız, sakin ve yumuşak bir ruhun solmayan güzelliğiyle süsünüz olsun. Bu, Tanrı'nın gözünde çok değerlidir. [5]Çünkü geçmişte umudunu Tanrı'ya bağlamış olan kutsal kadınlar da kocalarına bağımlı olarak böyle süslenirlerdi. [6]Örneğin Sara İbrahim'i "Efendim" diye çağırır, sözünü dinlerdi. İyilik eder, hiçbir tehditten yılmazsanız, siz de Sara'nın çocukları olursunuz.

[7]Bunun gibi, ey kocalar, siz de daha zayıf varlıklar olan karılarınızla anlayış içinde yaşayın. Tanrı'nın lütfettiği yaşamın ortak mirasçıları oldukları için onlara saygı gösterin. Öyle ki, dualarınıza bir engel çıkmasın.

---

[a] *2:13-14 "Kral": Burada Roma İmparatoru anlamına gelir.*

[b] *2:25 "Canlarınızın Çobanı ve Gözetmeni": İsa Mesih.*

2:22 Yşa.53:9 2:23 Yşa.53:7 2:24 Yşa.53:5 2:25 Yşa.53:6

3:1-2 Ef.5:22; Kol.3:18 3:3 1Ti.2:9-10 3:6 Yar.18:12 3:7 Ef.5:25; Kol.3:19

Doğruluk Uğruna Acı Çekmek

[8]Sonuç olarak hepiniz aynı düşüncede birleşin. Başkalarının duygularını paylaşın. Birbirinizi kardeşçe sevin. Şefkatli, alçakgönüllü olun. [9]Kötülüğe kötülükle, sövgüye sövgüyle değil, tersine, kutsamayla karşılık verin. Çünkü kutsanmayı miras almak için çağrıldınız. [10]Şöyle ki,

"Yaşamdan zevk almak,
İyi günler görmek isteyen,
Dilini kötülükten,
Dudaklarını yalandan uzak tutsun.
[11] Kötülükten sakınıp iyilik yapsın.
Esenliği amaçlasın, ardınca gitsin.
[12] Çünkü Rab'bin gözleri
Doğru kişilerin üzerindedir.
Kulakları onların yakarışına açıktır.
Ama Rab kötülük yapanlara
karşıdır."

[13]İyilik yapmakta gayretli olursanız, size kim kötülük edecek? [14]Doğruluk uğruna acı çekseniz bile, ne mutlu size! İnsanların "korktuğundan korkmayın, ürkmeyin." [15]Mesih'i Rab olarak yüreklerinizde kutsayın. İçinizdeki umudun nedenini soran herkese uygun bir yanıt vermeye her zaman hazır olun. [16]Yalnız bunu yumuşak huyla, saygıyla yapın. Vicdanınızı temiz tutun. Öyle ki, Mesih'e ait olarak sürdürdüğünüz olumlu yaşamı kınayanlar size ettikleri iftiradan utansınlar. [17]İyilik edip acı çekmek –eğer Tanrı'nın isteği buysa– kötülük yapıp acı çekmekten daha iyidir. [18]Nitekim Mesih de bizleri Tanrı'ya ulaştırmak amacıyla doğru kişi olarak doğru olmayanlar için günah sunusu* olarak ilk ve son kez öldü[a]. Bedence öldürüldü, ama ruhça diriltildi. [19]Ruhta gidip bunları zindanda olan ruhlara da duyurdu. [20]Bir zamanlar, Nuh'un günlerinde gemi yapılırken, Tanrı'nın sabırla beklemesine karşın bu ruhlar söz dinlememişlerdi. O gemide birkaç kişi, daha doğrusu sekiz kişi suyla kurtuldu[b]. [21]Bu olay vaftizi* simgeliyor. Bedenin kirden arınması değil, Tanrı'ya yönelen temiz vicdanın dileği olan vaftiz, İsa Mesih'in dirilişiyle şimdi sizi de kurtarıyor. [22]Göğe çıkmış olan Mesih Tanrı'nın sağındadır. Bütün melekler, yetkiler ve güçler O'na bağlı kılınmıştır.

Tanrı için Yaşamak

4 Mesih bedence acı çektiğine göre, siz de aynı düşünceyle silahlanın. Çünkü bedence acı çekmiş olan, günaha sırt çevirmiştir. [2]Sonuç olarak, dünyadaki yaşamının geri kalan bölümünü artık insan tutkularına göre değil, Tanrı'nın isteğine göre sürdürür. [3]İnanmayanların hoşlandıklarını yaparak sefahat, şehvet, sarhoşluk, çılgın eğlenceler, içki alemleri ve ilke tanımayan putperestlik içinde yaşayarak geçmişte harcadığınız günler yeter! [4]İnanmayanlar, kendinizi onlarla birlikte aynı sefahat seline atmamanızı yadırgıyor, size sövüyorlar. [5]Onlar, ölüleri de dirileri de yargılamaya hazır olan Tanrı'ya hesap verecekler. [6]Çünkü ölüler bedence öbür insanlar gibi yargılansın, ama ruhça Tanrı gibi yaşasın diye Müjde onlara da bildirildi.

---

[a] *3:18 "Öldü": Birçok Grekçe elyazmasında, "Acı çekti" diye geçer.*
[b] *3:20 "Suyla kurtuldu" ya da "Sudan sağ salim çıktı".*
***3:10-12** Mez.34:12-16* ***3:14-15** Yşa.8:12-13; Mat.5:10* ***3:20** Yar.6:1-7:24*

[7]Her şeyin sonu yakındır. Bu nedenle, sağduyulu olun ve dua etmek için ayık durun. [8]Her şeyden önce birbirinizi candan sevin. Çünkü sevgi birçok günahı örter. [9]Söylenmeksizin birbirinize konukseverlik gösterin. [10]Her biriniz hangi ruhsal armağanı aldıysanız, bunu Tanrı'nın çok yönlü lütfunun iyi kâhyaları olarak birbirinize hizmet etmekte kullanın. [11]Konuşan, Tanrı'nın sözlerini iletir gibi konuşsun. Başkalarına hizmet eden, Tanrı'nın verdiği güçle hizmet etsin. Öyle ki, İsa Mesih aracılığıyla Tanrı her şeyde yüceltilsin. Yücelik ve kudret sonsuzlara dek Mesih'indir! Amin.

Mesih Uğruna Acı Çekmek

[12]Sevgili kardeşlerim, sınanmanız için size giydirilen ateşten gömleği, size garip bir şey oluyormuş gibi yadırgamayın. [13]Tersine, Mesih'in acılarına ortak olduğunuz oranda sevinin ki, Mesih'in görkemi göründüğünde de sevinçle coşasınız. [14]Mesih'in adından ötürü hakarete uğrarsanız, ne mutlu size! Çünkü Tanrı'nın yüce Ruhu üzerinizde bulunuyor. [15]Hiçbiriniz katil, hırsız, kötülük yapan ya da başkalarının işine karışan biri olarak acı çekmesin. [16]Ama Mesih inanlısı olduğu için acı çeken, bundan utanç duymasın. Taşıdığı bu adla Tanrı'yı yüceltsin. [17]Çünkü yargının, Tanrı'nın ev halkından başlayacağı an gelmiştir. Eğer yargılama önce bizden başlarsa, Tanrı'nın Müjdesi'ne kulak asmayanların sonu ne olacak?

[18]"Doğru kişi güçlükle kurtuluyorsa,
Tanrısız ve günahlı kişiye ne
olacak?"

[19]Bunun için, Tanrı'nın isteği uyarınca acı çekenler, iyilik ederek canlarını güvenilir Yaradan'a emanet etsinler.

İhtiyarlar ve Gençler

5 [1-3]Bu nedenle aranızdaki ihtiyarlara*, onlar gibi bir ihtiyar, Mesih'in çektiği acıların tanığı, açığa çıkacak olan yüceliğin paydaşı olarak rica ediyorum: Tanrı'nın size verdiği sürüyü güdün. Zorunluymuş gibi değil, Tanrı'nın istediği gibi gönüllü gözetmenlik yapın. Para hırsıyla değil, gönül rızasıyla, size emanet edilenlere egemenlik taslamadan, sürüye örnek olarak görevinizi yapın. [4]Baş Çoban[a] göründüğü zaman yüceliğin solmaz tacına kavuşacaksınız.

[5]Ey gençler, siz de ihtiyarlara bağımlı olun. Hepiniz birbirinize karşı alçakgönüllülüğü kuşanın. Çünkü,

"Tanrı kibirlilere karşıdır,
Ama alçakgönüllülere lütfeder."

[6]Uygun zamanda sizi yüceltmesi

---

[a] *5:4 "Baş Çoban": İsa Mesih.* *4:8 Özd.10:12; Yak.5:19-20* *4:18 Özd.11:31*
5:1-3 Yu.21:15-17 *5:5 Özd.3:34*

için, Tanrı'nın kudretli eli altında kendinizi alçaltın. [7]Bütün kaygılarınızı O'na yükleyin, çünkü O sizi kayırır.

[8]Ayık ve uyanık olun. Düşmanınız İblis kükreyen aslan gibi yutacak birini arayarak dolaşıyor. [9]Dünyanın her yerindeki kardeşlerinizin de aynı acıları çektiğini bilerek imanda sarsılmadan İblis'e karşı direnin. [10]Sizleri Mesih'te sonsuz yüceliğine çağıran ve bütün lütfun kaynağı olan Tanrı'nın kendisi kısa bir süre acı çekmenizden sonra sizi yetkinleştirip pekiştirecek, güçlendirip temellendirecektir. [11]Kudret sonsuzlara dek O'nun olsun! Amin.

Son Selamlar

[12]Kendisini güvenilir bir kardeş saydığım Silvanus aracılığıyla size kısaca yazmış bulunuyorum. Sizi yüreklendiriyor ve sözünü ettiğim lütfun Tanrı'nın gerçek lütfu olduğuna tanıklık ediyorum. Buna bağlı kalın.

[13]Sizler gibi seçilmiş olan Babil'deki kilise* ve oğlum Markos size selam ederler. [14]Birbirinizi sevgiyle öperek selamlayın.

Sizlere, Mesih'e ait olan herkese esenlik olsun.

5:6 Mat.23:12; Luk.14:11; 18:14 *5:7 Mez.55:22*
5:12 Elç.15:22,40 *5:13 Elç.12:12,25; 15:37-39; Kol.4:10; Flm.23-24*

PETRUS'UN İKİNCİ MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: *Elçi Petrus'un İkinci Mektubu'nu*[1] *alanlar, Birinci Mektubu'nu alan Anadolu'daki inanlılarla aynı kişiler olabilir. Petrus mektubunu yazdığında yakında öleceğini biliyordu*[2]*. Mektubu ruhsal gerçekleri arkadaşlarına anımsatmak için yazıyor*[3]*. Amacı, öğretisini yazıya dökmektir. Böylelikle arkadaşları ölümünden sonra da bunu anımsayabilecekler*[4]*.*

Bu mektupla Yahuda'nın Mektubu arasında benzerlikler var. Petrus'un yanlış öğreti yayanlara ilişkin öğretisini (2. bölüm) Yahuda'nın aynı konuya ilişkin öğretisiyle karşılaştırın (4-18).

Mektubun İçeriği: *Petrus, mektubu alanlara Tanrı'nın neler sağladığını hatırlatmakla söze başlıyor*[5]*. Tanrı bize, kendi yolunda yürüyebilmemiz için gereken her şeyi vermiştir. Petrus, inanlıların geliştirmesini istediği yedi temel niteliği –erdem, bilgi, özdenetim, dayanma gücü, Tanrı yoluna bağlılık, kardeşseverlik ve sevgi– sıralayarak inanlıları gayretli olmaya özendiriyor*[6]*. Bildirisinin, uydurma masallara dayanmayıp peygamberlerin sözlerinden ve kişisel deneyimlerinden kaynaklandığını altını çizerek belirtir. İsa ile birlikte dağa çıktığında İsa'nın görünümünün değiştiğini görmüş ve Tanrı'nın sesini işitmişti*[7]*.*

Bunların yanısıra Kutsal Yazılar'ın kesinliğini de vurgular[8]*. Okuyucularını yanlış öğreti yayanlara karşı uyarır*[9]*. Eski Antlaşma'dan örnekler vererek bu tür adamların uğrayacağı cezayı belirtir. Yaşamlarının, tıpkı öğretileri gibi kötülükle dolu olduğunu vurgular. Bu adamların İsa'nın ikinci gelişindeki gecikmeye ilişkin alaycı iddialarını yanıtlar*[10]*. Gecikme, kimsenin mahvolmasını istemeyen, ama herkesin tövbe etmesini dileyen Tanrı'nın sabrıyla açıklanır. Petrus inanlıları, Rab'bin gelişini bekler ve o günün yaklaşmasını çabuklaştırırken kutsal ve Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürmeye çağırır*[11]*. Sonra Petrus, "sevgili kardeşimiz Pavlus'tan" övgüyle söz ediyor. Anlaşılan o ki, Petrus, Pavlus'un mektuplarını öbür Kutsal Yazılar'la aynı değerde buluyor*[12]*.*

Ana Hatlar:

1:1-11	*Gayretli olun*
1:12-21	*Petrus'un amacı ve yetkisi*
2:1-20	*Yanlış öğreti yayanlar*
3:1-18	*Rab'bin gelişi*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1626.*

1 İsa Mesih'in kulu ve elçisi ben Simun Petrus'tan Tanrımız ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in doğruluğu sayesinde bizimkiyle eşdeğer bir imana kavuşmuş olanlara selam! [2]Tanrı'yı ve Rabbimiz İsa'yı tanımakla lütuf ve esenlik artan ölçüde sizin olsun.

Tanrısal Çağrı

[3]Kendi yüceliği ve erdemiyle[a] bizi çağıranın tanrısal gücü, kendisini tanımamız sonucunda yaşamamız ve Tanrı yolunda yürümemiz için gereken her şeyi bize verdi. [4]O'nun yüceliği ve erdemi sayesinde bize çok büyük ve değerli vaatler verildi. Öyle ki, dünyada kötü arzuların yol açtığı yozlaşmadan kurtulmuş olarak, bu vaatler aracılığıyla tanrısal özyapıya ortak olasınız. [5-7]İşte bu nedenle her türlü gayreti göstererek imanınıza erdemi, erdeminize bilgiyi, bilginize özdenetimi, özdenetiminize dayanma gücünü, dayanma gücünüze Tanrı yoluna bağlılığı, bağlılığınıza kardeşseverliği, kardeşseverliğinize sevgiyi katın. [8]Çünkü bu niteliklere artan ölçüde sahip olursanız, Rabbimiz İsa Mesih'i tanımakta etkisiz ve verimsiz olmazsınız. [9]Bu niteliklere sahip olmayan uzağı göremez, kördür. Eski günahlarından temizlendiğini unutmuştur. [10]Bunun için, ey kardeşler, çağrılmışlığınızı ve seçilmişliğinizi kökleştirmeye daha çok gayret edin. Bunları yaparsanız, hiçbir zaman tökezlemezsiniz. [11]Böylece Rabbimiz ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in sonsuz egemenliğine girme hakkı size cömertçe sağlanacaktır.

[12]Onun için, her ne kadar bunları biliyorsanız ve sahip olduğunuz gerçekle pekiştirilmişseniz de, bunları size her zaman anımsatacağım. [13]Bu bedende[b] yaşadığım sürece bunları anımsatarak sizi gayrete getirmeyi doğru buluyorum. [14]Rabbimiz İsa Mesih'in bana bildirdiği gibi, bedenden[b] ayrılışımın yakın olduğunu biliyorum. [15]Ben bu dünyadan göçtükten sonra da bunları sürekli anımsayabilmeniz için şimdi her gayreti göstereceğim.

[16]Rabbimiz İsa Mesih'in kudretini ve gelişini size bildirirken uydurma masallara başvurmadık. O'nun görkemini gözlerimizle gördük. [17]Mesih, yüce ve görkemli Olan'dan kendisine ulaşan sesle, "Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum" diyen sesle Baba Tanrı'dan onur ve yücelik aldı. [18]Kutsal dağda O'nunla birlikte bulunduğumuz için gökten gelen bu sesi biz de işittik. [19]Peygamberlerin sözleri bizim için daha büyük kesinlik kazandı. Gün ağarıp sabah yıldızı yüreklerinizde doğuncaya dek, karanlık yerde ışık saçan çıraya benzeyen bu sözlere kulak verirseniz, iyi edersiniz. [20]Öncelikle şunu bilin ki, Kutsal Yazılar'daki hiçbir peygamberlik sözü kimsenin özel yorumu değildir. [21]Çünkü hiçbir peygamberlik sözü insan isteğinden kaynaklanmadı. Kutsal Ruh tarafından yöneltilen insanlar Tanrı'nın sözlerini ilettiler.

[a] *1:3 "Erdemiyle" ya da "Erdemine".*

1:14 Yu.21:18

[b] *1:13,14 "Beden": Grekçe "Çadır".*

1:17-18 Mat.17:1-5; Mar.9:2-7; Luk.9:28-35

Yanlış Öğreti Yayanların Yıkımı

2 Ama İsrail halkı arasında sahte peygamberler vardı; tıpkı sizin de aranızda yanlış öğreti yayanlar olacağı gibi. Bunlar kendilerini satın alan Efendi'yi[a] bile yadsıyarak gizlice aranıza yıkıcı öğretiler sokacaklar. Böyleleri kendi başlarına ani bir yıkım getirecek. [2]Birçokları da onların sefahatine kapılacak. Onların yüzünden gerçeğin yoluna sövülecek. [3]Açgözlülüklerinden ötürü uydurma sözlerle sizi sömürecekler. Onlar için çoktan beri verilmiş olan yargı gecikmez. Onları bekleyen yıkım da uyuklamaz.

[4]Tanrı günah işleyen melekleri esirgemedi; onları cehenneme atıp karanlıkta zincire vurdu[b]. Yargılanıncaya dek orada tutulacaklar. [5]Tanrı eski dünyayı da esirgemedi. Ama tanrısızların dünyasına tufanı gönderdiğinde, doğruluk yolunu bildiren Nuh'u ve yedi kişiyi daha korudu. [6]Sodom ve Gomora kentlerini yakıp yıkarak yargıladı. Böylece tanrısızların başına geleceklere bir örnek verdi. [7]Ama ilke tanımayan kişilerin sefih yaşayışından azap duyan doğru adam Lut'u kurtardı. [8]Çünkü onların arasında yaşayan bu doğru adam, görüp işittiği yasa tanımaz davranışlar yüzünden doğru yüreğinde her gün ıstırap çekerdi. [9-10]Görülüyor ki Rab kendi yolunda yürüyenleri karşılaştıkları denemelerden nasıl kurtaracağını bilir. Doğru olmayanları, özellikle benliğin yozlaşmış tutkuları ardından giden ve yetkisini hor görenleri cezalandırarak yargı gününe dek nasıl alıkoyacağını da bilir.

Bu küstah, dikbaşlı kişiler yüce varlıklara sövmekten korkmazlar. [11]Oysa melekler bile, güç ve kudrette daha üstün oldukları halde bu varlıkları Rab'bin önünde söverek yargılamazlar. [12]Ama anlamadıkları konularda sövüp sayan bu kişiler, içgüdüleriyle yaşayan, yakalanıp boğazlanmak üzere doğan, akıldan yoksun hayvanlar gibidir. Hayvanlar gibi onlar da yıkıma uğrayacaklar. [13]Ettikleri haksızlığa karşılık zarar görecekler. Gündüzün zevk alemlerine dalmayı eğlence sayarlar. Birer leke ve yüzkarasıdırlar. Sizinle yiyip içerken kendi hilelerinden zevk alırlar. [14]Gözleri zinayla[c] doludur, günaha doymazlar. Kararsız kişileri ayartırlar. Yüreği açgözlülüğe alıştırılmış lanetli insanlardır. [15]Haksızlıkla elde ettiği kazancı seven Beor oğlu Balam'ın yolunu tutarak doğru yolu bırakıp saptılar. [16]Balam işlediği suçtan ötürü azarlandı. Konuşamayan eşek, insan diliyle konuşarak bu peygamberin çılgınlığına engel oldu.

[17]Bu kişiler, susuz pınarlar, fırtınanın dağıttığı sis gibidirler. Onları koyu karanlık bekliyor. [18]Çünkü

---

[a] *2:1 "Kendilerini satın alan Efendi": Rab İsa.*

[b] *2:4 "Karanlıkta zincire vurdu": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Karanlık mağaralara kapattı" diye geçer.*

[c] *2:14 "Zinayla": Grekçe "Zina yapan kadınla".*

2:5 Yar.6:1-7:24 2:6 Yar.19:24 2:7 Yar.19:1-16 2:15-16 Say.22:4-35 yanlış yolda yürüyenlerden henüz kurtulanları, boş ve kurumlu sözler söyleyerek benliğin tutkularıyla, sefahatle ayartırlar. [19]Onlara özgürlük vaat ederler, oysa kendileri yozlaşmışlığın kölesidirler. Çünkü insan neye yenilirse onun kölesi olur. [20]Rab ve Kurtarıcı İsa Mesih'i tanımakla dünyanın çirkefliğinden kurtulduktan sonra yine aynı işlere karışıp yenilirlerse, son durumları ilk durumlarından beter olur. [21]Çünkü doğruluk yolunu bilip de kendilerine emanet edilen kutsal buyruktan geri dönmektense, bu yolu hiç bilmemiş olmak onlar için daha iyi olurdu. [22]Şu gerçek özdeyiş onların durumunu anlatıyor: "Köpek kendi kusmuğuna döner", "Domuz da yıkandıktan sonra çamurda yuvarlanmaya döner."

Rab'bin Günü

3 Sevgili kardeşler, şimdi bu benim size yazdığım ikinci mektuptur. Her iki mektubumda da bu konuları anımsatarak temiz düşüncelerinizi uyandırmaya çalıştım. [2]Öyle ki, kutsal peygamberlerin çok önceden söylediği sözleri ve Kurtarıcımız Rab'bin elçileriniz aracılığıyla verdiği buyruğu anımsayasınız. [3-4]Öncelikle şunu bilmelisiniz: Dünyanın son günlerinde kendi tutkularının ardından giden alaycı kişiler türeyecek. Bunlar, "Rab'bin gelişiyle ilgili vaat ne oldu? Atalarımızın ölümünden beri her şey yaratılışın başlangıcında olduğu gibi duruyor" diyerek alay edecekler. [5]Ne var ki, göklerin çok önceden Tanrı'nın sözüyle var olduğunu, yerin sudan ve su aracılığıyla şekillendiğini bile bile unutuyorlar. [6]O zamanki dünya yine suyla, tufanla mahvolmuştu. [7]Şimdiki yer ve göklerse ateşe verilmek üzere aynı sözle saklanıyor, tanrısızların yargılanarak mahvolacağı güne dek korunuyorlar.

[8]Sevgili kardeşlerim, şunu unutmayın ki, Rab'bin gözünde bir gün bin yıl, bin yıl bir gün gibidir. [9]Bazılarının düşündüğü gibi Rab vaadini yerine getirmekte gecikmez; ama size karşı sabrediyor. Çünkü kimsenin mahvolmasını istemiyor, herkesin tövbe etmesini istiyor. [10]Ama Rab'bin günü hırsız gibi gelecek. O gün gökler büyük bir gürültüyle ortadan kalkacak, maddesel öğeler yanarak yok olacak, yer ve yeryüzünde yapılmış olan her şey yanıp tükenecek[a]. [11-12]Her şey böylece yok olacağına göre, sizin nasıl kişiler olmanız gerekir? Tanrı'nın gününü bekleyip o günün gelişini çabuklaştırarak kutsallık içinde yaşamalı, Tanrı yolunu izlemelisiniz. O gün gökler yanarak yok olacak, maddesel öğeler şiddetli ateşte eriyip gidecek. [13]Ama biz Tanrı'nın vaadi uyarınca doğruluğun barınacağı yeni gökleri, yeni yeryüzünü bekliyoruz.

[14]Bunun için, sevgili kardeşlerim,

---

[a] *3:10 "Yanıp tükenecek": Birçok Grekçe elyazmasında, "Açığa çıkarılacak" diye geçer.*

2:22 Özd.26:11 *3:3-4 Yah.18* *3:5 Yar.1:6-9*
3:6 Yar.7:11-12 *3:8 Mez.90:4* *3:10 Mat.24:43; Luk.12:39; 1Se.5:2; Va.16:15*
3:13 Yşa.65:17; 66:22; Va.21:1

mademki bunları bekliyorsunuz, Tanrı'nın önünde lekesiz, kusursuz ve barış içinde olmaya gayret edin. [15]Sevgili kardeşimiz Pavlus'un da kendisine verilen bilgelikle size yazdığı gibi, Rabbimiz'in sabrını kurtuluş fırsatı sayın. [16]Pavlus bütün mektuplarında bu konulardan böyle söz eder. Mektuplarında güç anlaşılan bazı yerler var ki, bilgisiz ve kararsız kişiler, öbür Kutsal Yazılar'ı olduğu gibi bunları da çarpıtarak kendi yıkımlarını hazırlıyorlar. [17]Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, ilke tanımayan kişilerin aldatmasıyla sürüklenip kararlılığınızdan sapmamak için bunları önceden bilerek sakının. [18]Öte yandan Rabbimiz ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in lütfunda ve O'nu tanımakta ilerleyin. Şimdi ve sonsuza[a] dek O'na yücelik olsun! Amin.

---

[a] *3:18 "Sonsuza": Grekçe "Sonsuzluğun gününe".*

YUHANNA'NIN BİRİNCİ MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: *Yuhanna, bu mektupta İsa Mesih'le ilgili kişisel deneyimlerini vurguluyor*[1]*. Elimizdeki kanıtlara göre mektup önceleri Asya İli'ndeki (bugünkü Ege Bölgesi) topluluklar arasında okunuyordu. Onlara yazılmış olabilir. Dili oldukça yumuşaktır. Yuhanna okuyucularına, "sevgili kardeşlerim", "yavrularım", "çocuklar" diye seslenir.*

Mektubun İçeriği: *Yuhanna, mektubunun birkaç amacı olduğunu söyler*[2]*:*

(a) *Mesih'in kimliği üzerinde duruyor. Mesih, Baba'yla birlikteydi, sonra beden alıp dünyaya geldi ve bizlere göründü*[3]*. O, Tanrı Oğlu'dur*[4]*; "günahları kaldırmak" ve "İblis'in yaptıklarına son vermek için" geldi*[5]*. "Gerçek Olan'ı (Tanrı'yı) tanımamız için bize anlama gücü vermiştir"*[6]*.*

(b) *"Bunları size, günah işlemeyesiniz diye yazıyorum" diyor*[7]*. Gerçekte günah konusunu uzun uzun işler*[8]*. İnanan, "Mesih pak olduğu gibi kendini pak kılar"*[9] *ve günah içinde yaşamaz. Ne var ki, "Günahımız yok dersek, kendimizi aldatırız, içimizde gerçek olmaz. Ama günahlarımızı itiraf edersek, güvenilir ve adil olan Tanrı, günahlarımızı bağışlayıp bizi her kötülükten arındıracaktır"*[10]*. Günaha karşı sahip olduğumuz seçenek, Mesih'in buyruklarına uyup birbirimizi severek "ışıkta yürümektir"*[11]*. "Çünkü sevgi Tanrı'dandır... Tanrı sevgidir"*[12]*.*

(c) *"Tanrı Oğlu'nun adına iman eden sizlere, sonsuz yaşama sahip olduğunuzu bilesiniz diye bunları yazdım" diyor*[13]*. Böylesine güven veren bilgi*[14]*, yaşam*[15] *ve iman*[16] *tekrar tekrar işlenen konulardır.*

(ç) *"Bunları sizi saptırmak isteyenlerle ilgili olarak yazıyorum" diyor*[17]*. Çünkü yanlış öğreti yayan bu kişiler, İsa Mesih'in beden alıp dünyaya geldiğini yadsıyorlardı*[18]*. Mektubun önemli bir bölümü, büyük olasılıkla bu kişilerin küçümsediği gerçekleri vurgulamak için kaleme alınmıştır. Mektupta sıkça tekrarlanan kavramlardan biri de "gerçek" kavramıdır*[19]*.*

Ana Hatlar:

1:1-4	*Yaşam Sözü*
1:5-2:17	*Işık ve karanlık*
2:18-27	*Yanlış öğreti yayanlar*
2:28-3:24	*Günah ya da sevgi*
4:1-6	*Ruhları sınayın*
4:7-21	*Tanrı sevgidir*
5:1-21	*İman ve yaşam*

Kaynak Ayetler: *Bkz. s. 1626.*

Yaşam Sözü

1 Yaşam Sözü'yle ilgili olarak başlangıçtan beri var olanı, işittiğimizi, gözlerimizle gördüğümüzü, seyredip ellerimizle dokunduğumuzu duyuruyoruz. [2]Yaşam açıkça göründü, O'nu gördük ve O'na tanıklık ediyoruz. Baba'yla birlikte[a] olup bize görünmüş olan sonsuz Yaşam'ı size duyuruyoruz. [3]Evet, sizin de bizlerle paydaşlığınız olsun diye gördüğümüzü, işittiğimizi size duyuruyoruz. Bizim paydaşlığımız da Baba'yla ve Oğlu İsa Mesih'ledir. [4]Bunları size, sevincimiz tam olsun diye yazıyoruz.

Işıkta Yürüyelim

[5]Mesih'ten işittiğimiz ve şimdi size ilettiğimiz bildiri şudur: Tanrı ışıktır, O'nda hiç karanlık yoktur. [6]O'nunla paydaşlığımız var deyip de karanlıkta yürürsek, yalan söylemiş, gerçeğe uymamış oluruz. [7]Ama O ışıkta olduğu gibi biz de ışıkta yürürsek, birbirimizle paydaşlığımız olur ve Oğlu İsa'nın kanı bizi her günahtan arındırır. [8]Günahımız yok dersek, kendimizi aldatırız, içimizde gerçek olmaz. [9]Ama günahlarımızı itiraf edersek, güvenilir ve adil olan Tanrı günahlarımızı bağışlayıp bizi her kötülükten arındıracaktır. [10]Günah işlemedik dersek, O'nu yalancı durumuna düşürmüş oluruz; O'nun sözü içimizde olmaz.

2 Yavrularım, bunları size günah işlemeyesiniz diye yazıyorum. Ama içimizden biri günah işlerse, adil olan İsa Mesih bizi Baba'nın önünde savunur. [2]O günahlarımızı, yalnız bizim günahlarımızı değil, bütün dünyanın günahlarını da bağışlatan kurbandır[b]. [3]Buyruklarını yerine getirirsek, O'nu tanıdığımızdan emin olabiliriz. [4]"O'nu tanıyorum" deyip de buyruklarını yerine getirmeyen yalancıdır, kendisinde gerçek yoktur. [5]Ama O'nun sözüne uyan kişinin Tanrı'ya olan sevgisi[c] gerçekten yetkinleşmiştir. Tanrı'da olduğumuzu bununla anlarız. [6]"Tanrı'da yaşıyorum" diyen, Mesih'in yürüdüğü yolda yürümelidir.

[7]Sevgili kardeşlerim, size yeni bir buyruk değil, başlangıçtan beri kabul ettiğiniz eski buyruğu yazıyorum. Eski buyruk, işitmiş olduğunuz Tanrı sözüdür. [8]Yine de size yeni bir buyruk yazıyorum. Bunun gerçek olduğu, Mesih'te ve sizde görülüyor. Çünkü karanlık geçiyor, gerçek ışık şimdiden parlıyor. [9]Işıkta olduğunu söyleyip de kardeşinden nefret eden hâlâ karanlıktadır. [10]Kardeşini seven ışıkta yaşar ve başkasının tökezlemesine neden olmaz. [11]Ama kardeşinden nefret eden karanlıktadır, karanlıkta yürür ve nereye gittiğini bilmez. Çünkü karanlık gözlerini kör etmiştir.

[12]Yavrularım, size yazıyorum,

---

[a] *1:2 "Baba'yla birlikte" ya da "Baba'da".*

[b] *2:2 Günahları bağışlatan kurban diye çevrilen Grekçe ifade gazabı yatıştırmak kavramını da içerir.*

[c] *2:5 "Kişinin Tanrı'ya olan sevgisi" ya da "Kişide Tanrı'nın sevgisi".*

1:1 Yu.1:1 1:2 Yu.1:14 2:7 Yu.13:34

Çünkü Mesih'in adı uğruna
günahlarınız bağışlandı.
[13] Babalar, size yazıyorum,
Çünkü başlangıçtan beri var Olan'ı
tanıyorsunuz.
Gençler, size yazıyorum,
Çünkü kötü olanı* yendiniz.
Çocuklar, size yazdım,
Çünkü Baba'yı tanıyorsunuz.
[14] Babalar, size yazdım,
Çünkü başlangıçtan beri var Olan'ı
tanıyorsunuz.
Gençler, size yazdım,
Çünkü güçlüsünüz,
Tanrı'nın sözü içinizde yaşıyor,
Kötü olanı yendiniz.

[15]Dünyayı da dünyaya ait şeyleri de sevmeyin. Dünyayı sevenin Baba'ya sevgisi yoktur. [16]Çünkü dünyaya ait olan her şey –benliğin tutkuları, gözün tutkuları, maddi yaşamın verdiği gurur– Baba'dan değil, dünyadandır. [17]Dünya da dünyasal tutkular da geçer, ama Tanrı'nın isteğini yerine getiren sonsuza dek yaşar.

Mesih Karşıtı

[18]Çocuklar, bu son saattir. Mesih Karşıtı'nın* geleceğini duydunuz. Nitekim şimdiden çok sayıda Mesih karşıtı türemiş bulunuyor. Son saat olduğunu bundan biliyoruz. [19]Bunlar aramızdan çıktılar, ama bizden değildiler. Bizden olsalardı, bizimle kalırlardı. Ayrılmaları hiçbirinin bizden olmadığını ortaya çıkardı. [20]Sizlerse Kutsal Olan tarafından meshedildiniz*; hepiniz bilgilisiniz. [21]Gerçeği bilmediğiniz için değil, gerçeği ve hiçbir yalanın gerçekle ilgisi olmadığını bildiğiniz için size yazıyorum. [22]İsa'nın Mesih olduğunu yadsıyan yalancı değilse, kim yalancıdır? Baba'yı ve Oğul'u yadsıyan Mesih karşıtıdır. [23]Oğul'u yadsıyanda Baba da yoktur; Oğul'u açıkça kabul edende Baba da vardır. [24]Başlangıçtan beri işittiğiniz söz içinizde yaşasın. Başlangıçtan beri işittiğiniz söz içinizde yaşarsa, siz de Oğul'da ve Baba'da yaşarsınız. [25]Mesih'in bize vaat ettiği budur, yani sonsuz yaşamdır.

[26]Bunları sizi saptırmak isteyenlerle ilgili olarak yazıyorum. [27]Size gelince, O'ndan aldığınız mesh sizde kalır. Kimsenin size bir şey öğretmesine gerek yoktur. O'nun size her şeyi öğreten meshi gerçektir, sahte değildir. Size öğrettiği gibi, Mesih'te yaşayın.

[28]Evet, yavrularım, şimdi Mesih'te yaşayın ki, O göründüğünde cesaretimiz olsun, geldiğinde O'nun önünde utanmayalım. [29]O'nun doğru olduğunu bilirseniz, doğru olanı yapan herkesin O'ndan doğduğunu da bilirsiniz.

Tanrı'nın Çocukları

3 Bakın, Baba bizi o kadar çok seviyor ki, bize "Tanrı'nın çocukları" deniyor! Gerçekten de öyleyiz. Dünya Baba'yı tanımadığı için bizi de tanımıyor. [2]Sevgili kardeşlerim, daha şimdiden Tanrı'nın çocuklarıyız, ama ne olacağımız henüz bize gösterilmedi. Ancak, Mesih göründüğü

3:1 Yu.1:12

zaman O'na benzer olacağımızı biliyoruz. Çünkü O'nu olduğu gibi göreceğiz. [3]Mesih'te bu umuda sahip olan, Mesih pak olduğu gibi kendini pak kılar.

[4]Günah işleyen, yasaya karşı gelmiş olur. Çünkü günah demek, yasaya karşı gelmek demektir. [5]Mesih'in, günahları kaldırmak için ortaya çıktığını ve kendisinde günah olmadığını bilirsiniz. [6]Mesih'te yaşayan, günah işlemez. Günah işleyen O'nu ne görmüştür, ne de tanımıştır. [7]Yavrularım, kimse sizi aldatmasın. Mesih doğru olduğu gibi, doğru olanı yapan da doğru kişidir. [8]Günah işleyen, İblis'tendir. Çünkü İblis başlangıçtan beri günah işlemektedir. Tanrı'nın Oğlu, İblis'in yaptıklarına son vermek için ortaya çıktı. [9]Tanrı'dan doğmuş olan, günah işlemez. Çünkü Tanrı'nın tohumu onda yaşar. Tanrı'dan doğmuş olduğu için günah işleyemez. [10]Doğru olanı yapmayan ve kardeşini sevmeyen kişi Tanrı'dan değildir. İşte Tanrı'nın çocuklarıyla İblis'in çocukları böyle ayırt edilir.

Birbirimizi Sevelim

[11]Başlangıçtan beri işittiğiniz buyruk şudur: Birbirimizi sevelim. [12]Şeytan'a[a] ait olup kardeşini öldüren Kayin gibi olmayalım. Kayin kardeşini neden öldürdü? Kendi yaptıkları kötü, kardeşinin yaptıkları doğru olduğu için öldürdü.

[13]Kardeşler, dünya sizden nefret ederse şaşmayın. [14]Biz kardeşleri sevdiğimiz için ölümden yaşama geçtiğimizi biliyoruz. Sevmeyen ölümde kalır. [15]Kardeşinden nefret eden katildir. Hiçbir katilin sonsuz yaşama sahip olmadığını bilirsiniz. [16]Sevginin ne olduğunu Mesih'in bizim için canını vermesinden anlıyoruz. Bizim de kardeşlerimiz için canımızı vermemiz gerekir. [17]Dünya malına sahip olup da kardeşini ihtiyaç içinde gördüğü halde ondan şefkatini esirgeyen kişide Tanrı'nın sevgisi olabilir mi?

[18]Yavrularım, sözle ve dille değil, eylemle ve içtenlikle sevelim. [19-20]Böylelikle gerçeğe ait olduğumuzu bileceğiz ve yüreğimiz bizi ne zaman suçlarsa, Tanrı'nın önünde onu yatıştıracağız. Çünkü Tanrı yüreğimizden daha büyüktür ve her şeyi bilir. [21-22]Sevgili kardeşlerim, yüreğimiz bizi suçlamazsa, Tanrı'nın önünde cesaretimiz olur, O'ndan ne dilersek alırız. Çünkü O'nun buyruklarını yerine getiriyor, O'nu hoşnut eden şeyleri yapıyoruz. [23]O'nun buyruğu Oğlu İsa Mesih'in adına inanmamız ve İsa'nın buyurduğu gibi birbirimizi sevmemizdir. [24]Tanrı'nın buyruklarını yerine getiren Tanrı'da yaşar, Tanrı da o kişide yaşar. İçimizde yaşadığını bize verdiği Ruh sayesinde biliriz.

Ruhları Sınayın

4 Sevgili kardeşlerim, her ruha inanmayın. Tanrı'dan olup olmadıklarını anlamak için ruhları sınayın. Çünkü birçok sahte peygamber

---

[a] *3:12 "Şeytan'a": Grekçe "Kötü olana".*
3:12 Yar.4:8

3:5 Yu.1:29
3:11 Yu.13:34
3:14 Yu.5:24
3:23 Yu.13:34; 15:12,17

dünyanın her yanına yayılmış bulunuyor. [2]İsa Mesih'in beden alıp dünyaya geldiğini kabul eden her ruh Tanrı'dandır. Tanrı'nın Ruhu'nu bununla tanıyacaksınız. [3]İsa'yı kabul etmeyen hiçbir ruh Tanrı'dan değildir. Böylesi, Mesih Karşıtı'nın* ruhudur. Onun geleceğini duydunuz. Zaten o şimdiden dünyadadır. [4]Yavrularım, siz Tanrı'dansınız ve sahte peygamberleri yendiniz. Çünkü sizde olan, dünyadakinden üstündür. [5]Sahte peygamberler dünyadandır. Bu nedenle söyledikleri sözler de dünyadandır ve dünya onları dinler. [6]Bizse Tanrı'danız; Tanrı'yı tanıyan bizi dinler, Tanrı'dan olmayan dinlemez. Gerçeğin Ruhu'yla yalan ruhunu böyle ayırt ederiz.

Tanrı Sevgidir

[7]Sevgili kardeşlerim, birbirimizi sevelim. Çünkü sevgi Tanrı'dandır. Seven herkes Tanrı'dan doğmuştur ve Tanrı'yı tanır. [8]Sevmeyen kişi Tanrı'yı tanımaz. Çünkü Tanrı sevgidir. [9]Tanrı biricik Oğlu aracılığıyla yaşayalım diye O'nu dünyaya gönderdi, böylece bizi sevdiğini gösterdi. [10]Tanrı'yı biz sevmiş değildik, ama O bizi sevdi ve Oğlu'nu günahlarımızı bağışlatan kurban[a] olarak dünyaya gönderdi. İşte sevgi budur. [11]Sevgili kardeşlerim, Tanrı bizi bu kadar çok sevdiğine göre biz de birbirimizi sevmeye borçluyuz. [12]Hiç kimse hiçbir zaman Tanrı'yı görmüş değildir. Ama birbirimizi seversek, Tanrı içimizde yaşar ve sevgisi içimizde yetkinleşmiş olur.

[13]Tanrı'da yaşadığımızı ve O'nun bizde yaşadığını bize kendi Ruhu'ndan vermiş olmasından anlıyoruz. [14]Baba'nın Oğlu'nu dünyanın Kurtarıcısı olarak gönderdiğini gördük, şimdi buna tanıklık ediyoruz. [15]Kim İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğunu açıkça kabul ederse, Tanrı onda yaşar, o da Tanrı'da yaşar. [16]Tanrı'nın bize olan sevgisini tanıdık ve buna inandık.

Tanrı sevgidir. Sevgide yaşayan Tanrı'da yaşar, Tanrı da onda yaşar. [17]Yargı gününde cesaretimiz olsun diye sevgi böylelikle içimizde yetkin kılınmıştır. Çünkü Mesih nasılsa, biz de bu dünyada öyleyiz. [18]Sevgide korku yoktur. Tersine, yetkin sevgi korkuyu siler atar. Çünkü korku işkencedir[b]. Korkan kişi sevgide yetkin kılınmamıştır. [19]Bizse seviyoruz, çünkü önce O bizi sevdi. [20]"Tanrı'yı seviyorum" deyip de kardeşinden nefret eden yalancıdır. Çünkü gördüğü kardeşini sevmeyen, görmediği Tanrı'yı sevemez. [21]"Tanrı'yı seven kardeşini de sevsin" diyen buyruğu Mesih'ten aldık.

Tanrı Oğlu'na İman

5 İsa'nın Mesih olduğuna inanan herkes Tanrı'dan doğmuştur. Baba'yı seven O'ndan doğmuş olanı da

---

[a] *4:10 Günahları bağışlatan kurban diye çevrilen Grekçe ifade gazabı yatıştırmak kavramını da içerir.*

[b] *4:18 "Korku işkencedir" ya da "Korku cezalandırılma düşüncesinden doğar".*

4:12 Yu.1:18

sever. [2]Tanrı'yı sevip buyruklarını yerine getirmekle, Tanrı'nın çocuklarını sevdiğimizi anlarız. [3]Tanrı'yı sevmek O'nun buyruklarını yerine getirmek demektir. O'nun buyrukları da ağır değildir. [4]Çünkü Tanrı'dan doğmuş olan herkes dünyayı yener. Bize dünyaya karşı zafer kazandıran imanımızdır. [5]İsa'nın Tanrı Oğlu olduğuna iman edenden başka dünyayı yenen kim?

[6]Suyla ve kanla gelen İsa Mesih'tir. O yalnız suyla değil, suyla ve kanla gelmiştir. Buna tanıklık eden Ruh'tur. Çünkü Ruh gerçektir. [7-8]Şöyle ki, tanıklık edenler üçtür: Ruh, su ve kan. Bunların üçü de uyum içindedir. [9]İnsanların tanıklığını kabul ediyoruz, oysa Tanrı'nın tanıklığı daha üstündür. Çünkü bu, Tanrı'nın tanıklığıdır, kendi Oğlu'yla ilgili olarak yaptığı tanıklıktır. [10]Tanrı'nın Oğlu'na inanan, yüreğinde Tanrı'nın tanıklığına sahiptir. Tanrı'ya inanmayansa O'nu yalancı durumuna düşürmüş olur. Çünkü Tanrı'nın Oğlu'yla ilgili tanıklığına inanmamıştır. [11]Tanıklık da şudur: Tanrı bize sonsuz yaşam verdi, bu yaşam O'nun Oğlu'ndadır. [12]Kendisinde Tanrı Oğlu bulunanda yaşam vardır, kendisinde Tanrı Oğlu bulunmayanda yaşam yoktur.

Sonsuz Yaşam

[13]Tanrı Oğlu'nun adına iman eden sizlere, sonsuz yaşama sahip olduğunuzu bilesiniz diye bunları yazdım. [14]Tanrı'nın önünde güvenimiz şu ki, O'nun isteğine uygun ne dilersek bizi işitir. [15]Her ne dilersek bizi işittiğini bildiğimize göre, O'ndan dilediklerimizi aldığımızı da biliriz.

[16]Kardeşinin ölümcül olmayan bir günah işlediğini gören, onun için dua etsin. Duasıyla kardeşine yaşam verecektir. Bu, ölümcül olmayan günah işleyenler için geçerlidir. Ölümcül günah da vardır, bunun için dua etsin demiyorum. [17]Her kötülük günahtır, ama ölümcül olmayan günah da vardır.

[18]Tanrı'dan doğmuş olanın günah işlemediğini biliriz. Tanrı'dan doğmuş olan İsa Mesih onu korur ve kötü olan* ona dokunamaz. [19]Biliyoruz ki, biz Tanrı'danız, bütün dünya ise kötü olanın denetimindedir. [20]Yine biliyoruz ki, Tanrı'nın Oğlu gelmiş ve gerçek Olan'ı tanımamız için bize anlama gücü vermiştir. Biz gerçek Olan'dayız, O'nun Oğlu İsa Mesih'teyiz. O gerçek Tanrı ve sonsuz yaşamdır.

[21]Yavrularım, kendinizi putlardan koruyun.

5:3 Yu.14:15 ***5:11 Yu.3:36***

YUHANNA'NIN İKİNCİ MEKTUBU

GİRİŞ

***Genel Bakış:** Bu mektupla İncil'in Yuhanna kısmı ve Yuhanna'nın birinci ve üçüncü mektupları arasında yakın benzerlikler var. Mektupta seslenilen "hanımefendi ve çocukları", büyük olasılıkla bir inanlılar topluluğunu simgeliyor. Her ne ise, Yuhanna onları yakında ziyaret etmek umudundadır (12).*

***Mektubun İçeriği:** Yuhanna, okuyucularını "Mesih'in beden alıp geldiğini" yadsıyanlar konusunda uyarmak için yazıyor (7). İlk iki yüzyılda gezici müjdeci ve din öğretmenlerinin Müjde'yi yaymakta önemli payları vardı. İnananlar çoğu kez onları ağırlayıp sonraki yolculuklarında yardım etmişlerdir. Yuhanna, yanlış öğreti yayanları ağırlamak bir yana, onlara selam bile verilmemeli diyor. Yanlış öğretiler karşısında İsa Mesih'e (3,7,9), sevgiye (1-6) ve gerçeğe (1-4) ilişkin doğru öğretiye ağırlık veriyor.*

Ana Hatlar:

1-4	*Giriş*
5-6	*Sevgiye çağrı*
7-11	*Yanlış öğreti yayanlara karşı uyarılar*
12-13	*Sonuç*

Sevgi ve Gerçek

Ben ihtiyardan*, Tanrı'nın seçtiği, gerçekten sevdiğim hanımefendiye ve çocuklarına selamlar! Yalnız ben değil, gerçeği bilenlerin hepsi de sizleri seviyor. [2]Çünkü gerçek içimizde yaşıyor ve sonsuza dek bizimle olacak. [3]Baba Tanrı'dan ve Baba'nın Oğlu İsa Mesih'ten gelen lütuf, merhamet ve esenlik de gerçekte ve sevgide bizimle olacaktır.

[4]Senin çocuklarından bazılarının Baba'dan aldığımız buyruğa uyarak gerçeğin izinden yürüdüğünü görünce çok sevindim. [5]Şimdi sana rica ediyorum, hanımefendi, birbirimizi sevelim. Bu sana yazdığım yeni bir buyruk değil, başlangıçtan beri kabul ettiğimiz buyruktur. [6]Sevgi Tanrı'nın buyruklarına uygun yaşamamız demektir. Başlangıçtan beri işittiğiniz gibi, O'nun buyruğu sevgi yolunda yürümenizdir. [7]Ne var ki, İsa Mesih'in beden alıp geldiğini kabul etmeyen birçok aldatıcı dünyanın her yanına yayıldı. Aldatıcı, Mesih karşıtı olan bunlardır. [8]Başardıklarınızı[a] yitirmemek ve ödülünüzü eksiksiz almak için kendinize dikkat edin. [9]Haddini aşıp Mesih'in öğretisine bağlı kalmayan hiç kimsede Tanrı yoktur. Bu öğretiye bağlı kalanda ise hem Baba, hem de Oğul vardır. [10]Size gelip de bu öğretiyi getirmeyeni evinize almayın, ona selam bile vermeyin. [11]Çünkü böyle birine selam veren, kötü işlerine ortak olur.

[12]Size yazacak çok şeyim var, ama bunları kâğıtla, mürekkeple iletmek istemedim. Sevincimiz tam olsun diye yanınıza gelmek ve sizinle yüz yüze konuşmak umudundayım. [13]Tanrı'nın seçtiği kızkardeşinin çocukları sana selam ederler.

---

[a] *8 "Başardıklarınızı": Birçok Grekçe elyazmasında, "Başardıklarımızı" diye geçer.*

5 Yu.13:34; 15:12,17

YUHANNA'NIN ÜÇÜNCÜ MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: *Yuhanna'nın seslendiği kişi Gayus'tur. Onu çocuklarından biri olarak nitelerken, büyük olasılıkla kendisinin aracılığıyla iman ettiğini anlatmak istiyor. Yuhanna çok geçmeden Gayus'u ziyaret etmek umudundadır.*

Mektubun İçeriği: *Yuhanna, Gayus'u gerçeğe bağlılığından (3-4) ve Müjde'yi yayanlara gösterdiği konukseverlikten (5-6) ötürü över. Buna karşılık, gezici müjdecileri kabul etmeyip topluluğu etkisi altına almak isteyen Diotrefis'i kınar (9-10). Yuhanna'nın Gayus'a salık verdiği Dimitrios, aynı zamanda mektubu da getiren kişi olabilir (12).*

Ana Hatlar:

1-4	*Giriş*
5-8	*Gezici müjdecilere hizmet*
9-12	*Diotrefis ve Dimitrios*
13-14	*Veda ve selamlar*

Ben ihtiyardan*, gerçekten sevdiğim sevgili Gayus'a selam!

[2]Sevgili kardeşim, canın gönenç içinde olduğu gibi, her bakımdan sağlıklı ve gönenç içinde olman için dua ediyorum. [3]Bazı kardeşler gelip senin gerçeğe bağlı kaldığına, gerçeğin izinden yürüdüğüne tanıklık edince çok sevindim. [4]Benim için, çocuklarımın gerçeğin izinden yürüdüklerini duymaktan daha büyük bir sevinç olamaz!

Övgüler, Öğütler

[5]Sevgili kardeşim, sana yabancı oldukları halde, kardeşler için yaptığın her şeyi içten bir bağlılıkla yapıyorsun. [6]Onlar kilise* önünde sevgine tanıklık ettiler. Onları Tanrı'ya yaraşır biçimde yardımlarınla birlikte uğurlarsan iyi edersin. [7]Çünkü inanmayanlardan hiçbir yardım almadan, Mesih'in adı uğruna yola çıktılar. [8]Bu nedenle, gerçek uğruna emektaşlar olmak için böylelerini desteklemeliyiz.

[9]Kiliseye bazı şeyler yazdım, ama aralarında en üstün olma sevdasında olan Diotrefis bizi kabul etmiyor. [10]Bunun için, eğer gelirsem, bize yönelttiği haksız suçlamalarla yaptığı kötülükleri anımsatacağım. Bununla yetinmeyerek kardeşleri de kabul etmiyor, kabul etmek isteyenlere de engel olup onları kiliseden dışarı atıyor.

[11]Sevgili kardeşim, kötüyü değil, iyiyi örnek al. İyilik yapan kişi Tanrı'dandır. Kötülük yapansa Tanrıyı görmemiştir. [12]Herkesle birlikte gerçeğin kendisi, Dimitrios'un değerli biri olduğuna tanıklık ediyor. Biz de tanıklık ederiz. Tanıklığımızın doğru olduğunu biliyorsun.

[13]Sana yazacak çok şeyim var, ama mürekkeple, kalemle yazmak istemiyorum. [14]Yakında seni görmek umudundayım, o zaman yüz yüze konuşuruz. Esen kal! Arkadaşlar sana selam ederler. Sen de oradaki arkadaşlara adlı adınca selam söyle.

1 Elç.19:29; Rom.16:23-24; 1Ko.1:14-15

YAHUDA'NIN MEKTUBU

GİRİŞ

***Genel Bakış:** Bu mektup oldukça kısadır, kime ve ne zaman yazıldığı açıkça belirtilmez. Kendini "Yakup'un kardeşi" diye tanıtan yazarın İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariot'la ilgisi yoktur. Mektubun, inananları, aralarına sızıp yanlış öğreti yayanlara karşı uyarmak için yazıldığı anlaşılıyor (4). Söz konusu uyarılarla Petrus'un İkinci Mektubu'nda geçen uyarılar arasında benzerlikler var (2Pe.2).*

***Mektubun İçeriği:** Yahuda, "tek Efendimiz ve Rabbimiz İsa Mesih'i yadsıyan" bu kişilerin yaşamına ilişkin çok şey söylüyor (4). Kendi tutkularının peşinden giden bu adamlar, Tanrı lütfunu sefahate araç ederler[1]. Yakınıp söylenen (16), yerici (8-10) ve alaycı (17-19) kişilerdir. "Yalnız kendilerini besleyen çobanlar" gibi, amaçları sadece kazançtır[2]. Bölücüdürler (19) ve meyvesiz bir yaşam sürerler (12). Yahuda okuyucularına, Eski Antlaşma zamanında Tanrı'nın söz dinlemeyenleri cezalandırdığı gibi, yanlış öğreti yayan bu kişileri de cezalandıracağını hatırlatıyor (5-7, 13-15). Bu bağlamda, inanlıları gerçek iman uğrunda mücadeleye (3) ve kendilerini bu iman temeli üzerinde geliştirmeye (20) özendiriyor. Yoldan sapanları tekrar yola çekip kurtarmalarını istiyor (22-23). Mektubunu şu güvenceli sözlerle bitiriyor: "Kurtarıcımız tek Tanrı, sizi düşmekten alıkoyacak, büyük sevinç içinde lekesiz olarak yüce huzuruna çıkaracak güçtedir"[3].*

Kuşkulandığımız öğreticilerle karşılaştığımızda Yahuda Mektubu bize yol gösterebilir. Mektupta sözü geçen günahların bu tür kişilerin yaşamında olup olmadığına bakmalıyız. İsa, "Onları meyvelerinden tanıyacaksınız" diyor (Mat.7:15-20).

Ana Hatlar:

1-3	*Selamlar ve amaç*
4-19	*Yanlış öğreti yayanlar*
20-25	*Öğütler ve Tanrı'ya övgüler*

***Kaynak Ayetler:** Bkz. s. 1627.*

İsa Mesih'in kulu, Yakup'un kardeşi ben Yahuda'dan, Baba Tanrı tarafından sevilip İsa Mesih için korunmuş olan çağrılmışlara selam! [2]Merhamet, esenlik ve sevgi artan ölçüde sizin olsun.

Günah ve Yargı

[3]Sevgili kardeşlerim, size ortak kurtuluşumuzla ilgili yazmaya çok gayret ettim. Bu arada sizi kutsallara ilk ve son kez emanet edilen iman uğrunda mücadeleye özendirmek için yazma gereğini duydum. [4]Çünkü Tanrımız'ın lütfunu sefahate araç eden, tek Efendimiz ve Rabbimiz İsa Mesih'i yadsıyan bazı tanrısızlar gizlice aranıza sızdılar. Onların yargılanacakları çoktan beri yazılmıştır.

[5]Bütün bunları bildiğiniz halde, size anımsatmak isterim ki, ilk ve son kez halkı Mısır'dan kurtaran Rab iman etmeyenleri daha sonra yok etti. [6]Yetkilerinin sınırı içinde kalmayıp kendilerine ayrılan yeri terk etmiş olan melekleri, büyük yargı günü için çözülmez bağlarla bağlayarak karanlığa hapsetti. [7]Sodom, Gomora ve çevrelerindeki kentler de benzer biçimde kendilerini fuhuş ve sapıklığa teslim ettiler. Sonsuza dek ateşte yanma cezasını çeken bu kentler ders alınacak birer örnektir.

[8]Aranıza sızan bu kişiler de onlar gibi gördükleri düşlere dayanarak öz bedenlerini kirletiyor, Rab'bin yetkisini hiçe sayıyor, yüce varlıklara sövüyorlar. [9]Oysa Başmelek Mikail bile Musa'nın cesedi konusunda İblis'le çekişip tartışırken, söverek onu yargılamaya kalkışmadı. Ancak, "Seni Rab azarlasın" dedi. [10]Ama bu kişiler anlamadıkları her şeye sövüyorlar. Öte yandan, akıldan yoksun hayvanlar gibi içgüdüleriyle anladıkları ne varsa, onları yıkıma götürüyor. [11]Vay onların haline! Çünkü Kayin'in yolundan gittiler. Kazanç için kendilerini Balam'ınkine benzer bir yanılgıya kaptırdılar. Korah'ınkine benzer bir isyanda mahvoldular. [12]Sevgi şölenlerinizde sizinle birlikte pervasızca yiyip içen bu kişiler birer kara lekedir. Yalnız kendilerini besleyen çobanlardır. Rüzgarın sürüklediği yağmursuz bulutlara, iki kez ölmüş, kökünden sökülmüş, sonbaharın meyvesiz ağaçlarına benzerler. [13]Köpüğünü savuran denizin azgın dalgaları gibi ayıplarını çevreye savururlar. Serseri yıldızlar gibidirler. Onları sonsuza dek sürecek koyu karanlık bekliyor.

[14-15]Adem'den sonraki altıncı[a] kuşaktan olan Hanok, bu adamlara ilişkin şu peygamberlikte bulundu: "İşte Rab herkesi yargılamak üzere onbinlerce kutsalıyla[b] geliyor. Tanrı yoluna aykırı, tanrısızca yapılan bütün işlerden ve tanrısız günahkârların kendisine karşı söylediği bütün ağır sözlerden ötürü Rab, bütün

---

[a] *14-15 "Altıncı": Grekçe "Yedinci". Adem'i birinci kuşak sayarsak, Hanok yedinci kuşaktan oluyor (bkz. Yar.5:4-20; Luk.3:37-38).*

[b] *14-15 "Kutsal": Burada melek anlamına gelir.*

1 Mat.13:55; Mar.6:3 *5 Çık.12:51; Say.14:28-30* *7 Yar.19:1-24*
9 Yas.34:6; Dan.10:13,21; 12:1; Va.12:7 *9 Zek.3:2*
11 Yar.4:3-8; Say.16:1-35; 22:1-35 *14-15 Yar.5:18,21-24*

insanlara suçluluklarını gösterecektir." [16]Bunlar hep yakınıp söylenir, kendi tutkularının peşinden giderler. Ağızlarından kurumlu sözler çıkar, kendi çıkarları için başkalarını pohpohlarlar.

Uyarılar ve Öğütler

[17]Ama siz, sevgili kardeşlerim, Rabbimiz İsa Mesih'in elçileri tarafından önceden söylenen sözleri anımsayın. [18]Size demişlerdi ki, "Dünyanın son günlerinde alay edenler, tanrısızlığa yönelip kendi tutkularına göre yaşayanlar olacaktır." [19]Bunlar bölücü, insan doğasıyla sınırlı, Kutsal Ruh'tan yoksun kişilerdir. [20]Ama siz, sevgili kardeşlerim, kendinizi tümden kutsal olan imanınızın temeli üzerinde geliştirin. Kutsal Ruh'un yönetiminde dua edin. [21]Rabbimiz İsa Mesih'in sizi sonsuz yaşama kavuşturacak olan merhametini beklerken kendinizi Tanrı'nın sevgisinde koruyun. [22]Kimi kararsızlara merhamet edin. [23]Kimini ateşten çekip kurtarın. Kimine de korkuyla merhamet edin. Ama günahlı bir bedenin lekelediği giysiden bile tiksinin.

[24-25]Kurtarıcımız tek Tanrı, sizi düşmekten alıkoyacak, büyük sevinç içinde lekesiz olarak yüce huzuruna çıkaracak güçtedir. Yücelik, ululuk, güç ve yetki Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla bütün çağlardan önce, şimdi ve bütün çağlar boyunca Tanrı'nın olsun! Amin.

---

18 2Pe.3:3-4

VAHİY

GİRİŞ

Kitabın Özelliği: *Vahiy, Yuhanna'nın görümlerinden oluşuyor. Kendini "sıkıntıda, tanrısal egemenlikte ve sabırda ortağınız ve kardeşiniz" (1:9) diye tanıtan Yuhanna, kitaba kaynaklık eden görümleri, inanlıların baskı altında olduğu bir dönemde*[1]*, ya Roma İmparatoru Neron'un (İ.S. 54-68) son yıllarında, ya da Domitian zamanında (İ.S. 81-96) almıştır.*

Kitap, ilk yüzyılda oldukça yaygın ve sembolizm yönünden zengin bir yazın türü olan "apokaliptik" türündendir. Bu yazın türü, Tanrı'nın insanlık tarihindeki amacını açıklamayı hedef edinir (apokaliptik, Grekçe'de "açınlama, vahiy" anlamında bir sözcükten gelir). Apokaliptik yazılar, ağırlıklı olarak Eski Antlaşma'ya dayanır. Tanrı'nın tek egemen olduğu, iyi ve mükemmel amacını gerçekleştirmek için sonunda dünya tarihini doğaüstü olaylarla etkileyeceği görüşü, apokaliptik görüşün ağırlık noktasını oluşturur. Tanrı'nın karşıtları, simgesel olarak çoğu kez karşımıza canavarlar vb. biçiminde çıkan kötülüğün çeşitli güçleridir. Görümler, konuşan melekler, kıyasıya dövüşen büyük güçler var. Sonunda, Tanrı'ya inanıp zulüm görmüş olanların öcü alınır. Sorunumuz şu ki, kitabın yazılışından iki bin yıl sonra bugün bu simgelerin çoğunun ne anlama geldiğini bilmiyoruz. Bu nedenle Vahiy'i yorumlamakta dikkatli olmalıyız. Ayrıntılar hakkında fazlaca dogmatik olmamalıyız.

Her ne olursa olsun, bu kitap Tanrı'nın bir vahyidir; anlaşılsın ve uygulansın diye verilmiştir (1:1-3; 22:7). Ana konular açıktır.

Kitabın İçeriği: *Yuhanna bize bunun İsa Mesih'in vahyi olduğunu, Tanrı'nın, yakın zamanda olması gereken olayları kendi kullarına göstermesi için İsa'ya bu vahyi verdiğini özellikle belirtir*[2]*. Yuhanna'dan, gördüklerini, o anda olup bitenleri ve gelecekte olacakları yazması istenir (1:19). Kutsal Ruh ve melekler, ne yazması gerektiği konusunda onu yönlendirir*[3]*.*

Yuhanna, ilk yüzyılda Anadolu'nun bugünkü Ege Bölgesi'nde oluşan yedi inanlı topluluğuna yönelik özel bildirimler alır. Bunları 2. ve 3. bölümlerde okuruz. Bildirimler, çeşitli buyruklar, övgüler, uyarılar ve vaatler içerir. Vahiy Kitabı İsa'ya[4] *ve Tanrı görkemine (4:2-11) ilişkin görümler ve gökte yer alan tapınmadan sahneler*[5] *de içerir. İsa'ya ve Tanrı'ya ait çeşitli unvanları sıralar.*

Kitap, dünyanın uğrayacağı Tanrı gazabından ve Tanrı yargısından söz eder. İnsanlar bu yargıya aldırmaz, tövbe etmeye yanaşmazlar. Söz konusu yargı, yedi mühürün açılması, yedi borazanın çalınması ve Tanrı öfkesiyle dolu yedi tasın yeryüzüne boşaltılmasıyla gerçekleşir. 11:15-17'de, yedinci borazanın çalınmasıyla "Dünyanın egemenliği Rabbimiz'in ve Mesihi'nin oldu" deniyor. Ejderha, yani Şeytan, gökten yeryüzüne atılır (12:7-12). Kendisi ve yandaşları bir süre için sahip oldukları gücü sergilerler. Ne var ki, birer birer yenilgiye uğrarlar. "Babil" yıkılır, "canavar ve sahte peygamber" ve sonunda Şeytan "ateş gölüne atılır."

Ölüler yaptıklarına göre yargılanır. Adları yaşam kitabında bulunanlar yeni bir göğe, yeni bir dünyaya kavuşur. Bundan böyle "Tanrı'nın konutu insanların arasındadır. Tanrı onların arasında yaşayacak. Onlar O'nun halkı olacaklar, Tanrı'nın kendisi de onların arasında bulunacak. Onların gözlerinden bütün yaşları silecek. Artık ölüm olmayacak. Artık ne yas, ne ağlayış, ne de ıstırap olacak" (21:3-4). Adları yaşam kitabında olmayanlar ateş gölüne atılır; ikinci ölüm budur (20:14-15).

Ana Hatlar:

1:1-1:20	Giriş
2:1-3:22	Yedi kiliseye mektuplar
4:1-5:14	Taht, tomar ve Kuzu
6:1-8:1	Yedi mühür
8:2-11:19	Yedi borazan
12:1-14:20	Görümler: Kadın ve ejderha, canavarlar, yerin ürünü
15:1-16:21	Yedi tas
17:1-19:10	Büyük fahişe Babil yıkıldı
19:11-20:10	Şeytan'ın yenilmesi
20:11-20:15	Ölüler yargılanıyor
21:1-22:5	Yeni gökyüzü, yeni yer ve yeni Yeruşalim
22:6-22:21	Son

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 1627.

1 İsa Mesih'in vahyidir. Tanrı yakın zamanda olması gereken olayları kullarına göstermesi için O'na bu vahyi verdi. O da gönderdiği meleği aracılığıyla bunu kulu Yuhanna'ya iletti. [2]Yuhanna, Tanrı'nın sözüne ve İsa Mesih'in tanıklığına –gördüğü her şeye– tanıklık etmektedir. [3]Bu peygamberlik sözlerini okuyana, burada yazılanları dinleyip yerine getirene ne mutlu! Çünkü beklenen zaman yakındır.

Yedi Kiliseye Selam

[4-6]Ben Yuhanna'dan, Asya İli'ndeki* yedi kiliseye* selam! Var olan, var olmuş ve gelecek olandan, O'nun tahtının önünde bulunan yedi ruhtan ve ölüler arasından ilk doğan, dünya krallarına egemen olan güvenilir tanık İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Yücelik ve güç sonsuzlara dek, bizi seven, kanıyla bizi günahlarımızdan özgür kılmış ve bizi bir krallık haline getirip Babası Tanrı'nın hizmetinde kâhinler* yapmış olan Mesih'in olsun! Amin.

[7] İşte bulutlarla geliyor!
Her göz O'nu görecek,
O'nun bedenini deşmiş olanlar bile.
O'nun için dövünecek yeryüzünün
bütün halkları.
Evet, böyle olacak! Amin.

[8]Var olan, var olmuş ve gelecek olan, Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı, "Alfa* ve Omega* Ben'im" diyor.

İlk ve Son İsa'dır

[9]İsa'ya ait biri olarak sıkıntıda, tanrısal egemenlikte ve sabırda ortağınız ve kardeşiniz olan ben Yuhanna, Tanrı'nın sözü ve İsa'ya tanıklık uğruna Patmos denilen adada bulunuyordum. [10]Rab'bin gününde Ruh'un etkisinde kalarak arkamda borazan sesine benzer yüksek bir ses işittim. [11]Ses, "Gördüklerini kitaba yaz ve yedi kiliseye*, yani Efes, İzmir, Bergama, Tiyatira, Sart, Filadelfya ve Laodikya'ya gönder" dedi.

[12-13]Bana sesleneni görmek için arkama döndüm. Döndüğümde yedi altın kandillik ve bunların ortasında, giysileri ayağına kadar uzanan, göğsüne altın kuşak sarınmış, insanoğluna benzer birini gördüm. [14]Başı, saçı ak yapağı gibi beyaz, kar gibi bembeyazdı. Gözleri alev alev yanan ateşti sanki. [15]Ayakları, ocakta kor haline gelmiş parlak tunca benziyordu. Sesi, gürül gürül akan suların sesi gibiydi. [16]Sağ elinde yedi yıldız vardı. Ağzından iki ağızlı keskin bir kılıç uzanıyordu. Yüzü bütün gücüyle parlayan güneş gibiydi. [17]O'nu görünce, ölü gibi ayaklarının dibine yığıldım. O ise sağ elini üzerime koyup şöyle dedi: "Korkma! İlk ve son Ben'im. [18]Diri Olan Ben'im. Ölmüştüm, ama işte sonsuzluklar boyunca diriyim. Ölümün ve ölüler

1:4-6 Çık.3:14; 19:6; Mez.89:27; Yşa.55:4; Va.4:5; 5:10
1:7 Dan.7:13; Zek.12:10; Mat.24:30; Mar.13:26; Luk.21:27; Yu.19:34,37; 1Se.4:17
1:8 Va.21:6; 22:13 *1:8 Çık.3:14*
1:12-15 Hez.1:24; 43:2; Dan.7:9,13; 10:5-6 *1:17 Yşa.44:6; 48:12; Va.2:8; 22:13*

diyarının anahtarları bendedir. [19]Bunun için gördüklerini, şimdi olanları ve bundan sonra olacakları yaz. [20]Sağ elimde gördüğün yedi yıldızla yedi altın kandilliğin sırrına gelince, yedi yıldız yedi kilisenin melekleri, yedi kandillikse yedi kilisedir.”

Efes’teki Kiliseye

2 “Efes’teki kilisenin* meleğine yaz. Yedi yıldızı sağ elinde tutan, yedi altın kandilliğin ortasında yürüyen şöyle diyor: [2]‘Yaptıklarını, çalışkanlığını, sabrını biliyorum. Kötü kişilere katlanamadığını da biliyorum. Elçi olmadıkları halde kendilerini elçi diye tanıtanları sınadın ve onları yalancı buldun. [3]Evet, sabırlısın, adım uğruna acılara dayandın ve yılmadın. [4]Ne var ki, bir konuda sana karşıyım: Başlangıçtaki sevginden uzaklaştın. [5]Bunun için, nereden düştüğünü anımsa! Tövbe et ve başlangıçta yaptıklarını sürdür. Tövbe etmezsen, gelip kandilliğini yerinden kaldırırım. [6]Yine de olumlu bir yanın var: Nikolas yanlılarının yaptıklarından nefret ediyorsun; ben de nefret ederim. [7]Kulağı olan, Ruh’un kiliselere ne dediğini işitsin. Galip gelene Tanrı’nın cennetinde bulunan yaşam ağacından yeme hakkını vereceğim.’ ”

İzmir’deki Kiliseye

[8]“İzmir’deki kilisenin* meleğine yaz. Ölmüş ve yaşama dönmüş, ilk ve son olan şöyle diyor: [9]‘Sıkıntılarını, yoksulluğunu biliyorum. Oysa zenginsin! Yahudi olduklarını söyleyen, ama Yahudi değil de Şeytan’ın havrası durumunda olanların iftiralarını biliyorum. [10]Çekmek üzere olduğun sıkıntılardan korkma! Bak, denenesiniz diye İblis içinizden bazılarını yakında zindana atacak. On gün sıkıntı çekeceksiniz. Ölüm pahasına da olsa sadık kal, sana yaşam tacını vereceğim. [11]Kulağı olan, Ruh’un kiliselere ne dediğini işitsin. Galip gelen, ikinci ölümden hiçbir zarar görmeyecek.’ ”

Bergama’daki Kiliseye

[12]“Bergama’daki kilisenin* meleğine yaz. İki ağızlı keskin kılıca sahip olan şöyle diyor: [13]‘Nerede yaşadığını biliyorum; Şeytan’ın tahtı oradadır. Yine de adıma sımsıkı bağlısın. Aranızda, Şeytan’ın yaşadığı yerde öldürülen sadık tanığım Antipa’nın günlerinde bile bana olan imanını yadsımadın. [14]Ne var ki, birkaç konuda sana karşıyım: Aranızda Balam’ın öğretisine bağlı olanlar var. Putlara sunulan kurbanların etini yemeleri, fuhuş yapmaları için İsrailoğulları’nı ayartmayı Balak’a öğreten Balam’dı. [15]Bunun gibi, sizin aranızda da Nikolas yanlılarının öğretisine bağlı olanlar var. [16]Bunun için tövbe et! Yoksa yanına tez gelir, ağzımdaki kılıçla onlara karşı savaşırım. [17]Kulağı olan, Ruh’un kiliselere ne dediğini işitsin. Galip gelene saklı mandan* vereceğim. Ayrıca, ona beyaz bir taş ve bu taşın üzerinde

2:7 Yar.2:9; Hez.28:13; 31:8; Va.22:2
2:11 Va.20:14; 21:8
2:17 Çık.16:12-15,33-35; Yu.6:31,48-50,58
2:8-9 Yşa.44:6; 48:12; Va.1:17; 22:13
2:14 Say.22:5,6; 25:1-3; 31:16; Yas.23:4

yazılı olan yeni bir ad, alandan başka kimsenin bilmediği bir ad vereceğim.' "

Tiyatira'daki Kiliseye

[18]"Tiyatira'daki kilisenin* meleğine yaz. Gözleri alev alev yanan ateşe, ayakları parlak tunca benzeyen Tanrı'nın Oğlu şöyle diyor: [19]'Yaptıklarını, sevgini, imanını, hizmetini, sabrını biliyorum. Son yaptıklarının ilk yaptıklarını aştığını da biliyorum. [20]Ne var ki, bir konuda sana karşıyım: Kendini peygamber diye tanıtan İzebel adındaki kadını hoşgörüyle karşılıyorsun. Bu kadın öğretisiyle kullarımı saptırıp fuhuş yapmaya, putlara sunulan kurbanların etini yemeye yöneltiyor. [21]Tövbe etmesi için ona bir süre tanıdım, ama fuhuş yapmaktan tövbe etmek istemiyor. [22]Bak, onu yatağa düşüreceğim; onun yaptıklarından tövbe etmezlerse, onunla zina edenleri de büyük sıkıntıların içine atacağım. [23]Onun çocuklarını salgın hastalıkla öldüreceğim. O zaman bütün kiliseler, gönülleri ve yürekleri denetleyenin ben olduğumu bilecekler. Her birinize yaptıklarınızın karşılığını vereceğim.

[24-25]" 'Ama size, yani Tiyatira'da bulunan öbürlerine, bu öğretiyi benimsememiş, Şeytan'ın sözde derin sırlarını öğrenmemiş olanların hepsine şunu söylüyorum: Ben gelinceye dek sizde olana sımsıkı sarılın. Üzerinize bundan başka bir yük koymuyorum. [26-28]Ben Babam'dan nasıl yetki aldımsa, galip gelene, yaptığım işleri sonuna dek sürdürene ulusların üzerinde yetki vereceğim.

Demir çomakla güdecek onları,
Çömlek gibi kırıp parçalayacaktır.

Galip gelene sabah yıldızını da vereceğim. [29]Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin.' "

Sart'taki Kiliseye

3 "Sart'taki kilisenin* meleğine yaz. Tanrı'nın yedi ruhuna ve yedi yıldıza sahip olan şöyle diyor: 'Yaptıklarını biliyorum. Yaşıyorsun diye ad yapmışsın, ama ölüsün. [2]Uyan! Geriye kalan ve ölmek üzere olan ne varsa güçlendir. Çünkü yaptıklarının Tanrım'ın önünde tamamlanmamış olduğunu gördüm. [3]Bu nedenle neler aldığını, neler işittiğini anımsa. Bunları yerine getir, tövbe et! Eğer uyanmazsan, hırsız gibi geleceğim. Hangi saatte geleceğimi hiç bilemeyeceksin. [4]Ama Sart'ta, aranızda giysilerini lekelememiş birkaç kişi var ki, beyazlar içinde benimle birlikte yürüyecekler. Çünkü buna layıktırlar. [5]Galip gelen böylece beyaz giysiler giyecek. Onun adını yaşam kitabından hiç silmeyeceğim. Babam'ın ve meleklerinin önünde o kişinin adını açıkça anacağım. [6]Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin.' "

2:17 Yşa.62:2; 65:15 *2:20 1Kr.16:31; 2Kr.9:22,30*
2:23 Mez.7:9; 62:12; Yer.17:10 *2:26-28 Mez.2:8-9*
3:3 Mat.24:43-44; Luk.12:39-40; Va.16:15
3:5 Çık.32:32-33; Mez.69:28; Va.20:12 *3:5 Mat.10:32; Luk.12:8*

Filadelfya'daki Kiliseye

[7]"Filadelfya'daki kilisenin* meleğine yaz. Kutsal ve gerçek olan, Davut'un anahtarına sahip olan, açtığını kimsenin kapayamadığı, kapadığını kimsenin açamadığı kişi şöyle diyor: [8]'Yaptıklarını biliyorum. İşte önüne kimsenin kapayamayacağı açık bir kapı koydum. Gücünün az olduğunu biliyorum; yine de sözüme uydun, adımı yadsımadın. [9]Bak, Şeytan'ın havrasından olanları, Yahudi olmadıkları halde Yahudi olduklarını ileri süren yalancıları öyle edeceğim ki, gelip ayaklarına kapanacak, benim seni sevdiğimi anlayacaklar. [10]Sözüme uyarak sabırla dayandın. Ben de yeryüzünde yaşayanları denemek için bütün dünyanın üzerine gelecek olan denenme saatinden seni esirgeyeceğim. [11]Tez geliyorum. Tacını kimse elinden almasın diye sahip olduğuna sımsıkı sarıl. [12]Galip geleni Tanrım'ın Tapınağı'nda sütun yapacağım. Böyle biri artık oradan hiç ayrılmayacak. Onun üzerine Tanrım'm adını, Tanrım'a ait kentin –gökten Tanrım'ın yanından inen yeni Yeruşalim'in– adını ve benim yeni adımı yazacağım. [13]Kulağı olan, Ruh-un kiliselere ne dediğini işitsin.' "

Laodikya'daki Kiliseye

[14]"Laodikya'daki kilisenin* meleğine yaz. Amin[a], sadık ve gerçek tanık, Tanrı yaratılışının kaynağı şöyle diyor: [15]'Yaptıklarını biliyorum. Ne soğuksun, ne sıcak. Keşke ya soğuk ya sıcak olsaydın! [16]Oysa ne sıcak ne soğuksun, ılıksın. Bu yüzden seni ağzımdan kusacağım. [17]Zenginim, zenginleştim, hiçbir şeye gereksinmem yok diyorsun; ama zavallı, acınacak durumda, yoksul, kör ve çıplak olduğunu bilmiyorsun. [18]Zengin olmak için benden ateşte arıtılmış altın, giyinip çıplaklığının ayıbını örtmek için beyaz giysiler, görmek için gözlerine sürmek üzere merhem satın almanı salık veriyorum. [19]Ben sevdiklerimi azarlayıp terbiye ederim. Onun için gayrete gel, tövbe et. [20]İşte kapıda durmuş, kapıyı çalıyorum. Biri sesimi işitir ve kapıyı açarsa, onun yanına gireceğim; ben onunla, o da benimle, birlikte yemek yiyeceğiz. [21]Ben nasıl galip gelerek Babam'la birlikte Babam'ın tahtına oturdumsa, galip gelene de benimle birlikte tahtıma oturma hakkını vereceğim. [22]Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin.' "

Gökteki Taht

4 Bundan sonra gökte açık duran bir kapı gördüm. Benimle konuştuğunu işittiğim, borazan sesine benzeyen ilk ses şöyle dedi: "Buraya çık! Bundan sonra olması gereken olayları sana göstereyim." [2]O anda Ruh'un etkisinde kalarak gökte bir

---

[a] *3:14 "Amin": İbranice'de "Öyle olsun" anlamına gelen Amin sözcüğü burada İsa Mesih için bir unvan olarak kullanılır.*

3:7-8 Eyü.12:14; Yşa.22:22
3:9 Yşa.43:4; 49:23; 60:14
3:12 Yşa.62:2; 65:15; Va.21:2
3:14-15 Özd.8:22
3:19 Özd.3:12; İbr.12:6

taht ve tahtta oturan birini gördüm. [3]Tahtta oturanın, yeşim ve kırmızı akik taşına benzer bir görünüşü vardı. Zümrüdü andıran bir gökkuşağı tahtı çevreliyordu. [4]Tahtın çevresinde yirmi dört ayrı taht vardı. Bu tahtlara başlarında altın taçlar olan, beyaz giysilere bürünmüş yirmi dört ihtiyar oturmuştu. [5]Tahttan şimşekler çakıyor, uğultular, gök gürlemeleri işitiliyordu. Tahtın önünde alev alev yanan yedi meşale vardı. Bunlar Tanrı'nın yedi ruhudur. [6]Tahtın önünde billur gibi, sanki camdan bir deniz vardı. Tahtın ortasında ve çevresinde, önü ve arkası gözlerle kaplı dört yaratık duruyordu. [7]Birinci yaratık aslana, ikincisi danaya benziyordu. Üçüncü yaratığın yüzü insan yüzü gibiydi. Dördüncü yaratık uçan bir kartalı andırıyordu. [8]Dört yaratığın her birinin altışar kanadı vardı. Yaratıkların her yanı, kanatlarının alt tarafı bile gözlerle kaplıydı. Gece gündüz durup dinlenmeden şöyle diyorlar:

"Kutsal, kutsal, kutsaldır,
Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı,
Var olmuş, var olan ve gelecek
olan."

[9-11]Yaratıklar tahtta oturanı, sonsuzluklar boyunca yaşayanı yüceltip ona saygı ve şükran sundukça, yirmi dört ihtiyar tahtta oturanın, sonsuzluklar boyunca yaşayanın önünde yere kapanarak O'na tapınıyorlar. Taçlarını tahtın önüne koyarak şöyle diyorlar:

"Rabbimiz ve Tanrımız!
Yüceliği, saygıyı, gücü almaya
layıksın.
Çünkü her şeyi sen yarattın;
Hepsi senin isteğinle yaratılıp var
oldu."

Mühürlü Tomar ve Kuzu

5 Tahtta oturanın sağ elinde iki yanı da yazılı, yedi mühürle mühürlenmiş bir tomar gördüm. [2]Yüksek sesle, "Tomarı açmaya, mühürlerini çözmeye kim layıktır?" diye seslenen güçlü bir melek de gördüm. [3]Ama ne gökte, ne yeryüzünde, ne de yer altında tomarı açıp içine bakabilecek kimse yoktu. [4]Acı acı ağlamaya başladım. Çünkü tomarı açıp içine bakmaya layık kimse bulunamadı.

[5]Bunun üzerine ihtiyarlardan biri bana, "Ağlama!" dedi. "İşte, Yahuda oymağından gelen Aslan, Davut'un Kökü galip geldi. Tomarı ve yedi mührünü O açacak."

[6]Tahtın, dört yaratığın ve ihtiyarların ortasında, boğazlanmış gibi duran bir Kuzu gördüm. Yedi boynuzu, yedi gözü vardı. Bunlar Tanrı'nın bütün dünyaya gönderilmiş yedi ruhudur. [7]Kuzu gelip tahtta oturanın sağ elinden tomarı aldı. [8]Tomarı alınca, dört yaratıkla yirmi dört ihtiyar

4:2-3 Hez.1:26-28; 10:1
4:5 Va.1:4
5:1 Yşa.29:11; Hez.2:9-10
5:6 Yşa.53:7; Zek.4:10
4:5 Çık.19:16; Hez.1:13; Va.8:5; 11:19; 16:18
4:6-8 Yşa.6:2-3; Hez.1:5-10,18,22; 10:12,14
5:5 Yar.49:9; Yşa.11:1,10

O'nun önünde yere kapandılar. Her birinin elinde birer lir ve kutsalların duaları olan buhur dolu altın taslar vardı. [9]Yeni bir ezgi söylüyorlardı:

"Tomarı almaya,
Mühürlerini açmaya layıksın!
Çünkü boğazlandın
Ve kanınla her oymaktan, her
dilden,
Her halktan, her ulustan
İnsanları Tanrı'ya satın aldın.
[10]Onları Tanrımız'ın hizmetinde
Bir krallık haline getirdin,
Kâhinler* yaptın.
Dünya üzerinde egemenlik
sürecekler."

[11]Sonra tahtın, yaratıkların ve ihtiyarların çevresinde çok sayıda melek gördüm, seslerini işittim. Sayıları binlerce binler, onbinlerce onbinlerdi. [12]Yüksek sesle şöyle diyorlardı:

"Boğazlanmış Kuzu
Gücü, zenginliği, bilgeliği, kudreti,
Saygıyı, yüceliği, övgüyü
Almaya layıktır."

[13]Ardından gökte, yeryüzünde, yer altında ve denizlerdeki bütün yaratıkların, bunlardaki bütün varlıkların şöyle dediğini işittim:

"Övgü, saygı, yücelik ve güç
sonsuzlara dek
Tahtta oturanın ve Kuzu'nun olsun!"

[14]Dört yaratık, "Amin" dediler. İhtiyarlar da yere kapanıp tapındılar.

Yedi Mühür

6 Sonra Kuzu'nun yedi mühürden birini açtığını gördüm. O anda dört yaratıktan birinin, gök gürültüsüne benzer bir sesle, "Gel!" dediğini işittim. [2]Bakınca beyaz bir at gördüm. Binicisinin yayı vardı. Kendisine bir taç verildi ve galip gelen biri olarak zafer kazanmaya çıktı.

[3]Kuzu ikinci mührü açınca, ikinci yaratığın "Gel!" dediğini işittim. [4]O zaman kızıl renkte başka bir at çıktı ortaya. Binicisine dünyadan barışı kaldırma yetkisi verildi. Bunun sonucu olarak insanlar birbirlerini boğazlayacaklar. Atlıya ayrıca büyük bir kılıç verildi.

[5]Kuzu üçüncü mührü açınca, üçüncü yaratığın "Gel!" dediğini işittim. Bakınca siyah bir at gördüm. Binicisinin elinde bir terazi vardı. [6]Dört yaratığın ortasında sanki bir sesin şöyle dediğini işittim: "Bir ölçek buğday bir dinara[a], üç ölçek arpa bir dinara. Ama zeytinyağına, şaraba zarar verme!"

[7]Kuzu dördüncü mührü açınca, "Gel!" diyen dördüncü yaratığın sesini işittim. [8]Bakınca soluk renkli bir at gördüm. Binicisinin adı Ölüm'dü. Ölüler diyarı onun ardınca geliyordu. Bunlara kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla, yeryüzünün yabanıl hayvanlarıyla ölüm saçmak için yeryüzünün

---

[a] *6:6 "Bir ölçek buğday bir dinara": Burada ölçek diye çevrilen Grekçe sözcük, o çağda bir erin günlük yiyeceği, dinarsa işçinin günlük ücretiydi.*

5:8 Mez.141:2 5:9-10 Çık.19:6; Mez.33:3; 98:1; Yşa.42:10; Va.1:6
5:11 Dan.7:10 6:2-5 Zek.1:8; 6:2-3,6 6:8 Hez.14:21

dörtte biri üzerinde yetki verildi.

[9]Kuzu beşinci mührü açınca, sunağın altında, Tanrı'nın sözü ve sürdürdükleri tanıklık nedeniyle öldürülenlerin canlarını gördüm. [10]Yüksek sesle feryat ederek şöyle diyorlardı: "Kutsal ve gerçek olan Efendimiz! Yeryüzünde yaşayanları yargılayıp onlardan kanımızın öcünü almak için daha ne kadar bekleyeceksin?"

[11]Onların her birine beyaz birer kaftan verildi. Kendileri gibi öldürülecek olan öbür Tanrı kullarının ve kardeşlerinin sayısı tamamlanıncaya dek kısa bir süre daha beklemeleri istendi.

[12]Kuzu altıncı mührü açınca, büyük bir deprem olduğunu gördüm. Güneş keçi kılından yapılmış siyah bir çul gibi karardı. Ay baştan aşağı kan rengine döndü. [13]İncir ağacı, güçlü bir rüzgarla sarsıldığında nasıl ham incirlerini dökerse, gökteki yıldızlar da öylece yeryüzüne düştü. [14]Gökyüzü dürülen bir tomar gibi ortadan kalktı. Her dağ, her ada yerinden sökülüp alındı. [15]Dünya kralları, büyükleri, komutanları, zenginleri, güçlüleri, özgürü kölesi herkes mağaralara, dağlardaki kayaların arasına gizlendiler. [16]Dağlara, kayalara, "Üzerimize düşün!" dediler, "Tahtta oturanın yüzünden ve Kuzu'nun gazabından saklayın bizi! [17]Çünkü onların gazabının büyük günü geldi. Buna kim dayanabilir?"

Mühürlenmiş 144 000 Kişi

7 Bundan sonra yeryüzünün dört köşesinde duran dört melek gördüm. Bunlar karaya, denize ya da herhangi bir ağaç üzerine esmesin diye, yeryüzünün dört rüzgarını tutuyorlardı. [2]Sonra gündoğusundan yükselen başka bir melek gördüm. Yaşayan Tanrı'nın mührünü taşıyordu. Karaya, denize zarar vermek için yetki verilen dört meleğe yüksek sesle bağırdı: [3]"Biz Tanrımız'ın kullarını alınlarından mühürleyene dek karaya, denize ya da ağaçlara zarar vermeyin!" [4]Mühürlenmiş olanların sayısını işittim. İsrailoğulları'nın bütün oymaklarından 144 000 kişi mühürlenmişti:

[5]Yahuda oymağından 12 000 kişi
mühürlenmişti.
Ruben oymağından 12 000,
Gad oymağından 12 000,
[6] Aşer oymağından 12 000,
Naftali oymağından 12 000,
Manaşşe oymağından 12 000,
[7] Şimon oymağından 12 000,
Levi oymağından 12 000,
İssakar oymağından 12 000,
[8] Zevulun oymağından 12 000,
Yusuf oymağından 12 000,
Benyamin oymağından 12 000 kişi
mühürlenmişti.

6:12 Va.11:13; 16:18
6:12 Yşa.13:10; Yoe.2:10,31; 3:15; Mat.24:29; Mar.13:24-25; Luk.21:25
6:13-14 Yşa.34:4
6:14 Va.16:20
6:15 Yşa.2:19-21
6:16 Hoş.10:8; Luk.23:30
6:17 Yoe.2:11; Mal.3:2
7:1 Yer.49:36; Dan.7:2; Zek.6:5
7:2-3 Hez.9:4,6

Beyaz Kaftanlara Bürünmüş Kalabalık

[9]Bundan sonra gördüm ki, her ulustan, her oymaktan, her halktan, her dilden oluşan, kimsenin sayamayacağı kadar büyük bir kalabalık tahtın ve Kuzu'nun önünde duruyordu. Hepsi de birer beyaz kaftan giymişti, ellerinde hurma dalları vardı. [10]Yüksek sesle bağırıyorlardı:

"Kurtarış, tahtta oturan Tanrımız'a
Ve Kuzu'ya özgüdür!"

[11]Bütün melekler tahtın, ihtiyarların ve dört yaratığın çevresinde duruyordu. Tahtın önünde yüzüstü yere kapanıp Tanrı'ya tapınarak şöyle diyorlardı:

[12]"Amin!
Övgü, yücelik, bilgelik,
Şükran, saygı, güç, kudret,
Sonsuzlara dek Tanrımız'ın olsun!
Amin!"

[13]Bu sırada ihtiyarlardan biri bana sordu: "Beyaz kaftan giymiş olan bu kişiler kim, nereden geldiler?"

[14]"Sen bunu biliyorsun, efendim" dedim.

Bana dedi ki, "Bunlar o büyük sıkıntıdan geçip gelenlerdir. Kaftanlarını Kuzu'nun kanıyla yıkamış, bembeyaz etmişlerdir. [15]Bunun için,

"Tanrı'nın tahtı önünde duruyor,
Tapınağında gece gündüz O'na
tapınıyorlar.
Tahtta oturan, çadırını onların
üzerine gerecek.
[16]Artık acıkmayacak,
Artık susamayacaklar.
Ne güneş ne kavurucu sıcak
Çarpacak onları.
[17]Çünkü tahtın ortasında olan Kuzu
onları güdecek
Ve yaşam sularının pınarlarına
götürecek.
Tanrı gözlerinden bütün yaşları
silecek."

Yedinci Mühür ve Altın Buhurdan

8 Kuzu yedinci mührü açmca, gökte yarım saat kadar sessizlik oldu. [2]Tanrı'nın önünde duran yedi meleği gördüm. Onlara yedi borazan verildi.

[3]Altın bir buhurdan taşıyan başka bir melek gelip sunağın önünde durdu. Tahtın önündeki altın sunakta bütün kutsalların dualarıyla birlikte sunmak üzere kendisine çok miktarda buhur verildi. [4]Kutsalların dualarıyla buhurun dumanı, Tanrı'nın önünde meleğin elinden yükseldi. [5]Melek buhurdanı aldı, sunağın ateşiyle doldurup yeryüzüne attı. Gök gürlemeleri, uğultular işitildi, şimşekler çaktı, yer sarsıldı.

Yedi Borazan

[6]Yedi melek ellerindeki yedi borazanı çalmaya hazırlandı.

[7]Birinci melek borazanını çaldı.

7:14 Dan.12:1; Mat.24:21; Mar.13:19
7:16-17 Mez.23:1-2; Yşa.25:8; 49:10; Hez.34:23
8:5 Çık.19:16; Lev.16:12; Hez.10:2; Va.11:19; 16:18

Kanla karışık dolu ve ateş oluştu, yeryüzüne yağdı. Yerin üçte biri, ağaçların üçte biri ve bütün yeşil otlar yandı.

[8]İkinci melek borazanını çaldı. Alev alev yanan, dağ gibi büyük bir kütle denize atıldı. Denizin üçte biri kana dönüştü. [9]Denizdeki yaratıkların üçte biri öldü, gemilerin üçte biri yok oldu.

[10]Üçüncü melek borazanını çaldı. Gökten meşale gibi yanan büyük bir yıldız ırmakların üçte biri üzerine ve su pınarlarının üzerine düştü. [11]Bu yıldızın adı Pelin'dir. Suların üçte biri pelin gibi acılaştı. Acılaşan sulardan içen birçok insan öldü.

[12]Dördüncü melek borazanını çaldı. Güneşin üçte biri, ayın üçte biri, yıldızların üçte biri vuruldu. Sonuç olarak ışıklarının üçte biri söndü, gündüzün ve gecenin üçte biri ışıksız kaldı.

[13]Sonra göğün ortasında uçan bir kartal gördüm. Yüksek sesle şöyle bağırdığını işittim: "Borazanlarını çalacak olan öbür üç meleğin borazan seslerinden yeryüzünde yaşayanların vay, vay, vay haline!"

9 Beşinci melek borazanını çaldı. Gökten yere düşmüş bir yıldız gördüm. Dipsiz derinliklere açılan kuyunun anahtarı ona verildi. [2]Dipsiz derinliklerin kuyusunu açınca, kuyudan büyük bir ocağın dumanı gibi bir duman çıktı. Kuyunun dumanından güneş ve hava karardı. [3]Dumanın içinden yeryüzüne çekirgeler yağdı. Bunlara yeryüzündeki akreplerin gücüne benzer bir güç verilmişti. [4]Çekirgelere yeryüzündeki otlara, herhangi bir bitki ya da ağaca değil de, yalnız alınlarında Tanrı'nın mührü bulunmayan insanlara zarar vermeleri söylendi. [5]Bu insanları öldürmelerine değil, beş ay süreyle işkence etmelerine izin verildi. Yaptıkları işkence akrebin insanı soktuğu zaman verdiği acıya benziyordu. [6]O günlerde insanlar ölümü arayacak, ama bulamayacaklar. Ölümü özleyecekler, ama ölüm onlardan kaçacak.

[7]Çekirgelerin görünümü, savaşa hazırlanmış atlara benziyordu. Başlarında altın taçlara benzer başlıklar vardı. Yüzleri insan yüzleri gibiydi. [8]Saçları kadın saçına, dişleri aslan dişine benziyordu. [9]Demir zırhlara benzer göğüs zırhları vardı. Kanatlarının sesi savaşa koşan çok sayıda atlı arabanın sesine benziyordu. [10]Akrebinkine benzer kuyrukları ve iğneleri vardı. Kuyruklarında, insanlara beş ay zarar verecek güce sahiptiler. [11]Başlarında kral olarak dipsiz derinliklerin meleği vardı. Bu meleğin İbranice* adı Avaddon, Grekçe adıysa Apolyon'dur[a].

[12]Birinci "vay" geçti, işte bundan sonra iki "vay" daha geliyor.

---

[a] *9:11 "Avaddon", "Apolyon": Mahvedici anlamına gelir.*

8:7 Çık.9:23-25; Hez.38:22 *8:10 Yşa.14:12* *8:11 Yer.9:15*
8:12 Yşa.13:10; Hez.32:7; Yoe.2:10,31; 3:15 *9:2 Yar.19:28* *9:3 Çık.10:12-15*
9:4 Hez.9:4 *9:6 Eyü.3:21; Yer.8:3* *9:7 Yoe.2:4* *9:8 Yoe.1:6*
9:9 Yoe.2:5

[13]Altıncı melek borazanını çaldı. Tanrı'nın önündeki altın sunağın dört boynuzundan gelen bir ses işittim. [14]Ses, elinde borazan olan altıncı meleğe, "Büyük Fırat Irmağı'nın yanında bağlı duran dört meleği çöz" dedi. [15]Tam o saat, o gün, o ay, o yıl için hazır tutulan dört melek, insanların üçte birini öldürmek üzere çözüldü. [16]Atlı ordularının sayısı iki yüz milyondu, sayılarını duydum. [17]Görümümde atları ve binicilerini gördüm. Ateş, gökyakut ve kükürt renginde göğüs zırhları kuşanmışlardı. Atların başları aslan başına benziyordu. Ağızlarından ateş, duman, kükürt fışkırıyordu. [18]İnsanların üçte biri bunların ağzından fışkıran ateş, duman ve kükürtten, bu üç beladan öldü. [19]Atların gücü ağızlarında ve kuyruklarındadır. Yılanı andıran kuyruklarının başıyla zarar verirler.

[20]Geriye kalan insanlar, yani bu belalardan ölmemiş olanlar, kendi elleriyle yaptıkları putlardan dönüp tövbe etmediler. Cinlere ve göremeyen, işitemeyen, yürüyemeyen altın, gümüş, tunç, taş, tahta putlara tapmaktan vazgeçmediler. [21]Adam öldürmekten, büyü, fuhuş, hırsızlık yapmaktan da tövbe etmediler.

Melek ve Küçük Tomar

10 Sonra gökten inen güçlü başka bir melek gördüm. Buluta sarınmıştı, başının üzerinde gökkuşağı vardı. Yüzü güneşe, ayakları ateşten sütunlara benziyordu. [2-3]Elinde açılmış küçük bir tomar vardı. Sağ ayağını denize, sol ayağını karaya koyarak aslanın kükremesini andıran yüksek sesle bağırdı. O bağırınca, yedi gök gürlemesi dile gelip seslendiler. [4]Yedi gök gürlemesi seslendiğinde yazmak üzereydim ki, gökten, "Yedi gök gürlemesinin söylediklerini mühürle, yazma!" diyen bir ses işittim.

[5]Denizle karanın üzerinde durduğunu gördüğüm melek, sağ elini göğe kaldırdı. [6]Göğü ve göktekileri, yeri ve yerdekileri, denizi ve denizdekileri yaratanın, sonsuzluklar boyunca yaşayanın hakkı için ant içip dedi ki, "Artık gecikme olmayacak. [7]Yedinci melek borazanını çaldığı zaman, Tanrı'nın sır olan tasarısı tamamlanacak. Nitekim Tanrı bunu, kulları peygamberlere müjdelemişti."

[8]Gökten işittiğim ses benimle yine konuşmaya başladı: "Git, denizle karanın üzerinde duran meleğin elindeki açık tomarı al" dedi.

[9]Meleğin yanına gidip küçük tomarı bana vermesini istedim. "Al, bunu ye!" dedi. "Midende bir acılık yapacak, ama ağzına bal gibi tatlı gelecek." [10]Küçük tomarı meleğin elinden alıp yedim, ağzımda bal gibi tatlıydı. Ama yutunca midem acılaştı. [11]Sonra bana şöyle dendi: "Yine birçok halk, ulus, dil ve kralla ilgili olarak peygamberlikte bulunmalısın."

9:13 Çık.30:1-3; 37:25-26
9:20 Mez.115:4-7; 135:15-17; Dan.5:23
10:5-7 Yas.32:40; Dan.12:7; Amo.3:7
10:8-10 Hez.2:8-3:3

İki Tanık

11 Bana değneğe benzer bir ölçü kamışı verilip şöyle dendi: "Git, Tanrı'nın Tapınağı'nı ve sunağı ölç, orada tapınanları say! [2]Tapınağın dış avlusunu bırak, orayı ölçme. Çünkü orası, kutsal kenti* kırk iki ay ayaklarıyla çiğneyecek olan uluslara verildi. [3]İki tanığıma güç vereceğim; çul giysiler içinde bin iki yüz altmış gün peygamberlik edecekler."

[4]Bunlar yeryüzünün Rabbi önünde duran iki zeytin ağacıyla iki kandilliktir. [5]Biri onlara zarar vermeye kalkışırsa, ağızlarından ateş fışkıracak ve düşmanlarını yiyip bitirecek. Onlara zarar vermek isteyen herkesin böyle öldürülmesi gerekir. [6]Peygamberlik ettikleri sürece yağmur yağmasın diye göğü kapamaya yetkileri vardır. Suları kana dönüştürme ve yeryüzünü, kaç kez isterlerse, her türlü belayla vurma yetkisine sahiptirler. [7]Tanıklık görevleri sona erince dipsiz derinliklerden çıkan canavar onlarla savaşacak, onları yenip öldürecek. [8]Cesetleri, simgesel olarak Sodom ve Mısır diye adlandırılan büyük kentin anayoluna serilecek. Onların Rabbi de orada çarmıha gerilmişti. [9]Her halktan, oymaktan, dilden, ulustan insan üç buçuk gün cesetlerini seyredecek, cesetlerinin mezara konulmasına izin vermeyecekler. [10]Yeryüzünde yaşayanlar onların bu durumuna sevinip bayram edecek, birbirlerine armağanlar gönderecekler. Çünkü bu iki peygamber yeryüzünde yaşayanlara çok eziyet etmişti.

[11]Üç buçuk gün sonra iki peygamber, Tanrı'dan gelen yaşam soluğunu alınca ayağa kalktılar. Onları görenler dehşete kapıldı. [12]İki peygamber gökten gelen yüksek bir sesin, "Buraya çıkın!" dediğini işittiler. Sonra düşmanlarının gözü önünde bir bulut içinde göğe yükseldiler. [13]Tam o saatte şiddetli bir deprem oldu, kentin onda biri yıkıldı. Depremde yedi bin kişi can verdi. Geriye kalanlar dehşete kapılıp gökteki Tanrı'yı yücelttiler.

[14]İkinci "vay" geçti. İşte, üçüncü "vay" tez geliyor.

Yedinci Borazan

[15]Yedinci melek borazanını çaldı. Gökte yüksek sesler duyuldu:

"Dünyanın egemenliği
Rabbimiz'in ve Mesihi'nin oldu.
O sonsuzlara dek egemenlik
sürecek."

[16-17]Tanrı'nın önünde tahtlarında oturan yirmi dört ihtiyar yüzüstü yere kapandı. Tanrı'ya tapınarak şöyle dediler:

"Her Şeye Gücü Yeten,
Var olan, var olmuş olan Rab
Tanrı!

11:1 Hez.40:3; Zek.2:1-2 *11:2 Luk.21:24* *11:4 Zek.4:3,11-14*
11:6 1Kr.17:1 *11:6 Çık.7:17-19* *11:6 1Sa.4:8*
11:7 Dan.7:7,21; Va.13:1-7; 17:8 *11:8 Yşa.1:9-10* *11:11 Hez.37:10*
11:12 2Kr.2:11 *11:13 Va.6:12; 16:18* *11:15 Çık.15:18; Dan.2:44; 7:14,27*

Sana şükrediyoruz.
Çünkü büyük gücünü kuşanıp
Egemenlik sürmeye başladın.
[18] Uluslar gazaba gelmişlerdi.
Şimdiyse senin gazabın üzerlerine
geldi.
Ölüleri yargılamak,
Kulların olan peygamberleri,
kutsalları,
Küçük olsun büyük olsun,
Senin adından korkanları
ödüllendirmek
Ve yeryüzünü mahvedenleri
mahvetmek zamanı da geldi."

[19] Ardından Tanrı'nın gökteki tapınağı açıldı, tapınakta O'nun Antlaşma Sandığı* göründü. O anda şimşekler çaktı, uğultular, gök gürlemeleri işitildi. Yer sarsıldı, şiddetli bir dolu fırtınası koptu.

Kadın ve Ejderha

12 Gökte olağanüstü bir belirti, güneşe sarınmış bir kadın göründü. Ay ayaklarının altındaydı, başında on iki yıldızdan oluşan bir taç vardı. [2] Kadın gebeydi. Doğum sancıları içinde kıvranıyor, feryat ediyordu. [3] Ardından gökte başka bir belirti göründü: Yedi başlı, on boynuzlu, kızıl renkli büyük bir ejderhaydı bu. Yedi başında yedi taç vardı. [4] Kuyruğuyla gökteki yıldızların üçte birini sürükleyip yeryüzüne attı. Sonra doğum yapmak üzere olan kadının önünde durdu; kadın doğurur doğurmaz ejderha çocuğu yutacaktı. [5] Kadın bir oğul, bütün ulusları demir çomakla güdecek bir erkek çocuk doğurdu. Çocuk hemen alınıp Tanrı'ya, Tanrı'nın tahtına götürüldü. [6] Kadınsa çöle kaçtı. Orada bin iki yüz altmış gün beslenmesi için Tanrı tarafından hazırlanmış bir yeri vardı.

[7-8] Gökte savaş oldu. Mikail'le melekleri ejderhayla savaştılar. Ejderha kendi melekleriyle birlikte karşı koydu, ama gücü yetmedi. Bu yüzden gökteki yerlerini yitirdiler. [9] Büyük ejderha –İblis ya da Şeytan denen, bütün dünyayı saptıran o eski yılan– melekleriyle birlikte yeryüzüne atıldı. [10] Bundan sonra gökte yüksek bir sesin şöyle dediğini duydum:

"Tanrımız'ın kurtarışı, gücü,
egemenliği
Ve Mesihi'nin yetkisi şimdi
gerçekleşti.
Çünkü kardeşlerimizin suçlayıcısı,
Onları Tanrımız'ın önünde gece
gündüz suçlayan
Aşağı atıldı.
[11] Kardeşlerimiz Kuzu'nun kanıyla
Ve ettikleri tanıklık bildirisiyle
Onu yendiler.
Ölümü göze alacak kadar
Vazgeçmişlerdi can sevgisinden.
[12] Bunun için, ey gökler ve orada
yaşayanlar,
Sevinin!
Vay halinize, yer ve deniz!

11:18 Mez.2:5; 110:5; 115:13
11:19 Va.8:5; 16:18,21
12:3 Dan.7:7
12:4 Dan.8:10
12:5 Mez.2:9; Yşa.66:7
12:7-8 Dan.10:13,21; 12:1; Yah.9
12:9 Yar.3:1; Luk.10:18
12:10 Eyü.1:9-11; Zek.3:1

Çünkü İblis zamanının az
olduğunu bilerek
Büyük bir öfkeyle üzerinize indi."

[13]Ejderha yeryüzüne atıldığını görünce, erkek çocuğu doğuran kadını kovalamaya başladı. [14]Yılanın önünden çöle, üç buçuk yıl[a] besleneceği yere uçup kaçabilmesi için kadına büyük kartal kanatları verildi. [15]Yılan ağzından, kadını selle süpürüp götürmek için onun ardından ırmak gibi su akıttı. [16]Ama yeryüzü, ağzını açıp ejderhanın ağzından akıttığı ırmağı yutarak kadına yardım etti. [17]Bunun üzerine ejderha kadına öfkelendi. Kadının soyundan geriye kalanlarla, Tanrı'nın buyruklarını yerine getirip İsa'ya tanıklıklarını sürdürenlerle savaşmaya gitti. [18]Denizin kıyısında dikilip durdu.

Denizden Çıkan Canavar

13 Sonra on boynuzlu, yedi başlı bir canavarın denizden çıktığını gördüm. Boynuzlarının üzerinde on taç vardı, başlarının üzerinde küfür niteliğinde adlar yazılıydı. [2]Gördüğüm canavar parsa benziyordu. Ayakları ayı ayağı, ağzı aslan ağzı gibiydi. Ejderha canavara kendi gücü ve tahtıyla birlikte büyük yetki verdi. [3]Canavarın başlarından biri ölümcül bir yara almışa benziyordu. Ne var ki, bu ölümcül yara iyileşmişti. Bütün dünya şaşkınlık içinde canavarın ardından gitti. [4]İnsanlar canavara yetki veren ejderhaya taptılar. "Canavar gibisi var mı? Onunla kim savaşabilir?" diyerek canavara da taptılar.

[5]Canavara, kurumlu sözler söyleyen, küfürler savuran bir ağız ve kırk iki ay süreyle kullanabileceği bir yetki verildi. [6]Tanrı'ya küfretmek, O'nun adına ve konutuna, yani gökte yaşayanlara küfretmek için ağzını açtı. [7]Kutsallarla savaşıp onları yenmesine izin verildi. Canavar her oymak, her halk, her dil, her ulus üzerinde yetkili kılındı. [8]Yeryüzünde yaşayan ve dünya kurulalı beri boğazlanmış Kuzu'nun yaşam kitabına adı yazılmamış olan herkes ona tapacak. [9]Kulağı olan işitsin!

[10]Tutsak düşecek olan[b]
Tutsak düşecek.
Kılıçla öldürülecek olan[c]
Kılıçla öldürülecek.

Bu, kutsalların sabrını ve imanını gerektirir.

Yerden Çıkan Canavar

[11]Bundan sonra başka bir canavar gördüm. Yerden çıkan bu canavarın kuzu gibi iki boynuzu vardı, ama ejderha gibi ses çıkarıyordu. [12]İlk canavarın bütün yetkisini onun adına kullanıyor, yeryüzünü ve orada yaşayanları ölümcül yarası iyileşen ilk

---

[a] *12:14 "Üç buçuk yıl": Grekçe "Bir vakit ve vakitler ve yarım vakit".*

[b] *13:10 "Tutsak düşecek olan": Birçok Grekçe elyazmasında, "Başkasını tutsak eden" diye geçer.*

[c] *13:10 "Kılıçla öldürülecek olan": Birçok Grekçe elyazmasında, "Kılıçla öldüren" diye geçer.*

12:14 Dan.7:25; 12:7 13:1-2 Dan.7:3-6; Va.17:3,7-12 13:5-6 Dan.7:8,25; 11:36 13:7 Dan.7:21 13:8 Mez.69:28 13:10 Yer.15:2; 43:11 canavara tapmaya zorluyordu. [13]İnsanların gözü önünde, gökten yere ateş yağdıracak kadar büyük belirtiler gerçekleştiriyordu. [14]İlk canavarın adına gerçekleştirmesine izin verilen belirtiler sayesinde, yeryüzünde yaşayanları saptırdı. Onlara kılıçla yaralanan, ama sağ kalan canavarın onuruna bir heykel yapmalarını buyurdu. [15]Canavarın heykeline yaşam soluğu vermesi için kendisine güç verildi. Öyle ki, heykel konuşabilsin ve kendisine tapmayan herkesi öldürebilsin. [16]Küçük büyük, zengin yoksul, özgür köle, herkesin sağ eline ya da alnına bir işaret vurduruyordu. [17]Öyle ki, bu işareti, yani canavarın adını ya da adını simgeleyen sayıyı taşımayan ne bir şey satın alabilsin, ne de satabilsin.

[18]Bu konu bilgelik gerektirir. Anlayabilen, canavara ait sayıyı hesaplasın. Çünkü bu sayı insanı[a] simgeler. Sayısı 666'dır.

Kuzu ve 144 000 Kişi

14 Sonra Kuzu'nun Siyon* Dağı'nda durduğunu gördüm. O'nunla birlikte 144 000 kişi vardı. Alınlarında kendisinin ve Babası'nın adları yazılıydı. [2]Gökten, gürül gürül akan suların sesini, güçlü gök gürlemesini andıran bir ses işittim. İşittiğim ses, lir çalanların çıkardığı sese benziyordu. [3]Bu 144 000 kişi, tahtın önünde, dört yaratığın ve ihtiyarların önünde yeni bir ezgi söylüyordu. Yeryüzünden satın alınmış olan bu kişilerden başka kimse o ezgiyi öğrenemedi. [4]Kendilerini kadınlarla lekelememiş olanlar bunlardır. Pak kişilerdir. Kuzu nereye giderse ardısıra giderler. Tanrı'ya ve Kuzu'ya ait olacakların ilk bölümü olmak üzere insanlar arasından satın alınmışlardır. [5]Ağızlarından hiç yalan çıkmamıştır. Kusursuzdurlar.

Üç Melek

[6]Bundan sonra göğün ortasında uçan başka bir melek gördüm. Yeryüzünde yaşayanlara –her ulusa, her oymağa, her dile, her halka– iletmek üzere sonsuza dek kalıcı olan Müjde'yi getiriyordu. [7]Yüksek sesle şöyle diyordu: "Tanrı'dan korkun! O'nu yüceltin! Çünkü O'nun yargılama saati geldi. Göğü, yeri, denizi, su pınarlarını yaratana tapının!" [8]Ardından gelen ikinci bir melek, "Yıkıldı! Kendi azgın fuhuş şarabını bütün uluslara içiren büyük Babil yıkıldı!" diyordu.

[9-10]Onları üçüncü bir melek izledi. Yüksek sesle şöyle diyordu: "Bir kimse canavara ve heykeline taparsa, alnına ya da eline canavarın işaretini koydurursa, Tanrı gazabının kâsesinde saf olarak hazırlanmış Tanrı öfkesinin şarabından içecektir. Böylelerine kutsal meleklerin ve Kuzu'nun önünde ateş ve kükürtle işkence edilecek. [11]Çektikleri işkencenin dumanı sonsuzlara dek tütecek. Canavara ve heykeline tapıp onun adının işaretini alanlar gece gündüz rahat yüzü

---

[a] *13:18 "İnsanı" ya da "Bir insanı".*
14:5 Sef.3:13
14:9-10 Yar.19:24; Yşa.51:17; Hez.38:22

14:1 Hez.9:4; Va.7:2-3
14:8 Yşa.21:9; Yer.51:8; Va.18:2
14:11 Yşa.34:10

görmeyecekler. [12]Bu da, Tanrı'nın buyruklarını yerine getiren, İsa'ya imanlarını sürdüren kutsalların sabrını gerektirir."

[13]Gökten bir ses işittim. "Yaz! Bundan böyle Rab'be ait olarak ölenlere ne mutlu!" diyordu.

Ruh, "Evet" diyor, "Uğraşlarından dinlenecekler. Çünkü yaptıkları onları izleyecek."

Yerin Ürünü Toplanıyor

[14]Sonra beyaz bir bulut gördüm. Bulutun üzerinde "insanoğluna benzer biri" oturuyordu. Başında altın bir taç, elinde keskin bir orak vardı. [15]Tapınaktan çıkan başka bir melek bulutun üzerinde oturana yüksek sesle bağırdı: "Orağını uzat ve biç! Biçme saati geldi. Çünkü yerin ekini olgunlaşmış bulunuyor." [16]Bulutun üzerinde oturan, orağını yerin üzerine salladı, yerin ekini biçildi.

[17]Gökteki tapınaktan başka bir melek çıktı. Onun da keskin bir orağı vardı. [18]Ateş üzerinde yetkili olan başka bir melek de sunaktan çıkıp geldi. Keskin orağı olana yüksek sesle, "Keskin orağını uzat!" dedi. "Yerin asmasının salkımlarını topla. Çünkü üzümleri olgunlaştı." [19]Bunun üzerine melek orağını yerin üzerine salladı. Yerin asmasının ürününü toplayıp Tanrı öfkesinin büyük masarasına[a] attı. [20]Kentin dışında çiğnenen masaradan kan aktı. Kan, 1 600 ok atımı[b] kadar yayılıp atların gemlerine dek yükseldi.

Yedi Melek ve Yedi Bela

15 Gökte büyük ve şaşılası başka bir belirti gördüm: Son yedi belayı taşıyan yedi melekti. Çünkü Tanrı'nın öfkesi bu belalarla son buluyordu.

[2]Ateşle karışık camdan deniz gibi bir şey gördüm. Canavara, heykeline ve adını simgeleyen sayıya karşı zafer kazananlar, ellerinde Tanrı'nın verdiği lirlerle cam denizin üzerinde durmuşlardı. [3-4]Tanrı kulu Musa'nın ve Kuzu'nun ezgisini söylüyorlardı:

"Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı,
Senin işlerin büyük ve şaşılası
işlerdir.
Ey ulusların kralı,
Senin yolların doğru ve adildir.
Ya Rab, senden kim korkmaz,
Adını kim yüceltmez?
Çünkü kutsal olan yalnız sensin.
Bütün uluslar gelip sana
tapınacaklar.
Çünkü adil işlerin açıkça görüldü."

[5]Bundan sonra gökteki tapınağın, yani Tanıklık Çadırı'nın[c] açıldığını gördüm. [6]Yedi belayı taşıyan yedi melek temiz, parlak keten giysiler giymiş, göğüslerine altın kuşaklar

---

[a] 14:19,20 "Masara": Sıkmaç, üzüm sıkma çukuru.
[b] 14:20 "1 600 ok atımı": Yaklaşık 300 km.
[c] 15:5 "Tanıklık Çadırı": Eski İsrailliler'in, Buluşma Çadırı diye de bilinen taşınabilir tapınağı. Tanrı'nın Musa aracılığıyla İsrail halkına verdiği, On Buyruk'un yazıldığı taş levhalar bu çadırda bulunurdu.

14:14 Dan.7:13 14:15 Yoe.3:13 14:20 Yşa.63:3; Ağı.1:15; Va.19:15
15:3-4 Çık.15:1; Mez.86:9; Yer.10:7 15:5 Çık.38:21

sarınmış olarak tapınaktan çıktı. [7]Dört yaratıktan biri yedi meleğe, sonsuzluklar boyunca yaşayan Tanrı'nın öfkesiyle dolu yedi altın tas verdi. [8]Tapınak Tanrı'nın yüceliğinden ve gücünden ötürü dumanla doldu. Yedi meleğin yedi belası sona erinceye dek kimse tapmağa giremedi.

Tanrı'nın Öfkesi ve Yedi Tas

16 Sonra tapmaktan yükselen gür bir sesin yedi meleğe, "Gidin, Tanrı'nın öfkesiyle dolu yedi tası yeryüzüne boşaltın!" dediğini işittim.

[2]Birinci melek gidip tasını yeryüzüne boşalttı. Canavarın işaretini taşıyıp heykeline tapanların üzerinde acı veren iğrenç yaralar oluştu.

[3]İkinci melek tasını denize boşalttı. Deniz ölü kanına benzer kana dönüştü, içindeki bütün canlılar öldü.

[4]Üçüncü melek tasını ırmaklara, su pınarlarına boşalttı; bunlar da kana dönüştü. [5]Sulardan sorumlu meleğin şöyle dediğini işittim:

"Var olan, var olmuş olan kutsal
Tanrı!
Bu yargılarında adilsin.
[6] Kutsalların ve peygamberlerin
kanını döktükleri için,
İçecek olarak sen de onlara kan
verdin.
Bunu hak ettiler."

[7]Sunaktan gelen bir sesin,

"Evet, Her Şeye Gücü Yeten Rab
Tanrı,
Yargıların doğru ve adildir"

dediğini işittim.

[8]Dördüncü melek tasını güneşe boşalttı. Bununla güneşe insanları yakma gücü verildi. [9]İnsanlar korkunç bir ısıyla kavruldular. Tövbe edip bu belalara egemen olan Tanrı'yı yücelteceklerine, O'nun adına küfrettiler.

[10]Beşinci melek tasını canavarın tahtına boşalttı. Canavarın egemenliği karanlığa gömüldü. İnsanlar ıstıraptan dillerini ısırdılar. [11]Istırap ve yaralarından ötürü Göğün Tanrısı'na küfrettiler. Yaptıklarından tövbe etmediler.

[12]Altıncı melek tasını büyük Fırat Irmağı'na boşalttı. Gündoğusundan gelen kralların yolu açılsın diye ırmağın suları kurudu. [13]Bundan sonra ejderhanın ağzından, canavarın ağzından ve sahte peygamberin ağzından kurbağaya benzer üç kötü ruhun çıktığını gördüm. [14]Bunlar doğaüstü belirtiler gerçekleştiren cinlerin ruhlarıdır. Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın büyük gününde olacak savaş için bütün dünyanın krallarını toplamaya gidiyorlar.

[15]"İşte hırsız gibi geliyorum! Çıplak dolaşmamak ve utanç içinde kalmamak için uyanık durup giysilerini üstünde bulundurana ne mutlu!"

[16]Üç kötü ruh, kralları İbranice*

15:8 Çık.40:34; 1Kr.8:10-11; 2Ta.5:13-14; Yşa.6:4
16:2 Çık.9:10
16:4 Çık.7:17-21; Mez.78:44
16:10 Çık.10:21-23
16:12 Yşa.11:15
16:15 Mat.24:43-44; Luk.12:39-40; Va.3:3
16:16 2Kr.23:29; Zek.12:11

Armagedon denilen yere topladılar. [17]Yedinci melek tasını havaya boşalttı. Tapınaktaki tahttan yükselen gür bir ses, "Tamam!" dedi. [18]O anda şimşekler çaktı, uğultular, gök gürlemeleri işitildi. Öyle büyük bir deprem oldu ki, yeryüzünde insan oldu olalı bu kadar büyük bir deprem olmamıştı. [19]Büyük kent üçe bölündü. Ulusların kentleri yerle bir oldu. Tanrı büyük Babil'i anımsadı, ona ateşli gazabının şarabını içeren kâseyi verdi. [20]Bütün adalar ortadan kalktı, dağlar yok oldu. [21]İnsanların üzerine gökten tanesi yaklaşık kırk kilo[a] ağırlığında iri dolu yağdı. Dolu belası öyle korkunçtu ki, insanlar bu yüzden Tanrı'ya küfrettiler.

Canavarın Sırtındaki Kadın

17 Yedi tası alan yedi melekten biri gelip benimle konuştu: "Gel!" dedi. "Sana engin suların kenarında oturan büyük fahişenin çarptırılacağı cezayı göstereyim. [2]Dünya kralları onunla fuhuş yaptılar. Yeryüzünde yaşayanlar onun fuhşunun şarabıyla sarhoş oldular."

[3]Bundan sonra melek beni Ruh'un yönetiminde çöle götürdü. Orada yedi başlı, on boynuzlu, üzeri küfür niteliğinde adlarla kaplı kırmızı bir canavarın üstüne oturmuş bir kadın gördüm. [4]Kadın, mor ve kırmızı giysilere bürünmüş, altınlar, değerli taşlar, incilerle süslenmişti. Elinde iğrenç şeylerle, fuhşunun çirkeflikleriyle dolu altın bir kâse vardı. [5]Alnına şu gizemli ad yazılmıştı:

BÜYÜK BABİL,
DÜNYA FAHİŞELERİNİN
VE İĞRENÇLİKLERİNİN
ANASI

[6]Kadının, kutsalların ve İsa'ya tanıklık etmiş olanların kanıyla sarhoş olduğunu gördüm. Onu görünce büyük bir şaşkınlığa düştüm. [7]Melek bana, "Neden şaştın?" diye sordu. "Kadının ve onu taşıyan yedi başlı, on boynuzlu canavarın sırrını ben sana açıklayayım. [8]Gördüğün canavar bir zamanlar vardı, ama şimdi yok. Biraz sonra dipsiz derinliklerden çıkacak ve yıkıma gidecek. Yeryüzünde yaşayan ve dünya kurulalı beri adları yaşam kitabına yazılmamış olanlar canavarı görünce şaşacaklar. Çünkü o bir zamanlar vardı, şimdi yok, ama yine gelecek.

[9]"Bunu anlamak için bilgelik gerek. Yedi baş, kadının üzerinde oturduğu yedi tepedir; aynı zamanda yedi kraldır. [10]Bunların beşi düştü, biri duruyor, ötekiyse henüz gelmedi. Gelince kısa süre kalması gerek. [11]Yaşamış, ama şimdi yok olan canavarın kendisi sekizinci kraldır. O da yedilerden biridir ve yıkıma gitmektedir. [12]Gördüğün on boynuz henüz egemenlik sürmemiş on kraldır; canavarla birlikte bir saat egemenlik sürmek üzere yetki alacaklar.

---

[a] *16:21 "Kırk kilo": Grekçe "Bir talanton".*

16:18 Va.8:5; 11:13,19
16:19 Yşa.51:17 *16:20 Va.6:14* *16:21 Çık.9:23-25; Va.11:19*
17:1 Yer.51:13 *17:2 Yşa.23:17; Yer.51:7* *17:3 Va.13:1*
17:4 Yer.51:7 *17:8 Dan.7:7; Va.11:7* *17:12 Dan.7:24*

[13]Düşünce birliği içinde olan bu krallar güçlerini ve yetkilerini canavara verecekler. [14]Kuzu'ya karşı savaşacaklar, ama Kuzu onları yenecek. Çünkü Kuzu, rablerin Rabbi, kralların Kralı'dır. O'nunla birlikte olanlar, çağrılmış, seçilmiş ve O'na sadık kalmış olanlardır."

[15]Bundan sonra melek bana, "Şu gördüğün sular –fahişenin kenarında oturduğu sular– halklar, toplumlar, uluslar ve dillerdir" dedi. [16]"Gördüğün canavarla on boynuz fahişeden nefret edecek, onu perişan edip çıplak bırakacaklar. Etini yiyip kendisini ateşte yakacaklar. [17]Çünkü Tanrı, amacını gerçekleştirme isteğini onların yüreğine koymuştur. Öyle ki, Tanrı'nın sözleri yerine gelinceye dek krallıklarını canavara devretmekte sözbirliği edecekler. [18]Gördüğün kadın dünya kralları üzerinde egemenlik süren büyük kenttir."

Babil'in Yıkılışı

18 Bundan sonra büyük yetkiye sahip başka bir meleğin gökten indiğini gördüm. Yeryüzü onun görkemiyle aydınlandı. [2]Melek gür bir sesle bağırdı:

"Yıkıldı! Büyük Babil yıkıldı!
Cinlerin barınağı,
Her kötü ruhun uğrağı,
Her murdar* ve iğrenç kuşun
sığınağı oldu.
[3] Çünkü bütün uluslar
Azgın fuhşunun şarabından içtiler.
Dünya kralları da
Onunla fuhuş yaptılar.
Dünya tüccarları
Onun aşırı sefahatiyle
zenginleştiler."

[4]Gökten başka bir ses işittim:

"Ey halkım!" diyordu.
"Onun günahlarına ortak olmamak,
Uğradığı belalara uğramamak için
çık oradan!
[5] Çünkü üst üste yığılan günahları
göğe erişti,
Ve Tanrı onun suçlarını anımsadı.
[6] Babil nasıl davrandıysa, karşılığını
ona aynen verin,
Yaptıklarının iki katını ödeyin.
Hazırladığı kâsedeki içkinin
İki katını hazırlayıp ona içirin.
[7] Kendini yücelttiği, sefahate
verdiği oranda
Istırap ve keder verin ona.
Çünkü içinden diyor ki,
'Tahtında oturan bir kraliçeyim,
dul değilim.
Asla yas tutmayacağım!'
[8] Bu nedenle başına gelecek belalar
–Ölüm, yas ve kıtlık–
Bir gün içinde gelecek.
Ateş onu yiyip bitirecek.
Çünkü onu yargılayan Rab Tanrı
güçlüdür.

[9]"Kendisiyle fuhuş yapan ve sefahatte yaşayan dünya kralları onu ya-

---

18:2 Yşa.21:9; Yer.51:8; Va.14:8
18:3 Yşa.23:17; Yer.51:7
18:5 Yar.18:20-21; Yer.51:9
18:7-8 Yşa.47:7-9
18:2 Yşa.13:19-21; Yer.50:39
18:4 Yşa.48:20; Yer.50:8; 51:6,45
18:6 Mez.137:8; Yer.50:29
18:9-10 Hez.26:16-18

kan ateşin dumanını görünce onun için ağlayıp dövünecekler. [10]Çektiği ıstıraptan dehşete düşecek, uzakta durup,

'Vay başına koca kent,
Vay başına güçlü kent Babil!
Bir saat içinde cezanı buldun'
diyecekler.

[11]"Dünya tüccarları onun için ağlayıp yas tutuyor. Çünkü mallarını satın alacak kimse yok artık. [12-13]Altını, gümüşü, değerli taşları, incileri, ince keteni, ipeği, mor ve kırmızı kumaşları, her çeşit kokulu ağacı, fildişinden yapılmış her çeşit eşyayı, en pahalı ağaçlardan, tunç, demir ve mermerden yapılmış her çeşit malı, tarçın ve kakule, buhur, güzel kokulu yağ, günnük, şarap, zeytinyağı, ince un ve buğdayı, sığırları, koyunları, atları, arabaları ve köleleri, insanların canını satın alacak kimse yok artık.

[14]"Diyecekler ki,
'Canının çektiği meyveler elinden
gitti,
Bütün değerli ve göz alıcı malların
yok oldu.
İnsanlar bunları bir daha
göremeyecek.'

[15]Babil'de bu malları satarak zenginleşen tüccarlar, kentin çektiği ıstıraptan dehşete düşecekler. Uzakta durup ağlayacak, yas tutacaklar.

[16]"'Vay başına, vay!' diyecekler.
'İnce keten, mor ve kırmızı kumaş
kuşanmış,
Altın, değerli taş ve incilerle
süslenmiş
Koca kent!
[17-18]Onca büyük zenginlik
Bir saat içinde yok oldu.'

"Gemi kaptanları, yolcular, tayfalar, denizde çalışanların hepsi, onu yakan ateşin dumanını görünce uzakta durup, 'Koca kent gibisi var mı?' diye feryat ettiler. [19]Başlarına toprak döktüler, yas tutup ağlayarak feryat ettiler:

'Vay başına koca kent, vay!
Denizde gemileri olanların hepsi
Onun sayesinde, onun değerli
mallarıyla
Zengin olmuşlardı.
Kent bir saat içinde viraneye
döndü.'

[20]Ey gök, kutsallar, elçiler,
peygamberler!
Onun başına gelenlere sevinin!
Çünkü Tanrı onu yargılayıp
hakkınızı aldı."

[21]Sonra güçlü bir melek değirmen taşına benzer büyük bir taşı kaldırıp denize atarak şöyle dedi:

"Koca kent Babil de
İşte böyle şiddetle atılacak
Ve bir daha görülmeyecek.
[22]Artık sende lir çalanların, ezgi

18:11 Hez.27:31,36 *18:12-13 Hez.27:12-13,22*
18:15 Hez.27:31,36 *18:17-19 Yşa.23:14; Hez.27:26-34*
18:20 Yas.32:43; Yer.51:48 *18:21 Yer.51:63-64*

okuyanların,
Kaval ve borazan çalanların sesi
Hiç işitilmeyecek.
Artık sende hiçbir el sanatının
ustası bulunmayacak.
Sende artık değirmen sesi
duyulmayacak.
[23] Artık sende hiç kandil ışığı
parlamayacak.
Sende artık gelin güvey sesi
duyulmayacak.
Senin tüccarların dünyanın
büyükleriydi.
Bütün uluslar senin büyücülüğünle
yoldan sapmıştı.
[24] Peygamberlerin, kutsalların
Ve yeryüzünde boğazlanan
herkesin kanı
Sende bulundu."

Gökte Sevinç

19 Bundan sonra gökte büyük bir kalabalığın sesini andıran yüksek bir ses işittim.

"Haleluya[a]!" diyorlardı.
"Kurtarış, yücelik ve güç
Tanrımız'a özgüdür.
[2] Çünkü O'nun yargıları doğru ve
adildir.
Yeryüzünü fuhşuyla yozlaştıran
Büyük fahişeyi yargılayıp
Kendi kullarının kanının öcünü
aldı."

[3]İkinci kez,

"Haleluya!
Onun dumanı sonsuzlara dek
tütecek" dediler.

[4]Yirmi dört ihtiyarla dört yaratık yere kapanıp, "Amin! Haleluya!" diyerek tahtta oturan Tanrı'ya tapındılar.

[5]Sonra tahttan bir ses yükseldi:

"Ey Tanrımız'ın bütün kulları!
Küçük büyük, O'ndan korkan
hepiniz,
O'nu övün!"

[6]Ardından büyük bir kalabalığın, gürül gürül akan suların, güçlü gök gürlemelerinin sesine benzer sesler işittim.

"Haleluya!" diyorlardı.
"Çünkü Her Şeye Gücü Yeten Rab
Tanrımız
Egemenlik sürüyor.
[7] Sevinelim, coşalım!
O'nu yüceltelim!
Çünkü Kuzu'nun düğünü başlıyor,
Gelini hazırlandı.
[8] Giymesi için ona temiz ve parlak
İnce keten giysiler verildi."

İnce keten kutsalların adil işlerini simgeler.

[9]Sonra melek bana, "Yaz!" dedi. "Ne mutlu Kuzu'nun düğün şölenine çağrılmış olanlara!" Ardından ekledi:

---

[a] 19:1 "Haleluya": İbranice "Rab'bi övün" anlamına gelir.

18:22 Yşa.24:8; Hez.26:13 *18:23 Yer.7:34; 16:9; 25:10* *18:24 Yer.51:49*
19:2 Yas.32:43; 2Kr.9:7 *19:3 Yşa.34:10*
19:5 Mez.115:13 *19:6 Hez.1:24*
19:6 Mez.93:1; 97:1; 99:1 *19:9 Mat.22:2-3*

"Bunlar gerçek sözlerdir, Tanrı'nın
sözleridir."
[10]Ona tapınmak üzere ayaklarına
kapandım. Ama o, "Sakın yapma!"
dedi. "Ben de senin ve İsa'ya tanıklığını
sürdüren kardeşlerin gibi bir
Tanrı kuluyum. Tanrı'ya tap! Çünkü
İsa'ya tanıklık, peygamberlik ruhunun
özüdür."

Beyaz Atın Binicisi

[11]Bundan sonra göğün açılmış
olduğunu, beyaz bir atın orada
durduğunu gördüm. Binicisinin adı
Sadık ve Gerçek'tir. Adaletle yargılar,
savaşır. [12]Gözleri alev alev yanan
ateş gibidir. Başında çok sayıda taç
var. Üzerinde kendisinden başka
kimsenin bilmediği bir ad yazılıdır.
[13]Kana batırılmış bir kaftan giymişti.
Tanrı'nın Sözü adıyla anılır. [14]Beyaz,
temiz, ince ketene bürünmüş
olan gökteki ordular, beyaz atlara
binmiş O'nu izliyorlardı. [15]Ağzından
ulusları vuracak keskin bir kılıç
uzanıyor. Onları demir çomakla
güdecek. Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın
ateşli gazabının şarabını üreten
masarayı[a] kendisi çiğneyecek. [16]Kaftanının
ve kalçasının üzerinde şu ad
yazılıydı:

KRALLARIN KRALI VE
RABLERİN RABBİ

[17-18]Bundan sonra güneşte duran
bir melek gördüm. Göğün ortasında
uçan bütün kuşları yüksek sesle
çağırdı: "Kralların, komutanların,
güçlü adamların, atlarla binicilerinin,
özgür köle, küçük büyük, hepsinin
etini yemek için toplanın, Tanrı'nın
büyük şölenine gelin!"
[19]Sonra canavarı, dünya krallarını
ve onların ordularını, ata binmiş
Olan'la O'nun ordusuna karşı savaşmak
üzere toplanmış gördüm.
[20]Canavarla onun önünde doğaüstü
belirtiler gerçekleştiren sahte peygamber
yakalandı. Sahte peygamber,
canavarın işaretini alıp heykeline
tapanları bu belirtilerle saptırmıştı.
Her ikisi de kükürtle yanan ateş
gölüne diri diri atıldı. [21]Geriye kalanlar,
ata binmiş Olan'ın ağzından
uzanan kılıçla öldürüldü. Bütün
kuşlar bunların etiyle doydu.

Bin Yıl

20 Sonra bir meleğin gökten indiğini
gördüm. Elinde dipsiz
derinliklerin anahtarı ve büyük bir
zincir vardı. [2]Melek ejderhayı –İblis
ya da Şeytan denen o eski yılanı–
yakalayıp bin yıl için bağladı. [3]Bin
yıl tamamlanıncaya dek ulusları bir
daha saptırmasın diye onu dipsiz derinliklere
attı, oraya kapayıp girişi
mühürledi. Bin yıl geçtikten sonra
kısa bir süre için serbest bırakılması
gerekiyor.

[4]Bazı tahtlar ve bunlara oturanları
gördüm. Onlara yargılama yetkisi
verilmişti. İsa'ya tanıklık ve Tanrı'nın
sözü uğruna başı kesilenlerin canlarını
da gördüm. Bunlar, canavara

---

[a] 19:15 "Masara": Sıkmaç, üzüm sıkma çukuru. *19:11 Hez.1:1* *19:11 Yşa.11:4*
19:12 Dan.10:6 *19:15 Mez.2:9* *19:15 Yşa.63:3; Yoe.3:13; Va.14:20*
19:17-18 Hez.39:17-20 *19:20 Va.13:1-18* *20:2 Yar.3:1* *20:4 Dan.7:9,22*

ve heykeline tapmamış, alınlarına ve ellerine onun işaretini almamış olanlardı. Hepsi dirilip Mesih'le birlikte bin yıl egemenlik sürdüler. [5]İlk diriliş budur. Ölülerin geri kalanı bin yıl tamamlanmadan dirilmedi. [6]İlk dirilişe dahil olanlar mutlu ve kutsaldır. İkinci ölümün bunların üzerinde yetkisi yoktur. Onlar Tanrı'nın ve Mesih'in kâhinleri* olacak, O'nunla birlikte bin yıl egemenlik sürecekler.

Şeytan'ın Cezalandırılması

[7]Bin yıl tamamlanınca Şeytan atıldığı zindandan serbest bırakılacak. [8]Yeryüzünün dört bucağındaki ulusları –Gog'la Magog'u[a]– saptırmak, savaş için bir araya toplamak üzere zindandan çıkacak. Toplananların sayısı deniz kumu kadar çoktur.

[9]Yeryüzünün dört bir yanından gelerek kutsalların ordugahını ve sevilen kenti kuşattılar. Ama gökten ateş yağdı, onları yakıp yok etti. [10]Onları saptıran İblis ise canavarla sahte peygamberin de içinde bulunduğu ateş ve kükürt gölüne atıldı. Gece gündüz, sonsuzlara dek işkence çekeceklerdir.

Ölülerin Yargılanması

[11]Sonra büyük, beyaz bir taht ve tahtta oturanı gördüm. Yerle gök önünden kaçtılar, yok olup gittiler. [12]Tahtın önünde duran küçük büyük, ölüleri gördüm. Sonra kitaplar açıldı. Yaşam kitabı denen başka bir kitap daha açıldı. Ölüler kitaplarda yazılanlara bakılarak yaptıklarına göre yargılandı. [13]Deniz kendisinde olan ölüleri, ölüm ve ölüler diyarı da kendilerinde olan ölüleri teslim ettiler. Her biri yaptıklarına göre yargılandı. [14]Ölüm ve ölüler diyarı ateş gölüne atıldı. İşte bu ateş gölü ikinci ölümdür. [15]Adı yaşam kitabına yazılmamış olanlar ateş gölüne atıldı.

Yeni Yeruşalim

21 Bundan sonra yeni bir gökle yeni bir yeryüzü gördüm. Çünkü önceki gökle yeryüzü ortadan kalkmıştı. Deniz de yoktu artık. [2]Kutsal kentin, yeni Yeruşalim'in gökten, Tanrı'nın yanından indiğini gördüm. Güveyi için hazırlanmış süslü bir gelin gibiydi. [3]Tahttan yükselen gür bir sesin şöyle dediğini işittim: "İşte, Tanrı'nın konutu insanların arasındadır. Tanrı onların arasında yaşayacak. Onlar O'nun halkı olacaklar, Tanrı'nın kendisi de onların arasında bulunacak. [4]Onların gözlerinden bütün yaşları silecek. Artık ölüm olmayacak. Artık ne yas, ne ağlayış, ne de ıstırap olacak. Çünkü önceki düzen ortadan kalktı."

[5]Tahtta oturan, "İşte her şeyi yeniliyorum" dedi. Sonra, "Yaz!" diye ekledi, "Çünkü bu sözler güvenilir ve gerçektir." [6]Bana, "Tamam!" dedi, "Alfa* ve Omega*, başlangıç ve son Ben'im. Susayana yaşam suyunun pınarından karşılıksız su vereceğim. [7]Galip gelen bunları miras alacak.

---

[a] *20:8 "Gog'la Magog": Yecüc'le Mecüc diye de bilinir.*

20:8 Hez.7:2; 38:2,9,15
20:11-12 Dan.7:9-10
21:1 Yşa.65:17; 66:22; 2Pe.3:13
21:2 Yşa.52:1
21:2 Yşa.61:10
21:2 Va.3:12
21:3 Lev.26:11,12; Hez.37:27
21:4 Yşa.25:8; 65:19
21:6 Yşa.55:1

Ben onun Tanrısı olacağım, o da bana oğul olacak. [8]Ama korkak, imansız, iğrenç, adam öldüren, fuhuş yapan, büyücü, putperest ve bütün yalancılara gelince, onların yeri, kükürtle yanan ateş gölüdür. İkinci ölüm budur."

[9]Son yedi belayla dolu yedi tası taşıyan yedi melekten biri gelip benimle konuştu. "Gel!" dedi, "Kuzuya eş olacak gelini sana göstereyim." [10-11]Sonra melek beni Ruh'un yönetiminde büyük, yüksek bir dağa götürdü. Oradan bana gökten, Tanrı'nın yanından inen ve O'nun görkemiyle ışıldayan kutsal kenti, Yeruşalim'i gösterdi. Kentin ışıltısı çok değerli bir taşın, billur gibi parıldayan yeşim taşının ışıltısına benziyordu. [12]Büyük ve yüksek surları ve on iki kapısı vardı. Kapıları on iki melek bekliyordu. Kapıların üzerine İsrailoğulları'nın on iki oymağının adları yazılmıştı. [13]Doğuda üç kapı, kuzeyde üç kapı, güneyde üç kapı, batıda üç kapı vardı. [14]Kenti çevreleyen surların on iki temel taşı bulunuyordu. Bunların üzerinde Kuzu'nun on iki elçisinin adları yazılıydı.

[15]Benimle konuşan meleğin elinde kenti ve kent kapılarıyla surları ölçmek için altın bir ölçü kamışı vardı. [16]Kent kare biçimindeydi, uzunluğu enine eşitti. Melek kenti kamışla ölçtü, her bir yanı 12 000 ok atımı[a] geldi. Uzunluğu, eni ve yüksekliği birbirine eşitti. [17]Melek surları da ölçtü. Kullandığı insan ölçüsüne göre 144 arşındı[b]. [18]Surlar yeşimden yapılmıştı. Kent ise, cam duruluğunda saf altındandı. [19-20]Kent surlarının temelleri her tür değerli taşla bezenmişti. Birinci temel taşı yeşim, ikincisi laciverttaşı, üçüncüsü akik, dördüncüsü zümrüt, beşincisi damarlı akik, altıncısı kırmızı akik, yedincisi sarı yakut, sekizincisi beril, dokuzuncusu topaz, onuncusu sarıca zümrüt, onbirincisi gökyakut, onikincisi ametistti. [21]On iki kapı on iki inciydi; kapıların her biri birer inciden yapılmıştı. Kentin anayolu cam saydamlığında saf altındandı.

[22]Kentte tapınak görmedim. Çünkü Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı ve Kuzu, kentin tapınağıdır. [23]Aydınlanmak için kentin güneş ya da aya gereksinimi yoktur. Çünkü Tanrı'nın görkemi onu aydınlatıyor. Kuzu da onun çırasıdır. [24]Uluslar kentin ışığında yürüyecekler. Dünya kralları servetlerini oraya getirecekler. [25]Kentin kapıları gündüz hiç kapanmayacak, orada gece olmayacak. [26]Ulusların görkemi ve zenginliği oraya taşınacak. [27]Oraya murdar* hiçbir şey, iğrenç ve aldatıcı işler yapan hiç kimse asla girmeyecek; yalnız adları Kuzu'nun yaşam kitabında yazılı olanlar girecek.

22

Melek bana Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtından çıkan billur gibi berrak yaşam suyu ırmağını gösterdi. [2]Kentin anayolunun ortasında

---

[a] 21:16 "12 000 ok atımı": Yaklaşık 2 200 km. *[b] 21:17 "144 arşın": Yaklaşık 75 m.*

21:7 2Sa.7:14; Mez.89:26-27 21:10-11 Hez.40:2 21:12-13 Hez.48:30-34
21:15 Hez.40:3 21:18-21 Yşa.54:11-12 21:23 Yşa.60:19-20 21:24 Yşa.60:3
21:25-26 Yşa.60:11 21:27 Yşa.52:1; Hez.44:9 22:1 Hez.47:1; Zek.14:8

akan ırmağın iki yanında on iki çeşit meyve üreten ve her ay meyvesini veren yaşam ağacı bulunuyordu. Ağacın yaprakları uluslara şifa vermek içindir. [3]Artık hiçbir lanet kalmayacak. Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtı kentin içinde olacak, kulları O'na tapınacak. [4]O'nun yüzünü görecek, alınlarında O'nun adını taşıyacaklar. [5]Artık gece olmayacak. Çıra ışığına da güneş ışığına da gereksinmeleri olmayacak. Çünkü Rab Tanrı onlara ışık verecek ve sonsuzlara dek egemenlik sürecekler.

İsa Geliyor

[6]Melek bana, "Bu sözler güvenilir ve gerçektir" dedi. "Peygamberlerin ruhlarının Tanrısı olan Rab, yakın zamanda olması gereken olayları kullarına göstermek için meleğini gönderdi."

[7]"İşte tez geliyorum! Bu kitaptaki peygamberlik sözlerine uyana ne mutlu!"

[8]Bunları işiten ve gören ben Yuhanna'yım. İşitip gördüğümde bunları bana gösteren meleğe tapmak için ayaklarına kapandım. [9]Ama o bana, "Sakın yapma!" dedi, "Ben senin, peygamber kardeşlerin ve bu kitabın sözlerine uyanlar gibi bir Tanrı kuluyum. Tanrı'ya tap!"

[10]Sonra bana, "Bu kitabın peygamberlik sözlerini mühürleme" dedi, "Çünkü beklenen zaman yakındır. [11]Kötülük yapan, yine kötülük yapsın. Kirli olan, kirli işlerini sürdürsün. Doğru olan, yine doğruyu yapsın. Kutsal olan kutsal kalsın."

[12]"İşte tez geliyorum! Vereceğim ödüller yanımdadır. Herkese yaptığının karşılığını vereceğim. [13]Alfa* ve Omega*, birinci ve sonuncu, başlangıç ve son Ben'im.

[14]"Kaftanlarını yıkayan, böylelikle yaşam ağacından yemeye hak kazanarak kapılardan geçip kente girenlere ne mutlu! [15]Köpekler[a], büyücüler, fuhuş yapanlar, adam öldürenler, putperestler, yalanı sevip hile yapanların hepsi dışarıda kalacaklar.

[16]"Ben İsa, kiliselerle* ilgili bu tanıklığı sizlere iletsin diye meleğimi gönderdim. Davut'un kökü ve soyu Ben'im, parlak sabah yıldızı Ben'im."

[17]Ruh ve Gelin[b], "Gel!" diyorlar. İşiten, "Gel!" desin. Susayan gelsin. Dileyen, yaşam suyundan karşılıksız alsın.

[18]Bu kitaptaki peygamberlik sözlerini duyan herkesi uyarıyorum! Her kim bu sözlere bir şey katarsa, Tanrı da bu kitapta yazılı belaları ona katacaktır. [19]Her kim bu peygamberlik kitabının sözlerinden bir şey çıkarırsa, Tanrı da bu kitapta yazılı yaşam ağacından ve kutsal kentten ona düşen payı çıkaracaktır.

[20]Bunlara tanıklık eden, "Evet, tez geliyorum!" diyor. Amin! Gel, ya Rab İsa!

[21]Rab İsa'nın lütfu kutsallarla birlikte olsun! Amin.

[a] *22:15 "Köpek": Burada "Düşük karakterli insan" anlamındadır.*

[b] *22:17 "Gelin": İnanlılar topluluğu (bkz. Va.21:2).* *22:2 Yar.2:9*

22:3 Zek.14:11 *22:5 Yşa.60:19; Dan.7:18* *22:11 Dan.12:10*

22:12 Mez.28:4; Yşa.40:10; 62:11; Yer.17:10 *22:13 Va.1:8*

22:13 Yşa.44:6; 48:12; Va.1:17; 2:8 *22:14 Yar.2:9; 3:22*

22:16 Yşa.11:1,10 *22:17 Yşa.55:1* *22:18-19 Yas.4:2; 12:32*

BİRİMLER CETVELİ

ESKİ ANTLAŞMA'DA GEÇEN TARTI ve ÖLÇÜ CETVELİ

Aşağıda verilen ölçülerin yaklaşık olduğu ve bunların yer ve zamana göre değiştiği göz önünde bulundurulmalı.

UZUNLUK ÖLÇÜLERİ

Türkçesi	*Geçtiği ayetler*	*İbranicesi*	*Birimi*
dört parmak	Çık.25:25; 37:12; 1Kr.7:26; 2Ta.4:5	tefah / tofah	8 cm.
elin eni	Hez.40:5; 43:13	tofah	8 cm.
el genişliği	Hez.40:43	tofah	8 cm.
karış	Çık.28:16; 39:9; 1Sa.17:4; Yşa.40:12; Hez.43:13	zeret	22.5 cm.
arşın	Yar.6:15 vb.	amma	45 cm.

Not: Hezekiel 40-48 bölümlerinde geçen yeni tapınakla ilgili bölümde kullanılan arşının uzunluğu, bir arşına bir elin eni eklenerek elde edilir (yaklaşık 53 cm).

TAHIL ÖLÇÜLERİ

İbranicesi / Aramicesi	*Geçtiği ayetler*	*Birimi*
kav	2Kr.6:25	1.2 lt.
omer	Çık.16:16-36	2.2 lt.
sea	Yar.18:6; 1Sa.25:18; 1Kr.18:32; 2Kr.7:1,16,18	7.5 lt.
efa	Çık.16:36 vb.	22 lt.
letek	Hoş.3:2	110 lt.
homer	Lev.27:16; Say.11:32; Yşa.5:10; Hez.45:11,13, 14; Hoş.3:2	220 lt.
kor	1Kr.4:22; 5:11; 2Ta.2:10; 27:5; Ezr.7:22; Hez.45:14	220 lt.

SIVI ÖLÇÜLERİ

İbranicesi / Aramicesi	***Geçtiği ayetler***	***Birimi***
log	Lev.14:10-24	0.3 lt.
hin	Çık.29:40 vb.	3.6 lt.
bat	1Kr.7:26,38; 2Ta.2:10; 4:5; Ezr.7:22; Yşa.5:10; Hez.45:10,11,14	22 lt.

TARTILAR

Türkçesi	***Geçtiği ayetler***	***İbranicesi***	***Birimi***
—	Çık.30:13; Lev.27:25; Say.3:47; 18:16; Hez.45:12	gera	0.6 gr.
—	Yar.24:22; Çık.38:26	beka	5.8 gr.
kutsal yerin şekeli	Çık.30:13 vb.		10 gr.
şekel	Yar.23:14-15 vb.	şekel	11.5 gr.
krallık ölçüsüne göre şekel	2Sa.14:26		12.5 gr.
mina	1Kr.10:17; Ezr.2:69; Neh.7:71,72; Hez.45:12	mane	575 gr.
talant	Çık.25:39 vb.	kikkar	34.5 kg.

YENİ ANTLAŞMA'DA GEÇEN TARTI ve ÖLÇÜ CETVELİ

Aşağıda verilen ölçülerin ve para değerlerinin yaklaşık olduğu ve bunların yer ve zamana göre değiştiği göz önünde bulundurulmalı.

UZUNLUK ÖLÇÜLERİ

Türkçesi	*Geçtiği ayetler*	*Grekçesi*	*Birimi*
arşın	Yu.21:8; Va.21:17	pihis	53 cm.
kulaç	Elç.27:28	orgia	1.8 m.
ok atımı	Luk.24:13; Yu.11:18; Va.14:20; 21:16	stadion	185 m.
bin adım	Mat.5:41	milion	1 480 m.

TAHIL ÖLÇÜLERİ

Türkçesi	*Geçtiği ayetler*	*Grekçesi*	*Birimi*
ölçek	Va.6:6	hiniks	1.1 lt.
tahıl ölçeği	Mat.5:15; Mar.4:21; Luk.11:33	modios	8.8 lt.
ölçek	Mat.13:33; Luk.13:21	saton	12.3 lt.
ölçek	Luk.16:7	koros	525 lt.

SIVI ÖLÇÜLERİ

Türkçesi	*Geçtiği ayetler*	*Grekçesi*	*Birimi*
ölçek	Luk.16:6	batos	40 lt.
kırk litre	Yu.2:6	metritis	40 lt.

TARTILAR

Türkçesi	*Geçtiği ayetler*	*Grekçesi*	*Birimi*
(yarım, otuz) litre	Yu.12:3; 19:39	litra	330 gr.
kırk kilo	Va.16:21	talanton	40 kg.

PARA BİRİMLERİ

Türkçesi	*Geçtiği ayetler*	*Grekçesi*
bakır para / kuruş	Mar.12:42; Luk.12:59; 21:2	lepton
(birkaç) kuruş	Mat.5:26; Mar.12:42	kodrantis
metelik	Mat.10:29; Luk.12:6	assarion
dinar	Mat.18:28 vb.	dinarion
(gümüş) para	Luk.15:8,9	drahmi
iki dirhem	Mat.17:24	didrahmon
dört dirhemlik bir akçe / gümüş	Mat.17:27; 26:15	statir / argirion
mina	Luk.19:13-25	mna
talant	Mat.18:24; 25:15-28	talanton

2 lepton = 1 kodrantis
4 kodrantis = 1 assarion
16 assarion = 1 dinar (dirhem)
4 dinar (dirhem) = 1 statir
100 dinar = 1 mina
6000 dinar = 1 talant

Not: 1 dinar, İsa Mesih zamanında vasıfsız bir işçinin günlük ücretiydi.

SÖZLÜK

adak ekmekleri

Tapınma Çadırı'nda ve Yeruşalim'deki* tapınakta her Şabat Günü* Tanrı'ya adanan on iki ekmek (bkz. Lev. 24:5-9). Ayrıca, "Tanrı'nın huzuruna konan ekmek" diye bilinir.

adanmış kişi

Kendisini belirli bir süre için Tanrı'ya adayan kişi. Kişi bu zaman içinde alkolden ve ölülere dokunmaktan sakınır, saçlarını uzatırdı. Bu sürenin sonunda Tanrı'ya sunular sunar ve saçlarını kestirirdi (bkz. Say.6:1-21).

alfa

Grek alfabesinin ilk harfi olan alfa, başlangıç simgesi olarak kullanılır.

Antlaşma Sandığı

Önceleri İsrailliler'in Tapınma Çadırı'nda, daha sonraları tapınağın En Kutsal Yeri'nde* bulunan, On Buyruk'un yazılı olduğu taş levhalarla çeşitli kutsal eşyaların içinde korunduğu sandık. Sandık, "Bağışlanma Kapağı" ile örtülürdü (bkz. Çık.25:17-22; İbr.9:5).

Aramice

Antik çağda bugünkü Suriye'de oturan bir Sami halkının konuştuğu, Süryanice'ye benzeyen bir dil. Pers İmparatorluğu'nun resmi diliydi. Eski Antlaşma'da Ezr.4:8-6:18; 7:12-26; Dan.2:4-7:28 ve Yer.10:11 ayetleri Aramice yazıldı. İsa Mesih zamanında Yahudiler İbranice* yerine genellikle Aramice konuşurlardı.

Asya İli

Anadolu'nun bugünkü Ege bölgesi.

Aşera

Kenanlılar'ın ana tanrıçası. Aşera kimi yerlerde dikilen oymalı ağaç sütunlarla temsil edilirdi.

Aştoret

Astarte diye de bilinir. Kenanlılar'm doğurganlık, aşk ve savaş tanrıçası.

ay

Eski İsrail'de yeni yıl ve ayların başlangıcı bugün kullandığımız takvimden farklıydı. Musa'nın kitaplarında iki ayrı takvime rastlıyoruz. Biri Mart/Nisan'da, öbürü Eylül/Ekim'de başlar. Bazı yerlerde hangi takvime uyulduğu pek belli değil. Kral Süleyman'dan itibaren (İ.Ö. 971-931) aşağıdaki takvimin kullanıldığı sanılıyor.

Aylar	**İbranice adları**	**Türkçe karşılığı**
1. ay	Aviv, Nisan	Mart-Nisan
2. ay	Ziv, İyyar	Nisan-Mayıs
3. ay	Sivan	Mayıs-Haziran

4. ay	Tammuz	Haziran-Temmuz
5. ay	Av	Temmuz-Ağustos
6. ay	Elul	Ağustos-Eylül
7. ay	Etanim, Tişri	Eylül-Ekim
8. ay	Bul, Markesvan	Ekim-Kasım
9. ay	Kislev	Kasım-Aralık
10. ay	Tevet	Aralık-Ocak
11. ay	Şevat	Ocak-Şubat
12. ay	Adar	Şubat-Mart

Baal
"Efendi" ya da "koca" anlamına gelen Baal, Kenanlılar'ın verimlilik ilahıydı.

Baalzevul
Bkz. Baalzevuv

Baalzevuv
"Sineklerin efendisi" anlamına gelen Baalzevuv, İsrailliler'in Baalzevul (Yüksek yerin tanrısı) adlı bir Filist ilahına taktıkları alaylı bir isimdi (bkz. 2Kr.1:1-6). Yeni Antlaşma'da geçen Baalzevul, Şeytan anlamında kullanılır.

Babil sürgünü
Babil Kralı Nebukadnessar, İ.Ö. 597 yılında Yahudiler'in başkenti Yeruşalim'i* ele geçirdi ve halkın ileri gelenlerini Babil'e götürdü. İ.Ö. 586 yılında kenti yıkarak halkı Babil'e sürdü. Yahudiler'in orada kaldıkları 70 yıllık dönem "Babil sürgünü" diye bilinir (bkz. 2Kr.24-25; 2Ta.36).

bayram
Kutsal Kitap'ta geçen bayramlar:

Bayram Adı	**Geçtiği Ayetler**	**Tarih**
Fısıh* Bayramı	Çık.12:1-14; Lev.23:5; Say.9:1-14; 28:16; Yas.16:1-3a, 4b-7	14 Aviv (Mart-Nisan)
Mayasız Ekmek Bayramı	Çık.12:15-20; 13:3-10; 23:15; 34:18; Lev.23:6-8; Say.28:17-25; Yas.16:3b,4a,8	15-21 Aviv (Mart-Nisan)
Hasat Bayramı / Haftalar Bayramı / Pentikost Bayramı	Çık.23:16a; 34:22a; Lev.23:15-21; Say.28:26-31; Yas.16:9-12; Elç.2:1	6 Sivan (Mayıs-Haziran)

Anma Günü / Boru Çalma Günü / Yeni yıl	Lev.23:23-25; Say.29:1-6	1 Tişri (Eylül-Ekim)
Günahları Bağışlatma Günü	Lev.16:1-34; 23:26-32; Say.29:7-11; Elç.27:9-10	10 Tişri (Eylül-Ekim)
Çardak Bayramı / Ürün Devşirme Bayramı	Çık.23:16b; 34:22b; Lev.23:33-36a; 39:43; Say.29:12-34; Yas.16:13-15; Zek.14:16-19	15-21 Tişri (Eylül-Ekim)
Tapınağın Açılışını Anma Bayramı	Yu.10:22	25 Kislev (Kasım-Aralık)
Purim Bayramı	Est.9:18-32	14,15 Adar (Şubat-Mart)

bilici
Eş anlamlı "hoze" ve "roe" İbranice sözcüklerin karşılığı olarak kullanılan bilici, sözcüğü sözcüğüne "gören" anlamına gelir. Bu terimler peygamberleri nitelemek için kullanılırdı (bkz. 1Sa.9:9).

bölge kralı
Grekçe "Tetrarhis", Roma adına küçük bir bölge üzerinde yetkili kılınan krala verilen özel bir unvandır. (Ayrıca bkz. Hirodes*.)

cüzam
İncil'de "cüzam" diye çevrilen sözcük birçok deri hastalığı için kullanılırdı.

çul ve kül
Çul, kıldan yapılmış kaba dokumadır. Eski çağlarda Yahudiler tövbe ya da yas işareti olarak çul giyer ve üzerlerine kül serperlerdi.

Davut Oğlu
İsa Mesih'in unvanlarından biri.

dillerle konuşmak
Kişinin bir dili Kutsal Ruh'un etkisiyle konuşması (bkz. Elç.2:4-13; 10:46; 19:6; 1Ko.12:8,28,30; 14:2-39).

din bilginleri
Yeni Antlaşma'da, Kutsal Yazılar'ı kopya etmek, yorumlamak ve öğretmekle uğraşan Yahudi din adamları anlamındadır.

efod

Ayrıntıları Çık.28 ve 39. bölümlerde anlatılan keten bir üst giysi. Halk Rab'bin isteğini öğrenmek için efodun göğüs kısmında bulunan Urim ve Tummim'e* başvururdu. Efod sözcüğü bazı yerlerde bir çeşit put olarak da kabul ediliyor (örneğin Hak.8:27; 17:5; 18:14-20).

En Kutsal Yer

Önceleri Tapınma Çadırı'nda, sonraları da Yeruşalim'deki* tapmakta yer alan ve yalnız başkâhinin yılda bir kez girebildiği en kutsal bölme, iç oda.

Ferisiler

İsa Mesih döneminde dindar bir Yahudi mezhebi. Bu mezhep Kutsal Yasa'ya ve yüzyıllar boyu Yasa'ya dayandırılan dinsel kurallara sıkı sıkıya bağlıydı.

Fısıh

"Dokunmadan geçmek" anlamına gelen İbranice "Pasah" sözcüğünün karşılığıdır. İsrailliler Fısıh Bayramı'nda* Mısır'daki kölelikten kurtuluşlarını kutlarlar (bkz. Çık.12:13,27).

göğüslük

Başkâhinin efod* üzerine taktığı kare biçimindeki dokuma (Çık.28:15-16). Bu dokumaya iliştirilmiş on iki değerli taşın üzerine de İsrail'in on iki oymağının adları kazınmıştı. Bu sayede başkâhin En Kutsal Yer'e* her girdiğinde halkı Tanrı'nın huzuruna çıkarmış oluyordu.

Grekler

Grek törelerine göre yaşayan halklar. Rom.10:12; 1Ko.12:13; Gal.3:28'de Yahudi olmayanlar anlamına gelir.

haftanın ilk günü

Pazar günü.

Hazırlık Günü

Perşembe günbatımından Cuma günbatımına kadar olan süre; bu süre içinde Yahudiler, Şabat Günü* için hazırlık yaparlar.

Hirodes

Yeni Antlaşma'da beş ayrı kişinin adıdır:

1) Birincisi İ.Ö. 40 ile 4 yılları arasında Filistin'i Roma adına yöneten Büyük Hirodes'tir (bkz. Mat.2:1-15). Büyük Hirodes öldüğünde krallığı üç oğlu arasında paylaşıldı: Yahudiye* ile Samiriye Hirodes Arhelas'a (İ.Ö. 4 - İ.S. 6), Celile ile Perea Hirodes Antipa'ya (İ.Ö. 4 - İ.S. 39) ve kuzeydoğu toprakları Filipus'a (İ.Ö. 4 - İ.S. 33/4) verildi.

2) Hirodes Arhelas'ın (bkz. Mat.2:22) kötü idaresinden ötürü Yahudiye ile Samiriye'nin yönetimi daha sonra bir Roma Valisi'ne verildi (İ.S. 6).

3) Tetrarhis (bölge kralı*) Hirodes diye de bilinen Hirodes Antipa, Peygamber Yahya'yı tutuklatıp öldürttü, İsa Mesih'i yargılanmak üzere Pontius Pilatus'a gönderdi (bkz. Mat.14:1-12; Luk.23:7-12).

4) Büyük Hirodes'in torunlarından Kral I. Hirodes Agrippa, İ.S. 37 ile 44 yılları arasında Filistin'in çeşitli bölgelerini yönetti. 44 yılındaki ölümü Yeni Antlaşma'da kaydedilmiştir (bkz. Elç.12:20-23).

5) I. Hirodes Agrippa'nın oğlu olan II. Hirodes Agrippa, babasının krallığını İ.S. 48 yılında miras aldı. Pavlus'un duruşmasında bulunan bu Agrippa'ydı (bkz. Elç.25:13-26:32).

Hitit

Eski Antlaşma'da geçen Hitit adı iki farklı halkı tanımlıyor:

1) İsrailliler'in fethinden önce Kenan'da yaşayan halk (örneğin Yar.23:10);

2) Anadolu Hititleri'nin Güneydoğu Anadolu ve Suriye'de "Geç-Hitit" krallıklarını kurmuş olan torunları (1Kr.10:29; 2Ta.1:17).

Bu halkların ilişki derecesi tam bilinmiyor.

hozana

Aramice* "Şimdi kurtar" anlamına gelen "hoşana" sözcüğü, Yeni Antlaşma'da Kurtarıcı İsa'yı selamlamak için kullanılıyor.

İbranice

İsrailliler'in dili. Yeni Antlaşma'da, İbranice'den söz edildiği bazı yerlerde bu dile benzeyen Aramice* kastedilir.

ihtiyar

Kilise* önderi. İhtiyar unvanı İsrail'de halkın ileri gelenleri için de kullanılırdı.

inanlılar topluluğu

Grekçe "ekklisia" sözcüğünün kök anlamı "topluluk" ya da "toplantı"dır. Eski Antlaşma'nın Grekçe çevirisi olan Septuaginta'da İsrail halkı için kullanıldı. Sonradan Hıristiyan topluluğu için teknik terim olup Yunanca'dan Türkçe'ye "kilise" şeklinde geçti. Elinizdeki çeviride bu sözcük, dünya çapındaki ya da belirli bir kentteki Hıristiyan topluluğundan söz ederken "kilise"; topluluk bireylerinin karşılıklı davranışlarından, ilişkilerinden ve sorunlarından söz ederken "inanlılar topluluğu" ya da "topluluk" diye çevrilmiştir.

İnsanoğlu

Dan.7:13'te geçen ve İncil'de İsa Mesih'in kendisi için kullandığı unvan.

kâhin

Tanrı ile insanlar arasında aracılık yapan ve Tanrı'ya kurban sunmak gibi dinsel işlerle uğraşan görevli. Kâhinin büyücülük, falcılık, sihirbazlık, gaipten haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar Yas.18:9-14 ayetlerinde yasaklanmıştır.

kâse
Bazen büyük acı simgesi olarak kullanılır (bkz. Mat.20:22-23; 26:39-42; Mar.10:38-40; 14:36; Luk.22:41-44; Yu.18:11).

kaya tavşanı
Bilimsel açıdan "kır sıçanımsı" olarak adlandırılan bu otobur hayvan tavşan büyüklüğünde olup kayalık tepelerde yaşar.

Kefas
"Kaya" anlamına gelen Petrus adının Aramice'si*.

Keretliler'le Peletliler
Benaya komutasında olan ve Davut'u koruma birliğini oluşturan paralı askerler. Keretliler'in Giritli, Peletliler'inse Filistli olduğu sanılıyor.

Keruvlar
Kanatlı doğaüstü varlıklar ve bunların heykelleri.

Kızıldeniz
İbranice terim iki farklı coğrafi yer için kullanılıyor:

1) İsrailliler'in Mısır'dan çıkarken geçtiği deniz. Bu olayın Süveyş Körfezi'nin sonuna yakın bataklık bölgede geçtiği sanılıyor. Burası "Acı Göller" diye de bilinir.

2) Süveyş ve Akabe Körfezleri.

Kildaniler
Kuzey Arabistan'da yaşamış olan Sami ırkından yarı göçebe bir halk. Sonraları Güney Mezopotamya'nın Ur Kenti çevresine yerleştiler (Yar.11:28). Yeni-Babil İmparatorluğu'nu (İ.Ö. 626-539) yöneten krallar bu halktandı. Daniel Kitabı'nda "yıldızbilimciler" diye çevrilen "Kildaniler" sözcüğü İbranice'de ve Aramice'de* bir büyücü topluluğu anlamına da geliyor.

kilise
Bkz. inanlılar topluluğu.

kötü olan
Şeytan.

Kûş
1) Kûş adı genellikle Mısır'ın güneyindeki Asvan'dan bugünkü Hartum'a yakın olan Beyaz Nil ile Mavi Nil'in birleştiği yer arasında uzanan bölge için kullanılırdı.

2) Sadece Yar.2:13'te geçen Kûş adı ise Aden bahçesine yakın bir bölgeyi niteliyor.

kutsal kent
Yeruşalim*, Kudüs.

Kutsal Yasa
Tanrı'nın Peygamber Musa'ya verdiği yasalar dizisi.

Kutsal Yer
Önceleri Tapınma Çadırı'nda, sonraları da Yeruşalim'deki* tapmakta yer alan ve yalnız İsrailli kâhinlerin* girebildiği bölme. Tapınağın ikinci odası olan bu bölüme "ana bölüm" denilir. Kutsal Yer küçük harfle yazıldığı zaman Tapınma Çadırı'nı ya da tapınağın tümünü anlatır.

Levililer
İsrail'in on iki oymağından biri. Harun ve Harun'un soyundan gelen kâhinler bu oymaktandı. Levililer adı, bu kâhinlere tapınakta yardım eden görevliler için kullanılırdı (bkz. 1Ta.23:28-32).

Livyatan
Kenan mitolojisinde de geçen bir çeşit deniz canavarı.

man
Tanrı'nın Mısır'dan çıkan İsrailliler'i çölde doyurmak için gökten gönderdiği yiyecek (bkz. Çık.16:13-36).

meshetmek
Eski Antlaşma'da kutsal bir amaçla kullanılacak bir eşyanın üzerine ya da yeni göreve atanacak bir kişinin başına zeytinyağı sürmek. Yeni Antlaşma'da "mesh" sözcüğü Tanrı'nın, Kutsal Ruhu'nu inanlılara verişini de kapsıyor (bkz. Çık.30:22-29; 1Sa.10:1-10; 16:3; 24:6; 1Kr.19:5-16; Yşa.61:1-3; Elç.10:38; 1Yu.2:20,27).

Mesih
Mesih, "Meshedilmiş Olan" (Grekçe "Hristos"). Peygamberlerin geleceğini önceden haber verdikleri Kurtarıcı Kral İsa.

Mesih Karşıtı
1) Dünyanın son günlerinde İsa Mesih'e karşı koymak üzere Şeytan tarafından güçlendirilecek olan kötü kişi.

2) İsa Mesih'e karşı koyan kimse (1Yu.2:18-22, 4:3; 2Yu.7).

mezar
Yahudiler ölülerini kayadan oyulmuş mağaralarda gömerlerdi. Mağara, ağzına büyük bir taşın yuvarlanmasıyla kapatılırdı.

Millo
İbranice "dolmak" fiilinden türetilmiş ad. Toprağın düzeltilip engebeli yerleri doldurmasıyla oluşturulan alan olabilir.

Molek
Ammonlular'ın Molok, Milkom ya da Malkam diye de bilinen ilahı. Zaman zaman bu ilahın sözde öfkesini dindirmek için çocukları yakarak kurban ederlerdi. Kutsal Yasa bu çeşit uygulamaları yasaklıyor (bkz. Lev.18:21, 20:2-5).

murdar
Dinsel açıdan kirli.

mür
İlaç ve parfüm olarak kullanılan değerli ve hoş kokulu bir yağ.

omega
Grek alfabesinin son harfi olan omega, sonu simgelemek için kullanılır.

Onbirler
Yahuda İskariot'un ölümünden sonra İsa Mesih'in elçileri bir süre "Onbirler" olarak anıldı. Yahuda'nın yerine Mattiya seçildikten sonra elçilerden tekrar "Onikiler" diye söz edilmeye başlandı.

Onikiler
İsa Mesih'in on iki elçisi (havarisi).

oruç
Belli bir süre yiyecekten içecekten kaçınmak. Kutsal Kitap'ta oruç için kesin bir süre belirtilmez; gece gündüz sürdürülebilir.

öteki uluslar
Yahudi olmayanlar.

para bozanlar
Putperestliğin işaretlerini taşıyan Roma parasını tapınak vergisini ödemekte kullanmak yasaktı. Onun için, bu parayı özel bir akçeyle değiştirmek gerekiyordu. Para bozan kişiler bu iş için fahiş ücretler alırdı.

perde
Yahudiler'in tapınağında, En Kutsal Yer'i* Kutsal Yer'den* ayıran perde (bkz. Çık.26:31-35; İbr.10:19-20).

Rabbî
Kutsal Yasa uzmanlarına verilen ve "Hocam" anlamına gelen Aramice* bi unvan.

Rab'bin Sofrası

Yeni Antlaşma'da İsa Mesih'in ölümünü anmak için yapılan tören (bkz. Mat.26:26-29; Mar.14:22-25; Luk.22:15-20; 1Ko.11:23-34).

Roma vatandaşı

Eski Roma imparatorluğunun sınırları içinde yaşayan herkes Roma vatandaşı değildi. Roma vatandaşı olmanın ayrıcalıkları arasında, dayak ve çarmıh gibi utanç verici cezalardan muaf tutulma, suçlamalar karşısında imparatora başvurabilme hakkı vardı. Doğuştan Romalı olmayan bir kişi bu vatandaşlığı, kölelikten özgür kılınarak, bir ödül olarak ya da parayla satın alarak elde edebilirdi.

saat

Eski çağlarda genellikle günbatımı, yeni bir günün başlangıcı sayılırdı. Gece, on iki saate ya da "nöbet" denen üçer veya dörder saatlik zaman dilimlerine bölünmüştü. Gündüz ise gün doğuşundan başlayarak on iki saate bölünmüştü. Örneğin, bu düzenlemeye göre (gündüz) altıncı saat = öğle vakti; dokuzuncu saat = saat 15:00, vb. Yeni Antlaşma'da belirtilen saatler bu sisteme göre düzenlenmişti. Ne var ki, bazı uzmanlara göre Yuhanna yazılarında bugünkü sisteme yakın bir sistem kullandı. Bu durumda onuncu saat sabah saat 10:00 olur (bkz. Yu.1:39).

Sadukiler

Yahudilik'te akılcılığı savunan bir mezhep. Sadukiler, Eski Antlaşma'dan yalnız Musa'nın kitaplarını kabul eder, ölümden sonraki yaşam, diriliş, cennet, cehennem düşüncesine ve cin, melek gibi doğaüstü varlıklara inanmazlardı.

Samiriyeliler

Yahudiler'le öbür halkların karışımından oluşan, Yahudiye* ile Celile arasında yaşayan melez bir halk. Tektanrıcı oldukları halde Samiriyeliler, saf kan Yahudi olmadıklarından ve birtakım değişik dinsel görenekleri izlediklerinden Yahudilerce hor görülürdü.

satraplar

Pers Kralı adına geniş bölgeleri yöneten üst düzey valiler (İ.Ö. 6-4. yüzyıl arası).

Sela

Müzikte duruş ifade eden bir terim olduğu sanılıyor.

Sezar

Roma imparatorlarına verilen bir unvan. Kayser diye de bilinir.

Siyon

Yeruşalim* Kenti'nin kurulduğu tepelerden biri olan "Siyon" sözcüğü, mecazi anlamda "Tanrı'nın konutu", "Tanrı'nın halkı" demektir. "Siyon kızı" ise "Yeruşalim halkı" anlamına gelir.

sunular

Levililer Kitabı'nda açıklanan sunular sistemi oldukça karmaşıktır. Beş temel sunu vardır.

Sununun Adı	**Geçtiği Ayetler**	**Amaç ve Anlamı**
Yakmalık sunu	Lev.1; 6:8-13; 8:18-21; 16:24	Gönüllü tapınma, günahları bağışlatmak, Tanrı'ya bağlılık göstermek
Tahıl sunusu	Lev.2; 6:14-23	Gönüllü tapınma, Tanrı'nın lütfunu hatırlamak
Esenlik sunusu	Lev.3; 7:11-34	Gönüllü tapınma, şükran ve paydaşlık
Günah sunusu	Lev.4:1-5:13; 6:24-30; 8:14-17; 16:3-22	Günaha karşılık zorunlu sunu, günahları bağışlatmak, arınma
Suç sunusu	Lev.5:14-6:7; 7:1-6	Bedeli ödenmesi gereken günahlara karşılık zorunlu sunu

sünnetli

İsrail halkı.

sünnetsiz

Kutsal Kitap'ta İsrail halkından olmayanlar.

sürüngen

İbranice sözcük fare, böcek gibi öteki kara hayvanlarını da kapsıyor. Buna benzer başka bir İbranice sözcük Levililer Kitabı'nda "küçük kara hayvanı" diye çevrildi (bkz. Lev.11:29-30).

Şabat Günü

İsrailliler'in dinlenme ve tapınma günü (Cuma günbatımından Cumartesi günbatımına dek sürer). Bkz. Çık.20:8-11; Yas.5:12-15.

Tanrı'dan korkanlar
İsa Mesih zamanında Yahudi soyundan olmayıp da Yahudi dinini benimsemiş ama sünnet olmamış kişiler.

Tanrı'nın Egemenliği
Bu terim, Tanrı'nın dünya üzerinde bir kral gibi egemenlik sürdüğünü anlatır. Mat.3:2-3 ve Luk.11:20'ye göre İsa'nın dünyaya gelişiyle başlamış olan bu egemenlik, yine Mat.24-25'e göre İsa'nın ikinci gelişinden sonra tümüyle gerçekleşecektir.

Tanrı'nın huzuruna konan ekmek
Bkz. adak ekmekleri.

Tofet
Yeruşalim* dışında Ben-Hinnom Vadisi'nde bir tapınma yeriydi. Burada halk ilah Molek'in* sözde öfkesini dindirmek için çocukları yakarak kurban ederdi.

topluluk
Bkz. inanlılar topluluğu.

tunç
İbranice ve Aramice'deki* ilgili sözcükler hem bakır hem tunç anlamına gelir. Bakır ısıya daha dayanıklıdır ve Çık.27:1-8'le 38:1-7'de açıklandığı gibi sunağın yapımında kullanılmış olabilir. Tunç daha serttir ve 1Sa.17:5'te belirtildiği gibi silah yapımında kullanılırdı.

tümen
İsa Mesih zamanında Roma ordusunun "lejyon" denilen ve yaklaşık 6 000 erden oluşan askeri birliği.

Urim ve Tummim
Başkâhinin efodundaki* göğüslüğünde* bulunan iki küçük nesne. Bunlar kura çekmek ve Tanrı'nın isteğini öğrenmek için kullanılırdı.

vaftiz
Sözcük anlamıyla "suyla yıkama", "suya daldırma" (bkz. Mat.3:5-17; 28:19; Mar.1:4-11; 16:15-16; Luk.3:2-22; Yu.1:24-28,33; 4:1-3; Elç.1:5; 2:38-41; 10:46-48; 19:1-6; Rom.6:3-4; 1Ko.12:13; Gal.3:27; Kol.2:12; 1Pe.3:20-21).

vergi görevlisi
İsa zamanında Roma İmparatorluğu adına Yahudi halkından vergi toplayan ve bu yüzden sevilmeyen kişi.

Yahudiye
1) Roma İmparatorluğu zamanında Filistin'in güney kısmından oluşan eyalet; 2) Bu eyaletle birlikte Yahudiler'in çok sayıda bulunduğu komşu eyaletlerin topraklarının tümü.

Yardımcı
Yeni Antlaşma'nın Yuhanna bölümünde Grekçe'deki "Paraklitos" sözcüğünün karşılığı. Kutsal Ruh'un unvanlarından biri olan Paraklitos, ayrıca "Tesellici" ya da "Öğütçü" diye çevrilebilir.

Yeruşalim
Bugünkü Kudüs; Kutsal Kitap'ta Şalem, Davut Kenti, Siyon*, kutsal kent, Ariel diye de geçer. "Yeruşalim kızı" ise "Yeruşalim halkı" anlamına gelir.

yıkıcı iğrenç şey
İlk defa Dan.9:27'de sözü edilen yıkıcı iğrenç şeyle ilgili yorumlar şöyledir:

1) İ.Ö. 168 yılında Suriye Kralı Antiohos Epifanis tarafından Yahudiler'in Yeruşalim'deki* tapınağında dikilen put;

2) İ.S. 70 yılında Yahudiye'de* büyük tahribat yapan Roma ordusu;

3) Gelecekte Tanrı'ya başkaldıracak olan Mesih Karşıtı*.

Yurtseverler
Roma döneminde aşırı milliyetçi bir Yahudi partisi.

Yüksek Kurul
İsa döneminde Yahudiler'in milli meclisi olan ve "Sanhedrin" diye bilinen yetmiş kişilik Yüksek Kurul, önemli kâhinler*, ileri gelenler ve din bilginlerinden* oluşurdu. Başkâhin Kurul'a başkanlık ederdi.

KAYNAK AYETLER

MATTA

1 *2:6,17-18; 3:3; 4:15-16; 8:17; 12:17-21; 13:14-15,35; 21:4-5,42; 26:31; 27:9-10*
2 *8:10-12; 21:33-45; 24:14; 28:18-20*
3 *4:23-24; 8:16; 9:35; 19:2*
4 *Örn. 17:14-17; 20:29-34*
5 *Örn. 8:23-27; 14:15-21*
6 *5-7; 10; 13:1-52; 18:1-35; 23-25. Bu bölümlerin hepsi, "İsa bu konuşmasını bitirince..." gibi bir deyimle biter.*
7 *3:1-2; 4:17,23; 6:10-13,33; 9:35; 10:7; 11:11-12; 12:28; 13:1-52; 16:19,28; 18:23-25; 20:1-16; 22:2-14; 24:14; 25:1-46*
8 *18:1-5; 20:21-28; 23:8-12*
9 *6:19-34; 8:18-22; 10:16-42; 16:25-26; 19:16-30*
10 *23:13-14; ayrıca bkz. 5:20; 15:1-20; 16:1-12; 18:33-37; 21:23-22:46; 23:1-39*
11 *7:13-23; 11:20-24; 12:36-42; 13:24-30,36-43; 24:1-25:46*
12 *3:17; 9:1-7; 11:4-6,27; 13:16-17; 14:32; 16:16-20,27; 17:1-7; 26:64; 27:43,54; 28:9*

MARKOS

1 *Örn. 3:20-21; 5:3-6,25-27*
2 *Örn. 6:51; 7:37; 9:15*
3 *1:1,11; 3:11; 5:7; 9:7; 12:1-11; 14:61-62; 15:39*
4 *2:28; 8:31,38; 9:9-12,31; 10:32-33,45; 13:26; 14:21,41,62*
5 *1:1; 8:29; 9:41; 12:35; 14:61*
6 *Örn. 1:25-28; 2:5-12; 4:39-41; 6:47-51*
7 *Örn. 1:37-38,43-45; 5:43; 7:36; 8:30*
8 *Örn. 1:16-20; 3:11-19; 4:10-12,34; 8:27-33; 13:3-36; 16:7, 9-18*
9 *8:34-38; 9:33-37; 10:28-31, 35-45*
10 *1:15; 2:5; 4:40; 5:34,36; 9:23-24; 10:52; 11:22-26; 16:11-18*
11 *1:15; 4:11,26-32; 9:1; 10:14-15,24-27; 12:34; 14:25*
12 *1:23-27,32-34,39; 3:11-19; 5:2-20; 6:7; 7:25-30; 9:17-29*
13 *Örn. 3:2-6,22-30; 7:1-13; 11:18,27-33; 12:1-13,38-39; 14:1,43-65*
14 *8:31; 9:9; 10:32-34,45; 14:8*

LUKA

1 *3:4; 1:17,76-77*
2 *1:68-79; 2:10-11*
3 *1:11-20; 1:26-38: 2:8-15*
4 *3:21-22; 9:35*
5 *Örn. 1:41-42; 1:67; 2:25-28*
6 *5:17; 9:43-44; 11:14-20*
7 *4:43; 8:1,9-10; 9:2,11,60; 10:9-11*
8 *Örn. 6:20; 12:31-32; 17:20-21; 18:16-17,24-30*
9 *1:32-33; 13:18-21, 28-30; 17:20-21; 19:11-27; 21:5-31; 22:16-18,29-30; 23:42*
10 *1:77; 7:41-50; 11:4*
11 *6:24-26; 12:13-34; 16:13,19-31; 18:18-30; 19:1-10*
12 *2:8-15; 4:18-19; 6:20-26*
13 *7:36-50; 8:3; 10:30-42; 17:11-19*
14 *19:10 ve 15:1-32; 18:9-14*
15 *3:3; 5:32; 24:47*

16 *5:11,27-28; 6:22-23; 9:23-26,58-62; 12:22-34; 14:25-33*

17 *6:27-28; 11:1-13; 18:1-6; 22:39-46*

YUHANNA

1 *Örn. 1:7,12; 3:15-18,36; 5:24; 6:29,47; 7:38-39; 8:24; 11:25-27; 14:1,10-12; 16:27*

2 *2:11,23; 4:39-42,53; 7:31; 8:30; 10:42; 11:45; 12:11*

3 *1:4; 3:15-16,36; 4:14; 6:27,32-35,40,47-54,63,68; 10:28; 11:25-26; 12:25,50; 14:6; 17:2-3; 20:31*

4 *5:15-18; 7:32; 8:57-59; 9:22; 10:33-39; 11:47-57; bölüm 18 ve 19*

5 *1:1-18; ayrıca bkz. 3:32-36; 6:48; 7:46; 8:26-32; 12:44-50; 14:24-26; 18:37*

6 *1:41; 11:27; 20:31*

7 *1:34,49; 3:16-18; 5:18; 11:4,27; 19:7; 20:28*

8 *1:51; 3:13-15; 5:27; 6:27,53,62; 8:28; 12:23*

9 *1:29; 4:42; 6:35; 8:12; 10:7-18; 11:25-27; 14:6; 15:1-8; 18:36-37*

10 *3:16-21; 5:18-37; 6:32-46; 8:16-19,25-29,42,49-55; 10:30,36-38; 12:44-50; 13:3; 14:7-14; 15:9-10; 16:27-28; 17:1-26*

11 *1:32-33; 3:5-8; 4:23-24; 6:63; 7:39; 14:16-17,25-26; 15:26; 16:7-14; 20:22*

12 *1:12-13; 3:5-8; 7:38-39; 8:31-36; 10:7-15,26-30; 12:24-26; 13:1-17,20,34-35; 14:1-27; 15:1-21; 16:1-28; 17:1-26; 20:17,20-23*

ROMALILAR

1 *1:1,14: 2:16; 15:16-21; 16:25*

2 *1:18-3:20; ayrıca bkz. 5:12-21; 7:5-8:4*

3 *3:21-4:25; ayrıca bkz. 9:30-10:13*

4 *1:5,16; 2:12-3:2; 3:9,19-20,29-30; 9:1-11:36; 15:8-12*

5 *4:1; 2:18*

6 *1:6; 11:13,28-31*

7 *9:2-4; 10:1; 11:13-14; 15:16*

8 *11:17-23; 15:27*

KORİNTLİLER'E BİRİNCİ MEKTUP

1 *Elç.18:1-8; 1Ko.1:20-25; 7:18-19; 8:1-13; 9:19-23; 10:23-11:16*

2 *16:5,8 bkz. Elç.19:21-22*

3 *1:1-3,8; 3:10-17; 6:9-20; 10:31; 11:27-32; 15:34*

4 *1:10-16; 3:3-9; 11:17-19*

5 *1:17-2:16; 3:18-21; 8:1-3; 13:9-12*

6 *5:1-13; 6:9-20; 10:7-8*

7 *8:1-13; 9:19-23; 10:14-33*

8 *12:1-14:40*

9 *16:1-4 bkz. Rom.15:25-28*

KORİNTLİLER'E İKİNCİ MEKTUP

1 *Ayrıca bkz. 5:12; 10:12,18; 11:3-23*

2 *6:1,13; 10:1-2; 12:14,20-13:4; 13:10*

3 *2:14-6:13; 7:2-16*

4 *6:11-12; 7:2-4; 11:2-3; 12:15-21; 13:5-10*

5 *2:17; 3:1-6; 10:7,13-18;*

11:7-12,16-12:6; 12:11-12

GALATYALILAR

1 *1:7; 4:17; 5:10,12; 6:12-13*
2 *Elç.10:1-11:18 ve 15:1-35*
3 *1:6; 3:1,3; 4:9,11,20; 5:7*
4 *1:11-12*
5 *2:1-10*
6 *5:13-26*

EFESLİLER

1 *4:1; 6:20*
2 *6:21-22*
3 *Kol.4:7-8*
4 *Elç.18:19-21; 19:1-20:1*
5 *3:11*
6 *2:1-10*
7 *1:4,5,12*
8 *2:10*
9 *2:11-22*
10 *3:1-10*
11 *4:2-6*
12 *4:7-16*
13 *2:20-22*
14 *5:25-27*
15 *3:10; 2:7'ye de bkz.*
16 *1:10,18-23*
17 *4:1-6:9*
18 *1:15-20; 3:14-19*
19 *6:10-18*

FİLİPİLİLER

1 *Elç.16:12-40*
2 *1:13; 4:22*
3 *Elç.28:16-31*
4 *2:25-30*
5 *1:4-5; 4:10,14-18*
6 *1:20-25*
7 *2:19-23*
8 *2:24*
9 *1:4-5,18,25; 2:1-2,17-18,28-29; 3:1; 4:1,4,10*
10 *1:12-18*
11 *3:3-14; ayrıca bkz. 1:21; 4:13*
12 *1:4-5,9-11*
13 *3:1; 4:4*
14 *1:27-28; 2:1-2,14-16; 4:2*
15 *2:3-4*
16 *1:27-30; 3:2-3; 4:1*
17 *3:15-17; 4:9*

KOLOSELİLER

1 *Elç.19:10; Kol.1:7*
2 *4:7-9; bkz. Filimon'a Giriş.*
3 *1:3-8; 2:5*
4 *1:3,9-12; 2:1-4*
5 *2:4,8,16-23*
6 *2:18-19*
7 *1:15-20. Ayrıca bkz. 1:13-14,27-28; 2:2-3,9-15; 3:1-4,11*
8 *2:6*
9 *1:10,28; 2:1-3,7,19*
10 *2:23*
11 *3:12*
12 *1:10*

SELANİKLİLER'E BİRİNCİ MEKTUP

1 *Elç.17:1-9*
2 *3:1-4*
3 *Elç.18:1*
4 *3:6*
5 *1:2-10*
6 *2:1-12*
7 *2:17-18; 3:10*
8 *4:1,10; 5:11*
9 *4:3-8*
10 *4:10-12; 5:6-22*
11 *4:13*
12 *1:9-10; 2:19; 3:13; 4:13-5:11. Ayrıca 2. Selanikliler'e giriş bölümüne bakınız.*

TİMOTEOS'A BİRİNCİ MEKTUP

1 *2Ti.1:5; 3:15*
2 *Elç.13:50-14:19; 2Ti.3:10-11*
3 *Elç.16:1-3*
4 *1Se.3:1-5*
5 *Elç.19:22*
6 *1Ko.4:17; 16:10-11*
7 *2Ti.4:9,21*
8 *Flp.2:19-23; 1Ti.1:1-2*
9 *1:3-7; 4:1-3,7; 6:3-5,20-21*
10 *3:14-15*
11 *4:11-16*
12 *5:1-2*
13 *5:3-16*
14 *3:1-13*
15 *5:17-22*
16 *2:1-4,8*
17 *2:9-15*
18 *6:6-10,17-19*
19 *1:8-11*

TİMOTEOS'A İKİNCİ MEKTUP

1 *1:8,11-12,17; 2:9-10*
2 *1:15-16; 4:10-12,16,20*
3 *1:6-8; 2:1-7,11-13; 3:12; 4:1-5*
4 *2:14-18; 3:1-9,13*
5 *1:13-14; 2:15; 3:14-17*
6 *1:12; 4:6-8,18*

İBRANİLER

1 *10:32-34; 12:4*
2 *2:1-3; 5:11-14; 6:12; 10:23; 12:1-3*
3 *1:1-14; 2:9-3:6; 4:14-5:10; 6:20-8:6; 8:13-10:22; 12:2-3,24; 13:8,11,13*
4 *7:12,18-19*
5 *8:10-12; 10:16-17*
6 *2:1-4; 3:6-4:13; 6:4-12; 10:26-31; 12:14-17,25-29*

YAKUP

1 *3:12 bkz. Mat.7:16; 5:2 bkz. Mat.6:19; 5:12 bkz. Mat.5:34-37*
2 *1:22-25,27; 2:14-26; 3:13; 4:16*
3 *1:2-10,14-17,19-21,27; 2:1-13; 3:14-18; 4:1-10,13-17; 5:7-11*
4 *1:9-11; 2:2-7; 5:1-6*
5 *1:19-20,26; 3:1-12; 4:11,16; 5:9,12*
6 *5:13-18*

PETRUS'UN BİRİNCİ MEKTUBU

1 *1:6-7; 2:19-25; 3:14-18; 4:1-5,12-19; 5:8-10*
2 *2:1,11-12; 3:8-12; 4:2-8*
3 *1:11,18-21; 2:4,21-24; 3:18; 4:13*

PETRUS'UN İKİNCİ MEKTUBU

1 *1:16; 3:1*
2 *1:14*
3 *1:12-13; 3:1-2*
4 *1:15*
5 *1:3-4*
6 *1:5-13; 3:11-12,14,17*
7 *1:16-19, ayrıca Mat.17:1-8, Mar.9:2-8 ve Luk.9:28-36'ya bkz.*
8 *1:19-21; 3:2,16*
9 *2:1-22*
10 *3:3-13*
11 *3:11-12*
12 *3:15-16*

YUHANNA'NIN BİRİNCİ MEKTUBU

1 *1:1-5; 4:21*
2 *1:1-2,3,4; 2:1,21,26; 5:13*

3 *1:1-4; 4:2,9*
4 *1:3; 3:22-25; 4:14-15; 5:5,9-12,18,20*
5 *1:7; 2:2; 3:5-8,16; 4:10,14*
6 *5:20*
7 *2:1*
8 *1:5-2:12; 2:15-17; 3:3-12; 5:16-19*
9 *3:3*
10 *1:8-9*
11 *1:5-7; 2:3-10,29; 3:1-3,11-24; 4:7-12; 4:16-5:3*
12 *4:7-8,16*
13 *5:13*
14 *2:3-5,13-14,18,29; 3:1,6,16,19-20,24; 4:2,6-8,13,16; 5:2,20*
15 *1:1-2; 2:25; 3:15; 5:11-13,16,20*
16 *3:23; 4:1,16; 5:1,4-5,10-11*
17 *2:26*
18 *2:18-26; 4:1-6*
19 *1:6,8; 2:4,8,21,27; 3:18-20; 4:6; 5:6,20*

YAHUDA

1 *4,8,13,16,18*
2 *11,12,16*
3 *24-25, ayrıca 1 ve 21*

VAHİY

1 *1:9; 2:10,12-13*
2 *1:1 bkz. ayrıca 4:1 ve 22:6*
3 *1:10; 10:8-11; 17:3; 21:10-11; 22:1,16*
4 *1:12-20; 5:6-14; 19:11-16*
5 *7:9-12; 11:16-18; 15:3-4; 19:1-8*

Haritalar ve Elyazmaları

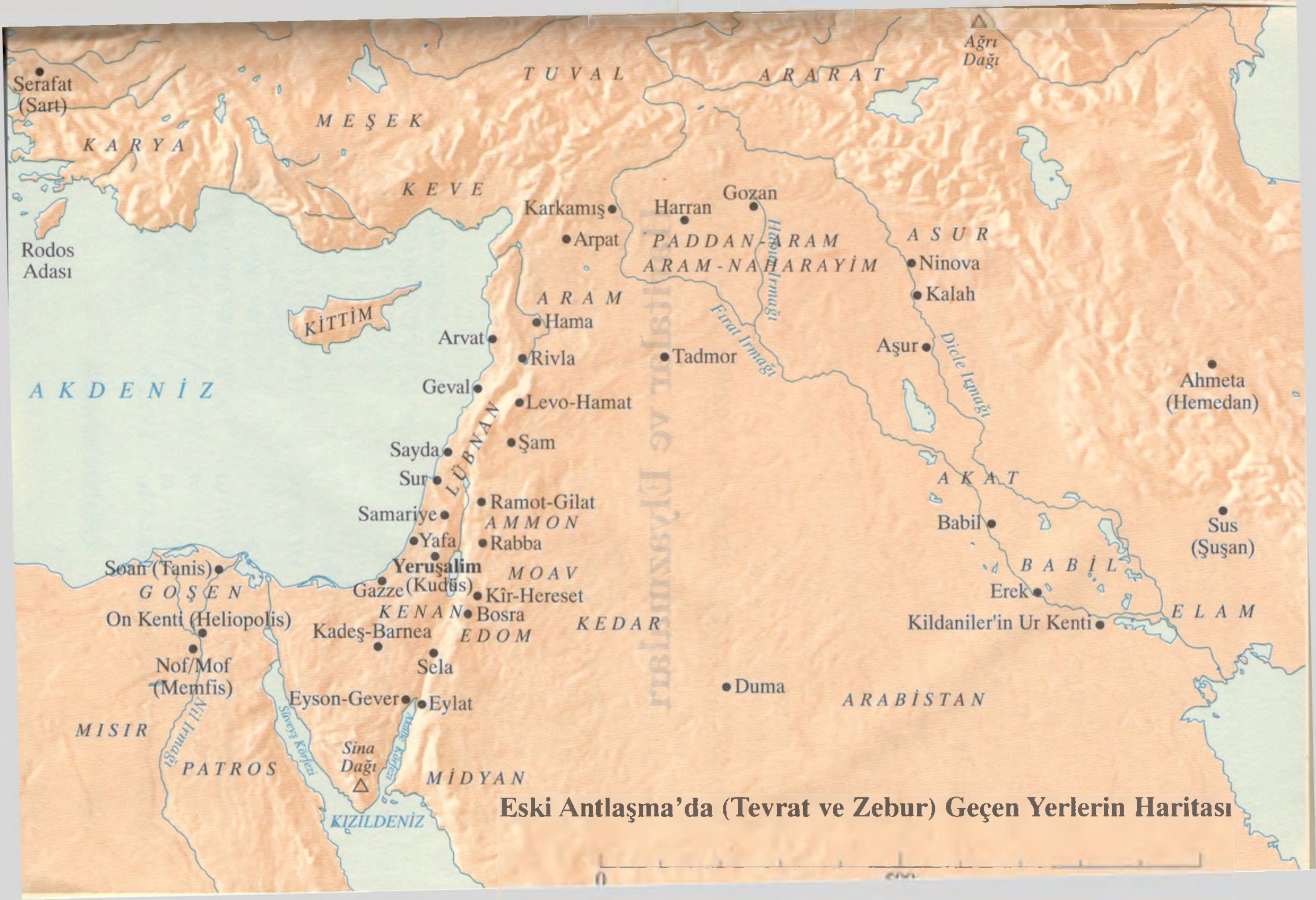
Serafat (Sart)
KARYA
MEŞEK
TUVAL
ARARAT
Ağrı Dağı
KEVE
Rodos Adası
KİTTİM
AKDENİZ
Karkamış
Arpat
Harran
Gozan
PADDAN-ARAM
ARAM-NAHARAYİM
Habur Irmağı
Fırat Irmağı
ASUR
Ninova
Kalah
Aşur
Dicle Irmağı
ARAM
Hama
Arvat
Rivla
Tadmor
Geval
Levo-Hamat
LÜBNAN
Sayda
Şam
Sur
Ramot-Gilat
AMMON
Samariye
Yafa
Rabba
Yeruşalim (Kudüs)
MOAV
Soan (Tanis)
GOŞEN
Gazze
Kîr-Hereset
KENAN
Bosra
On Kenti (Heliopolis)
Kadeş-Barnea
EDOM
KEDAR
Nof/Mof (Memfis)
Sela
Eyson-Gever
Eylat
Duma
ARABİSTAN
AKAT
Babil
BABİL
Erek
Kildaniler'in Ur Kenti
ELAM
Ahmeta (Hemedan)
Sus (Şuşan)
MISIR
Nil Irmağı
PATROS
Süveyş Körfezi
Sina Dağı
Akabe Körfezi
MİDYAN
KIZILDENİZ
0

Eski Antlaşma’da (Tevrat ve Zebur) Geçen Yerlerin Haritası

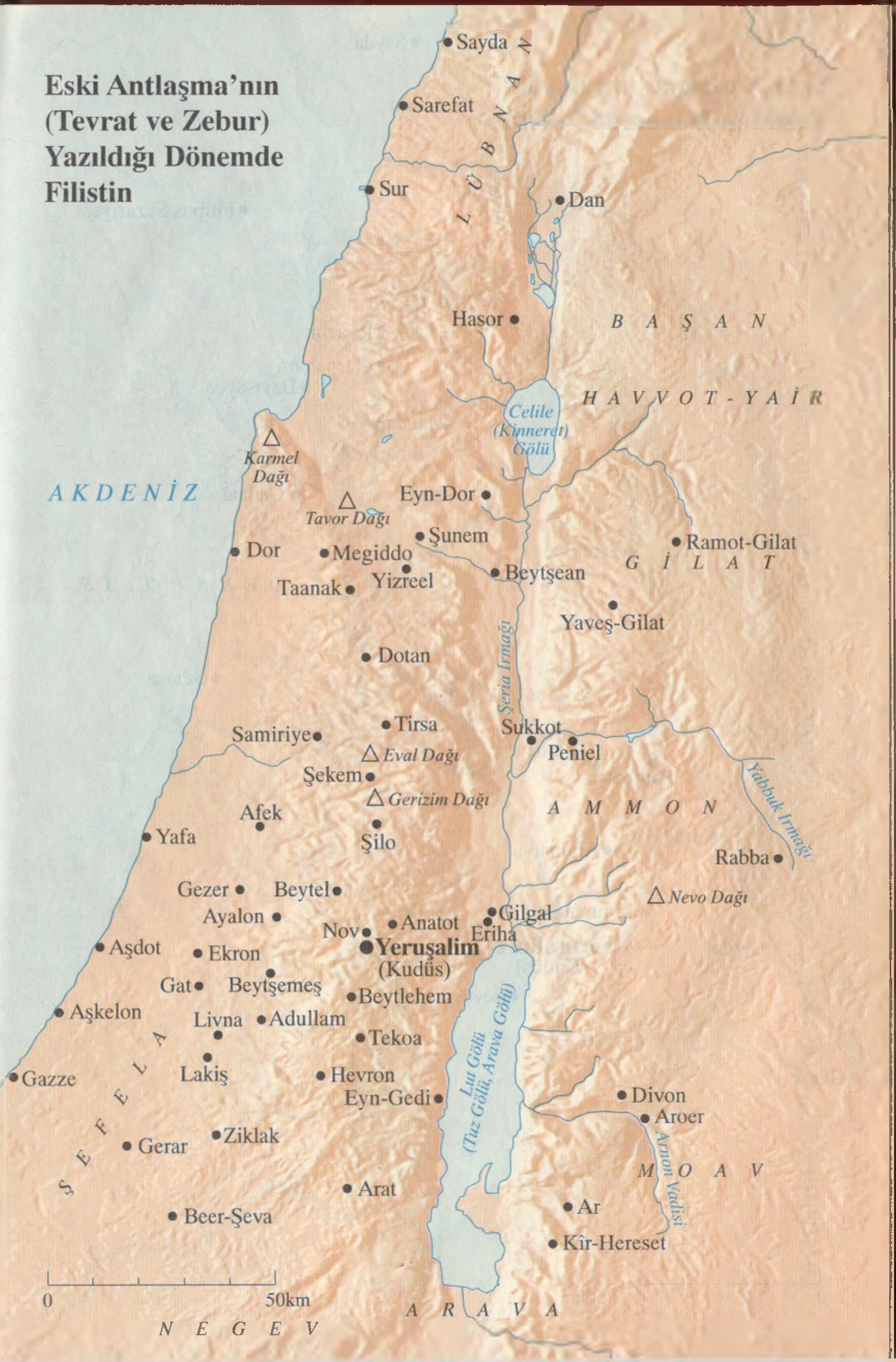

Eski Antlaşma'nın (Tevrat ve Zebur) Yazıldığı Dönemde Filistin

Sayda
Sarefat
LÜBNAN
Sur
Dan
Hasor
BAŞAN
HAVVOT-YAİR
Celile (Kinneret) Gölü
Karmel Dağı
AKDENİZ
Tavor Dağı
Eyn-Dor
Şunem
Ramot-Gilat
Dor
Megiddo
Yizreel
Beytşean
GİLAT
Taanak
Yaveş-Gilat
Dotan
Şeria Irmağı
Tirsa
Sukkot
Samiriye
Eval Dağı
Peniel
Şekem
Gerizim Dağı
AMMON
Yabbuk Irmağı
Afek
Şilo
Yafa
Rabba
Gezer
Beytel
Nevo Dağı
Ayalon
Gilgal
Anatot
Eriha
Nov
Yeruşalim (Kudüs)
Aşdot
Ekron
Gat
Beytşemeş
Beytlehem
Aşkelon
Livna
Adullam
Tekoa
Lut Gölü (Tuz Gölü, Arava Gölü)
Lakiş
Gazze
Hevron
Eyn-Gedi
Divon
Aroer
ŞEFELA
Ziklak
Gerar
Arnon Vadisi
MOAV
Arat
Ar
Beer-Şeva
Kîr-Hereset
0
50km
ARAVA
NEGEV

Yeni Antlaşma'nın (İncil) Yazıldığı Dönemde Filistin

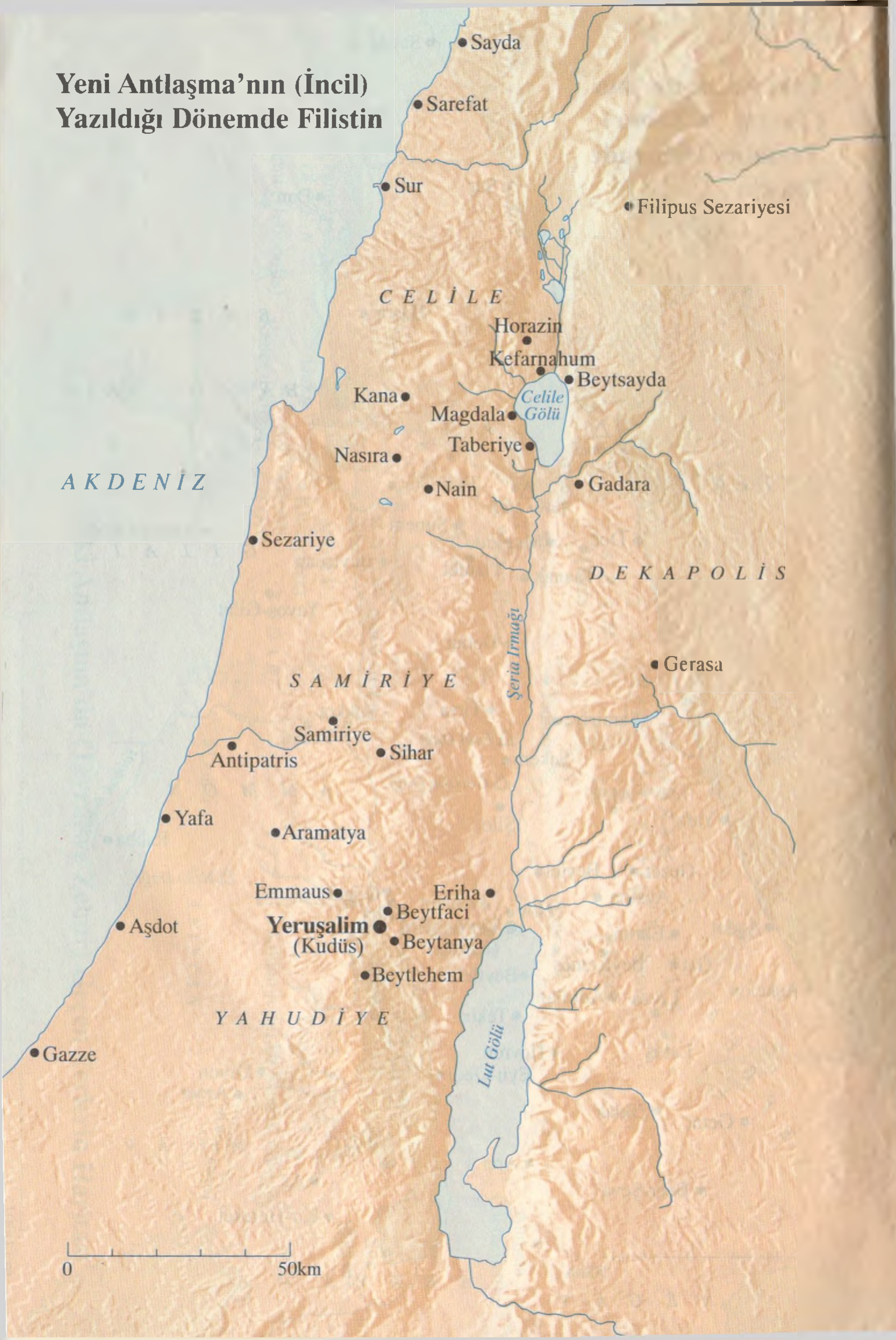
Sayda
Sarefat
Sur
Filipus Sezariyesi
CELİLE
Horazin
Kefarnahum
Beytsayda
Kana
Celile Gölü
Magdala
Taberiye
Nasıra
AKDENİZ
Nain
Gadara
Sezariye
DEKAPOLİS
Şeria Irmağı
Gerasa
SAMİRİYE
Samiriye
Antipatris
Sihar
Yafa
Aramatya
Emmaus
Eriha
Beytfaci
Aşdot
Yeruşalim
(Kudüs)
Beytanya
Beytlehem
YAHUDİYE
Lut Gölü
Gazze
0
50km

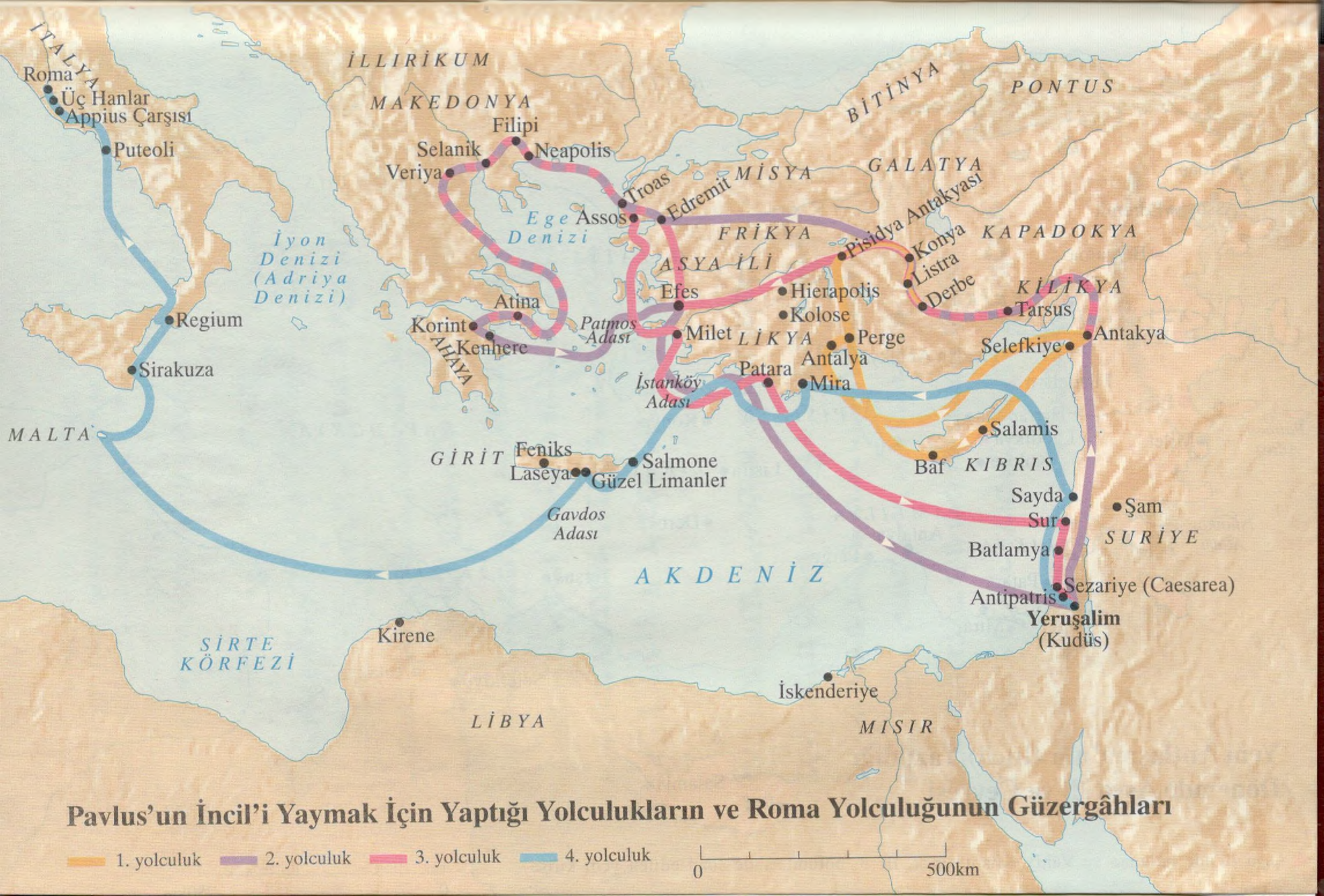

Pavlus'un İncil'i Yaymak İçin Yaptığı Yolculukların ve Roma Yolculuğunun Güzergâhları

İTALYA
Roma
Üç Hanlar
Appius Çarşısı
Puteoli
Regium
Sirakuza
MALTA
İLLİRİKUM
MAKEDONYA
Filipi
Neapolis
Selanik
Veriya
Ege Denizi
İyon Denizi (Adriya Denizi)
Atina
Korint
Kenhere
AHAYA
Patmos Adası
Troas
Assos
Edremit
MİSYA
BİTİNYA
PONTUS
GALATYA
KAPADOKYA
FRİKYA
ASYA İLİ
Efes
Milet
İstanköy Adası
Pisidya Antakyası
Konya
Listra
Derbe
Hierapolis
Kolose
LİKYA
Perge
Antalya
Patara
Mira
KİLİKYA
Tarsus
Antakya
Selefkiye
Salamis
Baf
KIBRIS
Sayda
Sur
Şam
SURİYE
Batlamya
Sezariye (Caesarea)
Antipatris
Yeruşalim
(Kudüs)
GİRİT
Feniks
Laseya
Güzel Limanler
Salmone
Gavdos Adası
AKDENİZ
Kirene
SİRTE KÖRFEZİ
LİBYA
İskenderiye
MISIR
1. yolculuk
2. yolculuk
3. yolculuk
4. yolculuk
0
500km

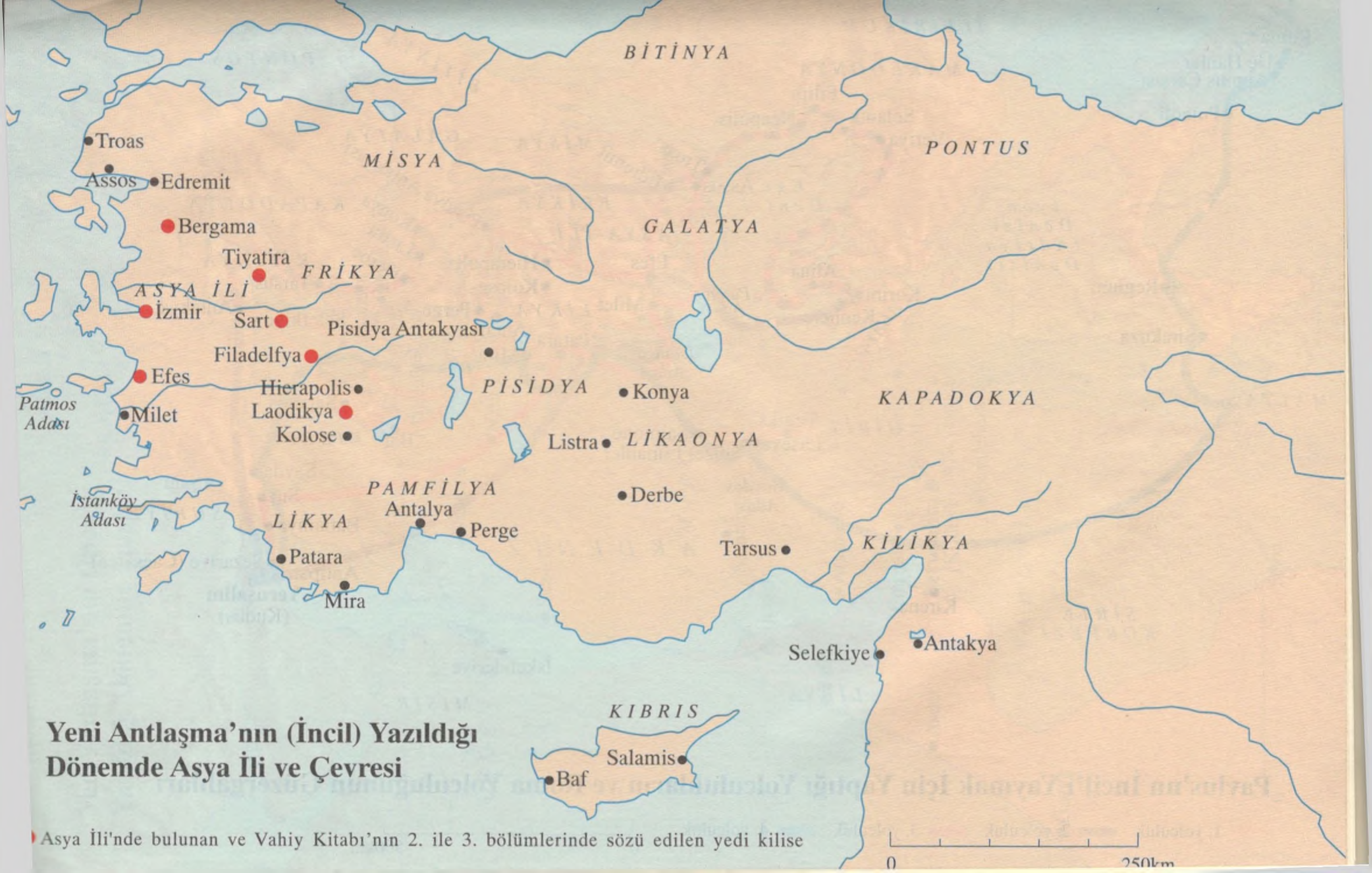
BİTİNYA
PONTUS
MİSYA
GALATYA
FRİKYA
ASYA İLİ
KAPADOKYA
PİSİDYA
LİKAONYA
PAMFİLYA
LİKYA
KİLİKYA
KIBRIS
Troas
Assos
Edremit
Bergama
Tiyatira
İzmir
Sart
Pisidya Antakyası
Filadelfya
Efes
Hierapolis
Laodikya
Kolose
Milet
Patmos Adası
İstanköy Adası
Konya
Listra
Derbe
Antalya
Perge
Patara
Mira
Tarsus
Selefkiye
Antakya
Salamis
Baf
0
250km

Yeni Antlaşma'nın (İncil) Yazıldığı Dönemde Asya İli ve Çevresi

● Asya İli'nde bulunan ve Vahiy Kitabı'nın 2. ile 3. bölümlerinde sözü edilen yedi kilise

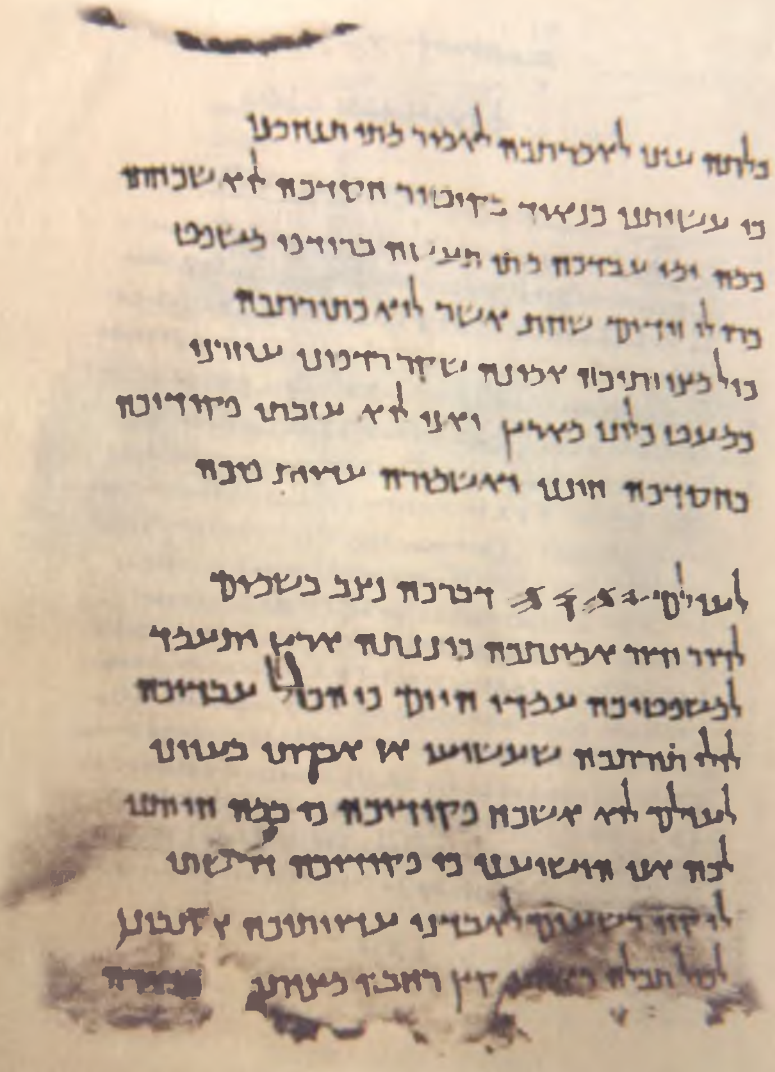

Yukarıdaki elyazması, Elizabeth Hay Bechtel Mezmurlar tomarı (11QPs.) olarak bilinen ve İ.S. 30-50 yılları arasında yazılan bir Kumran elyazmasıdır. Metin, Mezmurlar 119:82-96'yı içermektedir. Şu anda Yeruşalim'de bulunan İsrail Müzesi'nin "The Shrine of the Book" bölümünde sergilenmektedir.

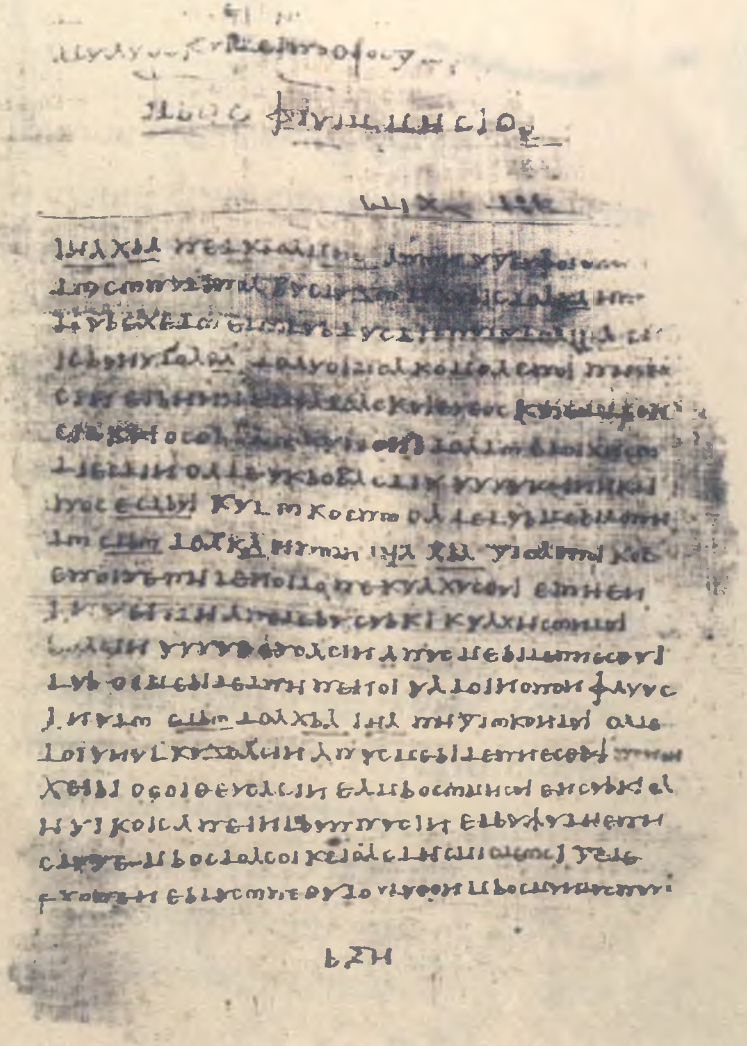

Yukarıdaki metin İncil'in İ.S. 200 yıllarında yazılmış bir kopyasından alınmıştır. Genellikle p^{46} olarak bilinen 2. Chester Beatty Papirüsü'nden alınan bu sayfa Galatyalılar 6:10-18 ve Filipililer 1:1'i içerir. Papirüsün bu bölümü Dublin'deki Chester Beatty Kütüphanesi kolleksiyonundadır.

Kutsal Kitap'ı Okumak için KISA REHBER

Ümitsizlik zamanlarında – *Yeşaya 40* (s.888).
Ayartılma tehlikesi karşısında – *Mezmur 139* (s.777).
Buhranlı anlarınızda – *Mezmur 46* (s.707).
Cesaretiniz kırılınca – *Mezmur 23* (s.690).
Canınız sıkıldığında – *Mezmur 103 ve 104, Eyüp 38-40* (s.750 – 751 ve 669).
İşleriniz durgun gidince – *Mezmur 37* (s.700).
Yalnızlık veya endişeden ruhunuz sıkılınca – *Mezmur 27* (s.692).
Sevdikleriniz için endişe duyunca – *Mezmur 107* (s.756).
Bütçenizi düzenlerken – *Luka 19* (s.1316).
Başkalarıyla iyi geçinmenin yolu – *Romalılar 12* (s.1438).
Hastalıkta – *Mezmur 91* (s.743).
Yolculukta – *Mezmur 121* (s.771).
Çok yorulduğunuz zaman – *Matta 11:28-30; Romalılar 8:31-39* (s.1208 ve 1433).
İyi bir gelir temini için – *Matta 6* (s.1198).
İşlerinizin gittikçe bozulduğunu görünce – *2.Timoteos 3* (s.1524).
Ulusun yaşamında Tanrı'nın yeri – *Yasanın Tekrarı 8* (s.228).
Dostların vefasızlığını görünce – *1.Korintliler 13* (s.1458).
Yürek huzuru bulmak için – *Yuhanna 14* (s.1357).
Sorumlu makamdaysanız – *Yeşu 1* (s.265).
Yas gününde – *1.Korintliler 15; Vahiy 21* (s.1460 ve 1604).
Malınıza mülkünüze güvendiğiniz zaman – *Luka 15 ve 16* (s.1310 - 1311).
Ağır kayıplar karşısında – *Romalılar 8:31-39* (s.1433).
Kötülüğe karşı hazır olmak için – *Efesliler 6:10-24* (s.1493 - 1494)
Günahtan arınmak için – *Mezmur 51; Yeşaya 53* (s.711 ve 909); *Yuhanna 3:1-21; 1.Yuhanna 1* (s.1335 - 1336 ve 1569).
Dua ve dilek – *1.Krallar 8; Mezmur 42 ve 51* (s.430, 704, 711); *Luka 11 ve 18; Yuhanna 17; Efesliler 3* (s.1301, 1314, 1361 ve 1490).
Ölüm karşısında – *Yuhanna 11, 17, 20* (s.1351, 1361, 1367); *2.Korintliler 4 ve 5; Romalılar 8* (s.1469 ve 1432); *Vahiy 7, 21, 22* (s.1589, 1604, 1605).

Logo, kapak ve şömiz tasarımı: Cüneyt Oruç

کلام ازلده موجود ایدی و کلام الله نزدنده ایدی و کلام
الله ایدی * بو کلام ابتداده الله نزدنده ایدی * هر شی انک
واسطه سیله وجوده کلدی و وجوده کلمش اولانلردن انسز بری
وجوده کلمدی * حیات انده ایدی حیات دخی ادملرک نوری ایدی
* و نور ظلمتده ضیا ویرر ظلمت دخی انی ادراک ایلمز ایدی *
الله طرفندن ارسال اولنمش یحیی اسمنده بر آدم وار ایدی *
* اشبو آدم شهادت ایچون کلدی تا که نورک حقنده شهادت ایدوب
جمیع ناس انک واسطه سیله ایمانه کله لر * کندوسی اول نور اولیوب
انجق نورک حقنده شهادت ایتمک ایچون ایدی *
دنیایه کلان هر بر آدمی تنویر ایدن نور حقیقی او ایدی *

Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi ve Söz Tanrı'ydı. Başlangıçta O, Tanrı'yla birlikteydi. Her şey O'nun aracılığıyla var oldu, var olan hiçbir şey O'nsuz olmadı. Yaşam O'ndaydı ve yaşam insanların ışığıydı. Işık karanlıkta parlar. Karanlık onu alt edemedi.

Tanrı'nın gönderdiği Yahya adlı bir adam ortaya çıktı. Tanıklık amacıyla, ışığa tanıklık etsin ve herkes onun aracılığıyla iman etsin diye geldi. Kendisi ışık değildi, ama ışığa tanıklık etmeye geldi. Dünyaya gelen, her insanı aydınlatan gerçek ışık vardı. O, dünyadaydı, dünya O'nun aracılığıyla var oldu, ama dünya O'nu tanımadı. Kendi yurduna geldi, ama kendi halkı O'nu kabul etmedi. Kendisini kabul edip adına iman edenlerin hepsine Tanrı'nın çocukları olma hakkını verdi. Onlar ne kandan, ne beden ne de insan isteğinden doğdular; Tanrı'dan doğdular.

ISBN 975-462-046-6